Academia Română

DICȚIONARUL CRONOLOGIC *al* ROMANULUI ROMÂNESC

de la origini până în 2000

Această lucrare a fost sprijinită
prin proiectul Ministerului Cercetării și Inovării CCCDI-UEFISCDI,
număr proiect PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0326/49 PCCDI,
în conformitate cu PNCDI III.

A C A D E M I A R O M Â N Ă
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ „SEXTIL PUȘCARIU”

DICȚIONARUL CRONOLOGIC *al* ROMANULUI ROMÂNESC

de la origini până în 2000

Ediție revizuită și adăugită

volumul

II

Presa Universitară Clujeană
2023

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. habil. Antonio Patraș
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Prof. univ. dr. habil. Angelo Mitchievici
Universitatea Ovidius din Constanța

Viziune grafică și tehnoredactare copertă:
Mircia DUMITRESCU, ORBAN Anna-Mária

Tehnoredactare computerizată și pregătire pentru tipar:
Eva MLADIN, Partenie MACARIE, Cristina VULTURAR

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până în 2000 / coord.: Adrian Tudurachi, Cosmin Borza, Ioan Milea. - Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 2023

2 vol.
ISBN 978-606-37-1905-9
Vol. 2. - 2023. - ISBN 978-606-37-1907-3

I. Tudurachi, Adrian (coord.)
II. Borza, Cosmin (coord.)
III. Milea, Ioan (coord.)

821.135.1.09

© 2023 Coordonatorii volumului. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul coordonatorilor, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeş-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
http://www.editura.ubbcluj.ro/

COORDONARE ȘI REVIZIE

Adrian TUDURACHI
Ion ISTRATE
Ioan MILEA
Cosmin BORZA

AUTORI

A.G.	Alex GOLDIȘ
A.P.	Augustin POP
A.S.	Aurel SASU
A.St.	Adriana STAN
A.T.	Adrian TUDURACHI
C.B.	Cosmin BORZA
C.R.B.	Constantina Raveca BULEU
C.T.	Călin TEUTIȘAN
D.G.B.	Doru George BURLACU
D.M.	Doina MODOLA
E.Md.	Emanuel MODOC
E.S.	Elena STAN
I.I.	Ion ISTRATE
I.M.	Ioan MILEA
I.T.	Ioana TĂMĂIAN
L.B.	Liliana BURLACU
L.Pv.	Laura PAVEL
L.T.	Ligia TUDURACHI
M.M.	Mihaela MUDURE
M.P.	Mircea POPA
M.V.	Mariana VARTIC
M.W.	Magda WÄCHTER
V.T.	Valentin TAȘCU

Tiparul a fost finanțat de Societatea Română de Dialectologie în cadrul unui proiect realizat cu sprijinul Primăriei și al Consiliului Local Cluj-Napoca.

PRIMĂRIA ŞI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

VISIT CLUJ-NAPOCA
The Heart of Transylvania

ABREVIERI

ad.	=	adnotata
B.A.R.	=	Biblioteca Academiei Române
bibl.	=	bibliografie
B.p.t.	=	Biblioteca pentru toți
Buc.	=	București
c.	=	caiet
cap.	=	capitol
E.A.	=	Editura Academiei
ed.	=	ediție
E.D.P.	=	Editura Didactică și Pedagogică
E.M.	=	Editura Militară
E.P.L.	=	Editura pentru Literatură
E.P.L.A.	=	Editura pentru Literatură și Artă
E.P.L.U.	=	Editura pentru Literatură Universală
E.S.P.L.A.	=	Editura de Stat pentru Literatură și Artă
E.Ș.	=	Editura Științifică
E.Ș.E.	=	Editura Științifică și Enciclopedică
E.T.	=	Editura Tineretului
F.P.L.A.	=	Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”
F.R.P.L.A.	=	Fundația Regală pentru Literatură și Artă
fasc.	=	fasciculă
f.a.	=	fără an
f.e.	=	fără editură
f.l.	=	fără localitate
f.rev.	=	foiletonul revistei
f.z.	=	foiletonul ziarului
i.	=	interviu
introd.	=	introducere
îngr.	=	îngrijită
lb.	=	limbă
lit.	=	literatură
mem.	=	memoriul
ms.	=	manuscris
nr.	=	numărul
p.	=	pagina
postf.	=	postfață
pref.	=	prefață
publ.	=	publicat de
reed.	=	reeditat, reeditare
republ.	=	republicat
rev.	=	revistă
rom.	=	românesc
s.	=	seria
supl.	=	supliment
ș.u.	=	și următorii
t.	=	tomul
Tip.	=	tipografia
tr.	=	tradus, traducere
v.	=	vezi
vol.	=	volumul, volumele
z.	=	ziarul

BIBLIOGRAFIE

A. ISTORII LITERARE, MONOGRAFII, STUDII

Acsan, *Orfeu* – Ion Acsan, *Orfeu și Euridice în literatura universală*, antologie, studiu introductiv și note de Ion Acsan, Buc., Albatros, 1981.

Adam, *Inelele* – Ioan Adam, *Inelele lui Saturn*, Buc., Albatros, 1998.

Adam, *Insulele* – Ioan Adam, *Insulele lui Saturn. Eseuri*, Buc., Albatros, 1998.

Adam, *Planetariu* – Ioan Adam, *Planetariu*, Buc., Eminescu, 1984.

Adam, *Zamfirescu* – Ioan Adam, *Introducere în opera lui Duiliu Zamfirescu*, Buc., Minerva, 1979.

Adamek, *Ochiul* – Diana Adamek, *Ochiul de linx. Barocul și revenirile sale*, Buc., E.D.P., 1997.

Adamek, *Trupul* – Diana Adamek, *Trupul neîndoielnic*, Buc., E.D.P., 1995.

Adamescu, *Contribuțiune* – Gh. Adamescu, *Contribuțiune la bibliografia românească*, I–III, Buc., Cartea Românească, Tip. profesională Dim. C. Ionescu, Casa Școalelor, 1921–1928.

Adamescu, *Istoria* – Gh. Adamescu, *Istoria literaturii române*, Buc., Alcalay, 1913.

Adamescu, *Istoria 2* – Gheorghe Adamescu, *Istoria literaturii române*, ed. critică, studiu introductiv și note de Paul Lăzărescu, Buc., Eminescu, 1998.

Aderca, *Contribuții*, – Felix Aderca, *Contribuții critice*, I–II, ed., pref. și note de Margareta Feraru, Buc., Minerva, 1983–1988.

Aderca, *Mărturia* – F. Aderca, *Mărturia unei generații*, Buc., E.P.L., 1967.

Aderca, *Oameni* – Felix Aderca, *Oameni și idei*, pref. și antologie de Marcel Aderca, ed. îngr. de Marcel Aderca, note și comentarii de Valentin Chifor, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.

Ailenei, *Stiluri* – Sergiu Ailenei, *Stiluri în proza interbelică*, Iași, Timpul, 2000.

Alboiu, *Un poet* – George Alboiu, *Un poet printre critici*, Buc., Cartea Românească, 1979.

Alecu, *Călinescu* – Viorel Alecu, *G. Călinescu și „Jurnalul literar”*, Buc., Minerva, 1989.

Alecu, *Opera* – Viorel Alecu, *Opera literară a lui G. Călinescu*, Buc., Albatros, 1974.

Alexandrescu, *Confesiuni* – Matei Alexandrescu, *Confesiuni literare*, I, Buc., Minerva, 1971.

Alexandrescu, *Privind înapoi* – Sorin Alexandrescu, *Privind înapoi modernitatea*, Buc., Univers, 1999.

Alexe, *Diorame* – George Alexe, *Diorame și eseuri teologice și literare*, Washington D.C., Woonfall Press, 1996.

Al-George, *Șocul* – Dorina Al-George, *Șocul amintirilor*, Buc., Societatea Informația, 1994.

Alte – Alte 13 „Rotonde 13”, pref. de Edgar Papu, Buc., Muzeul Literaturii Române, 1981.

Amintiri – Amintiri și evocări despre E. Lovinescu, ed. îngr., pref., tabel cronologic și bibl. de Ion Nuță, Iași, Junimea, 1981.

Anania, *Rotonda* – Valeriu Anania, *Rotonda plopilor aprinși*, Buc., Cartea Românească, 1983.

Andrău, *Elemente* – Ion Andrău, *Elemente de teorie literară pentru elevi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986.

Andreescu, *Sorescu* – Mihaela Andreescu, *Marin Sorescu. Instantaneu critic*, Buc., Albatros, 1983.

Andriescu, *Disocieri* – Al. Andriescu, *Disocieri*, Iași, Junimea, 1973.

Andriescu, *Relief* – Al. Andriescu, *Relief contemporan*, Iași, Junimea, 1974.

Andriescu, *Stil* – Al. Andriescu, *Stil și limbaj*, Iași, Junimea, 1977.

Andru, *Memoria* – Vasile Andru, *Memoria textului. Eseuri*, Buc., Cartea Românească, 1992.

Anghel, *Arhivă* – Paul Anghel, *Arhivă sentimentală*, Buc., E.P.L., 1968.

Anghel, *Noua arhivă* – Paul Anghel, *Noua arhivă sentimentală*, Buc., Eminescu, 1975.

Anghelescu, *Barocul* – Adrian Anghelescu, *Barocul în proza lui Arghezi*, Buc., Minerva, 1988.

Anghelescu, *Cămașa* – Mircea Anghelescu, *Cămașa lui Nessus*, Buc., Cartea Românească, 2000.

Anghelescu, *Creație* – Adrian Anghelescu, *Creație și viață*, Buc., Eminescu, 1978.

Anghelescu, *Lectura* – Mircea Anghelescu, *Lectura operei*, Buc., Cartea Românească, 1986.

Anghelescu, *Literatura* – Mircea Anghelescu, *Literatura română și Orientul*, Buc., Minerva, 1975.

Anghelescu, *Textul* – Mircea Anghelescu, *Textul și realitatea*, Buc., Eminescu, 1988.

Animascopii – Animascopii. Poezie, proză, eseu, critică, antologie de Marcel Crihană, Buc., Amurg Sentimental, 1999.

Antonescu, *Scriitori* – Nae Antonescu, *Scriitori uitați*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980.

Apetroaie, *Literatură* – Ion Apetroaie, *Literatură și reflexivitate*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1996.

Apetroaie, *Orfeu* – Ion Apetroaie, *Orfeu și Aristarc*, Iași, Junimea, 1989.

Apetroaie, *Portrete* – Ion Apetroaie, *Portrete și comentarii critice*, Galați, Porto Franco, 1997.

X

Apetroaie, *V. Voiculescu* – Ion Apetroaie, *V. Voiculescu*, Buc., Minerva, 1975.

Apolzan, *Casa* – Mioara Apolzan, *Casa ficțiunii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.

Aramă, *Colecționarul* – Horia Aramă, *Colecționarul de insule*, Buc., Cartea Românească, 1981.

Ardeleanu, *A urî* – Virgil Ardeleanu, *A urî, a iubi*, Cluj, Dacia, 1971.

Ardeleanu, *Însemnări* – Virgil Ardeleanu, *Însemnări despre proză*, Buc., E.P.L., 1966.

Ardeleanu, *Mențiuni* – Virgil Ardeleanu, *Mențiuni*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978.

Ardeleanu, *Opinii* – Virgil Ardeleanu, *Opinii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1975.

Ardeleanu, *Proza* – Virgil Ardeleanu, *Proza poeților*, Buc., E.P.L., 1969.

Arion, *Interviuri* – George Arion, *Interviuri*, I, Buc., Eminescu, 1979; II, Buc., Albatros, 1982; III. *Dialogul continuă*, Buc., Eminescu, 1987.

Atanasiu, *Viața* – Victor Atanasiu, *Viața lui Ilie Moromete*, Buc., Cartea Românească, 1984.

Babeți, *Bătăliile* – Adriana Babeți, *Bătăliile pierdute. Dimitrie Cantemir. Strategii de lectură*, Timișoara, Amarcord, 1998.

Baconsky, *Marginalii* – Leon Baconsky, *Marginalii critice și istorico-literare*, Buc., E.P.L., 1968.

Balaci, *În fluxul* – Alexandru Balaci, *În fluxul spiritualității*, Buc., Eminescu, 1987.

Balotă, *Arghezi* – Nicolae Balotă, *Opera lui Tudor Arghezi*, Buc., Eminescu, 1979.

Balotă, *De la Ion* – Nicolae Balotă, *De la Ion la Ioanide*, Buc., Eminescu, 1974.

Balotă, *Labirintul* – Nicolae Balotă, *Labirintul*, Buc., Eminescu, 1970.

Balotă, *Romanul* – Nicolae Balotă, *Romanul românesc în secolul XX*, Buc., Viitorul Românesc, 1997.

Balotă, *Universul* – Nicolae Balotă, *Universul prozei*, Buc., Eminescu, 1976.

Baltag, *Polemos* – Nicolae Baltag, *Polemos*, Buc., Cartea Românească, 1978.

Baltazar, *Evocări* – Camil Baltazar, *Evocări și dialoguri literare*, Buc., Minerva, 1974.

Baranga, *Teze* – Aurel Baranga, *Teze și paranteze*, Buc., Eminescu, 1974.

Barbu, *Aspecte* – Marian Barbu, *Aspecte ale romanului contemporan*, I–II, Craiova, Scrisul Românesc, 1993–1995.

Barbu, *Romanul* – Marian Barbu, *Romanul de mistere în literatura română*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981.

Băileșteanu, *Aorist* – Fănuș Băileșteanu, *Aorist. Proză, prozatori, proporții*, Buc., Eminescu, 1988.

Băileșteanu, *Marin Sorescu* – Fănuș Băileșteanu, *Marin Sorescu. Studiu monografic*, Buc., Steaua Procion, 1998.

Băileșteanu, *Refracții* – Fănuș Băileșteanu, *Refracții*, Buc., Cartea Românească, 1980.

Băileșteanu, *Sadoveanu* – Fănuș Băileșteanu, *Introducere în opera lui Mihail Sadoveanu*, Buc., Minerva, 1977.

Băjenaru, *Între* – George Băjenaru, *Între sublim și tragic. Eseuri literare, însemnări, convorbiri*, Buc., Cerna, 1998.

Bălan, *Condiția* – Ion Dodu Bălan, *Condiția creației*, Buc., E.P.L., 1968.

Bălan, *Constelații* – Ion Dodu Bălan, *Constelații diurne*, Buc., Albatros, 1979.

Bălan, *Ethos* – Ion Dodu Bălan, *Ethos și cultură*, Buc., Albatros, 1972.

Bălan, *Pietre* – Ion Dodu Bălan, *Pietre pentru templul lor*, Buc., Cartea Românească, 1985.

Bălan, *Repere* – Ion Dodu Bălan, *Repere critice*, Buc., Eminescu, 1988.

Bălan, *Slavici* – Ion Dodu Bălan, *Ioan Slavici sau Roata de la Carul Mare*, Buc., Albatros, 1985.

Bălan, *Valori* – Ion Dodu Bălan, *Valori literare*, Buc., E.P.L., 1966.

Bălăeț, *Radu Ionescu* – Dumitru Bălăeț, *Radu Ionescu, un fiu al fanteziei*, Buc., Minerva, 1985.

Bălăiță, *Gulliver* – George Bălăiță, *Gulliver în Țara Nimănui*, Buc., Cartea Românească, 1994.

Bălu, *Călinescu* – Ion Bălu, *G. Călinescu*, Buc., Cartea Românească, 1970.

Bălu, *Cezar Petrescu* – Ion Bălu, *Cezar Petrescu*, Buc., Albatros, 1972.

Bălu, *Marin Preda* – Ion Bălu, *Marin Preda*, Buc., Albatros, 1976.

Bălu, *Opera* – Ion Bălu, *Opera lui Lucian Blaga*, Buc., Albatros, 1997.

Bălu, *Viața* – Ion Bălu, *Viața lui G. Călinescu*, Buc., Cartea Românească, 1981.

Băncilă, *Portrete și semnificații* – Vasile Băncilă, *Portrete și semnificații*, ed. îngr. și ad. de Ileana Băncilă, pref. de Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Buc., Eminescu, 1987.

Bănescu, *Muşchetarii* – Florin Bănescu, *Muşchetarii Câmpiei de Vest*, I–II, Nădlac, Ivan Krasko, 2000.

Bărbulescu, *Comentarii* – Simion Bărbulescu, *Comentarii critice*, Buc., E.P.L., 1969.

Bărbulescu, *Demostene Botez* – Simion Bărbulescu, *Demostene Botez. Viața ca roman trăit*, Buc., Albatros, 1983.

Bărbulescu, *Din perspectiva* – Simion Bărbulescu, *Din perspectiva altfelității. Profiluri și eseuri*, Cerașu, Scrisul Prahovean, 1999.

Bărbulescu, *Ocrotiți* – Radu Bărbulescu, *Ocrotiți în străinătate. Scriitori români în München*, *1944–2000*, Constanța, Ex Ponto, 2000.

Bărbulescu, *Profiluri* – Simion Bărbulescu, *Profiluri literare contemporane*, Buc., Cartea Românească, 1987.

Bârgău, *Generația* – Valeriu Bârgău, *Generația '80. Precursori și urmași*, Deva, Călăuza, 1999.

Bârlea, *O româncă* – Petre Gheorghe Bârlea, *O româncă spre Polul Nord. Pe urmele Smarandei Gheorghiu*, Buc., Sport-Turism, 1988.

Bârna, *Țepeneag* – Nicolae Bârna, *Țepeneag. Introducere într-o lume de hârtie*, Buc., Albatros, 1998.

Bențea, *Radu Petrescu* – Mircea Bențea, *Radu Petrescu. Farmecul discret al autoreflexivității*, Cluj-Napoca, Dacia, 2000.
Berca, *Dicționar* – Olimpia Berca, *Dicționar al scriitorilor bănățeni (1940–1996)*, Timișoara, Amarcord, 1996.
Berce, *Nostalgia* – Sanda Berce, *Nostalgia prezentului și modernitatea romanului românesc*, Cluj, Echinox, 2000.
Biberi, *Études* – Ion Biberi, *Études sur la littérature roumaine contemporaine*, Paris, Editions Corymbe, 1937.
Biberi, *Lumea* – Ion Biberi, *Lumea de mâine*, Buc., Forum, 1946.
Birăescu, *Condiția* – Traian Liviu Birăescu, *Condiția romanului*, Cluj, Dacia, 1971.
Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul* – Victoria I. Bitte, Tiberiu Chiș, Nicolae Sârbu, *Dicționarul scriitorilor din Caraș-Severin*, coordonare și pref. de Nicolae Sârbu, postf. de Gheorghe Iurma, Reșița, Timpul, 1998.
Blandiana, Rusan, *Convorbiri* – Ana Blandiana și Romulus Rusan, *Convorbiri subiective*, Buc., Albatros, 1971.
Boatcă, *Panait Istrati* – Silvestru Boatcă, *Panait Istrati*, Buc., Recif, 1994.
Boerescu, *Păcatele* – Dan-Silviu Boerescu, *Păcatele tinereților. Ficțiuni critice*, Constanța, Ex Ponto, 1999.
Bogdan-Duică, *Studii* – G. Bogdan-Duică, *Studii și articole*, ed. îngr., note și pref. de D. Petrescu, Buc., Minerva, 1975.
Bojin, *Fenomenul arghezian* – Al. Bojin, *Fenomenul arghezian: unele orientări metodologice în studiul literaturii române*, Buc., E.D.P., 1976.
Bojin, *Studii* – Al. Bojin, *Studii de stil și limbă literară*, Buc., E.D.P., 1968.
Boldea, *Dimensiuni* – Iulian Boldea, *Dimensiuni critice*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior", 1998.
Borbély, *Grădina* – Ștefan Borbély, *Grădina magistrului Thomas. Eseuri*, Buc., E.D.P., 1995.
Borbély, *Xenograme* – Ștefan Borbély, *Xenograme*, Oradea, Cogito, 1997.
Bostan, *Pagini* – Grigore Bostan, Lora Bostan, *Pagini de literatură română. Bucovina, regiunea Cernăuți (1775–2000)*, Cernăuți, Alexandru cel Bun, 2000.
Bot, *Trădarea* – Ioana Bot, *Trădarea cuvintelor*. *Eseuri*, Buc., E.D.P., 1997.
Botez, *Figuri* – Octav Botez, *Figuri și note istorico-literare*, Buc., Casa Școalelor, 1944.
Botez, *Memorii* – Demostene Botez, *Memorii*, Buc., Minerva, 1970.
Botez, *Pe marginea* – Octav Botez, *Pe marginea cărților. Scriitori români și străini*, Iași, Viața Românească, 1923.
Botez, *Scrieri* – Octav Botez, *Scrieri*, Iași, Junimea, 1977.
Bottea, *Game* – Horia Bottea, *Game și pendulări*, cu o evocare de Geo Bogza și patru scrisori inedite ale lui Tudor Arghezi către autor; ed. îngr. de Zaharia Macovei și Ilie Radu Nandra, postf. de Ilie Radu Nandra, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Boureanu, *Funia* – Radu Boureanu, *Funia de nisip*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Braga, *Decupaje* – Mircea Braga, *Decupaje în sens. Propuneri de istorie literară*, Sibiu, Imago, 1997.
Braga, *Destinul* – Mircea Braga, *Destinul unor structuri literare*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
Braga, *Istoria* – Mircea Braga, *Istoria literară ca pretext*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982.
Braga, *Pe pragul* – Mircea Braga, *Pe pragul criticii*, Sibiu, Transpres, 1992.
Braga, *Zece* – Corin Braga, *10 studii de arhetipologie*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999.
Bratu, *Cronici* – Savin Bratu, *Cronici*, I–II, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Bratu, *Ipoteze* – Savin Bratu, *Ipoteze și ipostaze*, Buc., Minerva, 1973.
Bratu, *Sadoveanu* – Savin Bratu, *Mihail Sadoveanu, o biografie a operei*, Buc., E.P.L., 1963.
Brânzeu, *Armura* – Pia Brânzeu, *Armura de sticlă*, Timișoara, Excelsior, 1994.
Breazu, *Literatura* – Ion Breazu, *Literatura Transilvaniei. Studii. Articole. Conferințe*, Buc., Casa Școalelor, 1944.
Breazu, *Povestitori* – Ion Breazu, *Povestitori ardeleni și bănățeni până la Unire*, Cluj, Tip. Cartea Românească, 1937
Breazu, *Studii* – Ion Breazu, *Studii de literatură română și comparată*, I–II, ed. îngr., bibl. și indice de nume de Mircea Curticeanu, Cluj, Dacia, 1970–1973.
Breban, *Confesiuni* – Nicolae Breban, *Confesiuni violente. Dialoguri cu Constantin Iftime*, Buc., Du Style, 1994.
Breban, *Riscul* – Nicolae Breban, *Riscul în cultură*, Iași, Polirom, 1997.
Brezeanu, *Translații* – Andrei Brezeanu, *Translații*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982.
Brumaru, *Masca* – Al. I. Brumaru, *Masca Principelui*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977.
Buciu, *Breban* – Marian Victor Buciu, *Breban. Eseu despre stratagemele supraviețuirii narative*, Craiova, Sitech, 1996.
Buciu, *Celălalt* – Marian Buciu, *Celălalt Arghezi. Eseu despre poetica retorică a frazei*, Craiova, Spirit Românesc, 1995.
Buciu, *Țepeneag* – Marian Victor Buciu, *Țepeneag, între onirism și textualism, postmodernism*, Craiova, Aius, 1998.
Bugariu, *Analogon* – Voicu Bugariu, *Analogon. Eseuri și disociații*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Bugariu, *Incursiuni* – Voicu Bugariu, *Incursiuni în literatura de azi*, Buc., Eminescu, 1971.
Bugariu, *Stancu* – Voicu Bugariu, *Zaharia Stancu*, Buc., Albatros, 1974.
Bugnariu, Domșa, Vatamaniuc, *Slavici* – Teofil Bugnariu, Ioan Domșa, Dimitrie Vatamaniuc, *Ioan Slavici*, *1848–1925. Biobibliografie*, Buc., E.Ș.E., 1973.
Bulgăr, *Studii* – Gheorghe Bulgăr, *Studii de stilistică și limbă literară*, Buc., E.D.P., 1971.
Bunea, *Arhitectura* – Vasile I. Bunea, *Arhitectura erorii*, Buc., Fiat Lux, 1995.
Burlacu, *Voci* – Doru George Burlacu, *Voci ale literaturii*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 1997.

Busuioc, *Oglinzile* – Nicolae Busuioc, *Oglinzile cetății. Dialoguri ieșene*, I, Chișinău, Știința, 1994; II, Chișinău, Știința, 1994; III, Chișinău – Iași, Omnia – Știința, 1996.

Busuioc, *Scriitori* – Nicolae Busuioc, *Scriitori ieșeni contemporani. Dicționar bibliografic*, Iași, Junimea, 1997.

Busuioceanu, *Ethos* – Al. Busuioceanu, *Ethos*, Buc., Cugetarea – Delafras, 1941.

Busuioceanu, *Istoria* – Alexandru Busuioceanu, *Istoria literaturii române*, cuvânt înainte de Al. Ciorănescu, postf. de Andrei Ionescu, ed. îngr. de Nicolae Florescu, Buc., Jurnalul Literar, 1998.

Busuioceanu, *Scriitori* – Al. Busuioceanu, *Scriitori și cărți*, Buc., Cultura Națională, 1919.

Buzași, *Literatura* – Ion Buzași, *Literatura pentru copii. Note de curs*, Buc., Editura Fundației „România de Mâine", 1999.

Buzași, *Scriitorii* – Ion Buzași, *Scriitorii români și Blajul, mențiuni de istorie literară*, Buc., E.D.P., 1997.

Buzera, *Literatura* – Ion Buzera, *Literatura română față cu postmodernismul. Studiu critic despre școala de proză de la Târgoviște*, Craiova, Spirit Românesc, 1997.

Buzera, *Reinventarea lecturii* – Ion Buzera, *Reinventarea lecturii*, Craiova, Aius, 2000.

Buzilă, *Mărturii* – Boris Buzilă, *Mărturii în amurg*, Cluj, Dacia, 1974.

Caietele Mihai Eminescu – *Caietele Mihai Eminescu*, studii, articole, note, documente, iconografie și bibl. prezentate de Marin Bucur, I–V, Buc., Eminescu, 1972–1980.

Camil Petrescu interpretat de... (1972) – *Camil Petrescu interpretat de...*, ed. îngr. de Liviu Călin, Buc., Eminescu, 1972.

Camil Petrescu interpretat de... (1984) – *Camil Petrescu interpretat de...*, pref. și antologie de Paul Dugneanu, Buc., Eminescu, 1984.

Cantemir, *Studii* – Traian Cantemir, *Studii de literatură*, Iași, Junimea, 1983.

Caraion, *Tristețe* – Ion Caraion, *Tristețe și cărți*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995.

Caraman, *Pământ* – Petru Caraman, *Pământ și apă*, Iași, Junimea, 1984.

Cardaș, *Istoria* – Gh. Cardaș, *Istoria literaturii românești de la origine până în zilele noastre*, Buc., Oltenia, 1938.

Carianopol, *Scriitori* – Virgil Carianopol, *Scriitori care au devenit amintiri*, Buc., Minerva, 1973.

Cazacu, *Sinteza* – Mihai Cazacu, *Sinteza sadoveniană*, Buc., Litera, 1982.

Cazacu, *Sinteză și originalitate* – Mihai Cazacu, *Sinteză și originalitate în cultura românească*, Timișoara, Facla, 1990.

Cazacu, *Triptic-dilemă* – Mihai Cazacu, *Triptic-dilemă*, Buc., Litera, 1983.

Cazimir, *Nu numai* – Ștefan Cazimir, *Nu numai Caragiale*, Buc., Cartea Românească, 1984.

Călin, *Camil Petrescu* – Liviu Călin, *Camil Petrescu în oglinzi paralele*, Buc., Eminescu, 1976.

Călin, *Clasici* – Vera Călin, *Pornind de la clasici*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.

Călin, *Curentele* – Vera Călin, *Curentele literare și evocarea istorică*, Buc., E.P.L., 1963.

Călin, *Portrete* – Liviu Călin, *Portrete și opinii literare*, Buc., Albatros, 1972.

Călin, *Recitind* – Liviu Călin, *Recitind clasicii*, Iași, Junimea, 1975.

Călinescu, *Biblioteci* – Alexandru Călinescu, *Biblioteci deschise*, Buc., Cartea Românească, 1986.

Călinescu, *Cronici* – G. Călinescu, *Cronici literare și recenzii*, I–II, Buc., Minerva, 1991–1992.

Călinescu, *Cronicile* – G. Călinescu, *Cronicile optimistului*, Buc., E.P.L., 1964.

Călinescu, *Eminescu* – G. Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, I–V, Buc., Cultura Națională, F.P.L.A., 1934–1936.

Călinescu, *Eminescu 2* – G. Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, I–II, Buc., E.P.L., Minerva, 1969–1970.

Călinescu, *Holban* – Al. Călinescu, *Anton Holban – complexul lucidității*, Buc., Albatros, 1972.

Călinescu, *Interstiții* – Alexandru Călinescu, *Interstiții*, Iași, Polirom, 1998.

Călinescu, *Istoria* – G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Buc., F.R.P.L.A., 1941.

Călinescu, *Istoria 2* – G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ed. nouă, revăzută de autor, text stabilit de Al. Piru, Craiova, Vlad & Vlad, 1993.

Călinescu, *Istoria (compendiu)* – G. Călinescu, *Istoria literaturii române: compendiu*, ed. îngr. de Marcel Duță, Buc., Garamond, 1994.

Călinescu, *Literatura* – G. Călinescu, *Literatura nouă*, ed. întocmită și pref. de Al. Piru, Craiova, Scrisul Românesc, 1972.

Călinescu, *Oglinda* – G. Călinescu, *Oglinda constelată*, Buc., Saeculum, 1991.

Călinescu, *Opere* – G. Călinescu, *Opere*, XII–XIII. *Opera lui Mihai Eminescu*, Buc., Minerva, 1976; XVII. *N. Filimon. Gr. M. Alexandrescu*, Buc., Minerva, 1983.

Călinescu, *Perspective* – Al. Călinescu, *Perspective critice*, Iași, Junimea, 1978.

Călinescu, *Studii* – G. Călinescu, *Studii și cercetări de istorie literară*, pref. și note de Al. Piru, Buc., E.T., 1966.

Călinescu, *Ulysse* – G. Călinescu, *Ulysse*, Buc., E.P.L., 1967.

Căprariu, *Jurnal* – Al. Căprariu, *Jurnal literar*, Buc., E.P.L., 1967.

Căpușan, *Imagini* – Cornel Căpușan, *Imagini ale lumii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987.

Cărășel, *Mic dicționar* – Aurel Cărășel, *Mic dicționar de autori SF*, Craiova, Vlad & Vlad, 1996.

Cărtărescu, *Postmodernismul* – Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, Buc., Humanitas, 1999.

Cărturari brașoveni – *Cărturari brașoveni. Sec. XV–XX. Ghid biobibliografic*, Brașov, Comitetul pentru Cultură și Educație Socialistă, 1972.

Căuș, *Figuri* – Bogdan Căuș, *Figuri de armeni din România*, ed. a II-a revăzută și adăugită, Buc., Ararat, 1998.

Cândroveanu, *Literatura* – Hristu Cândroveanu, *Literatura română pentru copii*, Buc., Albatros, 1988.

Ceasuri – *Ceasuri de seară cu Ion Agârbiceanu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982.
Centenar – *Centenar Liviu Rebreanu (1885–1985)*, sub îngrijirea red. Gheorghe Pârja, cuvânt înainte de prof. Ion Hangiu, Bistrița, Societatea de Științe Filologice din R.S.R. Filiala Bistrița, 1986.
Cerna-Rădulescu, *Arbori* – Al. Cerna-Rădulescu, *Arbori din țara promisă. Liviu Rebreanu, Petre Pandrea, N. Iorga*…, Buc., Cartea Românească, 1972.
Cesereanu, *Călătorie* – Ruxandra Cesereanu, *Călătorie spre centrul infernului. Gulagul în conștiința românească*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1998.
Cheie-Pantea, *Palingeneza* – Iosif Cheie-Pantea, *Palingeneza valorilor*, Timișoara, Facla, 1982.
Chendi, *Foiletoane* – Ilarie Chendi, *Foiletoane*, Buc., Minerva, 1904.
Chendi, *Fragmente* – Ilarie Chendi, *Fragmente*, Buc., Minerva, 1905.
Chendi, *Impresii* – Ilarie Chendi, *Impresii*, Buc., Cartea Românească, 1924.
Chendi, *Preludii* – Ilarie Chendi, *Preludii*, Buc., Minerva, 1903.
Chendi, *Schițe* – Ilarie Chendi, *Schițe de critică literară*, Buc., Cultura Națională, 1924.
Chendi, *Scrieri* – Ilarie Chendi, *Scrieri*, I–III, ed., pref., tabel cronologic, note și comentarii de Dumitru Bălăeț, Buc., Minerva, 1988–1990.
Chifor, *Caleidoscop* – Valentin Chifor, *Caleidoscop critic*, Oradea, Cogito, 1996.
Chifor, *Felix Aderca* – Valentin Chifor, *Felix Aderca sau vocația experimentului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996.
Chifor, *Între* – Valentin Chifor, *Între real și imaginar*, Oradea, Cogito, 1999.
Chifor, *Literatura* – Valentin Chifor, *Literatura română interbelică*, I, Oradea, Editura Universității din Oradea, 1998.
Chihaia, *Mărturisiri* – Pavel Chihaia, *Mărturisiri din exil*, Iași, Institutul European, 1994.
Chinezu, *Pagini* – Ion Chinezu, *Pagini de critică*, Buc., E.P.L., 1969.
Christi, *Fragmente* – Aura Christi, *Fragmente de ființă*, Buc., Albatros, 1998.
Ciachir, *Luciditate* – Dan Ciachir, *Luciditate și nostalgie*, Iași, Institutul European, 1996.
Cimpoi, *Mărul* – Mihai Cimpoi, *Mărul de aur. Valori românești în perspectivă europeană*, Buc., E.D.P., 1998.
Cimpoi, *O istorie* – Mihai Cimpoi, *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*, Chișinău, Arc, 1996.
Cincă, *Psihanaliză* – Stelian Cincă, *Psihanaliză și creație în opera lui Gib I. Mihăescu*, Craiova, Scrisul Românesc, 1995.
Ciobanu, *Critica* – Nicolae Ciobanu, *Critica în primă instanță*, Buc., Eminescu, 1974.
Ciobanu, *Eminescu* – Nicolae Ciobanu, *Eminescu – structurile fantasticului narativ*, Iași, Junimea, 1984.
Ciobanu, *Frica* – Vitalie Ciobanu, *Frica de diferență*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1999.
Ciobanu, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Valeriu Ciobanu, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Buc., E.P.L., 1965.
Ciobanu, *Incursiuni* – Nicolae Ciobanu, *Incursiuni critice*, Timișoara, Facla, 1975.
Ciobanu, *Istoria* – Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, ed. îngr., note și pref. de Dan Horia Mazilu, Buc., Eminescu, 1989.
Ciobanu, *Însemne* – Nicolae Ciobanu, *Însemne ale modernității*, I–II, Buc., Cartea Românească, 1977–1979.
Ciobanu, *Întâlnirea* – Nicolae Ciobanu, *Întâlnirea cu opera*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Ciobanu, *Panoramic* – Nicolae Ciobanu, *Panoramic critic*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Ciobanu, *Teodoreanu* – Nicolae Ciobanu, *Ionel Teodoreanu. Viața și opera*, Buc., Minerva, 1970.
Ciocârlie, *Eseuri* – Livius Ciocârlie, *Eseuri critice*, Timișoara, Facla, 1983.
Ciocârlie, *Fals tratat* – Corina Ciocârlie, *Fals tratat de disperare*, Timișoara, Hestia, 1995.
Ciocârlie, *Femei* – Corina Ciocârlie, *Femei în fața oglinzii*, Cluj-Napoca, Echinox, 1998.
Ciocârlie, *Mari corespondențe* – Livius Ciocârlie, *Mari corespondențe*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Ciocârlie, *Pragmatica* – Corina Ciocârlie *Pragmatica personajelor*, Buc., Minerva, 1992.
Ciocârlie, *Trei* – Livius Ciocârlie, *Trei într-o galeră*, Cluj-Napoca, Echinox, 1998.
Cioculescu, Streinu, Vianu, *Istoria* – Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, Tudor Vianu, *Istoria literaturii române moderne*, I, Buc., Casa Școalelor, 1944.
Cioculescu, *Arghezi* – Șerban Cioculescu, *Introducere în poezia lui Tudor Arghezi*, Buc., Fundația Regelui Mihai I, 1946.
Cioculescu, *Argheziana* – Șerban Cioculescu, *Argheziana*, Buc., Eminescu, 1985.
Cioculescu, *Aspecte* – Șerban Cioculescu, *Aspecte literare contemporane*, Buc., Minerva, 1972.
Cioculescu, *Itinerar* – Șerban Cioculescu, *Itinerar critic*, I–V, Buc., Eminescu, 1973–1989.
Cioculescu, *Prozatori* – Șerban Cioculescu, *Prozatori români, de la Mihail Kogălniceanu la Mihail Sadoveanu*, Buc., Eminescu, 1977.
Cioculescu, *Varietăți* – Șerban Cioculescu, *Varietăți critice*, Buc., E.P.L., 1966.
Ciopraga, *Fascinația* – Constantin Ciopraga, *Mihail Sadoveanu. Fascinația tiparelor originare*, Buc., Eminescu, 1981.
Ciopraga, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Const. Ciopraga, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Buc., Cartea Românească, 1973.
Ciopraga, *Literatura* – Constantin Ciopraga, *Literatura română între 1900 și 1918*, Iași, Junimea, 1970.
Ciopraga, *Personalitatea* – Constantin Ciopraga, *Personalitatea literaturii române*, Iași, Junimea, 1973.
Ciopraga, *Personalitatea 2* – Constantin Ciopraga, *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, Iași, Institutul European, 1997.

Ciopraga, *Portrete* – Constantin Ciopraga, *Portrete și reflecții literare*, Buc., E.P.L., 1967.
Ciopraga, *Propilee* – Constantin Ciopraga, *Propilee*, Iași, Junimea, 1984.
Ciopraga, *Sadoveanu* – Constantin Ciopraga, *Mihail Sadoveanu*, Buc., E.T., 1966.
Ciopraga, *The Personality* – Constantin Ciopraga, *The Personality of Romanian Literature. A Synthesis*, tr. de Ștefan Avădanei, Iași, Junimea, 1981.
Ciopraga, *Ulysse–Quijote* – Constantin Ciopraga, *Între Ulysse și Don Quijote*, Iași, Junimea, 1978.
Clasa muncitoare, I–II – *Clasa muncitoare în literatură. Antologie de texte din literatura română*, I–II, pref. și selecție de Elena Zaharia-Filipaș, Buc., Ion Creangă, 1981.
Codreanu, *Provocarea* – Teodor Codreanu, *Provocarea valorilor*, Galați, Porto Franco, 1997.
Condurache, *Fantezii* – Val Condurache, *Fantezii critice*, Iași, Junimea, 1983.
Condurache, *Portret* – Val Condurache, *Portret al criticului în tinerețe*, Buc., Cartea Românească, 1984.
Constant, *Încrustări* – Eugen Constant, *Încrustări în rama bibliotecii*, Craiova, Tiparul Prietenii Științei, 1930.
Constantin Stere – Constantin Stere. Victoria unui înfrânt, ed. îngr. de Maria Teodorovici, Chișinău, Cartier, 1997.
Constantin, *Lecturi* – Ilie Constantin, *Lecturi împreună. Pagini critice*, Buc., Libra, 1998.
Constantinescu, *Arghezi* – Pompiliu Constantinescu, *Tudor Arghezi*, Buc., F.P.L.A., 1940.
Constantinescu, *Caleidoscop* – Pompiliu Constantinescu, *Caleidoscop*, Buc., Cartea Românească, 1974.
Constantinescu, *Critice* – Pompiliu Constantinescu, *Critice*, Buc., Vremea, 1933.
Constantinescu, *Eseuri* – Pompiliu Constantinescu, *Eseuri critice*, Buc., Casa Școalelor, 1947.
Constantinescu, *Exotismul* – Viorica S. Constantinescu, *Exotismul în literatura română din secolul al XIX-lea*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1998.
Constantinescu, *Figuri* – Pompiliu Constantinescu, *Figuri literare*, Buc., Vremea, 1938; pref. de Gabriel Dimisianu, Buc., Minerva, 1989.
Constantinescu, *Mișcarea* – Pompiliu Constantinescu, *Mișcarea literară*, Buc., Ancora, 1927.
Constantinescu, *Opere* – Pompiliu Constantinescu, *Opere și autori*, Buc., Ancora S. Benvenisti, 1928.
Constantinescu, *Romanul* – Pompiliu Constantinescu, *Romanul românesc interbelic*, antologie, pref. și bibl. de G. Gheorghiță, Buc., Minerva, 1977.
Constantinescu, *Scrieri alese* – Pompiliu Constantinescu, *Scrieri alese*, ed. îngr. și prefațată de L. Voita, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Constantinescu, *Scrieri* – Pompiliu Constantinescu, *Scrieri*, ed. îngr. de Constanța Constantinescu, pref. de Victor Felea, I–VI, Buc., E.P.L., Minerva, 1967–1972.
Constantinescu, *Studii* – Pompiliu Constantinescu, *Studii și cronici literare*, pref. și tabel cronologic de Cornel Regman, Buc., Minerva, 1981.
Contra-cronometru – Contra-cronometru. Poezie, proză, eseu, critică, antologie de Marcel Crihană, Buc., Amurg Sentimental, 2000.
Corbea, Florescu, *Biografii* – Ileana Corbea, Nicolae Florescu, *Biografii posibile. Interviuri*, I–III, Buc., Eminescu, 1973–1984.
Corbea, *Memorii* – Dumitru Corbea, *Memorii*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Cordoș, *Literatura* – Sanda Cordoș, *Literatura între revoluție și reacțiune. Problema crizei în literatura română și rusă a secolului XX*, Cluj, Biblioteca Apostrof, 1999.
Cornea, *Itinerar* – Paul Cornea, *Itinerar printre clasici*, Buc., Eminescu, 1984.
Cornea, *De la Alecsandrescu* – Paul Cornea, *De la Alecsandrescu la Eminescu*, Buc., E.P.L., 1966.
Cornea, *Oamenii* – Paul Cornea, *Oamenii începutului de drum*, Buc., Cartea Românească, 1974.
Cornea, *Semnele* – Paul Cornea, *Semnele vremii*, Buc., Eminescu, 1995.
Coroiu, *Dialoguri*, I–II – Constantin Coroiu, *Dialoguri literare*, I, Iași, Junimea, 1976; II, Buc., Eminescu, 1980.
Cosma, *Geneza* – Anton Cosma, *Geneza romanului românesc*, Buc., Eminescu, 1985.
Cosma, *Romanul* – Anton Cosma, *Romanul românesc contemporan (1945–1985)*, I. *Realismul*, Buc., Eminescu, 1988; II, Buc., Eminescu, 1998.
Cosma, *Romanul românesc* – Anton Cosma, *Romanul românesc și problematica omului contemporan*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977.
Cosma, *Scriitori* – Ana Cosma, *Scriitori români mureșeni. Dicționar bibliografic*, Târgu-Mureș, Biblioteca Județeană Mureș, 2000.
Costin, *Gașpar* – Lucian Costin, *Scriitorul bănățean Mihail Gașpar*, Craiova, Tip. Speranța, [1933].
Cotruș, *Opera* – Ovidiu Cotruș, *Opera lui Mateiu I. Caragiale*, Buc., Minerva, 1977.
Cozea, *Dana Dumitriu* – Liana Cozea, *Dana Dumitriu*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Craia, *Aventura* – Sultana Craia, *Aventura memoriei*, Buc., Eminescu, 1983.
Craia, *Fețele* – Sultana Craia, *Fețele orașului*, Buc., Eminescu, 1988.
Craia, *Îngeri* – Sultana Craia, *Îngeri, demoni și muieri*, Buc., Univers Enciclopedic, 1999.
Craia, *Orizontul* – Sultana Craia, *Orizontul rustic în literatura română*, Buc., Eminescu, 1985.
Craia, *Vis* – Sultana Craia, *Vis și reverie în literatura română*, Buc., Minerva, 1994.
Crăciun, *În căutarea* – Gheorghe Crăciun, *În căutarea referinței*, Pitești, Paralela 45, 1998.
Cremene, *La ce folosește* – Mioara Cremene, *La ce folosește Parisul?*, Buc., Universal Dalsi, 2000.
Crețu, *Constructori* – Nicolae Crețu, *Constructori ai romanului. Liviu Rebreanu, H. Papadat-Bengescu, Camil Petrescu*, Buc., Eminescu, 1982.

Crihană, *Hasdeu* – Marcel Crihană, *Bogdan Petriceicu Hasdeu*, Buc., Recif, 1996.
Cristea, *A scrie* – Valeriu Cristea, *A scrie, a citi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1992.
Cristea, *Alianțe* – Valeriu Cristea, *Alianțe literare*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Cristea, *Arcadia* – Dan Cristea, *Arcadia imaginară*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Cristea, *Despre realitatea* – Mihaela Cristea, *Despre realitatea iluziei*, Buc., Minerva, 1996.
Cristea, *Domeniul* – Valeriu Cristea, *Domeniul criticii*, Buc., Cartea Românească, 1975.
Cristea, *Fereastra* – Valeriu Cristea, *Fereastra criticului*, Buc., Cartea Românească, 1987.
Cristea, *Interpretări* – Valeriu Cristea, *Interpretări critice*, Buc., Cartea Românească, 1970.
Cristea, *Modestie* – Valeriu Cristea, *Modestie și orgoliu*, Buc., Eminescu, 1984.
Cristea, *Partea* – Teodor Cristea, *Partea și întregul. Eseuri critice*, Târgoviște, Bibliotheca, 1999.
Cristescu, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Maria-Luiza Cristescu, *Hortensia Papadat-Bengescu – portret de romancier*, Buc., Albatros, 1976.
Cristofor, *Scriitori* – Ion Cristofor, *Scriitori din Țara Sfântă*, I, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2000.
Cristoiu, *Lumea* – Ion Cristoiu, *Lumea literaturii*, Buc., Eminescu, 1986.
Crișan, *Ieșirea* – Constantin Crișan, *Ieșirea din metaforă*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Crișan, *Repere* – Constantin Crișan, *Repere pentru o sociofenomenologie a valorii literare*, Buc., E.Ș.E., 1989.
Crișciu, *Nașterea* – Titus Crișciu, *Nașterea zilei de azi*, Buc., Facla, 1983.
Crohmălniceanu, *Al doilea* – Ovid S. Crohmălniceanu, *Al doilea suflu*, Buc., Cartea Românească, 1989.
Crohmălniceanu, *Amintiri* – Ovid S. Crohmălniceanu, *Amintiri deghizate*, Buc., Nemira, 1994.
Crohmălniceanu, *Cronici* – Ov. S. Crohmălniceanu, *Cronici literare (1954–1956)*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Crohmălniceanu, *Cronici și articole* – Ov. S. Crohmălniceanu, *Cronici și articole*, Buc., E.S.P.L.A., 1953.
Crohmălniceanu, *Expresionismul* – Ovid S. Crohmălniceanu, *Literatura română și expresionismul*, Buc., Eminescu, 1971.
Crohmălniceanu, Heitman, *Cercul* – Ovid S. Crohmălniceanu, Klaus Heitmann, *Cercul literar de la Sibiu și influența catalitică a culturii germane*, Buc., Universalia, 2000.
Crohmălniceanu, *Literatura* – Ov. S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, I–III, Buc., E.P.L., Minerva, 1967–1975.
Crohmălniceanu, *Pâinea* – Ovid S. Crohmălniceanu, *Pâinea noastră cea de toate zilele*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Crohmălniceanu, *Rebreanu* – Ov. S. Crohmălniceanu, *Liviu Rebreanu*, Buc., E.S.P.L.A., 1954.
Cruceanu, *Porunca* – Ada D. Cruceanu, *Porunca fiului*, Timișoara, Hestia, 1999.
Cruceru, *Dialog* – Constantin Cruceru, *Dialog și stil oral în proza românească actuală*, Buc., Minerva, 1985.
Cruceru, *Dialogul* – Constantin Cruceru, *Dialogul în proza artistică actuală. Elemente și procedee ale stilului oral (Marin Preda, Eugen Barbu și Fănuș Neagu)*, Buc., Tip. Universității din Buc., 1981.
Cubleșan, *Eminescu* – Constantin Cubleșan, *Eminescu în conștiința critică*, Buc., E.D.P., 1994.
Cubleșan, *Eminescu în perspectivă* – Constantin Cubleșan, *Eminescu în perspectivă critică*, Oradea, Cogito, 1997.
Cubleșan, *Lăncrănjan* – Constantin Cubleșan, *Opera literară a lui Ion Lăncrănjan*, Alba Iulia, 1993.
Cubleșan, *Miniaturi* – Constantin Cubleșan, *Miniaturi critice*, Buc., E.P.L., 1969.
Cubleșan, *Slavici* – Constantin Cubleșan, *Ioan Slavici*, Buc., Recif, 1994.
Cucu, Apostoleanu, *Literatura* – Ștefan Cucu, Corina Apostoleanu, *Literatura în Dobrogea. Dicționar biobibliografic*, I, Constanța, Biblioteca Județeană Constanța, 1997.
Culcer, *Citind* – Dan Culcer, *Citind sau trăind literatura*, Cluj-Napoca, Dacia, 1976.
Culcer, *Serii* – Dan Culcer, *Serii și grupuri*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Culianu, *Eliade* – Ioan Petru Culianu, *Mircea Eliade*, Buc., Nemira, 1995.
Culianu, *Studii* – Ioan Petru Culianu, *Studii românești*, I, Buc., Nemira, 2000.
Cunescu, *Galaction* – Gheorghe Cunescu, *Pe urmele lui Gala Galaction*, Buc., Sport-Turism, 1982.
Curticeanu, *Critica* – Valentina Marin Curticeanu, *Critica și modelul*, Buc., Eminescu, 1986.
Curticeanu, *Lovinescu* – Valentina Marin Curticeanu, *E. Lovinescu, critic și istoric literar*, Buc., Univers, 1998.
Cuțitaru, *Spații* – Virgil Cuțitaru, *Spații*, Iași, Junimea, 1981.
Damian, *Aruncând mănușa* – S. Damian, *Aruncând mănușa. Eseuri*, Buc., Du Style, 1999.
Damian, *Călinescu* – S. Damian, *G. Călinescu – romancier. Eseu despre măștile jocului*, Buc., Minerva, 1971.
Damian, *Direcții* – S. Damian, *Direcții și tendințe în proza nouă*, Buc., E.P.L., 1963.
Damian, *Fals tratat* – S. Damian, *Fals tratat despre psihologia succesului*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Damian, *Fals tratat (1972–1995)* – S. Damian, *Fals tratat despre psihologia succesului (1972–1995)*, Buc., Du Style, 1995.
Damian, *Intrarea* – S. Damian, *Intrarea în castel*, Buc., Cartea Românească, 1970.
Damian, *Încercări* – S. Damian, *Încercări de analiză literară*, Buc., E.S.P.L.A., 1956.
Damian, *La ora 12* – S. Damian, *La ora 12, ziua. Eseu despre romanele lui G. Călinescu*, Buc., Du Style, 1995.
Damian, *Replici* – S. Damian, *Replici din burta lupului*, Buc., Du Style, 1997.
Dan, *Confluențe* – Ilie Dan, *Confluențe*, Buc., Eminescu, 1980.
Dan, *Contribuții* – Ilie Dan, *Contribuții*, Buc., Eminescu, 1978.
Dan, *Daimonion* – Elena Dan, *Daimonion. O poetică a creației literare și câteva argumente în favoarea ei*, Buc., Cartea Românească, 1996.

Dan, *Fiul craiului* – Sergiu Pavel Dan, *Fiul craiului și spânul. Eseuri*, Cluj-Napoca, Dacia, 1998.

Dan, *Proza* – Sergiu Pavel Dan, *Proza fantastică românească*, Buc., Minerva, 1974.

Dancă, *Mircea Eliade* – Wilhelm Dancă, *Mircea Eliade. Definitio sacri*, Iași, Ars Langa, 1998.

Davidescu, *Aspecte și direcții* – N. Davidescu, *Aspecte și direcții literare*, Buc., Minerva, 1975.

Davidescu, *Aspecte* – N. Davidescu, *Aspecte și direcții literare. Câteva cărți, câteva idei, câțiva oameni (1914–1921)*, I–II, Buc., Viața Românească, 1921–1924.

D. Bolintineanu interpretat de... – D. Bolintineanu interpretat de..., cuvânt înainte, antologie de texte, cronologie și bibl. de D. Păcurariu, Buc., Eminescu, 1974.

De la N. Filimon – De la N. Filimon la G. Călinescu. Studii de sociologie a romanului românesc, Buc., Minerva, 1982.

Deaconu, *Impresii* – Constantin Deaconu, *Impresii de lectură*, cuvânt înainte de Constantin Mateescu, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1996.

Delavrancea, *Mozaic* – Cella Delavrancea, *Mozaic în timp. Impresii, călătorii, portrete, amintiri*, Buc., Eminescu, 1973.

Deleanu, *Glasul* – Marcu Mihail Deleanu, *Glasul pământului. Stilistica motivului în proza literară*, Timișoara, Facla, 1981.

Demetrescu, *Însemnări* – Romulus Demetrescu, *Însemnări critice*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.

Densusianu, *Evoluția* – Ovid Densusianu, *Evoluția estetică a limbii române* (curs litografiat), I–III, Buc., 1929–1932.

Densusianu, *Opere* – Ovid Densusianu, *Opere*, III, ed. îngr. de B. Cazacu, V. Rusu și I. Șerb, Buc., Minerva, 1977.

Densușianu, *Istoria* – Aron Densușianu, *Istoria limbii și literaturii române*, Iași, Șaraga, 1885.

Derșidan, *Mateiu I. Caragiale* – Ioan Derșidan, *Mateiu I. Caragiale. Carnavalescul și liturgicul operei*, Buc., Minerva, 1997.

Diaconescu, *Ghica* – Viorica Diaconescu, *Pantazi Ghica*, Buc., Minerva, 1987.

Diaconescu, *Gib Mihăescu* – Mihail Diaconescu, *Gib I. Mihăescu*, Buc., Minerva, 1973.

Diaconu, *Mișcarea* – Mircea A. Diaconu, *Mișcarea «Iconar». Literatură și politică în Bucovina anilor '30*, Iași, Timpul, 1999.

Dicționar – Dicționar de literatură română, Buc., Univers, 1979.

Dicționar analitic – Dicționar analitic de opere literare românești, I–II, coordonare și revizie științifică de Ion Pop, I, Buc., E.D.P., 1998; II, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1999.

Dicționar analitic 2 – Dicționar analitic de opere literare românești, I, ed. a II-a revăzută și adăugită, coordonare și revizie științifică de Ion Pop, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000.

Dicționarul – Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900, Buc., E.A., 1979.

Dicționarul esențial – Dicționarul esențial al scriitorilor români, Buc., Albatros, 2000.

Dicționarul scriitorilor – Dicționarul scriitorilor români, I–II, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995–1998.

Dima, *Aspecte* – Al. Dima, *Aspecte și atitudini ideologice*, Turnu-Severin, Datina, 1933.

Dima, *Studii* – Al. Dima, *Studii de istorie a teoriei literare românești*, Buc., E.P.L., 1962.

Dimensiunea – Dimensiunea metafizică a operei lui Lucian Blaga. Antologie de texte din și despre opera filozofică, introd., comentarii și antologare de Angela Botez, Buc., Editura Științifică, 1996.

Dimisianu, *Lecturi* – Gabriel Dimisianu, *Lecturi libere*, Buc., Eminescu, 1983.

Dimisianu, *Lumea criticului* – Gabriel Dimisianu, *Lumea criticului*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 2000.

Dimisianu, *Nouă* – Gabriel Dimisianu, *Nouă prozatori*, Buc., Eminescu, 1977.

Dimisianu, *Opinii* – Gabriel Dimisianu, *Opinii literare*, Buc., Cartea Românească, 1978.

Dimisianu, *Prozatori* – Gabriel Dimisianu, *Prozatori de azi*, Buc., Cartea Românească, 1970.

Dimisianu, *Schițe* – Gabriel Dimisianu, *Schițe de critică*, Buc., E.P.L., 1966.

Dimisianu, *Subiecte* – Gabriel Dimisianu, *Subiecte*, Buc., Eminescu, 1987.

Dimisianu, *Valori* – Gabriel Dimisianu, *Valori actuale*, Buc., Eminescu, 1974.

Dimitrie Cantemir interpretat de... – Dimitrie Cantemir interpretat de..., ed. îngr. și pref. de Suzana Carmen Dumitrescu, Buc., Eminescu, 1977.

Dimitriu, *Introducere* – Daniel Dimitriu, *Introducere în opera lui Ion Minulescu*, Buc., Minerva, 1984.

Dimov, Țepeneag, *Momentul* – Leonid Dimov, Dumitru Țepeneag, *Momentul oniric*, antologie îngr. de Corin Braga, Buc., Cartea Românească, 1997.

Dincă, *Dosar* – Dumitru Ion Dincă, *Dosar Moromeții*, II, Buzău, Biblioteca Județeană Voiculescu, 1996.

Dinescu, *Sebastian* – Maria Dinescu, *Mihail Sebastian, publicist și romancier*, Buc., Du Style, 1998.

Dobrescu, *Foiletoane* – Al. Dobrescu, *Foiletoane*, I, Buc., Cartea Românească, 1979; II, Iași, Junimea, 1981; III, Iași, Junimea, 1984.

Dobrescu, *Ibrăileanu* – Alexandru Dobrescu, *Ibrăileanu – nostalgia certitudinii*, Buc., Cartea Românească, 1989.

Dobrescu, *Modernitatea* – Caius Dobrescu, *Modernitatea ultimă. Eseuri*, Buc., Univers, 1998.

Doinaș, *Mai mult* – Ștefan Augustin Doinaș, *Mai mult ca prezentul*, Craiova, Aius, 1996.

Doinaș, Șimăndan, *Templul memoriei* – Ștefan Augustin Doinaș, Emil Șimăndan, *Templul memoriei. Ștefan Augustin Doinaș în dialog cu Emil Șimăndan*, Arad, Fundația Culturală „Ioan Slavici", 1998.

Dosarul – „Dosarul" Mircea Eliade, I–IV, cuvânt înainte și culegere de text de Mircea Handoca, Buc., Curtea Veche, 1998–2000 (Pro și Contra).

Dragnea, *Supunerea* – Radu Dragnea, *Supunerea la tradiție. Eseuri, cronici, articole*, ed., fișă bibliografică, note, bibl.

analitică și indice de nume de Emil Pintea, pref. de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Echinox, 1998.
Dragolea, *Arhiva* – Mihai Dragolea, *Arhiva de goluri și plinuri. Literatura fragmentară*, Cluj-Napoca, Dacia, 1998.
Dragolea, *În exercițiul* – Mihai Dragolea, *În exercițiul ficțiunii. Eseu despre Școala de la Târgoviște*, Cluj-Napoca, Dacia, 1992.
Dragomir, *Eseuri* – Caius Traian Dragomir, *Eseuri*, I–IV, Cluj-Napoca, Dacia – Buc., România azi – E.D.P., 1992–1997.
Dragomirescu, *Critică* – Mihail Dragomirescu, *Critică*, II. *Directive (1910–1928)*, Buc., Editura Literară a Casei Școalelor, 1928.
Dragomirescu, *De la misticism* – Mihail Dragomirescu, *De la misticism la raționalism*, Buc., Tip. „Române-Unite", 1924.
Dragomirescu, *Scrieri* – Mihail Dragomirescu, *Scrieri critice și estetice*, Buc., E.P.L., 1969.
Dragoș, *Structuri* – Elena Dragoș, *Structuri narative la Liviu Rebreanu*, Buc., E.Ș.E., 1981.
Dram, *Lumi* – Constantin Dram, *Lumi narative. Întâmpinări critice*, Iași, Sagittarius Libris, 1998.
Drăgan, *Aproximații* – Mihai Drăgan, *Aproximații critice*, Iași, Junimea, 1970.
Drăgan, *Clasici și moderni* – Mihai Drăgan, *Clasici și moderni*, Buc., Cartea Românească, 1987.
Drăgan, *Eminescu* – Mihai Drăgan, *Eminescu tânăr sau «A doua mea ființă»*, Iași, Institutul European, 1999.
Drăgan, *Hasdeu* – Mihai Drăgan, *B.P. Hasdeu*, Iași, Junimea, 1972.
Drăgan, *Ibrăileanu* – Mihai Drăgan, *G. Ibrăileanu*, Buc., Albatros, 1971.
Drăgan, *Istoria* – Gabriel Drăgan, *Istoria literaturii române*, Buc., Vatra, 1943.
Drăgan, *Reacții* – Mihai Drăgan, *Reacții critice*, Iași, Junimea, 1973.
Drimba, *Scrieri* – Ovidiu Drimba, *Scrieri din trecut*, Oradea, Cogito, 1997.
Drimba, *Vulcan* – Lucian Drimba, *Iosif Vulcan*, Buc., Minerva, 1974.
Drouhet, *Studii* – Charles Drouhet, *Studii de literatură română și comparată*, cuvânt înainte de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, ed. îngr., note, tabel biobibliografic și postf. de Silvia Burdea, Buc., Eminescu, 1983.
Dugneanu, *Forme* – Paul Dugneanu, *Forme literare. Între real și imaginar*, Buc., Eminescu, 1993.
Dumitrescu, *Introducere* – Adriana Dumitrescu, *Introducere în opera lui Ioan Slavici*, Buc., E.D.P., 1997.
Dumitrescu, *Marin Preda* – Savu Dumitrescu, *Marin Preda – între viață și moarte*, Buc., Odeon, 1992.
Dumitrescu-Bușulenga, *Eminescu* – Zoe Dumitrescu-Bușulenga, *Eminescu. Viață. Operă. Cultură*, Buc., Eminescu, 1989.
Dumitrescu-Bușulenga, *Itinerarii* – Zoe Dumitrescu-Bușulenga, *Itinerarii prin cultură*, Buc., Eminescu, 1982.
Dumitrescu-Bușulenga, Sava, *Muzica* – Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Iosif Sava, *Muzica și literatura. Scriitori români*, I–II, Buc., Cartea Românească, 1986–1987; III, Buc., Cartea Românească, 1994.
Dumitrescu-Bușulenga, *Valori* – Zoe Dumitrescu-Bușulenga, *Valori și echivalențe umanistice*, Buc., Eminescu, 1973.
Dumitru Radu Popescu interpretat de… – Dumitru Radu Popescu interpretat de…, antologie, pref., notă asupra ed., cronologie și bibl. de Andreea Vlădescu Lupu, Buc., Eminescu, 1987.
Dună, *Opera* – Ion Dună, *Opera lui G. Ibrăileanu*, Buc., Minerva, 1989.
Dunăreanu, *Convorbiri* – Ovidiu Dunăreanu, *Convorbiri pontice. Interviuri*, Constanța, Ex Ponto, 1998.
Dur, *De la Eminescu* – Ion Dur, *De la Eminescu la Cioran. Semne ale spiritului românesc*, Craiova, Scrisul Românesc, 1996.
Dur, *Exerciții* – Ion Dur, *Exerciții de recunoaștere. Identitate și valoare în cultura românească de azi*, Craiova, Scrisul Românesc, 1992.
Duțu, *Note* – Olga Duțu, *Note de lectură*, Constanța, Europolis, 1997.
D. Zamfirescu interpretat de... – D. Zamfirescu interpretat de…, antologie și studiu de Ioan Adam, Buc., Eminescu, 1976.
Eftimiu, *Portrete* – Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, Buc., E.P.L., 1965.
Eliade, *Încercarea* – Mircea Eliade, *Încercarea labirintului*, tr. și note de Doina Cornea, Cluj-Napoca, Dacia, 1990.
Eliade, *Lucrurile* – Mircea Eliade, *Lucrurile de taină*, ed. îngr., note și pref. de Emil Manu, Buc., Eminescu, 1996.
Elvin, *Camil Petrescu* – B. Elvin, *Camil Petrescu*, Buc., E.P.L., 1962.
Eminescu interpretat de... – Eminescu interpretat de..., I–III, antologie, introd., note și comentarii, tabel cronologic de Gh. Ciompec, Buc., Eminescu, 1983–1990.
Ene, *Scriitori* – Virgiliu Ene, *Scriitori satirici români*, Iași, Junimea, 1982.
Eonul – Eonul Blaga: întâiul veac. Culegere de lucrări dedicată Centenarului Lucian Blaga (1895–1995), ed. îngr. de Mircea Borcilă, Buc., Albatros, 1997.
Faifer, *Cordonul* – Florin Faifer, *Cordonul de argint*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1997.
Faifer, *Faldurile* – Florin Faifer, *Faldurile Mnemosynei*, Iași, Junimea, 1999.
Fanache, *Întâlniri* – V. Fanache, *Întâlniri*, Cluj-Napoca, Dacia, 1976.
Felea, *Prezența* – Victor Felea, *Prezența criticii*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Felea, *Reflexii* – Victor Felea, *Reflexii critice*, Buc., E.P.L., 1968.
Fercu, *Agonia* – Ion Fercu, *Agonia umanului. Eseuri*, Bacău, Plumb, 2000.
Firan, Popa, *Literatura* – Florea Firan, Constantin M. Popa, *Literatura diasporei*, antologie comentată, Craiova, Macedonski, 1996.
Firan, *Pe urmele* – Florea Firan, *Pe urmele lui Tudor Arghezi*, Buc., Sport-Turism, 1981.
Firan, *Profiluri* – Florea Firan, *Profiluri și structuri literare. Contribuții la o istorie a literaturii române*, Craiova, Scrisul Românesc, 1986.

Florescu, *Itinerarii* – Nicolae Florescu, *Itinerarii mirabile. Proiecții ale imaginarului*, Buc., Eminescu, 1991.

Florescu, *Întoarcerea* – Nicolae Florescu, *Întoarcerea proscrișilor. Reevaluări critice ale literaturii exilului*, Buc., Jurnalul literar, 1998.

Florescu, *Profitabila condiție* – Nicolae Florescu, *Profitabila condiție. Romanul aventurilor secrete*, Buc., Cartea Românească, 1983.

Foarță, *Afinități* – Șerban Foarță, *Afinități selective*, Buc., Cartea Românească, 1980.

Foarță, *Afinități efective* – Șerban Foarță, *Afinități efective. Reflexii*, Buc., Cartea Românească, 1990.

Frigioiu, *Romanul istoric* – Nicolae Frigioiu, *Romanul istoric al lui Mihail Sadoveanu*, Iași, Junimea, 1987.

Frollo, *Theodorian-Carada* – Mia Frollo, *Un scriitor original: Marin Theodorian-Carada*, Buc., Tip. Dorneanu, 1940.

Fundoianu, *Imagini* – Benjamin Fundoianu, *Imagini și cărți*, Buc., Minerva, 1980.

G. Călinescu – G. Călinescu în conștiința literară a contemporanilor, Buc., Albatros, 1999.

G. Călinescu și contemporanii – G. Călinescu și contemporanii săi, ed. îngr., note și indice de Nicolae Mecu, Buc., Minerva, 1984.

Gafița, *Cezar Petrescu* – Mihai Gafița, *Cezar Petrescu*, Buc., E.P.L., 1963.

Gafița, *Fața* – Mihai Gafița, *Fața ascunsă a lunii. Studii de istorie literară, epoca 1870–1900*, Buc., Cartea Românească, 1974.

Gafița, *Studii* – Mihai Gafița, *Studii de istorie literară*, Buc., Eminescu, 1979.

Gafița, *Zamfirescu* – Mihai Gafița, *D. Zamfirescu*, Buc., E.P.L., 1969.

Gala Galaction interpretat de... – Gala Galaction interpretat de..., antologie, pref., tabel cronologic și bibl. de Teodor Vârgolici, Buc., Eminescu, 1978.

Gană, *Tudor Vianu* – George Gană, *Tudor Vianu și lumea culturii*, Buc., Minerva, 1998.

Gavrilescu, *Rebreanu* – Lidia Gavrilescu, *Liviu Rebreanu. Biobibliografie*, Iași, Biblioteca Central Universitară „Mihai Eminescu", 1972.

Geambașu, *Ipostaze* – Constantin Geambașu, *Ipostaze lirice și narative. Incursiuni critice în literatura bulgară, polonă și română*, Buc., Medro, 1999.

George, *Caragiale* – Alexandru George, *Caragiale. Glose, dispute, analize*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1996.

George, *Confesiuni* – Alexandru George, *Confesiuni împotrivă*, Buc., Albatros, 2000.

George, *În istorie* – Alexandru George, *În istorie, în politică, în literatură*, Buc., Albatros, 1997.

George, *Întâlniri* – Alexandru George, *Întâlniri*, Buc., Cartea Românească, 1997.

George, *La sfârșitul* – Alexandru George, *La sfârșitul lecturii*, I–III, Buc., Cartea Românească, 1973–1980; IV, Buc., Cartea Românească, 1993.

George, *Mateiu I. Caragiale* – Alexandru George, *Mateiu I. Caragiale*, Buc., Minerva, 1981.

George, *Petreceri* – Alexandru George, *Petreceri cu gândul și inducții sentimentale*, Buc., Cartea Românească, 1986.

George, *Pro libertate* – Alexandru George, *Pro libertate. Eseuri*, Buc., Albatros, 1999.

George, *Reveniri* – Alexandru George, *Reveniri, restituiri, revizuiri*, Buc., Cartea Românească, 1999.

George, *Semne* – Alexandru George, *Semne și repere*, Buc., Cartea Românească, 1971.

Georgescu, *Cartea* – Paul Alexandru Georgescu, *Cartea întrupărilor. 33 de bărbați iluștri văzuți de aproape și altfel*, Buc., Paideia, 1998.

Georgescu, *Încercări* – Paul Georgescu, *Încercări critice*, I–II, Buc., E.S.P.L.A., 1957–1958.

Georgescu, *Învățăturile* – Paul Georgescu, *Învățăturile unui venerabil prozator bucureștean către un tânăr critic din provincie*, corespondența către Ion Simuț prezentată și ad. de către destinatar, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1999.

Georgescu, *Polivalența* – Paul Georgescu, *Polivalența necesară*, Buc., E.P.L., 1967.

Georgescu, *Printre cărți* – Paul Georgescu, *Printre cărți*, Buc., Eminescu, 1973.

Georgescu, *Volume* – Paul Georgescu, *Volume*, Buc., Cartea Românească, 1978.

Gheorghe, *Eminescu* – Fănică Gheorghe, *Eminescu*. I. *Analize și sinteze*; II. *Universul rural în opera poetului*, ed. a III-a revăzută și adăugită, Buc., E.D.P., 1993.

Gheorghiu, *Ibrăileanu* – Mihai Dinu Gheorghiu, *Ibrăileanu. Romanul criticului*, Buc., Albatros, 1981.

Gheorghiu, *Reflexe* – Mihai Dinu Gheorghiu, *Reflexe condiționate*, Buc., Cartea Românească, 1983.

Gheran, *Rebreanu* – Niculae Gheran, *Rebreanu: Amiaza unei vieți*, Buc., Albatros, 1989.

Gheran, *Tânărul Rebreanu* – Niculae Gheran, *Tânărul Rebreanu*, Buc., Albatros, 1986.

Ghica, *Pașii* – Marius Ghica, *Pașii lui Hermes*, Craiova, Scrisul Românesc, 1999.

Ghidirmic, *Camil Petrescu* – Ovidiu Ghidirmic, *Camil Petrescu sau patosul lucidității*, Craiova, Scrisul Românesc, 1975.

Ghidirmic, *Moștenirea* – Ovidiu Ghidirmic, *Moștenirea prozei eminesciene*, Craiova, Scrisul Românesc, 1996.

Ghidirmic, *Proza* – Ovidiu Ghidirmic, *Proza românească și vocația originalității*, Craiova, Scrisul Românesc, 1988.

Ghidirmic, *Stancu* – Ovidiu Ghidirmic, *Zaharia Stancu sau interogația nesfârșită*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977.

Ghiță, *Gib I. Mihăescu* – Florea Ghiță, *Gib I. Mihăescu*, Buc., Minerva, 1984.

Giurgiu, *În eminescianul univers* – Felicia Giurgiu, *În eminescianul univers*, Timișoara, Facla, 1988.

Glodeanu, *Avatarurile* – Gheorghe Glodeanu, *Avatarurile prozei lui Eminescu*, Buc., Libra, 2000.

Glodeanu, *Dimensiuni* – Gheorghe Glodeanu, *Dimensiuni ale romanului contemporan*, Baia-Mare, Gutinul, 1998.

Glodeanu, *Fantasticul* – Gheorghe Glodeanu, *Fantasticul în proza lui Mircea Eliade*, Baia-Mare, Gutinul, 1993.
Glodeanu, *Poetica* – Gheorghe Glodeanu, *Poetica romanului românesc interbelic. O posibilă tipologie a romanului*, Buc., Libra, 1998.
Goci, *Arghezi* – Aureliu Goci, *Arghezi între infinituri*, Buc., Curierul Dunării, 1998.
Goci, *Eminescu* – Aureliu Goci, *Eminescu la infinit...*, Buc., Viitorul Românesc, 1997.
Goci, *Romane* – Aureliu Goci, *Romane și romancieri în secolul XX*, Buc., Editura Fundației PRO, 2000.
Goga, *Momente* – Yvonne Goga, *Momente literare*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 1998.
Gorcea, *Nesomnul* – Petru Mihai Gorcea, *Nesomnul capodoperelor*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Gorcea, *Structură* – Petru Mihai Gorcea, *Structură și mit în proza contemporană. Eseu despre destinul literar al „generației șaizeci”*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Graur, *Avatarurile* – Doina Graur, *Avatarurile unui mit*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Grăsoiu, *Sebastian* – Dorina Grăsoiu, *Mihail Sebastian sau ironia unui destin*, Buc., Minerva, 1986.
Grigor, *Marin Preda* – Andrei Grigor, *Marin Preda – incomodul*, Galați, Porto Franco, 1996.
Grigore, *Vocația* – Paul Grigore, *Vocația luminii*, Pitești, Paralela 45, 1999.
Grigurcu, *Amintiri* – Gheorghe Grigurcu, *Amintiri din epoca de platină*, Chișinău, Arc, 2000.
Grigurcu, *Amurgul* – Gheorghe Grigurcu, *Amurgul idolilor*, Buc., Nemira, 1999.
Grigurcu, *Cum am devenit stalinist* – Gheorghe Grigurcu, *Cum am devenit stalinist*. *Pagini din perioada 1990–1996*, Iași, Timpul, 1997.
Grigurcu, *Dialoguri* – Gheorghe Grigurcu, *Dialoguri crude și insolite*, Iași, Timpul, 1999.
Grigurcu, *E. Lovinescu* – Gheorghe Grigurcu, *E. Lovinescu între continuatori și uzurpatori*, cu o postf. de Monica Lovinescu, Buc., Jurnalul Literar, 1997.
Grigurcu, *Imposibila* – Gheorghe Grigurcu, *Imposibila neutralitate*, cuvânt înainte de Gabriel Dimisianu, Iași, Institutul European, 1998.
Grigurcu, *Între critici* – Gheorghe Grigurcu, *Între critici*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Grigurcu, *Peisaj* – Gheorghe Grigurcu, *Peisaj critic*, I–III, Buc., Cartea Românească, 1993–1999.
Groza, *Sfârșit* – Horea Ion Groza, *Sfârșit de veac românesc în America*. *Eseuri și antieseuri. Note de călătorie. Portrete din țară și din exil*, Norcross, Criterion, 2000.
Gruia, *Mixaje* – Bazil Gruia, *Mixaje în timp*, Buc., E.D.P., 1995.
Grünberg-Matache, *Ipoteze* – Arie Grünberg-Matache, *Ipoteze analitice*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
Guțan, *Arghezi* – Ilie Guțan, *Tudor Arghezi: imaginarul erotic*, Buc., Minerva, 1980.
Gyurcsik, *A povesti* – Margareta Gyurcsik, *A povesti, a reflecta*, Timișoara, Facla – Editura de Vest, 1991.
Gyurcsik, *Paradigme* – Ilie Gyurcsik, *Paradigme moderne. Autori, texte, arlechini. Eseu de hermeneutică paradoxală*, Timișoara, Amarcord, 2000.
Hagiu, *Romanul* – Adela Hagiu, *Romanul poetico-filosofic*, Iași, Institutul European, 1998.
Hamdan, *Ionescu* – Alexandra Hamdan, *Ionescu înainte de Ionesco. Portretul artistului tânăr*, tr. de Mioara-Luiza Zehan, Buc., Saeculum, 1998.
Handoca, *Convorbiri* – Mircea Handoca, *Convorbiri cu și despre Mircea Eliade*, Buc., Humanitas, 1998.
Handoca, *Mircea Eliade* – Mircea Handoca, *Mircea Eliade*, Buc., Recif, 1993.
Handoca, *Mircea Eliade. Câteva ipostaze* – Mircea Handoca, *Mircea Eliade. Câteva ipostaze ale unei personalități proteice*, Buc., Minerva, 1992.
Haneș, *Ist. lit.* – Petre V. Haneș, *Istoria literaturii românești*, ed. a III-a, Buc., (în editura autorului), 1924; ed. a IV-a, 1931.
Haneș, *Studii* – P.V. Haneș, *Studii de literatură română*, Buc., Socec, 1910.
Haneș, *Studii literare* – Petre V. Haneș, *Studii literare*, Buc., Edit. Universală Alcalay, 1925.
Hanganu, *Interferențe* – George Hanganu, *Interferențe și peisaje literare franceze*, Buc., Univers, 1973.
Harea, *Dimitrie Cantemir* – Vasile Harea, *Dimitrie Cantemir și fiul său Antioh*, cuvânt înainte de Mihail Harea, ed. îngr. și note de Sorina Bălănescu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1999.
Havriliuc, *Imperfecțiunea* – Nicolae Havriliuc, *Imperfecțiunea evenimentului*, Buc., Pandora, 1993.
Hâncu, *Conexiuni* – Dumitru Hâncu, *Conexiuni cu „Vrăjitorul”. Thomas Mann în România. Eseuri*, Buc., Kriterion, 1995.
Heinrich, *Peregrinările* – Alfred Heinrich, *Peregrinările căutătorului de ideal*, Timișoara, Facla, 1984.
Hinoveanu, *Convorbiri cu* – Ilarie Hinoveanu, *Convorbiri cu…*, Craiova, Scrisul Românesc, 1974.
Hobana, *Science fiction* – Ion Hobana, *Science fiction*, I. *Autori, cărți, idei*, Buc., Eminescu, 1983; II. *Literatura de anticipație*, Buc., Eminescu, 1986.
Hobana, Weverbergh, *Triumful* – Ion Hobana, Julien Weverbergh, *Triumful visătorilor*, Buc., Nemira, 1998.
Holban, *Literatura* – Ioan Holban, *Literatura subiectivă*, Buc., Minerva, 1989.
Holban, *Opere* – Anton Holban, *Opere*, III, Buc., Minerva, 1975.
Holban, *Papadat-Bengescu* – Ioan Holban, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Buc., Albatros, 1985.
Holban, *Profiluri* – Ioan Holban, *Profiluri epice contemporane*, Buc., Cartea Românească, 1987.
Holban, *Proza* – Ioan Holban, *Proza criticilor (Lovinescu, Ibrăileanu)*, Buc., Minerva, 1983.
Holban, *Salonul* – Ioan Holban, *Salonul refuzaților*, Iași, Moldova, 1995.
Horodincă, *Structuri* – Georgeta Horodincă, *Structuri libere*, Buc., Eminescu, 1970.

Horodincă, *Studii* – Georgeta Horodincă, *Studii literare*, Buc., Eminescu, 1978.

Horodincă, *Zamfirescu* – Georgeta Horodincă, *Duiliu Zamfirescu și contribuția lui la dezvoltarea romanului nostru realist*, Buc., E.S.P.L.A., 1956.

Hortensia Papadat-Bengescu interpretată de… – Hortensia Papadat-Bengescu interpretată de…, antologie, studiu introductiv, tabel cronologic și bibl. de Viola Vancea, Buc., Eminescu, 1976.

Horvat, *Însemnări* – Săluc Horvat, *Însemnări despre Eminescu. Studii și articole*, Baia Mare, Editura Universității de Nord, 2000.

Hrimiuc-Toporaș, *Atelier* – Gheorghe Hrimiuc-Toporaș, *Atelier de istorie literară*, Iași, Junimea, 1999.

Husar, *Întoarcerea* – Al. Husar, *Întoarcerea la literatură*, Iași, Junimea, 1979.

Iancovici, *Incandescența* – Gheorghe Iancovici, *Incandescența și penumbrele*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.

Iancu, *Al. Piru* – Marin Iancu, *Al. Piru*, Buc., Recif, 1995.

Iancu, *Marin Preda* – Marin Iancu, *Marin Preda. Dicționar de personaje*, Buc., Festina, 1995.

Ianoși, *O istorie* – Ion Ianoși, *O istorie a filosofiei românești în relația ei cu literatura.* Cluj, Biblioteca Apostrof, 1996.

Ianoși, *Romanul* – Ion Ianoși, *Romanul monumental și secolul XX*, Buc., E.P.L., 1963.

Ibrăileanu, *Campanii* – G. Ibrăileanu, *Campanii*, Buc., Minerva, 1971.

Ibrăileanu, *Creație* – G. Ibrăileanu, *Creație și analiză*, pref. și repere critice de Ioan Paler, Pitești, Paralela 45, 2000.

Ibrăileanu, *Opere* – G. Ibrăileanu, *Opere*, I–IX, Buc., Minerva, 1974–1981.

Ibrăileanu, *Pagini alese* – G. Ibrăileanu, *Pagini alese*, I–II, Buc., E.S.P.L.A., 1957.

Ibrăileanu, *Scriitori* – G. Ibrăileanu, *Scriitori români și străini*, Iași, Viața Românească, 1926.

Ibrăileanu, *Scriitori și curente* – G. Ibrăileanu, *Scriitori și curente*, ed. a II-a, Iași, Viața Românească, 1930.

Ibrăileanu, *Studii* – G. Ibrăileanu, *Studii literare*, Buc., Cartea Românească, 1930; ed. îngr., studiu introductiv, tabel cronologic, note, bibl. și indice de nume de Lenuța Drăgan și Mihai Drăgan, Iași, Junimea, 1986.

Ibrăileanu, *Studii literare* – G. Ibrăileanu, *Studii literare*, I–II, Buc., Minerva, 1979.

Ibrăileanu, *Vlahuță* – G. Ibrăileanu, *Opera literară a d-lui Vlahuță*, Iași, Viața Românească, 1912.

Ichim, *Gib Mihăescu* – Ioan Ichim, *Gib I. Mihăescu (Studiu literar)*, Brăila, Tip. Orghidan, 1942.

Ichim, *Rebreanu* – Ioan Ichim, *Liviu Rebreanu (Studiu literar)*, 1948.

Ideea – Ideea de Eminescu, ed. îngr. de Luminița Cornea și Cristina Vișan, Sf. Gheorghe, Arcus, 2000.

Ierunca, *Dimpotrivă* – Virgil Ierunca, *Dimpotrivă. Polemici*, Buc., Humanitas, 1994.

Ierunca, *Românește* – Virgil Ierunca, *Românește*, Buc., Humanitas, 1991.

Ierunca, *Semnul* – Virgil Ierunca, *Semnul mirării*, Buc., Humanitas, 1995.

Ierunca, *Subiect* – Virgil Ierunca, *Subiect și predicat*, Buc., Humanitas, 1993.

Ierunca, *Trecut-au anii* – Virgil Ierunca, *Trecut-au anii. Fragmente de jurnal, întâmpinări și accente, scrisori nepierdute*, Buc., Humanitas, 2000.

Ilea, *Mărturisirile* – Ion Th. Ilea, *Mărturisirile unui anonim*, Buc., Cartea Românească, 1974.

Iliescu, *Expresionism* – Adriana Iliescu, *Expresionism și autenticitate în literatura română*, Buc., Adria-Pres, 1999.

Iliescu, *Proza* – Adriana Iliescu, *Proza realistă în secolul al XIX-lea*, Buc., Minerva, 1978.

Ilieș, *Posteritatea* – Radu Ilieș, *Posteritatea lui Radu Petrescu*, Târgu-Mureș, Tipomur, 1993.

Ilin, *Rebreanu* – Stancu Ilin, *Liviu Rebreanu în agora*, Buc., Minerva, 1988.

Ilinca, *Toposul* – Anton Ilinca, *Toposul creației lui Ioan Slavici*, Arad, Fundația Culturală „Ioan Slavici”, 1999.

Ilisei, *Portrete* – Grigore Ilisei, *Portrete în timp*, Iași, Junimea, 1990.

Ilovici, *Negativismul* – Mihail Ilovici, *Negativismul tinerei generații*, Buc., Gruparea Intelectuală Litere, 1934.

Indrieș, *Polifonia* – Alexandra Indrieș, *Polifonia persoanei*, Timișoara, Facla, 1986.

Ionesco, Bonnefoy, *Eugène Ionesco* – Eugène Ionescu, Claude Bonnefoy, *Eugène Ionesco: între viață și vis. Convorbiri cu Claude Bonnefoy*, tr. Simona Cioculescu, Buc., Humanitas, 1999.

Ionescu, *Anatomia* – Gelu Ionescu, *Anatomia unei negații. Scrierile lui Eugen Ionescu în limba română (1927–1940)*, Buc., Minerva, 1991.

Ionescu, *Artă* – Mariana Ionescu, *Artă și aspirație*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977.

Ionescu, *Camil Petrescu* – Constant Ionescu, *Camil Petrescu. Amintiri și comentariu*, Buc., E.P.L., 1968.

Ionescu, *Eu* – Eugen Ionescu, *Eu*, ed. îngr. de Mariana Vartic, cu un prolog de Gelu Ionescu și un epilog de Ion Vartic, Cluj-Napoca, Echinox, 1990.

Ionescu, *Nu* – Eugen Ionescu, *Nu*, Buc., Vremea, 1934.

Ionescu, *Ochiul* – Mariana Ionescu, *Ochiul ciclopului. Tudor Arghezi, prozatorul*, Buc., Eminescu, 1981.

Ionescu, *Război* – Eugen Ionescu, *Război cu toată lumea. Publicistica românească*, I–II, ed. îngr. și bibl. de Mariana Vartic și Aurel Sasu, Buc., Humanitas, 1992.

Ionescu, *Stancu* – Mariana Ionescu, *Introducere în opera lui Zaharia Stancu*, Buc., Minerva, 1985.

Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune* – Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune și dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, Buc., Editura Academiei Române, 1991.

Ion Vinea interpretat de… – Ion Vinea interpretat de…, antologie, pref., tabel cronologic și bibl. selectivă de Gheorghe Sprințeroiu, Buc., Eminescu, 1986.

Iordăchescu, *Spațiul* – Lucian Iordăchescu, *Spațiul romanesc. Efigiile și ereziile „seriei”*, Piatra-Neamț, Crigarux, 1998.

Iorga, *Eminescu* – Nicolae Iorga, *Eminescu*, ed. îngr., studiu introductiv, note și bibl. de Nicolae Liu, Iași, Junimea, 1981.
Iorga, *Ist. lit. cont.* – N. Iorga, *Istoria literaturii românești contemporane*, I. *Crearea formei (1867–1890)*; II. *În căutarea fondului*, Buc., Adevărul, 1934.
Iorga, *Ist. lit. rom.* – Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I–III, Buc., Editura Librăriei Pavel Suru, 1925–1933.
Iorga, *Ist. lit. XIX* – Nicolae Iorga, *Istoria literaturii române în veacul al XIX-lea*, I–III, Buc., Vălenii de Munte, Minerva, Neamul Românesc, 1907–1909.
Iorga, *Ist. lit. XVIII* – Nicolae Iorga, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea*, I–II, Buc., Minerva, 1901.
Iorga, *O luptă* – Nicolae Iorga, *O luptă literară*, I–II, Vălenii de Munte, Neamul Românesc, 1916; I–II, Buc., Minerva, 1979.
Iorga, *Oameni* – Nicolae Iorga, *Oameni cari au fost*, I–IV, Buc., F.P.L.A., 1934–1939.
Iorga, *Pagini de critică* – Nicolae Iorga, *Pagini de critică literară*, antologie, pref., note și comentarii de Valeriu Râpeanu, Buc., Garamond, 1996.
Iorga, *Pagini* – N. Iorga, *Pagini de tinerețe*, I–II, ed. îngr., pref. și bibl. de Barbu Theodorescu, Buc., E.P.L., 1968.
Iorga, *Studii* – Nicolae Iorga, *Studii literare*, I, Buc., E.T., 1969.
Iorgulescu, *Al doilea* – Mircea Iorgulescu, *Al doilea rond*, Buc., Cartea Românească, 1976.
Iorgulescu, *Ceara* – Mircea Iorgulescu, *Ceara și sigiliul*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Iorgulescu, *Critică* – Mircea Iorgulescu, *Critică și angajare*, Buc., Eminescu, 1981.
Iorgulescu, *Firescul* – Mircea Iorgulescu, *Firescul ca excepție*, Buc., Cartea Românească, 1979.
Iorgulescu, *Prezent* – Mircea Iorgulescu, *Prezent*, Buc., Cartea Românească, 1985.
Iorgulescu, *Rondul* – Mircea Iorgulescu, *Rondul de noapte*, Buc., Cartea Românească, 1974.
Iorgulescu, *Scriitori* – Mircea Iorgulescu, *Scriitori tineri contemporani*, Buc., Eminescu, 1978.
Iosifescu, *Alexandru Vlahuță* – Silvian Iosifescu, *Alexandru Vlahuță*, Buc., Scrisul Liber, [1949].
Iosifescu, *De-a lungul unui secol* – Silvian Iosifescu, *De-a lungul unui secol: Goncourt, Macaulay, Tolstoi, Caragiale, D.D. Pătrășcanu, Svevo, Fowles*, Buc., Eminescu, 1983.
Iosifescu, *Drumuri* – Silvian Iosifescu, *Drumuri literare*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Iosifescu, *În jurul* – Silvian Iosifescu, *În jurul romanului*, Buc., E.P.L., 1961.
Iosifescu, *Oameni* – Silvian Iosifescu, *Oameni și cărți*, Buc., E.Ș., 1946.
Iosifescu, *Oameni deosebiți* – Silvian Iosifescu, *Oameni deosebiți*, Buc., E.S.P.L.A., 1954.
Iosifescu, *Proză* – Silvian Iosifescu, *Proză și luciditate*, Buc., Eminescu, 1974.
Iosifescu, *Reverberații* – Silvian Iosifescu, *Reverberații*, Buc., Eminescu, 1981.
Isachi, Lazăr, *Anotimpurile* – Petre Isachi, Ioan Lazăr, *Anotimpurile romanului*, I–II, Bacău, Plumb, 1994–1997.
Ist. lit. rom. – Istoria literaturii române. Studii, coordonator științific Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Buc., E.A., 1979.
Ist. lit. – Istoria literaturii române, I–III, Buc., E.A., 1964–1973.
Istrate, *Baroc și manierism* – Ion Istrate, *Baroc și manierism: concurența literară a două concepte estetice*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Istrate, *Limba română* – Gavril Istrate, *Limba română literară*, Buc., Minerva, 1970.
Istrate, *Numele propriu* – Mariana Istrate, *Numele propriu în textul narativ. Aspecte ale onomasticii literare*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2000.
Istrate, *Relația* – Ion Istrate, *Relația epică*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 1998.
Istrate, *Romanul* – Ion Istrate, *Romanul „obsedantului deceniu" (1945–1964). O radiografie alfabetică*, Cluj-Napoca, Diamondia, 1995.
Istrati, *Cum am devenit* – Panait Istrati, *Cum am devenit scriitor*, I–II, reconstituire pe bază de texte autobiografice alese, tr. și ad. de Alexandru Talex, ed. a III-a, Buc., Florile Dalbe, 1998.
Istrati, *Pagini* – Panait Istrati, *Pagini de corespondență*, ed. îngr., pref., note și comentarii de Zamfir Bălan; tr. din franceză de Carmen Țurcan; tr. din germană de Heinrich Stichler, Galați, Muzeul Brăilei – Porto Franco, 1993.
Istrati, *Cruciada* – Panait Istrati, *Cruciada mea sau a noastră*, cuvânt înainte de Jean Harmière, ed. îngr. de Ciprian Moga, Cluj-Napoca, Delta Press, 1992.
Istrati, *Pelerinul* – Panait Istrati, *Pelerinul inimii*, antologie, cuvânt înainte, prezentare și tr. de Alexandru Talex, Buc., Minerva, 1998.
Istrati, *Spovedanie* – Panait Istrati, *Spovedanie pentru învinși. După șaisprezece luni în URSS*, cuvânt înainte și tr. de Alexandru Talex, Cluj-Napoca, Dacia, 1991.
Itu, *Itinerarii* – Mircea Itu, *Itinerarii indiene*, I, Brașov, Orientul Latin, [1997?].
Ivanciu, *Comicul* – Nina Ivanciu, *Comicul prozei. Plăceri regăsite*, Buc., Minerva, 1998.
Ivanovici, *Ilie Ighel* – Sofronie Ivanovici, *Ilie Ighel, N.D. Popescu, Panait Macri*, Buc., Tip. Tikers, 1898.
Ivanovici, *Repere* – Victor Ivanovici, *Repere în zigzag*, pref. de Matei Călinescu, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 2000.
Ivașcu, *Confruntări* – George Ivașcu, *Confruntări literare*, I, Buc., E.P.L., 1966; II, Buc., Eminescu, 1986; III, Buc., Eminescu, 1988.
Ivașcu, *Istoria* – G. Ivașcu, *Istoria literaturii române*, I, Buc., E.Ș., 1969.
Ivăncescu, *111 romane* – Ruxandra Ivăncescu, *111 romane celebre într-o singură carte*, Pitești, Paralela 45, 1998.
Ivăncescu, *O nouă viziune* – Ruxandra Ivăncescu, *O nouă viziune asupra prozei contemporane*, Pitești, Paralela 45, 1999.
Ivăncescu, *Ștefan Agopian* – Ruxandra Ivăncescu, *Ștefan Agopian. Monografie, antologie comentată, receptare critică*, Brașov, Aula, 2000.

Ivănescu, *Pentru Marin Preda* – Cezar Ivănescu, *Pentru Marin Preda*, Iași, Timpul, 1996.

Izvoare folclorice – Izvoare folclorice și creație originală, Buc., E.A., 1970.

Jalbă, *Romanul* – Constantin Jalbă, *Romanul lui G. Călinescu*, Buc., Minerva, 1980.

Jucan, *Fascinația* – Marius Jucan, *Fascinația ficțiunii sau Despre retorica elipsei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1998.

La ce bun poeții – La ce bun poeții. Convorbiri realizate de: Grigore Scarlat, Dorin Popa, Ana Maria Pop…, pref. de Mircea Muthu, Piatra Neamț, Panteon, 1994.

L-am cunoscut – L-am cunoscut pe Tudor Arghezi, culegere de evocări alcătuită de N. Dragoș, Buc., Eminescu, 1981.

Lasconi, *Oglinda* – Elisabeta Lasconi, *Oglinda aburită, oglinda lucioasă sau Sorin Titel – universul creației*, Timișoara, Amarcord, 2000.

Lascu, *Un aisberg* – Ioan Lascu, *Un aisberg deasupra mării. Eseu despre opera postumă a lui Ion D. Sîrbu*, Craiova, Ramuri, 1999.

László, *Între* – László Alexandru, *Între Icar și Anteu. Polemici*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996.

Lăudat, *Personalități* – Ion D. Lăudat, *Personalități literare românești (de la Dimitrie Cantemir la P.P. Panaitescu)*, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1988.

Lăzărescu, *Prezențe* – George Lăzărescu, *Prezențe românești în Italia*, Buc., E.D.P., 1995.

Lăzărescu, *Romanul* – Gheorghe Lăzărescu, *Romanul de analiză psihologică în literatura interbelică*, Buc., Minerva, 1983.

Lefter, *Postmodernism* – Ion Bogdan Lefter, *Postmodernism. Din dosarul unei „bătălii” culturale*, Pitești – Buc. – Brașov, Paralela 45, 2000.

Leoneanu, *Profiluri* – L. Leoneanu, *Profiluri și opere contemporane*, Buc., Editura „Bilete de papagal”, 1929.

Leonte, *Prozatori* – Liviu Leonte, *Prozatori contemporani*, I–II, Iași, Junimea, 1984–1989.

Livescu, *Scene* – Cristian Livescu, *Scene din viața imaginară. Eseuri critice*, Buc., Cartea Românească, 1982.

Livescu, *Voluptatea* – Cristian Livescu, *Voluptatea labirintului. Glose la o hermeneutică a insolitului*, Iași, Timpul, 1995.

Liviu Rebreanu interpretat de… – Liviu Rebreanu interpretat de…, ed. îngr. de Al. Piru, Buc., Eminescu, 1973.

Liviu Rebreanu. Antologie – Liviu Rebreanu, antologie, pref. și aparat critic de Paul Dugneanu, Buc., Eminescu, 1987.

Loghin, *Istoria* – Constantin Loghin, *Istoria literaturii române de la început până în zilele noastre*, ed. a IX-a revăzută, Buc., Cugetarea, 1941.

Lotreanu, *Analogia* – Ion Lotreanu, *Analogia suverană*, Buc., Eminescu, 1975.

Lotreanu, *Caligrafii* – Ion Lotreanu, *Caligrafii critice*, Buc., Eminescu, 1977.

Lotreanu, *Creație* – Ion Lotreanu, *Creație și implicare*, Buc., Albatros, 1976.

Lotreanu, *Despre analogie* – Ion Lotreanu, *Despre analogie și alte eseuri*, Buc., Eminescu, 1982.

Lotreanu, *Eliade* – Ion Lotreanu, *Introducere în opera lui Mircea Eliade*, Buc., Minerva, 1980.

Lovinescu, *Al patrulea* – Vasile Lovinescu, *Al patrulea hagialâc. Exegeză nocturnă a „Crailor de Curtea-Veche”*, Buc., Cartea Românească, 1981.

Lovinescu, *Critice* – E. Lovinescu, *Critice*, I–VIII, Buc., Socec–Steinberg–Ancora, 1909–1923; I–X, ed. definitivă, Buc., Ancora, 1925–1929.

Lovinescu, *Istoria* – E. Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane*, I–VI, Buc., Ancora S. Benvenisti, 1926–1929.

Lovinescu, *Ist. lit.* – E. Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane. 1900–1937*, Buc., Socec, 1937.

Lovinescu, *Întrevederi* – Monica Lovinescu, *Întrevederi cu Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Ștefan Lupașcu și Grigore Cugler*, Buc., Cartea Românească, 1992.

Lovinescu, *Opere* – Eugen Lovinescu, *Opere*, IX, note de Al. George, ed. îngr. de Maria Simionescu și Al. George, Buc., Minerva, 1992.

Lovinescu, *Pași* – E. Lovinescu, *Pași pe nisip…*, I–II, Buc., Librăria Națională, 1906.

Lovinescu, *Portrete* – E. Lovinescu, *Portrete literare*, Buc., Alcalay & Calafeteanu, [1921].

Lovinescu, *Scrieri* – E. Lovinescu, *Scrieri*, I–VIII, ed. îngr. și studiu introductiv de Eugen Simion, Buc., E.P.L. – Minerva, 1969–1980.

Lovinescu, *Unde scurte* – Monica Lovinescu, *Unde scurte. Jurnal indirect*, I–VI, Buc., Humanitas, 1990–1996.

Luca, *Demers* – Eugen Luca, *Demers critic*, Cluj, Dacia, 1973.

Luca, *Sadoveanu* – Eugen Luca, *Mihail Sadoveanu sau elogiul rațiunii*, Buc., Minerva, 1972.

Ludu, *Scriitori* – Virgil Ludu, *Scriitori români și lumea sportului*, Buc., Stadion, 1974.

Lungu, *Itinerar* – Ion Lungu, *Itinerar critic*, Buc., E.P.L., 1965.

Macedonski interpretat de... – Al. Macedonski interpretat de…, ed. îngr. și pref. de Fănuș Băilești eanu, Buc., Eminescu, 1975.

M. Blecher – M. Blecher mai puțin cunoscut. Corespondență și receptare critică, pref. de Ion Pop, ed. întocmită de Mădălina Lascu, Buc., Hasefer, 2000.

Macovei, Magheru, Vânturache, *Analize* – Zaharia Macovei, Paul Magheru, Mihai Vânturache, *Analize literare pentru bacalaureat și admiterea la facultate*, Buc., E.D.P., 1973.

Maftei, *Personalități ieșene* – Ionel Maftei, *Personalități ieșene*, I–II, Iași, Comitetul pentru Cultură și Educație Socialistă, 1972–1978.

Magheru, *Literatura* – Paul Magheru, *Literatura insignifiantului*, Reșița, Modus P.H., 1997.

Magheru, *Spațiul* – Paul Magheru, *Spațiul stilistic*, Reșița, Modus P.H., 1998.

Malița, *Alt Rebreanu* – Liviu Malița, *Alt Rebreanu*, Cluj-Napoca, Cartimpex, 2000.

Malița, *Eu, scriitorul* – Liviu Malița, *Eu, scriitorul. Condiția omului de litere din Ardeal între cele două războaie*, pref. de Mircea Zaciu, Cluj-Napoca, Fundația Culturală Română, 1997.

Mancaș, *Opinii* – Mircea Mancaș, *Opinii estetice și literare*, Buc., Casa Școalelor, 1945.
Manea, *Casa* – Norman Manea, *Casa melcului. Dialoguri*, Buc., Hasefer, 1999.
Manea, *Despre clovni* – Norman Manea, *Despre clovni: dictatorul și artistul*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1997.
Manea, *Pe contur* – Norman Manea, *Pe contur*, Buc., Cartea Românească, 1984.
Mangiulea, *Introducere* – Mihai Mangiulea, *Introducere în opera lui Anton Holban*, Buc., Minerva, 1989.
Manolescu, *Arca* – Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, I–III, Buc., Minerva, 1980–1983.
Manolescu, *Arca 2* – Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, I–III, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Buc., Eminescu, 1991.
Manolescu, *Cărțile* – Nicolae Manolescu, *Cărțile au suflet. Eseuri*, Iași, Moldova, 1995.
Manolescu, *Contradicția* – Nicolae Manolescu, *Contradicția lui Maiorescu*, ed. a II-a, Buc., Humanitas, 2000.
Manolescu, *Istoria* – Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*, I, Buc., Minerva, 1990.
Manolescu, *Istoria 2* – Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*, I, ed. revăzută, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1997.
Manolescu, *Lecturi* – Nicolae Manolescu, *Lecturi infidele*, Buc., E.P.L., 1966.
Manolescu, *Literatura S.F.* – Florin Manolescu, *Literatura S.F.*, Buc., Univers, 1980.
Manolescu, *Litere* – Florin Manolescu, *Litere în tranziție*, Buc., Cartea Românească, 1998.
Manolescu, *Metamorfozele* – Nicolae Manolescu, *Metamorfozele poeziei. Metamorfozele romanului*, ed. îngr. de Mircea Mihăieș, Iași, Polirom, 1999.
Manolescu, *Sadoveanu* – Nicolae Manolescu, *Sadoveanu sau utopia cărții*, Buc., Eminescu, 1976.
Manolescu, *Teme* – Nicolae Manolescu, *Teme*, I–VII, Buc., Cartea Românească, 1971–1988.
Manu, *Cafeneaua* – Emil Manu, *Cafeneaua literară*, Buc., Saeculum, 1997.
Manu, *Eseu* – Emil Manu, *Eseu despre generația războiului*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Manu, *Generația* – Emil Manu, *Generația literară a războiului*, Buc., Curtea Veche, 2000.
Manu, *Sensuri* – Emil Manu, *Sensuri moderne și contemporane*, Buc., Eminescu, 1982.
Marcea, *Atitudini* – Pompiliu Marcea, *Atitudini critice*, Buc., Cartea Românească, 1985.
Marcea, *Concordanțe* – Pompiliu Marcea, *Concordanțe și controverse*, Buc., Eminescu, 1983.
Marcea, *Sadoveanu* – Pompiliu Marcea, *Lumea operei lui Sadoveanu*, Buc., Eminescu, 1976.
Marcea, *Sadoveanu 100* – Pompiliu Marcea, *Mihail Sadoveanu. 100 de ani de la naștere*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Marcea, *Slavici* – Pompiliu Marcea, *Ioan Slavici*, ed. a II-a revăzută și completată, Buc., E.P.L., 1968.
Marcea, *Varietăți* – Pompiliu Marcea, *Varietăți literare*, Craiova, Scrisul Românesc, 1982.
Marino, *Macedonski* – Adrian Marino, *Opera lui Alexandru Macedonski*, Buc., E.P.L., 1967.
Marino, *Politică* – Adrian Marino, *Politică și cultură. Pentru o nouă cultură română*, Iași, Polirom, 1996.
Martin, *Dicțiunea* – Mircea Martin, *Dicțiunea ideilor*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Martin, *G. Călinescu* – Mircea Martin, *G. Călinescu și „complexele" literaturii române*, Buc., Albatros, 1981.
Martin, *Generație* – Mircea Martin, *Generație și creație*, Buc., E.P.L., 1969.
Martin, *Metonimii* – Aurel Martin, *Metonimii*, Buc., Eminescu, 1974.
Martin, *Paranteze* – Aurel Martin, *Paranteze*, Buc., Eminescu, 1981.
Martin, *Sebastian* – Aurel Martin, *Mihail Sebastian, romancierul. Considerații aproximative*, Buc., Minerva, 1993.
Martinescu, *Retroproiecții* – Pericle Martinescu, *Retroproiecții literare*, Buc., Cartea Românească, 1973.
Martinescu, *Visul* – Pericle Martinescu, *Visul cavalerului*, Constanța, Ex Ponto, 1998.
Massoff, *Despre ei* – Ioan Massoff, *Despre ei și despre alții. Interviuri*, Buc., Cartea Românească, 1973.
Mateescu, *Limbajul* – Adrian Mateescu, *Limbajul artistic al lui Fănuș Neagu*, Craiova, Universitaria, 1998.
Mateescu, *Filimon* – Constantin Mateescu, *Pe urmele lui Nicolae Filimon*, Buc., Sport-Turism, 1985.
Mavrodin, *Punctul* – Irina Mavrodin, *Punctul central*, Buc., Eminescu, 1986.
Mavrodin, *Uimire* – Irina Mavrodin, *Uimire și poesis*, Craiova, Scrisul Românesc, 1999.
Mazilu, *Recitind* – Dan Horia Mazilu, *Recitind literatura română veche*, I–III, Buc., Editura Universității București, 1994–2000.
Măicăneanu, *Omul* – Eugen Măicăneanu, *Omul lui Marin Preda*, Turnu Severin, Prier, 1997.
Mălăncioiu, *Călătorie* – Ileana Mălăncioiu, *Călătorie spre mine însămi*, cuvânt înainte de Nicolae Manolescu, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Iași, Polirom, 2000.
Mălăncioiu, *Cronica* – Ileana Mălăncioiu, *Cronica melancoliei*, Buc., Editura Enciclopedică, 1998.
Mănucă, *Analogii* – Dan Mănucă, *Analogii. Constante ale istoriei literare românești*, Iași, Junimea, 1995.
Mănucă, *Perspective* – Dan Mănucă, *Perspective critice*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1998.
Mănucă, *Sadoveanu* – Dan Mănucă, *Pe urmele lui Mihail Sadoveanu*, Buc., Sport-Turism, 1982.
Mărturisiri – Mărturisiri literare, *organizate de D. Caracostea în anii 1932–1933*, ed. îngr. și introd. de Iordan Datcu, Buc., Minerva, 1971.
Mândra, *Însemnări* – Vicu Mândra, *Însemnări despre literatură și teatru*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Mândra, *V.I. Popa* – Vicu Mândra, *Victor Ion Popa*, Buc., Albatros, 1975.

Mecu, *Iacob Negruzzi* – Nicolae Mecu, *Iacob Negruzzi sau vocația comunicării*, Buc., Minerva, 1999.
Mercheș, *Camilar* – Dorina Mercheș, *Eusebiu Camilar. Biobibliografie*, Iași, Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu", litografiat, 1976.
Micu, *Călinescu* – D. Micu, *G. Călinescu. Între Apollo și Dionysos*, Buc., Minerva, 1979.
Micu, *Gândirea* – D. Micu, *Gândirea și gândirismul*, Buc., Minerva, 1975.
Micu, *Ist. lit. rom.* – D. Micu, *Istoria literaturii române (1900–1918)*, II, Buc., E.D.P., 1965.
Micu, *Istoria* – Dumitru Micu, *Istoria literaturii române. De la creația populară la post-modernism*, Buc., Saeculum, 2000.
Micu, *În căutarea* – Dumitru Micu, *În căutarea autenticității*, I–II, Buc., Minerva, 1992–1994.
Micu, *Început* – D. Micu, *Început de secol*, Buc., Minerva, 1970.
Micu, *Întâmplări* – Mircea Micu, *Întâmplări cu scriitori*, I–II, Buc., Sport-Turism, 1979–1982.
Micu, *Întâmplări cu scriitori* – Mircea Micu, *Întâmplări cu scriitori și alte năluciri*, Buc., Sport-Turism, 1985.
Micu, *Lecturi* – Dumitru Micu, *Lecturi și păreri*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978.
Micu, *Lit. rom. XX* – Dumitru Micu, *Literatura română la începutul secolului al XX-lea. Publicații, grupări, curente*, Buc., E.P.L., 1964.
Micu, *Literatura* – Dumitru Micu, *Literatura română în secolul al XX-lea*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 2000.
Micu, Manolescu, *Literatura* – D. Micu, N. Manolescu, *Literatura română de azi. 1944–1964. Poezia, proza, dramaturgia*, Buc., E.T., 1965.
Micu, *Periplu* – Dumitru Micu, *Periplu*, Buc., Cartea Românească, 1976.
Micu, *Romanul* – D. Micu, *Romanul românesc contemporan (1944–1959)*, Buc., E.S.P.L.A., 1959.
Micu, *Sadoveanu* – D. Micu, *Sensul etic al operei lui Sadoveanu*, Buc., E.S.P.L.A., 1955.
Micu, *Scriitori* – Dumitru Micu, *Scriitori, cărți, reviste*, Buc., Eminescu, 1980.
Micu, *Scurtă istorie* – Dumitru Micu, *Scurtă istorie a literaturii române*, I–IV, Buc., Iriana, 1994–1997.
Mihail Sebastian interpretat de... – Mihail Sebastian interpretat de…, antologie, pref., tabel cronologic și bibliografie de Anatol Ghermanschi, Buc., Eminescu, 1981.
Mihăescu, *Fragmente* – N. Mihăescu, *Fragmente de critică literară*, Buc., Casa Școalelor, 1940.
Mihăescu, *Oameni* – N. Mihăescu, *Oameni și idei*, cu o pref. de N. Iorga, Buc., Casa Școalelor, 1937.
Mihăescu, *Sinteze* – I. Mihăescu, *Sinteze de istoria literaturii române*, Craiova, Tip. și Legătoria „Lupta Cooperativă", 1943.
Mihăescu, *Timp și mod* – Valentin F. Mihăescu, *Timp și mod*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Mihăieș, *Cărțile crude* – Mircea Mihăieș, *Cărțile crude. Jurnalul intim și sinuciderea*, Timișoara, Amarcord, 1995.
Mihăieș, *De veghe* – Mircea Mihăieș, *De veghe în oglindă*, Buc., Cartea Românească, 1988.
Mihăilescu, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Florin Mihăilescu, *Introducere în opera Hortensiei Papadat-Bengescu*, Buc., Minerva, 1975.
Mihu, *Lucian Blaga* – Achim Mihu, *Lucian Blaga, miorița cultă a spiritualității românești*, Buc., Viitorul Românesc, 1995.
Mihu, *Meandrele* – Achim Mihu, *Meandrele adevărului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Miko, *Întâlnire* – Miko Ervin, *Întâlnire cu anul 2000*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989.
Milea, *Lecturi* – Ioan Milea, *Lecturi bacoviene și alte eseuri*, Buc., E.D.P., 1995.
Mincu, *Critice* – Marin Mincu, *Critice*, II, Buc., Cartea Românească, 1971.
Mincu, *Paradigma* – Marin Mincu, *Paradigma eminesciană*, Constanța, Pontica, 2000.
Mincu, *Poeticitate* – Marin Mincu, *Poeticitate românească postbelică*, Constanța, Pontica, 2000.
Mincu, *Repere* – Marin Mincu, *Repere*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Mincu, *Textualism* – Marin Mincu, *Textualism și autenticitate. Eseu despre textul poetic*, III, Constanța, Pontica, 1993.
Mioc, *Anamorfoză* – Simion Mioc, *Anamorfoză și poetică*, Timișoara, Facla, 1988.
Mioc, *Ion Vinea* – Simion Mioc, *Opera lui Ion Vinea*, Buc., Minerva, 1972.
Mioc, *Structuri* – Simion Mioc, *Structuri literare*, Timișoara, Facla, 1981.
Miron, Roșca, *Creatorii* – Suzana Miron, Elisabeta Roșca, *Creatorii romanului românesc modern*, Buc., ALL, 1999.
Mitican, *Cu M. Eminescu* – Ion Mitican, *Cu Mihai Eminescu și Ion Creangă prin târgul Iașilor. Itinerar sentimental*, Buc., Editura pentru Turism, 1990.
Mitrache, *Sadoveanu* – Gheorghe Mitrache, *Mihail Sadoveanu*, Buc., Recif, 1994.
Mitrana, *Bogdan Amaru* – Dumitru Mitrana, *Bogdan Amaru sau Evidența talentului*, Râmnicu-Vâlcea, Almarom, 1995.
Mitrana, *Prin lumea* – Dumitru Mitrana, *Prin lumea cărților. Cronici literare*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1999.
Mitru, *Sadoveanu* – Constantin Mitru, *Sadoveanu despre Sadoveanu*, Buc., Minerva, 1977.
Mocanu, *Cazarma* – Marin Radu Mocanu, *Cazarma scriitorilor. Documente*, Buc., Libra, 1998.
Moceanu, *Visul* – Ovidiu Moceanu, *Visul și literatura*, Pitești, Paralela 45, 1999.
Modele de analize – Modele de analize literare și stilistice, Buc., Albatros, 1971.
Modorcea, *Magul* – Grid Modorcea, *Magul călător sau Speranța în viața și opera lui Mihai Eminescu*, Buc., Eminescu, 1995.
Moraru, *Alexandru Ivasiuc* – Cristian Moraru, *Proza lui Alexandru Ivasiuc. Anatomia imaginii*, Buc., Minerva, 1988.
Moraru, *Obsesia* – Cornel Moraru, *Obsesia credibilității. Prozatori, critici și eseiști contemporani*, Buc., E.D.P., 1996.

Moraru, *Semnele* – Cornel Moraru, *Semnele realului. Secțiuni critice convergente*, Buc., Eminescu, 1981.
Moraru, *Textul* – Cornel Moraru, *Textul și realitatea*, Buc., Eminescu, 1984.
Moșandrei, *Evocări* – Mihai Moșandrei, *Evocări literare*, Buc., Minerva, 1989.
Moșescu, *Vitralii* – Octavian Moșescu, *Vitralii*, Buc., Litera, 1971.
Mugur, *Profesiunea* – Florin Mugur, *Profesiunea de scriitor*, Buc., Albatros, 1979.
Munteano, *Panorama* – B. Munteano, *Panorama de la littérature roumaine contemporaine*, Paris, Sagittaire, 1938.
Munteanu, *Hasdeu* – George Munteanu, *B.P. Hasdeu*, Buc., E.S.P.L.A., 1963.
Munteanu, *Iluminismul* – Romul Munteanu, *Iluminismul și romantismul european. Studii*, Buc., Odeon, 1998.
Munteanu, *Istoria* – George Munteanu, *Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici*, Buc., E.D.P., 1980.
Munteanu, *Jurnal* – Romul Munteanu, *Jurnal de cărți*, IV, Buc., Eminescu, 1988; V–VII, Buc., Libra, 1994–1998.
Munteanu, *La civilisation* – Romul Munteanu, *La civilisation des livres: Littérature roumaine, littérature européenne*, Buc., Univers, 1986.
Munteanu, *Marin Preda* – Cornel Munteanu, *Marin Preda, fascinația iubirii*, Buc., E.D.P., 1996.
Munteanu, *O viață* – Romul Munteanu, *O viață trăită, o viață visată*, Buc., Globus, 1996.
Munteanu, *Opera* – Aurel Dragoș Munteanu, *Opera și destinul scriitorului*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Munteanu, *Pamfletul* – Cornel Munteanu, *Pamfletul ca discurs literar*, Buc., Minerva, 1999.
Munteanu, *Panorama literaturii* – Basil Munteanu, *Panorama literaturii române contemporane*, tr. de Vlad Alexandrescu, ed. îngr. de Eugen Lozovan și Ruxandra D. Shelden, Cleveland, R.D. Shelden Entreprises – Buc., Crater, 1996.
Munteanu, *Sub semnul* – George Munteanu, *Sub semnul lui Aristarc*, Buc., Eminescu, 1975.
Murărașu, *Eminescu* – D. Murărașu, *Mihai Eminescu. Viața și opera*, Buc., Eminescu, 1983.
Murărașu, *Ist. lit. rom.* – D. Murărașu, *Istoria literaturii române*, Buc., Cartea Românească, 1940.
Murărașu, *Naționalismul* – D. Murărașu, *Naționalismul lui Eminescu*, ed. îngr. de Stancu Ilin, Buc., Atos, 1999.
Mureșan, *Judecata* – Ovidiu Mureșan, *Judecata lui Paris*, Cluj-Napoca, Aperta, 1996.
Mureșanu Ionescu, *Eminescu* – Mariana Mureșanu Ionescu, *Eminescu și intertextul romantic*, Iași, Junimea 1990.
Mureșanu Ionescu, *Literatura* – Mariana Mureșanu Ionescu, *Literatura, un discurs mediat*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1996.
Muscă, *Filosofia* – Vasile Muscă, *Filosofia ideii naționale la Lucian Blaga și D.D. Roșca*, Cluj, Biblioteca Apostrof, 1996.
Mustață, *De vorbă* – Constantin Mustață, *De vorbă cu… George Uscătescu*, Buc., Editura Enciclopedică, 1998.
Mustață, *George Uscătescu* – Ioana Mustață, *George Uscătescu: pledoarie pentru Europa*, Buc., Roza Vânturilor, 1990.
Mușat, *C. Stere* – Virginia Mușat, *C. Stere scriitorul*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Mușat, Boatcă, *Dimitrie Cantemir* – Maria Mușat, Silvestru Boatcă, *Dimitrie Cantemir*, Buc., E.M., 1975.
Mușat, *Perspective* – Carmen Mușat, *Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice*, Pitești, Paralela 45, 1998.
Mutașcu, *Lumea* – Dan Mutașcu, *Lumea ca literatură*, Timișoara, Facla, 1979.
Muthu, *Alchimia* – Mircea Muthu, *Alchimia mileniului*, Buc., Cartea Românească, 1989.
Muthu, *Călcâiul* – Mircea Muthu, *Călcâiul lui Delacroix. Interferențe culturale*, Buc., Libra, 1996.
Muthu, *Cântecul* – Mircea Muthu, *Cântecul lui Leonardo*, Buc., E.D.P., 1995.
Muthu, *Dinspre* – Mircea Muthu, *Dinspre Sud-Est*, Buc., Libra, 1999.
Muthu, *La marginea* – Mircea Muthu, *La marginea geometriei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
Muthu, *Literatura* – Mircea Muthu, *Literatura română și spiritul sud-est european*, Buc., Minerva, 1976.
Muthu, *Lucian Blaga* – Mircea Muthu, *Lucian Blaga – dimensiuni răsăritene*, Cluj-Napoca, Paralela 45, 2000.
Muthu, *Orientări critice* – Mircea Muthu, *Orientări critice*, Cluj, Dacia, 1972.
Muthu, *Permanențe* – Mircea Muthu, *Permanențe literare românești din perspectivă comparată*, Buc., Minerva, 1986.
Muthu, *Rebreanu* – Mircea Muthu, *Liviu Rebreanu sau Paradoxul organicului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1993.
Nasta, *Anatomia* – Mihail Nasta, *Anatomia suferinței. Primul pătrar*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Neagoe, *Sadoveanu* – Elena Neagoe, *Mihail Sadoveanu. Lumea ca semn* [teză de doctorat], Cluj-Napoca, Universitatea „Babeș Bolyai”, 1985.
Neagoș, *Mircea Eliade* – Ion Neagoș, *Mircea Eliade: mitul iubirii*, Pitești, Paralela 45, 1999.
Neagu, *A doua* – Fănuș Neagu, *A doua carte cu prieteni*, Buc., Sport-Turism, 1985.
Neagu, *Cartea* – Fănuș Neagu, *Cartea cu prieteni. Poeme răsărite-n iarbă*, Buc., Sport-Turism, 1979.
Negoițescu, *Alte însemnări* – I. Negoițescu, *Alte însemnări critice*, Buc., Cartea Românească, 1980.
Negoițescu, *Analize* – I. Negoițescu, *Analize și sinteze*, Buc., Albatros, 1976.
Negoițescu, *Despre E. Lovinescu* – Ion Negoițescu, *Despre E. Lovinescu*, ed. îngr. și note de Dan Damaschin, Pitești, Paralela 45, 1999.
Negoițescu, *Dialoguri* – Ion Negoițescu, *Dialoguri după tăcere. Scrisori către S. Damian*, Buc., Du Style, 1998.

Negoițescu, *Engrame* – Ion Negoițescu, *Engrame*, Buc., Albatros, 1975.
Negoițescu, *Istoria* – Ion Negoițescu, *Istoria literaturii române*, I, Buc., Minerva, 1991.
Negoițescu, *În cunoștință* – Ion Negoițescu, *În cunoștință de cauză. Texte politice*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990.
Negoițescu, *Însemnări critice* – I. Negoițescu, *Însemnări critice*, Cluj, Dacia, 1970.
Negoițescu, *Lovinescu* – I. Negoițescu, *E. Lovinescu*, Buc., Albatros, 1970.
Negoițescu, *Ora oglinzilor* – Ion Negoițescu, *Ora oglinzilor. Pagini de jurnal, memorialistică, epistolar și alte texte cu caracter confesiv*, Cluj-Napoca, Dacia, 1997.
Negoițescu, *Primăvara* – I. Negoițescu, *Primăvara elvețiană și alte proze*, ed. îngr. de Ioan Milea, Pitești, Paralela 45, 1999.
Negoițescu, *Scriitori* – I. Negoițescu, *Scriitori moderni*, Buc., E.P.L., 1966.
Negoițescu, *Scriitori contemporani* – Ion Negoițescu, *Scriitori contemporani*, ed. îngr. de Dan Damaschin, Cluj-Napoca, Dacia, 1994.
Negoițescu, *Scriitori moderni* – Ion Negoițescu, *Scriitori moderni*, I–II, Buc., Eminescu, 1996–1997.
Negoițescu, *Straja* – Ion Negoițescu, *Straja dragonilor*, epilog de Ana Mureșanu, ed. îngr. și pref. de Ion Vartic, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1994.
Negrici, *Expresivitatea* – Eugen Negrici, *Expresivitatea involuntară*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Negrilă, *Dicționarul* – Iulian Negrilă, *Dicționarul scriitorilor arădeni*, Arad, Mirador, 1997.
Negrilă, *Însemnări* – Iulian Negrilă, *Însemnări despre scriitori*, Timișoara, Facla, 1987.
Negrilă, *Scriitori* – Iulian Negrilă, *Scriitori tribuniști din perioada arădeană*, Timișoara, Facla, 1983.
Nemoianu, *Arhipelag* – Virgil Nemoianu, *Arhipelag interior. Eseuri memorialistice (1940–1975)*, Timișoara, Amarcord, 1994.
Netea, *Interviuri* – Vasile Netea, *Interviuri literare*, Buc., Minerva, 1972.
N. Filimon interpretat de… – N. Filimon interpretat de…, antologie, pref., tabel cronologic și bibl. selectivă de Gabriela Dănțiș, Buc., Eminescu, 1980.
Nica, *Eminescu* – Ion Nica, *Eminescu – vis animi*, Buc., Eminescu, 1999.
Nicolau, *Căutând* – Edmond Nicolau, *Căutând realul*, Buc., Albatros, 1983.
Nicolau, *Ion Marin Sadoveanu* – Mădălina Nicolau, *Pe urmele lui Ion Marin Sadoveanu*, Buc., Sport-Turism, 1988.
Nicolescu, *Contemporanul* – G.C. Nicolescu, *Curentul literar de la „Contemporanul”*, Buc., E.T., 1966.
Nicolescu, *Ion D. Sîrbu* – Lelia Nicolescu, *Ion D. Sîrbu despre sine și lume*, Craiova, Scrisul Românesc, 1999.
Nicolescu, *Structură* – G.C. Nicolescu, *Structură și continuitate*, Buc., Minerva, 1970.
Nicolescu, *Zamfirescu* – G.C. Nicolescu, *Duiliu Zamfirescu*, Buc., Eminescu, 1980.
Niculiu, *Galaction* – Adriana Niculiu, *Gala Galaction, omul și scriitorul*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Nistru Țigănuș, *Cronos* – Virgil Nistru Țigănuș, *Cronos poiesis. Hermeneutică și valoare poetică în literatura română a secolului al XIX-lea*, Galați, Alma-Galați, 1995.
Nițescu, *Atitudini* – M. Nițescu, *Atitudini critice*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Nițescu, *Între Scylla* – M. Nițescu, *Între Scylla și Charybda*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Nițescu, *Sub zodia proletcultismului* – Marin Nițescu, *Sub zodia proletcultismului: o carte cu domiciliul forțat (1979–1995). Dialectica puterii. Eseu politologic*, ed. îngr. de M. Ciurdaru, Buc., Humanitas, 1995.
Nițu, *Pamfletul* – George Nițu, *Pamfletul în literatura română*, Timișoara, Editura de Vest, 1994.
Noi cercetări – Noi cercetări literare, III–V, coordonator Dan Horia Mazilu, Buc., Editura Universității, 1995–2000.
Noica, *Introducere* – Constantin Noica, *Introducere la miracolul eminescian*, ed. îngr. de Marin Diaconu și Gabriel Liiceanu, Buc., Humanitas, 1992.
Noica, *Publicistică* – Constantin Noica, *Publicistică*, I–II, ed. îngr. de Marin Diaconu, Buc., Humanitas, 1994–1996.
Novicov, *Chipul* – Mihai Novicov, *Chipul luptătorului comunist în proza contemporană*, Buc., E.P.L., 1961.
Novicov, *Literatura* – Mihai Novicov, *Literatura și viața*, Buc., E.P.L., 1965.
Novicov, *Pentru literatura* – Mihai Novicov, *Pentru literatura vieții noi. Studii literare*, Buc., E.S.P.L.A., 1953.
Oancea, *Romanitate* – Ileana Oancea, *Romanitate și istorie: epistemă clasică și literaturizare*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 1993.
Oarcăsu, *Destine* – Ion Oarcăsu, *Destine și valori*, Cluj, Dacia, 1974.
Odangiu, *Romanul* – Marian Odangiu, *Romanul politic*, Timișoara, Facla, 1984.
Oișteanu, *Mythos* – Andrei Oișteanu, *Mythos și logos. Studii și eseuri de antropologie culturală*, ed. a II-a revăzută și adăugită, Buc., Nemira, 1998.
Olăreanu, *Ucenic* – Costache Olăreanu, *Ucenic la clasici*, ed. definitivă, Buc., Allfa, 1997.
Oprea, *5 prozatori* – Al. Oprea, *5 prozatori iluștri – 5 procese literare*, Buc., Albatros, 1971.
Oprea, *Fața* – Al. Oprea, *Fața nevăzută a literaturii*, Buc., Eminescu, 1980.
Oprea, *Incidențe* – Al. Oprea, *Incidențe critice*, Buc., Eminescu, 1975.
Oprea, *Ion D. Sîrbu* – Nicolae Oprea, *Ion D. Sîrbu și timpul romanului*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Oprea, *Istrati* – Al. Oprea, *Panait Istrati*, Buc., E.P.L., 1964.
Oprea, *Mateiu I. Caragiale* – Al. Oprea, *Mateiu I. Caragiale – un personaj. Dosar al existenței*, Buc., Muzeul Literaturii Române, 1979.
Oprea, *Mișcarea* – Al. Oprea, *Mișcarea prozei*, Buc., E.P.L., 1967.

Oprea, *Provinciile* – Nicolae Oprea, *Provinciile imaginare*, Pitești, Calende, 1993.
Oprea, Vlasie, *Literatura* – Nicolae Oprea, Călin Vlasie, *Literatura română postbelică între impostură și adevăr*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Oprescu, *Etic* – Dan Oprescu, *Etic–estetic în gândirea românească*, Buc., Minerva, 1984.
Oprișan, *G. Călinescu* – I. Oprișan, *G. Călinescu. Spectacolul personalității, dialoguri adnotate*, Buc., Vestala, 1999.
Oprișan, *Lucian Blaga* – I. Oprișan, *Lucian Blaga printre contemporani. Dialoguri adnotate*, ed. a II-a, revizuită, augmentată și necenzurată, Buc., Saeculum – Vestala, 1995.
Oprișan, *Sadoveanu* – I. Oprișan, *Opera lui Mihail Sadoveanu*. I. *Natură – om – civilizație în opera lui M. Sadoveanu*, Buc., Minerva, 1986.
Opriță, *Anticipația* – Mircea Opriță, *Anticipația românească. Un capitol de istorie literară*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994.
Opriță, *Discursul* – Mircea Opriță, *Discursul utopic. Momente și repere*, Buc., Cartea Românească, 2000.
Orian, *Vintilă Horia* – Georgeta Orian, *Vintilă Horia. Privire monografică*, Alba Iulia, Editura Bălgrad, 2000.
Ornea, *Actualitatea* – Z. Ornea, *Actualitatea clasicilor*, Buc., Eminescu, 1985.
Ornea, *Comentarii* – Z. Ornea, *Comentarii*, Buc., Eminescu, 1981.
Ornea, *Contemporanul* – Z. Ornea, *Curentul cultural de la „Contemporanul”*, Buc., Minerva, 1977.
Ornea, *Fizionomii* – Zigu Ornea, *Fizionomii. Medalioane de istorie literară*, Buc., Nemira, 1997.
Ornea, *Glose* – Zigu Ornea, *Glose despre altădată*, Buc., Allfa, 1999.
Ornea, *Interpretări* – Z. Ornea, *Interpretări*, Buc., Eminescu, 1988.
Ornea, *Înțelesuri* – Zigu Ornea, *Înțelesuri. Medalioane de istorie literară*, Buc., Minerva, 1994.
Ornea, *Medalioane* – Zigu Ornea, *Medalioane*, Iași, Institutul European, 1997.
Ornea, *Sămănătorismul* – Z. Ornea, *Sămănătorismul*, ed. a II-a revăzută și adăugită, Buc., Minerva, 1971.
Ornea, *Studii* – Z. Ornea, *Studii și cercetări*, Buc., Eminescu, 1972.
Ornea, *Tradiționalism* – Z. Ornea, *Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*, Buc., Eminescu, 1980.
Oțoiu, *Trafic* – Adrian Oțoiu, *Trafic de frontieră*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Paleologu, *Alchimia* – Alexandru Paleologu, *Alchimia existenței*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Paleologu, *Ipoteze* – Al. Paleologu, *Ipoteze de lucru*, Buc., Cartea Românească, 1980.
Paleologu, *Spiritul* – Al. Paleologu, *Spiritul și litera*, Buc., Eminescu, 1970.
Paleologu, *Treptele* – Al. Paleologu, *Treptele lumii sau calea către sine a lui Mihail Sadoveanu*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Pamfil, *Eseul* – Alina Pamfil, *Eseul. O formă a neliniștii*, Cluj-Napoca, Dacia, 2000.
Pamfil, *Spațialitate* – Alina Pamfil, *Spațialitate și temporalitate. Eseuri despre romanul românesc interbelic*, Cluj-Napoca, Dacia, 2000.
Pandrea, *Portrete* – P. Pandrea, *Portrete și controverse*, Buc., Bucur Ciobanul, 1945.
Papadima, *Creatorii* – Ovidiu Papadima, *Creatorii și lumea lor. Schițe de critică literară*, Buc., F.R.P.L.A., 1943.
Papadima, *Scriitorii* – Ovidiu Papadima, *Scriitorii și înțelesurile vieții*, Buc., Minerva, 1971.
Papahagi, *Critica* – Marian Papahagi, *Critica de atelier*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Papahagi, *Cumpănă* – Marian Papahagi, *Cumpănă și semn*, Buc., Cartea Românească, 1990.
Papahagi, *Eros* – Marian Papahagi, *Eros și utopie*, Buc., Cartea Românească, 1980.
Papahagi, *Interpretări* – Marian Papahagi, *Interpretări pe teme date*, Buc., E.D.P., 1995.
Papu, *Clasicii noștri* – Edgar Papu, *Din clasicii noștri*, Buc., Eminescu, 1977.
Papu, *Din luminile* – Edgar Papu, *Din luminile veacului*, Buc., E.P.L., 1967.
Papu, *Lumini* – Edgar Papu, *Lumini perene. Retrospecții asupra unor clasici români*, Buc., Eminescu, 1989.
Papu, *Motive* – Edgar Papu, *Motive literare românești*, Buc., Eminescu, 1983.
Pavel, *Antimemoriile* – Laura Pavel, *Antimemoriile lui Grobei. Eseu monografic despre opera lui Nicolae Breban*, cuvânt înainte de Irina Petraș, Buc., E.D.P., 1997.
Pavelescu, *Bolintineanu* – G. Pavelescu, *Dimitrie Bolintineanu și opera sa*, Buc., Minerva, 1913.
Păcurariu, *Clasicism* – D. Păcurariu, *Clasicism și romantism*, Buc., Minerva, 1973.
Păcurariu, *Clasicism și tendințe* – Dim. Păcurariu, *Clasicism și tendințe clasice în literatura română*, Buc., Cartea Românească, 1979.
Păcurariu, *Clasicismul rom.* – D. Păcurariu, *Clasicismul românesc*, Buc., Minerva, 1971.
Păcurariu, *Curente literare* – Dim. Păcurariu, *Curente literare românești și context european*, Buc., Victor, 1998.
Păcurariu, *Despre timp* – Dim. Păcurariu, *Despre timp și spațiu în literatură*, Buc., Hyperion, 1994.
Păcurariu, *Ghica* – D. Păcurariu, *Ion Ghica*, Buc., E.P.L., 1965.
Păcurariu, *Scriitori* – Dimitrie Păcurariu, *Scriitori și direcții literare*, I–II, Buc., Albatros, 1981–1984.
Păcurariu, *Teme* – Dim. Păcurariu, *Teme, motive, mituri și metamorfoza lor*, Buc., Albatros, 1990.
Păunescu, *Sub semnul* – Adrian Păunescu, *Sub semnul întrebării*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Pârvulescu, *Alfabetul* – Ioana Pârvulescu, *Alfabetul doamnelor*, Buc., Crater, 1999.
Pârvulescu, *Prejudecăți* – Ioana Pârvulescu, *Prejudecăți literare. Opțiuni comode în receptarea literaturii române*, Buc., Univers, 1999.
Pecie, *Romancierul* – Ion Pecie, *Romancierul în fața oglinzii*, Buc., Cartea Românească, 1989.

Perian, *Pagini* – Gheorghe Perian, *Pagini de critică și istorie literară*, Târgu-Mureș, Ardealul, 1998.
Perian, *Scriitori* – Gheorghe Perian, *Scriitori români postmoderni*, Buc., E.D.P., 1996.
Perpessicius – Perpessicius (studii, articole, documente), ed. îngr. de Zamfir Bălan, Galați, Porto-Franco, 1991.
Perpessicius, *12 prozatori* – Perpessicius, *12 prozatori interbelici*, antologie de D.D. Panaitescu, Buc., Eminescu, 1980.
Perpessicius, *Alte mențiuni* – Perpessicius, *Alte mențiuni de istoriografie literară și folclor*, I–III, Buc., E.P.L., 1961–1967.
Perpessicius, *Eminesciana* – Perpessicius, *Eminesciana*, ed. îngr., pref. și bibl. de Dumitru D. Panaitescu, Iași, Junimea, 1983.
Perpessicius, *Jurnal* – Perpessicius, *Jurnal de lector*, Buc., Casa Școalelor, 1944.
Perpessicius, *Lecturi* – Perpessicius, *Lecturi intermitente*, Cluj, Dacia, 1971.
Perpessicius, *Mențiuni ist.* – Perpessicius, *Mențiuni de istoriografie literară și folclor (1948–1956)*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Perpessicius, *Mențiuni* – Perpessicius, *Mențiuni critice*, I–V, Buc., Casa Școalelor, 1928–1946.
Perpessicius, *Opere* – Perpessicius, *Opere*, II–XII, Buc., Minerva, 1967–1983.
Perpessicius, *Patru clasici* – Perpessicius, *Patru clasici*, cuvânt înainte de Edgar Papu, Buc., Eminescu, 1974.
Perpessicius, *Repertoriu* – Perpessicius, *Repertoriu critic*, Arad, Editura Librăriei Diecezane, 1925.
Perpessicius, *Scriitori* – Perpessicius, *Scriitori români*, I–IV, antologie și pref. de Andrei Roman, tabel cronologic de Teodor Vârgolici, Buc., Minerva, 1986–1989; V, antologie alcătuită în redacție de Tudor Păcuraru, Buc., Minerva, 1990.
Petraș, *Camil Petrescu* – Irina Petraș, *Camil Petrescu. Schițe pentru un portret*, Buc., Demiurg, 1994.
Petraș, *Literatură* – Irina Petraș, *Literatură română contemporană. Secțiuni*, Buc., E.D.P., 1994.
Petraș, *Proza* – Irina Petraș, *Proza lui Camil Petrescu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981.
Petraș, *Știința* – Irina Petraș, *Știința morții. Înfățișări ale morții în literatura română*, Cluj-Napoca, Dacia, 1995.
Petraș, *Un veac* – Irina Petraș, *Un veac de nemurire: Mihai Eminescu, Ion Creangă, Veronica Micle*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989.
Petrașcu, *Bolintineanu* – N. Petrașcu, *Dimitrie Bolintineanu*, Buc., Tip. Bucovina, I.E. Torouțiu, 1932.
Petrașcu, *Zamfirescu* – N. Petrașcu, *Duiliu Zamfirescu*, Buc., Cultura Națională, 1929.
Petrescu, *A treia* – Radu Petrescu, *A treia dimensiune*, Buc., Cartea Românească, 1984.
Petrescu, *Configurații* – Ioana Em. Petrescu, *Configurații*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981.
Petrescu, *Cursul* – Ioana Em. Petrescu, *Cursul Eminescu*, textul prelegerilor stabilit de Ioana Bot, Cluj-Napoca, 1993.
Petrescu, *Documente* – Camil Petrescu, *Documente literare*, Buc., Minerva, 1979.
Petrescu, *Eminescu* – Aurel Petrescu, *Eminescu. Originile romantismului*, Buc., Albatros, 1983.
Petrescu, *Evocări* – Cezar Petrescu, *Evocări și aspecte literare*, ed. de Mircea Popa, Timișoara, Facla, 1974.
Petrescu, *Opera* – Aurel Petrescu, *Opera lui Camil Petrescu*, Buc., E.D.P., 1972.
Petrescu, *Poetica* – Liviu Petrescu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Paralela 45, 1996.
Petrescu, *Realitate* – Liviu Petrescu, *Realitate și romanesc*, Buc., E.T., 1969.
Petrescu, *Romanul* – Liviu Petrescu, *Romanul condiției umane*, Buc., Minerva, 1979.
Petrescu, *Scriitori* – Liviu Petrescu, *Scriitori români și străini*, Cluj, Dacia, 1973.
Petreu, *Teze* – Marta Petreu, *Teze neterminate*, Buc., Cartea Românească, 1991.
Petrișor, *Vitralii* – Marcel Petrișor, *Vitralii*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Petruşcă, *Mister* – Dan Petruşcă, *Mister și literatură. Eseuri aproximative*, Bacău, Editura Fundației Culturale Cancicov, 1998.
Philippide, *Considerații* – Alexandru Al. Philippide, *Considerații confortabile*, Buc., Eminescu, 1970.
Pillat, *Itinerarii* – Dinu Pillat, *Itinerarii istorico-literare*, Buc., Minerva, 1978.
Pillat, *Mozaic* – Dinu Pillat, *Mozaic istorico-literar*, Buc., E.P.L., 1969.
Pillat, *Romanul* – Dinu Pillat, *Romanul de senzație în literatura română din a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, Buc., Imprimeria Talazul, 1947.
Pionierii romanului – Pionierii romanului românesc, antologie și pref. de Șt. Cazimir, Buc., E.P.L., 1962.
Pionierii romanului 2 – Pionierii romanului românesc. De la Ion Ghica la G. Baronzi, antologie, pref. și note de Șt. Cazimir, Buc., Minerva, 1973.
Piru, *Analize* – Al. Piru, *Analize și sinteze critice*, Craiova, Scrisul Românesc, 1973.
Piru, *Debuturi* – Alexandru Piru, *Debuturi*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Piru, *Discursul* – Al. Piru, *Discursul critic*, Buc., Eminescu, 1987.
Piru, *Eminescu* – Alexandru Piru, *Eminescu azi*, Buc., Mondero, 1993.
Piru, *Ibrăileanu* – Al. Piru, *Opera lui G. Ibrăileanu*, Buc., E.S.P.L.A., 1959.
Piru, *Ist. lit.* – Al. Piru, *Istoria literaturii române*, I–II, Buc., E.D.P., 1970.
Piru, *Istoria* – Alexandru Piru, *Istoria literaturii române de la început până azi*, Buc., Univers, 1981.
Piru, *Istoria 2* – Alexandru Piru, *Istoria literaturii române*, Buc., Grai și Suflet – Cultura Națională, 1994.
Piru, *Panorama* – Al. Piru, *Panorama deceniului literar românesc*, *1940–1950*, Buc., E.P.L., 1968.
Piru, *Permanențe* – Al. Piru, *Permanențe românești*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Piru, *Rebreanu* – Al. Piru, *Liviu Rebreanu*, Buc., E.T., 1965.
Piru, *Varia* – Al. Piru, *Varia*, I–II, Buc., Eminescu, 1972–1973.

Pituț, *Locuri* – Gheorghe Pituț, *Locuri și oameni. Scriitori și parabole*, Buc., Cartea Românească, 1982.

Pițu, *La cafeneaua* – Luca Pițu, *La cafeneaua hermeneutică: unde ne îndeletnicim îndeosebi cu vorbitura, cetitura și scriitura. Niscaiva cercetări dezordonate în livada științelor umane*, ed. nouă, remaniată, îmbogățită cu intervenții recente și antidotată cu un pamflet prefațial contra-auctorial și alograf, Buc., Nemira, 1998.

Poantă, *Radiografii* – Petru Poantă, *Radiografii*, I–II, Cluj-Napoca, Dacia, 1978–1983.

Poantă, *Scriitori* – Petru Poantă, *Scriitori contemporani. Radiografii*, Buc., E.D.P., 1994.

Poetica romanului românesc – *Poetica romanului românesc*, antologie, note și repere bibliografice de Mircea Regneală, pref. de Radu G. Țeposu, Buc., Eminescu, 1987.

Pop, *Conspect* – Vasile Gr. Pop, *Conspect asupra literaturii române și scriitorilor ei de la începuturi și până astăzi, în ordine cronologică*, I–II, Buc., Tip. Grecescu, Tip. Națională, 1875–1876.

Pop, *De la comunicare* – Delia Pop, *De la comunicare la cuminecare. Dimensiuni critice în opera lui Vasile Voiculescu*, Baia Mare, Umbria, 2000.

Pop, *Lecturi* – Ion Pop, *Lecturi fragmentare*, Buc., Eminescu, 1983.

Pop, *Mircea Eliade* – Grigore Traian Pop, *Mircea Eliade și Nobelul interzis*, Buc., Eurasia, 1998.

Pop, *Perimetru* – Nicolae Pop, *Perimetru sentimental*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980.

Popa, *Agârbiceanu* – Mircea Popa, *Introducere în opera lui Ion Agârbiceanu*, Buc., Minerva, 1982.

Popa, *Camil Petrescu* – Marian Popa, *Camil Petrescu*, Buc., Albatros, 1972.

Popa, *Ceremonialul* – Constantin M. Popa, *Ceremonialul sadovenian*, Craiova, Scrisul Românesc, 1997.

Popa, *Clasici și contemporani* – Constantin M. Popa, *Clasici și contemporani*, Craiova, Scrisul Românesc, 1987.

Popa, *Competența* – Marian Popa, *Competența și performanța*, Buc., Cartea Românească, 1982.

Popa, *Convergențe* – Mircea Popa, *Convergențe europene*, Oradea, Cogito, 1995.

Popa, *Dicționar* – Marian Popa, *Dicționar de literatură română contemporană*, Buc., Albatros, 1971.

Popa, *Dicționar 2* – Marian Popa, *Dicționar de literatură română contemporană*, ed. a doua revăzută și adăugită, Buc., Albatros, 1977.

Popa, *Estuar* – Mircea Popa, *Estuar*, Buc., E.D.P., 1995.

Popa, *Forma* – Marian Popa, *Forma ca deformare*, Buc., Eminescu, 1975.

Popa, *Homo militans* – Mircea Popa, *Homo militans*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2000.

Popa, *Modele* – Marian Popa, *Modele și exemple*, Buc., Eminescu, 1971.

Popa, *Reîntoarcerea* – Mircea Popa, *Reîntoarcerea la Ithaca. Scriitori din exil*, Buc., Globus, 1998.

Popa, *Replay* – Constantin M. Popa, *Replay*, Buc., Litera, 1981.

Popa, *Spații* – Mircea Popa, *Spații literare*, Cluj, Dacia, 1974.

Popa, *Tectonica* – Mircea Popa, *Tectonica genurilor literare*, Buc., Cartea Românească, 1980.

Popa, *Viscolul* – Marian Popa, *Viscolul și carnavalul*, Buc., Eminescu, 1980.

Popescu, *Bolintineanu* – George Popescu, *Dimitriu Bolintineanu. Viața și operile sale*, Buc., Noua Tip. a Laboratorilor Români, 1876.

Popescu, *Catastrofă și imaginație* – Brândușa Viola Popescu, *Catastrofă și imaginație. Eseu despre romanele Primului Război Mondial în literatura engleză, americană și română*, Iași, Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, 1994.

Popescu, *Complexul* – Dumitru Radu Popescu, *Complexul Ofeliei*, [Buc.], Viitorul Românesc, 1998.

Popescu, *Editoriale* – Titu Popescu, *Editoriale*, Nørresundby, Dorul, 2000.

Popescu, *Marin Preda* – Marieta Popescu, *Marin Preda*, Buc., Recif, 1995.

Popescu, *O istorie* – Florentin Popescu, *O istorie anecdotică a literaturii române*, Buc., Saeculum I.O. – Vestala, 1995.

Popescu, *Pe urmele* – Florentin Popescu, *Pe urmele lui Vasile Voiculescu*, Buzău, Biblioteca județeană „V. Voiculescu", 1994.

Popescu, *Sensuri* – Iulian Popescu, *Sensuri din forme*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1996.

Popescu, *Slavici* – Magdalena Popescu, *Slavici*, Buc., Cartea Românească, 1977.

Popescu, *Virgule* – Dumitru Radu Popescu, *Virgule*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978.

Popescu, *Volubilis* – Simona Popescu, *Volubilis. Eseuri*, Pitești, Paralela 45, 1998.

Popovici, *Bolintineanu* – D. Popovici, *Dimitrie Bolintineanu*, Craiova, Scrisul Românesc, 1942.

Popovici, *Cercetări* – D. Popovici, *Cercetări de literatură română*, Sibiu, Cartea Românească din Cluj, 1944.

Popovici, *Eu, personajul* – Vasile Popovici, *Eu, personajul*, Buc., Cartea Românească, 1988.

Popovici, *Lumea* – Vasile Popovici, *Lumea personajului. O sistematică a personajului literar*, Cluj-Napoca, Echinox, 1997.

Popovici, *Preda* – Vasile Popovici, *Marin Preda – timpul dialogului*, Buc., Cartea Românească, 1983.

Popovici, *Romantismul* – D. Popovici, *Romantismul românesc (1829–1840)*, Buc., E.T., 1969.

Popovici, *Studii* – Dumitru Popovici, *Studii literare*, VI. *Eminescu în critica și istoria literară română*, ed. îngr., note, bibliografie de Ioana Em. Petrescu, Cluj-Napoca, Dacia, 1989.

Popper, *Momentul* – Jacob Popper, *Momentul adevărului și alte prospectări critice*, Sibiu, Imago, 1994.

Predescu, *Enciclopedia* – Lucian Predescu, *Enciclopedia „Cugetarea"*, Buc., Cugetarea, 1940.

Predescu, *Istoria* – Lucian Predescu, *Istoria literaturii române de la început până astăzi*, ed. a II-a revăzută, Buc., Cugetarea, [1938].

Predescu, *Zamfirescu* – Lucian Predescu, *Duiliu Zamfirescu. Viața și opera*, Buc., Cugetarea, f.a.

Prelipceanu, *Dialoguri* – Nicolae Prelipceanu, *Dialoguri fără Platon*, Cluj-Napoca, Dacia, 1976.
Preludii epice – *Preludii epice. Debut*, pref. de Ion Cristoiu, Buc., Eminescu, 1990.
Procopiu, *Aricescu* – Emil Procopiu, *C.D. Aricescu*, Câmpulung, Tip. Gh. N. Vlădescu, 1900.
Protopopescu, *Romanul* – Alexandru Protopopescu, *Romanul psihologic românesc*, Buc., Eminescu, 1978.
Protopopescu, *Volumul* – Alexandru Protopopescu, *Volumul și esența*, Buc., Eminescu, 1972.
Puiu, *Scriitori* – Enache Puiu, *Scriitori și reviste la Pontul Euxin*, Constanța, Ex Ponto, 1997.
Pumnul, *Lepturariu* – Aron Pumnul, *Lepturariu românesc cules de-n scriptori rumâni…*, I–IV, Viena, 1862–1865.
Pușcariu, *Cinci ani* – Sextil Pușcariu, *Cinci ani de mișcare literară (1902–1906)*, Buc., Moderna, 1909.
Pușcariu, *Istoria* – Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, Sibiu, Krafft, 1930.
Rachieru, *Liviu Rebreanu* – Adrian Dinu Rachieru, *Liviu Rebreanu. Utopia erotică*, Timișoara, Augusta, 1997.
Rachieru, *Marin Preda* – Adrian Dinu Rachieru, *Marin Preda. Omul utopic*, Buc., Eminescu, 1996.
Rachieru, *Rebreanu* – Adrian Dinu Rachieru, *Pe urmele lui Liviu Rebreanu*, Buc., Sport-Turism, 1986.
Rachieru, *Scriitorul* – Adrian Dinu Rachieru, *Scriitorul și umbra. Eseu despre proza lui Sorin Titel*, Reșița, Timpul, 1995.
Radian, *Corelații* – Sanda Radian, *Corelații între literatura română și literatura universală*, Buc., E.D.P., 1978.
Radian, *Măștile* – Sanda Radian, *Măștile fabulei. Etape de evoluție în literatura română*, Buc., Minerva, 1983.
Radu, *Pagini* – Olimpia Radu, *Pagini de critică*, pref. de Marian Papahagi, Cluj-Napoca, Dacia, 1988.
Raicu, *Autografe* – Alexandru Raicu, *Autografe: file de istorie literară. Mihai Beniuc, Nina Cassian, Mihail Celarianu*…, Buc., Albatros, 1983.
Raicu, *Calea* – Lucian Raicu, *Calea de acces*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Raicu, *Critica* – Lucian Raicu, *Critica – formă de viață*, Buc., Cartea Românească, 1976.
Raicu, *Fragmente* – Lucian Raicu, *Fragmente de timp*, Buc., Cartea Românească, 1984.
Raicu, *Practica* – Lucian Raicu, *Practica scrisului și experiența lecturii*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Raicu, *Rebreanu* – Lucian Raicu, *Liviu Rebreanu*, Buc., E.P.L., 1967.
Raicu, *Scene* – Lucian Raicu, *Scene, fragmente, reflecții*, antologie și pref. de Vasile Popovici, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 2000.
Raicu, *Structuri* – Lucian Raicu, *Structuri literare*, Buc., Eminescu, 1973.
Ralea, *Atitudini* – Mihai D. Ralea, *Atitudini*, Buc., Casa Școalelor, 1931.
Ralea, *Interpretări* – Mihai D. Ralea, *Interpretări*, Buc., Editura Literară a Casei Școalelor, 1927.
Ralea, *Înțelesuri* – Mihai Ralea, *Înțelesuri*, Buc., Cugetarea, 1943.
Ralea, *Perspective* – Mihai D. Ralea, *Perspective*, Buc., Casa Școalelor, 1928.
Rașcu, *Convingeri* – I.M. Rașcu, *Convingeri literare*, Buc., Tip. Cernica, 1937.
Rădulescu, *Dicționarul* – D. St. Rădulescu, *Dicționarul personajelor în „Sfârșit de veac în București" de Ion Marin Sadoveanu*, Buc., Ramida, 1997.
Rădulescu, *Dicționarul personajelor* – D. St. Rădulescu, *Dicționarul personajelor din opera lui Liviu Rebreanu*, Buc., Ramida, 1995.
Rădulescu, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Carmen Ligia Rădulescu, *Hortensia Papadat-Bengescu – marea europeană a anilor '30*, Buc., Recif, 1996 (Scriitori români comentați).
Rădulescu, *Istoria* – Mihai Rădulescu, *Istoria literaturii române de detenție*, I–II, Buc., Ramida, 1998.
Răileanu, *Corabia* – Petre Răileanu, *Corabia lui Ghilgameș*, Buc., E.M., 1990.
Rău, *Efigii* – Aurel Rău, *Efigii*, Buc., Eminescu, 1989.
Râpeanu, *Interpretări* – Valeriu Râpeanu, *Interpretări și înțelesuri*, Iași, Junimea, 1975.
Râpeanu, *Memoria* – Valeriu Râpeanu, *Memoria și fețele timpului*, Buc., Minerva, 1983.
Râpeanu, *Noi* – Valeriu Râpeanu, *Noi și cei dinaintea noastră*, Buc., E.P.L., 1966.
Râpeanu, *Vlahuță* – Valeriu Râpeanu, *Alexandru Vlahuță și epoca sa*, Buc., E.T., 1966.
Rebreanu, *Amalgam* – Liviu Rebreanu, *Amalgam*, Buc., Socec, 1931.
Rebreanu, *La lumina* – Liviu Rebreanu, *La lumina lămpii*, ed. îngr. și comentată de Puia Florica Rebreanu și Niculae Gheran, Buc., Minerva, 1981.
Rebreanu, Scorobete, *Cu microfonul* – Vasile Rebreanu, Miron Scorobete, *Cu microfonul dincoace și dincolo de Styx*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
Regman, *Agârbiceanu* – Cornel Regman, *Agârbiceanu și demonii*, Buc., Minerva, 1973.
Regman, *Cărți* – Cornel Regman, *Cărți, autori, tendințe*, Buc., E.P.L., 1967.
Regman, *Colocvial* – Cornel Regman, *Colocvial*, Buc., Eminescu, 1976.
Regman, *Confluențe* – Cornel Regman, *Confluențe literare*, Buc., E.P.L., 1966.
Regman, *De la imperfect* – Cornel Regman, *De la imperfect la mai puțin ca perfect*, Buc., Eminescu, 1987.
Regman, *Explorări* – Cornel Regman, *Explorări în actualitatea imediată*, Buc., Eminescu, 1978.
Regman, *Întâlniri* – Cornel Regman, *Întâlniri cu clasicii*, Buc., Eminescu, 1998.
Regman, *Noi explorări* – Cornel Regman, *Noi explorări critice*, Buc., Eminescu, 1982.
Regman, *Nu numai* – Cornel Regman, *Nu numai despre critici*, Buc., Cartea Românească, 1990.
Regman, *Selecție* – Cornel Regman, *Selecție din selecție*, Buc., Eminescu, 1972.
Regman, *Ultime* – Cornel Regman, *Ultime explorări critice*, Buc., Atlas, 2000.

Reschika, *Introducere* – Richard Reschika, *Introducere în opera lui Mircea Eliade*, tr. de Viorica Nișcov, Buc., Saeculum I.O., 2000.
Rezuș, *Eminescu* – Petru Rezuș, *Mihai Eminescu*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Romanul rom. cont. – *Romanul românesc contemporan*, studiu introductiv, note, alegerea textelor de Ion Vlad, fișe bibliografice de C. Robu, Buc., Eminescu, 1974.
Romanul românesc interbelic – *Romanul românesc interbelic. Dezbateri teoretice, polemici, opinii critice*, antologie, pref., analize critice, note, dicționar, cronologie și bibl. de Carmen Matei Mușat, Buc., Humanitas, 1998.
Rosetti, Cazacu, Onu, *Ist. lb. lit.* – Al. Rosetti, Boris Cazacu și Liviu Onu, *Istoria limbii române literare*, I, ed. a II-a, Buc., Minerva, 1971.
Rosetti, *Dicționarul* – Dimitrie D. Rosetti, *Dicționarul contimpuranilor din România (1800–1898)*, Buc., Editura Lito-Tip. Populara, 1898.
Roșu, *Critică* – Nicolae Roșu, *Critică și sinteză*, Buc., Tip. Universul, 1939.
Roșu, *Destinul* – Nicolae Roșu, *Destinul ideilor*, Buc., F.R.P.L.A., 1943.
Rotaru, *Analize* – Ion Rotaru, *Analize literare și stilistice*, Buc., Ion Creangă, 1972.
Rotaru, *Comentarii* – Ion Rotaru, *Comentarii și analize literare*, Buc., Prometeu, 1992.
Rotaru, *O istorie* – Ion Rotaru, *O istorie a literaturii române*, I–III, Buc., Minerva, 1971–1987.
Rotaru, *O istorie 2* – Ion Rotaru, *O istorie a literaturii române*, I–IV, Buc., Minerva – Galați, Porto Franco, 1997.
Rotund, *Incursiuni* – Nicolae Rotund, *Incursiuni critice*, Constanța, Ex Ponto, 1997.
Rotund, *Starea* – Nicolae Rotund, *Starea literaturii. Convorbiri…*, Constanța, Ex Ponto, 1998.
Rotund, *Tudor Arghezi* – Nicolae Rotund, *Tudor Arghezi, prozatorul*, Constanța, Ex Ponto, 1996.
Roznoveanu, *Dumitru Radu Popescu* – Mirela Roznoveanu, *Dumitru Radu Popescu*, Buc., Albatros, 1981.
Roznoveanu, *Lecturi* – Mirela Roznoveanu, *Lecturi moderne*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Ruja, *Parte* – Alexandru Ruja, *Parte din întreg. Studiu despre literatura contemporană din Transilvania și Banat*, I, Timișoara, Editura de Vest, 1994; II, Timișoara, Excelsior, 1999.
Rusu, *Eminescu* – Liviu Rusu, *De la Eminescu la Lucian Blaga și alte studii literare și estetice*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Rusu, *Lecțiuni* – Aurelia Rusu, *Lecțiuni și convergențe*, Buc., Eminescu, 1984.
Rusu, *Scurtă relatare* – Gabriel Rusu, *Scurtă relatare despre protagonist. Portret, autoportret și antiportret în romanul anilor '30*, Buc., Cartea Românească, 1997.
Rusu, *Utopica* – M.N. Rusu, *Utopica*, Buc., E.P.L., 1968.
Rusu-Păsărin, *Fantasticul* – Gabriela Rusu-Păsărin, *Fantasticul. Receptare și receptivitate*, Craiova, Horion, 1999.
Ruști, *Dicționar* – Doina Ruști, *Dicționar de simboluri din opera lui Mircea Eliade*, Buc., Coresi, 1998.
Sadoveanu, *Domniile-lor* – Profira Sadoveanu, *Domniile-lor domnii și doamnele…*, Buc., Adevărul, 1937.
Sadoveanu-Evan, *Impresii* – Izabela Sadoveanu-Evan, *Impresii literare*, Buc., Minerva, 1908.
Sanielevici, *Cercetări* – H. Sanielevici, *Cercetări critice și filozofice*, Buc., Alcalay, 1916.
Sanielevici, *Cercetări critice* – H. Sanielevici, *Cercetări critice și filozofice*, antologie și pref. de Z. Ornea, Buc., E.P.L., 1968.
Sanielevici, *Încercări* – H. Sanielevici, *Încercări critice*, Buc., Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1903.
Sanielevici, *Poporanismul* – Henric Sanielevici, *Poporanismul reacționar*, Buc., Socec, 1921.
Sanielevici, *Studii* – H. Sanielevici, *Studii critice*, Buc., Casa Școalelor, 1927.
Sasu, *Eul suveran* – Aurel Sasu, *Eul suveran. Paradigme lovinesciene*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994.
Sasu, *În căutarea* – Aurel Sasu, *În căutarea formei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979.
Sasu, *Progresii* – Aurel Sasu, *Progresii*, Cluj, Dacia, 1972.
Sasu, *Rebreanu* – Aurel Sasu, *Liviu Rebreanu – sărbătoarea operei*, Buc., Albatros, 1978.
Sasu, Vartic, *Bătălia* – Aurel Sasu, Mariana Vartic, *Bătălia pentru roman*, Buc., Atos, 1997.
Sasu, Vartic, *Romanul* – Aurel Sasu, Mariana Vartic, *Romanul românesc în interviuri. O istorie autobiografică*, I–III, IV, antologie, text, îngrijire, sinteze și indici de Aurel Sasu și Mariana Vartic, Buc., Minerva, 1985–1991.
Sălăgean, *Vinea* – Sergiu Sălăgean, *Ion Vinea*, Buc., Eminescu, 1971.
Sălcudeanu, *Graffiti* – Nicoleta Sălcudeanu, *Graffiti. Note critice*, Buc., Cartea Românească, 1999.
Săndulescu, *Citind* – Alexandru Săndulescu, *Citind, recitind…*, Buc., Eminescu, 1973.
Săndulescu, *Constelații* – Alexandru Săndulescu, *Constelații literare*, Buc., Minerva, 1998.
Săndulescu, *Continuități* – Alexandru Săndulescu, *Continuități*, Buc., Cartea Românească, 1976.
Săndulescu, *Duiliu Zamfirescu* – Alexandru Săndulescu, *Duiliu Zamfirescu și marele său roman epistolar*, Buc., Minerva, 1986.
Săndulescu, *Pagini* – Alexandru Săndulescu, *Pagini de istorie literară*, Buc., E.P.L., 1966.
Săndulescu, *Pe urmele* – Alexandru Săndulescu, *Pe urmele lui Duiliu Zamfirescu*, Buc., Sport-Turism, 1989.
Săndulescu, *Portrete* – Alexandru Săndulescu, *Portrete și analize literare*, Buc., Eminescu, 1982.
Săndulescu, *Rebreanu* – Alexandru Săndulescu, *Introducere în opera lui Liviu Rebreanu*, Buc., Minerva, 1976.
Săndulescu, *Zamfirescu* – Alexandru Săndulescu, *Duiliu Zamfirescu*, Buc., E.T., 1969.
Sângeorzan, *Anotimpurile* – Zaharia Sângeorzan, *Anotimpurile criticii*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Sângeorzan, *Sadoveanu* – Zaharia Sângeorzan, *Mihail Sadoveanu. Teme fundamentale*, Buc., Minerva, 1976.
Sârbu, *Camil Petrescu* – I. Sârbu, *Camil Petrescu*, Iași, Junimea, 1973.

Scridon, *Rebreanu* – Gavril Scridon, *Liviu Rebreanu pe plaiuri năsăudene*, Cluj, Comitetul de Cultură și Artă, 1967.

Scriitori – Scriitori români din anii '80–'90. Dicționar bio-bibliografic, I, A–F, coordonator Ion Bogdan Lefter, Pitești – Buc. – Brașov, Paralela 45, 2000.

Scriitori români – Scriitori români, dicționar coordonat de Mircea Zaciu, Buc., Editura Științifică și Enciclopedică, 1978.

Sebastian sub vremi – Sebastian sub vremi. Singurătatea și vulnerabilitatea martorului, Buc., Universal Dalsi, 1999.

Sebastian, *Eseuri* – Mihail Sebastian, *Eseuri. Cronici. Memorial*, ed. îngr. și pref. de Cornelia Ștefănescu, Buc., Minerva, 1972.

Sebastian, *Jurnal* – Mihail Sebastian, *Jurnal (1935–1944)*, ed. îngr. de Gabriela Omăt, pref. și note de Leon Volovici, Buc., Humanitas, 1996.

Selejan, *Literatura (1949–1951)* – Ana Selejan, *Literatura în totalitarism (1949–1951)*, Sibiu, Thausib, 1994.

Selejan, *Literatura (1952–1953)* – Ana Selejan, *în totalitarism (1952–1953)*, Sibiu, Thausib, 1995.

Selejan, *Literatura (1954)* – Ana Selejan, *Literatura în totalitarism (1954)*, Sibiu, Fundația Culturală Fronde, 1996.

Selejan, *Literatura (1959–1960)* – Ana Selejan, *Literatura în totalitarism (1959–1960)*, Buc., Cartea Românească, 2000.

Selejan, *Literatura 1957–1958)* – Ana Selejan, *Literatura în totalitarism (1957–1958)*, Buc., Cartea Românească, 1999.

Selejan, *Literatura (1955–1956)* – Ana Selejan, *Literatura în totalitarism (1955–1956)*, Buc., Cartea Românească, 1998.

Serghi, *Pe firul* – Cella Serghi, *Pe firul de păianjen al memoriei*, ed. a II-a revăzută și adăugită, [Buc.], Porus, 1991.

Sevastos, *Amintiri* – Mihail Sevastos *Amintiri de la „Viața Românească"*, Buc., E.S.P.L.A., 1956.

Sever, *Eseuri* – Alexandru Sever, *Eseuri critice*, Buc., Cartea Românească, 1982.

Simion, *Convorbiri* – Eugen Simion, *Convorbiri cu Petru Dumitriu*, Iași, Moldova, 1994.

Simion, *Fragmente* – Eugen Simion, *Fragmente critice*, I, Craiova, Scrisul Românesc, 1997; II, Craiova, Scrisul Românesc, 1998; III, Buc., Univers Enciclopedic, 1999; IV, Buc., Univers Enciclopedic, 2000.

Simion, *Întoarcerea* – Eugen Simion, *Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator–operă*, Buc., Cartea Românească, 1981.

Simion, *Lovinescu* – Eugen Simion, *E. Lovinescu, scepticul mântuit*, Buc., Cartea Românească, 1971.

Simion, *Lovinescu 2* – Eugen Simion, *Eugen Lovinescu, scepticul mântuit*, I–II, ed. a II-a revăzută și adăugită, Buc., Grai și Suflet – Cultura Națională, 1996.

Simion, *Mircea Eliade* – Eugen Simion, *Mircea Eliade, un spirit al amplitudinii*, Buc., Demiurg, 1995.

Simion, *Proza* – Eugen Simion, *Proza lui Eminescu*, Buc., E.P.L., 1964.

Simion, *Scriitori* – Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, I–IV, Buc., Cartea Românească, 1974–1989.

Simion, *Scriitori 2* – Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, I–IV, Buc., David – Chișinău, Litera, 1998.

Simuț, *Arena* – Ion Simuț, *Arena actualității*, Iași, Polirom, 2000.

Simuț, *Confesiunile* – Ion Simuț, *Confesiunile unui opinioman*, Oradea, Cogito, 1996.

Simuț, *Critica* – Ion Simuț, *Critica de tranziție*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996.

Simuț, *Diferența* – Ion Simuț, *Diferența specifică. Fragmente critice*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982.

Simuț, *Incursiuni* – Ion Simuț, *Incursiuni în literatura actuală*, Oradea, Cogito, 1994.

Simuț, *Rebreanu* – Ion Simuț, *Rebreanu dincolo și dincoace de realism*, Oradea, Biblioteca Revistei „Familia", 1998.

Simuț, *Revizuiri* – Ion Simuț, *Revizuiri. Eseuri*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995.

Sinteze – Sinteze de literatură română, coordonatori Al. Piru și Constantin Crișan, Buc., E.D.P., 1974; coordonator Constantin Crișan, Buc., E.D.P., 1981.

Sîrbu, *Cu sufletul* – Ion D. Sîrbu, *„Cu sufletul la creier". Gary în dialog cu Teatrul Minerilor și cu Dumitru Velea*, selecție și ed. îngr. de Mihaela Leonescu, Petroșani, Editura Fundației Culturale „Ion D. Sîrbu", 1996.

Sîrbu, *Proza* – I. Sîrbu, *Proza artistică a lui Tudor Arghezi*, Iași, Cronica, 1995.

Slavici, evaluări – Ioan Slavici. Evaluări critice, coordonator Virgil Vintilescu, Timișoara, Facla, 1977.

Slavici interpretat de... – Ioan Slavici interpretat de..., antologie, pref., tabel cronologic, bibl. selectivă de C. Mohanu, Buc., Eminescu, 1977.

Smeu, *Marin Preda* – Grigore Smeu, *Marin Preda. O filosofie a naturii*, Buc., Garamond, 1995.

Sorescu, *Interpretări* – Roxana Sorescu, *Interpretări*, Buc., Cartea Românească, 1979.

Sorescu, *Jurnalistul* – Sorina Sorescu, *Jurnalistul fără jurnal. Jocurile semnăturii*, Craiova, Aius, 1999.

Sorescu, *Lumea* – Roxana Sorescu, *Lumea repovestită*, Buc., Eminescu, 2000.

Sorescu, *Ușor* – Marin Sorescu, *Ușor cu pianul pe scări*, Buc., Cartea Românească, 1985.

Sorianu, *Contrapunct* – Vlad Sorianu, *Contrapunct critic*, Iași, Junimea, 1971.

Sorianu, *Glose* – Vlad Sorianu, *Glose critice*, Buc., E.P.L., 1968.

Spiridon, *Apărarea* – Spiridon Monica, *Apărarea și ilustrarea criticii*, Buc., E.D.P., 1996.

Spiridon, *Eminescu* – Monica Spiridon, *Eminescu. O anatomie a elocvenței*, Buc., Minerva, 1994.

Spiridon, *Interpretarea* – Monica Spiridon, *Interpretarea fără frontieră*, Cluj, Echinox, 1998.

Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul* – Monica Spiridon, Ion Bogdan Lefter, Gheorghe Crăciun, *Experimentul literar românesc postbelic*, Pitești – Buc. – Brașov, Paralela 45, 1998.

Spiridon, *Melancolia* – Monica Spiridon, *Melancolia descendenței: Figuri și forme ale memoriei generice în literatură*, Buc., Cartea Românească, 1989.

Spiridon, *Omul* – Monica Spiridon, *Omul supt vremi. Eseu despre Marin Preda romancierul*, Buc., Cartea Românească, 1993.
Spiridon, *Sadoveanu* – Monica Spiridon, *Sadoveanu, divanul înțeleptului cu lumea*, Buc., Albatros, 1982.
Stancu, *Cezar Petrescu* – Horia Stancu, *Cezar Petrescu*, Buc., E.S.P.L.A., 1958.
Stănescu, *Cronici* – Constantin Stănescu, *Cronici literare*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Stănescu, *Eseu* – Gabriel Stănescu, *Eseu despre ființa românească*, Norcross, Criterion, 2000.
Stănescu, *Interviuri* – Constantin Stănescu, *Interviuri din tranziție*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1996.
Stănescu, *Jurnal* – Constantin Stănescu, *Jurnal de lectură*, Buc., Cartea Românească, 1978; Buc., Eminescu, 1988.
Stănescu, *Mircea Eliade* – Gabriel Stănescu, *Mircea Eliade în conștiința contemporanilor săi din exil*, Norcross, Criterion, 1999.
Stănescu, *Scriitori* – Ioan Alexandru Stănescu, *Scriitori teleormăneni în viață*, I, excurs istorico-literar de George Muntean, postf. de Lucian Teodosiu, Alexandria, Inspectoratul pentru Cultură al Județului Teleorman, 1997.
Steinhardt, *Critică* – N. Steinhardt, *Critică la persoana întâi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Steinhardt, *Drumul* – Nicolae Steinhardt, *Drumul către isihie. Inedite. Eseuri*, ed. de Oana Cătina, Cluj-Napoca, Dacia, 1999.
Steinhardt, *Incertitudini* – N. Steinhardt, *Incertitudini literare*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980.
Steinhardt, *Ispita* – Nicolae Steinhardt, *Ispita lecturii*, ed. îngr. și cuvânt înainte de Ioan Pintea, Cluj-Napoca, Dacia, 2000.
Steinhardt, *În genul* – Nicolae Steinhardt [Antisthius], *În genul lui Cioran, Noica, Eliade…*, postf. Dan C. Mihăilescu, Buc., Humanitas, 1996.
Steinhardt, *Între viață și cărți* – N. Steinhardt, *Între viață și cărți*, Buc., Cartea Românească, 1976.
Steinhardt, *Monologul* – Nicolae Steinhardt, *Monologul polifonic*, ed. de Virgil Bulat, Cluj-Napoca, Dacia, 1991.
Steinhardt, *Prin alții* – N. Steinhardt, *Prin alții spre sine*, Buc., Eminescu, 1988.
Stere-Derdena, *Trei teme* – Mihai Stere-Derdena, *Trei teme literare*, Buc., Elisavaras Exim, 1998.
Stoleru, *Crochiuri* – Victor Stoleru, *Crochiuri de istorie literară*, Buc., Litera, 1974.
Streinu, *Arghezi* – Vladimir Streinu, *Eminescu. Arghezi*, ed. îngr. și pref. de George Munteanu, Buc., Eminescu, 1976.
Streinu, *Eminescu* – Vladimir Streinu, *Eminescu*, ed. îngr., pref., note și indice de nume de Mihai Drăgan, Iași, Junimea, 1989.
Streinu, *Pagini* – Vladimir Streinu, *Pagini de critică literară*, I–V, ed. îngr. de George Muntean, Buc., E.P.L., Minerva, 1968–1977.
Streinu, *Pagini de critică* – Vladimir Streinu, *Pagini de critică literară*, Buc., F.P.L.A., 1938.
Strihan, *Siluete* – Andrei Strihan, *Siluete. Radiografii estetice*, ed. de Ileana Cudalb, [Buc.], Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, 1999.
Studii de ist. lit. – Studii de istorie a literaturii române, de la C.A. Rosetti la G. Călinescu, vol. îngr. de Ovidiu Papadima, Buc., E.A., 1968.
Studii de limbă – Studii de limbă și stil, Timișoara, Facla, 1973.
Studii de limbă și filologie – Studii de limbă literară și filologie, I–III, Buc., E.A., 1969–1974.
Studii eminesciene 75 – Studii eminesciene (75 de ani de la moartea poetului), Buc., E.P.L., 1965.
Studii și documente – Studii și documente literare, I, publ. I.E. Torouțiu și Gh. Cardaș, Buc., Bucovina, 1931; II–XIII, publ. I.E. Torouțiu, Buc., Bucovina, 1932–1946.
Suchianu, *Alte foste adevăruri* – D.I. Suchianu, *Alte foste adevăruri viitoare*, Buc., Minerva, 1983.
Suchianu, *Foste adevăruri* – D.I. Suchianu, *Foste adevăruri viitoare*, Buc., Minerva, 1978.
Suciu, *Literatura* – I.D. Suciu, *Literatura bănățeană de la început până la Unire (1852–1918)*, Timișoara, Editura Regionalei Bănățene Astra, 1940.
Șeicaru, *Rechizitorii* – Pamfil Șeicaru, *Rechizitorii*, pref. Nicolae Florescu, Buc., Jurnalul literar, 1996.
Șerban, *Critica* – Ion Vasile Șerban, *Critica sociologică*, Buc., Univers, 1983.
Șerban, *Ispita* – Geo Șerban, *Ispita istoriei*, Buc., E.Ș.E., 1980.
Șerban, *Piper* – Robert Șeicaru, *Piper pe limbă*. *Interviuri cu Adrian Babeți*, Timișoara, Brumar, 1999.
Șerbănescu, *Lângă* – Virginia Șerbănescu, *Lângă tâmpla cerului. Eseuri, reflecții, evocări*, Cluj-Napoca, Clusium, Dacondes Press, 1998.
Șiugariu, *Țara* – Ion Șiugariu, *Țara crinilor*, Iași, Agora, 1997.
Șora, *Câteva crochiuri* – Mihai Șora, *Câteva crochiuri și evocări*, Craiova, Scrisul Românesc, 2000.
Șora, *Firul* – Mihai Șora, *Firul ierbii*, Craiova, Scrisul Românesc, 1998.
Ștef, *Despre* – Traian Ștef, *Despre calitatea umană. Eseuri*, Pitești, Paralela 45, 2000.
Ștef, *Despre mistificare* – Traian Ștef, *Despre mistificare*, Oradea, Biblioteca Revistei „Familia”, 1998.
Ștefănescu, *Dialog* – Alex. Ștefănescu, *Dialog în bibliotecă*, Buc., Eminescu, 1984.
Ștefănescu, *Între da și nu* – Alex. Ștefănescu, *Între da și nu*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Ștefănescu, *Jurnal* – Alex. Ștefănescu, *Jurnal de critic*, Buc., Cartea Românească, 1980.
Ștefănescu, *Momente* – Cornelia Ștefănescu, *Momente ale romanului*, Buc., Eminescu, 1973.
Ștefănescu, *Preludiu* – Alex. Ștefănescu, *Preludiu*, Buc., Cartea Românească, 1977.
Ștefănescu, *Prim-plan* – Alex. Ștefănescu, *Prim-plan (35 de profiluri de scriitori români contemporani, dispuse în ordine cronologică)*, Buc., Eminescu, 1987.
Ștefănescu, *Sebastian* – Cornelia Ștefănescu, *Mihail Sebastian*, Buc., E.T., 1968.

Ștefănescu, *Sensul* – Dorin Ștefănescu, *Sensul și imaginea. Eseuri de hermeneutică a imaginarului*, Buc., E.D.P., 1997.

Șuluțiu, *Jurnal* – Octav Șuluțiu, *Jurnal*, ed. îngr., prefațată și adnotată de Nicolae Florescu, Cluj-Napoca, Dacia, 1975.

Șuluțiu, *Pe margini* – Octav Șuluțiu, *Pe margini de cărți*, Sighișoara, Miron Neagu, 1938.

Șuluțiu, *Scriitori* – Octav Șuluțiu, *Scriitori și cărți*, ed. îngr., tabel cronologic și pref. de Nicolae Florescu, Buc., Minerva, 1974.

Tacciu, *Romantismul* – Elena Tacciu, *Romantismul românesc*, II–III, Buc., Minerva, 1987.

Tanco, *Virtus* – Teodor Tanco, *Virtus romana rediviva*, II. *Urme peste veacuri*, Bistrița, 1974.

Tașcu, *Dincoace* – Valentin Tașcu, *Dincoace și dincolo de „F”*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981.

Tașcu, *Incidențe* – Valentin Tașcu, *Incidențe*, Cluj-Napoca, Dacia, 1975.

Tănase, *România* – Virgil Tănase, *România mea*, convorbiri cu Blandine Tézé-Delafon, în rom. de Irina Petraș, Buc., E.D.P., 1996.

Tătaru, *Comentarii* – Ieronim Tătaru, *Comentarii stilistice și literare*, Buc., E.D.P., 1983.

Tăușan, *Criterii* – Gr. Tăușan, *Criterii și evocări*, Buc., Casa Școalelor, 1935.

Teodorescu, *Cronici* – Petru I. Teodorescu, *Cronici literare*, Brașov, Tip. Unirea, 1935.

Teodorescu-Branițte, *Oameni* – Tudor Teodorescu-Branițte, *Oameni și paiațe*, Buc., E.P.L., 1967.

Teodorescu-Branițte, *Scara* – Tudor Teodorescu-Branițte, *Scara vieții*, Buc., Eminescu, 1976.

Tertulian, *Eseuri* – N. Tertulian, *Eseuri*, Buc., E.P.L., 1968.

Tihan, *Apropierea* – Teodor Tihan, *Apropierea de imaginar*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988.

Tihan, *Umanități* – Teodor Tihan, *Umanități și valori*, Cluj-Napoca, Motiv, 2000.

Timpul – Timpul n-a mai avut răbdare: Marin Preda, Buc., Cartea Românească, 1981.

Timpul este umbra noastră – Timpul este umbra noastră. Science fiction românesc din ultimele două decenii, antologie comentată de Cornel Robu, Cluj-Napoca, Dacia, 1991.

Tismăneanu, Mihăieș, *Balul* – Vladimir Tismăneanu, Mircea Mihăieș, *Balul mascat*, *un dialog cu Mircea Mihăieș*, Iași, Polirom, 1996.

Titel, *Clipa* – Iosif Titel, *Clipa i-a fost prea repede. Viața lui Sorin Titel*, cuvânt înainte de Eugen Simion, Buc., Cartea Românească, 1991.

Titel, *În căutarea* – Sorin Titel, *În căutarea lui Cehov și alte eseuri*, Buc., Cartea Românească, 1984.

Titel, *Pasiunea* – Sorin Titel, *Pasiunea lecturii*, Timișoara, Facla, 1976.

Todoran, *Secțiuni* – Eugen Todoran, *Secțiuni literare*, Timișoara, Facla, 1973.

Tofan, *Mircea Eliade* – Sergiu Tofan, *Mircea Eliade. Destinul unei profeții. Eseu*, Galați, Alter Ego Cristian & Algorithm, 1996.

Tohăneanu, *Dicționar* – Gheorghe I. Tohăneanu, *Dicționar de imagini pierdute*, Timișoara, Amarcord, 1995.

Tohăneanu, *Dincolo* – G.I. Tohăneanu, *Dincolo de cuvânt*, Buc., E.Ș.E., 1977.

Tohăneanu, *Sadoveanu* – G.I. Tohăneanu, *Arta evocării la Sadoveanu*, Timișoara, Facla, 1979.

Tomuș, *Mișcarea* – Mircea Tomuș, *Mișcarea literară*, Buc., Eminescu, 1981.

Tomuș, *Romanul* – Mircea Tomuș, *Romanul romanului românesc.* I. *În căutarea personajului*, Buc., 100+1 Gramar, 1999.

Tomuș, *Sadoveanu* – Mircea Tomuș, *Mihail Sadoveanu. Universul artistic și concepția fundamentală*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978.

Tomuș, *Teodoreanu* – Silvia Tomuș, *Ionel Teodoreanu sau bucuria metaforei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980.

Trandafir, *Dinamica* – Constantin Trandafir, *Dinamica valorilor literare* (*Recitind 14 scriitori români*), Buc., Eminescu, 1983.

Trandafir, *Mateiu I. Caragiale* – Constantin Trandafir, *Mateiu I. Caragiale*, Buc., Recif, 1996.

Trandafir, *Permanențe* – Constantin Trandafir, *Permanențe literare românești*, Galați, Porto Franco, 1998.

Traversarea – Traversarea cortinei. Corespondența lui Ion D. Sîrbu cu Ion Negoițescu, Virgil Nemoianu, Mariana Șora, pref. de Virgil Nemoianu, Timișoara, Editura de Vest, 1994.

Trivale, *Cronici* – Ion Trivale, *Cronici literare*, Buc., Socec, 1915.

Tuchilă, *Privirea* – Costin Tuchilă, *Privirea și cadrul*, Buc., Cartea Românească, 1988.

Tudor Arghezi interpretat de... – Tudor Arghezi (interpretat de…), pref., antologie, tabel cronologic și bibl. de Alex. Ștefănescu, Buc., Eminescu, 1981.

Tudor, *Mândria* – Corneliu Vadim Tudor, *Mândria de a fi român*, Buc., Sport-Turism, 1986.

Tudor, *Pretexte* – Eugenia Tudor, *Pretexte critice*, Buc., Cartea Românească, 1973.

Tudoran, *Nostalgii* – Dorin Tudoran, *Nostalgii intacte*, Buc., Eminescu, 1982.

Tudor-Anton, *Ipostaze* – Eugenia Tudor-Anton, *Ipostaze ale prozei*, Buc., Cartea Românească, 1977.

Tupan, *Discursul* – Maria-Ana Tupan, *Discursul modernist. Critică literară*, Buc., Cartea Românească, 2000.

Turcu, *Metonimia* – Aurelia Turcu, *Metonimia poetică. Confluențe și delimitări stilistice româno-franceze*, Timișoara, Amphora, 1995.

Turturică, *Cum a murit* – C. Turturică, *Cum a murit Marin Preda*, Buc., Isis & Rai, [1993?].

Țepelea, *Corelația* – Gabriel Țepelea, *Corelația limbă–literatură*, Buc., E.D.P., 1971.

Țepelea, *Însemnări* – Gabriel Țepelea, *Însemnări de taină*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1997.

Țepelea, *Rememorări* – Gabriel Țepelea, *Rememorări de istorie, literatură și cultură națională*, Buc., E.D.P., 1994.

Țepeneag, *Reîntoarcerea* – Dumitru Țepeneag, *Reîntoarcerea fiului la sânul mamei rătăcite*, Iași, Institutul European, 1993.
Țeposu, *Istoria* – Radu G. Țeposu, *Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu literar nouă*, Buc., Eminescu, 1993.
Țeposu, *Suferințele* – Radu G. Țeposu, *Suferințele tânărului Blecher*, Buc., Minerva, 1996.
Țeposu, *Viața* – Radu G. Țeposu, *Viața și opiniile personajelor*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Țirioi, *Premise* – Nicolae Țirioi, *Premise literare*, Timișoara, Facla, 1976.
Țoiu, *Alte* – Constantin Țoiu, *Alte pretexte*, Buc., Eminescu, 1977.
Țugui, *Arghezi* – Pavel Țugui, *Arghezi necunoscut. Zbuciumul vieții și zidirea operei*, Buc., Vestala, 1998.
Țugui, *Condiescu* – Pavel Țugui, *N.M. Condiescu*, Drobeta Turnu-Severin, f.e., 1979.
Țugui, *Grandea* – Pavel Țugui, *Grigore H. Grandea*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977.
Țugui, *Scriitori* – Grigore Țugui, *Scriitori români de la sfârșitul veacului al XIX-lea*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1990.
Țuțea, *Mircea Eliade* – Petre Țuțea, *Mircea Eliade*, Oradea, Biblioteca Revistei „Familia", 1992.
Ulici, *Confort Procust* – Laurențiu Ulici, *Confort Procust*, Buc., Eminescu, 1983.
Ulici, *Dubla impostură* – Laurențiu Ulici, *Dubla impostură. Eseuri*, Buc., Cartea Românească, 1995.
Ulici, *Literatura* – Laurențiu Ulici, *Literatura română contemporană*, I, Buc., Eminescu, 1995.
Ulici, *Mitică* – Laurențiu Ulici, *Mitică și Hyperion*, ed. de Aurelia Ulici, pref. de Doina Uricaru, Buc., Du Style, 2000.
Ulici, *Nobel* – Laurențiu Ulici, *Nobel contra Nobel*, I–II, Buc., Du Style, 1998.
Ulici, *Prima verba* – Laurențiu Ulici, *Prima verba*, I–II, Buc., Albatros, 1975.
Ungheanu, *Arhipelag* – Mihai Ungheanu, *Arhipelag de semne*, Buc., Cartea Românească, 1975.
Ungheanu, *Fiii risipitori* – Mihai Ungheanu, *Fiii risipitori* (*Noi și secolul XIX*), Buc., Eminescu, 1988.
Ungheanu, *Interviuri* – Mihai Ungheanu, *Interviuri neconvenționale*, Buc., Cartea Românească, 1982.
Ungheanu, *Lecturi* – Mihai Ungheanu, *Lecturi și rocade*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Ungheanu, *Pădurea* – Mihai Ungheanu, *Pădurea de simboluri*, Buc., Cartea Românească, 1973.
Ungheanu, *Preda* – Mihai Ungheanu, *Marin Preda*. *Vocație și aspirație*, Buc., Eminescu, 1973.
Ungheanu, *Scriitorii* – Mihai Ungheanu, *Scriitorii de la miezul nopții*, Galați, Porto Franco, 1996.
Ungureanu, *Imediata* – Cornel Ungureanu, *Imediata noastră apropiere*, I–II, Timișoara, Facla, 1980–1989.
Ungureanu, *La vest* – Cornel Ungureanu, *La vest de Eden. O introducere în literatura exilului*, I, Timișoara, Amarcord, 1995.
Ungureanu, *Mircea Eliade* – Cornel Ungureanu, *Mircea Eliade și literatura exilului*, Buc., Viitorul Românesc, 1995.
Ungureanu, *Proza* – Cornel Ungureanu, *Proza românească de azi*, Buc., Cartea Românească, 1985.
Ungureanu, *Proză* – Cornel Ungureanu, *Proză și reflexivitate*, Buc., Eminescu, 1977.
Urdea, *Holban* – Silvia Urdea, *Anton Holban sau interogația ca destin*, Buc., Minerva, 1983.
Urian, *Proza* – Tudorel Urian, *Proza românească a anilor '90*, Buc., Albatros, 2000.
Ursa, *Gheorghe Crăciun* – Mihaela Ursa, *Gheorghe Crăciun. Monografie, antologie comentată, receptare critică*, Brașov, Aula, 2000.
Ursa, *Optzecismul* – Mihaela Ursa, *Optzecismul și promisiunile postmodernismului*, Pitești, Paralela 45, 1999.
Ursache, *Camera* – Petru Ursache, *Camera Sambô. Introducere în opera lui Mircea Eliade*, Buc., Coresi, 1993.
Ursache, *Etnoestetica* – Petru Ursache, *Etnoestetica*, Iași, Institutul European, 1998.
Ursache, *Sadovenizând* – Petru Ursache, *Sadovenizând, sadovenizând... Studiu stilistic și estetic*, Iași, Junimea, 1994.
Ursu, Mihăilescu, *Analize* – G.G. Ursu, Florin Mihăilescu, *Analize și interpretări literare*, Buc., E.D.P., 1975.
Vaida, *Ospățul* – Mircea Vaida, *Ospățul lui Trimalchio*, Cluj, Dacia, 1970.
Valerian, *Chipuri* – I. Valerian, *Chipuri din viața literară*, Buc., Minerva, 1970.
Valerian, *Cu scriitorii* – I. Valerian, *Cu scriitorii prin veac*, Buc., E.P.L., 1967.
Valmarin, *Studii* – Luisa Valmarin, *Studii de literatură română modernă și contemporană*, Buc., Eminescu, 1987.
Vancea, *Hortensia Papadat-Bengescu* – Viola Vancea, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Buc., Eminescu, 1980.
Vartic, *Holban* – Mariana Vartic, *Anton Holban și personajul ca actor*, Buc., Eminescu, 1983.
Vatamaniuc, *Agârbiceanu* – D. Vatamaniuc, *Ion Agârbiceanu*, Buc., Albatros, 1970.
Vatamaniuc, *Agârbiceanu. Biobibl.* – D. Vatamaniuc, *Ion Agârbiceanu. Biobibliografie*, Buc., Editura Enciclopedică Română, 1974.
Vatamaniuc, *Eminescu* – D. Vatamaniuc, *Eminescu*, Buc., Minerva, 1988.
Vatamaniuc, *Eminescu și Transilvania* – Dimitrie Vatamaniuc, *Eminescu și Transilvania*, Cluj-Napoca, Dacia, 1995.
Vatamaniuc, *Slavici* – D. Vatamaniuc, *Ioan Slavici. Opera literară*, Buc., E.A., 1970.
Văduva-Poenaru, *Enciclopedia* – Ion Văduva-Poenaru, *Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului*, I–II, Buc., Geneze, 1999–2000.
Vârgolici, *Anghel* – Teodor Vârgolici, *Dimitrie Anghel*, Buc., E.T., 1966.
Vârgolici, *Aspecte* – Teodor Vârgolici, *Aspecte istorico-literare*, Buc., Eminescu, 1973.

Vârgolici, *Aspecte XIX* – Teodor Vârgolici, *Aspecte ale romanului românesc din secolul al XIX-lea*, Buc., Eminescu, 1985.
Vârgolici, *Clasici* – Teodor Vârgolici, *Clasici și contemporani*, Buc., Eminescu, 1982.
Vârgolici, *Comentarii* – Teodor Vârgolici, *Comentarii literare*, Buc., Eminescu, 1971.
Vârgolici, *Ecourile* – Teodor Vârgolici, *Ecourile literare ale cuceririi independenței naționale*, Buc., Eminescu, 1976.
Vârgolici, *Galaction* – Teodor Vârgolici, *Gala Galaction*, Buc., E.P.L., 1967.
Vârgolici, *Introducere* – Teodor Vârgolici, *Introducere în opera lui Dimitrie Bolintineanu*, Buc., Minerva, 1972.
Vârgolici, *Începuturile* – Teodor Vârgolici, *Începuturile romanului românesc*, Buc., E.P.L., 1963.
Vârgolici, *Mateiu I. Caragiale* – Teodor Vârgolici, *Mateiu I. Caragiale*, Buc., Albatros, 1971.
Vârgolici, *Retrospective* – Teodor Vârgolici, *Retrospective literare*, Buc., E.P.L., 1970.
Vârgolici, *Scriitori* – Teodor Vârgolici, *Scriitori și opere*, Buc., Eminescu, 1978.
Vârgolici, *Scriitorii clasici* – Teodor Vârgolici, *Scriitorii clasici și armata română*, Buc., E.M., 1986.
Vârsta de aur – *Vârsta de aur a anticipației românești*, antologie, cuvânt înainte și comentarii de Ioan Hobana, Buc., E.T., 1969.
Velculescu, *Între scriere și oralitate* – Cătălina Velculescu, *Între scriere și oralitate*, Buc., Minerva, 1988.
Velea, *Interferențe* – Stan Velea, *Interferențe literare româno-polone*, Buc., Minerva, 1989.
Velea, *Paralelisme* – Stan Velea, *Paralelisme și retrospective literare*, Buc., Cartea Românească, 1974.
Velea, *Plămada* – Stan Velea, *Plămada cărților. Spovedanie prin ricoșet*, Buc., Medro, 1997.
Velea, *Taurul* – Dumitru Velea, *Taurul lui Phalaris. Eseuri*, Deva, Călăuza, 1998.
Vianu, *Arta* – Tudor Vianu, *Arta prozatorilor români*, Buc., Editura Contemporană, 1941.
Vianu, *Figuri* – Tudor Vianu, *Figuri și forme literare*, Buc., Casa Școalelor, 1946.
Vianu, *Întregul* – Tudor Vianu, *Întregul și fragmentul. Pagini inedite, restituiri*, ed., pref., traduceri și note de Henri Zalis, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1997.
Vianu, *Jurnal* – Tudor Vianu, *Jurnal*, Buc., E.P.L., 1961.
Vianu, *Literatură universală* – Tudor Vianu, *Literatură universală și literatură națională*, Buc., E.S.P.L.A, 1956.
Vianu, *Masca* – Tudor Vianu, *Masca timpului*, Arad, Editura Librăriei Diecezane, 1926.
Vianu, *Opere* – Tudor Vianu, *Opere*, I–V, Buc., Minerva, 1971–1976.
Vianu, *Scriitori* – Tudor Vianu, *Scriitori români*, I–III, ed. îngr. de Cornelia Botez, antologie, pref. și tabel cronologic de Pompiliu Marcea, Buc., Minerva, 1970.
Vianu, *Scriitori clasici* – Tudor Vianu, *Scriitori clasici români*, antologie, tabel cronologic, referințe critice și bibl. de Ion Nistor, Buc., Albatros, 1998.
Vianu, *Scriitori XX* – Tudor Vianu, *Scriitori români din secolul XX*, antologie, postf. și bibl. de Mihai Dascal, Buc., Minerva, 1979.
Vianu, *Studii* – Tudor Vianu, *Studii de literatură română*, Buc., E.D.P., 1965.
Vianu, *Studii și portrete* – Tudor Vianu, *Studii și portrete literare*, Craiova, Ramuri, 1938.
Vighi, *Sorin Titel* – Daniel Vighi, *Sorin Titel*, monografie, antologie comentată, receptare critică, Brașov, Aula, 2000.
Vighi, *Tentația* – Daniel Vighi, *Tentația Orientului. Studii de imagologie*, Pitești, Paralela 45, 1998.
Vighi, *Valahia* – Daniel Vighi, *Valahia de mucava. Eseu*, Timișoara, Amarcord, 1996.
Vinea, *Publicistică* – Ion Vinea, *Publicistică literară*, Buc., Minerva, 1977.
Vintilescu, *Caragiale, Slavici, Macedonski* – V. Vintilescu, *Caragiale, Slavici, Macedonski*, Timișoara, Tip. Universității, 1970.
Vintilescu, *Eminescu* – Virgil Vintilescu, *Eminescu și literatura înaintașilor*, Timișoara, Facla, 1983.
Vintilescu, *Scriitorii* – Virgil Vintilescu, *Scriitorii clasici și Junimea*, Buc., E.D.P., 1997.
Vișinescu, *Nădejde* – Victor Vișinescu, *Sofia Nădejde*, Buc., Editura Politică, 1972.
Vitner, *Ariadna* – Ion Vitner, *Firul Ariadnei*, Buc., E.S.P.L.A., 1957.
Vitner, *Ivasiuc* – Ion Vitner, *Alexandru Ivasiuc, înfruntarea contrariilor*, Buc., Albatros, 1980.
Vitner, *Meridiane* – Ion Vitner, *Meridiane literare*, Buc., E.S.P.L.A., 1960.
Vitner, *Pasiunea* – Ion Vitner, *Pasiunea lui Pavel Corceaghin. Eseuri critice*, Buc., Editura de Stat, 1949.
Vitner, *Prozatori* – Ion Vitner, *Prozatori contemporani*, I–II, Buc., E.P.L., 1961–1962.
Vitner, *Semnele* – Ion Vitner, *Semnele romanului*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Vizirescu, *Coloane* – Pan. M. Vizirescu, *Coloane care cresc necontenit. Portrete eseistice*, Iași, Timpul, 1999.
Vlad, *Cărțile* – Ion Vlad, *Cărțile lui Mihail Sadoveanu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981.
Vlad, *Convergențe* – Ion Vlad, *Convergențe*, Cluj, Dacia, 1972.
Vlad, *În labirintul* – Ion Vlad, *În labirintul lecturii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999.
Vlad, *Lectura* – Ion Vlad, *Lectura romanului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983.
Vlad, *Lectura – un eveniment* – Ion Vlad, *Lectura – un eveniment al cunoașterii*, Buc., Eminescu, 1977.
Vlad, *Lectura prozei* – Ion Vlad, *Lectura prozei. Eseuri, comentarii, interpretări*, Buc., Cartea Românească, 1991.
Vlad, *Lecturi* – Ion Vlad, *Lecturi constructive*, Buc., Cartea Românească, 1975.
Vlădescu, *Marin Preda* – Andreea Vlădescu, *Marin Preda sau triumful conștiinței*, Buc., Cartea Românească, 1993.

Vodă Căpușan, *Camil Petrescu* – Maria Vodă Căpușan, *Camil Petrescu – Realia*, Buc., Cartea Românească, 1988.
Vodă Căpușan, *Mircea Eliade* – Maria Vodă Căpușan, *Mircea Eliade. Spectacolul magic*, Buc., Litera, 1991.
Voia, *Tentația* – Vasile Voia, *Tentația limitei și limita tentației. Glose la mitul faustic*, Cluj-Napoca, Dacia, 1997.
Vrabie, *Gândirismul* – Gh. Vrabie, *Gândirismul. Istoric, doctrină, realizări*, Buc., Cugetarea – George Delafras, 1940.
Vrancea, *Între Aristarc și Ioanide* – Ileana Vrancea, *Între Aristarc și bietul Ioanide*, Buc., Cartea Românească, 1978.
Vrancea, *Lovinescu* – Ileana Vrancea, *E. Lovinescu – artistul*, Buc., E.P.L., 1969.
Vrânceanu, *Materia* – Dragoș Vrânceanu, *Materia literară și idealurile ei*, Buc., Eminescu, 1976.
Vuia, *În grădinile* – Ovidiu Vuia, *În grădinile lui Apolo. Critici literari*, I–II, Râmnicu Vâlcea, Almarom, 1999.
Vulcănescu, *Răspuns* – Ion Vulcănescu, *Răspuns întârziat la o problemă de mesianism și istorie*, cu o pref. de Nae Ionescu, Sibiu, 1999.
Vultur, *Infinitul* – Smaranda Vultur, *Infinitul mărunt. De la configurația intertextuală la poetica operei*, Buc., Cartea Românească, 1992.
Vultur, *Narațiune* – Ioan Vultur, *Narațiune și imaginar. Preliminarii la o teorie a fantasticului*, Buc., Minerva, 1987.
Vulturescu, *Cultură* – George Vulturescu, *Cultură și literatură în ținuturile Sătmarului. Dicționar (1700–2000)*, Satu-Mare, Editura Muzeului Sătmărean, 2000.
Zaciu, *Agârbiceanu* – Mircea Zaciu, *Ion Agârbiceanu*, Buc., E.S.P.L.A., 1955.
Zaciu, *Agârbiceanu 2* – Mircea Zaciu, *Ion Agârbiceanu*, Buc., E.P.L., 1964.
Zaciu, *Agârbiceanu 3* – Mircea Zaciu, *Ion Agârbiceanu*, Buc., Minerva, 1972;
Zaciu, *Alte lecturi* – Mircea Zaciu, *Alte lecturi și alte zile*, Buc., Eminescu, 1978.
Zaciu, *Bivuac* – Mircea Zaciu, *Bivuac*, Cluj, Dacia, 1974.
Zaciu, *Ca o imensă scenă* – Mircea Zaciu, *Ca o imensă scenă, Transilvania…*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1996.
Zaciu, *Clasici* – Mircea Zaciu, *Clasici și contemporani*, Buc., E.D.P., 1994.
Zaciu, *Cu cărțile* – Mircea Zaciu, *Cu cărțile pe masă*, Buc., Cartea Românească, 1981.
Zaciu, *Departe* – Mircea Zaciu, *Departe/aproape*, Buc., E.D.P., 1998.
Zaciu, *Glose* – Mircea Zaciu, *Glose*, Cluj, Dacia, 1970.
Zaciu, *Masca* – Mircea Zaciu, *Masca geniului*, Buc., E.P.L., 1967.
Zaciu, *Scrisori* – Mircea Zaciu, *Scrisori nimănui*, Oradea, Cogito – Târgu-Mureș, Arhipelag, 1996.
Zaciu, *Viaticum* – Mircea Zaciu, *Viaticum*, Buc., Cartea Românească, 1983.
Zaharia, *Vinea* – Elena Zaharia, *Ion Vinea*, Buc., Cartea Românească, 1972.
Zaharia-Filipaș, *Retorică* – Elena Zaharia-Filipaș, *Retorică și semnificație*, Buc., Paideia, 1993.
Zaharia-Filipaș, *Voiculescu* – Elena Zaharia-Filipaș, *Introducere în opera lui Vasile Voiculescu*, Buc., Minerva, 1980.
Zalis, *Aspecte* – Henri Zalis, *Aspecte și structuri neoromantice*, Buc., Cartea Românească, 1971.
Zalis, *Estetica* – Henri Zalis, *Estetica imperfecției. Contribuții la studiul naturalismului românesc*, Timișoara, Facla, 1979.
Zalis, *Naturalismul* – Henri Zalis, *Naturalismul în literatura română*, Buc., Biblioteca Centrală Universitară, 1971.
Zalis, *Romantismul* – Henri Zalis, *Romantismul în literatura română. Cercetare bibliografică*, Buc., Biblioteca Centrală Universitară, 1981.
Zamfir, *Cealaltă față* – Mihai Zamfir, *Cealaltă față a prozei*, Buc., Eminescu, 1988.
Zamfir, *Din secolul* – Mihai Zamfir, *Din secolul romantic*, Buc., Cartea Românească, 1989.
Zamfir, *Discursul* – Mihai Zamfir, *Discursul anilor '90*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1997.
Zamfir, *Poemul* – Mihai Zamfir, *Poemul românesc în proză*, Buc., Minerva, 1981.
Zamfirescu, *Oameni* – Ion Zamfirescu, *Oameni pe care i-am cunoscut*, Buc., Eminescu, 1989.
Zamfirescu, *Permanența* – Dan Zamfirescu, *Permanența patriei*, Buc., Eminescu, 1975.
Zamfirescu, *Scrisori* – Duiliu Zamfirescu, *Scrisori inedite*, ed. îngr., cu note și studiu introductiv de Al. Săndulescu, Buc., E.A., 1967.
Zamfirescu–Maiorescu – Duiliu Zamfirescu și Titu Maiorescu în scrisori (1884–1913), cu un cuvânt de introd. și însemnări de Emanoil Bucuța, Buc., Casa Școalelor, 1944.
Zarifopol, *Încercări* – Paul Zarifopol, *Încercări de precizie literară*, ed. îngr. de Al. Săndulescu, studiu introductiv de Al. Paleologu, Timișoara, Amarcord, 1998.
Zarifopol, *Pentru arta* – Paul Zarifopol, *Pentru arta literară*, I–II, ed. îngr., note, bibl. și studiu introductiv de Al. Săndulescu, Buc., Minerva, 1971.
Zona – Zona. Prozatori și poeți timișoreni din anii '80 și '90, antologie de Viorel Marineasa și Gabriel Marineasa, Timișoara, Marineasa, 1997.

B. PUBLICAȚII PERIODICE

I. PERIODICE SIGLATE

A – *Arhiva Societății Științifice și Literare din Iași*, 1889–1916; 1921–1940.
AAR – *Analele Societății Academice Române*, Buc., 1867–1878; *Analele Academiei Române*, Buc., 1879–1948; *Analele Academiei Republicii Populare Române*, Buc., 1948–1964; *Analele Academiei Republicii Socialiste România*, Buc., 1965–1989.
AASC – *Almanahul Asociației Scriitorilor*, Cluj, 1985.
AATN – *Almanah „Ateneu”*, Buc., 1986–1989.
ABC – *ABC*, Buc., 1934–1935.
ABE – *Abecedar*, Brad, 1933–1934.
ABT – *Albatros*, Buc., 1941.
ACA – *Acțiunea*, Buc., 1940–1944.
ACC – *Accent*, Vălenii de Munte, 1998–1999.
ACD – *Academia*, Buc., 1944–1945.
ACL – *Acțiunea literară*, Buzău, 1939–1940.
ACLT – *Almanah „Convorbiri literare”*, Iași, 1981–1989.
ACM – *Academica*, Buc., 1990–2000.
ACN – *Acțiunea*, Craiova, 1931.
ACNT – *Almanah „Contemporanul”*, Buc., 1983–1989.
ACR – *Acțiunea română*, Buc., 1930–1936.
ACȚ – *Acțiunea*, Buc., 1929.
ACU – *Acțiunea*, Roșiorii de Vede, 1936–1940.
ADJ – *Adevărul de joi*, Buc., 1898–1899.
ADL – *Ardealul*, Buc., 1941–1946.
ADM – *Adam*, Buc., 1929–1940.
ADT – *Ardealul tânăr*, Cluj, 1930–1931.
ADV – *Adevărul*, Buc., 1871–1872; 1888–1916; 1920–1937.
ADVD – *Adevărul de dimineață*, Buc., 1904.
AF – *Amicul familiei*, Buc., 1863–1868.
AFR – *Afirmarea*, Satu Mare, 1936–1940.
AFT – *Amfiteatru*, Buc., 1966–1991.
AGA – *Agora*, Philadelphia, 1990–1993.
AHA – *Almanahul revistei „Apărarea”*, Buc., 1947–1948.
AHJ – *Almanahul ziarului „Jurnalul de dimineață”*, Buc., 1946.
AHU – *Almanahul ziarului „Universul”*, Buc., 1899; 1903; 1905; 1907; 1909–1925.
AI – *Adevărul ilustrat*, Buc., 1895–1897.
AIL – *Aiudul literar*, Aiud, 1992–2000.
AL – *Almanahul literar*, Cluj, 1949–1954.
ALA – *Adevărul literar și artistic*, Buc., 1920–1939; 1990–1994; 1996–2000.
ALB – *Albina*, Buc., 1897–1916; 1920–1993; 1995–1999.
ALBC – *Albina Carpaților*, Sibiu, 1877–1880.
ALC – *Al cincilea anotimp*, Oradea, 1997–2000.
ALCF – *Almanah Luceafărul*, Buc., 1982–1989.
ALEI – *Aletheia*, Oradea, 1993–2000.
ALF – *Almanahul „Femeia”*, Buc., 1965–1989.
ALFL – *Almanahul Flacăra*, Buc., 1968–1989.
ALIL – *Anuarul de filologie*, Iași, 1964; *Anuar de lingvistică și istorie literară*, Iași, 1965–1973; 1980–1989; 1991–1995.
ALL – *Almanahul literar*, Buc., 1969–1989.
ALMG – *Almanahul „Magazin”*, Buc., 1961–1964.
ALMM – *Alma mater*, Iași, 1969–1974.
ALR – *Alarma*, Ploiești, 1884–1885; 1890.
ALT – *Almanah „Tribuna”*, Cluj-Napoca, 1975–1989.
ALZ – *Albanezul*, Buc., 1993–2000.
AMB – *Ambasador*, Târgu-Mureș, 1995–1997.
AMC – *Amicul copiilor*, Buc., 1891–1895.
AMF – *Amicul familiei*, Gherla, 1878–1890.
AMP – *Amphion*, Constanța, 2000.
AMR – *Amurg sentimental*, Buc., 1995–2000.
ANIU – *Anii de ucenicie*, Buc., 1951–1955.
ANL – *Arena literară*, Brăila, 1927–1928.
ANT – *Anticipația*, Buc., 1993–1994; 1996–1999.
AP – *Albina Pindului*, Buc., Craiova, 1868–1876.
APA – *Apărarea*, Buc., 1930–1931.
APL – *Apostolul*, Piatra Neamț, 1934–1943.
APR – *Apărarea (pace, solidaritate, progres)*, Buc., 1946–1948.
APS – *Apostrof*, Cluj-Napoca, 1990–1994; 1996–2000.
AR – *Almanah „Ramuri”*, Craiova, 1984–1990.
ARA – *Aradul*, Arad, 1930–1932.
ARB – *Aurora Buzăului*, Buzău, 1930–1932.
ARC – *Arc*, Buc., 1991–1993; 1996.
ARCA – *Arca*, Arad, 1991–1993; 1996–2000.
ARD – *Ardealul*, Brașov, 1924–1934.
ARDN – *Ardealul nou*, Târgu-Mureș, 1946–1952.
ARES – *Archeus*, Baia-Mare, 1995; 1997; 2000.
ARG – *Argeșul*, Pitești, 1942–1944; *Argeș*, Pitești, 1966–1990.
ARLA – *Ardealul literar și artistic*, Buc., 1997–2000.
ARM – *Armonia*, Buc., 1993–1994; 1996–1999.
ARSA – *Ars amandi*, Constanța, 1990.
ART – *Arta*, Buc., 1941.
ARTA – *Arta*, Buc., 1938.
ASA – *Asachi*, Piatra-Neamț, 1996–2000.
ASPM – *Almanahul Societății Academice „Petru Maior”, al Societăților pe facultăți și Academii și al Cercurilor regionale din Cluj*, Cluj, 1919–1929.
ASSR – *Almanahul Societății Scriitorilor Români*, Buc., 1912.
AST – *Astra*, Brașov, 1966–1996; 1998–2000.
ATC – *Ateneul cultural*, Bacău, 1925–1927.
ATN – *Ateneu*, Bacău, 1964–2000.

ATO – *Absolutio*, Iași, 1913–1914; 1916.
ATR – *Ateneul român*, Buc., 1894–1895.
AȚN – *Acțiunea*, Galați, 1930–1944.
AU – *Aurora*, Buc., 1921–1937.
AUB – *Revista Universității „C. I. Parhon” și a Politehnicii din București*, Buc., 1954; *Revista Universității „C.I. Parhon”*, Buc., 1955; *Analele Universității „C. I. Parhon”*, Buc., 1956–1963; *Analele Universității București*, Buc., 1964–1989. Între 1969–1980: R – limbi romanice; G – limbi germanice; S – limbi slave; LUC – literatură universală și comparată.
AUC – *Analele Universității din Craiova*, Craiova, 1972–1989.
AUI – *Annales scientifiques de l'Université de Jassy*, 1945–1948; *Analele Universității „Al. Ioan Cuza” din Iași*, Iași, 1955–1989.
AUO – *Aurora*, Buc., 1896; 1946–1948.
AUR – *Aurora*, Craiova, 1903–1904.
AURO – *Aurora*, Oradea, 1993–1996.
AUT – *Analele Universității din Timișoara*, Timișoara, 1963–1989.
AV – *Avântul*, Brăila, 1923–1928.
AVC – *Avânturi culturale*, Bârlad, 1937.
AVL – *Avântul*, Piatra-Neamț, 1928–1939.
AVR – *Almanah „Viața românească”*, Buc., 1983–1988.
AX – *Axioma*, Ploiești, 2000.
AXA – *Axa*, Buc., 1932–1933.
AZI – *Azi*, Buc., 1932–1938;
AZ – *Azi*, Buc., 1990–1994; 1996–2000.
BAD – *Bârladul*, Bârlad, 1997–1999.
BAL – *Banatul literar*, Timișoara, 1934–1938.
BAN – *Banatul*, Timișoara, 1926–1930.
BAR – *Baricada*, Buc., 1990–1996.
BC – *Buna credință*, Buc., 1891–1893.
BCL – *Bucovina literară*, Cernăuți, 1941–1944.
BCR – *Buletinul cărții românești*, Buc., 1945–1947.
BCS – *Brâncuși*, Târgu-Jiu, 1995–1999.
BCV – *Bucovina*, Cernăuți, 1941–1944.
BDP – *Bilete de papagal*, Buc., 1928–1930; 1937–1938.
BE – *Bunul econom*, Orăștie, 1900–1908.
BG – *Boabe de grâu*, Buc., 1930–1934.
BGI – *Bucegiu*, Buc., 1879.
BIF – *Biblioteca familiei*, Buc., 1890–1895.
BIL – *Buletinul Institutului de Literatură*, Buc., 1921–1929.
BIS – *Bis*, Buc., 1942–1946.
BL – *Blajul*, Blaj, 1934–1936.
BLA – *Brașovul literar și artistic*, Brașov, 1931–1935.
BLC – *Buletinul cărții*, Buc., 1923–1924.
BLE – *Buletinul editorial*, Buc., 1929–1945.
BLT – *Brazda literară*, Buc., 1931.
BML – *Buciumul*, Buc., 1862–1864.
BMR – *Biblioteca modernă*, Buc., 1908–1912.
BNR – *Bibliografia Națională a României*, Buc., 1990–2000.
BNT – *Banatul*, Timișoara, 1937–1938.
BNȚ – *Biruința*, Ploiești, 1931–1933.
BP – *Binele public*, Buc., 1878–1884.
BR – *Brazda*, Craiova, 1922–1932.
BRB – *Brazde bănățene*, Timișoara, 1938–1940.
BRL – *Brazda literară*, Buc., 1932–1933.
BRN – *Biruința*, Buc., 1937–1939.
BRȚ – *Biruința*, Craiova, 1930–1933.
BS – *Bis*, Buc., 1935.
BSC – *Biserica și școala*, Arad, 1876–1918; 1945–1948.
BSL – *Basarabia literară*, Buc., 1942–1944.
BSN – *Basarabia noastră*, Chișinău, 1930–1940.
BSR – *Basarabia*, Buc., 1941–1944.
BUC – *Bucovina literară*, Suceava, 1995; 1998–1999.
C – *Contemporanul*, Iași, 1881–1891.
CA – *Caietul literar*, Buc., 1951–1952.
CAD – *Cadran*, Bistrița, 1990–1993.
CAI – *Caiete critice*, Buc., 1979–1988; 1990–1992; 1996; 1998–2000.
CAL – *Calende*, Pitești, 1991–2000.
CALPR – *Calendarul poporului român*, Buc., 1874.
CALPT – *Calendar pentru toți*, Buc., 1862–1884.
CALPTR – *Calendar pentru toți românii*, Buc., 1874–1900.
CALR – *Calendarul României*, Buc., 1870–1872.
CAMC – *Căminul cultural*, Buc., 1945–1947.
CAN – *Cartea neagră*, Buc., 1896.
CAR – *Caricatura*, Buc., 1898.
CARL – *Carnet literar. Nădejdea*, Turnu-Severin, 1945.
CAT – *Caietele Columna*, Târgu-Jiu, 1998–2000.
CAV – *Cartea vremii* [Revista critică], Buc., 1918–1919.
CB – *Curierul Bucurescilor*, Buc., 1875–1881.
CBT – *Caiete botoșănene*, Botoșani, 1983–1989.
CC – *Codrul Cosminului*, Cernăuți, 1924–1939.
CCR – *Caiete critice*, Buc., 1957.
CD – *Calendarul Daciei*, Buc., 1871.
CDA – *Caietele Dacoromaniei*, Timișoara, 1996–2000.
CDL – *Cabinetul de lectură*, Iași, 1878.
CDN – *Cadran*, Iași, 1934.
CDR – *Cadran*, Buc., 1939.
CET – *Cetatea culturală*, Cluj-Napoca, 1999–2000.
CFT – *Contrafort*, Chișinău, 1994–1999.
CGC – *Cuget clar*, Buc., 1928–1936; *Noul sămănător*, Buc., 1936–1940.
CGL – *Curierul „Ginta latină”*, Iași, 1993–2000.
CGM – *Cuget moldovenesc*, Bălți, 1932–1943.
CGR – *Cugetul românesc*, Buc., 1922–1924.

CGT – *Cugetarea*, Buc., 1990.
CHM – *Chemarea*, Iași, 1935–1940.
CHV – *Chemarea vremii*, Turnu-Severin, 1936–1937.
CI – *Cimpoiul*, Buc. – Râmnicu-Sărat, 1882–1884; 1890–1891; 1899.
CID – *Cotidianul*, Buc., 1994–1997.
CIL – *Crainicul*, Târgu-Jiu, 1931–1932.
CIR – *Calendarul ilustrat român*, Buc., 1884–1909.
CIT – *Citiți-mă*, Buc., 1921–1922.
CL – *Convorbiri literare*, Iași – Buc., 1867–1916; 1919–1944; 1970–1991; 1995; 1997–2000.
CLA – *Cuvântul literar și artistic*, Buc., 1924–1925.
CLB – *Cuvântul liber*, Buc., 1933–1936.
CLG – *Cercetări de lingvistică*, Cluj-Napoca, 1956–2000.
CLI – *Cuvântul liber*, Buc., 1921; 1924–1925.
CLIT – *Carnet literar*, Buzău, 1931–1934; 1998–2000.
CLO – *Clopotul*, Buc., 1879.
CLP – *Clopotul*, Strehaia, 1926–1927.
CLPT – *Clopotul*, Botoșani, 1945–1950.
CLPTFR – *Calendar pentru toți fiii României*, Buc., 1881–1898.
CLR – *Caete literare*, Buc., 1929
CLRM – *Cultura română*, Iași, Buc., 1903–1911.
CLT – *Cultura*, Buc., 1937–1940.
CLTP – *Cultura poporului*, Cluj, Buc., 1921–1931.
CLTR – *Cultura*, Constanța, 1905–1906.
CM – *Cetatea Moldovei*, Iași, 1940–1944.
CMN – *Carmen*, Buc., 1898–1899; 1902; 1906–1907.
CMP – *Câmpina*, Câmpina, 1927–1929.
CMT – *Columna lui Traian*, Brăila, 1931.
CN – *Crinul*, Buc., 1919.
CNC – *Contrapunct*, Buc., 1990–1993; 1995–1998.
CNCM – *Convingeri comuniste*, Buc., 1974–1978.
CND – *Condeiul*, Craiova, 1938–1942.
CNO – *Curentul nou*, Galați, 1905–1906.
CNOU – *Crai nou*, Alexandria, 1937.
CNS – *Căminul nostru*, Buc., 1910–1911.
CNT – *Contemporanul*, Buc., 1946–2000.
COF – *Coloana infinitului*, Timișoara, 1998–2000.
COL – *Comoara literară*, Buc., 1889–1891; 1899.
CON – *Constelația Dragonului*, Buc., 1994.
COT – *Continent*, Suceava, 1999.
CP – *Clipa*, Buc., 1923–1928.
CPA – *Clipa*, Târgu-Mureș, 1936–1937.
CPN – *Capricorn*, Buc., 1930.
CPR – *Calendarul progresului*, Buc., 1878.
CPT – *Capitala*, Buc., 1936–1940.
CR – *Crainicul*, Buc., 1886.
CRA – *Curentul artelor*, Buc., 1922–1923.
CRB – *Curentul Bacăului*, Bacău, 1929–1934; 1938–1940.
CRC – *Cronica*, Iași, 1966–1996; 1998–2000.
CRD – *Credința*, Buc., 1933–1938.
CREL – *Cahiers roumains d'études littéraires*, Buc., 1973–1989; 1991–2000.
CRI – *Curierul*, Buc., 1872–1890.
CRIS – *Curier ieșean*, Iași, 1941–1943.
CRIT – *Criterion*, Buc., 1934–1935.
CRL – *Crainicul*, Ploiești, 1928–1929.
CRLT – *Curierul literar săptămânal și artistic*, Buc., 1901.
CRM – *Curentul. Magazin*, Buc., 1939–1941.
CRN – *Cronica*, Buc., 1915–1916.
CROM – *Curierul român*, Botoșani, 1902–1904.
CROR – *Curierul românesc*, Buc., 1990–2000.
CRR – *Curierul*, Arad, 1931–1940.
CRRA – *Curierul artelor*, Buc., 1920–1924.
CRRL – *Curierul*, Buzău, 1929; 1933–1935.
CRS – *Cronica socială*, Buc., 1915.
CRT – *Curentul*, Buc., 1928–1944.
CSN – *Constituționalul*, Buc., 1889–1900.
CTC – *Cele trei Crișuri*, Oradea, 1920–1944; 1990–1999.
CTL – *Cuget liber*, Constanța, 1993–1995.
CTN – *Curentul nou*, Buzău, 1931–1933; 1936.
CTP – *Contimporanul*, Buc., 1922–1930.
CTR – *Contrapunct*, Timișoara, 1941–1943.
CTȘ – *Citește-mă*, Alexandria, 1933.
CTT – *Cetatea*, Buc., 1933.
CTTL – *Cetatea literară*, Buc., 1925–1926.
CUG – *Cugetarea*, Botoșani, 1899–1900.
CUN – *Cultura națională*, Buc., 1996–1997.
CUO – *Curierul Olteniei*, Craiova, 1892–1900.
CUS – *Cuibul visurilor*, Maieru, 1996–1998.
CV – *Cuvântul*, Buc., 1990–1993; 1995–2000.
CVC – *Convorbiri critice*, Buc., 1907–1910; 1935.
CVL – *Cuvinte literare*, Iași, 1929–1931.
CVN – *Cuvântul nostru*, Buc., 1926–1939.
CVS – *Cuvântul studențesc*, Buc., 1923–1937; 1940.
CVT – *Cuvântul*, Buc., 1924–1934; 1938; 1940–1941.
CZ – *Cosânzeana*, Orăștie, 1911–1915; 1922–1928.
D – *Datina*, Turnu-Severin, 1924–1932.
DAC – *Dacia literară*, Iași, 1990; 1993; 1995; 1997–2000.
DAT – *Datina*, Constanța, 1991–1993; 1996–2000.
DBL – *Dobrogea literară*, Constanța, 1925.
DC – *Dimitrie Cantemir*, Buc., 1958–1960.
DCR – *Dacoromania*, Cluj, 1920–1948;1994–2000.
DER – *Destin românesc*, Buc. – Chișinău, 1994–1997.
DF – *Drepturile femeii*, Buc., 1912–1914.
DFM – *Drumul femeii*, Buc., 1945–1948.
DI – *Distracția*, Buc., 1897–1898.
DIA – *Dialog*, Dietzenbach, 1990–1993.
DIB – *Discobolul*, Alba Iulia, 1997–1998.

DIL – *Dilema*, Buc., 1993–2000.
DIS – *Discobolul*, Buc., 1932–1933.
DLG – *Dialog*, Iași, 1974–1990.
DM – *Democrația*, Buc., 1944–1945.
DMA – *Dumineca*, Buc., Galați, 1905–1915.
DMAT – *Dumineca pentru toți*, Galați, 1915–1916.
DMB – *Dâmbovița*, Buc., 1858–1865; 1870.
DMN – *Dimineața*, Buc., 1904–1916; 1918–1937.
DMS – *Democrația socială*, Ploiești, 1892.
DN – *Doina*, Buc., 1892–1894; 1914.
DOI – *Douăzecișidoi*, Buc., 1990–2000.
DPT – *Dreptatea*, Timișoara, 1893–1897.
DR – *Diar pentru toți*, Buc., 1879.
DRD – *Dacia rediviva*, Buc., 1941–1943.
DRL – *Drapelul*, Buc., 1945–1948.
DRM – *Drum nou*, Brașov, 1944–1989.
DRN – *Drum nou*, Turnu-Măgurele, 1922–1940.
DRP – *Drapelul*, Lugoj, 1901–1918.
DRPA – *Dreapta*, Buc., 1931–1932.
DRPL – *Drapelul*, Lugoj, 1945.
DRPN – *Dreptatea nouă*, Buc., 1945–1948.
DRT – *Dreptatea*, Buc., 1927–1938.
DRU – *Drum nou*, Craiova, 1946–1947.
DRUM – *Drum*, Roșiorii de Vede, 1935–1940.
DRV – *Darul vremii*, Cluj, 1930.
DȘN – *Da și nu*, Buc., 1936.
DTM – *Detectiv magazin*, Buc., 1990–1991; 1999–2000.
DTP – *Deșteptarea*, Buc., 1990–1998.
DUL – *Dorul*, Aalborg, 1995–1998; 2000.
DUM – *Duminica*, Buc., 1942–1943.
E – *Epoca*, Buc., 1885–1889; 1895–1916; 1920–1938.
EC – *Ecoul*, Arad, 1925–1944.
ECL – *Ecoul*, Buc., 1943–1944.
ECO – *Ecoul*, Buc., 1929–1931.
ECS – *Excelsior*, Brăila, 2000.
ECU – *Ecoul*, Galați, 1892.
EG – *Egalitatea*, Buc., 1890–1900.
EN – *Era nouă*, Buc., 1896.
EP – *Epigonii*, Iași, 1911–1912.
EPL – *Epoca literară*, Buc., 1896.
EPR – *Euphorion*, Sibiu, 1990–1991; 1993–1994; 1996–2000.
ERA – *Era nouă*, Buc., 1945–1947.
ERN – *Era nouă*, Buc., 1936.
ES – *Era socialistă*, Buc., 1972–1980.
ESI – *Euresis*, Buc., 1993; 1995–2000.
ESM – *Expres magazin*, Buc., 1990–1997.
ESR – *Excelsior*, Cluj-Napoca, 1992–1994; 1996–2000.
ETA – *Erată*, Brașov, 1996–1997.
EV – *Evenimentul*, Iași, 1893–1923; 1938–1941; 1943.
EVZ – *Evenimentul zilei*, Buc., 1940–1943.
EX – *Echinox*, Cluj-Napoca, 1969–2000.
EXC – *Excelsior*, Buc., 1930–1931.
F – *Familia*, Pesta – Oradea, 1865–1906; 1926–1929; 1934–1944; 1965–2000.
FA – *Facla*, Brăila, 1944–1948.
FAP – *Fapta*, Buc., 1945–1948.
FAR – *Familia română*, Budapesta, 1908.
FB – *Fântâna Blanduziei*, Buc., 1888–1889.
FC – *Flacăra*, Buc., 1952–2000.
FCL – *Facla*, Buc., 1910–1914; 1916; 1923–1940.
FCLT – *Facla literară*, Buc., 1923.
FCR – *Flacăra*, Buc., 1938–1940.
FEF – *Femeia și familia*, Sibiu, 1903.
FF – *Făt-Frumos*, Suceava, 1926–1944.
FFR – *Făt-Frumos*, Bârlad, 1904–1906; 1909.
FGA – *Falanga*, Buc., 1937–1941.
FI – *Foaia interesantă*, Orăștie, 1907; 1913; 1919–1922; 1924–1930; 1933; Sibiu, 1930–1931.
FL – *Flacăra*, Buc., 1948–1951.
FLF – *Floarea de foc*, Buc., 1932–1933; 1936.
FLG – *Falanga*, Buc., 1926–1929.
FLM – *Flamura*, Craiova, 1915.
FLR – *Flacăra*, Buc., 1911–1916; 1921–1923.
FLS – *Floarea-soarelui*, Buc., 1927–1929.
FLTA – *Făclia literară, teatrală și artistică*, 1915–1916.
FLTR – *Foaia literară*, Ploiești, 1906.
FM – *Forța morală*, Buc., 1901–1902.
FME – *Femeia*, Buc., 1946–1947.
FMI – *Femeia*, Buc., 1948–2000.
FML – *Foaie pentru minte, inimă și literatură*, Brașov, 1990–1992.
FMM – *Femeia muncitoare*, Buc., 1946–1948.
FO – *Forum*, Buc., 1969–1989.
FOP – *Foaia poporului*, Sibiu, 1892–1916; 1918–1919.
FP – *Frontul plugarilor*, Buc., 1945–1953.
FPP – *Foaia populară*, Buc., 1898–1903.
FRA – *Flamura*, Buc., 1923–1927.
FRE – *Freamătul*, Tecuci, Bârlad, 1911–1912.
FRL – *Front literar*, Brașov, 1936–1939.
FRMS – *Forum studențesc*, Timișoara, 1973–1991.
FRO – *Femeia română*, Buc., 1878–1881.
FRT – *Freamătul literar*, Rădăuți, 1933–1937.
FRZ – *Frize*, Brașov, 1934–1935.
FȘC – *Femeia și căminul*, Buc., 1945–1949.
FZB – *Foiletonul „Zimbrului”*, Iași, 1855–1856.
G – *Gândirea*, Cluj – Buc., 1921–1944.
GD – *Gândirea*, Sibiu, 1996–1999; 1991.
GAC – *Gazeta cărților*, Ploiești, 1921–1924; 1934–1944; 1992; 1995–1997.
GAI – *Gazeta Reghinului*, Reghin, 1990–1996; 1998–2000.
GAL – *Gazeta literară*, Buc., 1929.
GALP – *Gazeta luptătorilor*, Buc., 1944–1945.
GAS – *Glasul*, Cluj-Napoca, 1998–2000.

GB – *Gânduri bune*, Huși, 1914–1916.
GDT – *Gând tineresc*, Radna, 1944–1945.
GF – *Gând și faptă*, Buc., 1939–1940.
GL – *Gazeta literară*, Buc., 1954–1968.
GLA – *Glasul Ardealului*, Deva, 1991–1992.
GLB – *Glasul Bucovinei*, Cernăuți, 1920–1941; Buc. – Cernăuți, 1994–1997.
GLN – *Glasul națiunii*, Chișinău, 1991–1994; 1996–1997.
GLT – *Glas tânăr*, Râmnicu-Sărat, 1932–1939.
GM – *Gazeta de Moldavia*, Iași, 1850–1858.
GN – *Generația nouă*, Buc., 1890–1891.
GNS – *Gândul nostru*, Iași, 1923–1927.
GPL – *Gazeta politică și literară*, Buc., 1916.
GR – *Gând românesc*, Cluj, 1933–1940.
GRA – *Graiul de duminică*, Baia Mare, 1990.
GRD – *Graiul Dobrogei*, Constanța, 1936.
GRN – *Graiul nostru*, Bârlad, 1925–1927.
GRS – *Graiul Sălajului*, Zalău, 1990–1994; 1999.
GT – *Gazeta de Transilvania*, *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, 1838–1848; 1849–1873; 1900–1914; *Gazeta de Transilvania*, 1989–2000.
GUL – *Guliver*, Arad, 1992–1993.
GZ – *Gazeta Bucureștilor*, Buc., 1916–1918.
H – *Herald*, Buc., 1933–1934.
HL – Heliopolis, Timișoara, 1996–2000.
HMP – Hermes-Press, Slobozia, 1994–1996.
HN – *Hiena*, Buc., 1919; 1922–1924.
HP – *Hyperboreea*, Oradea, 1998–1999.
HPR – *Hyperion*, Botoșani, 1996–2000.
HR – *Haralamb Lecca*, Caracal, 1945.
HYP – *Hyperion*, Cluj, 1932–1935.
IC – *Iconar*, Cernăuți, 1935–1937.
ICR – *Iancule, crai luminat*, Alba Iulia, 1994–1997; 2000.
IDE – *Ideea europeană*, Buc., 1919–1928.
IDL – *Ideea literară*, Buc., 1933.
IDM – *Îndrumarea*, Constanța, 1923–1924; 1926.
IDP – *Îndreptar*, Buc., 1937–1940.
IDR – *Îndreptarea*, Iași, 1920–1938.
IDRM – *Ideea românească*, Buc., 1935–1937.
IDT – *Îndreptar*, Buc., 1936.
IIS – *Însemnări ieșene*, Iași, 1936–1940; 1992–1993.
IL – *Iașul literar*, Iași, 1955–1969.
ILT – *Însemnări literare*, Iași, 1919.
IN – *Almanah literar al Filialei din Iași a Uniunii Scriitorilor*, Iași, 1949; *Iașul nou*, Iași, 1950–1954.
IND – *Îndreptar*, Buc., 1930.
INDL – *Independentul literar*, Buc., 1893–1894.
INDP – *Independența Putnei*, Focșani, 1896.
INDR – *Îndrumarea*, Iași, 1908–1909.
INF – *Informațiunile*, Buc., 1870–1872.
INM – *Informatorul*, Botoșani, 1925–1933; 1938.
INN – *Ilustrația neamului nostru*, Buc., 1915–1916; 1919.
INP – *Independentul*, Buc., 1889–1899.
INS – *Ianus*, Râmnicu-Vâlcea, 2000.
INT – *Interferențe*, Fălticeni, 1998.
IPI – *Independența*, Buc., 1860–1862.
IROM – *Ilustrațiunea română*, Buc., 1903.
ISM – *Însemnări*, Dorohoi, 1933–1936; 1942–1944.
IZ – *Izbânda*, Turnu-Măgurele, 1888–1891.
IZV – *Izvoare*, Beclean, 1993.
J – *Jurnalul de dimineață*, Buc., 1945–1947.
JL – *Jurnalul literar*, Iași, Buc., 1939; 1947–1948; 1990–2000
JML – *Junimea literară*, Suceava, Cernăuți, 1904–1914; 1920–1939.
JMM – *Junimea Moldovei*, Piatra-Neamț, 1927.
JPT – *Jurnalul pentru toți*, Iași, 1868–1869.
JSF – *Jurnalul S.F.*, Buc., 1994–1996.
K – *Kalende*, Buc., 1928–1929; 1943–1944.
KD – *Kindia*, Târgoviște, 2000.
L – *Luceafărul*, Budapesta, Sibiu, Buc., 1902–1914; 1919–1920; 1941–1945.
LA – *Lumina adevărului*, Râmnicu-Sărat, Focșani, 1898–1899.
LAR – *Literatura și arta română*, Buc., 1896–1910.
LB – *Libertatea*, Orăștie, 1902–1918.
LC – *Luceafărul*, Buc., 1937–1938; 1940–1941.
LCF – *Luceafărul*, Buc., 1958–2000.
LCL – *Licăriri literare*, Bălți, Buc., 1930–1931.
LCR – *Luceafărul literar*, Buc., 1931–1942.
LCZ – *Luceafărul de ziuă*, Brașov, 1956–1957.
LDR – *Linia dreaptă*, Buc., 1935–1938.
LE – *Litere*, Buc., 1933–1935.
LGO – *Liga ortodoxă*, Buc., 1896–1897.
LI – *Lumina ilustrată*, Buc., 1894–1895.
LIL – *Literatorul*, Buc., 1880–1885; 1886–1887; 1890; 1892–1895; 1899–1904; 1918–1919.
LIR – *Libertatea*, Buc., 1945–1949.
LIT – *Literatura*, Buc., 1938–1939.
LL – *Limbă și literatură*, Buc., 1955–2000.
LLE – *Limbă și literatură pentru elevi*; *Limba și literatura română*, Buc., 1973–2000.
LM – *Lumea*, Iași, 1920–1938.
LMA – *Lumea*, Iași, 1924–1926.
LMR – *Lamura*, Buc., 1919–1928.
LN – *Lanuri*, Mediaș, 1933–1939.
LP – *Lupta*, Iași, 1884–1886; Buc., 1886–1895.
LPC – *Lupta de clasă*, Buc., 1948–1964.
LPT – *Lupta*, Buc., 1921–1937.
LR – *Limba română*, Buc., 1952–2000.
LRT – *Libertatea*, Buc., 1933–1940.
LȘ – *Literatură și știință*, Buc., 1893–1894.
LT – *Lanterna*, Craiova, 1895.
LTE – *Literatorul*, Buc., 1991–1999.
LTI – *Lettre internationale*, Buc., 1992–2000.

LTL – *Litere*, Găești, 2000.
LTM – *Litere*, Buc., 1990–1991.
LTV – *Litere și viață*, Târgu-Secuiesc, 1990.
LU – *Luceafărul*, Timișoara, 1935–1939.
LUF – *Luceafărul*, Sibiu, 1934–1939.
LUI – *Lumina*, Buc., 1894.
LUM – *Lumea*, Buc., 1945–1946.
LUMI – *Lumina*, Bârlad, 1945–1947.
LUN – *Lumea nouă, literară și artistică*, Buc., 1895–1896.
LUR – *Lumea românească*, Buc., 1937–1939.
MA – *Micul almanah*, Buc., 1947.
MAZ – *Magazin*, Buc., 1948–1950.
MD – *Mlădița*, Buc., 1933–1935.
MEF – *Metamorfoze*, Medgidia, 1990.
MEM – *Memoria*, Buc., 1990; 1992–2000.
MET – *Metafora*, Constanța, 1990–1991; 1993–1995; 1997–2000.
MG – *Mărgăritarul*, Buc., 1904.
MGL – *Mangalia*, Mangalia, 1998–2000.
MGS – *Magazin „Săptămâna”*, Buc., 1993–1994.
MI – *Minerva*, Bistrița, 1990–1999.
MIC – *Miracolul cuvântului*, Brăila, 1990–1991; 1994; 1997.
MIN – *Minerva*, Buc., 1908–1916.
MIR – *Miraj*, Buc., 1933.
MLA – *Mișcarea literară și artistică*, Iași, 1901.
MMR – *Magazin M–R*, Timișoara, 1996–2000.
MN – *Miniaturi*, Buc., 1933–1938.
MND – *Meandre*, Alexandria, 1998–2000.
MNL – *Munca literară*, Buc., 1933–1936.
MO – *Momentul*, Buc., 1945–1947.
MOC – *Moldova*, Chișinău, 1991–1994.
MOF – *Monitorul oficial*, Buc., 1864.
MOL – *Moldova*, Iași, 1990–1993.
MOZ – *Mozaicul*, Craiova, 1998–1999.
MR – *Moftul român*, Buc., 1893; 1901–1902.
MRD – *Meridian*, Craiova, 1934–1938; 1941–1945.
MRO – *Moftul român*, Buc., 1990–1999.
MRT – *Meridianul Timișoara*, Timișoara, 1990–1994.
MS – *Manuscriptum*, Buc., 1970–2000.
MSL – *Mișcarea literară*, Buc., 1924–1925.
MSM – *Meșterul Manole*, Buc., 1939–1942.
MST – *Manifest*, Iași, 1934–1936.
MT – *Moș Teacă*, Buc., 1895–1900.
MUN – *Munca*, Craiova, 1936.
MUR – *Mureșul*, Târgu-Mureș, 1946.
MVB – *Muncă și voie bună*, Buc., 1939–1940.
MX – *Max Bănuș & Ion Cristoiu vă recomandă*, Buc., 1993.
MZ – *Magazin*, Buc., 1957–1964.
MZI – *Magazin*, Buc., 1991–2000.
MZR – *Mizerabilii*, Turnu Severin, 1933–1938.
NA – *Națiunea*, Buc., 1946–1949.
NAȚ – *Națională*, Buc., 1889–1896.
NBR – *Noua bibliotecă română*, Brașov, 1882–1883.
NLR – *Neamul românesc literar*, Vălenii de Munte, Buc., 1908–1912; 1925–1926.
NN – *Națiunea*, Cluj, 1927–1932; 1935–1938.
NNT – *Năzuința*, Brașov, 1931.
NOI – *Noi*, Buc., 1933–1934.
NOS – *Noesis. Agora ’96*, Cluj-Napoca, 1996–1997.
NPC – *Napoca universitară*, Cluj-Napoca, 1974–1989.
NR – *Neamul românesc*, Buc., Vălenii de Munte, Iași, Buc., 1906–1940;
NRI – *Neamul românesc*, Iași, 1993–1994.
NRO – *Noua revistă olteană*, Craiova, 1903–1904.
NRR – *Noua revistă română*, Buc., 1900–1902; 1908–1916.
NRRO – *Noua revistă română*, Buc., 1997.
NȚA – *Națiunea*, Buc., 1934–1935.
NȚN – *Națională nou*, Buc., 1934–1938.
NU – *Nu*, Cluj-Napoca, 1990–1993.
NZN – *Năzuința*, Craiova, 1922–1928.
NZT – *Năzuința*, Buc., 1933–1934.
NZU – *Năzuința*, Călărași, 1935–1939.
O – *Orizont*, Timișoara, 1964–2000.
OBC – *Observator cultural*, Buc., 2000.
OBS – *Observatorul*, Beiuș, Buc., 1934–1943.
OBT – *Observator*, München, 1990–2000.
OF – *Orizontul feminin*, Buc., 1945–1948.
OFR – *Ofensiva română*, Cluj, 1936–1938.
OIN – *Orion*, Rădăuți, 1933.
OL – *Oltenia literară*, Craiova, 1956; 1958.
OLB – *Opinia liberă*, Ploiești, 1944–1947.
ON – *Opinia națională*, Buc., 1865.
OP – *Opinia*, Iași, 1897–1900; 1906–1918; 1920–1940; 1946–1951; 1990–1993; 1996–1997.
OPC – *Opiniunea constituțională*, Buc., 1869–1870.
OPR – *Oglinzi paralele*, Nădlac, 1996–2000.
OPS – *Opinia studențească*, Iași, 1974–1979; 1981–1993.
OPU – *Opinii culturale*, Deva, 1998–1999.
OR – *Orizont*, Buc., 1944–1947.
ORD – *Ordinea*, Buc., 1928–1932.
ORN – *Orizonturi noi*, Buc., 1929–1930.
ORZ – *Orizonturi noi*, Arad, 1945.
OV – *Ovidiu*, Constanța, 1898–1900; 1902–1906; 1910.
P – *Poesis*, Satu-Mare, 1990–2000.
PAB – *Pagini basarabene*, Chișinău, 1936.
PAD – *Pagini dunărene*, Galați, 1955–1956; 1960; 1962–1964.
PAM – *Pagini moldovene*, Iași, 1932–1933.
PAN – *Pan*, Buc., 1941.
PAR – *Paradox*, Buc., 1990–1991.
PARD – *Paradigma*, Constanța, 1993–1994; 1996–1997.
PCE – *Pentru copilul evreu*, Buc., 1946–1948.

PD – *Pagini dobrogene*, Constanța, 1949.
PDA – *Pleiada*, Buc., 1930.
PDE – *Pleiade*, Satu Mare, 1990–1991.
PDL – *Paloda literară*, Bârlad, 1904.
PEL – *Peleșul*, Buc., 1884–1888.
PGL – *Pagini literare*, Făgăraș, 1990.
PL – *Preocupări literare*, Buc., 1936–1939; *Cartea românească*, Buc., 1939–1944.
PLC – *Placebo*, Pitești, 1991–1993.
PLD – *Pleiada*, Iași, 1937–1938.
PLI – *Pagini literare*, Turda, 1934–1943.
PMT – *Pământul nostru*, Călărași, 1932; *Pământul* Călărași, 1932–1935 (PMT).
POC – *Politica*, Buc., 1926–1928.
POL – *Popas literar*, Craiova, 1945–1947.
PR – *Poporul român*, Budapesta, Arad, 1901–1914.
PRA – *Preocupări artistice*, Buc., 1933–1934.
PRC – *Progres și cultură*, Târgu-Mureș, 1933–1939.
PRE – *Premiera ilustrată*, 1928–1929.
PRF – *Porto Franco*, Galați, 1997–1998.
PRL – *Propilee literare*, Buc., 1926–1930.
PRM – *Prometeu*, Brașov, 1934–1938.
PRO – *Propășirea*, Iași, 1844.
PRV – *Provincia*, Turnu Severin, 1944–1947.
PSS – *Pressa*, Buc., 1868–1881.
PTI – *Patria*, Sibiu, Cluj, 1919–1938; 1946.
PTL – *Prietenia literară*, Caracal, 1938; 1941.
PVL – *Provincia literară*, Sibiu, 1932–1934.
R – *Ramuri*, Craiova – Buc. – Iași, 1905–1917; 1920–1945; 1947; 1964–1993; 1995–1997
RA – *Radical*, Craiova, 1929–1931.
RAL – *Raza literară*, Buc., 1936.
RB – *Războiul*, Buc., 1877–1900.
RBJ – *Răboj*, Buc., 1932–1933; 1935–1936.
RC – *Revista contimporană*, Buc., 1873–1876.
RCL – *Revista Cercului literar*, Sibiu, 1945.
RCT – *Revista critică*, Iași, 1927–1940.
RDL – *Rânduiala*, Buc., 1935–1938.
RDR – *Rânduri*, Turnu-Severin, 1932.
REI – *Revista ilustrată*, Craiova, 1891–1893; 1898.
REL – *Reacțiunea literară*, Buc., 1933–1935.
RELI – *Revista literară*, Buc., 1885–1900.
REV – *Revista V*, Focșani, 1990–1994.
REVR – *Revue roumaine*, Buc., 1965–1989.
RFR – *Revista Fundațiilor Regale*, Buc., 1934–1947.
RI – *Revista ideii*, Buc., 1900–1916.
RID – *Revista idealistă*, Buc., 1903–1916.
RIG – *Revista ilustrată enciclopedică „Gazeta săteanului”*, Buc., 1898–1902.
RIJ – *România jună*, Buc., 1899–1900.
RIN – *Revista independentă*, Buc., 1887.
RIT – *Ritmuri*, Brașov, 1929–1930.
RITL – *Revista de istorie și teorie literară*, Buc., 1964–1997.
RL – *România literară*, Buc., 1968–2000.
RLB – *România liberă*, Buc., 1877–1889.
RLL – *Revistă de lingvistică și știință literară*, Chișinău, 1990–1994.
RLST – *Revista literară-științifică*, Chișinău, 1931–1938.
RLȘ – *Revista literară și științifică*, Buc., 1876.
RLT – *Revista literară*, Buc., 1947.
RLTR – *România literară*, Buc., 1939–1940.
RM – *România*, Buc., 1938–1940.
RML – *România liberă*, 1943–1999.
RMN – *România*, Buc., 1884–1892.
RMO – *Revista Moldovei*, Botoșani, 1921–1927.
RMP – *Rampa*, Buc., 1911–1913; 1918–1948.
RND – *Rânduri*, Buc., 1934–1935.
RO – *Rosetti*, Buc., 1885.
ROL – *România literară*, Iași, 1855.
ROLR – *România literară*, Buc., 1932–1934.
ROLT – *România literară*, Aiud, 1930.
ROM – *Românul*, Buc., 1857–1900.
ROMA – *Roma*, Buc., 1921–1933.
ROML – *Românul literar*, Buc., 1905–1912.
ROMLIT – *România literară*, Iași, 1877.
ROMM – *România Mare*, Constanța, 1913–1916.
ROMV – *România viitoare*, Buc., 1910–1914.
ROS – *Rostirea românească*, Sibiu, 1995–1999.
RP – *Reporter*, Buc., 1933–1938.
RPL – *Revista politică și literară*, Blaj, 1906–1914.
RR – *Revista română pentru științe, litere și arte*, Buc., 1861–1863.
RRO – *Revista românească*, Buc., 1888–1889.
RSC – *Răsunetul cultural*, Lugoj, 1925–1926.
RTV – *Ritmul vremii*, Buc., 1925–1930.
RUL – *Românul*, Arad, 1911–1916; 1918–1919.
RV – *Răvașul*, Cluj, 1903–1910.
RVA – *Revista Alecsandri*, Buc., 1891.
RVF – *Revista familiei*, Buc., 1945.
RVL – *Revista literară*, Buc., 1927–1943.
RVM – *Revista muncii*, Buc., 1945–1948.
RVN – *Revista noastră*, Buc., 1905–1907.
RVNS – *Revista noastră*, Buzău, 1927.
RVP – *Revista poporului*, Buc., 1891.
RVR – *Revista română*, Buc., 1941–1942.
RVS – *Revista scriitoarelor și scriitorilor români*, Buc., 1926–1938; 1943.
RVV – *Revista-vremii*, Buc., 1921–1924.
RVVR – *Revista vremii*, Galați, 1934–1936.
S – *Sămănătorul*, Buc., 1901–1910.
SAL – *Salonul literar*, Arad, 1925–1926.
SB – *Scrisul bănățean*, Timișoara, 1949–1963.
SBL – *Sburătorul literar*, Buc., 1921–1922.
SBR – *Sburătorul*, Buc., 1919–1927.
SCA – *Scena*, Buc., 1917–1918.
SCIL – *Studii și cercetări de istorie literară și folclor*, Buc., 1952–1963.
SCL – *Studii și cercetări lingvistice*, Buc., 1950–1964.
SCT – *Scânteia tineretului*, Buc., 1944–1989.

SCȘ – *Studii și cercetări științifice*, Iași, 1950–1963.
SDM – *Societatea de mâine*, Cluj, 1924–1943; 1945.
SDU – *Steaua Dunării*, Buc., 1878–1882.
SE – *Seara*, Buc., 1931.
SIL – *Silvania*, Zalău, 1977–1979; 1990–1991.
SIN – *Sinteza*, Buc., 1927–1928.
SL – *Studii literare*, Cluj, Sibiu, 1942–1944; 1948.
SLAST – *Supliment literar-artistic al „Scânteii tineretului”*, Buc., 1981–1989.
SLT – *Sibiul literar*, Sibiu, 1934.
SML – *Semnalul*, Buc., 1945–1948.
SMN – *Semne*, Deva, 1999–2000.
SMP – *Symposion*, Cluj, 1938–1939; 1943–1944.
SN – *Sinaia*, 1898–1900.
SNT – *Șantier*, Buc., 1934–1935.
SOC – *Societate și cultură*, Buc., 1990–1998.
SOL – *Solstițiu*, Satu-Mare, 1990–1993.
SPC – *Săptămâna politică și culturală*, Buc., 1910–1914.
SPL – *Săptămâna literară*, Buc., 1928–1929.
SPM – *Săptămâna*, Buc., 1962–1964; 1971–1989.
SPS – *Symposion*, Oradea, 1994.
SPT – *Săptămâna*, Craiova, 1931–1932.
SRA – *Seara*, Buc., 1938–1942.
SRO – *Scrisul românesc*, Craiova, 1927–1928.
ST – *Steaua*, Cluj-Napoca, 1954–2000.
STL – *Septentrion literar*, Cernăuți, 2000.
STȚ – *Strigătul țărei*, Buc., 1889.
SUB – *Buletinul Universităților „V. Babeș” și „Bolyai”*, Cluj, 1956–1957; *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”*, *Series philologia*, Cluj-Napoca, 1958–2000.
SXX – *Secolul XX*, Buc., 1957–1992; 1995–2000.
SYN – *Synthesis*, Buc., 1974–1989.
Ș – *Școala*, Cernăuți, 1908; 1911–1914.
ȘZ – *Șapte zile*, Buc. – Râmnicu-Vâlcea, 1990.
T – *Transilvania*, Brașov – Sibiu, 1868–1878; 1881–1918; 1920–1944; 1972–1993; 1996; 2000.
TB – *Trompeta Bucureștilor*, Buc., 1886.
TC – *Trompeta Carpaților*, Buc., 1865–1877.
TEA – *Teatrul*, Buc., 1956–1964.
TEG – *Telegraful*, Buc., 1871–1888.
TG – *Terra grifonis*, Drobeta Turnu-Severin, 1999–2000.
TIL – *Timp liber*, Buc., 1990.
TIM – *Tim ’17*, Timișoara, 1990
TLR – *Telegraful român*, Sibiu, 1853–1919.
TLȘ – *Transacțiuni literare și științifice*, Buc., 1872–1873.
TML – *Timpul*, Cernăuți, 1930–1938.
TMP – *Timpul*, Buc., 1937–1948.
TMPR – *Timpul*, Buc., 1876–1884; 1889–1900.
TMS – *Tomis*, Constanța, 1966–2000.
TN – *Teatrul național*, Buc., 1944–1946.
TNL – *Tineretul liber*, Buc., 1990–1994.
TNLS – *Tineretul liber. Supliment literar-artistic*, Buc., 1989–1992.
TNȚ – *Tinerețea*, Buc., 1945–1947.
TOI – *Totuși iubirea*, Buc., 1990–1993.
TP – *Timpul*, Iași, 1990–1993.
TPL – *Tiparnița literară*, Buc., 1928–1931.
TR – *Tribuna*, Sibiu, 1884–1903; *Tribuna poporului* (apoi *Tribuna*), Arad, 1897–1912; *Tribuna*, Cluj, 1938–1944; 1957–2000.
TRA – *Tribuna Ardealului*, Cluj-Napoca, 1992–1993.
TRC – *Tribuna. Revista cestiilor contimporane*, Buc., 1873.
TRI – *Tribuna Ialomiței*, Slobozia, 1968–1989; 1994–2000.
TRL – *Tribuna literară*, Brașov, 1941.
TRN – *Traian*, Buc., 1869–1870.
TRO – *Trompeta română*, Buc., 1899–1900.
TRP – *Tribuna poporului*, Buc., 1945.
TRR – *Tribuna românească*, Buc., 1946–1947; *Tribuna României*, Buc., 1981–1989.
TRS – *Trăsnetul*, Buc., 1884–1888.
TRT – *Tribuna Transilvaniei*, Buc., 1946.
TS – *Tânărul scriitor*, Buc., 1951–1957.
TU – *Tutova*, Bârlad, 1884–1892.
ȚB – *Țara Bârsei*, Brașov, 1929–1938.
ȚN – *Țara noastră*, Sibiu, Cluj, Buc., 1907–1909; 1922–1938.
ȚNO – *Țara nouă*, Buc., 1884; 1911–1912.
ȚR – *Țara*, Sibiu, 1941–1944.
U – *Universul*, Buc., 1884–1953.
UC – *Universul cărții*, Buc., 1991–2000.
ULO – *Ultima oră*, Buc., 1928–1929.
UMT – *Umanitatea*, Iași, 1934.
UNO – *Unu*, Oradea, 1990–2000.
UNU – *Unu*, Buc., 1928–1932.
UNVR – *Universitas* (din 1973 *Universitatea comunistă*), Buc., 1968–1980.
UO – *Ultima oră*, Buc., 1945–1948.
UR – *Unirea*, Blaj, 1892–1918.
UVR – *Universul literar*, Buc., 1888–1892; 1900–1917; 1919–1930; 1938–1945.
UVRI – *Universul ilustrat*, Buc., 1892–1897.
VA – *Vocea adevărului*, Buc., 1882–1883.
VAC – *Viața capitalei*, Buc., 1990–1992.
VAR – *Viața armatei*, Buc., 1990–1999.
VBA – *Vocea Basarabiei*, Chișinău, 1932–1944.
VCO – *Vocea Covurluiului*, Galați, 1873–1888.
VDA – *Viața de azi*, Buc., 1934.
VEA – *Veac nou*, Buc., 1945–1947; 1949–1980.
VEN – *Veac nou*, Buc., 1934.
VI – *Viața*, Buc., 1941–1944.
VIC – *Victoria*, Buc., 1945–1946.

VIN – *Vieața nouă*, Buc. – Iași – Buc., 1905–1925.
VL – *Viața literară*, Buc., 1926–1941.
VLS – *Vlăstarul*, Buc., 1923–1942.
VLTA – *Viața literară și artistică*, Buc., 1906–1908.
VLTR – *Viața literară*, Craiova, 1914–1916.
VM – *Voința Mehedințiului*, Turnu-Severin, 1885–1887.
VN – *Voința națională*, Buc., 1884–1914.
VNP – *Voința poporului*, Oradea, 1945–1948.
VP – *Versuri și proză*, Iași, 1911–1912; 1914–1915.
VPU – *Vocea Putnei*, Focșani, 1884; 1891.
VR – *Viața românească*, Iași – Buc., 1906–1916; 1920–1946; 1948–2000.
VRA – *Vremea*, Buc., 1928–1944.
VRL – *Viitorul*, Buc., 1921–1938; 1944–1945.
VRR – *Vrerea*, Timișoara, 1932–1936; 1945–1947; 1995–1999.
VS – *Vestul*, Timișoara, 1930–1940; 1942.
VSL – *Veselia*, Buc., 1891–1916; 1923–1947.
VT – *Vocea Tutovei*, Bârlad, 1891–1892; 1897–1909; 1941–1944.
VTL – *Vitrina literară*, Buc., 1929; 1934.
VTR – *Vatra*, Târgu-Mureș, 1971–2000.
VTRA – *Vitrina*, Craiova, 1938–1939.
ZBR – *Zburătorul*, Onești, 1990–1996.
ZC – *Ziarul călătoriilor și al întâmplărilor de pe mare și de pe uscat*, Buc., 1897–1916.
ZF – *Zeflemeaua*, Buc., 1901–1903.
ZI – *Ziua*, Buc., 1896.
ZOD – *Zodiac*, Buc., 1930–1931.
ZOR – *Zorile*, Buc., 1935–1936.

II. PERIODICE CONSULTATE

ABC, Buc., 1934–1935 (ABC).
Abecedar literar, Cluj, 1946.
Abecedar, Brad, 1933–1934 (ABE).
Absolutio, Iași, 1913–1914; 1916 (ATO).
Academia, Buc., 1944–1945 (ACD).
Academica. Buc., 1990–2000 (ACM).
Acasă. Supl. săptămânal al z. „România liberă”, Buc., 1989–2000,
Accent, Călărași, 1994.
Accent, Vălenii de Munte, 1998–1999 (ACC).
Actualitatea, Buc., 1865.
Actualitatea, Buc., 1892.
Actualitatea, Buc., 1898–1899.
Actualitatea, Craiova, 1926–1928.
Actualités roumaines, Buc., 1978–1980.
Acțiunea liberală, Craiova, 1891–1893.
Acțiunea literară, Buzău, 1939–1940 (ACL).
Acțiunea română, Buc., 1930–1936 (ACR).
Acțiunea studențească, Buc., 1934–1937.
Acțiunea, Buc., 1929 (ACȚ).
Acțiunea, Buc., 1940–1944 (ACA).
Acțiunea, Călărași, 1929–1930.
Acțiunea, Craiova, 1931 (ACN).
Acțiunea, Galați, 1930–1944 (AȚN).
Acțiunea, Lugoj, 1934–1940.
Acțiunea, Ploiești, 1935–1936; 1938.
Acțiunea, Râmnicu-Sărat, 1927–1930.
Acțiunea, Roșiorii de Vede, 1936–1940 (ACU).
Acțiunea, Sibiu, 1935–1939.
Acțiunea, Târgoviște, 1933–1937.
Acțiunea, Târgoviște, 1941–1943.
Acțiunea, Târgu-Secuiesc, 1934–1935.
Acțiunea, Timișoara, 1931.
Adam, Buc., 1929–1940 (ADM).
Adaos ecstraordinar (la *Foaia sătească*), Iași, 1845–1851.
Adaos la „Foaia sătească”, Iași, 1841–1851.
Adaos literar pentru prenumeranții „Monitorului”, Iași, 1860–1861.
Adevărul (Vremii), Buc., 1946–1951.
Adevărul de Cluj, Cluj, 1991–2000.
Adevărul de dimineață, Buc., 1904 (ADVD).
Adevărul de joi, Buc., 1898–1899 (ADJ).
Adevărul ilustrat, Buc., 1895–1897 (AI).
Adevărul literar și artistic, Buc., 1990–1994; 1996–2000 (ALA).
Adevărul, Buc., 1871–1872; 1888–1916; 1920–1937 (ADV).
Adevărul, Buc., 1892.
Adevărul, Craiova, 1867.
Adevărul, Focșani, 1881–1882; 1885–1888.
Adevărul, Giurgiu, 1886.
Adevărul, Iași, 1871–1872.
Afirmarea, Pașcani, 1930.
Afirmarea, Satu Mare, 193–1940 (AFR).
Aghiuță, Buc., 1863–1864.
Agora literar-artistică, Slatina, 1990.
Agora, Philadelphia, 1990–1993 (AGA).
Aiudul literar, Aiud, 1992–2000 (AIL).
Aiudul, Aiud, 1937.
Al cincilea anotimp, Oradea, 1997–2000 (ALC).
Alarma Dobrogei, Galați, 1897–1898.
Alarma, Buc., 1920–1935.
Alarma, Buzău, 1898–1900; 1901–1905.
Alarma, Craiova, 1898–1899.
Alarma, Făgăraș, 1936.
Alarma, Galați, 1899.
Alarma, Ploiești, 1884–1885; 1890 (ALR).
Alarma, Râmnicu-Sărat, 1897–1898.
Alăuta românească (supl. al *Albinei românești*), Iași, 1837–1838.

Albanezul, Buc., 1895–1896.
Albanezul, Buc., 1993–2000 (ALZ).
Albatros, Buc., 1941 (ABT).
Albatrosul, Brănești, 1969.
Albina Botoșanilor, Botoșani, 1881–1882.
Albina Buzăului, Buzău, 1885–1892.
Albina Carpaților, Sibiu, 1877–1880 (ALBC).
Albina Pindului, Buc., Craiova, 1868–1870 (AP).
Albina românească, Iași, 1829–1858.
Albina, Brăila, 1927–1929.
Albina, Buc., 1921–1924.
Albina, Buc., 1897–1916; 1920–1993; 1995–1999 (ALB).
Albina, Craiova, 1894.
Albina, Viena, Pesta, 1866–1876.
Albine și viespi, Buc., 1893–1894.
Album istoric și literar, Iași, 1854.
Album științific și literar, Buc., 1847.
Albumul învățătorului, Buc., 1897–1899.
Albumul literariu, Buc., 1856–1857.
Alegătorul independent, Craiova, 1887; 1891.
Alegătorul independinte, Craiova, 1879.
Alegătorul liber, Buc., 1875–1876.
Alegătorul liberal, Alexandria, 1894.
Alegătorul liberal-conservator, Buc., 1891.
Alegătorul, Brăila, 1888.
Alegătorul, Buc., 1891.
Alegătorul, Giurgiu, 1892–1893; 1893–1901.
Aletheia, Oradea, 1993–2000 (ALEI).
Alfa, Deva, 2000.
Alge, Buc., 1930.
Alma Mater, Iași, 1969–1974 (ALMM).
Almanachul lui Moș Teacă, Bacău, 1897–1901.
Almanachul ziarului „Adevărul”, Buc., 1899.
Almanachul ziarului „Democrația”, Buc., 1889.
Almanah „Ateneu”, Buc., 1986–1989 (AATN).
Almanah „Contemporanul”, Buc., 1983–1989 (ACNT).
Almanah „Convorbiri literare”, Iași, 1981–1989 (ACLT).
Almanah „Luceafărul”, Buc., 1982–1989 (ALCF).
Almanah „Ramuri”, Craiova, 1984–1990 (AR).
Almanah „România literară”, Buc., 1981–1989.
Almanah „Tribuna”, Cluj-Napoca, 1975–1980 (ALT).
Almanah „Viața românească”, Buc., 1983–1988 (AVR).
Almanah al curții prințului Valahiei, Buc., 1838–1840.
Almanah de petrecire pentru moldo-români, Iași, 1851–1853.
Almanah literar al Filialei din Iași a Uniunii Scriitorilor, Iași, 1949 (IN).
Almanah literar ilustrat, Buc., 1886–1887.
Almanahul „Femeia și căminul”, Buc., 1948.
Almanahul „Femeia”, Buc., 1968–1980 (ALF).
Almanahul „Flacăra”, Buc., 1968–1980 (ALFL).
Almanahul „Gazetei țăranilor”…, Buc., 1895.
Almanahul „Magazin”, Buc., 1961–1964 (ALMG).
Almanahul Argus, Buc., 1923–1931.
Almanahul Asociației Scriitorilor Cluj, Cluj, 1985 (AASC).
Almanahul cultelor, Buc., 1868; 1892–1894.
Almanahul femeii, Buc., 1947–1948; 1959.
Almanahul ilustrat al ziarului „Adevărul”, Buc., 1947.
Almanahul ilustrat, Buc., 1946.
Almanahul literar, Cluj, 1949–1954 (AL).
Almanahul Nikipercea, Buc., 1860–1876.
Almanahul Pițigoiul, Buc., 1947.
Almanahul plugarului, Buc., 1948.
Almanahul poporului, Buc., 1947–1949.
Almanahul revistei „Apărarea”, Buc., 1947–1948 (AHA).
Almanahul revistei „România literară”, Buc., 1887.
Almanahul român, Buc., 1866–1867.
Almanahul Rumânului, Buc., 1891–1892.
Almanahul socialist, Craiova, 1897.
Almanahul Societății Academice „Petru Maior”, al Societăților pe facultăți și Academii și al Cercurilor regionale din Cluj, Cluj, 1919–1929 (ASPM).
Almanahul Societății Scriitorilor Români, Buc., 1912 (ASSR).
Almanahul tinerilor scriitori, Buc., 1953.
Almanahul ziarului „Jurnalul de dimineață”, Buc., 1946 (AHJ).
Almanahul ziarului „Momentul”, Buc., 1946.
Almanahul ziarului „Universul”, Buc., 1899; 1903; 1905; 1907; 1909–1925 (AHU).
Almanahul „Universul”, 1947–1948.
Altițe și bibiluri, Buc., 1893–1894.
Amaradia, Craiova, 1884.
Ambasador, Târgu-Mureș, 1995–1997 (AMB).
America, Cleveland – Ohio, 1906–1941; 1957; 1964–1965; 1978–1980.
Amfiteatru, Buc., 1966–1991 (AFT).
Amicul artelor, Iași, 1886.
Amicul copiilor, Buc., 1891–1895 (AMC).
Amicul copiilor, Slatina, 1885.
Amicul familiei, Buc., 1863–1868 (AF).
Amicul familiei, Gherla, 1878–1890 (AMF).
Amicul libertății, Craiova, 1887.
Amicul literaturii române, Buc., 1860; 1865–1866.
Amicul poporului, Craiova, 1885.
Amicul poporului, Pesta, 1867–1868.
Amicul poporului, Târgu-Jiu, 1898–1899.
Amicul tinerimei, Buc., 1895–1900.
Amphion, Constanța, 2000 (AMP).
Amurg sentimental, Buc., 1995–2000 (AMR).
Amvonul, Buc., 1891–1893.
Anale literare, Buc., 1921–1922.
Analele Academiei Republicii Populare Române, Buc., 1948–1964 (AAR).
Analele Academiei Republicii Socialiste România, Buc., 1965–1989 (AAR).
Analele Academiei Române, Buc., 1879–1948 (AAR).
Analele Institutului de Istorie a Partidului, Buc., 1955–1964.
Analele literare, Buc., 1885–1886; 1888.
Analele literare, politice, științifice, Buc., 1904–1905.
Analele Râmnicului, Râmnicu-Sărat, 1923–1924.
Analele Romanului, Roman, 1932.
Analele româno-sovietice, Buc., 1946–1952; 1954–1963.

Analele Societății Academice Române, Buc., 1867–1878 (AAR).
Analele Societății de Limba Română, Zrenjanin, Voivodina, 1970–1977.
Analele științifice ale Universității „Al. Ioan Cuza" din Iași, Iași, 1955–1989 (AUI).
Analele Universității „C. I. Parhon", Buc., 1956–1963 (AUB).
Analele Universității București, Buc., 1990–2000.
Analele Universității din Craiova, Craiova, 1972–1989 (AUC).
Analele Universității din Timișoara, Timișoara, 1963–1989 (AUT).
Ancheta, Buc., 1937–1938.
Ancheta, Galați, 1935–1936.
Ancheta, Timișoara, 1935–1937.
Ani, Buc., 1935–1936.
Anii de ucenicie, Buc., 1951–1955 (ANIU).
Annales scientifiques de l'Université de Jassy, Iași, 1945–1948 (AUI).
Anticipația, Buc., 1993–1994; 1996–1999 (ANT).
Antisemitul, Buc., 1899–1901.
Anuar de lingvistică și istorie literară, Iași, 1965–1973; 1980–1989; 1991–1995
Anuarul Ateneului Român, Buc., 1927–1943.
Anuarul de filologie, Iași, 1964 (ALIL).
Apărarea, Buc., 1930–1931 (APA).
Apărarea, Buc., 1946–1948 (APR).
Apărarea, Cluj, 1928.
Apostolul, Piatra-Neamț, 1934–1943 (APL).
Apostrof, Cluj-Napoca, 1990–1994; 1996–2000 (APS).
Aradul, Arad, 1930–1932 (ARA).
Ararat, Buc., 1924–1928; 1942.
Arc, Buc., 1991–1993; 1996 (ARC).
Arca, Arad, 1991–1993; 1996–2000 (ARCA).
Arcades, Buc., 1947–1949.
Archeus, Baia-Mare, 1995; 1997; 2000 (ARES).
Archiva istorică a României, Buc., 1864–1865; 1867.
Archiva pentru filologie și istorie, Blaj, 1867–1870; 1872.
Ardealul liberal, Cluj, 1933–1934.
Ardealul literar și artistic, Buc., 1997–2000 (ARLA).
Ardealul luptător, Alba-Iulia, 1944–1945.
Ardealul nou, Târgu-Mureș, 1946–1952 (ARDN).
Ardealul roșu, Sibiu, 1944.
Ardealul socialist, Sibiu, 1945.
Ardealul tânăr, Cluj, 1930–1931 (ADT).
Ardealul, Brașov, 1924–1934 (ARD).
Ardealul, Buc., 1941–1946 (ADL).
Ardeiul satirico-humoristic, Târgu-Jiu, 1895.
Arena literară, Brăila, 1927–1928 (ANL).
Arena, Buc., 1934.
Argeș, Pitești, 1966–1990 (ARG).
Argeșul, Pitești, 1942–1944 (ARG).
Arhiva Albinei, Iași, 1844–1847.
Arhiva românească, Buc., 1890.
Arhiva românească, Iași, 1840–1841; 1860; 1862.
Arhiva românească, Iași, Buc., 1945–1946.
Arhiva rurală, Buc., 1852; 1872–1876.
Arhiva Societății Științifice și Literare din Iași, Iași, 1889–1916; 1921–1940 (A).
Arhiva someșeană, Năsăud, 1924–1940; 1972.
Arhivele Olteniei, Craiova, 1922–1943.
Armata, Buc., 1944.
Armonia, Buc., 1993–1994; 1996–1999 (ARM).
Armonia, Târgoviște, 1881–1883.
Ars amandi, Constanța, 1990 (ARSA).
Art-panorama, Buc., 1997–1999.
Arta liberă, Buc., 1944–1945.
Arta și omul, Buc., 1933–1936.
Arta, Buc., 1912.
Arta, Buc., 1938 (ARTA).
Arta, Buc., 1941 (ART).
Arta, Craiova, 1937–1938.
Asachi, Piatra Neamț, 1881–1885.
Asachi, Piatra-Neamț, 1996–2000 (ASA).
Asmodeu, Buc., 1871–1874.
Asociațiunea, Buc., 1886.
Astra [Calendar], Buc., 1925–1926.
Astra blăjeană, Blaj, 1996–1997; 1999–2000.
Astra dobrogeană, Constanța, 1929–1930.
Astra literară, Bălți, 1933.
Astra maramureșeană, Baia-Mare, 1996–1999.
Astra nouă, Buc., 1922–1923.
Astra, Brașov, 1927–1938.
Astra, Brașov, 1966–1996; 1998–2000 (AST).
Astra, Târgu-Mureș, 1926–1929.
Atacul, Focșani, 1934–1937.
Atelier literar, Buc., 1976.
Ateneu, Bacău, 1964–1999 (ATN).
Ateneul cultural, Bacău, 1925–1927 (ATC).
Ateneul român, Buc., 1894–1895 (ATR).
Ateneul român, Iași, 1860–1861.
Ateneul, Botoșani, 1901–1902.
Atheneul român, Buc., 1866–1869.
Atheneul, Galați, 1884.
Atitudinea românească, Buc., 1936–1938.
Aur, Buc., 1932–1933.
Aurora (calendar ilustrat), Buc., 1881.
Aurora Bacăului, Bacău, 1927–1931.
Aurora Banatului, Timișoara, 1930.
Aurora Buzăului, Buzău, 1930–1932 (ARB).
Aurora Dâmboviței, Târgoviște, 1885.
Aurora Dobrogei, Constanța, 1932–1938.
Aurora literară, Buc., 1884.
Aurora literară, Tecuci, 1893.
Aurora română, Cernăuți, 1881–1882; 1884.
Aurora română, Pesta, 1863–1865.
Aurora, Buc., 1896; 1946–1948 (AUO).
Aurora, Buc., 1906.
Aurora, Buc., 1921–1937 (AU).
Aurora, Călărași, 1890–1892.
Aurora, Constanța, 1894–1895.
Aurora, Craiova, 1903–1904 (AUR).
Aurora, Galați, 1891.

Aurora, Oradea, 1922–1923.
Aurora, Oradea, 1993–1996 (AURO).
Aurora, Ploiești, 1935.
Aurora, Râmnicu-Sărat, 1875–1876.
Aurora, Roșiorii de Vede, 1898–1899.
Avântul, Brăila, 1923–1928 (AV).
Avântul, Buzău, 1906–1907.
Avântul, Buzău, 1921; 1930–1931.
Avântul, Dej, 1935–1936.
Avântul, Galați, 1935–1936.
Avântul, Piatra-Neamț, 1928–1939 (AVL).
Avânturi culturale, Bârlad, 1937 (AVC).
Axa, Buc., 1932–1933 (AXA).
Axioma, Ploiești, 2000 (AX).
Azi, Buc., 1932–1938 (AZI).
Azi, Buc., 1990–1994; 1996–2000 (AZ).
Bacăul, Bacău, 1880–1883; 1888.
Banatica, Reșița, 1971.
Banatul literar, Timișoara, 1934–1938 (BAL).
Banatul, Timișoara, 1919–1921.
Banatul, Timișoara, 1926–1930 (BAN).
Banatul, Timișoara, 1937–1938 (BNT).
Baricada, Buc., 1990–1996 (BAR).
Basarabia literară, Buc., 1929–1930.
Basarabia literară, Chișinău, 1942–1944 (BSL).
Basarabia noastră, Chișinău, 1930–1940 (BSN).
Basarabia, Buc., 1925–1926; 1930.
Basarabia, Buc., 1941–1944 (BSR).
Basarabia, Chișinău, 1929–1930.
Bărăganul, Călărași, 1892.
Bârladul, Bârlad, 1997–1999 (BAD).
Bibliografia Națională a României, Buc., 1990–2000 (BNR).
Biblioteca copiilor și a tinerimei, Buc., 1918–1919.
Biblioteca familiei, Buc., 1890–1895 (BIF).
Biblioteca modernă, Buc., 1908–1912 (BMR).
Biblioteca romanelor celebre, Buc., 1905–1906.
Biblioteca românească, Buda, 1821; 1829–1830; 1834.
Bilete de papagal, Buc., 1928–1930; 1937–1938 (BDP).
Bilete literare, Craiova, 1935.
Binele public, Buc., 1878–1884 (BP).
Biruința, Botoșani, 1935–1938.
Biruința, Buc., 1937–1939 (BRN).
Biruința, Cluj, 1926–1929; 1938.
Biruința, Craiova, 1930–1933 (BRȚ).
Biruința, Galați, 1930–1931; 1941.
Biruința, Ploiești, 1931–1933 (BNȚ).
Biruința, Turnu-Severin, 1920–1926.
Bis, Buc., 1935 (BS).
Bis, Buc., 1942–1946 (BIS).
Biserica Orthodoxă Română, Buc., 1874–1878; 1880–1881; 1882–1900.
Biserica și școala, Arad, 1876–1918; 1945–1948 (BSC).
Blajul, Blaj, 1934–1936 (BL).
Bloc, Piatra-Neamț, 1934.
Bluze albastre, Buc., 1932.
Boabe de grâu, Buc., 1930–1934 (BG).
Bobârnacul, Buc., 1878–1879; 1879–1880; 1885; 1886.
Bomba, Brăila, 1885–1919.
Bondarul, Iași, 1861–1862.
Brașovul literar și artistic, Brașov, 1931–1935 (BLA).
Brazda literară, Buc., 1931 (BLT).
Brazda literară, Buc., 1932–1933 (BRL).
Brazda nouă, Giurgiu, 1931; 1933–1935.
Brazda, Craiova, 1922–1932 (BR).
Brazda, Iași, 1943–1944.
Brazda, Turnu-Severin, 1930–1932.
Brazde adânci, Buc., 1921.
Brazde bănățene, Timișoara, 1938–1940 (BRB).
Brâncuși, Târgu-Jiu, 1995–1999 (BCS).
Bucegiu, Buc., 1879 (BGI).
Buciumul instrucțiunei, Galați, 1891–1894.
Buciumul Petrei, Piatra-Neamț, 1888–1889.
Buciumul român, Iași, 1875–1881.
Buciumul Vâlcei, Râmnicu-Vâlcea, 1885–1887; 1887–1888.
Buciumul, Buc., 1862–1864 (BML).
Buciumul, Buc., 1889–1890.
Buciumul, Buc., 1929; 1935.
Buciumul, Paris, 1857.
Bucovina literară, Cernăuți, 1941–1944 (BCL).
Bucovina literară, Suceava, 1995; 1998–1999 (BUC).
Bucovina, Cernăuți, 1848–1850.
Bucovina, Cernăuți, 1941–1944 (BCV).
Buletin editorial, Buc., 1941–1942.
Buletin științific, Buc., 1948–1952.
Buletin științific, Buc., 1951.
Buletinul Ateneelor Populare din București, Buc., 1949.
Buletinul „Stelei Dunării”, Iași, 1856.
Buletinul cărții românești, Buc., 1945–1947 (BCR).
Buletinul cărții, Buc., 1923–1924 (BLC).
Buletinul cărților noi apărute, Buc., 1940.
Buletinul editorial, Buc., 1929–1945 (BLE).
Buletinul Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași, 1944–1945.
Buletinul Institutului de Literatură, Buc., 1921–1929 (BIL).
Buletinul instrucțiunei publice, Buc., 1865–1866; 1867–1868.
Buletinul ședințelor Adunării ad-hoc a Moldovei, Iași, 1857.
Buletinul Universității din Galați – Științe social–umaniste, 1982.
Buletinul Universităților „V. Babeș” și „Bolyai”, Cluj, 1956–1957 (SUB).
Buna credință, Buc., 1891–1893 (BC).
Bunul econom, Orăștie, 1900–1908 (BE).
Buzăul, Buzău, 1888; 1898–1899.
Cabinetul de lectură, Iași, 1878 (CDL).
Cadran universitar, Craiova, 1969.
Cadran, Bistrița, 1990–1993 (CAD).
Cadran, Buc., 1939 (CDR).
Cadran, Iași, 1934 (CDN).
Caete literare, Buc., 1929 (CLR)
Cahiers de l'Est, Paris, 1975–1980.
Cahiers roumains d'études littéraires, Buc., 1973–1989; 1991–2000 (CREL).

L

Caiet cultural, Buc., 1947–1948.
Caiet cultural, Buc., 1949–1950.
Caiet cultural, Buc., 1950.
Caiet de poezie, Piatra Neamț, 1947–1948.
Caiet epic, Buc., 1964–1967.
Caiet liric, Buc., 1966–1969.
Caiet literar, Câmpulung-Moldovenesc, 1947.
Caiete botoşănene, Botoșani, 1983–1989 (CBT).
Caiete critice, Buc., 1957 (CCR).
Caiete critice, Buc., 1979–1988; 1990–1992; 1996; 1998–2000 (CAI).
Caietele Columna, Târgu-Jiu, 1998–2000 (CAT).
Caietele Dacoromaniei, Timișoara, 1996–2000 (CDA).
Caietul literar, Buc., 1951–1952 (CA).
Calafatul cultural şi politic, Calafat, 1929.
Caleidoscop, Cluj, 1934–1936.
Calendar pentru toți fiii României, Buc., 1881–1898 (CLPTFR).
Calendar pentru toți românii, Buc., 1874–1900 (CALPTR).
Calendar pentru toți, Buc., 1862–1884 (CALPT).
Calendar popular şi istoric, Buc., 1889.
Calendarul, Buc., 1932–1933.
Calendarul „Amicul poporului”, Buc., 1903.
Calendarul amusant, Buc., 1873.
Calendarul Asociațiunii „Astra”, Sibiu, 1945–1948.
Calendarul Banatului, Timișoara, 1948.
Calendarul bănățean, Timișoara, 1948.
Calendarul Daciei, Buc., 1871 (CD).
Calendarul de la Blaj, Blaj, 1945–1947.
Calendarul distracțiilor amusante, Buc., 1875.
Calendarul dracului, Buc., 1867.
Calendarul ilustrat român, Buc., 1884–1909 (CIR).
Calendarul național al „Foii interesante”, Orăștie, 1945.
Calendarul poporului român, Buc., 1874 (CALPR).
Calendarul progresului, Buc., 1878 (CPR).
Calendarul revistei „Lumea ilustrată”, Buc., 1894–1913.
Calendarul românesc ilustrat, Buc., 1882.
Calendarul României pe anul 1883, Buc., 1883.
Calendarul României, Buc., 1870–1872 (CALR).
Calendarul ziarului „Universul”, Buc., 1886; 1888–1889; 1894–1897; 1926–1935
Calendarul „Universul”, Buc., 1937–1938, 1941–1942, 1944, 1946.
Calendarul ziarului „Dacia”, Buc., 1922.
Calende, Pitești, 1991–2000 (CAL).
Candela, Cernăuți, 1882–1914.
Cantor de avis şi comers, Buc., 1837–1857.
Capitala politică-literară, Buc., 1916.
Capitala, Buc., 1898–1899.
Capitala, Buc., 1936–1940 (CPT).
Capricorn, Buc., 1930 (CPN).
Caracal, Caracal, 1899–1900.
Caraghiosul, Iași, 1889.
Caricatura, Buc., 1898 (CAR).
Carmen Sylva, Buc., 1895.
Carmen, Buc., 1898–1899; 1902; 1906–1907 (CMN).
Carnet literar, Buzău, 1931–1934 (CLIT).
Carnet literar, Buzău, 1998–2000 (CLIT).
Carnet literar. *Nădejdea,* Turnu-Severin, 1945 (CARL).
Carpatu, Turnu-Severin, 1895–1896.
Carpații, Cluj, Sibiu, 1933–1939; Cluj, 1940–1947.
Carpații, Craiova, 1884.
Cartea neagră, Buc., 1896 (CAN).
Cartea românească, Buc., 1939–1944 (PL).
Cartea vremii [Revista critică], Buc., 1918–1919 (CAV).
Catalog mensual al librăriei române, Buc., 1891–1894.
Cavalul, Craiova, 1895.
Cavalul, Focșani, 1886–1890.
Călugărul, Buc., 1896.
Căminul cultural, Buc., 1945–1947 (CAMC).
Căminul literar, Craiova, 1908–1909.
Căminul nostru, Buc., 1910–1911 (CNS).
Căminul, Bacău, 1913.
Căminul, Buc., 1885–1886.
Cărăbuşul, Brăila, 1923.
Cărțile săteanului român, Gherla, 1876–1886.
Câmpina, Câmpina, 1927–1929 (CMP).
Câmpul, Turnu-Măgurele, 1944–1945.
Cântaru, Craiova, 1885–1886.
Cârligul, Turnu-Severin, 1899.
Cele trei Crişuri, Oradea, 1920–1944; 1990–1999 (CTC).
Cenaclu pentru lirism şi ideal, Constanța, 1945.
Cercetări de limbă şi literatură, Oradea, 1968–1971.
Cercetări de limbă şi literatură, Sibiu, 2000.
Cercetări de lingvistică, Cluj-Napoca, 1956–2000 (CLG).
Cercurile culturale, Buc., 1900–1901.
Cetatea culturală, Cluj-Napoca, 1999–2000 (CET).
Cetatea literară, Buc., 1925–1926 (CTTL).
Cetatea Moldovei, Iași, 1940–1944 (CM).
Cetatea, Buc., 1933 (CTT).
Cheflegiu, Craiova, 1899.
Chemarea vremii, Buc., 1940–1941.
Chemarea vremii, Turnu-Severin, 1936–1937 (CHV).
Chemarea, Bacău, 1912–1913.
Chemarea, Buc., 1915.
Chemarea, Iași, 1935–1940 (CHM).
Cicala, Buc., 1865–1866.
Cimpoiul, Buc., 1907.
Ciocârlia anarhistă, Buc., 1892.
Ciocârlia din Anatolia, Buc., 1890.
Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă, Buc., 1890–1891.
Ciocârlia epigramistă, Buc., 1893.
Ciocârlia ilustrată, Buc., 1897.
Ciocârlia zeflemistă, Buc., 1890–1894; 1896.
Ciocârlia, Buc., 1892–1896.
Ciocoiul, Roman, 1889.
Ciolanul, Buc., 1884.
Ciomagul, Buc., 1884.
Ciomagul, Iași, 1884.
Citeşte-mă, Alexandria, 1933 (CTȘ).
Citiți-mă, Buc., 1921–1922 (CIT).
Ciulinul, Buc., 1883–1885.

Claponul, Buc., 1877.
Clipa, Buc., 1923–1928 (CP).
Clipa, Târgu-Mureș, 1936–1937 (CPA).
Clopotele, Iași, 1868–1871.
Clopotul, Botoșani, 1933–1934; 1944.
Clopotul, Botoșani, 1945–1950 (CLPT).
Clopotul, Buc., 1879 (CLO).
Clopotul, Buc., 1922–1923.
Clopotul, Craiova, 1883–1884.
Clopotul, Strehaia, 1926–1927 (CLP).
Clujul, Cluj, 1923–1929; 1937.
Cocoșul, Buc., 1884.
Codița Dracului, Buc., 1861–1864.
Codrul Cosminului, Cernăuți, 1924–1939 (CC).
Colectorul literar pentru ambele secse, Piatra-Neamț, 1877.
Colectorul literar și sciintific, Turnu-Severin, 1881.
Colnicul Hora, Tulcea, 1906–1907.
Coloana infinitului, Timișoara, 1998–2000 (COF).
Columna lui Traian, Brăila, 1931 (CMT).
Columna lui Traian, Buc., 1870–1875; 1876–1877; 1882–1883.
Comedia, Buc., 1914.
Comicul, Focșani, 1885–1886.
Comoara literară, Buc., 1889–1891; 1899 (COL).
Comoara tinerimei, Buc., 1905–1906.
Comune, Buc., 1945–1946.
Comunicările Academiei Republicii Populare Române, Buc., 1951–1964.
Concordia, Buc., 1857.
Concordia, Galați, 1887–1888.
Concordia, Pesta, 1861–1870.
Condeiul, Craiova, 1938–1942 (CND).
Consciința naționale, Buc., 1865.
Conservatorul progresist, Buc., 1859–1860.
Conservatorul, Brăila, 1896–1897.
Conservatorul, Buc., 1856–1857.
Conservatorul, Buc., 1884.
Conservatorul, Buc., 1900–1914.
Conservatorul, Craiova, 1894–1895.
Conservatorul, Focșani, 1899–1900.
Conservatorul, Galați, 1894–1895.
Conservatorul, Giurgiu, 1897–1898.
Constanța, Constanța, 1892–1904.
Constelația Dragonului, Buc., 1994 (CON).
Constituționalul, Botoșani, 1885–1887.
Constituționalul, Buc., 1866.
Constituționalul, Buc., 1876–1877.
Constituționalul, Buc., 1889–1900 (CSN).
Constituțiunea, Buc., 1864–1865.
Constituțiunea, Iași, 1866.
Contemporanul, Buc., 1946–2000 (CNT).
Contemporanul, Iași, 1881–1891 (C).
Contimporanul, Buc., 1922–1930 (CTP).
Continent, Suceava, 1999 (COT).
Contrafort, Chișinău, 1994–1999 (CFT).
Contrapunct, Buc., 1990–1993; 1995–1998 (CNC).
Contrapunct, Timișoara, 1941–1943 (CTR).
Controla, Timișoara, 1895–1904; 1905–1907.
Convențiunea, Buc., 1863–1864.
Convingeri comuniste, Buc., 1974–1978 (CNCM).
Convorbiri critice, Buc., 1907–1910; 1935 (CVC).
Convorbiri literare, Iași, 1867–1916; 1919–1944; 1970–1991; 1995; 1997–2000 (CL).
Convorbiri pedagogice, Satul Nou, Panciova, Brașov, 1886–1888.
Corespondența provincială, Piatra-Neamț, 1874–1888; 1896–1899; 1901.
Corespondența română, Buc., 1893–1894.
Cosânzeana, Orăștie, 1911–1915; 1922–1928 (CZ).
Cotidianul, Buc., 1994–1997 (CID).
Crai nou, Alexandria, 1937 (CNOU).
Crai nou, Cernăuți, 1933.
Crai nou, Oradea, 1918–1924.
Crainicul Bucovinei, Cernăuți, 1931–1932.
Crainicul Maramureșului, Sighet, 1932–1933; 1935.
Crainicul, Buc., 1886 (CR).
Crainicul, Buc., 1927–1929.
Crainicul, Ploiești, 1928–1929 (CRL).
Crainicul, Târgu-Jiu, 1931–1932 (CIL).
Craiova, Craiova, 1899; 1900–1901.
Crăcănel, Buc., 1893–1894.
Credința, Arad, 1940–1943.
Credința, Buc., 1933–1938 (CRD).
Crezul nostru, Pitești, 1937.
Crinul, Buc., 1919 (CN).
Crisia, Oradea, 1972–1989.
Criterion, Buc., 1934–1935 (CRIT).
Critica socială, Iași, 1891–1893.
Critica, Buc., 1935.
Cronica ilustrată, Timișoara, 1922.
Cronica literară, Constanța, 1937.
Cronica Moldovei, Bârlad, Buc., 1915–1916.
Cronica socială, Buc., 1915 (CRS).
Cronica, Baia Mare, 1936–1941.
Cronica, Buc., 1915–1916 (CRN).
Cronica, Buc., 1945–1947.
Cronica, Iași, 1966–1996; 1998–2000 (CRC).
Cronica, Pitești, 1927.
Cronica, Turnu-Severin, 1895.
Cronica, Vaslui, 1946.
Cucu, Buc., 1884.
Cucuvaia, Buc., 1871.
Cucuvaia, Buc., 1886–1887.
Cuget clar, Buc., 1928–1936 (CGC).
Cuget liber, Constanța, 1993–1995 (CTL).
Cuget moldovenesc, Bălți, 1932–1943 (CGM).
Cuget românesc, Craiova, 1939.
Cugetarea, Botoșani, 1899–1900 (CUG).
Cugetarea, Buc., 1865.
Cugetarea, Buc., 1990 (CGT).
Cugetul românesc, Buc., 1922–1924 (CGR).
Cugetul tierrei, Iași, 1874–1875.

Cuibul visurilor, Maieru, 1996–1998 (CUS).
Cultura națională, Buc., 1996–1997 (CUN).
Cultura poporului, Cluj, Buc., 1921–1931 (CLTP)
Cultura poporului, Cetatea Albă, 1930–1934, 1939–1940.
Cultura poporului, Buc., 1951–1957.
Cultura proletară, Buc., 1926–1927.
Cultura română, Iași, Buc., 1903–1911 (CLRM).
Cultura, Buc., 1891–1892.
Cultura, Buc., 1937–1940 (CLT).
Cultura, Cluj, 1924.
Cultura, Constanța, 1905–1906 (CLTR).
Cultura, Iași, 1883.
Cumpăna, Buc., 1909–1910.
Cumpăna, Buc., 1933–1935.
Cumpăna, Craiova, 1925–1927.
Cumpăna, Turnu-Severin, 1892.
Curentul artelor, Buc., 1922–1923 (CRA).
Curentul Bacăului, Bacău, 1929–1934; 1938–1940 CRB).
Curentul nou, Buzău, 1931–1933; 1936 (CTN).
Curentul nou, Galați, 1905–1906 (CNO).
Curentul studențesc, Buc., 1925–1928.
Curentul studențesc, Iași, 1931–1933.
Curentul, Buc., 1928–1944 (CRT).
Curentul. Magazin, Buc., 1939–1941 (CRM).
Curier artistic, Târgoviște, 1928.
Curier d'Amor, Iași, 1876.
Curier de ambele sexe, Buc., 1836–1847.
Curier ieșean, Iași, 1941–1943 (CRIS).
Curierul „Ginta latină", Iași, 1993–2000 (CGL).
Curierul artelor, Buc., 1920–1924 (CRRA).
Curierul Brăilei, Brăila, 1899.
Curierul Bucurescilor, Buc., 1875–1881 (CB).
Curierul capitalei, Buc., 1883–1884.
Curierul clopotelor, Iași, 1872.
Curierul de Bucuresci, Buc., 1874.
Curierul de Galați, Galați, 1886.
Curierul de Iassi, Iași, 1868–1875.
Curierul de seară, Buc., 1877.
Curierul instrucțiunei, Craiova, 1876–1890.
Curierul librarilor, Buc., 1927–1928.
Curierul literar săptămânal și artistic, Buc., 1901 (CRLT).
Curierul literar, Craiova, 1892; 1894.
Curierul Olteniei, Craiova, 1892–1900 (CUO).
Curierul Prahovei, Ploiești, 1884–1885; 1886.
Curierul Putnei, Focșani, 1889.
Curierul român, Botoșani, 1886–1904.
Curierul român, Botoșani, 1902–1904 (CROM).
Curierul român, Buc., 1881.
Curierul românesc, Buc., 1990–2000 (CROR).
Curierul României, Buc., 1881.
Curierul României, Iași, 1871.
Curierul rumânesc, Buc., 1829–1848; 1859.
Curierul satelor, Buzău, 1896–1898; 1899.
Curierul terei, Buc., 1897.
Curierul, Arad, 1931–1940 (CRR).
Curierul, Buc., 1872–1890 (CRI).
Curierul, Buc., 1896–1897.
Curierul, Buzău, 1929; 1933–1935 (CRRL).
Curțile dorului, Sibiu, 1941.
Cuvânt nou, Brașov, 1934.
Cuvânt nou, Brașov, 1938–1940.
Cuvântul liber, Buc., 1919.
Cuvântul liber, Buc., 1921; 1924–1925 (CLI).
Cuvântul liber, Buc., 1933–1936 (CLB).
Cuvântul literar și artistic, Buc., 1924–1925 (CLA).
Cuvântul nostru, Buc., 1912–1913.
Cuvântul nostru, Buc., 1926–1939 (CVN).
Cuvântul studențesc, Buc., 1923–1937; 1940 (CVS).
Cuvântul, Buc., 1924–1934; 1938; 1940–1941 (CVT).
Cuvântul, Buc., 1990–1993; 1995–2000 (CV).
Cuvântul, Iași, 1916.
Cuvinte literare, Iași, 1929–1931 (CVL).
Da și nu, Buc., 1936 (DȘN).
Dacia literară, Galați, 1868–1869.
Dacia literară, Iași, 1840; 1859.
Dacia literară, Iași, 1990; 1993; 1995; 1997–2000 (DAC).
Dacia rediviva, Buc., 1941–1943 (DRD).
Dacia romană, Buc., 1866–1867.
Dacia traiană, Roma, 1873.
Dacia viitoare, Buc., 1894.
Dacia viitoare, Paris–Bruxelles, 1883.
Dacia, Buc., 1918–1922.
Dacia, Constanța, 1923–1939
Dacia, Galați, 1892–1895.
Dacia, Iași, 1861.
Dacia, Miercurea-Ciuc, 1926–1928.
Dacoromania, Cluj, 1920–1948; 1994–2000 (DCR).
Darabana, Iași, 1874–1875.
Daracul, Buc., 1869; 1870–1872; 1876.
Darul vremii, Cluj, 1930 (DRV).
Darul, Mediaș, 1935–1936.
Datina, Constanța, 1991–1993; 1996–2000 (DAT).
Datina, Turnu-Severin, 1924–1932 (D).
Datini, Buc., 1993–1999.
Dâmbovița, Buc., 1858–1865; 1870 (DMB).
De vorbă, Buc., 1908.
Dealul melcilor, Brașov, 1998–1999.
Decembrie, Buc., 1937–1938.
Democratul, Ploiești, 1873; 1878–1903.
Democrația națională, Buc., 1879–1880.
Democrația română, Craiova, 1899–1900.
Democrația română, Iași, 1893.
Democrația socială, Ploiești, 1892 (DMS).
Democrația, Buc., 1888–1890.
Democrația, Buc., 1944–1945 (DM).
Democrația, Craiova, 1892–1893.
Desceptarea, Buc., 1874.
Desceptarea, Lugoj, 1879–1881.
Desrobirea, Buc., 1887–1888.
Destin românesc, Buc. – Chișinău, 1994–1997 (DER).
Destine, Buc., 1990–1991; 1993; 1996.
Desvoltarea, Turnu-Măgurele, 1880–1882.

Deșteptarea Ialomiței, Călărași, 1898–1900.
Deșteptarea, Brașov, 1905–1917.
Deșteptarea, Buc., 1927–1928; 1931.
Deșteptarea, Buc., 1990–1998 (DTP).
Deșteptarea, Cernăuți, 1893–1904.
Deșteptarea, Cernăuți, 1943–1944.
Deșteptarea, Iași, 1882–1884; 1886–1887.
Deșteptarea, Piatra-Neamț, 1891–1892.
Detectiv magazin, Buc., 1990–1991; 1999–2000 (DTM).
Dezrobirea, Trei Scaune, 1944.
Dialog, Dietzenbach, 1990–1993 (DIA).
Dialog, Iași, 1974–1990 (DLG).
Diar pentru toți, Buc., 1879 (DR).
Diavolul, Buc., 1878.
Dilema, Buc., 1993–2000 (DIL).
Dimineața, Buc., 1904–1916; 1920–1937 (DMN).
Dimitrie Cantemir, Buc., 1958–1960 (DC).
Din Moldova, Iași, 1862–1863.
Discobolul, Alba Iulia, 1997–1998 (DIB).
Discobolul, Buc., 1932–1933 (DIS).
Discreționalul, Craiova, 1896.
Distracția, Buc., 1897–1898 (DI).
Dobrogea literară, Constanța, 1925 (DBL).
Dobrogea literară, Tulcea, 1935.
Dobrogea, Constanța, 1889.
Dochia, Buc., 1896–1898.
Doina, Buc., 1884–1886.
Doina, Buc., 1892–1894; 1914 (DN).
Doina, Buc., 1991–1999.
Domnul de rouă, Caracal, 1936–1937.
Dorința, Cernăuți, 1928.
Dorul, Aalborg, 1995–1998; 2000 (DUL).
Douăzecișidoi, Buc., 1990–2000 (DOI).
Dracu, Buc., 1896–1897.
Drapelul roșu, Timișoara, 1953–1989.
Drapelul, Arad, 1945.
Drapelul, Buc., 1945–1948 (DRL).
Drapelul, Lugoj, 1901–1918 (DRP).
Drapelul, Lugoj, 1945 (DRPL).
Dreapta, Buc., 1931–1932 (DRPA).
Dreptatea nouă, Buc., 1945–1948 (DRPN).
Dreptatea satelor, Buc., 1946–1947.
Dreptatea, Brașov, 1905–1906.
Dreptatea, Buc., 1888.
Dreptatea, Buc., 1913–1915.
Dreptatea, Buc., 1927–1938 (DRT).
Dreptatea, Buc., 1944–1947.
Dreptatea, Timișoara, 1893–1897 (DPT).
Drepturile femeii, Buc., 1912–1914 (DF).
Drum, Roșiorii de Vede, 1935–1937 (DRUM).
Drum drept, Cernăuți, 1936–1937.
Drum drept, Craiova, 1915–1916.
Drum drept, Târgu-Mureș, 1936–1937.
Drum drept, Turda, 1936–1937.
Drum drept, Vălenii de Munte, 1913–1917.
Drum nou, Craiova, 1946–1947 (DRU).
Drum nou, Brașov, 1944–1989 (DRM).
Drum nou, Turnu-Măgurele, 1922–1940 (DRN).
Drum nou, Turnu-Măgurele, 1944–1948.
Drumul femeii, Buc., 1945–1948 (DFM).
Dumineca pentru toți, Galați, 1915–1916 (DMAT).
Dumineca, Buc., 1942–1943 (DUM).
Duminica, Buc., 1938–1939.
Duminica, Buc., Galați, 1905–1915 (DMA).
Dunărea de jos, Călărași, 1995–1997.
Dunărea de jos, Galați,1909–1910.
Echinox, Cluj-Napoca, 1969–2000 (EX).
Ecoul terrei, Buc., 1879.
Ecoul, Arad, 1925–1944 (EC).
Ecoul, Buc., 1929–1931 (ECO).
Ecoul, Buc., 1943–1944 (ECL).
Ecoul, Câmpulung-Muscel, 1930–1933; 1936–1937.
Ecoul, Galați, 1892 (ECU).
Ecoul, Timișoara, 1941–1946.
Educatorul, Buc., 1883–1884.
Egalitatea, Bacău, 1885–1886.
Egalitatea, Buc., 1890–1900 (EG).
Emanciparea, Buc., 1891–1892.
Epigonii, Iași, 1911–1912 (EP).
Epoca literară, Buc., 1896 (EPL).
Epoca, Buc., 1885–1889; 1895–1916; 1920–1938 (E).
Era nouă, Buc., 1896 (EN).
Era nouă, Buc., 1936 (ERN).
Era nouă, Buc., 1945–1947 (ERA).
Era socialistă, Buc., 1972–1980 (ES).
Erată, Brașov, 1996–1997 (ETA).
Ethos, Iași, 1945–1947.
Eumenidele, Buc., 1866.
Euphorion, Sibiu, 1990–1991; 1993–1994; 1996–2000 (EPR).
Euresis, Buc., 1993; 1995–2000 (ESI).
Europe, Paris, 1923–2000.
Evenimentul zilei, Buc., 1940–1943 (EVZ).
Evenimentul literar, Iași, 1893–1894; Buc., 1894.
Evenimentul, Iași, 1893–1923; 1938–1941; 1943 (EV).
Excelsior, Brăila, 2000 (ECS).
Excelsior, Buc., 1918.
Excelsior, Buc., 1930–1931 (EXC).
Excelsior, Cluj-Napoca, 1992–1994; 1996–2000 (ESR).
Expres magazin, Buc., 1990–1997 (ESM).
Facla literară, Buc., 1923 (FCLT).
Facla Putnei, Focșani, 1946.
Facla, Brăila, 1944–1948 (FA).
Facla, Buc., 1910–1914; 1916; 1923–1940 (FCL).
Falanga, Buc., 1926–1929 (FLG).
Falanga, Buc., 1937–1941 (FGA).
Fama Lipscăi pentru Dația, Lipsca, 1827.
Familia română, Budapesta, 1908 (FAR).
Familia, Pesta – Oradea, 1865–1906; 1926–1929; 1934–1944; 1965–2000 (F).
Fanalul lui Diogene, Buc., 1876.
Fapta, Buc., 1945–1948 (FAP).
Farfara, Buc., 1879–1888.

Farul Constanței, Constanța, 1880–1895.
Farul român, Buc., 1866–1867.
Farul tinerimii, Buc., 1888.
Farul, Buc., 1926–1927.
Farul, Galați, 1894.
Făclia literară, teatrală și artistică, Buc., 1915–1916 (FLTA).
Fălticeni, Fălticeni, 1884.
Făt-Frumos, Bârlad, 1904–1906; 1909 (FFR).
Făt-Frumos, Suceava, 1926–1944 (FF).
Fântâna Blanduziei, Buc., 1888–1889 (FB).
Federațiunea, Pesta, 1867–1876.
Felinarul, Iași, 1868–1869.
Femeia muncitoare, Buc., 1946–1948 (FMM).
Femeia română, Buc., 1878–1881 (FRO).
Femeia și căminul, Buc., 1945–1949 (FȘC).
Femeia și familia, Sibiu, 1903 (FEF).
Femeia, Buc., 1946–1947 (FME).
Femeia, Buc., 1948–2000 (FMI).
Femeia, Roman, Bacău, Iași, 1867–1873.
Fenixul, Buc., 1897.
Fermecătorul, Buc., 1898–1899.
Figaro, Iași, 1876–1877.
File culturale, Buc., 1949.
Financiarul, Galați, 1896–1897.
Flacăra literară, Piatra-Neamț, 1945.
Flacăra, Buc., 1911–1916; 1921–1923 (FLR).
Flacăra, Buc., 1938–1940 (FCR).
Flacăra, Buc., 1948–1951 (FL).
Flacăra, Buc., 1952–2000 (FC).
Flamura, Brăila, 1937–1940.
Flamura, Buc., 1923–1927 (FRA).
Flamura, Craiova, 1915 (FLM).
Floare albastră, Buc., Iași, 1898–1899; 1912.
Floarea darurilor, Buc., 1907.
Floarea de foc, Buc., 1932–1933, 1936 (FLF)
Floarea-soarelui, Buc., 1927–1929 (FLS).
Florile dalbe, Bârlad, 1919.
Foae de învățături folositoare, Iași, 1844.
Foae de septemână, Brașov, 1837.
Foae oficială, Iași, 1832.
Foae pentru minte, inimă și literatură, Brașov, 1838–1865; 1990–1992.
Foae sătească a Principatului Moldovii, Iași, 1839–1851.
Foaea duminecii, Brașov, 1837.
Foaea Soțietății pentru Literatura și Cultura Română în Bucovina, Cernăuți, 1865–1869.
Foaia bisericească și scolastică, Blaj, 1887–1890.
Foaia bisericească, Blaj, 1883–1886.
Foaia de duminecă a ziarului „Dreptatea”, Timișoara, 1893–1897.
Foaia diecesană, Caransebeș, 1886–1914.
Foaia familiei pentru petrecere și cultură, Iași, Buc., 1875; 1905–1906.
Foaia ilustrată, Budapesta, 1907–1909.
Foaia ilustrată, Sibiu, 1891.
Foaia interesantă, Buc., 1897.
Foaia interesantă, Orăștie, 1905; 1907; 1913; 1919–1922; 1924–1930; 1933; Sibiu, 1930–1931. (FI).
Foaia intereselor țărănești, Craiova, 1897–1898.
Foaia învățătorilor poporului, Budapesta, 1868; 1870–1871.
Foaia literară, Buc., 1900.
Foaia literară, Ploiești, 1906 (FLTR).
Foaia lumii I.O.V., Buc., 1946–1950.
Foaia pedagogică, Sibiu, 1897–1900.
Foaia pentru toți, Buc., 1896–1899.
Foaia poporului, Sibiu, 1892–1916; 1918–1919 (FOP).
Foaia poporului, Sibiu, 1945–1947.
Foaia populară, Buc., 1898–1903 (FPP).
Foaia României, Buc., 1882–1884.
Foaia săteanului, Cernăuți, 1891.
Foaia scolastică, Blaj, 1883–1886; 1911–1914.
Foaia Societății „Renașterea”, Buc., 1874.
Foaia Societății „Românismul”, Buc., 1870–1871.
Foaie literară, Brașov, 1838.
Foaie literară, Oradea, 1897.
Foaie pentru minte, inimă și literatură, Brașov, 1990–1992 (FML).
Foaie științifică și literară, Iași, 1844.
Foarfeca, Buc., 1886; 1888–1889.
Foiletonul „Zimbrului”, Iași, 1855–1856 (FZB).
Foișoara „Telegrafului român”, Sibiu, 1876–1877.
Foița de istorie și literatură, Iași, 1860.
Forța morală, Buc., 1901–1902 (FM).
Forum studențesc, Timișoara, 1973–1991 (FRMS).
Forum, Buc., 1969–1989 (FO).
Fraternitatea, Buc., 1879–1882; 1884; 1890.
Frăția întru dreptate, Buc., 1880.
Frăția românească, Iași, 1908–1909.
Frăția româno-italiană, Buc., 1882–1885.
Frăția, Focșani, 1888–1891.
Freamătul literar, Bârlad, 1923.
Freamătul literar, Rădăuți, 1933–1937 (FRT).
Freamătul, Câmpulung, 1924.
Freamătul, Craiova, 1895–1898.
Freamătul, Craiova, 1906–1907.
Freamătul, Craiova, 1933.
Freamătul, Târgu-Neamț, 1925–1927.
Freamătul, Tecuci, Bârlad, 1911–1912 (FRE).
Frize, Brașov, 1934–1935 (FRZ).
Fronda, Iași, 1912.
Front literar, Brașov, 1936–1939 (FRL).
Frontul plugarilor, Buc., 1945–1953 (FP).
Fulga, Craiova, 1915.
Fulgerătorul, Buc., 1888–1890.
Fulgerul, Craiova, 1897.
Fulgerul, Galați, 1899.
Fulgerul, Iași, 1888–1890.
Funcționarul public, Buc., 1883–1900.
Furtuna, Focșani, 1887–1888.
Galații, Galați, 1882–1900.
Galaxia românească, Buc., 1990–1991.
Gazeta Argeșului, Pitești, 1899.

Gazeta avocaților, Buc., 1897; 1900.
Gazeta balului, Buc., 1946.
Gazeta Brăilei, Brăila, 1893–1894.
Gazeta Bucovinei, Cernăuți, 1891–1897.
Gazeta Bucureștilor, Buc., 1916–1918 (GZ).
Gazeta Buzăului, Buzău, 1884–1893.
Gazeta cărților, Ploiești, 1921–1924; 1934–1944; 1992; 1995–1997 (GAC).
Gazeta copiilor, Buc., 1891.
Gazeta Craiovei, Craiova, 1871.
Gazeta de Bacău, 1873; 1885;1888.
Gazeta de Buftea [continuă sub titlul *Vlăsia*], Buftea, 1990.
Gazeta de Dorohoi, Botoșani, 1899–1900.
Gazeta de duminică, Buc., 1925–1929.
Gazeta de duminică, Șimleul Silvaniei, 1904–1914.
Gazeta de Focșani, Focșani, 1865–1886.
Gazeta de Galatzi, Galați, 1886–1899.
Gazeta de Iassi, Iași, 1867.
Gazeta de Moldavia, Iași, 1850–1858 (GM).
Gazeta de Transilvania, Brașov, 1989–2000. (GT).
Gazeta distracției, Buc., 1899.
Gazeta Dobrogei, Constanța, 1888–1894.
Gazeta Făgetului, Făget, 1990.
Gazeta ilustrată, Buc., 1911–1916.
Gazeta ilustrată, Viena, 1882–1884.
Gazeta judiciară, Buc., 1892–1893.
Gazeta judiciară, Craiova, 1899.
Gazeta juridică, Buc., 1899.
Gazeta literară, Buc., 1929 (GAL).
Gazeta literară, Buc., 1954–1968 (GL).
Gazeta luptătorilor, Buc., 1944–1945 (GALP).
Gazeta Macedoniei, Buc., 1897–1898.
Gazeta Mehedinților, Turnu-Severin, 1896–1900.
Gazeta Moldovei, Iași, 1902–1906.
Gazeta națională, Iași, 1871–1872.
Gazeta nouă, Buc., 1890–1891.
Gazeta Olteniei, Craiova, 1885.
Gazeta politică și literară, Buc., 1916 (GPL).
Gazeta poporului, Buc., 1871.
Gazeta poporului, Buc., 1895–1896.
Gazeta poporului, Buc., 1899–1902.
Gazeta poporului, Cernăuți, 1898–1899.
Gazeta poporului, Timișoara, 1885–1886; 1892.
Gazeta Reghinului, Reghin, 1990–1996; 1998–2000 (GAI).
Gazeta Romanaților, Caracal, 1890–1891.
Gazeta satelor, Buc., 1869–1870.
Gazeta satelor, Craiova, 1888; 1892; 1893–1898.
Gazeta săteanului. [Revistă ilustrată enciclopedică], Buc., 1897–1902 (RIG).
Gazeta soldatului, Tulcea, 1899.
Gazeta Teatrului Național, Buc., 1835–1836.
Gazeta Tecuciului, Tecuci, 1885–1888.
Gazeta Transilvaniei, Brașov, 1845–1873; 1900–1944.
Gazeta Vâlcei, Râmnicu-Vâlcea, 1882–1883.
Gazeta, Buc., 1888.
Gazeta, Buc., 1896.
Gazeta, Buc., 1934–1938.
Gând românesc, Cluj, 1933–1940 (GR).
Gând spre sat, Galați, Constanța, 1945–1947.
Gând și faptă, Buc., 1939–1940 (GF).
Gând tineresc, Alba-Iulia, 1946–1948.
Gând tineresc, Radna, 1944–1945 (GDT).
Gândirea, Cluj, Buc., 1921–1944 (G).
Gândirea, Sibiu, 1996–1999; 1991 (GD).
Gândul nostru, Buc., 1941–1942.
Gândul nostru, Iași, 1923–1927 (GNS).
Gândul, Craiova, 1907.
Gânduri bune, Huși, 1914–1916 (GB).
Gânduri noi, Călărași, 1957.
Gânduri noi, Craiova, 1947.
Gânduri studențești, Târgu-Mureș, 1974.
Generația nouă, Buc., 1890–1891 (GN).
Generația viitoare, Buc., 1889–1900.
Gheorghe Lazăr, Bârlad, 1887–1889.
Ghiarele dracului, Buc., 1861.
Ghimpele, Buc., 1866–1879.
Ghiță Berbecu, Buc., 1887–1889.
Glas tânăr, Râmnicu-Sărat, 1932–1939 (GLT).
Glasul Ardealului, Deva, 1991–1992 (GLA).
Glasul Bihorului, Beiuș, 1945.
Glasul Bucovinei, Cernăuți, 1920–1941; Buc. – Cernăuți, 1994–1997. (GLB).
Glasul libertății, Cluj, 1920–1922.
Glasul Moților, Huedin, 1929
Glasul națiunii, Chișinău, 1991–1994; 1996–1997 (GLN).
Glasul Patriei, Berlinul de Est, 1955–1965; Buc., 1965–1972.
Glasul Someșului, Dej, 1946.
Glasul studențimii, Iași, 1934–1938.
Glasul științifico-literar, Beiuș, 1945.
Glasul țăranului, Buc., 1888–1895.
Glasul vremii, Buc., 1926–1929.
Glasul, Cluj-Napoca, 1998–2000 (GAS).
Globul, Buc., 1891–1892.
Golgota, Buc., 1894.
Gong, Buc., 1946.
Gorjul, Târgu-Jiu, 1887–1900.
Grai bun, Buc., 1907.
Grai și suflet, Buc., 1923–1937.
Graiul de duminică, Baia Mare, 1990 (GRA).
Graiul Dobrogei, Constanța, 1936 (GRD).
Graiul nostru, Bârlad, 1925–1927 (GRN).
Graiul Sălajului, Zalău, 1990–1994; 1999 (GRS).
Graiul, Buc., 1894.
Granița, Arad, 1944–1945.
Grădina Hesperidelor, Buc., 1912.
Guliver, Arad, 1992–1993 (GUL).
Gura Oltului, Turnu-Măgurele, 1899–1900.
Gura satului, Pesta, 1867–1881.
Gutenberg, Buc., 1886–1900.
Gutenberg, Buc., Cluj, 1893–1894.
Gutinul, Baia Mare, 1889–1890.
Haemus, Buc., 1998–1999.

Haralamb Lecca, Caracal, 1945 (HR).
Herald, Buc., 1933–1934. (H)
Heliopolis, Timișoara, 1996–2000 (HL).
Hermes, Buc., 1903.
Hermes-Press, Slobozia, 1994–1996 (HMP).
Hiena, Buc., 1919; 1922–1924 (HN).
Higiena și școala, Gherla, 1876–1880.
Hoțul, Buc., 1887–1888.
Hunedoara, Deva, 1945.
Hyperboreea, Oradea, 1998–1999 (HP).
Hyperion, Botoșani, 1996–2000 (HPR).
Hyperion, Cluj, 1932–1935 (HYP).
Ialomițeanul, Călărași, 1890–1895.
Iancule, crai luminat, Alba Iulia, 1994–1997; 2000 (ICR).
Ianus, Râmnicu-Vâlcea, 2000 (INS).
Iașul literar, Iași, 1955–1969 (IL).
Iașul nou, Iași, 1950–1954 (IN).
Iașul, Iași, 1931–1940.
Icoana din adânc, Buc., 1997–2000.
Icoana lumei, Iași, 1840–1845; 1865–1866.
Icoane maramureșene, Satu Mare, 1923–1924.
Iconar, Cernăuți, 1935–1937 (IC).
Idealul nostru, Buc., 1911.
Ideea europeană, Buc., 1919–1928 (IDE).
Ideea liberă, Iași, 1903–1904.
Ideea literară, Buc., 1933 (IDL).
Ideea românească, Buc., 1935–1937 (IDRM).
Ideea românească, Buc., 1939.
Ileana, Buc., 1909.
Ilfovul, Buc., 1877–1880; 1885.
Ilustrația neamului nostru, Buc., 1915–1916; 1919 (INN).
Ilustrațiunea literară, Buc., 1908.
Ilustrațiunea română, Buc., 1891–1892.
Ilustrațiunea română, Buc., 1901.
Ilustrațiunea română, Buc., 1903 (IROM).
Ilustrațiunea, Buc., 1860–1861.
Ilustrațiunea, Buc., 1895.
Imparțialul Prahovei, Ploiești, 1893–1894.
Imparțialul, Buc., 1884–1885.
Imparțialul, Craiova, 1894–1895.
Imparțialul, Turnu-Măgurele, 1875–1876.
Independentul literar ilustrat, Buc., 1892–1894.
Independentul literar, Buc., 1893–1894 (INDL).
Independentul oltean, Craiova, 1893–1894.
Independentul, Buc., 1889–1899 (INP).
Independentul, Craiova, 1893–1894.
Independentul, Focșani, 1886–1887.
Independența Putnei, Focșani, 1896 (INDP).
Independența română, Buc., 1866–1867.
Independența română, Buc., 1879–1882.
Independința, Buc., 1860–1862 (IPI).
Informatorul, Dorohoi, 1885–1890.
Informatorul, III, Botoșani, 1926–1933; 1938.
Informațiunile, Buc., 1870–1872 (INF).
Institutorele, Craiova, 1874–1876.
Instrucțiunea publică, Buc., 1859–1861.
Insula, Buc., 1912.
Integral, Buc., 1925–1928.
Interferențe, Fălticeni, 1998 (INT).
Isis sau Natura, Buc., 1856–1865.
Israelitul român, Buc., 1857–1888.
Istrul, Tulcea, 1898–1901.
Işlicarul, Buc., 1884.
Izbânda, Turnu-Măgurele, 1888–1891 (IZ).
Izvoare, Beclean, 1993 (IZV).
Înainte!, Buc., 1880.
Înainte!, Roman, 1891–1892.
Înainte, Turnu-Măgurele, 1898.
Îndreptar, Buc., 1930 (IND).
Îndreptar, Buc., 1936 (IDT).
Îndreptar, Buc., 1937–1940 (IDP).
Îndreptarea, Buc., 1920–1938 (IDR).
Îndreptarea, Buzău, 1888.
Îndrumarea, Constanța, 1923–1924; 1926 (IDM).
Îndrumarea, Iași, 1908–1909 (INDR).
Înfrățirea, Buc., 1886–1887.
Înfrățirea, Buc., 1913–1916.
Înfrățirea, Cluj, 1920–1925.
Înfrățirea, Cluj, 1946–1947.
Însemnări, Dorohoi, 1933–1936; 1942–1944 (ISM).
Însemnări ieșene, Iași, 1936–1940; 1992–1993 (IIS).
Însemnări literare, Iași, 1919 (ILT).
Învățătorul poporului, Blaj, 1848.
Învățătorul popular, Buc., 1886–1887.
Învățătorul satului, Buc., 1843–1852.
Învățătorul, Buc., 1877–1884.
Jartiera, Buc., 1897.
Jiul, Târgu-Jiu, 1894–1895.
Jos malacsalele!, Galați, 1896.
Jos reacțiunea, Turnu-Măgurele, 1889–1900.
Junimea literară, Suceava, Cernăuți, 1904–1914; 1920–1939 (JML).
Junimea Moldovei de Nord, Botoșani, 1919.
Junimea Moldovei, Piatra-Neamț, 1927 (JMM).
Junimea română, Paris, 1851.
Junimea, Bârlad, 1896–1900.
Junimea, Craiova, 1899–1900.
Junimea, Râmnicu-Vâlcea, 1909–1910.
Junimea, Timișoara, 1924–1931.
Jurnal de modă. Supliment la „Gazeta ilustrată”, Viena, 1883.
Jurnal militar, Buc., 1880–1883.
Jurnal pentru toți, Iași, 1868–1869 (JPT).
Jurnalul de dimineață, Buc., 1945–1947 (J).
Jurnalul femeii, Buc., 1904–1905.
Jurnalul judiciar, Buc., 1860–1861.
Jurnalul literar, Iași, Buc., 1939; 1947–1948; 1990–2000 (JL).
Jurnalul lucrărilor publice, Buc., 1867–1870.
Jurnalul pentru toți, Buc., 1868.
Jurnalul S.F., Buc., 1994–1996 (JSF).
Jurnalul, Galați, 1849–1850.
Jurnalul, Iași, 1894–1895.
Jurnalul, Craiova, 1934–1939.

Kalende, Buc., 1928–1929; 1943–1944 (K).
Kikirezu, Buc., 1894–1897.
Kindia, Târgoviște, 2000 (KD).
La arme!, Buc., 1944.
Lampa, Brăila, 1866–1887.
Lamura, Buc., 1919–1928 (LMR).
Langue et littérature, Buc., 1946; 1948.
Lanterna, Craiova, 1895 (LT).
Lanuri, Mediaș, 1933–1939 (LN).
Le Beau Danube Bleu, Buc., 1905
Le cri de Bucarest, Buc., 1904.
Lectura pentru toți, Buc., 1918–1919.
Lectura, Buc., 1906–1907.
Lectura, Craiova, 1923.
Lectura, Turnu-Severin, 1895–1896.
Legalitatea, Bârlad, 1883–1884.
Legalitatea, Bârlad, 1894–1895.
Legalitatea, Buc., 1866–1867.
Legalitatea, Giurgiu, 1896–1898.
Legalitatea, Iași, 1894.
Letopiseți, Buc., 1918–1919.
Lettre internationale, Buc., 1992–2000 (LTI).
Liberalul gălățean, Galați, 1894–1896.
Liberalul, Arad, 1945.
Liberalul, Buc., 1896–1899.
Liberalul, Focșani, 1890–1891.
Liberalul, Iași, 1880–1888.
Libertatea Buzăului, Buzău, 1946–1947.
Libertatea Muscelului, Câmpulung, 1945.
Libertatea poporului, Arad, 1944–1945.
Libertatea, Botoșani, 1889–1891.
Libertatea, Brăila, 1875.
Libertatea, Buc., 1864.
Libertatea, Buc., 1933–1940 (LRT).
Libertatea, Buc., 1945–1949 (LIR).
Libertatea, Buzău, 1893.
Libertatea, Craiova, 1888; 1891.
Libertatea, Focșani, 1898.
Libertatea, Orăștie, 1902–1918 (LB).
Libertatea, Râmnicu-Vâlcea, 1890–1892.
Libertatea, Râmnicu-Vâlcea, 1896–1897.
Licăriri literare, Bălți, Buc., 1930–1931 (LCL).
Liceul român, Buc., 1870.
Liga conservatoare, Buc., 1905–1906.
Liga literară, Buc., 1893–1895; 1898.
Liga ortodoxă, Buc., 1896–1897 (LGO).
Liga română, Buc., 1896–1900.
Limba română, Buc., 1952–2000 (LR).
Limbă și literatură moldovenească, Chișinău, 1958–1964.
Limbă și literatură pentru elevi; *Limba și literatura română*, Buc., 1973–2000 (LLE).
Limbă și literatură, Buc., 1955–2000 (LL).
Linia dreaptă, Buc., 1935–1938 (LDR).
Literatorul, Buc., 1880–1885; 1886–1887; 1890; 1892–1895; 1899–1904; 1918–1919 (LIL).
Literatorul, Buc., 1991–1999 (LTE).
Literatura, Buc., 1938–1939 (LIT).
Literatură și artă română, Buc., 1896–1910 (LAR).
Literatură și știință populară, Piatra-Neamț, 1902–1903.
Literatură și știință, Buc., 1893–1894 (LȘ).
Litere și arte, Buc., 1903–1904.
Litere și viață, Târgu-Secuiesc, 1990 (LTV).
Litere, Buc., 1933–1935 (LE).
Litere, Buc., 1990–1991 (LTM).
Litere, Găești, 2000 (LTL).
Litere–științe–arte, Buc., 1898.
Lotreanul, Râmnicu-Vâlcea, 1891–1892.
Luceafărul de ziuă, Brașov, 1956–1957 (LCZ).
Luceafărul literar, Buc., 1931–1942 (LCR).
Luceafărul, Buc., 1900.
Luceafărul, Buc., 1908.
Luceafărul, Buc., 1937–1938; 1940–1941 (LC).
Luceafărul, Buc., 1958–1989 (LCF).
Luceafărul, Budapesta, Sibiu, Buc., 1902–1914; 1919–1920; 1941–1945 (L).
Luceafărul, Buzău, 1904.
Luceafărul, Craiova, 1890.
Luceafărul, Focșani, Buc., 1894–1897.
Luceafărul, Sibiu, 1934–1939 (LUF).
Luceafărul, Timișoara, 1935–1939 (LU).
Lucrătorul român, Buc., 1886.
Lucrătorul, Galați, 1892–1893.
Ludi magister, Reșița, 1886.
Lumea ilustrată, Buc., 1891–1897.
Lumea nouă literară și artistică, Buc., 1895–1896 (LUN).
Lumea nouă, Bacău, 1888.
Lumea nouă, Buc., 1894–1900.
Lumea nouă, Buc., 1896–1897.
Lumea nouă, Cluj, 1876.
Lumea nouă, Sighișoara, 1945–1948.
Lumea românească, Buc., 1937–1939 (LUR).
Lumea veche, Buc., 1896.
Lumea, Buc., 1912.
Lumea, Buc., 1945–1946 (LUM).
Lumea, Iași, 1899.
Lumea, Iași, 1920–1938 (LM).
Lumea, Iași, 1924–1926 (LMA).
Lumina adevărului, Râmnicu-Sărat, Focșani, 1898–1899 (LA).
Lumina dreptății, Iași, 1889.
Lumina ilustrată, Buc., 1894–1895 (LI).
Lumina pentru toți, Buc., 1885–1895.
Lumina pentru toți, Curtea de Argeș, 1945–1948.
Lumina satelor, Târgu-Jiu, 1899–1900.
Lumina, Arad, 1872–1875.
Lumina, Bârlad, 1945–1947 (LUMI).
Lumina, Brașov, Cluj, 1920.
Lumina, Brăila, 1887.
Lumina, Buc., 1894 (LUI).
Lumina, Buc., 1917–1918.
Lumina, Buc., 1945.
Lumina, Craiova, 1890.
Lumina, Craiova, 1898.

Lumina, Focșani, 1888–1891.
Lumina, Giurgiu, 1898.
Lumina, Iași, 1863.
Lumina, Iași, 1895–1897.
Lumina, Oradea, 1929–1932.
Lumina, Ploiești, 1898–1900.
Lumina, Turnu-Severin, 1894.
Lumină nouă, Buc., 1915–1916.
Luminătorul, Timișoara, 1880–1893.
Lumini și umbre, Buc., 1930–1931.
Luminița, Buc., 1953–1989.
Lunea, Iași, 1947.
Lupta de clasă, Buc., 1948–1964 (LPC).
Lupta Jiului, Târgu-Jiu, 1896–1898.
Lupta literară, Buc., 1887.
Lupta națională, Brăila, 1893–1895.
Lupta pentru viață, Iași, 1903–1905.
Lupta, Iași, 1884–1886; Buc., 1886–1895 (LP).
Lupta, Buc., 1921–1937 (LPT).
Lupta, Budapesta, 1907–1910.
Lupta, Roman, 1885.
Luptătorul, Brăila, 1895–1898.
Luptătorul, Călărași, Buc., 1892–1895.
Luptătorul, Focșani, 1885–1886.
Luptătorul, Giurgiu, 1898–1900.
Lyra română, Buc., 1879–1880.
Magazin „Săptămâna”, Buc., 1993–1994 (MGS).
Magazin ilustrat, Târgu-Mureș, 1990 (MZL).
Magazin istoric pentru Dacia, Buc., 1845–1848.
Magazin M-R, Timișoara, 1996–2000 (MMR).
Magazin, Buc., 1948–1950 (MAZ).
Magazin, Buc., 1957–1964 (MZ).
Magazin, Buc., 1991–2000 (MZI).
Magazinul literar, Bacău, 1888.
Magazinul, Buc., 1945–1946.
Mama și copilul, Buc., 1865–1866.
Mangalia, Mangalia, 1998–2000 (MGL).
Manifest, Iași, 1934–1936 (MST).
Manuscriptum, Buc., 1970–2000 (MS).
Maramureșul, Sighet, 1944–1945.
Max Bănuș & Ion Cristoiu vă recomandă, Buc., 1993 (MX).
Mărgăritarul, Buc., 1904 (MG).
Meandre, Alexandria, 1998–2000 (MND).
Meduza, Focșani, 1925.
Memento, Buc., 1990.
Memoria, Buc., 1990; 1992–2000 (MEM).
Mercantilul, Craiova, 1868–1871.
Mercur, Brăila, 1839–1841.
Mercuriu, Galați, 1864–1866.
Mercuriul de Iași sau avizuri comerciale și interesante, Iași, 1845.
Mercurul român, Buc., 1889–1900.
Meridian, Craiova, 1934–1938; 1941–1945 (MRD).
Meridianul Timișoara, Timișoara, 1990–1994 (MRT).
Mesagerul de Brăila, Brăila, 1879–1885; 1888–1891; 1894–1900.
Mesagerul național, Buc., 1895–1896.
Meseriașul român, Brașov, 1886–1889.
Meseriașul român, Galați, 1884.
Meseriașul român, Iași, 1887–1890.
Meșterul Manole, Buc., 1939–1942 (MSM).
Metafora, Constanța, 1990–1991; 1993–1995; 1997–2000 (MET).
Metamorfoze, Medgidia, 1990.
Mica bibliotecă științifică, literară și humoristică, Buc., 1897.
Mica revistă, Bacău, 1886.
Micul almanah, Buc., 1947 (MA).
Micul jurnal, Buc., 1878.
Milcovul, Focșani, 1891.
Milcovul, Focșani, 1904.
Minerva literară ilustrată, Buc., 1904–1914.
Minerva, Bistrița, 1990–1999 (MI).
Minerva, Brăila, 1889.
Minerva, Buc., 1908–1916 (MIN).
Minerva, Iași, 1927–1930.
Miniaturi, Buc., 1933–1938 (MN).
Minimum, Tel Aviv, 1996–2000.
Miosotis, Buc., 1902–1903.
Miracolul cuvântului, Brăila, 1990–1991; 1994; 1997 (MIC).
Miraj, Buc., 1933 (MIR).
Mircești, Buc., 1892–1893.
Misantropul, Buc., 1880.
Mistria, Buc., 1874–1877.
Mișcarea literară și artistică, Iași, 1901 (MLA).
Mișcarea literară, Buc., 1924–1925 (MSL).
Mișcarea națională, Iași, 1880–1881.
Mișcarea socială, Buc., 1895.
Mișcarea, Iași, 1909–1938.
Mititelu, Craiova, 1875–1876.
Mizerabilii, Turnu Severin, 1933–1938 (MZR).
Mlădița, Buc., 1933–1935 (MD).
Moda ilustrată, Buc., 1897–1900.
Moda universului, Buc., 1899.
Moftu, Buc., 1898.
Moftul român, Buc., 1893; 1901–1902 (MR).
Moftul român, Buc., 1990–1999 (MRO).
Moldova, Botoșani, 1904–1905.
Moldova, Chișinău, 1991–1994 (MOC).
Moldova, Iași, 1990–1993 (MOL).
Moldova, Iași, Bacău, 1866–1868.
Moldova, Roman, 1890.
Momentul, Buc., 1945–1947 (MO).
Momentul, Craiova, 1946–1947.
Mondul, Buc., 1847.
Monitorul oficial, Buc., 1864 (MOF).
Moș Teacă, Buc., 1895–1900 (MT).
Mozaicul românesc, Turnu-Severin, 1871.
Mozaicul, Craiova, 1838–1839.
Mozaicul, Craiova, 1998–1999 (MOZ).
Muguri, Buzău, 1921–1933.
Mugurul, Buc., 1888–1889.
Munca excepțională, Buc., 1896.

Munca literară și științifică, Piatra Neamț, 1904–1906.
Munca literară, Buc., 1933–1936 (MNL).
Munca științifică și literară, Buc., 1894.
Munca, Buc., 1890–1894.
Munca, Buc., 1945.
Munca, Craiova, 1936 (MUN).
Muncă și voie bună, Buc., 1939–1940 (MVB).
Muncitoriul, Bacău, 1878–1879.
Muncitorul, Iași, 1887–1889.
Munții Apuseni, Oradea, 1995–1996.
Mureșul, Târgu-Mureș, 1946 (MUR).
Musa română, Blaj, 1888; 1894–1895.
Muzeu național, Buc., 1836–1838.
Muzeul literar, Buc., 1878–1879; 1899–1903.
Muzeul literar, Galați, 1851.
Muzeul național, Buc., 1857–1860.
Napoca universitară, Cluj-Napoca, 1974–1989 (NPC).
Natura, Buc., 1862–1865.
Naționalul ilustrat, Buc., 1896.
Naționalul nou, Buc., 1934–1938 (NȚN).
Naționalul, Buc., 1857–1861.
Naționalul, Buc., 1889–1896 (NAȚ).
Naționalul, Craiova, 1848.
Națiunea română, Buc., 1867–1868.
Națiunea română, Cluj, 1946.
Națiunea, Buc., 1882–1891.
Națiunea, Buc., 1934–1935 (NȚA).
Națiunea, Buc., 1946–1949 (NA)
Națiunea, Cluj, 1927–1932; 1935–1938 (NN).
Nădejdea, Buc., 1932–1933.
Nădejdea, Constanța, 1945.
Nădejdea, Turnu-Severin, 1945.
Năzuința, Bistrița, 1938–1940.
Năzuința, Brașov, 1931 (NNT).
Năzuința, Buc., 1933–1934 (NZT).
Năzuința, Călărași, 1935–1939 (NZU)
Năzuința, Craiova, 1922–1928 (NZN).
Neamul românesc literar, Vălenii de Munte, Buc., 1908–1912; 1925–1926 (NLR).
Neamul românesc pentru popor, Vălenii de Munte, 1910–1916.
Neamul românesc, Buc., Vălenii de Munte, Buc., Iași, Buc., 1906–1940 (NR).
Neamul românesc, Iași, 1993–1994 (NRI).
Necesarul, Buc., 1884–1885.
Nedreptatea, Buc., 1896.
Nepărtinitorul, Craiova, 1867–1870.
Nepărtinitorul, Iași, 1856.
Nichipercea, Buc., 1859–1879.
Nirvana, Craiova, 1905–1906.
Noesis. Agora '96, Cluj-Napoca, 1996–1997 (NOS).
Noi, Buc., 1933–1934 (NOI).
Noi, Buc., 1990.
Noi, Cluj, 1913–1914.
Nordul, Buc., 1890–1892.
Noua albină română, Iași, 1857.
Noua bibliotecă populară, Buc., 1889–1891.
Noua bibliotecă română, Brașov, 1882–1883 (NBR).
Noua revistă olteană, Craiova, 1903–1904 (NRO).
Noua revistă română, Buc., 1900–1902; 1908–1916 (NRR).
Noua revistă română, Buc., 1997 (NRRO).
Noul curier de ambele sexe, Buc., 1893–1894.
Noul sămănător, Buc., 1936–1940 (CGC).
Noul veac, Buc., 1900.
Noutatea, Iași, 1897–1898.
Nu, Cluj-Napoca, 1990–1993 (NU).
Nuvela ilustrată, Buc., 1902–1903.
Observator cultural, Buc., 2000 (OBC).
Observator, München, 1990–2000 (OBT).
Observatoriul, Sibiu, 1878–1885.
Observatorul, Beiuș, Buc., 1934–1943 (OBS).
Observatorul, Brăila, 1889.
Observatorul, Galați, 1867–1869.
Ochiul soacrei, Buc., 1995–1996.
Ofensiva română, Cluj, 1936–1938 (OFR).
Oglinda Brăilei, Brăila, 1897.
Oglinzi paralele, Nădlac, 1996–2000 (OPR).
Olteanul, Craiova, 1879–1898.
Oltenia literară, Craiova, 1956; 1958 (OL).
Oltenia, Craiova, 1874–1876.
Oltenia, Craiova, 1888; 1896–1897.
Oltul, Buc., 1873–1875.
Oltul, Craiova, 1857.
Omul din popor, Buc., 1868.
Opinca română, Buc., 1897–1898.
Opinia capitalei, Buc., 1945.
Opinia liberă, Ploiești, 1944–1947 (OLB).
Opinia publică, Giurgiu, 1899–1900.
Opinia studențească, Iași, 1974–1979; 1981–1993 (OPS).
Opinia, Iași, 1897–1900; 1906–1918; 1920–1940; 1946–1951; 1990–1993; 1996–1997 (OP).
Opinii culturale, Deva, 1998–1999 (OPU).
Opiniunea constituțională, Buc., 1869–1870 (OPC).
Opiniunea literară, Craiova, 1892.
Opiniunea națională, Buc., 1865 (ON).
Opiniunea publică, Buc., 1884.
Opiniunea, Buc., 1884.
Opiniunea, Craiova, 1887–1892.
Opiniunea, Iași, 1886.
Ordinea, Buc., 1866–1867.
Ordinea, Buc., 1928–1932 (ORD).
Ordinea, Buzău, 1895–1900.
Ordinea, Galați, 1896.
Organul luminăriei, Blaj, 1847–1848.
Organul național, Blaj, 1848.
Organul pedagogic, Sibiu, 1863.
Orientul latin, Brașov, 1874–1875.
Orientul român, Buc., 1885–1886.
Orientul, Buc., 1871.
Orientul, Buc., 1897.
Orientul, Galați, 1899–1900.
Originea, Iași, 1867.

Orion, Craiova, 1989–1994.
Orion, Radăuți, 1933 (OIN).
Orizont, Buc., 1944–1947 (OR).
Orizont, Timișoara, 1964–2000 (O).
Orizontul feminin, Buc., 1945–1948 (OF).
Orizontul, Cluj, 1906.
Orizonturi literare, Bistrița, 1946.
Orizonturi noi, Arad, 1945 (ORZ).
Orizonturi noi, Bacău, 1915.
Orizonturi noi, Buc., 1929–1930 (ORN).
Ovidiu, Constanța, 1898–1900; 1902–1906; 1910 (OV).
Pactul social, Iași, 1883.
Pagini alese, Buc., 1902–1903.
Pagini basarabene, Chișinău, 1936 (PAB).
Pagini culturale, Sighetul Marmației, 1926–1927.
Pagini dobrogene, Constanța, 1949 (PD).
Pagini dunărene, Galați, 1955–1956; 1960; 1962–1980 (PAD).
Pagini libere, Galați, 1908.
Pagini literare, Arad, 1916.
Pagini literare, Buc., 1899–1900.
Pagini literare, Făgăraș, 1990 (PGL).
Pagini literare, Pueşti-Tutova, 1934.
Pagini literare, Turda, 1934–1943 (PLI).
Pagini moldovene, Iași, 1932–1933 (PAM).
Pagini mureşene, Târgu-Mureș, 1963–1964.
Paideia, Buc., 1993.
Palavra, Iași, 1864.
Palia expres, Orăștie, 1996–2000.
Paloda literară, Bârlad, 1904 (PDL).
Paloda, Bârlad, 1881–1883; 1892–1900.
Pan, Buc., 1941 (PAN).
Paradigma, Constanța, 1993–1994; 1996–1997 (PARD).
Paradox, Buc., 1990–1991 (PAR).
Paradox, Buc., 2000.
Paralela '45, Pitești, 1994; 1996–1999.
Pasul nostru, Arad, 1945.
Patria română, Iași, 1893.
Patria, Buc., 1906–1908.
Patria, Cernăuți, 1894–1900.
Patria, Craiova, 1892.
Patria, Iași, 1858–1859.
Patria, Iași, 1884–1886; 1893.
Patria, Pesta, 1871–1872.
Patria, Sibiu, Cluj, 1919–1938; 1946 (PTI).
Patria, Tulcea, 1898.
Patriotul, Galați, 1898.
Patrula, Iași, 1890–1891.
Păcală, Buc., 1860.
Pământul nostru, Călărași, 1932–1935; 1990–1996 (PMT).
Pedagogul român, Reșița, 1887–1891.
Pegas, Buc., 1932–1933.
Peleşul, Buc., 1884–1888 (PEL).
Peneș Curcanul, Buc., Focșani, 1895–1897.
Peninsula Balcanică, Buc., 1893–1900.
Penteleu, Nehoiu, 1992–1994.
Pentru copilul evreu, Buc., 1946–1948 (PCE).
Pepelea, Buc., 1860–1861.
Philobiblon, Cluj-Napoca, 1996–1999.
Pitești eanul, Pitești, 1894.
Placebo, Pitești, 1991–1993 (PLC).
Pleiada, Buc., 1930 (PDA).
Pleiada, Craiova, 1927–1928.
Pleiada, Iași, 1937–1938 (PLD).
Pleiade, Satu Mare, 1990–1991 (PDE).
Plural, Buc., 1999.
Poesis, Satu-Mare, 1990–2000 (P).
Poezia, Iași, 1995–2000.
Politica, Alexandria, 1897.
Politica, Buc., 1926–1928 (POC).
Popas literar, Craiova, 1945–1947 (POL).
Popolul, Buc., 1871–1876; 1881–1892.
Poporul român, Buc., 1870.
Poporul român, Budapesta, Arad, 1901–1914 (PR).
Poporul suveran, Buc., 1848.
Poporul, Iași, 1866.
Porto Franco, Galați, 1997–1998 (PRF).
Poșta română, Buc., 1870–1871.
Poșta română, Buc., 1888–1889.
Poșta, Galați, 1880–1885; 1888–1892; 1898–1899.
Povestea vieții, Buc., Focșani, 1900.
Povestea vorbei, Buc., 1896–1897.
Povestea vorbei, Oradea, 1992–1995.
Povestitorul, Buc., 1876.
Prahova democrată, Ploiești, 1945.
Prahova, Ploiești, 1896–1900.
Predicatorul, Buc., 1857–1859.
Predicatorul, Iași, 1864–1869.
Preludii, Buc., 1931.
Preludii, Odorheu, 1993–1994.
Preocupări artistice, Buc., 1933–1934 (PRA).
Preocupări literare, Buc., 1936–1939 (PL).
Preotul român, Gherla, 1880–1890.
Presa liberă, Giurgiu, 1893–1898.
Presa noastră, Buc., 1956–1980.
Presa zilnică ilustrată, Buc., 1896–1897.
Presa, Focșani, 1899.
Presa, Pitești, 1945.
Presa, Ploiești, 1944–1948.
Pressa, Buc., 1868–1881 (PSS).
Prețul succesului, Buc., 1997–1998.
Prezentul, Buc., 1905–1907.
Prezentul, Buc., 1935–1938.
Pricoliciul, Craiova, 1893–1895; 1897.
Priculiciu, Pesta, 1872; 1874–1875.
Prietenia literară, Caracal, 1938; 1941 (PTL).
Prietenia, Târgu-Mureș, 1948.
Prietenul, Galați, 1945.
Primăvara, Ploiești, 1896–1899.
Pro Basarabia, Buc., 1994–1998.
Probleme de literatură și artă, Buc., 1948–1957.
Progres și cultură, Târgu-Mureș, 1933–1939 (PRC).

Progresul, Bârlad, 1883–1885.
Progresul, Buc., 1861.
Progresul, Buc., 1894; 1896–1898.
Progresul, Buc., 1897–1898.
Progresul, Dorohoi, 1896.
Progresul, Sibiu, 1866.
Progresul, Turnu Măgurele, 1879.
Progresul, Turnu Severin, 1897–1900.
Prometeu, Brașov, 1934–1939 (PRM).
Prometeu, Huși, 1926; 1929.
Propaganda, Iași, 1898.
Propășirea, Buc., 1892.
Propășirea, Iași, 1844 (PRO).
Propilee literare, Buc., 1926–1930 (PRL).
Proprietarul român, Buc., 1860–1862.
Provincia, Turnu Severin, 1944–1947 (PRV).
Provincia literară, Câmpulung Muscel, 1928; 1938.
Provincia literară, Sibiu, 1932–1934 (PVL).
Provincia, Cluj-Napoca, 2000.
Pruncul român, Buc., 1848.
Prutu, Huși, 1887–1888.
Prutul, Botoșani, 1896–1897.
Punct, Iași, 1924–1925.
Puricele național, Buc., 1895.
Putna, Focșani, 1880–1881.
Putna, Focșani, 1892–1893.
Radical, Craiova, 1929–1931 (RA).
Radical, Drobeta Turnu-Severin, 1996–2000.
Rampa și ecranul, Buc., 1995–1997.
Rampa, Buc., 1911–1913; 1918–1948 (RMP).
Ramuri, Craiova – Buc. – Iași, 1905–1917; 1920–1945; 1947; 1964–1993; 1995–1997 (R).
Rarăul, Câmpulung-Moldovenesc, 1947.
Raza literară, Buc., 1936 (RAL).
Razna, Buc., 1913–1914.
Răboj, Buc., 1932–1933; 1935–1936 (RBJ).
Răfuiala, Brăila, 1884.
Răfuiala, Iași, 1891–1892.
Răsăritul, Cluj, 1946–1947.
Răsăritul, Iași, 1899–1900.
Răscruci, Alba-Iulia, 1941.
Răspântia, Buc., 1944–1946.
Răsturnarea, Brăila, 1887–1888.
Răsunetul cultural, Lugoj, 1925–1926 (RSC).
Răvașul, Cluj, 1903–1910 (RV).
Războiul român, Buc., 1880–1884; 1886.
Războiul vechi, Buc., 1888–1892.
Războiul, Buc., 1877–1900 (RB).
Râmnicu Sărat, Râmnicu-Sărat, 1885–1886.
Rânduiala, Buc., 1935–1938 (RDL).
Rândunica, Alexandria, 1925–1928.
Rândunica, Iași, 1893.
Rândunica, Sibiu, 1894–1895.
Rânduri, Buc., 1934–1935 (RND).
Rânduri, Turnu-Severin, 1932 (RDR).
Reacțiunea literară, Buc., 1933–1935 (REL).
Realitatea, Craiova, 1891–1893.
Recreații științifice, Iași, 1883–1888.
Recreațiuni literare, Buc., 1887.
Redeșteptarea, Buc., 1897.
Reforma, Buc., 1859–1870; 1872–1888.
Reforma, Craiova, 1890–1891.
Regenerațiunea, Buc., 1864–1865.
Relief, Arad, 1992–1993; 1994.
Renașterea Bacăului, Bacău, 1887–1888.
Reporter, Buc., 1933–1938 (RP).
Republica română, Buc., 1890.
Restituiri, Deva, 1994–1997.
Revista albastră, Buc., 1892.
Revista Alecsandri, Buc., 1891 (RVA).
Revista arhivelor, Buc., 1937; 1939–1944.
Revista Bistriței, Bistrița, 1903; 1906–1910.
Revista Carpaților, Buc., 1860–1861.
Revista Cercului Literar, Sibiu, 1945 (RCL).
Revista contimporană, Buc., 1873–1876 (RC).
Revista contimporană, Buc., 1894.
Revista copiilor, Buc., 1896–1897.
Revista craioveană, Craiova, 1890.
Revista critică, Buc., 1918–1919.
Revista critică, Iași, 1927–1940 (RCT).
Revista critică-literară, Iași, 1893–1897.
Revista de istorie și teorie literară, Buc., 1964–1997 (RITL).
Revista democrației române, Buc., 1910–1911.
Revista din Iași, Iași, 1908.
Revista dunăreană, Galați, 1891.
Revista Dunării, Buc., 1865–1866.
Revista familiei, Buc., 1945 (RVF).
Revista folositoare, Buc., 1904.
Revista Fundațiilor Regale, Buc., 1934–1947 (RFR).
Revista generală, Buc., 1886.
Revista idealistă, Buc., 1903–1916 (RID).
Revista ideei, Buc., 1900–1916 (RI).
Revista ilustrată, Buc., 1930.
Revista ilustrată, Craiova, 1891–1893; 1898 (REI).
Revista ilustrată, Reteag, Șoimuș, 1898–1900.
Revista ilustrată enciclopedică „Gazeta săteanului”, Buc., 1898–1902 (RIG).
Revista independentă, Buc., 1887 (RIN).
Revista independentă, Craiova, 1890–1891.
Revista israelită, Buc., 1886–1898.
Revista israelită, Iași, 1874–1875.
Revista Junimei, Buc., 1875.
Revista literară și științifică, Buc., 1876 (RLȘ).
Revista literară, Buc., 1879 (RLIT).
Revista literară, Buc., 1885–1900 (RELI).
Revista literară, Buc., 1927–1943 (RVL).
Revista literară, Buc., 1947 (RLT).
Revista literară-științifică, Chișinău, 1931–1938 (RLST).
Revista modernă, Buc., 1901–1902.
Revista Moldovei, Botoșani, 1921–1927 (RMO).
Revista muncii, Buc., 1945–1948 (RVM).
Revista neamului, Câmpulung-Muscel, Iași, 1915–1916.

Revista noastră, Buc., 1905–1907 (RVN).
Revista noastră, Buzău, 1927 (RVNS).
Revista nouă, Buc., 1887–1895.
Revista Orăștiei, Orăștie, 1895–1900.
Revista pedagogică, Buc., 1891–1894; 1898; 1902.
Revista pentru istorie, archeologie și filologie, Buc., 1882–1885; 1887; 1891; 1893–1894.
Revista politică și literară, Blaj, 1906–1914 (RPL).
Revista politică, Suceava, Cernăuți, 1886–1891.
Revista poporului, Buc., 1888–1900.
Revista poporului, Buc., 1891 (RVP).
Revista populară, Paris, 1884.
Revista presei mondiale, Buc., 1946.
Revista română pentru științe, litere și arte, Buc., 1861–1863 (RR).
Revista română politică și literară, Buc., 1902.
Revista română, Buc., 1941–1942 (RVR).
Revista română, Iași, 1995–1997; 1999.
Revista românească, Buc., 1888–1889 (RRO).
Revista scriitoarelor și scriitorilor români, Buc., 1926–1938; 1943 (RVS).
Revista socială, Iași, 1884–1887.
Revista Societății „România literară”, Buc., 1887.
Revista Societății „Studentul român”, Buc., 1888.
Revista Societății „Tinerimea română”, Buc., 1882–1891; 1893–1902; 1920–1942.
Revista Societății Elevilor Institutori, Buc., 1898–1899.
Revista școlarilor, Buc., 1897–1898.
Revista științifică ilustrată, Buc., 1894.
Revista științifică literară „Progresul”, Buc., 1897–1898.
Revista școalei, Craiova, 1891–1892.
Revistă științifică V. Adamachi, Iași, 1910–1916; 1921–1949.
Revista științifică, Buc., 1870–1882.
Revista teatrală, Brașov, 1913.
Revista theatrelor, Buc., 1893–1898; 1902–1903.
Revista universitară, Buc., 1900.
Revista Universității „C. I. Parhon” și a Politehnicii din București, Buc., 1954 (AUB).
Revista Universității „C. I. Parhon”, Buc., 1955 (AUB).
Revista V, Focșani, 1990–1994 (REV).
Revista vremii, Buc., 1921–1924 (RVV).
Revista vremii, Galați, 1934–1936 (RVVR).
Revista, Tulcea, 1883–1884.
Revistă de lingvistică și știință literară, Chișinău, 1990–1994 (RLL).
Revolta, Craiova, 1892–1893.
Revue de Transylvanie, Cluj-Napoca, 1991.
Revue des études sud-est européennes, Buc., 1963–1980.
Revue roumaine, Buc., 1965–1989 (REVR).
Rezistența, Iași, 1887–1888.
Ritmul vremii, Buc., 1925–1930 (RTV).
Ritmuri, Brașov, 1929–1930 (RIT).
Rodica, Buc., 1901–1902.
Romancierul ilustrat, Buc., 1875–1878.
Romanu, Roman, 1879–1892.
România jună, Buc., 1899–1900 (RIJ).
România liberă, Buc., 1877–1889 (RLB).
România liberă. Număr literar, Buc., 1884.
România liberă, Buc., 1943–2000. (RML)
România literară și științifică, Buc., 1895–1896.
România literară, Aiud, 1930 (ROLT).
România literară, Buc., 1883–1889.
România literară, Buc., 1932–1934 (ROLR).
România literară, Buc., 1939–1940 (RLTR).
România literară, Buc., 1990–2000 (RL).
România literară, Iași, 1855 (ROL).
România literară, Iași, 1877 (ROMLIT).
România Mare, Constanța, 1913–1916 (ROMM).
România muzicală, Buc., 1890–1904.
România nouă, Buc., 1920–1921.
România tânără, Galați, 1898–1900.
România viitoare, Buc., 1880.
România viitoare, Buc., 1910–1914 (ROMV).
România viitoare, Paris, 1850.
România viitoare, Sibiu, 1944–1945.
România, Buc., 1938–1940 (RM).
România, Buc., 1857.
România, Buc., 1884–1892 (RMN).
România, Iași, 1858–1859.
România, Iași, 1869.
Românismul, Buc., 1913–1914.
Românul de duminecă, Buc., 1864.
Românul literar, Buc., 1891; 1893.
Românul literar, Buc., 1905–1912 (ROML).
Românul, Arad, 1911–1916; 1918–1919 (RUL).
Românul, Arad, 1930–1932.
Românul, Botoșani, 1934–1935, 1938–1940, 1942–1944.
Românul, Buc., 1857–1900 (ROM).
Românul, Buc., 1894.
Românu-verde, Buc., 1871.
Rosetti, Buc., 1885 (RO).
Rostirea românească, Sibiu, 1995–1999 (ROS).
Roșiorul de Vede, Roșiori, 1894–1896.
Salonul literar, Arad, 1925–1926 (SAL).
Salonul literar, Arad, 1990–1992.
Santinela, Alexandria, 1896–1897.
Sargetia, Deva, 1966–1979.
Sarsailă, Buc., 1866.
Sarsailă, Buc., 1871.
Satira, Buc., 1897.
Satul, Ploiești, 1898–1899.
Satyrul, Buc., 1866.
Satyrul, Ploiești, 1883.
Săceala, Iași, 1884.
Sămănătorul, Buc., 1901–1910 (S).
Sănătatea copiilor, Buc., 1895–1896.
Săptămâna literară, Buc., 1928–1929 (SPL).
Săptămâna politică și culturală, Buc., 1910–1914 (SPC).
Săptămâna, Brăila, Galați, 1894–1895.
Săptămâna, Buc., 1901–1910.
Săptămâna, Buc., 1906.
Săptămâna, Buc., 1962–1964; 1971–1989 (SPM).

Săptămâna, Craiova, 1931–1932 (SPT).
Săptămâna, Iași, 1853–1854.
Săptămâna, Iași, 1868–1869.
Săptămâna, Râmnicu-Sărat, 1915–1916.
Săteanul, Beregsău, Timișoara, 1891–1892.
Săteanul, Buc., 1877.
Săteanul. Adaos, Iași, 1853–1854.
Sburătorul literar, Buc., 1921–1922 (SBL).
Sburătorul, Buc., 1919–1927 (SBR).
Scaietele, Buc., 1899.
Scaiul, Buc., 1882–1883.
Scânteia, Buc., 1892–1893.
Scânteia, Buc., 1944–1989.
Scânteia, Buzău, 1911.
Scânteia, Iași, 1919.
Scânteia, Pitești, 1895–1896.
Scânteia tineretului, Buc., 1944–1989 (SCT).
Scena, Buc., 1917–1918 (SCA).
Scrânciobul, Buc., 1868–1869; 1879–1880.
Scrieri amuzante, Iași, 1875–1876.
Scrieri, Târgoviște, 1886.
Scrisoarea săptămânei, Buc., 1888–1889.
Scrisul bănățean, Timișoara, 1949–1963 (SB).
Scrisul românesc, Craiova, 1927–1928 (SRO).
Scutul Moldovei, Iași, 1992–1995.
Scutul, Buzău, 1888.
Seara, Buc., 1886–1887.
Seara, Buc., 1931 (SE).
Seara, Buc., 1938–1942 (SRA).
Seara, Iași, 1896.
Secolul al XIX-lea, Buc., 1869–1871.
Secolul XX, Buc., 1899–1902.
Secolul XX, Buc., 1957–1992; 1995–2000 (SXX).
Secolul, Buc., 1857–1860.
Secolul, Buc., 1902–1911.
Secolul, Craiova, 1890–1892.
Secolul, Iași, 1869–1871.
Secretiul, Bacău, 1887.
Secura, Buzău, 1888.
Semaphore de Brăila, 1895–1899.
Semănătorul, Galați, 1899.
Semnalul, Buc., 1945–1948 (SML).
Semne, Deva, 1999–2000 (SMN).
Sentinela Dobrogei, Constanța, 1894–1895.
Sentinela Dunării, Galați, 1892.
Sentinela română, Buc., 1865–1869.
Sentinela, Botoșani, 1888.
Sentinela, Buc., 1887.
Sentinela, Buzău, 1890–1892.
Sepia, Buc., 1930.
Septentrion literar, Cernăuți, 2000 (STL).
Septentrion, Găbănești – Rădăuți, 1990–1997.
Sfârșit de veac, Galați, 1897
Sfârșitul lumei, Buc., 1897–1898.
Sibiul literar, Sibiu, 1934 (SLT).
Sigma, Chișinău, 1992.
Silvania, Zalău, 1977–1979; 1990–1991 (SIL).
Simbolul, Buc., 1912.
Sinaia, Sinaia, 1898–1900 (SN).
Sinteza, Buc., 1927–1928 (SIN).
Sinteze, Ploiești, 1999.
Sionul românesc, Viena, Lugoj, 1865–1872.
Siretul, Brăila, 1884.
Situația, Râmnicu-Sărat, 1899.
Soacra, Iași, 1897.
Soarele, Buc., 1896–1898.
Sociala, Bacău, 1898.
Societate și cultură, Buc., 1990–1998 (SOC).
Societatea de mâine, Cluj, 1924–1943; 1945 (SDM).
Societatea pentru învățătura poporului român, Buc., 1870–1872.
Solidaritatea, Giurgiu, 1888–1899
Solstițiu, Satu-Mare, 1990–1993 (SOL).
Speculum, Craiova, 1994.
Sperantia, Arad, 1869–1872.
Sperantia, Pesta, 1863.
Spicuiri literare, Orăștie, 1901.
Spicuitorul moldo-român, Iași, 1841.
Spiriduș, Buc., 1859
Spre ziuă, Buc., 1923.
Steagul liberal, Alexandria, 1889–1890.
Steagul liberal, Galați, 1894–1898.
Steagul, Botoșani, 1897–1898.
Steagul, Buc., 1886.
Steaua Brăilei, Brăila, 1886.
Steaua Confederației, Botoșani, 1891–1892.
Steaua Dunării, Buc., 1878–1882 (SDU).
Steaua Dunării, Buc., 1897–1899.
Steaua Dunării, Iași, 1855–1858; 1858–1860.
Steaua Putnei, Focșani, 1899.
Steaua Râmnicului, Râmnicu-Sărat, 1894.
Steaua României, Iași, 1877–1881.
Steaua, Cluj-Napoca, 1954–2000 (ST).
Steluța, Botoșani, 1868–1869.
Steluța, Buc., 1884–1885.
Stindardul țerrei, Buc., 1888.
Stindardul, Buc., 1876.
Stindardul, Buc., 1886.
Stindardul, Focșani, 1882–1883.
Stindardul, Focșani, 1894–1895.
Stindardul, Ploiești, 1899–1900.
Straja Tulcei, Tulcea, 1899–1900.
Straja țărănismului, Caracal, 1946–1947.
Strechea, Buc., 1867–1868.
Strigătul țărei, Buc., 1889. (STȚ).
Studia Universitatis Babeș-Bolyai, *Series philologia*, Cluj-Napoca, 1990–2000 (SUB).
Studii de literatură universală, Buc., 1956–1964.
Studii literare, Cluj, Sibiu, 1942–1944; 1948 (SL).
Studii și cercetări de istorie literară și folclor, Buc., 1952–1963 (SCIL).
Studii și cercetări lingvistice, Buc., 1950–1964 (SCL).

Studii și cercetări științifice, Cluj, 1950–1956.
Studii și cercetări științifice, Iași, 1950–1963 (SCȘ).
Studii și cercetări științifice, Timișoara, 1954–1963.
Sud, Bolintin Vale, 1997–1998.
Sud-Est, Chișinău, 1992.
Supliment literar artistic al „Scânteii tineretului”, Buc., 1981–1989 (SLAST).
Suveica, Focșani, 1898.
Suveranitatea națională, Buc., 1871–1872.
Symposion, Cluj, 1938–1939; 1943–1944 (SMP).
Symposion, Oradea, 1994 (SPS).
Synthesis, Buc., 1974–1989 (SYN).
Șantier, Buc., 1934–1935 (SNT).
Șapte zile, Buc. – Râmnicu-Vâlcea, 1990 (ȘZ).
Șarivari român, Buc., 1865.
Școala Ardeleană, Târgu-Mureș, 1991–1993.
Școala modernă, Buc., 1897.
Școala nouă, Roman, 1889–1890.
Școala pedagogică, Buc., Jilava, 1892.
Școala poporală, Gherla, 1893–1894.
Școala poporului, Mustărești, 1894–1898.
Școala practică, Năsăud, Sibiu, Brașov, 1882–1886.
Școala primară, Buc., 1889–1900.
Școala română, Ploiești, 1882–1890.
Școala română, Sibiu, Năsăud, 1875–1891.
Școala rurală, Craiova, 1884–1887.
Școala rurală, Prundu, Pitești, 1898.
Școala sătenilor, Cuza-Vodă, 1897–1900.
Școala și biserica, Buc., 1898–1900.
Școala și familia, Brașov, 1886–1889.
Școala viitoare, Ploiești, 1898–1899.
Școala, Cernăuți, 1908; 1911–1914 (Ș).
Școala, Gherla, 1875–1876.
Șezătoarea, Buc., Târgu-Jiu, 1898–1900.
Șezătoarea, Budapesta, Oradea, 1875–1882.
Șezătoarea, Fălticeni, 1892–1900.
Șopârla, Buc., 1893.
Ștafeta, Iași, 1878–1880.
Tarara, Buc., 1880.
Tărbacă, Galați, 1886.
Tărbăciala, Buc., 1886–1887.
Tânărul scriitor, Buc., 1951–1957 (TS).
Teatrul „Eminescu”, Botoșani, 1915.
Teatrul Național, Buc., 1944–1946 (TN).
Teatrul Național, Buc., 1948–1950.
Teatrul, Buc., 1905.
Teatrul, Buc., 1914–1915.
Teatrul, Buc., 1956–1964 (TEA).
Teatrul, Iași, 1912–1913.
Teatru–muzică, Buc., 1907–1908.
Teatru–muzică–modă, Buc., 1897–1898.
Tecuciul, Focșani, 1897–1899.
Telegraful român, Buc., 1888–1892.
Telegraful român, Sibiu, 1853–1919 (TLR).
Telegraful, Buc., 1871–1888 (TEG).
Teleormanul, Turnu-Măgurele, 1884–1900.
Terra grifonis, Drobeta Turnu-Severin, 1999–2000 (TG).
Terra litua, Târgu-Jiu, 1999.
Térra, Buc., 1867–1870.
Tesaurul familiei, Buc., 1885.
Tim ’17, Timișoara, 1990 (TIM).
Timișana, Timișoara, 1885.
Timp liber, Buc., 1990 (TIL).
Timpul familiei, Buc., 1945.
Timpul Transilvaniei, Arad, 1945.
Timpul, Buc., 1856–1857; 1860–1861.
Timpul, Buc., 1876–1884; 1889–1900 (TMPL).
Timpul, Buc., 1937–1948 (TMP).
Timpul, Buc., 1990–1995.
Timpul, Cernăuți, 1930–1938 (TML).
Timpul, Galați, 1867–1868.
Timpul, Iași, 1990–1993 (TP).
Tineretul liber, Buc., 1990–1994 (TNL).
Tineretul liber. Supliment literar-artistic, Buc., 1989–1992 (TNLS).
Tinerețea, Buc., 1945–1947 (TNȚ).
Tinerimea română, Buc., 1893–1898.
Tinerimea unită, Buc., 1890.
Tinerimea, Buc., 1894.
Tinerimea, Galați, 1898–1899.
Tiparnița literară, Buc., 1928–1931 (TPL).
Tipografia română, Buc., 1886–1892; 1894.
Tipografia, Buc., 1885.
Tipograful român, Buc., 1865–1871.
Tipograful, Buc., 1894–1895.
Tipograful, Iași, 1897.
Tombaterra, Buc., 1861.
Tomis, Constanța, 1899.
Tomis, Constanța, 1966–2000 (TMS).
Topolnița, Turnu-Severin, 1880–1884.
Toporul, Alexandria, 1894–1895.
Toroipanul, Turnu-Măgurele, 1881–1883.
Totuși iubirea, Buc., 1990–1993 (TOI).
Traian, Buc., 1869–1870 (TRN).
Transacțiuni literare și științifice, Buc., 1872–1873 (TLȘ).
Transilvania, Brașov – Sibiu, 1868–1878; 1881–1918; 1920–1944; 1972–1993; 1996; 2000 (T).
Trăsnetul și fulgerul, Buc., 1884.
Trăsnetul, Buc., 1884–1888 (TRS).
Trăsnetul, Craiova, 1897.
Tribuna Ardealului, Cluj, 1945.
Tribuna Ardealului, Cluj-Napoca, 1992–1993 (TRA).
Tribuna familiei, Buc., 1898–1899.
Tribuna Ialomiței, Slobozia, 1968–1989; 1994–2000 (TRI).
Tribuna învățământului, Buc., 1947.
Tribuna liberală, Craiova, 1894.
Tribuna liberală, Iași, 1891–1892.
Tribuna liberă, Buc., 1898–1899.
Tribuna liberă, Focșani, 1894–1896.
Tribuna liberă, Bârlad, 1923.
Tribuna literară, Brașov, 1941 (TRL).
Tribuna nouă, Cluj, 1945–1948.

Tribuna pedagogică, Buc., 1894–1895.
Tribuna poporului, Buc., 1945 (TRP).
Tribuna română, Iași, 1859–1867.
Tribuna românească, Buc., 1946–1947 (TRR).
Tribuna României, Buc., 1981–1989 (TRR).
Tribuna școalei române, Ploiești, 1885.
Tribuna științifică, Fălticeni, Buc., 1899.
Tribuna tipografică, Buc., 1899–1900.
Tribuna Transilvaniei, Buc., 1946 (TRT).
Tribuna, Buc., 1899.
Tribuna, Buc., 1932–1934.
Tribuna, Craiova, 1898–1900.
Tribuna, Sibiu, 1884–1903; *Tribuna poporului* (apoi *Tribuna*), Arad, 1897–1912; *Tribuna*, Cluj, 1938–1944; 1957–2000 (TR).
Tribuna, Sibiu, 1990–2000.
Tribuna, Turnu-Severin, 1945–1947.
Tribuna. *Revista cestiilor contimporane*, Buc., 1873 (TRC).
Trompeta Bucureștilor, Buc., 1886 (TB).
Trompeta Carpaților, Buc., 1865–1877 (TC).
Trompeta Covurluiului, Galați, 1892–1894.
Trompeta română, Buc., 1899–1900 (TRO).
Trompeta socialistă, Buc., 1898–1899.
Trompeta, Brăila, 1884–1885.
Trompeta, Brăila, 1896–1899.
Trompeta, Buc., 1898–1899.
Tulcea, Tulcea, 1885.
Tunul, Iași, 1887–1888.
Turda, Turda, 1991.
Turnu Babilon, Buc., 1883; 1886–1894; 1898.
Tutova, Bârlad, 1884–1892 (TU).
Tutti-frutti, Pesta, 1861.
Tzăranul, Buc., 1858.
Țara Bârsei, Brașov, 1929–1938 (ȚB).
Țara de Sus, Botoșani, 1882–1883.
Țara Hangului, Piatra Neamț, 1996.
Țara liberă, Craiova, 1889.
Țara noastră, Sibiu, Cluj, Buc., 1907–1909; 1922–1938 (ȚN).
Țara nouă, Buc., 1884; 1911–1912 (ȚNO).
Țara nouă, Cluj, 1934–1937.
Țara nouă, Turnu-Severin, 1945.
Țara, Buc., 1893–1897.
Țara, Buc., 1903–1909; 1914–1916, 1929
Țara, Iași, 1889.
Țara. Supliment de Duminecă, Buc., 1894.
Țara, Sibiu, 1941–1944 (ȚR).
Țăranul, Pitești, 1881–1884.
Țăranul român, Buc., 1861–1863.
Țărăncuța, Găvănești-Slătioara, 1896–1900.
Țeara, Buc., 1889.
Țeranul român, Buc., 1861–1863.
Țesala, Buc., 1897.
Țințarul, Buc., 1859.
Ultima oră, Buc., 1928–1929 (ULO).
Ultima oră, Buc., 1945–1948 (UO).
Umanitatea, Iași, 1934 (UMT).
Umoristul, Pesta, 1863–1900.
Ungaria, Cluj, 1891–1898.
Unirea democratică, Buc., 1876–1877.
Unirea liberală, Buc., 1870–1892.
Unirea liberală, Iași, 1871–1873; 1890–1891.
Unirea, Alba Iulia, 1968–1997.
Unirea, Blaj, 1892–1918 (UR).
Unirea, Buc., 1861–1862.
Unirea, Buc., 1887–1888.
Unirea, Buzău, 1885–1890.
Unirea, Craiova, 1895.
Unirea, Focșani, 1893.
Unirea femeilor române, Iași, 1909–1916.
Unitatea națională, Buc., 1884–1885.
Universitas, Buc., 1968–1972 (UNVR).
Universitatea comunistă, Buc., 1973–1980 (UNVR).
Universul cărții, Buc., 1991–2000 (UC).
Universul de Crăciun, Buc., 1888–1900.
Universul ilustrat, Buc., 1892–1897 (UVRI).
Universul literar, Buc., 1888–1892; 1900–1917; 1919–1930; 1938–1945 (UVR).
Universul, Buc., 1884–1953 (U).
Unu, Buc., 1928–1932 (UNU).
Unu, Oradea, 1990–2000 (UNO).
Unul pentru altul, Buc., 1876; 1878–1879.
Urmuz, Câmpina, 1928.
Urzicătorul, Buc., 1866–1878.
Valter Mărăcineanu, Tulcea, Buc., 1899.
Vasluiul, Bârlad, 1886.
Vatra, Buc., 1894–1896.
Vatra, Târgu-Mureș, 1971–2000 (VTR).
Vârteju, Buc., 1898.
Veac nou, Buc., 1945–1947; 1949–1980 (VEA).
Veac nou, Buc., 1934 (VEN).
Versuri și proză, Iași, 1911–1912; 1914–1915 (VP).
Veselia, Buc., 1891–1916; 1923–1947 (VSL).
Vestea, Buc., 1877–1878.
Vestea, Buc., 1893.
Vestea, Buzău, 1899–1900.
Vestirea comorilor, Câmpu Lung, 1898–1899.
Vestirea sănătății, Craiova, 1896.
Vestitorul bisericesc, Buzău, 1839–1840.
Vestul, Timișoara, 1930–1940; 1942 (VS).
Veteranul, Buc., 1885–1888.
Viața armatei, Buc., 1990–1999 (VAR).
Viața artistică, Buc., 1924–1929.
Viața Basarabiei, Chișinău, 1932–1944 (VBA).
Viața Bucovinei, Cernăuți, 1933–1935.
Viața capitalei, Buc., 1990–1992 (VAC).
Viața de azi, Buc., 1934 (VDA).
Viața hazlie, Buc., 1897.
Viața literară și artistică, Buc., 1906–1908 (VLTA).
Viața literară, Buc., 1926–1941 (VL).
Viața literară, Craiova, 1914–1916 (VLTR).
Viața prin ochiul soacrei, Buc., 1996.
Viața practică, Iași, 1893.

Viața românească, Iași – Buc., 1906–1916; 1920–1946; 1948–2000 (VR).
Viața socială, Buc., 1910–1911.
Viața, Buc., 1893–1896.
Viața, Buc., 1941–1944 (VI).
Vice-Strigoiul, Pesta, 1862.
Victoria, Buc., 1945–1946 (VIC).
Vieața nouă, Buc., 1898–1900.
Vieața nouă, Buc., Iași, Buc., 1905–1925.
Viespea, Iași, 1885
Vigilența, Buc., 1865–1866.
Viitorul Olteniei, Craiova, 1897–1899.
Viitorul Putnei, Focșani, 1896–1899.
Viitorul social, Iași, Buc., 1907–1908.
Viitorul, Brăila, 1891–1892.
Viitorul, Buc., 1872–1874.
Viitorul, Buc., 1885–1886.
Viitorul, Buc., 1907–1916; 1918.
Viitorul, Buc., 1921–1938; 1944–1945 (VRL).
Viitorul, Budapesta, 1883–1886.
Viitorul, Buzău, 1889.
Viitorul, Craiova, 1890–1892.
Viitorul, Focșani, 1886–1890.
Viitorul, Iași, 1861.
Viitorul, Iași, Buc., 1898.
Viitorul, Ploiești, 1893.
Viitorul, Roman, 1895.
Viitorul, Târgoviște, 1888.
Viitorul, Turnu-Severin, 1887.
Vipera, Turnu-Măgurele, 1945.
Vitrina literară, Buc., 1929; 1934 (VTL).
Vitrina literară, Iași, 1927.
Vitrina, Craiova, 1938–1939 (VTRA).
Vlăsceanu, Giurgiu, 1884–1888; 1892–1893.
Vlăstarul, Buc., 1923–1942 (VLS).
Vocea adevărului, Buc., 1882–1883 (VA).
Vocea Alexandriei, Alexandria, 1894–1895.
Vocea bisericei, Buc., 1870–1872.
Vocea bisericei, Buc., 1894–1896.
Vocea Botoșanilor, Botoșani, 1880–1895.
Vocea Brăilei, Brăila, 1886.
Vocea Bucureștiului, Buc., 1889.
Vocea Buzăului, Buzău, 1891–1892.
Vocea Buzăului, Buzău, 1898–1900.
Vocea capitalei, Buc., 1883–1884.
Vocea clerului, Buc., 1876–1878.
Vocea Covurluiului, Galați, 1873–1888 (VCO).
Vocea Craiovei, Craiova, 1895.
Vocea Dobrogei, Tulcea, Galați, 1897–1898.
Vocea dreptății, Buzău, 1899–1900.
Vocea Focșanilor, Focșani, 1893.
Vocea Hușului, Huși, 1873.
Vocea Iașilor, Iași, 1895.
Vocea lucrătorului tipograf, Buc., 1881–1882.
Vocea Muscelului, Câmpulung, 1888; 1890.
Vocea națională, Iași, 1866.
Vocea Oltului, Craiova, 1857–1860.
Vocea Oltului, Craiova, 1891.
Vocea Prahovei, Ploiești, 1875–1900.
Vocea Putnei, Focșani, 1884; 1891 (VPU).
Vocea Romanaților, Caracal, 1883.
Vocea Romanului, Roman, 1889–1900.
Vocea română, Craiova, 1880–1884.
Vocea României, Buc., 1919–1929.
Vocea Sinaiei, Câmpina, 1891–1900.
Vocea Tutovei, Bârlad, 1891–1892; 1897–1909; 1941–1944 (VT).
Voința Argeșului, Pitești, 1895.
Voința bisericii române, Buc., 1891–1894.
Voința Galaților, Galați, 1896–1899.
Voința Mehedinților, Turnu-Severin, 1885–1887 (VM).
Voința muncitorului, Buc., 1883.
Voința națională, Buc., 1884–1914 (VN).
Voința plugărimii, Cluj, 1946–1947.
Voința poporului, Bârlad, 1887.
Voința poporului, Buc., 1888.
Voința poporului, Craiova, 1895–1898.
Voința poporului, Galați, 1880.
Voința poporului, Mizil, Buzău, 1891–1896.
Voința poporului, Oradea, 1945–1948 (VNP).
Voința Prahovei, Ploiești, 1888–1897.
Voința Putnei, Focșani, 1896–1897.
Voința Tecuciului, Tecuci, Focșani, 1899–1900.
Voința Teleormanului, Turnu-Măgurele, 1897–1898.
Voința Tulcei, Tulcea, 1896–1897.
Vremea, Buc., 1928–1944 (VRA).
Vremea, Craiova, 1895–1896.
Vremea, Iași, 1899.
Vremea, Râmnicu-Vâlcea, 1990.
Vremuri noi, Brașov, 1935.
Vrerea, Timișoara, 1932–1936, 1945–1947; 1995–1999 (VRR)
Vulpea, Galați, 1894.
Vulturi, Caracal, 1886–1888.
Vulturul, Craiova, 1890.
Vulturul, Oradea, 1892–1900.
Zburătorul, Onești, 1990–1996 (ZBR).
Zefirul, Craiova, 1890.
Zeflemeaua, Buc., 1901–1903 (ZF).
Ziar pentru toți, Buc., 1879.
Ziarul călătoriilor și al întâmplărilor de pe mare și de pe uscat, Buc., 1897–1916 (ZC).
Ziarul, Buc., 1896.
Zig-Zag Magazin, Buc., 1990–1997.
Zimbrul, Iași, 1850–1884.
Ziua, Buc., 1896 (ZI).
Zodiac, Buc., 1930–1931 (ZOD).
Zori noi, Suceava, 1951–1989.
Zorile, Aiud, 1923–1924.
Zorile, Buc., 1925–1928.
Zorile, Buc., 1934.
Zorile, Buc., 1935–1936 (ZOR).

1977

ALEXANDRU Oltea, *„Niciodată toamna…”*, Buc., Cartea Românească, 1977, 304 p. Roman sentimental. Domnișoara Betina, ființă exaltată, caritabilă, aparține unei familii capabile de multe meschinării. Romanul descrie în amănunțime existența ei de „domnișoară bătrână”, pe parcursul (simbolic) a trei luni de toamnă. Îngrijindu-și rudele sau stând la căpătâiul unei fetițe paralitice, eroina trece adesea din realitate în vis, conform unei porniri explicabile de a înfrumusețea viața prea ternă. Celelalte personaje ale cărții se supun utopiei sale morale.

◆ Valeriu Cristea, *„Firul de platină al existenței”*, RL, XI, 1978, 13, 10; Val Condurache, CL, 1978, 4, 10; Condurache, *Portret*, 147–148; *Dicționarul scriitorilor*, I.

V.T.

ALMAȘ Dumitru, *Cheia inimii*, Buc., Cartea Românească, 1977, 294 p. Roman realist-socialist. Conține cronica unui an de frământări sociale. Conceput ca un jurnal zilnic, pe perioada 28 mai 1946 – 28 mai 1947, ținut de către un scriitor, Dan Voinescu, ≈ are drept subiect existența unei colectivități muncitorești din perimetrul Bicaz – Lacul Roșu – Brașov. Scriitorul vine la Lacul Roșu cu intenția (comandă editorială) de a scrie un roman sentimental de tip comercial. Împrejurările, luptele politice din acea vreme îl fac însă să renunțe la respectiva scriere și să se inițieze în dinamica procesului de așa-zisă înnoire socială. În luptele pe care muncitorii din Brașov le poartă împotriva „sabotajului și crimelor” patronilor, scriitorul își descoperă vocația de cronicar al „noii” societăți. Totodată, el trăiește un autentic roman de dragoste, alături de ilegalista Aurora Voinea. Ca formulă epică, ≈ este romanul unui roman nescris, practic înlocuit cu altul (realist).

❒ V. și *Miron Costin*, 1939.

V.T.

ALMAȘ Dumitru, *Comoara Brâncovenilor*, Buc., E.M., 1977, 256 p. Roman istoric. Acțiunea se petrece în epoca 1714–1716, între tragedia lui Constantin Brâncoveanu și căderea lui Șerban Cantacuzino. Cunoscuta dispută dintre familiile celor doi domnitori are drept fundal de aventură căutarea unei comori pierdute a Brâncovenilor.

❒ V. și *Miron Costin*, 1939.

V.T.

ALMAȘ Dumitru, *Frații Buzești*, III. *Zborul a rămas*, v. *Frații Buzești*, I, 1971.

V.T.

ANGHEL Paul, *Scrisoare de la Rahova*, Buc., Cartea Românească, 1977, 168 p. Face parte din ciclul *Zăpezile de-acum un veac*, cartea a V-a, cea dintâi tipărită. Roman istoric. ~ realizează o frescă a evenimentelor din anii Războiului de Independență, cu privire specială asupra luptelor de la Rahova. Personajele reale, aparținând epocii, coexistă cu personajele inventate, autorul realizând – sub aspect compozițional – un interesant mixaj al ficțiunii cu istoria. În centrul atenției se află prințul Carol, maiorul Ene, tânăra Adela Balș-Ene. Pe fondul știrii despre moartea eroică a ofițerului Ene se derulează amintirile prințului în legătură cu afecțiunea sa față de soția celui dispărut. ≈ explorează, pe lângă filonul istoric, unul sentimental.

◆ ~, *Cultura poporului român – prezență specifică, distinctă printre marile culturi ale lumii*, CNT, 1976, 21, 6; George Țâra, NPC, IV, 1977, 5, 8; A. George, FC, XXVI, 1977, 24, 9; N. Pop Nicorescu, TR, XXI, 1977, 26, 2; Mircea Iorgulescu, *Un roman de epocă*, RL, X, 1977, 31, 10; Valentin F. Mihăescu, *Evenimente și personaje*, LCF, XX, 1977, 35, 2; Fănuș Băilești eanu, *Independența ca supremă opțiune*, R, XIV, 1977, 8, 6; Vasile Chifor, *Ficțiune și reconstituire*, T, VI, 1977, 9, 29; Dumitru Micu, *Grivița, Rahova, Smârdan*, CNT, 1977, 43, 10; Mircea Constantinescu, *Istoria în instanță*, VR, XXX, 1977, 11, 62–63; Gheorghe Pătrar, ATN, XV, 1978, 1, 15; Titus Popescu, *Istorie și narațiune*, F, XIV, 1978, 11, 2; Stănescu, *Jurnal*, 127–133; Cornel Ungureanu, *~ – între teze și sinteze literare*, TR, XXIV, 1980, 12, 3; Hristu Cândroveanu, *Proza ca filozofie a artei*, LCF, XXIII, 1980, 51, 3. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

V.T.

ARAMĂ Ion, *Trecătoarea de fier*, Buc., E.M., 1977, 344 p. Anunță în final romanul *Câmpia de foc* (ce va apărea în 1978), dedicat bătăliei de la Mărășești. Roman istoric. Prezintă epopeea trăită de România în anii Primului Război Mondial. Totodată, ≈ e o cronică a unui an (august 1916 – august 1917) de lupte, până în preziua bătăliei de la Mărășești. Acțiunea acoperă mai multe zone operaționale (Oltenia, Transilvania, Turtucaia, Buc., Moldova), începând cu perioada înfrângerii inițiale și terminând cu victoria română asupra austro-ungarilor și germanilor. Personajele sunt reale, iar documentele istorice fuzionează cu întâmplări inventate.

◆ Valentin F. Mihăescu, *Neștearsă amintire*, LCF, XXI, 1978, 11, 2. ❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

V.T.

ARAMĂ Ion, *Ultima redută*, Buc., Ion Creangă, 1977, 174 p. (Virtuți strămoșești). Roman pentru copii și tineret. Trama este de inspirație istorică, având la bază documente militare autentice. Conține un jurnal de front din Războiul de Independență, acoperind perioada 9 mai – 2 decembrie 1877. Faptele de luptă sunt puse permanent sub semnul eroismului.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

V.T.

ARCAN Sofia, *Singură în bătaia lunii*, Timișoara, Facla, 1977, 182 p. Fragmente: *Presimțiri*, O, XXVI, 1975, 47, 4–5; *Colind în noaptea de Sânziene*, O, XXVII, 1976, 16, 4. Roman social. Mărghina, o fetiță de 14 ani, face parte dintr-o familie de olteni de la Dunăre, care, în 1944, se mută în Banat, la Oravița și la Moldova Nouă. Mărghina evocă propria copilărie, dar și evenimentele din epoca imediat ulterioară războiului, când familia sa participă la lupta împotriva adversarilor noului regim. Din unghiul de vedere al povestitoarei, se realizează dese „interludii" epice, cu reveniri în actualitate.

◆ Olimpia Berca, ~, O, XXVIII, 1977, 4, 3; C. Ungureanu, O, XXVIII, 1977, 45, 2; Virgil Nistor, ST, XXIX, 1978, 1, 56; Nicolae Țirioi, ~, O, XXIX, 1978, 21, 2; Aurel Leon, CRC, XIII, 1978, 26, 4; Marian Odangiu, *Vocația confesiunii*, TR, XXV, 1981, 27, 3; Cornelia Ștefănescu, *În lumea stânjenarilor*, JL, s. nouă, 1996, 5–8, 2; 8. ❒ V. și *Iana hoinara*, 1943.

V.T.

BARBU Eugen, *Incognito*, II, v. *Incognito*, I, 1975.

V.T.

BĂJENARU Grigore, *Spătarul Coman de Suceava*, Buc., Ion Creangă, 1977, 164 p. (Virtuți strămoșești). Roman pentru copii și tineret. Se inspiră din epoca lui Alexandru cel Bun (secolul XV). Reconstituie viața tânărului spătar Coman și a jupânesei Ruxandra, acțiunea încheindu-se la începutul domniei Mușatinilor, când are loc înscăunarea lui Ștefan cel Mare.

V.T.

BĂLĂIȚĂ George, *Ucenicul neascultător*, Buc., Albatros, 1977, 422 p. Fragmente: *Un om vesel și gras*, VR, XXIX, 1976, 1, 7–21; 2, 6–19; *O licărire*, LCF, XX, 1977, 46, 5; *Clar de lună*, CL, 1977, 11, 8–9. Proiectat ca prim vol. dintr-un ciclu neîncheiat, cu titlul ≈. Roman parabolă. Se referă atât la actualitate, cât și la un timp istoric general. Convențional, continuă *Lumea în două zile.* Spațiul de acțiune e același – orașul fictiv Albala. Este propus însă aici un personaj nou, Naum Capdeaur, „ucenicul neascultător", care în această primă carte face cunoștință cu oameni dispuși să-i facă educația socială și sentimentală: bătrânul Toma, Filip Adam, Palaloga ș.a. Deocamdată, în ≈ este definită realitatea în dezvoltarea ei ambiguă. Sub aspect compozițional, romanul e conceput ca parabolă a realului, mijloacele artistice rămânând însă cele tradiționale. La fel ca în cartea anterioară, ~ urmărește să dea, într-un limbaj artistic insinuant și percutant, o imagine multidimensională, policromă a realității. ≈ este astfel un caleidoscop de figuri în mișcare (capitolul introductiv, *Ochean*, susține această intenție), care se desprind din aria povestirii propriu-zise numai printr-o complicare a sensurilor și prin diversificare stilistică. ≈ s-a bucurat de aprecierea unanimă a criticii.

■ Fragmente: *L'Apprenti désobéissant*, tr. de André Fleury și Tisa Bădulescu, REVR, XXXIII, 1979, 2, 7–89; *Der ungehorsame Lehrling*, tr. de Ilse Lauer, Buc., Kriterion, 1982.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei R.S.R. pe anul 1977.

◆ Nicolae Manolescu, *Eposul ironic*, RL, XI, 1978, 6, 9; Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XXI, 1978, 7, 2; Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 8, 17; Ion Vlad, *Perpetua ucenicie a romancierului*, TR, XXII, 1978, 8, 2; 9, 2; Constantin Pricop, *Variante și modele noi*, CRC, XIII, 1978, 8, 4; Pompiliu Marcea, *Etică și creație*, SCT, XXXIV, 1978, 9190, 4; Alex. Ștefănescu, *Un roman al condiției individului*, AFT, XIII, 1978, 2, 2; Al. Călinescu, CRC, XIII, 1978, 9, 6; Paul Georgescu, *Un mare povestitor*, CNT, 1978, 11, 10; Ion Ianoși, *Autorul și personajele sale*, RL, XI, 1978, 13, 4; Lucian Raicu, *Proza „existentului"*, RL, XI, 1978, 13, 4–5; Dana Dumitriu, *Scribul, lumea și arta scrisului*, RL, XI, 1978, 13, 5; Ioana Buduca, *Sentimentul personajelor*, AFT, XIII, 1978, 3, 10; Mircea Iorgulescu, *Eposul jovial și euforic*, CL, 1978, 3, 6; Val Condurache, *Miraculosul interior*, CL, 1978, 3, 6; Eugen Munteanu, *Cartea unei cărți*, OPS, V, 1978, 2, 12; Ion Simuț, EX, X, 1978, 4, 4; Cornel Regman, ≈ *– un roman, oho, deloc obișnuit*, VR, XXXI, 1978, 4, 29–34; Mircea Tomuș, T, VII, 1978, 5, 35; N. Nicolescu, *Memoria ca imaginație*, ATN, XV, 1978, 2, 8; C. Trandafir, *Romanul inițierii*, ATN, XV, 1978, 2, 8; Vlad Sorianu, *Timp istoric – timp epic*, ATN, XV, 1978, 2, 9; Nicolae Oprea, *Vocația vieții*, ATN, XV, 1978, 2, 9; Cornel Ungureanu, O, XXIX, 1978, 27, 3; Dan Culcer, *Efectele paradoxale ale retoricii prozei*, VTR, VIII, 1978, 7, 3; Ioan Buduca, *Roman și istorie*, AFT, XIII, 1978, 8, 4; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 8, 3; Liviu Petrescu, ST, XXIX, 1978, 8, 33–34; Norman Manea, *Pariul Palaloga*, TR, XXII, 1978, 43, 2; Mihai Dușescu, R, XV, 1978, 11, 2; Georgescu, *Volume*, 51–54; Mihai Dragolea, *Naratorul din Wunderland*, AFT, XIV, 1979, 1, 5; Ioan Holban, *~ și spectacolul cunoașterii*, CL, 1979, 3, 6; Cristian Livescu, *Cronica malițioasă a „Ucenicului"*, ST, XXX, 1979, 7, 39; Noemi Bomher, *Metamorfozele personajului în literatura actuală*, DLG, X, 1979, 69–70, 5; Cristian Livescu, *Deveniri și mutații*, ATN, XVI, 1979, 3, 4; Iorgulescu, *Firescul*, 179–185; Mihai Rădulescu, *Reacția neașteptată*, RL, XII, 1980, 23, 8; Ioan Buduca, *Labirint și iarmaroc*, RL, XIV, 1981, 17, 4; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 241–246; Culcer, *Serii*, 178–184; Moraru, *Semnele*, 205–208; Tomuș, *Mișcarea*, 269–272; Zoe Dumitrescu-Bușulenga, *~. Structurile epicii moderne*, RITL, XXXII, 1984, 4, 73–75; Manea, *Pe contur*, 49–53; Odangiu, *Romanul*, 82–89; Radu G. Țeposu, *Fețele romanului politic*, RL, XVII, 1984, 6, 3; Simion, *Scriitori*, III, 456–461; Anton Cosma, *Jocul romanului cu sinele său*, F, XXV, 1989, 10, 6; Costin Tuchilă, *Căile ficțiunii*, RL, XV, 1982, 2, 5; Radu G. Țeposu, *Ficțiune istorică și adevăr romanesc*, RL, XV, 1982,

15, 5; Ion Apetroaie, ~ – *Narațiunea ca plăcere și strategie*, ATN, XIX, 1982, 4, 7; Mircea Dinuț, *Întâlnirea cu istoria*, RL, XV, 1982, 44, 5; Ov. S. Crohmălniceanu, ~ *et la fantastique quotidien*, CREL, 1982, 4, 95–100; Livescu, *Scene*, 180–185; Regman, *Noi explorări*, 20–27; Ion Dună, *Spectacolul epic*, RL, XVI, 1983, 27, 5; Condurache, *Fantezii*, 23–26, 31; Țeposu, *Viața*, 158–165; Vlad, *Lectură*, 116–127; Gheorghe Glodeanu, *Romanele Ucenicului neascultător*, ST, XXXVI, 1985, 9, 6; 21; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 270–271; Al. Călinescu, ~, ATN, XXIV, 1987, 11, 6; Bărbulescu, *Profiluri*, 157–163; Holban, *Profiluri*, 142–148; Rotaru, *O istorie*, III, 838–842; Ștefănescu, *Prim-plan*, 224–225; Kazimierz Jurczak, *Modalități ale metaromanului*, TR, XXXII, 1988, 8, 8; Vasile Voia, *„Explicația lumii este neapărat polivalentă”*, ST, XXXIX, 1988, 8, 16; Tuchilă, *Privirea*, 273. ❒ V. și *Lumea în două zile*, 1975.

V.T.

BĂNULESCU Ștefan, *Cartea Milionarului*, I. *Cartea de la Metopolis*, Buc., Eminescu, 1977, 350 p. Fragment: ≈, VR, XXIX, 1976, 11, 4–14; 12, 7–18. Proiectat ca prim vol. dintr-un ciclu neîncheiat, cu titlul ≈. Roman parabolă. Urmează modelul realismului magic, în care concretul fuzionează cu imaginarul în virtutea unei dezbateri cuprinzătoare despre timp, istorie, specificitate, inspirație ș.a. ~ realizează mai întâi o topografie, fictivă, dar descrisă cu minuțiozitate: Metopolis, teritoriu al ficțiunii, în care durata este o sinteză a timpurilor, din Antichitate până în actualitate; orașul Mavrocordat, dovadă a unui spațiu la fel de larg; Dicomesia, orizont oriental, metaforă a infinitului, introdus între granițe convenționale. Aceste *nume* de locuri sunt populate de *nume* de oameni cu biografii fantastice: Milionarul, Generalul Marosin, Femeia-paracliser, Filip Lăscăreanu, Teologul-Umilitul, Emil Ionescu-Havanet, Fibula Serafis, Guldena, Constantin Pierdutul. Între locuri și ființe se țes legături tainice, de atracție și de respingere. Autorul urmărește în acest fel să creeze o mitologie contemporană. Gustul pentru legendă intră în „gena” metopolisienilor: cunoscând prea puțin din „jocul intim al vieților altora”, ei „fac rapid legende chiar din întâmplări recente, cu atât mai mult din cele vechi și foarte vechi, sacrificând nu numai datele stricte ale realității, ci și esențe” (~). În ciuda recunoașterii unei atmosfere de proză sud-americană, ≈ rămâne un roman fascinant, care a stârnit elogiile criticii, ale lui Nicolae Balotă, spre exemplu: „Parabolă a unei lumi istorice și anistorice, scrisă cu o artă am putea spune clasică, cu o economie riguroasă a mijloacelor, cu o artă a litotei, cartea întâia din ≈ este o operă care marchează o dată în evoluția literelor noastre”.

▼ Buc., Albatros, Universal Dalsi, 1995; pref. de Dan-Silviu Boerescu, Buc., Allfa, 1999.

■ Fragmente: *Le Livre de Métopolis*, tr. de Constantin Sturza, REVR, XL, 1986, 2, 8–38; *Księga Metopolis*, tr. de Ewa Rossi, „Literatura na Świecie”, 2000, 1–2, 31–66.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1977.

◆ Nicolae Balotă, ≈, RL, X, 1977, 29, 9; George Arion, FC, XXVI, 1977, 32, 17; Ioan Iuliu Popa, O, XXVIII, 1977, 32, 2; Dan Ciachir, ≈, SPM, 1977, 349, 3; 350, 3; 351, 3; Nicolae Manolescu, *Romanul unui povestitor*, CNT, 1977, 35, 10; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 35, 2; Mihai Dinu Gheorghiu, *Povestea unei istorii*, CRC, XII, 1977, 36, 4; Cornel Regman, *≈. Între parodie și poem*, VR, XXX, 1977, 9, 44–48; Val Condurache, *~, sațiu și nesațiu*, CL, 1977, 10, 14; Ion Simuț, EX, IX, 1977, 10, 4; Costin Tuchilă, *Obiectivarea prin metaforă*, AFT, XII, 1977, 11, 9; Eugen Munteanu, OPS, IV, 1977, 7, 13; Mircea Tomuș, T, VI, 1977, 11, 31; C. Trandafir, ≈, ATN, XIV, 1977, 4, 8; Valentin Tașcu, F, XIII, 1977, 12, 4–5; Ion Vartic, *„Calculul bizantin”*, ST, XXXVIII, 1977, 12, 14; Vladimir Paul Dumbravă, *Mit și realitate*, CNCM, IV, 1978, 1, 10; Eugen Simion, *Un timp epic ciudat: viitorul trecutului*, LCF, XXI, 1978, 14, 6; Alex. Ștefănescu, *O bibliotecă într-o carte*, RL, XI, 1978, 15, 4; Georgeta Horodincă, *Lectură în filigran*, RL, XI, 1978, 15, 4–5; Cornel Ungureanu, *Demnitatea povestitorului*, RL, XI, 1978, 15, 5; Dan Culcer, *Plăcerea de a povesti*, VTR, VIII, 1978, 5, 3; Ion Ianoși, REVR, XXXII, 1978, 2–3, 122–124; Ioan Holban, *Dinamica simbolului în proza lui ~*, CL, 1978, 11, 15; Regman, *Explorări*, 284–294; Muguraș Brânzei, *Sensuri și semnificații în ≈*, DLG, IX, 1979, 65–66, 16; Fănuș Băileșteanu, *Jocul secund al simetriei*, ST, XXX, 1979, 5, 32–33; Virgil Podoabă, *„O lume a sa”*, EX, XI, 1979, 6–7, 8; Smaranda Vultur, *Numele și actul numirii în ≈*, O, XXX, 1979, 49, 3; Maria-Luiza Cristescu, *~ sau puntea dintre orient și occident*, VTR, X, 1980, 6, 5; Băileșteanu, *Refracții*, 150–161; Ștefănescu, *Jurnal*, 130–134; Lucian Raicu, *Realul imaginar*, RL, XIV, 1981, 16, 4; Piru, *Istoria*, 521; Dumitru Radu Popa, *Spațiu – timp – identitate*, RL, XIV, 1981, 48, 4; Culcer, *Serii*, 190–194; Iorgulescu, *Critică*, 99–104; Tomuș, *Mișcarea*, 229–232; Ion Bogdan Lefter, *Romanul ermetic*, EX, XIV, 1982, 5–6–7, 10; Ioan Milea, *~ – Milionarul*, EX, XIV, 1982, 5–6–7, 10; Radu G. Țeposu, *Fabulosul parodic*, RL, XV, 1982, 40, 4; Vladimir Bălănică, *Prejudecata romanului*, TMS, XVII, 1982, 7, 6; Lucian Raicu, *~: The Real of the Imaginar*, CREL, 1982, 4, 117–121; Gorcea, *Structură*, 134–137, 217–218; Simuț, *Diferența*, 153–156; Vartic, *Modelul*, 192–198; Val Condurache, *Câștigul cel mare*, CL, LXXXIX, 1983, 1, 5; Nicolae Oprea, *Omul arhaic în proza lui ~*, ARG, XVIII, 1983, 10, 7; 11, 7; Condurache, *Fantezii*, 12–17; Crișciu, *Nașterea*, 39–47; Gheorghiu, *Reflexe*, 40–45; Manolescu, *Arca*, III, 125–138, 182; Marcea, *Concordanțe*, 51; Țeposu, *Viața*, 173–183; Vlad, *Lectura*, 128–132; Alex. Ștefănescu, *Istoria exactă a literaturii române*, TMS, XIX, 1984, 1, 5; Carmen Bălteanu-Rizea, *Regia povestirii parabolice*, RITL, XXXII, 1984, 2, 63–71; Florin Lupescu, *Regificor fastus musarum incit amore*, AFT, XVIII, 1984, 7, 7; Gheorghe Glodeanu, *Dimensiuni ale prozei contemporane*, F, XX, 1984, 7, 7; Raicu,

Fragmente, 311–317; Ștefănescu, *Dialog*, 137–145; Liviu Papadima, *Fragmentul semnificativ*, LCF, XXVIII, 1985, 36, 1; 7; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 292–301; Ungureanu, *Proza*, 467–500; Monica Spiridon, *Bizanț după Bizanț*, RL, XIX, 1986, 9, 4; Cornel Regman, *Literatură și dezvoltare. Cartea simptomatică*, VR, LXXXI, 1986, 3–4, 24–31; Ramona Fotiade, *Metropolis – un labirint al oglinzilor*, RL, XIX, 1986, 37, 5; G. Dimisianu, ≈, RL, XX, 1987, 23, 5; Monica Spiridon, *O „carte" și mai multe strategii*, VR, LXXXII, 1987, 7, 47–53; Dimisianu, *Subiecte*, 108–115; Holban, *Profiluri*, 101–105; Rotaru, *O istorie*, III, 753–760; Dorin Măran, *Fascinația lecturii*, SLAST, VIII, 1988, 20, 5; Ghidirmic, *Proza*, 109–111; Paul Dugneanu, *Structuri românești moderne*, LCF, XXXII, 1989, 28, 2; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 99–104; Spiridon, *Melancolia*, 8–50; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Gheorghe Glodeanu, P, I, 1990, 4–5, 11; Cornel Regman, *Între tabele și expunere de motive*, F, XXVI, 1990, 5, 12; Radu Lupan, VR, LXXXV, 1990, 6, 44–48; Henri Zalis, *Fuziunea explorărilor*, LCF, s. nouă, 1990, 39, 12; Regman, *Nu numai*, 190–191, 198; Manolescu, *Arca 2*, III, 124–139; Nicolae Oprea, CAL, 1992, 4, 5; Marian Victor Buciu, *Istorie și mit*, RL, XXV, 1992, 5, 5; Cornel Moraru, F, XXVIII, 1992, 7–8, 4; Laurențiu Hanganu, *Istoria ficțiunii*, RL, XXVI, 1993, 22, 4; Smaranda Vultur, VR, LXXXVIII, 1993, 8–9, 90–96; Barbu, *Aspecte*, I, 38–45; Oprea, *Provinciile*, 11–23; Lovinescu, *Unde scurte*, II, 251–254; Petraș, *Literatură*, 34; Simuț, *Incursiuni*, 127–130; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 36–38; Piru, *Istoria 2*, 331; Grigore Smeu, *~: o filosofie a naturii*, Buc., Garamond, [1994], 72–73; *Dicționarul scriitorilor*, I; Apetroaie, *Literatură*, 151–155; Gabriel Rusu, *Un senior al ficțiunii*, LCF, s. nouă, 1996, 35, 5; Micu, *Scurtă istorie*, III, 232–235; Maria-Ana Tupan, *~: Sindromul bizantin*, LCF, s. nouă, 1997, 42, 11; Farkas Jenő, *Fantasticul ca semn al literaturii*, JL, s. nouă, IX, 1998, 21–24, 27; ⁂, *Fantasticul ca semn al libertății*, JL, s. nouă, IX, 1998, 21–24, 27; Simion, *Scriitori 2*, III, 285–291; *Dicționar analitic*, I, 131–134; Iordănescu, *Spațiul*, 70; Adam, *Inelele*, 257–264; Cosma, *Romanul*, II, 91–94; Glodeanu, *Dimensiuni*, 110–115; Ștefan Borbély, F, XXXV, 1999, 3, 24–26; Nicolae Prelipceanu, *Jurnalul lui ~*, F, XXXV, 1999, 9, 65; Ilian Boldea, *Realism și reprezentare fantastică*, F, XXXV, 1999, 9, 77–80; Marian Victor Buciu, *Măștile onto-retoricului în „Mistreții erau blânzi"*, F, XXXV, 1999, 9, 81–87; Gheorghe Dobre, *~ și dicomesienii săi*, TMS, IV, s. nouă, 10, 4; Cărtărescu, *Postmodernismul*, 334–337; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 14, 161; Geambașu, *Ipostaze*, 109–117; Istrate, *Numele propriu*, 64, 75; *Dicționar analitic*, I, 147–150; *Dicționarul esențial.* ❒ Piru, *Istoria*, 520–521; Piru, *Istoria 2*, 331; Mircea Benea, F, XXXI, 1995, 4, 17–19; Gabriel Rusu, *Un senior al ficțiunii*, LCF, s. nouă, 1996, 35, 5; Dan Stanca, *Iarna lui ~*, LCF, s. nouă, 1997, 23, 4; Geo Vasile, *Blazonul banului de aur din ceasornic*, LCF, s. nouă, 1998, 21, 10; Dan Stanca, *Aristocratul câmpiei*, LCF, s. nouă, 1998, 21, 10; Farkas Jeno, *Fantasticul ca semn al literaturii* (i.), JL, s. nouă, IX, 1998, 21–24, 27; Mălăncioiu, *Cronica*, 44–47; Nicolae Bârna, *Cerneală și nisip*, F, XXXV, 1999, 9, 68–75; ⁂, *~. Bibliografie critică*, F, XXXV, 1999, 9, 88–89; Damian, *Aruncând mănușa*, 234–237; Oprea, Vlasie, *Literatura*, 94.

V.T.

BĂRBULESCU Romulus, George ANANIA, *Șarpele blând al infinitului*, Buc., Albatros, 1977, 226 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic.

◆ Constantin Cubleșan, *Literatura științifico-fantastică*, RL, X, 1977, 47, 11; Opriță, *Anticipația*, 150.

V.T.

BÂRLĂDEANU Victor, *Gheața de foc*, Buc., Albatros, 1977, 160 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Prin cercetări în domeniul temperaturilor înalte, se ajunge la „fasciculul de criotroni" – „gheața de foc", descoperire ce declanșează o succesiune de întâmplări palpitante.

◆ Constantin Cubleșan, *Literatură științifico-fantastică*, RL, X, 1977, 47, 11; Opriță, *Anticipația*, 174–176.

V.T.

BERCESCU Victor, *Un milion de lire*, Buc., E.M., 1977, 110 p. (Sfinx, 37). Roman polițist. Are ca subiect lupta împotriva traficanților de droguri.

V.T.

BREBAN Nicolae, *Bunavestire*, Iași, Junimea, 1977, 590 p. Cu o postf. a autorului. Fragmente: *În sfârșit, singură, în pădure, iarna!...*, ALL, 1974, 28–29; *Scrisorile logodnicilor*, ST, XXV, 1974, 9, 13–17; 44; *Concediu în ianuarie*, VTR, VII, 1977, 4, 12. Roman parabolă. Proză de idei, parțial simbolică, parțial realistă, ≈ poate fi analizat totodată ca mostră a „romanului total" (sau totalizator), maximalist, a cărui estetică este sincronă cu „dezghețul" ideologic al anilor '60-'70 și cu dobândirea autonomiei esteticului în literatură, odată cu depășirea perioadei dominate de doctrina realismului socialist. Considerat de unii critici capodopera lui ~, ≈ este atacat pentru inadecvare ideologică de însuși Ceaușescu, precum și de Titus Popovici, fost scriitor oficial al anilor '50, care înfierează furibund cartea într-o Plenară a CC al PCR. Traseul epic al protagonistului Traian Liviu Grobei, un modest merceolog din sudul Banatului, este dual, fracturat, aproape neverosimil în ordinea unei evoluții psihologice și a unei intrigi de altfel realiste. Există, pe de o parte, un „prim" Grobei, care aparent nu are prea multe în comun cu „al doilea" Grobei, dar ruptura tipologică se justifică prin aceea că personajul se află în căutarea propriei vocații existențiale. ~ teoretizează el însuși asupra importanței de a introduce o fisură, o breșă neașteptată în planul construcției romanului și a personajului central, tocmai această cotitură în plan naratologic fiind declanșatoare de imaginație epică. Iar

punctele majore de referință sunt, pentru ~, personajele dostoievskiene și cele ale lui Thomas Mann, ale căror psihologii abisale depășesc schematismele morale și rețetele caracterologice maniheiste. Existența monotonă a umilului comis voiajor din ≈ ia o turnură paradoxală, mai întâi, odată cu logodna sa cu seducătoarea Lelia-Haretina Crăiniceanu, pe care Grobei o cucerește, surprinzător, nu prin gesturi pasionale, ci prin stăpânire de sine și prin modul protocolar și ușor demodat de a o curta. Descoperind apoi, în arhiva familiei logodnicei sale, fotografia și fragmentele de jurnal ale unui unchi decedat al acesteia, Mihai Farca, Grobei își găsește în el noul „stăpân" spiritual. Retras la Vatra-Dornei, ca ucenic al „marelui apostol al Provinciei", Grobei își părăsește logodnica, pe Lelia, pentru a se dedica arhivării textelor rămase de la Farca. Fostul funcționar mediocru, caracterizat inițial prin tabieturi ridicole și printr-o apetență pentru kitsch (inclusiv în plan sentimental), devine acum profetul religiei profane a lui Farca. Grobei cel transfigurat are revelația că Farca ar fi fost un altfel de Mesia, propagatorul unui nou mit, cel al politicului, înțeles ca „putere asupra oamenilor vii". Prin ciudata sa metamorfoză interioară, o sinucidere psihică, în fond, Grobei dovedește că își poate cultiva o vocație căutși de puțin mediocră, modelându-și propriul destin conform acestei chemări care se exprimă prin și dincolo de el. Printr-un nietzschean *amor fati*, personajele (Grobei, Farca, Lelia chiar) dobândesc, dincolo de patina istorică (acțiunea se petrece în România anilor '50), un profil anistoric, de figuri arhetipale. Dar în ce constă „învățătura" fascinantului Farca? Maestrul lui Grobei trăise un continuu *hybris*, susținând masochismul spiritual, neîndurarea față de sine și față de ceilalți, sau chiar un anume radicalism și amoralism aristocratic, ca Zarathustra al lui Nietzsche: „Iată, deci, primele voastre *exerciții*: îndrăzneala în gândire, castitatea, respingerea prieteniei. [...] Odată învins viciul, pus la pământ, te poți întoarce la el; cu larghețe, cu nonșalanță. Aceasta a fost slăbiciunea creștinismului, a oricărei religii profunde, mari: absolutizarea viciului. Noi vom fi stăpânii lui, nu slugile sale, nici măcar dușmanii săi. Vai, ce vulgar, să ai dușmani!... Eu sunt singur pentru că doresc asta, pentru că am puterea asta". Construcția caracterologică hibridă, aproape implauzibilă, a lui Grobei a stârnit scepticismul unei părți a criticii, dar a fost apreciată ca inovatoare de alți comentatori, iar grobeianismul a ajuns să fie considerat simptomatic pentru o anume atitudine auctorială față cu propria ficțiune. În acest sens, declarând „Grobei c' est moi", ~ se autoflagelează în provincialul Grobei, dar se și proiectează în figura unui Grobei secund, care-și caută maestrul și este la rândul lui dornic să-și câștige prozeliți. Romanul uzează de strategii retorico-narative de natură să anticipeze unele procedee specific postmoderniste de mai târziu. Convenția epicii *bien écrite* este denunțată în câteva bucle retorice (auto)parodice, în care vocea auctorială înscenează atitudinea și vocea indignată a cititorului: „Ce se aude, ce se aude cu ăsta... cu Grobei?! De ce a dezertat de la căsnicia sa, pregătită cu atâta pedantă ambiție, aș zice, cu atâta răbdare și abnegație?! Lăsând, ca o cometă, o dâră de nenorociri în urmă, îngropând-o, cu cruzime, pe Lelia, în stima opiniei publice sau în furia opiniei publice, cum vreți. Ce fel de încredere poți să mai ai într-un om, într-un erou de roman care, în clipa când și-a atins scopul, dezertează, fuge, ca un schizofrenic, lăsând neterminată opera ambiției, perseverenței sale, punând în primejdie soliditatea întregii sale existențe, a stimei cunoștințelor și lectorilor săi?!". Criticul optzecist Radu G. Țeposu va sesiza, de altfel, maniera voit mistificatoare în care ~ își manevrează *la vedere* personajele, dezvăluindu-și propriile trucuri retorice și discursive: „Manipularea personajului este indiscutabil perversă, fiindcă autorul a renunțat să mai iluzioneze, preferând mistificarea fățișă". Intrat în scena propriei ficțiuni, personajul-narator își parodiază sau își mustră tandru atât personajul, pe Grobei („un mărunt smintit, probabil, un maniac ce n-a făcut rău nimănui", „o păpușă de lemn"), cât și autorul aparent omniscient, care se delectează să ia decizii arbitrare în legătură cu creaturile sale fictive: „…Ce fel de autor mai e și ăsta care ne pune să urmărim pe patru sute de pagini o istorie galantă, contemporană, ca tocmai când ne apropiem gâfâind de final să ni-l fure de sub ochi, să ne frustreze de final?" Acest dialogism al vocilor narative dă măsura unui discurs flexibil, multistratificat, în care coexistă mai multe registre stilistice și de poetică a romanului, în aparență divergente: estetismul și caracterul parabolic, aliate cu tematica maximalistă, universalistă a epicii neomoderniste a anilor '70, alături de prefigurări ludic-ironice ale artificiilor textuale optzeciste.

▼ Buc., Albatros, 1994; pref. de Nicolae Manolescu, Buc., Gramar, 1998; pref. de Nicolae Manolescu, Buc., Fundația Culturală Română, 1998. Fragment: ≈, în Ulici, *Nobel*, II, 535–546.

■ *L'Annonciation*, tr. de Dorina Radu și Marcel Péju, Paris, Flammarion, 1985.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1977.

◆ George Arion, FC, XXVI, 1977, 24, 8; Nicolae Manolescu, ≈, RL, X, 1977, 24, 9; C. Ungureanu, O, XXVIII, 1977, 26, 2; Dumitru Micu, *Când teza maculează creația*, CNT, 1977, 27, 10; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 28, 2; Gheorghe S. Suciu, TR, XXI, 1977, 29, 2; Liviu Leonte, CRC, XII, 1977, 30, 4; Val C., CL, 1977, 7, 6–7; Mircea Tomuș, T, VI, 1977, 7, 31; Anton

Cosma, *Social și subiectiv în proza lui ~*, VTR, VII, 1977, 9, 6; Pompiliu Marcea, *Un roman psihologic*, FC, XXVI, 1977, 42, 17; Marian Popa, *O carte cu semnificații morale*, FC, XXVI, 1977, 42, 17; Ov. S. Crohmălniceanu, *Riscul ambiguității programate*, FC, XXVI, 1977, 42, 17; Aurel Sasu, *Sensul mai larg al unei metafore*, ST, XXIX, 1978, 3, 17; Radu G. Țeposu, EX, X, 1978, 4, 4; Ioan Buduca, *Roman și istorie*, AFT, XIII, 1978, 8, 4; Maria-Luiza Cristescu, *Provincia hipertrofică*, VTR, X, 1980, 9, 4; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 201–204; Moraru, *Semnele*, 199–203; Tomuș, *Mișcarea*, 254–257; Elena Taflan, *Pe urmele lui Don Juan*, AST, XVII, 1982, 2, 5; Manolescu, *Arca*, III, 190–215; Țeposu, *Viața*, 166–172; George Arion, *Cu ~*, FC, XXXIII, 1984, 6, 13; 21; Emil Manu, *Un explorator al individualității umane*, CNT, 1984, 8, 10; Henri Zalis, *În afara stereotipiei*, CNT, 1984, 20, 10; Cornel Ungureanu, ≈ *– câteva note*, AFT, XVIII, 1984, 5, 5; Condurache, *Portret*, 26–30; Ștefănescu, *Dialog*, 42–43; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 427–434, 437–439, 466; Dimisianu, *Subiecte*, 103–104; Holban, *Profiluri*, 153–169; Rotaru, *O istorie*, III, 832–835; Cosma, *Romanul*, I, 227–230; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Nicolae Prelipceanu, Ștefan Agopian, „*Una din temele centrale ale literaturii mele este puterea*” (i.), LCF, s. nouă, 1990, 11, 8–9, 15; Cornel Regman, *Între tabele și expunere de motive*, F, XXVI, 1990, 5, 12; Constantin Hârlav, F, XXVI, 1990, 6, 15; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 46, 12; Florin Ardelean, *Manualul disidentului român*, F, XXVII, 1991, 1, 4–5; Dorin Serghie, ~: „*Oamenii periculoși sunt cei care se ascund, nu cei care se arată*” (i.), TR, 1991, 18, 3; Laura Pavel, ~: „*Rămân un partener al romanului*” (i.), EX, XXIII, 1991, 5, 6; Florin Sicoe, *„Bunavestire” sau nașterea mitului*, APS, II, 1991, 10–11–12, 9–10; Alexandru Laszlo, *Metamorfozele cuplului*, APS, II, 1991, 10–11–12, 10; Manolescu, *Arca 2*, III, 190–215; Cornel Regman, *Critica literară și dictatura cenzurii*, TMS, 1992, 7, 1, 7; Henri Zalis, *Zone de luat în considerare*, LCF, s. nouă, 1992, 38, 3; Constantin Coroiu, ~: „*Grobei n-a fost înțeles…*” (i.), ALA, IV, 1993, 170, 3; Laura Pavel, *Reflexul lateral*, APS, IV, 1993, 11–12, 24; Simion Bărbulescu, *Evoluția prozei lui ~ (II)*, AZ, s. IV, LXII, 1993, 382, 12; Lovinescu, *Unde scurte*, II, 231–234; Alex. Ștefănescu, ~, RL, XXVII, 1994, 4, 10–11; Ovidiu Pecican, *Stilul* ≈, TR, 1994, 5, 1, 5; Laura Pavel, *Romanul ca spectacol narcisiac*, TR, 1994, 5, 5; Mircea Iorgulescu, *Reauavestire sau triumful lui Grobei*, DIL, II, 1994, 77, 3; Dora Pavel, *Propun o toamnă ~. De vorbă cu scriitorul ~*, TR, 1994, 43, 3; Petraș, *Literatură*, 24–26; ~, *Confesiuni*, 178–187; ~: „*Eu cred că, puse în relație cu cele europene, valorile românești rezistă*” (i.), TMS, XXX, 1995, 2, 8–9; Laura Gherman, LTE, V, 1995, 12, 4; Paul Goma, *Confesiunile lui ~ sau delirul furios*, F, XXXI, 1995, 3, 41–45; Dora Pavel, ~: „*Pentru mine singura putere tentantă este puterea metaforei*” (i.), APS, VI, 1995, 3–4, 19; Octavian Soviany, APS, VI, 1995, 5–6–7, 34; Gheorghe Grigurcu, *Cum e apărat Marin Preda (II)*, F, XXXI, 1995, 9, 15–18; *Dicționarul scriitorilor*, I; ⁂, *Epistolar ~ – Eugen Simion*, CNT, VII, 1996, 18, 2; Buciu, *Breban*, 100–117, 170–172; Micu, *Scurtă storie*, III, 156–159; Simuț, *Confesiunile*, 77; Rhea Cristina, ~: „*Am fi fost, poate, mai puțin marginali în spiritul european dacă Eminescu ar fi trăit mai mult*” (i.), TMS, XXXII, 1997, 6, 2; Laura Pavel, *Oglinda bovarică a personajului*, VR, XCII, 1997, 7–8, 19–23; Cristina Tamaș, ~: „*Fiecare visează să scrie despre el însuși*” (i.), TMS, XXXII, 1997, 11, 3, 15; Breban, *Riscul*, 111–114; Isachi, Lazăr, *Anotimpurile*, II, 386–402; Pavel, *Antimemoriile*, 99–107; Gheorghe Perian, *Romanul cuceritorului*, DIB, III, 1998, 1, 11–16; Miruna Mureșan, *Editura Gramar și romanul românesc*, UC, VIII, 1998, 8, 6; *Dicționar analitic*, I, 105–108; Glodeanu, *Dimensiuni*, 82–86; Mușat, *Perspective*, 153; Ivăncescu, *111 romane*, 48–54; ~, *Răspuns criticilor mei*, CNT, IX, 1999, 2, 1–2; 3, 2; Ion Simuț, *Supracontrolul ideologic*, F, XXXV, 1999, 10, 34–36; Mariana Sipoș, *Mecanismele cenzurii post-editoriale*, F, XXXV, 1999, 10, 45–50; Mariana Sipoș, ~, *„Pentru ≈ ordonase chiar Ceaușescu o comise specială a Comitetului Central”* (i.), F, XXXV, 1999, 10, 51–57; Dan Culcer, *Jurnalul unui vulcanolog*, F, XXXV, 1999, 11–12, 12–25; Braga, *Zece*, 189–190; Cărtărescu, *Postmodernismul*, 331–334; Sălcudeanu, *Graffiti*, 154; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 12, 57, 114–120; Dumitru Țepeneag, *O epistolă rămasă într-un sertar*, F, XXXVI, 2000, 5, 47–49; Marian Victor Buciu, *Marele romancier și visul său estetic din dictatura de zi și noapte*, F, XXXVI, 2000, 5, 50–58; Ovidiu Pecican, ~: *Două dimensiuni europene* (i.), F, XXXVI, 2000, 5, 59–68; Nicolae Bârna, *„Animale bolnave” – o paradigmă a romanului brebanian*, F, XXXVI, 2000, 5, 70–77; Ovidiu Pecican, *„Amfitrionul” brebanian – eros divin și eros uman*, F, XXXVI, 2000, 5, 78–85; ~, *Nașterea epicului*, CNT, X, 2000, 39, 1–2; Dimisianu, *Lumea criticului*, 155; *Dicționar analitic 2*, 115–118; Goci, *Romane*, 338–344; Micu, *Literatura*, 266–267; Micu, *Istoria*, 510–511; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Francisca*, 1965.

L.Pv.

BUZATU Gheorghe, *Dihania asta nu există*, Buc., Cartea Românească, 1977, 410 p. Roman social. Cuprinde amintirile din anii de liceu ale unui judecător, Gheorghe Dinescu. Rememorarea este provocată de revederea unui coleg, Marcel Ivașcu, cu o biografie sinuoasă. ~ radiografiază viața școlară, dar și existența socială a unui oraș din nordul Maramureșului (Sighetul Marmației), în perioada 1945–1950. Evenimentele, chiar și cele erotice, sunt marcate de schimbările politice ale vremii.

◆ Laurențiu Ulici, *Elevul Dima, redivivus*, RL, X, 1977, 45, 10.

V.T.

BUZURA Augustin, *Orgolii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 408 p. Fragmente: *Mască de împrumut*, TR, IX, 1965, 25, 4–5; *Nobila nevoie de puritate*, RL, VI, 1973, 48, 18–20; *Masa de taină*, LCF, XVII, 1974, 8, 4–5; *Amurg solemn*, RL, VII, 1974, 14, 4–5; *Destăinuirile profesorului*, RL, VIII, 1975, 31, 14–15; *Convorbiri* (romanul e anunțat cu titlul *Umbra nopții*), VTR, VI, 1976, 1, 11; *Premiul*, LCF, XIX, 1976, 7, 4–5; *Întoarceri*

și fugă, RL, IX, 1976, 46, 14–15. Roman existențialist. Metoda este „confruntarea unor puncte de vedere" (Nicolae Manolescu), prin dialogul dintre profesorul doctor Ion Cristian și fiul său Andrei. Cel dintâi reprezintă o personalitate dominată de dorința de desăvârșire a muncii proprii, al doilea este reprezentantul frondei juvenile, care nu admite nimic din ceea ce societatea îi propune ca sentimente meschine sau ușoare. Tema dezbaterii devine astfel una asupra Adevărului, a raporturilor sale conflictuale cu Injustiția, cu Delațiunea. Însuși profesorul Cristian suferise în trecut de pe urma adevărului social-politic. Dar, orgolios, nu acceptase să se apere împotriva agresorilor săi. O parte însemnată a cărții e concepută în acest registru retrospectiv, acțiunea fiind plasată în vremea în care Cristian, judecat aspru de un oarecare Varlaam, nu putuse fi ajutat nici de prietenul Redman, care-i cunoștea nevinovăția. Prezentul este dominat de Andrei, cu atitudinile lui decise, violente. În permanență, conflictul spiritual este dublat de o pledoarie asupra moralei, ceea ce-l face pe Nicolae Manolescu să considere că, în ≈, „eticul subordonează psihologicul". Prin largile incursiuni în domeniul teoriei sociale și psihologice, ≈ poate fi considerat și un eseu asupra actualității.

▼ Cluj-Napoca, Dacia, 1985.

■ Fragmente: *Orgueils*, tr. de André Fleury, REVR, XXXII, 1978, 9, 6–75; 10, 7–91; *Samoljubje*, tr. de Katja Spurova, Murska Sobota, Pomurska zalozba, 1979; *Ansichten des Stolzes*, tr. de Dieter Fuhrmann, Buc., Kriterion, 1982.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei R.S.R. pe anul 1977.

◆ Nicolae Manolescu, *Romanul de moravuri*, RL, X, 1977, 19, 7; Liviu Petrescu, *Marginalii la o carte*, TR, XXI, 1977, 21, 3; Dumitru Micu, *Romanul destinului creator*, CNT, 1977, 22, 10; Șerban Cioculescu, FC, XXVI, 1977, 24, 9; Mircea Iorgulescu, *Problematică și construcție*, RL, X, 1977, 25, 5; Virgil Ardeleanu, ST, XXVIII, 1977, 6, 35; Zaharia Sângeorzan, *Romanul orgoliilor*, CRC, XII, 1977, 26, 4; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 29, 2; Ion Cristoiu, *Relația personaj–ceilalți*, AFT, XII, 1977, 7, 9; Ion Simuț, EX, IX, 1977, 6–7, 4; C. Ungureanu O, XXVIII, 1977, 39, 2; Mircea Tomuș, T, VI, 1977, 9, 41; Valentin Tașcu, F, XIII, 1977, 10, 3; Fănuș Băileșteanu, *Orgoliul demnității*, ST, XXVIII, 1977, 10, 14; 43; Mihai Dinu Gheorghiu, *Un roman eroi-comic*, DLG, VIII, 1977, 60, 9; Cristian Livescu, ≈, ATN, XIV, 1977, 4, 8; G. Dimisianu, *Dimensiunea etică*, RL, XI, 1978, 14, 4; Valeriu Cristea, *Un monolog al exigenței*, RL, XI, 1978, 14, 4–5; Eugen Simion, *Realismul social*, RL, XI, 1978, 14, 5; Mihai Dinu Gheorghiu, *Județ al romanelor*, CL, 1978, 9, 7; Ardeleanu, *Mențiuni*, 90–95; Dimisianu, *Opinii*, 112–116; Regman, *Explorări*, 251–257; Doina Uricariu, *Istoria unei epoci*, LCF, XXII, 1979, 45, 2; Iorgulescu, *Firescul*, 190–194; Mihai Rădulescu, *Reacția neașteptată*, RL, XIII, 1980, 23, 8; Băileșteanu, *Refracții*, 215–220; Culcer, *Serii*, 161–167; Moraru, *Semnele*, 188–190; Piru, *Istoria*, 522–523; Tomuș, *Mișcarea*, 262–265; Gabriel Dimisianu, *Le réalisme psychologique d' ~*, CREL, 1982, 4, 84–94; Gorcea, *Structură*, 204–205; Livescu, *Scene*, 190–193; Simuț, *Diferența*, 167–170; Gheorghiu, *Reflexe*, 31–33; Lăzărescu, *Romanul*, 267–271; Mircea Bențea, *~: nostalgia și exaltarea romanului*, TR, XXVIII, 1984, 22, 8; Irina Petraș, T, XIII, 1984, 5, 35; Nicolae Iuga, *Fenomenologia eticului în romanul anilor '70*, ST, XXXV, 1984, 6, 4; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Cristea, *Modestie*, 190–194; Odangiu, *Romanul*, 106, 111–114; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 510–511; Gheorghe Glodeanu, *Romanul ca „diagnosticare"*, ST, XXXVII, 10, 35; Holban, *Profiluri*, 125–126; Rotaru, *O istorie*, III, 859–862; Ruxandra Cesereanu, *Însemnări pentru romanul actual*, ST, XCIV, 1988, 2, 14; Marian Papahagi, *Obsesia eticului*, TR, XXXII, 1988, 38, 4; Argentina Firuță, *Istorie și istorisiri*, F, XXIV, 1988, 9, 6; Irina Petraș, *O proză a dreptei cumpene*, ST, XXXIX, 1988, 9, 18; Cosma, *Romanul*, I, 144–145; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, AFT, I, 1990, 1, 2; Nicolae Țone, *~: „Trăim un moment al politicii, al gazetăriei, al conștiințelor"* (i.), TNLS, II, 1990, 9, 3; Nicolae Baltă, *Refugiile unui analist*, LCF, s. nouă, 1990, 25, 12; Steinhardt, *Monologul*, 23; Lovinescu, *Unde scurte*, II, 238–240; Camelia Feșteanu, TMS, XXIX, 1994, 3, 10; Ruxandra Cesereanu, *Romanul obsedantului deceniu între disidență și impostură*, ST, XLV, 1994, 10–11, 11; Munteanu, *Jurnal*, V, 223–224; Piru, *Istoria 2*, 332; *Dicționarul scriitorilor*, I; Gheorghe Glodeanu, *Romanul ca investigare a adevărului*, TR, 1996, 51–52, 5–6; Micu, *Scurtă istorie*, III, 168–170; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8, 13; Alex. Ștefănescu, *~ (II)*, RL, XXXI, 1998, 39, 14–15; Simion, *Scriitori 2*, IV, 130–135; Cesereanu, *Călătorie*, 239–240; Glodeanu, *Dimensiuni*, 67–81; Micu, *Literatura*, 268–269: Micu, *Istoria*, 516; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Absenții*, 1970.

V.T.

CABA Olga, *Cumpăna din cetate*, Buc., Cartea Românească, 1977, 290 p. Roman social. Tânăra Lia Matei, studentă la un colegiu englez, pătrunde în înalta societate. Un profesor, Claude Andrews, se îndrăgostește de ea. Lia Matei nu se poate însă adapta modului de viață străin, și, în consecință, îi refuză cererea în căsătorie, revenind în România. Nici polemic, nici satiric, ≈ pledează pentru întoarcerea acasă, indiferent de calitățile reale ale mediului de adopție.

◆ Ion Maxim, O, XXIX, 1978, 1, 2; Cosma, *Romanul*, I, 247; ⁂, *Cu ~*, F, XXV, 1989, 4, 11; Liana Cozea, *~, Între poezie și adevăr*, F, XXVIII, 1992, 12, 15; Ion Negoițescu, F, XXIX, 1993, 1, 9; Negoițescu, *Scriitori*, 68–71; Eliza Bâldea, *„Colaborarea cu revista Excelsior este o plăcere neașteptată pentru mine"* (i. cu ~), ESR, VI, 1997, 47–49. ❐ Micu, *Scurtă istorie*, III, 359.

V.T.

CACOVEANU Viorel, *Cu moartea între patru ochi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 294 p. (Scorpionul). Roman polițist.

V.T.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Câmpul cu maci*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 200 p. Fragment: ≈, TR, XX, 1976, 12, 3. Roman istoric. Se inspiră din Războiul de Independență. În centrul acțiunii stau ostașii de rând, cu problemele lor de viață.

◆ Mircea Moga, CNT, 1977, 25, 10; Eugen Măicăneanu, *Un roman despre Independență*, R, XIV, 1977, 9, 5; Emil Manu, TR, XXI, 1977, 47, 3; Firan, *Profiluri*, 135–136.

V.T.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Merii sălbatici primăvara*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977, 152 p. Fragmente: *Există undeva tinerețea*, VTR, IV, 1974, 8, 12–13; *Unde visează apele fluviului*, TR, XIX, 1975, 27, 8. Roman social. Se inspiră din viața unui șantier, localizat la Porțile de Fier. „Aduce un elogiu luminii create de om și omului văzut în această lumină, un elogiu vieții și oamenilor simpli, construcției societății noastre de azi" (D.R. Popescu).

◆ Nicolae Oprea, *Un roman despre actualitate*, TR, XXII, 1978, 30, 3; Marius Tupan, CNT, 1978, 39, 10; Gelu Negrea, R, XV, 1978, 10, 2.

V.T.

CARPEN N.D., *Nimeni nu rămâne singur*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977, 306 p. Roman social. Tânărul învățător Virgil Urcan, dintr-un sat din Oltenia, este eroul unor întâmplări spectaculoase. Își salvează de la moarte un văr, care fusese atacat de Tărăbăgel, un gestionar, dușman al regimului (timpul acțiunii aparține perioadei colectivizării agriculturii). Tărăbăgel este închis, Virgil se îndrăgostește de Olimpia, soția „criminalului", faptul declanșând o lungă poveste de dragoste, încheiată cu moartea neașteptată a femeii. Urcan ajunge asistent universitar în București, umblă prin străinătate, dar, brusc, în final, revine la prima lui iubită și la copilul făcut cu ea. Efectele epice se bazează pe schimbări senzaționale de destin și pe coloritul vieții locale.

◆ Al. Piru, *Un roman despre viață*, LCF, XXI, 1978, 1, 2; Mirela Roznoveanu, RL, XI, 1978, 8, 11; Ovidiu Ghidirmic, CL, 1979, 3, 12; Piru, *Debuturi*, 103–105.

V.T.

CÂMPEANU Titi George, *Sub coroană*, Buc., Cartea Românească, 1977, 204 p. Roman sentimental. Ligia Bruss, o tânără de 16–17 ani, se îndrăgostește de Jo Hauss, ins oscilant și flușturatic. Iubirea rămâne neconsolată. În linii mari, experiența nereușită a tinerei contribuie la formarea ei spirituală.

◆ Sultana Craia, *Despre o anume lege a fericirii*, LCF, XX, 1977, 40, 2; Ulici, *Literatura*, 424.

V.T.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, I, Buc., Eminescu, 1977, 322 p. Fragmente: *Dimineață de Anul nou*, RL, VI, 1973, 42, 16–17; *Fragment de istorii*, CRC, VIII, 1973, 46, 8–9; 13; ≈, CL, 1973, 23, 6; *În pețit*, LCF, XVII, 1974, 2, 4; *Nuntă '26*, O, XXVII, 1976, 44, 5; *Întoarcerea*, TR, XX, 1976, 47, 5; *Vizită '26*, CL, 1976, 11, 8–9; *În preajma nunții*, LCF, XIX, 1976, 50, 7; II, Buc., Cartea Românească, 1978, 334 p.; III, Buc., Eminescu, 1981, 340 p. Fragmente: *Vedenia*, TR, XXIII, 1979, 15, 5; *Ultima temelie*, R, XVI, 1979, 4, 8–9; *La capăt, în iulie*, RL, XII, 1979, 20, 14–15; *Ploile de altădată*, R, XVII, 1980, 5, 8–9; *Casă vuind*, CL, 1980, 7, 8; *Caseta cu bijuterii*, RL, XIII, 1980, 38, 14–15; *Pictorul și modelul său*, T, IX, 1980, 11, 16–21; *Dine Marchitanu*, CNT, 1981, 12, 8; IV, Buc., Cartea Românească, 1983, 376 p.; V, Buc., Eminescu, 1986, 294 p. Fragmente: *Îngeri, ghirlande, atlași*, RL, XVIII, 1985, 42, 14–15; *Casa risipitorului*, TR, XXX, 1986, 9, 5; *Peisaje*, RL, XIX, 1986, 38, 14–15. Roman de familie. Considerat de critică fie roman „esențial artistic" (N. Manolescu), fie roman „tradiționalist" (V. Ardeleanu), fie „o Saga" (L. Ulici), fie roman „bengenscian" (Al. Protopopescu), ≈ este o carte care proclamă întâietatea teoriei asupra romanului, declarând povestirea (istoria) drept personaj, definind concretul, biograficul, elementul istoric și social drept pretexte ale eseului, ale meditației. Primele patru volume conțin câte trei „istorii" în centrul cărora se află membrii familiei Palada și cei apropiați lor, rude, precum familia Dudescu, sau cunoscuți, precum Leon Pascal. Ultimul volum urmărește cu precădere traseul destinal al lui Gheorghe Palada. O noapte a Anului Nou, o nuntă de mahala bucureșteană, un cumul de scene din viața inginerului Gheorghe Palada, toate la un loc nu realizează un fir epic continuu, dar redau o atmosferă unitară, spiritul unei societăți cu specific balcanic. Nu întâmplător, deci, ≈ a fost asociat scrierilor aparținând unor mari analiști ai mediilor sociale bucureștene: Hortensia Papadat-Bengescu, Mateiu Caragiale, G.M. Zamfirescu, G. Călinescu, I. Marin Sadoveanu. „≈ este o carte imaginată pe firele unei ample figurații, de-a lungul unei perioade de timp cuprinzând anii interbelici și două, trei decade din vremea noastră" (V. Ardeleanu). „Cum nu e moral, romanul lui ~ nu e nici psihologic în sens strict, ci esențial artistic, la fel cu *Craii...*, de exemplu" (N. Manolescu).

▼ I–III, Buc., Vitruviu, 1999.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1977; Premiul „Ion Creangă" al Academiei R.S.R. pe anul 1983.

◆ Liviu Petrescu, *Sub semnul prefacerii*, TR, XXI, 1977, 10, 3; Nicolae Manolescu, *Proză de artist*, RL, X, 1977, 12, 9; Virgil Ardeleanu, ST, XXVIII, 1977, 3, 40; Costin Tuchilă, ≈, AFT, XII, 1977, 4, 9; Val Condurache, CL, 1977, 5, 6–7; Ion Simuț, EX, IX, 1977, 5, 4; Manuela Tănăsescu, FC, XXVI, 1977, 27, 17; Eugen Negrici, R, XIV, 1977, 8, 7; 14; Dan Cristea, LCF, XX, 1977, 41, 2; P. Constantin, *Ipostazele unui prozator*, CRC, XII, 1977, 45, 4; Vasile Chifor, ≈, T, VI, 1977, 11, 41–42; Nicolae Manolescu, ≈, RL, XI, 1978, 14, 9; Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 17, 17; Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XXI, 1978, 17, 2; Eugen Negrici, R, XV, 1978, 4, 7; Emil Manu, SPM, 1978, 388, 2; Costin Tuchilă, ≈, AFT, XIII, 1978, 5, 9; Laurențiu Ulici, *Palada-Saga*, CNT, 1978, 27, 10; Paul Georgescu, *Istoria la plural*, RL, XI, 1978, 29, 4; Dan Culcer, ~, VTR, VIII, 1978, 8, 2; Cristian Livescu, ATN, XV, 1978, 3, 7; Mihai Dragolea, *Epica motivelor ce se multiplică*, EX, X, 1978, 8–9, 9; Al. Protopopescu, *~ – un „bengescian?*, VR, XXXI, 1978, 9, 42–44; Liviu Leonte, ≈ *lui* ~, CRC, XIII, 1978, 44, 4; Ion Marcoș, *Un roman de analiză*, ST, XXIX, 1978, 11, 18; Virgil Ardeleanu, ST, XXIX, 1978, 12, 34–35; Ardeleanu, *Mențiuni*, 132–136; Nicolae Iliescu, *Examenul lucid al istoriei*, AFT, XIV, 1979, 1, 4; Voicu Bugariu, *Istoriile poetice*, LCF, XXIII, 1980, 35, 1–2; Cristea, *Faptul*, 255–259; Anton Cosma, *Fețele prezentului în roman*, RL, XIV, 1981, 2, 8; Nicolae Manolescu, *O artă a contrastelor*, RL, XIV, 1981, 33, 9; Al. Dobrescu, CL, 1981, 9, 4; Elena Tacciu, *Strategia naratorului*, ST, XXXII, 1981, 10, 28–29; Vasile Chifor, *Romanul unor „istorii"*, T, X, 1981, 10, 35–36; Paul Dugneanu, LCF, XXIV, 1981, 48, 2; Virgil Podoabă, F, XVII, 1981, 12, 3; 11; Bugariu, *Analogon*, 151–154; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 275–280; Moraru, *Semnele*, 195–199; Culcer, *Serii*, 194–204; Paul Georgescu, *Numărătoarea a mare*, RL, XV, 1982, 2, 4; Ion Vlad, *„Istoriile" ca parabole ale existenței*, TR, XXVI, 1982, 4, 2; Petru M. Haș, AST, XXVII, 1982, 1, 7; Laurențiu Ulici, *Marea numărătoare*, CNT, 1982, 7, 2; Vasile Marian, *Două lecturi*, R, 1982, 3, 4; Ștefan Borbély, VTR, XII, 1982, 4, 4; Narcis Zărnescu, *Labirintul operei istorice*, VR, LXXVII, 1982, 4, 85–86; Vasile Marian, R, 1982, 15, 4; Gorcea, *Structură*, 146–147; Livescu, *Scene*, 186–189; Simuț, *Diferența*, 149–152; Grigore Smeu, *Libertatea istorisirii*, RL, XVI, 1983, 19, 4; Ioan Holban, *Viața în registru temperat*, CRC, XVIII, 1983, 44, 4; Nicolae Manolescu, *Învingători și învinși*, RL, XVI, 1983, 44, 9; Val Condurache, *Cum se scrie istoria*, CL, LXXXIX, 1983, 12, 4; Ion Vlad, *Construcție epică și discurs analitic*, ST, XXXIV, 1983, 12, 33; Condurache, *Fantezii*, 18–22; Manolescu, *Arca*, III, 131; Ulici, *Confort Procust*, 129–132; Vlad, *Lectura*, 140–148; Florin Mugur, FC, XXXIII, 1984, 1, 22; Paul Dugneanu, LCF, XXVII, 1984, 2, 2; 4, 6; Grigore Smeu, *Dramele înțelepciunii*, R, 184, 1, 13; A.I. Brumaru, *Istorii despre un învins*, AST, XVIII, 1984, 1, 6; Virgil Podoabă, F, XX, 1984, 2, 3; Mircea Tomuș, T, XIII, 1984, 3, 14; Gabriel Rusu, *Romancierul ca instanță morală*, TMS, XIX, 1984, 3, 7; Geo Constantinescu, EX, XVI, 1984, 7–8, 19; Condurache, *Portret*, 200–203; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 88; Nicolae Manolescu, *Coborâre în infern*, RL, XX, 1987, 14, 9; Ion Vlad, *Sub semnul tragicului*, TR, XXXI, 1987, 16, 5; Cornel Ungureanu, *Schimbarea semnului*, O, XXXVIII, 1987, 17, 2; Val Condurache, *Două revizuiri*, CL, XCIII, 1987, 5, 12; Grigore Smeu, *Invulnerabila slăbiciune*, R, 1987, 6, 6; Gabriel Rusu, *Fundamental și afectuos*, TMS, XXII, 1987, 6, 7; Ion Bogdan Lefter, *Paralelisme, ermetisme*, TMS, XXII, 1987, 6, 7; Vladimir Bălănică, *Omul de pe culoar*, TMS, XXII, 1987, 6, 7; Ioan Holban, *Theseus fără Ariadne*, TMS, XXII, 1987, 6, 7; Ioan Neacșu, ATN, XXIV, 1987, 9, 5; 15; Ion Bogdan Lefter, *Câteva zile din viața lui Gheorghe Palade*, AST, XXI, 1987, 10, 6–7; Radu G. Țeposu, TRR, XVI, 1987, 353, 8; Laurențiu Ulici, *Un cuplu de criterii*, F, XXVI, 1990, 1, 14; ~, ≈ *VI – Addenda*, LCF, s. nouă, 1990, 2, 10; Anton Cosma, *Scriitorul și emblemele lumii*, VTR, XX, 1990, 5, 22; Manolescu, *Arca 2*, III, 131; Vlad, *Lectura prozei*, 188–198; Dugneanu, *Forme*, 18–28; Cornel Moraru, VTR, XXIV, 1994, 8, 4; Simuț, *Incursiuni*, 168–170; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 341–342; Micu, *Scurtă istorie*, III, 276–378; Corin Braga, *~ și plăcerea istorisirii*, ST, XLIX, 1998, 9, 18–19, 35; Cosma, *Romanul*, II, 96–98; *Dicționar analitic*, II, 195–199; Eugen Negrici, *Destinul unui prozator*, RL, XXXIII, 2000, 18, 12–13; Micu, *Istoria*, 626–627; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Martorii*, 1968.

C.R.B.

CIOBANU Radu, *Ultima vacanță*, Buc., Albatros, 1977, 158 p. Fragmente: *În numele acestui trecut*, O, XXVIII, 1977, 25, 5; *Istoria aceasta ciudată*, T, VI, 1977, 9, 25–27. Roman social. Dezbate problema dreptului oamenilor de a decide asupra propriei vieți. Doi tineri, Patricia și Sergiu, se iubesc, reușind să depășească obstacolul ridicat între ei de dușmănia familiilor lor. Confesiunea mamei fetei asupra ticăloșiilor comise de tatăl băiatului constituie un prilej de analiză social-politică a perioadei de abuzuri (anii '60).

◆ I.D. Teodorescu, O, XXVIII, 1977, 46, 2; Const. Vernescu, CL, 1977, 12, 16; Mircea Moț, ST, XXIX, 1978, 2, 54; Vasile Chifor, *Dezbatere și analiză*, T, VII, 1978, 2, 36. ❒ V. și *Crepuscul*, 1971.

V.T.

CONSTANTIN Titu, *Scrisori de vacanță*, Buc., Cartea Românească, 1977, 194 p. Roman epistolar. Tânărul Augustin Polihron, aflat într-un sanatoriu TBC, provoacă grave procese de conștiință tatălui adoptiv, Iuliu Polihron, în legătură cu amestecul avut în uciderea unui evreu, în timpul războiului. Scrisorile, datate 1952, reconstituie atât atmosfera acelui timp, cât și viața de sanatoriu. Dintr-o prefață aflăm că însuși „acuzatul" a pus în circulație misivele incriminatorii, ca un fel de recunoaștere tardivă a vinei. Epic, cartea se susține prin ritmul progresiv al investigației, prin tristețea descrierilor din mediul de spital.

◆ Ion Jurăscu, RL, XI, 1978, 39, 10.

V.T.

❍ **COPĂCIANU Emanoil,** *Masa comisului Barbu*, fragment de roman, O, XXVIII, 1977, 11, 5.

V.T.

CORBUL Vintilă, *Căderea Constantinopolului*, II, v. *Căderea Constantinopolului*, I, 1976.

V.T.

COZMA George Florin, *Pajiștea cu statui*, Buc., E.M., 1977, 168 p. Roman social. Se inspiră din viața tinerilor ofițeri. Biografia sublocotenentului Victor Ioan este urmărită începând cu anul 1945. Din epoca eroică a războiului se ajunge treptat într-un teritoriu liric, în care își află loc poezia vieții, iubirea, relațiile sentimentale.

◆ Ioan Adam, *Vârstele eroismului*, T, VI, 1977, 12, 31.

V.T.

CRÂNGULEANU Ion, *Viitorul vine din toate părțile*, Buc., Ion Creangă, 1977, 308 p. Roman pentru copii și tineret. Este conceput ca un reportaj, realizat din perspectiva unui elev din clasa a VI-a. Obiectivul acțiunii este cunoașterea țării: Delta, bazinul Motrului, Orșova etc. Pur caracter educativ.

V.T.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Roman din dragoste. (Povești de adormit copiii)*, Buc., Albatros, 1977, 158 p. Roman pentru copii și tineret. Este conceput ca un basm modern. Deși e adresat copiilor, prin ingeniozitate și fantezie corespunde și gustului celor maturi.

◆ Valeriu Cristea, RL, XI, 1978, 10, 10. ❐ V. și *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968.

V.T.

DAN Ioan, *Cavalerii Ordinului Basarab*, Buc., Eminescu, 1977, 448 p. (Clepsidra). Roman istoric. Este reconstituit, cu mijloace literare, dar pe baza puținelor documente cunoscute, anul 1388, al treilea al domniei lui Mircea cel Bătrân. ~ imprimă și de această dată caracter de aventură evenimentelor. Umorul este, de asemenea, prezent.

◆ Aristide Popescu, O, XXVIII, 1977, 45, 3; Mircea Constantinescu, RL, X, 1977, 46, 11; Paul Dugneanu, *Roman istorico-umoristic*, LCF, XX, 1977, 52, 3; Bărbulescu, *Ocrotiți*, 39.

V.T.

DAVIDOVICI Doru, *Intrarea actorilor*, Buc., E.M., 1977, 190 p. Roman sentimental. Povestitorul, Doru, relatează evoluția sentimentului său de iubire pentru Lena, elevă la coregrafie, apoi studentă la I.A.T.C. Elev sârguincios la o școală militară de aviație, Doru împletește dragostea pentru ființa iubită cu pasiunea pentru zbor.

▼ Buc., Labirint, 1991.

V.T.

DAVIDOVICI Doru, *Zeița de oricalc*, Buc., Albatros, 1977, 225 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic.

▼ Buc., Litera, 1994.

D.G.B.

DIACONESCU Mihail, *Adevărul retorului Lucaci*, Buc., Eminescu, 1977, 430 p. Fragment: ≈, LCF, XIX, 1976, 16, 5. Roman istoric. În Moldova, în timpul domniilor lui Iancu-Vodă Sasu și Petru-Vodă Șchiopu, pe fundalul conflictelor pentru scaun, autorul plasează dialogul simbolic dintre retorul Silvian Lucaci și zugravul Pârvu (Mutu). Ficțiunea completează istoria, iar spiritul cultural o nuanțează.

◆ Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 3, 17; Sorin Titel, *Un roman istoric*, RL, XI, 1978, 7, 10; Ovidiu Râureanu, *Insolitul istoric și structurile sale literare în* ≈, ARG, XIII, 1978, 2, 10; Mirela Roznoveanu, *Adevărul romanului istoric*, LCF, XXI, 1978, 9, 2; Vasile Netea, *Un roman istoric*, SCT, XXXIV, 1978, 8939, 2; Florin Faifer, *Istorie și roman*, CRC, XIII, 1978, 16, 4; Virgil Cândea, *Chipul interior al trecutului*, LCF, XXI, 1978, 18, 1; 7; Ioan Adam, ≈, CNT, 1978, 47, 10; Marian Odangiu, O, XXX, 1979, 4, 8; Ion Lungu, *Romanele istorice ale lui* ~, ST, XXXII, 1981, 5, 44; Bugariu, *Analogon*, 166–167; Odangiu, *Romanul*, 32–34; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 810–819. ❐ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

V.T.

❍ **DIMA Valentina,** *Orele clasei*, fragment din romanul *În căutarea Penelopei*, O, XXVII, 1977, 32, 4. În 1978 titlul romanului proiectat e folosit pentru un volum de proze scurte.

V.T.

DUDA Virgil, *Cora. Istoria unei iubiri naive*, Buc., Eminescu, 1977, 430 p. (Romanul de dragoste, 142). Fragment: *A uita ceva foarte firesc*, VTR, VI, 1976, 5, 11–12. Roman sentimental. Cora, studentă, și Bujor Niculescu, inginer, trăiesc o poveste de iubire ce nu se va putea consolida. Autorul profită de mediile diferite în care se mișcă cei doi protagoniști pentru a le descrie: de o parte viața studențească, de alta cadrul uzinei în care lucrează Bujor. Eșecul iubirii lor are cauze multiple.

◆ Dana Dumitriu, *Un roman de dragoste*, RL, XI, 1978, 9, 11; Ioan Buduca, *Sentimentul personajelor*, AFT, XIII, 1978, 3, 10; Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 14, 17; Mihai Dinu Gheorghiu, CRC, XIII, 1978, 25, 4; Paul Georgescu, *Analiza pasiunii*, CNT, 1978, 26, 10; Mirela Roznoveanu, *Roman de*

dragoste?, VR, XXXI, 1978, 6, 66–67; Georgescu, *Volume*, 42–45; Norman Manea, *Obiectivismul ironic al epicii*, TR, XXIII, 1979, 5, 3; C. Valentin, CL, 1979, 7, 14. ❒ V. și *Catedrala*, 1969.

V.T.

DUMITRESCU Lucian, *Valea sângelui*, Buc., E.M., 1977, 228 p. Roman istoric. Festivist, textul este prilejuit de împlinirea unui secol de la declanșarea Războiului de Independență. Este reconstituită atmosfera de entuziasm și sacrificiu a timpului, în centrul acțiunii stând personaje reale: doctorul Davila, generalul Cernat, pictorul Nicolae Grigorescu. Textul este însoțit de câteva desene de pe front ale acestuia din urmă.

◆ Sorin Titel, RL, XI, 1978, 14, 10; I.D. Teodorescu, O, XXIX, 1978, 19, 2; Sultana Craia, *Crochiuri*, LCF, XXI, 1978, 22, 2.

V.T.

DUMITRIU Dana, *Duminica mironosițelor*, Buc., Cartea Românească, 1977, 318 p. Fragmente: *Casa pictorului*, RL, III, 1970, 52, 18–19; *Unde fugim de-acasă*, VTR, II, 1972, 10, 14–15; *Furtună de toamnă*, CL, 1973, 12, 6–7; *Întâlnirea*, CL, 1974, 10, 8–9; *Bănuiala*, CL, 1975, 9, 8; *Despărțirea*, RL, VIII, 1975, 39, 14–15. Roman psihologic. Plecând de la urmărirea unei crime, autoarea ajunge să realizeze un cadru confesiv de o gravitate mai puternică decât aceea presupusă de elucidarea unui delict. George Anghel Stănescu, maior de Miliție, reușește să descopere pe realii asasini ai lui Alex Iatan numai obligând-o pe soția acestuia, Dora, personaj de o mare complexitate, să mărturisească conflictele profunde ce dominau viața lor de familie. Astfel se dovedește că, în momentul crimei, Alex se afla de fapt în pragul sinuciderii, asasinii substituindu-se mâinii destinului. Din acest motiv, Dora i-a și tăinuit. În plus, criminalii încercaseră s-o violeze, ceea ce îi provocase, alături de scârbă, un complex de pudoare. Demersul epic subliniază caracterul complex al motivațiilor psihologice, prin complicări gradate de registru, nararea de tip polițist cedând progresiv locul unei minuțioase investigații, de extremă luciditate, a faptului de viață.

◆ Paul Georgescu, *Cele trei Parce*, RL, XI, 1978, 12, 9; Ion Maxim, O, XXIX, 1978, 13, 2; Vladimir-Paul Dumbravă, *Epic și analitic în roman*, LCF, XXI, 1978, 18, 2; George Arion, FC, XXVII, 1978, 19, 17; Alex. Ștefănescu, *Enigma Dorei Iatan*, VR, XXXI, 1978, 5, 76–77; Cornel Ungureanu, *Un roman al luciditații sclipitoare*, T, VII, 1978, 6, 60–61; Valeriu Cristea, *Curiozitatea romancierului*, RL, XI, 1978, 28, 8; Val Condurache, CL, 1978, 8, 7; Mircea Scarlat, ATN, XV, 1978, 3, 6; Anton Cosma, ≈, VTR, VIII, 1978, 9, 2; Valentin Tașcu, *Transformarea anchetei în analiză*, ST, XXX, 1979, 4, 29; Georgescu, *Volume*, 83–87; Condurache, *Portret*, 151; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 868–869; Holban, *Profiluri*, 280–282; Cosma, *Romanul*, I, 235–236; Simion, *Scriitori*, IV, 248–250.

V.T.

ELVIN B., *Prin ce se deosebește această noapte?*, Buc., Eminescu, 1977, 288 p. Roman psihologic. Moartea doctorului Pavel Roman provoacă, dincolo de tristețea firească, multiple procese de conștiință anturajului său (prieteni, rude, colegi de serviciu etc.). Un prim rezultat este definirea personajului decedat din mai multe unghiuri de observație. Un altul este definirea, în parte, a fiecărui observator. La intersecția planurilor apar conturate familia, colectivitatea. Trecutul, cu bucuriile, dar și cu nedreptățile sale, este evocat la un loc cu prezentul, chiar cu viitorul. Numele lui Roman devine astfel un nucleu iradiant, punctul de plecare al unei panorame sociale. Astfel că, deși nu are o acțiune ferm conturată, ≈ propune și susține un epos contemporan ilustrativ.

◆ Paul Georgescu, *Discreția patosului*, RL, X, 1977, 37, 10; Radu Petrescu, ≈, VR, XXX, 1977, 11, 66–67; Victor Atanasiu, *Amănunt și viziune în roman*, LCF, XXI, 1978, 13, 2; Georgescu, *Volume*, 88–91. ❒ V. și *După o lungă și grea suferință*, 1973.

V.T.

FAY Ștefan J., *La cina din nouă sute șapte*, Buc., Albatros, 1977, 342 p. Roman-document. Construită în exclusivitate pe date verificabile, cu documente, cu o bibliografie științifică, scrierea lui ~ despre anul 1907 depășește nivelul unei cărți de istorie, trecând în teritoriul literaturii. Tehnica detaliului și dialogurile dau partea de ficțiune, situație ce nu împiedică însă punerea în valoare a documentelor.

V.T.

FELIX Radu, *Septembrie*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977, 208 p. Fragment: *Repartizarea*, O, XXVI, 1975, 11, 5. Roman social. Tânărul inginer Radu Teglaș își croiește drum în viață înfrânându-și iubirea juvenilă pentru Maria, prin hotărârea de a trăi alături de doctorița Irina Monu. Viața îi dovedește buna alegere. Maria nu reușește să închege o căsnicie cu Adrian. În continuare, existența lui Teglaș se supune comandamentelor sociale, ia forma muncii de răspundere într-un mare combinat din Arad. Anul inundațiilor oferă un cadru de verificare a trăiniciei sentimentelor celor doi tineri intelectuali.

◆ Ovidiu Ghidirmic, R, XIV, 1977, 11, 6.

V.T.

FILIP Traian, *Calypso*, Buc., Albatros, 1977, 336 p. Roman autobiografic. Autorul sugerează, în mod literar,

desigur, că romanul ≈ ar fi o scriere terminată în 1948, pe când era adolescent, revăzută după un sfert de veac. Jurnalul lui Petru conține, într-adevăr, întâmplări, fapte, gânduri, sentimente din primii ani de după război. Locul acțiunii este Suceava. Autorul jurnalului, elev, își împărtășește cele dintâi sentimente, primele contacte cu viața socială, începuturile literare. Cartea devine astfel un roman al inițierii în viață, semnificativ prin modelul pe care-l poate oferi.

◆ Emil Manu, SPM, 1977, 358, 3. ❒ V. și *Amar*, 1963.

V.T.

FULGA Laurențiu, *Fascinația*, Buc., Eminescu, 1977, 470 p. Fragment: *Despre o trestie visătoare*, RL, IX, 1976, 45, 14–15. Roman parabolă. Urmează modelul realismului magic. Din această perspectivă, redactarea epică, atâta câtă există, e filtrată prin imaginație, fantezie, reinterpretată până la transformarea ei în simbol, în alegorie. Aparent, trama se rezumă la rechizitoriul unei crime comise spre sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial. Învățătorul Luchian este ucis mișelește de un camarad, deoarece a fost surprins de acesta în timp ce încerca să se automutileze. La înmormântare, Maria, soția lui Luchian (un fel de Vitoria Lipan), încearcă identificarea asasinului. Deși Timotei se declară autor al crimei, fiind de față și la înhumare, Maria nu-l crede. Bănuielile cad asupra maiorului Vernescu, dar neexistând probe concrete, acuzația ia forme paradoxale: vis, moarte alegorică, contact parapsihologic, halucinație. Elementele reale se constituie astfel din irealități succesive. Vernescu moare „de spaimă", Luchian învie, Maria moare și coboară în Infern etc. Purificarea, redempțiunea prin moarte sunt cele mai frecvente. În această lume de la granița dintre Viață și Neființă se întâlnesc personaje de vis, cu funcții simbolice, justițiare: Omul-Pasăre, Zugravul de măști, Doamna în roșu ș.a. Finalul reunește, într-o celulă, de asemenea simbolică, pe toți protagoniștii „fascinației". O „cheie" a cărții sale o oferă chiar ~, într-un motto propriu: „Fascinația iubirii/ a visului/ a justiției/ și a libertății/ toate subordonate aceluiași adevăr/ inefabil/ pe care omul nu-l descoperă decât în sine/ mereu neadormit/ ceea ce poate să însemne/ și salvarea/ dar și nefericirea noastră!" Declarația trădează și clara înclinație spre lirism a autorului.

■ *Fascinace*, tr. de Jiri Našinec, Praga, Odeon, 1985.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1977.

◆ Mircea Zaciu, *Fascinația romanului*, RL, X, 1977, 43, 9; Laurențiu Ulici, *Cartea continuă*, CNT, 1977, 43, 10; Emil Manu, ≈, SPM, 1977, 359, 3; 360, 3; Ion Vlad, TR, XXI, 1977, 45, 4; George Arion, FC, XXVI, 1977, 46, 17; Dan Cristea, LCF, XX, 1977, 47, 2; Constantin Pricop, CL, 1977, 11, 6–7; 15; Ion Maxim, O, XXVIII, 1977, 48, 2; Fănuș Neagu, ~, LCF, XX, 1977, 49, 1; 8; Mihai Dragolea, *Fascinantele adevăruri*, EX, IX, 1977, 11–12, 9; Radu Enescu, F, XIII, 1977, 12, 4; Mircea Tomuș, T, VI, 1977, 12, 20; Al. Protopopescu, ~ *și profunzimile realului*, VR, XXX, 1977, 12, 39–43; Ion Vlad, *Mărturia romanului*, TR, XXIII, 1978, 4, 2; ~, *Actualitatea romanului de actualitate*, AFT, XIII, 1978, 1, 4–5; Costin Tuchilă, ≈, AFT, XIII, 1978, 1, 9; Constantin M. Popa, *Oratoriul destinului sau fantasticul interior*, R, XIV, 1978, 2, 5; Vlad Sorianu, *Fascinația adevărului*, ATN, XV, 1978, 1, 7; Horia Pop, *Real și ficțiune*, NPC, V, 1978, 3, 10; Pompiliu Marcea, *Roman „parapsihologic"*, RL, XI, 1978, 28, 4; Zaharia Sângeorzan, *Vocile personajelor*, RL, XI, 1978, 28, 5; Liviu Petrescu, *Probleme de construcție*, RL, XI, 1978, 28, 5; Dan Cristea, *Fascination de la condition humaine*, REVR, XXXII, 1978, 6–7, 124–127; Cornel Moraru, *Fascinația unui roman al pledoariei pentru iubire, justiție și libertate*, AST, 1978, III, 12; Petrișor, *Vitralii*, 211–213; Zaciu, *Alte lecturi*, 14–24; Mihaela Albu, *Sensul istoriei în romanul românesc contemporan*, AUC, VII, 1979, 153–156; Sorina Neacșu, ~ – *un paradis terestru sau când demonicul și divinul distrug*, TR, XXIV, 1980, 59, 3; Cristea, *Faptul*, 199–203; Martin, *Paranteze*, 124–127; Moraru, *Semnele*, 214–219; Popa, *Replay*, 25–27; Tomuș, *Mișcarea*, 192–194; Ioan Holban, *Roșul incandescent și politic*, RL, XV, 1982, 20, 4; Manea, *Varietăți*, 238–241; Ulici, *Confort Procust*, 42–45; Vlad, *Lectura*, 154–160; Gheorghe Glodeanu, *Dimensiuni ale prozei contemporane*, F, XX, 1984, 7, 7; Odangiu, *Romanul*, 145–146; Emil Manu, *Destinul literar al zilei de 9 Mai*, RL, XVIII, 1985, 19, 4; Bărbulescu, *Profiluri*, 112–115; Piru, *Discursul*, 206–210; Rotaru, *O istorie*, III, 562–563; Cosma, *Romanul*, I, 281–282; Tuchilă, *Privirea*, 46–49; Cornel Munteanu, F, XXVI, 1996, 10, 7; Barbu, *Aspecte*, I, 186–196; Ghidirmic, *Moștenirea*, 214–215; Glodeanu, *Dimensiuni*, 95; Micu, *Istoria*, 548–549; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționar analitic*, 11, 46–49; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Eroica*, 1956.

V.T.

GENARU Ovidiu, *Fidelitate*, Iași, Junimea, 1977, 334 p. Roman politic. Modestul cetățean Benedict Pașalega, infirm în urma unei detenții nemotivate, își duce traiul chinuit în mijlocul unei familii banale. În viața sa intervine figura înaltului demnitar Ioachim Pascu, care, în timpul luptelor antifasciste, fusese tăinuit de Pașalenga și scăpat de urmărirea Siguranței. Pascu (Paul Adrian, după fostul său nume conspirativ) îl convinge pe Pașalega să-și depună dosarul pentru recunoașterea meritelor și pentru reabilitarea politică și socială. Dialogul celor doi reface timpul vechilor lupte, dar se ocupă și de prezent. Ironie a destinului, în momentul definitivării dosarului, Benedict moare. După Mircea Iorgulescu, ≈ este: „romanul unui personaj și al unei situații", un roman despre „excepție și firesc", „cartea unui elogiu, deloc bucolic, adus vieții firești, obișnuite, oamenilor obișnuiți, anonimilor".

◆ Constantin Pricop, CL, 1978, 2, 10; Cristian Livescu, ~ – *poet și prozator*, ATN, XV, 1978, 1, 7; Mircea Iorgulescu, *Excepția și firescul*, RL, XI, 1978, 28, 10; Dan Alexandru Condeescu, *Durată și timp*, LCF, XXI, 1978, 43, 2; Anton Cosma, T, VIII, 1979, 10, 35–36; Iorgulescu, *Firescul*, 219–223; Vlad, *Lectura*, 160–165; H. Ioan, *Proza lui ~*, CL, 1985, 7, 12; Cosma, *Romanul*, I, 151–153.

V.T.

GEORGESCU Paul, *Revelionul*, Buc., Eminescu, 1977, 354 p. Roman social. În timpul unei nopți de Anul Nou, trei familii trăiesc drama conștientizării nemulțumirilor lor sufletești. Trei bărbați obișnuiți, cu nesemnificative tendințe de evadare din cotidian, Gabriel Dimancea, Tiberiu și Vlad, își constată eșecul în căsnicie, fiind părăsiți brusc de soții. Dimancea, cel care descoperă cel dintâi dramatica situație, este și cel care încearcă să-i afle cauzele. În primul rând, ruptura s-ar explica prin condiția de foști combatanți de război, acceptați după conflagrație, în lipsă de altceva mai bun. O altă cauză ar fi semiratarea socială. Autorul este un judecător sever al acestor destine: „naratorul are mereu întipărit pe chip un zâmbet sarcastic; dar din disprețul lui nu se naște o satiră pură, ci una plină de gravitate” (Nicolae Manolescu). În ceea ce privește construcția narativă, M. Ungheanu, constatând filiația lui cu romanul tradițional, afirmă: „originalitatea romancierului vine din libertatea pe care și-o ia de a fi în interiorul modelului, dar și în afara lui. El se mișcă în cadrele romanului de aspect tradițional, mânuindu-i cu dexteritate mijloacele, dar totodată se fixează în afara lui, pentru a-l privi cu detașare, cu ironie chiar”.

■ *Silvester*, tr. de Renate Hauser, Buc., Kriterion, 1981. Fragment: *Noc sylwestrowa*, tr. de Ireneusz Kania, „Literatura na Świecie”, 2000, 1–2, 216–237.

◆ Ecaterina Naum, CNCM, V, 1978, 2, 10; Laurențiu Ulici, *Imaginație lexicală*, CNT, 1978, 12, 10; Nicolae Manolescu, *Satiricon*, RL, XI, 1978, 13, 9; M. Ungheanu, LCF, XXI, 1978, 14, 2; Eugen Simion, *Eseul românesc*, LCF, XXI, 1978, 17, 6; Ion Vlad, *„Masca” tragică a Naratorului*, TR, XXII, 1978, 18, 2; Silvian Iosifescu, *Grotesc și grav*, RL, XI, 1978, 30, 8; Alex. Ștefănescu, ATN, XV, 1978, 3, 7; Val Condurache, *Parodia romanului pedagogic*, CL, 1978, 9, 5; Vasile Andru, *Proba labirintului și regăsirea de sine*, VR, XXXI, 1978, 9, 63–64; Mugur, *Profesiunea*, 70–92; Lucian Raicu, *Jurnalul de lectură*, VR, XXXIII, 1980, 11, 77–84; Băileșteanu, *Refracții*, 198–205; Ștefănescu, *Jurnal*, 142; Piru, *Istoria*, 538; Ulici, *Confort Procust*, 204–208; Vlad, *Lectura*, 165–171; Virgil Podoabă, *Timpul și clipa*, F, XX, 1984, 7, 9; Dan C. Mihăilescu, *Orologiul cu figuri*, XXV, 1989, 3, 5; Ioana Pârvulescu, *Un spațiu literar*, RL, XXII, 1989, 37, 4; Andru, *Memoria*, 58; Piru, *Istoria 2*, 345; Micu, *Scurtă istorie*, III, 188, 190; *Dicționarul scriitorilor*, II; Georgescu, *Învățăturile*, 6, 10, 112; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 524–526; Micu, *Literatura*, 272. ❒ V. și *Coborând*, 1968.

V.T.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Fluturi pentru iarnă*, Buc., Cartea Românească, 1977, 218 p. Roman psihologic. Dezbate tema nerealizării în dragoste. Daniel Drăgan, descendent al unei familii boierești, muzician talentat, se căsătorește din dragoste cu Alexandra, ființă decorativă și simplă. Dar nepotrivirile între cei doi se adâncesc și intervine ruptura. Daniel încearcă o experiență nouă, cu serafica Laura Mihu, de asemenea eșuată. Pe de altă parte, nici Alexandra nu se poate împlini într-o nouă iubire. Cu toate succesele în plan social și artistic, insatisfacția afectivă a protagoniștilor devine obsesivă.

◆ Paul Dugneanu, *Farmecul desuetudinii*, LCF, XX, 1977, 49, 2; Aureliu Goci, RL, XI, 1978, 13, 11.

V.T.

GOGA O., M.[ihai] STAN, *Cazul „Spada”*, Buc., Eminescu, 1977, 222 p. (Clepsidra). Roman de spionaj.

V.T.

HOROMNEA Dragomir, *Cer cuvântul*, Buc., Cartea Românească, 1977, 222 p. Fragment: ≈, VR, XXX, 1977, 1, 1–19. Roman politic. Acțiunea se desfășoară pe parcursul unei ședințe de partid comunist, cu prilejul primirii în organizație a inginerului Nicolae Păun. În autobiografia pe care și-o face, personajul introduce pe neașteptate mărturisirea unei trecute intenții de a rămâne în străinătate. Declarația răstoarnă cursul dezbaterii și duce la amânarea discutării cererii de primire. Din întrebări și răspunsuri se conturează câteva momente din activitatea merituoasă a inginerului. Nicolae Ciobanu remarcă la ~ „marea ambiție de a realiza dubletul romanesc al unui presupus proces verbal”.

◆ Nicolae Ciobanu, *Epicul documentar*, LCF, XX, 1977, 25, 2; Alex. Ștefănescu, *Proza mediului muncitoresc*, RL, X, 1977, 28, 10; C. Ungureanu, *Prozatori tineri*, O, XXVIII, 1977, 30, 2; Laurențiu Ulici, *Romanul unui reportaj*, RL, X, 1977, 33, 11; Eugen Simion, *O posibilă carte de moravuri*, LCF, XX, 1977, 51, 3; Henri Zalis, *Priorități în roman*, CNT, 1978, 34, 10; Ciobanu, *Însemne*, II, 257–260; Cosma, *Romanul*, I, 168; *Dicționarul scriitorilor*, II; Perian, *Pagini*, 148–149.

V.T.

❍ **IGNEA Dumitru,** *Doi prieteni*, CL, 1977, 10, 8; *O nouă rundă*, CRC, XV, 1980, 48, 5; *O dimineață obișnuită*, CL, LXXXIX, 1983, 9, 8, fragmente din romanul *Bulevardul îndrăgostiților.*

V.T.

IONESCU Nelu, *Quod sau Codul penal romanțat*, Iași, Junimea, 1977, 184 p. (Fantomas). Roman parabolă.

Precedat de o *Notificare* în care sunt denunțate efectele devastatoare ale războiului și construit programatic din două părți, „un prolog la o carte nescrisă, despre noi, cei pașnici” și „un epilog, la o altă carte nescrisă, despre ei, cei războinici”, ≈ urmărește drama unei generații. Romanul apelează la tehnici experimentale și la formule de senzație.

C.R.B.

IOVESCU Ion Marin, *Marea vâlvătaie*, Buc., Albatros, 1977, 238 p. Cu o pref. de Laurențiu Fulga. Fragmente: *Viscolul*, ARG, III, 1968, 4, 10–11; *Ancheta*, ARG, VI, 1971, 4–5, 16. Proiectat ca prim vol. dintr-un ciclu nerealizat, cu titlul neprecizat. Roman rural. Acțiunea este plasată în comuna Alunișu, de lângă Slatina, în anii din preajma marii răscoale de la 1907. Sunt relatate relațiile tensionate dintre țărani și cei avuți. Nu lipsesc elementele de limbaj pitoresc, specifice zonei. Din context, se detașează figura țăranului Săbiilate și cea a învățătorului Fara Elisei.

◆ M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 19, 2; S.I. Nicolaescu, ARG, XII, 1977, 2, 10; Marcel Duță, ~, ARG, XVII, 1982, 2, 5.

V.T.

ITU Nicolae, *Ceremonii locale*, Buc., Cartea Românească, 1977, 234 p. Roman rural. Este o cronică a localității Vinț de lângă Alba-Iulia. Toboșarul („dobașul”) satului, Filip, reconstituie aspecte din viața trecută a locului, creionează biografii, portrete.

V.T.

IUREȘ Ștefan, *Plexul solar*, Buc., Cartea Românească, 1977, 424 p. Roman psihologic. Arhitectul Filip Halunga, om trecut de prima tinerețe, are o târzie rătăcire erotică, după care revine în sânul familiei. Patru personaje, Clara Halunga, soția, Irina, fiica, Nușa Petrescu, iubita pasageră, și Ouț Mihalcu, un cunoscut, se exprimă asupra situației trecute. A cincea „voce” aparține „inculpatului”. Toți cinci analizează problema în datele ei inițiale, se autocaracterizează, îmbinând în discurs elemente epice variate. Filip, în plus, încearcă o justificare.

◆ Dumitru Micu, *Roman în cinci monoloage*, CNT, 1977, 50, 1–0; Radu Săplăcan, TR, XXII, 1978, 14, 3; Dana Dumitriu, *Un poet prozator*, RL, XI, 1978, 15, 10; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 3, 3; Ion Lungu, ST, XXIX, 1978, 9, 55; Gheorghe Perian, *Un roman corect*, VTR, 1979, 8, 10; Vlad, *Lectura*, 218–219; Cosma, *Romanul*, I, 182–183; Micu, *Scurtă istorie*, III, 360; Micu, *Istoria*, 534; Micu, *Literatura*, 277.

V.T.

JOLDEA Mihail, *Cei șase de la Plevna*, Buc., E.M., 1977, 262 p. Roman istoric. Este consacrat luptelor eroice de la Plevna, din 1877. Dincolo de descrierea bătăliei, la care iau parte șase tineri prieteni bucureșteni, foarte puternic conturată e imaginea capitalei românești din acea perioadă. Personajele o reprezintă sub aspectele ei tipice.

◆ Paul Dugneanu, *Un tablou de epocă*, LCF, XX, 1977, 40.

V.T.

LEU Corneliu, *Plângerea lui Dracula. Scrisori scrise sau nescrise trimise sau netrimise de către Vlad Draculea domn și voievod al Țării Românești zis mai târziu și Țepeș-Vodă de la anii 6972, 6982, 6984 aflate și grijite pentru tipar în București cetate pe care el a înscris-o primul în hrisoave cu acest nume la cinci sute de ani de la uciderea domnitorului adică, pe anii noștri, așa cum se scriu după milesim: 1476–1976*, Buc., Cartea Românească, 1977, 310 p. Cu o pref. a autorului. Fragment: ≈, RL, IX, 1976, 52, 12–13. Roman istoric. Din închisoarea de la Vișegrad, unde a fost o vreme întemnițat, Vlad Țepeș scrie o serie de epistole către Ștefan cel Mare. Scrisorile sunt, desigur, imaginare, dar la baza lor autorul pune documente autentice, fapte reale. Colajul este ingenios și bine dozat, vizând un discurs istoric justificativ, expresia unui regret autentic în ceea ce privește nesansa românilor de a se afla la încrucișare de imperii.

■ *Dracula's Complaint*, tr. de Victor Budeanu, Buc., Cartea Românească, 1978.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1977; Premiul I al Festivalului Național „Cântarea României”, ed. I, 1977.

◆ Nicolae Manolescu, *Romane istorice*, RL, X, 1977, 18, 9; Valentin F. Mihăescu, *Fascinația documentului*, LCF, XX, 1977, 19, 2; Cornel Moraru, FC, XXVI, 1977, 24, 8; Valentin Tașcu, *Protestul lui Dracula*, ST, XXVIII, 1977, 6, 24; Dumitru Micu, *Trei romane*, CNT, 1977, 26, 10; Roxana Sorescu, *Romanul-hibrid?*, VR, XXX, 1977, 9, 50–51; Gheorghe Perian, *Două romane istorice*, VTR, VII, 1977, 11, 2; ⁂, *Condiția romanului istoric*, TR, XXI, 1977, 48, 6–7; Constantin Hârlav, *Pretexte la romanul istoric*, EX, X, 1978, 6–7, 12; Bugariu, *Analogon*, 167–168; Pop, *Replay*, 50–52; Laurențiu Ulici, *Un ciclu epic al implicării în istorie*, CNT, 1984, 35, 12; Simuț, *Incursiuni*, 38; Micu, *Istoria*, 498; Micu, *Literatura*, 249. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

V.T.

LUNGU Marin, *Războiul micului cercetaș*, Buc., Ion Creangă, 1977, 114 p. Reed. cu titlu schimbat. Roman pentru copii și tineret. Restituie copilăria autorului, marcată de participarea sa, ca „mic cercetaș”, la războiul antihitlerist.

▼ *Povestea unui mic cercetaș*, ed. revăzută și îmbogățită, cu un cuvânt înainte al autorului, Buc., Ion Creangă, 1980; Buc., Ion Creangă, 1988.

V.T.

MANEA Norman, *Zilele și jocul*, Buc., Cartea Românească, 1977, 352 p. Fragmente: *Revederea* (romanul e anunțat cu titlul *Înapoi doar un pas*), O, XXVII, 1976, 15, 5; *O întâlnire amânată*, RL, IX, 1976, 28, 14–15. Proiectat ca prim vol. dintr-un ciclu cu titlu neprecizat. Roman psihologic. Este consacrat unei „experiențe trăite" (Ion Vlad). Tânărul inginer Ben Despina revine în locurile natale după terminarea studiilor, prilej cu care retrăiește vechi experiențe afective și intelectuale. Pretext pentru o dezbatere a problemelor tinereții, muncii și iubirii, în sensul de „educație sentimentală" (Mircea Iorgulescu), rememorarea e așezată sub semnul unor dominante ale spiritualității epocii, dintre care se detașează net pasiunea lecturii (un interlocutor al eroului este inginerul Filip, „fanatic al lecturii"). Întreaga lume este văzută, în cele din urmă, prin prisma universului livresc, meditația însăși transformându-se într-o complexă construcție de limbaj, astfel că lectura devine tot mai dificilă, iar sensurile, în loc să se limpezească, se ambiguizează.

◆ Mircea Iorgulescu, *Viața ca o carte*, RL, XI, 1978, 12, 10; Ion Vlad, *Cugetările și zilele eroului*, TR, XXII, 1978, 13, 2; Vasile Chifor, *Virtuțile „jocului"*, T, VII, 1978, 3, 29–30; Paul Georgescu, *Darul interogației*, RL, XI, 1978, 26, 4; Artur Silvestri, *Un roman „psihologic"*, LCF, XXI, 1978, 30, 2; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 7, 3; Georgescu, *Volume*, 67–71; Rodica Florea, *Eros – pretext de meditație contemporană*, TR, XXIII, 1979, 36, 2; Iorgulescu, *Firescul*, 209–213; Moraru, *Semnele*, 230–233; Vlad, *Lectura*, 182–187; Cosma, *Romanul*, II, 262–263; Georgescu, *Învățăturile*, 36; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 536; Negoițescu, *Scriitori*, 254–256; Micu, *Literatura*, 278. ❐ V. și *Captivi*, 1970.

V.T.

MARANDIUC Cornel, *Trandafiri pentru contesă*, Timișoara, Facla, 1977, 278 p. Roman de spionaj.

◆ Laurențiu Cerneț, O, XXVIII, 1977, 13, 3.

V.T.

❍ **MAREȘ Radu,** *Calea romană*, fragment de roman, TR, XXI, 1977, 2, 5.

V.T.

MIHALE Aurel, *Focul alb*, Buc., Eminescu, 1977, 648 p. Fragmente: *Fuga din zori*, TR, XX, 1976, 32, 4–5; *Spre ziuă…*, RL, IX, 1976, 33, 14–15. Face parte din ciclul *Jocurile*, cu al doilea vol. al acestuia, constituit prin reunirea romanelor *Focul negru* (ed. revăzută și adăugită a romanului *Fuga*, 1963) și *Focul roșu* (ed. revăzută și adăugită a romanului *Primăvară timpurie*, 1969). Roman realist-socialist. Este consacrat evenimentelor premergătoare actului de la 23 august 1944 și insurecției. ~ urmărește cursul exact al istoriei, pe care îl îmbogățește cu elemente de ficțiune literară. Personaj central este comunistul Dragomir Jiga.

◆ Doina Uricariu, *Între document și creație*, RL, XI, 1978, 11, 10; Ioan Adam, *Document și ficțiune*, T, VII, 1978, 9, 37–38; Artur Silvestri, *Romanul insurecției eroice*, LCF, XXII, 1979, 46, 8; Nicolae Georgescu, *De la soldat la general*, LCF, XXVIII, 1986, 34, 2.

V.T.

MIHALE Aurel, *Focul negru*, v. *Fuga*, 1963.

I.I.

MIHALE Aurel, *Un mesaj de dincolo de mormânt*, Buc., Cartea Românească, 1977, 296 p. Face parte din ciclul *Argus*, dedicat miliției și securității, împreună cu romanele *Acțiunea „Hildebrand"* (1979), *Îngerul negru* (1981), *Alertă în munți* (1982) și *Sarmiza* (1991). Roman de spionaj.

V.T.

MITRU Al.[exandru], *Joc*, Craiova, Scrisul Românesc, 1977, 150 p. Roman psihologic. Conține mărturisirile unui adolescent în legătură cu viața sa complicată de familie (părinți despărțiți) și cele dintâi experiențe sentimentale. Acțiunea se petrece la Craiova.

◆ Raicu, *Autografe*, 120–133.

V.T.

MOCANU Ilie, *Acțiunea „Troia"*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 254 p. (Scorpionul). Roman de spionaj.

V.T.

MOTOC Nicolae, *Golful sălbatic*, Buc., Eminescu, 1977, 238 p. (Romanul de dragoste, 140). Roman psihologic. Este compus în tehnica „vocilor". Într-o structură mozaicală, trei personaje, Șerban, Roua și Ozana, comentează sentimentele ce-i leagă (bărbatul este în situația de a alege între cele două tinere). Faptele, cam puține, sunt îmbogățite prin comentarii, căci, în stil camilpetrescian, personajele „se autoanalizează cu frenezie" (Sorin Titel), în căutarea unei certitudini sentimentale. Remarcabil e stilul poematic, considerat de Nicolae Ciobanu ca aparținând unei „romanțe narative".

◆ Sorin Titel, *Roman de analiză*, RL, XI, 1978, 5, 10; Nicolae Ciobanu, *O romanță epică*, LCF, XXI, 1978, 9, 2.

V.T.

❍ **MOȚOC Doru,** *Oameni fără morminte*, fragment din romanul *Oameni fără morminte*, LCF, XX, 1977, 27, 4.

V.T.

MUNTEANU Aurel Dragoș, *Marile iubiri*, Buc., Cartea Românească, 1977, 358 p. Fragmente: *Primăvara speranțelor în alb*, LCF, XVII, 1974, 16, 4–5; *La un antrenament*, LCF, XIX, 1976, 51, 5; *Fuga*, LCF, XX, 1977, 36, 4–5. Roman social. Autorul reduce mediile sociale ale actualității la câteva prototipuri: înaltul demnitar cultural Mierlă, profesorul universitar Herescu (cu toate atributele „foștilor"), ziaristul Dumitru Bejan. Acțiunea se bazează pe relațiile între aceste personalități. O pasiune comună, pentru artă (un vas antic este catalizatorul intrigii), face cu putință comunicarea între părți. Diferența de mentalitate menține însă distanța, ceea ce permite și analiza socială propriu-zisă.

■ *Nagy szerelmek*, tr. de Papp Ferenc, Buc., Kriterion, 1980.

◆ Laurențiu Ulici, *Tensiunea lucidității*, CNT, 1977, 42, 10; Dan Cristea, LCF, XX, 1977, 45, 2; Cornel Moraru, FC, XXVI, 1977, 50, 17; Carmen Drumeanu, CL, 1977, 12, 16; Mihai Dinu Gheorghiu, CRC, XIII, 1978, 6, 4; Victor Atanasiu, SCT, XXXIV, 1978, 8914, 4; Nicolae Manolescu, *Un roman psihologic și social*, RL, XI, 1978, 8, 9; Valentin Tașcu, ≈, ST, XXIX, 1978, 2, 13; Vasile Chifor, ≈, T, VII, 1978, 2, 46–47; Mihai Dragolea, *Seriozitatea timpului istoric*, EX, X, 1978, 2–3, 12; Nicolae Ciobanu, *Vasul minoian și morala „fabulei" în roman*, LCF, XXI, 1978, 16, 8; Mircea Iorgulescu, *Ce se trăiește*, RL, XI, 1978, 18, 8; Radu Mareș, *Însemnări de lectură*, TR, XXII, 1978, 19, 3; Valentin F. Mihăescu, *Iubiri în* ≈, CL, 1978, 9, 5; Mihai Dinu, *Gheorghiu, Județ al romanelor*, CL, 1978, 9, 7; Roxana Sorescu, *Dincolo de veleitate, talentul*, VR, XXX, 1978, 11, 53–54; Iorgulescu, *Firescul*, 205–209; Băileșteanu, *Refracții*, 231–238; Cristea, *Faptul*, 260–265; Mihăescu, *Timp și mod*, 120–121; Victor Atanasiu, *Fețele realismului în proza română contemporană*, CNT, 1984, 40, 12–13; Rotaru, *O istorie*, III, 918–919.

V.T.

MUNTEANU Francisc, *Dacă toți copacii ar fi la fel*, Buc., Cartea Românească, 1977, 142 p. Roman social. Descrie mediul uzinei. O oțelărie importantă polarizează întreaga existență a unui orășel din Ardeal. Directorul ei, Mihai Coman, este un „personaj exemplar", dăruit complet muncii sale, autoritar (ceea ce îi aduce reclamații), inventiv. Viața sa, ca și cea a altor personaje (a tânărului economist Andrei Jercan, de pildă), gravitează, împreună cu toate sentimentele (chiar și cele de iubire), în jurul centrului de atracție reprezentat de uzină.

◆ Artur Silvestri, *Un roman al uzinei*, LCF, XX, 1977, 42, 2. ❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

V.T.

MUREȘAN Dumitru, Vasile GAFTONE, *Frumoasa Spria*, Timișoara, Facla, 1977, 152 p. Cu un *Cuvânt de început* al lui Dumitru Mureșan. Roman istoric. Valorifică o legendă din secolul al III-lea e.n. și prezintă o poveste de dragoste care, peste veacuri, ar fi inspirat numele locului Baia Sprie, din Maramureș.

◆ Victoria Călugăru, O, XXIX, 1978, 37, 3. ❒ V. și *Pintea Viteazul*, 1970.

V.T.

❍ **MUREȘAN Tiberiu,** *O victorie scump plătită*, TR, XXI, 1977, 12, 6; *Ultimul drum la Napoca*, ST, XXVIII, 1977, 12, 8–9; 38, fragmente din romanul *Ceață deasupra Romei.* Secvențe de roman istoric.

V.T.

MUȘATESCU Vlad, *De-a bâza (Jocurile detectivului Conan)*, Buc., Albatros, 1977, 276 p. (Aventura). Roman polițist. Face parte din ciclul anchetelor lui Conan Doi. Investigația judiciară constituie un pretext pentru o analiză a moravurilor din lumea interlopă de atunci. Deosebit, în tehnica relatării, este stilul vivace, ironic și percutant.

▼ Reprodus în: *Extravagantul Conan Doi*, II, Buc., Cartea Românească, 1978.

◆ Grigore Beuran, *Un roman polițist de factură aparte*, TR, XVIII, 1977, 29, 8; Alex. Ștefănescu, *Giumbușlucuri, boroboațe, ghiduții*, LCF, XX, 1977, 42, 2. ❒ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

V.T.

MUTAȘCU Dan, *Lunea cea mare*, Buc., Eminescu, 1977, 228 p. Fragmente: ≈, AFT, XI, 1976, 9, 352–353; ≈, R, XIII, 1976, 11, 8–9; *Neînfrânții*, RL, IX, 1976, 50, 14–15; ≈, O, XXVII, 1976, 50, 5; ≈, LCF, XX, 1977, 8, 5. Roman istoric. Sunt surprinse în amănunțime ultimele 24 de ore de dinaintea capitulării Plevnei. Elementul istoric este subliniat prin psihologie, iar eroicul e aprofundat prin omenesc.

◆ Emil Manu, SPM, 1977, 335, 2; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 19, 2; Dumitru Micu, *Trei romane*, CNT, 1977, 26, 10; Ion Lotreanu, *Un roman istoric*, R, XIV, 1977, 7, 4; 15; Valentin Codrescu, CL, 1977, 9, 17; Cristian Livescu, *Noi romane istorice*, ATN, XIV, 1977, 2, 6; Vasile Chifor, *Ficțiune și reconstituire*, T, VI, 1977, 9, 29–30; Gheorghe Perian, *Două romane istorice*, VTR, VII, 1977, 11, 2; Mihai Ungheanu, REVR, XXXI, 1977, 4, 130–131; Constantin Bostan, *Un roman contemporan despre războiul de independență*, DLG, IX, 1978, 61, 9; Odangiu, *Romanul*, 27–28. ❒ V. și *Bunul cetățean Arhimede*, 1975.

V.T.

NEAMȚU Leonida, *O meserie de premiant*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 222 p. Roman satiric. Urmărește

firul unei vieți, a „tânărului T", care aparent cunoaște numai reușite. Chiar și atunci când contextul îi este nefavorabil (acțiunea are loc în timpul deceniului șase al secolului XX), „premiantul" răzbate. Dar în realitate victoriile sale sunt eșecuri. Ironia nu se referă însă atât la vanitatea lui T., cât la strădania celorlalți de a-l minimaliza.

◆ Mihai Coman, RL, XI, 1978, 18, 9; Aurel Câmpeanu, ST, XXIX, 1978, 1, 56.

V.T.

❍ **NEDELCIU Mircea,** *Curtea de aer*, fragment din romanul *Traiectoria*, LCF, XX, 1977, 51, 5.

❒ V. și *Zmeura de câmpie*, 1984.

V.T.

NEDELCOVICI Bujor, *Grădina Icoanei*, Buc., Eminescu, 1977, 286 p. Fragment: *Coloana de fum*, TMS, VII, 1972, 6, 8–9. Face parte din ciclul *Moștenitorii*, constituit pe parcursul publicării vol., împreună cu *Fără vâsle* (1972) și *Noaptea* (1974). Ulterior, cele trei romane au fost reed. sub titlul *Somnul vameșului* (1981). Roman politic. Prin intermediul unei simetrii conflictuale tranșante este abordată tema adevărului absolut. Iustin Arghir, personaj al întregului ciclu, este acum înalt magistrat, după ce fusese îndepărtat din justiție din pricina unei condamnări suferite de tatăl său. Reabilitat, cu sprijinul a doi factori cu răspundere politică, Runcanu și Simion, Iustin ajunge președinte de tribunal, dar nu înțelege să facă concesii spiritului legii și-l condamnă chiar pe Runcanu, care se dovedește a fi contribuit la întemnițarea abuzivă a unui șofer. Este din nou scos din magistratură, printr-o înscenare, dar răzbate și de această dată, restabilind adevărul (dictonul latin *Fiat justitia, pereat mundus* funcționează impecabil).

▼ *Somnul vameșului*, I–III, ed. revăzută și adăugită, cu o pref. de Nicolae Manolescu și o postf. a autorului, Buc., Eminescu, 1981.

◆ Mircea Iorgulescu, *Erou și personaj*, RL, X, 1977, 44, 11; Constantin Pricop, CL, 1978, 2, 11; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 2, 3; Sultana Craia, *Problematica morală*, LCF, XXI, 1978, 10, 2; Ioan Buduca, *Sentimentul personajelor*, AFT, XIII, 1978, 10, 2; Iorgulescu, *Firescul*, 216–219; Nicolae Baltă, *Întoarcerea autorului*, JL, s. nouă, I, 1990, 19, 4; Nicolae Baltă, *Proza individualului*, LCF, 1990, 42, 7; Alex Ștefănescu, *Amintiri despre literatura de azi*, TMS, 1990, 12, 7; Anton Cosma, *Romancier la răscruce*, VTR, XX, 1990, 2, 11, 27; Cosma, *Romanul*, II, 419–420; Alina Lupșe, *O trilogie cu semnificații actuale*, LCF, s. nouă, 2000, 33, 12–13. ❒ V. și *Ultimii*, 1970.

V.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Cele 247 de minute*, Buc., Ion Creangă, 1977, 136 p. Roman polițist.

◆ Fl. Filip, *Joaca de-a romanul polițist*, AFT, XXII, 1988, 7, 8.

V.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Imprevizibilul joc*, Buc., E.M., 1977, 188 p. (Sfinx, 34). Roman de spionaj.

◆ Fl. Filip, *Joaca de-a romanul polițist*, AFT, XII, 1988, 7, 8.

V.T.

NICOLESCU Ioan Dan, *Rana statuilor*, Buc., Cartea Românească, 1977, 392 p. Roman de familie. Sam Melkiewici, descendent al unei familii de sârbi cu ramuri princiare și haiducești (un asemenea răzvrătit se căsătorește cu o frumoasă țărancă prahoveancă), iar apoi un consătean, Virgil Hopodată, descriu destinul clanului Melkiewici, în zona Ploieștilor, pe o perioadă de peste o jumătate de secol. În paralel se realizează o frescă a vieții social-politice din regiune în anii interbelici, în timpul ultimului război mondial și după acesta. ≈ constituie un debut apreciat.

■ Fragment: *La Blessure des Statues*, tr. de Teodor Saulea,TREVR, XXXVIII, 1984, 2–3, 23.

◆ L. Ulici, *Vocația epică*, RL, X, 1977, 43, 10; Dan Ciachir, ≈, SPM, 1978, 370, 3; Valeriu Cristea, *Creație și livresc*, RL, XI, 1978, 6, 11; Pompiliu Marcea, *O promisiune aproape certitudine*, RL, XI, 1978, 17, 5; Nicolae Ciobanu, *Tentația formelor divergente*, RL, XI, 1978, 17, 5; Al. Piru, *Timp și destin*, LCF, XXI, 1978, 18, 2; Doina Uricariu, *Oglinzile memoriei*, LCF, XXI, 1978, 31, 3; Vasile Andru, *Viață și decantare simbolică*, VR, XXXI, 1978, 9, 64–65; Ciobanu, *Însemne*, II, 265–267; Andrei Roman, *Rigoare și originalitate*, LCF, XXIV, 1981, 16, 1; 7; Piru, *Debuturi*, 109–112; Victor Atanasiu, *Parabolă și construcție*, SLAST, V, 1985, 8, 4; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 10, 8; Andru, *Memoria*, 72, 80–81; Ulici, *Literatura*, 405–406; Cosma, *Romanul*, II, 100. ❒ Z. Cârlugea, *Lumile în prefacere*, LCF, XXVIII, 1985, 19, 7; Z. Cârlugea, *Întoarcerea Autorului*, LCF, XXIX, 1986, 42, 3.

V.T.

❍ **NICULESCU-MIZIL George,** *Înfruntarea*, fragment din romanul *Săgetătorul*, LCF, XX, 1977, 53, 4–5.

V.T.

NORAN Sever, *Sfârșit de vacanță*, Buc., E.M., 1977, 214 p. Roman sentimental. Personajul central, tânărul Mircea Munteanu, elev la un liceu militar, se îndrăgostește de Adina, o tânără care nu-i este fidelă. Dintr-un atare motiv e gata să încalce regulile de disciplină ale școlii. Dovedind tărie de caracter, el reușește să se corecteze și să renunțe la respectiva relație.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XI, 1978, 18, 11.

V.T.

❍ **NUȘFELEAN Olimpiu,** *Luna în valuri*, fragment din romanul *Pasărea și colivia*, TR, XXI, 1977, 9, 4.

V.T.

OCHINCIUC Ion, *Eroul necunoscut*, Buc., E.M., 1977, 200 p. Roman istoric. Este evocată activitatea serviciilor secrete române angajate în pregătirea Războiului de Independență. Anton Vidrașcu este eroul unor prime acțiuni împotriva turcilor.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Anchetă în infern*, Buc., Albatros, 1977, 270 p. (Aventura). Roman polițist.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Panică la căsuța cu zorele*, Buc., E.M., 1977, 229 p. (Sfinx). Roman polițist. Reed. cu titlu schimbat. Autoarea creează personajul feminin Minerva Tutovan, maior, după o formulă ingenioasă.

▼ *Un stilet cu șampanie*, Buc., Scriptum 2000, 1999.

◆ Mariana Criș, *Detectivul Minerva Tudoran revine*, AZ, 1999, 8, 5.

V.T.

OPREA Florian, *Tainele unui dosar*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 326 p. (Scorpionul). Roman de spionaj.

◆ Aurel Câmpeanu, ST, XXIX, 1978, 6, 59.

V.T.

ORLEA Ioana, *Cerc de dragoste*, Buc., Cartea Românească, 1977, 242 p. Roman social. Obișnuită să izoleze de fiecare dată câte o colectivitate umană, pentru a o putea mai atent observa, autoarea alege acum mediul vieții de șantier, un conglomerat uman divers, dar preocupat cam de aceleași probleme. Un medic și o ingineră sunt receptacolii mai tuturor situațiilor de viață care contribuie la definirea calității umane a fiecărui personaj. Este bine conturată atmosfera reală a mediului respectiv, printr-o radiografiere atentă și panoramată.

◆ Marlene Gurău, O, XXVIII, 1977, 46, 2; Alex. Ștefănescu, *Sub semnul autenticității*, RL, X, 1977, 49, 16; Constantin Pricop, CRC, XIII, 1978, 12, 4.

V.T.

❍ **PELIN Mihai,** *Un prag măturat*, fragment de roman, LCF, XX, 1977, 32, 4.

V.T.

PENESCU Lucian, *O floare pentru eternitate*, Buc., Eminescu, 1977, 174 p. (Clepsidra). Roman polițist. Subiectul urmărește activitatea internațională a traficanților de valori artistice.

V.T.

PETRESCU Hamilcar, *Lăute de întuneric*, Buc., Eminescu, 1977, 230 p. Roman psihologic. În prima parte este schițat destinul unui medic din Turnu-Măgurele, în deceniul șase al secolului XX. Atenția autorului se îndreaptă către aventura construirii unei case foarte costisitoare, la terminarea căreia doctorul moare. În partea a doua, casa se dovedește a fi purtătoare de nefericire. Fiul noului soț al văduvei doctorului comite un viol. Cazul, deși se rezolvă prin căsătorie, constituie începutul unei drame fără ieșire.

V.T.

PETRIȘOR Marcel, *Crișan*, Buc., Albatros, 1977, 246 p. (Cutezătorii). Roman pentru copii și tineret. Are în centru drama unuia dintre cei trei martiri ai răscoalei din 1784–1785. Un model de istorie romanțată, având drept scop definirea caracterului complex al lui Crișan.

◆ S. Artur, *Romanul istoric și tehnica modernă*, LCF, XX, 1977, 49, 2; Valeriu Cristea, *Interpretarea istoriei*, RL, XI, 1978, 1, 10; Constantin Hârlav, ST, XXIX, 1978, 4, 52.

V.T.

POPA Marian, *Doina Doicescu și Nelu Georgescu*, Buc., Cartea Românească, 1977, 190 p. Roman satiric. Relatează, ironic, istoria cotidiană a unor cupluri de tineri, pe fondul unei plictiseli neexplicate. Receptarea critică a ezitat între valorificarea unei potențiale dimensiuni livresc-parodice, metanarative, a cărții (Costin Tuchilă) și evidențierea „frivolității" construcției epice (Valeriu Cristea, Dan Culcer).

◆ Nicolae Ciobanu, *Un roman „original"*, LCF, XX, 1977, 43, 2; Valeriu Cristea, *Surprizele erudiției*, RL, X, 1977, 45, 10; Valentin Tașcu, ST, XXVIII, 1977, 11, 56; Costin Tuchilă, *Ironie și disimulare romanescă*, AFT, XII, 1977, 12, 9; Oana Vasilescu, *Joc și joacă în roman*, DLG, IX, 1978, 61, 10; Ioan Buduca, *Sentimentul personajelor*, AFT, XIII, 1978, 3, 10; Dan Culcer, *Un exercițiu de „ars combinatoria?"*, VTR, VIII, 1978, 3, 3; George Țâra, *Ucenicii ascultători*, EX, X, 1978, 4, 9; Culcer, *Serii*, 204–207; Laurențiu Cerneț, *Ofensiva locului comun*, O, XXXIII, 1982, 6, 2.

V.T.

POPA-COHUȚ Eugenia, *Am să fiu pasăre*, Buc., Ion Creangă, 1977, 176 p. Roman pentru copii și tineret. Într-un sat, doi copii, Iliuță și Mădălina, receptează ecourile celui de-Al Doilea Război Mondial ca pe un basm urât.

◆ Al. Arbore, CRC, XII, 1977, 50, 4.

V.T.

POPESCU Ștefan, *Pajura cu două capete*, Buc., E.M., 1977, 164 p. Roman istoric. Are în centru imaginea domnului Țării Românești, Mihai Radu, cunoscut în

istorie cu numele de Mihnea-Vodă cel Rău (secolul al XVII-lea).

◆ Mihai Minculescu, *Recompunerea unui portret*, RL, X, 1977, 32, 10.

V.T.

❍ **RĂDULESCU Corneliu,** *Portretul unei femei*, fragment de roman, TR, XXI, 1977, 28, 5.

V.T.

❍ **REBREANU Liviu,** *Mojarul iluziilor*, fragment de roman, MS, VIII, 1977, 3, 127–138.

❒ V. și *Calvarul*, 1919.

V.T.

ROGOZ Georgina Viorica, *Drăculeștii*, Buc., Albatros, 1977, 342 p. (Cutezătorii). Cu un *Cuvânt înainte* și *Note* ale autoarei. Vol. înglobează și romanul *Vlad, fiul Dracului* (1970). Roman istoric. Se inspiră din istoria întunecată a luptelor dintre partidele boierești din secolul al XV-lea. Conflictele dintre Dănești și Drăculești sunt urmărite în vremea domniilor lui Vlad Dracul și a fiului său, Țepeș.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru literatură pentru copii pe anul 1977.

◆ Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XX, 1977, 48, 2; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 286–290.

V.T.

ROMAN Ludovic, *Stejara*, Buc., Ion Creangă, 1977, 256 p. Roman pentru copii și tineret. Un grup de elevi aflați în vacanță se închipuie „detectivi" și, în joaca lor, contribuie la realizarea unor importante descoperiri arheologice în zona lacului Razelm.

◆ V. Arbore, *Apariții destinate copiilor*, T, VII, 1978, 3, 33–34.

V.T.

SĂNDULESCU Mircea, *Victorie clandestină*, Buc., Cartea Românească, 1977, 522 p. Roman social. Analitică și nuanțat faulkneriană, narațiunea complexă îl are în centru pe Mihai Vancu, un tânăr doctorand preocupat de structura relațiilor interumane din imediata contemporaneitate. Protagonistul este descendent al unei familii ardelene translocate cu succes în Brăila în urmă cu două generații. Decis să-și definitiveze teza de doctorat, protagonistul abandonează mediul academic bucureștean și se refugiază în casa brăileană a unchiului său, Eugen Norșa, figură influentă în peisajul politic-administrativ local al primelor decenii ceaușiste. Aici, el încearcă să-și clarifice iubirea adolescentină pentru Nadia și să reconstituie istoria familiei: de la triumful și decăderea lui Alexandru Norșa, bunicul matern, la sinuciderea tatălui său, judecătorul Vancu. Trimitere explicită la tabloul preferat al judecătorului Vancu, titlul romanului are o portanță simbolică integrativă, reflectată în marginalitatea personajelor și în teoriile existențiale încorporate digresiv în textura narativă.

● Premiul „Mihail Sadoveanu" al Asociației Scriitorilor din Iași, pentru debut, pe anul 1977.

◆ Al. Piru, *Un nou romancier*, LCF, XX, 1977, 48, 2; 6; Mircea Iorgulescu, *Întâmpinare*, LCF, XX, 1977, 51, 3; Laurențiu Ulici, *Invizibila oglindă*, RL, XI, 1978, 3, 11; Constantin Barbu, *Un tânăr romancier*, R, XV, 1978, 4, 6; Cornel Ungureanu, *Gustul vieții*, RL, XI, 1978, 17, 4–5; Mircea Zaciu, *Victoria debutului*, RL, XI, 1978, 17, 4; V.F. Mihăescu, *Ipostaze existențiale*, LCF, XXI, 1978, 31, 3; Henri Zalis, *Priorități în roman*, CNT, 1978, 34, 10; Liviu Petrescu, *Personaj și „text"*, ST, XXXI, 1980, 4, 8; Zaciu, *Lancea*, 89–93; Piru, *Debuturi*, 106–109; Victor Durnea, *Între creație și analiză (I–II)*, CRC, II, 1990, 6, 4; 7, 4; Ulici, *Literatura*, 415–416; Cosma, *Romanul*, II, 103. ❒ Gabriel Pleșea, *~: „Marele secret al prozei: să-l faci pe cititor să vrea să cunoască în realitate personajele tale"*, LCF, s. nouă, 1998, 25, 12–13; Simion Bărbulescu, *Scriitori din diaspora new-yorkeză*, LCF, s. nouă, 1999, 2, 19.

C.R.B.

❍ **SÂRBU Viorel,** *Cristalul*, fragment de roman, O, XVIII, 1977, 48, 5. Cu o prezentare de Ion Arieșanu.

V.T.

SCRIPCĂ Gheorghe, *Băiatul din cămașa cu cai*, Buc., Ion Creangă, 1977, 164 p. Roman pentru copii și tineret. Copilul Lucian Noroc își dezvoltă istețimea și vigilența într-o serie de întâmplări cu „suspans".

V.T.

SEVER Alexandru, *Impostorul*, Buc., Cartea Românească, 1977, 658 p. Roman psihologic. Personajul Barbu Cristofor Iraclide se autodenunță ca autor al unei crime comise în timpul războiului, în 1943. Romanul se constituie din demonstrațiile logice care vin să infirme respectiva declarație. Personajul nu este considerat psihopat, fiind privit cu seriozitatea pe care timpul acțiunii îl pretindea. Definirea acestuia din urmă constituie, de fapt, scopul anchetei.

◆ Valeriu Cristea, *O carte neobișnuită*, RL, XI, 1978, 8, 20; Anton Cosma, *O parabolă etică*, T, VII, 1978, 4, 35–36; Ștefan Borbély, ≈, VTR, VIII, 1978, 5, 2; Val Condurache, CL, 1978, 6, 14; Emil Manu, SPM, 1978, 397, 2; Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XXI, 1978, 36, 2; Elena Tacciu, *Puterea dialogului*, RL, XII, 1979, 41, 5; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 247–251; Vasile Voia, ST, XXXIX, 1988, 8, 16; Ion Vartic, *Prințul, diavolul și Bunul Dumnezeu*, F, XX, 1984, 9, 9; Cristea, *Modestie*, 201–205;

Cosma, *Romanul*, I, 231–233; Voia, *Tentația*, 143–147; *Dicționar analitic*, II, 158–160; *Dicționarul esențial*; Micu, *Literatura*, 275. ❒ V. și *Cezar Dragoman*, 1957.

V.T.

SIMION Al., *Șansa*, Buc., Eminescu, 1977, 360 p. Roman psihologic. Utilizează convenția „jurnalului intim" ca metodă de analiză a complexului social. Horia Praida își însemnează faptele de viață cu intenția de a le valorifica în spațiul literaturii, manifestând o poziție de martor și de justițiar față de ceea ce i se întâmplă. Faptele sunt cu precădere „cotidiene", iar semnificațiile lor, la fel. În primul rând, este dezbătută, în optica lui Horia, relația cu tatăl său, Manole Praida. Față de acesta este necruțător, acuzându-l de grave abateri. Este vorba de nedreptatea flagrantă ce i-a făcut-o unui ins integru, Pavel Iordache. Procesul este dur, dar fiecărui individ implicat i se acordă o „șansă" de ieșire din impas. Romanul este dens și solid organizat.

▼ Buc., Eminescu, 1989.

◆ Paul Georgescu, *Constructorii*, RL, X, 1977, 50, 9; Ion Vlad, *Motivele romanului*, TR, XXII, 1978, 2, 2; Dan Cristea, LCF, XXI, 1978, 2, 2; G. Eftimie, CL, 1978, 2, 10–11; Vasile Chifor, *Dezbatere și analiză*, T, VII, 1978, 2, 35–36; Al. I. Friduș, CRC, XIII, 1978, 13, 7; Fl. Dimoftache, ATN, XV, 1978, 1, 15; Valentin Tașcu, *Romanul șansei sau șansele romanului*, ST, XXIX, 1978, 3, 18; Pompiliu Marcea, *Un roman al contemporaneității*, VR, XXXI, 1978, 3, 56–57; Cornel Moraru, *Un roman al conștiinței muncitorești în acțiune*, AST, 1978, II, 13; Georgescu, *Volume*, 92–95; Sorin Titel, *Austeritate și patetism*, RL, XII, 1979, 17, 4; Cristea, *Faptul*, 245–249; Vlad, *Lectura*, 217–221; Cosma, *Romanul*, I, 190–191; Micu, *Literatura*, 251.

V.T.

SIMU Octavian, *Drumețul fără toiag*, Buc., Eminescu, 1977, 184 p. Proiectat ca prim vol. al unui ciclu cu titlul neprecizat. Roman social. Iulian Severin străbate un timp al neșanselor. Biografia sa, după terminarea liceului (1952), e plină de accidente. După banchetul de absolvire e acuzat de uciderea unui coleg și este condamnat. După 6 ani de penitenciar se reintegrează greu. Părinții nu-l sprijină, fosta iubită s-a căsătorit. Îi moare ființa cea mai dragă, bunica. Dar personajul suportă toate nenorocirile cu un stoicism demn de admirat și nu-și pierde speranța.

◆ Vasile Andru, *Un roman al redresării morale*, VR, XXX, 1977, 10, 68–69; Dan C. Mihăilescu, *Întoarcerea fiului…*, LCF, XX, 1977, 45, 2; Radu G. Țeposu, ST, XXVIII, 1977, 11, 54.

V.T.

SIUPIUR Elena, *Enigma din trenul de noapte*, Buc., E.M., 1977, 150 p. (Sfinx, 36). Roman polițist.

V.T.

SORESCU Marin, *Trei dinți din față*, Buc., Eminescu, 1977, 494 p. Fragmente: *Odaia cealaltă*, TR, XXI, 1977, 5, 4–5; *Pietre de pavaj*, FC, XXVI, 1977, 5, 20–21; *Pe scândura de călcat*, RL, X, 1977, 8, 14–15; *A trăi pur și simplu*, LCF, XX, 1977, 9, 4–5. Roman social. Este scris în notă ironic-umoristică. Trei artiști, constituiți într-un grup, un sculptor, Val, un ziarist, Tudor Frățilă, și un poet, Adrian, își cheltuiesc energiile în căutarea unor femei pe măsura exigențelor lor. Ceea ce le iese în cale este însă cu totul nepotrivit. Fără a mărturisi că trece printr-o dramă, Val, înșelat de Olga, se sinucide. Tudor e părăsit pentru un sportiv, iar Adrian se mulțumește cu o dactilografă. Dramele sunt escamotate prin anecdote, într-un limbaj ușor, aparent neutru.

▼ Buc., Eminescu, 1978; Buc., Creuzet, 1993.

■ *Tri predni zăba*, tr. de Veselina Georgieva, Sofia, Narodna kultura, 1981.

◆ Marian Vasile, *Roman și filozofie*, R, XIV, 1977, 4, 5; 12; G. Dimisianu, *Romanul ironic*, RL, X, 1977, 20, 11; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 23, 2; Alex. Ștefănescu, FC, XXVI, 1977, 24, 8; Costin Tuchilă, *Un roman ironic*, AFT, XII, 1977, 6, 9; Gheorghe Soare, ARG, XII, 1977, 2, 10; Mircea Popa, *~, romancier*, ST, XXVIII, 1977, 6, 20; Radu Mareș, TR, XXI, 1977, 30, 3; Oana Vasilescu, DLG, VIII, 1977, 59, 11; Val Condurache, CL, 1977, 9, 6–7; Eugen Simion, *~, romancier*, LCF, XXI, 1978, 9, 4; 6; Al. Th. Ionescu, *Un roman parodic*, EX, X, 1978, 4, 10; Dimisianu, *Opinii*, 116–121; Ion Pecie, *Cele trei limitări ale personajului*, TR, XXIII, 1979, 31, 2; Ion Pecie, *Zeița Nemesis și dinamica statuilor*, TR, XXIII, 1979, 40, 3; Mihaela Andreescu, *Semnul prozei*, RL, XIV, 1981, 34, 8; Ștefănescu, *Jurnal*, 95–96; Marcea, *Varietăți*, 249–252; Andreescu, *Sorescu*, 6, 24–37, 130–136; Corbea, Florescu, *Biografii*, II, 208–215; Ștefănescu, *Prim-plan*, 249–251; Dan Mănucă, *Requiem pentru un dinte de lup*, CRC, XXIII, 1988, 42, 5; Cosma, *Romanul*, I, 214–215; M. Ungheanu, *Cu ~*, LCF, XXXII, 1988, 19, 3; 6; Pecie, *Romancierul*, 269–288; *~, „Răzbim noi cumva la lumină…"*, GLN, V, 1993, 7, 6–7; Doina Băghină, LTE, III, 1993, 48, 6; Cătălina Năstase, *O experiență simbolică*, JL, s. nouă, V, 1994, 5–8, 3; Mănucă, *Analogii*, 216–220; Valentin Chifor, *Două experimente epice*, F, XXXIV, 1998, 12, 79–81; Băilești eanu, *Marin Sorescu*, 93–95; Simion, *Scriitori 2*, III, 166–171; Micu, *Literatura*, 210; Oprea, Vlasie, *Literatura*, 20.

V.T.

STAHL Henriette Yvonne, *Lena, fata lui Anghel Mărgărit*, Buc., Cartea Românească, 1977, 214 p. Fragmente: *Lena*, ALF, 1968, 82–91; *Lena*, O, XIX, 1968, 2, 30–42; *Realitatea iluziei*, LCF, XII, 1969, 44, 4; *Miri*, RL, III, 1970, 37, 16–17. *Bildungsroman*. Lena, fiica unor ceferiști dintr-o gară mică de lângă București, parcurge în viață un drum plin de sinuozități. Cu excepția copilăriei, petrecută lângă calea ferată, cu vise și

întâmplări specifice, fiecare vârstă i-a fost marcată de grave obstacole. Tatăl i-a fost arestat, mama i-a murit, a fost silită să lucreze ca slujnică la o cârciumă, a trăit un episod nefericit de iubire cu un tânăr boier. Actul de la 23 august îi reface capacitatea de speranță, copilul ce i se va naște fiind un simbol al „vieții noi".

◆ Cristea, *Despre realitatea*, 161–165; Ion Faiter, *~: „Gesturile exterioare…"* (i.), TMS, V, 2000, 11, 4.

V.T.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Dimineața*, Buc., Cartea Românească, 1977, 262 p. Roman social. Muncitorul Ion Varlam își scrie romanul vieții plecând de la întrebările ce i se pun când cere un concediu de odihnă (în urma unui accident de muncă). Așterne, în consecință, pe hârtie o autobiografie care conține toate datele unei existențe de patru decenii. Evocă satul copilăriei, cu părinții, rudele, vecinii, cu întâmplările pline de farmec ale vârstei, apoi școala, armata, munca depusă la gospodăria colectivă, în sfârșit, venirea la oraș ca sudor. Nu vorbește neapărat de o dezrădăcinare, dar specifică forța cotiturilor care i-au marcat existența. Finalul lasă să se înțeleagă capacitatea de a le suporta în continuare, ca pe un dat al destinului.

◆ Valeriu Cristea, *Formule și personaj*, RL, X, 1977, 39, 11; Al. Andriescu, CL, 1977, 10, 6–7. ❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

V.T.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Speranța care ne rămâne*, II, v. *Speranța care ne rămâne*, I, 1974.

V.T.

TEODORESCU Ion Dumitru, *Șase căluți în galop*, Buc., Cartea Românească, 1977, 456 p. Fragmente: ≈ O, XXIII, 1972, 4, 6–7; *Aproapele*, O, XXIII, 1972, 15, 6; *Se pregătea să dăinuie*, O, XXIV, 1973, 2, 6; *Accidentul*, O, XXIV, 1973, 43, 6; *Alberta*, O, XXV, 1974, 10, 9; *Călătoria se amână*, O, XXVI, 1975, 45, 4–5. Reluat fragmentar: *Agale spre cuib*, dramatizare, O, XXXVIII, 1987, 17, 4–5. Roman social. Este conceput sub forma unor anchete. Sunt conturate șase portrete de tineri care au comis în copilărie diferite infracțiuni. Relatarea începe cu momentul eliberării lor dintr-un institut de reeducare. Fiecare personaj dă titlul câte unei părți, fiecare beneficiază de o fișă caracterologică din care rezultă cauzele care au dus la infracțiunile acuzate, după care acțiunea trece la urmărirea încercării lor de reintegrare în societate. Procesul e greoi, lumea e suspicioasă, cei șase sunt firi dificile, traumatizate moral. Romanul face o pledoarie pentru înțelegerea efortului de „ieșire din vină".

◆ C. Ungureanu, O, XXVIII, 1977, 14, 2; Dana Dumitriu, *Șase personaje singuratice*, RL, X, 1977, 25, 11; ⁂, *Trei critici literari despre romanul* ≈ *de* ~, O, XXVIII, 1977, 31, 5; Gh. Lateș, CRC, XII, 1977, 39, 4; Vasile Andru, *Comportamente și reacții*, VR, XXX, 1977, 11, 59–60; Vasile Chifor, *Un roman de actualitate*, T, VI, 1977, 12, 25; Andru, *Memoria*, 81–82.

V.T.

THAN Sergiu, *Strada Labirint*, II, v. *Strada Labirint*, I, 1972.

V.T.

THEODORU Radu, *Cronică eroică 1877–1878. Roman document*, Buc., Albatros, 1977, 454 p. Roman-document. Are ca temă Războiul de Independență din 1877–1878. ~ face o analiză a situației țărilor române în context european, după care concepe un adevărat „jurnal de front", de la Plevna și Vidin.

◆ Marian Odangiu, O, XXVIII, 1977, 43, 2; Micu, *Scurtă istorie*, III, 141; Micu, *Literatura*, 261.

V.T.

TITEL Sorin, *Pasărea și umbra*, Buc., Eminescu, 1977, 278 p. Fragmente: *Casa de lângă pădure*, LCF, XVIII, 1975, 30, 4–5; *Nunta*, TR, XIX, 1975, 48, 5; *O călătorie cu trenul în 1930*, CL, 1975, 12, 8–9; *Dresorul, doctorul și matematicile*, RL, IX, 1976, 2, 14–15; *Ana la târg la Făget*, TR, XX, 1976, 10, 4; *Doctorul și cum a fost el părăsit într-o vară*, LC, XIX, 1976, 33, 4–5; *Nașterea*, LCF, XX, 1977, 20, 4–5; *Surorile*, TR, XXI, 1977, 21, 5. Reprezintă cel de-al doilea roman din tetralogia ce cuprinde *Țara îndepărtată* (1974), *Clipa cea repede* (1979) și *Femeie, iată fiul tău!* (1983). Metaficțiune. Constituit din suma unor povestiri independente, ≈ este o narațiune pe mai multe voci, concepută contrapunctic, prin multiplicarea punctelor de vedere, în funcție de timpul subiectiv al memoriei. Un personaj-martor, Andrei, ajunge în casa unei văduve, Ana, care îi povestește cum a murit tânărul ei soț, Ion, în urma unei banale răceli. Consemnării acestui fapt epic mărunt îi urmează o serie de istorii „în cascadă". Ana aduce în scenă episoade din viața lui Ion, a ei, a vecinilor, rudelor și a cunoștințelor întâmplătoare. Când relatarea ajunge la întâlnirea lui Ion cu doctorul Tisu, care voia să-l îngrijească, acesta din urmă preia povestirea, provocând un nou flux epic, de data aceasta pe marginea propriei sale vieți evocate din perspective temporale diferite. Finalmente, vocile narative și poveștile fragmentare se reunesc în epilog în jurul temelor centrale ale cărții, moartea, decăderea, eșecul existențial, redate prin împletirea dintre real și fantastic, istoric și mitic, realism și lirism subiacent. „Roman excelent, prin calitatea observației psihologice și complexitatea tehnicii" (Eugen Simion), ≈ constituie o interogație asupra marilor

probleme ale existenței, și, nu în ultimul rând, asupra scriiturii înseși ca relație deschisă între autor, narator, cititor și personaje.

▼ *Țara îndepărtată*. ≈, Buc., Eminescu, 1989.

■ *A madár és az árnyék*, tr. de Kolozsvári Papp László, Budapesta, Európa Könyvkiadó, 1981; *Ptak i cień*, tr. de Zbigniew Szuperski, Cracovia, Wydawnictwo Literackie, 1983; Fragment: *Ptica i ten*, tr. de A. Covaci, Buc., „Biblioteka Rumynija", nr. 8, 1985.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1977.

◆ Ion Vlad, *Simbolurile epice*, TR, XXI, 1977, 37, 2; Constantin Sorescu, *Un roman experimental*, SPM, 1977, 354, 3; Paul Georgescu, *Implicarea afectivă*, CNT, 1977, 39, 10; Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XX, 1977, 40, 2; Cornel Ungureanu, O, XXVIII, 1977, 41, 2; Artur Silvestri, RL, X, 1977, 43, 10; Valeriu Cristea, *Patos și joc*, RL, X, 1977, 47, 8; Zaharia Sângerozan, CRC, XII, 1977, 49, 4; Vasile Chifor, ≈, T, VII, 1978, 1, 45–46; Val Condurache, CL, 1978, 2, 10; Vasile Petre Fati, *Absolutizarea duratei*, VR, XXXI, 1978, 1–2, 215–216; Nicolae Iliescu, *Ipostazele epicului*, AFT, XIII, 1978, 4, 2; Valentin Tașcu, ≈, ST, XXIX, 1978, 4, 12; Mihai Dragolea, *Între pasăre și umbră – infinitul epic*, EX, X, 1978, 5, 8; Norman Manea, ≈, TR, XXII, 1978, 27, 2; Georgescu, *Volume*, 56–61; Carmen Drăguș, ≈ *sau aventura imaginarului*, TMS, XIV, 1979, 1, 7; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 178–182; Ciocârlie, *Eseuri*, 41–44, 53–54, 61–62, 72–74; Vlad, *Lectura*, 233–236; Florin Manolescu, CREL, 1984, 3, 63–66; Simion, *Scriitori*, III, 539–541; Gheorghe Glodeanu, *Lunga călătorie a prozatorului*, ST, XXXVII, 1986, 2, 30; Ion Bogdan Lefter, RL, XXII, 1989, 22, 4; Gheorghe Glodeanu, *Spațiul confesiunii*, F, XXV, 1989, 7, 5; Cornel Ungureanu, *Traversarea unei vârste morale*, RL, XXII, 1989, 39, 4; Ungureanu, *Imediata*, II, 211–212; Ioan Cipu, ~ – *topos literar*, GAI, I, 1990, 1, 4; Nicolae Bârna, CAI, 1992, 5–6, 34–38; Ciocârlie, *Pragmatica*, 27–28, 77–78; Ruja, *Parte*, I, 62–63; Rachieru, *Scriitorul*, 51–65; Ștefănescu, *Sensul*, 88–103; Cosma, *Romanul*, II, 138–141; Glodeanu, *Dimensiuni*, 149–150; Simion, *Scriitori 2*, IV, 60–63; Elisabeta Lăsconi, *Dincoace și dincolo de Viena sau lumea lui* ~, CAI, 2000, 1, 53–59; *Dicționarul esențial*; Lăsconi, *Oglinda*, 137–161; Micu, *Istoria*, 568–569; Vighi, *Sorin Titel*, 23–25, 64–70. ❒ V. și *Reîntoarcerea posibilă*, 1966.

M.W.

TOMOIOAGĂ-MARAMUREȘANU Ion, *Amintiri din roșu de Moisei*, Buc., Albatros, 1977, 174 p. Roman autobiografic. Povestește amintiri din copilăria autorului, din anii când a slugărit la stăpâni, în timpul războiului. Pitoresc, intervenții folclorice, limbaj viu, în grai maramureșean.

V.T.

TOPOLOG Ion, *Cicoarea*, Buc., Eminescu, 1977, 230 p. Fragment: *O agapă ratată*, AST, 1975, 4, 9. Roman social. Este consacrat vieții și muncii intelectualilor din mediul rural. În preajma întâlnirii de zece ani de la absolvirea facultății, inginerul silvic Pavel Boian se lasă interpelat de propria conștiință în legătură cu realizările sale. Rezultă o biografie obișnuită, cu o dezvoltare afectivă firească. În localitatea Cetatea viața se desfășoară între coordonatele general valabile ale existenței contemporane, unde fiecare cetățean își manifestă personalitatea conform îngăduinței timpului. Fără a fi dramatică, biografia lui Boian nu este în măsură să-i dea încă depline satisfacții, dar ele sunt continuu sperate.

◆ Petru M. Haș, AST, II, 7; Regman, *Noi explorări*, 167–173; Deaconu, *Impresii*, 324–330.

V.T.

TUPAN Marius, *Crisalide*, Buc., Cartea Românească, 1977, 288 p. Fragmente: *Un crâmpei de albastru*, RL, VII, 1974, 22, 15; *Tango, tango*, CL, 1975, 11, 8. Roman parabolă. Descrie mediul șantierului Porțile de Fier. Viața este interpretată prin optica exaltată a unui tânăr bibliotecar bântuit de veleități literare. Memoria lui Laurențiu Roiban înregistrează secvențe din viața reală, dar și scene cu aspect fabulos, senzațional.

◆ ⁂, ~, AFT, XII, 1977, 4, 4–5; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 25, 2; Dumitru Micu, *Trei romane*, CNT, 1977, 26, 10; Alex. Ștefănescu, *Proza mediului muncitoresc*, RL, X, 1977, 28, 10; Vasile Sălăjan, TR, XXI, 1977, 29, 3; C. Ungureanu, *Prozatori tineri*, O, XXVIII, 1977, 30, 2; Aureliu Goci, RL, X, 1977, 41, 10; Const. Vernescu, CL, 1977, 11, 14; Radu Călin Cristea, *O ipostază a romanului parabolic*, RL, XX, 1987, 16, 4–5; Gabriel Rusu, *Cu* ~, SLAST, IX, 1989, 25, 3; Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă*, II. *Marius și tentația romanului*, LCF, s. nouă, 1995, 3, 16; Ulici, *Literatura*, 375–376.

V.T.

ȚIC Nicolae, *Roșu pe alb*, Buc., Eminescu, 1977, 352 p. Roman-document. Subiectul este marea grevă a minerilor de la Lupeni, din august 1929. Scrierea are caracter jurnalistic, programat ca atare, dar, în spirit literar, autorul face afirmații profetice în legătură cu destinele celor implicați în acțiune. Valeriu Cristea observă în acest sens „o patetică numărătoare inversă […]", în care „documentarea deghizată în ficțiune pseudo-fantastică reprezintă o întoarcere la vechile convenții literare prin modernitate".

◆ Alex. Ștefănescu, *Proza mediului muncitoresc*, RL, X, 1977, 28, 10; Dan Cristea, LCF, XX, 1977, 32, 2; Cristea, *Faptul*, 241–244; Raicu, *Fragmente*, 373–375. ❒ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

C.R.B.

URICARU Eugen, *Rug și flacără*, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 358 p. Fragmente: *Până la capătul lumii*, RL, VII,

1974, 45, 14–15; *Morbul lui Iampers*, ST, XXVI, 1975, 3, 20–25; *San Giorgio*, ST, XXVII, 1976, 6, 24–28; *Poveste de dragoste*, RL, IX, 1976, 31, 14–15; *O lume obișnuită*, EX, IX, 1977, 1, 8–9; *Îngerul păzitor*, ST, XXVIII, 1977, 2, 25–29. Roman istoric. Acțiunea se petrece în anii de dinaintea Războiului de Independență, având ca subiect pregătirea conspirativă a evenimentului. Mișcarea românească e conjugată cu alte mișcări revoluționare de unificare și eliberare, precum cele din Italia, Austria etc. În centrul acțiunii se află Alexandru Bota, personaj cu un corespondent real, plecat din Transilvania pentru a participa la mișcarea unionistă și de independență a tuturor românilor. ~ își pune personajul în situații enigmatice (e prezent printre garibaldiști, printre membrii unei societăți secrete de mare influență). Bota argumentează concepția autorului despre caracterul revoluției și statutul revoluționarului. ≈ constituie un debut în roman, unanim apreciat; a fost utilizat ca idee pentru un scenariu de film regizat de Adrian Petringenaru.

▼ *Stele călătoare*, Buc., Vitruviu, 1998.

■ *Scheiterhaufen und Flamme*, tr. de Alfred Kittner, Buc., Kriterion, 1984 (Buc., Universal Dalsi, 1998); *Máglya és láng*, tr. de Szabó János, Cluj-Napoca, Dacia, 1987. Fragmente: *Le Brasier*, tr. de Constantin Sturza, REVR, XXXIII, 1979, 4, 6–93; 5, 10–100.

● Premiul I al Festivalului Național „Cântarea României", ed. I, 1977.

◆ Mihai Tatulici, ~, AFT, X, 1975, 10, 213–214; M. Ungheanu, LCF, XX, 1977, 17, 6; ⁂, ~, AFT, XII, 1977, 4, 4–5; Valentin Tașcu, F, XIII, 1977, 4, 3; Nicolae Manolescu, *Romane istorice*, RL, X, 1977, 18, 9; Ion Vlad, *Evocarea istorică*, TR, XXI, 1977, 21, 2; ~, *Pentru ce scrieți? Pentru cine scrieți?*, CNT, 1977, 21, 8–9; Mihai Dinu Gheorghiu, *Fața și reversul*, AFT, XII, 1977, 5, 9; Constantin Hârlav, NPC, IV, 1977, 5, 8–9; C. Ungureanu, O, XXVII, 1977, 24, 2; Cristian Livescu, *Noi romane istorice*, ATN, XIV, 1977, 2, 6; Dan Culcer, *Roman și istorie*, VTR, VII, 1977, 6, 5; Dan Cristea, *Ficțiune și istorie*, LCF, XX, 1977, 30, 6; Radu G. Țeposu, EX, IX, 1977, 6–7, 4; Mircea Zaciu, *Un roman anti-patetic*, ST, XXVIII, 1977, 7, 20–21; Titu Popescu, T, VI, 1977, 7, 40–41; Dumitru Micu, CNT, 1977, 31, 10; Val Condurache, CL, 1977, 8, 7; Mircea Iorgulescu, *Reconstituire și interpretare*, RL, X, 1977, 48, 5; ⁂, *Condiția romanului istoric*, TR, XXI, 1977, 48, 6–7; Mihai Ungheanu, REVR, XXXI, 1977, 4, 128–130; Vasile Andru, *O reușită a romanului istoric*, VR, XXX, 1977, 12, 48–49; ~, *Actualitatea romanului de actualitate*, AFT, XIII, 1978, 1, 4–5; Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 6, 17; Vasile Andru, *Modernitatea romanului istoric*, VR, XXXI, 1978, 1–2, 209–210; Florin Faifer, *Istorie și roman*, CRC, XIII, 1978, 16, 4; Aurel Sasu, *Un roman al duratei interioare*, RL, XI, 1978, 35, 4–5; Val Condurache, *Prozatori tineri*, CL, 1978, 12, 11; Iorgulescu, *Scriitori*, 257–262; Stănescu, *Jurnal*, 122–126; Zaciu, *Alte lecturi*, 33–44; ⁂, *Cu* ~, LCF, XXII, 1979, 8, 3; Valentin F. Mihăescu, *Imaginar și realitate*, LCF, XXII, 1979, 11, 3; 6; Cristian Livescu, *Deveniri și mutații*, ATN, XVI, 1979, 3, 4; Constantin Zărnescu, *Tineri prozatori clujeni*, TR, XXIII, 1979, 45, 3; Ioan Holban, *Între utopie și realitate*, CL, 1979, 11, 10–11; Sasu, *În căutarea*, 170–172; Laurențiu Ulici, *Istorie și utopie*, RL, XIII, 1980, 42, 11; 43, 11; Maria-Luiza Cristescu, *Impactul cu istoria*, RL, XIII, 1980, 50, 4; Cristea, *Faptul*, 278–282; Popa, *Replay*, 53–56; Livescu, *Scene*, 194–195; Mihăescu, *Timp și mod*, 129; Vlad, *Lectura*, 255–259; Alex. Ștefănescu, *Călătorie în timp*, RL, XVIII, 1985, 28, 4–5; Ioan Adam, *Istorie, transfigurare și condiție umană*, RL, XVIII, 1985, 35, 4–5; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor istorice*, F, XXII, 1986, 4, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 79–82; Valentin F. Mihăescu, *Le modèle et l'image*, REVR, XVIII, 1989, 2, 78–86; Simion, *Scriitori*, IV, 421–424; Papahagi, *Cumpănă*, 240–244; Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 392; Andru, *Memoria*, 77–79; Simuț, *Incursiuni*, 224–225; Ulici, *Literatura*, 353–354; V. Sparici, ATN, XXXVI, 1999, 8, 5; Bârgău, *Generația*, 177; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 501; Micu, *Literatura*, 261. ❐ Nicolae Băciuț, *Dialog cu* ~, VTR, XII, 1982, 5, 5–6; Marian Papahagi, *Document și anamorfoză*, ST, XXXV, 1984, 12, 31; Mircea Bențea, *Lupta ficțiunii cu istoria*, TR, XXIX, 1985, 17, 3; 18, 5; M. Ungheanu, *Cu* ~, LCF, XXVIII, 1985, 22, 3; 7; ~, *Împlinirea romanului*, ST, XXXVI, 1985, 7, 14; Mihai Coman, *Cu* ~, SLAST, V, 1985, 33, 3; Miko, *Întâlniri*, 177–180; Sasu, Vartic, *Romanul,* IV, 382, 385, 390–391, 393–395, 398–400; Piru, *Istoria 2*, 336; Simuț, *Incursiuni*, 221–222, 225; Simuț, *Critica*, 124–125; Viorel Sâmpetrean, *„Cred că toate cărțile pe care le-am scris, la care scriu și pe care le voi scrie vor avea aceeași temă: demistificarea puterii"*(i.), AZ, 1997, supl., 23, 3; Cosma, *Romanul*, II, 149–151; ⁂, LTI, 1999, 29, 178.

V.T.

VÂRLAN Petre, *Înfrângerea lui Thanatos*, Buc., E.M., 1977, 182 p. (Sfinx, 38). Roman de spionaj. Este inspirat de lupta Securității române cu forțele ostile procesului de instaurare a comunismului, după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial.

V.T.

VINTILĂ Petru, Petru VINTILĂ jr., *Șoimii au trecut Dunărea. Roman cronologic*, Buc., Cartea Românească, 1977, 518 p. Roman-document. Tratează evenimente, ordonate cronologic, din anii 1877–1878. Subiectul tratează Războiul pentru cucerirea Independenței. În text apar figuri politice și culturale ale timpului; sunt consemnate ecouri de presă, realizări artistice inspirate din realitatea imediată a evenimentului. Jurnalul este organizat pe luni și zile și are la bază o documentare extrem de bogată.

V.T.

ZEHAN Eugen, *Studenții*, I, Cluj-Napoca, Dacia, 1977, 224 p.; II, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 336 p. Fragment:

≈, TR, XXI, 1977, 23, 6. Proiectat ca prim vol. al unui ciclu cu titlu neprecizat. Roman social. Este consacrat vieții de student. Paul își povestește cu destule detalii primul său an de studenție. Creionează portrete de colegi, de dascăli, rememorează un episod de iubire, terminat cu o despărțire, surprinde atmosfera de entuziasm juvenil și micile părți ridicole ale frumoasei vârste.

◆ Pavel Aioanei, TR, XXI, 1977, 40, 7; Dana Dumitriu, *Viața de student*, RL, X, 1977, 52, 10.

V.T.

ZINCĂ Haralamb, *Dragul meu Sherlock Holmes*, Buc., Eminescu, 1977, 264 p. (Clepsidra). Roman polițist. Manifestă intenții moralizatoare. ~ propune cazul tragic al lui Cristian Lucaci, „călăuzit de dorința fierbinte de a preveni la vreme apariția" oricărei infracțiuni.

▼ Oradea, Cogito, 1993.

◆ Virgil Mazilescu, RL, X, 1977, 40, 9; Tudor Dragoș, LTE, III, 1993, 43, 4. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

V.T.

ZINCĂ Haralamb, *Mapa cenușie G.R.*, Buc., E.M., 1977, 288 p. Roman de spionaj. Evenimentele se petrec pe fundalul cutremurului de la 4 martie 1977.

◆ Constant Călinescu, RL, XI, 1978, 25, 10. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

V.T.

1978

❍ **ALBALA Radu,** *Femeia de la miezul nopții*, fragment din romanul omonim, RL, X, 1978, 26, 14–15.

V.T.

ANGHEL Paul, *Te Deum la Grivița*, Buc., Cartea Românească, 1978, 278 p. Face parte din ciclul *Zăpezile de-acum un veac*, cartea a III-a, din care mai apăruse cartea a V-a, *Scrisoare de la Rahova* (1977). Roman istoric. De tip frescă, înfățișează un episod din epopeea Războiului de Independență din 1877–1878. Evenimentele din preajma și din timpul marii bătălii de la Grivița sunt notate și interpretate literar în „Caietul galben" al filologului Lucrețiu Parva. Prin unghiul de observație al acestui personaj faptele reale, atestate istoric, primesc nuanțe specifice modului de a gândi prin literatură. Mai mult, semnificațiile extrase cu acest prilej devin permanente, verificabile în întregul secol XX. ~ procedează la combinarea istoriei cu ficțiunea literară.

■ Fragment: *Te Deum à Grivitza*, tr. de Anca Cosăceanu, REVR, XLI, 1987, 4, 23–86.

● Premiul Festivalului Național „Cântarea României", ed. a II-a, 1979.

◆ Mircea Iorgulescu, *Istoria în actualitate*, CNT, 1978, 18, 10; Pompiliu Marcea, *Eveniment și semnificație*, RL, XI, 1978, 21, 11; M. Ungheanu, LCF, XXI, 1978, 22, 2; Fănuș Băileșteanu, *Istorie și destin*, RL, XI, 1978, 35, 5; Mihai Ungheanu, *Une reconstitution d'ampleur*, REVR, XXXII, 1978, 10, 158–160; Ioan Adam, *De la istorie la literatură*, SCT, XXXV, 1979, 9494, 4; Valentin Tașcu, *Istorie și ficțiune*, ST, XXX, 1979, 1, 16; Cornel Ungureanu, ~ – *între teze și sinteze literare*, TR, XXIV, 1980, 12, 3; Artur Silvestri, *Un roman monumental*, LCF, XXIII, 1980, 51, 3; Hristu Cândroveanu, *Proza ca filozofie a istoriei*, LCF, XXIII, 1980, 51, 3; Băileșteanu, *Refracții*, 185–197; Marcea, *Varietăți*, 253–256; Marcea, *Concordanțe*, 236–239; Simuț, *Incursiuni*, 46–48. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

V.T.

ANGHEL Petre, *Lupii la stână*, Buc., Cartea Românească, 1978, 294 p. Fragment: ≈, LCF, XXI, 1978, 47, 4–5. Roman social. Orășelul Văleni, din Oltenia, este urmărit în existența sa timp de un deceniu (1937–1947). La scară redusă, localitatea trăiește toată istoria acelor ani: perioada legionară, războiul, cu ecourile lui, epoca transformărilor sociale și politice. Locul este dominat de figura unui negustor bogat, Oprică Roșca. Fata lui, enigmatica Lulu, este obsesia mai tuturor tinerilor din orășel. Mai cu seamă trei veri, Victor Ionescu, Milașcu Durac și Ștefan Miu, pornesc, ca trei frați de împărat din basme, la cucerirea mâinii fetei lui Oprică. Evenimentele modifică însă intențiile lor, despărțindu-i. S-a modificat între timp și optica socială în ceea ce privește valoarea banului etc.

◆ Eufrosina Ungureanu, ≈, LCF, XXII, 1979, 9, 2; Valeriu Cristea, *Basm și istorie*, RL, XII, 1979, 18, 10; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 18, 2; Costin Tuchilă, *Metamorfozele tradiției*, O, XXX, 1979, 21, 2; Vasile Chifor, ST, XXX, 1979, 6, 54; Paul Dugneanu, *Un romancier de „cursă lungă"*, RL, XII, 1979, 10, 5; Cristea, *Faptul*, 288–294; Vasile Chifor, *Un ciclu romanesc*, T, X, 1981, 2, 41–42; Ulici, *Literatura*, 381; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Literatura*, 253. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

V.T.

ANGHEL Petre, *Prindeți vulpile*, Buc., Eminescu, 1978, 318 p. Fragment: *Început de drum* (romanul e anunțat cu titlul *Jurământul lui Hipocrat*), O, XXVIII, 1977, 1, 5. Roman social. Descrie viața medicilor din mediul rural. Tânărul Radu Dimitriu, repartizat la un spital din comuna Poiana (pe lângă Craiova), are de luptat cu rutina, incompetența, venalitatea unor medici mai vârstnici. Moartea unei studente aflate în practică în acel loc declanșează o anchetă obositoare, în care cei cu care Radu a intrat în conflict vor să-l acuze de crimă. Adevărul iese la iveală după multe eforturi, dar faptul îl

deziluzionează pe Dimitriu și-l face să părăsească satul. Acolo, el n-a avut de partea lui decât o ființă lipsită de putere, asistenta Elena Panduru, care va pleca odată cu el. Disputa dintre vechi și nou este fundalul etic al acțiunii romanului.

◆ Dan Arsenie, *Tentația actualității*, LCF, XXI, 1978, 10, 2; Costin Tuchilă, *Teme*, AFT, XIII, 1978, 4, 9; Vasile Chifor, ≈, T, VII, 1978, 5, 46–47; Costin Tuchilă, *Un roman de actualitate*, R, XV, 1978, 6, 6; Paul Dugneanu, *Vocația romancierului*, O, XXIX, 1978, 30, 6; Dana Dumitriu, RL, XI, 1978, 32, 10; Constantin Pricop, CL, 1978, 8, 14; Paul Dugneanu, *Un romancier de „cursă lungă”*, RL, XII, 1979, 10, 5; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Literatura*, 253; Micu, *Istoria*, 488. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

V.T.

ANGHEL Petre, *Școala pedepselor*, Iași, Junimea, 1978, 224 p. Roman social. Se inspiră din mediul școlar. Prezintă cazul profesorului Dinu Vintilă, angajat fără voie într-un conflict de muncă dintr-un liceu bucureștean. Directorul, om cu pregătire slabă, își terorizează subalternii. Dinu Vintilă se aliază cu profesorii care nu acceptă această situație. În paralel, se desfășoară povestea lui de iubire cu profesoara Dora Zizi.

◆ Anton Cosma, *Un roman mărunt despre viața măruntă*, VTR, IX, 1979, 4, 3; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 18, 2; Cristea, *Faptul*, 288–294; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

V.T.

ARAMĂ Horia, *Cetatea soarelui*, Buc., Cartea Românească, 1978, 273 p. Roman social. Narațiunea se prezintă ca o serie de patru episoade distincte, care se construiesc, toate, în jurul unor figuri de scriitori veleitari: oameni pe care doar viețile celor din jurul lor îi determină să scrie. Convenția, reiterată, e în fiecare din cele patru cazuri cea a „manuscrisului găsit”. Unui prim text de acest fel, *Câmp alb, oi negre*, asumat de Emil Daia, elev la o formă liceală fără frecvență, care, cu ocazia unor teze, alcătuiește, precum Anton Holban în *Parada dascălilor*, o galerie de portrete morale ale dascălilor de provincie – i se adaugă o *Fiziologie a utopiei* a lui Aristide Pava (profesor de literatură), un text al soției pictorului Vali Teodorini despre viața necunoscută a acestuia, scrisă dintr-un sentiment de recunoștință postumă față de cel ale cărui tablouri îi asigură prosperitatea, și o *Schiță biografică* despre același, asumată de Manu (zis Gheghe). Profesor de istorie la Buzău, acesta din urmă e și cel care realizează liantul celor patru texte, unificând lumile din spatele lor.

L.T.

ARAMĂ Ion, *Câmpia de foc*, Buc., E.M., 1978, 320 p. Roman istoric. Este inspirat de eroicele lupte de la Mărășești, din 1917. Cartea are la bază acte oficiale, confesiuni, amintiri ale combatanților, elemente ce se împletesc cu ficțiunea. Este un omagiu adus eroilor reîntregirii.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

V.T.

AUGUSTOPOULOS-JUCAN Antița, *Al doilea adevăr*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 266 p. (Scorpionul). Roman polițist.

V.T.

BANCIU Paul Eugen, *Casa Ursei Mari*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 262 p. Fragment: ≈, O, XXVIII, 1977, 52, 5. Roman parabolă. Are drept pretext o problematică specifică mediilor aflate în plin proces de transformare socială și morală. În egală măsură coexistă tradiționalul cu fantasticul, realitatea cu imaginația și dezbaterea etică. „În cartea sa peisajul predestinat parcă tradiției, cu păduri, cu urși, cu oameni singuratici, își iese din monotonia sa colorată și își găsește un alt rost, lemnarii, brigadierii, muncitorii de drumuri, oamenii simpli sunt chemați să construiască nu doar un lac de acumulare, sau un nou edificiu, ci mai ales nodurile vitale ale energiei unei națiuni, ale frumuseții unor noi zile, sunt chemați să ia decizii și să știe ce e puterea și deci să-și construiască propriul lor destin” (D.R. Popescu).

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut pe anul 1978.

◆ Ion Arieșanu, *Vă prezentăm un prozator:* ~, O, XXVIII, 1977, 52, 5; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 6, 2; Constantin Cublești, *Sub zodia șansei*, TR, XXIII, 1979, 10, 3; L. Ulici, RL, XII, 1979, 11, 11; Rareș Cornea, *Un debut „prelungit”*, T, VIII, 1979, 3, 39–40; Ion Arieșanu, *Teme și caractere*, O, XXX, 1979, 15, 1; Marcel Corniș-Pop, *Între narațiune baladescă și romanul parabolic*, O, XXX, 1979, 15, 3; George Șerban, *Realitatea fictivă și ficțiune reală*, O, XXX, 1979, 15, 3; Marian Odangiu, *Conștiința colectivă și formula romanescă*, O, XXX, 1979, 15, 3; Marian Odangiu, *~, un prozator cu neobișnuite resurse*, O, XXX, 1979, 27, 2; Nicolae Manolescu, *Două debuturi*, RL, XII, 1979, 27, 9; Vasile Chifor, ST, XXX, 1979, 7, 54; Florența Albu, *Debut:* ~, VR, XXXII, 1979, 7, 55–56; Vasile Chifor, *Romanul unui oraș*, TR, XXIII, 1979, 41, 2–3; Marcel Corniș-Pop, *~ și arhitectura narațiunii*, O, XXXI, 1980, 28, 3; Mircea Mihăieș, *Rătăciri calculate*, LCF, XXIII, 1980, 37, 3; Brândușa Armanca, *Romane ale spațiului provincial*, O, XXXV, 1984, 33, 4; Ruja, *Parte*, I, 67–70; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 383; Cosma, *Romanul*, II, 160. ❒ Tudorel Urian, *~ și strategia sa narativă*, O, XXXVI, 1985, 51, 2; Alexandru Ruja, *Eroul întemeietor*, LC, XXX, 1987, 11, 3; Doru Murariu, *Fluxul epic*,

O, XXXVIII, 1987, 25, 2; Mircea Mihăieș, *Cu ~*, O, XXXIX, 1988, 41, 4; Berca, *Dicționar*, 20–21; *~, Între mitic și exponențial*, LCF, s. nouă, 1997, 25, 4; Robert Șerban, *~, „Pentru mine creația nu este un refugiu, e un scop”* (i.), LCF, s. nouă, 1999, 26, 12–13; Șerban, *Piper*, 24.

V.T.

BARBU Eugen, *Incognito*, III, v. *Incognito*, I, 1975.

V.T.

BĂLĂNOIU Emilian, *Iubește, tu*, Buc., Cartea Românească, 1978, 256 p. Roman autobiografic. Implică o minimă dezvoltare în linie erotică și este plasat într-o țară africană. Autorul povestitor rememorează un număr de zile petrecute în acel loc îndepărtat, timp în care a legat prietenii de circumstanță, a trăit întâmplări pline de un pitoresc specific. Peste acest bagaj de însemnări, cu aparență de jurnal, se suprapune iubirea sa pentru Antonia.

◆ Virgil Ardeleanu, ST, XXX, 1979, 3, 34–35; Rodica Florea, *Un roman exotic*, VR, XXXII, 1979, 6, 58–59; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31.

V.T.

BĂNESCU Florin, *Ierni peste tei*, Buc., Eminescu, 1978, 264 p. Fragment: *Teiul dintâi*, O, XXVIII, 1977, 50, 3. Roman istoric. Are ca pretext revolta românilor din Banat împotriva Habsburgilor, din anii 1737–1739. Se utilizează citate din *Cronica Banatului* de Nicolae Stoica de Hațeg, drept mottouri ale capitolelor. Istoria e însă doar un punct de pornire, deoarece ~ literaturizează totul, adăugând faptelor legende, basme locale, schițând portrete de bănățeni (cneazul – „chinezul” – Tudor, fiul lui Mihai, haiduci – „lotri” – ș.a.) mai mult sau mai puțin atestați documentar. Impresia finală este de poem istoric în proză, construit din simboluri.

◆ Sorin Titel, RL, XI, 1978, 14, 10; Paul Dugneanu, *Un roman poematic*, LCF, XXI, 1978, 14, 2; C. Ungureanu, O, XXIX, 1978, 16, 2; Virgil Nistor, ST, XXIX, 6, 59–60; Marian Odangiu, O, XXX, 1979, 4, 8; Ion Buzași, F, XV, 1979, 2, 2; Ungureanu, *Imediata*, I, 229–230; Mircea Mihăieș, *Romanele mitologiei subiective*, O, XXXII, 1981, 20, 3; Odangiu, *Romanul*, 37–38; Ulici, *Literatura*, 385; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❐ V. și *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975.

V.T.

BĂRAN Tudor, *Casa destinelor*, Buc., Ion Creangă, 1978, 287 p. Roman pentru copii și tineret. Autorul insinuează că ar publica un manuscris găsit, în care cineva, poate un copil, a realizat filmul vieții unui imobil cu șaisprezece apartamente (în tot atâtea capitole).

◆ Pop, *Perimetru*, 27–35; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 306.

V.T.

BĂRAN Tudor, *Turnul cicloanelor. Roman sentimental*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 280 p. Roman social. Descrie viața de șantier. Construcția unei fabrici de ciment din Fieni este urmărită progresiv, de la ridicarea primelor barăci până la decorarea cu înalte ordine a constructorilor. Pe acest fundal se desfășoară existența „sentimentală” a unor oameni simpli, dar ale căror greutăți sunt depășite cu bărbăție. În prim-plan stă drama familiei primarului localității. Augustin Sorinescu s-a căsătorit cu Aurora, fosta soție a inginerului Mândrican, fiind tată vitreg fiicei lor, Mariana. Traumatizată, copila de 12 ani, un geniu matematic declarat, se aruncă din „turnul cicloanelor” și moare. Gestul ei, pe plan moral, semnifică jertfa simbolică a construcției.

◆ Mihai Coman, *Un roman sentimental*, LCF, XXI, 1978, 18, 2; Pompiliu Marcea, RL, XI, 1978, 37, 9; Pop, *Perimetru*, 27–35.

V.T.

BĂRAN Vasile, *Diamantul viu*, Buc., Cartea Românească, 1978, 208 p. Fragment: *Prințul de Țepeș*, LCF, XIX, 1976, 49, 4–5 (romanul e anunțat cu titlul *Tinerețea lui Vlad Țepeș*). Roman istoric. Parabola moralizatoare a cărții se referă la nevoia de libertate, de independență. Eroul central este Vlah, un prinț din Țara Românească din secolul al XV-lea. Ostatec la turci, cu gândul la țara sa, reușește să evadeze. Prins din nou, în loc să fie pedepsit, este pus domn în scaunul tatălui său, care fusese mazilit. Vlah nu acceptă să fie supus al imperiului și se aliază cu Iancu de Hunedoara. Un sistem de analogii începe să prindă forme istorice concrete și se înțelege că Vlah nu este altul decât Vlad Țepeș.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1978.

◆ Andrei Roman, *Plăcerea descrierii*, LCF, XXI, 1978, 35, 2; Sorin Titel, *Un roman istoric*, RL, XI, 1978, 45, 10; Marian Odangiu, O, XXX, 1979, 4, 8; Odangiu, *Romanul*, 30–32; Cosma, *Romanul*, II, 215. ❐ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

V.T.

BELCIU Maia, *La cules de vipere*, Buc., Cartea Românească, 1978, 266 p. Fragmente: *Durda*, LCF, IX, 1966, 36, 4–5; *Examen*, VR, XXVIII, 1975, 10, 26–39. Roman rural. În satul de munte Varnița, din Banat (lângă Muntele Mic), un stil de viață urban se împletește cu vechile tradiții și mentalități. Sărbătorile sunt cele tradiționale, dar în conținutul lor se insinuează noile obiceiuri. Limbajul e modificat, portul, adaptat. ≈ însumează mai multe întâmplări, specific rurale, chiar și o crimă pasională, realizând o imagine vie a vieții satului din acea perioadă. Limbajul e colorat cu regionalisme pitorești.

◆ Sorin Titel, *Contraste*, RL, XII, 1979, 10, 10; Sultana Craia, *Epicul dispersat*, LCF, XXII, 1979, 16, 2; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 19, 2; Cornelia Ștefănescu, *Spectacol și adevăr interior*, VR, XXXII, 1979, 6, 56–57; Cornel Ungureanu, *Un univers senzațional*, RL, XII, 1979, 36, 4; Ungureanu, *Imediata*, I, 212–217.

V.T.

BELLU Pavel, *Fericita jale a Cumbriei*, Timișoara, Facla, 1978, 214 p. Cu o pref. a autorului. Roman istoric. Are în centru figura lui Eftimie Murgu. Din confesiuni imaginare ale eroului și din comentarii de autor se conturează lumea ideilor revoluționare din jurul anului 1848. Ca „eminență cenușie" a mișcării revoluționare, Eftimie Murgu devine un „personaj" al istoriei.

◆ Simion Dima, O, XXX, 1979, 14, 2; Nae Antonescu, ST, XXX, 1979, 7, 55; Crișciu, *Nașterea*, 66. ❒ Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 24–25; Cosma, *Romanul*, II, 164.

V.T.

BERBECARU Valentin, *Războiul lui Vasile Vodă Cannano*, în vol. ≈, Buc., Cartea Românească, 1978, p. 6–239. Vol. mai cuprinde nuvela *Plecarea Sângeacului.* Roman istoric. Un tânăr fiu de boier, Manolache Vorneanu, relatează scurta domnie a lui Vasile-Vodă Cannano, domn de origine greacă, prin secolul al XVII-lea, în Țara Românească. Scriere în genul *Principelui* lui Eugen Barbu, dar într-un registru mai degrabă ironic și mai puțin filozofic, cartea creează o atmosferă de curte dominată de un „farniente" care anunță mazilirea inerentă. Limbaj încărcat de turcisme și grecisme.

◆ Barbu Cioculescu, RL, XII, 1979, 12, 11.

V.T.

BERCIU Ștefan, *Pseudonimul*, Buc., Ion Creangă, 1978, 178 p. Roman pentru copii și tineret. Este inspirat de acțiunile din ilegalitate ale tinerilor comuniști. Prin faptul că personajul-povestitor expune faptele adresându-se unui nepot al său, pe scheletul unui dialog didactic, romanul are o adresă precisă, pedagogică.

V.T.

❍ **BLEDEA Ion,** *O dimineață în munți*, TR, XXII, 1978, 31, 4; *Iustina*, P, IX, 1998, 7–8, 22, fragmente din romanul *Pace în Albia*.

V.T.

BOLOȘ Ion, *Fântâna vulturilor*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 192 p. Cu o postf. de D.R. Popescu. Fragment: *Damnatul*, TR, XXI, 1977, 9, 5. Roman parabolă. O serie de întâmplări relatate de două personaje, Vlase și Mihai, refac o lume rurală de legendă. Prezentul, reprezentat masiv prin vecinătatea unui mare șantier hidroenergetic, pune în balanță o adevărată mitologie contemporană.

◆ L. Ulici, *Imaginea epică*, RL, XI, 1978, 42, 9; Val Condurache, *Prozatori tineri*, CL, 1978, 12, 11; Virgil Podoabă, F, XV, 1979, 2, 2; Radu Săplăcan, *Câteva „impresii"*, TR. XXIII, 1979, 10, 2–3; Alexandru Pintescu, *Proza realității imediate*, TR, XXVIII, 1984, 32, 5; Țeposu, *Istoria*, 160; Ulici, *Literatura*, 422.

V.T.

BOUREANU Radu, *Frumosul principe Cercel*, Buc., Eminescu, 1978, 486 p. Fragmente: ≈, VR, XXX, 1977, 9, 8–20; *Negură și soare*, RL, X, 1977, 43, 14–15. Roman istoric. Conține biografia romanțată a interesantului domn al Țării Românești, Petru Cercel. Viața sa, care, până la a deveni tragică, s-a distins prin rafinament și cultură, este prilej de ficțiune romanescă. ~ respectă însă datele istorice și realitatea vremii.

▼ Buc., Eminescu, 1986.

◆ Dana Dumitriu, *Un roman istoric*, RL, XI, 1978, 20, 10; Const. Ciopraga, *„Frumosul principe" și tragicul*, RL, XI, 1978, 24, 8; Ioana Crețulescu, *Între istorie și parabolă*, LCF, XXI, 1978, 32, 2; Liviu Leonte, *Fascinația personajului*, CNT, 1978, 36, 10; Vasile Chifor, *Istoria și destinul unui personaj*, T, VII, 1978, 10, 39–40; Rotaru, *O istorie*, III, 66–68.

V.T.

BRAD Ion, *Raiul răspopiților*, Buc., Eminescu, 1978, 414 p. Fragmente: *Liliana*, RL, X, 1977, 40, 14–15; *Teodor întâiul și ultimul*, LCF, XX, 1977, 52, 4–5. Face parte din ciclul Borceștilor, inițiat prin *Descoperirea familiei* (1964) și continuat prin *Ultimul drum* (1975) și prin *Leagănul mării* (1983). A fost reed. cu titlul *În umbra castelului* și cu modificări într-o integrală a ciclului intitulată *Romanul de familie* (1986). Roman de familie. Mediul rural e prezent în întreg ciclul, dar influența orașului rămâne ideea ordonatoare. În ≈, Octavian (Veanu) Borcea, mezinul familiei, tânăr inginer agronom, vine la un IAS supranumit „Raiul răspopiților", unde lucrează mai mulți indivizi cu un trecut frământat, mai cu seamă victime ale anilor '50 (unii „vinovați", alții nevinovați). ~ judecă problemele vieții și muncii din agricultura „nouă" într-un mod tranșant, incriminând stările de lucruri care împiedică desfășurarea normală a muncii. ≈ este astfel, în egală măsură, un roman politic de strictă actualitate.

▼ Reprodus în: *Romanul de familie*, II, Buc., Eminescu, 1986.

■ Fragment: *Le Paradis des défroqués*, tr. de Ion Herdan, REVR, XXXII, 1979, 7, 17–97; 8, 7–93; *Raj rozstrig*, tr.

de Ivan Kușnirik, cu o postf. de S. Semčinskij, Kiev, Dnipro, 1985.

● Premiul Festivalului Național „Cântarea României", ed. a II-a, 1979.

◆ Aurel Martin, *Mutațiile vieții rurale*, CNT, 1978, 44, 10; Mircea Zaciu, *În paradisul suspinelor*, RL, XI, 1978, 46, 11; Constantin Cubleșan, ≈, TR, XXII, 1978, 49, 2; Zaharia Sângeorzan, CL, 1978, 12, 10; Valentin Tașcu, *Cel din urmă dintre Borcești*, ST, XXIX, 1978, 12, 19; Cornel Moraru, FC, XXVIII, 1979, 3, 17; Constantin Crișan, *Un „paradis" sui-generis*, REVR, XXXIII, 1979, 1, 172–175; Emil Manu, SPM, 1979, 430, 2; Liviu Leonte, *Romanul unei familii*, CRC, XIV, 1979, 11, 4; M. Ungheanu, LCF, XXII, 1979, 13, 2; Bălan, *Constelații*, 171–175; Zaciu, *Lancea*, 74–78; Romul Munteanu, *~ și fascinația romanului*, RL, XIV, 1981, 37, 4–5; Martin, *Paranteze*, 132–135; Romul Munteanu, *~ et la fascination du roman*, CREL, 1982, 106–116; George Arion, *Într-un flux unic*, FC, XXXV, 1986, 32, 10; Cornel Ungureanu, *Un ciclu romanesc*, O, XXXVII, 1986, 33, 2; Mircea Iorgulescu, *Familiile romanului*, RL, XIX, 1986, 38, 9; Mihai Coman, *„Saga" unei familii*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Aureliu Goci, *Concentrația monumentalității*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Alex. Ștefănescu, *Un eșantion de existență românească*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Florin Berindeanu, *Chipul istoriei, chipul familiei*, AFT, XX, 1986, 9, 2; Vasile Crăciun, ≈, F, XXII, 1986, 9, 8; Cornel Moraru, *Vocația de familie*, VTR, XVI, 1986, 9, 4; Dem. Niculescu, *Unitatea materiei epice*, CNT, 1987, 6, 13; Emil Manu, *Romanul unui topos românesc*, VR, LXXXI, 1987, 2, 70–74; Petru Poantă, ≈, ST, XXXVIII, 1987, 2, 30; Ion Vlad, *Formele tradiționale ale romanului*, TR, XXXI, 1987, 12, 3; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 26, 2; Băileșteanu, *Aorist*, 152–157; Cosma, *Romanul*, I, 177–178; Anton Cosma, *Le „Roman de famille" – traditions et actualité*, REVR, XLIII, 1989, 2, 69–77; Micu, *Scurtă istorie*, III, 362–363; Petraș, *Literatură*, 67–69; Micu, *Istoria*, 619–620; Micu, *Literatura*, 165–166. ❒ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

V.T.

BRAGA Rodica, *Nisipul memoriei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 154 p. Roman psihologic. O terță persoană, simbolizând poate chiar amintirile eroinei, se adresează acesteia, reînviind povestea ei de iubire cu Alec, de care tocmai s-a despărțit. Memoria afectivă sondează adânc apariția primilor fiori de dragoste. Lirism implicit.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Sibiu pe anul 1978.

◆ Al. Piru, *Epicul și liricul*, LCF, XXI, 1978, 16, 2; Titu Popescu, *Fluență și introspecție*, T, VII, 1978, 4, 39–40; Nae Antonescu, ST, XXIX, 1978, 10, 52; Mircea Vaida, TR, XXIII, 1979, 15, 3; Gheorghe Perian, *Trei femei*, VTR, XI, 1981, 5, 12; Piru, *Debuturi*, 92–94; Cosma, *Romanul*, I, 298–299. ❒ Irina Petraș, *Pledoarie pentru cotidian*, ROS, I, 1995, 7–8, 57–58.

V.T.

BRAȘOVEANU Cosma, *Fuga*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 246 p. (Scorpionul). Roman polițist. Personajele fac parte din lumea deținuților.

V.T.

❍ **BRATOLOVEANU Liviu,** *Servieta*, fragment din romanul *Ugly*, RL, XI, 1978, 28, 14.

V.T.

BREZIANU Andrei, *Ieșirea la țărmuri*, Buc., Cartea Românească, 1978, 174 p. Fragment: *Ieșirea la țărm* (romanul e anunțat cu titlul *Casa*), VR, XXX, 1977, 8, 9–18. Roman parabolă. Tema centrală e aceea a independenței și libertății. Evenimentele din anii 1877–1878 reprezintă, pentru autor și pentru personajele cărții sale, un prim moment de contact cu istoria. Sultana Craia numește tehnica notației lui ~ drept „istorie afectivă", modalitate prin care „viziunea proiectează istoria într-o zonă fabuloasă, disputată deopotrivă de memorie și ficțiune".

◆ Sultana Craia, *O istorie hieroglifică*, LCF, XXII, 1979, 37, 2; Mircea Mihăieș, O, XXX, 1979, 50, 2; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 26, 4.

V.T.

BUZINSCHI Corneliu, *Contemporanii*, Buc., Eminescu, 1978, 342 p. Roman social. Autorul pune mulțimea personajelor sale, tipică pentru mai multe categorii de cetățeni dintr-un oraș mijlociu, într-o situație limită. În ajun de An Nou urbea e amenințată de ruperea unui baraj de acumulare. Romanul realizează cronica a mai puțin de 24 de ore (31 decembrie, ora 5 – 1 ianuarie, ora 0). În primele ore ale intervalului ne sunt prezentate mai multe persoane, cu preocupările lor cotidiene, în febra pregătirilor de Revelion. Situația de excepție creează un cadru propice caracterizării rapide a acestora, în funcție de capacitatea de efort și sacrificiu. ≈ este un elogiu adus colectivității, solidarității ei în fața primejdiei.

◆ Andrei Roman, *Dincolo de premise*, LCF, XXI, 1978, 21, 2; Mihai Coman, RL, XI, 1978, 41, 9.

V.T.

CARANFIL Mihai, *Dilema*, Buc., Eminescu, 1978, 224 p. Roman sentimental. Pe fondul unei tragedii, se cimentează iubirea târzie a scafandrului Sandu Chiracu pentru Natalia, o femeie frumoasă, până atunci fără noroc în dragoste. Fetița scafandrului, Cristina, se scufundă cu un remorcher în Dunăre. În încercarea de a o găsi sub apă, stă alături de el Natalia. Se unesc astfel două destine nefericite. Fundalul dramei este șantierul marelui baraj de la Porțile de Fier, care constituie și un simbol al renașterii posibile.

◆ Tatiana Rădulescu, CNT, 1979, 6, 10.

V.T.

❍ **CĂLINESCU G., Cezar PETRESCU,** *O întâmplare ciudată*, fragment de roman, MS, IX, 1978, 3, 171–174.

◆ Ion Oprișan, *Un experiment romanesc*, MS, IX, 1978, 3, 168–171; Constantin Jalbă, *Surprizele fanteziei*, MS, IX, 1978, 3, 168–169. ❒ V. și *Cartea nunții*, 1933; *Întunecare*, 1927.

V.T.

CĂPEȚ Ion, *Brățara de aur*, Buc., E.M., 1978, 184 p. Roman social. Se inspiră din viața militară. Autorul are în vedere întâmplări din existența unui grup de maiștri militari dintr-o unitate tehnică.

V.T.

❍ **CĂRMĂZAN Ioan,** *Casa părăsită*, fragment din romanul *Întârziații*, AFT, XIII, 1978, 3, 6–7.

V.T.

❍ **CERANU Nina,** *Fragment de roman în lucru*, O, XXIX, 1978, 7, 4; *Reîntoarcerea*, O, XXX, 1979, 36, 4–5, cu o pref. de Ion Arieșanu, fragmente din romanul *Săptămâna luminată.*

◆ Mircea Șerbănescu, *Rânduri la o tânără prozatoare*, O, XXIX, 1978, 7, 4.

V.T.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, II, v. *Istorii*, I, 1977.

V.T.

COJA Ion, *Carnaval la Constanța*, Buc., Cartea Românească, 1978, 312 p. Metaficțiune. Vasile Neacșu, merceolog („un Grobei constănțean” – Artur Silvestri) vrea să scrie un roman cu titlul *Serbările mării*, în care autorul își ucide soția, dezumflându-i o saltea pneumatică, pe mare. Obsesia subiectului trece în realitate, acțiunea părând a duce către o astfel de faptă. „Crima perfectă” pe care a teoretizat-o Vasile e dezvăluită însă tot de el unui milițian. Acesta nu-i citește însă declarația, și Neacșu este eliberat în timpul „carnavalului”, ceea ce lasă să se înțeleagă că era vorba de o crimă imaginară. După Artur Silvestri ≈ este „mai degrabă un roman paradoxal, cu substratul în gratuitatea filologică, un joc lingvistic pe tema romanului în roman”.

◆ L. Ulici, RL, XII, 1979, 10, 11; Nicolae Manolescu, *Deriziunea romanescului*, RL, XII, 1979, 15, 9; Gheorghe Perian, *Un roman parodic*, VTR, IX, 1979, 4, 2; Virgil Ardeleanu, ST, XXX, 1979, 6, 34; Florin Pietreanu, *Carnavalul obsesiilor de dincolo de mască*, TMS, XIV, 1979, 2, 6–7; Artur Silvestri, *„Carnaval” fără carnavalesc*, LCF, XXII, 1979, 31, 2; Iulian Popescu, *Literatura speculativă sau convenția modernității*, CL, 1980, 9, 7; Ion Roșioru, *Sfidarea canoanelor*, TMS, 1991, 1, 6; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 426.

V.T.

COJOCARU Vasile, *Coridă cu melci*, Buc., E.M., 1978, 174 p. (Sfinx, 40). Roman de spionaj.

V.T.

COLIN Vladimir, *Babel*, Buc., Albatros, 1978, 150 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Într-o societate futuristă, a sec. al XXVII-lea, trei personaje (Ralt Moga, Idomar și Or-Alda) se supun unui experiment psihologic, bazat pe vise induse artificial, în care sunt siliți să se confrunte, într-o „realitate” onirică împărtășită la comun, cu cele mai adânci angoase existențiale ale fiecăruia dintre ei. În final, eroii optează definitiv pentru existența onirică, ucigându-și dublii reali și transferându-se într-o realitate paralelă, instituită de Or-Alda, în care își pot decide singuri destinele proprii. Scenariul științifico-fantastic și oniric este grefat cu elemente de roman psihologic, erotic, istoric și de mistere, iar discursul narativ învăluie estetizant o supratemă a formelor posibile de libertate, asumate individual, dar și colectiv.

▼ Buc., Nemira, 1992.

■ *Planet* ≈, tr. de Valentin Lupescu, Berlin, Neues Leben, 1980; ≈, tr. de Andrée Fleury, Paris, Opta, 1982; ≈, tr. în lb. rusă de Mariana Moldovan, Buc., Albatros, 1989.

◆ Sorin Titel, *Un roman de anticipație*, RL, XI, 1978, 24, 10; Adriana Rogoz, *Un senior al fantasticului*, RL, XIV, 1981, 21, 11; ⁂, *Prezențe românești. Franța*, RL, XVI, 1983, 4, 22; ⁂, TMP, 78; Opriță, *Anticipația*, 204–206; Cărășel, *Mic dicționar*, 107; Cosma, *Romanul*, II, 228–229. ❒ V. și *Soarele răsare în Deltă*, 1951.

C.T.

CONSTANTINESCU Mircea, *Amurgul levantinilor*, I. *Cronica unor familii*, *1877–1917*, Buc., Cartea Românească, 1978, 464 p.; II. *Cronica unor familii*, *1918–1948*, Buc., Cartea Românească, 1980, 458 p. Fragment: ≈, CNT, 1979, 50, 10. Roman social. Frescă a societății burgheze românești de la 1877 până la 1948. Într-o alcătuire mozaicală, sunt prezentate destinele unor familii de diverse origini și cu diverse îndeletniciri (bancheri, negustori, politicieni, actori, militari etc.), urmărite mai întâi în spațiul vechii Românii, apoi și în Transilvania. În cea mai mare parte, familiile respective (Mincu, Bilciurescu, Alimășteanu, Gheorghiade, Steriade, Dobroescu ș.a.) sunt din Târgoviște și București. Existența lor obișnuită se derulează pe fundalul puternic

iluminat al evenimentelor politice și istorice ale vremii: Războiul de Independență, răscoalele din 1888 și 1907, Primul Război Mondial, mișcările muncitorești din 1918 și 1933, Dictatul de la Viena, cel de-Al Doilea Război Mondial, instaurarea „democrației populare". Spiritul levantin este specific lumii urmărite pe tot acest parcurs istoric și politic, o constantă ce poate fi definită prin capacitatea de supraviețuire în fața tăvălugului istoriei prin anecdotic, mică înțelegere, eschivă etc., prin sentimentul zădărniciei. ~ lasă să se înțeleagă că, deși istoria l-a trecut în conul de umbră al amurgului, levantinismul ia forme noi, se dovedește apt de supraviețuire. În text sunt utilizate documente istorice, extrase de presă etc.

◆ Emil Manu, SPM, 1978, 383, 2; George Mătăsaru, *Cronica unei familii*, LCF, XXI, 1978, 14, 2; Mircea Scarlat, RL, XI, 1978, 30, 9; Constantin Crișan, *Fețele romanului istoric*, LCF, XXI, 1978, 32, 2; Sorin Titel, *Un roman frescă*, RL, XIV, 1981, 32, 11; Grigore Smeu, *Ritmurile istoriei*, RL, XIV, 1981, 49, 4; Dan Mutașcu, *O saga levantină*, SPM, 1981, 576, 8; Bugariu, *Analogon*, 164–166; Mihai Oprițescu, CNT, 1982, 22, 11; Odangiu, *Romanul*, 38–40; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 676–678; Laurențiu Ulici, *Risipa de vorbe*, RL, XXI, 1988, 23, 9; Dugneanu, *Forme*, 45–48; *Dicționarul scriitorilor*, I; Cosma, *Romanul*, II, 107. ❐ V. și *Cancerul blond*, 1970.

V.T.

CUBLEȘAN Constantin, *Paradoxala întoarcere*, Buc., Albatros, 1978, 196 p. (Fantastic Club). Fragmente: *O pasăre din noapte*, TR, XIX, 1975, 49, 5; *Fecioara de fum*, ST, XXVII, 1976, 9, 14–17; 32; *Escadrila*, TR, XX, 1976, 38, 5. Continuă *Iarba cerului* (1974), acțiunea angrenând cam aceleași personaje și preocupări. Roman științifico-fantastic. Acțiunea este plasată în era zborurilor intergalactice. ~ utilizează, în cadrul SF, mijloace ale prozei de analiză morală și psihologică.

◆ Artur Silvestri, *Ideea morală și proza de anticipație*, LCF, XXI, 1978, 47, 2; Ilieș Câmpeanu, CNT, 1979, 1, 10; Vasile Chifor, *Paradoxul unei aventuri*, T, VIII, 1979, 1, 32; Voicu Bugariu, RL, XII, 1979, 8, 9; Mihai Dragolea, EX, XI, 1979, 6–7, 4; Aramă, *Colecționarul*, 325; Cornel Robu, ~, EX, XVI, 5–6, 6; Anton Cosma, *Patru decenii de literatură SF românească*, VTR, XIV, 1984, 7, 16; Opriță, *Anticipația*, 250–251; Ulici, *Literatura*, 429.

V.T.

DONOSE Vicențiu, *Insula cu amintiri de acasă*, Iași, Junimea, 1978, 168 p. Roman științifico-fantastic. Aventura din spațiul cosmic este împletită cu fragmente de amintiri din copilăria naratorului.

◆ Radu Mareș, *Frontierele aventurii*, TR, XXII, 1978, 28, 3; Al. Arbore, CRC, XIV, 1979, 21, 4.

V.T.

DRĂGAN Daniel, *Doi ori doi*, Buc., Cartea Românească, 1978, 230 p. Roman social. Prezintă mediul uzinei, descriind viața angajaților unei mari întreprinderi de automobile din Brașov. Un scriitor bucureștean, Viorel Bunescu, se documentează timp de un an în scopul scrierii unui mare reportaj despre această uzină. Pe lângă întâmplările și problemele fabricii, în conceperea portretelor de „oameni ai muncii" (directorul general Vasile Bică, maistrul Schneider, inventatorul Valtag, ziaristul Radu Bogdan, șoferul de probă Nae Radu „Kent" ș.a.) este urmărită și viața personală a eroilor. Viorel o salvează de la moarte, în timpul inundațiilor din 1975, în Sighișoara, pe Karin, cu care în final se va căsători.

◆ Manuela Tănăsescu, CNT, 1979, 6, 10; L. Ulici, RL, XII, 1979, 12, 9; Al. Piru, *Spre roman*, LCF, XXII, 1979, 17, 2; V. Copilu Cheatră, O, XXX, 1979, 19, 3; Anatol Ghermanschi, CL, 1979, 8, 14; M.N. Rusu, *Un reviriment epic*, AFT, XIV, 1979, 10, 2; Cornel Moraru, *Un roman din viața uzinei*, TMS, XIV, 1979, 4, 6–7; Piru, *Debuturi*, 115–117; Adrian Dinu Rachieru, *De la realismul proxim, la realismul fantastic*, O, XXXVI, 1985, 48, 2; Cosma, *Romanul*, I, 198; Tuchilă, *Privirea*, 245–251; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11.

V.T.

GAVRIL Matei, *Noaptea definitivă*, Buc., Albatros, 1978, 206 p. Roman psihologic. Maria Popescu, o tânără obișnuită, dintr-o familie obișnuită, locuind într-un oraș provincial obișnuit (Drăgășani), este urmărită de o continuă nesansă. I se destramă prima iubire, ratează o căsnicie, îi moare într-un accident unicul copil. Sinuciderea este prezentată de ~ ca un final firesc. Autorul inserează în roman un jurnal al eroinei (trimis unui redactor), din care nu transpare decât uimirea ei în fața nefericirii neîntrerupte, de asemenea, un grupaj de versuri ale aceleiași, de o dureroasă banalitate (fapt semnificativ pentru caracterul ei „obișnuit").

◆ Dan Dumitriu, *Confesiune ca revanșă*, RL, XII, 1979, 2, 10; Valentin Tașcu, F, XV, 1979, 2, 3; Radu Mareș, *Experiența „documentului"*, TR, XXIII, 1979, 9, 2; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 9, 2; Mircea Popa, *Cazuistica anormalității*, TR, XXIII, 1979, 18, 3; Constantin Crișan, *Structuri non-fictive în romanul psihologic*, T, VIII, 1979, 9, 35–36; Alboiu, *Un poet*, 57–59; Cristea, *Faptul*, 283–287; Cosma, *Romanul*, I, 247.

V.T.

GHILIA Alecu Ivan, *Dragostea câinelui de pază*, Buc., Cartea Românească, 1978, 462 p. Roman social. Are ca fundal evenimentele din preajma și din momentul actului de la 23 august 1944. Un cuplu din înalta societate, format din Oscar, fiu de general apropiat lui Ion Antonescu, și Ana Malunga, descendentă a unei familii

cu tradiție din Botoșani, parcurge degringolada morală, punctată erotic, a timpului în care trăiesc. Rememorarea arborelui genealogic al familiei Malunga provoacă un adevărat „roman în roman", având ca temă Răscoala din 1907. Fondul documentar bogat înregistrează atât acest moment, cât și, mai ales, actul destituirii și arestării guvernului antonescian.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1978.

◆ Andrei Roman, *O experiență ambițioasă*, RL, XII, 1979, 4, 10; Laurențiu Ulici, *Cercuri concentrice*, CNT, 1979, 4, 10; Dan C. Mihăilescu, *Filtrele istoriei*, LCF, XXII, 1979, 17, 2; Cosma, *Romanul*, II, 136–137; *Dicționarul scriitorilor*, II. ❒ V. și *Cuscrii*, 1959.

V.T.

GIUGARIU Mihai, *O vacanță atât de lungă…*, Buc., Eminescu, 1978, 314 p. Roman social. Om singur și nemulțumit de sine, personajul-narator își reproșează cumințenia, conformismul. De aceea hotărăște să-și părăsească postul de desenator tehnic de la un institut de proiectări din București și să înceapă o viață de boemă artistică. În existența sa se instalează dezordinea, intervin mai multe femei. De asemenea, își schimbă domiciliul și locurile de muncă, bramburească care sfârșește cu un accident de automobil. Momentul înseamnă și trezirea la realitate. După Nicolae Manolescu, romanul reprezintă „relatarea unei evaziuni eșuate", iar „tăria prozei lui stă în priza la banalitatea existenței cotidiene".

◆ Nicolae Manolescu, RL, XI, 1978, 21, 10; Mircea Iorgulescu, *Romanul problematic*, CNT, 1978, 38, 10; Ion Oltean, ST, XXIX, 1978, 10, 52; Carmen Vericeanu, CRC, XIII, 1978, 45, 4; Artur Silvestri, *O „vacanță" în proză*, LCF, XXII, 1979, 5, 2; Iorgulescu, *Firescul*, 213–216; Moraru, *Semnele*, 234–238; Cosma, *Romanul*, I, 243.

V.T.

GOGA O., M.[ihai] STAN, *Ceasul de la miezul nopții*, Buc., Eminescu, 1978, 304 p. (Clepsidra). Roman de spionaj. Are drept punct de plecare evenimente din timpul războiului (1944). Acțiunea se petrece însă după încheierea păcii.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XII, 1979, 8, 9.

V.T.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Prețul nemărturisit al zilelor*, Buc., E.M., 1978, 254 p. Roman sentimental. Expune un caz de neînțelegere familială. Inginera Irina Rotaru ajunge să intenteze proces de divorț soțului ei, maiorul cercetător științific Mihai, din cauza neînțelegerilor dintre ei, interpretate exagerat. Intervin amintirile anilor fericiți petrecuți într-o localitate de graniță din Banat, apoi imaginea copilului. În fine, accidentarea femeii în timpul cutremurului din 1977 creează o nouă punte între cei doi. Finalul este moralizator.

V.T.

❍ **GUGA Romulus,** *Oul*, fragment din romanul *Omul din cămară*, RL, XI, 1978, 51, 14–15.

❒ V. și *Nebunul și floarea*, 1970.

V.T.

GUSTAV Valentin, *Vraciul alb. Încă o peripeție a unchiului Ted*, Buc., Ion Creangă, 1978, 178 p. Roman pentru copii și tineret. Acțiunea este plasată în lumea africană (Kenia).

V.T.

HETCO Mihai, *Moartea lui Narcis*, Buc., Eminescu, 1978, 278 p. Roman psihologic. Urmărește un proces de formație interioară. Un tânăr (naratorul) trăiește din adolescență un puternic complex narcisiac, de al cărui nefiresc își dă singur seama. „Poza" pe care și-o confecționează îl incomodează de la o vreme și încearcă, în consecință, s-o înlăture. Privirea critică asupra propriei biografii constituie un prilej de rememorare a întâmplărilor din liceu, într-un București istoric și pitoresc, de reconsiderare a unor prietenii și iubiri adolescentine.

◆ Laurențiu Ulici, *Romancieri*, RL, XII, 1979, 6, 11; George Șerban, O, XXX, 1979, 14, 3.

V.T.

IANCU Ioan, Martin SCHNELLBACH, *Noroi și stele*, Timișoara, Facla, 1978, 432 p. Roman-document. Dezbate probleme ale comunității etnice germane în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Acțiunea are la bază documente, mărturii de arhivă.

V.T.

❍ **IGNEA Dumitru,** *Prietenii căpitanului Bogdan*, fragment din romanul *Drum prin ceață*, CL, 1978, 8, 8–9.

V.T.

ILIESCU Adriana, *Orașul*, Buc., Cartea Românească, 1978, 248 p. Roman social. Cu o ironie lucidă, ~ reia tema „locului în care nu s-a întâmplat nimic", reconstituind atmosfera unui oraș provincial în anii '20. Se consemnează o serie de întâmplări fie sentimentale, fie de natură socială, realizându-se în final un album de fotografii „mișcate". Personajele sunt un director de bancă, „stăpânul" orașului, Marienescu-Crângași, Anca-Raluca, fiica lui, Dochia Dumitrescu, fosta lui soție și mama Ralucăi, o actriță ratată, ambițiosul doctor Mitran ș.a. După Sorin Titel ≈ e „un roman despre strania existență a unor ființe incapabile să-și găsească rostul și menirea pe pământ".

◆ Sorin Titel, *Tristețe și luciditate*, RL, XII, 1979, 5, 10; Daniel Dimitriu, CL, 1979, 2, 4; Micu, *Scurtă istorie*, III, 392–393; Cosma, *Romanul*, II, 142; *Dicționarul scriitorilor*, II; Micu, *Istoria*, 538.

V.T.

IONIȚĂ Marin, *Soldatul ca soldații*, Buc., E.M., 1978, 230 p. Roman social. Este consacrat vieții militare. Cu optimism și vigoare tinerească, soldatul Vișan Mihail Răzvan întâmpină greutățile serviciului militar. Episodul dificil al inundațiilor din 1975 verifică marea capacitate de efort și sacrificiu a ostașilor. Vișan, de pildă, este grav rănit. Culoarea acțiunii e dată și de mici „rătăciri" erotice.

◆ S.I. Nicolaescu, ARG, XIII, 1978, 2, 11.

V.T.

IONIȚĂ Marin, *Un șlep în derivă*, Buc., Albatros, 1978, 166 p. (Cutezătorii). Fragment: *Apelul*, ARG, XII, 1977, 1, 8–9. Roman social. Dezvăluie drama unor țărani arestați în urma răscoalelor din 1907, apoi purtați pe un șlep pe Dunăre. În paralel, se dezbat probleme politice și istorice legate de evenimentele epocii. La baza acțiunii stau întâmplări reale din familia lui ~.

◆ Valentin F. Mihăescu, *Secvențe din 1907*, LCF, XXI, 1978, 14, 2.

V.T.

IULIAN Rodica, *Cronica nisipurilor*, Buc., Cartea Românească, 1978, 354 p. Roman istoric. Are însă pronunțate trimiteri către actualitate. Egiptul antic și personajele lui aproape legendare, dar atestate istoric, reprezintă un prilej de discuție despre sentimente și problematici intelectuale contemporane.

◆ Nicolae Manolescu, *Proza unei poete*, RL, XI, 1978, 43, 9; Iosif Mirescu, O, XXIX, 1978, 46, 2; Dana Dumitriu, ≈, RL, XII, 1979, 11, 4; Alex. Ștefănescu, *Reconstituire istorică și parabolă*, VR, XXXII, 1979, 4, 46–48; Ion Maxim, *Les perspectives du roman historique*, CREL, 1979, 4, 71–77; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 110–114; Cosma, *Romanul*, II, 217; *Dicționarul scriitorilor*, II.

V.T.

IUTEȘ Gica, *Dabada și Nubanu. Mic roman cu cei mai mici*, Buc., Ion Creangă, 1978, 78 p. Roman pentru copii și tineret.

◆ Cândroveanu, *Literatura*, 149.

V.T.

IUTEȘ Gica, *Măr roșu ca focul*, Buc., Ion Creangă, 1978, 308 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări de vacanță.

V.T.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Suferința urmașilor*, Buc., Eminescu, 1978, 630 p. Fragmente: *Satul de lut*, TR, XIX, 1975, 16, 4; *Întemeietorii*, RL, IX, 1976, 12, 14–15; *Suferințele urmașilor*, T, V, 1976, 4, 16–22; *Aventura dintâi*, TR, XX, 1976, 26, 4; *Moștenirea*, ST, XXVII, 1976, 7, 34–37; 54; ≈, O, XXVII, 1976, 32, 5; *Modificări*, RL, IX, 1976, 40, 14–15; *Lița*, VR, XXIX, 1976, 10, 9–25; *Plug și om…*, TR, XXI, 1977, 1, 5; *Pluguri pe cer*, RL, X, 1977, 9, 14–15; *Tăierea cocoșului*, RL, X, 1977, 25, 14–15. Roman rural. Cuprinde biografia unui țăran dârz (din satul ardelean Dârja – eufonie intenționată), Simion (Monu) Moldovan, cu un destin reprezentativ pentru colectivitatea rurală de după cel de-Al Doilea Război Mondial. Monu, replică ardelenească a lui Moromete, deși dotat cu multă încăpățânare și duritate, se dovedește incapabil să scape din încurcături prin limbaj (precum Moromete). După ce face întreg războiul, înfruntând moartea cu bărbăție, revine în sat cu gânduri bune față de noua orânduire comunistă. Dârzenia lui, însă, modul ferm în care urmărește respectarea dreptății îl duc spre un conflict cu alți consăteni (Ionel, Salvina), care încearcă să profite de pe urma puterii dobândite în noile condiții sociale. În 1949 e exclus din PCR, în urma unor intrigi, e persecutat, fiind considerat chiabur. Protestele le face publice și organizează chiar o revoltă colectivă. Între timp viața îi e zdruncinată de moartea unui copil, înecat în Mureș. Arestat, fuge de sub pază și revine în sat ca să-și omoare calul (numit de el El-Zorab – ca un simbol al independenței), dar o ucide din greșeală pe Lița, soția ce i-a fost credincioasă o viață întreagă și l-a înțeles în demnitatea lui excesivă. Judecat din nou, e ucis în timpul procesului de vechiul său rival, Ionel. Mircea Iorgulescu conchide că ≈ este un „uriaș dosar", o frescă amplă a satului contemporan, dominată de un erou cu individualitate puternică.

▼ Buc., Eminescu, 1985.

◆ George Arion, FC, XXVII, 1978, 35, 15; E.M., SPM, 1978, 410, 2; Ion Maxim, O, XXIX, 1978, 40, 2; Laurențiu Ulici, *Interogații asupra istoriei*, CNT, 1978, 40, 10; Mircea Iorgulescu, ≈, RL, XI, 1978, 41, 9; M. Ungheanu, *Luciditatea construcției*, LCF, XXI, 1978, 41, 3; Al. Oprea, *Originalitatea unui ciclu romanesc*, LCF, XXI, 1978, 41, 3; Pompiliu Marcea, *Etică și creație*, SCT, XXXIV, 1978, 9190, 4; Valentin F. Mihăescu, *Vocația tragicului*, LCF, XXI, 1978, 41, 3; Ioana Dinulescu, *Un caz aparte*, R, XV, 1978, 10, 2; Ion Lungu, *Două cărți de ~*, ST, XXIX, 1978, 10, 24; Zaharia Sângeorzan, *Satul și țăranii lui ~*, CRC, XIII, 1978, 44, 7; Marin Sorescu, R, XV, 1978, 11, 3; 5; S.I. Nicolaescu, *Anul literar 1978. Proza*, ARG, XIII, 1978, 4, 11; Mircea Popa, *~ și dimensiunea mitică a romanului modern*, TR, XXIII, 1979, 1, 2; Al. Dobrescu, CL, 1979, 1, 4; Adrian Păunescu, *Pledoarie pentru valoare și adevăr*, FC, XXVIII, 1979, 7, 14; Ioan

Alexandru, FC, XXVIII, 1979, 7, 14; Vasile Chifor, *Condiția tragică a personajului*, T, VIII, 1979, 2, 37–38; Marian Popa, *~, moralistul grav și profund*, SPM, 1979, 433, 3; Dan Zamfirescu, *~ „scriitor naiv"?*, SPM, 1979, 435, 9; Dan Culcer, *Un roman „poporanist"*, VTR, IX, 1979, 4, 3; Valentin F. Mihăescu, *Dimensiunea umană*, LCF, XXII, 1979, 46, 8; Mihai Vânturache, *Destinul unui personaj*, F, XV, 1979, 12, 9; Const. Trandafir, *Timp istoric și modalitate narativă în roman*, VR, XXXII, 1979, 12, 6–12; Iorgulescu, *Firescul*, 171–179; Nicolae Spinei, ≈, ARG, XV, 1980, 1, 10; Bugariu, *Analogon*, 162–164; Culcer, *Serii*, 154–161; Deleanu, *Glasul*, 85–101, 101, 117, 154; Moraru, *Semnele*, 220–226; C. Stănescu, *Realitate și baladesc*, RL, XV, 1982, 21, 4–5; Mihai Ungheanu, *~: The Lucidity of Construction*, CREL, 1982, 4, 140–143; Livescu, *Scene*, 204–209; Pituț, *Locuri*, 133–136; Ungheanu, *Interviuri*, 50–65; Mihăescu, *Timp*, 118–119; Ulici, *Confort*, 117–121; Odangiu, *Romanul*, 119–120; Z.S., CRC, XX, 1985, 38, 5; Adrian Dafir, LCF, XXVIII, 1985, 42, 5; George Pruteanu, *Îndârjiri și închistări*, CL, 1985, 11, 11; Craia, *Orizontul*, 237–240; Sorescu, *Ușor*, 39–48; Constantin Coroiu, *Un roman mărturie*, CRC, XXII, 1987, 17, 4; Rotaru, *O istorie*, III, 779–780; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 323–329; Cosma, *Romanul*, 129–132; Ion Lungu, *Un prozator al satului ardelean*, RL, XXII, 1989, 17, 5; Constantin Coroiu, *Cărțile epocii noastre*, CL, 1989, 11, 9; T.L., *Ultimul drum al unui mare român*, TNL, III, 1991, 355, 2; Barbu, *Aspecte*, I, 98, 102–109; Cubleșan, *Lăncrănjan*, 81–89; Teodor Vârgolici, *Un scriitor controversat – ~*, ALA, IV, 1994, 220, 6; Micu, *Scurtă istorie*, III, 77–78; *Dicționarul scriitorilor*, II; Cristea, *Partea*, 103–107; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 474; Micu, *Literatura*, 245. ❐ V. și *Cordovanii*, 1963.

V.T.

LOTREANU Ion, *Elvira și locotenentul*, Buc., Albatros, 1978, 238 p. Fragmente: *Spațiu protejat* (romanul e anunțat cu titlul *Dirijorul și orchestra fantomă*), RL, X, 1977, 38, 14–15; *Arhiva cu amintiri*, O, XXIX, 1978, 1, 4–5. Roman social. Este consacrat vieții tinerilor ofițeri activi. Laurențiu Dima, Ion Albeanu, Avram, Tică Ardeleanu, Marian Lupu fac parte dintr-o promoție de tineri absolvenți repartizați într-o garnizoană din T. (se recunoaște Timișoara). Din însemnările lor, din comentarii și scurte secvențe epice se realizează o imagine a existenței lor în spațiul unității militare și în afara lui. Dima, personaj oarecum central, trăiește cu idealul uman al Elvirei.

◆ H. Zalis, RL, XI, 1978, 41, 10; Emil Manu, SPM, 1979, 431, 2; Firan, *Profiluri*, 431–436.

V.T.

MANOLIU Emanoil, *Bulgăre de foc*, Buc., Ion Creangă, 1978, 316 p. Roman științifico-fantastic. Are ca temă explorarea timpului. Acțiunea se desfășoară atât în trecut, cât și în viitorul zborurilor interplanetare.

V.T.

MANTA Tudor, *Ana, stăpâna măgarului*, Buc., Cartea Românească, 1978, 310 p. Roman rural. Descrie o colectivitate din Balta Brăilei (devenită Insula Mare), compusă din oameni aspri, obișnuiți cu greutățile, fie morale, fie fizice. Ana, personajul central, este supusă judecății satului, fiind acuzată că și-a pus frații să-i omoare soțul. În realitate, ea s-a plâns de viața rea pe care o ducea cu Petru Lumânare, iar frații ei l-au bătut ca să-i dea o lecție. Până justiția face lumină în acest caz, satul o tratează pe Ana ca pe o „blestemată", dar, odată cu restabilirea adevărului, revine asupra atitudinii. Text colorat, cu multe întâmplări incitante și portrete bine conturate.

◆ George Țâra, *Realism și supralicitare*, AFT, XIII, 1978, 12, 9; Adriana Kiseleff, *Noi afirmări*, SPM, 1980, 514, 3.

V.T.

MARANDIUC Cornel, *Casa aurului*, Timișoara, Facla, 1978, 276 p. Roman polițist.

V.T.

MARIAN Mircea, *Poveste de dragoste cu Andra Cantuniari*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 230 p. Roman sentimental. Este conceput pe schema celebrului roman *Love Story* de Erich Segal. Doi tineri, Radu Manea, fotbalist și viitor inginer, și Andra Cantuniari, viitor medic, se leagă printr-un puternic sentiment de iubire. Împotriva voinței tatălui fetei, profesor universitar, cei doi se căsătoresc și duc un timp o viață fericită, umbrită doar de agresiuni erotice exterioare și de conflictul cu bătrânul profesor universitar. Exact după modelul anunțat, Andra se îmbolnăvește grav și moare.

▼ ≈. *Iubire în septembrie*, ed. revizuită și adăugită, Baia Mare, Gutinul, 1992.

◆ Aug. Cozmuța, *Între prezență și absență*, F, XXI, 1985, 3 (supl. „Maramureș", p. 2).

V.T.

MATALĂ Dumitru, *Rostogolirea*, Buc., Albatros, 1978, 224 p. Fragmente: *Muntele de fiecare zi*, LCF, XVII, 1974, 19, 4–5; *Mai devreme sau mai târziu*, LCF, XVIII, 1975, 7, 4; *Întoarcerea din concediu*, LCF, XX, 1977, 45, 4. Roman politic. Este inspirat de mediul industrial. Sunt consemnate aspecte ale vieții de organizație P.C.R., mai cu seamă conflictul dintre o anume concepție rigidă de conducere și realitatea diversă, complexă. Un roman „cu teză", după cum o dovedește rezolvarea „problemei" secretarului O. Antohi, pus în discuția conducerii întreprinderii, pe nedrept. Rezultatul anchetei va fi în măsură să dea soluții la problemele generale ale colectivului.

◆ Valentin Tașcu, *Dinamica personajului*, TR, XXII, 1978, 52, 2; Vasile Chifor, *Aventura personajului*, T, VIII, 1979, 1,

32; Costin Tuchilă, R, XVI, 1979, 2, 2; Sultana Craia, *Tensiunea banalului*, LCF, XXII, 1979, 13, 2; Virgil Podoabă, F, XV, 1979, 4, 3; Sultana Craia, *Construcție și analiză*, LCF, XXII, 1979, 31, 1; 7; Victor Atanasiu, *Epicul analitic*, LCF, XXIII, 1980, 26, 1; 6; Vasile Chifor, *Vocația analizei*, T, X, 1985, 5, 45–46; Cosma, *Romanul*, I, 194–195; Cornel Munteanu, *Cu ~*, TR, XXXIII, 1989, 11, 3; 8.

V.T.

MIHALE Aurel, *Focul roșu*, v. *Primăvară timpurie*, 1969.

V.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Frământări*, Craiova, Scrisul Românesc, 1978, 248 p. Roman social. Conține povestea unei vieți ratate. Inginerul Adrian Goleștieanu își părăsește familia în timpul războiului, atras de mirajul banilor și de viața înaltei societăți burgheze. După aproape zece ani își revede fiul, pe Iulian Goleștieanu, fără să-l recunoască. Un accident face ca, în spital, să aibă loc dubla confesiune a celor doi. Revederea înseamnă și posibila recuperare a bătrânului rătăcit. Cadrul aparține unei uzine din anii ’50 ai secolului XX, în capitală.

◆ Ion Olteanu, R, XVI, 1979, 10, 7.

V.T.

MOCANU Ilie, *Sfârșitul rețelei „Iason”*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 238 p. (Scorpionul). Roman de spionaj.

V.T.

MODORCEA Grid, *Derută în paradis*, Buc., Albatros, 1978, 256 p. Roman al mahalalei. Descrie, prin intermediul unor amintiri din copilărie și din adolescență, mahalaua gălățeană Bădălanul, cu oamenii și întâmplările ei cotidiene. ≈ înregistrează și momentul demolării cartierului, precum și reacția populației. Detaliul pitoresc, fie de mediu, fie de limbaj, este consemnat cu atenție. Se conturează câteva figuri specifice, ca „portrete în mișcare” (Laurențiu Ulici).

● Premiul la concursul pentru debut al Editurii Albatros pe anul 1977.

◆ Laurențiu Ulici, RL, XI, 1978, 28, 11; Nicolae Ciobanu, *Pitoresc și nostalgic în roman*, LCF, XXI, 1978, 35, 2; Lucian Vasiliu, CL, 1978, 12, 13; Ciobanu, *Însemne*, II, 270–273.

V.T.

MUGUR Florin, *Ultima vară a lui Antim*, Buc., Cartea Românească, 1978, 262 p. Roman psihologic. E compus din 15 scrisori pe care Alexandru Antim le trimite lui Adrian Sterescu, „scrisori aferate, anxioase, pline de bucurie și, totodată, de teama comunicării”. Antim își prezintă și își interpretează propriul destin, unul de „învins” – dar fără a face vreun reproș sorții. Declinul său social, similar cu al familiei „de vază” al cărei reprezentant este, apare completat de ratarea în iubire (pentru Vera Sterescu). Confesiunea, patetică la nivelul ideilor, implică o eliberare a personajului, o recuperare prin literatură. Lirism bine dozat.

◆ Nicolae Manolescu, *Romanul unui poet*, RL, XII, 1979, 3, 9; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 7, 2; Mihai Dragolea, ≈, EX, XI, 1979, 1–2, 4; George Arion, FC, XXVIII, 1979, 10, 17; Valentin Tașcu, ≈, ST, XXX, 1979, 3, 32; Constantin Hârlav, *Romanul scriptic sau ironia ca fantezie romanescă*, T, VIII, 1979, 3, 35–36; Zaharia Sângeorzan, *Romanul unei experiențe*, VR, XXXII, 1979, 3, 49–50; Val Condurache, CL, 1979, 5, 5; Eufrosina Alboiu, *Un roman epistolar*, R, XVI, 1979, 6, 6; Anton Cosma, ≈, VTR, IX, 1979, 8, 10; Alex. Ștefănescu, *Interpretarea cotidianului*, LCF, XXIII, 1980, 19, 1; Cristea, *Faptul*, 266–272; Cosma, *Romanul*, I, 273–274.

V.T.

❍ **MUNTEANU Aurel Dragoș,** *Eterna reîntoarcere*, RL, XI, 1978, 37, 14–15; *Golgota omului de rând*, VR, XXXI, 1978, 11, 8–18, fragmente din romanul *Eterna reîntoarcere.*

V.T.

MUTAȘCU Dan, *Dans sub spânzurătoare*, Buc., E.M., 1978, 278 p. Fragmente: *Epistolarium*, CL, 1977, 7, 8; *Judecățile cele din urmă*, VTR, VII, 1977, 12, 13; ≈, LCF, XXI, 1978, 13, 5. Roman istoric. Este consacrat reabilitării figurii lui Iacob Eraclie Despot, domnitorul moldovean stigmatizat în cunoscuta dramă a lui Vasile Alecsandri. Din scrisori, documente, însemnări fictive ~ reconstituie un personaj „luminat”, implicând o dezbatere nuanțată despre Putere. La această definiție contribuie și alte personaje: Tomșa, Lăpușneanu, domnii conspiratori, spionul Strickgrüber, Teophana Hașiotis ș.a. Romanul este o „istorie” demonstrată literar, cu o remarcabilă știință a detaliului semnificativ.

◆ Emil Manu, SPM, 1978, 416, 2; Ioana Voicu, CNT, 1978, 48, 14; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 12, 3; Vasile Chifor, *Fastul evocării*, T, VII, 1978, 12, 26–27; Marian Odangiu, O, XXX, 1979, 4, 8; Al. I. Friduș, CL, 1979, 2, 12; Mircea Constantinescu, RL, XII, 1979, 12, 10; Titus Moraru, *Istorie și adevăr romanesc*, ST, XXX, 1979, 5, 20–21; Lucian Chișu, AST, XVIII, 1981, 14, 12. ❐ V. și *Bunul cetățean Arhimede*, 1975.

V.T.

❍ **NEACȘU Iulian,** *Confidențe*, fragment din romanul omonim, RL, XI, 1978, 38, 14–15.

V.T.

❍ **NEAMȚU Leonida,** *Rio Jim împotriva lui Doc Holliday*, apărut în f.rev. ST, XXIX, 1978, nr. 6–12;

XXX, 1979, nr. 1–12. Roman de aventuri. Parodie pe schema aventurii de tip western.

V.T.

NEDELCU Șerban, *Colegii*, Buc., Cartea Românească, 1978, 272 p. Roman social. Este dedicat unei profesiuni (de învățător). Pe parcursul unui deceniu (1929–1940) este urmărită viața și activitatea unei promoții de învățători răspândiți prin satele din Muntenia. În centrul acțiunii se află personajul Ștefan Medrea, ins curajos și activ, care se apropie de mișcarea de rezistență antifascistă. Deși scapă de prigoana legionarilor, Ștefan este arestat, în final, sub acuzația de propagandă comunistă.

◆ Andrei Roman, RL, XII, 1979, 37, 9.

V.T.

NEDELCU Șerban, *Dan căpitan*, Buc., Ion Creangă, 1978, 156 p. Roman pentru copii și tineret. Se inspiră din viața elevilor și pionierilor.

V.T.

❍ **NICOLAE Mihai,** *Călător în amurg*, fragment din romanul omonim, RL, XI, 1978, 15, 14.

◆ Sorin Titel, RL, XI, 1978, 15, 14.

D.G.B.

NICULESCU-MIZIL George, *Catrina*, II. *Cerul sângera*, v. *Catrina*, I, 1972.

V.T.

NIȚU Radu, *Dincolo*, Buc., Albatros, 1978, 170 p. Roman social. Este consacrat activității unui colectiv de constructori români pe un șantier din străinătate. Acțiunea se compune din secvențe filmice succesive, în care sunt surprinse momente de viață și muncă. ≈ este un elogiu adus hărniciei muncitorilor.

◆ Valentin F. Mihăilescu, *Epică și etică*, LCF, XXI, 1978, 15, 2; Ion Tătaru, CNT, 1979, 35, 10.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Al cincilea as*, Buc., Albatros, 1978, 254 p. (Aventura). Roman polițist. Acțiunea e plasată în timpul ocupației germane din 1940–1944.

▼ Buc., Nemira, 2000.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Logofătul de taină*, Buc., E.M., 1978, 398 p. Roman de aventuri. Inspirat de epoca lui Constantin-Vodă Brâncoveanu. Deși ≈ are structură de roman polițist, profită de cadrul istoric pentru a descrie aspecte din Bucureștiul vremii.

V.T.

OLĂREANU Costache, *Confesiuni paralele*, Buc., Cartea Românească, 1978, 202 p. Metaficțiune. Solicitantul unui post își prezintă autobiografia în fața unui bătrân funcționar. Depășind datele seci ale acesteia, el reușește să-și convingă interlocutorul de importanța amănuntelor considerate „inutile". Plecând de la acestea, personajul începe să fantazeze, înlocuind realul cu imaginarul. Biografia sa devine un fals sau, mai bine zis, o pagină ideală din ceea ce el ar fi dorit să trăiască, în raport cu banala sa trecere prin lume. „Romanul este scris cu o remarcabilă reflexivitate, atingând fără ostentație, cu o subtilitate deosebită, probleme spinoase ale biografiei noastre colective și conturând un personaj plin de vervă, înzestrat cu ironie neliniștită și neliniștitoare, pentru care memoria și fantezia sunt două noțiuni complementare" (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, *Viața reală și fictivă*, RL, XI, 1978, 35, 11; Al. Piru, *Proza și poezia*, LCF, XXI, 1978, 42, 2; George Țâra, *Confesiunea ca pretext epic*, EX, IX, 1979, 5, 9; Virgil Podoabă, *~ sau scrisul, amorul și humorul*, F, XIX, 1983, 6, 6; Piru, *Debuturi*, 98–100; Mihai Dragolea, *Dedublarea confesiunii*, EX, XIV, 1982, 3–4, 12; Moraru, *Textul*, 175; ⁂, *Cu ~*, AST, XXIV, 1989, 10, 7; Simion, *Scriitori*, IV, 329–330; Doru Burlacu, *Confesiunea neîntreruptă*, PGL, I, 1990, 2–3, 7; Dragolea, *În exercițiul*, 94–95, 147–152; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Simuț, *Incursiuni*, 73; Doru Burlacu, *~ –*, *Confesiunea neîntreruptă*, TR, VIII, 1996, 51–52, 7; Buzera, *Literatura*, 36–40; Gheorghe Perian, *Pagini*, 156–158; Burlacu, *Voci*, 65; *Dicționarul esențial*. ❒ ⁂, CAL, III, 1993, 11–12; Rodica Palade, *Față în față. Dumitru Țepeneag și ~* (i.), DOI, VI, 1995, 17, 4–5; Zaciu, F, 31, 1995, 4, 9–11; Gheorghe Crăciun, *Realismul ca pericol*, VTR, XXVI, 1996, 5, 73–74; Alexandru George, *Cu un zâmbet ne despărțim de toate…*, LCF, s. nouă, 1996, 9, 10; Zaciu, *Departe*, 92–95, Simuț, *Incursiuni*, 171–172; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 126; ⁂, *Plecarea ucenicului*, KD, s. nouă, 2000, 1, 3–5; ⁂, *Scrijelind prin tranșee, la Mircea Horia Simionescu*, KD, s. nouă, 2000, 1, 6–7 (i. cu Timotei Pițiș Constantinescu); Ștefan Ion Ghilimescu, LTL, I, 2000, 7, 24–25; I.B.L., *Ne-a părăsit ~*, OBC, I, 2000, 31, 7; Ioan Stanomir, *Dincolo de oglindă*, OBC, I, 2000, 34, 8.

V.T.

OLTEANU Traian, *Însemnări târzii*, Iași, Junimea, 1978, 120 p. Roman social. Este constituit din jurnalul unui tânăr învățător din Moldova. Eroul relatează întâmplări din sat, comentează probleme de serviciu, descrie episodul iubirii sale pentru Utalla.

◆ Laurențiu Ulici, *Romanțuri*, RL, XII, 1979, 23, 9; Constantin Coroiu, CRC, XIV, 1979, 26, 4; Vasile Chifor, CL, 1979, 8, 14.

V.T.

OMESCU Corneliu, *Planeta fără memorie. Jurnalul unei adolescente născută în Cosmos*, Buc., Albatros,

1978, 128 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XII, 1979, 9, 9; Cosma, *Romanul*, II, 231.

V.T.

OPREA Ștefan, *Plus sau minus infinitul*, Iași, Junimea, 1978, 272 p. (Fantomas, 32). Fragment: *Deruta*, CL, 1977, 6, 8; 15. Roman de spionaj.

◆ Val Codrescu, CL, 1978, 12, 13; Luiza Nicolaescu, *Roman polițist și încă ceva*, DLG, X, 1979, 69–70, 14; Busuioc, *Oglinzile*, II, 206.

V.T.

PAPU Letiția, *Moartea tânărului veteran*, Buc., Cartea Românească, 1978, 268 p. Cu o postf. a autoarei. Roman istoric. Din însemnările lui Ștefan Crăsnaru, fost combatant în Războiul de Independență, se conturează un stil de viață, propriu sfârșitului de secol XIX, în București. Des revin amintirile anilor 1877–1878. Banala viață de salon se încheie abrupt, cu uciderea personajului într-un duel.

◆ Ioana Crețulescu, *Istorie romanțată*, LCF, XXI, 1978, 16, 2.

V.T.

PARDĂU Platon, *Minunata poveste a dragostei preafericiților regi Ulise și Penelopa*, Buc., Eminescu, 1978, 326 p. Metaficțiune. Conține elemente de roman fantastic. Este repovestită, în spirit modern, aventura lui Ulise. Prin procedeul cunoscut sub numele de remitizare, problemele lui Ulise devin problemele lumii contemporane; în special pacea și războiul ordonează destinele. Carte scrisă alert, cu umor și gravitate, cu o inepuizabilă fantezie.

■ Fragment: *En attendant Ulysse*, tr. de André Fleury, REVR, XXXIII, 1979, 11, 6–68.

◆ Mircea Iorgulescu, *Aventurile romanului*, CNT, 1978, 35, 10; Dan Alexandru Condeescu, *Un spațiu al imaginarului*, LCF, XXI, 1978, 47, 2; Ioan Adam, *Eposul burlesc*, RL, XI, 1978, 50, 11; Ion Caraion, *Exerciții de despovărare*, LCF, XXII, 1979, 1, 6; Valentin Tașcu, *Mașina de visat*, ST, XXX, 1979, 1, 16; Cornel Moraru, *Două modalități de roman*, FC, XXVIII, 1979, 6, 17; Marian Odangiu, O, XXX, 1979, 7, 2; Val Condurache, CL, 1979, 2, 5; Mircea Constantinescu, *Apocrifa unor apocrife*, VR, XXXII, 1979, 2, 51–52; Zaharia Sângeorzan, *Arta romancierului*, CRC, XIV, 1979, 12, 6; Nicolae Balotă, *Triumful imaginarului*, RL, XII, 1979, 35, 11; Alex. Ștefănescu, *Fantaisie et satire*, REVR, XXXIII, 1979, 3, 161–164; Ștefănescu, *Jurnal*, 170–172; Gheorghe Perian, VTR, XI, 1981, 6, 4; Tania Radu, *Mecanismul falsului labirint*, RL, XV, 1982, 20, 5; Iorgulescu, *Ceara*, 245–248; Ulici, *Confort*, 106–108; Lucia Olaru Nenati, *Diversitate și valoare*, CBT, III, 1985, 2, 3. ❒ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

V.T.

PĂCURARIU Francisc, *Timpul și furtunile*, Buc., Eminescu, 1978, 400 p. Fragmente: *Ornicele nebune*, ALL, 1977, 118–121; *Aventura*, RL, XI, 1978, 7, 14–15. Roman politic. Premerge, ca timp al narațiunii, romanul *Labirintul* (1974), în atenția autorului aflându-se perioada anterioară Dictatului de la Viena. Acțiunea se petrece în Transilvania (la Cluj). În centrul ei se află figura tânărului ziarist cu vederi progresiste Onisifor Suciu. Intransigent – el atacă afacerismul industriașilor timpului –, se plasează în opoziție față de cursul evenimentelor și stârnește ura celor care doreau atragerea României în coaliția Reichului german. În paralel cu evoluția lui Suciu sunt analizate destinele unor personalități care profită de mersul istoriei, urcând pe scara socială și politică. Autorul concepe astfel un război al conștiințelor puse în situația de a alege o direcție din multele pe care epoca le propunea. Sub acest ultim aspect, ≈ este și o carte de pedagogie morală, cu final moralizator.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei pe anul 1978; Premiul pentru proză al Festivalului Național „Cântarea României", ed. a II-a, 1979.

◆ Mircea Zaciu, *Romanul-cronică*, RL, XI, 1978, 33, 9; Costin Tuchilă, *Romanul complementar*, AFT, XIII, 1978, 8, 8–9; Mircea Popa, *Între ficțiune și document*, ST, XXIX, 1978, 8, 10; Mircea Tomuș, VII, 1978, 9, 18; Adriana Iliescu, *O frescă modernă*, RL, XII, 1979, 43, 3; Simion Bărbulescu, ~ – *romanul documentar*, ST, XXIX, 1978, 11, 30; 46; Ion Lungu, ~, ST, XXX, 1979, 1, 33; Const. Trandafir, *Timp istoric și modalitate narativă în roman*, VR, XXXII, 1979, 12, 6–12; Ion Pecie, ~ – *60*, TR, XXIV, 1980, 2, 2; Ion Pecie, *Personajul și modelul său*, R, XVII, 1980, 11, 4; Tomuș, *Mișcarea*, 201–204; Artur Silvestri, *Romanul reconstituire*, FC, XXXI, 1982, 23, 10; Ion Lungu, *Sărbătorirea și moartea lui Onisifor Suciu*, ST, XXXIII, 1982, 7, 6; Ion Simuț, *Romanul patriotic*, F, XX, 1984, 7, 6; Bărbulescu, *Profiluri*, 127–129; Cosma, *Romanul*, I, 192–194; Simuț, *Incursiuni*, 54–56; Micu, *Scurtă istorie*, III, 145–146; Micu, *Literatura*, 264. ❒ V. și *Furtună sub Detunata*, 1957.

V.T.

PENESCU Lucian, *Jocul nopții*, Buc., Eminescu, 1978, 174 p. (Clepsidra). Roman polițist.

V.T.

PETRU Luminița, Ștefan POPESCU, *Chițibuș și Boroboață. Roman pentru mici și mărișori, ba chiar mult mai răsăriți*, Buc., Ion Creangă, 1978, 214 p. Roman pentru copii și tineret. Îi are ca protagoniști pe Chițibuș și Boroboață, doi copii plini de haz și inventivitate.

V.T.

❍ **PINTILIE Petre,** *Liziera*, fragment din romanul omonim, O, XXIX, 1978, 47, 4.

V.T.

POPESCU Tudor, *Cel mai isteț, cel mai viteaz*, Buc., E.M., 1978, 404 p. Roman istoric. Subiectul este plasat în perioada cuceririi Daciei de către romani și a primelor acțiuni de consolidare a administrației pe teritoriul dac. Ficțiunea completează datele istoriei.

V.T.

PRELIPCEANU Nicolae, *Tunelul norvegian. Fragmente ușor fantastice dintr-un ROMAN realist mult mai amplu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 350 p. Metaficțiune. Speculează resursele limbajului și conține o suită de întâmplări a căror realitate ține de fantastic și imprevizibil. Un pretext epic există. Dispariția stranie a unui notar din anii ’60, Toma Rohan, provoacă o suspectă criză de conștiință învățătorului Dan Anton, care înnebunește din această cauză. Urmează o serie de presupuneri privind celedouă întâmplări. Alte fragmente se îndepărtează tot mai mult de subiect, autorul ajungând la înșirarea a 7300 de fraze, cuvinte și litere dintr-un jurnal al unui personaj neidentificat. Carte inventivă, constituind un experiment ingenios.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj pe anul 1979.

◆ Radu Mareș, *Cristalizarea experimentului*, TR, XXIII, 1979, 16, 2; Doina Florea-Ciornei, *Un tunel norvegian*, CL, 1979, 6, 11; Artur Silvestri, *Invenția tehnică*, LCF, XXII, 1979, 28, 2; Valentin Tașcu, *Imaginația limbajului*, ST, XXX, 1979, 7, 26; Constantin Popa, R, XVI, 1979, 9, 2; Vasile Chifor, *Un roman (nu tocmai) fantastic*, VR, XXXIII, 1980, 8, 93–94; Felea, *Prezența*, 224–227; Mureșan Ionescu, *Literatura*, 64.

V.T.

RĂDULESCU-LEMNARU N., *Zăpezile*, Buc., Eminescu, 1978, 244 p. Roman social. Profesorul de istorie Constantin Bisoca își reamintește anii din preajma și din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Atunci a cunoscut-o pe Alma, tânără poloneză refugiată în România după invadarea Poloniei de către nemți, cu care s-a căsătorit. Evenimentele prinse în carte ajung până prin anii ’50, când lui Bisoca i se intentează un proces politic. Va răzbate, însă, așa cum a reușit să iasă la liman și în alte momente dificile: moartea Almei în timp ce el era pe front, accidentul fiicei sale etc. Adevărul istoric este deseori invocat în desfășurarea evenimentelor.

V.T.

REBREANU Vasile, *Un caz de iubire la Hollywood*, în vol. ≈, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, p. 7–189. Fragmente: *Love Story*, ST, XXVII, 1976, 12, 8–12; 58; *Love Story*, ST, XXVIII, 1977, 1, 20–27; *Într-o seară la New-York*, TR, XXII, 1978, 14, 8; 15, 10; *Adoptați un mustang*, RL, XI, 1978, 29, 14–15. Vol. mai cuprinde 14 schițe, note de călătorie etc. Roman sentimental. Este construit pe fondul unui jurnal de călătorie în America de Nord. Povestea de dragoste, „love story”-ul cărții, pare mai mult expresia unei stări de exaltare în fața mirajului nord-american. Neyra Dorothy Vetusi, ființa care provoacă acest sentiment, este o ziaristă în stare să opună tehnicității și stresului o candoare de film hollywood-ian. Scrierea implică un caleidoscop de nuanțe afective, de la uimire la ironie benignă.

▼ I–II, ed. necenzurată, Cluj-Napoca, Sfinx–V.R., 1992.

◆ Mircea Vaida, *Cai sălbatici la Hollywood*, TR, XXII, 1978, 35, 3; Petru Poantă, ST, XXIX, 1978, 8, 34–35; Emil Manu, SPM, 1978, 408, 2; Mircea Vaida, RL, XI, 1978, 40, 10; Cornel Ungureanu, O, XXIX, 1978, 42, 2; George Arion, FC, XXVII, 1978, 41, 18; Valentin Tașcu, F, XIV, 1978, 10, 3; Ion Cristofor, NPC, V, 1978, 10, 10; Mircea Tomuș, T, VII, 1978, 12, 21; Constantin Cubleșan, TR, XXIII, 1979, 5, 2; Mircea Ghițulescu, EX, XI, 1979, 1–2, 12–13; Artur Silvestri, *Realul spectaculos*, LCF, XXII, 1979, 10, 2; I. Al. A., ≈, ATN, XVI, 1979, 1, 15; Irina Petraș, *„Discursul îndrăgostit” la ~*, ST, XXX, 1979, 4, 43; Zaharia Sângeorzan, ≈, CRC, XIV, 1979, 19, 7; Ov. S. Crohmălniceanu, LCF, XXII, 1979, 19, 2; Pompiliu Marcea, *Primatul autenticității*, R, XVI, 1979, 5, 4; Viorica Guy Marica, TR, XXIII, 1979, 23, 2; Marcea, *Concordanțe*, 294–296; Poantă, *Radiografii*, II, 148; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Petraș, *Literatură*, 98–100; Micu, *Scurtă istorie*, III, 285; Micu, *Istoria*, 580; Micu, *Literatura*, 301. ❐ V. și *Casa*, 1963.

V.T.

REU Traian, *Treptele iernii*, Buc., E.M., 1978, 214 p. Roman social. Se inspiră din viața tinerilor ofițeri. Locotenentul Victor Marinescu ia contact cu asprimea și frumusețea muncii de garnizoană. Acțiunea se petrece la începutul anilor ’50, în perioada de formare a „noii” ofițerimi.

◆ Nicolae Ciobanu, *La izvoarele virtuților ostășești*, LCF, XXI, 1978, 26, 2.

V.T.

ROMAN Radu Anton, *Vara nimănui*, Buc., Eminescu, 1978, 270 p. Roman social. Tânărul jurnalist (încă student la ziaristică) Mihai Lupașcu se refugiază în orașul dunărean B., pentru a uita de eșecul căsniciei sale. Lucrul la ziarul local, cunoașterea oamenilor puternici și răbdători din bălțile dunărene și din Deltă, dar mai ales revelația eroismului colectiv, dovedit în timpul inundațiilor din 1975, îl fac să depășească drama personală și să-și reia viața dintr-o nouă perspectivă.

◆ Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 39, 17; Sultana Craia, *De la reportaj la roman*, LCF, XXII, 1979, 35, 2.

V.T.

RUSE Ion, *Asediul*, Buc., Eminescu, 1978, 214 p. Roman social. Este consacrat eroismului manifestat în timpul inundațiilor din 1975. Acțiunea, redusă la dimensiunile unui reportaj, se desfășoară într-o localitate de pe malul Dunării, în mediul uman cunoscut din aproape toate prozele autorului.

V.T.

❍ **SCHINTEIE Ion,** *Tulburarea*, fragment de roman, R, XV, 1978, 12, 8.

V.T.

SCHWARTZ Gheorghe, *Pietrele*, Buc., Eminescu, 1978, 276 p. Fragment: ≈, O, XXIX, 1978, 5, 4. Roman parabolă. Tema e aceea a stabilității vieții de provincie. Un anume Viorel Onea îi citește lui Sergiu Ionașcu notele sale despre Lugoj, cuprinzând scene diverse, întâmplări disparate, cu eroi din istoria orașului. Aceleași personaje, neschimbate, apar în doi timpi epici diferiți, în 1869 și în 1925, strategie narativă care evidențiază intenția simbolică a romanului. În fiecare caz totul este prezentat ca o realitate concretă. „Fragmentele" par chiar tradiționaliste în concepția de detaliu, dar portretele realizate sunt de un realism puternic.

◆ C. Ungureanu, O, XXIX, 1978, 26, 2; Mihai Coman, *Somnul Clepsidrei*, LCF, XXI, 1978, 29, 2; Radu Mareș, *Un roman ironic*, TR, XXII, 1978, 32, 2; Valeriu Cristea, *Mijloace și scop*, RL, XI, 1978, 33, 10; Vasile Andru, *Viața și rolurile*, VR, XXXI, 1978, 7–8, 191; Mircea Popa, *Literatura provinciei*, ST, XXIX, 1978, 9, 45; Vasile Chifor, *Personajul și resursele narațiunii*, T, VII, 1978, 9, 41–42; Viorel Gheorghiță, F, XV, 1979, 2, 2; Mircea Popa, *Critică și roman*, ST, XXXI, 1980, 9, 24; Ungureanu, *Imediata*, I, 226–228; Andru, *Memoria*, 84–86; Ruja, *Parte*, I, 142–143. ❒ V. și *Martorul*, 1972.

V.T.

SFINȚESCU Rodica, *Zona de umbră*, Buc., Cartea Românească, 1978, 314 p. Roman de familie. Conține istoria câtorva familii bucureștene, urmărite timp de peste trei decenii, din anii războiului până la cutremurul din 1977. În centrul dezbaterilor, care urmăresc prăbușirea și renașterea unor principii sociale, stau câteva femei de excepție: Smaranda Micuda, Ștefana ș.a. Ocupându-se de grupuri izolate, romanul reconstituie de fapt o întreagă istorie socială.

◆ Fănuș Băileșteanu, CNT, 1979, 24, 12; Ecaterina Țarălungă, RL, XII, 1979, 33, 9.

V.T.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Nesfârșitele primejdii*, Buc., Eminescu, 1978, 526 p. Fragmente: *Viteză maximă în oraș*, ST, XXIV, 1973, 7, 6–8; *Ars amandi*, ARG, VIII, 1973, 9, 8–9; *Umbra lui Vitruviu*, TR, XIX, 1975, 5, 6. Fragment dintr-un proiectat al doilea vol.: *Frunze galbene, toamna*, CNT, 1980, 42, 8, 11. Metaficțiune. În spirit livresc, cartea e concepută ca „roman în roman". George Pelimon, inginer și scriitor în timpul liber, scrie un roman care întârzie să se închege. Asistând la înmormântarea unui alt George Pelimon, obscur proiectant, inginerul găsește stranii similitudini ale existenței sale cu cea a defunctului. Se derulează filmul unor episoade din timpul ultimului război mondial, o imaginară iubire pentru Helga, personaj inexistent, dar acceptat chiar și de soția lui George, se efectuează transferuri de identitate, se repetă scene expiatorii, se fac tardive procese de intenție etc. Scrierea se dezvoltă arborescent, cu o largă deschidere în timp și spațiu, din perspectiva unui onirism care explică fuziunea realului cu imaginarul.

◆ Nicolae Florescu, *Cu ~ despre legile interioare ale Jocului*, AST, VI, 1971, 1; Vladimir Paul Dumbravă, CNCM, V, 1978, 4, 10; 9; Emil Manu, SPM, 1978, 390, 2; Cornel Moraru, FC, XXVII, 1978, 23, 17; Mircea Tomuș, T, VII, 1978, 6, 50; Dan Culcer, ≈, VTR, VIII, 1978, 6, 12; Alexandra Indrieș, O, XXIX, 1978, 27, 2; Mircea Iorgulescu, *Romanele dintr-un roman*, CL, 1978, 7, 4; Val Condurache, *Ironia deziluziei*, CL, 1978, 7, 4; Ion Simuț, EX, X, 1978, 6–7, 4; Virgil Mihai, *De la „comoda ironie" la romanul aleatoriu*, ST, XXIX, 1978, 7, 14; Mircea Zaciu, *Emergența romanului*, RL, XI, 1978, 32, 9; Constantin Pricop, CRC, XIII, 1978, 32, 4; Ion Vlad, *O gramatică a parodiei*, TR, XXII, 1978, 47, 2; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 1, 2; Iorgulescu, *Firescul*, 197–201; Cristea, *Faptul*, 223–228; Zaciu, *Lancea*, 108–115; Marcel Pop-Corniș, *„Ucenicul neascultător" ca povestitor: metaromanul contemporan (I)*, O, XXXII, 1981, 24, 3; Culcer, *Serii*, 184–190; Moraru, *Semnele*, 209–213; Tomuș, *Mișcarea*, 247–250; Simuț, *Diferența*, 142–145; Maria-Luiza Cristescu, *Povestea în poveste*, RL, XVI, 1983, 45, 4; Manolescu, *Arca*, III, 233–241; Ulici, *Confort Procust*, 209–211; Vlad, *Lectura*, 221–228; Condurache, *Portret*, 23–25; Rotaru, *O istorie*, III, 848–849; Eugen Simion, *Labirintul de oglinzi*, RL, XXI, 1988, 5, 10; Sasu, Vartic, *Romanul*, III, 454; Simion, *Scriitori*, IV, 312–316; Mihai Dragolea, *Oglinda de la sfârșit*, F, XXVI, 1990, 12, 5; Mircea Horia Simionescu, *Cum am scris romanul* ≈, RL, XXIV, 1991, 30, 12–13; Manolescu, *Arca 2*, III, 233–241; Dragolea, *În exercițiul*, 6, 10–20, 112–117, 134; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 380–383; Simuț, *Incursiuni*, 161–163; Micu, *Scurtă istorie*, III, 345–346; Buzera, *Literatura*, 124–125; *Dicționar analitic*, II, 163–166; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 611–612; Micu, *Literatura*, 314. ❒ N. Stoicescu, Andrei Lenard, *Cu ~*, TR, XXV, 1981, 1, 5; Mihai Dinu Gheorghiu, *Severe ludit*, VR, XXXIV, 1981, 2,

15–19; Mircea Nedelciu, *Cu ~*, EX, XIV, 1982, 5–6–7, 6; 7; Val. Condurache, *Câștigul cel mare*, CL, XXXIX, 1983, 1, 5; Gheorghiu, *Reflexe*, 22–23; George Pruteanu, *Cu ~*, CRC, XX, 1985, 5, 1; 5; Gr. I., *Cu ~*, CL, 1985, 2, 3; Daniel Drăgan, *Cu ~*, AST, XXI, 1986, 6, 4; Eugen Simion, *Proza lui ~*, RL, XX, 1987, 49, 5; Miko, *Întâlnire*, 144–149; Ilisei, *Portrete*, 251–262; Marius Tupan, *13 întrebări pentru ~*, LCF, s. nouă, 1992, 8, 8–9; ⁂, ~, CAL, III, 1993, 1, 23; Ștefan Ion Ghilimescu, *~ – 65*, ZBR, IV, 1993, 1–2–3, 3, 5; ⁂, ~, CAL, III, 1993, 11–12, 3; Dugneanu, *Forme*, 89–92; Ion Bogdan lefter, *Un pionier: ~*, ESI, 1995, 1–2, 263–266; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1995, 15, 128; Livescu, *Voluptatea*, 136; Gheorghe Crăciun, *Realismul ca pericol*, VTR, XXVI, 1996, 5, 73–74; Carmen Matei Mușat, *Canon et anti-canon dans le roman roumain d'après-guerre. Étude de cas*, ESI, 1997–1998, 213–221; Carmen Matei Mușat, *Pledoarie pentru o literatură a secundarului*, LCF, s. nouă, 1998, 23, 4; Dobrescu, *Modernitatea*, 257; Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 30; Mircea Bențea, *Radu Petrescu și Școala de la Târgoviște*, F, XXXV, 1999, 2, 36–44; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 108; Lefter, *Postmodernism*, 107.

V.T.

SIMU Octavian, *Rădăcinile casei*, Buc., Cartea Românească, 1978, 324 p. Roman de familie. În urma morții pictorului Ion Minea, clanul acestuia încearcă să se redreseze moral. Moștenirea lăsată de dispărut e complicată: o casă cu „personalitate", un fiu dintr-o legătură extraconjugală etc. Văduva și fiica intră în derută pentru moment, dar găsesc resurse de revenire. Un martor al acțiunii este doctorul Tancred Harnalis.

◆ Maria-Ana Tupan, *Timpul interior al personajului*, LCF, XXI, 1978, 47, 2; Mircea Doru Lesovici, RL, XII, 1979, 36, 11.

V.T.

SIN Mihai, *Bate și ți se va deschide*, Buc., Cartea Românească, 1978, 244 p. Fragment: *Dimineață la Varnița*, F, XIII, 1977, 5, 11; 15. Roman psihologic. Protagonistul Octavian Șteflea are revelația diferitelor sensuri ale existenței în urma unui demers inedit de analiză subiectivo-obiectivă. Personajul este în același timp martor și „obiect" al relatării. Drumul cu autobuzul spre orașul natal, pe parcursul căruia Șteflea le ia apărarea pasagerilor abuzați de șofer, însă este ostracizat tocmai de cei pe care îi sprijinise, facilitează „o călătorie a eroului în propriul trecut" și susține evaluarea ≈ drept „romanul unui refuz al compromisului moral" (Mircea Iorgulescu).

▼ Cluj, Dacia, 1991.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1978.

◆ Mircea Iorgulescu, *Romanul și realitatea imediată*, RL, XI, 1978, 37, 10; Dan Culcer, *Cotidianul tragic și grotesc*, VTR, VIII, 1978, 9, 3; Alex. Ștefănescu, *Construcția epică ramificată*, CNT, 1978, 39, 10; Cornel Ungureanu, *Transfigurarea cotidianului*, T, VII, 1978, 9, 29–30; George Țâra, *Document și satiră*, AFT, XIII, 1978, 10, 9; Dinu Flămând, R, XV, 1978, 10, 2; Radu Petrescu, ≈, VR, XXX, 1978, 12, 58–59; Vasile Sălăjan, *Un roman cinematografic*, TR, XXIII, 1979, 2, 1; 6; Mihai Dragolea, EX, XI, 1979, 3–4, 12; Al. Cistelecan, F, XV, 1979, 4, 3; Cornel Moraru, *Adevărul mărturisit, adevărul înfăptuit*, RL, XII, 1979, 27, 4; Virgil Ardeleanu, *Un prozator*, ST, XXX, 1979, 7, 34–35; Iorgulescu, *Firescul*, 223; Moraru, *Semnele*, 255–260; Laurențiu Ulici, *Singurătatea ale(r)gătorului*, RL, XVII, 1984, 5, 11; Cristea, *Modestie*, 206–211; Ioan Holban, *Narațiune și comentariu*, RL, XVIII, 1985, 52, 5; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Alex. Ștefănescu, ~, TMS, XXII, 1987, 2, 3; Ștefănescu, *Prim-plan*, 304–306; Cosma, *Romanul*, I, 157–159; Eugen Simion, *Proza vieții obișnuite*, RL, XXII, 1989, 35, 10; Simion, *Scriitori*, IV, 443–446; Ioan Pintea, *„Mi se pare firesc ca un scriitor să-și trăiască și să-și cultive propria realitate"* (i.), LCF, 1990, 1, 8–9; Maria Luiza-Cristescu, *Colocviile revistei Vatra: Romanul actualității și actualitatea romanului (IV)*, VTR, XX, 1990, 4, 19; Virgil Podoabă, *Al treilea timp*, F, XXVI, 1990, 5, 4; Henri Zalis, *Un jalon epic novator*, LCF, 1990, 46, 4; Irina Petraș, *A fi în mers*, TR, 1992, 6, 8; Andru, *Memoria*, 88; Iulian Boldea, *Parabolă și adevăr*, VTR, XXIII, 1993, 1, 7; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 44–46; Petraș, *Literatură*, 65–66; Ulici, *Literatura*, 349; *Dicționar analitic*, I, 88–89; Perian, *Pagini*, 181–185; *Dicționar analitic*, I, 98–99; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 539; Micu, *Literatura*, 280. ❐ V. și *Viața la o margine de șosea*, 1975.

V.T.

❍ **SMEU Grigore,** *Pasărea necunoscută*, fragment de roman, R, XV, 1978, 5, 8.

V.T.

ȘOVU George, *Declarație de dragoste*, Buc., Albatros, 1978, 197 p. (Colocviile adolescenței). Cu o pref. a lui George Muntean. Stă la baza scenariului filmului eponim (1985). Roman pentru copii și tineret. Evocă iubirea, ca „un popas de suflet", dintre doi elevi, Alexandru Bârsan și Ioana Popa. Dialogurile implică un lirism necenzurat prin utilizarea unor versuri din autori clasici și contemporani.

▼ Buc., Editura Iacobi, 1991.

◆ Valeriu Cristea, *Literatura educativă*, RL, XI, 1978, 26, 11; Ion Băieșu, *Totul despre dragoste*, SCT, XXXIV, 1978, 9062, 2; Dan Silviu-Boerescu, *În căutarea romanului (VI)*, LCF, s. nouă, 1992, 7, 12.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Nicolae, *Enigma din arhivă*, v. *Asasinul din arhivă*, 1969.

V.T.

ȘTIRBU Viorel, *Marele sigiliu*, II, v. *Marele sigiliu*, I, 1976.

V.T.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Strigătul ierbii*, Buc., Albatros, 1978, 174 p. Roman autobiografic. O serie de întâmplări, unele senzaționale, altele tragice, străbat viața doctorului Urșanu și a familiei sale, în perioada de după sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Al. Piru, *Spre roman*, LCF, XXI, 1978, 22, 2; Gheorghe S. Suciu, RL, XI, 1978, 24, 9; Nelu Ionescu, *Personajul bun*, FL, XXVII, 1978, 28, 17; Nicolae Ciobanu, *Tentația imaginarului în roman*, LCF, XXI, 1978, 37, 2; Costin Tuchilă, *Două romane*, AFT, XIII, 1978, 9, 9; P. Constantin (Pricop), CL, 1978, 11, 13; Hristu Cândroveanu, *Proza realismului liric*, LCF, XXIII, 1980, 36, 3; Piru, *Debuturi*, 117–120.

V.T.

TECUCEANU Horia, *Obstinația căpitanului Apostolescu*, Buc., Eminescu, 1978, 216 p. Roman polițist. Personajul central, anchetatorul Apostolescu, este prezent și în alte romane ale autorului.

V.T.

TIMCU George, *Tristețea lui Alec Armașu. Din anchetele lui Alec Armașu*, Iași, Junimea, 1978, 224 p. Roman polițist.

V.T.

TUDOR Octavian, *Banda lui Möbius*, Buc., Eminescu, 1978, 224 p. (Clepsidra). Roman satiric. Parodie a romanului polițist. Anchetarea morții unui filatelist pasionat se încheie burlesc prin constatarea faptului că oamenilor le lipsește identitatea certă.

◆ Voicu Bugariu, *Fals roman polițist*, LCF, XXI, 1978, 10, 2; Mircea Scarlat, RL, XI, 1978, 20, 8; Al. Spânu, CNT, 1978, 22, 10.

C.B.

TUDORAN Radu, *Casa domnului Alcibiade*, Buc., Cartea Românească, 1978, 468 p. Fragmente: *Ploaia de toamnă*, ST, XXVII, 1976, 5, 11–14; *Din cronica la sfârșitul mileniului*, VR, XXX, 1977, 3, 28–36; *Prăjitura amară*, RL, XI, 1978, 1, 14–15. Roman psihologic. Memoria se împletește cu imaginația; aventura coexistă cu analiza psihologică. Epicul apare dominat de figura stranie a personajului Alcibiade, cu trăsături fantastice.

▼ Buc., Eminescu, 1990.

◆ Cornel Moraru, FL, XXVII, 1978, 27, 17; Sorin Titel, *Cronica unui veac*, RL, XI, 1978, 27, 11; M. Ungheanu, LCF, XXI, 1978, 29, 2; Mircea Iorgulescu, *Istorie și ficțiune*, CNT, 1978, 32, 10; Marian Odangiu, O, XXIX, 1978, 37, 3; Pompiliu Marcea, *Corespondențe și inițiative*, RL, XI, 1978, 45, 4; Valentin Tașcu, *Realitatea imaginată*, ST, XXX, 1979, 2, 12; Sorin Titel, *La chronique d'un siècle*, REVR, XXXIII, 1979, 1, 169–172; George, *Sfârșitul III*, 203–210; Titel, *În căutarea*, 142–146; Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 307–311; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3; Cosma, *Romanul*, II, 88–90; Goci, *Romane*, 201; Micu, *Literatura*, 247. ❒ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

V.T.

TUNARU Mihai, *Appassionato*, Buc., Eminescu, 1978, 246 p. (Clepsidra). Roman social. Se inspiră din viața ofițerilor de miliție. Analiza categoriei sociale și a problemelor ei psihologice nu exclude cadrul aventuros. Un personaj bine conturat este tânărul ofițer David Dinescu.

◆ Valeriu Cristea, *Planurile narațiunii*, RL, XII, 1979, 20, 10.

V.T.

ȚÂRLEA Ion, *Fântâni rele*, Buc., Cartea Românească, 1978, 260 p. Roman psihologic. Este conceput ca reconstituire a unui destin, pe baza unor fragmente scrise sau înregistrate pe bandă. Niculae Macazon, șofer, suferă un accident grav, în urma căruia intră în comă prelungită. În final, va muri. Bănuind o tentativă de crimă, doctorul Marin Duca încearcă refacerea vieții victimei din câteva surse: „aiurările" bolnavului, înregistrate pe casetofon, însemnările unui scriitor ratat, Gheorghe Vladu, aflat la locul accidentului, diverse scrisori aparținând aceluiași autor. La acestea, se adaugă însemnările și interpretările medicului. Radiografia subconștientului celui aflat la limita dintre viață și moarte și colajul în sine sunt ingenioase.

◆ L. Ulici, *Romancieri*, RL, XII, 1979, 8, 10; Claudiu Daniel, F, XV, 1979, 2, 2.

V.T.

ȚIC Nicolae, *Jean, fiul lui Ion*, Buc., Cartea Românească, 1978, 392 p. Fragmente: *Servieta diplomat*, LCF, XX, 1977, 34, 6; *Drumul spre casă*, RL, X, 1977, 41, 14–15. Roman social. Tema e aceea a relației dintre „părinți și copii" (Cornel Ungureanu). Două generații se confruntă în aceeași familie. Ion Andreica, forjor într-o uzină bucureșteană, erou al muncii socialiste, deputat, este un personaj tipic pentru anii începutului epocii comuniste. Fiul său, inginerul Jean Andreica, este și el un ins plin de calități, dar capabil de gesturi necugetate. De pildă, pentru a avea un dosar bun, în vederea unei specializări în Japonia, e gata să contracteze o căsătorie din interes. Tatăl intervine, iar fiul se orientează către adevărata iubire, căsătorindu-se cu muncitoarea navetistă Simona Vlaicu. Personajele fac parte din medii diferite, cartea realizând o schiță de frescă socială. ≈ dezbate în subsidiar și tema morală a opțiunilor de viață.

■ Fragment: *En famille*, tr. de Andée Fleury, REVR, XXXII, 1978, 4–5, 11–48.

◆ Constantin Stan, *O carte captivantă*, LC, XXI, 1978, 38, 2; Costin Tuchilă, *Două romane*, AFT, XIII, 1978, 9, 9; Cornel Moraru, *Două modalități de roman*, FC, XXVIII, 1979, 6, 17; Cornel Ungureanu, *Documente de viață*, RL, XII, 1979, 17, 4; Miron Țic, *Fratele meu, prozatorul* ~, ARLA, IV, 1999, 4–5–6, 29. ❒ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

URICARU Eugen, *Mierea*, Buc., Albatros, 1978, 280 p. Fragmente: *Impresia și călătoria*, ST, XXVIII, 1977, 11, 14–15; 45; *Un ceai cu pesmeți*, AFT, XII, 1977, 12, 6–7; *Totul e bine când…*, LCF, XXI, 1978, 9, 5–6; *Zbor în junglă*, ST, XXIX, 1978, 6, 24–27; *Ceața dintre malurile taluzate*, AFT, XIII, 1978, 7, 6–7; *Singurătate*, RL, XI, 1978, 50, 15. Roman al „obsedantului deceniu". Este consacrat anilor '50–'60. Scriitorul Nichifor Goreac revine în orășelul tinereții sale după 20 de ani de absență, cu scopul de a scrie un roman despre evenimentele frământate de la începuturile procesului de instaurare a comunismului. Autorul prezintă un grup restrâns de personaje din jurul lui Goreac, anume Ilie Ștețcu, Aurel Hăngănuș, Uliana, grup „prins" de vârtejul tulbure al vremurilor. Are loc un proces, „înscenat" pe bază de acuze imaginare, în urma căruia Ilie Ștețcu și Nichifor au de suferit. Printre acuzatori se numără și Hăngănuș. Goreac îi reîntâlnește pe toți după un număr mare de ani, angrenați în alte relații umane, ce nu mai pot fi destrămate de spiritul său vindicativ. Scriitorul, susținut în mare parte de Uliana (o iubire renăscută), încearcă să scoată acest grup din inerție. Pentru el, simbolul „societății" albinelor reprezintă un ideal al relațiilor interumane. Finalul cărții, impus de momentul inundațiilor, exclude însă utopia prin imperativul practic imediat. „A scrie un roman despre deceniul al șaselea, fără a intra în schemele pe care proza ultimilor ani le-a construit cu mare viteză și, uneori, cu egală nepăsare pentru virtuțile artistice ale textului scris, constituie o dovadă de exemplară maturitate" (Cornel Ungureanu).

■ *Die Insel im Fluss*, tr. de Holda Schiller, Berlin, Volk und Welt, 1985; *A méz*, tr. de Kántor Erzsébet, Buc., Kriterion, 1988.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1978; Premiul C.C. al U.T.C. pentru proză pe anul 1978.

◆ Laurențiu Ulici, *O perspectivă nouă*, CNT, 1979, 2, 10; C. Ungureanu, O, XXX, 1979, 5, 2; Mircea Zaciu, *Mierea amară*, RL, XII, 1979, 8, 10; George Țâra, *Polemica realității cu literatura*, AFT, XIV, 1979, 2, 9; I. Sârbu, *Memoria scriitorului*, CRC, XIV, 1979, 9, 4; Valentin F. Mihăescu, *Imaginar și realitate*, LCF, XXII, 1979, 11, 3; 6; Val Condurache, CL, 1979, 3, 5; Mircea Tomuș, T, VIII, 1979, 3, 29; Vasile Sălăjan, *Dulcele și amarul*, TR, XXIII, 1979, 16, 6; Mihai Dragolea, EX, XI, 1979, 3–4, 4; Liviu Petrescu, *„După douăzeci de ani…"*, ST, XXX, 1979, 4, 35; ⁂, ≈, *un roman despre eșec*, VR, XXXII, 1979, 5, 38–40; Vlad Sorianu, *Politicul și fantasticul*, ATN, XVI, 1979, 2, 7; Doina Rodina, ≈, RL, XII, 1979, 27, 5; Radu Săpălcan, *Între „vocație" și „aspirație"*, TR, XXIII, 1979, 27, 2; Cristian Livescu, *Deveniri și mutații*, ATN, XVI, 1979, 3, 4; Ioan Holban, *Între utopie și realitate*, CL, 1979, 11, 10–11; Const. Trandafir, *Timp istoric și modalitate narativă în roman*, VR, XXXII, 1979, 12, 6–12; Mihai Rădulescu, *Reacția neașteptată*, RL, XIII, 1980, 23, 8; Zaciu, *Lancea*, 101–107; Costin Tuchilă, *Adaptarea la realitate*, LCF, XXIII, 1981, 306; Tomuș, *Mișcarea*, 273–276; Mircea Popa, *Experiment și valoare*, ST, XXXIII, 1982, 8, 6–7; Ioan Holban, *Demersul umanist al literaturii*, CRC, XXII, 1987, 30, 4; Rotaru, *O istorie*, III, 932; Vlad Sorianu, *Literatura și recuperarea trecutului*, ATN, XXV, 1988, 6, 5; Tuchilă, *Privirea*, 57–59; Simion, *Scriitori*, IV, 428–432; Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 387–390; Ulici, *Literatura*, 354–355; Simuț, *Confesiunile*, 28; Cosma, *Romanul*, II, 150–151; Bârgău, *Generația*, 178; Micu, *Istoria*, 501; Micu, *Literatura*, 261. ❒ V. și *Rug și flacără*, 1977.

V.T.

VAIDA Mircea, *Soarele de la miezul nopții*, Buc., Albatros, 1978, 198 p. Fragmente: *Veche poveste*, TR, XX, 1976, 21, 6; *Conac*, TR, XXI, 1977, 16, 5. Deschide un ciclu continuat prin *Zile în cuibul păsării* (1980) și prin *Vânătoare de vrăjitori* (1986). Roman de familie. Cel din urmă reprezentant al unei familii de nobili ardeleni, Corinda, este confruntat cu realitățile de după 1944. El câștigă încrederea tovarășilor de muncă, în ciuda suspiciunilor „de principiu" care apasă asupra familiei. Existența sa rămâne grea, dar demnă.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca pe anul 1978.

◆ Dan Mutașcu, *Un roman*, SPM, 1979, 428, 7; Constantin Cubleșan, TR, XXIII, 1979, 9, 3; Ana Selejan, *Meditație despre opțiune*, T, VIII, 1979, 3, 40; Radu Săpălcan, *Tensiunea semnificațiilor*, TR, XXIII, 1979, 14, 2; Domițian Cesereanu, *Prozator și critic*, TR, XXIII, 1979, 27, 3; Valentin Tașcu, *Confesiunea rememorativă*, ST, XXX, 1979, 7, 26; Ion Mureșan, NPC, VI, 1979, 6–8, 10; Ioan Holban, CL, 1979, 10, 13; Ion Maxim, *De la „poveste" la „povestiri" critice*, VR, XXXII, 1979, 11, 76–77; Nic. Ulieriu, RL, XII, 1979, 52, 9; Vasile Sălăjan, *Istorie și roman*, TR, XXV, 1981, 39, 2; Ion Lungu, *Un ciclu romanesc*, RL, XIX, 1986, 27, 4–5; Anton Cosma, *Le „Roman de famille" – traditions et actualité*, REVR, XLIII, 1989, 2, 69–77; Micu, *Istoria*, 502; Micu, *Literatura*, 262.

V.T.

VASILIU Tudor, *Note de căsătorie*, Buc., Cartea Românească, 1978, 166 p. Roman social. Eroul, Matei

Mândru, tânăr absolvent de liceu, bravează în fața primelor eșecuri din viață, adoptând o atitudine plină de nonșalanță. E un personaj care suferă înfrângeri, dar nu rămâne un „înfrânt". Povestea sa de dragoste cu Raluca Tertulian este consemnată cu aceeași notă de umor, caracteristică întregii scrieri.

◆ Tudor Rotaru, RL, XII, 1979, 17, 10; Dumitru Dinulescu, *Proza lui ~*, LCF, XXII, 1979, 9, 3.

V.T.

VINTILĂ Petru, *Un soldat în căutarea patriei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 468 p. Fragment: ≈, VR, XXX, 1977, 5, 16–34. Roman istoric. Este parcursă viața tânărului sublocotenent Moise Groza din armata austro-ungară, între 1869 și 1877. Eroul face parte din intelectualitatea ardeleană, îi cunoaște pe Slavici și Eminescu, formându-și o înaltă conștiință națională. În preajma Războiului de Independență trece munții și se acoperă de glorie pe câmpul de luptă. În paralel, cartea dezvăluie povestea sa de iubire pentru Elena.

◆ Dana Dumitriu, *Un roman istoric*, RL, XI, 1978, 27, 10; Cornel Ungureanu, O, XXIX, 1978, 44, 2; Ștefănescu, *Jurnal*, 158–159. ❐ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

V.T.

VLADISLAV Letiția, *Vrăbiile pământului*, Buc., Albatros, 1978, 136 p. *Bildungsroman*. Dezvoltă o formulă narativă confesivă. O tânără observă amănunțit realitatea, oamenii, faptele cotidiene. Teza ei subliniază tenacitatea necesară pentru a învinge greutățile de orice fel ale vieții.

● Premiul Editurii Albatros la concursul de debut din 1977.

◆ Laurențiu Ulici, RL, XI, 1978, 29, 11; Nicolae Ciobanu, *Confesiune și experiment*, LCF, XXI, 1978, 31, 3; Lucian Perța, EX, XI, 1979, 1–2, 12; Ciobanu, *Însemne*, II, 267–270.

V.T.

VOITIN Al., *Cinema Splendid*, I. *Mânzul rătăcit*, Buc., Eminescu, 1978, 424 p. II. *Girueta*, Buc., Eminescu, 1981, 452 p. Fragment: *Răfuiala*, RL, X, 1977, 47, 14–15. Proiectat ca prim vol. al unei trilogii, din care al doilea vol. a apărut în 1981. Roman al memoriei. Dezvoltat pe baza unor amintiri provocate. În 1981 pensionarul Dumitrașcu Busuioc, fost judecător între cele două războaie mondiale (e născut în 1900), apoi muncitor necalificat, se imaginează pe sine la cinematograful Splendid, din orașul său, în timp ce pe ecran rulează filmul proproiei vieți. Până la acest moment, autorul depănase o parte a existenței personajului, după anul 1947, când a stat doi ani într-o detenție nemotivată. Urmează refacerea vieții personajului, în care Busuioc, îndemnat mai ales de soția sa, reconstruiește, cu eforturi supraumane, o casă moștenită de la socrul său. Episodul stabilește și cadrul propice derulării „filmului" amintit. În „scenele" acestuia, întrerupte doar de scurte „pauze" aparținând actualității, sunt reconstituiți anii copilăriei lui Busuioc, în care familia sa aristocratică fusese zdruncinată de evenimentele marii Răscoale de la 1907. Retrospectiva este realizată prin flashback-uri cinematografice.

● Premiul Festivalului Național „Cântarea României", ed. a II-a, 1979.

◆ Paul Dugneanu, *Romanul de largă respirație*, LCF, XXI, 1978, 22, 2; Luca Vasile, CL, 1978, 6, 14; George Muntean, *Un roman-document*, RL, XI, 1978, 29, 10; Ileana Fărcașiu, ST, XXIX, 1978, 8, 56; George Muntean, *Un roman-document*, REVR, XXXIII, 1979, 2, 166–168; Elena Tacciu, *Un bildungsroman*, RL, XIV, 1981, 10, 11; Henri Zalis, *Planurile cinematografice ale memoriei*, CNT, 1981, 19, 12; Cosma, *Romanul*, II, 158–159.

V.T.

ZANC Grigore, *Cădere liberă*, Cluj-Napoca, Dacia, 1978, 412 p. Fragmente: *Caii*, TR, XVI, 1972, 17, 6–7; *Alunec, alunec…*, ST, XXVIII, 1977, 12, 26–28; *Din jurnalul tovarășului Cremene*, VTR, VIII, 1978, 3, 12; *Față-n față*, TR, XXII, 1978, 32, 3; *Cum se întâmplă într-o Tocată de Bach*, ST, XXIX, 1978, 8, 18–21. Roman politic. Personajele sunt selectate din rândul activiștilor din conducerea unui oraș din Transilvania. Sunt puse în ecuație probleme ale vieții sociale și politice din perioada în cauză, acordându-se un spațiu larg psihologiei activistului, în încercarea sa de a echilibra efortul depus pentru rezolvarea problemelor obștești cu cel pretins de problemele sale personale. Figura centrală a activistului Cremene este catalizată de sentimentul Puterii, pe de o parte, și de Erosul sfâșietor, pe de altă parte. Această a doua secvență este susținută de povestea tragică de iubire trăită alături de Cornelia. Un roman îndrăzneț, puternic ancorat în problematica deceniului opt al secolului XX. A fost ecranizat cu titlul *Probleme personale* (1981).

▼ Ed. și postf. de Petru Poantă, Cluj-Napoca, Dacia, 1995.

◆ Ion Maxim, O, XXIX, 1978, 51, 2; Petru Poantă, ST, XXIX, 1978, 12, 33; Hristu Cândroveanu, RL, XII, 1979, 2, 10; Henri Zalis, CNT, 1979, 3, 10; Dan C. Mihăilescu, *Un roman al memoriei afective*, LCF, XXII, 1979, 4, 2; Alex. Ștefănescu, *Un roman interogativ*, SCT, XXXV, 1979, 9217, 4; Valentin Tașcu, F, XV, 1979, 1, 3; Virgil Mihai, CL, 1979, 2, 12; Dorin Serghie, *Etica romanului politic*, EX, XI, 1979, 3–4, 13; Mircea Popa, *Romanul unui destin politic*, TR, XXIII, 1979,

16, 3; Cornel Moraru, *Actualitatea, fapt cotidian și de conștiință*, VTR, IX, 1979, 8, 11; Irina Petraș, *Proză interogativă*, RL, XII, 1979, 43, 4; Serafim Duicu, *Un roman al actualității*, VR, XXXII, 1979, 10, 55–56; Moraru, *Semnele*, 247–252; Poantă, *Radiografii*, II, 160–163; ~, *Condiția romanului*, NPC, XII, 1985, 5–6, 18; Ion Simuț, *~ după trei romane*, F, XXII, 1986, 3, 8; Cosma, *Romanul*, I, 163–164; Ion Simuț, *Mai mult ca… prefectul*, RL, XXV, 1992, 3, 9; 11; Negoiță Irimie, *Mai mult ca prefectul*, TR, 1995, 4, 5; Dumitru Radu Popescu, ~, TR, 1995, 4, 5; Ulici, *Literatura*, 438–439; Simuț, *Critica*, 115.

V.T.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *Întoarcerea*, TR, XXII, 1978, 48, 7; *Ziua cea mare*, TR, XXXII, 1988, 48, 14, fragmente din romanul *Ziua cea mare.*

◆ Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 534–535.

V.T.

ZINCĂ Haralamb, *Toamnă cu frunze negre (Pe urmele agentului B–39)*, Buc., E.M., 1978, 334 p. Fragment: ≈, RL, XI, 1978, 30, 14–15. Face parte din ciclul *Pe urmele agentului B–39*, cartea a doua. Roman de spionaj. Acțiunea se desfășoară în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial și este susținută de documente secrete de arhivă.

◆ Petre Pintilie, *O modalitate a romanului patriotic*, O, XXX, 1979, 7, 8; Radu G. Țeposu, RL, XII, 1979, 12, 11; Adriana Iliescu, CNT, 1979, 24, 12; Sultana Craia, *Romanul ca „restituire”*, LCF, XXII, 1979, 27, 2. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

V.T.

1979

AGOPIAN Ștefan, *Ziua mâniei*, Buc., Cartea Românească, 1979, 182 p. Metaficțiune istoriografică. Prin câteva personaje care își rememorează trecutul, ~ realizează un fel de frescă cu aer de legendă a societății românești din Muntenia dintre 1821 și 1916, până spre zilele noastre. Societatea respectivă, evocată de septuagenarul Glăvan Bătrânul, este tipic balcanică, caracterizată de întâmplări surprinzătoare, cu ascensiuni și prăbușiri, cu drame și frivolități de tot felul, transformându-se, pe neobservate, într-o poveste cu aparență de ficțiune. Autorul distilează această imagine mobilă, în funcție de o zi de referință, 15 mai 1915, față de care Glăvan sondează în trecut, în timp ce Lucia Zărnescu, o tânără liceană, se raportează la viitorul imediat. Structura și prezentarea stilistică a romanului sunt remarcabile, susținând o concepție novatoare despre proza istorică.

◆ Eugen Simion, *Semne noi în proză*, RL, XII, 1979, 49, 10; Laurențiu Ulici, *Vieți paralele*, RL, XIII, 1980, 12, 11; Constantin Crișan, *Epică și eveniment*, LCF, XXIII, 1980, 12, 6; Tudor Dumitru Savu, ≈, TR, XXIV, 1980, 16, 3; Ion Simuț, *~ sau farmecul unui sofism*, ST, XXXV, 1984, 1, 33; Tudor Cristea, *~ – între metafora și utopia cărții*, SLAST, V, 1985, 22, 5; Radu G. Țeposu, *La Prose des années ’80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Țeposu, *Istoria*, 136; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 11–14; *Dicționarul scriitorilor*, I; Simuț, *Critica*, 158–160; Cosma, *Romanul*, II, 108; Cristea, *Partea*, 143–144; Ursa, *Optzecismul*, 105–108; Ivăncescu, *Ștefan Agopian*, 41, 69–70; *Dicționarul esențial*. ❒ Mircea Mihăieș, ~, O, XXXVI, 1985, 50, 2; Paul Georgescu, *În timpul ochiului*, RL, XX, 1987, 38, 5; Radu G. Țeposu, *Pariu. Prozatorul ~*, AFT, XXII, 1988, 11, 10; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index* (II), JL, s. nouă, I, 1990, 13, 3; Carmen Matei Mușat, *~ et l’„état de veille au livre”*; D.V., *„Nu mai citesc nimic…”*, DIL, III, 1995, 145, 14–15; Vighi, *Valahia*, 94–95; ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 130; *Scriitori*, 11–14; Ivăncescu, *Ștefan Agopian*, 12–17, 20–21, 66–69, 74–76.

V.T.

ALEXANDRU Oltea, *Sertarul cu medalii*, I. *Vama arsă*, Buc., Eminescu, 1979, 274 p. A fost proiectat ca prim vol. al unui ciclu cu titlul ≈, încă nerealizat. Roman de familie. Clanul Paulovici, împărțit la începutul secolului al XX-lea de granița austro-ungară a Bucovinei, încearcă să păstreze o coeziune de principiu, indiferent de neînțelegerile personale și de acțiunea dezbinătoare a istoriei. Nici chiar moartea, suverană în războiul din 1914–1918, nu dezmembrează acest organism cu caracter indestructibil, familia. Istoria clanului, cu dramele, cu orgoliile lui, e reconstituită de către naratoare prin anii ’50, când încă se mai afla sub influența principiilor de bază ale epocii. Întreg romanul, conceput pe această temă, se supune lor. După Dana Dumitriu, „≈ este un roman care încearcă să descopere elanul vital, ritmul regenerator al unei familii, tainicul imbold lansat de ea fiecărui membru de a acționa, de a se resemna sau de a se perpetua sub un anume semn al destinului”.

◆ C. Val, CL, 1979, 10, 13; Liviu Petrescu, *Între epos și poveste*, ST, XXX, 1979, 10, 28; Dana Dumitriu, *Romanul de familie*, RL, XIII, 1980, 12, 10; *Dicționarul scriitorilor*, I.

V.T.

ANANIA Valeriu, *Străinii din Kipukua*, Buc., Cartea Românească, 1979, 398 p. Roman parabolă. Acțiunea este localizată în Hawaii. Realitatea, amestecată cu lumea stranie a legendelor autohtone, devine halucinatorie, procurând personajelor, inclusiv naratorului, crize de identitate. O conștiință ciudată a morții și învierii provoacă un ecou mitologic, fantastic, redimensionând structura

personalității umane. Ceea ce pare a fi un joc al imaginației este, de fapt, trăit cu seriozitate de oamenii locului. Sultana Craia vorbește în acest sens de „o ficțiune încântătoare, proiectând într-un spațiu fabulos simbolurile unei problematici existențiale concentrate în ideea identității, drapat în somptuos veșmânt exotic".

◆ Sultana Craia, *„Visul germinal"*, LCF, XXII, 1979, 32, 2; Sorin Titel, *O lume imaginară și exotică*, RL, XIII, 1980, 7, 11; Dumitru Micu, *Valențe ale fantasticului*, LCF, XXIII, 1980, 10, 6; 11, 6; D. Micu, *La „rădăcini"*, RL, XIV, 1981, 14, 8; Firan, *Profiluri*, 22–26; Laurențiu Ulici, *Singurătatea ca destin*, RL, XXII, 1988, 16, 11; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Scurtă istorie*, III, 276–280; Micu, *Istoria*, 575–578.

V.T.

ANDRU Vasile, *Noaptea împăratului*, Buc., Eminescu, 1979, 298 p. Fragmente: *Împăratul la veghea întâi* (romanul e anunțat cu titlul *De bello Dacico*), VR, XXX, 1977, 6, 11–17; *Cina*, O, XXIX, 1978, 35, 4–5. Metaficțiune istoriografică. Acțiunea are loc în Dacia, în epoca împăratului Traian. Pe parcursul a patru nopți, împăratul meditează asupra istoriei și încearcă să-i cuprindă sensurile. Discursurile sale interioare devin dezbateri asupra Puterii. Totodată, proza cuprinde și secvențe dedicate obsesiei lui Traian de a controla scrierea propriei istorii.

▼ Buc., E.M., 1993.

◆ Sultana Craia, *Eseu romanesc despre răscrucile puterii*, LCF, XXII, 1979, 11, 2; Titus Moraru, *Istorie și adevăr romanesc*, ST, XXX, 1979, 5, 20–21; Vasile Chifor, *Romanul și resursele istoriei*, T, VIII, 1979, 5, 39–40; Dan Ciachir, SPM, 1979, 446, 3; Ioan Holban, *Istorie și simbol*, CRC, XIV, 1979, 27, 4; Valentin F. Mihăescu, *Nevoia de comunicare*, LCF, XXII, 1979, 27, 6; Radu G. Țeposu, R, XII, 1979, 30, 10; Radu Mareș, *Un roman istoric*, TR, XXIII, 1979, 32, 2; Al. Protopopescu, *Împăratul... „c'est moi"*, VR, XXXII, 1979, 8–9, 151–154; Fl. Dimoftache, ATN, XVI, 1979, 3, 15; Ioan Adam, *Istorie și geneză*, ST, XXX, 1979, 9, 40; Reporter, *Cu ~*, LCF, XXII, 1979, 43, 3; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 48, 2; Anton Cosma, *Ipostazele romanului istoric*, VTR, X, 1980, 5, 10; Laurențiu Ulici, *De veghe în poveste*, RL, XVII, 1984, 39, 11; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Constantin Crișan, *Romanul ca (po)pas înlăuntrul ființei creatoare*, ST, XL, 1989, 1, 31; 35; Mincu, *Textualism*, 151–154; ⁂, VAR, IV, 1993, 11, 23; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 361–362. ❒ V. și *Mirele*, 1975.

V.T.

ANGHEL Paul, *Noaptea otomană*, Buc., Cartea Românească, 1979, 318 p. Face parte din ciclul *Zăpezile de-acum un veac*, cartea a VI-a. Roman istoric. ~ reia acțiunea din romanul *Scrisoare de la Rahova* (1977), redimensionând existența cuplului Adela Balș – maiorul Ene, pe fondul larg al Războiului pentru cucerirea Independenței. Cartea are un pronunțat caracter de frescă. Documentele istorice și de arhivă constituie un punct de plecare pentru reconstituirea evenimentelor.

■ *Ottomán éjszaka*, tr. de Dáné Márta, pref. de Ilie Bădescu, Buc., Kriterion, 1986.

◆ M. Ungheanu, LCF, XXII, 1979, 37, 2; I. Sârbu, CRC, XIV, 1979, 43, 7; Pompiliu Marcea, *O cronică a Independenței*, RL, XII, 1979, 44, 4; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 46, 2; Ioan Adam, *De la istorie la literatură*, SCT, XXXV, 1979, 9494, 4; Vasile Chifor, *Istorie și eveniment*, T, VIII, 1979, 11, 40–41; M. Ungheanu, *Cu ~*, LCF, XXII, 1979, 51, 3; 7; Emil Manu, SPM, 1980, 483, 2; Gheorghe Pătrar, ATN, XVII, 1980, 1, 15; Ioan Holban, CL, 1980, 3, 17; Mihail Diaconescu, *Rigoarea construcției*, LCF, XXIII, 1980, 51, 3; 7; Marcea, *Concordanțe*, 240–244; Simuț, *Incursiuni*, 45. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

V.T.

ARAMĂ Ion, *Oamenii visează trandafiri*, Buc., E.M., 1979, 238 p. Roman de aventuri. Se inspiră din lupta forțelor românești împotriva hitlerismului. Tânărul student și scriitor Tudor se ascunde, fiind urmărit de Siguranță pentru acțiuni antifasciste. Alături de el stă colega și iubita lui, Eva. După 23 august 1944, Tudor se află în primele rânduri, printre cei care acționează împotriva armatei hitleriste în Dobrogea, pe țărmul Mării Negre.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

V.T.

ARDELEAN-MOLDOVAN Livia, *Pasiență-n „pas de trois"*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 200 p. (Scorpionul). Roman polițist.

◆ Dan Rebreanu, ≈, TR, XXII, 1979, 23, 2.

V.T.

BALOTĂ Bianca, *Bal la regina Portugaliei*, Buc., Cartea Românească, 1979, 318 p. Fragment: *O cabală cu un tablou*, RL, XI, 1978, 19, 14–15. Roman de familie. Urmărește istoria unui clan, de tip ardelenesc, între cele două războaie mondiale, în timpul Dictatului de la Viena și în continuare, însumând aproape un secol de istorie. Tânăra ziaristă Magdalena descrie acest mediu, dominat de figura bunicii Hedwiga, în toate sectoarele lui, univers în stare să reziste chiar și istoriei atât de frământate a timpurilor noastre.

◆ Platon Pardău, *Patosul obiectiv*, RL, XII, 1979, 18, 10; Ion Maxim, O, XXX, 1979, 21, 2; Ovidiu Constantinescu, *Un început de frescă*, VR, XXXII, 1979, 7, 49–51; Radu Mareș, *Un nume nou: ~*, TR, XXIII, 1979, 39, 2; Irina Petraș, ≈, ST, XXX, 1979, 9, 33; Emil Manu, SPM, 1979, 446, 2; Artur

Silvestri, *Proza senzațiilor rafinate*, LCF, XXIII, 1980, 16, 2; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38–40.

V.T.

BANCIU Paul Eugen, *Reciful*, Timișoara, Facla, 1979, 206 p. Fragment: *Păpădiile*, O, XXVIII, 1977, 35, 5. Roman social. În centrul narațiunii stă Burna, oraș construit între real și imaginar. Evoluția sa se înscrie între un aspect patriarhal, surprins la început de secol, și aspectul trepidant impus de dezvoltarea industrială contemporană. ~ realizează o galerie de portrete și o înscrie în jurnalul lui Vasile Colențan, cronicarul al cărui comentariu implică note ironice (sub titlul *Cronică meschină*), dar și critice. Între doi poli sociali, clanul Marcoșilor, al foștilor primari și bogătași, și „lumea nouă", a noului primar Gore se dă o luptă mocnită, având însă un rezultat previzibil, ordonat de sensul istoriei.

◆ L. Ulici, RL, XII, 1979, 11, 11; Marcel Pop-Corniș, *Între narațiune baladescă și romanul parabolic*, O, XXX, 1979, 15, 3; George Șerban, *Realitate fictivă și ficțiune reală*, O, XXX, 1979, 15, 3; Marian Odangiu, *Conștiința colectivă și formula romanescă*, O, XXX, 1979, 15, 3; Marian Odangiu, *~, un prozator cu neobișnuite resurse*, O, XXX, 1979, 27, 2; Vasile Chifor, *Romanul unui oraș*, TR, XXIII, 1979, 41, 2–3; Marcel Corniș-Pop, *~ și arhitectura narațiunii*, O, XXXI, 1980, 28, 3; Mircea Mihăieș, *Rătăciri calculate*, LCF, XXIII, 1980, 37, 3; Marian Odangiu, *prozatori la a doua carte*, O, XXXII, 1981, 21, 3; Brândușa Armanca, *Romane ale spațiului provincial*, O, XXXV, 1984, 33, 4; Adrian Dinu Rachieru, *Sub acoperișul parabolei*, O, XXXIX, 1988, 35, 2; Șerban, *Piper*, 24; Ruja, *Parte*, I, 72–73; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❒ V. și *Casa Ursei Mari*, 1978.

V.T.

BĂRAN Vasile, *Pământul plat. Romanul unui vis*, Buc., Ion Creangă, 1979, 180 p. Roman parabolă. Pe fondul unui vis cu aparențe de realitate, Paul parcurge un traseu psihologic, care îl conduce spre maturizare. Personajul imaginează o aventură complexă, care conține secvențe acumulate din lumea basmelor copilăriei și din fantezia zborurilor interplanetare. Creația fantastică face posibil un discurs despre umanitate și fericire, despre candoare.

◆ Costin Tuchilă, LCF, XXII, 1979, 17, 2; Tudor Dumitriu Savu, TR, XXIII, 1979, 22, 3; Vladimir Simion, RL, XII, 1979, 40, 9. ❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

V.T.

BENIUC Mihai, *Ajun de răscoală*, Buc., Albatros, 1979, 86 p. Fragmente: *Dimineți de august* (romanul e anunțat cu titlul *Cuțitul la os*), LCF, XIX, 1976, 19, 4; *Întâlnire cu Chivără-Roșie*, LCF, XXII, 1979, 35, 4–5. Roman istoric. Prezintă primele semne ale răscoalei conduse de Horea, Cloșca și Crișan. ~ valorifică motivul reprezentat de personajul Chivără-Roșie, pe care l-a utilizat și în poezia sa. În roman stau față în față, ca-ntr-o confruntare rău prevestitoare, cele două tabere, a exploatatorilor și a celor năpăstuiți.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru literatură pentru copii și tineret pe anul 1979.

❒ V. și *Pe muche de cuțit*, 1959.

V.T.

BERCIU Ștefan, *Invidia*, Buc., Eminescu, 1979, 272 p. (Clepsidra). Roman polițist.

V.T.

BERCIU Ștefan, *Obsesia*, Buc., E.M., 1979, 206 p. Roman psihologic. Are o tentă de anchetă polițistă. Dan Bora încearcă să rezolve un caz de conștiință, declanșat în timpul războiului, reușind să-și dovedească nevinovăția în legătură cu uciderea unui om de valoare. Modalitatea principală de relatare este povestirea în amănunt a faptelor trecute.

V.T.

BEURAN Grigore, *Ancora n-a fost aruncată la timp*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 262 p. Fragment: *În derivă*, TR, 1977, 15, 6. Roman politic. Continuă romanul *Evadarea*, urmărind destinul lui Radu Cornea în primii ani de după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Cartea conține o analiză documentată a mișcării politice de tineret din acea perioadă, insistând asupra activității PSD-ului.

◆ Ion Lungu, TR, XXIII, 1979, 16, 6; Mircea Popa, ST, XXX, 1979, 12, 75–76.

V.T.

BÎRLEA Ovidiu, *Șteampuri fără apă*, Buc., Cartea Românească, 1979, 374 p. Roman social. Este consacrat vieții moților din Munții Apuseni. Autorul alege un timp istoric de cumpănă, anii 1884–1886, ai revigorării mișcării naționale, ai ascuțirii conflictului între asupritori și asupriți (după concepția epocii în care e scrisă cartea). Centrul acțiunii e plasat în satul Mogoș, din perimetrul Bucium – Abrud – Zlatna. ~ se ocupă atent de viața moților, făcând și adevărate analize ale obiceiurilor, ale spiritualității locului. Este descrisă viața orașelor aurului (Abrud, Zlatna, Bălgrad), societatea intelectualilor, a proprietarilor etc. ≈ tinde spre ideea de frescă a acestui mediu, cu un specific puternic.

◆ I. Sârbu, *Un roman de evocare istorică*, CRC, XV, 1980, 4, 4; Radu Ciobanu, *Un roman „etnografic"*, T, IX, 1980, 4, 43; Cosma, *Romanul*, II, 164.

V.T.

BODUNESCU Ion, *Povestea Micaporei*, Buc., E.M., 1979, 176 p. Roman istoric. Se inspiră din perioada de

formare a poporului român în urma cuceririi Daciei de către romani.

◆ Gh. Filip, R, XVII, 1980, 3, 7.

V.T.

BOTEZ Alice, *Eclipsa*, Buc., Cartea Românească, 1979, 360 p. Fragmente: *Zeno, fiul aprodului* (romanul e anunțat cu titlul *Solii cetății*), RL, V, 1972, 47, 14–15; *„Per spinas ad rosas”*, RL, VII, 1974, 19, 14–15. Roman parabolă. Este bazat pe ideea „culpabilității” colective. Într-un spațiu închis, acela al unei cetăți medievale (se recunoaște Sighișoara), se întâmplă un fenomen straniu: o serie de oameni cu aparențe fantomatice pun stăpânire pe Cetate, în scopul îndeplinirii unor previziuni făcute în secolul al XVII-lea de un călugăr al locului, Azarias, fiul călăului Müllo. O cronică rămasă de la acesta, în care se vorbește de o epocă a pedepselor, este descoperită de un urmaș al lui, Müller, judecător, legatar testamentar și narator al acestei întâmplări nefirești, înregistrate în anii 1928–1929. Atmosfera orașului, de tip kafkian, devine halucinantă și o anticipează în mod uimitor pe aceea din abația ce va fi descrisă în 1980 de Umberto Eco, în *Numele trandafirului*, în care vina și pedeapsa amenință personalitatea umană. Teroarea insinuantă, violența mascată prin farsa aplicării legii, suspiciunea generală reduc colectivitatea la o masă informă, constrânsă să aștepte inactivă o pedeapsă, fără altă explicație decât predestinarea nebuloasă. În această conjunctură însăși Puterea, reprezentată de judecător, de pictorul Zeno (preocupat de lucrarea sa cu titlul *Sfârșitul pedepselor*) și de alți câțiva, este iluzorie, depinzând de jocul hazardului.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1979.

◆ Dana Dumitriu, *Cronica lui Azarias*, RL, XII, 1979, 52, 11; Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 33, 2; Tia Șerbănescu, *~ și țara simbolurilor*, RL, XIX, 1986, 51, 5; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 141–144; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Scurtă istorie*, III, 228–229; Micu, *Literatura*, 286; Micu, *Istoria*, 550; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Iarna Fimbul*, 1968.

V.T.

BOTEZ Alice, *Emisfera de dor*, Buc., Eminescu, 1979, 366 p. Cu o pref. a autoarei. Fragment: *Călărețul*, RL, XI, 1978, 10, 14–15. Roman parabolă. Descriind fapte și personaje din perioada de după cel de-al doilea război daco-roman (anul 106 e.n.), ~ reconstituie nu atât o atmosferă de epocă (de altfel greu de refăcut, dată fiind precaritatea documentelor), cât o perspectivă simbolică vorbind despre imposibilitatea victoriei definitive asupra unui popor. Această „teză” e susținută de biografia sclavului dac Dorses, adus la Roma de tribunul Handrianus. Prezența lui, precum și ecoul îndelung al rezistenței cumplitului Decebal perpetuează un spirit colectiv, marchează o istorie viitoare. Artur Silvestri remarcă acest sens al romanului: „o meditație despre condiția conștiinței lucide în istoria amorfă, despre violență și triumf, o laudă față de spiritul organic și contemplativ, care e biruit, dar nu de tot nimicit, în fine, o lungă reflecție epică despre esență și fenomen”. În altă ordine de idei, Nicolae Manolescu sesizează în această „carte foarte savantă” o linie „între istorie și poezie”, cu preferință pentru cea din urmă. Autoarea se alătură altor câțiva prozatori, ca Ștefan Agopian sau Eugen Uricaru, care modifică structura romanului istoric modern.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1979.

◆ Nicolae Manolescu, *„Un subiect atât de actual, atât de bogat”*, RL, XII, 1979, 33, 9; Artur Silvestri, LCF, XXII, 1979, 45, 6; M. Ungheanu, LCF, XXIII, 1980, 4, 2; Vasile Chifor, ST, XXXI, 1980, 2, 56; Radu Ciobanu, ST, XXXI, 1980, 2, 56; Ilie Guțan, VR, XXXIII, 1980, 2, 87; Anton Cosma, *Ipostazele romanului istoric*, VTR, X, 1980, 5, 10; Vasile Popovici, *Forma labirintului*, LCF, XXIII, 1980, 37, 3; Tia Șerbănescu, *~ și țara simbolurilor*, RL, XIX, 1986, 51, 5; *Dicționarul scriitorilor*, I; Cosma, *Romanul*, II, 257; Micu, *Istoria*, 550; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Iarna Fimbul*, 1968.

V.T.

BRAGA Rodica, *Dincolo de dragoste*, Buc., Eminescu, 1979, 214 p. Fragment: *Călătoria sau ≈*, T, VIII, 1979, 3, 24–27. Roman psihologic. Face examenul profund al unei căsnicii ajunse într-un moment de cumpănă. Între Ana (actriță) și Remus (pictor) s-au statornicit relații de înțelegere reciprocă de-a lungul anilor, deși familia lor n-a fost constituită din dragoste. Copiii lor, profesiunile au cimentat această „alianță”, dar n-au înlăturat ascunsele nemulțumiri și neliniști afective.

◆ Titus Popescu, TR, XXIV, 1980, 8, 2; Constantin Cubleșan, T, IX, 1980, 2, 15–17; Vasile Chifor, *Tăceri confesive*, CNT, 1980, 12, 10; Sultana Craia, LCF, XXIII, 1980, 27, 6. ❒ V. și *Nisipul memoriei*, 1978.

V.T.

BRAȘOVEANU Cosma, *Un martor incomod*, Buc., E.M., 1979, 222 p. (Sfinx, 46). Roman polițist.

V.T.

❍ **BRĂDIȘTEANU Nicolae,** *Căsătoria*, fragment din romanul *O dragoste în secolul XVIII*, R, XVII, 1979, 10, 10.

V.T.

BULZA Teodor, *Iulie*, Timișoara, Facla, 1979, 246 p. Fragmente: *Calul alb*, AFT, XII, 1977, 7, 6; *Roșie ca vișina*, FC, XXVII, 1978, 19, 20; *Delegatul și Monitorul Oficial*, AFT, XIII, 1978, 8, 6–7; *Drum de noapte*, O, XXX, 1979, 19, 4. Roman rural. Este scris în maniera lui

Slavici. Acțiunea se petrece în localitatea Semlac, lângă Arad, în anii de după sfârșitul ultimului război mondial. ~ surprinde o anume mentalitate colectivă, moralizatoare, orgolioasă, dar și un aer de legendă, care învăluie fiecare întâmplare. Câteva personaje, Florea zis Sfântul, Driana, Livia, definesc o societate „suav idilică" (Cornel Ungureanu).

● Premiul C.C. al U.T.C. pentru proză pe anul 1979.

◆ George Arion, FC, XXVIII, 1979, 30, 17; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 32, 2; Laurențiu Ulici, *Un povestitor*, RL, XII, 1979, 49, 11; Sultana Craia, *Substanță și simț narativ*, LCF, XXIII, 1980, 9, 6; Marian Odangiu, *Reporterul ca romancier*, CNT, 1987, 32, 12; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 26, 5; Ruja, *Parte*, I, 134–135.

V.T.

❍ **BUZOIANU Gheorghe,** *Peisajul*, fragment de roman, LCF, XXII, 1979, 50, 4–5.

V.T.

CABA Olga, *Pasul alăturea*, Buc., Cartea Românească, 1979, 372 p. Roman social. Prezintă condiția omului simplu în tumultul vieții bucureștene, în anii deceniului patru al secolului XX. Două lumi, una măruntă, reprezentată de modesta funcționară Natalia Nisipeanu sau de Ion Livezeanu, un ardelean cu simțul parvenirii, și alta a aristocrației (familia Vătășescu), se separă tot mai sigur pe scena socială. Orice încercare de evadare sau de trecere dintr-un mediu în altul, indiferent în ce sens, se soldează cu o dramă (Liana Vătășescu se sinucide în urma încercării de mezalianță cu Livezeanu). Romanul nuanțează o atmosferă specifică timpului și locului acțiunii.

◆ Ion Maxim, O, XXX, 1979, 16, 2; Radu Ciobanu, *Între două tentații*, T, VIII, 1979, 6, 44–45; Liana Cozea, ~, *Între poezie și adevăr*, F, XXVIII, 1992, 12, 15; Negoițescu, *Scriitori*, 68–71. ❒ V. și *Cumpăna din cetate*, 1977.

V.T.

CÂMPEANU Titi George, *Smochinul îndărătnic*, Buc., Cartea Românească, 1979, 238 p. Roman psihologic. Rodian, fiu de țărani, își face un examen de conștiință, rememorând toate eforturile de a-și depăși condiția. Reușind să parvină pe scara socială, resimte însă nostalgic fiorul reîntoarcerii în mediul său natal. Analiza e complexă, realizată pe mai multe planuri.

◆ Laurențiu Ulici, *Structuri absente*, RL, XXI, 1988, 12, 9; Ulici, *Literatura*, 424–425.

V.T.

❍ **CERNEȚ Laurențiu,** *Spleen*, O, XXX, 1979, 18, 4-5; *La bătrâni*, O, XXXVI, 1985, 23, 5, fragmente din romanul *Vițelul la poartă nouă.*

V.T.

CIUREA Doina, *Neliniștitul iunie*, Buc., Cartea Românească, 1979, 214 p. Roman autobiografic. Povestitoarea trăiește (sau își imaginează) câteva zile într-un canton de cale ferată, izolat în Bărăgan. Locul a fost descoperit în urma unui zbor cu avionul, în vara anului 1967. În 1968 ea constată că viața decurge în acel loc la fel ca în altele, cu aceleași bucurii și neînțelegeri omenești.

◆ Andrei Roman, LCF, XXII, 1979, 35, 2; Nicolae Manolescu, *Sensibilitate și precizie*, RL, XIII, 1980, 8, 9; Vasile Chifor, *Un roman ignorat*, VR, XXXIII, 1980, 6–7, 159–160; Victoria Dumitriu, JL, s. nouă, VI, 1995, 13–16, 3; Cosma, *Romanul*, II, 260–261.

V.T.

❍ **COCEA N.D.,** *„Furia verde" și „brutele integrale"*, fragment de roman, MS, X, 1979, 3, 6–10. Secvență de roman politic. Tematica e antifascistă.

❒ V. și *Poet-Poetă*, 1898.

V.T.

COJOCARU Romulus, *Apărătorul în derută*, Timișoara, Facla, 1979, 168 p. Roman polițist.

◆ Ion Antonie, R, XVI, 1979, 7, 7.

V.T.

COLIN Vladimir, *Timp cu călăreț și corb*, Buc., Cartea Românească, 1979, 212 p. Roman *fantasy*. Într-o narațiune construită cu mijloace lirice, condimentată cu elemente fantastice și dominată de un simbolism coagulant, autorul comprimă trei secole de istorie și de legendă, de la migrația cumanilor până la timpul mitologic al lui Radu Negru Basarab, întemeietorul Țării Românești. Sultana Craia numește cartea „basm liric".

◆ Sultana Craia, *Timpul ficțiunii*, LCF, XXIII, 1979, 18, 2; Titus Moraru, *Istorie și adevăr romanesc*, ST, XXX, 1979, 5, 20–21; Adriana Iliescu, *Aura poetică a istoriei*, CNT, 1979, 22, 12; Radu Călin Cristea, RL, XII, 1979, 23, 11; Vasile Andru, *Sensuri ale retrăirii duratei*, VR, XXXII, 1979, 10, 53. ❒ V. și *Soarele răsare în Deltă*, 1951.

C.R.B.

CORBUL Vintilă, *Dinastia Sunderland- Beauclair*, VI. *Păsări de pradă*, III, v. *Dinastia Sunderland-Beauclair*, I, 1967.

V.T.

CORBUL Vintilă, Eugen BURADA, *Uragan asupra Europei*, I, Buc., Albatros, 1979, 752 p. Roman istoric.

Este consacrat relațiilor politice și diplomatice dintre statele lumii, pe baza cărora s-a declanșat Primul Război Mondial. Cronica este largă, diversă, documentată.

▼ Buc., Universul Familiei, 1993.

◆ George Arion, FC, XXVIII, 1979, 35, 17; Zaharia Sângeorzan, *„Uragan" asupra... literaturii*, CRC, XV, 1980, 15, 5. ❒ V. și *Babel Palace*, 1942.

V.T.

COSTIN Calistrat, *La Răspântii...*, Iași, Junimea, 1979, 196 p. Roman psihologic. Personajul-narator, Toma, înfruntă un destin deosebit de violent: îi mor doi copii din pricina unor malformații congenitale. Reacția lui este la fel de violentă, refuzând să accepte acest verdict. Pleacă de lângă soția sa un timp, dar experimentează aceeași tragedie. Purificat, resemnat, se reîntoarce, obținând între timp doar o idee mai înaltă asupra fatalității destinului.

◆ Constantin Călin, *Jurnal de lectură*, ATN, XVI, 1979, 3, 6; Andrei Roman, RL, XIII, 1980, 23, 9; Nicolae Țurțureanu, *„Trecând prin viața lumii"*, CRC, XV, 1980, 24, 4; Virgil Cuțitaru, *Oameni și plante*, CL, 1981, 3, 15; Cuțitaru, *Spații*, 260–262; Cosma, *Romanul*, I, 293–294.

V.T.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Figuranții*, Buc., Cartea Românească, 1979, 350 p. Fragmente: ≈, ST, XXVIII, 1977, 7, 8–11; *Inițieri*, TR, XXII, 1978, 22, 5; *Întoarcerea figurantei*, LCF, XXI, 1978, 27, 4; *Vizită în familie*, RL, XI, 1978, 36, 14–15; ≈, CL 1978, 9, 8–9; 15. *Bildungsroman*. Prezintă, în mod cronologic, primii patruzeci de ani din viața lui Septimiu Căstăian, urmașul și apoi capul unei familii puternice din Ardeal (localitatea Orhei). Timpul acestei cronici, care cuprinde nu numai biografia personajului central, ci și pe aceea a întregii societăți ardelene, este precis fixat, între 1880 și 1918. Septimiu Căstăian primește educația sobră a intelectualității române din Imperiu, dar se instruiește și la școala vieții, frecventând personaje precum călugărul Ioachim sau negustorul Rubin Orheianu. Hotărâtor pentru destinul său este codul familiei, care, în ciuda oricăror dezbinări, pretindea o coeziune finală. ≈ evocă în modul cel mai firesc și cadrul politic al vieții românești din Transilvania, culminând cu momentul Unirii de la 1918.

■ Fragment: *Figurants ou héros anonymes*, tr. de Constantin Crișan, REVR, XXXIV, 1980, 1, 138–139.

◆ Dana Dumitriu, *Pe scena istoriei*, RL, XII, 1979, 31, 10; Mihai Dinu Gheorghiu, *Un roman istoric*, CRC, XIV, 1979, 33, 4; Virgil Ardeleanu, ST, XXX, 1979, 8, 34–35; Val Condurache, CL, 1979, 9, 6; Alex. Ștefănescu, *Romanul ca mașină a timpului*, VR, XXXII, 1979, 10, 49–50; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 45, 2; Dan Alexandru Condeescu, LCF, XXII, 1979, 48, 6; Constantin Crișan, *Figurants ou héros anonymes*, REVR, XXXIV, 1980, 1, 138–139; Valeriu Cristea, *Evenimentele lui Septimiu*, RL, XIII, 1980, 5, 4; Ștefănescu, *Jurnal*, 197–198; Holban, *Profiluri*, 243–244; Rotaru, *O istorie*, III, 907; Cosma, *Romanul*, I, 179–180; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Istoria*, 544; Micu, *Literatura*, 283. ❒ V. și *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968.

V.T.

CRIȘAN Niculae, *Voievozi fără morminte*, Buc., Cartea Românească, 1979, 454 p. Cu un *Cuvânt înainte* adresat de autor bunăvoinței cititorului. Fragmente: *Nașterea bărbatului*, RL, IX, 1976, 9, 14–15; ≈, LCF, XIX, 1976, 20, 6; *Spre semeț întreitele turnuri*, LCF, XXI, 1978, 11, 4–5. Este proiectat ca prim vol. al unui ciclu nefinalizat. Roman istoric. Ambiționează să introducă în literatură întregul secol al lui Mihai Viteazul, de la 1500 la 1600. În ≈ sunt parcurse domniile din Țările Române de până la Mihai Viteazul. Sunt încă puternice ecourile domniei lui Ștefan cel Mare. Autorul scrie în urma unei documentări amănunțite.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1979.

◆ Platon Pardău, *Drumul aspru al inițierii*, RL, XII, 1979, 31, 10; George Bădărău, CL, 1979, 10, 13; Cornel Moraru, *Un roman despre epoca lui Mihai Viteazul*, VTR, IX, 1979, 11, 7; Dan Cristea, LCF, XXII, 1979, 48, 6; Nicolae Jianu, *Virtuți lexicale*, RL, XIII, 1980, 3, 5; Vasile Chifor, *Roman și istorie*, VR, XXXIII, 1980, 3, 89–90; *Dicționarul scriitorilor*, I; Cosma, *Romanul*, II, 187.

V.T.

CUMPĂTĂ Gheorghe, *La ceasul amurgului*, Buc., E.M., 1979, 136 p. Roman de spionaj. Este inspirat de activitatea grănicerilor de pe țărmul românesc al Mării Negre. Vigilența și bărbăția ostașilor și ofițerilor duc la neutralizarea unor acțiuni de spionaj.

C.R.B.

CURSARU Lucian, *Ocrotiți pasărea Paradis*, Buc., Albatros, 1979, 272 p. (Aventura). Roman de spionaj.

V.T.

DAVIDOVICI Doru, *Celula de alarmă*, Buc., Eminescu, 1979, 232 p. (Clepsidra). Roman social. Se inspiră din viața plină de curaj a piloților de aparate de zbor supersonice.

V.T.

❍ **DEAL Alexandru,** *Așteptând*, fragment din romanul *Planul înclinat*, O, XXX, 1979, 30, 4–5.

❒ V. și *Nisip*, 1968.

V.T.

DIMITRESCU Ioana, *Un strigăt în noapte*, Buc., E.M., 1979, 198 p. (Sfinx, 48). Roman de spionaj.

V.T.

DUDA Virgil, *Măștile*, Buc., Cartea Românească, 1979, 294 p. Fragment: *Sora Gertrude se pensionează*, RL, XI, 1978, 44, 14–15. Roman social. Un narator, care poate fi chiar mai vechiul „anchetator apatic" din romanul omonim, provoacă amintiri, scrie memorii proprii în legătură cu orașul său natal, Bârlad. Locuind o vreme în spitalul acestui oraș, ca pentru a da o anume „tensiune" și „febră" povestirii, naratorul reînnoadă vechi prietenii din liceu, revede rude, leagă noi amiciții, mai ales cu medicii din jurul lui. Nuclee epice autonome se însumează în virtutea unei atmosfere specifice spiritului orașului. Valeriu Cristea consideră că ≈ realizează o „anchetă morală".

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1979.

◆ Sultana Craia, *Spațiul analizei*, LCF, XXII, 1979, 29, 2; Valeriu Cristea, *Anchetatorul și „măștile"*, RL, XII, 1979, 32, 11; Ion Vlad, *„Starea de sensibilitate"*, TR, XXIII, 1979, 33, 2; Cornel Moraru, *Anchetatorul apatic și măștile*, VTR, X, 1980, 7, 10; Moraru, *Semnele*, 243–246; Vlad, *Lectura*, 148–152. ❒ V. și *Catedrala*, 1969.

V.T.

DUMITRIU Dana, *Întoarcerea lui Pascal*, Iași, Junimea, 1979, 296 p. Fragmente: *Carte de colorat*, CRC, VII, 1972, 16, 9; 13; *Sfântul șchiop*, CL, 1974, 3, 9–10; *Grădina zoologică*, VTR, IV, 1974, 12, 10–11; *Bănuiala*, CL, 1975, 9, 8–9. Roman al „obsedantului deceniu". Se axează pe familia lui Pascal Danielescu. Existența acestei familii în timpul controversatului deceniu al șaselea nu este lipsită de tensiuni. Complicațiile dinlăuntru și legăturile încâlcite se adaugă conjuncturii sociale aberante, situația făcând victime. Una dintre ele este chiar Pascal, care este închis, fiind nevinovat, în urma acțiunii insistente a lui Matei, ziaristul care îi frecventase mai înainte casa și nutrise sentimente de afecțiune pentru una dintre fiicele lui. La întoarcerea din închisoare, Pascal constată deruta tuturor, fără însă a-și pierde speranțele în regăsirea drumului rătăcit.

◆ George Arion, FC, XXVIII, 1979, 31, 25; Alex. Ștefănescu, *Analiză psihologică și problematică socială*, RL, XII, 1979, 35, 10; Dan Culcer, *Un roman despre uitare*, VTR, IX, 1979, 9, 3; Radu Mareș, *Un roman psihologic*, TR, XXIII, 1979, 42, 2; Vasile Chifor, *Romanul unui experiment*, T, VIII, 1979, 10, 34–35; Mugur, *Profesiunea*, 276–283; Val Condurache, CL, 1980, 1, 4; Brândușa Armanca, *Două ipostaze ale romanului psihologic*, O, XXXI, 1980, 20, 3; Victor Atanasiu, CNT, 1980, 24, 10; Mircea Bențea, EX, XII, 1980, 6–7, 9; 23; Culcer, *Serii*, 170–177; Cuțitaru, *Spații*, 223–227; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38–40; Condurache, *Portret*, 151–152; Rotaru, *O istorie*, III, 914; Cosma, *Romanul*, I, 236–237; Simion, *Scriitori*, IV, 250–253.

V.T.

DUȚESCU Mihai, *Această iubire*, Buc., Eminescu, 1979, 216 p. (Romanul de dragoste, 159). Metaficțiune. În formula „romanului în roman", naratorul, ocupându-se de personajul său, Doctorul X, își analizează propriile probleme afective. El însuși medic, observă mediul corupt în care evoluează și încearcă să ia atitudine. Pe de altă parte, viața sa particulară, marcată de despărțirea de o soție pe care o iubea, o trece în fișa biografică a personajului său. Deși faptele sunt obișnuite, romanul interesează tocmai prin acest studiu paralel, despre narator și despre personajul său.

◆ Ioan Groșan, RL, XII, 1979, 41, 10.

V.T.

FELIX Radu, *Zăpada niciodată stinsă*, Buc., Eminescu, 1979, 198 p. Roman social. Este consacrat vieții de șantier. Tânărul inginer Ștefan Barcian, fiul răsfățat al unui profesor universitar din Capitală, cere și obține să fie trimis pentru un an pe un șantier din C. (se recunoaște orașul Câmpina). Gestul său se explică mai mult prin plictiseala unui trai fără căpătâi, lipsit de griji. „Evadarea" lui echivalează însă cu o nouă școală a vieții. Șantierul îi dă un sens existenței, îi modifică structura afectivă. Lupta cu greutățile, cu incompetența, trecerea printr-o dramă erotică (îi moare soția într-un accident de muncă) îl întăresc în lupta cu viața.

◆ Gheorghe Bădărău, CL, 1979, 11, 14; Vasile Chifor, RL, XIV, 1981, 5, 11.

V.T.

❍ **GABREA Florin,** *Călătoria*, fragment din romanul *Frumos e numai adevărul*, LCF, XXII, 1979, 5, 4–5.

V.T.

❍ **GABREA Florin,** *Darul miresei*, fragment din romanul *Vulpile*, RL, XII, 1979, 42, 15.

V.T.

GALACTION Luki, *Aurul șarpelui*, Buc., Minerva, 1979, 232 p. Roman sentimental. Acțiunea este plasată în lumea fastuoasă și ușor fantastică a Orientului musulman (Istanbul), la mijlocul secolului al XIX-lea. Serxe Potiras, personajul principal, regăsește la vârsta maturității o iubire visată în tinerețe. Întinerește în chip miraculos, dar, în final, își trădează iubirea. Personajul va plăti cu viața această greșeală, fiind secerat de ciumă.

◆ Artur Silvestri, *Romanul exotic și fabulos*, LCF, XXII, 1979, 51, 2; Zaharia Sângeorzan, *Teritoriile imaginarului*, CRC, XV, 1980, 31, 4; Cosma, *Romanul*, II, 222–223.

V.T.

GĂBRIAN Ștefan M., *Om în mers*, Buc., Eminescu, 1979, 372 p. Fragmente: ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Colivia*), LCF, XVIII, 1975, 32, 5; *Colivia*, T, VI, 1977, 2, 17–26; *În rândul bărbaților*, T, V, 1976, 3, 37–41; *Drumul adevărului*, RL, IX, 1976, 37, 14–15. Proiectat ca prim vol. al unui ciclu cu titlu neprecizat. *Bildungsroman*. Fie că naratorul dă amănunte despre viața lui Mihai Șerbu, fie că el însuși se confesează, din combinația celor două relatări se conturează destinul unui tânăr care-și croiește un drum în viață. Copilăria în timpul ultimului război mondial, școala, cariera de medic, întâi la țară, apoi într-o uzină, căsnicia (complicată de un divorț) etc. întregesc imaginea unui destin în care autorul a încercat să nu intervină, definind doar sensul lui.

◆ Mircea Tomuș, T, VIII, 1979, 9, 31; Dan Culcer, ≈ *sau contradicțiile convenției realiste*, VTR, X, 1980, 1, 4–5; Ilie Guțan, *Dincolo de aparențe*, VR, XXXIII, 1980, 6–7, 158–159; Gheorghe Perian, R, XVII, 1980, 9, 7; Mircea Bențea, EX, XII, 1980, 8–10, 9; Cornel Moraru, *Satiră și implicare*, RL, XIV, 1981, 18, 10; Culcer, *Serii*, 210–217; Ion Simuț, F, XIX, 1983, 2, 3; Moraru, *Textul*, 197–200; Laurențiu Ulici, *Ardelenii*, RL, XX, 1987, 19, 9; Cosma, *Romanul*, I, 272–273; Anton Cosma, *Pateticul bine temperat*, T, XVIII, 1989, 5, 29; Mihai Sin, T, XVIII, 1989, 5, 30; Simuț, *Incursiuni*, 302–303; Ulici, *Literatura*, 398–399; *Dicționarul scriitorilor*, II.

V.T.

GENARU Ovidiu, *Iluzia cea mare*, Buc., Cartea Românească, 1979, 382 p. Roman social. Autorul face o analiză a frământărilor unei familii, care, pornind de la iluzia unei unități realizate conștient, se destramă din pricina unor contradicții subterane. Titus Oniga, un om principial, ajuns director de întreprindere, înțelege cu greu aspirațiile sufletești ale soției sale Edmonda, pe ale fratelui acesteia, actorul ratat Alec, și chiar pe ale fiului Dinu. În alt sens, reușește cu greu să pună stavilă unor porniri erotice extraconjugale. Oniga înregistrează astfel, deși târziu, un eșec de proporții.

◆ Constantin Călin, *Jurnal de lectură*, ATN, XVI, 1979, 4, 6; Sultana Craia, *Radiografia iluziei*, LCF, XXIII, 1980, 4, 2; Radu Ciobanu, ≈, T, IX, 1980, 3, 34; C. Ungureanu, *Timpul creației*, CL, 1980, 2, 8; Liviu Leonte, *Dincolo de aparențe*, CRC, XV, 1980, 14, 4; Constantin Pricop, *Realitate și iluzie în roman*, TR, XXIV, 1980, 23, 2–3; Ion Marcoș, *Iluzie și semnificație*, ST, XXXI, 1980, 6, 35; Eufrosina Alboiu, CNT, 1980, 44, 13; H. Ioan, *Proza lui* ~, CL 1985, 7, 12; Cosma, *Romanul*, I, 153.

V.T.

❍ **GEORGE Nestor,** *Clubul Ciurel*, fragment din romanul *Regăsirea*, RL, XII, 1979, 43, 14.

V.T.

GOGA O., M.[ihai] STAN, *„Războiul tăcut”*, Buc., Eminescu, 1979, 302 p. (Clepsidra). Roman de spionaj.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XIV, 1981, 5, 11.

V.T.

❍ **GRINEVICI I.[gor],** *Saltimbancii*, RL, XII, 1979, 8, 14; *Arabella*, O, XXXI, 1980, 24, 4–5; *„La vaporul Traian”*, RL, XIII, 1980, 50, 14, fragmente din romanul *Saltimbancii.*

V.T.

IOANID Ana, *Drum spre început*, Buc., Albatros, 1979, 272 p. Roman politic. ~ îl lasă pe activistul David Iordache să-și „facă” autobiografia. Personaj real, acesta își amintește întreaga activitate, începând cu 1906 (când avea 17 ani), continuând cu munca politică în rândul muncitorilor tipografi (1918), cu grevele din 1920, 1933, cu activitatea antifascistă ș.a.m.d. Activistul avusese de suferit de pe urma verificărilor din anii ’50, dar fusese în final reabilitat. ≈ este o declarație de adeziune la întreaga istorie a partidului comunist.

V.T.

IONESCU Cornel, *În furtună*, Craiova, Scrisul Românesc, 1979, 300 p. Roman politic. ~ realizează o vedere de ansamblu asupra procesului de instaurare a puterii comuniste în București, după 23 august 1944. Personajul-martor al acestor evenimente, în care sunt implicați muncitori, activiști de partid, patroni, așa-ziși dușmani ai poporului, este tânărul student și apoi profesor Lucian. Viața sa afectivă, ea însăși tulburată de sinuozitățile istoriei, se desfășoară pe acest fundal complex.

◆ Mihai Stan, *Întâi e „Creatorul”... (~ la 75 de ani)* (i.), LTL, I, 2000, 6, 13–15.

V.T.

IONIȚĂ Vasile, *Dosare deschise*, Iași, Junimea, 1979, 238 p. Roman politic. Victor Nemțeanu, student cu stagiu la un institut superior din Harkov, apoi inginer constructor, are o bogată activitate de activist regional superior. În paralel, este evocată viața sa afectivă, nuanțată de câteva aventuri și apoi de o căsnicie reușită.

◆ Gheorghe Soare, *Proză*, ARG, XIV, 1979, 4, 10; Grigore Mureșan, CNT, 1980, 19, 12.

V.T.

❍ **IVASIUC Alexandru,** *Cornel*, fragment din romanul *Cornel*, VTR, IX, 1979, 6, 8–9. Primul capitol al unui

roman rămas în manuscris, creație inspirată din viața minerilor.

◆ Tita Chiper-Ivasiuc, *Ultima vară a lui* ~, VTR, IX, 1979, 6, 4. ❒ V. și *Vestibul*, 1967.

V.T.

JERCA Victor, *Opriți „Jaguarul" albastru!*, Buc., E.M., 1979, 142 p. (Sfinx, 50). Roman polițist.

V.T.

JOLDEA Mihail, *Detașamentul de sacrificiu*, Buc., E.M., 1979, 198 p. Roman de război. Este inspirat de luptele duse de armata română împotriva hitleriștilor. Este scris în formă autobiografică.

V.T.

LASCU-MOCANU Lydia, *Regăsirea*, Buc., Albatros, 1979, 184 p. Roman psihologic. Abordează o problemă morală. Medicul curant Georgeta se îndrăgostește de pacientul medic Barbu Maior. Ambii sunt însă căsătoriți. Autoarea analizează eforturile, mai ales ale femeii, de a depăși această relație, care ar fi afectat două familii.

V.T.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Fiul secetei*, Buc., Albatros, 1979, 720 p. Fragmente: ≈, TR, XVII, 1973, 38, 6–7; ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Suferința urmașilor*), VR, XXVII, 1974, 5, 3–24; 6, 19–36; *Inima drumului*, FC, XXVIII, 1979, 9, 26; ≈, TR, XXIII, 1979, 9, 6; ≈, O, XXX, 1979, 10, 4–5; *O iubire de altădată*, LCF, XXII, 1979, 13, 4–5; *Purpură și cenușă*, ST, XXX, 1979, 3, 20–22; *Muzica înaltelor sfere*, LCF, XXII, 1979, 44, 4–5. Reluat fragmentar: *Despărțirea de Rolf*, AVR, 1985, 107–110. Roman al „obsedantului deceniu". În centru este un caracter puternic, conceput în perspectivă politică și socială. Personajul Vasile Pozdare reflectă esența unei epoci, a „obsedantului deceniu". El este un „fiu al secetei", un copil moldovean alungat de foametea din 1946 în Ardeal. Învață o meserie și ajunge activist de partid în perioada dură a verificărilor de cadre, a „pedepsirii dușmanilor", a colectivizării. Este una din mâinile „forte" ale acelor vremi, atitudinea sa pornind din convingere. Dar exact din această pricină este exclus din partid. Consecvent crezului său (principiu declarat), de a lua totul de la capăt, muncește, învață, se afirmă, e reprimit în P.C.R. și ajunge directorul uzinei în care a ucenicit. Din nou cade însă, din cauza unui grav accident din uzina sa. Moartea încheie un destin frământat, viața unui om neînfrânt, deși lovit de soartă în mai multe rânduri. Romanul e construit din patru unghiuri de vedere asupra personajului: al autorului însuși (care prezintă epoca, în general), al soției personajului (care îi scrie biografia afectivă), al fiului său Ionuț (care îl observă ca ins social) și al lui Pozdare însuși (autobiografia pe care o propune e psihologică și politică). Nicolae Ciobanu precizează „teza" romanului: „între funcția exponențială de erou, de luptător ardent, până la uitarea de sine, pentru binele obștesc și patetic-intima, inanalizabila aspirație spre fericirea personală există o incompatibilitate de esență".

▼ Buc., Albatros, 1984.

● Premiul rev. „Săptămâna" pe anul 1979, pentru întreaga operă.

◆ Aurel Dragoș Munteanu, *Nevoia de adevăr a romancierului*, LCF, XXII, 1979, 49, 1–2; Adi Cusin, *Cu* ~, FC, XXVIII, 1979, 49, 1; 16; Gheorghe Pituț, *Cartea unei patetice dezbateri*, LCF, XXIII, 1980, 1, 1; 7; George Arion, FC, XXIX, 1980, 3, 17; S.I. Nicolaescu, ARG, XV, 1980, 1, 10; Emil Manu, SPM, 1980, 477, 2; 478, 2; 479, 2; Fănuș Băileșteanu, ≈, RL, XIII, 1980, 6, 10; Mircea Popa, TR, XXIV, 1980, 6, 3; ⁂, *Un roman în dezbatere:* ≈ *de* ~, FC, XXIX, 1980, 8, 16–17; Marian Odangiu, O, XXXI, 1980, 8, 2; Al. Călinescu, ≈, CL, 1980, 2, 4; Mircea Tomuș, T, IX, 1980, 2, 28; M. Ungheanu, LCF, XXIII, 1980, 10, 2; Laurențiu Ulici, *Prefixele realismului*, CNT, 1980, 13, 10; Ioan Adam, *Secțiune în istorie*, CNT, 1980, 13, 10; Zaharia Sângeorzan, ≈ *și critica*, CRC, XV, 1980, 14, 5; Marian Vasile, *Între Monu și Pozdare*, LCF, XXIII, 1980, 14, 2; Sultana Craia, *Tensiune și interogație*, LCF, XXIII, 1980, 14, 2; Nicolae Ciobanu, *Avatarurile unei „eredități"*, LCF, XXIII, 1980, 14, 2; Ioan Adam, *Treptele adevărului*, ST, XXXI, 1980, 4, 11; Pompiliu Marcea, *Romanul politic românesc*, VR, XXXIV, 1981, 4–5, 27–31; Bogdan Rădulescu, CREL, 1981, 4, 154–157; C. Stănescu, *Realitate și baladesc*, RL, XV, 1982, 21, 4–5; Ciobanu, *Întâlnirea*, 245–249; Pituț, *Locuri*, 127–130; Marcea, *Concordanțe*, 25–26, 226–232; Ulici, *Confort*, 121–124; Mihai Coman, *Radiografia unei epoci*, SLAST, IV, 1984, 23, 2; Constantin Sorescu, *„Istoria unei vieți"*, SLAST, IV, 1984, 23, 2; Ion Bălu, *Destine umane și implicare în epocă*, RL, XVII, 1984, 30, 8; Dan Rotaru, *Cu* ~, ARG, XIX, 1984, 8, 9; Condurache, *Portret*, 128–130; Odangiu, *Romanul*, 120–124; Rotaru, *O istorie*, III, 786–788; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 323–329; Nicolae Georgescu, *Oglinzile epicului*, LCF, XXXI, 1988, 34, 3; Băileșteanu, *Aforist*, 134–139; T.L., *Ultimul drum al unui mare român*, TNL, III, 1991, 355, 2; Cubleșan, *Lăncrănjan*, 89–97; Teodor Vârgolici, *Un scriitor controversat – ~*, ALA, IV, 1994, 220, 6; Micu, *Scurtă istorie*, III, 78–79; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 474; Micu, *Literatura*, 245–246. ❒ V. și *Cordovanii*, 1963.

V.T.

LEU Corneliu, *Patriarhii*, Buc., Cartea Românească, 1979, 342 p. Fragmente: *Un nou sens al puterii*, LCF, XXI, 1978, 3, 4–5; ≈, RL, XII, 1979, 26, 14–15; *Persida*, LCF, XXII, 1979, 30, 4–5; 7. Reluat cu modificări în cap. 13–16 din *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea* (1987–1989), alături de romanele *Puterea* (1964) și *Rănile*

soldaților învingători (1985). Roman psihologic. Ilustrează formula realist-socialistă. Din perspectiva memoriei nostalgice a activistului Gherasim Drăgan se reconstituie o epocă de lupte în ilegalitate și câțiva ani din perioada instaurării puterii comuniste. Personajul evocă figuri de eroi, numiți „patriarhi", cu care a luptat alături în acea perioadă tulbure, primejdioasă. Unul dintre ei a ajuns episcop (apoi mitropolit); la înmormântarea sa se declanșează mecanismul amintirii. Drăgan reconstituie în paralel povestea iubirii sale cu Persida, pierdută în toiul bătăliilor politice. După Costin Tuchilă, personajele din ≈ „sunt figuri ale desăvârșirii tragice, atemporali în esență, ancorați într-un timp istoric prin modul în care dobândesc esențialitate". De remarcat tonul deschis, nostalgic, înțelegător al relatării, fără festivisme convenționale, critic în anumite momente.

◆ Alex. Ștefănescu, *Un roman al aducerii-aminte*, RL, XIII, 1980, 4, 10; Liviu Leonte, *Romanul unei generații*, CNT, 1980, 8, 10; Costin Tuchilă, *Alt roman despre „obsedantul deceniu"*, LCF, XXIII, 1980, 12, 6; Vasile Chifor, VR, XXXIV, 1981, 1, 83–84; Simuț, *Incursiuni*, 37; Micu, *Istoria*, 485. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

V.T.

LEU Corneliu, *Romanul unei zile mari*, Buc., Albatros, 1979, 460 p. Roman-document. Ilustrează formula realist-socialistă. Este dedicat zilei de 23 august 1944, în care se face o relatare amănunțită, mai întâi, a evenimentelor precedente momentului istoric, apoi, a actului în sine și, la urmă, a ecourilor lui în ziua imediat următoare. Autorul avertizează pe coperta a IV-a a cărții că a utilizat „documente de epocă, stenograme, declarații, cuvântări publice, studii științifice" etc., pe care le-a organizat în tehnica colajului. Cartea e un omagiu adus celor care au conceput, organizat și îndeplinit acest act istoric.

▼ Buc., Albatros, 1984; Buc., Albatros, 1989.

■ *The Novel of a Great Day*, Buc., Albatros, 1980.

◆ Dan Rebreanu, ≈, TR, XXIV, 1980, 4, 6; Ioan Grigorescu, *Romanul unei zile de răscruce istorică*, ES, LX, 1980, 5, 45–47; Valentin Tașcu, *Umanitatea evenimentului istoric*, CNT, 1980, 14, 12; Pompiliu Marcea, ≈, RL, XIII, 1980, 34, 11; A. Silvestri, LCF, XXVII, 1984, 33, 5; Constantin M. Popa, *Conștiința evenimentului istoric*, R, 1984, 8, 12; Laurențiu Ulici, *Un ciclu epic al implicării în istorie*, CNT, 1984, 35, 12; George Pruteanu, CL, XC, 1984, 10, 12; Dorin Murariu, *Romanul evenimentului*, O, XXXVI, 1985, 23, 3; Gheorghe Glodeanu, F, XXI, 1985, 8, 2; Ion Dună, *Contribuția „romanului document"*, LCF, XXXI, 1988, 34, 2; George Traian Roman, *Cu ~*, LCF, XXXII, 1989, 33, 6; Gheorghe Glodeanu, *O impresionantă frescă istorică*, TR, XXXIII, 1989, 42, 4; Simuț, *Incursiuni*, 38; Cosma, *Romanul*, II, 179–180. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

V.T.

LOVINESCU Tania, *Aproapele meu*, Buc., Cartea Românească, 1979, 184 p. Roman social. Este dezbătută situația femeii în societate. Două personaje, Ana Apostol și Lola Munteanu, se confruntă cu probleme de serviciu, cu altele de ordin politic (în anii '50) și, bineînțeles, cu erosul. Pledoaria se face în favoarea demnității, indiferent de gravitatea conflictelor prin care trece femeia.

◆ Barbu Cioculescu, RL, XIII, 1980, 30, 8; Adriana Kiselef, *Pledoarie pentru „aproapele meu"*, SPM, 1980, 521, 7; Strihan, *Siluete*, 191–192.

V.T.

LUSCALOV Petre, *Fiul munților*, Buc., Ion Creangă, 1979, 196 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Într-o afacere de spionaj intervine un copil curajos și ingenios, care zădărnicește acțiunile răufăcătorilor.

▼ Buc., Ion Creangă, 1985.

■ *A hegyek fia*, tr. de Rácz Aladár, Buc., Ion Creangă, 1988.

◆ Andrei Roman, LCF, XXII, 1979, 36, 2.

V.T.

MANEA Norman, *Anii de ucenicie ai lui August Prostul*, Buc., Cartea Românească, 1979, 398 p. Roman al memoriei. Este conceput într-o formulă originală. O primă parte conține câteva eseuri critice despre cărți și autori preferați (Geo Bogza, M. Preda, Proust, Paul Georgescu, Ștefan Bănulescu, Sonia Larian, Florin Mugur, N. Breban, D.R. Popescu, G. Bălăiță, Sorin Titel, Virgil Duda, Mihai Sin, Svevo Estrada, Hortensia Papadat-Bengescu, Th. Mann ș.a.), cu referire specială la teoria romanului actual. Partea a doua cuprinde fragmentele unui jurnal din perioada de formație a autorului. Eseurile anterioare sunt asimilate, interiorizate. Aici ~ dă multe citate din presa anilor '50 ai secolului XX, când și-a făcut studiile. „≈ e un veritabil roman al formației artistului, o explicare din interior, însoțită de o convingătoare susținere, de o declarată apologie a condiției de scriitor" (Lucian Raicu).

◆ N. Manolescu, *Jurnal de scriitor*, RL, XIII, 1980, 3, 9; Mugur Florin, *Alter-ego*, ST, XXXI, 1980, 4, 20–21; Mircea Popa, *Jurnalul unui prozator*, ST, XXXI, 1980, 4, 21; Radu Săplăcan, *Pledoarie pentru August Prostul*, EX, XII, 1980, 3–5, 11; Lucian Raicu, *Romanul formației*, RL, XIII, 1980, 31, 11; Mihai Sin, *Interviu cu ~*, EX, XII, 1980, 8–10, 12–13; Gheorghe Grigurcu, *~ și „Fratele clown"*, VR, XXXIII, 1980, 10, 65–67; Dan Culcer, *Atitudinile lui August Prostul*, VTR, XI, 1981, 2, 3; Tania Radu, *Realismul detaliului*, FC, XXXI, 1982, 22, 14; Iorgulescu, *Ceara*, 230–234; Ioan Holban,

Variante la un autoportret, RL, XIX, 1986, 12, 4–5; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Ștefan Borbély, ~. *Artistul și dictatorul*, APS, IV, 1993, 6, 8–9; Manea, *Despre clovni*, 9, 42–43, 184–188; Cosma, *Romanul*, II, 263; Micu, *Literatura*, 279. ❒ V. și *Captivi*, 1970.

V.T.

MATALĂ Dumitru, *Efecte secundare*, Buc., Cartea Românească, 1979, 296 p. Roman științifico-fantastic. Un important cercetător în științe medicale descoperă un medicament care suprimă orice durere. Pentru a fi crezută această descoperire, îl administrează soției lui. Este acuzat de moartea acesteia, de către fiul său, deși femeia era grav bolnavă. Profesorul își administrează sieși medicamentul. Astfel, constată că el înlătură și durerea morală, dovedindu-se o monstruozitate.

◆ Anton Cosma, *De la politic la etic*, VTR, X, 1980, 3, 8; Virgil Nistor, *Etic și politic în roman*, ST, XXX, 1979, 7, 23; Mircea Iorgulescu, *Eșecul prin succes*, RL, XII, 1979, 38, 11; Constantin Zărnescu, *Un roman politic*, TR, XXIII, 1979, 38, 6; Victor Atanasiu, *Epicul analitic*, LCF, XXIII, 1980, 26, 1; 6; Iorgulescu, *Critică*, 124–126; Cosma, *Romanul*, I, 195–196.

V.T.

MĂRGEANU Nicolae, *Reversul medaliei*, Buc., E.M., 1979, 282 p. Cu o pref. a autorului. Roman polițist. Sunt urmărite și drame umane provocate de criminalitatea internațională.

◆ Sorin Titel, *Două cărți pentru vacanță*, RL, XIII, 1980, 52, 11. ❒ V. și *Bătălie nevăzută*, 1957.

V.T.

❍ **MICU Mircea,** *Priviți departe…*, fragment din romanul *Taina*, RL, XII, 1979, 18, 14–15.

V.T.

MIHALE Aurel, *Acțiunea „Hildebrand”*, Buc., Cartea Românească, 1979, 304 p. Face parte din ciclul *Argus*, împreună cu romanele *Un mesaj de dincolo de mormânt* (1977), *Îngerul negru* (1981), *Alertă în munți* (1982) și *Sarmiza* (1991). Roman de spionaj. Este dedicat activității ofițerilor de Miliție și Securitate din timpul războiului antihitlerist.

■ *A Hildebrand-akció*, tr. de Barabás Dezső, Buc., Kriterion, 1985.

◆ Elena Tacciu, RL, XIII, 1980, 34, 9.

V.T.

MIRCU Marius, *Croitorul din Back*, Buc., Cartea Românească, 1979, 376 p. Roman social. Autorul face portretul tatălui său Gherș și dă fișa socială a meseriei sale, croitoria. Pornind de jos, din păturile evreiești sărace, personajul se ridică până în fruntea breslei prin muncă, hărnicie, ingeniozitate. Totodată se apropie de mișcarea socialistă. Sub numele de Back se recunoaște orașul Bacău.

◆ Dana Dumitriu, *Un roman demonstrativ*, RL, XII, 1979, 42, 10; Constantin Călin, *Jurnal de lectură*, ATN, XVI, 1979, 4, 6.

V.T.

MONORANU Mihaela, *Trimisul nostru special*, Buc., Ion Creangă, 1979, 202 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări de vacanță.

V.T.

MUNTEANU Constantin, *Ziua magnoliilor viscolite*, Buc., Cartea Românească, 1979, 370 p. Roman social. În decorul unui mare combinat (se recunoaște Săvinești) e derulată o scurtă secvență din viața inginerului Mihai Vlădeanu, care se înțelege că e și scriitor. Problemele de muncă se intersectează cu cele ale vieții personale. Decis în activitatea socială, Mihai e nehotărât în dragoste. Aventurile sale erotice se succed cu repeziciune, până la întâlnirea cu adevărata iubire.

◆ Sultana Craia, *Între narațiune și literatură*, LCF, XXIII, 1980, 6, 2; Sorin Pârvu, CL, 1980, 2, 16; Cristian Livescu, ATN, XVII, 1980, 2, 15; Laurențiu Ulici, *Moldovenii (XVIII)*, RL, XIX, 1986, 8, 11.

V.T.

MUNTEANU Francisc, *Roșcovanul*, Buc., Ion Creangă, 1979, 216 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Eroul principal, copilul Mihai Secoșan, fiul unui ilegalist, este angrenat în acțiuni împotriva Siguranței, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. După 23 august 1944 vrea să plece voluntar pe frontul antifascist.

▼ Buc., Ion Creangă, 1981.

❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

V.T.

MUNTEANU Valentin, *Oamenii mari au nume de străzi*, Buc., Cartea Românească, 1979, 172 p. Roman social. Este conceput pe schema reportajului. Într-un nou oraș de mineri din nord vine o echipă de filmare, intenționând să realizeze o peliculă-document despre viața și munca localnicilor. Relațiile dintre aceștia și realizatorii filmului sunt urmărite cu spirit de observație și cu umor.

V.T.

NEAGU Mihu, *Cazul „Fabiana”*, Buc., E.M., 1979, 182 p. (Sfinx, 47). Roman de spionaj.

V.T.

NEAGU Nicolae, *Înțelesul de pierdere, seara*, Buc., Eminescu, 1979, 254 p. Roman psihologic. Un medic, profesorul Constantin, se face depozitarul unor cazuri de conștiință (provocate de tot atâtea personalități maladive), pe care le intersectează cu propria sa conștiință, marcată de singurătate. Acțiunea, fragmentară, precipitată, stă sub semnul disoluției timpului și spațiului.

◆ Henri Zalis, *Un roman de actualitate*, SPM, 1979, 471, 3; Dana Dumitriu, ≈, RL, XIII, 1980, 2, 10; Laurențiu Ulici, *Drumul însingurării*, CNT, 1980, 6, 10; Andrei Roman, LCF, XXIII, 1980, 11, 2.

V.T.

NEAMȚU Leonida, *La Goulue dansează cu Chocolat*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 286 p. (Scorpionul). Fragment: ≈, TR, XXII, 1978, 42, 4. Roman de spionaj. Are intenții parodice. Pretextul epic este furnizat de o acțiune de spionaj de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Valentin Tașcu, *Un roman de lectură*, ST, XXX, 1979, 9, 30.

V.T.

NECULA Damian, *Ispita într-o dimineață ploioasă*, Buc., Cartea Românească, 1979, 330 p. Fragment: *Visul*, LCF, XXI, 1978, 15, 4–5. Roman social. Avocatul Alexandru Vălureanu nutrește o tandră iubire pentru Flavia, care îi provoacă o serie de complicații de ordin social și personal. Relatarea se face sub „semnul unei exaltări juvenile" (S. Titel). Alte câteva secvențe epice, conținând fragmente ale altor destine prezente în roman, conturează un stil de viață. Comentariul lui ~ e transparent, ironic.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru proză pe anul 1979.

◆ Sorin Titel, *Un roman de dragoste*, RL, XII, 1979, 22, 11; Laurențiu Ulici, *Cu cerneală simpatică*, CNT, 1979, 26, 12; Sultana Craia, *Conflictul interior*, LCF, XXII, 1979, 30, 2; Eugenia Tudor-Anton, *Roman de atmosferă și moravuri*, VR, XXXII, 1979, 8–9, 171–173; Vasile Chifor, ST, XXX, 1980, 1, 52; Ulici, *Literatura*, 434–435; Cosma, *Romanul*, I, 171.

V.T.

NEDELCOVICI Bujor, *Zile de nisip*, Buc., Cartea Românească, 1979, 276 p. Fragment: *Măslini sălbatici*, RL, XI, 1978, 32, 14–15. Roman psihologic. Scriitorul Ștefan Albini își propune să scrie un roman despre conjuncția unor destine separate, reunite pentru un timp într-o vacanță la mare. Personajul, care-l reprezintă pe autor, mărturisește că vrea „să condenseze timpul sub forma unor destine pe scena de nisip a mării". Prevalându-se de funcția de „stăpân al cuvintelor", scriitorul își conduce personajele între banalitate și tragedie, prin colajul unor fragmente epice de tip realist. Dar cartea se convertește în teorie a romanului, privind condiția literaturii, a raporturilor ei principale cu realitatea. După Sultana Craia, odată cu acest roman ~ și-a înnoit scrisul, dincolo de „caracterul dilematic și esența morală", acesta „dobândind un ritm mai nervos și o pregnanță sporită a tensiunii epice".

▼ Ed. revizuită și adăugită, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993. Fragment: ≈, în Firan, Popa, *Literatura*, 383–390.

■ *Crime de sable*, tr. de Alain Paruit, Paris, A. Michel, 1989.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1979.

◆ Nicolae Manolescu, *Vânătorul, cobra și porumbelul sălbatic*, RL, XIII, 1980, 7, 9; Cornel Ungureanu, O, XXXI, 1980, 10, 2; Mircea Iorgulescu, *Realitatea ca o panteră*, CL, 1980, 3, 19; I. Sârbu, *Realism și parabolă*, CRC, XV, 1980, 13, 4; Sultana Craia, *Fețele realului*, LCF, XXIII, 1980, 20, 2; Mircea Zaciu, ST, XXXI, 1980, 5, 40; Gelu Ionescu, *Sacrificiile naratorului*, VR, XXXIII, 1980, 11, 89–92; Eugen Simion, *Romanul de moravuri*, RL, XIII, 1980, 52, 5; Dan Culcer, VTR, XI, 1981, 1, 3; Viorel Știrbu, *Decizia altuia*, LCF, XXIV, 1981, 11, 6; Iorgulescu, *Critică*, 108–114; Zaciu, *Cu cărțile*, 97–101; Simion, *Scriitori*, III, 442–445; Liviu Papuc, *Scriitorii români din exil*, CRC, II, 1990, 13, 2; Ioan Holban, ~, CRC, II, 1990, 4; Anton Cosma, *Romancier la răscruce*, VTR, XX, 1990, 2, 11, 27; Ion Vlad, *Destinul naratorului*, TR, V, 1993, 18, 4; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 145–148; Carmen Ligia Rădulescu, *Utopia realității și realitatea ficțiunii*, VR, 1994, 11–12, 65–72; Holban, *Salonul*, 45; Micu, *Scurtă istorie*, III, 116; Mușat, *Perspective*, 184; Bujor Nedelcovici, *Celălalt ca tine însuți*, LCF, s. nouă, 1999, 1, 15; Elena Budu, *Hățișul și zilele de nisip*, LCF, s. nouă, 11, 12–14; ⁂, LTI, ed. română, 1999, 29, 172; Micu, *Istoria*, 535; Micu, *Literatura*, 277; ~, *Proba exilului*, LCF, s. nouă, 2000, 25, 15; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Ultimii*, 1970.

V.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Surâsul ochilor albaștri*, Buc., Eminescu, 1979, 286 p. (Clepsidra). Roman de spionaj.

V.T.

NEGREA Ioan, *Un caz special*, Iași, Junimea, 1979, 208 p. Roman psihologic. Tânărul Dan Doru nu-și mai găsește liniștea pentru că a falsificat un bon de… 7 lei. Se autopedepsește, încearcă să se autoeduce prin muncă, lucrând ca buldozerist în pădure ori ca șofer de camion. Nu este ocolită nici viața lui sentimentală. Laurențiu Ulici remarcă un „stil șuetist, în genere agreabil, dezinvolt uneori până la neglijență". Personajul aparține speciei „furioșilor" benigni.

◆ Laurențiu Ulici, *Romanțuri*, RL, XII, 1979, 23, 8.

V.T.

NICA Gheorghe, *Eu sunt Toniță*, Buc., Ion Creangă, 1979, 126 p. Roman pentru copii și tineret.

V.T.

NICOLESCU Ion, *Voi de colo de la Biaritz*, Buc., Albatros, 1979, 234 p. Cu o notă a autorului. Metaficțiune. Deși descris de ~ drept „un simplu roman de dragoste", textul conține numeroase intervenții narative care recompun parodic clișee specifice unei trame erotice. Personajele – cu origini burgheze – sunt contaminate de stări meditativ-filosofice, efectul comic fiind extras din incongruența dintre orizontul lor social și prețiozitatea cu care își confruntă dramele sentimentale.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XII, 1979, 30, 10.

E.Md.

❍ **NUȚIU Octavia,** *Comunicat important*, fragment de roman, VTR, IX, 1979, 8, 6, cu o pref. de Romulus Guga.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *320 de pisici negre*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 214 p. (Scorpionul). Roman polițist.

▼ Craiova, Juventus, 1990; Buc., Nemira, 1999.

V.T.

OMESCU Corneliu, *Impas*, Buc., Cartea Românească, 1979, 188 p. Roman social. Personajul-narator încearcă să refacă relațiile cu fetița sa dintr-o căsnicie destrămată. Se realizează o delicată legătură afectivă între cei doi, cu final benefic.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XIII, 1980, 20, 8.

V.T.

PALAGHIU Mircea, *Petrecere la Mirmidon*, Buc., Cartea Românească, 1979, 158 p. Roman social. Cu prilejul unei agape amicale date de actorul Mirmidon, un grup de prieteni retrăiește scene din adolescență, din anii de liceu. Menținerea unității dintre cei prezenți se dovedește o himeră, din pricina direcțiilor diferite de evoluție ale fiecăruia.

V.T.

PANDELEA B., *Cucuta*, Buc., Cartea Românească, 1979, 230 p. Roman social. Păun Cormană, copil sărac, neputând să-și continue școala, intră ucenic la un fierar. Mediul dur îl face să fugă la Târgoviște, apoi la București. Se angajează ca muncitor, trăiește războiul, intră în mișcarea muncitorească și este omorât în timpul unei demonstrații contra guvernului Rădescu. Costin Tuchilă consideră ≈ o carte concepută „în spiritul romanelor lui Dickens".

◆ Laurențiu Ulici, *Întâmplările unei vieți*, RL, XIII, 1980, 10, 11; Costin Tuchilă, LCF, XXIII, 1980, 11, 2.

V.T.

PARAPIRU Teodor, *Medalionul*, Buc., Albatros, 1979, 104 p. (Aventura). Roman polițist.

◆ Laurențiu Ulici, *Lecția de logică*, RL, XII, 1979, 36, 11; Gabriel Mardare, CRC, XIV, 1979, 43, 4; Nicolae Manea, CL, 1979, 12, 13.

V.T.

PARDĂU Platon, *Scrisorile imperiale*, Buc., Cartea Românească, 1979, 432 p. Fragmente: *Poveste fantastică*, T, VII, 1978, 12, 11–16; *Casa fără ușă*, RL, XII, 1979, 6, 14–15; *Forța imaginației*, R, XVI, 1979, 6, 8. Roman parabolă. Situat între realitate și fantezie, între istorie și actualitate, ~ prezintă o poveste interpretabilă polisemantic. Există o figurație simbolică: un Împărat care trimite scrisori supușilor săi, un Cetitor de scrisori, care descoperă nonsensuri în aceste epistole, doi ziariști, Arthur și Eveline Angst, un Poștaș miraculos etc. Dar există și un fundal realist în care sunt plasate figurile de țărani bucovineni de la 1775, după pacea de la Kuciuk-Kainargi, din localitatea Doruna. O poveste de dragoste între Cetitor și domnișoara Angst și un cataclism enigmatic (în genul exploziei de la Hiroșima), în care pier protagoniștii, completează schema romanescă. Putând fi luat și ca un basm de speță barocă, ≈ comportă o serie de interpretări moderne, precum aceea a lui Artur Silvestri: „Autorul nu dezvoltă mari ideidespre putere și istorie, nu teoretizează precum Al. Ivasiuc și nu utilizează un limbaj esopic. El fabulează într-un chip pur și simpatic, cu efecte aci urmuziene, aci de *roman de terroir*, cu un apetit rar al imaginarului, din speța autorilor de călătorii marcopolești".

◆ Artur Silvestri, *Invenția barocă*, LCF, XXII, 1979, 33, 2; George Șerban, O, XXX, 1979, 35, 2; George Arion, FC, XXVIII, 1979, 36, 17; Emil Manu, SPM, 1979, 457, 2; Alex. Ștefănescu, *Romanul în stare pură*, RL, XII, 1979, 41, 4; Laurențiu Ulici, *Sensul unei schimbări*, CNT, 1979, 41, 10; Eugen Uricaru, *Un roman imaginat*, ST, XXX, 1979, 11, 34–35; Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 6, 2; Val Condurache, CL, 1980, 3, 5; Ștefănescu, *Jurnal*, 205–206; Ciobanu, *Întâlnirea*, 260–268; Iorgulescu, *Ceara*, 248–250; Ulici, *Confort*, 108–111; George Arion, *Cu* ~, FC, XXXV, 1986, 6, 9; 15; Mariana Șipoș, *Valorile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

V.T.

PETCUȚ-BONDOC Tudora, *Tata*, Buc., Ion Creangă, 1979, 270 p. Roman de război. Este vorba despre cel de-Al Doilea Război Mondial, văzut din perspectiva unei fetițe de la țară.

V.T.

PETRESCU Hamilcar, *Lăute de lumină*, Buc., Eminescu, 1979, 296 p. Roman social. Descrie mediul un șantier contemporan. Construirea unui combinat de prelucrare a reziduurilor de pirită într-un oraș dunărean polarizează întreaga viață a regiunii. Destinele personajelor (ingineri, în special) se subsumează comandamentelor de viață impuse de faraonicul proiect.

V.T.

PETRESCU Radu, *Ce se vede*, Buc., Eminescu, 1979, 264 p. Fragmente: *Transmutații*, LCF, XVI, 1973, 5, 5; *După bombardament*, LCF, XVII, 1974, 6, 5; *Ecuații*, LCF, XX, 1977, 35, 4–5; *Accidentul*, LCF, XXI, 1978, 34, 4; *Semne pe zid*, RL, XI, 1978, 38, 12–13; *Oglinzi*, ST, XXX, 1979, 3, 11–14; *Prin caleidoscop*, O, XXX, 1979, 25, 4–5; *Glasuri în timp*, VR, XXXII, 1979, 10, 25–33. Metaficțiune. Subiectul e relativ banal. Cartea conține întâmplări legate de moștenirea lăsată de Eleonora Dinescu, ce provoacă dispute în familie (o clauză testamentară interzice soțului recăsătorirea, deși acesta iubește o văduvă pasională), precum și fapte evocând educația sentimentală a nepotului celor doi, Alexandru Eliade, elev și poet – toate evenimentele având loc în anii celui de-Al Doilea Război Mondial, sugerat ca un decor vag. Același subiect întreține, prin reluare, o interpretare într-o notă de „bizarerie teoretică" obținută prin dizolvarea timpului și abordarea filozofică a faptelor, așa încât „≈ este, pe scurt, experimentul modernist al lui ~" (Artur Silvestri). Dana Dumitriu îl trece pe ~ în „nobila stirpe a gidienilor", având „o imaginație ordonată de spiritul critic, o forță de observație pusă în slujba unei superioare speculații". Tot ea constată „construcția spiralată" a romanului, prin care „ocolul larg dat lumii se concentrează treptat spre punctul esențial: raportul dintre cel ce povestește și ceea ce povestește, dintre personaj și creator, dintre viață și carte".

◆ Artur Silvestri, *Un excelent stilist*, LCF, XXIII, 1980, 13, 2; Al. Călinescu, *Jocul cu bucăți de sticlă colorată*, CL, 1980, 4, 4; Mircea Zaciu, ST, XXXI, 1980, 4, 30; Dana Dumitriu, *Vocația esteticului*, RL, XIII, 1980, 26, 10; Mihai Dinu Gheorghiu, *Tablouri dintr-o expoziție*, CRC, XV, 1980, 27, 4; Aureliu Goci, CNT, 1980, 30, 10; Ion Bogdan Lefter, *Sinteză de scriituri*, LCF, XXIII, 1980, 40, 3; Mihai Dragolea, *Un roman al ideilor*, EX, XII, 1980, 11–12, 14; Ilie Guțan, *Ce nu se vede*, VR, XXXIII, 1980, 12, 90–92; Livius Ciocârlie, *La fonction polemique de la structure narrative*, CREL, 1981, 2, 34–41; Zaciu, *Cu cărțile*, 85–89; Ciocârlie, *Eseuri*, 38–40; Eugen Simion, *Romanul autoreferențial*, R, 1987, 11, 7; Gheorghe Crăciun, *Tradițiile narațiunii simultane*, VTR, XVIII, 1988, 8; Florentina Sânmihăian, *Tehnica discontinuității la nivelul spectrelor narațiunii*, IL, 1989, 1, 11–17; Simion, *Scriitori*, IV, 173–176; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, X1, XVI, 1990, 1, 14–15; Dragolea, *În exercițiul*, 100, 165–169; Ilieș, *Posteritatea*, 14, 47, 57–60; Buzera, *Literatura*, 74–80; Alex. Ștefănescu, ~, RL, XXX, 1997, 35, 12–13; Carmen Neamțu, *(Pre)textele autoscopiei*, ARCA, IX, 1998, 7–8–9, 2; 5; Ciocârlie, *Femei*, 182–201; Crăciun, *În căutarea*, 196–199; Simion, *Scriitori 2*, IV, 165–169; ~, *~ către Jean Ricardou*, F, XXXV, 1999, 7–8, 91–97; Marian Victor Buciu, *Textualism mediatic*, F, XXXV, 1999, 7–8, 112–115; ⁂, *~, Ocheanul întors*, IV, OBC, I, 2000, 31, 16–17; Micu, *Literatura*, 312. ❐ V. și *Matei Iliescu*, 1970.

V.T.

POP Simion, *Luptătorul fericit și iubirea lui pătimașă*, v. *Marșul alb*, 1974.

V.T.

POPA Octavian, *Zile fără sfârșit*, Timișoara, Facla, 1979, 180 p. Fragmente: *În dialog cu Aculina*, O, XXVII, 1975, 28, 5; *Anghelina*, O, XXVIII, 1977, 14, 5. Face parte dintr-un ciclu cu titlu neprecizat, din care a mai apărut romanul *Etajul zece* (1974). Roman social. ~ reia cronica familiei Topan prin relatarea autobiografică a Margaretei Topan. Aceasta, cercetător la un important institut, face o călătorie în interes științific în Elveția, la Challon. Un episod erotic cu algerianul Houari Ben Amar îi provoacă modificări ale concepției de viață. Analiza proceselor psihologice se face în detaliu, cu atenție pentru semnificațiile ascunse.

◆ Marcel Pop-Corniș, O, XXX, 1979, 12, 2; G. Nistor, *Șansele unui prozator*, T, VIII, 1979, 9, 42; George Țâra, RL, XIII, 1980, 39, 9.

V.T.

POPESCU Aurelian, *Dreptul la viață*, Craiova, Scrisul Românesc, 1979, 144 p. Roman rural. Din perspectiva unui muncitor este descris un sat vâlcean dintre cele două războaie mondiale. Acțiune plină de pitoresc, cu întâmplări și conflicte specifice regiunii.

V.T.

POPESCU Romeo, *Moartea faraonului*, Craiova, Scrisul Românesc, 1979, 196 p. Roman rural. Ilustrează formula realist-socialistă. Este consacrat perioadei de colectivizare a agriculturii. Conflictul angajează populația unui sat (Seaca) din Oltenia. Acțiunile și personajele sunt cele tipice pentru respectivul proces.

◆ Constantin Barbu, ≈, R, XVI, 1979, 4, 11; Romulus Diaconescu, TR, XXIII, 1979, 25, 2.

V.T.

POPOVICI Doru, *Prea târziu…*, Buc., Albatros, 1979, 230 p. Biografie romanțată. Protagonistul este muzicianul Traian Popa, care și-a sacrificat cariera artistică pe altarul luptei împotriva stăpânirii habsburgice în Banat.

Acțiunea se sprijină pe documente și fapte autentice. Tânărul de 20 de ani, student la Conservatorul din Viena, a fost împușcat de poliția secretă imperială la sfârșitul anului 1906.

◆ H. Zalis, RL, XII, 1979, 49, 9; A.I. Brumaru, LCF, XXIII, 1980, 3, 2.

V.T.

❍ **POPOVICI Petre,** *Podul*, AST, XIV, 1979, 2, 11; *Haina de piele*, AFT, XIV, 1979, 3, 6; *Un soldat și un general*, AFT, XIV, 1979, 9, 6–7, fragmente din romanul *Haina de piele.*

V.T.

POSTELNICU Ioana, *Întoarcerea Vlașinilor*, Buc., Eminescu, 1979, 588 p. Fragmente: *La Curtea Domnească*, RL, IX, 1976, 39, 14–15; *Pedeapsa*, T, VI, 1977, 4, 24–28. Reluat fragmentar: *O zi memorabilă*, EPR, V, 1994, 1, 12–13. Al doilea roman din ciclul Vlașinilor, din care mai fac parte *Plecarea Vlașinilor* (1964) și *Urmașii Vlașinilor* (1999). Roman istoric. Ancorată în apoteoza justițiară a *Plecării Vlașinilor*, impresionanta frescă de epocă amplifică perspectivele asupra conflictului dintre păstorii din Vlașini și diabolicul Niculae Branga, urmărește viața țăranilor fugiți în Țara Românească pentru a scăpa de iobăgie și confruntarea acestora cu administrația fanariotă, înainte ca întoarcerea lor acasă să fie posibilă grație deciziei luminate a lui Iosif al II-lea, aflat în vizită în Transilvania. Autenticitatea psihologiei personajelor și forța evocării satului din Mărginimea Sibiului se îmbină cu dialogul viu și cu acribia documentară ce transpare din paginile consacrate descrierii Noii Curți Domnești a lui Nicolae Mavrogheni sau istoriei transilvane. Receptarea critică subliniază și alunecările înspre romanul de senzație.

▼ Buc., Eminescu, 1981.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei pe anul 1979.

◆ Vasile Netea, SPM, 1979, 438, 3; Elena Tacciu, *Istorie și mit*, RL, XII, 1979, 22, 11; Ion Buzași, T, VIII, 1979, 6, 30; Cornel Regman, *Roman de bâtă și cojoacă*, VR, XXXII, 1979, 7, 48–49; Bucur Țincu, LCF, XXII, 1979, 36, 6; Virginia Burduja, CRC, XIV, 1979, 37, 4; Francisc Păcurariu, *O impresionantă epopee transilvăneană*, ST, XXX, 1980, 2, 12; 31; Vasile Chifor, *Epopeea Vlașinilor*, T, IX, 1980, 3, 25–26; Nicolae Georgescu, *Gânduri despre eroul vlașin*, LCF, XXIV, 1981, 38, 1; 7; Regman, *Noi explorări*, 75–78; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 1121–1122; Alexandru George, *Într-o serie istorică și tipologică*, RL, XXI, 1988, 2, 5; Cristina Bălteanu, *„E ca și cum aș fi venit pe lume pentru a scrie istoria strămoșilor mei"* (i. cu ~), ALF, 1988, 78–79; Bălan, *Repere*, 179–186; George, *La sfârșitul*, IV, 238–244; Istrate, *Romanul*, 178–179; Micu, *Scurtă istorie*, II, 173; Dorina Grăsoiu, ~ – *Între Plecarea și Întoarcerea Vlașinilor*, LCF, s. nouă, 1997, 10, 17; Cosma, *Romanul*, II, 131–132; Istrate, *Numele propriu*, 131; Micu, *Istoria*, 284; Micu, *Literatura*, 118. ❐ V. și *Bogdana*, 1939.

C.R.B.

RAICU Anda, *Norda*, Buc., Eminescu, 1979, 300 p. Roman sentimental. O poveste ciudată de iubire se țese între un personaj feminin enigmatic, Norda Chima (funcționară într-o tipografie), și arheologul Miron Slătineanu. Profesia celui din urmă, exercitată în mijlocul unui colectiv de cercetători ai vestigiilor romane de pe litoralul Mării Negre, constituie un prilej pentru comentarii de specialitate. Naratologic, cartea e concepută în tehnica vocilor.

◆ Costin Tuchilă, LCF, XXII, 1979, 37, 2; Virginia Burduja, CRC, XIV, 1979, 50, 4; Sorin Titel, *Un anumit surâs*, RL, XIII, 1980, 1, 11; Damian Necula, CNT, 1980, 9, 12; Brânduța Armanca, *Două ipostaze ale romanului psihologic*, O, XXXI, 1980, 20, 3; Mihai Ilovici, ARG, XV, 1980, 2, 11; Mircea Bențea, ST, XXXI, 1980, 6, 58; C.N., *Între document și ficțiune*, TMS, XV, 1980, 2, 5; Eugenia Tudor-Anton, *Un roman de debut*, VR, XXXIII, 1980, 6–7, 161–162.

V.T.

RASIGA Ioan, *Albumul*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 236 p. Cu o postf. a autorului. Fragment: *O clipă în viață*, ST, XXX, 1979, 1, 42. A fost inițial schițat într-o povestire, *Mama*, apărută în 1969, în vol. *Unii dintre cei vii.* Roman de familie. Lumea casei, cu bucuriile și dramele ei, este văzută cu ochii unui copil (Ligia), în dialog cu tatăl său. Pornind de la un album cu fotografii, cei doi rememorează scene intime, care n-au putut fi întunecate de moartea mamei fetiței. Romanul realizează o fină analiză psihologică a vârstei copilăriei.

◆ Virgil Adeleanu, ST, XXX, 1979, 6, 35; Dan Rebreanu, TR, XXIII, 1979, 30, 3.

V.T.

❍ **REBREANU Vasile,** *La Căprioara de argint*, fragment de roman, ST, XXX, 1979, 4, 24–28.

❐ V. și *Casa*, 1963.

V.T.

REZUȘ Petru, *Cositele Doamnei*, Buc., Eminescu, 1979, 232 p. (Clepsidra). Roman istoric. Este bazat pe o întâmplare relatată de Miron Costin în *Letopisețul Țării Moldovei.* Epoca este cea a domniei lui Ieremia-Vodă Movilă.

V.T.

❍ **RUSAN Romulus,** *A fi și a avea*, fragment din romanul *Acesta este trupul meu*, RL, XII, 1979, 5, 14–15.

V.T.

RUSU-ȘIRIANU Ion, *Evadare din umbră*, Craiova, Scrisul Românesc, 1979, 220 p. Roman de război. Evocare a evenimentelor din timpul ocupației germane, în anii Primului Război Mondial, în Oltenia. Câțiva ostași români, conduși de sublocotenentul Victor Popescu, se constituie într-un grup de partizani și hărțuie trupele germane de sub conducerea generalului Mackensen. Povestirea are caracter aventuros și eroic.

◆ Ion Țugui, R, XVII, 1980, 1, 7.

V.T.

❍ **SĂLĂJAN Vasile,** *Umbra trecutelor zile*, fragment de roman, TR, XXIII, 1979, 13, 5.

❒ V. și *Coborând spre nord-vest*, 1972.

V.T.

SĂNDULESCU Ionel, *Alarmă la Biroul 2*, Buc., E.M., 1979, 166 p. Roman polițist. Acțiunea este plasată în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Căpitanul Volbură este trimis pe front să descopere o organizație clandestină antihitleristă. Volbură însă protejează pe acuzați și tergiversează ancheta. Secretul acțiunii e dezvăluit numai odată cu actul de la 23 august 1944. Schema romanului iese astfel – prin încercarea anchetatorului de a ascunde adevărul – din tiparul convențional al genului polițist.

V.T.

SĂNDULESCU Mircea, *Tratat despre oaspeți*, Buc., Eminescu, 1979, 510 p. Fragmente: *După-amiaza unui dirijor*, AFT, XIII, 1978, 4, 6–7; *Incendiu la ferma de păuni*, LCF, XXI, 1978, 28, 5; *Intermediarul*, RL, XI, 1978, 32, 12; *Acest fel de capcană*, ST, XXIX, 1978, 8, 27–30; *Rădăcinile privirii*, T, VIII, 1979, 5, 18–21. Roman social. Dezvoltat în siajul temelor și personajelor din *Victorie clandestină*, ≈ debutează cu o vânătoare ritualică în fabuloasele bălți de peste Dunăre, organizată de Eugen Norșa, șeful județului Brăila, la capătul căreia se profilează catalitic misterioasa Casă de oaspeți, un fost conac plin cu oglinzi. Desantat în satul Scoicani-Nămoloasa la câțiva ani de la radierea lui Norșa – subiectul tezei Marietei Arcoș despre Accident și Conștiință, echivalentă explicit cu ceea ce ar fi trebuit să fie teza de doctorat a lui Mihai Vancu, protagonistul romanului *Victorie clandestină* –, tânărul Victor Crăifăleanu își amână reîntoarcerea la București și finalizarea studiilor universitare, cufundându-se tot mai mult în dinamica socială a unei lumi amenințate de o criză iminentă, a cărei primă manifestare este fiara ucigașă invocată obsesiv în narațiunea densă. Aici, el colindă Rezervația în compania lui Chertaș Chertaș – adept al nimicului ridicat la rang de principiu existențial și protector al lui Petru-cel-Mic, virtual țap ispășitor – și își decantează relația cu Ana și cu tatăl său, dirijorul Alexandru Crăifăleanu, introspecția și retrospecția conferind profunzime evenimentelor și trăirilor.

◆ C. Ungureanu, O, XXX, 1979, 50, 2; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXII, 1979, 50, 2; Nicolae Manolescu, *Un romancier*, RL, XII, 1979, 51, 9; I. Sârbu, *Un romancier: ~*, CRC, XV, 1980, 6, 4; Val Condurache, CL, 1980, 2, 5; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 2, 3; Mircea Tomuș, T, IX, 1980, 3, 14; Henri Zalis, *O marcantă reușită*, SPM, 1980, 488, 3; Marcel Constantin Runcanu, *Un autentic „constructor de lumi”*, TR, XXIV, 1980, 19, 3; Cornel Regman, *Un tânăr talentat romancier și dilemele lui*, VR, XXXIII, 1980, 5, 73–78; Ștefănescu, *Jurnal*, 224–225; Victor Durnea, *Între creație și analiză*, CRC, II, 1990, 6, 4; 7, 4; Cosma, *Romanul*, II, 103–104. ❒ V. și *Victorie clandestină*, 1977.

C.R.B.

SÂRBU Stelian, *Negustorul de iluzii*, Buc., E.M., 1979, 198 p. (Sfinx, 45). Roman de spionaj.

V.T.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Învățături pentru Delfin*, Buc., Albatros, 1979, 216 p. Fragmente: *Replica*, ST, XXIX, 1978, 5, 18–20; ≈, VR, XXXI, 1978, 6, 18–30. Metaficțiune. Pune problema creației, a relației complexe dintre model, personaj, creator și receptor. Autorul realizează o teorie sui-generis a acestui angrenaj complicat, comunicată în termeni proprii, ironici și comici. Naratorul, care îl reprezintă pe autor (un grafoman posibil, bănuit de nebunie – care poate fi însă doar înscenată), ia un Model concret (un exemplar uman declasat, figură tipică de răufăcător) și creează pe baza lui un Personaj (ultimii doi poartă numele Gri Macedoneanu) ideal. Personalitatea acestei „remodelări” (romanul, biografia romanțată a lui Gri Macedoneanu și „romanul acestui roman”) este comunicată psihologului Delfin Protopopescu, cu titlul de „învățături”. Acestea din urmă sunt extrase dintr-o serie de întâmplări cu și despre personajul central, fără altă finalitate decât desprinderea unui înțeles teoretic. Mircea Iorgulescu consideră ≈ „un adevărat tratat de patologie literară” și „un tratat de inițiere”. Scrierea este în nuanță cinică, amară, condiția literaturii fiind tratată ca o stare de autoflagelare. Ficțiunea apare astfel pusă la stâlpul infamiei, ca un instrument al mistificării realității. Ironia e suverană, iar în acest sens M. Iorgulescu observă că, în ≈, se realizează „portretul artistului prost și mincinos și al personajului-erou provenit dintr-un escroc banal”. Parabola devine, firesc, „fabulă” cu figurație umană.

■ *Intelmek Delfinhez*, tr. de Németi Rudolf, Buc., Kriterion, 1987.

◆ Mihai Dinu Gheorghiu, CRC, XIV, 1979, 42, 4; Mihai Dragolea, EX, XI, 1979, 10, 4; Al. Dobrescu, CL, 1979, 11, 6; Ion Vlad, *Comunicarea și jocul prozei*, TR, XXIV, 1980, 1, 2; Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 3, 2; Constantin Mateescu, R, XVII, 1980, 1, 14; Al. I. Ștefănescu, *Virtuți ale comicului în proză*, RL, XIII, 1980, 7, 8; Vasile Chifor, *Arta de a scrie*, T, IX, 1980, 2, 39; Iulian Popescu, *Literatura speculativă sau convențiile modernității*, CL, 1980, 9, 7; Valentin F. Mihăescu, *Un roman satiric*, LCF, XXIII, 1980, 11, 6; Mircea Popa, *Romanul și convențiile sale*, ST, XXX, 1980, 3, 35; Nicolae Bârna, *Învățături nu numai pentru delfin*, ST, XXX, 1980, 3, 34; Mircea Iorgulescu, *Portretul falsului artist*, RL, XIII, 1980, 17, 10; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 93–100; Ciobanu, *Întâlnirea*, 236–240; Mircea Bârna, ~, ST, XXXIV, 1983, 8, 33–34; Gheorghiu, *Reflexe*, 26–28; Nițescu, *Atitudini*, 94–99; Vlad, *Lectura*, 228–232; Simion, *Scriitori*, IV, 316–319; I. Negoițescu, F, XXVIII, 1992, 10, 7; Dragolea, *În exercițiul*, 134–138; Buzera, *Literatura*, 126; Micu, *Scurtă istorie*, III, 347; Cosma, *Romanul*, II, 288–290; Ivanciu, *Comicul*, 49, 68, 101, 125–126, 194; Micu, *Istoria*, 612; Micu, *Literatura*, 314. ❐ V. și *Nesfârșitele primejdii*, 1978.

V.T.

STAN Constantin, *Carapacea*, Buc., Cartea Românească, 1979, 196 p. Fragmente: *Aprilie, târziu și necesar*, LCF, XVI, 1973, 19, 5; *Paranteze*, LCF, XVI, 1973, 46, 4; *Reîntoarcerea*, LCF, XVIII, 1975, 20, 4; *Amintiri dintr-o vacanță*, LCF, XIX, 1976, 17, 4; *Frumoasele zile ale lui mai*, LCF, XIX, 1976, 29, 4–5; *Povestiri cu Marta*, LCF, XXII, 1979, 8, 4–5. Roman social. Este realizat prin însumarea confesiunilor (în dialog) aparținând câtorva personaje (Marta, Pavel, Andrei, Victor, Matei). Povestirile acoperă o mare arie spațio-temporală (din război până spre zilele noastre), organizându-se într-o imagine mozaicată a realității.

■ Fragment: *La Carapace*, tr. de Dolores Toma, REVR, XXXVIII, 1984, 2–3, 83–91.

◆ Nicolae Ciobanu, ≈ *de ~, un „antiroman”?*, LCF, XXII, 1979, 16, 2; 18, 2; Laurențiu Ulici, *Un eșec promițător*, RL, XII, 1979, 29, 11; Ciobanu, *Însemne*, II, 276–282; Mircea Scarlat, CNT, 1980, 7, 10; Victor Atanasiu, *Semnificația unor debuturi*, CNT, 1980, 7, 10; Mircea Constantinescu, *Planurile secunde*, VR, XXXIII, 1980, 2, 89–90; Dan Mucenic, *Libertatea de a trăi în prezentul real*, SPM, 1980, 490, 3; Paul Dugneanu, *Etică și modernitate*, LCF, XXIII, 1980, 10, 6; Sorin Pârvu, CL, 1980, 4, 14; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 293–296; Gheorghe Crăciun, AST, XVIII, 1984, 6, 11; N. Georgescu, *Experimentul fantastic*, LCF, XXVII, 1984, 30, 4; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 21, 5; Cosma, *Romanul*, I, 249–250; Constantin Iftime, *Literatura cu linie de dialog. Cu prozatorul* ~ (i.), TNLS, IV, 1992, 2, 3; Țeposu, *Istoria*, 118; Micu, *Istoria*, 640.

V.T.

STANCIU Mircea-Valer, *Viața spre ziuă*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 290 p. Fragmente: *Asemănare*, O, XXIX, 1978, 12, 4–5; *Peștele în apă*, VTR, VIII, 1978, 4, 13. Roman social. Se inspiră din problematica vieții de uzină. Acțiunea se bazează pe conflictele dintre generații și mentalități. Pavel Onițiu, un tânăr ambițios și întreprinzător, este obstrucționat în drumul său îndrăzneț. Textul este scris în maniera reportajului-document.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut pe anul 1979.

◆ Al. Piru, *Un nou romancier:* ~, LCF, XXII, 1979, 15, 2; Emil Manu, *Un roman de moravuri*, AST, XIV, 1979, 2, 9; Laurențiu Ulici, *Punctul de observație*, RL, XII, 1979, 30, 11; A.I. Brumaru, CNT, 1979, 30, 12; George Șerban, *Un reportaj în ficțiune*, O, XXX, 1979, 38, 3; Virgil Podoabă, F, XV, 1979, 9, 3; Virgil Ardeleanu, ST, XXX, 1979, 9, 34–35; George Țâra, *Realitatea ca ironie*, EX, XI, 1979, 10, 9; Ioan Groșan, *Un roman ironic*, AFT, XV, 1980, 1, 10; Valentin Tașcu, CL, 1980, 4, 14; Vasile Chifor, *Morala unui roman*, VR, XXXIII, 1980, 10, 77–78; Piru, *Debuturi*, 112–115; Cosma, *Romanul*, I, 219–220.

V.T.

STANCU Horia, *Elenco*, Buc., Cartea Românească, 1979, 390 p. Fragmente: ≈, VR, XXI, 1968, 1, 27–52; *Contraste*, RL, II, 1969, 27, 19–20; *După miezul nopții*, RL, III, 1970, 51, 16–18. Roman istoric. Acțiunea se desfășoară între anii 1848–1870. În ton romantic, este descoperit manuscrisul unui revoluționar român din străinătate, care moare executat. Filele sale cuprind istoria convingerilor lui politice (care amintesc de Bălcescu), dar și povestea iubirii pentru Elenco.

◆ Costin Tuchilă, *Meditație și profunzime psihologică*, LCF, XXIII, 1980, 1, 2; Dana Dumitriu, *Un roman istoric*, RL, XIII, 1980, 9, 11.

V.T.

STĂICULESCU Nicolae, *Babilonul de nisip. Cartea zilei întâi*, Buc., Cartea Românească, 1979, 292 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Anton Fiera, fiu de țărani din satul Rădăcineni (Oltenia), revine în familie după o absență de 25 de ani. Părăsind satul la vârsta adolescenței, Anton a fost urmărit mereu de originea „nesănătoasă” (stabilită astfel, în mod fals) a părinților (pe care e obligat să-i renege pentru a-și putea face un drum în viață), dar și de ura de familie a lui Ilie Flencan. Pe drumul spre sat (tema „întoarcerii fiului risipitor”) sunt rememorate evenimente grăitoare pentru destinul său nefast (este exmatriculat din facultate, devine muncitor, eșuează în căsnicie etc.). Personajul își caută vina, dar n-o găsește.

◆ Sultana Craia, *Un roman dilematic*, LCF, XXIII, 1980, 1, 2; Valeriu Cristea, *Actualitate și istorie*, RL, XIII, 1980, 16, 11; Gheorghe Perian, *Literatură și istorie*, VTR, XI, 1981, 3, 5.

V.T.

STOIAN Mihai, *Soare cu dinți*, Buc., Eminescu, 1979, 286 p. Fragment: *Corăbiile lungi*, RL, XII, 1979, 27, 15. Roman social. Este scris în stil jurnalistic (ca o anchetă socială), pe marginea vieții unor delincvenți minori. Anul acțiunii este 1960, iar faptele se află, cum declară ~, „la hotarul dintre ficțiune și realitate".

◆ Nicolae Bârna, *Între ficțiune și realitate*, RL, XIII, 1980, 5, 10. ❐ V. și *Mică e vacanța mare*, 1956.

V.T.

STOICIU Constantin, *Pasarela*, I, Buc., Eminescu, 1979, 350 p. Fragmente: *Gripa*, CRC, V, 1970, 31, 6–7; *Prima călătorie*, CRC, V, 1970, 51, 6; *Început de biografie* (romanul e anunțat cu titlul *Bănuiala*), LCF, XIX, 1976, 30, 4–5; 7; *Dimineața bătrânului muncitor*, LCF, XX, 1977, 18, 3. Roman social. Se inspiră din viața tinerilor intelectuali. Paul Chirigiu este un personaj tipic pentru perioada anilor 70 (acțiunea începe în 1968), vreme care dădea ceva speranțe unui tânăr student, devenit apoi funcționar în minister și cercetător științific. Evenimentele care-i fac ordine în viață sunt cele obișnuite, dar se încearcă o mai mare încărcare a lor cu semnificații.

◆ Dana Dumitriu, *Viața fără surprize*, RL, XII, 1979, 50, 10; Vasile Chifor, ST, XXXI, 1980, 9, 55. ❐ V. și *Trufie*, 1974.

V.T.

SUCIU Titus, *Drumul*, Timișoara, Facla, 1979, 300 p. Fragment: *Drumul lui Ilie Cioldu*, O, XXX, 1979, 38, 4–5. Roman rural. Acțiunea se petrece într-un sat din câmpia Mureșului, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. ≈ are caracter monografic, în perspectivă conturându-se începutul luptei de „eliberare socială".

◆ Marcel Corniș-Pop, O, XXXI, 1980, 1, 2; Paul Dugneanu, *Un spațiu al tragicului*, LCF, XXIII, 1980, 7, 2; Laurențiu Ulici, *Realismul privirii*, RL, XIII, 1980, 16, 11; Brândușa Armanca, *Dreptul de-a povesti*, O, XXXVIII, 1987, 19, 2; Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 245.

V.T.

ȘERBĂNESCU Tia, *Mai multe inele*, Buc., Cartea Românească, 1979, 200 p. Roman psihologic. Caracterul uman este analizat din perspectiva acțiunii iubirii. Asupra a două vieți sufletești, a lui Anton Jina și a lui Iosif Moga, iubirea pentru Lucia are efecte contradictorii. Cartea conține „fragmente de stări, impresii, senzații, replici, reflecții intime" (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, *Un roman despre imaginație și iubire*, RL, XIII, 1980, 24, 10.

V.T.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Când vine umbra*, Iași, Junimea, 1979, 254 p. Fragmente: *Călătorind înapoi*, VTR, VIII, 1978, 5, 8–9; *Ca pe nisip*, CL, 1978, 11, 8–9. Roman social. O lume de proveniență multiplă se amestecă în viața citadină. Problemele sunt diverse și deseori contradictorii, dar cu un țel și o rezolvare comune.

◆ Al. Dobrescu, CL, 1979, 4, 4; Dana Dumitriu, *Convergența unor destine*, RL, XII, 1979, 27, 11; Ioan Holban, *Biografiile lui* ~, CRC, XV, 1980, 3, 4; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 116–122. ❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

V.T.

❍ **ȘTEFANACHE Corneliu,** *Întâiul țipăt*, fragment din romanul *Sărutul pământului*, RL, XII, 1979, 2, 14–15.

❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

V.T.

TATULICI Mihai, *Salvatorul*, Buc., Albatros, 1979, 304 p. Fragmente: *La iarbă verde*, DLG, VI, 1974, 2–3, 9; *Sentiment de vânătoare*, LCF, XX, 1977, 25, 4; *Câteva din remușcările fiului risipitor*, TR, XXI, 1977, 26, 4; *Alte remușcări ale fiului risipitor*, R, XV, 1978, 7, 8–9; 15; *Scrisoare despre salvator*, LCF, XXI, 1978, 37, 5; *Ceainicul de argint*, CL, 1979, 7, 9. Metaficțiune. Pe fondul unei actualități clare, reprezentată de viața spirituală a unui grup de studenți de la Filologie, un personaj, supranumit Salvatorul, transferă realul în imaginar. Din fragmente memorialistice, file de jurnal, scrisori, declarații, care dau „iluzia autenticității", se construiește „un roman substanțial realist, de formula anchetei private, o biografie din fărâme, unde modificat e mereu punctul de vedere obiectiv" (Artur Silvestri).

◆ Tudor Dumitru Savu, ≈, TR, XXIII, 1979, 51, 2; Artur Silvestri, *Un roman „modern"?*, LCF, XXIII, 1980, 15, 6; Mihai Dragolea, *Renunțarea la culise*, EX, XII, 1980, 8–10, 13; Cosma, *Romanul*, I, 250.

C.R.B.

TĂNASE Nicuță, *Telefonul de la ora nouăsprezece*, Buc., Ion Creangă, 1979, 252 p. Roman pentru copii și tineret. Evenimentele, acoperind spațiul a 16 zile, sunt relatate sub forma unui dialog cu Iliuță, un copil isteț și inventiv.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru literatură pentru copii și tineret pe anul 1979.

V.T.

TĂNĂSACHE Ilie, *Sudul speranțelor*, Buc., Eminescu, 1979, 318 p. Fragment: *Elicea*, LCF, XX, 1977, 41, 5. Roman social. Este consacrat vieții pe un șantier naval. Ducu Robitu, șef al atelierului de turnătorie, își duce existența între uzină și casă, împletind firesc pasiunea

pentru profesie cu iubirea pentru Romanița. Stilul e reportericesc, alternând constant cele două planuri.

V.T.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Iarnă căzută-n genunchi*, Buc., Cartea Românească, 1979, 198 p. Fragmente: ≈, RL, XI, 1978, 50, 14; ≈, ALL, 1979, 154–155. Va fi reluat în *Livada viselor* (1986). Roman de senzație. Destine asemănătoare se întretaie pe firul unei narațiuni pline de întâmplări neprevăzute. Păun, Mardare, grecul Veriadi trăiesc fiecare în parte câte o dramă sentimentală, complicată cu omoruri și închisori. Peste aceste vieți adie un suflu de umanitate.

▼ Buc., Porus, 1991.

◆ G. Dimisianu, *Povestiri din câmpia munteană*, CNT, 1979, 39, 12; Sorin Titel, *Farmecul povestirii*, RL, XII, 1979, 39, 10; Artur Silvestri, *Observația mediilor marginale*, LCF, XXII, 1979, 40, 2; Emil Manu, SPM, 1970, 470, 2; Gheorghe Pituț, *Un roman din povești*, LCF, XXIII, 1980, 16, 6; Hristu Cândroveanu, *Proza realismului liric*, LCF, XXIII, 1980, 36, 3; Mircea Popa, *Spectaculosul acțiunii*, TR, XXV, 1981, 10, 2; Pituț, *Locuri*, 162–164.

V.T.

TÂRZIU Alexandra, *Locatarul*, Buc., Eminescu, 1979, 200 p. Fragment: *Oul*, LCF, XVIII, 1975, 27, 4; 6. Roman parabolă. Sultana Craia îl consideră o „ficțiune”, o „carte care evoluează între deriziune și tristețe”. Prezintă peripețiile lui Alfred în căutarea unui spațiu locativ. Dana Dumitriu vede în micul periplu o „promenadă grotescă”, în limitele picarescului contemporan.

◆ Alex. Ștefănescu, *Profunzimea satirei*, CNT, 1979, 30, 13; Virgil Ardeleanu, ST, XXX, 1979, 8, 35; Mircea Popa, *Între truculența limbajului și candoarea visului*, TR, XXIII, 1979, 36, 2; Sultana Craia, *Spațiul ficțiunii*, LCF, XXII, 1979, 39, 6; Dana Dumitriu, *Locatarul speriat*, RL, XII, 1979, 44, 11; Maria-Luiza Cristescu, *Dansul cuvintelor*, RL, XIII, 1980, 9, 8; Ioan Holban, *Motivul călătoriei*, LCF, XXIII, 1980, 40, 3.

V.T.

TÂRZIU Alexandra, *Sperietoarea din Hors*, Buc., Cartea Românească, 1979, 184 p. Roman parabolă. Într-un spațiu imaginar funcționează un „Atelier de pietrărie și obiecte decorative”. O cooperativă din Hors comandă aici o sperietoare. Realizarea ei, în limitele kitsch-ului, mimează o viață așa-zis artistică, definește „urâtul instalat pe soclu” (Dana Dumitriu). Concepția și structura din ≈, ca și din *Locatarul*, amintesc de Boris Vian sau Bulgakov (Sultana Craia). Registrul principal e ironic.

◆ Alex. Ștefănescu, *Profunzimea satirei*, CNT, 1979, 30, 13; Mircea Popa, *Între truculența limbajului și candoarea visului*, TR, XXIII, 1979, 36, 2; Sultana Craia, *Spațiul ficțiunii*, LCF, XXII, 1979, 39, 6; Dana Dumitriu, *Locatarul speriat*, RL, XII, 1979, 44, 11; Vasile Andru, *Nevoia de sperietori*, VR, XXXII, 1979, 12, 53–54; Maria-Luiza Cristescu, *Dansul cuvintelor*, RL, XIII, 1980, 9, 8; Vasile Chifor, *Un roman ironic*, O, XXXI, 1980, 41, 3.

V.T.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și piromanul*, Buc., Cartea Românească, 1979, 382 p. Roman polițist. Face parte din seria de anchete ale căpitanului Apostolescu.

V.T.

TIPSIE Ion, *Orașul din câmpie*, Timișoara, Facla, 1979, 260 p. Roman polițist. Este scris în notă „deconectant-hazlie” (N. Ciobanu), în genul practicat de un Peter Cheenay.

◆ Nicolae Ciobanu, *Farsă polițistă?*, LCF, XXII, 1979, 25, 2.

V.T.

TITEL Sorin, *Clipa cea repede*, Buc., Cartea Românească, 1979, 342 p. Fragmente: *Un brav soldat de altădată*, LCF, XXI, 1978, 7, 4; *Mierea cea dulce*, RL, XI, 1978, 29, 12–13; *Salba de galbeni*, LCF, XXI, 1978, 29, 4–5; *Învățătoarea cea nouă*, TR, XXII, 1978, 38, 4–5; ≈, ST, XXIX, 1978, 9, 21–24; *Un licean de altădată*, FRMS, VII, 1979, 1–2, 31; *Jucătorii*, LCF, XXII, 1979, 15, 4–5; *Răzbunarea*, TR, XXIII, 1979, 18, 5; *Răzbunarea*, TR, XXIII, 1979, 19, 5. Face parte din așa-numitul „ciclul bănățean”, alături de *Țara îndepărtată* (1974), *Pasărea și umbra* (1976) și *Femeie, iată fiul tău* (1983). Roman parabolă. Situat în mediu rural, romanul deconstruiește clișeele genului prin apelul la o serie de tehnici literare de ultimă oră, preluate din inovațiile „noului roman francez”. Ambiguitatea vocilor narative, suprapunerile temporale, sfidarea logicii narațiunii, inserțiile simbolice și fantastice au făcut critica să invoce modele precum James Joyce, William Faulkner sau Gabriel García Márquez. În fond, ≈ se compune dintr-o serie de povestiri atent regizate, plasate pe rând în perspectiva unor personaje precum Nușca, Persida, Cornel, Dezideriu. Cele mai pregnante voci, care aduc la numitor comun istoriile ramificate borgesian, sunt cea a învățătoarei Ana – personaj aparținând deopotrivă prezentului narațiunii și reconstituirilor memoriei comunității – și cea a Domnului Director, care, aflat în pragul morții, își activează fantasmele și proiecțiile tinereții. În urma reconstituirilor anecdotice ale vieții rurale bănățene, banalul se împletește cu magicul pentru a configura o complexă parabolă a efemerității realului. Fiecare din povestirile individuale care compun supranarațiunea romanescă reprezintă o meditație cu substrat de parabolă asupra morții și asupra „melancoliei lucrurilor ce pier”, unde „fantasticul a

devenit o dimensiune a timpului, o umbră a memoriei" (Eugen Simion). ≈ se constituie, așadar, într-o piesă importantă a pariului lui ~ de „a pune o lume încă arhaică într-o haină epică ultramodernă" (Eugen Negrici).

▼ Buc., Eminescu, 1991; pref. și curriculum vitae de Elisabeta Lăsconi, Buc., 100+1 Gramar, 1998.

◆ Nicolae Ciobanu, LCF, XXII, 1979, 36, 2; Mircea Tomuș, T, VIII, 1979, 9, 30; George Țâra, *Povestirea la ea acasă*, EX, XI, 1979, 8–9, 9; Cornel Ungureanu, O, XXX, 1979, 41, 2; Eugen Simion, ≈, RL, XII, 1979, 41, 11; I. Sârbu, CRC, XIV, 1979, 41, 4; Liviu Petrescu, *Între epos și poveste*, ST, XXX, 1979, 10, 28; Val Condurache, CL, 1979, 11, 7; Ion Vlad, *Timpul ca motiv al povestirii*, TR, XXIII, 1979, 49, 9; Virgil Podoabă, F, XV, 1979, 12, 3; Artur Silvestri, *Memoria sentimentelor*, LCF, XXIII, 1980, 10, 6; Lucian Raicu, *Citindu-l pe ~*, T, IX, 1980, 5, 33–35; Lucian Raicu, *Univers romanesc*, RL, XIII, 1980, 33, 11; Valeriu Cristea, *Inima prozei (II)*, CRC, XV, 1980, 33, 5–7; Maria-Luiza Cristescu, *~ sau parabola ca roman și despre roman*, VTR, X, 1980, 10, 8; Livius Ciocârlie, *Etnologie și roman*, O, XXXI, 1980, 43, 2; 47, 2; Lucian Raicu, *Jurnal de lectură*, VR, XXXIII, 1980, 11, 77–83; Doina Milin, *Memoria absolută a literaturii lui ~*, FO, X, 1982, 2, 6; Ion Buduca, *Clipa și eternitatea*, AFT, XVII, 1982, 5, 10; Eugen Simion, *La novela di ~*, CREL, 1982, 4, 144–148; Ciobanu, *Întâlnirea*, 250–254; Ciocârlie, *Eseuri*, 50–61, 68–72; Vlad, *Lectura*, 236–241; Cornel Ungureanu, *Un șir de oameni fericiți*, O, XXXV, 1984, 42, 7; Simion, *Scriitori*, III, 542–545; Grigore Smeu, *Sporul de umanizare*, RL, XIX, 1986, 6, 5; Gheorghe Glodeanu, *Lunga călătorie a prozatorului*, ST, XXXVII, 1986, 2, 30; Rotaru, *O istorie*, III, 870–871; Ungureanu, *Imediata*, II, 212–213; Ioan Cipu, *~ – topos literar*, GAI, I, 1990, 1, 4; Nicolae Bârna, CAI, 1992, 5–6, 34–38; Ciocârlie, *Pragmatica*, 66–71, 78, 133–134; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 437–439; Ciocârlie, *Fals tratat*, 158–159; Micu, *Scurtă istorie*, III, 265–266; Glodeanu, *Dimensiuni*, 150–151; Simion, *Scriitori 2*, IV, 63–67; Elisabeta Lăsconi, *Dincoace și dincolo de Viena sau lumea lui ~*, CAI, 2000, 1, 53–59; *Dicționar analitic 2*, 215–217; *Dicționarul esențial*; Lasconi, *Oglinda*, 162–185; Micu, *Istoria*, 569–570; Vighi, *Sorin Titel*, 70–72. ❐ V. și *Reîntoarcerea posibilă*, 1966.

M.W.

TRICOLICI Chiril, *Unde-i duminica?*, Buc., Cartea Românească, 1979, 286 p. Roman de spionaj. Acțiunea, în care personajul-povestitor este implicat din întâmplare, cuprinde în paralel momente de viață intimă.

◆ Andrei Roman, LCF, XXII, 1979, 30, 2; Mircea Constantinescu, RL, XIII, 1980, 5, 10.

V0.T.

TUNARU Mihai, *Cuceritorul*, Buc., Cartea Românească, 1979, 398 p. Fragmente: *Anticipând căldura*, RL, III, 1970, 45, 18–19; *Strict secret: conține Tropicana*, RL, IV, 1971, 28, 18–19. Roman psihologic. Povestitorul, internat într-o clinică psihiatrică, își notează impresiile asupra altor bolnavi, asupra medicilor și asupra propriului caz. Fauna umană a ospiciului este, evident, colorată și tratată cu un comic tragic. Cazul povestitorului este unul de smulgere reușită din obsesia bolii.

◆ Sultana Craia, *Un roman de notație*, LCF, XXII, 1979, 41, 2; Sorin Titel, *Recucerirea vieții*, RL, XII, 1979, 49, 10; Doru Mielcescu, *Recucerirea sinelui*, LCF, XXIII, 1980, 23, 2; Vasile Chifor, *Revanșa rațiunii*, VR, XXXIV, 1981, 6, 79–80.

V.T.

TUTUNGIU Paul, *Drumul hoților*, I. *Dor mărunt*, Buc., Albatros, 1979, 326 p. Fragmente: *Vânătoarea*, LCF, XXI, 1978, 51, 4–6; *Moaștele*, ALL, 1979, 243–244; ≈, LCF, XXII, 1979, 26, 4–5. Roman istoric. Este un amestec de imaginație (în ceea ce privește prezentul) și documente de arhivă. Mediul e sătesc, comuna Piatra, dar în el se dezbat și probleme urbane. În centrul acțiunii e plasat un activist din capitală, pasionat până la obsesie de istoricul „drumului hoților".

◆ M. Ungheanu, LCF, XXII, 1979, 32, 2; Emil Manu, RL, XIII, 1980, 1, 9; Irina Petraș, ST, XXX, 1980, 1, 52–53; Ioan Holban, *Romanele poeților*, CRC, XV, 1980, 38, 4.

V.T.

❍ **ȚĂRANU Ion,** *Ieșirea în larg*, CL, 1979, 1, 8–9; *Steaua abia mi se țesea*, O, XXXI, 1980, 22, 4–5; *Un om fără operă*, RL, XIII, 1980, 24, 14; *Materia opune rezistență*, ST, XXXI, 1980, 7, 22–23, fragmente din romanul *Cavalerii soarelui.*

V.T.

UNGHEREA Olimpian, *Testamentul*, Craiova, Scrisul Românesc, 1979, 230 p. Roman de spionaj.

◆ Cornel Sorescu, R, XVII, 1980, 4, 7.

V.T.

UNGUREANU Horia, *Vara bunei speranțe*, Buc., Eminescu, 1979, 222 p. Fragmente: *Terasa pierdută*, O, XXVII, 1976, 51, 4; *O istorie cunoscută de toți*, O, XXIX, 1978, 10, 4–5. Roman psihologic. Acțiunea este plasată în satul Ridiș (care apare și în romanul *Ochiul zilei de ieri*, 1976), de lângă Arad. Profesorul Ilarie Lăzărescu face o anchetă (psihologică) pe cont propriu în legătură cu pasiunea patologică a colegului Onuț Hara pentru femeia de etnie romă Ofelia. Sultana Craia: „Romanul evoluează în ritmuri lente, autorul cultivând reveria și atmosfera difuză, proiecția subiectivă ambiguă care rarefiază substanța narativă".

◆ Lucian Alexiu, O, XXX, 1979, 42, 2; Sultana Craia, *În spațiul virtualității*, LCF, XXIII, 1980, 16, 2; Marcel Corniș-Pop, *~, între povestire și eposul rural*, O, XXXI, 1980, 20, 3;

Marian Odangiu, *Prozatori la a doua carte*, O, XXXII, 1981, 4, 3; Regman, *Nu numai*, 243–244; Ruja, *Parte*, I, 133–134; Ulici, *Literatura*, 437.

V.T.

VÂRLAN Petre, *Paloma și taifunul*, Buc., E.M., 1979, 248 p. Roman de război. Autorul scrie despre viața unui grup de luptători antifasciști condamnați la moarte, printre care se numără și el. ≈ conține o serie de fișe caracterologice. Autorul lor este Cezar Moldovan, care va fi executat. Caietele cu însemnări sunt transmise naratorului de alt condamnat, care a scăpat în ultima clipă de plutonul de execuție.

V.T.

VEREȘ Nicolae, *Zebrele pasc în cocotieri*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 148 p. Cu o pref. a autorului. Roman satiric. Autorul inventează fapte și situații, instituții chiar, care mimează comic realitatea. Este un prilej de a satiriza anumite ticuri sociale și practici individuale. Romanul are un personaj central, Țănel, care e agentul acțiunii.

◆ Radu Mareș, *Convențiile satirei*, TR, XXIV, 1980, 6, 2.

V.T.

❍ **VINTILĂ Petru,** *Drumul spre ziuă*, LCF, XXII, 1979, 45, 4–5; *Viață și libertate*, LCF, XXIII, 1980, 4, 3; *Tinerețea unui erou*, VR, XXXIII, 1980, 1, 3–24; 2, 1–31; 3, 6–27; 4, 29–48; 5, 48–63; 6–7, 8–37; 8, 22–58, fragmente din romanul *Tinerețea unui erou.*

❒ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

V.T.

VREMULEȚ Constantin, *Ziua ploii de purpură*, Buc., Eminescu, 1979, 262 p. Roman istoric. Este evocată lupta din fața redutei Grivița I. Autorul are în vedere imagini ale unor soldați simpli, firești în eroismul lor.

V.T.

ZAMFIRESCU Violeta, *Îndrăgostiții triști*, Buc., Eminescu, 1979, 228 p. Roman poetic. Autoarea pune într-o relație socială simplă câteva personaje, Ilinca, Gheorghiță, Florin, oameni de condiție medie, în scopul de a răscoli sensibilitatea umană. ≈ constituie o pledoarie pentru omenie, pentru înțelegerea între ființe.

V.T.

ZĂRNESCU Constantin, *Meda, mireasa lumii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1979, 202 p. Fragmente: *Destinul unei femei*, TR, XXI, 1977, 51, 5; *Îndrăgostiții și marea…*, TR, XXIII, 1979, 39, 5; *Meda într-o întâmplare ciudată*, TR, XXIII, 1979, 45, 5. Proiectat ca prim vol. al unui ciclu nefinalizat, cu titlu neprecizat. Roman social. Acțiunea se desfășoară în ambianța unei promoții de absolvenți ai unei universități ardelene, la începutul deceniului opt al secolului XX. Protagoniștii sunt preocupați de problemele de suflet, inerente tinereții, și de perspectiva viitoarei profesii. Au loc dezbateri largi pe această temă, ca în jurul unei mese rotunde, la care iau parte și cadrele didactice universitare. Două caractere feminine distincte și opuse, Meda și Janina, conduc acțiunea printre meandrele unor existențe patetice. Stilul e viu, colorat.

◆ Val Condurache, CL, 1979, 12, 6; Mircea Popa, TR, XXIV, 1980, 3, 2; C. Ungureanu, O, XXXI, 1980, 4, 2; Dinu Gheorghiu, *Un roman sentimental*, CRC, XV, 1980, 11, 4; Serafim Duicu, R, XVII, 1980, 4, 14; Valentin Tașcu, ST, XXXI, 1980, 5, 34; Mircea Bențea, EX, XII, 1980, 3–5, 12; Gheorghiu, *Reflexe*, 49–52; Mircea Bențea, *~: nostalgia împlinirii*, TR, XXVIII, 1984, 14, 6; Cosma, *Romanul*, I, 294–295; Ovidiu Pecican, *Despărțirea de adolescență*, TR, 1993, 9, 4; Deaconu, *Impresii*, 341–350.

V.T.

ZEHAN Eugen, *Tăcutele neliniști*, Buc., Eminescu, 1979, 310 p. Fragmente: ≈, TR, XXII, 1978, 14, 4; ≈, TR, XXIII, 1979, 30, 7. Roman social. Acțiunea este plasată în lumea intelectualilor din mediul urban. Doru Măgureanu, tânăr inginer, trăiește și muncește în mediul ce i-a fost destinat. Nici viața, nici munca nu sunt lipsite de complicații. Eroul lui ~ răzbate însă prin calități care formează modelul etic al cărții: intransigența, dreptatea, generozitatea etc.

V.T.

1980

AIOANEI Pavel, *Bacalaureații*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 238 p. Roman autobiografic. Autorul reface imaginea adolescenței sale, din vremea când era elev în ultima clasă a unui liceu transilvan (se recunoaște orașul Cluj), în deceniul șase al secolului XX. Nostalgia amintirii se îmbină cu verva limbajului juvenil și cu atmosfera de bravadă, caracteristică vârstei.

◆ Vasile Sălăjan, TR, XXV, 1981, 7, 3.

V.T.

ALEXANDRESCU Mircea, *Coroana lui Burebista. Roman istoric*, Iași, Junimea, 1980, 174 p. Roman istoric. Autorul reconstituie tabloul domniei regelui dac Burebista. Ficțiunea completează istoria, săracă în date, a geto-dacilor.

◆ Ioan Holban, CRC, XII, 1981, 5, 4; R.P. Georgescu, CL, 1981, 9, 14.

V.T.

ALMĂJAN Ion Marin, *Tornada*, Buc., Eminescu, 1980, 344 p. Fragment: *Vâltoarea* (romanul e anunțat cu acest titlu), O, XXX, 1979, 49, 4–5. Roman social. Acțiunea se petrece în regiunea Timiș-Torontal, începând cu perioada imediat următoare Unirii de la 1918 și sfârșind cu evenimentele de după 23 august 1944. Nucleul romanului îl formează relația complexă dintre naționalitățile română, maghiară și germană, fluctuantă în funcție de natura evenimentelor istorice.

▼ Timișoara, Editura de Vest, 1994.

◆ Alexandru Ruja, TR, XXIV, 1980, 29, 2; Marcel Corniș-Pop, *Între documentar și ficțiunea istoriei*, O, XXXI, 1980, 34, 3; Eugen Dorcescu, *Un moment de referință*, O, XXXI, 1980, 34, 3; Marian Odangiu, *Patos al autenticității*, O, XXXI, 1980, 34, 3; Ion Arieșanu, *Istorie și destin*, CNT, 1980, 34, 10; Irina Petraș, ST, XXXI, 1980, 8, 58; Voicu Bugariu, RL, XIII, 1980, 36, 8; Sultana Craia, *O privire panoramică*, LCF, XXIII, 1980, 46, 2; Henri Zalis, *Proză cinematică*, SPM, 1980, 515, 3; Vasile Chifor, *Istorie, timp și spațiu în roman*, T, IX, 1980, 12, 43–44; Ungureanu, *Imediata*, I, 217–228; ⁂, *Prezențe românești în R.S.F. Iugoslavia*, RL, XVI, 1983, 6, 24; Crișciu, *Nașterea*, 5; Hristu Cândroveanu, *Singur în calea lupilor*, LCF, XXVII, 1984, 7, 2; Adrian Dinu Rachieru, *Ținutul și orașul*, LCF, XXVII, 1984, 50, 1; 5; Alexandru Ruja, *Vocea istoriei*, LCF, XXVIII, 1986, 18, 6; Ilie Purcarul, *Cu ~*, FC, XXXVI, 1985, 41, 9; 15; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 63–64; Artur Silvestri, *Un posibil ciclu romanesc*, LCF, XXXII, 1989, 13, 1; 7; Ruja, *Parte*, I, 120–123. ❒ V. și *Spune-mi unde duce acest drum?*, 1972.

V.T.

ANGHEL Paul, *Fluviile*, Buc., Cartea Românească, 1980, 454 p. Fragment: *Cu prințesa la moși*, LCF, XXIII, 1980, 32, 3. Reprezintă cartea a II-a din ciclul *Zăpezile de-acum un veac*, dedicat Războiului de Independență. Roman istoric. Autorul se întoarce în timp, împreună cu personajul său, filologul Lucrețiu Parva, în perioada imediat următoare declarării Independenței. Acțiunea evocă pregătirile de război. Societatea românească este urmărită la toate nivelurile ei, în funcție de această nouă și febrilă situație.

▼ Buc., Eminescu, 1996.

◆ Marilena Rotaru, *Cu ~*, C, XXIX, 1980, 43, 23; M. Ungheanu, LCF, XXIII, 1980, 43, 2; Al. Dobrescu, *Călătorie (neînceputǎ și neterminată) pe fluviile epice*, CL, 1980, 11, 4; Emil Manu, RL, XIII, 1980, 50, 11; Ioan Holban, *A trăi istoria*, CRC, XV, 1980, 50, 4; Edgar Papu, LCF, XXIII, 1980, 51, 3; Hristu Cândroveanu, *Proza ca filozofie a istoriei*, LCF, XXIII, 1980, 51, 1; M. Diaconescu, *Rigoarea construcției*, LCF, XXIII, 1980, 51, 1–3; Artur Silvestri, *Un roman monumental*, LCF, XXIII, 1980, 51, 3; Ana Selejan, T, X, 1981, 1, 35–37; C. Stănescu, *Marginea și centrul*, RL, XIV, 1981, 2, 4; Dan Zamfirescu, *O nouă vârstă a literaturii române*, RL, XIV, 1981, 7, 8; Al. Oprea, *Pe marginea unui roman*, SPM, 1981, 538, 3; Ion Murgeanu, TRR, X, 1981, 202, 12; Mircea Popa, *Romanul unei epoci*, TR, XXV, 1981, 15, 6; Marian Odangiu, *Un (alt) ciclu romanesc*, O, XXXII, 1981, 16, 2; Pompiliu Marcea, *Vocația monumentalului*, CNT, 1981, 21, 10; C. Stănescu, *Les fleuves de l'histoire*, REVR, XXXV, 1981, 10–11–12, 231; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 122–129; Constantin Sorescu, *Dilema romanului istoric*, FC, 1982, 579, 3; Vasile Chifor, *Romanul și evocarea istoriei*, VR, LXXVII, 1982, 5, 81–83; Florin Băilești eanu, *Un roman eseu*, LCF, XXV, 1982, 30, 2; Marcea, *Concordanțe*, 244–246; Odangiu, *Romanul*, 24; Nicolae Georgescu, *Sensul columnei*, LCF, XXVII, 1984, 32, 3; Băilești eanu, *Aorist*, 140–145; Cristea, *A scrie*, 248–261; Simuț, *Incursiuni*, 45–46, 48, 49. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

V.T.

ANGHEL Petre, *Sita lui Mamona*, Buc., Cartea Românească, 1980, 392 p. Fragment: *Goana după vânt*, RL, XII, 1979, 3, 14–15. Roman satiric. Critică unele tare ale societății din ultimele trei decenii, corupția, dorința de căpătuire a unor indivizi (prin personajul Victor Ionescu). În final, viața sancționează acțiunile deviate.

◆ Sultana Craia, *O carte de tranziție*, LCF, XXIII, 1980, 41, 2; Mircea Zaciu, ST, XXXI, 1980, 10, 34–35; Alex. Ștefănescu, *Un roman cinematografic*, RL, XIII, 1980, 48, 11; Vasile Chifor, *Un ciclu romanesc*, T, X, 1981, 2, 41–42; Paul Dugneanu, CL, 1981, 3, 14; Mircea Vaida, TR, XXV, 1981, 25, 2; Ștefănescu, *Între da și nu*, 130–133; Ulici, *Literatura*, 382; Micu, *Literatura*, 253. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

V.T.

ARAMĂ Ion, *Stânca speranței*, Buc., E.M., 1980, 286 p. Roman sentimental. Între Mia și ofițerul de marină Radu se țese o poveste de iubire cu sens moralizator. Tânăra, deși tentată de anturajul mai ușuratic al unor cântăreți de bar, preferă perspectiva unei căsătorii serioase și sigure.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

V.T.

ARCAN Sofia, *Vara suferințelor*, Timișoara, Facla, 1980, 264 p. Fragmente: *Lamento pentru ulița copilăriei* (romanul e anunțat cu titlul *Mai puțin o iluzie*), O, XXIX, 1978, 9, 4–5; *Așteptare*, O, XXX, 1979, 7, 4–5; *Întâlnire fugară*, O, XXXI, 1980, 40, 2–3. Roman social. Prin intermediul unui jurnal intim, Maria, care e și scriitoare, dezbate condiția creatorului în zilele noastre. Ca femeie, are o serie de probleme de familie (doi copii și soțul grav bolnavi, greutăți ale casei etc.) care o împiedică să creeze. Totuși, Maria reușește să realizeze un roman, conceput în prelungirea jurnalului, în care reapar unele personaje mai vechi ale ~, angajate în conflicte de viață și muncă specifice epocii.

◆ Brândușa Armanca, O, XXXI, 1980, 48, 2; Virgil Nistor, ST, XXXII, 1981, 2, 57; Nicolae Bârna, RL, XIV, 1981, 18, 8; Marian Odangiu, *Vocația confesiunii*, TR, XXV, 1981, 27, 3; Marcel Pop-Corniș, *Anotimpul incert al romancierului-cronicar*, T, X, 1981, 9, 48–49; Ruja, *Parte*, I, 156–158; Cornelia Ștefănescu, *În lumea stânjenarilor*, JL, s. nouă, 1996, 5–8, 8. ❐ V. și *Iana hoinara*, 1943.

V.T.

BACIU Maria, *Dispariția lui Vrabie*, în vol. *Frumoasa din prăpastie*. ≈, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, p. 5–164. Vol. mai cuprinde romanul *Frumoasa din prăpastie*. Roman polițist.

◆ Ion Oarcăsu, TR, XXV, 1981, 11, 2; Valentin Tașcu, CL, 1981, 9, 14; Al. Dobrescu, *Idiomul polițist*, CRC, XX, 1985, 27, 7.

V.T.

BACIU Maria, *Frumoasa din prăpastie*, în vol. ≈. *Dispariția lui Vrabie*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, p. 5–164. Vol. mai cuprinde romanul *Dispariția lui Vrabie.* Roman polițist.

◆ Ion Oarcăsu, TR, XXV, 1981, 11, 2; Valentin Tașcu, CL, 1981, 9, 14; Al. Dobrescu, *Idiomul polițist*, CRC, XX, 1985, 27, 7.

V.T.

BAIU Mihai, *Neclintiții*, Buc., Albatros, 1980, 320 p. (Cutezătorii). Cu o pref. a autorului. Roman istoric. ~ încearcă să demonstreze, printr-un personaj inventat, Mihai Costa, că și în Țara Hațegului exista o organizare statală românească, în secolele XIII–XIV, de tipul cnezatelor și voievodatelor cunoscute în istoria acelor vremuri.

V.T.

❍ **BANCIU Paul Eugen,** *Crepuscul*, fragment din romanul *Pluta Meduzei*, O, XXXI, 1980, 23, 4–5.

❐ V. și *Casa Ursei Mari*, 1978.

V.T.

BANDRABUR Ionel, *Hoinăreala*, Buc., Albatros, 1980, 156 p. Roman psihologic. Un adolescent din ultima clasă de liceu notează tot ce vede și simte în legătură cu oamenii, colegii, rudele cu care vine în contact. El scrie și interpretează, compensând o incapacitate obsesivă de a vorbi, de a dialoga. Mediul aparține unui orășel podgorean de acum mai multe decenii.

◆ Sorin Titel, *Două cărți pentru vacanță*, RL, XIII, 1980, 52, 11.

V.T.

BANU Constantin, *Umbra soarelui*, Buc., E.M., 1980, 272 p. *Bildungsroman*. Urmărește cariera unui ofițer, din tinerețe până la deplina maturitate (din 1953 până în anii ’80).

V.T.

BARBU Eugen, *Incognito*, IV, v. *Incognito*, I, 1975.

V.T.

BĂJENARU Grigore, *Mărețul rege Burebista*, Buc., Ion Creangă, 1980, 246 p. Roman pentru copii și tineret. Este inspirat de legenda dacilor liberi. Informația sumară oferită de istorie este completată prin invenția autorului.

● Premiul Consiliului Național al Organizației Pionierilor pe anul 1980.

V.T.

BĂNESCU Florin, *Tangaj*, Buc., Eminescu, 1980, 278 p. Fragmente: *Poveste cu prima ninsoare*, O, XXX, 1979, 39, 4–5; *Întâlnirea*, O, XXXI, 1980, 5, 5; *Drum prin ninsoare*, ST, XXX, 1980, 3, 29–30. Roman psihologic. Descrie o stare patologică. Nicolae Banu suferă, în urma unui accident (ca medic toxicolog), de amnezie. Refacerea memoriei sale echivalează cu un proces de conștiință. Personajul își evaluează defectele și calitățile, între care se află într-un continuu „tangaj” (simbol utilizat cu claritate). Implicațiile morale ale acestui proces de recuperare vizează structurile comuniste ale societății timpului.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Timișoara pe anul 1980.

◆ Mircea Mihăieș, O, XXXI, 1980, 28, 2; Lucian Alexiu, CNT, 1980, 39, 10; A. Silvestri, *Un romancier liric*, LCF, XXIII, 1980, 40, 2; Valentin Tașcu, ST, XXXI, 1980, 10, 56; Marcel Corniș-Pop, TR, XXV, 1981, 1, 2; Sorin Titel, *Rolul terapeutic al amintirii*, RL, XIV, 1981, 12, 11; Mircea Mihăieș, *Romanele mitologiei subiective*, O, XXXII, 1981, 20, 3; Vasile Chifor, *Sensul unei recuperări*, TR, XXV, 1981, 25, 9; Ion Arieșanu, ~, O, XXXIII, 1982, 3, 4–5; Titel, *În căutarea*, 193–195; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 289–290; Gheorghe Secheșan, *Istorie și parabolă*, O, XL, 1989, 13, 6; Ulici, *Literatura*, 384; Cosma, *Romanul*, II, 153–154; Istrate, *Numele propriu*, 149. ❐ V. și *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975.

V.T.

BĂRBUCEANU Constantin, *Casa păcatelor*, Buc., Cartea Românească, 1980, 232 p. Roman social. Este construit după tiparul genului polițist. Într-un cătun dobrogean are loc sfârșitul tragic și suspect al unui aristocrat. Ancheta procurorului Voineagu dezvăluie, dincolo de crimă, apusul unei clase, degenerescența ei socială.

◆ ⁂, RL, XIV, 1981, 1, 2; Aurel Goci, RL, XIV, 1981, 5, 10;

Mircea Constantinescu, LCF, XXIV, 1981, 20, 2; Valentin Tașcu, CL, 1981, 8, 14; *Dicționarul scriitorilor*, I; Cosma, *Romanul*, II, 206.

V.T.

BEJANCU Gheorghe, *Cel de la capătul drumului*, Buc., E.M., 1980, 150 p. Roman de război. Evocare a luptelor de pe frontul antihitlerist, după 23 august 1944, ~ realizează o panoramă a faptelor de eroism, înțelese ca jertfă a soldatului – erou necunoscut –, ai cărui idoli în acele grele clipe au fost: Mama, Tata, Frontul. Jertfei sale i se dedică un veritabil recviem.

V.T.

BRAD Ion, *Muntele catârilor*, Buc., Eminescu, 1980, 262 p. Roman filosofic. Autorul devine martorul confesiunii unui Filosof român, declanșată de o călătorie de o săptămână în teritoriul Muntelui Athos. Avându-l drept ghid pe interesantul călugăr Tifeon, personaj inteligent, dar și pitoresc, Filozoful reface istoria relațiilor Țărilor Române cu aceste locuri. Totodată, sunt evocate legende, întâmplări cu tâlc, în care apar personaje cu nume la fel de simbolice ca al interlocutorului român: Bibliotecarul, Grădinarul ș.a. Romanul e redactat într-un stil „laic", colorat, pătrunzător, întregind caracterul său parabolic.

▼ *Muntele*, Buc., E.D.P., 1996.

◆ Mircea Zaciu, ST, XXXI, 1980, 10, 34; Aurel Martin, *Drumul ca alegorie*, CNT, 1980, 47, 10; Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 48, 2; Eugen Simion, *Romanul ca document*, F, XVI, 1980, 11, 10; Șerban Cioculescu, RL, XIII, 1980, 49, 7; Romulus Diaconescu, *Recuperarea prin parabolă*, R, XVII, 1980, 12, 7; Mircea Mihăieș, O, XXXII, 1981, 1, 2; Virgil Cândea, TRR, X, 1981, 199, 12; Sultana Craia, LCF, XXIV, 1981, 8, 6; Ana Selejan, CL, 1981, 3, 14; Constantin Sorescu, *Nostalgia rădăcinilor*, SPM, 1981, 545, 3; Mircea Zaciu, CREL, 1981, 2, 153–155; Romul Munteanu, *~ și fascinația romanului*, RL, XIV, 1981, 37, 4–5; Martin, *Paranteze*, 135–137; Zaciu, *Cu cărțile*, 74–77; Vlad Papu, *Cartea muntelui*, VR, LXXVII, 1982, 1, 100–101; Emil Vasilescu, *Proces în recurs de ~*, F, XXIV, 1988, 12, 4; Romul Munteanu, *~ et la fascination du roman*, CREL, 1982, 4, 106–116; Pituț, *Locuri*, 218–221; Cioculescu, *Itinerar*, IV, 415–421; Dorin Murariu, *Romanele lui ~*, O, XXXVI, 1985, 27, 3; *Dicționarul scriitorilor*, I; Răzvan Voncu, LTE, VI, 1996, 42–45, 4; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 43, 4; Micu, *Istoria*, 621; Micu, *Literatura*, 166. ❒ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

V.T.

BUCIU Marian Victor, *Concediu fără plată*, Buc., Albatros, 1980, 200 p. Roman social. Prin intermediul unui personaj, Vasile Grencea, se sondează mai multe medii sociale ale timpului: realitatea rurală din satul oltean de baștină, colectivitatea muncitorească din Slatina, aglomerația urbană a Bucureștiului. Acțiunea se bazează pe fapte de viață obișnuite, secvențe de muncă, din viața de familie, relatate într-un limbaj adecvat.

● Premiul Editurii Albatros pentru debut în proză pe anul 1978.

V.T.

BUZINSCHI Corneliu, *Divertisment cu măști*, Buc., E.M., 1980, 136 p. (Sfinx, 52). Roman polițist.

V.T.

BUZURA Augustin, *Vocile nopții*, Buc., Cartea Românească, 1980, 476 p. Fragmente: *Indiscreție*, TR, XII, 1968, 25, 4; *Strada nopții* (romanul e anunțat cu titlul *E frig și e noapte, seniori…*), TR, XXI, 1977, 14, 7; *În derivă*, VR, XXX, 1977, 2, 3–15; *Vremea Migrațiilor*, CL, 1977, 9, 10–11; *E frig și e noapte, seniori…*, F, XIII, 1977, 11, 6–7; *Lupii* (romanul e anunțat cu titlul *Înainte de strigăt*), ARG, XIII, 1978, 4, 9; *Zgomote și lumini* (romanul e anunțat cu titlul ≈), RL, XI, 1978, 20, 14–15; *Ciudata viață a oamenilor fără chip*, VR, XXXI, 1978, 5, 18–38; *Oameni de rezervă*, RL, XI, 1978, 37, 12–13; *Alte zile, aceeași noapte*, ST, XXX, 1979, 1, 22–25; *Sâmbăta obosiților*, VTR, IX, 1979, 1, 9–11; *Liliecii*, ST, XXX, 1979, 10, 18–22. Roman existențialist. Printr-un șir de episoade care evocă amintiri, scene de viață colectivă, conflicte erotice, meditații etc., aparținând unui tânăr muncitor, Ștefan Pintea (figură inteligentă, din specia „furioșilor"), este reconstituită o imagine de ansamblu a mediului muncitoresc din societatea comunistă, accentul punându-se pe problemele existenței sociale și individuale. Pretextul este o anchetă la care e supus personajul, bănuit pe nedrept de furt dintr-un cămin de nefamiliști, unde a locuit un timp. Ancheta nu îl provoacă în mod obligatoriu la confesiune, ci la formularea unei serii de întrebări. Ion Vlad precizează, în acest sens, că ≈ este „romanul avatarurilor unui tânăr care se întreabă trăind". În consecință, el supune societatea unui rechizitoriu mascat. Astfel, sunt analizate destinele unor colegi de cămin, problemele sentimentale ale unor cupluri nereușite, câteva existențe în degringolada cărora este amestecat (Lena și inginerul Filipaș, Violetta și pictorul Vacchio), stările sufletești ale bătrânilor (părinții lui, Filipaș-tatăl ș.a.). Întrebările personajului se extind asupra sensului vieții și al morții, asupra evoluției sociale etc. Făcând asocieri cu nume celebre (Camil Petrescu, Virginia Woolf și Dostoievski), Ion Vlad conchide: „Variațiunile analitice pe un număr dat de teme caracterizează romanul ≈, iar procedeul întărește acest component structurat al cărții: reluarea ipostazelor principale ca etape ale experienței și vieții tânărului erou. Suferințele, incertitudinile, revoltele,

iubirile, muncile și tentativele de a se regăsi prin sat, prin părinți (casa) alcătuiesc *portretul epic al romanului*".

▼ I–II, Buc., Minerva, 1993; I–II, Buc., Universalia, 1999.

■ *Az éjszaka hangjai*, tr. de Kolozsvári Papp László, Budapesta, Europa Könyvkiadó, 1983.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1980.

◆ Florin Faifer, *Umbrele nopții*, CRC, XV, 1980, 18, 4; Ioan Buduca, *Sociografia mentalităților*, AFT, XV, 1980, 7, 11; Cornel Ungureanu, O, XXXI, 1980, 32, 2; Ion Vlad, *Romanul observației analitice*, TR, XXIV, 1980, 35, 3; Mircea Zaciu, ST, XXXI, 1980, 8, 30–31; Nicolae Manolescu, *Un roman social și psihologic*, RL XIII, 1980, 35, 9; Mircea Tomuș, T, IX, 1980, 9, 39; Dan Culcer, *Retorica strigătului*, VTR, X, 1980, 9, 6; 15; Maria Mailat, *Cu ~*, VTR, X, 1980, 9, 5; George Arion, FC, XXIX, 1980, 40, 17; Pompiliu Marcea, *Realitate și ficțiune*, VR, XXXIII, 1980, 9, 52–61; Alex. Ștefănescu, *Autenticitate și dramatism*, CNT, 1980, 40, 10; Laurențiu Ulici, *Vocile romanului*, CNT, 1980, 40, 10; G. Dimisianu, *Principiul vieții*, CNT, 1980, 40, 10–11; Liviu Leonte, *Refuzul înstrăinării*, CRC, XV, 1980, 40, 4; Ion Bucșa, *Dincoace de bine și de rău*, EX, XII, 1980, 8–10; 4; Al. Dobrescu, *Fața și reversul*, CL, 1980, 10, 4; Lucian Raicu, *Pasiunea morală*, RL, XIII, 1980, 48, 5; Ov. S. Crohmălniceanu, *Dramatismul sentimentului*, RL, XIII, 1980, 48, 5; Vlad Sorianu, *Între șansă și eșec*, ATN, XVII, 1980, 4, 7; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 12, 3; Irina Petraș, *Literatura rostirii*, ST, XXXI, 1980, 12, 10; M. Nițescu, *Vocile romanului*, VR, XXXIII, 1980, 12, 77–81; Constantin Sorescu, *Vocile romanului*, SPM, 1981, 530, 2; Alexandru Mușina, *În așteptarea capodoperei*, AST, XVI, 1981, 1, 14–15; Gabriel Rusu, *A întreba – cea mai umană dintre acțiuni*, TMS, XVI, 1981, 1, 7; Artur Silvestri, *Romanul neorealist*, LCF, XXIX, 1981, 19, 7; Norman Manea, *Literatura faptului mărunt?*, VR, XXXIV, 1981, 7, 67–71; Ov. S. Crohmălniceanu, *Sarcasmul ca terapeutică*, VR, XXXIV, 1981, 11, 76–81; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 106–116; Zaciu, *Cu cărțile*, 103–108; Mariana Șipoș, *Libertatea romanului*, RL, XV, 1982, 3, 4; N. Steinhardt, *Carne de tun și sânge de țap*, VR, LXXVII, 1982, 9, 81–82; Ov. S. Crohmălniceanu, *Sarcasmul ca terapeutică*, VR, LXXVII, 1982, 11, 76–81; Mihai Zamfir, *O formulă romanescă originală și emblematică*, CAI, 1982, 12, 77–85; Mihai Zamfir, *Une formule romanesque originale et emblematique*, CREL, 1982, 4, 20–30; Gabriel Dimisianu, *Le réalisme psychologique d' ~*, CREL, 1982, 4, 84–94; Gorcea, *Structură*, 103–105, 200–204; Dimisianu, *Lecturi*, 137–141; Gheorghiu, *Reflexe*, 29; Marcea, *Concordanțe*, 232–236; Nițescu, *Atitudini*, 100–108; Steinhardt, *Critică*, 132–135; Ulici, *Confort*, 212–215; Vlad, *Lectura*, 132–140; Odangiu, *Romanul*, 114–116; Raicu, *Fragmente*, 346–351; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 506–507, 510; Victor Atanasiu, *Ștefan Pintea sau căutarea autenticității*, SLAST, VII, 1987, 8, 5; Gheorghe Glodeanu, *Romanul ca „diagnosticare"*, ST, XXXVII, 1987, 10, 35; Ovidiu Doran, *Le fantastique d'un analyste*, CREL, 1987, 3, 106–110; Holban, *Profiluri*, 126–127; Rotaru, *O istorie*, III, 862–863; Marian Papahagi, *Obsesia trecutului*, TR, XXXII, 1988, 38, 4; Vasile Sălăjan, *Cercul care nu se închide*, TR, XXXII, 1988, 38, 4; Simion Bărbulescu, *Romanul ca meditație asupra vieții*, AST, XXIII, 1988, 11, 17; Cosma, *Romanul*, I, 145–148; Zamfir, *Cealaltă față*, 195–197; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 130–137; Simion, *Scriitori*, IV, 227–234; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, AFT, I, 1990, 1, 2; Laurențiu Ulici, *Un cuplu de criterii*, F, XXVI, 1990, 1, 14; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Constantin Hârlav, F, XXVI, 1990, 6, 15; ⁂, TNLS, II, 1990, 1, 4, 11; Alex. Ștefănescu, *Amintiri despre literatura de azi (II)*, TMS, 1990, 6 iunie, 6; Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune*, 34; Geo Constantinescu, *Prozatorul la aniversare*, AZ, 1993, 11; ~: *Mărturisiri:* ≈, RL, XXV, 1993, 10, 12–13; Romanița Constantinescu, RL, XXVI, 1993, 41, 6; Camelia Fețeanu, TMS, XXIX, 1994, 3, 10; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 159–161; Simuț, *Incursiuni*, 274, 281, 284–285, 288–289; Ierunca, *Semnul*, 261; Gheorghe Glodeanu, *Romanul ca investigare a adevărului*, TR, 1996, 51–52, 5–6; Micu, *Scurtă istorie*, III, 170; *Dicționarul scriitorilor*, I; Isachi, Lazăr, *Anotimpurile*, II, 417–431; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8, 13; Alex. Ștefănescu, *~ (II)*, RL, XXXI, 1998, 39, 14–15; Glodeanu, *Dimensiuni*, 67–81; Simion, *Scriitori 2*, IV, 137–143; Miruna Mureșan, UC, X, 2000, 10, 5; Micu, *Literatura*, 269; Micu, *Istoria*, 517; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Absențiii*, 1970.

V.T.

CARANFIL Mihai, *Băiatul care a trecut războiul înot*, Buc., Ion Creangă, 1980, 166 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Este inspirat de faptele unor copii în timpul evenimentelor declanșate de actul de la 23 august 1944. Acțiunea se petrece pe un vas fluvial.

V.T.

❍ **CAZAN Ion,** *Fata morgana*, fragment de roman, RL, XIII, 1980, 48, 14.

V.T.

CHELARU Oana, *Cu floarea-soarelui la butonieră*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 110 p. Roman pentru copii și tineret. O tânără elevă din ultimele clase de liceu observă și „încearcă" lumea. O poveste trecătoare de dragoste colorează imaginea vârstei.

V.T.

CHIRIȚĂ Constantin, *Livada*, v. *Oțelul*, 1960.

I.I.

CIOBANU Radu, *Vămile nopții*, Buc., Albatros, 1980, 214 p. Fragmente: *Dilema*, O, XXVIII, 1977, 51, 5; *Salonul* (romanul e anunțat cu titlul *Heralzii*), T, VII, 1978, 10, 27–31; *Pe drum de seară*, RL, XII, 1979, 11, 15; *Temeri târzii*, O, XXX, 1979, 20, 4–5; *Între viscole*,

T, VIII, 1979, 10, 15–19. ≈ continuă tematic romanul *Nemuritorul albastru* (1976). Roman istoric. Evocă revenirea la domnie a lui Petru Rareș, după captivitatea în cetatea Ciceului și după șederea la Istanbul.

◆ Lucian Alexiu, O, XXXI, 1980, 26, 2; Mircea Braga, TR, XXIV, 1980, 32, 2; D. Rachici, CNT, 1980, 32, 13; Marian Odangiu, *Istorie și roman*, CNT, 1980, 32, 13; Ioan Holban, *Un roman istoric*, CRC, XV, 1980, 33, 4; Vasile Chifor, *Roman și istorie*, ST, XXXI, 1980, 10, 14; Doina Uricariu, T, X, 1981, 2, 32; 47; Ionel Bota, EX, XIII, 1981, 6–7, 13; Odangiu, *Romanul*, 34–35; Vasile Chifor, *Pasiune și vocație*, ROS, I, 1995, 3, 66–69; Ulici, *Literatura*, 388; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❐ V. și *Crepuscul*, 1971.

V.T.

CIOROBEA Petrișor, Augustin GURAN, *Misiunea „Foka”*, Buc., E.M., 1980, 124 p. (Sfinx, 53). Roman de spionaj. Se referă la domeniul cercetării aeronautice moderne. Pe schema tradițională a genului, ~ realizează o galerie de portrete de ofițeri de aviație.

V.T.

❍ **COJAN Grigore,** *Bârsa*, fragment de roman, AST, XV, 1980, 2, 10.

V.T.

CONSTANTIN Theodor, *Răzbunarea lui Ionuț*, v. *Johnny Boambă*, 1968

V.T.

CONSTANTINESCU Mircea, *Amurgul levantinilor*, II. *Cronica unor familii, 1918–1948*, v. *Amurgul levantinilor*, I, 1978.

V.T.

CONSTANTINESCU Ovidiu, *Menestrelii regelui Ludovic*, Buc., Eminescu, 1980, 366 p. (Romanul de dragoste, 171). Roman sentimental. În mediul parizian al actorilor și dansatoarelor de bar se înfiripă idila platonică dintre tânărul Philippe, aspirant la gloria teatrului, și mai vârstnica, dar frumoasa Alexandre, cântăreață de cabaret. Pasiunea, consumată într-o scurtă vacanță, este întreținută de mirajul scenei. Timpul acțiunii aparține actualității, romantismul idilei contravenind spiritului practic contemporan.

◆ Ion Negoițescu, *Scriitorul* ~, VTR, XXI, 1991, 9, 15; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 118–120; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❐ V. și *Sfârșit de spectacol*, 1942.

V.T.

COZMIN Marta, *Supraviețuitorii*, Buc., Cartea Românească, 1980, 302 p. Roman psihologic. Analizează un caz deosebit de iubire. Amorul pătimaș dintre tânărul student în filologie Fabian Vladimir, fiu al unui mare chirurg bucureștean, și adolescenta Maria, orfană a unui lăutar de mahala, nu poate fi împiedicat nici de părinții primului, nici de „gașca” dubioasă a fetei. Căsătorindu-se și despărțindu-se apoi, cei doi își vor „plăti” dragostea: Fabian va muri într-un accident suspect, provocat, se pare, de un răufăcător din mahala, iar Maria va rămâne singură, mamă a unui copil de care se va ocupa familia doctorului.

V.T.

CRĂCIUN Boris, *La porțile Orientului*, Iași, Junimea, 1980, 340 p. Fragmente: *Atacul de noapte*, CRC, XII, 1977, 18, 7; *Mușirul*, CL, 1977, 5, 11. Roman istoric. Este consacrat Războiului pentru cucerirea Independenței din 1877–1878. Figura centrală a cărții este Constantin Țurcanu, faimosul Peneș Curcanul din poezia lui Alecsandri.

◆ Ioan Holban, CRC, XV, 1981, 5, 4.

V.T.

CUCU V. Marin, *Pământurile copilăriei*, Buc., Cartea Românească, 1980, 264 p. Roman social. Urmărește un destin influențat puternic de evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial. Tânărul învățător Marcu M. este prins de război, după ce a colindat toate provinciile României în căutarea unui post. Face întreg frontul până în Tatra. Ambiția lui de a-și completa studiile nu este anulată, ci doar amânată de valul conflagrației.

V.T.

DAMIAN Nicolae, *Macul galben*, Buc., Cartea Românească, 1980, 246 p. Roman psihologic. Copilul de 14 ani Adam Visu cunoaște lumea printr-un „caleidoscop de imagini” (Nicolae Manolescu), privind pe fereastră. Prin fața sa trec figuri umane caracteristice, contribuind la închegarea unui fond rememorativ. Existența personajului, evocând viața de pe valea Secașului, se circumscrie unui mediu familial obișnuit. Hipersensibilitatea copilului duce la o interpretare personală a lumii.

◆ Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 16, 2; Nicolae Manolescu, *Psihologie și stil*, RL, XIII, 1980, 17, 9; George Șerban, O, XXXI, 1980, 19, 2; Ciobanu, *Întâlnirea*, 269–272; Laurențiu Ulici, *Timp interior*, RL, XXI, 1988, 9, 9; Ulici, *Literatura*, 393–394.

V.T.

DAMIAN Ștefan, *Nunta*, Buc., Albatros, 1980, 166 p. Roman rural. Este axat pe o problematică psihologică, privind rezistența mediului la agresiunea fenomenelor din afară. Acțiunea, plasată în satul Cristuri, din câmpia de vest a Mureșului, are în centru existența complexă a

unui personaj, Irimie, începând cu Primul Război Mondial și până aproape de zilele noastre. „Nunta" sa la bătrânețe reprezintă un act de opoziție la agresiunile sociale, un gest simbolic, care-l include în seria „Moromeților" sau a „Borceștilor".

● Premiul C.C. al U.T.C. pe anul 1980.

◆ Tudor Dumitru Savu, TR, XXIV, 1980, 46, 2; Petru Poantă, ST, XXXI, 1980, 11, 47. Mircea Bențea, EX, XII, 1980, 11–12, 12–13; Vasile Sălăjan, TR, XXV, 1981, 7, 3; Valentin Tașcu, *Personaj și istorie*, CRC, XVI, 1981, 11, 4; Alex. Ștefănescu, AFT, XVI, 1981, 3, 4; Andrei Roman, *Rigoare și originalitate*, LCF, XXIV, 1981, 16, 1; Mircea Bențea, ~ *– între tradiție și experiență*, TR, XXVII, 19, 4; Poantă, *Radiografii*, II, 169–171; Ulici, *Literatura*, 430; Cosma, *Romanul*, II, 164–165; *Dicționarul scriitorilor*, II.

V.T.

DASCĂLU Valentin, *O felie de portocală*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 222 p. Roman sentimental. Profesorul de liceu Sebastian rememorează, în timpul unei călătorii cu trenul, povestea sa de iubire cu pictorița Ioana. Într-o tehnică mozaicată, amintirea acestei iubiri pierdute alternează cu imagini din copilărie și cu secvențe din activitatea didactică a personajului.

◆ Constantin Popescu, R, 1981, 1, 7.

V.T.

❍ **DEAL Alexandru,** *Neliniștea peregrinilor*, O, XXXI, 1980, 27, 4–5; *Călătoria*, O, XXXII, 1981, 13, 4; *Dulcea povară*, RL, XIV, 1981, 32, 14–15; *Iubirea peregrinului*, O, XXXIII, 1982, 20, 4–5; *Iubirea peregrinului*, LCF, XXXVII, 1984, 8, 5; *Memoria peregrinilor*, O, XXXV, 1984, 9, 8–9; *Semnul pecetei*, O, XXXV, 1984, 50, 8–9; *Iubirea peregrinului*, O, XXXVI, 1985, 16, 8–9; *Iubirea peregrinilor*, O, XXXIX, 1988, 51, 4–5; *Dulcea povară*, O, s. nouă, 1990, 15, 12, fragmente din romanul *Întoarcerea peregrinilor.*

❒ V. și *Nisip*, 1968.

V.T.

DIACONESCU Mihail, *Marele cântec*, Buc., Eminescu, 1980, 538 p. Fragmente: *La Iași*, CL, 1978, 12, 8; *Theatrum mundi*, LCF, XXII, 1979, 37, 4–6. Biografie romanțată. Conține relatarea romanțată a existenței muzicianului român din Ardeal Ioan Căianu-Valachus. Bazat pe documente istorice, ≈ este și o reconstituire a vieții ardelene din a doua jumătate a secolului al XVII-lea.

■ *Magnus Cantus*, tr. de Anca Cosăceanu, Buc., Editura Muzicală, 1985. Fragment: *Magnus Cantus*, tr. de Anca Cosăceanu, REVR, XXXV, 1981, 2, 20–64.

◆ Sultana Craia, *Literatură și istorie*, LCF, XXIII, 1980, 50, 2; Sergiu I. Nicolaescu, ARG, XV, 1980, 4, 10; Corneliu Marcu, *Magnus Cantus Caelestis*, ARG, XV, 1980, 4, 10; Petru Popa, *O motivație istorică*, ARG, XV, 1980, 4, 10; Hristu Cândroveanu, *O frescă socială*, RL, XIV, 1981, 4, 10; Bb., CRC, XVI, 1981, 8, 7; ~, *Un acte de conscience*, REVR, XXXV, 1981, 2, 64–68; Valentin F. Mihăescu, *La personalité et l'époque*, REVR, XXXV, 1981, 2, 68–70; Vasile Avram, T, X, 1981, 2, 39–40; Em. Ștefănescu, *Realitate istorică și realitate romanescă*, TMS, XVI, 1981, 1, 5; Ion Lungu, *Romanele istorice ale lui* ~, ST, XXXII, 1981, 5, 44; Mircea Popa, *Stilul romanului istoric*, TR, XXV, 1981, 32, 3; Henri Zalis, CNT, 1981, 32, 10; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 810–819; Constantin Dumitrache, *Istoria în oglinda literaturii*, R, 1989, 8, 6. ❒ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

V.T.

DIACONESCU Mihail, *Umbrele nopții*, Buc., Cartea Românească, 1980, 330 p. Fragment: *În București, vara* (romanul e anunțat cu titlul *Himera*), LCF, XX, 1977, 13, 4–5. Roman psihologic. Sculptorul Ștefan Manu, căsătorit în străinătate, revine în satul natal (Albești) după o lungă perioadă de timp, pentru a îngriji mormintele părinților săi. Criza înstrăinării, împreună cu criza neînțelegerii cu fiul său Albrecht, cineast, culminează cu dispariția sa stranie. În locul lui Ștefan rămâne, în chip simbolic, o schiță a lui Anteu, simbolizând tragedia desprinderii de pământul natal.

◆ Tatiana Mihuț, ATN, XVII, 1980, 2, 15; Mihaela Scânteie, ARG, XV, 1980, 2, 7; Ovidiu Râureanu, *Real și fantastic*, ARG, XV, 1980, 2, 7; Florin Faifer, CRC, XV, 1980, 18, 4; Sultana Craia, *Întoarcerea fiului risipitor*, LCF, XXIII, 1980, 25, 2; Laurențiu Ulici, *Iarba verde de acasă*, CNT, 1980, 28, 10; Ioan Groșan, RL, XIII, 1980, 31, 9; Dan Petrescu, CL, 1980, 7, 13; Virgil Costea, TR, XXIV, 1980, 36, 6; Ion Lungu, *Romanele istorice ale lui* ~, ST, XXXII, 1981, 5, 44; Alexandru Ruja, F, XVII, 1981, 11, 4. ❒ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

V.T.

DIACONU Mircea, *La noi, când vine iarna*, Buc., Ion Creangă, 1980, 156 p. Fragment: *Rudele*, OPS, VI, 1979, 3–4. Roman pentru copii și tineret. Conține amintirile de familie ale unui copil din mediul rural. Întâmplările sunt relatate în notă nostalgică, înseninate de veselia unui spirit deprins să primească viața așa cum e ea.

■ *U nas siboj*, tr. de N. Bogdan, cu o pref. de Sorin Titel, Buc., Redekcija „Rumynija", 1981; *Bei uns, wenn der Winter kommt*, tr. de Anemone Latzina, Buc., Ion Creangă, 1984.

◆ Sorin Titel, *Universul copilăriei*, RL, XIV, 1981, 6, 10.

V.T.

DINULESCU Dumitru, *Galaxia burlacilor*, Buc., Cartea Românească, 1980, 242 p. Roman social. Este

scris în genul unui jurnal umoristic (dar și cinic, cu accente de umor absurd). Plecând de la ideea impasului caracteristic vârstei de 35 de ani (burlăcie, ratare), autorul retrăiește câțiva ani din viața sa anterioară: o iubire din 1963, anii de studenție la IATC. Stil vioi, dialog structurat în replici de tip cinematografic.

◆ Mircea Mihăieș, O, XXXI, 1980, 51, 2; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIII, 1980, 46, 2; Ioan Holban, *Insomniile burlacului*, CRC, XV, 1980, 51, 4; Dan Alexandru Condeescu, *Melancolie și umor*, FC, XXX, 1981, 1, 17; Lucian Raicu, *O tentativă de singularizare*, RL, XIV, 1981, 2, 10; Val Condurache, CL, 1981, 1, 5; Daniel Seciu, EX, XIII, 1981, 1–3, 18; Vasile Chifor, *Convenție și romanesc*, VR, XXXIV, 1981, 7, 89–90; Gheorghe Perian, *Proza lui ~*, VTR, XIV, 1984, 12, 6; Condurache, *Portret*, 34–35; Raicu, *Fragmente*, 387–392; Cosma, *Romanul*, I, 213–214.

V.T.

DONOSE Vicențiu, *Vremea lupilor. Roman istoric*, Iași, Junimea, 1980, 320 p. Roman istoric. Are acțiunea plasată în Moldova, în epoca conflictelor cu turcii și tătarii. Autorul vrea să dea o frescă a timpului, fără a apela la figuri de domnitori. În plus, încearcă o definire a atmosferei timpului. Nu lipsește spiritul de aventură, mai ales în evocarea relațiilor dintre boieri și domni.

◆ Ioan Holban, *Libertatea ficțiunii*, CRC, XVI, 1981, 20, 4; Valentin Codrescu, CL, 1981, 9, 14.

V.T.

DRĂGAN Daniel, *Oceanul*, Buc., Cartea Românească, 1980, 204 p. Fragment: *Căluțul de mare*, AST, XIV, 1979, 3, 8. Roman social. Autorul continuă să urmărească același mediu și aceleași personaje ca în romanul *Doi ori doi* (1978); în plus, anunță că, într-un viitor roman, *Un om în furtună*, va păstra aceeași structură socială și umană, fără a afirma, totuși, că dorește să realizeze un ciclu. Problema urmărită este schimbarea conducerii unei uzine de automobile (se recunoaște că e vorba de orașul Brașov). În prim-planul narațiunii apare Maria Suru, fosta șefă de cabinet a directorului Bică, definită drept o „femeie de fier".

◆ *În dezbatere: ~, ≈*, AST, XV, 1980, 2, 10–11; Valentin F. Mihăescu, *Un roman al uzinei*, LCF, XXIII, 1980, 24, 6; Ioan Groșan, RL, XIII, 1980, 25, 18; Ion Itu, O, XXXI, 1980, 26, 3; Petru Homoceanu, CNT, 1980, 27, 13; Vasile Chifor, CRC, XV, 1980, 36, 4; Ovidiu Moceanu, ST, XXXI, 1980, 9, 55; Al. I. Brumaru, CL, 1980, 10, 18; Petru Homonceanul, *≈ – putere și umanitate*, TR, XXV, 1981, 1, 3; Tuchilă, *Privirea*, 245–251; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11.

V.T.

DRUMARU Paul, *Vizionarea*, Buc., Albatros, 1980, 374 p. Roman social. Se inspiră din lumea oamenilor de teatru. Pretextul acțiunii este „vizionarea" suplimentară a unui spectacol, fapt care declanșează nu numai un conflict între factorii implicați, ci și o analiză a vieții lor sociale și afective.

V.T.

DUMITRIU Dana, *Sărbătorile răbdării*, Buc., Cartea Românească, 1980, 262 p. Roman psihologic. E și un roman de atmosferă, inspirat din viața bucureșteană. Autorul pune în termeni reali problema statutului femeii în lumea contemporană. Dezbaterea, realizată prin intermediul derulării unor fapte de viață aparent banale, revendică drepturi firești, provocate de o criză conjugală în care elementul primordial e femeia. Ghighi hotărăște brusc să se despartă de soțul ei, din motive de independență spirituală. Angrenajul social, format din rude și prieteni, nu poate influența această decizie. Are loc o analiză lucidă, vidată de sentimentalism, a acestei drame. Valeriu Cristea consideră romanul o „narațiune compozițional simplă, oarecum liniară, impregnată în mai mare măsură de realitatea imediată, de cotidian și banalitate, nelipsită chiar de o tentă de voită vulgaritate".

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1980.

◆ Valeriu Cristea, ≈, RL, XIII, 1980, 37, 11; Vasile Chifor, *Romanul unei crize*, VR, 1981, 2, 87–88; Andrei Roman, F, XVII, 1981, 3, 2; Simion, *Scriitori*, IV, 253–255.

V.T.

ELVIN B., *Hotarul imaginar*, Buc., Eminescu, 1980, 286 p. Roman social. Personajul-narator, Matei Naum – cronicar de teatru – își amintește un întreg ansamblu de fapte și personaje, caracteristic perioadei 1935–1960. Se obține astfel un roman de familie (în care sunt angrenați tatăl personajului, Filip ș.a.), un roman de formație (al propriei conștiințe sociale și spirituale), un roman de evocare a vieții intelectualilor epocii. Modalitatea de construire a situațiilor epice este programată de către povestitor, acesta mărturisind a fi „relatat întocmai realitatea, adevărul". În această idee, Matei procedează cu o precauție detectivistă. Fundalul acțiunii este marcat de evenimentele legate de cel de-Al Doilea Război Mondial. Paul Georgescu remarcă în ≈ „rapida succesiune a scenelor, ritmul nervos, sacadat al narațiunii, viziunea foarte modernă a destinului în încrucișările, ciocnirile și hiatusurile sale, autenticitatea trăirilor, discreția patosului, amarul ironiei tăioase…".

◆ Paul Georgescu, *Vicleniile eului*, RL, XIII, 1980, 15, 11; Monica Gheț, TR, 1995, 35–36, 7. ❒ V. și *După o lungă și grea suferință*, 1973.

V.T.

FABIAN Romulus, *Răsucirea*, Timișoara, Facla, 1980, 272 p. Ed. îngr. de Lucian Alexiu, cu o pref. de Sorin Titel. Roman autobiografic. Este scris în continuarea romanului *Cei care au plecat* (1975), ca încă o imagine a satului bănățean (din regiunea Carașului). Eroul iese din universul copilăriei și intră într-un contact dur cu „lumea". Lupta țăranului cu administrația, cu sistemul bancar dezvăluie un destin aspru, pe care eroul îl reprezintă caracterologic.

◆ Brândușa Armanca, O, XXXII, 1981, 11, 2; Ionel Bota, ST, XXXII, 1981, 12, 49–50. ❒ V. și *Eu și ai mei*, 1973.

V.T.

❍ **FILIP Nicu,** *Ultima noapte a ultimului fanariot*, fragment de roman, RL, XIII, 1980, 22, 14–15.

V.T.

FRÂNCULESCU Niculae, *La sud de Rio Bravo*, Buc., Albatros, 1980, 308 p. (Cutezătorii). Continuă romanul *Colții șacalului* (1975). Roman de aventuri. Acțiunea se petrece în Podișul Mexicului, în jurul anului 1880. Printre polițiștii care urmăresc prinderea unor răufăcători se numără și un român, Ștefan Șercanu.

◆ Sultana Craia, *Un roman de aventuri*, LCF, XXIII, 1980, 31, 2; Hristu Cândroveanu, *O carte de aventuri*, SPM, 1980, 518, 3; Leonida Neamțu, ST, XXXI, 1980, 11, 64–65.

V.T.

FULGA Laurențiu, *Salvați sufletele noastre*, Buc., Eminescu, 1980, 350 p. Roman parabolă. Dezbate, în termeni lirici și filozofici, tema morții și a supraviețuirii prin artă. Sculptorul Heronim se pregătește să moară. În această stare se mărturisește îngerului Rafael, personaj ocult, de fapt dublul, sinele exteriorizat al eroului. Dialogul, interior și exterior, se desfășoară într-o atmosferă de familie, pe care o evocă cu un realism la baza căruia stă „magia" gândirii și a creației. Disputa dintre cele două spirite este decisă de relația culpă–pedeapsă–salvare, pe traiectul unui profund și neiertător proces de conștiință. În ultimă instanță, discursul se dezvoltă poematic, metaforic, ca un lamento în fața Morții.

▼ Cu o pref. de Mircea Zaciu, Buc., Eminescu, 1984.

■ *Spasete dušite ni*, tr. de Spaska Kanurkova, Plovdiv, Hristo G. Danov, 1984; *Rettet unsere Seelen*, tr. de Pauline Schneider, Buc., Kriterion, 1985.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1980.

◆ Laurențiu Ulici, *Un proces fără recurs*, CNT, 1980, 27, 13; Paul Dugneanu, LCF, XXIII, 1980, 28, 2; Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 30, 2; Ion Arieșanu, O, XXXI, 1980, 32, 2; Aurel Martin, *Straniul purgatoriu*, RL, XIII, 1980, 34, 11; Al. Dobrescu, *Strategia și tactica salvării*, CL, 1980, 8, 4; Mircea Popa, *Eros și Thanatos la ~*, ST, XXXI, 1980, 8, 4; Cornel Moraru, ≈, VTR, X, 1980, 8, 4; Liviu Leonte, *Pasiunea dezbaterii*, CRC, XV, 1980, 36, 4; George Arion, FC, XXIX, 1980, 38, 17; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 9, 3; Mircea Tomuș, T, IX, 1980, 9, 38; Alex. Ștefănescu, *Sunetul de gong*, RL, XIII, 1980, 41, 5; Traian Liviu Birăescu, *~ – real și singular*, O, XXXI, 1980, 42, 3; Ovidiu Ghidirmic, *~ și proza de idei*, R, XVII, 1980, 10, 3; Ioana Crețulescu, *Disputa între sine și eu*, VR, XXXIII, 1980, 10, 69–71; Sergiu Pavel Dan, *Melancolie, sarcasm și nostalgie a absolutului*, ST, XXXI, 1980, 11, 20; Adriana Iliescu, *Imaginar și real*, RL, XIII, 1980, 49, 5; Vlad Sorianu, *Drama singurătății*, ATN, XVII, 1980, 4, 7; Sorina Neacșu, *~ – un paradis terestru sau când demonicul și divinul distrug*, TR, XXIV, 1980, 521, 3; Mircea Zaciu, *Marea trecere*, RL, XIV, 1981, 2, 5; Gabriel Rusu, *Un romancier însetat de semnificații*, TMS, XVI, 1981, 1, 7; Costin Tuchilă, *Consolidarea opțiunii în roman*, LCF, XXIV, 1981, 20, 3; Fănuș Băileșteanu, *Luând-o înaintea morții*, ST, XXXII, 1981, 7, 26; 45; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 86–93; Martin, *Paranteze*, 127–129; Zaciu, *Cu cărțile*, 120–129; Nicolae Oprea, *Lupta conștiinței cu demonii „personali"*, VR, LXXVII, 1982, 1, 84–87; Ioan Holban, *Roșul incandescent și politic*, RL, XV, 1982, 20, 4; Mircea Zaciu, *~: le grand seuil*, CREL, 1982, 4, 79–83; Pituț, *Locuri*, 96–98; Ștefănescu, *Între da și nu*, 109–112; Marcea, *Concordanțe*, 34; Steinhardt, *Critică*, 129–132; Ulici, *Confort Procust*, 46–48; Ovidiu Ghidirmic, *~ și șansa salvării prin creație*, R, 1984, 12, 6; Moraru, *Textul*, 150–154; Odangiu, *Romanul*, 145–147; Bărbulescu, *Profiluri*, 116–118; Popa, *Clasici și contemporani*, 66–69; Rotaru, *O istorie*, III, 563; Băileșteanu, *Aorist*, 128–133; Cosma, *Romanul*, I, 281–282; Ghidirmic, *Proza*, 183–185; Tuchilă, *Privirea*, 49–50; Simion, *Scriitori*, IV, 73–74; Cornel Munteanu, F, XXVI, 1990, 10, 7; Gheorghe Glodeanu, P, II, 1991, 11–12, 12; Dugneanu, *Forme*, 59–62; Ghidirmic, *Moștenirea*, 243–245; Glodeanu, *Dimensiuni*, 95–97; Glodeanu, *Fantasticul*, 63; Ierunca, *Semnul*, 261; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 159–161; Micu, *Istoria*, 549; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Eroica*, 1956.

V.T.

GAFIȚA Gabriel, *Iarna e o altă țară*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 284 p. Roman psihologic. Tânărul Filip Craja eșuează în toate direcțiile vieții: în căsnicie, în activitatea didactică de la sat, în activitatea de redactor la un ziar central. Romanul sugerează o dezbatere asupra culpabilității, în acest caz. Vina poate fi a personajului, a mediului social sau a neșansei, pur și simplu. Un resort al acestui eșec existențial poate fi contradicția dintre iluzie și realizare. De reținut că, în ciuda nereușitelor, Filip nu se consideră un „înfrânt".

■ *Svetlina za samotnite*, tr. de Marina Mladenova, Plovdiv, Hristo G. Danov, 1977; *Der Winter ist ein anderes Land*, tr. de Holda Schiller, Berlin, Volk und

Welt, 1983; *Zima to inny kraj*, tr. de Jacek Plecinski, Varșovia, Czytelnik, 1984; *A tél más ország*, tr. de Papp László; Bratislava, Madách; Budapesta, Európa, 1985. Fragment: *L'Hiver est un autre pays*, tr. de André Fleury, REVR, XXXVI, 1982, 8, 50–89.

◆ Dana Dumitriu, *Un tânăr al zilelor noastre*, RL, XIII, 1980, 17, 11; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIII, 1980, 19, 2; Ioana Rauschan, O, XXXI, 1980, 20, 2; Ioan Holban, *Lumină pentru cei singuri*, CRC, XV, 1980, 25, 4; Radu Săplăcan, TR, XXIV, 1980, 28, 2; Mihai Nestor, CNT, 1980, 35, 10; Andrei Roman, *„A merge la rădăcina lucrurilor"*, ST, XXXI, 9, 22; Aurel Dragoș Munteanu, ≈, LCF, XXIII, 1980, 50, 1; 6; Cristina Felea, EX, XII, 1980, 11–12, 8; Marcea, *Concordanțe*, 35; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 44, 5; Constantin M. Popa, *Psihologie și analiză*, LCF, XXVIII, 1985, 41, 3; Popa, *Clasici și contemporani*, 89–92; Z. Cârlugea, *Medii de inspirație*, LCF, XXXI, 1985, 35, 6; Cosma, *Romanul*, I, 218; Ioana Bot, *Portret ambiguu*, TR, s. nouă, IV, 1992, 15, 8; *Dicționarul scriitorilor*, II; Micu, *Istoria*, 488.

V.T.

GÂRMACEA Ioan, *Să trăim până luni*, Buc., Eminescu, 1980, 358 p. Roman social. Prezintă cazul unui individ, Alexandru Aldea, ajuns, la vârsta de 35 de ani, în fața unui examen sever al propriei existențe. Fost profesor în mediu rural, apoi ghid turistic, Aldea nu se declară mulțumit de evoluția sa socială. La fel, viața afectivă i s-a irosit între câteva experiențe erotice ratate. În final, speră să-și regăsească echilibrul prin activitatea de ziarist, stimulat de momentul dramatic al inundațiilor din 1970.

◆ Elena Zăvoianu, *Nevoia de a fi util*, SPM, 1980, 522, 7; Cosma, *Romanul*, I, 251.

V.T.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Pe drum de seară*, Buc., Albatros, 1980, 278 p. Cu o postf. de Fănuș Neagu. Roman social. Povestitoarea își relatează viața grea, ca fiică de oameni săraci, într-un sat de pe valea Tazlăului. Se conturează astfel o existență marcată de capacitatea de a „păcăli" pe cei din jur cu puterea de a ghici și „aranja" viitorul, motiv pentru care eroina ajunge să fie judecată și condamnată. Scrierea, bazată pe legenda cunoscută a „Samanthei de pe Trotuș", e încărcată de pitoresc.

▼ Ed. revăzută, cu o postf. de Fănuș Neagu, Galați, Porto Franco, 1992.

◆ Ioan Holban, *Prea mult adevăr*, CRC, XVI, 1981, 31, 4; S. Craia, ~, ≈, LCF, s. nouă, 1993, 21, 6.

V.T.

GEORGESCU Constantin, *Reîntoarcerea învinsului*, Buc., Eminescu, 1980, 508 p. Fragment: *Nuntă*, CNT, 1980, 42, 10. Roman rural. Realizează o imagine de ansamblu a vieții unui sat din Bărăgan. Colectivitatea prezentată (președinți de CAP, ingineri agronomi, săteni, medici veterinari ș.a.) este privită critic, ironic, urmărindu-se demascarea unor practici abuzive, imorale etc. Din mulțimea de conflicte se detașează cel dintre Nae Calistru (președintele CAP-ului) și inginerul Leonida Istrate, ambii deficitari la capitolul virtuților morale.

V.T.

GEORGESCU Mihai, *Inspectorul de teren*, Buc., Albatros, 1980, 286 p. Roman social. Un inspector ce se ocupă cu probleme de protecția mediului, inginerul ecologist P., pleacă într-o delegație prelungită într-un orășel ardelean. Pornind de la problema care-l interesează, controlul poluării mediului, personajul cunoaște o lume diversă, ciudată în aspirațiile și inerțiile ei. „Vicele" Decebal Teodoru, cu care intră în conflict temporar, ori inspectorul de la culte, Narcis Pascu, cu care P. împarte camera de hotel, devin personaje caracteristice. O ironie fină însoțește comentariul.

◆ Grigore Mureșan, CNT, 1980, 38, 11; Viorel Știrbu, *Indiferența jovială*, LCF, XXIII, 1980, 48, 2.

V.T.

GEORGESCU Paul, *Vara baroc*, Buc., Eminescu, 1980, 454 p. Roman satiric. Are un mesaj parodic și simbolic. În aceeași localitate ca în romanul *Revelionul* (1977), Platonești (numele însuși are o nuanță ironică) din Bărăgan, profesorul și gazetarul Gabriel Dimancea înregistrează, în vara anului 1926, o serie de fapte, personaje, stări sufletești etc., caracteristice unei potențiale fresce sociale (de fapt, romanul ratat al personajului). Autorul speculează, în acest sens, discrepanța dintre aparența vieții banale a personajelor și viața lor intimă foarte intensă (sau invers), situație care generează conflicte regizate fabulos. De fapt, modul de reorganizare a detaliilor banale face ca ansamblul să ia proporții dramatice, „înmagazinând" jocuri politice periculoase, stări maxime de tensiune. E interesant cum ~ compune pentru niște personaje abia conturate (cu „existențe proteice, modificate neîncetat de evenimente, trăind sub imperiul efemerului cotidian" – cum le definește Valentin F. Mihăescu) o acțiune densă, punctată de omoruri, anchete, intrigi amoroase. Parodia este evidentă, deviația ironică fiind sugerată de invenții remarcabile de limbaj.

▼ Fragment: ≈, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 116–122.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru proză pe anul 1980.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIII, 1980, 23, 2; Nicolae Manolescu, *Căldură mare!*, RL, XIII, 1980, 24, 9; Ov. S. Crohmălniceanu, *Barocul ca existență*, CNT, 1980, 24, 10; Ioan Holban, *Dar, orișicât…*, CRC, XV, 1980, 28, 4; Marian Odangiu, O, XXXI, 1980, 35, 2; Val Condurache, CL, 1980, 9, 5; Ioan Simuț, EX, XII, 1980, 8–10, 4; Maria-Luiza Cristescu, ~ *și romanul total*, VTR, X, 1980, 11, 10–11; L. Raicu, VR, XXX, 1980, 11, 77–83; Alex. Ștefănescu, *Umor și gravitate*, RL, XIII, 1980, 52, 4; Vasile Chifor, *Romanul spectacol*, VR, XXXIII, 1980, 12, 88–89; Ioan Buduca, *Posteritatea lui Caragiale*, AFT, XVI, 1981, 1, 9; Norman Manea, *Literatura faptului mărunt?*, VR, XXXIV, 1981, 7, 67–71; Ioan Holban, *Măsura timpului istoric*, RL, XIV, 1981, 36, 5; Ioana Pârvulescu, *Un spațiu literar*, RL, XXII, 1989, 37, 4; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 167–172; Iorgulescu, *Critică*, 104–108; Ion Vlad, *Vârstele creației, vârstele rațiunii*, TR, XXVI, 1982, 29, 2; Vasile Chifor, *Pretextele romanului*, T, XI, 1982, 10, 38–39; Ștefănescu, *Între da și nu*, 113–116; Marcea, *Concordanțe*, 37–38; Vlad, *Lectura*, 179–180; Radu G. Țeposu, *Fețele romanului politic*, RL, XVII, 1984, 6, 3; Virgil Podoabă, *Timpul și clipa*, F, XX, 1984, 7, 9; Condurache, *Portret*, 41–44; Manea, *Pe contur*, 175–176; Raicu, *Fragmente*, 335–339; Holban, *Profiluri*, 187–193; Simuț, *Incursiuni*, 145–151; Micu, *Scurtă istorie*, III, 188–189; *Dicționarul scriitorilor*, II; Georgescu, *Învățăturile*, 6–7, 58–63, 139; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 67; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 524–527; Micu, *Literatura*, 273. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

V.T.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Aniversarea*, Buc., Eminescu, 1980, 268 p. Roman de familie. Intriga este întreținută de analiza unor chestiuni de moștenire. Marius Palamed, un tânăr de 20 de ani, refuză să-și împartă averea moștenită de la mama sa decedată, cu tatăl și noua sa familie. Motivația personajului e paradoxală, dar e susținută de imaginea din memorie a mamei.

V.T.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Așteptare*, Buc., E.M., 1980, 340 p. Roman sentimental. Povestea de iubire dintre Alexandru și Maria este tensionată de primejdioasa profesie a tânărului bărbat – ofițer aviator și pilot de încercare.

V.T.

HOLBAN Radu, *Pe urmele solarienilor*, Buc., Cartea Românească 1980, 106 p. Roman parabolă. Personajele sunt locuitori ai străvechii Dacii. Naratorul, călător prin munți, îl întâlnește într-o grotă pe Moș Gherasim, rănit. Acesta îi dezvăluie descoperirile sale despre lumea solarienilor, care au cotropit munții Daciei.

◆ Petre Vălureanu, *O vocație certă*, TMS, XVI, 1981, 3, 6.

V.T.

HOSSU-LONGIN Valentin, *Cel căzut*, Buc., Eminescu, 1980, 310 p. Fragment: *Moartea cailor*, ALL, 1980, 24–28; *Bomboana*, LCF, XXVIII, 1985, 39, 4–5 (din vol. al II-lea care n-a mai apărut). Roman social. Se inspiră din lumea jocului cu balonul oval. Evocarea depășește cadrul restrâns al antrenamentelor și întrecerilor, al vieții de echipă ca atare, și surprinde fenomenul social al conflictelor pe care sportul respectiv le declanșează cu etica sa. Tinerețea lui Liviu Olos, viața sa de familie, iubirea pentru Nora Grozea sunt dominate de pasiunea față de rugby. În același timp cartea dovedește că puterea și curajul personajului se explică prin tradiția de tenacitate a unei vechi familii ardelene. Acțiunea se petrece în orașul Cluj, în anii ’60.

◆ Ioan Holban, *Două romane despre tineri*, CRC, XV, 1980, 30, 4; Nic. Ulieru, RL, XIV, 1981, 12, 8; Ilieș Câmpeanu, CNT, 1981, 20, 9; Pituț, *Locuri*, 204–206; *Dicționarul scriitorilor*, II.

V.T.

IACOBAN Mircea Radu, *Oastea oștilor*, I. *Ceasul cu paseri*, Iași, Junimea, 1980, 200 p. Fragmente: *La Evlampia*, RL, XII, 1979, 14, 14–15; *Ceasul cu paseri*, TR, XXIII, 1979, 14, 2; *Luarea de sânge*, CL, 1979, 6, 10; *Silion și liliecii*, CL, 1979, 11, 8–9; *Viața și petrecerea moldovenilor*, CL, 1980, 5, 10; *Unter cu șpagă*, CRC, XV, 1980, 39, 5. Cartea întâi a unui ciclu nerealizat, cu același titlu. Roman istoric. Este constituit prin evocarea unor întâmplări din Moldova, de la jumătatea secolului al XIX-lea. Fundalul acțiunii este istoric, tot așa și documentarea. Dar „aventurile” financiare și juridice ale căminarului Gheorghe din Botoșani reprezintă tot atâtea prilejuri de reconstituire a unui mediu social. ~ colorează intens relatarea cu arhaisme, unele inventate, cu descrierea de obiceiuri de la porțile Orientului, sugerând o lume plină de pitoresc. Ion Dodu Bălan vorbește, în legătură cu ≈, despre „poezia scriiturii” și despre „arhaicitatea vie” a limbajului. În același scop ~ pune în text extrase din presa vremii, din documente de epocă.

◆ Virgil Cuțitaru, *„Călătoriile” lui* ~, CL, 1980, 2, 3; 19; Ioan Holban, *Viața și petrecerea moldovenilor*, CRC, XV, 1980, 47, 4; Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 48, 2; Ion Dodu Bălan, *Romanul documentar*, RL, XIII, 1980, 49, 10; Val Condurache, CL, 1980, 12, 5; Vasile Chifor, ST, XXXII, 1981, 1, 56; Vlad Sorianu, *Epică și reconstituire*, ATN, XVIII, 1981, 2, 7; Ilieș Câmpeanu, CNT, 1981, 24, 8.

V.T.

IANCU Ioan, *Culoarea visului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 206 p. (Scorpionul). Roman polițist. Cazul unui criminal pedepsit pentru două omoruri e privit sub aspect etic.

◆ Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 128–130.

V.T.

IANCU Victor, Dumitru MUREȘAN, *Pământ – Cosmos și retur*, Timișoara, Facla, 1980, 220 p. Roman

științifico-fantastic. Tratează despre era zborurilor interstelare. Acțiunea se petrece în secolul al XXIII-lea.

◆ Dan Rebreanu, TR, XXIV, 1980, 32, 2; Gheorghe Glodeanu, ~ – *60*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 12, 2.

V.T.

ILISEI Grigore, *Ceasul oprit*, Buc., Eminescu, 1980, 302 p. Fragmente: *Un pictor naiv*, CL, 1978, 5, 8–9; *Căutări*, RL, XII, 1979, 30, 15; *Mărturisiri*, CL, 1979, 8, 9; *Semnul*, O, XXX, 1979, 50, 4–5; ≈, CL, 1980, 1, 10–11. Roman social. Ilustrează sensul trecerii dinspre rural spre urban, în societatea comunistă. În momentul acțiunii, câteva destine se află în pragul crizei. Toader Duminică, fost președinte de GAC în Adâncata (sat din nord-estul țării), a trecut prin clipe de derută, mai ales după ce a fost schimbat din funcție. Fiul său, Titus, medic de țară, a ajuns chiar la ideea renunțării la calitatea de membru de partid. Vasile Frâncu, pictor naiv, are și el îndoieli asupra menirii sale. Adina, fiica lui, nu mai speră la reîntâlnirea cu Alexandru, de care a legat-o o dragoste mai veche. Prin schimbarea mediilor în care evoluează, toate personajele își regăsesc cadența interioară și conștientizează realitatea „progresului" societății. Toader Duminică pare o variantă moldavă a lui Moromete, mai calmă însă, mai înțelegătoare. Romanul dovedește o anume complexitate a analizei, știința unui ritm al recompunerii datelor afective.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Iași pe anul 1980.

◆ Ioan Holban, *Reconstituiri*, CRC, XV, 1980, 17, 4; Valentin Ciucă, CNT, 1980, 20, 10; Val Condurache, CL, 1980, 5, 5; Constantin Călin, ATN, XVII, 1980, 2, 6; Radu Mareș, *Un povestitor,* ~, TR, XXIV, 1980, 36, 2; Zaharia Sângeorzan, RL, XIII, 1980, 52, 10; Gheorghe Perian, *Literatură și istorie*, VTR, XI, 1981, 3, 5; 13; Ioan Holban, *Sentimentul din privire*, CRC, XVII, 1982, 2, 4; Ioan Holban, *Proza satului contemporan*, ATN, XX, 1984, 3, 6–7; Florin Faifer, *Călătorie la capătul singurătății*, CRC, XX, 1985, 46, 5; Holban, *Profiluri*, 337; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 153–155; Cosma, *Romanul*, I, 168; Mihaela Iftime, INT, 1998, 5, 14–15.

V.T.

IONESCU Damian, *Peceți în aur negru. Foraj memorialistic*, Buc., Albatros, 1980, 214 p. Roman autobiografic. Conține memoriile unui tânăr muncitor petrolist, care trăiește între cele două războaie mondiale. În centrul atenției stau mișcările greviste, conduse de comuniști, ale petroliștilor din Valea Prahovei (Moreni).

V.T.

IONESCU Florin Andrei, *Concert pentru spion și orchestră*, Buc., Albatros, 1980, 198 p. (Aventura). Roman polițist.

V.T.

IONESCU Florin Andrei, *Spune-mi unde, când și cine*…, Buc., Eminescu, 1980, 128 p. (Clepsidra). Roman polițist.

V.T.

IORDACHE Anton, *Un zâmbet pentru univers*, Buc., Cartea Românească, 1980, 310 p. Roman social. Inspirat din lumea sportului. Pe baza unor fapte din activitatea internațională a tenismenilor români, ~ realizează o evocare a pasiunii ce domină viața oamenilor celebri. George Nicoară, personajul-narator, se confesează, relatând aspecte ale muncii sale la o catedră de istorie și dezvăluind sentimentele ce-l domină în turneele din lumea largă.

V.T.

IVĂNOIU Gheorghe, *Soldatul Ion*, Buc., Albatros, 1980, 172 p. Cu un cuvânt înainte de Radu Theodoru. Roman de război. ~ aduce un elogiu soldatului simplu, exemplificat în carte prin Ion Păpușoi. El însuși participant la cel de-Al Doilea Război Mondial, autorul încearcă, prin personajul său, să dea expresie literară spiritului combatant, optimist și brav, care a caracterizat pe români în campania de eliberare a țării de sub ocupația fascistă.

V.T.

JURCA ROVINA Ion, *Noua promisiune*, Timișoara, Facla, 1980, 272 p. Fragment: *Ceasul plecării*, O, XXIX, 1978, 13, 4. Roman social. Imediat după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial, în condițiile vitrege ale secetei din 1946, Traian Boron, împreună cu alte trei familii de țărani, își părăsește satul (Lazul Verii) din Munții Metaliferi pentru a-și căuta norocul la câmpie. Faptele sunt comunicate în tehnica „vocilor". Tema „dezrădăcinării" domină destinele personajelor.

◆ Lucian Bureriu, ~, O, XXXI, 1980, 29, 2; Marian Odangiu, O, XXXI, 1980, 48, 2; Eugen Dorcescu, F, XVI, 1980, 12, 2; Berca, *Dicționar*.

V.T.

LILĂ Ion, *Cu pieptul în bătaia vântului*, Buc., Eminescu, 1980, 272 p. Roman de familie. Autorul notează, pe un ton detașat, evenimente din viața unei familii, Antim, comentate de fiul Nucu, student. Extrem de atent sunt urmărite fluctuațiile vieții clanului, de la situațiile de potențială destrămare, până la formele de reunificare a existenței acestuia. Căsătoria (a două surori și a lui Nucu însuși), apoi moartea (părinții dispar) sunt principalele momente ce ilustrează un destin colectiv.

◆ Ioan Holban, *Două romane despre tineri*, CRC, XV, 1980, 30, 4; Țeposu, *Istoria*, 159–160.

V.T.

LUCA Mircea, *Cele patru dimensiuni ale memoriei*, Buc., Albatros, 1980, 134 p. (Aventura). Roman polițist.

◆ Liviu Antonesei, CRC, XVI, 1981, 31, 4.

V.T.

LUNGU Marin, *Povestea unui mic cercetaș*, v. *Războiul micului cercetaș*, 1977.

V.T.

LUSTIG Lucreția, *Scrisoare din copilărie*, Buc., Cartea Românească, 1980, 270 p. Roman autobiografic. Conține copilăria eroinei, petrecută într-un sat de lângă Cluj, apoi anii de școală, evocând activitatea sa în UTM, în perioada 1949–1950.

◆ Sorin Titel, *Actualitatea unei teme*, RL, XIII, 1980, 44, 11.

V.T.

LUSTIG Oliver, *Destin blestemat*, Buc., Cartea Românească, 1980, 254 p. Roman al memoriei. Dezvăluie trecerea naratorului și a familiei sale prin lagărele de la Auschwitz, Birkenau etc. Cartea e un rechizitoriu la adresa genocidului fascist și un apel la neuitarea atrocităților respective.

◆ Sorin Titel, *Un roman antifascist*, RL, XIV, 1981, 18, 10; Dan Mutașcu, *Literatura mărturisirii*, SPM, 1981, 549, 2; 550, 2.

V.T.

MARCU Tache Dumitru, *Ultima șansă*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 240 p. Roman polițist. În text sunt comentate evenimente din trei zile ale anului 1946. Acțiunea se derulează pe ore și minute.

V.T.

MAXIM Ion, *Pe malul Styxului*, Buc., Cartea Românească, 1980, 386 p. Roman filosofic. Un tânăr student, Vlad Marina, aflat într-o situație critică, într-un spital, își rememorează din unghi de vedere psihologic existența. Plecând de la probleme ale familiei (despărțirea părinților), de la unele însemnări rămase în custodia sa, tânărul face un excurs pe tema iubirii (Maria e personajul unei atracții sufletești), a rostului filozofiei (despre L. Blaga), a morții etc.

◆ L.B., *Cu scriitorul ~*, O, XXXI, 1980, 17, 2; Cornel Ungureanu, *La malul Styxului*, O, XXXI, 1980, 51, 2; Eugen Todoran, ~, ST, XXXI, 1980, 12, 23; Marcel Pop-Corniș, *Un tulburător Bildungsroman filozofic*, O, XXXII, 1981, 4, 3; Virgil Nistor, *Reflexe ale cunoașterii*, ST, XXXII, 1981, 4, 41; Emil Manu, *Fluxul rememorării*, RL, XIV, 1981, 18, 11; Radu Ciobanu, *Umbra permanențelor*, T, X, 1981, 10, 36; Cornel Ungureanu, *Romanul ca vehicol*, F, XXV, 1989, 5, 7.

V.T.

MAXIM Ion, *Umbra de la Cozia*, Timișoara, Facla, 1980, 366 p. Cu o notă a autorului. Roman istoric. Conține meditația unui Cavaler valah din timpul lui Mircea cel Bătrân. Scrierea este riguros documentată din punct de vedere istoric, filozofic, etnografic. Tema principală este aceea a relațiilor Țării Românești cu vecinii, mai ales cu Transilvania.

◆ Traian Liviu Birăescu, *Întoarcerea la obârșie*, O, XXXI, 1980, 48, 3; Livius Ciocârlie, *Carte de înțelepciune*, O, XXXI, 1980, 48, 3; Marcel Pop-Corniș, *Un roman al inițierilor*, O, XXXI, 1980, 48, 3; Virgil Nistor, *Reflexe ale cunoașterii*, ST, XXXII, 1981, 4, 41; Emil Manu, *Fluxul rememorării*, RL, XIV, 1981, 18, 11; Radu Ciobanu, *Umbra permanențelor*, T, X, 1981, 10, 36; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 460–461; Cornel Ungureanu, *Romanul ca vehicol*, F, XXV, 1989, 5, 7.

V.T.

MĂNUCEANU Vasile, *Gorganul*, Buc., Albatros, 1980, 428 p. (Cutezătorii). Roman pentru copii și tineret. Este inspirat de domnia lui Matei Basarab.

◆ Popa, *Dicționar 2*; Lector, RL, XIV, 1981, 4, 2.

V.T.

MIHADAȘ Teohar, *Frumoasa risipă*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 230 p. Roman autobiografic. Este format din fragmente de amintiri din anii de școală (ultimele clase de liceu). Memorialistica e concepută în notă lirică. După Sultana Craia: „Scriitorul este un senzitiv, dacă nu chiar un senzual, iubitor de miresme, de vinuri bune, sensibil la farmecul feminin și bucuros să se lase sedus, dar și un spirit vizionar, proiectând imagini romantice…”.

◆ Sultana Craia, *Un memorialist calofil*, LCF, XXIII, 1980, 3, 2; P. Poantă, ST, XXXI, 1980, 31, 35; Ion Lungu, *Între evocare istorică și Bildungsroman*, TR, XXIV, 1980, 34, 3.

V.T.

MIHĂILĂ Caius, *Medicii bolnavi*, Buc., Eminescu, 1980, 298 p. Fragment: *Inspecția*, CNT, 1980, 38, 10. Roman social. Se inspiră din existența de zi cu zi a unui colectiv medical. Acțiunea reprezintă o „felie de viață”, cu probleme de serviciu, administrative și personale, care conferă tensiune ritmică ansamblului social evocat.

◆ Mirela Roznoveanu, *Romanul unui mediu*, VR, XXXIV, 1981, 8, 83–84.

V.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Coșmarul*, Iași, Junimea, 1980, 190 p. Roman social. Descrie frământările

unui înalt funcționar din domeniul agriculturii, care a avut o clipă de ezitare în fața unui petent. În vis (coșmar) a fost acuzat de mită, judecat și închis.

◆ Dan-Ion Vlad, R, 1981, 2, 7; Al. Pascu, CRC, XVI, 1981, 33, 4; Hristu Cândroveanu, *Nostalgia prozei ca fabulație*, LCF, XXV, 1982, 4, 2.

V.T.

MOCANU Ilie, *Întoarcerea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 234 p. Roman de spionaj.

V.T.

MOLDOVEANU Rodica, *Mesaj cifrat pentru vacanță*, Buc., Ion Creangă, 1980, 162 p. Roman polițist. În acțiune sunt implicați doi copii ingenioși și activi.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 10, 2.

V.T.

MORARU Iustin, *Vina*, Buc., Albatros, 1980, 358 p. Fragment: *Din dragoste*, LCF, XXIII, 1980, 3, 5. Roman psihologic. Este conceput pe baza împletirii a două teme: a culpabilității și a înstrăinării. Traian Laru, un tânăr dulgher dintr-o echipă de demolări, trăiește drama desprinderii de sat și de familie. Plecând pe diferite șantiere, ajunge în Niraja, unde intră într-o activitate intensă, consacrată construirii unei mari întreprinderi. Personajul își analizează colegii de muncă. Față de unul dintre ei, Sebastian, nutrește un sentiment de culpă, simțindu-se responsabil de moartea sa. E vorba de fapt de o vină morală, dar el o leagă de sentimentul înstrăinării.

● Premiul C.C. al U.T.C. pentru proză pe anul 1980.

◆ Constantin Zărnescu, *Un roman despre marile șantiere:* ≈, TR, XXIV, 1980, 18, 3; Valentin F. Mihăescu, *Tema singurătății*, LCF, XXIII, 1980, 22, 2; Laurențiu Ulici, *Inocentul*, CNT, 1980, 23, 10; Gheorghe Pituț, *Tinerețe*, CNT, XXIII, 1980, 26, 1; 7; Ioan Groșan, *În umbra actualității în floare*, AFT, XVI, 1981, 3, 5; Andrei Roman, *Destine contemporane*, LCF, XXIV, 1981, 19, 4; Pituț, *Locuri*, 154–156.

V.T.

MOROGAN-SALOMIE, *La revedere, pe curând!*, Buc., Cartea Românească, 1980, 260 p. Roman polițist. Scrierea iese din tiparele obișnuite ale speciei, propunând o parodie polemică a stilului detectivist tradițional.

◆ Laurențiu Ulici, *Lectură de vacanță*, RL, XIII, 1980, 26, 11; Sultana Craia, *La revedere, pe cât mai curând!*, LCF, XXIII, 1980, 33, 2; Dana Dumitriu, *Un roman polițist*, RL, XIII, 1980, 43, 10.

V.T.

MUNTEANU Francisc, *Hoțul*, Buc., Cartea Românească, 1980, 174 p. Roman social. Prezintă cazul reabilitării a unui tânăr care, într-un moment de rătăcire, a comis o infracțiune și a fost condamnat.

❐ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

V.T.

MURGEANU Ion, *Edenul*, Buc., Cartea Românească, 1980, 350 p. Roman rural. Oferă o imagine de ansamblu asupra unui loc (localitatea Orleanu, cătunul Domirela, nu departe de București) și a unor familii care trăiesc în acest spațiu. Substanța romanului o constituie faptele de viață. Transformările sociale reunesc sub un numitor comun viața acestor familii din anii de după cel de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Ioan Holban, *Romanele poeților*, CRC, XV, 1980, 38, 4; Doru Mielcescu, CNT, 1981, 6, 13; Grigore Smeu, RL, XIV, 1981, 10, 10.

V.T.

MUTAȘCU Dan, *Vara și iarna*, Buc., E.M., 1980, 230 p. Fragmente: *Hirurgul, frate-său și toți ceilalți*, RL, XI, 1978, 28, 15; *De cum stă ninsoarea…*, CL, 1980, 2, 10. Roman istoric. Este consacrat revoluției conduse de Tudor Vladimirescu. Mai mult decât o epocă sau o atmosferă, ~ reconstituie o spiritualitate, prin intermediul unor personaje de ficțiune.

◆ Mihaela Gafencu, CRC, XV, 1980, 44, 4; Constantin Sorescu, SPM, 1980, 518, 2; Vasile Chifor, ST, XXXI, 1980, 12, 51; George Ricus, CNT, 1981, 14, 12; Odangiu, *Romanul*, 30. ❐ V. și *Bunul cetățean Arhimede*, 1975.

V.T.

❍ **NEACȘU Iulian,** *Prima dragoste*, fragment din romanul omonim, LCF, XXIII, 1980, 19, 4–5.

V.T.

NEAMȚU Leonida, *Speranță pentru speranță*, Buc., Albatros, 1980, 270 p. (Aventura). Roman de aventuri. Este inspirat de evenimentele din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, de lupta împotriva hitleriștilor. E scris în nota personală a unui umor inventiv, care contrazice gravitatea temei.

V.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Jocul de-a încrederea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 112 p. (Scorpionul). Roman de spionaj.

V.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Verificați ipoteza Nessus!*, Buc., Albatros, 1980, 262 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Acțiunea se desfășoară în era zborului intergalactic.

◆ Opriță, *Anticipația*, 271.

V.T.

NICOLESCU Ioan Dan, *Sărbători marțiale*, Buc., Albatros, 1980, 288 p. Roman textualist. Este conceput în spiritul „antiromanului", fără un fir epic sigur, structurat în câteva secvențe (părți) care pot fi și independente. ~ creează în primul rând o atmosferă (metafizică), profitând de libertățile realismului magic și ale onirismului. Spațiul și timpul sunt dizolvate, suveran rămânând, pentru definirea unei realități posibile, stilul. Sultana Craia arată că ~ „se lasă devorat lent de limbajul care proliferează haotic, revărsându-se ca substanță informă".

◆ Artur Silvestri, *Epica excrescentă*, LCF, XXIII, 1980, 36, 3; Ioan Holban, *Sfârșitul iluziei*, CRC, XV, 1980, 39, 4; Laurențiu Ulici, *Călătorie în imaginar*, CNT, 1980, 43, 10; Sultana Craia, *Riscurile „literaturii"*, LCF, XXIII, 1980, 47, 2; Andrei Roman, *Rigoare și originalitate*, LCF, XXIV, 1981, 16, 1; 7; Victor Atanasiu, *Parabolă și construcție*, SLAST, V, 1985, 8, 4; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 20, 8; Holban, *Profiluri*, 364–368; Ulici, *Literatura*, 406–407; Cosma, *Romanul*, II, 100. ❐ V. și *Rana statuilor*, 1977.

V.T.

NUȘFELEAN Olimpiu, *La marginea visului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, 282 p. Cu un *Argument* al autorului. Roman parabolă. Este conceput prin unirea arbitrară a unor fragmente epice independente. Nota comună a ansamblului vine dinspre imaginar, prin invenția naratorului. Din suita de întâmplări prin care trece (în realitate sau doar în imaginație) personajul Emanuel, se aleg câteva destine, pe care ~ le explică în epilog.

◆ Tudor Dumitru Savu, *La marginea Visului*, TR, XXV, 1981, 4, 3; Lector, RL, XIV, 1981, 5, 2; Alex. Ștefănescu, *Întoarcerea prozatorului la uneltele sale*, SCT, XXXVII, 1981, 9969, 4; Ioan Holban, *Un prezent irepetabil*, CRC, XVI, 1981, 12, 4; Voicu Bugariu, *Realism și fantezie*, LCF, XXIV, 1981, 18, 2; Laurențiu Ulici, *Pe marginea ficțiunii*, RL, XIV, 1981, 22, 9.

V.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Ochii jupâniței*, Buc., E.M., 1980, 366 p. Roman polițist. Acțiunea este plasată în epoca lui Constantin Brâncoveanu. ~ reface atmosfera timpului, a locurilor (Istanbul, printre altele).

V.T.

OLARU Pia, *Drumul spre Steaua Polară*, Buc., Eminescu, 1980, 208 p. Roman sentimental. Relatează povestea tristă a doi tineri, Dan Velea, un ratat, și Corina Sandu, stewardesă pe curse internaționale, care se sfârșește cu accidentarea tragică a fetei.

◆ Dan C. Mihăilescu, *Prima încercare*, LCF, XXIII, 1980, 35, 2; Dumitru Eliade, *Un roman poem*, FC, XXIX, 1980, 37, 20.

V.T.

OLĂREANU Costache, *Ficțiune și infanterie*, Buc., Cartea Românească, 1980, 208 p. Fragment: *Manuscrisul pierdut*, ST, XXXI, 1980, 5, 26–27. Roman textualist. Fără a aspira la scrierea romanului unui roman, personajul cărții, Victor Testiban, scriitor, încearcă să reconstituie un manuscris pierdut. Realitatea se combină cu imaginația, personajele trec din realitate în ficțiune și invers. Totul este însă stăpânit cu rigoare, nimic nu este lăsat la voia întâmplării. Nicolae Manolescu arată că ~ „e meticulos și rațional în procedura sa". În final, cartea conține o teorie asupra condiției complexe a scrisului (mai mult decât a scriitorului), schițată pe baza unei realități care nu o prevestește neapărat.

◆ Nicolae Manolescu, *Rețeta romanului*, RL, XIII, 1980, 52, 9; Ioan Holban, *În căutarea textului pierdut*, CRC, XV, 1981, 6, 4; Al. Călinescu, *Marile manevre*, CL, 1981, 2, 4; Mircea Mihăieș, O, XXXII, 1981, 11, 2; Cristina Felea, EX, XIII, 1981, 1–3, 8; Cornel Moraru, *Demitizarea romanului*, VTR, XI, 1981, 7, 3; Ion Pecie, R, 1981, 11, 14; Manolescu, *Arca*, III, 22–222; Octavian Dănilă, *~, narator al lui „oleacă"*, OP, XI, 1984, 78, 14; Manea, *Pe contur*, 56–59; Moraru, *Textul*, 176–179; Ion Simuț, *Rafinamentul inteligenței*, ST, XXXVI, 1985, 10, 5; Călinescu, *Biblioteci deschise*, 211–217; *~, Despre o lecție este vorba*, CAI, 1987, 3–4, 60; Holban, *Profiluri*, 310–313; Rotaru, *O istorie*, III, 855; Ion Bogdan Lefter, *Nouă cărți și-un autoportret*, RL, XXII, 1989, 28, 19; Pecie, *Romancierul*, 321–333; Simion, *Scriitori*, IV, 334–336; Doru Burlacu, *Confesiunea neîntreruptă*, PGL, I, 1990, 2–3, 7; Manolescu, *Arca 2*, III, 221; Pia Brânzeu, *Starea de debut*, LCF, s. nouă, 1992, 8, 7; Dragolea, *În exercițiul*, 94–95, 153–157; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Simuț, *Incursiuni*, 173–174; Brânzeu, *Armura*, 127–134; Buzera, *Literatura*, 42–44; Micu, *Scurtă istorie*, III, 350; Burlacu, *Voci*, 66–67; Cosma, *Romanul*, II, 298–299; Glodeanu, *Dimensiuni*, 176–177; *Dicționarul esențial*; Manolescu; Micu, *Istoria*, 613; Micu, *Literatura*, 315. ❐ V. și *Confesiuni paralele*, 1978.

V.T.

❍ **OLTEAN Ion,** *Tudor se desparte de tinerețe*, fragment de roman, LCF, XXIII, 1980, 24, 4–5. Fragmentul face parte dintr-un roman istoric, cu titlu neprecizat, despre Tudor Vladimirescu.

V.T.

ORLEA Ioana, *Un bărbat în rândul lumii*, Buc., Cartea Românească, 1980, 258 p. Roman de familie. Analiza personajelor se realizează într-un spațiu foarte restrâns, de dimensiunile camerei. Autoarea demontează cu atenție mecanismul existenței stereotipe a unei familii de intelectuali de calitate medie, sesizând o anume disperare a banalului. Încercările de evadare din constrângerea convențiilor sociale sunt sortite eșecului. Filip, Marta,

Dorina, Ovidiu și ceilalți sunt piese ale unui angrenaj care funcționează în virtutea inerției și împotriva voinței lor intime. Concilierea finală a personajelor este tristă.

◆ Nicolae Manolescu, *Unde fugim de-acasă*, RL, XIII, 1980, 47, 9; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 11, 3.

V.T.

PALAGHIU Mircea, *La revedere, Cassiopeea!*, Buc., Albatros, 1980, 184 p. Roman satiric. Fantezist și ironic, este dedicat vieții unei colectivități restrânse dintr-un orășel fictiv (Șapte Mori). Naratorul, venit în acest loc din București, aduce cu sine câteva noutăți (aparatul numit „mademoiselle Fifi", „formula de aur a frumuseții"), care se dovedesc inutile. ≈ reprezintă un nou mod de a înfățișa literar „locul în care nu se întâmplă nimic".

V.T.

PANIȘ Anatolie, *Două treimi din viață sau Romanul unui om de peste 40 de ani*, Buc., Cartea Românească, 1980, 188 p. Roman psihologic. Naratorul, un bărbat de 40 de ani, își reface parcursul vieții sale din fragmente. O serie de întâmplări, la care a fost participant sau doar martor, reconstituie destinul unui individ care, deși a avut parte de eșecuri, nu se consideră un învins. Anton Arbore a schimbat mai multe meserii (miner, ziarist, secretar U.T.M), a trăit în mai multe locuri, neîncetând să creadă în puterea omului de a se redresa moral.

◆ Gheorghe Pituț, *Un prozator autentic*, LCF, XXIII, 1980, 51, 1; 6; Dan Petrescu, *Avatarii figurii romancierului*, DLG, XIII, 1981, 79–80, 5; Henri Zalis, RL, XIV, 1981, 29, 9; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIV, 1981, 30, 2.

V.T.

PAPILIAN Alexandru, *Micelii*, Buc., Cartea Românească, 1980, 344 p. Fragmente: *Dimineața cu soare strălucitor*, SCT, XXXVI, 1980, 9827, 2; *Întoarcerea acasă*, RL, XIV, 1981, 2, 14–15. Roman social. Autorul alătură, într-o dezordine „naturală", cupluri sau persoane (mai ales tinere) din societatea bucureșteană. În general, acestea sunt angrenate în trăiri și întâmplări scurte, tratate în chip cinematografic, fie prin panoramare, fie prin transfocalizare. ~ realizează astfel o țesătură socială, pe care în finalul cărții o caracterizează singur, explicând chiar și titlul romanului: „Forțe întinse într-o rețea. Forțe inepuizabile, cu semnificații egale de specie. Dorm cu toții. Particule alcătuite din complexe energii. Împletire infinită de micelii".

◆ Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 35, 4; Dana Dumitriu, *„Făpturi neînsemnate"*, RL, XIV, 1981, 37, 11; Val Condurache, CL, 1981, 9, 5; Laurențiu Ulici, *Puntea și carena* (I), RL, XIV, 1981, 41, 11; Radu G. Țeposu, *Cercul care se închide*, AFT, 16, 1981, 11, 9; Vasile Chifor, *Exuberanță și pasiune*, T, X, 1981, 11, 44–45; Gheorghe Perian, *Proza lui ~*, EX, XIV, 1982, 8–9, 6; Alex. Ștefănescu, *O cale posibilă*, RL, XVI, 1983, 14, 4; Lucian Raicu, *Ispita schimbării*, RL, XVI, 1983, 27, 11; Raicu, *Fragmente*, 382–383; Ioan Holban, *Scriitori din exil*: ~, CRC, II, 1990, 4, 4; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 259–262; Holban, *Salonul*, 47–51; Ulici, *Literatura*, 368–370; Lucian Raicu, ~, VTR, XXVII, 1997, 4, 68; Alex. Ștefănescu, ~, RL, XXX, 1997, 12, 4; Cosma, *Romanul*, II, 283–284; Perian, *Pagini*, 178–180; Micu, *Istoria*, 545. ❒ V. și *Dihorul*, 1970.

V.T.

PARDĂU Platon, *Omul coborât din turn*, Buc., Albatros, 1980, 396 p. Roman parabolă. E scris în maniera nouă, utilizată și în *Scrisorile imperiale*, constând într-o combinație coerentă dintre fantastic și real. Un spațiu din nord-estul țării, numit Doruna (oraș), cunoaște un proces de restructurare utopică, sub conducerea personajului George Biruitorul (un simbol al grotescului travestit în creator). Colectivitatea umană se află în plin proces de neantizare, de rupere de lume și de timp.

◆ Alex. Ștefănescu, *Locul unde se întâmplă totul*, RL, XIII, 1980, 40, 10; Mircea Iorgulescu, *Transfigurare și realism*, CNT, 1980, 49, 10; Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 50, 2; Ion Caraion, *Jurnal*, I. *Literatură și contraliteratură*, Buc., Cartea Românească, 1980, 252–259; Gheorghe S. Suciu, ST, XXXII, 1981, 4, 29; Vasile Chifor, VR, XXXIV, 1981, 10, 85–87; Ciobanu, *Întâlnirea*, 260–268; Iorgulescu, *Ceara*, 250–252; Marcea, *Concordanțe*, 36; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4; Cosma, *Romanul*, II, 102. ❒ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

V.T.

PÂRVU Ștefan, *Cale și drum*, Buc., Albatros, 1980, 342 p. Fragment: *Marginea pământului*, ALB, LXXXI, 1978, 2, 7. Roman parabolă. Este scris în linia „realismului magic". Tânăra femeie Lucida, cu studii de pension la Paris, se căsătorește cu un negustor mediocru din Turnu-Severin (acțiunea are loc în timpul războiului din 1877–1878). Despărțită de soț, Lucida face o lungă călătorie, „de cunoaștere", prin satele din Bărăgan, trecând prin întâmplări fantastice, la intersecția legendei și magiei.

◆ Paul Dugneanu, LCF, XXIII, 1980, 24, 6; Costin Tuchilă, *Eposul țărănesc și spiritul realismului magic*, LCF, XXIII, 1980, 40, 3; Ulici, *Literatura*, 436–437.

V.T.

PELTZ I., *Treceri și petreceri*, Buc., Cartea Românească, 1980, 148 p. Roman autobiografic. Din fotoliul unei bătrâneți calme, naratorul își aduce aminte

de întâmplări disparate din tinerețea sa, din lumea teatrului, din cafenele, saloane etc. În paralel, este rememorată o poveste de iubire.

◆ Valeriu Râpeanu, *La despărțirea de I. Peltz*, RL, XIII, 1980, 33, 10; Mugur Florin, *Stăpânul casei*, VR, XXXIII, 1980, 10, 71; Marcea, *Concordanțe*, 246–249. ❒ V. și *Viața cu haz și fără a numitului Stan*, 1928.

V.T.

PENESCU Lucian, *Taina*, Buc., Eminescu, 1980, 192 p. (Clepsidra). Roman polițist.

V.T.

PETOLESCU Nicolae, *Deturnarea*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 214 p. Roman polițist.

V.T.

POPESCU Dumitru, *Pumnul și palma*, I. *O dimineață înșelătoare*, Buc., Eminescu, 1980, 446 p.; II. *Ochiul ciclonului*, Buc., Eminescu, 1981, 510 p.; III. *Marșul cariatidelor*, Buc., Eminescu, 1982, 414 p. Roman politic. Analizează în detaliu mecanismul Puterii în anii de după 23 august 1944. Modalitatea de dezbatere este un dialog continuu, purtat peste timp, între doi activiști de profesie, Manole Suru și Vladimir Cernea. Cel din urmă participă la înhumarea celui dintâi, decedat după ce ajunsese în fruntea activului unui județ. Pretextul acesta declanșează amintirea unui drum de luptă și viață, de formare și de „deformare", pe care ei l-au parcurs din 1972 până în 1975, anul morții lui Manole Suru. Cei doi traversează un itinerar spiritual comun și o epocă interesantă din punct de vedere politic, în care adoptă de la început două concepții de exercitare a puterii. Manole Suru este un tip intransigent, care va evolua către rigiditate. Cernea optează pentru maleabilitate, ceea ce îi va atrage dese „căderi". Romanul constituie o monografie clară a fenomenului intrării în impas a societății socialiste, fără a adânci însă critica ei.

■ Fragmente: *Le Poing et la main*, tr. de Gabrielle Nicole, REVR, XXXV, 1981, 5, 65–137; *Kulak i protjanutaja*, „Rumynija", 1983, 1, 27–29.

◆ Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 31, 2; Aurel Martin, *Dramatismul cunoașterii*, CNT, 1980, 31, 10; Ion Dodu Bălan, *Pledoarie pentru viață*, FC, XXIX, 1980, 32, 17; Romul Munteanu, *Roman, ideologie, praxis*, FC, XXIX, 1980, 32, 17; Nicolae Manolescu, *Romanul omului politic ca intelectual*, RL, XIII, 1980, 33, 9; Marian Odangiu, O, XXXI, 1980, 34, 2; Zaharia Sângeorzan, *O sinteză epică*, CRC, XV, 1980, 34, 4; Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 35, 2; Stelian Moțiu, *Morala politicii*, AFT, XV, 1980, 8, 2; Constantin Dumitrache, *Un romancier redutabil*, R, XVII, 1980, 9, 3; Constantin Sorescu, *Un roman politic*, SPM, 1980, 507, 3; Mihaela Andreescu, *Acțiune și meditație*, R, XVII, 1980, 9, 3; Vasile Chifor, *Romanul și patosul istoriei*, T, IX, 1980, 9, 25–27; Sultana Craia, *Viața ca o luptă*, LCF, XXIII, 1980, 40, 3; Ion Arieșanu, *O carte a adevărului istoric pus în lumina necruțătoare a vieții*, O, XXXI, 1980, 41, 3; Ion Vlad, *Romanul existenței și experienței istorice*, TR, XXI, 1980, 42, 1; Cornel Moraru, *Patosul renunțării*, VTR, X, 1980, 10, 3; Liviu Leonte, *Romanul politic*, CRC, XV, 1980, 49, 1; Mircea Iorgulescu, *Afirmarea umanului*, RL, XIII, 1980, 48, 4; Al. Călinescu, *Oameni în agora*, CL, 1980, 12, 4; Al. Protopopescu, *„Euristică" și romanesc*, VR, XXXIII, 1980, 12, 71–74; Emil Manu, *Pledoarie pentru umanism*, AST, XV, 1980, 4, 1; 7; Dan Alexandru Condeescu, *Însemnări despre proză*, II, LCF, XXIV, 1981, 4, 1; 7; Mircea Zaciu, ST, XXXII, 1981, 1, 34–35; Ion Pecie, *Textul între general și particular*, TR, XXV, 1981, 8, 1; 9, 3; M. Ungheanu, *Versuri și parafraze românești*, LCF, XXIV, 1981, 12, 1–2; Cristian Livescu, *Un roman despre activiști*, ATN, XVIII, 1981, 145, 6; Vladimir Bălănică, *Implicarea prin gândire în realitatea epocii*, TMS, XVI, 1981, 1, 6; Pompiliu Marcea, *Romanul politic românesc*, VR, XXXIV, 1981, 4–5, 27–31; Ion Pecie, TR, XXV, 1981, 22, 7; Mircea Iorgulescu, *Ipostaza și principiul*, RL, XIV, 1981, 51, 9; Marian Odangiu, O, XXXII, 1981, 50, 2; Romul Munteanu, CREL, 1981, 4, 144–145; Martin, *Paranteze*, 130–132; Zaciu, *Cu cărțile*, 1, 11–119; Pompiliu Marcea, FC, XXXI, 1982, 2, 2; Pompiliu Marcea, *Proza românească – proză de nivel internațional*, FC, XXXI, 1982, 2, 16; Constantin Dumitrache, R, 1982, 1, 5; Liviu Leonte, *Istoria – necesitate și înțelegere*, CRC, XVII, 1982, 9, 4; Al. Dobrescu, CL, 1982, 2, 4; Florin Șindrilaru, AST, XVII, 1982, 3, 11; Valentin Chifor, T, XII, 1982, 3, 31–37; Gheorghe Perian, *Un roman politic*, VTR, XII, 1982, 3, 4; Ion Pecie, *Tema puterii, motivul Oedip*, R, 1982, 9, 3; Marian Odangiu, *Romanul unei conștiințe politice*, O, XXXIII, 1982, 49, 1; 3; Ciobanu, *Întâlnirea*, 255–259; Livescu, *Scene*, 160–165; Mircea Iorgulescu, RL, 1983, 6, 11; Liviu Leonte, *Între privire critică și admirație*, CRC, XVIII, 1983, 10, 4; Mircea Popa, ST, XXXIV, 1983, 3, 33–34; Anton Cosma, VTR, XIII, 1983, 3, 8; Emil Răducescu, AST, XVIII, 1983, 4, 12; Pompiliu Marcea, *Cu foarfecele împotriva adevărului*, RL, XVI, 1983, 19, 9; Constantin Dumitrache, *Scaunul singurătății*, R, 1983, 7, 13; Valentin Tașcu, *Adevărul din perspectiva adevărului*, TR, XXVII, 1983, 33, 4–5; Damian Hurezeanu, *Necesitatea istorică a erosului comunist*, ARG, XVIII, 1983, 8, 5; Marcea, *Concordanțe*, 28, 34–35; Radu G. Țeposu, *Fețele romanului politic*, RL, XVII, 1984, 6, 3; Anatol Ghermanschi, *Romanul istoriei imediate*, AST, XVIII, 1984, 4, 5; Victor Atanasiu, SLAST, IV, 1984, 31, 2; Constantin Dumitrache, *Caratele conștiinței sau omul nou ca personaj*, R, 1984, 8, 6; George Arion, *Un scriitor al timpului nostru*, FC, XXIII, 1984, 39, 14–15; Vasile Chifor, *Repere ale prozei contemporane*, VR, LXXIX, 1984, 16, 47–53; Moraru, *Textul*, 166–173; Odangiu, *Romanul*, 125–131; Marin Chelu, ~, F, XXI, 1985, 2, 5; Bălan, *Pietre*, 305–310; Iorgulescu, *Prezent*, 206–211; Marcea, *Atitudini*, 82–92; Gheorghe Glodeanu, *Romanul actualității politice*, TR, XXXI, 1987, 7, 3; Ion Bălu, *În dialectica realității*, RL, XXI, 1988, 17, 5; Gheorghe

Glodeanu, *Meandrele introspecției*, TR, XXXII, 1988, 36, 1–2; Cosma, *Romanul*, I, 164–166; Ioan Groșan, *Va trebui să luptăm mereu pentru libertatea conștiinței și pentru conștiința libertății*, TMS, 1990, 3, 3; Micu, *Scurtă istorie*, III, 105; Cesereanu, *Călătorie*, 245–246; Grigurcu, *Imposibila*, 73; Micu, *Istoria*, 487; Micu, *Literatura*, 251.

V.T.

POPESCU Dumitru Radu, *Viața și opera lui Tiron B.* I. *Iepurele șchiop*, Buc., Cartea Românească, 1980, 588 p. Cu o pref. a autorului; II. *Podul de gheață*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 608 p. Fragmente: *Nunta fluturilor roșii*, LCF, XXI, 1978, 42, 4–5; *Ca un ochi de pește*, ST, XXIX, 1978, 12, 22–26; *Privindu-se*, VR, XXXII, 1979, 1, 17–25; *Jocurile zeilor*, CL, 1979, 2, 8–9; *Ostrovul luminos*, R, XVI, 1979, 3, 8–9; *Porfirogenetul*, T, VIII, 1979, 4, 17–22; *Calul alb*, LCF, XXII, 197, 52, 4–5; *Jocurile zeilor*, ST, XXX, 1979, 12, 34–35; *Acuzatul acuză*, SLAST, II, 1982, 18, 11; *Duminica peștilor*, TR, XXIV, 1982, 12, 5; *Podul de gheață*, TR, XXVI, 1982, 15, 8. Romanul face parte dintr-un ciclu cu același titlul. Roman parabolă. Proză proteică, construită pe o structură complexă, compusă din biografii, meditații, întâmplări din mediul rural și urban, crime, curiozități, vise, acțiuni politice, scene de dragoste, teorii ale culturii etc. Autorul se deghizează în „redactor" al scrierilor rămase de la Tiron B., un modest funcționar de poștă din Aiud. Biografia acestuia urmează să se împletească cu „opera" sa, într-o construcție cu o semnificație majoră a relației om–operă. Ciclul nu propune o tramă anume, este aluvionar, sugerând o materie epică în formare. Deocamdată avem de-a face cu mai multe secvențe (nuvele), unele cu legătură între ele, altele complet separate, din care se încheagă lent o lume care, precum în ciclul *F*, cuprinde un larg interval de timp, de la cel mitologic la cel actual. Și acest ciclu pare a se constitui sub zodia povestirii, resursă debordantă și inepuizabilă a autorului.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1980.

◆ Mircea Iorgulescu, *În umbra istoriei*, RL, XIV, 1981, 6, 5; Ion Vlad, *Heterogenitatea structurilor narative*, TR, XXV, 1981, 9, 2; Val Condurache, CL, 1981, 2, 5; Vasile Chifor, *Istorie și adevăr romanesc*, T, X, 1981, 2, 29–31; Anton Cosma, *≈ sau elogiul normalității*, VTR, XI, 1981, 2, 3; Vladimir Bălănică, *Roman și basm*, TMS, XVI, 1981, 1, 6; Daniel Vighi, *Proză și contemporaneitate*, O, XXXII, 1981, 13, 1; 3; Nicolae Georgescu, *(O)poziția miturilor: ≈*, LCF, XXIV, 1981, 30, 1; 7; Virgil Podoabă, F, XVII, 1981, 7, 3; Pompiliu Marcea, CREL, 1981, 4, 157–160; Vlad Sorianu, *Scriitorul total și exegeții săi*, ATN, XVIII, 1981, 4, 4; Roznoveanu, *Dumitru Radu Popescu*, 96, 122, 179, 185; Ion Vlad, TR, XXVI, 1982, 24, 3; Petru Poantă, *Câteva întrebări preliminarii către Tiron B.*, TR, XXVI, 1982, 25, 8; Al. Dobrescu, *Cazul Tiron B.*, CL, LXXXVIII, 1982, 6, 5; Mircea Iorgulescu, *Glasurile istoriei*, RL, XV, 1982, 28, 10; Pompiliu Marcea, LCF, XXV, 1982, 28, 1; 6; Laurențiu Ulici, *Efectul de „strâmtorare"*, CNT, 1982, 29, 11; Liviu Leonte, *Romanul baroc*, CRC, XIII, 1982, 34, 4; Vlad Sorianu, *Realismul polemic*, ATN, XIX, 1982, 5, 5; Mihai Iordache, CL, LXXXVIII, 1982, 8, 4; Nicolae Oprea, *Un roman caleidoscopic: ≈ de ~*, ARG, XVII, 1982, 7, 11; Ion Buduca, *Mitico-mitografii*, AFT, XVII, 1982, 11, 9; Vladimir Bălănică, TMS, XVII, 1982, 3, 5; Valentin Tașcu, *Proza lui „Tiron B. "*, ST, XXXIII, 1982, 12, 12–13; Marcea, *Varietăți*, 242–246; Iorgulescu, *Ceara*, 177–183; Ion Pecie, *Centauri în căutarea vasului Graal*, R, 1983, 2, 3; Gheorghe Perian, *~. După Moise*, VTR, XIII, 1983, 4, 5–6; Vasile Sălăjan, *Istorie și roman*, TR, XXVII, 1983, 33, 4; Ion Simuț, *Reflecții despre proza lui ~*, F, XIX, 1983, 9, 8; 10; Poantă, *Radiografii*, II, 135–138; Ulici, *Confort Procust*, 75–82; Vlad, *Lectura*, 190–199, 200–205; AL. Dobrescu, *O revelație: Tiron B.,* DLG, XVI, 1984, 1, 8; Didi Cenușer, *Romanesc și substanță epică*, T, XIII, 1984, 6, 32–33; Vasile Chifor, *Repere ale prozei contemporane*, VR, LXXIX, 1984, 10, 47–53; Ioan Holban, CL, XC, 1984, 12, 5; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 68–74; Gheorghe Glodeanu, *Tentația romanului total*, TR, XXIX, 1985, 33, 6; Cornel Ungureanu, *De la literatura cotidianului la romanul politic*, O, XXXVI, 1985, 34, 6; Iorgulescu, *Prezent*, 106–114; Marcea, *Atitudini*, 97–103; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 1067; Liviu Leonte, *Receptarea istoriei*, CL, XCIII, 1987, 8, 4; Ion Pecie, *Calitatea de martor*, ARG, XXII, 1987, 10, 11; Mircea Iorgulescu, *„Iepurele șchiop" sau ficțiunea totală*, în vol. *Dumitru Radu Popescu interpretat de…*, 136–141; Mircea Iorgulescu, *Glasurile istoriei*, în vol. *Dumitru Radu Popescu interpretat de…*, 141–147; Holban, *Profiluri*, 82–88; Ion Pecie, *Universul carnavalului*, TR, XXXII, 1988, 16, 3; Kazimierz Jurczak, *„Romanesca silva rerum"*, SUB, XXXIV, 1989, 1, 75–88; Leonte, *Prozatori*, II, 155–158; Pecie, *Romancierul*, 100–187; Virgil Podoabă, *≈ de ~*, F, XXVI, 1990, 2, 4; Glodeanu, *Fantasticul*, 72–73; Simuț, *Incursiuni*, 260–266, 268–269; Vasile Chifor, *Prozatorul – în căutarea adevărului*, ROS, I, 1995, 7–8, 44–46; Micu, *Scurtă istorie*, III, 244–249; Cosma, *Romanul*, II, 82–83; Grigurcu, *Imposibila*, 379; Perian, *Pagini*, 137–142; Micu, *Istoria*, 555, 559–561; Micu, *Literatura*, 288, 290. ❒ V. și *Zilele săptămânii*, 1959.

V.T.

POPESCU Mircea, *Iarba din fața casei*, Buc., Eminescu, 1980, 182 p. (Clepsidra). Roman polițist. Este inspirat de acțiunile represive ale Siguranței și Gestapo-ului împotriva forțelor antihitleriste.

V.T.

❍ **POP-SÂRBU Ana,** *În cotloanele timpului*, fragment de roman, O, XXXI, 1980, 15, 5.

V.T.

PREDA Marin, *Cel mai iubit dintre pământeni*, I–III, Buc., Cartea Românească, 1980, 472 + 440 + 336 p.

Fragmente: *Mama*, ALL, 1978, 18–23; *Preludiul*, LCF, XXI, 1978, 32, 4–5; *O vizită la bunicul*, RL, XII, 1979, 38, 12–13; *Întâlnirea*, VR, XXXII, 1979, 11, 40–55; ≈, ST, XXX, 1979, 12, 32–34; ≈, R, XVII, 1980, 22, 8–9. Reluat fragmentar: ≈, LCF, s. nouă, 1994, 21, 7; ≈, LCF, s. nouă, 1999, 1, 7. Roman al „obsedantului deceniu". Este o amplă confesiune socială, morală și politică. Victor Petrini, intelectual subțire, filozof, asistent universitar în acest domeniu, își relatează și-și comentează cu luciditate existența spirituală, anii de formație, suferințele, succesele și decăderile din primele decenii ale noii societăți instaurate după 1944. Una dintre temele fundamentale ale cărții este iubirea. Cuvântul final, preluat din înțelepciunea biblică, reprezintă o concluzie și totodată un pretext pentru relectura cărții: „… dacă dragoste nu e, nimic nu e". S-ar putea spune că destinul lui Petrini e tragic, dacă ținem cont de eșecurile sale în profesie și în iubire. Dar dacă ne prevalăm de repetatele încercări ale eroului de a-și lua viața de la capăt, destinul lui apare sub semnul unei trudnic dobândite seninătăți. Filtrul meditativ, filosofic, pe care-l utilizează eroul pentru a purifica orice mizerie a existenței conferă romanului un sens înalt, înlăturând maculările ei posibile. Reperele meditației lui Victor Petrini sunt figurate prin iubirile sale. Nineta, Căprioara, Matilda, Suzy reprezintă momente repetabile (și irepetabile în același timp) ale nașterii și morții (la nivel afectiv și moral, nu fizic). Suferința produsă de aceste povești de dragoste este purificatoare. Și, e clar, când ultima dintre ele se stinge, dispare și eroul, întru confirmarea frazei finale. ≈ poate fi considerat o capodoperă a literaturii vremii. Unanim elogiată de critică și de marele public, trilogia a reprezentat cântecul de lebădă al lui ~, 1980 fiind și anul dispariției tragice a marelui prozator.

▼ Buc., Cartea Românească, 1984, cu o pref. de Eugen Simion; Buc., Cartea Românească, 1987; I–II, Buc., Prietenii Cărții, 1992; I–III, ed. îngr. de Nicolae Preda, Buc., Editura Marin Preda, 1993; I–III, Buc., Editura Marin Preda, 1997; I–III, Buc., Editura Marin Preda, [2000]. Fragment: ≈, în Popescu, *Marin Preda*, 103–132.

■ Fragment: *Le Plus aimé des hommes de la terre*, tr. de André Fleury, REVR, XXXV, 1981, 3, 58–129; 4, 107–135.

◆ George Arion, *O carte-sumă a cunoașterii*, FC, XXIX, 1980, 11, 17; Nicolae Ciobanu, LCF, XXIII, 1980, 11, 2; Cornel Ungureanu, O, XXXI, 1980, 13, 2; Nicolae Manolescu, ≈, RL, XIII, 1980, 13, 9; Lucian Raicu, *Cuvântul și Opera*, RL, XIII, 1980, 13, 11; Eugen Simion, *Romanul total*, RL, XIII, 1980, 13, 11; 15; Mihai Dinu Gheorghiu, *Istorie și destin*, CRC, XV, 1980, 15, 4; Liviu Leonte, *Hazardul tragic*, CRC, XV, 1980, 15, 4; Paul Dugneanu, *Limbajul simbolurilor*, LCF, XXIII, 1980, 15, 2; Dan C. Mihăilescu, *Subdestinul unei istorii*, LCF, XXIII, 1980, 15, 2; Valentin F. Mihăescu, *Un roman total*, LCF, XXIII, 1980, 15, 2; 6; Mihai Zamfir, *Cel mai camusian dintre scriitorii români*, LCF, XXIII, 1980, 15, 2; 16, 1; 7; Laurențiu Ulici, *Romanele unui roman*, CNT, 1980, 17, 10; ⁂, *Evenimentul literar: ~: ≈*, CL, 1980, 4, 2–3; Mircea Ivănescu, *Citind despre cea mai mare iubire pământeană*, T, IX, 1980, 4, 22–24; Ion Vlad, *Lumile romanului*, T, IX, 1980, 4, 12–21; ⁂, *~. ≈*, VTR, X, 1980, 4, 4–5; Maria Mailat, *Cu ~ despre ≈*, VTR, X, 1980, 4, 3; Ștefan Borbély, *≈*, VTR, X, 1980, 4, 5–6; G. Dimisianu, *Acțiune și contemplare*, RL, XIII, 1980, 19, 11; Mircea Vaida, TR, XXIV, 1980, 19, 2; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 5, 9; Eugenia Tudor-Anton, *Interogație dramatică și roman modern*, VR, XXXIII, 1980, 5, 64–69; Nicolae Crețu, *Personajul ca identitate morală și experiențele sale*, CRC, XV, 1980, 26, 5; Vasile Călinescu, *Victoria lui Petrini*, ARG, XV, 1980, 2, 8; Marin Sorescu, *Social și pace în ≈*, R, 1980, 6, 3; 5; Nicolae Motoc, *Infernul sau absența iubirii*, TMS, XV, 1980, 2, 5; Ion Pecie, *Oglinda întoarsă*, TR, XXIV, 1980, 27, 3; Zaharia Sângeorzan, *Romanul ca participare la istoria contemporană*, RL, XIII, 1980, 30, 5; ⁂, *Un roman în dezbatere: ~. ≈*, FC, XXIX, 1980, 33, 16–17; Vlad Sorianu, *Conștiință și istorie*, ATN, XVII, 1980, 3, 9; Ov. S. Crohmălniceanu, *Dramatismul sentimentului*, RL, XIII, 1980, 48, 4–5; Doina Uricariu, *Romanul ca „fenomenologie a spiritului"*, LCF, XXIII, 1980, 47, 1; 6; 48, 1; 6; Ștefănescu, *Jurnal*, 239–240; Victor Atanasiu, *Petrini și Moromete*, O, XXXII, 1981, 1, 3; Dan Alex. Condeescu, *Însemnări despre proză*, LCF, XXIV, 1981, 3, 1; 7; Zaharia Sângeorzan, *A eterniza viața*, CRC, XVI, 1981, 7, 4; Grigore Ilisei, *Meseria de cronicar*, CRC, XVI, 1981, 7, 6; Grigore Smeu, *Tema seninătății*, RL, XIV, 1981, 7, 4; Gheorghe Perian, *Literatură și istorie*, VTR, XI, 1981, 3, 5; 13; Pompiliu Marcea, *Romanul politic românesc*, VR, XXXIV, 1981, 4–5, 27–31; Nicolae Crețu, *Ideea și lumea în roman*, CRC, XVI, 1981, 21, 1; 7; Adrian Oprina, *„Ce-aș mai putea"?*, CL, 1981, 5, 12; Vasile Popovici, *Realismul dialogal al prozei lui ~*, O, XXXII, 1981, 22, 3; Dumitru Tiutiuca, *Căile cunoașterii în ≈*, VR, XXXIV, 1981, 6, 14–22; 7, 19–32; Ion Ianoși, *Cel mai iubit dintre filozofi*, RL, XIV, 1981, 37, 19; Mihai Zamfir, LL, 1981, 3, 378–380; Maria S. Muthu, *Eroul contemporan între adevăr și eroare*, TR, XXV, 1981, 43, 2; Eugen Simion, CREL, 1981, 4, 146–151; Z. Cârlugea, *Individ și istorie*, TR, XXV, 1981, 49, 3; Șt. Aug. Doinaș, *~ ca amintire*, în vol. *Timpul*, 79; Eugen Simion, *Un portret în fragmente*, în vol. *Timpul*, 136–137; Constantin Coroiu, *Rememorări: de vorbă cu Al. Preda*, în vol. *Timpul*, 207–208; Laurențiu Fulga, *Portretul scriitorului în februarie '80*, în vol. *Timpul*, 257; Maria-Luiza Cristescu, *„Dacă dragoste nu e, nimic nu e"*, în vol. *Timpul*, 373–393; Norman Manea, *Fraza finală*, în vol. *Timpul*, 435–448; Florin Mugur, *Citind ~ (Dintr-un jurnal)*, în vol. *Timpul*, 453–466; Petre Anghel, *O cameră, o carte, o scrisoare*, în vol. *Timpul*, 467–471; Virgil Duda, *Romanul Silviei*, în vol. *Timpul*, 472–480; Al. Piru, *O biografie a operei*, în vol. *Timpul*, 493–494; ~,

în vol. *Timpul*, 550–556; Crohmălniceanu, *Pâinea*, 140–155; Culcer, *Serii*, 217–225; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 78–86; Iorgulescu, *Critică*, 94–99; Moraru, *Semnele*, 261–271; Piru, *Istoria*, 511–513; Zaciu, *Cu cărțile*, 23–25, 27–28, 29–31, 35–44; Valentin F. Mihăescu, *Strategie narativă în ≈*, LCF, XXV, 1982, 20, 6; 22, 1; Nicolae Florescu, *Valori memoriale în proza lui ~*, CRC, XVII, 1982, 22, 8; Corneliu Ștefanache, *Marele scriitor*, DLG, XIV, 1982, 5, 6; Ion Pecie, *Grădinile ființei*, TR, XXVI, 1982, 25, 9; Nicolae Crețu, *„Barbaria concretului” și arta romanului*, LCF, XXV, 1982, 29, 3; 10; Nicolae Oprea, *Glose la ≈*, ARG, XVII, 1982, 5, 6; Costin Tuchilă, *~ – o imagine*, VR, LXXVII, 1982, 8, 70–71; Traian Ștef, *Vizitele lui Moromete*, F, XVIII, 1982, 12, 9; Marcel Pop-Corniș, *Confession and narrative in ~'s The Most Beloved Man in Earth*, CREL, 1982, 4, 47–54; Ciobanu, *Întâlnirea*, 230–235; Simuț, *Diferența*, 135–140; Ion Pecie, *Oglinda din spate*, R, 1983, 6, 7; ⁂, *Prezențe românești*, RL, XVI, 1983, 26, 24; Sorin Titel, *Patetism și istorie*, RL, XVI, 1983, 29, 20; Valeriu Cristea, *Conștiința blindată*, RL, XVI, 1983, 31, 4; Damian Hurezan, *Necesitatea istorică a eroului comunist*, ARG, XVIII, 1983, 8, 5; Iulian Popescu, *Note la ~ și Camus sau despre dialogul intertextual*, CRC, XVIII, 1983, 46, 7; Cazacu, *Triptic-dilemă*, 45–47; Dimisianu, *Lecturi*, 113–118; Marcea, *Concordanțe*, 27–28, 39, 220–225; Mihăescu, *Timp și mod*, 98–109; Steinhardt, *Critică*, 129–132; Ulici, *Confort Procust*, 34–40; Ovidiu Ghidirmic, *„Secțiunea de aur” a prozei românești contemporane*, AR, 1984, 32–35; Octavian Jeican, *Rațiune și sentiment*, EX, XVI, 1984, 1–2, 8; Monica Spiridon, *~ – paradoxul despre actor*, II, RITL, XXXII, 1984, 1, 35–38; Ion Pecie, *Existență și esență*, TR, XXVIII, 1984, 16, 3; Ov. S. Crohmălniceanu, *Replica magistrului*, FC, XXXIII, 1984, 19, 10; Eugen Simion, *Omul predist*, FC, XXXIII, 1984, 19, 10; Al. Piru, FC, XXXIII, 1984, 20, 12–13; Florin Manolescu, *Tensiunea lecturii*, CNT, 1984, 21, 7; 11; Voicu Bugariu, LCF, XXVII, 1984, 21, 3; Constantin Sorescu, *Un roman tragic*, SLAST, IV, 1984, 22, 2; Florin Berindeanu, *~ – drumul unei conștiințe de sine*, AFT, XVIII, 1984, 5, 9; Ioan Buduca, *Victoria lui Petrini*, AFT, XVIII, 1984, 5, 9; Voicu Bugariu, *Document, eseu, ficțiune*, LCF, XXVII, 1984, 22, 1; 7; Gheorghe Barbă, *~ și Lev Tolstoi*, LL, 1984, III, 365–375; Ion Rotaru, *Proza românească de după eliberare*, LLE, XIII, 1984, 2, 19–22; Ion Pecie, *Pădurea golită de simboluri*, R, 1984, 7, 8; Petru Mihai Gorcea, *Continuitate și discontinuitate*, ARG, XIX, 1984, 8, 8; Ion Ianoși, CREL, XXXII, 1984, 3, 40–44; 4, 19–22; Mihaela Albu, *Aventura cunoașterii în teritoriul dintre contemplare și ironie*, AST, XVIII, 1984, 10, 12; Constantin Ciopraga, *Conștiința lui Petrini*, RL, XVII, 1984, 44, 4–5; 7; Vasile Popovici, *~: Principiul iubirii*, O, XXXV, 1984, 45, 10; Ciopraga, *Propilee*, 122, 125–126; Condurache, *Portret*, 23; Cristea, *Modestie*, 105–126, 126–133; Odangiu, *Romanul*, 160; Tudor Păcurariu, *Textualitatea eroului romanesc*, ST, XXXVI, 1985, 1, 28–29; Ion Vartic, *~ și ucenicia fiului*, ST, XXXVI, 1985, 1, 37; Ion Vartic, *~ – tema uceniciei*, RL, XVIII, 1985, 17, 4–5; Traian Ungureanu, *Pentru cunoașterea operei*, AFT, XIX, 1985, 7, 9; Val Condurache, *Best-seller sau capodoperă*, CL, 1985, 7, 10; Sorescu, *Ușor*, 115–130; Grigore Smeu, *Sporul de umanizare*, RL, XIX, 1986, 6, 5; Constantin Popescu, *Recitind un roman*, R, 1986, 4, 11; Monica Spiridon, *Two Aspects of Dialogism*, CREL, 1986, 2, 85–96; Gheorghe Simion, *~. Recuperarea umorului*, ATN, XXIII, 1986, 10, 16; Theodor Codreanu, *~ sau oglinda întoarsă*, RITL, XXXIV, 1986, 4, 36–40; Monica Spiridon, *„Omul supt de vremi”…”*, TR, XXX, 1986, 52, 5; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 1229–1232, 1236–1237; Monica Spiridon, *Strategiile polemicii interioare*, CAI, 1987, 3–4, 113–125; Rodica Zafiu, *~ et l'esprit nationaliste*, CREL, 1987, 4, 103–112; *~*, în vol. *Poetica romanului românesc*, 294–298; Cristea, *Fereastra*, 119–122; Rotaru, *O istorie*, III, 623–629; Nicolae Baltă, *Nostalgia spațiului interior*, SLAST, VIII, 1988, 4, 9; Andreea Vlădescu Lupu, *„Teatrul” spațiului interior în opera lui ~*, T, XVII, 1988, 1, 48–56; Nicolae Baltă, *Substratul succesului*, SLAST, VIII, 1988, 7, 9; G. Dimisianu, *Cariera unei receptări*, SLAST, VIII, 1988, 7, 9; Ruxandra Cesereanu, *Însemnări despre romanul actual*, ST, XXXIX, 1988, 2, 14; C. Stănescu, *Un mare roman al iubirii*, SLAST, VIII, 1988, 9, 9; Valeriu Cristea, *Etalonul „Moromeților”*, SLAST, VIII, 1988, 9, 9; Laura Bișoc, *Istoria unui contemporan*, SLAST, VIII, 1988, 11, 9; Monica Spiridon, *Cartea de recitire*, SLAST, VIII, 1988, 11, 9; Florin Mugur, *Un mare roman al iubirii*, SLAST, VIII, 1988, 13, 9; Constantin Schifirneț, *Roman al temelor eterne*, SLAST, VIII, 1988, 13, 9; Dan Silviu Boerescu, *Cotidianul fantastic*, SLAST, VIII, 1988, 13, 9; Gabriel Rusu, *O gnoză*, SLAST, VIII, 1988, 13, 9; Mircea Cristea, *Dialectica relațiilor interumane*, SLAST, VIII, 1988, 15, 9; Cornelia Tălmaciu, *Un roman sublim, monșer!*, SLAST, VIII, 1988, 15, 9; Mariana Șipoș, *Cărțile fără de care e greu să trăiești*, SLAST, VIII, 1988, 18, 9; Mircea Iorgulescu, *Petrini, fiul lui Moromete*, SLAST, VIII, 1988, 18, 9; Adrian Dinu Rachieru, *Scriitura și conjunctura*, SLAST, VIII, 1988, 22, 9; Iulian Costache, *Redimensionarea convențiilor*, SLAST, VIII, 1988, 22, 9; Ion Cristoiu, *O gândire de o tulburătoare originalitate*, SLAST, VIII, 1988, 22, 9; Cosma, *Romanul*, I, 120–124; Popovici, *Eu, personajul*, 178–181; C. Stănescu, *Jurnal*, 118–121; Tuchilă, *Privirea*, 26–30; Nicolae Baltă, *Un moralist care nu se dezminte*, SLAST, IX, 1989, 1, 5; 3, 4; Doina Uricariu, *Legea morală*, RL, XXII, 1989, 9, 5; Codrin Liviu Cuțitaru, *„Țara” lui Victor Petrini*, CL, XCVI, 1989, 4, 11; Leonte, *Prozatori*, II, 85–97; Pecie, *Romancierul*, 9–41; Ion Bogdan Lefter, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Dan Silviu Boerescu, *Întrebările lui ~*, TNLS, II, 1990, 3, 5; Marta Petreu, *Cele două Matilde și erotica tăcerii*, VR, LXXXV, 1990, 3, 59–64; Marta Petreu, *Iubirea ca indecență*, VTR, XX, 1990, 4, 17; Marta Petreu, *Cartea mâniei*, RL, XXIII, 1990, 16, 4; Cristian Tudor Popescu, *Când se vor schimba lucrurile…*, TNLS, II, 1990, 19, 5; P. Sorin, *Despre Moromeții cu un Moromete. Convorbiri cu Alexandru Preda, fiul scriitorului*, TNLS, II, 1990, 19, 3; Sorin Preda, *Nu vom uita*, TNLS, II, 1990, 19, 1; Dorin Măran, *Eros și culpabilitate*, TNLS, II, 1990, 21, 5; Constantin Hârlav, F, XXVI, 1990, 6, 15; Nicolae Boghian, VAR, I, 1990, 7, 16; Petre Anghel, *„Am convingerea fermă că ~, prin atitudinea operei lui, deranja foarte mult puterea”* (i.), TNLS, II, 1990, 34, 3; Marta Petreu, *Replici*

socratice, LCF, s. nouă, 1990, 37, 7; Nicolae Baltă, *Cuplul ca model existențial*, LCF, s. nouă, 1990, 39, 7; Ion Murgeanu, *~ – o conștiință universală*, CROR, II, 1990, 20–21, 12; Ilisei, *Portrete*, 70; Negoițescu, *În cunoștință*, 35; Vasile Spiridon, *„Omul nou”*, F, XXVII, 1991, 1, 13; Monica Spiridon, *Doi scriitori față în față cu lumea*, LCF, s. nouă, 1991, 9, 7; Gheorghe Filip, *~ și „marile seisme”*, TNLS, III, 1991, 7, 7; Mihail Petrini Săvulești, *O lumină numită ~*, REV, II, 1991, 13, 5; ⁂, *Romanul românesc II*, CNT, 1991, 17, 4–5; Monica Spiridon, *„Boală mortală”*, R, 1991, 4, 14; Ion Roșioru, *Nevoia de ~*, TMS, 1991, 5, 6; Mariana Marin, *Între Mitică și Ivan cel Groaznic* (i. cu Monica Lovinescu și Virgil Ierunca), CNC, II, 1991, 24, 10–12; Nicolae Baltă, *Metamorfoza unor preferințe literare*, LCF, s. nouă, 1991, 23, 4; Monica Spiridon, *Tema dialogului (I)*, JL, s. nouă, II, 1991, 21–22, 3; 27–30, 4; 7; Nicolae Motoc, TMS, 1991, 7, 2; Elisabeta Roșca, *Întâlnirea dintre pământurile ficțiunii*, TNLS, III, 1991, 32, 4–5; A. Goci, *~ martorul și cronologia internă a operei*, TNLS, III, 1991, 32, 5; Gheorghe Glodeanu, *Critică la persoana întâi*, P, II, 1991, 11–12, 12; Gyurcsik, *A povesti*, 6; Petreu, *Teze*, 32–39, 47–52, 69–71; Mădălina Nicolau, *~, ≈*, LLE, XXI, 1992, 1, 36–39; C. Munteanu, *Sentimentele familiale în proza lui ~*, SUB, XXXVII, 1992, 1–2, 63–68; Victor Atanasiu, *Ilie Moromete și Mareșalul Ion Antonescu*, TNLS, IV, 1992, 2, 10; 3, 4; Dorin Măran, *Eros și culpabilitate*, TNLS, IV, 1992, 4, 2; Doina Jela, *Calitatea de martor a scriitorului sub dictatură*, TMS, 1992, 5, 6–7; Anatol Ciocanu, *~ – cel mai iubit dintre pământeni*, GLN, IV, 1992, 30, 4; Anatol Ciocanu, *Lucian Blaga – zeul metaforei*, GLN, IV, 1992, 35, 4; Al. Piru, *~ ar fi împlinit 70 de ani*, LTE, II, 1992, 41, 5; Dumitrescu, *Marin Preda*, 135–138, 143–153; Turturică, *Cum a murit*, 36; Monica Spiridon, *Viața în oglinda literaturii*, RL, XXVI, 1993, 4, 4; Dalia Voicu, *Am trăit fascinația ≈*, ESM, IV, 1993, 8, 21; Ion Parhon, *≈*, F, XXIX, 1993, 4, 16; Monica Spiridon, *Visările unor hoinari singuratici*, F, XXIX, 1993, 4, 4–5; Laurențiu Damian, *Cel mai iubit de… Dumnezeu*, LTE, III, 1993, 20, 13; Nicolae Iliescu, *Café concert*, LTE, III, 1993, 20, 13; Eugen Simion, *~, un moralist în era ticăloșilor*, LTE, IV, 1994, 26–28, 3; Spiridon, *Omul*, passim; Vlădescu, *Marin Preda*, passim; Călin Manilici, *Sacrificarea lui ~*, ST, XLV, 1994, 6, 10–11; Dan-Silviu Boerescu, *Cotidianul fantastic*, LCF, s. nouă, 1994, 6, 11; Ruxandra Cesereanu, *Romanul obsedantului deceniu între disidență și impostură*, ST, XLV, 1994, 10–11, 10–11; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 362–363; Isachi, Lazăr, *Anotimpurile*, I, 417–423; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 132–134; Piru, *Istoria 2*, 325–326; Simuț, *Incursiuni*, 235, 245; Răzvan Voncu, *Conștiința de martor*, LTE, V, 1995, 31, 10; Gheorghe Grigurcu, *Cum e apărat ~ (II)*, F, XXXI, 1995, 9, 15–18; Ioan Mariș, *~ – un posibil portret în anii școlarității din Transilvania*, ROS, I, 1995, 9–10, 113–116; Barbu, *Aspecte*, II, 89–118; Caraion, *Tristețe*, 29–35; Ciocârlie, *Fals tratat*, passim; Iancu, *Marin Preda*, passim; Mihu, *Lucian Blaga*, 175; Popescu, *Marin Preda*, 35, 133–151, 160–167; Smeu, *Marin Preda*, 16, 44–47, 62–69, 92–93, 124–125, 154–156; Irina Budeanu, AZ, 1996, 187, 7; Adrian Dinu Rachieru, *Cum e atacat ~?*, ROS, II, 1996, 5–6, 102–117; Emil Manu, *Femeile în opera lui ~*, ALA, V, 1996, 348, 4; Simona Bălășoiu, *Politețe și conflict comunicativ în ≈ de ~*, LL, XLI, 1996, 1, 40–50; Apetroaie, *Literatură*, 173, 179; Ciachir, *Luciditate*, 99; Ivănescu, *Pentru Marin Preda*, 52, 130, 147, 168–169, 182; Marino, *Politică*, 56–57; Micu, *Scurtă istorie*, III, 31–32; Munteanu, *Marin Preda*, 18, 25, 38, 53–64, 86–89, 113, 137; Popescu, *Sensuri*, 168–177; Rachieru, *Marin Preda*, 74–90, 119–126; Alexandru George, *În continuarea unor dezvăluiri (II)*, VTR, 1997, 3, 76–78; S. Damian, *Să închizi politicos ușa la plecare (I–IV)*, ALA, VI, 1997, 361, 11; 362, 11; 363, 11; 364, 11; Radu Mareș, *Dreptul la disperare*, TR, 1997, 13–14, 6–7; ⁂, *~ despre universitatea maghiară de stat*, LTE, VIII, 1998, 29, 2; Al. Pintescu, P, VIII, 1997, 9, 9; Ciopraga, *Personalitatea 2*, 303–314; Codreanu, *Provocarea*, 204–213; Măicăneanu, *Omul*, passim; Simion, *Fragmente*, I, 244–245; Doina Curticăpeanu, F, XXXIV, 1998, 5, 48–50; Cesereanu, *Călătorie*, 237–238; *Dicționar analitic*, I, 161–165; Șora, *Firul*, 25; Trandafir, *Permanențe*, 234–235; Caius Traian Dragomir, *Despre cine vorbește bufonul*, LCF, s. nouă, 1999, 1, 4–5; Alexandru George, *Patografia unei erori: ≈ I–III*, LCF, s. nouă, 1999, 14, 7; 15, 7; 16, 7; Marin Mincu, *De ce a divorțat Aurora Cornu de ~?*, CNT, IX, 1999, 13, 5, 14; Octavian Soviany, *Aticism și asianism*, LCF, s. nouă, 1999, 35, 7; Craia, *Îngeri*, 125–128; George, *Reveniri*, 267–281, 329–330; Grigurcu, *Amurgul*, 183; Oana Soare, *Enigma lui Susy*, ALA, IX, 2000, 524, 4; Berce, *Nostalgia*, 271–277; *Dicționar analitic*, I, 186–189; *Dicționarul esențial*; George, *Confesiuni*, 35, 42, 53–54; Goci, *Romane*, 220–251; Manu, *Generația*, 244–247; Micu, *Istoria*, 450; Micu, *Literatura*, 233. ❒ V. și *Moromeții*, 1955.

V.T.

PREDA Vasile, *Constelația de dincolo de ape*, Buc., E.M., 1980, 326 p. Roman social. Este consacrat vieții de militar. Un tânăr locotenent notează cele dintâi impresii ale existenței sale în calitate de ofițer abia repartizat la o unitate dintr-un oraș îndepărtat. Problemele de serviciu se întrepătrund cu o poveste de dragoste, trăită alături de profesoara Ada Aștilean.

◆ Nicolae Baboi, *Resurecția baladei*, VAR, VIII, 1997, 4, 18–19.

V.T.

RADU Angela, *Parfum de violete*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 204 p. Roman polițist. Plecându-se de la o banală crimă comisă în curtea unui spital, se descoperă o întreagă rețea de infractori în instituția respectivă.

V.T.

RĂȘICĂ Mihai, *S.O.S. în golful furtunilor*, Buc., E.M., 1980, 200 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman de aventuri. Este bazat pe fapte reale. Un grup de marinari, dintre care se detașează figura căpitanului Petre

Profie, face o călătorie plină de neprevăzut pe mare, cu nava-școală „Mircea". Echipajul trece prin clipe grele în golful Biscaya. Marinarii nu părăsesc vasul, deși deteriorat, și-l salvează. Acțiunea, comentată în genul unui „jurnal de bord", are loc în 1965.

V.T.

❍ **REBREANU Vasile,** *„Legați-vă centurile de siguranță!"*, RL, XIII, 1980, 16, 14–15; *Cheia de aur*, LCF, XXIII, 1980, 17, 4–5; *Vânătoarea de ciori*, ALL, 1982, 236–241; *Caii*, ALT, 1982, 43–48; *File fugite din calendar*, LCF, XXVII, 1984, 10, 4–5; *Cinematografia e iubirea mea*, AL, XIX, 1986, 24, 14–15; *Bizoni și manechine*, LTE, IV, 1994, 50, 8–9, fragmente din romanul *Legați-vă centurile de siguranță!*

❒ V. și *Casa*, 1963.

V.T.

REZUȘ Petru, *Războieni*, Buc., Cartea Românească, 1980, 222 p. Roman istoric. Are drept subiect viața de curte din Moldova lui Ștefan cel Mare. Acțiunea se petrece între două bătălii: Podul Înalt și Războieni. O iarnă de pace, „a mirilor", desparte cele două veri ale „vitejilor" (cum precizează titlurile celor două părți ale romanului). Cartea este o scriere pitorească, încercând refacerea culorii locale și definirea unor simțiri patriotice.

V.T.

RUDEANU Alex.[ei], *Fratele norocos*, Buc., Eminescu, 1980, 284 p. Face parte dintr-un ciclu cu titlu neprecizat, din care a mai apărut romanul *Pietrele acestei case* (1975). Roman de familie. În centru este familia Candrea din satul bucovinean Ciutacu, și mai ales povestea lui Hariton Candrea și al iubirii sale eșuate, până și în încercarea de a se căsători.

◆ Vasile Avram, T, IX, 1980, 5, 46–47; Titel, *În căutarea*, 183–185; Cosma, *Romanul*, I, 189; Laurențiu Ulici, *Neamul Candrenilor*, RL, XXII, 1989, 21, 11. ❒ V. și *Focul rece*, 1973.

V.T.

RUSU-CIOBANU Victor, *Un destin aparte*, III, v. *Dacia Felix*, 1968.

V.T.

SĂLCUDEANU Petre, *Biblioteca din Alexandria*, Buc., Cartea Românească, 1980, 482 p. Roman politic. Autorul transcrie experiența extraordinară a lui Petre Curta, internat într-un sanatoriu rezervat foștilor activiști politici. Se recunoaște de la început modelul *Muntelui vrăjit* al lui Thomas Mann. Numai că spațiul de izolare pe care îl propune ≈ este specific și comportă o problematică diferită. Personajul principal, dar nevăzut, al romanului este Moartea, cu care toți cei din sanatoriu se confruntă clipă de clipă. În funcție de acest reper sunt caracterizate personajele prezente. Cele mai multe încearcă să-și păstreze însemnele obținute în activitatea de dinainte de internare. Reacțiile lor sunt diverse, de la frică și lașitate până la violență și delațiune. Cu totul remarcabilă rămâne caracterizarea colectivă. Cei din jurul lui Curta formează o lume care „a fost", dar care încearcă prin orice mijloace „să fie". Reacțiile acestei lumi în fața pericolului sunt multiple și se nuanțează între comic și tragic.

▼ Buc., Cartea Românească, 1984; pref. de Gabriel Dimisianu, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992; I–II, pref. de D.R. Popescu, Buc., Minerva, 1994.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru proză pe anul 1980; Premiul „Ion Creangă" al Academiei RSR pe anul 1980.

◆ Dana Dumitriu, *Muntele magic*, RL, XIII, 1980, 35, 11; Vasile Sălăjan, TR, XXIV, 1980, 37, 2; Mircea Constantinescu, *Vindecarea prin scris*, CNT, 1980, 37, 10; Dumitru Radu Popescu, *Portretul scriitorului la maturitate*, RL, XIII, 1980, 39, 8; Al. Dobrescu, *Literatură și curaj*, CL, 1980, 9, 4; Dan Alexandru Condeescu, LCF, XXIII, 1980, 42, 2; Ion Vlad, *Romane ale existenței și experienței istorice*, TR, XXIV, 1980, 42, 1; Cornel Moraru, ≈, VTR, X, 1980, 11, 6; Mircea Iorgulescu, *Proba scrisului*, RL, XIII, 1980, 52, 5; Ioan Buduca, *Muntele politic*, AFT, XV, 1980, 12, 11–12; Dan Petrescu, *Avatarii figurii romancierului*, DLG, XIII, 1981, 79–80, 5; 15; Mircea Tomuș, T, XX, 1981, 2, 35; Domnița Andrei, *Riscurile unei viziuni prea subiective*, TMS, XVI, 1981, 1, 6; Virgil Podoabă, F, XVII, 1981, 4, 3; Ion Murgeanu, TRR, X, 1981, 205, 12; Elena Taflan, *Purtând pe umeri „Biblioteca…"*, AST, XVI, 1981, 2, 15; Tania Radu, *Drumul unei cărți spre public*, FC, XXX, 1981, 31, 17; Grigore Smeu, *Direcții epice*, RL, XIV, 1981, 39, 5; Nicolae Oprea, ARG, XVI, 1981, 3, 7; Mircea Iorgulescu, CREL, 1981, 3, 160–162; Zaharia Sângeorzan, *Viață și conștiință*, RL, XIV, 1981, 40, 4; Rodica Florea, *Reflectare realistă și parabolă*, VR, XXXIV, 1981, 11, 94–95; Cornel Ungureanu, *Biblioteca din Alexandria și autorii ei*, LCF, XXIV, 1981, 50, 1; 7; Dobrescu, *Foiletoane*, II, 129–138; Iorgulescu, *Ceara*, 225–229; Dimisianu, *Lecturi*, 146–151; Marcea, *Concordanțe*, 24–25; 34; Vlad, *Lectura*, 212–216; Daniel Drăgan, *Cu ~*, AST, XVIII, 1984, 5, 7; Moraru, *Textul*, 180–185; Odangiu, *Romanul*, 140–143; Tania Radu, *Locuri rezervate*, FC, XXXIV, 1985, 26, 10; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor existențiale*, F, XXI, 1985, 7, 7; T. Tihan, *~ – pe noi „corăbii de suflet"*, ST, XXXVI, 1*985*, 3, 30–31; Neagu, *A doua*, 87–91; Ungureanu, *Proza*, 688–698; Rotaru, *O istorie*, III, 805–907; Ruxandra Cesereanu, *Însemnări despre romanul actual*, ST, XCIV, 1988, 2, 14; Cosma, *Romanul*, I, 134–136; Sasu, Vartic, *Romanul*, III, 329–333, 337; Gabriel Dimisianu, *Un roman parabolă*, CAI, 1990, 1, 9–13; Ioan Groșan, „*Va trebui să luptăm mereu pentru*

libertatea conștiinței și pentru conștiința libertății" (i.), TMS, 1990, 3, 3; G. Dimisianu, ~, RL, XXIII, 1990, 36, 7; Costin Popescu, *Ideologia romanului politic*, CNC, III, 1992, 12, 3; Henri Zalis, *Substituții aparent superficiale*, LCF, s. nouă, 1992, 37, 12; Aurel Martin, *Realismul obiectiv*, RL, XXVI, 1993, 15, 8; Aureliu Goci, *Cortegiul torționarilor în Pavilionul Canceroșilor*, LTE, III, 1993, 26, 5; Adrian Dinu Rachieru, ≈, MRT, IV, 1993, 12, 5; Sebastian-Vlad Popa, *Atotduhovnicul înțelept*, CAI, 1993, 5–6, 72–74; Barbu, *Aspecte*, I, 221–232; George, *La sfârșitul*, IV, 274; Ruxandra Cesereanu, *Romanul obsedantului deceniu între disidență și impostură*, ST, XLV, 1994, 12, 27; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 169–173; ⁂, UC, V, 1995, 1, 14; Micu, *Scurtă istorie*, III, 93–95; Cesereanu, *Călătorie*, 244–245; *Dicționar analitic*, I, 92–94; *Dicționar analitic 2*, 101–104; Goci, *Romane*, 363–366; Micu, *Istoria*, 481–482; Micu, *Literatura*, 248. ❒ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

V.T.

SĂLCUDEANU Petre, *Un biet bunic și o biată cinste*, în vol. ≈, Cluj-Napoca, Dacia, 1980, p. 5–233 (Scorpionul). Vol. mai cuprinde romanele *Un bunic și o biată aventură* (1974) și *Bunicul și porunca să nu ucizi* (1972). Roman polițist. Face parte dintr-o serie pe care autorul a introdus-o cu sintagma: „un biet bunic…", fără a se constitui într-un ciclu. Doar anchetatorul, supranumit bunicul, revine în fiecare anchetă, ca într-un serial.

❒ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

V.T.

SĂVULESCU Monica, *Pragul de sus*, Buc., Cartea Românească, 1980, 370 p. Roman social. Este urmărită intrarea lui Bică în mediul urban, ca tânăr muncitor. Acest fapt, aparent banal, presupune o vastă redimensionare de valori ideologice și sociologice. Problema este complexă atât pentru personajul în sine, cât și pentru mediul care-l primește. Romanul mai evocă și alte destine, aparent separate, dar reunite sub aceeași temă a „dezrădăcinării".

◆ Ștefan Damian, *Destine contemporane*, TR, XXIV, 1980, 19, 3; Valentin F. Mihăescu, *Șansa duratei*, LCF, XXIII, 1980, 37, 3; Mirela Roznoveanu, *Vieți paralele*, RL, XIII, 1980, 39, 10; Virgil Podoabă, F, XVI, 1980, 10, 3; Marcea, *Concordanțe*, 36–37.

V.T.

SCHWARTZ Gheorghe, *A treia zi*, Buc., Eminescu, 1980, 316 p. Roman politic. Continuă descrierea societății lugojene începută în romanul *Pietrele* (1978). Acțiunea are loc în 1940, în timpul guvernării legionare. Martoră a evenimentelor este, la fel ca în romanul precedent, familia Vancu. Conflictul principal se declanșează între un fost elev submediocru, legionarul Luca, și profesorul Penescu, care-l înfruntă. Întâmplarea are loc cu prilejul unei mese festive. După cum spune Emil Manu, „≈ e o carte politică, urmărind nu atât să demaște o idee politică nocivă […], cât să facă o radiografie a conștiinței, a condiției umane, a clipei negre prin care a trecut acest oraș". Nota ironică este dominantă.

◆ Artur Silvestri, *Realism psihologic*, LCF, XXIII, 1980, 17, 2; Lucian Alexiu, *Ziua a treia*, O, XXXI, 1980, 23, 2; Emil Manu, RL, XIII, 1980, 32, 11; Marian Odangiu, ~, O, XXXI, 1980, 38, 3; Lucian Bureriu, ~, O, XXXI, 1980, 35, 2; Mircea Popa, *Critică și roman*, ST, XXXI, 1980, 9, 24; Ioan Holban, *O zi și mai multe personaje*, CRC, XV, 1980, 46, 4; Marcel Pop-Corniș, TR, XXIV, 1980, 50, 3; Holban, *Profiluri*, 330–333; Sasu, Vartic, *Romanul*, III, 368–370; Cristian Radu, *Prezumția de vinovăție*, TR, 1997, 6, 4; Ruja, *Parte*, I, 142–147; Ulici, *Literatura*, 346. ❒ V. și *Martorul*, 1972.

V.T.

SIRETEANU Gheorghe, *Comoara Crăișorului*, Buc., Albatros, 1980, 276 p. (Cutezătorii). Roman istoric. Se inspiră din evenimentele răscoalei conduse de Horea, Cloșca și Crișan. Cartea evocă drama răsculaților în urma înfrângerii, urmărirea și executarea căpeteniilor lor. Autorul sugerează victoria morală finală a timpului asupra năpăstuitorilor.

V.T.

SOLCAN Pan, *Căderea*, Buc., Cartea Românească, 1980, 486 p. Fragment: *Petrecerea*, RL, XI, 1978, 12, 14–15. Roman social. Tema e aceea a căderii individului pe scara socială. Toate personajele din ≈ „cad" din funcții, de regulă înalte. Câțiva directori, activiști importanți, cunosc acest fenomen, care are loc, de obicei, după o vertiginoasă ascensiune. Căderea în sine înseamnă o rezolvare dureroasă a obsesiei puterii, de care suferă personajele în cauză.

◆ Dumitru Radu Popa, TRR, X, 1981, 198, 12; Ion Holban, *Romanul-mărturie*, CRC, XV, 1981, 4, 4; Ana Selejan, RL, XIV, 1981, 6, 8; Vasile Sălăjan, TR, XXV, 1981, 24, 2.

V.T.

STIHI Bogdan, *Iarna lupilor*, Buc., E.M., 1980, 328 p. Roman istoric. Sunt evocate împrejurările romanizării Daciei, în urma războaielor daco-romane.

V.T.

STINGHE Ioan Dragoș, *Zborul cu numărul 214*, Buc., 1980, 126 p. Roman de aventuri. Se inspiră din viața aviatorilor civili. Acțiunea urmărește un caz de zbor-problemă, care pretinde piloților conștiință și profesionalism.

V.T.

❍ **STOICA Petre,** *Argatul lui Saturn*, T, IX, 1980, 11, 26–28; *Fragment de roman*, RL, XIII, 1980, 39, 15;

Dialog nocturn, O, XXXI, 1980, 51, 4; *Serată dansantă la lumina petromaxului*, ST, XXXII, 1981, 8, 16–17; *În ajunul unei serbări de binefacere*, O, XXXV, 1984, 3, 12, fragmente de roman.

V.T.

STURZU Corneliu, *Ianus.* I, Iași, Junimea, 1980, 184 p.; II, Iași, Junimea, 1983, 184 p. Fragmente: *Tunelul timpului*, CRC, XV, 1980, 42, 5; *Decuseară*, CL, 1980, 11, 8–9; *Ianus*, ALL, 1982, 45–46. Roman social. Directorul Bogdan Văraru, aflat într-un moment de impas, își rememorează existența sa de luptă, începută în timpul războiului. Ajuns „sus" pe scara socială, își dă seama de erorile comise și hotărăște să ia totul de la capăt.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 8, 2; Ioan Holban, *Fața și reversul unui destin*, CRC, XVI, 1981, 11, 4; Valentin Tașcu, *Romanul unui poet*, ST, XXXII, 1981, 5, 28; Grigore Smeu, *Identitatea reală*, RL, XIV, 1981, 23, 11; Vlad Sorianu, *Epică și reconstituire*, ATN, XVIII, 1981, 21, 7; Voicu Bugariu, *Mai mult expresiv decât eficient*, LCF, XXIV, 1981, 27, 5; Marian Odangiu, O, XXXII, 1981, 31, 2; George Popescu, *Vocile memoriei*, R, 1982, 1, 15; Al. Dobrescu, *Ianus și ceilalți*, CL, LXXXIX, 1983, 9, 5; Ioan Holban, *Între „a fi" și „a dori"*, CRC, XVIII, 1983, 41, 4; Vasile Chifor, *Interogațiile personajului*, VTR, XIII, 1983, 11, 7; Mircea Popa, *~ și lumea romanului*, ST, XXXIV, 1983, 12, 17; Adriana Iliescu, *Narațiunea sub semnul lui Ianus*, RL, XVII, 1984, 6, 9; Constantin Dumitrache, *Aversul și reversul personajului*, R, 1984, 11, 10; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 113–120; Cosma, *Romanul*, I, 199–200.

V.T.

❍ **ȘERBĂNESCU Mircea,** *Căderea, căderea*, fragment de roman, RL, XIII, 1980, 46, 14–15.

V.T.

ȘERBU Valentin, *Inocentul*, Buc., Cartea Românească, 1980, 132 p. Roman satiric. Este scris cu un umor cinic. Un personaj de condiție umilă, Viorel Popescu, magazioner, se îndrăgostește de un fel de vampă, coafeza Liliana, zisă Lili-Mercedes. În ciuda celor care încearcă să-l convingă de nepotrivirea lor, personajul se încăpățânează în zadar. Până la urmă, tânăra îl cucerește pe doctorul Stăniloaie și rupe comica logodnă cu Viorel. În final, protagonistul îi conduce pe cei doi la gară, urându-le fericire.

◆ Alex. Ștefănescu, *O poveste de dragoste*, RL, XIII, 1980, 36, 10; I.B., TMS, XV, 1980, 3, 6; N.T., *„O poveste de dragoste"... critică*, CRC, XV, 1980, 37, 9; Cosma, *Romanul*, I, 209–210.

V.T.

ȘTEFAN I.M., *Viața începe la Milogu*, Buc., Albatros, 1980, 272 p. Cu o „mărturisire" a autorului. Roman social. Acțiunea este plasată în lumea delincvenților minori. Sorin Roșca, un băiat părăsit de părinți, trece prin dure experiențe de viață, dar în cele din urmă reușește să-și găsească un echilibru social. Sorin Roșca este și personajul care „face" acest roman, asamblând o suită de note personale scrise între anii 1969 și 1977. Cartea poartă amprenta autenticului, fiind și un roman-document.

❒ V. și *Drum printre aștri*, 1954.

V.T.

ȘTEFĂNESCU Al. I., *Aventură la Brașov*, Buc., Albatros, 1980, 350 p. Fragment: *Iubire*, RL, XI, 1978, 46, 14–15. *Bildungsroman*. Un tânăr elev, Mitu Cristescu, pleacă din București la Brașov, la un frate mai mare. Aici începe o lungă experiență: școala, politica, iubirea. Perioada este tulbure: 1930–1933. Mitu trăiește în timpul confruntării dintre democrație și fascism. Totul ia aspectul unor „aventuri", în care cea mai importantă este întâlnirea cu Moartea. Eroul învinge și în această situație, ajungând la maturitate. ≈ continuă destinul eroului din *Băiat de București* (1976).

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru literatură pentru copii și tineret pe anul 1980.

◆ Emil Manu, SPM, 1980, 487, 2; Sorin Titel, *„Aventurile" unui adolescent*, RL, XIII, 1980, 16, 10; Pericle Martinescu, *Între mitizarea și demitizarea adolescenței*, RL, XIII, 1980, 30, 4; Silvian Iosifescu, *Aventura adolescenței*, CNT, 1980, 43, 10; Cosma, *Romanul*, II, 191–192.

V.T.

ȘTIRBU Viorel, *Marele sigiliu*, III; v. *Marele sigiliu.* I, 1976.

V.T.

TEODORESCU Ion Dumitru, *O săptămână de bunătate*, Buc., Cartea Românească, 1980, 173 p. Fragmente: ≈, O, XXIX, 1978, 18, 4–5; *Vânătoarea*, O, XXX, 1979, 31, 4–5. Roman psihologic. Evocă o situație-limită. Un grup de personaje este acoperit într-o cabană de o avalanșă, timp de o săptămână, prilej de memorii, de angoase, de confesiuni, de efuziuni erotice. Revin în atenție câteva personaje din romanul *Șase căluți în galop* (1977).

◆ Marian Odangiu, O, XXXI, 1980, 42, 2; George Șerban, *O fenomenologie a erosului*, O, XXXI, 1980, 51, 3; Gheorghe Secheșan, *Realul și fantasticul*, O, XL, 1989, 11, 3; Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 189–190.

V.T.

❍ **TEODORESCU Ion Dumitru,** *Străinul de dimineață*, O, XXXI, 1980, 30, 4–5; *Exodul*, O, XXXI,

1980, 40, 2–3; *Străinul de dimineață*, O, XXXVII, 1986, 9, 5, fragmente din romanul *Străinul de dimineață.*

V.T.

TEODORESCU Leonida, *Motelul*, Iași, Junimea, 1980, 302 p. Roman psihologic. O schemă epică simplă dezvoltă tema triunghiului erotic. Între Vlad și Sabina intervine Adi, pentru un scurt interval, ca de verificare sufletească. Este o carte cinematografică, scrisă cu nerv.

◆ Val Condurache, CL, 1980, 10, 5; Valentin Tașcu, *Un poet, un prozator, un dramaturg*, ST, XXXIII, 1982, 3, 24–25; Aurel Rău, ~, ST, XLV, 1994, 9, 25.

V.T.

TEODORU Eugen, *Nuntă cu sănii*, Buc., Eminescu, 1980, 310 p. Roman social. Prima parte constituie o reeditare revizuită a romanului *Frumoasele garnizoanei* (1969). Se inspiră din viața de garnizoană, în timp de pace. Sunt relatate mici aventuri amoroase, drame umane. Este evocată o lume pitorească de provincie, cu umor și poezie.

◆ Emil Manu, RL, XIII, 1980, 17, 9; Ioan Adam, CNT, 1980, 25, 10; Constantin Sorescu, *Nunta cuvintelor*, SPM, 1980, 503, 7; 504, 3; 505, 7.

V.T.

THEODORU Radu, *Biografie de război*, Buc., Eminescu, 1980, 408 p.; II. *Recunoașterea îndepărtată*, Buc., Eminescu, 1981, 336 p.; III. *Preludiul*, Buc., Eminescu, 1983, 472 p.; IV. *Vâltoarea*, Buc., Eminescu, 1987, 330 p. Vol. IV. are supratitlul ≈ – *Biografii de pace*. Roman de război. Este inspirat de viața aviatorilor români, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Este cuprinsă întreaga perioadă de război, până după 23 august 1944. În roman sunt urmărite relații militare, politice, dar și faptele de arme ale aviatorilor.

◆ Nicolae Țirioi, O, XXXI, 1980, 33, 3; Ion Arieșanu, *Un roman al faptei*, O, XXXI, 1980, 43, 31; Sultana Craia, LCF, XXIV, 1981, 9, 2; Sultana Craia, LCF, XXV, 1982, 7, 1; 2; Nicolae Georgescu, LCF, XXVII, 1984, 33, 4; Adrian Dafir, *Romanul aviatorilor*, LCF, XXVIII, 1986, 34, 2; Artur Silvestri, LCF, XXX, 1987, 10, 2.

V.T.

TIMCU George, *Enigmă pe autostradă*, Iași, Junimea, 1980, 248 p. (Fantomas, 34). Roman polițist. Face parte din seria *Din anchetele lui Alex Armașu.*

V.T.

TITU Alexandra, *Cine seamănă vânt…*, Buc., Albatros, 1980, 186 p. Roman parabolă. Trama este istorică. Nucleul parabolei îl constituie lupta pentru domnie în Moldova secolului al XVI-lea. O serie de pretendenți la scaun repetă o istorie tragică. Fiecare își ucide predecesorul și e ucis de urmaș. Cartea este susținută de citate (de la Miron Costin până la Borges) care fac din timp o unitate elastică. Personajele devin ele însele simboluri. După Valentin F. Mihăescu: „La debutul literar ~ impresionează nu atât prin talentul propriu-zis, cât prin maturitatea cu care și-l exploatează”.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIII, 1980, 20, 2.

V.T.

❍ **TUDOR Marin,** *De sărbătoarea animalelor*, fragment de roman, ARG, XV, 1980, 2, 12.

V.T.

❍ **TUDOR Octavian,** *Anul de hârtie*, fragment din romanul *Anul de hârtie*, RL, XIII, 1980, 31, 14.

V.T.

TURTURICĂ C., *Filozof de închiriat*, Buc., Albatros, 1980, 374 p. Roman social. Se inspiră din viața de șantier. Naratorul, un fost funcționar, care a schimbat 20 de locuri de muncă, se angajează macaragiu pe diverse șantiere. Cunoaște și lumea camionagiilor. Își notează toate întâmplările, figurile umane cunoscute etc., realizând, într-un fel de jurnal, adevărate studii de psihologie și de sociologie aplicată. Povestirile care alcătuiesc romanul par a fi autobiografice.

◆ Artur Silvestri, LCF, XXIII, 1980, 46, 2; Cosma, *Romanul*, II, 218–219.

V.T.

ȚAȚOMIR Nicolae, *Negru și verde*, Iași, Junimea, 1980, 184 p. Roman social. Un tânăr medic (naratorul) se specializează la Paris, cunoscând deopotrivă istoria orașului și tarele lui. Întors în țară, trăiește o idilă neașteptată, pe un drum al recunoașterii de sine. Atmosferă livrescă.

◆ Ioan Holban, *Sufletele viscolite*, CRC, XV, 1980, 12, 4.

V.T.

ȚIC Nicolae, *Până mă întorc, visează*, Buc., Eminescu, 1980, 382 p. Roman politic. Surprinde momentul declanșării marii greve generale din 1920. Și de această dată ~ ocolește evenimentul, refăcându-l din reacții intime, din fragmente, din comentarii colaterale. După Lucian Raicu: „~ este, înainte de toate, un creator lucid și incisiv de *atmosferă*, un moralist inteligent preocupat de judecăți globale, dar și de unicitatea situațiilor ne-repetabile, intens specifice”.

◆ Lucian Raicu, *Romanul social*, RL, XIII, 1980, 51, 11; Raicu, *Fragmente*, 371–372. ❒ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

❍ **ȚOIU Constantin,** *Spre gara de est*, fragment de roman, RL, XIII, 1980, 5, 14–15.

❒ V. și *Moartea în pădure*, 1965.

V.T.

ȚUGUI Ion, *Solemnitățile supușilor*, I, Buc., Cartea Românească, 1980, 464 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1983, 510 p. Este proiectat ca prim vol. al unei trilogii cu titlul *Solemnități.* Roman istoric. Se inspiră din istoria agitată a Bucovinei la jumătatea secolului al XIX-lea. Este urmărit destinul câtorva membri ai familiei Vicovan, tribulațiile lor în confruntarea cu administrația Imperiului Habsburgic.

◆ Mircea Tomuș, T, X, 1981, 6, 37; Mircea Constantinescu, ~. *Exerciții de existență*, R, XVI, 1983, 25, 11; Radu Levârdă, *Omagiu editorial*, RL, XVI, 1983, 48, 2; Sultana Craia, *Tradiția romanului-frescă*, LCF, XXVII, 1984, 20, 2; Mircea Constantinescu, *Un roman istoric*, RL, XVII, 1984, 30, 11; Tania Radu, *Între istorie și utopie romanescă*, FC, XXXIII, 1984, 43, 14; Eugen Istodor, RL, XXIV, 1991, 41, 10; Micu, *Literatura*, 252.

V.T.

❍ **URECHE Damian,** *Delfina*, fragment din romanul *Abia mâine va fi vară*, O, XXXI, 1980, 52, 8–9.

◆ Lucian Bureriu, *Cu* ~, O, XXXII, 1981, 4, 2.

V.T.

VAIDA Mircea, *Zile în cuibul păsării*, Buc., Cartea Românească, 1980, 230 p. Face parte din ciclul inițiat cu *Soarele la miezul nopții* (1978) și continuat cu *Vânătoare de vrăjitori* (1986). Roman de familie. Este rescrisă istoria câtorva generații ale familiei transilvane Corinda, clan de intelectuali și de luptători pentru drepturile românilor. Reprezentanți ai acestei familii, Inocențiu, Traian, Dionis, resimt acut tragedia evenimentelor din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Se confruntă cu ascensiunea fascismului, a hitlerismului, cu războiul, cu urmările Dictatului de la Viena. Se remarcă aceeași atitudine nobilă, demnă, a acestor „stâlpi" ai românismului ardelean, în fața dificultăților. Linia evolutivă este marcată de tendința personajelor de a se smulge din vechea lor obârșie.

◆ Bb., CRC, XV, 1981, 6, 7; Dan Petrescu, *Avatarii figurii romancierului*, DLG, XIII, 1981, 79–80, 5; Ecaterina Țarălungă, RL, XIV, 1981, 10, 10; Vasile Sălăjan, *Istorie și roman*, TR, XXV, 1981, 39, 2; Ion Arieșanu, O, XXXII, 1981, 40, 5; Adrian Marino, *Retrospectivă ardeleană*, TR, XXV, 1981, 48, 6; Ana Selejan, CL, 1982, 2, 14; Ion Lungu, *Un ciclu romanesc*, RL, XIX, 1986, 27, 4–5; Anton Cosma, *Le „Roman de famille" – traditions et actualité*, REVR, XLIII, 1989, 2, 69–77; Cosma, *Romanul*, II, 159–160.

V.T.

VÂLCU Mircea, *Noaptea păsările nu zboară*, Craiova, Scrisul Românesc, 1980, 254 p. Roman politic. Este consacrat destinelor umane angrenate în evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial. Acțiunea începe din anii 1936–1937, în Turnu-Severin, și acoperă întreaga perioadă a războiului. Pe acest fundal se formează conștiința tânărului Valentin Nădejde, arestat la 13 ani, intrat în mișcarea comunistă. Întâmplările se succed cu rapiditate, conform ritmului timpului.

V.T.

VOICULESCU Elefterie, *Moartea lupului*, Buc., Cartea Românească, 1980, 206 p. Roman parabolă. Relatează o întâmplare cu semnificații multiple. Ziaristul Macedon Corfaru are un accident grav de mașină, în timp ce făcea un reportaj în munți. Este salvat de o iubită din prima tinerețe și de soțul acesteia. În perioada convalescenței ziaristul află că Abrudan, soțul, a fost victima unei nedreptăți în anii '50, fiind nevoit să devină vânător de lupi. Izolarea sa și studiul vieții lupilor îl duc la concluzii stranii despre sensul existenței. Lupii îl atacă și-l sfâșie pe Abrudan. Moartea acestuia e simbolică, întruchipând stingerea unui trecut considerat ostil.

V.T.

VOIVOZEANU Constantin, *Grette nu mai face spionaj*, Buc., E.M., 1980, 134 p. (Sfinx, 51). Roman de spionaj.

V.T.

VULPESCU Ileana, *Arta conversației*, Buc., Cartea Românească, 1980, 522 p. Roman sentimental. Medicul Sânziana Hangan, o persoană cu calități morale înalte, un fel de perfecțiune a genului feminin, se confesează asupra eșecului căsătoriei ei cu scriitorul Alex. Bujor (un ins imperfect). Pentru a defini natura erorii personale, își rememorează iubirile și experiențele erotice, realizând o complexă anamneză a sufletului feminin. Romanul e scris cu sinceritate, fără cinism, ca o încercare de asumare a vieții, de redescoperire a umanului.

▼ Buc., Arta Grafică, 1992; ed. de Romulus Vulpescu, Buc., Arta Grafică, 1994; Ploiești, Tempus, 1997; Ploiești, Tempus, 1998.

■ *Človek človeku*, tr. de Katja Spur, postf. de Marius Oros, Ljubljiana, Pomurska Založba, 1984.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei R.S.R. pe anul 1980.

◆ Dana Dumitriu, *Un roman de dragoste*, RL, XIII, 1980, 30, 10; I. Sârbu, *Romanul confesiune*, CRC, XV, 1980, 32, 4; Valentin F. Mihăescu, *Viața ca dialog*, CNT, 1980, 34, 10; Val Condurache, CL, 1980, 8, 5; Sultana Craia, *Tentația idealizării*,

LCF, XXIII, 1980, 36, 3; Magda Ciopraga, ≈, CRC, XV, 1980, 39, 7; George Popescu, R, XVII, 1980, 10, 14; Rodica Florea, *Voluptatea monologului*, VR, XXXIII, 1980, 1, 98–99; N. Carandino, *~ și „arta conversației”*, CL, 1980, 12, 7; Radu Ciobanu, T, X, 1981, 1, 35; Dan Petrescu, *Avatarii figurii romancierului*, DLG, XIII, 1981, 79–80, 5; Carmen Odangiu, O, XXXII, 1981, 10, 3; Gheorghe Perian, *Arta romanului*, VTR, XI, 1981, 4, 3; Mirela Șaim, CREL, 1981, 2, 151–153; Gheorghe Secheșan, FRMS, IX, 1981, 7, 11; Irina Petraș, ST, XXXII, 1981, 10, 30; Irina Mavrodin, *La o aniversare*, RL, XV, 1982, 21, 11; Angela Stejereanu, *Cu ~*, AST, XVIII, 1983, 1, 11; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38–40; Condurache, *Portret*, 142–144; Neagu, *A doua*, 37–39; Rotaru, *O istorie*, III, 908–912; Baki Ymeri, *Podurile prieteniei*, LCF, XXXI, 1988, 48, 8; Cosma, *Romanul*, I, 297–298; Nicolae Boghian, VAR, III, 1992, 8, 23; Micu, *Scurtă istorie*, III, 102–103; Burlacu, *Voci*, 100–102; Perian, *Pagini*, 158–161; Micu, *Istoria*, 486. ❒ V. și *Rămas-bun*, 1975.

V.T.

ZABARCENCU Silvia, *Grinduri*, Buc., Cartea Românească, 1980, 192 p. Fragmente: *Pe grind*, O, XXVII, 1976, 42, 5; *Chilina*, RL, X, 1977, 37, 14. *Bildungsroman*. Chilina, o fetiță sensibilă, ia contact cu viața. După o copilărie plină de bucurii, se maturizează cunoscând oamenii, cu fericirile și dramele lor. Procesul e lipsit de spectaculos, dar încărcat de semnificații adânc umane. Atmosfera stihială mirifică a Deltei constituie fundalul acestui proces sensibil.

◆ Sultana Craia, *Urmașii frumoșilor nebuni*, LCF, XXIII, 1980, 30, 2; Dana Dumitriu, *Lirism și sarcasm*, RL, XIII, 1980, 38, 10; Victor Atanasiu, *Mască și chip autentic*, SLAST, II, 1982, 28, 10.

V.T.

ZEHAN Eugen, *Pasul de cadril*, Buc., Cartea Românească, 1980, 220 p. Roman sentimental. Este povestea unei iubiri din timpul studenției. Doi tineri, Mihai și Marina, fac gesturile cunoscute, impuse de capriciile specifice vârstei. Își fac șicane, se ceartă și în cele din urmă se despart. Viața îi desparte odată cu intrarea lor în profesie.

V.T.

ZINCĂ Haralamb, *Anotimpurile morții. (Pe urmele agentului „B–39”)*, Buc., E.M., 1980, 356 p. Face parte din ciclul *Pe urmele agentului „B–39”*, cartea a III-a. Roman polițist. Acțiunea se petrece înainte și în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Sorin Titel, *Pasiunea pentru istorie*, RL, XIV, 1981, 2, 10; Sultana Craia, *Un roman de acțiune*, LCF, XXIV, 1981, 22, 2; Teodor Vârgolici, CNT, 1981, 32, 10; Vârgolici, *Clasici*, 263–265. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

V.T.

1981

AGOPIAN Ștefan, *Tache de catifea*, Buc., Cartea Românească, 1981, 296 p. Metaficțiune istoriografică. Costache Vlădescu, un boiernaș numit și Tache „de catifea”, după materialul din care îi plăcea să-i fie făcute veșmintele, boierul „de rangul doi” Lăpai, un amestec de Don Quijote și Oblomov, și Piticul, frate al celui din urmă, dedat la alchimie, pleacă spre București, aflând vestea ridicării lui Tudor, în intenția de a i se alătura. Numai că moartea eroului din Vladimiri lipsește călătoria de finalitate, transformând drumul într-o realitate și într-o metaforă de sine stătătoare, pe care se articulează și viziunea artistului însuși asupra acestui moment din istoria noastră modernă. Ca în *Craii* lui Mateiu I. Caragiale, timpul romanesc se scurge, la acel început de secol, cu încetineală, aparent fără finalitate, într-o lenevie pâcloasă, cu meandre punctate de momente de o cruzime rafinată. Astfel încât narațiunea – și aici stă calitatea excepțională a acestei proze –, printr-o dibace balansare a contrastelor, prin ironie fantezistă, îi ritmează doar specificitatea, sugerându-ne-o ca imagine mișcată, relativă, în învelișul de vorbe care o evocă. „~ nu e numai un excelent povestitor, ci și un excelent ironist, cu o gamă extinsă a râsului, de la cel cu gura închisă la cel fățiș hohotitor, de la fantezia umoristică la umorul sinistru” (Paul Georgescu).

▼ Buc., Ararat, 1995; pref. de Eugen Negrici, Buc., Gramar, 1999.

◆ Sorin Titel, *Istorie și ficțiune*, RL, XIV, 1981, 14, 10; Costin Tuchilă, *Un roman al „așteptării”*, LCF, XXIV, 198l, 22, 3, 7; Paul Georgescu, *Întâlnire cu Clio*, RL, XIV, 1981, 36, 11; Ilieș Câmpeanu, *Spațiul rememorării*, CNT, 1981, 42, 9; Traian Ungureanu, *Proză*, AFT, XVI, 1981, 12, 3–4; Artur Silvestri, LCF, XXV, 1982, 22, 2; Nicolae Manolescu, *Romanul eroicomic*, RL, XVI, 1983, 34, 9; Ion Simuț, *~ sau farmecul unui sofism*, ST, 1984, 1, 38; Manea, *Pe contur*, 221–228; Titel, *În căutarea*, 196–199; Dan C. Mihăilescu, *Reveria istoriei*, RL, XIX, 1986, 24, 4–5; Dan Culcer, *Proza lui ~ sau Didactica magna*, VTR, XVI, 1986, 11, 6; Tuchilă, *Privirea*, 81–84; Radu G. Țeposu, *La prose des années ’80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Spiridon, *Melancolia*, 300–310; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 44, 12; Țeposu, *Istoria*, 136–137; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 11–14; Ioana Pârvulescu, RL, XXVIII, 1995, 41, 5; Carmen Matei Mușat, *Realismul fantastic ca „veghe a cărții”*, LCF, s. nouă, 1995, 39, 15; *Dicționarul scriitorilor*, I; Simuț, *Critica*, 158–164; Mușat, *Perspective*, 137–142; Cosma, *Romanul*, II, 108; Cristea, *Partea*, 144–145; Eugen Lucan, *~, „Nimeni nu știe că, la origini, am fost oniric”* (i.), AMP, 2000, 2, 22–25; *Dicționarul esențial*; Ivăncescu, *Ștefan Agopian*, 10–11, 22–28, 41. ❒ V. și *Ziua mâniei*, 1979.

I.I.

ALMAŞ Dumitru, *Inorogul cel înţelept. Evocare istorică, în douăsprezece episoade, a vieţii lui Dimitrie Cantemir*, Buc., E.M., 1981, 318 p. Roman istoric.

❐ V. şi *Miron Costin*, 1939.

I.I.

ANANIA George, *Test de fiabilitate*, Buc., Albatros, 1981, 270 p. (Fantastic Club). Roman ştiinţifico-fantastic. Cercetări din domeniul geneticii sunt dirijate din umbră, în „lumea capitalului", spre obţinerea unor mutanţi umani, în scopul realizării celei dintâi generaţii de supraoameni, pentru a domina lumea.

◆ Cărăşel, *Mic dicţionar*, 55; Cosma, *Romanul*, II, 231–232.

I.I.

ANGHEL Paul, *Ieşirea din iarnă*, Buc., Cartea Românească, 1981, 448 p. Cartea întâi din ciclul romanesc *Zăpezile de-acum un veac.* Roman istoric. Amplă evocare a preliminariilor politice, sociale şi economice ale Războiului de Independenţă din 1877–1878.

▼ Buc., Eminescu, 1996.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 41, 2; Artur Silvestri, FC, XXX, 1981, 41, 17; Nicolae Manolescu, RL, XIV, 1981, 44, 9; Vasile Chifor, *Semnificaţiile unui ciclu romanesc*, ST, XXXII, 1981, 10, 26–27; Hristu Cândroveanu, *Epopeea Independenţei.* ≈, LCF, XXIV, 1981, 46, 1, 5; Marian Odangiu, O, XXXII, 1981, 48, 2; Laurenţiu Ulici, *Documentul clipei*, CNT, 1981, 50, 14; Nicolae Georgescu, *Eseu despre perenitate*, LCF, XXIV, 1981, 51, 2; Constantin Sorescu, *Dilema romanului istoric*, SPM, 1982, 579, 3; Ioan Adam, *Între parabolă şi realismul cotidian*, SCT, XXXVIII, 1982, 10145, 4; Marian Vasile, R, 1982, 7, 11; Odangiu, *Romanul*, 22–24; Emil Manu, *Destinul literar al zilei de 9 Mai*, RL, XVIII, 1985, 19, 4; Valentin F. Mihăescu, *Inventar incomplet*, LCF, XXXI, 1988, 53, 2; Simuţ, *Incursiuni*, 41–44, 49–50; Cosma, *Romanul*, II, 182–185. ❐ V. şi *Şapte inşi într-o căruţă*, 1961.

I.I.

ANTIM Paul, *Balaban şi statuia*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 262 p. (Scorpionul). Roman poliţist.

I.I.

ANTON Costache, *Vacanţa*, Buc., Ion Creangă, 1981, 212 p. Roman pentru copii şi tineret. Virgil, premiantul clasei, îşi aşteaptă zadarnic prietenul, pe Dominic, în orăşelul de pe Bistriţa Aurie, unde venise să-şi petreacă vacanţa. Întâmpinat de Dia, o colegă a celui din urmă, Virgil renunţă la lectura cărţilor cu care venise, datorită companiei pline de farmec a prietenilor lui Dominic şi, nu în ultimul rând, a câinelui Hanibal.

▼ Buc., Ion Creangă, 1988.

◆ Sorin Titel, *Literatura pentru tineret*, RL, XIV, 1981, 37, 11; Vasile Chifor, ST, XXXII, 1981, 11, 56–57; Victoria Dumitriu, *O carte deschisă*, VR, LXXVII, 1982, 2, 80–81; Rodica Florea, *Gravitatea jocului*, RL, XV, 1982, 14, 4; Cosma, *Romanul*, II, 192–193.

I.I.

❍ **ARCAN Sofia,** *Banda de magnetofon*, fragment de roman, O, XXXII, 1981, 24, 4–5.

❐ V. şi *Iana hoinara*, 1943.

I.I.

BACIU Dorin, *Pământul negru*, Iaşi, Junimea, 1981, 206 p. Roman rural. Dintr-o perspectivă epică pretenţioasă, în care observaţia realistă încearcă să întemeieze un univers ierarhizat, cu deschidere spre mitic şi zone ale psihologiei abisale, este evocată viaţa dintr-un sat colectivizat, Pădureni, aflat în câmpia Moldovei, între Siret şi Prut. Perspectiva relatării aparţine personajelor. Petre şi Vasile Ojog, familia lui Toadere Calinciuc, inginerul Tion, cel care patronează, fără voie, furturile de ciment de pe şantierul acumulării hidrotehnice de la Cal Alb, Ion Amitroaie ori Gheorghe Timofte prilejuiesc tot atâtea incursiuni în istoria vie a satului. Ca viaţă trăită, rezultă un complicat sistem de relaţii sociale şi de conflicte, toate croite pe măsura unei lumi în care „realităţile socialiste" s-au împământenit definitiv, în maniera triumfalist-suficientă a documentelor de partid.

I.I.

BADERSCA Constantin, *Dubla condiţie a căderii*, Iaşi, Junimea, 1981, 192 p. Roman social. Îmbină epicul şi introspecţia pentru a restitui drama unui profesor, Degeratu, care e subiectul unei înscenări judiciare. Cartea redă, în fond, procesul sufletesc prin care Degeratu îşi revine, recâştigând încrederea în semeni. „Roman admirabil conceput şi scris" (Ioan Holban).

◆ Ioan Holban, *Debuturi la „Junimea"*, CRC, XVI, 1981, 14, 4; Constantin Blănaru, ~, BUC, VIII, 1998, 10–11, 7.

I.I.

BALACI Anca, *Vacanţă în Olimp*, Buc., Eminescu, 1981, 336 p. Fragment: ≈, RL, XIII, 1980, 40, 15. Roman sentimental. Fabiana, pictoriţă, are ocazia, în decorul staţiunii Olimp, de la mare, să-şi clarifice sentimentele faţă de Matei, geolog, care renunţase la cariera universitară pentru a prospecta subsolul Munţilor Apuseni.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 34, 2; Emil Manu, RL, XIV, 1981, 36, 10; Radu Cârneci, *Bucuria de a trăi*, CNT, 1981, 44, 11; *Dicţionarul scriitorilor*, I.

I.I.

BALAMACI Elena, *Xena şi umbrele ei. Poveste grea*, Buc., Eminescu, 1981, 272 p. (Romanul de dragoste, 182). Fragment: *Xena-poveste grea*, RL, XI, 1978, 51, 15.

Roman psihologic. Relatează consecințele dezastruoase ale unei crime pasionale. Soțul Xenei, eroină cu o existență complicată, pendulând între stări de alteritate și de neîncredere în sine, omoară un ipotetic rival, declanșând astfel un puternic sentiment de culpabilitate. Cartea reprezintă însăși istoria acestui sentiment, redată „cu maturitate și simț al expresiei" (George Muntean).

◆ George Muntean, RL, XV, 1982, 23, 9; Edgar Papu, CNT, 1982, 19, 11; N. Barbu, *Un roman de dragoste*, CRC, XVII, 1982, 27, 4; Rotund, *Incursiuni*, 137–138.

I.I.

BANCIU Paul Eugen, *Sărbătorile*, Buc., Albatros, 1981, 426 p. Fragmente: *Joile iepelor*, O, XXIX, 1978, 51, 4–5; *Șoimanele*, O, XXX, 1979, 14, 4–5; *Zilele berzelor*, O, XXX, 1979, 42, 4–5; *Spălarea aurului*, O, XXXII, 1981, 23, 4–5. Roman rural. Ambiționând restituirea unei mitologii, așa cum o dezvăluie tradiția păstoritului, e, în același timp, romanul unui sat, Ciulpău, cu ritmul său de viață și, implicit, cu sărbătorile sale, Urvan, Ana ori Mihai fiind doar câteva din perspectivele de valorizare a dimensiunilor sale morale, a orizontului său uman.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Timișoara pe anul 1981.

◆ Lucian Bureriu, *Șantier literar,* ~, O, XXXII, 1981, 22, 2; Cornel Ungureanu, O, XXXII, 1981, 49, 2; Val Condurache, CL, LXXXVIII, 1982, 3, 5; George Șerban, *Sărbătoarea ca parabolă*, O, XXXIII, 1982, 14, 1; Eugen Dorcescu, *Proza lui* ~, O, XXXIII, 1982, 38, 3; Brândușa Armanca, *Romane ale spațiului provincial*, O, XXXV, 1984, 33, 4; Odangiu, *Romanul*, 154–155; Al. Ruja, *Redescoperirea miturilor*, LCF, XXIX, 1986, 42, 3; Șerban, *Piper*, 24; Ruja, *Parte*, I, 70–71. ❐ V. și *Casa Ursei Mari*, 1978.

I.I.

❍ **BARBU Eugen,** *O lume de câștigat*, LCF, XXIV, 1981, 51, 4–5; *O lume de câștigat*, FC, XXXI, 1982, 3, 24; 5, 19; 6, 19; 7, 19; *O lume de câștigat*, LCF, XXV, 1982, 9, 4–5; *Un revoluționar tânăr privește viitorul*, SLAST, II, 1982, 25, 8–9; *O lume de câștigat*, SLAST, II, 1982, 43, 3; *Caii*, SPM, 1984, 52, 2; *Nepoții*, ALCF, 1988, 99–106, fragmente din romanul *O lume de câștigat.*

◆ Marian Odangiu, *Ancheta „Orizont".* ~, O, XXXII, 1981, 17, 3. ❐ V. și *Balonul e rotund*, 1956.

I.I.

BARBU Eugen, *Săptămâna nebunilor*, Buc., Albatros, 1981, 336 p. Fragmente: *Amza haiducul*, F, I, 1965, 4, 6; ≈, LCF, XVIII, 1975, 52, 7; *Acasă*, RL, X, 1977, 2, 12–14; *Hrisanti Hrisoscelu,* FC, XXVI, 1977, 3, 21–26; *Femeia tânără de lângă fântână*, LCF, XX, 1977, 3, 4–5; *Sărbătoarea morților*, LCF, XX, 1977, 16, 4–5; *Sfera Sophonisbéi*, RL, X, 1977, 16, 14–15; *Aurea Veneția*, TR, XXI, 1977, 17, 4–5; *Lihtis*, FC, XXVI, 1977, 52, 12–13; *Mă voi cununa cu Akeronul!*, RL, XI, 1978, 2, 14–15; *Veneția ca o fântână*, LCF, XXI, 1978, 2, 5; *Smirna mării*, CNT, 1981, 3, 7; 8–9; *Vezi raiuri pământești*, LCF, XXIV, 1981, 8, 5; 7; *Anadyomene*, SPM, 1981, 534, 3. Reluat fragmentar: MGS, I, 1993, 5, 2. Roman istoric. Hrisant Hrisoscelu, fost eterist, dezamăgit de eșecul mișcării de la 1821, se întoarce la București, prin 1828, după ce își cheltuise averea la Veneția, dând târcoale bolnăvicioase Herulei Lucrezia Vimercatti, o frumoasă grecoaică, soția unui nobil. El poartă în suflet, alături de dezamăgirea în dragoste, și spaima de a fi găsit de Eterie, trebuind astfel să dea seamă de banii ce-i fuseseră încredințați de mișcare pentru a mitui un înalt funcționar otoman, dar pe care el îi cheltuise în nesfârșite petreceri. Toată nădejdea sa stă acum în angajarea unor noi împrumuturi, care să-i creeze o faimă de nabab, prin care să împingă cât mai departe în timp ziua socotelilor. Plan ce nu-i reușește, însă, în primul rând deoarece, la București, intră într-o copleșitoare depresie, care îl face să se izoleze de lume, împingându-l în cele din urmă la moarte. Modelul direct al personajului principal – identificat de Mircea Iorgulescu – pare să fi fost logofătul Constantin Dudescu (1769–1830), care moare sărac lipit, după ce-și cheltuise averea nebunește și făcuse nenumărate datorii. Și el a avut legături cam cu aceleași cercuri grecești (de la care va pleca ideea Eteriei) ca și personajul din roman. Și el a împrumutat bani cam din aceleași surse. Totuși, în ciuda a numeroase „defecțiuni" istorice și stilistice, în ordinea reflectării realității, semnalate de același Mircea Iorgulescu, evidente mai mult pentru cunoscători, romanul are, la lectură, o indiscutabilă forță de impact. Frazarea sinuoasă, punctată de arhaisme, stilul aluziv, încărcat de conotații, „limba rea" a celor mai multe dintre personaje reușesc să contureze un spațiu epic de sine stătător, de o vigoare aparte. La rândul ei, „stenahoria" lui Hrisant Hrisoscelu, asemenea „melanholiei" Princepelui, din romanul omonim, posedă o aură de mister indeniabil, evanescent, în ciuda, aici, a unei mai puțin ferm conturate motivații. „Ceea ce reproșez scriitorului nu sunt faptele în sine ori climatul decadent al Veneției sau al fanariotismului, ci cultivarea senzaționalului și a insolitului de dragul spectacolului, fără implicație psihologică reală, ca și amoralitatea funciară a viziunii" (Nicolae Manolescu).

▼ Buc., Albatros, 1985; Buc., Gramar, 1996.

■ *Die Woche der Narren*, tr. de Veronika Riedel, Berlin, Verlag Volk und Welt, 1985.

◆ Mihai Pelin, *Proza românească – proză la nivel internațional*, FC, XXXI, 1982, 2, 16; Nicolae Manolescu, *Pitoresc și semnificație*, RL, XV, 1982, 4, 9; Liviu Leonte, *Spectacolele lumii*, CRC, XVII, 1982, 15, 4; Edgar Papu, SPM, 1982, 584, 3; Brândușa Armanca, O, XXXIII, 1982, 8, 2; Aurel Martin, *Între Eros și Thanatos*, CNT, 1982, 9, 10; Ion Vlad, *Un poem despre lumi crepusculare*, TR, XXVI, 1982, 8, 2; Al. Dobrescu, *O sărbătoare:* ≈, CL, LXXXVIII, 1982, 2, 4; Florin Șindrilaru, *Pecetea evanescenței*, AST, XVII, 1982, 2, 4; Mircea Tomuș, T, XI, 1982, 2, 34; Ion Cristoiu, *Romanul unui sentiment: melanholia*, SCT, XXXVIII, 1982, 10143, 4; Dumitru Radu Popa, TRR, XI 1982, 224, 10; Mircea Iorgulescu, *Compoziție și stil în* ≈, RL, XV, 1982, 10, 4; Gheorghe Tomozei, *Venezia și Bucurescii*, LCF, XXV, 1982, 11, 1–2; 12, 6; Ion Buduca, AFT, XVII, 1982, 3, 4; Mircea Muthu, ST, XXXIII, 1982, 3, 14; Stan Velea, LCF, XXV, 1982, 16, 3, 4; 17, 2; N. Mihăescu, *Arta cuvântului în* ≈, LCF, XXV, 1982, 29, 9; Mihai Zamfir, *Une formule romanesque et emblematique*, CREL, 1982, 4, 20–30; Narcis Zărnescu, ~ *o sobre la condition humana desafio de la historia*, CREL, 1982, 4, 75–78; Iorgulescu, *Ceara*, 188–202; Ion Pecie, *Între noi doi, Bucuresci! (povestea unui om leneș)*, R, 1983, 3, 3; Dim. Păcurariu, *Literatura română și barocul*, LCF, XXVI, 1983, 46, 6; Papu, *Motive*, 178–179; Vlad, *Lectura*, 112–116; Constantin Crișan, ATN, XX, 1984, 1, 10–11; Liviu Leonte, *Forța cuvintelor*, CRC, XIX, 1984, 8, 5; Ion Bălu, *Vocația epică și imaginația sensibilă*, RL, XVII, 1984, 26, 8–9; Ion Rotaru, *Proza românească de după Eliberare*, LLE, XIII, 1984, 2, 19–22; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 60–61; 64–67; Odangiu, *Romanul*, 20–21; Păcurariu, *Scriitori*, II, 42; Dorin Serghie, SLAST, V, 1985, 27, 1; 10; Traian Podgoreanu, *Istorie și simbol*, RL, XVIII, 1985, 28, 5; George Pruteanu, *O carte extraordinară*, CL, 1985, 8, 11; Liviu Papadima, LCF, XXVIII, 1985, 42, 5; Marcea, *Atitudini*, 109–115; Neagu, *A doua*, 338–341; Ion Pecie, *Scene carnavalești în* ≈, RL, XIX, 1986, 26, 5; Cristoiu, *Lumea*, 62–63; Rotaru, *O istorie*, III, 653–659; Artur Silvestri, *Romanul ca un concert baroc*, LCF, XXXI, 1988, 41, 3; Zamfir, *Cealaltă față*, 192–195; Constantin Sorescu, ~ *sau tainele solitudinii*, SLAST, IX, 1989, 8, 9; Aurel Ion Brumaru, *Sfârșitul și resurecția*, LCF, XXXII, 1989, 9, 6; Dan Preda, *Melancolia cuvintelor*, LCF, XXXII, 1989, 9, 6; Leonte, *Prozatori*, II, 126–132; Pecie, *Romancierul*, 42–64; ~, *... strigătul monoton al levantinilor*, MGS, I, 1993, 6, 2; Fănuș Neagu, *Diamante*, LTE, III, 1993, 36, 10–17; Barbu, *Aspecte*, I, 46–57; Mincu, *Textualism*, 122–134; Alexandru George, *Alte note la cazul* ~, RL, XXVII, 1994, 11, 11; Piru, *Istoria 2*, 327–328; *Dicționarul scriitorilor*, I; L. Berechet, *Un heliadist de marcă*, TMS, XXXII, 1997, 3, 2; Codreanu, *Provocarea*, 220–222; Velea, *Plămada*, 261; Cosma, *Romanul*, II, 71–75; Goci, *Romane*, 261–278; Manu, *Generația*, 271–275; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Balonul e rotund*, 1956.

I.I.

BĂDESCU Horia, *Joia patimilor*, Buc., Cartea Românească, 1981, 180 p. Roman istoric. Într-o localitate din Transilvania, imediat după Marea Adunare de la Alba-Iulia, nostalgici ai orânduirii chezaro-crăiești recurg la forță pentru a-și răzbuna neputința și a-și potoli fanatismul. Anatomia masacrului succesiv este restituită cu o bună cunoaștere a „tehnicii amănuntului și a scenelor secundare" (Virgil Mazilescu), din fundal desprinzându-se astfel figuri bine creionate, cum sunt cea a sadicului Bela Söcs, ori cea a cvasi-dementului Kuhn. De reținut, capacitatea de a sugera creșterea tensiunii, prin apelul la detalii surprinzând evenimentul în dinamica desfășurării sale concrete, stilul concis, bine supravegheat.

▼ Buc., Libra, 1993.

◆ Ioan Adam, *Anatomia unui eveniment*, CNT, 1982, 10, 11; Petru Poantă, *O lume în 24 de ore*, SLAST, II, 1982, 27, 7; Adrian Popescu, *Iarna patimilor*, SLAST, II, 1982, 27, 6–7; Valentin Tașcu, *O baladă epică exemplară*, SLAST, II, 1982, 27, 7; Ioan Holban, *Dreptatea imanentă a istoriei*, CRC, XVII, 1982, 17, 4; Tudor Vlad, TR, XXVI 1982, 18, 3; Cornel Moraru, VTR, XII, 1982, 5, 4; Virgil Mazilescu, RL, XV, 1982, 25, 9; Radu Ciobanu, T, XI, 1982, 6, 33–34; Dorel Bacoș, CL, LXXXVIII, 1982, 7, 14; Grigore Scarlat, ST, XXXIII, 1982, 7, 11; Zorin Diaconescu, AST, XVII, 1982, 10, 11; Poantă, *Radiografii*, II, 163–165; Alex. Ștefănescu, *Proza unui poet*, FC, XXXVIII, 1989, 25, 15; Aurel Podaru, *Despre* ≈ *într-o zi de joi*, MI, V, 1994, 32, 2; *Dicționarul scriitorilor*, I; Cosma, *Romanul*, II, 163.

I.I.

BĂLĂCEANU Ioan, *Ceașca*, Iași, Junimea, 1981, 190 p. Fragment: ≈, ST, XVI, 1965, 8, 32–42. Roman social. Într-un stil amintind pe Nicuță Tănase, din *M-am făcut băiat mare*, sunt relatate evenimente din viața unui copil necăjit, dat la stăpân și ajuns, în cele din urmă, vânzător de ziare la București, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Ion Lungu, *Romanul setei de viață*, ST, XXXII, 1981, 11, 42; Ion Oarcăsu, TR, XXVI, 1982, 3, 7; Valentin Tașcu, CNT, 1982, 49, 13.

I.I.

❍ **BĂLTĂREȚU Constantin,** *Când pe cer tremură o singură stea*, fragment de roman, ST, XXXII, 1981, 11, 31–32.

I.I.

BĂRAN Tudor, *Călărețul alb*, Buc., Ion Creangă, 1981, 230 p. Roman pentru copii și tineret. Andrei, sosit împreună cu tatăl său într-o așezare de munte unde se vor construi o hidrocentrală și un nou oraș, află, alături de alte povești și eresuri, legenda despre Dacisa și Călărețul Alb, alias Călărețul Trac. În afară de astfel de istorii, el este inițiat în activitatea de redescoperire a faptelor de arme ale unor comuniști, participanți la actul de la 23 august 1944, cu ecouri până în contemporaneitate. Alături de dogmatism, este vizibilă influența *Cireșarilor* lui Constantin Chiriță.

I.I.

BĂRAN Tudor, *Restaurant-expres*, Buc., Cartea Românească, 1981, 204 p. Roman social. Dinu Ignătescu, președinte al cooperativei agricole din Cerăt, de lângă Târgu-Cărbunești, județul Gorj, este obligat să-și găsească de lucru la o uzină din oraș, deoarece este destituit din funcție. Victimă a principiului „rotației cadrelor", Dinu reînfiripă relații firești cu lumea într-o cârciumă de periferie, unde servește Fina, o iubită din tinerețe, care va muri de cancer. Altă victimă amoroasă, Iulia, care-l născuse pe Dinuță, fiul lui Dinu, încredințându-l spre creștere Finei ca pe un copil găsit, nu reușește, la rândul său, să-l vindece pe protagonist de singurătate, deoarece moare de inimă. „Sminteala" cărții stă în tonul melodramatic al relatării, stufoasă și imprevizibilă, în principialitatea caracterelor, înfățișate pe ton de referat de cadre.

◆ Cosma, *Romanul*, I, 293.

I.I.

BIRĂESCU Traian Liviu, *Echinox de toamnă*, Timișoara, Facla, 1981, 228 p. Roman psihologic. Este structurat pe tehnica proustiană a registrelor rememorative. Silviu Râmnețeanu, avocat, Silvestru Reja și Mihai Jovin, neurochirurg, se reîntâlnesc după treizeci de ani de la absolvirea liceului. Concentrat pe parcursul unei zile, spațiul direct al acțiunii se dilată în amintire, cu o cursivitate capricioasă, din care „ies" existențe, conflicte, destine, Silvestru Reja, „ratatul" promoției, catalizând acest proces. „Romanul este gândit într-o perfectă premeditare a segmentelor și rotunjimii" (Brândușa Armanca).

◆ Brândușa Armanca, O, XXXVII, 1981, 34, 2; Cosma, *Romanul*, I, 277; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 23, 5.

I.I.

BODAN Dan, *Meșterul rătăcitor*, fragment de roman, SCT, XXXVII, 1981, 9927, 5–6. Fragmentul a fost inclus în volumul de povestiri cu același titlu apărut în 1982.

E.Md.

BREBAN Nicolae, *Don Juan*, Buc., Cartea Românească, 1981, 448 p. Fragmente: *Obiectul uman*, VR, XXXI, 1978, 7, 4–20; *După-amiază istorică*, R, XVII, 1979, 9, 8–9; ≈, CL, LXXXVII, 1980, 6, 10–11; ≈, CL, LXXXVIII, 1981, 9, 8–9. Roman existențialist. Autorul reia, în variante noi, tipologia și temele cărților sale anterioare, abordând totodată în manieră proprie mitul modern al lui Don Juan. Arhetipul seducătorului e ipostaziat aici de Rogulski, un profesor de istorie, inteligent și locvace, care, în timpul unui sejur pe litoral, se dedă la un experiment amoros periculos, împreună cu un înalt funcționar dintr-un minister, inginerul Sergiu Vasiliu. Cei doi își propun să-și cedeze reciproc soțiile. Rogulski nu profită însă imediat de situație. Obsedat mai mult de cucerirea în sine decât de deznodământul erotic, el își prelungește dinadins legătura cu soția lui Vasiliu, Tonia (mamă a doi copii), încercând să o seducă printr-o metodă paradoxală: aceea a unui comportament nonșalant, în care grosolănia și vulgaritatea alternează cu gesturi de afecțiune și tandrețe. Surprinsă, intrigată, dezgustată, dar și atrasă de insolitul Don Juan, femeia nu-i poate rezista până la urmă. Pentru ea, actul seducției are semnificația unei eliberări din chingile convențiilor sociale și ale propriilor prejudecăți. Pentru Rogulski același act are valoarea unei creații. Așa cum au arătat unii comentatori (Al. Dobrescu, Ion Pecie), Rogulski este un nou Pygmalion, care, pentru a poseda, trebuie mai întâi să creeze obiectul adorației sale. Acest proces creator, în urma căruia cuceritorul devine cucerit și invers, este, de altfel, îndelung teoretizat în ≈, extinzându-i-se sensul asupra politicii și istoriei (relația dominator–dominat, stăpân–sclav). S-a observat chiar că teoria devine aici tezistă și redundantă. Nesfârșitele monologuri ale protagonistului „seamănă pe alocuri cu un pur delir verbal" (Nicolae Manolescu) și strică echilibrul compozițional, subminând epicul.

▼ Buc., Fundația Culturală Română, 1996.

■ ≈, tr. de Marcel Péju și Daniel Pujol, Paris, Flammarion, 1993.

◆ Nicolae Manolescu, RL, XV, 1982, 3, 9; Dan Petrescu, *Quand même*, DLG, XIV, 1982, 1, 3; Marin Sorescu, R, 1982, 2, 3; 11; Elena Taflan, AST, XVII, 1982, 2, 5; Mihai Ungheanu, LCF, XXV, 1982, 10, 2; Anton Cosma, VTR, XII, 1982, 3, 4; Ion Cristoiu, SLAST, II, 1982, 26, 4; Ioan Groșan, *Stilul ca personaj*, AFT, XVII, 1982, 3, 4; Al. Dobrescu, CL, LXXXIX, 1982, 4, 4; Cristina Felea, EX, XIV, 1982, 3–4, 13; Mircea Tomuș, T, XI, 1982, 4, 36; Al. Piru, CNT, 1982, 20, 11; Ion Margeanu, TRR, XII, 1982, 23, 8; Mircea Mihăieș, O, XXXIII, 1982, 27, 2; Liviu Leonte, CRC, XVII, 1982, 27, 4; Constantin Sorescu, SPM, 1982, 607, 3; 608, 4; Constantin Crișan, RL, XV, 36, 4–5; Angela Tudosii, AST, XVII, 1983, 8, 13; Gheorghiu, *Reflexe*, 55–64; Manolescu, *Arca*, III, 215; ~, *„Cred în tradiție, înțeleasă ca o permanență a valorilor"*, FC, XXIII, 1984, 6, 13, 21; Irina Petraș, *Vocația de romancier*, TR, XXVIII, 1984, 7, 5; Ioan Buduca, *„Ce e și cu ~ ăsta?"*, ST, XXXV, 1984, 3, 27; Gabriel Dimisianu, *Roman și personaj*, RL, XVII, 1984, 25, 10; Cristian Moraru, *Mâșkiniada sau Apocrifele după* ~, OP, XI, 1984, 7–8, 16; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 78–82; Corin Braga, *~ și personajele-vacuum*, ST, XXXVI, 1985, 6, 16–17; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 439–440; Sorescu, *Ușor*, 170–180; Ion Pecie, *Pasiunea pentru sculptură a lui Don Juan*, ST, XXXVI, 1986, 2, 24; Sonia Cuciureanu, *≈ de ~ – roman essai*, AUC, XI, 1986, 67–69; Dimisianu, *Subiecte*, 104–107; Holban, *Profiluri*, 164–166; Piru, *Discursul*, 210–212; Rotaru, *O istorie*, III, 835; Cosma,

Romanul, I, 230; Pecie, *Romancierul*, 65–99; Spiridon, *Melancolia*, 148–166; Dan Stanca, *Kali-yuga*, TNLS, II, 1990, 4, 10; Ion Negoițescu, *Romanele lui~*, LCF, s. nouă, 1990, 46, 12; Manolescu, *Arca 2*, III, 214–215; Laura Pavel, *~: „Rămân un partener al romanului”* (i.), EX, XXIII, 1991, 5, 6; Henri Zalis, *Romanul – încotro?*, LCF, s. nouă, 1991, 47, 12; Adrian Dinu Rachieru, MRT, II, 1992, 1, 5; Edgar Reichmann, ESI, 1993, 1–2, 232–233; Dorin Serghie, *~: „Ceea ce se întâmplă azi în România este o ieșire bruscă în libertate”* (i.), TR, 1993, 7, 3; Laura Pavel, *Reflexul lateral*, APS, IV, 1993, 10–11–12, 24; Laura Pavel, *Romanul ca reflex narcisiac*, TR, 1994, 5, 5; Simion Doru-Cristea, *Ipostaza ficțională de Don Juan la ~*, ST, XLV, 1994, 7–8, 48–49; Dora Pavel, *Propun o toamnă ~. De vorbă cu scriitorul ~*, TR, 1994, 43, 3; Petraș, *Literatură*, 22–23; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 52–54; Breban, *Confesiuni*, 189–190, 195; Barbu, *Aspecte*, II, 254–269; Brânzeu, *Armura*, 135–145; *Dicționarul scriitorilor*, I; Buciu, *Breban*, 118–127, 173–174; Simuț, *Confesiunile*, 77; Micu, *Scurtă istorie*, III, 155–156; Todirel Călugărița, *Intrigi care conduc la dezbrăcare (II)*, HPR, 1997, 4, 60; Rhea Cristina, *~: „Am fi fost, poate, mai puțin marginali în spiritul european dacă Eminescu ar fi trăit mai mult”* (i.), TMS, XXXII, 1997, 6, 2–3; Pavel, *Antimemoriile*, 64–76; Grigurcu, *Imposibila*, 423; *Dicționar analitic*, I, 322–324; Perian, *Pagini*, 162–165; Braga, *Zece*, 189–190; Marian Victor Buciu, *Marele romancier și visul său estetic din dictatura de zi și de noapte*, F, XXXVI, 2000, 5, 50–58; Nicolae Bârna, *„Animale bolnave” – o paradigmă a romanului brebanian*, F, XXXVI, 2000, 5, 70–77; Ovidiu Pecican, *Amfitrionul brebanian – eros divin și eros uman*, F, XXXVI, 2000, 5, 78–85; Goci, *Romane*, 340–344; Micu, *Istoria*, 510; Micu, *Literatura*, 266; *Dicționar analitic*, I, 331–333; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Francisca*, 1965.

I.M.

❍ **BREITENHOFER Anton,** *Portretul*, fragment de roman, VR, XXXIV, 1981, 11, 41–46.

◆ Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 43–44.

I.M.

BREZIANU Andrei, *Castelul romanului. Etymologicum parvum*, Buc., Cartea Românească, 1981, 264 p. Roman parabolă. Este o sinteză de elemente ermetice, alegorice, eseistice, onirice, fantastice, istorico-politice. Narațiunea nu este decât suportul unei „explorări gnoseologice” pe tărâmul esențelor. Eroul, Logographus, a cărui aventură spirituală e reconstituită de narator pe baza unor însemnări, întreprinde o călătorie într-un spațiu ciudat, străbate „codrul” limbii, are revelația miturilor primordiale (cel mioritic și cel al creației prin jertfă) și pătrunde în inima Themei (simbol pentru țară, etnos, ethos și logos românesc). Aici, adică în Castel, se întâlnește și discută cu Quoniam, custodele, cu Dialela, zâna bună a locului, cu Protonotarul, răspunzător de „sala formării cuvintelor”, cu Toparhul, castelanul-conducător. Dezbaterile, subtile și profunde, reprezintă de fapt lungi pasaje eseistice despre esența limbii, despre originile lingvistice și istorice ale Themei, despre romanul istoriei și istoria romanului, despre legătura dintre românesc și romanesc. Căutând o cheie pentru dezlegarea tuturor acestor probleme, Logographus se apropie de o soluție, dar e arestat pe neașteptate, fiindcă, temporar, Castelul e stăpânit de un Toparh-dictator și, se sugerează, parcurge o perioadă totalitară. Condamnat la moarte, se salvează miraculos cu ajutorul „femeii care minte” și accede din nou în acea zonă tainică a Castelului unde există o armonie perpetuă, iar Toparhul e veșnic și bun. ≈ e, așadar, o meditație epică complexă, chiar ezoterică, „despre limbă și rost” și se poate spune, într-adevăr, că „acest roman insolit, pendulând savant între teoretic și fabulație, între alegorie și epicitate pură, arată un alexandrinism substanțial al autorului, predispus unei scrieri fine, inteligente, sofisticate, pretențioase, nu ușor de asimilat” (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, RL, XIV, 1981, 39, 11; Mircea Mihăieș, O, XXXII, 1981, 40, 2; Ioan Holban, *Thema și Castelul*, CRC, XVII, 1982, 5, 4; Anton Cosma, SLAST, V, 1985, 26, 4; N. Steinhardt, *Cuvântul și alegoria*, ST, XXXII, 1981, 11, 27; Cosma, *Romanul*, II, 266.

I.M.

CARPEN N.D., *Moartea delfinului*, Buc., Cartea Românească, 1981, 280 p. Roman sentimental. Cu puține elemente epice, constând mai ales în întâlniri, căutări, despărțiri și regăsiri, romanul urmărește evoluția unor complexe legături de dragoste ce se țes între patru personaje: Nicolae Negru, inspector într-un minister, bărbat frumos și sentimental, Dagmar, femeie pasională, cu un destin complicat, Ana Maria, întruchipare a feminității senine, și jurnalistul, care, de fapt, e și principalul narator. Primii doi se iubesc cu disperare, dar, despărțiți multă vreme, nu se regăsesc decât într-un final apoteotic și totuși tragic; ceilalți doi împărtășesc o iubire calmă, spiritualizată. Lăsând în fundal condiția socială a personajelor, deși, la un moment dat, se relatează drama profesională a lui Negru (descoperirea unor fraude, încheiată cu sinuciderea unui presupus făptaș), ≈ rămâne un roman remarcabil, îndeosebi prin ideea căutării unei iubiri ideale și prin introspecția erotică prilejuită de aceasta.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 29, 2; Eugen Dorcescu, O, XXXIII, 1982, 10, 2.

I.M.

CĂTINA Oana, *Jocuri de copii. Aproape o poveste*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 252 p. (Scorpionul). Roman

de spionaj. Pe lângă trama epică plină de suspans (relatând un caz de spionaj), se distinge prin precizia observațiilor psihologice și sociale.

◆ Serafim Duicu, R, 1981, 12, 7; Olimpian Ungherea, SPM, 1982, 593, 5.

I.M.

CÂRJE Ion, *Irene sau Planeta cea mai apropiată*, Buc., Eminescu, 1981, 256 p. (Clepsidra). Roman științifico-fantastic. Conține elemente de utopie socială și de eseu politic.

◆ Niculae Stoian, FC, XXXI, 1982, 7, 22; Laurențiu Ulici, RL, XV, 1982, 14, 9; Gheorghe Săsărman, CNT, 1982, 17, 11; Dan Ciachir, SPM, 1982, 607, 2.

I.M.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, III, v. *Istorii*, I, 1977.

I.M.

CIORBAGIU Viorica, *Nemiloasele victime*, Buc., Albatros, 1981, 248 p. Roman psihologic. Maria, tânără doctoriță la un spital bucureștean, își face procese de conștiință, încercând să se înțeleagă pe sine și pe ceilalți. Înșelată de iubitul ei, arhitectul Dumitru, ins aparent fragil, nefericit, dar de fapt implicat în diverse relații amoroase, ea reușește totuși să depășească momentul de criză. Scris cu nerv și bogat în observații penetrante, romanul excelează în analiza frământărilor, ezitărilor și căutărilor unui suflet feminin dornic de autenticitate.

◆ Mirela Roznoveanu, RL, XIV, 1981, 36, 10; Bogdan Constantinescu, O, XXXIII, 1982, 15, 3.

I.M.

CIPRIAN Constantin, *Nopți fără îngeri. Jurnal de noapte*, Buc., Litera, 1981, 104 p. Roman psihologic. Scris sub forma unui jurnal, romanul e confesiunea unui suflet ce se scrutează cu insistență, retrăind, între speranță și disperare, drama unei iubiri eșuate. Amintind puternic de aceea a lui Anton Holban, proza lui ~ are totuși vădite calități analitice.

I.M.

CIULEI Emil, *Vraiște*, Buc., Albatros, 1981, 264 p. Roman psihologic. Eroul, Cristian Brad, este un tânăr neliniștit, neîmpăcat cu lumea în care trăiește și pe care o judecă intransigent. Ca atare, el a renunțat la facultate pentru a deveni electrician la un trust de rețele electrice. Profesia l-a atras prin asprimea și riscurile ei, cărora le cade victimă el însuși, în timpul unei furtuni, când încearcă să repună în funcție un stâlp de înaltă tensiune. Romanul reprezintă reconstituirea acestui caz tragic, făcută din dublă perspectivă: aceea interioară, a personajului însuși, și aceea exterioară, a mediului în care acesta se mișcă. Autorul îmbină tehnici literare moderne, adecvate celor două perspective. Pe de o parte, expune pe larg fluxul conștiinței eroului, pe de alta, intercalează ritmic „file din dosarul Cristian Brad", adică o serie de documente (articole de ziar, scrisori, procese verbale, transcrieri ale unor benzi magnetice etc.). Rezultatul e un roman complex, cu profunde implicații morale și sociale.

◆ V. Tudor, TR, XXV, 1981, 52, 3; Aureliu Goci, CNT, 1982, 12, 13.

I.M.

CODREANU Theodor, *Marele zid*, Iași, Junimea, 1981, 136 p. Fragment: *Ozana*, CL, 1970, 4, 33–48. Roman psihologic. Narațiunea cuprinde două părți, relativ distincte. În prima e relatată plecarea la țară a lui Daniel Durban, medic și filozof, ins neconformist și incomod, care, în urma unei drame personale, hotărăște să se ascundă sub masca unui profesor suplinitor. Partea a doua povestește, sub forma unei confesiuni, drama eroului. El intrase într-un triunghi erotic periculos, care s-a destrămat violent, prin uciderea accidentală a rivalului său, soldată cu condamnarea sa temporară și cu nebunia femeii iubite, Ozana. Descoperit, până la urmă, în satul unde se refugiase, de tatăl acesteia și de un academician francez, celebru specialist în psihologie, el urmează să ia parte la tentativa de vindecare a Ozanei printr-un șoc psihic. Romanul e, pe alocuri, spectaculos și neverosimil, suferind, în plus, de un evident schematism al personajelor și de unele stângăcii stilistice.

◆ Constantin Călin, ATN, XIX, 1982, 1, 6; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 14, 4.

I.M.

COJAN Grigore, *Ninge peste amintiri*, Buc., Cartea Românească, 1981, 272 p. Roman social. Costin Buduru, fost ilegalist, ajuns, după 1944, director al Uzinei de Tractoare din Brașov, își recapitulează viața și, odată cu ea, evenimentele istorice pe care le-a cunoscut și la care a participat. Astfel, e descrisă mișcarea ilegalistă brașoveană, sunt relatate întâlniri conspirative, sabotaje, interogatorii și ani de detenție, apoi bombardamentele, venirea sovieticilor și, în fine, „transformările revoluționare" din primii ani de după război. Cu un ritm epic destul de susținut, vădind talent evocator și o anume precizie în creionarea personajelor, romanul tinde să fie „o cronică a unor timpuri eroice" (Cornel Moraru).

◆ Cornel Moraru, AST, XVII, 1982, 2, 9; A.I. Brumaru, AST, XVIII, 1984, 11, 10.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Apărătorul acuză*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 196 p. Roman polițist.

I.M.

CONSTANTIN Titu, *Lunecând*, Buc., Cartea Românească, 1981, 182 p. Roman psihologic. Eva Midia, studentă la arheologie, e acuzată de pruncucidere (urma să aibă un copil dintr-o legătură întâmplătoare cu un prieten al propriului logodnic), își reconstituie viața și drama chiar înainte de începerea procesului public. Romanul e conceput ca un lung dialog al personajului cu sine și cu ceilalți, dialog în care amintirile, frământările, erorile și complexele Evei vin în contrast cu simplitatea și impersonalitatea legii exterioare. Moartea eroinei, în final, apare astfel ca o ispășire strict personală, dincolo de judecata lumii.

◆ Nicolae Georgescu, *Între datorie și har*, LCF, XXIV, 1981, 52, 3.

I.M.

COSMA Neagu, Mihai STAN, *Capcana din panou*, Buc., Sport-Turism, 1981, 240 p. (Cartea de vacanță). Roman de spionaj.

I.M.

COSTIN Calistrat, *Arșița*, Iași, Junimea, 1981, 384 p. Roman de senzație. Trama, cvasi-polițistă, îl are ca protagonist pe geologul Toma, ins nonconformist și spirit justițiar. El caută să afle adevărul despre două dispariții ciudate: aceea, mai veche, a tatălui său, pe care nu l-a cunoscut, și aceea, recentă, a prietenului său Tudor Georgescu. În urma unor dezvăluiri neașteptate, Toma descoperă implicarea în evenimente a potentatului local Graure Bogdaproste și a complicelui acestuia, doctorul Grama, personaje sinistre, care mor și ele în final. Romanul e marcat de excesul de senzațional și, totodată, de prea multele considerații filozofice, inadecvate în context.

◆ Constantin Călin, *Jurnal de lectură*, ATN, XIX, 1982, 1, 6; Sorin Pârvu, CL, LXXXIX, 1982, 2, 14; Cosma, *Romanul*, I, 294.

I.M.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Vacanța*, Buc., Cartea Românească, 1981, 320 p. Fragment: *Rutină*, RL, XIV, 1981, 31, 15. Roman social. În prim-planul narațiunii se află cuplul alcătuit dintr-o cunoscută actriță, Aura Mircea, și un scriitor celebru, Mihai Mihai. Cei doi ar dori ca vacanța petrecută într-un orășel de munte să fie o evadare din prozaismul cotidian, dar au parte de o experiență contrară. La hotelul unde locuiesc dau peste un mediu vulgar și corupt, căruia, umilindu-se, trebuie să i se adapteze. Înfățișate cu mult realism, personajele și situațiile întâlnite oferă priveliștea unei anormalități implacabile, de care, de altfel, se vor izbi și după revenirea din vacanță. Pe un plan secund, sub forma unui roman în roman (scris de Mihai), e prezentată viața unei alte perechi, Ina–Vlad, confruntată cu aceeași realitate deprimantă. Considerat de unii critici drept partea cea mai consistentă din ≈, acest roman în roman adâncește și completează imaginea unui mediu social apăsător, descris cu mare precizie.

● Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 1981.

◆ Alex. Ștefănescu, RL, XV, 1982, 8, 10; Eugen Simion, RL, XV, 1982, 10, 5; Val Condurache, CL, LXXXVIII, 1982, 2, 5; Ioan Holban, CRC, XVII, 1982, 14, 4; Anton Cosma, VTR, XII, 1982, 4, 4; Valentin Tașcu, ST, XXXIII, 1982, 7, 22; Manea, *Pe contur*, 66–68; Holban, *Profiluri*, 241–243; Rotaru, *O istorie*, III, 907; Cosma, *Romanul*, I, 180–182; Micu, *Literatura*, 283. ❒ V. și *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968.

I.M.

❍ **CUDALB, Ileana,** *Durerile lumii*, SPM, 1981, 576, 9; 1982, 593, 9, fragmente de roman.

I.M.

❍ **CUȚITARU Virgil,** *Scrisori către doamna R*, ACLT, 1981, 131–132; *Scrisori către doamna R*, CRC, 1987, 29, 8, fragmente din romanul omonim.

I.M.

DAN Ioan, *Stăpânii golfului*, Buc., Eminescu, 1981, 360 p. Roman al mahalalei. Acțiunea este plasată într-un cartier bucureștean mărginaș (Strada Fecioarei), în perioada premergătoare și imediat următoare celui de-Al Doilea Război Mondial. O lume pestriță – ciurari, parlagii, geambași, cârciumari, vagabonzi, bătăuși, hoți – e urmărită atât sub aspectul pitorescului, cât și sub acela al existenței precare. Scrisă fluent, pe alocuri cu umor, cartea are totuși un aer convențional, din pricina căruia evenimentele (rebeliunea legionară, război, destine sfărâmate) apar lipsite de substanță.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XV, 1982, 3, 11.

M.V.

DAVIDOVICI Doru, *Culoarea cerului*, Buc., E.M., 1981, 240 p. Roman social. Se inspiră din viața aviatorilor. Este dublat de un roman sentimental, scris la persoana întâi. Protagonistul, pilot pe un avion de vânătoare, relatează – pe alocuri cu cert dramatism – întâmplări ieșite din comun, în paralel cu rememorarea unui episod de dragoste, soldat cu o dureroasă despărțire. ~ vădește ușurință a dialogului și darul de a aduce limbajul tehnic la înțelegerea profanilor.

M.V.

DELCESCU Eugen, *Măștile părinților*, Buc., Cartea Românească, 1981, 250 p. Roman al „obsedantului deceniu". Evocă întâmplări crâncene și episoade tulburi din perioada anilor '50: răzbunări, omoruri, delațiuni, colectivizarea forțată, puterea nelimitată și discreționară a activiștilor de partid. Narațiunea e fragmentată prin salturi cronologice imprevizibile, fără substrat semnificativ.

◆ Gheorghe Stroe, ~ – *un romancier în trei ipostaze*, ARG, XXIV, 1989, 11 *(Pagini teleormănene)*.

M.V.

DEMETRIUS Lucia, *Triptic*, I. *Oglinzi aburite*, Buc., Eminescu, 1981, 390 p.; II. *Portretele au coborât din rame*, Buc., Eminescu, 1983, 338 p.; III. *Ultimul vlăstar*, Buc., Eminescu, 1984, 338 p. Fragment: ≈, RL, XVII, 1984, 20, 14–15. Roman de familie. Pe fundalul evenimentelor istorice cuprinse între perioada premergătoare Războiului de Independență și anii din preajma celui de-Al Doilea Război Mondial, se detașează cronica familiei Movilă, de ascendență princiară, de-a lungul a trei generații. Scris în cea mai bună tradiție a genului, romanul este „bogat în întâmplări, cu o acțiune trepidantă și, în același timp, amplu desfășurată. Rigoarea, un excepțional simț al construcției, știința de a crea personaje vii, aflate într-o continuă mișcare sunt doar câteva din calitățile acestei frumoase cărți" (Sorin Titel).

◆ Sorin Titel, *O cronică de familie*, RL, XIV, 1981, 42, 11; Magdalena Voiculescu, CL, 1981, 11, 14; Sorin Titel, *Un roman frescă*, RL, XVI, 1983, 31, 10; Titel, *În căutarea*, 150–155. ❒ V. și *Tinerețe*, 1936.

M.V.

DRINCEA Ion Șerban, *Adevărul pământului*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 154 p. Roman rural. Acțiunea este plasată în mediul rural de după Al Doilea Război Mondial, reunind episoade ale descoperirii unei comori (cu jafurile, crimele și înșelăciunile pe care le dezlănțuie), cu secvențe de viață rurală (nu lipsește lupta anticomunistă a chiaburilor), până la colectivizarea agriculturii (ale cărei abuzuri le denunță telegrafic, în ultimele pagini). În centrul acțiunii se află, sporadic, frații Lisandru Butură (ultimul, prizonier de război în URSS, agent agricol și victimă a lăcomiei fratelui său, care-l determină să se întoarcă la munca tradițională a pământului și să-l lucreze gratuit, în beneficiul său).

◆ Marius Tupan, CNT, 1982, 12, 13: George Niță, R, 1983, 7, 11.

D.M.

DUDA Virgil, *Războiul amintirilor*, Buc., Cartea Românească, 1981, 460 p. Fragment: *Un personaj episodic*, RL, XIV, 1981, 41, 14. Este primul roman dintr-un ciclu care mai cuprinde *Hărțuiala* (1984) și *Oglinda salvată* (1986). *Bildungsroman*. Reconstituie, cu certă vocație analitică și investigativă, viața românească postbelică, întinsă pe parcursul a trei decenii. În cele patru părți ale cărții, protagonistul-narator-autor își reînvie copilăria petrecută după război (*Copilul invizibil*), adolescența din anii „obsedantului deceniu" (*Roman politic*), studența în epoca poststalinistă (*Fragment din istoria dreptății*) și maturitatea în plină actualitate (*Demonul constructiv*), prin intermediul întâmplărilor vieții obișnuite. Centrat pe istoria construcției de sine a naratorului în ciocnirile cu adversitățile, ≈ învie un mare număr de caractere pitorești de toate vârstele și tipurile (copiii de pe strada Beloescu, orășenii târgului moldovenesc, eroi ai episodului politic din timpul pubertății – Aba, Periețeanu, Porumbița, Victoria, Muică Mircea, Rodica, Nuța, Nic Pavelescu, Filip Condor etc.), declanșând și alimentând un permanent dialog cu realitatea și cu propria conștiință. Ambițios, inteligent, cu vocația precoce a autorității, protagonistul pare predestinat să domine, dar vremurile tulburi îi contrariază pornirile, repercutându-se adânc în personalitatea sa. Desemnat ca reprezentant la Festivalul Tineretului din 1953, o pată la dosar îi întrerupe absurd și nedrept ascensiunea (nu va fi primit nici în organizația de tineret). Eroul izbutește totuși să facă studii de drept, are o slujbă, se bucură de succese pe plan erotic. Ov. S. Crohmălniceanu identifică în ≈ „un roman al bastardului", al copilului nelegitim al revoluției, în care „erosul vine să răzbune abuzurile politicului". Compensațiile depășesc însă această sferă, transgresând însăși existența, din care eroul se hrănește în vederea creației, „creația de sine, înainte de toate, dar și virtuala «creație» pur și simplu".

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1981.

◆ Valeriu Cristea, *Respirația vieții*, RL, XV, 1982, 10, 10; Ioan Holban, *Ficțiune și documentare*, CRC, XVII, 1982, 18, 4; Petru Poantă, ST, XXXIII, 1982, 4, 35; Eugen Simion, *Miza romanului*, RL, XV, 1982, 19, 11; Gorcea, *Structură*, 85–86, 176–179; ⁂, RL, XVI, 1983, 1, 2; Sorin Titel, *Cât mai multă viață*, RL, XVI, 1983, 33, 5; Ov. S. Crohmălniceanu, *O variantă inedită a romanului familial*, RL, XVI, 1983, 38, 4; Norman Manea, *Un roman al memoriei*, TR, XXVII, 1983, 50, 3; Cristea, *Modestie*, 182–190; Manea, *Pe contur*, 74–81. ❒ V. și *Catedrala*, 1969.

D.M.

DUȚESCU Mihai, *Viață personală*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 210 p. Fragment: ≈, R, XVII, 1980, 8, 9. Roman psihologic. Numeroasele aventuri ale lui Martin Cabala, fotograf cvadragenar și celibatar convins,

îl conduc în diverse cercuri, de la vechi familii de boieri sărăciți, deposedați în noile vremuri, la boema Veneției, unde cunoaște artiști și critici și se bucură de succes profesional. Existența de donjuan nu-l tămăduiește pe erou de o cronică blazare. „Meditația amăruie asupra prezumției și goliciunii vieții personajelor" este „substanța de autenticitate a romanului" (Anton Cosma).

◆ Ion Dur, *Un jurnal al memoriei*, R, 1981, 6, 7; Cosma, *Romanul*, I, 200; Firan, *Profiluri*, 311–315.

D.M.

FILIP Nadia, *Mișu*, Buc., Albatros, 1981, 118 p. Roman sentimental. Plictisită repede de căsătorie, Ana face o pasiune pentru un coleg al soțului, Cristian. Plănuiește să-și ucidă bărbatul, dar se răzgândește în ultimul moment, nașterea unui copil ajutând-o să depășească criza.

◆ Radu Cârneci, CNT, 1982, 12, 13.

D.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Văduvele negre*, Buc., Cartea Românească, 1981, 478 p. Roman de război. Rescrie, la persoana I, un jurnal de front, alcătuit, la modul obiectiv, din fapte și documente grăitoare. Ținut de sergentul Adam Mălureanu, acesta reînvie Bucureștiul din urmă cu patru decenii, apoi Berlinul, unde îl duce războiul pe protagonist. În cele două părți ale romanului prind viață chipuri vii, precum colonelul Popovici și locotenentul Cristache, căpitanul Vreavu și caporalul Oprică, figurile unor militari germani, în scene de front și de cazarmă, figuri feminine (Silvia, Iulia), străzi, cafenele, filme, viața cancelariilor etc., scriitorul vădind o reală capacitate de fabulație. „Văduvele negre" sunt avioanele care inițiau devastatoarele raiduri aeriene. Romanul „dovedește că ~, aflat la a șasea carte, este un realizator de tablouri epice, un povestitor, care nu scapă din mâini firele subiectului, chiar atunci când evenimentele narate îl ispitesc să iasă din cadrul propus" (Al. Raicu).

◆ Artur Silvestri, LCF, XXV, 1982, 17, 6; Mircea Constantinescu, CNT, 1982, 25, 13; Al. Raicu, RL, XVI, 1983, 25, 11; Artur Silvestri, LCF, 1985, 18, 6.

D.M.

GALACTION Luki, *Fapt divers între paralele*, Buc., Minerva, 1981, 182 p. Roman polițist. Intriga este pe cât de exotică (se petrece în Tunis și… la Galați), pe atât de neverosimilă, cu crime, substituiri de persoană, false identități, pasiuni funeste, enigme neelucidate, traficanți de droguri, cântărețe de bar etc. și, desigur, un tânăr om de afaceri convertit în detectiv. Atmosfera și narațiunea par desprinse din filmele de gen, americane, din perioada interbelică.

D.M.

GEORGESCU Constantin, *Tren de noapte*, Buc., Ion Creangă, 1981, 438 p. Roman al memoriei. În cursul unei călătorii la bunici, într-un compartiment din trenul de noapte, Marin Nadolciu ascultă povestea copilăriei tovarășilor de drum, petrecută în timpul războiului. Narațiunea e alcătuită dintr-o serie de povestiri separate, alăturate fără preocuparea unei reale integrări epice.

◆ Gh. Aurelian, RL, XV, 1982, 14, 11; Neagu, *A doua*, 131–135.

D.M.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Haina vântului*, Buc., Cartea Românească, 1981, 190 p. Roman de familie. Roxana, în postura sa de „femeie singură", rememorează destinul ingrat al familiei sale, cu dese plonjări în trecut, când acest clan era încă puternic (monologul Neliei). Precum la Lampedusa sau la Mateiu Caragiale, asistăm la scene de grandoare jubilativă, pentru ca apoi să coborâm în derizoriul vieții zilnice, într-o alternanță studiată, de modern și banal, de artificial și livresc, de psihologism tulbure și agonie lentă, totul pe fundalul „obsedantului deceniu". „Structura stilistică însăși confirmă, mi se pare, vocația autoarei pentru scena acut-epică cu subtext sesizant și mișcare interioară sugerată […]. Ca zonă temporală, mi se pare că tocmai actualitatea o avantajează pe Elena Ghirvu-Călin, dotată pentru mecanismul social răsfrânt în tipologii înregistrate cu o ironie tandră" (Elena Tacciu).

◆ Elena Tacciu, *Răsfrângerea în tipologii*, RL, XV, 1982, 22, 10.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Somnul freziilor*, Buc., EM, 1981, 271 p. Fragment: *Miana*, RL, XIV, 1981, 32, 14–15. Roman psihologic. Disecă raporturile intime și familiale ale lui Tudor Mavrodin, recăsătorit, târziu, cu fosta soție, și conflictul acestuia cu fiica sa Miana, și ea eșuată în legătura cu cercetătorul Virgil Pătrașcu. Egoistă, capricioasă, vanitoasă, Miana propune un personaj interesant, ce se reține.

▼ Ed. revăzută, Buc., Pacific, 1991.

◆ Grigore Smeu, RL, XV, 1982, 14, 10.

M.P.

GRUIA Călin, *La „Valsul dimineții"*, Buc., Albatros, 1981, 238 p. Roman rural. Tema este refacerea lumii spirituale a satului grație grupului de intelectuali ce trăiesc aici.

M.P.

GURĂU Apostol, *Defonia*, Buc., Cartea Românească, 1981, 246 p. Roman rural. Cronică a unui sat, evocat prin

intermediul a trei generații: Remus Orza, Valeria Orza și Alexandru, nepotul Valeriei, cel din urmă fiind și *raisonneurul* cărții. În roman circulă o întreagă galerie de personaje secundare (Păuna și Pavel Florea, lectorul Angheluță, Lilica, prințul Mario Uzzola), scenele reale împletindu-se cu altele fabuloase.

◆ Dan Alexandru Condeescu, *Farmecul unei lumi*, LCF, XXIV, 1981, 26, 5; 28, 5; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIV, 1981, 23, 2; Vasile Mihăescu, CL, 1981, 6, 18; Artur Silvestri, *Universuri paralele*, LCF, XXIV, 1981, 52, 3; C. Trandafir, *Cota superioară a realismului fabulos*, ST, XXXIII, 1982, 11, 21; Ion Holban, CNT, 1982, 12, 13; Nicolae Oprea, *Provincia Defonia*, VR, LXXVII, 1982, 5, 87–89; Alex. Ștefănescu, *Arta povestirii*, SLAST, 1982, 47, 5; Ioan Adam, *Între parabolă și realismul cotidian*, SCT, XXXVIII, 1982, 10145, 4; Ion Holban, ATN, XIX, 1982, 8, 7; Ioan Adam, *Ultima „viață la țară”*, SCT, XXXVIII, 1982, 10221, 4; Mariana Brăescu, *Mașina folclorică*, LCF, XXVII, 1984, 30, 4; Lucian Chișu, *Lumea „Defoniei”*, LCF, XXVIII, 1985, 38, 3; Radu Comănescu, *Nucleul creator* ~, LCF, XXXI, 1988, 18, 6; Cosma, *Romanul*, II, 106.

M.P.

HAȘA Gligor, *Comoara lui Decebal*, Buc., Ion Creangă, 1981, 192 p. (Virtuți ostășești). Roman pentru copii și tineret. Acțiunea este plasată în vremea lui Decebal.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 25, 2; T.P., *Două debuturi,* T, XI, 1982, 6, 35.

M.P.

HETCO Mihai, *Un tânăr în arenă*, Buc., Eminescu, 1981, 336 p. Roman social. Se inspiră din viața gazetărească.

◆ Lector, LR, XIV, 1981, 26, 2.

M.P.

HOLBAN Nicolae, *Reporter sentimental*, Buc., Albatros, 1981, 260 p. Roman social. Este un jurnal de reporter, cu numeroase notații și incursiuni ce ar putea trece drept „roman”.

◆ Bb., CRC, XVI, 1981, 27, 7; Voicu Bugariu, *Un proiect de fericire simplă*, LCF, XXIV, 1981, 33, 2.

M.P.

HORODINCĂ Georgeta, *Somnambulii soarelui*, Buc., Cartea Românească, 1981, 478 p. Roman politic. Urmărește procesul sinuos și complex al convertirii la ideologia fascistă a unui mare număr de tineri intelectuali din perioada interbelică. În paralel, sondează lumea evreiască de la noi, prin romanul în roman intitulat *Cartea Iuliei*, unde se prezintă istoria familiei Haimovici.

◆ Dana Dumitriu, *Romanul istoric*, RL, XV, 1982, 20, 11; Ov. S. Crohmălniceanu, VR, LXXVII, 1982, 12, 63–68; Cosma, *Romanul*, II, 219–220; *Dicționarul scriitorilor*, II; Micu, *Istoria*, 635.

M.P.

IANCU Ioan, *Felis Margarita*, Timișoara, Facla, 1981, 314 p. Roman de spionaj.

M.P.

ILIESCU Georgeta, *Zarizanca*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 220 p. Roman rural. Acțiunea este plasată în mediul oltenesc, de unde o anumită locvacitate a personajelor, care rezistă mai degrabă prin caracterul lor „folcloric” și pitoresc, exprimându-se prin proverbe și zicători, orații și cuplete folclorice, prin cimilituri. Viața lor însăși e un „basm”, cu o lume pestriță și veselă, pusă pe farse, având nume pitorești precum: Mococica, Năgligă, Dumănoaia, Manivelă, Gică Contra, Maladete, Zdrangavelă. Eroina, Zarizanca, este o bovarică locală, în căutare de expediente sentimentale.

◆ Ovidiu Ghidirmic, R, 1982, 12, 7.

M.P.

IOANA Nicolae, *Pavilionul*, Buc., Cartea Românească, 1981, 352 p. Fragmente: *Refuzul*, O, XXXI, 1980, 48, 4–5; *Purtătorul de vești*, CRC, XVI 1981, 17, 5. Roman parabolă. Ilustrând realismul magic românesc, aduce în scenă lumea de crepuscul a ultimilor levantini, lume numită de autor a Calbacului, pe cale de dispariție. Conflictul dintre doi frați, Archirie pelerinul și Elias Mavroghin, prelungește în chip bizar iluzia plenarității existenței. Chiar dacă majoritatea personajelor a murit, ele se amestecă, în calitate de „strigoi”, în viețile oamenilor, trăind cu toții apăsarea lumii de dincolo. După moartea lui Archirie, extincția este inevitabilă și, odată cu moartea lui Gligor Avram, ultimul martor al acestei degradări fabuloase, lumea aceasta își pierde rațiunea de a fi.

◆ Ioan Holban, *„Oh, ce lume!”*, CRC, XVI, 1981, 50, 4; Alex. Ștefănescu, *Tensiune constantă*, RL, XV, 1982, 26, 10; Dugneanu, *Forme*, 75–79; Cosma, *Romanul*, II, 224.

M.P.

IONESCU-DUNĂRARU Nicolae, *Năstrușnicii inventatori*, Buc., Ion Creangă, 1981, 310 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Povestește aventuri cu O.Z.N.-uri, marțieni și vehicule ale viitorului.

M.P.

IONIȚĂ Ana, *Fiica părinților săi*, Buc., Albatros, 1981, 128 p. Roman pentru copii și tineret. Evocă întâmplări din viața tinerilor.

M.P.

IOVAN Ion, *Comisia specială*, Buc., Cartea Românească, 1981, 270 p. Roman textualist. Cartea începe cu un epilog și se încheie cu un prolog, oferind un insolit „dosar" de texte, în care intră procese-verbale, declarații, expertize, decizii juridice, caracterizări, fișe de cadre, note informative etc., toate urmând să facă lumină în legătură cu împrejurările morții unor persoane, ale căror cadavre s-au aflat la morgă. Ar fi în fond un roman-anchetă, cu întreg dosarul cazurilor respective, explicat în notele de poetică a romanului, așezate de scriitor în subsolul paginii. Autorul indică și o bibliografie sumară, unde figurează *Condica țivilă* a lui Scarlat Callimachi și volumul său, *Rezervație naturală*. În ciuda atâtor pretenții, avem de-a face cu un epic mărunțit și degradat, în sensul „noului roman" francez. „Stereotipia limbajului caricaturizat trimite la caricatura convențiilor rutiniere ale existenței" (Norman Manea).

▼ Buc., Eminescu, 1998.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXV, 1982, 15, 2; Dana Dumitriu, *Un roman comic?*, RL, XV, 1982, 18, 10; Al. Călinescu, CL, LXXXVIII, 1982, 7, 11; Costin Tuchilă, *O carte insolită*, VR, LXXVII, 1982, 10, 84; E. Taflan, AST, XVIII, 1983, l, 9; Vasile Andru, *Proză și modernitate*, RL, XVI, 1983, 31, 5; Marin Mincu, *Proza nouă*, AFT, XVIII, 1984, 11, 8; Manea, *Pe contur*, 230–238; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 27, 5; Iorgulescu, *Prezent*, 241–245; Călinescu, *Biblioteci*, 161–164; Tuchilă, *Privirea*, 223–228; Kazimir Jurczak, *„Romanesca silva rerum"*, SUB, XXXIV, 1989, 1, 75–88; Andru, *Memoria*, 27; Mincu, *Textualism*, 147–150, 212; Cosma, *Romanul*, II, 299–300; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

IȘTOC Beatrice, *Tăcerea sălciilor plângătoare*, Buc., E.M., 1981, 142 p. (Sfinx). Roman polițist.

M.P.

IUGA Gabriel, *Pânda*, Buc., Cartea Românească, 1981, 220 p. Roman al „obsedantului deceniu". Descrie procesul colectivizării, în care organele de partid și de stat recurg la o „pândă" continuă asupra unui sat românesc și, în speță, asupra lui Matei Panteze, care, cu toate nehotărârile lui, va sfârși prin a ceda presiunii, nu înainte de a se război cu investitorii, carieriștii și învârtiții ce mișună în lumea satului.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XV, 1982, 13, 11; Carmen Pădure, O, XXXIII, 1982, 8, 7.

M.P.

❍ **IUREȘ Ștefan,** *Mesagerul scrisorii postume*, RL, XIV, 1981, 20, 14–15; *Un Austerlitz*, ST, XXXIV, 1983, 3, 28–30, fragmente din romanul *Un glonte rătăcit.*

M.P.

IVĂNOIU Gheorghe, *Zbuciumul unei nopți de front*, Buc., E.M., 1981, 120 p. Roman istoric. Descrie campania de eliberare a Cehoslovaciei de sub naziști de către trupele române.

M.P.

❍ **JUTEA Ana Maria,** *Lena*, fragment din romanul *Nimanu*, O, XXXII, 1981, 30, 6–7.

M.P.

❍ **LEU Corneliu,** *Cresc orașele, cresc*, fragment din romanul *Cronica marilor anonimi*, RL, XIV, 1981, 6, 14–15.

❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

M.P.

LILĂ Ion, *Cascadorul*, în vol. ≈. *Trei romane*, Buc., Eminescu, 1981, p. 5–96. Vol. mai cuprinde romanele *Insula* și *Stropitoarea*. Roman social. Descrie culisele vieții cinematografice, prezentate pe fragmente de timp (ora 6 și 15, ora 9 etc.), cu mult dialog și evenimente banale, având o povestire intercalată în relatarea la persoana I, *Povestea blondului.*

▼ Reprodus în: ≈. *Trei romane*, Buc., Malina, 1995.

◆ Ioan Holban, *Vitrine, oglinzi, măști*, CRC, XVII, 1982, 12, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXV, 1982, 24, 2; Radu G. Țeposu, RL, XV, 1982, 26, 10; Emil Manu, CNT, 1982, 33, 11.

M.P.

LILĂ Ion, *Insula*, în vol. *Cascadorul. Trei romane*, Buc., Eminescu, 1981, p. 97–175. Vol. mai cuprinde romanele *Cascadorul* și *Stropitoarea*. Roman parabolă. Tema este căutarea sensului existenței: „*INSULA:* acel teritoriu pe care mă voi duce cu femeia mea și cu câte un exemplar din fiecare animal de pe pământ, ca s-o populăm".

▼ Reprodus în: *Insula. Trei romane*, Buc., Malina, 1995.

◆ Ioan Holban, *Vitrine, oglinzi, măști*, CRC, XVII, 1982, 12, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXV, 1982, 24, 2; Radu G. Țeposu, RL, XV, 1982, 26, 10; Emil Manu, CNT, 1982, 33, 11.

M.P.

LILĂ Ion, *Stropitoarea*, în vol. *Cascadorul. Trei romane*, Buc., Eminescu, 1981, p. 177–281. Fragment: ≈, RL, XI, 1978, 43, 14. Vol. mai cuprinde romanele *Cascadorul* și *Insula*. Roman social. Prezintă viața de „grădinar altruist" a lui Dumitru și pe aceea de șofer de pe stropitoarea orașului a lui Dominică Dudă, ambele axate pe evenimente cotidiene, fără rezonanțe metafizice.

▼ Reprodus în: *Insula. Trei romane*, Buc., Malina, 1995.

◆ Ioan Holban, *Vitrine, oglinzi, măști*, CRC, XVII, 1982, 12, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXV, 1982, 24, 2; Radu G. Țeposu, RL, XV, 1982, 26, 10; Emil Manu, CNT, 1982, 33, 11.

M.P.

LOTREANU Ion, *Iluzia*, Buc., Cartea Românească, 1981, 296 p. Fragment: *Divagații*, R, 1980, 9, 8. Roman psihologic. Tânărul ofițer Laurențiu Dima ratează iubirea sa pentru Alina Manoliu, în timp ce bătrânul profesor Jack Aroneanu eșuează în încercarea de a-și desemna un succesor, care să-i împrumute „stilul" de muncă etc.

◆ Viorel Horg, F, XVIII, 1982, 1, 29; Dumitru Urdea, RL, XV, 1982, 25, 9.

M.P.

❍ **LUMEZIANU Eugen,** *Ploaia*, fragment din romanul *Jumătate dintr-o pereche*, O, XXXII, 1981, 39, 4–5.

M.P.

MALSCHI B. Vasile, *Plecarea lui Lică Ciocârlan*, Buc., Ion Creangă, 1981, 204 p. Roman pentru copii și tineret. Descrie peripețiile (extra)școlare ale unui grup de elevi de la o casă de copii.

M.V.

MAREȘ Radu, *Caii sălbatici*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 358 p. Fragment: *Urme pe plajă*, CL, 1978, 7, 8–9. Roman social. Protagoniști sunt câțiva studenți: un filolog (autorul-narator însuși), „filosofii" Dumitru Moga, Radu Panomarencu, Gheorghe Dabu și pictorul Victor Holban. În lungi discuții, aceștia încearcă să-și fixeze atât profilul individual, cât și pe acela de componenți ai „generației orfanilor" – derutată, fragilă, nepregătită să înfrunte viața. Este „un roman al tinereții pierdute și irecuperabile, scris într-un registru pe care înclin să-l numesc al lucidității nostalgice. Perspectiva etică, dureroasă și lipsită de menajamente, în primul rând față de sine, fiindcă eroul narator se culpabilizează, nu se disculpă, se implică, nu se abstrage, îi dă o tensiune rareori întâlnită în romanul contemporan" (M. Iorgulescu).

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca pe anul 1981.

◆ Ion Vlad, *„Întâmplările acestei vieți…"*, TR, XXVI, 1982, 6, 2; Marcel Constantin Runcanu, *Caii sălbatici ai memoriei*, TR, XXVI, 1982, 15, 5; Ioan Holban, *Cheia magică a visului și a faptei*, CRC, XVII, 1982, 17, 4; George Șerban, O, XXXIII, 1982, 26, 2; Mircea Popa, ST, XXXIII, 1982, 8, 55; Marcel Petrișor, VTR, XII, 1982, 11, 4; 10; Irina Petraș, *Întârziatul adolescent sau despre firesc*, TR, XXVI, 1982, 47, 4–5; Petru Poantă, *Câteva precizări*, TR, XXVI, 1982, 47, 4; Mircea Popa, *Valoare și diversitate*, TR, XXVI, 1982, 47, 5; Ovidiu Pecican, EX, XIV, 1982, 10–12, 12; Mircea Iorgulescu, *Dincolo de vizibil*, RL, XVI, 1983, 11, 10; Cornel Moraru, VTR, XIII, 1983, 7, 4; Vasile Andru, *Proză și modernitate*, RL, XVI, 1983, 31, 5; Vlad, *Lectura*, 187–192; Adrian Dinu Rachieru, ≈ *ca roman al unei generații*, O, XXXV, 1984, 10, 2; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Moraru, *Textul*, 194–196; Iorgulescu, *Prezent*, 238–241; Nicolae Băciuț, *~: „Eroismul rămâne, totuși, reperul ideal, steaua polară întrevăzută printre norii de smog al cotidianului mediocrității"*, VTR, XVIII, 1988, 4, 7; Cosma, *Romanul*, I, 268–271.

M.V.

MATEESCU Constantin, *Autoportret cu bască*, Buc., Cartea Românească, 1981, 276 p. Roman psihologic. Conține și câteva scrisori, cuprinzând amintirile unui pictor aflat în amurgul vieții. Răsfățat al cercurilor artistice și mondene interbelice, căzut în cvasianonimat în epoca socialistă, personajul are o biografie zbuciumată, chiar cu elemente de senzațional, dar numai în plan strict anecdotic. Apartenența sa la lumea artistică nu generează nici problematica specifică scontată, nici farmecul evocării boemei.

◆ Adrian Oprina, CL, 1981, 7, 14; Hristu Cândroveanu, RL, XV, 1982, 5, 9; Cosma, *Romanul*, I, 233.

M.V.

MIHALE Aurel, *Îngerul negru*, Buc., Eminescu, 1981, 320 p. Face parte din ciclul *Argus*, împreună cu romanele *Un mesaj de dincolo de mormânt* (1977), *Acțiunea „Hildebrand"* (1979), *Alertă în munți* (1982) și *Sarmiza* (1991). Roman polițist.

M.V.

MIHĂESCU Dan Gr., *Slalom printre bănuiți*, Buc., E.M., 1981, 128 p. (Sfinx, 56). Roman polițist. Este un colaj de cazuri senzaționale, redate cu nerv.

M.V.

MIRCU Marius, *M-am născut reporter!*, Buc., Cartea Românească, 1981, 528 p. Cu un *Avertisment* al autorului. Roman autobiografic. Traiectul existențial al protagonistului este jalonat de titlurile subcapitolelor: *Copil*, *Licean*, *Student*, *Reporter*, *Ilegalist*, *Comunist*.

◆ Simion Bărbulescu, CNT, 1982, 33, 11.

M.V.

❍ **MOCANU Marin Radu,** *Molozul*, fragment din romanul *Născut singur*, CL, 1981, 11, 11.

M.V.

MODORCEA Grid, *Paznic la Turnul Babel*, Buc., Eminescu, 1981, 346 p. Roman parabolă. Aparține concomitent sferei „realismului magic" (datele realului alunecă continuu în fantastic). Locuitorii satului Bădălan, înecat periodic de ploi diluviene, trăiesc cu spaima potopului.

Se salvează mutându-se la oraș, în Turn, o construcție gigantică din cartierul „Lumea nouă", unde vor evolua spre o conștiință superioară. În latura sa „realistă", narațiunea beneficiază de limbajul pitoresc specific ariei Câmpiei Dunării, în buna tradiție a prozei muntenești.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 27, 2; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 37, 4; Dana Dumitriu, RL, XIV, 1981, 47, 10; Dumitru Dinulescu, *Un roman parabolă*, RL, XV, 1982, 33, 5.

M.V.

MOROGAN-SALOMIE, *Să nu exagerăm!*, Buc., Albatros, 1981, 268 p. (Aventura). Roman polițist. Mai degrabă parodie a genului, este spiritual și antrenant.

▼ Buc., Allfa, 1999.

■ *Ne nado preuvelicivati*, tr. de Elena Kuznețova, Buc., Albatros, 1986.

M.V.

❍ **MUNTEANU Francisc,** *Întâlnirea*, fragment din romanul *Moldova roșie*, CNT, 1981, 19, 8.

❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *Contratimp*, I, Buc., Albatros, 1981, 380 p.; II. Buc., Albatros, 1983, 396 p. (Aventura). Roman satiric. Este construit pe scheletul unei intrigi polițiste, dublată de un filon autobiografic realist. În afara calităților recunoscute – vervă, vioiciune, spirit în limita bunului gust, atribute ce îl includ în „familia prozatorilor munteni, nervoși și pitorești" (D. Dinulescu) –, autorul face aici dovada unei certe capacități de portretizare, având ca rezultat câteva personaje memorabile (TataPetre, Maca-Maia, tanti Malica).

◆ Dumitru Dinulescu, RL, XIV, 1981, 31, 8; Ioan Neacșu, ATN, XVIII, 1981, 3, 19; Artur Silvestri, LCF, XXIV, 1981, 43, 2; Nicolae Georgescu, *În căutarea familiei*, LCF, XXVII, 1984, 12, 2. ❒ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

M.V.

NEDELCU Șerban, *Apele revărsate*, Buc., Cartea Românească, 1981, 254 p. Fragment: *Între colegi* (romanul e anunțat cu titlul *Stepele revărsate*), RL, XIII, 1980, 41, 14. Roman realist-socialist. Evocă viața învățătorilor. Fostul dascăl Ștefan Medrea, vechi comunist ilegalist, ajunge matematician de renume mondial, rectorul Universității din București și academician. Alături de el, învățătorimea luptă pentru colectivizare și pentru construirea socialismului.

◆ H. Zalis, *Vocația actualității*, CNT, 1982, 9, 10; Emil Manu, *Lumea dascălilor de la țară*, RL, XV, 1982, 12, 9; Sultana Craia, ≈, ALB, LXXXIV, 1982, 5, 7.

M.V.

NEDELCU Șerban, *Destin*, Buc., Eminescu, 1981, 234 p. Roman de război. Se inspiră din lupta voluntarilor români în războiul din Spania, continuată în țară cu acțiuni de sabotaj împotriva ocupației germane.

◆ Vasile Băran, *O carte despre eroism*, RL, XIV, 1981, 19, 10.

M.V.

NEGREANU Gabriela, *Aventurile lui Mototol-Rostogol. Roman în prozoversuri*, Buc., Ion Creangă, 1981, 66 p. Roman pentru copii și tineret. Este scris cu vervă și inventivitate.

◆ Cândroveanu, *Literatura*, 280–283.

M.V.

NICOLA Mihai, *Torța vie. Roman istoric*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 134 p. Roman haiducesc. Mai degrabă nuvelă, se inspiră din isprăvile haiducului Iancu Jianu.

M.V.

OANCEA Tudorel, *Donaris–2 ridică ancora*, Buc., Ion Creangă, 1981, 172 p. Roman pentru copii și tineret. Primul dintr-o serie (*Donaris–2 pe drumul soarelui*, 1986; *Donaris–2 pe urmele eroilor*, 1988), relatează întâmplări petrecute la bordul șalupei *Donaris–2*, cu care câțiva elevi au plecat să exploreze Delta.

M.V.

OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Efemeride*, I, Iași, Junimea, 1981, 158 p.; II, Iași, Junimea, 1985, 286 p.; III. *„Moșiereasa"*, Iași, Junimea, 1989, 236 p. Roman de familie. Urmărește, în manieră tradițională, destinul a trei generații. Tipice evenimente familiale – nunți, botezuri, înmormântări, divorțuri, certuri – se succed monoton, într-o expunere cursivă.

◆ Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 13, 4; Zaharia Sângeorzan, *Viața unei familii*, CRC, XXI, 1986, 21, 4; Ioan Holban, RL, XIX, 1986, 38, 9; Al. Coman, CL, XCIII, 1987, 1, 14; Virgil Cuțitaru, CL, XCVI, 1989, 5, 14; Ioan Holban, *Profilul unei colectivități*, RL, XXIII, 1990, 37, 11; Virgil Cuțitaru, *Avatarurile unui ciclu romanesc*, OP, III, 1992, 679, 3.

M.V.

OCHINCIUC Ion, *Fotografia de nuntă*, Buc., E.M., 1981, 158 p. (Sfinx, 54). Roman polițist.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Letopisețul de argint*, Buc., E.M., 1981, 304 p. Roman de aventuri. Acțiunea se petrece în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Cadrul istoric e un simplu pretext pentru dezvoltarea unor peripeții palpitante: urmăriri, iscoade, uneltiri,

omoruri, identități false, sosii, sinucideri spectaculoase. Protagonistul acestora, logofătul Radu Andronic, reușește să elibereze deținuții creștini dintr-o temută temniță a Semilunii. Limbajul excesiv arhaizant rămâne exterior, fără valoare evocativă.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Ștafeta*, Buc., Albatros, 1981, 236 p. Roman polițist. Reed. cu titlu schimbat. Un casetofon conținând o bombă își schimbă repetat proprietarii, în timp ce miliția, avertizată, aleargă să-l recupereze. Abilitate în înlănțuirea situațiilor și în crearea suspansului, deși credibilitatea e sacrificată în favoarea senzaționalului.

▼ *O bombă pentru Revelion*, Buc., Genesis, 1999.

■ *E stafeta*, tr. de Elena Loginovsko, Buc., Albatros, 1984.

M.V.

OPREA Florian, *Marea întoarcere*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 258 p. (Scorpionul). Roman polițist. Este lipsit atât de interes epic, cât și literar.

M.V.

ORLEANU Ada, *Doi ani de cutezanță*, Buc., Ion Creangă, 1981, 180 p. Roman de aventuri. Se adresează mai ales publicului tânăr. Acțiunea se petrece pe timpul lui Mircea cel Bătrân. Urmează schema narativă consacrată: bătălii, fapte vitejești, curteni credincioși, iscoade și trădări, pe un fundal istoric, și el convențional.

◆ Sorin Titel, *Un roman istoric*, RL, XV, 1982, 5, 10; Cosma, *Romanul*, II, 194–195. ❒ V. și *Cavalerul libertății*, 1968.

M.V.

PALER Octavian, *Viața pe un peron*, Buc., Cartea Românească, 1981, 294 p. Roman parabolă. Eroul, profesor de istorie, e un ratat, într-o lume în care „chiar dreptatea e ratată". Aprecierea aparține autorului și concluzia e că tragedia generală constă în incapacitatea de „a umple golul în care trăim". Gara e un pustiu în care singura realitate e așteptarea. Identificând-o cu o „închisoare fără ziduri", scriitorul sugerează ideea unui timp în afara timpului și a unei istorii fără destinație. Romanul e un eseu despre teroarea dezlănțuită și despre comunismul totalitar, despre opresiune, indiferență față de semeni, și despre răul născut din lașitate. Drumul către un pustiu mai puțin „desăvârșit" presupune curajul de a traversa o lume netulburată în absurdul ei tragic. Viața pe un peron s-ar traduce astfel prin viața ca un itinerariu al țipătului și al disperării.

▼ Buc., Albatros, 1991.

■ *Leben auf einem Bahnsteig*, tr. de Ewalt Zweyer, Buc., Kriterion, 1994.

◆ George Arion, FC, XXX, 1982, 4, 16; Eugen Simion, *Romanul parabolic*, RL, XV, 1982, 7, 10; I.D. Bălan, *Contraponderea nihilismului etic*, FC, XXXI, 1982, 7, 17; Șerban Cioculescu, *Un triumf al umanismului*, FC, XXXI, 1982, 7, 17; Romul Munteanu, *Confesiune despre comportamentul uman*, FC, XXX, 1982, 7, 17; Pompiliu Marcea, CNT, 1982, 9, 10; Nicolae Motoc, TMS, XVII, 1982, 2, 7; Daniel Vighi, *Condamnarea la singurătate*, FRMS, X, 1982, 2, 4; Sultana Craia, LCF, XXV, 1982, 12, 2; Cornel Moraru, AST, XVII, 1982, 3, 4; Mircea Muthu, *Omul și cobra*, ST, XXXIII, 1982, 3, 14; Liviu Leonte, *Romanul simbolic și monologic*, CRC, XVII, 1982, 16, 4; Cornel Moraru, VTR, XII, 1982, 4, 4: Mircea Tomuș, T, XI, 1982, 4, 34; Gabriel Chifu, R, 1982, 5, 4; Emil Manu, *Asceza parabolei*, RL, XV, 1982, 25, 4; 5; Val Condurache, *Procese literare și proceduri*, CL, LXXXVIII, 1982, 6, 4; Vlad Sorianu, *Un roman heterodox*, ATN, XIX, 1982, 4, 5; Val Condurache, CL, LXXXVIII, 1982, 7, 4; Dumitru Radu Popa, TRR, XI, 1982, 226, 2; Cornel Ungureanu, O, XXXIII, 1982, 45, 2; Constantin Crișan, *Confesiunea ca Bastilie a sufletului*, VR, LXXVII, 1982, 11, 9l–92; Mircea Martin, *Morala parabolei*, RL, XV, 1982, 49, 8; Virgil Podoabă, F, XIX, 1983, l, 7; Marin Sorescu, *Cobra și mangusta*, R, 1983, 4, 3; 11; Steinhardt, *Critică*, 242–244; Condurache, *Portret*, 84–87; Moraru, *Textul*, 145–149; Simion, *Scriitori*, III, 523–529; Cristian Crăciun, *Angajarea în real*, RL, XVIII, 1985, 7, 4; Bălan, *Pietre*, 311–315; Iorgulescu, *Prezent*, 131–133; Marcea, *Atitudini*, 116–119; Sorescu, *Ușor*, 207–220; Rotaru, *O istorie*, III, 872–874; Glodeanu, *Semnificațiile parabolei*, PDE, I, 1990, 6, 5; Ioan Vieru, ~, TMS, 1990, 1, 9; Cornel Moraru, *Conștiința nemulțumită*, VTR, XX, 1990, 6, 6; Grigore Scarlat, *Boala deșertului*, ST, XLII, 1991, 5–7, 30; ⁂, UC, I, 1991, 10, 12; Ștefan Borbély, *Sfârșit de partidă*, RL, XXV, 1992, 12–18, 10; Romul Munteanu, ~ *și* ≈, BAR, III, 1992, 9, 12; Elena Beram, *Romanele lui* ~, JL, s. nouă, IV, 1993, 1–4, 3; Lovinescu, *Unde scurte*, III, 316–320; Munteanu, *Jurnal*, V, 220–222; Micu, *Scurtă istorie*, III, 269–274; Cosma, *Romanul*, II, 270–273; Băjenaru, *Între*, 119–129; Glodeanu, *Dimensiuni*, 103–109; Simion, *Scriitori*, IV, 199–205; Gheorghe Glodeanu, ~ *sau tentația romanului parabolic*, TR, VIII, 1996, 28, 5; *Dicționarul esențial*; Barbu, *Aspecte*, I, 246–254; Micu, *Literatura*, 275; Micu, *Istoria*, 572–574. ❒ Viorel Cacoveanu, *„Niciodată nu m-am simțit atât de puternic ca atunci când mi-am recunoscut slăbiciunile"* (i.), ST, XLI, 1990, 1, 10–13; Mircea Martin, *Literatura română postbelică și fundalul ei social-politic* (anchetă), VTR, XXIII, 1993, 11, 6; Dorin Serghie, *De vorbă cu scriitorul* ~, TR, V, 1993, 25, 3; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 115; Pamfil, *Eseul*, 27–30.

A.S.

PAPILIAN Victor, *Chinuiții nemuririi*, II. *Gaby Leonin*, v. *Chinuiții nemuririi*, I.

V.T.

PARAPIRU Teodor, *Copacii de cristal*, Iași, Junimea, 1981, 160 p. Roman social. În autobuzul Galați–Călărași, timp de mai multe ore, călătorii povestesc, spre desfătarea celorlalți, întâmplări adevărate, într-un ritual al confesiunii regizat de șoferul Lume-Lume.

◆ M.N. Rusu, VR, XXVI, 1982, 8, 8; Mardare Gabriel, CRC, XVII, 1982, 12, 4; Al. D., *Doi prozatori*, CL, LXXXVIII, 1982, 3, 4; Miron Blaga, F, XVIII, 1982, 4, 2; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 125–126.

A.S.

PARASCAN Constantin, *Ușile nopții*, Iași, Junimea, 1981, 134 p. Fragment: ≈, CRC, XV, 1980, 49, 5. Roman rural. Bolnav de obsesia „locurilor de demult", bătrânul Vasile Proca retrăiește în imaginație scene din lumea părăsită a satului. În contrast cu orașul, toposul rural e un model cu valoare exemplară. Proză poematică despre resemnare și adevărul iluziei.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 11, 2; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 13, 4; Dan Petrescu, *Întâmplări din camera cealaltă*, DLG, XIII, 1981, 3–4, 5; Voicu Bugariu, *Proză poetică*, LCF, XXIV, 1981, 24, 2.

A.S.

PARDĂU Platon, *Diavolul de duminică*, Buc., Eminescu, 1981, 478 p. Roman parabolă. Este definit drept „roman politic, travestit în scriere fantastică și alegorică" (Nicolae Manolescu). Redactorului-șef al ziarului „Lumina", Virgil Virgil, i se întâmplă lucruri bizare, în spatele cărora poate fi identificat un univers confuz, terifiant, marcat de crime și lașități colective.

◆ Marian Odangiu, O, XXXII, 1981, 41, 2; Artur Silvestri, LCF, XXIII, 1981, 47, 2; Nicolae Manolescu, *Demonism*, RL, XIV, 1981, 48, 9; Nicolae Cristache, FC, XXXI, 1982, 1, 16; Ioan Holban, *Stăpâni și stăpâniți de timp*, CRC, XVII, 1982, 9, 4; Laurențiu Ulici, CNT, 1982, 13, 12; Vlad Sorianu, ATN, XIX, 1982, 3, 7; Emil Vasilescu, *Romanul unei conștiințe*, R, 1982, 11, 6; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PĂUN Stelian, *Primăvară în infern*, Buc., Albatros, 1981, 302 p. Roman social. Reconstituie trei destine de adolescenți (Rafael Demayo, Andrei Oroviceanu și Sorin Negrea), prinse în vâltoarea evenimentelor celui de-Al Doilea Război Mondial. Este și o evocare lirică a ținuturilor dunărene.

◆ Virgil Carianopol, R, 1981, 8, 7.

A.S.

❍ **PETRESCU Lucian,** *Judecata lui Orfeu*, fragment din romanul omonim, FRMS, IX, 1981, 3, 8–9.

A.S.

PINTEA Radu, *Aerostatul inocenților*, Buc., Albatros, 1981, 134 p. Fragment: ≈, SLAST, I, 1981, 1, 6–7. Roman social. În orășelul Trejea au loc două evenimente: un accident de circulație și un spectacol la Teatrul de Comedie. Reportajul lor e o parodie a evocării vieții de provincie.

A.S.

POP Simion, *Bestiariu. Zooroman*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 208 p. Roman parabolă. Închipuie biografii, destine și întâmplări umane într-un univers zoologic ale cărui semnificații formează materia unor parabole filosofice și morale.

◆ Vladimir Simion, RL, XIV, 1981, 49, 10; Sultana Craia, LCF, XXV, 1982, 16, 2; Cosma, *Romanul*, I, 217–218; Micu, *Scurtă istorie*, III, 100.

A.S.

POPA Marian, *Podul aerian*, Buc., Albatros, 1981, 158 p. Roman satiric. Prezintă parodic viața de șantier. Festivismul și idilismul grotesc sunt ironizate într-un cadru mai larg, al utopiei politice și sociale.

◆ Ion Bogdan Lefter, RL, XV, 1982, 10, 9; Mihai Iordache, CL, LXXXVIII, 1982, 6, 2; Constantin Pavel, ATN, XIX, 1982, 3, 7; Cornel Moraru, VTR, XII, 1982, 10, 4; 15; Rodica Zafiu, *Limbajul de lemn și literatura*, LCF, s. nouă, 1991, 17, 4; Ioan Holban, *Societatea burgheză și lumea comunistă*, CRC, XXVII, 1992, 21, 8; Andru, *Memoria*, 27; Holban, *Salonul*, 96–98; Cosma, *Romanul*, II, 112–114.

A.S.

POPESCU-BOGDĂNEȘTI N., *Trandafiri pentru altădată*, Buc., Cartea Românească, 1981, 360 p. Roman social. Căpitanul rezervist Vasile Armașu, participant la dramaticele evenimente postbelice, plătește cu viața amestecul în luptele partidelor politice pentru cucerirea puterii.

◆ ⁂, RL, XIV, 1981, 20, 2; George Muntean, RL, XIV, 1981, 29, 11; Emil Vasilescu, F, XVIII, 1982, 2, 2.

A.S.

POPOVICI Petre, *Ruptura*, Buc., Cartea Românească, 1981, 214 p. Fragment: *Șef, asta-i!*, AST, XV, 1980, 2, 11. Roman social. Tiberiu Bucurie, tânăr de la țară, absolvă școala profesională de sudori și liceul seral. Insuccesul la examenul de admitere în facultate pune capăt unei romantice idile. Iubirea de carte a personajului, băiat simplu, dar inteligent, ilustrează naiv ideea că munca și învățătura stau la baza fericirii.

◆ Ion Al. Barbu, *Un debut în proză*, AST, XVII, 1982, 3, 9.

A.S.

PREDA Iulius, *Cinci ani dintr-o viață*, Buc., Albatros, 1981, 230 p. Roman autobiografic. Povestea anilor de

detenție, pentru ilegalități săvârșite de alții, e pretextul unui lung excurs despre minciună, singurătate și nevoia de adevăr.

◆ Voicu Bugariu, *Un Papillon român*, LCF, XXVI, 1981, 17, 2; Ioan Holban, CNT, 1981, 35, 14.

A.S.

❍ **PREDA Marin,** *Întâia moarte a lui Micula Mircea*, R, 1981, 10, 8–9; *Întâia moarte a lui Micula Mircea*, TR, XXVI, 1982, 31, 3; 32, 5; 33, 5; 35, 5, fragmente din romanul omonim.

❒ V. și *Moromeții*, 1955.

A.S.

❍ **RADIN Ioan,** *Cașaloții zglobii*, fragment din romanul *Scolopendra*, VTR, XI, 1981, 3, 24–25.

I.I.

REZUȘ Petru, *Dansul șerpilor*, Buc., Eminescu, 1981, 222 p. Roman social. Pe un ton afectat, mimând în chip nefericit fie vorbirea neaoș-țărănească, fie exprimarea „supravegheată" a intelectualilor, se încearcă restituirea cazului unui anume Cătălin Popasu, al cărui tată dispăruse în 1945. De profesie dascăl de istorie, la fel ca fiul său Cătălin, Gheorghe Popasu înjghebase, la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, o colecție de monede și alte obiecte vechi, care dispăruse odată cu el. Acțiunea se petrece în localitatea fictivă Dobrișoara, imposibil de localizat geografic. Urmează inundațiile, probabil cele din 1970, descoperirea criminalilor, contrabalansată de „solidarizarea socialistă" a cetățenilor în fața cataclismului.

I.I.

❍ **RUSAN Romulus,** *Adevărul*, ALL, 1981, 126–127; *Secundele și noaptea*, ALL, 1982, 330–336, fragmente de roman.

I.I.

SALEM H., *Dragoste la a doua vedere. Roman umoristic*, Buc., Cartea Românească, 1981, 208 p. Roman satiric. Cartea se întemeiază pe convenția că un transplant de inimă dă primitorului vârsta și caracterul donatorului. Primind inima lui Radu, Brumă, din bătrân și mohorât, devine tânăr și îndrăgostit. El are, de asemenea, abia acum revelația complexității vieții. Această metamorfoză îi permite autorului să se adâncească tacit în satiră, comic și pamflet.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 9, 2; Laurențiu Cerneț, O, XXXII, 1981, 17, 6; H. Zalis, RL, XIV, 1981, 32, 9; Lidia Gheorghiu, AST, XVI, 1981, 4, 11; Elena Tacciu, *Virtuțile umorului*, ST, XXXIII, 1982, 6, 22.

A.P.

SĂRARU Dinu, *Dragostea și Revoluția*, I. *Toamna roșie*, Buc., Eminescu, 1981, p. 7–282.; II. *Cei care plătesc cu viața*, Buc., Eminescu, 1986, p. 285–553; III. *Speranța*, Buc., Eminescu, 1989, p. 557–704. Fragmente: ≈, RL, X, 1977, 50, 14–15; ≈ LCF, XXI, 1978, 43, 4–5; ≈, CNT, 1980, 50, 7–8; *Ei erau fascinați de idei*, RL, XVI, 1983, 7, 14–15; *Ce fusese atunci la Lucerna*, RL, XVI, 1983, 51, 14–15; *Bonifacia nu avea cum să înțeleagă*, LCF, XXVII, 1984, 1, 4–5; 7; ≈, SLAST, IV, 1984, 14, 6–7; *O noapte fericită*, RL, XVII, 1984, 49, 14–15; *O ninsoare de mătase*, RL, XIX, 1986, 5, 14. Roman politic. Evocă – pe fundalul principalelor momente istorice ale epocii de după cel de-Al Doilea Război Mondial – lupta dintre două lumi, dintre două moduri de viață, dintre două mentalități. Sunt prezente șabloanele uzate ale activistului „cu față umană", având psihologia complicată artificial și previzibil. În limitele admise ideologic, se propune umanizarea forțată atât a personajelor, cât și a problematicii abordate. Critica a semnalat schematismul eroilor și al situațiilor (G. Pruteanu: „invenția, cu puține excepții, e săracă, evenimentele în jurul cărora se perorează sunt numai vag sugerate, agasant de discrete"), accentul pus pe dezbaterea morală în detrimentul calității artistice (Radu G. Țeposu).

▼ I–III, Buc., Eminescu, 1989.

■ *Ljubov' i revoljucija*, tr. de Niung Fodor, pref. de Valentin F. Mihăescu, Buc., 1981. Fragment: *L'Amour et la révolution*, tr. de Eugenia Varvaru, REVR, 1986, 11, 9–52.

◆ Mircea Iorgulescu, *Realismul fantastic*, RL, XIV, 1981, 7, 5; M. Ungheanu, LCF, XXIV, 1981, 9, 2; Ilie Purcariu, *Atelier.* ~ FC, XXX, 1981, 11, 15; 17; Vasile Sălăjan, *Imperativele actualității*, TR, XXV, 1981, 13, 1; 6; Cornel Moraru, *Romanele toamnei roșii*, VTR, XI, 1981, 3, 3; Emil Manu, *Obsedantul dualism*, CNT, 1981, 15, 10; George Arion, *Neliniștita identitate*, FC, XXX, 1981, 16, 21; Mircea Iorgulescu, *Viața și Visul*, FC, XXX, 1981, 16, 21; Pompiliu Marcea, *Un roman incitant*, FC, XXX, 1981, 16, 21; Ioan Holban, *Stas 37*, CRC, XVI, 1981, 17, 4; Val Condurache, CL, 1981, 4, 5; Constantin Sorescu, *Romanul ca manifest*, SPM, 1981, 543, 3; 544, 9; Valentin F. Mihăescu, *Sub semnul politicului*, LCF, XXIV, 1981, 19, 7; Mircea Benția, EX, XIII, 1981, 4–5, 9; Gabriel Rusu, TMS, XVI, 1981, 2, 6; Marian Odangiu, *Continuitate și diferență*, O, XXXII, 1981, 30, 2; Vasile Chifor, T, X, 1981, 8, 45–46; Marin Mincu, *Personajul romanului politic actual*, RL, XIV, 1981, 39, 5; Iorgulescu, *Ceara*, 238–244; Laurențiu Ulici, *Lumea unui roman*, RL, XVI, 1983, 45, 5; Al. I. Friduș, *Teatrul dramatic „Bacovia"*, CRC, XVIII, 1983, 49, 6; Henri Zalis, *Complexitate și contemporaneitate*, LCF, XXVII, 1984, 47, 6; Victor Nițâ, ~: *„Îmi place să cred că gloria aparține celor care iubesc mai mult lupta decât succesul!"*, FC, XXXIII, 1984, 42, 4; Vasile

Chifor, *Repere ale prozei contemporane*, VR, LXXIX, 1984, 10, 47–53; Moraru, *Textul*, 157–161; Odangiu, *Romanul*, 138–139; Gheorghe Glodeanu, *~ sau resurecția tradiției*, F, XXI, 1985, 4, 5; Henri Zalis, *Proza în dialog activ cu realitatea*, CNT, 1986, 22, 13; Alex. Ștefănescu, *Un roman captivant*, RL, XIX, 1986, 24, 11; Radu G. Țeposu, *Incizii în mecanismul realității,* FC, XXXV, 1986, 27, 11; Tudor Cristea, *Fascinația trecutului*, SLAST, VI, 1986, 28, 1–2; Aureliu Goci, *Limbaj și ideologie*, SLAST, VI, 1986, 28, 1–2; Gheorghe Glodeanu, TR, XXX, 1986, 29, 4; Ion Cristoiu, FC, XXXV, 1986, 29, 11; Adrian Dinu Rachieru, *Dialog cu realitatea*, O, XXXVII, 1986, 34, 6; Florin Berindeanu, *Istoria ca personaj*, AFT, XX, 1986, 8, 9; George Pruteanu, *Eticul și epicul*, CL, XCII, 1986, 8, 13; George Mirea, VTR, XVI, 1986, 9, 3; M. Ungheanu, LCF, XXIX, 1986, 46, 2; Rotaru, *O istorie*, III, 867–868; Laurențiu Ulici, *O lume în mers*, CNT, 1987, 16, 13; Ștefan Oprea, *Romane pe scenă. „Condamnat la libertate" de Ion Bălan (Teatrul „Maria Filotti" Brăila)*, CRC, XXIII, 1988, 3, 3; Constantin Sorescu, *~, un retor cu vervă al francheții*, SLAST, VIII, 1988, 21, 9; Aureliu Goci, *Romanul ca discurs*, LCF, XXXI, 1988, 38, 1–2; Gheorghe Glodeanu, *Valențele romanului politic*, TR, XXXII, 1988, 49, 4; Băileșteanu, *Aorist*, 158–162; Cosma, *Romanul*, 151; Sasu, Vartic, *Romanul*, III, 350–360; Grigurcu, *Peisaj*, I, 221; Micu, *Scurtă istorie*, III, 93; Goci, *Romane*, 303–313; Micu, *Istoria*, 481; Micu, *Literatura*, 252. ❒ V. și *Niște țărani*, 1974.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Spitalul*, Buc., Eminescu, 1981, 312 p. Roman parabolă. Un spital de refugiați politic se transformă treptat într-o închisoare și devine, apoi, un violent aparat represiv, cu tendința de a anexa întregul oraș. Puterea depersonalizează, îi preface pe oameni în marionete ale instinctelor agresive. Lazăr, unul dintre pacienți, modest vânzător de cherestea, ajunge, în urma revoltei organizate de Luca, tovarășul său de suferință, administrator general al spitalului. Noii stăpâni instaurează un sistem de conducere dictatorial, astfel încât „orice să se poată realiza și totul să nu se poată realiza". Dar Lazăr are nostalgia libertății. Încercând să evadeze, regresează tot mai mult în timp, devenind, în cele din urmă, o simplă umbră. Rătăcirea disperată a eroului nu este străină de tema labirintului, iar parabola centrală a romanului sugerează faptul că, în anumite circumstanțe, omul are o înclinație instinctivă, aproape naturală spre violență, spre autodistrugere.

◆ Marcel Pop-Corniș, O, XXXII, 1981, 27, 2; Irina Petraș, TR, XXV, 1981, 28, 2; Paul Dugneanu, LCF, XXIV, 1981, 28, 6; Valeriu Cristea, *Un roman parabolă*, RL, XIV, 1981, 30, 10; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 34, 4; Cornel Moraru, *Între alegorie și recuzita S.F.*, VTR, XIII, 1981, 9, 10; Ion Arieșanu, *O mistică a puterii*, O, XXXII, 1981, 41, 5; Viorel Gheorghiță, F, XVII, 1981, 10, 3; Valentin Tașcu, *Sobrietatea ca avertisment*, ST, XXXII, 1981, 10, 24; Val Condurache, CL, 1981, 11, 5; Anton Ilica, *Decor, eveniment și personaj*, RL, 1982, 14, 5; Ștefănescu, *Între da și nu*, 126–129; Moraru, *Textul*, 214–215; Holban, *Profiluri*, 333–334. ❒ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SCRIPCĂ Gheorghe, *Noroc și fii băiat de treabă!*, Buc., Ion Creangă, 1981, 192 p. Roman pentru copii și tineret. Eroul principal, Lucian Noroc, elev în clasa a șaptea, își petrece o vacanță la Bilciurești, găzduit de moș Zăbavă și de soția acestuia. Aici asistă la înființarea unei case a pionierilor, la stingerea unui incendiu și la lansarea la apă a unui vas pentru copii.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XIV, 1981, 37, 11.

A.P.

SELEJAN Radu, *Barieră pentru cocori*, Buc., Eminescu, 1981, 330 p. Fragment: ≈, CL, 1979, 7, 10–11. Continuarea romanului *Cercul adevărului* (1976). Roman social. Prezintă, în maniera și cu schematismul caracteristic realismului de tip comunist, conflictele și dilemele inginerului Dudu Nicolae, șeful minei Slova.

◆ Bb., CRC, XVI, 1981, 16, 9; Vasile Chifor, RL, XIV, 1981, 35, 9.

A.P.

SIMION Al., *Despărțirea*, Buc., Cartea Românească, 1981, 392 p. Roman psihologic. Tema este aceea a suferinței morale. Toader Proca, personajul principal, trăiește drama pierderii familiei. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, soția sa Silvia și copiii Ana și Dan dispar fără urmă într-un lagăr de exterminare. Nutrind speranța că se află încă în viață, el rătăcește prin Europa, într-o disperată căutare. Ajutat de Melania, o întâlnește pe doamna Laurenti, care nu este, însă, așa cum spera Teoader Proca, fiica sa Ana. Și căutarea continuă. Caracterul unidimensional al psihologiei eroului, obsedat mereu de ideea regăsirii celor de care viața l-a obligat să se despartă, conferă narațiunii o pregnantă notă de artificialitate.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 41, 2; Bb., CRC, XVI, 1981, 41, 9; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 51, 4; Zaharia Sângeorzan, *Tragismul despărțirii*, RL, XV, 1982, 1, 9; Vlad Sorianu, ATN, XIX, 1982, 1, 7; Val Condurache, CL, LXXXCIII, 1982, 1, 5; Pompiliu Marcea, *Peregrinările suferinței*, CNT, 1982, 6, 10; Marian Odangiu, O, XXXIII, 1982, 13, 2.

A.P.

SIN Mihai, *Ierarhii*, Buc., Eminescu, 1981, 296 p. Fragmente: ≈, RL, XIV, 1981, 17, 14–15; *În vizită*, VTR, XI, 1981, 3, 23; 25; ≈, SCT, XXXVII, 1981, 9956, 4. Roman psihologic. Trădat de prima soție și de cel mai bun prieten, Pavel Mamina își ratează viața, fiind închis

pentru vini imaginare. Căsătorit a doua oară, pensionar, este atras de către avocatul Richard Șipa într-o organizație care urmărea conservarea documentelor revelatoare pentru o eventuală deschidere a unui proces al istoriei. Dublând, simbolic, eșecul existențial al eroului, și această tentativă eșuează, organizația – condusă de un paralitic – dovedindu-se ineficientă, fantomatică, iluzorie. „Firul epic al romanului e liniar, aproape sărac, auster în simplitatea lui, dar îngăduie, cu generozitate, digresiuni de toate amplitudinile: de la evocări, retrospecții psihologice, la discursuri ocolite, răbdătoare, de la observații directe de mișcare, de comportament, la considerații generale eseistice" (Dana Dumitriu).

▼ Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1991.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 50, 2; Anton Cosma, *Liber între ierarhii*, VTR, XII, 1982, 1, 7; Cornel Moraru, *Noi semne ale romanului*, VTR, XII, 1982, 1, 7; Dana Dumitriu, *Mesaje către o omenire viitoare*, RL, XV, 1982, 4, 11; Ion Arieșanu, *Crepuscul*, O, XXXIII, 1982, 6, 5; Vasile Chifor, AST, XVII, 1982, 3, 10; Val Condurache, CL, LXXXVIII, 1982, 4, 5; Mihai Dinu Gheorghiu, *Istoria unui eșec*, VR, LXXVII, 1982, 5, 75–76; Valentin Tașcu, *Ideea de personaj*, ST, XXXIII, 1982, 8, 7; Mihaela Andreescu, *Martorul sau Judecătorul*, R, 1982, 9, 7; Vasile Andru, *Despre rostul ierarhiilor*, RL, XV, 1982, 41, 4; Vasile Dan, *Interviu cu ~*, AFT, XVII, 1982, 9, 10; Iorgulescu, *Ceara*, 254–256; Laurențiu Ulici, *Singurătatea ale(r)gătorului*, RL, XVII, 1984, 5, 11; Manea, *Pe contur*, 68–74; Moraru, *Textul*, 185–189; Irina Petraș, T, XIV, 1985, 7, 40–41; Ioan Holban, *Narațiune și comentariu*, RL, XVIII, 1985, 52, 5; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Alex. Ștefănescu, ~, TMS, XXII, 1987, 2, 3; Cosma, *Romanul*, I, 159–160; Simion, *Scriitori*, IV, 446–448; Virgil Podoabă, *Al treilea timp*, F, XXVI, 1990, 5, 4; ~, *Speranță după speranță*, VTR, XXI, 1991, 8, 3; Andru, *Memoria*, 88–90; Petraș, *Literatură*, 61–65; Ulici, *Literatura*, 349–350; Micu, *Scurtă istorie*, III, 210; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 539; Micu, *Literatura*, 280. ❐ V. și *Viața la o margine de șosea*, 1975.

A.P.

❍ **SINITEANU Dumitru,** *Numirea*, fragment din romanul *Saltul căpriorului*, O, XXXII, 1981, 3, 4–5.

A.P.

STAHL Henriette Yvonne, *Drum de foc*, Buc., Minerva, 1981, 336 p. Roman psihologic. La sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada 1945–1946, un grup de intelectuali trăiește dramele și frământările inerente schimbărilor sociale ale epocii. Cartea se remarcă prin scriitura atentă, plină de acuratețe, prin aspirația metafizică a personajelor, prin pătrunzătoarea observație de viață, prin acuta reflecție morală și patetismul intrigii.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 38, 1; Dana Dumitriu, *Un roman patetic*, RL, XIV, 1981, 44, 10; Ioan Adam, *Între parabolă și realismul cotidian*, SCT, XXXVIII, 1982, 10145, 4; Cosma, *Romanul*, I, 286; Zaharia-Filipaș, *Retorică*, 91–95; Cristea, *Despre realitatea*, 165–166; Micu, *Istoria*, 284.

A.P.

ȘERBĂNESCU Virginia, *Lunga veghe de la Cozia. Roman istoric*, Buc., E.M., 1981, 384 p. Roman istoric. Autoarea utilizează izvoare istorice și literare, românești și străine, pentru a reconstitui perioada domniei lui Mircea cel Bătrân. Lupte, uneltiri boierești, drame amoroase, ceremonii: tot atâtea pretexte pentru a scoate în evidență figura domnitorului. Demnă de interes este încercarea de a contura portretul interior al acestuia.

▼ Cluj-Napoca, Clusium, 1999.

◆ Bb., CRC, XVI, 1981, 45, 7; Șerbănescu, *Lângă*, 176.

A.P.

ȘOVU George, *Dragul nostru Alex…*, Buc., Albatros, 1981, 156 p. Roman social. Ca urmare a unui denunț, Alexandru Pietreanu, directorul unui liceu, om de mare probitate profesională și morală, este supus unei anchete. În cursul acesteia, secretarul organizației de partid – ajutat de cadrele didactice și de elevii care își prețuiesc directorul – relevă adevărul. În consecință, eroul va fi promovat.

◆ Valeriu Cristea, *Între școală și viață*, RL, XIV, 1981, 22, 10; Pompiliu Marcea, *Un roman despre dascăli*, LCF, XXIV, 1981, 31, 2; Grigore Smeu, *„Paradisul rotund"*, RL, XIV, 1981, 43, 10; Cândroveanu, *Literatura*, 205–206.

A.P.

ȘOVU George, *Răspuns la post-restant*, Buc., Ion Creangă, 1981, 286 p. Roman pentru copii și tineret. Se inspiră din viața școlară. Radu Corbeanu, copil nelegitim, redactează gazeta „Anonimul", trece prin diferite peripeții școlare și extrașcolare, mai mult sau mai puțin banale, și se îndrăgostește de Liliana.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 12, 2; Cosma, *Romanul*, II, 202.

A.P.

❍ **ȘTEFANACHE Corneliu,** *Dragul nostru oraș*, fragment din romanul omonim, CL, 1981, 10, 8–9.

❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

ȘTEFANACHE Corneliu, *După echinocțiul de primăvară*, Iași, Junimea, 1981, 222 p. Fragmente: *Ultimul Ion*, CL, 1977, 12, 10–11; *Ultima primăvară*, CRC, XV, 1980, 40, 5; *Ultima confruntare*, CL, 1981, 1, 8–9. Roman al „obsedantului deceniu". Declarat chiabur și închis sub acuzația de complicitate cu „bandiții" din munți, trădat de fiul său Victor, care se leapădă de el pentru a nu fi dat afară din școală, Cristian Omu – victimă

neputincioasă a evenimentelor – moare însingurat, refuzând să se strămute odată cu locuitorii satului, înghițit de apele unui lac de acumulare. Autorul „aglomerează" în cartea sa majoritatea motivelor frecvent folosite în proza consacrată mediului rural în ultimele decenii, făcând un adevărat inventar al acestora. „Spectaculoase și dramatice în sine, experiențele prin care trece Cristian Omu sunt, ca realități literare, veritabile stereotipii" (Mircea Iorgulescu).

● Premiul Uniunii Scriitorilor și premiul Asociației Scriitorilor din Iași pe anul 1981.

◆ Bp., CRC, XVII, 1981, 21, 9; Ioan Holban, *„Casa este portaltoiul vieții"*, CRC, XVI, 1981, 25, 4; Mircea Iorgulescu, *Biografie și destin*, RL, XIV, 1981, 29, 10; Val Condurache, CL, 1981, 8, 5; Ioan Holban, *Proza satului contemporan*, ATN, XX, 1984, 3, 6–7; Cosma, *Romanul*, I, 184; Micu, *Scurtă istorie*, III, 106; Micu, *Istoria*, 458. ❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

❍ **ȘTEFĂNESCU Al. I.,** *Caise și prune*, fragment din romanul *Majoratul interzis*, RL, XIV, 1981, 24, 14–15. Este proiectat ca o continuare a romanului *Băiat de București* (1976), care, de altfel, include fragmente din 1972 anunțate ca făcând parte din *Majoratul interzis*.

A.P.

ȘTEFĂNESCU Tudor, *Prăbușirea muntelui Oarba*, Buc., Cartea Românească, 1981, 144 p. Roman realist-socialist. Daniel Pricor, copil găsit, îndură toate vicisitudinile unei vieți de mizerie: copilăria într-un cătun sărac de munte, foamea, munca extenuantă ca lucrător forestier și ca miner, închisoarea, războiul. După 1944, deși bătrân, participă cu entuziasm la construirea socialismului la munte.

A.P.

TALPĂ Leon, *Iunia*, Buc., Cartea Românească, 1981, 176 p. Roman sentimental. Naratorul, Basarab, evocă, pe un ton cuminte, uneori romantic, alteori convențional, etapele iubirii sale pentru Iunia și, mai ales, portretul acesteia. După opinia Danei Dumitriu „≈ este un roman scris cu finețe analitică, cu o participare afectivă care îi oferă căldură și senzorialitate, o mică piesă de cameră, limpede, atașantă".

◆ Dana Dumitriu, *Scutierul fără speranță*, RL, XIV, 1982, 16, 10.

A.P.

TĂBĂRAȘ Stelian, *Zilele cele scurte*, Buc., Cartea Românească, 1981, 192 p. Roman de familie. Conține, totodată, elemente simbolice, inițiatice, mitice. Narațiunea, destul de concentrată, reconstituie viața unei familii boierești din ținutul Muscelului, personajele principale fiind două: bătrânul Amărăștеanu și fiul său Radu. Întors din străinătate cu puțin înainte de moartea bătrânului, Radu Amărăștеanu se decide să rămână în sat, la „castel". Aici va descoperi jurnalul secret al tatălui său, din care află lucruri ce îl tulbură și care, ulterior, își vor avea corespondentul în propria-i existență. Astfel, precum tatăl său, Radu va eșua în căsnicie, înșelat fiind de soția lui, mondena Arghira, iar apoi, tot ca el, va avea un copil nelegitim cu o țărancă. Paralelismul merge însă și mai departe și ține de personalitatea profundă a celor doi. Ambii vor transcenderea, într-un fel, a timpului istoric: tatăl, prin pasiunea pentru astronomie și prin înțelegerea în adâncime a „vieții la țară", a ritmurilor naturii, a îndeletnicirilor și obiceiurilor arhaice; fiul, prin aspirația de a realiza ceva trainic, util și simbolic totodată. În cazul ultimului, aspirația, realizată, va fi și fatală. Tunelul pe care-l construiește pentru a scurta drumul spre sat și pentru a grăbi răsăritul soarelui îi creează dificultăți financiare, iar lucrătorii, instigați de arendașul Balaora, se revoltă, distrugându-i castelul și obligându-l să plece pentru totdeauna din sat.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 19, 2; Voicu Bugariu, LCF, XXIV, 1981, 20, 2; Dinu Flămând, AFT, XVI, 1981, 8, 2; Ioan Holban, CNT, 1981, 36, 10; Doina Uricariu, RL, XIV, 1981, 38, 11; Vasile Chifor, ST, XXXII, 1981, 9, 54–55; N. Carandino, CL, 1981, 11, 14; Petru Poantă, ST, XXXII, 1981, 12, 35; Victor Atanasiu, SLAST, II, 1982, 28, 10; Cornel Moraru, VTR, XII, 1982, 5, 4; Poantă, *Radiografii*, II, 174–176; Moraru, *Textul*, 221–224; Andru, *Memoria*, 86–88; Cosma, *Romanul*, II, 166–167.

I.M.

TĂNĂSACHE Ilie, *Doria, oprește-te!...*, Iași, Junimea, 1981, 224 p., (Fantomas, 36). Roman de spionaj.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 20, 2.

I.M.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Câmpia singuratică*, Buc., Cartea Românească, 1981, 336 p. Roman de senzație. Personajul principal, Constantin Urșanu, e un medic cu vocație, dăruit trup și suflet profesiei sale, pe care o înțelege ca pe o misiune. Greu încercat de destin, el îl înfruntă cu dârzenie și cu seninătate. Narațiunea prezintă cronologic firul vieții sale: perioada copilăriei și a tinereții, marcată de sărăcie și umilințe, participarea, ca voluntar, la Primul Război Mondial, anii de intensă practică medicală în diverse locuri (Plenița, Craiova, București), apoi aceia de după 1944, când, deși se adaptează noului regim, are de îndurat anchete, înscenări, excluderea din partidul comunist, și, în fine, amurgul vieții, luminat de reușita celor doi fii ai săi, care studiază și ei medicina. Această

cronologie nu e însă decât schema realistă pe care autorul construiește o biografie fabuloasă, cu aspect de basm modern. Ca în alte cărți ale sale, ~ uzează și abuzează aici de un senzaționalism nemotivat, supraabundența unor întâmplări spectaculoase, a unor răsturnări de situație, a unor scene violente sau miraculoase, dând romanului un aer neverosimil, compozit și chiar incoerent.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 33, 2; Constantin Sorescu, SPM, 1981, 564, 3; Hristu Cândroveanu, RL, XIV, 1981, 40, 10; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 41, 4; Teodora Rus, ST, XXXII, 1981, 10, 57; Dan Mircea, AST, XVII, 1982, 1, 6; Ana Selejan, CL, LXXXVIII, 1982, 1, 14.

I.M.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și filiera*, Buc., Cartea Românească, 1981, 462 p. Roman polițist. Scris la persoana întâi, inspirat din cazuri și evenimente reale.

A.P.

TEOHARI Nicolae Tudor, *Zorile asfințitului*, Iași, Junimea, 1981, 168 p. Roman social. Incoerent la nivel epic, cu o puzderie de personaje abia schițate și abandonate pe parcurs, romanul descrie la început, într-o manieră destul de schematică, conflictul dintre două medii sociale: acela al muncitorilor textiliști dintr-un oraș dunărean și acela al corupților potentați locali, în frunte cu patronul Vanghele T. În timpul unei greve, Tomiță, omul de încredere al patronului, moare accidental, iar ancheta declanșată împotriva mecanicului Ștefan Murea, bănuit de crimă, îl obligă pe acesta din urma să fugă din oraș. Ajuns la București, apoi înrolat în armată sub un nume fals, el va participa la Al Doilea Război Mondial. Partea a doua a romanului, cea mai amplă, prezintă tocmai starea de război, dar nu prin intermediul unor episoade de luptă, ci printr-o serie de scene din viața câtorva militari mobilizați (între care locotenentul Corbu, Aurel Pacoi, Vasile hamalul). Dintre personaje, singurul care dă o oarecare consistență și unitate narativă romanului e Samoilă, ins sub a cărui naivitate se ascunde, de fapt, o reală știință a vieții.

I.M.

THEODORU Radu, *Biografie de război*, II. *Recunoașterea îndepărtată*, v. *Biografie de război*, I, 1980.

V.T.

TIMCU George, *Machiaj*, Buc., Eminescu, 1981, 302 p. Roman social. Descrie relațiile profesionale și interumane dintr-o mare uzină și viața unui personaj prins în țesătura lor. Personajul cu pricina e inginerul Laurențiu Branea, ins cu idei și cu inițiativă, dornic de afirmare, dar preocupat și de a-și păstra rectitudinea morală. Confruntat cu intrigile și cu obstrucțiile celor din jur, el trece prin succesive crize de conștiință, pe care nu le poate depăși decât făcând treptate compromisuri. Romanul e, în cea mai mare parte, istoria destul de convențională a acestei adaptări dureroase, care, în cele din urmă, îl duce pe erou până în pragul unui naufragiu existențial.

◆ Mira Lupeanu, F, XVII, 1981, 12, 2; Ioan Holban, CNT, 1982, 2, 10; Henri Zalis, RL, XV, 1982, 12, 10; Constantin Crișan, LCF, XXV, 1982, 30, 6; Zaharia Sângeorzan, CRC, XVIII, 1983, 1, 4; Constantin Crișan, *Un nocturn solar*, RL, XXII, 1989, 8, 15; Micu, *Scurtă istorie*, III, 308; Micu, *Istoria*, 592.

I.M.

TIPSIE Ion, *Labirintul comisarilor*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 216 p. Roman polițist.

I.M.

TRICOLICI Chiril, *Calimera! Roman de călătorie*, Buc., Cartea Românească, 1981, 390 p. Roman de călătorie. Cu o vagă intrigă polițistă, ce se dovedește, în final, o farsă, romanul relatează voiajul în Grecia al unui scriitor, Adrian Hornea, călător cu experiență, ale cărui drumuri anterioare prin Europa sunt evocate și ele secvențial.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 9, 2; Andrei Roman, RL, XIV, 1981, 24, 11.

I.M.

TUDOR ANTON Eugenia, *Prețul singurătății*, Buc., Cartea Românească, 1981, 336 p. Fragment: *Întoarcerea în Ithaca*, RL, XIV, 1981, 16, 15. Roman al „obsedantului deceniu". Medicul Radu Harega își rememorează viața de privațiuni și umilințe, în timpul recuperării, după o dificilă operație la ochi. Evenimentele deceniului cinci al secolului XX sunt reconsiderate din perspectiva unui înfrânt.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 29, 2; Valeriu Cristea, RL, XIV, 1981, 41, 5; Dumitru Micu, VR, XXXIV, 1981, 11, 92–94; Eugen Simion, *Un roman de moravuri*, R, 1981, 11, 4; Mihai Dinu Gheorghiu, CRC, XVI, 1981, 47, 4; Edgar Papu, *Claustrare citadină*, CNT, 1981, 42, 9; Vasile Chifor, TR, XXV, 1981, 48, 6; Ioan Holban, RL, XIV, 1981, 49, 4; Mihaela Gafencu, CL, 1981, 12, 14; Ilie Guțan, T, XI, 1982, 2, 42; Rodica Florea, ST, XXXIII, 1982, 4, 22; Ioan Adam, *Între parabolă și realismul cotidian*, SCT, XXXVIII, 1982, 10145, 4; Viorel Știrbu, LCF, XXV, 1982, 22, 4; Nicolae Mecu, *Anatomia solitudinii*, CL, LXXXVIII, 1982, 9, 7; Steinhardt, *Critică*, 135–138; Cosma, *Romanul*, I, 246; Tuchilă, *Privirea*, 252–255; Micu, *Scurtă istorie*, III, 391; Micu, *Istoria*, 634–635.

A.S.

TUDORAN Radu, *Frumoasa adormită*, Buc., Eminescu, 1981, 482 p. Roman de călătorie. Ghid, eseu și confesiune, cartea este „o încercare de a surprinde tipologia omului american și psihologia sa particulară” (Mirela Roznoveanu). Amănunte pitorești, obișnuite în jurnalele de acest fel, despre „irealitatea” lumii vizitate: muzee, orașe, clădiri, fluvii, poduri, monumente și peisaje.

◆ Mirela Roznoveanu, *Jurnalul „ca datorie”*, RL, XIV, 1981, 24, 10; Mircea Popa, ST, XXXII, 1981, 8, 22; Ov. S. Crohmălniceanu, *Portretul călătorului*, RL, XIV, 1981, 49, 5; Virgil Mazilescu, ~, RL, XV, 1982, 50, 4–5 (i.). ❒ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

A.S.

ȚOIU Constantin, *Însoțitorul*, Buc., Eminescu, 1981, 432 p. Fragment: ≈, RL, XIV, 1981, 11, 14–15. Roman social. Are o structură complexă, cu tentă textualistă, în conformitate cu modernitatea acceptată teoretic în deceniul opt al secolului XX. Eugen Simion opinează că „numai prin localizarea acțiunii epice” ≈ este „un roman rural”, în ce are mai bun cartea rămânând un „roman de moravuri sociale și, prin aceasta, romanul unor destine intrate în încurcăturile vieții obișnuite”. Cornel Regman îl consideră „un roman comic”. Un personaj interesant, Megaclide Pavelescu, membru corespondent al Academiei, se retrage la țară, în localitatea Clopeni din Câmpia Română, în urma decesului soției sale. În jurul său se polarizează povestirile locului, personajele căpătând noi semnificații prin grila sa de interpretare. Pe fundalul semnificativ al „câmpiei”, evenimentele relatate dobândesc aura „utopiei” înalte. Erotismul bine temperat al unor episoade creează un ritm incitant, constituind și un procedeu de captare a atenției lectorului. „≈ este, astfel, un roman pasional și un roman ideologic pe o temă, aceasta din urmă, de o stringentă actualitate: relația dintre revoluție și tehnocrație, confruntarea dintre mai multe soluții de existență, rolul și locul conștiinței intelectuale într-o societate care își schimbă structurile. Cel ce se impune, literar, fiind mai elocvent și de o mai mare profunzime umană, este romanul pasional, ingenios gândit și scris de o mână expertă” (Eugen Simion). Cornel Regman vorbește despre „un har de esența magiei de a face să planeze asupra eroului principal o reverberație dureros-premonitorie”, despre „o îmbinare de reflecții sub semnul comicului sau, cum ar spune un confrate, o *menipee*, amestec de dialoguri, pilduiri și înfruntări în «divanuri» sau «gâlceve» ale înțelepților cu lumea, de solilocuri stârnite de spectacolul aceleiași lumi și de peripeții sau «evenimente brute», acceptate mereu cu filozofie”. În manieră proprie, criticul vrea să remarce „subtilitățile” romanului, incursiunea aluzivă cu trimitere ambiguă la aspectele nefericite ale societății din timpul respectiv, modalități considerate dizidente și deosebit de apreciate de cititorii avizați. Din această pricină ≈ a fost receptat cu mare interes și a fost comentat din multe unghiuri de vedere, cartea fiind considerată una dintre cele mai interesante producții literare ale vremii.

▼ Buc., Eminescu, 1989.

■ *A kísérő*, tr. de Papp László, Budapesta, Európa, 1984.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1981.

◆ Lector, RL, XIV, 1981, 26, 2; Mircea Zaciu, *„Mitul însoțitor”*, RL, XIV, 1981, 28, 9; Ion Vlad, *Povestea ca salvare a ființei*, TR, XXV, 1981, 30, 3; Ion Ianoși, *Martori și mărturii*, CNT, 1981, 31, 9; Mircea Tomuș, T, X, 1981, 8, 37; Dumitru Radu Popa, TRR, X, 1981, 211, 8; Nicolae Manolescu, *Romanul intelectual*, RL, XIV, 1981, 36, 9; Constantin Sorescu, *Proza deriziunii*, SPM, 1981, 561, 3; Cornel Ungureanu, *De la o utopie la alta*, O, XXXII, 1981, 36, 2; Dumitru Constantinescu, FC, XXX, 1981, 39, 21; Zaharia Sângeorzan, CRC, XVI, 1981, 39, 4; Ioan Buduca, *O satiră filozofică*, AFT, XVI, 1981, 9, 2; Al. Călinescu, *Calitatea de martor*, CL, 1981, 9, 4; Virgil Podoabă, F, XVII, 1981, 9, 3; 14; Ioan Holban, *Viața ca text și textul ca viață*, RL, XIV, 1981, 43, 4; Mihai Ungheanu, LCF, XXIV, 1981, 43, 2; Cristina Felea, EX, XIII, 1981, 10–12, 13; Traian Ungureanu, *Proză*, AFT, XVI, 1981, 12, 3–4; Ion Pecie, *Machedon varsă coiful de apă*, R, 1981, 12, 15; ⁂, TMS, XVI, 1981, 4, 5; Nicolae Motoc, *Poveste; propria noastră poveste…*, TMS, XVI, 1981, 4, 7; Cornel Regman, *≈ – situare în stil și spațiu*, VR, LXXVII, 1982, 1, 69–77; Ion Apetroaie, *~ – narațiune și digresiune*, ATN, XIX, 1982, 1, 5; Dan Culcer, *Drame individuale*, VTR, XII, 1982, 3, 4; Dolores Toma, CREL, 1982, 1, 134–135; Alexandru Mușina, *Grandoarea și servitutile prozei*, AST, XVI, 1982, 4, 15; Ion Pecie, *Miturile câmpiei*, RL, XV, 1982, 39, 4; Ioan Holban, *La vie comme texte et le texte comme vie*, CREL, 1982, 4, 122–128; Iorgulescu, *Ceara*, 221–225; G. Dimisianu, ≈, RL, XVI, 1983, 8, 4; Lucian Raicu, *Intelectualitate și stil*, RL, XVI, 1983, 29, 14; Mircea Popa, *~ și destinul cuvintelor*, ST, XXXIV, 1983, 7, 7; 28; Alex. Ștefănescu, *Istoria exactă a literaturii române*, TMS, XVIII, 1983, 11, 5; Dimisianu, *Lecturi*, 152–159; Alex. Ștefănescu, *Vocația sintezei*, RL, XVII, 1984, 29, 9; Raicu, *Fragmente*, 331–334; Simion, *Scriitori*, III, 506–513; Constantin Trandafir, *„Aliat al realității”*, RL, XIX, 1986, 1, 5; Cornel Regman, *Literatura în dezvoltare. Cartea simptomatică*, VR, LXXXI, 1986, 3–4, 24–31; Mihaela Ciobanu, *Omul și stilul*, LCF, XXVIII, 1986, 28, 10; Ion Pecie, *Discurs despre utopie*, R, 1986, 10, 4; Anton Cosma, *~ sau metafora „însoțitorului”*, SLAST, VII, 1987, 15, 5; Holban, *Profiluri*, 174–178; Piru, *Discursul*, 215–218; Regman, *De la imperfect*, 6–18; Rotaru, *O istorie*, III, 815–817; Ioan Holban, *Tema însoțitorului*, RL, XXI, 1988, 10, 5; Cosma, *Romanul*, I, 155–156; Virgil Podoabă, F, XXV, 1989, 9, 4; Pecie, *Romancierul*, 243–268;

Regman, *Nu numai*, 199–200; Cornel Regman, *Critica literară și dictatura cenzurii*, TMS, 1992, 7, 1;7; Zaharia-Filipaș, *Retorică*, 30–50; Piru, *Istoria 2*, 333–334; Traian Ștef, *Pentru o istorie a opoziției și cedărilor*, F, XXXII, 1996, 2, 18–20; Apetroaie, *Literatură*, 164–166; Micu, *Scurtă istorie*, III, 194–196; Cornel Regman, *~ la 75 de ani*, RL, XXXI, 1998, 28, 3; Adam, *Inelele*, 243–248; Glodeanu, *Dimensiuni*, 119–121; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 530–531; Micu, *Literatura*, 273. ❒ V. și *Moartea în pădure*, 1965.

V.T.

URICARU Eugen, *Așteptându-i pe învingători*, Buc., Albatros, 1981, 286 p. Reed. cu titlul schimbat *Așteptându-i pe barbari.* Fragmente: *Descumpănirea*, AFT, XV, 1980, 1, 6–7; ≈, VR, XXXIV, 1981, 1, 27–56; ≈, VR, XXXIV, 1981, 2, 24–45; ≈, VR, XXXIV, 1981, 3, 43–58; ≈, SLAST, I, 1981, 2, 6–7. Roman istoric. Redă atmosfera anilor Primului Război Mondial prin prisma conștiinței personajelor. „Pe fondul marilor seisme istorice sunt proiectate, cu delicatețe, cu gust, cu inteligență, destine din umbră", strivite de istoria „nepăsătoare și leneșă" (Val Condurache). Se detașează un tulburător roman sentimental, având drept suport „memoria afectivă ca prilej de recuperare în fictiv a unei istorii ireversibile" (Laurențiu Ulici).

▼ *Așteptându-i pe barbari*, Buc., Cartea Românească, 1999.

◆ *~, Considerații despre romanul istoric*, LCF, XXIV, 1981, 34, 3; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIV, 1981, 42, 2; Ioan Buduca, *Sufletul și istoria*, AFT, XVI, 1981, 10, 2; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 46, 4; Zaharia Sângeorzan, *Memoria istoriei, memoria dragostei*, TR, XXV, 1981, 49, 3; Val. C., CL, 1981, 12, 5; Mircea Bențea, EX, XIII, 1981, 10–12, 4–5; Dumitru Radu Popa, TRR, XI, 1982, 221, 9; Ovidiu Moceanu, AST, XVII, 1982, 2, 5; Ovidiu Moceanu, *Romanul iluziei absenteiste*, R, XVII, 1982, 2, 5; Mircea Bențea, *Nostalgia și exaltarea umanului*, TR, XXVI, 1982, 9, 6; Laurențiu Ulici, *Contratimp*, CNT, 1982, 10, 11; Vlad Sorianu, *Istorie și metaforă*, ATN, XIX, 1982, 1, 7; Ioan Adam, *Între parabolă și realismul cotidian*, SCT, XXXVIII, 1982, 10145, 4; Ștefan Borbély, *Lumea anapoda*, VTR, XII, 1982, 4, 4; Virgil Podoabă, F, XVIII, 1982, 4, 3; Al. Th. Ionescu, *În absența învingătorilor*, ARG, XVII, 1982, 2, 11; D. Matală, *Unchiul de la București și nepotul de la Râmnic*, TR, XXVI, 1982, 27, 2; Costin Tuchilă, *„Aducerea în realitate"*, VR, LXXVII, 1982, 7, 80–82; Mircea Popa, *Experiment și valoare*, ST, XXXIII, 1982, 8, 6–7; Alex. Ștefănescu, *Călătorie în timp*, RL, XVIII, 1985, 28, 4–5; Ioan Adam, *Istorie, transfigurare și condiție umană*, RL, XVIII, 1985, 35, 4–5; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor istorice*, F, XXII, 1986, 4, 11; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Holban, *Profiluri*, 346–349; Valentin Uban, *Eroi la răscrucea istoriei*, LCF, XXXI, 1988, 48, 4; Virgil Podoabă, *Întregul și partea*, F, XXIV, 1988, 12, 9; Tuchilă, *Privirea*, 62–65; Simion, *Scriitori*, IV, 424; Oprea, *Provinciile*, 43, 45; Simuț, *Incursiuni*, 225, 228–230; Livescu, *Voluptatea*, 114–118; Moraru, *Obsesia*, 80–82; Ana Cărpinișteanu, TG, I, 1999, 4–5, 48–49; Ion Roșioru, TMS, IV, 1999, 12, 7; Bârgău, *Generația*, 178; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 5, 8; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIV, 2000, 10, 23. ❒ V. și *Rug și flacără*, 1977.

M.V.

VACARIU Dumitru, *Bărzăunul și restul lumii*, Iași, Junimea, 1981, 184 p. Fragmente: ≈, CRC, XVI, 1981, 22, 7; 47, 7. Roman pentru copii și tineret. Este, de fapt, o narațiune mai amplă, plasată în actualitate, având calitatea de a surprinde fluxul vieții interioare a celor ce trec granițele copilăriei și iau cunoștință, nu fără decepții, de sentimentul delicat al iubirii. Elevul Ticu (Bărzăunul), absolvent al clasei a VII-a, din satul Poiana, și tovarășii săi fac excursii, pescuiesc, caută comori, traversează sumedenie de aventuri estivale și descoperă vestigii ale vieții medievale a Moldovei.

◆ Bb, CRC, XVI, 1981, 41, 9: Dan Mănucă, *Pretextul aventurii*, CRC, XVI, 1981, 47, 4.

D.M.

VARVARI Valeriu, *Soarele de pe Ararat*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 190 p. Roman social. Cu structură liniară, de tip tradițional, cu unele referiri la atmosfera psihologică și morală a „obsedantului deceniu", cartea impresionează plăcut printr-un delicat simț al umanului.

◆ Ion Lungu, TR, XXVII, 1983, 4, 4.

A.P.

VÂRLAN Petre, *Titus Bostan și ziditorii lumii*, I, Buc., Cartea Românească, 1981, 260 p.; II. *Titus Bostan și stupina cu viespi*, Buc., Cartea Românească, 1984, 214 p. Roman satiric. Utopie eroi-comică ce cultivă fabulosul naiv și candoarea fantastă a romanelor populare. Urmărește aventurile unui tehnician zootehnist în localitatea de baștină, în capitală, în cer, pe pământ, în infern. În primul volum din cele două apărute, eroul pleacă la București cu o sută douăzeci de denunțuri despre abuzurile din sat, are halucinații și revelații prin care plonjează în spații imaginare (în Olimp, apoi în Infern), cu nimic deosebite de cele terestre (mituiește zei și făpturi infernale cu salam, vin și usturoi). Descoperind în Tartar o comunitate ideală, întemeiată de Prometeu, revine pe pământ cu intenția de a instaura o ordine asemănătoare. În al doilea volum, căzând în Dunăre, eroul e din nou purtat prin tărâmuri ideale (Republica Selenă a unei vieți edenice, de o austeritate insuportabilă,

cu femei urâte, mâncare fadă și fără băuturi alcoolice, și Insula Dezolării, cu o populație de trândavi troglodiți), dar e expulzat pe rând din amândouă pentru spiritul său reformator și insurgent. Revenit în Lunca Pașcanilor cu prietenul și valetul său Antinoghen, începe aici reformele, e vârât în ospiciu pentru că-și povestise pățaniile și, dezamăgit și în amor, pleacă la București redactor la o gazetă. „Fin observator de moravuri și umorist fără maliție", ~ scrie o „proză de esență picarescă și populară, vivace, alertă, cultivând sugestia intelectuală și un irezistibil umor" (Artur Silvestri).

◆ Artur Silvestri, LCF, XXVIII, 1985, 23, 2; Paul Dugneanu, *Utopie și umor*, SLAST, V, 1985, 24, 2.

D.M.

VERGU Alexandru, *Acei bărbați pătimași*, Buc., Cartea Românească, 1981, 552 p. Continuă ciclul *Vârstele*, fiind precedat de vol. *Cenușa dintâi* (1969) și *Singurătățile amiezii* (1974). Roman al „obsedantului deceniu". Autorul, care a fost câțiva ani secretar de sfat popular într-o mare comună oltenească, intenționează să ofere un document de viață asupra colectivizării agriculturii, văzută din perspectiva unor activiști de partid și încercând să problematizeze rolul și responsabilitatea acestora (frământări generate de necesitatea săvârșirii unor acte brutale, alteori conjuncturale sau oportuniste, dictate de interesele meschine ale unor funcționari avizi de putere și abuzivi). Roman de factură tradițională, ≈ animă peste optzeci de personaje, între care țăranii alcătuiesc doar siluete de plan secund, abia conturați, aproape pasivi, manevrați de forțe istorice care îi depășesc, personajele centrale ale cărții fiind activiștii de partid – „bărbații pătimași". Figura malefică, odioasă, de o falsă intransigență revoluționară a lui Ojoc sau aceea a protectorului său de la raion, Bivolu, sunt puse în contrast cu activiști devotați cauzei, exemplari, ca Mihai Dorde, în maniera cunoscută a prozei care începe să prezinte „nuanțat" greșelile trecutului.

◆ Lector, RL, 1981, 35, 2; Grigore Smeu, *Roman politic*, RL, XV, 1981, 1, 10; Irimie Străuț, ALB, XXCIV, 1982, 10, 7.

D.M.

VLAD Dan-Ion, *Cântec pentru Daria*, Craiova, Scrisul Românesc, 1981, 208 p. Roman sentimental. Tema este aceea a constituirii unor cupluri (între arhitectul Dinu și colega sa Daria, între Ion Cristian Veroiu și Monica și între autorul unui jurnal intim și Lidia), pe fondul evenimentelor dintr-un oraș de provincie. Remarcabile sunt caracterologic personajele feminine, precum și cursivitatea ritmului epic.

◆ Constantin Popescu, R, 1981, 8, 7; Marian Vasile, *Noi generații, noi opțiuni*, LCF, XXIV, 1981, 36, 6; Paul Grigore, *Secvențe critice*, AST, XVII, 1982, 2, 8–9.

M.P.

VLAD Tudor, *Al cincisprezecelea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1981, 228 p. Fragment: *În conductă*, TR, XXVI, 1982, 28, 5. Roman parabolă. Prezintă întemeierea și devenirea unei comunități rurale. Acțiunea este plasată în localitatea Corba, sat izolat, de început de lume, unde un pictor coborât de pe Muntele Vornicului are privilegiul de a fi martorul unor întâmplări cețoase, a căror semnificație îi scapă în cele mai multe cazuri. Se reține „vocile" unor protagoniști, precum mătușa Dragomir, Marin, Toader, dar, în general, destinele oamenilor au în ele ceva fortuit și bizar, deturnând narația înspre fantastic sau umoristic.

● Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor pe 1981.

◆ Voicu Bugariu, *Inventarea unei lumi*, LCF, XXIV, 1981, 22, 2; Mircea Bențea, TR, XXV, 1981, 26, 3; Irina Petraș, ST, XXXII, 1981, 7, 33; Vasile Chifor, *Proza, dincolo de convenții*, T, X, 1981, 9, 49; Ioan Holban, CRC, XVI, 1981, 37, 4; Ioan Holban, *Opțiunile prozei tinere*, ATN, XIX, 1982, 7, 5; Constantin Zărnescu, *Autenticitatea vocației*, TR, XXV, 1981, 45, 5; Marcel Constantin Runcanu, *Alternativele povestirii*, TR, XXV, 1981, 45, 5; Vasile Sălăjan, *Suveranitatea imaginarului*, TR, XXV, 1981, 45, 5; Radu Mareș, *Doi „proprietari de himere"*, TR, XXV, 1981, 45, 4; Valentin Tașcu, *Modalități narative*, TR, XXV, 1981, 45, 4; Costin Tuchilă, *Între mit și istorie*, VR, LXXVII, 1982, 1, 101–102; Liviu Petrescu, *Două debuturi*, ST, XXXIII, 1982, 1, 22, 34; Mircea Bențea, *Nostalgia și exaltarea umanului*, TR, XXVI, 1982, 9, 6; Radu Țeposu, *Tineri prozatori*, ST, XXXIII, 1982, 3, 4–5; Cornel Moraru, VTR, XII, 1982, 5, 4; Cornel Ungureanu, O, XXXIII, 1982, 11, 2; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Moraru, *Textul*, 229–231; Laurențiu Boureanu, *Un roman de dragoste*, TMS, XX, 1985, 11, 7; Țeposu, *Istoria*, 129–130; Petraș, *Literatură*, 102; Cosma, *Romanul*, II, 161; Glodeanu, *Dimensiuni*, 201–205; Bârgău, *Generația*, 184.

M.P.

❍ **VLASIE Mihai,** *Smochinul neroditor*, SPM, 1981, 558, 9; *Actrița*, SLAST, I, 1981, 14, 6; *Prima ninsoare*, SPM, 1981, 583, 9, fragmente din romanul *Smochinul neroditor.*

M.P.

VOICULESCU Elefterie, *O fereastră spre stele*, Buc., Cartea Românească, 1981, 158 p. Roman satiric. Parodiază stereotipiile vieții în socialism.

◆ Paul Grigore, *Secvențe critice*, AST, XVII, 1982, 3, 2; Mircea Mihăieș, O, XXXVII, 1982, 5, 2.

M.P.

VOITIN Al., *Cinema Splendid*, II. *Girueta*, v. *Cinema Splendid*, I, 1978.

V.T.

ZANFIR Elena Zafira, *Legendă și trandafiri*, Iași, Junimea, 1981, 268 p. Fragmente: *Cadrilul*, CL, 1978, 10, 13; *Cu prețul vieții*, ACLT, 1981, 120–124. Roman sentimental. Redă activitatea comuniștilor în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial și în anii imediat următori. Situațiile sunt neverosimile: Eugen Badiu, student comunist, urmărit de poliție, se refugiază la o mânăstire, de unde își continuă acțiunile; după ce își pierde averea, fosta moșiereasă Olivia se înscrie senină la Institutul Agronomic.

◆ Bb., CRC, XVI, 1981, 34, 7; Dan Mutașcu, SPT, 1982, 578, 2; G.B., CL, LXXXVIII, 1982, 7, 14.

M.V.

ZIDĂRIȚĂ Ștefan, *Te salut, Fidelitate!*, Buc., Eminescu, 1981, 320 p. (Clepsidra). Roman polițist. Ilustrează formula realist-socialistă. Vizează, în fapt, finalități apăsat-moralizatoare. Urmărind câteva cazuri de șantaj, reporterul Nicoară extrage lecții de înaltă moralitate socialistă.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Glonțul de zahăr*, Buc., E.M., 1981, 268 p. Roman de spionaj. Scriitorul Corneliu Cara studiază dosarul unui caz de spionaj militar, alcătuind, pe baza datelor obținute, un „roman-anchetă”.

◆ Nic. Ulieru, RL, XIV, 1981, 48, 9; ⁂, CNT, 1981, 49, 10; Sultana Craia, *Un personaj pentru mai târziu*, LCF, XXIV, 1981, 50, 2. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

1982

ALMAȘ Dumitru, *Necunoscuta de la Sucevița*, Buc., Sport-Turism, 1982, 512 p. (Cartea de vacanță). Roman istoric. Povestea Necunoscutei, de fapt, a unei tinere femei din Cotnari, care și-a impus canonul muțeniei și pe cel al muncii pentru obște din pricina adversităților vieții, este și istoria zugrăvirii Suceviței, la sfârșitul secolului al XVI-lea.

❒ V. și *Miron Costin*, 1939.

I.I.

ANGHEL Paul, *Noroaiele*, Buc., Cartea Românească, 1982, 398 p. Fragment: *Atacul de noapte*, SLAST, II, 1982, 66, 6. Cartea a IV-a din ciclul *Zăpezile de-acum un veac.* Roman istoric. Evocă înfruntarea deschisă cu otomanii, în redutele de la Plevna și Grivița, în cadrul Războiului de Independență din 1877–1878.

◆ Artur Silvestri, FC, XXXII, 1983, 1, 10; N. Georgescu, LCF, XXVI, 1983, 1, 2; Artur Silvestri, „Romanian News”, VI, 1983, 3, 4; Mircea Iorgulescu, *Arpegii la război*, RL, XVI, 1983, 7, 4; I. Sârbu, *Plevna 1877*, CRC, XVIII, 1983, 8, 4; Mircea Iorgulescu, *O precizare*, RL, XVI, 1983, 9, 4; Val. Condurache, *Zăpezile de-acum un veac și până în zilele noastre*, CL, LXXXIX, 1983, 5, 4; Simuț, *Incursiuni*, 48. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

I.I.

ANGHEL Petre, *Dincolo de iubire*, Iași, Junimea, 1982, 192 p. Roman de aventuri. Conține și elemente umoristice și satirice. Paul Nicodim, ziarist de provincie, pleacă la Paris, obsedat de ideea de a vedea mormântul lui Balzac și de a face cunoștință cu viața de zi cu zi a marii metropole. Pradă a unei iubiri fulgerătoare pentru Eveline – o franțuzoaică mondenă, măritată – Paul descoperă cu greu că este victima unei capcane organizate pentru a-l reține nepermis de mult departe de patrie.

◆ Corneliu Vadim Tudor, *Dincolo de cultură*, SPM, 1982, 597, 3; Constantin Pricop, *Realism ironic și fantastic*, CL, LXXXVIII, 1982, 5, 5; Adriana Iliescu, *Satiră și morală*, RL, 1982, 33, 11; Vasile Chifor, ST, XXXIII, 1982, 10, 53; Burlacu, *Voci*, 79–81; Micu, *Istoria*, 488. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

ANGHEL Petre, *Întoarcerea fiilor risipitori*, Buc., Cartea Românească, 1982, 352 p. Fragmente: *Prânzul* (romanul poartă titlul *Moartea țărăncii*), R, 1981, 12, 8; ≈, RL, XV, 1982, 49, 15. Roman social. Mediul evocat aparține aceluiași târg Văleni, în care se petrece și acțiunea din alte romane ale lui ~, de astă dată atenția lui fiind atrasă de zguduitoarea dramă a succesiunii generațiilor. Gina, o țărancă, își așteaptă moartea înconjurată de indiferența celor trei fii, meschini și grosolani, dintre care unul dărâmă casa părintească, iar altul îi așteaptă sfârșitul pentru a pune mâna pe o ipotetică salbă de aur. Singurul ecou profund este resimțit de nepotul Daniel, un tânăr profesor de istorie, care, cu discreție, încearcă recuperarea, în spirit, a acelor valori pe care puritatea morală a bătrânei femei, bunica sa, le presupunea.

◆ ⁂, RL, XVI, 1983, l, 2; Ioan Holban, *Bunicul și nepotul*, CRC, XVIII, 1983, 19, 4; Mircea Iorgulescu, *Când vine sfârșitul…*, RL, XVI, 1983, 38, 10; Ioan Holban, *Proza satului contemporan*, ATN, XX, 1984, 3, 6–7. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Strada Ancorei*, Buc., E.M., 1982, 256 p. Roman de aventuri. Evocă situații-șablon din viața unor

ofițeri din marina românească. Unul dintre personaje, Nicu, are vreme, de pildă, ca, între două exerciții de tragere, să se ocupe și cu problema găsirii balenei albe, a lui Melville, în Marea Neagră.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

I.I.

ARDELEANU Aurel Gheorghe, *Ploaia de nisip*, Timișoara, Facla, 1982, 204 p. Roman social. Evocă, la modul documentar, viața unui cartier dintr-un oraș bănățean, în perioada 1940–1943. Naratorul, fiu al inginerului care a proiectat rețeaua stradală a zonei, se apropie detectivistic de umanitatea cartierului, restituind-o adesea prin dilatarea unghiului de vedere aparținând personajelor, până la condiția de „liberă exprimare", ca voce auctorială. Sub aspectul scriiturii, de remarcat fraza „sigură și elegantă" (Laurențiu Ulici).

◆ Laurențiu Ulici, *Poveste din cartierul de vest*, RL, XVI, 1983, 18, 11; Florin Bănescu, F, XIX, 1983, 7, 4; Irina Petraș, TR, XXVII, 1983, 31, 3; Marian Odangiu, O, XXXV, 1984, 5, 7; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 18, 5; Adrian Dinu Rachieru, MRT, I, 1990, 6, 5.

I.I.

❍ **ARION George,** *Anchetă pe cont propriu*, apărut în f.rev. SLAST, II, 1982, nr. 16–22. Roman polițist.

I.I.

AUGUSTOPOULOS-JUCAN Antița, *Primejdia avea ochi frumoși*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 228 p. (Scorpionul). Roman polițist.

I.I.

BANCIU Paul Eugen, *Zigguratul*, Buc., Cartea Românească, 1982, 476 p. Fragment: *Glasul autobuzului de Vancu*, O, XXXIII, 1982, 25, 8–9. Roman satiric. Plecând de la evocarea vieții unui grup de ziariști dintr-un orășel de provincie, cartea investighează cu umor, dar și cu un simț acut al observației realiste, relațiile de putere ce structurează piramidal viața socială în epoca „socialismului victorios". O soție infidelă, Irina, suferă un accident ce-i dezvăluie relația amoroasă cu șeful ierarhic, fiind totuși rapid recuperată de soț. Un primar, Zoba, seacă, în douăzeci și patru de ore, iazul unui sat, Vancu, pentru că nu-i place să vadă gâștele sătenilor înotând acolo. Tot așa, la vestea unui control, Scăraru, redactorul-șef al ziarului „Înainte", pune la cale o nuntă „cu strigături", procopsindu-și astfel unul dintre subalterni cu o săteancă, mai mult sau mai puțin zurlie. „Zigguratul" ar fi deci metafora aspirațiilor ariviste ale reprezentanților unei lumi lipsite de altruism, obsedată de dobândirea unui loc cât mai înalt în ierarhia socială și a cât mai multor privilegii ale „democrației comuniste".

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1982.

◆ Corin Braga, TR, XXVII, 1983, 31, 3; ⁂, *Premiile Uniunii Scriitorilor pe 1982*, RL, XVI, 1983, 52, 2; Ioan I. Popa, O, XXXV, 1984, 5, 6; Brândușa Armanca, *Romane ale spațiului provincial*, O, XXXV, 1984, 33, 4; Gheorghe Perian, *Sociografie și roman*, VTR, XIV, 1984, 9, 4; Odangiu, *Romanul*, 155–156; Adrian Dinu Rachieru, *Sub acoperișul parabolei*, O, XXXIX, 1988, 35, 2; Ruja, *Parte*, I, 73–75; Perian, *Pagini*, 195–197; Șerban, *Piper*, 25. ❒ V. și *Casa Ursei Mari*, 1978.

I.I.

BANEA Gheorghe, *Mușchetarii în Balcani*, în vol. ≈. *Vin apele!*, Buc., Minerva, 1982, p. 1–163. Ed. de Aurel Sasu. Cu o pref. și o notă a editorului. Vol. mai cuprinde seria de schițe și amintiri dobrogene publicate pentru prima dată în 1940 cu titlul *Vin apele!*. Roman istoric. Acțiunea se petrece în timpul Primului Război Mondial. Narațiunea, antrenantă, urmărește evadarea dintr-un lagăr din sudul Balcanilor a unui grup de patru, inițial, apoi trei prizonieri de război, conduși de Constantin Preoteasa, poreclit Barbă-de-Aramă. Ajunși după multe peripeții la Dunăre, cei trei mușchetari sunt prinși, însă întoarcerea în prizonierat nu pune capăt planurilor de evadare ale incorigibilului Barbă-de-Aramă. Inspirat, precum *Zile de lazaret* (1938), de atmosfera lagărelor de prizonieri din timpul Primului Război Mondial, romanul exploatează cu ingeniozitate figura literară a *picaro*-ului într-un amestec de aluzii intertextuale la creațiile lui Alexandre Dumas sau Karl May, asezonate cu detalii etnologice, limbaj argotic și spiritualitate populară. Propus în 1955 spre editare, romanul beneficiază de referatul elogios al lui Perpessicius, dorit ca prefațator de către autor.

◆ *Dicționarul scriitorilor*, I; Mircea Muthu, *Literatura sudului (IV)*, JL, s. nouă, IX, 1998, 3–4, 3, 14. ❒ V. și *Zile de lazaret*, 1938.

C.R.B.

❍ **BAROS Aurel Maria,** *Capcana*, fragment din romanul *Nu există soldați fericiți*, SLAST, II, 1982, 31, 6.

I.I.

BĂNESCU Florin, *Portocale pentru vinovați*, Buc., Eminescu, 1982, 176 p. (Clepsidra). Fragment: *O lungă alergare*, ST, XXXII, 1981, 9, 46. Roman polițist.

◆ Mircea Mihăieș, O, XXXIII, 1982, 18, 2; Gheorghe Secheșan, *Istorie și parabolă*, O, XL, 1989, 13, 6; Ovidiu Pecican, *Un romancier S.F.: ~*, TR, 1991, 35, 4; Ulici, *Literatura*, 384–385. ❒ V. și *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Cavalerii de pe Coastă*, Buc., Eminescu, 1982, 348 p. Inițiază, pe urmele *Cuptorului de ars cărămida* (1971), ciclul dedicat „satului de pe Coastă". Roman rural. Din perspectiva unui copil, acceptat ca țârcovnic pe lângă preotul din sat, este restituită, într-o manieră mozaicată, aluvionară, viața unei comunități rurale oltenești în vremea celui de-Al Doilea Război Mondial. O curiozitate nesățioasă, inocent-inteligentă, dezghioacă faptele de sensurile ascunse, propune variante de interpretare, împingând în prim-plan personaje și întâmplări, în virtutea unei indiscutabile plăceri de a povesti. Așa se desfășoară, de pildă, povestea Valentinei, cu soții săi succesivi, cea a lui Gore, straniul vânător de zestre, ori cea a negustorului Gingirone.

◆ G. Dimisianu, *Descoperirea de sine*, RL, XV, 1982, 30, 10; Aurel Martin, CNT, 1982, 38, 11; Dimisianu, *Lecturi*, 196–203; Lucian Raicu, *Povestitorul și „lumea albă"*, RL, XVIII, 1985, 41, 4; Aureliu Goci, *Personaje de pe Coastă*, CNT, 1989, 13, 11. ❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Pluta Meduzei*, Craiova, Scrisul Românesc, 1982, 184 p. Roman social. Paul Roman, elev prin anii '70 la un liceu din Târgu-Jiu, este acuzat de pedagogul Gheorghe Ene că ar fi furat cinci bucăți de salam din bucătăria internatului. „Cazul" este anchetat de ziaristul Todan. Se descoperă astfel că Paul este fiul natural al dirigintei sale, profesoara Maria Predescu. Conceput în timpul liceului, din relația cu un pictor venit în vacanță pentru a-și pregăti lucrarea de diplomă cu tema Cheile Sohodolului, ins dispărut, în chip suspect, prin căderea într-o prăpastie, Paul Roman află doar la nouăsprezece ani cine-i sunt părinții, fiind crescut până atunci de Marcela, în casa soțului său, învățător din comuna Pădureni, de lângă Târgu-Cărbunești.

❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BELLU Pavel, *Focul rece*, Timișoara, Facla, 1982, 224 p. Roman istoric. Evocă luptele parlamentare care au premers participării românilor la Primul Război Mondial, purtate în Transilvania pentru afirmarea spiritului național și pentru promovarea idealurilor unioniste. În centrul tabloului social stau reprezentanții familiei Mocioni, de origine macedoneană, care folosesc toate resursele, inclusiv pe cele materiale, pentru afirmarea politică a ideilor românismului.

◆ Mircea Popa, ST, XXXIV, 1983, 12, 57. ❒ V. și *Fericita jale a Cumbriei*, 1978.

I.I.

BERBECARU Valentin, *Serdarul podinilor*, Buc., Eminescu, 1982, 286 p. Roman istoric. În maniera evocativă a *Principelui* lui Eugen Barbu, este reconstituită viața socială din Valahia în timpul domniilor fanariote. Acțiunea, deseori trenantă, are în centru inițiativa schimbării podinilor de lemn de pe ulițele bucureștene, la mijlocul secolului al XVIII-lea. Luxura și avariția clasei superpuse, adesea formată din indivizi de origine grecească, apar, și aici, mult exagerate, deformate.

◆ Barbu Cioculescu, *Recviem pentru Valentin*, CNC, XI, 2000, 1–2, 23–26.

I.I.

BOGDAN C.I., *Poduri suspendate*, Buc., Cartea Românească, 1982, 216 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Aurel Martin. Roman sentimental. La modul „publicistic" (Voicu Bugariu), în sensul deplinei transparențe epice a tezelor ilustrate, povestește iubirea dintre Ana, o ingineră bolnavă de cancer, și medicul său curant, Mihu, care-i salvează viața prin administrarea nepermisă a medicamentului inventat de el pentru vindecarea maladiei.

◆ Voicu Bugariu, *Un roman publicistic*, LCF, XXV, 1982, 29, 2; Cosma, *Romanul*, I, 220.

I.I.

BOLOȘ Ion, *Întoarcerea fiilor*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 212 p. Roman rural. Prin intermediul vieții clanului maramureșean al Mastangilor este urmărită traiectoria unor destine tragice, a căror evoluție a fost decisiv influențată de conjunctura creată în societatea românească de dinaintea celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ Mihai Fodor, ≈, TR, XXIX, 1985, 31 (supl. „Pagini sătmărene", II, 1985, 4, II); Mircea Popa, *Valoare și diversitate*, TR, XXVI, 1982, 47, 5; Țeposu, *Istoria*, 160; Ulici, *Literatura*, 422.

I.I.

❍ **BRATOLOVEANU Liviu,** *Afaceri regale*, fragment din romanul *Insula scufundată*, RL, XV, 1982, 33, 15.

I.M.

BRATOLOVEANU Liviu, *Bunica studiază dreptul*, Buc., Cartea Românească, 1982, 228 p. Roman polițist. Actorii acțiunii justițiare nu sunt însă profesioniști, ci doi oameni obișnuiți: tânărul militar în termen Sandu Apostol și bunica acestuia. Întors în sat în timpul unei permisii, Sandu află de la energica lui bunică despre condamnarea nedreaptă, pentru omor, a unui consătean. Cei doi desfășoară o anchetă pe cont propriu și reușesc să-l dea în vileag pe adevăratul făptaș.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XVI, 1983, 8, 10.

I.M.

BRATU Florin Vasile, *O legătură ciudată*, Iași, Junimea, 1982, 208 p. (Fantomas, 41). Roman polițist.

I.M.

BRĂTESCU Gheorghe, *Ruta speranței*, Buc., Ion Creangă, 1982, 246 p. Roman de aventuri. Rămas singur în Australia, după moartea tatălui într-o explozie la o uzină din Sydney, Andrei Brad hotărăște să revină în România. Călătoria este plină de peripeții cărora tânărul de doar paisprezece ani le face față cu inteligență și curaj (bande de traficanți și de pirați, escroci și chiar o robinsoniadă).

I.M.

BULZA Teodor, *Casa șerpilor*, Timișoara, Facla, 1982, 200 p. (Proză scurtă contemporană). Fragmente: *Lumina ochilor* (romanul e anunțat cu acest titlul), O, XXXI, 1980, 36, 5; *Crucea lui Țupăr*, O, XXXII, 1981, 32, 5; *Lumina ochilor*, SLAST, II, 1982, 17, 6–7; *Lumea învățătorului*, LCF, XXV, 1982, 49, 4–5. Roman rural. Acțiunea se petrece într-un sat de câmpie, Cutina, după Al Doilea Război Mondial, și îi are în centru pe Florea, întors de pe front, și Ceampașu, țăran orb. Cei doi alcătuiesc un insolit personaj-pereche, narațiunea înfățișând neliniar, în scene oarecum disparate, cu dese incursiuni în memorie, conflictele lor cu lumea dură a satului. Între altele, important e episodul dispariției crucii lui Țupăr, dușmanul de o viață al lui Ceampașu. Dar autorul nu mizează pe epic, ci pe pitoresc și pe atmosferă, făcând descrieri ample și portretizări pregnante ale unor personaje precum groparul Simion, șeful pazei, Băbău, învățătorul Cașa, notarul Lăpușcă, jandarmul Vazoc, activistul Trifu, ciobanul Solovăstru.

◆ C. Ungureanu, *Vocația consecvenței*, SLAST, II, 1982, 17, 6; Cornel Ungureanu, O, XXXIII, 1982, 41, 2; Tania Radu, FC, XXXI, 1982, 44, 15; Ion Arieșanu, *Acel mit al puterii*, O, XXXIII, 1982, 52, 9; Ruja, *Parte*, I, 135–136.

I.M.

BUTNARU Ion, *Trecerea*, Buc., Cartea Românească, 1982, 336 p. Roman de familie. Narațiunea, amplă și foarte ramificată, urmărește, de-a lungul mai multor generații, destinul familiei Gruia din satul Viișoara. Un destin zbuciumat, pentru care există și o motivație magică. Primul strămoș cunoscut ar fi văzut ielele și, fiindcă nu și-a ținut făgăduința de a nu divulga faptul, e condamnat, el și neamul său, să aibă parte numai de suferințe și nenorociri. Autorul evocă pe scurt viața grea a primelor generații și se oprește mai pe larg la anii celor două războaie și la perioadele de criză istorică ce le-au urmat, înfățișând în principal soarta celor doi frați Gruia, Ilie și Petre. Cel dintâi cade prizonier în Galiția, rămâne acolo în anii revoluției bolșevice, devine revoluționar, apoi e persecutat și, întors acasă, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, ajunge un personaj important în sat. Petre, în schimb, se înavuțește ca negustor ambulant. Un alt personaj aflat în prim-plan e Iancu, unul dintre fiii lui Petre Gruia. Acesta, „un fel de Niculae Moromete" (Dana Dumitriu), contribuie de bună voie la colectivizare, îi stinghерește pe activiștii duri, neobișnuiți cu modul său rațional de a acționa, și e nevoit să plece pe un șantier, unde își continuă propaganda benevolă. Pe lângă întâmplările legate de existența acestor personaje, romanul relatează multe altele, evenimente în care verosimilul și pitorescul se amestecă neîncetat.

◆ Laurențiu Ulici, RL, XVI, 1983, 6, 11; Corin Bianu, ALB, LXXXVI, 1983, 2, 7; Dana Dumitriu, *Două romane*, RL, XVII, 1983, 29, 10; Antoaneta Apostol, CL, LXXXIX, 1983, 9, 14; Alexandru Andrițoiu, FC, XXXVI, 1985, 24, 10; Alex. Ștefănescu, F, XXI, 1985, 6, 2; Cleopatra Lorințiu, VTR, XVI, 1986, 2, 4.

I.M.

CABA Olga, *Totaliter aliter*, Buc., Cartea Românească, 1982, 296 p. Roman științifico-fantastic. Desfășurarea epică, relativ simplă, e suportul unei meditații filosofice. Laura, o tânără femeie care, în aparență, duce o viață banală alături de soțul ei, posedă anumite însușiri paranormale, ce o fac să iasă din timpul și spațiul său istoric. După o primă evaziune în secolul al XVIII-lea, ea e răpită de două ființe extraterestre, Pand și Zem, care o transportă într-un univers fantastic (*Clamidora 6830*), unde domină alte legi, unde timpul e suspendat, îngăduind treceri dintr-un punct într-altul al evoluției cosmice, unde personajele (între altele Velo, Cari, Cart, Meno) se pot dematerializa în biounde și rematerializa în diverse forme. Romanul, cu un final ambiguu și enigmatic, reconfirmă finețea stilistică proprie autoarei și impresionează prin imaginația debordantă, precum și prin meditația intensă asupra unor lumi posibile sau imposibile.

◆ Cosma, *Romanul*, I, 247; Liana Cozea, ~, *Între poezie și adevăr*, F, XXVIII, 1992, 12, 15; Negoițescu, *Scriitori*, 68–71; Opriță, *Anticipația*, 335–338. ❐ V. și *Cumpăna din cetate*, 1977.

I.M.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Septembrie*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 176 p. Fragment: *Ilustrate*, R, XVII, 1980, 3, 8–9. Roman social. Este alcătuit din două părți oarecum distincte. Prima descrie mediul profesoral și atmosfera existentă într-o școală, aducând în scenă câteva personaje tipice (secretara Păunița, directorul Onu, profesorii Buricea, Aldescu, Varlam). A doua parte, cea mai amplă, rememorează anii de copilărie și tinerețe

ai profesorului Cimpoieru, cu un accent aparte pe relația dintre el și femeia iubită (Doina Vrânceanu). Această a doua secvență se distinge printr-o anume încărcătură lirică și prin finețe psihologică în tratarea personajelor.

◆ Tudor Vlad, TR, XXVI, 1982, 47, 2; Emil Manu, CNT, 1983, 11, 10–11; Constantin Tuchilă, R, 1983, 7, 11; Mihai Brumă, *Romanul „de creștere”*, LCF, XXVII, 1984, 6, 2.

I.M.

CĂLIN Liviu, *Frica de duminică*, Buc., Eminescu, 1982, 292 p. Fragment: *Partida de pocker*, RL, XIII, 1980, 49, 14–15. Roman social. Evocând anii de după cel de-Al Doilea Război Mondial, ~ descrie în principal medii intelectuale și viața mondenă la care participă medici, profesori, literați, artiști, avocați etc. În jurul unei figuri centrale, Sorin, fiul colonelului Magheru, tânăr sensibil, ușor idealist, dar atent la ceea ce se întâmplă cu sine și cu ceilalți, evoluează o lume care trăiește din plin drama schimbărilor sociale. Narațiunea, discontinuă și anecdotică, rezumă rând pe rând destinul unor familii și biografia unor indivizi (Gulian, Simian, Udroiu, Toscani, Ghinescu, Moroiu), autorul excelând în portretizarea unor personaje îndărătul cărora se află modele reale, uneori lesne de recunoscut.

◆ Dana Dumitriu, RL, XVI, 1983, 1, 11; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXVII, 1988, 27, 4; Cosma, *Romanul*, I, 250; Firan, *Profiluri*, 150–154.

I.M.

❍ **CHIRIȚĂ Constantin,** *Dreptul de a iubi*, fragment de roman, RL, XV, 1982, 35, 12–13.

❒ V. și *Cireșarii*, 1956.

I.M.

CIOBANU Radu, *Linia și sfera*, Buc., E.M., 1982, 224 p. Fragment: *În miezul lucrurilor – adevărul*, O, XXXIII, 1982, 17, 6–7. Roman istoric. Evocă epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab. Contrastante și adverse, figurile celor doi voievozi, la fel ca domniile lor, sunt văzute prin ochii unor personaje-martor, implicate în evenimente, dar și capabile să le judece cu înțelepciune. Unul este căpitanul Drăgan, „oștean care gândește”, înzestrat cu un inepuizabil dar al istorisirii, iar celălalt – cronicarul Miron Costin, înfățișat aici la vârsta juneții, când, întors din pribegie într-o Moldovă frământată, încearcă să înțeleagă sensul întâmplărilor și atitudinile oamenilor prinși în vârtejul lor. Narațiunile și reflecțiile acestor personaje (precum și ale altor câtorva, bine creionate: Gheorghe Ștefan-Vodă, cărturarul Udrișteă Nasturel) reconstituie verosimil epoca și caută, în același timp, să-i discearnă semnificația istorică mai generală: aceea de a întruchipa nesfârșitul joc conflictual dintre acțiune și gândire, putere și adevăr, despotism și libertate.

◆ Marian Odangiu, O, XXXIII, 1982, 22, 2; Ioan Holban, CRC, XVII, 1982, 39, 4; Odangiu, *Romanul*, 35–37; Vasile Chifor, *Pasiune și vocație*, ROS, I, 1995, 3, 66–69; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❒ V. și *Crepuscul*, 1971.

I.M.

❍ **CONSTANTINESCU Crișan,** *Peștera ielelor*, RL, XV, 1982, 33, 14; *Trei argumente*, RL, XVII, 1984, 32, 15, fragmente din romanul *Peștera ielelor.*

I.M.

CONSTANTINESCU Ovidiu, *Luna și mânzul sălbatic*, Buc., Eminescu, 1982, 360 p. Roman al mahalalei. Șerban Catană, intelectual, traducător și scriitor, se desparte temporar de soția sa, Anda, dorind o clarificare a sentimentelor și relațiilor dintre ei. Închiriind o mansardă într-un vechi cartier bucureștean, el descoperă, prin intermediul gazdelor sale, mediul mahalalei de altădată, cu farmecul ei vetust, cu pitorescul și cu poveștile ei stranii. Șerban începe să scrie un roman despre această lume (procedeul romanului în roman), fapt care îl ajută să-și regăsească echilibrul și, până la urmă, să revină acasă. Cartea se remarcă prin calitatea observațiilor realiste și prin vibrația lirică a evocării.

◆ Cosma, *Romanul*, I, p. 239. ❒ V. și *Sfârșit de spectacol*, 1942.

I.M.

COSMA Neagu, Mihai STAN, *La Săcele… liniște*, Buc., Sport-Turism, 1982, 464 p. (Cartea de vacanță). Roman de spionaj.

◆ Dumitran Frunză, *Semn de carte*, ALB, LXXXIV, 1982, 11, 8.

I.M.

❍ **COSTANDACHE Iulian,** *Melancolia căderii*, fragment din romanul *Fascinația reprimării*, SLAST, II, 1982, 30, 6.

I.M.

COTUȚIU Cornel, *Opt zile pentru totdeauna*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 212 p. Roman psihologic. Pretextul epic al cărții îl constituie călătoria la munte a trei prieteni, Horia, George și Ștef. Având și un sens simbolic, acela al căutării de sine, expediția montană le oferă celor trei prilejul unor rememorări, al unor analize și evaluări ale existenței lor și ale relațiilor dintre ei. Totul e relatat însă nu la prezent, ci sub forma unei retrospecții, a unei confesiuni pe care Horia o adresează imaginar iubitei sale moarte, Delia. Planurile narative ale romanului sunt alternate subtil, iar atmosfera psihologică în care trăiesc personajele e sugerată convingător.

◆ Zorin Diaconescu, AST, XVIII, 1983, 6, 5; Cornel Moraru, VTR, XIII, 1983, 7, 4; Nae Antonescu, ST, XXXIV, 1983, 9, 58; Olimpiu Nușfelean, RL, XVI, 1983, 39, 10; Cosma, *Romanul*, I, 250–251; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.M.

CRĂCIUN Gheorghe, *Acte originale/copii legalizate. Variațiuni pe o temă în contralumină*, Buc., Cartea Românească, 1982, 264 p. Reluat fragmentar: ≈, LTI, ed. română, 1999, 29, 147. Roman textualist. Deși unii comentatori, la fel ca autorul însuși, ezită să o considere astfel, cartea lui ~ poate fi considerată totuși roman. Fără coerență epică, ea are însă o minimă unitate romanescă, dată în primul rând de existența unui personaj-narator. Acesta, pe nume Vlad Ștefan, e un tânăr profesor de desen cu înclinații literare. Cele 13 „povestiri" din ≈ exprimă aspirația lui de a produce literatură și sunt, de fapt, niște colaje textuale alcătuite din însemnări de lectură, fragmente de jurnal, frânturi cotidiene, pasaje descriptive etc. Nu lipsesc din ele nici parafrazele sau citatele din scriitori cunoscuți, cu intenția de a exersa parodic diverse stiluri. Intertextuală, proza astfel rezultată e și autoreferențială: scriitura, ca act literar și existențial, devine aici o temă obsesivă, care face și ea din cartea lui ~ „jurnalul unui roman nescris" (N. Steinhardt).

● Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor, 1982.

◆ Ioan Holban, CRC, XVIII, 1983, 3, 4; 8; Radu Săplăcan, TR, XXVII, 1983, 26, 4; A.I. Brumaru, *Principiul textului*, AST, XVIII, 1983, 2, 5; Constantin Pricop, *Manuale și acte originale*, CL, LXXXIX, 1983, 2, 5; George Țârău, *Scrisul ca ridicare la putere*, AFT, XVIII, 1983, 2, 4; Vasile Andru, *Proză și modernitate*, RL, XVI, 1983, 31, 5; N. Steinhardt, ST, XXXIV, 1983, 8, 58; Paul Grigore, AST, XVIII, 1984, 9, 9; Anton Cosma, SLAST, V, 1985, 23, 5; Adrian Dafir, *Despre textualism*, SPM, 1986, 12, 3; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XVIII, 1989, 4, 83–93; Manea, *Pe contur*, 239–242; Monica Spiridon, *Demonstrație în paralele inegale*, LCF, s. nouă, 1992, 21, 6; Andru, *Memoria*, 28; Țeposu, *Istoria*, 116–117; Livescu, *Voluptatea*, 158; Perian, *Scriitori*, 187–190; Georgeta Moancăș, *Iluzia, litera și corpul*, AST, 1998, 1, 68–72; *Dicționar analitic*, I; Cosma, *Romanul*, II, 301–302; Glodeanu, *Dimensiuni*, 194–195; Grigore, *Vocația*, 144; Oțoiu, *Trafic*, 115–125. ❐ Monica Spiridon, *O promoție pusă la index*, II, JL, s. nouă, I, 1990, 13, 3; Marian Papahagi, *~ – variations et hologrammes*, ESI, 1995, 1–2, 275–277; Alexandru Vlad, *În cuva cu acizi*, VTR, 1995, 9, 42–44; Virgil Podoabă, *A te întâlni*, VTR, 1995, 9, 47–49; Mircea Bențea, *Romancierul și Oglinda teoretică*, F, XXXIV, 1998, 1, 16–18; Carmen Neamțu, *(Pre)textele autoscopiei*, ARCA, IX, 1998, 7–8–9, 205–207; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 146; Ursa, *Gheorghe Crăciun*, 15, 18–20, 22, 24–26, 73–77, 89–90, 93; Raluca Alexandrescu, *Inerție și semnale pozitive*, OBC, I, 2000, 4, 18–19; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.M.

CRISTACHE Nicolae, *Încadrat în muncă, doresc eternitate. Reportajul unei ficțiuni*, Buc., Eminescu, 1982, 154 p. Roman social. Substratul cărții este însă psihologic și etic. O echipă de cercetători, alcătuită din patru femei și un bărbat, este trimisă în satul transilvănean Vad, unde pare a exista un nămol cu proprietăți tămăduitoare neobișnuite. Investigațiile încep cu bine, dar apoi se poticnesc din pricina complicării relațiilor dintre membrii grupului și mai ales a unor șicane birocratice și politice. Coerentă și concisă, valorificând din plin tehnica inserției textuale (scrisori, bilete, telegrame, titluri de ziare), narațiunea propune totodată câteva personaje care, descrise în acțiune, dar și sondate psihologic, oferă imaginea unei lumi în criză: doctorița Angela, șeful expediției Cislău, bătrâna Terezia Ciachir, paznicul Gheorghiță, primarul comunist. Ultimul e o figură tragică, având conștiința minciunii ideologice pe care și-a clădit viața.

◆ L. Kalustian, *Un prozator*, FC, XXXII, 1983, 5, 11; M. Ungheanu, LCF, XXVI, 1983, 5, 2; Ion Bogdan Lefter, CNT, 1983, 7, 10; Leon Kalustian, *Simple note*, III, Buc., Eminescu, 1983, 222–225.

I.M.

CUBLEȘAN Constantin, *Pensiunea Margareta*, Buc., Ion Creangă, 1982, 248 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret.

◆ Dan Rebreanu, TR, XXVI, 1982, 45, 2.

I.M.

CUCU V. Marin, *Calea robilor*, Buc., Cartea Românească, 1982, 312 p. Roman de familie. Sobră, de un solid realism, narațiunea prezintă viața unei familii de țărani din satul Grindu, nu departe de Ploiești. Primele trei părți ale romanului descriu minuțios sărăcia, greutățile și suferințele cu care se confruntă cei doi părinți, Mihai și Alexandra, în creșterea numeroșilor copii, iar ultima insistă asupra destinului acestora, desprinși de mediul natal și trăindu-și fiecare dramele și eșecurile proprii. Finalul, emoționant, readuce în prim-plan pe Alexandra, personaj remarcabil, imagine a mamei însingurate și părăsite de toți, după o viață de chinuri.

I.M.

DAMIAN Ștefan, *Prisma*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 184 p. Metaficțiune. Are elemente satirice și grotești, alunecând uneori în suprarealism. Scribul, autor al relatării și, concomitent, personaj, în compania lui Pedeme (Prietenul meu Directorul) și a altor colegi de serviciu, traversează – pe plan real – câteva întâmplări banale (beții, hoinăreli, înființarea unui cenaclu artistic), căutându-și compensația în imaginar. Schimbarea persoanei verbale și

a perspectivei auctoriale, episoadele cu caracter fantastic sau oniric conferă narațiunii „un aer de ambiguitate, insuficient pentru a face uitată platitudinea scriiturii" (Laurențiu Ulici).

◆ Petru Poantă, ST, XXXIII, 1982, 6, 39; Valentin Tașcu, CL, LXXXVIII, 1982, 10, 14; Ion Boloș, *Impresii de lectură*, TR, XXVI, 1982, 47, 5; Mircea Muthu, *Orele prozei*, TR, XXVI, 1982, 47, 4; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Laurențiu Ulici, *Timp interior*, RL, XXI, 1988, 9, 9; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.V.

DIACONESCU Mihail, *Călătoria spre zei*, Buc., Cartea Românească, 1982, 392 p. Roman istoric. Trimis de arhontele eponim al cetății pontice Apolonia, elenul Arhidamos merge în solie la Burebista, în cetatea sa de scaun, Sarmisegetuza, pentru ca de aici, la porunca regelui dac însuși, să plece la Roma, ca intermediar în tratativele de pace cu Iuliu Cezar. Fantezia autorului completează golurile surselor documentare, inventând fapte și personaje în spiritul epocii istorice. Evocarea se împletește cu un roman de acțiune, protagonistul fiind „un filosof", dar și „un fel de d'Artagnan al lui Burebista, un viteaz și un diplomat devotat tronului" (Ion Rotaru).

◆ Manole Neagoe, *Semnificația documentării*, ARG, XVIII, 1983, 4, 7–8; Nicolae Oprea, ARG, XVIII, 1983, 4, 7; Ion Rotaru, *Lumea Daciei în ipostază epică*, ARG, XVIII, 1983, 4, 6; A.I. Brumaru, *În lumea veche a Daciei*, AST, XVIII, 1983, 5, 10; Mihail Iordache, CL, II, 1983, 6, II (*Pagini bucovinene*); Vasile Chifor, RL, XVI, 1983, 30, 10; Mircea Popa, *Posibilitățile romanului istoric*, ST, XXXIV, 1983, 9, 16; Constantin Zărnescu, *Un roman despre pacea în timpuri vechi*, TR, XXVII, 1983, 42, 4; Al. I. Brumaru, *Calea ființei istorice*, ARG, XVIII, 1983, 11, 9; Radu Cârneci, *Intelectuali și patrioți*, ARG, XVIII, 1983, 11, 8; Em. Ștefănescu, *Evocare și reconstituire istorică*, TMS, XVIII, 1983, 11, 6; Ștefan Găitănaru, *Călătorie și cunoaștere*, T, XIII, 1984, 2, 41–42; Mihail Diaconescu, *Romanul ≈ este o evocare a Daciei spirituale*, SLAST, VI, 1986, 51, 3; Mihail Iordache, *Istorie și roman*, CL, XCIII, 1987, 7, 5; Rotaru, *O istorie*, III, 893–895. ❐ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

M.V.

❍ **DIACONU Ioan,** *Pădurea nu se roagă*, fragment din romanul omonim, RL, XV, 1982, 17, 14.

D.M.

DIANU Romulus, *Fata de la Suza*, Buc., Cartea Românească, 1982, 397 p. Roman istoric. Conține și elemente de roman politic, social, de război și filosofic. În capitala imperială persană Suza, în timpul împăratului Xerxes, între 485 și 465 î.e.n., frumoasa și înțeleapta Esthera, de origine iudee, devine împărătească și contribuie decisiv la configurarea politicilor interne ale statului, prin ascendentul pe care îl are asupra soțului ei. Scris între 1946 și 1972, conform unei notițe din finalul textului, ≈ abundă în formulări sapiențiale, în comentarii și pilde etice, în scene demonstrative din perspectiva unei morale eterne, dincolo de istorie.

L.Pv.

DICEA Andrei, *Ultima bătălie a lui Oroles*, Buc., Litera, 1982, 118 p. Roman istoric. Evocă, într-un stil de compunere școlărească, luptele regelui Oroles al II-lea împotriva romanilor conduși de Licinius Crassus (pe timpul lui Octavian Augustus).

M.V.

DINULESCU D.[umitru], *Eu și Robert Calul*, în vol. ≈, Buc., Eminescu, 1982, p. 129–211. Vol. mai cuprinde schițe și povestiri. Roman satiric. Subintitulat „roman scurt", constă dintr-o suită de dialoguri sprințare, fulgerătoare, de inventivitate debordantă, care, scăpată uneori de sub control, se învecinează pe alocuri cu delirul verbal. Adevărurilor rostite grav, ironistul le preferă paradoxul sprinten și scăpărător.

◆ Val C., *Calul și alte vehicole*, CL, LXXXVIII, 1982, 5, 4; Ioan Holban, *Ora de compunere*, CRC, XVII, 1982, 52, 6.

M.V.

DONOSE Vicențiu, *Gura lumii*, Iași, Junimea, 1982, 358 p. Roman polițist. Acțiunea se petrece în mediul rural. Printr-o întâmplare, Lisandru intră în posesia unei genți conținând milioane, pe care păgubașul încearcă s-o recupereze. Se petrec mai multe crime, iar eroul ajunge jandarm, în locul șefului de post (ucis și el), intrând într-o altă serie de peripeții. Mai interesante decât intriga principală (neverosimilă) sunt ramificațiile colaterale: mici istorioare cu tâlc, prin care ~ se vădește un bun povestitor.

◆ Ioan Holban, CRC, XVII, 1982, 42, 4.

D.M.

DRĂGAN Daniel, *Podul*, Buc., Cartea Românească, 1982, 320 p. Al treilea vol. din ciclul consacrat vieții industriale a Brașovului, care mai cuprinde romanele *Doi ori doi* (1978) și *Oceanul* (1980). Roman social. În ≈ sunt urmărite destinele familiilor directorului general Alexandru Barna și al directorului administrativ Haralambie Pricop, precum și ale tinerilor ce viețuiesc în căminul de nefamiliști al unei uzine constructoare de mașini. Evenimentul care precipită soarta tuturor este un incendiu criminal menit să mascheze fraudele comise de inginerul Aristide Marcu, în cârdășie cu magazionerul

Ionescu-Budaru. Mai afectat decât toți este tânărul Vlad Barna (fiul directorului), care, cunoscându-l pe incendiator, cade victimă tentativei acestuia de a-l asasina, rămânând infirm în plină tinerețe. „Chiar în ≈, cea mai izbutită piesă a acestei trilogii eșuate – izbutită în sensul că latura expozitivă reportericească a povestirii e aici, spre deosebire de romanele anterioare, dublată din când în când de încercări analitice, de submersii în materia ascunsă a evenimentelor – literaritatea este modestă, iar construcția romanescă tot naivă" (Laurențiu Ulici).

■ Fragment: *Ugol nakolna: otryvok*, tr. de Elena Vlad, Buc., Redakcija Rumynija, 1983 (Biblioteka Rumynija, nr. 8, 1983).

◆ Vasile Gogea, *Parabola realității*, CNT, 1982, 13, 12; Grigore Smeu, RL, XV, 1982, 20, 10; Simion Bărbulescu, *Romanul ciclic uzinal*, SCT, XXXVIII, 1982, 10348, 4; Radu Săplăcan, *Judecata reflexivă*, TR, XXVI, 1982, 25, 8; Ioan Holban, *Între credibil și imposibil*, CRC, XVII, 1982, 29, 4; Vasile Chifu, *Roman și analiză*, VTR, XIV, 1984, 1, 6; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11.

D.M.

DUMITRIU Dana, *Prințul Ghica*, I, Buc., Cartea Românească, 1982, 272 p.; II, 1984, 408 p.; III, 1986, 312 p. Fragmente: *Unde câmpiile sunt strălucitoare*, TR, XXIV, 1980, 3, 8; *Frate Bălcescule*, CRC, XV, 1981, 4, 5; *Vestea*, RL, XIV, 1981, 43, 14–15; *Revederea*, RL, XVI, 1983, 20, 14–15; *Prudența ca virtute*, CL, LXXXIX, 1983, 10, 8; *Chipul ascuns*, RL, XVIII, 1985, 17, 15; *Venin și nostalgie*, TR, XXIX, 1985, 36, 5; *Balul*, ATN, XXIII, 1986, 1, 9; *Plecarea lui Kogălniceanu*, VR, LXXXI, 1986, 3–4, 114–126; *Prima lectură a scenariului*, SXX, 1986, 304–305–306, 82–89; ⁂, „*Un duh fierbe în lume*", RL, XX, 1987, 42, 14–15. Roman istoric. Reconstituie, sub formă de frescă, societatea românească din secolul al XIX-lea, din epoca instalării primului domnitor al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza (1859), la anii de domnie și intrigile care au dus la abdicarea lui (1866) și la aducerea unui principe străin. Printr-o analiză multiplă, romanul prezintă evenimentele politice în manifestările lor publice, dar și în resorturile lor ascunse, psihologice, manevrele de culise, determinările și consecințele lor pe plan european. Panorama include antecedentele pașoptiste ale evenimentelor, examinând mutațiile de mentalitate politică a vechilor revoluționari, opoziția lor față de regimul despotismului luminat al lui Cuza și față de reformele acestuia, atitudinile animate de o veșnică dorință de schimbare. Prin vocea auctorială, prin comentariile care implică utilizarea în registru modern a modalității balzaciene, prin aliajul paradoxal al analizei și evocării care coboară în „acele straturi ale psihologicului unde individualul, socialul și «etern umanul» se îngemănează și coincid", tabloul pregnant de epocă dobândește valori prospective și generalizatoare, convertindu-se într-o „sinteză epică a istoriei românești în ansamblul ei" (A. Cosma). Romanul animă, cu mare talent caracterologic, lumea liderilor celor două partide, conservator (avându-l în frunte pe Ion Ghica, protagonistul romanului) și liberal (condus de I.C. Brătianu), intrigile politice puse la cale în viața mondenă, zugrăvită în pitorescul și în culoarea de epocă (balurile, concertele, mesele prelungite, întâlnirile, plimbările cu trăsura, bârfele etc.), cu amestecul său de influențe multiple – franceze, balcanice, bizantine. „Substanțial roman de moravuri, printre cele mai bune scrise la noi pe o temă istorică", fidel față de documente, ≈ „demitizează epoca", dezvăluind eclectismul valorilor morale și reconstituind carnavalesc o „istorie confuză, precipitată, eroică și teatrală, în același timp". Personajele (A.I. Cuza, Kogălniceanu, C.A. Rosetti, Brătianu etc.) sunt prezentate în realitatea lor contradictorie, de oameni cu slăbiciuni, ispitiți de plăcerile vieții, cu evoluții spectaculoase și contrariante, care înfăptuiesc însă unirea și „pun bazele României moderne", animați de „un sincer sentiment național" (E. Simion). Dominantă rămâne figura lui Ion Ghica, om de cultură și intelectual rafinat, politician redutabil și *raisonneur* lucid, aristocrat subțire și spirit ambițios, activ, care evoluează treptat de la radicalismul revoluționar al tinereții pașoptiste la moderație și oportunism, devenind principalul factor în detronarea lui Cuza. „≈ este cartea efigie a ~, una dintre prezențele cele mai vii și interesante din spațiul prozei noastre contemporane" (I. Holban).

▼ Buc., Albatros, 1997.

◆ Cornel Ungureanu, *Spațiul literaturii*, O, XXXIII, 1982, 49, 2; Paul Georgescu, *După zece ani*, RL, XV, 1982, 51, 10; Hristu Cândroveanu, *Patria, o ecuație colectivă*, FL, XXXI, 1982, 52, 14; Mircea Scarlat, *Epicizarea interpretativă*, AFT, XVII, 1982, 12, 5; Ioan Holban, *Spiritul veacului*, CRC, XVIII, 1983, 4, 4; Val Condurache, *Spuma zilelor*, CL, LXXXIX, 1983, 4, 4; Victor Felea, TR, XXVII, 1983, 10, 2; Mircea Muthu, *Despre romanul istoric*, ST, XXXIV, 1983, 5, 15; Virgil Podoabă, F, s. V, XIX, 1983, 9, 3; Lăzărescu, *Romanul*, 20–21; Iosifescu, *De-a lungul unui secol*, 245–248; Lucian Raicu, *Incitația istoriei*, RL, XVII, 1984, 20, 11; Zaharia Sângeorzan, *Istorie și „demitizare"*, CRC, XIX, 1984, 23, 5; Al. Călinescu, *Istorie și ficțiune*, CL, XC, 1984, 6, 6; Ioan Holban, *Omul secolului XIX*, RL, XVII, 1984, 42, 4; Radu Ciobanu, T, XIII, 1984, 10, 26; Traian Ungureanu, *Romanul istoric, model și limite*, VR, LXXIX, 1984, 10, 86–87; Ion Bălu, *Conștiința de sine a unei națiuni*, RL, XVII, 1984, 46, 11; Fl. Dimoftache, ATN, XX, 1984, 12, 6; Condurache, *Portret*, 152; Raicu, *Fragmente*, 376–381; Iorgulescu, *Prezent*, 234–238; Tania Radu, *Joc de oglinzi*, FC, XXXV, 1986, 29, 10;

Lucian Raicu, *Romanul istoric și „de idei”*, RL, XIX, 1986, 32, 11; Ioan Holban, *Înapoi la Balzac*, CRC, XXI, 1986, 36, 4; Val Condurache, *Tel quel*, CL, XCII, 1986, 10, 10; Mircea Iorgulescu, *În căutarea vieții ascunse*, RL, XX, 1987, 42, 4; Tania Radu, *Cu ~*, FC, XXXVI, 1987, 5, 10; 14; Doina Uricariu, *Vocile romanului*, RL, XX, 1987, 7, 4; Doina Curticăpeanu, *Inițierea labirintului*, ST, XXXVIII, 1987, 2, 8; Vasile Chifor, *Evocare și istorie*, T, XVI, 1987, 3, 40–42; Traian Ungureanu, *Controlul duratelor*, AFT, XXI, 1987, 6, 4; Holban, *Profiluri*, 282–286; Rotaru, *O istorie*, III, 912–914; Tia Șerbănescu, *Devoțiune și rigoare*, RL, XXI, 1988, 16, 4; Cosma, *Romanul*, I, 237–238; Simion, *Scriitori*, IV, 255–259.

D.M.

ELVIN B., *În continuare*, Buc., Eminescu, 1982, 238 p. (Romanul de dragoste, 189). Roman psihologic. Protagonistul, scriitor și critic de teatru, încearcă zadarnic să se împace cu singurătatea, autoanalizându-se și descriindu-se steril, pândindu-și de departe fosta soție, așteptând scrisori explicative, urmărindu-i încercările de a-și reface viața. Femeie inteligentă și voluntară, Irina are pentru el afecțiune, dar îi reproșează eșecul relației lor. Se va îndrăgosti de Mihai (un universitar mediocru, profesor de literatură), apoi de un tânăr și talentat actor. „Roman de dragoste și roman despre *oboseală*, despre incapacitatea de a arde pe rugul propriilor sale aspirații”, ≈ „seamănă cu o foarte melancolică piesă neterminată, pentru o pianină mecanică” (Sorin Titel).

◆ Sorin Titel, *O poveste de dragoste*, RL, XVI, 1983, 3, 10. ❒ V. și *După o lungă și grea suferință*, 1973.

D.M.

FELIX Radu, *E târziu pe Steaua Polară*, Buc., Eminescu, 1982, 216 p. Roman social. Pasiuni puternice leagă eroii, transmițându-se și urmașilor, în virtutea unei fatalități ereditare. Bătrânul Ilarion Cumpănașu, administrator al moșiei Baldovinilor, și-a jurat de copil să răzbune umilința de a-și fi văzut mama biciuită de bătrânul Baldovin. În dragostea lui obsedantă pentru tânăra soție a boierului intră și o doză de agresivitate vindicativă, dar și adorație pentru femeia superioară social. Rămas necăsătorit, are un fiu dintr-o relație pasageră, pe Liviuk, îndrăgostit, la rândul său, de fiica văduvei Baldovin, Octavia, ajuns ziarist și în cele din urmă împușcat de un nebun. Episoade ale vieții la țară (amintind romanul lui Duiliu Zamfirescu), o revoltă la cărămidăria unui neamț, secvențe ale vieții în redacție, momente ale bombardamentelor celui de-Al Doilea Război Mondial conferă o atmosferă vetustă romanului, scris parcă în altă epocă.

◆ Pavel Peneș, SPT, 1983, 2, 3; Valeriu Bârgău, AST, XVIII, 1983, 3, 10; Constantin Crișan, ST, XXXIV, 1983, 12, 57.

D.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Gustul amar al iederei*, Buc., E.M., 1982, 396 p. Roman al mahalalei. Evocă atmosfera periferiei bucureștene în preajma și în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale, al cărei martor și cronicar este însuși protagonistul, Marin Cristescu. Părăsit de părinți, eroul este crescut în lipsuri de fratele tatălui său și de soția acestuia, în locuința lor, înjghebată pe pământul Zenoviei, unde și-au ridicat case, după posibilități, români, sicilieni, nemți, romi. Originalitatea romanului constă în prezentarea umanității pestrițe a mahalalei, o lume dinamică, dincolo de aparentele ritmuri patriarhale, cu eroi ce răzbat în viață, precum protagonistul însuși, și cu alții ce decad, ca tatăl său, Petrache, ajuns cerșetor (prilej de pitorească prezentare a marginalizaților societății). Unele povești de iubire pasionată sfârșesc tragic (Romică, vărul protagonistului, ucis de frații iubitei sale, Iulia), în timp ce altele rămân doar nostalgice amintiri (Andreiana, Florela). Paginile de roman de război evocă viața eroului pe frontul din Rusia și pe acela din Budapesta sau surprind atmosfera de teroare din Bucureștiul bombardat când de aliați, când de nemții în retragere.

D.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Inel, inel de aur…*, Buc., Albatros, 1982, 170 p. Cu o postf. de Mircea Nedelciu. Roman social. Protagonista, Măriuca, își povestește viața. Copil natural, crescut din milă de oameni cumsecade, săraci, se angajează ajutoare de bucătăreasă la o fermă viticolă. Sedusă de un tânăr inginer, va da naștere unor gemene, Angelica și Doina. Abandonându-și, la sfatul unei călugărițe, fetele la poarta unor domnișoare bătrâne, care le vor înfia, Măriuca le va veghea de departe, aducându-le după ani lângă sine, fără a le mărturisi însă că le este mamă. „Prelucrarea minimă sau naivă a datelor realității se amestecă cu o recuzită și cu o instrumentație a povestirii din altă epocă” (Mircea Nedelciu).

◆ Vlad Sorianu, *Viața-i o materie grea*, ATN, XIX, 1982, 7, 11; Ioan Holban, *Două taine și un sărut*, CRC, XVIII, 1983, 7, 4; P. Constantin, CL, LXXXVIII, 1982, 9, 14.

D.M.

❍ **GEORGESCU Octavian,** *Planeta cu maci*, fragment de roman, TMS, XVII, 1982, 2, 11.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Solstițiu tulburat*, Buc., Cartea Românească, 1982. Metaficțiune istoriografică. Acreditează aspirația romanescă a autorului de a realiza un ciclu narativ, plecând de la materia epică oferită de celebre romane anterioare, precum *Ciocoii vechi și noi* de Nicolae Filimon, *Tănase Scatiu* de Duiliu Zamfirescu

și *Enigma Otiliei* de G. Călinescu. Acțiunea continuă, prin intrigă și personaje, romanul lui Nicolae Filimon, din perspectiva romanescă a lui Duiliu Zamfirescu. Eroul e un student, Daniel sau Felix, tânăr medicinist orfan, care face o vizită boierului Dinu Șeitan, nepot al Kerei Duduca, în casa căruia descoperă o nouă Otilie. Ca vecini de moșie îi cunoaște pe Sașa și Matei Damian, precum și pe ciocoiul Tănase, astfel încât întâlnirea cu personajele cunoscute induce parodicul și comicul, ridicate la rang de lege și în romanele ulterioare ale autorului. Roman conceput în trepte, cu inovații arhitectonice și stilistice.

◆ Florin Lupescu, AFT, XVII, 1982, 3, 4–5; Mircea Muthu, *Ficțiunea ficțiunii*, ST, XXXIII, 1982, 4, 14; Mircea Iorgulescu, *Repetiții și modificare*, RL, XV, 1982, 19, 9; Marin Odangiu, O, XXXIII, 1982, 18, 2; Ioan Holban, *„Spune poveste, că'nainte mult mai este"*, CRC, XVII, 1982, 20, 4; Ioan Buduca, „Viața studențească", XXVI, 1982, 20, 8; Ioan Adam, *Idila tulburată*, CNT, 1982, 21, 10; Eugen Simion, *Modelul și copia*, R, 1982, 7, 7; Virgil Podoabă, F, XVIII, 1982, 8, 3; Vasile Chifor, *Pretextele romanului*, T, XI, 1982, 10, 38–39; Mihai Zamfir, *Une formule romanesque et emblematique*, CREL, 1982, 4, 20–30; Iorgulescu, *Ceara*, 214–221; Anton Cosma, *Romanul și realul*, TR, XXVII, 1983, 24, 4; Traian Ștef, *Vizita lui Hans Castorp*, F, XIX, 1983, 7, 10; Iosifescu, *De-a lungul unui secol*, 217; Manolescu, *Arca*, III, 223–233; Vlad, *Lectura*, 179–181; Holban, *Profiluri*, 194–196; Rotaru, *O istorie*, III, 598–599; Cornel Ungureanu, *Lecția de literatură*, R, 1988, 5, 8; Zamfir, *Cealaltă față*, 188–192; Manolescu, *Arca 2*, III, 224; Cosma, *Romanul*, II, 292; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționarul esențial*; Georgescu, *Învățăturile*, 6–7, 54, 56, 69–71, 102; Micu, *Literatura*, 272. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

GHILIA Alecu Ivan, *Un Oscar pentru Ana*, Buc., Cartea Românească, 1982, 382 p. Roman social. Are ca temă viața boierimii românești în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, cu incursiuni în epoca începutului de secol al XX-lea și a Răscoalei din 1907, fiind interesant mai ales prin confesiunile unui personaj, Loredana.

❐ V. și *Cuscrii*, 1959.

M.P.

GHIȚULESCU Mircea, *Omul de nisip*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 240 p. Roman psihologic. Urmărește identitățile eului, prin intermediul unor personaje ce își pierd consistența socială. Rând pe rând, Sever Popescu, Boris Andreica sau Ion Herb trăiesc între viață și artă, absorbiți de pasiuni colaterale și sfârșind incert, fără a reuși să se impună, clădindu-și aspirațiile pe nisip. „Omul de nisip" este ilustrația cea mai pregnantă a dedublării în lumea socialistă.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca, 1982.

◆ Ilieș Câmpeanu, CNT, 1982, 44, 20; Valentin Tașcu, *Romanul unui spectacol*, ST, XXXIII, 1982, 11, 27; Toma Grigorie, *Romanul retrospectiv*, R, 1983, l, 15; Mircea Vaida, TR, XXVI, 1983, 7, 2; Ștefan Borbély, AST, XVIII, 1983, 2, 10; Ioan Holban, *Fapta și cuvântul*, CRC, XVIII, 1983, 17, 4; Corneliu Popa, AST, XVIII, 1983, 4, 9; Cornel Moraru, *Lumea ca teatru*, VTR, XIII, 1983, 6, 3; Constantin Zărnescu, *Personajul și parabola sa*, R, 1984, 2, 7; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Moraru, *Textul*, 210–213; Miko, *Întâlnire*, 56–59; Petraș, *Literatură*, 81–84; Ulici, *Literatura*, 400–401; Cosma, *Romanul*, II, 300–301; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

❍ **ILIEȘ Diana,** *Pauza între anotimpuri*, fragment de roman, TR, XXVI, 1982, 46, 5.

M.P.

IONIȚĂ Marin, *Rugurile din zori*, Buc., Albatros, 1982, 198 p. Roman istoric. Evocă rezistența populației dacice la cucerirea romană.

◆ Tudor Niculescu, *Între etic și estetic*, ARG, XVII, 1982, 7, 5; Crina Magdalena Zărnescu, *Semnificații arhetipale*, ARG, XVII, 1982, 7, 5.

M.P.

IONIȚĂ Vasile, *Zodica*, Buc., Cartea Românească, 1982, 246 p. Roman social. Este povestea intrării în viață a doi tineri care se iubesc, Zodica și Bogdan, despărțiți temporar de o serie de neînțelegeri. După ce trece prin câteva experiențe dureroase, Zodica pleacă din capitală în județul Harghita, în învățământ, dar obișnuitele mașinații cadriste îi spulberă iluziile.

M.P.

❍ **IORDACHE Antoaneta C.,** *Minodora*, fragment din romanul *Prima carte pentru orga de buzunar*, O, XXXIII, 1982, 30, 8.

M.P.

IORDACHE Antoaneta C., *Singurătatea poveștilor pentru copii*, Timișoara, Facla, 1982, 240 p. Roman psihologic. Prezintă „povestea" unui caz de conștiință.

◆ Cornel Ungureanu, O, XXXIII, 1982, 24, 2; Marin Chelu, F, XIX, 1983, 2, 2; Dan C. Mihăilescu, CNT, 1983, 15, 9; Ioana Rauschan, TR, XXVII, 1983, 31, 3; Cornel Moraru, *Romanul unei dezamăgiri*, VTR, XIII, 1983, 6, 3; 10; Ioana Rauschan, RL, XVI, 1983, 47, 10; Moraru, *Textul*, 224–226; Valeriu Drumeș, *Lumina de dincolo de lucruri*, O, XXXVI, 1985, 45, 2; Cosma, *Romanul*, I, 277; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 41,5.

M.P.

LAZU Ion, *Rămășagul*, Buc., Cartea Românească, 1982, 188 p. Roman parabolă. Tema e jertfa de sine în folosul obștesc. Eroul e „moșul obenilor" dintr-un sat

oltenesc, iar istoria sa coincide cu povestea întemeierii așezării. Acesta primește de la boierul Grozea drept de proprietate asupra acelui teritoriu pe care îl va putea cuprinde umblând cu un sac de pământ în spate. Îl poartă până în al treilea deal, unde își găsește sfârșitul.

◆ Ioan Holban, RL, XVI, 1983, 25, 5; Gavril Matei Albastru, LCF, XXVII, 1984, 24, 9; Marian Victor Buciu, R, 1983, 8, 7; Ion Lazu, *Viața cu numărul 13*, LCF, s. nouă, 1997, 32, 4.

M.P.

LEU Corneliu, *Insulele*, Buc., Albatros, 1982, 408 p. Roman de aventuri. Este deghizat sub forma unei dezbateri politice pe tema contrarevoluției în țările subdezvoltate. Intriga sa rudimentară îl determină pe un critic să-l taxeze drept „un roman kitsch" (Ion Cristoiu).

◆ Ion Cristoiu, *Un roman kitsch*, SLAST, II, 1982, 30, 2; Mircea Constantinescu, *O temă de actualitate*, RL, XV, 1982, 27, 10; Alecu Ivan Ghilia, *Amiaza unui leu*, RL, XV, 1982, 30, 10. ❐ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

M.P.

LOGAN Genoveva, *Fără identitate*, Buc., Cartea Românească, 1982, 202 p. Roman parabolă. Este alcătuit din două miniromane, *Fără identitate* și *Pescărușii*. În centrul celui dintâi se află Mihai Nicodim, care aspiră la evadarea într-un oraș imaginar, Falér; în cazul celui de al doilea, Antim își caută partenera ideală, într-o construcție ce mizează deopotrivă pe parabolă și pe viziunea lirică.

◆ Dana Dumitriu, *Analiză, simpatie, patetism*, RL, XVI, 1983, 34, 10; Irina Petraș, *O carte convingătoare*, TR, XXVII, 1983, 51, 4.

M.P.

❍ **LORINȚIU Cleopatra,** *Singurătatea*, AFT, XVII, 1982, 10, 7; *Abandon*, SLAST, II, 1982, 54, 6–7, fragmente de roman.

M.P.

❍ **LUCA Dumitru Radu,** *Șansa Măgurei*, fragment din romanul omonim, SLAST, II, 1982, 56, 6.

M.P.

❍ **LUMEZIANU Eugen,** *Compartimentul*, fragment din romanul omonim, TMS, XVII, 1982, 8, 10–11.

M.P.

LUSTIG Adrian, *Romanță cu stagiari*, Buc., Cartea Românească, 1982, 232 p. Roman social. Relatează debutul în carieră și visul de a ajunge în capitală a patru colegi politehnicieni, repartizați la Ploiești, dintre care numai doi mai reușesc să evadeze, eveniment narat cu vioiciune, spontaneitate, umor.

◆ Alex. Ștefănescu, SLAST, II, 1982, 62, 2; Laurențiu Ulici, *La vie en rose*, RL, XVI, 1983, 1, 11; Eugenia Grosu, FC, XXXII, 1983, 1, 1; Constantin Zărnescu, ST, XXXIV, 1983, 3, 55; Ioan Holban, *Sub semnul arbitrariului*, CRC, XVIII, 1983, 18, 4.

M.P.

LUSTIG Oliver, *Dicționar de lagăr. Amintiri din lagărul de la Birkenau*, Buc., Cartea Românească, 1982, 310 p. Roman al memoriei. Evocă evenimente dintr-un lagăr de concentrare german.

■ *Lágerszótár*, tr. Szűcs Olga, Cluj-Napoca, Dacia, 1984.

◆ Al. Căprariu, TR, XXVII, 1983, 8, 4; Constantin Zărnescu, *Tinerețea tragică a unui om*, ST, XXXIV, 1983, 8.

M.P.

MANOLIU Emanoil, *Radu de la Afumați*, Buc., Ion Creangă, 1982, 310 p. Roman istoric. Evocă zbuciumata domnie a voievodului valah. Relatarea – fidelă adevărului istoric – se păstrează în cadrul cuminte al literaturii de popularizare.

M.V.

MARINESCU Elena, *Nod de drumuri*, Buc., Sport-Turism, 1982, p. 58–189 (Cartea de vacanță). Cu un cuvânt înainte de Mircea Micu. Vol. mai conține povestirile *Zborul* și *Norica*. Roman autobiografic. Evocare lipsită de idilism a copilăriei petrecute într-un sat din Câmpia Dunării. Se remarcă știința povestirii și culoarea locală neostentativă, imprimată îndeosebi prin limbaj.

M.V.

MĂDUȚA Ilie, *Orarul păstrăvului și al mierlei*, Buc., Ion Creangă, 1982, 102 p. Roman pentru copii și tineret. Conține amintiri dintr-o copilărie fericită, petrecută la țară.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1982, secțiunea literatură pentru copii și tineret.

M.V.

❍ **MĂRAN Dorin,** *Domnul Constantinescu*, fragment din romanul *Inutila așteptare*, LCF, XXV, 1982, 41, 4–5.

M.V.

MĂRGEANU Nicolae, *Lumea ca reprezentație*, Buc., E.M., 1982, 336 p. Roman de aventuri. Urmărește, cu abilitate, piste multiple, dar fără nicio preocupare pentru veracitate.

❐ V. și *Bătălie nevăzută*, 1957.

M.V.

MÂNĂSTIRE Ion Anghel, *Talanii*, Buc., Albatros, 1982, 158 p. Roman rural. Viziunea asupra teritoriului

fabulos al Câmpiei Dunării și al bălților din preajma fluviului se integrează „realismului magic", cultivat de o întreagă serie de prozatori ai acestei zone. Sub magia cuvântului, contururile realului sunt deformate, primind, treptat, dimensiunile miticului și ale fantasticului.

● Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor pe anul 1982.

◆ Alex. Ștefănescu, SLAST, II, 1982, 63, 2.

M.V.

❍ **MIHADAȘ Teohar,** *Întoarcerea*, fragment de roman, ST, XXXIII, 1982, 4, 16–17.

M.V.

MIHALE Aurel, *Alertă în munți*, Buc., E.M., 1982, 272 p. Face parte din ciclul *Argus*, împreună cu romanele *Un mesaj de dincolo de mormânt* (1977), *Acțiunea „Hildebrand"* (1979), *Îngerul negru* (1981) și *Sarmiza* (1991). Roman de spionaj.

◆ George Muntean, RL, XVI, 1983, 10, 10.

M.V.

MOISE Ion, *Orologiul*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 208 p. Roman social. Urmărește, cu mijloace tradiționale și dintr-un unghi exterior, problematica unor intelectuali (tineret și generația mijlocie) în contemporaneitate. Sunt schițate sumar conflicte multiple – uneori incongruente – dintre care niciunul nu e aprofundat.

◆ Ion Oarcăsu, TR, XXVI, 1982, 19, 6; Iuliu Pârvu, ST, XXXIII, 1982, 8, 55–56; Cornel Moraru, *Un debut onorabil*, VTR, XIII, 1983, 8, 6; Cosma, *Romanul*, I, 275–276.

M.V.

MORARIU Modest, *Întoarcerea lui Ulise*, Buc., Eminescu, 1982, 302 p. Fragmente: ≈, RL, XI, 1978, 36, 12–13; ≈, RL, XIV, 1981, 23, 14–15; ≈, T, X, 1981, 9, 28–33. Roman parabolă. Personajele mitologice sunt transplantate în sol contemporan, încheind, peste milenii, arcul comun oricărei traiectorii omenești: copilărie, maturitate, bătrânețe, moarte. Pasajele eseistice subliniază semnificația filozofică a cărții: reiterat veșnic, măruntul destin omenesc nu e decât un minuscul grăunte de nisip, aidoma oricărui alt grăunte de nisip din uriașa clepsidră a Timpului. Pe alocuri, textul transmite cu acuitate vibrația emoțională a acestei meditații.

▼ ≈. *Un roman*, Buc., Cartea Românească, 1990.

■ Fragment: *Le Retour d'Ulysse*, tr. de Viorel Vișan, cu o prezentare de Mihai Ungheanu, REVR, XXXIX, 1985, 10, 9–56.

● Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor pe anul 1982.

◆ Constantin Sorescu, *Altă iubire*, SPM, 1982, 620, 3; Mihai Gramatopol, *A tuturor și zilnică Ithaca*, RL, XV, 1982, 44, 11; Al. Călinescu, *Romanul și romancierii*, CL, LXXXVIII, 1982, 10, 4; Pompiliu Marcea, CNT, 1982, 45, 11; Mircea Muthu, ST, XXXIII, 1982, 12, 16; Cornel Moraru, VTR, XIII, 1983, 2, 3; 15; Adrian Anghelescu, ≈, TMS, XVIII, 1983, 3, 6; Marcel Petrișor, F, XIX, 1983, 3, 3; Traian Ungureanu, ≈, AFT, XVIII, 1984, 4, 8; Marcel Petrișor, *Pe urmele unei faimoase „întoarceri"*, LCF, XXVII, 1984, 42, 1–2; Moraru, *Textul*, 162–165; Marcea, *Atitudini*, 120–122; Neagu, *A doua*, 207–210; Adrian Riza, *Despărțirea de un prieten*, LCF, XXXI, 1988, 17, 10; Marcel Petrișor, *In aeternum*, ST, XXXIX, 1988, 6, 47.

M.V.

MOROGAN-SALOMIE, *Scuzați deranjul!*, Buc., Cartea Românească, 1982, 248 p. Roman polițist. Mai degrabă parodie a genului, e alert și amuzant.

M.V.

MUNTEANU Constantin, *Cursa rapidă*, Iași, Junimea, 1982, 472 p. Fragment: ≈, CL, 1981, 7, 8–9. Roman social. Creionând, fragmentat, mai multe destine paralele, ~ urmărește să redea o imagine dinamică a societății contemporane. Rezultatul este însă fărâmițarea, aglomerația de personaje neconvingătoare și de evenimente fără semnificație, precum scenele erotice în intenție îndrăznețe.

◆ Sorin Pârvu, *Uzina și viscolul*, CRC, XVII, 1982, 15, 5; Laurențiu Ulici, *Moldovenii*, RL, XIX, 1986, 8, 11.

M.V.

MUȘAT I.D., *Horea rex Daciae. Roman istoric*, I, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 320 p. Fragmente: *Întâlnire de seară*, TR, IX, 1965, 36, 6–7; *1784 – Pelerinaj la Mănăstirea Lupșa*, TR, XI, 1967, 5, 4–5; *Un mesaj tulburător*, TR, XII, 1969, 1, 4–5; II, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 252 p.; III, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 308 p. Roman istoric. Evocă răscoala țărănească din 1784, fără a reuși însă să transmute detaliul istoric în spațiul literarului.

❐ V. și *Răscoala iobagilor*, 1951.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *Unchiul Andi-„detectivul" și nepoții săi*, Buc., Ion Creangă, 1982, 254 p. Roman de aventuri. Relatare umoristică a peripețiilor hazlii prin care trece o familie de încurcă-lume simpatici, în frunte cu unchiul Andi, detectivul Conan Doi, și mătușa Ralița, detectiv-adjunct.

❐ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

M.V.

MUTAȘCU Dan, *Mirii cei triști*, Buc., E.M., 1982, 192 p. Fragmente: ≈, O, XXIX, 1978, 8, 5; ≈, R, XV,

1978, 5, 8–9; *Explozia*, AST, XVI, 1981, 3, 6. Roman de război. Evocarea celei de-a doua conflagrații mondiale este făcută din perspectivă individuală, prin prisma gândurilor, consemnărilor, jurnalelor câtorva participanți la evenimente, români și germani.

❒ V. și *Bunul cetățean Arhimede*, 1975.

M.V.

NEAGU Mihu, *Dosarul „Fabiana”*, Buc., E.M., 1982, 160 p. (Sfinx). Roman de spionaj.

M.V.

NEAGU Nicolae, *Anonimul de-aproape*, Buc., Cartea Românească, 1982, 284 p. Roman psihologic. Medicul Alexandru Balș se îmbolnăvește de inimă, fapt care îi modifică intempestiv habitudinile, gândurile, mentalitatea. Situația-limită este considerată atât prin ochii bolnavului, cât și prin ai specialistului, ceea ce îmbogățește paleta analitică.

◆ Mircea Iorgulescu, *Observație și analiză*, RL, XV, 1982, 30, 9; Laurențiu Ulici, CNT, 1982, 45, 11; Elena Tacciu, *Precizia amânată*, ST, XXXIII, 1982, 11, 36; Mara Nicoară, F, XIX, 1983, 4, 3.

M.V.

NEAMȚU Leonida, *Strania poveste a „Marelui Joc”*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 176 p. (Scorpionul). Roman polițist. Mai degrabă o imitație a genului, e scris colorat și, pe alocuri, liric.

M.V.

NEDELCU Jean, *Clandestin la bord*, Iași, Junimea, 1982, 368 p. Roman de aventuri. Relatează peripețiile lui Dinu Podaru, tânăr sărac, îmbarcat clandestin la bordul navei „San-Juan” și îndrăgostit de Păunița, pupila armatorului Iani Kefalonis.

◆ Ovid Dunăreanu, TMS, XVIII, 1983, 1, 7; Alina Nour, CL, LXXXIX, 1983, 3, 14.

M.V.

NEGOIȚĂ Tudor, *Parola nu era completă*, Buc., E.M., 1982, 190 p. Roman de spionaj.

M.V.

NESTOR George, *Strada Galoșului*, Buc., Cartea Românească, 1982, 230 p. Roman social. Preocupați de buna gospodărire a cartierului, pensionarii de pe strada Galoșului iau decizii pe care moartea inițiatorilor îi va împiedica să le ducă la îndeplinire.

M.V.

NIȚU Radu, *Ora incertă*, Buc., Albatros, 1982, 268 p. Roman social. Este inspirat de greva muncitorilor de la uzina „Vulcan”, din 13 decembrie 1918.

◆ Alexandru Țion, AST, XVIII, 1983, 4, 13; Sever Suciu, ST, XXXIV, 1983, 6, 55–56.

M.V.

NORAN Sever, *Comoara care poate ucide*, Buc., E.M., 1982, 156 p. (Sfinx, 58). Roman de aventuri.

◆ Dan Mutașcu, *Virtuțile genului*, SPM, 1982, 543, 5.

M.V.

NOUR Alina, *O corabie printre nori*, Iași, Junimea, 1982, 92 p. Roman pentru copii și tineret. Este scris cu haz, dar pastișând modele ilustre.

◆ Virginia Burduja, CL, LXXXIX, 1983, 2, 14 *(Pagini bucovinene).*

M.V.

OBADĂ Vasile, *Iubitorul de arginți*, Iași, Junimea, 1982, 174 p. Roman social. Intenționează să creioneze, prin mijloace tradiționale, figura unui arivist, Ghiță Bâzgan.

◆ Corneliu Vadim Tudor, *Deocamdată, nu!*, SPM, 1982, 611, 3.

M.V.

OCHINCIUC Ion, *Norocul era șchiop*, Buc., Eminescu, 1982, 270 p. (Clepsidra). Roman polițist.

◆ Nicolae Turtureanu, *Schimbarea la față*, CRC, XVIII, 1983, 15, 4.

M.V.

❍ **ODEANU Anișoara,** *Simina și istoria*, fragment de roman, O, XXXIII, 1982, 38, 7.

❒ V. și *Într-un cămin de domnișoare*, 1934.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Nopți albe pentru Minerva*, Buc., E.M., 1982, 270 p. Roman polițist. Protagonistul este maiorul Minerva Tutovan, personaj pitoresc, care apare în mai multe cărți ale autoarei.

▼ Buc., Scriptum, 2000.

◆ Al. Dobrescu, *Estivale*, CL, LXXXVIII, 1982, 8, 5; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38; 40.

M.V.

OMESCU Corneliu, *Toți pentru unul*, Buc., Cartea Românească, 1982, 238 p. Roman social. Cinci elevi ai școlii militare sunt arestați ca dușmani ai statului, în urma unui denunț anonim. După ani, se descoperă că autorul anonimei fusese chiar unul dintre ei.

◆ Virginia Burduja, CL, LXXXIX, 1983, 6, 14.

M.V.

PANDELEA B., *Tăcerea pământului*, Buc., Cartea Românească, 1982, 230 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Biografia de martir a țăranului Stan Gherghel, întemnițat din „eroare” mai mulți ani, o repetă pe cea a satului supus, după război, cunoscutelor fenomene de colectivizare și distrugere brutală a valorilor tradiționale.

◆ Costin Tuchilă, *Tăcerea autorului*, LCF, XXVIII, 1985, 48, 7; Cosma, *Romanul*, I, 167–168.

A.S.

PANIȘ Anatolie, *Hoții de pădure*, Buc., Cartea Românească, 1982, 312 p. Roman realist-socialist. Este dedicat „slujbașilor pădurii românești și tuturor acelora ce-o iubesc”. Pe fundalul unor drame de familie și al unor convulsii sociale (cooperativizarea), autorul prezintă, din perspectiva moralei binelui și a fericirii, scene din viața muncitorilor forestieri.

▼ Buc., Snagov, 1995.

◆ Artur Silvestri, *Un roman social*, FC, XXXI, 1982, 26, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXV, 1982, 27, 2; Laurențiu Ulici, *Prejudecăți abolite*, CNT, 1982, 31, 11; Aureliu Goci, RL, XV, 1982, 37, 11; Mariana Brăescu, *Social și psihologic*, LCF, XXVII, 1984, 50, 3; Neagu, *A doua*, 264–267; Ulici, *Literatura*, 409–410; ⁂, RL, XXVIII, 1995, 32, 6.

A.S.

PAPILIAN Victor, *Bogdan infidelul*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 286 p. Ed. îngr., pref. și note de C. Cubleșan. Fragmente: *Fragment*, PRV, III, 1946, 49, 3; *Fragment*, PRV, IV, 1947, 42, 5–8; *Bogdanus Infidelis notorius* (romanul e anunțat cu acest titlu), PRV, IV, 1947, 43–44, 11–16; 45, 4–7; ≈, MS, IX, 1978, 4, 52–68; ≈, MS, X, 1979, 1, 55–66. Roman istoric. Prezintă împrejurările în care are loc descălecatul voievodului Bogdan de Maramureș în Moldova, când, însoțit de un mare număr de oșteni și locuitori ai ținutului, se stabilește în Moldova, întemeiază aici un stat suveran și independent față de regele Ungariei. Romanul se deschide cu descrierea bătăliei purtate de români cu regele maghiar Carol Robert de Anjou la Posada și cu prezentarea cumplitei înfrângeri suferită de acesta. Apoi acțiunea se strămută în cetățile voievodale românești din Maramureș, între care la loc de cinste se află curtea de la Bedeu a voievodului Bogdan, ajunsă la o deosebită prosperitate economică, socială, politică și culturală, considerată o adevărată capitală a micii țări a Maramureșului. Acest rol este subliniat de numeroasele solii primite de voievod din partea celor mai importanți principi ai țărilor Orientului, de constantele sale legături cu Bizanțul, cu domnitorii Bulgariei, Lituaniei, Poloniei sau Ungariei, de ambasadele venite aici, printre care unele cu caracter religios. Abil diplomat și viteaz oștean, voievodul Bogdan știe să țină o cumpănă dreaptă între nenumăratele tentații și promisiuni ale acestor soli. În cele din urmă, își dă seama că singura salvare a poporului său este strămutarea peste munți în Moldova, golită în acel moment de tătari, unde, împreună cu oștenii săi credincioși și cu alți refugiați, va trece munții întemeind un stat nou, suveran și independent față de curtea regelui Ungariei. Fidel neamului său și credinței tradiționale ortodoxe, Bogdan va apăra noua țară de imixtiunile străine, reușind să înăbușe și pretențiile la succesiune ale familiei lui Sas și Drag. Consolidându-și autoritatea, el știe să se facă ascultat și apreciat, atât de ai lui, cât și de străini.

▼ Ed. îngr., pref. și curriculum vitae de Constantin Cubleșan, Buc., Gramar, 1997.

◆ Constantin Cubleșan, *Semnificațiile unui roman istoric*, MS, IX, 1978, 4, 50–51; Titus Bălașa, *~ romancier: debutul și premizele creației târzii*, R, IV, 1987, 4, 5; D. Micu, *Frescă, psihologii, experiențe*, RL, XX, 1987, 21, 4; C. Cubleșan, *Romancierul*, ST, XXXIX, 1988, 6, 27–28; ~, ≈, RL, XXX, 1997, 43, 5; Micu, *Istoria*, 275–278; ❐ V. și *Ne leagă pământul*, 1926.

M.P.

❍ **PARASCAN Constantin,** *Gimnastica umbrelor*, CRC, XVIII, 1982, 37, 5; *Gimnastica umbrelor*, CL, 1981, 10, 10; *Gimnastica umbrelor*, OP, VII, 1996, 1696, 5, fragmente din romanul omonim. Secvențe de roman poetic.

◆ Rotund, *Incursiuni*, 131–134.

A.S.

PARDĂU Platon, *Limita de vârstă*, Buc., Cartea Românească, 1982, 400 p. Fragmente: *Confesiunea*, RL, XV, 1982, 13, 14–15; *Divagații*, ATN, XIX, 1982, 3, 8–9; *Cu ochii dragostei*, CNT, 1982, 30, 11. Roman realist-socialist. Se inspiră din viața activiștilor de partid. Sebastian Georgescu, secretar cu probleme economice, e transferat „la informare”. Personajul își recapitulează viața, pornind de la acest moment de „criză”.

◆ Gabriel Rusu, *Obiectivitatea martorului*, TMS, XVII, 1982, 8, 6; Alex. Ștefănescu, *La persoana întâi*, RL, XVI, 1982, 50, 10; Tania Radu, *Perspectiva personajului*, FC, XXXI, 1982, 49, 10; Ioan Holban, *Treisprezece nopți*, CRC, XVII, 1982, 51, 6; Ulici, *Confort Procust*, 113–117; George Arion, FC, XXXV, 1986, 6, 9; 15; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4; Holban, *Profiluri*, 268–269. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PĂCURARIU Francisc, *Tatuajele nu se lasă la garderobă*, Buc., Eminescu, 1982, 396 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Biografia personajului principal,

Onisifor Suciu, activist al anilor cincizeci, e interesantă prin interferența cu alte destine și conștiințe, dar mai ales prin relația directă cu un moment al epocii totalitar-comuniste, din care, în numele necesității, libertatea a fost excomunicată. Drama pe care o trăiește eroul (ratarea, eșecul, orbirea din final) e a întregului organism politic și social, incompatibil cu ideea de moralitate și de spirit justițiar.

◆ Aurel Martin, *Biografie implicată*, CNT, 1982, 28, 11; I. Sârbu, CRC, XVII, 1982, 28, 4; Ion Cristoiu, *Romanul obsedantului deceniu se îndoiește de el însuși*, SLAST, II, 1982, 43, 2; 44, 9; 45, 9; 46, 10; 49, 9; 50, 9; 51, 9; 52, 9; Ion Bălu, *Fascinația și capcanele puterii*, RL, XV, 1982, 32, 11; Val Condurache, *Istorie și semnificație*, CL, LXXXVIII, 1982, 8, 4; Ion Bălu, CREL, 1982, 4, 101–105; Ion Simuț, *Romanul patriotic*, F, XX, 1984, 7, 6; Sultana Craia, *Sensurile istoriei*, LCF, XXVII, 1984, 46, 6; Vasile Macoviciuc, *Morala și densitatea umorului*, LCF, XXVIII, 1986, 15, 3; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 699; Bărbulescu, *Profiluri*, 129–131; Simuț, *Incursiuni*, 57–58; Micu, *Istoria*, 504–505. ❐ V. și *Furtună sub Detunata*, 1957.

A.S.

PĂTRAȘCU Horia, *Petrecerea*, Timișoara, Facla, 1982, 232 p. Fragment: *Prea devreme* (romanul e anunțat cu titlul *Supa de cartofi*), LCF, XXIII, 1980, 1, 4–5. Roman social. În pagini de autentic reportaj cinematografic sunt urmărite itinerariile picarești ale șoferilor Tucă și Bondei prin mediile industriale și sociale din orășelul „C". Psihologii abia schițate într-o apologie indirectă a faptului divers.

◆ Laurențiu Ulici, *Un roman filmic*, CNT, 1982, 22, 11; Al. Dobrescu, CL, 1982, 5, 5; Sorin Titel, RL, XV, 1982, 25, 10; Iorgulescu, *Ceara*, 257–259; Crișciu, *Nașterea*, 148–149; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 95–101; Vasile Pistolea, *Un scriitor și un stil*, O, XXXVI, 1985, 37, 3; Cosma, *Romanul*, I, 197; Ulici, *Literatura*, 410.

A.S.

PÂRVULESCU Nicolae, *Aniversare*, Craiova, Scrisul Românesc, 1982, 214 p. Roman social. Prezintă aspirații (profesionale), conflicte (sociale), griji (materiale) și decepții (sentimentale) într-un liceu industrial cu „plan de producție".

◆ Laurențiu Ulici, RL, XV, 1982, 35, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 143–144.

A.S.

POPA Octavian, *Frații Topan*, Timișoara, Facla, 1982, 164 p. Fragmente: *Încotro mergem?*, O, XXXII, 1981, 28, 4–5; *În ponorul lui Ion cel mic*, O, XXXIII, 1982, 22, 4–5. Roman autobiografic. Narațiune stufoasă, în care mediile profesionale și familiale sunt proiectate în lumina patriarhală și în optimismul unui moralist.

◆ Marcel Pop-Corniș, O, XXXIII, 1982, 29, 2; Teodor Boșca, ST, XXXIII, 1982, 9, 59.

A.S.

POPESCU Alexandru Dan, *Și noi am purtat lodene*, Craiova, Scrisul Românesc, 1982, 104 p. Roman sentimental. Conține povestea de dragoste dintre studentul Dan și Iulia, ea fiind mai în vârstă decât el și cu o mult mai bogată experiență erotică. Evident, marea iubire se încheie printr-o izbucnire de gelozie a tânărului și cu inevitabila despărțire.

◆ Adrian Dafir, LCF, XXX, 1987, 11, 3.

A.S.

POPESCU Dumitru Radu, *Podul de gheață*, II; v. *Viața și opera lui Tiron B.* I, *Iepurele șchiop*, 1980.

I.I.

❍ **POP-SÂRBU Ana,** *Singurătatea profesorului*, fragment din romanul *Melancolii clandestine*, O, XXXIII, 1982, 23, 4–5.

A.S.

POSTELNICU Ioana, *Frank and Smith Company*, Buc., Cartea Românească, 1982, 365 p. Roman social. Conform notiței din finalul textului, cartea este scrisă la București și la Comana în 1981. Acțiunea este plasată la începutul secolului al XX-lea (aproximativ 1905). William Frank, urmașul sărac al unei familii nobile britanice, duce o existență deprimantă, tarată de sentimentul ratării, ca funcționar mărunt al imperiului într-o obscură provincie indiană. Intrând în posesia unei moșteniri neașteptate, Frank revine la Londra, însoțit de Erwin Smith, fost manager de hotel în Calcutta. Din momentul întâlnirii lor, Smith (un basarabean cu nume schimbat, devenit cetățean britanic, fost călător prin toată lumea în căutarea norocului financiar) îl domină pe englez cu o autoritate indiscutabilă. La ideea lui Smith, cei doi pornesc o afacere petrolieră în România, de care Smith se ocupă singur. Între București și regiunea Câmpina (cuprinzând orașul și satele din preajma lui), Smith se lansează cu inteligență rece, pragmatică, în speculații și cumpărări de terenuri cu zăcăminte petrolifere, în detrimentul țăranilor proprietari de pământuri din regiune. Din acest moment, romanul intră adânc în problematica socială, pe care o dezbate realist, uneori aproape naturalist, configurând și câteva schițe de profiluri psihologice rurale (prin intermediul unor personaje precum Tudor, Gore, Natalița) sau caracteristice micului oraș de provincie (familia Mandel). Parvenitismul economic și politic al clasei sociale superioare este redat în tușe groase, subliniindu-i-se cinismul și corupția, iar clasa țărănească rămâne o victimă (colectivă) tragică a

istoriei. ~ mizează, astfel, pe o teză etică maniheistă, care exprimă în subsidiar și câteva dintre comandamentele doctrinei politice a regimului comunist din epoca publicării romanului.

◆ Silvestru Voinescu, ARG, XVIII, 1983, 1, 6; Voichița Năchescu, *Atitudini*, TG, I, 1999, 4–5, 45–47. ❐ V. și *Bogdana*, 1939.

L.Pv.

RADU Vasile, *Victorie minus unu*, Buc., Eminescu, 1982, 248 p. Roman textualist. Dominat de experiențele tehnice ale „noului roman francez", propune un caz de conștiință. Tânărul Teodor Arpinte retrăiește fragmentar, într-un text scris la persoana a doua singular, momente ale vieții sale, înaintea morții într-un accident de automobil. Se dezvăluie astfel meandrele unei destrămări sufletești cauzate de relațiile dificile cu un tată adoptiv tiranic și cu o soră ușuratică. Text dens, tensionat, excelând în descrieri minuțioase, uneori cu aspect redundant. „O carte care îl mișcă pe cititor, dar în felul artificial al unui drog" (Voicu Bugariu).

◆ Voicu Bugariu, LCF, XXV, 1982, 27, 2; I. Sârbu, *Romanul unui eșec*, CRC, XVII, 1982, 30, 4; Gabriel Rusu, *Meandrele memoriei*, TMS, XVII, 1982, 4, 7; Gheorghe Crăciun, AST, XVIII, 1984, 4, 10; George Popescu, *Recuzabila absență*, R, 1985, 1, 9.

I.I.

RAȚIU Iuliu, *Șopârla electronică*, Buc., Ion Creangă, 1982, 140 p. Roman pentru copii și tineret. Tudorel, elev în clasa a VII-a, trăiește acut „vârsta ingrată", îndurerat de perspectiva recăsătoririi tatălui său, care îi va aduce în casă o nouă mamă.

◆ Hristu Cândroveanu, CNT, 1982, 41, 11.

I.I.

RĂDULESCU-LEMNARU N., *Burebista*, Buc., Eminescu, 1982, 336 p. Roman istoric. Evocarea figurii marelui rege dac culminează cu uciderea lui Cezar, la Roma, când puterea centralizată a imperiului, proaspăt instaurat, va deveni tot mai amenințătoare pentru dacii contemporani cu Deceneu.

◆ Al. Raicu, RL, XVI, 1983, 10, 10.

I.I.

ROBERT Terente, *R.Z.*, Buc., Albatros, 1982, 264 p. Roman textualist. „Fără îndoială, ≈ de ~, cu această formă monotonă, exasperantă și sâcâitoare de expunere a motivelor întru literatură poate fi clasificat fără nicio greșeală ca fiind un *metaroman textualist* în care beția de cuvinte și extazul narcisist merg mână în mână cu o ciudată și abstractă autocontradicție și o imensă suferință" (Adrian Dafir).

◆ Adrian Dafir, *Dilema textualistă*, SPM, 1986, 7, 3.

I.I.

ROMAN Ioan, *Cavalerii danubieni*, I, Craiova, Scrisul Românesc, 1982, 324 p.; II, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 320 p; III, Timișoara, Augusta, 1996, 159 p. Roman istoric. Are și caracteristicile unui roman de aventuri. Prin intermediul figurii dacului Velatos, de la Sarmisegetuza, ne este restituită, într-un stil grandiloc-vent, dominat de neologisme, epopeea rezistenței în fața romanilor și, mai apoi, grandoarea imperiului născut pe malurile Tibrului, ca element esențial în protogeneza poporului român.

◆ Ioan Holban, *Două romane despre daci*, CRC, XVIII, 1983, 15, 4.

I.I.

RUNCANU Marcel Constantin, *Febră vesperală*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 176 p. Prim roman dintr-un ciclu neîncheiat, intitulat *O oră de glorie.* În ordinea hotărâtă de autor, primul vol. cuprinde capitolele *Andante*, *Centurionii* și *Sub specie aeternitatis.* Roman textualist. Plurivoc sub aspectul structurii narative, este conceput în baza asumării, ca experiențe literare proprii, a conceptelor de „roman în roman" și de „metatext". Lucid, adesea până la transparența dureroasă a frag-mentării ideii de creație literară, autorul se dedublează, în primul capitol, în romancierul Poenaru, obsedat de problema scrisului, și propriul eu, cartea analizând dilemele creatorului obsedat de surprinderea veridică a personajului *ales* ca figură centrală a unui viitor roman, Alexandru Sofian. Numai că Sofian „cel viu" este altceva decât literatura, chestiunea veridicității scrisului apărând inaferabilă, ca într-un joc de oglinzi. Al doilea capitol, unul în fond de „acomodare a persoanei în haina persona-jului" (Ioan Holban), aduce în prim-plan capacitatea reală a „persoanei" de a trăi și a avea opinii despre realitate, de unde și pictura veridică a mediului social din stațiunea Sărata, unde Sofian, aflat la apusul vieții, redescoperă drame, vechi pasiuni și nedreptăți. Ultima parte a cărții dă măsura demersului textualist al autorului: după ce și-a pierdut manuscrisul inițial, el cunoaște pe Sofian *cel adevărat*, fapt ce redeschide chestiunea veridicității expresiei, a concordanței subiacent-necesare între epos și etos. „Amintirile și evocările – recursul la martorii călătoriilor prin viață –, pasiunea explorării vieții sunt termeni importanți pentru configurarea textului dat la iveală de ~, scriitor înzestrat și laborios, în permanentă căutare de soluții pentru un scris ce-și căuta îndărătnic validarea" (Ion Vlad).

◆ Ion Vlad, *Lectura romanului*, TR, XXVI, 1982, 45, 2; Ioan Holban, *Conflictul autorului cu personajul*, CRC, XVII, 1982, 46, 4; Ion Boloș, *Impresii de lectură*, TR, XXVI, 1982, 47, 5; Mircea Muthu, *Orele prozei*, TR, XXVI, 1982, 47, 4; Tudor Dumitru Savu, *Enunțul unui proverb*, TR, XXVI, 1982, 47, 5; Traian Ungureanu, *Șansele naratorului*, AFT, XVII, 1982, 12, 4–5; Marius Lazăr, EX, XIV, 1982, 10–11–12, 4; Alexandrina Mustățea, ARG, XVIII, 1983, 1, 13, Mircea Bențea, *Radiografii epice. ~ sau jocul contrariilor*, TR, XXVII, 1983, 6, 2; Mircea Muthu, *Romanul și „sferele din China”*, ST, XXXIV, 1983, 2, 18; Valentin Tașcu, CL, LXXXIX, 1983, 5, 14; Vlad, *Lectura*, 205–209; Ioan Holban, *Sintaxa socială*, CL, XCIV, 1988, 4, 4; Cosma, *Romanul*, I, 240–241; Mircea Bențea, *~. Zborul și împietrirea. Inevitabilul recurs sentimental*, TR, 1991, 32, 6; Ulici, *Literatura*, 414–415. ❒ V. și *Sepia*, 1973.

I.I.

RUSE Ion, *În ostrovul lui Soare*, Buc., Cartea Românească, 1982, 205 p. Roman psihologic. Cadrul acțiunii este constituit de un șantier arheologic din Dobrogea. Deși mai multe secvențe narative conturează o micromonografie a comunității șantierului (reunind specialiști, muncitori, pescari, localnici), romanul urmărește mai ales transformările interioare ale profesorului Adam Romanescu, coordonatorul activității. Fascinant de ostroavele Dunării, protagonistul resimte o dorință tot mai acută de evadare din realitatea imediată, pe care și-o satisface fie prin relația sentimentală cu tânăra arheoloagă Rixi, fie prin proiecții onirice, fanteziste și poetizante, în vremea dacilor și a romanilor.

C.B.

RUSE Ion, *Transmarisca sub canonade*, Buc., Eminescu, 1982, 286 p. Roman istoric. Înfățișează, din perspectiva ostașului simplu, faptele de arme ale marinarilor, infanteriștilor și tunarilor români în campania din 1916, începând cu dezastrul de la Turtucaia și încheind cu cedarea Dobrogei și cu victoriile de la Mărășești.

I.I.

RUSU Tiberiu Ana, *Glonte pe țeavă*, Buc., Albatros, 1982, 164 p. *Bildungsroman*. Este dedicat vârstei dificile, trecerii de la adolescență la maturitate. Conceput sub formă de „caiete” (1 și 2), romanul consemnează, ca într-un jurnal, etapele descoperirii alterității sinelui, a forței trăirilor lăuntrice și a sentimentului de responsabilitate. „Un bun povestitor, înzestrat cu darul observației și al reconstituirii” (A.I. Brumaru).

◆ Tudor Ionescu, *Debut*, TR, XXVII, 1984, 38, 4; A.I. Brumaru, *Modurile utopistului*, AST, XVIII, 1984, 12, 12.

I.I.

SAVU Tudor Dumitru, *Treizeci și trei*, Buc., Cartea Românească, 1982, 194 p. Fragment: *Neamul Vilampiei*, ST, XXXIII, 1982, 6, 24–25; 45. Metaficțiune. Urmează modelul realismului magic. Profesorul sosește în Deltă, la Mila 33, cu scopul de a studia brădișul, care sufocă flora și fauna canalelor. Aici intră în teritoriul magic al *poveștii*, unde orice este posibil, unde miraculosul și inexplicabilul „se întâmplă” cu aerul cel mai firesc. „Contaminat” de irealitate, Profesorul renunță la cercetări, locul său luându-l, în mod simetric, Procurorul, și el în căutarea unui adevăr obiectiv, „științific”. Ambele întreprinderi se dovedesc la fel de iluzorii, pentru că singura realitate „reală”, singurul adevăr e acela al ficțiunii, unicul posesor al acestuia fiind „negustorul de povești” Agachi Gherasim. Prin simpla întoarcere a timpului pe firul poveștii, acesta tămăduiește apele, instaurând starea de început al lumii. Sugestii din proza sud-americană, din Bontempelli și Buzzati.

■ Fragment: *La famille de Vilampia*, tr. de Teodor Saulea, REVR, XXXVIII, 1984, 2–3, 58–67.

● Premiul C.C. al U.T.C. pentru creație literar-artistică pe anul 1982.

◆ Ioan Holban, *Povestea brădișului din Deltă*, CRC, XVIII, 1983, 11, 4; Sorin Titel, *Povestirea și romanul*, RL, XVI, 1983, 12, 10; Ion Vlad, *Semnul lecturii. O „Istorie” hieroglifică*, TR, XXVII, 1983, 14, 4; Ovidiu Moceanu, *Povestirea și ritualul ei*, AST, XVIII, 1983, 4, 14; Ioan Buduca, *Povestiri încrucișate*, AFT, XVIII, 1983, 6, 5; Dana Dumitriu, *Povești… povești*, RL, XVI, 1983, 32, 11; Ion Pecie, *Doi prozatori tineri*, R, 1983, 10, 3; Vlad, *Lectura*, 209–212; N. Prelipceanu, *Imperiul și restul lumii*, VR, LXXIX, 1984, 3, 82–83; Mircea Muthu, *Ocheanul fermecat*, LCF, XXVII, 1984, 14, 3; Titel, *În căutarea*, 190–193; Valeriu Bârgău, ~, SLAST, V, 1985, 20, 9; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 44, 5; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Simion, *Scrieri*, IV, 705–707; Spiridon, *Melancolia*, 327–333; Țeposu, *Istoria*, 144–145; Anca Evelina Cârligeanu, *Imposibilul verosimil*, TMS, XXX, 1995, 10, 7; Livescu, *Voluptatea*, 121–124; Gheorghe Glodeanu, *Povestirile Deltei*, TR, 1996, 5–6, 5; Glodeanu, *Dimensiuni*, 197–201; Bârgău, *Generația*, 165–166; Micu, *Istoria*, 637; Micu, *Literatura*, 318. ❒ Petraș, *Literatură*, 89–93; Gabriel Rusu, *~ – geograful mag care scrie, nu descrie*, ALA, IX, 2000, 543, 12.

A.P.

SĂSĂRMAN Gheorghe, *2000*, Buc., Eminescu, 1982, 300 p. Roman științifico-fantastic. Înfățișează o catastrofă de nivel planetar. Un experiment științific descătușează energii nebănuite, care produc puternice perturbări ale duratei. Apar tuneluri ale timpului în care pământenii cad în trecut sau se înalță în viitor. Cartea avertizează asupra posibilelor efecte imprevizibile ale experiențelor științifice.

◆ Voicu Bugariu, LCF, XXV, 1982, 18, 2; Horia Aramă, ST, XXXIII, 1982, 12, 52; Liviu Hotinceanu, ARG, XVIII, 1983,

3, 11; Anton Cosma, *Patru decenii de literatură S.F. românească*, VTR, XIV, 1984, 7, 16; C. Robu, în vol. *Timpul este umbra noastră*, 220; Opriță, *Anticipația*, 268–269; Cărășel, *Mic dicționar*, 197; Cosma, *Romanul*, II, 232–233; Cornel Robu, *„Până la mântuirea eschatologică, cred că neamului i-ar prinde bine o mântuire pământeană”* (i.), TR, 1999, 9–10, 3, 6, 7.

A.P.

SEIN Corina Victoria, *Frica albă*, Buc., Eminescu, 1982, 216 p. Fragmente: *Preludii reverberate*, O, XXXII, 1981, 14, 4–5; *Anisia*, O, XXXIII, 1982, 24, 4–5; *Fiul are dreptul să cunoască adevărul*, O, XXXIII, 1982, 38, 10. Roman psihologic. O are ca protagonistă pe actrița Anisia Dinu, personaj contradictoriu, care se teme atât de iubire, cât și de singurătate, și care își caută cu febrilitate și tenacitate adevăratul rost al existenței.

◆ Rodica Opreanu, *Poezia scriiturii*, O, XL, 1989, 8, 5.

A.P.

SELENA Ana, *Călina*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 272 p. Fragment: *Ploaia miroase a pâine*, O, XXX, 1979, 37, 5. Roman social. Prezintă copilăria și adolescența Călinei, o fată dintr-un sat transilvănean, urmărind, în același timp, destinul unor indivizi pe cât de diferiți, pe atât de banali. Pariul autoarei pare a fi acela de a descrie în culori cât mai vii mediul rural, cu tot cortegiul lui de intrigi, orgolii, bârfe, ratări etc. Totuși, principalele calități ale cărții rămân cele câteva linii de forță cu care este conturat portretul Călinei.

◆ Claudiu Daniel, F, XIX, 1983, 2, 2; Alex. Handrea, AST, XVIII, 1983, 4, 9; Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 238.

A.P.

SOLCAN Pan, *Umbra*, Buc., Cartea Românească, 1982, 400 p. Roman psihologic. Este scris la persoana întâi. Urmând fluxul capricios al propriei memorii, dar și pe cel al amintirilor unor terțe persoane, Alexandru încearcă să descifreze personalitatea incertă a Norei. Numeroase meandre, reveniri, divagații, sincope, salturi în timp contorsionează firul epic și încețoșează abuziv atmosfera, instaurând mistere de suprafață, contrafăcute. „Toate aceste artificii, dramatisme despletite, toate pasiunile sofisticate ale personajelor (deopotrivă bărbați și femei) înăbușesc nucleul unei adevărate analize psihologice și morale, drapează ideile de fond ale cărții în faldurile unei măști artificiale” (Dana Dumitriu).

◆ Victor Rusu, CL, LXXXIX, 1983, 3 (*Pagini bucovinene*, II); Dana Dumitriu, *Un roman de analiză*, RL, XVI, 1983, 14, 10; Cosma, *Romanul*, I, 251–252.

A.P.

SORESCU Marin, *Viziunea vizuinii. Roman într-o doară în două părți (Partea întâi* și *Partea a doua)*, *cu un număr suficient de capitole, fiecare având un motto întâmplător, și cu două volume de versuri inedite, în afară de text, intitulate „Țoiuri” și „Ventuze” (Vol. I „Țoiuri” și Vol. II „Ventuze”). La care se adaugă un Indice Alfabetic și Cuprinsul*, Buc., Albatros, 1982, 212 p. Fragment: *Roman fantezist*, ARG, VIII, 1973, 6, 7–14. Roman parabolă. Alegoric, de tip „corintic”, după terminologia lui Nicolae Manolescu, are drept personaje animale înzestrate cu caracteristici omenești: Ursul, Vulpea, Bursucul, Cocoșul, Lupul etc. Fantezie, vervă, glumă spumoasă, calambur, inventivitate, dar și balast verbal, acestea sunt principalele atribute ale cărții. Radu G. Țeposu o consideră „un roman ludic, o simpatică farsă literară” în care „un spirit băscălios” demitizează „canoanele epice tradiționale și moderne deopotrivă”. Farmecul ei constă, conform aceluiași critic, în atitudinea povestitorului, care este „doct cu umor, prețios cu maliție, naiv cu ironie, mereu mânat de pornirea sucită de a răsturna premisele în contrariul lor”.

■ *La vision de la taniere*, tr. de Jean-Luis Courriol, Nîmes, J. Chambon, 1991.

◆ Eugen Simion, *Romanul alegoric*, RL, XV, 1982, 17, 11; George Arion, FC, XXXI, 1982, 16, 14; Marin Chelu, F, XVIII, 1982, 8, 14; Val Condurache, *Viziuni și viziuni*, CL, LXXXVIII, 1982, 9, 4; Radu G. Țeposu, *Un roman fabulă: ≈ de ~*, R, 1982, 7, 3; Vasile Andru, *Proză și modernitate*, RL, XVI, 1983, 31, 5; Ștefănescu, *Între da și nu*, 93–95; Andreescu, *Sorescu*, 8, 136–137; Cosma, *Romanul*, I, 216–217; Spiridon, *Melancolia*, 89–90, 117–118; Barbu, *Aspecte*, II, 138–154; Petraș, *Literatură*, 45–46; Micu, *Scurtă istorie*, III, 131; Valentin Chifor, *Două experimente epice*, F, XXXIV, 1998, 12, 79–81; Băilești eanu, *Marin Sorescu*, 95–109; Simion, *Fragmente*, III, 249–252; Micu, *Istoria*, 496–497; Micu, *Literatura*, 210–211.

A.P.

STĂNESCU Alexandra, *Trei zile de anchetă*, Buc., Eminescu, 1982, 268 p. (Debut 1982). Roman polițist.

◆ Laurențiu Ulici, *Lectură de vacanță*, RL, XV, 1982, 23, 11; George Arion, *Debuturi la Eminescu*, FC, XXXI, 1982, 30, 10; G.O., TMS, XVIII, 1983, 2, 7.

A.P.

STOIAN Mihai, *Andra*, Buc., Cartea Românească, 1982, 340 p. Roman social. La granița dintre proza realistă și reportaj, cartea analizează stările conflictuale, din familie și de la școală, care o determină pe adolescenta Andra-Carmina să se sinucidă. Autorul încearcă să releve cauzele profunde, de ordin social și psihologic, pentru care Andra, suflet sensibil și exigent, nu reușește să se adapteze mediului în care e obligată să trăiască.

◆ Hristu Cândroveanu, *Proza, ca anchetă și proces*, RL, XVI, 1983, 28, 11. ❒ V. și *Mică e vacanța mare*, 1956.

A.P.

SUCIU Gheorghe, *Război și dragoste. Roman în două părți*, Buc., E.M., 1982, 272 p. Fragment: *Samoilă* și *Suzana*, RL, XIII, 1980, 3, 14–15. Face parte din ciclul *Adio, domnilor țărani*, împreună cu romanul *Botează-mă cu pământ* (l974). Roman de război. Nelegate între ele prin vreun fir epic, cele două părți au comună doar perspectiva specială a „ironistului", în virtutea căreia războiul e considerat nu sub aspectul atrocității și oribilului, ci în latura sa anecdotic-picarescă, uneori plină de grotesc. În această viziune, întâmplările devin mai curând aventuri, peripeții în care dramatismul final își găsește greu suportul.

◆ Artur Silvestri, *Semnificația valorilor stabile*, FC, XXXI, 1982, 21; 22; Nicolae Georgescu, LCF, XXV, 1982, 30, 2; Ion Duma, *Proză de război*, RL, XVI, 1983, 15, 9; Rotaru, *O istorie*, III, 886–887; Stănescu, *Jurnal*, 106–110. ❒ V. și *Soarele neterminat*, 1970.

A.P.

❍ **ȘERBAN George,** *Baroneasa*, fragment de roman, DLG, XIV, 1982, 2, 5.

A.P.

ȘTEFĂNESCU Sorin, *Zee*, Buc., Albatros, 1982, 157 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Echipajul navei spațiale Calipso întâlnește o entitate extraterestră uriașă, dotată cu rațiune și capabilă să transforme o întreagă planetă în teatrul unei confruntări apocaliptice.

◆ Tudor Negoiță, *SF-ul românesc. Iarăși despre „Noul Val"*, TR, 1992, 29, 7.

C.R.B.

❍ **ȘTIRBU Vasile,** *Rata*, fragment din romanul *Joia mare*, LCF, XXV, 1982, 7, 4–5.

A.P.

❍ **ȘTIRBU Viorel,** *Umbra*, VR, LXXVII, 1982, 9, 18–44; 11, 45–64; 12, 39–50, fragmente din romanul omonim. Secvențe de roman istoric, avându-l ca protagonist pe Alexandru Ioan Cuza.

A.P.

TANCO Teodor, *Fana*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 204 p. Roman psihologic. Dezvoltă atât o dimensiune realist-socială, cât și una psihologico-poetică. Acțiunea se petrece în anii '70 și abordează în principal tema raporturilor dintre părinți și copii. Protagonista e Fana, o tânără talentată care, în aspirația ei de a deveni actriță, se izbește de ostilitatea, pe jumătate fățișă, pe jumătate ascunsă, a părinților ei. Dacă tatăl ei, inginerul agronom Jorj Stroiu, ins bonom, dedicat muncii sale până la a-și neglija familia, s-ar putea împăca cu alegerea Fanei, în schimb soția lui, Melinda, ingineră într-o fabrică, fire ambițioasă, energică și autoritară, nu acceptă niciun compromis. Ea va provoca, printr-o „intervenție", eșecul fetei. Fana se va vindeca treptat, fără a renunța însă la idealul ei, realizat până la urmă.

◆ V. Fanache, ST, XXXIV, 1983, 4, 55: Ion Oarcăsu, TR, XXVII, 1983, 27, 4; Ion Oarcăsu, *Literatură și document*, ST, XXXVI, 1985, 12, 18. ❒ V. și *Soldați fără arme*, 1973.

I.M.

TĂNASE Stelian, *Luxul melancoliei*, Buc., Cartea Românească, 1982, 368 p. Roman psihologic. Primit foarte favorabil de critică, ≈ atacă dintr-un unghi inedit o temă des întâlnită în proza românească din anii '80: aceea a existenței inautentice și duplicitare, în condițiile unei societăți întemeiate pe minciună și frică. Noutatea e că aici drama duplicității e trăită de un personaj ce aparține sistemului puterii totalitare și care profită de pe urma lui. Luca R. Eugen, protagonistul, funcționar într-un minister, se bucură de privilegiile poziției sale (apartament luxos, călătorii în străinătate, un automobil Ford, în care vede un simbol al prosperității), dar, în ciuda conformismului său aparent, rămâne un observator lucid al lumii din jur și al lui însuși. Deși se ascunde sub o mască cinică, el trece printr-o profundă criză de identitate. Regăsirea Roxanei, iubita din adolescență, și călătoria, împreună cu ea, în orașul natal pentru a-l reîntâlni pe prietenul său Matei Geamănu au semnificația unei tentative de recucerire a propriei demnități. Încercarea va eșua, însă. Matei Geamănu, insul enigmatic, intelectualul liber, neadaptat sistemului și care este un fel de *alter ego* ideal al lui Luca, nu va fi găsit. Căutarea febrilă și crispată a timpului pierdut devine o simplă rătăcire, așa cum o arată finalul romanului. Fiind uneori prea încărcat cu detalii cotidiene, ≈ convinge totuși, în ansamblu, atât la nivelul viziunii, cât și la acela al tehnicii narative. Din ultima nu lipsesc schimbările de planuri, retrospecțiile, pasajele monologale și nici elementele metaromanești, cum e misterioasa întâlnire dintre personaj (Luca) și autor (Stelian Tănase).

▼ Buc., Prietenii Cărții, 1993.

◆ Artur Silvestri, LCF, XXV, 1982, 8, 2; Eugen Simion, *Ieșire din adolescență*, RL, XV, 1982, 12, 10; Al. Călinescu, CL, LXXXVIII, 1982, 3, 4; Al. D., CL, LXXXVIII, 1982, 3, 4; Cristina Felea, EX, XIV, 1982, 5/6/7, 13; Ioan Holban, CRC, XVIII, 1982, 32, 4; Dobrescu, *Foiletoane*, III, 120–123; Holban, *Profiluri*, 402–405; Cosma, *Romanul*, I, 248; Radu G.

Țeposu, *Prozatorul* ~, AFT, XXIII, 1989, 8, 10; ~, *Problematica adevărului romanesc*, AFT, XVIII, 1983, 3, 10; Dan C. Mihăilescu, LTM, 1990, 79; Florin Sicoie, *„Scriitorul e asemeni lui Cronos: înghite clipele”*, CNT, 1992, 34, 1; Florin Sicoie, ~*, constructorul*, CNT, 1993, 47, 4; Țeposu, *Istoria*, 152–153; Munteanu, *Jurnal*, V, 276–279; Micu, *Scurtă istorie*, III, 408; *Dicționar analitic*, II, 397–398; Micu, *Literatura*, 319; Micu, *Istoria*, 641. ❒ Monica Spiridon, *De vorbă cu* ~, JL, s. nouă, III, 1992, 708, 3; Florin Ardelean, ~*, „Ne îndreptăm spre capitalism dar cred că vom trece printr-o fază autoritar-paternalistă”* (i.), F, XXXV, 1999, 4, 7–8.

I.M.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Taina stelelor*, Buc., Cartea Românească, 1982, 272 p. Fragment: *Ultimul paradis*, RL, XIII, 1980, 24, 15 (romanul e anunțat cu titlul *Neliniștit*). Roman de senzație. Așa cum o arată el însuși într-un „cuvânt înainte”, ~ reia aici, în versiune romanescă, povestirile dintr-un volum anterior (*O zi fără anotimp*, 1980), încercând, fără prea mult succes, să restructureze materia lor epică în jurul a două personaje: Virgil Huțanu și Felicia. Iubirea dintre cei doi, începută întâmplător, cu prilejul unui accident de tramvai care-l lasă infirm pe bărbat, se va încheia printr-o ruptură violentă, cu grave urmări asupra existenței lor. El devine un inadaptat, un marginal, ducând o viață rătăcitoare și dubioasă (ajunge la pușcărie, trăiește într-o șatră etc.). Ea, în schimb, după îndelungi suferințe (un avort, o încercare de sinucidere), caută să-și refacă viața, căsătorindu-se cu inginerul Vornicu, ceea ce va și reuși cu destul zbucium. Biografia personajelor, simplă în liniile ei generale, este însă mult complicată de numeroase episoade pitorești, stranii, senzaționale sau chiar fantastice.

◆ Mircea Constantinescu, RL, XVI, 1983, 5, 10; Ioan Holban, CRC, XVIII, 1983, 7, 4; Al. Th. Ionescu, ARG, XVIII, 1983, 3, 11; Sever Suciu, ST, XXXIV, 1983, 5, 58.

I.M.

TITU Alexandra, *Olimp*, Buc., Albatros, 1982, 194 p. Roman parabolă. Imaginând o echipă teatral-cinematografică febrilă, care interpretează personaje mai mult sau mai puțin celebre, din diferite perioade de timp și din diferite culturi, autoarea pledează pentru libertatea deplină a creatorului, pentru dreptul acestuia „de a ieși din orice fel de normă”, „de a-și părăsi oricând veșmântul elitist pentru a se îmbrăca fie în rege, fie în Merlin, fie într-un îngrijitor oarecare”.

◆ Constantin Crișan, ST, XXXIV, 1983, 2, 51.

A.P.

❍ **TOPOLOG Ion,** *Gloria Constantini*, fragment din romanul omonim, TR, XXVI, 1982, 52, 7.

A.S.

TRANCĂ Dumitru, *Întâlnirea pierdută*, Buc., Cartea Românească, 1982, 334 p. Roman social. Ilustrând destinele unui grup de absolvenți ai Liceului Militar din Craiova pe o perioadă de aproape două decenii (1945–1962), cartea se constituie într-o pledoarie pentru prietenie. Demn de reținut este episodul tragic al iubirii dintre Ilie Jianu și Emilia.

◆ Pompiliu Marcea, *Romanul unei promoții*, R, 1982, 9, 5; I. Sârbu, *Itinerariile vieții și ale prieteniei*, CRC, XVII, 1982, 52, 4.

A.P.

TRICOLICI Chiril, *Scara de incendiu*, I, Buc., Cartea Românească, 1982, 376; II. *Semicerc*, Buc., Cartea Românească, 1984, 333 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Personajul central e Andrei Jinga, un comunist sincer și devotat, a cărui sinuoasă biografie e expusă pe larg, în toate momentele ei: adolescența umbrită de moartea pretimpurie a mamei, ucenicia într-un atelier, arestarea de către Siguranță, contribuția la evadarea unui ilegalist și apoi propria-i evadare, debutul, după 1945, al carierei lui de activist, participarea la manifestații, numirea în funcția de prim-secretar U.T.M., căsătoria cu o ziaristă îndoctrinată până la fanatism, care-l va și părăsi atunci când, în urma unor delațiuni, este exclus din partid, arestat și condamnat de „tovarăși”, refacerea morală și reabilitarea politică de după detenție (cu ajutorul noii sale soții, Ira, fiica potentatului comunist Clejan). Toată această istorie personală, care se întretaie cu altele două, secundare (a pictorului Teo, prietenul de încredere al eroului, și Borțan, dușmanul său perpetuu, un parvenit fără scrupule), este narată de un personaj-scriitor, Matei Onea. Deși apropiat al lui Jinga, el rămâne un biograf neutru, renunțând la orice digresiune analitică sau problematizantă.

◆ Sorin Titel, RL, XVI, 1983, 10, 10; Voicu Bugariu, RL, XVIII, 1985, 7, 9.

I.M.

TUDORAN Radu, *Retragerea fără torțe*, Buc., Eminescu, 1982, 508 p. Vol. al II-lea din ciclul *Sfârșit de mileniu*. Roman de aventuri. Autorul explică de ce a transformat realitatea (copilăria, anii de școală) în ficțiune și în subiect de roman: pentru a se mișca liber și pentru a reda spiritul vremii într-o interpretare personală.

▼ Buc., Eminescu, 1990.

■ Fragment: *Othod hoz fakelov*, tr. de Eleny Vlad, introd. de Paul Dugnjar, Buc., Red. Rumynia, 1988.

◆ Dana Dumitriu, RL, XV, 1982, 40, 11; Radu Ciobanu, T, XI, 1982, 11, 39–40; Mircea Popa, ST, XXXIV, 1983, 5, 34–35; Stan Vlad, ~*: O cronică a prezentului*, TMS, XIX, 1984, 3, 2–3;

Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 305–306; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3; Micu, *Literatura*, 247. ❒ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

A.S.

TUNARU Mihai, *O, Prometeu*, Buc., Cartea Românească, 1982, 358 p. Fragmente: *Un nume: Meșterul Soare*, LCF, XXIII, 1980, 34, 5; *Turnul*, RL, XIII, 1980, 40, 14. Roman social. Se inspiră din viața de șantier. Adam Soreanu, mecanic glisor specializat în construcții de coșuri înalte, obține o bine meritată viză de turist în Olanda. Sunt prezente în carte toate motivele literaturii socialiste: depășiri de plan, freamăt creator, însuflețire, bătălie pentru calitate, angajamente și petreceri tovărășești. Întoarcerea de la Amsterdam îi creează eroului dificultăți de acomodare.

◆ Sorin Titel, RL, XV, 1982, 36, 11.

A.S.

TUPAN Marius, *Coroana Izabelei*, Buc., Cartea Românească, 1982, 420 p. Fragmente: *Nașterea*, LCF, XXIII, 1980, 15, 4; *Drum prin subterane*, ST, 1980, 190, 26–28; *Iluzia unui curcubeu*, RL, XIV, 1981, 10, 14; *Clopotul*, VR, XXXIV, 1981, 12, 23–35; *Clopotul*, VR, XXXIV, 1982, 4, 4; *Salba de aur*, SLAST, II, 1982, 37, 6–7. Reluat fragmentar: *Schimbare de guvern*, VR, LXXXVIII, 1993, 2–3, 65–76. La reed. a fost tratat de către autor ca prim vol. al ciclului omonim, alături de *Rezervația de lux* (1995) și de *Arca rubinie* (1998). Reed. cu titlu schimbat. Roman parabolă. O colectivitate este invadată de forțele răului („germenele cancerizant al unui regim totalitar"), provocând „înstrăinarea individului și degradarea umanului, sub presiunea violenței și teroarei" generalizate. Salvarea constă în revenirea la valorile tradiționale de bine, dreptate și adevăr, Izabela simbolizând principiul feminin al regenerării omului și istoriei.

▼ ≈, I. *Ursa mică*, Buc., Fundația Luceafărul, 1998.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe 1998; Premiul Salonului Internațional de Carte, Oradea, 1998.

◆ Val. Condurache, CL, LXXXVIII, 1982, 11, 4; Dana Dumitriu, RL, XV, 1982, 52, 10; Mircea Popa, TR, XXVII, 1983, 4, 4; Cristian Livescu, ST, XXXIV, 1983, 3, 23; Alexandru Țion, AST, XVIII, 1983, 5, 11; Ioan Holban, CRC, XVIII, 1983, 25, 4; Laurențiu Ulici, RL, XVI, 1983, 51, 11; Anton Cosma, VTR, XX, 1990, 1, 10; Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă. I. Mito-poemele de altădată*, LCF, s. nouă, 1995, 2, 16; Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă. II. Marius și tentația romanului*, LCF, s. nouă, 1995, 3, 16; 44, 16; Livescu, *Voluptatea*, 118–120; Ulici, *Literatura*, 376–378; Monica Spiridon, LCF, s. nouă, 1996, 1, 5; Sorina-Gabriela Costea, ST, XLVII, 1996, 1–2, 46–47; Romul Munteanu, AZ, 1996, 173, 4; 174, 4; Ștefan Ion Ghilimescu, CNC, VII, 1996, 3, 12; Carmen Ligia Rădulescu, VR, XCI, 1996, 3–4, 272–274; Eugenia Tudor-Anton, JL, s. nouă, VII, 1996, 5–8, 8; Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1996, 23, 9; Florea Miu, R, 1996, 10–12, 14–15; Micu, *Scurtă istorie*, III, 293; Munteanu, *Jurnal*, VI, 191–195; Vasile Spiridon, F, XXXIII, 1997, 7–8, 168; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 6, 5; Romul Munteanu, VR, XCIII, 1998, 6, 99–103; Ion Roșioru, TMS, III, 1998, 6, 7; Cosma, *Romanul*, II, 111; Munteanu, *Jurnal*, VII, 123–129; Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1999, 18, 11; Carmen-Ligia Rădulescu, LCF, s. nouă, 1999, 23, 9; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 78–84; Emil Manu, TG, II, 2000, 4–5, 29–30; Micu, *Istoria*, 584; Micu, *Literatura*, 302; Popescu, *Editoriale*, 137–142.

A.S.

ȚIC Nicolae, *Suplinitorii*, Buc., Cartea Românească, 1982, 334 p. Fragmente: ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Măselarița*), RL, XII, 1979, 1, 14–15; *Stația de autobuz* (romanul e anunțat cu titlul *Nebunarnița*), LCF, XXII, 1979, 49, 4–5. Roman social. Se inspiră din viața de provincie din anii '70. Localitatea Crângu se transformă în oraș, ca urmare a unor decizii de ordin politic. Acțiunea ar trebui să modifice mentalitatea unui „loc în care nu s-a întâmplat nimic". În realitate, schimbările sunt doar de formă (locuințe la bloc, spații industriale etc.), în vreme ce conștiințele rămân „în urmă" (conform unei teze de partid comunist din acea vreme). Acțiunea romanului este minimă, limitându-se la un fel de proces-verbal de constatare a unor mărunte inițiative, a unor drame de familie sau tragedii locale. În centrul acțiunii se poziționează familia lui Sava Petrache-Doi, mic-burgheză în fond, în formă adaptabilă la „nou". Nici contactele cu o rudenie (ziarist) din București, nici relațiile cu oficialitățile locale, nici bârfele provinciale nu conturbă esențial pasivitatea mediului. Aceasta nu înseamnă că viziunea autorului ar fi critică. Ea rămâne neutră, cel mult de o „subtilitate" inobservabilă.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1982.

◆ Eugen Simion, *Temele sociale ale romanului*, RL, XV, 1982, 24, 10; M. Ungheanu, ≈, LCF, XXV, 1982, 27, 2; Laurențiu Ulici, *Omul și locul*, CNT, 1982, 32, 11; Cosma, *Romanul*, I, 173–174; Adam, *Inelele*, 267–272. ❒ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

❍ **ȚION Adrian,** *Thalassa! Thalassa!*, fragment de roman, TR, XXVI, 1982, 45, 5.

A.P.

ȚUCULESCU Radu, *Vânzătorul de aripi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 212 p. Roman al „obsedantului deceniu". Are și un caracter autobiografic. Tânărul Cristian Manta

încearcă să-și definească destinul într-un proces nesfârșit de căutare a adevărului pe care, se înțelege, nu-l va afla niciodată. Adevărul, abstract în fond, dar obsedant în formă, devine astfel un personaj de referință, în funcție de care se stabilesc raporturi de cunoaștere. Unii îl cunosc (Generalul, tatăl lui Cristian, profesorul, anchetatorul Hohotă), dar nu vor să-l dezvăluie. Alții (Cristian Manta, Laurențiu, Cioacă, Tudor) se lansează în căutarea lui, dar sunt în imposibilitatea, condiționată de conjuncturi, de a-l descoperi. Se declanșează astfel un conflict aparent între generații și altul subteran, între prezentul evident și memoria anulată. Sincopa rezultată din această neconcordanță puternică determină efectul de forță al romanului. ≈ se constituie astfel într-un rechizitoriu asupra „obsedantului deceniu", pe fundalul unei presiuni psihice la care este supus un adolescent implicat, nevinovat, într-o anchetă monstruoasă.

◆ Irina Petraș, TR, XXVI, 1982, 18, 3; Zorin Diaconescu, AST, XVII, 1982, 5, 10; Petru Poantă, ST, XXXIII, 1982, 6, 38–39; Valentin Tașcu, CNT, 1982, 29, 11; Marius Lazăr, *De la proza scurtă la roman*, EX, XIV, 1982, 8–9, 4; Ioan Holban, *Nevoia de celălalt*, CRC, XVII, 1982, 47, 6; Petru Poantă, *Câteva precizări*, TR, XXVI, 1982, 47, 4; Ioan Groșan, AFT, XVII, 1982, 12, 5; Cornel Moraru, VTR, XIII, 1983, 6, 3; N. Steinhardt, *Seducția sincerității*, F, XIX, 1983, 11, 14; Poantă, *Radiografii*, II, 167–169; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Moraru, *Textul*, 206–209; Dorin Serghie, *Ora perpetuă*, EX, XVII, 1985, 7–8, 6; Holban, *Profiluri*, 369–370; Cosma, *Romanul*, I, 274–275; Țeposu, *Istoria*, 156; Monica Spiridon, *Un prozator neliniștit*, TR, 1996, 1, 5; Simuț, *Critica*, 172–173; I.M. Danciu, ~: *„Începe să dispară frumusețea orgoliului artistic"* (i.), CNC, IX, 1998, 11–12, 3–5; Monica Spiridon, *Un… post-textualist avant-la-lettre*, CNC, IX, 1998, 11–12, 7; Perian, *Pagini*, 189–192; Steinhardt, *Ispita*, 114–116. ❒ Simuț, *Critica*, 174; Maria Pițînilă, *Scriitorul și omul de cultură ~ a împlinit 50 de ani. Singurătatea flautistului*, GAI, X, 1999, 2, 1;4; Cosma, *Scriitori*, 162–163.

V.T.

ȚUGUI Ion, *Exerciții de existență*, Buc., Eminescu, 1982, 300 p. Roman social. Conține și elemente de roman psihologic. Două personaje, Norma și Hegemon, parcurg realitatea imediată, încercând să facă exact ceea ce se sugerează în titlul cărții, adică să găsească soluții de viață, într-un context dificil. Între derută și inspirație, între decizie și ezitare, timpul lor decurge totuși normal. Mircea Tomuș remarcă pe coperta volumului „[…] prima trăsătură a acestei literaturi, care răsplătește îndeajuns efortul, cantitativ și calitativ, al lecturii: forța universului romanesc de a se exprima pe sine, de a se impune ca ficțiune verosimilă și în măsură, ea însăși, să cuprindă pe cititor, în momentele lecturii, în acea învăluitoare senzație de adevăr existențial pe care literatura autentică de totdeauna o are".

V.T.

UNGHEREA Olimpian, *Spovedania unui spion*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, 214 p. (Scorpionul). Roman de spionaj. Horia Velican, pregătit la o școală de spionaj străină și infiltrat în România, este arestat. Misiunea eșuează, ridicând întrebarea dacă a fost la mijloc o eroare, fatalitatea sau o posibilă trădare. Răspunsurile sunt tot atâtea incursiuni într-o biografie din care n-au mai rămas decât „un nume, o fișă, un dosar...".

A.S.

UNGUREANU Horia, *Noaptea papagalilor*, în vol. *Răzbunare ratată.* ≈, Buc., Eminescu, 1982, p. 131–222 (Clepsidra). Vol. mai cuprinde romanul *Răzbunare ratată.* Roman polițist. Pavel Dodu, muncitor sezonier la calea ferată, este jefuit și ucis. Cazul e dat spre anchetare căpitanului Iuliu Roitan.

A.S.

UNGUREANU Horia, *Răzbunare ratată*, în vol. ≈. *Noaptea papagalilor*, Buc., Eminescu, 1982, p. 5–130 (Clepsidra). Vol. mai cuprinde romanul *Noaptea papagalilor.* Roman polițist. Căpitanul Iuliu Roitan dezleagă misterul sinuciderii pictorului Tudor Deleanu.

◆ Ruja, *Parte*, I, 131–133.

A.S.

URICARU Eugen, *Vladia*, Buc., Cartea Românească, 1982, 312 p. Fragmente: *Întrevederea*, ANT, XIX, 1982, 2, 8; *A murit Saint-Exupery?*, RL, XV, 1982, 40, 14–15. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 178. Roman parabolă. Combină elemente realiste, simbolice, fantastice. Reluând, parțial, materia epică a povestirilor din volumul *Despre purpură* (1974) și *Antonia* (1978), ~ descrie aici un univers închis, kafkian și utopic. Vladia, oraș imaginar, e de fapt simbolul societății totalitare comuniste, dominată de o iluzie malefică și de o ordine halucinantă, impusă cu forța. În funcție de felul cum se situează față de acest sistem al minciunii și fricii, personajele se împart în două grupuri. Primul e reprezentat de cei ce mențin, prin teroare și perfidie, anormala ordine existentă: inginerul Bașaliga și „locotenentul său", Copaciu. Al doilea e format din „marginali", din inadaptați, din cei ce caută o evaziune, chiar dacă și ea iluzorie, din acea lume de coșmar: tânărul profesor de istorie Vicol Antim, care, ajuns în Vladia, trăiește lucid experiența absurdului, Gelu Ravac, maistrul constructor cunoscător al spiritualității tibetane, Croicu, naturalistul aflat în căutarea „fluturelui cu aripi sângerii", Antuza, fata

încrezătoare în puterea magică a iubirii, bătrâna K.F., refugiată într-un trecut cvasi-legendar. Cele două grupuri nu sunt însă contrapuse tranșant, ci difuz, o anumită ambiguitate învăluind relațiile dintre ele. Fidelă acestui echivoc, narațiunea alternează sau combină subtil pasajele realiste cu cele parabolice și fantastice, reușind să creeze, în acest roman puternic și convingător, o atmosferă stranie, proprie fenomenului „de înlocuire a realității printr-o ficțiune ce se vrea obișnuită" (Mircea Iorgulescu).

▼ Cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu, Buc., Allfa, 1997.

■ *Vladia*, tr. de Kolozsvári Papp-László, Budapesta, Europa, 1987.

◆ A.I. Brumaru, AST, XVII, 1982, 10, 6; Mircea Muthu, *Orele prozei*, TR, XXVII, 1982, 47, 4; Ioan Holban, CRC, XVII, 1982, 48, 4; Cornel Ungureanu, O, XXXIII, 1982, 49, 2; Mircea Iorgulescu, RL, XV, 1982, 53, 10; Ioan Milea, EX, XIV, 1982, 10–11–12, 4; Petru Poantă, ST, XXXIII, 1982, 12, 35; Virgil Podoabă, F, XIX, 1983, 5, 3; Cornel Moraru, *Prozatori ardeleni* (III). *Eșecul utopiei*, VTR, XVIII, 1983, 8, 6; Valentin F. Mihăescu, *Memoria afectivă*, LCF, XXVI, 1983, 47, 1; 7; Poantă, *Radiografii*, II, 144–147; Costin Tuchilă, VR, LXXXIX, 1984, 2, 84–85; Condurache, *Portret*, 204–207; Moraru, *Textul*, 190–193; Iorgulescu, *Prezent*, 227–230; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor istorice*, F, XXII, 1986, 4, 11; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Holban, *Profiluri*, 353–357; Mikó Erwin, *Cu ~ despre romanul unui roman*, O, XL, 1989, 14, 3; Oprea, *Provinciile*, 36–43; Simuț, *Incursiuni*, 222–224; Cosma, *Romanul*, II, 152–153; Bârgău, *Generația*, 178; *Dicționarul esențial*; Micu, *Literatura*, 261; Ulici, *Mitică*, 266–267. ❒ V. și *Rug și flacără*, 1977.

I.M.

VASILE Marian, *Olteni în cetatea de scaun. Roman istoric*, Craiova, Scrisul Românesc, 1982, 198 p. Roman istoric. Bazat pe „documente, lucrări științifice, acte, scrisori, cronici", romanul se vrea „o încercare de reconstituire istorică". Demnă de reținut este doar povestea a trei destine semnificative, soldate cu trei eșecuri: cel al lui Gorun, scriitor la cancelaria domnească, cel al dorobanțului Bușulan și cel al lui Matei Basarab.

◆ Petre Ivancu, R, 1983, 2, 7; Voicu Bugariu, *Un roman istoric*, LCF, XXV, 1982, 16, 2.

A.P.

VĂDUVA Gheorghe, *Între două toamne*, Buc., E.M., 1982, 144 p. Roman social. Se inspiră din viața militară. Relatează la persoana întâi primul an de activitate a unui tânăr locotenent numit comandant de pichet. Conține, ca o dare de seamă entuziastă, întâmplări cotidiene din viața cazonă, cu instrucție, sport, controale de rutină, incidente, fără a depăși factura unui stângaci reportaj dialogat.

◆ Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19; 21.

D.M.

VÂRLAN Petre, *Sărutul meu pentru întreaga lume*, Buc., E.M., 1982, 240 p. Roman de război. Ilustrează formula realist-socialistă. În intenția de a evoca lupta antifascistă, autorul își asigură cititorii (într-o notă de pe coperta a patra) că a folosit documente de arhivă, amintiri de război, confesiuni ale unor foști combatanți și chiar un mic „carnet de front" al unei persoane reale din Sighetul Marmației. Patetismul e evident încă din titlu, reproducând finalul unei scrisori adresate iubitei de către unul dintre cei zece condamnați la moarte pentru sabotaj antihitlerist.

D.M.

❍ **VELICHI Adrian,** *Pasajul*, fragment de roman, LCF, XXV, 1982, 42, 5.

A.P.

VERONA Dan, *Îngerii chilugi*, Buc., Albatros, 1982, 256 p. Roman parabolă. Evocă copilăria și adolescența autorului într-un orfelinat, poreclit ironic „Paradisul". Univers închis, sever ierarhizat, orfelinatul reflectă în mod particular istoria societății, transformările ei (anii '50 – „epoca de marmeladă" –, apoi „bătălia pentru unt" etc.). Revenit după decenii petrecute în căutarea unei apartenențe, nu-l va mai recunoaște. Cartea dobândește caracter parabolic prin dramatismul întâmplărilor și forța lor semnificativă, pensionarii casei de copii („îngerii chilugi") conturându-se ca tipuri umane, cu reacții specifice în fața privațiunilor, a lipsei de afecțiune, a frustrărilor, a violenței. Copiii își croiesc din limbaj o armură protectoare (se numesc Papillon, Câinele Blond, Biban Rex, Fachirul, în timp ce educatorii sunt Pater-directorul, Lady Turban, doctorul Fanfan, cizmarul Adam etc.), prin care se distanțează de suferință și stabilesc o relație specială cu mica lor lume. Plecarea din „Paradis" echivalează cu o dezrădăcinare, căreia nu-i scapă nici naratorul, plecat mai întâi ca intern, în școala din orașul de provincie învecinat, apoi ca boxer amator, spitalizat în urma unei crize de adaptare, în fine, reîntors ca profesor suplinitor în „Paradis". Scrierea cărții și intrarea în lumea literară (percepută și ea în ciudățeniile și paradoxurile ei, cu aceeași vocație a caricaturii amare și cu o nevoie de transcendere a realității declanșată de frustrare, de afectivitatea densă, în căutare de obiect) echivalează cu despărțirea de acest trecut și cu intrarea în lume. Patetică, sentimentală, adevărată, dură, ≈ „e aspră, e cumplit revelatoare", trăind „mai ales prin limbaj, prin forța expresivă a cuvintelor, a expresiilor, a sintaxei" (Dana Dumitriu).

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe 1982.

◆ Dana Dumitriu, *Locuitorii „Paradisului”*, RL, XVI, 1983, 8, 10; Valeriu Bârgău, *Între Kitsch și proza modernă*, AST, XVIII, 1983, 2, 12; ⁂, RL, XVI, 1983, 52, 2; Tuchilă, *Privirea*, 200–204; Cosma, *Romanul*, II, 200–201.

D.M.

ZABARCENCU Silvia, *Nicăieri în orașul acesta*, în vol. ≈, Buc., Eminescu, 1982, 5–192. Vol. mai cuprinde romanul *Thalassa…! Thalassa…!*. Roman social.

◆ O.G., TMS, XVIII, 1983, 5, 7; Nicolae Bârna, *Romane medii*, RL, XVII, 1984, 1, 10; Valeriu Stancu, CL, XC, 1984, 2, 13.

M.V.

ZABARCENCU Silvia, *Thalassa…! Thalassa…!*, în vol. *Nicăieri în orașul acesta*, Buc., Eminescu, 1982, p. 195–342. Vol. mai cuprinde romanul *Nicăieri în orașul acesta.* Roman social. La incitările doctoriței Izabela Drumaru, ziaristul Ulpiu Traian Pop îl calomniază în presă pe primarul din Talazuri, pentru ca în final să-și retracteze afirmațiile. Remarcabil surprinsă este lumea arhaic-pitorească a Deltei, cu eresurile ei.

◆ O.G., TMS, XVIII, 1983, 5, 7; Nicolae Bârna, *Romane medii*, RL, XVII, 1984, 1, 10.

M.V.

ZALIS Henri, *Până la capăt*, Buc., Cartea Românească, 1982, 248 p. Fragment: *Intimități melancolice* (romanul e anunțat cu titlul *Joc de societate*), SLAST, II, 1982, 42, 6–7. Roman istoric. Evocă, din perspectiva unui intelectual modest – învățătorul Iuliu Zemeș – un climat social-politic tulbure și de mari frământări: începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, lupta comuniștilor, ascensiunea fascismului, rebeliunea legionară. În afara formulei jurnalului „găsit”, autorul apelează și la comentariul obiectiv, la persoana a treia, alternând cele două perspective narative.

◆ Simion Bărbulescu, CRC, XVII, 1982, 40, 4; Laurențiu Ulici, CNT, 1982, 46, 11.

M.V.

1983

ACHIMESCU Ildico, *Un om cu numele meu*, Timișoara, Facla, 1983, 168 p. *Bildungsroman*. Conține povestea ziaristei Anca St., a formării sale printre redactorii ziarului comunist „Victoria”. Începută într-un mediu familial auster, „cu probleme” (de dosar), viața ei se desfășoară și la țară, unde lucrează ca profesor suplinitor, ori în mediul teatral. Nu lipsește aventura erotică, destul de convențională, cu un anume Tudor Panait. Scris la persoana întâi, romanul evită ostentațiile psihologice.

◆ Marian Odangiu, *Biografia unui personaj*, O, XXXV, 1984, 11, 2; Horia Pătrașcu, *Un debut de excepție*, FC, XXXIII, 1984, 12, 10; Grigore Scarlat, ST, 1984, 6, 57; Eugen Dorcescu, CL, 1985, 2, 12; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 14, 5.

I.I.

ADAMEȘTEANU Gabriela, *Dimineață pierdută*, Buc., Cartea Românească, 1983, 452 p. Fragmente: *Cumpăna zilelor*, LCF, XIX, 1976, 37, 4; *Album de fotografii* (romanul e anunțat cu titlul *Vica*), RL, XIII, 1980, 42, 14–15; *Salonul*, VTR, XII, 1982, 2, 12–13; ≈, TR, XXVI, 1982, 8, 5; *Călătorie*, RL, XV, 1982, 31, 14; 15; *Conversație în ajunul intrării*, ARG, XVIII, 1983, 3, 8–9; *Măsuța de servit ceaiul*, TR, XXVII, 1983, 15, 5; *Neînțelegere*, O, XXXIV, 1983, 21, 16; *Sindrofie*, VTR, XIII, 1983, 5, 12; 15; *Invitația*, VR, LXXVIII, 1983, 5, 10–30; *Cer de septembrie*, RL, XVI, 1983, 40, 14; *Din jurnalul unui combatant*, ARG, XVIII, 1983, 10, 8–9; *Jurnalul profesorului Mironescu*, ST, XXXIV, 1983, 11, 21–22. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 112. Roman al memoriei. Este construit prin alternarea planurilor narative și prin apelul larg la mijloacele prozei psihologice, în primul rând la monologul interior. Madam Delcă, alias Vica, personaj de o extremă veridicitate, vlăstar al mahalalei bucureștene în ceea ce are aceasta mai bun și mai rău, își face turneul de vizite cotidiene, trecând din casa cumnatei sale, unde îl apostrofează pe Gelu, un nepot, în cea a Yvonei Scarlat, nevastă de avocat de pe vremuri. Aici întârzie, bând cafea și flecărind cu o vervă unică, în fața unei fotografii de familie, pe care Ivona o comentează. Intrăm astfel în planul secund al romanului, rememorativ, prin care prezentului decrepit și alienat i se opune imaginea mișcată a vieții unei familii înstărite, începând cu anul 1916, cea a savantului profesor Mironescu, pe care și Vica o cunoscuse atât direct, cât și indirect. Reînvie, astfel, imaginea lui Muti, mama Yvonei, profilul surorii sale Margot, amintirea irezistibilului Titi Ialomițeanu, pentru care soția profesorului Mironescu, Sophie, făcuse o pasiune pasageră și care va distruge, prin anii ’50, viața voluntar-temperamentalei Margot. „Pasele” istorisirii acționează ca un piston, comprimând și dilatând secvențial diversele momente ale acțiunii, într-o ordine capricioasă, impusă de tensiunea conversației, de gradul său de sinceritate și de diferențele de mentalitate dintre conlocutori. Din confruntarea celor două planuri, al mizeriei actuale, în care cele două bătrâne, Vica și Yvona, duc o existență simbiotică, ajutându-se reciproc, în confruntarea dură cu o realitate alienantă, și cel al trecutului mort, asupra căruia planează, totuși, aura unei pierdute normalități, iese întreg farmecul cărții, extraordinara sa forță de impact asupra sensibilității cititorului. Drept urmare, ultimele capitole, în care se aglomerează

monologurile interioare, par adevărate strigăte de deznădejde, de disperare în fața ușii pecetluite a vieții „demne de trăit", mereu blocată de oameni, de timp, de ideologii, până la surogatul contemporan. „Unul din cele mai bune romane apărute în ultima vreme: bogat, chiar stufos, profund, «adevărat» până în cele mai mici amănunte, modern în construcție și scris cu finețe" (Nicolae Manolescu).

▼ Postf. de Monica Lovinescu, Buc., Albatros, 1991; text definitiv, pref. de Monica Lovinescu, Buc., Gramar, 1997.

■ Fragment: *Une matinée perdue*, tr. de Micaela Slăvescu, REVR, XXXIX, 1985, 7, 40–73; *Tante Vica*, tr. de Gerhardt Csejka, în vol. *Erkundungen. II. 33 rumänische Erzähler*, Berlin, Verlag Volk und Welt, 1985, 230–241; *Tante Vica*, tr. de Jon Milos, în vol. *Kyssens port. Samtida rumansk prosa*, Buc., Cartea Românească, 1987, 11–24; *Kaotatud hommik*, tr. de Natalie Alver, Riina Jesmin, Tallinn, Eesti Raamat, 1991.

◆ Nicolae Manolescu, *Lumea în două zile*, RL, XVII, 1984, 21, 9; Ioana Rauschan, *Debutul unei consacrate*, O, XXXV, 1984, 21, 2; Ion Vlad, *Sub auspiciile marelui roman…*, TR, XXVIII, 1984, 22, 4; Vladimir Bălănică, TMS, XIX, 1984, 5, 7; Val Condurache, *Dresoarea de imagini*, CL, XC, 1984, 7, 6; Cristina Felea, *Lumile dispărute*, ST, 1984, 8, 54; Valeriu Cristea, *O dimineață de o sută de ani*, RL, XVII, 1984, 36, 4; Cristian Moraru, *Distanța interioară*, LCF, XXVII, 1984, 36, 7; Constantin Sorescu, SLAST, IV, 1984, 40, 1; 10; Vasile Chifor, *A re-scrie istoria*, T, XIII, 1984, 9, 35–36; Mirela Roznoveanu, *Fragment de frescă*, LCF, XXVII, 1984, 45, 1; 6; Cornel Moraru, *Vitalitatea prozei*, VTR, XIV, 1984, 11, 6; Alexandru George, *Arta comentariului*, VR, LXXIX, 1984, 11, 81–85; Victor Atanasiu, *Resurecția romanului*, SLAST, IV, 1984, 53, 4; Mihai Dinu Gheorghiu, *Pierdere și câștig*, DLG, XVI, 1984, 5, 103–104; Dana Dumitriu, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 4, 112–118; Dumitru Anghel, *Fișier bibliografic argeșean*, ARG, XX, 1985, 1, 6–7; Gheorghe Schwartz, *Personajul arhetipal*, O, XXXVI, 1985, 6, 13; Cristian Livescu, ATN, XXII, 1985, 2, 6; Dumitru Radu Popa, TRR, XIV, 1985, 287, 8; Laurențiu Ulici, *Memorie și imaginație*, RL, XVIII, 1985, 11, 11; Virgil Podoabă, F, XXI, 1985, 3, 3; Ioan Holban, *Funcția criptică a textului epic*, CL, XCII, 1986, 7, 4; Irina Petraș, *O perspectivă epică*, VTR, XVI, 1986, 7, 12; Valentin Dumitrescu, VR, LXXXI, 1987, 1, 93–95; Valeriu Bârgău, ~, SLAST, VII, 1987, 7, 4; Cristea, *Fereastra*, 201–215; Holban, *Profiluri*, 360–362; Rotaru, *O istorie*, III, 915–916; Simion, *Scriitori*, IV, 457–463; Al. Piru, TNLS, I, 1989, 1, 5; Ion Bogdan Lefter, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Victor Atanasiu, TNLS, II, 1990, 2, 10; Vladimir Bălănică, TMS, II, 1990, 2, 7; Cornel Ungureanu, *Așteptarea și oaspeții*, VTR, XX, 1990, 3, 15; Monica Lovinescu, F, XXVI, 1990, 7, 9; Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1991, 20, 7; Ovidiu Pecican, ST, XLII, 1991, 5–7, 49–50; Ovidiu Pecican, CNT, 1991, 31, 3; I. Negoițescu, EPR, II, 1991, 9–11, 2; Vlad, *Lectura prozei*, 180–187; Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune*, 34; Steinhardt, *Monologul*, 257–259; Vultur, *Infinitul*, 132–143; Dragomir, *Eseuri*, III, 129; Mihaela Ursa, APS, IV, 1993, 6, 9; George, *La sfârșitul*, IV, 305–312; Dan C. Mihăilescu, DOI, V, 1994, 42, 15; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 9–11; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 121–127; Ana Maria Munteanu, TMS, XXX, 1995, 1, 1–2; Ciocârlie, *Fals tratat*, 26–28, 53, 60, 65–66, 71, 116, 125–127, 135; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 338–339; Livescu, *Voluptatea*, 109–111; Moraru, *Obsesia*, 11–14; Micu, *Scurtă istorie*, III, 212–214; Simuț, *Confesiunile*, 168–169; Alex. Ștefănescu, RL, XXX, 1997, 41, 12–13; *Dicționar analitic*, I, 298; Perian, *Pagini*, 175–176; Cosma, *Romanul*, II, 156–158; Ciocârlie, *Femei*, 160–180; Bârgău, *Generația*, 152–153; Dora Pavel, ~ (i.), APS, XI, 2000, 9, 12–15, 30; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 540–541; Micu, *Literatura*, 281; George, *Confesiuni*, 173, *Dicționar analitic*, I, 308–310. ❒ V. și *Drumul egal al fiecărei zile*, 1975.

I.I.

AGOPIAN Ștefan, *Tobit*, Buc., Eminescu, 1983, 248 p. Fragment: ≈, RL, XVI, 1983, 26, 15. Metaficțiune istoriografică. Este realizat în registru parodic. În timpul ocupației Olteniei de către austrieci, la 1718, Tobit, fiul unui boiernaș local, este luat prizonier de lăncierii nemți puși pe pradă, schingiuit (își pierde un ochi) și adus într-o tabără militară. Devenit colonel, datorită cunoașterii limbii germane și a prezentării unui act de înnobilare semnat de împărat, Tobit încearcă să reintre în posesia moșiei părintești pustiite, Alba, pe care vrea să o colonizeze cu mercenari, lucru ce nu-i reușește, din cauza vitregiilor climei și a vecinilor, care încearcă să-i fure pământul, astfel încât renunță la tot și caută să își piardă urma, retrăgându-se la o mănăstire. Secvențial, epicul, despre care se lasă și impresia că s-ar constitui întâmplător, fără o altă motivație decât cea decurgând din pitorescul raporturilor interpersonale, în sens livresc, este punctat de acte de cruzime, acțiuni de sabotaj, aranjamente suspecte. Precum Tache, din *Tache de catifea* (1981), Tobit apare ca un personaj dilematic, cu o structură psihologică asimilând contrariile, pe măsura unei epoci în care indecizia și activismul, sentimentul predestinării și spiritul de inițiativă se îmbină într-o proporție sui-generis, magistral sugerată stilistic. Vigoarea registrului parodic are astfel o motivație socială. Precum Vlad, din *Țiganiada* lui Ioan Budai-Deleanu, spune Nicolae Manolescu, Tobit este „un personaj eroicomic". „Acest roman eroicomic, parodic, mai mult poetic decât satiric, este opera unui prozator foarte înzestrat, posesor al unei expresii rafinate, stilist înnăscut, care știe să pună accentele unde trebuie. Burlescul e contracarat cu finețe de o maximă seriozitate a tonului, iar excesele de tot felul sunt tratate cu distanță ironică, îmblânzite estetic" (Nicolae Manolescu).

■ ≈, tr. de Renate Hauser Sander, Buc., Kriterion, 1989. Fragment: ≈, tr. de Micaela Slăvescu, REVR, XXXVIII, 1984, 2–3, 51–57.

◆ Nicolae Manolescu, *Romanul eroicomic*, RL, XVI, 1983, 34, 9; Ioan Buduca, *~ cel scris*, AFT, XVIII, 1983, 9, 2; Cristina Felea, *O capcană uriașă și tristă…*, TR, XXVII, 1983, 41, 4; Gabriel Rusu, *Știința imprevizibilului*, TMS, XVIII, 1983, 11, 6–7; Ioan Holban, *Istoria, între închipuire și restituire*, CRC, XIX, 1984, 3, 4; Dumitru Radu Popa, *~: Fascinația cărții*, TRR, XIII, 1984, 273, 12; Mircea Muthu, *Oboseala cărții*, ST, 1984, 9, 29; Constantin Sorescu, *Ficțiunea și realul*, SLAST, IV, 1984, 45, 5; Tudor Cristea, *~ – între metafora și utopia cărții*, SLAST, V, 1985, 22, 5; Dan C. Mihăilescu, *Reveria cărții*, RL, XIX, 1986, 24, 4–5; Doru Mareș, *La fascination de l'imaginaire*, CREL, 1988, 1, 146–150; Adriana Babeți, *Sara de ~*, F, XXIV, 1988, 10, 4–5; Tuchilă, *Privirea*, 84–88; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Spiridon, *Melancolia*, 300–310; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 44, 12; Țeposu, *Istoria*, 136; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 11–14; Dan C. Mihăilescu, *Refuzul istoriei și cultura acceptării*, DOI, V, 1994, 42, 15; *Dicționarul scriitorilor*, I; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, VII, 1997, 46, 1, 8–11; Cosma, *Romanul*, II, 108–110; Mușat, *Perspective*, 136–142; Cristea, *Partea*, 145–146; Ivăncescu, *Ștefan Agopian*, 20, 28–32, 70–71; Adrian Oțoiu, *Principiul dicționarului*, AMP, 2000, 2, 67–77; Eugen Lucan, (i.), AMP, 2000, 2, 22–25; Oțoiu, *Trafic*, 106–109, 216–218; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Ziua mâniei*, 1979.

I.I.

ALEXANDRU Dumitru, *Filip ucenicul*, Buc., Cartea Românească, 1983, 156 p. Roman al mahalalei. Conceput ca un „jurnal de copilărie" (N. Georgescu), ca treaptă între amintiri și memorii, preia din *Mahalaua lunaticilor* (1976) personajele și cadrul acțiunii, cartierul Tei din capitală. Filip, ucenic la un atelier din oraș, pendulează, ca orizont moral, între două lumi, mahalaua rămânând mediul magic în care se integrează, cu obiceiurile și tradițiile sale specifice.

◆ N. Georgescu, *Jurnal de copilărie*, LCF, XXVI, 1983, 47, 2.

I.I.

ALEXANDRU Oltea, *Cărarea cea îngustă*, Buc., Cartea Românească, 1983, 224 p. Roman psihologic. Părăsind satul natal, în momentul colectivizării, din cauza clevetirilor iscate de opțiunea mamei sale (ferm aprobatoare), eroina cărții ia drumul Bucureștiului. Temperament exaltat, patetic, ea eșuează în căsnicia cu Gabriel, dar și în aventura pasională cu Miron, trăind din plin sentimentul ratării. Toate acestea se verifică, cu o pregnanță plină de dramatism, la întoarcerea sa acasă, în Bucovina natală, prin raportare la țăria sufletească a mamei, a cărei vinovăție – cea de a fi schimbat lumea, împingându-și astfel fiica pe un drum neașteptat în viață – se estompează în fața propriei vinovății, rezidând în incapacitatea de a o înfrunta. „Excelent roman de analiză, dens în observații și comentarii psihologice" (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, *Întoarcerea fiicei risipitoare*, RL, XVII, 1984, 15, 11.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Tronsonul B.N.*, Buc., Cartea Românească, 1983, 190 p. Roman realist-socialist. Este dedicat construirii canalului Dunăre–Marea Neagră.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

I.I.

ARION George, *Atac în bibliotecă*, Buc., Eminescu, [1983], 181 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Alex. Ștefănescu. Roman polițist. „Citind romanul ≈, în manuscris, am constatat, cu plăcută surprindere, că ~ știe nu numai să stârnească hohote de râs, ci și să-l țină încordat pe cititor" (Alex. Ștefănescu).

◆ Iulian Costandache, *Umor în suspans*, SLAST, IV, 1984, 10, 2; Tudor Ionescu, ST, 1984, 3, 57; Ovid S. Crohmălniceanu, *Umor și acțiune*, RL, XVIII, 1984, 32, 10; Al. Andrițoiu, *Dinspre bibliotecă spre viață*, CNT, 1985, 20, 12–13; Radu Cârneci, ATN, XXII, 1985, 6, 7; Valeriu Bârgău, SLAST, V, 1985, 45, 4; Eugen Simion, *Romanul polițist*, ATN, XXIII, 1986, 3, 7; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 176–180.

I.I.

BĂBĂLĂU Nicolae, *Amurgul se lăsase în zori*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 220 p. Fragment: *Amurgul s-a lăsat în zori*, R, 1981, 12, 9. *Bildungsroman*. Restituie, sub forma unui reportaj, biografia unui anume Doru Amarelu, țăran din Gorj, care ajunge, prin anii '80, intelectual. „Stilul jurnalistic nu convine integral materiei epice romanești" (Aureliu Goci).

◆ Florea Miu, *Un roman al confruntărilor*, R, 1983, 8, 11; Aureliu Goci, RL, XVII, 1984, 13, 10; Firan, *Profiluri*, 82–83.

I.I.

BĂCĂUANU Dinu, *Lungul nasului*, Buc., Cartea Românească, 1983, 280 p. Roman polițist.

◆ Ion Coja, *Un roman polițist*, RL, XVII, 1984, 37, 10.

I.I.

BĂLĂNOIU Emilian, *Eristikon*, Buc., Cartea Românească, 1983, 236 p. Roman social. Profesorul de matematică Cristian Voicu ține un jurnal în care notează evoluția prieteniei sale cu F. Zidu, directorul liceului unde lucra. Bolnav incurabil, directorul încearcă să-l facă succesor în practica manevrării subalternilor prin

delațiune. „Inautenticitatea personajului-narator este cheia… insuccesului” (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, *Analiză, simpatie, patetism*, RL, XVI, 1983, 34, 10; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Regman, *Nu numai*, 278–279; Ulici, *Literatura*, 421.

I.I.

BĂRBULESCU Romulus, *Catharsis*, Buc., Albatros, 1983, 285 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Într-un Occident nedefinit cu claritate, dar în care motoarele cu hidrogen lichid pentru autoturisme reprezintă o banalitate tehnică, clubul sportiv condus de Yamada Hyo Toshiba și Martin Doga intră, prin fraudă, în posesia unei senzaționale descoperiri științifice, care constă în determinarea bioplasmatică a comportamentului uman. Intenția proprietarilor frauduloși este de a o folosi pentru crearea unor supervedete sportive și, prin asociere cu altă descoperire, la rândul ei furată, a unor supermercenari, în viitoarele războaie. Binele, însă, triumfă și conspirația este descoperită.

◆ Opriță, *Anticipația*, 151–152; Cărășel, *Mic dicționar*, 67.

I.I.

BÂRGĂU Valeriu, Neculai CHIRICĂ, *Utopia profesorului Dunca*, Buc., Eminescu, 1983, 284 p. Roman polițist.

◆ Pavel Pereș, LCF, XXVII, 1984, 1, 7; Olimpia Berca, ~ O, XL, 1989, 23, 5.

I.I.

BÂTA Iosif Maria, *Întoarcerea din singurătate*, Timișoara, Facla, 1983, 216 p. Roman rural. Ion, țăran dintr-un sat bănățean, trăiește un ciudat sentiment de înstrăinare, dezinteresându-se treptat de problemele C.A.P.-ului, apoi de familie, pentru a ajunge, în cele din urmă, un fel de rebut social. Prin contrast, figurile feminine, cu adevărat integrate lumii în care trăiesc, apar clar motivate moral. „O mai mare claritate, fără renunțarea la ambiguitatea funcțională, n-ar fi stricat romanului, tot așa cum n-ar fi stricat un spor de fluență la nivelul materiei epice” (Laurențiu Ulici).

◆ Laurențiu Ulici, *6...*, RL, XVI, 1983, 38, 11; Ionel Bota, *Metafora „locului ideal”*, O, XXXVI, 1985, 35, 3; Paul Dugneanu, *Un roman poematic*, CNT, 1985, 45, 10.

I.I.

✸ **BIBERI Ion,** *Chemarea de peste munți*, Buc., Cartea Românească, 1983. Fragmente: *Mărturisirea*, ST, XXXII, 1981, 12, 8–11; *Moment festiv*, RL, XVI, 1983, 49, 15. Roman social. Redă „evenimente din perioada anilor 1900–1945 văzute prin prisma a doi eroi născuți la începutul secolului XX la Turnu-Severin. Viețile lor intersectează și anii 1916/1918. Romanul se încheie cu angajarea celor doi în marele proces al transformărilor revoluționare ce vor urma în România” (Radu Levârdă).

◆ Radu Levârdă, *Omagiu editorial*, RL, XVI, 1983, 48, 2.

I.I.

BIBERI Ion, *Destinul Aïsei*, Buc., Litera, 1983, 140 p. Roman sentimental. Andrei Todiu, profesor de limbi clasice la Turnu-Severin, se îndrăgostește de Aïsa Bonnet, fiica lui Achille Bonnet, administrator al unei moșii din județul Mehedinți. Evenimentul se petrece cu prilejul întoarcerii lor în țară, după o călătorie în Occident, în perioada interbelică. Pasiunea totală care se naște între protagoniști îi va uni pentru întreaga viață, doar moartea Aïsei, naturalizată româncă, reușind să-i despartă. De reținut sinceritatea confesiunii, tonul implicat, în buna tradiție a romanului interbelic.

I.I.

BIBERI Ion, *Luminile Capricornului*, Buc., Eminescu, 1983, 256 p. (Clepsidra). Roman științifico-fantastic. Maruca Brateș, studentă, trăiește o stranie aventură, concentrată ca timp subiectiv pe durata unei singure nopți. În vreme ce, alături de trei colegi, un australian, un senegalez și un chinez, participă la un simpozion românesc despre știința viitorului, aceasta ia parte, în vis, la o misterioasă aventură galactică pe o planetă din constelația Capricornului, prilej, pentru autor, de considerații cu caracter general pe tema duratei trăirii ca dimensiune a existenței ori pe aceea a efemerității vieții.

◆ Opriță, *Anticipația*, 84–85.

I.I.

BIRĂESCU Traian Liviu, *Pomul cunoașterii*, Timișoara, Facla, 1983, 292 p. Face parte dintr-o serie romanescă începută în 1981, cu *Echinox de toamnă.* Roman psihologic. Procedeul e cel proustian, al memoriei involuntare. Inginerul Belba, director al unei fabrici de motoare electrice, suferă un infarct, fiind internat în clinica profesorului Agliceru. În rezerva spitalului, cuprins de neputință, Belba își rememorează viața, redescoperindu-și trecutul, ca timp interior.

◆ Adrian Dinu Rachieru, *În plasa amintirilor*, O, XXXIV, 1983, 42, 2; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 23, 5.

I.I.

BOGHIAN Nicolae, *Tropotele tăcerii*, Buc., E.M., 1983, 158 p. Roman psihologic. Medicul militar Paul Damian vine în P., în primăvara anului 1977, pentru a asista la premiera piesei sale de teatru *Paza contractuală*, pusă în scenă de teatrul local, de fapt pentru a-și revedea

fosta iubită, pe Eugenia, jucând în spectacol. În timpul reprezentației survine cutremurul, care pune capăt tuturor iluziilor (artistice, afective etc.). Scris sobru, cu o deplină stăpânire a mijloacelor prozei de evocare, dar și a celor de tip introspectiv, psihologic, romanul reușește mai ales în surprinderea zbaterilor sufletești ale personajului principal, dominat de o dureroasă reflexivitate.

◆ N. Georgescu, *Între actori*, LCF, XXVII, 1984, 16, 2.

I.I.

❍ **BOUREANU Radu,** *Coasa*, fragment din romanul *Când pădurile veneau pe ape*, RL, XVI, 1983, 8, 15.

I.I.

BRAD Ion, *Leagănul mării*, Buc., Eminescu, 1983, 256 p. Face parte din ciclul Borceștilor, inițiat prin *Descoperirea familiei* (1964) și continuat prin *Ultimul drum* (1975) și prin *Raiul răspopiților* (1978). A fost reed. cu titlul *Thalassa* și cu modificări într-o integrală a ciclului intitulată *Romanul de familie* (1986). Roman de familie. Continuă saga neamului Borcenilor, țărani dintr-un sat din centrul Transilvaniei, prin evocarea crizei sufletești a lui Veanu, unul dintre nepoții clanului întemeiat de Artimon și Maria. Protagonistul suferă din cauza morții Valeriei, tânăra lui soție, într-un accident. Dezechilibrat, învins de durere, Veanu este adus la Zăpadia de bunica sa, Maria, și ajutat, cu discreție, să regăsească drumul spre viață. Acțiunea se petrece pe vremea „satului fără țărani" și a navetiștilor morocănoși, indiferenți, care bat drumul orașelor înghesuiți în autobuze supraaglomerate. Din fundal, ca un strigăt de disperare, se desprinde figura pură a bunicii, Maria, în conștiința căreia valorile tradiționale se adună ca într-un ultim refugiu, în speranța de a-și păstra calitatea ordonatoare, valoarea formativă.

▼ Reprodus în: *Romanul de familie*, II, Buc., Eminescu, 1986.

◆ Ioan Adam, *Realismul reflexiv*, RL, XVI, 1983, 37, 11; Constantin Cublești, TR, XXVII, 1983, 50, 4; Constantin Crișan, *O saga în mers*, ST, 1984, 1, 24; Petru Poantă, ST, 1984, 1, 24–25; Dumitru Radu Popa, TRR, XIII, 1984, 264, 8; Vasile Chifor, *Reîntoarcerea posibilă*, T, XIII, 1984, 3, 39–40; Liviu Leonte, *Romanul unei familii*, CRC, XIX, 1984, 28, 6; D. Micu, *Thalassa, Thalassa!*, VR, LXXIX, 1984, 9, 79–81; Victor Nițâ, *Un uriaș arbore*, FC, XXXIII, 1984, 51, 14; Ovidiu Ghidirmic, R, 1985, 11, 10; George Arion, *Într-un flux unic*, FC, XXXV, 1986, 32, 10; Cornel Ungureanu, *Un ciclu romanesc*, O, XXXVII, 1986, 33, 2; Mircea Iorgulescu, *Familiile romanului*, RL, XIX, 1986, 38, 9; Mihai Coman, *„Saga" unei familii*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Aureliu Goci, *Concentrația monumentalității*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Alex. Ștefănescu, *Un eșantion de existență românească*, SLAST, VI, 1986, 38, 2; Florin Berindeanu, *Chipul istoriei, chipul familiei*, AFT, XX, 1986, 9, 2; Vasile Crăciun, ≈, F, XXII, 1986, 9, 8; Cornel Moraru, *Vocația de familie*, VTR, XVI, 1986, 9, 4; Dem. Niculescu, *Unitatea materiei epice*, CNT, 1987, 6, 13; Emil Manu, *Romanul unui topos românesc*, VR, LXXXI, 1987, 2, 70–74; Petru Poantă, ≈, ST, XXXVIII, 1987, 2, 30; Ion Vlad, *Formele tradiționale ale romanului*, TR, XXXI, 1987, 12, 3; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 26, 2; Cosma, *Romanul*, I, 178; Anton Cosma, *Le „Roman de famille" – traditions et actualité*, REVR, XLIII, 1989, 2, 69–77; Micu, *Scurtă istorie*, III, 362–366; Petraș, *Literatură*, 67–69; Adam, *Inelele*, 291–296; Micu, *Istoria*, 619–620; Micu, *Literatura*, 165–166. ❐ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BUCUR Ion Nicolae, *Comosicus. Romanul epocii lui Burebista, Ciclul dac*, IV, Buc., Eminescu, 1983, 384 p. Roman istoric. Bizuindu-se pe o documentație vastă și exactă, dar și pe o imaginație epică foarte productivă, autorul reconstituie lumea dacică de pe vremea lui Burebista, într-o narațiune fluentă și antrenantă.

◆ Ioan Holban, *Două romane despre daci*, CRC, XVIII, 1983, 15, 4.

I.M.

BUGARIU Voicu, *Literații se amuzau*, Buc., E.M., 1983, 256 p. (Sfinx, 64). Roman polițist. Este conceput ca joc ingenios și ambiguu între realitate și imaginație, la care participă personaje din mediul scriitoricesc (Nicolau, Topală, Iovan etc.), descris, de altfel, cu destul simț al observației.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVI, 1983, 46, 2.

I.M.

CARANFIL Constantina, *Dragostea obosește*, în vol. *Flori de brumă*, Buc., Albatros, 1983, p. 5–161. Fragmente: *Setea lumii*, RL, XIII, 1980, 43, 14; *Macii pe răzoare*, RL, XVI, 1983, 10, 14. Vol. mai cuprinde povestirea *Petrecere.* Roman rural. Acțiunea, desfășurată într-un sat dobrogean în anii '50–'60, urmărește în principal viața Floarei, o țărancă frumoasă. După două scurte căsătorii nereușite, ea se mărită cu Vasile, cu care trăiește fericită „vreo șapte ani". Apoi, diverse împrejurări ale vieții și micile neînțelegeri între soți destramă treptat relația conjugală, fără a o distruge cu totul. Excesiv de fragmentar, romanul nu e lipsit totuși de autenticitate, mai ales în analiza psihologiei feminine și în descrierea mediului social care constituie, aici, fundalul dramei familiale și sentimentale.

I.M.

CARPEN N.D., *Amintirile erau false*, Buc., Cartea Românească, 1983, 228 p. Roman sentimental. Desfășurată pe un fundal social abia sugerat, care o face

întrucâtva vagă și neverosimilă, acțiunea romanului înfățișează viața sentimentală a Finaretei, învățătoare într-un sat, și a lui Virgil Urcan, asistent universitar și îmbogățit peste noapte. Amândoi sunt firi sensibile, care se introspectează și își problematizează continuu iubirea. După o scurtă perioadă pasională, cei doi se căsătoresc, dar relațiile lor se răcesc și se destramă treptat. Ea eșuează în legături amoroase temporare, iar el are, aproape simultan, idile cu alte două femei.

◆ Valentin Constantin, O, XXXV, 1984, 25, 11; Constantin Dumitrache, R, 1984, 9, 15.

I.M.

CĂTINA Oana, *Povești pentru fotoliu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 240 p. Roman psihologic. Un grup de oameni ajunși la maturitate (Irina, Alexe, Sabin, Dan, Pavel, Olimpiu, Radu) se reîntâlnesc și își rememorează, într-un amplu dialog, anii de studenție, cu bucuriile, cu micile drame, cu speranțele și cu deziluziile lor.

◆ Mihai Iordache, CL, LXXXIX, 1983, 8 (*Pagini bucovinene*, 2); N. Steinhardt, *Fenomenul Boema*, F, XIX, 1983, 9, 6; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38–40; Mihai Iordache, *Fața sentimentală a lumii*, CL, XCII, 1985, 11 (*Pagini bucovinene*, 2).

I.M.

CÂMPEANU Titi George, *Patul cu cenușă*, Buc., Cartea Românească, 1983, 184 p. Roman politic. Început prin povestirea idilei dintre Sânge-Albastru, un tânăr provenit dintr-o mare familie burgheză, dar rămas singur și sărac după 1944, și Diana, fiica unui comunist în ascensiune, romanul capătă treptat un caracter social. După eșuarea idilei, protagonistul trece de partea noului regim și, ajutat de un „nea Petru", birocratul comunist care taie și spânzură din umbră, intră în casta privilegiaților, ajungând înalt funcționar la „Generalexport" și apoi reprezentant comercial în străinătate. Finalul e însă cam neverosimil: Sânge-Albastru se întoarce brusc în țară și renunță la privilegii, lucrând în munți, la o întreprindere forestieră. În ciuda narațiunii sincopate, lacunare, ≈ e totuși notabil prin analiza parvenitismului proletar și a dezumanizării pe care o implică și, de asemenea, prin modul cum sugerează atotprezența unui personaj malefic, Partidul.

◆ Laurențiu Ulici, *Structuri absente*, RL, XXI, 1988, 12, 9.

I.M.

CERNEȚ Laurențiu, *Primul trimestru*, Timișoara, Facla, 1983, 176 p. Fragmente: *Fiecare are ceva de povestit*, O, XXXIII, 1972, 25, 6; *Prima seară cu Moș Barbă* (romanul e anunțat cu titlul *Urma celuilalt*), O, XXV, 1974, 37, 5. Roman social. Haralambie Mușat, un tânăr profesor de română proaspăt repartizat într-un sat, se izbește de rigorile unui alt mod de viață, ale unei profesii pe care nu o poate exercita cum ar dori, ale unor relații deformate între oameni. Experiențele umane, didactice și sentimentale pe care le trăiește îi provoacă o senzație de zădărnicie și neîmplinire. Un personaj interesant, evocat mereu, dar absent din prezentul narațiunii, este profesorul Dobrotescu, tip incomod, idealist, care n-a rezistat în aceeași postură ca a protagonistului decât un trimestru și a cărui „enigmă" devine o obsesie pentru acesta.

I.M.

CHIRIC Ion, *Prima zi după întemeiere*, Iași, Junimea, 1983, 208 p. Roman realist-socialist. Acțiunea, petrecută în satul Vișani, se axează în principal pe conflictul dintre Victor Duma și cei doi șefi locali: primarul Potorac și președintele C.A.P.-ului, Manciuc. Cel dintâi, luptător energic și intransigent, un fel de „erou al muncii socialiste" din a doua generație, ajunge secretar de partid comunal și obține până la urmă înlocuirea ultimilor doi.

I.M.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, IV, v. *Istorii*, I, 1977.

I.M.

CIOBANU Radu, *Heralzii*, Buc., Albatros, 1983, 278 p. Roman istoric. Specialist al genului, preocupat de a înfățișa romanesc momente-cheie din istoria românilor, ~ abordează aici evenimente de la începutul secolului XX, care au culminat cu Unirea de la 1918. Acestea sunt relatate prin intermediul a două personaje, Voicu și Nestor Prodan. Ziariști amândoi, în conștiința lor se oglindesc din plin frământările epocii. Cel dintâi, refugiat la București și apoi la Iași în anii războiului (1916–1917), descrie atmosfera socială și dezbaterile intelectuale din Regat, în timp ce Nestor, deținut într-o închisoare din Ardeal, scrie, în jurnalul său, despre lupta dusă pentru ideea Unirii. Lor li se adaugă alte câteva personaje demne de reținut (ziaristul Nicoară, teologul Nedelcu, sculptorul Drăgan, căpitanul Vlădeanu), „heralzi" și ei ai unor aspirații naționale.

◆ Ștefan Melancu, TR, XXVII, 1983, 43, 4; Ion Lungu, ST, XXXIV, 1983, 10, 9–10; Radu Levârdă, *Omagiu editorial*, RL, XVI, 1983, 48, 2; Ioan Holban, *Heralzii adevărului*, CRC, XVIII, 1983, 48, 9; M.B., T, XIII, 1984, 1, 14; Vasile Chifor, *Istoria în roman*, VR, LXXIX, 1984, 7, 54–56; Bălan, *Pietre*, 320–323; Vasile Chifor, *Pasiune și vocație*, ROS, I, 1995, 3, 66–69. ❐ V. și *Crepuscul*, 1971.

I.M.

COPĂCIANU Emanuel, *Cumpăna apelor sau Vodă-Cuza trece Milcovul*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983,

172 p. Roman istoric. Evocă domnia lui Al. I. Cuza și epoca sa.

◆ Dana Dumitriu, RL, XVI, 1983, 29, 10.

I.M.

COTOMAN Nicolae, *Moartea unui Robinson*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 168 p. Roman psihologic. Cristian, un tânăr student, trece printr-o criză sufletească profundă în urma morții tatălui său, pe care-l iubea până la idolatrie. Pierderea acestuia devine obsesivă, întunecându-i orice bucurie, făcându-l ursuz și însingurându-l. Din tristețea sa nu-l poate scoate nici idila înfiripată la țară, în timpul unei vacanțe, nici aceea trăită în orașul studenției.

◆ Laurențiu Ulici, RL, XVII, 1984, 22, 11.

I.M.

❍ **DAMIAN Ștefan,** *Parfumul ușor al unei amintiri trecătoare*, fragment de roman, ST, XXXIV, 1983, 12, 22–23.

M.V.

DANCIU PETNICEANU Nicolae, *Cantonul galben*, Timișoara, Facla, 1983, 198 p. Fragment: ≈, O, XXXIII, 1982, 50, 7. Roman social. Se inspiră din viața feroviarilor. Desfășurat, cu nedisimulat orgoliu provincial, în sudul Banatului, surprinde preocupările, deprinderile, comportamentul specific al ceferiștilor, care, în lungile călătorii, își istorisesc întâmplări prezente și trecute: activitatea comunistă în ilegalitate, lupta antihitleristă, episoade din întovărășiri și colectivizare etc. Fragmentat în maniera povestirii în povestire, prin care sunt evocate o mulțime de personaje, romanul se oprește asupra figurii unui vechi ilegalist venerat de toți, Grigore I. Grigore.

◆ Andrei A. Lilin, *Un roman al spațiului bănățean*, O, XXXV, 1984, 5, 11.

D.M.

DAVIDOVICI Doru, *Aripi de argint*, Buc., E.M., 1983, 254 p. Roman social. Se inspiră din lumea aviației. Scrisă la persoana întâi, cartea reprezintă o încercare de a reda sentimentul de risc asumat și de solitudine orgolioasă a pilotului (fiecare zbor înseamnă o plonjare de unul singur în plin neprevăzut), dar și solidaritatea de grup, derivată din psihologia specială a aviatorilor.

M.V.

DEMETRIUS Lucia, *Triptic*, II. *Portretele au coborât din rame*, v. *Triptic*, I, 1981.

M.V.

DENCIU Ioan Dumitru, *Luminile zeiței Bendis. Discurs elen despre marele rege Burebista*, Buc., Cartea Românească, 1983, 354 p. Fragment: *Amintiri din diferite timpuri*, RL, XI, 1978, 24, 15. Roman istoric. Evocă perioada glorioasă a stăpânirii lui Burebista, unificatorul geților, văzută prin ochii unui locuitor al orașului pontic Dionysopolis. Subiectul este asemănător cu acela din romanul *Călătoria spre zei* (1982) al lui Mihail Diaconescu.

◆ Laurențiu Ulici, *Prima verba. 15…*, RL, XVI, 1983, 30, 11; Aurel I. Brumaru, AST, XVIII, 1983, 10, 10.

M.V.

DIMITRESCU Lucian, *Luminatele umbre*, Buc., E.M., 1983, 304 p. Roman istoric. Este dedicat Războiului de Independență din 1877–1878, evocând viața de campanie, răgazurile de liniște dintre lupte și spiritul de jertfă care domină mentalitatea omului simplu.

◆ Radu Boureanu, RL, XVII, 1984, 1, 10.

D.M.

DINULESCU Lascăr, *Râpa*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 238 p. *Bildungsroman*. Pavel, copilul crescut de un țăran din Moreni, sat din Câmpia Dunării, suportă toate vicisitudinile vieții mizere, pentru ca în final să devină medic.

M.V.

DUDULEANU Mircea, *Acvila și capul de lup*, Buc., Albatros, 1983, 324 p. Cu note și o listă de personaje reale și fictive. Roman istoric. Urmărește evenimentele Romei imperiale între 45 î.e.n. și 106 e.n. (cucerirea Daciei). Episoadele referitoare la războaiele daco-romane (începutul cărții și ultimele câteva zeci de pagini) sunt relatate epistolar de centurionul Sempronius Fuscus, viitorul tată al generalului Cornelius Fuscus. Scrierea nu depășește simpla istorisire romanțată în prima dintre cele două părți; spre final, evenimentele, datele și circumstanțele istorice, precum și eroii iluștri (Agrippina, Nero, Seneca etc.) sunt prezentați fugitiv, în lungi convorbiri abia motivate situațional.

D.M.

DUMITRESCU Alexandru, Rodica FLORESCU-GHIȚĂ, *Banul Mărăcine – marchiz de Ronsard. Roman istoric*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 316 p. Roman istoric. Narațiunea, încadrată de un *Prolog* și un *Epilog* și însoțită de un mic lexicon al arhaismelor, relatează, în manieră romantic naivă, destinul banului Vlad Mărăcine al Craiovei și Severinului care, în urma uneltirilor Doamnei Clara (soția lui Nicolae Alexandru, domn al Țării Românești, și mamă vitregă a viitorului domnitor Vlaicu), sfârșește prin a renunța la bănia Olteniei și pleacă să servească regelui Franței, Filip al VI-lea de

Valois, în lupta împotriva englezilor (secolul al XIV-lea). Înnobilat de regele Franței, care îl face marchiz și-i dăruiește domeniul Amboise de pe Loira, boierul devenit *de* Ronsard ar fi străbunicul marelui poet al Renașterii franceze, Pierre de Ronsard.

D.M.

DUMITRESCU Ștefan, Ioan DUMITRESCU, *Enigma diamantului. Roman de aventuri pentru tineret*, Iași, Junimea, 1983, 191 p. Roman pentru copii și tineret. Acțiunea are loc într-o tabără de pionieri, în care se construiesc navomodele, se spun istorii marinărești de demult, se fac excursii cu peripeții și se trăiesc aventuri palpitante, se inițiază investigații în peșteri, pivnițe, galerii secrete, se dă de urma unor bandiți, se dezleagă vechi enigme etc.

D.M.

DUȚESCU Mihai, *Izgonirea negustătorilor*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 264 p. Roman psihologic. În ultima zi de viață, Alexandru Glogoveanu, bărbat de cincizeci de ani, pe care medicul l-a avertizat că mai are puțin de trăit, vizionează filmul francez ce dă titlul cărții (lucrează în minister la cenzurarea și difuzarea filmelor). Paralel cu vizionarea peliculei, proiectează în sinea lui un scenariu din viața minerilor și își amintește, după capriciile memoriei subiective, fragmente din propria sa existență (scene ale colectivizării, ale vieții de redacție, ale traiului conjugal, ședințe cu secretari de partid etc.).

D.M.

FAY Ștefan J., *Caietele locotenentului Florian*, Buc., Albatros, 1983, 314 p. Cu un cuvânt înainte de autor. Roman-document. Situat între biografia romanțată, proza documentară (o bibliografie istorică, la care se face adesea trimitere în cuprinsul cărții, e atașată la sfârșit) și romanul memorialistic, ≈ reconstituie, cu acribie și relevanță, „aspecte mai puțin cunoscute din perioada cuprinsă între 28 iunie 1914, atentatul de la Sarajevo, și 6 decembrie 1916, când guvernul Brătianu părăsește Bucureștiul, după temporara înfrângere de către coaliția celor cinci armate năpustite asupra României: germană, austriacă, ungară, bulgară și turcă" (~). Protagonistul cărții este un personaj real, Florian Bogdan (1876–1965), din comuna Făgădău, aproape de Reghin, inginer constructor și expert cadastral, care, refugiat în România din vechea monarhie austro-ungară, a fost, în timpul Primului Război Mondial, cel dintâi voluntar ardelean integrat în armata română. Cartea conține cele patru caiete în care, în vârstă de peste 80 de ani, fostul combatant a încercat să reconstituie memorialistic evenimentele la care a participat, revelatoare pentru imaginea societății românești de la începutul secolului al XX-lea și pentru aspecte mai puțin cunoscute ale activității de contrainformații. Ele au fost completate de ~ cu o vastă documentație din ziarele vremii, din dezbaterile parlamentare, din memoriile unor oameni politici sau diplomați, din scrierile unor ofițeri superiori români și străini, din corespondențe diplomatice secrete, convenții, tratate, jurnale personale etc. (semnalate prin trimiteri bibliografice). A rezultat o cronică fidelă a vremii, evocând premisele și contextul care au favorizat desăvârșirea unității naționale, dezvăluind rolul politic al unor personalități de prim rang, ca I.C. Brătianu, Nicolae Filipescu, dar și al unora mai puțin cunoscute, cum e și protagonistul cărții.

◆ Radu Levârdă, RL, XVI, 1983, 48, 2.

D.M.

FILIMON Gheorghe, *Coif de jurnale*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 146 p. Roman de spionaj. Începe ca roman al mediului mineresc și continuă cu episodul intervenției minerilor în acțiunile de salvare a populației în capitala grav afectată de cutremurul din 1977. Abia în partea a doua se dezvăluie că protagonistul, enigmaticul Marin I. Marin, nu e, de fapt, tânărul orfan care, nereușind la facultate, își câștigă existența cu diverse munci, ci un om cu studii superioare în Canada, reîntors în țară în serviciu comandat.

D.M.

FULGA Laurențiu, *E noapte și e frig, seniori*, Buc., Cartea Românească, 1983, 352 p. Fragmente: ≈ RL, XIV, 1981, 50, 14–15; XV, 1982, 22, 14–15; ≈, ALL, 1982, 50–55; ALL, 1983, 36–39. Roman parabolă. Tema e aceea a iubirii și a cutremurătoarei singurătăți în fața bătrâneții, bolii și morții, mântuite prin scris. Rămas văduv prin pieirea Dânsei, în urma unei necruțătoare boli, scriitorul evocă chipul acestei femei unice, soție și mamă, alături de care a petrecut treizeci și trei de ani de viață, plini de încercări și evenimente dramatice. Dispariția perechii sale distruge o comuniune perfectă, așezându-l pe erou în fața neantului, pe care și-l asumă convertind întâmplările vieții cotidiene, plimbarea, somnul, gândurile în exerciții ale morții și în ocazii de reflecție tragică asupra existenței. Confesiunea dramatică, întunecată, populată de fantasme și de conștiința propriei degradări fizice (naratorul e amenințat cu orbirea) își extrage forța supraviețuirii spirituale tocmai din confruntarea frontală cu abisul spaimelor, neliniștilor, coșmarurilor, pe care le subordonează febril analizei și obiectivării în creație. La masa de lucru, scriitorul concentrează un întreg univers existențial, mai dens și mai vast decât realitatea însăși, sintetizând întreaga durere umană prin forța memoriei și a imaginației. Chiar

și în confruntarea cu neființa el merge până la capăt, salvându-se tot prin setea de absolut, care îi compensează finitudinea umană prin tensiunea trăirii. Recviem și spovedanie, „roman de idei" și „profesiune de credință făcută în termenii unui eseu", ≈ e un tulburător „jurnal de creație și o suită de parabole subsumată unei «estetici a strigătului», aparținând prin aceasta unei direcții majore a prozei românești contemporane, în care se înscriu cele mai bune cărți ale lui D.R. Popescu, Fănuș Neagu, Marin Preda, Octavian Paler" (Mircea Iorgulescu).

◆ Mircea Iorgulescu, *Vocile conștiinței*, RL, XVI, 1983, 39, 4; Liviu Leonte, *Romanul alegoric*, CRC, XVIII, 1983, 41, 4; Anton Cosma, *Un senior al romanului*, VTR, XIII, 1983, 10, 7; Petru Poantă, TR, XXVII, 1983, 47, 4; Mircea Popa, *Perenitatea simbolului*, ST, XXXIV, 1983, 11, 35; Constantin Pricop, CL, LXXXIX, 1983, 12, 4; Ulici, *Confort Procust*, 48–51; Florin Mugur, *Dânsa*, FC, XXXIII, 1984, 4, 22; Constantin Ciopraga, *Tristețe și fantezie*, RL, XVII, 1984, 6, 4; Ion Pecie, *Clepsidre și ceasuri moi. Insistența memoriei*, R, 1984, 2, 3; Mircea Tomuș, T, XIII, 1984, 2, 20; Vlad Sorianu, ATN, XX, 1984, 2, 7; Alexandru Țicu, AST, XVIII, 1984, 2, 11; Gh. Bulgăr, *O carte, un stil…*, CNT, 1984, 10, 10; Gh. Bulgăr, *Confruntarea cu istoria*, VR, LXXIX, 1984, 3, 75–76; Virgil Podoabă, F, XX, 1984, 4, 3; Ioan Holban, *A exprima inexprimabilul*, RL, XVII, 1984, 21, 4; Dumitru Radu Popa, *Realism și patos al viziunii simbolice*, RL, XVII, 1984, 29, 8; Gheorghe Glodeanu, *Dimensiuni ale prozei contemporane*, F, XX, 1984, 7, 7; Vasile Chifu, *Timp și memorie în roman*, LCF, XXVII, 1984, 45, 6; 7; Constantin Tuchilă, *Conștiința dilematică*, LCF, XXVII, 1984, 48, 6; Iorgulescu, *Prezent*, 196–201; Mariana Șipoș, *Metamorfozele romanului*, RL, XX, 1987, 49, 4; Bărbulescu, *Profiluri*, 118–122; Popa, *Clasici și contemporani*, 70; Rotaru, *O istorie*, III, 563–566; Cosma, *Romanul*, I, 281–285; Tuchilă, *Privirea*, 43–44, 50–51; Simion, *Scriitori*, IV, 73–74; Cornel Munteanu, F, XXVI, 1990, 10, 7; Chifor, *Între*, 150–151, 154, 160–161; Glodeanu, *Dimensiuni*, 97; Glodeanu, *Fantasticul*, 62; Micu, *Istoria*, 549. ❐ V. și *Eroica*, 1956.

D.M.

GĂNESCU George, *Misiunea locotenentului Eparu*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 155 p. Roman polițist.

D.M.

GEORGESCU Mihai, *Lumea de la fereastră*, Buc., Cartea Românească, 1983, 368 p. Roman social. Relatează, în prima dintre cele două părți, deplasarea în Italia a unui ansamblu folcloric, căruia i se atașează proaspătul licențiat Gabriel Dancu, plecat ca turist. După peripeții neplăcute, Dancu revine în țară, se retrage și dispare din acțiune (privind „lumea de la fereastră"). A doua parte a cărții urmărește destinele grupului de transfugi.

◆ Nicolae Petre Vrânceanu, *Pledoarie pentru adevăr*, R, 1984, 5, 16; Viorel Știrbu, *Lumea pe îndelete*, LCF, XXVII, 1984, 24, 9.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Siesta*, Eminescu, 1983, 248 p. Metaficțiune. Compus din trei capitole, *Cămara*, *Foșgăiala* și *Baclava*, are drept erou pe Andrei Crețianu, profesor de 40 de ani. Rănit în război, el trăiește într-un orășel din câmpia Bărăganului, unde se dedă la o viață colocvială bazată pe rememorări și nesfârșite discuții. E vorba de drama intelectualului idealist, ale cărui popasuri în timp reprezintă o contrapondere la realitate.

◆ Vladimir Bălănică, *În dulcele stil balcanic…*, TMS, XIX, 1984, 1, 7; Nicolae Manolescu, *„La diuseor dă la vi"*, RL, XVII, 1984, 8, 9; Ion Holban, *Sarica*, 1*926*, CRC, XIX, 1984, 8, 4; Radu G. Țeposu, *Mitică et Co*, FC, XXXIII, 1984, 8, 14; Mihai Odangiu, *Romanul ca scenariu*, O, XXXV, 1984, 9, 2; Ioan Buduca, *Actori, spectatori, telespectatori*, AFT, XVIII, 1984, 3, 9; Val Condurache, *Destine contemporane*, CL, XC, 1984, 3, 6; Florin Manolescu, *Viitorul la timpul trecut*, CNT, 1984, 28, 13; Dana Dumitriu, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 4, 112–118; Mariana Lazăr, ST, 1984, 5, 12; 42; Vasile Chifor, *Pretextele romanului*, T, XIII, 1984, 6, 38–39; Dan Radu Stănescu, *Oreste la Sorica*, VR, LXXIX, 1984, 6, 66–68; Flaviu Manolescu, *Viitorul la timpul trecut*, CNT, 1984, 28, 13; Virgil Podoabă, *Timpul și clipa*, F, XX, 1984, 7, 9; Holban, *Profiluri*, 196–203; Rotaru, *O istorie*, III, 599; Adrian Mavrodin, ~ – *echivocitate și paradox*, R, 1989, 9, 10; Simuț, *Confesiunile*, 115–116; *Dicționarul scriitorilor*, II; Georgescu, *Învățăturile*, 108, 121–123; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

❍ **GEORGESCU Paul Alexandru,** *Sfârșitul lui Canoto*, ST, XXXIV, 1983, 6, 16–18; 7, 15–16; 8, 38–41, fragmente de roman.

M.P.

GESTICONE Mircea, *Vest*, pref. de Aurel Sasu si Sabin Vlad, Buc., Minerva, 1983, 374 p. Fragmente: ≈, VR, XXX, 1938, 7, 20–34; 8, 29–49; 9, 63–73; XXXI, 1939, 2, 49–61; 4, 58–67; 8, 25–35. Roman istoric. Un insolit peisaj de legendă, scene din istoria Transilvaniei și o neașteptată poveste de dragoste, în continuarea *Războiului micului Tristan* (1937).

A.S.

GHEORGHIU Vivi, *Sub semnul iederei*, în vol. ≈, Buc., Cartea Românească, 1983, p. 8–146. Vol. mai cuprinde romanul *Tăcerea*. Roman de familie. Evocă, într-un stil livresc și calofil, destinul familiei Rusan, marcate de eșecul în dragoste al fetelor.

◆ Laurențiu Ulici, *Femei în oglindă*, RL, XVI, 1983, 19, 11.

M.P.

GHEORGHIU Vivi, *Tăcerea*, în vol. *Sub semnul iederei*, Buc., Cartea Românească, 1983, p. 148–312.

Vol. mai cuprinde romanul *Sub semnul iederei*. Roman psihologic. Conține jurnalul unei studente la filologie, care se sinucide, în mod misterios, la mare.

◆ Laurențiu Ulici, *Femei în oglindă*, RL, XVI, 1983, 19, 11.

M.P.

GHEȚIE Ion, *Drumul*, Buc., Cartea Românească, 1983, 158 p. Roman social. Inspirat din evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial, cartea spune povestea supraviețuirii unui grup de refugiați, dintre care rămân până la urmă doar doi, Cristea și Mircea. Cel din urmă, adolescent, trăiește acum și experiența unei inițieri, a primului puseu erotic, alături de Măgdița, ființă tandră și pură. Biruința vieții împotriva morții este evidentă.

◆ Laurențiu Ulici, *Prima verba*, RL, XVI, 1983, 40, 11; Radu Călin Cristea, *Cartea de debut*, F, XIX, 1983, 12, 7; Mariana Codruț, CL, XC, 1984, l, 14; Olimpia Berca, *Iluzia maturității*, O, XXXV, 1984, 12, 11; Emil Manu, *Destinul literar al zilei de 4 Mai*, RL, XVIII, 1985, 19, 4; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Cum trece timpul*, Buc., Cartea Românească, 1983, 240 p. Fragment: *Călătoria*, RL, XV, 1982, 47, 14. Roman social. Eroul principal, tânărul Iosif (Dudu) Negruț, e amfitrionul unei pestrițe bande de tineri, care cultivă ostentativ abaterile de la normele prestabilite. Se reține câteva tipuri, Mirel Iliescu, Alin Oprescu (căsătorit cu agramata Nora Iordache), Ion Antoniu (Cuchi), pictor, dar mai ales amorez, inși care eșuează cu toții în realizarea socială.

◆ Hristu Cândroveanu, ST, XXXV, 1984, 7, 58.

M.P.

GIUGARIU Mihai, *Mesagerul*, Buc., Eminescu, 1983, 282 p. Roman psihologic. Este scris sub forma unui scenariu cinematografic. Înregistrează fapte și evenimente de după cel de-Al Doilea Război Mondial, prin perspectiva unui soldat întors la noua viață pașnică. Sunt înregistrate cu minuție schimbările de substanță petrecute în câmpul social și politic după 1947, anul în care este plasată acțiunea. „Crâmpeiele memoriei, planurile directe și intervalele analitice se organizează ca structuri simultane, iar efectul de simultaneitate (un paralelism activ, sugestiv) are darul de a construi acest univers al conștiinței care se examinează și se pregătește pentru a trăi" (Ion Vlad).

◆ Mircea Iorgulescu, *Ieșirea din cadru*, RL, XVII, 1984, 10, 11; Liviu Leonte, CRC, 1984, 36, 4; Cosma, *Romanul*, I, 243–244.

M.P.

GRIGORESCU Irina, *Lecția de adio*, Buc., Cartea Românească, 1983, 310 p. Roman psihologic. Este axat pe tema comunicării dintre generații. Avem de-a face cu o generație a bătrânilor, în fața căreia stau alte generații de nepoți, cu problemele, dramele și dezamăgirile lor. Scris cu „o mare finețe psihologică" (Dana Dumitriu), romanul analizează stări și trăiri privind dragostea și căutarea adevărului într-o lume ciudată, de tranziție, care nu și-a pierdut însă farmecul.

◆ Dana Dumitriu, *Viața pe un vapor*, RL, XVII, 1984, 27, 10; Mihai Ungheanu, LCF, XXVII, 1984, 23, 2; Tania Radu, *Vârstele prozei*, FC, XXXIII, 1984, 29, 11; Marian Odangiu, *Viața între oglinzi paralele*, O, XXXV, 1984, 37, 6; Ioan Holban, CL, 1985, 4, 13.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Oglinzi*, Buc., Eminescu, 1983, 206 p. Fragmente: *Raluca*, LCF, XXV, 1982, 23, 4–5; *Există o șansă pentru fiecare* (romanul e anunțat cu titlul *Drumul spre Paradis*), RL, XV, 1982, 49, 14. Roman psihologic. Conține dezvăluirile eroinei Raluca Mateescu, aflată într-un moment de confruntare și destăinuire cu fiica sa Ioana, adolescentă. Intitulat inițial *Drumul spre Paradis*, romanul voia să propună confesiunile melodramatice ale eroinei înaintea trecerii ei în neființă.

▼ *Între viață și moarte*, ed. revăzută, Buc., Calypso, 1992.

◆ Emil Manu, *Sinceritatea dialogului*, RL, XVII, 1984, 29, 10; George Chirilă, CNT, 1984, 10, 7.

M.P.

GRUIA Stelian, *Calul negru*, Buc., Cartea Românească, 1983, 238 p. Fragment: *După ploaie* (romanul e anunțat cu titlul *Și calul negru n-a venit*), LCF, XXII, 1979, 39, 4–5. Roman al „obsedantului deceniu". Eroul e un profesor retrogradat, Ion Ulma, ajuns învățător la Valea Seacă, unde trăiește evenimentele începutului de lume, din 1946, într-o societate plină de contradicții și mașinații, care se erodează rapid. Cartea surprinde o galerie de tipuri bine individualizate de tineri aflați la vârsta incertitudinilor: Gheorghe, Ostean, Minodora, Melania, Asiatu, Zăhărnev, Guliga etc.

◆ Mihai Ungheanu, LCF, XXVI, 1983, 28, 2; George Ricus, RL, XVI, 1983, 40, 10; Mihail Iordache, CL, XC, 1983, 9, 8 *(Pagini bucovinene)*; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

HOLBAN Nicolae, *Reporter de cursă lungă*, Buc., Albatros, 1983, 274 p. Roman social. Cuprinde relatările unui gazetar despre viața și problemele cu care se confruntă cei din lumea presei.

M.P.

HOROMNEA Dragomir, *Drumul Cavalerilor*, I, Buc., Cartea Românească, 1983, 428 p. Fragmente: *Întoarcerea*, LCF, XX, 1977, 26, 4–5. Roman rural. Este povestea unei familii de țărani numită Cavaler.

▼ I–III, Buc., Odeon, 1995.

◆ Cornel Munteanu, ~, ≈, SOL, I, 1990, 3, 2; *Dicționarul scriitorilor*, II; Perian, *Pagini*, 149–150.

M.P.

HURJUI Ion, *Iubirea din strada a șaptea*, Iași, Junimea, 1983, 192 p. Roman psihologic. Redă confesiunile unor personaje aflate la sanatoriul de la Simian, unde toate personajele suferă de maladia iubirii.

◆ Liviu Leonte, *Proza poeților*, CRC, XVIII, 1983, 28, 4; Al. C., *Romanul unui poet*, CL, LXXXIX, 1983, 10, 6; Ioan Holban, RL, XVII, 1984, 13, 10; Costin Tuchilă, *Tensiuni introspective*, LCF, XXVIII, 1985, 39, 2.

M.P.

ILIESCU Adriana, *Jurnal de vacanță*, Buc., Cartea Românească, 1983, 204 p. Metaficțiune. Cartea, de tip mozaicat, este un fel de jurnal de vacanță, un joc de-a literatura, devenit pe alocuri roman în versuri sau epopee cotidiană, numeroase capitole fiind redactate în versuri. Nu lipsește implicarea (auto)ironică a autoarei, vizibilă mai ales în secțiunea *O compunere liberă.* Eroina e o profesoară de română, care, plecând de la sugestiile unor scrieri de Minulescu, devine prizonieră a unor obsesii culturale, prefăcând totul în literatură. Începutul este jurnalul unui roman, dar continuarea frizează lumea derizoriului și a subculturalului livresc.

◆ Iulian Costandache, *Impresii și culori*, F, XXXIII, 1984, 17, 14; Cristian Moraru, *Un jurnal de vacanță*, RL, XVII, 1984, 35, 11; Cornel Moraru, ST, XXXV, 1984, 11, 55; George Popescu, *Aliajul genurilor*, R, 1984, 11, 10.

M.P.

ILISEI Grigore, *Masa de biliard*, Buc., Eminescu, 1983, 328 p. Roman social. Evocă destinul individului ostracizat în socialism. Eroul, Ignat Strat, intrat în raza de observație a superiorilor, „eliberat" din funcție și gata de cădere, își analizează presupusele greșeli care i se impută. Sunt rememorări interesante, traversate de o anumită fervoare a adevărului. Pe anumite porțiuni cartea se transformă într-un studiu al vieții rurale a deceniului șapte al secolului XX, fapt care conferă autenticitate narațiunii.

◆ Zaharia Sângeorzan, *Conștiința adevărului*, CRC, XIX, 1984, 6, 4; Al. C., *O poetică realistă:* ≈, CL, XC, 1984, 4, 11; Vlad Sorianu, *Romane sociale*, ATN, XX, 1984, 10, 10; Florin Faifer, *Călătorie la capătul singurătății*, CRC, XX, 1985, 46, 5; Holban, *Profiluri*, 337–339; Liviu Leonte, CNC, VI, 1995, 10, 5; Ulici, *Literatura*, 432–433.

M.P.

IONESCU-DUNĂRARU Nicolae, *Trăsnetul zeilor*, Iași, Junimea, 1983, 246 p. Roman de aventuri. Acțiunea este plasată în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, când este distrusă uzina-laborator nemțească „Trăsnetul zeilor".

M.P.

JOLDEA Mihail, *Șampanie și zile de moarte*, Buc., Cartea Românească, 1983, 312 p. Roman de război. Prezintă eroi care luptă pe Valea Cernei și în munți, în Primul Război Mondial.

M.P.

KENEREȘ Adina, *Îngereasa cu pălărie verde*, Buc., Albatros, 1983, 286 p. Roman psihologic. Axată pe tema inadaptării, cartea urmărește tribulațiile unui grup de prieteni, intelectuali, care eșuează pe rând în încercările lor de a-și rostui destinul (literatul Vlad Dejean, profesoara de engleză Cornelia, Andrei Moscalu, prietenul lui Vlad, Stelian Cerchinschi etc.). S-a remarcat, mai ales, pasiunea problematizării, de unde și inapetența pentru acțiune a personajelor, vorbăria care ține loc de mișcare, dar și calitatea elevată a textului.

● Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor.

◆ Laurențiu Ulici, *Numărătoarea inversă: 20*, RL, XVI, 1983, 25, 11; Doina Jelea, *Cartea de debut*, TMS, XVIII, 1983, 8, 7; A.I. Brumaru, *Biografii ale textului*, AST, XVIII, 1983, 9, 2; Radu Călin Cristea, F, XIX, 1983, 9, 7; Voicu Bugariu, LCF, XXVI, 1983, 26, 7; Mircea Mihăieș, O, XXXIV, 1983, 25, 2; Dan C. Mihăilescu, CNT, 1983, 30, 11; Florin Mugur, *Farmecul tinerilor intelectuali*, FC, XXXII, 1983, 31, 9; Mircea Nedelciu, *În actualitatea strictă*, VR, LXXVIII, 1983, 10, 77–78; Alexandru Suter, *Debut al maturității*, ARG, XVIII, 1983, 10, 11; Ioan Holban, *Nefirescul banalului*, CRC, XVIII, 1983, 46, 4; Irina Petraș, ST, XXXIV, 1983, 12, 58; Gheorghe Crăciun, AST, XVIII, 1984, 3, 12; Norman Manea, *Tinerețea artistului și portretul generației sale*, AFT, XVIII, 1984, 3, 8–9; Irina Petraș, *Secțiuni în proza feminină contemporană*, T, XIII, 1984, 7, 38–40; Condurache, *Portret*, 154–156; Manea, *Pe contur*, 243–252; Liviu Papadima, TRR, XIV, 1985, 289, 9; Marian Papahagi, TR, XXIX, 1985, 20, 4; Nicolae Manolescu, *Cruzime și sentimentalism*, RL, XVIII, 1985, 22, 9; Marin Mincu, *~ și ofensiva scriiturii*, AFT, 1985, 6, 5; Holban, *Profiluri*, 413–414; George, *La sfârșitul*, IV, 302–304; Mincu, *Textualism*, 155–157; Holban, *Salonul*, 77–78; Papahagi, *Interpretări*, 175–177; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționar analitic*, II, 226; Țeposu, *Istoria*, 140–141.

M.P.

LAL Romulus, *Cazul Evelinei B. Romanul unei aventuri*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 226 p. Roman de

aventuri. Prezintă peripețiile unei tinere române plecate în străinătate și repatrierea ei după un șir de experiențe insolite.

M.P.

LASCU-MOCANU Lydia, *Această mamă străină*, Buc., Albatros, 1983, 174 p. Roman autobiografic. Cuprinde destăinuirile unei adolescente, încă elevă de liceu, despre sine și lumea din jur.

M.P.

LAZU Ion, *Curtea interioară*, Buc., Albatros, 1983, 238 p. Fragment: ~, RL, 1981, 15, 14–15. Roman psihologic. Urmărește tribulațiile sentimentale ale medicului Radulian. Prins între două femei, protagonistul parcurge un lung proces de autodefinire, atât prin raportare la propriile fapte, cât și la acelea ale geologului Emil.

◆ Ioan Holban, CL, XC, 1984, 10, 12.

M.P.

LILĂ Ion, *Peștele cel mic*, Buc., Albatros, 1983, 260 p. Fragment: *La mare*, RL, XVI, 1983, 11, 14. Roman social. Eroul, ingeniosul Ghiță Băbeanu, de 40 de ani, trăiește, în umilință și compromisuri, o viață anostă de birocrat, tocmai bun să ajungă „hrană peștilor din mare".

◆ Elena Tacciu, *„Eroul" și personajele secundare*, RL, XVI, 1983, 36, 10; Țeposu, *Istoria*, 160.

M.P.

LUNGU Alexandru D., *Orașul cu o singură stradă*, Buc., Cartea Românească, 1983, 328 p. Roman social. Se inspiră din viața de provincie, având în obiectiv lumea dascălilor cu problemele ei specifice.

◆ Mircea Oprea, *Sensibilitate, savoare, umor,* ATN, XX, 1983, 9, 2.

M.P.

MARIAN Teodor, *Vieți neparalele*, Buc., Albatros, 1983, 308 p. *Bildungsroman*. Are o tentă realist-socialistă. Scris la persoana întâi, nu sparge prin nimic șabloanele biografice ale „originii sănătoase". Întâi servitor, apoi lucrător în minele de sare, eroul – fiu de țărani săraci – reușește, prin grija partidului, să termine facultatea. Lucrează, cu mult succes, ca agronom într-un sat din Balta Brăilei, devenind apoi savant de renume internațional.

M.V.

MATEESCU Constantin, *Bal la Casa Ofițerilor*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 222 p. Fragmente: ≈, RL, XVI, 1983, 39, 14; *Plecarea*, LCF, XXVII, 1984, 29, 4. Roman psihologic. Tema e aceea a adolescenței.

M.V.

MĂRGEANU Nicolae, *Alte aventuri ale căpitanului Vigu*, Buc., E.M., 1983, 192 p. (Sfinx, 65). Roman de aventuri. Impropriu subintitulată „roman", cartea e o suită de povestiri polițiste și de aventuri, având drept erou un „superman" imbatabil și infailibil.

❒ V. și *Bătălie nevăzută*, 1957.

M.V.

MIHALE Aurel, *Pământ, pământ…*, I. *Valul sălbatic*, Buc., Cartea Românească, 1983, 496 p. Roman realist-socialist. Tema e aceea a colectivizării agriculturii. Deși animat de dorința construirii socialismului, Barbu Măchiță, din satul Cumpăna, e incapabil să accepte ideea „comunizării" pământului. În loc să se înscrie în gospodărie, renunță la lotul său în favoarea statului și se angajează muncitor la oraș, pe un șantier.

◆ Cristian Moraru, *Pământul și reveriile voinței*, RL, XVI, 1983, 33, 6.

M.V.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Nu sunt o haimana*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 144 p. Roman social. Descrie viața unor adolescenți. Liceanul Dan Golești eanu se îndrăgostește, la o petrecere, de Otilia, elevă și ea, dar care a alunecat pretimpuriu pe căi greșite. În pofida eforturilor comune, fata se dovedește irecuperabilă, sfârșind prin a fi arestată pentru escrocherie.

◆ Ion Olteanu, R, 1983, 10, 7.

M.V.

MONORANU Mihaela, *Un scrânciob verde*, Buc., Ion Creangă, 1983, 94 p. Roman pentru copii și tineret. Este scris alert și cu haz.

■ *Zöld körhinta*, tr. de Bokor Katalin, Buc., Ion Creangă, 1986.

M.V.

MORARU Iustin, *Părinții abstracți*, Buc., Albatros, 1983, 334 p. Roman psihologic. Descrie cazul unui monomaniac, Valeriu Dorda, care fabulează – cu toate aparențele logicului – în jurul unei obsesii: medicul Petre David i-ar fi ucis tatăl, aplicându-i un tratament greșit. Continua pendulare între realitate și imaginar este lipsită însă de fiorul rece al delirului maniacal.

◆ Nicolae Ciobanu, *Analiză și rememorare narativă*, LCF, XXVII, 1984, 36, 1; 6; Simion Bărbulescu, *Un „best-seller"*, SLAST, IV, 1984, 38, 2; Emil Manu, *Două romane de actualitate*, CNT, 1985, 15, 10.

M.V.

MORARU Nicolae, *Scurtcircuit*, Buc., Albatros, 1983, 406 p. Roman realist-socialist. Se inspiră din viața activiștilor de partid, prezentați drept integri, devotați

și intransigenți apărători ai dreptății. La o uzină, sinuciderea inginerului Victor Păcuraru declanșează o anchetă (care pune în mișcare întregul aparat de partid, în frunte cu primul secretar al județului), soldată cu demascarea adevăratului vinovat. Copioasă transcriere a stilului ședințelor de partid.

M.V.

❍ **MUNTEANU Aurel Dragoș,** *Întoarcerea fiului risipitor*, fragment din romanul *Singurătatea vie*, LCF, XXVI, 1983, 2, 4–5.

M.V.

MUNTEANU Doru, *Duminica mare*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 222 p. Fragmente: *Alba Iulia*, AST, XIII, 1978, 4, 12; *În așteptare*, AST, XVII, 1982, 2, 7. Roman istoric. Evocare a primei conflagrații mondiale, precum și a marii Duminici de la Alba-Iulia a unirii tuturor românilor, din perspectiva unui tânăr intelectual ardelean. „Bun cunoscător al arhivelor epocii, ~ nu cade în capcana unei «reconstituiri» pur și simplu; el încearcă să se substituie, într-o identificare cvasiautobiografică, eroului său" (M. Zaciu).

■ Fragment: *Velikoe voskresenie*, tr. de Nadia Stahovski, pref. de Ion Itu, Buc., Biblioteca Rumynija, 1988.

◆ Paul Grigore, AST, VIII, 1983, 9, 4–5; Laurențiu Ulici, RL, XVI, 1983, 42, 11; Ion Buzași, TR, XXVII, 1983, 43, 4; Ovidiu Moceanu, ≈, ST, XXXIV, 1983, 10, 10; Ioan Holban, *Heralzii adevărului*, CRC, XVIII, 1983, 48, 9; Alexandru Condeescu, *Un memorial din primul război*, LCF, XXVII, 1984, 1, 2; Nicolae Stoie, *Un roman de debut pe tema luptei pentru Marea Unire*, T, XIII, 1984, 1, 14; Ion Spânu, *Un roman al Unirii*, LCF, XXVIII, 1986, 33, 1; 6; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXX, 1987, 11, 2.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Dincolo de ziduri*, Buc., Albatros, 1983, 316 p. (Cutezătorii). Roman de aventuri. Ilustrează formula realist-socialistă. Se inspiră din lupta comuniștilor în ilegalitate, având ca subiect organizarea unei tipografii clandestine și tipărirea ziarului „Flacăra Roșie". Schematizare extremă și aspect operetistic: urmărirea fiind condusă de un comisar imbecil, *happy-end*-ul e obligatoriu, iar confruntarea dintre comuniști și Siguranță ia turnura unui joc de-a „hoții și vardiștii".

❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Patru zile fierbinți*, Buc., E.M., 1983, 112 p. Roman polițist.

❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

M.V.

MUȘAT I.D., *Horea rex Daciae*, II, v. *Horea rex Daciae*, I, 1982.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *Contratimp*, II, v. *Contratimp*, I, 1981.

M.V.

❍ **NEDELCOVICI Bujor,** *Calea și semnul*, fragment de roman, RL, XVI, 1983, 50, 14–15.

❒ V. și *Ultimii*, 1970.

M.V.

NEDELCU Șerban, *Oamenii din Zorleni*, Buc., Eminescu, 1983, 184 p. Roman rural. Prezintă viața unei gospodării colective.

M.V.

NICOARĂ Yolanda, *Daizo și feciorii săi*, Buc., Ion Creangă, 1983, 188 p. Roman pentru copii și tineret. Istorisește luptele lui Burebista împotriva romanilor și pentru unificarea statului dac.

M.V.

NICOLAE Mihai, *Noaptea roșie*, Buc., Cartea Românească, 1983, 268 p. Roman de senzație. Ieronim o iubește pe Maia, soția fratelui său Ilarie, sub ochii, îngroziți, ai mamei, îngăduitori, ai unui tată țintuit la pat și ai unui unchi, nebun inofensiv. Amestecă elemente de tenebros, pasionalitate, maladiv, mister, demență și romanțiozitate.

◆ Sorin Titel, *Un roman de familie*, RL, XVI, 1983, 38, 10; Dan C. Mihăilescu, *Complicații afective*, CNT, 1984, 11, 11; Valentin Dumitrescu, *Romanul unei familii*, O, XXXV, 1984, 16, 11; Titel, *În căutarea*, 206–208.

M.V.

NICOLAESCU Gheorghe, *Poștalionul reformaților*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 166 p. Roman de război. Evenimentele sunt deformate aleatoriu de o conștiință traumatizată.

◆ Constantin Sorescu, *Romanul liliput sau miniromanul*, SLAST, IV, 1984, 51, 2.

M.V.

NICOLESCU Ioan Dan, *După mine, o zi…*, Buc., Albatros, 1983, 270 p. Fragmente: *Letopiseț*, RL, XI, 1978, 49, 14–15; ≈, SLAST, I, 1981, 6, 6–7. Roman parabolă. Carte „despre putere și mistificarea istoriei" (Eugen Simion), în care faptele nu se întâmplă, ci „se vorbesc".

◆ Eugen Simion, *Istoria ca parabolă*, RL, XVI, 1983, 49, 10; Ioan Holban, *Istoria, între închipuire și reconstituire*, CRC,

XIX, 1984, 3, 4; Romulus Nicolae, CL, XC, 1984, 2, 13; Virgil Podoabă, F, XX, 1984, 5, 3; Victor Atanasiu, *Parabolă și construcție*, SLAST, V, 1985, 8, 4; Mariana Brăescu, *Tema „cronicarului”*, LCF, XXVIII, 1985, 38, 3; Simuț, *Incursiuni*, 221–222. ❒ V. și *Rana statuilor*, 1977.

M.V.

NOVAC Constantin, *Vară nebună cu bărci albastre*, Buc., Eminescu, 1983, 410 p. Fragmente: *Un fulger pentru Benito*, TMS, XVI, 1981, 4, 10–11; *Făgăduințele* (romanul e anunțat cu titlul *Vară cu vânt*), O, XXXIII, 1982, 28, 4–5; *Vară cu bărci albastre* (romanul e anunțat cu acest titlu), TMS, XVIII, 1983, 2, 8–9. Roman psihologic. Benito Macavei, funcționar fără vocație, soț fără convingere și amant fără pasiune, e un inadaptabil modern, în permanent conflict cu circumstanțele vieții, dar mai ales cu sine însuși. Meschin și antipatic, eroul ratează însă dimensiunea tragică, adjudecându-și penibilul. În pofida unor inexplicabile lungimi, e o „carte scrisă cu vervă și amărăciune”, în care „patetismul și ironia se întrepătrund” (Sorin Titel).

◆ Sorin Titel, *Patetism și ironie*, RL, XVI, 1983, 29, 10; Tudor Dumitru Savu, ≈, TR, XXVII, 1983, 34, 4; S.I. Nicolaescu, ARG, XXIII, 1983, 8, 7; Emil Rădulescu, AST, XVIII, 1984, 1, 10; Liviu Petrescu, *Maladii ale personajului*, TR, XXIX, 1985, 45, 3; Ovidiu Dunăreanu, *~: „Mă consider un scriitor al mării”* (i.), TMS, 1991, 1, 1, 4; Ulici, *Literatura*, 407–409; Cosma, *Romanul*, II, 221.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Întâlnire la „Elizeu”*, Buc., E.M., 1983, 336 p. Apărut mai întâi cu titlul *Între iatagan și zeppelin*, în f.rev. CRC, XVII, 1982, nr. 45–50; XVIII, 1983, nr. 1–12 (parțial). Reed. cu titlu schimbat. Roman polițist. Acțiunea se petrece în anii Primului Război Mondial. Scriitură alertă, captivantă.

▼ *Întâlnire la Élysée*, Buc., Nemira, 1998.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 11, 15.

M.V.

OLĂREANU Costache, *Avionul de hârtie*, Buc., Cartea Românească, 1983, 198 p. Fragmente: *Acea parte de metal*, RL, XIV, 1981, 25, 14–15; *Însemnări la un roman de dragoste*, RL, XVI, 1983, 15, 15. Metaficțiune. Este scris sub formă epistolară. Protagonistul încearcă să se elibereze de o iubire nepotrivită și chinuitoare, scriind femeii lungi misive ce nu vor fi niciodată expediate, în care rememorează episoadele semnificative ale relației lor. Tentativa eșuează însă în singurătate și disperare. Cartea „oferă, pe lângă o fină analiză a sentimentului, pe lângă senzația de freamăt intelectual, o lectură încântătoare datorită stilului său rafinat, concis, de o înaltă eleganță a simplității” (Dana Dumitriu).

◆ Dana Dumitriu, *Un roman epistolar*, RL, XVI, 1983, 19, 10; Al. Călinescu, *Ficțiune și iubire*, CL, LXXXIX, 1983, 6, 4; Florin Berindeanu, *Un roman de dragoste polemic*, AFT, XVIII, 1983, 7, 2; Ioan Holban, *Un roman-epistolă*, CRC, XVIII, 1983, 35, 4; Călinescu, *Biblioteci*, 217–221; Holban, *Profiluri*, 317–318; Rotaru, *O istorie*, III, 856–857; Simion, *Scriitori*, IV, 336–339; Mihai Dragolea, *Oglinda de la sfârșit*, F, 26, 1990, 12, 5; Dragolea, *În exercițiul*, 6, 118–129; Livescu, *Voluptatea*, 142–144; Buzera, *Literatura*, 45–48; Micu, *Scurtă istorie*, III, 351; Burlacu, *Voci*, 68–69; Dragolea, *Arhiva*, 63–65; Micu, *Istoria*, 614; Micu, *Literatura*, 315. ❒ V. și *Confesiuni paralele*, 1978.

M.V.

OPRIȚĂ Mircea, *Cina cea mai lungă*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 238 p. Roman social. Eroul-narator – angajat în redacția unei reviste – notează mici întâmplări cotidiene, în aparență anodine, însuflețind o galerie de personaje, la prima impresie insignifiante și ele. Spectaculosului exterior îi e preferată tensiunea lăuntrică, izvorâtă dintr-o viziune specială asupra lumii: cea a ironistului. Comprehensiv, dar și caustic, sentimental cu cenzura lucidității, învăluindu-și sensibilitatea în teribilisme juvenile, puternic în pofida vulnerabilității, acesta colorează intens realitatea cea mai banală, scăldând-o în „înțeleapta înțelegere, toleranță și încredere, sceptică și optimistă totodată” (Valeriu Cristea).

◆ Mircea Popa, *Valențele romanului ironic*, TR, XXVII, 1983, 52, 4; Anton Cosma, VTR, XIV, 1984, 3, 5; Valeriu Cristea, *De la utopie la realitate*, RL, XVII, 1984, 21, 11; Zaharia Sângeorzan, *Privirea romancierului*, CRC, XIX, 1984, 31, 6; Voicu Bugariu, *Un roman ironic*, LCF, XXVII, 1984, 38, 2; Gheorghe Iancovici, ST, XXXV, 1984, 11, 44; Eugen Simion, *Tema utopiei în roman*, RL, XIX, 1986, 30, 11; N. Steinhardt, *~, dincoace de S.F.*, F, XXIII, 1987, 6, 7; Costache Olăreanu, *Ghici cine vine la Cina cea mai lungă?*, F, 26, 1990, 10, 5; Steinhardt, *Monologul*, 193–197; Cornel Robu, *Portret de scriitor*, TR, V, 1993, 43, 4; Liviu Petrescu, *Memento*, TR, V, 1993, 43, 4; Tudor Dumitru Savu, *Acest Don Quijote din carne și hârtie scrisă…* (i.), TR, V, 1993, 43, 3, 9; Dan Perșa, *Tabăra S.F. de la Cernavodă – un fenomen cultural național* (anchetă), TMS, XXVIII, 1993, 8–9, 3–5; Cosma, *Romanul*, II, 268–270; C. Robu, în vol. *Timpul este umbra noastră*, 248. ❒ V. și *Argonautica*, 1970.

M.V.

PANDURU Ion Florian, *Au murit poveștile, Siminico*, Timișoara, Facla, 1983, 156 p. Roman rural. Copiii muncitorului Nicolae Vijău, după o vacanță petrecută la bunici, simțind chemarea satului, se decid să părăsească, împreună cu tatăl, orașul. Romanul popularizează didactic vechi slogane sămănătoriste privind superioritatea civilizației rurale („Acolo omenia a rămas neștirbită”).

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVII, 1984, 2, 2; Nicolae Radu, Carmen Furtună, Carmen Grămadă, *Trei sociologi despre un roman. O pledoarie culturologică*, O, XXXVII, 1986, 39, 13.

A.S.

PAPILIAN Alexandru, *Capricii*, Buc., Albatros, 1983, 190 p. Roman social. Relațiile afective dintre personaje (Ică și Lăcrimioara Glandă, Gogea, Giogloman, Cocâlțău ș.a.) sunt un reflex al coexistenței sociale dintre ridicol și utopic, prostie și inteligență, luciditate și imaginația bolnavă, hipertrofiată. Capriciile (duioșiile, cruzimile, nostalgiile, speranțele și deziluziile), explicate de autor, ar fi de extracție sarcastică și fantastă. Sub crusta banalității și a aparențelor, Ion Simuț descoperă sentimentul de înstrăinare al unor vieți viciate.

◆ Ion Buduca, *„Elogiul" prostiei*, AFT, XVIII, 1983, 7, 9; Ion Simuț, *Capriciile prozei lui* ~, ST, XXXIV, 1983, 12, 29; Radu G. Țeposu, *Aberații*, VR, LXXIX, 1984, 1, 87–88; Simuț, *Incursiuni*, 296–297; Lucian Raicu, ~, VTR, XXVIII, 1997, 4, 68; Alex. Ștefănescu, ~, RL, XXX, 1997, 12, 4. ❐ V. și *Dihorul*, 1970.

A.S.

PARDĂU Platon, *Tentația*, I. *Partea întâi*, Buc., Eminescu, 1983, 464 p.; II. *Partea a doua*, Buc., Eminescu, 1984, 382 p. Fragmente: *Fuga*, RL, XVI, 1983, 8, 14–15; *Telefon de noapte*, TR, XXVIII, 1984, 18, 7. Roman social. Inginerul Cicero, specialist în rezistența betoanelor, se întoarce în țară din Orientul Apropiat. La Istanbul o cunoaște pe enigmatica Metula și trăiesc împreună o aventură în care Alex. Ștefănescu vede „eternul conflict dintre ficțiune și realitate".

■ Fragment: *La Tentation*, tr. de Teodor Saulea, REVR, 1986, 3, 9–57.

◆ Alex. Ștefănescu, *Poveste cu un inginer*, RL, XVI, 1983, 35, 10; Cornel Munteanu, ST, XXXIV, 1983, 11, 57; Ulici, *Confort Procust*, 111–113; Radu Mareș, VTR, XIV, 1984, 7, 6; Tania Radu, FC, XXXVI, 1985, 5, 10; Roxana Sorescu, *Lupta cu invizibilul*, RL, XVIII, 1985, 6, 11; Cornel Munteanu, ST, XXXVI, 1985, 2, 59; Ioan Holban, *A doua tentație*, CRC, XX, 1985, 15, 4; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4; Doru Burlacu, RL, XX, 1987, 46, 4; Holban, *Profiluri*, 269–272; Rotaru, *O istorie*, III, 719–721; Adrian Dinu Rachieru, *Doi profesioniști*, MRT, IV, 1993, 5–6, 5; Burlacu, *Voci*, 55–58. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PĂCURARIU Francisc, *Geneza*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 408 p. Fragmente: ≈, VR, LXXVII, 1982, 1, 10–29; 2, 34–46; 3, 13–28; 4, 6–32; 5, 8–14; 6, 36–50; ≈, ST, XXXIV, 1983, 9, 4–5; 59. Roman istoric. Evocă „luptele de eliberare națională purtate de românimea ardeleană între 1848 și Unirea din 1918". Face parte, împreună cu *Labirintul* (1974), *Timpul și furtunile* (1978) și *Tatuajele nu se lasă la garderobă* (1982), dintr-un ciclu ce înfățișează, potrivit mărturisirii autorului, „frământările existențiale, psihologice și etice determinate de evoluția social-politică a Transilvaniei în ultimul secol". Evocarea se bazează pe memoria documentului și pe autenticitatea concretă la care visa, cu un sfert de secol în urmă, Camil Petrescu.

◆ Gheorghe Soare, *Vocile istoriei*, ARG, XVIII, 1983, 11, 10; Ion Lungu, ST, XXXIV, 1983, 11, 21–22; Radu Levârdă, *Omagiu editorial*, RL, XVI, 1983, 48, 2; Zaharia Sângeorzan, CRC, XVIII, 1983, 48, 4; Ioan Adam, *Triumf asupra furtunilor*, LCF, XXVI, 1983, 48, 4; Corina Toma, *O frescă dramatică a Ardealului*, LCF, XXVI, 1983, 48, 7; Ion Bălu, *Tipologie și structură narativă*, RL, XVI, 1983, 52, 4; Simion Bărbulescu, *Un roman al Unirii cu țara*, SLAST, IV, 1984, 13, 1–2; Nicolae Georgescu, *Vârsta de aur*, SLAST, IV, 1984, 13, 1–2; Valentin Tașcu, *Literatura istoriei*, TR, XXVIII, 1984, 14, 6; Vasile Chifor, *Istoria în roman*, VR, LXXIX, 1984, 7, 54–56; Ion Simuț, *Romanul patriotic*, F, XX, 1984, 7, 6; Ion Bălu, *Conștiința de sine a unei națiuni*, RL, XVII, 1984, 46, 11; Sultana Craia, *Sensul istoriei*, LCF, XXVII, 1984, 46, 6; Narcis Zărnescu, *Romanul Unirii*, SPM, 1986, 49, 3; Sasu, Vartic, *Romanul*, II, 699–700; Bărbulescu, *Profiluri*, 131–134; Cosma, *Romanul*, I, 191–192; Simuț, *Incursiuni*, 53–54; Micu, *Istoria*, 504–505. ❐ V. și *Furtună sub Detunata*, 1957.

A.S.

PĂTRAȘCU Horia, *Cabana*, Buc., Eminescu, 1983, 150 p. Roman de aventuri. În plină iarnă, autorii unei crime se refugiază la cabana „Cumpăna", unde, în final, vor fi imobilizați și predați miliției de bătrânul Bucur. Povestea ilustrează parabola binelui și a răului. Spiritul justițiar se naște dintr-un instinct al primejdiei sociale.

◆ Alex. Ștefănescu, *Șapte personaje în căutarea unei ieșiri*, RL, XVI, 1983, 50, 10; G. Nistor, *Luciditate și candoare*, VR, LXXIX, 1984, 10, 85–86; Didi Cenușer, *Presimțire și gest*, T, XIV, 1985, 2, 35; Vasile Pistolea, *Un scriitor și un stil*, O, XXXVI, 1985, 37, 3.

A.S.

PĂUN Stelian, *Cloșca cu puii de aur*, Buc., Eminescu, 1983, 168 p. Roman social. Pornind de la biografia exemplară a Gherghinei Pietreanu („simbol al ocrotirii și creșterii copiilor"), autorul creează, așa cum observa Valeriu Cristea, fresca unui ținut dunărean și a unei importante perioade din istoria țării (războiul și evenimentele imediat postbelice).

◆ Al. Raicu, ~ *– 70. „Ar trebui să mai trăiesc o viață"*, RL, XVI, 1983, 9, 10.

A.S.

PETRESCU Hamilcar, *Cenușă și lăute*, Buc., Eminescu, 1983, 256 p. Roman social. Protagonistul este

inginerul Vămanu, care, după ce ajunge șef de șantier la noul baraj de pe Dunăre, își împarte viața între căutarea fericirii conjugale și succesul profesional. Pe fundal, transformările tehnologice ale momentului (electrificarea, „triumfătorul marș al industriei", „impulsul dat agriculturii" etc.) ating punctul culminant printr-o vizită a „secretarului general" în orașul Zimnicea, distrus de cutremur și urmând a fi reconstruit numai din blocuri.

A.S.

PITUȚ Gheorghe, *Aventurile marelui motan criminal Maciste*, Buc., Sport-Turism, 1983, 286 p. Roman satiric. Eroul e înzestrat cu puteri magice, fiind pe rând salvator, revoltat, profet și condamnat. Momentele dramatice sunt tratate în registru parodic.

◆ D. Filipescu, *Prozatorul care se dezvăluie*, LCF, XXVIII, 1986, 27, 1–2.

A.S.

POP TARNIȚA Ștefan, *Oșenii*, Buc., Albatros, 1983, 258 p. Roman rural. Familii, obiceiuri, tradiții, conflicte sociale, îndeletniciri și întâmplări din satul Prisaca (Oaș), prezentate cu grijă și interes de etnograf.

◆ Laurențiu Ulici, *Alături de oșeni*, RL, XVI, 1983, 15, 11; Zorin Diaconescu, AST, XVIII, 1983, 7, 6.

A.S.

POPESCU Romeo, *Cu fața spre oameni*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 188 p. Roman realist-socialist. Tratează tema șantierului, ca factor de educație politică și de însușire a conștiinței muncitorești.

◆ Aurel Diaconu, R, 1983, 8, 7.

A.S.

PRELIPCEANU Nicolae, *Zece minute de nemurire*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 258 p. Metaficțiune. Printr-o îngemănare de planuri și tehnici narative intersectate vag în jurul personajului central, Paul Cadet, cartea propune o meditație într-un registru ludic, parodic asupra existenței în societatea comunistă. Protagonist și autor al romanului de față, intitulat „Tratat despre afinitățile dintre toți cei care se numesc Paul", eroul este implicat într-o poveste polițistă cu o intrigă complicată, la limita dintre realul parodic și imaginarul absurd. Metaromanul se împletește astfel cu un roman de mistere scris în cheie ironică și cu romanul social cu accente orwelliene, într-o narațiune captivantă, detașată și voit ambiguă.

◆ Gheorghe Glodeanu, TR, 1983, 50, 3; Constantin Zărnescu, EX, XVI, 1984, 1–2, 4.

M.W.

❍ **RADU George,** *Pogoanele*, fragment din romanul *Sărbătoarea cailor*, RL, XVI, 1983, 26, 14.

I.I.

RAICU Anda, *Fiul luminii*, Buc., Eminescu, 1983, 268 p. Roman psihologic. Dan Caramzulescu, cercetător din capitală, cochetează, în preziua împlinirii a patru decenii de viață, cu ideea sinuciderii, din motive legate de imposibilitatea împlinirii pe plan profesional și moral. Prins sub dărâmăturile cutremurului din 1977, el își retrăiește, în întunericul claustrării, sub moloz, întreaga existență. Este căutat și salvat. Scrisă aluvionar, după capriciile memoriei afective, cartea urmărește, în fond, etapele procesului psihologic prin care Dan ajunge să înțeleagă că iubește viața, că este „un fiu al luminii". De reținut, în ciuda prolixității unor episoade, structura construcției epice, bine slujită de tehnica suspansului.

I.I.

RĂDULESCU Corneliu, *Uitarea și neuitarea inocenților*, Buc., Eminescu, 1983, 392 p. Fragment: *Niciodată uitarea* (romanul poartă titlul *Noaptea inocenților*), „Pagini bucovinene", II, 1983, 5, 2. Reluat fragmentar: *Cetăți sub zăpadă* (romanul poartă titlul *Nopțile inocenților*), ST, 1984, 3, 39–40. Roman psihologic. Teofil Oprișan, căzut la examenul de admitere la Facultatea de Filologie, cunoaște, în mediile dăscălești din Sătișoara de Sus și Ursești, fața hâdă a realităților sociale postbelice, la care reacționează, urmându-și propria natură, prin edificarea unei „cetăți interioare", cutie de rezonanță a propriei sensibilități și pavăză împotriva unui mediu alienant, ostil. Fără a fi un luptător, dar dotat cu tenacitate, Teofil Oprișan exprimă, în raporturile călău–victimă, acea variantă a personalității mutilate în care subzistă „credința în firesc și afirmarea valorilor perene ale culturii noastre, peste orice evenimente" (Ovidiu Moceanu).

◆ Radu Ciobanu, T, XIII, 1984, 4, 43–44; Ovidiu Moceanu, ST, 1984, 10, 59.

I.I.

❍ **RÂPEANU Valeriu,** *Gică Solidu*, fragment din romanul *Pe noi urmașii ne vor invidia*, RL, XVI, 1983, 21, 14–15.

I.I.

REU Traian, *Stele viscolite*, Buc., E.M., 1983, 176 p. Roman social. Se inspiră din viața militară. Prin intermediul figurii locotenentului Victor Marinescu, unidimensională sub raport caracterologic, este evocată viața tinerilor ofițeri, aflați în căutarea împlinirii, afective

și profesionale. Ton encomiastic, ritm trenant, subminat de o permanentă alertă ideologică marxist-leninistă.

◆ Aureliu Goci, RL, XVIII, 1985, 6, 10.

I.I.

RUDEANU Alex.[ei], *Ruşinea familiei sau Poveştile de iubire ale Malvinei Candrea*, Buc., Eminescu, 1983, 272 p. Fragmente: *Caietul galben*, RL, XIV, 1981, 8, 15; *Vedere de la poartă* (romanul se intitulează *Secretul familiei*), LCF, XXV, 1982, 19, 5; *O seară în sat*, CL, 1982, 5, 8, 9; *Parfumul mărului*, RL, XV, 1982, 46, 14; *Un vecin valoros*, ALL, 1982, 168–170. Face parte din seria dedicată de autor „neamului Candrenilor" (*Pietrele acestei case*, 1975; *Fratele norocos*, 1980). Roman psihologic. Aici figura centrală este Malvina, sora ziaristului Hariton Candrea, din *Fratele norocos*, a cărei poveste, în fond una ținând de neputința împlinirii afective, este urmărită cu siguranța unui bun cunoscător al contradicțiilor sufletului feminin. „Personajul se comportă cu o demnitate a adevărului personal despre sine nicicând dezisă, ceea ce o face comparabilă, în planul potențialului afectiv, cu Vitoria Lipan" (Laurențiu Ulici).

◆ Laurențiu Ulici, *Neamul Candrenilor*, RL, XXII, 1989, 21, 11. ❐ V. și *Focul rece*, 1973.

I.I.

❍ **RUSEL Mara,** *Spre Târgu-Frumoasei*, fragment din romanul omonim, RL, XVI, 1983, 11, 15.

◆ Constantin Țoiu, ~, ≈, RL, XVI, 1983, 11, 15.

I.I.

SĂLĂJAN Vasile, *Rodeo*, Cluj-Napoca, 1983, 342 p. Fragmente: *Neodihnă în doi*, F, XVIII, 1982, 1, 9; *Printr-o fereastră deschisă*, T, XI, 1982, 11, 22–26; 29; *Emoții amestecate*, VTR, XIII, 1983, 4, 12–13; *La o masă de adio*, TR, XXVII, 1983, 19, 5; *Ispita*, CL, LXXXIX, 1983, 5, 8; *Seri târzii de toamnă la Sălașul de la Răscruce*, ST, XXXIV, 1983, 10, 5–7. Roman istoric. Evocare a evenimentelor de la 1848, din Transilvania. Așa cum afirmă autorul în câteva rânduri ținând loc de argument, cartea „purcede din vecinătatea documentului de epocă" și conține numeroase date reale (de altfel, volumul beneficiază chiar de un „indice de persoane, locuri și întâmplări"). Sunt reproduse discursuri, articole de ziar și alte documente ale vremii. Concomitent, se apelează și la realități ale prezentului, ambele niveluri temporale fiind tratate potrivit procedeelor prozei moderne. Cele două planuri nu reușesc însă să fuzioneze intim, rămânând simple alăturări incongruente și generând un roman „stufos, deliberat confuz, fragmentat până la exces, obturând cu bună știință canalele de legătură dintre secvențe" (Al. Călinescu). Cu toate acestea, portretul lui Avram Iancu e remarcabil.

◆ Petru Poantă, TR, XXVIII, 1984, 1, 4; 2, 4; Zaharia Sângeorzan, *Craiul munților*, CRC, XIX, 1984, 3, 4; Al. Călinescu, *Noul roman istoric*, CL, XC, 1984, 1, 4; Tania Radu, *În șaua istoriei*, FC, XXXIII, 1984, 6, 14; Valentin Tașcu, ST, 1984, 2, 33–34; Constantin Zărnescu, *Un roman istoric despre Transilvania*, CNT, 1984, 12, 12–13; Ștefan Melancu, EX, XVI, 1984, 1–2, 4; Victor Atanasiu, *Necesarele meandre*, SLAST, IV, 1984, 16, 1; 5; Mihai Coman, *Destinul unui martir*, SLAST, IV, 1984, 16, 1; 5; Constantin Sorescu, *Romanul ca labirint*, SLAST, IV, 1984, 16, 1; 5; Cristian Livescu, ATN, XX, 1984, 4, 7; Adrian Dinu Rachieru, *O meditație asupra istoriei*, O, XXXV, 1984, 18, 2; Vasile Chifor, *Istorie și ficțiune*, T, XIII, 1984, 5, 32–34; Olimpiu Nușfelean, *Textul ca istorie*, RL, XVII, 1984, 26, 10; G. Gl., F, XX, 1984, 6, 2; A.I. Brumaru, *Încredere totală în viitor*, AST, XVIII, 1984, 8, 11; Irina Petraș, *Secțiuni în proza contemporană*, T, XIII, 1984, 8, 25–27; Nicolae Oprea, *Desprinderea din ramă*, VR, LXXIX, 1984, 10, 69–72; Sultana Craia, *Rumoarea unei neodihne milenare*, LCF, XXVIII, 1985, 24, l; 7; Gheorghe Glodeanu, *Fascinația pământului transilvan*, F, XXI, 1985, 6, 6; Valeriu Bârgău, ~, SLAST, V, 1985, 39, 5; Ioan Holban, *Metaforă și reportaj*, CL, 1985, 10, 5; Traian Podgoreanu, *Istorie și perspectivă romanescă*, RL, XXI, 1988, 13, 3; Holban, *Profiluri*, 329. ❐ V. și *Coborând spre nord-vest*, 1972.

A.P.

SĂNDULESCU Mircea, *Intermediarul*, Buc., Albatros, 1983, 380 p. Fragmente: *Îndoit* (romanul e anunțat cu titlul *Linia de plutire*), TR, XXVI, 1982, 38, 5; *Efemeridele*, RL, XVI, 1983, 41, 15. Roman existențialist. Urmărește istoria alambicată a opt cupluri erotice. Schimbările de timp și spațiu nu fac decât să ilustreze diferite aspecte ale acestor combinații. *Intermediarul*, „linia de plutire" din existența acestor personaje, este Virgil Lepădatu, un tânăr orfan, cu liceul abia terminat. Prezența lui marchează majoritatea situațiilor epice.

■ *Le voisinage-agression et apprivoisement*, tr. de Micaela Slăvescu, REVR, XXXVIII, 1984, 2–3, 41–49.

◆ Valeriu Cristea, RL, XVII, 1984, 2, 11; Ștefan Melancu, ST, XXXV, 1984, 2, 28; Victor Durnea, *Între creație și analiză (I–II)*, CRC, II, 1990, 6, 4; 7, 4; Cristea, *A scrie*, 179–184. ❐ V. și *Victorie clandestină*, 1977.

A.P.

SĂNDULESCU Mircea, *Placebo*, Buc., Eminescu, 1983, 392 p. Fragmente: *Efectul Placebo*, AFT, XVI, 1981, 2, 6–7; *Duplicitatea disperării*, CRC, XVI, 1981, 23, 5. Metaficțiune. Amestecă elemente de realism și senzațional cu pasaje de literatură naivă, ludică și

absurdă. Cartea este compusă din două părți: „romanul" propriu-zis și jurnalul unuia dintre personaje. Prima parte o constituie povestea romancierului S. despre Dumitru Gorcea, un vitrinier-șef de 40 de ani; partea a doua cuprinde însemnările lui Dumitru Gorcea despre cele mai importante momente din viața sa. Ideea principală rămâne aceea că ficțiunea, o dată scrisă, adică transformată în literatură, e capabilă să influențeze viața reală a unui om. Construcția epică, însă, este deficitară: „[…] pretutindeni avem impresia de arbitrar și abuziv, sau chiar de incongruență a romanului. El este la fel de puțin credibil ca joc estetic, cum este ca ficțiune realistă" (Nicolae Manolescu).

◆ Nicolae Manolescu, *Jocul cu literatura*, RL, XVI, 1983, 14, 9; Val Condurache, *Efectul placebo*, CL, XC, 1983, 6, 4; Mircea Muthu, *Romanul ca provocare*, ST, XXXIV, 1983, 7, 41; Ioan Holban, *Reportajul de idei*, CRC, XVIII, 1983, 42, 4; Gheorghe Glodeanu, TR, XXVII, 1983, 45, 4; Ion Pecie, *Stăpâni și scutieri*, R, 1983, 11, 5; Roxana Sorescu, *Romanul ficțiunii românești*, VR, LXXIX, 1984, 1, 64–69; Victor Durnea, *Între creație și analiză (I–II)*, CRC, II, 1990, 6, 4; 7, 4. ❐ V. și *Victorie clandestină*, 1977.

A.P.

❍ **SBANȚU Cicerone,** *Ummo*, apărut în f.rev. CRC, XVIII, 1983, nr. 16–28.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Efectul P*, Buc., Eminescu, 1983, 274 p. Roman parabolă. Este o meditație asupra condiției umane, cu elemente de proză științifico-fantastică. Scriitorul urmărește reconstituirea biografiei marelui savant Poolo, descoperitorul „efectului P", al „teletransportorului" și al unei mașini care poate împiedica moartea oricărui om printr-o simplă apăsare pe niște manete. Această uluitoare invenție, „mașina vieții veșnice", schimbă însuși cursul desfășurării istoriei pe planeta noastră. Se pune însă întrebarea: „Va supraviețui omenirea în condițiile în care nu va mai muri nimeni? Și dacă da, cât timp?" Pornind de la această ipoteză fantastică, de la această utopie modernă, autorul face o minuțioasă analiză a implicațiilor și reacțiilor provocate de ea în planul conștiinței. Totul constituie, de fapt, un prilej de meditație în fața morții, a descoperirilor tehnico-științifice, a istoriei. Omul este obligat să se confrunte acerb cu propriile sale limite și aspirații. Această puternică tensiune este prezentă și în cadrul convenției narative, care oscilează mereu între real și ireal, între obiectiv și fantastic, între continuitate și discontinuitate.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Timișoara pe anul 1984.

◆ Val Condurache, *Efectul placebo*, CL, XC, 1983, 6, 4; Gabriel Rusu, *Efectul de conștientizare*, TMS, XVIII, 1983, 7, 6; Tudor Dumitru Savu, TR, XXVII, 1983, 32, 4; Cornel Moraru, *Între alegorie și recuzita S.F.*, VTR, XIII, 1983, 9, 10; Ioan Holban, *Ecuații epice*, CRC, XIX, 1984, 21, 4; Paul Dugneanu, CNT, 1984, 31, 8–9; Mircea Vasilescu, *Invenția bine temperată*, RL, XVII, 1984, 31, 10; Gheorghe Glodeanu, ST, XXXV, 1984, 9, 55; Moraru, *Textul*, 215–216; Marian Odangiu, O, XXXVI, 1985, 3, 7; Holban, *Profiluri*, 334–335; Opriță, *Anticipația*, 345. ❐ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SECELEANU Eugen, Oprea GEORGESCU, *Solfegiul biruinței*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 140 p. Fragmente: ≈, R, XIV, 1978, 1, 9; ≈, FC, XXVII, 1978, 50, 14. Roman social. Tema este dogmatismul și imposibilitatea depășirii acestuia. Lițucă, personaj hibrid, paranoic și în același timp echilibrat, nu poate trăi decât înconjurat de mulțime, de oameni care să-l aplaude. Dar nici acest mod de viață nu îl satisface. El resimte acut anxietatea pe care i-o provoacă singurătatea.

◆ Ilie Purcaru, R, 1983, 9, 5.

A.P.

SEIN Corina Victoria, *Coridor în oglindă*, Buc., Albatros, 1983, 232 p. Fragment: *Pasărea amintirii*, O, XXX, 1979, 45, 4–5. Roman sentimental. Casnică, hrănindu-se cu vise, Ioana Iancu, soția inginerului-șef Paul Iancu, nu știe cum să își alunge plictiseala. Ea își consumă existența în dragostea tăcută față de soțul ei, fiind o învinsă „din vocație". Pictorul Gabriel reușește să îi deschidă o fereastră spre mult râvnitul tărâm al fericirii.

◆ Adrian Dinu Rachieru, *Alți candidați la fericire*, O, XXXV, 1984, 5, 2; George Chirilă, CNT, 1984, 10, 7.

A.P.

SELEJAN Radu, *Avesalon cel Bătrân*, Iași, Junimea, 1983, 162 p. Roman social. Cu intrigă și personaje previzibile, se inspiră din viața minerilor în timpul regimului comunist.

A.P.

SERGHI Cella, *Această dulce povară, tinerețea*, Buc., Cartea Românească, 1983, 236 p. Roman psihologic. Este vădit influențat de literatura autenticității, în special de André Gide și Camil Petrescu. Intriga cărții se relevă treptat dintr-un schimb de scrisori, din comentarii la acestea și din alte explicații ale scriitoarei. Patricia Matak, o bătrână venită la odihnă și tratament într-un sanatoriu din Mangalia, își retrăiește iubirea din timpul războiului, când era o frumoasă fată de provincie. Dialogul epistolar trădează o dragoste pătimașă, plină de pasiune și inocență. Un farmec special îl conferă cărții candoarea și sinceritatea confesiunilor.

▼ Ed. îngr. de Corneliu Popescu, Buc., Porus M., 1993.

◆ Virginia Mușat, RL, XVII, 1984, 13, 10; N. Barbu, *Un nou roman de ~*, CRC, XIX, 1984, 13, 4; Const. Ciopraga, *Demnitatea romanului de dragoste*, CL, XC, 1984, 4, 5; Mircea Popa, ST, XXXV, 6, 57–58; Sasu, Vartic, *Romanul*, III, 428.

A.P.

SIMION Al., *Gemenii*, Buc., Eminescu, 1983, 306 p. Roman psihologic. Înfățișează viața plină de victorii și eșecuri a doi bărbați asemănători, doi „gemeni" îndrăgostiți de aceeași femeie: Mihai Moja și Teofil Georgiu.

◆ Adriana Iliescu, *În stil indirect liber*, RL, XVI, 1983, 31, 10; Al. I. Friduș, CL, LXXXIX, 1983, 8, 14; Marian Odangiu, *Modelul și oglinda*, O, XXXV, 1984, 2, 11; Vlad Sorianu, ATN, XX, 1984, 1, 7; Mircea Popa, *Obsesia certitudinii interioare*, ST, XXXV, 1984, 5, 12.

A.P.

SORIANU Vlad, *Timpul dezmoșteniților. Roman pentru tineret*, Iași, Junimea, 1983. Fragmente: *Țarcul Hoțului*, ST, XXXI, 1980, 6, 19; *Salvatorii*, CL, LXXXVIII, 1982, 1, 8; ≈, ATN, XIX, 1982, 6, 10–11. Roman realist-socialist. Confruntările dintre eroi se petrec într-o localitate minieră, la sfârșitul lunii august a anului 1940. Personajele sunt conturate simplist, în alb-negru, iar lupta dintre bine și rău are o desfășurare convențională și un deznodământ ușor previzibil.

◆ Fl. Dimoftache, ATN, XX, 1984, 1, 10; Nicolae Georgescu, LCF, XXVII, 1984, 10, 2; Ioan Neacșu, *Un „roman pentru tineret"*, CRC, XIX, 1984, 48, 4; Adriana Iliescu, CL, XC, 1984, 12, 12; Tatiana Mihuț, RL, XVIII, 1985, 45, 10.

A.P.

STANCIU Mircea-Valer, *Vrăjitorul casei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 312 p. Roman social. Cu deschidere simbolică spre politic și confesiune, îl are ca protagonist pe Ion Cebotari, instructor cultural.

◆ A.I. Brumaru, *Sub întrebare*, AST, XVIII, 1984, 3, 11; Mircea Muthu, ST, XXXV, 1984, 3, 57; Virgil Podoabă, F, XXI, 1985, 10, 3; Anatol Ciocan, *De la Prut pân-la Olt*, GLN, IV, 1992, 5, 1; 8.

A.P.

❍ **STANCU Horia,** *Șamanul și apoticarul*, fragment de roman, RL, XVI, 1983, 28, 14.

A.P.

STĂNESCU Alexandra, *Regula paralelogramului*, Buc., Eminescu, 1983, 302 p. Roman psihologic. Autoarea încearcă să facă o atentă radiografie a sufletului feminin și a rupturilor morale dintre generații.

◆ Mircea Muthu, TR, XXVII, 1983, 39, 4; Cosma, *Romanul*, I, 299–300.

A.P.

STERE-CHIRACU Lola, *Cer înstelat*, Buc., Albatros, 1983, 366 p. (Cutezătorii). Cu un *Cuvânt înainte* de Vasile Netea. Roman de aventuri. Acțiunea este plasată în timpul domniei lui Vasile Lupu. Dragoste, peripeții, fapte vitejești, pe un fundal istoric, evocat cuminte, fără strălucire.

A.P.

STIHI Bogdan, *Acvila și leul*, Buc., E.M., 1983, 270 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată în Dacia anului 271, cel al părăsirii provinciei de către armata și administrația romană. Cartea se vrea o alegorie a retragerii și o parabolă a nașterii poporului român. Memorabil este portretul bătrânului orb.

◆ Nicolae Georgescu, *Istoria secretă*, LCF, XXVII, 1984, 5, 2.

A.P.

ȘERBAN George, *Somnul*, Timișoara, Facla, 1983, 280 p. Roman satiric. Tema centrală a cărții o constituie transformarea inginerului Alexandru Mira dintr-un subaltern cuminte și „somnolent" într-un combatant tenace împotriva autocratismului reprezentat de Mihai Goncear, directorul uzinei. „Fondul principal de cuvinte al ≈ e unul caustic și ține de pamfletul social, de satira psihologică, adoptând chiar elemente din categoria *kitsch*-ului în tipologii, comportamente și fapte" (Dan C. Mihăilescu).

▼ Ed. revăzută și adăugită, Buc., Cartea Românească, 1997.

◆ Al. Călinescu, *Debuturi în proză*, CL, XC, 1984, 3, 6; Ioan Holban, *Recursul la realitate*, CRC, XIX, 1984, 18, 4; Dan C. Mihăilescu, *Somnul și turnirul*, T, XVII, 1988, 8, 30–31; Cornel Ungureanu, *Romancierul la tinerețe*, O, V, 1994, 3, 10; ⁂, UC, VIII, 1998, 2, 15; ⁂, UC, VIII, 1998, 3, 12; Țeposu, *Istoria*, 161; Berca, *Dicționar*, 155–156.

A.P.

ȘERBĂNESCU Tia, *Muntele de pietate*, Buc., Cartea Românească, 1983, 254 p. Roman psihologic. Rememorările, evocările, meditațiile solitare ale Evei (personaj cu nume simbolic), dar și înregistrările obiective ale unor fapte anodine, ale gesturilor și dialogurilor neînsemnate, banale sunt astfel direcționate încât să gloseze pe tema trecerii ineluctabile a timpului și a îmbătrânirii. Epicul e înlocuit de „dinamismul realizat de tensiunea trăirii" (Paul Georgescu). Există aici, în opinia lui Mircea Iorgulescu, „o strategie a estompării elocvente – sau, mai exact, a surdinei patetice", grație căreia „șoapta capătă intensitatea strigătului, monologul interior are vehemența unui discurs inflamant și notațiile cele mai neutre se încarcă de o forță neobișnuită".

◆ Paul Georgescu, *Imprevizibila Eva*, RL, XVI, 1983, 30, 11; Iorgulescu, *Prezent*, 245–247; Grigore Scarlat, *Inelele singurătății*, ST, XLII, 1991, 12, 43.

A.P.

ȘOVU George, *O vară de dor*, Buc., Albatros, 1983, 210 p. (Colocviile adolescenței). Roman pentru copii și tineret. Bogdan și Ștefana – liceeni și, apoi, studenți – se iubesc, învingând intrigi, prejudecăți și ispite. Alcătuită conștiincios, dar fadă, povestea nu are nici dramatism, nici autenticitate, nici fior liric.

A.P.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Ruptura*, Iași, Junimea, 1983, 340 p. Fragmente: *Capriciile dragostei*, CRC, XVIII, 1983, 41, 5; *Aproape de sfârșit*, RL, XVI, 1983, 42, 14. Roman social. Iustin Gherasim, student eminent, fiul directorului unui institut de biologie și nepot de academician, descoperă – printr-o serie de revelații cam forțate – procedeele maloneste prin care Bogdan și Vlad Gheorghianu au parvenit în ierarhia socială. Iubirea sa pentru Flori Ambrozie, fiica uneia dintre victimele mașinațiunilor celor doi, eșuează. Totul vădește însă o pronunțată tentă moralizatoare, simplism maniheist, conflict static. Faptele „se întâmplă" la nivel strict verbal, fiind rememorate în lungile dialoguri dintre personaje. Mircea Iorgulescu observă și o anumită „insuficiență a problematizării": în fața descoperirilor sale, protagonistul are reacții minime, conștiința lui „înregistrează cu exactitate, dar nu trece dincolo de suprafețe".

▼ Ed. necenzurată, Iași, Moldova, 1991.

◆ Ioan Holban, *„Masca" socială și morala*, CRC, XIX, 1984, 6, 4; Mircea Iorgulescu, *Nimic despre trecut*, RL, XVII, 1984, 12, 11; Val Condurache, *Destine contemporane*, CL, XC, 1984, 3, 6; Vlad Sorianu, *Romane sociale*, ATN, XX, 1984, 10, 10; Virgil Cuțitaru, *Enigmele „rupturii"*, CL, 1985, 5, 4–5; Holban, *Profiluri*, 236–239; Ioan Holban, *Sunt necesare reeditările?*, CRC, XXVII, 1992, 13, 8; Mioara Adina Avram, OP, III, 1992, 613, 3. ❐ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

TĂUȘAN Victoria Ana, *Cineva urca un munte*, Buc., Ion Creangă, 1983, 146 p. Roman pentru copii și tineret. Personajele și peripețiile sunt din lumea animalelor.

A.P.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și cifrul D–237*, Buc., Cartea Românească, 1983, 384 p. Roman polițist. Se inspiră dintr-un caz real.

A.P.

❍ **TEODORESCU Leonida,** *Cap sau pajură*, ST, XXXIV, 1983, 2, 24–27; XXXVI, 1985, 12, 26–29, fragmente din romanul omonim.

A.P.

❍ **TEODORESCU-BRANIȘTE Tudor,** *Prietenii*, RL, XVI, 1983, 13, 14; MS, XX, 1989, 2, 34–41, fragmente din romanul omonim.

◆ Constantin Darie, ~, ≈, RL, XVI, 1983, 13, 14; Constantin Darie, *Cuvânt înainte*, MS, XX, 1989, 2, 34. ❐ V. și *Domnul Negoiță sau Individul împotriva statului*, 1932.

I.M.

THEODORU Radu, *Biografie de război*, III. *Preludiul*, v. *Biografie de război*, I, 1980.

V.T.

TIMCU George, *Dispariția unui necunoscut. Din anchetele lui Alec Armașu*, Iași, Junimea, 1983, 240 p. (Fantomas, 43). Roman polițist.

I.M.

TITEL Sorin, *Femeie, iată fiul tău*, Buc., Cartea Românească, 1983, 424 p. Fragmente: *Întâlnire la Deauville*, RL, XIV, 1981, 5, 14–15; *De pe „colină"*, VTR, XI, 1981, 4, 10–11; *Ivan Turbincă cel nou*, CRC, XVI, 1981, 29, 5; *Cei mai frumoși ani*, RL, XIV, 1981, 39, 14–15; *Despărțiri și întâlniri mult așteptate*, TR, XXVI, 1982, 48, 5; *Mama și lumea artei*, ATN, XIX, 1982, 1, 8; *Tânăra soție*, RL, XV, 1982, 27, 14; *Noua iubire a lui Ivo Filipovac*, R, 1982, 9, 8–9; *Nepotul*, VTR, XIII, 1983, 2, 10–11. Încheie tetralogia care mai cuprinde romanele *Țara îndepărtată* (1974), *Pasărea și umbra* (1977), *Clipa cea repede* (1979). Roman parabolă. Complex, îmbină elementele realiste, psihologice, onirice și simbolice întrepătrunse armonios. Derulată alternativ, pe două planuri, acțiunea coincide în bună parte cu biografia unor personaje care, deși trăiesc în timpuri și spații diferite, se aseamănă prin psihologia și destinul lor. E vorba de doi tineri cu nume identic, Marcu, și de mamele lor. Primul Marcu e copilul unor țărani bănățeni de la începutul secolului XX, un ins melancolic, neadaptat și chinuit de neliniști existențiale. Dacă pentru el propria-i moarte pe frontul războiului mondial e mai curând o izbăvire, pentru Sofia, mama sa, neîmplinirea și moartea fiului înseamnă o tragedie pe care o va purta în suflet până la bătrânețe. Celălalt Marcu, pictor, aflat la Paris cu o bursă în anii '70, e nepotul îndepărtat al celui dintâi, împărtășindu-i firea și soarta. Sensibil, frământat, incapabil să ia decizii majore, ajunge și el, datorită unui accident de mașină, pe pragul morții (dar e salvat într-un spital parizian, unde e vegheat de propria mamă). O altă asemănare între cei doi rezidă în aceea că fiecare își întâlnește întâmplător „dublul". Primul, pe ofițerul chezaro-crăiesc Ivo Filipovac (personaj memorabil), celălalt, pe Roger La Fontaine, un insolit „vagabond" francez. Similare sunt însă nu numai destinele fiilor, ci și

experiențele mamelor lor. Întruchipări de neuitat ale aceluiași arhetip de sorginte biblică, *mater dolorosa*, ele dau adâncime umană romanului, iubirea lor, în care se contopesc devotamentul și suferința, fiind analizată cu rară pătrundere și cu patetică participare. De reținut însă că, așa cum, abordând motivul dublului, autorul evită senzaționalul, tot așa, scriind despre dragostea maternă, el evită melodrama, într-o carte, de altfel, foarte elaborată narativ prin alternarea registrelor stilistice, a perspectivelor și a atitudinilor auctoriale etc.

▼ Buc., Eminescu, 1991; I–II, pref. și tabel cronologic de Gabriel Dimisianu, Buc., Minerva, 1997.

■ *Asszony, íme a te fiad*, tr. de Kolozsvári Papp László, Bratislava, Madách; Budapesta Európa, 1986; *Naine, vaata, see on sinu poeg*, tr. de Natalie Alver, Talin, Eesti Raamat, 1989.

◆ Mircea Iorgulescu, *Feeria cotidianului*, RL, XVI, 1985, 15, 5; Nicolae Țic, *Privind în jur, de la masa de lucru*, RL, XVI, 1983, 16, 5; Valeriu Cristea, *Ceea ce este important*, RL, XVI, 1983, 18, 5; Vladimir Bălănică, *Un roman generic*, TMS, XVIII, 1983, 5, 7; Livius Ciocârlie, *Universul prozatorului*, TMS, XVIII, 1983, 5 (159), 6; Alexandru Paleologu, *„Despre metafizică”*, TMS, XVIII, 1983, 5 (159), 6; Gabriel Rusu, *Virtuțile povestirii*, TMS, XVIII, 1983, 5 (159), 6–7; Ion Vlad, *Un discurs patetic*, TR, XXVII, 1983, 20, 3; 21, 4; N. Steinhardt, ≈, F, XIX, 1983, 6, 2; Radu G. Țeposu, *Literatura în mers (II). Echilibru instabil*, AST, XVIII, 1983, 8, 6; Ioan Holban, CRC, XVIII, 1983, 27, 4; Constantin Crișan, *Un roman al patimei unitive*, ST, XXXIV, 1983, 9, 18; Mihai Coman, *Viața ca poveste*, VTR, XIII, 1983, 11, 8; Paleologu, *Alchimia*, 121–125, 129–131; Vlad, *Lectura*, 241–247; Eugen Simion, *Tema dublului*, R, 1984, 2, 7; 14; Lucian Raicu, *Un vast ciclu romanesc*, RL, XVII, 1984, 38, 5; Florin Mugur, *Clipa, femeia, fiul*, FC, XXXIII, 1983, 39, 20; Florin Manolescu, *Eine repräsentative Form der rumänischen Gegenwartprose: der Raumroman*, CREL, 1984, 3, 63–66; Cornel Ungureanu, *Un șir de oameni fericiți*, O, XXXV, 1984, 42, 7; Grigore Smeu, *Sporul de umanizare*, RL, XIX, 1986, 6, 5; Gheorghe Glodeanu, *Lunga călătorie a prozatorului*, ST, XXXVII, 1986, 2, 30; Nicolae Manolescu, *Portretul scriitorului*, RL, XIX, 1986, 12, 9; Cristea, *Modestie*, 177–182; Raicu, *Fragmente*, 327–329; Simion, *Scriitori*, III, 545–550; Holban, *Profiluri*, 119–120; Tuchilă, *Privirea*, 71–73; Vasile Popovici, *~ prin el însuși*, VR, LXXXIV, 1989, 9, 90–92; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 105–113; Ungureanu, *Imediata*, II, 213–217; Sasu, Vartic, *Romanul*, IV, 257; Cornelia Ștefănescu, *A învăța să descoperi*, JL, s. nouă, III, 1992, 19, 6; Nicolae Bârna, CAI, 1992, 5–6, 34–38; Ciocârlie, *Pragmatica*, 71–75, 83; Cristea, *A scrie*, 60–65; Barbu, *Aspecte*, I, 255–263; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 437–439; Ruja, *Parte*, I, 63–67; Ciocârlie, *Fals tratat*, 36–37, 53–54, 95, 155; Rachieru, *Scriitorul*, 66–85; Micu, *Scurtă istorie*, III, 266; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 12, 4; Elisabeta Lăsconi, *Dublul titelian – de la simbologie la imagologie*, CAI, 1998, 1–4, 161–165; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8; 13; Glodeanu, *Dimensiuni*, 152–153; Simion, *Scriitori 2*, IV, 67–73; Crina Bud, *~ sau firescul melancoliei*, ST, L, 1999, 5–6, 108–109; *Dicționar analitic*, II, 65–66; Steinhardt, *Drumul*, 77–79; Elisabeta Lăsconi, *Dincoace și dincolo de Viena sau lumea lui ~*, CAI, 2000, 1, 53–59; Daniel Vighi, *Lumea de hârtie a modernismului. Cu privire la proza lui ~*, EPR, XI, 2000, 3–4, 10–11; G. Dimisianu, *Lumea criticului*, 195–202; Lasconi, *Oglinda*, 186–215; Mălăncioiu, *Călătorie*, 126–129; Micu, *Istoria*, 570; Micu, *Literatura*, 298; Vighi, *Sorin Titel*, 28, 33–37, 73–78, 82–85. ❐ V. și *Reîntoarcerea posibilă*, 1966.

I.M.

TOMA Dumitru, *Orașul piticoților mincinoși*, Buc., Ion Creangă, 1983, 86 p. Roman pentru copii și tineret. Închipuie un oraș ca toate orașele: cu parcuri, școli și piețe, palate, orchestră și spital. Prințul înalt își cârmuiește prichindeii în liniște și pace.

▼ Timișoara, Helicon, 1999.

◆ Carmen Odangiu, O, XXXV, 1984, 22, 11; Gheorghe Mocuța, O, XXXVI, 1985, 6, 14; Negrilă, *Dicționarul*, 87–90; Bănescu, *Mușchetarii*, I, 177–178.

A.S.

TOMUȘ Mircea, *Întoarcerea*, Buc., Cartea Românească, 1983, 302 p. Roman psihologic. Evocă „gratuitățile picturale” (casa părintească, râul, muntele, câmpia, satul, anotimpurile) și ambianța familială, văzută ca intimitate protectoare și certitudine a ființei. Grațioase divagații lirice pe tema „întoarcerii în sine a spiritului” și a realității timpului regăsit.

◆ Romul Munteanu, *Reflecții despre romanele criticilor*, RL, XVI, 1983, 43, 10; N. Steinhardt, ST, XXXIV, 1983, 10, 16; Radu Ciobanu, TR, XXVIII, 1984, 2, 4; Marian Odangiu, O, XXXV, 1984, 25, 2; Sultana Craia, LCF, XXVIII, 1985, 17, 6; Munteanu, *Jurnal*, IV, 295–298; Valentin Tașcu, *Eminența surâzătoare*, LTE, IV, 1994, 3, 10; Cosma, *Romanul*, II, 165; Steinhardt, *Drumul*, 92–95; Steinhardt, *Ispita*, 107–110.

A.S.

TRUȚĂ Gheorghe, *Orașul*, Buc., Albatros, 1983, 192 p. Roman social. În spatele unui fals jurnal se ascunde „realitatea aproape pură” a războiului și a fanatismului politic. Prin raportare la istorie și la „experiența morților gratuite”, literatura, ca mărturie a existenței umane, și viața („singura noastră mare cauză”) se identifică.

◆ Laurențiu Ulici, RL, XVI, 1983, 27, 11.

A.S.

TURTURICĂ C., *Cheia de contact*, Buc., Albatros, 1983, 462 p. Roman social. Activitatea unei mari întreprinderi de transport auto este folosită ca pretext

pentru divagații pe teme de etică a muncii („Pe șantiere ar trebui să fie angajați numai oameni cărora satul le-a dat certificat de bună purtare").

◆ Gabriel Rusu, TMS, XVIII, 1983, 8, 7; Popa, *Clasici și contemporani*, 95–97.

A.S.

ȚIC Nicolae, *Lege și anexă*, Buc., Eminescu, 1983, 386 p. Fragmente: *După-amiaza de 12 mai*, LCF, XXIII, 1980, 34, 4; *Procesul*, LCF, XXIV, 1981, 18, 3; *Porumbelul călător*, CNT, 1981, 19, 9; *Confruntarea*, LCF, XXV, 1982, 4, 4; *Vizita*, SLAST, II, 1982, 24, 5. Roman politic. Autorul intenționează să realizeze o frescă a timpului cuprins între momentul înființării Partidului Comunist din România (1921) și evenimentele din preajma declanșării mișcării legionare și a celui de-Al Doilea Război Mondial. Se anunță de la început ideea unui ciclu de romane (fără un titlu anume), din care mai apar *Sărindar* (1984) și *Grindina* (1987). Cu toate că unele personaje reapar în toate cele trei cărți, ele sunt de sine stătătoare. Recursul la istorie și la documentul de epocă fiind obligatoriu, având în vedere dificultatea redării lor exacte (din rațiuni de ordin politic, impuse în vremea în care a fost scris ciclul respectiv), autorul își asumă cu prudență „ficțiunea", așa cum și afirma la un moment dat: „Chiar dacă pornește de la documente, de la studii și consemnări jurnalistice ale vremii, cartea aceasta nu este nici pe departe un document, un manual de istorie, autorul replămădind întâmplările într-o poveste, după preferințele și puterile sale". Dar chiar acesta este meritul principal al romanului (precum și al întregului ciclu), de a suplini prin literatură incapacitatea istoriei (ca știință) de a dezvălui adevăruri, de a reconstitui profilul moral al unor personaje politice, greu admise de spiritul politic comunist. Astfel, pe parcursul desfășurării biografiei personajului de ficțiune Vlad Stanca (inițial comunist, apoi membru în guverne dintre cele două războaie mondiale), apar personalități istorice specifice mediului de la curtea regală, din prima generație de conducători comuniști etc. O modalitate interesantă, utilizată de autor, este întoarcerea din timpul scrierii cărții (anii '70–'80) în istoria respectivă, cu comentarii proprii viitorului. Efortul obiectivității este demn de luat în seamă, chiar dacă tezele finale sunt în conformitate cu „indicațiile" politice ale momentului. În ≈ accentul cade pe dezvoltarea mișcării comuniste în România.

◆ Radu Vaida, *Tablou cu întemeietori*, LCF, XXVIII, 1986, 18, 6. ❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

ȚUGUI Ion, *Solemnitățile fericiților*, v. *Solemnitățile supușilor*, 1980.

V.T.

UNGHEREA Olimpian, *Prizonierul speranțelor*, Iași, Junimea, 1983, 326 p. (Fantomas 45). Roman polițist. Adam Brănescu, alias Heiler Augustin, fostul secretar particular al Regelui Carol al II-lea, ascunde mari valori într-un container de aluminiu, pe care-l dăruiește bunului său prieten Leonard Herdan. Tăinuit la rându-i, într-o statuetă, containerul ajunge între timp la un muzeu de artă. Revenit, după mai multe decenii, să-l recupereze pe căi ilegale, Heiler este ucis într-o cameră de hotel din Iași de propriul său fiu. Surprins de acest misterios final, lui Marin Manu, căpitanul însărcinat cu anchetarea cazului, nu-i mai rămâne decât să se retragă tiptil „pe drumurile lui interioare".

◆ Radu Vaida, LCF, XXVIII, 1985, 43, 2.

A.S.

URICARU Eugen, *Memoria*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 246 p. Roman al memoriei. Autorul procedează, la fel ca în alte cărți ale sale, la reducerea istoriei, a unei perioade a ei, la câte un moment bine ales, ale cărui semnificații n-au fost suficient de bine explicate fie cu mijloacele științei, fie cu cele ale literaturii. Tehnica îi aparține și o înscrie ca atare într-o notă de autor: „Această carte este o reconstituire afectivă și nu istorică a unor evenimente tragice, petrecute după terminarea celui dintâi război mondial. Mi s-a părut firesc să încredințez unor personaje din romanul *Așteptându-i pe învingători* (1981) povara desprinderii faptelor din real pentru a le trece în imaginar". Într-un fel, ≈ continuă romanul amintit, ocupându-se de o secvență foarte scurtă dinaintea grevei tipografilor din 13 decembrie 1918. Câteva personaje, printre care se distinge Tănase Berzea, parcurg în paginile unui jurnal „de miercuri până miercuri" momente politice și sociale (istorice) deosebit de dense. Se înțelege astfel că analiza timpului scurt se face la o distanță apreciabilă de timp, ceea ce dă posibilitatea autorului de a selecta semnificațiile ascunse, ce au scăpat altora. Deducția este interesantă: s-a trecut repede de la euforia zilei de 1 Decembrie 1918 la deschiderea unei perioade de mari frământări, pe care tocmai această euforie le-a provocat. Autorul lansează în subtext o întrebare retorică: de ce la 1 Decembrie n-au existat victime, iar la 13 decembrie ele s-au numărat cu sutele?

◆ Mircea Iorgulescu, *În captivitatea ficțiunii*, RL, XVI, 1983, 49, 10; Ioan Holban, *„Nimic nu poate fi închipuit în afara realității"*, CRC, XVIII, 1983, 51, 4; Al. Călinescu, *Noul*

roman istoric, CL, 1984, 1, 4; Ion Simuț, ST, XXX, 1984, 2, 22; Valentin Tașcu, *Memoria viitoare*, ST, XXX, 1984, 2, 22; Alex. Ștefănescu, *Călătorie în timp*, RL, XVIII, 1985, 28, 4–5; Ioan Adam, *Istorie, transfigurare și condiție umană*, RL, XVIII, 1985, 35, 4–5; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor istorice*, F, XXII, 1986, 4, 11; Holban, *Profiluri*, 349–353; Valentin Uban, *Eroi la răscrucea istoriei*, LCF, XXXI, 1988, 48, 4; Virgil Podoabă, *Întregul și partea*, F, XXIV, 1988, 12, 9; Simion, *Scriitori*, IV, 424–425; Papahagi, *Cumpănă*, 240–244; Oprea, *Provinciile*, 43; Simuț, *Incursiuni*, 225–231; Bârgău, *Generația*, 178; *Dicționarul esențial.* ❐ V. și *Rug și flacără*, 1977.

V.T.

VAIDA POENARU Alecu, *Ana*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 138 p. Roman social. Alungată de acasă de părinți la vestea că e însărcinată, tânăra Ana Banciu, absolventă de liceu, se angajează într-o fabrică și răzbate prin vrednicia ei, ajungând, în urma unei inovații, să beneficieze de o bursă de șase luni la uzinele Thompson din Franța. Concepută pe dublul traseu al prezentului și al rememorării, narațiunea recurge la toate poncifele romanului cu subiect industrial (în care comitetul de partid și secretarul organizației de bază coordonează „tovarășii" pe cât de corecți, pe atât de inconsistenți artistic), își adaugă un episod parizian, cu figuri de artiști moderni, și sfârșește într-o atmosferă de neverosimil optimism, lăsând să se întrevadă că eroina va învinge și în dragoste (alături de medicul Vlad, căruia i se confesează).

D.M.

VINTILĂ Petru, *Pictor de duminică*, Buc., Cartea Românească, 1983, 150 p. Fragmente: ≈, LCF, XXV, 1982, 1–2, 6, 7; ≈, VR, LXXVIII, 1983, 4, 29–35; ≈, RL, XVI, 1983, 17, 14; ≈, ALL, 1983, 150–151. Roman autobiografic. Proză de tip memorialistic, un fel de autobiografie travestită, interesantă pentru mișcarea literară și artistică a epocii interbelice și a aceleia de după cel de-Al Doilea Război Mondial, cu intenția de frescă a vieții literar-artistice din Banat.

◆ Sorin Titel, *Confesiunile unui pictor scriitor*, RL, XVI, 1983, 40, 11. ❐ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

M.P.

VINTILĂ Petru, *Prima oră a dimineții*, Buc., E.M., 1983, 214 p. Cu o *Precizare* a autorului, în care avertizează: „O parte din eroi poartă nume reale, notorii în epocă. Este de la sine înțeles că autorul a făcut în cazul lor o galerie de portrete caracterologice și că, de exemplu, dialogurile lor nu sunt exacte documentar, ci numai verosimile în sens psihologic-moral. Acolo unde însă a marcat textele cu ghilimele, se înțelege că a citat din texte oficiale, exacte sub raport istoric și ele pot fi găsite ca atare în arhive sau în ziarele epocii". Roman istoric. Evocă Primul Război Mondial, prezentând eroi, fapte și evenimente legate de participarea oamenilor din Transilvania și Banat la lupta pentru unitate națională.

◆ ⁂, RL, XVI, 1983, 48, 2; Hristu Cândroveanu, *Un roman al reîntregirii*, LCF, XXVII, 1984, 19, 1, 6; Sorin Titel, *O evocare istorică*, RL, XVII, 1984, 27, 10. ❐ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

M.P.

VIRGILIU Dan, *Furtună de vară*, Craiova, Scrisul Românesc, 1983, 214 p. Roman polițist. Adrian Martin, tânăr profesor de sport, plecat în munți să împrăștie cenușa funerară a unui pasionat alpinist, anchetează cazul unei morți prin înjunghiere. La capătul investigațiilor, descoperă că Anton Grigore, administratorul stației meteorologice, murise accidental, căzând în cuțitul care părea a fi arma crimei. Până la urmă se dovedește însă că defunctul incendiase din gelozie o cabană, în care muriseră mulți oameni, și că toți suspecții intenționaseră, într-adevăr, să-l ucidă din răzbunare.

M.P.

VOINESCU Nicoleta, *Drumul spre Constantinopol*, Buc., Eminescu, 1983, 172 p. (Colecția Romanul de dragoste, 195). Roman sentimental. O poveste de dragoste, plasată în epoca stăpânirii turcești, evocând moravuri și situații istorice de mult apuse, când vremurile și oamenii depindeau de mărinimia celor puternici. Culoarea locală e eludată de cele mai multe ori în favoarea anecdoticului facil.

M.P.

ZAHARIA Romulus, *Ademenirea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, 492 p. Fragment: *Sâmbăta morților*, RL, XIV, 1981, 47, 14–15. Roman istoric. Reconstituire detaliată – aproape zi cu zi – a evenimentelor imediat următoare retrocedării Ardealului. Confuzia, convulsiile sociale și politice, episoadele sângeroase sunt evocate linear, dintr-o perspectivă obiectivă, în care preocuparea față de exactitatea documentară primează asupra artisticului.

◆ Titu Popescu, ALC, II, 1998, 11, 11.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Dosarul aviatorului singuratic*, în vol. ≈, Buc., E.M., 1983, p. 116–221 (Sfinx, 63). Vol. mai cuprinde romanul *Temerarul*. Roman polițist. În centru se află Mihai Vladu, pilot de avioane supersonice.

◆ Cristian Moraru, RL, XVI, 1983, 39, 10. ❐ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Temerarul*, în vol. *Dosarul aviatorului singuratic*, Buc., E.M., 1983, p. 5–114 (Sfinx, 63). Vol. mai cuprinde romanul *Dosarul aviatorului singuratic.* Roman de aventuri. Acțiunea se petrece în Bucureștiul ocupat de trupele germane, în primele ore după întoarcerea armelor.

▼ Buc., Ion Creangă, 1991.

❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

1984

ADAM Sergiu, *Chipuri și voci*, Buc., Cartea Românească, 1984, 226 p. Roman rural. Acțiunea este plasată prin anii ’60, în satul Plavalari, din Moldova, unde un nou primar, Ștefan Sava, încearcă să se impună, având de furcă mai ales cu grupul „bătrânilor”, condus de Gheorghe Gornea, zis Rouă, pățit, și deci difident față de bună-credința oficialităților, nedovedită până în acel moment. Scris alert, cu mult dialog, romanul insistă pe relațiile sociale din interiorul colectivității sătești, traumatizată de voluntarismul discreționar al „obsedantului deceniu”. În rest, câteva tentative de a contura tipuri, dar nicio intenție de radicalizare conflictuală.

◆ Ioan Holban, *Viața la țară*, CRC, XX, 1985, 16, 4; Dana Dumitriu, *Toamna, la Plavalari*, RL, XVIII, 1985, 21, 10; Laurențiu Ulici, *Un topos al prozei țărănești contemporane*, CNT, 1985, 23, 10; Nicolae Georgescu, *Despre romanul țărănesc*, LCF, XXVIII, 1985, 24, 2; Constantin Pricop, *Eseu și roman*, CL, 1985, 6, 11; Ion Beldeanu, CL, 1985, 7 („Pagini bucovinene”, IV, 1985, 7, 2; 4); Irina Petraș, ST, XXXVI, 1985, 7, 58; Emil Iordache, CBT, IV, 1986, 2, 2; Ioan Holban, *Pragul realității*, CRC, XXII, 1987, 3, 3; Doru Scărlătescu, ~, ALIL, XXXII, 1988–1991, B, 197.

I.I.

ADAMACHE Adrian, *Incertitudinile comisarului*, Buc., Albatros, 1984, 382 p. (Aventura). Roman polițist.

I.I.

ALMAȘ Dumitru, *Voievodul fără teamă și fără prihană. Roman istoric*, Buc., Albatros, 1984, 176 p. (Cutezătorii). Roman istoric. Conceput pe schema manuscrisului găsit – „cronica” nobilului Cânde din Hațeg –, romanul evocă viața lui Radu de la Afumați, domnitor al Țării Românești între 1522 și 1529.

I.I.

ANANIA George, *Acțiunea Lebăda*, Buc., Ion Creangă, 1984, 190 p. Roman științifico-fantastic. Tânărul Gabriel readuce în biosfera planetei stelei Deneb codurile genetice ale ființelor reduse acolo la o existență primară, din cauza războiului stelar ce distrusese civilizația acelei lumi. Astfel, el își salvează și tatăl, condus de o rază telepatică, ce îi permite să-l readucă pe Pământ, după reîntruparea sa, simultană cu aceea a întregului univers distrus.

▼ Buc., Ion Creangă, 1991.

◆ Opriță, *Anticipația*, 153; Cărășel, *Mic dicționar*, 55.

I.I.

ANGHEL Paul, *Zăpezile*, Buc., Cartea Românească, 1984, 480 p. Cartea a VII-a din ciclul romanesc *Zăpezile de acum un veac.* Roman de război. Evocă încleștările dintre trupele ruso-române și cele otomane, în toamna anului 1877, culminând cu ocuparea Vidinului, în cadrul Războiului de Independență.

◆ Ion Bălu, *Reportajul, epica și drama*, RL, XVII, 1984, 28, 4; Tania Radu, *Un japonez „eminescian”…*, FC, XXXIII, 1984, 31, 9; Artur Silvestri, *A șaptea carte:* ~, LCF, XXVII, 1984, 32, 3; Vasile Vetișanu, *Dimensiunea originalității*, LCF, XXVII, 1984, 32, 3; 6; H. Zalis, *Coloana de susținere*, LCF, XXVII, 1984, 32, 3; 6; Constantin Sorescu, *Zăpezile de-acum un veac*, SLAST, IV, 1984, 38, 1; 10; Mihaela Ciobanu, *Jocul paradoxelor*, LCF, XXVII, 1984, 41, 1; 11; Gheorghe Glodeanu, TR, XXVIII, 1984, 45, 5; Ion Bălu, *Conștiința de sine a unei națiuni*, RL, XVII, 1984, 46, 11; Vlad Sorianu, *Reconstrucția estetică a istoriei*, ATN, XX, 1984, 11, 10; Barbu, *Aspecte*, I, 56–67; Simuț, *Incursiuni*, 40–41, 45, 50–52; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

I.I.

ANGHEL Petre, *Oaspeții bătrânului Catul*, Buc., Cartea Românească, 1984, 368 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Preia unele situații, conflicte și personaje din romanul anterior, *Sita lui Mamona* (1980). Continuă, totodată, dintr-un unghi de vedere aparte, tema nedreptăților făcute unor oameni nevinovați în „obsedantul deceniu”. Dezvăluirea faptelor, ca topos, nu mai constituie prima preocupare a epicului, astfel încât conflictul, generat de exproprierea abuzivă a locuinței unui învățător fără apărare, Catul Oteșanu, poate căpăta o dezvoltare *sui generis.* Autorul persecuției, directorul de întreprindere Haralambie Fuiorea, se alienează progresiv, angajându-se într-un întreg șir de obstrucții, mizerii și violențe, care privesc, de la un moment dat, nu numai pe Catul și familia sa, în speță pe Traian Pop, unul dintre gineri, pe Narcisa și Crina, fiice, ci și pe prietenii, cunoștințele ori colegii de muncă ai acestora. La rândul lor, nici ei nu dovedesc, în relațiile bilaterale, vreo formă de înălțime morală, astfel încât Vălenii, locul de desfășurare a acțiunii, are mai degrabă aspectul unei bolgii dantești decât acela al „unei localități în plin avânt” (Cristian Moraru).

▼ Postf. de Andreea Vlădescu, Buc., Omega, 1991.

◆ Cristian Moraru, *Un roman social*, RL, XVIII, 1985, 11, 10; Constantin M. Popa, ≈, R, 1985, 3, 9; Mircea Braga, ≈, T, XIV, 1985, 3, 32–33; Paul Dugneanu, ≈, LCF, XXVIII, 1985, 17, 2; Popa, *Clasici și contemporani*, 86; Nicolae Baboi, VAR, II, 1991, 8, 28; ⁂, UC, I, 1991, 3, 13; Braga, *Pe pragul*, 14–18; Dugneanu, *Forme*, 29–33; Ulici, *Literatura*, 382–383. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

BACIU Maria, *Fetița care n-a mai mers la școală*, Buc., Ion Creangă, 1984, 124 p. Fragment: *Sirenele*, ST, XXXIV, 1983, 2, 8–9. Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări pitorești, mici aventuri de cartier, toate proiectate pe criza economică interbelică, cu greve și represalii subliniind acut sentimentul ierarhizării societății, umilința de a fi sărac.

I.I.

BANDRABUR Ionel, *Hanu Trăsnit*, Buc., Cartea Românească, 1984, 150 p. Roman psihologic. Profesorul Mircea Verchescu își revine, la Hanu Trăsnit, complex sanatorial din Munții Vrancei, dintr-o puternică depresie nervoasă. Ajutat de Iulia, o convalescentă, el reușește să se remonteze, după îndelungate căutări ale lui „Colț-de-argint", un fel de fiară legendară ce ar bântui zona, asemănătoare cu aceea din poezia lui Ștefan Augustin Doinaș.

◆ Cristea, *A scrie*, 265–274.

I.I.

BARBU Marian, *Orașul la ora amintirilor*, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 208 p. Roman psihologic. Urmărește, prin intermediul mai multor figuri reprezentative, între care centrală este cea a unui ziarist, Petre Miulescu, evoluția motivațiilor psihologice ale activismului social în condițiile „socialismului multilateral dezvoltat". Mediul dezbaterii aparține unui oraș de câmpie, Chindia, în care nu numai Petre Miulescu, dar și medicul Alecu Dănescu ori judecătorul Vasile Fabian caută cu febrilitate motivația unor edificări interioare, conform ideii majore după care „adevărații constructori ai vieții sunt cei care știu să se modeleze mai întâi pe ei înșiși" (Florea Miu).

◆ Florea Miu, *Romanul modelării umane*, R, 1985, 12, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 108–109; Mihai Lisei, „*Nu este literatura Carte de învățătură românească ?*" (i.), TR, 1998, 19–21, 3, 8.

I.I.

❍ **BĂDILĂ Radu,** *Șapte cuvinte*, fragment de roman, TR, XXVIII, 1984, 37, 5.

I.I.

BĂRAN Tudor, *Rug pentru eternitate*, Timișoara, Facla, 1984, 194 p. Roman haiducesc. Cătălina, fata opincarului Viptor, ucis de boierul Hagi Prandea, este salvată de la moarte de Tudor Vladimirescu. Ca urmare, sub numele Tudoroaica, ea organizează o ceată de haiduci cu care luptă împotriva asupririi lui vodă Caragea, ajutându-l pe Tudor în mișcarea din 1821.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Limpezirea fântânii*, Buc., Eminescu, 1984, 296 p. Fragment: *Întoarcerea din război*, RL, XVI, 1983, 36, 14–15. Face parte din ciclul dedicat „satului de pe Coastă". Roman rural. Continuând tematic *Cavalerii de pe Coastă* (1982), relatează, într-o manieră și mai capricioasă, aglutinantă, episoade din existența aceluiași băiețel-țârcovnic, plecat, după absolvirea a șapte clase elementare, ca băiat de prăvălie la Târgu-Jiu și devenit, prin anii '60, redactor la una dintre marile reviste bucureștene. Atenția autorului rămâne, și aici, atrasă cu precădere de viața din sat, în reînvierea căreia urmează același drum capricios, dominat de plăcerea de a povesti.

◆ Valeriu Cristea, *Satul și lumea*, RL, XVII, 1984, 18, 11; Lucian Raicu, *Povestitorul și „lumea albă"*, RL, XVIII, 1985, 41, 4; Aureliu Goci, *Personaje de pe Coastă*, CNT, 1989, 13, 11; Micu, *Istoria*, 486. ❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BĂRBUCEANU Constantin, *Ultima spovedanie*, Buc., Cartea Românească, 1984, 288 p. Roman politic. Lupta comuniștilor în ilegalitate, tot mai inegală din cauza terorii dezlănțuite de Antonescu împotriva lor în timpul războiului, este evocată cu mijloace rocambolești, de ficțiune epică total necredibilă. Acțiunea se petrece la Moreni și Ploiești, în mediu petrolier.

◆ Constantin Petrescu, CL, 1985, 1, 12; Mircea Constantinescu, LCF, XXVIII, 1985, 51, 2.

I.I.

❍ **BÂRZAN Haralambie,** *În penumbra amiezii*, fragment din romanul *Rămas-bun, dona Machel*, O, XXXV, 1984, 28, 2.

I.I.

❍ **BÂTA Iosif Maria,** *Corn cu jale*, fragment de roman, O, XXXV, 1984, 18, 9.

I.I.

BELCIU Maia, *Dionys sărmanu*, Buc., Cartea Românească, 1984, 336 p. Fragment: *Ophiucus*, RL, XV, 1982, 29, 14. Roman filosofic. Prin intermediul unor elemente livrești, se constituie ca replică și ca dialog cu modelele, în virtutea ideii de cifru văzut ca mijlocitor al unor sensuri ascunse. Aici, modelul este cunoscuta nuvelă eminesciană *Sărmanul Dionis*, față de care iubirea din roman, cea între generalul Bem și o ipotetică

Ana Madersbach, la 1848, nu e decât o variantă, de regăsit într-un șir întreg de alte viitoare cupluri. „În aceste două planuri romanul este pâclos, învăluit în fumul și aburii impreciziei” (Mircea Iorgulescu).

◆ Mircea Iorgulescu, *Trăiri și împliniri*, RL, XVIII, 1985, 18, 10.

I.I.

BERCIU Ștefan, *În cercul alb. Roman-parodie*, Buc., Eminescu, 1984, 206 p. Roman social. Departe de pretențiile din subtitlu, cartea încearcă o surprindere, din unghi implicat-comic, a moravurilor lumii interlope bucureștene din „anii socialismului”.

I.I.

BOGDAN Vasile, *Evenimentul*, Buc., Eminescu, 1984, 192 p. Roman social. Este scris cu mijloacele reportajului. Paul Romanescu, ziarist, coboară de pe un șantier din creierii munților cu un microbuz. Viața sa și cea a întâmplătorilor tovarăși de drum sunt puse la încercare de boala unui copil care, având o criză, trebuie dus cât mai repede la spital. Situația-limită pune personajele în fața unei nevoi de autodefinire morală, le obligă să își retrăiască viața, căutând resurse de solidaritate, de curaj, proces sugerat și prin progresiva atribuire a numelor, depășind faza anonimatului inițial. „S-ar putea reproșa proaspătului romancier tocmai graba de a spune totul, frisonul jurnalistic, apetența pentru neverosimilitate, densitatea evenimențială (excesivă)” (Adrian Dinu Rachieru).

◆ Dorin Murariu, *Drumul spre sine*, O, XXXVI, 1985, 19, 2; Adrian Dinu Rachieru, *În așteptarea evenimentului*, LCF, XXVIII, 1986, 39, 2.

I.I.

BOZBICI Cornel, *Divertisment pentru pian și două seri ploioase*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 298 p. Roman social. Cuprinde și elemente de proză onirică. Mircea Brumărescu, descendent al unei vechi familii transilvănene de intelectuali, călătorește de la București la Cluj, pentru o scurtă vacanță, împreună cu vărul său Isidor, ignorând însă relația lor de rudenie. Printr-un ciudat joc al întâmplării, cei doi se recunosc, în pasta groasă a unui stil digresiv, cultivând echivocul, cu „pase” istorice și tipologice ce reînvie istoria nu tocmai recentă a Clujului, ultimele decenii ale imperiului bicefal, viața și mentalitatea de odinioară a „intelighenției” românești ardelene.

I.I.

BRĂTESCU Gheorghe, *Brațul dreptății*, Buc., Ion Creangă, 1984, 136 p. Roman pentru copii și tineret. Educativ, aducând un elogiu curajului și speranței, romanul povestește întâmplările dramatice trăite de un copil la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial.

I.M.

BREBAN Nicolae, *Drumul la zid. Poem epic*, Buc., Cartea Românească, 1984, 782 p. Fragmente: *Energia necesară căderii*, R, 1983, 2, 8; *Flegmatic și sangvin*, VTR, XIV, 1984, 2, 9; *Concertul*, TR, XXVIII, 1984, 10, 5. Roman existențialist. Castor Ionescu, ins aparent banal, tată a doi copii și funcționar cumsecade, duce, de fapt, o viață dublă. Preocupat de filozofie și religie, el se izolează pentru a studia *Evangheliile.* La un moment dat se îmbolnăvește, se pregătește de moarte, dar, vindecat, are revelația menirii sale spirituale. Își părăsește familia și, ajuns undeva, în nordul țării, devine profesor la o școală. Datorită charismei sale, exercită o mare fascinație asupra celor din jur, făcându-și chiar adepți. În final, după scena melodramatică în care soția sa, Florica, se sinucide, Castor se întoarce acasă și-și reia viața obișnuită. Lipsit de consistență epică, romanul se impune prin personajul principal, cu adevărat impresionant. Castor Ionescu e „un sfânt fără viață mistică” (Cornel Moraru), un fel de Mâșkin, „sfânt și idiot totodată” (Nicolae Manolescu), cucerind prin profunda lui candoare, prin sinceritate, prin capacitatea de a-i asculta și înțelege pe ceilalți. Misiunea sa metafizică se desfășoară în cotidian, nu numai în planul ideilor. S-a observat că însuși numele personajului reflectă această dualitate.

◆ Ioan Buduca, *„Ce e și cu ~ ăsta?”*, ST, XXXV, 1984, 3, 27; Iulian Costandache, *„Concert” pe muzică de ~*, SLAST, IV, 1984, 13, 4; Nicolae Manolescu, RL, XVII, 1984, 27, 9; Ioan Buduca, AFT, XVIII, 1984, 7, 2; Cornel Ungureanu, *Ultimul ~*, FC, XXXIII, 1984, 32, 18; Corin Braga, EX, XVI, 1984, 7–8, 6; Ovidiu Pecican, EX, XVI, 1984, 7–8, 6; Cristian Moraru, OP, XI, 1984, 7–8, 16; Constantin Pricop, CL, XC, 1984, 9, 5; Paul Dugneanu, LCF, XXVII, 1984, 37, 2; 40, 2; Constantin Sorescu, SLAST, IV, 1984, 39, 10; Mihaela Andreescu, R, 1984, 10, 5; Cristian Livescu, ATN, XX, 1984, 10, 6; Cornel Moraru, VTR, XIV, 1984, 10; 3; 8; Narcis Zărnescu, SPM, 1984, 43, 3; 7; 44, 7; N. Steinhardt, *Un personaj literar*, ST, XXXV, 11, 28; Liviu Leonte, *„Și vorbi, vorbi, vorbi!”*, CRC, XIX, 1984, 49, 4; Petronella Pantiș, *Nesățioasa scriitură*, F, XXI, 1984, 12 (*Maramureș*, 2); Dana Dumitriu, *Le roman de l'année*, CREL, 1984, 4, 112–118; Ovidiu Pecican, ~, NPC, XI, 1984, 3–4, 7; Vasile Braic, DLG, XVI, 1984, 103–104, 6; Ion Vlad, *Glose la un roman al condiției umane*, ST, XXXV, 1984, 12, 34–35; Victor Atanasiu, *Resurecția romanului*, SLAST, IV, 1984, 53, 4; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 473–477; Emanoil Marcu, CBT, III, 1985, 1, 2; Gheorghe Glodeanu, F, XXI, 1985, 2, 3; Liviu Papadima, TRR, XIV, 1985, 286, 8; Ion Pecie, R, 1985, 3, 5; Cristian Popescu, TMS, XX, 1985, 4, 6; Ioan Holban, *O carte despre farmec*, CL, LXXXXI, 1985, 5, 4; Grigore Smeu, *Sporul de umanizare*, RL, XIX, 1986, 6, 5; Ruxandra Cesereanu, *Fețele unui personaj*, ST, XXXVIII,

1987, 2, 25; Holban, *Profiluri*, 167–169; Simion Cristea, EX, XX, 1988, 1, 9; Henri Zalis, *Reflecții pe tema narativității*, ST, XL, 1989, 2, 15; Constantin Crișan, *Hazardul codificat*, VR, LXXXIV, 1989, 8, 79–83; Despina Neagoe, *~ sau despre agonia formei*, ST, XLI, 1990, 1, 24; Dan-Silviu Boerescu, *Mai presus de toate, subiectivitate!*, F, XXVI, 1990, 5, 12; Nicolae Prelipceanu, Ștefan Agopian, *~: „Una din temele centrale ale literaturii mele este puterea”* (i.), LCF, s. nouă, 1990, 11, 8–9, 15; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 46, 12; Vlad, *Lectura prozei*, 199–206; Andru, *Memoria*, 58; Mincu, *Textualism*, 135–142; Dugneanu, *Forme*, 37–44; Laura Pavel, *O supratemă brebaniană*, APS, V, 1994, 1–2, 15; Henri Zalis, *Potrivnicia himericului*, CNT, 1994, 13–14–15, 8; Breban, *Confesiuni*, 32; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 52–54; *~, „Eu cred că, puse în relație cu cele europene, valorile românești rezistă*” (i.), TMS, XXX, 1995, 2, 8–9; Dora Pavel, *~: „Pentru mine singura putere tentantă este puterea metaforei”* (i.), APS, VI, 1995, 3–4, 19; Ciocârlie, *Fals tratat*, 17, 24, 29–30, 33–34, 37–38, 46–47, 64–69, 91, 109–110, 129–130, 134, 155–157, 233–267; Livescu, *Voluptatea*, 105–108; *Dicționarul scriitorilor*, I; Buciu, *Breban*, 127–137, 174–175; Rhea Cristina, *~: „Am fi fost, poate, mai puțin marginali în spiritul european dacă Eminescu ar fi trăit mai mult”* (i.), TMS, XXXII, 1997, 6, 2; Marin Mincu, *≈ sau opțiunea pentru romanul postmodern*, PARD, V, 1997, 10–12, 4; Paul Dugneanu, *Strategii narative*, PARD, V, 1997, 10–12, 4; Corina Ciocârlie, *≈ sau singurătatea disperării de cursă lungă*, PARD, V, 1997, 10–12, 6–7; Pavel, *Antimemoriile*, 53–57; Aura Christi, *Mediocritatea ca aparență (I–II)*, CNT, VIII, 1998, 6, 4; 8, 4; Glodeanu, *Dimensiuni*, 82–86; Mușat, *Perspective*, 12; Steinhardt, *Drumul*, 88–92; Braga, *Zece*, 189–190; Ovidiu Pecican, *~, Două dimensiuni europene* (i.), F, XXXVI, 2000, 5, 59–68; Marian Victor Buciu, *Marele romancier și visul său estetic din dictatura de zi și noapte*, F, XXXVI, 2000, 5, 50–58; Nicolae Bârna, *„Animale bolnave” – o paradigmă a romanului brebanian*, F, XXXVI, 2000, 5, 70–77; Micu, *Istoria*, 511; Dimisianu, *Lumea criticului*, 157; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Francisca*, 1965.

I.M.

BUZOIANU Gheorghe, *Capcana*, Buc., E.M., 1984, 240 p. (Sfinx, 67). Roman polițist.

I.M.

BUZURA Augustin, *Refugii*, Buc., Cartea Românească, 1984, 470 p. Fragmente: *Zidul morții*, VR, 1982, 3, 33–54; *Exorcism*, RL, XV, 1982, 16, 14–15 (romanul e anunțat cu titlul *Zidul morții*); *Steaua așteptării*, VTR, XII, 1982, 4, 11–13 (romanul e anunțat tot cu titlul *Zidul morții*); *Interior de umbre*, TR, XXVI, 1982, 24, 4–5; ≈, RL, XVI, 1983, 9, 14–15 (romanul e anunțat iar cu titlul *Zidul morții*); *Ora stingerii*, ST, XXXIV, 1983, 5, 24–27 (romanul e anunțat din nou cu titlul *Zidul morții*); *Viața pe înaltele coline*, VTR, XIII, 1983, 10, 11; 11, 13. Face parte din ciclul *Zidul morții.* Roman existențialist. Autor al unei proze analitice de incontestabilă profunzime, ~ confirmă și în ≈ capacitatea sa de a explora dramele psihologice ale omului în condițiile societății totalitare. Aici protagoniștii crizei existențiale sunt, în principal, doi: Ioana Olaru, tânără traducătoare la o întreprindere din orașul Râul Doamnei, și fostul ei soț, Iustin, profesor repartizat într-un sat pe nume Măgura. Confesiunea celei dintâi, declanșată de șocul suferit, în urma unei agresiuni, care o face să ajungă la un spital psihiatric, dezvăluie spaimele, umilințele, singurătatea și neîmplinirile unei tinere femei însetate de adevăr și autenticitate, dar căreia viața i le refuză. Nerealizată în căsnicie, chinuită de existența într-un mediu social aberant, ea își caută salvarea în iubire (relația cu Sabin), dar eșuează și aici. Iustin, soțul, ins nestatornic și suspicios, e un observator lucid al lumii din jur, deși naufragiază și el într-un mediu meschin și corupt, pe care-l descrie cu mult simț al absurdului și grotescului în lungile sale epistole (poate partea cea mai densă a romanului). Dacă analiza propriu-zisă stăruie asupra celor doi, investigația socială antrenează multe alte personaje. Acestea pot fi clasificate în trei categorii: cei adaptați la mediul totalitar: primarul Măgurei, Socoliuc, milițianul Oituz, directorul Rafiroiu, inginerul Crișan; cei care, deși i se opun lăuntric, se conformează mediului alienant: Iustin, profesorul Dobrotă, doctorița Victoria Oprea și neadaptații Ioana, Helgomar David, Claudia Roman. Toate aceste personaje își caută însă un refugiu existențial în beție, în imaginație, în profesie, în viața lăuntrică, în ideea de adevăr sau chiar în moarte. Complexitatea analizei sociale și psihologice e bine oglindită de polifonia compozițională a romanului, care îmbină cu naturalețe o seamă de voci și de procedee narative. La apariție, critica a primit foarte favorabil această „carte dură și de multe ori profundă, tulburătoare, pe tema relației dintre individ și mecanismele obscure ale istoriei” (Eugen Simion).

■ *Refuges*, tr. de Ancuța Vultur și Fred Nadaban, revăzută de Andrei Bantaș, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993 (New York, Columbia University Press, 1994; Boulder, East European Monographs, 1994).

◆ Traian Ungureanu, AFT, XVIII, 1984, 7, 2; Eugen Simion, RL, XVII, 1984, 29, 10; Zaharia Sângeorzan, CRC, XIX, 1984, 30, 6; Tania Radu, FC, XXXIII, 1984, 31, 9; Nicolae Manolescu, RL, XVIII, 1984, 36, 9; Narcis Zărnescu, SPM, 1984, 39, 3; 40, 3; 41, 3; Dumitru Radu Popa, TRR, XIII, 1984, 227, 8; Virgil Podoabă, F, XX, 1984, 10, 3; Tudorel Urian, O, XXXV, 1984, 41, 2; Mihai Ungheanu, LCF, XXVII, 1984, 41, 2; Al. Dobrescu, CL, XC, 1984, 10, 6–7; Radu Săplăcan, AST, XVIII, 1984, 10, 13; Valentin Tașcu, ST, XXXV, 1984, 10, 37–38; Marian Papahagi, TR, XXVIII, 1984, 44, 4; 45, 4; Mircea Muthu, T, XIII, 1984, 11, 36–37; Dana Alexandrescu, DLG, XVI, 1984, 103–104, 7; Dana Dumitriu, *Le roman de*

l'année 1984, CREL, 1984, 4, 112–118; Ioan Milea, *O profundă meditație epică*, F, XX, 1984, 12, 8; Cornel Ungureanu, *Simbolistica „refugiilor"*, VR, LXXIX, 1984, 12, 57–61; Ion Pecie, R, 1985, 4, 7; G. Dimisianu, *Social și etern uman*, RL, XVIII, 1985, 17, 5; Ioana Bot, EX, XVII, 1985, 5–6, 4; Ion Simuț, *De la „Absenții" la* ≈, ATN, XXII, 1985, 8, 6; Daniel Drăgan, *Cu putere și cinste*, AST, XXI, 1986, 2, 6; Ion Simuț, *Cinci minute cu* ~, F, XXII, 1986, 11, 8; Ovidiu Doran, *Le fantastique d'un analyste*, CREL, 1987, 3, 106–110; Nicolae Rotund, *Tomis întreabă…*, TMS, XII, 1987, 7, 5; Dimisianu, *Subiecte*, 115–120; Holban, *Profiluri*, 127–136; Rotaru, *O istorie*, III, 863–864; Marian Papahagi, *Obsesia eticului*, TR, XXXII, 1988, 38, 4; Argentina Firuță, *Istorisire și istorisiri*, F, XXIV, 1988, 9, 6; Irina Petraș, *O proză a dreptei cumpene*, ST, XXXIX, 1988, 9, 18; Simion Bărbulescu, *Romanul ca meditație asupra vieții*, AST, XXIII, 1988, 17; Simion, *Scriitori*, IV, 234–238; ⁂, TNLS, II, 1990, 1, 4, 11; Maria Luiza Cristescu, *Colocviile revistei Vatra: Romanul actualității și actualitatea romanului (IV)*, VTR, XX, 1990, 4, 19; Nicolae Baltă, *Refugiile unui analist*, LCF, s. nouă, 1990, 25, 12; Ioan Milea, *Răspuns tardiv la o anchetă amânată*, F, XXVI, 1990, 6, 14; Nicolae Baltă, *~. Romanul Rezistenței*, CROR, II, 1990, 13–15, 9; Papahagi, *Cumpănă*, 93–99; Aurel Goci, *Imagini din romanul românesc de azi*, TNLS, III, 1991, 4, 5; Steinhardt, *Monologul*, 76–78; Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune*, 34, 89–91; Elena Bortă, *Un roman în oglindă*, CNC, III, 1992, 18, 4; Simuț, *Incursiuni*, 276, 280–281, 283–288; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 62–66; *Dicționarul scriitorilor*, I; Gheorghe Glodeanu, *Romanul ca investigare a adevărului*, TR, 1996, 51–52, 5–6; Micu, *Scurtă istorie*, III, 171; Moraru, *Obsesia*, 17–20; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8, 13; Alex. Ștefănescu, *~ (II)*, RL, XXXI, 1998, 39, 14–15; Glodeanu, *Dimensiuni*, 78–81; Mușat, *Perspective*, 12; Rotund, *Starea*, 188–204; Simion, *Scriitori 2*, IV, 144–148; Ileana Alexandru Orlich, *Schizofrenia socială și represiunea ideologică*, RL, XXXII, 1999, 30, 14–15; Micu, *Istoria*, 517; Goci, *Romane*, 333–337; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Absenții*, 1970.

I.M.

CĂTINA Oana, *Un pumn de cireșe*, Buc., Eminescu, 1984, 232 p. Roman rural. Conține și elemente de roman de familie. Narațiunea este restrânsă, constituind mai mult un cadru pentru numeroasele rememorări și confesiuni ale personajelor (între care: Buna, Ștefan, Lioara, Lărică, Ana, Eugen, Nana, inginerul Fârnea). Din mărturiile lor prinde viață imaginea unei realități în mișcare, aceea a mediului sătesc confruntat cu modernizarea, precum și aceea a schimbării suferite de comportamentele, mentalitățile și relațiile dintre oameni în noile condiții.

◆ Irina Petraș, ST, XXXVI, 1985, 4, 56; Titu Popescu, *Două cărți de proză*, T, XIV, 1985, 4, 41–42; Mihail Iordache, *Fața sentimentală a lumii*, CL, XCII, 1985, 11 (*Pagini bucovinene*, 2); Steinhardt, *Ispita*, 139–140.

I.M.

CHIOREANU Valer, *Bărbații*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 328 p. Fragment: *Petrecerea*, ST, XXXIV, 1983, 4, 40–41. Roman al „obsedantului deceniu". Plasată în satul Doman, din Ardeal, în perioada colectivizării agriculturii din anii '50, acțiunea cuprinde puține evenimente: o serie de ședințe la colectiva din sat, incendierea unor clăi de fân, o anchetă rămasă fără rezultat, opoziția efemeră a unor țărani care ies din colectivă pentru a reveni apoi, înfrânți, în ea, intrigile în urma cărora președintele G.A.C.-ului e destituit. Mai importantă decât acțiunea e însă analiza mentalității țărănești ajunse la un punct de răscruce. Relațiile interumane sunt descrise minuțios, iar câteva dintre personaje sunt remarcabile: Ion Mihai, tânărul președinte al cooperativei, Vasile Spătaru, țăran neadaptat la noile rânduieli, Popingă, activistul tipic. Deși analiza devine uneori excesivă și chiar inadecvată, ≈ e, în ansamblu, un roman solid, oferind o imagine limpede a colectivizării, ce a adus cu sine distrugerea unui întreg mod de existență.

◆ Constantin Cubleșan, TR, XXIX, 1985, 8, 4; Tudor Ionescu, ST, XXXVI, 1985, 2, 59; Marin Chelu, F, XXI, 1985, 5, 2.

I.M.

CIOBANU Radu, *Călărețul de fum*, Buc., E.M., 1984, 272 p. Fragment: ≈, RL, XV, 1982, 28, 12–13. Roman istoric. Interesat de soarta colectivităților și a indivizilor în confruntarea lor cu istoria, ~ se oprește aici asupra „răscoalei lui Horea". Epoca e reconstituită cu multă precizie documentară, iar mișcarea țărănească e descrisă realist, ca și eroul Horea, a cărui imagine se profilează pregnant. Totuși, realismul narațiunii lasă loc și unui element simbolic: „călărețul de fum", figură mesianică și apariție misterioasă, ce se manifestă în momentele-cheie ale acțiunii. De asemenea, e remarcabil că, înfățișând destinul lui Horea, romancierul nu ignoră drama familială, cu implicații psihologice, pe care o generează sacrificiul acestuia. În plus, romanul capătă relief printr-o abilă alternare a procedeelor narative (povestirea „obiectivă", intervenția unor martori, inserții epistolare).

▼ Buc., Eminescu, 1994.

◆ Mircea Tomuș, T, XIII, 1984, 3, 14; Ion Lungu, ST, XXXIII, 1984, 4, 32; Vasile Chifor, TR, XXVIII, 1984, 25, 4; Marian Odangiu, XXXV, 1984, 43, 7; Ioan Holban, CL, XC, 1984, 11, 11; Emil Manu, *Horea în conștiința literaturii române de azi*, RL, XVIII, 1985, 9, 8; Vasile Chifor, *Pasiune și vocație*, ROS, I, 1995, 3, 66–69; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ulici, *Literatura*, 388. ❒ V. și *Crepuscul*, 1971.

I.M.

CIOCÂRLIE Livius, *Un Burgtheater provincial*, Buc., Cartea Românească, 1984, 436 p. Metaficțiune

istoriografică. Duce la ultimele consecințe o tehnică literară asumată: aceea a colajului de texte neficționale. Autorul-cititor, cum se definește într-un *Cuvânt înainte*, pune cap la cap nenumărate fragmente, culese din diverse surse: cronici turcești, documente, gazete vechi, acte personale, scrisori, jurnale intime, caiete de școală etc. Așezate cronologic, acestea reconstituie, în mod original, istoria unui ținut, acela al Timișoarei, și, de asemenea, viața unei familii. ~ intervine foarte puțin în texte, mulțumindu-se să le ordoneze și să schimbe mereu registrele și stilurile acestora (narativ, juridic, epistolar, gazetăresc etc.). Rezultatul e un roman nonfictiv insolit, caracterizat de un textualism extrem. Tinzând spre o recuperare obiectivă a timpului pierdut, el ajunge până la urmă la viziunea unei lumi precare, sinonimă cu un univers scriptural fragmentar și relativ.

▼ Fragment: ≈, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 176–183.

◆ Nicolae Manolescu, RL, XVIII, 1985, 3, 9; Marian Papahagi, TR, XXIX, 1985, 5, 4; 6; Al. Călinescu, CRC, XX, 1985, 6, 4; Cornel Ungureanu, O, XXXVI, 1985, 7, 6; Tudor Cristea, *Proza universitarilor*, II, SLAST, V, 1985, 12, 4; Ioan Buduca, AFT, XIX, 1985, 3, 8; Al. Dobrescu, CL, XCII, 1985, 3, 10; Cristian Moraru, *Romane semnate de critici literari*, TMS, XX, 1985, 3, 6; Mircea Vasilescu, DLG, XVII, 1985, 105–106, 7; Ion Pecie, R, 1985, 5, 5; Virgil Podoabă, F, XXI, 1985, 5, 4; Doina Pașca, *Theatrum Mundi*, VTR, XV, 1985, 6, 4; V. Popovici, ~ *– destinul ca literatură*, O, XXXVI, 1985, 41, 2; Lucian Raicu, *Un critic romancier*, TR, XXIX, 1985, 45, 3; Emanoil Marcu, CBT, III, 1985, 12, 4; Monica Spiridon, VR, LXXX, 1985, 12, 89–92; Călinescu, *Biblioteci*, 227–234; Mircea Mihăieș, VR, LXXXII, 1987, 7, 86–87; Papahagi, *Cumpănă*, 155–160; Gh. Mocuța, ARCA, III, 1992, 11–12, 3; Mihai Dragolea, F, XXVIII, 1992, 7–8, 4, 5; Mincu, *Textualism*, 170–171; Mircea Zaciu, F, XXX, 1994, 2, 18–20; Nicolae Rotund, TMS, XXIX, 1994, 8, 5; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 106–108; *Dicționarul scriitorilor*, I; Aurel Pantea, *Eposul în vremea autorului-cititor*, VTR, XXVII, 1997, 1, 53; Nicolae Oprea, *~ în două ipostaze*, VTR, XXVII, 1997, 1, 50–51; Virgil Podoabă, *Revelația livrescă*, VTR, XXVII, 1997, 1, 39–44; Aurel Pantea, F, XXXIII, 1997, 6, 9–26; Sorin Tomuța, O, s. nouă, X, 1998, 11, 22; Cosma, *Romanul*, II, 303–304; Ivanciu, *Comicul*, 129; Dragolea, *Arhiva*, 68; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 41–50; Cristea, *Partea*, 122–124; Mircea Bențea, *~, „Tema, dacă există una, e permanentă în tot ce fac: condiția omului (și a scriitorului) precar”* (i.), F, XXXVI, 2000, 11–12, 53–66; Mircea Bențea, *Secvențe dintr-o carte fără sfârșit*, F, XXXVI, 2000, 11–12, 70–79; *Dicționarul esențial*; ⁂, *~ – 65*, OBC, I, 2000, 33, 8. ❐ Maria Mailat, *Cu ~*, VTR, XII, 1982, 3, 6; Adrian Dinu Rachieru, *„Roman, mai ales de câțiva ani încoace, se poate numi orice carte…”*, CL, XCVI, 1989, 9 (*Pagini bucovinene*, 1; 4); Mircea Bențea, F, XXXII, 1996, 1, 46–48; Damian, *Aruncând mănușa*, 293–329; Nicolae Bârna, *Maestrul interlock-urilor*, F, XXXVI, 2000, 11–12, 47–52; Gyurcsik, *Paradigme*, 263–322.

I.M.

COJAN Grigore, *Miezul de foc*, Buc., Cartea Românească, 1984, 200 p. Roman social. Într-o narațiune vivace, plină de ritm, autorul evocă perioada 1949–1955, așa cum a fost parcursă la Uzina de Tractoare din Brașov. E descris mediul muncitoresc, prefacerile sale din acei ani ai „industrializării socialiste”, insistându-se asupra elanului inițial, deși din tablou nu lipsesc umbrele (abuzurile și excesele șefilor mai mari sau mai mici, verificarea dosarelor etc.). Tabloul are viață, personajele, îndeosebi, fiind schițate cu o mână sigură. Între ele se distinge laborantul Sumedrea, observator atent și sensibil al lumii din jur.

◆ A.I. Brumaru, AST, XVIII, 1984, 11, 10; Tudor Ionescu, ST, XXXVI, 1985, 1, 44.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Ristea împărat*, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 196 p. Face parte dintr-un ciclu amplu, care va mai conține vol.: *Împărații* (1985), *Nunta* (1986), *Părinții* (1989). Roman rural. Spre deosebire de celelalte părți ale ciclului, unde imaginea globală (a țărănimii din satul mehedințean Punghina) va estompa întrucâtva figurile individuale, aici narațiunea e axată cu precădere pe personajul principal, Ristea. Înmormântarea acestuia oferă cadrul epic, adică prilejul repovestirii unei vieți influențate de răsturnarea istorică de după 1944 și care a marcat, la rândul său, istoria concretă a satului. Sunt evocate necronologic, într-o ordine ce urmează meandrele memoriei afective, o seamă de episoade din viața lui Ristea: momentul întoarcerii din război, al împroprietăririi, al participării la colectivizarea forțată, al alegerii sale ca primar și apoi ca președinte de C.A.P. De-a lungul rememorărilor se încheagă imaginea unui personaj complex, în care binele și răul, generozitatea și asprimea, tenacitatea și setea de putere se întâlnesc. La impresia de complexitate contribuie și stilul evocării: făcută pe mai multe „voci”, de mai mulți naratori, fiecare cu propria-i înțelegere, relativă, a lucrurilor, ea îngăduie, în plus, autorului să exploateze vigoarea și savoarea limbajului oral, așa cum se întâmplă și în celelalte volume ale ciclului.

◆ Laurențiu Ulici, CNT, 1984, 15, 12; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVII, 1984, 19, 2; Ovidiu Ghidirmic, R, 1985, 5, 13; Constantin Dumitrache, R, 1984, 6, 11; Valentin Tașcu, ST, 1984, 6, 34–35; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 32, 4; Ovidiu Ghidirmic, ~, R, 1988, 5, 10; Istrate, *Numele propriu*, 63.

I.M.

CONSTANTINESCU Mircea, *Își amintea de Casablanca*, Buc., Cartea Românească, 1984, 416 p. Roman de familie. Personajul central, Valeriu Steriade (întâlnit și în alte două romane ale autorului, *Cancerul blond* și *Amurgul levantinilor*), e un intelectual care traversează o criză și care recurge la retrăirea trecutului ca la o terapie existențială. El rememorează și analizează istoria familiei sale, pe o durată de un secol (1877–1977), stăruind asupra momentelor de cumpănă, cum au fost, de pildă, cumpliții ani '50. Rememorarea are loc pe fondul realității imediate trăite de personaj și în alternanță cu descrierea ei. Valeriu Steriade caută să înțeleagă și să rezolve problemele conjugale și morale cu care se confruntă. Relația cu soția sa, Ina, e analizată cu un convingător realism psihologic. Destul de consistent epic, romanul are unele deficiențe de compoziție, succesiunea episoadelor și trecerile din prezent în trecut și invers nefiind foarte coerente.

◆ Mircea Vasilescu, *Când realitatea e mai puțin logică…*, RL, XVII, 1984, 37, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1985, 37, 2; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❐ V. și *Cancerul blond*, 1970.

I.M.

COSMA Neagu, Mihai STAN, *Cine l-a ucis pe Abel?*, Buc., Sport-Turism, 1984, 398 p. (Cartea de vacanță). Roman de spionaj.

◆ Nicolae Georgescu, LCF, XXVIII, 1985, 33, 2.

I.M.

COSTA Adrian, *Noaptea capcanelor*, Buc., Cartea Românească, 1984, 300 p. Roman de război. Narează, într-un ritm relativ alert, acțiunile conspirative ale unor comuniști care, cu puțin înainte de 23 august 1944, spionează și sabotează armata germană.

I.M.

COZMIN Marta, *Tandem sau Să vorbim despre palmieri*, Buc., Cartea Românească, 1984, 208 p. Roman social. Personajul-narator, Haricleea Hot, profesoară într-un sat de lângă București, își descrie cu haz, cu ironie și autoironie, propria-i existență: anii plini de ghinioane de după absolvirea facultății, căsătoria cu Varlaam, experiența ei de veșnică navetistă, viața de familie, cu agitația ei cotidiană, generată de creșterea celor doi copii (Diodor și Nausica), cu micile ei evenimente, cu suspansul datorat unei presupuse infidelități a soțului. Toate acestea sunt povestite într-o proză comică de calitate, care pune la contribuție, cu talent, mijloacele literare specifice genului.

I.M.

CRETZIANU Sarmiza, *Cronica Stăicului*, Buc., Eminescu, 1984, 192 p. (Romanul de dragoste, 204). Roman de familie. Este a doua carte din ciclul *De pe Valea Motrului* și o are ca protagonistă pe Masinca Hârgotă, descendentă a unei vechi familii boierești. Trăind la moșia de la Stăic, ea este cunoscătoarea unei bogate istorii familiale, pe care o împărtășește, cu har narativ, celor trei nepoate ale sale. Așadar, romanul constă, în mare parte, din evocarea unor întâmplări, a unor personaje și locuri, dar conține și o romantică poveste de dragoste, desfășurată în prezentul narațiunii (sfârșitul secolului al XIX-lea).

◆ Istrate, *Romanul*, 89.

I.M.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Necuviință*, Buc., Cartea Românească, 1984, 176 p. Fragmente: *O aburoasă zi de vară*, RL, XVI, 1983, 5, 14–15; ≈, VTR, XIII, 1983, 3, 12–13; *Între două lumi*, CL, LXXXIX, 1983, 6, 8; *Văduva curată*, ST, XXXIX, 1983, 7, 10–11; 19; *Biografia vărului Cerceluș*, ALL, 1983, 186–188. Roman psihologic. Întreaga narațiune e centrată pe un personaj feminin, Marta, o profesoară de istorie, bolnavă și anxioasă. În timpul unei vacanțe, ea se hotărăște subit să revină în satul ei natal, după o îndelungată absență. Aici, apariția sa animă din nou relațiile dintre numeroasele ei rude, împărțite de multă vreme în două tabere adverse. Accentul nu cade însă pe romanul familial, ci pe experiențele personajului. Lupta Martei cu boala, relațiile ei tot mai firave cu soțul (Ioan), iubirea aproape morbidă pentru Ștefan, copilul de 5 ani al unor prieteni, sentimentul morții – toate acestea sunt descrise insistent. Sugestiv e și finalul deschis, în care sfârșitul eroinei e doar indicat simbolic. Reîntoarcerea în universul natal capătă astfel semnificația unei pregătiri pentru moarte. Romanul se evidențiază, de asemenea, prin câteva personaje foarte reușite (Buna Aurelia și Văduva Curată, de pildă) și prin expresiva configurare a așezarii Zăpoda, un sat vechi, confruntat cu mentalități noi, care-i tulbură rânduielile.

◆ Valeriu Cristea, *Vacanță tragică*, RL, XVIII, 1985, 7, 10; Eugen Simion, *Nostalgia originilor*, FC, XXXVI, 1985, 8, 13; Doru Burlacu, *Romanul unei frustrări*, ST, XXXVI, 1985, 3, 34; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 10, 4; Val Condurache, CL, XCII, 1985, 3, 10; Cornel Moraru, VTR, XV, 1985, 3, 5; Ion Urcan, TR, XXX, 1986, 25, 8; Mihaela Andreescu, R, 1985, 10, 4. ❐ V. și *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968.

I.M.

DASCĂLU Valentin, *Miriapodul*, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 316 p. Roman social. Evocare a vieții românești din preajma celui de-Al Doilea Război Mondial și din anii imediat următori. Evenimentele (rebeliunea legionară, războiul, lupta ilegaliștilor, colectivizarea) nu se

încheagă într-o intrigă unitară și credibilă, mai ales din cauza mult prea numeroaselor personaje pe care le antrenează. Țărani, moșieri, mici proprietari, medici, intelectuali, artiști (printre care Nicolae Iorga, Constantin Brâncuși și autorul însuși, prezent cu câteva confesiuni la persoana întâi) populează – siluete inconsistente – paginile cărții, colindând întreaga Europă: din satul oltenesc Negurești (devenit ulterior Albești) până la Craiova, București, Viena, Geneva, Paris.

M.V.

DAVID Dan, *Șarpele cu clopoțeii furați. Concert pentru fericire și suferință*, Buc., Albatros, 1984, 248 p. Într-o *Uvertură la un concert pentru fericire și suferință*, ținând loc de pref., autorul îl anunță drept primul vol. dintr-o trilogie intitulată *Evanghelia Paradoxalia*, celelalte două urmând a se chema *Elegie într-un pod cu fân* și *Strâmba.* Roman satiric. Amuzantă în intenție, cartea e un amestec de sentințe filosofarde și de lirism metaforizant. În ținutul Fantasmagoria, se agită personaje care se cheamă Stan Pățitu, Aiurică, Lipitoare, Șopăiei, Nastratin Cebeibre, Muiercea, Cârnățoiu, Hoțianu, Spală Varză, Flender.

M.V.

DELCESCU Eugen, *Tufișul de coacăze negre*, Buc., Cartea Românească, 1984, 218 p. Roman social. Se inspiră din viața unui artist contemporan: pictorul Sebastian.

◆ Gheorghe Stroe, *~ un romancier în trei ipostaze*, ARG, XXIV, 1989, 11 *(Pagini teleormănene)*.

M.V.

DEMETRIUS Lucia, *Triptic*, III. *Ultimul vlăstar*, v. *Triptic*, I, 1981.

M.V.

DIACONESCU Mihail, *Speranța*, Buc., Eminescu, 1984, 612 p. Fragmente: *Întrevederea* (romanul e anunțat cu titlul *Singurătatea*), ARG, XVII, 1982, 5, 11–12; ≈, LCF, XXVII, 1984, 3, 4–5; ≈, TRR, XIV, 1985, 284, 11. Roman istoric. Evocare a evenimentelor care au precedat Unirea Principatelor din 1859 și a personalităților ce au contribuit la înfăptuirea ei.

▼ Buc., Editura Ministerului de Interne, 1996.

■ Fragment: *Emissary*, tr. de Natașa Bogdan, Buc., Biblioteka Rumynija, 1985.

◆ M. Stoicescu, *~: „≈ este un roman politic”*, ARG, XIV, 1984, 2, 6; 15; L. Raicu, *Realitate și ficțiune*, CL, XC, 1984, 5, 5; A.I. Brumaru, *La a patriei desăvârșire…*, AST, XVIII, 1984, 5, 10; C. Stănescu, *Sub sabia necesității*, FC, XXXIII, 1984, 32, 18; Constantin Ciopraga, *Între istorie și roman*, RL, XVII, 1984, 23, 5; Victor Atanasiu, *Personajul istoric, personajul în ficțiune*, SLAST, IV, 1984, 42, 2; Mihai Coman, *Labirintul*, SLAST, IV, 1984, 42, 2; Adrian Pop, *Restituirea unei perioade de tranziție*, SLAST, IV, 1984, 42, 2; Tatiana Mihuț, *Romantismul politic*, ATN, XX, 1984, 10, 7; Mirela Roznoveanu, *Reconstituire și evocare*, ARG, XIX, 1984, 10, 7; 15; Ion Lungu, ST, 1984, 11, 32–33; Camil Mureșan, *Un roman al cauzei naționale*, ST, 1984, 11, 32; Liviu Papadima, *Un roman despre Unire*, TRR, XIV, 1985, 284, 11; Narcis Zărnescu, *Nevoia de adevăr, nevoia de istorie*, SPM, 1985, 3, 3; Ioan Holban, *≈ – o cronică*, CRC, XX, 1985, 4, 3; Dumitru Anghel, *Fișier bibliografic argeșean*, ARG, XX, 1985, 1, 6–7; Gr. Brâncuși, *Sinteză originală*, ARG, XX, 1985, 2, 11; Vasile Chifor, *Istoria în roman*, T, XIV, 1985, 2, 32–33; Cezar Tabarcea, *Stilul istoriei refăcute*, ARG, XX, 1985, 2, 11; Mihail Iordache, CL, 1985, 5 (*Pagini bucovinene*, IV); Marian Vasile, *Romanul istoric, roman politic?*, LCF, XXVIII, 1986, 3, 2; Gabriel Țepelea, *Semnificația expresivității*, ARG, XX, 1985, 2, 6; 11; Sasu, Vartic, *Romanul*, I, 819–824; Ion Rotaru, *Unirea în ipostază epică*, ARG, XXI, 1986, 1, 7; Dumitru Micu, *Adevăr istoric și construcție epică*, T, XV, 1986, 12, 47–48; Mihail Iordache, *Istorie și roman*, CL, XCIII, 1987, 7, 5; Rotaru, *O istorie*, III, 895–896; Ilie Bădescu, *Romanul Unirii*, AST, XXIII, 1988, 1, 12; 2, 14; Valentin Lipatti, *Secretele diplomației*, AST, XXIII, 1988, 1, 12; Horia Bădescu, *Istoria ca destin al ideilor*, TR, XXXII, 1988, 7, 6; Ovidiu Mureșan, *Eveniment și ficțiune*, TR, XXXII, 1988, 7, 6; Stănescu, *Jurnal*, 127–129; Rodica Florea, *Romanul mișcării unioniste*, LCF, XXXII, 1989, 3, 7. ❐ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

M.V.

DIACONESCU Nicolae, *Cere-mi mai puțină dragoste*, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 226 p. Roman psihologic. Cristian, specialist, întors în țară după patru ani de ședere la Londra, înainte de a se duce acasă, unde îl așteaptă soția, își vizitează satul natal, prilej pentru a dezvolta complexele de vinovăție ale fiului care și-a neglijat părinții, țărani săraci, pentru a nu o contraria pe răsfățata Violeta, plasticiană provenită dintr-o familie bogată, posesoare a unei vile etc. Narațiunea se caracterizează printr-o tentă moralizatoare afișată, prin declarativism și naivități de compunere școlară.

◆ Doina Jela, TMS, XX, 1985, 4, 7.

M.V.

DIACONESCU Romulus, *Migrații fără sezon*, Buc., Eminescu, 1984, 246 p. Fragmente: *Casa de sub pădure*, TR, XXVII, 1983, 38, 5; ≈, RL, XVII, 1984, 10, 14–15. Roman social. Se inspiră din mediul gazetăresc. Interminabile discuții între confrați (îndeobște „la un pahar”), ședințe – cu sau fără demascări –, intrigi, denunțuri, cancanuri alcătuiesc întreaga substanță epică a cărții.

◆ Marin Beștiliu, R, 1985, 3, 7; Grigore Smeu, RL, XVIII, 1985, 21, 10; Ion Pecie, TR, XXIX, 1985, 21, 4.

M.V.

DIMITRESCU Ioana, *Anunțul de la „mica publicitate”*, Buc., E.M., 1984, 158 p. (Sfinx, 66). Roman polițist. Urmărește prea multe piste fără legătură cu deznodământul.

◆ Al. Dobrescu, *Când totu-i întâmplare*, CRC, XX, 1985, 24, 7; 25, 7.

M.V.

DONOSE Vicențiu, *Lăpușneanu și Patrupăcate*, Iași, Junimea, 1984, 438 p. Roman istoric. Acțiunea se petrece pe timpul lui Alexandru Lăpușneanu și se bazează pe clișeele genului: urmăriri, trădări, descăpățânări, năvăliri.

◆ Ioan Holban, *Romanul și jurnalul*, CRC, XIX, 1984, 26, 4; Val Condurache, *Un poet și un prozator*, CL, 1985, 1, 6; Zaharia Sângeorzan, *Istorie și poezie*, RL, XVIII, 1985, 35, 10.

M.V.

DUDA Virgil, *Hărțuiala*, Buc., Cartea Românească, 1984, 300 p. Este al doilea roman din ciclul inițiat cu *Războiul amintirilor* (1981) și continuat cu *Oglinda salvată* (1986). *Bildungsroman*. Materia epică, structurată în trei părți – *Un cuib de singuratici*, *Hărțuiala (din dragoste)*, *Te întreabă și socoate* –, reconstituie tinerețea aceluiași personaj-narator-autor, de astă dată folosind persoana a doua, după modelul (invocat și comentat) al lui Michel Butor, *La Modification.* Prevalentă rămâne însă calitatea romanescă, interesul pentru epicul ficțiunii, în ciuda preocupării manifeste față de modalitățile relatării și efectele lor. În prim-planul narațiunii se situează destinele celor doi eroi, naratorul însuși și colegul său de școală, Dan Bărbosu, studenți în București, în anii 1950, două firi cu totul deosebite – primul contemplativ, reflexiv, cu o anume lipsă de voință, celălalt turbulent și dificil. Rival la mâna Ancăi, Dan i-o răpește naratorului, se căsătorește cu ea, dar aceasta îl părăsește, revenind, de câteva ori, fără explicații și fără scrupule, la primul iubit. Ironia infuză a relatării se reflectă și în structura acțiunii, în care analogiile și contrastele interne divulgă în permanență prezența naratorului-autor. Preocupați de rosturile și asumarea existenței, naratorul și protagonistul eșuează fiecare în felul său, unul prin conformism și adaptare necondiționată, celălalt prin veșnică și necugetată răzvrătire. Victorioase rămân mediocritatea, prostul gust, lipsa de vocație, prin exponentul lor Pavel Cinevici, autor de reportaje false și optimiste – prilej de incursiuni în fauna literară a vremii și de comentarii în marginea literaturii. ~ se raportează ironic și polemic la proza „obsedantului deceniu”, descriind o umanitate ciudată, prin modalități narative noi.

◆ Eugen Simion, *Scene din viața sentimentală*, RL, XVII, 1984, 24, 11; Florin Mugur, FC, XXXIII, 1984, 26, 20; Ioan Holban, *Explorarea realului*, CRC, XIX, 1984, 31, 6; G. Dimisianu, *Note despre* ≈, R, 1985, 5, 4; Valeriu Cristea, *Un personaj remarcabil*, RL, XVIII, 1985, 36, 8. ❐ V. și *Catedrala*, 1969.

D.M.

DUMITRIU Dana, *Prințul Ghica*, II, v. *Prințul Ghica*, I, 1982.

D.M.

DUMITRU M. Ion, *Scribul și închipuirea*, Buc., Cartea Românească, 1984, 446 p. Roman parabolă. Adoptând o formulă livrescă, autorul imaginează o parabolă despre condiția scriitorului. Personajul, Ion Maria Babiloni, trăiește într-un fel de Babilon al scriiturii, având acces la o bibliotecă labirintică în care este condensată istoria unei împărății nevăzute. În acest tărâm al cărții, autorul se simte ispitit să trăiască o serie de experiențe inițiatice, traversând Micul Pustiu, Drumul Pierdut și retrăind Cartea Grădinilor Suspendate, Parabola Croitorilor, Pomul Dorințelor, într-o căutare neîncetată a experienței unice, izvoditoare de artă. „Ca și în textele poetice, în povestiri (≈ e, totuși, o culegere de povestiri unificate prin vocea naratorului, prin loc și timp), ~ e preocupat de câștigarea «stării de cumpănă» între individualul nedatat istoricește și generalitatea plină de ambiguitate a demersului imaginar” (Laurențiu Ulici).

◆ Paul Dugneanu, LCF, XXVIII, 1986, 14, 2; Laurențiu Ulici, *Starea de cumpănă* (II), RL, XXII, 1989, 7, 9; Dugneanu, *Forme*, 68–72; Cosma, *Romanul*, II, 99.

M.P.

ECOVOIU Alexandru, *Fuga din Eden*, în vol. ≈, Buc., Albatros, 1984, p. 67–140. Vol. mai cuprinde romanul *Îndârjirea*. Roman psihologic. Având aspectul fragmentar și confesiv al unui jurnal, ≈ urmărește, pe de o parte, tribulațiile sentimentale ale naratorului cu o „femeie eterică” (Livia) și, pe de altă parte, dilemele de scriitor ale bărbatului. Convergența dintre cele două planuri este asigurată de problematica ratării.

A.G.

ECOVOIU Alexandru, *Îndârjirea*, în vol. *Fuga din Eden*, Buc., Albatros, Buc., 1984, p. 5–66. Vol. mai cuprinde romanul *Fuga din Eden*. Roman social. Plasată imediat după Răscoala de la 1907, narațiunea surprinde, într-o succesiune de scene realiste, destinul comunității din localitatea Târgu-Rece pe fondul primelor inițiative de exploarare minieră. Personajul principal Dan Potra, trimis al unei companii străine în sat pentru a media contactul cu localnicii, își nuanțează pozițiile inițiale devenind un partizan al minerilor.

A.G.

❍ **FILIP Angela,** *Interior*, fragment din romanul *Reacția*, SLAST, IV, 1984, 26. 7.

D.M.

FILIP Nadia, *Dactilografa*, Buc., Albatros, 1984, 102 p. Roman de aventuri. Urmărește într-un stil fluent, nu lipsit de umor, peripețiile unei fete naive, Mihaela, evadată în vacanță, la mare, în compania unei prietene frivole (Cleopatra). Scăpată cu bine din escapada marină, precum și dintr-o anterioară ieșire la restaurant cu șeful (episod ce o determinase să fugă în concediul „medical"), dactilografa sfârșește prin a se căsători cu un băiat de treabă.

D.M.

FILIP Traian, *Subconștientul Veneției*, Buc., Cartea Românească, 1984, 510 p. Roman social. Evocă baroc agonia Veneției contemporane – fastuoasă, copleșitoare, orgolioasă cetate a artei expusă unei lente scufundări, sub acțiunea devastatoare a mării, trăind stins, oarecum teatral, ecourile splendorii de altădată. Seducătoare pentru vizitatori, cetatea pare o mlaștină pentru localnici, absorbindu-i perfid în ritmurile ei paralizante. Romanul definește o umanitate diversă, agitată de interese financiare, aspirații politice, violență, terorism, corupție. În protagonistul cărții, fotograful de artă Alberto, cvadragenar dezabuzat, e concentrat destinul unei întregi caste pe cale de dispariție. Descendent al unei vechi familii nobiliare, melancolic, instabil, inadaptabil, eroul își câștigă existența prin reclame culinare pentru reviste ilustrate, visând la expedițiile maritime în Orient, pe care le face din când în când. Trăiește în solitudine alături de a doua soție, Marisa, și nu-și înțelege fiica, pe Patrizia (și prin ea întreaga generație *hippy* – dezordonată, ostentativă, agresivă, disolută). Alberto reprezintă o întreagă umanitate care își amăgește dispariția prin contemplație, erotism, mondenitate. Pasiunea pentru tânăra pictoriță Claudia sfârșește prin reîntoarcerea alături de soție. Maniera narativă amintește deopotrivă de Lampedusa și de Mateiu Caragiale.

■ *Il subconscio di Venezia*, tr. de Lydia Lax, Veneția, Nagard, 1986.

◆ Tania Radu, FC, XXXIII, 1984, 49, 14; Artur Silvestri, LCF, XXVIII, 1985, 1, 2; Z.S., CRC, XX, 1985, 2, 5; Mihail Iordache, CL, 1985, 6, (supl., „Pagini bucovinene", IV, 1985, 6, 2); Artur Silvestri, T, XIV, 1985, 6, 32; Vlad Sorianu, ATN, XXII, 1985, 11, 6; Zaharia Sângeorzan, *Veneția în oglinzile romanului*, TR, XXX, 1986, 8, 3; Maria Constantin, *Noua literatură a Veneției*, CRC, XXIII, 1988, 3, 8. ❐ V. și *Amar*, 1963.

D.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Aligatorii de oțel*, Buc., Cartea Românească, 1984, 452 p. Roman de război. Combină epica senzațională cu proza de observație socială, continuând acțiunea și destinul personajelor din *Văduvele negre*, 1981 (din același ciclu cu caracter foiletonistic vor urma romanele *Valea Vulturilor*, 1987, și *Cu orice preț*, 1988). Structura mozaicată a cărții vizează o cronică a luptelor, una a vieții din spatele frontului și o cronică politică, urmărind biografia personajelor după insurecția din 23 august 1944 (începând cu eliberarea Transilvaniei, cu luptele din Ungaria și Cehoslovacia, apoi, după terminarea războiului, până în anii '50). Sunt reflectate concomitent – printr-o amplă documentație istorică și publicistică – frământările politice și sociale din România, Germania nazistă, Franța, Uniunea Sovietică. Faptele sunt înregistrate în stil publicistic și cinematografic, ca jurnale de front, reportaje de război, confesiuni personale, secvențe memorialistice ale sergentului Adam Mălureanu. Acțiunea se desfășoară într-un spațiu vast, în Africa, în Siberia, pe coastele Atlanticului, pe Elba, în Normandia, urmărind itinerariul sergentului Adam Mălureanu, campaniile militare la care participă alături de locotenentul Cristache și de camarazii lor, prizonieratul în Siberia, evadarea etc. „Aligatorii de oțel" sunt tancurile nemțești.

◆ Cornel Brahaș, SLAST, V, 1985, 5, 2; Marian Odangiu, *Ares și Eros*, O, XXXVI, 1985, 9, 7; Mircea Constantinescu, *Trei romane cu tematică eroică*, CNT, 1985, 13, 11; Artur Silvestri, LCF, XXVIII, 1985, 18, 6; Emil Manu, *Destinul literar al zilei de 9 Mai*, RL, XVIII, 1985, 19, 4; Valentin Tașcu, ST, XXXVI, 1985, 5, 53; G.B., CL, XCII, 1986, 1, 12; Alexandru Condeescu, TRR, XV, 1986, 314, 12.

D.M.

GAVRILĂ Vasile, *În căutarea destinului*, Craiova, Scrisul Românesc, 1984, 136 p. Roman sentimental. La sfârșitul anului 1943, tânăra doamnă Lelia Vișan (căsătorită de nevoie cu un medic de plasă, mult mai în vârstă), lucrând la spitalul militar din Băile Herculane, îl reîntâlnește pe Ion Gruia, prietenul ei din copilărie, adus rănit de pe front. Urmând chemarea inimii, divorțează, se recăsătorește cu tânărul locotenent și își continuă amândoi studiile la Universitatea din Sibiu. Refăcut însă, tânărul pleacă din nou pe front pentru a participa la eliberarea Transilvaniei.

◆ Constantin Dumitrache, R, 1984, 1, 12; Firan, *Profiluri*, 352–353.

D.M.

❍ **GĂBRIAN Ștefan M.,** *Rumegușuri*, T, XIII, 1984, 4, 26–30; *Nora*, VTR, XIX, 1989, 7, 7, fragmente din romanul *S-a făcut târziu*.

D.M.

GEORGE Alexandru, *Caiet pentru…*, Buc., Cartea Românească, 1984, 204 p. Roman textualist. Reunește, prin artificiul caietului găsit (care îi dă și titlul), trei episoade narative din epoci diferite, relatate la persoana întâi și petrecute în același conac boieresc de lângă Târgoviște, transformat în anii ’50 în preventoriu, iar apoi în casă de oaspeți. Revenit aici în compania unei foste balerine (Gina), cu care reînnoiește o veche idilă, Mihai, de meserie scriitor, găsește din nou jurnalul unei adolescente de viță boierească de la începutul secolului al XX-lea (Nathalie Herescu), citit și cu două decenii în urmă, când fusese internat aici să-și trateze plămânii. Avusese atunci o aventură cu Ana (o enigmatică asistentă medicală, dispărută fără explicații din viața lui), pe care o rememorează paralel cu citirea jurnalului, cu consumarea episodului amoros prezent și cu evocări din istoria propriei sale familii. Tehnica aleatoriului, a coincidențelor creează „ecouri interioare” acestei proze, aflată sub incidență călinesciană (amintește *Scrinul negru* și *Bietul Ioanide*), romanul lui ~ fiind „foarte fin, plăcut, inteligent, deși fără anvergură și chiar puțintel decepționant, în cele din urmă, prin lipsa unei mize mai serioase” (Nicolae Manolescu).

▼ Târgoviște, Bibliotheca, 2000.

◆ Nicolae Manolescu, *Fără început și fără sfârșit*, RL, XVII, 1984, 52, 9; Tania Radu, *Text și palimpsest*, FC, XXXVI, 1985, 3, 10; Ioan Holban, *Text și intertext*, CRC, XX, 1985, 6, 4; Cristian Moraru, *Romane semnate de critici literari*, TMS, XX, 1985, 3, 6; Leonard Popa, DLG, XVII, 1985, 105–106, 7; Nicolae Oprea, *Un roman contrapunctic*, VR, LXXX, 1985, 6, 67–70; I. Negoițescu, F, s. V, XXVIII, 1992, 3, 7; Mincu, *Textualism*, 162–164; Nicolae Rotund, T, XXIX, 1994, 8, 5; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 189–191; ~, *[Intervenție la Colocviul „Jurnalul contra literaturii?”]*, F, s. V, XXXIII, 1997, 6, 26–28; ~, *În continuarea unor mărturisiri (XIII)*, VTR, XXVII, 1998, 8, 60–61; Burlacu, *Voci*, 51–52; Glodeanu, *Dimensiuni*, 177–180; George, *Reveniri*, 75; Tudor Cristea, LTL, I, 2000, 6, 8–9; Simion Bărbulescu, *Caiet pentru… noul roman*, LCF, s. nouă, 2000, 40, 16; George, *Confesiuni*, 122, 180, 182. ❒ Gheorghe Crăciun, *Realismul ca pericol*, VTR, XXVI, 1996, 5, 73–74; ~, *În continuarea unor mărturisiri (XVIII)*, VTR, XXVII, 1999, 1, 51–22; Mircea Bențea, *Radu Petrescu și Școala de la Târgoviște*, F, s. V, XXXV, 1999, 2, 36–44; ⁂, LTI, 1999, 29, 124; ~, *Note de bilanț*, LTL, I, 2000, 4–5, 5.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Mai mult ca perfectul*, Buc., Eminescu, 1984, 248 p. Metaficțiune istoriografică. Dezvoltă o parodie verbală a romanului de observație psihologică. Acțiunea este plasată în Bărăgan, pe moșia Huzurei, nume simbolic pentru a desemna un topos al lenei, plictisului, taifasului, moleșelii. Cartea comportă o dispunere pe trei paliere: *Ghiuj*, „în care personajele se adună, și încearcă să urnească acțiunea”, *Glonț*, în care „o sinucidere foarte enigmatică dă brânci epicului”, și *Împotmolirea*, care vrea să ilustreze cum „o structură în stagnare nu generează iepicu”. Conform acestei scheme „locul unde nu s-a întâmplat nimic” devine peste noapte scena unor desfășurări epice imprevizibile: atentate, morți, anchete, investigații, toate tratate ironic, prin intermediul unor scheme și clișee clasice. Romanul devine astfel o scriitură „retro”, în cadrul căreia magistratul Miron Periețeanu străbate etapele unei inițieri politice, dominate de Tache Generosu, nu fără a-și proba aprehensiunile prin intermediul grupului care-l înconjoară, Ivan, Marcu, Luca și Matei, într-un exces de senzorial (și senzațional), ce atinge toate compartimentele expresive ale limbii.

◆ Liviu Petrescu, *Ce este iepicu și cum se lasă el urnit*, ST, XXXVI, 1985, 1, 38–39; Mircea Iorgulescu, *Întâmplări din Huzurei*, RL, XVIII, 1985, 2, 11; Nicolae Manolescu, *După 1900, la Huzurei*, RL, XVIII, 1985, 9, 9; Gabriel Rusu, *Ipostazele lucidității*, TMS, XX, 1985, 2, 7; Ioan Holban, *Vipie și viscol la Huzurei*, CRC, XX, 1985, 11, 4; Lucian Raicu, *Actualitatea substanțială*, TMS, XX, 1985, 4, 6–7; Radu G. Țeposu, *Locul unde nu se întâmplă mai nimic*, FC, XXXVI, 1985, 18, 10; Liviu Papadima, ~, ≈, TRR, XIV, 1985, 292, 8; Cornel Regman, *Mai mult ca perfectul sau mai mult imperfectul?*, VR, LXXX, 1985, 5, 61–66; Sanda Cordoș, EX, XVII, 1985, 5–6, 4; Cornel Ungureanu, *Superpolițiștii*, O, XXXVI, 1985, 36, 2; Ion Simuț, *Dilemele acțiunii*, F, XXI, 1985, 9, 6; Iorgulescu, *Prezent*, 126–129; Regman, *De la imperfect*, 83–91; Rotaru, *O istorie*, III, 599; Simuț, *Incursiuni*, 152–156; Micu, *Scurtă istorie*, III, 188; Georgescu, *Învățăturile*, 124, 126, 134; Istrate, *Numele propriu*, 74; Micu, *Istoria*, 526; Micu, *Literatura*, 273. ❒ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

GHELMEZ Petre, *Măgărușul*, Buc., Ion Creangă, 1984, 186 p. Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări din viața animalelor.

◆ Doina Rodina-Hanu, *O carte despre candoare*, RL, XVIII, 1985, 6, 9.

M.P.

GHEORGHIU Constantin, *Apoteoza*, Buc., Cartea Românească, 1984, 544 p. Fragment: *Scene din viața pictorilor*, ARG, XVIII, 1983, 2, 10–11. Roman parabolă. Intitulat inițial *Jocul de-a regii,* romanul are patru părți: *Fața ascunsă a lucrurilor*, *Jocul de-a regii*, *Sărmanul Daniel* și *Apoteoza.* Sub pretextul investigării unor crime petrecute în vila unui pictor celebru dintr-un oraș fictiv, cartea oferă o meditație stufoasă, prolixă asupra relației dintre opresiune și libertate, rațiune și afect, realitate și imaginarul artei. Unei societăți dominate de

abuzurile unei misterioase „Grupări", protagonistul, profesorul Sorin Daniel, personaj romantic și abstras, îi contrapune, într-o manieră tezistă, valori idealiste uitate, precum iubirea de semeni și cultul formelor abstracte.

◆ Nicolae Ciobanu, *Un romancier*, RL, XVIII, 1985, 26, 10; Valentin F. Gheorghiu, LCF, XXVIII, 1985, 46, 2; G.B., CL, XCII, 1986, 1, 10.

M.W.

❍ **GHEORGHIU Elena,** *Ioana*, fragment din romanul omonim, LCF, XXVII, 1984, 2, 4–5.

M.P.

GHIȚESCU Ludmila, *Enigma unui ametist*, Buc., Eminescu, 1984, 218 p. (Romanul de dragoste, 205). Roman sentimental. Îmbinând modalități epice și lirice, cartea surprinde evoluția psihologică a două personaje, Livia și Raluca Prodan, de-a lungul a două generații, în care Raluca își pierde mama, apoi iubitul, căsătorit cu o bună prietenă a sa. Romanul dezvoltă formula tipică a povestirii romantice, pe care o condimentează cu inserții psihologice.

◆ Dumitru Anghel, ARG, XIX, 1984, 12, 5; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Toamna târziu…*, Buc., E.M., 1984, 224 p. Roman psihologic. Descrie viața unor familii de ofițeri, complicată din cauza unor tribulații sentimentale.

M.P.

❍ **GUGA Romulus,** *Autopsie sentimentală*, fragment de roman, VTR, XIV, 1984, 6, 8–9.

❒ V. și *Nebunul și floarea*, 1970.

M.P.

❍ **GUGA Romulus,** *În vremea ceaiului de bandujan*, MS, XV, 1984, 3, 98–109; *După război într-o cazemată…*, TR, XXVIII, 1984, 14, 7; *Scrisoare către Tolea*, VTR, XV, 1985, 10, 10; *O trăire păgână*, VTR, XVII, 1987, 6, 8; ≈, MS, XXIV, 1993, 1–4, 118–126, fragmente din romanul *Străbunicul din cămară.*

◆ Fănuș Băileșteanu, *Romanul unei perioade de tranziție*, MS, XXIV, 1993, 1–4, 117. ❒ V. și *Nebunul și floarea*, 1970.

M.P.

❍ **HERESCU Ioan,** *Tu!…*, fragment din romanul *Duminica statuilor*, ATN, XX, 1984, 12, 8.

M.P.

HOLBAN Sorin, *Iarna când au murit cangurii*, Buc., Eminescu, 1984, 158 p. Roman de aventuri. Amestecă lumea copilăriei cu aceea a oamenilor maturi.

◆ H. Zalis, RL, XVIII, 1985, 41, 11; Sultana Craia, *Sentimentalism și ironie*, LCF, XXVIII, 1985, 49, 7; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

❍ **HOTINCEANU Liviu,** *Nimic despre glorie*, SLAST, IV, 1984, 41, 7; *Confesiuni*, ARG, XX, 1985, 7, 6–7; *Drumul*, ARG, XXIII, 1988, 8, l, fragmente din romanul *Nimic despre glorie.*

M.P.

HRENCIUC Dina, *Cercuri albe*, Buc., Cartea Românească, 1984, 252 p. Roman psihologic. Prezintă viața unei adolescente (Felicia Vlăsceanu), trăind bovaric în realitatea fugii de realitate.

◆ Zaharia Sângeorzan, *Poemul adolescenței*, CRC, XX, 1985, 10, 4; Constantin Pricop, *Noi prozatori*, CL, 1985, 4, 11; Ioan Holban, *Proza unei adolescente*, RL, XVIII, 1985, 20, 10; Al. I. Brumaru, *Textul stărilor dinlăuntru*, AST, XX, 1985, 10, 7; Doina Diaconu, *Un roman de confesiune*, SLAST, V, 1985, 35, 2; Țeposu, *Istoria*, 162.

M.P.

HUIDAN Eduard, *Linia*, Buc., Cartea Românească, 1984, 140 p. Roman social. Prezintă, în stil reportericesc, viața unei uzine brașovene, în care inginerul Mihai Dumitru inițiază o linie ergonomică.

◆ Ermil Rădulescu, *Romanul actualității imediate*, CNT, 1985, 33, 5.

M.P.

INDRIEȘ Alexandra, *Două-trei minute*, Buc., Cartea Românească, 1984, 284 p. Roman textualist. Interesantă ca experiment scriitoricesc, cartea este alcătuită dintr-un colaj de secvențe disparate ce se succed într-o ordine absolut întâmplătoare, naratoarea lăsând hazardul să joace un rol important. Preocupările semiotice ale autoarei permează reflexiv acest roman exuberant intertextual, construit din episoade delimitate, generate de cuvinte și sintagme reemergente ciclic, evidențiate programatic în pagină și subordonate încrederii în ontologia exclusivă a textului.

◆ Brândușa Armanca, *Efecte geometrice*, O, XXXV, 1984, 48, 6; *Dicționarul scriitorilor*, II.

C.R.B.

IOACHIM Alexandra, *Zgomotul cuvintelor*, Buc., Albatros, 1984, 320 p. Roman al „obsedantului deceniu" Este construit pe confruntarea dintre două personaje – Corbu, prim-secretar al unui oraș ardelean, și Visarion Onea, prototipul omului justițiar – și pe aducerea în prim-plan a unor abuzuri, declanșatoare de mari mutilări sufletești, de care Corbu și grupul lui se fac vinovați.

◆ George Pruteanu, *Romane și însăilări*, CL, 1985, 4, 11; Virginia Mușat, ST, XXXVI, 1985, 10, 54; George Munteanu, *O carte cu tineri*, RL, XIX, 1986, 52, 9.

M.P.

IONESCU Damian, *Erupția*, Buc., Albatros, 1984, 186 p. Roman realist-socialist. Se inspiră din viața petroliștilor, încercând să imagineze lupta unor muncitori de la „Astra", „Americana" și „Vefa", „în frunte cu P.C.R.", din perioada regimului Antonescu, pentru a instaura „un guvern democratic", alături de „Ruginitu, instructor al Comitetului județean". De slabă factură estetică.

M.P.

IONESCU-DUNĂRARU Nicolae, *Șaisprezece secole dus-întors*, Buc., Ion Creangă, 1984, 262 p. Roman pentru copii și tineret. Închipuie o regresiune în timp, în vremea dacilor și romanilor.

M.P.

IONIȚĂ Marin, *Bătrânul și umbra*, Buc., Eminescu, 1984, 200 p. Roman rural. Tema este întoarcerea la natură. Bătrânul Petre Temei se reintegrează vieții satului din care a plecat, trecând prin mai multe încercări, care îl vor înnobila sufletește.

◆ Reporter, *Cu ~ despre noul său roman*, ARG, XIX, 1984, 4, 10–11; S.I. Nicolaescu, *O temă străveche*, ARG, XIX, 1984, 6, 11; D-tru Anghel, *Fișier bibliografic argeșean*, SPM, XXXIX, 1985, 39, 7.

M.P.

IUTEȘ Gica, *Noi și arhimededoi*, Buc., Ion Creangă, 1984, 198 p. Roman pentru copii și tineret.

M.P.

JURCA ROVINA Ion, *Scoica de aur*, Timișoara, Facla, 1984, 168 p. Roman psihologic. Cu ocazia unei excursii în munți, mai mulți tineri se întâlnesc și se cunosc, dar unul dintre ei, Valentin, moare în urma unei boli, ceea ce le oferă celorlalți prilejul de a se reîntâlni și a-și judeca împreună drumul parcurs.

◆ Nicolae Georgescu, *Experiment modern*, LCF, XXVIII, 1985, 13, 2; Brândușa Armanca, *Nivele simbolice*, O, XXXVI, 1985, 18, 2; Miron Blaga, F, XXIII, 1987, 5, 2; Ruja, *Parte*, I, 125–126.

M.P.

KALMUSKI D.[oru], *Îmbunătățirea funciară*, Buc., Cartea Românească, 1984, 232 p. Fragment: *Mi-e tot una*, ATN, XX, 1984, 3, 8–9. Roman psihologic. Este realizat prin punerea față în față a două jurnale: al tatălui (Vladi) și al fiicei sale (Anamaria), fiecare dintre ei trecând prin experiențe-limită. Nevoia confesiunii, a biografismului este riguros încadrată în limitele unor convenții ale ficțiunii, permițând dezvăluiri credibile sub raportul autenticității. La sfârșitul perioadei de mărturisiri, cei doi protagoniști se vor simți îmbogățiți din punct de vedere moral, biografic și al experienței de viață.

◆ Vlad Sorianu, ATN, XX, 1984, 7, 11; Ioan Holban, *Între convenția ficțiunii și pactul autobiografic*, CRC, XIX, 1984, 39, 4; Radu Călin Cristea, *Principiul dominoului*, F, XX, 1984, 9, 4; Viorel Știrbu, *Arta de a spune nu este suficientă sieși*, LCF, XXVII, 1984, 43, 2; Al. Dobrescu, *Debuturi*, CL, 1985, 2, 4–5; Doru Burlacu, ST, XXXVI, 1985, 6, 55–56; Radu G. Țeposu, *Prozatorul ~*, AFT, XXIII, 1989, 5, 2; Burlacu, *Voci*, 82–83; Țeposu, *Istoria*, 153–155.

M.P.

LEON Aurel, *Landoul cu blazon*, Iași, Junimea, 1984, 312 p. Fragment: *Și acum între noi două*, CRC, XV, 1980, 41, 5. Roman social. Continuând proza din *Umbre*, scriitorul evocă Iașiul de după Primul Război Mondial și, mai ales, casa Adelei Kogălniceanu, centru de întâlnire a intelectualității orașului. Asasinarea ei va da romanului turnură de *policier*.

◆ Nic. Turtureanu, CRC, XIX, 1984, 40, 4; N. Barbu, *Blazonul prozatorului*, CRC, XIX, 1984, 44, 4; Ion Țăranu, *„Anii trec repede când trăiești în galop…"*, CRC, XXI, 1986, 37, 1, 5; Zaharia Sângeorzan, CRC, XXII, 1987, 3, 3; Busuioc, *Oglinzile*, I, 86–88; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

LEU Corneliu, *Romanul nopții de februarie. Plângerea domnului Alexandru*, Buc., E.M., 1984, 336 p. Fragment: *Un pahar de vin bun*, VR, LXXIX, 1984, 1, 23, 29. Roman istoric. Are în centru figura domnitorului Alexandru Ioan Cuza și momentul abdicării sale din februarie.

◆ V. Tașcu, *Loterie și literatură*, RL, XVII, 1984, 12, 9; A. Silvestri, LCF, XXVII, 1984, 30, 2; Laurențiu Ulici, *Un ciclu epic al implicării în istorie*, CNT, 1984, 35, 12; Bălan, *Pietre*, 316–319; Micu, *Literatura*, 249. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

M.P.

❍ **LICĂ VULPEȘTI Ion,** *Gustul dulce al bobului de grâu*, fragment din romanul *În clocot de valuri*, ARG, XIX, 1984, 4, 10–11.

A.P.

LILĂ Ion, *Lumea, de la început*, Buc., Eminescu, 1984, 208 p. Roman psihologic. Descrie, la persoana I, o criză de conștiință. La 40 de ani, inginerul Anton își rememorează etapele vieții irosite, alături de Violeta și de socrul Horia, care îl manipulaseră, sustrăgându-l de la adevăratul drum.

◆ Valeriu Cristea, *Talent și experiență*, RL, XVII, 1984, 43, 10; Ioan Holban, CL, XC, 1984, 12, 12; Țeposu, *Istoria*, 160.

M.P.

LUPU Nicolae, *Singuri și fericiți*, Buc., Cartea Românească, 1984, 280 p. Roman rural. Prezintă viața satului muntean, în trecerea sa de la izolarea arhaică, plină de eresuri, descântece, farmece și pitoresc, la civilizația timpului nostru.

◆ Constantin Dumitrache, *Satul miracolelor*, LCF, XXIII, 1985, 40, 1, 7.

M.P.

MALSCHI B. Vasile, *Întoarcerea lui Lică Ciocârlan*, Buc., Ion Creangă, 1984, 154 p. Roman pentru copii și tineret. Continuă acțiunea din *Plecarea lui Lică Ciocârlan* (1981), descriind anii petrecuți de erou la o școală de ucenici.

◆ Ion Lungu, *Încă o carte bună*, TR, XXIX, 1985, 22, 6.

M.V.

MARIAN Mircea, *Iubire în septembrie*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 202 p. Roman sentimental. Radu o caută pe dispăruta Andra într-un șir de femei, aparținând fie prezentului, fie rememorării, într-o înlănțuire de episoade fie insignifiante, fie melodramatice.

◆ Aug. Cozmuța, *Între prezență și absență*, F, XXI, 1985, 3, 2; Constantin Cubleșan, TR, XXIX, 1985, 25, 8.

M.V.

MATALĂ Dumitru, *Durata partidei*, Buc., Cartea Românească, 1984, 312 p. Roman social. Abordează conflictele dintre membrii biroului de partid din redacția unui ziar. Sunt descrise, interminabil, ședințe, se redau luări de cuvânt și discuții, se reproduc, integral, procese-verbale.

◆ C. Stănescu, *O dezbatere romanescă*, FC, XXXIII, 1984, 22, 13; Tudor Ionescu, ST, XXXV, 1984, 12, 44; Adriana Iliescu, *Virtuțile personajului martor*, RL, XVIII, 1985, 27, 10; Cosma, *Romanul*, I, 196; Stănescu, *Jurnal*, 89–94.

M.V.

MĂRGEANU Nicolae, *Vremea crizantemelor*, Buc., E.M., 1984, 352 p. Roman de spionaj. Este cursiv, dar lipsit de minimă credibilitate.

◆ Ion Arieșanu, *Un roman al Timișoarei*, O, XXXVI, 1985, 27, 5; Grigore Smeu, *Acțiune și semnificație*, RL, XVIII, 1985, 46, 10; Fl. P., *Crizanteme pentru Timișoara*, VR, LXXXI, 1986, 2, 90–91. ❐ V. și *Bătălie nevăzută*, 1957.

M.V.

MIHAIL Nicolae-Paul, *Întâmplări ciudate la miezul nopții*, Buc., Ion Creangă, 1984, 226 p. Roman pentru copii și tineret. Eroul se refugiază în imaginar în fața vicisitudinilor vieții, dar și din pura plăcere a visării. Scris alert și cu umor înduioșat.

◆ Simion Bărbulescu, *Pledoarie pentru vis*, CNT, 1985, 13, 4; Eugen Teodoru, *Talent și fantezie*, SPM, 1985, 24, 3; Cândroveanu, *Literatura*, 166–167.

M.V.

MIHĂESCU Eugen, *Țăranii de platină*, Buc., Eminescu, 1984, 306 p. Roman rural. Descrie viața unei echipe de muncitori agricoli, care lucrează ca zilieri la diferite C.A.P.-uri și I.A.S.-uri și care, într-una dintre peregrinările lor, mor congelați într-o mașină frigorifică de carne.

■ Fragment: *Les paysans de platine*, tr. de Teodor Saulea, REVR, 1986, 9, 52–81.

● Premiul pentru proză al C.C. al U.T.C.

◆ Ion Spânu, *Redescoperirea satului*, LCF, XXVIII, 1986, 15, 2.

M.V.

MINCU Marin, *Intermezzo*, I, Buc., Albatros, 1984, 438 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1989, 362 p. Reluat fragmentar: ≈, ALL, 1985, 92–95. Roman textualist. Este alcătuit din câteva scrisori și din două jurnale: al eroului M. – doct, livresc, elaborat (modelul autobiografic e transparent) – și al tinerei A. – sincer, stângaci, naiv și anost. În paralel, confesiunile lor sunt comentate în unele considerații ale „cititorului" acestor pagini, compoziția cărții urmărind „relativizarea voită a tehnicii romanești și chiar a noțiunii ca atare de roman", cum observă Nicolae Manolescu. Același critic îi face autorului reprosul de a nu fi respectat una și aceeași convenție literară, prin introducerea evidentă în mărturisirile lui M. a unei optici ulterioare, „amestecând în atitudinile adolescentului o perspectivă matură".

◆ Nicolae Manolescu, *Romanele criticilor*, RL, XVIII, 1985, 6, 9; George Pruteanu, *Ciudatele opinii ale unui personaj îngâmfat*, CRC, XX, 1985, 6, 4; Narcis Zărnescu, *Undeva, cândva*, SPM, 1985, 8, 3; Tudor Cristea, *Proza universitarilor*, SLAST, V, 1985, 10, 5; Cristian Moraru, *Romane semnate de critici literari*, TMS, XX, 1985, 3, 6; Constantin Pricop, *Un roman*, CL, 1985, 3, 11; Cornel Moraru, *Pradă textului*, VTR, XV, 1985, 5, 5; Radu G. Țeposu, *Spre roman*, FC, XXXVI, 1985, 49, 10; Emilia Parpală, *Romanul postmodernist*, R, 1986, 1, 9; Nicolae Manolescu, *Autenticitatea scriiturii*, RL, XXII, 1989, 31, 9; Dan-Silviu Boerescu, TMS, XXIV, 1989, 10, 7; Cornel Moraru, *Convertirea la real*, VTR, XIX, 1989, 10, 5; Liviu Petrescu, *„Tema povestitorului"*, ST, XL, 1989, 10, 32–34; Corneliu Vadim Tudor, *Romanul total*, SPM, 1989, 45, 3; 7; Romul Munteanu, *Romanul narcisist*, FC, XXXVIII, 1989, 49, 10; Mircea Braga, *Teoria romanului și romanul dincolo de teorie*, T, XIX, 1990, 1, 36–37; Braga, *Pe pragul*, 140–145; Mincu, *Textualism*, 7–8, 116, 213–215, 236; ~, *„Textul ajunge să expulzeze lumea"*, P, V, 1994, 10–11–12, 12–13, 18; Nicolae Rotund, ~ *– 50. Producătorul de text*, TMS,

XXIX, 1994, 8, 5; Munteanu, *Jurnal*, IV, 248–251; Mihai Dragolea, *În vâltoarea textului*, AURO, 1996, 6, 13–16; Moraru, *Obsesia*, 49–55; Cosma, *Romanul*, II, 302–303; Dragolea, *Arhiva*, 127–134; Mircea Bențea, *Nevoia de modele*, F, 1998, 1, 76–79; Constantin Pricop, *Însemnări despre un roman*, COT, 1999, 2–3–4, 19–21; Lena Lazăr, *Intertext și textualism*, VTR, XXVII, 1999, 7, 51–55; Cristea, *Partea*, 118–121.

M.V.

MIRON Violeta, *Cocostârc sau nalbă*, Buc., Cartea Românească, 1984, 142 p. Roman autobiografic. O escapadă la țară în compania soțului și a unor prieteni e pentru eroina-naratoare un prilej de rememorări: de la cele mai vechi amintiri la episoade din adolescență și tinerețe. Astfel, exuberanța, visurile, patetismul vârstelor idealiste alternează continuu – urmând meandrele memoriei afective – cu deziluziile și resemnările prezentului matur. Cu aceeași dezinvoltură, autoarea mânuiește atât registrul lirismului, cât și al ironiei, rezultatul fiind o carte bine scrisă, convingătoare în tonurile ei dulci-amărui.

◆ Laurențiu Ulici, *Din memoria afectivă*, RL, XVIII, 1985, 1, 11; Gh. Bulgăr, *Întoarcere la izvoare*, RL, XVIII, 1985, 8, 10.

M.V.

MOLDOVEANU Rodica, *Ciudățeniile bunicului meu*, Buc., Ion Creangă, 1984, 196 p. Roman pentru copii și tineret. Un grup de copii se inițiază în tainele științei, trecând prin câteva peripeții spectaculoase.

◆ Tania Radu, FC, XXXIII, 1984, 31, 10.

M.V.

MOROGAN-SALOMIE, *Agepsina și bătrânii*, Buc., Albatros, 1984, 286 p. (Aventura). Roman polițist. Mai degrabă parodie a genului, e scris cu vervă.

M.V.

MUNTEANU Constantin, *Vremea brânduşelor*, Buc., Cartea Românească, 1984, 254 p. Roman realist-socialist. Se inspiră din viața lucrătorilor dintr-un combinat chimic, unde se încearcă punerea în aplicare a unui proces tehnologic nou.

◆ C. Merișca, *Un roman al actualității*, CRC, XIX, 1984, 26, 4; Laurențiu Ulici, *Moldovenii*, RL, XIX, 1986, 8, 11.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Cocorii zboară fără busolă*, Buc., E.M., 1984, 190 p. Roman de război. Este inspirat de evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial. Eliberarea Ardealului de trupele germane e urmărită strict anecdotic – un fel de documentar romanțat.

❒ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

M.V.

❍ **MUNTEANU Vitalie,** *Prinderea*, fragment de roman, O, XXXV, 1984, 41, 12.

M.V.

MUNȚIU Adrian, *Blazonul*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 218 p. Roman istoric. Evocă, într-un stil care se vrea ceremonios, dar e doar bombastic și insipid, lupta lui Burebista pentru unirea dacilor într-un singur stat. Conflictele sunt strict verbale.

◆ Marian Odangiu, *Metamorfozele romanului istoric*, O, XXXVI, 1985, 26, 2.

M.V.

MURGEANU Ion, *Via*, Buc., Albatros, 1984, 174 p. Fragment: *Nunta arhitectului*, LCF, XVIII, 1975, 33, 5. Roman social. Descrie mediul provincial. Măruntele evenimente sunt considerate cu ochiul unui umorist care nu are însă acces la straturile existențiale profunde. De aici, aerul sprinten, dar superficial și gratuit.

◆ Liviu Papadima, TRR, XIII, 1984, 275, 8; Mircea Constantinescu, RL, XVIII, 1985, 18, 9.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *„Aventuri" aproximative*, I, Buc., Cartea Românească, 1984, 464 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1986, 480 p.; III, Buc., Cartea Românească, 1987, 286 p. Roman autobiografic. Fluxul memoriei aduce la lumină evenimente și persoane reale, verificabile, iar ficțiunea se limitează la „inventarea" dialogului ca liant între acestea. Interesantă atât prin meandrele biografiei evocate (insolit, peripeții, situații-limită), cât și datorită calităților literare, cartea „e străbătută de fluidul unei seducătoare jovialități, excelând prin desăvârșita manieră în care utilizează comicul verbal și de situații" (T. Vârgolici).

◆ Constantin Sorescu, SLAST, V, 1985, 1, 10; Teodor Vârgolici, *Avatarurile unui destin literar*, RL, XIX, 1986, 35, 10. ❒ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *Cei trei veseli năpârstoci. Roman umoristic*, Buc., Ion Creangă, 1984, 162 p. Roman satiric. Amuzantă relatare a peripețiilor cotidiene ale unei familii năstrușnice. Neîndemânarea, lipsa de aplicație în ce privește lucrurile tehnice și practice transformă cadrul într-un tablou Jerome K. Jerome.

❒ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

M.V.

NEAGU Nicolae, *Somnul*, Buc., Eminescu, 1984, 238 p. Roman social. Intenționează să urmărească mai multe

destine contemporane – oameni din diverse categorii sociale, de vârste și profesii diferite.

◆ Tania Radu, *Semnul păsării*, RL, XVIII, 1985, 15, 5.

M.V.

NEAMȚU Leonida, *Balada căpitanului Haag*, Buc., Albatros, 1984, 222 p. (Aventura). Roman polițist.

M.V.

NEAMȚU Leonida, *Legenda cavalerilor absenți*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 262 p. Fragment: ≈, ST, XXXIII, 1982, 2, 20–25. Roman social. Declarat memorialistic, evocă perioada de început a revistei clujene „Almanahul literar" – devenită ulterior „Steaua" – și climatul literar-cultural al epocii. Doi tineri prieteni, Poetul și Pictorul, sunt angajați în redacția publicației, prilej de a introduce în scenă, cu numele lor reale, figurile unor A.E. Baconsky, Victor Felea, Aurel Gurghianu, Aurel Rău, D.R. Popescu etc. Cât privește destinul celor doi protagoniști, Poetul alunecă în viața boemă, ajungând alcoolic; personajul cam abstract al Pictorului este umanizat prin episodul de dragoste cu Gazela, supranumită Marea Actriță.

◆ Ion Buzași, *Icoana „Stelei" de altădată*, TR, XXVIII, 1984, 38, 4; Mircea Tomuș, *Principiul activității absenței sau ≈ de ~*, T, XIV, 1985, 2, 41–42.

M.V.

NEDELCIU Mircea, *Zmeura de câmpie. Roman împotriva memoriei*, Buc., E.M., 1984, 238 p. Roman postmodern. Primul roman al optzecistului ~, ≈ atacă ambițios două teme majore ale epicului, *războiul* și *paternitatea*. Memoria însăși devine o supratemă a cărții (subintitulată, de altfel, *Roman împotriva memoriei*), asupra ei glosând cu o evidentă voluptate a teoretizării câteva dintre personajele narative. De aici și structura mozaicată a discursului epic, care împletește (uneori firesc, alteori artificial) mai multe câmpuri textuale, atribuite vocilor mai multor personaje, dar și câteva perspective narative diferite, alternând surprinzător persoana întâi a rostirii cu persoana a doua și cu persoana a treia. Tacticile autoficționale (≈ cuprinde unele elemente autobiografice) și intertextuale, precum și pulsiunile metatextuale, manifestate prin inserții teoretizante pe marginea actului narării și a narațiunii însăși, plasează cartea sub zodia explicită a postmodernismului, fără a trăda, totuși, o formă de neorealism minimalist. Trei personaje ieșite din orfelinat (Zare Popescu, Gelu Popescu și Radu Grințu) își caută, sub o formă sau alta, părinții biologici. După supozițiile celor trei, părinții lor vor fi fost tarați de experiența războiului (Al Doilea Război Mondial) și, prin gestul de abandonare a copiilor, și-ar fi proiectat traumele asupra celor din urmă. Pretextul căutării prilejuiește o sumă de întâlniri cu supraviețuitori ai conflagrației, din dorința personajelor de a cunoaște și de a înțelege mecanismele istoriei, în formele ei cele mai atroce. De fapt, ceea ce capturează acești vânători de memorie sunt *poveștile* despre trecut, adică o sumă de *texte*. O întreagă mașinărie teoretică, metanarativă, este pusă în slujba acestui concept epic, prin gura personajului Zare Popescu: „om-obiect-nume-poveste" alcătuiesc, pentru el, „un sistem care era Istoria cea adevărată", iar „războiul se produce atunci când sistemul om-obiect-nume-poveste intră în criză", din cauză că „povestea nu mai funcționează". În buna tradiție teoretică textualistă, povestea, mai exact *Textul* este, așadar, marele zeu căruia ficțiunea (fie ea și neorealistă) i se închină, împreună cu toate ființele, lucrurile și întâmplările care o populează. Cu alte cuvinte, „narațiunea servește ficțiunea exact în măsura în care o și concurează" (Gh. Perian), ba chiar o depășește prin invocarea unor strategii ale expresiei venind dinspre alte arte decât cea literară (v., de pildă, cazul lui Grințu, aspirant la statutul de regizor, care privește mereu „realitatea" prin filtrul traducerii ei în scenarii de film). O poveste a poveștilor, ≈ este un roman intelectualist, într-o anume măsură experimentalist, scris cu o bună știință și conștiință a convențiilor literare, care își marchează cu suficientă pregnanță propriul teritoriu inovator în istoria literaturii autohtone.

▼ Pref. de Ion Simuț, Buc., 100+1 Gramar, 1999.

◆ Petru Cimpoeșu, *~: „... Dacă vorbim strict de știința de a scrie"*, ATN, XX, 1984, 2, 8–9; M. Ungheanu, LCF, XXVII, 1984, 10, 2; Sorin Titel, *Fascinația cotidianului*, RL, XVII, 1984, 12, 10; Tania Radu, *Alfabetul memoriei*, FC, XXXIII, 1984, 13, 10; Costin Tuchilă, *Un roman despre și împotriva memoriei*, LCF, XXVII, 1984, 14, 3; 7; Cristina Felea, TR, XXVIII, 1984, 21, 4; Vlad Sorianu, ATN, XX, 1984, 5, 11; Ioan Holban, *Proprietarul de povești*, CRC, XIX, 1984, 27, 4; Mircea Mihăieș, *Zmeura de hârtie*, O, XXXV, 1984, 28, 2; Cristian Moraru, *Roman „istoric" și istorie romanescă*, LCF, XXVII, 1984, 30, 4; 7; A.I. Brumaru, *Se dedică veteranilor din războiul antifascist*, AST, XVIII, 1984, 7, 11; Dan Radu Stănescu, *Avatarurile lui Oedip*, VR, LXXIX, 1984, 7, 84–85; Ioana Bot, ST, XXXV, 1984, 8, 52; Mircea Muthu, *Spre înțelegerea unei istorii „aproape contemporane"*, ST, XXXV, 1984, 8, 52; Tudor Cristea, *~ între tehnică și substanță*, SLAST, IV, 1984, 39, 4; N. Steinhardt, *Modernitatea scriiturii*, R, 1984, 11, 11; Valeriu Cristea, *Triumful talentului*, RL, XVIII, 1985, 2, 4; M. Nițescu, *Moduri ale prozei*, VR, LXXXI, 1986, 7, 14–31; Vasile Zidaru, *~: „Uriașa forță pe care o are literatura trebuie pusă numai în slujba omului"*, AST, XX, 1986, 11, 6; Valeriu Bârgău, *Cu ~*, TR, XXXI, 1987, 5, 5; Cristea, *Fereastra*, 272–277; Popa, *Clasici și contemporani*, 66; Traian Podgoreanu, *Principiul substituției*, RL, XXI, 1988,

18, 7; Valeriu Gherghel, *Cuiul lui Pepelea*, CL, XCV, 1988, 10, 5; ⁂, *„Ramuri" în dialog cu ~*, R, 1988, 12, 6; Tuchilă, *Privirea*, 267–272; Adela Rogojinaru, *Critică mimetică?*, SLAST, IX, 1989, 25, 5; Eugen Simion, *Roman împotriva memoriei*, RL, XXII, 1989, 38, 10; Kazimierz Jurczak, *„Romanesca silva rerum"*, SUB, XXXIV, 1989, 1, 75–88; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Simion, *Scriitori*, IV, 591–597; Elena Zaharia-Filipaș, *Noul roman sau lumea ca dicționar*, RL, XXIII, 1990, 33, 5; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index (III)*, JL, s. nouă, I, 1990, 20, 4; Ruxandra Ivăncescu, *Repede privire asupra prozei române(ști) de azi*, EX, XXII, 1990, 3–4, 8; Cornel Ungureanu, *~ și teoria grupului*, TR, III, 1991, 13, 5; Țeposu, *Istoria*, 113–114; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 313–316; Marian Barbu, *Perenitatea unui experiment narativ*, CAI, 1995, 1–2, 93–100; Perian, *Scriitori*, 211–214; Micu, *Scurtă istorie*, III, 413–415; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, VII, 1997, 46, 1, 8–11; Iaschi, Lazăr, *Anotimpurile*, II, 453–466; Cosma, *Romanul*, II, 278; Simion, *Scriitori 2*, IV, 220–226; Ion Simuț, *~, monitorul generației '80*, F, XXXV, 1999, 7–8, 26–27; Monica Spiridon, *Despărțirea de ~*, LCF, s. nouă, 1999, 28, 11; Lăcrămioara Berechet, *Cu ochii blânzi dar... fără inocență*, TMS, IV, 1999, 10, 4; 14; Cristea, *Partea*, 140–141; Ursa, *Optzecismul*, 99–101; *Dicționarul esențial*; Goci, *Romane*, 372–375; Micu, *Literatura*, 321; Micu, *Istoria*, 646–648; Oțoiu, *Trafic*, 154–155, 174–176, 202, 229–231; Simuț, *Arena*, 200–211. ❒ Monica Spiridon, *Generația optzecistă*, JL, s. nouă, I, 1990, 33, 3; Mihai Dragolea, *„Hărnicia după ovații"*, VTR, XXIII, 1993, 9, 12; Crohmălniceanu, *Amintiri*, 146–147; Valentin Emil Mușat, *Une stratégie de la prose de ~*, ESI, 1995, 1–2, 278–282.

C.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Al treilea e de prisos*, Buc., Eminescu, 1984, 304 p. (Clepsidra, 30). Roman de spionaj. Agenturi străine încearcă să intre în posesia datelor unui proiect de cercetare românesc.

M.V.

NESTOR George, *Regăsire*, Buc., Eminescu, 1984, 130 p. Roman autobiografic. Tiberiu Dron, pensionat de boală, povestește unui prieten cum și-a construit o casă la țară, cu intenția de a scrie acolo o carte. Prilej pentru ca, furat de amintiri, să-și rememoreze viața, „regăsindu-se" pe sine însuși. Scriere fluentă, dar banală.

M.V.

NICA Gheorghe, *Cei trei năzdrăvani*, Buc., Ion Creangă, 1984, 130 p. Roman pentru copii și tineret. Povestește peripețiile unor copii neastâmpărați, acompaniați de Bosforel și Nădrăgel, doi căței pe măsură.

M.V.

NICOLAE Victor, *Spărgătorii de vitrine*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 220 p. Fragment: ≈, SLAST, I, 1981, 13, 5. Roman social. Se inspiră din viața tinerei generații. Problematica specifică e tratată fără strălucire sau palpit autentic, într-un stil de căutată modernitate.

◆ Mircea Muthu, ST, XXXV, 1984, 6, 57; Constantin Zărnescu, *Doi prozatori clujeni*, TR, XXIX, 1985, 15, 4; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 27, 5.

M.V.

NISIOIU Dragoș, *Vacanța mare*, Buc., Ion Creangă, 1984, 196 p. Roman pentru copii și tineret. Conține peripețiile unui grup de elevi, plecați împreună cu profesorul lor într-o excursie, la munte. Scriere submediocră, anostă.

M.V.

NOVAC Mircea, *Copiii mării*, Buc., Ion Creangă, 1984, 148 p. Roman de aventuri. Narează peripețiile prin care trece cargoul „Dolj" în drum spre portul Penang din Malaysia. Fără interes literar.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Anonima de miercuri*, Buc., E.M., 1984, 224 p. (Sfinx, 68). Roman polițist. Și aici intervine fermecătoarea Melania, unul dintre cele mai populare personaje ale autoarei.

▼ Buc., Nemira, 2000.

◆ Tania Radu, F, XXXIII, 1984, 32, 14; Emilia Vasiliu, *„Policier-ul a fost pauperizat din toate punctele de vedere"* (i. cu ~), TNLS, II, 1990, 41, 4.

M.V.

OLĂREANU Costache, *Cvintetul melancoliei*, Buc., Cartea Românească, 1984, 276 p. Fragmente: ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Fals manual de petrecerea călătoriei*), RL, XIII, 1980, 52, 14–15; *Molto vivace*, RL, XVII, 1984, 17, 14–15. Roman textualist. Cinci voci narative (patru ale personajelor și una a autorului însuși, care citează copios din jurnalul de creație al propriului roman) se împletesc, se despart, se reunesc, se suprapun, se secondează, aidoma partiturii celor cinci instrumente din cvintetul lui Schubert. „Meritoriu ca performanță tehnică, operă de ingeniozitate, dezamăgește […] prin lipsa unei mize mai mari" (Nicolae Manolescu).

◆ Octavian Dănilă, *~, narator al lui „oleacă"*, OP, XI, 1984, 7–8, 14; Nicolae Manolescu, *Vocile romanului*, RL, XVII, 1984, 43, 9; Eugen Simion, *Romanul ca mozaic policrom*, FC, XXXIII, 1984, 45, 13–18; Ioan Holban, *Cartea cu amintiri*, CRC, XIX, 1984, 50, 4; Al. Dobrescu, *Moda jurnalelor*, CL, XC, 1984, 12, 7; Virgil Podoabă, F, XX, 1984, 12, 11; T. Tihan, *Un fantast ironic nu tocmai bine temperat*, ST, XXXIV, 1984, 12, 38–39; Dana Dumitriu, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 112–118; Cornel Regman, *Joc de oglinzi la ~*, VR, LXXX, 1985, l, 71–72; Cristian Moraru, *Vicleniile romanului*, T, XIV, 1985, 5, 41–43; Holban, *Profiluri*, 318–321; Simion,

Scriitori, IV, 339–343; Mincu, *Textualism*, 158–161; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Buzera, *Literatura*, 40–42; Micu, *Scurtă istorie*, III, 350–351; Spiridon, *Apărarea*, 41; Burlacu, *Voci*, 66–67; Dragolea, *În exercițiul*, 65; Luca Pițu, *Fragmente dintr-un microdiscurs vrâncean (I)*, F, XXXV, 1999, 5, 34–36; Micu, *Istoria*, 614; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Confesiuni paralele*, 1978.

M.V.

OLTEANU Traian, *Adâncul oglinzii*, Iași, Junimea, 1984, 238 p. Fragmente: *Amintește-ți de copilărie*, ATN, XX, 1984, 4, 8–9; ≈, SLAST, IV, 1984, 49, 7. Roman psihologic. În timpul ședinței care îi pregătea promovarea într-o funcție foarte înaltă, inspectorul școlar Constantin Damian, fost învățător, își trece în revistă viața, ajungând la concluzia că traseul i-a fost eronat. Ca urmare a acestui fapt, refuză postul propus și demisionează, spre a se întoarce la catedră. Tezism și șabloane uzate, în ciuda eforturilor de umanizare a personajului.

◆ Constantin Crișan, *Fertilitatea ironiei*, RL, XVIII, 1985, 18, 10; George Iancu, *Cu devoțiune, în slujba școlii*, CNT, 1985, 24, 4.

M.V.

OMESCU Corneliu, *Clopote sub apă*, Buc., Cartea Românească, 1984, 290 p. Roman de război. Evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial sunt reflectate în viața comunităților civile: locuitorii din Cuca, Buia și împrejurimi îndură vicisitudinile ocupației horthyste și ale conflagrației, trecând prin peripeții de-a dreptul romanești. Accentul este pus adeseori pe povești insolite.

◆ V. Burduja, *Cu dragoste, despre oameni și locuri*, CRC, XX, 1985, 34, 4.

M.V.

OPREA Leonard, *Domenii interzise*, Buc., Albatros, 1984, 176 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic.

◆ Steinhardt, *Ispita*, 123–127.

M.V.

ORLEANU Ada, *Evadare în timp*, Buc., Eminescu, 1984, 478 p. Roman de familie. Prima parte urmărește istoria, pe câteva generații, a Vulpeștilor, boiernași cu oarecare stare, proprietarii moșiei Trestia din Oltenia. Spre final devine un roman al Războiului de Independență din 1877, evocând, prin jurnale de front sau prin mărturii directe, episoade și persoane reale. Dat fiind că cele două părți au protagoniști diferiți (cu excepția lui Lie Vulpe, prezent în ambele), legătura dintre ele e fragilă, dând impresia de alipire forțată a două cărți diferite. Paginile dedicate războiului sunt un fel de documentar romanțat, neutru, lipsit de dramatism. Numeroasele personaje nu au răgazul să se contureze plenar, mai ales că, în loc de acțiune, caracterizarea mizează pe nesfârșite dialoguri, care decad adesea în obositor verbiaj.

◆ Sorin Titel, *Un roman istoric*, RL, XVII, 1984, 19, 11; Ioan Holban, *Jurnal și reconstituire*, CRC, XIX, 1984, 42, 4; Deaconu, *Impresii*, 246–254. ❐ V. și *Cavalerul libertății*, 1968.

M.V.

PADINA Rodica, *Adevăr, idolul meu*, Buc., E.M., 1984, 224 p. Roman al memoriei. Orbului Dimitrie Nicolescu, fost ofițer în ultimul război, i se fură însemnările de front, solicitate pentru deschiderea unui muzeu. Documentul istoric, istoria ca eveniment e înlocuită cu memoria colectivă, ca istorie mult mai exactă a oamenilor și a destinelor.

◆ Aureliu Goci, RL, XVIII, 1985, 32, 11.

A.S.

PADINA Rodica, *Cea mai frumoasă noapte*, Buc., Junimea, 1984, 160 p. Roman istoric. Este dedicat Unirii Principatelor sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza.

◆ C.P., TMS, XX, 1985, 4, 7.

A.S.

PALER Octavian, *Un om norocos*, Buc., Cartea Românească, 1984, 382 p. Fragmente: ≈, RL, XVII, 1984, 51, 14–15; ≈, ALL, 1984, 62–66. Roman psihologic. Sculptorul Daniel Petric joacă, pentru a-și depăși mediocritatea, „comedia ridicolă a unui eretic". Tragedia lui e neputința dobândirii unei identități. Practicând ura ca o formă de libertate, rămâne „o conștiință malformată ce se hrănește exclusiv din resentiment și dezgust" (Mircea Iorgulescu).

◆ Mircea Iorgulescu, *Judecata de Acum*, RL, XVIII, 1985, 13, 11; Al. Dobrescu, *Regula jocului*, CL, 1985, 4, 10; Șerban Cioculescu, *Morala romanului*, FC, XXXVI, 1985, 14, 14; Romul Munteanu, *Lumea ca vis*, FC, XXXVI, 1985, 14, 14; Eugen Simion, *Romanescul ideilor*, FC, XXXVI, 1985, 14, 14; Radu G. Țeposu, *Rafinamentul descripției*, FC, XXXVI, 1985, 14, 14; ⁂, CRC, XX, 1985, 16, 5; George Pruteanu, *Cu ~*, CRC, XX, 1985, 17, 1; 5; Dumitru Radu Popa, TRR, XVI, 1985, 292, 8; Al. Călinescu, *Pe faleza de marmură*, CRC, XX, 1985, 21, 4; Mircea Muthu, ST, XXXVI, 1985, 6, 38–39; Titu Popescu, *Cordial, polemic și norocos*, T, XIV, 1985, 7, 23–24; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1985, 37, 2; Vlad Sorianu, ATN, XXII, 1985, 9, 6; Corneliu Vadim Tudor, *Un roman metafizic*, SPM, 1985, 45, 3; Iorgulescu, *Prezent*, 137–140; Dumitru Micu, *Șah cu oglinzi*, VR, LXXXI, 1986, 6, 66–70; Nicolae Oprea, *Romanul în oglinzi paralele*, VR, LXXXI, 1986, 6, 71–74; Rotaru, *O istorie*, III, 872–874; Gheorghe Grigurcu, *Între vis și istorie*, RITL, XXXVII, 1989, 3–4; XXXVIII, 1990, 1–2, 153–157; Ioan Vieru, *Ioan Groșan: „Va trebui să luptăm*

mereu pentru libertatea conștiinței și pentru conștiința libertății" (i.), TMS, 1990, 3, 3; Ioan Vieru, ~, TMS, 1990, 1, 9; Cornel Moraru, *Conștiința nemulțumită*, VTR, XX, 1990, 6, 6; Steinhardt, *Monologul*, 286; Cristea, *A scrie*, 85–91; Elena Beram, *Romanele lui* ~, JL, s. nouă, IV, 1993, 1–4, 3, 6; Cătălina Năstase, *Drama mediocrității*, JL, s. nouă, V, 1994, 49–50; Gheorghe Glodeanu, ~ *sau tentația romanului parabolic (II)*, TR, VIII, 1996, 29, 5; Micu, *Scurtă istorie*, III, 269–274; Glodeanu, *Dimensiuni*, 106–109; Mariana Sipoș, *Mecanismele cenzurii post-editoriale*, F, XXXV, 1999, 10, 45–50; Micu, *Literatura*, 275; Micu, *Istoria*, 572–574; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Viața pe un peron*, 1981.

A.S.

PANAITE Radu, *O dispariție ciudată. Radiografie de caz*, Buc., Ministerul de Interne. Serviciul editorial și cinematografic, 1984, 132 p. (Argus). Roman polițist. Maiorul Nicolcioiu, de la serviciul judiciar, rezolvă un caz dificil de omucidere. Pe lângă reportajul crimei, autorul își propune și „prezentarea în carne și oase a ofițerului de miliție român".

A.S.

PANIȘ Anatolie, *Ceasul*, Buc., Albatros, 1984, 168 p. Roman rural. Petre Surduban, paznic la un sector auto de transport, își dă demisia și se întoarce la țară. Orașul nu i-a putut distruge conștiința apartenenței la comunitatea satului.

◆ Victor Atanasiu, RL, XVIII, 1985, 50, 10.

A.S.

PARAPIRU Teodor, *Suspiciune*, Buc., Albatros, 1984, 148 p. Roman de aventuri. Marsias Delușor, lipsit de vedere, anchetează cu succes un caz de omucidere.

A.S.

PARASCAN Constantin, *Sufletul nostru dintâi*, Iași, Junimea, 1984, 184 p. Fragmente: ≈, CRC, XIX, 1984, 38, 5; CL, XC, 1984, 9, 9. Roman psihologic. Este conceput ca un dialog al fiului înstrăinat de tată. Memoria casei părintești închide în ea semnele miraculoase ale salvării și virtuțile binefăcătoare ale înțelegerii. Simbolic, ea este temelia vieții.

◆ Ioan Holban, *Nostalgia rădăcinilor*, CRC, XIX, 1984, 48, 4; Val Condurache, *Teatru, poezie, roman*, CL, 1985, 2, 4.

A.S.

PARDĂU Platon, *Rezerva specială. Roman sentimental*, Buc., E.M., 1984, 238 p. Fragmente: *Toader și familia*, RL, XVI, 1983, 39, 1; *Întâmplări pe deal*, VR, LXXIX, 1984, 2, 31–52; *Toader și Max*, RL, XVII, 1984, 13, 14–15. Roman istoric. Pe fundalul existenței mitice a lui Toader, „venit dinspre vest" în Doruna, sunt narate evenimente istorice din anii războiului.

◆ Valeriu Cristea, *Realism și imaginație*, RL, XVII, 1984, 28, 9; Cici Iordache-Adam, *Invenție epică și inovație stilistică*, FC, XXXIII, 1984, 28, 14; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVII, 30, 2; Valentin Tașcu, TR, XXVIII, 1984, 35, 4; Ioan Holban, *Confesiune și participare*, CRC, XIX, 1984, 35, 4; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4; Holban, *Profiluri*, 272–276. ❒ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PARDĂU Platon, *Tentația*, II, v. *Tentația*, I, 1983.

A.S.

❍ **PAVEL Lică,** *Balena de aur*, fragment din romanul omonim, SLAST, IV, 1984, 11, 6.

A.S.

PETRESCU Alexandru, *Călătoria continuă*, Buc., Albatros, 1984, 336 p. Roman psihologic. „Câteva cupluri", mărturisește autorul, „se caută, își pun întrebări proprii vârstei și epocii lor, încearcă să nu mintă, speră și visează. Călătoria spre tine însuți sau spre alții, peste timp sau alte frontiere, se dovedește prin natura ei continuă".

◆ Alexandru Petrescu, *Tristețile unui autor invizibil*, LTE, IV, 1994, 23–25, 6; Alexandru Petrescu, *Acolo șezum și plânsem*, JL, s. nouă, VI, 1995, 33–36, 7–8.

A.S.

PETRESCU Aurel, *Neamul Basarabilor.* I. *Cei care am fost*, Buc., Cartea Românească, 1984, 396 p. Roman istoric. Este format din trei părți, reprezentând tot atâtea momente de strălucire, prin vitejie și credință, a neamului românesc: *Izvoarele începutului* (Mircea cel Bătrân), *Soarele ființei noastre* (Mihai Viteazul) și *Dinastie și neam* (Constantin Brâncoveanu).

A.S.

PETRESCU Ioana, *Marco Polo – messer Milione*, Buc., Albatros, 1984, 288 p. (Cutezătorii). Roman de aventuri. Povestea minunatelor călătorii ale celebrului navigator venețian e însoțită de note explicative cu caracter geografic și o listă a lucrărilor consultate ca material documentar.

■ *Drei Karavellen auf grosser Fahrt*, tr. de Pauline Schneider, Buc., Kriterion, 1985 (I–II, Buc., Kriterion, 1986).

A.S.

POPA-COHUȚ Eugenia, *Prietenii lui Ștefănuț*, Buc., Ion Creangă, 1984, 96 p. Roman pentru copii și tineret. Între poezia vârstei și dificultățile din propria familie, micuțul Ștefănuț descoperă puterea dragostei.

A.S.

POPESCU Dumitru, *Muzeul de ceară*, Buc., Eminescu, 1984, 478 p. Roman social. Director al unei centrale industriale, Sergiu Harnagea își redescoperă identitatea după înlăturarea din post. Personajul reprezintă falsul erou dilematic al romanelor cu activiști.

◆ George Arion, *Ieșirea din destin*, FC, XXXVI, 1985, 7, 10; Ion Bălu, RL, XVIII, 1985, 9, 11; C. Stănescu, FC, XXXVI, 1985, 10, 14; Alex. Ștefănescu, FC, XXXVI, 1985, 10, 14; Radu G. Țeposu, *Zodia peștilor*, FC, XXXVI, 1985, 10, 14; Constantin Dumitrache, R, 1985, 3, 7; Mircea Constantinescu, CNT, 1985, 12, 11–12; Nicolae Manolescu, *Romanul puterii, romanul iubirii*, RL, XVIII, 1985, 12, 9; George Pruteanu, *În căutarea eului pierdut*, CL, 1985, 3, 11; Constantin Dumitrache, R, 1985, 4, 4; Ion Bălu, RL, XXI, 1988, 17, 5; Gabriel Rusu, TMS, XX, 1985, 4, 6; Ion Vlad, *Romanul ca modalitate de cercetare*, TR, XXIX, 1985, 22, 8; Marian Odangiu, *Posibila întoarcere*, O, XXXVI, 1985, 22, 2; Narcis Zărnescu, SPM, 1985, 22, 3; Vlad Sorianu, ATN, XXII, 1985, 5, 6; Liviu Papadima, TRR, XIV, 1985, 293, 8; Liviu Leonte, RL, XVIII, 1985, 31, 5; Valentin F. Mihăescu, REVR, XXXIX, 1985, 8, 105–106; Valentin Tașcu, ST, XXXVI, 1985, 8, 35; Alexandru George, VR, LXXX, 1985, 10, 61–64; Gheorghe Glodeanu, TR, XXX, 1986, 9, 3 (*Pagini sătmărene*); Rotaru, *O istorie*, III, 827–828; Anton Cosma, *Romanul*, I, 166; C. Stănescu, *Jurnal*, 86–89; Irina Petraș, ST, XL, 1989, 7, 8–9; Alexandru George, *Dies Illa*, F, XXVIII, 1992, 5, 1; George, *La sfârșitul*, IV, 274–279; Micu, *Scurtă istorie*, III, 105–106; Micu, *Istoria*, 487.

A.S.

POPESCU Petru Demetru, *Trimisul lui Brâncoveanu*, Buc., Eminescu, 1984, 326 p. Roman istoric. Reconstituire documentară a climatului de renaștere politică și culturală din vremea lui Constantin Brâncoveanu.

◆ Ion Buzași, ST, XXXV, 1984, 7, 58.

A.S.

POPOVICI Titus, *Judecata. Roman cinematografic*, Iași, Junimea, 1984, 232 p. Fragmente: ≈, F, IV, 1983, 11–12; V, 1984, 1–3. Roman istoric. Evocă procesul și martiriul lui Horia, Cloșca și Crișan.

◆ Costin Tuchilă, RL, XVIII, 1985, 4, 10; Gheorghe Glodeanu, F, XXI, 1985, 1, 8–9; Zaharia Sângeorzan, CRC, XX, 1985, 6, 5; George Pruteanu, CRC, XX, 1985, 9, 4; Zaharia Sângeorzan, ST, XXXVI, 1985, 5, 50. ❒ V. și *Străinul*, 1955.

A.S.

RADU Angela, *Adevărul despre Dora*, în vol. ≈. *Rochia de dantelă vișinie*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, p. 5–130 (Scorpionul). Vol. mai cuprinde romanul *Rochia de dantelă vișinie.* Roman polițist.

I.I.

RADU Angela, *Rochia de dantelă vișinie*, în vol. *Adevărul despre Dora.* ≈, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, p. 131–250 (Scorpionul). Vol. mai cuprinde romanul *Adevărul despre Dora.* Roman polițist.

I.I.

RADU Vasile, *Fratele meu, Abel*, Buc., Eminescu, 1984, 256 p. Roman psihologic. Conceput sub formă de confesiune, este structurat prin utilizarea unor tehnici moderne ale discursului epic (confidența poematică, cu schimbări repetate de cadru, utilizarea memoriei afective ca forță disimulat-recuperatoare a faptelor de viață etc.), conținând mărturisirea experiențelor prin care trece tânărul profesor Abel S. care, după terminarea studiilor universitare, își începe, în provincie, cariera didactică. Un personaj corect conturat, în malignitatea jocului său social, este, în acest context, directorul adjunct Zainea, care urmărește cu frenezie, prin toate mijloacele, distrugerea lui Abel S., frustrându-l inclusiv de dreptul de a profesa, ceea ce îl va face să părăsească mediul mutilant în care nu a putut să se integreze.

◆ George Popescu, *Recuzabila absență*, R, 1985, 1, 9; Constantin Miu, *Formule narative în romanul actual*, ST, XL, 1989, 7, 10.

I.I.

RĂDULESCU Banu, *Nimic despre fericire*, Buc., E.M., 1984, 336 p. Roman al memoriei. Cuprinde povestea iubirii dintre Petra, o tânără din Ardeal, ajunsă studentă la București, și Paul, fiu de general, ucis cu cruzime de legionari în timpul rebeliunii din 1941. Memoria faptelor este păstrată, ca un tezaur, pentru fructul relației celor doi, copilul căruia îi este destinată întreaga relatare.

I.I.

REZUȘ Petru, *Dumbrava Roșie*, Buc., E.M., 1984, 222 p. Roman istoric. Evocă, într-o manieră mult prea sadoveniană, episodul istoric foarte cunoscut al Dumbrăvii Roșii, când o puternică oaste poloneză a fost învinsă, în apropierea satului Cosmin, de lângă Cernăuți, de vitejii lui Ștefan cel Mare. Supraviețuitorii poloni sunt obligați să are, înjugați ca animalele, și să semene locul luptei cu ghindă, pentru ca acolo să crească un codru de stejari, întru pomenire.

I.I.

ROMAN Ioan, *Cavalerii danubieni*, II, v. *Cavalerii danubieni*, I, 1982.

I.I.

ROMAN Lidia, *Drumuri întretăiate…*, Buc., Editura Medicală, 1984, 194 p. Roman social. Urmărește formarea și destrămarea unor cupluri, pe fondul unor vagi sentimente umanitare, vizând în principal creșterea „potențialului demografic al țării”. Cazuistica formării

cuplurilor se reflectă în aceea a vieții de familie, a relațiilor lor sociale. Ton melodramatic; stil bombastic.

I.I.

RUDEANU Alex.[ei], *Capcana albă*, Buc., E.M., 1984, 238 p. Fragment: ≈, LCF, XXVII, 1984, 28, 9. Roman social. Tematica e militară, fiind inspirat din viața vânătorilor de munte. Hariton Candrea, personaj prezent și în alte romane ale scriitorului, participă, ca rezervist concentrat, la o aplicație pe crestele munților. Acțiunile soldaților, capabili de abnegație și curaj, se intersectează cu acelea ale unui grup de salvamontiști, dintre care se detașează figura tânărului Avram Gigel, care, în confruntarea cu vicisitudinile naturii, pierde nu numai încrederea colegilor de breaslă, dar și afecțiunea blondei Marcela, salvată de un presentiment de la confruntarea cu natura dezlănțuită. „O carte muncită, care încearcă și reușește, în bună măsură, să prezinte adevărul despre curajoșii vânători de munte" (Valentin F. Mihăescu).

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1986, 12, 2; Laurențiu Ulici, *Neamul Candrenilor*, RL, XXII, 1989, 21, 11. ❒ V. și *Focul rece*, 1973.

I.I.

SĂLCUDEANU Petre, *Apa care trece*, Buc., Eminescu, 1984, 270 p. Face parte din seria ce-l are ca protagonist pe Bunicul, bătrânul maior ieșit la pensie. Roman polițist. Acțiunea se reduce la lungile spovedanii ale câtorva bolnavi internați în spital, odată cu Bunicul, și la interminabilele scrisori adresate aceluiași. În fapt, nimic nu se întâmplă, totul se povestește.

◆ Tania Radu, *Un bunic și-o apă care trece*, FC, XXXIII, 1984, 36, 10; Constantin Sorescu, *Două romane de ~*, SLAST, IV, 1984, 43, 1; 10; Gheorghe Glodeanu, TR, XXIX, 1985, 3, 8; Alex. Ștefănescu, *Viața în romanul polițist*, RL, XVIII, 1985, 23, 11; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor existențiale*, F, XXI, 1985, 7, 7. ❒ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

A.P.

SĂLCUDEANU Petre, *Cina cea de taină*, Buc., Cartea Românească, 1984, 446 p. Roman de aventuri. Cadrul istoric (lupta împotriva „bandiților" legionari refugiați în munți) e doar pretextul care permite aglomerarea unor episoade senzaționale: crime, cruzimi, hăituieli, torturi, dezertări, identități false etc. Lipsește însă o miză superioară, care să le infuzeze un sens. Lungile intervenții nediferențiate ale personajelor (țăranii, militarii, anchetatorii, „bandiții", femeile, bărbații, toți monologhează la fel) rămân discursive, făcând ca judecata morală să cadă mecanic, fără niciun suport interior.

▼ Buc., Adevărul, 1996.

◆ Mircea Iorgulescu, *Pledoarie pentru încredere*, RL, XVII, 1984, 23, 10; Marian Odangiu, *Sensurile realismului*, O, XXXV, 1984, 26, 2; Gheorghe Glodeanu, *Un roman de actualitate*, F, XX, 1984, 8, 7; Mircea Tomuș, T, XIII, 1984, 7, 30; Dumitru Radu Popa, TRR, XIII, 1984, 275, 8; George Arion, *Eterna reîntoarcere*, FC, XXXIII, 1984, 36, 10; Cornel Ungureanu, CNT, 1984, 37, 11; Petru Poantă, TR, XXVIII, 1984, 49, 4; Constantin Sorescu, *Două romane de ~*, SLAST, IV, 1984, 43, 1; 10; Doina Rodina, RL, XVII, 1984, 44, 5; Narcis Zărnescu, *Ghici cine vine la cină?*, SPM, 1984, 49, 3; Leonard Popa, DLG, XVI, 1984, 103–104, 6; G. Dimisianu, *Dimensiunea morală*, RL, XVIII, 1985, 3, 8; Costin Tuchilă, *Durerea lucrurilor povestite*, CNT, 1985, 12, 13; T. Tihan, *~ – pe noi „corăbii de suflete"*, ST, XXXVI, 1985, 3, 30–31; Lăcrămioara Berechet, TMS, XX, 1985, 4, 6–7; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor existențiale*, F, XXI, 1985, 7, 7; Iorgulescu, *Prezent*, 202–205; Dimisianu, *Subiecte*, 121–128; Rotaru, *O istorie*, III, 807; Gabriel Dimisianu, *Un roman parabolă*, CAI, 1990, 1, 9–13; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 127–131; Roxana Dim, *Cine a tras în noi? Istoria*, EX, XXIX, 1997, 1–2–3, 33–34; Micu, *Istoria*, 482; Micu, *Literatura*, 249. ❒ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

A.P.

SĂNDULESCU Ionel, *Zbor în furtună*, I, Buc., Cartea Românească, 1984, 490 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1986, 496 p. Roman politic. Naratorul, Dan Ursu, își rememorează cei zece ani de închisoare, petrecuți, în calitate de deținut comunist, la Jilava, dar și viața de elev și student. Din punct de vedere stilistic, narațiunea din primul volum are aspectul unui jurnal, care se referă la perioada 1930–1944. În al doilea volum acțiunea continuă zece ani mai târziu. De data aceasta, jurnalul lui Ion Vlad Stoleriu este comentat de Dan Ursu. Suntem astfel martorii principalelor evenimente social-politice ale epocii. Acestea sunt prezentate, cu consecvență, de pe pozițiile ideologiei comuniste.

◆ Emil Manu, *Autobiografia ca document*, RL, XVIII, 1985, 4, 10; Lector, RL, XX, 1987, 14, 10; Emil Manu, *Istoria văzută de aproape*, RL, XX, 1987, 35, 11.

A.P.

SĂVULESCU Monica, *Pietrele din lună*, Buc., Cartea Românească, 1984, 228 p. Roman psihologic. Îi are ca protagoniști pe doi bucureșteni: Daria și Constantin Harnogea, al doilea un inginer preocupat de „problema actului decizional". Cartea se vrea o narațiune plină de rafinamente și subtilități intelectuale. Filozofia de viață a personajelor este însă aproape total lipsită de noutate, plină de tautologii și truisme.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Maximele, minimele*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 166 p. Roman parabolă. Ludico-ironic, ilustrează, prin scurte narațiuni, cu numai

două personaje, o serie de maxime. Este vorba, în termenii autorului, de „pildele cele mai însemnate din viața plină de învățăminte a preacinstitului și prealuminatului Gough, precum și a nu mai puțin strălucitului său contemporan Finch, cu precizări asupra modului în care înțelepții de ieri, de alaltăieri și dintotdeauna au știut să răsfrângă aceste întâmplări în subtilele lor maxime și cugetări". ~ încearcă și reușește astfel să contureze două personaje memorabile: Gough și Finch.

❒ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SCOROBETE Miron, *Marile vacanțe*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 200 p. Roman de aventuri. Istorisește peripețiile prin care trec prietenii Tino și Jerry, în căutarea unei comori. Modest atât ca invenție epică, cât și ca scriitură.

■ *Die grossen Ferien*, tr. Hella Bara, Cluj-Napoca, Dacia, 1989.

A.P.

SCRIPCĂ Gheorghe, *Cinci sub cerul liber*, Buc., Ion Creangă, 1984, 204 p. Roman pentru copii și tineret.

A.P.

SEIN Corina Victoria, *Inelul de fum*, Buc., Eminescu, 1984, 216 p. Roman psihologic. Este alcătuit din trei confesiuni succesive: a doctorului Andrei Șerban, a Iuliei Neacșu și a lui Ion pădurarul. Cu unele accente dramatice, punctate de meditații lirico-sentimentale, cele trei relatări dezvăluie repercusiunile catastrofale pe care le are războiul asupra destinelor individuale. Deși nelipsite de convenționalism, solilocviile personajelor principale (Iulia Neacșu, Andrei Șerban, Antonia) sunt conturate cu suficientă expresivitate.

◆ Marian Odangiu, O, XXXV, 1984, 39, 2; Rodica Opreanu, *Poezia scriiturii*, O, XL, 1989, 8, 5.

A.P.

SELEJAN Radu, *Roata fără sfârșit. Roman-document*, Buc., Albatros, 1984, 232 p. (Cutezătorii). Fragment: ≈, ATN, XX, 1984, 1, 8. Roman-document. Se bazează pe texte și documente istorice, despre Horea și despre răscoala din 1784. Partea cea mai reușită a cărții o constituie interogatoriile lui Horea, Cloșca și Crișan. Roman „de un real dramatism, în care minimum de ficțiune asigură vibrația și tensiunea epică necesară unei narațiuni ce face din Istorie textul și pretextul său" (Vasile Chifor).

◆ N. Barbu, *Romanul-document*, CRC, XIX, 1984, 45, 4; Vasile Chifor, *Horiada '84*, T, XIII, 1984, 12, V–VI; Emil Manu, *Horea în conștiința literaturii române de azi*, RL, XVIII, 1985, 9, 8.

A.P.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Redingota*, Buc., Cartea Românească, 1984, 264 p. Fragmente: *Zilele (nu tocmai) întâmplătoare*, RL, XVII, 1984, 16, 14–15; *Moartea la purtător*, VR, LXXIX, 1984, 8, 54–65. Metaficțiune. Este un fals roman de aventuri, în care, printre întâmplări neprevăzute, își fac loc pasajul eseistic, meditația gravă, generalizările filosofice. Modelul – declarat, dar nerespectat decât în linii generale – este nuvela *Moartea la Veneția* de Thomas Mann. Profesor renumit și scriitor, Erich von Vogelbach pleacă în căutarea tânărului Rudi, al cărui tutore este și care a intrat voluntar în armata hitleristă. Ajuns la București, profesorul duce o existență dublă, participând la mișcarea de rezistență antifascistă și ucigând un secretar al legației germane. Retras la Târgoviște, dă de urma lui Rudi, evadat dintr-un lagăr de prizonieri și devenit un nazist convins. Dezamăgit, Erich von Vogelbach moare, asemenea dublului său Gustav von Aschenbach, din nuvela lui Thomas Mann. Erudiția, informația enciclopedică, livrescul sunt topite într-un roman palpitant, în care procedeele tehnice „la vedere" și teoretizările bine încorporate coexistă firesc.

◆ Dumitru Radu Popa, *Pariul scriitorului cu modelul*, RL, XVII, 1984, 33, 9; Platon Pardău, *Un mod original de a asuma și transcende realitatea*, CNT, 1984, 40, 12; Tania Radu, *Trape și ficțiuni*, FC, XXXIII, 1984, 40, 10; Marian Papahagi, TR, XXVIII, 1984, 48, 4; Al. Dobrescu, *Recondiționarea capodoperei*, CL, XC, 1984, 11, 13; Dana Dumitriu, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 4, 112–118; Liviu Petrescu, *Roman și intertextualitate*, ST, XXXV, 1984, 12, 36–37; Ioan Nistor, ~, TR, XXIX, 1985, 33 (supl. „Alba-Iulia", II); Valeriu Cristea, *Întoarcerea romancierului*, RL, XVIII, 1985, 44, 5; Simion, *Scrieri*, V, 320–321; Papahagi, *Cumpănă*, 118–122; Mircea Cărtărescu, ~ (i.), CAI, 1991, 2, 10–16; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 380–383; Buzera, *Literatura*, 126–127; Micu, *Scurtă istorie*, III, 347–348; Micu, *Istoria*, 612. ❒ V. și *Nesfârșitele primejdii*, 1978.

A.P.

❍ **SINITEANU Dumitru,** *În negru îmbrăcat, până la oraș*, fragment de roman, O, XXXV, 1984, 6, 8–9.

A.P.

SOLCAN Pan, *Jocul*, Buc., Albatros, 1984, 304 p. Roman oniric. Întâmplări ieșite din comun și personaje bizare, incredibile până la evanescență, se interferează cu elemente ale banalității cotidiene. Jocul dintre real și imaginar e însă haotic, aleatoriu, iar realitatea secundară, cea a ficțiunii, nu are nici coeziunea, nici coerența care dau credibilitate artistică fantasmagoricului.

◆ Liviu Papadima, TRR, 1984, 281, 12; Constantin Crișan, *Între magie și real*, RL, XVIII, 1985, 5, 10; Cosma, *Romanul*, I, 252.

A.P.

STAN Constantin, *Nopți de trecere*, Buc., Cartea Românească, 1984, 184 p. Fragment: ≈, T, XI, 1982, 6, 33–34. Roman social. Este scris în spiritul „celui mai lucid realism" (Valeriu Cristea). Un reporter de la un mare cotidian din capitală pleacă în delegație în orașul A. din nord-estul țării. Prima parte a cărții este constituită din amintirile și reflecțiile eroului în trenul de noapte București–Satu Mare. Partea a doua relatează șederea reporterului în orașul A. și cazul tinerei muncitoare Carmen D., implicată fără voia ei într-un scandal. Romanul se remarcă prin tonul direct al relatării, prin precizia și concretețea radiografiei sociale.

■ Fragment: *Nuits de passage*, tr. de Teodor Saulea, REVR, XLII, 1988, 2, 13–54.

◆ Victor Nițâ, *La a doua carte*, FC, XXXIII, 1984, 30, 11; N. Georgescu, LCF, XXVII, 1984, 35, 6; Petre Răileanu, TR, XXVIII, 1984, 45, 4; Sultana Craia, *Memorie și autenticitate*, LCF, XXVII, 1984, 47, 6; Constantin Sorescu, *Romanul liliput sau miniromanul*, SLAST, IV, 1984, 51, 2; M. Ungheanu, LCF, XXVII, 1984, 32, 2; Valeriu Cristea, *„Cel mai lucid realism"*, RL, XVIII, 1985, 1, 10; Paul Dugneanu, *Portretul unei generații*, LCF, XXVIII, 1985, 11, 2; I.H., CL, 1985, 5, 13; Anton Cosma, ~, SLAST, V, 1985, 21, 5; Constantin Iftime, *Literatura cu liniuță de dialog. Cu prozatorul* ~ (i.), TNLS, IV, 1992, 2, 3; Cristea, *A scrie*, 215–216; Dugneanu, *Forme*, 110–112; Țeposu, *Istoria*, 118; Micu, *Istoria*, 640.

A.P.

❍ **STAN Nicolae,** *Furnicarul*, fragment de roman, SLAST, IV, 1984, 21, 6–7.

A.P.

❍ **STANCU Zaharia,** *Întoarcerea de pe front*, fragment din romanul *Patria*, MS, XV, 1984, 3, 52–68.

❐ V. și *Taifunul*, 1937.

A.P.

STĂNESCU Alexandra, *Nu vă aplecați în afară!*, Buc., Eminescu, 1984, 394 p. Roman social. Are în prim-plan o arivistă, Irina Drăghicescu. Autoarea reliefează cu multă inventivitate jocul dublu al protagonistei. Povestea de dragoste își propune să demonstreze faptul că abaterea de la adevăr generează drame. Realismul de tip fotografic și conturarea simplistă, șarjată a personajelor nu conferă însă ideii prea multă forță de persuasiune.

◆ Mariana Ionescu, RL, XVIII, 1985, 14, 11; Lăcrămioara Berechet, TMS, XX, 1985, 4, 7; Tania Radu, *Partituri feminine*, T, XIV, 1985, 7, 39–40; Cosma, *Romanul*, I, 300.

A.P.

STOIAN Mihai, *O zi pentru nemurire. Roman-colaj*, Buc., E.M., 1984, 542 p. Roman-document. Ilustrează formula realist-socialistă. Prezintă, cu ajutorul a numeroase secvențe disparate, o serie de evenimente din perioada celui de-Al Doilea Război Mondial, inclusiv pe cele din ziua de 23 august 1944.

◆ Paul Dugneanu, *Ziua nemuritoare*, CNT, 1984, 35, 13; George Pruteanu, CL, XC, 1984, 10, 12; Aurel Dragoș Munteanu, LCF, XXVIII, 1985, 18, 8; Ion Dună, *Contribuția „romanului-document"*, LCF, XXXI, 1988, 34, 2. ❐ V. și *Mică e vacanța mare*, 1956.

A.P.

STRĂTESCU Ion V., *Preavizul*, Buc., Cartea Românească, 1984, 292 p. Roman social. Autorul descrie ultimele douăsprezece zile de lucru ale tânărului inginer Mihai Columban pe un șantier în perioada comunistă, înainte de demisia acestuia. Narațiunea mizează pe creionarea faptului mărunt din mediul muncitoresc. Deși nu cade în clișee realist-socialiste, narațiunea nu iese, însă, din zona ilustrării conflictelor inter-umane meschine (în special cu superiorii) și nu aspiră la redarea unei picturi cuprinzătoare de mediu.

◆ George Pruteanu, *Romane și însăilări*, CL, XCI, 1985, 4, 11.

E.Md.

SUCIU Titus, *Ceața*, Timișoara, Facla, 1984, 296 p. Roman social. Are ca protagoniști pe Octavian Modrea, inginer constructor pe un șantier, și pe soția acestuia, Emilia, proiectantă la o fabrică de mașini grele.

◆ Dinu Morariu, *Ieșirea din ceață*, O, XXXVI, 1985, 12, 7; Virgil Nistor, ST, XXXVII, 1986, 3, 59; Sultana Craia, *Pe fundalul șantierului*, LCF, XXX, 1987, 11, 3; Alexandru Ruja, *Existențe autentice*, LCF, XXX, 1987, 20, 1; 6; Ruja, *Parte*, I, 126–131; Berca, *Dicționar*, 148.

A.P.

ȘANDRU Areta, *Glonțul de porțelan*, Buc., Cartea Românească, 1984, 164 p. Roman psihologic. Este scris, alternativ, la persoana întâi și a treia. Medana, reporter la un ziar, ființă fragilă, sensibilă, rememorează eșecul căsătoriei sale cu Emil și episodul dragostei cu Petăr.

◆ Victor Atanasiu, *Calibrul glonțului*, SLAST, IV, 1984, 40, 2; Mircea Vasilescu, *Un roman construit prin metaforă*, RL, XVIII, 1985, 20, 10; Al. I. Friduș, CL, 1985, 5, 13; Cristian Moraru, *Balistică și narațiune*, AFT, XIX, 1985, 8, 2.

A.P.

❍ **ȘERBAN George,** *Ca-n Shakespeare*, fragment de roman, DLG, XVI, 1984, 2, 14.

A.P.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Fata din tren*, Buc., Cartea Românească, 1984, 262 p. Fragmente: ≈, RL, XI, 1978, 31, 14–15; *Dragul meu mincinos*, O, XXXII, 1981, 36, 4–5. Roman psihologic. Alternează confesiunea cu scrisul la persoana a treia. Zeno, un fel de „candidat

întârziat" la studenție, ajunge – după câteva experiențe amoroase și unele tribulații mai mult sau mai puțin promiscue – să-și vadă numele pe lista reușiților la examenul de admitere la Politehnică.

◆ Marian Odangiu, *Jocul vieții și al literaturii*, O, XXXVI, 1985, 12, 6; Rodica Ioana Herlea, CL, 1985, 5, 13; Gh. Secheșan, RL, XVIII, 1985, 45, 11; Constantin Crișan, *Regăsirea adevăratei identități*, O, XXXIX, 1988, 19, 3.

A.P.

ȘOVU George, *Dans în foișor*, Buc., Cartea Românească, 1984, 212 p. Roman pentru copii și tineret. Mai multe destine sunt puse cap la cap și alcătuiesc o suită de povestiri convenționale, previzibile, anodine, în pofida psihologiilor „abisale" și a elementelor senzațional-melodramatice la care se apelează.

◆ Smaranda Cosmin, *Temele adolescenței*, LCF, XXVIII, 1985, 3, 2; Gh. Bulgăr, *Destine tinerești*, RL, XVIII, 1985, 1, 9.

A.P.

ȘTEFĂNESCU Tudor, *Calea Griviței*, Buc., Cartea Românească, 1984, 198 p. Roman realist-socialist. Prezinta câteva episoade din lupta comuniștilor ilegaliști. Paraschiv Bogatu, fiul unui ceferist închis la Doftana în urma grevei de la Atelierele Griviția din februarie l933, ajunge băiat de prăvălie la jupânul Dumitru Ploeșteanu. Acesta îl ajută să termine liceul și să facă studii de medicină, deoarece – așa cum reiese din finalul senzațional – nu este altceva decât un comunist camuflat în patron și proprietarul unui magazin aparținând, de fapt, partidului.

◆ Iulian Costandache, RL, XVII, 1984, 33, 10.

A.P.

TACOI Cristina, *Plâng, iubite prinț*, Buc., Albatros, 1984, 352 p. Roman epistolar. Realist, autobiografic, are și unele accente lirice. Personajul principal este Elena Iancu-Drăgoi, autoarea unor scrisori adresate fiicelor ei. Aceste epistole conturează istoria unei familii. Principalele calități ale cărții sunt tendința spre autenticitate în confesiune, dramatismul și muzicalitatea limbajului.

▼ ≈. *Roman epistolar*, Buc., Semne, 2000.

◆ Dana Dumitriu, *În satul Poiana*, RL, XVIII, 1985, 8, 11; Adrian Riza, *Ca o cumințenie a pământului*, LCF, XXVIII, 1985, 32, 6.

A.P.

TĂNASE Nicuță, *M-am făcut… tată mare. Un fel de jurnal*, Buc., Albatros, 1984, 144 p. Roman autobiografic. Conceput ca un jurnal și scris într-un stil alert și dezinvolt, romanul se referă la o perioadă scurtă, dar dificilă, din viața autorului (12–31 august 1982). Suferind încă în urma unui infarct, el încearcă să se refacă și este ajutat în tentativa sa de prezența binefăcătoare a unei nepoțele, Luiza. Dialogurile zilnice cu ea, spontane și ingenue, pun în mișcare mecanismul memoriei și autorul evocă oameni, întâmplări, diverse momente din biografia sa (anii de formație, marcați de adeziunea la comunism, războiul etc.). Rememorările și povestirea unor scene cotidiene capătă, în cazul său, un sens recuperator, chiar terapeutic, în ciuda undei de nostalgie ce le străbate.

◆ Cândroveanu, *Literatura*, 208–210.

I.M.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Scrisori de pe front*, Buc., E.M., 1984, 240 p. Fragment: *Vis într-un lan de maci*, RL, XVII, 1984, 6, 14. Roman epistolar. Adresate iubitei sale de un combatant pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, scrisorile ce alcătuiesc romanul cuprind, într-un amestec bine dozat, descrieri ale vieții de campanie, portrete ale unor camarazi, meditații asupra absurdității războiului, rememorări ale unor întâmplări din copilărie, pasaje de confesiune sentimentală, istorii reale sau fabulații legendare auzite de protagonist. Dintre personaje se rețin, mai ales, hâtrul frizer rom Șomârlie, dârzul și devotatul căpitan Georgescu, Nae, prietenul din copilărie, iar dintre povestirile inserate în epistole, notabile sunt aceea despre hoțul Mitache și tragica lui iubire, aceea despre omenosul tâlhar Titi Broască, aceea despre Marin Toboșaru, care preferă să moară decât să fure, aceea a dragostei nefericite a maiorului Dumitriu ș.a. Deși, precum în celelalte cărți ale sale, face concesii pitorescului și spectaculosului, ~ are aici meritul de a nu eroiza prea mult războiul și de a-l prezenta din perspectiva individului care, prins în jocul lui crud, nu își pierde propria umanitate.

◆ Mircea Dan, AST, XVIII, 1984, 7, 11; Mircea Popa, ST, XXXV, 1984, 7, 37; Ioan Holban, CRC, XIX, 1984, 35, 4; Dem. Niculescu, *Trei romane cu tematică eroică*, CNT, 1985, 13, 11.

I.M.

THEODORU Radu, *Corsarul*, Buc., Albatros, 1984, 336 p. (Cutezătorii). Roman de aventuri. Având ca fundal istoric amestecata și conflictuala lume otomană de la sfârșitul secolului al XVI-lea, romanul povestește peripețiile corabiei „Libertatea" și a celor îmbarcați pe ea: căpitanul Radu Păduraru, temerara jupâniță Voica Ilinca Bârlădeanu, cavalerul Jean de Miranda și fratele său, baronul Louis de Vic-Fézensac, don Pedro Perez etc. De-a lungul periplului conspirativ al acestora apar rivalități și intrigi, travestiuri și jocuri amoroase, acte de bravură și bătălii piratерești, după rețeta bine cunoscută a genului.

I.M.

TIPSIE Ion, *Un caz perfect conturat*, Buc., E.M., 1984, 206 p. (Sfinx, 69). Roman polițist.

I.M.

TRICOLICI Chiril, *Scara de incendiu*, II. *Semicerc*, v. *Scara de incendiu*, I, 1982.

I.M.

TUDORAN Radu, *Ieșirea la mare*, Buc., Eminescu, 1984, 574 p. Vol. al III-lea din ciclul *Sfârșit de mileniu*. Roman autobiografic. Un bogat dosar de existențe din lumea fabuloasă a litoralului și a orașului Constanța.

◆ Ion Bălu, *Fascinația mării*, RL, XVII, 1984, 43, 4; Cornel Ungureanu, *Altă ieșire la mare*, O, XXXVI, 1985, 11, 6; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3. ❐ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

A.S.

❍ **TURCUȘ Aurel,** *Piatra de pe inimă*, fragment de roman, O, XXXV, 1984, 22, 8–9.

A.P.

TURTURICĂ C., *Marele interogatoriu*, Buc., Cartea Românească, 1984, 310 p. Roman social. Înlăturat din postul de șef al unui oficiu de calcul, Valeriu Alboiu moare de supărare la încheierea formelor de predare și de întocmire a listelor de inventar. Acuzată c-ar fi grăbit dispariția unui parvenit, Larisa Marcu radiografiază existența instituției, punând în lumină pericolul de fiecare zi al mediocrității care ucide.

A.S.

ȚIC Nicolae, *Sărindar*, Buc., Eminescu, 1984, 400 p. Este considerat ca o a doua carte din ciclul început cu *Lege și anexă* (1983), conform consemnării făcute de autor. Roman politic. Perioada de timp a desfășurării acțiunii este precizată: 1926–1927. Pe fundalul biografiei personajului ficțional Vlad Stanca (ziarist în această vreme), apare figura politicianului Iuliu Maniu (mascat sub numele Iosif Partheniu) și este dezbătută activitatea sa politică, care-l pune în conflict cu casa regală și într-o colaborare afectivă cu forțele așa-numit democratice (între care autorul înscrie, desigur, mișcarea comunistă). Apar și alte personaje istorice: regele Ferdinand, Octavian Goga, Nicolae Iorga, Brătienii, Corneliu Zelea-Codreanu ș.a. Personaje interesante sunt politicienii ardeleni, cu aerul lor protocolar, care încearcă să se integreze în atmosfera politică dâmbovițeană (Andrei Baroga, Honoriu Sângeorzan etc.). Tabloul istoric și politic este în mare parte obiectiv, bine conturat.

◆ Dumitru Micu, *Acuitatea investigației scriitoricești*, CNT, 1985, 12, 13; Alex. Ștefănescu, *Un roman-document*, RL, XVIII, 1985, 16, 10. ❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

ȚOIU Constantin, *Obligado*, Buc., Eminescu, 1984, 318 p. Fragmente: *Un loc numit Obligado*, RL, XV, 1982, 42, 14–15; *Scris pe apă cu furci*, RL, XVI, 1983, 27, 14–15. Roman psihologic. Este scris într-o manieră narativă mai determinată epic decât în *Însoțitorul.* „≈ e accidentul biografic devenit uman (un cuplu conjugal nu dintre cele tinere se desface ca urmare a dispariției tragice a femeii, după o boală atroce); subiectul e saturat de «trăiri», chiar dacă acestea iau un curs care poate șoca pe cititorul nedeprins cu practicarea sincerității «în linie». Însăși perspectiva tradițională în alb/ negru e răsturnată" (Cornel Regman). Dificultatea receptării romanului este remarcată și de Ioan Holban: „[…] prozatorul folosește instrumentele cunoscute ale analizei psihologice și ale «tratării» simbolice a temei și discursului epic, căutând materia în spațiul unor conflicte interioare fără a renunța însă […] la proiecțiile în istorie. ≈, mai mult decât celelalte romane, este *textul despre text*, «istoria» povestirii care «se povestește», afirmând astfel un sens al relației dintre carte și existență: viața se cuprinde, între limitele scrisului, adevărul unor destine fiind descoperit în chiar «povestea» acestora". În esență, romanul dezvăluie încercările personajului Bartolomeu Boldei de a supraviețui în absența Klarei, efortul de recuperare a trecutului fiind dramatic. În acest sens romanul poate fi considerat „de dragoste", dacă nu ar fi dublat și inhibat pe alocuri de unul al „povestirii" iubirii.

◆ Tania Radu, *Vârstele prozei*, FC, XXXIII, 1984, 29, 11; Tania Radu, *Manual de supraviețuire*, FC, XXXIII, 1984, 32, 18; Cornel Ungureanu, *Don Juan în amurg*, O, XXXV, 1984, 35, 2; Lucian Branea, DLG, XVI, 1984, 103–104, 7; Nicolae Manolescu, *Arta conversației*, RL, XVII, 1984, 37, 9; Ioan Holban, *„Adevărul e povestea"*, CRC, XIX, 1984, 38, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVII, 38, 2; Narcis Zărnescu, *Câteva puncte de vedere asupra romanului actual*, SPM, 1984, 39, 3; Narcis Zărnescu, CNT, 1984, 40, 12; Marian Papahagi, TR, XXVIII, 1984, 40, 4; 6; Val Condurache, *În apărarea lui Barb Boldei*, CL, 1984, 10, 6; Ion Vartic, ST, XXXV, 1984, 10, 36–37; Liviu Papadima, TRR, XIII, 1984, 279, 12; Ion Vlad, *Fascinația povestirii*, RL, XVII, 1984, 45, 8; Ioan Milea, F, XX, 1984, 11, 3; Cornel Regman, *Fericita exprimare sau despre* ≈, VR, LXXIX, 1984, 69–76; Constantin Sorescu, SLAST, IV, 1984, 50, 2; Narcis Zărnescu, *Postscriptum*, SPM, 1984, 52, 3; Dana Dumitriu, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 4, 112–118; Cristian Moraru, *Romanul – gen proteic*, TMS, XIX, 1984, 12, 7; Ion Pecie, *Între naratorul real și cel imaginar*, R, 1985, 1, 8–9; I. Sârbu, *Un roman de acută actualitate*, CRC, XX, 1985, 6, 5; Traian Podgoreanu, *În căutarea celuilalt*, RL, XVIII, 1985, 7, 5; D.I. Cenușer, *Vorbirea ce înstăpânește*, T, XIV, 1985, 5, 40–41; Ion Pecie, *Prospero și Caliban*, T, XIV, 1985, 10, 39–40; Ion Pecie, *Natura și spiritul*, ST, XXXVI, 1985, 11, 4–5; Mariana Vartic, ~, RITL, XXXIII, 1985, 4, 98–101; Constantin Trandafir, *„Aliat al realității"*, RL, XIX, 1986, 1, 5; Mihaela Ciobanu,

Omul și stilul, LCF, XXVIII, 1986, 28, 1; 10; Ramona Fotiade, *Lumea romanului*, RL, XIX, 1986, 32, 4; Dorin Murariu, *Determinarea în contemporaneitate*, AFT, XX, 1986, 8, 8–9; Holban, *Profiluri*, 178–183; Regman, *De la imperfect*, 18–29; Ovid S. Crohmălniceanu, *Din misterele Bucureștilor*, ALL, 1989, 180–181; Papahagi, *Cumpănă*, 79–84; Vlad, *Lectura prozei*, 240–244; Andreea Deciu, *Căderea în ficțiune*, RL, XXVI, 1993, 27, 4; Zaharia-Filipaș, *Retorică*, 50–64; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 446–449; Micu, *Scurtă istorie*, III, 196–197; Glodeanu, *Dimensiuni*, 121–122; Evelina Oprea, *Absențele semnificative*, VTR, XXVIII, 2000, 3, 73; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 531; Micu, *Literatura*, 274. ❐ V. și *Moartea în pădure*, 1965.

V.T.

ȚUCULESCU Radu, *Ora păianjenului*, Buc., Albatros, 1984, 182 p. Roman satiric. Personajul principal, Miș Dron, individ fără identitate socială precisă, stăpânit de o dorință diabolică de putere, își urmărește cu ambiție scopul de a deveni președinte de bloc. Țesătura de intrigi pe care o realizează în acest scop, perfectă prin construcție, dar ridicolă prin finalitate, este unică în felul ei. Personajul atrage în această „capcană" o serie de alte personaje, în funcție de care se definește. Suspiciunea sa măruntă față de restul lumii devine colosală. Dron pune în acțiune o serie de mijloace ce ar fi fost demne de o cauză mai bună: prudența, viclenia, locvacitatea, umilința trucată etc. Finalul cărții este pe măsura acestui ins, chinuit în nimicnicia lui. După ce și-a atins „mărețul" țel, Dron pătimește astfel: „[…] a pornit-o spre apartament cu orgoliul satisfăcut, rumegând febril planuri de viitor. A urcat scările țeapăn, cu mâinile în buzunar, călcând pe trepte doar cu vârful pantofilor săi bine lustruiți. Pe ultima treaptă a alunecat. N-a apucat să-și mai scoată mâinile din buzunar. Trupul s-a rostogolit făcând o scurtă numărătoare inversă. Bunul său prieten Anghelache l-a îngropat în cimitirul orașului". Acest sfârșit spune totul despre apoteoza ridicolului.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj pe anul 1984.

◆ Tania Radu, FC, XXXIII, 1984, 29, 11; Ioan Holban, *Un roman de investigație socială*, CRC, XIX, 1984, 33, 6; Dana Dumitriu, *Un diavol meschin*, RL, XVII, 1984, 43, 10; Dorin Serghie, *Ora perpetuă*, EX, XVII, 1985, 7–8, 6; Holban, *Profiluri*, 370–372; Cosma, *Romanul*, I, 275; Țeposu, *Istoria*, 156; Simuț, *Critica*, 169–172; Monica Spiridon, *Un... post-textualist avant-la-lettre*, CNC, IX, 1998, 11–12, 7; Monica Spiridon, *Un prozator neliniștit*, TR, 1999, 1, 5. ❐ V. și *Vânzătorul de aripi*, 1982.

V.T.

UNGUREANU Alexandru, *Marele Prag*, Buc., Albatros, 1984, 140 p. (Fantastic Club). Roman oniric. Explorare a subconștientului, a raportului dintre eul creator și lumea reală. Depășirea acestei dualități se realizează prin scufundarea totală în oniric, în eu, în subconștient. „La capătul a tot ce veți cunoaște mă găsesc EU", afirmă protagonistul-narator în finalul romanului.

◆ Cornel Robu, ST, XXXVI, 1985, 10, 56; Victor Nița, *Două debuturi*, FC, XXXIII, 1094, 43, 14; Mihai Botez, ATN, XXII, 1985, 2, 6; Mircea Opriță, *Figuri din „noul val"*, TR, 1992, 12, 10; Opriță, *Anticipația*, 281–282; Cărășel, *Mic dicționar*, 217–218.

A.P.

URICARU Eugen, *Vreme în schimbare*, Buc., Eminescu, 1984, 272 p. Reed. cu titlul schimbat *1784. ≈.* Fragmente: ≈, RL, XVII, 1984, 19, 14; *Cine ești și ce vrei?*, TR, XXVIII, 1984, 21, 5. Roman istoric. Este precedat de un *Avertisment* al scriitorului: „Cartea de față cuprinde fapte. Unele s-au petrecut aievea, altele au fost imaginate de cei care le-au trăit aidoma, cele mai multe au fost inventate de autor. Cititorul este rugat să se încredințeze ficțiunii și să creadă mai departe în istorie. Câteva zeci de rânduri din aceste pagini se îndatorează documentelor, ceea ce nu-l împiedică pe autor să considere că a dat o interpretare personală unor evenimente ce aparțin cu siguranță și pentru totdeauna tuturor". Romanul debutează cu interogatoriul lui Horia, ce conține depoziția orgolioasă a unui exponent al unei națiuni și al unei categorii sociale îndreptățite la un alt rol în istorie. Nici atunci când Nuț Mățieș îl trădează, Horia nu abdică de la „slujirea" cauzei, fiind un exemplu pentru tovarășii săi Cloșca și Crișan. Sacrificându-se deliberat, el intră în mit. „Pe autor îl interesează în mod special faptul că un lider este întotdeauna și un om, dar și un personaj legendar și că între aceste două ipostaze apare la un moment dat o incompatibilitate tragică. Horea nu poate fi doar cum vrea el să fie, ci și cum îl construiește imaginația mulțimii, cuprinsă de o fervoare aproape religioasă" (Alex. Ștefănescu).

▼*1784. ≈*, cu o pref. de Alex. Ștefănescu, Iași, Institutul European, 1999.

◆ Dana Dumitru, *Le roman de l'année 1984*, CREL, 1984, 4, 112–118; Eugen Simion, *Romanul istoric*, FC, XXXIII, 1984, 39, 13–22; Gabriel Rusu, *Romanul și istoria*, TMS, XIX, 1984, 9, 6; Ștefan Melancu, EX, XVI, 1984, 9–10, 5; Constantin Sorescu, SLAST, IV, 1984, 41, 1, 10; Alex. Ștefănescu, *Horia ca personaj de roman*, RL, XVII, 1984, 41, 11; Marian Papahagi, TR, XXVIII, 1984, 41, 4; Daniel Vighi, *Judecata dreaptă a posterității*, O, XXXV, 1984, 43, 6; Laurențiu Ulici, *Istoria ca fapt politic*, CNT, 1984, 44, 13; T. Tihan, ST, XXXV, 1984, 10, 11–12; Maria Ana Tupan, *Istorie și univers fictiv*, ST, XXXV, 1984, 10, 12–13; Grigore Scarlat, *Ficțiune și istorie*, F, XX, 1984, 10, 13; Ioan Holban, *Eroul și trădătorul*, CRC, XIX, 1984, 45, 4; Ion Bălu, *Conștiința de sine*

a unei națiuni, RL, XVII, 1984, 46, 11; Costin Tuchilă, *Istoria ca proces de conștiință*, LCF, XXVII, 1984, 47, 6; Ioan Holban, *Două romane despre Horea*, CL, XC, 1984, 11, 11; Gabriel Rusu, *Romanul și istoria*, TMS, XIX, 1984, 12, 6; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVII, 1984, 48, 2; Vasile Chifor, *Horiada '84*, T, XIII, 1984, 12, V–VI; Dorin Murariu, *Romanul experimentului*, O, XXXVI, 1985, 23, 3; Alex. Ștefănescu, *Călătorie în timp*, RL, XVIII, 1985, 28, 4–5; Ioan Adam, *Istorie, transfigurare și condiție umană*, RL, XVIII, 1985, 35, 4–5; Adrian Pop, SLAST, V, 1985, 39, 1, 4; Nicolae Georgescu, *Dincolo de legendă*, LCF, XXVIII, 1986, 39, 3; Gheorghe Glodeanu, *Romanul experiențelor istorice*, F, XXII, 1986, 4, 11; Ioan Buduca, *Zodii în schimbare*, AFT, XXI, 1987, 6, 4; Tuchilă, *Privirea*, 59–62; Simion, *Scriitori*, IV, 425–428; I. Negoițescu, TR, 1990, 27, 4; Papahagi, *Cumpănă*, 240–248; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 449–451; Ulici, *Literatura*, 357–359; Micu, *Scurtă istorie*, III, 139; Burlacu, *Voci*, 88; Bârgău, *Generația*, 178; Micu, *Istoria*, 501. ❐ V. și *Rug și flacără*, 1977.

M.P.

URZICEANU Constantin, *Sfârșitul generalului Phleps*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 194 p. (Scorpionul). Roman de război. Evocă acțiuni militare de neutralizare a armatelor germane din țară și contracararea atacurilor terestre, după ieșirea din alianța cu puterile Axei.

A.S.

VACARIU Dumitru, *Vornicul Țării de Sus*, Iași, Junimea, 1984, 124 p. Roman istoric. Plasând acțiunea în Moldova secolului al XVII-lea, când amintirea lui Ion-Vodă e încă vie, dar neinsistând asupra unei datări precise, narațiunea pune problema, mereu actuală, a politicii de alianțe a țării, supusă turcilor, dar aspirând la o alianță cu Polonia și încercând, pe cale diplomatică, să preîntâmpine apetențele expansioniste ale acesteia. Protagonistul cărții, vornicul Țării de Sus, boier auster și reținut, om de carte (a tradus isprăvile lui Alexandru Macedon), viteaz conducător de oști și spirit integru, trece prin încercări grele, în acele vremi de nesiguranță și suspiciune. Stilul fluent, limba melodioasă, tonul pilduitor probează ucenicia sadoveniană, în timp ce intriga amintește de *Vlaicu-Vodă* al lui Al. Davila (nu numai prin disimularea domnului, ci și prin devotatul Moș Petre, pandant al lui Român Grue). Cartea păcătuiește însă prin inadvertențe istorice, inexplicabile artistic.

◆ Tudorel Urian, *Dincolo de parodie*, O, XXXV, 1984, 48, 7; N.I. Pintilie, *Un roman parabolă*, CL, 1985, 4, 12.

D.M.

VÂRLAN Petre, *Titus Bostan și stupina cu viespi*, v. *Titus Bostan și ziditorii lumii*, 1981.

D.M.

VELESCU Cristian, *Strania pățanie a unui virtuoz. Povestire fantastică*, Buc., Eminescu, 1984, 170 p. Roman fantastic. Deși subintitulată „povestire fantastică", cartea este un microroman. După mutarea în casa unei bătrâne ciudate, un violonist al Filarmonicii din București are un succes extraordinar. Apoi își pierde identitatea. În așteptarea regăsirii de sine sau a dublului său, se stabilește în Gara de Nord.

◆ Mircea Constantinescu, *Virtuțile fantasticului*, RL, XVII, 1984, 52, 10.

A.P.

VIANU Iosif, *Filiera traficanților*, Buc., Sport-Turism, 1984, 396 p. Roman polițist. Scrisă în parte la persoana întâi, din perspectiva comisarului de poliție Dorin Nedelea, protagonistul romanului, narațiunea urmărește peripețiile depistării unei rețele internaționale de hoți de tablouri, în care sunt implicate și persoane aparent onorabile din țară (ca pictorul Dan Vrancea). Elucidând o parte dintre crime și arestând o parte dintre infractori, anchetatorii nu izbutesc să dea de capătul acestei încurcate afaceri, încât sunt nevoiți să-și continue investigațiile și eforturile de recuperare a pânzelor sustrase din Muzeul Municipal de Artă din București, ceea ce presupune o suită de noi aventuri, într-un alt volum, intitulat *Caruselul urmăririlor* (1986).

D.M.

VINTILĂ Petru, *Roata*, Buc., Cartea Românească, 1984, 454 p. Fragment: *Un magnet numit Alba Iulia*, RL, XVIII, 1985, 2, 14–15. Roman istoric. Reconstituie perioada de mari frământări politice și sociale din Transilvania din timpul răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan.

◆ Emil Manu, *Horea în conștiința literaturii române de azi*, RL, XVIII, 1985, 9, 8; Zaharia Sângeorzan, *Cei mai viteji dintre muritori…*, CRC, XX, 1985, 9, 4; Dumitru Micu, *Trei romane*, CNT, 1985, 19, 10–11; Dorin Murariu, *Romanul evenimentelor*, O, XXXVI, 1985, 23, 3; Manu, *Generația*, 304–305. ❐ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

M.P.

VLAD Tudor, *Ascensiune nocturnă*, Buc., Cartea Românească, 1984, 214 p. Fragment: *Prânz liniștit*, TR, XXVIII, 1984, 40, 5. Roman satiric. Persiflează înțelegerea ideii de eroism în socialism. Precum Călin Surupăceanu din *Intrusul* lui Marin Preda, eroul lui ~, Ion Stănilă, comite un act ieșit din comun: intră într-o conductă de numai 95 de cm, spre a suda o porțiune compromisă. Gestul insolit al muncitorului își găsește corespondent doar în „isprava păsărarului", cel care încearcă să-și depășească condiția zburând, atârnat cu

ajutorul frânghiilor de un vultur. Cele două părți ale romanului, *Eroul nostru din conductă* și *Totul e bine*, par să ateste structura ironică a autorului, care, sub masca insistenței pe realitate, supune epoca și mecanismele ei unei analize persiflante.

● Premiul pentru proză al C.C. al U.T.C. pe anul 1984.

◆ Marian Papahagi, TR, XXIX, 1985, 9, 4; Cristian Popescu, TMS, XX, 1985, 3, 7. Radu G. Țeposu, *Satiră și umor*, FC, XXXVI, 1985, 13, 10; Valentin Tașcu, *Realitatea realului*, CNT, 1985, 16, 12; Ioan Holban, *Un roman parodic*, CRC, XX, 1985, 18, 4; Valeriu Cristea, *Un roman complex*, RL, XVIII, 1985, 20, 4; Cristina Müller, EX, XVII, 1985, 5–6; Gheorghe Glodeanu, VTR, XV, 1985, 6, 15; Paul Dugneanu, LCF, XXVIII, 1985, 26, 2; Mariana Lazăr, ST, XXXVI, 1985, 11, 52–53; Cornel Moraru, *Dilemele romancierului tânăr*, VTR, XIII, 1988, 5; I. Negoițescu, LCF, s. nouă, 1990, 24, 7; Dugneanu, *Forme*, 93–97; Țeposu, *Istoria*, 130–131; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 249–253; Petraș, *Literatură*, 103; Cosma, *Romanul*, II, 162; Glodeanu, *Dimensiuni*, 201–205.

M.P.

VLASIU Ion, *Cartea de toate zilele unui an*, Cluj-Napoca, Dacia, 1984, 420 p. Face parte dintr-un vast ciclu memorialistic care se deschide cu *Am plecat din sat* (1938), trece prin *Drum spre oameni* (1961), spre a se continua cu *Succes moral* (1985) și *Monolog asimetric* (1988). Roman autobiografic. Este conceput sub forma unui jurnal, tehnică pe care autorul o teoretizează în preambul: „Gândul unui jurnal propriu-zis, adică «zi de zi» e vechi. Am încercat cândva și l-am întrerupt după o lună. Jurnal de o lună. Încerc să fac un jurnal care să oglindească un an, un an întreg. Mă obsedează dimensiunea epică a vieții, continuitatea cu accent în prezent. Scriind despre trecut, mă simt frustrat de îndoieli, sau alunec inevitabil spre lirism. Cred că e bine ce vreau, totul e să am timp destul. Timp destul pentru a lupta cu timpul?" Cartea cuprinde însemnări din anii 1966–1967.

◆ Edgar Papu, *O sinteză romanescă*, LCF, XXVII, 1984, 8, 3; Anton Cosma, ~, VTR, XV, 1985, 3, 5; Cornel Ungureanu, *Jurnalul lui* ~, O, 1985, 9, 6; Z.S., CRC, XXXIX, 1985, 10, 5; Dan Grigorescu, *Autoportretul lui* ~, RL, XVIII, 1985, 18, 19; Adrian Marino, *Jurnal intim*, TR, XXIX, 1985, 33, 3; Roxana Sorescu, RL, XVIII, 1985, 46, 4–5. ❒ V. și *Am plecat din sat*, 1939.

M.P.

VLASIU Ion, *Copil fermecat*, Buc., Ion Creangă, 1984, 174 p. Roman autobiografic. Reconstituie copilăria fericită trăită de scriitor în Ogra, pe Mureș. Sunt un fel de *Amintiri din copilărie*, ce aduc în scenă evenimente din viața satului, practici magice și vrăjitorești, obiceiuri laice și religioase, întâmplări cotidiene sau neobișnuite, povestite cu implicare sentimentală și nostalgică retrăire emoțională.

❒ V. și *Am plecat din sat*, 1939.

M.P.

VOICULESCU Elefterie, *Prispa de lut*, Buc., Cartea Românească, 1984, 246 p. Roman rural. Tratează efectele tehnologizării socialiste – privite cu aprehensiune de către locuitori – asupra vieții unui sat izolat. Scrisă schematic, neutru, fără să ilustreze un conflict real, proza implică și o pledoarie pentru resemnarea în fața oricăror schimbări.

E.Md.

VREMULEȚ Constantin, *Insula*, Buc., Eminescu, 1984, 184 p. (Colecția Romanul de dragoste, 209). Roman psihologic. Evocă tribulațiilor erotice ale Irinei și disoluția căsătoriei sale cu Mihael Lavriu. Ideea este că viața intimă a fiecăruia din noi este un fel de insulă greu accesibilă și, de cele mai multe ori, inabordabilă.

◆ Laurențiu Boureanu, TMS, XX, 1985, 11, 7.

M.P.

ZAMFIRESCU Violeta, *Surâsul iubirii*, Buc., Eminescu, 1984, 228 p. Roman social. O are în centru pe Ilinca, pictoriță de talent și de succes. Protagonista este urmărită însă nu în activitățile creatoare, cu problematica lor specifică, ci în cadrul vieții de familie, încât întâmplările anodine nu se luminează semnificativ, rămânând în stadiul de mici „cancanuri" între rudenii.

M.V.

❍ **ZĂINESCU A.I.,** *Aventură în Africa*, fragment de roman, ALCF, 1984, 211–214.

A.P.

ZOTTA Ovidiu, *Expediția „Zimbrii"*, în vol. *Spadasinul de serviciu*, Buc., Ion Creangă, 1984, p. 3–132. Vol. mai cuprinde o serie de povestiri. Roman pentru copii și tineret.

◆ Cândroveanu, *Literatura*, 229–230.

M.V.

1985

ALECU Viorel, *Împăcare*, Iași, Junimea, 1985, 176 p. Roman psihologic. De inspirație autobiografică, e continuat de romanul *Ultimii ani* (1999). Anton Cernea, absolvent al Facultății de Litere din București, este repartizat ca profesor la un liceu din provincie. Aici o cunoaște pe Anca, bibliotecară, de care se îndrăgostește

pregătind-o pentru admitere, dar și pe profesorul Grigore Vântu, care îi încredințează un manuscris conținând romanul adolescenței și tinereții sale. Petrecute la Iași, în epoca „Jurnalului literar" și a profesoratului lui G. Călinescu, faptele din cel de al doilea text întregesc sensul celui dintâi pe dimensiunea abnegației, a sacrificiului de sine, valori pe care Anton le redescoperă în momentul în care este părăsit de iubită. Ton prețios, de dezbatere morală, în limita strictă a „liniei" moralei comuniste, ilustrată inclusiv prin citate din clasici, poeți celebri etc.

I.I.

ANDRU Vasile, *Turnul*, Buc., Cartea Românească, 1985, 304 p. Roman postmodern. Vasile, antropolog, redactor la „Revista Noastră", hărțuit în audiențe pentru buletin (de București) și de șefi, vizitator periodic al Casei Monteoru, unde se află restaurantul breslei, scrie, la persoana a II-a, romanul iubirii sale pentru Daria, de profesie medic. Protagonistul este permanent tulburat de amenințările Eulaliei, fosta sa iubită, judecătoare de sector, cu atât mai periculoasă, cu cât Daria comite o ilegalitate (externează din spital un nebun), ajungând în fața instanței, adică a Eulaliei, surprinzător de concesivă până la urmă. Ritm sincopat, frazare sinuoasă, totul pe fundalul unei concepții cosmogonice *sui generis*, după care viul propune, de fapt, de la amoebă la om, un rezumat al stării de pre-conștiință, vădind nostalgia reflexivității. Finalul melodramatic (Daria moare de una din bolile pe care le tratează) nu compromite totuși cartea, salvată de pregnanța cotidianului, de „viața din jur, ce ne inundă din toate părțile" (Valeriu Cristea).

◆ Doina Diaconu, *Lumea și textul*, SLAST, V, 1985, 39, 2; Ioan Holban, *Meandre epice*, CRC, XX, 1985, 38, 4; Marian Papahagi, *Tehnica abruptului epic*, TR, XXIX, 1985, 41, 4; Doina Jela, ≈, TMS, XX, 1985, 10, 7; Cristian Moraru, *Mecanismul retoricii negative*, AFT, XIX, 1985, 11, 4; Doru Burlacu, ST, XXXVI, 1985, 12, 54; Mihail Iordache, CL, 1985, 12 („Pagini bucovinene", IV, 1985, 11, 2); Valeriu Cristea, *„Cartea mică a clipei" și „marele tunet"*, RL, XIX, 1986, 14, 10; Ioan Buduca, TRR, XV, 1986, 316, 12; Silvia Urdea, ≈, VTR, XVI, 1986, 7, 5: Adrian Dafir, *Vocație și experiment*, LCF, XXIX, 1986, 42, 3; Dumitru Brădățan, *„La asta servește literatura: să alunge răul"*, CL, XCIII, 1987, 8, 3; Holban, *Profiluri*, 324–326; Cristea, *Fereastra*, 265–271; Henri Zalis, *Prozele lui* ~, CL, XCVI, 1989, 4, 5; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; Ioan Pintea, „*Despre cărțile noastre nescrise*" (i.), TNLS, II, 1990, 23, 3; Papahagi, *Interpretări*, 133–135; Ion Ciocanu, *Descoperirea unui scriitor*, LCF, s. nouă, 1995, 33, 5; Moraru, *Obsesia*, 85–86; Burlacu, *Voci*, 75–76. ❐ V. și *Mirele*, 1975.

I.I.

❍ **ANGHEL Ion Nicolae,** *Vizita*, EX, XVII, 1985, 7–8, 12–13; *Câmpia*, O, XXXVIII, 1986, 42, 4–5; *Hotărârea*, O, XL, 1989, 45, 4–5; MRT, I, 1990, 14, 4, fragmente din romanul *Cicadele.*

I.I.

ANTOHI Carmen Alexandra, *Partida de după-amiază*, Buc., Cartea Românească, 1985, 158 p. Fragment: ≈, SLAST, V, 1985, 14, 7. Roman social. Naratorul, un pensionar trăind cu acuitate sentimentul ratării, joacă regulat cărți cu inși asemenea lui, distruși de viață, ca într-un „club al înfrânților". Construită cu mijloacele observației clasice, cartea reconstituie o lume dominată de trăirea în surdină, la o tensiune joasă, a unor drame cronicizate de un absenteism social motivat prin fobii și automatisme, prin spaime biologice. În final, ca și cum ar fi vorba de o efectivă resurecție morală, pensionatul-narator descoperă dorința de a câștiga, la joc, focalizând astfel definitiv privirea cu care contemplă lumea.

◆ Iulian Costandache, *Traiectorii morale*, SLAST, VI, 1986, 3, 2.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Am fost cu toții soldați*, Buc., E.M., 1985, 332 p. Roman de război. Evocă, din perspectiva comuniștilor, evenimentele de la 23 august 1944 și participarea armatei române la acestea.

◆ Dumitru Micu, *Trei romane în Editura Militară*, CNT, 1985, 19, 10–11; George Pruteanu, *Frumos scopul, modeste mijloacele*, CRC, XX, 1985, 32, 4. ❐ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

I.I.

ARION George, *Profesionistul*, în vol. ≈. *Țintă în mișcare.* Vol. mai cuprinde romanul *Țintă în mișcare.* Buc., Eminescu, 1985, 6–119. Roman polițist.

◆ Al. Dobrescu, *Profesionistul… amator*, CRC, XX, 1985, 34, 7; 35, 7; Ioan T. Morar, *Avem un Chandler!*, O, XXXV, 1985, 35, 5; Nicolae Manolescu, *Romane (nu chiar) polițiste*, RL, XVIII, 1985, 40, 9; Valeriu Bârgău, ~, SLAST, V, 1985, 45, 4; Eugen Simion, *Romanul polițist*, ATN, XXIII, 1986, 3, 7; Mihai Coman, *Suflul parodic*, SLAST, VI, 1986, 21, 2; Gheorghe Glodeanu, *Fascinația romanului de acțiune*, F, XXIII, 1987, 10, 11.

I.I.

ARION George, *Țintă în mișcare*, în vol. *Profesionistul.* ≈, Buc., Eminescu, 1985, 122–205. Vol. mai cuprinde romanul *Profesionistul*. Roman polițist.

◆ Ioan T. Morar, *Avem un Chandler!*, O, XXXVI, 1985, 35, 5; Valeriu Bârgău, ~, SLAST, V, 1985, 45, 4.

I.I.

AUGUSTOPOULOS-JUCAN Antița, *Capcana*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 272 p. (Scorpionul). Roman polițist.

◆ Al. Dobrescu, *Previzibila capcană*, CRC, XX, 1985, 46, 7; Virgil Nistor, ST, XXXVII, 1986, 6, 59.

I.I.

BĂIEȘU Ion, *Balanța*, Buc., Cartea Românească, 1985, 248 p. Fragment: *Nela doarme și visează vrăbii*, LCF, XIX, 1976, 27, 4–5. După 1989 apare o ed. necenzurată. Roman satiric. Polemizează cu tarele „socialismului victorios". După înmormântarea tatălui, Ioana Pop, alias Nela, absolventă a Facultății de Psihologie, pleacă în orașul unde fusese repartizată pentru a preda constituția și socialismul unor copii superdotați. Aici îl cunoaște pe medicul Dumitru Bostan, zis Mitică, împreună cu care face o pereche „trăznet", trecând prin întâmplări pe măsura firii aiurite a amândurora. Alte piste narative, la fel de neconvențional-verosimile, aparțin revizorului contabil Nedelcu, victimă a unei machiavelice simulante surdo-mute, ori pacientului favorit al lui Mitică, Titi, cel ce pretinde că a descoperit energia viitorului. Registrul grav nu lipsește, ca întotdeauna în astfel de cărți, elocvent fiind cazul soților Duduveche, pe care cutremurul din 4 martie l977 îi desparte ca în tragediile antice, nu înainte de a-și râde de dorința lor de a se sustrage destinului. „Dincolo de excentricitățile ce amintesc de «frumoșii nebuni» ai lui Fănuș Neagu, eroii din ≈ sunt în fond serioși" (Valeriu Cristea).

▼ Pref. de Eugen Simion, notă bibliografică de Radu Vlăduț, ed. necenzurată, Buc., Minerva, 1990; ed. definitivă, Buc., Nemira, 1992.

■ *Bascule*, tr. de Jean-Louis Courriol, Dole, Canevas éditeur, 1993.

◆ Eugen Simion, *Un roman de* ~, FC, XXXVI, 1985, 11, l; 15; Emil Manu, *Două romane de actualitate*, CNT, 1985, 15, 110; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1985, 14, 2; Valeriu Cristea, *Seriozitatea unui roman comic*, RL, XVIII, 1985, 15, 11; George Pruteanu, *Romane și însăilări*, CL, 1985, 4, 11; Aureliu Goci, *La rădăcina comicului*, VR, LXXXI, 1986, 2, 87–88; Dimisianu, *Subiecte*, 129–133; Alex. Ștefănescu, RL, XXIII, 1990, 46, 10; Cristea, *A scrie*, 163–167; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 49, 5; *Dicționarul scriitorilor*, I; Micu, *Literatura*, 257. ❒ Ion Jieșu, *La Buzău – din nou* ~, LTE, III, 1993, 42, 7.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Rania grea a iubirii*, Buc., E.M., 1985, 336 p. Fragmente: *Izvorul*, CRC, XX, 1985, 3, 7; *Platoul* (romanul e anunțat cu titlul *Rania grea a soldatului*), RL, XVIII, 1985, 8, 14–15. Face parte din ciclul dedicat „satului de pe Coastă". Roman social. Tematica e militară. Emil Sandra, ratând admiterea la un institut de arte plastice, este luat în armată, cunoscând astfel asprimea bărbătească a câmpului de instrucție. Din această perspectivă își redimensionează sentimentele pentru Mariana, iubita sa, care reușise la admitere, și pe acelea relative la propria personalitate. Munca militarilor în agricultură sau în industrie este privită ca o dovadă de patriotism romantic.

◆ Dumitru Micu, *Trei romane cu tematică eroică*, CNT, 1985, 13, 10–11; Grigore Smeu, *Simbol în piatră*, RL, XVIII, 1985, 30, 10. ❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BĂRBULESCU Marta, *Treptele verii*, Buc., Cartea Românească, 1985, 200 p. Roman sentimental. Evocă, într-un registru liric, dezamăgirile iubirii. Evadând dintr-un mediu cosmopolit, în care se întretaie destinele unor personaje secătuite afectiv, Laura, pictoriță de meserie, se întoarce, după un șir de eșecuri în viața personală, în satul bunicii, unde retrăiește amintiri, intră din nou în contact cu luxuriania naturii. Paralel, ea descoperă resurse ignorate ale propriei arte, în primul rând printr-o confruntare lucidă, voluntară, a acesteia cu viața, cu tumultul său.

◆ A.I. Brumaru, *Scrieri în proză*, AST, XXI, 1986, 6, 11; Nicolae Paul Mihail, SPM, 1985, 40, 4.

I.I.

BĂRBULESCU Mihai, *Copiii Paradisului*, Buc., Cartea Românească, 1985, 174 p. Fragment: ≈, SLAST, II, 1982, 53, 6. Roman psihologic. Tematica este aceea a neadaptării sociale, a relațiilor alterate ale eului cu lumea. N.B., corector într-o mare redacție bucureșteană interbelică, se internează într-o clinică psihiatrică, atacat de o psihoză rebelă, numai în aparență nepericuloasă. Conceput aluvionar, adesea fără o logică evidentă, confuz, romanul se alcătuiește din confesiuni, rememorări, fragmente de jurnal, toate în intenția de a crea impresia de „nebunie blândă", de suferințe sufletești cronicizate, în lupta cu o maladie invizibilă, care destramă ființa interioară a omului.

◆ Ecaterina Matache, *Aproape de existențialism*, SLAST, VI, 1986, 20, 2.

I.I.

❍ **BÂRGĂU Valeriu,** *Excursia*, fragment din romanul *Dezghețul*, O, XXXVI, 1985, 32, 4–5.

I.I.

BÂRNEȚIU Florin, *Flăcări peste Zărand*, Timișoara, Facla, 1985, 202 p. Roman istoric. Relatează fără consistență, într-o manieră emfatic-arhaizantă, odiseea

unui memoriu trimis, în 1861, de către reprezentanții românilor din Zărand către împăratul Franz Joseph. Printre personaje, ca elev al Preparandiei din Arad, Ioan Slavici.

◆ Valeriu Drumeș, *Romanul unei cauze*, O, XXXVI, 1985, 49, 2; Negrilă, *Dicționarul*, 108–109.

I.I.

BÂRZAN Haralambie, *Partea nevăzută a zilei de mâine*, Buc., E.M., 1985, 336 p. (Sfinx). Fragment: ≈, SLAST, IV, 1984, 43, 6. Roman polițist.

I.I.

❍ **BÂTA Iosif Maria,** *Nunta*, fragment din romanul *Frumoasa doamnă de Semenic*, O, XXXVI, 1985, 12, 8–9.

I.I.

BEJANCU Gheorghe, *Logodnicii din linia întâi*, Buc., E.M., 1985, 286 p. Roman de război. Magda, activistă P.C.R., și Nel, ofițer de geniu, în ultimul război mondial, cresc împreună un băiețandru, pripășit pe lângă un pluton de deminări în timpul conflagrației. Devenit, la rândul lui, ofițer de geniu, fostul copil de trupă continuă în timp de pace opera tatălui adoptiv, redând „păcii și liniștii ogoarele și pădurile țării”.

I.I.

BRAD Ion, *Întâlnire periculoasă*, Buc., Eminescu, 1985, 224 p. Roman social. Apelând la procedeul manuscrisului găsit, autorul relatează, prin gura unui consul de la o ambasadă română „într-o țară mediteraniană”, fapte din viața de zi cu zi a unui diplomat comunist. Elementul de rezistență al prozei rămâne planul rememorativ, suscitat de întâlnirea consulului cu Aurel, un prieten din copilărie, de dialogul în care prind viață amintiri comune. De reținut, figurația petiționarilor, instructivă ca suită, abia schițată, de portrete în mișcare.

◆ Alex. Ștefănescu, *Între memorialistică și ficțiune*, RL, XVIII, 1985, 14, 11; Ion Vlad, *Fluxul memoriei*, TR, XXIX, 1985, 16, 5; Mihai Coman, *Ora întârziată*, SLAST, V, 1985, 26, 1–2; Cristian-Florin Popescu, *Un roman inedit*, SLAST, V, 1985, 26, 1–2; Dorin Murariu, *Romanele lui* ~, O, XXXVI, 1985, 27, 3; Valentin Tașcu, ST, XXXVI, 1985, 9, 33; Victor Nița, *Poet, totuși…*, FC, XXXV, 1986, 5, 10; Vasile Chifor, *Resursele prozei*, T, XV, 1986, 1, 36. ❐ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BRAGA Rodica, *Singurătatea pământului*, Eminescu, 1985, 332 p. Fragmente: ≈, T, XIII, 1984, 3, 17–20; *La joc*, T, 1984, 12, 22–26. Roman rural. Cu o compoziție modernă, orchestrat epic cu rafinament, prezintă destinul mai multor personaje din lumea satului ardelean (Petru, Dumitrița, Oana, Danil etc.) prin intermediul unor narațiuni directe, al unor rememorări și al unor inserții epistolare.

◆ Corneliu Mircea, T, XV, 1986, 6, 38–40; Irina Petraș, ST, XXXVII, 1986, 6, 58; Emil Manu, *O viziune a lumii țărănești ardelene*, CNT, 1986, 35, 12; Petraș, *Literatură*, 84–86. ❐ V. și *Nisipul memoriei*, 1978.

I.M.

BRATU Florin Vasile, *Un manuscris de ocazie*, Iași, Junimea, 1985, 224 p. (Fantomas, 48). Roman polițist.

I.M.

❍ **BRÂNDUȘA Dorina,** *Cuibul de nevăstuici*, fragment de roman, TR, XXIX, 1985, 47, 7.

I.M.

BUGARIU Voicu, *Curajul*, Buc., E.M., 1985, 368 p. Roman social. Două personaje-martor, reporterița de televiziune Laura Radovan și căpitanul-ziarist Constantinescu, pătrund în două medii sociale aparte, cu o mentalitate proprie: acela al minerilor și acela al militarilor geniști. Ziaristul, mai ales, plecat în Valea Jiului cu intenția de a se documenta pentru scrierea unui roman, caută să înțeleagă această lume și psihologia grupurilor care o locuiesc. De-a lungul acțiunii apar câteva personaje reprezentative și destul de bine creionate (inginerii Coban și Petrănescu, minerul Mitrea, căpitanul genist Stoicu etc.).

◆ Paul Dugneanu, LCF, XXVIII, 1986, 2, 2; Laurențiu Ulici, *S.F.*, RL, XX, 1987, 23, 9.

I.M.

❍ **BURUIANĂ Viorel,** *Secția*, fragment din romanul *Palimpsest*, ATN, XXII, 1985, 10, 0.

I.M.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Știucă în vin roșu*, Buc., Cartea Românească, 1985, 312 p. Fragment: *Ilustrate*, O, XXX, 1984, 8, 9. Roman social. Și aici, ca în romanul anterior, *Septembrie* (1982), care deschide un ciclu nedeclarat, dar evident, ~ descrie mediul didactic, mai precis acela al școlii dintr-o comună (Văleni), cu întâmplările lui banale, cu frământările zilnice, cu unele personaje mai mult sau mai puțin tipice. De data aceasta, totul e pus în mișcare de pensionarea unui director (Cristache Onu) și numirea altuia (Paraschiva Varlam). În două capitole ample, cei doi își povestesc viața de până atunci, prezentându-și evoluția sufletească și profesională, relațiile cu ceilalți etc. Alte capitole expun, tot la persoana întâi, biografia lui Cristofor și a lui Varlam, profesori și ei. Fără a renunța la relatarea obiectivă, ~

multiplică perspectivele narative, într-o carte „în care fantezia se hrănește din observația realistă a unui mediu în care intimitatea și colectivitatea fac una” (Mircea Iorgulescu).

◆ Mircea Iorgulescu, RL, XIX, 1986, 8, 4; Marian Odangiu, O, XXXVII, 1986, 25, 2; Ov. Ghidirmic, R, 1986, 7, 10–11.

I.M.

CARANFIL Constantina, *Zodia gemenelor*, Buc., Cartea Românească, 1985, 192 p. Fragment: *Greșelile Anghelinei*, ALF, 1982, 200–201. *Bildungsroman*. Mai mult retrospectivă, narațiunea prezintă evoluția socială și sentimentală a Anghelinei Avram, insistând asupra anilor de școală, cu iluziile și dramele lor, asupra adolescenței umbrite de arestarea tatălui, ajuns într-o clinică psihiatrică. Deși mai sumar, sunt evocați, de asemenea, anii de facultate, în care își descoperă chemarea pentru pictură, cei ai dezabuzării de după absolvire, căsătoria de conveniență – totul într-un stil epic destul de fluent, chiar dacă acțiunea se ramifică uneori, aducând în prim-plan multe alte personaje (de exemplu pe Angela, fostă prietenă și colegă de școală a protagonistei, care are un destin oarecum „geamăn” cu al acesteia).

◆ Sanda Faur, FMI, XXXVIII, 1985, 12, 14; Henri Zalis, RL, XIX, 1986, 34, 10; Vasile Vetișanu, SLAST, VII, 1987, 6, 2; Radu Lupan, R, 1987, 7, 10; Rotund, *Incursiuni*, 134–137.

I.M.

CARANFIL Mihai, *Țărmul îngândurat*, Buc., Cartea Românească, 1985, 296 p. Roman social. Dumitru Crăciun, de meserie croitor, aflat la vârsta senectuții în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, își continuă activitatea de militant socialist începută cu decenii înainte. În satul său dobrogean el face adepți, răspândește „idealul”, ascunde un ilegalist, e prigonit, i se interzice să-și practice meseria și ajunge să-și câștige existența ca simplu plugar. Într-un final cam forțat, eroul moare chiar în 23 august 1944, la vestea armistițiului, crezând că-și vede împlinit visul. Faptele sunt relatate fie impersonal, fie sub forma unor rememorări făcute de personajul central sau de alte personaje (de exemplu, însemnările lui Păvălache). Într-un plan secund, dar care conține câteva dintre cele mai frumoase episoade ale cărții, apare fiul lui Dumitru, Tudor, protagonist al unui „roman al copilăriei” în care priveliștile și legendele locului, reveriile și jocurile copilărești sunt prezentate cu o anumită poezie și cu o finețe descriptivă remarcabile.

◆ Cornel Munteanu, TR, XXX, 1986, 8, 4; Nistor Bardu, TMS, XXI, 1986, 3, 7; Adrian Dafir, LCF, XXVIII, 1986, 21, 2; Stănescu, *Jurnal*, 113–115.

I.M.

CĂPEȚ Ion, *Spirale*, Buc., E.M., 1985, 160 p. Roman social. Descrie existența oamenilor din cadrul și din jurul unei mari unități militare. Pe lângă fapte specifice ocupației ostășești, narațiunea aduce în prim-plan viața familiei colonelului Marin Marcu, tulburată pentru un timp de îmbolnăvirea soției acestuia, Ioana.

I.M.

CĂTINA Oana, *Povești în doi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 260 p. Roman psihologic. Ca în alte cărți ale autoarei, și în ≈ narațiunea, multiplă, fragmentară, ramificată continuu, este rezultatul intervențiilor protagoniștilor în cadrul unui lung dialog. Aici, conversația are loc între doi prieteni, Maria și Tudor, care s-au cunoscut în studenție și care se reîntâlnesc cu ocazia unei anchete profesionale (el e directorul unei mari uzine). Ei evocă împreună nenumărate personaje și întâmplări, iar în discuția lor trecutul se întrețese mereu cu prezentul. Lipsit de o structură epică solidă, romanul impresionează prin patetismul rememorării și al confesiunii.

◆ Mircea Popa, TR, XXIX, 1985, 25, 8; Mihail Iordache, *Fața sentimentală a lumii*, CL, XCII, 1985, 11 (*Pagini bucovinene*, 2); Steinhardt, *Ispita*, 137–139.

I.M.

CIMPOEȘU Petru, *Firesc*, Buc., Cartea Românească, 1985, 250 p. Roman social. Are și puternice accente psihologice. Psihologicul predomină în prima parte, intitulată *Prolog*, care conține jurnalul unei tinere inginere de foraj, Iunia Poenaru, ajunsă într-un mediu resimțit ca ostil. Scris într-o singură noapte, jurnalul, „un text de maximă precizie a introspecției” (Ioan Holban), notează reacțiile personajului în fața acelui mediu închis și brutal. Partea a doua, *Epilog*, este o relatare impersonală, la persoana a treia. Autorul preia deci narațiunea și descrie realist lumea muncitorească, în care Iunia nu mai e decât un personaj între altele. Câteva întâmplări (de exemplu, moartea șoferului Buzdea) și mai multe personaje (Neagoe, șeful competent și cumsecade, Robotu, canalie descurăreață, Adam, insul echilibrat etc.) ocupă prim-planul, ascunzând oarecum drama lăuntrică a Iuniei, care răbufnește numai în final, prin sinuciderea ei. Romanul convinge în primul rând prin exactitatea cu care prezintă evoluția meteorică a unei ființe nefericite și neadaptate, într-o lume agresivă și alienantă.

◆ Val Condurache, CL, XCII, 1985, 6, 10; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 24, 4; Constantin Călin, ATN, 1985, 7, 6; N. Georgescu, LCF, XXVIII, 1985, 31, 2; Radu G. Țeposu, FC, XXXVI, 1985, 42, 11; Valeriu Cristea, RL, XVIII, 1985, 46, 10; Mircea Dinutz, *Câteva teme și un prozator*, SLAST, VI, 1986, 38, 5; Radu G. Țeposu, *Prozatorul Cimpoeșu*, AFT, XXII, 1988, 2, 2; Lidia Blidaru, TNLS, III, 1991, 30, 4; Micu,

Scurtă istorie, III, 408; Simuț, *Confesiunile*, 29–30; Țeposu, *Istoria*, 123–124; Burlacu, *Voci*, 84–86; Bârgău, *Generația*, 157–159; Micu, *Istoria*, 641.

I.M.

❍ **CIORCIOG Marin,** *Între două priviri*, fragment din romanul *Fluturele de azur*, O, XXXVI, 1985, 7, 13.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Împărații*, Buc., Cartea Românească, 1985, 232 p. Face parte dintr-un ciclu amplu, care mai cuprinde vol.: *Ristea împărat* (1984), *Nunta* (1986) și *Părinții* (1989). Roman rural. Ca în celelalte romane ale ciclului, și aici acțiunea se petrece pe meleagurile mehedințene, mai precis în satul Punghina. Epoca este aceea a anilor ’50, cu evenimentele istorico-sociale care i-au dominat: sărăcia postbelică, împroprietărirea țăranilor, apoi colectivizarea, brutalele transformări politice și de mentalitate. În centrul acestor evenimente se află, în ≈, un grup de țărani săraci (Capmare, Lipanu, Ploscan, Cepoi, Spânu) care, întorși din război, sunt puși pe răzmeriță și răstoarnă vechile rânduieli din sat, răfuindu-se cu „chiaburii” și cu autoritățile. Căpetenia lor e Ristea, ins abil, aspru, contestat, dar și temut de oameni. El devine mai întâi primar, apoi președintele colectivei, reprezentând puterea comunistă nou instalată. Deși uzează de unele clișee ale prozei pe tema colectivizării, romanul e îndeajuns de realist în descrierea vieții satului și a mentalității țărănești. Senzația de autenticitate e sporită de tehnica narativă adoptată, povestirea prin intermediul mai multor „voci” țărănești, care, combinându-se polifonic, se disting totodată printr-un limbaj oral extrem de vivace și pitoresc.

◆ Nicolae Jiplea, O, XXXVI, 1985, 16 (*Danubius*, 2); Mircea Iorgulescu, RL, XVIII, 1985, 19, 10; Ovidiu Ghidirmic, R, 1985, 5, 13; Laurențiu Ulici, CNT, 1985, 23, 10; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 32, 4; Ilie Purcaru, *„Împărații” satului*, FC, XXXVI, 1985, 39, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1985, 39, 2; Cristian Livescu, F, XXI, 1985, 11, 3.

I.M.

COLTOFEANU Emil, *Ediția princeps*, Buc., Albatros, 1985, 304 p. (Aventura). Roman de aventuri.

I.M.

CONSTANTINESCU Titel, *Vacanță cu lebădă*, Buc., Albatros, 1985, 176 p. Roman psihologic. Protagonistă este o fetiță de 12 ani, care, în timpul unei vacanțe, se confruntă cu o situație familială neașteptată: iminenta recăsătorire a mamei, despărțită de mai mult timp de soțul ei. Complicațiile sufletești ale copilului aflat în această situație sunt descrise pe larg, în pagini pline de lirism, din care nu lipsesc elementele onirice și chiar fantastice.

◆ Nicolae Bârna, RL, XVIII, 1985, 51, 11.

I.M.

CONTA Alexandra, C. GHIBAN, *Unul dintre noi*, Buc., Cartea Românească, 1985, 204 p. Roman polițist.

◆ Al. Dobrescu, CRC, XX, 1985, 51, 7.

I.M.

❍ **CRIȘAN Niculae,** *Cum am ajuns aici?*, RL, XVIII, 1985, 37, 15; *Discuții duminicale*, LCF, s. nouă, 1996, 5, 8–9; *Spovedania Anei Micle*, LCF, s. nouă, 1996, 30, 8–10, fragmente din romanul *Cei ce-și închipuie că trăiesc*.

I.M.

CUBLEȘAN Constantin, *Un anotimp pentru fiecare*, I. *Sezonul crinilor roșii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 308 p.; II. *Porți deschise*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 248 p. Roman rural. Evocă perioada de după 1944, așa cum a fost parcursă îndeosebi în satele ardelene. În primul volum sunt descrise urmările războiului, reforma agrară, luptele politice din ’46, viața grea a țăranilor din Varniș și Grebeniș, confruntările cu partizanii anticomuniști refugiați în munți. Volumul al doilea duce acțiunea până în 1953 (anul morții lui Stalin), relatând începutul colectivizării, naționalizarea, transformările din viața oamenilor și conturând mai puternic câteva personaje: bunul învățător Ohaba, soția lui, Florentina, activistă tenace, țăranul Gheorghiță Negrean, convertit la comunism, activistul Moceanu, securistul Vidran, violonistul rom Vadász, care, după ce fusese protagonistul unei povești de dragoste cu contesa Bella, devine colaborator al Securității. Personajele și desfășurarea epică sunt atinse însă de un anume schematism realist-socialist, în ciuda efortului lui ~ de a umaniza viziunea asupra epocii. ≈ rămâne „un roman partinic ce reliefează cadrul moral necesar revoluționarului de profesie” (Traian Ștef).

◆ Petru Poantă, TR, XXIX, 1985, 32, 4; 6; Dorel Filipescu, LCF, XXX, 1987, 10, 2; Mircea Popa, *Virtuțile romanului frescă*, ST, XXXVIII, 1987, 4, 18; Mircea Vaida, TR, XXXI, 1987, 17, 4; Artur Silvestri, LCF, XXX, 1987, 20, 2; Vasile Chifor, *Problematica romanului*, T, XVI, 1987, 6, 30–31; Traian Ștef, F, XXIII, 1987, 8, 6; Irina Petraș, VTR, XVIII, 1988, 3, 4; Constantin Mustață, *„Urme pe răbojul veacului”*, FC, XXXVIII, 1989, 19, 9; Cosma, *Romanul*, I, 187; Irina Petraș, *Teme provinciale*, TR, s. nouă, 1992, 19, 8; Ulici, *Literatura*, 429–430.

I.M.

DANEȘ Tudor, *Pescuit de păstrăvi vinerea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 192 p. Roman textualist.

Reunește meditații, confesiuni, pasaje eseistice, scurte dialoguri, impresii de lectură, teorii personale sau preluate etc., în care nu se „întâmplă" nimic în afară de aceste secvențe verbale disparate. Fragmentarismul și incongruența apar chiar la nivelul scriiturii: enunțul are când un aer de superioritate dezabuzată, când unul teribilist „băşcălios". Numeroasele note de subsol încarcă și mai mult textul, fărâmițându-l încă o dată.

◆ Țeposu, *Istoria*, 119–120; Glodeanu, *Dimensiuni*, 209–213; Adrian Oțoiu, *Principiul dicționarului, între serigrafie și ficțiune non-liniară*, AMP, 2000, 2, 67–77.

M.V.

DELEANU Marcu Mihail, *Baraj*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 256 p. Metaficțiune. Mărunte fapte cotidiene sunt mai curând pretextul unor lungi digresiuni eseistice privind condiția scriitorului și a artei sale, încât narațiunea devine „o extinsă reflecție asupra *scriiturii*, reflecție concomitentă cu însăși producerea literarului" (Titu Popescu).

◆ Titu Popescu, *Jurnal de lectură*, T, XV, 1986, 1, 39–40; Tudorel Urian, *Romanul romanului*, O, XXXVII, 1986, 10, 3; Serafim Duicu, *Un roman al romanului*, VTR, XVI, 1986, 9, 5; Nistor Bardu, *Oralitatea limbajului*, TMS, XXI, 1986, 10, 7; Dorin Murariu, *Etapele scriitorului*, O, XXXIX, 1988, 21, 16.

M.V.

DENCIU Ioan Dumitru, *Identitățile lui Litovoi*, Buc., Cartea Românească, 1985, 254 p. Roman istoric. Reînvie epoca cnezatelor și voievodatelor românești din secolul al XIII-lea. Autorul își dezvoltă capacitatea de invenție pe temeiul unei riguroase documentări de specialitate, construind episoade și personaje credibile, într-o evocare modernă, cursivă, fără artificiile stilului cronicăresc.

◆ Z. Cârlugea, *Intuiția constructivă a evocării*, LCF, XIX, 1986, 39, 3; Artur Silvestri, LCF, XXIX, 1986, 43, 2; Z. Cârlugea, *Subtilitatea evocării*, LCF, XXIX, 1986, 51, 3.

M.V.

DIANU Ion, *Un război de 30 de bani*, Buc., Albatros, 1985, 224 p. Roman satiric. Istorisire a peripețiilor (în capitalism și în socialism) ale unui *pícaro* autohton. Șarlatan, șantajist, mincinos, un pic hoț, Virgil Borăneanu-Munteni trăiește din expediente, speculând naivitatea, dar și prostia sau necinstea semenilor. Accentul fiind pus pe situații, nu pe caracter, escrocul lui ~ – simpatic, pitoresc – nu are nici pe departe valențele umane și anvergura semnificativă a unui Ostap Bender sau Felix Krull.

M.V.

DINULESCU Dumitru, *Îngerul contabil*, Buc., Cartea Românească, 1985, 312 p. Roman satiric. Parodiază romanul științifico-fantastic, cel de aventuri, cel fantastic. Amuzantă, dar și cu accente grave, cartea depășește condiția de simplă scriere umoristică, având și un „plan de adâncime", unde vorbește „despre iubire și despre uitare", și unde, „alături de poveștile amuzante, există multe note sumbre, ale «umorului negru» și ale unei tristeți ce se insinuează printre zâmbete și hohote de râs" (Ioan Holban).

▼ Buc., Regis, 1998. (Autorul semnează Pușa Dinulescu).

◆ George Pruteanu, *Monstrul delicat*, CL, XCII, 1986, 2, 11; Dana Dumitriu, *Desenul și înfloriturile lui capricioase*, RL, XIX, 1986, 11, 10; Ioan Holban, *Două vise*, SLAST, VI, 1986, 22, 2; Paul Dugneanu, LCF, XXVIII, 1986, 38, 2; Ioan Holban, RL, XIX, 1986, 39, 4–5; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 325, 12; Aureliu Goci, *Utopia tahionică*, CNT, 1988, 2, 12; Laurențiu Ulici, *Amintiri studențești*, RL, XXI, 1988, 19, 9.

M.V.

DRĂGAN Daniel, *Ursa Mică*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 174 p. Roman social. Are ca temă construcția socialismului. Narat la persoana întâi, începe în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial (când protagonistul, Sorin Petreanu, elev, participă alături de colegi, sub conducerea învățătorului său, la luptele civililor împotriva nemților). Persecuțiile aleatorii, abuzurile de putere nu împiedică destinul rectiliniu al eroului care, în final, ajunge inginer pe un șantier de hidrocentrală la Gura Râului.

◆ Valentin Tașcu, *Titlul și încă ceva despre actualitate*, TR, XXIX, 1985, 39, 4; Corneliu Băran, RL, XVIII, 1985, 48, 10; Ecaterina Țarălungă, *Sentimentul ~*, T, XIV, 1985, 12, 41; Dorel Filipescu, LCF, XXVIII, 1, 7; Eduard Huidan, *Arma scriitorului, unealta lui este condeiul* (i. cu ~), SLAST, VI, 1986, 35, 3; Ioana Dinulescu, *Personaje exemplare*, R, 1986, 9, 10; Simion Bărbulescu, *Sub semnul mitului Meșterului Manole*, AST, XXI, 1987, 1, 7; Cosma, *Romanul*, I, 199; Adrian Dinu Rachieru, *Viața e totul*, LCF, XXXII, 1989, 1, 2; 4; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11.

D.M.

ELVIN B., *Colțurile cercului*, Buc., Eminescu, 1985, 200 p. Roman psihologic. Prezintă un caz de înstrăinare. Ajuns la cincizeci de ani, la capătul a două căsătorii eșuate, Anton Adam, mizantrop, susceptibil, extrem de cenzurat în simțiri și în comportament, aproape că nu mai trăiește, excedat de mania sa de a problematiza orice eveniment (romanul e scris la persoana întâi). Aflat în relații de prietenie cu ultima fostă soție, Cristina, obsedat încă de nepotrivirea dintre ei, o iscodește de departe, fără a o iubi însă. Cedează avansurilor unei foste studente, Olga (protagonistul e lector universitar), după ani de zile, într-o vacanță la mare, dar, incapabil de vreun elan afectiv, ratează și de această dată. Eroul se complace într-un

devotament prietenesc stereotip, aproape mecanic, față de puținii săi prieteni, cu care are dialoguri sterile.

◆ Laurențiu Ulici, *Bărbatul în oglindă*, CNT, 1985, 30, 11; Mircea Iorgulescu, *În șoaptă*, RL, XIX, 1986, 3, 10; George Arion, *Ieșirea din comun*, FC, XXXV, 1986, 5, 10; Mircea Iorgulescu, *Jocul întrebărilor*, RL, XX, 1987, 36, 5. ❒ V. și *După o lungă și grea suferință*, 1973.

D.M.

FATI Vasile Petre, *Domnișoara și spiridușii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 310 p. Roman parabolă. Tânărul inginer Sergiu Filip, repartizat pe un șantier la Râul Târgului, pătrunde într-o lume enigmatică, uimitoare pentru el, unde cunoaște și frecventează oameni ciudați (inginerul Baldovin). Romanul probează o vocație specială pentru surprinderea vie, pasionată a unor destine neobișnuite. Relatarea exterioară, de documentar, impune în permanență un sens simbolic subsidiar, în care un pod inaccesibil, din afara orașului (pe care Sergiu vrea să-l descopere), semnifică „aventura sau măcar nostalgia cunoașterii unui mister primordial", atitudinea față de el definind personajele (Alex. Ștefănescu).

◆ Alex. Ștefănescu, RL, XIX, 1986, 7, 10; Ioan Holban, *Oameni și locuri*, SLAST, VI, 1986, 20, 2.

D.M.

GAVRILOVICI Ernest, *Viața bunilor Ioan*, Buc., Albatros, 1985, 208 p. Roman de familie. Urmărește destinele personajelor până în stricta actualitate, când se produce reunirea familiei (alcătuită exclusiv din eroi numiți Ioan sau Ioana). „Voind să urmărească firul vieților mai multor personaje, autorul nu-i aprofundează caracterologic, deși în câteva cazuri premisele erau favorabile, iar finețea observației psihologice e incontestabilă" (Al. Călinescu).

◆ Ion Tudor Iovian, *Cărți ale scriitorilor băcăuani*, ATN, XXIII, 1986, 5, 7; Al. Călinescu, *Jurnale și cronici de familie*, CRC, XXI, 1986, 40, 4.

D.M.

GÂRMACEA Ioan, *Muntele*, Buc., Eminescu, 1985, 216 p. Roman autobiografic. Protagonistul, un „intelectual de tip nou", fost muncitor, devenit cronicar dramatic, relatează, la persoana întâi, frământările, acutul sentiment al ratării, regretul că n-a făcut carieră strălucită în ciuda dosarului său. Episoade din viața de strungar sau din studenție, când o cunoscuse pe Corina, soția lui, scene din viața conjugală, iubirea pentru Radu, fiul său, legătura cu Ina (o actriță), secvențe din viața teatrală și redacțională încearcă să anime această scriere anodină, cu false problematizări și plină de poncife.

D.M.

GHIBU Bogdan, *Miza unui joc dublu*, Craiova, Scrisul Românesc, 1985, 348 p. Roman polițist. Prezintă „o crimă care nu este crimă, [...] un criminal care nu e criminal, niște găinari cât se poate de escroci, un savant într-o grădină a miracolelor, o nepoțică scumpă foc și un maior de miliție care încearcă să facă ordine în harababura ce va urma…" (autoprezentare).

M.P.

❍ **GOTU Irimia,** *Cutia cu caracatițe*, fragment de roman, R, 1985, 12, 10.

M.P.

GRINEVICI Igor, *Baladă maritimă*, Buc., Eminescu, 1985, 142 p. Roman de aventuri. Urmărește destinul unui tânăr din anii '50, de la practicarea sporadică a unor meserii temporare, precum aceea de zugrav sau hamal, la viața de marinar „clandestin" pe un vas. Debarcat, anchetat de organele de justiție, marinarul se integrează resemnat în viața de pensionar al unui târg de provincie, într-o epocă în care totul era suspect, iar dorința de a trăi după bunul plac interzisă.

◆ Mircea Constantinescu, *Mutațiile conștiinței*, CNT, 1985, 40, 11; Aureliu Goci, *Sentimentul mării*, TMS, XX, 1985, 11, 6.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Recurs pentru memorie*, Buc., Cartea Românească, 1985, 222 p. Fragmente: *Ploaia* (romanul e anunțat cu titlul *Interludii*), RL, XVIII, 1985, 7, 14; *Silvia*, TR, XXIX, 1985, 10, 5. Roman psihologic. Conceput sub forma unei ample confesiuni, evocă destinul unei femei, Suzana Petrulian, părăsită de soț și de fiica sa mai mare, victimă a unui act de suicid. Internată într-un sanatoriu din pricina unei căderi nervoase, protagonista poartă un dialog imaginar cu fiica sa dispărută, în încercarea tardivă de a desluși sensul propriei existențe, marcate de o suită de evenimente dramatice.

▼ Ed. revăzută, Buc., Pacific, 1991.

◆ Mircea Iorgulescu, *Cărți și autori*, RL, XIX, 1986, 9, 4; Ecaterina Matache, *Scrisori neexpediate*, SLAST, VI, 1986, 23, 2.

M.W.

HAȘA Gligor, *Septembrie cu măști*, Buc., Eminescu, 1985, 366 p. (Colecția Clepsidra). Roman polițist.

M.P.

HLADCHI-BUCOVINEANU Petre, *Sub cupola albastră*, Buc., Ion Creangă, 1985, 206 p. Roman pentru copii și tineret. Relatează o serie de călătorii spațiale.

M.P.

IANCU Ioan, *Anotimpuri promise*, Timișoara, Facla, 1985, 374 p. Roman de spionaj. Înfățișează o acțiune de contraspionaj, într-o manieră prolixă, cu multe episoade parazitare.

◆ Ion Arieșeanu, *Un prozator-prozator!*, O, XXXVI, 1985, 36, 5, 7; Al. Dobrescu, *În căutarea timpului pierdut*, CRC, XX, 1985, 38, 7; Virgil Nistor, ST, XXXVI, 1985, 9, 51–52.

M.P.

❍ **ILISEI Grigore,** *O noapte liniștită*, fragment de roman, ATN, XXII, 1985, 8, 9.

M.P.

IONIȚĂ Marin, *Capul lui Decebal*, Buc., Albatros, 1985, 238 p. (Cutezătorii). Roman istoric. Evocă perioada Daciei sub Decebal.

◆ Tudor Cristea, *Un poem istoric*, SLAST, VI, 1986, 21, 2; Dumitru Anghel, ~, ARG, XXI, 1986, 12, 7.

M.P.

❍ **IORDACHE Antoaneta C.,** *Întâmplare cu Matei*, fragment din romanul *Circul*, O, XXXVI, 1985, 6, 8–9.

M.P.

IUGA Gabriel, *Câinele de piatră*, Buc., Cartea Românească, 1985, 316 p. Roman psihologic. După moartea tatălui său, doctorul Radu Dema moștenește un caiet de însemnări ale acestuia, ce reconstituie viața sa tumultuoasă în peisajul mirific al Deltei. Acolo, Alexandru Bacalu are o frumoasă poveste de dragoste cu Amelia Bogoiu, apoi, revenit la București, o cunoaște pe Maria, mama lui Radu, care nu-i va aduce fericirea. Reconstituirea se face printr-o ingenioasă interferență de planuri, cu o bună știință a construcției romanești.

◆ Adrian Dafir, *Vitalitatea construcției romanești*, LCF, XXVIII, 1986, 27, 3.

M.P.

JOLDEA Mihail, *Calea robilor – cumpăna vulturilor*, Buc., Albatros, 1985, 224 p. Roman de aventuri. Prezintă, pe fundal istoric, campaniile domnului Constantin Șerban, în Transilvania.

M.P.

LAL Romulus, *Temerarii*, Buc., Ion Creangă, 1985, 172 p. Roman pentru copii și tineret. Are în centru un mic grup de școlari, porecliți „temerarii".

M.P.

❍ **LAZARIU Emil,** *Despărțirea*, fragment din romanul *Tainele păstorului de suflete*, CBT, III, 1985, 8, 3.

M.P.

❍ **LEONTE Camelia,** *Procesiunea de păpuși*, fragment de roman, CL, 1985, 3, 8.

M.P.

LEU Corneliu, *Rănile soldaților învingători*, Buc., Cartea Românească, 1985, 264 p. Fragmente: ≈, RL, VI, 1982, 34; 14; ≈, TMS, XVII, 1982, 7, 10. Pe versoul paginii de titlu se precizează că ≈ ar face parte „dintr-un ciclu de romane care descriu faptele de arme ale unui civil în secolul războaielor mondiale" și că din respectivul ciclu au mai apărut *Ochiu-dracului*, *Puterea* și *Patriarhii*. Reluat cu modificări în cap. 11 din *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea* (1987–1989), alături de romanele *Puterea* (1964) și *Patriarhii* (1979). Roman politic. Prin cele două personaje, tată și fiu (Neagu și Valentin), care evoluează *in absentia*, se conturează o dezbatere structurată în jurul problemei puterii (Drăgan, activistul de partid, carieriștii Ondulatu, Vătafu, Fane Zarapciu etc.) și a mecanismului sistemului de relații prin care se parvine în socialism.

◆ Laurențiu Ulici, *Furtună în „spațiul lăuntric"*, CNT, 1985, 12, 12; George Pruteanu, *Romane și însăilări*, CL, 1985, 4, 11; Emil Manu, *Obsesia adevărului*, RL, XVIII, 1985, 26, 10; A. Silvestri, LCF, XXVIII, 1985, 32, 2; Constantin Miu, ST, XXXVI, 1985, 8, 56; Valeriu Bârgău, ATN, XXII, 1985, 9, 6; Constantin M. Popa, *Așteptându-i pe învingători*, R, 1985, 11, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 77–79. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

M.P.

LEU Corneliu, *Romanul unui mare caracter sau Plângerea lui Dracula*, Buc., E.M., 1985, 384 p. („Romane istorice"). Fragment: *Sabia și tiparul*, RL, XIX, 1986, 6, 14–15. Roman istoric. Este a doua variantă a *Plângerii lui Dracula* (1977), „o clasică repovestire a documentului", cum explicitează scriitorul. Printr-o combinație de tehnici diferite, el încearcă punerea în valoare a imaginii adevărate a lui Vlad Țepeș, victimă a calomniilor săsești. Romanul beneficiază și de un cuvânt introductiv, *Închinarea nelegiuitului Vlad către făcătorul și legiuitorul său.*

◆ Costin Tuchilă, *Realitatea ficțiunii*, RL, XIX, 1986, 29, 11; Tuchilă, *Privirea*, 89–98. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

M.P.

LILĂ Ion, *Să visezi în crângul de salcâmi*, Buc., Cartea Românească, 1985, 374 p. Roman social. Evocare a existențelor cenușii, este reținut de critică drept „proză realistă". „~ este un prozator cu ochi necruțător, sarcastic, mergând drept la țintă când scrie despre unele faze sociale, uneori discursiv, fără teamă de formulele gata făcute" (Adriana Iliescu).

▼ Buc., Victoria, 1990; Buc., Victoria, 1993.

◆ Adriana Iliescu, *Proză realistă*, RL, XX, 1987, 11, 9.

M.P.

LOTREANU Ion, *Cămașa de mire*, Buc., E.M., 1985, 272 p. Roman istoric. Pe fundalul evenimentelor ce precedă Revoluția de la 1821, cartea evocă, printr-o suită de tablouri, figura lui Tudor Vladimirescu. Protagonist și martor al întâmplărilor, eroul este surprins nu doar în lumina marilor frământări sociale, redate într-o manieră realistă, ci și prin prisma vieții sale lăuntrice marcate de numeroase îndoieli și neliniști.

◆ Corneliu Baran, RL, XVIII, 1985, 42, 11.

M.W.

LUMEZIANU Eugen, *Fluxul apei dulci*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 340 p. Roman psihologic. Are drept eroină (și narator-comentator) o femeie (Lia Mărăcinaru) părăsită de soțul ei într-o mică localitate de provincie, ce urmează a fi invadată de apele unui lac de acumulare. Femeia se abandonează ea însăși calamității, renunțând la orice tentație și posibilitate de salvare.

◆ Vladimir Bălănică, *Modernul bine temperat*, TMS, XX, 1985, 10, 7; Valentin Tașcu, *Ingeniozitatea romanescului*, ST, XXXVI, 1985, 10, 35; George Chirilă, *Riguroasă construcție parabolică*, CNT, 1986, 39, 11; Dana Dumitriu, *Refugiu în ape dulci*, RL, XIX, 1986, 40, 11; Cosma, *Romanul*, I, 220.

M.P.

LUNGU Marin, *Drumul spre pace*, Buc., Ion Creangă, 1985, 100 p. Roman de război. Este inspirat de luptele celui de-Al Doilea Război Mondial, când ostașii români au participat la eliberarea Cehoslovaciei de trupele naziste.

M.P.

LUPAN Petre, *Zodia Cumpenei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 294 p. Roman istoric. Evocă țara voievodului Brad, de pe Crișul Alb (Crișcior), și legăturile lui cu voievozii maramureșeni ori cu regele Ungariei.

M.P.

LUSTIG Adrian, *Legea timidității universale*, Buc., Eminescu, 1985, 208 p. Roman satiric. Are și elemente de metaficțiune, în interiorul lui autorul încastrând un „roman în roman”, *Drama femeii cu barbă.* Timidul erou Eusebiu Melinte pleacă să-și petreacă un concediu de vară la Herculane, unde o întâlnește pe timida profesoară Flavia Vraca, pe care i-o „fură”, în ultimă instanță, un concurent mai întreprinzător.

◆ Radu G. Țeposu, *Umor și melancolie*, FC, XXXV, 1986, 18, 10; Ioan Holban, *Parafraze și epistole*, CRC, XXI, 1986, 39, 4.

M.P.

❍ **MALSCHI B. Vasile,** *Descălecarea*, fragment din romanul *Casa termitelor*, TR, XXIX, 1985, 44, 8.

M.V.

MANOLIU Emanoil, *La pragul adolescenței*, Buc., Eminescu, 1985, 374 p. Roman autobiografic. Evocă atmosfera Iașiului din preajma și din timpul Primului Război Mondial, precum și figuri proeminente ale momentului cultural: Calistrat Hogaș, G. Ibrăileanu, Mihail Sadoveanu, Ionel Teodoreanu, George Enescu, Jean Bobescu.

M.V.

MANTA Tudor, *Păpuși de lut*, Buc., Albatros, 1985, 350 p. Roman rural. Descrie viața unei gospodării colective din Câmpia Română. Încearcă să ofere mostre de pitoresc local.

M.V.

MARCU Tache Dumitru, *Taina cocoșeilor de aur*, Craiova, Scrisul Românesc, 1985, 222 p. Roman polițist. Excesiv politizat.

M.V.

MARINCA Felicia, *O fată imposibilă*, Buc., Albatros, 1985, 236 p. Roman pentru copii și tineret. Relatează amintirile din copilărie și adolescență ale unei eroine neastâmpărate, foarte voluntară.

◆ Virgil Nistor, ST, XXXVI, 1985, 8, 57.

M.V.

MÂNĂSTIRE Ion Anghel, *Noaptea nu se împușcă*, Buc., Albatros, 1985, 186 p. Roman poetic. Evocare a Câmpiei Dunării, în care alunecarea spre fabulos și fantastic e mai pregnantă decât în romanul *Talanii* (1982), pe care îl continuă prin temă, viziune, personaje, atmosferă. În buna tradiție a prozatorilor din sud, faptele nu „se întâmplă”, ci „se povestesc” – de aici, primatul verbului, al rostirii, al „zicerii”, în detrimentul substanței epice.

◆ M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1985, 41, 2.

M.V.

❍ **MIHALE Aurel,** *Marșul victoriei*, LCF, XXVIII, 1985, 18, 4; *Podul*, RL, XVIII, 1985, 34, 14, fragmente de roman.

M.V.

MIHĂESCU Dan, *Fereastra dinspre... adevăr*, Buc., E.M., 1985, 238 p. (Sfinx, 71). Roman polițist.

M.V.

MODORCEA Grid, *Rudele*, Buc., Eminescu, 1985, 272 p. Roman de familie. Cultivând, programatic,

realismul, înfățișează neînțelegeri, certuri, împăcări, necazuri, bucurii, nașteri, morți și alte evenimente specifice relației între „rude”.

◆ Ioan Holban, *Fapte diverse*, CRC, XXI, 1986, 1, 5.

M.V.

MONORANU Mihaela, *Poveste de iarnă*, Buc., Ion Creangă, 1985, 180 p. Roman pentru copii și tineret.

M.V.

MOROGAN-SALOMIE, *Amnezii de iarnă*, Buc., Cartea Românească, 1985, 296 p. Roman polițist. Mai degrabă parodie a genului, este antrenant și distractiv.

◆ Ioan T. Morar, *Consumați literatura de consum!*, O, XXXVI, 1985, 47, 2; Al. Dobrescu, *Tandem*, CRC, XX, 1985, 48, 7.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Prințesa din Șega*, Buc., Ion Creangă, 1985, 278 p. Roman de aventuri. Se inspiră de lupta comuniștilor în ilegalitate. O fetiță de 14 ani, Andreea Bogdan, poreclită Prințesa, îndeplinește o serie de misiuni – periculoase numai în aparență, câtă vreme polițiștii care o urmăresc fac figură de idioți.

❐ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

M.V.

MUȘAT I.D., *Horea rex Daciae*, III, v. *Horea rex Daciae*, I, 1982.

M.V.

NAUM Gellu, *Zenobia*, Buc., Cartea Românească, 1985, 262 p. Roman poetic. Dezvoltă formule suprarealiste și implică elemente autobiografice. Personajul Zenobia apare anterior în volumele de proză poematică *Medium* (1945) și *Castelul orbilor* (1946). În ≈, protagonista cu nume de zeiță este posesoarea unei „științe totale și liniștite”, iar prezența ei discretă și tandră, de protectoare a iubitului său Naum, dobândește dimensiuni arhetipale. Vegheat de „Spiritul-Femeie” care este Zenobia, personajul de inspirație autobiografică Naum străbate mai multe spații cvasionirice, interpretabile ca semne ale unei „arheologii mediumnice”: mlaștinile, apoi orașul, coridorul, sau scara. Acestea sunt nu atât topoi legați de vreo anume intrigă (aproape inexistentă, de altfel), ci praguri ale trecerii înspre o suprarealitate dominată de o paralogie de natură suprarealistă. Personajele au adesea aparența unor fantoșe, duc existențe stranii, intermitente, câteodată viii amestecându-se, paradoxal, cu morții. Consistența lor ontologică este fluidă, schimbătoare, ele ivindu-se sau dispărând aleatoriu, conform *hazardului obiectiv* de tip suprarealist. Cuplul Zenobia-Naum trăiește însă nu doar în planul unor pseudoevenimente cu iz ludic și nu o dată grotesc, ci se plasează pe un versant al revelațiilor date de iubire. Relația lor este, prin urmare, marcată de repere ale inițierii, descifrabile pe o canava mitică. Prin intermediul personajului numit Iason, este invocat mitul argonauților aflați în căutarea Lânii de Aur, dar apar și aluzii la mitul orfic și totodată la mitul homeric al Penelopei, căci ipostaza finală a Zenobiei în așteptare amintește postura consoartei lui Ulise. Nu lipsesc referințele livrești celebre, care conferă, prin analogie, un caracter de exemplaritate iubirii dintre Zenobia și Naum, ca în capitolul intitulat *Ultima întâlnire a lui Dante cu Beatrice pe o ceașcă de cafea fabricată în Suedia*. Evoluția personajelor (între care domnul Sima, în casa căruia se înfiripă iubirea „vegetativă” dintre Naum și Zenobia; apoi bătrânul Dragoș, mort și viu deopotrivă, o figură a Tatălui care veghează, ironic, existența celorlalți; timidul Petru, care o iubește și el pe Zenobia; Maria, femeia refuzată) nu se conformează unei logici cauzale, ci contrazice regulile plauzibilității, precum și orice justificări de ordin psihologic. În plus, ~ se pronunță polemic la adresa narațiunii realiste, îndemnând ironic cititorul să recapituleze reperele acțiunii, pentru a nu le uita. La fel ca în piesele de teatru ale lui ~ (de pildă, în *Exact în același timp* și în *Ceasornicăria Taus*), absurdul de filiație urmuziană, ca și perspectiva metaficțională sunt prezente concomitent. Autorul își numește cartea, autoironic, „un fel de homan”, recunoscându-i astfel dimensiunea experimentală, dificil de clasat sub aspect naratologic.

▼ Buc., Prietenii cărții, 1991.

■ ≈, tr. de Georg Aescht, Klagenfurt – Salzburg, Wieser Verlag, 1990; *Zhenobia*, tr. de Victor Ivanovici, Atena, Forma, 1992; ≈, tr. de Luba Jurgenson și Sebastian Reichmann, Paris, Calmann-Lévy, 1995; ≈, tr. de James Brook și Sasha Vlad, Evanston, North Western University Press, 1995.

◆ Marian Papahagi, TR, XXIX, 1985, 25, 4; 26, 4; Lucian Raicu, *Mirificul dezlegat*, RL, XVIII, 1985, 31, 11; Lăcrămioara Berechet, *Între „imaginarul imaginat” și „imaginarul trăit”*, TMS, XX, 1985, 9, 6; Ion Pop, ST, XXXVI, 1985, 9, 33–34; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 319, 8; Virgil Podoabă, F, XXII, 1986, 7, 5; George, *La sfârșitul*, IV, 98–99; Mincu, *Textualism*, 178–180; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 202–207; Vasile Spiridon, *Transparențe orbitoare*, F, XXXI, 1995, 9, 54–55; Alexandra Crăciun, *Poetica sensului giratoriu*, CAI, 2000, 1, 84–85

C.T.

❍ **NEACȘU Iulian,** *Ora exactă*, fragment de roman, LCF, XXVIII, 1985, 50, 9.

M.V.

NEAGOE Manole, *Testamentul*, Buc., Cartea Românească, 1985, 374 p. Roman istoric. Urmărește

evenimentele din Moldova în timpul stăpânirii a nu mai puțin de opt domnitori, începând cu Ștefăniță-Vodă și terminând cu Tomșa. Narațiunea nu se încheagă într-un nucleu epic și nu se centrează (deși încearcă) în jurul unui personaj principal.

M.V.

❍ **NICODIM Dan,** *Migrația*, fragment din romanul *O dimineață luată la-ntâmplare*, ATN, XXII, 1985, 11, 8.

M.V.

OANCEA Tudorel, *Noaptea de sub tălpile mele*, Buc., Albatros, 1985, 150 p. Roman de aventuri. Narează aventurile – uneori tragice – ale unui grup de scafandri care scot la suprafață epava unui vas turcesc, scufundat în Dunăre, în timpul războiului din 1877.

◆ Cristian-Florin Popescu, *Verva epică*, TMS, XX, 1985, 11, 7.

M.V.

OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Efemeride*, II, v. *Efemeride*, I, 1981.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Apel din necunoscut*, Buc., E.M., 1985, 270 p. (Sfinx, 70). Roman polițist. Este bine articulat, deși în disprețul total al plauzibilului. Imită limbajul „vorbit".

M.V.

ONEA Gheorghe, *Soare și ceață*, Buc., Ion Creangă, 1985, 168 p. Roman istoric. Evocă rivalitatea dintre doamna Maria, văduva lui Șerban Cantacuzino, și Constantin Brâncoveanu, cel care reușește să ocupe tronul în defavoarea familiei Cantacuzinilor.

M.V.

❍ **OPRIȘOR Dumitru,** *Zile fără asfințit*, fragment din romanul *Intersecția dirijată*, O, XXXVI, 1985, 11, 8–9.

M.V.

❍ **ORDEANU Aurel,** *Molima*, fragment din romanul *Obsesia Golgotei*, AASC, 1985, 166–168.

M.V.

PANDELEA B., *Primăvara tuturor*, Buc., Cartea Românească, 1985, 462 p. Roman pentru copii și tineret. Redă povestea eternei copilării („primăvara tuturor"), văzută în manifestările ei anecdotice și pitorești. Întoarcerea în timp, confesiunea au aici valoare educativă, sugerând redescoperirea izvoarelor de libertate și morală absolută. Autorul ține un jurnal din dorința de a fixa biografii și nu de a transfigura în model vârsta, ca simbol universal.

◆ Gh. Marinescu-Dinizvor, ARG, XX, 1985, 11, 6.

A.S.

PARDĂU Platon, *Ultima tentație*, Buc., Eminescu, 1985, 304 p. Fragment: *Pe teren*, LCF, XXVIII, 1985, 36, 4–5. Continuă romanul în două părți *Tentația* (1983–1984). Roman social. Relația sentimentală dintre inginerul Cicero, specialist în rezistența betoanelor, și misterioasa Metula e un pretext pentru subtile diagnoze sociale și morale.

◆ Ioan Holban, *Spațiul narativ*, RL, XIX, 1986, 1, 11; Mariana Șipoș, *Vocile realității*, RL, XIX, 1986, 8, 4. ❒ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

❍ **PAUL Andrei,** *Poveste de demult*, F, XXI, 1985, 8, 8; *Oameni și oi*, AURO, 1994, 3, 112–114, fragmente din romanul *Hârjoana*.

A.S.

PÂRVU Ștefan, *Casa dintre spini*, Buc., Albatros, 1985, 238 p. Roman rural. Samson Feleitar părăsește orașul, revenind la valorile tradiționale ale satului. Adoptarea mentalității țărănești se face în cel mai convențional stil sămănătorist.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1986, 8, 2.

A.S.

❍ **PECICAN Alexandru,** *Oracolul din Delphi*, EX, XVII, 1985, 5–6, 12; *Trei scrisori de iubire*, EX, XIX, 1987, 3–4, 15, fragmente din romanul *Oracolul din Delphi.*

A.S.

PEREȘ Pavel, *Mai mult decât o șansă*, Buc., E.M., 1985, 234 p. Fragmente: ≈, SLAST, IV, 1984, 31, 6–7; ≈, LCF, XXVII, 1984, 33, 8–9. Roman de război. Prezintă misiuni de luptă și de propagandă comunistă pe un front din Moldova anului 1944.

◆ Sultana Craia, LCF, XXVIII, 1985, 16, 2; Dumitru Micu, CNT, 1985, 19, 10–11; Iulian Costandache, RL, XVIII, 1985, 34–11; Aureliu Goci, SLAST, V, 1985, 43, 2; Alexandru Horia, VR, LXXXI, 1986, 8, 76–77; Paul Dugneanu, CNT, 1987, 6, 13.

A.S.

PETRIȘOR Marcel, *Temeri*, Buc., Eminescu, 1985, 340 p. Roman rural. Satul Ocișor e o proiecție în mitologic a eternelor principii de tradiție și morală. Ruzalia e arhetipul ideii de bună rânduială, așezare și continuitate.

◆ Cornel Munteanu, TR, XXIX, 1985, 20, 8; Valeriu Cristea, *Ruzalia din Ocișor*, RL, XVIII, 1985, 51, 10; Mircea Popa, ST, XXXVII, 1986, 2, 56; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1986, 14, 2; Cristea, *Fereastra*, 244–250.

A.S.

PLĂEȘU Dan, *Veghea*, Iași, Junimea, 1985, 224 p. Roman social. Se apleacă asupra mediului maritim,

personajele fiind muncitorii unui șantier naval. Structura epică respectă rigorile definiției date literaturii de un personaj: „difuzor de vești (și) de informații din viața oamenilor”.

◆ Gabriel Rusu, *Dimensiunea etică*, TMS, XX, 1985, 11, 6; Nistor Tănăsescu, *Două romane, două cazuri*, SLAST, VII, 1987, 4 iulie, 2.

A.S.

POP Simion, *Student la istorie*, I, Buc., Cartea Românească, 1985, 232 p. Fragmente: *Un Mercedes cu rulotă*, LCF, XXVIII, 1985, 2, 4–5; ≈, SLAST, V, 1985, 2, 7; *Lup cărunt*, RL, XVIII, 1985, 5, 14–15. Fragment dintr-un proiectat vol. secund: *Casa care umblă prin cer*, LCF, XXVIII, 1986, 26, 3. Roman al memoriei. Protagonistul Had Iubu emite, pe bază de documente, o nouă ipoteză asupra masacrului de la Moisei. Tânărul absolvent se angajează într-o acțiune de investigație, din care nu lipsesc dificultățile și încercările de ascundere a adevărului.

◆ Mihai Bărbulescu, *Memoria care devine conștiință*, SLAST, V, 1985, 31, 2; Tudorel Urian, O, XXXVI, 1985, 34, 6; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1985, 35, 2; Cristian Teodorescu, CNT, 1985, 40, 11; Costin Tuchilă, *Actualitate și insolit*, RL, XVIII, 1985, 50, 11.

A.S.

POP NAN Maia, *Lăsați privighetorile să cânte*, Buc., Albatros, 1985. Roman al memoriei. Abia la început, cariera artistică a Mariei Grecu e întreruptă brusc prin deportarea ei într-un lagăr de concentrare nazist. Eroina va supraviețui totuși războiului și amintirilor unui coșmar trăit.

A.S.

POPA Doina, *Apelul de seară*, Buc., Albatros, 1985, 188 p. Roman social. Prezintă melodrama unor tineri căutători de echilibru moral, social și sentimental.

◆ Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 25, 4; Virgil Nistor, ST, XXXVI, 1985, 11, 56; Mariana Codruț, CL, XCII, 1986, 3, 12; Lucian Chișu, LCF, XXX, 1987, 30, 2.

A.S.

POPESCU Dumitru, *Vitralii incolore*, Buc., Eminescu, 1985, 398 p. Roman psihologic. Dezbate criza moral-sentimentală a doctorului Viorel Poterașu, pus să aleagă între dragostea pentru o balerină mai în vârstă decât el (Cornelia Jalova) și un mariaj formal cu Jana Galescu. Lipsa de idealism a personajului ar ilustra, în intenția autorului, opoziția dintre libertate și conformism.

◆ Tania Radu, FC, XXXV, 1986, 3, 10; Ion Dodu Bălan, CNT, 1986, 9, 8–9; Tania Radu, *Scena turnantă*, FC, XXXV, 1986, 9, 28; Nicolae Manolescu, RL, XIX, 1986, 10, 9; Traian Ungureanu, AFT, XX, 1986, 3, 2; Tudorel Urian, O, XXXVII, 1986, 29, 6; Ilie Guțan, T, XV, 1986, 4, 37–39; Gheorghe Glodeanu, ST, XXXVII, 1986, 8, 56; Liviu Leonte, *Lumea prin personaje*, CRC, XXI, 1986, 41, 4; Narcis Zărnescu, SPM, 1986, 51, 3; Romul Munteanu, *Poezia și proza*, FC, XXXC, 1986, 52, 10; Bălan, *Repere*, 188–196; Irina Petraș, ST, XL, 1989, 7, 8–9; Micu, *Literatura*, 251.

A.S.

POPESCU Dumitru Radu, *Orașul îngerilor*, Buc., Cartea Românească, 1985, 512 p. Roman istoric. Îngerii sunt elevii unui liceu din Oradea, surprinși de evenimentele dramatice ale anilor 1940–1944. „Sondaj în universul adolescentin, confruntat cu războiul, cu crima și cu moartea” (Nicolae Manolescu).

◆ Marian Odangiu, *O odisee a inocenței*, O, XXXVII, 1986, 13, 6; Dinu Flămând, AFT, XX, 1986, 3, 2; Radu G. Țeposu, *Îngeri și demoni*, FC, XXXV, 1986, 14, 10; Nicolae Manolescu, RL, XIX, 1986, 16, 9; Cornel Ungureanu, *Ipostazele prozatorului*, TR, XXX, 1986, 16, 6; Ioan Holban, *Istorie și conștiință*, CRC, XXI, 1986, 16, 4; Vasile Avram, T, XV, 1986, 4, 31–32; Gherghe Glodeanu, F, XXII, 1986, 5, 3; Val Condurache, CL, XCII, 1986, 7, 12; Anton Cosma, VTR, XVI, 1986, 7, 3; Liviu Petrescu, ST, XXXVII, 1986, 7, 30–31; Traian Ungureanu, *Adio, arme!*, VR, LXXXI, 1986, 7, 64–67; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 322, 12; Zaharia Sângeorzan, *Memoria istoriei*, LCF, XXVIII, 1986, 33, 2; Valeriu Cristea, *O manieră viabilă*, RL, XIX, 1986, 38, 5; Cristian Livescu, ATN, XXIII, 1986, 10, 6; Romul Munteanu, FC, XXXV, 1986, 52, 10; Liviu Leonte, *Receptarea istoriei*, CL, XCIII, 1987, 8, 4; Cristea, *Fereastra*, 137–143; Dinu Flămând, *O cronică într-o zi*, în vol. *Dumitru Radu Popescu interpretat de…*, 147–150; A.I. Brumaru, *Istoria și romanul*, în vol. *Dumitru Radu Popescu interpretat de…*, 150–155; Constantin Dumitrache, R, 1988, 3, 6; Cornel Ungureanu, *Orașele războiului și ale păcii*, O, XXXIX, 1988, 33, 2; Ioan Holban, *Omul și istoria*, CL, XCVI, 1989, 2, 5; Vlad, *Lectura prozei*, 269–283; Micu, *Scurtă istorie*, III, 244; Simuț, *Confesiunile*, 145–147; Cosma, *Romanul*, II, 83–84; Micu, *Istoria*, 559; Micu, *Literatura*, 290. ❐ V. și *Zilele săptămânii*, 1959.

A.S.

POPESCU Ștefan, *Sfetnic de taină*, Buc., E.M., 1985, 368 p. Roman istoric. În *Predoslovie*, autorul îl numește „«cap și începătură» cărților despre năzuințele și biruințele voievodului Țării Românești Mircea cel Bătrân”.

A.S.

POSPAI Mircea, *Reîntâlnire neașteptată*, Craiova, Scrisul Românesc, 1985, 244 p. Roman realist-socialist. Inginerul Alexandru Ștefănescu supraveghează montarea primului complex mecanizat de abataj fabricat în țară. Variațiuni pe tema responsabilității și a mobilizării patriotice.

A.S.

PREDA Iulius, *Floarea de colț*, Buc., Albatros, 1985, 226 p. Roman social. Descrie dificultățile refacerii vieții familiale și sociale după cinci ani de detenție.

A.S.

PREDA Sorin, *Parțial color*, Buc., Cartea Românească, 1985, 274 p. Metaficțiune. Prezintă, la persoana întâi, confesiunea lui Traian Daia, profesor de actorie și scriitor dintr-un oraș de provincie. Aflat în spital în urma unei depresii, acesta își rememorează, într-o continuă alternanță de planuri, drama conjugală soldată recent cu un divorț. Roman al unei crize de conștiință, ≈ utilizează tehnici narative moderne din registrul literaturii autenticiste, cu numeroase inserții intertextuale și metatextuale.

▼ Buc., Prietenii cărții, 1993.

◆ C. Stănescu, FC, XXXVI, 1985, 24, 11; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1985, 24, 2; Valeriu Cristea, *Un cuplu neobișnuit*, RL, XVIII, 1985, 28, 10; Laurențiu Ulici, *Drumul realității*, CNT, 1985, 28, 11; Paul Dugneanu, SLAST, V, 1985, 31, 2; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 37, 4; Radu G. Țeposu, *Tragicul lucidității*, FC, XXXVI, 1985, 38, 10; Marian Odangiu, *Spectacolul criticii și al scrisului*, O, XXXVI, 1985, 39, 2; Val Condurache, CL, 1985, 9, 10; Ion Pecie, R, 1985, 10, 5; Virgil Podoabă, *Un prozator tânăr*, F, XXI, 1985, 11, 5; Irina Petraș, T, XIX, 1985, 12, 41–42; Cristian Livescu, ATN, XXVI, 1987, 11, 11; Ovid S. Crohmălniceanu, *O performanță la săritură*, RL, XXI, 1988, 23, 6; Cornel Moraru, *Criza de imaginație*, VTR, XIX, 1989, 3, 5; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 162–168; Ruxandra Ivăncescu, *Repede privire asupra prozei române(ști) de azi*, EX, XXII, 1990, 3–4, 8; Vlad, *Lectura prozei*, 260–261; Cristea, *A scrie*, 206–210; Eugen Simion, *Infernul conjugal*, LTE, III, 1993, 26, 3; A.D.R., MRT, IV, 1993, 7, 2; Țeposu, *Istoria*, 128–129; Livescu, *Voluptatea*, 118–129; Micu, *Scurtă istorie*, III, 405; Moraru, *Obsesia*, 61–62; Bârgău, *Generația*, 163–164; Moceanu, *Visul*, 207; Sanda Cordoș, *Recitind* ≈, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 141–142; Oțoiu, *Trafic*, 55, 148, 184–186; Micu, *Istoria*, 640.

M.W.

PREDA Vasile, *Gloria fără întoarcere*, Buc., E.M., 1985, 288 p. Fragment: ≈, SLAST, V, 1985, 34, 6–7. Roman de război. Rememorare „viciată de imaginație" a luptelor pentru eliberarea Ardealului.

◆ Radu Vaida, LCF, XXIX, 1986, 51, 2; Nicolae Baboi, *Resurecția baladei*, VAR, VIII, 1997, 4, 18–19.

A.S.

PREDESCU Alexandru, *Iarba fiarelor*, Buc., Albatros, 1985, 302 p. Roman istoric. Evocă relațiile cu Poarta și sfârșitul domniilor fanariote în Țara Românească. În final, Gheorghe Lazăr îndeamnă la continuarea visului de independență al lui Tudor Vladimirescu.

A.S.

ROMAN Radu Anton, *Zile de pescuit*, Buc., Cartea Românească, 1985, 240 p. Fragment: *Invitație la dans*, RL, XVII, 1984, 1, 14. Reluat fragmentar: *Bătaie de aripă*, LCF, XXXI, 1988, 41, 4–5. Roman poetic. Evocare a naturii fruste a Deltei Dunării, cu peisajul său uman la fel de agrest, dominat de un sentiment dramatic al vieții, din care irump pasiunile și suferința. „Stilistic, romanul eliberează la tot pasul o poezie a pitorescului dur, faliat, aritmic, iar nu amplu curgător, ca în paginile sadoveniene" (Mircea Constantinescu).

▼ Ed. revizuită și întregită, Buc., Metropol, 1996.

◆ Artur Silvestri, LCF, XXVIII, 1985, 20, 2; Mircea Constantinescu, *Poezie epică*, RL, XVIII, 1985, 24, 11; Alexandru Ruja, *Simțul dimensiunii fundamentale*, LCF, XXVIII, 1986, 19, 7.

I.I.

SAVU Tudor Dumitru, *De-a lungul fluviului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 170 p. Fragmente: *Haricleea, șalupă de noapte*, TR, XXVII, 1983, 1, 5; ≈, SLAST, IV, 1984, 17, 6–7; *Wanda Wilhelmina*, RL, XVII, 1984, 18, 14–15; *Cantacuzino*, TR, 1985, 14, 5. Metaficțiune. Cartea explorează, la fel ca *Treizecișitrei* (1982), din care se reiau unele episoade și personaje, perimetrul fascinant al Dunării. Peisajul nu e doar fabulos, ci și înzestrat cu virtuțile suprafirești pe care i le conferă povestirea. Și aici e prezent „negustorul de povești" Agachi Gherasim. Apariția lui simbolizează faptul că realitatea poveștii, a iluziei e la fel de tangibilă precum cea reală.

◆ Liviu Petrescu, *De la un labirint la altul*, TR, XXIX, 1985, 50, 4; Dana Dumitriu, *Neguțătorul de povești*, RL, XIX, 1986, 7, 10; Valentin Tașcu, *Mirajul realității*, CNT, 1986, 7, 10; Gheorghe Glodeanu, *Mirajul povestirii*, VTR, XVI, 1986, 2, 4; Val Condurache, *Un poet și un prozator*, CL, XCII, 1986, 2, 10; Ion Vlad, *Privirea miraculoasă a povestitorului*, ST, XXXVII, 1986, 2, 31; Eugen Simion, *Proza mitică*, RL, XIX, 1986, 22, 10; Ioan Holban, *Prezentul repetabil al poveștii*, RL, 1986, 46, 10; Dorin Măran, *O metaforă textuală*, SLAST, 1987, VII, 3, 4; Vasile Chifor, *Fascinația povestirii*, VR, LXXXI, 1987, 1, 86–87; Valentin Tașcu, CNT, 1987, 12, 12; Ion Pecie, *Naratorul vinde bragă*, R, 1987, 11, 10; Liviu Petrescu, *Jocuri cu oglinzi*, ST, XL, 1989, 4, 32–33; Simion, *Scriitori*, IV, 707–709; Glodeanu, *Fantasticul*, 75; Țeposu, *Istoria*, 144–145; Anca Evelina Cârligeanu, *Imposibilul verosimil*, TMS, XXX, 1995, 10, 7; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, VII, 1997, 46, 1, 8–11; Burlacu, *Voci*, 94–95. ❐ V. și *Treizecișitrei*, 1982.

A.P.

SFINȚESCU Rodica, *Bricheta roz*, Buc., Cartea Românească, 1985, 226 p. Roman parabolă. Este

construit pe antinomia dintre viața oamenilor din Cartier (simbolul lui „acasă", al patriei) și a celor de Dincolo (din străinătate, din Occident).

A.P.

SIMION Al., *Orașul lunar*, Buc., Eminescu, 1985, 312 p. Roman sentimental. Întâlnindu-se întâmplător pe Calea Victoriei, după o lungă perioadă de despărțire, Teodor Roman, ziarist de 50 de ani, și Adrian Mateescu, prietenul lui, mai tânăr cu zece ani decât el, pleacă împreună, pentru un scurt interval, în „orașul lunar", orașul tinereții lor. Se dezvăluie astfel nu numai un trecut plin de romantism, ci și unul încărcat de culpe, drame, intrigi, rechizitorii. Planul sentimental, iubirea dintre Adrian și Gabriela și apoi cea dintre el și Magdalena, deși conferă narațiunii o notă de prospețime, nu salvează „orașul lunar" de idilismul în care este scufundat.

◆ Valeriu Cristea, *„Clipa cea repede trecătoare"*, RL, XVIII, 1985, 42, 10; Vlad Sorianu, ATN, XXIII, 1986, 2, 10; Ioan Holban, *Oameni și locuri*, SLAST, VI, 1986, 20, 2.

A.P.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Licitația*, Buc., Albatros, 1985, 244 p. Fragmente: *Patefonul*, ST, XXXVI, 7, 23–31; *Modelul*, RL, XVIII, 1985, 32, 14–15. Metaficțiune. Conține și elemente fantastic-parodice. Victimă a unui accident de tren, protagonistul suferă probabil un șoc, în urma căruia are impresia că a devenit invizibil pentru cei din jur. Ambiguitatea voită se menține de-a lungul întregii scrieri și este întreținută și de maxima fragmentare a textului: digresiuni, pasaje eseistice, meditații, nuclee narative independente, fraze trunchiate segmentează continuu firul epic. Rezultatul este un roman „construit ca un riguros colaj de fragmente, greu de urmărit la lectură, cu observații ce se deschid și se închid într-un număr imprevizibil de paranteze erudite și fals erudite, parodice" (Eugen Simion). Sau, după o altă opinie, „o mișcare epică ambiguă până la confuz", prezidată de „un funciar divagaționism spărgător de coerență" (George Pruteanu). Toate acestea nu diminuează însă, ci, dimpotrivă, susțin spectacolul inteligenței, care se află mereu în căutare de noi perspective.

◆ *Prozatorul ~ prezintă cititorilor noua sa carte*, FC, XXXV, 1986, 3, 10; Eugen Simion, *Romanul ca artă a fragmentului*, RL, XIX, 1986, 5, 11; George Pruteanu, *Monstrul delicat*, CL, XCII, 1986, 2, 11; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 312, 12; Alexandru Țion, *Posibilul nelimitat*, AST, XXI, 1986, 3, 10; Tania Radu, *Infinitive și gerunzii*, FC, XXXV, 1986, 17, 10; Vasile Chifor, *Arta romanului*, T, XV, 1986, 4, 36–37; Ioan Holban, *Două vise*, SLAST, VI, 1986, 22, 2; Tudorel Urian, *Un eseu despre roman*, O, XXXVII, 1986, 25, 2; Nicolae Bârna, ST, XXXVII, 1986, 6, 57; Ioan Holban, *Două vise*, RL, XIX, 1986, 39, 4–5; Virgil Podoabă, F, XXII, 1986, 9, 3; Mircea Țicudean, *Istoria ieroglifică modernă și contemporană*, EX, XIX, 1987, 8, 4; Aureliu Goci, *De la obiectivitatea rațională la realismul scriptural*, CNT, 1987, 42, 12; Ioana Pârvulescu, CREL, 1987, 4, 156–159; Simion, *Scrieri*, IV, 321–326; Mircea Cărtărescu, CAI, 1191, 2, 10–16; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Buzera, *Literatura*, 127–128; Micu, *Scurtă istorie*, III, 348; Micu, *Istoria*, 613; Micu, *Literatura*, 314. ❐ V. și *Nesfârșitele primejdii*, 1978.

A.P.

SIMU Octavian, *Prizonierul deșertului*, Buc., Cartea Românească, 1985, 310 p. Roman filosofic. Acțiunea este plasată în spațiul oriental. Protagonistul cărții este călugărul budist Siong-Pu. Romanul relatează lunga și sinuoasa lui călătorie de la Lhasa, din Tibet, la Kanbaluk, capitala Imperiului Mongol al lui Kubilai Han, și, de aici, până în insulele japoneze, în Cinpigu. După opinia Adrianei Iliescu, „este vorba despre o carte densă, în care aventurile palpitante sunt relatate tihnit, uneori foarte lent, în care exotismul este cenzurat de bunul gust". În interpretarea lui Paul Dugneanu, ≈ e „un roman cu o structură supraetajată de tipul *Numelui trandafirului* de Umberto Eco".

◆ Paul Dugneanu, LCF, XXVIII, 1986, 11, 2; Constantin Lupeanu, *Un demers filosofic*, CNT, 1986, 27, 12; Adriana Iliescu, RL, XIX, 1986, 31, 11; Dugneanu, *Forme*, 72–75; Cosma, *Romanul*, II, 223.

A.P.

SIN Mihai, *Schimbarea la față*, Buc., Cartea Românească, 1985, 340 p. Fragment: *Happy-end*, TR, XXIX, 1985, 37, 5. Roman social. Având și o tentă psihologică, abordează problematica relației individului cu societatea și cu sine însuși. Paralel cu criza de conștiință generată de compromisul zilnic, avocatul Iuliu Brendea înregistrează și un dureros eșec erotic. Scriitorul „evită evenimentele cruciale și biografiile încărcate […], coboară politicul din sfera înalt-estetică a dezbaterilor teoretice în zona de întâlnire cu omul mijlociu, cu viața cotidiană" (Ion Simuț).

▼ Buc., Albatros, 1990.

◆ Eugen Simion, *Temele romanului*, RL, XIX, 1986, 21, 11; Ion Vlad, *Temele naratorului*, TR, XXX, 1986, 25, 4; Cornel Moraru, VTR, XVI, 1986, 6, 5; Ioan Holban, *Scenarii epice*, CRC, XXI, 1986, 32, 4; Maria-Ana Tupan, *„Schimbarea la față" sau parabola transfigurării artistice*, ST, XXXVII, 1986, 8, 33–34; A.I. Brumaru, *Cartea conștiinței*, AST, XXI, 1986, 9, 10; Adrian Dinu Rachieru, CL, XCII, 1986, 10 (*Pagini bucovinene*, II); Alex. Ștefănescu, ~, TMS, XXII, 1987, 2, 3; Ion Simuț, F, XXIII, 1987, 3, 10–11; Val Condurache, *Două revizuiri*, CL, XCIII, 1987, 5, 12; Radu G. Țeposu, *Prin purgatoriu*, T, XVI, 1987, 12, 38–40; Ștefănescu, *Prim-plan*, 306–307; Cosma, *Romanul*, I, 160–162; Simion, *Scriitori*, IV,

448–452; Virgil Podoabă, *Al treilea timp*, F, XXVI, 1990, 5, 4; UC, I, 1991, 3, 11; ⁂, FC, LXXXI, 1991, 14, 12; ⁂, ALA, II, 1991, 63, 3; Andrei Grigor, *„Schimbarea la față" a romanului*, CAI, 1991, 6–7, 33–37; G. Dimisianu, *Romanul antitotalitar*, RL, XXIV, 1991, 44, 11; Rodica Lungu, UNO, II, 1991, 21, 3; Vlad, *Lectura prozei*, 245–251; Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Iulian Boldea, *Parabolă și adevăr*, VTR, XXIII, 1993, 1, 7; Aurel Pantea, *Violența existențială și refuzul etic*, VTR, XXIII, 1993, 1, 8; Simuț, *Incursiuni*, 298–300, 301; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 312–317; Ulici, *Literatura*, 350–352; Moraru, *Obsesia*, 68–73; Simuț, *Confesiunile*, 28–29; Ion Simuț, *Norman Manea. Un scriitor evreu, român și american, deopotrivă*, F, XXXV, 1999, 2, 47–58; ~, *Câteva note la nesfârșita poveste a cenzurii*, F, XXXV, 1999, 10, 59–65; Ion Simuț, *Supracontrolul ideologic*, F, XXXV, 1999, 10, 34–36; Norman Manea, *Documente vetuste*, F, XXXV, 1999, 10, 67–79; Bârgău, *Generația*, 170–173; Sălcudeanu, *Graffîti*, 167–172; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Viața la o margine de șosea*, 1975.

A.P.

STAN Constantin, *Vară târzie (Despre iubiri în vremuri de pace și război)*, Buc., E.M., 1985, 224 p. Fragmente: ≈, RL, XV, 1982, 37, 14–15; *Iubiri în vremuri de pace și război*, LCF, XXVII, 1984, 38, 5–6. Roman textualist. Influențat de proza lui Camil Petrescu, îi are ca protagoniști pe Neluțu și pe Cornelia, doi tineri care lucrează pe un platou de filmare. Neluțu pleacă în armată. Despărțirea este urmată de un schimb de scrisori. Epistolele lui Neluțu sunt redactate după modelul altor scrisori de dragoste, din 1940, aparținând unui locotenent, autorul conferind astfel narațiunii unele deschideri spre social și politic. Cartea nu este lipsită de unele note de lirism și de subtilă analiză psihologică. „Micul roman scris de ~ are o compoziție savantă și o scriitură sigură" (Mihai Ungheanu).

◆ Paul Dugneanu, *Confruntarea cu istoria*, LCF, XXVIII, 1986, 18, 7; Ioan Holban, CL, XCII, 1986, 6, 11; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1986, 32, 2; Ioan Lascu, *Autorul ca personaj*, R, 1987, 2, 14; Ion Bogdan Lefter, *Formele romanului și „esența vieții"*, RL, XX, 1987, 15, 11; Doina Jela, *Capacitatea de a povesti*, TMS, XXII, 1987, 4, 7; Constantin Sorescu, *Sculptură pe bobul de orez*, SLAST, VII, 1987, 21, 4; Paul Dugneanu, *Vocația romanului sintetic*, LCF, XXXI, 1988, 26, 6; Constantin Iftime, *Literatura cu liniuță de dialog. Cu prozatorul* ~ (i.), TNLS, IV, 1992, 2, 3; Dugneanu, *Forme*, 112–114; Țeposu, *Istoria*, 118–119.

A.P.

❍ **STĂNESCU Alexandra,** *Singurătăți*, fragment din romanul omonim, SLAST, V, 1985, 49, 6.

A.P.

SZENTEȘ Stela, *Steaua Polară*, Craiova, Scrisul Românesc, 1985, 268 p. Roman social. Se inspiră din viața aviatorilor, fiind colorat cu unele episoade erotice.

◆ Ilie Purcaru, *În căutarea Stelei Polare*, FC, XXXV, 1986, 4, 18.

A.P.

❍ **ȘERBAN Viana,** *Am să iubesc acest animal frumos*, fragment de roman, O, XXXVI, 1985, 3, 8–9.

A.P.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Fântâna cu apă vie*, Timișoara, Facla, 1985, 232 p. Fragment: *Doi frați, ca mărgelele pe ață*, O, XXXVI, 1984, 48, 8–9. Roman realist-socialist. Având ca protagoniști câțiva angajați ai întreprinderii Metalurgice de Stat și familiile lor, redă construcția noului regim prin clișeele de rigoare: întrecere socialistă, muncitori fruntași, reportaje despre realizările acestora, elevi în vizită la uzină, lupta noului cu vechiul (Ionuț Ususan, maistru turnător, acceptă cu greu ca Tomiță, fratele său mai mic – de fapt, fiul său, după cum va reieși din finalul senzațional – să-și părăsească locul de muncă pentru a da examen la Politehnică).

◆ Valeriu Drumeș, *O lume în devenire*, O, XXXVII, 1986, 20, 2; Ioan Holban, CL, XCIII, 1987, 1, 14.

A.P.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Inimi în primejdie*, Buc., Ion Creangă, 1985, 244 p. (Biblioteca contemporană). Roman pentru copii și tineret. Istorisește peripețiile prin care trece Lucian, elev marinar la bordul navei Felix, al cărei căpitan e tatăl său.

◆ Carmen Odangiu, *Specii „de frontieră"*, O, XXXVII, 1986, 8, 2.

A.P.

ȘERBĂNESCU Tia, *Cumpărătorii*, Buc., Cartea Românească, 1985, 212 p. Roman psihologic. Structura este contrapunctică, alternând confesiunea cu scrisul la persoana a treia, perspectiva narativă schimbându-se în funcție de unghiul de vedere al protagoniștilor: Marcel, Dorina, Cezar. Observația acidă, luciditatea, lumina crudă care creează atmosfera cărții nu conduc însă la sarcasm sau la caricatură. „Stilul spiritual și mușcător" traduce „o viziune ușor mizantropică", personajele fiind privite „cu înțelegerea lipsită de căldură a omului pe care rațiunea și experiența l-au făcut tolerant" (Nicolae Manolescu).

◆ Nicolae Manolescu, *Un roman original*, RL, XIX, 1986, 1, 9.

A.P.

ȘLAPAC Florin, *Matei și Eva*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 184 p. Roman psihologic. Este polifonic, conținând și elemente de basm, ludice, burlești sau parodice. Matei, fiul unor mahalagii, și Eva, fiica unui inginer agronom, își

rememorează unele momente din adolescență, prilej pentru romancier de a surprinde fragmente de viață, portrete, și de a introduce diferite voci și straturi narative. Dintre personajele evocate, cel mai pitoresc și cel mai bine conturat este Marțolea, un fel de Don Juan parodic.

▼ Ed. revizuită, pref. de Evelina Cârligeanu, Constanța, Ex Ponto, 1999.

◆ Dana Dumitriu, *Să povestim de luni până duminică*, RL, XIX, 1986, 35, 10; Liviu Petrescu, *Universul prozatorului*, TMS, XXI, 1986, 10, 7; ~, *Sunt un scriitor independent* (i.), TMS, 1990, 8, 6; Doina Jelea, *Proza scurtă ca vocație asumată*, TMS, 1991, 5, 6, 14; ~, *„Nu pot apăra cuvintele de neant?”* (i.), TMS, 1992, 4, 6; Istrate, *Romanul*, 217; Dan Perșa, *Profil:* ~, ZBR, VII, 1996, 1–2–3, 15; Puiu Enache, *„Învolburare, complexitate”*, TMS, III, 1998, 1, 4; Dunăreanu, *Convorbiri*, 195–206; Lăcrămioara Berechet, TMS, IV, 1999, 7, 4; Ileana Marin, TMS, IV, 1999, 7, 4; Dan Perșa, LCF, 1999, 30, 4; Dan-Silviu Boerescu, *Postmodernismul sau soluția finală (III)*, CRC, V, 1999, 8, 11; Geo Vasile, *Șansa verbalizării propriului trecut*, ARCA, IX, 2000, 1–2–3, 29–32; Gabriela Trifescu, OBC, I, 2000, 13, 26; Oțoiu, *Trafic*, 153–154.

A.P.

ȘOVU George, *Fascinații*, Buc., E.M., 1985, 176 p. Roman pentru copii și tineret. Radu Corbeanu, „copil din flori”, elev la Școala Militară, ține un jurnal, comentând evenimentele banale ale vieții lui școlare și extrașcolare.

A.P.

ȘOVU George, *Furtună în mai*, Buc., Ion Creangă, 1985, 192 p. Reed. cu titlu schimbat. Roman pentru copii și tineret. Roxana cea năzdrăvană, zisă „căpitanul Rox”, șeful necontestat al unui grup de elevi, se îmbolnăvește de leucemie. Familia și prietenii îi susțin moralul și totul se termină cu bine.

▼ *Căpitanul Rox*, Buc., Porus, 1991.

A.P.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Drumuri de fum*, Iași, Junimea, 1985, 350 p. Fragmente: *Dimineața soților*, CRC, XX, 1985, 14, 9; *Întâlnire târzie*, CL, 1985, 6, 8–9; *Periatul amintirilor*, RL, XVIII, 1985, 27, 14–15. Roman social. Nu lipsesc nici unele elemente de analiză psihologică. Abordează – cu „curaj” bine drămuit – unele racile ale societății comuniste: promovări sau retrogradări nedrepte, compromisuri, aranjamente, ședințe trucate. Arhitectul Matei Hermeziu e înlăturat prin intrigi de la conducerea instituției, iar apoi persecutat de către cel care i-a luat locul. Docilul Ieronim Masaru devine, din cercetător, umil muzeograf. În paralel, este urmărită existența unor cupluri nestatornice, în care partenerii se schimbă între ei cu nonșalanță: Ieronim–Natalia, Natalia–Matei, Matei–Cristina, Ieronim–Maria. Atât observația, cât și investigația psihologică sunt lipsite de adâncime.

▼ Ed. necenzurată, Iași, Moldova, 1992.

◆ Al. Dobrescu, *Un roman de dragoste*, CL, XCII, 1986, 1, 10; Ioan Holban, *Cursa de fond*, CRC, XXI, 1986, 9, 4; Val Condurache, *Un prozator „profesionist”*, SLAST, VI, 1986, 9, 2; Mircea Iorgulescu, *Romanul orchestră*, RL, XIX, 1986, 13, 10; George Pruteanu, *Un roman aspru*, CNT, 1986, 21, 13; Vlad Sorianu, ATN, XXIII, 1986, 8, 6; Nicolae Busuioc, *Slujind aceeași literatură și limbă*, CL, XCIII, 1987, 11, 3; ⁂, OP, IV, 1993, 800, 2; Busuioc, *Oglinzile*, III, 183–184. ❒ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

TĂBĂRAȘ Stelian, *Cumpenele*, Buc., Eminescu, 1985, 238 p. Fragmente: *În căutarea lui Amărășteanu*, LCF, XXII, 1979, 38, 4–5; *Dintele vremii*, RL, XIV, 1981, 26, 15; ≈, ST, XXXIII, 1982, 1, 24–25; *Dincolo de apă*, RL, XVI, 1983, 14, 10. Roman parabolă. Îmbină elemente realiste, psihologice, simbolice, inițiatice. Nucleul epic îl constituie încercarea personajului-narator, redactor la o revistă de ecologie, de a reconstitui biografia enigmaticului Zamfir Amărășteanu (urmaș al lui Radu Amărășteanu din prima carte a lui ~, *Zilele cele scurte*, 1981). Acesta, un înțelept, profund cunoscător al secretelor naturii, dispare misterios în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial: zidit într-un subsol pentru a-i spiona pe nemți, nu mai e găsit în ascunzătoare, deși zidul a rămas intact. Ancheta întreprinsă de narator nu dezleagă misterul, dar, purtându-l prin labirintul vieții, capătă pentru el sensul unei inițieri care-l ajută să se cunoască mai bine. De altfel, narațiunea însăși este labirintică, discontinuă, cu fire multiple, cu episoade colaterale, cu frecvente reîntoarceri în trecutul personajelor, cu inserții textuale (mesajele codificate și jurnalul lui Amărășteanu), sugerând, împreună cu unele simboluri ce revin mereu, semnificația psihologică și existențială a căutării.

◆ Radu Satcău, SLAST, III, 1986, 20, 2; Sever Avram, RL, XIX, 1986, 24, 11; Radu G. Țeposu, FC, XXXV, 1986, 26, 11; Ion Simuț, ST, XXXVII, 1986, 7, 49; Ioan Holban, CRC, XXI, 1986, 39, 4; Serafim Duicu, VTR, XVII, 1987, 3, 10; Cosma, *Romanul*, II, 167–168.

I.M.

TĂNĂSACHE Ilie, *Un mincinos în plus…*, Buc., Eminescu, 1985, 260 p. Roman social. De o mare fluență, datorată în bună măsură stilului dialogal, ≈ aduce în scenă cinci caractere diferite, reprezentând tot atâtea moduri de a vedea viața: Pavel, fostul milițian justițiar, „Șoferul”, un Don Juan impulsiv, Toma, bărbatul puternic, voluntar și integru, „Părințelul”, creștinul evlavios, dar bănuit de

perfidie, și Tudor, insul sensibil care-și ascunde slăbiciunea prin ironie. Destinele acestora se întâlnesc într-o situație-limită, cu valențe simbolice. Surprinși în munți de o cădere de stânci, primii patru rămân blocați într-o grotă, în timp ce ultimul, Tudor, scăpat ca prin minune, va chema ajutoarele care, până la urmă, îi vor salva. Povestită antrenant, întâmplarea nu e însă decât suportul unei confruntări psihologice, morale și filozofice între personaje, romanul devenind de fapt o dezbatere pe tema binelui și răului, a adevărului, a solidarității umane, a sensului existenței.

I.M.

TEODORU Eugen, *Zori în ceață*, Buc., Eminescu, 1985, 296 p. Fragmente: *Misiunea*, RL, XVII, 1984, 30, 14–15; *Zile zbuciumate*, RL, XVIII, 1985, 15, 15; ≈, VR, LXXX, 1985, 4, 22–29; ≈, SLAST, V, 1985, 18, 6. *Bildungsroman*. Desfășurarea epică se confundă, în bună măsură, cu biografia personajului principal, Cezar Theodorescu. Uneori prea dilatată, alteori prea comprimată, povestirea parcurge cronologic etapele vieții acestuia: copilăria și adolescența umbrită de maladia tatălui, anii petrecuți la liceul militar și apoi la școala de ofițeri, unde se confruntă cu vitregiile mediului cazon, participarea eroică la Al Doilea Război Mondial, agitata perioadă imediat postbelică (înfățișată cam tendențios). Mai expresive decât biografia bravului ofițer sunt însă paginile, mult mai puține, consacrate tinereții mamei sale, Leonora, și pitorescului, cosmopolitului port dunărean (probabil Galați) unde ea, țăranca venită din nordul Moldovei, va avea parte de o neașteptată întorsătură a destinului.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1986, 7, 2; Emil Manu, RL, XIX, 1986, 16, 10.

I.M.

TUDOR ANTON Eugenia, *Vară vrăjmașă*, Buc., Cartea Românească, 1985, 318 p. Roman psihologic. Folosind ca pretext drama personală a Melaniei, profesoară de liceu pe nedrept supusă unei anchete, autoarea înscenează un dialog credibil pe tema adevărului și a eticii sociale.

◆ Costin Tuchilă, *Un roman de analiză*, RL, XIX, 1986, 2, 10; Cornel Munteanu, ST, XXXVII, 1986, 2, 56–57; Ioan Holban, CRC, XXI, 1986, 11, 6; Rodica Florea, CNT, 1986, 17, 12; D. Micu, *Analiză psihologică și compoziție romanescă*, VR, LXXXI, 1986, 9, 92–94; Rodica Florea, T, XV, 1986, 10, 35–36; Tuchilă, *Privirea*, 255–258; Steinhardt, *Monologul*, 235; Micu, *Scurtă istorie*, III, 92; Micu, *Istoria*, 635.

A.S.

TUDOR Octavian, *Cuadratura cercului*, în vol. *Firul principal.* ≈, Buc., Eminescu, 1985, p. 170–254. Vol. mai cuprinde romanul *Firul principal.* Roman satiric. Abordează problematica omului contemporan: singurătate, izolare, lipsă de comunicare în viața socială și în dragoste, cenușiul micilor mizerii cotidiene. Jocul de artificii al scriiturii (ironie, sarcasm, duioșie, lirism) încearcă să exorcizeze o adâncă dezolare. „Scriere bizară, cu oameni singuri, peregrinând prin case nemobilate, unde se instalează provizoriu cu fantasmele lor de mitomani blânzi și incurabili" (Nicolae Manolescu).

◆ Traian Ardeleanu, AFT, XIX, 1985, 9, 2; Nicolae Manolescu, *Romane (nu chiar) polițiste*, RL, XVIII, 1985, 40, 9; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 40, 4; George Pruteanu, *Involuție? Spiritual și atât*, CL, 1985, 10, 11; Alex. Ștefănescu, *Ca sub lumina unui reflector*, FC, XXXVI, 1985, 44, 14; Cristian Teodorescu, *Lumea și textul*, CNT, 1985, 45, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1985, 50, 2; Diana Diaconu, SLAST, V, 1985, 50, 2; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 314, 13; Burlacu, *Voci*, 87.

M.V.

TUDOR Octavian, *Firul principal*, în vol. ≈. *Cuadratura cercului*, Buc., Eminescu, 1985, 5–168. Vol. mai cuprinde romanul *Cuadratura cercului.* Roman satiric. Dezvoltă o intrigă fals polițistă, în maniera Borges – Bioy Casares, în care, pe temeiul unor fapte de o indiscutabilă concretețe, se edifică treptat o a doua realitate, incertă, misterioasă, cu deschideri multiple și cu întrebări fără răspuns. Stil alert, palpitant atât sub aspect narativ, cât și ca inteligență și subtilitate.

◆ Traian Ardeleanu, AFT, XIX, 1985, 9, 2; Nicolae Manolescu, *Romane (nu chiar) polițiste*, RL, XVIII, 1985, 40, 9; Ioan Holban, CRC, XX, 1985, 40, 4; George Pruteanu, *Involuție? Spiritual și atât*, CL, 1985, 10, 11; Alex. Ștefănescu, *Ca sub lumina unui reflector*, FC, XXXVI, 1985, 44, 14; Cristian Teodorescu, *Lumea și textul*, CNT, 1985, 45, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1985, 50, 2; Diana Diaconu, SLAST, V, 1985, 50, 2; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 314, 13.

M.V.

TUDORAN Radu, *Victoria neînaripată*, Buc., Eminescu, 1985, 556 p. (Vol. IV din ciclul *Sfârșit de mileniu*). Fragmente: *A treia parte a vieții*, RL, XVIII, 1985, 12, 15; *Ciocolată „Regina Maria"*, ST, XXXVI, 1985, 3, 12–18. Roman autobiografic. Conține „istoria unei perioade din viața naratorului ce acoperă, în timp, aproximativ epoca de la începutul anilor '30 până către sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, ultimele evenimente evocate fiind bombardamentele de aviație asupra orașelor Ploiești și București" (Mircea Iorgulescu). Perioada coincide cu experiența din școala militară și inițierea în iubire a autorului.

◆ Mircea Iorgulescu, *Privește înapoi fără complexe*, RL, 1986, XIX, 15, 11; ⁂, *Cu ~. De la „Anotimpuri" la „Sfârșit de*

mileniu”, RL, XIX, 1986, 5, 4; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3. ❐ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

A.S.

TUNARU Mihai, *Șarpele împăcării noastre*, Buc., Cartea Românească, 1985, 326 p. Roman social. Damian Vecerdea e un fanatic al cercetării, efectuată într-un institut aflat pe o mare platformă chimică. Izbucnind un incendiu în laboratorul de analize, sare pe fereastră, nimerește într-o basculantă cu nisip, e recuperat, apoi dus la spital și, în cele din urmă, salvat. În fața chemării irezistibile a profesiunii, „durerea și oroarea sunt neputincioase”.

◆ Grigore Smeu, RL, XIX, 1986, 8, 4.

A.S.

TURTURICĂ C., *În casa asta toți trăgeau cu arma*, I, Buc., E.M., 1985, 416 p.; II, Buc., E.M., 1987, 256 p. Roman social. În plină rebeliune legionară, de teama unor atacuri, plutonierul Alexandru Stanciu, șeful postului de jandarmi din satul Vadra, își învață familia să tragă cu arma.

◆ Ioan Holban, *Asemănări deloc întâmplătoare*, CRC, XX, 1985, 19, 4; Constantin Miu, ST, XXXVI, 1985, 8, 56–57; XXXVII, 1987, 8, 58.

A.S.

ȚIC Nicolae, *Intermediarii*, Buc., Cartea Românească, 1985, 414 p. Fragmente: *Dreptul la replică* (romanul e anunțat cu titlul *Căderea fără dureri*), LCF, XXVII, 1984, 27, 4; *Ucenicul*, LCF, XXVII, 1984, 50, 4–5; *Nevoia de spațiu*, RL, XVIII, 1985, 31, 14–15. Roman realist-socialist. Un director general din minister își consacră existența producției socialiste. În „sus” are relații cu conducerea de partid și de stat, în „jos” cu un bun prieten, Vasile Modoran, director de mare întreprindere. Mecanismul relațiilor sociale funcționează o dată formal, a doua oară pe baza unei realități diferite; evident, dificultățile profesionale îl duc pe Alexandru Ieronim la neglijarea vieții de familie, în care fiul Andrei, o haimana boemă și ușor revoltată, îi „face probleme”. Urmează încercări de reeducare prin muncă a fiului, nu prea reușite, conflicte cu prietenul cel mai bun și o bruscă tragedie de familie (moartea neașteptată a soției), într-un schematism desăvârșit. Calitatea morală a personajelor este evaluată de către Modoran, care, chiar și când este temporar nedreptățit, rămâne credincios comunismului.

◆ Valeriu Cristea, *Un roman social*, RL, XIX, 1986, 18, 11; Cornel Munteanu, ST, XXXVII, 1986, 7, 49–50; Eugen Simion, *Temele romanului social*, RL, XIX, 1986, 47, 11; Micu, *Literatura*, 248. ❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

ȚOPA Tudor, *Punte*, Buc., Cartea Românească, 1985, 412 p. Metaficțiune. Este scris în genul jurnalului zilnic, fiind o continuare a scrierii *Încercarea scriitorului* (1975). În primele pagini se dă de înțeles că tocmai s-a încheiat a doua parte a acelei mai vechi alcătuiri („sfârșitul părții a doua – *Prietenii*”), în care fuseseră relatate memorii din anul 1947 și de la începutul anului 1948. Așadar, cartea de față ar fi cea de-a treia parte, intitulată *Gândurile.* De fapt, este un roman care se scrie, se „transcrie” în urma unor însemnări zilnice, care merg până în anul 1958. Faptele de viață se amestecă cu evenimentele politice ale acestei perioade complexe, lăsând să se întrevadă un spirit ușor revoltat, nemulțumit, nevoit să se refugieze adesea în cotidian, în aparența vulgarității apropiate. Încercând o structură aparte, inspirată dintr-o simpatie mărturisită pentru genul de proză practicat de Mircea Horia Simionescu, cartea se sfârșește cu *Un început* derutant, care deschide, desigur, perspective pentru continuarea la infinit a acestei scrieri, care nu reușește să ajungă la un final (și nici nu se dorește acest lucru). Este subînțeleasă tendința reflexivă, analitică, într-o notă persiflantă.

▼ Fragment: *1949*, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 113–115.

◆ Rodica Zafiu, TRR, XV, 1986, 326, 12; Paul Dugneanu, LCF, XXX, 1987, 17, 2; Florin Berindeanu, CREL, 1987, 2, 154–156; Eugen Simion, *Romanul unui jurnal indirect*, ATN, XXV, 1988, 2, 9; 3, 6; Simion, *Scriitori*, IV, 356–360; Dugneanu, *Forme*, 101–104; Micu, *Istoria*, 615; Micu, *Literatura*, 316.

V.T.

ȚUCULESCU Radu, *Degetele lui Marsias*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 262 p. Roman parabolă. Construcția prozei urmează logica simfoniei, având o temă principală, contrasubiecte și laitmotive. Flautistul Timotei Alidor și dirijorul Carol Vătan parcurg un drum dificil, într-o vreme vitregă, tristă și neliniștitoare, în care muzica însăși este umilită. Ideea centrală este aceea că un artist poate deveni cu ușurință victimă, dacă nu știe să se adapteze rapid la sinuozitățile timpului istoric cu care a intrat în conflict. Contrapunctic, se sugerează că această adaptabilitate este vecină cu compromisul, deci contrară nevoii perpetue de onoare și rezistență a eroilor. Ironia, specifică autorului, este aici tragică.

◆ Marian Papahagi, *Între povestire și roman*, TR, XXIX, 1985, 42, 4; Ioan Holban, *Flautul și mimul*, CRC, XX, 1985, 42, 4; George Pruteanu, *Involuții? Narațiunea aleatorie*, CL, 1985, 10, 11; Ecaterina Matache, *Romanul unui virtuoz*, SLAST, V, 1985, 49, 2; Ion Simuț, *Concert pentru flaut și orchestră*, RL, XIX, 1986, 14, 11; Vasile Chifor, *Biografie*

și destin, VR, LXXXI, 1986, 12, 91–93; Holban, *Profiluri*, 372–373; Gheorghe Perian, GAI, I, 1990, 5, 3; Steinhardt, *Monologul*, 203–206; Țeposu, *Istoria*, 156–157; Monica Spiridon, *Un prozator neliniștit*, TR, 1996, 1, 5; Simuț, *Confesiunile*, 29; Simuț, *Critica*, 173–174; Ion Simuț, CNC, IX, 1998, 11–12, 6; Perian, *Pagini*, 192–194. ❒ V. și *Vânzătorul de aripi*, 1982.

V.T.

UNGHEREA Olimpian, *Agent secret*, Iași, Junimea, 1985, 200 p. Roman de spionaj. Conține memoriile lui Andrei Ritter, agent român într-o rețea de spionaj, condusă de celebrul nazist Reinhard Gehlen. Romanul ar fi, după Radu Vaida, „un rechizitoriu antirăzboinic”.

◆ Radu Vaida, LCF, XXVIII, 1986, 21, 2; Paul Dugneanu, SLAST, VI, 1986, 25, 2; Fănuș Băilești eanu, RL, XIX, 1986, 34, 10; Al. Dobrescu, CRC, XX, 1985, 47, 7.

A.S.

VAIDA POENARU Alecu, *Supraviețuitorii*, Buc., E.M., 1985, 270 p. Roman al memoriei. Evenimentele sunt reconstituite din perspectiva Laurei Balaban, profesoară nonagenară, rămasă singură pe lume. Memoria sa e declanșată de știrea că fostul ei ginere, inginerul aviator Andrei Urmuz, pe care îl crezuse mort în luptă, o va vizita după treizeci de ani de absență. Se perindă prin mintea ei întâmplări din perioada dictaturii antonesciene, când, tânăr aviator, Urmuz se căsătorise cu fiica ei, Ioana, o talentată pianistă; apoi rebeliunea legionară, în timpul căreia Eugen, soțul Laurei, fusese ucis mișelește; intrarea în război a României, bombardamentele, suferințele. Memoria bătrânei e dominată de drama Ioanei, fire sensibilă și neliniștită, care, deși avusese succes ca pianistă, își căutase refugiul în morfină, murind în 1946, în urma abuzurilor. Paralel, romanul reconstituie viața pe front a lui Andrei Urmuz, personaj enigmatic, trimis în misiune ultrasecretă, probabil de spionaj, în Franța.

D.M.

VASILIU Lucian, *Să alergăm împreună*, Iași, Junimea, 1985, 136 p. Roman psihologic. Abel, pasionat bibliofil ieșean, cultivând ritualic tăcerea, meditația, audițiile muzicale, se decide brusc, tocmai de ziua lui (împlinea 27 de ani), să renunțe la acest mod de a trăi. Își arde, într-un incendiu taumaturgic, toate „hârțoagele”, degajându-și astfel nu numai camera, ci și ființa. Renăscut din această cenușă a inutilităților, Abel „imaginativul” își părăsește postul de asistent universitar, devenind bibliotecar, și, despovărându-se progresiv de trecut, de timiditate și de tabieturi, își face prieteni și sfârșește prin a se îndrăgosti de Arina. „Abordând zone tematice pe care le-a explorat până acum liric”, ~ „vorbește *altfel* despre bibliotecar, «figura» familiară a poeziei și prozei profesiunii (existenței) sale” (Ioan Holban), într-un stil curat, viu, de narativitate rarefiată.

◆ Val Condurache, *Manuscrise și cărți*, CL, XCII, 1986, 1, 10; Ioan Holban, *Cartea bibliotecarului*, CRC, XXI, 1986, 8, 4; Radu G. Țeposu, TRR, XV, 1986, 316, 12; Lucian Chișu, *Jurnalul unei gratuități*, LCF, XXVIII, 1986, 24, 2; Radu Andriescu, DLG, XVII, 1986, 114, 7; Busuioc, *Scriitori*, 403–404.

D.M.

VĂDUVA Gheorghe, *Trepte*, Buc., E.M., 1985, 256 p. Roman social. Se inspiră din viața militară. Relatează verbios un subiect care va deveni stereotip la acest autor (fiind reluat și în *Nucul și via*, 1987): ofițer de carieră, protagonistul (aici tovarășul maior Andreescu) este numit într-o funcție de răspundere (aici comandant de unitate), iar la sfârșitul narațiunii va înainta în grad. Între cele două momente, își povestește plat viața de zi cu zi, activitățile, întâlnirile (cu foști combatanți pe front, cu veterani de război, cu prieteni, cu subordonați actuali sau foști), evocă idile trecute sau nefericiri în amor (ale altora, el fiind un soț fidel, în ciuda ispitelor).

◆ Doina Jela, TMS, XX, 1985, 4, 7; Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19; 21.

D.M.

VEREȘ Nicolae, *Locuri vacante în Pantheon*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 196 p. Roman satiric. Continuare a volumului anterior *Zebrele pasc în cocotieri* (1979), ≈ preia și protagonistul acelei narațiuni, jurnalistul ratat Bubu Leață, „reporter infractor” la ziarul local, martor acum, ca „reporter în travesti”, la găinăriile unor recidiviști înrăiți. Dintre aceștia inventivul Țănel-Obraz-de-mătase îi devine un fel de mentor în a truca realitatea încât să devină interesantă reportericește. O galerie de delincvenți caricaturizați greoi (se numesc Ida Ghivental, Gligor Moașcă, Giugiumică, Bureată, Bazil Riținuș, Gaigă Șampon etc.) se perindă într-o însăilare de secvențe biografice. În orașul provincial, proaspăt devenit capitală de județ, un serviciu de repartizare și recrutare (condus de Honoriu Spudercă) încearcă zadarnic să-i reeduce la locul de muncă.

◆ Nicolae Cobadin, CL, XCII, 1986, 6, 11; Aureliu Goci, *Un roman satiric*, VR, LXXXI, 1986, 11, 85–86.

D.M.

VINTILĂ Petru, Petru VINTILĂ jr., *A doua zi după război*, Buc., E.M., 1985, 272 p. Roman de război. Este surprins momentul dificil al trecerii de la starea de război la starea de pace, așa cum a fost trăit acesta de o unitate a regimentului român 92 infanterie din Orăștie, aflat în

misiune în orășelul slovac Dubovice. Deși Germania a capitulat, aici se află un grup de ostași naziști, conduși de fanaticul căpitan Blasius, care refuză să predea instalațiile postului de radio Donau. Ostașii români vor fi siliți să mai lupte, până la instaurarea deplină a păcii, într-o lume grav afectată de ororile unui război prelungit.

◆ Emil Manu, *Destinul literar al zilei de 9 Mai*, RL, XVIII, 1985, 19, 4; Dumitru Micu, *Trei romane în Editura Militară*, CNT, 1985, 19, 10–11; Eugenia Tudor Anton, *O carte despre război și pace*, VR, LXXX, 1985, 5, 84–85.

M.P.

❍ **VIȘAN Constantin,** *Zborul vulturului*, fragment din romanul omonim, ALL, 1985, 178–180.

M.P.

VLAD Alexandru, *Frigul verii*, Buc., E.M., 1985, 254 p. Fragmente: *Scadența*, EX, XIV, 1982, 5–6–7, 11; *Un străin în casă*, ST, XXXVI, 1985, 6, 42–45. Cu o *Notă* a autorului, în care se precizează: „Cartea de față este în întregime o operă de ficțiune, s-ar putea spune chiar un exercițiu de ficțiune. Autorul, din fericire, n-a cunoscut experiența războiului și nu descrie evenimentele retrospectiv, ci vrea mai degrabă să sugereze criza în care diacronismul faptelor aruncase oamenii. L-au interesat în special degradarea umană și mutațiile care au loc într-o astfel de experiență, să-i spunem – existențială". Roman politic. Evocă suferințele provocate de război prin intermediul unui ofițer român, Avram B., întors în vara anului 1944, pentru un scurt concediu, în satul natal. Fostul profesor de istorie este acum obligat să asiste la facerea istoriei, devenind el însuși un „agent" al ei. Trăind printre săteni în preajma unor evenimente care se succed cu repeziciune, până la actul de la 23 august, eroul trăiește o criză morală puternică, eliberându-se de ultimele obligații care-l leagă de front prin intermediul medicului maior neamț Ședler, cu care poartă lungi discuții clarificatoare. Umanitatea și solidaritatea satului românesc în fața primejdiei reprezintă o altă temă urmărită cu artă de autor, care întreprinde și unele considerații documentar-eseistice, precum în capitolele *Administrația românească în județul Cluj* sau *Rezistența populară antifascistă pe Valea Drăganului.* „Conceput pe o confruntare intelectuală, care o repetă în fapt pe aceea a armelor, textul se dezvoltă pe o componență eseistică. ≈ este un eseu scris impecabil despre câteva fapte și despre alterarea, prin ele, a condiției umane. Dintre prozatorii generației '80, ≈ este cel mai aproape de Alexandru Ivasiuc" (Ioan Holban).

◆ Norman Manea, *Gravitatea interogației*, SLAST, I, 1981, 10, 8; Eugen Simion, *Roman istoric? Roman de analiză?*, RL, XVIII, 1985, 48, 11; Tania Radu, *Exerciții de ficțiune*, FC, XXXVI, 1985, 51, 10; Vasile Chifor, *Provocările istoriei*, VR, 1986, 12, 92–93; Liviu Petrescu, *Portret în mișcare*, ST, XXXVII, 1986, 6, 40; Gh. Perian, *Confiniile realismului*, AST, XXI, 1986, 9, 12; Dan Grădinaru, *Actualitate și istorie la noii prozatori*, RL, XIX, 1986, 26, 4–5; Alexandru Seres, F, XXII, 1986, 1, 11; Ioan Holban, *Războiul ca exercițiu de ficțiune*, CRC, XXI, 1986, 6, 4; Ștefan Borbély, *În spatele frontului*, VTR, XVI, 1986, 4, 5; Vasile Chifor, *Ficțiuni românești*, T, XV, 1986, 5, 34–35; Ion Pecie, R, 1987, 9, 7; Ion Simuț, *Realism și intensitate epică*, RL, XXI, 1988, 13, 4–5; Anton Cosma, *Romanul*, I, 252–254; Radu G. Țeposu, *La Prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Simion, Scriitori, IV, 612–615; Gheorghe Crăciun, *Muzee și femei*, VTR, XXV, 1995, 9, 42–44; Al. Cistelecan, *Peregrinul anglo-transilvan*, VTR, XXV, 1995, 9, 50–51; Micu, *Scurtă istorie*, III, 405; Perian, *Scriitori*, 171–179; Simuț, *Critica*, 181–184; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, VII, 1997, 46, 1; 8–11; Dobrescu, *Modernitatea*, 245; Ion Simuț, *Norman Manea. Un scriitor evreu, român și american, deopotrivă*, F, XXXV, 1999, 2, 47–58; *Dicționar analitic 2*, 89–92; Micu, *Istoria*, 640; Oțoiu, *Trafic*, 55.

M.P.

VLAD Dan-Ion, *Valea cu iubiri*, Craiova, Scrisul Românesc, 1985, 210 p. Metaficțiune. Conceput într-o manieră autobiografică și jurnalieră, cu inserții de epistole și opinii critice, în ideea depășirii canoanelor epicului tradițional, ≈ alternează secvențele unei eșuate tentative de a scrie un nou roman sentimental, în refugiul de creație din Valea cu Păstrăvi, cu momentele unei biografii profesionale și sentimentale plasate cu precădere în mediul editorial bucureștean din anii '80 ai secolului XX.

C.R.B.

VLASIU Ion, *Succes moral*, Buc., Eminescu, 1985, 345 p. Apărut mai întâi în f.rev. VTR, I, 1971, nr. 2–9 (parțial). Fragmente: *Succes moral*, TR, VII, 1963, 25, 4; 5; 6; *Sufletul e nemuritor?*, *Un vârf de cuțit*, VTR, XII, 1981, 1, 11; *Țurai! Țurai*, VTR, XIII, 1983, 5, 10; *Liniștea e o himeră*, VTR, XV, 1985, 8, 20. Roman autobiografic. Urmărește etapele afirmării artistului. Cele mai multe dintre relatări sunt strict autentice, precum constituirea „Grupului celor patru", activitatea celor de la „Contimporanul", relațiile cu Milița Pătrașcu și Maxy, vorbind de „succesul moral" obținut de tânărul sculptor, într-o vreme în care ar fi avut nevoie de succes material. Cartea se situează, din punctul de vedere al cronologiei, între romanul *Am plecat din sat* (1938) și *Monolog asimetric* (1988), fiind generată de primul contact al sculptorului cu Bucureștiul artistic și de experiența trăită în satul Moișeni.

◆ Roxana Sorescu, *Farmecul povestitorului*, RL, XVIII, 1985, 46, 4–5; Istrate, *Romanul*, 242. ❒ V. și *Am plecat din sat*, 1939.

M.P.

VOICA George, *Pasărea numită viață*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 248 p. *Bildungsroman*. Evocă, la persoana întâi, „anii de ucenicie" ai unui tânăr absolvent de liceu, Mihai Udrescu, după satisfacerea serviciului militar. Decizându-se mai greu să intre în rânduielile obișnuite, eroul – aflat într-o prelungită vacanță în satul natal din Oltenia – îl ajută pe tatăl său la munca de tâmplărie, se complace în reverii și amintiri. Dornic de ducă, se angajează pe un șantier la Lotru, apoi ca profesor suplinitor într-un sat din Maramureș, Molidu (parte mai amplă a cărții, în care sunt surprinși profesori suplinitori, cu existența, conflictele, aventurile lor erotice, căsătoriile); în fine, dă admitere la facultatea de psihologie din Cluj.

D.M.

ZABARCENCU Silvia, *Revelion la vamă*, Buc., Eminescu, 1985, 238 p. Roman psihologic. Frumosul Corvin o părăsește pe Adriana Radu, pentru a se căsători, din interes, cu fiica unui potentat socialist, Iza Dâlgă. Drept urmare, protagonista parcurge o criză existențială, urmărită în paralel cu criza de creație a scriitoarei Nastasia Rădulescu, un fel de dublu al Adrianei. Susținându-se reciproc, cele două femei depășesc cu brio momentele dificile, într-un *happy-end* cam artificial. Stil preponderent reportericesc.

◆ Valeriu Cristea, ≈, RL, XIX, 1986, 47, 10.

M.V.

ZAIMU Eugenia, *Bagheta magică*, Iași, Junimea, 1985, 140 p. Roman pentru copii și tineret. Acțiunea, științifico-fantastică, se petrece în anul 2141 și e declanșată de o vizită la „Muzeul Poveștilor". „Narațiunea este antrenantă, are un ritm propriu, e presărată cu momente de suspans specific" (Al. I. Friduș).

◆ Al. I. Friduș, CL, XCI, 1985, 12, 12.

M.V.

ZANC Grigore, *Careul de fugă*, I, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 308 p. Fragment: *Mira*, TR, XXXI, 1987, 21, 5–6 (din vol. al II-lea). Roman social. Prin intermediul a doi protagoniști, șoferul David (care se căsătorește cu fiica unui demnitar) și ziaristul Mihai Bratu, se face atât radiografia mediilor periferice, cât și a lumii potentaților vremii. Scriere „amendabilă sub raportul subtilității de execuție" (Traian Ungureanu), în pofida științei de a surprinde limbajul frust, colorat.

▼ Cluj-Napoca, Dacia, 1990.

◆ Petru Poantă, TR, XXIX, 1985, 31, 4; Cornel Ungureanu, *Diferite nostalgii*, O, XXXVI, 1985, 35, 2; Ion Hirghiduș, EX, XVII, 1985, 7–8, 4; Traian Ungureanu, *Roman social*, RL, XVIII, 1985, 41, 9; Tania Radu, *Cursa de zece mii de metri*, FC, XXXVI, 1985, 44, 14; Ștefan Melancu, ST, XXXVI, 1985, 12, 52; Doina Diaconu, *Romanul de formație*, SLAST, VI, 1986, 2, 2; Anton Cosma, ≈, VTR, XVI, 1986, 2, 4; Ion Simuț, *~ după trei romane*, F, XXII, 1986, 3, 8; 14; Diana Adamek, *Oglinda retroproiectoare de conținuturi*, TR, 1991, 11, 4; Mihai Dragolea, *Scene din „Muzeul afectiv"*, ST, XLII, 1991, 4, 34; Ion Simuț, *Mai mult ca… prefectul*, RL, XXV, 1992, 3, 9; 11; Ulici, *Literatura*, 439; Simuț, *Critica*, 115–118.

M.V.

ZANFIR Elena Zafira, *Castelana*, I, Iași, Junimea, 1985, 344 p; II, Iași, Junimea, 1990, 327 p. Fragmente: *Fiica marinarului*, ACLT, 1982, 119–128; *O vizită nocturnă*, CL, XCV, 1988, 8, 8 (din vol. al II-lea). Roman sentimental. Urmărește destinul a două familii: una a marinarului Vasile Turcu, militant comunist; cealaltă a moșierilor Calonfirescu, în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial.

▼ I–II, Buc., Luceafărul, 1991–1992; I–III, ed. revăzută, Buc., Zafira, 1997.

◆ Narcis Zărnescu, CL, XCII, 1986, 11, 14.

M.V.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *Femei la ștrand*, fragment de roman, TR, XXXIX, 1985, 44, 5.

M.V.

ZĂRNESCU Constantin, *Ieșirea la mare*, Cluj-Napoca, Dacia, 1985, 236 p. Fragment: *Coloana, coloana…* (romanul e anunțat cu titlul *Simeon, Diavolul*), TR, XX, 1976, 52, 6. Roman parabolă. Stând sub semnul realismului magic, își are suportul în „minunile" de la Maglavid. C. Ungureanu îl numește pe ~ „romancier al pământescului", „al teluricului", în scrisul căruia „arhaicul țâșnește din adâncuri insondabile". Val Condurache subliniază „gregarismul bufon", o „apetență specială pentru caraghios și grotesc", pe care însă autorul – „caricaturist strălucit" – și-o refuză, „aventurându-se, cu arme comice, într-o vânătoare tragică". „Cu un debit verbal nepotolit, brebanian în arborescența sa întortochind paranteze, intercalări, apostrofări, interjecții, bâlbâieli, reluări și în genere tot ce produce un mecanism literar scăpat prea slobod" – în opinia lui G. Pruteanu –, ~ ilustrează „indecizia între mitic, mistic și miticesc".

◆ Cornel Ungureanu, *Ahile alergătorul în fața concurenței*, TR, XXIX, 1985, 52, 3; Val Condurache, *Manuscrise și cărți*, CL, XCII, 1986, 1, 10; Demostene Șofron, ST, XXXVII, 1986, 2, 57; George Pruteanu, *Două romane*, AST, XXI, 1986, 6, 11; Irina Petraș, ≈, T, XV, 1986, 7, 39; Adrian Dinu Rachieru, *Povestind și ascultând*, O, XXXVII, 1986, 31, 2; Toma Grigorie, *Romanul parabolic*, R, 1986, 9, 10–11; Vasile Macoviciuc, *Istorie și viziune*, LCF, XXIX, 1986, 39, 3; 7; Anton Cosma, ≈, VTR, XVI, 1986, 9, 5; Ioan Holban,

Prezentul repetabil al poveștii, RL, XIX, 1986, 46, 10; Ovidiu Pecican, *Despărțirea de adolescență*, TR, 1993, 9, 4; Deaconu, *Impresii*, 351–361.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Ultima noapte de război, prima zi de pace. Roman-document*, Buc., E.M., 1985, 415 p. Roman-document. Evocare a evenimentelor imediat premergătoare zilei de 9 mai 1944 – sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial. Partea a doua conține răspunsurile la ancheta cu același titlu, inițiată de ~ în rândul unor martori direcți ai faptelor relatate.

◆ Valentin Lipatti, *Lauda ostașului român*, RL, XIX, 1986, 4, 10. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

1986

❍ **ADAMEȘTEANU Gabriela,** *Întoarcerea*, VR, LXXXI, 1986, 10, 47–61; *Oscilații de tensiune*, ATN, XXIV, 1987, 7, 9; 13; *Întoarcerea*, CL, XCIII, 1987, 10, 9, *Întâlnirea*, fragment de roman, VR, LXXXIII, 1988, 2, 34–44; *Întâlnirea*, TR, XXXII, 1988, 11, 5–6, fragmente din romanul *Întâlnirea*. Inițial, textul a fost conceput și publicat ca nuvelă.

❒ V. și *Drumul egal al fiecărei zile*, 1975.

C.B.

ALMAȘ Dumitru, *Oana*, Buc., E.M., 1986, 332 p. Roman istoric. Prin intermediul personajului Oana, în roman fiica spătarului Șendrea, portar al Sucevei în anul 1476, sunt evocate întâmplările cumplite din același an, culminând cu lupta de la Valea Albă și cu alungarea trupelor sultanului Mahomed din Moldova, de către Ștefan cel Mare.

◆ Dumitru Micu, *Valențele educative ale tematicii istorice*, CNT, 1987, 23, 12; Gh. Bulgăr, *Romanul istoric de azi*, RL, XX, 1987, 25, 5; Aurel Leon, *Între presupunere și certitudine*, CRC, XXIII, 1988, 11, 4. ❒ V. și *Miron Costin*, 1939.

I.I.

ANGHEL Paul, *Cutremurul*, Buc., Cartea Românească, 1986, 446 p. Reprezintă cartea a VIII-a din ciclul *Zăpezile de acum un veac.* Roman de război. Evocarea ostilităților turco-ruso-române culminează cu încheierea campaniei și cu revenirea beligeranților români în patrie, în cadrul Războiului de Independență din 1877–1878.

◆ Dan Zamfirescu, *Un elogiu poporului român*, FC, XXXV, 1986, 14, 10; Constantin Sorescu, *Mai multe atuuri și o mizăparțial ratată*, SLAST, VI, 1986, 16, 4; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1986, 20, 2; Gheorghe Glodeanu, F, XXII, 1986, 6, 3; Emil Manu, *Întoarcerea „acasă”*, RL, XIX, 1986, 28, 10; Valentin F. Mihăescu, *Recuperarea adevărului*, FC, XXXV, 1986, 29, 10; Dorin Murariu, *Calea netulburată*, O, XXXVII, 1986, 33, 2; Dan Zamfirescu, *Al optulea cânt al epopeii independenței*, LCF, XXVIII, 1986, 33, 1; 7; Vasile Chifor, *Discursul istoriei*, T, XV, 1986, 10, 34–35; Adrian Dafin, *A opta carte*, LCF, XXIX, 1986, 51, 3. V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

I.I.

ANGHEL Petre, *Moștenitorul*, Buc., Cartea Românească, 1986, 368 p. Roman social. Investighează, în stil balzacian, psihologia mediilor prin conturarea de tipuri, prin apelul la observația realistă. Titi Colan, negustor de curcani și, în adolescență, ucenic la o fierărie, revine la Văleni (locul de desfășurare a acțiunii celor mai multe romane ale autorului), la vârsta de peste cincizeci de ani, plin de bani, convins că aceștia îi vor asigura fericirea. El are intenția de a se căsători cu o anume Sanda a lui Lazăr, pe care o iubise în tinerețe. Numai că femeia moare fulgerător, lăsându-l neconsolat și, pentru prima oară în viață, nesigur de puterea banului în ordine existențială. Însetat de faimă și de putere, Titi Colan încearcă să se impună, apoi, folosind aceleași mijloace de tip pecuniar, și „inteligheției” locale (profesorului Daniel Miu, directorului liceului local, Ion Docan, lui Ioniță Tripșa, activistul de la căminul cultural etc.), ale cărei taifasuri, dese și prelungite, le subvenționează copios, pentru a pieri, în cele din urmă, în chip tragic, dar tot lipsit de măreție.

◆ Adriana Iliescu, *Un roman realist*, RL, XX, 1987, 7, 10; Paul Dugneanu, LCF, XXX, 1987, 14, 2; Cornel Moraru, *Tradiție și actualitate*, VTR, XVII, 1987, 5, 4; Corneliu Vadim Tudor, *Fața meschină a vieții*, SPM, 1987, 23, 3; Andreea Vlădescu, *Din nou despre Văleni*, VR, LXXXII, 1987, 7, 91–92; Constantin M. Popa, *Ultimul moștenitor*, R, 1987, 10, 4; Dugneanu, *Forme*, 33–37. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

ANTON Costache, *Întâlniri paralele*, Buc., Cartea Românească, 1986, 404 p. Reia, cu modificări, substanța epică a cărții *Diminețile lungi* (1976). Roman social. În „spațiul închis” (Valeriu Cristea) al vilei arhitectului bucureștean Alexandru Salcu, se întâlnesc adolescentul Tin, personajul principal al romanului din 1976, și ruda sa Șerban Stavra, George Popeea în primul roman, redimensionat acum din calitatea de personaj episodic în aceea de protagonist. Povestea de dragoste a lui Tin, viitor mare pianist, cu verișoara sa Uca se împletește astfel cu istorisirea vieții lui Șerban Stavra, ruinată, până la un punct, de cameleonismul social și de arivismul lui Boldun, directorul general al unui mare combinat din provincie. „Un studiu mai atent al complexității psihice

și morale ar fi dat mai mare pregnanță epică acestor caractere sociologic verosimile" (Eugen Simion).

◆ Eugen Simion, *Temele romanului social*, RL, XIX, 1986, 47, 11; Valeriu Cristea, ≈, RL, XX, 1987, 16, 5; Nicolae Mecu, *Vieți paralele*, VR, LXXXI, 1987, 6, 94–95; Titu Popescu, T, XVI, 1987, 6, 34; Micu, *Scurtă istorie*, III, 203; Steinhardt, *Ispita*, 95–97; Micu, *Istoria*, 534.

I.I.

ANTONIE Aurel, *Scrisoare către animale mici*, Craiova, Scrisul Românesc, 1986, 162 p. Roman parabolă. Stă sub semnul realismului magic. Omul, ca personaj, caută în Carte (aceeași cu Cartea lui Borges, din povestirea *Cartea de nisip*) un sens, dar descoperă numai iluzia, alături de o agresiune a obiectelor ce-l face să se simtă prizonierul propriei singurătăți reificate. Incapabil de a se salva prin scris, căci textele există deja în Carte, el ajunge la soluția finală a abolirii realului, pentru a dobândi astfel libertatea și independența.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXVIII, 1986, 21, 2; Mihai Dragolea, *Dacă opera lui Borges n-ar fi…*, TR, XXX, 1986, 23, 8; Constantin M. Popa, *Pe marginea cărților*, LCF, XXVIII, 1986, 27, 3; Corina Ciocârlie, RL, XIX, 1986, 34, 11; Mariana Lazăr, ST, XXXVII, 1986, 9, 59–60; Marian Victor Buciu, *Romanul ludic și intelectual*, R, 1986, 10, 13; Ioan Holban, *A doua carte*, CRC, XXI, 1986, 43, 4; Ion Cristoiu, *Jubilațiile inteligenței*, SLAST, VI, 1986, 44, 5; Puiu Hiticaș, EX, XVIII, 1986, 7–8, 4; Popa, *Clasici și contemporani*, 104–106; Alin Fumurescu, ≈, NPC, XVI, 1989, 1–2, 14; Țeposu, *Istoria*, 146–147.

I.I.

ARCAN Sofia, *Joc întrerupt*, Timișoara, Facla, 1986, 240 p. Roman psihologic. Pictură, totodată, a mediului social, punând problema miracolului creației. Miron, ultimul descendent al familiei Hergane, reduplică, fără să-și dea seama, traiectul existențial al unei mame întâlnite la maturitate, descoperindu-și talentul de ceramist în urma unor îndelungi procese de autodefinire interioară. Trezirea sentimentului filial, cumva paralelă cu a propriei identități artistice, este presimțită de Nana, mătușa sa, participantă activă la ultragierea mamei, atunci când descoperă, într-una dintre lucrările tânărului Miron, talentul celei care îi dăduse viață și-i transmisese propriul har. Tradițional când exprimă cazuistica urii, romanul se arată frapant de modern atunci când, urmărind nașterea vocației artistice, multiplică unghiurile de analiză și înaintează cu siguranță în domeniul psihologiei dublului, a formelor variate ale alterității.

◆ Marian Odangiu, *Scenariul unei vieți imaginate*, O, XXXVII, 1986, 35, 7; Alexandra Indrieș, *Figuri ale maternității*, O, XXXVII, 1986, 48, 7; Adrian Dinu Rachieru, *O fată scrie un roman*, O, XXXVII, 1986, 48, 7; Nicolae Țirioi, O, XXXVII, 1986, 48, 7; Val Condurache, *Compendiu la rafturi de cărți*, CL, XCII, 1986, 11, 12; Ioan Holban, *„Tatuajul lăuntric"*, CRC, XXII, 1987, 7, 4; Cornelia Ștefănescu, *Măști pentru personaje*, RL, XX, 1987, 19, 11; Valentin Tașcu, ST, XXXVIII, 1987, 5, 55–56; Alexandru Ruja, *Romanul familiei*, LCF, XXXI, 1988, 30, 2; Ruja, *Parte*, I, 158–159. ❒ V. și *Iana hoinara*, 1943.

I.I.

ARIEȘANU Ion, *O pasăre în iarnă*, Timișoara, Facla, 1986, 204 p. Roman psihologic. Relatează, într-o manieră sobră, echilibrată, divorțul dintre o anume Silviana și Mărgărit Tălmaciu, dezvăluind, în registru rememorativ, rațiunile pentru care această căsătorie s-a destrămat. De reținut prezentarea zbaterilor sufletești ale Silvianei, aflată în căutarea unui nou echilibru interior, a unei identități morale autentice.

◆ Cornel Ungureanu, O, XXXVII, 1986, 17, 6; Constantin Cubleșan, *Roman-pledoarie*, TR, XXX, 1986, 33, 4; Valentin Tașcu, *„Dureri înăbușite"*, ST, XXXVII, 1986, 8, 35; Ioan Holban, *Drama și melodrama*, CRC, XXI, 1986, 45, 4; Vasile Sichitiu, *Ferestre simbolice*, O, XXXVIII, 1987, 5, 6; Alexandru Ruja, F, XXIII, 1987, 3, 10; Valeriu Bârgău, *Un remarcabil roman social*, O, XXXVIII, 1987, 35, 12; Alexandru Ruja, *Codul sentimentelor*, LCF, XXX, 1987, 36, 2; C. Călin, ATN, XXV, 1988, 3, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Un prozator „cald"*, AST, XXIII, 1988, 10, 11; Ruja, *Parte*, I, 100–102.

I.I.

ARION George, *Trucaj*, Buc., Albatros, 1986, 190 p. Fragment: *Nicio urmă*, RL, XIX, 1986, 50, 14. Roman polițist. „Fraza se petrece, la el, pe muchie de cuțit, nările pistolului scot fum de toamnă din plămânii auriți în Far-West, criminalul glumește cu brândușele, victima nu moare niciodată și o lampă verde plutește deasupra tuturor paginilor, încercând o vânătoare prin năzdrăvăniile firii" (Fănuș Neagu).

◆ Dana Dumitriu, *Un detectiv bovaric*, RL, XX, 1987, 3, 10; Ecaterina Țarălungă, CNT, 1987, 12, 12; Iulian Condurache, *Spiritualizare prin umor*, SLAST, VII, 1987, 13, 10; Valentin Tașcu, *Romanul „trucat"*, TR, XXXI, 1987, 14, 4; Val Condurache, *Optica literară*, CL, XCIII, 1987, 4, 12; Gheorghe Glodeanu, *Fascinația romanului de acțiune*, F, XXIII, 1987, 10, 11.

I.I.

❍ **ARITON Nicolae,** *Pe valea Chioaiei*, CL, XCII, 1986, 2, 8–9; *Scoica*, CL, XCV, 1988, 10, 9, fragmente de roman.

I.I.

BACIU Dorin, *Pasărea pre limba ei*, Iași, Junimea, 1986, 88 p. Roman rural. Evocă destinele unor țărani care-și caută împlinirea în viață, în condițiile realității

sociale comuniste, dominați încă de matricea formativă rurală. „Țăranii lui ~ sunt oameni complicați, cu reacții contradictorii, verosimili" (Ioan Holban).

◆ Ioan Holban, *Două romane „realiste"*, CRC, XXI, 1986, 49, 4.

I.I.

BANCIU Paul Eugen, *Muflonul*, I, Timișoara, Facla, 1986, 260 p.; II, Timișoara, Facla, 1988, 352 p. Fragment: *Vizita*, O, XXXVI, 1985, 5, 8–9. Roman social. Tratează tema condiției creatorului. Scriitorul Miron Olaru lucrează cu intermitențe la noul său roman, *Adevărata viață a Simionului*, pendulând, în momentele de criză, între prietenia cu Zenovian, pictor, întruchipare a unei existențe dedicate artei, și cea cu profesorul Victor Demetrescu, fără veleități de creator, însă un dialectician înnăscut. Cu relativ tensionate relații de familie – soția, Amalia, este o agresivă asistentă la Politehnică –, Miron Olaru se apropie, la un moment dat, spiritual, de prozatoarea Dorina Alexa, pe care o lansează publicistic, deși întreține și alte prietenii feminine, reușind cu greu să stabilească un echilibru între cele două „lumi paralele", între care îi este dat să trăiască: cea fictivă, a scrisului, și cea reală, a existenței concrete. Soluția, pe ambele planuri, ar fi autenticitatea, profunda înțelegere a vieții în unicitatea ei ontologică, formativă.

◆ Adrian Dinu Rachieru, *Invenția grifonică*, O, XXXVII, 1986, 17, 6; Mircea Vasilescu, *Creație și realitate*, RL, XIX, 1986, 30, 11; Ion Vlad, *Portretul scriitorului*, TR, XXX, 1986, 37, 5; Titu Popescu, *Jurnal de lectură*, T, XV, 1986, 10, 38–39; Ioan Holban, *Drama și melodrama*, CRC, XXI, 1986, 45, 4; Gheorghe Perian, F, XXII, 1986, 11, 2; Ștefan Melancu, ST, XXXVIII, 1987, 1, 48; Adrian Dinu Rachieru, *Sub acoperișul parabolei*, O, XXXIX, 1988, 35, 2; Brândușa Armanca, *Adevărata față a scriitorului*, O, XL, 1989, 7, 2; Ioan Holban, *Lumi paralele*, CRC, XXIV, 1989, 20, 4; Cornel Munteanu, F, XXV, 1989, 5, 4; Aureliu Goci, LCF, XXXII, 1989, 26, 6; *Dicționarul scriitorilor*, I; Adrian Dinu Rachieru, *Hotelul purtat prin cer*, LCF, s. nouă, 1997, 3, 7; Perian, *Pagini*, 197–200; Șerban, *Piper*, 25. ❐ V. și *Casa Ursei Mari*, 1978.

I.I.

BARBU Marian, *Câmpia nu este singură*, Buc., Albatros, 1986, 256 p. Roman rural. Ziaristul Lucian Fântânaru se reîntoarce în satul Matca, unde reintră în contact cu neamul Ursaru, căruia îi aparține, rememorând locuri, oameni, întâmplări. Din puzderia de relatări întrețesute se desprind câteva figuri pitoresc-arhaice, cum ar fi cea a Ermiliei Ursaru, expresie a mentalității țărănești ancestrale, alături de care evoluează generațiile noi, tot mai oscilante, mai desprinse de tradiție. „Modalitatea construcției «în mozaic» asigură aparența de viziune polifonică asupra lumii" (Constantin M. Popa).

◆ Constantin M. Popa, *Ape de câmpie*, LCF, XXX, 1987, 27, 3; Constantin M. Popa, *Vitalitatea unui destin literar*, R, 1987, 9, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 109–111; Mihai Lisei, „*Nu este literatura Carte de învățătură românească?*" (i.), TR, 1998, 19–21, 3, 8.

I.I.

BAROS Aurel Maria, *Pământul ne rabdă pe toți*, I, Buc., Cartea Românească, 1986, 328 p. Fragment: ≈, SLAST, VI, 1986, 12, 7. Fragmente dintr-un proiectat vol. secund: *Cursa de Pitești*, ARG, XXII, 1987, 7, 9–10; *Cu degetul pe rană*, ST, XXXIX, 1988, 7, 23; *Sarea pe rană*, VTR, XVIII, 1988, 6, 6–7; *Ochii vânzătorului*, SLAST, VIII, 1988, 11, 7. Roman rural. Urmărește maniheist opoziția dintre două familii, cea a lui Gheorghe Zuvelcatu și cea a lui Ristache Cârliu, în anii frământați ai ultimului război mondial. Acțiunea se petrece într-un sat din Muntenia, populat de indivizi ale căror particularități de limbaj devin specifice și vocii naratoare, în virtutea unei perspective epice implicate, diferită de obiectivitatea realistă clasică (așa cum apare ea, de pildă, la Rebreanu). Alte inovații, cum este apelul la folclor ori la comportament, utilizat ca modalitate de structurare a profilurilor morale, nu reușesc să alunge impresia de „deja citit", de vecinătate, adesea nesupravegheată, cu *Moromeții* ori cu *Desculț*, de Zaharia Stancu.

■ Fragment: *La Terre nous supporte*, tr. de Teodor Saulea, REVR, XLIII, 1989, 4, 46–60.

◆ Nicolae Georgescu, LCF, XXX, 1987, 8, 2; Lector, RL, XX, 1987, 13, 10; Cristian Teodorescu, *După primul tur*, CNT, 1987, 18, 13; Victor Atanasiu, *Performanță și originalitate*, SLAST, VII, 1987, 19, 2; Paul Dugneanu, *Plăcerea povestirii*, LCF, XXX, 1987, 27, 3; Ioan Iacob, *Un roman pe linia polemic tradițională*, R, 1987, 7, 10; Ioan Buduca, *Cumințenia pământului*, ST, XXXVII, 1987, 8, 30: Marian Odangiu, *Viețile paralele*, O, XXXVIII, 1987, 44, 6; Nistor Barbu, *Acuitatea limbajului viu*, TMS, XXII, 1987, 10, 6; Aureliu Goci, *Proză țărănească*, RL, XX, 1987, 47, 11; Nicolae Iliescu, *Un roman al satului*, VR, LXXXII, 1987, 12, 84–85; Ioan Holban, CL, XCIV, 1988, 3, 14; Țeposu, *Istoria*, 133; Cosma, *Romanul*, II, 166.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Plecarea cavalerilor*, Buc., Eminescu, 1986, 256 p. Fragment: *Ieșirea la mare*, RL, XIX, 1986, 23, 14–15. Face parte din ciclul romanelor dedicate „satului de pe Coastă". La apariție a fost considerat ultima parte a unei trilogii, începută cu *Cavalerii de pe Coastă* (1982) și continuată cu *Limpezirea fântânii* (1984). Roman rural. Aduce în actualitate, conform meandrelor memoriei asociative, fapte și întâmplări cuprinse între copilăria în „satul de pe Coastă", adolescența

naratorului-confesor și evenimente din imediata apropiere a timpului relatării, toate raportate, într-un fel sau altul, la cele din locul copilăriei. Același apetit pentru povestire, mai ales în conturarea figurii, aproape obsesive, a învățătorului Isaru.

◆ Tudorel Urian, *Timpul mărturisirii*, O, XXXII, 1986, 50, 2; Aureliu Goci, *Personaje de pe coastă*, CNT, 1989, 13, 11. ❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BĂRBUCEANU T.C., *Scadența*, Buc., Cartea Românească, 1986, 212 p. Roman social. Abordează diferite aspecte ale lumii interlope. Prin versuri din Coșbuc, lungi divagații-pledoarie și apelul la argou este repusă pe tapet motivația unor fapte antisociale și reconstituit gradul de vinovăție al unor pușcăriași, bărbați și femei, eliberați din închisoare înainte de vreme, datorită clemenței „justiției socialiste”.

I.I.

❍ **BELCIU Maria,** *La Morunglav*, fragment din romanul *Os domnesc*, RL, XIX, 1986, 43, 14–15.

I.I.

BERBECARU Valentin, *Judele păstorilor*, Buc., Eminescu, 1986, 288 p. Roman istoric. Prin figura baciului Stancu, oier din părțile Sibiului – care participă, ca subofițer în armata austriacă, la campaniile antiotomane de la sfârșitul secolului al XVIII-lea –, este redimensionat, dintr-o perspectivă epică implicată, pulsul vieții naționale în formare. Evenimentele culminează cu revoluția lui Tudor Vladimirescu.

◆ Barbu Cioculescu, *Un roman al transhumanței*, RL, XIX, 1986, 36, 10.

I.I.

BERCESCU Victor, *Bombardamentul cu asteroizi*, Buc., Ion Creangă, 1986, 108 p. Roman științifico-fantastic. Conține povestea echipajului mineralierului românesc „Drobeta”, care dejoacă planurile de supremație mondială ale unui fanatic, ce amenință lumea cu un bombardament distrugător, cu asteroizi.

I.I.

BIANU Corin, *În bătaia vânturilor*, Iași, Junimea, [1986], 208 p. Roman de spionaj. Investighează, de pe poziții ideologice previzibile, lumea transfugilor fără noroc, aflați „pe panta decăderii”, într-un Occident ostil și lugubru.

◆ Aureliu Goci, *Narațiune și document*, RL, XX, 1987, 5, 10; Nistor Tănăsescu, *Două romane, două cazuri*, SLAST, VII, 1987, 4 iulie, 2; C. Stamatoiu, *Roza vânturilor*, VTR, XVII, 1987, 9, 4.

I.I.

BIRĂESCU Traian Liviu, *Calea amintirilor*, Timișoara, Facla, 1986, 224 p. Roman psihologic. Mizând pe memoria involuntară, pe autenticitate și experiență, este totodată și roman social. Vichentie Olaru, inginer timișorean reputat, cu tinerețea cenzurată de Zâna, o mătușă severă, merge să vadă apartamentul pe care Reta, soția sa, îl dorea în schimbul casei moștenite de la aceeași mătușă. Astfel, el străbate o adevărată „cale a amintirilor”, retrăindu-și tinerețea și prietenia cu Rudi, un pictor mort în bombardamentele anglo-americane din timpul ultimului război mondial. Mai dinamic decât *Pomul cunoașterii* (1983), romanul nu e mai puțin proustian; teza cărții ar fi aceea că nevoia de conformitate cu tine însuți nu se poate împlini decât integrând trecutul în prezent, asumându-l ca vector modelator al faptei înseși.

◆ Tudorel Urian, *Obsesia trecutului*, O, XXXVIII, 1987, 3, 2; Titu Popescu, T, XVI, 1987, 6, 33–34; Ioan Leric, *Densitate epică și realism psihologic*, O, XXXVIII, 1987, 35, 12; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 23, 5.

I.I.

BRAD Ion, *Romanul de familie*, I. *Zăpadia*, v. *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BRAD Ion, *Romanul de familie*, I. *Soare cu dinți*, v. *Ultimul drum*, 1975.

I.I.

BRAD Ion, *Romanul de familie*, II. *În umbra castelului*, v. *Raiul răspopiților*, 1978.

I.I.

BRAD Ion, *Romanul de familie*, II. *Thalassa*, v. *Leagănul mării*, 1983.

I.I.

BODUNESCU Ion, *Drumul Tupșanilor*, I–II, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 280 + 272 p.; III, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 224 p. Roman rural. Frescă de amplă cuprindere, încearcă evocarea, din perspectiva vieții a trei generații de țărani, a unor momente-cheie din istoria modernă a României, de la Războiul de Independență, trecând prin Marea Unire, până la 23 august 1944 și, apoi, la comunism. Constandin Bodunu se întoarce din Războiul de Independență și, în Cărbunari, satul camaradului Ion Duțulescu, își cunoaște viitoarea soție. Astfel se întemeiază un neam care, prin Pătru, fiul lui Constandin, face legătura epică a cărții cu epocile istorice succesive, până la colectivizare. Ultimul volum tratează, din perspectivă ideologică implicată, realitățile satului

postbelic, fără rabat de la „principii”, cu sublinierea apăsată a dimensiunii etice a problemelor sociale.

◆ Ilie Purcaru, ≈, FC, XXXV, 1986, 44, 10; Petru Poantă, *Martor la un secol*, TR, XXX, 1986, 50, 3; Tudor Nedelcea, *Epopeea Tupșanilor*, R, 1987, 1, 15; Valeriu Drumeș, *Destin individual și devenire istorică*, O, XXXVIII, 1987, 8, 2; Ion Dodu Bălan, *Romanul în spiritul tradiției*, RL, XX, 1987, 12, 8; Ion Pecie, ≈, CNT, 1987, 35, 12; Artur Silvestri, *Un roman social*, LCF, XXX, 1987, 37, 2; Romulus Cojocaru, *Vocația radiografiei sociale*, O, XL, 1989, 8, 7; Ion Dodu Bălan, *Un roman al satului contemporan*, RL, XXII, 1989, 9, 11; Victor Rusu, *Romanul unui personaj colectiv*, R, 1989, 3, 10; Ion Pecie, *O cronică a satului românesc*, CNT, 1989, 12, 12; Constant Călinescu, *Noblețea lucrării pământului*, LCF, XXXII, 1989, 17, 2; Cornel Munteanu, ST, XL, 1989, 8, 57.

I.I.

BOGHIAN Nicolae, *Stare de ecou*, Buc., E.M., 1986, 240 p. Reia tematic *Tropotele tăcerii* (1983). Roman psihologic. Prins sub dărâmaturile teatrului distrus de cutremurul din 4 martie l977, în timpul premierei cu *Paza contractuală*, prima sa piesă, medicul militar Paul Damian retrăiește, cu acuitatea psihologică specifică marilor situații-limită, iubirea sa neîmpărtășită pentru Eugenia, una din actrițele surprinse de dezastru pe scenă. Relația contrapunctică dintre cele două registre, rememorativ și confesiv, este exploatată inteligent.

◆ Adrian Dafir, *Intrarea în real*, LCF, XXX, 1987, 3, 2; Aurel Martin, *Ecoul interior*, SLAST, VII, 1987, 3, 2; Mihai Botez, ≈, ATN, XXIV, 1987, 2, 6; Cristian Livescu, *Ecouri orfice*, CRC, XXII, 1987, 11, 4.

I.I.

BOLOȘ Ion, *Călători ca apele*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 216 p. Fragment: *Prima vizită* (romanul poartă titlul *Meandre*), TR, XXX, 1986, 13, 5. Roman rural. Într-un cătun pierdut în fertila câmpie a Someșului, sosește un tânăr medic. Fiu de țărani, el nu se sperie de viața de la țară, pe care o cunoaște, dar este mai puțin imun la intrigile ce se țes în jurul său, pornind din zona sexului slab. Rezerva sa, sub acest aspect, creează suspiciuni, declanșează invidii. „Cartea este scrisă cu aplomb, episoadele se succed logic, având o motivație riguroasă, personajele au un contur precis, din care nu lipsește nuanța, dialogurile sunt vii, antrenante” (Alexandru Pintescu).

◆ Ioana Bot, *Tineri prozatori*, TR, XXX, 1986, 37, 4; Gheorghe Glodeanu, F, XXII, 1986, 12, 2; Gheorghe S. Suciu, ST, XXXVIII, 1987, 3, 57; Alexandru Pintescu, *„Jurnal” și „roman”*, LCF, XXX, 1987, 29, 2; Dorin Sălăjan, FC, XXXVII, 1988, 32, 11; Țeposu, *Istoria*, 160–161; Ulici, *Literatura*, 422; Glodeanu, *Dimensiuni*, 207–209.

I.I.

BRAHAȘ Cornel, *Până la capăt și mai departe*, I: *București, orele 4 dimineața: Carei, 25 octombrie seara*, Buc., Eminescu, 1986, 248 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1989, 266 p. Fragment: *Drum lung spre casă*, SLAST, IX, 1989, 18, 6–7. Roman-document. Sub pretextul continuării unui reportaj intitulat *24 de ore pentru destinul României*, apărut sub genericul „pagini din cartea rezistenței naționale antifasciste și antiimperialiste a poporului român”, cele două volume intenționează să reflecte – prin apelul la mărturii și la documente istorice – „eliberarea [...] întregului teritoriu național” și „participarea armatelor române la lupta împotriva fascismului mondial până la completa lui înfrângere”. Ultima parte a celui de-al doilea volum este reeditată, în 1990, sub titlul *Morții nu mai știu drumul spre casă* și urmărește întoarcerea unui soldat român la vatră, după încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial.

▼ Reprodus parțial în: *Morții nu mai știu drumul spre casă*, Buc., E.M., 1990.

◆ Olga Duțu, ≈, TMS, XXVI, 1991, 6, 6, 14; Nicolae Boghian, VAR, II, 1991, 1, 21; Duțu, *Note*, 99–100.

E.Md.

BUGARIU Voicu, *Coborâre în ape*, Buc., E.M., 1986, 304 p. Face parte din ciclul *Curajul*. Metaficțiune. Îl are ca protagonist pe Dumitru Constantinescu, „jurnalistul specializat în proiecte literare”. Aflat la Constanța în timpul unui concediu, el ezită îndelung între diverse subiecte romanești, meditează asupra literaturii, își recitește jurnalul, deambulează, ca un *picaro*, în căutarea unor posibile personaje, le găsește chiar în grupul insolit format din „Mag”, Vasile, Floria, Oxana, Eliazar, dar până la urmă se decide să scrie despre lumea scafandrilor, în care pătrunde cu ajutorul unuia dintre ei, Trif. Scris într-un stil destul de prolix, romanul tinde să exprime același sens general precum celelalte din ciclu, anume că realitatea „este mult mai puternică decât imaginația”.

◆ Lector, RL, XIX, 1986, 50, 10.

I.M.

BUZOIANU Gheorghe, *Prin labirint*, Buc., E.M., 1986, 224 p. (Sfinx, 73). Roman polițist.

I.M.

❍ **CARANFIL Constantina,** *Două iubiri*, fragment de roman, RL, XIX, 1986, 52, 14.

I.M.

CHIRIȚĂ Constantin, *Romantica. Prima carte. Cea mai frumoasă poveste de dragoste*, Buc., Cartea

Românească, 1986, 336 p. Fragment: ≈, LCF, XX, 1977, 49, 4–5. Roman sentimental. În același timp, roman de aventuri și de epocă. Acțiunea, desfășurată în jurul anului 1944, are ca protagonist pe unul dintre acei eroi puternic idealizați ce apar și în alte cărți ale autorului, un tânăr de 18 ani, foarte dotat fizic și intelectual, curajos și întreprinzător, cu talent literar și matematic. El o iubește pe „castelană" (o ființă misterioasă, locuitoare a unui castel din apropierea unui sat), ia parte la un cenaclu antifascist, intră în mișcarea de rezistență și îndeplinește misiuni subversive, dezbate ideile epocii cu intelectuali importanți, care-i sunt prieteni. Așadar, „romanul erotic e dublat de unul eroic" (Valeriu Cristea), ambele caracterizându-se printr-un romantism idealizant și printr-un stil ce devine uneori retoric.

◆ Dumitru Micu, CNT, 1986, 15, 11; Valeriu Cristea, RL, XIX, 1986, 22, 11; Cornel Ungureanu, O, XXXVII, 1986, 24, 2; Vasile Chifor, T, XVI, 1987, 5, 38–40; Cristea, *A scrie*, 146–151. ❒ V. și *Cireșarii*, 1956.

I.M.

CHIRU Ionel, *Surprizele unui curios*, Buc., E.M., 1986, 256 p. Roman satiric. Având ca pretext epic o anchetă detectivistică întreprinsă de doi cetățeni năstrușnici, Romeo Chirpici și Coriolan Carcalete (porniți în căutarea posesorului unei perechi de pantofi – nr. 46 – aruncate pe fereastra unui tren), ≈ face o radiografie comică a mentalităților, a moravurilor și comportamentelor umane din societatea socialistă.

◆ Ilie Stan, SLAST, VI, 32, 2; Adrian Dafir, LCF, XXIX, 1986, 41, 2.

I.M.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, V, v. *Istorii*, I, 1977.

I.M.

CIOBANU Radu, *Casa fericiților*, Buc., Cartea Românească, 1986, 280 p. Fragmente: ≈, T, XIV, 1985, 1, 23–27; *Fortul din câmpie*, O, XXXVI, 1985, 25, 4; *Întoarcerea*, T, XIV, 1985, 10, 20–24. Roman de familie. Deși nu mai e atât de explicit precum în romanele sale istorice, interesul lui ~ pentru tradiție se manifestă și în acest roman de actualitate. În el e urmărit destinul unei vechi și numeroase familii ardelenești, aflată într-un moment critic. Iminenta demolare a casei familiale, care a devenit un simbol al unității și continuității colective, pune în mișcare personaje din trei generații (bătrânii: Bunaiana; cei de vârstă mijlocie: Sanda, Milena, Mircea, Octavian, Timotei, Sonia, Caius etc.; tinerii: Corina, Mădălina, Dan, Paul). Prozatorul notează cu finețe schimbările de mentalitate intervenite în sânul clanului de-a lungul timpului, dar tipologia personajelor este destul de rigidă. În schimb, modalitățile narative sunt variate (fragmente de jurnal și de memorii, colaje, narațiuni de tip polițist etc.) și dau romanului complexitate compozițională.

◆ Marian Odangiu, O, XXXVIII, 1987, 22, 6; Ecaterina Țarălungă, T, XVI, 1987, 9, 37. ❒ V. și *Crepuscul*, 1971.

I.M.

COJAN Grigore, *Zile fierbinți*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 236 p. Fragment: ≈, ST, XXXVII, 1986, 5, 23–31. Roman social. Cu ocazia alcătuirii unei autobiografii, Ilie Cobârzan, muncitor harnic și cinstit de la Uzina „Tractorul" din Brașov, face un bilanț al vieții sale, contopită în bună parte cu aceea a marii întreprinderi, unde, în „epoca nouă", socialistă, a ajuns șef al oțelăriei. Oscilând, narativ, între rememorare și relatarea obiectivă, romanul descrie insistent atmosfera muncitorească, tinzând să fie o epopee a uzinei.

◆ A.I. Brumaru, AST, XXI, 1987, 5, 4; Lector, RL, XX, 1987, 15, 10.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Nunta*, Buc., Cartea Românească, 1986, 160 p. Face parte dintr-un ciclu care mai cuprinde vol.: *Ristea împărat* (1984), *Împărații* (1985) și *Părinții* (1989). Roman rural. Ocupându-se de același mediu rural înfățișat și în restul romanelor sale (satul mehedințean Punghina), ~ se oprește de astă dată asupra unui moment distinct din viața eroului principal, Ristea, și anume nunta sa. Sunt povestite întâmplări din preajma evenimentului, se descrie situația sătenilor și relațiile dintre ei, insistându-se, desigur, asupra familiei lui Ristea și a Lenei, viitoarea lui nevastă. Deși personajele prezente în narațiune sunt numeroase, numai câteva au cu adevărat pregnanță (de exemplu, cei doi socri, Năstase și Ploscan). Precum în celelalte volume ale ciclului, și aici totul e povestit de „gura lumii", adică de câțiva naratori volubili, care-și exercită din plin darul vorbirii. ~ pune în valoare expresivitatea graiului țărănesc, stilul său caracterizându-se printr-o savuroasă oralitate.

◆ Marian Papahagi, TR, XXXI, 1987, 5, 6; Laurențiu Ulici, RL, XX, 1987, 6, 11; B.T., CRC, XXII, 1987, 6, 4; Marian Odangiu, O, XXXVIII, 1987, 9, 6; Artur Silvestri, LCF, XXX, 1987, 9, 2; Valentin Tașcu, ST, XXXVIII, 1987, 2, 16; Luana Moina, TMS, XXII, 1987, 3, 7; Mircea Iorgulescu, RL, XX, 1987, 18, 4; C. Trandafir, T, XVI, 1987, 4, 37–38; Ovidiu Ghidirmic, R, 1987, 5, 10; Cristian Livescu, CRC, XXII, 1987, 23, 4.

I.M.

COSMA Neagu, Mihai STAN, *Noaptea amăgirii*, Buc., Cartea Românească, 1986, 214 p. Roman de spionaj.

I.M.

CRAMA Mihail, *Singurătatea din urmă*, Buc., Eminescu, 1986, 276 p. Roman autobiografic. Narațiunea, liniară și sobră, dar pătrunsă de un lirism discret, recompune traseul existențial al autorului în perioada dintre cele două războaie mondiale și puțin după aceea. Etapele sunt urmărite cronologic: copilăria petrecută într-un spital din Botoșani, unde tatăl era medic militar, apoi intrarea în familia Lunacearschi (prin căsătoria tatălui cu Marcela, după abandonarea infirmierei Iulia, mama copilului), anii de școală, liceul militar, alegerea carierei juridice. Evoluția individuală și drama familială sunt descrise pe fundalul epocii istorice tulburi, al cărei deznodământ a fost distrugerea burgheziei românești.

◆ Dana Dumitriu, *Cum ajunge viața un roman*, RL, XX, 1987, 8, 10; George Muntean, CNT, 1987, 12, 13; Lucian Gruia, ST, XXXVII, 1987, 10, 54; Venera Antonescu, VR, LXXXII, 1987, 12, 86–88; M.N. Rusu, *~, prozatorul*, SPM, 1988, 26, 7; 27, 7; 31, 3.

I.M.

CRISTACHE Nicolae, *Bulgăre de nisip*, Buc., Albatros, 1986, 200 p. Roman social. Conține evocarea unor drame personale, petrecute în mediu mineresc, mai precis în jurul unei mine de nisip, care are, aici, și o funcție simbolică (sugerând trecerea și deșertăciunea vieții). Deși personajele sunt numeroase, numai soarta a două dintre ele e relatată mai amănunțit. Primul e inginerul Buzgan, devotat muncii în mină, om cinstit, hotărât, ambițios, dornic să se realizeze, dar care, înstrăinat de familie, își pierde echilibrul interior și e înfrânt. Celălalt e Andrei Chelcea, ins întreprinzător, voluntar, lipsit de scrupule, cu vocație de lider neoficial, aparent un învingător, dar care pierde și el în confruntarea cu viața. Moralmente diferiți, cei doi se aseamănă prin iubirea lor pentru o femeie enigmatică (Margareta, cumnata lui Chelcea) și prin sfârșitul lor neașteptat.

◆ Liviu Papadima, TRR, XVI, 1987, 333, 12; Artur Silvestri, LCF, XXX, 1987, 18, 2; A.I. Brumaru, AST, XXI, 1987, 6, 10; Radu G. Țeposu, RL, XX, 1987, 40, 8; Ioan Lascu, R, 1987, 12, 11.

I.M.

CUBLEȘAN Constantin, *Un anotimp pentru fiecare*, II. *Porți deschise*, v. *Un anotimp pentru fiecare*, I, 1985.

I.M.

DAMIAN Ștefan, *Pisica de Eritreea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 226 p. Fragment: *Fotografia*, TR, XXX, 1986, 51, 5. Metaficțiune. Este conceput ca un roman-dezbatere, al scrierii unui roman și al memoriei. Alcătuindu-și însemnările cu caracter autobiografic, intitulate *Anotimpul ciupercilor*, protagonistul Felix Mașota coboară în timp spre vremea copilăriei, evocând figurile bunicilor (Radu și „frumoasa Elena") și ale părinților (Alexandru și Valeria). Planul prezentului este continuu intersectat de interstiții ale amintirii; mai puternică, trăirea în trecut estompează până și episodul dragostei cu Laura, petrecut în momentul nărării.

◆ Mircea Popa, *Despărțirea de trecut*, CNT, 1987, 6, 13; Petru Ponată, TR, XXXI, 1987, 16, 4; Ion Buzera, *Un roman al rememorării*, R, 1987, 6, 10; Ioan Adam, *Puterea imaginarului*, RL, XX, 1987, 31, 11; Irina Petraș, ST, XXXVII, 1987, 7, 62–63; Doru Burlacu, *Romanul fugii de timp*, VTR, XVII, 1987, 10, 4; Laurențiu Ulici, *Timp interior*, RL, XXI, 1988, 9, 9; Hristu Cândroveanu, *Reliefuri epice*, LCF, XXXI, 1988, 46, 2; Ulici, *Literatura*, 430–431; Burlacu, *Voci*, 98–99.

M.V.

DĂRIESCU Elena, *Vulturii*, Buc., Cartea Românească, 1986, 160 p. Roman psihologic. Urmărește destinul a trei frați. Situațiile sunt previzibile, integrându-se unor rețete arhiuzitate. După divorțul ce pune capăt unei căsătorii nefericite, Cati se dedică poeziei. Fanatic al studiului, Victor – figură tipică de savant – ratează o poveste de dragoste. Menajul lui Marin, de profesie muncitor, cu o balerină, menită celebrității, eșuează. Pe măsura acestui schematism, personajele sunt creionate simplist.

◆ Val Condurache, *Compendiu la rafturi de cărți*, CL, XCII, 1986, 11, 12; Ioan Holban, *Promisiuni și restanțe*, CRC, XXI, 1986, 51, 4.

M.V.

DIACONESCU Mihail, *Depărtarea și timpul*, Buc., Eminescu, 1986, 560 p. Fragmente: *Descoperirea*, RL, XVIII, 1985, 6, 14–15; *Criteriul*, ST, XXXVI, 1985, 5, 23–27; ≈, ARG, XX, 1985, 5, 8–9; ≈, SLAST, V, 1985, 27, 7; *Patima*, CL, 1985, 8, 9; *O călătorie la pas*, VR, LXXX, 1985, 9, 26–34; *Răspunsul*, T, XIV, 1985, 9, 20–23; *Întâlnirea*, TMS, XX, 1985, 10, 10. Roman istoric. Reconstituie evenimentele din Europa de la sfârșitul secolului al V-lea și, pe acest fundal, climatul social-cultural din Dacia Pontică, prin intermediul a trei protagoniști, Felix, Dionysius și Eudoxius, discipoli la „schola" mânăstirii sfântului Betranion din Tomis. Mai preocupat de prezentarea exactă și obiectivă a datelor decât de invenție, prozatorul lasă mai curând locul istoricului, ceea ce conferă „un aspect «științific» paginilor sale, care urmează fidel desfășurarea erudiției istoricului, dovedind o bună cunoaștere a faptelor: informațiile tratatului de istorie trec întocmai în ≈" (Ioan Holban).

◆ M.D., CL, 1985, 8, 9; Narcis Zăinescu, ~: *„Literatura mea țintește spre relevarea fenomenului spiritual românesc”*, ARG, XXI, 1986, 4, 12–13; A.I. Brumaru, *Valorile binefăcătoare ale tradiției*, AST, XXI, 1987, 1, 10; Nicolae Mecu, *Implicarea și cunoașterea*, ARG, XXII, 1987, 1, 8; Nicolae Oprea, *Epicul istoriei naționale*, AST, XXI, 1987, 1, 10; Cezar Tabarcea, *Document și narațiune*, AST, XXI, 1987, 1, 10; Aureliu Goci, CNT, 1987, 12, 13; Ioan Holban, *Învățații din Dacia Pontică*, CRC, XXII, 1987, 19, 4; Constantin Sorescu, *O secvență din viața Daciei Pontice*, SLAST, VII, 1987, 19, 4; Mihail Iordache, *Istorie și roman*, CL, XCIII, 1987, 7, 5; Vasile Chifor, *Personajele în căutarea adevărului*, T, XVII, 1988, 1, 47–48; Octavian Georgescu, *~ despre semnificațiile istoriei*, TMS, XXIII, 1988, 4, 3; Mircea Muthu, *Istoriografie și roman istoric*, ST, XXXIX, 1988, 5, 47; Ilie Bădescu, *Puterea literaturii*, ARG, XXIV, 1989, 2, 8. ❐ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

M.V.

DIANU Viorel, *Suplinitorul*, Buc., Cartea Românească, 1986, 318 p. Roman social. Descrie mediul școlar. Figură de inadaptat, Nicolae Limona – suplinitor în al șaptelea an – nu reușește să se integreze în colectivul ultimei școli unde funcționează. În registrul cel mai terestru, sunt relatate ședințe de alegeri, inspecții, participarea școlii la defilarea de 23 august, așteptări pe coridoarele inspectoratului școlar, bârfe și intrigi de cancelarie.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 6, 10; Cornelia Borandă, *Privire lucidă*, TMS, XXII, 1987, 3, 7; Ioan Lascu, *Viața și literatura*, R, 1987, 5, 11; Nelu State, *Învingătorul*, LCF, XXX, 1987, 21, 2.

M.V.

DIMA Valentina, *Darul de nuntă*, Buc., Cartea Românească, 1986, 180 p. Fragmente: *Un zbor al păsărilor fără nume*, O, XXXII, 1981, 6, 4–5; *Tropotul nesfârșit al cailor*, O, XXXIII, 1982, 35, 4–5; *În poienile soarelui*, O, XXXV, 1984, 8, 12; *Cuvântul păsării urii*, O, XXXVI, 1985, 26, 4–5. *Bildungsroman*. Istorisește viața unei femei obișnuite. Sabina își rememorează copilăria petrecută într-un sat din Banat, anii de școală, studența, căsnicia cu Sorin. Limbajul este înțesat cu regionalisme (încât autoarea însăși simte nevoia de a anexa un glosar).

◆ Marian Odangiu, *Un roman poematic*, O, XXXVII, 1986, 38, 2; Lector, RL, XIX, 1986, 43, 10; Marian Odangiu, *Revenirea în Itaca*, O, XXXVIII, 1987, 15, 2; Eugen Dorcescu, CL, XCIII, 1987, 10, 14.

M.V.

DONOSE Vicențiu, *Limpedele chip al dimineții*, Iași, Junimea, 1986, 536 p. Roman de aventuri. Fundalul istoric (sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial și retragerea trupelor germane) e doar pretextul unor episoade senzaționale: evadări, răpiri, sabotaje, urmăriri etc. Pe zeci de pagini însă, în loc să acționeze, personajele se pierd într-o vorbărie găunoasă, privând romanul atât de ritmul trepidant ce asigură atractivitatea specifică genului, cât și de un minim de credibilitate.

◆ Ioan Holban, *Povestirea „cu șart”*, CRC, XXI, 1986, 40, 4; Zaharia Sângeorzan, *Respirația ideii*, LCF, XXIX, 1986, 40, 2.

M.V.

DRAGNEA Stelian, *Timpul care nu moare*, Buc., E.M., 1986, 176 p. Roman social. Descrie viața militară. Protagoniștii, Radu și Mișu Cămărașu – fiu și tată –, sunt, primul, elev, celălalt, profesor la Academia Militară. Aplicații, defilări, inspecții (descrise cu festivismul de rigoare) alternează cu câteva episoade de dragoste.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 20, 10.

M.V.

DRĂGAN Daniel, *Tare ca piatra*, Buc., Cartea Românească, 1986, 318 p. Roman social. Realizează portretul-tip al activistei comuniste. Maria Suru (figură care mai apare și în romanele *Doi ori doi*, 1978, și *Oceanul*, 1980), fostă servitoare, devine în anii ’50 ofițer de securitate, pentru meritul de a-și fi denunțat stăpânii (boiernași scăpătați și abulici). Dată afară pentru exces de zel (când dictatura își schimbă tactica) și trimisă la munca de jos (femeie de serviciu), continuă să se facă utilă ca informatoare, până când răzbate din nou, ca șefă de cabinet a directorului uzinei și activistă de partid. Veghează de departe studiile și cariera fiului ei, Mircea (deși îl neglijase ca prezență maternă), și, după ce acesta devine medic, îl propulsează în fruntea unui spital. Pensionată din cauza schimbării șefilor și repudiată de fiu, care se căsătorise cu o femeie cu origine „nesănătoasă”, Maria Suru moare în urma unui atac cerebral. Romanul aduce o primă schimbare benefică în proza lui ~, tema fiind tratată „cu adevărat literar” și „aproape fără urmă de patos reportericesc” (Laurențiu Ulici).

◆ Irina Petraș, VTR, XVII, 1987, 2, 4; Costin Tuchilă, *Valențele personajului*, TR, XXXI, 1987, 17, 4; Grigore Scarlat, ST, XXXVIII, 4, 52; Rodica Berariu Drăghicescu, *Între necesitate și libertate*, ARG, XXIII, 1988, 7, 5; Tuchilă, *Privirea*, 245–251; Adrian Dinu Rachieru, *Viața e totul*, LCF, XXXII, 1989, 1, 2; 4; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11.

D.M.

DUDA Virgil, *Oglinda salvată*, Buc., Cartea Românească, 1986, 340 p. Fragmente: *Noul locatar*, TMS, XX, 1985, 5, 8–9; *Casa părintească*, RL, XVIII, 1985, 26, 15; *File din jurnalul unui (im)probabil scriitor*

(romanul e anunțat cu titlul *Peregrinări*), ST, XXXVI, 1985, 10, 16–13. *Bildungsroman.* De factură textualistă, este al treilea (ca apariție) după *Războiul amintirilor* (1981) și *Hărțuiala* (1984), dar încadrându-se cronologic, ca acțiune, între ele, întrucât reia firul epic al adolescenței personajului-narator-autor, evocând un an din existența acestuia în târgul natal din Moldova anilor ’50. *Paginile de jurnal* care prefațează romanul (prima parte, urmată de *Ramificații*, *Prânz la Molcuța*, *Avere mobilă și imobilă*) subliniază natura autobiografică a cărții, protagonistul-narator fiind preocupat și de astă dată de modalitățile narațiunii, motiv pentru care se și prezintă în calitate de autor (falsul jurnal e urmat de un jurnal al romanului). Însăși apariția în propria ficțiune e mediată de analogie, prin comentarea unor pasaje din Blecher și Marin Preda (*Cel mai iubit dintre pământeni*). Acestea circumscriu sfera erotică și aceea a relației copiilor cu părinții, pe care se va concentra rememorarea propriei vieți (de astă dată realizată la persoana întâi, ca în *Războiul amintirilor*). În ciuda reflecției livrești asupra modelelor – Sartre (*Cuvintele*), Canetti (*Scrieri autobiografice*), M. Preda (*Viața ca o pradă*), Creangă (*Amintiri din copilărie*) –, în ≈ predomină ficțiunea romanescă, romanul ca roman, în care sunt inserate comentariile și confesiunile laboratorului de creație al autorului. La trei decenii după consumarea faptelor, naratorul evocă figura mamei și își analizează raporturile cu ea, adorația pentru tată, prietenia cu Gri-Gri, fiul judecătorului. Frecventează cenaclul literar din localitate, vrea să devină regizor de teatru (dar va urma dreptul), se îndrăgostește de Dana (mătușa lui Gri-Gri), care răspunde iubirii sale. Ca în *Hărțuiala*, una dintre secvențe (prea întinsă de astă dată, la nivelul unei părți întregi din cele patru) se concentrează asupra unui nuvelist fără talent (dincolo, era reporter) și asupra producției realist-socialiste. ~ are „pagini excelente despre psihologia feminității și, în genere, despre dragostea culpabilă dintre o femeie deziluzionată de căsnicie (Dana) și un tânăr inteligent care-și învinge anxietățile printr-o fulgerătoare pasiune”, un stil „al îngăduinței”, „ușor ironic, un stil al nuanțării și relativizării”, reluând, „în condițiile și cu mijloacele prozei de azi, problematica romanelor lui Mihail Sebastian și, într-o oarecare măsură, aceea din cărțile lui Eliade: erosul ca formă de existență a omului tânăr” (Eugen Simion).

◆ Alina Mungiu, *Adâncimea, lungimea și lățimea nesemnificativului*, OP, XIII, 1986, 5–6, 16; Eugen Simion, *Romanul autobiografic*, RL, XIX, 1986, 38, 11; Ioan Holban, *Persoana întâi singular*, CRC, XXII, 1987, 5, 4. ❐ V. și *Catedrala*, 1969.

D.M.

DUMITRIU Dana, *Prințul Ghica*, III, v. *Prințul Ghica*, I, 1982.

D.M.

EREMIA Ion, *Neînfrânții din Țara Zimbrilor*, I, Buc., E.M., 1986, 173 p; II, Buc., E.M., 1987, 221 p. Roman istoric. Evocă răscoalele țărănești din nordul Moldovei (1605–1606), din timpul celei de-a doua domnii a lui Ieremia Moghilă, care, revenit la tron cu ajutor turcesc și leșesc (după ce îl mazilise Mihai Viteazul), sporește birurile și abuzurile spre a-și achita datoriile. Protagonistul romanului, căpitanul de străjeri Lehaci din Câmpulung, conduce această răscoală.

D.M.

FILIPESCU Iolanda, *Bună seara, mândră lună*, Buc., E.M., 1986, 182 p. Roman de război. Este vorba de Primul Război Mondial, acțiunea petrecându-se preponderent în spatele frontului, în târgul Hudești din Moldova, unde locuiește familia lui Niculae Candrea, soția și cele patru fete. Cea mai mare dintre ele, Margareta, mamă a doi copii, află de la martori oculari că soțul ei, Ilieș Crăiniceanu, și-a pierdut viața pe front, la fel ca fratele său geamăn, Gheorghe, știre întărită și de o înștiințare scrisă. În realitate, soțul ei căzuse prizonier la nemți; evadează din lagăr și revine acasă, prea târziu însă, fiindcă femeia, cedând presiunilor familiei nevoiașe, se recăsătorise cu un învățător schilodit pe front. Romanul face concesii senzaționalului și melodramei (Ilieș, deznădăjduit, se dă, la reîntoarcere, drept Gheorghe cel mort pe front), deși probează capacitatea de a surprinde mentalitatea (semi)rurală și de a creiona personaje.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Natura lucrurilor*, Buc., Eminescu, 1986, 342 p. Metaficțiune istoriografică. Continuă acțiunea din *Mai mult ca perfectul* (1984), cu aceleași personaje și strategie literară. ~ dispune materia epică în două capitole, cel dintâi, *Bal la castel*, stăruind asupra vieții publice a personajelor, dominată de aparențe, în timp ce al doilea, *Mahmureala*, trimite la esență, la personajele dezbrăcate de haina lor de mondenitate. Primul timp al romanului ar fi legat de „angajarea social-politică” a personajelor, pe care le cunoaștem prin rememorările bătrânului magistrat Miron Perieșeanu, care-și analizează greșelile vieții; cel de al doilea reține latura „familială” a existenței acestora, văzută din unghiul de vedere a patru protagoniști-evangheliști: Ioan, Luca, Matei și Marcu. Aceștia evoluează în zona neutră a conflictului dintre două tabere, cea a „bunilor” (Miron Perieșeanu, Toma Crețu, Vasile Crețu) și a „răilor” (Ministrul, Zefira etc.), într-o dispută ce implică mascaradă și pitoresc verbal, parabolă

și rechizitoriu usturător, sub zodia cărora trăiește o Provincie fabuloasă, dar și martorii timpului istoric. „Îndărătul protagoniștilor cinematografului interior nu există decât o cavernă purpurie și într-însa zăcând, pândind coșmaresc polipul asasin, groaza fără sfârșit, nimicul. ~ își încheie romanul cu această metaforă confesivă zguduitoare. În ea trebuie să citim ultimul sens al agitației paiațerești pe care o însuflețește scrisul său: o întâmpinare a morții cu un hohot de râs” (Ov. S. Crohmălniceanu).

◆ Adriana Bontea, *Jucătorul de șah*, AFT, XX, 1986, 10, 2; Nicolae Manolescu, *Început de veac în Bărăgan*, RL, XIX, 1986, 41, 9; Marian Odangiu, *Între romane*, O, XXXVII, 1986, 44, 6; Marian Papahagi, *Iépica și personajele*, TR, XXX, 1986, 45, 4; Ioan Holban, *Omul și natura lucrurilor*, CR, XXI, 1986, 46, 4; Val Condurache, *Cal și călăreț*, CL, XCII, 1986, 12, 12; Virgil Podoabă, F, XXII, 1986, 12, 3; Vladimir Bălănică, *De rerum natura*, TMS, XXII, 1987, 2, 4; Ovid S. Crohmălniceanu, *Repetiții nu fără tâlc*, TMS, XXII, 1987, 2, 4; Gabriel Rusu, *Exactitatea și vibrația viziunii*, TMS, XXII, 1987, 2, 4; Cornel Ungureanu, *Politică și delicatese*, TMS, XXII, 1987, 2, 4; Ioan Holban, *Cinematograful interior*, CRC, XXII, 1987, 47, 4; Adina Mavrodin, *Virtualul din ≈*, R, 1987, 11, 5; Papahagi, *Cumpănă*, 131–135; *Dicționarul scriitorilor*, II; Georgescu, *Învățăturile*, 7, 128, 134; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

GHILENCEA Vasile Dorin, *Trei anotimpuri*, Craiova, Scrisul Românesc, 1986, 240 p. Roman de aventuri. Carte de debut, cuprinzând întâmplări și amuzamente adolescentine.

M.P.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Caruselul primăverii*, Buc., Ion Creangă, 1986, 132 p. Roman pentru copii și tineret. Discută problemele crizei juvenile, printre care dorința de epatare, fiind construit mai ales pe dialog și pe extravaganțe judecate îngăduitor.

M.P.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *La urma urmei*, Buc., Cartea Românească, 1986, 174 p. Roman psihologic. Ia în discuție problema crizei amoroase adolescentine, urmărind evoluția relației dintre tânăra elevă Camelia, de l7 ani, și arhitectul Petru Manolescu. Este relatată și o criză a cuplului, urmărind, în paralel, raporturile părinților fetei, profesoara-directoare Iulia Cristina Pleșu, îndrăgostită de un pictor decorator, și tatăl Cameliei, inginerul Pleșu, prea ocupat cu șantierul ca să aibă timp de familie.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 25, 10; Mariana Ionescu, *Viața, în primul rând*, CNT, 1987, 37, 12; Cornel Munteanu, TR, XXXI, 1987, 39, 4; Hristu Cândroveanu, *Un roman de dragoste*, RL, XX, 1987, 43, 9; Horia Gârbea, *Nevoia de roman*, VR, LXXXII, 1987, 12, 85–86; Florin Mugur, ST, XXXIX, 1988, 7, 13.

M.P.

GHIȚULESCU Mircea, *Oglinda lui Narcis*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 232 p. Fragmente: *Provocarea*, F, XXI, 1985, 9, 8; *Contemplație*, ST, XXXVI, 1985, 12, 43–46, 64. Roman psihologic. Urmărește comportamentul protagonistului Narcis, obsedat de ideea culpei. În paralel, derulează destinului lui Jakotă, tatăl său vitreg, figură dubioasă și cinică, accentuând suferința introvertitului. „Interesant și, în bună măsură, inedit în acest roman este sentimentul de frustrare de care sunt stăpânite mai toate personajele, inclusiv Jakotă și Narcis, o frustrare de iubire, cu manifestări vindicative la Jakotă, o frustrare de împlinire, exprimată printr-un joc clovnesc de dezinvoltură și apatie la Narcis, una de orizont existențial, travestită în așteptare răbdătoare a justiției imanente la Berechet, actorul, una din victimele lui Jakotă, o alta de încredere la mereu lucid-încrezătorul profesor Ioachim” (Laurențiu Ulici).

◆ Mircea Popa, LCF, XXX, 1987, 9, 2; Laurențiu Ulici, *Ardelenii*, RL, XX, 1987, 12, 9; Ioan Holban, *Castelul și oglinda*, CRC, XXII, 1987, 16, 4; Gheorghe S. Suciu, *Cu ~*, CRC, XXII, 1987, 17, 5; Petru Poantă, *Un roman problematic*, ST, XXXVIII, 1987, 4, 31; Marian Papahagi, *Maestrul și discipolul*, TR, XXXI, 1987, 22, 4; Irina Petraș, T, XVI, 1987, 7, 35–36; Miron Blaga, F, XXIII, 1987, 7; 2; Traian Ștef, F, XXIII, 1987, 7, 2; Doru Burlacu, VTR, XVII, 1987, 8, 10; Val Condurache, CL, XCIII, 1987, 10, 12; Ulici, *Literatura*, 401–402; Burlacu, *Voci*, 103–104; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

GRUIA Stelian, *Un an, o viață*, Buc., Cartea Românească, 1986, 214 p. Roman rural. Evocarea se bazează pe rememorările „mamei Floare”, din clanul Țăranilor, oameni înstăriți și muncitori, foști ostași răzești ai domnului Moldovei, cărora li s-a dat spre stăpânire valea Huzului. Se axează pe scene din viața plină de necazuri a mamei Floare, care și-a crescut cu mari greutăți cei trei copii, rămasă văduvă de tânără, cei doi soți murindu-i pe rând, în împrejurări tragice. Cel dintâi este lovit de un glonte pe când trecea cai furați peste graniță; cel de-al doilea este omorât de slugile boierilor după ce împărțise țăranilor pământul boieresc în 1945, cu ocazia reformei agrare. Sunt rememorate apoi alte scene din viața ei, care privesc episoade legate de numirea ca primar a fiului său Dumitru, munca la câmp, necazul adus de ultimul născut, Petre, care, în calitate de paznic la iaz, a omorât un rom, prins în flagrant delict de furt etc. Este surprins în principal procesul colectivizării agriculturii, obiceiurile sărbătorilor de iarnă, creșterea nepoților și alte întâmplări

obișnuite și neobișnuite din viața satului, alcătuind împreună țesătura de fapte care dau seama de trecerea eroinei prin lume. Interesante sunt acele momente care se constituie într-un fel de raport sau „dare de seamă" a eroinei către Domnul Moldovei sau pățania salvării de către Costan Țăranu a frumoșilor cai ai satului, care urmau să fie sacrificați. Povestirea se înlănțuie simplă, credibilă, fără digresiuni inutile, într-un roman de observație a lumii țărănești din perioada de după cel de-Al Doilea Război Mondial.

◆ L. Ulici, *Moldovenii*, RL, XIX, 1986, 18, 11; Lector, RL, XIX, 1986, 49, 10; N. Georgescu, *Forța morală a tradiției*, LCF, XXX, 1987, 7, 1–2; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 15, 2; V. Tașcu, ST, XXXVII, 1987, 9, 55; N. Baltă, *Un roman al satului*, RL, XX, 1987, 48, 10; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

HOLBAN Nicolae, *Cabina de montaj*, Buc., Albatros, 1986, 296 p. Roman social. Reporterul Octavian încearcă să surprindă cu aparatul de filmat o serie de aspecte ale vieții sociale, ajutat, în aceste activități, de un grup de tineri: Petrică, Gabriel, Raluca, Michi etc.

◆ Ion Spânu, *Disponibilități reversibile*, LCF, XXVIII, 1986, 26, 2; Dumitru Micu, *Dimensiuni umane interioare*, CNT, 1986, 28, 13.

M.P.

HUIDAN Eduard, *Numele jocului*, Buc., Cartea Românească, 1986, 192 p. Roman polițist. Tânărul Aron pornește pe cont propriu să descurce ițele unei afaceri în care a fost acuzat (și arestat) pe nedrept colegul său, inginerul Mircea Gereanu.

◆ Simion Bărbulescu, *Pornind de la model*, AST, XXI, 1987, 2, 7; A.I. Brumaru, *Numele conștiinței*, LCF, XXX, 1987, 25, 2.

M.P.

IANCU Victor, *Drum de piatră*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 320 p. Fragment: *Marea trecere*, ST, XXXIV, 1983, 2, 27–28. Roman rural. Are un pronunțat caracter memorialistic. Acțiunea se petrece într-un sat de moți din Munții Apuseni, în timpul ocupației hortiste a Ardealului de Nord. Satul transilvănean trăiește după tiparul arhaic al familiei, autorul urmărind destinul a trei generații din familia Muruna. Caracteristica esențială este dârzenia și rezistența la asuprire, semn că „drumul de piatră" al moțului nu poate fi șters din istorie.

◆ Serafim Duicu, *Roman și istorie*, VTR, XVII, 1987, 4, 4; Ion Buzești, TR, XXXI, 1987, 35, 4; Mihail Iordache, CL, XCIII, 1987, 9, 2 (Pagini bucovinene); Constantin Cubleșan, *Un roman al participării la istorie*, T, XVI, 1987, 10, 25; Cristian Stamatoiu, VTR, XX, 1990, 2, 10; Gheorghe Glodeanu, *~ – 60*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 12, 2.

M.P.

❍ **IARU Florin,** *Joc de lumini*, fragment din romanul *Nicio combinație posibilă*, TR, XXX, 1986, 8, 5.

M.P.

IFRIM Corneliu, *Luna rupe din noapte*, Buc., Cartea Românească, 1986, 160 p. Roman de aventuri. Un ofițer german lasă, la plecare, în curtea săteanului Anghel Rizea, doi cai, ca semn de simpatie pentru copilul său, Dinu. Recunoscându-și caii, proprietarul de drept îl denunță pentru furt, apoi pentru colaborare cu dușmanul. Fiul său îl apără, găsind o carte nemțească, scrisă tocmai de acel Hans, în care acesta povestește respectiva întâmplare.

◆ Sorin Leu, *Între lumină și umbră*, LCF, XXIX, 1986, 46, 6; Ioan Holban, *Două romane „realiste"*, CRC, XXI, 1986, 48, 4; Nicolae Georgescu, *Universuri noi*, LCF, XXX, 1988, 39, 6.

M.P.

ILISEI Grigore, *Octavia*, Iași, Junimea, 1986, 300 p. Fragmente: *Pe malul râului*, CL, XCII, 1986, 11, 8–9; *Amintiri*, CRC, XXI, 1986, 50, 5. Roman psihologic. Cuprinde, sub formă de colaj, amintirile Octaviei Antim, căsătorită Mardare, țintuită la pat de o boală neașteptată. Protagonista se confruntă cu o adevărată invazie a morții (îi pier părinții, soțul, fratele, rudele), încât frământările ei par mai degrabă un solilocviu înainte de stingere, pătruns de gravitate și dramatism.

◆ Liviu Leonte, *Romanul micilor existențe*, CRC, XXII, 1987, 7, 4; Dumitru Micu, CNT, 12, 12; Tudor Ionescu, ST, XXXVIII, 1987, 5, 52; Ioan Holban, *Comunicarea umană*, RL, XX, 1987, 24, 10; Valentin Tașcu, *Romanul unui personaj*, CL, XCIII, 1987, 7, 4–5; Cristian Livescu, LCF, XXX, 1987, 35, 2; Liviu Leonte, CNC, VI, 1995, 10, 5.

M.P.

IOANA Nicolae, *Strada Occidentului*, Buc., Cartea Românească, 1986, 320 p. Roman al „obsedantului deceniu". Urmărește destinul unui „vinovat fără voie", Petrică Ciobanu, arestat din greșeală în 1946 și apoi suprimat, pentru a nu fi trecută greșeala pe seama cuiva. Este pus în discuție raportul individ–istorie și sistemul de justiție din socialism. În acest context apar personaje-martor ca Subu, Andrei Bivolu, Roșcovanu, Mititelu. Dar raportarea esențială este făcută la Maria, soția inculpatului, personaj de reală frumusețe, pentru care problema vinovăției, a vieții și a morții capătă dimensiunile unei acțiuni ce depășește firescul.

◆ Valeriu Cristea, *Când parabola uită de ea*, RL, XIX, 1986, 49, 10; Paul Dugneanu, LCF, XXIX, 1986, 49, 2; Ioan Holban, *Omul și istoria*, CRC, XXII, 1987, 13, 4; Val. Condurache, *Optica literară*, CL, XCIII, 1987, 4, 12; Adriana Iliescu, *Resuscitarea realismului*, R, 1987, 8, 10; Mariana Ionescu,

Maturitatea raportată la copilărie, CNT, 1987, 47, 12; Cristea, *Fereastra*, 258–264; Victor Atanasiu, *Aspectele romanului*, SLAST, VIII, 1988, 20, 4; Dugneanu, *Forme*, 79–82; Burlacu, *Voci*, 91–93; Cosma, *Romanul*, II, 224–225.

M.P.

IONIȚĂ Marin, *Vatra de la răscruce*, Buc., Ion Creangă, 1986, 168 p. Continuă romanul *Rugurile din zori* (1982). Roman istoric. Acțiunea este plasată în perioada romanizării Daciei.

M.P.

IORDACHE Antoaneta C., *Oraș interior*, fragment din romanul *Amintește-ți de Leonidas*, O, XXXVI, 1986, 30, 8–9.

M.P.

IOVAN Ion, *Impromptu*, Buc., Cartea Românească, 1986, 348 p. Roman textualist. Are la bază, la fel ca romanul *Comisia specială* (1981), istoria unei narațiuni. Împărțit în șapte capitole, fiecare cuprinzând o zi, și acestea subîmpărțite, la rându-le, în alte șapte subcapitole, urmărește mai degrabă modul cum se constituie un text, adică romanul *Eseu asupra Capcanei*, proiectat de unul dintre personaje. Sunt trecute în revistă tehnici de înregistrare romanescă (contrapunct, mixaj, montaj), care duc la degradarea discursului și la accentuarea discontinuității, considerate mai importante decât înregistrarea faptelor realității.

◆ Eugen Simion, *Un roman și șapte finaluri*, DRL, XIX, 1986, 37, 10; Ion Vlad, *Experiențele prozatorului*, TR, XXX, 1986, 39, 3; Constantin M. Popa, *O „dimineață" pierdută*, LCF, XXIX, 1986, 46, 2; Al. Călinescu, *„Călătorie în cerc"*, CRC, XXI, 1986, 48, 4; Alexandra Sereș, F, XXII, 1986, 11, 2; Horia Gârbea, *Alături – Neprevăzutul*, VR, LXXXI, 1986, 12, 93; Felicia Sicoe, EX, XIX, 1987, 1, 4; Ioan Holban, *Textul ca sistem de lentile*, SLAST, VII, 1987, 6, 2; Octavian Dănilă, TMS, XXII, 1987, 2, 6; Ștefan Ion Ghilimescu, *Text și iubire*, R, 1988, 11, 11; Vlad, *Lectura*, 288–293; Mihai Dragolea, F, s. V, XXVIII, 1992, 3, 4–5; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

IVĂNOIU Gheorghe, *Prizonierul fără nume*, Buc., Albatros, 1986, 212 p. Roman de război. Narează episoade de front din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

M.P.

JEMNA Silvia, *Dragoste poveste veche. În cinci chipuri iarăși povestită*, Buc., Litera, 1986, 134 p. Roman sentimental. Urmărește destinele a cinci protagoniști: Titus, Radu, Boby, Dan și Petre.

M.P.

LARIAN Sonia, *Bietele corpuri*, Buc., Cartea Românească, 1986, 268 p. Roman postmodern. În viziunea lui Valeriu Cristea, ≈ reprezintă „o carte neobișnuită", în paginile căreia autoarea experimentează strategii de pulverizare a coerenței discursului narativ, ca o consecință formală a activității pulsatorii a „bietului corp" și a naturii eterogene a sentimentelor. Prin aglutinarea unui jurnal codificat cu pasaje accentuat speculative, cu referințe livrești, vise sau comentarii despre tablouri, evenimente istorice, sociale și culturale, fotografii și amintiri de familie, romanul, traversat de o acută fenomenologie a corporalității și a morții, coagulează un sofisticat „calendar gelsominian" al vârstelor naratoarei, de la revelația propriei identități la descoperirea eurilor sale multiple, inclusiv al celui auctorial – Ariana Löwenstein, Gelsomina, Gels, Sonja.

◆ Tania Radu, FC, XXXV, 1986, 24, 10; Valeriu Cristea, *O carte neobișnuită*, RL, XIX, 1986, 27, 11; Al. Călinescu, *Jurnale și cronici de familie*, CRC, XXI, 1986, 40, 4; Val Condurache, *Compendiu la rafturi de cărți*, CL, XCII, 1986, 11, 12; Dana Dumitriu, *Cartea Marandenboné*, T, XV, 1986, 11, 44–45; Iulian Boldea, VTR, XXII, 1992, 9, 14; Cristea, *A scrie*, 131–135; Ciocârlie, *Fals tratat*, 17–18, 24–25, 33–34, 40, 49, 52, 134, 155–157; Micu, *Scurtă istorie*, III, 290; Micu, *Istoria*, 583; Micu, *Literatura*, 300.

C.R.B.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Toamnă fierbinte*, Buc., E.M., 1986, 240 p. Fragmente: ≈, SLAST, II, 1982, 41, 6; ≈, LCF, XXIV, 1981, 46, 4–5. Roman psihologic. În centru e confruntarea unor destine și rememorarea unor culpe. Eroii, maghiarul Gyuri și românul Ion, urcă împreună în munte pentru a-și întâlni oile. Cei doi sunt însă niște aprigi dușmani, deoarece Gyuri făcuse parte din trupele horthyste intrate în nordul Transilvaniei după odiosul Dictat de la Viena și trăsese împotriva lui Ion, iar acum acesta din urmă o iubește pe Erzsi, femeia lui Gyuri. Confruntările de acum ale celor doi se împletesc cu confruntările din trecut; *spovedanie* și *ispășire* stau alături, într-un cerc ireductibil de determinări intrate sub zodia tragicului.

◆ M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1986, 27, 2; Henri Zalis, *În spațiul memoriei*, FC, XXXV, 1986, 29, 11; M.N. Rusu, SPM, 1986, 31–32, 3; Artur Silvestri, LCF, XXVIII, 1986, 33, 2; Gheorghe Glodeanu, F, XXII, 1986, 8, 3; Dumitru Bălăeț, *Poezie și dramatism*, RL, XIZ, 1986, 39, 10; Valeriu Drumeș, *Romanul – un proces de conștiință*, O, XXXVII, 1986, 45, 2; Nicolae Georgescu, *Mitul jertfei*, LCF, XXXI, 1988, 41, 3; Cubleșan, *Lăncrănjan*, 97–102; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Cordovanii*, 1963.

M.P.

❍ **LEON Aurel,** *Neapărat de sur și cu monogramă*, fragment din romanul *Pe viață și pe moarte*, CL, XCII, 1986, 9, 8.

◆ Ion Ursu, ~ *la masa de lucru*, OP, II, 1991, 343, 2.

M.P.

❍ **LERIAN Mircea,** *Copilul și păianjenul*, fragment de roman, RL, XIX, 1986, 50, 15.

C.B.

LOGAN Genoveva, *Pentru toate vine o zi*, Buc., Cartea Românească, 1986, 216 p. Roman rural. Evocă satul socialist, cu multe clișee ale literaturii din perioada respectivă.

◆ Victor Atanasiu, *Un roman despre satul actual*, RL, XXI, 1988, 7, 11.

M.P.

LUNGU Alexandru D., *Lacătul apei*, în vol. ≈, Buc., Cartea Românească, 1986, p. 143–258. Vol. mai cuprinde șase nuvele. Roman rural. Acțiunea se desfășoară în satul Bodron, de lângă Prut, unde apele au separat o limbă de pământ, pe care președintele Petre Găitan o readuce în perimetrul satului, organizând acolo o grădină de legume model.

◆ Nicolae Georgescu, LCF, XXX, 1987, 30, 2.

M.P.

LUSTIG Oliver, *Martorii n-au dreptul să tacă*, Buc., E.M., 1986, 349 p. Roman al memoriei. Prezintă crimele naziste din lagărele evreiești. Ziaristul Samson Innfeld caută probe pentru condamnarea celor care i-au ucis tatăl.

◆ Radu Vaida, *Vocea „generației exterminate”*, LCF, XXX, 1987, 15, 8.

M.P.

MANEA Norman, *Plicul negru*, Buc., Cartea Românească, 1986, 480 p. Fragmente: *Domnul Dominic la Sinaia*, ST, XXX, 1980, 1, 6–9; *Scrisoarea*, CL, XC, 1984, 10, 8–9; 15; *O zi însorită*, ST, XXXVI, 1985, 2, 12–16; *Un început* (romanul e anunțat cu titlul *Alegoria prudenței*), RL, XVIII, 1985, 39, 14–15. Metaficțiune. ≈ este romanul scrierii unui roman, o construcție în care linia de demarcație dintre realitate și ficțiune apare estompată – uneori până la ambiguitate –, aidoma contururilor unei fotografii mișcate. Stăpânite cu virtuozitate și rafinament, procedeele prozei moderne generează „poate cea mai îndrăzneață operă epică experimentală realizată până azi la noi”, care „îmbină fericit instantanee reportericești cu divagații eseistice și proiecții onirice, sondează inconștientul și inventariază realitatea imediată, știe să fie deopotrivă gravă, grotească, lirică, seacă, sarcastică și patetică” (Ov. S. Crohmălniceanu).

▼ Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1996.

■ *ha-Ma'ațafah ha-sheḥorah*, tr. de Oded Peled, Tel Aviv, Shoken, 1987; *Der schwarze Briefumschlag*, tr. de Paul Schuster, München; Wien, Hanser, 1995; *The Black Envelope*, tr. de Patrick Camiller, New York, Farrar, Strauss and Giroux, 1995 (Londra, Faber &Faber, 1995; Evanston, Hydra Books, 1996); *La busta nera*, tr. de Marco Cugno, Milano, Baldini & Castoldi, 1999; *Den svarte konvolutten*, tr. de Tor Fotland, Oslo, Geelmuyden Kiese, 1999; *El sobre negro*, tr. de Joaquin Garrigos Bueno, Madrid, Metafora Ediciones, 2000; *Ho mauros phakelos*, tr. de Gkampriel Androne, Atena, Ekdoseis Kastaniote, 2000.

◆ Marian Papahagi, *Un roman cu „înlocuitori”*, TR, XXX, 1986, 36, 4; Ov. S. Crohmălniceanu, *Un tur de forță al vocii autorului în roman*, RL, XIX, 1986, 37, 11; Ioan Holban, *Efectul de intimizare*, CRC, XXI, 1986, 38, 4; Codruța Gavril, *Artificiile ficțiunii*, DLG, XVII, 1986, 114, 6; Cornel Moraru, ≈, VTR, XVI, 1986, 10, 5; 15; Liviu Petrescu, *Alegoria prudenței*, ST, XXXVII, 1986, 10, 32; Liviu Papadima, TRR, XV, 1986, 328, 12; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și instrucțiuni de folosire*, F, 1990, 1, 14–15; Virgil Podoabă, ≈ *de* ~, F, 1990, 1, 6; Ioan Holban, *Când „a povesti” înseamnă „a fi”*, CRC, XXV, 1990, 32, 4; Ion Negoițescu, *Proza lui* ~, LCF, s. nouă, 1991, 9, 12; Virgil Podoabă, *Cartea și opera*, VTR, XXIII, 1993, 265, 3; Marco Cugno, ~, *Modernitatea este, poate, ea însăși vârsta de exil a lumii* (i.), VTR, XXV, 1995, 4, 11–21; Matei Călinescu, *Misterele nebunești ale totalitarismului*, APS, VI, 1995, 9, 17; Holban, *Salonul*, 81–83; Papahagi, *Interpretări*, 125–128; Laurențiu Ulici, ≈ *de* ~, CROR, VIII, 1996, 4, 7; Claudiu Groza, *Posesia orgolioasă a clipei*, APS, VII, 1996, 9, 7; Kenneth Murphy, ~ *sau gramaticianul singurătății*, DOI, VII, 1996, 17, 15; Matei Călinescu, ≈, ST, XLVII, 1996, 7–8, 21–22; Moraru, *Obsesia*, 45–49; Manea, *Despre clovni*, 15–17; 73–96; 163; Cosma, *Romanul*, II, 264–265; Matei Călinescu, F, 1999, 2, 55; Ion Simuț, ~. *Un scriitor evreu, român și american, deopotrivă*, F, 1999, 2, 47–58; Manea, *Casa*, 85, 117, 141, 162–163, 178–179; ~, *Corespondență întreruptă – Liviu Petrescu*, F, 2000, 6, 10–21; *Dicționarul esențial*; Simuț, *Arena*, 183–184, 193–210. ❐ V. și *Captivi*, 1970.

M.V.

MARINESCU Elena, *Catarina*, în vol. ≈, Buc., Albatros, 1986, p. 5–192. Vol. mai cuprinde nuvela *Punte peste suflet*. Roman rural. În ciuda transformărilor produse de colectivizare în mediul rural, bătrâna Catarina trăiește în casa dărăpănată de pe deal ca și cum s-ar putea sustrage istoriei. Rememorarea vieții ei nu apelează totuși la clișee sămănătoriste, ci recompune realist o existență marcată de sărăcie, de boală și de nenumărate tragedii familiale. Protagonista devine și

un reflector al transformărilor satului pe parcursul secolului al XX-lea.

◆ Doina Constantinescu, *Sentimentul rădăcinilor*, RL, XX, 1987, 5, 11.

C.B.

❍ **MIHALE Aurel,** *Întâlnirea*, fragment de roman, RL, XIX, 1986, 34, 14–15.

M.V.

MIHĂILESCU Ernesto, *Uriașul câmpiei*, Buc., Eminescu, 1986, 470 p. Fragment: *Convingere*, TMS, XX, 1985, 7, 8–9. Roman rural. Pe fondul vieții unei colectivități țărănești, se dezvoltă biografia protagonistului Mihai Bulete, „meragiu" care supraveghează câmpia din vârful unui munte, martor nevăzut al tuturor evenimentelor petrecute pe suprafața ce intră în raza sa vizuală.

◆ Nicolae Rotund, *Individ, colectivitate*, TMS, XXI, 1986, 10, 7; Adriana Bontea, VR, LXXXII, 1987, 7, 94–95; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 7, 58.

M.V.

MOCEANU Ovidiu, *Fii binevenit, călătorule*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 224 p. Roman psihologic. Urmărește o criză de identitate și, în paralel, evoluția unui triunghi erotic. Teo îi invită pe Rafail și pe Olimpia să-și petreacă vacanța de vară în satul său natal, Colina. Povestea de dragoste a celor doi prieteni pentru aceeași femeie intervine pe fondul crizei existențiale parcurse de Teo, adolescent fragil, lipsit de vitalitate, bântuit de temeri incerte și de o vagă vinovăție. „Amestec de formule epice tradiționale cu elemente de modernitate" (Ioan Holban), romanul e „destul de pâclos, de trenant și de obositor în partea lui introductivă" (Ion Simuț), pentru a se limpezi apoi întrucâtva, devenind mai fluent.

◆ Mircea Vasilescu, *Memoria ca discurs*, RL, XIX, 1986, 26, 10; Ramona Fotiade, *Teritoriul amneziei*, AFT, XX, 1986, 7, 2; Cornel Munteanu, ST, XXXVII, 1986, 7, 50–51; Simion Bărbulescu, *Mirabila poveste*, AST, XXI, 1986, 8, 9; Dorin Maran, *Radiografie sentimentală*, SLAST, VII, 1987, 40, 5; Ioan Holban, *A doua carte*, CRC, XXI, 1986, 43, 4; Ion Simuț, *Pragul romanului*, F, XXII, 1986, 10, 11; Serafim Duicu, *Privind lucrurile prin amintirea despre ele*, VTR, XVI, 1986, 12, 5; 15; Eugen Simion, *Complicațiile prozei*, RL, XX, 1987, 12, 10.

M.V.

MOLDOVEANU Rodica, *Noi, profesorul și valiza albastră*, Buc., Ion Creangă, 1986, 156 p. Roman pentru copii și tineret. Un grup de elevi apără descoperirile științifice ale profesorului Ion Omu de presupusele tentative de furt ale unor presupuși răufăcători.

M.V.

MUNTEANU Doru, *Vinerea neagră*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 232 p. Roman politic. Evocare a evenimentelor anului 1940 în România: Dictatul de la Viena, refugiul, atrocitățile comise de trupele horthyste în teritoriul ocupat, rebeliunea legionară și înăbușirea ei. Corectă, reconstituirea nu accede decât rareori la arderea subiectivă care să coloreze emoțional informația documentară, deși eroul-narator e implicat direct în derularea faptelor. Cartea continuă – nu doar prin personajul comun Horațiu Apolzan, ci și prin modul de abordare – romanul *Duminica mare* (1983), dedicat Unirii.

◆ George Pruteanu, *Două romane*, AST, XXI, 1986, 6, 11; Florin Berindeanu, *Istoria la un moment dat*, AFT, XX, 1986, 7, 2; Titu Popescu, *Jurnal de lectură*, T, XV, 1986, 10, 39–40; Fănuș Băilești eanu, *Un roman reflexiv*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 7.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Barajul*, Buc., Albatros, 1986, 214 p. Roman social. Inspirată din mediul industrial, proza redă instantanee din viața muncitorilor de pe șantierul unei hidrocentrale. Cu toate că înfățișează aspecte ale transformărilor socialiste într-un mod schematic (dar fără alonjă triumfalistă), narațiunea creionează echilibrat tipuri umane diverse.

❐ V. și *În orașul de pe Mureș*, 1954.

E.Md.

MUȘATESCU Vlad, *„Aventuri" aproximative*, II, v. *„Aventuri" aproximative*, I, 1984.

M.V.

NEAMȚU Leonida, *Orhidee pentru Marifelis*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 264 p. Roman polițist. Mai degrabă parodie a genului, îmbrăcă schemele clasice într-o țesătură lirică și vag romantică.

M.V.

❍ **NECULA Damian,** *Amiaza*, O, XXXVII, 1986, 51, 4–5; *Stavăr bătrânul*, VR, LXXXI, 1987, 3, 47–62; *În lumina de miere a timpului*, RL, XX, 1987, 7, 14–15, fragmente din romanul *Salt amânat.*

M.V.

NEDELCIU Mircea, *Tratament fabulatoriu*, Buc., Cartea Românească, 1986, 274 p. Cu o pref. a autorului. Fragment: *Veghea meteo-individuală*, RL, XVIII, 1985, 44, 14–15. Roman postmodern. ≈, al doilea roman al lui ~, trece de la neorealismul minimalist al *Zmeurei de câmpie* (1984), la un „realism nemărginit" (E. Negrici), în sensul unui efect de denunțare a utopiei comuniste din propaganda politică a vremii printr-o contra-utopie, la

rândul ei sfârșită în derizoriu și în eșec. ≈ relevă un scriitor mai matur, cu un control mai bun al epicului și cu apetențe moderate în materie de experimentalism textualist. Inserții de text auctorial, problematizând romanul în sine, actul scriiturii și poziția autorului în raport cu universul ficțional sunt în continuare de găsit în economia narativă, mărturisind o aderență explicită a textului la tezele teoretice postmoderne. În aceeași linie se înscrie și *Prefața* romanului, semnată de ~ însuși (la origine, o teză de licență), cuprinzând glose academice asupra problematicilor artei în general, ale epicului în speță, precum și ale criticii și teoriei literare. Text și paratext, așadar, converg înspre o imagine comună a ceea ce s-ar putea numi *ficțiune teoretică*, în cadrele căreia, întors asupra sieși, textul devine extrem de conștient și de interesat de propria *formă*. „Nemărginirea" realismului din ≈ ajunge până în teritoriile fantasticului oniric, mitic și parabolic, rezultând un construct „baroc", concept prin care autorul se autocaracterizează în prefața romanului. În materie de conținuturi epice, dinspre *Zmeura de câmpie* înspre ≈ se transferă câteva obsesii tematice: a *istoriei*, a *memoriei*, a *poveștii*. Meteorologul Luca, ieșit dintr-un scenariu erotic terminat tragic, care-l obsedează încă, obține o repartiție la Fitotronul de la Fuica (o stațiune agricolă experimentală, specializată în manipulare genetică). Aici descoperă întâmplător, pe colinele neumblate din preajma localității, în Valea Plânșii, la un vechi conac boieresc, un falanster utopic, condus de Marius Gulianu, personaj absent, evaziv, în jurul căruia membrii comunității construiesc o întreagă legendă biografică. Spațiul de la Conac este aproape imposibil de accesat, dar nu din pricina unor obstacole naturale, ci a unuia fantastic, depășit doar printr-o întreagă conjuncție de elemente faste. Între cele două spații, real (stațiunea agricolă, comuna Fuica, Orașul din apropiere) și oniric (Valea Plânșii, Conacul) se desfășoară pe mai departe destinul tensionat, dual, al lui Luca. O sumă de referințe livrești sunt destul de evidente aici: Valea Plângerii din *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, *Sărmanul Dionis*, al lui Eminescu, *La țigănci* de Mircea Eliade; apoi, un personaj din trecutul lui Marius Gulianu, „bunicul Marcu", obsedat de o falsă genealogie aristocratică, trimite la aspecte din biografia lui Mateiu Caragiale etc. Pe de altă parte, plutonul personajelor din „real" îi însumează pe medicul Abraș, pe actrița Gina-„Felina" Abraș, pe profesorul Nelu, pe inginerul Ion Ion, sau pe Pascu, aspirant la statutul de romancier (proiecție ficțională autoironică a scriitorului însuși). Istoria spațiului fantastic se naște din poveștile personajelor care-o populează, colectate de Luca și repovestite de acesta, la rândul lui. Istoria spațiului „realului" o urmează pe cea dintâi, i se supune, cumva ca o notă de subsol, personajele din Oraș repovestindu-și unele celorlalte, într-o manieră sau alta, aceleași povești. Oscilând, ca perspectivă epică, între persoana I, a II-a și a III-a, între discursurile distincte ale actorilor scenariului narativ, adunate uneori într-o pastă comună, care însumează și intervențiile paratextuale ale autorului, textul devine un palimpsest ce se cere citit, descifrat, dedus printr-o arheologie a discursului, aproape obligatoriu tributară erudiției filologice. Un timp și un spațiu curbate (precum banda lui Möbius, comentată la un moment dat de către unul dintre eroi) constituie substanța imaginară a romanului, după cum un discurs curbat, uneori până la topire, constituie substanța lui formală.

▼ Buc., Allfa, Paideia, 1996.

◆ Cornel Ungureanu, ≈, O, XXXVII, 1986, 32, 2; Nicolae Manolescu, *Noul roman, între promisiuni și certitudini*, RL, XIX, 1986, 35, 9; Cristina Müller, EX, XVIII, 1986, 7–8, 4; Horia Gârbea, *(Pre)fața și reversul*, AFT, XX, 1986, 8, 8–9; Marian Papahagi, *Ficțiune și utopie*, TR, XXX, 1986, 39, 4; Mircea Mihăieș, *Cu prozatorul ~*, O, XXXVII, 1986, 39, 7; Val Condurache, *Tel quel*, CL, XCII, 1986, 10, 10; Radu Călin Cristea, *În labirint*, F, XXII, 1986, 10, 11; Mihai Dinu Gheorghiu, *Prefețe-fețe. Răspunsul sociologului la provocarea prozatorului*, DLG, XVII, 1986, 114, 5–6; Doina Jela, *Obsesia învinsă*, TMS, XXI, 1986, 10, 7; Paul Dugneanu, LCF, XXIX, 1986, 45, 2; Monica Spiridon, *Dacă n-ar fi nu s-ar povesti…*, RL, XIX, 1986, 46, 5; Liviu Petrescu, *Textualism și falanstere*, ST, XXXVIII, 1986, 11, 28–29; Ioan Holban, *Prefața și romanul*, CRC, XXI, 1986, 50, 4; Ramona Fotiade, *Presupuse maladii literare*, CNT, 1986, 51, 13; Liviu Papadima, TRR, XVI, 1987, 333, 12; Constantin Sorescu, *Teorie, utopie și cotidian*, SLAST, VII, 1987, 7, 4; Mihaela Andreescu, *Realul și ficțiunea*, R, 1987, 2, 4; Cristian Stamatoiu, *Tratament aleatoriu*, VTR, XVII, 1987, 2, 4; Kazimierz Jurczak, *Modalități ale metaromanului*, TR, XXXII, 1988, 9, 6; Silviu Angelescu, CREL, 1987, 3, 140–142; Dan C. Mihăilescu, *„Starker"-ul Luca și „zona" lui ~*, T, XVI, 1987, 3, 35–37; Gabriela Hurezean, *Cu ~*, SLAST, VIII, 1988, 14, 3; Munteanu, *Jurnal*, IV, 299–302; Florentina Sâmihăian, *Tehnica discontinuității la nivelul aspectelor narațiunii* (II), LL, 1989, vol. I, 11–17; Adela Rogojinaru, *Critica mimetică?*, SLAST, IX, 1989, 25, 5; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Simion, *Scriitori*, IV, 597–601; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index*, JL, s. nouă, I, 1990, 13, 3, 20, 4; Papahagi, *Cumpănă*, 293–296; Aureliu Goci, *Imagini din romanul românesc de azi, Tot povestea…*, TNLS, III, 1991, 4, 5; Aureliu Goci, *Exercițiu pe tabelul lui Mendeleev*, TNLS, III, 1991, 11, 5; Gheorghe Perian, *Romanul textualist*, TR, III, 1991, 45, 4–5; Ionescu-Ruxăndoiu, *Narațiune*, 100–101; Dugneanu, *Forme*, 105–109; Țeposu, *Istoria*, 111, 114–116; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 313–316; Marian Barbu, *Perenitatea unui experiment narativ*, CAI, 1995, 1–2, 93–100; Carmen Matei Mușat, *Romanul optzecist: radicalitate și*

provocare, DIL, III, 1995, 145, 7; Barbu, *Aspecte*, II, 175–190; M. Mureșanu, UC, VI, 1996, 6–7, 16; Micu, *Scurtă istorie*, 411, 415; Ioan Buduca, *Ideea de generație este o invenție locală, de tactică de birou*, HPR, 1996, 3–4, 3–6; Petrescu, *Poetica*, 135–137; Gabriela Inea, *„Tot ce-am scris îmi asum”*, TMS, III, 1998, 9, 1–3; Cosma, *Romanul*, II, 278–280; Glodeanu, *Dimensiuni*, 191–193; Mușat, *Perspective*, 103; Simion, *Scriitori 2*, IV, 226–231; Monica Spiridon, *Despărțirea de ~*, LCF, s. nouă, 1999, 28, 11; Ursa, *Optzecismul*, 99–101; Goci, *Romane*, 373–375; Micu, *Istoria*, 646, 648; Micu, *Literatura*, 321; Perian, *Scriitori*, 214–220; Oțoiu, *Trafic*, 155–157, 202–212; Spiridon, *Melancolia*, 242–243; *Dicționarul esențial*; Gențiana Mosneanu, *Banalul cotidian*, OBC, I, 2000, 20, 11; Carmen Mușat, *Comedia narațiunii și structurile romanului latent*, OBC, I, 2000, 21, 11. ❐ V. și *Zmeura de* câmpie, 1984.

C.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Cutia Pandorei*, Buc., Albatros, 1986, 250 p. (Fantastic Club). Roman științifico-fantastic. Povestește peripețiile unei expediții științifice în drum spre constelația Orion.

◆ Opriță, *Anticipația*, 271–272.

M.V.

NOVAC Mircea, *Rătăcind prin necunoscut*, Buc., Albatros, 1986, 222 p. Roman de călătorie. Relatează aventurile prin care trece echipajul navei „Zalău” în drum spre Extremul Orient și înapoi spre țară.

M.V.

OANCEA T., V. CONSTANTIN, *Donaris–2 pe drumul soarelui*, Buc., Ion Creangă, 1986, 124 p. Face parte dintr-o serie (*Donaris–2 ridică ancora*, 1981; *Donaris–2 pe urmele eroilor*, 1988). Roman pentru copii și tineret. Relatează peripețiile unui grup de elevi care călătoresc într-o șalupă pe Dunăre și pe canal, până la Agigea.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Violeta din safe*, Buc., E.M., 1986, 254 p. Roman polițist. Protagonistul este maiorul Minerva Tutovan, unul dintre cunoscutele personaje ale autoarei.

◆ Emilia Vasiliu, *Policier-ul a fost pauperizat din toate punctele de vedere* (i.), TNLS, II, 1990, 3.

M.V.

OLĂREANU Costache, *Cu cărțile pe iarbă*, Buc., E.M., 1986, 190 p. Fragment: *Povești*, RL, XVIII, 1985, 37, 14. Reed. cu titlu schimbat. Metaficțiune. Combină elemente ironice, livrești și simbolice. Șoferul Anghelache – un modern Sancho Panza – este convins de „dumnealui” – erudit de modă veche, anacronic Don Quijote al secolului XX – să plece într-o călătorie cu automobilul antediluvian numit Felicia Imaculata – pe post de Rocinante. Modelul ilustru este respectat atât în plan exterior (o înlănțuire de peripeții mai mult sau mai puțin burlești), cât mai ales spiritual, respectând psihologia eroilor lui Cervantes: „«dumnealui» trăiește în iluzie, se amăgește cu himere, e un idealist ce stârnește contrarietate”, în timp ce șoferul „devalorizează iluzia, ilustrează punctul de vedere terestru și practic, dar sfârșește prin a se lăsa contaminat de «nebunia» celuilalt” (Al. Călinescu). Remarcabilă plăcerea de a povesti și autenticitatea celor două registre stilistice.

▼ *Sancho Panza al II-lea*, Buc., Persona, 2000.

◆ Eugen Simion, *Înțeleptul și Șoferul*, RL, XIX, 1986, 41, 10; Al. Călinescu, *Mașina de spus povești*, CRC, XXI, 1986, 41, 4; Mircea Mihăieș, *Rosinanta, stil 1900*, O, XXXVII, 1986, 43, 2; Marian Papahagi, *Un roman din cărți*, TR, XXX, 1986, 48, 4; Tania Radu, *Vitrina cărților*, FC, XXXV, 1986, 44, 11; Florin Berindeanu, *Bătălia anticilor cu modernii*, AFT, XX, 1986, 11, 8; Virgil Podoabă, F, XXII, 1986, 11, 3; Val Condurache, *Cal și călăreț*, CL, XCII, 1986, 12, 12; Ioan Holban, *A privi și a vedea*, SLAST, VII, 1987, 3, 5; Ovid S. Crohmălniceanu, *Ficțiune și cavalerie*, VR, LXXXII, 1987, 7, 67–71; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 122–129; Simion, *Scriitori*, IV, 343–347; Doru Burlacu, *Confesiunea neîntreruptă*, PGL, I, 1990, 2–3, 7; Ion Negoițescu, ~, ≈, AFT, I, 1990, 4, 2; Papahagi, *Cumpănă*, 127–130; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 323–326; Regman, *Nu numai*, 275–277; Doru Burlacu, ~ – *Confesiunea neîntreruptă*, TR, VIII, 1996, 51–52, 7; Buzera, *Literatura*, 50–53; Burlacu, *Voci*, 68; Barbu, *Aspecte*, II, 270–283; *Dicționar analitic*, I, 247; *Dicționar analitic 2*, 258–261; Micu, *Istoria*, 614–615, Micu, *Literatura*, 315; Carmen Mușat, *Sancho Panza și aventurile cuvintelor*, OBC, I, 2000, 34, 8. ❐ V. și *Confesiuni paralele*, 1978.

M.V.

OMESCU Corneliu, *Povestea unui debut*, Buc., Eminescu, 1986, 162 p. Roman social. Aurel Murgu, redactor la televiziune, autor al filmului *Îndrăzneala*, trece prin toate emoțiile debutului, acompaniate de invidia, intrigile sau, dimpotrivă, de sprijinul și bunăvoința colegilor. Ca pigment, o poveste de dragoste deloc romantică.

M.V.

PAPADAT-BENGESCU Hortensia, *Arabescul amintirii. Roman memorialistic*, ed. îngr., pref. și note de Dimitrie Stamatiadi, Buc., RITL, 1986, 272 p. (Colecția Capricorn, 3). Fragmente: *Fetița*, TPL, III, 1930, 4–5, 1–2 (textul e reluat într-o versiune modificată cu titlul *Vizită la cancelarie*, ROLR, II, 1933, 60, 1–2); *Am vrut să bat pe Tata*, RVS, IV, 1930, 4, 51–53 (textul poartă supratitlul *Fetița*); *Fetița*, VR, XV, 1933, 3, 171–178 (textul poartă supratitlul *Peisagii ale amintirii*); *Dejun*

câmpenesc, RVS, VIII, 1934, 1–2, 8–10; *Arabescul amintirii*, VRA, VII, 1934, 339, 6; *A murit tanti Iulia*, VR, XXXII, 1940, 1, 3–19; *Fetița între lupi*, RVR, II, 1942, 1–3, 35–42; *A fost odată...*, DM, I, 1944, 7, 7, 10 (textul e reluat într-o versiune modificată sub titlul dat de editor [*În orașul provincial*], MS, XI, 1980, 2, 84–94); *Viermele*, VR, XXXVIII, 1946, 3, 11–14; *Grădinița*, VR, XXXVIII, 1946, 3, 15–19; *Povestea primelor amintiri/Fetița*, MS, X, 1979, 2, 134; *Pensionul*, MS, X, 1979, 4, 89–111; *El era viața*, CRC, XV, 1980, 11, 5; [*Peisagiul*], MS, XII, 1981, 2, 63–65; XIII, 1982, 2, 69–75. Cuprinde 20 de texte (10 publicate în periodice între 1933 și 1946, respectiv 10 rămase în manuscris și parțial editate după 1979) din proiectul romanesc anunțat de ~ cu titlul *Fetița*. Editorul alege să nu includă două texte (*Fetița*, SBR, II, 1920, 3, 36–41; 4, 51–56, respectiv *Sânge*, VR, XIV, 1922, 7, 32–53) pe care ~ le publică în volumul de nuvele *Romanță provincială* (1925), dar care au fost considerate de o parte a criticii secvențe din romanul *Fetița*. Roman autobiografic. Scrise la persoana a III-a, episoadele din ≈ dezvoltă o construcție stratificată în funcție de două perspective narative tutelare: „una este percepția – minuțioasă, limitată și confuză – a copilului (de la trei la treisprezece ani); alta, viziunea adultului care scrie despre cealaltă" (Nicolae Manolescu). În intenția ~, acest roman al copilăriei ar fi trebuit să contureze oblic, prin filtrul sensibilității infantile, o frescă a provinciei românești de la finalul secolului al XIX-lea. Tocmai această componentă este foarte atenuată în secvențele epice pe care editorul Dimitrie Stamatiadi le organizează stilistic și tematic, iar nu în ordinea scrierii/publicării lor. În schimb, mai multe episoade narative impresionează prin complexitatea analizelor psihologiei copilului care experimentează pentru prima oară frica, mustrarea de conștiință sau contactul cu moartea.

◆ Perpessicius, *12 prozatori*, 58; Florescu, *Profitabila condiție*, 108, 115; Nicolae Manolescu, *~: un „roman" inedit*, RL, XX, 1987, 27, 9; Adriana Babeți, *Anamneze*, O, XXXVIII, 1987, 31, 4; Nae Antonescu, *Un roman memorialistic*, T, XVI, 1987, 10, 28; Gheorghe Crăciun, *Grandangular*, CNC, III, 1992, 8, 11; Alina Pamfil, *O poetică a centrului*, APS, IV, 1993, 6, 4; Muthu, *Călcâiul*, 55–58, Glodeanu, *Poetica*, 173. ❐ V. și *Balaurul*, 1923.

C.B.

PAPILIAN Victor, *Chinuiții nemuririi*, III. *Manoil*, v. *Chinuiții nemuririi*, I.

V.T.

PARDĂU Platon, *Portretul*, Buc., Cartea Românească, 1986, 352 p. Fragmente: ≈, RL, XIX, 1986, 32, 14–15; *Speculații*, LCF, XXVIII, 1986, 38, 5. Roman psihologic. Pictorului peisagist Octavian Belung i se comandă portretul unui bărbat. Acceptând contractul (pactul), fără să poată realiza proiectul, artistul descoperă că opera (adevărul) e învăluită în bizarerii, ascunsă în enigme și ipotetice reprezentări. Criza personajului e una de conștiință și reprezintă o ipostază a dramei cunoașterii istorice.

◆ Lector, RL, XIX, 1986, 50, 10; Tania Radu, *Model și modelaj*, FC, XXXVI, 1987, 8, 11; Valeriu Cristea, *Pictorul și portretul*, RL, XX, 1987, 11, 8; Ioan Holban, *Un roman baroc*, CRC, XXII, 1987, 25, 4; Dorin Maran, *Arta de a problematiza*, SLAST, VII, 1987, 35, 2; Adrian Dinu Rachieru, *Metamorfoze*, CL *(Pagini bucovinene)* XCIII, 1987, 8, 2; Adrian Dinu Rachieru, *Reciclarea prozatorului*, MRT, I, 1990, 14, 5. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PÂRVULESCU Nicolae, *Fotoliul vacant*, Craiova, Scrisul Românesc, 1986, 382 p. *Bildungsroman*. Reconstituie formarea intelectuală a naratorului, profesorul și criticul literar Tudor Trifănescu. Majoritatea temelor abordate au fost larg dezbătute în epocă: recuperarea scriitorilor înterziși, moștenirea sociologist-vulgară, specificul literar, condiția omului de cultură, valoarea noilor metodologii etc. În raport cu mulțimea digresiunilor teoretice, dragostea eroului pentru frumoasa Greta Crângașu pare un supliment bibliografic.

▼ I–II, Craiova, Scrisul Românesc, 1990.

◆ Iuliu Pârvu, TR, XXXI, 1987, 15, 4; Marin Bețeliu, *Tirania personajului*, R, 1987, 3, 10; Tudor Cristea, *Condiția personajului*, SLAST, VII, 1987, 4 iulie, 2; Constantin M. Popa, *Complexul „Ganimede"*, LCF, XXX, 1987, 31, 2; Ioan Lascu, *Temele tinerilor prozatori*, LCF, XXXI, 1988, 40, 3; Popa, *Clasici și contemporani*, 144–146; Iuliu Pârvu, ≈, TR, 1991, 6, 4.

A.S.

PEREȘ Pavel, *Pasărea purpurie a dragostei*, Buc., Albatros, 1986, 190 p. Roman realist-socialist. Într-o stație de betoane se lucrează debordant; „întreaga atmosferă nădușise de atâta efort". Concluzia pateticului reportaj: „Omul. Stăpânul universului".

◆ Aureliu Goci, RL, XIX, 1986, 31, 10; Ecaterina Țarălungă, T, XV, 1986, 10, 38–39; Virgiliu Ene, LCF, XXIX, 1986, 49, 2; Paul Dugneanu, CNT, 1987, 6, 13.

A.S.

POP Ionel, *Inima pădurii*, Buc., Albatros, 1986, 160 p. Roman poetic. Ion Gota, un patriarh al muntelui, a crescut în vremurile „în care toți oamenii erau buni și puternici, toate întâmplările cuprinse în aureola de

blândețe și de mulțumire". Mitul istoriei și al pădurii se întâlnesc într-un basm adevărat despre bucuriile sufletului.

A.S.

POPESCU Ștefan, *De din vale de Rovine*, Buc., E.M., 1986, 284 p. Fragment: *Oameni de nădejde ai Măriei Sale*, RL, XIX, 1986, 27, 15. Roman istoric. Evocare a personalității și domniei lui Mircea cel Bătrân pe baza unor izvoare documentare autentice.

◆ Teodor Vârgolici, RL, XX, 1987, 6, 10.

A.S.

POPOVICI Eliana, *Cinstiți meșteri mari…. Roman istoric*, Buc., Albatros, 1986, 342 p. Roman istoric. Prezintă biruințe culturale și politice în Țara Românească a secolului al XVII-lea.

A.S.

❍ **PURCĂREA Victor Lorin,** *Doi studenți și… o iubire*, fragment de roman, AFT, XX, 1986, 3, 6–7.

A.S.

❍ **RUDEANU Alex.[ei],** *Gustul ierbii în aprilie*, fragment din romanul *Candrenii*, CL, XCII, 1986, 7, 8–9. Probabil, alături de *Pietrele acestei case* (1975), *Fratele norocos* (1980) și *Ruşinea familiei* (1983), un nou roman din ciclul dedicat de autor „neamului Candrenilor".

❒ V. și *Focul rece*, 1973.

I.I.

❍ **RUNCANU Marcel Constantin,** *Fanta*, TR, XXX, 1986, 14, 5; *Fanta*; *Prima apariție a preaînțeleptului Aburoiu*; *… Și întâia intrare în scenă a frumoasei Roberta…*; *Creionul chimic*; *Caterina*, TR, 1991, 32, 7, fragmente din romanul *O oră de glorie*. Probabil un nou vol. din ciclul inițiat, în 1982, cu *Febră vesperală.*

❒ V. și *Sepia*, 1973.

I.I.

❍ **RUSESCU Vasile,** *Digul*, fragment din romanul *Ultimul stol*, LCF, XXVIII, 1986, 20, 3.

I.I.

SALEM H., *Cercul virtuos*, Buc., Cartea Românească, 1986, 296 p. Roman satiric. Utopie parodică, în care protagonist este Gavrilă, redactor la emisiunea de umor a televiziunii. Acesta ajunge în rai și se întâlnește cu ființe din alte galaxii, precum și cu unele personalități din istoria umanității: Dalila, Napoleon, Rafael, Moise, Freud. Cu caracter parodic, satiric sau gratuit, umorul cărții depășește rareori nivelul mediu al genului.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 52, 10.

A.P.

SĂNDULESCU Ionel, *Zbor în furtună*, II, v. *Zbor în furtună*, I, 1984.

A.P.

SĂRARU Dinu, *Dragostea și Revoluția*, II. *Cei care plătesc cu viața*, v. *Dragostea și Revoluția*, I, 1981.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Castelul albastru*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 254 p. Metaficțiune istoriografică. Este un roman-eseu, în stil savant și familiar, cu note de real și imaginar, de exotic și spectaculos, de livresc și fantastic. Autorul reconstituie diferite mărturii despre existența „Castelului albastru", începând de la legenda sumeriană a regelui Sumeșava, trecând prin civilizația greacă și romană, prin legende despre Carol cel Mare și despre Graal, despre Sir Gawain și Castelul Verde, până la o legendă răspândită în Valea Nigerului. Alături de stăpânii lui, castelul însuși devine personaj. Cartea se remarcă prin farmecul și ingenuitatea narațiunii.

◆ Alexandru Ruja, *Exerciții de stil*, LCF, XXX, 1987, 29, 2.
❒ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SEIN Corina Victoria, *După concert*, Buc., Eminescu, 1986, 254 p. Fragmente: *Amurg*, O, XXXVI, 1985, 33, 4–5; *Decizia*, O, XXXVI, 1985, 46, 4–5. Roman psihologic. Are și elemente de roman social, fiind axat pe confruntarea dintre mentalități în existența cuplului. Negând tabieturile și conservatorismul vechii generații, tinerii cred în dreptul lor la fericire și încearcă să le insufle și părinților încredere în posibilitatea de a fi autentici. Finalul conține câteva pagini de mare tensiune și de subtilă introspecție.

◆ Marian Odangiu, *Dreptul la fericire*, O, XXXVIII, 1987, 5, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Confesiune și lirism*, CNT, 1988, 6, 13; Rodica Opreanu, *Poezia scriiturii*, O, XL, 1989, 8, 5.

A.P.

SELENA Ana, *Învolburata lume a Călinei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1986, 292 p. Fragment: *Ploaia miroase a pâine* (romanul e anunțat cu titlul *Călina*), O, XXX, 1979, 37, 5. Roman sentimental. Are și accente de roman social. Călina, o fată visătoare, admirată de „filosoful" Andrei, cunoaște la banchetul de absolvire a liceului pe inginerul Florin. Descoperă astfel iubirea și în scurt timp se căsătorește. Dar decepțiile sunt tot atât de rapide. Învingând răutatea lumii, după ce se desparte de Florin, Călina termină facultatea de istorie, reușind să-și găsească împlinirea.

◆ Adrian Dinu Rachieru, *„O lume de câștigat"*, O, XXXVIII, 1987, 11, 2; Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 238.

A.P.

❍ **SINITEANU Dumitru,** *Odată cu pulsul pământului*, O, XXXVII, 1986, 16, 4–5; *Casa noastră*, O, XXXVII, 1986, 22, 12; *Drumuri spre împlinire*, T, XVIII, 1989, 8, 47–48, fragmente din romanul *Pe Mureș, undeva…*

A.P.

STIHI Bogdan, *Vetrele fumegă în amurg*, Buc., E.M., 1986, 256 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată în Dacia romană. Cartea se remarcă prin acuratețea descrierilor, prin simplitatea dialogurilor și prin culorile ușor docte ale frescei sociale. Este însă fastidios „patriotismul" latin și neolatin al naratorului.

A.P.

SUCIU Titus, *Pragul*, Timișoara, Facla, 1986, 252 p. Roman sentimental. Cartea prezintă meandrele iubirii dintre doctorița Pompilica și inginerul Victor Mârjan „de la Vâlcele". Singurul personaj memorabil este bătrâna Valeria Golimas.

◆ Tudorel Urian, *Gastropsihologie*, O, XXXVIII, 1987, 7, 2; Alexandru Ruju, *Existențe autentice*, LCF, XXX, 1987, 20, 4; Petre Domșa, *Un roman al stărilor sufletești*, SLAST, VII, 1987, 17, 5; Adrian Dinu Rachieru, AST, XXI, 1987, 9, 7; Ruja, *Parte*, I, 126–131; Berca, *Dicționar*, 148.

A.P.

ȘOVU George, *Tandrețe*, Buc., Cartea Românească, 1986, 320 p. Roman social. Andreica, profesoară, și Vlad, judecător, alcătuiesc un cuplu perfect și, alături de celelalte rude, mai apropiate sau mai îndepărtate, un model de umanitate. Istorii de clan sau profesionale sunt povestite când cu gravitate, când cu haz căznit.

◆ George Chirilă, *Pornind din adolescență*, CNT, 1986, 40, 13; Pavel Pereș, *Tandrețea universului familial*, SLAST, VII, 1986, 3, 2; Ioan Vicoleanu, ATN, XXIV, 1987, 1, 6.

A.P.

❍ **ȘTEFĂNESCU Domnița,** *Mâine*, fragment din romanul omonim, SLAST, VI, 1986, 7, 6–7.

A.P.

TĂNĂSACHE Ilie, *Roagă-mă orice*, Buc., Cartea Românească, 1986, 280 p. Roman realist-socialist. Propunându-și să scrie despre munca și viața constructorilor metroului bucureștean, ~ uzează aici de vechile clișee ale genului. Schițate sumar, mai ales prin intermediul unor ample dialoguri, personajele aparțin unei tipologii consacrate în literatura de acest tip: directorul înțelept, secretarul de partid apropiat de oameni (Draica), meseriașii cu experiență, respectați și indispensabili (maiștrii Marin și Pavel), tinerii entuziaști (inginerul stagiar Valentin, subinginera Crina), muncitorii simpli, dar inimoși (sudorul Grigore). Toți aceștia apar într-o lumină exagerat de optimistă, falsă, „eroismul muncii", mereu sugerat în subtext, estompându-le individualitatea și eliminând orice dramă.

■ Fragment: *Demande-moi tout ce que tu veux*, tr. de Anca Christodorescu, REVR, XLI, 1987, 2, 6–41.

◆ Tania Radu, FC, XXXV, 1986, 51, 19, 14; Nicolae Georgescu, LCF, XXX, 1987, 4, 2; Stănescu, *Jurnal*, 110–113.

I.M.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Livada viselor*, Buc., Cartea Românească, 1986, 302 p. Fragment: *Hanul de pământ* (romanul e anunțat cu titlul *Hanul de pământ*), RL, XII, 1979, 18, 15. Roman psihologic. Evocă două destine paralele. La un prim nivel narativ, protagonistul e inginerul Ilie Frone, care, ajuns într-un impas existențial datorat unei boli grave, își rememorează viața, oprindu-se mai stăruitor asupra iubirilor sale: cea copilărească și ingenuă pentru Nina, cea tinerească și pasională pentru Arghira și cea matură și senină pentru Luxa, care i-a devenit soție. Retrospecțiile au pentru Ilie Frone un efect terapeutic. Ajutat și de leacurile unui vraci, el se reface miraculos și își reia cu aplomb munca. Totodată, se dă de înțeles că în vindecarea lui a avut un rol și lectura unui manuscris oferit lui de Paul Herghelegiu, personaj apărut subit și neavând nicio altă funcție în roman. „Manuscrisul", identic de fapt cu o lungă povestire, publicată de ~ anterior (*Iarnă căzută-n genunchi*, 1979), istorisește viața aventuroasă și tragică a lui Mardare, copilul de suflet al argatului Păun. Spectaculoasă și melodramatică, această narațiune (cu tâlhari, cu răzbunări și împăcări, cu iubiri curate, cu violențe și crime) nu își prea justifică prezența, cele două părți ale romanului părând mai degrabă juxtapuse.

◆ Emil Manu, RL, XX, 1987, 13, 11; Lucian Chișu, LCF, XXX, 1987, 21, 2; Paul Dugneanu, *Între proiecte și modalități de expresie*, CNT, 1987, 31, 12; Tudor Ionescu, ST, XXXVII, 1987, 7, 63–64; M.N. Rusu, SPM, 1987, 44, 3.

I.M.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și S.A. Frații & Co.*, Buc., Cartea Românească, 1986, 294 p. Roman polițist. Se inspiră dintr-un caz judiciar real.

A.P.

TEODORESCU-BRANIȘTE Tudor, *Pavilionul de vânătoare*, ed. îngr. de Constantin Darie, Buc., Minerva, 1986, 312 p. Fragment: ≈, RL, XVII, 1984, 14, 15. Roman de familie. Proiectat inițial ca parte a unui amplu ciclu narativ, ≈, apărut postum, descrie destrămarea unei mari familii boierești în preajma Primului Război Mondial. Deși prosperi economicește, Măgurenii, moșieri a căror ascendență merge până în timpul lui

Mihai Viteazul, intră în declin deoarece mentalitatea lor aristocratică, neadaptată istoric, iscă drame și conflicte care scindează clanul. Intriga romanului grupează personajele antagonic: de o parte se află capul familiei, conservatorul și autoritarul boier Hristache Măgureanu, Sophie, sora lui, o fată bătrână, meschină, înfumurată și avară, și Toma, fiul mai mare al boierului, ins energic și pragmatic; de cealaltă parte stau Radu, fiul mai mic, un tânăr inteligent și sensibil, cu înclinații filozofice și literare, și Odette, sora lui, fire delicată și generoasă, neafectată prea mult de experiența nefericită a unei efemere căsnicii. Relațiile deja încordate din familie încep să se clarifice odată cu revenirea acasă a lui Radu (de la un sanatoriu elvețian, unde i se tratase ftizia). Descoperind întâmplător un jurnal al mamei sale, el află drama morală ce o dusese pe aceasta la sinucidere, cu ani în urmă. Socotită o intrusă care „a stricat neamul Măgurenilor", Mariuca Stanian fusese terorizată de aroganța cumnatei ei. Istoria se repetă cu Sanda, soția lui Toma, și deznodământul e din nou tragic: pe punctul de a-l părăsi, ea e împușcată, într-un moment de furie, de acesta (când tocmai urma sa fie numit ministru). Crima e tratată drept sinucidere, aparențele sunt salvate, dar unitatea familiei s-a pierdut pentru totdeauna, așa cum o arată epilogul, care prezintă situația protagoniștilor la cinci ani după eveniment. Dens și dramatic la nivelul narațiunii, convingător la acela al tipologiei și al individualității personajelor (inclusiv a celor secundare, unele de neuitat), romanul are o compoziție clasică, lipsită de artificii, și un stil pe cât de fin, pe atât de exact, reconfirmând din plin vocația de scriitor realist a lui ~.

◆ Henri Zalis, *Pe traiectorii inegale*, FC, XXXVI, 1987, 4, 18; Ion M. Dinu, ARG, XXIII, 1988, 5, 8. ❐ V. și *Domnul Negoiță sau Individul împotriva statului*, 1932.

I.M.

❍ **TIMCU George,** *Petrecerea*, fragment din romanul *În așteptarea nopții*, CL, XCII, 1986, 1, 9.

I.M.

TIPSIE Ion, *În drum spre oraș*, Buc., E.M., 1986, 288 p. (Sfinx, 74). Roman polițist.

I.M.

TOPOLOG Ion, *Urmașii lui Euclid*, Buc., Albatros, 1986, 292 p. Roman pentru copii și tineret. Descrie formarea intelectuală a unei promoții de liceeni din Brașov, „fii și fiice ale încercatului nostru popor, ale scumpei noastre patrii care, știți cuvintele marelui voievod, ea e întotdeauna a urmașilor". Aceștia pleacă la București, la înmormântarea lui Marin Preda. La Cimitirul Belu, ei au ocazia să asculte cuvântările „foarte esențializate" ale lui George Macovescu și D.R. Popescu.

◆ A.I. Brumaru, AST, XXI, 1987, 3, 2; Ion Itu, RL, XX, 1987, 20, 9; Ștefan Găitănaru, LCF, XXX, 1987, 50, 2; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXII, 1988, 14, 4; Deaconu, *Impresii*, 330–339.

D.M.

TRAIAN Ilie, *Ora ciclopului*, Buc., Albatros, 1986, 176 p. Roman psihologic. Cuprinde și elemente metaficționale, predominante la început, unde personajul-autor ia în discuție complicatele relații dintre realitate și literatură, dintre viață și scris. Aflat tocmai în căutarea unui subiect pentru un roman, îl găsește pe neașteptate în experiența sa de bolnav. În timpul petrecut într-un spital, el își amintește o seamă de episoade din propria-i biografie, aude despre tot felul de întâmplări, îi observă cu luciditate pe cei din jur, medici și pacienți (denumiți, de obicei, generic: „cârlionțatul", „ochelaristul", „junele-morcov"), și mai ales meditează îndelung asupra unor teme literare, sociale, psihologice, morale, filozofice. Reflecția, amplă, diversă și deseori pătrunzătoare, depășește aici ca importanță analiza stării de boală, dând un caracter eseistic și intelectual acestei cărți, în care faptele nu sunt decât suportul comentariului asupra lor.

◆ Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 347, 8.

I.M.

TUDORAN Radu, *Privighetoarea de ziuă*, Buc., Eminescu, 1986, 606 p. Fragment: ≈, TR, XXX, 1986, 44, 5. Vol. al V-lea din ciclul *Sfârșit de mileniu*. Roman politic. Este o „combinație de memorialistică și ficțiune". Evenimentele politice (ascensiunea nazismului, declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial, instaurarea dictaturii regale în țară, rebeliunea legionară, Dictatul de la Viena etc.) sunt prezentate „în imagini de o uimitoare autenticitate" (Alex. Ștefănescu).

◆ Zaharia Sângeorzan, CRC, XXII, 1987, 7, 4; Alex. Ștefănescu, RL, XX, 1987, 11, 10; George Arion, *Scriitorul ca martor*, FC, XXXVI, 1987, 13, 11; Ion Munteanu, *Cu* ~, RL, XXI, 1988, 19, 4–5; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3. ❐ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

D.M.

TURCONI Diana, *Una și aceeași iubire*, Buc., Cartea Românească, 1986, 200 p. Fragment: ≈, SLAST, V, 1985, 51, 7. Roman sentimental. Evocă „o dramă veșnic sugerată, niciodată întâmplată" (Gh. Tomozei).

◆ Lector, RL, XIX, 1986, 43, 10; Gh. Tomozei, FC, XXXV, 1986, 46, 10.

A.S.

TURTURICĂ C., *Cărăuși peste vămi*, Buc., Cartea Românească, 1986, 398 p. Roman social. Angajat la o

întreprindere de transport internațional, Dinu David se va confrunta cu un mediu ostil, subminat de intrigi mărunte și orgolii agresive. O lume a provizoratului, văzută sentimental-ironic, într-un decor uman lipsit de dramatism.

A.S.

URICARU Eugen, *Stăpânirea de sine*, Buc., Cartea Românească, 1986, 294 p. Fragmente: *Rădăcina de jen-șen*, RL, XVIII, 1985, 45, 14–15; *O noapte de glorie*, ST, XXXVII, 1986, 1, 26–32. Roman istoric. Descrie cadrul social-politic al anilor de după Primul Război Mondial. Planul realist este intersectat de inserții ale fantasticului, care creionează atmosfera magic-ireală a ținutului Vlădia, unde se desfășoară povestea de iubire dintre Sofie Vasiliu și prințul Șerban Pangratty. „Fără pregnanță ca roman politic, corect, dar neconcludent ca roman istoric, ≈ este un excelent roman de dragoste, în care proza de analiză se unește cu proza simbolică" (Eugen Simion).

▼ Cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu, Buc., Alfa, 1999.

◆ Tania Radu, *Vitrina cărților*, FC, XXXV, 1986, 24, 10; Eugen Simion, *Romanul de dragoste*, RL, XIX, 1986, 28, 5; Mircea Mihăieș, *Regăsirea de sine*, O, XXXVII, 1986, 30, 6; Petru Poantă, TR, XXX, 1986, 31, 4; Val Condurache, *Alte glasuri, alte începeri*, CL, XCII, 1986, 7, 12; Ion Pop, *Regula jocului*, ST, XXXVII, 1986, 7, 33–34; Ioan Holban, *Spre ficțiune, prin fereastra realității*, CRC, XXI, 1986, 31, 4; Tania Radu, *Memoria și imaginarul*, FC, XXXV, 1986, 35, 10; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXIX, 1986, 42, 2; Constantin M. Popa, *Stăpânirea uneltelor*, R, 1986, 11, 3; Marian Vasile, *Un conflict deschis*, LCF, XXIX, 1986, 51, 3; Romul Munteanu, *Poezia și proza*, FC, XXXV, 1986, 52, 10; Mariana Ionescu, *Stăpânirea condeiului*, CNT, 1987, 3, 12; Vlad Sorianu, ATN, XXIV, 1987, 2, 7; Cornel Moraru, *Modelul și replica*, VTR, XVII, 1987, 2, 6; Popa, *Clasici și contemporani*, 83–86; Virgil Podoabă, *Întregul și partea*, F, XXIV, 1988, 12, 9; Simion, *Scriitori*, IV, 419–421; Oprea, *Provinciile*, 44; Moraru, *Obsesia*, 80; Bârgău, *Generația*, 179; Istrate, *Numele propriu*, 73; Micu, *Literatura*, 261. ❐ V. și *Rug și flacără*, 1977.

M.V.

VAIDA Mircea, *Vânătoare de vrăjitori*, Buc., Cartea Românească, 1986, 234 p. Face parte din ciclul început cu *Soarele la miezul nopții* (1978) și continuat cu *Zile în cuibul păsării* (1980). Deși nu au o unitate tematică, fiind trei vol. independente, caracterul de ciclu rezultă din al treilea roman, ≈. Roman de familie. Are în vedere apusul dramatic al unei vechi familii românești din Transilvania, pe nume Corinda, cu ascendenți până în perioada ocupării voievodatului de către regii unguri. Materia epică din ≈ va fi topită în romanul *Corinda* (1988). ≈ se petrece în intervalul octombrie 1944 – martie 1945, de la eliberarea orașului Z. până la instalarea noii administrații românești în nordul Transilvaniei de către guvernul dr. Petru Groza. „Carte a unor răscruci și a unor opțiuni decisive", ≈ este alcătuit din două romane: „cel veritabil, «romanul roman»", avându-l în centru pe Ioachim Platon, primarul comunist ucis din cauza necunoașterii faptului că are ca inamic tocmai pe Feri Anderco, șeful Siguranței, în fapt un fost horthyst camuflat, care terorizează orașul, arestându-i pe românii de vază, și „«romanul unui roman», al cărui personaj principal este naratorul-anchetator, față în față cu martorul său principal, Moise Brahms" (Mihai Ungheanu). Acest roman-anchetă îi mijlocește cititorului descoperirea unei umanități diverse și a unei materii epice substanțiale, centrate în jurul soției lui Anderco, Drupy, urmașă a unei bogate familii din Munții Apuseni. Ea invită de-a valma, în noaptea Anului Nou 1945, ofițeri sovietici, membri ai clanului Corinda, pe filozoful mistic Serafim Marcu (acesta, exprimându-și deschis opiniile politice, va fi împușcat), pe un coleg de universitate, Rariște (care va fi arestat). „Roman de psihologie și de atmosferă, ≈ rămâne totodată și un sugestiv roman politic" (Mihai Ungheanu).

◆ Valentin Tașcu, *Mărturia istoriei recente*, TR, XXX, 1986, 18, 4; Ion Lungu, *Un ciclu romanesc*, RL, XIX, 1986, 27, 4–5; M. Ungheanu, LCF, XXVIII, 1986, 29, 2; Vasile Macoviciuc, *Asumarea istoriei ca destin*, LCF, XXVIII, 1986, 33, 2; Valeriu Drumeș, *Sensul prezentului*, O, XXXVIII, 1987, 15, 2; Gheorghe S. Suciu, ST, XXXVIII, 1987, 4, 50.

D.M.

VIANU Iosif, *Caruselul urmelor*, Buc., Sport-Turism, 1986, 380 p. Roman polițist. Continuă acțiunea din romanul *Filiera traficanților* (1984). Echipa alcătuită din căpitanul Roman, căpitanul Andrei Zara și maiorul Mișu Stancu, protagonistul cărții, traversează mai multe țări europene pentru recuperarea tablourilor sustrase din muzeul de artă din București de o bandă de infractori periculoși, violenți, capabili de crimă. Urmăriri, atacuri, lupte corp la corp, dispariții, noi crime, amenințări și primejdii de pretutindeni alcătuiesc această „carte de vacanță".

D.M.

VINTILĂ Petru, *Muntele speranței*, I, Buc., E.M., 1986, 352 p.; II, Buc., E.M., 1987, 366 p.; III, Buc., E.M., 1988, 320 p. Fragment: *Războiul crailor*, RL, XX, 1987, 19, 14–15. Roman istoric. Este o trilogie istorică inspirată din evenimentele Primului Război Mondial, mergând cu evocarea din 1914 până la victoria finală, din 1918, dinaintea actului Marii Uniri. E o încercare de frescă, de surprindere a tuturor categoriilor sociale, cu incursiuni în medii și lumi diferite, aparținând tuturor celor trei provincii românești. Eroul principal este

Matheiu Caragiale, întruchipat prin Matheiu Carabela, alături de care evoluează mai mulți crai: Nicu Sergescu, Vasile Grama și Sever Popescu. Lumea transilvană este surprinsă prin destinul lui Ion Dragalina, fratele generalului Patriciu Dragalina, originar din Banat, de lângă Caransebeș. Cei trei crai se află pe front, în sectoare diferite ale acestuia, în timp ce Matheiu, lăsat la vatră, poate să observe lumea din spatele frontului și din Bucureștiul de sub ocupație germană. La sfârșitul vol. II, autorul declară într-un *Post-scriptum:* „[…] am năzuit să dau la lumină o cronică epică a națiunei române de la sfârșitul veacului XVIII până în zilele noastre". Seria epică ar avea ca punct de plecare *Roata* (romanul răscoalei din 1784) și drept încheiere romanele *Compania Indiilor Românești* și *Soarele ascuns.*

◆ M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 18, 2; N. Manolescu, *Un roman istoric*, RL, XX, 1987, 31, 9; Al. Ruja, *Un moment al romanului istoric*, LCF, XXXI, 1988, 1, 2; Romul Munteanu, FC, XXXVII, 1988, 4, 15; Emil Manu, *O cronică a națiunii române*, CNT, XXXVII, 1988, 12, 11; ⁂, *Cel de-al treilea volum al romanului „Muntele speranței" de Petru Vintilă*, LCF, XXXI, 1988, 48, 4; Romul Munteanu, FC, XXXVIII, 1989, 5, 10; Micu, *Istoria*, 478–479; Micu, *Literatura*, 247–248. ❐ V. și *Nepoții lui Horia*, 1951.

M.P.

✷ **VIȘIN Iosif,** *Micul detectiv*, Iași, Junimea, 1986, 208 p. Roman pentru copii și tineret.

D.M.

VOICA George, *Întâmplări neașteptate*, Buc., Eminescu, 1986, 222 p. Roman social. Călătorind către Constanța spre a-și cunoaște fiul natural, sexagenarul Teofil Baibadira își reamintește povestea de dragoste cu turcoaica Latife, pe care o cunoscuse în timpul războiului, ca tânăr locotenent. Îi revin în memorie întâmplări din trecut (episoade de pe front, reîntoarcerea în satul natal și munca pentru propășirea acestuia, căsătoria etc.), în timp ce vorbărețul său vecin de compartiment, Vasile Mițaru, își relatează, în paralel, propria sa existență. Scris neglijent, fără vreo preocupare pentru construcția narativă, ≈ debutează ca roman sentimental, continuă ca unul al frontului, apoi ca unul al colectivizării, încercând sporadic să stârnească interesul prin senzațional (moartea mamei, ucisă de un taur, moartea tatălui, om crud, lacom, alcoolic, victimă prematură a propriilor excese etc.).

◆ Lector, RL, XIX, 1986, 46, 10; Constantin Miu, *Formule narative în romanul actual*, ST, XL, 1989, 7, 10.

D.M.

ZAIDES Ștefan, *Misiune de taină în cetatea eternă*, Buc., E.M., 1986, 328 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată în perioada războaielor daco-romane. Autorul nu reușește să releve o dimensiune cu adevărat insolită a momentului istoric evocat.

A.P.

ZIDĂRIȚA Ștefan, *Din vară și până în vară*, Buc., Eminescu, 1986, 332 p. Roman realist-socialist. Se vrea o lecție de umanism socialist, în cadru citadin și rural. Valentin Candrea, cercetător de marcă, mutilat oribil în urma unui accident, este ajutat de colectiv și de iubită să-și regăsească echilibrul. Speranța din final într-o operație plastică reușită marchează un *happy-end* forțat.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Noaptea cea mai lungă. Roman istoric.* I. *Dincolo de întuneric*, Buc., E.M., 1986, 352 p. Fragment: *La mulți ani*, 1*944!*, RL, XIX, 1986, 29, 14–15; II. *Marea confruntare*, Buc., E.M., 1987, 332 p. Roman istoric. Are în centru evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial, pe teren românesc. Documentul istoric, citat copios, are o mare pondere.

◆ Teodor Vârgolici, *Un nou roman ciclic*, RL, XIX, 1986, 52, 10; Luana Moina, *Colaborator la scrierea istoriei*, TMS, XXII, 1987, 2, 6; Sultana Craia, *Adevăr istoric și imaginație creatoare*, LCF, XXX, 1987, 20, 2; Nicolae Georgescu, *Interpretarea documentelor*, LCF, XXXII, 1989, 32, 3. ❐ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

1987

AGOPIAN Ștefan, *Sara*, Buc., Eminescu, 1987, 244 p. (Romanul românesc contemporan). Fragmente: *Toamna anului 1703. Sibiu*, DLG, XVI, 1984, 103–104, 8; *O vizită*, CL, 1985, 5, 9; *Noaptea lui Spurck*, RL, XVIII, 1985, 26, 14; *Drumuri*, TMS, XX, 1985, 11, 8–9; *Casa Barberini*, TR, XXIX, 1985, 50, 5; *Cheia*, TR, XXX, 1986, 41, 5; ≈, VR, LXXXI, 1987, 4, 40–50. Reluat fragmentar: ≈, LTI, ed. română, 1999, 29, 131. Metaficțiune istoriografică. Realizată prin apelul la tehnici variate ale comicului, ludicului și parodicului. Un enigmatic Tobit (alt personaj decât cel din romanul omonim, apărut în 1983) sosește la Sibiu, în anul 1703, pentru a încasa banii pe care un anume Israel Hübner îi datora tatălui său. Aici el o cunoaște pe Sara, fiica adoptivă a acestuia, o evreică spaniolă capabilă, ca în marile romane gotice, să converseze cu spiriduși, să facă vrăji. Mediul evocat este cosmopolit. Alături de românul Simon Talaba, în carte apar un comite sas, Ioan Sachs, baronul cocoșat Spurk – despre care nu aflăm precis dacă e cocoșat și nici dacă e într-adevăr baron –, o văduvă Koch, gazda lui Simon Talaba, două surori Barberini, un consilier Gross etc. Dar relatarea unui subiect sau măcar cea a unei succesiuni de nuclee conflictuale apare

superfluă, câtă vreme, închizând porțile logicii, nararea conflictelor se multiplică, prin reluare, ca într-un sistem de oglinzi, până la pulverizare, în deplin acord cu echivocitatea stilului, ceea ce face ca romanul să nici nu poată fi valorizat altfel decât pe dimensiunea virtuozității formale și ca pitoresc al imaginației, în contextul, mereu amânat, al unei idei transcendente. Excelentă piesă de virtuozitate, concepută probabil ca un refuz al narării istoriei, în sensul ei obișnuit, didactic, ≈ pare să opună retoricii lustruite a frazelor de manual comunist dreptul de a nu crede sau de a crede în altceva, în sens polemic, chiar și într-o „lume lipsită de transcendență, plină de pofte, abulică, anxioasă și chiar puțintel morbidă" (Nicolae Manolescu).

▼ Buc., Paideia, 1991.

◆ Nicolae Manolescu, *Pictură flamandă*, RL, XX, 1987, 20, 9; Mircea Mihăieș, *Tactilograme*, O, XXXVIII, 1987, 20, 2; Ioan Holban, *Tema medievală*, SLAST, VII, 1987, 22, 5; Marian Papahagi, *Personajul și construcția romanescă*, TR, XXXI, 1987, 23, 4–5; Laurențiu Ulici, *Două etaje*, CNT, 1987, 26, 13; Radu G. Țeposu, *Cărți după cărți*, AFT, XXI, 1987, 6, 4; Liviu Leonte, *Baroc stilizat și parodic*, CRC, XXII, 1987, 27, 4; Dan C. Mihăilescu, *Cubul negru*, T, XVI, 1987, 7, 25–27; Mircea Scarlat, *Scutul de lumină*, VR, LXXXII, 1987, 7, 80–84; Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 345, 8; Gabriela Gavril, DLG, XVIII, 1987, 120, 6; Nora Rebreanu, EX, XIX, 1987, 6–7, 5; Ruxandra Ivănescu-Albu, *Un matein*, AST, XXIII, 1988, 7, 9; Adriana Babeți, F, XXIV, 1988, 10, 4–5; Ioan Holban, *Analiză și reconstituire*, CRC, XXIV, 1989, 12, 4; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Spiridon, *Melancolia*, 300–310; Ion Negoițescu, *Romanele lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 44, 12; Papahagi, *Cumpănă*, 297–301; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 7, 5; Țeposu, *Istoria*, 136; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 11–14; *Dicționarul scriitorilor*, I; Mușat, *Perspective*, 137–142; Ursa, *Optzecismul*, 108–109; Ivăncescu, *Ștefan Agopian*, 34–38; *Dicționarul esențial*; Eugen Lucan, (i.), AMP, 2000, 2, 22–25. ❒ V. și *Ziua mâniei*, 1979.

I.I.

ANDRU Vasile, *Progresia Diana*, Buc., Albatros, 1987, 184 p. Roman postmodern. În unsprezece capitole, supraintitulate „pași", se dezvăluie, într-o manieră sincopată, abruptă, meandrele legăturii dintre Vasile Andrucovici, alias Andru, și „potrivita" sa Diana, alias Dhyana (numele, în practica yoga, al meditației de dinaintea extazului). Romanul sentimental apare astfel dublat de unul inițiatic, în care descifrarea sensurilor existenței capătă caracter sistemic doar printr-o „progresie" a interiorizării structurilor universului, catalizată de eros, la antipodul mefienței misogine.

◆ Dorin Măran, *Arta fragmentarismului*, SLAST, VIII, 1988, 4, 4; Ion Zubașcu, FC, XXXVII, 1988, 6, 11; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 8, 2; Ioan Holban, *Limitele experimentului*, CRC, XXIII, 1988, 9, 4; Vasile Chifor, *Roman și experiment*, T, XVII, 1988, 4, 30–31; Al. Protopopescu, *Despre „optimizarea" romanului*, VR, LXXXIV, 1989, 2, 80–84; Henri Zalis, *Prozele lui ~*, CL, XCVI, 1989, 4, 5; Ioan Pintea, „*Despre cărțile noastre nescrise*" (i.), TNLS, II, 1990, 23, 3; Burlacu, *Voci*, 77–78. ❒ V. și *Mirele*, 1975.

I.I.

ANGELESCU Silviu, *Calpuzanii*, Buc., Cartea Românească, 1987, 240 p. Metaficțiune istoriografică. Tratează, în manieră parodică și burlescă, tema istorică a domniilor fanariote. Se structurează pe artificiul manuscrisului găsit. Cartea, de fapt o cronică a începutului domniei lui Mavrogheni, apare ca transpusă în românește, după ce fusese găsită într-un codice scris în limba paleosarmată (sic!). Tradus în româna actuală, turcismul *calpuzan*, azi învechit, înseamnă „falsificator de bani". Dar e vorba de o traducere pe care autorul o înscenează, jucând o adevărată „comedie filologică", în genul celei din *Țiganiada*, cu opinteli, reveniri, ezitări, toate ilustrând extrema dificultate de a sugera, prin stil, parfumul unei epoci. De unde și echivocul raportului auctorial cu planul evenimențial al ficțiunii, în care apare imaginea pitarului Sotir ot Glavacioc, haiduc și „calpuzan", iubitor de vin și de femei. Puternic colorat stilistic, în sens parodic și burlesc, același echivoc se susține și ca perspectivă de adâncime, printr-un sistem deschis de observații, corelări și aluzii, toate sugerând o lectură simbolică, guvernată de legile jocului intelectual.

▼ Buc., Humanitas, 1999.

◆ Al. Piru, *Fără arhaizare silită*, SLAST, VIII, 1988, 4, 4; Marian Papahagi, *Din vremea lui Mavrogheni*, TR, XXXII, 1988, 7, 4; Nicolae Manolescu, *Parodia burlescă*, RL, XXI, 1988, 9, 9; Șerban Foarță, *Hronică literaricească*, O, XXXIX, 1988, 10, 4; Romul Munteanu, *Romanul ca limbaj*, FC, XXXVII, 1988, 10, 10; Al. Călinescu, *Firește, un manuscris…*, CRC, XXIII, 1988, 16, 4; Mircea Mihăieș, *Reconstituiri*, O, XXXIX, 1988, 19, 2; Traian Ungureanu, *Modernitatea bucoavnelor*, AFT, XXII, 1988, 5, 8; Gabriela Gavril, *Istorie ieroglifică*, DLG, XIX, 1988, 126, 6; Daniel Nicolescu, TRR, XVII, 1988, 365, 12; Vladimir Bălănică, *Dezvăluirile romanului*, TMS, XXIII, 1988, 6, 7; Val Condurache, *Povești trecute, povești viitoare*, CL, XCV, 1988, 7, 13; Doru Mareș, *Cronici–cronice*, VR, LXXXIV, 1989, 4, 86–88; Doru Burlacu, PGL, I, 1990, 2–3, 2; Viorica S. Constantinescu, ~, ALIL, XXXII, 1988–1991, B, 207; Sorin Preda, TNLS, II, 1990, 4, 6–7; Tatiana Mihuț, ATN, XXVII, 1990, 8, 5; Foarță, *Afinități efective*, 28–29; Marius Lazăr, F, XXVI, 1990, 2, 4; Barbu, *Aspecte*, II, 1–19; Munteanu, *Jurnal*, V, 272–275; Lovinescu, *Unde scurte*, 60–65; Micu, *Scurtă istorie*, III, 140–141; Ciopraga, *Personalitatea 2*, 125; Ivanciu, *Comicul*, 195; Mircea Muthu, *Literatura sudului (II)*, JL, s. nouă, IX, 1998,

7–8, 3, 14; Burlacu, *Voci*, 122–126; Ivanciu, *Comicul*, 195–196; Micu, *Literatura*, 262; Micu, *Istoria*, 502; Nicolae Oprea, F, XXXVI, 2000, 3, 34–37.

I.I.

ANGHEL Paul, *Întoarcerea morților*, Buc., Cartea Românească, 1987, 534 p. Fragmente: *La Prohorini*, LCF, XXVIII, 1985, 9, 4–5; *Drumul spre Optina*, RL, XVIII, 1985, 21, 14–15; *Un japonez la Hasdeu sau peștera lui Gutenberg*, LCF, XXVIII, 1986, 22, 4; *Nae și femeia de cozonac*, RL, XIX, 1986, 30, 14–15. Cartea a IX-a din ciclul romanesc *Zăpezile de-acum un veac.* Roman istoric. Cu intenții de frescă, evocă împrejurările în care s-a restabilit pacea în Balcani, după Războiul de Independență din 1877–1878.

◆ Gheorghe Glodeanu, *Istorie și roman*, TR, XXXI, 1987, 19, 4; Costin Tuchilă, *Un moment crucial din istoria națională*, RL, XX, 1987, 19, 8; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 19, 2; 20, 2; Mircea Popa, *Romanul războiului nostru de independență*, ST, XXXVII, 1987, 8, 24. ❒ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

I.I.

❍ **ANTIM Corneliu,** *Pământul ascuns*, fragment de roman, LCF, XXX, 1987, 22, 9.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Poligonul cu trandafiri*, Buc., E.M., 1987, 302 p. Roman de aventuri. Ofițeri și subofițeri din garnizoana orașului Ulmeni își servesc patria, obținând calificative maxime la trageri, fără a uita, însă, de viața intimă ori de divertismente extraprofesionale, cum ar fi arheologia.

❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

I.I.

ARIEȘANU Ion, *Lumina de la capătul nopții*, Timișoara, Facla, 1987, 316 p. Fragment: *Stăpân pe o navă*, O, XXXVIII, 1987, 28, 4–5. Roman psihologic. Conține confesiunea tânărului medic Călin V., care trece printr-o gravă criză de conștiință, generată de incompetența profesională a celor din jur, de indiferență și absenteism. Blocat la „porțile împlinirii", prin dispariția mentorului său, medicul Simonide, Călin V. găsește totuși forța necesară pentru a se opune răului, pentru a reîncepe lupta cu boala.

◆ Marian Odangiu, O, XXXVIII, 1987, 45, 2; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 2, 32; Adrian Dinu Rachieru, *Un prozator „cald"*, AST, XXIII, 1988, 10, 11; Valeriu Bârgău, *Un roman de succes*, TR, XXXIII, 1989, 6, 5; Ruja, *Parte*, I, 99–100.

I.I.

AVRAM Vasile, *Spirala*, Buc., Cartea Românească, 1987, 180 p. Fragment: *Spirala* (romanul e anunțat cu titlul *Legat la ochi*), T, X, 1981, 6, 29–35. Roman psihologic. Bazat pe specularea plurivocității perspectivelor narative, încearcă să reconstituie din secvențe de viață – cu trăiri, rememorări, elemente de monolog interior – zbaterile sufletești ale unui personaj contradictoriu, în esență frustrat, care nu-și poate găsi un drum în viață. „Vervă eseistică, tensiune intelectuală a ideilor, capacitate de transfigurare" (Vasile Chifor).

◆ Vasile Chifor, *Parabola spiralei*, TR, XXXI, 1987, 38, 4.

I.I.

BALACI Anca, *Drum bun, Simina…*, Buc., Cartea Românească, 1987, 256 p. Fragment: *Adagio autumnal*, RL, XVII, 1984, 18, 14–15. Roman sentimental. Pe un ton de confesiune patetică, este relatată relația înfiripată între narator, un scriitor celebru, retras să trăiască în singurătatea de la Livezeni, lângă Curtea de Argeș, și șoferița Simina. Neînțeleasă de iubitul ei, cu multe probleme de familie, tânăra îl va părăsi pe scriitor, preocupat exclusiv, în egoismul său, de scrierea unei cărți despre Seneca.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 18, 10; Andreea Vlădescu Lupu, *Romanul iubirilor crepusculare*, RL, XX, 1987, 25, 9; Constantin Crișan, ST, XXXVII, 1987, 11, 55.

I.I.

BANDRABUR Ionel, *Un student de altădată*, Iași, Junimea, 1987, 142 p. Roman social. Sunt relatate evenimente din viața unui tânăr, Cornel Andronic, care își face studiile la Focșani și apoi la Sibiu, în perioada refugiului, după cedarea Ardealului de Nord, în 1940. Prin figura lui Silviu Bena, poet, este evocat Lucian Blaga; apar, de asemenea, în palide travestiuri antroponimice, poeții de la „Cercul Literar".

◆ Lector, RL, XX, 1987, 49, 10.

I.I.

BĂCĂUANU Dinu, *Noapte valahă*, Buc., Cartea Românească, 1987, 230 p. Roman social. Prin intermediul a două personaje feminine, Thais și Solange, de origine boierească, este urmărit procesul de adaptare a clasei lor sociale la noile condiții apărute în România în primul deceniu de așa-zisă „democrație populară".

◆ Valeriu Cristea, *Întortochetura neamului*, RL, XXI, 1988, 9, 11; Al. Piru, *Al doilea roman*, SLAST, VIII, 1988, 17, 5.

I.I.

❍ **BĂDULESCU Corina Victoria,** *Zâmbetul Mirei*, fragment de roman, O, XXXVIII, 1987, 49, 4–5.

I.I.

BĂILEȘTEANU Jean, *Drum în tăcere*, I. *Ani de făgăduință*, Craiova, Scrisul Românesc, 1987, 364 p.

Roman rural. Acțiunea se petrece într-un sat oltean din câmpia Doljului, în perioada colectivizării agriculturii, epicul fiind polarizat de figura țăranului activist Tănase Bălan. Tema colectivizării, cel puțin „buclucașă" ideologic, se vrea salvată prin tonul de relatare de tip document, adoptat de vocea naratoare, prin impresia, până la un punct discretă, de registru autobiografic.

▼ Ed. revăzută și adăugită, Craiova, Literatorul, 1990; I–II, ed. revăzută și adăugită, Craiova, M.J.M., 1997.

◆ Constantin M. Popa, *Vitalitatea unui destin literar*, R, 1987, 9, 11; Popa, *Clasici și contemporani*, 114–115; Laurențiu Ulici, *Chipuri familiale*, RL, XXI, 1988, 6, 11; Ioan Lascu, *Temele tinerilor prozatori craioveni*, LCF, XXXI, 1988, 40, 3; Ulici, *Literatura*, 419–420; Tudor Nedelcea, TG, I, 1999, 4–5, 24–27.

I.I.

BĂLĂNOIU Emilian, *Peste toate înălțimile*, Buc., Cartea Românească, 1987, 256 p. Roman social. Urmărește, în împrejurările vitrege ale primelor decenii de comunism, soarta familiei unui scriitor, Matei Popovici. În imposibilitatea reală de a se realiza prin scris, dat fiind caracterul acaparator al ideologiei dominante, terorizat, la București, de vecini, cu precădere de un sinistru clan Ciolpănescu, Matei Popovici se retrage în provincie, încercând să nu-și rateze vocația. Problemele create de copii, între care unul, Grig, se înstrăinează, raporturile tensionate cu soția, Viviana, care abandonase, de dragul său, o promițătoare carieră muzicală, îl îndreaptă pe scriitor spre o a doua ratare. Rămasă singură, după decesul soțului, Viviana încearcă să-și recâștige familia prin mirajul bijuteriilor despre care își aduce aminte că, într-o criză de senilitate, le-ar fi ascuns, punându-i pe toți să le caute. Ton de evocare sinuoasă, tensionată, specifică prin excelență prozei Gabrielei Adamești eanu.

I.I.

BĂNESCU Florin, *Drumul gugulanilor*, I. *Strada*, Timișoara, Facla, 1987, 212 p. Fragmente: *Ieșirea din vis*, O, XXXVI, 1985, 15, 8–9; *Seara așteptând…*, TR, XXIX, 1985, 45, 5; *Ancheta abia a început*, ST, XXXVI, 1985, 11, 34–36; *Spre Alba, departe…*, LCF, XXVIII, 1985, 48, 3; 7; *Și nimeni nu se teme…*, VTR, XVI, 1986, 6, 12. Prim vol. dintr-o viitoare serie romanescă, valorificând personaje și întâmplări din vol. de povestiri și din narațiunea mai amplă *Ierni peste tei* (1978). Metaficțiune. Acțiunea, derulată în manieră proustiană, se petrece în preziua revelionului anului 1986, faptele relatate reducându-se la parcurgerea, de către personajul principal, scriitorul Nicolae Ban, a câtorva sute de metri pe strada arădeană „Mihai Eminescu". Automatismele comportamentale și de limbaj (frazele din finalul unui episod consumat în prezent se continuă în cele ale altuia, petrecut în trecut) rezonează contrapunctic într-un alt spațiu, al amintirii, prin care lui Nicolae Ban, cel din prezentul acțiunii, i se contrapune imaginea unui „alt Ban", ziarist de la „Românul" anului 1918. În raport cu acesta din urmă se și clădește, în continuumul conștiinței, rememorarea istoriei, a neamului „gugulanilor", căruia îi aparțin cei doi, străbătând cadrul neschimbat al străzii și al curții unde se aflase cândva redacția marelui ziar arădean. Imprevizibil, prin sentimentul de facere continuă și de complicitate cu cititorul, sincopat, asociativ, textul dobândește tensiune epică.

◆ Dan Stanca, *Strada fluidă*, SLAST, VII, 1987, 40, 5; Mircea Iorgulescu, *Scriitorul ca personaj*, RL, XX, 1987, 40, 8; Ioan Holban, *Ce ne facem cu epicul?*, CRC, XXII, 1987, 44, 4; Alexandru Ruja, *Povestea unui vis…*, O, XXXVIII, 1987, 44, 14; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXX, 1987, 52, 2; Viorel Gheorghiță, F, XXIV, 1988, 8, 5; Anton Cosma, *Addenda: Un moment materialist?*, VTR, XIX, 1989, 2, 6; Gheorghe Secheșan, *Istorie și parabolă*, O, XL, 1989, 13, 6; Constant Călinescu, *Mesaj generos*, LCF, XXXII, 1989, 19, 1; 7; Adrian Dinu Rachieru, *La trei ape un povestitor*, AST, XXIV, 1989, 5, 10; Ruja, *Parte*, I, 79–81. ❐ V. și *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Recucerirea dragostei*, Buc., E.M., 1987, 256 p. Fragment: *Canonada*, RL, XIX, 1986, 44, 14–15. Face parte din ciclul „satului de pe Coastă". Roman social. Tematica e militară. Victor Necșoiu, absolvent al unui liceu agro-industrial, pleacă în armată îndrăgostit fiind de Iuliana Mitrofan. Apoi, deși respinge avansurile unei oarecare Ilina, este prezentat în sat, de către Mirică Bobirci, ca personaj negativ, fluș turatic. Survine o permisie și căsătoria cu Iuliana, la Craiova, nunta propriu-zisă amânându-se până după întoarcerea sa din armată.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 26, 10; Adriana Iliescu, *Poveste de iubire*, RL, XX, 1987, 33, 9. ❐ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BOGDAN C.I., *Nemuriri trecătoare*, Buc., Cartea Românească, 1987, 224 p. Face parte din ciclul, început în 1982, prin *Poduri suspendate.* Roman social. Oglindește, în maniera tipică a narațiunii cu temă politică, lupta dintre „vechi și nou" în mediul cercetării științifice de vârf. Figurile agreate, prezentate ca adevărați „promotori ai noului", sunt medicii Mihu și State, alături de care stă și Maria State, soția celui din urmă, inginer cercetător în domeniul fizicii nucleare. „Literatură cu temei sociologic, însufleț ind o tendință nu numai literară" (Mihai Niculescu).

▼ Ed. definitivă, Buc., Porus, 1992.

◆ Dumitru Micu, *Portretistică de grup*, CNT, 1987, 30, 12; Tania Radu, *Vitrina cărților*, FC, XXXVI, 1987, 30, 11; C. Anton, *Un roman de moravuri*, VTR, XVII, 1988, 11, 4; Cosma, *Romanul*, I, 220; Mihai Niculescu, *Un roman al revoluției tehnico-științifice*, LCF, XXXII, 1989, 17, 2; Ioan Holban, *Lumi paralele*, CRC, XXIV, 1989, 20, 4; Lucian Chișu, LTE, III, 1993, 50, 4.

I.I.

BOGDAN Vasile, *Dorana*, Buc., Eminescu, 1987, 232 p. (Romanul românesc contemporan). Fragment: *Probă de șantier*, LCF, XXVIII, 1986, 18, 4. Roman realist-socialist. Pe fundalul relației între Dorana și inginerul Mihai Voiculescu, înfiripată în urma unui accident rutier, cartea reflectă viața unui șantier, unde, alături de oameni cumsecade, lucrează și ticăloși ca Zaharia, fost coleg de facultate al lui Mihai. Ca în toate romanele dedicate „construirii socialismului", caracterele se verifică prin solidarizare, atunci când, în situația limită a unei inundații iminente, este în joc împlinirea planului, integritatea averii comune.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 41, 10.

I.I.

BOSTĂNARU Virgil, *Trei în furtună*, Buc., E.M., 1987, 240 p. Roman de război. Petre Jinga, infanterist, Emil Pavelescu, devenit, din infanterist, unul dintre primii noștri aviatori, și țăranul Vasile Chilian, angajat în rezistența din spatele liniilor dușmane, sunt cele trei personaje din perspectiva cărora este evocată participarea armatei române în campania 1916–1917. În cel din urmă caz, narațiunea se sprijină pe un fapt real.

◆ Nistor Barbu, *Romanul patriotic*, TMS, XII, 1987, 9, 6; George Mirea, CL, XCIV, 1988, 2, 14; Arthur Porumboiu, *Un scriitor din spațiul pontic*, O, XXXIX, 1988, 43, 7.

I.I.

BOZBICI Cornel, *Duminică, în timp ce nu veneai*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 220 p. Roman social. Profesorul Iulius Săplăcan, dintr-un mic orășel transilvănean, își petrece vacanța de vară a unui an din preajma celui de-Al Doilea Război Mondial examinându-și automatismele de gândire, obsesiile unei vieți pline de neîmpliniri ascunse. Urbea travestită epic este, fără îndoială, Năsăudul postrebrenian.

I.I.

BUȘECAN Teofil, *Patimi*, Buc., Cartea Românească, 1987, 354 p. Roman social. Mediul descris este acela al băieșilor de la minele de aur din zona Lăpușului, în perioada anilor '30. Narațiunea, necronologică, urmărește două destine: al lui Aurel Rohia, fiul lui Simion și nepotul lui Lazăr, și acela al lui Pokol, proprietarul minei „Ferdinand". Lazăr descoperise filonul de aur al acestei mine și ar fi avut drept de proprietate, dar a murit în condiții suspecte, iar Simion, un răzvrătit, un justițiar, a sfârșit la fel. Aurel îi va călca pe urme, fiind până la urmă arestat și închis. Faptele din trecut sunt prezentate prin intermediul rememorărilor lui Pokol, personaj notabil, foarte interesant din punct de vedere psihologic. Bătrân, bolnav, dar încă lucid, își retrăiește dramatic existența (mai ales relațiile cu tatăl, apoi cu cei doi Rohia, pe care i-a distrus). Stăpânit de „legea aurului", este și el victima ei: moartea îl găsește înșelat și jefuit de sluga lui vicleană, Paliu.

I.M.

CĂLUGĂRU Alice, *Tunica verde,* în vol. *Scrieri*, Buc., Minerva, 1987, ed. îngr., pref., note, comentarii și bibl. de Paul Țugui, tr. de Virgil Tiberiu Spânu, p. 216–318. Cartea a apărut mai întâi în lb. franceză (semnată Alice Orient), în Bibliothèque du Hérisson, Amiens, France, Libraire Edgar Malfècre, 1924, 170 p. Roman psihologic. Personajul-narator, Lilis, e o tânără care, fugind de la o mănăstire din România, ajunge, în mod aventuros, la Paris. Aici intră într-un mediu cosmopolit și are o serie de experiențe psihologice, artistice, erotice, fiind mereu pe punctul de a eșua. După o legătură stranie și periculoasă cu un clovn pe nume Josuè, cunoaște o altă iubire, benefică și salvatoare, pentru Georget. Importantă în roman nu e însă desfășurarea epică, ci notația impresiilor, trăirilor, reveriilor și observațiilor personajului principal, într-un stil postsimbolist, capabil să sugereze lirismul decadent al unui „mal de vivre".

◆ Micu, *Scurtă istorie*, I, 343; Z. Ornea, *Destine literare feminine*, DIL, III, 1995, 150, 10; Micu, *Istoria*, 179.

I.M.

CĂTINA Oana, *Joia mor fluturii*, Buc., Cartea Românească, 1987, 284 p. Roman psihologic. Condiția femeii, temă favorită a ~, e ilustrată aici de Maria Tereza Cupeș, cercetătoare în domeniul chimiei, ființă sensibilă și lucidă, rănită de eșecul în căsnicie. Ea vrea să înceapă o viață nouă și să se realizeze pe plan profesional, încercând să reia o cercetare abandonată de profesorul Alexandru Neacșu. Concurența intelectuală dintre cei doi, dar și sentimentul de iubire ce o însoțește, oferă prilejul unor lungi retrospecții și confesiuni, atât de caracteristice prozei autoarei.

◆ Constantin Zărnescu, TR, XXXI, 1987, 25, 4.

I.M.

CEAUȘU George, *Înstelata aventură*, Iași, Junimea, 1987, 225 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Val Condurache, CL, XCV, 1988, 7, 13; Ioan Holban, CRC, XXIII, 1988, 39, 4; I.R., *Valențele literaturii de anticipație*, TMS, XXIII, 1988, 10, 7; Cornel Robu, TR, 1992, 12, 7; Mircea Opriță, TR, 1992, 29, 7; Opriță, *Anticipația*, 229.

I.M.

CERNEȚ Laurențiu, *Iubiri paralele*, Timișoara, Facla, 1987, 212 p. Fragmente: *Întâlnirea* (romanul e anunțat cu titlul *Drumul spre dragoste*), O, XXXVI, 1985, 10, 8–9; *Un sentiment uitat*, O, XXXVIII, 1987, 22, 8–9. Roman psihologic. Eroul, Valeriu Pogor, om de cincizeci de ani și romancier, trăiește o iubire târzie pentru Marlene, ființă fragilă, bătută de soartă, al cărei manuscris (în care își relatează viața nefericită) îl citise. Grație acestei iubiri neașteptate, el depășește impasul existențial și creator în care se află, reușind să termine cartea începută. Romanul încearcă să convingă atât prin narațiune, adică prin povestea iubirii dintre cei doi, cât și prin analiza continuă și deseori pătrunzătoare a psihologiei personajului-scriitor. Considerațiile acestuia despre propriu-i mod de viață, despre actul scrisului și despre relația artă–realitate ocupă în carte un loc central.

◆ Tudorel Urian, O, XXXVIII, 1987, 40, 3; Adrian Dinu Rachieru, MRT, II, 1991, 6, 7.

I.M.

CHIFU Gabriel, *Unde se odihnesc vulturii*, Buc., Eminescu, 1987, 238 p. (Romanul românesc contemporan). Fragmente: *O după-amiază obișnuită*, R, 1986, 10, 9; *Povestea unei nepotriviri*, TR, XXX, 1986, 42, 5. Roman psihologic. Personajele lui sunt câțiva intelectuali neîmpliniți, ajunși într-un moment de criză existențială și dornici să se regăsească. E urmărită mai ales soarta a trei dintre aceștia: doctorul Gorgota, ziaristul Haralambie și, în special, muzeograful Cristian Mireanu. Acesta, după ce are revelația inautenticității vieții sale în timpul unei boli pe care, mințit, din gelozie, de Gorgota, o crede incurabilă, se hotărăște să se vindece prin iubire, prin prietenie și prin scrierea unui roman, dar până la urmă eșuează în toate, dându-și seama că se autoamăgise încă o dată. Romanul, antrenant, cu multe schimbări de planuri narative și cu o continuă relativizare a propriului conținut, are și unele elemente autoreferențiale (comentarii ale autorului etc.).

◆ Ovid. S. Crohmălniceanu, R, 1987, 8, 11; Mircea Iorgulescu, R, 1987, 8, 11; Mihai Ungheanu, LCF, 1987, 40, 2; Ion Bogdan Lefter, RL, 1987, 41, 10; Gabriel Rusu, SLAST, VII, 1987, 45, 4; Ioan Holban, CRC, XXII, 1987, 48, 4; Ioana Bot, TR, XXXI, 1987, 49, 4; Ion Zubașcu, FC, XXVII, 1988, 1, 16–17; Corin Braga, VR, LXXXIII, 1988, 5, 90–91; Ioan Lascu, *Temele tinerilor prozatori*, LCF, XXXI, 1988, 40, 3; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 170–175; *Dicționar*, I; *Scriitori*, 113–115.

I.M.

CHIOREANU Valer, *Reîntoarceri*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 308 p. Roman rural. Dacă în romanul anterior, *Bărbații* (1984), autorul analiza drama colectivizării agriculturii, în ≈ sunt descrise consecințele ei ultime: înstrăinarea țăranilor, distrugerea mentalității tradiționale și degradarea lumii satului. Epic, romanul e sărac. Faptele, cele mai multe rememorate, sunt puține: drumurile țăranilor-navetiști la oraș, câteva povești de dragoste (a lui Grigore cu Silvia și Savina, a Liviei cu Mitruț), abuzurile și apoi destituirea lui Sandu, președintele C.A.P.-ului din Doman, moartea misterioasă a unor personaje (Ionaș, Mitruț). În schimb, analiza psihologiei țărănești aflate în criză precumpănește și e desfășurată remarcabil, mai ales prin intermediul personajului principal, Grigore Țărmure, ins reflexiv, care nu conține să-și pună întrebări asupra identității sale sociale și umane.

◆ Irina Petraș, ST, XXXVII, 1987, 12, 57; Lector, RL, XXI, 1988, 10, 10; Marin Chelu, F, XXIV, 1988, 8, 4.

I.M.

CHIRIAC Virgil, *Fug anii dragostei*, Buc., Eminescu, 1987, 360 p. Roman științifico-fantastic. Personajul-narator, un pictor talentat, trăiește o stranie experiență a iubirii și apoi, răpit de ființe extraterestre, face o călătorie cosmică, sinonimă cu o „ieșire din timp". Revenit pe Pământ, suferă un accident și își schimbă miraculos identitatea, dobândind-o pe aceea a rivalului său în dragoste. De altfel, întregul roman este conceput ca un joc al dedublărilor și al oglinzilor interioare.

◆ Constantin Miu, *Formule narative în romanul actual*, ST, XL, 1989, 7, 10.

I.M.

CHIRIȚĂ Sava, *Drumul spre inimi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 168 p. Roman autobiografic. Ajuns la vârsta senectuții, personajul principal, Gheorghe Sacagiu, își povestește viața: copilăria mizeră de la Brăila, anii dintre războaie, când a fost tipograf și agitator sindicalist și, mai sumar, perioada de după 1944, în care și-a continuat activitatea militantă. Rememorarea ia forma unui jurnal intercalat cu fragmente epistolare și cu diverse adnotări și însemnări documentare, făcute de un prieten al protagonistului.

I.M.

CIOBANU Radu, *Arhipelagul*, Timișoara, Facla, 1987, 284 p. Fragmente: *Maria*, O, XXXVII, 1986, 48, 8–9; ≈, O, XXXVIII, 1987, 4–5. Roman autobiografic Are și elemente de metaficțiune. Încercând o recuperare romanescă a propriului trecut, ~ redescoperă aici, cu fascinație, lumea copilăriei și un spațiu citadin de care se simte legat (Timișoara). Dar, pe lângă povestirea unor amintiri, pe

lângă descrierea unor personaje și locuri, ≈ conține și o biografie spirituală, marcată de lecturi și de vocația literară. Rememorarea se îmbină cu un jurnal de lectură și de creație (ce se referă, concret, la romanul *Nemuritorul albastru*, 1976). Observațiile, comentariile și reflecțiile din acesta exprimă căutările autorului, modul său de a vedea literatura și faptul de a scrie.

◆ Cornel Ungureanu, O, XXXVIII, 1987, 42, 2; Anton Cosma, VTR, XVIII, 1988, 3, 4; George Pruteanu, *Jurnale și retorica jurnalului*, CL, XCIV, 1988, 6, 12; Adrian Dinu Rachieru, O, XXXIX, 1988, 40, 2; Adrian Dinu Rachieru, MRT, IV, 1993, 5–6, 5; Ruja, *Parte*, I, 114; Cosma, *Romanul*, II, 143–144. ❐ V. si *Crepuscul*, 1971.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Întoarcerea*, Craiova, Scrisul Românesc, 1987, 254 p. Roman psihologic. Utilizând procedeul romanului-jurnal, adică al confesiunii protagonistului însuși, ~ prezintă aici drama unui tânăr pe care viața îl supune la diverse încercări înainte de a-l face să se găsească pe sine. Acest tânăr e avocatul Radu Bălteanu, care, condamnat pe nedrept pentru luare de mită, a ispășit o pedeapsă de 3 ani de detenție. Întors acasă, descoperă înstrăinarea soției sale, răceala celor din jur, refuzul de a i se oferi o slujbă. În jurnalul său consemnează toate aceste experiențe, precum și figurile unor oameni care-i acordă totuși un sprijin moral: „nea Ilie", șoferul înțelept, Dună, un coleg de pe șantierul unde lucrează o vreme, soții Lupulescu și, mai ales, fiica acestora, Diana, a cărei iubire și ale cărei încurajări îl vor ajuta să se reabiliteze (inclusiv juridic) până la urmă. Întreaga evoluție a personajului are consistență dramatică și psihologică, ~ vădind remarcabile calități de analist.

◆ Mircea Iorgulescu, RL, XX, 1987, 40, 10; Tania Radu, FC, XXXVI, 1987, 42, 11; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 42, 2; Dan Lupescu, R, 1987, 11, 10–11; Const. Miu, ST, XXXVII, 1987, 11, 48; Cristian Livescu, CRC, XXIII, 1988, 12, 4; Mircea Popa, TR, XXXIII, 1989, 6, 9.

I.M.

CONSTANTINESCU Mircea, *Au fost odată ca niciodată*, Buc., Cartea Românească, 1987, 240 p. Fragment: *Maria* (romanul e anunțat cu titlul *Evul Mediu de lângă tine*), RL, 1981, 20, 15. Roman parabolă. De-a lungul unei narațiuni spectaculoase, pline de neprevăzut, autorul prezintă soarta a două personaje, a căror imagine capătă proporții mitologice. Unul e Vasile Albert Bubău, care, născut în urma unei silnicii săvârșite de nepotul unui conte ardelean, va avea o viață imprevizibilă: fuge de la școală, face tot felul de munci grele, se îndrăgostește de mai multe femei, se însoară cu o prostituată, merge la război etc. Celălalt personaj, destul de asemănător, e Grigore Buzdugan, copil găsit de un preot și apoi fugar și el în lume. Destinele celor doi se întretaie oarecum întâmplător. Ambii reprezintă un fel de sinteză între Făt-Frumos și Hercule. Pe lângă ei, apar și alte personaje importante (preotul Predoiu, Mircea Dobroescu, Mircea Cristea, Floarea). Mizând mai mult pe dimensiunea poetică decât pe verosimilitate, romanul se caracterizează prin inventivitatea epică și prin stilul metaforizant.

◆ Lector, RL, XX, 1987, 29, 10; Dorel Filipescu, LCF, XXX, 1987, 51, 6; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❐ V. și *Cancerul blond*, 1970.

I.M.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Privilegiu. Roman din vremea lui Mihail Sturdza Vodă*, Buc., Cartea Românească, 1987, 272 p. Roman istoric. Acțiunea se petrece în Moldova, în timpul domniei lui Mihail Sturdza. Evenimentele sunt relatate din două perspective diferite, dar concordante: una obiectivă, proprie unei narațiuni tradiționale, și una subiectivă, aparținând personajului central. Acesta e Simon, un tânăr preceptor francez, care ține un jurnal. Instalat în casa boierului Hartular, din ținutul Neamțului, el are prilejul să vadă și să consemneze ravagiile produse în societate de o stăpânire tiranică. În cursul unor călătorii făcute în Principate, el cunoaște încă și mai bine atmosfera de despotism oriental ce domină acolo, stricând moravurile și obligând la corupție și slugărnicie. Interesant e faptul că, la început spirit liber și revoluționar, Simon devine treptat victima acestei lumi, adaptându-i-se, iar jurnalul său ajunge să ascundă și să falsifice realitatea. Deși există unele incongruențe între cele două planuri epice și unele vicii de construcție, romanul se distinge prin câteva personaje bine conturate (impulsivul boier Hartular, mondena lui soție, Irina, dezabuzatul Docan, tiranul Sturdza) și, mai presus de toate, prin felul cum își dezvoltă tema: „destinul «naivului curios» venit din lumea apuseană și convertit, de frică, la o morală a compromisului și umilinței" (Eugen Simion).

◆ Eugen Simion, *Romanul istoric*, RL, XX, 1987, 18, 11; Val Condurache, CL, XCIII, 1987, 6, 12; Luana Moina, TMS, XXII, 1987, 6, 6; Ioan Holban, XXII, 1987, 28, 4; Cornel Moraru, VTR, XVII, 1987, 7, 5; Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 345, 8; Lucia Postelnicu, *Maria Luiza Cristescu: „O libertate deplină celor care trăiesc în romanul meu"*, SLAST, VII, 1987, 35, 3; Romul Munteanu FC, XXXVI, 44, 11; Ioana Bot, TR, XXXI, 1987, 45, 5; 4; Traian Ungureanu, VR, LXXXII, 1987, 12, 82–84; Romul Munteanu, CREL, 1988, l, 140–141; Constantin Crișan, *Privilegiul de co-autor*, AST, XXIII, 1988, 2, 15; Cornel Ungureanu, O, XXXIX, 1988, 43, 6; Ioan Holban, *Analiză și reconstituire*, CRC, XXIV, 1989, 12, 4. ❐ V. si *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968.

I.M.

DANCIU PETNICEANU Nicolae, *Când caii dorm în picioare*, Timișoara, Facla, 1987, 220 p. Roman social. Este inspirat din actualitatea socialistă. Documentându-se în vederea scrierii unei cărți despre inginerul Vlad Ornaru, tip reprezentativ pentru epocă, George Rombrea adună mărturii de la rudele și cunoscuții acestuia, precum și scrisorile adresate de el familiei. Se conturează o traiectorie ascendentă din punct de vedere profesional, minată însă de intrigi și delațiuni. Dezamăgit, eroul ezită un timp să se întoarcă dintr-o călătorie făcută în străinătate, pentru ca în final dorul de țară să îl aducă acasă.

◆ Marian Odangiu, *În căutarea personajului*, O, XXXIX, 1988, 5, 3; Adrian Dinu Rachieru, *Un roman antipitoresc*, LCF, XXXI, 1988, 15, 2; Marin Chelu, F, XXIV, 1988, 8, 4; Mircea Țicudean, ST, XXXIX, 1988, 12, 55.

M.V.

DAVIDOVICI Doru, *„V" de la victorie*, Buc., E.M., 1987, 240 p. Roman social. Se inspiră din viața aviatorilor. Eroul, pilot de vânătoare în aviația militară, se vede silit, din motive de sănătate, să se reprofileze, devenind pilot de linie pe cursele TAROM. Ca în romanele sale anterioare, autorul trasează psihologia specială a aviatorului, singur în cabina sa și unic responsabil de destinul zborului. Unele pasaje redau ceva din această tensionată încleștare cu vitregiile naturii, cu neprevăzutul tehnicii și cu propriile limite.

M.V.

DELEANU Marcu Mihail, *Zodia Berbecului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 260 p. Roman social. Roman despre viața unui inginer zootehnist, director al unei ferme de oi, cultivat și spiritual până la a-și anula condiția. Însăilare de dialoguri interminabile, anoste, puerile, alternând cu citate din lucrări de specialitate, versuri populare sau culte (românești și străine), aforisme, maxime (de preferință latine), scrisori oficiale, sesizări și reclamații, afișe, reclame, lozinci etc.

◆ Dorin Murariu, *Etapele scriitorului*, O, XXXIX, 1988, 21, 16; Anton Cosma, *Addenda: Un moment metarealist?*, VTR, XIX, 1989, 1, 6.

M.V.

DIACONESCU Romulus, *De veghe pentru învingători*, I, Buc., E.M., 1987, 240 p.; II, Buc., E.M., 1989, 254 p. Roman social. Este dublat de un roman istoric (și de război). Din perspectiva protagonistului, Liviu Cartianu, proaspăt absolvent de facultate, este zugrăvit satul și orașul contemporan. Jurnalul alcătuit de Andrei Cartianu, frate cu bunicul eroului, gazetar bucureștean și corespondent pe frontul Primului Război Mondial, reface, pe de o parte, atmosfera capitalei la început de secol XX, pe de alta, evocă episoade de luptă ale armatei române. Acestor două „voci" narative li se adaugă aceea a bunicului Costian, martor atât al istoriei, cât și al contemporaneității.

◆ Marin Bețeliu, *Istorie și actualitate*, R, 1988, 2, 7; Grigore Smeu, *Veghe în cuget*, RL, XXI, 1988, 21, 11; Nicolae Baltă, *Memoriile paralele*, SLAST, VIII, 1988, 21, 4; Constantin M. Popa, *De veghe în lanul istoriei*, CNT, 1988, 40, 12; Adriana Iliescu, *Seducția documentului*, TR, XXXIII, 1989, 6, 9.

M.V.

DIMITRIU Ștefan, *Tinerețea lui Bogdan Irava*, Buc., Cartea Românească, 1987, 380 p. Fragment: *Acolo este zâmbetul nostru* (romanul e anunțat cu titlul *Soarta infanteristului*), LCF, XXVII, 1984, 40, 4–5. Roman al „obsedantului deceniu". Conceput ca jurnal al procurorului Bogdan Irava, este construit pe două niveluri narative. Primul este acela al faptelor propriu-zise, ce implică situații delicate și probleme judiciare: nereguli, abuzuri, intrigi dirijate de secretarul general al raionului, „Amiralul". Al doilea plan este dedicat examenului și comentariului lor moral. ~ vădește „înzestrare pentru proza de observație […] care, în sine, nu are nevoie de accesorii" (M. Ungheanu). La început lăsându-se antrenat în mașinațiile potentatului local, dintr-o pasivitate comodă, protagonistul se opune ulterior cabalei dirijate pentru compromiterea unui șef de șantier, Horga, fapt ce îi atrage amenințări, înscenări, calomnii și, în final, destituirea. Curajul dezvăluirilor este programat ideologic, iar adevărurile sunt ciuntite, romanul caracterizându-se printr-un tezism „cu față umană".

◆ M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 43, 2; Tania Radu, FC, XXXVI, 1987, 48, 11; George Mirea, „*Ca să vorbești în numele cetății*", ARG, XXIII, 1988, 2, 9; Alex. Ștefănescu, *O viață judecată retrospectiv*, RL, XXI, 1988, 12, 11; Laurențiu Ulici, *Energii sociale*, CNT, 1988, 12, 13; Al. Piru, *Implicare și edificare*, SLAST, VIII, 1988, 14, 5; Adrian Voica, CL, XCVI, 1989, 7, 14.

M.V.

DRAGOȘ Nicolae, Mihai STOIAN, *Drumeț în calea lupilor. Filmul unei existențe reale liber interpretată*, Buc., Eminescu, 1987, 474 p. Roman politic. Este un documentar „romanțat": pe marginea informațiilor privind asasinarea lui Nicolae Iorga și atmosfera care a precedat-o, sunt inventate dialoguri și secvențe care dau substanță epică datelor istorice aride.

◆ Mircea Vaida, TR, XXXI, 1987, 29, 4; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 32, 2. ❐ V. și *Mică e vacanța mare*, 1956.

M.V.

DRAGU Victoria, *Mater Priensis*, Buc., Cartea Românească, 1987, 350 p. Roman psihologic. Este scris

sub forma unei confesiuni la persoana întâi. Dana Moraru trăiește decepțiile unei căsnicii ratate, rememorându-și în același timp (cele două planuri se intersectează continuu) copilăria și adolescența, petrecute într-o familie destrămată, a cărei istorie cochetează pe alocuri cu senzaționalul. În pofida propensiunii analitice și a unor personaje episodice memorabile – paradoxal, chipul protagonistei e cel mai puțin individualizat –, cartea se caracterizează prin sentimentalism.

◆ Liviu Grăsoi, *Virtuțile analizei*, LCF, XXX, 1987, 44, 2; Eugenia Tudor Anton, *Un debut convingător*, RL, XX, 1987, 49, 11.

M.V.

DUȚESCU Mihai, *Un om într-o zi*, Craiova, Scrisul Românesc, 1987, 164 p. Metaficțiune. Este o parodie a romanului-document. Autorul anchetează cazul lui Lucian Frâncu, inginer stagiar într-o uzină de autoturisme, care îi mărturisise în cursul unei călătorii că un om a murit din cauza lui. Descoperă astfel nu numai viața de uzină, cu impostorii (inginerul Manafu) și oamenii ei de ispravă (anchetatul însuși, talentat inventator), ci și câteva istorii romanțioase. Finalul însuși e ironic: nerespectând convențiile genului, autorul se amestecă nemijlocit în destinul personajelor sale, răpindu-i-o pe Ana lui Lucian.

D.M.

ECOVOIU Alexandru, *Ispita*, în vol. *Călătoria*, Buc., Albatros, 1987, p. 5–121. Vol. mai cuprinde nuvela *Călătoria*. *Bildungsroman*. Cu o acțiune plasată la finalul secolului al XIX-lea, urmărește ascensiunea pe scara socială a lui Gavril Albu, de la argat la proprietar. Tipologia lui Dinu Păturică, cu care narațiunea comunică subteran, deopotrivă tematic și stilistic (≈ adoptă inclusiv realismul naiv al narațiunii de epocă), este depășită prin construirea unui ethos cvasi-nietzschean al parvenitismului înțeles ca formă de sfidare a moralei comune.

A.G.

EREMIA Ion, *Neînfrânții din Țara Zimbrilor*, II, v. *Neînfrânții din Țara Zimbrilor*, I, 1986.

D.M.

FĂTU Mihai, *Printre spini*, Buc., Albatros, 1987, 176 p. Roman social. Concentrează din perspectiva eroului, un copil de doisprezece ani aparținând unei familii sărace dintr-un sat din preajma Careilor, drama transilvănenilor în timpul Dictatului de la Viena (1940–1944). Martor-narator al dislocării din zonă a populației românești, nevoit, sub amenințarea cu moartea, să pribegească în timpul stăpânirii horthyste, eroul relatează peregrinările familiilor dezbinate de împrejurări, nefericirea copiilor despărțiți de părinți și loviți de soartă. El însuși intră slugă la stăpân, departe de ai săi, lucrează o vreme la Petroșani, apoi împreună cu părinții la fabrica de muniții din Orăștie, până la terminarea războiului, când, după eliberarea întregului teritoriu, se reîntorc cu toții în sat. Document al dramei colective de proporții, cartea este istoria unei maturizări forțate, a unei copilării oprimate, scrisă fluent, dar nu fără unele clișee despre activitatea comuniștilor.

◆ Cornel Munteanu, *Inocență și evocare*, TR, XXXI, 1987, 52, 4.

D.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Valea Vulturilor*, Buc., Cartea Românească, 1987, 378 p. Roman social. Descrie viața din deceniile șapte și opt ale secolului XX, fiind axat pe uzitatul motiv al cabalei contra omului de bună credință. Continuă destinele eroilor din ciclul romanelor de război (*Văduvele negre*, 1981, și *Aligatorii de oțel*, 1984), reactualizând unele date prin flashback-uri. Mobilul adversității lui Romulus Cristache, înalt funcționar în minister, om de îndoielnică factură morală, față de inginerul Adam Mălureanu, director al unei mari întreprinderi, este o veche rivalitate. Cel ce alcătuiește dosarul care îl va incrimina pe nedrept și va duce la destituirea lui Mălureanu este revizorul-contabil Mate Semeniuc, birocrat servil și veleitar fantast. Până la urmă, vinovații sunt descoperiți și pedepsiți, iar Cristache se îmbolnăvește și moare. Adam Mălureanu își descoperă vocația scrisului și o regăsește pe iubita lui din tinerețe (care la vremea aceea îl preferase pe Cristache, dar divorțase între timp). Elementele romanțioase, senzaționale și satirice încearcă să anime o narațiune construită din situații cunoscute (viață de uzină, anchete, organe de partid, eroi cu origine sănătoasă, nedreptăți și reparații parțiale).

◆ A.I. Brumaru, *Spre romanul fluviu*, AST, XXIII, 1988, 5, 11; Mircea Vaida, *Încrederea în personajul pozitiv*, TR, XXXII, 1988, 25, 4; Paul Dugneanu, *Un roman social*, LCF, XXXI, 1988, 35, 2; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 46, 2.

D.M.

GEORGE Alexandru, *Dimineața devreme*, Buc., Cartea Românească, 1987, 180 p. Metaficțiune istoriografică. Este construit din perspectiva unui puști de zece-unsprezece ani. Surprinde, prin intermediul impresiilor juvenile, puternic impregnate de lectura romanelor de aventuri, atmosfera confuză și agitată din august 1939, cu câteva zile înainte de declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Animată de evenimente neașteptate (refugierea polonezilor), umbrită de întâmplări absurde (persecuția evreilor), vacanța la băile Pucioasa a protagonistului e întreruptă brusc de război. Romanul

reface caleidoscopic acele vremuri în care realitatea irațională a surclasat imaginația și a împins în desuetudine nu numai produsele ficțiunii (cărțile), ci și concepte ca imaginar, absurd, violență, abuz. Realitatea romanescă e configurată mozaical, din întâmplări cotidiene de vacanță, știri și articole din presa vremii, texte de roman de colportaj sau „policier", capitolele fiind prefațate de citate copioase din Valéry, Proust, Spengler, Jules Verne, Curtius, Huizinga, Borges, Th. Mann, Ortéga y Gasset etc. Toate acestea slujesc teza autorului că, în timp ce imaginarul (și literatura) se manifestă „ca un triumf al logicii", realul se dezvăluie ca „accidental, contradictoriu, incoerent, irațional", experiența războiului configurându-se ca iremediabilă fractură a timpului și a existenței. ≈ este o „narațiune delectabilă, scrisă cu finețe, cu vervă și umor intelectual, vag parodică, unde sunt folosite numeroase motive livrești" (din Liviu Rebreanu, Marin Preda, Cervantes, Camil Petrescu), ultimele trei capitole (epilogul teoretic al cărții) fiind însă o eroare prin pretenția afirmată de a capta adevărul istoric, atunci când întreaga carte reconstituie realitatea „după regulile ficțiunii literare, așadar în conformitate cu anumite convenții și coduri" (Mircea Iorgulescu).

◆ Mircea Iorgulescu, *Umorul și arțagul*, RL, XX, 1987, 19, 10; Mircea Țicudean, *Ieșirea din carte*, EX, XIX, 1987, 5, 4; M. Ungheanu, LCF, XXX, 1987, 25, 2; Ioan Holban, *Principiul vaselor comunicante*, CRC, XXII, 1987, 26, 4; Adrian Marino, *Despre livresc*, TR, XXXI, 1987, 37, 6; Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 352, 12; Ecaterina Țarălungă, *De dimineața devreme până seara târziu*, T, XVII, 1988, 4, 36; Doru Burlacu, *Sub semnul responsabilității*, ST, XXXIX, 1988, 5, 20; Alexandru George, *În continuarea unor mărturisiri (XIII)*, VTR, XXVII, 1998, 8, 6061; Burlacu, *Voci*, 52–54; Glodeanu, *Dimensiuni*, 177–180; George, *Confesiuni*, 180. ❐ V. și *Caiet pentru…*, 1984.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Pontice*, Buc., Cartea Românească, 1987, 374 p. Metaficțiune istoriografică. Este o parodie din ciclul *Platoneștilor*, urmând după *Mai mult ca perfectul* (1984) și *Natura lucrurilor* (1986). Acțiunea se desfășoară în Câmpia Bărăganului, mai întâi în satul Huzurei, apoi în capitala județului, la Platonești. Protagoniștii primelor două vol. Marcu, Ioan, Matei și Luca, apar și aici, în absența lui Miron Periețeanu, care moare. Evenimentele, petrecute mai mult în jurul lor, iau în derâdere aspecte ale vieții politice de la începutul secolului al XX-lea. Între personajele noi apare figura unui potentat local, Teodor Rânzescu-Buzău (variantă a lui Tache Generosul și a lui Emil). În centrul atenției stau apoi mariajele nepoților lui Periețeanu, dimpreună cu problemele ascensiunii lor economice.

◆ Nicolae Manolescu, *Cvartetul Platonești*, RL, XX, 1987, 40, 9; Marian Papahagi, *Plăcerea conversației*, TR, XXXI, 1987, 41, 4; Ioan Holban, *Cinematograful interior*, CRC, XXII, 1987, 47, 4; Tudorel Urian, *Istoria sub microscop*, O, XXXVIII, 1987, 46, 2; Gabriel Rusu, *Discurs asupra destinului*, TMS, XXII, 1987, 11, 6–7; Ștefan Ion Ghilimescu, *Istorie și eu real în roman*, VR, LXXXIV, 1989, 1, 87–89; Papahagi, *Cumpănă*, 135–139; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

GHEȚIE Ion, *Pomul vieții*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 184 p. Roman polițist. Implică și o dimensiune alegorică. Relatarea e făcută de un personaj-narator, care asistă la stingerea ciudată a unei familii prietene, alcătuită din misterioasa și fascinanta Dora M. și soțul său, Paul Conta, filosof și autor de povestiri stranii. Stranie e și întâlnirea sa cu frumoasa Dora, un fel de Mademoiselle Fragonard, și intrarea sa în lumea castelului fantomatic, din care nu va mai ieși. În ciuda intenției, intriga romanescă valorifică mai mult virtuțile epicului decât simbolistica faptelor prezentate.

◆ Radu Călin Cristea, *Numărătoarea inversă*, RL, XXI, 1988, 2, 11; Olimpia Berca, *Epic și alegoric*, O, XXXIX, 1988, 5, 5.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Orele târzii ale speranței*, Buc., Eminescu, 1987, 190 p. (Romanul românesc contemporan). Roman pentru copii și tineret. Descrie viața adolescenților.

M.P.

HAȘA Gligor, *Răbdarea pietrelor*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 332 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată în a doua jumătate a secolului al IV-lea, prezentând lupta populației băștinașe pentru supraviețuire, în condițiile asaltului popoarelor migratoare. Roman „înțesat cu întâmplări, cu urmăriri spectaculoase ale unor fete răpite de barbari" (Petru Poantă).

◆ Petru Poantă, *Două romane istorice*, ST, XXXIX, 1988, 3, 35.

M.P.

HORASANGIAN Bedros, *Sala de așteptare*, Buc., Cartea Românească, 1987, 624 p. Fragmente: ≈, T, XIV, 1985, 11, 13–17; ≈, CL, 1985, 12, 8–9; ≈, RL, XIX, 1986, 39, 14–15; ≈, TR, XXXI, 1987, 32, 5. Roman postmodern. Are o acțiune diversificată pe multiple planuri, fapt ce duce la destructurarea epicului. Îmbină proza introspectivă cu romanul auctorial (început în 1953), pagini de jurnal (datate 1914), scrisori, confesiuni de război, dezbateri despre proză etc. „Romanul este un dosar al timpurilor și al vârstelor trăite" (Eugen Simion), o vastă *sală de așteptare*, unde se întretaie căi și drumuri

diferite. Personajul principal ar fi Lucian, creionat prin relațiile sale cu familia și cu o serie de femei. Un rol determinant în caracterizarea personajului îl dețin cele șapte fragmente de jurnal și scrisorile adresate lui de Paul Petrovicescu, fapt ce duce la fluidizarea memoriei. „~ reușește aici un incontestabil tur de forță, masa verbală impresionantă a romanului său e făcută să freamăte efectiv sub curenții vieții și totodată să capete o opacitate insondabilă, prin ceea ce fărâmițează, depune, amalgamează și lichefiază neîncetat în materia trecutului timpul" (Ov. S. Crohmălniceanu).

◆ Eugen Simion, *Babel-fiction*, RL, XXI, 1988, 10, 11; Al. Călinescu, *Romanele dintr-un roman*, CRC, XXIII, 1988, 13, 4; Nicolae Baltă, *Umanismul unui „dosar existențial"*, SLAST, VIII, 1988, 13, 3; Romul Munteanu, *Un galamatias romanesc*, FC, XXXVII, 1988, 14, 10; Marian Papahagi, *Vocile romanului*, TR, XXXII, 1988, 17, 8; George Pruteanu, *Istorii romanțate și ne*, CL, XCIV, 1988, 4, 12; Ion Vlad, *Heterogenitatea romanului*, ST, XXXIX, 1988, 4, 32; Virgil Podoabă, F, XXIV, 1988, 4, 5; Adrian Dinu Rachieru, *Un narator fără mașină*, AST, XXIII, 1988, 11; Mircea Braga, *În așteptarea timpului narator*, T, XVII, 1988, 6, 22–23; Ov. S. Crohmălniceanu, *Timp, memorie și literatură*, VR, LXXXIII, 1988, 6, 79–84; Dan Mănucă, *Textualismul, clepsidra răsturnată și orgoliul ficțiunii*, CL, XCIV, 1988, 6, 4; Al. Th. Ionescu, *Oameni, obiective, evenimente*, ARG, XXIII, 1988, 7, 11; Silvia Urdea, *Romanul anonimizării*, VTR, XVIII, 1988, 7, 6; Doina Jela, *Refuzul transfigurării*, TMS, XXIII, 1988, 9, 6–7; Dan C. Mihăilescu, ATN, XXV, 1988, 10, 12; Nicolae Baltă, *Solitudinea unui idealist*, LCF, s. nouă, 1990, 28, 7; I. Negoițescu, *Proza lui ~*, LCF, s. nouă, 1990, 47, 12; Papahagi, *Cumpănă*, 329–334; Aureliu Goci, *Imagini din romanul românesc de azi. Tot povestea…*, TNLS, III, 1991, 4, 5; Steinhardt, *Monologul*, 256–260; Vlad, *Lectura prozei*, 231–239; Braga, *Pe pragul*, 88–92; Monica Spiridon, *Un fapt de viață ca oricare altul*, LCF, s. nouă, 1992, 28, 7; Florentina Sâmihăian, *Parabola incomunicării*, CNC, IV, 1993, 2, 4; 15; Munteanu, *Jurnal*, IV, 252–259; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 208–210; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 45–50; Micu, *Scurtă istorie*, III, 418–421; Simuț, *Confesiunile*, 30; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, 1997, 46, 1; 8–11; Monica Spiridon, *Portret de prozator la maturitate*, VTR, XXVII, 1997, 2, 18–20; Adrian Oțoiu, *Principiul dicționarului*, AMP, 2000, 2, 67–77; *Dicționarul scriitorilor*, II; Mănucă, *Perspective*, 139–145; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 643–644; Micu, *Literatura*, 321; Oțoiu, *Trafic*, 25, 53, 74–76, 109–110, 157–164.

M.P.

HORVATH Florin, *O lacrimă pentru Măria Sa*, Buc., Albatros, 1987, 208 p. („Cutezătorii"). Roman istoric. Evocă faptele din Ardeal ale lui Mihai Viteazul, surprins după bătălia de la Guruslău.

◆ Petru Poantă, *Două romane istorice*, ST, XXXIX, 1988, 3, 35.

M.P.

HRISTU Anda, *Timp pentru dragoste*, Buc., Litera, 1987, 172 p. Roman autobiografic. Relatare la persoana I despre lumea adolescentină și despre dragoste.

M.P.

INDRIEȘ Alexandra, *Cutia de chibrituri*, Buc., Cartea Românească, 1987, 416 p. Roman textualist. Experimental, anunță de la început lista „instanțelor narative". Cea dintâi este A., adică o „voce narativă în formă de privire" sau „ochiul cu vedere fragmentară", asemănătoare formulei uzitate de „noul roman francez". A doua instanță ar fi X., autoarea unui jurnal intim, care examinează și supraveghează faptele; și O., „o voce albă", adică un fel de narator impersonal. În realitate cartea cuprinde două romane diferite, un roman și un metaroman, care au unele puncte de tangență. În primul dintre ele, K. ne oferă istoria unui grup de prieteni; al doilea roman, narat de O., are o factură parodică. Nicolae Manolescu este de părere că scrierea „este un roman semnificativ pentru înfățișarea respectivului gen la noi în deceniul din urmă".

◆ Aurel Sasu, *Literatură prin gaura cheii*, TR, XXXII, 1988, 12, 4; Nicolae Manolescu, *Polifonie romanescă*, RL, XXI, 1988, 16, 9; Adrian Dinu Rachieru, *„Perversiunea mimesisului"*, AST, XXIII, 1988, 8, 10; Ion Holban, *Textul și ciornele*, CRC, XXIII, 1988, 31, 4; Cornel Ungureanu, *Perpetuum romanesc*, O, XXXIX, 1988, 31, 2; Ion Simuț, *„Polifonia persoanei"*, F, XXIV, 1988, 10, 4; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

IONESCU Florin Andrei, *Ger năprasnic în luna lui Cuptor*, Buc., Cartea Românească, 1987, 192 p. Roman polițist.

M.P.

IONESCU Mariana, *Exerciții de fidelitate*, Buc., Cartea Românească, 1987, 258 p. Roman psihologic. Folosind din plin monologul și exprimarea poematică, e un fel de „gâlceavă" a eului cu sinele, realizată în scris, la persoana a II-a singular, lucru mai puțin obișnuit. Reconstituie, printr-o continuă mișcare de întoarcere în trecut, universul familial al unei fetițe claustrate, tribulațiile adolescentei și, mai târziu, ale femeii. Asistăm apoi la încercările prin care trece aceasta în preajma Maestrului, marele șef al Institutului, la viața cotidiană, cu spaimele și aspirațiile ei.

▼ Buc., Eminescu, 1999.

◆ Ion Vlad, *Capcanele experienței narative*, TR, XXXII, 1988, 4, 5; Romul Munteanu, FC, XXXVII, 1988, 7, 10; Valeriu Râpeanu, *Un roman de analiză*, RL, XXI, 1988, 9, 11; Constant Călinescu, *Autenticitatea trăirii*, CNT, 1988, 19, 10;

Constantin M. Popa, *Anatomia decenței*, R, 1988, 6, 4–5; Doru Burlacu, VTR, XVIII, 1988, 10, 4; Anton Cosma, *Un experiment metarealist*, T, XVII, 1988, 10, 42–43; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 51, 2; George Mirea, *Resurecția memoriei afective sau dulcea ipocrizie a fidelității*, ARG, XXIV, 1989, 1, 10; Constantin Miu, *Formule narative în romanul actual*, ST, XL, 1989, 7, 10; Burlacu, *Voci*, 109–110; *Dicționarul scriitorilor*, II; Cristea, *Partea*, 129–132; Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 38–39; Ion Roșianu, TMS, s. nouă, V, 2000, 2, 7; Tatiana Rădulescu, VR, XCV, 2000, 5–6, 120–123; Simona-Grazia Dima, CNT, 2000, 22, 7; Paul Silvestru, UC, X, 2000, 6, 7.

M.P.

IONIȚĂ Ana, *Fata de nota zece*, Buc., Albatros, 1987, 226 p. Roman autobiografic. Redă tentativele unei adolescente de a descoperi viața, trecând prin tot felul de experiențe dure, inclusiv aceea de-a se confrunta cu justiția.

M.P.

❍ **IORDACHE Emil,** *Dimineață cu zâmbet*, fragment de roman, CBT, V, 1987, 6, 3.

M.P.

IOSIF Vasile, *Pălăria de pai*, Buc., Ion Creangă, 1987, 126 p. Roman pentru copii și tineret.

M.P.

IUREȘ Ștefan, *Orbita planetei EPS*, Buc., Cartea Românească, 1987, 608 p. Roman social. Compusă dintr-o suită de scene anodine și din rememorări, cartea evocă destinul lui Ermil Pratt Soveja, zis Eps, un medic chirurg obligat să se angajeze la redacția unui ziar comunist din capitală, sub imperativul implicării active în viața societății comuniste. Destinul eroului, marcat de eșecuri deopotrivă în plan profesional și personal, este ilustrativ pentru abuzurile noii orânduiri, mai cu seamă în deceniul șase al secolului XX.

◆ Gabriel Rusu, *Epica clară*, SLAST, VIII, 1988, 12, 4; Florin Mugur, *Încrederea în real*, CNT, 1988, 16, 12; Valeriu Cristea, *Un roman remarcabil*, RL, XXI, 1988, 19, 11; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 6, 56–57; Marin Chelu, F, XXIV, 1988, 8, 4; Liviu Papuc, CL, XCV, 1988, 8, 14; Cristea, *A scrie*, 135–140; Micu, *Istoria*, 534; Micu, *Literatura*, 277.

M.W.

JELESCU Smaranda, *Impact*, Buc., Cartea Românească, 1987, 208 p. Roman social. Are o tentă politică, fiind dedicat formării unei generații. Eroii cărții sunt angajații unui institut de cercetare, în care se confruntă mai multe tendințe, optici, moduri de a vedea realitatea. Marina V. și Alexandra Manu sunt cele două exponente ale acestor atitudini, trecute prin experiența șantierului de la canalul Dunăre–Marea Neagră, lăudat la modul ditirambic, „socialist”.

◆ Delia Dumitriu, *Opțiuni sentimentale*, SLAST, VII, 1987, 49, 4; Lector, RL, XXI, 1988, 2, 10; G. Poenaru, *Efervescența unei iubiri*, TMS, XXIII, 1988, 6; M. Ungureanu, LCF, XXXI, 1988, 10, 2; C. Stănescu, *O sumă de biografii contemporane*, CNT, 1988, 12, 11; Stănescu, *Jurnal*, 102–106.

M.P.

JEMNA Silvia, *Năzdrăvana familie Neicu. Roman optimist*, Buc., 1987, Litera, 166 p. Roman de aventuri.

M.P.

JOLDEA Mihail, *Taine și umbre*, Buc., Cartea Românească, 1987, 310 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată pe vremea lui Mavrogheni și a luptelor dintre turci și ruși.

M.P.

LAZU Ion, *Capcana de piatră. O anchetă pe cont propriu*, Buc., Cartea Românească, 1987, 206 p. Roman autobiografic. Relatare sub formă de jurnal al evenimentelor petrecute în viața naratorului între 11 mai 198… și 25 octombrie. Este constituit din fragmente, fiind un mozaic de tot felul de întâmplări, prezente și trecute.

M.P.

LEU Corneliu, *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea*, I, Buc., Albatros, 1987, 386 p.; II, Buc., Albatros, 1987, 336 p.; III, Buc., Albatros, 1989, 354 p. Fragmente: *„Frumoasă ca o nuntă”*, AST, XVIII, 1984, 7, 8–9; *Destinele ce ne-nconjoară*, LCF, XXXI, 1988, 53, 4–5. Trilogia cuprinde 16 cap., dintre care unele constituie reluări fragmentare sau integrale (cu modificări stilistice sau de organizare a secvențelor narative) ale romanelor *Ochiu-dracului* (1956, în cap. 1 din vol. I), *Puterea* (1964, în cap. 5–6 din vol. I), *Patriarhii* (1979, în cap. 13–16 din vol. III) și *Rănile soldaților învingători* (1985, în cap. 11 din vol. II). Secțiunile întru totul noi recuperează proiecte epice mai vechi (cap. 3 din vol. I, *Glonțul și gândul*, poartă titlul unui roman anunțat încă din 1985) sau sunt compuse în vederea realizării trilogiei. Roman politic. Miza unificării și reorganizării scrierilor anterioare este de a conferi o cât mai mare coerență evolutivă tematicii la care ~ revine obsesiv: raportul omului „nou” comunist cu puterea politică. Astfel, dezbaterea de idei dintre protagoniștii Alexe și Drăgan (care susțin „teoria”, respectiv „practica” Puterii) este urmărită de la începuturile dezvoltării conștiinței revoluționare socialiste până la senectutea afectată de spulberarea multora dintre idealurile tinereții. Mai energici, mai luminoși și mai uniți când luptau pentru

dobândirea Puterii, Alexe, Drăgan și tovarășii lor ilegaliști ajung să experimenteze o serie de reinventări identitare, uneori dramatice, în calitate de activiști de partid. Totuși, seria de rătăciri existențiale și ideologice din ≈ nu chestionează cu adevărat *status quo*-ul comunist, ci doar are menirea de a confirma imperativul propagandistic al revoluției „neîntrerupte". Nu întâmplător, în finalul trilogiei, lumea comunistă este lăsată moștenire mai degrabă pragmaticului Drăgan decât idealistului Alexe.

■ Fragment: *Le Temps de la parole libre*, tr. de Teodor Saulea, REVR, XLIII, 1989, 1, 35–89.

◆ Valeriu Drumeș, *Romanul politic*, O, XXXVIII, 1987, 23, 2; George Arion, FC, XXXVI, 1987, 24, 11; Artur Silvestri, LCF, XXX, 1987, 31, 2; Valentin Tașcu, *Ciclul puterii*, VR, LXXXII, 1987, 12, 81–82; Aurel Martin, *Cicluri epice*, RL, XXI, 1988, 53, 4; D. Nicu, *Complexele căi ale devenirii umane*, RL, XXI, 1988, 9, 10; Dumitru Micu, CNT, 1989, 12, 9; Vasile Macovciuc, LCF, XXXII, 1989, 12, 2; Aurel Martin, *Luminile și umbrele timpului*, RL, XXII, 1989, 17, 11; Valentin Tașcu, *Putere și dragoste*, ST, XL, 1989, 10, 32. ❒ V. și *Ochiu-dracului*, 1956.

C.B.

LILĂ Ion, *Ca vântul pe câmpie*, Buc., Cartea Românească, 1987, 384 p. Roman social. Este alcătuit din „povestirile" ziaristului Vasile Orlea, care evocă mahalaua copilăriei, munca din redacția unui ziar, zilele de militărie, viața satului și a uzinei, precum și căutarea destinului familial alături de Petunia.

◆ Ioan Holban, CL, 1988, 7, 14; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 11, 55; Adriana Iliescu, *Documente omenești*, RL, XXI, 1988, 47, 10.

M.P.

LUSTIG Oliver, *Jurnal însângerat*, Buc., E.M., 1987, 368 p. Roman al memoriei. Este inspirat de ororile naziste împotriva evreilor, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

■ *Véráztatta napló*, tr. de Réz Kata, Cluj-Napoca, Dacia, 1989.

M.P.

LUSTIG Adrian, *Un loc pe roată*, Buc., Cartea Românească, 1987, 192 p. Roman satiric. Relatează excursia (incomodă, pe o roată) a unui student român în Italia, într-o companie tinerească. Totul e tratat de sus, cu umor, dovedind capacitate de adaptare și lipsă de convenționalism.

◆ Lector, RL, XXI, 1988, 6, 10; Delia Dumitriu, *Dincolo de convenții*, SLAST, VIII, 1988, 8, 4; Lucian Chișiu, *Ironie și autoironie*, LCF, XXXI, 1988, 9, 2; Valeriu Cristea, *„Blugi și catedrale"*, RL, XXI, 1988, 14, 11; Ioan Holban, *Romanul ludic și sentimental*, CRC, XXVI, 1988, 18, 4; Mihai Dragolea, ST, XXXIX, 1988, 4, 56.

M.P.

MANOLESCU Oana, *Munții sunt ai noștri*, cu un prolog al autoarei, Craiova, Scrisul Românesc, 1987, 404 p. Roman de aventuri. Acțiunea este plasată în secolul al XVII-lea, oglindind conflictele legate de stăpânirea munților din zona Cernei.

◆ Marin Bești teliu, *Un roman de debut*, R, 1988, 5, 5; ⁂, ~. *Reprezentanta albanezilor în Parlamentul României*, „Haemus", 1998, 1, 157.

M.V.

MATACHE Ecaterina, *Plutonul de execuție*, Buc., E.M., 1987, 240 p. Fragment: ≈, SLAST, IV, 1984, 30, 6–7. Roman de aventuri.

M.V.

MATALĂ Dumitru, *Legea căderii frunzelor*, Buc., Cartea Românească, 1987, 264 p. Fragmente: *Fulgerul alb*, RL, XIX, 1986, 46, 14–15; *Personajul principal*, LCF, XXX, 1987, 20, 4–5. Roman social. Descrie mediul școlar. O delegație de înalți funcționari din minister sosește la un liceu de provincie, pentru a lămuri temeiurile unui denunț anonim împotriva directorului. Personaje sunt schematice, acoperind doar o „funcție" sau un post (director, secretară de partid, inspectori). În mod simptomatic, acestea nu sunt înzestrate nici măcar cu prenume. Stil de „ședință" exemplar: de la lexic, automatisme verbale, „limbă de lemn", până la dezbaterile oțioase în jurul unor chestiuni insignifiante ori inexistente.

◆ Cornel Munteanu, ST, XXXVII, 1987, 9, 55; Teodor Vârgolici, *Reîntâlnire tardivă*, RL, XX, 1987, 43, 10; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 3, 24; Ion Roșianu, *Efectul perspectivei*, TMS, XXIII, 1988, 10, 7.

M.V.

MIHADAȘ Teohar, *Înaltele acele vremi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 192 p. Fragment: *Bătălia de la Fossatum Magnum*, TR, XXX, 1986, 39, 5. Roman istoric. Subintitulată „istorisire", narațiunea se alimentează din epoca stăpânirii lui Burebista. Autorul ambiționează nu reconstituirea istorică, ci „recrearea" unei lumi, la aceasta contribuind și povestea de dragoste dintre Dorada și Nicapor, cel sacrificat de Deceneu pe altarul religiei.

M.V.

MIHĂESCU Eugen, *Trei zile uimitoare*, Buc., Eminescu, 1987, 156 p. (Romanul românesc contemporan). Fragment: ≈, SLAST, VII, 1987, 38, 6–7. Roman

psihologic. Un tânăr inginer se prezintă pe șantierul unde a fost repartizat. Evenimentele obiective, enunțate succint și neutru la începutul fiecărui capitol, primesc, în conștiința eroului, o tentă pronunțat personală. Ca scriitură, se mimează – cu meșteșug, dar fără autocontrol – înregistrarea fidelă a vorbirii curente, vii.

◆ Nicolae Baltă, *Un roman al conștientizării*, SLAST, VIII, 1988, 7, 4; Marian Odangiu, *Unghiul investigării*, O, XXXIX, 1988, 15, 2; Ion Movileanu, CBT, VI, 1988, 6, 2; Valeriu Bârgău, *Un poet, un prozator*, TR, XXXII, 1988, 39, 4.

M.V.

MOISINA Constanța, *Castanul copilăriei mele*, Buc., Litera, 1987, 154 p. Roman autobiografic. Relatează amintiri din copilărie. Rămase orfane de mamă, patru fetițe îndură prigoana unei mame vitrege haine și a unui tată brutal. Suferințele noii vieți apar în contrast cu zilele fericite de odinioară.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *„Aventuri” aproximative*, III, v. *„Aventuri” aproximative*, I, 1984.

M.V.

MUȘATESCU Vlad, *Expediția „Nisetrul 2”. Roman umoristic*, Buc., Ion Creangă, 1987, 248 p. Roman de aventuri. Povestește peripețiile hazlii ale aceleiași familii năstrușnice din romanele precedente.

❒ V. și *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942.

M.V.

NEAGU Fănuș, *Scaunul singurătății*, Buc., Cartea Românească, 1987, 368 p. Fragmente: ≈, LCF, XXII, 1979, 48, 3–4; *Când au nimerit orbii Brăila*, LCF, XXIV, 1981, 13, 4–5; ≈, RL, XV, 1982, 14, 15; ≈, R, 1982, 6, 8; *Ape galbene*, ALCF, 1982, 174–176; ≈, LCF, XXVI, 1983, 1, 4–5; *Seară de aprilie*, LCF, XXVIII, 1985, 13, 4–5; *Mugetul sudului*, RL, XIX, 1986, 7, 14–15; ≈, LCF, XXIX, 1986, 49, 5. Roman parabolă. Este realizat în maniera „realismului magic”, îndeosebi datorită limbajului pitoresc, metaforic, creator de fabulos. Construcția e lineară: povestea derivă din poveste, în volute înșiruindu-se pe orizontală, care nu reușesc să clădească un edificiu romanesc propriu-zis. ~ e și acum „gata să sacrifice pe altarul povestirii orice retorică a compoziției, reușind, în chip aproape miraculos, să împingă înainte narațiunea […] chiar atunci când efectul de saturație devine amenințător” (Valentin F. Mihăescu).

▼ Reprodus în: *Țara hoților de cai*, III. ≈, ed. definitivă ne varietur, Eminescu, 1991.

■ Fragment: *Le Siège de la solitude*, tr. de Anca Christodorescu, REVR, XLII, 1988, 3, 7–51.

◆ Ungheanu, *Interviuri*, 20–33; ⁂, FC, XXXV, 1987, 37, 11; Constantin Sorescu, *Romancierul la apogeu*, SLAST, VII, 1987, 39, 1; 4; Ion Dodu Bălan, *Un istratian modern*, CNT, 1987, 40, 11; Ioan Alexandru, *Al limbii române*, LCF, XXX, 1987, 40, 3; Mircea Cavadia, *Clapa de argint*, LCF, XXX, 1987, 40, 3; Dumitru Dinulescu, *Oglinda din singurătate*, LCF, XXX, 1987, 40, 3; Nicolae Georgescu, *Logosul neîntrerupt*, LCF, XXX, 1987, 40, 3; Valentin F. Mihăescu, *Povestirea inepuizabilă*, LCF, XXX, 1987, 40, 3; C. Stănescu, *Existența ca sărbătoare*, RL, XX, 1987, 42, 11; Corneliu Vadim Tudor, *Romanul unui mare poet*, SPM, 1987, 42, 3; Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 351, 8; George Pruteanu, *Romane…*, CL, XCIII, 1987, 11, 13; George Arion, *Tehnica amânării*, FC, XXXVI, 1987, 49, 11; Val Condurache, *Metafora ca o cizmă spaniolă*, FC, XXXVI, 1987, 49, 11; C. Stănescu, *Dramatism și frumusețe*, FC, XXXVI, 1987, 49, 11; Alex. Ștefănescu, *Excesul de pitoresc*, FC, XXXVI, 1987, 49, 11; Vladimir Bălănică, *Ceremonia strălucirii*, TMS, XXII, 1987, 12, 7; Mihail Iordache, *Patimile după Fănuș sau victoria barocului*, CL, XCIII, 1987, 12, 2 („Pagini bucovinene”); Aureliu Goci, *Discurs despre implicare și solitudine*, LCF, XXXI, 1988, 1, 2; Liviu Leonte, *Poem simbolic și alegoric*, CRC, XXIII, 1988, 6, 7; Ilie Bădescu, *Romanul povestitorului*, LCF, XXXI, 1988, 6, 6; Gheorghe Glodeanu, *Alchimia metaforei*, TR, XXXII, 1988, 7, 4; M. Ungheanu, LCF, XXXI, 1988, 9, 2; Mircea A. Diaconu, *~, metaforă și istorie*, ST, XXXIX, 1988, 2, 33; Ioan Holban, *Între basm și poveste*, CL, XCIV, 1988, 2, 12–13; Constantin Stănescu, *L'existence en tant que fețe*, REVR, XLII, 1988, 2, 52–57; Ion Buzera, *Fascinația scriiturii*, R, 1988, 3, 7; Nicolae Oprea, ARG, XXIII, 1988, 3, 6; R.M., CREL, 1988, 1, 150–151; D.C. Munteanu, FC, XXXVIII, 1988, 14, 11; Ilie Bădescu, *Șapte ipostaze ale* ≈, LCF, XXXI, 1988, 16, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Sub acoperișul parabolei*, AST, XXIII, 1988, 4, 7; Adrian Dinu Rachieru, *~ și miturile Dunării*, O, XXXIX, 1988, 27, 4; Mirela Roznoveanu, *Universul eposului*, LCF, XXXI, 1988, 41, 3; Bălan, *Repere*, 199–201; Stănescu, *Jurnal*, 73–79; Adrian Dinu Rachieru, *Frica și sărbătoarea*, MRT, II, 1991, 7, 9; Constantin Cubleșan, *~ – 60*, IV, TR, 1992, 14, 5; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 310–313; Munteanu, *Jurnal*, V, 241, 243; Glodeanu, *Dimensiuni*, 54–56; Mateescu, *Limbajul*, passim; Goci, *Romane*, 33, 345–361. ❒ V. și *Îngerul a strigat*, 1968.

M.V.

NOVAC Constantin, *Plutind avan pe marea cea adâncă…*, Buc., Eminescu, 1987, 272 p. (Romanul românesc contemporan). Fragment: ≈, SLAST, VII, 1987, 20, 6–7. Roman satiric. Abordează problematica omului contemporan, în relațiile sale sociale și familiale. Psihologicul e „împins în fantastic și în satiră morală” (N. Manolescu), într-o carte cu multe lungimi, diluată pe alocuri, dar în genere scrisă cu vervă și ingeniozitate sarcastică.

◆ Marian Papahagi, *Jurnal în „Arcadia”*, TR, XXXI, 1987, 48, 4; Nicolae Manolescu, *Fantasticul moral și satiric*, RL,

XXI, 1988, 10, 9; Cristian Livescu, ATN, XXV, 1988, 9, 7; Ovidiu Dunăreanu, *~: „Mă consider un scriitor al mării”* (i.), TMS, 1991, 1, 1, 4; Ștefan Cucu, *Portrete dobrogene*, ~, XXVIII, TMS, 1993, 8–9, 6; Cristian Radu, *Cum se scrie un roman*, TR, IX, 1997, 17, 5.

M.V.

NUȘFELEAN Olimpiu, *Piatra Soarelui*, Buc., Cartea Românească, 1987, 154 p. Roman oniric. Debutând cuminte, în cea mai ternă banalitate (un reporter pleacă pe teren, vizitând șantierul unde se construiește blocul-turn), narațiunea irumpe, fără preambul, în plin absurd: amintita construcție e „un nou Turn Babel, o ficțiune […] în care totul e posibil”, „o lume întoarsă prin amestecul indiscernabil de vis și realitate, un decor halucinant” (I. Holban).

◆ Gheorghe Glodeanu, *Maieutica reportajului*, TR, XXXII, 1988, 22, 4; Ioan Holban, *Reporterul ca personaj*, CRC, XXIII, 1988, 26, 4; Mihai Dragolea, ST, XXXIX, 1988, 8, 56; Alexandru Țion, *Filtrul conștiinței*, AST, XXIV, 1989, 3, 7; Anton Cosma, *Eseu prin ficțiune*, VTR, XIX, 1989, 4, 5.

M.V.

OANCEA Tudorel, *Arșița zăpezilor*, Iași, Junimea, 1987, 222 p. Roman realist-socialist. Exaltă eroismul oamenilor muncii în încleștare cu vitregiile naturii.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Dispariția statuii din parc*, Buc., E.M., 1987, 272 p. Reed. cu titlu schimbat. Roman polițist. Reapar aici simpatica bătrânică Melania Lupu și aprigul maior Minerva Tutovan, două dintre cele mai cunoscute personaje ale autoarei. Deși neglijează latura plauzibilă a întâmplărilor, cartea se citește cu interes și cu amuzament.

▼ *Melania și misterul din parc*, Iași, Dab Canova, 1992.

◆ Emilia Vasiliu, *Policier-ul a fost pauperizat din toate punctele de vedere* (i.), TNLS, II, 1990, 3.

M.V.

OLĂREANU Costache, *Dragoste cu vorbe și copaci*, Buc., Cartea Românească, 1987, 200 p. Metaficțiune. Adoptă convențiile romanului epistolar. Scrisorile adresate de protagonist diferiților cunoscuți și, îndeosebi, iubitelor succesive reconstituie traiectoria unei vieți: de la băiețandrul naiv, autor de versuri sentimental-agramate, la avocatul matur, care nu a renunțat la veleitățile literare. Concomitent, este evocată o întreagă epocă a formării sale; „atmosfera culturală (și nu numai) din deceniul cinci e […] de o impecabilă și nu o dată tulburătoare autenticitate” (Al. Călinescu).

◆ Nicolae Manolescu, *Legăturile periculoase*, RL, XX, 1987, 25, 9; Al. Călinescu, *Mici corespondențe*, CRC, XXII, 1987, 26, 4; Val Condurache, *Lumea ca text*, CL, XCIII, 1987, 8, 12; Ioan Holban, *Un jurnal românesc*, SLAST, VII, 1987, 38, 2; Mihai Dragolea, *Cărți de proză*, ST, XXXVII, 1987, 9, 58; Eugen Simion, *Romanul epistolar*, RL, XXI, 1988, 6, 10; Ruxandra Ivănescu-Albu, *Lume–text–lume*, AST, XXIII, 1988, 4, 7; Al. Piru, *Romanul epistolar*, SLAST, VIII, 1988, 22, 5; Simion, *Scriitori*, IV, 347–350; Dragolea, *În exercițiul*, 127–128; Monica Spiridon, *Ecluze ale romanului*, F, XXIX, 1993, 3, 4; Buzera, *Literatura*, 48–50; Micu, *Scurtă istorie*, III, 351; Burlacu, *Voci*, 63–65; Doru Burlacu, ~ –, *Confesiunea neîntreruptă*, TR, VIII, 1996, 51–52, 7; Dragolea, *Arhiva*, 63–65; Micu, *Istoria*, 614; Micu, *Literatura*, 315. ❒ V. și *Confesiuni paralele*, 1978.

M.V.

OLTEANU Ion, *O salcie cântătoare*, Buc., Albatros, 1987, 224 p. Fragment: *Împușcați pasărea cântătoare* (romanul e anunțat cu acest titlu), ATN, XXII, 1985, 9, 9. Roman psihologic. În ultimele ceasuri ale vieții, eroina își rememorează, cu glas tare, existența, în fața fratelui venit s-o asiste. Implică detalii naturaliste privind boala.

◆ Nicolae Georgescu, *Fântâna vieții*, LCF, XXXI, 1988, 28, 2; Ion Arieșanu, *Din pragul apusului*, O, XXXIX, 1988, 51, 5–6; Sânziana Niculescu, *Cartea unui destin – destinul unei cărți*, F, XXV, 1989, 2, 3; Vasile Ciobanu, ≈, ATN, XXVI, 1989, 3, 7; Liviu Grăsoiu, *Povestea unei vieți*, LCF, 1998, 33, 4.

M.V.

OMESCU Corneliu, *Moștenirea*, Buc., E.M., 1987, 238 p. Roman de aventuri. Înainte de moarte, Vincențiu Sever Vulpe îi lasă fiului, Virgil, elev la școala de ofițeri, o hartă indicând locul unei „comori”. De aici, o serie de peripeții mai mult sau mai puțin verosimile.

M.V.

ORLEANU Ada, *De veghe la Dunăre și mare*, Buc., Ion Creangă, 1987, 136 p. Roman istoric. Evocă epoca domniei lui Mircea cel Bătrân și în special lupta de la Rovine.

❒ V. și *Cavalerul libertății*, 1968.

M.V.

ORLEANU Ada, *Rotirea anotimpurilor*, Buc., Eminescu, 1987, 364 p. (Romanul românesc contemporan). Fragmente: *Întoarcere de pe front*, RL, XVI, 1983, 43, 15; ≈, CL, XCIV, 1985, 5, 8. Roman de familie. Este conceput pe două planuri. Timpul prezent cuprinde viața cuplului Casandra și Anton State la un ocol silvic. Rememorările eroinei reconstituie, în planul al doilea, arborele genealogic, ramificat până la a patra generație, al familiilor Vulpe și Alimpeanu, prezente și în *Evadare în timp* (1984).

◆ Deaconu, *Impresii*, 254–264. ❒ V. și *Cavalerul libertății*, 1968.

M.V.

PALADE Rodica, *Iarna, vietățile*, Buc., Cartea Românească, 1987, 200 p. Roman social. Evocare a mediului provincial, structurată, în lipsa naratorului omniscient, pe un inteligent joc al vocilor, doar aparent incoerent și arbitrar. Rememorările fragmentare și automatismele de limbaj demască existența mediocră a unor personaje obscure, marginalizate și vulgare. Discontinuitatea replicilor și discursul echivoc ascund o intenție teoretică: aceea de „a restitui realității realitatea literaturii". Printr-un monolog difuz, dramaticul (moartea, boala) e parodiat și semnificația lui redusă la actele reflexe ale derizoriului psihologic și moral.

◆ Eugen Simion, *Dialogul interior*, RL, XXI, 1988, 9, 10; Ion Vlad, *Un nou și autentic prozator*, TR, XXXII, 1988, 11, 3; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 4, 53; Val Condurache, *Planeta cărții*, CL, XCIV, 1988, 5, 13; Doina Jela, *Lecția de virtuozitate*, TMS, XXIII, 1988, 10, 7; Cornel Ungureanu, *Prozatori tineri*, O, XXXIX, 1988, 36, 2; Simion, *Scriitori*, IV, 719–723; Nicolae Balotă, *Un roman procustian*, CNC, 1, 1990, 15, 5; Monica Lovinescu, *Singuri cu Beatrice*, JL, s. nouă, II, 1991, 1–4, 4; Vlad, *Lectura prozei*, 294–300; Petraș, *Literatură*, 93–95; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 85–90.

A.S.

PALADI Ruxanda, *Cutia cu mărgele*, Buc., Albatros, 1987, 264 p. Roman psihologic. Redă confesiunea unui tânăr de nouăsprezece ani, aflat pe un pat de spital, bolnav incurabil. Narațiunea pendulează între timpul prezent, petrecut între vizitele medicilor, ale rudelor și ale colegilor apropiați, și rememorări ale trecutului, însoțite de reflecții existențiale saturate de un dramatism monocord.

◆ Aureliu Goci, *Guma și sugativa*, CNT, 1988, 33, 12.

M.W.

PALER Octavian, *Viața ca o coridă*, Buc., Cartea Românească, 1987, 372 p. Fragmente: ≈, CL, XCIV, 1988, 1, 9–10; ≈, ALL, 1988, 60–65. Roman parabolă. „Corida", spune romancierul, „seamănă cu un anumit gen de istorie care a silit oamenii să ucidă ei, pentru a nu fi uciși, în care inteligența nu mai poate rămâne inocentă". Din această perspectivă, jurnalul (spus) „este o confesiune și un șir de eseuri despre confesiune în care regăsim temele cunoscute ale autorului: relația dintre literatură și adevăr, angajarea spiritului și conformismul tăcerii, esteticul și morala esteticului etc. " (Eugen Simion).

◆ Eugen Simion, *Pactul autobiografic, pactul moral*, RL, XXI, 1988, 8, 10; Tania Radu, *Cu ~ despre noua sa carte:* ≈, FC, XXXVII, 1988, 7, 11; Constantin Coroiu, *Eseu despre destin*, CL, XCIV, 1988, 2, 5; Romul Munteanu, *Om la răspântie*, FC, XXXVII, 1988, 9, 10; Marian Papahagi, *Confesiune și livresc*, TR, XXXII, 1988, 13, 4; Ion Bogdan Lefter, *Despre „genul coridei inofensive"*, AST, XXIII, 1988, 4, 10; Ioan Holban, *Omul de răspântie*, CRC, XXIII, 1988, 15, 4; 16, 4; Ioan Buduca, *Intoportretul unui sentimental*, AFT, XXII, 1988, 5, 8; Dinu Doru Lesovici, DLG, XIV, 1988, 5, 6; Gheorghe Grigurcu, *Clasicism și angajare*, ST, XXXIX, 1988, 5, 31–32; Cornel Moraru, *Destin de scriitor*, VTR, XVIII, 1988, 5, 5; Radu G. Țeposu, TRR, XVII, 1988, 365, 12; Dan C. Mihăilescu, *Monolog în arenă*, T, XVII, 1988, 6, 23–24; 55; Emil Nicolae, ATN, XXV, 1988, 8, 7; Cornel Moraru, *Conștiința nemulțumită*, VTR, XX, 1990, 6, 6; Holban, *Salonul*, 113–120; Marian Papahagi, *Interpretări*, 74–77. ❐ V. și *Viața pe un peron*, 1981.

A.S.

PARAPIRU Teodor, *Acvariul cu pești exotici*, Iași, Junimea, 1987, 248 p. Roman psihologic. Arheologul Manoliu traversează o dificilă perioadă de incertitudini sentimentale și profesionale. Fără să fie învins, se consideră un rătăcit deopotrivă în spațiul „personal" și în cel „de interferență". Cartea se încheie patetic, prin invocarea puterii de regenerare a visului.

◆ Titus Ceia, CL, XCIV, 1988, 3; 14; Constant Călinescu, *Spațiul „personal"*, LCF, XXXII, 1989, 25, 6.

A.S.

PARDĂU Platon, *Scrisorile venețiene*, Buc., E.M., 1987, 366 p. Fragmente: *Povestind*, RL, XX, 1987, 28, 14–15; *Memorii și memorie*, LCF, XXX, 1987, 35, 4–5. Roman politic. Ion Petra, redactor-șef al ziarului „Viitorul", e cronicarul evenimentelor și al lumii activiștilor de partid de la mijlocul anilor șaizeci ai secolului XX. În paralel, este „o parabolă a recurenței temporale" (Laurențiu Ulici) și a istoriei, văzută eminescian, ca dramă perpetuă, jucată mereu sub alte măști.

◆ ⁂, FC, XXXVI, 1987, 37, 11; Laurențiu Ulici, *Febra timpului*, CNT, 1987, 42, 12; Ioan Holban, *Stilul publicistic în roman*, CRC, XXII, 1987, 50, 4; Dan-Silviu Boerescu, SLAST, VIII, 1988, 1, 4; Adrian Dinu Rachieru, *Un roman fracturat*, O, XXXIX, 1988, 2, 2; Ion Cristoiu, RL, XXI, 1988, 5, 11; Constantin Cubleșan, T, XXII, 1988, l, 43–44; Emil Vasilescu, *Posibilitățile epicului baroc*, R, 1988, 6, 4; Doru Burlacu, VTR, XVIII, 1988, 6, 4; Vlad Sorianu, ATN, XXV, 1988, 8, 6–7; Burlacu, *Voci*, 58–60. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PEREȘ Pavel, *Pentru toate acestea*, Buc., E.M., 1987, 272 p. Fragment: ≈, LCF, XXX, 1987, 25, 4–5. Roman istoric. Evocă faptele de eroism ale armatei române în Primul Război Mondial. Deviza: „totul pentru țară și mai presus unirea Transilvaniei cu țara". Documentar al realizării idealului de unitate națională.

◆ Nicolae Țone, SLAST, VII, 1987, 34, 8; D. Vatamaniuc, CNT, 1987, 43, 12; Alexandru Horia, LCF, XXXI, 1988, 1, 6.

A.S.

PETRESCU Aurel, *Sub soarele pământului*, Buc., Albatros, 1987, 352 p. Roman social. Adolescența lui Angelo Petraur, hrănit cu lecturi din marii filozofi ai lumii, e marcată, în anii războiului, de recrudescența individualismului și de imposibilitatea speculației metafizice. Parcurgând drumul de la aventura spiritului la tragedia morții, tânărul, pornit în căutarea unei doctrine politice salvatoare, sfârșește prin a descoperi soluția mântuirii prin iubire și înfrățire între oameni. Mitul reintegrării istorice și al eternului românesc e văzut din perspectiva acestei utopii a reconcilierii universale.

A.S.

PETRU Luminița, *Ultimul mușatin*, Buc., Eminescu, 1987, 240 p. Roman istoric. Evocă viața și faptele lui Radu Iliaș, strănepot al lui Ștefan cel Mare.

◆ Victor Atanasiu, *Un interesant roman istoric*, ARG, XXIII, 1988, 7, 4; Ulici, *Literatura*, 435–436.

A.S.

PIETREANU Florin, *Pasărea de argint*, Buc., Ion Creangă, 1987, 170 p. Roman pentru copii și tineret. Într-o atmosferă de fantastic (stații interplanetare, răpiri, evadări), câțiva elevi trăiesc întâmplări neobișnuite. Titlul sugerează nevoia de aventură și cunoaștere a celor pentru care lumea și adevărul se confundă cu irealitatea visului.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXX, 1987, 25, 2; Ștefan Cucu, TMS, XII, 1987, 7, 6; Gabriel Huideș, CL, XCIII, 1987, 10, 14.

A.S.

❍ **PODGOREANU Anca Midia,** *Despărțire*, fragment din romanul *Dacă aștepți în spărtura luminii*, RL, XX, 1987, 48, 14.

A.S.

❍ **POPESCU Alexandru Dan,** *Spovedania lui nea Pieptan*, SLAST, VII, 1987, 5, 6–7; *O dublă sărbătoare*, SLAST, VII, 1987, 19, 7; *O zi cât o săptămână*, LCF, XXXII, 1989, 40, 4, fragmente de roman.

A.S.

PRELIPCEANU Nicolae, *Scara interioară*, Cluj-Napoca, Dacia, 1987, 288 p. Metaficțiune. Biografică și fragmentară, narațiunea e interesantă mai ales prin imaginația lingvistică și prin vagi sugestii culturale. Liviu Petrescu o include în categoria scrierilor postmoderniste „autoreferențiale și parodice".

◆ Ion Vlad, *Jocul prozei*, TR, XXXII, 1988, 15, 3; Liviu Petrescu, *Insul de hârtie*, ST, XXXIX, 1988, 4, 34–35; Romul Munteanu, *Relativism oniric*, FC, XXXVII, 1988, 19, 10; Ioan Holban, CRC, XXIII, 1988, 21, 4; N. Dumitru, *Album de senzații și impresii*, CNT, 1988, 30, 11; Marian Odangiu, O, XXXIX, 1988, 49, 2.

A.S.

RADU George, *Funia de nisip*, Buc., Albatros, 1987, 240 p. Roman rural. Este dedicat satului muntenesc din câmpia Bărăganului. Mihai Grancea, scriitor, vine într-o așezare rurală, într-o vizită de documentare. Aici el îl cunoaște pe Zevedei, un țăran capabil de evocări etnografice, concepute cu o efectivă plăcere a aglomerării amănuntelor, a dezghiocării sensurilor unor fapte aparent uitate. Cu vocație de moralizator, el reușește restituirea pulsului vieții, așa cum au modelat-o firea oamenilor și capriciile istoriei, mai ales în perioada ultimului război mondial.

◆ Dem. Niculescu, *Evocarea tradițiilor rurale*, CNT, 1987, 16, 13.

I.I.

RAICU Anda, *Valsul dimineții*, Buc., Eminescu, 1987, 336 p. (Romanul românesc contemporan). Roman social. Evocă lumea provincială, prin intermediul vieții unui mic port dunărean, în perioada anterioară ultimului război mondial. Sub aspect conflictual, epicul e catalizat de dispariția unei fete, Andriana, care devine astfel un simbol de feminitate, subtilă și enigmatică, tulburând viața fără orizont a celor din jur.

◆ Olimpia Berca, O, XXXIX, 1988, 17, 7; Mariana Sipoș, *Un roman ignorat pe nedrept*, RL, XXIV, 1991, 24, 11.

I.I.

RĂDULESCU Mihai, *Mozart – șapte zile pentru nemurire*, Buc., Editura Muzicală, 1987, 176 p. Biografie romanțată. Itinerar biografic pseudo-documentar, având ca obiect viața marelui compozitor austriac.

◆ Nicolae Cojocaru, *Un roman despre Mozart*, CRC, XXIII, 1988, 31, 4.

I.I.

❍ **REBREANU Vasile,** ≈, LCF, XXX, 1987, 23, 4–5; *Impenetrabil și fără o scamă pe haină*, RL, XX, 1987, 40, 14–15; ≈, ST, XL, 1989, 5, 34–36; *Temerarul*, LCF, XXXII, 1989, 36, 4–5, fragmente din romanul *Nu se poate trăi fără iubire.*

❒ V. și *Casa*, 1963.

I.I.

SADOVEANU Profira, *Rechinul*, Buc., Eminescu, 1987, 166 p. (Romanul de dragoste). Fragmente: *Casa roșie*, RL, XVI, 1983, 14, 11; *Floarea miraculoasă*, RL, XVII, 1984, 39, 14–15; *Vânt potrivnic*, RL, XIX, 1986, 31, 14. Roman sentimental. În câteva rânduri de

Avertizare, ~ justifică formula „jurnalului găsit”, susținând că autoarea adevărată a acestor pagini ar fi Miranda Val, îndrăgostită de nestatornicul Cristi Ismail, zis Rec (Rechinul). Pe fundalul omniprezent al mării, sunt rememorate secvențe dintr-o poveste clasică de iubire și frânturi din copilăria și adolescența eroinei, pe un ton dulceag-ghiduș.

A.P.

SĂLCUDEANU Petre, *Judecata de apoi*, Buc., E.M., 1987, 302 p. Roman social. Evenimentele celui de-Al Doilea Război Mondial și ale anilor imediat următori sunt exploatate în latura lor senzațională: dezertări, ascunzători în peșterile munților sau în pivnițe dezafectate, răzbunări, decapitări. Bunicul, un bătrân maior ieșit la pensie, provoacă și ascultă nesfârșite monologuri-confesiune, care reconstituie un trecut static, încremenit, mort din punct de vedere narativ, în pofida aparentelor resurse ale filonului epic.

▼ Ed. necenzurată, Buc., E.M., 1992.

◆ Mircea A. Diaconu, ST, XXXVII, 1987, 11, 48; George Pruteanu, *Romane…*, CL, XCIII, 1987, 11, 13; Traian Ungureanu, *Înțelegerea istoriei*, RL, XXI, 1988, 1, 11; Gheorghe Glodeanu, *Istorie și confesiune*, TR, XXXII, 1988, 5, 6; ⁂, VAR, II, 1992, 12, 27. ❒ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Om și lege*, Buc., Eminescu, 1987, 360 p. Roman psihologic. Conține și elemente de parabolă și de proză onirică. Se întemeiază pe ideea că omul trăiește simultan pe două planuri: cel al visului și cel al vieții reale. Destinul, psihologia și caracterul unui om, afirmă autorul, nu pot fi cu adevărat cunoscute dacă nu se ține cont de aceste două ipostaze fundamentale. Omul este nu numai ce gândește, ci și ce visează, ce își imaginează că este. Ladislau Pietraru, un bătrân avocat din Lugoj, trăiește mereu cu gândul la Ea, femeia inaccesibilă a visurilor sale. Avocatul începe să discute cu idealul său, cu femeia care îi apare în numeroase reverii. Romanul devine astfel o carte despre solitudine și despre încercarea de a o depăși prin vis. Ladislau Pietraru, cititor al lui Freud și Jung, învață în cele din urmă arta de a-și apropia iubita, himera salvatoare. „În ≈ analiza este săracă și inconcludentă, ca și speculația intelectuală în eseurile menite să fixeze teza romanului. Povestirea este, în schimb, ingenioasă, fermecătoare și ea fixează un personaj original în proza de azi” (Eugen Simion).

◆ Sanda Cordoș, *Opțiunea pentru fantastic*, EX, XIX, 1987, 6–7, 4–5; Valeriu Drumeș, *Metoda și obiectul*, O, XXXVIII, 1987, 29, 2; Val Condurache, *Mănușa întoarsă pe dos*, CL, XCIII, 1987, 9, 12; Eugen Simion, *Bravul soldat Svejk la Lugoj*, RL, XX, 1987, 44, 10; Viorel Gheorghiță, VTR, XVII, 1987, 12, 5; Doru Burlacu, ST, XXXIX, 1988, 1, 51–52; Alexandru Ruja, O, XXXIX, 1988, 12, 14; Ruja, *Parte*, I, 145–147; Burlacu, *Voci*, 105–106. ❒ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SEIN Corina Victoria, *Fata amurg*, Timișoara, Facla, 1987, 200 p. Fragment: ≈, O, XXXVIII, 1987, 37, 4–5. Roman psihologic. Cu unele elemente de meditație lirică, este o carte despre iubire, despre neîmplinirea în dragoste, despre prietenie și singurătate. „Fata amurg” este Maria, o scriitoare aflată la un moment de bilanț al existenței, când își analizează succesele și eșecurile. Ea se află în permenentă confruntare cu trecutul, reprezentat de Vlad, fostul soț, și cu prezentul, întruchipat de prietena ei Eva. Înșelată atât în dragoste, cât și în prietenie, Maria alege, în cele din urmă, libertatea și demnitatea singurătății.

◆ Pia Brânzeu, *Permanenta devenire*, O, XXXIX, 1988, 5, 2; Rodica Opreanu, *Poezia scriiturii*, O, XL, 1989, 8, 5.

A.P.

❍ **SIMU Octavian,** *Sfârșitul*, fragment din romanul *Herghelia verde*, LCF, XXX, 1987, 24, 4–5.

A.P.

❍ **SINITEANU Dumitru,** *Lucreția*, fragment de roman, O, XXXVIII, 1987, 8, 4–5.

A.P.

SOLCAN Pan, *Nostalgia*, Buc., Cartea Românească, 1987, 414 p. Roman oniric. Scris în maniera „realismului magic”. Într-un sat atemporal se petrec o serie de evenimente ieșite din comun, instaurându-se astfel acea normalitate a straniului, caracteristică prozei fantastice. Protagoniștii sunt ființe bizare, marcate de ciudățenii fizice și temperamentale.

◆ Gabriel Rusu, TRR, XVII, 1988, 361, 8.

A.P.

SOLCAN Pan, *Vameșul ploilor*, Buc., Albatros, 1987, 350 p. Fragment: ≈, RL, XX, 1987, 37, 14–15. Roman oniric. Prin îndelungi rememorări, eroul-narator încearcă să recompună silueta iubitei sale Florence. Stranie, voluntară, imprevizibilă, pendulând între extreme până la dezechilibru și nefericire, ea l-a părăsit în mod inexplicabil, în urmă cu zece ani, în ajunul căsătoriei. Ramificațiile colaterale ale intrigii încarcă inutil linia simplă a poveștii de dragoste, introducând în scenă personaje care se pierd ca niște umbre inconsistente pe fundalul excesului analitic.

◆ Grigore Scarlat, ST, XXXIX, 1988, 2, 55; Ioan Vicoleanu, ATN, XXVI, 1988, 5, 6; Nicolae Bârna, *Naratorul ca protagonist*, RL, XXII, 1989, 29, 9.

A.P.

❍ **STAN Constantin,** *La Gerda*, LCF, XXX, 1987, 3, 4; SLAST, VII, 1987, 36, 6, fragmente din romanul *Ceață pe lacuri*, numit apoi *Cati, Caterina, Kath, Catherine etc.*

A.P.

STĂNESCU Alexandra, *Nevinovații*, Buc., Eminescu, 1987, 286 p. Roman psihologic. Trei voci auctoriale distincte consideră evenimentele din trei perspective diferite, relativizând, modern, scriitura. Scopul este nu atât caracterizarea Iuliei, protagonista întâmplărilor, cât definirea celor trei personaje prin mijloace specifice: monologul interior, privirea obiectiv-ironică, jurnalul. Mânuite cu abilitate, toate aceste procedee primesc girul autenticității.

◆ Valeriu Cristea, *O romancieră*, RL, XX, 1987, 30, 11; Mariana Ionescu, *Victorioși și nevinovați*, SLAST, VII, 1987, 40, 5; Val Condurache, *Romanul în oglindă*, CL, XCIII, 1987, 10, 12; Doina Jela, *Orgoliul cumințeniei*, TMS, XXII, 1987, 11, 7; Irina Petraș, ST, XXXVII, 1987, 11, 50; Silvia Urdea, *Oglinzile interioare*, VTR, XVIII, 1988, 3, 4; Victor Atanasiu, *Aspectele romanului*, SLAST, VIII, 1988, 20, 4; Cristea, *A scrie*, 184–189.

A.P.

STĂNESCU Ion V., *Dansul iederii*, Buc., Cartea Românească, 1987, 360 p. Roman psihologic. Prezintă un caracter sentențios.

A.P.

ȘERBAN George, *Turnirul*, Timișoara, Facla, 1987, 282. Roman sentimental. Combină intrigi amoroase care îi au ca protagoniști pe studenți ai Facultății de Filosofie. Ștefan Gabrea, „o mică celebritate” datorită articolelor pe care le semnează în gazeta facultății, se îndrăgostește de Miruna, studentă dintr-un ciclu inferior, și este iubit în taină de Silvia, colega de cameră și de an a Mirunei. Asistentul universitar Petre Drăguț, căruia Miruna îi datorează evitarea repetenției, și amorezul Costel Berariu complică suplimentar triunghiul erotic, conferindu-i valențe de melodramă. „Turnirul” sentimental dobândește complexitate mai degrabă prin structura contrapunctică a narațiunii: secvențele de monolog interior atribuit lui Ștefan alternează cu însemnările de jurnal filosofarde ale Mirunei, în cadrul cărora protagonistul e numit „Șt. G.”. De altfel, maniera introspectivă camilpetresciană este pastișată constant.

▼ Ed. revăzută și adăugită, Buc., Cartea Românească, 1997.

◆ Tudorel Urian, *Meandrele dragostei*, O, XXXIX, 1988, 5, 3; Mircea Mitruțiu, ~: *„... Când dragoste nu este, nimic nu este”*, FRMS, XVI, 1988, 3, 14; 8; Alexandra Indrieș, *Turnirul intelectului cu sentimentul*, O, XXXIX, 1988, 14, 2; Constantin Zărnescu, *„Turnirul” romanului*, TR, XXXII, 1988, 15, 4; Ioan Holban, *Romanul ludic și sentimental*, CRC, XXIII, 1988, 18, 4; Adrian Dinu Rachieru, *Omul aporetic*, AST, XXIII, 1988, 7, 8; Dan C. Mihăilescu, *Somnul și turnirul*, T, XVII, 1988, 8, 30–31; Cornel Ungureanu, *Romancierul la tinerețe*, O, V, 1994, 3, 10; Țeposu, *Istoria*, 161–162; Berca, *Dicționar*, 156.

C.B.

❍ **ȘERBĂNESCU Mircea,** *Întoarcerea acasă*, O, XXXVIII, 1987, 6, 4–5; *Un răspuns pentru viitor*, O, XXXVIII, 1987, 29, 4–5, fragmente de roman.

A.P.

ȘOVU George, *Dimineața iubirii*, Buc., Albatros, 1987, 270 p. Roman pentru copii și tineret. Abordează viața adolescenților dintr-o perspectivă preponderent idilică.

◆ Pavel Pereș, *Un roman despre tineri*, LCF, XXXI, 1988, 17, 1–2; Liviu Papuc, ≈ *ca „saga” a adolescenței*, CL, XCV, 1988, 12, 14.

A.P.

❍ **TĂNĂSACHE Ilie,** *Sărută-mă, Octavia*, fragment de roman, SLAST, VII, 1987, 43, 6–7.

A.P.

❍ **TEODORU Eugen,** *Crâmpei de luptă*, fragment de roman, SLAST, VII, 1987, 34, 6.

I.M.

THEODORU Radu, *Biografie de război*, IV. *Vâltoarea*, v. *Biografie de război*, I, 1980.

V.T.

ȚARĂLUNGĂ Ecaterina, *Misiunea de investigare*, Buc., Albatros, 1987, 224 p. Fragmente: *Prieteni*, RL, XX, 1987, 5, 14; *Diminețile Dianei*, LCF, XXX, 1987, 40, 4. Roman social. Ilustrează formula realist-socialistă. Descrie fenomenul schimbării generațiilor pe parcursul a trei decenii, începând cu deceniul patru al secolului XX. Schimbarea de sistem politic în acest interval de timp aduce după sine o complicare a relațiilor sociale. Romanul e conceput din șase nuvele cu acțiuni distincte, dar cu aceleași personaje. Un grup de personaje formează familia de intelectuali Simin, un altul conturează destinul unei familii de oameni simpli, Negrea, care s-a ridicat prin intermediul activității politice comuniste pe trepte sociale înalte.

◆ Gheorghe Glodeanu, ≈, TR, XXXII, 1988, 10, 4; Z. Dinulescu, TMS, XXIII, 1988, 5, 6; Emil Manu, ≈, RL, XXI,

1988, 24, 11; Vasile Ciobanu, ATN, XXV, 1988, 8, 6; Emil Nicolae, CL, 1988, 9, 14; Felicia Burdescu, *Un roman despre timp*, R, 1988, 11, 10.

V.T.

ȚIC Nicolae, *Grindina*, Buc., Eminescu, 1987, 382 p. A treia carte și ultima din ciclul fără nume, început cu romanul *Lege și anexă* (1983), care și-a propus realizarea unui tablou complet al deceniului trei al secolului XX. Roman politic. Perioada radiografiată este 1929–1930, ani de profundă criză mondială și națională. Același personaj-martor din celelalte două cărți, avocatul Vlad Stanca, director al ziarului „Opinia noastră", însoțește evenimentele relatate: frământări politice, greve, mișcări politice de dreapta și de stânga. Apar, ca personaje istorice, Carol al II-lea, Al. Vaida-Voievod, Liviu Rebreanu. Ca personaje de ficțiune sunt creionate Patriciu Mavrodin, deputat de Moldova, Partenie Jurubiță, muncitor comunist de la uzinele „Vulcan". Reconstituirea istorică este destul de fidelă, deși partizană; atmosfera socială este interesantă. Întregul ciclu are o motivație determinată de limitele impuse, până în 1989, „științei" istoriei.

◆ Alex. Ștefănescu, *Un capitol de istorie*, RL, XX, 1987, 50, 11. ❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

ȚOIU Constantin, *Căderea în lume*, Buc., Cartea Românească, 1987, 286 p. Fragmente: *Ziua trăsurilor engleze*, RL, XIX, 1986, 8, 11; ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Gemenii*), VR, LXXXI, 1987, 5, 7–18. Roman politic. Maniera de prezentare a subiectului este colocvială. Doi indivizi nocturni, Babis Vătășescu (naratorul) și Negotei (interlocutorul), se întâlnesc pe o stradă bucureșteană într-una dintre plimbările lor solitare, se cunosc și încep să-și povestească amintiri de familie, care se întâmplă să coincidă. Astfel, istorisirile se opresc în perioada interbelică, în care un unchi al primului, pe nume tot Babis Vătășescu, legionar, se întâlnise cu Leon Negotei, comunist. Întâlnirea, șocantă și paradoxală, nu se reduce la evocarea vreunui conflict între cei doi, ci prilejuiește o analiză a atmosferei vremii, în care își găsesc locul amintirile de familie ale celor doi cunoscuți, evenimentele politice ale unui timp de confruntare extrem de dură etc. Un personaj remarcabil al acestei evocări este chiar tatăl naratorului, Vasi Vătășescu, fost prefect de Covurlui, el însuși posesor al unei biografii sinuoase. Astfel acțiunea se încheagă din fragmente, pe baza unei tehnici aleatorii, cu care autorul ne-a obișnuit și în scrierile precedente. Nu se poate stabili vreo coordonată epică anume, structura narativă constituindu-se din flashback-uri realizate prin tehnici cinematografice. Autorul intenționează să recupereze o epocă adesea fals prezentată în istoria oficială, extrăgând umanul din tot felul de întâmplări contradictorii. Nu este vorba de vreo reabilitare, ci de o prezentare diferită a unor realități umbrite. Ca fundament meditativ al acestei reconstituiri afective este și de această dată (ca în *Însoțitorul*) „Utopia", după cum autorul însuși recunoaște: „Azi, în 1984, privind cu răceală în urmă, cred că de vină, în toate, și în toate timpurile, este Ea, Utopia, dușmanca adevărului simplu și modest ca un funcționar conștiincios. Ea le și place, la început, oamenilor, fiindcă îi farmecă și îi încântă și le dă aripi, până ce aceste aripi se dovedesc a fi de scândură" (p. 59). Sunt de remarcat și în această carte tehnicile aluzive, cu trimiteri subtile la neajunsurile timpului scrierii romanului. Se poate susține că ~ dă o replică târzie și neagresivă la *Scrinul negru* al lui George Călinescu.

▼ Cuvânt înainte de Nicolae Manolescu, Buc., Minerva, 1994.

◆ Marian Papahagi, *„Disimulare onestă" și adevăr romanesc*, TR, XXXI, 1987, 51, 4; Nicolae Manolescu, *Ficțiunea memorialistică*, RL, XXI, 1988, 1, 9; Tania Radu, FC, XXXVII, 1988, 2, 10–11; Liviu Leonte, *„Răspunde ce știi"*, CRC, XXIII, 1988, 8, 4; Nicolae Balotă, *Tirania memoriei*, SLAST, VIII, 1988, 7, 4; Ioan Buduca, *O întrebare pentru scriitorul ~*, AFT, XXII, 1988, 2, 2; Liviu Petrescu, *Babis și frații săi*, ST, XXXIX, 1988, 2, 38–39; Ștefan Ghilimescu, *Scrisul în instanța istoriei*, R, 1988, 3, 6–7; George Pruteanu, CL, 1988, 3, 12; Nicolae Oprea, ARG, XXIII, 1988, 4, 7; Gavril Codruța, *„Naratorul" și „martorii" săi*, DLG, XIX, 1988, 124–125, 6; Ion Roșioru, *Pe canavaua mitului*, TMS, XXIII, 1988, 4, 7; Mircea Braga, *Trepte și sensuri ale „căderilor în lume"*, T, XVII, 1988, 4, 17–18; Gabriel Rusu, TRR, XVII, 1988, 361, 8; Radu G. Țeposu, TRR, XVII, 1988, 361, 8; Cornel Moraru, *Un roman al condiției umane*, VTR, XVIII, 1988, 4, 5; Mircea Micu, *Empedocle*, FC, XXXII, 1988, 20, 13; Ovid S. Crohmălniceanu, *Din misterele Bucureștilor*, ALL, 1989, 80–81; Ioan Holban, *Omul și istoria*, CL, 1989, 2, 5; Romul Munteanu, CREL, 1989, 1, 165–168; Elena Zaharia-Mustățea, *Posibilul statut al personajului literar*, ARG, XXIV, 1989, 7, 6; Negoițescu, *În cunoștință*, 116–119; Papahagi, *Cumpănă*, 85–92; I. Negoițescu, AFT, II, 1991, 5, 2; S. Damian, *O invitație la pelerinaj*, CAI, 1991, 3, 16–22; ⁂, CNC, II, 1991, 46, 8; 47, 8; 15; Steinhardt, *Monologul*, 261–264; S. Damian, *Porți închise*, RL, XXV, 1992, 35, 12–13; Braga, *Pe pragul*, 173–179; Andreea Deciu, *Căderea în ficțiune*, RL, XXVI, 1993, 27, 4; Zaharia-Filipaș, *Retorică*, 64–74; Munteanu, *Jurnal*, V, 237–240; Nemoianu, *Arhipelag*, 207–208; Radu Mareș, *~. Proba relecturii*, TR, 1995, 28–29, 5; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 65–70; Micu, *Scurtă istorie*, III, 197–198; Damian, *Replici*, 270–286, 293–297, 380–383; Glodeanu, *Dimensiuni*, 122–124; Grigurcu, *Imposibila*, 379–380; *Dicționar analitic*, I, 160–162; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 531; Micu, *Literatura*, 274. ❐ V. și *Moartea în pădure*, 1965.

V.T.

❍ **ȚUGUI Haralambie,** *Străina*, fragment din romanul *Criva*, CL, XCIII, 1987, 12, 8–9.

A.P.

URICARU Eugen, *Glorie*, Buc., Eminescu, 1987, 232 p. Fragment: *Ananké*, TR, XXIX, 1985, 36, 5. Roman parabolă. Personajul principal este un tânăr înzestrat cu puteri supranaturale, de care însă nu este conștient. Un agent de asigurări, *alter ego* al lui Simon Magul, care evaluează asigurările nu pornind de la cât valorează viața, ci moartea unui om, încearcă să-l „trezească" pe tânăr, în cursul unei călătorii nocturne cu trenul. Tânărul mergea către București pentru a participa la funeraliile Marelui Prozator, al cărui admirator era. Agentul de asigurări îl poartă printr-un București paralel, în care se întâlnește cu zeii antici angrenați într-o banală existență, locuitori la bloc, ca orice alți indivizi. Participă împreună la o sărbătoare misterioasă a solstițiului, în care se relevă mitul lui Osiris (cu localizare în Bărăgan). Această călătorie fantastică are loc cu scopul ca tânărul să conștientizeze calitățile sale de Salvator al Omenirii, idee refuzată categoric de acesta. Ultima tentativă se petrece în fața catafalcului Marelui Prozator, unde Simon îi sugerează să-l învie pe defunct. Tânărul își dovedește sieși puterile înviind florile ofilite ale coroanelor funerare, dar renunță la a-l învia și pe scriitor, pentru ca acesta să nu dezvăluie prin scris marea taină a morții. Astfel, însăși forța lui va rămâne tainică, în aceasta constând adevăratul sentiment al „gloriei". Fundamentat pe astfel de speculații, romanul este profund esoteric, poematic, dar nu lipsit de conotații politice de strictă actualitate.

◆ Cristina Müller, EX, XIX, 1987, 5, 4; Mircea Popa, *Semnificații și personaj*, TR, XXXI, 1987, 28, 3; Marian Papahagi, *Întoarcerea zeilor*, TR, XXXI, 1987, 33, 4; Val Condurache, *Lumea ca text*, CL, 1987, 8, 12; Liviu Petrescu, *Povestea magului*, ST, XXXVII, 1987, 8, 34–35; Dinu Flămând, TRR, XVI, 1987, 347, 8; Ioan Holban, *Scriitorul și umbra sa*, CRC, XXII, 1987, 37, 4; Nicolae Iuga, F, XXIII, 1987, 10, 2; Gheorghe Glodeanu, *Oameni și zei*, VTR, XVII, 1987, 10, 4; Adrian Dinu Rachieru, *Istoria unei ficțiuni*, AST, XXI, 1987, 12, 10–11; Ion Vlad, *Tainele cunoașterii*, VR, LXXXII, 1987, 12, 65–68; Liviu Petrescu, *Adevărurile literaturii*, ST, XXXIX, 1988, 1, 28–29; Bucur Demetrian, *Imaginar și livresc*, R, 1988, 2, 7; Mariana Ionescu, CREL, 1988, 1, 144–145; Vlad Sorianu, *Literatura și recuperarea trecutului*, ATN, XXV, 1988, 6, 5; Constantin M. Popa, *Istoricitate și metaforă*, LCF, XXXI, 1988, 30, 2; Simion, *Scriitori*, IV, 432–435; Papahagi, *Cumpănă*, 248–252; Vlad, *Lectura prozei*, 301–306; Ulici, *Literatura*, 355–357; Micu, *Literatura*, 261. ❐ V. și *Rug și flacără*, 1977.

V.T.

URSU Horia, *Marea chemare. Roman istoric*, Buc., Albatros, 1987, 252 p. (Cutezătorii). Roman istoric. Neocolind previzibilele note arhaice ale genului, cartea are ca protagoniști pe „chenezii maramureșeni" Dan Șușca din Sălișteș, Gostolan din Săcel, Iuga din Dragomiri, Simeon din Cuhea, Gheorghe Mareș, Bogdan din Zalova și Mihai al Tatului, care răspund la „marea chemare" a lui Iancu de Hunedoara din „primăvara anului 1442", când „oști turcești au cotropit Transilvania.

A.P.

VACARIU Dumitru, *Poteci fără întoarcere*, Buc., Ion Creangă, 1987, 200 p. Fragment: ≈, CL, LXXXVIII, 1982, 5, 8. Roman haiducesc. Dezvoltă, în tradiție sadoveniană și în tonalitate romantică, tema haiduciei. Evenimentele se petrec în Moldova, în satul Boboești de pe Valea Bistriței, într-un timp nedatat cu precizie. Năpăstuit de boier, pe care încercase să-l ucidă, fiindcă voise să-i siluiască nevasta, Lisandru ia calea codrului și e închis apoi în ocnă. Crescut de o mătușă, fiul său, Costea, orfan de mamă de la naștere, își regăsește tatăl după ani de zile, haiducindu-se și el, ca să-și răzbune mama. Grațiat până la urmă prin intervenția tânărului boier Vlad Dediu, care aflase de samavolnicia părintelui său, Costea se va căsători cu aleasa inimii sale.

D.M.

VAIDA Radu, *Cercul deschis*, Buc., Cartea Românească, 1987, 196 p. Roman polițist. Maiorul de Miliție Victor Codrean descoperă că cel care dirijează din umbră spargerile, delapidările, înscenările, substituirile de persoane, crimele este pictorul Mihai Zaharescu.

◆ Victor Atanasiu, *Voluptatea istorisirii*, SLAST, VIII, 1988, 15, 4; V.F. Mihăescu, *Povestirea cu sertare*, LCF, XXXII, 1989, 1, 7: Florentin Popescu, *Roman de acțiune*, RL, XXII, 1989, 3, 10.

D.M.

VĂDUVA Gheorghe, *Nucul și via*, Buc., E.M., 1987, 222 p. Roman social. Urmărește cu meticulozitate și monotonie, fără calități literare, viața cotidiană a lui Gheorghe Vâlceanu, locotenent colonel (în finalul cărții avansat la gradul de colonel).

◆ Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19; 21.

D.M.

VINTILĂ Petru, *Muntele speranței*, II, v. *Muntele speranței*, I, 1986.

M.P.

VLAD Tudor, *Porțile serii*, Buc., Eminescu, 1987, 236 p. (Romanul românesc contemporan). Roman social. Este dedicat denunțării convențiilor familiale. Sunt aduse în scenă două cupluri: unul tânăr, aflat în

perioada de consolidare, reprezentat de Pompiliu și Felicia Popovici, iar celălalt în faza de „îmbătrânire", reprezentat de Visarion și Didina Ionescu. Schema involuției e dată și de cele două capitole: cel dintâi, *Terente și Didina*, marcând sunetul expansiv, parodic, al animalității conjugale, și celălalt, *Tratat despre simțuri*, evocând asaltul timpului asupra sănătății lui Visarion, amenințat de pierderea vederii prin blefarorafie, adică prin orbire temporară. Discursul epic suferă însă de pe urma unei voite ocultări a sensurilor imediate. „Tot efectul vine din ambiguitatea vocii auctoriale. Naratorul este un *simulant*, trecând cu dezinvoltură de la relatarea neutră, constativă, obiectivă, la un fel de retorică patetică, extrem de optimistă. Discursul devine suportul unei naivități (mimate, bineînțeles) entuziaste și admirative. Riscurile unui asemenea stil constau în însuși mecanismul care îl susține, adică vidarea limbajului de semnificat și semnificant. E o aventură dificilă dar plină de promisiuni pentru acest prozator talentat" (Petru Poantă).

◆ Eugen Simion, *Romanescul cotidianului*, RL, XX, 1987, 17, 11; Ioana Bot, *„O zi care nu începe bine"*, TR, XXXI, 1987, 21, 4; Val Condurache, *Viața în roz*, CL, XCIII, 1987, 6, 12; Ioan Holban, *Resurse epice*, CRC, XXII, 1987, 33, 4; Dana Dumitriu, *Tratat despre simțuri sau hiperrealismul descriptiv*, VR, LXXXII, 1987, 9, 90–91; Gh. Glodeanu, *Valențele cotidianului*, TR, XXXI, 1987, 43, 4; Petru Poantă, *Un prozator tânăr*, VTR, XVII, 1988, 5; Țeposu, *Istoria*, 130–131; Glodeanu, *Dimensiuni*, 201–205.

M.P.

VOINESCU Nicoleta, *Trufie*, Buc., Eminescu, 1987, 124 p. (Romanul românesc contemporan). Roman de aventuri. Conține rememorările unei adolescente, Irina, despre evenimente spectaculoase petrecute în bălțile Dunării, în care sunt amestecați hoți de baltă și contrabandiști. Rememorările sunt văzute cu ochii de atunci ai fetiței, care păstrează pe retină imagini halucinante și uneori fabuloase, în căutarea unor fire de legătură care s-o pună pe urmele mamei sale. Schimbarea unghiului evocării se face adeseori, funcția referențială fiind trecută Contrabandistului.

◆ Doru Mareș, *Capcanele spațiilor fascinante*, TMS, XXII, 1987, 12, 6.

M.P.

VREMULEȚ Constantin, *Vântul de miazănoapte*, Buc., Eminescu, 1987, 252 p. Roman istoric. Este inspirat de evenimentele trăite de societatea dacă sub regele Oroles, în secolul II î.e.n., pe vremea confruntărilor dintre geto-daci și bastarni. În urma unei lupte cu bastarnii, în care oamenii săi nu s-au arătat suficient de viteji, regele îi pedepsește să fie slujitori ai femeilor, făcând muncile acestora. Cel care povestește faptele este sclavul frigian Diogiya, ajuns din întâmplare în cetatea dacică Utidava, cucerită de curând, „mut" în angrenajul faptelor de toate zilele tocmai spre a fi „liber în cuget" și mesager pentru lumea viitoare. Un rol important în economia narativă a cărții îl ocupă evenimentele de la curtea lui Oroles, unde fiul său Dalus se pregătește pentru viitoarea succesiune, în strânsă colaborare cu Sarbalos, comandantul militar al cetății.

◆ Mircea Iorgulescu, *Un roman istoric*, RL, XX, 1987, 47, 11; Constantin Trandafir, T, XVII, 1988, 3, 42–43.

M.P.

VULPESCU Ileana, *Sărută pământul acesta*, Buc., Cartea Românească, 1987, 392 p. Cu o *Notă a autorului* și cu mottouri din poeziile lui M. Săulescu (*Strămoșii*) și M. Eminescu *(Decebal).* Fragmente: *Pe toți o moarte ne-așteaptă*, RL, XVIII, 1985, 24, 14–15; *Și-atunci era primăvară*, RL, XX, 1987, 22, 14–15. Roman istoric. Se inspiră din luptele pentru libertate ale lui Decebal și din perioada stăpânirii romane în Dacia, cu personaje care se impun prin autenticitatea lor (Dromichete, Duras, Porsilo, Leontes, Crionius, Magister, Scanrianus etc.).

▼ Ploiești, Tempus, 2000.

◆ Valeriu Cristea, *Un roman istoric*, RL, XXI, 1988, 11, 10; George Pruteanu, *Istorii romanțate și ne*, CL, XCIV, 1988, 4, 12; Zaharia Sângeorzan, CRC, XXIII, 1988, 21, 4; Marin Chelu, F, XXIV, 1988, 5, 9; Vasile Chifor, *Personajele în fața istoriei*, T, XVII, 1988, 9, 31–32; Emil Manu, *O explorare modernă a spațiului dacic*, VR, 1988, 11, 80–83; Cristea, *A scrie*, 140–146; Micu, *Istoria*, 486; Micu, *Literatura*, 252. ❐ V. și *Rămas-bun*, 1975.

M.P.

❍ **ZABARCENCU Silvia,** *Nepăsătoare, în vis*, fragment de roman, RL, XX, 1987, 30, 15.

M.V.

ZAIMU Eugenia, *Vara enigmelor*, Buc., Ion Creangă, 1987, 128 p. Roman pentru copii și tineret. Acțiunea se petrece în anul 2329, având drept protagoniști câțiva copii. Neprevăzut, mister, fantezie bogată, umor.

◆ Al. I. Friduș, CL, XCIV, 1988, 5, 14.

M.V.

ZAMFIR Mihai, *Poveste de iarnă*, Buc., Cartea Românească, 1987, 142 p. Roman sentimental. Tratează un caz de incompatibilitate în cadrul cuplului. Mircea Stere, absolvent strălucit de filologie, eșuat însă într-un post de umil documentarist, visător, idealist și abulic, o

iubește pe Adriana, ființă dinamică, voluntară, prozaică și mult mai tânără decât el. Deși dedicat memoriei lui Anton Holban – din a cărui proză fragmentară, hiperanalitică nu reține decât prezența vie a telefonului din *Jocurile Daniei* –, romanul conține mai degrabă ecouri din *Adela* lui Ibrăileanu (diferența de vârstă și de temperament dintre protagoniști). Din literatura străină, prin „dezinvolta cursivitate", ≈ se înscrie în „tradiția acelor romane franțuzești de mici dimensiuni […], în care primează rigoarea compoziției, firescul povestirii și «banalitatea» subiectului" (Al. Călinescu).

◆ Nicolae Manolescu, *Roman în doi*, RL, XX, 1987, 26, 9; Marian Papahagi, *O poveste de dragoste*, TR, XXXI, 1987, 31, 4–5; Al. Călinescu, *Love story*, CRC, XXII, 1987, 37, 4; Dan-Silviu Boerescu, *Cealaltă vioară*, SLAST, VII, 1987, 46, 4; Emanoil Marcu, ATN, XXV, 1988, 2, 2; Ion Bogdan Lefter, *Iarna amoroasă a unui documentarist*, R, 1988, 3, 7; Tatiana Mihuț, ATN, XXV, 1988, 7, 6; Papahagi, *Cumpănă*, 164–168; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 45, 5; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 372–376; Micu, *Istoria*, 633.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Noaptea cea mai lungă*, II. *Marea confruntare*, v. *Noaptea cea mai lungă*, I, 1986.

M.V.

1988

ANGHEL Paul, *Ieșirea la mare*, Buc., Cartea Românească, 1988, 574 p. Cartea a X-a din ciclul romanesc *Zăpezile de-acum un veac.* Roman istoric. Proiectat pe canavaua consecințelor diplomatice ale Congresului de la Berlin, volumul evocă evenimentele legate de revenirea Dobrogei în trupul țării, după Războiul de Independență din 1877–1878.

◆ M. Ungheanu, *Promisiune ținută*, LCF, XXXI, 1988, 53, 1; 6; Ilie Bădescu, *Despre Renaștere și aporetic în istorie*, LCF, XXXII, 1989, 6, 3; 7; Dumitru Bălăeț, *Ieșirea din mit*, LCF, XXXII, 1989, 6, 3; Nicolae Georgescu, *O recitire*, LCF, XXXII, 1989, 6, 3; Teodor Vârgolici, *Fresca unei epoci*, RL, XXII, 1989, 8, 10; Ioan Buduca, *Ubi sunt leones*, AFT, XXIII, 1989, 2, 9; Vlad Sorianu, *Încheierea unui vast ciclu romanesc: „Zăpezile de-acum un veac"*, ATN, XXVI, 1989, 4, 6; Constant Călinescu, *Capilaritatea romanului*, LCF, XXXII, 1989, 18, 3; Victor Atanasiu, *Planuri corespondente*, SLAST, IX, 1989, 22, 9; Aureliu Goci, *Istoria unei „ieșiri în lume"*, SLAST, IX, 1989, 22, 9; Dorin Măran, *Viziune, rigoare, nuanță*, SLAST, IX, 1989, 22, 9; Adrian Dinu Rachieru, *Un maratonist*, AST, XXIV, 1989, 6, 13; Gheorghe Glodeanu, *Epopeea independenței*, TR, XXXIII, 1989, 34, 4; Dumitru Bălăeț, *Iubire și mit*, R, 1989, 8, 5; 9, 6. ❐ V. și *Șapte inși într-o căruță*, 1961.

I.I.

ANGHEL Petre, *Dealul viilor*, Buc., Cartea Românească, 1988, 476 p. Fragment: ≈, RL, XXI, 1988, 12, 14–15. Roman social. Reînvie aceeași umanitate, fixată de autor ca aparținând târgului Văleni în aproape întreaga sa operă romanescă. Vasile Becherescu, țăran ajuns în posesia a o sută de hectare de vie, îl pizmuiește pe Pavel Gorgan care, de pe un pogon, face cel mai bun vin din zona Vălenilor. Ca în alte romane ale autorului (*Oaspeții bătrânului Catul*, 1984), invidia inițială se dezvoltă, căpătând proporții neașteptate, până la nebunie și crimă, pe un arc de timp ce angajează trei campanii militare, Războiul de Independență, conflictul balcanic și luptele din zona Oltului din 1916. Alte conflicte, de o amploare variabilă, se suprapun celui major, într-o atmosferă nu lipsită de elemente fantastice. „În genere, romanul tinde să cuprindă prea multe fapte și, de la un punct, parabola inițială se pierde în lanțul istorisirilor colaterale" (Eugen Simion).

◆ Eugen Simion, *Istorie și parabola istoriei*, RL, XXII, 1989, 7, 10; Al. Piru, *Romanul evenimențial*, SLAST, IX, 1989, 7, 5; Nicolae Rotund, *Radiografia unei psihologii*, TMS, XXIV, 1989, 2, 6; Mirela Roznoveanu, *Forțele din adânc*, LCF, XXXII, 1989, 39, 2; Rotund, *Incursiuni*, 128–131. ❐ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

❍ **ARIEȘANU Ion,** *Renașterea*, fragment din romanul *Flacăra singuratică*, O, XXXIX, 1988, 12, 8–9.

I.I.

BANCIU Paul Eugen, *Muflonul*, II, v. *Muflonul*, I, 1986.

I.I.

❍ **BĂNESCU Florin,** *Hora*, fragment de roman, LCF, XXXI, 1988, 48, 5.

❐ V. și *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975.

I.I.

BĂRAN Tudor, *Șantierul*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 284 p. Face parte din ciclul, început în 1978, cu *Turnul cicloanelor.* Roman realist-socialist. Vorbește despre șantierele „socialismului victorios". Traian Cerăteanu, romancier, este trimis pe șantierul hidrocentralei de la Viladia, pe postul de „consilier departamental" (activist politic). Aici cunoaște pe Paulina, directoarea șantierului, dar și „marea familie" a constructorilor, adică pe Matei Vlancea, macaragiu, pe Augustin Sorinescu, primarul orașului, pe Mândrican, șeful grupului de șantiere, pentru a nu mai pomeni și oficialitățile de partid.

■ Fragment: *Le chantier*, tr. de Eugenia Varvaru, REVR, XLIII, 1989, 8, 11–52.

◆ ⁂, CNT, 1988, 42, 14; Tania Radu, FC, XXXVII, 1988, 44, 11; Romul Munteanu, *Patosul sincerității*, FC, XXXVII, 1988, 48, 18; Ion Dodu Bălan, *Șantierul – personaj literar*, RL, XXII, 1989, 1, 10; Aureliu Goci, *Eroina și șantierul*, CNT, 1989, 7, 9; Victor Atanasiu, *Romanul de actualitate*, SLAST, IX, 1989, 7, 4; Dumitru Bălăeț, *Forța cotidianului*, LCF, XXXII, 1989, 12, 2; Costin Tuchilă, *Autenticitate și profunzime*, ST, XL, 1989, 3, 16; Ion Lungu, *Tensiunea actualității*, TR, XXXIII, 1989, 23, 6; Emil Manu, *Un personaj contemporan*, RL, XXII, 1989, 48, 11.

I.I.

❍ **BĂRAN Vasile,** *Dispariția colonarilor*, fragment din romanul *Numele și umbra*, RL, XXI, 1988, 10, 14–15.

❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

❍ **BÂRGĂU Valeriu,** *Iulia Serafima*, fragment de roman, O, XXXIX, 1988, 50, 4.

I.I.

BÂRGĂU Valeriu, *Semne particulare*, Timișoara, Facla, 1988, 224 p. Fragment: ≈, O, XXXVIII, 1987, 38, 4–5. Roman social. Pe un ton degajat, cu aplomb jurnalistic, sunt relatate evenimente din viața unei colectivități muncitorești constituite ad-hoc, pe șantierul unei termocentrale din Ardeal, în timpul epocii ceaușiste.

◆ Simona Constantinovici, *Cu sau fără semne particulare*, O, XXXIX, 1988, 15, 2; Adrian Dinu Rachieru, *„Semnele" realului*, TR, XXXII, 1988, 30, 4; Ioan Holban, *Documentul uman*, CRC, XXIII, 1988, 35, 4; Dumitru Velea, *Despre „împlinire fără veșnicie"*, O, XXXIX, 1988, 45, 6; Gheorghe Glodeanu, F, XXIV, 1988, 11, 4; Ioan Iacob, *Lumea ca un șantier*, CNT, 1989, 13, 10; Olimpia Berca, ~, O, XL, 1989, 23, 5; Ioan Vieru, *Un roman de actualitate*, TMS, XXIV, 1989, 11, 10; Velea, *Taurul*, 82–83.

I.I.

BODUNESCU Ion, *Drumul Tupșanilor*, III, v. *Drumul Tupșanilor*, I–II, 1986.

I.I.

BOGHIAN Nicolae, *Limita singurătății*, Buc., E.M., 1988, 168 p. Reia tematic *Tropotele tăcerii* (1983). Roman psihologic. Scăpat de sub dărâmăturile teatrului distrus de cutremurul din 4 martie l977, în timpul premierei cu *Paza contractuală*, prima sa piesă, medicul militar Paul Damian întreprinde, pe cont propriu, cercetarea ruinelor, pentru a o găsi pe Eugenia, fosta sa iubită, una dintre actrițele surprinse de dezastru pe scenă. Iubita este găsită, însă într-o stare de amnezie simetrică cu incapacitatea dovedită de a-i răspunde la sentimente, de unde și dubla sursă a singurătății personajului, afectivă și existențială.

◆ Aureliu Goci, *Realitate și romanesc*, LCF, XXXII, 1989, 20, 2.

I.I.

❍ **BRAD Ion,** *Maier, prietenul tatii*, fragment de roman, RL, XXI, 1988, 15, 15.

❒ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BRAD Ion, *Proces în recurs*, Buc., Eminescu, 1988, 288 p. Fragment: *Născut în zodia Scorpiei*, CNT, 1980, 38, 7–8. Roman politic. În 1968, aflat printre participanții la aniversarea a douăzeci de ani de la absolvirea liceului de la Blaj, autorul are ocazia să verifice, printr-un „proces în recurs" *sui generis*, veridicitatea primei forme a romanului său *Bătaia cu crini*, dedicat personalității fostului său profesor de istorie Vasile Mihalcea (în roman Ștefan Straja) și persecuțiilor suferite de acesta din cauza delațiunilor lui Aurică Mortișan (în carte Spiridon Moroianu), fost coleg. Evocând lumea celor veniți la petrecere, scriitorul ascultă, vrând-nevrând, depoziții, confruntă puncte de vedere, ia în seamă amintiri aparent uitate, ale sale și ale altora, din toate conturându-se imaginea unui nou Vasile Mihalcea, alias Ștefan Straja, „moralist de înaltă ținută morală, cu vocație de martir" (Vlad Sorianu). Roman în roman și metaroman, în același timp, ≈ este o carte indiscutabil originală, scrisă cu virtuozitate, modernă compozițional și echilibrată stilistic.

◆ Dorin Sălăjan, FC, XXXVII, 1988, 38, 11; Romul Munteanu, *Orășelul școlilor*, FC, XXXVII, 1988, 39, 10; Ioana Bot, *Despre istorie*, TR, XXXII, 1988, 50, 4; Emil Vasilescu, F, XXIV, 1988, 12, 4; Ion Buzași, *Un roman despre școlile Blajului*, T, XVIII, 1989, 1, 41–42; Irina Petraș, *Cartea unei mari iubiri sau despre istorie, cu dragoste*, ST, XL, 1989, 1, 14; Viorica Rusu, *Istoria și etica*, TMS, XXIV, 1989, 1, 6; Dumitru Micu, *Sensul existenței*, CNT, 1989, 3, 12; Liviu Papadima, TRR, XVIII, 1989, 381, 8; Vlad Sorianu, ≈, ATN, XXVI, 1989, 5, 6; Dumitru Micu, *Fiction et verité*, REVR, XLIII, 1989, 3, 115–118; Petraș, *Literatură*, 69–70; Micu, *Scurtă istorie*, III, 366; Micu, *Istoria*, 621; Micu, *Literatura*, 166. ❒ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BRAGA Rodica, *Maia*, Buc., Eminescu, 1988, 224 p. Fragment: *Maia*, T, XVI, 1987, 3, 23–27. Roman psihologic. Personajul principal, Maia, ființă sensibilă și lucidă, se află într-un impas sufletesc și existențial. Ea urmează un tratament psihiatric, în timpul căruia își analizează intens dramele și obsesiile (a maternității neîmplinite, a morții, a singurătății etc.). Deși introspecțiile și rememorările Maiei predomină, din roman nu lipsesc pasajele epice propriu-zise și nici portretele

pregnante ale altor câtorva personaje: Tavi, fostul soț al Maiei, eșuat în alcoolism, Alexandru, medicul care-o îngrijește, copiii Daniel și Diana. Finalul romanului coincide cu o regăsire de sine.

◆ Romul Munteanu, *Canapeaua freudiană în roman*, FC, XXXVIII, 1989, 9, 10; Ion Dur, *Când fericirea e însăși viața*, T, XVIII, 1989, 4, 30–32; Vasile Chifor, *Proză și confesiune*, CRC, XXVIII, 1989, 19, 4; Al. Piru, *Din romanele vieții*, SLAST, IX, 1989, 19, 5; Irina Petraș, ST, XL, 1989, 5, 49; Rodica Florea, *Realism modern*, VR, LXXXIV, 1989, 7, 93; Muguraș Constantinescu, CL, XCVI, 1989, 7 (*Pagini bucovinene*, 2); G. Nistor, VTR, XIX, 1989, 9, 4; Petraș, *Literatură*, 86–87; Irina Petraș, *Pledoarie pentru cotidian*, ROS, I, 1995, 7–8, 57–58. ❐ V. și *Nisipul memoriei*, 1978.

I.M.

BUCHERU Ion, *Revanșă târzie*, Buc., Sport-Turism, 1988, 320 p. (Cartea de vacanță). Roman social. Se inspiră din lumea sportivă. În centrul acțiunii se află figura lui Mihu Abrudan, tenismen excelent, care renunțase la cariera sportivă pentru a se dedica profesiei sale de arhitect. Solicitat, revine totuși și, într-un meci de Cupa Davis, obține o victorie pilduitoare pentru jucătorii mai tineri.

I.M.

BUGARIU Voicu, *Platforma*, Buc., E.M., 1988, 320 p. Roman social. Prezintă viața și mentalitatea unui grup uman aparte, al lucrătorilor de pe platformele de foraj marin. Acțiunea surprinde un „moment eroic", deplasarea plină de riscuri și dificultăți a platformei „Venus". În cursul ei apare un mare număr de personaje, portretizate insistent, cu incursiuni în trecutul și în viața lor personală (Nebreanu, Banciu, Cristea, Oană, Tomescu, Cristea, Imbru, Corbu etc.). Mai interesante sunt însă personajele-martore, dornice să cunoască acest mediu: reporterița Laura Radovan, reporterul Constantinescu (prezenți și în romanul *Curajul*, 1985) și grupul de cercetători venit să studieze „un «produs mental» rezultat din încrucișarea mentalității industriale și a celei marinărești". Aceasta e, de altfel, și intenția lui ~, realizată cu mijloacele unui romancier-reporter.

◆ Nicoleta Ghinea, *Realitate și simbol*, RL, XXII, 1989, 2, 11.

I.M.

❍ **BULZA Teodor,** *Malul râului*, LCF, XXXI, 1988, 28, 4–5; *Un ochi de soare*, O, XXXIX, 1988, 31, 4–5; *Taine și năluci*, O, XXXIX, 1988, 52, 8–9, fragmente de roman.

I.M.

BUZURA Augustin, *Drumul cenușii*, Buc., Cartea Românească, 1988, 408 p. Fragmente: *Arta fugii* (romanul e anunțat cu titlul *Sălbaticii*), ST, XXXV, 1984, 12, 24–25; ≈, RL, XXI, 1988, 25, 14–15; ≈, TR, XXXII, 1988, 46, 5. Este al doilea roman din ciclul *Zidul morții.* Roman existențialist. Preluând o serie dintre personajele romanului anterior (*Refugii*, 1984), ~ reia totodată tema lui esențială: alienarea omului în societatea totalitară. Acțiunea pleacă de la un fapt care, în *Refugii*, rămânea neclarificat: misterioasa dispariție a inginerului Helgomar David (omul adevărului și al justiției) în urma unei dispute cu directorul minei unde lucra. Doctorița Victoria Oprea, prietena lui Helgomar, îl îndeamnă pe ziaristul Adrian Coman să facă lumină asupra acestui caz, iar el acceptă. Ins multă vreme conformist, adaptat la marasmul social și moral din jur, Coman se află el însuși într-un impas existențial și caută să se trezească, să-și recupereze propria identitate. Ancheta pe care o întreprinde, încercarea de a scrie un roman nonfictiv și iubirea pentru Ana Maria Șerban (nume sub care se ascunde Ioana Olaru din *Refugii*) sunt pentru el căi spre adevăr și spre libertatea interioară. Romanul analizează strădania eroului de a se reabilita în propriii săi ochi. Confesiunea sa, întretăiată de mărturiile altor personaje și de descrierea peisajului social în care se desfășoară totul, oferă o imagine a ravagiilor provocate în existența oamenilor de totalitarism, dar și a încercărilor de a le depăși. Excelent la nivel analitic, romanul e însă destul de precar sub aspect narativ. Comentatorii au subliniat, în general, neverosimilul unor situații, forțarea unor coincidențe și chiar un anume senzaționalism (de exemplu, repetatele accidente de mașină, întâlnirile neașteptate dintre personaje etc.). Totuși, dincolo de acestea, remarcabilă rămâne meditația romanescă asupra drumului ce duce de la alienarea socială la autenticitatea regăsită.

▼ Buc., Fundația Culturală Română, 1992; pref. de Romul Munteanu, Buc., Gramar, 2000.

■ *Chemin de cendres*, tr. de Jean-Louis Courriol, Montricher, Les Éd. Noir sur blanc, 1993.

◆ Ioana Bot, EX, XXI, 1989, 1, 4; Marian Papahagi, TR, XXXIII, 1989, 8, 4; 9, 4; Radu G. Țeposu, AFT, XXIII, 1989, 3, 9; Mircea Iorgulescu, RL, XXII, 1989, 10, 11; George Pruteanu, CL, XCVI, 1989, 4, 7; Marin Sorescu, R, 1989, 4, 3; 11; Virgil Podoabă, F, XXV, 1989, 5, 9; Vladimir Bălănică, *Confesiuni. Tema autorului*, TMS, XXIV, 1989, 5, 7; Mircea Braga, T, XVIII, 1989, 5, 34–35; Anton Cosma, *Dincolo de cenușă*, F, XXV, 1989, 5, 9; Cornel Moraru, VTR, 1989, 5, 6; Cristian Moraru, VR, LXXXIV, 1989, 5, 67–71; Alexandru Țion, AST, XXIV, 1989, 5, 10–11; Dan Rațiu, FRMS, XVII, 1989, 4–5, 16; Liviu Papadima, TRR, XVIII, 1989, 389, 8; Liviu Leonte, CRC, XXIV, 1989, 23, 4; Liviu Petrescu, ST, XL, 1989, 8, 6; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXII, 1989, 38, 2; Ioan Derșidan, F, XXV, 1989, 11, 8; Emil Vasilescu, ALA,

I, 1990, 5, 10; Romul Munteanu, *Complexul Casandrei*, ALA, I, 1990, 9, 7; Virgil Podoabă, F, XXVI, 1990, 5, 4; Titus Dobândă, GAI, I, 1990, 3, 3; Grigore Zmeu, *Realul cotidian și literatura*, CGT, I, 1990, 1, 2; Nicolae Baltă, *~: Romanul Rezistenței*, CROR, II, 1990, 13–15, 9; Papahagi, *Cumpănă*, 99–106; Ioan Derșidan, *„Călătoria calfelor" și rigorile romanului*, CTC, II, 1991, 3, 7; 10, 8; Alex. Ștefănescu, ESM, III, 1992, 17, 20; ⁂, *Cartea – un obiect de salon ?*, TR, 1992, 17, 7; Andreea Deciu, RL, XXV, 1992, 20, 10; Braga, *Pe pragul*, 34–39; Claudiu Constantinescu, ESI, 1993, 1–2, 233–234; Munteanu, *Jurnal*, V, 223–227; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 172–176; *Dicționarul scriitorilor*, I; Traian Ștef, F, XXXII, 1996, 2, 18–20; Micu, *Scurtă istorie*, III, 171–173; Moraru, *Obsesia*, 20–23; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8, 13; *Dicționar analitic*, I, 331–332; Micu, *Istoria*, 518–519; Micu, *Literatura*, 269–270; *Dicționar analitic 2*, 341–342; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Absenții*, 1970.

I.M.

CABA Olga, *Zodia Vărsătorului de apă*, Buc., Cartea Românească, 1988, 296 p. *Bildungsroman*. Narațiunea urmează îndeaproape firul vieții unei pictorițe, Laura N. (pentru prieteni Lorica). După o adolescență dominată, artistic, de un model, Luchian, care-i e unchi și e găzduit multă vreme în casa familiei, Lorica trece prin câteva experiențe ce o marchează: o căsnicie eșuată, creșterea unui copil cu handicap, o nouă iubire, ezitantă și neîmplinită, anii de schimbări de după 1944. Interiorizată, delicată, modestă, dar dârză și perseverentă în viață și creație, ea suferă mult, însă depășește cu demnitate greutățile, atingând vârsta de 92 de ani. Romanul insistă asupra primei jumătăți a acestei vieți, excelând în descrierea acelei „belle époque" românești, cu pitorescul și vivacitatea ei, cu neobositii „bons viveurs" care o animă. Totodată, ≈ impune câteva personaje memorabile: Poline, Milica, Traian, Robert de Montrose. Numeroasele considerații despre pictură, despre artă, despre estetic, în general, aparținând mai ales naratoarei (o voce foarte prezentă, foarte personalizată), sunt și ele consistente și își au locul lor într-un roman care e, înainte de toate, „o meditație subtilă și gravă asupra condiției femeii-artist" (Radu Ciobanu).

◆ Cornel Ungureanu, O, XXXIX, 1988, 46, 2; Mircea Țicudean, ST, XL, 1989, 3, 53; Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6; Radu Ciobanu, T, XVIII, 1989, 8, 38–39; Negoițescu, *Scriitorii*, 71–73. ❒ V. și *Cumpăna din cetate*, 1977.

I.M.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Octombrie*, Timișoara, Facla, 1988, 232 p. Roman satiric. Plasată în comuna Văleni și alcătuită dintr-o puzderie de fapte mărunte, de întâmplări caraghioase, de intrigi ridicole, acțiunea romanului antrenează foarte multe personaje, primplanul fiind ocupat de cadrele didactice de la școala din comună, în frunte cu „tovarășa directoare" Paraschiva Varlam. Alternând relatarea directă cu cea atribuită unor personaje (Cuțitoiu, Strâmbu, Cimpoieru) și adoptând o atitudine narativă detașată și ironică, ~ înfățișează aici, cu dezinvoltură, imaginea unei lumi aberante, atinsă din plin de răul comunizării.

I.M.

CÂTEIA Adriana, *Împreună*, Buc., Litera, 1988, 112 p. Roman social. Descrie lumea școlii, așa cum e văzută din perspectiva elevilor. Sunt povestite, cu un anume lirism, dar și cu simț al observației, episoade din viața unor colegi de clasă pe parcursul unui an școlar și apoi în timpul vacanței.

◆ Liliana Coman, *Spontaneitate și optimism*, TMS, XXIV, 1989, 2, 6; Virgil Mocanu, *Triptic editorial*, CNT, 1989, 15, 5.

I.M.

CERANU Nina, *Câmpie însorită*, Timișoara, Facla, 1988, 220 p. Roman autobiografic. Naratoarea, pe nume Ioana, își povestește tinerețea petrecută la țară, apoi la oraș, unde lucrează pe un șantier și are o idilă cu un inginer. Viața ei e dominată de două personaje: tatăl, om tăcut și solitar, și mătușa Caliopi, fire neliniștită, excentrică, voluntară. Romanul prezintă, de asemenea, câteva episoade dramatice din trecutul familiei, într-un stil fragmentar, dar având totuși acuratețe epică.

I.M.

❍ **CERNEȚ Laurențiu,** *Fotografie*, fragment de roman, O, XXXIX, 1988, 2, 4–5.

I.M.

❍ **CEUCA Iustin,** *Celula kesaro-crăiască*, fragment de roman, ST, XXXIX, 1988, 12, 21–22.

I.M.

❍ **CHICET Isidor,** *Nopțile cocorilor*, fragment de roman, O, XXXIX, 1988, 4, 8–9.

I.M.

CHIRIC Ion, *Legătura de dragoste*, Iași, Junimea, 1988, 280 p. Roman realist-socialist. Constituită din numeroase întâmplări banale, din mici conflicte sătești și din câteva povești de dragoste, acțiunea romanului aduce în scenă aceeași lume și același personaj principal care apărea și în romanul anterior al autorului (*Prima zi după întemeiere*, 1983): Victor Duma, ajuns acum primar. Militant vigilent și neînfricat, el își continuă activitatea „revoluționară" în satul Vișani. Romanul constituie o

reprezentare superficială și chiar mistificatoare a situației țărănimii din anii ’70 ai secolului XX.

◆ Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6.

I.M.

CHIRU Ionel, *Temerarii*, Buc., E.M., 1988, 176 p. Roman de călătorie. Relatează itinerarul și pățaniile cargoului „Mărăști”, plecat la drum spre ținuturile Orientului îndepărtat.

◆ ⁂, CNT, 1988, 52, 14.

I.M.

CIOBANU Radu, *Roata lumii. Roman istoric din vremea lui C. Brâncoveanu*, Buc., E.M., 1988, 192 p. Fragment: ≈, TR, XXXI, 1987, 31, 5; *Pribegia*, T, XVI, 1987, 11, 26–29. Roman istoric. Evocă Moldova secolului al XVII-lea și o figură memorabilă a epocii, Miron Costin. Povestea vieții marelui cărturar și dregător e derulată verosimil în toate momentele ei esențiale: pribegia familiei sale în Polonia, revenirea în țară, treptata ascensiune politică, trăirea unor vremuri grele, conflictul cu domnitorul Constantin Cantemir și asasinarea sa. Narațiunea e însoțită de reflecția asupra istoriei, asupra puterii politice, asupra sorții omului în general, ceea ce e în acord cu spiritul meditativ și cu caracterul complex al personajului. Dar la crearea imaginii complexe a acestuia contribuie și multiplicarea perspectivelor epice, ~ completând substanțiala introspecție a eroului cu relatarea unor „voci” din afară (între care Francesco Renzi și Andreas Wolf, doi străini aflați la Curte) și cu confesiunea adversarului lui Costin, Cantemir-Vodă.

◆ Constantin Cubleșan, TR, XXXII, 1988, 15, 4; Gheorghe Secheșan, O, XL, 1989, 16, 3; Vasile Chifor, *Pasiune și vocație*, ROS, I, 1995, 3, 66–69; *Dicționarul scriitorilor*, I. ❒ V. si *Crepuscul*, 1971.

I.M.

CIOCÂRLIE Livius, *Clopotul scufundat*, Buc., Cartea Românească, 1988, 368 p. Fragment: ≈, AATN, 1986, 102. Metaficțiune. Combină elemente autobiografice, realiste, eseistice, textualiste etc. Autorul își descrie aici existența de om al lecturii și scrisului, adică, într-un fel, de „om fără însușiri”, ale cărui relații cu realitatea sunt complicate, incerte, mediate numai de cuvânt. Treptat, el își schițează un portret predominant negativ, care trădează chiar un anumit masochism și care e însoțit de un profund sentiment al vidului interior. Este autoportretul unui personaj în viața căruia lucrurile sunt copleșite de reflecția asupra lor. De aceea, deși nu lipsește din el povestirea unor fapte sau portretizarea cvasirealistă a unor personaje, romanul însuși e, în cea mai mare parte, o țesătură de comentarii despre lume, despre sine și, mai ales, despre literatură. Meditația asupra actului de a scrie și asupra rezultatelor sale existențiale și literare e insistentă, ceea ce a făcut ca lucrarea să poată fi considerată, între altele, „un roman al scriiturii” (Nicolae Manolescu).

◆ Nicolae Manolescu, RL, XXI, 1988, 20, 9; Cornel Ungureanu, O, XXXIX, 1988, 20, 2; Simona Constantinovici, FRMS, XVI, 1988, 7–8, 10; Marian Papahagi, TR, XXXII, 1988, 30, 4; Argentina Firuță, AST, XXIII, 1988, 7, 8–9; Virgil Podoabă, F, XXIV, 1988, 9, 4–5; Al. Călinescu, CRC, XXIII, 1988, 38, 4; Dan Rațiu, *~: „Omul nu și-a pierdut niciodată inocența pentru că n-a avut-o nicicând”*, FRMS, XVI, 1988, 5–6, 8–9; Ion Pop, *Între lume și text*, ST, XXXIX, 1988, 9, 34–35; Dan C. Mihăilescu, *Manuscris în derivă*, T, XVII, 1988, 10, 18–20; Romul Munteanu, FC, XXXVII, 1988, 49, 10; Cornel Ungureanu, *Un proiect în curs de apariție*, VTR, XVIII, 1988, 12, 5; Valentin F. Mihăescu, *Inventar incomplet*, LCF, XXXI, 1988, 53, 2; Mircea Popa, *Un clopot scufundat*, LCF, XXII, 1989, 1, 2; 7; R.M., CREL, 1989, 1, 168–170; Liviu Papadima, TRR, XVIII, 1989, 386, 12; Dan C. Mihăilescu, CNC, I, 1990, 11, 10; Mariana Șipoș, CNC, I, 1990, 11, 10; Papahagi, *Cumpănă*, 160–164; Mihai Dragolea, F, XXVIII, 1992, 7–8, 4, 5; Gh. Mocuța, ARCA, III, 1992, 11–12, 3; Brânzeu, *Armura*, 146–154; Dragolea, *Arhiva*, 115–118; *Dicționar analitic*, I, 205–207; *Dicționar analitic 2*, 217–219; *Dicționarul scriitorilor*, I; Ruxandra Ivăncescu, *„Un cântec pentru cei care-or să vie”*, VTR, XXVII, 1997, 1, 55–57; ⁂, *Aria vidului și critica de identificare*, VTR, XXVIII, 1997, 3, 27–35; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 41–50; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Un Burgtheater provincial*, 1984.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Poveste de dragoste*, Buc., Eminescu, 1988, 184 p. (Romanul românesc contemporan). Roman sentimental. Narațiunea, simplă și alertă, urmărește evoluția iubirii dintre tânărul judecător Dorin Popescu și doctorița Megaluza, care se cunosc după absolvirea facultății, când sunt repartizați amândoi în același oraș de provincie. Relația lor e complicată temporar de apariția în viața lui Dorin a unei alte femei, Ruxandra Mirciulescu. După multe șovăieli sentimentale, triunghiul erotic se destramă, judecătorul optând pentru căsătoria cu Megaluza. „Povestea de dragoste” implică, aici, și unele elemente romantice și simbolice, neexploatate însă de autor, care se menține la un nivel mai de suprafață al temei cuplului. Stilul lui ~ are, în schimb, aceeași vioiciune și fluență ca în toate romanele sale.

◆ Victor Rusu, CRC, XXIII, 1988, 39, 4; ⁂, LCF, XXXI, 1988, 40, 2; Ovidiu Ghidirmic, R, 1988, 10, 7; George Pruteanu, CL, XCV, 1988, 10, 12; Dorin Sălăjan, FC, XXXVII, 1988, 41, 11; Emil Manu, RL, XXII, 1989, 3, 10; Dan Lupescu, VR, LXXXIV, 1989, 2, 93–94; Mircea Popa, TR, XXXIII, 1989, 6, 9.

I.M.

❍ **CONSTANTINESCU Mircea,** *Experiența sărbătorii*, fragment din romanul omonim, LCF, XXXI, 1988, 37, 4–5.

❒ V. și *Cancerul blond*, 1970.

I.M.

COPCEA Florian, *Viața cea de toate zilele*, Buc., Albatros, 1988, 144 p. Roman social. Situată la granița genului romanesc cu reportajul, cartea descrie experiența avută de autor pe șantierul de la Porțile de Fier II, unde a luat contact cu realitatea dură a vieții și muncii constructorilor.

◆ Gabriela Păsărin, R, 1989, 1, 12–13; Victor Atanasiu, SLAST, IX, 1989, 24, 4; Valeriu Bârgău, O, XL, 1989, 25, 7; Ion Filipaș, TR, XXXIII, 1989, 49, 5.

I.M.

CRĂCIUN Gheorghe, *Compunere cu paralele inegale*, Buc., Cartea Românească, 1988, 312 p. Roman textualist. La fel ca prima carte a lui ~ (*Acte originale/copii legalizate*, 1982), ≈ e un experiment literar greu încadrabil într-o specie. Dacă are totuși un caracter romanesc, faptul se datorează, între altele, existenței și aici a unor „naratori" care produc texte diverse, dar având o anumită unitate auctorială și chiar tematică: Vlad Ștefan, profesor de desen, și Laurian Conțescu, psiholog. „Povestirile" lor, 15 la număr, prezintă, fragmentar, experiențele sentimentale ale unor cupluri (Liana–Laur, Fany–Teohar, Ița–Virgil etc.), schițând totodată numeroase alte personaje și situații din viața cotidiană. Acestea se întrepătrund însă cu pasaje intertextuale, cu transcrierea unor note de lectură, cu felurite texte paraliterare, cu citarea și pastișarea unor scriitori cunoscuți, cu reflecții asupra scriiturii. Intertextuală e și parafraza după romanul *Daphnis și Cloe* de Longos, de mare rafinament artistic și care dă și ea o anume unitate romanescă acestei „compuneri" alcătuite „în maniera modernă a colajului" (Ov. Crohmălniceanu).

▼ Ed. revăzută, cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu, Buc., Allfa, 1999. Fragment: ≈, în Ursa, *Gheorghe Crăciun*, 77–78, 80–82.

◆ Nicolae Manolescu, RL, XXI, 1988, 13, 9; Marian Papahagi, TR, XXXII, 1988, 14, 4; Mircea Mihăieș, O, XXXIX, 1988, 16, 2; Ruxandra Ivănescu, EX, XX, 1988, 4, 4; Ioan Holban, CRC, XXIII, 1988, 24, 4; Ion Vlad, AST, XXIII, 1988, 6, 7; Cornel Moraru, VTR, XVIII, 8, 5; Ioan Lascu, R, 1988, 12, 11; Cristian Livescu, ATN, XXVI, 1989, 2, 7; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 188–195; Simion, *Scriitori*, IV, 622–628; Dan-Silviu Boerescu, *Epură la Longos*, LCF, s. nouă, 1991, 38, 12; Vlad, *Lectura prozei*, 322–327; Monica Spiridon, *Demonstrație în paralele inegale*, LCF, s. nouă, 1992, 21, 6; Livescu, *Voluptatea*, 158–159; Moraru, *Obsesia*, 23–26; Dan-Silviu Boerescu, *Viața transformată în literatură*, CL, CXXXII, 1998, 7, 21; Dobrescu, *Modernitate*, 213, 230; Mușat, *Perspective*, 58, 62–63, 66, 110; Aura Sibișan, *„Scrisul nu te lasă să-ți cicatrizezi experiențele"* (i.), F, XXXV, 1999, 11–12, 30–36; Boerescu, *Păcatele*, 71–73; Grigore, *Vocația*, 145; Carmen Mușat, *Pastorală postmodernă a eului*, OBC, I, 2000, 2, 8; Oțoiu, *Trafic*, 89–90, 114, 149–153; Ursa, *Gheorghe Crăciun*, 13, 18, 27–36, 77–82, 92–93. ❒ V. și *Acte originale/copii legalizate*, 1982.

I.M.

❍ **CRĂCIUN Ioan S.,** *Un ceas al reîntoarcerii*, fragment din romanul omonim, O, XXXIX, 1988, 49, 4–5.

I.M.

CUBLEȘAN Constantin, *Baladă neterminată*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 196 p. Roman social. Acțiunea se concentrează în jurul personajului principal, inginerul Matei Handraluca, pentru care vocația construcției coincide cu o aventură a cunoașterii de sine. El renunță la un post în minister pentru a lucra pe șantier, într-un oraș de provincie unde se ridică un mare combinat industrial. Această opțiune provoacă o dramă familială, încheiată cu sinuciderea sau moartea accidentală (episodul e ambiguu) a soției sale Steliana, care nu reușește să-l readucă la București. Inginerul mai trăiește și drama necunoașterii propriului tată, descoperit, până la urmă, în chiar persoana directorului general al șantierului, Varga. Deși evidentă, paralela cu *Balada Meșterului Manole* rămâne în roman subsidiară, accentul căzând pe realismul situațiilor și pe crearea câtorva personaje tipice (Varga, comunistul convins și lozincard, Popescu, individul intrigant și dușmănos, Barbu, birocratul absolut).

◆ Mariana Ciolan, SPM, 1988, 38, 8; ⁂, LCF, XXX, 1988, 40, 2; Petru Poantă, ST, XXXIX, 1988, 10, 35; Romul Munteanu, *Roman al șantierului*, FC, XXXVII, 1988, 41, 10; Constantin M. Popa, LCF, XXXI, 1988, 51, 2; Constantin Trandafir, *Un roman cinematografic*, CNT, 1989, 2, 13; Corneliu Băran, *Dimensiunea etică*, RL, XXII, 1989, 7, 11; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXIII, 1989, 11, 4; 8; Constantin Călinescu, *Tema constructorului*, LCF, XXXII, 1989, 14, 1; 6; Const. Miu, *Aventura cunoașterii de sine*, VTR, XIX, 1989, 4, 5; Constantin Mustață, *„Urme pe răbojul veacului…"*, FC, XXXVIII, 1989, 19, 9.

I.M.

CUȘNARENCU George, *Tangoul memoriei*, Buc., Albatros, 1988, 192 p. Roman postmodern. Alcătuit din 159 de fragmente, unele foarte scurte, romanul, cu un vădit caracter ludic, ironic și experimental, e un joc tragicomic cu destinele câtorva personaje. Dintre acestea, două ocupă

poziția centrală. Primul e Acvila Baldovin, un funcționar mărunt, care, la un moment dat, își părăsește nevasta și cei patru copii, duce multă vreme o existență rătăcitoare, apoi își caută din nou, ca un Ulise parodic, familia, dar, când o regăsește, e prea târziu. Al doilea personaj central e Oreste Mercantil Brâncoveanu, director al unei fabrici de conserve, a cărui viață se consumă între căsnicia nefericită cu Clitemnestra și amorul clandestin cu Theresa. Notabilă e și prezența unor personaje metaromanești: ~ însuși, care își dedică mai multe pagini, și scriitorul Seneca, din ale cărui povestiri științifico-fantastice se citează lungi pasaje (protagoniștii lor fiind tot cei din roman, prin procedeul „punerii în abis"). Critica a primit foarte bine romanul, apreciind felul cum acesta „amestecă mitologia cu viața de toate zilele, literatura S.F. cu literatura realistă, melodrama cu tragedia" (Eugen Simion), felul cum „îmbină ironia fină cu registrul «grav», observația psihologică și socială cu intertextualitatea" (Ioan Holban).

◆ Eugen Simion, *Jocurile povestirii*, RL, XXI, 1988, 18, 10; Ion Zubașcu, FC, XXXVII, 1988, 18, 11; Romul Munteanu, FC, XXXVII, 1988, 20, 10; Mirela Roznoveanu, CNT, 1988, 22, 12; Ioana Bot, TR, XXXII, 1988, 22, 4; Al. Piru, SLAST, VIII, 1988, 20, 5; Ioan Holban, CRC, XXIII, 1988, 27, 4; Cornel Moraru, VTR, XVIII, 1988, 55, 2; Valentin F. Mihăescu, *Inventar complet*, LCF, XXXI, 1988, 53, 2; Ioan Holban, *Omul și istoria*, CL, XCVI, 1988, 2, 5; Dan-Silviu Boerescu, T, XVIII, 1989, 3, 44; Alina Mungiu, AFT, XXIII, 1989, 9, 7; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 181–187; Simion, *Scriitori*, IV, 648–652; Marian Constantinescu, *„Este firesc să se vorbească despre o nouă generație de prozatori, asta este istoria"*, SLAST, IX, 1989, 14, 3; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index*, *III*, JL, s. nouă, I, 1990, 20, 4; Dan-Silviu Boerescu, *În căutarea romanului (II)*, LCF, s. nouă, 1992, 1, 12; Andru, *Memoria*, 97; Vasile Andru, *Printre optzeciști*, LCF, s. nouă, 1993, 12, 4; Munteanu, *Jurnal*, VII, 244–247; ~, *Avant-avangarda post-avangarda sau „nașterea personalității înnoitoare"*, CAI, 1996, 4–5, 121–126; Micu, *Scurtă istorie*, III, 406; Moraru, *Obsesia*, 34–37; Burlacu, *Voci*, 111–112; Moceanu, *Visul*, 207; Micu, *Literatura*, 318–319; Oțoiu, *Trafic*, 52, 137–140, 189–193. ❐ Răzvan Voncu, *Fabula magna*, LTE, VIII, 1998, 5–7, 4; Micu, *Istoria*, 640; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.M.

DAFINESCU Stanciu, *Între ape și cer*, Craiova, Scrisul Românesc, 1988, 398 p. Roman social. Se inspiră din viața ciobanilor de la poalele Parângului, care transhumează cu turmele până în Câmpia Dunării și Banat. Scrisă într-un stil poetizant, cartea e presărată cu fragmente folclorice (obiceiuri, ritualuri, strigături) și înțesată cu regionalisme.

M.V.

DIACONESCU Mihail, *Sacrificiul*, Buc., Cartea Românească, 1988, 706 p. Fragmente: *Zile de iarnă*, VR, LXXXI, 1986, 11, 8–15; *Felicia*, CRC, XXII, 1987, 32, 5; *Convalescenții*, SLAST, VII, 1987, 32, 6; *Ofensiva*, RL, XX, 1987, 33, 14–15; *Misiunea*, ARG, XXII, 1987, 9, 9; *Acasă*, SLAST, VII, 1987, 48, 6–7; *Zile și nopți*, LCF, XXX, 1987, 48, 4–5; *Întâlnire în zori*, AST, XXIII, 1988, 8, 8–9; *Discuția*, LCF, XXXI, 1988, 47, 4–5. Roman istoric. Reconstituie evenimentele premergătoare unirii Transilvaniei cu România, din 1918. „Pe bază documentară de nezdruncinat, e refăcută exact o secvență majoră de istorie națională, […], cu înfățișarea perfect obiectivă a oamenilor prin care s-a înfăptuit Unirea cea Mare" (D. Micu).

▼ I–III, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1993.

◆ Octavian Georgescu, ~ *despre semnificațiile istoriei*, TMS, XXIII, 1988, 4, 3; Cornelia Dohotaru, *Un roman al Marii Uniri*, ARG, XXIII, 1988, 11, 4; 12, 8; Florin Constantiniu, *Istorie și literatură*, FC, XXXVIII, 1989, 5, 10; Nicolae Georgescu, *Fresca epică*, FC, XXXVIII, 1989, 5, 10; Marian Vasile, *Originalitatea structurii*, FC, XXXVIII, 1989, 5, 14; Dumitru Micu, *Narațiune și document*, RL, XXII, 1989, 8, 8; Victor Atanasiu, *Istoria și romanul*, SLAST, IX, 1989, 12, 4; A.I. Brumaru, *Adevărul și izbăvirea*, AST, XXIV, 1989, 4, 11; Viorel Faur, *Reflectarea realității istorice*, F, XXV, 1989, 4, 10; Al. I. Friduș, *Literatură și istorie*, CL, XCVI, 1989, 4, 4; Mircea Mâciu, *Perspectivă hermeneutică*, ARG, XXIV, 1989, 4, 6; Sergiu Nicolaescu, *Portretul prozatorului la maturitate*, ARG, XXIV, 1989, 4, 6; Emil Răcilă, *O carte pentru istorie*, ARG, XXIV, 1989, 4, 6; Ion Simuț, *Energia ideii de libertate*, F, XXV, 1989, 4, 10; Al. Iacobescu, *De la document la ficțiune*, CRC, XXIV, 1989, 18, 5; Dumitru Almaș, *O carte a identității noastre prin Unire*, CNT, 1989, 30, 12; Ioan Adam, *Martorul acuză*, ST, XL, 1989, 8, 39–40; Horia Bădescu, *Destinul ca iminență etnică*, ST, XL, 1989, 8, 38–39; Sultana Craia, *Demnitatea valorilor*, AST, XXIV, 1989, 8, 10; Aureliu Goci, *Paradigma epică a istoriei*, TMS, XXIV, 1989, 8, 10; Marius Petrașcu, *Martorul și eroul*, AST, XXIV, 1989, 8, 10; Mircea Popa, *Un roman al Marii Uniri*, ST, XL, 1989, 8, 38; Adrian Dinu Rachieru, *Duhul lumii românești*, AST, XXIV, 1989, 8, 10; Vasile Chifor, *Starea de martor și ideea de sacrificiu*, T, XVIII, 1989, 9, 35–36; Ioan Gherman, *Demnitatea artei epice*, ARG, XXIV, 1989, 11, 13; Ion Hurdubețiu, *Eroi și jertfe*, ARG, XXIV, 1989, 11, 13; Titus L. Roșu, *Oameni adevărați*, ARG, XXIV, 1989, 11, 13. ❐ V. și *Visele au contururi precise*, 1963.

M.V.

DIACONESCU Romulus, *Neuitatele amurguri*, Craiova, Scrisul Românesc, 1988, 376 p. Fragment: ≈, RL, XVIII, 1985, 51, 15. Roman social. Descrie același mediu gazetăresc provincial, aceleași preocupări, având același protagonist (Liviu Cartianu) ca în *Migrații fără sezon* (1984).

◆ Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6; Gabriel Rusu, *Galeria cu personaje*, SLAST, IX, 1989, 16, 4; Constantin Miu, ST, XL, 1989, 5, 49–50; Adriana Iliescu, *Biografie și transfigurare*, RL, XXII, 1989, 28, 11; Ion Buzera, *Tema întoarcerii*, R, 1989, 7, 6; Doru Burlacu, *Radiografia provinciei*, VTR, XIX, 1989, 9, 4; Liviu Papuc, CL, XCVI, 1989, 9, 14.

M.V.

DINCĂ Dumitru Ioan, *Mai mult decât dragostea*, Buc., Eminescu, 1988, 172 p. (Romanul românesc contemporan). Roman social. Se inspiră din viața ceferiștilor, în perioada de sfârșit a celui de-Al Doilea Război Mondial.

◆ B. Vasile, *Proba romanului*, LCF, XXXII, 1989, 3, 6; Dorin Măran, *Tentația romanului*, SLAST, IX, 1989, 6, 4.

M.V.

DINICĂ Ștefan, *Linia de sosire*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 167 p. Fragment: ≈, ST, XXXVIII, 1987, 11, 25–31, 41. Roman social. Radu Călin, notabilitate locală, anchetează conflictul dintre un cioban și inginerul agronom dintr-un sat, prilej cu care descoperă în acesta din urmă un fost coleg de liceu, Laurențiu Porumbeanu. În continuare, intriga ia o turnură senzațional-tenebroasă. Agronomul se înecă la inundații, încercând să salveze niște oi. Din relația dintre fosta lui soție și Radu Călin rezultă un copil, despre care tatăl află doar când Cristina este pe patul de moarte, bolnavă de cancer. El se decide să-l recunoască, în pofida faptului că gestul îi poate distruge cariera.

◆ Gheorghe Glodeanu, *Introspecție și obiectivare*, TR, XXXIII, 1989, 20, 4; Constantin Călinescu, *Un roman al actualității*, LCF, XXXII, 1989, 31, 6; Vasile Băran, RL, XXII, 1989, 33, 9.

M.V.

❍ **DOBRINESCU Traian,** *Vara marilor speranțe*, SLAST, VIII, 1988, 2, 6–7; *Călătoria*, în vol. *Preludii epice*, 42–48, fragmente din romanul omonim.

M.V.

❍ **DOMȘA Petru,** *Farmecul bunăvoinței*, fragment din romanul omonim, TR, XXXII, 1988, 50, 5.

M.V.

DRAGU Victoria, *Profil pierdut*, Buc., Eminescu, 1988, 330 p. Roman sentimental. Este redactat sub formă de jurnal, având și elemente melodramatice. Îndrăgostită de un regizor, eroina nu vrea să renunțe la copilul rezultat din relația lor, dar acesta moare la naștere. În final, cei doi se căsătoresc, dar *happy-end*-ul nu e motivat nici de evoluția evenimentelor, nici de aceea a psihologiilor.

◆ Liviu Grăsoiu, *Enigma din titlu*, LCF, XXXII, 1989, 9, 2: Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6.

M.V.

DRĂGAN Daniel, *Ursa Mare*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 182 p. Fragment: *Dincolo de Arania*, TR, XXXII, 1988, 18, 5. Roman social. Are și o tentă alegorică. Compus din patru părți (*Fiica Vesalomului*, *Partea eternă a ființei tale*, *O clipă pentru totdeauna*, *Trenul de noapte*) și un *Prolog*, ≈ îmbină o narațiune a construcției (povestea unei echipe de brigadieri, veniți pe un șantier hidrotehnic, de pe băncile unei școli de orfani), în ținutul Arania, cu întâmplări fantastice și onirice, ale unuia dintre personaje, Simion Petrineac. Conflictul acestuia cu Radu Nicanor, un ambițios pragmatic și dogmatic, obsedat să parvină, e realizat cu „luxuriantă de situații epice", „proiecții în simbol", „încercuiri ale realității imediate", „construcția romanescă" făcându-și „coloană de susținere din ambiguitate, din perspectivă poetică asupra factologiei", iar personajele definindu-se „prin ceea ce spun și fac, dar și prin ceea ce ascund sau lasă de înțeles că ar spune" (Laurențiu Ulici).

◆ Rodica Berariu Drăghicescu, *Poeticitatea realului imaginar*, F, XXIV, 1988, 8, 6; Ștefan Ion Ghilimescu, *Legea romanului fantastic*, R, 1988, 9, 4–5; Constantin Miu, ST, XXXIX, 1988, 9, 55; Adrian Dinu Rachieru, *Dialog în oglindă*, O, XXXIX, 1988, 43, 6; Constantin Miu, *Călătorie la capătul sinelui*, TMS, XXIII, 1988, 10, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Un roman ecologic*, CNT, 1988, 46, 11; Mihail Diaconescu, *Proza simbolică*, ARG, XXIII, 1988, 12, 9; Adrian Dinu Rachieru, *Viața e totul*, LCF, XXXII, 1989, 1, 2; 4; Viorica Răduță, *Romanul eroului întemeietor*, LCF, XXXII, 1989, 12, 2; Laurențiu Ulici, *Drumul spre imaginar*, RL, XXII, 1989, 19, 11; Gheorghe Glodeanu, *Recursul la mitologie*, TR, 1989, 21, 4; Dorin Măran, *Dezinvoltură și rigoare*, VR, LXXXIV, 1989, 5, 55–57; Dorin Serghie, ST, XL, 1989, 6, 57.

D.M.

DUMBRĂVEANU Anghel, *Călătorie neterminată*, Buc., Cartea Românească, 1988, 214 p. Fragmente: *Țara dragostei*, O, XXXVI, 1985, 9, 8–9; *Castelul din Calea Lactee*, CL, 1985, 8, 8–9. Compus din două părți: prima reia romanul *Piatra de încercare* (1976), iar a doua se intitulează *Iselin*. Roman sentimental. La treizeci de ani, tânărul Alexandru trăiește proaspăta revelație a iubirii – notând istoria întâlnirii cu Iselin, o fată de optsprezece ani, cu reverii de suavă senzualitate și furtunoase mărturisiri. Idila de vacanță marină, evocând pe alocuri romanele lui Emanoil Bucuța, se confirmă ca o reală comuniune. Partea a doua a cărții, relatată la persoana a treia, are în vedere destinul ratat al lui Matei, coleg de liceu al protagonistului. Secvențe onirice și inserții lirice animă acest poem de dragoste, simplu ca linie narativă.

◆ Cornel Ungureanu, *O poveste de dragoste*, O, XXXIX, 1988, 50, 2; Ada D. Cruceanu, *O altă „Nuntă în cer"*, CRC, XXIV, 1989, 10, 4; Cornel Munteanu, ST, XL, 1989, 5, 21.

D.M.

ELIADE Mircea, *Romanul adolescentului miop*, I, text stabilit de Adrian Bota, postf. de Mircea Handoca, Buc., Muzeul Literaturii Române, Supl. al rev. „Manuscriptum", 1988, 240 p.; II. *Gaudeamus*, în vol. ≈, text stabilit, cuvânt înainte și tabel cronologic de Mircea Handoca, Buc., Minerva, 1989, p. 217–473. Fragmente din vol. întâi: *Tabăra din Sibiu*, „Ziarul științelor populare și al călătoriilor", XXVII, 1923, 7, 69–70; *Viața în tabără*, „Ziarul științelor populare și al călătoriilor", XXVII, 1923, 19, 215–217 (ambele din prima variantă); *Scrisoare din tabără*, VLS, III, 1925, 4–5, 13–18; *Muza, societate culturală și dramatică*, CVT, III, 1926, 640, 2; *Corigență*, UVR, XLIII, 1927, 27, 422–433; *Un prieten și o carte*, UVR, XLIII, 1927, 31, 491–492; *Luni 8–9, germana*, UVR, XLIII, 1927, 31, 491–492; *Între Don-Juani*, UVR, XLIII, 1927, 34, 536–537; *Noiembrie*, UVR, XLIII, 1927, 36, 565–566. Fragmente din ≈ (anunțat inițial cu titlul *Romanul unui om sucit*): *Trebuie să scriu un roman*, *Taine*, MS, XIV, 1983, 2, 98–105; *Gloria lui Robert*, *Vacanța*, *Jurnal de vară*, MS, XIV, 1983, 3, 89–99; *Capitolul VII. Drumul către mine însumi*, MS, XVIII, 1987, 3, 89–94. Fragmente din vol. al doilea, intitulat ulterior *Gaudeamus:* II. *Furtună la schit*, VL, III, 1928, 79, 3; *Celălalt*, VL, III, 1928, 83, 3. Roman existențialist. Roman al adolescenței, rămas multă vreme inedit. Primul volum, ≈, început când scriitorul avea paisprezece ani, a cunoscut mai multe versiuni, aceea definitivă fiind terminată în 1924–1925. Cartea are un pronunțat caracter autobiografic, fiind aproape un jurnal și ambiționând să dezvăluie, cu toată sinceritatea, adevărata față a adolescenței, „aproape tot ce credeam eu și colegii mei despre sex, dragoste, Dumnezeu, sensul existenței și toate celelalte probleme care ne frământau", mărturisește ~ în *Autobiografie*, I. Sub influența lui Giovanni Papini și în polemică (poate și în competiție) cu Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu, Ion Minulescu, foarte tânărul autor își propune să consemneze fidel realitatea cotidiană, chipurile prietenilor, preocupările lor în ultimii ani de liceu la „Spiru Haret", reușind să surprindă atmosfera vârstei, a școlii, a Bucureștiului. În prim-plan sunt însă experiențele sale sufletești, școlare, intelectuale, de conștiință. Intenția sa este de a schimba imaginea convențională asupra acestei vârste. ≈ se face mărturia încrederii viitorului scriitor în destinul său și a eforturilor neobișnuite de a se instrui și de a se impune. Relatează pasiunile lui, lecturile, preocupările literare și filozofice, propensiunea enciclopedică și cultul nietzschean al voinței. Al doilea volum, intitulat, ulterior, *Gaudeamus*, scris în numai două săptămâni, în 1928, când ~ era student, este superior ca artă literară, dar mai puțin cert sub raportul fidelității documentare. Mai îndrăzneț și mai reflexiv, cuprinde remarcabile schițe de portret – Mihail Dragomirescu, Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Garabet Ibrăileanu –, relațiile prietenești ale eroului, experiențele sale erotice „ca posibilități de autocreare și depășire prin renunțare. Teza «eroismului» nietzschean, papinismul etc. cuprind destulă melancolie ca să amelioreze accentul viril" (*Autobiografie*). În ≈, ~ prezintă „prima formulare a conceptului de autenticitate, teoretizat ulterior în eseurile sale și perfecționat în *Maitreyi* (1933) și *Șantier* (1934)" (Mircea Handoca). „Carte a proiectului, extraordinară pe această latură a ei, prețioasă diagramă a aventurilor reale și imaginare ale unui tânăr al deceniului al treilea, ≈ pune în valoare statutul de grefier al savantului" (Cornel Ungureanu).

▼ Text stabilit, cuvânt înainte și tabel cronologic de Mircea Handoca, Buc., Minerva, 1989, p. 57–213, în același vol. cu *Gaudeamus* (prima ed.); Buc., Garamond, 1998.

■ *Le roman de l'adolescent myope*, tr. de Irina Mavrodin, Arles, Actes Sud, 1992 (Arles, Actes Sud, 1994; Bruxelles, Labor – Vevey – L'Aire, 1994; *Il romanzo dell'adolescente miope*, tr. de Roberto Scagno, Milano, Jaca Book, 1992; *La novela del adolescente miope*, tr. de Amelia Hernandez, Caracas, Monte Avila Editores Latinoamericana, 1993.

◆ Ion Bălu, *~, prozator*, ST, XX, 1969, 10, 71–78; Nicolae Florescu, *~ si „romanul" enigmaticei R...*, MS, III, 1972, 3, 132–140; Micu, *Scriitori*, 242–291; Mircea Handoca, MS, XIV, 1983, 2, 91–97; 3, 88; ⁂, *~ în scrisori. ~ – Cezar Petrescu*, O, XL, 1989, 11, 8; Cornel Ungureanu, *Două romane*, O, XL, 1989, 19, 2; Eugen Simion, RL, XXIII, 1990, 12, 9; Ioan Pânzaru, JL, s. nouă, III, 1992, 13–14, 7; Boris Deșliu, TMS, XXVIII, 1993, 6, 5; 15; Irina Mavrodin, ESI, 1993, 1–2, 88–90; Mircea Eliade, LTE, V, 1995, 30, 11; Livescu, *Voluptatea*, 81–83; Gheorghe Glodeanu, TR, s. nouă, VII, 1995, 30–31, 6; Gheorghe Glodeanu, TR, s. nouă, VII, 1995, 44–45, 4; Gheorghe Glodeanu, F, XXXII, 1996, 6, 16–19; Mircea Popa, TR, 1996, 14, 5; G. Marin, UC, VIII, 1998, 11, 7; Glodeanu, *Poetica*, 218–248, 227–229; Handoca, *Mircea Eliade*. *Câteva ipostaze*, 132, 230–248; Ianoși, *O istorie*, 158; Ionescu, *Eu*, 228; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 50–55; Mavrodin, *Uimire*, 87–105, 118–122; Micu, *Istoria*, 293–294; Micu, *În căutarea*, II, 5, 12, 16; Micu, *Literatura*, 123; Micu, *Scurtă istorie*, II, 191–192; Reschika, *Introducere*, 72–75; Simion, *Mircea Eliade*, 16–25; Tomuș, *Romanul*, 405–411, 421. ❒ V. și *Isabel și apele diavolului*, 1930.

D.M.

ELVIN B., *Patru și un absent*, Buc., Eminescu, 1988, 208 p. Roman psihologic. Protagonist este doctorul

Daniel Nistor, șef de secție la o clinică de cardiologie, natură introvertită, căruia îi repugnă expansivitatea sentimentală și conflictele zgomotoase, preferând să se confeseze doar jurnalului său intim (secvențe din 1939, 1946, 1973 intersectează cronologia faptelor prezente, petrecute în 1976). Acesta are probleme de comunicare cu soția și cu fiul, amândoi suferind din cauza aparentei sale indiferențe. O reclamație datorată unui deces tulbură atmosfera obișnuită în spital, în timp ce, acasă, latentul conflict conjugal, precum și acela între generații, e precipitat de perspectiva căsătoriei lui Gabriel, fiul său, cu Adina, o tânără actriță. Tatăl, ancorat puternic în trecut și foarte temător în ceea ce privește viitorul, identifică propria sa experiență (în tinerețe fusese îndrăgostit de o actriță, Flori) cu aceea a fiului său, prilej pentru scriitor (bun cunoscător al lumii teatrale) să prezinte psihologia aparte a acestei categorii profesionale. Jurnalul reînvie apoi figura fratelui mai mare al lui Daniel, Toma („absentul"), avocat și gazetar, dispărut din presă în 1937, când și-a pus capăt zilelor. Același protagonist introspectiv până la obsesie, retractil și dezamăgit în căsnicie traversează toate romanele lui ~.

◆ Paul Silvestru, *Identități morale*, CNT, 1989, 7, 9; Ovid S. Crohmălniceanu, ATN, XXVI, 1989, 6, 12–13; Dan-Silviu Boerescu, LCF, 1992, 7, 12. ❐ V. și *După o lungă și grea suferință*, 1973.

D.M.

FAY Ștefan J., *Moartea baroanei*, Buc., Albatros, 1988, 280 p. Roman de familie. Construit pe mai multe niveluri, din perspectiva personajului narator (baroana Vera Kemény) și a vocii auctoriale omnisciente, ≈ reconstituie, printr-o rețea conflictuală complexă, existența ultimului descendent al unei familii maghiare aristocratice din Transilvania primei jumătăți a secolului al XX-lea, Simon Kemény, cu incursiuni în istoria obârșiilor ei românești (inițial consemnată cu numele Micula sau Mikula, ea își datora patronimul maghiar vitejiei în luptele împotriva turcilor, conduse de Iancu de Hunedoara, Kemény însemnând „tare"). Aflată pe patul de moarte, Vera Kemény, martoră a ruinei și decăderii acestei familii din Becheșul Transilvaniei, în urma prefacerilor sociale și politice după Primul Război Mondial, apoi după Al Doilea (ne aflăm în anul 1948), își reamintește copilăria în casa părinților Emmei, viitoarea soție a baronului, moartea acesteia la nașterea Gabrielei, apoi propriul său concubinaj, vreme de douăzeci și opt de ani, cu baronul Simon. Obsedată să devină baroană, Vera acceptă toate servituțile și umilințele impuse de acest om închis, rece, dogmatic, aspru, și își îndepărtează băiatul rezultat din legătura lor, la voința tatălui, supunându-se unei vieți fără afecțiune și fără un statut social definit. Își vede însă visul cu ochii, când, cu patru zile înainte de a muri, baronul se căsătorește cu ea. Romanul este remarcabil prin surprinderea tipurilor, psihologiilor, prin analiza transformărilor sociale, politice, istorice și a repercusiunilor acestora asupra existenței eroilor, dezvăluind suplețe în alternarea planurilor narative și o reală forță de caracterizare.

▼ Cu o postf. de Irina Petraș, Buc., E.D.P., 1994.

◆ ⁂, CNT, 1988, 32, 14; Hristu Cândroveanu, *Fantomele trecutului*, XXXI, 1988, 36, 2; Ileana Ulmu, *Tema transilvană*, ST, XXXIX, 1988, 10, 5–6; Vasile Chifor, *Lecția istoriei*, T, XVIII, 1989, 1, 43–44; Dan Popescu, *Pledoarie pentru adevăr*, ARG, XXIV, 1989, 2, 9; Ioan Neacșu, ATN, XXVI, 1989, 3, 7; Ilie Radu-Nandra, *Fascinația istoriei*, TR, XXXIII, 1989, 15, 4; Dorin Măran, *O cronică de familie*, RL, XXII, 1989, 20, 10; Petraș, TR, s. nouă, III, 1991, 31, 4; Petraș, ATN, XXXII, 1995, 5, 14–15; Petraș, *Literatură*, 71–74; Carmen Varfalvi Berinde, TR, 1995, 6; *Dicționarul scriitorilor*, II.

D.M.

FIEROIU Irina, *Claudia*, Buc., Albatros, 1988, 112 p. Roman autobiografic. Claudia Ionescu, studentă la matematică, decide să-și consemneze întâmplările adolescenței, treptata edificare a personalității, prin eforturi proprii, susținute cu tenacitate. Din cauza unui tratament psihiatric (aplicat în urma unui șoc datorat unei explozii menajere cu gaz metan), tratament prelungit nefiresc în urma nepriceperii medicului și a neîncrederii părinților, fetița de numai paisprezece ani se însingurează, încercând să se salveze. O iubire adolescentină pură pentru unica ființă care o înțelege, colegul de clasă Marcu Moraru, sfârșește tragic, prin moartea băiatului, dar o înarmează cu datoria de a se salva. Așa încât fata traversează o ulterioară decepție sentimentală fără să se prăbușească (logodnicul, tânărul medic Răzvan, o părăsește după ce află că a fost internată la psihiatrie) și având puterea de a se pregăti pentru admiterea la facultate. Scrisă de o autoare abia ieșită din adolescență, ca notație directă, cartea e sinceră, fără teribilisme și false problematizări.

◆ Vasile Vetișanu, *Romanul unei adolescente*, FC, XXXVII, 1988, 36, 10; Vasile Bardan, *Cartea primelor iubiri*, LCF, XXXI, 1988, 42, 2; Victor Atanasiu, *Un roman de debut*, LCF, XXXII, 1989, 8, 2; Doina Jela, *Modele ilustre*, TMS, XXIV, 1989, 2, 6; ⁂, FMI, XLII, 1989, 6, 16.

D.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Cu orice preț*, Buc., E.M., 1988, 376 p. Roman de război. Face parte din aceeași serie și este construit pe același calapod cu *Văduvele negre* (1981) și *Aligatorii de oțel* (1984). Debutează la

sfârșitul lui iulie 1944, când sublocotenentul Adrian Vienescu vine în permisie la București, unde îl surprind evenimentele de la 23 august 1944. Urmărește apoi eroul în războiul antihitlerist pentru eliberarea Transilvaniei, Cehoslovaciei, Austriei, până la reîntoarcerea în țară, rănit. Narațiunea, desfășurată pe mai multe planuri – prin amintirile personajelor, dialogurile lor, prin fragmente din presa vremii, știri radiofonice sau jurnale de operațiuni militare –, cuprinde frontul din vestul Europei, cel din Africa sau de pe teritoriul sovietic, evenimentele din Germania (inclusiv sinuciderea lui Hitler). Un fir narativ îl are ca erou pe Ion Antonescu, în întâlnirile sale cu Adolf Hitler și în tentativa de a menține cumpăna în vremuri tulburi; altul, pe locotenentul Harold Reder (originar din București, prieten din copilărie cu protagonistul, care îl ucide într-o confruntare pe câmpul de luptă). Mizând mult pe senzațional, scene de violență (în partea a doua a cărții, a cărei acțiune se petrece pe front), aventuri erotice (prima parte e în întregime o cronică sentimentală a sublocotenentului Vienescu), romanul e prolix.

◆ Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6; Aurel I. Brumaru, *Un ciclu romanesc eroic*, AST, XXIV, 1989, 8, 11–12; Ioan Țepelea, F, XXV, 1989, 8, 8.

D.M.

GEORGE Alexandru, *Seara târziu*, Buc., Cartea Românească, 1988, 368 p. Reluat fragmentar: *Spartacus*, RL, XXIII, 1990, 5, 14–15. Metaficțiune. Este un jurnal al anilor 1957, 1958, 1959, mărturie a treptatei deveniri ca scriitor a naratorului, care, în final, publică un roman. Fidel strategiei sale de a-și converti viața în literatură și de a și-o „maximaliza” prin lecturi (proprie eroilor lui ~), protagonistul consemnează secvențe cotidiene, munca la birou, cu incidentele ei (e traducător de limba engleză într-o întreprindere), întâlnirile și vizitele sale (delectându-se, în manieră călinesciană, cu evocarea unor biografii dramatice și descrierea de interioare), relațiile erotice, spectacolele și concertele la care asistă, ca meloman. Concepută ca „fragmentarium”, sub influența directă a prozei deceniului șase al secolului XX, cartea animă chipuri din intelectualitatea și burghezia românească, Bucureștiul cu străzile și arhitectonica sa, episoade din viața creatorilor (moartea lui Camil Petrescu sau a pictorului Pallady, boala lui G. Călinescu). Interesul naratorului, definit printr-o trăire atenuată, în ciuda celor douăzeci și șase de ani ai săi, se concentrează asupra calității sale de cronicar al evenimentelor din jurul său și mai ales asupra comentării scriitorilor preferați: Oscar Wilde, W. Somerset Maugham, Marcel Proust, Amiel, Nietzsche, Spengler, Max Nordau, Blaga, Goethe, Huxley, Ortéga y Gasset etc. (care apar și în alte cărți ale sale). „Jurnalul e conceput ca *text literar*, aparținând, cu toate ale sale, ficțiunii și publicității”, mărturia transformându-se „într-un discurs despre *ficțiunea* eului”, dând seama „despre felul cum se scrie trăind sau cum se trăiește scriind” (Ioan Holban).

▼ Editura Fundației Culturale Române, Buc., 1998.

◆ Adriana Babeți, *Dimineața devreme, seara târziu*, O, XXXIX, 1988, 34, 6; Ioana Bot, *Romanul și conversația*, TR, XXXII, 1988, 36, 4; Mihai Dragolea, *O nouă încercare a scriitorului*, ST, XXXIX, 1988, 10, 30; Ecaterina Țarălungă, *Romanul ca gen*, T, XVII, 1988, 12, 36; Val Condurache, *Romanul ca aventură personală*, CL, XCVI, 1989, 1, 7; Ioan Holban, *Dosarul de existențe*, CRC, XXIV, 1989, 5, 4; D.B. Silviu, *De dimineața până seara*, TMS, XXIV, 1989, 4, 7; Ioana Bot, *Romanul și conversația*, TR, XXXII, 1988, 36, 4; Dragolea, *În exercițiul*, 83–85; ~, *Tot pe panta mărturisirilor*, VTR, XXVI, 1996, 5, 76–78; ~, *Un om într-o epocă și între oameni*, VTR, XXVI, 1996, 9, 77–79; Ștefan Ion Ghilimescu, *~ și ficțiunea identității scrisului*, LCF, s. nouă, 1997, 13, 12–13; ~, [Intervenție la Colocviul „Jurnalul contra literaturii?”], F, s. V, XXXIII, 1997, 6, 26–28; ~, *În continuarea unor mărturisiri*, VTR, XXVII, 1998, 8, 60–61; 9, 77–78; Interim, ~, ≈, ALA, VII, 1998, 443, 2; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, X, 1998, 12, 2; Ileana Comănescu, CNT, 1998, 3–4, 7; Ivanciu, *Comicul*, 242, 246–247; Tudorel Urian, CV, V, 1999, 1, 7; George, *Reveniri*, 212, 264; George, *Confesiuni*, 8, 16–17, 23, 36, 131, 135–137, 165, 196, 210. ❒ V. și *Caiet pentru…*, 1984.

D.M.

GEORGESCU Paul, *Geamlâc*, Buc., Cartea Românească, 1988, 326 p. Roman satiric. Face parte din ciclul *Platonești*. Urmărește destinele celor „patru evangheliști” prezenți și în cărțile anterioare ale ciclului: afacerile cu nemții ale lui Teodor Buzău, activitatea ziaristică a lui Luca de la „Suplimentul literar” și „Biroul 2”, cea avocățească a lui Ioan de la Huzurei sau ridicarea politică a lui Marcu, ajuns deputat și membru în două consilii de administrație. Mai multe secvențe narative se concentrează pe personajele secundare Emilia, Doina, Cornelia, Hilde.

◆ C. Ungureanu, *Lecția de literatură*, R, XV, 1988, 5, 8; Tania Radu, FC, XXXVII, 1988, 40, 11; N. Manolescu, *Naratorul intră în scenă*, RL, 1988, 44, 9; Corneliu Vadim Tudor, *Despre „un roman”*, SPM, 1988, 47, 7; Marian Papahagi, *Dilemele naratorului omniscient*, TR, XXXII, 1988, 52, 4; Ioan Holban, *Romanul „subiectiv”*, CRC, XXIV, 1989, 5, 4; Dan-Silviu Boerescu, *Discipolii*, TMS, XXIV, 1989, 2, 6; Tudorel Urian, *Destine*, O, XL, 1989, 9, 2; Dan C. Mihăilescu, *Orologiul cu figuri*, F, XXV, 1989, 3, 5; Tatiana Mihuț, ATN, XXVI, 1989, 4, 7; Ioana Pârvulescu, *Un spațiu literar*, RL, XXII, 1989, 37, 4; Papahagi, *Cumpănă*, 139–143; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Coborând*, 1968.

M.P.

GHEORGHIU Mihnea, *Enigma din strada Presei*, Buc., Cartea Românească, 1988, 286 p. Fragmente: *Revelionul*, RL, XX, 1987, 6, 14–15; *Revederea*, R, 1987, 3, 8. Roman social. Având la bază o intrigă polițistă, anume dezlegarea misterului unei morți suspecte, romanul își diversifică punctul de observație prin încercarea de reconstituire a mediilor (și acțiunilor) prin care trece universitarul și ziaristul „de stânga" Dan Grigoriu. Racursiurile sale privind Elveția (între care și o întâlnire cu Dan Barbilian) sunt minate de tezism.

◆ George Muntean, *Epica unui om de cultură*, RL, XXII, 1989, 13, 10; Mihai Ungheanu, LCF, XXXII, 1989, 14, 2.

M.P.

GHILIA Alecu Ivan, *Lumina din adâncuri*, Buc., Cartea Românească, 1988, 456 p. Roman parabolă. Desfășurat pe două planuri, unul istoric și altul mitic, cartea încearcă să surprindă la modul alegoric relația dintre libertate și putere, datorie și arbitrar, prin prisma istoriei unei familii care n-a putut suporta nedreptatea. Prin intermediul a trei ipostaze-verigi, Străbunicul–Bunicul–Tatăl, se sugerează autoritatea paternă, o relație de la *Eu* la *Supra-Eu*, care atinge „lumina din adâncuri", venită de la strămoși, patronând faptele urmașilor. Așa cum *Străbunicul* a fost un haiduc răzvrătit, cu șaptesprezece feciori, tot așa Bunicul și fiul păstrează și duc mai departe zestrea de neatârnare a familiei, trecând prin cele două războaie cu aceeași dorință de a păstra „luminile" faptelor înaintașilor. „Protagonistul se dedublează, trăiește în ambele planuri și fiindcă «efectul de real» este predominant, spre împăcarea inadvertenței se poate presupune că *miticul* se realizează, de fapt, în *oniric*, ca un coșmar prelungit, străbătut de amintirea unor «povești» de familie" (Adriana Iliescu), romanul dând seama mai mult de calitățile de povestitor ale autorului decât de cele de constructor.

■ Fragment: *La Lumière des profondeurs*, tr. de Anca Christodorescu, REVR, XLIII, 1989, 7, 11–56.

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXII, 1989, 8, 2; Adriana Iliescu, *Tradiție și istorie*, RL, XXII, 1989, 12, 10; Dan Liviu Boerescu, TRR, XVIII, 1989, 389, 8; Eugen Gasnaș, *L'éspace de la mémoire*, REVR, XLIII, 1989, 4, 155–157; Micu, *Scurtă istorie*, III, 96–97; Micu, *Istoria*, 183; Micu, *Literatura*, 250. ❐ V. și *Cuscrii*, 1959.

M.P.

GORUNESCU Valeriu, *Drumul spre zori*, Buc., Albatros, 1988, 310 p. Roman politic. Evocă lupta împotriva legionarilor, în „anul tragic și fatal 1940".

M.P.

GRĂNESCU Adrian, *O dragoste ca oricare alta*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 252 p. Fragment: *Moartea pescărușului*, TR, XXXI, 1987, 36, 5. *Bildungsroman*. Rememorează anii de formație studențești, într-un Cluj romantic și idealizat, cu entuziasmul și capacitatea de dăruire specifică vârstei, alterată pe alocuri de imixtiunea politicului. Bazat pe însemnările și jurnalele *de atunci* ale protagoniștilor, studenții Andrei și Marina, romanul trăiește mai ales din confruntările ulterioare, *de acum*, guvernate de „o privire lucidă" asupra faptelor trecute și prezente, referindu-se la jocul duplicitar și înșelător al timpului ca la „utopia unei descătușări" (Matei Gavril), a eliberării de Marina și a înlocuirii ei cu Laura. Merită subliniat procedeul apelului la memoria involuntară, prin motivul „vâslei" despicând periodic apele încețoșate ale obnubilării abisale. Romanul conține pagini de jurnal și observație caracterologică asupra vârstei adolescentine.

◆ Mircea Popa, *Dragoste studențească*, LCF, XXXI, 1988, 48, 2; G. Nistor, *Personajele memoriei și memoria ca personaj*, TR, XXXII, 1988, 49, 3; Matei Gavril, *Condiția debutului*, LCF, XXXII, 1989, 7, 2; Ion Lungu, *Un debut*, CNT, 1989, 13, 10; Irina Petraș, *Un debut romanesc*, T, XVIII, 1989, 3, 42–43; Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6; Ion Lungu, *Un roman de debut*, RL, XXII, 1989, 32, 9.

M.P.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Cerul a coborât pe pământ*, Buc., E.M., 1988, 256 p. Roman social. Se inspiră din lumea aviatorilor. Acțiunea pleacă de la ancheta unei ziariste despre zbor. Consemnând răspunsurile unor piloți de vânătoare, ea află lucruri senzaționale, mai ales în cele comunicate de locotenent-colonelul Sever Gheorghiu, depoziții completate cu jurnalul soției sale, Silvana, avocată în București.

▼ Ed. revăzută, Buc., E.M., 1991.

◆ Emil Manu, *Pasiunea zborului*, RL, XXII, 1989, 19, 10; Nicolae Boghian, VAR, II, 1991, 8, 28.

M.P.

❍ **HÂRJESCU Cezar,** *Avalanșa*, fragment de roman, SLAST, VIII, 1988, 16, 6.

M.P.

HLADCHI-BUCOVINEANU Petre, *Surprize de vacanță*, Buc., Ion Creangă, 1988, 142 p. Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări din viața unor școlari în vacanță.

M.P.

HOLBAN Nicolae, *De azi în 3 săptămâni*, Buc., Albatros, 1988, 269 p. Roman social. Reconstituie o investigație reportericească: fostul ziarist Niculăeș revine, după treizeci de ani, la o anchetă în legătură cu strungarul Virgil Neacșu.

◆ Dorin Sălăjan, FC, XXXVII, 1988, 51, 11; Romul Munteanu, *În căutarea adevărului*, FC, XXXVIII, 1989, 2, 10; Delia Dumitriu, *Între reportaj și ficțiune*, SLAST, IX, 1989, 4, 4; Dumitru Micu, *Incursiuni psihologice*, CNT, 1989, 21, 12; Irina Petraș, ST, XL, 1989, 10, 57; Alex. Ștefănescu, *În lumea romanului*, RL, XXII, 1989, 51, 1.

M.P.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Marele lutier*, fragment din romanul *Drumul*, CL, XCIV, 1988, 3, 9.

M.P.

HUDICI Vera, *Aureola iubirii*, Buc., Cartea Românească, 1988, 216 p. Roman realist-socialist. Eroina, Dochia Moldovan, își retrăiește tinerețea de activistă U.F.D.R. la Piatra Neamț.

◆ ⁂, CNT, 1988, 52, 14; Ion Cristoiu, *Restituiri la timpul trecut*, AFT, XXIII, 1989, 9, 8; Chiril Aldea-Cuțarov, *Binecuvântată de Sadoveanu*, GLN, IV, 1992, 36, 6; Anatol Ciocanu, *~: „Din dragoste pentru Basarabia am trăit, am suferit și am scris, trăiesc și sufăr, și scriu”* (i.), GLN, V, 1993, 4, 8.

M.P.

❍ **HURDUZEU Ovidiu,** *Perimetrul*, fragment din romanul *Pampasul imaginației*, SLAST, VIII, 1988, 4, 6–7.

M.P.

IANCU Victor, *Pământul negru*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 362 p. Roman al „obsedantului deceniu”. Autorul îl prezintă drept „povestea simplă a unui comunist, victimă a confuziilor, incertitudinilor și nesiguranței perioadei de început a vieții noi”. Eroul este Avram Murună din Sucodru (Munții Apuseni), participant la Al Doilea Război Mondial, la alegerile din 1946, la exproprierea moșiilor și la colectivizarea satelor etc.

◆ Mariana Ciolan, *Cronică de librărie*, SPM, 1988, 47, 8; Doina Mărghitaș, ST, XL, 1989, 3, 53; Cristian Stamatoiu, VTR, XX, 1990, 2, 10; Gheorghe Glodeanu, *~ – 60*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 12, 2.

M.P.

IDRICEANU Petru, *Întâmplări dintr-o vacanță*, Buc., Ion Creangă, 1988, 122 p. Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplările trăite de o ceată de copii în vacanță.

M.P.

IFRIM Corneliu, *Fulgere peste fluviu*, Buc., E.M., 1988, 232 p. Roman de război. Eroul Alexandru Pruteanu, căpitan în portul Brăila, simulează colaborarea cu nemții, pentru ca, descoperit, să ducă o îndelungă luptă pentru supraviețuire în condițiile confruntării cu colonelul von Milke și cu metodele lui.

◆ Dorin Măran, *Protestul lui Faust*, SLAST, VIII, 1988, 22, 4; Nicolae Georgescu, *Universuri noi*, LCF, XXXI, 1988, 39, 6; Radu Comănescu, *Un povestitor*, CNT, 1988, 38, 12; Valentin Popa, *Între rigorile povestirii și ale romanului*, LCF, XXXI, 1988, 46, 6.

M.P.

IGNEA Dumitru, *Sub aripa timpului*, Iași, Junimea, 1988, 230 p. Fragment: *Semnele timpului*, CRC, XXIII, 1988, 19, 5. Roman social. Rememorează destinul unui personaj, inginerul Caratașu, prins în trei lentile deosebite: *Azi*, *Ieri* și *Altădată.* Cea mai valoroasă parte este jurnalul de război din *Altădată*, restul cărții insistând pe construcția de tip industrial și pe tema orașului nou.

◆ Marian Ciolan, SPM, 1988, 49, 8; Ioan Holban, *Azi, ieri, alaltăieri*, CRC, XXIII, 1988, 50, 4; Cornel Munteanu, CL, XCVI, 1989, 2, 14; Mihai Niculescu, LCF, XXXII, 1989, 12, 2; Alexandru Horia, *Orizont contemporan*, LCF, XXXII, 1989, 15, 1; 6; Mircea Șerbănescu, O, XL, 1989, 30, 7; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

ILIESCU Nicolae, *Dus-întors*, Buc., Cartea Românească, 1988, 152 p. Roman postmodern. Autorul este el însuși personaj, iar cele mai bune pagini sunt cele de jurnal. Alături de note de călătorie, versuri, descrieri ș.a. se conturează aspecte din viața profesorilor navetiști și mediul semirural de la Guguieni, în roman intrând și fragmente din lucrările elevilor, discuții surprinse în autobuz, discursurile colegilor etc.

◆ ⁂, FC, XXXVII, 1988, 10, 11; Eugen Simion, *Criza ficțiunii*, RL, XXI, 1988, 13, 11; Al. Cistelecan, *Exerciții*, CRC, XXIII, 1988, 17, 4; N. Mihăescu, *Doi prozatori*, SPM, 1988, 23–2; Dan-Silviu Boerescu, *Mișcarea de revoluție*, T, XVII, 1988, 9, 32–33; Ion Lascu, *Viața ca un text continuu*, R, 1988, 9, 4; Cornel Moraru, *De la proza scurtă la roman*, VTR, XVIII, 1988, 10, 5; Mircea Vasilescu, F, XXIV, 1988, 1, 4; Simion, *Scriitori*, IV, 641–644; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index (II)*, JL, s. nouă, I, 1990, 13, 3; Aureliu Goci, *Imagini din romanul românesc de azi*, TNLS, III, 1991, 4, 5; Țeposu, *Istoria*, 143; Micu, *Scurtă istorie*, III, 408; Moraru, *Obsesia*, 40–43; *Dicționarul scriitorilor*, II; Micu, *Literatura*, 319; Oțoiu, *Trafic*, 53; Micu, *Istoria*, 641.

M.P.

IOANA Nicolae, *Vizită la domiciliu*, Buc., Eminescu, 1988, 306 p. Roman rural. Eroul, Ion Pietriceanu, se reîntoarce după mai mulți ani în satul părinților săi, unde, alături de fratele său Vlad, pornește în căutarea trecutului.

M.P.

IONESCU-QUINTUS Mircea, *Citație pentru un necunoscut*, Buc., Eminescu, 1988, 206 p. Roman polițist. Este întocmit după rețeta bine cunoscută a genului, cu

personaje convenționale și previzibile, mișcându-se într-un mediu provincial ceva mai bine individualizat.

◆ Mircea Iorgulescu, *Dincolo de melodramă și senzațional*, RL, XXII, 1989, 30, 11.

M.P.

❍ **IUGA Gabriel,** *Apă bună de fântână*, LCF, XXXI, 1988, 27, 5; *Un crin pentru tine*, LCF, XXXI, 1988, 6, 4; *Părea că ninge albastru*, LCF, XXXI, 1988, 50, 4; *Lumina calmă a zilei*, LCF, XXXII, 1989, 12, 4, fragmente de roman.

M.P.

IUGA Gabriel, *Umbra șoimului pe zăpadă*, Buc., Cartea Românească, 1988, 244 p. Roman psihologic. Intriga e bazată pe neprevăzut. Inginerul Pârvu, plecând în concediu, întâlnește o fată, care îl roagă să joace rolul soțului pe care nu îl are. Va rezulta o poveste de dragoste, pe fundalul vieții satului contemporan.

◆ Cornel Munteanu, ST, XXXIX, 1988, 54–55; Teodor Vârgolici, *Între vis și realitate*, RL, XXI, 1988, 36, 11; Romul Munteanu, *Intriga circulară*, FC, XXXVII, 1988, 36, 10; Nicolae Georgescu, *Viața în echilibru*, LCF, XXXI, 1988, 38, 2; Valentin F. Mihăescu, *Inventar incomplet*, LCF, XXXI, 1988, 53, 2.

M.P.

JURCA ROVINA Ion, *Călătorie spre dragoste*, Timișoara, Facla, 1988, 240 p. Roman psihologic. Este bazat pe colaj, fiind alcătuit din tot felul de documente, scrisori, reportaje, eseuri, jurnal etc. Ele reprezintă dosarul sentimental pe care un tânăr ziarist încearcă să-l reconstituie pe baza unui jurnal și a scrisorilor trimise de un prieten. Se reține episodul dragostei pentru Flavia.

◆ Tudorel Urian, *Fotografii mișcate*, O, XXXIX, 1988, 32, 2; Adrian Dinu Rachieru, *Spre polul livresc*, O, XL, 1989, 8, 5; Constant Călinescu, *Romanul între „dosar" și „eseu"*, LCF, XXXII, 1989, 20, 2; Olimpia Berca, O, XL, 1989, 41, 5.

M.P.

❍ **JURCĂ Gheorghe,** *Miresme de piatră și de iarbă*, fragment din romanul *Vara speranței*, LCF, XXXI, 1988, 19, 4–5.

M.P.

❍ **KALMUSKI D.[oru],** *Iunie 2*, fragment de roman, ATN, 1988, 9, 8.

M.P.

❍ **LAZARIU Emil,** *Aripa albă*, fragment de roman, CBT, VI, 1988, 12, 3.

M.P.

❍ **LĂNCRĂNJAN Ion,** *Ploaie de vară*, fragment din romanul *Lostrița*, TR, XXXII, 1988, 1, 5.

❐ V. și *Cordovanii*, 1963.

M.P.

LEAGHI Hristu, *Mușata fârșiroată Marica*, Buc., Litera, 1988, 124 p. Roman social. Scris în dialect aromân, evocă viața „pitorească și autentic arhetipală" a unei comunități din Selea.

M.P.

LERIAN Mircea, *Din prima până în ultima clipă*, București, Eminescu, 1988, 300 p. Roman realist-socialist. Avându-l ca protagonist pe scriitorul Radu Leonte, narațiunea desfășoară retrospectiv, pornind de la momentul spitalizării lui Leonte, consecință a unui infarct, viața activă pe care o dusese acesta ca tânăr director la o școală de țară, în satul Tufele, comuna Bordeie. Fusese trimis acolo de un inspector bucureștean, cu misiunea expresă de a construi școala și de a revigora politica organizației locale de tineret (prin intermediul unor lecții de socialism). Relațiile umane sunt redate simplificat. Chipurile țăranilor sunt pozitivate, de la gazdele protagonistului (cizmarul Nicolae Stancu și soția sa, Tana), la Zambilă, nebunul satului, până la Fane Bratu, un soi de „vătaf" al locului, fără știrea căruia nu se întâmplă nimic. În contrast, zona e prezentată ca „incertă", fiindcă bântuită de „strigoi", pâlcuri de legionari care se comportă haiducește, furând și ucigând animalele sătenilor și atentând chiar și la viața lor (e ucisă cu cruzime o femeie însărcinată). Satul e fără preot, căci, fost legionar, acesta se alăturase „strigoilor".

L.T.

LEON Aurel, *Cărări peste dealuri*, Iași, Junimea, 1988, 240 p. Fragmente: *Săgetat într-o aripă*, CL, XCIII, 1987, 3, 8–9; *Cărări peste dealuri*, CRC, XXII, 1987, 14, 5. Roman rural. Acțiunea se petrece în satul Dumbrava din preajma Iașiului, a cărui colectivitate e amenințată să dispară, înghițită de orașul din preajmă. Inginerul agronom Vicu Bunea inițiază aici o mică industrie, ceea ce-i face pe țărani să se mute în oraș. Se reține câteva tipuri de țărani: Ștefan Văideanu, Ilie Dorhan, Lețu Balș.

◆ Ioan Holban, *Galeria de portrete*, CRC, XXIII, 1988, 51, 4; Grigore Ilisei, *Cronicar al actualității*, CRC, XXIII, 1988, 51, 4; *Dicționarul scriitorilor*, II.

M.P.

LILĂ Ion, *Luna de pe cer*, Buc., Eminescu, 1988, 256 p. (Romanul românesc contemporan.). Roman social. Prezintă un caz de inadaptare socială. Inginerului Anton îi este înșelată încrederea în oameni, trebuind să

peregrineze prin mai multe locuri de muncă, fără a pierde credința într-o zi a unei judecăți mai drepte.

◆ Al. Piru, *Realul și idealul*, SLAST, IX, 1989, 11, 5; Dumitru Micu, *De la scheme românești la adevărurile vieții*, CNT, 1989, 18, 13; Teodor Vârgolici, *Tribulații și împliniri*, RL, XXII, 1989, 20, 10; Ioan Holban, CL, XCVI, 1989, 14.

M.P.

❍ **LUMEZIANU Eugen,** *Nimfa sau copia ei*, fragment de roman, CL, XCV, 1988, 8–9, 14.

M.P.

MARINEASA Viorel, *Litera albă*, Timișoara, Facla, 1988, 188 p. Roman postmodern. Experiment romanesc, având ca pretext evenimentele din Banat premergătoare marii Uniri. Prima parte cuprinde – susține autorul – o „rescriere" a romanului *Transformarea*, aparținând gazetarului și prozatorului țăran Ioan Ciucurel, precum și, culese cu cursive, pasaje întregi preluate din diferite ziare și reviste, apărute între 1900 și 1952. Partea a doua conține biografia lui Achim Beca, „țăran luminat", apărător al drepturilor neamului și redactor al gazetei „Cuvântul țăranilor". Stilist notabil (în ipostază îndeosebi de ironist), autorul stăpânește tehnici narative dintre cele mai diverse: de la portretizarea tradițională a eroilor până la monologul interior și la inovațiile textualiste.

◆ Mircea Mihăieș, *Anchetatorul apatic*, O, XXXIX, 1988, 23, 2; Ioan Holban, *Două debuturi*, CRC, XXIII, 1988, 39, 4; Radu Călin Cristea, *Lecturi de dimineață. Un personaj și interpretul său: Beca și ~*, F, XXIV, 1988, 10, 14; Cristian Moraru, *Un Macondo bănățean*, T, XVII, 1988, 10, 43–44; Gabriel Rusu, *Ubicuitatea narativă*, SLAST, IX, 1989, 2, 4; Ovidiu Pecican, *Alternative epice*, TR, XXXIII, 1989, 6, 4; G. Nistor, *Nivele și semnificații*, EX, XXI, 1989, 2, 4; Anton Cosma, *Un moment metarealist. Altceva-decât-romanul*, VTR, XIX, 1989, 5, 5; Nicoleta Ghinea, *Roman sau eseu?*, RL, XXII, 1989, 35, 11; Mircea Dinutz, *Romancierii la ora debutului*, LCF, XXXII, 1989, 40, 3.

M.V.

MĂRGEANU Nicolae, *Lebedele negre*, Buc., E.M., 1988, 254 p. Roman de război.

❒ V. și *Bătălie nevăzută*, 1957.

M.V.

MIHALACHE George, *Adevărata victorie*, Buc., Albatros, 1988, 202 p. Roman social. Se inspiră din mediul sportiv, care preia titlul unei nuvele pe aceeași temă, publicată în colaborare cu Jack Berariu în 1950. Fotbalistul Nelu Măcriș, răsfățatul stadioanelor, ajunge infirm în urma unei accidentări, dar nu se lasă învins, în virtutea convingerii că „adevărata victorie" e de natură morală.

M.V.

MONORANU Mihaela, *Căluțul cosmic*, Buc., Ion Creangă, 1988, 112 p. Roman pentru copii și tineret.

M.V.

MORARU Alexandru, *Sărbătoare de iarnă*, Timișoara, Facla, 1988, 248 p. Roman social. Descrie viața unui șantier. Ternă transcriere „după natură" a unor situații și persoane lipsite de relief, în pofida eforturilor de individualizare prin utilizarea limbajului regional.

◆ Adrian Dinu Rachieru, *Prozatori și textieri*, AST, XXIV, 1989, 7, 6; Valeriu Cristea, *Perimetrul șantierului*, RL, XXII, 1989, 46, 10–11.

M.V.

❍ **MUCENIC Dan,** *Îngenuncherea*, fragment de roman, TR, XXXII, 1988, 15, 5.

M.V.

NEAMȚU Leonida, *Curbura dublă a infinitului*, Iași, Junimea, 1988, 262 p. Roman polițist. Conceput ca o parodie a genului, este construit fără minimă preocupare pentru verosimilul faptelor sau al caracterelor. Personaje precum „seniorul" Iulian Voicu Halalaie, Ștefan Aboui, mare dresor, Gheorghe Surdu Carabonc, Miki Lotu, detectivul Flandra Klinkenhagen sunt protagoniștii unor întâmplări la fel de incredibile ca numele lor.

M.V.

NICOARĂ Viorica, *Libelula albastră*, Buc., Ion Creangă, 1988, 180 p. Roman pentru copii și tineret. Povestește isprăvile unui băiat crescut la oraș, Alexandru, care își petrece vacanța la țară, descoperind o lume plină de minunății.

M.V.

NICOLAE Mihai, *Casa de lângă lună*, Buc., Ion Creangă, 1988, 170 p. Fragment: *Moartea copacului*, RL, XVIII, 1985, 9, 15. Roman pentru copii și tineret. Orfan de mamă și cu un tată bețiv, Dode e un vrednic gospodar și un elev sârguincios, care își va realiza visul de a deveni brigadier silvic.

M.V.

NICOLAE Victor, *Gigantica*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 284 p. Roman social. Se inspiră din lumea circului.

M.V.

OANCEA Tudorel, *Donaris–2 pe urmele eroilor*, Buc., Ion Creangă, 1988, 128 p. Roman pentru copii și tineret. Făcând parte dintr-o serie (*Donaris–2 ridică ancora*, 1981; *Donaris–2 pe drumul soarelui*, 1986), relatează peripețiile unui grup de elevi în expediția începută la Brăila, cu șalupa, și încheiată, în microbuz, la mausoleul de la Mărășești.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Vulturul dincolo de cornul lunii*, Buc., E.M., 1988, 252 p. Roman istoric. Acțiunea, plină de aventuri, e plasată în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Cartea se remarcă prin inventivitate și prin stilul arhaizant realizat cu moderație.

M.V.

OLTEANU Traian, *Muntele și piatra*, Buc., Albatros, 1988, 212 p. Fragmente: *Ziua din urmă, fără ore*, LCF, XXX, 1987, 28, 4; *Vizita*, CL, XCIII, 1987, 8, 9; *Ceasul războiului cel mare* (romanul e anunțat cu titlul *Muntele ascuns*), RL, XX, 1987, 49, 15. Roman de război. Întâia conflagrație mondială este văzută îndeosebi din perspectiva populației civile și a unui grup de partizani, prinși, în final, de autoritățile germane și condamnați la moarte.

◆ Al. Piru, *Un roman istoric*, SLAST, VIII, 1988, 16, 5; Alexandru Ruja, *Un roman din vremea Marii Uniri*, LCF, XXXI, 1988, 24, 2; Ioan Holban *Documentul uman*, CRC, XXIII, 1988, 35, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 36, 2; George Chirilă, *Cu prețul vieții, de strajă munților*, CNT, 1988, 41, 13; Dorin Obreja, CL, XCV, 1988, 11, 14.

M.V.

PANDURU Ion Florian, *Sub merii sălbatici*, Buc., Cartea Românească, 1988, 294 p. Fragmente: ≈, O, XXXVI, 1985, 14, 13; ≈, LCF, XXXI, 1988, 3, 4–5. Roman rural. Comunitatea unui mic sat de munte e amenințată de invazia mașinismului. Construirea unui drum forestier vrea să sugereze sfârșitul vieții patriarhale și al izolării de lumea civilizației.

◆ Marian Odangiu, *Despre tranziție*, O, XXXIX, 1988, 24, 2; M. Ungheanu, LCF, XXXI, 1988, 31, 5; Dorin Murariu, *Semnele vechimii*, O, XXXIX, 1988, 32, 3; Doina Mărghitaș, ST, XL, 1989, 1, 52; Nicolae Georgescu, *Mircu și lumea lui*, LCF, XXXII, 1989, 18, 6.

A.S.

PAPILIAN Victor, *Coana Truda*, în vol. ≈ *(roman) și nuvele bărbierești*, ed. îngr. și tabel cronologic de Cornelia Papilian și Constantin Cubleșan, pref. de Constantin Cubleșan, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, p. 95–264. Vol. mai cuprinde o serie de nuvele. Roman al mahalalei. Evocă periferia bucureșteană la început de secol XX. Biografia Coanei Truda e tipică pentru idealurile compromise și pentru freamătul romantic al unor suflete viciate moral și eșuate psihologic.

◆ Negoițescu, *Istoria*, 209; Ornea, *Înțelesuri*, 268. ❐ V. și *Ne leagă pământul*, 1926.

A.S.

PARASCAN Constantin, *Vămile iubirii*, Iași, Junimea, 1988, 222 p. Fragmente: ≈, CRC, XXIII, 1988, 17, 5; ≈, CL, XCIV, 1988, 6, 8. Roman sentimental. Renunțând la identitatea personajelor și la continuitatea întâmplărilor, autorul pune intenționat semnul egalității între viața trăită și viața povestită. Substituirile succesive (de nume, evenimente și situații) accentuează confuzia provocată dintre realitate și vis. În simultaneitatea lor, vocile sunt ipostaze ale unei stări de dragoste, mai degrabă decât proba vie a prezenței ei.

◆ Ioan Holban, *Mărcile personajului*, CRC, XXIII, 1988, 32, 4; N.R., *Poveștile din turn*, TMS, XXIII, 1988, 10, 6; Dorian Obreja, CL, XCV, 1988, 12, 12; Dan-Liviu Boerescu, SLAST, 1989, 14, 4.

A.S.

PARDĂU Platon, *Bănuitele primejdii*, Buc., E.M., 1988, 414 p. Roman social. Prezintă existențe mărunte, „oameni de tranziție” (Ioan Holban) în căutarea aventurii, asociată libertății și ieșirii din „închisoarea personală sau a tuturor”. Primejdia cunoașterii e acceptată ca o tentație a răscumpărării.

◆ George Arion, FC, XXXVIII, 1989, 5, 10; Ioan Holban, *Omul ca figurare a unui sens*, RL, XXII, 1989, 11, 10; Romul Munteanu, *Filosofia „stării de Caragiale”*, FC, XXXVIII, 1989, 11, 10; Laurențiu Ulici, CNT, 1989, 8, 12; Aureliu Goci, *Expresia realității*, LCF, XXXII, 1989, 8, 1; 7; Cornel Munteanu, ST, XL, 1989, 3, 52; Vlad Sorianu, ATN, XXVI, 1989, 6, 13; Burlacu, *Voci*, 60–62. ❐ V. și *Scara lui Climax*, 1970.

A.S.

PETRESCU Aurel, *Dromichet. Semnul nemuririi*, Buc., Albatros, 1988. Roman istoric. Evocare a profetului și a regelui în care ardea „dorința unei Tracii eterne”.

◆ ⁂, LCF, XXXI, 1988, 42, 2.

A.S.

PETRESCU Ioana, *Firul neîntrerupt*, Buc., Albatros, 1988, 198 p. Roman social. Repatriată, după o perioadă de exil în Franța, Ana Cerna, biolog, povestește, în Orient Expres, doctoriței Nora Păun despre drama dezrădăcinării și despre hotărârea de a lua totul de la capăt.

◆ Cornel Munteanu, ST, XXXIX, 1988, 6, 57.

A.S.

❍ **PINTEA Radu,** *Oltenia – o navă dintr-o serie de elită*, fragment din romanul *Tanker*, TMS, XXIII, 1988, 1, 8.

A.S.

POPESCU Dumitru, *Cenușa din ornic*, Buc., Eminescu, 1988, 366 p. Roman sentimental. Spune lunga și întortocheata poveste de dragoste dintre un dirijor (Cristi Răceanu) și directoarea adjunctă a unei întreprinderi de comerț exterior.

◆ Narcis Zărnescu, SPM, 1988, 25, 3; Ion Buzera, R, 1988, 7, 5; Irina Petraș, ST, 1989, 7, 8–9; Simuț, *Incursiuni*, 61–64; Micu, *Literatura*, 251.

A.S.

POPESCU Ștefan, *Până la marea cea mare*, Buc., E.M., 1988, 144 p. Roman istoric. Evocare patriotică a domniei lui Mircea cel Bătrân.

A.S.

PREDA Sorin, *Plus-minus o zi*, Buc., E.M., 1988, 304 p. Metaficțiune. Alcătuită din secvențe narative disparate, cartea evocă, prin alternanța persoanei întâi cu persoana a doua, experiența vieții de soldat a tânărului Emil Cela, fost campion de șah și fost student, exmatriculat de la Facultatea de Filologie pentru un act de indisciplină. Lunga confesiune cuprinde întâmplări anodine ale vieții de cazarmă, secondate de scene dintr-o aventură amoroasă cu o chelneriță întâlnită într-un restaurant în timpul unei permisii, precum și pasaje rememorative din copilăria și adolescența eroului. Firului narativ, fluent și limpede în pofida numeroaselor sincope, i se adaugă, sub formă de dosar, scrisori reproduse întocmai, reflecții pe teme filosofice, psihologice, morale, însoțite de un glosar de termeni medicali pe tema tulburărilor de memorie și, nu în ultimul rând, pasaje din jurnalul intim al soldatului asimilate în substanța cărții. Toate aceste decupaje, redate cu minuțiozitate analitică și cu patos descriptiv, se constituie într-un discurs asupra memoriei, a funcției terapeutice a scrisului și a relației dintre real și imaginar, în maniera romanului eseistic.

◆ Al. Piru, *Memoria și viața*, SLAST, IX, 1989, 5, 5; Marian Odangiu, *Câtă literatură, atâta viață*, O, XL, 1989, 6, 2; Corneliu Vadim Tudor, *Înapoi, rupeți rândurile!*, SPM, 1989, 7, 7; Ioana Bot, TR, XXXIII, 1989, 8, 4; Virgil Podoabă, F, XXV, 1989, 2, 4–5; Ioan Holban, *Romanul ca o partidă de șah*, CRC, XXIV, 1989, 9, 4; Romul Munteanu, *Amintirile unui soldat amnezic*, FC, XXXVIII, 1989, 12, 10; Vladimir Bălănică, TMS, XXIV, 1989, 3, 7; Ion Buzera, ≈ *sau despre convenția amneziei*, R, 1989, 3, 10; Ovid S. Crohmălniceanu, *Școala armelor și a iubirii*, VR, LXXXIV, 1989, 3, 77–80; Cornel Moraru, *Criza de imaginație*, VTR, XIX, 1989, 3, 5; Adrian Dinu Rachieru, AST, XXIV, 1989, 3, 7; Vlad Sorianu, ATN, XXVI, 1989, 3, 10; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Laurențiu Ulici, *Criza de identitate*, CNT, 1989, 21, 13; Doru Burlacu, ST, XL, 1989, 6, 17; Lucian Branea, AFT, XXIII, 1989, 9, 6; Mariana Müller, *Romanul memoriei*, EX, XXII, 1990, 3–4, 7; Ioana Pârvulescu, *Soldatul care nu e de plumb*, CNC, I, 1990, 29, 4; Dan-Silviu Boerescu, *În căutarea romanului (II)*, LCF, 1992, 1, 12; Andru, *Memoria*, 98; Nicolae Baboi, *Un „joc cu mărgele de sticlă"*, VAR, IV, 1993, 2, 20–21; Burlacu, *Voci*, 113–114.

M.W.

PREDA Vasile, *Acest trecut a fost cândva viitor*, Buc., E.M., 1988, 192 p. Roman de război. Pe fundalul unor scene de război, locotenent-colonelul Gheorghe Măleanu, crescut la un orfelinat, rememorează drumul căutării propriilor părinți. Reconstituirea trecutului se suprapune simbolic peste ideea continuității de neam.

◆ Nicolae Baboi, *Resurecția baladei*, VAR, VIII, 1997, 4, 18–19.

A.S.

❍ **RACHIERU Adrian Dinu,** *Întâlnirea*, fragment de roman, O, XXXIX, 1988, 26, 4.

I.I.

RASIGA Ioan, *Pașii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 264 p. Fragmente: *De necrezut*, ST, XXVII, 1976, 34, 43; *Viespea*, TR, XX, 1976, 14, 5. Roman social. Are o puternică tentă psihologică. Inginerul Ioan Veștemeanu, alias Bubu, în intimitate, trăiește anii de după ultimul război mondial marcat de consecințele conflictului, nereușind să-și clarifice izvorul sentimentelor față de soție și față de o ingineră normatoare din uzina în care ajunge director adjunct. Internat în spital, părăsit de ambele femei, Ion Veștemeanu descoperă sursa dramei sale în *pattern*-ul unei iubiri adolescentine, cu deznodământ tragic, față de o copilă săracă, care moare într-un bombardament. Romanul este punctat de momente de observație socială.

◆ Ion Lungu, TR, XXXIII, 1989, 7, 4; Valentin Tașcu, *Sentimentele zilelor noastre*, CNT, 1989, 41, 11.

I.I.

RAȚIU Virgil, *Cărțile cu Alfonz. Dintre primele cărți*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 272 p. Roman satiric. Este o parodie a realității „kitsch" a lumii literare. Prin intermediul personajului principal, vânzătorul de ziare, apoi „scriitorul" Alfonz Carbit, este investigată psihologia veleitarului literar, ca tip uman și social.

◆ Oliv Mircea, *Patimile după Alfonz*, TR, XXXIII, 1989, 22, 7; Ioan Holban, *Exerciții de intuiție*, CRC, XXIV, 1989, 29, 4; Ion Mureșan, *Romanul ca mozaic*, TR, XXXIII, 1989, 37, 4; Alexandru Țion, AST, XXIV, 1989, 9, 7.

I.I.

ROZNOVEANU Mirela, *Totdeauna toamna*, Buc., Cartea Românească, 1988, 328 p. Roman sentimental. Maria Mărgăritărescu, o tânără lingvistă bucureșteană, frecventează „lumea bună" a capitalei intrând în conflict cu ierarhia universitară, din care-și dă demisia. Debusolată, Maria, alias Magdalena, nume pe care-l preia între timp, intră sub influența unei misterioase Fausta, care o inițiază în taina migrației sufletelor și în

arta romanului perfect, polifonic, înțeles ca restituire a ancestralului. Astfel ea cunoaște, între alte personaje, pe Vizanti, de care se simte atrasă cu toată ființa, în chip magic. Mediul cosmopolit, de salon imaginar, dă impresia, având în vedere momentul scrierii, de pură construcție mentală, fabulatorie. „Carte situată la granița dintre romanul total «în intenție» și «romanul roz» – în realizare" (Ioana Bot).

▼ *Timpul celor aleși*, Buc., Univers, 1999.

◆ Ioana Bot, *Între romanele posibile*, TR, XXXII, 1988, 27, 4; Romul Munteanu, *Paradisele artificiale*, FC, XXXVII, 1988, 35, 10; Z. Dinulescu, *Un roman al nuanțelor*, TMS, XXIII, 1988, 9, 6; Gabriela Negreanu, *Romanul unei civilizații*, LCF, XXXI, 1988, 40, 1; 7; 42, 1; 6; Dan Stanca, *Timpul mai are răbdare*, LCF, s. nouă, 2000, 10, 4; Mihaela Albu, *Timpul celor aleși*, LCF, s. nouă, 2000, 22, 4; ⁂, UC, X, 2000, 10, 10; Titu Popescu, JL, s. nouă, XI, 2000, 19–24, 11; 32. ❐ Gabriel Pleșa, ~: *„Sunt româncă și nu mă simt bine când mi se spun în față lucruri care mă fac să roșesc"*, LCF, s. nouă, 1998, 12, 12–13; Simion Bărbulescu, *Scriitori din diaspora new-yorkeză*, LCF, s. nouă, 1999, 2, 19; ~, LCF, s. nouă, 2000, 28, 4.

I.I.

RUDEANU Alex.[ei], *Corabia de piatră*, Buc., Cartea Românească, 1988, 240 p. Fragment: ≈, LCF, XXIX, 1986, 46, 9. Roman sentimental. Un fost comandant de avion, retras în singurătatea unei cabane alpine din apropierea unui lac, intrat în narațiune cu supranumele Boss, se îndrăgostește, într-un decor de o mirifică poezie, de Vili, apariție inefabilă, împreună cu care consumă cantități apreciabile de rom și de cafea, povestindu-și viața. În final, femeia moare, dezarticulând viața afectivă a iubitului aflat în pragul senectuții, care-și va înțelege astfel mai bine destinul. Cartea, deloc stângaci scrisă, „amintește de romanele de dragoste englezești care dezvoltă tema solitudinii în marile pustietăți, pivotând într-o atmosferă de reverie și mister" (Aureliu Goci).

◆ Nicolae Dan Fruntelată, LCF, XXXII, 1989, 7, 1; Gabriel Rusu, *Fluxul iubirii*, SLAST, IX, 1989, 11, 4; Ioan Holban, *Romanul de dragoste*, CRC, XXIV, 1989, 16, 4; Laurențiu Ulici, *Neamul Candrenilor*, RL, XXII, 1989, 21, 11; Aureliu Goci, *Un roman al memoriei*, LCF, XXXII, 1989, 27, 6; Mihail Iordache, CL, XCVI, 1989, 11, 2, 4. ❐ V. și *Focul rece*, 1973.

I.I.

RUSE Ion, *Oameni și epave*, Buc., E.M., 1988, 206 p. Roman de război. Evocă încleștarea dintre trupele germane și cele române pe Dunăre, imediat după evenimentele de la 23 august 1944, cu sublinierea panicii create de răsturnarea alianțelor și de dorința nemților de a se retrage cu orice preț spre cursul superior al fluviului.

I.I.

SAVU Tudor Dumitru, *Fortul*, Buc., E.M., 1988, 174 p. Fragmente: *Carnea delfinului*, ST, XXXVIII, 1987, 5, 20–24; *Atelierul cu oglinzi* (romanul e anunțat cu titlul *Fortul Cardon*), ST, XXXIX, 1988, 5, 22–25; 63; *Marș forțat*, CRC, XXIII, 1988, 46, 5. Metaficțiune. Urmează maniera „realismului magic". Sublocotenentul Dierna, absolvent al Colegiului Militar, este repartizat la Fortul Cardon, bastion inexpugnabil, amplasat pe un pisc în vecinătatea țărmului mării. Din acest moment, echilibrul realului este zdruncinat de lucruri inexplicabile: timpul se dilată sau se contractă după legi necunoscute, persoanele apar și dispar misterios sau își schimbă identitatea. Realitatea cea mai prozaică „se degradează" lent, intrând treptat în zodia enigmaticului, iluzoriului, fantasticului. În cele din urmă, până și fortul se dovedește la fel de fantasmagoric precum ocupanții săi dispăruți în neant; mai mult chiar, este pusă sub semnul întrebării însăși existența protagonistului, raportor conștiincios al acestor întâmplări insolite. Romanul este mai închegat decât cele anterioare, cu o mai constantă preocupare pentru structură, gradație și coerența interioară a evenimentelor. Simbolistica e, de asemenea, mai bine stăpânită: oglinda și farul multiplică incert jocul dintre real și irealitate. Influența unor autori ca Dino Buzzati, Bioy Casares sau J.L. Borges este evidentă.

◆ Eugen Simion, *Jurnalul și oglinda*, RL, XXII, 1989, 2, 10; Cristian Contraș, *Oglinda – ochiul Leviatanului*, NPC, XVI, 1989, 1–2, 14; Mircea Popa, *Ferestrele realului*, LCF, XXXII, 1989, 9, 1–2; Marian Papahagi, *Cartea ca o oglindă*, TR, XXXIII, 1989, 10, 4; Ioan Holban, *Oglinda mincinoasă*, CRC, XXIC, 1989, 11, 4; Vasile Lucian, *Insinuant, fantasticul*, O, XL, 1989, 13, 7; Radu Săplăcan, *Fortul Cardon sau fals tratat despre geometria refracției*, AST, XXIV, 1989, 3, 7; Corneliu Vadim Tudor, *Mistere*, SPM, 1989, 14, 3; Irina Petraș, *Realitate și „băsmuire"*, RL, XXII, 1989, 15, 8; Val Condurache, *La război ca la război*, CL, XCVI, 1989, 4, 7; Liviu Petrescu, *Jocuri cu oglinzi*, ST, XL, 1989, 4, 32–33; Mircea Muthu, *Meșterul de oglinzi*, VR, LXXXIV, 1989, 5, 92–93; Gabriel Rusu, *Puterea imaginației*, TMS, XXIV, 1989, 5, 6; Gheorghe Glodeanu, F, XXV, 1989, 8, 12; Cornel Munteanu, CL, XCVI, 1989, 8, (*Pagini bucovinene*, II); Paul Emanuel Silvan, *Grafia și oglinda*, VTR, XIX, 1989, 8, 7; Filip Florian, *Printre oglinzi*, AFT, XXIII, 1989, 9, 7; Simion, *Scriitori*, IV, 710–712; Dan-Silviu Boerescu, *În căutarea romanului (II)*, LCF, s. nouă, 1992, 1, 12; Anca Evelina Cârligeanu, *Imposibilul verosimil*, TMS, XXX, 1995, 10, 7; Livescu, *Voluptatea*, 121–124; Gheorghe Glodeanu, *Povestirile Deltei*, TR, 1996, 5–6, 5; Glodeanu, *Dimensiuni*, 197–201. ❐ V. și *Treizecișitrei*, 1982.

M.V.

SĂLCEANU Ilie, *Umbra slugerului Theodor*, Cluj-Napoca, Dacia, 1988, 248 p. Reluat fragmentar: *Iordachis-trădătorul* (romanul e anunțat cu titlul *Ultima noapte a slugerului Theodor*), TR, XXXIII, 1989, 39, 5.

Roman istoric. Nelipsit de unele influențe sadoveniene, îl are ca personaj emblematic pe slugerul Theodor, adică pe Tudor Vladimirescu. Fără să abuzeze de arhaisme, cartea se remarcă prin plasticitatea și muzicalitatea limbajului. „Bunul simț al limbii românești, darul de povestitor sunt practicate cu o siguranță neobișnuită pentru un debutant" (Irina Petraș).

◆ Cornel Munteanu, *Roman și confesiune*, TR, XXXII, 1988, 21, 4; Ion Zubașcu, FC, XXXVII, 1988, 28, 11; Val Condurache, *Mai mult ca perfectul și perfectul compus*, CL, XCV, 1988, 8, 13; Irina Petraș, *Un debut matur*, ST, XXXIX, 1988, 10, 28; 30; Doina Jela, *Nevoia de povestire*, TMS, XXIV, 1989, 7, 6; Vulturescu, *Cultură*, 210–214; Petraș, *Literatura*, 105–107.

A.P.

SCHWARTZ Gheorghe, *Cei o Sută. (Anabasis)*, Timișoara, Facla, 1988, 374 p. Roman parabolă. Tratează tema speranței, înțeleasă „ca dimensiune submersă, fundamentală a întregii istorii a omenirii". Pornind de la ideea că „aproximativ o sută de generații ne despart de cucerirea Babylonului de către Cyrus", un scrib din epoca noastră reconstituie viața primilor treisprezece oameni ai acestei lungi filiații. Cartea este doar un prim volum al unui substanțial ciclu romanesc care ar urma să aducă șirul generațiilor până la scrib, adică până în zilele noastre. Acesta își începe relatarea în anul 556 î.H. și o termină în anul 183 î.H. Fundalul istoric al narațiunii îl constituie cucerirea Babilonului de către Cirus, eliberarea evreilor din captivitatea babiloniană, lupta de la Maraton, dezastrul perșilor de la Salamina, conflictele interelenice, campaniile macedoniene, primul război punic. Niciunul dintre cei treisprezece nu este mare comandant de oști, artist, filozof sau savant, dar unii dintre ei trăiesc în preajma unor asemenea personalități. Primul strămoș este chemat pentru consultări de ultimul rege al Babilonului, al doilea face un drum în pustie la cererea regelui Camises, al patrulea intră în atelierul lui Fidias, al șaselea atrage atenția lui Socrate, al unsprezecelea pleacă în Siracuza cu Arhimede. Cu mai multă pregnanță se impun, însă, ultimele patru personaje: Leukos, cel al cărui chip servește drept model pentru colosul din Rodos, Astronomul, susținător al unor ciudate teorii despre pământuri și antipământuri, al Doisprezecelea, un tânăr vizionar care vorbește în transă limbi necunoscute, și Katopronos, făuritorul oglinzii cu puteri fantastice de pe Farul din Alexandria.

◆ Marilena Ciolan, SPM, 1988, 46, 7; Brândușa Armanca, *Cei treisprezece*, O, XXXIX, 1988, 50, 2; Viorel Gheorghiță, F, XXIV, 1988, 12, 4; Pașcu Balaci, *„Lupta pentru frumos implică solidaritate"*, FC, XXXVIII, 1989, 8, 9; Adrian Dinu Rachieru, *Speranța ca personaj*, AST, XXIV, 1989, 2, 12; Ioan Holban, *Arta cronicarului*, CRC, XXIV, 1989, 19, 4; Valeriu Cristea, *Cei treisprezece*, RL, XXII, 1989, 20, 9; Aureliu Goci, *Istorie și adevăr*, LCF, XXXII, 1989, 22, 2; Ovidiu Pecican, *Istoria apocrifă*, TR, XXXIII, 1989, 25, 8; Despina Neagoe, ST, XL, 1989, 10, 57; Cristian Radu, *Prezumția de vinovăție*, TR, 1997, 6, 4; G.I., *Alchimia operei – cum ni se nasc cărțile* (anchetă), II, TMS, 1997, 8, 325; Ion Simuț, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44. ❐ V. și *Martorul*, 1972.

A.P.

SICOE Florin, *Herbert*, Buc., Cartea Românească, 1988, 260 p. Reluat fragmentar: GAC, VIII, 1997, 1–2, 22–24. Roman psihologic. Repune în discuție bine cunoscuta figură a inadaptatului. Herbert, eroul principal, are toate caracteristicile unui înfrânt: oblomovism, inerție sentimentală, întâlnire ratată cu marea iubire, nostalgie față de trecut, decădere fizică etc. Student întârziat, el este un „om demn, cavaler al unui ordin aproape stins, cel al onoarei", un om a cărui forță majoră constă în „refuzul adaptării", în lipsa dorinței de realizare umană sau intelectuală. Părăsit de Luiza, se complace, aproape cu voluptate, în ratare.

▼ Pref. de Dan-Silviu Boerescu, Buc., Allfa, 1998.

◆ Marian Papahagi, *Un roman „burghez"*, TR, XXXII, 1988, 37, 4; Adriana Babeți, *Exerciții de așteptare*, O, XXXIX, 1988, 41, 2; Al. Călinescu, *Romanul poetic*, CRC, XXIII, 1988, 45, 4; Mircea Dinutz, *Roman „ca printr-un geam aburit"*, LCF, XXXII, 1989, 31, 2; Mircea Dinutz, *Romancierii la ora debutului*, LCF, XXXII, 1989, 40, 3; Dan Grădinaru, *≈ și herbertianismul*, VR, LXXXV, 1990, 1, 125–126; Petraș, *Literatură*, 134–136; Papahagi, *Interpretări*, 178–182; Ion Roșioru, *Sub pavilion proustian*, TMS, IV, 1999, 10, 6.

A.P.

SIMION Al., *Coridorul*, Buc., Eminescu, 1988, 320 p. Roman realist-socialist. Descrie viața unui grup de comuniști arestați și închiși la începutul anului 1944. Personajele principale sunt animate de un puternic romantism revoluționar de tip propagandistic, iar relațiile dintre ele sunt constant idilice.

◆ Vlad Sorianu, *Pledoarie pentru comunicarea spontană*, ATN, XXVI, 1989, 2, 6; Dan-Silviu Boerescu, *În căutarea romanului (IV)*, LCF, 1992, 7, 12.

A.P.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Asediul locului comun*, Buc., E.M., 1988, 304 p. Metaficțiune. Are o tentă fantastic-parodică. Într-un muzeu din incinta unei cetăți, unde funcționează și redacția unei reviste, se întâmplă – cu aerul cel mai firesc – lucruri extrem de neobișnuite. Treptat realitatea devine iluzorie, iar iluzia se transformă în realitate. Ambiguitatea permanentă a perspectivei narative permite jocul nestingherit al imaginației. „Totul este tratat în mod ludic, parodic, cu umor și fantezie",

adevărata cetate asediată fiind „acea a romanului, tradițional și nu numai, a locului comun ca gen, ca specie literară determinată” (Valeriu Cristea). „Epicul desfăcut în segmente constitutive” (Val. Condurache) este alimentat continuu de inventivitate și ironie.

◆ Valeriu Cristea, *După douăzeci de ani*, RL, XXII, 1989, 6, 11; Doru Mareș, TMS, XXIV, 1989, 2, 6; Val Condurache, *La război ca la război*, XCVI, 1989, 4, 7; Mihai Dragolea, *Reduta locului comun*, ST, XL, 1989, 4, 7; Virgil Podoabă, F, XXV, 1989, 4, 4; Cristian Moraru, *Comedia literaturii*, VR, LXXXIV, 1989, 7, 81–85; Tudorel Urian, O, XL, 1989, 31, 2; Ștefan Ion Ghilimescu, *Tema și metafizica autorului*, R, 1989, 9, 10; Cristea, *A scrie*, 92–95; Dragolea, *În exercițiul*, 144–147; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 380–383; Buzera, *Literatura*, 128–129; Ivanciu, *Comicul*, 56; Mușat, *Perspective*, 128. ❐ V. și *Nesfârșitele primejdii*, 1978.

A.P.

❍ **SIN Mihai,** *Autoportret cu passe-partout*, fragment de roman, RL, XXII, 1988, 16, 14–15.

❐ V. și *Viața la o margine de șosea*, 1975.

A.P.

SÎRBU Ion D., *Dansul ursului. Roman pentru copii și bunici*, Buc., Cartea Românească, 1988, 282 p. Roman pentru copii și tineret. Cu numeroase elemente de proză psihologică, parabolică și de aventuri ≈ este o narațiune densă, elaborată, cu copii și animale, plină de imaginație, inventivitate, umor și fantezie, cu povești, surprize, bună dispoziție și reflecții amuzante ori satirice. Memorabil rămâne portretul lui Gary, „măgar liber și savant”.

◆ ⁂, CNT, 1988, 35, 14; M. Ungheanu, LCF, XXXI, 1988, 37, 2; Cornel Regman, *Dansul ursului într-o nouă interpretare*, VR, LXXXIV, 1989, 2, 89–90; Mircea Țicudean, ST, XL, 1989, 4, 48; Costin Tuchilă, *Dans și parabolă*, RL, XXII, 1989, 22, 11; ~, în vol. *Traversarea*, 491; Laszlo Alexandru, *Jurnal de inimă albastră*, F, XXXI, 1995, 10–11, 82–86; Mihaela Leonescu, *~ și copilăria refăcută din povestiri*, ROS, II, 1996, 7–8, 160–163; Daniel Cristea-Enache, *„Ursiada”*, CAI, 1995, 10–12, 190–195; Sîrbu, *Cu sufletul*, 8, 36, 46–47, 63–64, 81; Nicolescu, *Ion D. Sîrbu*, 39–242, 254–396, 431, 435; Sorescu, *Jurnalistul*, 121–123, 125, 131, 153–155, 191; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 605; Micu, *Literatura*, 309; Oprea, *Ion D. Sîrbu*, 53, 83, 103–105. ❐ V. și *De ce plânge mama?*, 1973.

A.P.

STANCIU I., O. GOGA, *Start spre necunoscut*, Buc., Cartea Românească, 1988, 318 p. Roman polițist. Se inspiră din realități „trăite de autori”.

A.P.

❍ **STANCU Zaharia,** *Lingura*, fragment din romanul omonim, MS, XIX, 1988, 1, 102–108.

❐ V. și *Taifunul*, 1937.

A.P.

❍ **STANCU Zaharia,** *Plăpânda pasăre neagră*, fragment de roman, MS, XIX, 1988, 2, 41–50.

❐ V. și *Taifunul*, 1937.

A.P.

STRUȚEANU Alexandru, *Nemuritoarea pasăre Phoenix*, Buc., Albatros, 1988, 384 p. (Cutezătorii). Roman de aventuri. Intriga cărții este plasată în Dacia și la Roma, pe timpul domniei lui Domițian și a lui Traian. În câteva rânduri finale, autorul precizează că nu a intenționat să scrie nici roman istoric, nici „istorie romanțată”, ci „a imaginat o poveste de dragoste *petrecută pe un fundal istoric*, mai riguros sau mai puțin riguros și exact”. Acțiune este stufoasă, cu zeci de personaje, iar ritmul narativ se menține alert.

A.P.

❍ **ȘARU Eugen Ioan,** *La capătul călătoriei*, SLAST, VIII, 1988, 23, 7; *Păcăleala*, CL, XLIV, 1988, 6, 9; 15, fragmente de roman.

A.P.

ȘERBAN Vasile, *Povestea profesorului Marian*, Timișoara, Facla, 1988, 218 p. Roman polițist.

A.P.

ȘERBĂNESCU Mircea, *O ardere totală*, Buc., E.M., 1988, 272 p. Fragment: *Cale către Soare-Răsare*, RL, XXI, 1988, 26, 15. Roman de război. Se inspiră din evenimentele anilor 1916–1918. Rusalin Colojoară, bănățean refugiat peste munți, se înrolează în armata română și ia parte la luptele de la Mărășești.

◆ Tudorel Urian, O, XXXIX, 1988, 40, 2; Simion Dima, *Apelul la istorie*, CNT, 1988, 48, 12; Simion Bărbulescu, *Roman de război*, RL, XXII, 1989, 19, 10; Adrian Dinu Rachieru, *Arderile purgatoriului*, O, XL, 1989, 43, 10; Adrian Dinu Rachieru, *Un „Hamlet banatic”*, CL, XCVI, 1989, 10 *(Pagini bucovinene)*.

A.P.

ȘTEFAN Corneliu, *Adio cu nopțile de unul singur*, Buc., Eminescu, 1988, 292 p. (Romanul românesc contemporan). Roman sentimental. Este scris la persoana întâi. Autorul încearcă să infuzeze episodului amoros (în substanță anodin și lacrimogen) un aer de mister, de fatalism, de enigmatic.

◆ George Pruteanu, *Iubirea între mister și kitsch*, CL, XCV, 1988, 10, 12; Constant Călinescu, *Dincolo de cotidian*, LCF, XXXII, 1989, 6, 2; Ecaterina Țarălungă, *Lumea cărții*, CNT, 1989, 19, 10.

A.P.

ȘTEFANACHE Corneliu, *Și mâine, și poimâine…*, Iași, Junimea, 1988, 366 p. Fragmente: *Trenul de câmpie*, RL, XX, 1987, 49, 14; *Imposibilul zbor*, CRC, XXII, 1987, 44, 5; *Doi bărbați și o femeie*, CL, XCIV,

1988, 3, 8. Roman social. Deși și-a părăsit familia, fiind adoptat de un străin, Alex Visu nu scapă de incidența „originii nesănătoase", care îi va marca întreaga existență. Dat afară din facultate, își termină studiile târziu, eșuând apoi ca apatic funcționar la starea civilă (oficiant de căsătorii). Prin contrast, destinul prietenului său, pictorul Radu Ilieș, victimă benevolă a unei erori judiciare, e colorat până la a se încărca de elemente senzaționale. Tot astfel sunt și complicațiile inutile din final: asasinarea eroului care încearcă să împiedice un viol. Aici senzaționalul se îmbină cu melodrama.

▼ Iași, Princeps, 1993.

◆ Ioan Holban, *Glissando*, CRC, XXIII, 1988, 29, 4; Liviu Leonte, *Imagini suprapuse*, CNT, 1988, 34, 11; George Pruteanu, *Noi drumuri de fum*, CL, XCV, 1988, 8, 12; Adrian Dinu Rachieru, *Viața interioară*, AST, XXIII, 11, 14; Vlad Sorianu, ATN, XXV, 1988, 11, 7; Cornel Munteanu, *Lirism și analiză*, TR, XXXIII, 1989, 6, 9; Ioan Vieru, *Alergătorul de cursă lungă*, TMS, XXIV, 1989, 7, 6. ❒ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

TĂBĂRAȘ Stelian, *Filmare la două aparate*, Buc., Eminescu, 1988, 184 p. Roman psihologic. Prin ascendența și natura personajului principal, este legat de celelalte două cărți anterioare ale autorului. Strănepot al lui Radu Amărășteanu din *Zilele cele scurte* (1981) și nepot al lui Zamfir Amărășteanu din *Cumpenele* (1985), protagonistul de aici, Petre Amărășteanu, este, la fel ca ei, un om care aspiră spre propria împlinire și spre o cunoaștere mai profundă a lumii. El încearcă să se sustragă „terorii istoriei" și banalității cotidiene, iar refugiile sale sunt o viață intelectuală intensă (e cercetător literar și scriitor), universul frust al satului (are o casă la țară) și iubirea. Ultima constituie, de fapt, tema centrală a romanului, care, conceput ca o amplă confesiune, se oprește mai ales asupra unui episod din existența lui Amărășteanu: acela al dragostei lui pentru Iuliana (studentă la filologie). Armonioasă la început, relația se destramă curând din cauza fetei, care se căsătorește cu un cascador. Confesiunea nu e însă liniar-analitică, ci sinuoasă și întretăiată de numeroase narațiuni secundare, de abundente observații sociale, de portrete ale unor personaje, de inserții textuale (pagini de jurnal, fragmente dintr-un scenariu de film). Toate acestea, precum și alternarea permanentă a perspectivei (persoana I și persoana a III-a), dau romanului un caracter complex, dar și ușor digresiv, difuz.

◆ Constantin Cubleșan, TR, XXXII, 1988, 22, 4; Z. Cârlugea, LCF, XXX, 1988, 30, 2; Dorin Măran, VR, LXXXIV, 1989, 1, 91–92.

I.M.

❍ **TĂIANU Ion,** *Arta de a ne iubi aproapele*, fragment de roman, CRC, XXIII, 1988, 51, 5.

A.P.

❍ **TĂNĂSESCU Dan Claudiu,** *Împotriva viscolului*, LCF, XXXI, 1988, 51, 4–5; *Cântecul tranșeelor*, SLAST, VIII, 1988, 14, 5, fragmente din romanul *Împotriva viscolului.*

I.M.

❍ **TEODORESCU Bogdan,** *Petrecerea*, fragment de roman, SLAST, VIII, 1988, 16, 7.

A.P.

TEODORESCU Cristian, *„Tainele inimei"*, Buc., Cartea Românească, 1988, 384 p. Fragmente: *Poldi*, RL, XX, 1987, 38, 15; ≈, ATN, XXV, 1988, 6, 8–9. Roman postmodern. Înfățișează universul provinciei, cu pitorescul, dar și cu plictisul lui cotidian, cu atmosfera lui aparent calmă, sub care se ascund blazări, drame și eșecuri existențiale. Ea, provincia, e întruchipată aici de un mic oraș dobrogean, al cărui farmec burghez se mai păstrează încă în anii '70–'80, când are loc acțiunea. Personajele ce îl populează se împart, *grosso modo*, în două categorii: pe de o parte, exponenții târzii ai lumii interbelice, precum bătrânul comisionar evreu Haikis (figură memorabilă), prietenul său, armeanul Garvis și maiorul Scipion; pe de alta, reprezentanții destul de tipici ai noilor realități sociale și umane, pe care îi leagă complicate relații de atracție sau adversitate reciprocă (inclusiv câteva triunghiuri amoroase): pictorul Poldi, talent discutabil și discutat, dar răzbind până la urmă, distinsul inginer Penciulescu, adaptat cu încetul la mediocritatea din jur, frumoasa Mona, ale cărei tribulații erotice și matrimoniale afectează soarta celorlalți, și Octavian, tânărul inginer ratat sentimental și profesional. Ultimului, care e și personajul central, îi aparține de altfel și una dintre „vocile" narative, el povestindu-și autoconfesiv, la persoana a II-a, propria istorie. O altă „voce", mai obiectivă, dar și ea personalizată oarecum, aparține celui numit „Anonimul", simbol al atotștiutoarei „guri a lumii", adică al mentalității colective. Prezența lui constituie o ingenioasă inovație epică în acest roman de debut, întâmpinat foarte favorabil de critică și în care se simte „fascinația realului și se percepe puterea de absorbție a narațiunii, semne sigure ale vocației autorului" (Mihai Dragolea).

■ Fragment: *Tajny seràca*, tr. de Margarita Huntira, Buc., Redakcijá Rumynija, 1989 (Biblioteka Rumynija, 5/1989).

◆ Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 39, 2; Marian Papahagi, TR, XXXII, 1988, 39, 4; Tania Radu, FC, XXXVII, 1988, 39, 11; ⁂, CNT, 1988, 40, 14; Ioan Buduca, AFT, XXII,

1988, 10, 5; Florin Manolescu, AFT, XXII, 1988, 10, 5; Radu G. Țeposu, AFT, XXII, 1988, 10, 5; Ion Vlad, ST, XXXIX, 1988, 10, 32–33; Cornel Ungureanu, O, XXXIX, 1988, 45, 2; Mihai Dragolea, ST, XXXIX, 1988, 11, 21; 25; Virgil Podoabă, F, XXIV, 1988, 11, 5; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 53, 2; Vladimir Bălănică, TMS, XXIII, 1988, 12, 7; Ion Buzera, R, 1988, 12, 10; Al. Th. Ionescu, *Ipostazele personajului*, ARG, XXIV, 1989, 1, 10; Lidia Blidaru, ATN, XXVI, 1989, 2, 6–7; Laurențiu Ulici, CNT, 1989, 7, 11; Cristian Moraru, *În sfârșit, romanul*, XVIII, 1989, 2, 37–38; Radu G. Țeposu, *La prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Mircea Dinutz, ≈, LCF, XXXII, 1989, 20, 1; 7; Ruxandra Ivăncescu-Albu, AST, XXIV, 1989, 5, 11; Simion, *Scriitori*, IV, 632–637; Papahagi, *Cumpănă*, 354–358; Dan-Silviu Boerescu, *În căutarea romanului*, LCF, s. nouă, 1991, 50, 7; Vlad, *Lectura prozei*, 262–268; Gheorghe Perian, *Scrieri ale anilor din urmă (IV)*. ~, F, XXIX, 1993, 2, 4; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 115–120; Gabriel Dimisianu, *Proza actualității*, DOI, VII, 1996, 25, 15; ⁂, ~, LTI, ed. română, 1999, 29, 144; Micu, *Istoria*, 640.

I.M.

TESCANU Vladimir, *Palimpsest*, Buc., Cartea Românească, 1988, 200 p. Roman postmodern. Analiza psihologică și observația realistă se combină subtil cu elementele onirice, parabolice și filozofice, într-un neîncetat joc al memoriei și imaginației. Actorii acestui joc sunt doi frați, Paul și Daniel P., care se confruntă cu propriul lor trecut. Cel dintâi o face din dorința disperată de a-l uita și de a se vindeca de o vinovăție chinuitoare (se crede răspunzător de îmbolnăvirea și moartea fostei lui soții, Dora, pe care o trădase); cel de-al doilea, Daniel, vrea, dimpotrivă, să-și recupereze trecutul și să elucideze un episod tragic ce i se șterse în mod straniu din memorie (o presupusă crimă săvârșită de el cu ani în urmă, în timpul unei vânători). Niciuna dintre aceste tentative ale personajelor de a se regăsi pe sine și de a descoperi adevărul nu reușește. Incertitudinile, iluziile, capcanele realului și ale propriului suflet nu fac decât să se multiplice, covârșind până la urmă voința și rațiunea. Ficțiunea rămâne astfel victorioasă în acest „roman elaborat cu multă rigoare și pătrundere analitică, dar cu multe «rupturi de scriitură»…" (Cristian Livescu).

◆ Ion Zubașcu, FC, XXXVII, 1988, 27, 11; Mircea Dinutz, ATN, XXV, 1988, 9, 6; Cristian Livescu, ST, XL, 1989, 1, 51–52; Mircea Dinutz, *Romancierii la ora debutului*, LCF, XXXII, 1989, 40, 3; Livescu, *Voluptatea*, 156–157.

I.M.

TIMCU George, *O răzbunare târzie. Din amintirile lui Alec Armașu*, Iași, Junimea, 1988, 256 p. (Fantomas, 49). Roman polițist.

◆ George Arion, FC, XXXVII, 1988, 34, 11; Constantin Crișan, CRC, XXIV, 1989, 13, 4; Grigore Mureșan, CNT, 1989, 45, 12.

I.M.

TITEL Sorin, *Melancolie*, Buc., Cartea Românească, 1988, 222 p. Cu o postf. de Livius Ciocârlie. Fragmente: *Prietenii*, RL, XVI, 1983, 49, 14; *La o aniversare* (romanul e anunțat cu titlul *Melancolia după Matei*), VR, LXXIX, 1984, 9, 8; *O petrecere*, RL, XVII, 1984, 42, 14–15; *Profesorul*, RL, XVIII, 1985, 49, 14–15; *Vai, cum zboară anii*, RL, XX, 1987, 17, 14; ≈, MS, XVIII, 1987, 4, 84–91. Roman al memoriei. Are un substrat autobiografic și implicații politice. Inspirat dintr-un episod trăit realmente de ~, romanul e centrat narativ pe un fapt deloc rar în anii '50, când se petrece acțiunea: exmatricularea din facultate a unui tânăr, care și-a îngăduit un minim act de libertate. În cazul lui Matei, care e student la filologie, acest act nici nu se naște dintr-un impuls contestatar, eventual anticomunist, ci din pură și simplă prietenie. Luând apărarea unui coleg, se trezește el însuși exclus. Întâmplarea le pare celor din jur un accident neașteptat, deoarece Matei, ins mai degrabă timid, reflexiv, interiorizat, dar având vocația prieteniei și un profund sentiment al demnității, nu este un luptător. Preocuparea sa este de a observa și de a înțelege, de a se forma ca intelectual și, poate, ca scriitor (de unde și desele referințe livrești din roman). El nici nu ia prea în serios trauma exmatriculării și reușește să se „reabiliteze", continuându-și studiile în alt oraș. De altfel, e surprinzător că, spre deosebire de alți romancieri ai „obsedantului deceniu", ~ nu dezbate propriu-zis tema injustiției, fundalul politic totalitar fiind aici foarte estompat, ci stăruie asupra mediului imediat în care se mișcă eroul, asupra căutărilor și personajelor care îi marchează existența. Ultimele, mai ales, sunt memorabile. De pildă, cei doi mentori antagonici: „bătrânul profesor", figură goetheană, înalt-didactică, nobilă și paternă (modelul e Tudor Vianu), și „bătrânul poet", un histrion bizar și fascinant, un erudit și un fantast, pe jumătate ratat (proiecție romanescă a lui Al. T. Stamatiad).

◆ Eugen Simion, RL, XXI, 1988, 23, 11; Ion Vlad, TR, XXXII, 1988, 24, 4; Ungureanu, *Imediata*, II, 218–219; Adrian Dinu Rachieru, *Realitatea tatălui?*, LCF, s. nouă, 1990, 26, 12; Ada D. Cruceanu, *~: o ipoteză de lectură*, MRT, II, 1991, 7, 6; Vlad, *Lectura prozei*, 159–163; Cristea, *A scrie*, 53–60; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 211–215; Rachieru, *Scriitorul*, 113–129; Simuț, *Confesiunile*, 31–32; Glodeanu, *Dimensiuni*, 154; Lasconi, *Oglinda*, 216–234; Micu, *Literatura*, 298. ❒ V. și *Reîntoarcerea posibilă*, 1966.

I.M.

TUDOR Octavian, *Sortiți iubirii*, Buc., Eminescu, 1988, 176 p. (Romanul de dragoste). Fragmente: *O chestiune de consens*, RL, XX, 1987, 21, 15; *Balul debutanților*, LCF, XXX, 1987, 21, 4. Roman satiric. Redactor la un ziar de provincie, cronicar și autor de știri culturale locale,

personajul are revelația mediocrității și a compromisurilor practicate în exercitarea profesiunii de gazetar. Apariția în viața lui a misterioasei Vera-Ioana pune capăt proceselor de conștiință și stărilor de ambiguitate morală. „Nota prozei lui ~ o formează romantismul ironic, sentimentalismul care încearcă să se înfățișeze, tot timpul, cu ajutorul umorului împins până la sarcasm, drept contrariul lui" (Nicolae Manolescu). Sentențios și strălucitor, stilul frapează prin asociațiile de idei insolite.

◆ Ioan Zubașcu, FC, XXXV, 1988, 18, 11; Laurențiu Ulici, *Dubla perspectivă*, RL, XXI, 1988, 21, 11; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXI, 1988, 23, 2; Eugen Simion, *Ironic și sentimental*, RL, XXI, 1988, 24, 10; Ioan Holban, CRC, XXIII, 1988, 47, 4; Tudorel Urian, AFT, XXII, 1988, 7, 5; Elena Sava, CNT, 1988, 50, 11; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXIII, 1989, 6, 9; Ulici, *Literatura*, 366–367.

M.V.

TURCONI Diana, *Legați-vă centurile de siguranță*, Buc., Cartea Românească, 1988, 238 p. Roman psihologic. Plecată la Roman pentru o intervenție chirurgicală, Delia își scrie jurnalul dublei existențe: una în plan imediat, cealaltă legată de fluxul memoriei involuntare.

◆ Bogdan Călinescu, DLG, XX, 1989, 129–130, 6; Mariana Lazăr, ST, XL, 1989, 5, 50; Florența Albu, VR, LXXXIV, 1989, 5, 93–94; Mircea Iorgulescu, RL, XXII, 1989, 30, 11; Ion Vlad, TR, XXXII, 1989, 35, 3.

A.S.

ȚIC Nicolae, *Până la ultima consecință*, Buc., Cartea Românească, 1988, 364 p. Roman psihologic. Este dedicat vârstei a treia. Anton Majaru este un muncitor pensionar care se pregătește să intre în neființă. Momentul nu e tragic, dimpotrivă, este pregătit în conformitate cu existența sa echilibrată, fundamental optimistă. Este un personaj exemplar, care și-a îndeplinit misiunea de muncă, și-a consolidat familia și a reușit să intre în legătură cu diverse pături sociale, de la oamenii simpli din satul natal, până la înaltele personalități științifice sau artistice ale timpului său. ≈ este, s-ar zice, filmul vieții ce se arată înaintea sfârșitului. Eroul își urmărește în destinele lor copiii și nepoții. Reface din memorie secvențe care n-au avut la vremea lor mari semnificații, dar care, în timp, le-au dobândit. Uneori, se întâlnește cu autorul cărții și rememorează împreună episoade despre diferiți autori, artiști contemporani. De fapt, Anton Majaru este autorul însuși, care încearcă astfel să-și imagineze viitorul implacabil. Stilul cărții este alert, ușor ironic și autoironic, mai degrabă optimist decât marcat de dramele vârstei, ≈ fiind o plăcută demonstrație de înțelepciune, comparabilă, păstrând proporțiile, cu „arta de a fi bunic" a lui Victor Hugo.

❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

V.T.

ȚURLEA Stelian, *Pavană în peisaj marin*, Buc., Cartea Românească, 1988, 118 p. Roman pentru copii și tineret. Este dedicat vârstei adolescentine, mai precis ieșirii din adolescență. Un grup de tineri elevi în vacanță plănuiește o aventură estivală, o călătorie fără destinație. Se urcă în tren fără bilete, merg pe jos, ajung în cele din urmă la mare. Tinerii, printre care și autorul povestitor, transformă însă momentele aventurii lor într-un proces de cunoaștere; iau un prim contact mai larg cu lumea, alta decât aceea a micului lor oraș, trăiesc întâile lor povești de iubire etc.

◆ Mariana Ciolan, SPM, 1988, 48, 7; ⁂, CNT, 1988, 52, 14; Gheorghe Tomozei, *Drumul spre Marea*, LCF, XXXII, 1989, 6, 1–2.

V.T.

VAIDA Mircea, *Corinda*, Buc., Cartea Românească, 1988, 570 p. Fragment: *Neamul Corinda*, LCF, XXX, 1987, 7, 9. Roman de familie. În cuprinsul cărții, care e și o frescă social-politică, e restructurată materia epică din *Vânătoare de vrăjitori* (1986), ≈ reconstituind trecutul unei vechi familii nobile românești din Transilvania, implicată în toate marile evenimente care au marcat istoria ținutului și a țării și urmărind devenirea membrilor ei în urma răsturnărilor politice de după Al Doilea Război Mondial. Edificată din mărturii ale ultimilor descendenți, deposedați, prigoniți, exterminați de noua orânduire, cartea are o remarcabilă alcătuire compozițională, condusă pe multiple planuri spațiale și temporale, ca o suprapusă arhitectonică de evocări, divagații, întâmplări, savant strunite de autor, care deține știința decupajului epic și a articulării armonice. „Marele personaj al romanului ≈ rămâne Transilvania de după ultimul război mondial, adică Transilvania veche, martirizată" în anii 1944–1948 (Mihai Ungheanu). Organizat în cinci „cărți" (mari capitole, cuprinse într-un singur volum), *Umilința*, *Cutremurul*, *Vestitorul plătește cu viața*, *Agonia contelui*, *Orgoliul*, romanul propune în fiecare câte un protagonist: Alex Corinda, mort tânăr de tuberculoză; Ioachim Platon, primarul comunist, ucis de șeful Siguranței, Feri Anderco, un fost horthyst; Dionis Corinda, arestat politic, apoi eliberat din pușcărie, trăind la bloc și scriind un jurnal; Amos Corinda, care încearcă să se integreze, dar piere ucis de roata de piatră dislocată din zidurile castelului expropriat; cel mai tânăr Corinda, care, adaptându-se condițiilor vitrege prin vigoarea proprie neamului său, își face un scop din a-i recupera istoria și a o impune posterității. Romanul animă o întreagă umanitate, memorabilă fiind Drupi Anderko, descendentă a unor aurari din Munții Apuseni, soția lui Feri.

■ Fragment: *La Famille des Corinda*, tr. de Anca Cristodorescu, REVR, XLIII, 1989, 2, 19–68.

◆ Gheorghe Glodeanu, *Istorie și ficțiune*, TR, XXXII, 1988, 15, 4; Ion Zubașcu, FC, XXXVII, 1988, 15, 10; Constantin Cubleșan, *Proza istorică în sine și prin sine*, CNT, 1988, 20, 12; Mircea Popa, *Nevoia de istorie*, SLAST, VIII, 1988, 25, 4; ⁂, *Un masiv roman*, LCF, XXXI, 1988, 28, 2; M. Ungheanu, LCF, XXXI, 1988, 32, 2; Zaharia Sângeorzan, *Istorie și destin*, CRC, XXIII, 1988, 35, 4; Valentin F. Mihăescu, *Inventar incomplet*, LCF, XXXI, 1988, 53, 2; Rodica Zafiu, TRR, XVIII, 1989, 381, 8; Anton Cosma, *Le „Roman de la famille – traditions et actualité*, REVR, XLIII, 1989, 2, 69–77; Irina Petraș, *O frescă vie*, ST, XL, 1989, 4, 5; Cornel Munteanu, F, XXV, 1989, 5, 4; Micu, *Scurtă istorie*, III, 140; Micu, *Istoria*, 502; Micu, *Literatura*, 261.

D.M.

VAIDA POENARU Alecu, *Existențe paralele*, Buc., E.M., 1988, 254 p. Roman psihologic. Conceput ca expresie a memoriei subiective a protagonistului, medicul și scriitorul Alex Stoican, ≈ reconstituie viața acestuia, a soției și fetelor sale, Ileana și Cristina. E evocat în felul acesta, prin juxtapuneri capricioase, Clujul universitar interbelic, munca eroului în calitate de medic militar într-un oraș dunărean, demiterea sa, din pricina simpatiilor comuniste, activitatea ca medic civil, apoi, după izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial, participarea la eliberarea Transilvaniei; după încheierea păcii, în noua conjunctură politică, repunerea în drepturi și cariera strălucită (ajunge conferențiar universitar). Nefericit în viața personală (soția, casnică, fără preocupări – cel mai izbutit personaj al romanului – cade în patima alcoolului și moare de ciroză, după ce mai înainte îi murise de tuberculoză fiica mai mică, Cristina), medicul pare să se redreseze în final, într-o nouă relație de dragoste. Scriitura cochetează cu intertextualismul, secvențe epistolare reconstituind, din perspectiva unui simplu soldat (Marin Târcolea), un jurnal al frontului; alte episoade încearcă să instituie – cu tot felul de artificii factice – o analiză sintetică (și sumară) a situației politice a României.

D.M.

VINTILĂ Petru, *Muntele speranței*, III, v. *Muntele speranței*, I, 1986.

M.P.

VLAD Tudor, *Adunarea și scăderea zilelor*, Buc., Albatros, 1988, 222 p. Roman postmodern. Concepută ingenios, prin tehnica plonjării în trecut, prin intermediul unor jurnale, cartea tratează tema legăturii dintre generații. Nepotul-narator se definește pe sine prin reproducerea unor însemnări de jurnal ce au aparținut bunicului său dinspre tată, Victor Vlad, care a participat la luptele din Primul Război Mondial pe frontul din Moldova în perioada decembrie 1916 – iunie 1917. În opoziție cu existența bunicului, însuflețită de idealuri înalte, cea a tânărului este anostă și conformistă, supusă unor determinări cotidiene presante, precum nevoia de hrană ori neplăcerile bolii și ale singurătății. Derizoriul existenței imediate este marcat și de experiența serviciului militar de șase luni a eroului, relatată cu ironie și umor. Printr-o nouă antiteză cu aceasta, autorul recurge la transcrierea unui alt jurnal, cel al doctorului Coriolan, bunicul dinspre mamă al naratorului, participant la cel de-Al Doilea Război Mondial. Jurnalele de război ale celor doi înaintași, îmbogățite cu unele note explicative de subsol sau cu pagini din presa vremii, cu actul de deces sau cu câte un vers, contrastează vizibil cu anostul „jurnal de război" al eroului. Ideea de replică la romanele lui Camil Petrescu nu trebuie pierdută din vedere.

◆ Achim Mihu, *Tineri tribuniști*, TR, XXXII, 1988, 37, 3; Ion Mureșan, *Profesionalism și talent*, TR, XXXII, 1988, 37, 5; Petru Poantă, *Energia unei reviste*, TR, XXXII, 1988, 37, 5; Tudor Dumitru Savu, *Profunzimea problematicii*, TR, XXXII, 1988, 37, 3; Cornel Ungureanu, *Prozatori tineri*, O, XXXIX, 1988, 38, 2; Mircea Vaida, *Unghiul istoricității*, TR, XXXII, 1988, 37, 3; Ioan Holban, *Documentul de epocă*, CRC, XXIII, 1988, 40, 4; Gheorghe Glodeanu, *Sfidarea ficțiunii*, TR, XXXII, 1988, 43, 4; Irina Petraș, ST, XXXIX, 1988, 12, 15; Val Condurache, *Romanul ca aventură personală*, CL, XCVI, 1989, 1, 7; Vasile Chifor, *Fapte și personaje*, T, XVIII, 1989, 2, 39–40; Rodica B. Drăghincescu, *Ținta mișcătoare a epicului*, AST, XXIV, 1989, 2, 9; Doru Burlacu, *Poetica romanului*, VTR, XIX, 1989, 3, 6; Nicolae Baltă, *Romanul unui eșec*, SLAST, IX, 1989, 9, 4; Paul Emanuel Silvan, F, XXV, 1989, 8, 12; Cristea, *A scrie*, 210–215; Petraș, *Literatură*, 103–105; Burlacu, *Voci*, 115–116.

M.P.

VLASIU Ion, *Monolog asimetric*, Buc., Eminescu, 1988, 366 p. Subintitulat „Caietul 27 (1968), Deda, Bistra, Târgu-Mureș". Vol. continuă ciclul de romane indirecte, din care mai fac parte *Am plecat din sat* (1938), *Drum spre oameni* (1961), *O singură iubire* (1965), *Cartea de toate zilele unui an* (1984) și *Succes moral* (1985). Roman autobiografic. Sunt cuprinse aici notele zilnice din perioada „august 1968–decembrie 1972", într-o scriere mozaicată, care cuprinde observații, gânduri, amintiri, note de lectură, proiecte literare etc., într-un flux informațional de „text infinit".

◆ Anton Cosma, *Romanul cotidian*, VTR, XIX, 1989, 8, 14. ❐ V. și *Am plecat din sat*, 1939.

M.P.

VOICULESCU Elefterie, *Încrâncenatul*, Buc., Cartea Românească, 1988, 280 p. Roman parabolă.

Cameramanul Gruia se confruntă, în culisele unor platouri de filmare, cu „fanatismul" și reziduurile ideologice „reacționare" din gândirea și mentalitatea unuia dintre actori, care intră cu totul în pielea personajelor mistice pe care le joacă. În subsidiar, este urmărită și o intrigă amoroasă între Gruia și actrița Ilse.

M.P.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *În așteptarea tratativelor*, fragment de roman, NPC, XV, 1988, 6, 11.

M.V.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *În noaptea zilei mari*, fragment din romanul *Aurora Pământului*, ST, XXXIX, 1988, 12, 11.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Fiecare om cu clepsidra lui*, Buc., Cartea Românească, 1988, 366 p. Fragmente: *Obsesii cazone*, RL, XXI, 1988, 27, 14–15; *Asasinul se întoarce la locul crimei*, AVR, 1988, 78–82. Roman autobiografic. Ajuns la vârsta de 60 de ani, scriitorul rememorează episoade din adolescența și din tinerețea sa. Fiu al unui comunist ilegalist, refugiat cu familia de la Roman la București în 1933, protagonistul începe să muncească de la o vârstă fragedă în capitală. Cucerit devreme de „un ideal politic" pe care îl considera „clar" și care îi inspiră un eroism „romantic", el se înrolează în război. Cea mai mare parte a romanului reconstituie întâmplări dramatice de pe frontul sovietic, în timpul cărora tânărul combatant traversează Europa din U.R.S.S. până în Germania și trăiește o vreme într-un colhoz din Uzbekistan. O nouă călătorie făcută în U.R.S.S. în 1974 îi prilejuiește confruntarea cu propriile însemnări datând din vremea războiului.

◆ George Chirilă, *Personajul ca subiect*, CNT, 1989, 7, 9; Niculae Stoian, *Un prozator în travesti liric*, LCF, XXXII, 1989, 7, 2. ❒ V. și *Jurnal de front*, 1954.

A.St.

ZVIRJINSCHI Monica, *Să spui te iubesc o singură dată*, Buc., Albatros, 1988, 216 p. Roman social. Cornelia Oltea, reporter la un mare cotidian, intră în contact – fie direct, fie prin intermediul unor scrisori, sesizări, memorii primite la redacție – cu oameni din medii diferite, fiecare constituind un „caz" independent. Critica remarcă „priza la realitate și exactitatea observației", dar și caracterul „hibrid, compozit" al cărții, datorat imixtiunii reportajului (I. Holban).

◆ Victor Atanasiu, *Romanul reporterului*, SLAST, VIII, 1988, 24, 4; Ioan Holban, *Reporterul ca personaj*, CRC, XXIII, 1988, 26, 4.

M.V.

1989

ANANIA George, *O experiență neobișnuită*, Buc., Ion Creangă, 1989, 158 p. Roman științifico-fantastic. Este destinat publicului tânăr. Pornind de la teste asupra sensibilității plantelor, doi tineri elevi intră, pentru scurt timp, în contact cu mesagerul unei extrem de orgolioase civilizații extraterestre, care sonda Pământul în scopuri științifice.

I.I.

ANGHEL Petre, *Zodia Vărsătorului de plumbi*, Buc., E.M., 1989, 350 p. Fragment: ≈, SLAST, IX, 1989, 26, 6–7. Roman de război. Pe fundalul relației dintre Justina, fiica lui Vasile Becherescu, podgorean și arendaș din Văleni, și ofițerul Anton Scorțescu, fiul Elenei, sora aristocratului Barbu Știrbei, este evocată participarea României la Primul Război Mondial, relatarea culminând cu intervenția armatei române pe Tisa, în timpul „republicii sfaturilor" lui Béla Kun. Numărul mare de personaje și forma, relativ savantă, de alternare a planurilor narative mărturisesc intenția autorului de a realiza un roman complex, cu ambiții de monumentalitate.

◆ Sebastian-Vlad Pop, RL, XXIII, 1990, 38, 10. ❒ V. și *Fratele nostru Emanuel*, 1976.

I.I.

ANTE Laurian, *Confesiune târzie,* în vol. *Ninge peste Fărcașa*, Iași, Junimea, 1989, p. 133–220. Vol. mai cuprinde romanul *Ninge peste Fărcașa*. Roman realist-socialist. Relatează cazul maistrului Barbu, supranumit „Găzarul", împiedicat să intre în P.C.R. deoarece unii colegi nu-i înțeleg intransigența în muncă.

I.I.

ANTE Laurian, *Ninge peste Fărcașa*, în vol. ≈, Iași, Junimea, 1989, p. 5–132. Vol. mai cuprinde romanul *Confesiune târzie*. Roman sentimental. Pe un ton sentențios și medelenizând cu ardoare, evocă peregrinările unei femei, Pia, care, după multiple eșecuri în viața intimă, se întoarce în satul natal, Fărcașa, pentru a duce o existență liniștită.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Detașamentul Călina*, Buc., E.M., 1989, 272 p. Roman de război. Tematic, cartea reia, slujindu-se de mijloace specifice, chestiunea participării armatei române la războiul antihitlerist.

◆ Radu Levârdă, *Florilegiu editorial*, RL, XXII, 1989, 35, 2. ❒ V. și *Echipajul navei R–305*, 1961.

I.I.

BĂDESCU Elena, *Dincolo de amintire*, Buc., Litera, 1989, 106 p. Roman sentimental. Marina, orfană de

ambii părinți încă din vremea Primului Război Mondial, crește prin internate, purtând în suflet amintirea unui băiețel, Tudor, pe care-l cunoscuse în copilărie. Îl reîntâlnește, miraculos, la sfârșitul liceului, pentru a-l pierde apoi, în chip tragic.

I.I.

BĂDESCU Horia, *Zborul gâștei sălbatice*, Buc., Eminescu, 1989, 208 p. Fragmente: *Vară toridă*, TR, XXXII, 1988, 27, 5; *O privire pe fereastră*, LCF, XXXI, 1988, 30, 9; *Maria*, ST, XXXIX, 1988, 9, 24. Roman parabolă. Scris în maniera realismului magic. Matei Careda, de profesie inginer geolog, eșuează în sanatoriul supranumit „Pavilion", construcție ciudată, în formă de L, acceptând recluziunea ca formă de tămăduire a unei anxietăți esențiale, declanșată ca reacție la lipsa de orizont a vieții trăite până atunci. Rememorativ, în acest registru, textul străbate mai multe orizonturi biografice alcătuite similar, unica vindecare întrezărită fiind ieșirea din anterioara „somnie" morală prin Frumusețe și Adevăr, prin Sentiment și Cuvânt. Roman al rezistenței la totalitarism mai degrabă decât problematizare a condiției umane în sens general (ca la Thomas Mann, de exemplu), cartea polemizează cu ideologia comunistă în registrul major al ideii de libertate, al unei libertăți ce-și redefinește demnitatea prin iubire. „Frumos scris, ≈ e un roman cu implicații existențialiste" (Ioan Adam).

■ *Le vol de l'oie sauvage*, tr. de Gérard Bayo, Paris, Gallimard, 2000.

◆ Marian Papahagi, *Așteptare și pitoresc*, TR, XXXIII, 1989, 12, 6; Ioan Adam, *Memorie și ființare*, RL, XXII, 1989, 19, 11; Mircea Popa, *Recluziune și izbăvire*, LCF, XXXII, 1989, 21, 2; Ioan Holban, *Lumea, povestea*, CRC, XXIV, 1989, 25, 4; Alex. Ștefănescu, *Proza unui poet*, FC, XXXVIII, 1989, 25, 15; Irina Petraș, *Viața ca așteptare*, ST, XL, 1989, 6, 43; Dan-Silviu Boerescu, *Gâsca (sălbatică a) poetului*, SLAST, IX, 1989, 26, 4; Simion Bărbulescu, *~, romancier*, AST, XXIV, 1989, 7, 7; Costin Tuchilă, F, XXV, 1989, 7, 4; Valentin Tașcu, *Sensibilizare confesivă*, CNT, 1989, 32, 11; Al. Th. Ionescu, *Și totuși realul…*, VTR, XIX, 1989, 10, 4; Petraș, *Literatură*, 95–98; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.I.

BĂILEȘTEANU Jean, *Goana*, Buc., Cartea Românească, 1989, 288 p. Fragmente: *Bulgărele de tăcere*, R, 1984, 3, 8; *Sâmbătă* (din ≈ sau din *Bulgărele de tăcere*), AR, 1984, 48–49. Roman rural. Prin 1935, în casa lui moș Pârvu, țăran dintr-un sat de pe malul Desnățuiului, ca într-un nou han al Ancuței, o colectivitate pestriță ascultă și spune povestiri, anecdote, pilde, toate dovedind o reală știință a înscenării epice. „Unele inflexiuni vulgare, comicul uneori elementar reprezintă scăderi ale unui roman care acreditează apartenența lui ~ la *breasla* povestitorilor" (Constantin M. Popa).

◆ Constantin M. Popa, *De la roman la povestire*, LCF, XXXII, 1989, 16, 2; Ioan Lascu, *Goana după epic*, R, 1989, 7, 10.

I.I.

❍ **BĂLĂIȚĂ George,** *Întâlnire la Chicago*, RL, XXII, 1989, 14, 14–15; *Semn*, ALL, 1989, 172–179, fragmente din *Romanul unui student rătăcitor.*

❒ V. și *Lumea în două zile*, 1975.

I.I.

❍ **BĂRAN Tudor,** *Casa din luncă*, fragment de roman, CL, XCVI, 1989, 11, 10.

I.I.

❍ **BĂRAN Tudor,** *Paideuma*, fragment din romanul *Pe Argeș în jos*, RL, XXII, 1989, 40, 14.

I.I.

❍ **BĂRAN Vasile,** *Izvorul*, fragment din romanul *Vară sentimentală*, RL, XXII, 1989, 17, 14–15.

❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

BĂRAN Vasile, *Nevăzutele războaie*, Buc., E.M., 1989, 366 p. Fragment: ≈, RL, XXI, 1988, 38, 14–15. Face parte din ciclul dedicat de autor „satului de pe Coastă". Roman rural. Evocare mozaicată, din perspectivă fabulos-infantilă, a vieții de la țară. „Coasta", realitate morală și socială de sine stătătoare, văzută în autarhia constantelor de civilizație care o individualizează în spațiul istoric al unei Oltenii milenare, de localizat în triunghiul Novaci–Cărbunești–Târgu-Jiu, reprezintă unghiul de vedere din care sunt valorizate evenimentele cruciale ale unui răstimp tragic. Construirea „Depozitului" în pădurea de la Stejerăt, scurta ședere, în cantonament, a „Batalionului 13 Vânători de Munte", trecerea prin zonă a nemților, plecarea, precum și întoarcerea bărbaților din ultimul război mondial reprezintă tot atâtea perspective din care epicul se coagulează aluvionar, baroc, după capriciile memoriei afective, încercând instituirea unui adevărat univers paralel, nerezonant cu istoria impusă.

❒ V. și *Duminica lucrurilor*, 1968.

I.I.

❍ **BÂRGĂU Valeriu,** *Dilema inginerului Negruțiu*, O, XL, 1989, 37, 4; *Roșu de Hunedoara*, LCF, XXXII, 1989, 48, 4–5, fragmente din romanul *Bulevardul Corvinul.*

I.I.

BÂRLĂDEANU Victor, *Peisaj cu mori de vânt*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 160 p. Metaficțiune. Proza mimează convențiile literaturii detectiviste, având acțiunea plasată într-o reședință de județ din anii ’60 ai secolului XX. Simion Rizea, vicepreședinte al Consiliului Municipal, intră în posesia unui dosar care pune în centrul unor conflicte domestice un tablou din secolul al XVII-lea al pictorului olandez Iacob van Ruysdael, intitulat *Peisaj cu mori de vânt*. În jurul prețioasei lucrări se naște o întreagă țesătură de comploturi și de disimulări, implicând personaje politice din nomenclatura comunistă a locului, membri scăpătați ai fostei burghezii înalte a orașului, artiști și istorici de artă, autorități polițienești și membri ai familiei lui Rizea și ai cercurilor lui intime. Câteva situații de pe parcursul acestei „vânători de comori” obligă personajul principal la autointerogații etice și la recalibrări ale propriei morale interioare. În partea a doua a cărții sunt incluse două capitole-ramă (*Un prim interludiu, cam întârziat* și *Al doilea interludiu, mult mai scurt*), cuprinzând teoretizări și referințe critice asupra romanului polițist ca gen și ca miză literară, precum și o dezbatere asupra construcției narative a însuși romanului ≈.

L.Pv.

BÂRZAN Haralambie, *Un august nu prea îndepărtat*, Buc., E.M., 1989, 302 p. Roman politic. Este construit pe structura unui roman polițist. Prin personajul central, inspectorul de poliție Bretan, preluat din primul roman al autorului, *Partea nevăzută a zilei de mâine* (1985), este evocat actul de la 23 august 1944.

I.I.

BERCIU Ștefan, *Ultima repriză*, Buc., Eminescu, 1989, 176 p. Roman de spionaj. Ion Gozan, boxer dintr-un oraș de la mare, intră, din cauza apartenenței la secta „Mântuire prin suferință”, într-o urâtă afacere de spionaj, în timpul unei deplasări în străinătate. Îl salvează doar „fondul sufletesc bun, educația primită în școală și acasă”.

I.I.

BITTEL Adriana, *Fototeca – temă cu variațiuni*, Buc., Cartea Românească, 1989, 144 p. Roman social. Coca, o curieră devenită șefă a arhivei de fotografii dintr-o mare redacție bucureșteană, își trăiește viața acumulând, asemenea arhivei de care răspunde, scene și întâmplări, fapte de viață. Perspectiva orbirii, dată fiind boala de ochi de care suferă, îi acutizează percepția, singularitatea introvertită a unghiului de vedere din care privește lumea. Tensiunea aceasta, stabilită încă de la primele pagini, îngăduie autoarei alcătuirea unor fișe caracterologice excepționale, bine ritmate stilistic, prin care sunt aduși în prim-plan, pe rând, colegii de serviciu, rudele acestora, într-o succesiune de „fotograme” ce reușesc, în succesiunea lor fulgurantă, să producă un acut sentiment al vieții. Ca întotdeauna când e vorba de scriitori de talent, „culoarea” acestui sentiment este și aceea a epocii în care trăiesc protagoniștii: ultimii ani ai dictaturii ceaușiste, cu răutatea „civică” a ariviștilor de profesie, cu lipsa de puls vital a existenței de zi cu zi, cu disperarea perspectivei închise a orizontului moral, în genere.

◆ Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1990, 5, 5; Ion Vaciu, ZBR, I, 1990, 1, 10; Mariana Müller, EX, XXII, 1990, 5, 4; Diana Adamek, *Regatul de imagini*, TR, 1990, 22, 4; Mihai Dragolea, ST, XLI, 1990, 6, 35; Gheorghe Perian, VTR, XX, 1990, 6, 9; Doina Jalea, TMS, 1990, 9, 7, 14; Gabriela Omăt, VR, LXXXV, 1990, 9, 121–122; Monica Lovinescu, *Vis – memorie – privire*, VR, LXXXV, 1990, 10, 109–114; *Dicționarul scriitorilor*, I; Lovinescu, *Unde scurte*, VI; *Scriitori*, 63–65.

I.I.

❍ **BOLDUREANU Ioan Viorel,** *Într-o noapte*, fragment de roman, FRMS, XV, 1989, 2–3, 19.

I.I.

BOSTĂNARU Virgil, *Norii s-au risipit*, Buc., E.M., 1989, 230 p. Fragment: *Încleștarea*, TMS, XXIV, 1989, 8, 8–9. Roman politic. Evocare a „insurecției” de la 23 august 1944. Personajele principale, unele preluate din *Trei în furtună* (1987), primul roman al autorului, altele reprezentând noua generație (apărută după Marea Unire), participă la activități politice ilegale, se instruiesc, flirtează, speră, după un scenariu cât se poate de previzibil, cel impus de comuniști asupra evenimentelor în discuție.

I.I.

❍ **BRAD Ion,** *Ultimele cinci minute*, fragment de roman, RL, XXII, 1989, 20, 14–15.

❒ V. și *Descoperirea familiei*, 1964.

I.I.

BRAHAȘ Cornel, *Până la capăt și mai departe*, II, v. *Până la capăt și mai departe*, I, 1986.

E.Md.

CALOMFIRESCU Nicolae, *La marginea apei*, Buc., Cartea Românească, 1989, 276 p. Roman social. Pornind de la un moment dificil din viața familiei Lepădat, pricinuit de gelozia soției, expune retrospectiv evoluția profesională și sentimentală a soțului, Mircea. Acesta lucrează, pe rând, ca profesor în satul Bistrița, ca ziarist și ca responsabil al unui club și cunoaște o sumedenie de oameni. Deși anost la nivel epic, romanul e notabil prin descrierea, ironică adesea, a câtorva medii sociale (cel

profesoral, cel jurnalistic, cel funcționăresc și, mai puțin, cel medical), cu micile lor intrigi și cu unele personaje tipice. Totuși, dintre personaje puține sunt cele ce se rețin, un exemplu fiind „tovarășul secretar" Zgârdea.

◆ C. Constantin, ST, XLI, 1990, 8, 67.

I.M.

CĂTINA Oana, *Albastrele ninsori*, Iași, Junimea, 1989, 262 p. Roman psihologic. Prin procedeul dialogului confesiv și al rememorării, autoarea prezintă și aici, la fel ca în alte romane ale sale, un destin feminin: acela al Mariei Nicolescu, personaj cu o psihologie complexă. Aflată într-un moment de cumpănă, sub amenințarea unei boli ce face urgentă mărturisirea, ea își povestește viața fiului ei adoptiv, Radu, care e medic. Confesiunea nu e strict cronologică, ci urmează meandrele memoriei afective, aducând la lumină întâmplări trăite intens, mici drame cotidiene, atitudini și reacții sufletești, care alcătuiesc împreună o complicată biografie lăuntrică. Deși accentul cade pe autoanaliză, pe retrospecție și introspecție, nu lipsesc însă din roman nici elementele realiste, câteva personaje conturate precis (Traian și Fane Nicolescu, Raoul Malvala, Păvăloiu) și descrierea liniștitului mediu provincial, reprezentat aici de orășelul Grin, „un loc unde nu se întâmplă nimic".

◆ Irina Petraș, ST, XL, 1989, 5, 49; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXIII, 1989, 41, 4.

I.M.

CESEREANU Ruxandra, *Călătorie prin oglinzi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 144 p. Roman oniric. Urmând logica alambicată și bizară a visului, autoarea imaginează un univers halucinant, coșmaresc, terorizant, în care se desfășoară un război straniu. Deși vagi referințe istorice nu lipsesc, e vorba mai degrabă de un război existențial și simbolic. Personajele ce îl trăiesc (între care Valentina, Antoniu, Leon, Manlup) nu au nici ele o identitate precisă, ci apar ca proiecții fantasmatice într-o lume de coșmar.

◆ Cristian Stamatoiu, VTR, XX, 1990, 5, 21; Ion Cristofor, TR, 1990, 49, 4; Claudiu Constantinescu, RL, XXIV, 1991, 12, 10; Iulian Boldea, CV, V, 1999, 4, 13; *Scriitori*, 108–111.

I.M.

CHIFU Gabriel, *Valul și stânca*, Craiova, Scrisul Românesc, 1989, 304 p. Fragment: *Melcul de la Plevna*, R, 1989, 5, 9. Metaficțiune istoriografică. Compozițional, cartea are trei niveluri distincte. Pe primul, care coincide cu începutul și cu finalul ei, evoluează Dan Tudor, un tânăr de 20 de ani, fotograf în orașul Calafat. La început, protagonistul este un ins jovial, un spirit liber, bun observator al lui însuși și al celor din jur, ceea ce îi și creează unele probleme, iar la sfârșit, într-un epilog abrupt, naratorul dezvăluie că tânărul va urma facultatea și că va deveni profesor în același oraș. Un al doilea nivel narativ, cel mai important, implică o întoarcere în secolul XIX (la 1877) și îl are ca protagonist pe Alexandru Bretan, tânăr secretar particular al unui avocat din Calafat. Personaj abisal, cu aspirații profund romantice, el trăiește două experiențe cruciale: iubirea (pentru fiica avocatului, Iulia-Lavinia) și războiul (de Independență). Ambele îl marchează dureros, reprezentând pentru el niște eșecuri. În final, eroul se sinucide, ca victimă, deopotrivă, a iubirii și a istoriei. Destul de rarefiată epic, această parte a romanului se remarcă prin excelenta descriere a atmosferei romantice (de exemplu, episodul călătoriei) și prin câteva personaje care, dacă n-ar fi fost abandonate prematur, ar fi putut deveni memorabile (Lavinia, Stupinaru, Alexis). Al treilea nivel al cărții e cel metaromanesc, cuprinzând considerațiile autorului despre personaje, despre spațiul și timpul istoric, despre actul scrisului și raporturile lui cu realitatea.

◆ Laura Bișoc, CAI, 1990, 2, 55–57; Tudor Cristea, MZI, XXXIII, 1990, 19, 4; Alex. Ștefănescu, RL, XXIII, 1990, 21, 10; Aurel Holircă-Mălin, *Un prieten al poeziei*, GAI, II, 1991, 1, 3; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.M.

CIOBANU Mircea, *Istorii*, V, v. *Istorii*, I, 1977.

I.M.

❍ **CIOBANU Radu,** *La capătul zilei*, O, XL, 1989, 39, 8; *Fotografie*, T, XVIII, 1989, 10, 27; *Plop căzut*, LTE, II, 1992, 34, 8; *Enigma portretului*, ROS, I, 1995, 1, 76–84, fragmente din romanul *Steaua fiecăruia.*

❐ V. și *Crepuscul*, 1971.

I.M.

CIOPRAGA Constantin, *Nisipul*, Buc., Cartea Românească, 1989, 366 p. Fragmente: ≈, CRC, XVIII, 1983, 27, 5; *Ioana, Rafaela și alții*, RL, XVI, 1983, 34, 14–15. Roman psihologic. Se combină însă cu un roman sentimental și cu unul de război. Lipsită de o acțiune propriu-zisă, cartea prezintă, la persoana întâi, legătura tânărului doctor Antoniu Borza, ins sentimental, cult, fin, cu câteva ființe care-l atrag și-l încântă, surorile Pagu (Rafaela, cea spontană, temperamentală, realistă, și Ioana, mai delicată, mai interiorizată), „Unchiul", personaj oarecum enigmatic, cunoscător al oamenilor și al vieții, și Haritopol, prietenul acestuia, ins la fel de pătrunzător. Imaginea acestora și relația cu ei sunt rememorate mai cu seamă după mobilizarea doctorului în cel de-Al Doilea Război Mondial, pe care îl petrece mai mult în „fortăreața Miravento". Experiența războiului, calmă, constă pentru

el tot în cunoașterea unor oameni interesanți (maiorul Pilat, profesorul Brețcan etc.). ≈ se distinge prin cele câteva personaje menționate, printr-o anumită poezie a raporturilor interumane și, în ciuda livrescului uneori exagerat, prin meditația asupra câtorva teme generale: iubirea, moartea, timpul.

▼ Buc., Cartea Românească, 1989; Buc., Cartea Românească, 1990.

◆ Adrian Dinu Rachieru, MRT, I, 1990, 3, 5; Simion Bărbulescu, *~ poet și romancier*, NRI, II, 1994, 7, 10; Ilie Rad Nandra, *~: „M-a posedat de timpuriu înscrierea fenomenului creativ românesc într-o durată a noastră”* (i.), TR, 1996, 26, 3, 13.

I.M.

❍ **COJAN Grigore,** *Șoseaua cu miros de cafea*, fragment din romanul *Mandarinul*, AST, XXIV, 1989, 3, 8–9.

I.M.

COJOCARU Romulus, *Părinții*, Buc., E.M., 1989, 304 p. Face parte dintr-un ciclu care mai cuprinde romanele: *Revista împărat* (1984), *Împărații* (1985), *Nunta* (1986). Roman rural. Plasată în același univers al satului mehedințean (Punghina), acțiunea aduce în scenă două personaje din aceeași familie țărănească (a lui Ristea), dar într-un moment istoric anterior (anii 1880–1920). Mai întâi e urmărit destinul bunicii lui Ristea, Drumășoaia, o hangiță generoasă, energică și prosperă, dar care sfârșește în uitare, undeva la oraș; apoi, în a doua jumătate a cărții, prim-planul e ocupat de Năstase, tatăl lui Ristea, ins puternic și răzbătător, respectat de cei din jur. Prin intermediul poveștii celor doi e descrisă de fapt lumea rurală, cu dramele ei, cu mentalitatea și cu situația ei social-istorică. Deși realist în esență, romanul alunecă pe alocuri într-un schematism specific prozei mai vechi pe această temă (v. raporturile dintre „săraci” și „bogați”). În schimb, remarcabilă e polifonia narativă, povestirea fiind preluată de mai multe voci din rândul personajelor, de unde și stilul oral, plin de vivacitate.

◆ Laurențiu Ulici, CNT, 1989, 24, 11; Victor Rusu, O, XL, 1989, 30, 7; Valentin Tașcu, ST, XL, 1989, 9, 56.

I.M.

COSTA Adrian, *Zbor din noapte*, Buc., E.M., 1989, 288 p. Roman de război. Reluând câteva personaje din romanul *Noaptea capcanelor* (1984), narează pregătirile de apărare și luptele ce au loc într-un oraș de provincie în zilele imediat următoare armistițiului de la 23 august 1944. Acțiunea, destul de dezlânată, vehiculează un mare număr de personaje din toate straturile societății: militari, intelectuali, politicieni, comisari de la Siguranță, ziariști, muncitori, foști legionari, militanți comuniști. Ultimii sunt înfățișați cu un tezism evident.

I.M.

COSTIN Calistrat, *O anume fericire*, Iași, Junimea, 1989, 344 p. Fragment: *Partida de vânătoare* (romanul e anunțat cu titlul *Șah la… doctor*), ATN, XX, 1984, 9, 9. Roman de senzație. Personajul-narator e Marius Toma, ins sensibil și neliniștit, în ciuda ironiei și dezinvolturii pe care le afișează. El intră în relații cu câțiva oameni care îl atrag: cu doctorul Tâlmaciu, cu Paul Goran și cu soția acestuia, Atena, cu Haricleea Belizarie, „doamna absolută”. Nodul acțiunii îl reprezintă dispariția lui Goran, care, în urma unei încăierări cu Toma, e spitalizat și supus unei operații estetice prin care i se schimbă complet identitatea, fapt dezvăluit abia în final. Romanul abundă în comentarii filozofice.

◆ ⁂, TIL, I, 1990, 6, 35; Vlad Sorianu, *Între ludic și tragic*, ATN, XXVII, 1990, 3, 6.

I.M.

COTUȚIU Cornel, *Șarpele albastru*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 256 p. Fragmente: *Când a fugit mirele* (romanul e anunțat cu titlul *Sandala fiului risipitor*), ST, XXXII, 1981, 9, 42–43; *În ecluză* (romanul e anunțat tot cu titlul *Sandala fiului risipitor*), ST, XXXIII, 1982, 7, 26–27; *Deasupra oglinzii*, TR, XXX, 1986, 43, 5. Reluat fragmentar: *Nu-ți amintești*, MI, I, 1990, 1, 2. Roman social. Caracterizată printr-un fragmentarism epic excesiv, care o face deseori prolixă, cartea încearcă să sugereze atmosfera dintr-o mică localitate de pe Someș, Dumbrăvița, schițând totodată destinul mai multor personaje (Vlad Sebastian, Ie Murmur, Dida, Adelaide, Angela, Albina).

◆ Andrei Moldovan, *Șansa stării de dezechilibru*, MI, I, 1990, 1, 2; Mircea Opriță, *Un roman mutilat*, MI, I, 1990, 1, 2; Irina Petraș, ST, XLI, 1990, 3, 55; T. Tihan, *Anotimpul protezelor*, TR, 1990, 16, 5; Sorina Gabriela Costea, *Un alt Ulise*, LCF, s. nouă, 1997, 41, 10; *Dicționarul scriitorilor*, I.

I.M.

CRISTEA Tudor, *Porțile verii*, Buc., Eminescu, 1989, 210 p. (Romanul românesc contemporan). Roman textualist. Scrisă în maniera multor prozatori tineri din anii ’80, cartea are un caracter experimental, fiind concepută ca un joc între viață și text. Deși secundar, epicul nu lipsește: se relatează o anchetă judiciară întreprinsă de procurorul Traian Bota și o poveste de dragoste (între Dora și Dan). Narațiunea e însă pulverizată de discontinuitățile scriiturii, de dinamica limbajului, personajele părând a nu mai exista decât prin cuvintele lor.

◆ Romul Munteanu, FC, XXXVIII, 1989, 31, 10; Vasile Chifor, T, XVIII, 1989, 10, 41–42; Ștefan Ion Ghilimescu, *Romanul criticului. Un proiect livresc…*, R, 1990, 7, 10.

I.M.

CUBLEȘAN Constantin, *La foc de tabără*, Buc., Ion Creangă, 1989, 164 p. Roman pentru copii și tineret. Protagoniștii sunt câțiva elevi care, în timpul petrecut în tabăra de la Ponoarele, contribuie întâmplător la descoperirea unui grup de așa-ziși „teroriști" (în realitate, de luptători anticomuniști, refugiați în munți după 1946!).

◆ Cornel Munteanu, TR, XXXIII, 1989, 39, 4.

I.M.

DEREVENCU Gheorghe, *Împliniri*, Buc., Sport-Turism, 1989, 196 p. Roman social. Evocă momente din viața sportivă. Andrei Baltag, student medicinist și component al echipei de fotbal „Universitatea" Cluj, este convocat la lotul național, unde devine titular (participând la câștigarea mai multor cupe), pentru ca apoi să-și reia studiile de medicină și să ajungă chirurg.

M.V.

DIANU Ion, *Beton și pâine*, Buc., Cartea Românească, 1989, 346 p. Roman realist-socialist. Mediul descris e acela al șantierului. După darea în folosință a unor blocuri de locuit în București, inginerul Osvald Streja se duce cu echipa în Moldova, pe șantierul unei rafinării, pentru ca de aici să ajungă la Zimnicea, unde participă la reconstrucția orașului după cutremurul din martie 1977.

◆ Radu Levârdă, *Patosul angajării politice*, RL, XXII, 1989, 46, 2.

M.V.

DINICĂ Ștefan, *Musafirul*, Buc., Eminescu, 1989, 265 p. Fragment: ≈, TR, XXXII, 1988, 29, 5. Roman rural. Sache Vizitiu, care și-a părăsit satul și gospodăria, angajându-se paznic în capitală, se întoarce acasă, pune foc casei vechi și, cu banii economisiți, se apucă să-și construiască una nouă. Limbuți și povestitori, țăranii lui ~ nu ating nici pitorescul, nici hazul acelora din scrierile altor prozatori munteni.

◆ Gheorghe Glodeanu, *Introspecție și obiectivare*, TR, XXXIII, 1989, 20, 4; Mircea Dinutz, *Un roman social*, LCF, XXXII, 1989, 42, 2; Ioan Adam, *Un „jurnal de actualități"*, RL, XXII, 1989, 48, 9.

M.V.

DORGOȘAN Ștefan, *Ascensiunea*, Buc., Eminescu, 1989, 274 p. Roman realist-socialist. Prezintă construirea socialismului în mediul rural (electrificare, irigații, C.A.P., ședințe), relatată prin prisma unui gazetar, plecat în „documentare". Firul epic, segmentat de impresii, notițe, siluete fulgurante, probează intenția de a moderniza, măcar stilistic, optimismul festiv, de comandă. Demnă de remarcat e doar figura fântânarului Apostol Aanei.

◆ Radu Levârdă, *Patosul angajării poetice*, RL, XXII, 1989, 46, 2.

M.V.

✷ **DRĂGAN Daniel,** *Presimțirile*, Buc., Cartea Românească, 1989, 328 p. Fragmente: *Pasiențe*, T, XVII, 1988, 10, 22–26; *Ortacii*, ATN, XXVI, 1989, 8, 8 (din romanul anunțat mai întâi cu titlul *Efracții*). Roman social. „Aici este folosită aceeași «rețetă» [ca în celelalte romane ale lui ~], același balans epic slujind ambiguizării, convergenței «lumilor». Pe un suport monografic (e vorba de mina din Baia de Jos), prozatorul adună destine în conflict, propunând un erou puternic, plin de neastâmpăr – Vică Dodolocea, «ursul blond». Și alături de el, Darina – o femeie de farmec robust, cu filosofie stenică […]. ≈ pledează (patetic și tensionat) pentru valoarea unică a existenței" (Adrian Dinu Rachieru).

◆ Adrian Dinu Rachieru, *Viața e totul*, LCF, XXXII, 1989, 1, 2; 4.

D.M.

❍ **DRĂGĂLĂU Iulian,** *Papucii lui Cassen*, fragment din romanul *Cadeții*, TR, XXXIII, 1989, 25, 8.

D.M.

ELIADE Mircea, *Romanul adolescentului miop*, II. *Gaudeamus*, v. *Romanul adolescentului miop*, I, 1988.

D.M.

EREMIA Ion, *În triumf prin Țarigrad*, Buc., E.M., 1989, 254 p. Roman istoric. Destinat publicului tânăr, are în centru figura Mariei Butoianu. Pornind de la o însemnare a lui Nicolae Bălcescu, care o pomenește printre robii turcilor, autorul îi închipuie o biografie romantică. Deprinsă de mică cu meșteșugul armelor, fiică a pârcălabului din Cetatea Poenarilor, fata ar fi îndeplinit misiuni diplomatice pentru urcarea în scaunul Țării Românești a lui Mihai Viteazul, apoi, înverșunată de moartea tatălui și a surorii ei, s-ar fi distins în luptele împotriva turcilor duse de domnitor, stârnind chiar admirația dușmanilor (de unde titlul cărții). Romanul încearcă să evoce și o atmosferă de umanism latinist în Țara Românească.

D.M.

FATI Vasile Petru, *Un om în câmp*, Buc., Cartea Românească, 1989, 172 p. Roman parabolă. Sub aparența

unei narațiuni despre târgurile de provincie, realizată cu simțul atmosferei și cu talent pictural, cartea investighează o lume măruntă, care, în monotonia și banalitatea ei, e propulsată totuși de „căutarea a ceva nedefinit, s-ar putea spune, de căutarea absolutului". Autorul îmbină cu discreție realul și imaginarul, introducând „elemente de fantastic", cărora le conferă „verosimilitate și putere de convingere" (Theodor Vârgolici). Acțiunea se desfășoară în 1921, când au loc măsurătorile funciare pentru reforma agrară, apariția topometristului Gherasim (personaj simbolic) bulversând viața ternă a urbei îmbătrânite. Bătrânul funcționar pensionat, Orban, de la vechea Casă a Asociațiilor, obsedat de măsurători, veșnic în mișcare, întâlnește și vizitează o mulțime de oameni obscuri și bizari (poștașul, negustorul de păsări, tutungiul, inginerul cadastral pensionar Stoica, bătrâna domnișoară Cleia), învață să cânte la cornul englez, joacă șah, iubește adolescentin o cântăreață enigmatică, mânat de un irepresibil impuls de a-și depăși existența obișnuită.

◆ Ioan Holban, *Fotografii de grup*, CRC, XXIV, 1989, 45, 4; Teodor Vârgolici, *Ideea împlinirii*, RL, XXII, 1989, 50, 9.

D.M.

❍ **FLONDOR ARIEȘANU Tatiana,** *Întâlnirea*, fragment din romanul *Străina*, O, XL, 1989, 5, 5.

D.M.

GEORGE Alexandru, *Într-o dimineață de toamnă. Cinci sau chiar șase personaje în jurul unui autor*, Buc., Cartea Românească, 1989, 126 p. Roman textualist. De factură eseistică și pirandelliană, are în centru figura unui scriitor ursuz, egocentric, bolnăvicios, aflat în pragul senectuții, pentru care (ca pentru toți protagoniștii lui ~) viața se identifică cu scrisul. Retras la țară pentru a-și redacta cărțile în liniște, o regăsește aici pe fosta sa soție, Irina (o actriță ce părăsise scena în plină glorie), și este urmărit de o tânără actriță, Ștefana, care îl acuză de indiferență față de lume. Adoptând sacrul egoism al meseriei, protagonistul convertește cehovian trăirile și oamenii în literatură, rememorând evenimente de viață și debitând nenumărate reflecții banale despre arta de a scrie. Din perspectiva multiplă a autorului și a celorlalți eroi, întâmplările trecute și oamenii se relativizează, luând chipuri cu totul diferite („au mai multe umbre"). „Combinație savantă de scenarii, relatări la persoana I, jurnale, epistole, cartea lui ~ este o continuă așezare „«în abis» a modelelor literare" (Camil Petrescu, Ibsen, Anton Holban, Cehov), narațiunea recurgând la enigme, pentru a da „substanță romanescă unor pagini altfel programatic schematice" (Cornel Ungureanu).

◆ Nicolae Manolescu, RL, XXII, 1989, 29, 9; Cornel Ungureanu, O, XL, 1989, 45, 2; Ioana Bot, TR, XXXIII, 1989, 36, 4; 5. ❐ V. și *Caiet pentru…*, 1984.

D.M.

GHIDRIGAN George, *Dragoste la lumina zilei*, Buc., Cartea Românească, 1989, 268 p. Roman psihologic. Scris sub forma fragmentată a transcrierii gândurilor unui bolnav amnezic, Ștefan, cartea face o radiografie a unor medii din anii societății socialiste, cu jocul știut dintre aparență și esență, dintre realitate și farsă, plonjând într-un joc de oglinzi din care lumea iese substanțial deformată.

◆ Mihai Dragolea, VTR, XX, 1990, 2, 10.

M.P.

GHIRVU-CĂLIN Elena, *Din aproape în aproape*, Buc., Cartea Românească, 1989, 398 p. Roman de familie. Prezintă, pe fundalul transformărilor sociale din anii '40-'50, ai secolului XX istoriile întrepătrunse ale unei familii obligate să facă trecerea de la moravurile burgheze, marcate de alianțe de circumstanță, de conservarea capitalului funciar și financiar ori de atitudini refractare cu privire la mezalianțe, la regimul stalinist nou instalat. Subiacent, în jurul eroului Mihnea Săvescu, ajuns redactor-șef la o revistă centrală, sunt reunite mai multe personaje din lumea literelor, a artei, a muzicii, toate pătrunse de nevoia de a se integra în sistem.

◆ Cornel Munteanu, ST, XLI, 1990, 4, 60.

E.Md.

❍ **GUGA Romulus,** *Puii șopârlelor captive*, fragment de roman, VTR, XIX, 1989, 6, 8.

❐ V. și *Nebunul și floarea*, 1970.

M.P.

HOBANA Ion, *Călătorie întreruptă*, Buc., Cartea Românească, 1989, 232 p. Fragmente: *Promoția 1949*, RL, XVIII, 1985, 22, 15; *Cerul incendiat*, RL, XXII, 1989, 30, 14–15. Roman de război. Povestește fapte de arme, care au premers actul de la 23 august 1944. Eroul cărții e Gelu Pătreanu, reîntors după război în nordul Olteniei.

◆ Radu Levârdă, *Florilegiu editorial*, RL, XXII, 1989, 35, 2; Petru Poantă, ST, XLI, 1990, 4, 34–35. ❐ V. și *Sfârșitul vacanței*, 1960.

M.P.

HORASANGIAN Bedros, *În larg*, Buc., Albatros, 1989, 224 p. Fragmente: *Scrisoare către Ana Maria*, T, XVI, 1987, 9, 26–31; *O noapte ploioasă și dimineața după furtună*, RL, XXI, 1988, 17, 14–15; SLAST, IX, 1989, 19, 6–7; CL, XCIII, 1987, 5, 8–9, 15. Roman

postmodern. Amalgamând formulele și modalitățile literare, face trimitere subtextuală la *Odiseea.* Eroul, un inginer geolog mai în vârstă, cunoaște la mare o tânără medicinistă, cu care are o scurtă legătură, ea fiind repartizată undeva departe, la țară. Eroul întreține o vagă corespondență cu tânăra fată, dar când se hotărăște s-o viziteze e deturnat din tren de două localnice, care-l țin prins în mrejele lor, împiedicându-l să ajungă la destinație. Această rătăcire *în larg* a eroului, care, în final, se reîntoarce la soția sa Irina (Penelopa), după ce a trecut cu bine de Nausica (Monica) și de sirene, reprezintă tema de bază a romanului. Accentul cade și aici pe modalitățile de relatare, cu dese referiri la tehnica scrisului, cu schimbarea unghiului auctorial, cu apelul la scrisori, jurnale, documente vechi, amintiri, impresii etc., dar, după părerea lui Nicolae Manolescu, „≈ e departe de a valorifica latențele dramatice ale subiectului".

◆ Mircea Țicudean, EX, XXI, 1989, 2, 4; Nicolae Manolescu, *Un bărbat și o femeie sau întoarcerea lui Ulise*, RL, XXII, 1989, 23, 9; Cornel Ungureanu, *Fericiții prozatori*, O, XL, 1989, 25, 2; Mircea Iorgulescu, *Un biet bărbat într-un biet concediu*, VTR, XIX, 1989, 7, 4; Romul Munteanu, *Un personaj în vacanță*, FC, XXXVIII, 1989, 39, 10; Ion Vlad, *Dincolo de exercițiile de virtuozitate*, ST, XL, 1989, 8, 32–33; Radu G. Țeposu, *Curenți interiori*, AFT, XXIII, 1989, 9, 4; Alexandru Țion, AST, XXIV, 1989, 11, 7; Doina Jelea, *Refuzul transfigurării*, TMS, XXIII, 1989, 9, 7; Valeriu Gherghel, *Cuiul lui Pepelea*, CL, XCV, 1989, 10, 5; Dan C. Mihăilescu, ATN, XXV, 1989, 10, 12; Ion Buzera, *Ficțiune, confesiune și superficțiune*, R, 1989, 1, 12; R.M., CREL, 1989, 1, 170–174; Dan-Silviu Boerescu, TRR, XVIII, 1989, 383, 8; Radu G. Țeposu, *La Prose des années '80*, REVR, XLIII, 1989, 4, 83–93; Crohmălniceanu, *Al doilea*, 153–161; Simion, *Scriitori*, IV, 677–684; Nicolae Baltă, *Solitudinea unui idealist*, LCF, s. nouă, 1990, 28, 7; Ion Buzera, R, 1990, 1, 12; Dan C. Mihăilescu, T, XIX, 1990, 1, 37–39; Mircea Iorgulescu, RL, XXIII, 1990, 20, 10; Aureliu Goci, TNLS, III, 1991, 10, 4; Monica Spiridon, *Un fapt de viață ca oricare altul*, LCF, s. nouă, 1992, 28, 7; Munteanu, *Jurnal*, V, 259–262; Micu, *Scurtă istorie*, III, 421; Monica Spiridon, *Portret de prozator la maturitate*, VTR, XXVII, 1997, 2, 18–20; *Dicționarul scriitorilor*, II; *Dicționarul analitic*, II; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 645; Micu, *Literatura*, 322; Oțoiu, *Trafic*, 92, 163.

M.P.

❍ **HUIDAN Eduard,** *Scuze ratate*, fragment din romanul *Acvariul spart*, SLAST, IX, 1989, 8, 6–7.

M.P.

❍ **IACOB Ioan,** *Stagiatură cu flori*, SLAST, IX, 1989, 8, 7; *Drumul*, CL, XCVI, 1989, 4, 8; *Colocviul*, TR, XXXIII, 1989, 25, 5; *O zi cu tine*, VTR, XIX, 1989, 7, 8, fragmente din romanul *Buletin de identitate.*

M.P.

ICSARI Aurora, Mihai OPRIȘ, *Vioara de sticlă*, Buc., Ion Creangă, 1989, 132 p. Roman pentru copii și tineret. Are ca protagoniști doi tineri înzestrați cu talente muzicale, Mitruț Vlădescu și Mihaela Cernea, care se întâlnesc ulterior, când ajung artiști cu reputație.

M.P.

IONICĂ Lucian, *Țarcu*, Timișoara, Facla, 1989, 244 p. Roman social. Este scris ca un reportaj, apelând la documente de presă și înregistrări pe bandă de magnetofon, despre viața meteorologilor de la stațiile Țarcu și Cuntu.

◆ Marian Odangiu, *Apropierea de real*, O, XL, 1989, 13, 6; Gabriel Rusu, *O lume narată*, SLAST, IX, 1989, 16, 4; Bibliofil, TMS, XXIV, 1989, 5, 6; Ioana Bot, *Muntele*, TR, XXXIII, 1989, 28, 2; C. Robu, în vol. *Timpul este umbra noastră*, 335; Berca, *Dicționar*.

M.P.

JEMNA Silvia, *Unde am greșit?*, Buc., Litera, 1989, 168 p. Roman sentimental. În maniera literaturii de colportaj, relatează monocord aventurile erotice ale unui tânăr student.

M.P.

❍ **JURGEA-NEGRILEȘTI Gheorghe,** *Corso și corsoleto*, fragment de roman, ALL, 1989, 184–189.

M.P.

LAL Romulus, *Temerarii la curtea lui Vlad Țepeș*, Buc., Ion Creangă, 1989, 160 p. Roman pentru copii și tineret. Face incursiuni în trecutul istoric al anului 1459, pe vremea lui Matei Corvin și Vlad Țepeș.

M.P.

❍ **LĂNCRĂNJAN Ion,** *Curcubeul iubirii*, fragment din romanul *Lemne de foc*, RL, XXII, 1989, 23, 14–15.

❒ V. și *Cordovanii*, 1963.

M.P.

LEU Corneliu, *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea*, III, v. *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea*, I, 1987.

C.B.

LILĂ Ion, *Învingătorului i se dau flori*, Buc., E.M., 1989, 222 p. *Bildungsroman.* Prezintă formarea unor personalități în condițiile socialismului „multilateral dezvoltat". Andrei, Petru, Marian și Puiu, adolescenți în căutarea unui rost în viață, se confruntă, în armată, cu situația limită a inundațiilor, învățând să-și dimensioneze aspirațiile în funcție de eroismul fără pretenții al oamenilor simpli, adevărații învingători în lupta cu greutățile existenței.

I.I.

LOGREȘTEANU Florin, *Trepte*, Buc., Cartea Românească, 1989, 336 p. Roman realist-socialist. Descrie șantierul socialist, cu toate tarele și poncifele genului (un inginer hidroenergetic părăsit de soție, luptând cu nerealizările de pe șantier etc.). „Excesul de detaliere, amănunțirea reacțiilor interioare, a mișcărilor ce se declanșează înlăuntrul personajelor devine fastidioasă” (Constantin M. Popa).

◆ Constantin M. Popa, *O temă literară actuală: șantierul*, LCF, XXXII, 1989, 46, 6.

M.P.

LUPU Nicolae, *Cocoșul de tablă*, Buc., Cartea Românească, 1989, 339 p. Roman rural. Printr-o suită de povestiri redate cronologic, cartea evocă copilăria și adolescența protagonistului narator, Alexandru Pietreanu, petrecute într-un sat din Dobrogea, la scurt timp după încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial. În pofida situației materiale precare a părinților, țărani săraci, obligați a-și duce traiul muncind la oraș cu ziua, și a unei infirmități la mâna dreaptă care-l condamnă la un statut social marginal, eroul, înzestrat cu talent literar și artistic, izbutește a absolvi cu succes Școala de muzică și arte plastice din Apadiva, un oraș din apropierea satului său natal. Conceput în maniera realismului subiectiv, printr-o acumulare de întâmplări și de portrete, romanul oferă și o radiografie a satului românesc din primii ani ai colectivizării. Destinul exemplar al personajului, deși central în economia narațiunii, rămâne adesea un simplupretext de evocare a atmosferei, prin zugrăvirea personajului colectiv.

M.W.

❍ **LUSTIG Lucreția,** *Caietele*, fragment de roman, RL, XXII, 1989, 8, 14.

M.P.

❍ **MAREȘ Radu,** *Ziua de miercuri*, fragment de roman, RL, XXII, 1989, 33, 14–15.

M.V.

MARIAN Teodor, *Întoarcere la dragostea dintâi*, Buc., Albatros, 1989, 292 p. Roman realist-socialist. Include și o poveste de dragoste, derulată pe fundalul vieții dintr-o gospodărie colectivă. Sabin Șofrone, fiu de comunist ilegalist, devenit inginer agronom și președintele unei gospodării colective în satul unde s-a născut tatăl său și unde el însuși și-a petrecut copilăria, o regăsește pe Ana, iubita din tinerețe.

M.V.

MATEESCU Constantin, *Coline în soare*, Buc., Eminescu, 1989, 278 p. Fragment: *Locul de întâlnire*, LCF, XXX, 1987, 13, 4–5. Roman psihologic. Radiografie a eșecului unei căsnicii. Insuficient susținute psihologic, unele situații ating neverosimilul, iar spre final faptele se precipită neconvingător. Maria Lou, „vrăjitoarea” cu ochi răi, malefica autoare a destrămării cuplului, își pierde treptat aura de stranietate, decăzând într-un caz psihiatric banal.

M.V.

MICLĂU Paul, *Comoara*, Timișoara, Facla, 1989, 218 p. *Bildungsroman*. Scris, alternativ, la persoana întâi și a doua, este o evocare a copilăriei petrecute la țară, a anilor de școală și de studenție, cu evidente trimiteri autobiografice. Romanul se construiește printr-o imitare neinspirată a limbajului oral, constând mai ales în amputarea articolului hotărât masculin singular („drumu”, „absolutu”, „imposibilu”).

M.V.

MINCU Marin, *Intermezzo*, II, v. *Intermezzo*, I, 1984.

M.V.

MITRU Al.[exandru], *Portretul dragostei*, Iași, Junimea, 1989, 286 p. Roman sentimental. Dezamăgit de capriciile frivolei Eva, Adrian se reîntoarce la Silvia, dragostea curată din adolescență.

M.V.

MOCEANU Ovidiu, *Ordinul Bunei Speranțe*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 328 p. Roman textualist. Realitatea, care pare a se inspira din mediul profesoral, e mai ales un pretext pentru meta-realitatea textului: eroii scriu (roman, jurnal), devenind, la rândul lor, autori ai unei ficțiuni de gradul doi. Textura (complicată uneori în mod inutil) creează impresia unui „joc de oglinzi” în care „personajele își schimbă des și imprevizibil rolurile și identitatea”, romanul – „notabil în paginile de observație socială și psihologică” – fiind mai puțin reușit ca „exercițiu textualist” (E. Simion).

◆ Eugen Simion, *„Jocuri de oglinzi”*, RL, XXII, 1989, 16, 10; Al. Țion, *De vorbă despre sine însuși*, AST, XXIV, 1989, 6, 13; Ioan Holban, *Exerciții de intuiție*, CRC, XXIV, 1989, 29, 4; Cornel Munteanu, ST, XL, 1989, 7, 53–54; Cornel Moraru, *Recursul la real*, VTR, XIX, 1989, 8, 6–7; Cristina Müller, *Două stiluri*, AFT, XXIII, 1989, 9, 6.

M.V.

MODOEANU Mihail, *Enigma din Râpa Corbilor*, Buc., E.M., 1989, 224 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman de spionaj.

M.V.

MOLDOVEANU Rodica, *Râul fără nume*, Buc., Ion Creangă, 1989, 188 p. Roman pentru copii și tineret.

M.V.

MUNTEANU Constantin, *Sfârșitul înserării*, Buc., Cartea Românească, 1989, 350 p. Roman social. Mihai Vlădeanu, inginer și autor dramatic, schimbă femeile la întâmplare, într-o promiscuitate morală derivată din absența minimei problematizări.

M.V.

MUNTEANU Constantin, *Teona*, Iași, Junimea, 1989, 440 p. Fragment: *O zi însorită*, ATN, XXII, 1985, 7, 9. Roman social. Se inspiră din viața unui combinat chimic, asezonat cu câteva povești de dragoste. Același Mihai Vlădeanu, inginer și autor dramatic, protagonist al romanelor anterioare (*Cursa rapidă*, 1982; *Vremea brândușelor*, 1984; *Sfârșitul înserării*, 1989) reiterează traseul de Don Juan fără har.

◆ Al. Dobrescu, *Viață și literatură*, CL, XCVI, 1989, 8, 6.

M.V.

MUNTEANU Francisc, *Scrisori din Calea Lactee*, Buc., Albatros, 1989, 208 p. Textul a fost reelaborat la reed. Roman politic. Se axează pe rebeliunea adolescentină în prima ed., apoi este reșapat într-o direcție anticeaușistă la ed. a II-a, postrevoluționară. Narațiunea de bază urmărește articularea revoltei lui Andrei Loteanu, elev în ultima clasă de liceu, încheiată odată cu moartea tatălui său, Liviu Loteanu, Căpitan șef al Magistralei Albastre, și descoperirea scrisorilor testamentare ale acestuia. Este evocată verosimil atmosfera socio-politică a ultimilor ani ai comunismului românesc. În ed. secundă, resemantizată ideologic și politic, accentul se mută pe puterea discreționară a Securității și pe difuzarea ei la toate palierele societății românești, autorul demonstrând, în opinia lui Romul Munteanu, „că politicul cu toate formele lui abuzive se infiltrează în cele mai variate și intime moduri de comportament ale ființei umane". Convins că generația tatălui său s-a complăcut în nepăsare și inerție pentru a evita povara deciziei, Andrei Loteanu își proclamă neîncrederea în socialism și disprețul față de Nicolae Ceaușescu, catalizatorul revoltei sale fiind un coleg de școală, Pavel Mocanu, care răspândește manifeste anti-ceaușiste. Arestat de Securitatea din Constanța, acesta moare în celulă, dar Andrei și iubita sa, Lia Mateianu, continuă să distribuie manifeste până când protagonistul este la rândul său arestat, torturat și condamnat într-o farsă judiciară destinată „dușmanilor regimului". Eliberat în decembrie 1989, pe fundalul evenimentelor de la Timișoara, Andrei pleacă la București, unde moare apărând clădirea televiziunii. Previzibilă, scena finală îl surprinde pe fostul său torționar, Marcel Cărare, contemplându-i inscripția funerară, pentru a se pierde apoi în mulțime.

▼ Buc., Odeon, 1994.

◆ UC, V, 1994, 11–12, 19; Romul Munteanu, *Scrisori*, AZ, 1995, 896, 4; Munteanu, *Jurnal*, VI, 170–173; Micu, *Istoria*, 478.

C.R.B.

MUNTEANU Vladimir, *În preajma legendei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 182 p. Roman sentimental. Îndrăgostit de Romana, naratorul, arhivar la bibliotecă, experimentează dramele existențial-intelectuale ale scriitorilor și artiștilor din cercul acesteia. Text bine scris, dar complicat până la neverosimil de elemente tenebros-maladive, din care se țese un mister întreținut artificial, în intenția de a încununa realitatea cu aura mitului. Abundă trimiterile livrești și pasajele eseistice.

◆ Al. Țion, AST, XXIV, 1989, 10, 7; Mircea Ivănescu, *Un debut remarcabil*, T, XIX, 1990, 2, 44–45; ⁂, *Romanul românesc*, II, CNT, 1991, 17, 4–5; G. Nistor, *In memoriam* ~, F, XXIX, 1993, 2, 2.

C.R.B.

❍ **NEACȘU Iulian,** *Priculiciul*, fragment de roman, RL, XXII, 1989, 11, 14.

M.V.

NEAGU Nicolae, *Inima*, Buc., Eminescu, 1989, 220 p. Roman psihologic. Este construit pe două planuri alternante. Unul urmărește evenimentele cotidiene din viața doctorului Nichita N., bolnav de inimă, iar celălalt prezintă, în imagini luminoase, copilăria și adolescența protagonistului.

◆ Victor Atanasiu, *Virtuțile delicateții*, TNLS, II, 1990, 36, 5.

M.V.

NOJA Ion, *Serbare câmpenească*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 264 p. Roman satiric. Într-un orășel de provincie din România anilor colectivizării, un zvon se ivește și proliferează insidios: iminenta organizare a unei Serbări câmpenești la poalele muntelui Cumpătul, spațiu cu conotații mitico-simbolice pentru comunitatea moților. Dacă vestea – „confuză și neconsimțită prin vreo hotărâre" de partid, lansată de Oreste Pricăi, directorul casei de cultură, responsabil cu „partea cântată și dansată a vieții raionului" – umple de bucurie și de speranțe comunitatea, dornică să aibă parte și de altceva decât de obișnuitele sloganuri ideologice, în schimb, ea pune pe gânduri factorii de conducere. Romancierul aglutinează, într-o proză de bună analiză psihologică, portrete de lideri politici, activiști culturali, funcționari, intelectuali etc., al căror for interior e tulburat de o irațională, dar progresivă frică. Scenariul e, pe alocuri, kafkian, dar seismograful cutremurelor interioare ale acestei umanități nu înregistrează metamorfoze tulburătoare. Serbarea pare a deveni o vietate ce amenință să aducă maselor

așteptata fericire, fără de care „geaba-s toate", cum își mărturisește primul secretar al raionului, Serafim Tăslăoanu, iar celor aciuiați în funcții de conducere, dezordinea interioară, îndeosebi. Grație abilei exhibări a stereotipelor șabloane lingvistice ale vremii, discursul introspectiv imprimă narațiunii o componentă devalorizant-ironică, menită să submineze edificiul unei lumi populate cu o faună meschină și lașă, având drept unic scop parvenirea fără scrupule, în absența privilegiului gândirii, de teama „consecințelor funeste". Pentru Liviu Petrescu, cartea „nu este, în esență, decât cronica veselă a unei utopii" negative, romancierul valorificând îndrăznește componenta parodică a literaturii ardelenești.

◆ Liviu Petrescu, *O utopie negativă*, ST, XLI, 1990, 1, 38–39.

L.B.

NOVAC Mircea, *Scrisorile mării*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 144 p. Roman de călătorie. În timp ce Andrei Bădin, comandantul navei de pescuit „Bucegi", înfruntă vitregia oceanelor, Victoria, soția lui, se luptă, acasă, cu vicisitudinile vieții.

M.V.

OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Efemeride*, III, v. *Efemeride*, I, 1981.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Să nu ne uităm la ceas*, Buc., E.M., 1989, 270 p. Roman de spionaj. Acțiunea este plasată în anii celui de-Al Doilea Război Mondial, în Bucureștiul ocupat de trupele germane. Spirit de observație, nerv, abilitate în mânuirea intrigii, dar fără preocupare pentru verosimilul faptelor relatate.

◆ Aurel Martin, *Sub pecetea tainei*, VAR, I, 1990, 7, 16.

M.V.

OMESCU Corneliu, *Munții nu cad*, Buc., E.M., 1989, 256 p. *Bildungsroman*. Evocare a copilăriei (desfășurate pe fundalul celui de-Al Doilea Război Mondial) și a adolescenței Anelizei, fiica Hanelorei și a lui Septimiu Lupu, dispărut pe front. Umorist, autorul nu dramatizează; oricât de crâncene, faptele își dezvăluie și un miez comic.

◆ Virginia Burduja, CRC, XXIV, 1989, 35, 4.

M.V.

OPRIȘ Mihai, Vasile CHIRIȚĂ, *Auzit-ați d-un Jian?*, Buc., Albatros, 1989, 256 p. Roman haiducesc. Este inspirat de isprăvile haiducului Iancu Jianu. Urmând jaloanele principale ale biografiei eroului, autorii completează spațiile dintre acestea cu întâmplări și personaje inventate.

M.V.

❍ **ORLEANU Ada,** *Ieșirea din normal*, fragment din romanul omonim, CL, XCVI, 1989, 5, 8–9.

❒ V. și *Cavalerul libertății*, 1968.

M.V.

PĂCURARIU Francisc, *Întâlnirea. Cartea întâi*, Buc., E.M., 1989, 352 p. Reluat fragmentar: *Un vis ciudat*, VR, LXXXVI, 1991, 3, 47–60. Roman istoric. Într-o „alternanță de începuturi și sfârșituri", câteva destine individuale (Ștefan Marcu, diplomat; Vasile Mureșan, ofițer; Teofil Dimitriu, astronom etc.) se împletesc cu mari evenimente istorice ale perioadei 1940–1944: începutul războiului, ocuparea Ardealului de Nord, luptele de la Stalingrad, rebeliunea legionară, insurecția din 1944, eliberarea Transilvaniei. Cartea este „jurnal politic, cronică de evenimente, relatare de pe front și memorialistică, ușor romanțată" (Romul Munteanu).

◆ Romul Munteanu, *Romanul de război*, RL, XXII, 1989, 44, 8; M. Ungheanu, LCF, XXXII, 1989, 45, 6; Simuț, *Incursiuni*, 53–54; Micu, *Istoria*, 504–505. ❒ V. și *Furtună sub Detunata*, 1957.

A.S.

PEREȘ Pavel, *Să ajungi înaintea răsăritului de soare*, Buc., Cartea Românească, 1989, 248 p. Fragment: ≈, LCF, XXXII, 1989, 9, 5. Roman realist-socialist. Descrie „perioada de foc continuu" a colectivizării agriculturii. Într-o perioadă de ilegalități și crime, autorul e convins că „se auzea mersul impetuos al binelui".

A.S.

PLĂEȘU Dan, *Lucrare de control la istorie*, Buc., Cartea Românească, 1989, 232 p. Roman realist-socialist. Respectă rigorile definiției date literaturii de un personaj: „difuzor de vești (și) de informații din viața oamenilor".

A.S.

POP GIUVARA Antoaneta, *Porțile dimineții*, Cluj-Napoca, Dacia, 1989, 132 p. Roman sentimental. Conține jurnalul decepției erotice a unui medic de țară.

◆ Alex. Ștefănescu, *Povești de dragoste*, RL, XXIII, 1990, 39, 10.

A.S.

POP NAN Maia, *Statornicia pământului*, Buc., Albatros, 1989, 192 p. Roman rural. Evocă tradiția olăritului în Transilvania. Badea Dominic e „paznicul datinilor străbune" și simbolul comuniunii cu lutul vetrei strămoșești.

A.S.

POPESCU Florentin, *Puii de urs nu merg cu automobilul*, Buc., Ion Creangă, 1989, 96 p. Roman pentru

copii și tineret. Povestește isprăvile unor pionierii care ajută Miliția la prinderea celor ce atentează la avutul obștesc.

A.S.

❍ **POPIN Doru Eugen,** *Un om norocos*, fragment din romanul *Castelul de nisip*, O, XL, 1989, 25, 4.

A.S.

POSPAI Mircea, *Cariera*, Craiova, Scrisul Românesc, 1989, 388 p. Roman realist-socialist. Prezintă problemele combinatului minier din Valea Cărbunelui, surprinse în obișnuite exerciții de reporter.

◆ Constantin M. Popa, R, 1989, 7, 10–11; Paul Silvestru, CNT, 1989, 34, 19.

A.S.

PREDA Iulius, *Pragul de argint*, Buc., Cartea Românească, 1989, 382 p. Roman sentimental. Cuprinde pagini melodramatice pe tema fericirii, eșecului și a nevoii de evadare în singurătate. Tematizează utopia libertății și a moralei.

A.S.

PREDA Mira, *Riposta*, Buc., Eminescu, 1989, 436 p. Primul dintr-un ciclu de romane, continuat prin *Avalanșa* (1998) și prin *Frontul alb* (2000). Roman psihologic. Protagonistul e un orb (Andru) în dialog cu o lume refuzată luminii lui interioare.

A.S.

PREDA Vasile, *Mai jos de cerul albastru*, Buc., Ion Creangă, 1989, 110 p. Roman social. Crescut în preajma unui aerodrom militar, tânărul Florin cunoaște războiul ca spectacol și ca dramă personală. Ajuns pictor, sublimează vechea experiență în tablouri al căror laitmotiv e zborul.

◆ Nicolae Baboi, *Resurecția baladei*, VAR, VIII, 1997, 4, 18–19.

A.S.

PREDA Vasile, *Privind spre steaua iubirii*, Buc., Albatros, 1989, 174 p. Roman poetic. Imaginează o poveste de dragoste, într-un jurnal de călătorie pe mare. Intenția autorului e să demonstreze că „visul este și el o parte a vieții”.

◆ Nicolae Baboi, *Despre un roman al mării și despre condiția scriitorului român*, VAR, II, 1991, 5, 21; Nicolae Baboi, *Resurecția baladei*, VAR, VIII, 1997, 4, 18–19.

A.S.

RĂDULESCU Banu, *În iarbă, cu fața la soare*, Buc., Cartea Românească, 1989, 340 p. Roman psihologic. Evocare proustiană, zigzagată, prin „fotografii mișcate”, a destinului unei personalități de excepție. Doctorul Voicu Jitaru, în competiție camilpetresciană cu viața, eșuează ca om din cauza „obsedantului deceniu” în care trăiește.

◆ Dumitru Micu, *Firescul și realismul povestirii*, CNT, 1989, 44, 13; Marius Petrescu, *Într-un registru „egal cu sine”*, LCF, XXXII, 1989, 50, 2; Nicolae Balotă, *Povestea unei vieți*, CAI, 1990, 2, 57–58; Radu Ciobanu, *Un roman cu medici și despre medici*, T, XIX, 1990, 3, 37–38.

I.I.

RUSESCU Vasile, *Pământul de-acasă*, Buc., Cartea Românească, 1989, 172 p. Roman rural. Are și o tentă politică. Protagonistului, un ziarist comunist promovat într-o funcție de răspundere, i se descoperă o „pată” la dosar: faptul că, în tinerețe, tatăl său ar fi cochetat cu mișcarea legionară. Doritor să afle adevărul și să înlăture astfel neașteptata suspiciune, el se întoarce în satul natal, un cătun izolat, supus sistematizării, din Lunca Dunării, unde reintră în contact cu arhaitatea agrestă a unui orizont de civilizație de care părea să se fi îndepărtat definitiv. Prietenia cu Marius Bunelu, un coleg devotat, care nu-l abandonează, precum și lectura monografiei satului, scrisă de defunctul învățător Florinoiu, îi relevă protagonistului profunda curățenie morală a neamului din care descinde, noblețea sa istorică. Ton de evocare tensionată, în buna tradiție a realismului muntenesc postbelic.

I.I.

SAMSON A.P., *Între ape*, Buc., Cartea Românească, 1989, 224 p. *Bildungsroman*. Descrie traiectoria unei vieți între limitele marcate de cele două războaie mondiale. Destinul eroului, Andrei, e exemplar: elev eminent, student sărac, dar excepțional, care se întreține singur (corector la ziarul „Rampa”), mariaj fericit cu Sanda, prima lui dragoste, post de asistent la universitate, călătorii în Italia și Franța.

A.P.

SĂLCUDEANU Petre, *Ochiul și marea*, Buc., Cartea Românească, 1989, 372 p. Fragment: *Femeia în alb*, RL, XX, 1987, 52, 14–15. Roman social. Este un amestec incongruent de roman fantastic (monstrul acvatic care izbește ritmic pereții barajului, fisura albastră din betonul acestuia, peștii carnivori), de senzație (cripta din galeriile subpământene, sicrie goale, inexistenta și atotprezenta femeie în alb, copii abandonați), de acțiune (urmăriri, pânde, încăierări), de intrigă polițistă (amnezii, crime, suspecți, piste false, identități incerte), de actualitate (viața unui baraj), de dragoste (cuplurile Ionas Aron–Adelaida Jigău, inginerul Stavropol–femeia în alb). Niciuna dintre

aceste direcții nu e urmată însă cu consecvență. În plus, întreaga abilitate a scriitorului de a țese trame palpitante e subminată din interior de limbuția personajelor (în cele mai senzaționale momente, acestea țin discursuri nesfârșite, golind de dramatism evenimentul).

▼ *Paznic la porțile raiului*, Buc., Biblioteca Bucureștilor, 2000.

◆ Mircea Iorgulescu, *Umbrele părinților uitați*, RL, XXII, 1989, 14, 11; C. Stănescu, *Spiritul și împrejmuirea*, FC, XXXVIII, 1989, 23, 14; Gheorghe Glodeanu, TR, XXXIII, 1989, 27, 4; Adrian Dinu Rachieru, AST, XXIV, 1989, 11, 7; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXII, 1989, 49, 2; Valentin Tașcu, *Parabola barajului*, ST, XLI, 1990, 1, 39, 57; Gabriel Dimisianu, *Un roman parabolă*, CAI, 1990, 1, 9–13; G. Dimisianu, ~, RL, XXIII, 1990, 36, 7; ⁂, RL, XXXIII, 2000, 49, 4. ❐ V. și *Front fără tranșee*, 1961.

A.P.

SĂRARU Dinu, *Dragostea și Revoluția*, III. *Speranța*, v. *Dragostea și Revoluția*, I, 1981.

A.P.

SBANȚU Cicerone, *Patrula spațială*, Iași, Junimea, 1989, 312 p. Roman științifico-fantastic. Urmărește peripețiile membrilor unei patrule spațiale, cu intrigă și dialoguri alerte, cu pirați extratereștri, musafiri nepoftiți, prizonieri, atacuri prin surprindere, mercenari, secrete astrale, schimburi de mesaje, evadări, cazuri de dispariție, zone misterioase, misiuni și expediții speciale etc.

A.P.

❍ **SIMU Octavian,** *Poveste în oglindă*, fragment de roman, LCF, XXXII, 1989, 31, 4–5.

A.P.

❍ **SIPOȘ Mariana,** *Un sărut*, fragment de roman, SLAST, IX, 1989, 13, 7.

A.P.

SLĂTINEANU Barbu, *Sub semnul paloșului*, Buc., Minerva, 1989, 232 p. Cu un cuvânt înainte de Șerban Cioculescu și cuvinte lămuritoare ale autorului. Roman istoric. Frescă a epocii anterioare formării statului medieval Țara Românească, romanul se ancorează într-o realitate istorică sporadic reflectată în documente, reconstituită fără excese fanteziste. Prinse abil în țesătura romanului, inadvertențele de ordin istoric sau lingvistic reușesc să creeze impresia de arhaicitate. Narațiunea pleacă de la ipoteza că străvechea biserică din Ostrovul Snagov a fost ctitorită în prima jumătate a secolului al XIII-lea de către Cavalerii Teutoni, izgoniți în 1225 din Țara Bârsei de către regele maghiar Andrei al II-lea, și urmărește destinul lui Costea, fiul crijacului (adică al cruciatului) Simon și al Neagăi, născut în urma încălcării jurământului de castitate al tatălui și înecat, în cele din urmă, în apele Snagovului, după ce nesocotește legământul depus la convertirea sa monahală, în urma căreia devine cuviosul Chiprian. Între aceste două momente extreme, viața eroului este marcată de bătăliile unei epoci istorice de răscruce, care cunoaște migrația cumanilor, invazia tătarilor sau stabilirea romilor pe teritoriul Țării Românești. Curajos și înțelept, Costea se căsătorește cu Maria și este ales cneaz, pentru ca mai apoi, când necesitatea contracarării năvălitorilor reclamă o formă statală superioară, să devină spătar la curtea de la Argeș a voievodului Seneslau, unde o cunoaște pe jupânița Năstaca, ultima sa ispită. În lumea deloc idealizată a romanului, evenimentele atestate istoric se intersectează cu destinele particulare ale personajelor care populează Ostrovul Snagov, construite de regulă în jurul unei dominante psiho-comportamentale specifice și angrenate într-o existență socio-economică detaliată, pitorească, plauzibilă etnografic. Cu toate acestea, miza romanului nu o reprezintă reconstituirea realistă a vieții medievale românești, ci potențarea încărcăturii simbolice a fiecărei istorii individuale în parte, determinate de o implacabilă voință tragică.

◆ Mircea Anghelescu, *Tentația romanului istoric*, LCF, 1991, 2, 4; Ștefan Agopian, *~, un scriitor necunoscut*, LCF, s. nouă, 1990, 38, 8–9; Irina Petraș, ST, XLI, 1990, 7, 66.

C.R.B.

❍ **SOLCAN Pan,** *Cerul și norii*, fragment din romanul omonim, RL, XXII, 1989, 42, 14–15.

A.P.

STAN Nicolae, *Așezarea*, Buc., Cartea Românească, 1989, 190 p. Roman social. Îl are ca protagonist pe tânărul profesor de filozofie Șerban Ghika, „personaj vag brebanian” (Valeriu Cristea). Sosit, după terminarea facultății, la școala din Valea Lungă, eroul surprinde și tulbură pe locuitorii satului. Făcând unele greșeli în relațiile cu aceștia, ajunge într-un impas existențial, accentuat și de dragostea dureroasă pentru Iuliana. Bolnav, petrece o vreme la preventoriul de lângă Orașul Nou și este mușcat de un șarpe. Reîntors în sat, Șerban Ghika se transformă complet: vede totul în culori trandafirii.

◆ M. Ungheanu, LCF, XXXII, 1989, 38, 2; Valeriu Cristea, RL, XXII, 1989, 42, 11; Victor Atanasiu, *Elogiul măsurii*, TNLS, II, 1990, 3, 4; Ștefan Ion Ghilimescu, *O parabolă despre satanismul puterii comuniste*, CNC, VII, 1996, 3, 12.

A.P.

❍ **STAN Nicolae,** *Boare de Slobozia*, fragment de roman, RL, XXII, 1989, 5, 14–15.

A.P.

❍ **STĂNESCU Alexandra,** *Amintirea*, fragment de roman, SLAST, IX, 1989, 7, 6–7.

A.P.

STĂNESCU Alexandra, *Monologuri*, Buc., Eminescu, 1989, 334 p. Fragment: *Singurătatea sub semnul lui A*, ARG, XXIII, 1988, 10, 10. Roman psihologic. Este stratificat pe mai multe planuri: temporale (alternări ale prezentului povestirii cu rememorarea), narative (schimbări ale perspectivei) și formale (dialogul se intersectează cu monologul interior și cu relatarea neutră, obiectivă, la persoana a treia).

A.P.

STRUNĂ Constantin, *Ultima explozie*, Buc., E.M., 1989, 220 p. Roman de aventuri. Îl are ca protagonist pe maiorul Virgil Gliga. Genist de profesie, el trebuie să dezamorseze, împreună cu soldații săi, mine, bombe sau obuze, rămase din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Rezolvarea situațiilor-limită pe care asemenea misiuni le presupun e ușor previzibilă și convențională.

◆ Dumitru Micu, *Sentimentul certitudinii*, CNT, 1989, 33, 10.

A.P.

SZENTEȘ Stela, *Anotimpurile mamei*, Craiova, Scrisul Românesc, 1989, 390 p. Roman social. Acțiunea este plasată în mediul rural și în cel industrial al perioadei comuniste. În centrul cărții se află trei personaje feminine conturate schematic: Onița (bunica), Savina (mama) și Ștefania (fiica).

◆ Tudor Nedelcea, *Un roman al „sufletelor tari”*, LCF, XXXII, 1989, 41, 2.

A.P.

ȘANDRU Areta, *Podul de vise*, Buc., E.M., 1989, 286 p. Roman social. Scrisorile din armată ale soldatului Lucian Grama, paginile din jurnalul său, răspunsurile primite din partea familiei, amintirile din copilărie și adolescență ale Mirei, scrise când sub forma confesiunii directe, când la persoana a treia, viața pe șantierul unde lucrează inginera Laura constituie tot atâtea segmente narative disparate, care nu se armonizează, lipsite de un liant credibil.

◆ Radu Levârdă, *Patosul angajării politice*, RL, XXII, 1989, 46, 2; Horia Gârbea, LCF, 1990, 13, 6.

A.P.

❍ **ȘERBĂNESCU Mircea,** *Așa ar putea începe romanul…*, fragment din romanul *La căsuța albă*, O, XL, 1989, 40, 4.

A.P.

ȘLAPAC Florin, *Jucăria*, Cluj, Dacia, 1989, 148 p. Textul a fost revăzut la reed. Roman parabolă. Narațiunea romanului, aprobat pentru publicare în data de 20 decembrie 1989, urmărește, la un prim nivel, campania militară furibundă purtată de o Metropolă totalitară pentru recucerirea Coloniei sale, însă se metamorfozează subtil într-o parabolă a statului discreționar, în care oamenii sunt „simple jucării, obiecte fără identitate și fără voință” în mâinile Puterii, așa cum observă Vladimir Bălănică. Istoria pseudo-mitologizantă a Metropolei reprezintă escaladarea unui conflict originar între Vineții și Violeți, generat ironic de un strănut la o serbare solemnă și perpetuat de o putere dictatorială militarizată, în vârful căreia se află generalul K. Protagonistul, arhitectul Alexander, spirit eminamente creator, e recrut în armata Metropolei și predispus la evadarea din cotidian prin rememorarea iubirii sale pentru Aurela și prin proiectele de urbanism utopic scrijelite pe pereții celulei sale cazone. În viziunea lui Adrian Oțoiu, pentru „intelectualul captiv” Alexander, agresorii săi, de la tatăl militar și mama autoritară până la ofițerii grobieni, reprezintă „corpuri amputate de anima”. Capturat absurd de către propria sa armată pentru a fi închis într-un Post de Control aflat la discreția unui comandant obsedat de marionete, Alexander asistă la un spectacol de păpuși ce reproduce într-un mod grotesc universul puterii militarist-dictatoriale, carnavalescul lumii pe dos încheindu-se cu detronarea violentă a Kraiului. Inspirată din scenariul anticanonic al bufonului, „comediaoanța” exploatează efectele comice ale violenței, umorului hâtru, stilului caricaturizant și alegoric, exacerbând versificația populară și forța subversivă a scatologicului. Variate, registrele stilistice etalate cu virtuozitate în țesătura romanului fac parte dintr-o strategie textuală de tip hiperbolizant, deconstructiv și exploziv, menită să deplaseze accentul de pe subiect pe valențele inventive ale scriiturii și histrionismului lexical.

▼ Ed. revizuită și adăugită, Pitești-Brașov-Buc.-Cluj-Napoca, Paralela 45, 2000.

◆ ⁂, „Acasă”, I, 1990, 2, 3; Bogdan Ghiu, *Mai multe „realisme”*, CNC, 1, 1990, 10, 4; Vladimir Bălănică, *Și cenzura face daruri?*, TMS, 1990, 3, 7; Nicolae Balotă, *Tristețea ilizibilului*, RL, XXIII, 1990, 22, 11; Mihai Dragolea, *Jucăria periculoasă*, VTR, XX, 1990, 5, 21; Mircea Vasilescu, *Exerciții și probleme*, CNC, I, 1990, 29, 5; Irina Petraș, ST, XLI, 1990, 7, 66–67; Gabriel Rusu, *Înfricoșătoare, parabola…*, TNLS, II, 1990, 37, 3; Mircea Dinutz, REV, I, 1990, 21, 2; Sanda Cordoș, *Ipostazele martorului*, TR, 1991, 18, 4; ~, *ne pot apăra cuvintele de neant?* (i.), TMS, 4, 1992, 6; Dan Perșa, *Profil:* ~, ZBR, VII, 1996, 1–2–3, 15; Constantin Cioroiu, *Timpul regăsit*, TMS, XXXI, 1996, 7–8, 7; Adina Dinițoiu, OBC, I, 2000, 34, 26; Oțoiu, *Trafic*, 65, 126–128.

C.R.B.

ȘOVU George, *Întâlnire-n oglindă*, Buc., Cartea Românească, 1989, 200 p. Roman pentru copii și tineret. Inspirat din viața școlară, protagoniști sunt elevii și profesorii unui liceu.

A.P.

ȘTEFAN Corneliu, *Drumul prin pădure*, Buc., Eminescu, 1989, 202 p. (Romanul românesc contemporan). Roman de aventuri. La vânătoarea organizată pentru doborârea unui mistreț uriaș, doi dintre protagoniști, Daniela Mărginean și Victor Gearmătă, se rătăcesc, supraviețuind, în viscol și zăpadă, patru zile și patru nopți. Între ei se înfiripă o idilă care se va destrăma în final.

A.P.

ȘTEFAN Ion C., *Lumini la ferestrele școlii*, I, Buc., Albatros, 1989, 300 p. Roman pentru copii și tineret. Se inspiră din viața școlii.

A.P.

❍ **ȘTEFANACHE Corneliu,** *Un posibil început de roman*, fragment de roman, CL, XCVI, 1989, 7, 10.

❒ V. și *Zeii obosiți*, 1969.

A.P.

❍ **TĂLMACIU Corneliu,** *Steaua care se înalță*, fragment de roman, SLAST, IX, 1989, 22, 6–7.

A.P.

TĂNĂSACHE Ilie, *Țărmul tandreței*, Buc., Eminescu, 1989, 272 p. Roman social. Descrie viața constructorilor de nave. Cu o compoziție simplă, bazată, în principal, pe însumarea unor lungi scene dialogale, ≈ este istoria unei reabilitări individuale și, totodată, a unei victorii colective. Prima aparține personajului central, inginerul Miron, care, după un dublu eșec, sentimental și profesional, în urma unui accident de automobil, reușește să se regăsească pe sine. Încredințându-i-se finalizarea, într-un timp record, a lucrărilor la nava „Solca", el își duce la capăt misiunea. Chiar dacă reîntâlnirea fostei lui iubite, Petrana, e doar una nostalgică și pasageră, refacerea propriei cariere și reintegrarea deplină în comunitatea muncitorească reprezintă pentru el o victorie. Cealaltă victorie, cea colectivă, e a tuturor constructorilor navei, obligați, pentru a o realiza, să înfrunte dificultăți materiale și birocratice. Romanul descrie pe larg munca de șantier, schițând, destul de precis, dar nu fără anumite nuanțe realist-socialiste, câteva personaje tipice (secretarul de partid Ștefan, directorul Mareș, maistrul Tudose, sudorul Rică).

◆ Dan-Silviu Boerescu, SLAST, IX, 1989, 14, 4; Nicolae Georgescu, LCF, XXXII, 1989, 17, 2.

I.M.

❍ **TEODORESCU Ion Dumitru,** *Zile de sărbătoare*, fragment de roman, O, XL, 1989, 42, 4–5.

I.M.

TRANDAFIR Aurelian, *Liniștea*, Buc., Albatros, 1989, 144 p. (Cutezătorii). Fragmente: *Vizita*, AFT, XVI, 1981, 7, 9; *Dincolo de ape*, AFT, XVIII, 1983, 10, 6–7. Roman istoric. Prezintă domnia lui Matei Basarab, moment de „înflorire a țării moștenite din strămoși".

A.S.

TUDORAN Radu, *O sută una lovituri de tun*, Buc., Eminescu, 1989, 510 p. (Vol. VI din ciclul *Sfârșit de mileniu*). Roman de război. Evenimentele cuprinse între 22 iunie 1941 (intrarea României în luptă, alături de armata germană) și 30 august 1944 (intrarea tancurilor rusești în București) reprezintă repere elementare pentru „o nouă facere a lumii, într-o lume de mult făcută".

◆ Nicolae Florescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 5–8, 3. ❒ V. și *Un port la răsărit*, 1941.

A.S.

TUPAN Marius, *Marmură neagră*, Buc., Cartea Românească, 1989, 350 p. Fragmente: *Miraj*, RL, XIX, 1986, 49, 14; *Mărinimie*, CL, XCIV, 1988, 4, 9; *Trăsura*, RL, XXII, 1989, 21, 14–15. Roman parabolă. Profesorul Sterică Dulbaba scrie o *Istorie a galinaceelor de la origini până în ultimele zile*, cu binevoitoarea colaborare a locuitorilor din satul Ursuleasca. Au fost subliniate îndeosebi „vitalitatea epică" și „fantezia debordantă" a autorului (Ion Cristoiu). Același comentator reținea „satisfacția aparte pe care ți-o dă contactul cu o aiureală absolută".

◆ Laurențiu Ulici, CNT, 1989, 38, 12; Corneliu Vadim Tudor, SPM, 1989, 39, 7; 40, 7; Ion Cristoiu, RL, XXII, 1989, 41, 11; Ioan Holban, CRC, XXIV, 1989, 45, 4; Valentin Tașcu, ST, XL, 1989, 11–12, 47; Anton Cosma, VTR, XX, 1990, 1, 10; Mircea Dinutz, REV, I, 1990, 7, 2; Adrian Dinu Rachieru, LCF, s. nouă, 1991, 26, 7; Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă II. Marius și tentația romanului*, LCF, s. nouă, 1995, 3, 16.

A.S.

URICARU Eugen, *La anii treizeci*, Buc., Cartea Românească, 1989, 287 p. Fragment: *Cină cu Gustav Vasa*, ATN, XXVI, 1989, 2, 8. Roman psihologic. Implică și elemente de roman politic. Finalul glisează înspre fantastic și parabolic. Titlul (de o ambiguitate căutată) trimite la vârsta biologică a personajului Alexandru Martin, inginer, repartizat după încheierea facultății în provincie, la o fabrică de prelucrare a lemnului din Comana. Cartea urmărește aproximativ doi ani și jumătate din viața eroului, la un deceniu după

instalarea la Comana, undeva în anii ’80 ai secolului XX. Soția lui Martin, Ariana, restauratoare de artă într-un laborator din localitate, se ocupă de refacerea a trei tablouri vechi și degradate, descoperite într-un conac dezafectat din regiune. În dezlegarea minuțioasă a misterelor estetice dindărătul lor, ea se cufundă tot mai adânc într-o versiune de existență care nu-l mai include pe Martin. Printr-un concurs de împrejurări, Martin o cunoaște pe Tania Mironof, fiica directorului Centralei din București, Petrache Mironof. Din acest moment, ordinea existenței lui Martin se schimbă radical și dramatic. Transferat la București, direct în Centrală, fascinat până la obsesie de Tania, protagonistul intră în contact cu aristocrația „roșie” dintr-un univers totalitar dominat de formele insinuante și perverse ale puterii discreționare. Versatilă și excentrică, Tania se dedică pasional unor jocuri de educație sentimentală, socială și instituțională, iar motivațiile ei îi rămân obscure îndrăgostitului Alexandru Martin, care își urmează „stăpâna” erotică în orice formă de aventură inițiatică decisă de aceasta. Petrache Mironof, pe de altă parte, este un „zeu” vulgar al sistemului, care practică un discurs filosofard, în fond un exercițiu de putere în sine, căutându-și în Martin ucenicul fidel. Tania și tatăl ei ocupă fără rest spațiul psihologic și afectiv al lui Martin, care parcurge tatonant procesul propriei inițieri. Martin sfârșește prin a vexa sistemul puterii nu dintr-o formă de curaj, ci dintr-o formă de frică în fața „evenimentului”, de orice fel va fi fiind el. ≈ devine astfel un roman al *fugii*, în care, finalmente, realitatea însăși fuge de sub picioarele eroului, scapă facultăților lui perceptive și raționale. În ultima sa „fugă”, Martin se întoarce la Comana, încercând să-și reia vechea existență de unde o lăsase, doar pentru a descoperi că nimic din ce trăise acolo nu doar că nu mai există, dar nici nu existase vreodată, după cum i se explică în câteva rânduri, ca urmare a investigațiilor și a căutărilor lui prin perimetrul localității. Natura fantastică a acestui final e menită să confere un sens parabolic întregului, dincolo de temele psihologice, erotice și politice.

◆ Tania Radu, CNC, I, 1990, 6, 4; Roxana Sorescu, CNT, II, 1990, 12, 3; Constantin Cubleșan, ALA, I, 1990, 16, 8; Ioan Holban, CRC, I, 1990, 15, 6; I. Buzera, R, 1990, 4, 6; Ovid S. Crohmălniceanu, VR, LXXXV, 1990, 4, 104–107; Nicolae Baltă, CAI, 1990, 1, 68–69; Mircea Bențea, F, XXVI, 1990, 6, 13; Ion Simuț, RL, XXIII, 1990, 29, 10; Val Condurache, RL, XXIII, 1990, 43, 10; Alexandru Vrânceanu, *Text și texte*, RL, XXIV, 1991, 16, 4–5; Simuț, *Critica*, 119–126. ❒ V. și *Rug și flacără*, 1977.

C.T.

VIGHI Daniel, *Însemnare despre anii din urmă*, Buc., Cartea Românească, 1989, 182 p. Fragmente: ≈, O, XXXV, 1984, 5, 8–9; AFT, XVIII, 1984, 7, 7; *Plimbare duminicală*, VR, LXXXIII, 1988, 5, 33–36; *Însemnare despre Rozalia Massong*, FRMS, XIII, 1985, 4, 10; *Însemnare despre Rozalia*, RL, XX, 1987, 20, 15. Roman postmodern. Cultivă programatic epica autoreflexivă, comportamentistă, axată pe situațiile vieții cotidiene transfigurate prin legile artei și ale scrisului ca aventură. Eroii cărții, Studentul și Iuliu, merg la cursuri, la bibliotecă, își fac vizite, hoinăresc (secvențe surprinse cu precizie filmică), dar lunecă pe nesimțite într-o irealitate livrescă. Bănuit de schizofrenie din cauza închipuirilor lui, Studentul la Facultatea de Limbi Străine se mișcă liber în spațiu și timp, imaginându-și o fabuloasă Kakanie (imperiul chesaro-crăiesc), în care viețuiesc baroni trăsniți, prinți destrăbălați, dulcinee seducătoare, călugări și aventurieri. Astfel, reușește să-l zăpăcească și pe mai lucidul său amic, atribuind-i o genealogie fantastă, dar în final recunoaște mistificarea. Carte a „iluziei mediate”, în care „planul secund al narațiunii (ficțiunea ficțiunii)” e mai pregnant „decât primul nivel (realist)”, „≈ este, în fond, un roman parabolic, care reia un personaj-mit (Don Quijote), dând pe față toate convențiile genului” (Eugen Simion).

◆ Vasile Popovici, ~, XXXIX, 1988, 8, 7; Eugen Simion, *Un Don Quijote modern*, XXII, 1989, 11, 11; Mircea Mihăieș, *Reverii livrești*, O, XL, 1989, 13, 6; Ioan Buduca, *Relantiul și acceleratul*, AFT, XXIII, 1989, 4, 9; Laurențiu Ulici, *Oglinda retrovizoare*, CNT, 1989, 20, 12; Vasile Popovici, F, XXV, 1989, 5, 5; Ioan Holban, *Exerciții de imaginație*, CRC, XXIV, 1989, 27, 4; Valentin F. Mihăescu, LCF, XXXII, 1989, 32, 2; Rodica B. Drăghicescu, AST, XXIV, 1989, 8, 12–13; Cristian Moraru, *Însemnare despre proza din urmă*, T, XVIII, 1989, 9, 33–35; Nicolae Manolescu, *Obiecte și reverii*, RL, XXII, 1989, 49, 9; Simion, *Scriitori*, IV, 698–701; Tania Radu, CNC, I, 1990, 11, 5; Monica Spiridon, *O promoție pusă la index*, JL, s. nouă, I, 1990, 13, 3; 21, 4; Nora Rebreanu, EX, XXII, 1990, 3–4, 7; Ruja, *Parte*, I, 86–89; Lovinescu, *Unde scurte*, V, 201–205; Berca, *Dicționar*, 171–173; Doinița Milea, *Generația ’80: romanul istoric*, CNT, VII, 1997, 46, 1; 8–11; *Dicționar analitic*, II, 247–249; Sălcudeanu, *Graffiti*, 173.

D.M.

ZEHAN Eugen, *Prins în capcană*, Buc., Albatros, 1989, 278 p. Roman autobiografic. Consemnează minuțios, sub formă de jurnal, experiența de emigrant a autorului, ajuns în lagărele de azilanți din Austria.

M.V.

ZINCĂ Haralamb, *Revelion ’45. Roman-document*, Buc., E.M., 1989, 366 p. Fragment: *Brancardierii*, R, 1989, 7, 9. Roman-document. Reconstituire evenimentele ulterioare întoarcerii armelor împotriva Germaniei hitleriste: înaintarea spre vest, eliberarea Budapestei. Ficțiunea urmează îndeaproape documentul istoric, redat ca atare.

◆ Haralamb Zincă, *Memoria veteranilor. Dosarul cărții ≈: documente, mărturii, scrisori*, LCF, XXXI, 1988, 29, 6; Haralamb Zincă, *Anul patruzeci și patru al libertății noastre. Memoria veteranilor*, LCF, XXXI, 1988, 34, 4–5; 7; Radu Levârdă, *Florilegiu editorial*, RL, XXII, 1989, 35, 2; Aurel Martin, *Romanul-document*, RL, XXII, 1989, 37, 11; Romul Munteanu, *Romanul-document*, FC, XXXVIII, 1989, 48, 10. ❐ V. și *Jurnal de front*, 1954.

M.V.

1990

❍ **AGOPIAN Ștefan,** *Orașul Mothoni*, 1*715*, LCF, s. nouă, 1990, 34, 10; *Duminică. Ore și pofte*, VTR, XXVII, 1998, 5, 4–5, fragmente din romanul *Fric*.

I.I.

❍ **AGOPIAN Ștefan,** *Raport cu Suzana*, apărut în f.z. CV, I, 1990, nr. 1–11. Roman polițist.

I.I.

ALDEA Adrian, *Oameni și bisturie*, I, Buc., Editura AMB, 1990, 208 p. (Seria 001); II. *Coșmarul*, Buc., Charme-Scott, 1993, 159 p. Cu o prezentare, pe coperta-spate a vol. I, de Ion Băieșu. Roman social. Evocare tensionată, dedicată vieții medicilor chirurgi. „Citind-o, m-am îndrăgostit încă o dată de această profesie fascinantă, de înaltă răspundere socială, una din acelea în care nu ai voie să greșești” (Ion Băieșu).

◆ ⁂, VAC, I, 1990, 39, 5.

I.I.

ANDREI Al., *Exilat în Urechiații Mari*, Buc., Cuvântul Românesc, 1990, 187 p. (Biblioteca cuvântul românesc). Cu o prezentare finală de Marcel Duță. Roman-document. Este dedicat vieții sociale din timpul dictaturii comuniste. Prin intermediul artificiului epic al manuscrisului găsit, sunt expuse variatele aspecte ale existenței locuitorilor unui sat, Urechiații Mari, destinat, până la urmă, demolării. Narațiunea implică și destinele celor plecați la oraș. Relatările sunt concepute independent, ca și cum ar fi vorba de episoade fără legătură directă între ele. Stil jurnalistic.

I.I.

❍ **ANGHEL Paul,** *Cum se răpește un președinte*, fragmente din romanul *Răpirea*, ALA, I, 1990, 11, 8; 12, 8; 13, 8–9. În nr. 13 poartă subtitlul *Roman fantastic și cotidian, desfășurat în imaginația și-n viața de fiecare zi a unor oameni din România întunericului.* Secvențe de roman politic.

I.I.

ANTON Costache, *În lunga noapte*, Buc., Cartea Românească, [1990], 376 p. Fragment: *În căutarea orașului*, RL, XXIII, 1990, 12, 14–15. Roman politic. Gabriel Calomfir, cadru universitar, trăiește, alături de profesorul său, Demetriad, o somitate în lumea literelor dintr-un mare oraș de cultură, suita de experiențe umilitoare la care a fost supusă în genere inteligheția românească în anii dictaturii ceaușiste. Demolarea vechilor clădiri, pentru a face loc blocurilor cenușii și insalubre, dar și alterarea legăturilor de prietenie, viața culturală pervertită de intervenția discreționară a factorului politic, climatul de suspiciune în care evoluează raporturile dintre personaje slujesc, prin acumulare, restituirii tensionate a unei „stări de veghe” dureroase, lipsită de speranță, pentru care normalitatea rămâne un atribut al trecutului sau, cel mult, al relațiilor de familie. Întors în țară, după trei ani petrecuți la Paris, grație ajutorului marelui său mentor, Gabriel Calomfir nu va mai reuși să se întoarcă în „orașul luminii”, iar profesorul Demetriad va muri pe un pat de spital. Valoarea cărții a fost prompt sesizată de critică: „Un bun roman de observație socio-morală” (Nicolae Mecu).

◆ Gabriel Dimisianu, RL, XXIV, 1991, 19, 10; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 21, 6; Nicolae Mecu, VR, LXXXVI, 1991, 7, 113–115; Micu, *Scurtă istorie*, III, 202–203; Micu, *Istoria*, 533–534; Micu, *Literatura*, 276.

I.I.

ANTONESI Doru, *Enigma lui Quetzalcóatl*, [Buc.], Raton, [1990], 56 p. Roman polițist. Este scris în registru parodic. Poncifele și automatismele genului slujesc unei sublinieri iritante a limitelor relației autor-cititor, a foamei de realități cosmopolite din psihologia celui de al doilea.

◆ Ovidiu Pecican, *Polițistu-american știe multe și-i baban*, CNT, 1991, 4, 3.

I.I.

ARACHELIAN Vartan, *Ediție specială*, Buc., Cartea Românească, 1990, 380 p. Reed. cu titlul *Noaptea bastarzilor*, dat inițial în ms. de către autor. Roman istoric. Intriga densă a acestui „roman-frescă” (Val Condurache) este plată în jurul anului 1933, iar scriitura, mai degrabă jurnalistică decât ficțională, face ca interesul cititorului să fie canalizat mai mult înspre evenimentul istoric și mai puțin înspre peripețiile pur romanești. Protagonistul, ziaristul cu simpatii de stânga Tudor Ștefănescu, ajută la descifrarea unor palpitante jocuri de culise, care însoțesc tribulațiile antilegionare ale guvernării lui Carol al II-lea, ascensiunea politică a Gărzii de Fier, scandalul de presă stârnit de afacerea Škoda, asasinarea lui I.G. Duca în gara Sinaia etc. Deși impresionant prin anvergura epică, prin

autenticitatea informației istorice și prin fluența narativă, textul recurge uneori la stereotipii stilistice, iar construcția personajelor e câteodată lipsită de plauzibilitate psihologică.

▼ *Noaptea bastarzilor*, Buc., RAO, 2000.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 21, 6; Val Condurache, *Romantismul epic*, RL, XXIII, 1990, 35, 10.

L.Pv.

ARAMĂ Ion, *Pericol în amonte*, Buc., Labirint, 1990, 183 p. Roman de spionaj. Scris la persoana întâi, din perspectiva unui ofițer al Serviciului Român de Informații și Contrainformații al Marelui Stat Major, romanul se concentrează asupra unei acțiuni de comando organizată, în martie 1940, de Intelligence Service, pentru a bloca Porțile de Fier, împiedecând astfel transportul petrolului pe Dunăre către Germania. În paralel cu o facilă intrigă de dragoste, parodiată pe alocuri chiar de către personajul-narator („Ca în filmele de duzină, ne-am sărutat prelung"), spectaculosul exterior al intrigii polițiste poate servi drept pretext pentru un îndeajuns de trepidant scenariu de film de acțiune.

L.Pv.

❍ **ARDELEANU Florin,** *Mitologia rigorii*, fragment de roman, F, XXVI, 1990, 9, 7.

I.I.

➤ **BACONSKY A.E.,** *Biserica Neagră*, în vol. *Scrieri*, II. *Proze*, Buc., Cartea Românească, 1990, p. 145–269. Ed. îngr., note, cronologie și bibl. de Pavel Țugui. Cu un studiu introductiv de Mircea Martin. (În lb. germană: *Die schwarze Kirche*, tr. de Max Demeter Peyfuss, Berlin – Frankfurt – Wien, Ullstein, 1976). Roman parabolă. Scrisă în 1969 și respinsă de cenzură, cartea reprezintă o utopie neagră, de tip orwellian, un protest la adresa dictaturii comuniste, îmbinând elemente de roman social cu procedee specifice literaturii fantastice și prozei de atmosferă. Protagonistul, *alter-ego* al autorului, este un artist însingurat, contemplativ, animat de voluptăți introspective, ce sosește într-un oraș fictiv, aflat pe un țărm de mare, într-un peisaj romantic, dezolant și tenebros. Universul halucinant și sumbru pe care eroul îl descoperă treptat, fără a-l înțelege pe deplin, este dominat de așa-numita Ligă a Cerșetorilor, o instanță opresivă, ininteligibilă, ce pune stăpânire pe cetate. Contactul cu această organizație tutelară, terifiantă și obscură, are ca efect o acumulare de negații, ca simboluri ale golului, redate prin aglomerarea de elemente macabre și grotești. De la deposedarea de toate bunurile sale, la descalificarea și la depersonalizarea totală, eroul, ajuns gropar în cimitirul Bisericii Negre, parcurge toate treptele metamorfozei menite a-l transforma în „omul nou" comunist. Absorbit fără voie în cercul de fier al puterii, tot mai indiferent la privațiunile și constrângerile ce se înmulțesc vertiginos în jurul său, personajul sfârșește prin a se prăbuși total în uniformitatea absurdă dictată de Ligă. Document despre infernul comunist, romanul îmbină stilul poematic cu parabola modernă, fantasticul romantic cu realismul antiutopic, proza de analiză psihologică cu simbolismul alegoric postmodern. ≈ este „o primă încercare la noi de a pune dictatura de tip stalinist într-o parabolă atroce împinsă deliberat spre un grotesc enorm" (Eugen Simion).

▼ Ed. îngr. și *Câteva lămuriri* de Pavel Țugui, Buc., Eminescu, 1995. Reprodus în: ≈ *și alte proze*, Buc. – Chișinău, David, Litera, 1997.

■ *L'Eglise Noire*, tr. de Samuel Richard, pref. de Alexandre Călinescu, Paris, Fondation Culturelle Roumaine, 1997.

◆ Eugen Simion, *Romanul parabolic*, RL, XXIII, 1990, 23, 11; Maria Ana Tupan, *O utopie neagră*, ST, XLI, 1990, 7, 17; George Vulturescu, *Dare de seamă despre orbi și cerșetori*, P, I, 1990, 7, 8; 15; Nicolae Baltă, ~. *Un prinț al melancoliei*, CROR, II, 1990, 16–17, 8; Cornel Ungureanu, *Agonie și resurecție*, O, s. nouă, 1990, 32, 10; Nicolae Manolescu, *Proza lui* ~, RL, XXIII, 1990, 38, 9; Olimpiu Nușfelean, MI, I, 1990, 9, 3; Ovidiu Pecican, *Goticul întârziat*, CNT, 1991, 5, 3; Gheorghe Glodeanu, *Poetica fantasticului*, P, II, 1991, 2, 14; Dan Mănucă, *Zodia necromantului*, LCF, s. nouă, 1991, 13, 4; 6; Constantin Cubleșan, *Universul insolit al prozei lui* ~, ST, XLII, 1991, 2–3, 28–29; Mircea Martin, *Literatura română postbelică și fundalul ei social-politic*, VTR, XXIII, 1993, 11, 6; Alex Ștefănescu, *Mesaj secret*, *cunoscut de toată lumea*, RL, XXVIII, 1995, 38, 6; Ion Murgeanu, CROR, VII, 1995, 10, 3; Micu, *Scurtă istorie*, III, 369–371; Ruxandra Cesereanu, F, XXXIII, 1997, 5, 71–73; Ruxandra Cesereanu, *Lumea stăpânilor în antiutopia românească*, VTR, XXVII, 1997, 6, 80–82; Cesereanu, *Călătorie*, 249–251, 258, 262–263, 265–266; Cosma, *Romanul*, II, 281–282; Glodeanu, *Dimensiuni*, 101–102; Simion, *Fragmente*, II, 46–49; Dan Culcer, *Jurnalul unui vulcanolog*, F, XXXV, 1999, 11–12, 12–25; Grigurcu, *Amurgul*, 57–63; Vlad, *În labirintul*, 200–205; Diana Câmpan, *Avatarurile pierderii de sine în* ≈, ST, LI, 2000, 5–6, 20–21; Anghelescu, *Cămașa*, 132–133; Micu, *Istoria*, 622–623; Micu, *Literatura*, 183; Mincu, *Poeticitate*, 111.

M.W.

BAROS Aurel Maria, *Calea dragostei și-a morții peste care treci o dată*, Buc., Cartea Românească, 1990, 261 p. Fragmente (romanul este anunțat cu titlul *Atât de tânăr și nedrept*): *Lupul tânăr, în bătaia lunii*, LCF, XXXI, 1988, 14, 4–5; *În palma nopții*, CL, XCV, 1988, 6, 9; *Inima târgului*, LCF, XXXII, 1989, 8, 4–5; *Ușa care se deschide*, CL, XCVI, 1989, 10, 9. Roman rural. În 1944,

într-un sat din Teleorman, dezertorul Ștefan Voinea se ascunde în casa Petriei Licură, dându-se drept soțul acesteia, Pavel, care murise pe front și cu care Voinea seamănă fizic. Deși mizează pe senzațional, relația de iubire dintre protagoniști este verosimilă, iar atmosfera locală (bine punctată prin elementele de limbaj regional) evită clișeele romanului rural post-moromețian.

▼ Buc., AMB, 1991.

◆ Claudiu Constantinescu, *Intențiile contau*, RL, XXIV, 1991, 21, 10.

L.Pv.

❍ **BĂNESCU Florin,** *Despre arta burlanieră*, LCF, s. nouă, 1990, 32, 10; *Despre arta burlanierului*, T, XIX, 1990, 8, 19–22, fragmente de roman. În 1997 apare un volum de povestiri cu titlul *Despre arta burlanieră*.

L.Pv.

BĂRBULESCU Marta, *Fumul albastru*, Buc., Cartea Românească, 1990, 279 p. Personajele cărții vor fi reluate în *Leagănul* (2000). Roman psihologic. Acțiunea, plasată în anii ’80 ai secolului XX, urmărește relațiile conjugale și extraconjugale ale câtorva cupluri de intelectuali și artiști. În construcția personajelor, autoarea apelează la nuanțări psihologice plauzibile, în acord cu mediul cultural sofisticat în care se petrece acțiunea.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIII, 1990, 39, 10; Romul Munteanu, BAR, II, 1991, 8, 8.

C.T.

❍ **BLAGA Carmen,** *Meandre*, fragment de roman, O, s. nouă, 1990, 39, 12.

I.I.

BLAGA Lucian, *Luntrea lui Caron*, Buc., Humanitas, 1990, 527 p. Ed. îngr. și stabilire de text de Dorli Blaga și Mircea Vasilescu, notă asupra ed. de Dorli Blaga, postf. de Mircea Vasilescu. Fragmente: *Chemarea lupilor* (romanul este anunțat cu acest titlu), MS, VI, 1975, 83–94; 2, 90–100; ≈, RITL, XXXVII, 1989, 3–4, 187–208; XXXVIII, 1990, 1–2, 158–215; *Zodia Cumpenei*, F, XXVI, 1990, 5, 8–9. Au mai fost publicate următoarele fragmente (fără a se mărturisi apartenența la roman): *Excursie la Grădiște*, GL, XIV, 1967, 18, 9; *Arca lui Noe. Fragment de jurnal*, GL, XIV, 1967, 27, 7; *Inedit. Fragmente de jurnal*, LCF, XI, 1968, 26, 3; *Pagini inedite (Stratul mumelor. Inorogul)*, LCF, XI, 1968, 39, 8; *Inedit* ~, LCF, XII, 1969, 27, 7; *Patrie și înviere. Eseu inedit*, AFT, IV, 1969, 1, 14. Anunțat, în scrisori, încă din 1945–1946, romanul a fost scris în două variante, între 1951 și 1953, respectiv între 1956 și 1958, în anul 1960 autorul manifestându-și dorința de a-l mai rescrie o dată. În ms., a purtat titlul, dat de autor, *Robie pământească, robie cerească*, schimbat, în 1989, în cadrul redacției RITL, cu acordul fiicei scriitorului, Dorli Blaga. Textul variantei a doua, publicate în 1990, a fost predat Corneliei, soția lui ~, de medicul Elena Daniello, prietenă a poetului, după ce a fost copiat, cuvânt cu cuvânt, într-un caiet de uz personal. Prima variantă, aflată inițial tot în posesia Elenei Daniello, a fost încredințată fiicei autorului, Dorli Blaga, de unde a ajuns, prin intermediul criticului Mircea Cenușă, în Biblioteca Județeană Alba Iulia. Roman parabolă. Reprezintă unul dintre cele mai importante cazuri de literatură „de sertar” din perioada comunistă, despre care culturnicii epocii nu au avut foarte multă vreme niciun fel de informații, chiar și acelea ajunse târziu prin redacțiile unor reviste literare fiind vagi și incomplete. Într-un sens foarte general, ≈ reprezintă o amplă înscenare, apelând la variate resurse ale demersului narativ, precum și la cele ale eseului literar, ale discursului filozofic ori ale comentariului social și moral, dedicată raporturilor creatorului de cultură cu represiunea, modalităților în care acesta a reușit să se opună, ca ființă vulnerabilă și ca eu gânditor, arbitrarului generalizat. Natura violentă a regimului comunist se oglindește în însăși structura dihotomică a cărții, concentrată pe urmărirea existenței a două personaje complementare, Axente Creangă și Leonte Pătrașcu. De fapt, ei reprezintă întruchipări scindate ale unei unice personalități, individualitate care, așa cum o arată *Hronicul și cântecul vârstelor*, se născuse armonică, îmbinând, în variatele aspecte ale manifestărilor sale, atât poeticul, cât și vocația filozofică. Maniheismul acesta luminează cu claritate și structura de adâncime a conflictului, acolo unde se consolidează raportul între ficțiune și biografie. Axente Creangă, poet și estetician, pe care noua epocă îl găsește retras într-un sat de munte, unde trăiește primii fiori ai unei iubiri neașteptate, are, spune ~, în Leonte Pătrașcu, de profesie filozof, un „geamăn” spiritual. Numai că, deși epurat din învățământul superior la fel ca Leonte, apoi desființat, ca intelectual, de noua ideologie, Axente Creangă nu ajunge să se sinucidă, cum o va face „geamănul” său, aruncându-se în Râpele Roșii. Privirea prin care ne e dat să înțelegem lumea, pare a spune autorul, beneficiază întotdeauna, asemenea auzului, de o bifuncționalizare divină, astfel încât bătălia cu teroarea, violența, crima, nebunia, prostia și mizeria materială nu poate fi pierdută decât în momentul stingerii ultimului sâmbure de raționalitate, care aparține conștiinței sensibile, capabilă de afecțiune, cu care avem șansa de a evalua ceea ce ne înconjoară. Astfel se și explică, în final, împlinirea, la Grădiștea, a iubirii dintre Axente Creangă și Ana Rareș, înfiripată la începutul cărții, de astă dată pe

fundalul proaspăt dezgropatei Sarmizegetusa, semn al permanenței obârșiilor. Scris la persoana întâi, textul impresionează prin tensiunea relatării, biograficul desprinzându-se cel mai adesea din fundal printr-o proiecție exemplară în metafizic. Imaginea invaziei hoardelor răsăritene, cu puhoiul de tancuri și de soldați fioroși care cotropesc țara, devine astfel grăitoare nu numai pentru viitoarea înrobire a unui neam întreg. În expresiile sale, consemnarea capătă adesea valențe fantasmatice, compulsive, după cum „construcția realistă", de care pomenea Mircea Zaciu, vorbește de fapt despre consolidarea unui „realism mitic" (Liviu Petrescu), departe de ceea ce afirma Dorli Blaga, atunci când plasa cartea „în sfera literaturii de ficțiune". În aceste condiții, distanța care separă unele prototipuri istorice de întruchiparea lor literară poate părea paradoxală, justificând chiar senzația de roman „cu cheie". Să nu uităm însă că, în genere, literatura lui ~ nu poate fi înțeleasă decât printr-o continuă raportare la modele, asumate ca repere exemplare. În *Faust*, poemul lui Johann Wolfgang Goethe pe care ~ îl traduce cam în aceeași perioadă, tragedia Margaretei, din partea întâi, devine pentru Elena, în cea de a doua, un golf al salvării, culminând cu apoteoza iubirii mistice din final. Tot așa, Faust își răscumpără păcatele tinereții prin activism social. Apelând la o soluție opusă aceleia goetheene, Axente Creangă încearcă să evite arbitrarul generalizat pe calea erosului. Apoi, câtă vreme nu face nici un pact cu Mefistofel, el își păstrează și dreptul integral de a înfrunta individual teribila realitate care a devenit istoria României postbelice.

▼ Ed. a II-a, revăzută, Buc., Humanitas, 1998. Fragmente: *Isus-Pământul*, în *Isvoade. Eseuri, conferințe, articole*, ed. îngr. de Dorli Blaga și Petre Nicolau, pref. de George Gană, Buc., 1972, 212–217; ≈, în vol. *Dimensiunea*, 163–173.

◆ Mircea Zaciu, *O amplă proiecție narativă*, RITL, XXXVII, 1989, 1–2, 182–185; Dorli Blaga, *Notă de ediție*, RITL, XXXVII, 1989, 1–2, 186; Mircea Cenușă, ~. *Zodia Cumpenei*, F, XXVI, 1990, 5, 8; Vartan Arachelian, *„Dorli Blaga: N-am făcut un pact cu diavolul, am scris întruna memorii…"*, ESM, I, 1990, 5, 8; ⁂, *Top orizont*, O, s. nouă, 1991, 1–2, 11; Florin Manolescu, ~ *romancier*, LCF, s. nouă, 1991, 3, 5; Alex Ștefănescu, *Aripile prea mari care împiedică la mers*, FC, 1991, 3, 10; Nicolae Manolescu, *Între memorialistică și roman*, RL, XXIV, 1991, 5, 9; M. Ilea, *„Supremele izvoare" și hăul comunist*, APS, II, 1991, 5, 6; Liviu Petrescu, *Realismul mitic*, TR, s. nouă, III, 1991, 7, 1, 4; Gabriela Gavril, ≈, CL, CXXV, 1991, 8, 5; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, II, 1991, 5–6, 3; 7–8, 3; Adrian Dinu Rachieru, *Romancierul* ~, MRT, II, 1991, 2, 5; Gabriel Chifu, *Schimbare de perspectivă*, R, 1991, 3, 3; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, II, 1991, 9–12, 3; Gheorghe Grigurcu, ≈ *sau adolescența întârziată*, VR, LXXXVI, 1991, 3, 103–110; Ioan Lascu, *Ființă morală și ființă creatoare*, R, 1991, 3, 3; Cornel Moraru, ~ *romancier*, F, XXVII, 1991, 3, 4–5; Alexandru Pintescu, ≈, P, II, 1991, 3, 8; Constantin M. Popa, *Operă inaugurală*, R, 1991, 3, 3; George Popescu, *„Revoluția" criteriilor: între diagnoză și terapie*, R, 1991, 3, 3; Octavian Soviany, ~. ≈ *la editura Humanitas*, UC, I, 1991, 3, 3; Nae Antonescu, ≈, PDE, II, 1991, 3–4, 2; Ovidiu Pecican, ~ *romancierul*, ST, XLII, 1991, 2–3, 41–42; ⁂, *Revista revistelor*, TR, s. nouă, III, 1991, 13, 2; Nicolae Florescu, JL, s. nouă, II, 1991, 13–14, 3; Maria Cornelia Oros, ~*: creează și fă ce vrei*, EPR, II, 1991, 4, 3; 11; Aurel Martin, *Mai mult ca tragicul existențial*, VAR, II, 1991, 4, 20–21; Mircea Muthu, *„Trecerile" lui Caron*, TR, s. nouă, III, 1991, 19, 1, 8; Mircea Popa, *Cuvinte de lămurire*, RL, XXIV, 1991, 20, 5; Mircea Cenușă, ~. *Glose la un roman de excepție*, TR, s. nouă, III, 1991, 20, 7; Ioan Derșidan, *„Autoportret cu palimpsest"*, CTC, II, 1991, 5, 8; Urmuz, *Cică niște cronicari…*, O, s. nouă, 1991, 8, 4–5; Ed. Tesler, *Timp și simbol*, CTC, II, 1991, 5, 9; Gheorghe Alexandru Iancovici, *O ultimă ipostază a „Marelui Anonim"*, O, s. nouă, 1991, 20, 7; Ioan Lascu, *Între politică și cultură*, TNLS, III, 1991, 26, 11; Elisabeta Roșca, *Întâlnirea dintre pământurile ficțiunii*, TNLS, III, 1991, 32, 4–5; Aurel Rău, *Brodări cu „bradul" sau între jurnal și roman*, ST, XLII, 1991, 9, 4–5; Vlad Sorianu, *Eternitatea lui* ~, ATN, XXVIII, 1991, 10, 4; Rodica Marian, *Moarte și destin*, EX, XXIII, 1991, 10–11, 7; I. Ciorna, *Mărturia poetului*, GRS, III, 1991, 402, 3; Lucian Valea, *Între biografie și romanesc*, MI, II, 1991, 12, 6; Dumitru Micu, ~*, romancier*, CAI, 1991, 2, 69–71; M. Almășan, CAD, III, 1992, 1, 2; Doina Jela, *Ion Negoițescu: Nu poate fi viu Eminescu între noi, azi, decât cunoscându-l ca pe un contemporan, apreciind cu demnitate și curaj ceea ce ne apropie și ceea ce ne desparte de el*, TMS, XXVII, 1992, 1, 3; 15; Grigore Scarlat, *Interviu cu d-l Aurel Rău. Cu Steaua la Poesis*, P, III, 1992, 2–3, 10–11; Călin Manilici, ~*: portret interior*, ST, XLIII, 1992, 5–6, 13–16; Anatol Ciocanu, ~ *– zeul metaforei*, GLN, IV, 1992, 35, 4; Petre Răileanu, ARC, 1992, 2, 220; I. Sârbu, NRI, II, 1994, 4–5, 1, 11; ⁂, *Când literatura face istorie: ≈ și „Un român la Paris"*, CNT, 1994, 22–33 (dezbatere), 1, 8–9; Ruxandra Cesereanu, *Romanul obsedantului deceniu între disidență și impostură*, ST, XLV, 1994, 12, 27; Aurel Rău, în vol. *La ce bun poeții*, 92; Ionel Necula, *Ipostaze de romancier*, ATN, XXXII, 1995, 5, 4; Cornel Munteanu, *Parabola mitului escatologic*, AURO, 1995, 5, 34–36; Gheorghe Glodeanu, *Funcția soteriologică a romanului*, TR, s. nouă, VII, 1995, 24–25, 3; Mircea Muthu, *Podul de pe Mureș*, APS, VI, 1995, 5–6–7, 24; Eugen Simion, *Romanul autobiografic*, CAI, 1995, 5–7, 5–10; Bazil Gruia, *Astrul din Lancrăm*, VAR, VI, 1995, 6, 22; Gavril Istrate, ~ *în conștiința generației mele*, DAC, VI, 1995, 18, 25–31; Gruia, *Mixaje*, 81–82; Micu, *Scurtă istorie*, II, 63–64; Mihu, *Lucian Blaga*, 70, 73, 74–78, 80–83, 232; Oprișan, *Lucian Blaga*, 6; Ion Ștefan, *Adevăr și ficțiune*, JL, s. nouă, VII, 1996, 49–52, 4; Titus Andronic, *Istoricul unor pagini de* ~, ROS, II, 1996, 5–6, 134–137; Ianoși, *O istorie*, 223, 268–273; Muscă, *Filosofia*, 95; Tismăneanu, Mihăieș, *Balul*, 104; Zaciu, *Ca o imensă scenă*, 414–421; Zaciu, *Scrisori*, 22–28; *Dimensiunea*, 162–163;

Daniel Moșoiu, *Nu există un climat propice literaturii, dar eu nu mai am timp să aștept. De vorbă cu scriitorul Nicolae Breban*, TR, s. nouă, IX, 1997, 40, 3–5; Apetroaie, *Portrete*, 132–144; Bălu, *Opera*, 213–222; Breban, *Riscul*, 270–282; Cornel Munteanu, *Disjuncția realelor blagiene în ≈*, în vol. *Eonul*, 208–216; Ion Ștefan, *O rimă a lui ~ pe care poetul a uitat-o*, P, IX, 1998, 5–6, 8; Ana Maria Muntean, *Mircea Muthu: „Vom asista la schimbare de paradigmă în modul poiesisului”*, TMS, s. nouă, III, 1998, 6, 2; Marian Barbu, *Reexaminări critice*, DUL, VIII, 1998, 105, 45; Adam, *Insulele*, 174; Cesereanu, *Călătorie*, 248–249; Cosma, *Romanul*, II, 435–442; Glodeanu, *Dimensiuni*, 30–34; Claudia Costin, *~ – ≈ sau despre luciditate și absolut*, CL, CXXXII, 1999, 1, 39; Ion Ștefan, *„Faust” – traducerea lui ~*, P, X, 1999, 3–4, 8; Alex Ștefănescu, *Poezie povestită*, RL, XXXII, 1999, 36, 4; Cornel Munteanu, *Resurecția parabolei*, ROS, V, 1999, 10–11–12, 36–43; Sopes Rodrigues, *Memorii*, TG, I, 1999, 4–5, 8–11; Ion Simuț, *Edițiile critice – ritmuri, probleme și neliniști*, F, XXXVI, 2000, 2, 79–81; Achim Mihu, *Dictatura conștiinței naționale*, CET, III, 2000, 5, 1; Ion Simuț, *Rezistența vechii ierarhii de valori*, F, XXXVI, 2000, 9, 5–11; Micu, *Istoria*, 229; Micu, *Literatura*, 64; Muthu, *Lucian Blaga*, 18, 33, 36, 74–78, 85, 92; Simion, *Fragmente*, IV, 343–355.

I.I.

❍ **BOGHIAN Nicolae,** *Confuzia*, fragment de roman, VAR, I, 1990, 1, 18.

L.Pv.

❍ **BOIANGIU Raisa,** *El, tatăl*, fragment din romanul *Unchiul, nepoatele și satul*, TR, s. nouă, II, 1990, 30, 3.

L.Pv.

❍ **BOLOȘ Ion,** *Străinii*, ARG, I, 1990, 4, 18–19; *Puiul de șarpe*, ARG, I, 1990, 11–12, 8, fragmente din romanul *Vulturii deasupra noastră.*

C.T.

BRAHAȘ Cornel, *Morții nu mai știu drumul spre casă*, v. *Până la capăt și mai departe*, 1986.

E.Md.

BRĂTESCU Gh., *„Sfântul” de la Maglavit*, în vol. *Destine bizare. Viața smintitului călugăr Rasputin. ≈*, Buc., Forum, 1990, p. 87–158 (Magia neagră). Vol. mai cuprinde romanul *Viața smintitului călugăr Rasputin*. Biografie romanțată. Dezvoltă tematici istorice și politice. Povestea prezintă monografia cvasi-ficționalizată a vieții lui Petre Lupu, eroul fenomenului social de natură mistică, din 1935, intitulat în presa vremii „Minunea de la Maglavit”.

C.T.

BRĂTESCU Gh., *Viața smintitului călugăr Rasputin*, în vol. *Destine bizare. ≈. „Sfântul” de la Maglavit*, Buc., Forum, 1990, p. 5–85 (Magia neagră). Vol. mai cuprinde romanul *„Sfântul” de la Maglavit*. Biografie romanțată. Intriga trepidantă, de spionaj, circumscrie, de fapt, monografia cvasi-ficționalizată a vieții lui Grigori Efimovici Rasputin, confidentul țarului Nicolae al II-lea.

C.T.

BUD Elsa Maria, *Trăsnet între două inimi*, Buc., Molena, 1990, 161 p. Roman polițist. Totodată, și un *thriller* erotic, cu acțiunea plasată în mediile intelectuale și artistice din Berlinul anilor ’20. Pretextul epic este furnizat de o dramă conjugală (încheiată cu sinuciderea amantului femeii) și de o substituire de tablouri valoroase.

C.T.

BUGARIU Voicu, *August – decembrie*, Buc., E.M., 1990, 301 p. Fragment: *Buletin de capitală*, LCF, s. nouă, 1990, 20, 10. Roman al revoluției. Manifestând un accentuat caracter confesiv-autobiografic, cartea cuprinde întâmplările și mai ales stările sufletești ale unui scriitor și ziarist „de raftul al doilea”, înainte și imediat după căderea violentă a regimului comunist din România.

◆ Aurel Martin, VAR, I, 1990, 14; Alex Ștefănescu, *Scriitorul ca alergător de cursă lungă*, FC, 1991, 7, 12.

C.T.

BUZOIANU Gheorghe, *Operațiunea „Ghințurești”*, Buc., E.M., 1990, 224 p. (Sfinx, 1). Roman polițist. Muzeul din Ghințurești, obscur târg de provincie, intră în posesia unei valoroase colecții numismatice. Două rețele concurente ale Mafiei americane se arată interesate de furtul acesteia. Canavaua tradițională a genului nu e prin nimic tulburată. Senzația e de vizionare a unui alt episod din seria cinematografică de succes *B.*[rigada] *D.*[diverse], mai puțin comicul, aici deloc savuros.

D.G.B.

CALAIS Alexandru, *Corabia nevăzută*, Buc., Cartea Românească, 1990, 327 p. Roman psihologic. Delicat sondaj al sufletului juvenil masculin. Ionică Borcea, fiu de ceferist, e un adolescent de o sensibilitate peste medie. Textul conține istoria regăsirii timpului pierdut al unei conștiințe marcate de problemele vârstei, de un destin sumbru, catalizat de spațiul, cu deschidere spre miraculos, al Deltei. Memoria adună amintiri disparate, redând, asemenea unui seismograf, variațiile de intensitate ale vieții sale sufletești, distribuindu-le pe palierele a douăzeci și patru de capitole cu titulatură și cu statut de povestiri aproape independente, unele adevărate bijuterii prozastice (*Plouă*, *Farmece*, *La bordul «Lișiței»*).

◆ Alunița Cofan, CAI, 1991, 6–7, 66–68.

D.G.B.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Septembrie, în amurg*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 212 p. Roman sentimental. Acțiunea se petrece în sudul Olteniei, în satele Coșteiu și Padina, într-un moment insuficient precizat, după colectivizarea agriculturii. Marc Aureliu Cimpoeru revine la Padina, satul lui natal. Întâlnirea cu sora și tatăl său, amintirile din copilărie creează cadrul sentimental al unei tomnatice idile între Marc și Despina Croitoru, studentă la horticultură. Finalul astfel decis al romanului nu salvează textul de sentimentalism.

M.M.

CARPIANU Radu Stan, *Enigma insulei sau Călătorie peste șapte milenii*, Buc., Getica, 1990, 350 p. Roman științifico-fantastic.

D.G.B.

CĂLUGĂRU Cornel, *Rămășag pe un sărut*. *Roman polițist*, Târgu Mureș, Casa de Editură Star, 1990, 155 p. (Pistolet). Roman polițist.

▼ Târgu Mureș, Alpha, 1990.

D.G.B.

CERNEȚ Laurențiu, *Privind peste umăr*, I, Buc., Cartea Românească, 1990, 359 p. Fragment: *Duba*, CL, s. nouă, 1990, 11, 12–13. Fragment dintr-un proiectat vol. secund: *Consilier de familie*, VRR, I, 1995, 2, 8. Roman psihologic. Textul este împărțit în trei părți. Prima, pregnant articulată grație exactei și, mai ales, expresivei picturi a mediului, reface experiența carcerală a tânărului Fane Alibeg, victimă a totalitarismului stalinist. Cea de a doua, introspectivă, rememorează, de-a lungul unui dens monolog interior, umilitorul efort de reintegrare socială a lui Iustin Văru, coleg de detenție al protagonistului. Finalul propune o altă istorie a reașezării lumești, întorcându-ne la Fane Alibeg, de astă dată în postura de inginer și de familist. Sub aspect psihologic, ceea ce-i lipsește lui Fane Alibeg aflăm în parte la Văru Iustin. Ambii au în comun raportarea la un destin potrivnic și trauma afectivă, dar, în fapt, cei doi sunt fețe ale unei singure monede: Văru Iustin întruchipează partea anxioasă, iar Fane Alibeg pe cea candidă a aceluiași tip de personalitate. Nu întâmplător, o parte a criticii a remarcat tonul așezat al evocării, la un autor ce respinge „proza neagră și crizismul încrâncenat” (Adrian Dinu Rachieru), convins de imposibila obiectivitate a unei astfel de întreprinderi, dar nu și de rostul terapeutic al demersului epic.

◆ Adrian Dinu Rachieru, MRT, II, 1991, 6, 7; Andrei Grigor, CAI, 1991, 8–9, 63–64; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1991, 22, 10; Costin Tuchilă, UC, II, 1992, 1, 8;

D.G.B.

CINEZAN Vladimir, *Pământul de departe*, Buc., Sport-Turism, 1990, 216 p. Roman pentru copii și tineret. Evocă viața halterofilului George Cuibuș, atras atât de marea performanță sportivă, cât și de idealul împlinirii în viața personală, prin căsătoria cu Ruxandra.

M.M.

CIOROBEA Petrișor, W. LIWIL, *Capcană pentru spion*, Buc., Mileniul Trei, 1990, 55 p. (Amprenta). Roman polițist.

D.G.B.

COMĂNEANU Anca Delia, *Justin*, Buc., Cartea Românească, 1990, 163 p. Fragmente: *Orhideea roșie*, TNLS, II, 1990, 11, 7; *Elefantul de aur*, CNC, I, 1990, 13, 12. Roman parabolă. Într-o imaginară Flavia Neapolis a Antichității, Justin, liber cugetător, dar și ființă cu chemare spre bucuriile lumești, dezbate, în compania confraților, mari subiecte și dileme existențiale ce impun concluzia că „Lumea imaginată este una a «iluziilor pierdute»” (Alex Ștefănescu). Roman al unor „structuri psihologice extrem de lunecoase, aflate mereu la granița dintre artificial și firesc” (Al. Protopopescu), cartea reconstituie ultimii ani ai filosofului grec Justin, personaj istoric care a luptat pentru propovăduirea creștinismului și a fost canonizat de Biserică.

● Premiul Fundației Liviu Rebreanu și al ziarului „Tineretul liber” pe anul 1990.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 44, 6; Ion Bogdan Lefter, CNC, I, 1990, 48, 5; Mihai Dragolea, ST, XL, 1990, 11–12, 44–45; Andrei Grigor, CAI, 1991, 3, 40–41; Alex Ștefănescu, RL, XXIV, 1991, 5, 10; ⁂, VAC, II, 1991, 5, 2; Ovid. S. Crohmălniceanu, LCF, s. nouă, 1991, 15, 4; Al. Protopopescu, VR, LXXXIX, 1994, 11–12, 152–154; Gabriela Inea, TMS, s. nouă, IV, 1999, 5, 7;

D.G.B.

CONTA Alexandra, Constantin GHIBAN, *Scapă cine poate!*, Galați, Porto Franco, 1990, 248 p. (Detectiv). Roman polițist.

D.G.B.

COPĂCIANU Emanuel, *Iisus din Nazaret*, Buc., Doris, 1990, 264 p. Roman religios. Povestea vieții lui Iisus, narată pentru folosul sufletesc al credincioșilor.

D.G.B.

COPĂCIANU Emanuel, *Maria Magdalena*, Buc., Doris, 1990, 239 p. Cu o postf. a autorului. Roman religios. Povestea „pildei de viciu și virtute” (conform autorului) a vieții Mariei din Magdala.

D.G.B.

CRĂCIUN Boris, *Taciturnul*, Iași, Junimea, 1990, 182 p. Roman sentimental. Într-un peisaj montan idilizat, cuplul

edenic format din tinerii Emil Brad și Zîna traversează mai multe încercări. Educat de unchiul său, un învățător pasionat de folclor și fascinat de celebrul roman al lui Rousseau (citat în numeroase momente ale poveștii), „taciturnul" Emil rămâne, după eșecul admiterii la facultate, custodele unei cabane alpine. Începuturile căsniciei sale cu Zîna nu vor fi ocolite de obstacole. Printre acestea, conflictele cu onerosul Tibi, administrator al unui lanț hotelier local și fost șef al fetei, implicat în afaceri murdare cu alcool și braconaj, care urmărește o răzbunare personală; dar și riscurile traiului la mare altitudine, care îi aduce pe tineri aproape de moarte atunci când cabana e îngropată sub nămeți.

A.St.

❍ **CUTOVA Ioan,** *Sub umbra Etăl'ei*, *„roman în serial"*, apărut în f.z. DTP, I, 1990, nr. 5–8; II, 1991, nr. 2.

D.G.B.

❍ **DAN Mariana,** *Scene de vacanță*, fragment din romanul *Anotimpuri*, în vol. *Preludii epice*, 188–202.

C.B.

DANCIU-PETNICEANU Nicolae, *Tangou la Piave*, Buc., E.M., 1990, 317 p. Biografie romanțată. Prezintă viața taragotistului bănățean Luță Ioviță, luptător pentru cauza românismului, al cărui cântec, „La Paloma", a făcut să amuțească pentru o clipă – la Piave, pe frontul italian, în timpul Primului Război Mondial – lătratul de moarte al armelor.

D.G.B.

❍ **DENCIU Ioan Dumitru,** *Sfârșitul călărețului*, REV, I, 1990, 19, 5; *Chemarea la ordine*, AGA, V, 1992, 4, 152–154, fragmente de roman.

I.M.

DONCIU Victor, *Totul despre Escadrila Întâi*, Buc., E.M., 1990, 204 p. Roman social. Cartea are mai degrabă aspectul unui manual de aviație. Textul conține în exces detalii tehnice și face o apologie a vieții de cazarmă. Intriga și narațiunea sunt aproape inexistente.

L.Pv.

DUMBRĂVEANU Anghel, *Capcane și visuri*, v. *Piatra de încercare*, 1976.

I.M.

➤ ❍ **DUMITRIU Petru,** *Treceți*, RL, XXIII, 1990, 12, 21; *Buddha de la Pekin*, tr. de Andriana Fianu, LCF, s. nouă, 1990, 14, 8–9, fragmente din romanul *La Moisson*. (În lb. franceză: Paris, Éditions de La Table Ronde, 1989).

◆ Alain Villemin, *L'Épreuve de l'exil*, ESI, 1993, 1–2, 144–149.
❐ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Rio Bravo*, fasc. I. *Cântă lăstunii la defileul morții*, Buc., Editura Rev. „Carusel", [1990], 61 p. (Colecția Western), fasc. II. *Poliția lui Mulligam*, Buc., Ulise, 1990, 64 p. (Colecția Western), fasc. III. *Sfârșitul sherifului Henry Warner*, Buc., Ulise, 1990, 64 p (Colecția Western), fasc. IV. *Sunteți prea amabil Domnule King*, Buc., Ulise, 1991, 64 p. (Colecția Western), fasc. V. *Jefuirea băncii din Blue Town. Un șireang pentru Harris*, Buc., Ulise, 1991, 64 p. (Colecția Western), fasc. VI. *La un pas de neființă*, [Buc.], Ulise, 1991, 64 p. (Colecția Western). Editat în fasc. Roman de aventuri. Acțiunea se desfășoară în Vestul Sălbatic. Protagoniștii sunt doi justițiari neînfricați, șeriful Steve Sharkey și prietenul său, cowboy-ul Gerry Mulligam.

I.M.

❍ **GALACTION Luky,** *Sultana*, fragment din romanul omonim, MOL, I, 1990, 1, 36–37.

I.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Zorii mireselor*, Galați, Porto Franco, 1990, 173 p. Roman sentimental. Măriuca, eroină exemplară, și Cezar, bărbat de o cumsecădenie ieșită din comun, se reîntâlnesc pe neașteptate după ce, în urmă cu douăzeci și patru de ani, când erau pe cale să se căsătorească, se pierduseră unul pe altul din cauza unei întâmplări nefericite. Regăsirea lor înseamnă totodată reîntregirea familiei cu cele două fiice, Angelica și Doina, pe care femeia, silită de împrejurări, le dăduse în adopție, dar de a căror creștere se îngrijise cu devotament, fără a le spune că le este mamă. Realist în detalii, dar neverosimil ca narațiune, romanul rămâne la nivelul melodramei senzaționale.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 42, 6.

I.M.

GEORGESCU Paul, *Între timp*, Buc., Cartea Românească, 1990, 369 p. Roman satiric. De familie, de epocă și de moravuri totodată, romanul are forma ingenioasă a unei piese de teatru convertite în proză (cu replici redate continuativ, cu indicații de decor și de regie). Acțiunea, pur scenică, se petrece la sfârșitul Primului Război Mondial, într-un oraș neprecizat din lunca Dunării, iar personajele aparțin în majoritate micii burghezii locale. Unele sunt net caragialești ca tipologie și limbaj: Miu, un fel de Trahanache ramolit, dar șiret, dedat la un imoral comerț cu ocupantul german, Eliza, o coană Joița dornică să-și asigure virtuala moștenire împreună cu mama ei, vulgara Safta, Vetu, fratele negustorului, fost marinar de o ambiguă bonomie. De cealaltă parte, prinși fără voie în viesparul intrigilor familiale legate de avere, sunt fiii Lia și Andrei, care-și

află refugiul în prietenia cu un grup de tineri intelectuali (blazatul poet Mircea, lucidul ofițer german Gusti, aflat în convalescență, socialistul Toma, tipograf rănit și el pe front). Aprinsele discuții ale acestora despre război, despre destin și istorie, despre libertatea individuală și revoluția socială constituie un contrapunct ideatic, uneori cam neverosimil și cam tezist, la trista comedie burgheză din jur. O comedie la marginea căreia își fac apariția și doi insoliți *raisonneuri* generici, „domnul optimistic" și „domnul pesimistic", care, balcanic, jucând nesfârșite partide de table, chibițează cu tâlc despre mersul războiului și al politicii.

◆ ⁂, TIL, I, 1990, 7–8, 27; Diana Adamek, *Roluri ale singurătății*, TR, s. nouă, II, 1990, 28, 4; Val Condurache, RL, XXIII, 1990, 32, 10; Ioan Holban, CRC, 1990, 33, 4; Dan C. Mihăilescu, LTM, 1991, 2, 126. ❐ V. și *Coborând*, 1968.

I.M.

➤ ❍ **GHEORGHIU C.[onstantin] V.[irgil],** *Și așa a început calvarul*, tr. de Liviu Man, fragment din romanul *Omul care călătorește singur*, NU, I, 1990, 2, 2. (În lb. franceză: *L'Homme qui voyage a seul*, Paris, Plon, 1954).

I.M.

GHEORGHIU Mihnea, *Mușchetarul lui Cantemir*, v. *Ucenicia cărturarului*, 1955.

I.M.

GHILIA Liana, *Contemporanii diavolului*, Galați, Editura Porto Franco, 1990, 70 p. Cu un cuvânt înainte al autoarei și o postf. de Fănuș Neagu. Roman parabolă. Antiutopie cu o subțire tramă științifico-fantastică, miniromanul vorbește despre infernul social și mental al totalitarismului, „planeta primordială" vizitată de cei doi călători în timp (o psiho-arheoloagă și un bio-astrolog) nefiind altceva decât edificiul orwellian al unei dictaturi ce avea să se dezintegreze în urma „marii explozii" eliberatoare.

◆ Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 15, 2; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 30, 6.

I.M.

GIONEA Vasile, *Dragostea lui Tristan și a Izoldei*, [Ploiești], 1990, 160 p. Metaficțiune. E bazat pe o rescriere intertextuală a legendei lui Tristan și a Isoldei, transpusă în contemporaneitate. Formula epicului melodramatic urmează tiparele prestabilite, specifice erosului cavaleresc.

L.Pv.

GIUGARIU Mihai, *Destine*, Buc., Cartea Românească, 1990, 343 p. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 168. Roman al memoriei. Narațiunea, cu multiple ramificații, este o incursiune în istoria personală și familială a doi subofițeri de poliție, Lostun și Prunaru, pe de o parte, și a două tinere, Sophia și Caterina, pe de alta. Fără a fi precis încadrate spațio-temporal, rememorările reînvie întâmplări tulburi, episoade de război, detenții în lagăr, domicilii obligatorii în Bărăgan, dintre numeroasele biografii mai amplu și mai închegat reconstituite fiind aceea a lui Lostun Vasile și acelea ale cuplurilor Henzel-Lisa, Acseni-Aurelia, Vasile-Eufemia. O ingenioasă paralelă simbolică la cele povestite este urmărirea de către subofițeri, în timpul unei patrulări nocturne pe străzile Bucureștiului, a mașinii în care se aflau cele două femei. Labirintică, plină de mister, această urmărire reface, în plan spațial și psihologic totodată, întortocheatele și adesea dramaticele trasee existențiale ce vin din trecut spre prezent și le leagă pe personaje de destinul lor.

◆ ⁂, „Acasă", I, 1990, 2, 3; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 7, 6; Tania Radu, CNC, I, 1990, 20, 5; Cornel Moraru, VTR, XX, 1990, 8, 5; Nicolae Baltă, TNLS, III, 1991, 33, 2.

I.M.

GLIGAN Valer, *Pe cărările copilăriei*, Cluj, Dacia, 1990, 233 p. Cu o postf. de Petru Poantă. Roman rural. Are un caracter autobiografic. O lume patriarhală (Țara Moților, în prima jumătate a secolului XX) iese la lumină, din amintirile naratorului, ca univers sacralizat, așezat sub semnul miticului. Nu lipsesc clișeele de limbaj arhaizant și stereotipiile imaginarului poetizant, specifice literaturii sătești de raftul al doilea.

◆ Irina Petraș, *Două cărți de proză*, ST, XLI, 1990, 11–12, 24; Nora Rebreanu, TR. III, 1991, 13, 4.

L.Pv.

GOGEA Vasile, *Scene din viața lui Anselmus*, Buc., Litera, 1990, 86 p. Fragment: *Somn întrerupt*, EX, XXI, 1989, 1, 6. Roman parabolă. Tragicomic, face din micul univers, aparent banal, al unui bloc locuit de pensionari un spațiu numai bun pentru a simboliza carnavalescul joc al destinului. Un joc în care personajele, locatarii înșiși, apar ca niște măști bine modelate tipologic: vigilentul administrator Mangolewski, încă militărosul colonel în rezervă Coco Epaminonda, pretinsul scriitor Andriano Zapis, piticul Monks, care îngrijește un infirm, fostul marinar Cabidan, orbul Sabaca, Linda, cândva cântăreață de operă, biologul Erbiceanu, Timon Pironescu, un fel de gânditor cinic. Și, alături de ei, Anselmus, care, „alpinist al propriului său gând", cum își zice, are obiceiul de a-și nota reflecțiile în mai multe caiete. El este personajul-martor în jurul căruia se înlănțuie episoadele narative: o ceartă, o mică „anchetă" internă, o înmormântare, o ședință etc. Deși puternic colorate ironic, aceste întâmplări, precum și maniile celor implicați, rămân

pătrunse, în chiar ridicolul și absurdul lor, de un tragism pe care autorul știe să-l insinueze cu finețe și care dă caricaturii înseși un sens mai profund.

◆ Mihaela Ursa, ST, XLII, 1991, 4, 52; Al. Th. Ionescu, CAL, 1991, 5, 3; Mihai Dragolea, VTR, XXI, 1991, 7, 6; Sanda Cordoș, TR, s. nouă, III, 1991, 36, 4; Ștefan Borbély, *O utopie crepusculară*, F, XXVII, 1991, 9, 4; Alexandru Țion, AST, 1991, 228, 14.

I.M.

➤ **GOMA Paul,** *Din calidor. O copilărie basarabeană*, Buc., Albatros, 1990, 236 p. (În lb. franceză: *Le Calidor*, tr. de Alain Paruit, Paris, Albin Michel, 1987). A fost editat și la Chișinău în 1993. Inaugurează un ciclu continuat, în ordinea cronologiei biografice a autorului, cu vol. *Arta refugii* (1991), *Astra* (1992), *Sabina* (1991) și *Roman intim* (1999). Roman autobiografic. Concepută contrapunctic, din rememorări, meditații, reflecții, informații documentare, în jurul simbolului central, „calidorul" casei părintești din satul basarabean Mana, cartea evocă primii ani ai copilăriei protagonistului narator. Tema romanului este confruntarea a două lumi, cea a copilăriei, ca vârstă de aur, ca topos afectiv și geografic paradisiac, cu cea a istoriei, ca alienare a individului și violentă cădere în timp. Povestitorul aduce în prim-plan, cu nostalgie și candoare, îmbinând descripția cu reflecția, faptul brut cu percepția în multiplele oglinzi ale memoriei, primele amintiri, anii de școală, atmosfera caldă a căminului și a ținutului natal, cele dintâi experiențe ale descoperirii de sine. Perspectiva narativă, tonalitatea echilibrată, domoală se mențin neschimbate și în evocarea evenimentelor dramatice care reprezintă intruziunea istoriei în spațiul privilegiat al conștiinței încă nealterate de timp. Este vorba de anii celui de-Al Doilea Război Mondial, de presupusa moarte a tatălui eroului principal, închis într-un lagăr de prizonieri, de cedarea Basarabiei, din iunie 1940, urmată de refugiul familiei povestitorului în Ardeal. ≈ devine, astfel, un *Bildungsroman*, cu elemente de jurnal liric, cu numeroase incursiuni eseistice, o monografie a satului Mana, precum și o cronică a unui destin colectiv. Critica îl consideră „cea mai bună carte a scriitorului" (Ion Simuț) sau „cea mai fericită carte de proză de la *Amintirile* lui Creangă încoace" (Virgil Podoabă).

■ *My Childhood at the Gate of Unrest*, tr. de Angela Clark, Londra, Readers International, 1990; *Kalidor. Lapsepõlv Basarabias*, tr. de Riina Jesmin, Tallinn, Perioodika, 1992.

◆ Liviu Malița, APS, I, 1990, 5–6–7, 44; I. Negoițescu, TR, s. nouă, II, 1990, 31, 4; Ioan Holban, CRC, 1990, 10, 4; Marta Petreu, ~, *între depoziție și fantasmare*, RL, XXIV, 1991, 3, 4; Adrian Suciu, EX, XXIII, 1991, 1–2, 19; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 6, 6; Alex Ștefănescu, *Duioșia unui bărbat aspru*, FC, 1991, 8, 12; Eugen Simion, RL, XXIV, 1991, 9, 8; Mircea Țicudean, CNT, 1991, 9, 3; Florin Ardelean, F, XXVII, 1991, 3, 4; Nicolae Oprea, VR, LXXXVI, 1991, 3, 110–113; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 15, 5; Virgil Podoabă, VTR, XXI, 1991, 5, 7; Radu Părpăuță, TP, 1991, 7, 5; Tudorel Urian, CV, II, 1991, 29, 6; Al. Th. Ionescu, CAL, 1991, 7–8, 4; Ion Moise, MI, II, 1991, 13, 3; Florin Ardeleanu, VTR, XXII, 1992, 6, 8; Alexandru Laszlo, VTR, XXII, 1992, 6, 10; Nicolae Oprea, *Rugul cărții*, VTR, XXII, 1992, 6, 13; Ion Simuț, *Inocența și revolta în infern*, VTR, XXII, 1992, 6, 13; Bogdan Popescu, *Un „bătrân de viitor"*, CAI, 1993, 4, 49–50; Ovidiu Pecican, F, XXX, 1994, 3, 22–23; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 193–195; Magda Teodorescu, *În do major*, CNC, VI, 1995, 5, 5; Holban, *Salonul*, 35; Ion Simuț, *Are ~ talent?*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 61–63; *Dicționarul scriitorilor*, II; Urian, *Proza*, 44–46; *Dicționar analitic*, I, 310–312; *Dicționarul esențial*; Tihan, *Umanități*, 241–242. ❐ ~, *Rezistenți și rezistențe*, DOI, I, 1990, 13, 15; Gabriela Adameșteanu, *Să credem și în miracole*, DOI, I, 1990, 30, 8–9, 10; Rodica Palade, *„Istoria nu-ți dăruiește nimic pe gratis"*, DOI, II, 1991, 8, 8–9; Rodica Zafiu, *Pitoresc și ironie*, LCF, s. nouă, 1991, 29, 4; Horia Gârbea, *Vocea*, LCF, s. nouă, 1991, 32, 16; Ileana Mălăncioiu, *Fiindcă morții nu se mai pot apăra*, DOI, II, 1991, 37, 11; Nicolae Baltă, *„Omul politic" și eul profund*, VR, LXXXVI, 1991, 10, 95–98; Florin Manolescu, *Teme inconfundabile*, DOI, III, 1992, 7, 15; Mircea Martin, *Un simbol*, VTR, XXII, 1992, 6, 1, 16; Virgil Podoabă, *Dizidentul, scriitorul și opera*, VTR, XXII, 1992, 6, 16; ⁂, *~: „Rămân ce-am fost: un înjurător"*, DOI, IV, 1993, 3, 14–15; Ion Negoițescu, *Scrisoare către ~*, DOI, IV, 1993, 7, 12; Virgil Podoabă, *~: le dissident et l'écrivain*, ESI, 1993, 1–2, 180–182; Virgil Podoabă, *Despre memorie și nu numai*, VTR, XXIII, 1993, 10, 6; Mircea Martin, *Literatura română postbelică și fundalul ei social-politic*, VTR, XXIII, 1993, 11, 4; Breban, *Confesiuni*, 14–15, 198–210; Simuț, *Incursiuni*, 345–347, 349, 352; Mircea Iorgulescu, *Singurătatea lui ~*, DIL, III, 1995, 117, 2; Ion Simuț, *Cui nu-i e frică de ~?*, F, XXXI, 1995, 9, 51–53; Ungureanu, *La vest*, 220–242; Ioan Lazăr, *Profil: ~ – 60*, ZBR, VII, 1996, 1–2–3, 9; Cimpoi, *O istorie*, 275–278; László, *Între*, 17–24, 42–44; Lovinescu, *Unde scurte*, VI, 219–221; Marino, *Politică*, 25; Micu, *Scurtă istorie*, III, 113–114; Munteanu, *Jurnal*, VI, 180–185; Simuț, *Critica*, 62–66; Radu Cosașu, *Mărturisirea unei romanciere*, DIL, V, 1997, 215, 12; George Pruteanu, *Maculatorul*, DIL, V, 1997, 215, 13; Nicolae Oprea, *~ și cărțile înstrăinării*, VTR, XXVII, 1997, 4, 49–51; Luca Pițu, *De ~ et quibusdam alüs*, VTR, XXVII, 1997, 4, 64–65; Traian Ștef, *~ și complexul păunului*, VTR, XXVII, 1997, 4, 37–38; Radu Mareș, *Cabala bigoților*, VTR, XXVII, 1997, 4, 38–41; 5, 55–58; Mircea Iorgulescu, *Ghinionul ~*, DIL, VI, 1998, 267, 3; 268, 3; 269, 3; 270, 3; Cornel Moraru, *Un mozaic de tendințe postmoderne*, VR, XCIII, 1998, 9–10, 88–91; Dobrescu, *Modernitatea*, 216–218; Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 31–32; Mălăncioiu, *Cronica*, 20–22; Mariana Șipoș, *Cheia personajelor*, LCF, s. nouă, 1999, 1,

18–19; Faifer, *Faldurile*, 131–138; Valentina Rotaru, *Orgoliul și absurditatea unei integrități*, VTR, XXVIII, 2000, 3, 90–93; Flori și Mircea Stănescu, *~ la 65 de ani*, DUL, X, 2000, 131, 24; Tatiana Slama-Cazacu, *Viață, personalitate și limbaj: ~*, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 116–128; ⁂, *~ – 65*, OBC, I, 2000, 32, 11; Lefter, *Postmodernism*, 108; Oprea, Vlasie, *Literatura*, 59–60; Simuț, *Arena*, 91–96.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Gherla*, Buc., Humanitas, 1990, 237 p. (Totalitarism și literatura Estului). (În lb. franceză: ≈, tr de Șerban Cristovici, Paris, Gallimard, 1976). Apărut mai întâi în f.rev. VR, LXXXV, 1990, nr. 1–2 (parțial). Roman al memoriei. Evocă regimul concentrațional românesc din deceniul șase al secolului XX. Concepută sub formă confesivă, prin rememorări, meditații, fișe de observație, ce constituie adevărate documente de epocă, narațiunea evocă experiența atroce a detenției politice la Jilava și la Gherla a protagonistului povestitor. Cruzimea, sadismul torționarilor, redate într-o manieră naturalistă, într-un limbaj crud, convulsiv, atmosfera terifiantă a celulei de detenție, brutalitatea și abjecția supliciilor îndurate de victimele sistemului comunist fac din această utopie neagră un veritabil document politic și o piesă reprezentativă a literaturii gulagului românesc. ≈ este un roman zguduitor al infernului, dar și un elogiu al memoriei purificatoare, al valorii compensatoare a cuvântului, ca unic antidot împotriva ororilor istoriei. Descrierea exactă a universului concentrațional, cu o certă voluptate a detaliului, fișele de observație psihologică și schițele de portret, realizate îndeobște prin particularitățile de limbaj, alternează cu reflecțiile istorice, politice, morale, ce conferă romanului un plus de autenticitate. ≈ este „o carte sumbră, de o tristețe sfâșietoare" (Cornel Moraru), „unul din romanele cele mai unitare și mai bine organizate epic din opera lui ~" (Anton Cosma).

■ *Gherla – Min ungdoms straff*, tr. de Barbro Andersson, Stockholm, Coeckelberghs Förlag, 1978.

◆ Ligia Ionescu, LCF, s. nouă, 1990, 28, 5; Dorin Spineanu, TP, 1990, 32, 5; Ruxandra Cesereanu, TR, s. nouă, II, 1990, 51, 4; Virgil Podoabă, VTR, XXI, 1991, 1, 14; Mariana Trifan, UC, I, 1991, 1–2, 5; Cornel Moraru, VTR, XXI, 1991, 5, 4; T. Tihan, ST, XLII, 1991, 5–7, 22–25; Călin Manilici, ST, XLIII, 1992, 1, 2; Florin Ardelean, *~ – maratonistul fără linie de sosire*, F, XXIX, 1993, 5–6, 13; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 191–193; Mihai Cimpoi, *O fenomenologie a cruzimii*, TR, s. nouă, VII, 1995, 41, 5; Ion Pop, *Incursiuni în „literatura carcerală"*, VR, XCII, 1997, 11–12, 1–10; Rotund, *Incursiuni*, 120–123; Cosma, *Romanul*, II, 412–415; Tihan, *Umanități*, 222–242. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Patimile după Pitești*, Buc., Cartea Românească, 1990, 262 p. Urmat de o *Notă* și o *Cronologie* a autorului. (În lb. franceză: *Les Chiens de mort*, tr. de Alain Paruit, postf. de Virgil Ierunca, Paris, Hachette, 1981). Fragment: ≈, DIA, 1990, 73–76, 2–63. Roman al memoriei. Proză-document despre infernul închisorilor comuniste din România începutului de deceniu al șaselea al secolului XX, cartea este concepută pe baza a numeroase mărturii, orale și scrise, despre regimul de detenție din penitenciarul de la Pitești, destinat formării, prin tortură fizică și morală, a „omului nou" comunist. Protagonistul este Vasile Pop, un student condamnat pe nedrept la cinci ani de închisoare, după ce sora sa este violată de ofițerii sovietici și ucisă de un securist, iar fratele celor doi dispare în împrejurări necunoscute. El însuși împușcat în ambii genunchi și acuzat de a fi aderat la o organizație legionară „teroristă", eroul este întemnițat la Pitești, alături de alți presupuși opozanți ai regimului, supuși unei monstruoase pedagogii de „reeducare". Bolnav și infirm, el asistă, în calitate de martor, la supliciile îndurate de colegii săi de celulă, în scopul unei depline dezumanizări. Printr-o acțiune concertată de brutalizare, delațiune reciprocă, denigrare a tuturor valorilor spirituale, deținuții, conduși de șeful de celulă, Țurcanu, sunt obligați a juca pe rând rolul de victime și torționari. Descrierea, frustă în limbaj, a acestui univers dantesc, feroce și sumbru, oferă pagini copleșitoare prin naturalismul viziunii. ≈ este una din cărțile „cele mai răscolitoare, mai crude și mai greu de citit din câte s-au scris în literatura noastră" (Florin Manolescu).

▼ Cluj-Napoca, Dacia, 1999.

■ *Die rote Messe*, tr. de Lucian Grigorowitsch, Köln, Thule, 1984; *Het vierkante ei*, tr. de Andrea Borbel, Anvers, Elsevier Manteau, 1985.

◆ I. Negoițescu, *Scriitorul ~*, TR, s. nouă, II, 1990, 30, 4; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 12, 6; Al. Cistelecan, VTR, XXI, 1991, 5, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 25, 5; Nicolae Baboi, VAR, II, 1991, 6, 16–17; Horia Al. Căbuți, VTR, XXII, 1992, 6, 8; Alexandru Laszlo, VTR, XXII, 1992, 6, 10; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 191–193; Caraion, *Tristețe*, 57–59; Holban, *Salonul*, 35; ~, *Memorialul ororii*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 64–76; Cesereanu, *Călătorie*, 223–230; Rădulescu, *Istoria*, I, 382–406; Glodeanu, *Dimensiuni*, 285–288; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 69; Micu, *Istoria*, 652. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

❍ **GROȘAN Ioan,** *Avea douăzeci și cinci de ani*, CNT, 1990, 1, 18; *Daniel Apostol*, VR, LXXXVI, 1991, 7, 12–16; *Metamorfoza*, LTI, 1998, 27, 100–102; LTI, 1999, 29, 170, fragmente din romanul *Discurs asupra realului*.

M.W.

GURĂU Apostol, *Sâmbure înflorit*, Galați, Porto Franco, 1990, 145 p. Roman parabolă. Acțiunea este plasată într-o fictivă așezare dunăreană, pe nume Para de Loess. Cartea evocă drama intelectualului român din epoca dictaturii ceaușiste. Protagonistul, Titus Cotuna, un inginer agronom dublu licențiat, este un spirit meditativ, reflexiv, solitar, din familia inadaptaților. Fidel până la capăt ideilor sale inovatoare, cu prețul propriului sacrificiu, el își propune să reformeze starea de decădere agricolă a ținutului, prăbușit, în chip real și simbolic, în sterilitate. Înflorirea miraculoasă a pământului, din finalul cărții, reprezintă o sugestie a puterii transfiguratoare a conștiinței, un elogiu al individualității, capabilă să înfrunte tiparele sociale restrictive și opresive. „Romanul oglindește, în mic, un sistem social și moral. E scris cu patos și cu o oarecare îndârjire, într-o manieră a realismului liric, amintind de Fănuș Neagu, însă fără coerența metaforică a acestuia" (Val Condurache).

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 30, 6; Diana Adamek, TR, s. nouă, II, 1990, 35, 4; Mircea Dinutz, *O provincie a uimirii*, REV, I, 1990, 12, 2; Val Condurache, RL, XXIII, 1990, 40, 10.

M.W.

➤ **HORIA Vintilă,** *Dumnezeu s-a născut în exil*, tr. din lb. franceză de Al. Castaing, revizuită de autor, Craiova, Europa, 1990, 190 p. (Biblioteca de literatură română, 1). Postf. de Daniel Rops, studiu de Monica Nedelcu, note biobibliografice de Ion Deaconescu. (În lb. franceză: *Dieu est né en exil*, pref. de Daniel Rops, Paris, Libraire Arthème Fayard, 1960). O ed. în lb. română, tr. din lb. franceză de Al. Castaing, revizuită de autor, a apărut la Madrid, în 1978. Fragmente: ≈, TP, 1990, 11, 5; 12, 5; ≈, TR, s. nouă, II, 1990, 23, 6–7. Reluat fragmentar: ≈, CAL, 1992, 5, 24. Este primul vol. din *Trilogia exilului*, urmat de *Cavalerul resemnării* (apărut în lb. franceză în 1961, iar în lb. română în 1991) și *Salvarea de ostrogoți. Prigoniți-l pe Boețiu* (apărut în lb. spaniolă în 1983, iar în lb. română în 1993). Roman al exilului. Este conceput sub formă de jurnal imaginar al poetului latin Ovidiu Naso, expatriat la Tomis, în urma unei decizii imperiale. Alcătuit din rememorări, confesiuni, notații, epistole, însemnări istorice, geografice și meditații filosofice, reprezintă o cronică a ultimilor opt ani din viața artistului, din perspectiva exilului, analizat sub multiple fațete, psihologic, metafizic, soteriologic. Fost poet de curte, susținător al imperiului roman expansionist, autor al celebrei *Ars amandi*, care-i aduce, din punct de vedere oficial, condamnarea, sub acuzația de corupere a moravurilor, eroul se confruntă, acum, cu o alternativă existențială inedită. În țara geților barbari, unde descoperă o spiritualitate înaltă, reflectată în credința într-un zeu unic, Zamolxe, el trăiește o metamorfoză interioară, cu resorturi religioase și morale profunde. Biografia sa devine un parcurs inițiatic, pe măsură ce sensul tragic al exilului, ca răscruce a două lumi, dobândește conotații arhetipale. Pendulația dramatică a poetului între nostalgia vechii sale existențe, la Roma, și aspirația către Adevăr, antiteza, resimțită din ce în ce mai pregnant, dintre idealurile sale artistice și limitările timpului istoric, dintre iubirea sacră și cea profană constituie poluri ale unei trăiri cu dublu orizont, mundan și divin. Însăși nașterea Mântuitorului, la cumpăna dintre lumi, vestită de prietenul poetului, doctorul Teodor, este, din punctul de vedere al convenției ficționale, ilustrarea deplină a metaforei exilului, în această accepțiune ontologică. ≈ este „un roman simbolic și ezoteric", „o proză simbolizantă și parabolică într-o anumită măsură, lirică și estetizantă prin voința ei de a uni mai multe mituri" (Eugen Simion).

▼ tr. de Al. Castaing, Ileana și Mihai Cantuniari, pref. de Monica Nedelcu, postf. de Daniel Rops, Buc., Anastasia, 1999. Fragment: ≈, în Firan, Popa, *Literatura*, 268–285.

■ *Deus nasceu no exílio*, Sao Paulo, Flamboyant, tr. de M.P. Oliveira, 1961; *Dios ha nacido en el exilio. Diario de Ovidio en Tomis*, tr. de Rafael Vázquez Zamora, Barcelona, Destino, 1961 (Barcelona, Ediciones Destino, 1963; Barcelona, Planeta, 1998); *Dios nacio en el exilio*, tr. de Marta Acosta Van Praet, Buenos Aires, Emece, 1961; *Dio è nato in esilio. Diario di Ovidio a Tomi*, tr. de Orsola Nemi, Milano, Edizioni del Borghese, 1961 (Torino, Fògola, 1979; Milano, Il falco, 1987); *Gott ist im Exil geboren*, tr. de Erich Bertleff, Viena, P. Neff, 1961; *God Was Born in Exile. Ovid's Memoirs at Tomis*, tr. de A. Lytton Sells, Londra, G. Allen & Unwin, 1961 (New York, St. Martin's Press, 1961); *Gott ist im Exil geboren*, Zürich, Buchklub d. Grossen Welt, 1962; *Dóu ha nascut a l'exili*, tr. de Rossend Llates, Barcelona, Vergara, 1963; *Dios ha nacido en el exilio. Diario de Ovidio en Tomis*, tr. de Rafael Vázquez Zamora, Santiago de Chile, Editorial Andres Bello, 1988.

● Premiul *Goncourt*, pe anul 1960, atribuit, dar nedecernat.

◆ T.F., *Romanul unui roman. Dialog cu scriitorul* ~, TP, 1990, 3, 6; ⁂, TP, 1990, 4, 6; Eugen Simion, *Poetul și împăratul*, CAI, 1990, 3, 1–5; Constantin Cubleșan, *Un scriitor român laureat al premiului Goncourt*, TR, s. nouă, II, 1990, 23, 6; Ion Vlad, *Jurnalul poetului exilat*, TR, s. nouă, II, 1990, 23, 7; Zaharia Sângeorzan, *Exilatul vorbește*, TP, 1990, 30, 4; Nicolae Manolescu, *Simptomatologia exilului*, RL, XXIII, 1990, 45, 9; Remus-Horațiu Pintea, CNT, 1990, 35, 3; 36–37, 9; Monica Lovinescu, *Persecutați-l pe Boethius*, VTR, XX, 1990, 12, 4; Cornel Ungureanu, *Iluminare și hierofanie*, O, s. nouă, 1990, 46, 11; Domițian Cesereanu, TR, s. nouă, III, 1991, 7, 7; Nae Antonescu, F, XXVII, 1991, 2, 4; Cornel Mihai

Ionescu, *Hermeneutică și nostalgie*, VR, LXXXVI, 1991, 2, 106–110; Cristina Müller, EX, XXIII, 1991, 1–2, 8; Nicolae Oprea, CAL, 1991, 1, 7; Dan Silviu Boerescu, TMS, XXVI, 1991, 3, 6; Virgil Ierunca, F, XXVII, 1991, 3, 8; Antonio Chiaverini, *Poet între două lumi – impresii despre literatura lui ~*, TMS, XXVI, 1991, 5, 7; Gabriela Gavril, CL, CXXV, 1991, 19, 6; Ion Murgeanu, CROR, III, 1991, 15–16, 8; ~, *Exilul implică un spațiu al cunoașterii prin durere*, MI, II, 1991, 14, 8; Ioana Pârvulescu, CNC, II, 1991, 32, 4; Romul Munteanu, VAC, II, 1991, 36, 2; Nicolae Baboi, VAR, II, 1991, 10, 18–19; Cristina Müller, *Ipostaze ale exilului*, EX, XXIII, 1991, 10–11, 14; Laura Cheie, *~. Exilul și împărăția*, O., s. nouă, 1991, 17, 7; Ion Cocora, *Cultura română: un pariu refuzat?*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 1; Călin Manilici, *Emblemele diasporei*, ST, XLIII, 1992, 1, 2; Ricardo Angoso Garcia, *~: „România este o țară pentru viitor”*, CROR, IV, 1992, 1–2, 11; Ștefan Ion Ghilimescu, CAL, 1992, 8–9, 7; Andrei Ionescu, *Deznodământul fericit (la moartea lui ~)*, VR, LXXXVII, 1992, 3–4, 25–28; Ion Horațiu Crișan, TRA, I, 1992, 51, 2; Nicu Caranica, ~, ST, XLIII, 1992, 5–6, 13–16; Gheorghe Perian, *Probleme ale literaturii contemporane*, VTR, XXII, 1992, 10, 3; S. Damian, *Porți închise*, RL, XXV, 1992, 35, 12–13; Valentin Chifor, *~ sau parabola exilului*, F, XXIX, 1993, 9, 4–5; Horia Algor, P, IV, 1993, 9, 2; Constantin Ciopraga, *Literatura diasporei: ~ și Ștefan Baciu*, ESR, II, 1993, 6, 55–66; Ierunca, *Subiect*, 250–252; Crenguța Gânscă, *Nașterea mitului creștin în spațiul românesc, la Lucian Blaga și ~*, AURO, 1994, 4, 119–121; Munteanu, *Jurnal*, V, 215–216; Ungureanu, *Mircea Eliade*, 105–111; Ungureanu, *La vest*, 122–131; Mihai Cimpoi, *Exilul basarabean ca exil interior*, DER, III, 1996, 1, 152–156; Gheorghe Glodeanu, *~ și romanele exilului* TR, s. nouă, VIII, 1996, 16, 5; Cristian Radu, *Publicistica lui ~*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 46, 1; 8–9; Alexe, *Diorame*, 97–98; Chifor, *Caleidoscop*, 240–243; Firan, Popa, *Literatura*, 285–289; Micu, *Scurtă istorie*, III, 10; Mureșanu Ionescu, *Literatura*, 87–93; Crenguța Gânscă, *Metamorfozele lui ~*, F, XXXIII, 1997, 1, 59–61; Camelia Tamaș, *Mântuitorul sufletelor noastre*, VRR, III, 1997, 3; Ciopraga, *Personalitatea 2*, 290–299; Rotaru, *O istorie 2*, IV, 364; Cosma, *Romanul*, II, 351–358; *Dicționarul scriitorilor*, II; Glodeanu, *Dimensiuni*, 250–259; Popa, *Reîntoarcerea*, 67–78; Simion, *Fragmente*, II, 56–62; Marilena Rotaru, *Memoria exilului românesc – ~*, CNT, 1999, 2, 10; 3, 10; Maria Georgeta Orian, *~, romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; Pan. M. Vizirescu, *N.I. Herescu, o mare personalitate a culturii române*, GD, VIII, 1999, 4–5, 88–90; Stănescu, *Mircea Eliade*, 273–275; Vlad, *În labirintul*, 166–172; ⁂, *Atracția magică a lui ~ pentru Tomis*, TMS, s. nouă, V, 2000, 8, 3; *Dicționarul esențial*; Ierunca, *Trecut-au anii*, 298, 312–323; Micu, *Istoria*, 650–651; Micu, *Literatura*, 322; Orian, *Vintilă Horia*, 69–96. ❒ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

❍ **HRIZEA Vasile,** *Soldat al oricărei speranțe*, AST, 1990, 2, 8; *Balthazar*, FML, 1990, 4, 4, fragmente de roman.

M.W.

❍ **IOANID Monica,** *Roxana*, fragment din romanul *O simplă poveste*, CNC, I, 1990, 33, 12–13.

M.W.

➤ **IONESCO Eugène,** *Însinguratul*, tr. de Rodica Chiriacescu, Buc., Albatros, 1990, 127 p. (În lb. franceză: *Le Solitaire*, Paris, Mercure de France, 1973). Roman existențialist. Interogație filosofică modernă asupra sensului vieții și a fundamentului său ontologic, cartea reprezintă confesiunea directă, concentrată, a unui personaj descins din familia inadaptaților. Spirit meditativ, tulburat de misterul universului, dar conștient până la disperare de caracterul incognoscibil al acestuia, eroul, profund marcat de greața sartriană, provenită din conștiința neantului, se simte condamnat la existență și împrejmuit de un zid care urcă până la cer. În această „închisoare”, lumea personajului, în datele sale reale, este, în mod simbolic, una profund anodină. Mic funcționar la o întreprindere măruntă, copleșit de plictisul vieții cotidiene, eroul, în vârstă de treizeci și cinci de ani, primește pe neașteptate, de la un unchi din America, o moștenire ce-i permite să închirieze o locuință la periferia Parisului și să se retragă la pensie. Oblomovian, de acum, în mod autentic, el devine un simplu martor al spectacolului vieții și al propriei sale drame, ce se consumă anost, repetitiv, printre aceleași interogații filosofice, stropite abundent cu alcool, între noul apartament și micul restaurant din colțul străzii. Constrâns la o existență „inadmisibilă”, inaccesibilă în adevărul său ultim, angrenat într-un mecanism social guvernat de legi absurde, straniul personaj are, în cele din urmă, misterioasa revelație a zidurilor care se surpă, invadate de lumină, ca o posibilă cale de a accede la o lume paralelă. La apariția sa în tr. românească, romanul a fost considerat deopotrivă „o pastișă amabilă, un omagiu târziu adus existențialismului” (Ovidiu Pecican) și „o capodoperă” (Alex Ștefănescu), o „carte fermecătoare și rotundă ca un poem” (Tania Radu, Dan C. Mihăilescu).

◆ Alex Ștefănescu, *~ și statuia lui Lenin*, RL, XXIII, 1990, 51–52, 11; Ovidiu Pecican, *Etică și estetică neutrală*, CNT, 1991, 2, 3; Diana Adamek, TR, s. nouă, III, 1991, 6, 4; Sebastian-Vlad Popa, RL, XXIV, 1991, 6, 16; Tania Radu și Dan C. Mihăilescu, ARC, 1991, 1, 193; Arșavir Acterian, UC, III, 1993, 2, 5; ⁂, *Cu ~ despre* ≈, tr. de Sanda Stolojan, RL, XXVIII, 1995, 21–22, 26; Ionesco, Bonnefoy, *Eugène Ionesco*, 5–6, 48–50, 95–100, 148–152.

M.W.

IONESCU Elena, Cornel SAMOILĂ, *Acțiunea „Nicrom”*, Buc., Albatros, 1990, 268 p. Roman științifico-fantastic.

M.W.

IONESCU Violeta, *Legendele nu se scufundă*, Buc., Ion Creangă, 1990, 178 p. Roman pentru copii și tineret.

M.W.

❍ **IUGA Nicolae,** *Prolog la Roma*, fragment din romanul *Norul de lumină*, AST, 1990, 227, 28–29.

M.W.

❍ **IZBĂȘESCU Gheorghe,** *Salonul de vară*, ZBR, I, 1990, 3–4, 5–7; *Scânteiau ochii clorofilei*, CAL, 2000, 1–2, 12–13, fragmente din romanul *Salonul de vară*.

M.W.

LĂCUSTĂ Ioan, *Calendarul de nisip*, Buc., E.M., 1990, 285 p. Metaficțiune. Scris în manieră postmodernă, romanul abordează relația dintre realitate și ficțiune, propunând o meditație asupra literaturii, prin substituția demersului auctorial cu un raport de interdeterminare și indeterminare dintre autor și personaje. Carte cu mai mulți autori, lipsită de pretenții romanești, în sensul tradițional al termenului, ≈ este o narațiune ce pare a se scrie singură, printr-o îngemănare de intrigi paralele, rămase, până la sfârșit, sub semnul incertitudinii. Un personaj misterios, pe nume Milu, îi încredințează protagonistului, scriitorul Ștefan Lambrino, niște manuscrise, pe care acesta, întors acasă, începe a le citi nepotului său. Ele conțin jurnalul de armată al eroului, pe numele său real Ovidiu Rădulescu, însoțit de câteva fragmente dintr-un roman scris de acesta în timpul cătăniei, despre un anume Dumitru G. Stan, la rândul său scriitor. Cele două fire narative evoluează în paralel, până în momentul în care Ovidiu, venit în București pentru admiterea la facultate, își întâlnește întâmplător personajul, pe Dumitru G. Stan, care, în mod uimitor, trăiește în realitate conținutul romanului imaginat de viitorul student. Mai mult decât atât, enigmaticul Milu, ce apare și dispare sporadic, îi mărturisește eroului existența a încă unui personaj, acționând din umbră, un simbol al instanței auctoriale supreme, care copiază absolut totul, atât jurnalul de armată, cât și romanul despre Dumitru G. Stan. Astfel, toate personajele cărții sunt autori și, în același timp, ficțiuni ale altor ficțiuni, reunite într-o povestire pe care primul autor, Ștefan Lambrino, o începe citind-o și o sfârșește visând-o, în timp ce adoarme peste enigmaticele manuscrise ajunse în posesia sa. Ca narațiune „amețitor de stufoasă” (Valeriu Cristea), ≈ este un roman „al convențiilor acceptate” (Eugen Simion).

● Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române pe anul 1990.

◆ Valeriu Cristea, CAI, 1990, 3, 8–12; Diana Adamek, TR, s. nouă, II, 1990, 31, 4; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 28, 6; Nicolae Baltă, CNC, I, 1990, 35, 4; Eugen Simion, RL, XXIII, 1990, 38, 8; Constantin Cubleșan, ALA, I, 1990, 35, 3; Simion, *Fragmente*, IV, 253–259.

M.W.

❍ **LĂMUREANU Constantin,** *Un citat fără importanță*, fragment de roman, ARSA, I, 1990, 1, 6.

M.W.

❍ **LIZAC Dana,** *La hipodrom*, fragment din romanul *Pescărușul*, în vol. *Preludii epice*, 234–248.

C.B.

LUSTIG Adrian, *Un băiat ura o fată*, Buc., Eminescu, 1990, 183 p. Roman satiric. Printr-o suită de episoade ce se derulează într-un ritm alert, cartea dezvoltă o critică la adresa societății comuniste, marcată de diletantism și de confuzie a valorilor. Protagonistul, pe nume Sergiu Arvinte, este un student serios, visător și timid, părăsit, fără nicio explicație, de iubita sa din liceu, Marina. Noul partener al fetei, Alexandru Medrea, se interesează, la rugămintea acesteia, de misterioasa dispariție din oraș a lui Sergiu, care renunță la facultate pentru a se angaja, ca muncitor zilier, la o cooperativă din Valea Lotrului. De aici, firul narativ se complică, în intenția de a evoca, într-un registru parodic, episoade din viața angajaților cooperativei, cu toții artiști amatori, antrenați în aceste activități extraprofesionale în virtutea indicațiilor primite de la organele de partid. Astfel, romanul oferă, pe fundalul unei povești de dragoste eroic-comice, un tablou ingenios al degringoladei ideologice comuniste, evocată cu umor și detașare, într-un text fluent și limpede, lipsit de artificii stilistice.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 30, 6.

M.W.

LUSTIG Adrian, *Un ceai cu tipele de sâmbătă*, Buc., Alex, 1990, 206 p. Roman satiric. Alcătuită dintr-un dosar de depoziții ce redau, cronologic, evenimentele din varii perspective, cartea evocă aventurile prin care trec niște elevi de liceu, adunați într-o tabără școlară cu ocazia revelionului dintre anii 1968 și 1969. Elementul central al intrigii, realizată cu detașare și umor, îl reprezintă un incident neplăcut: directorul liceului este lovit cu o sticlă de șampanie de către elevul premiant. Carte de aventuri adolescentine și satiră a ideologiei comuniste lozincarde, ≈ este un roman „antrenant, optimist, veridic, plăcut” (Horia Gârbea).

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 10, 6.

M.W.

MARINEASA Viorel, *În pasaj*, Buc., E.M., 1990, 174 p. Fragmente: *Iubește-i pe interbelici, îți ordon!*, CNC, I, 1990, 11, 13; *Refluxul*, VAR, I, 1990, 5, 14–15.

Roman postmodern. În România anilor ’80, Iunian Hampu, tânăr recrut ce se îndreaptă spre cazarmă, își rememorează propria existență. Pe acest fir subțire se construiește o narațiune remarcabilă prin bogăția ramificațiilor secundare. Textul abundă în povestiri de sine stătătoare și, la limită, s-ar putea citi ca o colecție de proze scurte, înlănțuite în ordinea în care se petrec întâlnirile lui Iunian Hampu. Rolul personajului central nu e acela de a da o unitate de reflecție sau de acțiune, ci de a intra în rezonanță cu experiențele străine. Natură timorată, Iunian Hampu ar aparține categoriei introvertiților, numai că, diferență notabilă, el își caută refugiul în interioritatea altora. O replică, un articol de ziar, notițele unui milițian, istoriile de război ale unui veteran – toate sunt retrăite de un suflet cameleonic, care preia perspectiva, emoția și spaimele subiectului originar. Pentru Iunian Hampu nu există prezențe exterioare și orice întâlnire devine un pretext de imersiune în memoria celuilalt. Narațiunea se alcătuiește dintr-un lung șir de „căderi în memorie”, rezultând un colaj de istorii subiective. ≈ propune astfel o viziune originală a unei realități mobilate cu obiecte interioare, imaginând o lume populată nu de personaje, ci de trăirile lor. Universul ficțional se dovedește construit asemenea unui imens teatru al memoriei colective, pe a cărui scenă se mișcă frânturi de amintiri individuale. Această integrare organică a memoriei implică o viziune onirică a lumii, în care apropierile se bazează pe analogii, contopiri și asimilări, într-un mod ce amintește de imaginarul suprarealist al romanului arghezian. În cadrul literaturii postmoderne, înțelegerea memoriei ca spațiu al trăirii, nu ca tezaur pasiv, îi asigură romanului un loc aparte, explicând aspectul lui singular, caracterizat mai degrabă de polifonie decât de intertextualitate.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 8, 21; Nicolae Boghian, VAR, I, 1990, 7, 16; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 25, 6; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1990, 28, 12; Cristian Moraru, CNC, I, 1990, 29, 4; Mihai Dragolea, ST, XLI, 1990, 9, 38–39; Ion Simuț, RL, XXIII, 1990, 43, 10; ~, *Găselnițe, mici paradoxuri*, F, XXVII, 1991, 2, 5; Laura Pavel, EX, XXIII, 1991, 3–4, 7; Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 18, 2; Cornel Moraru, ~. *Rădăcinile realului*, VTR, XXVI, 1996, 5, 22–23; Berca, *Dicționar*, 87–88; Șerban, *Piper*, 73, 79.

L.T.

❍ **MARINEASA Viorel,** *Strada Vasiovei nr. 44*, O, s. nouă, 1990, 8, 12; *Rispensiștii*, O, s. nouă, 1990, 23, 12; *Litera albă*, O, s. nouă, 1990, 33, 5; *Strada Cimitigrului*, O, s. nouă, 1990, 47, 4, fragmente de roman.

L.T.

MATEESCU Nicolae, *Sărbătoare legală*, Buc., Cartea Românească, 1990, 301 p. Fragmente: *Omul electronic*, LCF, XXV, 1982, 10, 9; *Berea de duminică*, LCF, XXIX, 1986, 31, 4–5; *În familie*, LCF, XXX, 1987, 48, 6–7. Roman rural. În timpul dictaturii comuniste, autoritățile decid să desființeze un sat care nu mai e productiv. Se mută cooperativa, locuitorilor li se propun apartamente de bloc și se planifică transferul morților într-un nou cimitir. Familia Ștefan trăiește concret procesul strămutării unui întreg univers de existență. Totuși, reacțiile membrilor familiei la această decizie administrativă cu implicații profunde sunt diferite, conturând orizonturi distincte de valori și implicând o ruptură între generații. În vreme ce cele două fete, Venera și Ioana, privesc evenimentul cu indiferență, continuându-și viața netulburate, Lăzărică, tatăl, dramatizează, protestează la București și, în cele din urmă, moare de inimă rea. Moartea personajului are o semnificație inaugurală, prin funeraliile lui Lăzărică deschizându-se noul cimitir. Roman al unui mediu care se destramă (Mariana Sipoș), ≈ repune în pagină sentimentul dezrădăcinării și drama insignifianței umane, într-un registru ce aduce aminte de literatura rurală a începutului de secol, în contextul scenariilor absurde ale regimului totalitar.

◆ Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 16, 2; ⁂, UC, I, 1991, 5, 15; ⁂, BNR, XL, 1991, 10, 18; Mariana Sipoș, RL, XXIV, 1991, 32, 11.

L.T.

MIHADAȘ Teohar, *Pe muntele Ebal*, Cluj-Napoca, Clusium, 1990, 298 p. Cu o caracterizare de Valentin Tașcu pe coperta a IV-a. Fragmente: *Profesia: „Revoluționar”*, NU, I, 1990, 2, 8; ≈, NU, I, 1990, 3, 4; 5, 4–5; 6, 4–5; *„Osana lui Baraba”*, NU, I, 1990, 8, 4; *Un Socrate al Aiudului*, NU, I, 1990, 9, 4; *„Aici zac dușmanii poporului” (Aiudul)*, GRA, I, 1990, 14, 1, 3; ≈, GRA, I, 1990, 16, 1, 3. Face parte dintr-un ciclu autobiografic compus din romanele *Frumoasa risipă* (1980), *Steaua câinelui* (1991), *Pinii de pe Golna* (1993), *Străinul de la miezul nopții* (1996). Roman autobiografic. Relatează experiența concentrațională a unui deținut politic arestat în 1948 și eliberat în 1955. Concepută ca o consemnare a unui lung periplu, care traversează celulele tribunalelor din Bistrița și Cluj, închisorile de la Aiud și Pitești, lagărul de muncă forțată de la Canal și colonia de la Mărgineni, cartea insistă asupra tratamentului aplicat prizonierilor, evocând programul zilnic, specific fiecărui penitenciar, regimul alimentar, practicile curente, riscurile și atitudinea deținuților față de moarte. Înclinat să observe relațiile din penitenciar, în toate sferele în care acestea se stabilesc, de la cele sociale, până la cele intime, memorialistul insistă asupra aspectelor sordide,

pe care le privește cu ochi de moralist, însoțind ilustrarea detaliată a mizeriei umane cu dezaprobări elaborat retorizate, într-un amestec care îi e caracteristic de vituperație și voluptate a descrierii. După cum arată și titlul, care asociază într-un simbol unic legea biblică și blestemul, ≈ pune experiența carcerală sub semnul ambivalent al damnării și al triumfului, fără ca totuși sensul sublimării spirituale să transpară dincolo de consemnarea fidelă a condiționărilor lui materiale.

◆ Andrei Moldovan, MI, I, 1990, 6, 2, 8; Valentin Raus, MI, I, 1990, 6, 2; Constantin Cubleșan, ALA, I, 1990, 23, 3; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1990, 30, 12; GRS, II, 1990, 109, 3; T.[ania] R.[adu], LTM, 1990, octombrie, 117; Constant Călinescu, VAC, I, 1990, 41, 3; Ruxandra Cesereanu, TR, s. nouă, II, 1990, 46, 4; Liana Iacob, FMI, XLIII, 1990, 11–12, 22; Olga Duțu, TMS, XXVI, 1991, 1, 6; Nicolae Baltă, CNC, II, 1991, 13, 5; Cristian Stamatoiu, VTR, XXI, 1991, 3, 8; Mircea Arman, *Cu ~... ≈*, JL, s. nouă, III, 1992, 9–12, 1; Mircea Opriță, *Prin poezie dobândim condiția paradisiacă a existenței*, TR, s. nouă, V, 1993, 46, 3; Ion Mureșan, *Intrarea istoriei în mit*, TR, s. nouă, VI, 1994, 42, 5; Munteanu, *Jurnal*, V, 212–214; Ion Maxim Danciu, *Am dorit să facem, aici la Cluj, o editură performantă cultural, iar nu o afacere cu cartea*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 17, 3, 8–9; Duțu, *Note*, 84–85.

L.T.

MIHAI Mircea, *Dealul*, Buc., Eminescu, 1990, 215 p. Roman rural. Centrată pe viața de zi cu zi a unei ferme viticole în România comunistă, narațiunea acoperă, în detaliu și pe suprafețe ample, monotonia muncilor agricole și a activităților curente ale gospodăriei de stat: inspecții de la partid, întrecerea brigăzilor fruntașe, introducerea în producție a unui tractor, obținerea unui nou soi de vin. ≈ interesează nu prin tematică (aceasta s-ar putea regăsi și în literatura realist-socialistă), ci prin documentarea aparte a unei umanități uniforme. Angajații locuiesc împreună într-o colonie, dar duc existențe solitare care se intersectează numai aleatoriu și pentru scurtă durată. Provizoriu se formează cupluri în care iubirea se consumă rapid și fără urmări civile: amor se face cu aceleași femei și în aceleași locuri indiferent de personajele implicate. Romanul nu individualizează, tratând colectivitatea gregar. Efectul kafkian rămâne totuși involuntar, iar semnificația lui e sociologică, nu estetică.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 5, 18; ⁂, ȘZ, I, 1990, 13, 5; ⁂, VAC, I, 1990, 25, 5; Adela Rogojinaru, RL, XXIII, 1990, 24, 10; Constantin Trandafir, *Romanul și continuitatea*, ST, XLII, 1991, 8, 23.

L.T.

MIHĂESCU Eugen, *Și câinele râde*, Buc., Eminescu, 1990, 349 p. Roman rural. Prin evocarea lirică a vieții la țară, proiectează, în România rurală distrusă de colectivizare și industrializare, un neașteptat spațiu idilic. Într-un sat părăsit de tineri, Mihai Cumpătă îl aduce de la oraș pe nepotul lui George, redescoperind, odată cu el, posibilitatea unei retrăiri fabuloase a propriei biografii. Firul epic, minimal, se reduce la măruntul ritual cotidian oficiat împreună de bunic și de nepot: trezirile, muncile gospodăriei, mesele zilei, ceremonialul culcării. Narațiunea se construiește ca o evocare caracterizată prin atmosferă. Mihai Cumpătă rememorează întâmplările propriei existențe, precum și pe cele ale satului, cufundându-le într-un halou feeric, ce estompează traumele istorice. Amintirea se instalează în același spațiu de basm în care se desfășoară poveștile lui George, pentru a evoca alaiurile de petrecere în noaptea Anului Nou, serbarea Crăciunului ori urmărirea colectivă a unui porc fabulos. Romanul izbutește să imagineze o comunitate paradisiacă, a bunicilor și a nepoților, regăsind virtuțile unui sat mitic în ruinele unui structuri sociale căzute în desuetudine.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 94; Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 13, 2.

L.T.

MIRCEA Dumitru, *Rădăcini*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 196 p. Roman autobiografic. Concepută ca o întoarcere la origini, în căutarea unor „rădăcini" ale vocației scriitoricești, narațiunea se centrează nu atât asupra destinului personal, cât asupra figurilor tutelare care l-au determinat prin forța sângelui. O mătușă oarbă, mama și tatăl protagonistului constituie obiectul evocării, dar și subiectul în funcție de care e structurată materia epică. Mătușa spune basme, mama povestește istorii triste cu copii, iar tatăl istorii de război. Alcătuit prin întrețeserea mai multor universuri fictive distincte, romanul nu reușește totuși să își transfigureze procedeul. Disponibilitatea personajelor de a reitera infinit același soi de istorisiri are un efect involuntar comic, stând mai aproape de caricaturizare decât de evocarea nostalgică.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 94; Dorin Ștefănescu, VTR, XXI, 1991, 6, 6.

L.T.

MIREA George, *Borne pentru drumul din vis*, Iași, Junimea, 1990, 363 p. *Bildungsroman*. Relatează biografia arhitectului Viorel Lotrișor. Concepută confuz, în funcție de mai multe praguri imaginare pe care autorul le numește „borne", evocarea cuprinde, într-o ordine contrară cronologiei, copilăria petrecută în anii războiului, adeziunea la partidul comunist încă în ilegalitate, cariera de succes a protagonistului și, în cele din urmă, asasinarea sa, prin împușcare, în 1974. Narațiunea glisează între regimul realist și obsesiile obscure, de factură erotică,

ideologică și națională, care structurează contrapunctic acest destin, generând secvențe epice adesea ilizibile.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 4, 29; ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 11–12, 28; ⁂, VAC, I, 1990, 25, 5; Olga Duțu, TMS, XXV, 1990, 11, 6; Cornel Munteanu, F, XXXII, 1996, 6, 20–21; Duțu, *Note*, 50–55.

L.T.

MLADIN Emil, *Yesterday*, Buc., Baricada, 1990, 152 p. Roman de spionaj. În SUA, în cadrul unui proiect inițiat de Serviciile Secrete, opt membri ai unei echipe de șoc sunt antrenați pentru dinamitarea unui depozit de armament. Povestea aduce alături biografii și caractere voit contrastante: o acrobată de circ, un fost voluntar în războiul din Vietnam, un pușcăriaș, un absolvent ratat al Sorbonei etc. Cu multă violență verbală, exploatând resursele limbajului argotic, romanul explorează tensiunile și ciocnirile între temperamente și interese ireductibile. Miza dezvoltării epice o constituie lichidarea acestui conflict generalizat. Puse în situații extreme, personajele se jertfesc, alegând sacrificiul de sine în numele interesului comun. Nesemnificativ ca temă, romanul se reține totuși prin propunerea unei evoluții morale care, chiar dacă neverosimilă, nu e mai puțin patetică.

◆ Traian T. Coșovei, *„Cred în ceea ce am scris”* (i. cu ~), LTE, IV, 1994, 11–16, 11; ~, *Privitul în oglindă – act de curaj*, LCF, s. nouă, 1997, 41, 4.

L.T.

MODORCEA Grid, *Lumea fără oglindă*, Buc., Albatros, 1990, 391 p. Fragment: ≈, RL, XVI, 1983, 37, 14. Roman postmodern. Încearcă să însceneze, pe un plan dublu, psihologic și textualist, o dramă a identității. În România anilor ’80 ai secolului XX, Traian, actor bucureștean care revine în satul Lunca pentru înmormântarea tatălui său, pare marcat nu atât de evenimentul funebru, cât de fascinația reîntâlnirii cu Iovan, un vechi prieten din copilărie. În el, protagonistul regăsește o ipostază încremenită a unei vârste necorupte de tentații și netulburate de imperativele etice; cu un destin consumat integral între repere rurale, fără contact cu lumea orașului ori a uzinei, Iovan reprezintă un *alter-ego* inocent al lui Traian. Totuși, sciziunea simbolică a eului nu poate fi depășită de protagonist decât cu prețul unei retrageri a ființei din lume, printr-o regresie amorală și devitalizantă într-un spațiu matricial bântuit de spectrul morții. Pe baza acestei tensiuni identitare irezolvabile în planul realității, narațiunea explorează posibilitatea refacerii unității originare a sinelui în planul textului. Traian, care revine la București și concepe o dramă, rescrie involuntar același text pe care îl redactează Iovan, rămas în sat.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 4, 29; ⁂, TIL, I, 1990, 5, 24; ⁂, ȘZ, I, 1990, 16, 5; Sebastian-Vlad Popa, RL, XXIII, 1990, 26, 10; Adriana Iliescu, LCF, s. nouă, 1990, 33, 7; Tatiana Mihuț, ATN, XXVII, 1990, 10–11–12, 5; Romul Munteanu, *Cărțile anului, cărțile timpului II*, BAR, II, 1991, 8, 8.

L.T.

MOISE Ion, *Numai cu tine, omule!*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 235 p. Roman social. În România anilor ’80, un cuplu de tineri căsătoriți, Ana și Grigore Gălan, ia decizia să se mute în Valea Jiului, atras de salariile mari ale minerilor. Încercând să obțină o locuință, tinerii se oferă să îngrijească doi bătrâni, pentru a le moșteni casa. În spiritul prozei ardelene, narațiunea subliniază lăcomia care îi împinge pe Ana și pe Grigore să îi alcoolizeze pe cei doi, pentru a le grăbi sfârșitul. Din același unghi de vedere moral este privit compromisul pe care îl face Ana pentru a primi un post de contabilă la mină. Acceptând să devină amanta directorului, ea trăiește pătimaș adulterul, descoperind ispita unei senzualități instinctuale. În cele din urmă, Ana moare, iar Grigore e pus sub acuzare pentru uciderea celor doi bătrâni. Resorturile care antrenează existența celor două personaje pe o spirală descendentă se dovedesc identice cu acelea care defineau, cu un secol mai devreme, universul uman al prozelor lui Slavici: dezrădăcinare, vină, pedeapsă. Justificări puțin credibile pe fundalul industrial al României comuniste, care adaugă la complicatele dezvoltări ale filonului epic un inoportun mesaj moralizator.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 6, 19; Olimpiu Nușfelean, MI, I, 1990, 5, 2; ⁂, VAC, I, 1990, 25, 5; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 19, 6; Alexandra Vrânceanu, RL, XXIV, 1991, 25, 10.

L.T.

MONTEORU Alexandrina, *Șopronul*, Buc., Litera, 1990, 110 p. Cu două caracterizări de Marin Mincu și Vasile Andru pe coperta a IV-a. Roman poetic. „O aparență de proză care nu e nici proză, nici poezie, ci o sinteză a tuturor genurilor” (Marin Mincu), cartea e constituită din treizeci și patru de povestiri scurte, fără raporturi care să le integreze într-o unitate narativă convențională. Sunt scene de dialog care, transcrise telegrafic, se pulverizează între indicația sobră a situării spațiale, frânturile de conversație și numirea interlocutorilor. Implicând un număr mare de personaje, dintre care multe nu sunt menționate decât o singură dată de-a lungul narațiunii, textul conturează un peisaj uman caleidoscopic, a cărui varietate psihologică rămâne neexplorată. Romanul nu urmărește caracterizarea individualităților, ci creionarea unui regim al comunicării directe, care reflectă o stare de inocență a lumii, nedisimulată prin limbaj. Chiar și atunci când interogațiile personajelor vizează natura

răului în lume, perspectiva este în continuare aceea a unei umanități care s-a vindecat, prin depășirea unei comunicări perverse.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 94; ⁂, VAC, II, 1991, 6, 6; Al. Protopopescu, CNC, II, 1991, 4, 4; ⁂, CNC, II, 1991, 23, 5; Vladimir Bălănică, RL, XXIV, 1991, 26, 10; Mihaela Ursa, TR, s. nouă, III, 1991, 32, 4; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 46, 6; Cristina Ilina Sălăjanu, VR, LXXXVIII, 1993, 4–5, 148–150; Mincu, *Textualism*, 239.

L.T.

MOROGAN-SALOMIE, *Să nu ne enervăm!*, Buc., Dragon, 1990, 320 p. (Dragon – Detectiv).

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 9, 18.

L.T.

❍ **MOTOC Nicolae,** *O noapte la raiul lebedelor*, fragment din romanul *Lumea plană*, TMS, XXV, 1990, 1, 10–11.

L.T.

❍ **MUNGIU Alina,** *Psihostasia*, fragment de roman, CL, s. nouă, 1990, 12–13, 12–13.

L.T.

MUNTEANU Doru, *Miercurea regală*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 207 p. Fragment: ≈, FML, 1990, 3, 2. Roman istoric. Autorul creează o reușită panoramă a României interbelice și a primelor decenii de după 1944. Liantul narațiunii îl reprezintă destinul unui anume Horațiu Apolzan care este, succesiv, participant la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918, judecător și deținut politic în gulagul românesc. Narațiunea se întemeiază pe un discurs meditativ despre tragismul destinului individual în confruntare cu istoria. Aceasta nu este altceva decât o eternă reluare a unor speranțe pe care nicio revoluție nu reușește să le transforme, pe deplin, în realități.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 3, 15; ⁂, BNR, XL, 1991, 15, 20.

M.M.

NEAGU Gheorghe, *Templul iubirii*, Galați, Porto Franco, 1990, 135 p. Roman parabolă. Se aseamănă cu un basm modern, relatând călătoria inițiatică a prințului Omedeu prin Leodania, ținut sălbatic, presărat de pericole și de ispite. În centrul acestei experiențe magice stă dragostea protagonistului pentru Imea, pe care acesta o întâlnește în cursul aventurii sale civilizatorii. Evocată într-un registru ambivalent, între vis și realitate, iubirea celor două personaje se împlinește între *eros* și *thanatos*, făcând să coincidă moartea prințului Omedeu cu o nuntă simbolică, în plan celest. În acest mod, mitul *Mioriței* ajunge să fie tratat prolix și moralizator.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 18, 17; Alexandra Vrânceanu, RL, XXIV, 1991, 25, 10.

L.T.

NEAMȚU Leonida, *Sferele infinitului*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 179 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 6, 19; ⁂, UC, I, 1991, 4, 15; Ion Roșioru, TMS, XXVIII, 1993, 8–9, 7.

L.T.

NEDELCIU Mircea, Adriana BABEȚI, Mircea MIHĂIEȘ, *Femeia în roșu. Roman retro(versiune)*, Buc., Cartea Românească, 1990, 430 p. Cu o postf. de Martin Adams Mooreville. Fragmente: ≈, LTM, 1990, octombrie, 53–58; ≈, O, s. nouă, 1990, 33, 12–13; *Animus Marrandi*, TNLS, II, 1990, 45, 6–7. Roman postmodern. Recuperând resursele senzaționalului, se inspiră din recuzita literaturii de consum pentru a spune o poveste cu gangsteri, cu prohibiție și cu femei fatale. Romanul are un aspect compozit, combinând un dosar stratificat, de documentare a narațiunii, cu un dispozitiv de exhibare și de demonetizare a convențiilor epice. În ciuda acestui aparat complex de dispersie a perspectivei, de fracturare a relatării și de multiplicare a autorităților narative, textul nu capătă valențele negative ale unui antiroman. Eliberat de convențiile verosimilității, de imperativul organicității și al motivației epice, romanul nu se autodistruge, ci se purifică, redescoperind puterea elementară a ficțiunii de a uimi, de a imagina lumi, fapte și acțiuni extraordinare. În centrul narațiunii stă biografia Anei Cumpănașu, femeia care l-a trădat pe celebrul gangster american Dillinger, contribuind la arestarea lui. Emigrată din România la începutul secolului XX, protagonista, sub numele de Ana Sage, face carieră în lumea interlopă, conduce un bordel și se implică în traficul cu băuturi alcoolice din timpul prohibiției. Silită să colaboreze cu poliția și cu F.B.I. pentru prinderea lui Dillinger, Ana Cumpănașu va trebui să se reîntoarcă în țară, unde, într-o Românie condusă deja de un guvern comunist, moare în condiții suspecte, în 1947. Patruzeci de ani mai târziu, pe urmele acestui destin, se angajează trei autori, numiți în text Emunu, Emdoi și A, care reconstituie aventuroasa existență a „femeii în roșu” prin acumulare de documente, de mărturii și de zvonuri. Reconstruite printr-o tehnică polifonică, atât figura Anei Cumpănașu, cât și caracterul extraordinar al vieții sale devin, în tratarea celor trei autori, o problemă de perspectivă. Senzaționalul nu e o proprietate înscrisă în natura evenimentelor, ci un raport variabil de contemplare și de înțelegere a acestora. Astfel, nu numai tabloul american are capacitatea de a surprinde prin transfigurări neașteptate, ci și satul natal al protagonistei,

care arată mereu o nouă față. Idilic și romanțios în amintirile Anei, populat cu figuri aristocrate între cele două războaie, pustiit și dezumanizat în timpul „întovărășirii". Senzaționalul nu e rezervat numai fabulațiilor cinematografice cu gangsteri, ci și istoriei, pe care o infiltrează prin imprevizibil și prin absurd. Scrisă la sfârșitul anilor '80, această consemnare a unei existențe senzaționale dezvoltă un sens politic subiacent, devenind, prin extrapolare, o metaforă a anormalității și nefirescului.

▼ Buc., Allfa, 1997.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1990.

◆ Marius Stoian, ~, *„... și dacă nici acolo nu se va găsi o soluție, voi fi, probabil, silit să emigrez"* (i.), TNL, II, 1990, 276, 3; ⁂, TNLS, III, 1991, 3, 2; Ion Bogdan Lefter, CNC, II, 1991, 4, 12; Ovid S. Crohmălniceanu, CNC, II, 1991, 4, 13; Dan C. Mihăilescu, ARC, 1991, 1, 193–194; ⁂, BNR, XL, 1991, 3, 19; Cornel Ungureanu, TR, s. nouă, III, 1991, 13, 5; Mihai Dragolea, ST, XLII, 1991, 43–44; ⁂, UC, I, 1991, 3, 11; Laura Bișoc, CAI, 1991, 3, 44; Nicolae Baboi, VAR, II, 1991, 4, 20–21; Nicolae Turtureanu, CRC, 1991, 17, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 14, 5; Tania Radu, CNC, II, 1991, 18, 10; Mircea Țicudean, APS, II, 1991, 6, 7; Ioana Bot, TR, s. nouă, III, 1991, 22, 4; Urmuz, O, s. nouă, 1991, 24, 4–5; Constantin M. Popa, R, 1991, 7–8, 15; Radu Călin Cristea, JL, s. nouă, II, 1991, 31–34, 3, 6; ⁂, TR, s. nouă, IV, 1992, 8, 2; Gabriela Omăt, VR, LXXXVII, 1992, 6–7, 89–93; Mircea Țicudean, CV, III, 1992, 45, 10–11; Leo Butnaru, ~, *„Am un orgoliu pe care încerc să îl maschez"* (i.), CNT, 1994, 16–17–18, 1, 10; Berca, *Dicționar*, 14; Dan-Silviu Boerescu, *Am pierdut o batistuță, mă bate mămica?*, LCF, s. nouă, 1997, 16, 16; Raluca Mateoc, ~, *„Revistele nu se mai pot retrage într-o imagine înfrumusețată a trecutului"* (i.), F, XXXIV, 1998, 1, 29–31; Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 2, 16–20; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 22, 63; Gabriela Inea, ~, *„Tot ce am scris îmi asum"* (i.), TMS, s. nouă, III, 1998, 9, 1, 3; Monica Spiridon, *Despărțirea de* ~, LCF, s. nouă, 1999, 28, 11; Dumitru Chirilă, F, XXXV, 1999, 10, 110–112; Cărtărescu, *Postmodernismul*, 444–457; Pârvulescu, *Prejudecăți*, 252; Șerban, *Piper*, 15; Adrian Oțoiu, *Principiul dicționarului*, AMP, 2000, 2, 67–77; Carmen Mușat, *Comedia narațiunii și structurile romanului latent II*, OBC, I, 2000, 21, 11–12; Oțoiu, *Trafic*, 69–73, 176–184, 227–228.

L.T.

❍ **NICOLESCU Horia,** *Pădurea în flăcări*, fragment din romanul *Imperiul nălucilor*, PAR, I, 1990, 2, 5.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *A înflorit liliacul*, Buc., E.M., 1990, 285 p. Roman de aventuri.

▼ Buc., Nemira, 1999.

◆ ⁂, TIL, I, 1990, 7–8, 27; ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 6, 19; ⁂, VAC, I, 1990, 20, 5; Aurel Martin, VAR, I, 1990, 7, 16; ⁂, BNR, XLIX, 2000, 12, 93.

L.T.

OLTEANU Traian, *Umbra cuvintelor*, Buc., Cartea Românească, 1990, 254 p. Roman psihologic. În redacția unui mare cotidian de provincie, în ultimii ani ai regimului totalitar, gazetarul Lemnaru și redactorul-șef Paul Magheru găsesc caietul cu însemnări intime al unui fost coleg, Barbu Drăgan. Jurnalul, scris la patruzeci de ani, reconstituie un episod de criză din existența lui Drăgan, determinat de un denunț anonim la Securitate. Citit alternativ de cele două personaje, în paralel cu activitățile de rutină din redacție, caietul se transformă treptat dintr-o lectură întâmplătoare într-un pretext al unui proces interior. Paul Magheru, care este și autorul denunțului, are ocazia, pe parcursul unei lecturi cu valențe cathartice, să revină asupra propriei vinovății, pentru a o mărturisi și, mai ales, pentru a o justifica. Avem astfel de-a face cu un caz de delațiune, în care radiografierea culpei ar presupune o analiză de factură dostoievskiană, pe care romanul o evită intenționat, cauționând complice motivațiile personajului.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 3, 8; ⁂, BNR, XL, 1991, 11, 18.

L.T.

ONICEANU Marius, *Coloana fără sfârșit. Două mii de ani de istorie românească de la Regatul lui Burebista la tratatul de la Trianon*, Buc., 1990, 555 p. Cu un *Argument* al autorului și o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. După afirmațiile autorului, vol. ar fi cunoscut și o tr. în lb. germană, făcută de Wilfried Ott. Roman istoric. Intitulat roman pentru a justifica o reconstrucție fantezistă a istoriei românilor, ≈ propune o narațiune non-fictivă care, sub pretextul consemnării dezbaterilor unui cerc de doisprezece intelectuali, adună laolaltă legende istorice perpetuate de istoriografia națională și de memoria colectivă. Ecou al unei vaste mitologii țesute în jurul unor episoade și figuri istorice, textul nu urmărește decât să sublinieze, cu candoare, unicitatea moștenirii geto-dace a românilor.

L.T.

PANAYOTIS Takis, *Nu mă sperii domnule, alibi!*, Bacău, Stepa, 1990, 126 p. Roman polițist.

M.M.

PANĂ Ion Gh., *Zile și nopți între a fi și a nu fi. Roman*, Buc., E.M., 1990, 238 p. Cu o introd. a autorului. Roman istoric. Autobiografic, este inspirat de realitățile frontului antihitlerist, între 23 august 1944 – 9 mai 1945. Impresionează relatarea sobră, dar extrem de percutantă a unor fapte de eroism ale militarilor sau civililor români. Textul se apropie mai degrabă de evocarea istorică tradițională, decât de transformarea ficțională a realității presupusă în roman.

M.M.

PANIȘ Anatolie, *Domnișoara*, Buc., Eminescu, 1990, 200 p. Roman satiric. Intriga este plasată într-o localitate rurală cu pretenții urbane. Caterina Săvescu, în vârstă de cincizeci de ani, domnișoară, profită de puterea de seducție a vocii sale pentru a-și cuceri interlocutorii telefonic. Satira socială și umorul fac din această carte un „roman remarcabil" (Romul Munteanu).

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 42, 6; Claudiu Constantinescu, RL, XXIII, 1990, 49, 10; Romul Munteanu, BAR, II, 1991, 21, 8.

L.B.

PANTAZI Alecu, *Să vezi Napoli…*, [Cluj-Napoca], Clusium, 1990, 288 p. Roman polițist.

◆ Ion Maxim Danciu, *Am dorit să facem, aici la Cluj, o editură performantă cultural, dar nu o afacere cu cartea*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 17, 3, 8–9.

L.B.

PARAPIRU Teodoru, *Mieii tunși zero rămân repetenți*, Galați, Porto Franco, 1990, 169 p. Roman rural. Scopul central al cărții este martirizarea satului românesc în perioada colectivizării. Transformările prin care este forțat să treacă satul Islaz din Bărăgan, la începutul anilor cincizeci, sunt percepute din perspectiva adolescenților Alexandru Bolta și Jean Bouroșu. Autorul utilizează o formulă epică relativ interesantă. Fiecare capitol al romanului are o structură dual㠠. Povestirea propriu-zisă este precedată de o sinteză narativă cu valoare simbolică, ambele având propria lor coerență și independență narativă. Unitatea romanului este asigurată de reluarea acelorași personaje și de tematică.

M.M.

PARDĂU Platon, *Victoria lui Manoliu*, Buc., Cartea Românească, 1990, 333 p. Roman psihologic. Pretextul îl constituie un așa-zis „celebru proces Manoliu", redeschis la insistențele Victoriei Manoliu. Fără inculpați, greu de clasat, procesul trenează, Victoria Manoliu are, însă, timpul la dispoziția ei. Prin fereastra murdară de unde privește din sala de judecată, timpul se dilată, modelând amintirile, împletindu-le, deformându-le sau, doar, ordonându-le.

◆ Adrian Dinu Rachieru, MRT, I, 1990, 14, 5.

L.B.

PECICAN Ovidiu, *Eu și maimuța mea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 161 p. Fragment: *Bărbatul se apleca peste ghizdurile fântânii*, APS, I, 1990, 1, 11. Roman psihologic. Structurat în capitole aparent autonome, cronologic neaderente, epicul tinde să-și recupereze unitatea prin „atmosferă și problematică, mai mult decât „prin subiect și personaje" (Sanda Cordoș). Cazul Ben Bernea se plasează în „zona tulbure a psihologicului tensionat și convulsionat până la maladie" (Ion Simuț), cu atât mai mult cu cât protagonistul-pacient nu ascunde nimic, consimțind să-și etaleze, cum singur afirmă, „viscerele pe masa de operație dezinfectată". Scos din perimetrul sanatoriului („veche cazarmă" sau „livadă de vișini", dualitate tipică universului creat de autor), scriitorul Ben Bernea, extrem de tânăr, abia pășind în maturitate, se autosuspectează, plonjând periculos în subconștient, pentru a-și cunoaște contradicțiile și a se recunoaște, sporind prea plinul de sensibilitate ce-l caracterizează, căutând răspunsuri la probleme majore, urmându-și chemarea.

◆ Laura Pavel, EX, XXII, 1990, 9, 4; Diana Adamek, TR, s. nouă, II, 1990, 43, 4; Constantin Cubleșan, ALA, I, 1990, 40, 3; Irina Petraș, *Două cărți de proză*, XLI, 1990, 11–12, 24; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 1, 6; Corin Braga, CNC, II, 1991, 3, 5; Ion Simuț, RL, XXIV, 1991, 24, 10; Remus-Horațiu Pintea, CNT, 1991, 29, 3; Al. Th. Ionescu, VTR, XXII, 1992, 10, 12; Petraș, *Literatură*, 132–134; Iulian Boldea, *Portret neterminat*, VTR, XXVII, 1997, 8, 23–24; Sanda Cordoș, *Un risipitor*, VTR, XXVII, 1997, 8, 25–26; Ruxandra Ivăncescu, *Dimineața scriitorului*, VTR, XXVII, 1997, 8, 26–27; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 105–106.

L.B.

PETRESCU Alexandru, *Cetățile mele*, Buc., Cartea Românească, 1990, 396 p. Roman autobiografic. Protagonistul, Dan Nicodim, avocat pasionat de literatură, își rememorează trecerea prin lume din perspectiva răgazului pe care i-l oferă pensionarea. Cele peste patru decenii de existență evocată (anii '35–'80 ai secolului XX) cumulează deopotrivă amintiri intacte din perioada adolescentului bătăios, dar și din cea a maturului sceptic, confruntat cu o istorie potrivnică.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 19, 6; Vlad Sorianu, ATN, XXVII, 1990, 8, 4; ~, *Tristețile unui autor invizibil*, LTE, IV, 1994, 23–25, 6.

L.B.

❍ **PETRESCU Dan,** *Cu un singur ochi*, fragment din romanul *Bucăți alese*, AGA, III, 1990, 2, 220–241.

L.B.

PETRIȘOR Marcel, *Căruța cu scânduri*, Buc., Eminescu, 1990, 156 p. Roman parabolă. Autorul propune un personaj emblematic (Dorin Ștefănescu), mânat de „patima mersului neogoit", într-o complexitate de planuri narative (drumul real și „drumul gândurilor") cu semnificații multiple. Narațiunea se întinde pe durata unei zile și a unei nopți și acoperă drumul pe care Sabin, căruțașul, îl parcurge din Borc până la Arad, pentru a face

un transport de lemne. Visul ciudat al Floarei, din noaptea următoare plecării lui Sabin, în care crede că-și pierde bărbatul „printre stele, cu cai cu tot", se suprapune unei călătorii pe care căruțașul o face, în vis, pe Calea Laptelui. Sub influența visului sau nu, Sabin forțează destinul, dublând încărcătura de lemne și alegând drumul cel mai scurt, dar și cel mai anevoios către o destinație ce devine simbolică, împlinind, astfel, premoniția inițială.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 33, 6; Cornel Munteanu, ST, XLI, 1990, 10, 53; Constantin Cubleșan, ALA, I, 1990, 40, 3; Dora Mezdrea, MRT, I, 1990, 15, 3; Val Condurache, RL, XXIV, 1991, 1, 11; Dorin Ștefănescu, VTR, XXI, 1991, 6, 6.

L.B.

❍ **POPESCU Vlad T.,** *Animale ridicole*, fragment de roman, TMS, XXV, 1990, 10, 8.

L.B.

POPIȚA Lidia, *Vai celui singur!*, I, Iași, Junimea, 1990, p. 328. Cu prezentări de Al. Zub, Zoe Dumitrescu-Bușulenga și Al. Paleologu pe coperta a IV-a. Fragmente: *Sunt Petru-Măjaru*, CL, XCIV, 1988, 1, 8; 10; *Iubește pe aproapele tău!*, LTE, III, 1993, 22, 8–9. Roman istoric. Viața egumenului Macarie și a domnitorului Petru Rareș alcătuiesc fundalul unei ample reconstituiri a Moldovei secolului al XVI-lea. Tehnică narativă contrapunctică. Stil bazat pe reușita îmbinare a limbajului vechilor cronici cu limba română contemporană.

M.M.

POPOVICI Eliana, *Scara în spirală*, Buc., Albatros, 1990, 252 p. Roman social. Acțiunea se desfășoară în timpul comunismului și este plasată cu precădere în mediul școlar dintr-o comună dobrogeană. Scris probabil înainte de 1989, romanul nu focalizează pe abuzurile sau pe traumele generate de regimul totalitar, politicul jucând un rol cu totul minor în radiografierea microsocietății profesorilor din spațiul rural. Personajele-reflector ale acestei lumi sunt Rodica Bujoreanu, profesoară de română și franceză, care revine în locurile natale încercând să se desprindă de amintirea unei căsnicii ratate, și Andrei Stoian, profesor debutant de biologie, care copilărise într-un orfelinat și se afla pentru prima dată în situația de a se integra autentic într-o comunitate. Amândoi reușesc să-și reinventeze destinele, ba chiar să transforme o parte dintre cutumele pedagogice ale comunei.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 27, 6.

L.B.

POPOVICI Gheorghe, *Paharul puterii*, Miloșești, Corezi, 1990, 227 p. Roman social. Descrie viața șatrelor de corturari din România interbelică. Pretextul epic îl constituie lupta pentru titlul de mare bulibașă ce animă existența tuturor descendenților clanului Buzdugan, de la Rozmalin la Iosîm și Gheorghiță. Se conturează astfel un univers pitoresc, iar tematica se dovedește una universală: dragoste, omenie, orgoliu etc. O lume credibilă, ce face dovada cunoașterii mediului evocat prin veridicitatea limbajului și prin dramatismul acțiunilor.

L.B.

POPOVICI Titus, *Cutia de ghete*, Ploiești, Elit-Comentator, 1990, 127 p. Reluat fragmentar: *Iarna, într-un tramvai*, LCF, s. nouă, 1991, 6, 8–9; *Carmen saeculare*, RL, XXIV, 1991, 12, 14–15. Roman politic. Scris ca „literatură de sertar" (conform mărturisirilor autorului), microromanul dezvoltă o distopie despre infernul cotidian comunist. Prin intermediul confesiunilor auctoriale și al numeroaselor trimiteri intertextuale, proza caricaturizează atât limba de lemn a regimului totalitar, cât și ideologia fericirii obligatorii. „Remarcabilă situație tragic-absurdă a epocii Ceaușescu, de un carnavalesc morbid, farsă lugubră pe fondul prăbușirii generale" (Dan C. Mihăilescu), ≈ urmărește traseul de la morgă la crematoriu al unui mic funcționar obligat să-și transporte fetița născută moartă într-o cutie de ghete, fiindcă decesele premature nu erau recunoscute oficial. Tatăl îndoliat schimbă mai multe tramvaie, este parcă urmărit obsesiv de coloanele oficiale ale dictatorului, imaginează repetitiv planuri de asasinare a „conducătorului iubit", se adresează afectuos copilei dispărute, rememorează întâmplări din copilărie axate pe ura față de tiranie. Itinerariul protagonistului este pigmentat de situații cvasi-suprarealiste, dintre care se distinge momentul în care călătorii perpetuu suspicioși și avizi să afle ultimele noutăți despre aprovizionarea alimentară comunistă suspectează că în cutia de ghete s-ar găsi carne obținută prin „relații".

▼ Buc., Mașina de Scris, 1999.

◆ Dan-Mircea Cipariu, TNLS, III, 1991, 13, 11; Rodica Zafiu, *Limbajul de lemn și literatura* (II), LCF, s. nouă, 1991, 18, 4; Gabriela Hurezean, TNL, III, 1991, 398, 3; Adrian Dinu Rachieru, MRT, II, 1991, 5, 5; Constantina Caranfil, FMI, XLIV, 1991, 7, 7; Val Condurache, RL, XXIV, 1991, 34, 11; Dan Croitoru, RL, XXXII, 1999, 42, 6; Dan C. Mihăilescu, DOI, X, 1999, 43, 15; 44, 14.

L.B.

RADU George, *Aniversarea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 278 p. Roman social. Aniversarea de cincizeci de ani a profesorului Alexandru Zevedei devine ocazia unei revederi emoționante cu foști colegi de școală, cu vechi prieteni și cu familiile lor. Romancierul creează o

paralelă între parcursul biografic al lui Zevedei și acela al unui coleg, Constantin Balaur. Amândoi sunt copii de la țară care, în împrejurările sociale și politice ale României de după cel de-Al Doilea Război Mondial, au o impresionantă ascensiune socială. Zevedei ajunge profesor universitar, Balaur este promovat ministru. Construcția simetrică are un rol explicit moralizator.

M.M.

RUSE Ion, *Fiii Dunării*, Buc., Cartea Românească, 1990, 294 p. Roman istoric. Acțiunea, plasată în Dobrogea veacului al XIX-lea, tinde să surprindă drama băjenarilor dezrădăcinați de pe malurile Dunării și încercarea acestora de a se refugia în Țara Românească, din calea asupririi otomane. Ancheta căpitanului Lăzăreanu, responsabilul unui pichet de grăniceri aflat chiar la graniță, are menirea de a fixa nedreptățile și abuzurile la care era supusă populația autohtonă de către autoritățile străine.

L.B.

➤ **SAKA Serafim,** *Vămile*, [Buc.,], Ulise, 1990, 213 p. (Orient/ Occident). Cu o *Bibliografie*, la final. Ed. îngr. de Dumitru M. Ion. Inițial, a apărut la Chișinău în 1972. Roman parabolă. Prezintă condiția individului „într-o ecuație existențială obtuză, aliniată la dogmele inumane ale depersonalizării" (Constantin Cubleșan). Adoptând rigorile scriiturii neoclasiciste, ~ creează printr-un „exercițiu de forță" (Dan Mănucă) personajul Delaoancea, eroul, cum adaugă același Constantin Cubleșan, „nonconformist, revoltat, care luptă pentru a-și dovedi sieși și celor din jur câtă nevoie are omul de a putea gândi și a se mișca liber".

◆ ⁂, LCF, s. nouă, 1990, 46, 7; Mihai Cimpoi, RL, XXIV, 1991, 26, 11; Dan Mănucă, *Un romancier și trei personaje*, LCF, s. nouă, 1991, 32, 14; Constantin Cubleșan, ALA, II, 1991, 91, 3; Dan Mănucă, CRC, 1995, 5, 5; Aurel Țurcanu, *Literatura română din Basarabia*, F, XXXIII, 1997, 9, 32–38.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Nuntă cu garoafe mov*, Buc., Albatros, 1990, 365 p. Fragment: *Lazaretul*, RL, XXIII, 1990, 4, 14–15. Roman rural. Conceput printr-o „combinație abracadabrantă de principii și registre" (Ion Simuț), tematizează urbanizarea forțată a satului românesc din perioada comunistă. Epicul capătă consistență la nivelul evocării poveștii de iubire dintre buldozeristul Vasile și florăreasa Geta, prezentarea pregătirii nunții lor pe fundalul apocaliptic al demolărilor căpătând accente suprarealiste.

◆ Diana Adamek, TR, s. nouă, III, 1991, 4, 4; Micu, *Scurtă istorie*, III, 95–96; Simuț, *Critica*, 107–113; Micu, *Istoria*, 482–483.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Umbre*, Buc., E.M., 1990, 271 p. Fragment: ≈, VAR, I, 1990, 1, 13, 23. Roman polițist.

◆ Tudor Cristea, RL, XXIII, 1990, 24, 11; Nicolae Boghian, VAR, I, 1990, 7, 16; Diana Adamek, TR, s. nouă, III, 1991, 4, 4; Cristea, *Partea*, 109–111.

L.B.

SĂNDULESCU Ionel, *Cogito*, Buc., Cartea Românească, 1990, 387 p. Roman de aventuri. Scris la persoana întâi, textul îl are ca protagonist pe Nicu Merinescu, urmărind două dintre momentele importante ale existenței sale. Cel dintâi se desfășoară la Paris, unde personajul, fost ofițer în armata regală română, acceptă să se implice într-o acțiune aparent inofensivă ce culminează cu un dublu asasinat, fapt pentru care eroul este închis și condamnat la moarte. Cel de-al doilea îl prezintă pe personajul-narator „eșuat" în craterul unui vulcan din munții Atlas, de unde este „recuperat" de membrii unei societăți secrete a templierilor.

◆ Emil Manu, VR, LXXXV, 1990, 11, 124–125.

L.B.

SÂRBU Valeriu, *Departe, între ieri și mâine*, Cluj-Napoca, Dacia, 1990, 406 p. Roman postmodern. Pe fundalul unei anchete ce investighează prezumtiva dispariție a unui ziarist, romanul construiește un scenariu epic ce algoritmizează misterul, utopia echivocă a unei lumi concepute pe simulator. Sunt reprezentate scenarii ipotetice ale destinelor personajelor, cu scopul de a institui – în termenii naratorului – un „spectacol tahionic", înțeles ca „ficțiune supremă". Halucinații de tip onirist și țesături intertextuale, clișee ale absurdului și elemente de recuzită suprarealistă alcătuiesc un text prolix, compus din imagini dispuse pe scene mobile, printr-o tehnică a fragmentării, specifică obiectivului camerei de luat vederi sau cabinei de montaj.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 10, 18; ⁂, UC, I, 1991, 6, 15.

I.T.

SCAFEȘ Cornel, *Partida de „puzzle"*, Buc., E.M., 1990, 207 p. (Sfinx, s. nouă, 3). Roman polițist.

I.T.

❍ **SECHEȘAN Gheorghe,** *Președintele*, fragment din romanul omonim, MRT, I, 1990, 13, 4.

I.T.

SEIN Corina Victoria, *Cercul de oglindă*, Buc., Eminescu, 1990, 208 p. Fragmente*: Oglinzi*, O, XL, 1989, 7, 4–5; *Concurs*, O, XL, 1989, 19, 4. Roman psihologic. Pianista Dolina Anton se îndrăgostește de un veleitar de succes și, subjugată de acesta, își ratează

vocația artistică. În relația lor, reveria și utilitarismul nu se armonizează, iar pasiunea ajunge să se destrame în monotonia unei căsnicii lipsite de afecțiune. Eșecul profesional și constrângerile impuse de poziția socială a soțului, apoi divorțul și înstrăinarea de sine conturează, în tușe tari, un portret psihologic feminin zugrăvit în limitele și prin apelul la convențiile romanului sentimental.

◆ ⁂, TIL, I, 1990, 6, 35; ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 4, 30; Mariana Lazăr, ST, XLI, 1990, 6, 64.

I.T.

SIMION Ana, *Singurătate și speranță*, Buc., E.M., 1990, 206 p. Roman social. Pe fundalul vieții politice din România anului 1944, afectată de conflicte ideologice grave, romanul prezintă destinul contorsionat al unei tinere femei de origine rurală. Intriga erotică angrenează o textură epică împletită din relații și interese variate, specifice unor medii intelectuale și politice caracteristice timpului.

I.T.

SOLCAN Pan, *Nu faceți case mai înalte ca arborii*, Buc., Albatros, 1990, 340 p. Roman psihologic. Într-un scenariu epic sufocat de excese de recuzită, autorul construiește o poveste de iubire al cărei sens se camuflează în metaforă.

◆ Claudiu Constantinescu, *Romanul unei metafore*, RL, XXIV, 1991, 5, 10; ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 94.

I.T.

❍ **STANCIU Ioan Florin,** *Riscurile meseriei*, fragment de roman, TMS, XXV, 1990, 9, 10.

I.T.

❍ **STANCIU Mircea-Valer,** *Gîgă*, fragment din romanul *Afară din Eden*, FML, 1990, 5, 3.

L.B.

❍ **STĂNCIULESCU Hanibal,** *Ajută-te singur!...*, VR, LXXXV, 1990, 1, 68–77; *Februarie cu trup și suflet*, RL, XXIII, 1990, 7, 15, fragmente din romanul *Viața pasională a lui Emanuel Nestor.*

I.T.

❍ **STOICA Petre,** *Liber veritas*, LCF, s. nouă, 1990, 14, 10; *Domnișoara nălucă*, LCF, s. nouă, 1990, 28, 10; *Reîntâlniri*, VR, LXXXVI, 1991, 5, 28–36, fragmente din romanul *Să trecem împreună podul.*

A.S.

❍ **STOICIU Constantin,** *Gluma*, fragment din romanul *Travesti*, RL, XXIII, 1990, 35, 15.

❒ V. și *Trufie*, 1974.

A.S.

STROCHI Lucian, *Gambit*, Buc., E.M., 1990, 160 p. (Sfinx). Roman polițist.

A.S.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Când D'Artagnan a fost să fie fată*, Timișoara, Facla, 1990, 106 p. Cu o pref. a autorului. Roman pentru copii și tineret.

A.S.

ȘERBĂNESCU Mircea, *O noapte care dovedește ceva*, Craiova, Juventus, 1990, 112 p. Roman polițist.

A.S.

❍ **ȘLAPAC Florin,** *O întâmplare în plus*, fragment din romanul *Digul spart*, CRC, 1990, 38, 5.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Elena, *Blesteme esențiale*, Buc., Cuvântul Românesc, 1990, 128 p. Roman sentimental. Povestea de dragoste are inutile și, de cele mai multe ori, vulgare reverberații în lumea ideilor. Când „devine metafizică", eroina are impresia că „prinde linia orizontului" cu mâna. Ea fabulează pe tema „suferinței culorilor" sau a adevărului ca „decor de rădăcini".

◆ Fevronia Novac, *În jurul literaturii feminine*, RL, XXIV, 1991, 6, 10.

A.S.

TĂNASE Stelian, *Corpuri de iluminat*, Buc., Cartea Românească, 1990, 381 p. Fragmente: *Solo de sax*, TR, XXXII, 1988, 24, 5; ≈, LTM, 1990, octombrie, 75–80. Roman social. Doi tineri artiști, Pia și Sandu, în lumea egotist-cenușie a regimului totalitar, fac din repetiții și turnee un mijloc de a trăi autentic miracolul iubirii. Tema cu variațiuni a dragostei sugerează, polemic, ideea de iluzie confecționată și de ficționare a realității. Povestea e „trăită în condiții de teroare și kitsch" (Alex Ștefănescu).

▼ Buc., Alfa, 1998.

◆ Mircea Țicudean, *Despre oameni și hamsteri*, APS, I, 1990, 5–7, 7; Florin Manolescu, *Între oglinzi*, LCF, s. nouă, 1990, 35, 5; Alex Ștefănescu, *Istoria unei sinucideri*, RL, XXIII, 1990, 43, 11; Cornel Ungureanu, *De-a hamsterii*, O, s. nouă, 1990, 43, 10; Nicolae Manolescu, *În sfârșit, un roman*, RL, XXIII, 1990, 49, 9; Nicolae Baltă, *„Bietele corpuri"*, CNC, I, 1990, 49, 4; ⁂, LTM, octombrie, 75; Cristian Tudor Popescu, *O problemă de implicare*, CAI, 1990, 3, 62–63; Al. Th. Ionescu, *(Un) bărbat și (o) femeie*, ARG, I, 1990, 11–12, 5; Radu Călin Cristea, *Scenariul unei „revolte populare"*, AFT, I, 1990, 12, 3; Ion Roșioru, *Sfidarea canoanelor*, TMS, XXVI, 1991, 1, 6; ⁂, *Top orizont*, O, s. nouă, 1991, 1–2, 11; Romul Munteanu, *Cărțile anului II*, BAR, II, 1991, 8, 8; Maria-Ana Tupan, *Arhitectura eului fictiv*, VR, LXXXVI, 1991, 4, 109–113; Nicolae Oprea, *De vorbă cu ~*, CAL, 1991, 6, 5; Ioan Holban,

O populație în refugiu, CRC, 1991, 9, 4; Dorin Serghie, *Domnule, dar nu avem o clasă politică. De vorbă cu scriitorul* ~, TR, s. nouă, V, 1993, 28–29, 3; Mihai Dragolea, *Printre șocuri și crize*, VTR, XXIII, 1993, 7, 7; Florin Sicoie, *~, constructorul*, CNT, 1993, 47, 4; Munteanu, *Jurnal*, V, 276–279; Holban, *Salonul*, 165–168; Al. Ioanide, *Editura Alfa*, RL, XXXII, 1999, 18, 15. ❐ V. și *Luxul melancoliei*, 1982.

A.S.

❍ **TĂNASE Stelian,** *Îngerul și demonstrația*, fragment de roman, ST, XLI, 1990, 6, 28–31.

❐ V. și *Luxul melancoliei*, 1982.

A.S.

TĂTAR Doru, *Prioritate zero*, Galați, Porto Franco, 1990, 168 p. Roman științifico-fantastic.

A.S.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și inamicul public nr. 1*, Buc., Editura Medicală, 1990, 285 p. Cu o notă a autorului. Roman polițist.

A.S.

❍ **TEODORESCU Ion Dumitru,** *Fericirea obosită*, fragment de roman, MRT, I, 1990, 16, 4.

A.T.

TIRONEAC Nelu, *Drumul regăsit*, Craiova, Scrisul Românesc, 1990, 184 p. Roman social. Urmărește destinul lui Victor Păun, profesor de matematică într-un liceu de provincie, care fusese părăsit în tinerețe de Renata. Ajuns la vârsta maturității, o întâlnește însă pe Ingrid și are șansa să își întemeieze o familie. Relația de iubire se desfășoară într-un mediu uman uniform, într-o atmosferă cenușie. Lipsită de o dimensiune intimă autentică, drama erotică se articulează în funcție de moravurile socialiste (Victor și Ingrid nu concep să fie împreună pentru că lucrează în aceeași școală).

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 33, 6.

A.T.

❍ **TITEL Sorin,** *Uitarea*, fragment de roman, O, s. nouă, 1990, 27, 12.

A.T.

TRAIAN Ilie, *Scrisori din Liliput*, Buc., Albatros, 1990, 219 p. Roman parabolă. Liliputul desemnează o lume măruntă, rurală, în vremea regimului totalitar. E o utopie negativă. În ea se mișcă personaje identificate exclusiv prin funcția lor, un director, o inspectoare, mulți tovarăși de la județ și profesori. Din perspectiva bibliotecarului R., doctor în sociologie eșuat în acest spațiu provincial, umanitatea se percepe schematic, redusă la raporturi verbale neesențiale, în care stereotipurile limbajului propagandistic se amestecă cu frânturi de replici fără subiect ori adresă. Referința e fără îndoială ionesciană, câtă vreme R. concepe mici scenete în care dialogul, la limita vorbirii cu sens, curge absurd, topindu-se în zgomotul de fond. Cartea reproiectează, ca mediu de contrast față de acest univers mecanic, o lume a tradițiilor țărănești, de descendență sămănătoristă, nefiresc idealizată. Previzibil în construcția utopiei negative, textul devine liric și neautentic în secvențele de evocare nostalgică a unei ruralități originare.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 95; Adela Rogojinaru, RL, XXIII, 1990, 44, 11.

A.T.

TRICOLICI Chiril, *Plăcerile jocului*, Buc., Cartea Românească, 1990, 336 p. Roman polițist.

◆ ⁂, TIL, I, 1990, 7–8, 27; Gabriela Hurezean, TNL, III, 1991, 273, 3.

A.T.

TURTURICĂ C., *Brevetul alb. Romanul ca variantă*, Buc., Albatros, 1990, 336 p. Metaficțiune. Relatează încercările unui tehnician silvic de a obține brevetul de pilot și are semnificații etice, transformând concursul și desprinderea de sol într-o parabolă a depășirii de sine și a înfrângerii lașității fundamental umane. Apelând la tehnici textualiste, romanul înseriază variante ale aceleiași năzuințe de înălțare (prin urcarea în copac, prin cățărarea pe stânci ori prin suirea pe scările tramvaiului). Jocul substituirilor se petrece pe parcursul câtorva întâlniri „de lucru" ale Naratorului cu Autorul, înscenate de-a lungul a trei săptămâni. Traversând istoriile posibile, cei doi caută textul definitiv, fără ca, în cele din urmă, să îl poată identifica. Evocare a unei desprinderi de teluric amânată fără termen, ≈ ilustrează o dramă a încremenirii în proiect, ca un mod specific de a intra în rezonanță cu atmosfera stagnantă a ultimilor ani ai regimului totalitar.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 11–12, 28; ⁂, TIL, I, 1990, 9–10, 45; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1990, 33, 6.

A.T.

ȚIGHILIU Ioan, *Aventuri în Brazilia. Partea întâi a unui palpitant roman de aventuri*, Târgu-Mureș, Alpha, 1990, 31 p. (Aventura). Cu o pref. de Eugeniu Nistor. Roman de spionaj. Urmărește peripețiile pilotului Ion Redan, care înfruntă în America de Sud un grup de naziști.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 15–24, 95.

A.T.

URICARU Eugen, *Complotul sau Leonard Bâlbâie contra banditului Cocoș*, Buc., E.M., 1990, 336 p. Fragment: *Locul potrivit*, RL, XXII, 1989, 25, 14–15.

Metaficțiune istoriografică. Pe baza unui pretext polițist, romanul implică o evocare istorică dublată de o meditație pe marginea totalitarismului. Plasată în România anilor ’30 ai secolului XX, narațiunea urmărește două cazuri cercetate de Leonard Bâlbâie, inspector în cadrul unui serviciu de contraspionaj. Prima anchetă, aceea a crimelor unui renumit răufăcător dobrogean, banditul Cocoș, nu descoperă decât o farsă jurnalistică, menită să sporească tirajul gazetelor de senzație. Prin contrast, cea de-a doua investigație scoate la iveală existența unui vast complot de răsturnare a regimului politic și de instaurare a dictaturii regale, prin aducerea pe tron a lui Caraiman. Infiltrându-se în structurile organizației conspirative, inspectorul descoperă nu numai planurile loviturii de stat, ci și o grupare paramilitară de factură legionară instalată la Vladia, care urmează să pună în practică un program de disciplinare extins asupra întregii comunități locale. Toponimul, comun mai multor proze ale autorului, evocând o utopie negativă în *Vladia* (1982) și un ținut magic în *Stăpânirea de sine* (1986), denumește o așezare unde se aplică un proiect de asanare și stabilizare socială. Model *in nuce* al viitoarei dictaturi, adevărată cazarmă urbană în care oamenii nu se plimbă, ci mărșăluiesc, Vladia constituie un experiment ideologic în care libertatea este suprimată în numele unui ideal al ordinii. Ignorând voit diferența de anvergură a celor două anchete, Leonard Bâlbâie le numește pe ambele „cazuri de imaginație”. În vreme ce crimele banditului Cocoș implică o ficțiune care se dă drept realitate, complotul presupune o ficțiune care corupe realitatea. În primul caz e vorba de minciună; în cel de-al doilea, de manipulare. Construcție epică având valențe multiple, ≈ permite o incursiune în geneza mecanismelor totalitare și o interogare, cu vocație metafizică, a solidarității dintre realitate și ideologie.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 2, 21; ⁂, UC, I, 1991, 1–2, 12; Ioana Bot, TR, s. nouă, III, 1991, 12, 4; Vasile Spiridon, ATN, XXIX, 1991, 5, 4; Sanda Cordoș, *Despre imaginație și alte realități*, ST, XLII, 1991, 8, 22; Nicolae Baltă, VR, LXXXVI, 1991, 8, 95–97. ❐ V. și *Rug și flacără*, 1977.

A.T.

❍ **URSU Horia,** *Seară de iarnă cu Iolanda*, fragment din romanul *Trestia de var*, TR, s. nouă, II, 1990, 28, 8.

A.T.

VACARIU Dumitru, *Aventură dincolo de timp*, Iași, Junimea, 1990, 224 p. Roman pentru copii și tineret. Împletește povestea unei iubiri adolescentine neîmpărtășite cu ficțiunea unei lumi arhaice. Continuare a romanului *Bărzăunul și restul lumii* (1981), care relata povestea unui băiat de 13 ani care găsește un tezaur medieval la Piatra Domniței, ≈ urmărește, cinci ani mai târziu, cu aceleași personaje și cu aceeași miză, reluarea expedițiilor arheologice. În registru fantastic, protagonistul îl descoperă pe Toader Ispravă, ființă străveche, fără contact cu lumea actuală, care supraviețuiește într-o grotă din vremea descălecatului lui Dragoș. Vizitele frecvente pe care i le face nu reușesc să îl lămurească pe adolescent asupra adevărului istoric, ci asupra iubirii fără speranță pe care o nutrește pentru Ilinca.

◆ Val Condurache, RL, XXIII, 1990, 45, 11.

A.T.

❍ **VĂDAN Ion,** *Calvaria*, fragment din romanul *Calvaria*, P, I, 1990, 2, 13.

A.T.

VĂDUVA Gheorghe, *Poarta zorilor*, Buc., E.M., 1990, 223 p. Roman autobiografic. Concepută din perspectiva colonelului Gheorghe Vâlceanu, comandant de divizie, narațiunea reprezintă o consemnare a activităților de rutină ale ofițerilor de stat major. Ilustrată constant, interioritatea protagonistului constituie doar un spațiu de rezonanță al evenimentului, simplu element decorativ al unei consemnări documentare, asemănător procedeelor de literarizare specifice reportajelor publicistice. Singurul interval de adâncime psihologică, ocazionat de evocarea reîntoarcerii colonelului Vâlceanu în satul natal, urmând un traseu regresiv al recuperării trecutului, se dovedește contaminat ideologic. Ca rezultat al acestei aventuri a memoriei, protagonistul are inițiativa de a monta porți de lemn sculptat la intrarea în cazarmă, sugerând o identificare a unității militare cu spațiul matricial. ≈ poartă încă amprenta literaturii comuniste de propagandă.

◆ ⁂, BNR, XXXIX, 1990, 3, 27; Nicolae Boghian, VAR, I, 1990, 5, 17; Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19, 21.

A.T.

VÂCOV Eugen, *Săptămâna socotelilor*, Buc., Labirint, 1990, 126 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 5, 18.

A.T.

❍ **VIȘNIEC Matei,** *Fragment de roman*, fragment de roman, CNC, I, 1990, 44, 12, 15.

A.T.

❍ **VULCĂNESCU Mircea,** *Cine? Ce?. Roman polițist*, apărut în f.rev. JL, s. nouă, I, 1990, nr. 30–31. Roman polițist.

A.T.

VULPESCU Ileana, *Rămas-bun casei părintești*, v. *Rămas-bun*, 1975.

V.T.

ZANFIR Elena Zafira, *Castelana*, II, v. *Castelana*, I, 1985.

M.V.

1991

ALEXANDRU Ștefan P., *Răpirea sabinelor*, Buc., E.M., 1991, 254 p. (Argus). Roman polițist.

◆ Nicolae Boghian, VAR, II, 1991, 8, 28.

I.I.

ANDRU Vasile, *Muntele calvarului*, Buc., E.M., 1991, 254 p. Fragment: *Cinismul și gloria*, RL, XXIII, 1990, 26, 15. Roman postmodern. Are un caracter metaficțional și parabolic. Abordează incapacitatea de reacție în fața dictaturii, în stare să atace cele mai puțin rezistente fațete ale sensibilității pentru a paraliza gândirea liberă, activismul social. Ioan Nistor, muncitor într-o fabrică de armament și, acasă, cioplitor de cruci, este ucis și prădat, în propria locuință, aflată la marginea Orăștiei, de doi infractori cunoscuți de Miliție. În ciuda încercărilor Dorei, fiica sa, și a autorului romanului, de profesie ziarist, ambii adepți ai grupării Meditația Transcedentală, de a îndruma corect acțiunea justiției, pentru a se face dreptate, uciderea lui Ioan Nistor rămâne nepedepsită. Brațul lung al legii se dovedește paralizat chiar de sistemul politic pentru care administrarea dreptății reprezintă expresia discreționară a dreptului forței. Prigoana dezlănțuită asupra mișcării Meditația Transcedentală închide, într-un fel, ciclul dezbaterii, Dora cerându-și plecarea definitivă din țară. În paralel, asistăm la încercările eroului narator de a-și scrie cartea, activitate tot mai dificilă dacă avem în vedere necesitatea exprimării unor pulsiuni afective permanent redefinite circumstanțial, ca într-o tragedie cu final amânat.

◆ Alex Ștefănescu, *Victoria Lipan și justiția comunistă*, RL, XXIV, 1991, 16, 10; Domnița Ștefănescu, *Semnal*, FC, 1991, 17, 13; Nicolae Boghian, VAR, II, 1991, 4, 21; Mihai Dragolea, *Romancier anchetând o crimă*, ST, XLII, 1991, 5–7, 50; Aurel Martin, *„Lăsați-mă singur ca să vă iubesc”*, VAR, II, 1991, 6, 16; Christian Crăciun, *Romanul ca terapie*, CAI, 1991, 6–7, 63–66; Mihaela Ursa, *Viața ca semn*, TR, s. nouă, III, 1991, 47, 4; Nicolae Baltă, *„Distanța de rol”*, CNC, II, 1991, 51, 5; 15; Ecaterina Preda, *Legea împotriva bunului simț*, VAC, III, 1992, 1, 3; Ion Roșioru, *Retrovizor ’91. Proza*, TMS, XXVII, 1992, 1, 8–9; Cătălin Grigore, *Canibalism și căință*, CAL, 1992, 6, 2; Alina Cadariu, *~: „Isihasmul laic ar putea pregăti o infuzie de spiritualitate în toate straturile sociale”*, VTR, XXII, 1992, 3, 13; Ion Ciocanu, *Descoperirea unui scriitor*, LCF, s. nouă, 1995, 33, 5; Ulici, *Literatura*, 362–364; Micu, *Istoria*, 637.

I.I.

❍ **ANGELESCU Silviu,** *O poveste ciudată cu un hoț de cai și un lăutar orb*, fragment din romanul *Magicienii*, PAR, II, 1991, 1, 3.

I.I.

ANTIM Paul, *Un Casanova călătorește spre iad. Cum se înfăptuiește o crimă perfectă?!*, Buc., Sylvi, 1991, 114 p. Roman polițist.

I.I.

➤ **ARCADE Leonid M.,** *Poveste cu țigani*, Buc., Albatros, 1991, 158 p. (În lb. română: ≈, Neuilly-sur-Seine, 1966). Fragment: *Copilul primăverii*, TR, s. nouă, II, 1990, 37, 5. Roman parabolă. Istorisește, în maniera realismului magic, schimbarea pe care o suferă viața unei colectivități rurale simbolice, maculată de răul adus în lume de Domnii Cavaleri, prigonitori ai umanului, din perspectivă rasială. Universul, al cărui rost e dezechilibrat, ca destin, prin alungarea din sat a romilor, se dezumanizează inclusiv din cauza alterării valorilor mitico-magice care-l susțin, eveniment ce prilejuiește autorului o evocare plină de suspans (și de culoare) a etapelor și formelor acestui proces. Insurgența tonului adoptat, sugerând o arhaitate de nedepășit, își amplifică ecoul, pe plan ideatic, în interiorul unui orizont de așteptare de tip magic, ca și cum intrarea ethosului românesc în istorie ar fi barată de misterioase forțe constrângătoare, care au hotărât rămânerea sa eternă sub semnul unor zodii uitate.

▼ Buc., Albatros, [1995?]; Buc., Cartea Românească, 1996.

◆ I. Negoițescu, *Proza lui ~*, TR, s. nouă, II, 1990, 38, 4; Ion Simuț, *Un basm al ursitei*, RL, XXIV, 1991, 50, 11; Ion Cristofor, *În pragul fantasticului*, TR, s. nouă, IV, 1992, 22, 8; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 24–26; ⁂, *Cenaclul de la Neuilly. Interviu cu scriitorul ~*, FC, 1995, 28, 11; *Dicționarul scriitorilor*, I; Toma Grigorie, *Un scriitor și două cărți românești din Franța*, LCF, s. nouă, 1996, 37, 10; Alexandru Spânu, *„Ofensiva” ~*, LCF, s. nouă, 1996, 39, 4; Bujor Nedelcovici, *Calea regală a poveștii*, LCF, s. nouă, 1996, 41, 7; Alexe, *Diorame*, 95–96; Elena Zaharia-Filipaș, *O nouă „Poveste a vorbei”*, CAI, 1997, 1–2, 137–141; Mircea Muthu, *Literatura sudului (I)*, JL, s. nouă, IX, 1998, ianuarie, 4; Cosma, *Romanul*, II, 381–384; Iustin Ceuca, *Un prozator original*, APS, X, 1999, 7–8, 28.

I.I.

ARDELEANU Aurel, *Cioburi de cerc*, Buc., Coresi, 1991, 148 p. Roman de aventuri. Paul, de profesie

vaporean, călătorește, pe vremea socialismului, prin întreaga lume. În mediul periculos al porturilor, el o reîntâlnește pe Ines, o palestiniană luptând, în secret, pentru eliberarea poporului său. Printr-un ciudat joc al sorții, Paul intră în posesia unei statuete miraculoase, pe care Ines fusese silită să o abandoneze în mâinile unui anticar italian, dar și al secretului nașterii femeii, de care conaționalii acesteia o ținuseră departe. Ines, luptătoarea palestiniană, este de fapt fiica lui Pete, un marinar vagabond, întâlnit de Paul într-o cârciumă din Norvegia.

I.I.

ARION George, *Misterul din fotografie*, în vol. *Pe ce picior dansați?* ≈, Buc., Eminescu, 1991, p. 99–206 (Mister). Vol. mai cuprinde romanul *Pe ce picior dansați?* Fragment: ≈, ALFL, 1989, 317–352. Roman polițist. „Andrei Mladin apare în ipostaza unui ziarist din Vest, An Dray. Prietenul său se numește acum Nick Harris, iar acțiunea se petrece în 2035" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, *Cinci romane în două cărți*, RL, XXIV, 1991, 7, 11.

I.I.

ARION George, *Pe ce picior dansați?*, în vol. ≈. *Misterul din fotografie*, Buc., Eminescu, 1991, p. 7–95 (Mister). Vol. mai cuprinde romanul *Misterul din fotografie*. Roman polițist. „Andrei Mladin, ziaristul de la «Perspective» și prietenul său nedespărțit, fotoreporterul Haralambie Necșulescu, zis Hara, fac investigații în legătură cu o crimă petrecută în urmă cu patruzeci de ani" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, *Cinci romane în două cărți*, RL, XXIV, 1991, 7, 11.

I.I.

ARSENE Mihai, *Capul de pod*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 386 p. Fragment: ≈, AST, 1990, 1, 12. Roman parabolă. Tematizează formele aberante pe care le ia dorința de putere în societatea omenească. Inspirat de *Împăratul muștelor* de William Golding, ≈ urmărește modul în care perspectiva convențională a jocului, asumată ca rațiune a existenței, îngăduie unor copii ontologizarea deformată a elementelor adevăratei realități, care-și pierde astfel autenticitatea. Alături de cei mari, buni și răi, copiii își înscenează și își joacă viața, organizați în armate, cu respect față de ierarhii și față de ideea de subordonare, neînțelegând că, prin natura relațiilor astfel constituite, nu fac decât să mimeze exact acea dimensiune malefică a realului pe care inocența lor ar trebui să-i împiedice să o vadă. În acest mod, romanul restituie drama pregătirii ultimului război mondial, instaurarea sărăciei postbelice și a sentimentelor de frustrare mutilantă de după aceea.

◆ A.I. Brumaru, AST, 1992, 1–2, 18.

I.I.

BĂIEȘU Ion, *Un activist al suferinței*, Buzău, Editura Alex, 1991, 96 p. La finalul textului se găsește o notație care anunță cartea ca fiind primul vol. dintr-un ciclu, a cărui continuare nu a mai fost realizată. Pe coperta a patra, autorul își definește interesul tematic. Cartea sa n-ar conține decât o suită de „întâmplări tragicomice pe care le trăiește un om ieșit din comun, un cavaler al iubirii, un activist al suferinței". Roman satiric. Protagonistul, Victor, un fost pușcăriaș, bolnav de tuberculoză, sare mereu în ajutorul celor din jur, deși nu i-o cere nimeni, având de suferit de pe urma acestor gesturi. Se pot citi printre rânduri fine ironii la adresa societății românești comuniste din anii '70 ai secolului XX.

◆ Fevronia Novac, *Sentimentul contemporan al tragicului*, RL, XXIV, 1991, 20, 10; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3. ❐ V. și *Balanța*, 1985.

L.Pv.

BĂRBULESCU Romulus, *Încotro curge liniștea?*, Buc., Ion Creangă, 1991, 176 p. Conform notației din finalul textului, cartea a fost scrisă între 1987–1990. Roman științifico-fantastic.

◆ Cărășel, *Mic dicționar*, 67.

C.T.

BÂRLOIU Rodica-Tatiana, *Între zidurile Brâncovenilor*, Buc., Editura Medicală, 1991, 346 p. Conform notației din final, textul a fost scris între 1978–1988. Roman autobiografic. ≈ prezintă cronica vieții personale și profesionale a unei doctorițe, pe parcursul a două decenii dificile, 1946–1966, din istoria românească. Titlul evocă unul dintre stagiile profesionale ale protagonistei, la Spitalul Brâncovenesc.

C.T.

BEDA Corneliu, *I se spunea „Starețul". Cântec de lebădă*, Buc., Garamond Internațional, 1991, 229 p. Cu o pref. a autorului. Roman de spionaj. Acțiunea e plasată în spațiul balcanic, în anii '80–'90 ai secolului XX.

▼ Buc., Garamond Internațional, 1995.

◆ Stănescu, *Scriitori*, 37–40.

C.T.

✷ **BERBECARU Valentin,** *Miraculosul curier bagajist*, Buc., Editura Sport-Turism, [1991?]. Roman parabolă. „Tânărul Vincențiu Haneș, despre care cititorul, cu numai câteva date la îndemână privindu-l pe

autor, ar ști totuși că acesta s-a pus pe sine într-o aventură imaginară, dar în miezul parabolei, nu este miraculos pentru că se înfățișează suplu […], cu succes la femei și cu un început de cultură filosofică. Miraculos devine îndată ce se preschimbă într-un cântar, într-un ornic al vremurilor sale" (Barbu Cioculescu).

◆ ⁂, UC, I, 1991, 8, 12; Barbu Cioculescu, *Recviem pentru Valentin*, CNC, XI, 2000, 1–2, 23–26.

I.I.

➤ **BIBESCU Martha,** *Katia – demonul albastru*, Buc., Asociația Prietenii cărții, 1991, 132 p. (În lb. franceză: Lucile Decaux, *Katia, le démon bleu du tzar Alexandre*, Paris, Gallimard, 1938). Cu o pref. de Matei I. Oroveanu. Ed. în lb. română nu precizează numele traducătorului. Biografie romanțată. Prezintă viața prințesei Katerina Dolgoruki, iubita țarului Alexandru al II-lea, în Rusia celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea.

■ *Katia*, tr. de Priscilla Bibesco, New York, Doubleday, Doran and Co., 1939 (New York, Book League of America, 1939; Londra, Heinemann, 1939); *Katja Dolgorukaja*, Zürich, Weltwoche Verlag, 1938; *Katja, der blaue Dämon des Zaren Alexander*, tr. de Erich Pochlatko, Viena, Saturn, 1939; *Katia*, tr. de Karl Rønning, Copenhaga, Jespersen & Pio, 1940.

◆ Constantin Cubleșan, ALA, II, 1991, 69, 3; Simona Cioculescu, CAL, 1997, 1–2, 10.

C.T.

BICĂ IONESCU Haralambie, *Comoara geților*, Buc., Ion Creangă, 1991, 142 p. Roman pentru copii și tineret. Acțiunea e plasată în Dacia.

C.T.

BOGDAN Dan, *Scorpionul de Durango*, Buc., E.M., 1991, 125 p. Este primul vol. dintr-un ciclu care mai cuprinde *Cloaca* (1992) și *La coadă la Mortadella* (1993). Roman parabolă. Roc Petrovici, genist specializat în dezamorsarea bombelor, sosește în orașul fictional Gad pentru o operațiune de deminare. Lumea din Gad, amintind de universul descris de Orwell, în *1984*, reprezintă imaginea caracteristică a vieții sub regim dictatorial, cu toate elementele specifice acesteia, recognoscibile în istoria de până în 1989 a României. Ultimele fraze ale romanului schimbă cheia narativă, dovedind că întreaga istorie relatată în carte n-a fost decât un vis simbolic (și, eventual, premonitoriu) al personajului, adormit într-un compartiment de tren.

◆ Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 19, 14–20; Alex. Ștefănescu, *Salvatorul inoportun*, RL, XXIV, 1991, 18, 10; Nicolae Boghian, VAR, II, 1991, 4, 21; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 12, 6; Mariana Criș, AZ, 1998, 62, 4.

C.T.

BOLOȘ Ion, *Iubește-ți clipa*, Cluj, Dacia, 1991, 177 p. Roman psihologic. Notația obiectivă alternează cu analiza stărilor psihice și cu discursul indirect liber. În România anilor '80 ai secolului XX, un bătrân profesor își trăiește senectutea ca pe o dramă, până în momentul în care stabilește o relație revelatorie, de tip maestru-discipol, cu un tânăr promițător.

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 30, 20; Diana Tihu, TR, s. nouă, IV, 1992, 19, 4.

C.T.

BRĂTESCU Gh., *Aventurile galante ale lui Napoleon al III-lea*, Buc., Forum, 1991, 139 p. (Magia neagră). Biografie romanțată. Prezintă viața lui Charles-Louis-Napoleon Bonaparte. Mai exact, este evocată perioada dintre 1848 și 1870, în care personajul ocupă tronul Franței ca împărat, sub numele de Napoleon al III-lea. Povestea acestui destin regal se împletește cu o altă istorie, cea despre Bernadette Soubirous, devenită sora Marie-Bernard la mănăstirea Saint-Gillard, iar apoi, după moarte, sfânta Bernadette din Lourdes.

C.T.

BRĂTESCU Gh., *Un voiajor ciudat Paracelsus*, Buc., Forum, 1991, 114 p. (Războiul din umbră). Biografie romanțată. Prezintă viața lui Phillippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim, alias Paracelsus, medic german celebru din secolul al XVI-lea și spion în slujba împăratului Maximilian de Habsburg.

C.T.

BREBAN Nicolae, *Pândă și seducție*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1991, 302 p. (Excelsior). Fragmente: *Scurte exerciții spirituale* (romanul e anunțat cu titlul *Gogo, o farsă*), EX, XVI, 1984, 7–8, 9–10; *Experimentul Irena*, CNT, 1990, 36–37, 4. Roman parabolă. Aparține „literaturii de sertar", fiind terminat în octombrie 1976, așa cum menționează autorul pe ultima filă. Elaborarea lui datează din perioada imediat următoare scrierii lui *Don Juan* (1981), cartea putând fi considerată un *Don Juan* II, în care supratema creației și a seducției donjuanești se împletește cu aceea a farsei. Există, teoretizate în acest roman-eseu, și câteva leitmotive corelate *farsei* sau derivate din ea, între care *jocul*, *libertatea* și *sinuciderea.* Un reflex sinucigaș își recunoaște romancierul Alexandru K., personajul-narator din ≈, în chiar tentația sa irepresibilă de a juca farse (altora

și sieși), făcându-și din această superioară impostură o grav asumată și îndelung teoretizată strategie existențială. Dobândind, datorită farsei, virtuțile unui demiurg dezabuzat și parodic, el se poate fie salva, fie autodistruge, dar menirea lui esențială rămâne eliberarea și vindecarea celorlalți, viitorii *aleși*, destinatari ai inițierii prin farsă, de suspiciune și de lașitate mic-burgheză. Protagonistul, romancierul K., glosează, ca un sofisticat Don Juan al zilelor noastre, asupra mecanismului politic al seducției și al luării în posesie, realizată prin descrierea subiectului, a arhetipului său: „Se descrie, deci, modelul originar, matricea". Posesia prin descriere, prin apropriere cognitivă și afectivă, fie cea a unei idei, fie cea a unei femei (altădată, „mic-burgheza" Tonia, pentru Rogulski din romanul *Don Juan*, și acum Veronica, „surâsul mov" sau „femeia cu două dimensiuni", cum o numește K.), este profund creativă. Tocmai în această seducție și luare în posesie a ceea ce singuri au creat constă miezul inedit al donjuanismului teoretizat și practicat de personajele. Unul dintre prototipurile brebaniene este Don Juanul politic, pentru care politicul are drept gen proxim mecanismul seducției erotice și al posesiei prin învierea prealabilă a feminității. Teoretizându-și arhetipul, naratorul K. din ≈ își recunoaște doi ascendenți celebri: seducătorul „muzical" a lui Kierkegaard și prințul Peciorin al lui Lermontov, din *Un erou al timpului nostru*. Scriitorul K., la fel ca Rogulski altădată, prezintă trăsăturile Don Juanului autentic de proveniență spaniolă, arogant și senzual, având însă și nostalgia absolutului, specifică Don Juanului nordic, cel faustic, aflat în căutarea fascinată a idealului său feminin. Discursul epic brebanian construiește și acum, cu fermitate și suplețe ideatică, tipologii abisale, de o complexitate interioară dostoievskiană.

◆ Alex Ștefănescu, *Persoana întâi*, RL, XXIV, 1991, 41, 10; Ioan Groșan, CV, II, 1991, 42, 9; Ioan Holban, *K*, CRC, 1991, 30, 6; Irina Petraș, *Viața ca o farsă*, TR, s. nouă, III, 1991, 49, 4; Cornel Ungureanu, *Sosiile prințului moștenitor. ~ între pândă și seducție*, O, s. nouă, 1991, 49, 10; Laura Pavel, *Farsa – un reflex sinucigaș*, APS, II, 1991, 12, 8; Mihai Dragolea, *Plictis, pândă, farsă, seducție*, F, XXVIII, 1992, 1, 4; Gheorghe Mocuța, *Farsa românească*, ARCA, III, 1992, 1, 5; Ovidiu Pecican, *Aporia lui Don Juan*, ST, XLIII, 1992, 1, 20–21; Adrian Dinu Rachieru, *Brebanism și textocrație*, MRT, III, 1992, 1, 5; Constantin Cubleșan, *Protest într-un acvariu*, ALA, III, 1992, 104, 3; Claudiu Constantinescu, CROR, IV, 1992, 5–6, 9; Andrei Grigor, *Genul proxim*, LTE, II, 1992, 10, 4; Romul Munteanu, *Confesiunile unui romancier erotoman*, LTE, II, 1992, 10, 4; Henri Zalis, *Conexiuni între registre antagonice*, LCF, s. nouă, 1992, 28, 4; Nicolae Bârna, *Pe frontul brebanian (aproape) nimic nou*, CAI, 1992, 7–8–9, 70–72; Maria-Ana Tupan, *Căderea în exterioritatea sensului*, VR, LXXXVII, 1992, 12, 106–111; Henri Zalis, *Potrivnicia himericului*, CNT, 1994, 13, 8; 14, 8; 15, 8; Munteanu, *Jurnal*, V, 234–236; Ion Dună, *Romanul ca artă a seducției*, VR, XC, 1995, 11–12, 151–153; Ciocârlie, *Fals tratat*, 38–39, 101, 104, 108; Holban, *Salonul*, 149–151; Buciu, *Breban*, 137–146, 175–176; Pavel, *Antimemoriile*, 65–66, 122–125; Marian Victor Buciu, *Marele romancier și visul său estetic din dictatura de zi și noapte*, F, XXXVI, 2000, 5, 50–58. ❐ V. și *Francisca*, 1965.

L.Pv.

CADELCU Corneliu Radu, *Detectivii de duminică*, Galați, Porto Franco, 1991, 222 p. (Detectiv). Roman polițist.

D.G.B.

CAMALESA Nicolae, *Destine*, Craiova, Varlaam, 1991, 288 p. Roman de familie. Urmărește destinele membrilor clanului Codrescu, originar dintr-un mic orășel din sudul Moldovei, insistând asupra meandrelor căsătoriei Angelicăi Codrescu cu Mihai Costea, fiu de țăran din Mehedinți, ajuns cadru didactic universitar. Acțiunea implică un larg areal românesc, de la București la Galați, din Vrancea, până la Oradea; faptele se petrec în primele opt decenii ale secolului al XX-lea. Relatarea păcătuiește prin sentimentalism.

M.M.

CARP Firiță, *Ce mult te iubesc*, Buc., E.M., 1991, 199 p. Prim roman dintr-un ciclu ce mai cuprinde *Legătura de dragoste* (1994) și *Cel mai aproape de fericire* (1997). Roman psihologic. Reconstituie, într-o lungă confesiune la persoana întâi, începuturile carierei locotenentului de grăniceri Ștefan Moldoveanu. Desfășurată pe parcursul a mai puțin de un an, acțiunea debutează cu instalarea absolventului școlii militare sibiene la comanda unui pichet din sudul Banatului și se încheie cu sărbătorirea primului revelion în mijlocul camarazilor de arme. În atmosfera bucolică din preajma ostrovului Moldova-Veche, populat de tipologii idealizate de pescari și ciobani, eforturile de autodepășire ale locotenentului își găsesc cadrul perfect. Momentele tensionate surprinse la granița cu Serbia rămân secundare, prioritare fiind problemele de ordin moral, corectitudinea, devotamentul etc. Deși promițătoare, povestea de dragoste dintre Ștefan și Greta, studentă la medicină, nu se finalizează, de unde și sentimentul ratării momentului festiv care se dorea o încununare a realizărilor profesionale și sentimentale ale tânărului. Plecarea intempestivă a fetei cu doctorul Georgescu creează singurul moment de derută a locotenentului, când e întrevăzută „soluția" sinuciderii. Asociat lașității, deci incompatibil cu grăniceria, gândul e suprimat rapid. Ultima imagine este aceea a

militarului sigur de rostul și de sensul existenței sale.

▼ Buc., Sibila, 1992.

◆ V. M., VAR, VIII, 1997, 11, 31.

L.B.

CĂLUGĂRU Cornel, *Panică în Piața Trandafirilor*, Târgu Mureș, Casa de Editură Star, 1991, 147 p. Roman polițist.

D.G.B.

CĂTINA Oana, *Umbra rotitoarelor povești*, Buc., Scrisul Românesc, 1991, 360 p. Roman social. Prietenia care îi leagă pe Vasile Timaru, Maria Preda (căsătorită Calomfir) și Grigore Predan este treptat minată de pasiune și de gelozie. Cei trei sunt copii de condiție modestă, nevoiți să îndure privațiuni, să facă sacrificii pentru a studia medicina, în perioada colectivizării. Viața universitară este afectată de raporturile ierarhice și de disciplina, adesea brutală, impusă studenților. Autoarea insistă asupra discriminărilor din familia tradițională românească și asupra virtuților etice ale nobilei profesiuni de medic.

M.M.

❍ **CÂRCU Victor,** *Parhelia*, fragment de roman, O, s. nouă, 1991, 1–2, 12, 15.

D.G.B.

❍ **CHIHAIA Pavel,** *Cearta sufletului cu trupul*, TMS, XXVI, 1991, 1, 8–9; *Cearta sufletului cu trupul*, în Chihaia, *Mărturisiri*, 221–256; *Cearta sufletului cu trupul*, în Bărbulescu, *Ocrotiți*, 73–78, fragmente din romanul omonim.

D.G.B.

CHILOM Ioan, Ioan CHIVU, *Aventură în lumea fotbalului*, Galați, Porto Franco, 1991, 127 p. Roman social. Se inspiră din lumea fotbalului românesc. Acțiunea se petrece înainte de 1990. Doru Stănculescu, personajul principal, își dovedește tăria de caracter luptând atât cu limitele propriului trup, cât și cu corupția din sportul de performanță. Narațiune de un patetism reținut, bine dozat.

M.M.

✸ **CIOCÂLTEU Alexandru,** *Gheață la mal*, Buc., Eminescu, 1991, 191 p. (Index). Fragment: ≈, LCF, XXIV, 1981, 50, 4. Roman psihologic. Medicul de țară Costin Ruicu, fost deținut politic în anii stalinismului, dispare fără urmă din mijlocul unei comunități provinciale, care manifestă față de introvertitul personaj sentimente și atitudini împărțite. Profilul protagonistului este reconstituit oblic, prin rapoartele despre el ale personajelor implicate în scenariu (tânărul procuror stagiar însărcinat cu ancheta dispariției sau Ana, fostă iubită, căsătorită din interes cu altcineva etc.), ori direct, prin propriul discurs interior al personajului. Controlul ferm și sigur asupra tehnicilor monologului interior și ale fluxului conștiinței relevă un bun roman de debut al unui autor cu certe calități în câmpul creației epice.

▼ Reprodus în: ≈. *Strigătul umbrei. Dimineața ucigașă*, Buc., Viața Medicală Românească, 1998.

◆ Cezar Ivănescu, LCF, XXIV, 1981, 50, 4; Dumitru Matală, UC, I, 1991, 5, 2; Dumitru Matală, LCF, s. nouă, 1991, 19, 6; Valentin F. Mihăescu, AZ, 1995, 902, 4; Gheorghe Marin, *Scriitori medici*, IX, 1999, 10, 10.

C.T.

CIUREA Doina, *Ion Ion*, Buc., Cartea Românească, 1991, 183 p. Roman social. Cetățean și tată model, posesor al unui cod de moralitate cu rădăcini sănătoase în ruralitatea din care s-a desprins, Ion trăiește, în spațiul citadin al erei ceaușiste, drama ratării. Privat de șansa pe care orașul i-ar fi putut-o acorda, de a-și depăși condiția umilă (șofer), protagonistul decide să se împlinească prin copii. Asemenea lui Père Goriot, sub semnul căruia este așezat, prin epigraf, romanul, tatăl constată cu durere eșecul eforturilor sale, odraslele arătându-se incapabile să-i realizeze visul. În buna tradiție parentală – confirmând, astfel, sensul unui destin – personajul își mai acordă o șansă prin nepoți.

◆ Ion Bălu, GAC, II, 1992, 1, 3; Alunița Cofan, CAI, 1992, 7–8–9, 66–67; Victoria Dumitriu, JL, s. nouă, VI, 1995, 13–16, 3.

D.G.B.

COCHINESCU Ioan-Mihai, *Ambasadorul*, Buc., Cartea Românească, 1991, 288 p. Fragment: ≈, LTE, III, 1993, 43, 8–9. Metaficțiune istoriografică. Are ca pretext biografia spătarului Nicolae Milescu. Alexandru, *alter ego* al personajului din istorie, cărturar român de 35 de ani, e trimis de patriarhul Ierusalimului să-l slujească pe țarul Boris Mihailovici, cu a cărui soție, Maria Bodrokina, are o aventură. Realismul documentar asezonat cu dragoste și erotism face saltul în parabolic, magic și chiar miraculos. În manieră postmodernă, textul propune mai mult „o cercetare spirituală și o parabolă despre condiția individului" (Eugen Simion) supus ispitelor de tot felul, îndeosebi aceleia a puterii. Construcția barocă a cărții invită și la alte deschideri: „Există în roman mai multe romane, un fel de dialog între forme: unul istoric, construit pe clișeul peregrinului – un moldovean în Orient ca reprezentant al țarului rus; apoi un roman-eseu; apoi un roman al cărții care se scrie în coduri intertextuale; o meditație pe tema puterii și a singurătății puterii" (Doinița Milea). O proză ideatică

țesută în jurul personalității complexe a unui învățat de talie europeană, angajat în efortul descifrării meandrelor labirintice ale sensurilor lumii, dar și a unui „magician care intenționează, în ascuns, să creeze o nouă religie", o altă „structură arhitectonic-cosmologică" (Eugen Simion), ceea ce și este, în fapt, fabuloasa țară a Alexiei. Finalul e unul complet surprinzător, adăugând cărții și componenta onirică. Pe neașteptate, se trece din veacul al XVII-lea în cel de-al XX-lea, iar cititorului i se dă de înțeles că nu a asistat decât la farsa tragică a minții rătăcite a unui bătrân, pacient al unui ospiciu.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut, Premiul „Liviu Rebreanu" și Premiul pentru proză „Ion Creangă" al Academiei Române pe anul 1991.

◆ Ovid S. Crohmălniceanu, TNLS, III, 1991, 15, 6; Cristian Moraru, TNLS, III, 1991, 15, 6; Eugen Simion, RL, XXIV, 1991, 36, 8; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 38, 6; Tania Radu, CNC, II, 1991, 39, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 41, 5; Magdalena Bedrosian, CNC, II, 1991, 43, 5; Monica Lovinescu, CNC, II, 1991, 48, 4; Al. Th. Ionescu, CAL, 1991, 11, 5; Mihai Dragolea, ST, XLII, 1991, 12, 31, 41; Ioan-Mihai Cochinescu, *Epistolă de Crăciun adresată D-nei Monica Lovinescu*, CNC, II, 1991, 51, 5, 15; Ion Roșioru, TMS, XXVII, 1992, 1, 8–9; Elisabeta Lăsconi, CAI, 1992, 1–2, 70–73; Petre Răileanu, ARC, 1992, 2, 220; ⁂, GAC, II, 1992, 1, 6; Nicolae Baboi, VAR, III, 1992, 3, 21; Lovinescu, *Unde scurte*, VI, 224–228; Ioana Pârvulescu, RL, XXX, 1997, 7, 7; Doinița Milea, CNT, 1997, 46, 1, 8–11; Oprea, Vlasie, *Literatura*, 26.

D.G.B.

❍ **COJA Ion,** *Țuțea la 90 de ani*, fragment din romanul *Salonul de reanimare*, TOI, II, 1991, 40, 6.

D.G.B.

❍ **COMȘIA Liviu**, *Conversație într-un tren cu navetiști*, fragment de roman, FML, 1991, 6, 3.

L.B.

CONSTANTINESCU Ovidiu, *Toamna, când se scutură castanii*, Buc., Cartea Românească, 1991, 287 p. Roman psihologic. Trama, plasată în anii celui de-Al Doilea Război Mondial, are prelungiri în epoca postbelică. Personajul-narator, Toma Florescu, fiul mai mare al unei familii de burghezi parveniți, tânăr inteligent, dar mai puțin atrăgător fizic, este fascinat de fratele său vitreg, pe care îl potrtetizează cu invidie. „Prea frumosul și extraordinar de simpaticul Gelu Florescu, posedând acel ceva insinuant și alunecos, incert și neliniștitor [...] este cauza principală, instigatorul involuntar, însă decisiv, al introspecțiilor naratoriale din ≈. (Ion Negoițescu)

◆ Barbu Cioculescu, JL, s. nouă, III, 1992, 1–4, 3; Ion Negoițescu, F, XXIX, 1993, 1, 9; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 120–122. ❒ V. și *Sfârșit de spectacol*, 1942.

D.G.B.

CONTA Alexandra, Constantin GHIBAN, *Asasinul de rezervă*, Buc., Porus, 1991, 191 p. (Ochelarii negri). Roman polițist.

D.G.B.

✷ **COSMIN Smaranda,** *Balada lui John și Yoko*, Buc., Eminescu, 1991. (Romanul de dragoste). Roman psihologic. ≈, „un pasionant roman de dragoste, în care umorul și observația socială pătrunzătoare conviețuiesc cu reflecția psihologică și tehnica modernă a autoanalizei naratorului, folosită cu precauție" (UC).

◆ ⁂, ~, ≈, UC, I, 1991, 10, 12.

D.G.B.

❍ **COTUȚIU Cornel,** *Taves bahtalo! – șopti Ivi*, TR, s. nouă, III, 1991, 14, 8; *Foișorul ca o pagodă*, IZV, 1993, 1, 29–30; *Înțelegi, Marta?*, MI, IV, 1993, 30, 4, 5; *Delikatesse*, 1*881*, TR, s. nouă, VI, 1994, 13–14, 8; *Cântarea Cântărilor*, MI, V, 1994, 34, 4, 5; *Cântarea Cântărilor* (2), MI, VI, 1995, 47, 8–9; *Dis-de-arșiță*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 23–24, 8–9; *1881, pe deal, la umbră*, CL, CXXXII, 1998, 3, 8, fragmente din romanul *Ce rămâne.*

D.G.B.

CURTA-VOINA Eugen, *Din nou despre dragoste*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 304 p. Roman psihologic. În registru analitic și introspectiv, narează – la un prim nivel – povestea iubirii dintre Mihai Roman, inginer constructor și asistent universitar, divorțat, nonconformist, și Anca Gherbea, studentă la Litere. Nucleu epic este foarte dispersat, fluxul amintirilor activând secvențe din alte iubiri ale protagonistului.

◆ Ion Simuț, RL, XXV, 1992, 10, 10; Cornel Moraru, VTR, XXII, 1992, 10, 11; Cornel Vâlcu, ST, XLIV, 1993, 1, 55; Nicoleta Ghinea, RL, XXVI, 1993, 19, 9; Miron Beteg, F, XXX, 1994, 2, 16–17.

D.G.B.

CUȘNARENCU George, Nicolae ILIESCU, *Dodecaedru*, Buc., E.M., 1991, 208 p. Fragmente: *O cloacă în care intrăm pe rând*, TNLS, II, 1990, 41, 7; *Deodată*, TNLS, II, 1990, 41, 7. Roman postmodern. Îmbină scenarii tipice literaturii de consum și strategii metaficționale postmoderne pentru a parodia existența cotidiană din timpul comunismului. Acțiunea, deși e plasată la începutul anilor 1960, vizează expunerea absurdului întregului regim totalitar. Pe de o parte, cum anunță și paratextele de pe copertă („un roman polițist care se citește cu sufletul la gură după miezul nopții"; „...senzațional, strălucitor, straniu, surprinzător, stupefiant, senzual..."), ≈ travestește burlesc intrigile

detectivistice, implicând un șir aiuritor de crime. Cercetarea și soluționarea lor este doar mimată, fiecare dintre cazuri contând, în fapt, doar fiindcă facilitează dezvăluiri despre luxul și orgiile nomenclaturii, despre problemele locative speculate de afaceriști veroși, despre precaritatea statutului muncitorilor din fabrici și uzine, dar, mai ales, despre nenumăratele teorii ale conspirației care par a constitui modul de existență definitoriu pentru sistemul comunist. Pe de altă parte, inclusiv dezvoltarea implicațiilor politice este subminată de afișarea dimensiunii metatextuale a romanului. Denunțați drept autori ai crimelor ajung chiar protagoniștii Don George Qvintul și Nicolae Pence. Purtând nume ce trimit explicit la faimoasele personaje ale lui Cervantes, ei dețin un statut ficțional ambiguu de vreme ce se prezintă deopotrivă drept detectivi din întâmplare, victime ale unui complot straniu, alter-ego-uri ale autorilor romanului, ba chiar autori propriu-ziși. Astfel de înscenări narative de factură textualistă, alături de nenumărate fragmente de pastișă și parodie ori de prestidigitație livrescă înstrăinează universul romanesc de un context istoric anume. Multe dintre capitolele cărții se încheie previzibil prin enunțarea programatică a imposibilității disocierii dintre literatură și viață ori dintre ficțiune și realitate.

● Premiul „Ion Creangă” pentru proză al Academiei Române, pe anul 1991.

◆ Eugen Simion, LTE, II, 1992, 6, 3; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 34, 5; Nicolae Iliescu, LTE, III, 1993, 35, 7.

C.B.

DAVIDOVICI Doru, *Ridică-te și mergi*, Buc., Cartea Românească, 1991, 261 p. Roman autobiografic. Confesiune a unui pilot „aflat în situația disperată de a fi pus pe liber de mafia mediului său profesional” (Radu Aldulescu). Radiografia acestui mediu e făcută în paralel cu aceea a lumii salvamontiștilor, unde asemenea manopere nu-și găsesc loc.

◆ Radu Aldulescu, RL, XXV, 1992, 2, 10.

D.G.B.

DEAC Mircea, *Pendula nu merge înapoi*, în vol. ≈, Buc., Eminescu, 1991, p. 7–152 (Romanul de dragoste, 233). Vol. mai cuprinde nuvela *Poveste de dragoste*. Roman social. Se inspiră din mediul artistic și al instituțiilor de cultură de pe vremea socialismului. Deopotrivă erotică și social-politică, intriga pune față în față două grupuri de personaje care, mânate de invidii, de antipatii și de interese ascunse, vor să se distrugă reciproc. Câștig de cauză va avea tandemul justițiar alcătuit din Nelu Ianula, secretar de partid în ministerul culturii, și prietenul său Greg Penescu, profesor și critic de artă. Aparent detașat, ultimul dezleagă, aproape detectivistic, ițele nelegiuirilor săvârșite de adversari, inclusiv dilema asasinatului, dat drept sinucidere, căruia îi cade victimă o nefericită muzeografă. Tot el joacă aici și rolul de *raisonneur*, iar limbajul său intelectualist, digresiv, supraîncărcat de considerații estetico-filosofice și împănat cu citate și trimiteri livrești, dă tonul stilistic al cărții, diminuându-i totodată potențialul dramatism.

◆ Cornel Munteanu, ST, XLII, 1991, 5–7, 97–98.

I.M.

DEL REY Koster [Ecaterina ȚARĂLUNGĂ], *Întâlnire de gradul X*, Buc., Orion, 1991, 104 p. (Cosmos, 1). Roman științifico-fantastic.

C.B.

DOBRINESCU Traian, *Joc cu dame și valeți. Roman de aventură în fascicole*, f.l., Casa de Editură Falpa Irdan, 1991, 8 p. (Colecția Cobra, 1). Editat în fasc. S-a consultat doar prima fasc. Roman de aventuri.

I.M.

DUMITRIU Petru, *Proprietatea și posesiunea*. *Partea I din Memoriile lui Erasmus Ionescu*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 240 p. Ed. îngr. și pref. de Geo Șerban. Fragmente: *Proprietate și posesiuni*, IL, X, 1959, 2, 38–44; ≈, VR, XIII, 1960, 2, 3–63; *Bombardament*, GL, VII, 1960, 6, 5; *Taina duratei*, GL, VII, 1960, 7, 5. Face parte din proiectul unui mare ciclu epic intitulat *Colecție de Biografii, Autobiografii și Memorii contemporane*, care mai cuprinde romanele *Incognito* (1993) și *Vârsta de aur sau Dulceața vieții* (1999), alături de o serie de proze scurte. Roman de familie. Declinul psiho-moral al unei familii burgheze de provincie este scrutat retrospectiv, cu o luciditate ce nu exclude lirismul, de unul dintre fii, Erasmus Ionescu. Cronicar al propriei adolescențe, el evocă anii decisivi petrecuți la țară, lângă Dunăre, dar și în Germania, unde și-a început studiile universitare, întrerupte de cel de-Al Doilea Război Mondial. Psihologic, rememorarea este dominată de imaginea mamei, ființă ciudată, posesivă, nevrotică. Straniul ei comportament afectiv îi va marca adânc pe cei patru fii: pe bunul și naivul Cristian, căruia îi distruge căsnicia, pe Filip, fire transgresivă de artist, care piere într-un bombardament, pe seriosul Sebastian, cel ce fuge de acasă pentru a se înrola în armată, pe Erasmus însuși, introvertit-complexatul, dar și foarte pătrunzătorul narator-memorialist. Admirabil zugrăvit, crepuscularul portret de familie mai cuprinde, în plan secund, figura ștearsă a tatălui, fost președinte de tribunal, și cea pasageră a fiicei Valentina. Despre soarta tuturor în alt context istoric, acela al cumplitului regim comunist

instaurat după război, aflăm din *Incognito* (1993), carte ce alcătuiește, împreună cu ≈, un valoros diptic romanesc.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIV, 1991, 49, 9; Ion Cocora, *Cultura română: un pariu refuzat?*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 1; Irina Petraș, *Povestire și cunoaștere*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 4; Radu Mareș, *„Cazul”* ~, TR, s. nouă, IV, 1992, 4, 1; 4; Eugen Simion, ~, LTE, II, 1992, 1, 3; 2, 3; Henri Zalis, *Configurații narative*, LCF, s. nouă, 1992, 4, 14; Mircea Vasilescu, CNC, III, 1992, 5, 4; Octavian Soviany, APS, III, 1992, 10; Nicolae Baboi, VAR, III, 1992, 2, 20–21; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1992, 8, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Citindu-l pe Erasmus*, MRT, III, 1992, 3, 5; Al. Th. Ionescu, CAL, 1992, 3, 6; Sorin Preda, *Literatura cu liniuță de dialog. Cu Petre Răileanu*, TNLS, IV, 1992, 3, 3; Florin Manolescu, *Un manuscris salvat*, LCF, s. nouă, 1992, 18, 5; Aureliu Goci, ALA, III, 1992, 122, 5; Adrian Dinu Rachieru, *Starea de ruptură*, LTE, II, 1992, 36, 15; Henri Zalis, *Verigă dintr-un lanț cauzal*, CNT, 1993, 37, 5; Petraș, *Literatură*, 14–16; Simion, *Convorbiri*, 69–70; Ulici, *Dubla impostură*, 231–233; Ungureanu, *La vest*, 154–155; *Dicționarul scriitorilor*, II; Simion, *Fragmente*, I, 322–330; Geo Șerban, *Cu documentele pe masă*, RL, XXXII, 1999, 46, 11; Goci, *Romane*, 256–269; Micu, *Istoria*, 451; Simion, *Fragmente*, IV, 322–330. ❒ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

ELIADE Irina, *Un an fără echinoxuri*, Buc., Eminescu, 1991, 168 p. Fragment: *Prezent discontinuu* (romanul e anunțat cu acest titlu), VR, LXXXIV, 1989, 2, 39–45. Roman psihologic. Din singurătatea propriei senectuți, naratoarea, fostă profesoară universitară, pornește într-o intensă căutare a timpului pierdut, încercând să-i urmărească meandrele și să-i pătrundă ascunzișurile. Evocarea, cu finețe și profunzime, a copilăriei bucureștene luminate de prezența fabuloasă a bunicii Șașa și de aceea, mai discretă, dar de o vie feminitate, a mamei Marioara ocupă o parte a narațiunii. O alta revine unor istorii de familie, câteodată dramatice, alteori misterioase, petrecute în același București interbelic sau chiar într-o epocă ceva mai veche. Legând trecutul de prezent, acestora li se adaugă o serie de episoade onirice și câteva pasaje eseistice al căror rafinament psihologico-intelectual atinge culmea într-o admirabilă parafrază după *Craii…* lui Mateiu Caragiale.

◆ Mihai Iacob, RL, XXIV, 1991, 16, 10; CNC, II, 1991, 23, 4; Barbu Cioculescu, JL, s. nouă, II, 1991, 39–42, 3.

I.M.

➤ **ELIADE Mircea,** *Noaptea de Sânziene*, I–II, Buc., Minerva, 1991, 335 + 411 p. (B.p.t., s. nouă, 1361–1362). Ed. îngr., cuvânt înainte și tabel cronologic de Mircea Handoca, pref. de Dumitru Micu. (În lb. franceză: *Forêt interdite*, tr. de Alain Guillermou, Paris, Gallimard, 1955). O primă ed. în lb. română a apărut la Paris, la Imprimeriile C.F.I.–Corbeil, în 1971. Fragmente: ≈, T, X, 1981, 1, I–IV; ≈, FRMS, I, 1990, 5, 8; 7; ≈, ALA, I, 1990, 45, 4; 46, 4; 47, 4. Roman existențialist. Complex, îmbină istoricul, politicul, socialul, moralul, metafizicul, intelectualul, eroticul într-un simbolism mitic menit să le confere adâncime. Însumând episoade petrecute între anii 1936–1948 în mai multe capitale europene (București, Lisabona, Londra, Paris), narațiunea urmărește, în esență, destinele unor personaje care încearcă să înfrunte „teroarea istoriei” și să se elibereze de ea. Năzuința de a „ieși din Timp”, de a recupera „paradisul pierdut”, îl animă în primul rând pe Ștefan Viziru, a cărui tentativă de a iubi, la modul absolut și pur, două femei, va fi sancționată tragic. Soția sa, Ioana, va pieri la cutremurul din 1940, iar pe Ileana Sideri o va regăsi abia într-un târziu, la Paris, reîntâlnirea coincizând cu moartea lor în accidentul de mașină ce încheie, ca o culminație simbolică, romanul. Un sens trans-istoric al existenței caută însă, chiar dacă uneori în forme degradate până la caricatural, alte câteva personaje: actorul Bibicescu, cel ce are intuiția teatrului mitic, Cătălina, care șovăie între erotism și spiritul caritabil, dascălul Gh. Vasile, închipuit salvator al memoriei culturale a neamului, pioasa și devotata Irina, Spiridon Vădastra, figură fascinant-demonică în mitomania sa. Într-un fel sau altul, toți vor fi înfrânți de istorie, așa cum se întâmplă și cu lucidul profesor de filozofie Biriș, victimă a regimului comunist abia instaurat. Impunându-se prin polifonia sa armonioasă, cartea reprezintă nu numai un moment de sinteză în proza lui ~, ci și „primul caz de roman total în literatura română” (Eugen Simion).

▼ pref. de Eugen Simion, Buc., Univers Enciclopedic, 1998; postf. de Eugen Simion, Buc., Univers Enciclopedic, 1999. Reprodus în: ≈, în Handoca, *Mircea Eliade*, 119–139.

■ *Bosque proibido*, tr. de Maria Leonor Carvalhão Buescu, Lisabona, Ulisseia, 1963; *The Forbidden Forest*, tr. de Mac Linscott Ricketts și Mary Park Stevenson, Notre Dame, Ind., University of Notre Dame Press, 1978; *Der verbotene Wald*, tr. de Gerhardt Csejka, cu o pref. de Wolfgang Geiger, Frankfurt am Main – Leipzig, Insel, 1993; *La noche de San Juan*, tr. de Joaquín Garrigós, México, Herder Editorial, 1998; *La foresta proibita*, tr. de Simonetta Falcioni, cu o pref. de Silvia Tomasi Milano, Jaca Book, 1986; *Jaaniöö*, tr. de Riina Jesmin, Tallinn, Kupar, 1996; *Yoseitachi tachi no yoru*, I–II, tr. de Sumiya Haruya, cu o pref. a traducătorului, Tokyo, Sakuhinsha, 1997; *Svätojánska noc*, tr. de Jana Páleníková, Bratislava, Dilema, 2000.

◆ Mircea Handoca, *Vocația autenticității* (i. cu Sergiu Al. George), RL, XIV, 1981, 48, 14; Florescu, *Profitabila condiție*, 248; ~, în vol. *Poetica romanului românesc*, 236–237, 249–252; Monica Spiridon, *Eliade între oglinzi paralele* (II), CRC, XXIII, 1988, 41, 5; Ion Bogdan Lefter, *Opțiuni și „instrucțiuni" de folosire*, F, XXVI, 1990, 1, 14–15; *~ în dialog cu Ovidiu Cotruș*, F, XXVI, 1990, 1, 7; Virgil Ierunca, MI, I, 1990, 1, 6; George Uscătescu, *Timp și destin în romanul lui ~*, R, 1990, 6, 4; Mac Linscott Ricketts, *Scriitorul și detenția. ~ deținut*, TNLS, II, 1990, 28, 10; Mircea Handoca, *Ultimul roman al lui ~*, ALA, I, 1990, 44, 2–3; Eliade, *Încercarea*, 14, 149–152; Mustață, *George Uscătescu*, 79; Silvia Chițimia, *~ – semiotica misterului*, LCF, s. nouă, 1991, 10, 7; Anton Cosma, *≈ de ~*, F, XXVII, 1991, 3, 5; 15; Feronia Novac, RL, XXIV, 1991, 10, 10; Adrian Păunescu, *L-am cunoscut pe ~*, TOI, II, 1991, 12, 8–9; Domnița Ștefănescu, *Semnal*, FC, 1991, 16, 13; Constantin Cubleșan, *~ romancier*, ST, XLII, 1991, 4, 14–15; Paul Dugneanu, UC, I, 1991, 4, 3; Al. Th. Ionescu, CAL, 1991, 4, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 20, 5; 21, 5; Aurel Martin, VAR, II, 1991, 5, 20–21; Florin Berindeanu, *O mitologie narativă*, CNC, II, 1991, 24, 5; Ion Bogdan Lefter, *Capodopera. Autenticitate și construcție*, CNC, II, 1991, 24, 5; Gheorghe Glodeanu, P, II, 1991, 5–6, 2; Nicolae Bârna, CAI, 1991, 6–7, 37–41; Lorena Păvălan, *Note despre exil la ~ și Cioran*, EX, XXIII, 1991, 10–11, 14; Ovidiu Pecican, *Moartea fără moarte*, EPR, II, 1991, 6–7–8, 10; Eugenia Tudor-Anton, *Comedia diletantismului*, RL, XXIV, 1991, 34, 5; Ovidiu Pecican, CNT, 1991, 37, 3; Elena Zaharia-Filipaș, *Între două Nopți de Sânziene*, RL, XXIV, 1991, 40, 4; Cristina Reiter-Popescu, *≈ și posibilii săi cititori*, RL, XXIV, 1991, 40, 4; Ioan Derșidan, *Lumea-i mitul sufletului nostru*, CTC, II, 1991, 10, 5; Mircea Handoca, *≈*, LL, 1991, vol. II, 57–60; Negoițescu, *Istoria*, 348–450; Christian Bolog, *Puer aeternus atque serpens. 2. Copilul minune*, JL, s. nouă, III, 1992, 5–6, 6; H.-R. Patapievici, *Stil literar și ontologic*, CNC, III, 1992, 20, 6; 10; Handoca, *Mircea Eliade. Câteva ipostaze*, 249–255, 268; Lovinescu, *Întrevederi*, 47–60; Alexandru Pintescu, P, IV, 1993, 3, 2; Mircea Handoca, *~, scriitorul*, ESR, II, 1993, 5, 56–59; Glodeanu, *Fantasticul*, 32, 113–134, 172–192; Handoca, *Mircea Eliade*, 36–44; Simion. *Întoarcerea 2*, II, 138; Ursache, *Camera*, 12–13, 20–21, 119–122, 135–138, 145, 149–153; Zaharia-Filipaș, *Retorică*, 213–221; Lăcrămioara Berechet, *~, jurnal – o biografie spirituală*, TMS, XXIX, 1994, 4, 5; Ioan Derșidan, *Un simbol biblic în proza lui Mateiu I. Caragiale*, AURO, 1994, 4, 88–89; Al-George, *Șocul*, 130–135; Micu, *Scurtă istorie*, II, 198; Simion, *Mircea Eliade*, 168–183; Ungureanu, *La vest*, 75–84; Ungureanu, *Mircea Eliade*, 52–57; Gheorghe Glodeanu, *Introducere în literatura exilului*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 7, 5; Mircea Popa, *Un alt ~*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 14, 35; Marin Sorescu, *Jurnal. Dialog cu ~*, LTE, VI, 1996, 37, 5; Moraru, *Obsesia*, 144–148; Corina Barna, *Între eros și thanatos*, LCF, s. nouă, 1997, 6, 7; Doina Ciurea, *Cu Sumiya Haruya despre ≈*, RL, XXX, 1997, 10, 23; Iosefina Batto, *Aspecte ale religiozității cosmice*, TR, s. nouă, IX, 1997, 18–19, 10–11; George Șipoș, RL, XXX, 1997, 19, 21; Ion Ștefan, *Amintiri despre Ștefan Baciu*, P, VIII, 1997, 10, 21; Ornea, *Medalioane*, 135, 209; Rotaru, *O istorie 2*, IV, 581–586; Elena Bortă, *De la Bucureștiul fanariot la Bucureștiul fantastic*, CNC, IX, 1998, 1–2, 30; Cosma, *Romanul*, II, 334–343; Dancă, *Mircea Eliade*, 311–320; Ivăncescu, *111 romane*, 332–337; Handoca, *Convorbiri*, 42, 45, 167, 275, 301; Petrușcă, *Mister*, 89; Pop, *Mircea Eliade*, 14–17, 28–44, 93–104; Ruști, *Dicționar*; Spiridon, *Interpretarea*, 23–24, 32, 34; ⁂, RL, XXXII, 1999, 5, 4; Monica Lovinescu, *Demnitatea narațiunii*, RL, XXXII, 1999, 9, 7; V, *Secvențe R.P.*, F, XXXV, 1999, 7–8, 105–111; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 133–137; Neagoș, *Mircea Eliade*, 19, 25–27, 29, 58, 61, 65, 88, 90, 93–94, 106, 109, 111; Stănescu, *Mircea Eliade*, 216–217, 253–254, 262–264, 351–353; Vlad, *În labirintul*, 176–181; L. Valentová, *Obsesia întregului*, O, s. nouă, 2000, 1, 13; Mihai Violeta, AX, I, 2000, 1, 8; Geo Vasile, *Iubirea și moartea personajului hyperionic în ≈*, CNT, 2000, 10, 8–9; Christian Bolog, *Complexul lui Parsifal (I)*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 152–155; Ruxandra Ivăncescu, *Romanele solstițiului*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 171–172; Nicolae Savin, *Romanul nemărginirii sentimentale*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 172–174; Sanda Stolojan, *≈, carte a destinului și a memoriei*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 143–146; Culianu, *Studii*, 220, 239, 244–249, 264–269; Glodeanu, *Avatarurile*, 98; Goci, *Romane*, 187, 191–193; Ierunca, *Trecut-au anii*, 217–218, 249–250; Micu, *Literatura*, 126; Micu, *Istoria*, 297; Reschika, *Introducere*, 106–112; Stănescu, *Eseu*, 45–46, 78; Tofan, *Mircea Eliade*, 154–155, 163–166, 176, 182, 186; Tănase, *România*, 102–103. ❒ V. și *Isabel și apele diavolului*, 1931.

I.M.

➤ **ELIADE Mircea,** *Nouăsprezece trandafiri*, Buc., Românul, 1991, 192 p. Ed. îngr. și pref. de Mircea Handoca. (În lb. română: ≈, Paris, Ethos, 1980). Roman fantastic. În România socialistă a anilor '60, un celebru scriitor, Anghel D. Pandele, se supune unui exercițiu de anamneză menit să dezlege taina unui episod ciudat din tinerețea sa, care poate fi înțeles ca o actualizare a mitului orfic. În aventura sa spirituală el este călăuzit, mai întâi, de fiul său prezumtiv, Laurian Serdaru, și de actrița Niculina Nicolae, apoi de regizorul Ieronim Thanasa, adept al teatrului magic, considerat una dintre puținele căi, în lumea modernă, de a ajunge la abolirea timpului și la *metanoia*. Pe lângă aceștia, în acțiune mai sunt implicați bizarul securist Albini, care încearcă să demitizeze cinic întreaga poveste, și Eusebiu Dumitru, fidelul secretar și colaborator al lui Pandele. Ultimul își urmează maestrul până la capăt, iar după dispariția sa fără urmă primește de la acesta mesaje enigmatice și 19 trandafiri. Țesut din întâmplări inexplicabile, din coincidențe uimitoare, din gesturi misterios-ritualice, romanul își conține propria teorie și propria interpretare, devenind pe alocuri chiar eseistic și lăsând să se străvadă gândirea mitografului convins că „orice eveniment, orice

întâmplare cotidiană comportă o semnificație simbolică, ilustrează un simbolism primordial, transistoric, universal…”.

■ *Les Dix-neuf roses*, tr. de Alain Paruit, Paris, Gallimard, 1982 (Paris, Gallimard, 1996); *Neunzehn Rosen*, tr. de Edith Silbermann, Frankfurt am Main, Suhrkamp, 1982; *Diciannove rose*, tr. de Iuliana Batali Ciarletta, cu o pref. de Renato Minore, Milano, Jaca Book, 1987; *Nineteen Roses*, în vol. *The Cape. Youth without Youth*. *Nineteen Roses*, tr. de Mac Linscott Ricketts, cu o introd. de Matei Călinescu, Columbus, Ohio State University Press, 1988; *Jukyuhon no bara*, tr. de Sumiya Haruya, Tokyo, Sakuhinsha, 1993; *Diecinueve rosas*, tr. de Joaquín Garrigós, Barcelona, Editorial Kairós, 1999; *Dekaennea triantafylla*, tr. Gkampriel Androne, Atena, Kastaniōtīs, 1999.

◆ Mădălina Mureșan, *~ și lumea sacrului*, CNC, II, 1991, 24, 4; Nicolae Manolescu, RL, XXIV, 1991, 25, 9; Diana Adamek, TR, s. nouă, III, 1991, 26, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 29, 5; Valeriu Cristea, CAI, 1991, 6–7, 8–9; Valeriu Gherghel, CL, CXXV, 1991, 24, 7; Lucian Gruia, TNLS, III, 1991, 30, 2; Valeria Filimon, FMI, XLIV, 1991, 8, 7; Ovidiu Ghidirmic, *~ și soteorologia creației*, R, 1991, 9, 11; Cornel Mihai Ionescu, JL, s. nouă, II, 1991, 27–30, 3; Ovidiu Pecican, CNT, 1991, 37, 3; Victor Atanasiu, TNL, III, 1991, 492, 5; 506, 6; Eugen Simion, *Romanul mitic*, LTE, II, 1992, 4, 3; 5, 3; Carmen Matei, CNC, III, 1992, 20, 4; Ofelia Ichim, *Labirintul timpului la ~*, RLL, 1993, 2, 20–25; Glodeanu, *Fantasticul*, 186–192; Petrescu, *Poetica*, 53–54; Grigore Traian Pop, *Romanul Nobelului interzis*, LTE, VII, 1997, 47–48, 11; 15; 49–50, 14; 51–52, 11; Adamek, *Ochiul*, 106–107, 150–161; Cosma, *Romanul*, II, 344–349; Pop, *Mircea Eliade*, 14–17, 28–44; Ruști, *Dicționar*; Liviu Petrescu, *Orpheu și Eurydice*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 133–134; Reschika, *Introducere*, 115–118. ❐ V. și *Isabel și apele diavolului*, 1931.

I.M.

FIRAN Carmen, *Tot mai aproape*, Buc., Albatros, 1991, 224 p. Fragmente: *Grădina cu forme*, LCF, XXXI, 1988, 10, 4; *Singurătatea cămilei*, TR, s. nouă, II, 1990, 19, 5; ≈, RL, XXIII, 1990, 49, 14; *Nu m-am născut încă*, LCF, s. nouă, 1991, 17, 10. Roman psihologic. Cele două personaje principale sunt un tânăr arhitect eșuat în căsnicie, neîmplinit încă în profesie, dornic să se găsească pe sine, și Dora, profesoara care, în ciuda aparențelor, mereu salvate, trăiește lăuntric drama unei relații conjugale nefericite. La fel de descumpăniți și de lucizi, cei doi văd totuși în legătura lor, evocată mai mult aluziv și poetic, făgăduința unei posibile existențe autentice. Înfrângerile, dezamăgirile, revoltele, iluziile și visele personajelor sunt scrutate atât introspectiv, la persoana întâi, investigația fiind în acest caz mai penetrantă, cât și dialogal sau prin analiză directă, când se întâmplă uneori ca limbajul prea conceptual să îi dea un aer mai vag și mai confuz. Deși psihologic în esență, romanul lasă loc și câtorva portrete realiste schițate admirabil (fosta pianistă Fifi, flușturatica Sabina, teatralnelinișitul pictor Tomescu).

◆ Alexandra Vrânceanu, RL, XXIV, 1991, 48, 10; Ene Manole, TNLS, III, 1991, 38, 4; Petre Răileanu, ARC, 1992, 2, 221.

I.M.

FLORICEL Ion, *Ancheta s-a sfârșit în zori*, v. *Moarte deocheată*, 1991.

I.M.

FLORICEL Ion, *Moarte deocheată*, Craiova, Oltenia, 1991, 243 p. Primul vol. al ciclului *Teicanii*, din care mai fac parte *Pământ însângerat* (1992) și *Iubirile care ucid* (1994). Reed. cu titlu schimbat. Roman polițist. Discursul epic, inegal ca valoare, combină neomogen relatarea trepidantă a anchetei privind omorârea violentă a lui Gavrilă Cioroianu cu tonalitatea sentimentală, idilică, mitologizantă, prin care este redat un cadru (geografic și de mentalitate) aproape mioritic.

▼ *Ancheta s-a sfârșit în zori*, [Pitești], Juventus, 1991. Reprodus în: *Teicanii*, I, Craiova, Pasărea Măiastră, 1998.

◆ Marian Barbu, *Tranziție în oglinzi paralele: literatură și justiție*, LCF, s. nouă, 1998, 2, 11.

L.Pv.

FOTACHE Mihai, *Nu. Roman de dragoste*, I. *Replici amare*, Craiova, Editura F, 1991, 416 p.; II. *Dansul statuilor*, III. *Lumânări de lut*, Craiova, Editura F, 1991, 364 p. Ultimele două vol. au apărut legate împreună. Roman sentimental. Acțiunea se petrece într-un spațiu urban numit când Bandava, când Craiova, în jurul anului 1980. Doctorița Ella Curteanu reușește cu greu să divorțeze de abuzivul ei soț, doctorul Bujorel Curteanu, și să obțină custodia fiicei sale, Andreea. După divorț, Ella încearcă să-și regăsească echilibrul sentimental în brațele avocatului Mihai Veleanu, dezamăgit de căsătoria cu Iulia. Excesiva locvacitate auctorială duce la diluarea evocării și la insuficienta clarificare a vieții interioare a personajelor.

▼ I–III, ed. revăzută, Craiova, Editura F, 1994.

M.M.

❍ **FOTEA Corneliu,** *Don Quijote pleacă în Tahiti*, fragment de roman, REV, II, 1991, 11, 5.

I.M.

FRÂNCULESCU Niculae, *Rio Bravo*, IV–VI, v. *Rio Bravo*, I–III, 1990.

I.M.

GAFIȚA Gabriel, *Martiriu parțial*, Buc., Cartea Românească, 1991, 463 p. Fragmente: *Incident la hotel*, SLAST, VIII, 1988, 6–7; *O verificare*, CNC, I, 1990, 21, 12. Roman politic. Insidioasa pervertire a conștiințelor și mutilarea destinelor umane în comunism sunt oglindite aici de biografia lui Liviu Munteanu, un activist de partid din anii 1950–1970. Muncitor la Uzinele Grivița și utemist înflăcărat, acesta ajunge, după studii la Moscova și un stagiu în presa de propagandă, consilier al unui mare potentat comunist. Șeful său îl inițiază, cu viclenie duplicitară, în „viața de partid", ținându-i pitorești lecții de materialism dialectic în grai moldovean, dar arătându-i totodată ce înseamnă a fi un privilegiat al regimului. Același Rodion Cociuba îl expediază însă la munca de jos de îndată ce află că soția protejatului său, studentă la medicină, era fiica unui țăran întemnițat fiindcă ar fi fost chiabur. Îndelunga încercare a protagonistului de a se reabilita politic și de a-și reface distrusa armonie conjugală eșuează definitiv în vara lui 1968, când, ivindu-se prilejul de a rămâne cu soția sa în Occident, alege să se întoarcă singur în țară. Sfâșiindu-l lăuntric, îndoctrinarea și carierismul activistului se dovedesc mai puternice decât dorința de libertate și decât omenia sa reală. Relatarea obiectivă, aproape seacă, a acestui „martiriu parțial", se împletește, în roman, cu animata descriere realistă a mai multor medii sociale, începând cu acela al intelectualilor dintr-un institut sociologic și sfârșind cu acela al oamenilor simpli (memorabilul cuplu dramatic Nelu-Pușica).

◆ Radu Aldulescu, RL, XXV, 1992, 12, 10; Ioana Bot, TR, s. nouă, IV, 1992, 15, 8.

I.M.

GAVRILĂ Alexandru, *Regula jocului*, Buc., Coresi, 1991, 215 p. Roman social. Personajul-narator, Gabriel Cornea, este un „băiat de bani gata" din vremea socialismului. Nu atât frivol, cât dezorientat, el ar vrea să trăiască autentic, dar este împiedicat mereu de tutela apăsătoare a tatălui său, care, din poziția de director la o întreprindere, îi ghidează cariera prin sistemul P.C.R. (pile, cunoștințe, relații). Disensiunile familiale, necazurile profesionale și încâlcita viață amoroasă a tânărului, aflată, de fapt, în prim-plan, se derulează într-un roman alcătuit mai ales din notații și dialoguri rapide și a cărui principală calitate este dezinvoltura.

I.M.

GAVRILESCU Vasile, *Raiul nemernicilor*, Buc., Eminescu, 1991, 290 p. (Index). Roman politic. Descrie universul concentraționar, înfățișat aici sub inedita formă simbolică a unui penitenciar de lux de pe o insulă pustie. Acolo, mai mulți deținuți politici de elită, între care scriitori, filosofi, istorici, oameni de știință, acceptă ca, în schimbul reabilitării, să se pună în slujba regimului comunist și a potentaților săi (scriind cărți, elaborând studii și proiecte etc.). Martori la experiment sunt câțiva pușcăriași de drept comun, folosiți ca brigadă auxiliară pentru îngrijirea „politicilor". Cu toții vor împărtăși însă aceeași soartă, fiind otrăviți chiar în noaptea de dinaintea pretinsei eliberări. Singurul supraviețuitor va fi naratorul însuși, Gogu, un isteț hoț de buzunare. Figură picarescă, el este puntea dintre cele două grupuri, făcând ca mentalitățile lor să se apropie, iar limbajele lor, cel argotic și cel intelectual, să se amestece într-un mod îndeajuns de ingenios și de colorat pentru a-i da romanului o puternică notă de insolit.

▼ Constanța, Ex Ponto, 1998.

◆ Dan C. Mihăilescu, CAL, 1992, 1, 9; Dana Mocanu, VTR, XXVII, 1999, 2, 40–41; Mihai Lisei, *De vorbă cu scriitorul ~*, TR, s. nouă, X, 1998, 11–13, 3–4; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 2, 6.

I.M.

❍ **GĂBRIAN Ștefan M.,** *Ultima seară cu Marcela*, fragment din romanul *Casa iluziilor*, EPR, II, 1991, 1, 7; 11.

I.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Rivala*, Galați, Porto Franco, 1991, 144 p. Roman psihologic. Reconstituie etapele tristei biografii a personajului-narator, Caterina, fiică a unui înstărit judecător din Piatra-Neamț. Destinul ei reprezintă o sumă a suferințelor pricinuite de moartea celor apropiați, de sărăcia venită odată cu răsturnarea istorică de după al Doilea Război Mondial, dar mai ales de stingheritoarea afecțiune psihică ce o chinuie încă din copilărie. Deși îi îngăduie să fie o studentă strălucită și să devină ingineră silvicultoare în ținutul său de baștină, lupta cu boala, mai precis cu dublul halucinatoriu ce o urmărește necontenit (îi spune „Cealaltă"), o împiedică să se împlinească sentimental. Iar când lecuirea va veni, ca o culminație, în finalul precipitat și neverosimil al romanului, va avea ea însăși o nuanță tragică, șocul miraculos în urma căruia se vindecă fiind pricinuit de același accident rutier în care își pierde viața bărbatul ce părea să-i lumineze existența.

I.M.

➤ **GHEORGHIU Constantin Virgil**, *Ora 25*, Buc. – Paris, Omegapres – Éditions du Rocher, 1991, 353 p. Ed. îngr. de Mihai Vornicu, pref. de Paul Miclău. (În lb.

franceză: *Vingt-cinquième heure*, tr. de Monique Saint-Côme [Monica Lovinescu], Paris, Plon, 1949). O primă ed. în lb. română a apărut în Argentina (Valle Hermoso, Cartea Pribegiei, 1951). Fragmente: *Fântâna*, TNLS, II, 1990, 31, 12; ≈, tr. de Mihai Zaharia, ST, XLI, 1990, 5, 14–16. Roman parabolă. Mecanismele totalitare ale lumii moderne, puse violent în lumină de Al Doilea Război Mondial, transpar aici îndeosebi din povestea lui Johann Moritz, un țăran român din satul transilvănean Fântâna. Tocmai când, după o întreagă dramă familială, reușise să-și întemeieze un cămin, acesta se trezește prins în tragic-absurdul carusel al istoriei. Denunțat că ar fi evreu, el ajunge mai întâi, în 1938, într-un lagăr de muncă din țară, pentru a deveni apoi marioneta unor întâmplări năucitoare. De-a lungul lor îl vedem, rând pe rând, implicat într-o evadare, încarcerat în Ungaria, vândut nemților, transformat în soldat S.S., supus unui experiment rasist și, în fine, după o nouă evadare, încăput pe mâna americanilor. Socotindu-l dușman, aceștia îl târăsc ani de zile prin lagărele lor postbelice, ceea nu-i împiedică însă ca, la eliberare, să-l înroleze în propria armată, deja pregătită pentru al treilea război mondial. Calvarul naivului țăran Moritz își are pandantul, pe alt plan narativ, în martiriul lucid al unui intelectual, scriitorul Traian Korugă, deținut și ucis într-un lagăr al aliaților. Destinul său nu este decât adeverirea apocalipticei viziuni antimoderniste pe care începuse s-o exprime, încă înainte de război, într-un roman intitulat chiar ≈ și pe care, ca *raisonneur* al adevăratului roman, cel trăit, o va detalia împreună cu alte personaje (de pildă soția sa, Nora West, și contele Báthory). Este viziunea curajoasă a unui totalitarism fără culoare politică, intrinsec civilizației moderne, care a făcut din om un „sclav tehnic", pierdut în angrenajul unei lumi impersonale, tehnologizate și supraorganizate birocratic. Tăioasa critică antitotalitară apropie cartea lui ~ de celebre distopii precum *Minunata lume nouă* a lui Huxley sau *1984* a lui Orwell și tot ea îi explică, în bună măsură, rapidul succes internațional, neîngrădit nici de unele, evidente, slăbiciuni literare (senzaționalism epic, dialoguri neverosimile, clivajul între nivelul ideatic, cel simbolico-parabolic și cel realist-istoric).

▼ Fragment: ≈, în Firan, Popa, *Literatura*, 292–310.

■ *A vigésima quinta hora*, tr. de Vitorino Nemésio, Lisboa, Bertrand, 1949; *25 Uhr*, tr. de Leonore Schlaich, Stuttgart, Deutsche Verlags-Anstalt, 1950 (Darmstadt, Das goldene Vlies, 1954); *The Twenty-fifth Hour*, tr. de Rita Eldon, New York, Alfred A. Knopf, 1950 (New York, Pocket Books, 1967); *Den 25de time*, tr. de Axel Amlie, Oslo, Tanum, 1950; *La hora veinticinco*, tr. de Jesús Ruíz y Ruíz, Barcelona, Luis de Caralt, 1950; *Timmen 25*, tr. de E.R. Gummerus, Helsingfors, Söderström, 1950; *Het vijf en twintigste uur*, tr. de F. van Oldenburg Ermke, Haga, Pax, 1950 (*Het 25e uur*, Utrecht, Bruna, 1959; Haga, Nederlandse Boekenclub, 1968); *Den femogtyvende time*, tr. de Karen Nyrop Christensen, Copenhaga, Carit Andersens Forlag, 1950; *La hora veinticinco*, Buenos Aires, Editorial Emece, 1951; *La venticinquesima ora*, [tr. de Giuseppe Mormino], Milano, Bompiani, 1951; *25. hetki*, tr. de Lauri Hirvensalo, Porvoo, WSOY, 1951; *Divdesmit piektā stunda*, tr. de Jānis Grīslis, [Toronto], Druva, 1954; *A huszonötödik óra*, tr. de Mikszáth Antal, Buenos Aires, Danubio, 1956; *Yirmibeşinci saat*, tr. de Emin Yalman, Istanbul, Nebioğlu Yayınevi, [1959]; *Nijūgoji*, tr. de Yoshizō Kawamori, Tokyo, Kadokawa Shoten, [1951]; *Eikoste pempte ora*, tr. de Kostes L. Meranaiou, Atena, D. Darema, 1963; *A Vigesima quinta hora*, tr. de Vitorino Nemesio, pref. de Gabriel Marcel, Sao Paulo, Difusao Europeia do Livro, 1968; *Het vijfentwintigste uur*, tr. de Wilke Jongeling-Strijdhorst, Kalmthout-Anvers, Beckers, 1974; *Giờ thứ hai mươi lăm*, tr. de Ngọc Trụ Lê, Lancaster, Pa., Xuân Thu, [1980]; *25 shiui chunghon*, tr. de Hwang Posok, Seul, Kirinwon, 1987.

◆ Irina Petraș, *Istorie și destin*, ST, XLI, 1990, 5, 12–13; Mircea Vasilescu, CNC, II, 1991, 45, 4; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1991, 48, 10; Constantin Cubleșan, ALA, III, 1992, 99, 3; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 4, 20; Călin Manilici, *Emblema diasporei*, ST, XLIII, 1992, 1, 2; Romul Munteanu, BAR, III, 1992, 8, 12; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Munteanu, *Jurnal*, V, 217–219; Baruțu T. Arghezi, *A 25-a oră*, ST, XLVI, 1995, 1–2, 13; Barbu, *Aspecte*, II, 57–70; Ungureanu, *Mircea Eliade*, 119–127; Firan, Popa, *Literatura*, 310–311; Mihaela Constantinescu, *Fișe de dicționar*, JL, s. nouă, IX, 1998, 13–14, 2; Gheorghe Glodeanu, JL, s. nouă, IX, 1998, 13–14, 2; Cosma, *Romanul*, II, 385, 389, 402, 407–409; *Dicționarul scriitorilor*, II; Glodeanu, *Dimensiuni*, 268–273; Popa, *Reîntoarcerea*, 187–199; Micu, *Istoria*, 650; Micu, *Literatura*, 322.

I.M.

GHERGHEL Nicoleta Olimpia, *Ritual alb*, Buc., Eminescu, 1991, 239 p. (Colecția romanului de dragoste, 237). Fragment: *Desculți prin tăcere*, RL, XV, 1982, 11, 14. Roman psihologic. Ajunsă într-un grav impas sufletesc, protagonista, o pictoriță pe nume Alma, este călăuzită pe calea regăsirii de sine de cel numit Profesorul, un psihiatru care o îngrijește mai întâi la spitalul unde este internată, iar apoi în afara lui. Dialogurile confesive cu medicul, dar și cu Arin, prietenul scriitor în care îl descoperă până la urmă pe omul capabil s-o înțeleagă, au pentru tânără un efect vindecător. Fără a fi lipsite de

calități reflexiv-poetice, lungile destăinuiri ale personajului, precum și labirinticele sale introspecții, alunecă nu o dată într-un sentimentalism fantasmatic, pe care prea vagul cadru epic nu poate decât să-l facă și mai evident.

◆ Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 33, 6; Claudiu Constantinescu, RL, XXIV, 1991, 40, 11.

I.M.

GHEȚIE Ion, *S.O.S.*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 165 p. Roman al memoriei. Folosind ingenios două binecunoscute motive romanești, acela al manuscrisului găsit și acela al întoarcerii fantastice în timp, autorul pune față în față România de la sfârșitul veacului al XIX-lea cu România din anii ’50, ai instaurării comunismului, în care trăiește personajul principal. Urmaș al unei bogate familii ardelene sărăcite de naționalizare, protagonistul, pe nume Ovidiu Seșan, a studiat filologia la Cluj și a ajuns, cu greu, angajat al Bibliotecii Academiei din capitală. Străin de noua orânduire, el se cufundă în studiul vechiului București, de care se simte legat printr-un misterios sentiment de *déjà vu*. Lecturile, cercetările de arhivă, lungile sale peregrinări și mărturiile unor supraviețuitori îl fac să pătrundă, mai întâi mental, apoi aievea, în epoca de la 1900. Miraculosul salt în timp se petrece în casa părăsită a unui fost mare bancher, Plagino, unde eroul devine, ca „om invizibil”, observatorul lumii la care visase. O lume căreia nu îi va putea aparține cu adevărat, după cum o va arăta și imposibila lui iubire pentru Caliopi, fiica bancherului. Evadarea în trecut se dovedește a fi, până la urmă, o iluzie periculoasă. Dramatismul moral al inadaptării și farmecul evocării istorice într-un insolit context fantastic sunt doar două dintre calitățile acestui roman, care amintește întrucâtva, inclusiv prin finețea stilistică, de *Craii de Curtea-Veche* al lui Mateiu Caragiale.

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 5, 20; Florin Faifer, CRC, 1992, 15, 5; 15; Ioana Bot, TR, s. nouă, IV, 1992, 23, 4.

I.M.

GHEȚIE Ion, *Skepsis*, Timișoara, Editura de Vest, 1991, 195 p. Roman sentimental. Pe fundalul unui București de *belle époque*, este derulată povestea de iubire a doi tineri, naratorul însuși, Radu Vâlcu, sărac, dar studios, lincențiat în litere, și Carla Simionescu, voluntara și capricioasa fiică a unui bancher scăpătat. Mereu complicată de indecizia fetei și de anturajul ei monden, trama amoroasă se îndreaptă lent și șovăielnic spre regăsirea din final, care coincide cu o lovitură de teatru: ruperea logodnei dintre Carla și avocatul Raul, dovedit a fi amantul enigmaticei proprietărese Matilda. Aceasta din urmă, pretinsă protectoare a tinerei, va sfârși în condiții suspecte, probabil asasinată. Alături de fin desenatele relații triunghiulare dintre personaje, romanul se distinge prin portretistica sa remarcabilă (figuri ca doctorul Ghika și moșierul Gerotta, de pildă) și prin fermecătoarele sale descripții citadine, prezente, de altfel, și în celelalte cărți ale autorului.

◆ Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1992, 8, 8; ⁂, *Cartea – un obiect de salon?*, TR, s. nouă, IV, 1992, 17, 6; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 19, 20.

I.M.

GHILIA Alecu Ivan, *Întoarcerea bărbaților*, Buc., Eminescu, 1991, 496 p. Pe coperta I se găsește notația „Roman interzis în ’980”. Roman politic. Documentează destinul complicat al lui Taichi, eliberat din lagărul politic după moartea lui Stalin, eveniment ce reprezintă, în economia narativă, un punct nodal, în jurul căruia pivotează întreaga reflecție critică a instanței narative. Fără a avea o tramă propriu-zisă, cartea este construită pe o schemă generală realist-psihologică, în care se inserează, când și când, discursuri directe, redactate la persoana I, sub pretextul redării unor mărturii înregistrate pe bandă de magnetofon.

◆ Dumitru Anghel, CAL, 1991, 3, 5; Mihaela Ursa, TR, s. nouă, III, 1991, 20, 4; Alexandra Vrânceanu, RL, XXIV, 1991, 22, 10; Constantin Cubleșan, ALA, II, 1991, 72, 3; Constantin Crișan, *Romanul ca sinecdocă a predestinării*, ST, XLIII, 1992, 3, 38; Micu, *Scurtă istorie*, III, 97; Micu, *Literatura*, 250; Micu, *Istoria*, 483. ❐ V. și *Cuscrii*, 1959.

C.T.

GIONEA Vasile, *Pași în deșert*, I–II, Ploiești, Gândirea Românească, 1991, 245 + 253 p. Cu un cuvânt înainte al autorului, intitulat *În loc de prefață*. *Bildungsroman*. Cartea prezintă ascensiunea profesională și umană a unui avocat din Brașov, în anii 1935-1945, concentrându-se și pe povestea sa de dragoste.

◆ Corneliu Crăciun, UNU, III, 1992, 25, 3; Micu, *Literatura*, 262.

C.T.

❍ **GOANȚĂ Dan,** *Fragment de roman*, fragment de roman, CNC, II, 1991, 30, 12.

I.M.

➤ **GOMA Paul,** *Arta refugii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 334 p. Cu o pref. de Marta Petreu și o *Cronologie* a autorului. (În lb. franceză: *L’Art de la fugue*, tr. de Alain Paruit, Paris, Julliard, 1990). A fost editat și la Chișinău în 1993. Fragmente: ≈, AGA, III, 1990, 2, 197–214; ≈, ST, XLI, 1990, 9, 25–30, 47; *Ultima clasă de Normală – a doua*, T, XIX, 1990, 9, 14–15; ≈, VTR, XX, 1990, 10,

7; 14; ≈, F, XXVI, 1990, 12, 7, 8; ≈, CAL, 1991, 1, 9; ≈, EPR, II, 1991, 2, 7; 15; ≈, CL, CXXV, 1991, 10, 10; 11, 8; ≈, TR, s. nouă, III, 1991, 15, 5. Reluat fragmentar: *Nu ne mai întoarcem acasă*, MOC, 1993, 3, 15–16; 4, 12–13. Constituie cel de-al doilea vol. al ciclului memorialistic inaugurat cu cartea *Din calidor* (1990) și continuat cu *Astra* (1992), *Sabina* (1991) și *Roman intim* (1999). Roman autobiografic. Evocă, din perspectiva protagonistului-narator, aflat la vârsta trecerii de la copilărie la adolescență, consecințele cedării Basarabiei Uniunii Sovietice, în 1940, precum și împrejurările instaurării comunismului în anii următori. Emblematic pentru un întreg destin colectiv, romanul reconstituie refugiul eroului, împreună cu părinții săi, în Ardeal, și asumarea dezrădăcinării și marginalizării, ca trăsături ale întregului său parcurs existențial. ≈ este o carte confesivă, ce îmbină tehnici narative diverse, de la descripția obiectivă, lipsită de sentimentalism, la monologul interior, un „roman al zadarnicei retrageri din fața istoriei" (Marta Petreu).

◆ Marta Petreu, RL, XXIV, 1991, 3, 4; Ioan Holban, CRC, 1991, 28, 8; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 42, 5; László Alexandru, RL, XXIV, 1991, 49, 5; Virgil Podoabă, VTR, XXI, 1991, 12, 7; Alexandru László, VTR, XXII, 1992, 6, 10; Bogdan Popescu, *Un „bătrân de viitor"*, CAI, 1993, 4, 51; Holban, *Salonul*, 33–35; Sălcudeanu, *Graffiti*, 54–59. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Bonifacia*, Buc., Omega, 1991, 152 p. Cu o *Cronologie* a autorului. (În lb. franceză: ≈, tr. de Alain Paruit, Paris, Albin Michel, 1986). Reluat fragmentar: ≈, LCF, s. nouă, 1999, 1, 19; ≈, VR, XCIV, 1999, 7, 29–34. Roman autobiografic. Prezintă avatarurile vieții literare și universitare românești de la începutul deceniului șapte al secolului XX, evocate prin prisma naratorului, student la Școala de Literatură din București. Exmatriculat din Universitate în urmă cu unsprezece ani, arestat și condamnat politic, eroul traversează experiența reintegrării în viața socială și culturală a țării, aflată în plină dictatură comunistă. Aventura cu inexpresiva și placida sa colegă Bonifacia, relațiile cu colegii, cu diferiți scriitori și cu reprezentanții puterii sunt tot atâtea prilejuri de zugrăvire a epocii, marcată de o atmosferă generală de suspiciune, duplicitate, teroare. Document biografic, cartea se remarcă printr-un limbaj frust, colorat, nonconformist, printr-un ritm alert, preponderent dialogal, prin tonul ce îmbină detașarea cu sarcasmul.

◆ I. Negoițescu, TR, s. nouă, II, 1990, 30, 4; 31, 4; Marta Petreu, *~, între depoziție și fantasmare*, RL, XXIV, 1991, 3, 4; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 15, 6; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 16, 5; Aurel Pantea, VTR, XXI, 1991, 5, 7; Fevronia Novac, RL, XXIV, 1991, 23, 10; Eugen Simion, CAI, 1991, 6–7, 5–7; Horia Gârbea, *Vocea*, LCF, s. nouă, 1991, 32, 16; Constantin Cubleșan, ST, XLII, 1991, 8, 15–16; Maria Cornelia Oros, APS, II, 1991, 9, 6; Ovidiu Pecican, EPR, II, 1991, 9–11, 28–29; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Mihai Cimpoi, TR, s. nouă, VII, 1995, 41, 5; Simion, *Fragmente*, II, 84–88; Mariana Șipoș, *Cheia personajelor*, LCF, s. nouă, 1999, 1, 18–19. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Ostinato*, Buc., Univers, 1991, 438 p. (Ithaca). Cu o *Cronologie* a autorului și câteva articole critice extrase din publicații străine. (În lb. germană: ≈, tr. de Marie-Thérèse Kerschbaumer, Frankfurt am Main, Suhrkamp Verlag, 1971). Fragmente: ≈, VR, LXXXV, 1990, 7, 57–67; 12, 71–85; ≈, LCF, s. nouă, 1990, 47, 8–9. Roman politic. Descrie universul închisorilor comuniste din România deceniului șase al secolului XX. Respinsă de cenzură și expusă la Târgul de Carte de la Frankfurt în anul 1971, cartea inaugurează „cazul ~", devenit, după sintagma lui Miron Radu Paraschivescu, preluată ulterior de critica occidentală, „un Soljenițîn român". Protagonistul, Ilarie Langa, *alter ego* al naratorului, este un student la litere condamnat la șapte ani de închisoare pentru uciderea mamei sale bolnave de cancer, la rugămintea acesteia. Ulterior, în urma Revoluției din Ungaria din 1956, eroul este acuzat, în mod kafkian, de a fi aderat, chiar în timpul propriului proces, la o organizație politică ostilă orânduirii socialiste și este condamnat politic la încă patru ani de detenție. Acțiunea romanului, restrânsă aproape în întregime pe durata a douăzeci și patru de ore, în spațiul închis al celulei, constă în rememorări, reflecții, proiecții imaginare într-o realitate virtuală compensatoare. Închisoarea este, pentru erou, un loc fără timp, ce permite alternanța planurilor temporale după fluxul liber al memoriei și al fanteziei onirice, reconstrucția, cu luciditate și patos reflexiv, a propriei subiectivități, privită în multiple oglinzi paralele. Roman al existenței captive, sondată cu finețe analitică, ≈ împrumută procedee ale prozei de analiză psihologică și ale celei existențialiste, pe care le subordonează unei viziuni realiste moderne, cu un evident substrat social, protestatar. Cartea se remarcă și printr-o structură compozițională inedită, prin alternanța de perspective și tehnici narative, a dialogului cu monologul interior, a descrierii clasice cu excursul eseistic modern și cu pasaje de poem în proză, prin nonconformismul lexical și sintactic, precum și prin sugestia finală de operă deschisă. Novator și incitant sub aspectul scriiturii, ≈ este „primul roman adevărat asupra anilor de stalinism din România" și „prima mărturie din închisorile Răsăritului" (Monica Lovinescu).

■ *La Cellule des libérables*, tr. de Alain Paruit, Paris, Gallimard, 1971; ≈, tr. de Ronald Jonkers, Bruna & Zoon, Utrecht, 1974.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1991.

◆ I. Negoițescu, *Scriitorul ~*, TR, s. nouă, II, 1990, 30, 4; Ioan Mușlea, *Lupta cu textul, cu originalul este o imensă plăcere* (i. cu Alain Paruit), TR, s. nouă, II, 1990, 46, 3; Lovinescu, *Unde scurte*, I, 516–530; Marta Petreu, *~, între depoziție și fantasmare*, RL, XXIV, 1991, 3, 4; Adrian Marino, *Rezistența literară*, RL, XXIV, 1991, 23, 3; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 4, 5; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 10, 20; Monica Lovinescu, *~ și datoria memoriei*, DOI, III, 1992, 13, 14–15; Romanița Constantinescu, RL, XXV, 1992, 12, 9; Paul Goma, *Despre ≈ și altele* (i.), VTR, XXII, 1992, 4, 14; 5, 6; 6, 5; 7, 13; 8, 13; 9, 8; 11–12, 15; 1993, 2, 16; 3, 13; 4, 14; 5, 14; 6, 13; Mircea Martin, *Ultimele premii*, DOI, III, 1992, 21, 15; Cornel Moraru, *Literatură și detenție*, VTR, XXII, 1992, 6, 4; Nicolae Baltă, CNC, III, 1992, 26, 4; Ruxandra Cesereanu, ST, XLIII, 1992, 8–9, 16; ⁂, ~, CAL, 1992, 10, 23; Romanița Constantinescu, RL, XXVI, 1993, 7, 9; *~, Ion Negoițescu, Scrisori din exil*, F, XXIX, 1993, 12, 8; Ierunca, *Subiect*, 272–274; Daniela Fulga, *≈. Subiectivitatea auctorială ratată*, EX, XXVI, 1994, 4–5–6, 7; George, *Reveniri*, 328; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 191–193; Popper, *Momentul*, 86–89; ~, *Confesiunile lui Nicolae Breban sau delirul furios*, F, XXXI, 1995, 3, 41–45; Ulici, *Dubla impostură*, 241–243; Ruxandra Cesereanu, *~ – două catabaze*, EX, XXIX, 1997, 1–2–3, 32–33; ~, *Memorialul ororii*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 64–76; Ion Simuț, *Are ~ talent?*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 61–63; Cesereanu, *Călătorie*, 230–234; *Dicționarul scriitorilor*, II; Mușat, *Perspective*, 151; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

GOMA Paul, *Sabina*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1991, 303 p. Urmat, în intenția autorului, de un al doilea vol., neterminat, apărut exclusiv fragmentar: ≈, F, XXVIII, 1992, 7–8, 12, 12; 10, 9; 12, 12; 1993, 3, 12–13; ≈, CAL, 1993, 1, 5; ≈, *În așteptarea Sabinei*, DIB, III, 1998, 2, 34–43; 3, 47–58. Reprezintă cel de-al patrulea vol. al ciclului autobiografic din care mai fac parte *Din calidor* (1990), *Arta refugii* (1991), *Astra* (1992) și *Roman intim* (1999). Roman autobiografic. Este cartea formării unei conștiințe în raport cu epoca tulbure a instaurării comunismului, de la începutul deceniului șase al secolului XX. În contextul așa-numitei „revoluții culturale", ce constă în epurarea cărților considerate subversive de către noul regim, eroul-narator, elev la liceul sibian „Gh. Lazăr", se angajează într-o acțiune de sustragere, din biblioteca „Astra", a cărților lui Lucian Blaga, destinate arderii, la îndemnul iubitei sale, Sabina. Acțiunea, întreprinsă cu mult entuziasm, se dovedește însă o farsă, pusă la cale de eroină din rațiuni materiale meschine și nicidecum în sensul unui demers cultural recuperator. La capătul numeroaselor aventuri nocturne, protagonistul descoperă că volumele furate nu sunt operele blagiene, ci cărțile din biblioteca unui unchi al Sabinei, pe nume Liciniu Blaga, menite a fi vândute. Dramatismul situației, nu lipsită de umor, este atenuat de perspectiva narativă a adolescenței teribiliste, de elementele de aventură și de suspans, precum și de limbajul nonconformist, epatant al cărții.

◆ George Ioniță, TNLS, III, 1991, 30, 2; Sanda Cordoș, TR, s. nouă, III, 1991, 32, 4; Constantin Cubleșan, ST, XLII, 1991, 8, 16–17; Ștefan Ion Ghilimescu, LCF, s. nouă, 1991, 43, 4; Nicolae Baltă, VR, LXXXVI, 1991, 11–12, 136–139; Aurel Pantea, VTR, XXI, 1991, 12, 7; Monica Lovinescu, CAL, 1991, 10, 4; Iulian Boldea, *Textul salvator*, VTR, XXII, 1992, 6, 9; Nicolae Oprea, *Rugul cărții*, VTR, XXII, 1992, 6, 13; ~, Ion Negoițescu, *Scrisori din exil*, F, XXIX, 1993, 12, 8; Nicoleta Sălcudeanu, *Sabina-Albertina-Libertina*, VTR, XXVII, 1997, 5, 59–60; Nicoleta Sălcudeanu, *≈ în pârg – cronică la un roman nepublicat*, DIB, II, 1997, 3, 17–22; Sălcudeanu, *Graffiti*, 40–53. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Soldatul câinelui*, Buc., Humanitas, 1991, 223 p. (Totalitarism și literatura Estului). (În lb. franceză: *Chasée-croisé*, tr. de Alain Paruit, Paris, Hachette, 1983). Roman al exilului. Prezintă condiția scriitorului disident în exil. Document de epocă, mărturie ce îmbină stilul diaristic cu narațiunea romanescă, evocă opresiunea exercitată de aparatul represiv comunist din România asupra scriitorilor din diaspora, la începutul deceniului nouă al secolului XX. Stabilit la Paris, angajat în varii acțiuni de demascare a abuzurilor totalitarismului, eroul primește un colet cu o carte în care se află o bombă, este victimă a numeroase amenințări orale și scrise din partea Securității din România, totul culminând cu o tentativă de otrăvire despre care este avertizat. Toate aceste aventuri, evocate într-un stil alert, preponderent dialogal, constituite în secvențe de roman polițist, alternează cu reflecții și rememorări, în jurul temei centrale a discursului, relația individului cu un sistem politic opresiv. Carte realistă, ce vizează îndeosebi autenticitatea, ≈ este „un roman viguros din categoria literaturii contestatare" (Ion Simuț).

◆ Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 32, 5; Fevronia Novac, RL, XXIV, 1991, 32, 11; Vladimir Bălănică, TNL, III, 1991, 464, 5; Radu Țurcanu, CNC, II, 1991, 41, 4; Ruxandra Cesereanu, ST, XLII, 1991, 10, 5; Cornel Moraru, VTR, XXI, 1991, 12, 6; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1991, 38, 10; Iulian Boldea, *Textul salvator*, VTR, XXII, 1992, 6, 9; Ion Simuț, *Inocența și revolta în infern*, VTR, XXII, 1992, 6, 13; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Ion Simuț, *Are ~*

talent?, F, XXXIII, 1997, 7–8, 61–63; *Dicționarul scriitorilor*, II. ❐ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

GRĂMESCU Mihail, *Phreeria. Epopee exotică*, Galați, Porto Franco, 1991, 176 p. (Icar. SF). Roman științifico-fantastic. Metatextual, cu posibile semnificații parabolice, vizează realitatea românească din vremea dictaturii comuniste.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 29, 6; Dan Perșa, TMS, XXVIII, 1993, 8–9, 7; Ovidiu Bufnilă, *Un corăbier singuratic*, JSF, III, 1994, 70, 10–11; Florin Leodor Dănilă, *Călător în Phreerie*, JSF, III, 1994, 70, 5–6; Cărășel, *Mic dicționar*, 134–135.

M.W.

GRECEA Florian, *Dans la „Colorado”*, Galați, Porto Franco, 1991, 140 p. (Detectiv). Roman polițist.

M.W.

GROȘAN Ioan, *Epopeea spațială 2084*, în vol. *Planeta mediocrilor precedată de ≈*, Buc., Cassandra, 1991, p. 5–114. Cu un cuvânt înainte al autorului. Vol. mai cuprinde proza scurtă *Planeta mediocrilor*. Metaficțiune. Pe fundalul unei misiuni de căutare a unui satelit rătăcit în spațiu, în anul 2084, cartea mimează convențiile literaturii științifico-fantastice pentru a realiza o parodie a realităților românești din vremea dictaturii ceaușiste. Similitudinile dintre roboți și „omul nou” comunist, dintre „epoca de aur” și hoinăreala interplanetară a navei „Bourul” fac din acest roman, scris în perioada predecembristă, o evocare a triumfalismului trucat al tuturor ideologiilor.

◆ Rodica Zafiu, *Limbajul de lemn și literatura*, LCF, s. nouă, 1991, 17, 4; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 19, 5; Traian T. Coșovei, CNT, 1991, 21, 3; Cornel Robu, *Literatura SF de azi și de mâine*, TR, s. nouă, IV, 1992, 12, 7; Mihai Floarea, *Proza lui ~*, LLE, XXII, 1993, 1, 41–42; Ioan Groșan, LTI, 1999, 29, 170; Oțoiu, *Trafic*, 194–197.

M.W.

GUGUI Eduard-Victor, *Adolescente la pian. Roman polițist*, Buc., Baricada, 1991, 176 p. (Cannon, 001). Roman polițist.

◆ Geo Vasile, BAR, III, 1992, 14, 12.

M.W.

GURAN Augustin, *Operațiunea „Zugzwang”*, f.l., Grupul de publicații „Alfa”, 1991, 192 p. Roman de spionaj. Câteva agenții de informații occidentale încearcă să obțină fraudulos, prin agenți infiltrați, un secret tehnologic românesc legat de energia atomică. Serviciile autohtone de contraspionaj zădărnicesc aceste planuri, nu fără a contabiliza și câteva victime civile. O sumă dintre clișeele genului *spy novel* se amestecă în compoziția precară a microromanului.

◆ UC, I, 1991, 9, 11.

L.Pv.

HOLBAN Sorin, *Să nu aștepți minuni de la luna septembrie*, Buc., Eminescu, 1991, 187 p. (Colecția romanului de dragoste). Roman psihologic. Într-un registru modern, ce îmbină tehnici narative diverse, cartea evocă dificila alegere a doctorului Sabin Dorobanțu între fosta sa iubită din tinerețe, reîntâlnită după douăzeci de ani, Olga Sârbu, și actuala sa amantă, asistenta Camelia Sitaru. Alternanța perspectivelor temporale, intervenția directă a autorului în narațiune și angajarea sa în dialog cu personajele, sugestia finalului deschis, precum și viziunea ce evită sentimentalismul, distribuind accentele dramatice cu inteligență și detașare, conferă romanului originalitate și expresivitate.

◆ Constantin Miu, ST, XLII, 1991, 10, 49.

M.W.

➤ **HORIA Vintilă,** *Cavalerul resemnării*, tr. din lb. franceză de Ileana Cantuniari, Craiova, Europa, 1991, 170 p. (Biblioteca de literatură română). Postf. de Monica Nedelcu. (În lb. franceză: *Le Chevalier de la résignation*, Paris, Editions du Rocher, 1961). Este cel de-al doilea vol. al *Trilogiei exilului*, inaugurată de romanul *Dumnezeu s-a născut în exil* (apărut în lb. franceză în 1960, iar în lb. română în 1990) și încheiată cu *Salvarea de ostrogoți. Prigoniți-l pe Boețiu* (apărut în lb. spaniolă în 1983, iar în lb. română în 1993). Roman al exilului. Prin intermediul eposului istoric și prin modalitățile specifice prozei de analiză, cartea tratează tema relației dintre existența mundană și cea eternă, dintre acțiune și contemplație, aspirație și predestinare. Narațiunea, bine articulată, alertă, este plasată în Valahia secolului al XVII-lea, asediată de turci, curând după moartea lui Ștefan cel Mare. Figura centrală a romanului este principele Radu Negru, moștenitorul tronului, într-un moment când țara a ajuns în robie, sărăcie și deznădejde. Nu faptele noului domnitor, puține la număr, se află însă în prim-planul acțiunii, ci resorturile sufletești ce le animă. Fire contemplativă, aplecată către speculația filosofică, meditație și introspecție, domnitorul trăiește drama dificilei alegeri între responsabilitatea politică ce-i revine, aceea de a salva țara de sub ocupația otomană, și împlinirea de sine în sfera filosofiei și a artei, în numele unor idealuri spirituale nealterate de timp. Călătoria la Veneția, în compania medicului curții, Giacomo Della Porta, cu scopul de a cere sprijin dogelui, în vederea realizării unei alianțe a creștinătății împotriva

turcilor, este, pentru domnitor, mai curând un demers inițiatic decât o acțiune politică. Asemenea faptelor relatate, ce constituie chei pentru descifrarea unor semnificații interioare, personajele secundare, precum medicul cărturar, Maria Doamna, pictorul Aloisio Loredano, devin apariții simbolice. Sfâșiat între dorința secretă de a-și părăsi țara pentru a îmbrățișa meditația și studiul și datoria față de neam, eroul o va alege pe aceasta din urmă, devenind un „cavaler al resemnării", ce renunță la propria-i împlinire pentru a se dedica puterii eterne, potrivit cuvintelor lui S. Kierkegaard, reproduse în mottoul romanului. Conturând o parabolă a exilului și a exilatului, ~ „se înscrie în cadrul uneia dintre tendințele cele mai interesante și înnoitoare ale prozei secolului al XX-lea, tendință marcată de o serie de romane (Kafka, Musil, Broch, Joyce sau Mann), în care se suprapun interogația existențială și aceea socială sau istorică" (Monica Nedelcu).

■ *El caballero de la resignación*, tr. de Rafael Vázquez Zamora, Barcelona, Destino, 1961; *Il cavaliere della rassegnazione*, Milano, Edizioni del Borghese, 1961; *Der Ritter der Resignation*, Wien-Berlin-Stuttgart, Neff, 1962; *El jinete de la resignacion*, Buenos Aires, Emece, 1962.

◆ ⁂, TP, 1990, 4, 6; 5, 6; ⁂, *Exilatul vorbește*, TP, 1990, 31, 4; Domițian Cesereanu, TR, s. nouă, III, 1991, 7, 7; Cristina Müller, *Ipostaze ale exilului*, EX, XXIII, 1991, 10–11, 14; Ion Cocora, *Cultura română: un pariu refuzat?*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 1; Ion Vlad, *Simbolurile cunoașterii și ale existenței*, TR, s. nouă, IV, 1992, 3, 8; Ovidiu Pecican, ST, XLIII, 1992, 2, 22–23; Cornel Ungureanu, ~ *în Imperiul libertății*, O, s. nouă, 1992, 9, 10; Nicolae Baboi, VAR, III, 1992, 6, 23; Ștefan Ion Ghilimescu, CAL, 1992, 8–9, 7; Cozana Nicolae, RL, XXV, 1992, 40, 9; Constantin Ciopraga, *Literatura diasporei: ~ și Ștefan Baciu*, ESR, II, 1993, 6, 55–66; Valentin Chifor, ~ *sau parabola exilului*, F, XXIX, 1993, 9, 4–5; Ungureanu, *La vest*, 136–138; Ungureanu, *Mircea Eliade*, 115–117; Gheorghe Glodeanu, *Introducere în literatura exilului*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 7, 5; Gheorghe Glodeanu, ~ *și romanele exilului*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 16, 5; 18, 5; Cristian Radu, *Publicistica lui* ~, TR, s. nouă, VIII, 1996, 46, 1, 8–9; Mureșanu Ionescu, *Literatura*, 89; Crenguța Gânscă, *Metamorfozele lui* ~, F, XXXIII, 1997, 1, 59–61; Rotaru, *O istorie 2*, IV, 364; *Dicționarul scriitorilor*, II; Glodeanu, *Dimensiuni*, 250–259; Popa, *Reîntoarcerea*, 67–78; Marilena Rotaru, *Memoria exilului românesc – ~*, CNT, 1999, 3, 10; Maria Georgeta Orian, ~, *romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; Vlad, *În labirintul*, 172–176; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 651; Orian, *Vintilă Horia*, 80–96. ❐ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Gutuile*, fragment din romanul *Pădurea*, CNC, II, 1991, 40, 12–13.

M.W.

HUIDAN Eduard, *Fotografii mișcate*, Buc., Cartea Românească, 1991, 225 p. Fragment: *Piața Mare*, AST, 1990, 2, 9. Roman psihologic. Este structurat ciclic, printr-o suită de rememorări prilejuite de contemplarea unor fotografii. Protagonistul, Iulian Roman, un intelectual trecut de prima tinerețe, ambițios, orgolios, căsătorit din interes cu Ștefania Maxim, în ciuda sentimentelor sale pentru o altă femeie, se dovedește un ins preocupat de o ascensiune profesională plătită cu numeroase compromisuri. Examenul de conștiință, la persoana a doua, ce constituie substanța cărții, debutează odată cu demiterea sa din funcția de director al unui institut de proiectări din Bucureștiul epocii ceaușiste, eșec soldat și cu un atac cerebral. Demersul introspectiv declanșat de „fotografiile mișcate", ce reprezintă frânturi din viața eroului, este menit a-i tulbura vechiul echilibru, spulberând certitudini și ridicând inconfortabile semne de întrebare. Metamorfoza personajului, din finalul cărții, consecință a unei dramatice confruntări cu sine, echivalează cu decizia de a se întoarce la iubirea din tinerețe, pe urmele altor opțiuni existențiale. Alcătuit din secvențe narative disparate, din dosare de existență redate fragmentar, într-o manieră specifică romanului de introspecție modern, ≈ constituie rechizitoriul lucid, convingător, nuanțat, al unei conștiințe frământate.

M.W.

IANCU Ioan, *Detectiv particular*, Timișoara, Signata, 1991, 295 p. Roman polițist.

M.W.

IANCU Ioan, *Sabina, te rog, în noaptea asta, nu!*, Timișoara, Signata, 1991, 281 p. Roman polițist.

M.W.

IANCU Ioan, *Umbra lucrurilor viitoare*, Timișoara, Signata, 1991, 464 p. Roman politic. Prezintă abuzurile nomenclaturii comuniste, născute din duplicitate, oportunism și carierism politic. Naratorul, Mircea Filin, cercetător la un institut politehnic dintr-un oraș de provincie, este atras într-un proiect de reformare a activității industriale din zonă, soldat eșecului, din pricina intrigilor și intereselor meschine ale conducătorilor politici. Conceput printr-o aglomerare de detalii irelevante și printr-o galerie de portrete insuficient realizate artistic, ≈ își rezervă, totuși, calitatea de document al unei epoci.

◆ Ion Roșioru, TMS, XXVII, 1992, 1, 9.

M.W.

IANCU CĂLINESCU Geo, *Din cimitir la „Majestic"*, Galați, Porto Franco, 1991, 216 p. (Detectiv). Roman polițist.

M.W.

❍ **IFRIM Clelia,** *Cui aparține ziua de ieri?*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1991, 24, 10.

M.W.

IONESCU Mircea, *A patra punte. Cartea întâi. Cacialmaua*, Galați, Porto Franco, 1991, 174 p. (Detectiv). Roman polițist.

M.W.

IOVAN Ion, *Ultima iarnă*, Buc., Cartea Românească, 1991, 324 p. Fragmente: ≈, TNLS, II, 1990, 39, 6–7; ≈, LCF, s. nouă, 1991, 6, 10; *Manuel și restul zilelor*, CNC, II, 1991, 33, 12; 15. Roman parabolă. Redactată în perioada dictaturii ceaușiste și respinsă de cenzură în 1989, cartea reprezintă o meditație asupra condiției umane într-o societate totalitară. La un prim nivel al lecturii, ≈ este povestea dispariției unui personaj misterios, Manuel, cercetată de Securitate prin anchetarea protagonistului, „machetistul principal Manea". Acesta din urmă, evocat succesiv la persoana a treia și la persoana întâi, în calitate de narator, pare un ins șters, topit în uniformitatea cenușie a cotidianului dominat de conformism, obediență și fariseism politic. Existența sa, extrem de monotonă, se reduce la drumul dintre serviciu și casă, la relațiile anodine cu soția sa, Emilia, și la aventura cu o balerină, Milli. Manea, un fost profesor, condamnat politic, se mărginește a înregistra pasiv evenimentele din jur, în vreme ce naratorul, devenit pe tăcute un personaj distinct, se cufundă din ce în ce mai mult în sine, într-o dezamăgire apatică. În această atmosferă halucinantă și sumbră, individul, lipsit de o viață autentică, își definește personalitatea prin raportare la alternative iluzorii, la identități paralele, menite a compensa vidul exterior. Astfel, misteriosul Manuel se dovedește a fi, în cele din urmă, o identitate paralelă a naratorului, la fel ca Manea, ce i se substituie subtil lui Manuel. Parabolă a societății totalitare, ≈ este un roman kafkian, cu un simbolism accentuat, dar pe alocuri prolix, cantonat într-un discurs postmodernist cu numeroase sugestii textualiste.

◆ Alexandra Vrânceanu, RL, XXV, 1992, 7, 10.

M.W.

IULIAN Rodica, *Peștera oglinzilor*, Buc., Cartea Românească, 1991, 189 p. Cu o scurtă prezentare pe coperta a IV-a. Roman psihologic. Scrisă în anii 1979–1980 și respinsă de cenzură, cartea evocă pasionanta căutare de sine a unui anume Cristian Pandrea, slujbaș dintr-un oraș de provincie. Plictisit de rigorile și automatismele vieții de rutină, protagonistul își descoperă, în timpul unei expediții la o peșteră, vocația pentru arta fotografică, revelatoare a unor realități ascunse, inefabile. Însuflețit și de scurta poveste de dragoste cu Isa Ilarion, o fată întâlnită pe drumul spre peșteră, eroul, devenit un creator autentic, trăiește, în cele din urmă, aventura descoperirii de sine, prin intermediul expresiei artistice. Original, concentrat, înzestrat cu toate atributele literarității, ≈ reprezintă o meditație asupra artei, ca mod superior de accedere la profunzimile conștiinței.

◆ Romanița Constantinescu, RL, XXV, 1992, 9, 10; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 11, 20.

M.W.

KOLMAR M., *Romi și gagii*, Buc., Vremea, 1991, 254 p. Roman social. Scrisă cu detașare și umor, cartea evocă, printr-o intrigă polițistă, viața romilor dintr-o localitate fictivă, pe nume Dunărea, în timpul regimului comunist. Protagonistul, Ion Cudalbu, este un ziarist venit din București pentru a scrie un reportaj despre o presupusă crimă petrecută la o fabrică de cărămidă din oraș. Sub pretextul colectării de informații necesare anchetei, eroul pătrunde în viața șatrelor din apropierea localității, ia contact cu obiceiurile acestora, participă la nunți, se îndrăgostește și sfârșește prin a fi asimilat de membrii comunității. Aventurile sale, redate într-un ritm alert, preponderent dialogal, se constituie într-un roman-document, cu tentă realistă, despre viața romilor de pretutindeni.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 13–18, 111.

M.W.

❍ **LĂCUSTĂ Ioan,** *Să zbori în zori*, LCF, s. nouă, 1991, 8, 10; *Prima ninsoare*, TR, s. nouă, VI, 1994, 29–32, 6; *Ultima noapte la Cairo*, LTE, V, 1995, 7, 10–11; *Un chip prelins din veșnicie…*, CNC, VI, 1995, 4, 6, fragmente din romanul *Vremuire.*

M.W.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Cum mor țăranii*, Buc., Globus, 1991, 203 p. Roman social. Fragment: *Descăpățânarea pisicii*, RL, XX, 1987, 27, 15. Roman rural. Scrisă în 1987 și apărută postum, cartea evocă drama satului românesc supus colectivizării, odată cu instaurarea regimului comunist. Destinul tragic al eroului central, Nicodim Mărginean, figură reprezentativă a țăranului român, deposedat de toate bunurile și valorile sale în urma așa-numitei „revoluții socialiste", este emblematic pentru abuzurile comunismului. Om harnic și chibzuit, dar lipsit de curajul de a se opune fățiș imperativelor timpului, protagonistul își pierde mai întâi gospodăria, înscrisă în cooperativa agricolă, apoi soția, care își pune capăt zilelor, după o devastatoare prăbușire sufletească. Părăsit și de copii, ajuns la dispoziția diferiților activiști de partid, Nicodim trăiește o iubire târzie pentru Anuța, o altă victimă a regimului. Speranța unei posibile

vindecări sufletești se dovedește însă zadarnică. Amenințat de autorități cu confiscarea casei, eroul renunță la perspectiva căsătoriei și cedează copiilor întreaga avere rămasă. Din ce în ce mai demoralizat și mai însingurat, chinuit de sentimentul eșecului existențial, personajul ajunge treptat la ruină, pentru a-și găsi sfârșitul într-o ipostază degradantă, pe măsura unei vieți marcate de renunțări și compromisuri. Apăsător și sumbru, conceput într-o manieră introspectivă, cu accentul pe reflecția socială și politică, romanul evocă, într-un stil expresiv, frust, drama omului învins de vicisitudinile istoriei.

◆ Constantin Cubleșan, TR, s. nouă, IV, 1992, 33, 5; Cubleșan, *Lăncrănjan*, 102–108; Răzvan Voncu, *O ultimă profeție*, LTE, IV, 1994, 2, 4; Teodor Vârgolici, *Un scriitor controversat – ~*, ALA, IV, 1994, 220, 6.

M.W.

LICĂ VULPEȘTI Ion, *Dom' Petrică și celelalte*, Buc., Albatros, 1991, 192 p. Fragment: *Păsărarul* (romanul poartă titlul *Carul lui dom' Petrică*), ARG, XVIII, 1983, 8, 8. Roman rural. Într-un registru care alternează narațiunea ludică cu observația realistă și viziunea suprarealistă, ≈ juxtapune mai multe monologuri ale ultimilor locuitori ai unei așezări sortite pieirii, în contextul politicii de depopulare a mediului rural duse de regimul comunist. Martorul acestei tragedii tăcute este Dom' Petrică, orășean care, la vârsta pensionării, se reîntoarce în satul natal. Spectator, dar și actor al unei morți colective, protagonistul își trăiește propriul sfârșit în casa părintească, în timp ce înregistrează mărturiile țăranilor. Acestea sunt filtrate prin sensibilitatea unui localnic, Stroicu, sculptor în lemn, care produce sicrie. Realitatea care se descoperă astfel e aceea a unei morți organice, care cuprinde în egală măsură ființele și lucrurile, insinuându-se ca o stare naturală, prin care vegetația invadează zidurile clădirilor și consumă din interior corpurile umane. În această lume crepusculară, bătrânii se sting asemenea plantelor, uscându-se, într-o așteptare împăcată și însingurată a trecerii în lumea cealaltă. Amintind de romanul lui Gabriel Garcia Marquez, *Un veac de singurătate*, de care îl leagă imaginarul și perspectiva asupra morții, ≈ nu izbutește totuși să transmită sentimentul sfârșitului de lume specific autorului sud-american, mărginindu-se la o evocare nostalgică a satului românesc desfigurat de totalitarism.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 140.

A.T.

LUCK Garry [Ion NOJA], *Singur printre mafioți,* [Cluj-Napoca], Colocvii, 1991, 150 p. Roman polițist.

I.T.

LUCK Garry [Ion NOJA], *Șapte la rând*, [Cluj-Napoca], Colocvii, 1991, 108 p. Roman polițist.

I.T.

LUNGU Alexandru D., *Duminicile unei veri*, Buc., Ion Creangă, 1991, 102 p. Roman pentru copii și tineret. La limita genului, este o povestire memorialistică ce evocă o secvență din adolescența unui anume Dumitru Murariu, petrecută într-un sat din Moldova. Cartea se concentrează asupra iubirii eroului pentru o fată, Ruxandra, cu care acesta împărtășește aceeași pasiune pentru circ.

M.W.

❍ **LUPEANU Constantin,** *O lume de sfincși*, CNT, 1991, 3, 7; 4, 6; *Crâmpeie de țipăt*, LTE, II, 1992, 12, 8–9, fragmente din romanul *O lume de sfincși.*

M.W.

MANTA Tudor, *Falimentul omului*, Buc., Casa Europeană, 1991, 216 p. Roman politic. Descrie viața de penitenciar. Scris în 1971, dar publicat numai după căderea regimului comunist, romanul propune o frescă a mediului carceral văzut ca școală de reeducare. În penitenciarul Văcărești, urmărind deținuții care așteaptă un decret de amnistiere, narațiunea evocă ritmurile vieții cotidiene și categoriile umane. E vorba de o lume care se împarte între condamnați de drept comun și „intelectuali", care nu sunt decât comuniști căzuți în dizgrație. O faună formată din gestionari lacomi, din activiști de partid corupți, din procurori traficanți. Observația mediului uman e filtrată – și deformată – de o grilă morală care justifică mizeria vieții carcerale prin gravitatea culpei. Închisoarea e de fapt un purgatoriu, un spațiu al purificării, care reciclează o umanitate „falimentară" și o pregătește pentru reintegrarea socială.

◆ N. Georgescu, LTE, III, 1993, 22, 4.

L.T.

MANTA Tudor, *Izgonirea Smetiei. Sila Samodiva*, Buc., Casa Europeană, 1991, 419 p. Roman parabolă. În Insula Mare a Brăilei, pe un bac care duce elevi în practică agricolă, se descoperă posibilitatea întâlnirii unui om cu *alter-ego*-ul său, venind dinspre viitor. Encan, fost ceapist, se confruntă cu propriul dublu și ca urmare se produce o explozie atomică. Constatând situația, un savant încearcă să folosească în scop practic această întâlnire cu sinele, exploatând radiațiile rezultate. Eficiența proiectului științific este contestată în plan ideologic: în ciuda numeroaselor explozii, prim-secretarul de la județ se îndoiește că activiștii de partid ar suferi o asemenea dedublare. Romanul ar putea fi astfel

o reformulare burlescă a temei oglindirii, scoasă din spațiul introspecției, sau o satiră a „revoluției științifice" promovate de doctrina comunistă.

◆ N. Georgescu, LTE, II, 1992, 47, 4.

L.T.

MANU Dana Maria, *Acting in*, Buc., Publishing House ELF, 1991, 124 p. Cu o caracterizare de Ștefan Agopian pe coperta a IV-a. Fragmente: *Pascal sau despre o proză care vine*, LCF, s. nouă, 1990, 12, 11; *Despre condiția personajului mai degrabă decât despre cea a scriitorului (declarație)*, RL, XXIV, 1991, 44, 14–15. Metaficțiune. Lipsit de un eveniment central, o intrigă ori o listă consecventă de personaje, romanul ar intra în categoria narațiunilor autobiografice. Miza sa nu o constituie totuși faptele povestite, ci gestul însuși al povestirii. Cele șase proze datate diferit care alcătuiesc textul sunt de fapt încercări succesive de scriere a romanului. Cu fiecare nouă secvență, naratorul reia efortul povestirii, dispunând personajele și raporturile lor „într-un fel de nesfârșit *work in progress*" (Ștefan Agopian). Textul reflectă experimentarea unor moduri alternative de spunere, a unor convenții diferite ori a unui nou pact de lectură. Până la un punct, cartea își păstrează disponibilitatea de a se realiza sub forme variate, ca un „roman-tragedie" ori ca un roman oral, recitat în fața cititorului său. Însă, pe măsură ce narațiunea înaintează, structurile romanești încep să se cristalizeze și raporturile ficționale se stabilizează. Ultimele trei secvențe se ordonează în același cadru spațio-temporal; numele personajelor devin constante, chiar dacă ipostazele lor oscilează încă. În mod remarcabil, romanul expune procesul prin care materia epică se solidifică, reconstituind tipare narative definitive. Dincolo de problematizarea romanescului și a convențiilor sale, reușitele textului trebuie căutate în atmosfera melancolică din jurul personajelor feminine. Balerina Alina, care moare în picioare, dansând, cu o vorbă șoptită pe buze: „mamă", se reține prin caligrafia estetizant-decadentă.

◆ Ștefan Agopian, LCF, s. nouă, 1990, 12, 11; Radu Aldulescu, RL, XXV, 1992, 3, 10; Ioan Holban, CRC, 1992, 3, 8; Constantin Crișan, *Romanul ca provocare*, ST, XLIV, 1993, 6, 56.

L.T.

✸ **MARIN Gheorghe,** *Argis și Zeițele*, Buc., Casa Europeană, 1991. Roman pentru copii și tineret. Protagonist este „un tânăr cu înzestrări deosebite dintr-o mică localitate geto-dacă. Uimit de agerimea lui Argis (eroul întâmplărilor din carte), înțeleptul Argesios îi propune să-l urmeze câțiva ani pentru a-i arăta câte ceva din învățătura lumii. Noviciatul socratic al adolescentului e presărat cu întâmplări și povești pline de farmec. El se va îndrăgosti, pe rând, de Sarmis, Arista și Getuza (devenite zeițele sale) spre a face, asemenea lui Paris, o alegere în finalul cărții. Ajuns în dava regală, Argis începe adevărata inițiere sub supravegherea atentă a Marelui Preot" (Lucian Chișu).

◆ Lucian Chișu, *Istorie și legendă*, LTE, II, 1992, 22, 5.

L.T.

MATALĂ Dumitru, *Locul posibil*, Buc., Cartea Românească, 1991, 423 p. Fragmente: *Compartimentul*, ST, XXXIX, 1988, 10, 10–13; *Partidă suspendată*, TR, XXXII, 1988, 49, 5. Roman parabolă. De inspirație kafkiană, reflectă automatismele vieții de birou. În plin regim totalitar, Antohi, Caranda, Zaharie, Pantile și Scutelnicu, cinci funcționari într-un minister, se supun unei rutine cotidiene. Ei vin la serviciu, se salută, sunt convocați de șef și rezolvă hârtii fără semnificație. Activitatea biroului se oprește brusc, în urma mașinațiunilor lui Caranda, care izbutește să își îndepărteze colegii și să organizeze un „nou compartiment". Sărăcia întâmplărilor e frapantă, iar acțiunea stagnează voit pe aproape toată suprafața romanului. Prin alegerea conștientă a unui regim static, privirea stăruie lung pe obiecte ori interioare în descrieri ample și totuși lipsite de semnificație. Ființele umane nu au trăsături, ci doar posturi corporale înghețate, fără relevanță psihologică: e sesizată eleganța mersului, spinarea cocoșată, umerii lați. Cu cât poziția în ierarhia ministerului e mai înaltă, cu atât caracterele sunt mai puțin „la vedere". Astfel, Caranda, cel care va suprima biroul, devine aproape „invizibil", resorbindu-se cu totul în mediul în care se mișcă și se confundă cu draperia ori cu fotoliul. Romanul propune de fapt o parabolă a puterii. Ștergerea caracterului, evocând atitudinea celui care își pleacă ochii cu teamă, se asociază autorității și terorii pe care ea o inspiră. Frica se proiectează și asupra universului familial. Înscris în bogata literatură care – inspirată de ultimii ani ai regimului comunist – a reflectat în marginea terorii, romanul se distinge prin capacitatea de a-și ilustra tema aproape exclusiv prin forța evocării plastice a unei lumi fără relief.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 3, 15; ⁂, BNR, XL, 1991, 3, 19.

L.T.

MATE Dan, *Iubește-mă și iubește-mă*, Cluj-Napoca, Clusium, 1991, 128 p. (colecția Solaris). Roman sentimental. E construit precum un diptic, în intenția de a concepe un cronotop realizat în acord cu regulile genului științifico-fantastic. Mai multe povești de dragoste sunt în centrul narațiunii. În prima parte, Adriano și

Lucia sunt cuplul oglindă pentru Paul și Cristina. În partea a doua, cuplul Monica și Manuel își trăiește dorințele pur mental. Toate aceste istorii amoroase se istovesc într-un final ambiguu care pare a sugera moartea sau trecerea într-o altă dimensiune.

◆ Liviu Radu, JSF, IV, 1995, 139–140, 21.

M.M.

MIHADAȘ Teohar, *Steaua câinelui*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 258 p. (Remember). Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Fragment: *Moartea poetului*, ALA, II, 1991, 57, 8. Parte a unui ciclu autobiografic compus din romanele *Frumoasa risipă* (1980), *Pe muntele Ebal* (1990), *Pinii de pe Golna* (1993), *Străinul de la miezul nopții* (1996), Roman autobiografic. Relatează revenirea din detenție a lui Toma Grațian, eliberat după doisprezece ani de închisoare politică, precum și modalitățile prin care acesta încearcă să își găsească locul într-o societate radical schimbată. Profesor într-un oraș de provincie, apoi învățător într-un cătun și, în sfârșit, lucrător forestier și crescător de cai, personajul eșuează în realcătuirea propriei sale existențe. E o viață marcată de o experiență negativă căreia i se refuză dreptul la normalitate. În acest cadru, al unei derive existențiale, nici măcar moartea nu are semnificația unui eveniment eliberator. Trecut în neființă, dar încărcat încă de duhul neîmplinirii, Toma continuă sub o formă acorporală să bântuie pentru a-și spune povestea. Comunicarea biografiei devine astfel o tortură necesară, formă a unei descărcări negative, nemântuitoare. Abandonul confesiunii directe permite o proiecție a biografiei sub unghi fantasmatic, în ceea ce constituie probabil cel mai interesant roman al acestui ciclu autobiografic.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 6, 12; Petru Poantă, TR, s. nouă, III, 1991, 43, 4; ⁂, P, II, 1991, 11–12, 2; Mircea Țicudean, VTR, XXII, 1992, 5, 7; ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 137; Mircea Opriță, *Prin poezie dobândim condiția paradisiacă a existenței*, TR, s. nouă, V, 1993, 46, 3; Ion Mureșan, *Intrarea istoriei în mit*, TR, s. nouă, VI, 1994, 42, 5.

L.T.

MIHALE Aurel, *Sarmiza*, Buc., Cartea Românească, 1991, 261 p. Face parte din ciclul *Argus*, împreună cu romanele *Un mesaj de dincolo de mormânt* (1977), *Acțiunea „Hildebrand"* (1979), *Îngerul negru* (1981) și *Alertă în munți* (1982). Roman de spionaj.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 137.

L.T.

❍ **MIHĂILAȘ Dan,** *Țărm fără bărci*, fragment de roman, TR, s. nouă, III, 1991, 40, 7.

L.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Studenta de la seral*, Buc., Porus, 1991, 151 p. (Romanul popular). Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Roman de senzație. Iubirea Adinei, copil de familie bună, care face universitatea la seral, pare marcată de nesansă. Un accident de mașină îl imobilizează pe Radu, prietenul ei, care își pierde memoria și e răpit din spital de mama fetei, care îl antipatizează. Independent de tribulațiile aventurii erotice, Adina își urmează traseul școlar și își trece examenele reușind să se întrețină, ca mecanic într-o mare fabrică bucureșteană. Drama inconsistentă, împodobită aleatoriu cu elemente senzaționale, ascunde de fapt o temă a parvenirii.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 19–23, 84.

L.T.

MLADIN Emil, *Anno Domini 1989*, Buc., Glykon, 1991, 187 p. Roman al revoluției. Cu câteva luni înainte de decembrie 1989, Alexandru Marinache și Claudiu Sortir, soldați într-o unitate militară din zona capitalei, își trăiesc traumatic experiența de recrut. Primul e împușcat, când pactizează cu mulțimea în Piața Romană, cel de-al doilea dezertează în zilele de derută ale Revoluției. Frescă a mediului cazon în momentul ultim al dictaturii comuniste, ≈ atribuie semnificație politică ierarhiilor militare. Gradații sunt îndoctrinați și și-au format reflexe de torționari, în vreme ce soldații au instincte revoluționare. Dincolo de schematismul moral care compromite trama narativă, romanul reușește să impresioneze prin imagini construite cinematografic, în care detalii indiferente (țeava fumegândă a pistolului, bocancii tropăind ritmat în noroi) sunt investite cu semnificații grave, insinuând în notația realistă fiorul morții.

◆ Vladimir Bălănică, TNLS, III, 1991, 27, 2.

L.T.

MODOEANU Mihail, *Enigma din casa vulturilor*, Buc., Calypso, 1991, 270 p. (Strict secret). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 13–18, 112.

L.T.

❍ **MOTOC Nicolae,** *Răpit de amazoane*, TMS, XXVI, 1991, 4, 11, 14; *Mica anchetă secretă*, ATN, XXXII, 1995, 3, 6–7, fragmente din romanul *Madona cu iepure*.

L.T.

MUNTEANU Vladimir, *Depoziția*, I, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 269 p.; II, în vol. ≈. *Aproape de țărm*, Sibiu, Biblioteca Euphorion, [1993?], p. 5–140. Vol. mai cuprinde nuvela *Aproape de țărm.* Fragmente: *Siesta*, CNT, 1991, 8, 7; *Robom*, CNC, II, 1991, 49, 12–13.

Roman parabolă. Explorează resursele abisale ale psihicului uman. Într-un lagăr de concentrare nazist, doi bărbați, Ioan Dabija și Emilian, epuizați de foame și de efort, experimentează o stare singulară de halucinație. Printr-o neobișnuită înstrăinare de propriile trăiri sufletești, echivalentă cu o dezindividualizare, cei doi deținuți capătă puterea de a visa viețile altor oameni și încep să comunice cu morții. Urmăriți și după încheierea războiului și după eliberarea din lagăr, Ioan și Emilian rămân sub semnul acestei experiențe transsubiective; lor li se alătură, pe baza unor trăiri mistice similare, David, Ana Maria și Irina. În societatea anilor ’50, impregnată deja de valorile comuniste, cele cinci personaje constituie un grup izolat, a cărui intenție de a menține starea de comunicare cu tărâmul morților îi conferă un caracter subversiv. În cele din urmă, semn al imposibilei rezistențe în fața dictaturii, eroii pierd, unul după altul, contactul cu straturile abisale, fie prin suprimare fizică, fie prin adaptare conformistă la normele noii societăți. Precum *Cartea muntelui în derivă* (1994), ≈ propune o complicată meditație politică, filtrată de imaginarul subconștientului colectiv, fără să izbutească să limpezească straturile confuze ale sedimentelor simbolice.

◆ Mihail Dragolea, F, XXVII, 1991, 11, 4–5; Sanda Cordoș, TR, s. nouă, IV, 1992, 7, 4; ⁂, BNR, XLII, 1993, 6, 49; G. Nistor, *In memoriam* ~, F, XXIX, 1993, 2, 2; Ioana Pârvulescu, RL, XXVI, 1993, 48, 5.

L.T.

MUSCALU Ion, *Piatra Șoimului*, Iași, Porus, 1991, 175 p. (Romanul popular). Roman haiducesc. Urmărește faptele haiducului Ion Chetraru, petrecute în Moldova la începutul secolului al XIX-lea. Salvând-o în două rânduri de la moarte pe Marghiolița, viitoare soție a prințului Nicolache, fiul lui Vodă, protagonistul reușește să scape de spânzurătoare.

L.T.

MUȘAT Thalia, *Jurnalul unei adolescente*, Galați, Porto Franco, 1991, 191 p. (Cupidon). Cu două caracterizări, pe coperta a IV-a, de Constantin Călin și de Constantin Trandafir. Roman autobiografic. „Roman despre adolescenți… în infernul dictaturii” (Constantin Trandafir), ≈ conține jurnalul unei eleve de liceu, redactat în ultimul an al regimului comunist, din septembrie 1988 până în decembrie 1989. Contrar așteptărilor, textul nu oferă detalii intime, care să consemneze crizele specifice vârstei adolescentine. Scris la îndemnul tatălui, profesor de română și literat veleitar, jurnalul are o finalitate documentară, fiind conceput ca o cronică fidelă și neutră a evenimentelor de la școală și din familie. Eleva, care se numește, asemenea autoarei, Thalia Mușat, reține festivitățile de început de an, orele de dirigenție, repetițiile pentru Cântarea României și practica agricolă. Din mediul familial, jurnalul se rezumă la consemnarea reuniunilor de familie și a serilor monotone, petrecute fără curent electric sau în fața televizorului. Confesiunea nu își refuză numai intimitatea, ci și orice considerație politică. Selecția evenimentelor, prea strictă pentru a mai produce un document de viață în comunism, compromite acest jurnal, lipsindu-l de interes literar.

◆ C.T. Câmpeanu, ST, XLII, 1991, 11, 53; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 46, 6; Marcel Crihană, LTE, II, 1992, 3, 4; ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 137.

L.T.

NAGHIU Iosif, *Mâneca vântului*, Buc., Eminescu, 1991, 157 p. Metaficțiune. Satiră a regimului de represiune, concepută pe canavaua unui imaginar textualist. În centrul romanului stă destinul unui anume Ostahie, „povestit” de doi lucrători ai Securității, Bendic și Pielescu, ce refac biografia protagonistului, punând cap la cap piese din numeroasele tomuri ale dosarului de urmărire. Evocând supravegherea neîntreruptă a eroului de la vârsta de șapte ani, ≈ duce reprezentarea regimului autoritar la absurd, îngroșând caricatural acțiunile Securității. De altfel, pe măsură ce narațiunea înaintează, dosarul de urmărire suferă o transfigurare simbolică, alterându-și caracterul de document polițienesc. Compozițional, cartea mizează pe o confuzie, insinuată treptat, între notele informative ale Securității și romanul scris de un alt personaj, Zahei, care, în anii ’60, făcea biografia lui Ostahie. Acumularea de notițe întâmplătoare, schițe caracterologice și mici episoade dramatice transformă dosarul de urmărire în dosar de creație, asimilând, în cele din urmă, munca informativă a ofițerilor cu opera unui scriitor. Într-o suprapunere voită între ficțiune și realitate, Ostahie, în ciuda străduințelor vastului aparat de supraveghere, își pierde consistența fizică, devenind tot mai mult un personaj imaginar, acela din romanul lui Zahei. Reflecție ironică în marginea unui regim represiv, ≈ propune astfel un joc de echivalențe și de transferuri între absurdul lumii totalitare și literatură, care rămâne gratuit, în ciuda unei trame ingenioase.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 8, 15; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 32, 6.

L.T.

➤ **NEDELCOVICI Bujor,** *Al doilea mesager*, Buc., Eminescu, 1991, 397 p. (În lb. franceză: *Le Second messager*, tr. de Alain Paruit, Paris, Albin Michel, 1985). Fragmente: ≈ (romanul e anunțat cu titlul *Ereticul îmblânzit*), RL, XV, 1982, 18, 14; *Întoarcerea*, ATN,

XIX, 1982, 5, 8–9; *Sfârșitul cărții*, VR, LXXVI, 1982, 8, 26–29; ≈, RL, XXIII, 1990, 2, 14–15. Roman parabolă. Utopie negativă, care ilustrează mecanismele universului totalitar din perspectiva terorii interiorizate și consimțite. Este vorba de o generalizare, la scara întregii societăți, a experimentului Pitești. Narațiunea relatează reîntoarcerea jurnalistului Danyel Raynal în patrie, după un exil autoimpus de unsprezece ani. Concepută ca un spațiu geografic insular, țara, condusă de mai multe decenii de un Guvernator, are caracteristicile cunoscute ale statelor totalitare din estul Europei, fiind izolată, marcată de lipsa cronică a mijloacelor de trai și administrată printr-un regim polițienesc. Protagonistul descoperă însă, după intervalul de absență, o componentă nouă a acestui univers concentraționar, un Institut de Îndrumare, Educație și Învățământ, care stabilește un raport insolit cu teroarea. Însărcinată cu îndoctrinarea populației, cu suprimarea reacției de rezistență și cu inhibarea nevoii de libertate, noua instituție, în ciuda acțiunii sale coercitive, nu are un regim obligatoriu, ci îi primește pe toți cei care, din proprie inițiativă, solicită înscrierea în programul de reeducare. Delațiunea a devenit un act intim, pe care fiecare îl comite împotriva propriei persoane, asumând și postura călăului, nu numai pe aceea a victimei. Inițial revoltat, Danyel Raynal parcurge etapele unei adaptări progresive, sfârșind prin a-și forma, la rândul său, reflexul de autodenunțare. Analiza acestui proces de transformare a protagonistului, fără să fie sofisticată, pune în evidență un mecanism de îngenunchere prin flatare. Fostul jurnalist cedează în virtutea unei recunoașteri sociale, pentru că, în loc să îl conteste, dictatura îl consacră. Danyel Raynal descoperă astfel confortul universului totalitar, Institutul oferindu-i protecție și izolare, având atmosferă de sanatoriu și vocație de casă de creație. Remarcabilă reinterpretare a formelor dictaturii, ≈ izbutește să propună în locul viziunii cenușii, de sorginte orwelliană, a unui infern metalic, industrial și urban, un spațiu aseptic de refugiu, care, printr-o perversiune istorică, încurajează nu gândirea liberă, ci conformismul.

● Premiul Libertății al Pen Club Français pe anul 1986; Premiul Academiei Româno-Americane de Artă și Știință pe anul 1992.

◆ I. Negoițescu, MEM, 1990, 1, 126–128; Ioan Mușlea, *Lupta cu textul, cu originalul este o imensă plăcere* (i. cu Alain Paruit), TR, II, 1990, 46, 3; Vasile Băran, *Fantasmagoriile lui* ~, TOI, II, 1991, 30, 14; ~, *Cum am scris* ≈, RL, XXIV, 1991, 27, 12–13; Norman Manea, *Retrospective*, RL, XXIV, 1991, 39, 12–13; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 46, 5; ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 137; Ion Cocora, *Cultura română: un pariu refuzat?*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 1; Claudiu Constantinescu, RL, XXV, 1992, 7, 9; Mariana Ionescu, UC, II, 1992, 5, 3; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1992, 5, 11; Nicolae Oprea, VR, LXXXVII, 1992, 5, 110–113; Bogdan Popescu, CAI, 1992, 7–8–9, 68–69; Mihai Dragolea, F, XXVIII, 1992, 11, 5; L.M. Arcade, *Odiseea ereticului îmblânzit*, LCF, s. nouă, 1992, 47, 12; Dorina Bodea, ESI, 1993, 1–2, 219–220; Mircea Martin, *Literatura română postbelică și fundalul ei social-politic*, VTR, XXIII, 1993, 11, 5; Marius Tupan, *13 întrebări pentru* ~ (i.), RL, XXVII, 1994, 3, 12–13; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 183–189; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 316–318; Ulici, *Dubla impostură*, 250–253; Holban, *Salonul*, 41, 46; Ruxandra Cesereanu, *Psihologia victimei în antiutopia românească. Hipnotizatul Puterii, războinica, noul mancurt, Gulliver și homo ridens*, F, XXXIII, 1997, 5, 71–73; Ruxandra Cesereanu, *Lumea stăpânilor în antiutopia românească*, VTR, XXVII, 1997, 6, 80–82; Cesereanu, *Călătorie*, 251–254, 259–261, 263–264, 267; Cosma, *Romanul*, II, 420; ~, *Celălalt ca tine însuți*, LCF, s. nouă, 1999, 1, 15; Cassian Maria Spiridon, ~, *„Lumea a devenit prea complicată și perversă pentru a mai crede că poți să reușești ținând în mâna dreaptă o cruce iar în stânga… un roman”* (i.), CL, CXXXIII, 1999, 5, 4–5; Bogdan Popescu, CAI, 2000, 1, 77–79; Elena Budu, *Șarpele se afla acolo de la început…* (i. cu ~), RL, XXXIII, 2000, 36, 12–13; Anghelescu, *Cămașa*, 133–134; *Dicționarul esențial*; Oprea, *Ion D. Sîrbu*, 112. ❐ V. și *Ultimii*, 1970.

L.T.

NEDELCOVICI Bujor, *Îmblânzitorul de lupi*, Buc., Albatros, 1991, 256 p. Fragment: ≈, RL, XXIV, 1991, 6, 14–15. Roman al exilului. Tratează, printr-o desfășurare prodigioasă de elemente fantastice și magice, tema exilului. Urmărește destinul lui Vladimir Antohie, jurnalist român care, în anii regimului totalitar, emigrează în Occident. Personajul încearcă mai întâi să se stabilească la Paris. De aici se mută la Geneva, apoi într-o mică localitate rurală de lângă Geneva pentru ca, în cele din urmă, să își construiască o fermă izolată în pădure. Vladimir parcurge astfel un traseu care îl poartă din „centrul” parizian al lumii, în mijlocul naturii, traversând, pe o spirală a părăsirii civilizației, orașul provincial și satul. Rezonând, la mare distanță, cu universul de sensibilitate descoperit în exilul pontic al lui Ovidiu, experiența deșțărării pe care o trăiește eroul lui ~ se dovedește, în esența ei, excentrică, împletind sentimentul periferiei cu pericolul sălbăticirii. Noul Vladimir, care crește și dresează câini, este „îmblânzitorul de lupi”, ființă umană dotată cu capacitatea rară de a comunica cu vietățile pădurii. Dar sensul acestei relații extraordinare nu se înscrie în paradigma magică a înfrățirii cu animalele, ci în aceea naturalistă a bestializării. Nu lupii se îmblânzesc, ci Vladimir se sălbăticește, descoperindu-și treptat componenta animalică. Pentru personajul care se scufundă în mutenie, exilul reprezintă un agent al dezumanizării, care îl conduce spre explorarea unor dimensiuni nonsociale ale ființei sale. De altfel, în mod simbolic,

oamenii mor în jurul lui Vladimir, ilustrând o dezintegrare socială care marchează destinul exilatului. Fără să fie o interpretare originală a temei exilului, romanul se reține prin dinamica regresivă generalizată, care conduce dinspre centru spre periferie, dinspre civilizație spre primitivism și dinspre societate spre însingurare, pentru a configura un traseu de pierdere a umanității.

▼ Buc., Eminescu, 1997.

■ *Le Dompteur des loups*, tr. de Alain Paruit, Arles, Actes Sud, 1994.

◆ Mihai Dragolea, F, XXVIII, 1992, 11, 5; Sanda Cordoș, TR, s. nouă, IV, 1992, 44–45, 4; Andreea Deciu, RL, XXV, 1992, 40, 8; ⁂, BNR, XLII, 1993, 9, 58; Bogdan Popescu, CAI, 1993, 4, 66–68; ⁂, DOI, IV, 1993, 28, 7; Carmen Ligia Rădulescu, *Utopia realității și realitatea ficțiunii*, VR, LXXXIX, 1994, 11–12, 65–72; Carmen Ligia Rădulescu, *Utopia realității și realitatea ficțiunii în proza lui* ~, LCF, s. nouă, 1995, 19, 12; Micu, *Scurtă istorie*, III, 117; ~, *Trecutul meu arde!*, LCF, s. nouă, 1997, 14, 15; ~, *Victima agresor*, LCF, s. nouă, 1997, 15, 15; ~, *„Autodeterminare”*, LCF, s. nouă, 1997, 16, 15; ~, *O tăcere cu Marlene Dietrich*, LCF, s. nouă, 1997, 17, 15; ~, *Exilul între oroare și extaz*, LCF, s. nouă, 1997, 19, 15; ~, *Revanșa creatorului*, LCF, s. nouă, 1997, 24, 15; Irina Mavrodin, DOI, VIII, 1997, 38, 14; ~, DOI, VIII, 1997, 38, 15; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 10, 5; ~, *Necesitatea creatoare*, LCF, s. nouă, 1997, 37, 15; ~, *Pelerin al absolutului*, LCF, s. nouă, 1999, 17, 15; Bogdan Popescu, CAI, 2000, 1, 77–79; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 535; Micu, *Literatura*, 278. ❒ V. și *Ultimii*, 1970.

L.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Când se sfârșește jocul. Roman polițist*, Craiova, Universalia – Dialog, 1991, 175 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 112.

L.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Când zeii conspiră*, Buc., Dragon, 1991, 267 p. (Dragon – Galactic). Roman științifico-fantastic.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 6, 13.

L.T.

❍ **NESTOR Elena,** *Gara pierdută*, fragment de roman, CNC, II, 1991, 46, 12.

L.T.

NICULICĂ Constantin, *O frunză-n poartă*, Buc., Universitaria, 1991, 107 p. Conform unei indicații de pe ultima pagină a textului, vol. nu ar reprezenta decât prima parte a romanului. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 21, 14.

L.T.

NOUR Alina, *Un extraterestru în pijama*, Iași, Junimea, 1991, 272 p. Roman științifico-fantastic.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 7, 15.

L.T.

❍ **NUȘFELEAN Olimpiu,** *Câinii de vânătoare*, fragment de roman, MI, II, 1991, 11, 5.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Crimă prin mica publicitate*, Buc., Odeon, 1991, 80 p. Fragment: *Buchetul de liliac*, TNLS, II, 1990, 41, 6–7. Roman polițist.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 8, 3.

L.T.

❍ **OLTEANU Ion,** *Spre bisericuțele săpate în stâncă*, LCF, s. nouă, 1991, 31, 10; *Nopțile crinului galben*, LCF, s. nouă, 1993, 15, 10, fragmente din romanul *Nopțile crinului galben*.

L.T.

➤ **ORLEA Oana [Ioana],** *Perimetrul zero*, Buc., Cartea Românească, 1991, 215 p. (În lb. franceză: *Un Sosie en cavale*, Paris, Seuil, 1986). Fragmente: *O sosie din Țara de Kuty* (romanul e anunțat cu titlul în lb. franceză *Un Sosie en cavale*), RL, XXIII, 1990, 12, 20; *Un Sosie en cavale*, VR, LXXXV, 1990, 7, 38–53; *Perimetrul zero*, ARC, 1991, 1, 91–94. Roman parabolă. Primit foarte bine de critică, ≈ a fost considerat, pe rând, utopie negativă (Laurențiu Ulici), contrautopie (Ruxandra Cesereanu), ficțiune politică (Florin Manolescu) sau un melanj al acestora. Leontina, protagonista romanului, duce o existență retrasă, într-un orășel francez, obsedată de ideea unei iminente pedepse cu moartea. Rememorarea vieții acesteia constituie pretextul epic necesar pentru evocarea vieții românești a anilor șaptezeci-optzeci, când cuplul dictatorial al Ceaușeștilor (Kuty și Mult-Iubita, în roman) era la putere. Aceasta este și perioada de vârf a comunismului românesc, realitate ce o urmărește și căreia Leontina încercase să i se sustragă în totalitate, prin fuga din țară. În aparență o femeie obișnuită, Leontina semăna izbitor de mult cu soția tiranului, motiv pentru care fusese racolată de agenții Serviciului Politic Secret spre a deveni sosia acesteia. „Transportată” în Perimetrul zero – cartier (p)rezidențial, accesibil doar elitelor – Leontina fusese supusă unui lung și continuu proces de transformare comportamentală, pentru a o face să devină o copie cât mai fidelă. Toate acestea sub îndrumarea unei armate de „falsificatori” de oameni. Odiseea eroinei, ingenios începută ca o poveste palpitantă, este transformată abil, odată cu fuga din țară, într-o „relatare despre teroare, suspiciune, duplicație și alienare – atribute ale dictaturii

relevate în peisaj românesc și chiar în locul lor de gestație" (Laurențiu Ulici).

◆ Magdalena Bedrosian, ARC, 1991, 1, 91; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1991, 50, 5; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1992, 5, 11; Ovid. S. Crohmălniceanu, RL, XXV, 1992, 11, 9; Valeria Filimon, FMI; XLV, 1992, 7, 11; Alain Willemin, *L'Épreuve de l'exil*, ESI, 1993, 1–2, 144–149; Ulici, *Dubla impostură*, 253–255; Ruxandra Cesereanu, *Psihologia victimei în antiutopia românească. Hipnotizatul Puterii, războinica, noul mancurt, Gulliver și homo ridens*, F, XXXIII, 1997, 5, 71–73; Ruxandra Cesereanu, *Lumea stăpânilor în antiutopia românească*, VTR, XXVII, 1997, 6, 80–82; Cesereanu, *Călătorie*, 251–252, 257, 259, 266–267.

L.B.

OVEZEA Constantin, *Robotul*, Buc., Armonia, 1991, 75 p. Roman științifico-fantastic.

L.B.

PANAYOTIS Takis, *Nu vă obrăzniciți. Police Short Story*, Bacău, Stepa, 1991, 76 p. Roman polițist.

M.M.

PANAYOTIS Takis, *S-a ucis în jurul tău, Church?*, Bacău, Stepa, [1991], 230 p. Roman polițist.

M.M.

❍ **PANIȘ Anatolie,** *Grinda*, fragment de roman, MIC, II, 1991, 3, 3.

L.B.

PARDĂU Platon, *Pașaport pentru Australia*, Buc., E.M., 1991, 347 p. Roman parabolă. Naratorul, un cunoscut regizor, frecventează diverse medii intelectuale din capitală, pe care le descrie cu exactitatea observatorului exersat și motivat, poate, de tematica unui mai vechi scenariu la care lucrase, Homo Neanderthalensis Bucurescensis. Unii critici au văzut în ≈ un „roman cu cheie", intuind în „spatele tuturor personajelor – personalități ale vieții medicale și literare bucureștene" (Ion Bălu). Intriga, structurată inițial sub forma unei farse, deplasează acțiunea din sfera concretului în cea a ficțiunii, luând proporțiile unui deznodământ apocaliptic. Publicarea sub formă de farsă a unui proiect de lege ce permitea comiterea unei singure crime declanșează un val infracțional căruia poliția nu-i poate face față. Neputință ce confirmă fragilitatea valorilor sociale în cazul unei libertăți asumate greșit, de unde și ideea reîntoarcerii în timp, posibilitate echivalând cu revenirea la omul de Neanderthal.

◆ Adrian Dinu Rachieru, MRT, II, 1991, 10, 5; Alunița Cofan, CAI, 1992, 1–2, 75–77; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3.

L.B.

❍ **PASCU Ioan,** *Afacerea Grossmann*, apărut în f.z. CV, II, 1991, nr. 33–39. Roman polițist.

L.B.

❍ **PAVLOVICI Vlad,** *Baraca tificilor*, fragment de roman, AGA, IV, 1991, 1, 123–132.

L.B.

PETCU Costel, *Dinspre noapte înspre zi sau Singur printre eroi*, Buc., E.M., 1991, 264 p. Roman psihologic. Reconstituie, din fragmente disparate de jurnal adolescentin, din scene și trăiri de pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, drama existențială a locotenentului Cristian Teodoreanu. Biografia încărcată, traumatizată îl împinge pe protagonist spre repetate tentative de autosuprimare, reprimate prin tot atâtea eroice gesturi de rezistență, în căutarea dramatică a unui sens al vieții.

L.B.

PETRESCU Aurel, *Apocalips*, Buc., Editura Literară Motan, 1991, 214 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Roman științifico-fantastic. Fascinat de fantastic, în care vede „singura modalitate a libertății absolute", John Smith, profesor de literatură universală la Universitatea din Chicago cercetează registrele de discurs ale Genezei și Apocalipsei cu gândul de a rezolva criza prin care trece romanul științifico-fantastic. Aflat sub influența unui narcotic, el își induce oniric un sofisticat scenariu escatologic, generat de un viitor război nuclear, cu operațiuni extinse pe Lună și supravegheate de un Centru de Observare Spațială. Încorporând în mod avizat multiple aspecte teoretice și atentă la mecanismele tabuizării sociale și ale psihologiei conflictului, ipoteza narativă a apocalipsei se transformă în final într-o generoasă pledoarie pentru pace, explicit afirmată.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 13–18, 112.

C.R.B.

PETRIȘOR Marcel, *Memorii*, I, *Fortul treisprezece. Convorbiri din detenție*, Buc., Meridiane, 1991, 317 p. (Document); II, *Secretul fortului treisprezece. Reeducări și execuții*, Iași, Timpul, 1994, 211 p. (Document). Roman autobiografic. La apariție, supratitlul (*Memorii*) a ridicat obiecții din partea criticii, aceasta semnalând, în cazul textului, „incongruență în construcție" (Sanda Cordoș). Acțiunea se petrece în primăvara anului 1958 și evocă experiența traumatizantă a Jilavei. Romanul are ca personaje centrale patru deținuți politici: Gore Bolovan, Costache Oprișan, Iosif V. Iosif și Mircea Petre, ultimul fiind ușor de recunoscut drept „travestiul" autorului (Radu Mareș). Supuși unui plan diabolic de exterminare, cei „patru evangheliști ai suferinței" (Mircea Vasilescu) încearcă să supraviețuiască, păstrându-și integritatea morală.

◆ Mircea Vasilescu, CNC, III, 1992, 2, 4; Eugenia Tudor Anton, RL, XXV, 1992, 31, 10; Mihai Dragolea, VTR, XXII, 1992, 9, 9; Sanda Cordoș, VTR, XXIII, 1993, 8, 9; Radu Mareș, TR, s. nouă, VI, 1994, 10, 4.

L.B.

POPESCU Alexandru Dan, *Fiesta non stop*, Buc., Divers Press, 1991, 127 p. Cu o notă a autorului. Roman sentimental. Naratorul, tânărul jurnalist bucureștean Dan Popescu, relatează, pe un ton nonșalant, spiritual și plin de vervă, aventura sa estivală din „unamienouă-suteșaptezecișinouă", cu Roxana, studentă la drept. Povestea celor douăsprezece zile de „fiestă" petrecute la Mamaia, absoarbe amintiri eterogene, vorbind deopotrivă despre copilăria petrecută la bunici, în Râmnicu Vâlcea și despre începuturile sale de jurnalist și de romancier.

◆ Horia Gane, CNT, 1993, 11, 5.

L.B.

POPESCU Cristian Tudor, *Vremea mânzului sec*, Buc., Cartea Românească, 1991, 142 p. Fragmente: ≈ TNLS, II, 1990, 3, 6–7; ≈ CNC, I, 1990, 4, 13; ≈, LTI, 1999, 29, 129. Roman psihologic. Resuscitare a genului picaresc (Ovid. S. Crohmălniceanu) sau, mai aproape de adevăr, un „dosar de existență" (Eugen Simion), ≈ transcrie zbuciumul sufletesc al inginerului Valentin Stănescu – cercetător științific și meditator al unor loaze bucureștene – care, la cei treizeci de ani ai săi, trăiește, în plin ceaușism, un acut sentiment al ratării. „Personajul nu are nici complexitate, nici profunzime, fiind rezultatul unui desen psihologic voit simplu, ca o demonstrație rapidă, bine executată" (Ion Simuț).

▼ Iași, Polirom, 1998.

◆ Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 37, 6; Ioana Bot, *Autorul și personajul său*, TR, s. nouă, IV, 1992, 1, 4; Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 50, 4; Cristina Tamaș, TMS, s. nouă, IV, 1999, 3, 6; Ion Simuț, F, XXXV, 1999, 4, 24–27; Cristian Tudor Popescu, LTI, 1999, 29, 129; Micu, *Istoria*, 491; Simion, *Fragmente*, IV, 259–264; Simuț, *Arena*, 222–226.

L.B.

❍ **POPOVICI Titus,** *Tovarășul de drum*, fragment din romanul *Echinocțiul de iarnă*, LCF, s. nouă, 1991, 43, 8.

L.B.

❍ **ROBESCU Marius,** *Rebeliunea*, VR, LXXXVI, 1991, 4, 16–25; *De unde începe dezastrul*, VR, LXXXVII, 1992, 6–7, 35–43; *Trunchiul și așchia*, MS, XXIV, 1993, 1–4, 98–116, fragmente din romanul *Trunchiul și așchia*.

L.B.

❍ **RUNCAN Miruna,** *De ocazie*, O, s. nouă, 1991, 35, 12; *Irozii*, CNT, 1992, 22, 5, fragmente din romanul *Atac frontal*.

L.B.

SALEM H., *Întrerupătorul*, Buc., Eminescu, 1991, 224 p. Roman științifico-fantastic.

L.B.

➤ **SĂVULESCU-VOUDOURIS Monica,** *Tată, suntem lunateci*, Buc., Cartea Românească, 1991, 157 p. (În lb. română: ≈, Amsterdam – Aarhus, V. Frunză, 1989). Roman al exilului. Cartea reprezintă confesiunea unei intelectuale române emigrate în Olanda, în timpul regimului comunist. Afectată de întoarcerea acasă a tatălui care, deși grav bolnav, venise să o viziteze în țara de adopție, naratoarea își re-trăiește intens viața, confesându-i-se celui care, cu fiecare clipă a zborului cu avionul, se îndepărtează tot mai mult de ea. Primit favorabil, romanului i-a fost apreciat, de unii critici, „tabloul «total», complet al traiului în «societatea socialistă», surprinzând elementele-cheie esențiale" (Nicolae Balotă), în timp ce alții au considerat „interesante, cu adevărat […] notațiile despre viața unui intelectual anxios în exil, neputința lui de […] a scăpa de «Estul din noi»" (Eugen Simion).

■ *Vader, wij zijn slaapwondelaars*, tr. de Rosa Pollé, Jana de Goede, Amsterdam, Vita, 1994.

◆ M.R., „Acasă", supl. RML, I, 1990, 1, 3; Saskia Nieuwenhuis – Mircea Marian, *Acum e momentul ca România să se afirme în lume*, TR, s. nouă, II, 1990, 29, 9; Dumitru Chirilă, *Drama celui care gândește singur, a intelectualului, provine din faptul că nu poate să fie supus ușor*, F, XXVI, 1990, 9, 14–15; Eugen Simion, RL, XXIII, 1990, 40, 8; Lucian Chișu, LTE, II, 1992, 16–17, 4; Mariana Codruț, RL, XXV, 1992, 16, 11; Nicolae Baltă, VR, LXXXVII, 1992, 8–9, 150–154; Marius Tupan, *„Respect romantic pentru condiția de om"* (i. cu ~), LCF, s. nouă, 1955, 20, 12–13; Dumitru Chirilă, *În dialog cu ~ despre țară și despre exil, despre noi și despre alții*, F, XXXIV, 1998, 11, 71–77; Simion, *Fragmente*, II, 43–45; Micu, *Istoria*, 653.

L.B.

SBANȚU Cicerone, *Apele înaintea mării*, Iași, Centaur, 1991, 166 p. Cu o postf. de Ioan Holban. Roman polițist. În vama Autostrada, topos al prozelor lui ~, plasată acum după decembrie 1989, se anchetează două morți, a vameșului Popescu, bănuit de sinucidere, și a cabanierului Sandu. Țesută în ritm alert, trama pune în scenă, pe un fundal realist, o intrigă polițistă verosimilă, pentru ca, în rezolvarea anchetei, prin intermediul unui personaj straniu, naratorul să apeleze la recuzita literaturii științifico-fantastice.

I.T.

SBANȚU Cicerone, *Proscrisul*, Iași, Centaur, 1991, 158 p. Roman polițist. Implicând și un scenariu științifico-fantastic, narațiunea se centrează pe destinul a

două personaje. Primul, Peter Danubian, numit și Piro, născut pe Terra și transferat apoi pe planeta Kaba, este membru al neamului oamenilor care „au adus pe pământ dezastrul de la sfârșitul mileniului trei". El devine, în urma unui experiment, „primul om care străbate timpul și spațiul". Al doilea, inginerul Emilian Radu, o figură controversată, investighează o triplă crimă, pentru dezlegarea căreia singurul indiciu este un portofel cu monogramă. Soluția anchetei o dă intervenția lui Piro, care, trimis în misiune pe Pământ, atunci când inginerul moare într-un atentat, se întrupează în corpul acestuia și elucidează misterul.

I.T.

SCHERER Victor, *O dovadă suplimentară*, Râmnicu Vâlcea, Alfar, 1991, 96 p. Roman polițist.

I.T.

SIUPIUR Elena, *Siberia dus-întors: șaptezeci și trei de ruble*, Buc., Anima, 1991, 118 p. Fragment: ≈, T, XIX, 1990, 6, 35–39. Roman al memoriei. Redactată între 1982 și 1989 și inspirată, probabil, din viața autoarei, cartea cuprinde reflecțiile unei tinere femei, Maria, la încheierea călătoriei întreprinse de aceasta în Siberia, pe urmele familiei sale, deportată acolo în 1940. Într-un scenariu narativ construit prin dialogul Mariei cu bunicul său, victimă și supraviețuitor al surghiunului, romanul pune în relație două spații ale conștiinței – cea a bunicului, care duce povara memoriei, și cea a Mariei, care își construiește amintirile recuperând istoria familiei.

◆ Ion Roșioru, *Viața la voia altora*, TMS, XXVII, 1992, 12, 6.

I.T.

❍ **SPÂNU Alexandru,** *Noaptea feudalului*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1991, 1, 10–11.

I.T.

❍ **STANCA Dan,** *Invalidul*, fragment din romanul *Arderea apei*, CNC, II, 1991, 12, 12.

I.T.

STARCU Dan, *Întemeierea*, Galați, Porto Franco, 1991, 344 p. Roman istoric. Tematizează întemeierea primului voievodat românesc. În secolul al XIV-lea, cavaleri și nobili de nații diferite luptă, sub conducerea lui Carol Robert de Anjou, prinț francez și conducător al regatului Ungariei, pentru a-l înfrânge pe voievodul Basarab I. Acesta, deși ceruse ajutor țarului bulgar și tătarilor, ține piept cotropitorilor de unul singur. Ritmul dinamic al acțiunii, bogat documentată, surprinde atât evenimentele istorice din secolul al XIV-lea, cât și specificul vieții din cetățile Severin, Argeș sau Timișoara, conturând o imagine sugestivă a obiceiurilor medievale, creștine și păgâne, din care nu lipsesc aventurile și poveștile de iubire.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 24, 31.

I.T.

STOENESCU Alex Mihai, *Drumul Olandei*, Buc., E.M., 1991, 365 p. (Est-Vest). Într-o notă preliminară, autorul declară că subiectul romanului se inspiră din întâmplări reale. Fragment: ≈, VAR, II, 1991, 2, 14–15. Roman istoric. Pretextul narativ îl constituie investigațiile unui ziarist asupra unor evenimente din Al Doilea Război Mondial, care îl au ca protagonist pe Ștefan Predescu, membru în mișcarea de rezistență din Olanda, personaj central și în romanul *Prizonier în Europa* (1998), prin aventurile căruia se pare că autorul restituie experiența de război a tatălui său. Scenariul construit pe o factologie ce domină epicul ilustrează, cu recuzita istoricului, atmosfera mediilor politice din acel timp.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 10, 19; ⁂, UC, I, 1991, 6, 15.

I.T.

ȘOVU George, *Căpitanul Rox*, v. *Furtună în mai*, 1985.

A.S.

ȘOVU George, *Liceenii*, Buc., Editura Iacobi, 1991, 159 p. (Biblioteca bleu). Are la bază scenariul filmului eponim (1987). Roman pentru copii și tineret. Povestește întâmplări banale (filme, fotbal, petreceri, competiții școlare, dragoste).

▼ Buc., Garamond, 1998.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Daniela, *Compoziție la patru mâini*, Buc., Asociația Prietenii Cărții, 1991, 227 p. Roman psihologic. Este format din două jurnale intime, al tatălui și al fiicei, alăturate arbitrar, într-un fel de monografie sentimentală a primei vârste. Întâmplările din cele două texte paralele reprezintă detalii de biografie comună.

◆ Horia Alexandru, *Povestea unei vieți*, TNL, IV, 1992, 567, 5.

A.S.

ȘTIRBU Viorel, *Anchetă de iarnă*, I–II, Buc., E.M., 1991, 221 + 221 p. Roman politic. Reconstituirea unei înscenări judiciare e folosită pentru abordarea mai multor subiecte tabu în perioada regimului comunist: adevărul vieții și al justiției, maniheismul ideologic totalitar, mecanismele constrângerii și ale culpabilizării, puterea și acapararea ei, libertatea de expresie, efectul nociv al îndoctrinării și fanatismul propagandei de partid.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1991, 8, 6; Nicolae Boghian, *Orizont editorial*, VAR, II, 1991, 3, 17; Mariana Sipoș, *Cărțile întunericului*, RL, XXIV, 1991, 15, 11; Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Ion Roșioru, *Retrovizor '91. Proza*, TMS, XXVII, 1992, 1, 8–9.

A.S.

ȘTIRBU Viorel, *Paznici la drumul mare*, Buc., Eminescu, 1991, 237 p. Roman satiric. Este bazat pe observații pamfletar-ironice pe tema transformării unei comune de câmpie într-un „oraș al oilor" (cu aeroport, ciobani de împrumut etc.). Satira vizează „confecționarea" de caractere noi, într-o ficțiune politică destul de confuză.

◆ Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1991, 29, 6; Miruna Barbu, *Joc în trei minus unu*, RL, XXIV, 1991, 28, 10; Ion Roșioru, *Retrovizor '91. Proza*, TMS, XXVII, 1992, 1, 8–9.

A.S.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și mobilul. Ancheta continuă. Roman detectiv*, Ploiești, Quintus, 1991, 143 p. Cu o notă a autorului. Roman polițist.

A.S.

TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu și spionii*, Buc., Editura Medicală, 1991, 160 p. Cu o notă a autorului. Roman polițist.

A.S.

TEODORESCU Bogdan, *Copiii teribili nu învață istoria*, Buc., Albatros, 1991, 219 p. Roman parabolă. Scris, după afirmațiile autorului, în 1986, ≈ anticipează răsturnarea regimului comunist, combinând un registru realist cu unul simbolic pentru a degaja semnificațiile unei revoluții înainte ca aceasta să se fi întâmplat. Narațiunea urmărește un grup de șase tineri care participă la o schimbare a puterii în România anilor '80, traversând etapele specifice ale unei mișcări politice violente, de la protestele de stradă și de la înfruntarea cu forțele polițienești, până la instaurarea unor noi raporturi sociale. Scenariul acestei revoluții imaginare este asemănător celui după care s-au desfășurat evenimentele din decembrie 1989. Izbucnirea spontană a revoltei, succesul acesteia și haosul politic postrevoluționar trădează mai degrabă cronica retrospectivă a unei realități istorice decât proiecția imaginară a unei răsturnări politice. Mai interesantă decât consemnarea propriu-zisă a revoluției este însă dublarea narațiunii realiste printr-un plan simbolic, care angajează o parte dintre personaje în înfruntarea cu un monstru marin din apele Mării Negre. Urmărită obsesiv, ca o aventură ce se intersectează periodic cu evenimentele istorice, această „luptă cu balaurul" transcrie în registru mitic un sentiment generalizat al incertitudinii. Personajele ajung treptat să pună la îndoială tot ce știu despre monstrul marin, despre existența sa, despre anihilarea sa și chiar despre caracterul său malefic. ≈ interpretează astfel revoluția prin intermediul unei parabole, care suspendă sensurile răsturnării politice, relativizând atât îndreptățirea și valoarea socială a revoltei, cât și capacitatea ei de a lăsa o urmă în istorie.

◆ Alexandra Vrânceanu, RL, XXV, 1992, 16, 10; Gheorghe Glodeanu, *Generația '90 sau comedia literaturii*, P, IX, 1998, 9–10, 10–11.

A.T.

TEODORESCU Hortensia, *Dincolo de singurătate*, Galați, Porto Franco, 1991, 160 p. Roman social. Un caiet găsit pe o bancă conține istoria iubirilor Narcisei, profesoară de liceu și scriitoare într-un oraș de provincie. Aglutinativ, narațiunea intersectează și poveștile de dragoste ale altor două femei, Andreea și Mădălina. În ciuda varietății situațiilor, drama erotică rămâne însă casnică, limitându-se la alcool, violență ori bigamie. Romanul are în vedere, fără a insista, și mediul scriitoricesc de provincie ori lumea interlopă, devenind într-un caz pretențios, iar în celălalt senzațional.

◆ Ion Bălu, *Proza anului 1991*, GAC, II, 1992, 1, 3; Liliana Lazia, TMS, XXVII, 1992, 2, 10, Duțu, *Note*, 110–112.

A.T.

TIRONEAC Nelu, *Crime ascunse*, Craiova, Atelier XX, 1991, 60 p. Cu o pref. a autorului. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 140.

A.T.

TOLOACĂ Grigore, *Cine a tras în Pompiliu Oancea? Detectiv după revoluție*, Alba Iulia, Editura 1 Decembrie, 1991, 96 p. Roman polițist.

M.M.

❍ **TOPOLOG Ion,** *Drumul până la capăt*, fragment de roman, FML, 1991, 7, 3.

L.B.

TRICOLICI Chiril, *Plăcerile riscului*, Buc., Diamant, 1991, 191 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 19–23, 86.

A.T.

TRICOLICI Chiril, *Un cartuș la butonieră*, Buc., Diamant, 1991, 149 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 1–6, 140.

A.T.

TUDOR Octavian, *Afară din joc*, în vol. *Motivul*. ≈. *Celălalt*, Buc., Eminescu, 1991, p. 105–233 (Mister).

Fragment: ≈, RL, XXIII, 1990, 17, 14. Vol. mai cuprinde romanele *Motivul* și *Celălalt.* Roman satiric. Urmează convențiile literaturii polițiste într-un registru ironic.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIV, 1991, 7, 11; ⁂, UC, I, 1991, 3, 15.

A.T.

TUDOR Octavian, *Celălalt*, în vol. *Motivul. Afară din joc.* ≈, Buc., Eminescu, 1991, 237–349 (Mister). Vol. mai cuprinde romanele *Afară din joc* și *Motivul.* Roman satiric. Urmărește, sub pretextul întâlnirii unui *alter-ego*, proiecția sinelui în alteritate. Actorul bucureștean Paul Popescu, întors după o lungă absență în satul natal pentru a participa la înmormântarea tatălui, află de existența unui personaj care i s-a substituit, uzurpându-i numele și asumând, de pe poziția fiului, relația cu părinții. Enigmatică inițial, tratată în registru fantastic, această întâlnire cu dublul devine în cele din urmă un fapt cu o explicație banală: existența „celuilalt" se justifică senzațional printr-o adopție tăinuită mai multe zeci de ani, a unui copil luat dintr-un orfelinat. Romanul se reține secvențial prin atmosfera misterioasă ce amintește de proza lui Mircea Eliade.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIV, 1991, 7, 11; ⁂, UC, I, 1991, 3, 15.

A.T.

TUDOR Octavian, *Motivul*, în vol. ≈. *Afară din joc. Celălalt*, Buc., Eminescu, 1991, p. 7–101 (Mister). Vol. mai cuprinde romanele *Afară din joc* și *Celălalt.* Roman satiric. Urmărește, sub pretextul întâlnirii unui *alter-ego*, proiecția sinelui în alteritate. Recent angajat de un fost prieten, pensionarul Dumitru descoperă în sertarele noului său birou scrisorile predecesorului defunct care, întâmplător, purta același nume, Dumitru. Epistolele dezvăluie participarea acestuia la un jaf, împreună cu alți trei parteneri. Pensionarul asumă, ca o cauză personală, răzbunarea *alter-egoului* său – cu care comunică prin mijloace onirice – și îi supune pe cei trei unei terori psihologice. Narațiunea e complicată artificial, sacrificând subtilitatea analizei psihologice prin coincidențe senzaționale și emergențe ale paranormalului.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIV, 1991, 7, 11; ⁂, UC, I, 1991, 3, 15.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Zadarnică e arta fugii*, Buc., Albatros, 1991, 133 p. (În lb. franceză: *Arpièges*, tr. de Alain Paruit, Paris, Flammarion, 1973.) Fragmente: *Zadarnică-i arta fugii*, RL, XXIII, 1990, 6, 14–15; *Zadarnică-i arta fugii*, VR, LXXXV, 1990, 6, 49–57; ≈, CNT, 1990, 36–37, 6; *Zadarnică-i arta fugii*, RL, XXIV, 1991, 10, 14–15. Scris între anii 1969 și 1971, este primul roman publicat de autor în Franța, pentru care a fost nominalizat la Premiul Médicis. Roman textualist. Proză îndatorată poeticii „noului roman francez". Scriitorul român (proto)textualist și oniric, traducător el însuși al unora dintre *noii romancieri*, cultivă metoda zadarnicei fugi textuale, efectul de „vârtej încremenit" din „noul roman francez", personajele fiind mai degrabă fantoșe și voci textuale, iar acțiunile transformându-se în arpegii (*arpièges*, după titlul francez al romanului) discursive. La fel ca neoromancierul Claude Simon, ~ recurge la prelucrarea intertextuală a parabolei lui Zenon, invocând paradoxul eleat al săgeții imobile, transpus acum la nivel discursiv. Un atlet, Pamfile, reușește să prindă din urmă broasca țestoasă când aceasta „dormea". Tânărul care aleargă să prindă trenul, cu un buchet de flori în mână, sau fantomaticul biciclist, cumulează atât rolul unui cvasiimpersonal *el*, cât și pe acela al unui *eu* ceva mai empatic, ușor patetic chiar, dar capabil de a se dedubla și de a se privi pe sine oarecum din afară. Subiectul hibrid *el/eu* este o figură a imaginarului aglutinată prin strategia textuală a *fugii*, de inspirație muzicală. Mareele textuale polifonice aduc cu ele fie perspectiva aparent distanțată, ca de *travelling* cinematografic circular, a imaginii unui *el* în mișcare, fie vocea marcată de un plus de subiectivitate, amorfă totuși, a lui *eu*.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1991.

◆ Gabriel Dimisianu, *Onirismul subversiv*, RL, XXIV, 1991, 10, 4; Eugen Simion, *Organizarea textului epic*, RL, XXIV, 1991, 20, 8; Vladimir Bălănică, *Pe urmele lui Zenon*, TNLS, III, 1991, 21, 2; Valeriu Cristea, *După douăzeci de ani…*, ALA, II, 1991, 68, 3; Ov. S. Crohmălniceanu, *O partidă de șah câștigată magistral*, CAI, 1991, 8–9, 5–7; Florin Manolescu, *Pamfile și broasca țestoasă*, LCF, s. nouă, 1991, 23, 5; Ion Bogdan Lefter, *„Cazul" ~*, CNC, II, 1991, 29, 5; Radu G. Țeposu, CV, II, 1991, 28, 6; Nicolae Oprea, *Un roman polifonic*, VR, LXXXVI, 1991, 9, 99–103; Ioana Bot, *Fuga, ca specie literară*, TR, s. nouă, III, 1991, 42, 4; Virginia Fetinca, APS, II, 1991, 11, 10; Traian T. Coșovei, *Exerciții de așteptare ale domnului ~*, CNT, 1991, 49, 3; Augustin Frățilă, *Poisson d'Avril*, CNT, 1991, 49, 3; Florin Sicoie, *Temă și variațiuni sau „Vechiul joc de-a imaginile"*, CNT, 1991, 49, 3; Gabriel Grigore, *~ par lui même*, CAL, 1991, 12, 6; Petre Răileanu, ARC, 1992, 2, 221–222; Mihaela Ursa, *Exercițiile de zbor și arta fugii*, APS, III, 1992, 5, 8; Mihai Dragolea, *Reverberații, reflexe, reluări*, VTR, XXIV, 1994, 9, 7, 19; Bârna, *Țepeneag*, 144–152; Buciu, *Țepeneag*, 108–110; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 11; Dimisianu, *Lumea criticului*, 159–163. ❐ Ilina Gregori, *Aspects de l'onirique dans la prose de ~*, „Cahiers de l'Est", VI, 1980, 20, 109–122; I. Negoițescu, ~, VTR, XX, 1990, 10, 4; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 445; Nicolae Bârna, *Humor și transhumanță*, CAI, 1996, 9–10, 69–80;

Micu, *Scurtă istorie*, III, 357–358; Ion Simuț, *~ și rebeliunea onirică*, F, XXXIII, 1997, 4, 44–47; Marian Victor Buciu, *Onirism, textualism și postmodernism*, LCF, s. nouă, 1997, 45, 7; Marian Victor Buciu, *Ontologia narațiunii și a textului la ~*, APS, IX, 1998, 7–8, 30–32; Cosma, *Romanul*, II, 415–416; Damian, *Aruncând mănușa*, 207–233; Moceanu, *Visul*, 206–207; Nicolae Bârna, *Demiurgul postmodern*, F, XXXVI, 2000, 9, 68–76; Marian Victor Buciu, *Momentul-durabil: ~*, F, XXXVI, 2000, 9, 49–57; Mihai Dragolea, *De la Paris spre Maramureș*, F, XXXVI, 2000, 9, 83–85; Micu, *Istoria*, 617–118; Oprea, Vlasie, *Literatura*, 113–114; Simuț, *Arena*, 180–181.

L.Pv.

ȚIGHILIU Ioan, *Alte aventuri în Brazilia*, [Târgu-Mureș], Casa de Editură „Mureș", 1991, 96 p. Cu un cuvânt către cititori al editorului. Continuarea romanului *Aventuri în Brazilia* (1990). A fost redactat în 1985. Roman de spionaj. Cuprinde aventurile pilotului de aviație Ion Redan, restituite pe baza jurnalului său de zbor. Invitat să participe la o demonstrație aeronautică în Brazilia, acesta ajunge într-o bază secretă din selva Americii de Sud, unde descoperă experimentele de inginerie genetică realizate de o organizație neonazistă, pe care, în final, reușește să o anihileze. Convențiile romanești – agentul secret, acțiunile clandestine, pericolul iminent asupra umanității etc. – ilustrează schema imuabilă a genului, dezvoltată pe filieră clasică.

I.T.

❍ **ȚIGHILIU Ioan,** *Tornado*, fragment de roman, ATN, XXIX, 1991, 4, 6–7. Conform unei informații de pe coperta a IV-a a vol. *Am fost femeie*, Târgu-Mureș, Tipomur, 1993, de același autor, romanul, cu titlul *Tornado*, ar fi fost depus la o editură.

A.T.

ȚUCULESCU Radu, *Umbra penei de gâscă*, Cluj-Napoca, Dacia, 1991, 257 p. Cu o pref. a autorului și două caracterizări pe coperta a IV-a de N. Steinhardt și Mircea Iorgulescu. Fragment: ≈, TR, s. nouă, III, 1991, 22, 5. Roman postmodern. „Lume imaginară, de-a dreptul insolită care își are rădăcinile într-un spațiu geografic și istoric real" (Cornel Moraru), ≈ reprezintă o construcție complexă care reunește, pe o tramă cu aspect realist, un imaginar textualist, o reverie livrescă, o ficțiune a apocalipsei și o parabolă politică a totalitarismului. Situată în Transilvania anilor 1770, narațiunea urmărește, de-a lungul a 60 de ani, destinul unei biblioteci. Aflată în incinta unei mănăstiri de călugări, aceasta e evacuată înaintea unui atac devastator al austriecilor. Cumpărată de un Prinț și instalată într-un Castel, ea supraviețuiește, o jumătate de secol mai târziu, unei ciume care nimicește populația locală. Cărțile sunt înconjurate de moarte, reușind, în ciuda vremurilor și contra istoriei, să se salveze. Simbolic, romanul opune natura monumentală a bibliotecii efemerității individului, împletind destine fragile de scriitori cu această reprezentare a perenității cărții. Pătru Pătruț, pictor țăran, se străduiește până la moarte să dea formă scripturală unei literaturi orale; Petre Cubar, cărturar încarcerat pentru ideile sale subversive, trebuie să își poarte în minte propriul text, transformându-și memoria în tezaur pasiv al unui op care îl împovărează; Iță Barabă, simplu cârciumar, silit să transcrie un text pe care nu îl înțelege, se vede investit cu menirea de a proteja manuscrisul cu prețul vieții sale. Biografii absorbite și consumate, sub diferite forme, de fascinația scriiturii, aceste destine sacrificate ilustrează „scrisul ca stare de risc" (Ioan Holban), oferind narațiunii ocazia să exploreze teme textualiste tratate sub un unghi tragic. Totuși, înainte de a fi istoria unor personaje, ≈ rămâne cronica unei biblioteci. Comparația cu *Numele trandafirului*, inevitabilă în acest caz, evocată de o parte a criticii de întâmpinare, nu este în întregime justificată. Spre deosebire de romanul lui Umberto Eco, unde imaginarul bibliotecii capătă o funcție compensatorie în raport cu teroarea, în ≈ reveria livrescă joacă un rol complementar regimului totalitar. Singurul care domină cărțile, fără să resimtă atracția lor thanatică, este stăpânul domeniului, Prințul, alegorie transparentă a autorității absolute. Ciuma, reprezentare de inspirație existențialistă a apocalipsei, ocolește Castelul și biblioteca, ilustrând o istorie care își încheie tragic cursul, sub patronajul indiferent al cărții. Scris în perioada comunistă, romanul nu proiectează în universul livresc un spațiu de refugiu, ci, mai degrabă, un interval neutru și insensibil în care se oglindește absurdul care zdrobește umanitatea.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 6, 11; Cornel Moraru, VTR, XXI, 1991, 6, 7; Ioana Bot, TR, s. nouă, III, 1991, 34, 4; Mihai Dragolea, ST, XLII, 1991, 8, 34; Al. Th. Ionescu, CAL, 1991, 7–8, 5; Radu Țuculescu, F, XXVII, 1991, 9, 5; Ion Simuț, RL, XXIV, 1991, 42, 10; Ioan Holban, CRC, 1991, 32, 8; Marin Șara, GAI, II, 1991, 6, 3; Ion Roșioru, TMS, XXVII, 1992, 1, 8–9; Holban, *Salonul*, 211–212; Monica Spiridon, *Un prozator neliniștit*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 1, 5; Simuț, *Critica*, 174–178; Monica Spiridon, *Un… post-textualist avant-la-lettre*, CNC, IX, 1998, 11–12, 7.

A.T.

VAIDA POENARU Alecu, *Fă-ți timp și pentru mine!*, Buc., E.M., 1991, 238 p. Roman erotic. Istorie a unei inițieri erotice, narațiunea urmărește dramele sentimentale ale unui tânăr care își descoperă senzualitatea oscilând între pasiune, atracția sexualității mature și confortul iubirii conjugale. Cu cinci zile înainte de a pleca în armată, Miron, student la medicină, se îndrăgostește de

Mariana cu care consumă pătimaș, exclusiv fizic, prima iubire. Un an mai târziu, deziluzionat de infidelitatea Marianei, protagonistul își proiectează fanteziile erotice asupra doamnei Negrău, fără a le concretiza. În cele din urmă, Miron se lasă cucerit de Sabina, studentă la conservator, alături de care descoperă o iubire calmă, de factură casnică. În mod curios, această reprezentare mic-burgheză a dragostei își asociază, în ultimul caz, figura unei artiste care, în spirit decadent, e rafinată și ftizică. Text cu personaje patetic-plate, intrigă schematică și un imaginar la limita coerenței.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 6, 19; Gabriel Rusu, TNLS, III, 1991, 18, 2; Nicolae Baboi, *Un „joc cu mărgelele de sticlă”*, VAR, IV, 1993, 2, 20–21.

A.T.

VARTIC Mariana, *O lume fără mine*, Buc., Eminescu, 1991, 169 p. (Romanul de dragoste). Roman psihologic. Narațiune ce reface atmosfera casei părintești, cartea relatează, din perspectiva unei fetițe crescute de tată și de bunică, primele experiențe de cunoaștere, de definire a sinelui și de raportare la ceilalți. Departe de a propune rememorarea nostalgică a unui univers idilic, cartea descrie un spațiu al copilăriei în care a pătruns alteritatea, o lume traversată de forțe contradictorii și populată de figuri echivoce. Insinuarea în familie, alături de tată, a unei femei și a unei surori vitrege, o confruntă pe protagonistă cu primele prezențe străine, care suscită în egală măsură fascinație și respingere. Identificând arhetipal personajul feminin, ca un complement al cuplului adamic, fetița lasă să pătrundă în propria-i reprezentare despre lume o figură impură, cu rol ambiguu care, în același timp, ține locul mamei, dar îl și îndepărtează pe tată. Evocare a copilăriei din perspectiva inevitabilei dezvrăjiri, ≈ conturează astfel nu atât un parcurs al ieșirii din paradis, ca în *Amintirile* lui Creangă, cât o stare anticipatorie, ca viziune a unei lumi care poartă în miezul ei germenii propriei dispariții.

■ Fragment: *Eine Welt ohne mich*, tr. de Roland Erb, „Ostragehege”, Heft I, 1998, 1, 13–16.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 18, 17; ⁂, UC, I, 1991, 9, 6; Laurențiu Ulici, RML, s. nouă, XLIX, 1992, 14, 4; Irina Petraș, TR, s. nouă, IV, 1992, 11, 4; Octavian Soviany, RL, XXV, 1992, 14, 10; Petraș, *Literatură*, 116–119.

A.T.

VASILESCU Vladimir, *Țuguiații pământului*, Buc., Cartea Românească, 1991, 356 p. Cu o pref. de Corneliu Coposu. Roman rural. Autorul s-a inspirat dintr-un fapt real, revolta clăcașilor din satul Pogoanele Buzăului, în anul 1883. Evocarea antrenează personaje numeroase, nu lipsite de culoare și de individualitate. Impresionează capacitatea de a descrie truda zilnică a țăranului, legătura acestuia cu pământul.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 5, 15.

M.M.

VASILIU Mircea, *Între două lumi*, Galați, Porto Franco, 1991, 213 p. Roman de aventuri. În preajma celui de-Al Doilea Război Mondial, într-un port la Dunăre, Iani Mihailidis, bogat armator grec, vrea să îl adopte pe Sandu Nițulescu, fiul unui umil funcționar portuar, ca să obțină o moștenire. Pentru a-și duce planul la îndeplinire, armatorul se folosește de nepoata sa Caliope, care încearcă să îl seducă pe Sandu și să îl determine să rupă legătura cu Elena, logodnica lui romîncă. Atras de tânăra grecoaică, protagonistul se vede pus în fața unei dificile alegeri erotice, care ascunde o dilemă morală, dar și o criză identitară, exprimând oscilația între propria lume și promisiunea ispititoare a unui destin privilegiat.

◆ ⁂, UC, I, 1991, 10, 15; Luminița Urs, EX, XXIV, 1992, 1–2, 4, 10; ⁂, BNR, XLI, 1992, 19–23, 86.

A.T.

VIANU Iosif, *Concert la două piane*, Buc., Sport-Turism, 1991, 347 p. (Cartea de vacanță). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 21, 15.

A.T.

❍ **VLAD Alexandru,** *Jocul cu focul*, EX, XXIII, 1991, 3–4, 8; TR, s. nouă, IV, 1992, 30, 6; *Vara porumbeilor dresați*, ST, XLIV, 1993, 8–9, 21–22; *Viața mea în slujba statului*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 14, 8–9, fragmente de roman.

A.T.

❍ **VLADISLAV Letiția,** *O oarecare noapte în an. Eclipsă totală de lună* (romanul e anunțat cu titlul *Jo – o totală nebunie*), LCF, s. nouă, 1991, 14, 10; *Sub puritatea zăpezii*, LCF, s. nouă, 1992, 5, 10–11, fragmente din romanul *O iarnă cu Jo*.

A.T.

VREMULEȚ Constantin, *Castelul de papură*, Galați, Porto Franco, 1991, 295 p. Fragment: *Umbra și frica*, REV, II, 1991, 1, 5. Roman satiric. Împletește evocarea unei umanități atrofiate cu o parabolă a megalomaniei unui regim totalitar. Narațiunea urmărește, cu exces de detalii, inaugurarea unui castel de papură, conceput ca o casă de oaspeți pentru delegațiile străine în vizită într-un combinat comunist. Conduși cu șalupele la o insulă părăsită, rezervată castelului de papură, oaspeții asistă la spectacolul înecării câtorva oi în valurile artificiale,

produse de dispozitive speciale. Demonstrație rece a puterii omului de a controla elementele naturii, evocarea implică în fundal sensurile unei satire politice, care pune în contrast megalomania proiectului cu precaritatea construcției și cruzimea jertfei gratuite. De altfel, dispariția ziaristului Paul Gherasim, petrecută în timpul serbărilor, e ignorată de o societate fundamental indiferentă, care și-a pierdut atât memoria, cât și capacitatea de a vibra la o dramă a destinului individual. Pictura, în tușe groase, a unei galerii a personajelor odioase trădează un puternic reflex moralizator.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 21, 15; Romul Munteanu, BAR, II, 1991, 30, 13; C. Constantin, ST, XLII, 1991, 8, 51; Mircea Popa, TR, s. nouă, III, 1991, 44, 4; Constantin Trandafir, ATN, XXIX, 1992, 2, 5; Constantin Trandafir, F, XXXIV, 1998, 10, 44–46.

A.T.

ZANFIR Elena Zafira, *Vis de iubire*, Buc., Luceafărul, 1991, 202 p. Roman sentimental. Urmărește, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, iubirea dintre un fiu de moșier și o tânără cu simpatii comuniste, proiectată pe un fundal care tinde, în mod tezist, să exagereze rolul Partidului Comunist în viața unui mic orășel de provincie. Concepute fără adâncime, personajele sunt evocate doar în calitatea lor de purtători ai unui mesaj politic. Astfel este cazul protagonistului, locotenentul Ștefan, care se logodește cu Adelina împotriva voinței tatălui său, colonelul Fundeanu, în iarna anului 1940, înainte de plecarea pe front, și se decide, odată cu lăsarea la vatră, patru ani mai târziu, să se înscrie în Partidul Comunist. Povestea de dragoste, previzibilă, atât prin structura morală a figurilor ei centrale, cât și prin deznodământ, este dublată de o alta, a răfuielilor electorale interbelice, văzute prin prisma istoriografiei comuniste, cu partide istorice demonizate și cu ilegaliști idealizați.

▼ Buc., Luceafărul, 1992; Buc., Editura Zafira, 1994.

A.T.

ZINCĂ Haralamb, *Coșciugul agentului K-05*, Buc., Odeon, 1991, 94 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XL, 1991, 23, 18.

A.T.

ZINCĂ Haralamb, *Suspecta moarte a lui Mario Campanella*, Buc., Quintus, 1991, 153 p. Reluat fragmentar: *Un hoț să agite poliția?!*, LTE, II, 1992, 5, 9; *O noapte de pomină*, LTE, III, 1993, 26, 8–9. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 115.

A.T.

1992

❍ **ABĂLUȚĂ Constantin,** *Portretul*, CNC, III, 1992, 5, 13; *Portretul*, ARC, 1996, 3–4, 52–57, fragmente de roman.

I.I.

ACHIM George, *Asasin din fotoliu*, Pitești, Calende, 1992, 111 p. Roman polițist. Acțiunea se petrece în anii „socialismului victorios", într-un orășel de provincie. Investigația prilejuită de găsirea unui cadavru în râul din apropierea urbei reprezintă o ocazie pentru reușite portrete de parveniți.

M.M.

❍ **ADAMEȘTEANU Gabriela,** *Un tacâm aurit*, fragment din romanul *Provizorat*, CNC, III, 1992, 8, 12–13.

I.I.

ALEXANDRU Șerban, *Zgomotul de fond*, Iași, Junimea, 1992, 253 p. Roman parabolă. Tematica e aceea a *continuum*-ului conștiinței. În conflictul între un Nord și un Sud înțelese nu numai ca puncte cardinale, ci și ca state aflate în război, profesorul Aaaa – aflăm dintr-un manuscris – imaginează o armă secretă, bazată pe pierderea ori anularea conștiinței combatanților. Tribulațiile personajelor printr-o lume în permanentă falsă oglindire scindează planurile realului, devenit echivoc.

I.I.

ANDREI Al., *Zăpezile iubirii*, I–II, Buc., Ro-Princeps, [1992], 144 + 143 p. (Romanul de dragoste). Roman sentimental. Conține și elemente de roman politic. Atras de două colege, Diana Oltea și Laura Pantazi, protagonistul, un elev eminent pe nume Marc Aureliu, ajunge o victimă a sistemului totalitar comunist. Arestat, maltratat și internat abuziv într-o clinică de psihiatrie la ordinul tatălui Laurei, un securist important, eroul este finalmente salvat abia odată cu Revoluția din decembrie 1989.

▼ Buc., Nova, 1994.

M.W.

◆ ⁂, UC, III, 1993, 1, 15; ⁂, *Titluri noi intrate în colecțiile bibliotecii în anul 1995*, GAC, VI, 1995, 1–2, 40.

I.I.

ARAMĂ Ion, *Mareșalul și soldatul*, Buc., E.M., 1992, 317 p. (Colecția romanului de război). Face parte dintr-un ciclu neîncheiat, din care autorul intenționa să mai scrie și *Mareșalul și emisarii*, apărut fragmentar (1995). Roman istoric. Are în centru figura mareșalului Ion Antonescu. Încearcă o restituire, dezinhibată, a

participării acestuia la evenimentele cuprinse între 22 iunie 1941 și încercuirea de la Stalingrad. În text, figura omului de arme român apare într-o lumină relativ nedeformată ideologic.

◆ Nicolae Boghianu, *„Și totuși, cartea românească își are publicul ei" – interviu cu scriitorul* ~, VAR, IV, 1993, 2, 20–21.

I.I.

AVRAM Vasile, *Zeul din labirint. Sibiu, decembrie 1989*, Sibiu, 1992, 148 p. Vol. a apărut la îndemnul și sub egida unor foruri politice, în afara sistemului editorial. Personajele și faptele evocate sunt strict reale. Roman al revoluției. Sub aspect artistic, cartea reprezintă o restituire zigzagată, plină de tensiune, realizată cu mijloacele epicului obiectiv, a evenimentelor tragice petrecute la Sibiu în decembrie 1989.

I.I.

BARBU Marian, *Aproapele nostru trădează. Roman semipolițist*, Craiova, Meridian, 1992, 324 p. Roman polițist. Conține elemente de publicistică satirică și de metanarațiune. Naratorul este un ziarist care adună material pentru articole de presă, în anii 1990–1992. Personajele se dovedesc, în bună măsură, indistincte, scenele disparate se încheagă cu greu într-un corpus epic unitar, iar sintaxa narativă este inconstantă.

◆ C.M. Popa, R, 1992, 3–4, 12–13; Răzvan Voncu, LTE, IV, 1994, 42, 4.

C.T.

BĂNICĂ George, *Porno-politica*, Buc., G.R.I.N., 1992, 174 p. Roman politic. Protagonistul, ziaristul Gheorghe Brutaru, se află, la sfârșitul lui decembrie 1989, după căderea dictaturii ceaușiste, în căutarea unor subiecte senzaționale, de scandal, pentru articolele lui pe teme sociale și politice. Având ingenioasa idee de a scrie despre A.C. – odios personaj politic, membru în chiar comitetul central al partidului, prietenul cel mai bun, se pare, al lui Ceaușescu însuși –, Brutaru își asumă o identitate fictivă. Sub falsul nume de Ion Gheorghe, consilier al unui prim secretar de pe vremea comunismului, ziaristul se lasă închis în aceeași celulă cu A.C., pentru a-l putea iscodi pe fostul acolit al familiei Ceaușescu despre poltroneriile comise în calitate de nomenclaturist. Relația dintre cei doi colegi de celulă se dovedește însă una paradoxală, de tip călău-victimă, în care victima, Brutaru, alias Ion Gheorghe, își descoperă surprinzătoare înclinații înspre slugărnicie și ipocrizie. Finalul lasă cititorului libertatea de a specula asupra destinului ingrat al ziaristului, care va deveni, la rândul lui, victima noului sistem securist postrevoluționar. Romanul devine astfel o meditație sceptică, ironic-dezabuzată, asupra farselor politice ale istoriei. Construcția caracterologică solidă, precum și vocația prozatorului de a reda psihologii abisale, în toată ambiguitatea lor amorală, conferă romanului un anumit aer de verosimilitate.

L.Pv.

BĂRBULESCU Mihai, *Orașul pensionarilor*, Buc., Romfel, 1992, 275 p. Conform notației de pe coperta a patra, semnată de autor, „romanul ≈ a fost predat pentru publicare Editurii Albatros la 16 martie 1986. Pretextul său este un fapt real: prin anii 1983–1984 Elena Ceaușescu lansase în Comitetul Politic Executiv ideea ca pensionarii să fie excluși din comunitățile orășenești și trimiși la țară sau în niște organizări izolate, de tipul cămin-ghetou. Ei nu mai trebuiau să mărească numărul celor de la cozi, nici să tulbure imaginea socialismului atotbiruitor". În ciuda unui referat favorabil, datând din 1988, semnat de Ioan Adam (reprodus integral în ediție, după finalul textului epic), ≈ nu va putea fi publicat decât după 1989. Roman parabolă. Textul constă din reproducerea jurnalului ficțional al personajului Augustin, arhitectul Orașului pensionarilor, devenit el însuși un cetățean al acestui oraș și confruntat astfel cu răceala concentraționară și depersonalizantă a propriei „creații".

◆ Iaromira Popovici, *De la utopie la retorică*, RL, XXV, 1992, 36, 8; Traian T. Coșovei, ≈, CNT, 1992, 36, 3; Emil Mladin, *Dinastia samovarului*, CNT, 1993, 19, 7; Traian T. Coșovei, ESM, III, 1992, 50, 20.

C.T.

BÂLE Alexa Gavril, *Iubita fratelui Rafael. Roman de dragoste și groază*, Baia Mare, Gutinul, 1992, 68 p. Roman polițist. Schițează, superficial, o tramă detectivistă, având la bază căutarea unui criminal în serie.

E.Md.

BLANDIANA Ana, *Sertarul cu aplauze*, Buc., Tinerama, 1992, 352 p. Fragmente: *Vizite fără halat* (romanul este anunțat cu titlul *Arta fugii*), RL, XXIII, 1990, 1, 14–15; *Întâmplări secunde*, DAC, I, 1990, 1, 18–21; 34; *Petrecerea*, VR, LXXXV, 1990, 7, 13–22; *O formă a fugii*, CNC, I, 1990, 30, 12; 15; *Fragment de roman*, VR, LXXXVI, 1991, 1, 8–11; *Fragment de roman*, LCF, s. nouă, 1991, 7, 10; *Fragment de roman*, EPR, II, 1991, 3, 6; 13; *Fragment de roman*, RL, XXIV, 1991, 3, 5; *Eu sunt autorul*, CRC, 1992, 6, 9. Roman politic. Unul dintre textele reprezentative pentru „literatura de sertar" din timpul regimului comunist, romanul este scris, conform unei notițe auctoriale din finalul textului, la Comana, între 1983 și 1989, în afară de ultimul capitol, redactat în martie 1991. Din cauza conținutului

care debordează în evenimente și comentarii ținând de realitatea regimului opresiv comunist de până în 1989, cartea ar fi avut șanse nule de apariție în epoca scrierii ei, ba chiar și-ar fi periclitat, incontestabil, autorul. Maniera subiectivă îmbină elemente de existențialism, suprarealism și onirism, într-o construcție simbolică. În egală măsură, tehnica narativă, venită din modernismul târziu și folosită mult în postmodernitate, împletește discursuri paralele (aici, în număr de trei) care se nasc și se condiționează reciproc, într-un palimpsest al *fugii* epice. Astfel, primul dintre ele este discursul interior al personajului central, scris la persoana întâi, subiectivizat. Cel de-al doilea este discursul „exterior", auctorial, obiectivat și elaborat la persoana a treia și la timpul imperfect, reprezentând „cel mai literar" (după cum declară însăși autoarea) dintre cele trei fluxuri. În sfârșit, a treia falie textuală e reprezentată prin confesiunea, redactată din nou la persoana întâi, a unui narator-autor ce umple cu realitate antificțională lumea romanului. Trama ocupă un loc secundar, în favoarea desfășurării situațiilor psihologice. Astfel, scena de deschidere a romanului prezintă personajul central al cărții, Alexandru Șerban, un scriitor de succes într-un regim totalitar românesc. Asupra lui, aparatul represiv își declanșează teroarea, prin intermediul a trei reprezentanți ai poliției politice. Invitat, împreună cu alți doi colegi, la o serie de conferințe într-o instituție necunoscută (o fostă mănăstire, devenită stabiliment de „reeducare"), personajul e reținut pentru o perioadă nedefinită într-o celulă, unde va experimenta noi forme ale retragerii din fața agresiunii. Alexandru Șerban își păstrează cu eforturi mari raționalitatea. Episodul conține atât scena, cât și simbolul ce dau titlul cărții. Sertarul cu aplauze (de fapt, cu benzi înregistrate cu diferite tipuri de aplauze) și pacienții instituției, deveniți automate de produs aplauze la comandă, descriu în fond alegoria conformismului la teroare și a dezumanizării extreme, în maniera orwelliană din *1984*. O alegorie rezolvată oniric prin tentativa de evadare a lui Șerban, care sfârșește prin a descoperi, în afara porților spitalului, o maree de *aplaudiști* prin nimic deosebiți de cei dinăuntru – o farsă tragică de proporții, comentată de către personaj cu stupefacție. Ultimul loc de refugiu al eroului este bordeiul ascetic de la Plai, pe malul Dunării, într-un paradis arid. Aici Șerban pare a eluda realitatea, refugiindu-se în contemplații, în discuții de idei și, mai presus de toate, în scrierea propriei cărți. Aceasta capătă valoarea unui *codex aureus* consolator, dar și proteguitor în egală măsură. Iluzoriul paradis se destramă însă, prin intruziunea acelorași trei personaje malefice din incipitul romanului, care ard paginile manuscrisului, sub ochii scriitorului. Romanul își închide universul scufundându-l suprarealist sub diluviul murdar al unei Dunări mitice revărsate. Acest pasaj final topește într-un oniric vortex comun și cele trei falii discursive, iar *scriitoarea* însăși își întâlnește *personajul*, coborând amândoi, damnați, sub ape.

▼ Chișinău – Buc., Litera & David, 1998.

■ *Die Applausmaschine*, tr. de Ernest Wichner, Göttingen, Steidl Verlag, 1993; *Cekmedjeto s aplodismenti*, tr. de Rumjana Stanceva, Sofia, DAR, 1999.

◆ ~, ⁂, JL, s. nouă, II, 1991, 43–46, 3; Florin Manolescu, *„ Paradisul" penitenciar*, LCF, s. nouă, 1992, 41, 5; Andreea Deciu, *Între catharsis și roman experimental*, RL, XXV, 1992, 34, 8; Constantin Cubleșan, ≈, ST, XLIII, 1992, 11–12, 43–44; Radu Enescu, *Între apocalipsa istoriei și arta ca soteriologie*, F, XXVIII, 1992, 11, 4; Ioan Derșidan, *Fantasticul prozei ~*, ALEI, 1993, 1, 25–30; Claudiu Săftoiu, *~ și disidența literaturii*, CROR, V, 1993, 2, 13; Cornel Moraru, *Impactul terorii asupra individului*, VTR, XXIII, 1993, 4, 8; Mircea Zaciu, *Între patos și luciditate*, F, XXIX, 1993, 4, 6; Maria Cornelia Oros, *~și „utopia" romanului*, APS, IV, 1993, 6, 6; Enache Puiu, ≈, TMS, XXIX, 1994, 8, 7; Petraș, *Literatură*, 110–113; Mircea Bențea, *Starea de grație a prozei*, F, XXXI, 1995, 5, 35–36; Micu, *Scurtă istorie*, III, 381–383; Munteanu, *Jurnal*, VI, 221–223; Zaciu, *Scrisori*, 105–109; Iulian Boldea, *Recursul la luciditate*, VTR, XXVII, 1998, 4, 64–65; Băjenaru, *Între*, 91–101; Ioan Holban, *Proza ~*, F, XXXVI, 2000, 3, 63–65; Ioan Moldovan, Traian Ștef, *~: „Am scris în ultimul timp poezie, aproape fără să vreau, ca o formă de apărare împotriva nebuniei din jur"*, F, XXXVI, 2000, 3, 57–61; Daniel Ștefan Pocovnicu, *Teama, ca formă de libertate*, CL, CXXXIV, 2000, 4, 23; Rumiana L. Stanceva, *Un text polifonic*, RL, XXXIII, 2000, 45, 10; Micu, *Istoria*, 628–629.

C.T.

BOGDAN Dan, *Cloaca*, Buc., Sylvi, 1992, 105 p. Este al doilea vol. dintr-un ciclu care mai cuprinde *Scorpionul de Durango* (1991) și *La coadă la Mortadella* (1993). Conține și 27 de ilustrații satirice, semnate de Iulian Radu. Roman politic. Prezintă realitățile societății românești din primii ani de după 1989, într-o geografie alegoric-ficțională care înlocuiește România cu Numalia, Rusia cu Vescovia etc. Psihologia post-revoluționară resentimentară transpare cu destulă evidență din paginile ironic-obiective (precum și din reprezentările grafice, printre care se poate sesiza și figura caricaturizată a lui Ion Iliescu), alcătuind imaginea dezolantă și coruptă a unei societăți tulburi și neașezate.

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 35, 20.

C.T.

BRAGA Corin, *Noctambulii*, Cluj, Dacia, 1992, 197 p. Fragment: *Sfaturile unui cal* (romanul poartă titlul

Claustrofobul), EX, XVII, 1985, 5–6, 15; *Claustrofobul*, TR, s. nouă, III, 1991, 30, 5; *Fuga*, MI, II, 1991, 13, 5. Conform unei notițe a autorului de pe p. a patra, este primul vol. (intitulat, de fapt, *Claustrofobul*) din ciclul *Noctambulii*, proiectat inițial în patru vol., din care a mai apărut partea a II-a, intitulată *Hidra* (1996). Roman oniric. Autorul este exponentul și teoreticianul curentului neoonirist al anilor ’90. În raport cu onirismul generației ’60 (Dumitru Țepeneag, Leonid Dimov), ~ se află în relație explicit polemică, formulată într-o serie de articole teoretice publicate în RL, în 1992. *Suprarealismului*, bazat pe hazardul dicteului automat, apoi *onirismului estetic* al șaizeciștilor, care operează oniric cu „obiectele” realului, autorul le contrapune *onirismul halucinatoriu*, care „construiește lucid imagini de vis” (Sorin Tomuța), cu efecte directe asupra „organicității infrarațională a prozei […], menită să preia, prin empatie, fluxul visului” (Laura Pavel). Critica a identificat constant tușele bulgakoviene ale imaginarului (de pildă, simbolul motanului vorbitor), influențele venite dinspre Lewis Carroll (intrarea/”căderea” în oglindă, ca mod de instituire a unui cosmos secund, paralogic), ori scenariile mitologice care trimit înspre personaje sau situații arhetipale, de genul coborârii în infern sau al drumului inițiatic. Aceste elemente descriu, de fapt, o detentă metaepică a romanului. Ele rămân totuși secundare în raport cu miza principală a textului, și anume aceea a *halucinozei controlate*, ca tehnică nu doar discursivă, ci și ontologică. Organicitatea lumii configurate epic se manifestă, la nivelul structurării imaginarului, după o schemă de bază a „visului în vis” (ca model de funcționare a „mașinii” narative), precum și după una a „lumii în lume”, cumva în maniera „holonului” cărtărescian. Geografia imaginară din ≈ este scindată între lumea „de sus” (orașul) și lumea „de jos” („orașul scufundat” – subiect interzis în kafkianul univers al autorității oculte din spațiul romanesc). Un cosmos dublu halucinatoriu așadar, al cărui mister rămâne mereu interzis personajelor ce-l populează. Acestea din urmă rămân captive într-un paradoxal câmp turbionar de forțe contradictorii: *centrifuge*, care le proiectează într-o deambulare browniană epuizantă, și *centripete*, care le aduc spre singurul nucleu de certitudine al existenței onirice – moartea.

◆ Mihai Dragolea, *Halucinații, delir, bizarerii*, VTR, XXII, 1992, 10, 12; Octavian Hoandră, *Noutăți la editura Dacia*, TRA, I, 1992, 3; Irina Petraș, *Nefirescul firescului*, TR, s. nouă, IV, 1992, 21, 4; Diana Tihu, *O incursiune în fantastic*, LTE, II, 1992, 42, 4; Dorin Serghie, *Amintirea zilei de mâine*, „Adevărul de Cluj”, IV, 1992, 9, 7; Laura Pavel, *Romanul halucinatoriu*, APS, IV, 1993, 1–2, 6; Andreea Deciu, *Onirismul 2*, RL, XXVII, 1994, 2, 6; Dan-Silviu Boerescu, *Clondire cu esență de coșmar*, LCF, s. nouă, 1995, 22, 16; Petraș, *Literatură*, 130–132; *Scriitori*, 82–85.

C.T.

BUFNILĂ Ovidiu, *Jazzonia*, Bacău, Plumb, 1992, 199 p. Roman științifico-fantastic. Într-un labirint cu n dimensiuni, alcătuit din universuri care își modifică mereu forma, Porțile Timpului acționează transgresiv între două universuri tangente, Terra, așa cum o cunoaștem, și o versiune dezagregată, nuanțat parodică a acesteia, numită Terraria, pe care amenință să o asimileze. Romanul aglutinează scenarii genezice, mesianice și apocaliptice deviate, istorii paralele, spiritul ragtime-ului concentrat în Riff To Rag, entitate pentru care ≈ reprezintă „o lume a sufletului”, referințe la legende ale jazz-ului și ale literaturii științifico-fantastice, precum și o serie de elemente metaficționale.

● Premiul Național S.F., Ploiești, 1993

◆ Nicolae Oprea, *Debuturi întârziate: scriitori fără cărți;* ~, ZBR, III, 1992, 10–11–12, 5; Petre Isachi, *De la mimesis la antimimesis*, ZBR, V, 1994, 1–2–3, 16; Cornel Robu, ~, ≈, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 5–6; H.N.U., *Proză* ~, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 28; Opriță, *Anticipația*, 309–311; *Scriitori*, 90.

C.R.B.

BUȘILĂ Adrian, *Vânători de umbre*, Iași, Junimea, 1992, 275 p. Fragmente: *Secvențe*, TMS, XXIV, 1989, 3, 9. Roman social. Evocă abuzurile regimului comunist din primii ani ai instaurării sale din două perspective diferite, intersectate sporadic. Cea dintâi, obiectivă, prezintă viața mai multor țărani dintr-un sat lipovenesc, iar cea de-a doua oferă, în stil autenticist, scrisorile medicului stagiar al locului, Iulian Radu, către fosta sa iubită, Ilinca.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 4, 50.

M.W.

❍ **CAZAN Radu,** *Deșteptul*, fragment de roman, ARCA, III, 1992, 2, 12, 7.

D.G.B.

CĂTINA Oana, *Bătălia pentru roze*, I, Cluj-Napoca, Dacia, 1992, 142 p. Roman al revoluției. Acțiunea are loc la Vad, un orășel de provincie. Autoarea surprinde, prin intermediul familiei doctoriței Sabina Pop, tensiunea și confuzia din timpul Revoluției din 1989. Eroismul și devotamentul celor care își pun viața în primejdie contrastează puternic cu poltroneria învârtiților de soiul doctorului Suciu, înscăunat ca noul director al Sabinei.

M.M.

CHANCE James Windley [Vlad MUȘATESCU], *Zece fufe mititele. Războiul chiloților*, Ploiești, Rolex,

1992, 206 p. (Ploiești, „R” Biblio-Bestseller, 1993). Roman erotic. Cartea relatează cu jovialitate monocordă aventurile amoroase ale ziaristului Mâțu-Vifor Pistol, complicate neverosimil printr-o intrigă de senzație, plasată în Bucureștiul postdecembrist. Angajat în redactarea unui reportaj pe tema prostituției, eroul se implică fără voie în afacerile mafiei locale, redate într-un limbaj frust.

M.W.

COJOCARU Romulus, *Apărătorul și zeița*, Craiova, Carpați, 1992, 181 p. Roman polițist.

M.M.

COJOCARU Romulus, *Femeia precum un șarpe*, Craiova, Scrisul Românesc, 1992, 214 p. Roman psihologic. Inginerul Constantin Pâinișoară, copil de țărani din satul Punghina, ajunge, prin muncă asiduă și prin merite personale, directorul general al uzinelor de vagoane din Giurgiu. Soția sa, Carmen, îl părăsește pentru inginerul Stanciu Laurențiu, coleg de serviciu al lui Constantin, invidios pe acesta din urmă pentru spectaculoasa lui ascensiune socială. La divorț, Veronica, fiica lui Constantin și a lui Carmen, preferă să rămână cu tatăl ei. Ulterior, Carmen, bolnavă de cancer și copleșită de remușcări, încearcă o reconciliere cu fosta ei familie.

M.M.

❍ **CONSTANTINESCU Silviu,** *Irene*, fragment de roman, LTE, II, 1992, 29, 10.

D.G.B.

COZMUC Constantin, *Rebeliune în Cosmos*, Buc., Editura Tehnică, 1992, 204 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Opriță, *Anticipația*, 312.

D.G.B.

❍ *Criminalul era…*, apărut în f.z. GLA, II, 1992, nr. 49–53.

D.G.B.

CRISTEA Mariana, *Simfonie în mov*, Craiova, Ametist 92 – Oltenia, 1992, 135 p. Roman social. Proaspătă absolventă a Literelor bucureștene, Oana primește repartiție în satul Hîrtoape, lângă Piatra Neamț, la o școală cu 24 de copii. Narațiunea urmărește simplist instalarea ei în sat pe fundalul practicii agricole de toamnă, acomodarea administrativă la viața rurală, detaliile unei inspecții școlare și începutul unei idile cu Ionuț, medic în satul vecin.

◆ Mariana Ionescu, FMI, XLVI, 1993, 9, 11.

L.T.

CULIANU Ioan Petru, *Hesperus*, Buc., Univers, 1992, 149 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). Cu o pref. de Mircea Eliade și un tabel bio-bibliografic la final. Roman științifico-fantastic. Se constituie ca o utopie negativă ce relatează aventura post-atomică a omenirii, după catastrofa nucleară din anul 2384, provocată de către „elita” Terrei, în vederea unei regenerări a speciei. Pământul rămâne nelocuit 6000 de ani. Supraviețuitori sunt hiperboreenii și hesperienii, primii, urmași ai vechilor pământeni, ascunși într-un adăpost antiatomic subpământean, ultimii, urmași ai celor 33 de cercetători refugiați pe Venus, „oameni noi”, eliberați de angoasa morții și a suferinței, ființe fără emoții, rezultat al ingineriilor chirurgicale ale diabolicului magician Horton. Prin ei este proiectat visul utopic, „în absența erosului unificator și transfigurator” (Dan-Silviu Boerescu), al fericirii veșnice și al paradisului „libertății fără efort”. Construit printr-o serie de suprapuneri de planuri temporale și spațiale, așa încât lumea secolului al XX-lea ajunge să fie asociată cu Antichitatea, romanul evocă alegoric hibridizarea tehnologică a minții și identității umane.

▼ Reprodus în: *Opere complete*, VIII, Buc., Nemira, 1998.

◆ Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 23, 5; Dan-Siviu Boerescu, *SF sau fantastic?*, LCF, s. nouă, 1992, 30, 12; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 36, 20; Diana Adamek, TR, s. nouă, IV, 1992, 42, 4; Ovidiu Pecican, ST, XLIII, 1992, 10, 38; Marius Victor Buciu, R, 1992, 11–12, 6; Ovid. S. Crohmălniceanu, CAI, 1993, 3, 14–16; Lăcrămioara Berechet, TMS, XXIX, 1994, 1, 87; Gheorghe Glodeanu, *~ și vocația narațiunii labirintice*, TR, s. nouă, IX, 1997, 43–44, 6–7; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 29, 5; Ruxandra Cesereanu, ST, XLIX, 1998, 10, 59; Adina Coroiu, *Visul și accesul la dimensiunea a patra*, EX, XXXII, 2000, 4–5–6, 39–40; Glodeanu, *Dimensiuni*, 248–250; Oișteanu, *Mythos*, 356; Boerescu, *Păcatele*, 148–150.

D.G.B.

DESPINEANO Michael [Dorin SPINEANU], *Răfuială în oraș*, Iași, Big Mamma, 1992, 107 p. Roman politic. Naratorul, un ziarist justițiar dintr-un mare oraș moldovean, își propune să dea în vileag impostura tenebroasă, ba chiar crimele gangsterești, ale unor personaje ce se luptă pentru putere în tulburii ani de după 1989. Expusă alert și colorată ironic, aventura sa aduce în scenă figuri sinistre (senatorul Sorcanu, bolșevicul Kurpenski), bande de mercenari, securiști, polițiști și detectivi, totul încheindu-se cu răfuiala violentă a celor două grupări rivale: cea a extremiștilor de stânga și cea a criptocomuniștilor moderați. Ultimii, aliați cu autoritățile, vor ieși învingători în această poveste, care tinde să rezume,

în stilul ei cvasi-polițist, istoria ascunsă a conflictelor politice din primii ani postcomuniști.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 6, 76.

I.M.

DRAGOMIR Petre, *Venea Măria Sa*, I. *Vânătorii de coroane*, Galați, Porto Franco, 1992, 280 p.; II. *Împărăția cadânelor*, cu o introd. a autorului, f.l., [1994?], 251 p.; III. *Ospățul regilor*, cu o pref. a autorului, Ploiești, Speranța, [1996?], 380 p; IV. *Înainte de furtună*, Giurgiu, Tentant, [1998?], 247 p. Roman istoric. Autorul creează o detaliată panoramă a vieții politice din cele trei principate române considerate a fi o adevărată placa turnantă a politicii europene în secolul al XVI-lea.

M.M.

➤ **DRUȚĂ Ion,** *Povara bunătății noastre*, I–II, Buc., Minerva, 1992, 231 + 222 p. (B.p.t.). Pref. și tabel cronologic de Mihai Cimpoi. (Prima parte a apărut inițial sub titlul *Balade din câmpie*, Chișinău, Cartea Moldovenească, 1963; versiunea integrală, cu titlul ≈, a fost publicată la Chișinău, Cartea Moldovenească, 1970. În ed. ulterioare textul a cunoscut mai multe remanieri). Fragment: ≈, CNC, I, 1990, 35, 16; 25. Roman rural. Înfățișează universul rural basarabean și ethosul său profund. Purtătorul acestuia este personajul central, Onache Cărăbuș, țăran din satul Ciutura, situat în Câmpia Sorocii. Un fel de Moromete mai liric, el este întruchiparea vie a legăturii omului cu glia natală și cu spiritul ei adânc, care îl ajută să treacă, rănit, dar nu învins, chiar prin cea mai cruntă teroare a istoriei. Astfel, eroul cunoaște grozăviile Primului Război Mondial, în care luptă pe front, străbate anii grei de după, când trebuie să ia totul de la capăt, asistă la colectivizarea agriculturii, își vede băieții murind în următorul război, îndură vitregiile secetei și ale schimbărilor sociale postbelice, care-l înstrăinează până și de ai săi (de pildă de ginerele Mircea). Nimic nu reușește însă să-i frângă credința în obârșii și în modul său țărănesc de a fi. Satul, cu natura sa, cu datinile moștenite, cu propria-i etică a simplității armonioase, rămâne în ochii lui Onache o lume în care se simte înrădăcinat și al cărei duh aparte, simbolizat de apariția ritmică a heraldicei cățelușe Molda, îl ajută să supraviețuiască în momentele de cumpănă. Intensul lirism al acestei viziuni, care răzbate dintr-o narațiune mai mult baladesc-rapsodică decât realistă și romanescă, îi conferă cărții dimensiunea cea mai profundă și mai expresivă.

■ *Vremja našej dobroty*, Moscova, Molodaja gvardija, 1969; *Mūsu labsirdības nasta*, tr. de A. Borščagovskis și I. Ogurcovs, Riga, Liesma, 1970; *Mūsų gerumo našta*, tr. de Feliksas Jukna și Tatjana Rostovaitė, Vilnius, Vaga, 1970; *Die Last unserer Güte*, tr. de Harry Burck, cu o postf. de Herbert Krempien, Berlin, Verlag Volk und Welt, 1971; *Sila doőroti našoï*, Kiev, 1972; *Brzemię naszej dobroci*, tr. de Andrzej Szymański, Varșovia, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1976; *Meie headuse koorem*, tr. de E. Puskar, Talin, Eesti Raamat, 1981; *Břímě naší dobroty*, tr. de Stáňa Síbrtová, Praga, Lidové nakladatelství, 1980; *Bremeno našej dobroty*, tr. de Ružena Dúbravová, Bratislava, Pravda, 1982.

◆ Mihai Cimpoi, CAI, 1991, 2, 59–60; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 15, 20; ⁂, UC, II, 1992, 5, 5; Z. Ornea, RL, XXV, 1992, 15, 11; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 29, 5; Adrian Dinu Rachieru, MRT, III, 1992, 5, 5; Anton Cosma, *Inedit* – ~, VTR, XXIII, 1993, 1, 20; A.G., ARC, 1993, 3, 223–224; Dumitru Micu, CAI, 1993, 4, 93–96; Barbu, *Aspecte*, II, 322–336; Mihai Cimpoi, *Reabilitarea eticului și a sensului*, CNT, 1996, 1–2, 1; 7; Micu, *Scurtă istorie*, III, 63–67; Andrei Țurcanu, *Literatura română din Basarabia (II)*, F, XXXIII, 1997, 9, 32–38; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 466–468; Micu, *Literatura*, 242. ❐ V. și *Clopotnița*, 1988.

I.M.

➤ **DUMITRIU Petru,** *Ne întâlnim la Judecata de Apoi*, tr. de Andriana Fianu, Buc., Univers, 1992, 222 p. (Colecția Ithaca. Scriitori români în exil). (În lb. franceză: *Rendez-vous au Jugement dernier*, Paris, Éditions du Seuil, 1961). De inspirație autobiografică, este primul scris de ~ în exil și tr. în lb. franceză de el însuși. Roman politic. Descrie, cu realism ironic, nesfârșita horă a luptei pentru putere în care era prinsă înalta nomenclatură de partid din anii 1950–1960, când, ca privilegiat al regimului, autorul a avut prilejul s-o cunoască dinăuntru. Sub nume fictive, uneori simbolic-caricaturale, personajele ascund figurile reale ale câtorva din mai-marii epocii: Iosif Chișinevschi, Chivu Stoica, Valter Roman, Leonte Răutu. Ultimul, numit în roman Malvolio Leonte, este și cel mai odios dintre toți, un adevărat satrap ideologic. Nu lipsesc din tablou nici scriitori aflați în slujba noii orânduiri, precum Mihai Beniuc (Heracles Nițeluș) și Paul Georgescu (Leopold). Și, alături de ei, naratorul însuși, ajuns la ananghie după ce șeful și protectorul său, Miron Constantinescu (Dioclețian Sava), a căzut în dizgrație. Definită de viclenie, de duplicitate, de dublul limbaj, lumea închisă a acestor potentați comuniști se dezvăluie în toată hidoșenia sa, dezbaterile ideologice nefiind decât pretextul unui brutal joc de culise, soldat cu șantaje, cu amenințări, cu demascări și demiteri. O lume în care nimeni nu rămâne imaculat, corupția începând prin chiar apartenența la terifiantul sistem totalitar. Este implicita și oarecum ambigua concluzie morală a cărții,

căreia nu i se poate sustrage nici naratorul. Revolta sa nu va putea lua, în final, decât forma refugierii în Occident, gest care, urmat de mărturia literară depusă aici, tinde să aibă sensul unei răscumpărări.

■ *Meeting at the Last Judgment*, tr. de Richard Howard, New York, William Collins, 1962; *Treffpunkt Jüngstes Gericht*, tr. de Hanns Grössel, Frankfurt am Main – Hamburg, Fischer-Bücherei, 1962; *Ontmoeting bij het laatste oordeel*, tr. de Frans van Jan Hardenberg, Hilversum, De Boer, 1962; *Cita en el juicio final*, tr. de Alfredo Crespo, Buenos Aires, Plaza & Janés; Barcelona, Saturno, [1962] (Barcelona, Circulo de Lectores, 1968); *Peradilan terachir*, tr. de Dr. Wahidin, Jakarta, Penerbit Swada, 1963.

◆ Anton Cosma, *O frescă retro*, F, XXVI, 1990, 5, 6; 4; Radu Mareș, *„Cazul” ~*, TR, s. nouă, IV, 1992, 4, 4; Valeriu Cristea, CAI, 1992, 3–4, 12–16; Mircea Moga, LCF, s. nouă, 1992, 16, 6; Alex Ștefănescu, RL, XXV, 1992, 18, 9; Cornel Radu Constantinescu, ALA, III, 1992, 119, 6–7; Ioan Adam, ALA, III, 1992, 119, 7; Florin Manolescu, *Cealaltă jumătate a lumii*, LCF, s. nouă, 1992, 20, 5; C. Stănescu, ALA, III, 1992, 119, 6; Paul Dugneanu, UC, II, 1992, 6, 4; Ovidiu Pecican, *Autoportret cu guști*, ST, XLIII, 1992, 7, 25; Ioan Groșan, CV, III, 1992, 29, 11; Dan Stanca, *1992, un an editorial al suferinței și bucuriei*, TNL, V, 1993, 839, 6; Adrian Dinu Rachieru, *Starea de ruptură*, LTE, II, 1992, 36, 15; Sanda Cordoș, *Saloanele puterii*, TR, s. nouă, V, 1993, 9, 4; Andrei Grigor, *Cronica absurdului*, AZ, 1993, 11; Cornel Ungureanu, *~ și rescrierea istoriei*, RL, XXVII, 1994, 35, 12–13; 36, 10; Ulici, *Dubla impostură*, 233–236; Ungureanu, *La vest*, 156–157; Munteanu, *Jurnal*, VI, 174–176, 178; Gheorghe Glodeanu, *Romanele lui ~*, TR, s. nouă, X, 1998, 9–10, 1; 5; Cosma, *Romanul*, II, 376–379; Glodeanu, *Dimensiuni*, 259–268; Munteanu, *Jurnal*, VII, 97–105; Goci, *Romane*, 256–260; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

EASTERBROOK David, *Soarele maroniu al Vietnamului. Din jurnalul unui agent C.I.A.*, Buc., Scripta, 1992, 95 p. Roman de spionaj.

I.T.

EMINESCU Mihai, *Aur, mărire și amor*, Craiova, Scrisul Românesc, 1992, 121 p. Ed. îngr. de Petre D. Anghel, pref. de Al. Piru. Roman parabolă. În fapt, prezumtiv proiect de roman pe tema migrației sufletelor. Însușindu-și ipoteza lui Al. Piru potrivit căreia poetul ar fi intenționat să scrie, după *Geniu pustiu* (1870), un al doilea roman, editorul adună laolaltă mai multe proze eminesciene, toate deja cunoscute, pe care le consideră legate între ele prin tematică, prin numele unor personaje, prin anumite similitudini epice și prin câteva trimiteri. Sunt alăturate deci, în ordine, următoarele texte: *Arhaeus și metamorfozele formelor*, *Povestea regelui Tlà*, *Istoria unei lacrime*, *Aur, mărire și amor*, *Moș Iosif*, *Urciorul spart*, *Cavalerul și femeia*, *Cuconul Vasile Creangă*, *Părintele Ermolachie*, *Visul unei nopți de iarnă*, *Ioan Vestimie*. Chiar citite în această succesiune, fragmentele au numai unitatea pe care le-o conferă imaginația armonică a poetului, nu și una cu adevărat narativă. În fapt, nu se poate ști dacă ele au fost gândite ca părți ale unui întreg, urmând a fi incluse într-o scriere mai întinsă, de tip romanesc. Oricum ar fi, ideea de a subintitula cartea „roman”, în loc de „posibil proiect de roman”, rămâne o exagerare, dacă nu chiar un abuz editorial.

▼ Reprodus în: *Geniu pustiu.* ≈, pref., curriculum vitae și bibl. de Al. Piru, Buc., Gramar, 1993.

◆ Al. Piru, *Despre proza eminesciană*, RL, XXI, 1988, 48, 19; Z. Ornea, RL, XXVI, 1993, 7, 11.

I.M.

EREMIA Ion, *Gulliver în Țara Minciunilor*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 331 p. Cu o pref. de Petre Răileanu și un memorial al autorului. Fragmente: ≈, TNLS, IV, 1991, 13, 6–7; ≈, ARC, 1992, 2, 34–37; ≈, TNLS, IV, 1992, 3, 6–7. Roman parabolă. Scrisă între anii 1956–1958, cartea i-a adus lui ~, fost general de armată și, până la un punct, „tovarăș de drum” al comuniștilor, o condamnare la 25 de ani de temniță. Antiutopie alegorico-satirică, romanul preia celebrul personaj al lui Swift, plasându-l într-un crunt univers totalitar, Kakunia, imagine grotesc-caricaturală a Uniunii Sovietice staliniste și a României dejiste. În această lume terifiantă, al cărei conducător suprem este Marele Granit, eroul trece prin tot felul de pățanii. Este arestat, anchetat de Securitate, trimis la muncă forțată în Valea Robilor (canalul Dunăre-Marea Neagră), unde intră în legătură cu opozanții regimului, pentru ca apoi, printr-o stratagemă, să ajungă în anturajul puterii și să conspire împotriva ei până la izbucnirea răscoalei populare ce o va înlătura. Întâmplările, bine regizate epic, nu sunt însă decât suportul unei aproape monografice descrieri a diverselor fațete ale „granitismului”, pe care lucidul și hâtrul Gulliver le descoperă, rând pe rând, în tot absurdul lor. Clarvăzător și curajos în atitudinea-i antitotalitară, romanul este totodată, prin ironia sa penetrantă și inventivă, o operă demnă de modelul său swiftian.

◆ Petre Răileanu, *În 1958 „prețul real” al unui roman: o condamnare la moarte*, TNLS, IV, 1991, 13, 6–7; Sorin Preda, *Literatura cu liniuță de dialog. Cu Petre Răileanu*, TNLS, IV, 1992, 3, 6–7; TR, s. nouă, IV, 1992, 21, 2; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 29, 20; Alex Ștefănescu, RL, XXV, 1992, 28, 9; Nicoleta Ghinea, *„Cu Alexandru Ștefănescu despre literatura română de azi”* (i.), O, s. nouă, 1992, 14, 3; Florin

Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 48, 5; Ruxandra Cesereanu, *Psihologia victimei în antiutopia românească. Hipnotizatul Puterii, războinica, noul mancurt, Gulliver și homo ridens*, F, XXXIII, 1997, 5, 71–73; Cesereanu, *Călătorie*, 255–257, 261, 264; Ruxandra Cesereanu, *Sărăcia scriitorului*, RL, XXXIII, 2000, 16, 3.

I.M.

❍ **ERETESCU Constantin,** *Străinul*, fragment de roman, AGA, V, 1992, 4, 107–115.

I.M.

❍ **FATI Vasile Petre,** *Comisionarul*, fragment din romanul *Șoimul pe umăr*, LCF, s. nouă, 1992, 8, 10.

I.M.

❍ **FATI Vasile Petre,** *Porcul pe mare*, fragment de roman, RL, XXV, 1992, 5, 14–15.

I.M.

FLORICEL Ion, *Pământ însângerat*, Craiova, Oltenia, 1992, 126 p. Al doilea vol. din ciclul *Teicanii*, din care mai fac parte *Moarte deocheată* (1991) și *Iubirile care ucid* (1994). Roman polițist. Continuă acțiunea din *Moarte deocheată* și completează cu un nou episod epic microepopeea vieții rurale din Teicani, un sat din sudul Olteniei. Ancheta privind sinuciderea ciobanului Gogu Dăogaru și omorârea fiului său, Georgică, de către violentul Marinaș Olaru, aduce în prim-planul narațiunii doi intelectuali cu vocație de justițiari: Valerie Floroiu și discipolul său peste timp, profesorul Ilarie Ulmeanu.

▼ Reprodus în: *Teicanii*, I, Craiova, Pasărea Măiastră, 1998.

L.Pv.

FOTACHE Mihai, *Încotro Doamne. Roman psihologic și de dragoste*, I. *Picătură cu picătură*; II. *În afara destinului*, Craiova, Editura F, 1992, 207 p. (paginat continuativ). Cărțile au apărut într-un singur vol. Roman sentimental. Acțiunea are loc într-un spațiu urban numit Bandava, în ultimii ani ai regimului comunist din România. Este povestea unui triunghi erotic format dintr-o femeie și iubiții ei, dar evocarea este clișeizată. Ocazional, reușite formulări de tip aforistic.

M.M.

FRUNZĂ Victor, *Turma. Romanul unei vizite de lucru*, Buc., Victor Frunză, 1992, 168 p. Cu un avertisment și o notă finală a autorului. Roman satiric. Descrie, în manieră ironic-realistă, absurda agitație stârnită, în timpul dictaturii comuniste, de pregătirea unei vizite de lucru a „conducătorului suprem”. Mascarada are loc, în acest caz, într-o capitală de județ și la o fermă de ovine limitrofă, iar în vârtejul ei sunt prinși, după tipic, atât slujitorii regimului (activiști de la centru, politruci locali, ofițeri și informatori ai Securității), cât și oameni de rând, folosiți ca masă de manevră (ciobani, de pildă). Regizori, actori sau figuranți, cu toții sunt părtași la același joc vinovat al mistificării realității. Lucida și curajoasa dezvăluire a acestui joc, precum și a complicei psihologii de turmă pe care se fundamentează orice sistem totalitar, constituie principalul merit al cărții, scrisă, după mărturia autorului, în România anului 1979.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 7, 15.

I.M.

GAVRILESCU Vasile, *Vreau să fiu rege! Pseudo-biografia romanțată a unui rege comunist din România*, Pitești, Calende, 1992, 234 p. Roman satiric. Bine definit de subtitlul său, romanul este într-adevăr o „pseudo-biografie” a lui Nicolae Ceaușescu, dictatorul devenind aici ținta unei zeflemele ce folosește liber atât date istorice binecunoscute, cât și un întreg folclor născut în jurul său, la care se adaugă fanteziile, adesea licențioase, ale autorului. Dezlânată și abuzând de limbajul insinuant-bășcălios, satira nu își atinge țelul, în sine legitim, de a interpreta în cheie parodică visul de mărire al celui ce a ajuns singurul președinte cu sceptru al unei republici socialiste.

◆ AL. Th. Ionescu, CAL, 1993, 2, 6; Marian Barbu, *Estetica disidenței într-un roman contemporan*, ST, XLIX, 1998, 10, 13.

I.M.

GENARU Ovidiu, *Sperietoarea*, Buc., Cartea Românească, 1992, 421 p. Fragmente: *Salonul nr. 7*, TR, s. nouă, IV, 1992, 14, 5; *Gaura neagră*, ATN, XXIX, 1992, 4, 6–7; *Domnișoara Cristina Hesse*, RL, XXV, 1992, 8, 14–15. Roman parabolă. Tinzând a fi o reprezentare ironică despre totalitarismul românesc, face dintr-un „stabiliment de recuperare psihică” spațiul în care se dezvăluie traumele și se ispășesc vinile induse de o societate strâmbă și terorizantă. Pacienții sunt personaje generice și totuși bine individualizate: un actor hâtru, ale cărui vorbe de duh animă atmosfera, un colonel măcinat de obscurul lui trecut de torționar, un preot, un adolescent ce voise să treacă ilegal Dunărea. Cazul principal în acest, destul de vag descris, sanatoriu-penitenciar este însă acela al scriitorului Cristian Filiti, care, atacat de niște necunoscuți, își pierduse memoria în urma șocului suferit. Încercarea de reconstituire a identității sale prin anchete, prin dialoguri cu doctorul Koch, prin tot felul de mărturii, precum și prin propriile-i introspecții, reușește până la urmă, fără a-l vindeca pe protagonist de exilul său interior. Prea aluziv în sine, mesajul moral-politic al romanului (scris între 1979 și

1985) este diluat, în plus, de ambiguitatea gratuită a unor episoade secundare, ce complică fantezist narațiunea.

◆ Vasile Spiridon, ATN, XXIX, 1992, 10, 4; Eugen Budău, ZBR, III, 1992, 10–11–12, 3.

I.M.

❍ **GEORGESCU Paul,** *Trăznet*, RL, XXV, 1992, 38, 14–15; ≈, LTI, 1993, 5, 40–43; *Tulbure*, RL, XXVI, 1993, 43, 14–15, fragmente din romanul *Nada*.

I.M.

GHEȚIE Ion, *O lume pentru fiecare*, I–II, Buc., Cartea Românească, 1992, 246 + 333 p. Conform notației din finalul textului, cartea a fost scrisă între 1962–1969. Considerațiile (nesemnate) de pe coperta a IV-a a primului vol. conțin informația că aceasta a fost interzisă de cenzură pe timpul regimului comunist. Roman de familie. Propune o formulă narativă bazată pe modelul realismului balzacian. „Comedia umană" își găsește un corespondent impresionant, dar și deconvenționalizat, în cartea lui ~. Atent construită, ca alternanță între planurile narațiunii, cu o substanță epică din care decurge, convingător, o „propunere de real", având ca scenă Bucureștiul ultimului deceniu al secolului al XIX-lea, ≈ apelează totuși, precum G. Călinescu, în *Enigma Otiliei*, la o *interpretare* (în termenii lui Nicolae Manolescu) a realismului balzacian. Scriitorul practică metoda cu o fidelitate relativă, care asigură cărții un specific aparte al tehnicii de construcție, discret, dar esențial pentru natura modernă a discursului epic. ≈ este romanul unor familii aristocratice sau din înalta burghezie (Balș, Brătescu, Dabija, Dărăscu), dar, mai ales, al unor personaje, conturate magistral (Dimitrie Balș, Nicolae Brătescu, Zoe Dărăscu, doctorul Fesch). Relațiile – de prietenie, de iubire sau de trădare – dintre acestea sunt minuțios motivate în construcția epică printr-o grilă multiplă a perspectivelor: psihologică (rațională și afectivă deopotrivă), socială sau economică. Ceea ce caracterizează însă, fără tăgadă, toate aceste figuri este *umanitatea* lor vibrantă, fascinantă chiar, în cazul câtorva dintre ele. Dimitrie Balș, de pildă, fragilul conte nevrotic, conține o umbră dostoievskiană în detenta sa introspectivă, precum și un reflex bengescian (vezi celebrul prinț Maxențiu) în relația cu propria patologie. „Interpretarea" balzacianismului, care scoate romanul lui ~ din convenția clasică, provine tocmai din elasticitatea contururilor personajelor, care evoluează, „devin" psihologic și existențial, ieșind astfel din tipologiile rigide în care ar fi putut eșua, pentru a se oferi lecturii ca figuri plauzibile ale unei istorii perfect credibile a lumii.

◆ Claudiu Constantinescu, RL, XXV, 1992, 38, 9; Ioana Bot, TR, s. nouă, V, 1993, 21, 4; Micu, *Istoria*, 489.

C.T.

➤ **GHIȚESCU Dan,** *Praful și pulberea. Roman pseudoistoric*, Buc., Romcart, 1992, 272 p. Cuvânt înainte de Alexandru Darian. Conceput în țară și încheiat în exil. Roman parabolă. Începând cu povestirea, aproape sadoveniană, a unor întâmplări petrecute în Moldova secolului al XV-lea, cartea devine, în a doua sa parte, o insolită distopie anticomunistă, cu trimiteri străvezii la eșecul „socialismului real" de mai târziu. Falansterul întemeiat, în ținutul Dornei, de idealistul Sorin, fiu al unui Vodă nenumit, se transformă treptat, dintr-un rai al egalitarismului, într-un infern al penuriei și terorii. Urmașii boiernașilor, oștenilor și răzeșilor ce-l însoțiseră pe „conducător" în aventura sa socială vor părăsi pe rând falsul „pământ al făgăduinței". Ingenioasă în sine, ideea de a da antiutopiei un aer istoric nu este sprijinită totuși îndeajuns de narațiune, care devine tot mai sumară și mai demonstrativă pe măsura desfășurării ei.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 9, 41.

I.M.

GOMA Paul, *Astra*, Cluj-Napoca, Dacia, 1992, 193 p. Apărut mai întâi în f.rev. APS, I, 1990, nr. 2; nr. 5–6–7; II, 1991, nr. 1–4; nr. 6 (parțial). Constituie, în ordinea cronologiei biografice a autorului, cel de-al treilea vol. dintr-un ciclu memorialistic, precedat de cărțile *Din calidor* (1990) și *Arta refugii* (1991) și urmat de *Sabina* (1991) și *Roman intim* (1999). Roman autobiografic. Construit concentric, în jurul unui eveniment emblematic pentru anii instaurării comunismului, și anume închiderea bibliotecii sibiene „Astra", în vederea epurării cărților considerate subversive, romanul surprinde secvențial, din varii perspective, tabloul unei epoci convulsive. Eposul, concentrat pe durata unei singure zile din anul 1949, constă în evocări, reflecții pe teme sociale, politice, culturale, morale, schițe de portret, creionate prin prisma relațiilor diferitelor personaje cu epoca. Protagonistul-narator, elev la liceul sibian „Gheorghe Lazăr", este conștiința martor, reflectoare a evenimentelor politice, privite într-un dublu registru, obiectiv și subiectiv. Alternanța dintre expunerea calmă, echilibrată, și fraza alertă, sacadată, abruptă, dintre tonul detașat și spiritul contestatar, sarcastic traduce, în arhitectura romanului, dihotomia dintre contingentul aberant și „paradisul borgesian" al bibliotecii, ca „sistem al rezistenței și al posibilei eliberări" (Irina Petraș).

◆ Irina Petraș, TR, s. nouă, IV, 1992, 37, 4. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Ușa noastră cea de toate zilele*, Buc., Cartea Românească, 1992, 187 p. (În lb. germană:

Die Tür, tr. de Marie-Thérèse Kerschbaumer, Frankfurt am Main, Suhrkamp, 1972). Roman parabolă. Tema este aceea a existenței captive și a relațiilor interumane aberante, degradante, dictate de abuzurile regimului comunist. Cele patru personaje ale cărții, actrița Alice Dudescu, profesoara Sofia Arsene, activista Florica Iosub și adolescenta Viola Bizim, aflate în vacanță la munte, trăiesc, în chip simbolic, o experiență imaginară a claustrării într-o cabană încuiată pe dinafară din motive necunoscute. În fața ușii ce refuză să cedeze, cele patru femei se confesează, își dezvăluie, pe rând, zonele întunecate ale propriilor destine, își mărturisesc frustrările, suferințele, complexele de vinovăție, evocă o lume ce reproduce universul carceral care le-a modelat existențele. Acțiunea romanului, restrânsă pe durata câtorva ore, constă în confruntarea dintre personajele ale căror biografii se întretaie și se luminează reciproc, pe fundalul rememorării evenimentelor politice din deceniul șase al secolului XX. Bazat pe alternanța secvențelor dramatice cu pasaje copioase de monolog interior, precum și de reflecții pe tema suferinței, a resentimentului, a iertării, ≈ este romanul formării unor mentalități deviante, o „parabolă a existenței în comunism" (Al. Cistelecan).

■ *Elles étaient quatre*, tr. de Alain Paruit, Paris, Gallimard, 1974.

◆ Al. Cistelecan, VTR, XXII, 1992, 6, 9; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 24, 5; Șerban Cristovici, F, XXVIII, 1992, 9, 5; Traian T. Coșovei, ESM, III, 1992, 46, 20; ~, *Confesiunile lui Nicolae Breban sau delirul furios*, F, XXXI, 1995, 3, 41–51; Cornel Moraru, *În cercul ficțiunii*, VTR, XXVII, 1997, 5, 61–62; Ion Simuț, *Are ~ talent?*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 61–63; *Dicționarul esențial*. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Strigătul mării*, Buc., Saturn, 1992, 176 p. Roman psihologic. Confesivă, reflexivă, concepută prin tehnica rememorării, cartea evocă parcursul existențial al protagonistei, Corina Grigoriu, prin prisma relației cu soțul ei, Matei. Privirea retrospectivă asupra evenimentelor relatate, de la întâlnirea celor doi în perioada studenției petrecute în Bucureștiul epocii ceaușiste, la despărțirea lor, cu care debutează romanul, conferă narațiunii o perspectivă analitică plină de interes și un plus de obiectivitate. ≈ este, în spiritul literaturii feminine, radiografia unei iubiri, văzută ca ax central al existenței, de la ipostaza entuziasmului romantic, la aceea a rutinei, infidelității, trădării.

M.W.

GROȘAN Ioan, *O sută de ani de zile la porțile Orientului. Roman istoric foileton*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 268 p. Fragment: ≈, ARC, 1992, 2, 116–119. Metaficțiune istoriografică. Parodie a romanului istoric și a celui picaresc, străbătută de la un capăt la altul de o ironie spumoasă, cartea evocă, pe parcursul a două sute treizeci de episoade, fragmente fictive din istoria românească a secolului al șaptesprezecelea. Întâmplările derizorii, situațiile comic-grotești, personajele insolite tind să absoarbă epicul eflorescent într-un ansamblu simbolic creat de atmosferă, ca într-o panoramă de mentalități. Acțiunea cărții constă în relatarea călătoriilor câtorva personaje, doi călugări, un spătar, un bard, între Moldova, Istanbul și Roma, în vederea stabilirii unei eventuale alianțe cu creștinătatea împotriva turcilor. Romanul vădește, astfel, o raportare postmodernă la discursul tradiționalist și la tehnicile narative clasice, prin aspectul său de „proză savuroasă și amăruie", de „jucărea mecanică epică încântătoare" (Mihai Dragolea).

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 32, 20; Mihai Dragolea, F, XXVIII, 1992, 10, 4; Doinița Milea, *Generația '80: romanul istoric*, CNT, 1997, 46, 1; 8–11; Ursa, *Optzecismul*, 117–121; Oțoiu, *Trafic*, 13, 88–92, 95, 214–216.

M.W.

HORASANGIAN Bedros, *Misteriosul om în negru sau Ora melomanului. Roman în foarte multe părți*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 268 p. Roman postmodern. Roman-mozaic, compus dintr-o suită de momente alese din viețile mai multor personaje disparate, oameni obișnuiți, surprinși în diferite ipostaze existențiale. Sumarele schițe, povestiri, portrete, confesiuni, notații diaristice, care formează substanța cărții, pot fi citite și ca eseuri despre singurătate, dragoste, prietenie, neliniște, neîmplinire, speranță etc. ≈ este o scriere eclectică, fără personaje propriu-zise, fără acțiune, fără un cadru spațio-temporal fix, o compoziție modernă ce îmbină stiluri, tehnici, perspective, viziuni din cele mai diverse, „un roman din crâmpeie holografice" (George Pruteanu), ce ilustrează fragmentaritatea și pluralismul specifice literaturii postmoderne.

◆ George Pruteanu, ESM, IV, 1993, 1, 21; Carmen Matei Mușat, *Romanul optzecist: radicalitate și provocare*, DIL, III, 1995, 145, 7; Mușat, *Perspective*, 105.

M.W.

HORIA Vintilă, *Mai sus de miazănoapte*, Buc., Cartea Românească, 1992, 188 p. Metaficțiune istoriografică. Concepută contrapunctic, prin alternanța perspectivelor narative și a planurilor temporale, cartea evocă ultimele zile din viața lui Ștefan cel Mare. Agonia domnitorului constituie pretextul narațiunii retrospective, impregnată de meditație și introspecție, vizând, printr-o suită de pasaje

confesive, conturarea unui portret moral și spiritual al eroului. Cele patru personaje prin care se dezvăluie fragmente din istoria Moldovei și fațete ale personalității domnitorului sunt credinciosul văr Duma, medicul venețian Matteo Muriano, Maria din Hârlău și Ștefan însuși. Povestind, rememorând, interpretând faptele prin oglinda propriilor destine, cei patru naratori aduc pe rând în prim-plan noi semnificații ale întâmplărilor relatate. ≈ nu este o cronică a domniei lui Ștefan cel Mare, ci o meditație asupra rolului său în contextul spiritual și politic al epocii. Prin vocea lui Matteo Muriano, cărturar inițiat, trimis cu diverse misiuni diplomatice în Italia, se conturează tema principală a cărții, și anume confruntarea dintre două paradigme existențiale diferite, cea reprezentată de Moldova lui Ștefan și cea a noilor valori europene. În plină decadență a umanismului renascentist, Moldova reprezintă, pentru medicul venețian, un spațiu al spiritualității pure, păstrător al tradițiilor morale și creștine. Misiunea lui Ștefan, el însuși aflat la hotarul dintre două lumi, în chip real și simbolic, ar fi aceea de a apăra valorile creștine, pervertite de excesul raționalist umanist. Carte speculativă, cu accente teziste, cu o scriitură ceremonioasă, pe alocuri poematică, ≈ este „un roman reflexiv și liric", „mitic și metafizic", „un eseu romanesc despre o Moldovă imaginară", privită prin „oglinzile unui mare mit" (Eugen Simion).

◆ Gabriela Negreanu, ALA, III, 1992, 138, 5; Elisabeta Lăsconi, CAI, 1992, 5–6, 66–68; Paul Dugneanu, UC, III, 1993, 1, 4; Sultana Craia, LCF, s. nouă, 1993, 12, 6; Alexandru Ruja, O, s. nouă, 1993, 6, 11; Cosana Nicolae, RL, XXVI, 1993, 14, 8; Valentin Chifor, *~ sau parabola exilului*, F, XXIX, 1993, 9, 4–5; Emil Manu, VR, LXXXIX, 1994, 2, 91–93; Ungureanu, *La vest*, 139; Mureșanu Ionescu, *Literatura*, 89, 93–97; Rotaru, *O istorie 2*, IV, 364–365; Simion, *Fragmente*, II, 62–67; Maria Georgeta Orian, *~, romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; Eugen Simion, *Definiția europeanului*, SXX, 1999, 10–12/2000, 1–3, 147–157; Eugen Simion, *A fi european*, CAI, 2000, 1, 6; Pavel Balmuș, *La răspântie de drumuri*, TMS, s. nouă, V, 2000, 4, 5; Micu, *Istoria*, 650; Micu, *Literatura*, 322; Orian, *Vintilă Horia*, 77–80. ❐ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

➤ ❍ **HORIA Vintilă,** *O femeie pentru Apocalips*, fragment din romanul omonim, ATN, XXIX, 1992, 7, 12. (În lb. franceză: *Une Femme pour l'Apocalypse*, Paris, 1968).

◆ Maria Georgeta Orian, *~, romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; Orian, *Vintilă Horia*, 73–74. ❐ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

HUȘANU Constantin, *Pe fluviu la deal*, Iași, Moldova, 1992, 267 p. Roman psihologic. În tradiția prozei reflexive, cartea redă drama unui eșec personal, grefat pe tragedia colectivă a comunismului românesc. Protagonistul, Costin Petrilă, erou de sorginte camilpetresciană, este un spirit contemplativ, problematic, înclinat spre speculația filosofică și încrezător în valorile morale. Fost simpatizant al comunismului, pe temeiul unor idealuri utopice, el devine o victimă a acestuia și un martor lucid al propriului insucces profesional și familial, ce culminează cu moartea fiului său, în timpul Revoluției din decembrie 1989. Inginer metalurgist devotat meseriei și autor al romanului de față, eroul se confruntă cu imposibilitatea împlinirii profesionale, din pricina normelor restrictive, abuzive, impuse de sistem. Soț fidel și părinte devotat, este înșelat de soție și constrâns la o viață conjugală lipsită de orizont. Drama personajului constă în discrepanța dintre realitatea exterioară și complexitatea spiritului său, dintre crezul lui moral și resorturile materialiste, pragmatice ale existenței.

◆ Mioara Adina Avram, *Un roman subversiv*, OP, III, 1992, 663, 3.

M.W.

IANCU Vasile, *Sosire tardivă. Microroman*, în vol. ≈, Iași, Junimea, 1992, p. 94–184. La finalul textului apare precizarea „Vaslui, 1979". Vol. mai cuprinde cinci nuvele: *O petrecere*, *Concert de muzică marină*, *Prețul cailor*, *Ora lupului* și *Peste linia orizontului*. Roman psihologic. Intelectualul Valerian Grindea încearcă să se integreze în societatea românească după ieșirea din gulag, dar structurile politice nu îi permit decât mărunte satisfacții profesionale. Trestiana, soția sa, divorțează după ieșirea lui din detenție și pleacă în Statele Unite, împreună cu pictorul Pal Votruba. Sinuciderea devine, pentru Grindea, singura posibilă ieșire din criză. Drama psihologică este relativ bine conturată.

M.M.

IANCU Victor, *Pensiunea Barbagia*, Cluj-Napoca, Dacia, 1992, 209 p. Roman parabolă. Realizată într-un dublu registru, real și simbolic, cartea evocă un caz misterios de patologie clinică, reprezentat de țăranul Axinte Grapini, întâlnit de narator într-un sat transilvănean. Arestat de comuniști în anul 1951, pentru a fi cântat doine despre Avram Iancu, acesta este închis în colonia penitenciară Barbagia, unde își asumă personalitatea revoluționarului pașoptist. Insuficient motivată, redată într-o manieră aluzivă, ambiguă și încheiată la fel de enigmatic, prin moartea eroului, narațiunea pare a sugera, în mod extrem de echivoc, o interpretare parabolică a temei „repetabilității istoriei" (Gheorghe Glodeanu).

◆ Gheorghe Glodeanu, *~, 60*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 12, 2.

M.W.

IONEȚ Doina, *Teiul sălbatic*, Galați, Porto Franco, 1992, 160 p. Roman sentimental. Într-un stil poetic, saturat de reflecții pe tema iubirii, cartea redă, pe fondul mai multor povești amoroase, frământările Alinei Manea, o proaspătă absolventă de liceu dintr-un sat de lângă Onești. Traumatizată din pricina unei tentative de viol suferite în copilărie, eroina reușește, după numeroase decepții, să cunoască dragostea adevărată, prin întâlnirea cu Ion, din finalul romanului.

M.W.

IORGA Alexandru, *Doliana*, Cluj-Napoca, Delta-Press, 1992, 142 p. Cu o scurtă prezentare de Gabriel Petri. Roman de senzație. Bine articulată sub raport narativ, dar prea puțin nuanțată sub raportul problematicii interioare, cartea vorbește despre o operație medicală inedită. Traian Vaida, un neurochirurg renumit, căsătorit de douăzeci și cinci de ani cu Dorina, pe care o iubește cu pasiune, își realizează marele proiect profesional efectuând un transplant de creier, acela de la soția sa, aflată pe moarte, la o tânără balerină, Liana, ce suferise, la rândul său, un accident. Operația, încununată de succes, conduce la un transfer de identitate, ce-i oferă balerinei, devenită noua soție a medicului, întreaga personalitate a Dorinei. Straniul experiment, menit a prelungi, dincolo de moarte, iubirea celor doi, dar, mai ales, a satisface marea ambiție profesională a eroului, se încheie însă tragic, prin sinuciderea Lianei, violată de fiul medicului, în dorința acestuia de a o alunga de lângă tatăl său. Scris într-o manieră alertă, dar schematică, ≈ se remarcă prin stranietatea atmosferei.

M.W.

❍ **IOVIȚĂ Vlad,** *Ioan Vodă cel cumplit*, fragment de roman, MS, XXIII, 1992, 1–4, 166–174.

◆ Iurie Colesnic, *Un prozator basarabean*, MS, XXIII, 1992, 1–4, 165.

M.W.

IUREȘ Ștefan, *Afacerea „Beautiful College”*, Buc., Cartea Românească, 1992, 279 p. (Detectivi privați ai perioadei de tranziție). Roman polițist. Este scris în manieră postmodernă.

M.W.

❍ **KRASOVSKI Nicolae,** *Maria*, fragment din romanul omonim, VR, LXXXVII, 1992, 10–11, 64–73.

M.W.

LEB Peter, *Euthanasie*, Buc., Editis, 1992, 102 p. (Mileniul trei). Roman parabolă. Posibilă alegorie anti-totalitară cu elemente de narațiune științifico-fantastică, proza oferă priveliștea unui oraș dezolant, izolat de restul lumii, populat de oameni care îndeplinesc simple funcții, aserviți unor derizorii paradigme și dogme, conduși de așa-numita „Marea Inteligență”. Lipsiți de libertate, dezumanizați, programați până la cele mai mărunte detalii, supușii izbutesc, în cele din urmă, să spargă codul sistemului cibernetic care-i controlează, evadând în afara granițelor și descoperind, astfel, valorile spiritului. Intriga de tip orwellian se rezolvă printr-un deznodământ deschis, cu inserții mitologice și elemente ale prozei de anticipație: adevărații autori ai întregului scenariu se dovedesc a fi zeii Ares și Hermes, ce pun în discuție posibilitatea dirijării cibernetice a creierului uman.

M.W.

LORINȚIU Cleopatra, *Iubirea nu trece*, Buc., Luna, 1992, 112 p. Roman psihologic. Într-o manieră specifică prozei de analiză psihologică, cartea evocă iubirea unui tânăr medic bucureștean, Grig Gavrilescu, pentru Unda, o femeie inteligentă, distinsă, cu un trecut misterios. Atracția irezistibilă a eroului, un cerebral rafinat, pentru fascinanta Unda, căsătorită cu un aviator, pe nume Paul, se declanșează în timpul unei vacanțe petrecute de către cei trei la munte. Prin reflexia în oglinzi paralele, personajele se dezvăluie progresiv, în neîmplinirile și aspirațiile lor profunde, disecate cu multă subtilitate analitică. Absorbit într-o aventură plină de imprevizibil, Grig o urmează pe Unda la Roma, după ce aceasta divorțează de Paul, deși femeia nu răspunde cu claritate sentimentelor sale. În cele din urmă, taina femeii pare a fi descifrată, prin apelul la elemente de senzațional, pe coordonatele triunghiului amoros: în tot acest interval, Unda fusese de fapt îndrăgostită de un fost ofițer de contraspionaj aflat în Venezuela. Dezamăgit, Grig își părăsește iubita, pentru a o regăsi, doi ani mai târziu, în compania unui ultim bărbat, întâlnit de ea în Italia. Roman al imposibilei iubiri, nu lipsit de accente lirice, ≈ se remarcă prin calitatea demersului analitic.

◆ Ioana Bot, *Definiții și exemple*, TR, s. nouă, IV, 1992, 38, 4.

M.W.

LUCK Garry [Ion NOJA], *Vânătoare la New York. Roman polițist*, [Cluj-Napoca], Colocvii, 1992, 126 p. Roman polițist.

I.T.

❍ **MAREȘ Radu,** *Confesiunea*, TR, s. nouă, IV, 1992, 33, 7; *Portret în sepia*, TR, s. nouă, V, 1993, 3, 2; *Beatrice*, ST, XLVI, 1995, 10–11, 10–13, fragmente de roman.

L.T.

❍ **MARIA-CONSTANTIN Radu,** *Șarada*, I–II, BAR, III, 1992, 49, 20; 50, 20; *Cu cât mai sigur, cu-atât*

mai mare, Măria Ta…, I–II, BAR, III, 1992, 51, 20; 52, 20, fragmente din romanul *Cronică fanariotă*.

L.T.

MATEESCU Nicolae, *Secunda 60*, Buc., E.M., 1992, 175 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a. Roman psihologic. Matei, ofițer într-o unitate militară în anii ’80, are tentația adulterului, îndrăgostindu-se de Georgiana Bănciulescu, diriginta fiicei lui. Dilema eroului, care oscilează între iubire și dorința de a avea o carieră de succes, e rezolvată neașteptat, prin moartea Georgianei. Conceput ca jurnal al lui Matei, romanul suferă din pricina perspectivei înguste din care sunt evocate întâmplările. Atât dragostea interzisă, cât și arivismul social sunt reflectate de o conștiință mediocră, incapabilă să trăiască cu adevărat, la modul profund, drama morală.

◆ Nicolae Boghian, VAR, III, 1992, 9, 27; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 40, 20.

L.T.

MĂGEANU Ileana, *Fantomele galbene*, în vol. ≈. *Două microromane polițiste*, Galați, Porto Franco, 1992, p. 5–66 (Detectiv). Vol. mai cuprinde romanul *O crimă la vila Marulis*. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 1, 15.

L.T.

MĂGEANU Ileana, *O crimă la vila Marulis*, în vol. *Fantomele galbene*. *Două microromane polițiste*, Galați, Porto Franco, 1992, p. 67–143 (Detectiv). Vol. mai cuprinde romanul *Fantomele galbene*. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 1, 15.

L.T.

MIHAI Mircea, *Iana*, Galați, Porto Franco, 1992, 182 p. (Cupidon). Roman de senzație. Într-o tipografie a anilor ’50, Iana se îndrăgostește de inginerul Topșa care însă o înșală cu Firuța. Disperată, Ianei îi scapă brațul într-un vas cu plumb topit și ajunge la spital; inginerul, ros de remușcări, înnebunește. Compusă aproape integral din elemente senzaționale, istoria erotică se dovedește inconsistentă. În schimb, romanul reface cu acuratețe, ca tablou de fundal, atmosfera de teroare a „obsedantului deceniu”, cu dispariții nejustificate, tabu-uri ideologice și turnători neidentificați.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 12, 53; Constantin Trandafir, LTE, III, 1993, 37, 4.

L.T.

MIHĂESCU Dan, *Comisarul moare ultimul*, Buc., E.M., 1992, 222 p. (Sfinx, 6). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 112.

L.T.

MOCANU Sebastian, *Mântuirea. Fragment de roman*, Cluj-Napoca, Clusium, 1992, 221 p. (Mărturii 1). Roman politic. Mihai Doinaru, eroul principal, descrie cumplitul regim de exterminare aplicat deținuților politici în închisoarea de la Aiud. Impresionează scriitura sobră, care evită excesele retorice. În partea a doua, romanul se transformă într-o lungă conversație dintre Mihai Doinaru și Ion Sânicoară, tovarășul său de celulă, despre istoria neamului românesc, ceea ce diluează substanța narativă.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 3, 35.

M.M.

MOROGAN El., *Cacealmaua*, Buc., Cartea Românească, 1992, 286 p. Roman politic. Pe fundalul schimbării regimului politic din România, la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, cartea urmărește destinul unui om, care trăiește transformarea istorică printr-o dedublare a personalității și o alterare a conștiinței de sine. Personajul este un avocat care, în timpul războiului, ajunge să îndeplinească misiuni secrete, atribuite de guvernul „burghez”. Căzut în dizgrație odată cu venirea la putere a comuniștilor, protagonistul este închis, ca deținut politic. Câțiva ani mai târziu, în împrejurări senzaționale, ce amintesc de romanul de mistere din secolul al XIX-lea, el evadează, luând un nume de împrumut, Petre Grad, sub care are șansa de a-și construi o altă existență, în cadrele societății comuniste. Textul proiectează în oglindă cele două biografii ale protagonistului care, atât în lumea „nouă” cât și în cea „veche”, are o familie, un copil și o carieră de succes, pentru a sublinia – artificios și tezist – ideea unui destin dedublat sub puterea unei istorii scindate.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 8, 50; ⁂, UC, II, 1992, 10, 5; Simona Sora, RL, XXVI, 1993, 19, 8.

L.T.

❍ **MOTOC Nicolae,** *Co-misionarii*, fragment de roman, TMS, XXVII, 1992, 4, 8–10.

◆ Ștefan Cucu, TMS, XXVII, 1992, 10, 6, 10.

L.T.

MUȘATESCU Vlad, *Patru ostrogoți, unu’ mare și trei mici. Roman umoristic*, Buc., Ion Creangă, 1992, 175 p. Face parte dintr-un ciclu, alături de romanele *Unchiul Andi-„detectivul” și nepoții săi* (1982), *Cei trei veseli năpârstoci* (1984) și *Expediția Nisetrul 2* (1987). Roman pentru copii și tineret. Păstrând personajele din romanele anterioare ale ciclului, ≈ imaginează, pe durata unei vacanțe pe care nepoții o petrec în satul unchiului Andi, o serie de scurte expediții în natură, cu aspect educativ. Ficțiunea nu constituie totuși decât un pretext pentru punerea în pagină a unui comic de situație specific prozei

lui ~ care, în intervalele sale izbutite, creează viziuni hiperbolice ale catastrofelor mărunte produse de obiectele din cotidianul casnic.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 6, 15.

L.T.

NICOLAU-GOLFIN Marin, *Stella Alba*, Buc., Tip. Filaret, 1992, 293 p. Cu o pref. a autorului. După afirmația autorului, vol. ar face parte din ciclul *Românii scriu istoria*, alături de *K2B3, misiune secretă în România 1989* (1993) și de *Fata pământului* (1994). Roman de aventuri. Relatează evenimentele senzaționale la care participă protagonistul Ionuț Apostol. Călătorind prin lume pe urmele surorii sale, Stella Alba, acrobată a circului Krateyl, personajul încearcă să dejoace un complot pus la cale de forțe obscure ce vor să obțină de la cei doi frați un medalion de familie desprins dintr-un colier antic provenind din Mesopotamia.

L.T.

❍ **OBADĂ Vasile,** *Gândeștenii*, fragment din romanul *Termenul redus al iubirii*, MOL, III, 1992, 4, 45–48.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Coșmar*, Buc., E.M., 1992, 190 p. Roman polițist.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Melania și misterul din parc*, v. *Dispariția statuii din parc*, 1987.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *O toaletă à la Liz Taylor*, Buc., E.M., 1992, 312 p. (Sfinx, 5). Roman polițist.

▼ Buc., Nemira, 2000.

◆ Nicolae Boghian, VAR, III, 1992, 3, 21; ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 113.

L.T.

OPHTAZAR M.C., *O noapte pentru asasini*, Galați, Porto-Franco, 1992, 158 p. Roman polițist.

M.W.

OPREA Leonard, *Cămașa de forță*, Buc., Nemira, 1992, 228 p. (Purgatoriu). Fragmente: *Obsesia*, AST, 1990, 1, 10; *Mă numesc Inochente Damian* (romanul e anunțat cu titlul *Obsesia*), CNC, I, 1990, 18, 5; *Jurnal-o zi*, CL, s. nouă, 1990, 15, 9; *Orizontul e un rinocer*, O, s. nouă, 1990, 48, 12; *Obsesia*, AGA, IV, 1991, 3, 112–120. Roman psihologic. Prezintă cazul depresivului Inochente Damian, inginer, în vârstă de treizeci și cinci de ani, care crede că suferă de „o destructurare a identității", diagnostic neconfirmat oficial. În sanatoriul unde este internat, personajul se autoinvestighează, cazul său fiind acela al unui individ deja atins profund de „morbul însingurării" (Bogdan Dumitrescu).

◆ Bogdan Dumitrescu, RL, XXVI, 1993, 12, 9; Dorin Sălăjan, FC, 1993, 18, 18; Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 29, 16.

L.B.

OPREANU Sabin, *Identități provizorii*, Buc., E.M., 1992, 150 p. Roman psihologic. Pe canavaua unei narațiuni retrospective, concepute sub forma unui „jurnal total" (Iaromira Popovici), autorul fixează, la intervale minuțios calculate, filtre ce decantează evenimentele, fluidizându-le sau sintetizându-le în varii forme: pasaje lirice, citate filosofice, versuri albe, scene statice, ultimele de un real impact datorită regularității cu care revin în text.

◆ Iaromira Popovici, RL, XXVI, 1993, 7, 9.

L.B.

❍ **ORLEA Oana [Ioana],** *Zagam*, fragment din romanul omonim, VR, LXXXVII, 1992, 8–9, 68–78.

L.B.

PANAYOTIS Takis, *Afacerea Pussycat*, în vol. *Un weekend ratat. Policier*, Bacău, Stepa, 1992, p. 115–279. Vol. mai cuprinde romanul *Un weekend ratat*. Roman polițist.

M.M.

PANAYOTIS Takis, *Un weekend ratat. Policier*, în vol. ≈. *Policier*, Bacău, Stepa, 1992, p. 5–114. Vol. mai cuprinde romanul *Afacerea Pussycat*. Roman polițist.

M.M.

PANIȘ Anatolie, *Dincolo de Lisabona*, Galați, Porto Franco, 1992, 406 p. Fragment: *Se împarte pământul*, RL, XXV, 1992, 2, 14–15. Reed. cu titlu schimbat. Roman al memoriei. Cronică și reportaj, ficțiune și document, evocă file din trecutul Basarabiei, printr-o împletire dintre real și ficțional. În centrul narațiunii se află parcursul tragic al unui profesor de istorie, întemnițat și anchetat de o misterioasă organizație numită „Slujitorii Labirintului", curând după evenimentele din 1940. Silit să scrie un studiu despre profilul cultural al regiunii, cu accent pe viața și opera scriitorului Constantin Stere, figură patriotică proeminentă, protagonistul este finalmente implicat fără voie într-un complot împotriva reginei Elena și condamnat la moarte. Intriga constituie un prilej de reconstituire a istoriei Basarabiei de la 1870 încoace, atât pe baza unor documente oficiale, reproduse întocmai, cât și prin prisma altor destine cu valoare exemplară. Prin contextualizări,

decupaje și reflectări paralele, romanul oferă o cronică obiectivă, de interes științific, nu lipsită de note lirice subiacente.

▼ *Ultimul tren spre România. Romanul Basarabiei*, Buc., Snagov, 1996.

◆ Claudiu Constantinescu, RL XXVI, 1993, 7, 7; Nicolae Manolescu, RL, XXVI, 1993, 7, 7; Al. Th. Ionescu, CAL, 1993, 3, 6; S. Craia, ~, ≈, LCF, s. nouă, 1993, 15, 6; Mihaela Ursa, ST, XLIV, 1993, 5, 56; Dumitru Micu, LTE, VII, 1997, 43-44, 5; Micu, *Literatura*, 253.

M.W.

PAPAZOLESCU George, *Roma în flăcări*, Buc., Destine, 1992, 276 p. Biografie romanțată. Documentat după lucrări istorice, textul spune povestea vieții lui Nero, urmărindu-l din etapa de formare, în dialogurile sale filosofice cu Seneca, perioadă în care apar primele semne ale nebuniei, până la actele de abuz și de cruzime extremă, îndreptate inclusiv împotriva intimilor săi (uciderea Agrippinei, uciderea soției sale, uciderea lui Seneca) și momentul în care, devenită molipsitoare, nebunia lui Nero îl afectează și pe faimosul pictor Tigellinus, care va organiza incendierea Romei.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 19–23, 84.

L.T.

PĂLTINEANU Gellu, *Casa dintre arbori*, Craiova, Scrisul Românesc, 1992, 234 p. Roman social. Prezintă viața lucrătorilor silvici. Ucenicia inginerului Mugurel Marinescu, proaspăt absolvent de facultate, instalat, împreună cu soția, într-o cabană din Munții Făgărașului, e urmărită cu scrupulozitate. Mania detaliilor și didacticismul retoric agasează, anulând intenția autorului de a celebra natura și munca slujitorilor ei.

L.B.

❍ **PECICAN Ovidiu,** *Alfabet*, TR, s. nouă, IV, 1992, 38, 6; *Plaja cu corpuri*, EX, XXV, 1993, 1–2, 13; *Perspective cazone*, ST, XLV, 1994, 3, 16–19, fragmente din romanul *Zoom.*

L.B.

POPA Ioan, *Robi pe Uranus*, Buc., Humanitas, 1992, 192 p. Roman politic. De inspirație autobiografică, proza prezintă ororile vieții militare în colonia de muncă de pe Uranus, șantierul Casei Poporului. Evenimentele, întinse din 1985 până la căderea regimului comunist, sunt redate printr-o formulă diaristică și dezvăluie atât bestialitatea ofițerilor, cât și absurdul existenței soldaților.

◆ Gheorghe Iova, TNL, IV, 1992, 632, 6; Nicolae Baboi, CNC, III, 1992, 17, 4; Gheorghe Cristea, *Represalii asupra unui autor: ~ (≈)*, DOI, III, 1992, 28, 2; ⁂, *Dreptul la replică*, DOI, III, 1992, 30, 2; Ioan Popa, *Dreptul la replică*, DOI, III, 1992, 33, 12; Ioan Mușlea, F, XXVIII, 1992, 11, 4–5.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Iarna, pentru cine mor vulpile*, Iași, Junimea, 1992, 272 p. Roman autobiografic. E construit în jurul obsesivei nevoi de depășire a culpei originare a speciei, prin aflarea sensului tainic al ființării, a misterului vieții în sine, „cel mai teribil dar al divinității”, care oferă omului și „singura posibilitate de a fi fericit”. ≈ a fost considerat un „insolit *Bildungsroman* liric, cu expresivități naturaliste, ce-l particularizează în contextul prozei actuale” (Simion Bărbulescu). Obsedat de studiul „complexelor de tot felul, abordate într-o manieră tipic freudiană”, ~ alunecă adesea în plicticoase digresiuni, „colbăite analize psihologice” (Ion Holban). Dacă iarna e semnul purificării, Vulpea e cel al feminității, în accepția aceluiași comentator „textul putând fi citit ca o *carte despre feminitate*, în tot ce are ea specific (agresivitate, cruzime, sânge rece, pasiune, conștiința păcatului)”.

◆ Ioan Holban, CRC, 1992, 14, 8; Holban, *Salonul*, 233–234; Simion Bărbulescu, CL, CXXXII, 1998, 7, 28.

L.B.

POPESCU Adrian, *Tânărul Francisc*, Cluj-Napoca, Dacia, 1992, 150 p. Cu o postf. a autorului. Fragment: *Primăvara umbriană*, LCF, s. nouă, 1992, 21, 10. Roman religios. Este consacrat vieții Sfântului Francisc din Assisi. Narațiunea reface, într-un stil dominat de simplitate și de evlavie, „cruciada” impetuosului personaj, dusă cu abnegație, două decenii, pentru apărarea credinței creștine. „O viguroasă și stenică purificare livrescă prin cufundarea în apele eternei «copilării», eternei «tinereți» a creștinătății” (Ruxandra Ivăncescu).

▼ Cu o postf. a autorului, Pitești, Paralela 45, 2000.

◆ Corina Apostoleanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 4, 7; Ruxandra Ivăncescu, VTR, XXVII, 1997, 5, 31; Sanda Cordoș, VTR, XXVII, 1997, 5, 32–33; Aurel Pantea, VTR, XXVII, 1998, 4, 56; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 110–113.

L.B.

➤ **POPESCU Titu,** *Un an cât o speranță. Romanul unui azilant*, Sibiu, Carnetele Observator-Transpres, [1992?], 205 p. (Retipărire integrală, prin fotocopiere, a romanului omonim apărut la München, în 1989). Roman autobiografic. Este scris sub formă de jurnal, titulatura „roman” din subtitlu fiind utilizată mai degrabă metaforic. Reconstituie, de-a lungul unui an (2 septembrie 1987 – 2 septembrie 1988), evenimentele și frământările interioare ale scriitorului ~, fost redactor al revistei sibiene „Transilvania” și autor al unor studii de estetică, exilat în

Germania, lângă München. În așteptarea confirmării cererii de azil politic, autorul trăiește trauma înstrăinării și a rupturii temporare de familia sa rămasă în țară și traversează dificultățile creării unui nou statut social în „lumea liberă”.

◆ Vasile Mănuceanu, OBT, III, 1990, 1, 29; Theodor Vârgolici, ALA, IV, 1993, 172, 5; Mircea Popa, LTE, III, 1993, 51–52, 4; M.B., ROS, II, 1996, 5–6, 139–141.

A.St.

POPESCU HOLBAN Ileana, *Și totuși… happy-end*, Buc., Editura Medicală, 1992, 287 p. Roman sentimental. Se axează pe relația dintre Iulia Manoliu, studentă la medicină cu aspirații de compozitor, și bărbatul matur Alexandru Enescu, pianist. Cei doi sunt plasați de autoare în ecuația magistru-neofit, iar atracția femeii față de Enescu se confundă cu pasiunea pentru muzică. Narațiunea la persoana I, din perspectiva femeii, alternează relatarea cronologică a evenimentelor cu o serie de pasaje reflexive.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 113.

A.G.

POPPER Jacob, *Omul și umbra. Cronica unei erezii*, Iași, Junimea, 1992, 319 p. Cu o *Anexă*, la final, ce reproduce *Convorbire cu Jacob Popper despre droguri oglinzi, instrumente de tortură și alte lucruri vrednice de mirare*, de Luce d’Eramo, după „La Fiera Litteraria”, Roma, din 6 octombrie 1966. Biografie romanțată. Prezintă viața lui Galileo Galilei. Conceput în România deceniului șase al secolului XX, ca un protest disimulat împotriva dogmatismului și publicat, mai târziu, în Italia, după expatrierea autorului, ≈ pare a nu fi romanul unui personaj imaginar ori convențional, ci acela al unuia „clandestin”, „real și posibil”, cum afirmă ~, nedezvăluit documentelor. Surprinzător de modern, autorul țese o imagine complexă și actuală a psihologiei protagonistului, atât de ros de îndoieli și de contradicții, încât însuși Ercole Argenti, cel din perspectiva căruia este narată acțiunea, secretarul și umbra fidelă a savantului, îi „ignoră secretul” (Sorin Vieru). Primit favorabil de critică, romanului i-au fost apreciate „generoasa poezie siderală […], documentarea minuțioasă, dezinvoltura dialogurilor de epocă și, mai ales, pictura mediilor” (Adrian Popescu).

◆ Sorin Vieru, VR, LXXXVII, 1992, 10–11, 143–146; Titu Popescu, ST, XLIV, 1993, 1, 28–32; Adrian Popescu, ST, XLIV, 1993, 3–4, 42–43.

L.B.

PRATT Robert H. [Bogdan FICEAC], *Timpul hienelor*, Buc., Dragon, 1992, 224 p. Roman polițist.

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 33, 20.

I.T.

RADOCEA Gheorghe, *La drum*, Buc., Maiko, 1992, 191 p. Roman autobiografic. Reconstituie destinul unui transilvănean plecat la studii în capitală și care, după o îndelungată absență, revine în satul natal de la poalele munților Făgăraș. Escaladarea crestei Făgărașilor, de la Avrig până la Masivul Țaga – episodul cu care debutează narațiunea –, nu reprezintă pentru protagonistul sexagenar o provocare juvenilă teribilistă, chiar dacă, prin condiția fizică, „bătrânul” trezește admirația și respectul montaniarzilor întâlniți pe traseu, ci una plină de semnificații: o datorie de onoare a tânărului de altădată, care o plănuise, cu alți patru transilvăneni, studenți în Bucureștiul interbelic, ca un legat al prieteniei, iar acum, prin vizitarea locurilor lor de obârșie, când, niciunul nu-i supraviețuise, o cinstire a memoriei lor. Pe un traseu ușor reconstituibil, satul nașterii reprezintă pentru singuraticul Octavian și punctul final al destinației, reintegrarea, după o absență de peste patru decenii, în ruralitatea tradițională. Efortul de păstrare intactă a moștenirii părintești, căreia personajul îi rămâne fidel pe parcursul întregii sale existențe citadine, constituie dovada legăturilor, niciodată rupte, cu originea, dar ascunde și un deziderat tainic – de a o transmite propriilor fii, de care, printr-un hazard al istoriei, a fost, o lungă perioadă, separat – Claudiu și Marius, născuți în România, dar crescuți în Germania, țara de origine a Gretei, reportera de care Octavian se îndrăgostise și cu care se căsătorise în timpul războiului. Romanul reprezintă un elogiu al României autentice, al tradițiilor și obiceiurilor nealterate, un imn adus satului autentic.

◆ Mihai Pavelescu, RL, XXVII, 1994, 2, 6–7.

D.G.B.

RADULUP-VARTIC Aurelia, *Gheara pisicii*, Buc., Cozia, 1992, 176 p. (Spirit european). Conform informațiilor bibliografice, pe pagina de titlu a vol. este menționat faptul că romanul ar fi fost tr. din lb. franceză, de pe un original neidentificat, de Luana Brackers de Hugo. Roman polițist. Scris în codurile literaturii de consum, cu multe dintre stereotipiile aferente, propune o schemă detectivistă cu obscurități nu întotdeauna necesare, iar relațiile dintre personaje sunt plate și convenționale.

◆ Florin Paraschiv, VR, XCI, 1996, 7–8, 156–157.

L.Pv.

❍ **SĂLCUDEANU Petre,** *Măi, fericiților!*, fragment de roman, LTE, II, 1992, 15, 8–9.

L.B.

SCHERER Victor, *Imposibila despărțire*, Buc., Moldinformbusiness Globe, 1992, 124 p. Roman sentimental. Tema e aceea a reîncarnării. Rănit în decembrie 1989 și aflat în stare de șoc după intervenția chirurgicală

menită să-l salveze, protagonistul rememorează, între două momente de pierdere a cunoștinței, întrupările sale anterioare. Sunt evocate astfel iubirea lui Liviu Cîmpeanu, sublocotenent în rezervă în timpul rebeliunii legionare din 1941, pentru tânăra și frumoasa Cristina și iubirea dintre Liviu și Lidia, derulată în preajma evenimentelor din decembrie 1989. Romanul surprinde mediile marcate de schimbări istorice, relațiile din viața de provincie, tensiunea premergătoare și pe cea din primele zile ale revoltei, dar însoțește povestea, în defavoarea epicului, de reflecții adesea redundante.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 12, 54.

I.T.

SCHWARTZ Gheorghe, *Cochilia*, Buc., Forum, 1992, 301 p. (Scriitori români contemporani). Roman parabolă. Hotărârea profesorului Nicky Diamant de a-și ceda vila, situată în centrul orașului, în schimbul unei case de la periferie, declanșează un conflict familial, stins doar odată cu moartea soției sale. Tensiunea întreținută de prelungirea formalităților necesare schimbului de locuințe își pierde intensitatea pe măsură ce acțiunea pătrunde în atmosfera enigmatică a imobilului de la Piatra Arsă, iar intriga e preluată de farmecul tainic al noii case și al locuitorilor ei, bătrânul Colțea și nepoata acestuia, care îl vor acapara definitiv pe Nicky. Acțiunea se construiește în jurul personalității profesorului, focalizată dinspre un plan al relațiilor profesionale și de familie – surprinse pe fondul realităților sociale din România comunistă – înspre planul relației sale bizare cu nepoata lui Colțea, în universul straniu de la Piatra Arsă. Destinul profesorului pierde astfel din adâncime, dar câștigă în intensitate, parcurgând un traseu obsesiv, imaginat de autor – a cărui voce trădează adesea auto-ironic strategiile de construcție ale narațiunii – prin imaginea edificării interioare ca drum către apexul psihedelic al unei cochilii.

◆ Gheorghe Mocuța, *Viața într-o cochilie*, ARCA, III, 1992, 9–10, 6; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 42, 20; Viorel Gheorghiță, *Un intermezzo literar*, F, XXIX, 1993, 7–8, 4. ❐ V. și *Martorul*, 1972.

I.T.

SFETCU Andronie, *Căderea agentului V–17*, f.l., Gutinul, 1992, 119 p. Roman polițist. Colonelul de Securitate Bogdan și colegii lui din așa-zisa „brigadă blondă" descoperă o rețea de spionaj pornind de la investigarea uciderii inginerului Gustav Schmidt în apropierea unui orășel transilvănean, în vara lui 1979.

M.M.

SICOIE Florin, *Tratat asupra cozii. Roman pamflet*, Buc., Fundația Culturală Română, 1992, 107 p. (Excelsior). Cu o pref. de Nicolae Breban. Fragmente: *Tripticul așteptării*, CNT, 1990, 2, 6; *Culoarea Auburn*, RL, XXIV, 1991, 11, 14–15; *Coada, întâmplare sau politică?*, GAC, VIII, 1997, 1–2, 24–26; ≈, GAC, VIII, 1997, 1–2, 24–26. Lucrare de sertar, proiectată inițial ca parte dintr-un alt roman (neterminat), intitulat *Plictisul*. Roman satiric. Cartea abordează, „cu seriozitate falsă, cu acribie jucăușă", un fenomen specific României socialiste. Este vorba despre cozile alimentare. Pe un ton de pseudo-enciclopedie, autorul prezintă, la granița între istoria reală, pamflet și eseul grav, nu numai un „fenomen derizoriu" (Nicolae Breban), ci și o „realitate istorică" (Ioan Holban), rescriind astfel „o parte din istoria moravurilor unui continent" (Nicolae Breban).

◆ ⁂, CROR, IV, 1992, 5–6, 15; ⁂, CNC, III, 1992, 14, 4; ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 113; Alex Ștefănescu, *Jocul de-a știința*, RL, XXV, 1992, 13, 9; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 13, 20; Irina Petraș, *Meseria de a trăi*, TR, s. nouă, IV, 1992, 24, 8; Ioan Holban, *Cum ne învârtim în jurul cozii*, CRC, 1992, 10, 8; Dorin Popa, *„Nu cred că tranziția, oricât de grea ar fi ea, ar putea împiedica nașterea de capodopere"* (i.), CRC, 1995, 9, 5; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 24–26; Carmen Matei Mușat, *Romanul optzecist: radicalitate și provocare*, DIL, III, 1995, 145, 7; Marcel Marcian, *La ~*, CNT, 1999, 48–49, 6.

I.T.

SÎRBU Ion D., *Adio, Europa!*, I, Buc., Cartea Românească, 1992, 437 p.; II, Buc., Cartea Românească, 1993, 371 p. Roman politic. Considerat o probă exemplară a literaturii de sertar antitotalitare și chiar un reper major în procesul postcomunist de redimensionare a canonului literaturii române (Ion Simuț), romanul constituie o distopie ale cărei codificări alegoric-parabolice sunt adeseori transparente. Acțiunea este explicit ancorată în biografia autorului și se construiește prin confesiuni și rememorări ample, implicând șarje la adresa convențiilor literaturii introspective moderniste, respectiv prin travestiuri burlești ale unor interminabile dezbateri de idei filosofice și politice. Spațiul vizat este Isarlâk (Craiova), un oraș din Alutania (denumire pentru Oltenia și, prin extensie, pentru România comunistă), celelalte repere geografice fiind Înalta Poartă (București), Sublima Poartă (Moscova), Genopolisul (Clujul) formării intelectuale a protagonistului, închisorile reeducării ideologice grotești, dar și Vatra Ponoarelor (în volumul II), enclava rurală unde este căutată inutil o evadare din această lume contaminată de tare eurasiatice și situată „la spatele lui Dumnezeu și al Europei". Nu întâmplător, majoritatea personajelor denumesc alegoric și caricatural figuri ale aparatului represiv, configurând un carnaval al ticăloșiei, lichelismului, cruzimii, ipocriziei și prostiei: Sultanul (Nicolae Ceaușescu), „Suleiman al nostru", „cel mai

magnific profet și gânditor al tuturor timpurilor"; pașa Agiei (Securității) locale, cumplitul torționar Osmanescu; beiul culturii, Caftangiu, soțul amantei lui Osmanescu, autor de eseuri patriotice închinate „Cârmaciului iubit", dotat cu o inteligență demnă de un „mongolid oligrofen"; frații Tutilă, șefi ai propagandei și profitori cinici ai regimului; poetul oficial Omar Caimac, delator de vocație, dispus oricând să se autovictimizeze pentru a-și justifica cele mai josnice acțiuni etc. Deși intervențiile acestor nomenclaturiști și activiști comuniști nu conferă o varietate retorică și stilistică deosebită, căci toți comunică prin apelul la limbajul de lemn tipic Epocii de Aur, multitudinea de tematici abordate și de personaje secundare sau episodice implicate oferă argumente pentru încadrarea prozei în subgenuri dintre cele mai diverse: roman „de idei" și „eseistic" (Eugen Simion), „politic și – deopotrivă – [...] social", replică la *Ciocoii vechi și noi*, „alegoric, al doilea în cultura română, după *Istoria ieroglifică*" (Nicolae Oprea). Protagonistul este fostul profesor de filosofie Candid Dezideriu (Desiderius, în volumul II), obligat să trăiască în lumea Isarlâkului, deși visează la luminile Occidentului. Botezat cu numele personajului voltairian, ale cărui idealuri le întruchipează, după o tinerețe de stânga și zece ani de pușcărie și muncă silnică, protagonistul este repartizat ca ortograf la Combinatul de Panificație și Vinalcool. Grație unor intervenții mediate de Olimpia, soția lui inteligentă și pragmatică, primește dreptul de a conferenția la universitatea populară din urbe. Pregătindu-și o prelegere, Candid râde sarcastic atunci când vede un afiș în care numele lui Karl Marx îl substituie pe cel al lui Karl May în calitate de autor de literatură științifico-fantastică. Puseul nestăpânit de râs este degrabă denunțat la forurile de conducere ale orașului „turcit", iar incidentul, la prima vedere minor, dobândește dimensiuni hiperbolice și declanșează, patologic, un „delir uman, instituțional [și] existențial" (Cornel Regman). Anchetele, interogatoriile și rapoartele se succed în ritm amețitor, conducătorii locali profită de moment pentru a revitaliza vechea lor luptă pentru influență, aproape oricine devine peste noapte țap ispășitor, unii profită de bâlciul tragicomic pentru a fugi din Alutania, iar Candid și Olimpia sunt sacrificați: bărbatul este internat într-un spital de psihiatrie, iar femeia este ucisă într-un fals accident de mașină. Cartea conține și un al doilea final, intitulat *În loc de testament*, scris pentru a fi publicat doar în ipoteza în care naratorul ar fi fost ucis de „brațul cel lung al revoluției continue". Dezvoltând, în primul rând, o „satiră a comunismului balcanic" (Alex Ștefănescu), prin inventarierea mai tuturor șabloanelor peiorative despre balcanism, romanul etalează și o ridiculizare a marxismului transregional (pe care îl asociază aproape fără rest totalitarismului), ba chiar o radiografie acidă a îndepărtării marilor culturi occidentale de valorile umanismului. Protagonistul, Olimpia și numeroase alte personaje care nu aparțin nomenclaturii acuză fățiș „bomba atomică" detonată la Yalta: „popoare întregi, total nevinovate, sunt judecate, condamnate și ucise prin ardere lentă și decapitare în rate... Suntem răstigniți între două mari puteri, la fel de barbare, la fel de incapabile de a-i înțelege pe alții". Mai mult, în timp ce victimelor regimului nu li se oferă nicio speranță, exponenți ai răului comunist precum Tutilă și Osmanescu sfârșesc prin a-și procura cariere de succes chiar în Occident. Europei i se spune „adio" nu doar dinspre Estul corupt de tare medievale, ci chiar din interiorul Vestului care ar fi trebuit să-i consacre identitatea.

▼ I–II, Buc., Cartea Românească, 1997.

◆ Cornel Regman, ~ – *notă la romanul ≈ (La Condition roumaine)*, MEM, I, 1990, 1, 70–71; ⁂, UC, II, 1992, 6, 3; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 41, 20; CNC, III, 1992, 29, 15; Traian T. Coșovei, ESM, III, 1992, 44, 20; Adrian Dinu Rachieru, *Un Isralâk alutan*, MRT, III, 1992, 10, 5; I. Negoițescu, *Jurnalul unui jurnalist*, F, XXVIII, 1992, 11, 7; Dan Stanca, *1992 un an editorial al suferinței și bucuriei*, TNL, V, 1993, 839, 6; Mihai Dragolea, *Radiografia inconsistenței*, VTR, XXIII, 1993, 6, 15; Mihai Dragolea, *Romanul unui coșmar*, VTR, XXIII, 1993, 8, 7; Ion Simuț, *Mutația valorilor estetice – o veșnică neliniște*, F, XXIX, 1993, 130, 10–11, 13; Tanța Dumitrescu, *Sexul dracilor*, FMI, XLVII, 1994, 1, 11; Nicolae Baltă, VR, LXXXIX, 1994, 5–6, 148–151; Monica Lovinescu, DOI, V, 1994, 33, 15; Marin Victor Buciu, *Adio, literatură!*, PARD, II, 1994, 7–12, 6; Dan C. Mihăilescu, *Singurătatea histrionului*, DOI, VI, 1995, 7, 15; 8, 22–28; 9, 15; Nicolae Oprea, *Pseudo-tratatul de balcanologie al lui ~*, F, XXXI, 1995, 7–8, 14–17; Nicolae Bârna, *„Vibrant omagiu" în cheie „schiolă"*, CAI, 1995, 1–2, 51; Marian Barbu, *O capodoperă a literaturii de rezistență*, CAI, 1995, 10–12, 212–222; Nicolae Bârna, *Despre altceva, dar și altfel*, CAI, 1995, 10–12, 207–212; Dumitru Micu, *Cealaltă față a Isarlâkului*, CAI, 1995, 10–12, 197; Adrian Dinu Rachieru, *O victorie postumă*, CAI, 1995, 10–12, 201–203; Eugen Simion, *Romanul eseistic*, CAI, 1995, 10–12, 7–15; Octavian Soviany, *Minciună barocă și adevăr romanesc*, CAI, 1995, 10–12, 203–206; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 388–391; Dumitru Smaranda, *Marea revelație*, VR, XCI, 1996, 3–4, 263–264; Lovinescu, *Unde scurte*, VI, 355–360; Micu, *Scurtă istorie*, III, 331–332; Ruxandra Cesereanu, *Psihologia victimei în antiutopia românească. Hipnotizatul puterii, războinica, noul mancurt, Gulliver și homo ridens*, F, XXXIII, 1997, 5, 71–73; Ruxandra Cesereanu, *Lumea stăpânilor în antiutopia românească*, VTR, XXVII, 1997, 6, 80–82; Ornea, *Medalioane*, 192; Lelia Nicolescu, *Cursa de șoareci. Viață și literatură*, TR, s. nouă, X, 1998, 7–8, 6–7; Toma Grigorie, *Este ≈ un roman politic?*, VTR, XXVII, 1998, 7, 30–31; Antonio

Patraș, *Semnele timpului în roman*, CL, CXXXII, 1998, 7, 20; Toma Grigorie, *~ spre filosofie*, F, XXXIV, 1998, 7–8, 44–48; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 4, 5; Valeriu Cristea, *Literatura de sertar și literatura de masă*, ALA, VII, 1998, 435, 8, 13; Constantin Trandafir, *„În primul rând asistăm la o criză de receptare. Cred că acesta e miezul chestiunii*", F, XXXIV, 1998, 10, 44–46; Dan Perșa, ~, TMS, s. nouă, III, 1998, 12, 5; Cesereanu, *Călătorie*, 89–90, 251, 254–255, 258, 262–262, 268; Toma Grigorie, *Radiografii social-politice*, F, XXXV, 1999, 6, 81–97; Nicolae Oprea, *Calea lui ~: din viață în literatură*, F, XXXV, 1999, 6, 56–65; Dan Perșa, ~, TMS, s. nouă, IV, 1999, 1, 6; Lascu, *Un aisberg*, 38–47; Nicolescu, *Ion D. Sîrbu*, 75, 179, 186, 193–201, 254–396, 438–448; Simion, *Fragmente*, IV, 281–300; Barbu, *Aspecte* II, 191–214; Virgil Nemoianu, în vol. *Traversarea*, 16–17; Toma Grigorie, *Eseuri subsidiare la ≈ de ~*, Buc., Cartea Românească, 1999, passim; *Dicționarul esențial*; Anghelescu, *Cămașa*, 134–136; Crohmălniceanu, Heitmann, *Cercul*, 380–391, 413; Micu, *Istoria*, 604, 605; Micu, *Literatura*, 309; Oprea, *Ion D. Sîrbu*, 28, 67, 107, 114, 116–142, 149. ❒ V. și *De ce plânge mama?*, 1973.

C.B.

SPINEANU Dorin, *Zile sălbatice*, Iași, Institutul European, 1992, 133 p. (Scriitori români, 1). Cu o postf. intitulată *O pre-față în chip de post-față despre viața, opera, întâmplările, ba chiar și postumitatea lui Dorin Spineanu, poet, prozator și jurnalist din „cătunul Păcurari"*, de Liviu Antonesei. Roman psihologic. Naratorul, un scriitor în vârstă de treizeci și trei de ani, ajunge să trăiască „un soi de melancolie foarte balcanică", topită într-un sentiment de ratare, alimentat atât de eșecul încercat în relațiile erotice, cât și de neputința de a-și finaliza proiectele romanești. Scenariul epic, de tip textualist și metaleptic, cuprinde câteva episoade din viața protagonistului, înregistrate – în termenii naratorului – printr-un adevărat „viol al memoriei", act prin care textul scris și realitatea devin, în egală măsură, versiuni imaginare ale aceleiași experiențe personalizate.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Iași pe anul 1992.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 5, 5; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 10, 42; 18, 50; Ștefania Bejan, OP, III, 1992, 570, 3; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 17, 20; Andreea Deciu, *Diletantismul la profesioniști*, RL, XXV, 1992, 18, 11; Ioan Holban, *Viol asupra memoriei*, CRC, 1992, 16, 8; Holban, *Salonul*, 235–237.

I.T.

STANCA Dan, *Vântul sau țipătul altuia*, Buc., E.M., 1992, 246 p. Finalizat, după mărturiile autorului, în 1983–1984. Roman parabolă. Întâlnirea cu tânărul critic literar Radu Virgil își pune amprenta fatal asupra vieții personajului-narator, care se bănuiește a fi victima unei înscenări de proporții. Atât formația sa culturală – marcată de trecerea prin diferite medii selecte ale Bucureștiului – cât și opțiunile sale conjugale par determinate, pe căi indirecte, de către prietenul său. Ca formă de revoltă, el ratează, prin abandon, școala militară, eșuează în cariera de filolog, profesând la o școală de provincie, pentru ca în final să își distrugă manuscrisul, renunțând astfel la o carieră previzibilă. Oscilația permanentă între nevoia de confort și dorința de adevăruri absolute, propensiunea pentru latura spirituală a existenței, dublată însă de asumarea incompletă a unui traseu inițiatic îl blochează pe protagonist, silindu-l să-și definească existența ca „destin irosit" (Ștefan Nicolae). Cheia în care se descifrează biografia lui alternează miraculosul și mundanul, pe fundalul realist al României comuniste, traversată însă subtil de forțe enigmatice, de sorginte fantastică.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1997.

◆ Traian T. Coșovei, ESM, III, 1992, 50, 20; ⁂, UC, II, 1992, 10, 15; ⁂, CNC, III, 1992, 32, 5; ⁂, BNR, XLII, 1993, 6, 50; Gabriela Hurezean, *Redactorii de la „Tineretul liber" continuă să scrie cărți*, TNL, V, 1993, 953, 7; Liana Buligan, FMI, XLVI, 1993, 2, 11; Radu Comănescu, *Istoria unei inițieri*, CNC, IV, 1993, 2, 4; Eugen Simion, *Calea spirituală*, LTE, III, 1993, 4, 3; Radu Voinescu, *Un traseu inițiatic*, RL, XXVI, 1993, 15, 8; Irina Egli, CAI, 1993, 5–6, 82–84; Ștefan Nicolae, *Frumoșii învinși ai vieții*, VR, LXXXVIII, 1993, 8–9, 154–155.

I.T.

❍ **STANCIU Ioan Florin,** *Ucenicul diavolului*, fragment din romanul *Apocriful necredinciosului Toma*, TMS, XXVII, 1992, 5, 8–9, 15.

I. T.

❍ **STĂNESCU Alexandra,** *Noi suntem poporul*, fragment de roman, CAL, 1992, 10, 16–17.

I.T.

STĂNILOAE Lidia, *Raiul inocenților*, Buc., Cartea Românească, 1992, 207 p. Roman psihologic. Cartea prezintă „confruntarea unei conștiințe cu problema suferinței ultimei jumătăți de veac" (Camil Marius Dădârlat), plecând de la un rechizitoriu al comunismului românesc din deceniile cinci și șase ale secolului XX. Cu acțiunea plasată temporal după amnistia generală din 1964, romanul evocă destinul a două personaje. Este vorba de Ana Bota, fiica răsfățată a unui torționar comunist, și de Ioachim Munteanu, victimă a Securității și, direct, a tatălui Anei. Sentimentul de culpă asumat de Ana, dar și prețul plătit pentru a înțelege realitatea condiției ei familiale lasă loc pentru o dilemă morală, dezbătută în spațiul dintre adevăr, conștiință și convențiile sociale din epocă.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 7, 15; Camil Marius Dădârlat, UC, II, 1992, 8, 8; ⁂, BNR, XLII, 1993, 5, 52; Nina Stănculescu, CROR, V, 1993, 2, 12; S. Craia, LCF, s. nouă, 1993, 16, 6.

I.T.

STIFTER Carl, *Scara vieții*, Buc., Romcart, 1992, 403 p. Roman de familie. Narațiunea de factură realistă urmărește, în paralel, viața a doi ardeleni care se mută la București, după Unirea din 1918: sasul Peter Knoll și românul Silvestru Ionaș. Peter se căsătorește cu Jeni, fiica unor români americani, apoi cu Marianne, o nemțoaică, cu care are doi copii. Familia Knoll reușește să emigreze în Germania federală unde Peter se și stinge din viață fără a putea să își revadă copiii din prima căsătorie. După numeroase tribulații matrimoniale, Silvestru se stinge și el din viață, în România, fără a-și putea îndeplini visul de a revizita Germania pe care o văzuse în 1938.

M.M.

SUCEAVĂ Bogdan, *Sub semnul Orionului*, Buc., Artprint, 1992, 108 p. Roman psihologic. Decepționat în dragoste, eroul cărții își caută echilibrul lumii interioare, izolându-se într-un castel și practicând ceea ce el numește religia împlinirii în tine însuți. Spațiul recluziunii ar sugera, astfel, universul închis al ființei, în care principiile se substituie accidentalului, și al purificării prin artă ca sculptură spirituală a visului, a credinței și a speranței. Exercițiul de idealitate și de penitență se vrea un argument în favoarea singurei existențe adevărate, desfășurată în libertatea creației de sine.

A.S.

ȘERBAN Viorel, *Dincolo de lacrimi*, Timișoara, Editura de Vest, 1992, 176 p. Roman autobiografic. Cu un discurs structurat inițial de alternanța dintre vocea naratorului și cea a lui Tati, la care se adaugă ulterior mărturiile câtorva dintre prietenii familiei, romanul reconstruiește, confesiv și fragmentat, viața fericită a unui copil plecat prematur în lumea de dincolo și drama unui tată (autorul) care și-a pierdut unicul fiu. Portretul intim retrospectiv încorporează detaliat nașterea lui Lăbuță Mică și convertirea sa imediată în catalizatorul fericirii părinților săi, transcrie limbajul stâlcit al copilului, îi ilustrează anecdotic pasiunile și temperamentul, îi configurează universul socio-afectiv, evocă mici aventuri sau sărbători, proiectate în realitatea socială a anilor ’80 și începutul anilor ’90 ai secolului XX. Reconstituirea fericirii pierdute este acompaniată de o radiografie a morții și de o meditație profund personală despre mecanismele și efectele suferinței.

◆ Eugen Dorcescu, *Cartea prietenului meu*, MRT, III, 1992, 10, 6.

C.R.B.

ȘERBĂNESCU Eugen, *Dincolo*, Buc., Romfel, 1992, 253 p. Reed. cu titlu schimbat, într-o formă revăzută. Roman sentimental. Zidarul Manu, de pe un șantier de construcții, se îndrăgostește de Milena Schitu, profesoară la o școală din apropiere. Relația lor e un exercițiu de voluptate prin amăgire, după modelul Maitreyi al lui Mircea Eliade, și un joc cu „finalități mereu amânate”, venit, ca sugestie, din *Enigma Otiliei* a lui G. Călinescu. Neîmplinită în lumea realului, în cele din urmă beatitudinea e trăită ca literatură. Fostul zidar transferă într-o carte imaginea purificatoare a femeii absente.

▼ *Dincolo de Groenlanda*, Buc., Cartea Românească, 1997.

◆ George Pruteanu, ESM, IV, 1993, 8, 21; Bogdan Dumitrescu, *În căutare*, RL, XXVI, 1993, 8, 8; Tudorel Urian, *Joaca de-a literatura*, CV, s. nouă, III, 1997, 2, 6; Codin Olăreanu, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 6.

A.S.

ȘERBĂNESCU Florentina, *Greșeala inspectorului Hențiu*, Buc., Albatros, 1992, 173 p. (Romanul polițist). Roman polițist.

A.S.

ȘOVU George, *Liceenii rock’n roll*, Buc., Garamond, 1992, 116 p. (Liceenii). Are la bază scenariul filmului eponim (1992). Roman pentru copii și tineret. Elevi ai unei formații de muzică ușoară caută melodia „trăznet” pentru câștigarea unei competiții școlare.

▼ Buc., Garamond, 1998.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Paul, *K.G.B. atacă Bonnul. Un spion sovietic determină căderea cancelarului Wili Brand*, Buc., Alux – Romcart, 1992, 102 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Roman polițist.

A.S.

TAMAȘ Cristina, *Străinul de pe plajă*, Constanța, Muntenia, 1992, 121 p. Roman sentimental. Lecții superficiale de viață („ce ușor își fac oamenii rău”) deduse din experiența unor cupluri destrămate.

▼ Constanța, Muntenia, 1997.

◆ Ion Roșioru, *Anotimpurile Mariei*, TMS, XXXI, 1996, 2, 6; Ștefan Cucu, *Portrete dobrogene*, TMS, XXXI, 1996, 6, 6.

A.S.

TANDIN Traian, *Ringo, celebrul câine polițist*, Buc., Romfel, 1992, 221 p. Cu o pref. de Aurora Crângan. Roman polițist.

A.S.

✸ **TĂMAȘ Christian,** *Cavalerul negru*, Iași, Junimea, 1992, 112 p.

◆ Busuioc, *Scriitori*, 375–376.

C.B.

➤ **TĂNASE Virgil,** *Apocalipsa unui adolescent de familie*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 190 p. (Excelsior). (În lb. franceză: *Apocalypse d'un adolescent de bonne famille*, tr. de Adela Tîrziu și Virgil Tănase, Paris, Flammarion, 1980). Fragmente: ≈, TR, s. nouă, II, 1990, 22, 5; ≈, TR, s. nouă, III, 1991, 45, 6; *Domnișoara și florile de nu-mă-uita*, LTE, II, 1992, 4, 8–9. Roman oniric. Conține biografia unui tânăr, subtil imaginată pe fundalul de coșmar al dramelor totalitare. Atmosfera terifiantă, de represiune și teroare, e sugerată prin inteligente paranteze lirice despre singurătate, moarte și credință. Soluția ieșirii din fanatismul ideologic și din imanența politicului este voluptatea trăirii integrale a existenței ca primat spiritual. Pe autor, crede I. Negoițescu, „față cu realul în toată cruzimea și duritatea sa, îl pândește confuzia estetică".

◆ Ion Cristofor, *Confesiunile unui exilat*, TR, s. nouă, II, 1990, 23, 4; I. Negoițescu, *Despre proza lui ~*, RL, XXIII, 1990, 27, 7; Ion Vlad, *Coborând în infern*, TR, s. nouă, V, 1993, 17, 4; Eugen Simion, *Romanul lui ~*, LTE, III, 1993, 25, 3; Constantin Cubleșan, *Apocalipsa după ~*, ALA, IV, 1993, 177, 13; Ileana Comănescu, *Repere ale parabolei*, CAI, 1993, 10–12, 123–127; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 432–434; Micu, *Scurtă istorie*, III, 114; Vlad, *În labirintul*, 246–250; Micu, *Istoria*, 653.

A.S.

TÂRZIU Alexandra, *Cel ce ne scapă*, Buc., Cartea Românească, 1992, 269 p. Roman politic. O parabolă a servituților epocii de aur. Paradigmele regimului totalitar (sărăcie, supunere, minciună, umilință, constrângere) sunt inventariate într-un comentariu repulsiv și subtil despre mecanismele terorii și ale agresiunii împotriva spiritului. Fără să eludeze machiavelismul erorilor noastre, esența romanului stă, pe lângă exasperare și neputință, în dilema fricii și a libertății.

◆ Bogdan Dumitrescu, *Parabole*, RL, XXVI, 1993, 3, 8; Alexandru Crăciun, *O proză a labirintului*, CAI, 1993, 4, 28.

A.S.

❍ **TOHOTAN Marcel,** fragment din romanul *Principiul stărilor comunicante*, CNT, 1992, 30, 7.

A.T.

TOMA Atanasie, *Nu toate spioanele sunt blonde*, Buc., Odeon, 1992, 157 p. Roman polițist.

M.M.

❍ **TOMA Florin,** *Ochiul și vina*, fragment de roman, CNT, 1992, 7, 4.

A.T.

TORPEDO Max, *Ghici cine trage în tine?*, Arad, Sophia, 1992, 236 p. (Surâs și crimă). Conform informațiilor bibliografice, pe pagina de titlu a vol. este menționat faptul că romanul ar fi fost tr. în românește din lb. engleză de către „Vitoria Lipan". Roman satiric. Parodie a convențiilor romanului polițist, volumul este atribuit în mod fictiv unui scriitor american. Numele personajelor (maiorul Eugen Simion, căpitanul Fane Neagu, doctorul Buzura, căpitanul Soricescu, plutonierul Mironov) evocă scriitori români cunoscuți ca susținători ai lui Ion Iliescu. Romanul redă, pe un ton de „farsă" (Andreea Deciu), implicarea lumii scriitoricești în politică, după Revoluția din 1989.

◆ Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 36, 20; Andreea Deciu, RL, XXV, 1992, 31, 9; ⁂, DOI, III, 1992, 40, 15; ⁂, BNR, XLII, 1993, 11, 50;

A.T.

TRANCĂ Dumitru, *Clubul pensionarilor. File din dosarul Petre Țuțea*, Buc., Edimpex-Speranța, 1992, 317 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman politic. „Portret mișcat al marelui filosof creștin", după cum îl definește autorul, romanul împletește o proză de evocare cu o dramă de idei. În România anilor '80 se constituie un „club al pensionarilor", care reunește un avocat, un fost diplomat, un compozitor și un filosof. Sunt oameni vechi, care au trăit în epoca interbelică, au cunoscut războiul, au făcut experiența închisorilor comuniste și îndură cenușiul cotidianului socialist. Dialogul lor, care acoperă aproape întreaga suprafață a romanului, are o semnificație politică. Prin idei, mod de gândire și credințe pensionarii sunt reinvestiți simbolic cu un rol de opoziție, cu vocație revoluționară. Dincolo de conotația subversivă, dialogul are vivacitate, încarnând cu patos egal perspective opuse, validând, prin identificare, atât punctul de vedere al călăului, cât și pe cel al victimei. Lungile discuții lasă uneori loc și unor evocări, care se susțin autonom, prin calitatea balzaciană a materialului epic.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 10, 15.

A.T.

TRUȚĂ Gheorghe, *Pagoda*, în vol. ≈, Timișoara, Editura de Vest, 1992, p. 73–139. Vol. mai cuprinde prozele *Balanța* și *Impar*. Roman parabolă. În decorul unui sanatoriu izolat de lume, locuit de șase bolnavi în stare terminală, narațiunea urmărește constituirea unei confrerii a celor care urmează să moară. În loc să își trăiască singuri sfârșitul, cei șase pacienți se decid să se asocieze, ca să treacă pragul morții împreună. Inițiată ca un joc de-a Șeherezada, menit să inducă o stare de veghe permanentă prin fabulații nesfârșite, această asociere insolită încearcă să compenseze arbitrariul trecerii în

neființă, ritualizând experiența thanatică. Sanatoriul devine astfel un „templu", care conferă atât un sens – sacru – evenimentului morții, cât și reperele coagulante ale unei microsocietăți. În cele din urmă, proiectul eșuează, grupul rispindu-se. Dintre pacienți, o parte părăsește sanatoriul, iar cei rămași se sting în singurătate, consumând în chip profan evenimentul trecerii în neființă. Artificială prin trama narativă, previzibilă prin deznodământ, cartea se reține totuși prin viziunea stranie, aproape lirică, a comunității muribunzilor.

◆ ⁂, UC, III, 1993, 5, 9.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Nunțile necesare*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 127 p. (Excelsior). (În lb. franceză: *Les Noces nécessaires*, tr. de Alain Paruit, Paris, Flammarion, 1977). Fragmente: ≈, CNT, 1991, 15, 5; ≈, LCF, s. nouă, 1991, 26, 8–9; *Fragmente de roman*, CNT, 1991, 41, 5; ≈, CNT, 1991, 42, 5; ≈, ST, XLII, 1991, 10, 16–18. Roman textualist. Rescriere a mitului mioritic. Protagonistul, profesorul Ciobanu, viețuiește, într-o stare simili-foetală, în „pântecul" patului și al camerei sale igrasioase. Starea de *buimăceală* a personajului principal, simptomatica sa *așteptare*, oarecum ataraxică, într-un spațiu matricial claustrat îl situează în descendența acelor făpturi adeseori amorfe, mutilate, simple infraființe dintr-un timp postapocaliptic, care bântuie textele dramatice și prozele lui Samuel Beckett. Paradoxală este, în contextul unei formule narative voit experimentale, de o decadență stilistică ostentativă, reverența intertextuală – fie ea și parodică – pe care romanul lui ~ o face față de două opere de „patrimoniu" național. ≈ conține, după cum critica a sesizat deja, o dublă *rescriere*: a baladei *Miorița*, constitutivă pentru mitul identitar al românilor, și a poemului barbian *Ritmuri pentru nunțile necesare*, acesta din urmă o *punere în abis*, un text-oglindă, rescriere el însuși a *Mioriței*. Dintre cele trei figuri feminine, Ileana, Ana și școlărița Anica, ultima preia rolul Mioarei din baladă. Imaginarul de proveniență barbiană este lesne identificabil în apariția, pe jumătate onirică, a limacșilor onctuoși de pe pereți, tot atâtea fantasme erotice concretizate, ieșite parcă din „râpa Uvedenrode", matricea gasteropodelor „suprasexuale, supra-muzicale", din *După melci*. Semnele palimpsestului mioritic pot fi și ele depistate la tot pasul. Protagonistul, „mirele", se numește nu altfel decât Ciobanu, iar doi dintre colegii săi, profesorii de țară Munteanu și Pădureanu, uneltesc împotrivă-i, prin denunțuri la inspectorat. Din cadrul mitologizant de tip mioritic nu lipsesc turmele de oi coborând la vale, mielul sacrificat, *plaiul* care se confundă uneori cu marea, culorile tricolorului național. Mioara vorbitoare devine, întocmai ca în balada națională, un tandru confesor, complice la scenariul nunții cosmice. Remitologizarea mitemelor mioritice, prin reinfuzarea lor cu lirism și cu o brumă de umor candid, pare câteodată cât se poate de canonică, lipsită de orice ireverență parodică. În schimb, adevărata ireverență, aparent sacrilegială față cu încărcătura mitologică și sacrală a *Mioriței*, este insistenta invocare a oii ca obiect erotic, perversa ei fetișizare. Criticul Edgar Reichmann remarca în roman tocmai această coexistență a scenelor impregnate de o puternică senzualitate, chiar de o debordantă sexualitate nevoalată, cu simbolurile redempțiunii spirituale, realizată prin nuntirea cosmică, metafizică. Dincolo de nivelul tematicii mitologice intertextuale, dar și de acela al imaginarului topografic (cu fantasme de tipul *deal-vale* sau plai vălurit, asemănător mării), matricea mioritică se întrevede, în ≈, în „transhumanța" fluxului textual. Mișcarea magmei textuale e când meandrică, desfășurată în valuri succesive, reiterabile, când circulară, adâncindu-se în spirală ori în cercuri concentrice, într-un redutabil spectacol stilistic.

▼ Cu un avertisment al autorului, Buc., Ars Amatoria, 1992; cu o explicație bibliologică, o scrisoare a lui E.M. Cioran către autor, un fragment dintr-un text critic de Jean Frémon și un cuvânt înainte de ~, Buc., All, 1998 (Biblioteca Allfa). Fragment: ≈, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 147–151.

● Premiul „Ion Creangă" al Academiei Române pe anul 1992.

◆ Nicolae Bârna, *... „și stele făclii"*, CAI, 1992, 1–2, 44–49; Eugen Simion, *Mitul mioritic în variantă textualistă*, LTE, II, 1992, 7, 3; Traian T. Coșovei, *„Igrasie de șoareci"*, CNT, 1992, 17, 3; Ioan Groșan, CNT, 1992, 17, 3; Gheorghe Iova, *Viena 1974 – Paris 1976*, CNT, 1992, 17, 3; Florin Sicoie, *Camera – laborator de vise*, CNT, 1992, 17, 3; Cornel Ungureanu, *~ și ai săi*, O, s. nouă, 1992, 20, 12; Ion Urcan, *Apocalipsa mioritică*, APS, III, 1992, 5, 10; Florin Manolescu, *Miorița în viziune postmodernă*, LCF, s. nouă, 1992, 21, 5; Ioana Bot, *Un roman de mistere și de răscruce*, TR, s. nouă, IV, 1992, 24, 8; Fevronia Novac, *Singurătatea Autorului*, RL, XXV, 1992, 26, 10; Nicolae Oprea, *Pe-un picior de plai*, CAL, 1992, 10, 7; Irina Petraș, *O artă plină de întâlniri*, LCF, s. nouă, 1993, 2, 6; Gheorghe Crăciun, ESI, 1993, 1–2, 220–224; Mihai Dragolea, *Tiparul și urmarea*, F, XXIX, 1993, 2, 5; Paul Dugneanu, *Mitul ca text*, UC, III, 1993, 2, 4; Dan Cristea, *Realism fantastic*, LCF, s. nouă, 1993, 24, 5; Alina Cuceu, EX, XXV, 1993, 6, 6; Constantin Cubleșan, ST, XLIV, 1993, 7, 27–28; Gheorghe Crăciun, *Fragmente dintr-un jurnal de lectură*, F, XXX, 1994, 1, 27–30; Ion Mureșan, *Un caz de „Miorița"*, VTR, XXIV, 1994, 9, 9; Petraș, *Literatură*, 113–116; Ulici, *Dubla impostură*, 245–247; Ungureanu, *La vest*, 216–218; Ioan P. Culianu, *Onirism și hipnagogie*, CAI, 1996, 4–5, 106–109;

Bârna, *Țepeneag*, 157–174; Buciu, *Țepeneag*, 69–70, 209–213, 244–245; Crăciun, *În căutarea*, 205–210; Glodeanu, *Dimensiuni*, 126–144; Gheorghe Glodeanu, *Un experimentator al romanului*, CNT, 1999, 14, 10; Sorin Alexandrescu, *La modernité à l'Est. 13 aperçus sur la littérature roumaine*, Pitești, Paralela 45, 1999, 223–267. ❒ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

ȚIC Nicolae, *Bufnița albă*, Buc., E.M., 1992, 236 p. Fragment: ≈, LCF, s. nouă, 1991, 35, 10. Roman politic. Matei Ascar, inginer inventator într-o mare uzină comunistă, își pierde, la aproape cincizeci de ani, soția. Evenimentul antrenează existența personajului într-o spirală descendentă. Refuzând colaborarea cu Securitatea, Matei e transferat disciplinar într-o mică fabrică de unelte gospodărești și apoi închis. Eliberat în zilele Revoluției, el trebuie să accepte, ca unică soluție, revenirea în casa părintească și asumarea unui destin de țăran. Matei parcurge astfel un traseu regresiv, în care circularitatea unei existențe care se întoarce în punctul de plecare e resimțită tragic, ca o suprimare a bovarismului inerent ființei umane. Explorare a limitei, romanul izbutește nu atât în imaginarea biografiei lui Matei, prea banală ca să susțină semnificațiile care îi sunt atribuite, cât în aceea a tatălui lui, Iosu Ascar. Ceea ce pentru fiu era o depășire ratată a unui statut social, pentru tată e o încercare de transcendere a condiției existențiale. Bătrânul, care își pregătește timp de mai multe luni moartea, calculând grijuliu poziția optimă pentru trecerea în neființă, stă întins în pat, cu spiritul eliberat de interesele mundane. El încearcă să își controleze sfârșitul, care însă survine accidental și violent. Împăcarea morții, ca ultimă tentativă de depășire a propriei condiții, i se refuză. Frescă sumbră a vieții în mediul agrar-industrial al României comuniste, ≈ investește materia epică cenușie – fără să reușească întotdeauna să o facă interesantă estetic – cu o reflecție amară asupra naturii umane și a limitărilor ei tragice.

◆ Aurel Martin, RL, XXVI, 1993, 17, 9; D.S., TNL, IV, 1992, 664, 2; Nicolae Boghianu, VAR, III, 1992, 5, 21; ⁂, UC, II, 1992, 6, 15; UC, II, 1992, 7, 15; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 4, 45; Maria-Luiza Cristescu, *Un postmodern neîngrădit*, LCF, s. nouă, 1999, 10, 12. ❒ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

A.T.

ULARU Aurelius, *Zborul condorului*, Timișoara, Hestia, 1992, 124 p. Cu o pref. de Lucian Alexiu. Roman politic. Narațiunea furnizează, sub pretextul unei articulări biografice, o evocare, de natură cvasidocumentară, a climatului politic și social al anilor '50. Adrian, un adolescent, care la începutul „obsedantului deceniu" termină o școală tehnică de geologie, înregistrează simptomatologia mecanismului totalitar, arestările, dispariițiile subite și teroarea, fără să fie conștient de semnificația lor istorică. Cu aceeași inocență, protagonistul participă, în anii '60, la explorările geologice de pe Valea Plângerii în munții Apuseni, suferind, alături de ceilalți, efectele nocive ale exploatării miniere. Proza mizează pe naivitatea eroului pentru a obține o reflexie necoruptă asupra dramelor umane antrenate de teroarea deceniului șase și de industrializarea forțată din deceniul șapte din secolul XX. Procedeul rămâne totuși artificial, cartea suferind din cauza seninătății nefirești a unui personaj care pare incapabil de trăirea dramelor interioare.

◆ Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 274.

A.T.

VALD Aron, *Iluzia unei mari iubiri. Adevărata și fascinanta poveste de dragoste dintre un principe habsburg și o frumoasă fată din Ardeal*, Galați, Porto Franco, 1992, 150 p. (Cupidon). Biografie romanțată. Aflat în vizită la Sinaia, în iulie 1909, arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului Imperiului Habsburgic, se îndrăgostește de o tânără ardeleancă, Melania Ionescu, fiica notarului din Ciuciu. Idila dă mari speranțe cercurilor naționaliste românești din Ardeal. Din păcate, Melania moare subit, chiar în noaptea nunții sale cu un anume Septimiu, fără a reuși să îl mai revadă pe arhiduce.

M.M.

VĂDUVA Gheorghe, *Muntele iernii*, Buc., E.M., 1992, 264 p. Roman autobiografic. Desfășurată pe durata unei aplicații alpine, narațiunea împletește consemnarea operațiunilor militare cu episoade de rememorare a experiențelor lui Gheorghe Vâlceanu, comandant de divizie, cu descrierea biografiilor subordonaților și cu istorii adunate de la oamenii muntelui. Aplicația militară nu constituie subiectul propriu-zis al narațiunii, cât rama în care se înscriu numeroase povestiri autonome. La fel ca într-un roman anterior, *Poarta zorilor* (1990), din care ≈ preia personajele și tema cazonă, modalitatea narativă se înrudește cu formula reportajului, prin notația detaliată a evenimentelor, care figurează ca secvențe de sine stătătoare, fără să participe la alcătuirea unui fir epic unitar.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 10, 15; Nicolae Boghian, VAR, IV, 1993, 1, 18; Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19, 21.

A.T.

VELEA Nicolae, *Olina*, v. *În război un pogon cu flori*, 1972.

A.T.

VIANU Iosif, *Rendez-vous cu moartea*, Buc., Calypso, 1992, 187 p. Roman polițist.

A.T.

❍ **VIANU Lidia,** *Fragment de roman*, fragment de roman, AGA, V, 1992, 4, 146–151.

A.T.

VIȘNIEC Matei, *Cafeneaua Pas-Parol*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1992, 288 p. (Excelsior). Fragmente: *O dimineață plină de surprize* (romanul e anunțat cu titlul *Cafeneaua*), AFT, XIX, 1985, 2, 6–7; *Pariul*, RL, XX, 1987, 8, 14–15. Roman parabolă. Sub masca unei evocări istorice, schițează, în tușe sumbre, o parabolă a terorii. Cartea constituie monografia unui sentiment negativ, trăit la scara unei colectivități, ca frică difuză și profundă față de o apocalipsă iminentă, dar fără cauze determinate. Cu câțiva ani înaintea declanșării celui de-Al Doilea Război Mondial, într-un mic oraș din nordul țării, narațiunea urmărește constituirea unei societăți pe model masonic, numită „Fluxul intelectual". Plecând mai degrabă de la o premoniție decât de la informații verificabile, un grup de intelectuali (Manase Hamburda, președintele tribunalului, pictorul Epaminonda Bucevschi, aristocratul Mihail Iorca, Hariton Remus, fost bariton etc.) se reunește la pensiunea Pas-Parol din centrul orașului, pentru a pregăti comunitatea în vederea unei catastrofe istorice inevitabile. Se discută despre diminuarea pagubelor și despre instruirea populației, se înființează un organ de presă și se face un ghid pentru distingerea semnelor anticipatoare ale apocalipsei. Situarea ficțiunii în epoca interbelică nu reprezintă decât un artificiu narativ care, la mijlocul anilor '80, când manuscrisul cărții a fost depus la editură, era menit să camufleze, pentru ochii cenzurii, reverberațiile simbolice ale romanului. În realitate, declanșarea războiului este trăită la o scară cu totul disproporționată în raport cu cea a evenimentului istoric. Sub presiunea unui timp care curge în sens invers, avansând prin descreștere, spre neant, societatea își trăiește, chiar și înaintea catastrofei, drama anormalității. Traversat de o cale ferată care leagă centrul de cimitir, orașul stă, în chip nefiresc, sub imperiul extincției. Ceea ce personajele înțeleg treptat, adâncind presentimentul „primejdiei", nu sunt atât semnele unei catastrofe viitoare, cât cele ale prezenței răului, infiltrat în banalitatea existenței cotidiene. Iluzia acțiunii preparatorii, perpetuată de membrii societății „Fluxul intelectual", nu reprezintă, din acest punct de vedere, decât o strategie de descoperire graduală a unei lumi care a murit deja. Apocalipsa e trăită anticipatoriu, ca un sfârșit consumat înainte de a se întâmpla, într-o comunitate ale cărei ritmuri și-au pierdut demult și coerența și vitalitatea. Viziune a unei lumi crepusculare, remarcabilă prin densitatea negativității, ≈ se reține prin capacitatea de a conferi dramatism unei parabole politice.

◆ ⁂, BNR, XLI, 1992, 7–12, 115; ⁂, CROR, IV, 1992, 5–6, 15; Alex Ștefănescu, RL, XXV, 1992, 8, 9; ⁂, CNC, III, 1992, 14, 4; Irina Egli, *Sub semnul planetelor mici*, CAI, 1993, 4, 71–72; Holban, *Salonul*, 89–92; Ulici, *Dubla impostură*, 263–265; Alex Ștefănescu, ~, RL, XXX, 1997, 40, 12–13; Mușat, *Perspective*, 39–40.

A.T.

ZAMFIR Mihai, *Acasă*, Buc., Cartea Românească, 1992, 221 p. Fragment: ≈, CNC, III, 1992, 21, 12; 13, 5. Roman psihologic. „Scris la persoana întâi, din perspectiva unui bărbat între două vârste, un inginer funcționar din timpul lui Ceaușescu, romanul este înainte de toate o cronică a vizitelor pe care le face acest bărbat bătrânei sale mame – octogenară, suferindă, resemnată să trăiască «la bloc» într-un cartier bucureștean, după demolarea propriei case" (Alex Ștefănescu). Dominantă, tonalitatea nostalgică învăluie întreaga ficțiune, copleșind prin densitate orice altă miză narativă. Astfel, ritualizarea vizitelor, care vertebrează textul, marcând prin reveniri regulate înaintarea acțiunii, își pierde treptat mobilul. Protagonistul încetează să mai fie animat de afecțiunea filială, cedând unei pure înclinații paseiste. În fața unui album cu fotografii, eroul încearcă să fixeze numele, destinele și istoriile care leagă chipuri pentru el necunoscute, dintr-o nevoie disperată de a conserva urmele tuturor celorlalte generații pierdute. Nostalgia se rotește în jurul propriei axe, fără obiect, în căutarea unei memorii generice, mai degrabă evazionistă decât recuperatorie. În plan secund, dragostea lui pentru Maria, o fată care își crește singură copilul într-un bloc din vecinătate, în așteptarea unei șanse de emigrare, anticipează, prin amestecul de repulsie și fascinație, cazuistica erotică mult mai dezvoltată din *Educație târzie* (1998).

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 7, 50; ⁂, UC, II, 1992, 10, 5; Alex Ștefănescu, RL, XXV, 1992, 31, 9; Alex Ștefănescu, ESM, III, 1992, 41, 20; Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1992, 2, 5; Irina Petraș, TR, s. nouă, V, 1993, 9, 4; M.[arta] P.[etreu], APS, IV, 1993, 3–4, 14; Bogdan Popescu, *Din epoca demolărilor*, CAI, 1993, 5–6, 69–71; Bogdan Popescu, LTE, III, 1993, 39, 4; Petraș, *Literatură*, 119–121; Virgil Mihaiu, RL, XXXII, 1999, 48, 10.

A.T.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *Somnul lui Eraclie*, fragment de roman, TR, s. nouă, IV, 1992, 32, 7.

A.T.

ZĂRNESCU Constantin, *Teii înfloresc pentru Irina*, Cluj-Napoca, Recomfinas – Fapta Transilvăneană, 1992,

91 p. Cu referințe critice și o *Addenda* de Nicoleta Toader și Dan Ungur. Roman sentimental. Relatare conștiincioasă a unei povești de iubire descurajată de părinți și de societate. Plasată în primele luni de după Revoluția din 1989, narațiunea are în centru pasiunea adolescentină dintre Paul și Irina, cuplu care trebuie să își sacrifice sentimentele în numele unei datorii sociale sub care se ghicește, abia camuflat, un cult al muncii în uzină. Insistând asupra piedicilor puse de cei din jur, cartea reflectă, în egală măsură, un conflict între generații și o ierarhie a valorilor specifice societății modelate de propaganda comunistă. Scris după o rețetă brevetată, ≈ face parte dintre textele „întârziate" în noul context cultural de după decembrie 1989.

◆ Adrian Țion, TRA, I, 1992, 202, 3; Ș.M., APS, IV, 1993, 3–4, 34–35; Ovidiu Pecican, TR, s. nouă, V, 1993, 9, 4.

L.T.

❍ **ZEHAN Eugen,** *Cu limuzina la iarbă verde*, TR, s. nouă, IV, 1992, 26, 2; *Căile singurătății*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 35–36, 8–9, fragmente din romanul *Căile singurătății*.

A.T.

❍ **ZINCĂ Haralamb,** *Crimă teleghidată*, apărut în f.rev. UNO, III, 1992, nr. 31–36. Roman polițist.

A.T.

1993

ALDEA Adrian, *Oameni și bisturie*, II. *Coșmarul*, v. *Oameni și bisturie*, I, 1990.

I.I.

ALDULESCU Radu, *Sonata pentru acordeon*, Buc., Albatros, 1993, 318 p. (Debut). Cu un cuvânt înainte de Alex Ștefănescu. Roman al mahalalei. Elaborat între 1984 și 1988 și predat editurii cu un an înainte de Revoluție, romanul apare abia în 1993, inaugurând un proiect literar anticalofil, cu o construcție centrifugală, lipsită de un ax epic discreționar și dotată cu o cronologie heterodinară, în care atmosfera pitorească a periferiei bucureștene și metamorfozarea ei prin industrializarea din ultimele două decenii ale regimului comunist asigură fundalul desfășurării unor istorii particulare obscure, amestec de insignifianță și senzaționalism, cu (anti)eroi selectați din tagma celor marginalizați. Conceput ca o partitură disonantă compusă din structuri contrapunctice, sugerate deja prin titlul care asociază ținuta înaltă, aristocratică a sonatei cu instrumentul muzical predilect al chefurilor populare, romanul urmărește destinele câtorva tineri din periferia bucureșteană a deceniilor 1970 și 1980, când urbanizarea coordonată politic și industrializarea agresivă dezarticulează climatul pitoresc al mahalalei tradiționale, transformându-l într-unul de cartier proletar hibrid, descris în accentuate tușe apocaliptice. Narațiunea decupează o filă din ceea ce una dintre vocile romanului numește a fi „Istoria Războiului Pâinii", concentrată inițial pe saga familiei cizmarului Gheorghe Dei, și se ramifică ulterior într-o serie de istorii fragmentare, intersectate sau paralele, ai căror protagoniști sunt muncitori, vecini, amici și iubiți, soți și soții, romi, infractori, pugiliști, femei pierdute, figuri colorate ale lumii interlope sau delatori, surprinși într-o frescă socială de o surprinzătoare concretețe și coerență. Este o lume brutală, trăind la limita gregarului, în care fiecare luptă să se descurce, să facă față unui regim existențial atroce în care preocuparea prioritară pentru muncă este concurată de viață, de moarte și de sexualitate. Toate acestea alimentează atât cronica banalului cotidian, alcătuită din certuri, petreceri, infracțiuni mărunte sau amoruri, cât și pasajele epistolare, lirice sau filosofice intarsiate. Accentuat metaforizat în textura romanului, motivul timpului care se scurge implacabil vizează procesul de dezagregare a marginalității organice de odinioară, vizibil atât în istovirea memoriei referitoare la anumite locuri, cât și în alunecarea în uitare a vechilor tradiții. Categorii precum urâtul, sordidul, grotescul și scatologicul sugerează instabilitatea și haosul lumii, zugrăvite de către un romancier care a fost catalogat drept „un «latino-american» al cărui Macondo se cheamă Ferentari" (C. Stănescu). Impecabilul control al registrelor stilistice angrenate în scriitură contribuie la crearea unui „roman viu, convingător" (Dan Stanca), în care instinctul detaliului semnificativ fuzionează cu o surprinzătoare sensibilitate plastică și cu o detentă filosofico-metaforică nelipsită de profunzime, consacrată precarității condiției umane. Visceralitatea debordantă, pitorescul de comportament și excesele lexicale colorează insurgent un mediu social atent radiografiat, iar forța narativă, virtuozitatea frazei și umorul contribuie la relaxarea tabuurilor tematice și a ideilor convenționale legate de scriitură.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1993.

◆ Andreea Deciu, *Un scriitor neoptzecist*, RL, XXVI, 1993, 49, 6–7; Ioana Pârvulescu, *Poveste cu cântec*, RL, XXVI, 1993, 51–52, 5; C. Stănescu, *Un „latino-american" din Ferentari*, ALA, IV, 1994, 203, 4, 10; George Pruteanu, ESM, V, 1994, 27, 21; Nicolae Baboi, *Fericirea de mahala*, VAR, V, 1994, 10, 22; Dan Stanca, *Acordeonul apolitic*, VR, LXXXIX, 1994, 11–12, 155–157; Lena Ruști, *Căutând resemnarea*, CAI, 1995, 1–2, 49–50; Iulian Ciocan, *O călătorie la marginea nopții*

românești, CFT, III, 1996, 8, 6; Nicolae Motoc, *Dincolo de „camera obscură”*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 1.

C.R.B.

ANDREI Al., *Pentru o clipă de iubire*, Buc., Ro-Princeps, 1993, 239 p. (Colecția romanului de dragoste). Roman psihologic. Dan Lupașcu, student în anul întâi al Academiei de Științe Economice, și fratele său de cruce, Vlad Brătescu, elev în clasa a XI-a la liceul din Buftea, sunt, în pofida deosebirii fizice și temperamentale – primul, atletic, elegant, dinamic, pasional, supranumit „regele femeilor”; celălalt, plăpând, timid, introvertit, principialist – buni prieteni din prima copilărie și până în adolescența care îi împinge în brațele aceleiași femei, Amalia Grindu, elevă a Liceului Gh. Lazăr din București. Este momentul în care echilibrul mental al lui Dan suferă întâiul șoc, procesul degenarativ accentuându-se dramatic în cursul următorilor doi ani. Elanurile sentimentale ale tânărului, la început decente, devin, în fața refuzului delicat al fetei, agresiuni criminale, soldate cu dispariția tragică a ambilor băieți. Amalia, martoră neputincioasă a dezastrului, are tristul privilegiul de a îmbătrâni cu amintirea sumbrei experiențe.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 20, 48.

D.G.B.

❍ **BABOI Stelian,** *Ispășirea mielului*, fragment din romanul *Înfrigurare*, NRI, I, 1993, 7, 6–7.

I.I.

BALAJ Veronica, *Sărbători amânate*, Timișoara, Helicon, 1993, 126 p. Roman psihologic. Val, de profesie arhitect, se întoarce în Timișoara postrevoluționară după o scurtă perioadă de detenție politică și după ani de peregrinări, ca transfug, prin Europa occidentală. Episodul iubirii pentru Carina, o talentată cântăreață de operă, încă nevindecat, dă o coloratură aparte trăirilor sale afective, inclusiv celor prilejuite de reîntâlnirea vechilor colegi și prieteni, cu precădere a cuplului format din Marc și Ada, precum și a fetelor lor, Irina și Mara, prima un copil înfiat. Accidentul soldat cu moartea lui Marc și cu rănirea gravă a Irinei, din ajunul Crăciunului, reîntorc personajul în starea de incertitudine dureroasă pricinuită de contemplarea trecutului stins, expirat. Scris cu sobrietate, pe un ton de evocare elegiacă bine supravegheat, romanul cultivă ideea singurătății ca realitate morală profundă, iremediabilă, precum și pe aceea a precarității mijloacelor de depășire a traumelor pe care ea le determină.

◆ Adrian Laurențiu, *Din prea multă iubire*, ZBR, V, 1994, 1–2–3, 15; Aurel Podaru, *Sărbătorile fiului risipitor*, MI, V, 1994, 33, 4; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 12, 55; Ruja, *Parte*, I, 167; Adrian Dinu Rachieru, *Viața ca „Sărbătoare amânată”*, LCF, s. nouă, 1996, 46, 11.

I.I.

BANCEA Melania, *Iubire cu înlocuitori*, Târgu-Mureș, Arhipelag, 1993, 158 p. Roman social. Restituie, cu aplomb și cu o isteține bine strunite epic, căile pe care se ajunge la facerea și desfacerea unor cupluri în preziua evenimentelor din decembrie 1989. Acțiunea se petrece la Craiova, în mediu spitalicesc.

▼ Târgu-Mureș, Edipus Tipo, 1997.

I.I.

BARBU Eugen, *Ianus*, Buc., Gramar, 1993, 423 p. Cu un *Cuvânt al editorului* semnat de Ion Marinescu. Fragmente: *Dimineață cu soare timid*, TMS, V, 1970, 7, 8; *Dintr-o vară*, ST, XXI, 1970, 8, 36–52; *Fragment de roman*, CL, I, 1970, 6, 3–17; ≈, AST, V, 1970, 11, 10–11; *Treptele mării*, ALL, 1971, 57–63; *În ușoara zăpadă*, RL, VI, 1973, 1, 16–19; *Sfârșit de sezon*, ST, XXIV, 1973, 8, 8–12; *Bolile splendorii*, ST, XXV, 1974, 12, 42–44; *Un fotograf*, CL, 1978, 3, 8; *Un fotograf*, RL, XI, 1978, 45, 14–15. Conform acestui text, ≈ a fost scris pe parcursul a douăzeci de ani și i-a fost prezentat de către autor lui Ion Marinescu, în 1993, sub forma unui dosar masiv, aflat încă în lucru. După moartea lui ~, în septembrie 1993, ms. a fost preluat de către soția scriitorului, actrița Marga Barbu, și definitivat de către colectivul editurii. O notiță de pe ultima pagină a cărții anunță că „ed. princeps a romanului ≈ a apărut în luna decembrie a anului 1993, la 90 de zile de la moartea autorului […] întru-un tiraj de 10.000 de exemplare”. Roman politic. Accentuând impactul politicului asupra existenței, ≈ conține povestea vieții unui arhitect bucureștean, poreclit Componistul (acesta este singurul nume sub care apare personajul, pe tot parcursul romanului), în anii ’50, ’60 și ’70 ai secolului XX. Victimă a unor „erori judiciare”, în perioada stalinismului, arhitectul face două stagii „la canal”. Ulterior este reabilitat și își desfășoară activitatea în contextul unei Românii aparent mai relaxate, de fapt din ce în ce mai mult prizoniera unei ipocrizii politice care înlocuise brutalitatea frustă cu un discurs pervers, înșelător și cu atât mai periculos. În pofida numeroaselor plecări în străinătate (datorate profesiei, care îi solicită prezența în Elveția, Franța, Italia, Germania, Mexic, Statele Unite etc.), ceea ce denotă un statut privilegiat în epocă, personajul rămâne mereu blazat, întrucâtva indiferent la propria evoluție existențială, oricât de spectaculoasă. O „melancolie organică” (C. Stănescu), dublată de o „nostalgie a decadentismului, a perversității și a cosmopolitismului” (Caius

Dobrescu) fac din Componistul lui ~ o variantă modernistă târzie a eroilor dostoievskieni, a cărui luciditate se combină cu o formă de ostilitate interioară, dată de conștiința diluării tragicului în drama burgheză cotidiană, asemenea celei din structura personajelor lui Strindberg. În context, iubirile protagonistului, cele (câteva) adânci, precum și cele (mai multe) pasagere, reprezintă mai degrabă mistere, niciodată elucidate, decât împliniri existențiale. Un mare semn al *relativității* (lumii, ființei, semenilor, relațiilor etc.) plutește mereu peste destinul Componistului. Text echilibrat, bine supravegheat stilistic. Discursul, redactat la persoana I, se constituie sub forma unui flux controlat al conștiinței și memoriei, ordonat cronologic, cu numeroase elemente de analiză și autoanaliză.

◆ Fănuș Neagu, ALA, IV, 1993, 198, 4–5; C. Stănescu, ALA, IV, 1993, 198, 4–5; Mihai Ungheanu, ALA, IV, 1993, 198, 4–5; Corneliu Vadim Tudor, ALA, IV, 1993, 198, 4–5; Alexandru George, *Ultima Groapă*, RL, XXVII, 1994, 9, 11; Nicolae Baboi, VAR, V, 1994, 4, 20; Caius Dobrescu, VTR, XXIV, 1994, 4, 4; George Pruteanu, ESM, V, 1994, 11, 21; Ion Vlad, *Spectacolul textului narativ*, TR, s. nouă, VI, 1994, 6, 1; Goci, *Romane*, 274–278; Vlad, *În labirintul*, 205–211.

C.T.

BĂLAN George, *Procesul lui Socrate*, Buc., Albatros, 1993, 247 p. Roman filosofic. Este centrat în jurul personalității charismatice a anticului Socrate. Judecarea sa de către atenieni este denunțată ca înscenare judiciară și ca mistificare istorică. Argumentația în favoarea apărării sale, peste timp, ia o turnură de eseu politico-filosofic. Amplele note de subsol, cu trimiteri docte la Platon, Xenofon, Cicero, Hegel, Kierkegaard, conferă la rândul lor discursului romanesc o alură științifică bizară, care relevă ariditatea epicului propriu-zis. Textul s-ar dori o pledoarie pentru maieutica socratică, înțeleasă ca terapeutică socială necesară și astăzi, în opinia autorului, în relațiile interumane.

L.Pv.

BĂLAN Ioana, *Înger & killer*, Buc., Corrida, 1993, 142 p. (Gulagul). Cu o pref. de Marcel Ion Fandarac și cu o alta de Gheorghe Iova. Conform pref., cartea a purtat în ms. titlul *Oglinda falsă*. Roman oniric. Redă confesiunea tulbure a unei tinere nonconformiste, Arianda, cu un trecut traumatic ce îi marchează reveriile absurd-macabre. Personajele, proiecții ale fantasticului interior, prilejuiesc incursiuni în inconștientul tumultuos al protagonistei, oferind radiografia unui delir, cu vagi inserții intertextuale și suprarealiste.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1993, 24, 6; Emil Mladin, *Prizonierii cetății*, CNT, 1993, 25, 5; Traian T. Coșovei, AZ, s. IV, LXII, 1993, 352, 11.

M.W.

BĂRBATU Gheorghe, *Memorii la morile de vânt*, Buc., Gândirea Românească, 1993, 198 p. Cu un *Cuvânt către cititor*, semnat de autor. Roman autobiografic. Autorul, transformat în narator omniscient, își povestește viața și cariera (de inginer petrolist și de cadru universitar în domeniu). E vorba de evenimente cuprinse între 1932 și primii ani de după 1989. Toate personajele și întâmplările sunt reale.

◆ Ștefan Cucu, *O carte document*, TMS, XXX, 1995, 3, 7; Dan Perșa, TMS, s. nouă. II, 1997, 4, 6.

C.T.

BĂRBULESCU Romulus, *Golful ucigașilor*, Galați, Porto Franco, 1993, 218 p. Conform notației din final, textul a fost redactat între 1990–1992. Roman de aventuri. Cuprinde o cronică romanțată a marilor descoperiri geografice făcute de către navigatorii portughezi, spanioli și olandezi la sfârșitul secolului al XVI-lea și în prima jumătate a secolului al XVII-lea.

C.T.

BĂRBULESCU Romulus, George ANANIA, *Planeta fantomelor albastre. Avertisment S.F. în stil cinematografic*, v. *Planeta Umbrelelor Albastre*, 1969.

L.T.

BELIGAN Marica, *O aspirină pentru doi*, Buc., Libra, 1993, 176 p. Roman sentimental. Acțiunea este plasată în Bruxelles, la sfârșitul secolului XX. Scriitură elegantă, umor implicit, de bună calitate.

C.T.

BEZA Vasilichia, *Între două lumi*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 154 p. Cu un cuvânt înainte al editorului. Roman autobiografic. Cartea evocă evenimente desfășurate între 1918, anul nașterii autoarei (al cărei soț a fost deținut politic), și 1989.

C.T.

➤ **BIBESCU Martha,** *O fiică necunoscută a lui Napoleon*, tr. de Andreea Gheorghițoiu, Buc., Editura Rum Irina, 1993, 149 p. (În lb. franceză: *Une Fille de Napoléon. Mémoires d'Emilie de Pellapra, comtesse de Brigode, princesse de Chimay*, cu o introd. a autoarei și o pref. de Frédéric Masson, Paris, Les Éditions de La Sirène, 1921; reed. în 1935, la Flammarion, cu titlul *Une Fille inconnue de Napoléon*). Ed. îngr. și cuvânt înainte de Ion Grecescu, note de Andreea Gheorghițoiu. Biografie romanțată. Cartea prezintă viața prințesei Emilia de Chimay, fiică ilegitimă a Emiliei de Pellapra și a lui Napoleon I, mamă a contesei Valentine de Riquet de Caraman-Chimay și prințesă Bibescu (aceasta din

urmă, devenită soacra Marthei Bibescu, prin căsătoria cu prințul George Valentin Bibescu).

C.T.

BOGDAN Dan, *La coadă la mortadella*, Buc., Scripta, 1993, 143 p. Este al treilea vol. dintr-un ciclu care mai cuprinde *Scorpionul de Durango* (1991) și *Cloaca* (1992). Roman al revoluției. Bazat pe o geografie imaginară având ca repere orașul Gad în Nabat (echivalentul simbolic al Timișoarei), din țara Numalia, cartea prezintă, prin formula transliterării onomastice și toponimice, evenimente de dinainte, din timpul și de după schimbarea violentă de regim politic din România, petrecută în 1989. Ipotezele avansate în roman cu privire la perioada respectivă (organizarea și confiscarea Revoluției de către regimul neo-comunist, crimele politice, mineriadele, sacrificarea intereselor comunitare în favoarea celor individuale etc.) sunt în conformitate cu majoritatea interpretărilor istorice ale vremii.

◆ Andreea Deciu, RL, XXVII, 1994, 51–52, 6–7.

C.T.

❍ **CALAIS Alexandru,** *Dincolo de taină*, fragment de roman, LTE, III, 1993, 41, 8.

D.G.B.

CERANU Nina, *Singurătate în doi*, Timișoara, Excelsior, 1993, 174 p. (Isis, 16). Roman sentimental. Într-un târgușor dunărean din deceniul cinci al secolului XX, tânăra și frumoasa orfelină Eda, muncitoare la atelierele navale, se îndrăgostește de Miti, distins avocat din localitate. Proiectat pe canavaua specifică prozei franceze a Luminilor, ≈ e *Viața Mariannei* a lui Marivaux în variantă autohtonă, derulând povestea unei iubiri neîmplinite.

● Premiul Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor; Premiul „Femina” al Inspectoratului pentru Cultură Timiș.

◆ Adrian Dinu Rachieru, LTE, III, 1993, 40, 4; Adrian Dinu Rachieru, MRT, IV, 1993, 10–11, 2; Radu Andriescu, CL, CXXVII, 1993, 11–12, 27; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 1–2, 57; Radu Ciobanu, ROS, I, 1995, 7–8, 127–128; Berca, *Dicționar*, 31.

D.G.B.

CERNEȚ Laurențiu, *Evadare din paradis*, Timișoara, Helicon, 1993, 202 p. Vol. mai cuprinde cinci *Antracturi* (meditații metatextuale pe marginea șantierului romanesc). Roman psihologic. Acțiunea se desfășoară în etapa de final a regimului comunist și urmărește trăirile lui Emil Rogovea, tehnician de înaltă clasă, la un an de când soția lui, Vera, părăsește menajul. De vină pare a fi delăsarea bărbatului prematur resemnat, complăcându-se în existența lâncedă a unui trai la adăpost de neprevăzut, dar și lipsa de orizont a vieții într-un mediu dominat de autoritatea tatălui și de morala conformistă a tradiției, la care se adaugă o criză a vârstei. Femeia la douăzeci de ani are o percepție asupra dinamicii existenței ce nu consonează cu aceea a bărbatului atins de o sfârșeală ce nu vine din nepăsare, ci din neputința organică – viciu de constituție biologică – a ființei de a mai lupta.

◆ Corina Chelaru, LTE, III, 1993, 42, 4.

D.G.B.

CHIRIC Ion, *Purgatoriul iubirii*, Galați, Porto Franco, 1993, 202 p. Roman psihologic. Implică și fragmente tipice literaturii de dragoste, dar se deschide mai ales spre strategiile frescei sociale. Acțiunea urmărește declinul spre dezechilibru mental al lui Lucian Mantu, tată de familie, poet și jurnalist talentat, natură onestă, dar labilă, purtând în sine rana unei iubiri neîmplinite și handicapul inadaptabilității, datorat unei conștiințe netranzacționale. Bărbatul, trecut de prima tinerețe, este strivit de mecanismul terorii cadriste a regimului comunist, după ce, în prealabil, se lăsase prins în plasa unor pasiuni necontrolate și a meschinăriei semenilor. Epicul fluent, alert, pictura socială precisă probează un prozator exersat, „contaminat de ceea ce se numește presiunea cotidianului” (C. Trandafir).

◆ C. Trandafir, LTE, IV, 1994, 37, 4; Virgil Ene, LCF, s. nouă, 1995, 6, 10.

D.G.B.

❍ **CHIRIC Ion,** *Să poți avea copii cu o floare*, fragment din romanul omonim, NRI, I, 1993, 8, 6–7.

D.G.B.

CHITTA Amos, *Înainte de Purgatoriu și după*, Cluj-Napoca, Dacia, 1993, 288 p. Cu o prezentare de Virgil Bulat pe coperta a IV-a. Roman al exilului. Valentin și Horia părăsesc România, în deceniul nouă al secolului al XX-lea, fără a-și da seama de costul emoțional și moral al unei asemenea hotărâri. Realitățile din lagărul de refugiați de la Traiskirchen îi aruncă pe cei doi într-un adevărat carusel al disperării, întrerupt de scurte momente de speranță.

M.M.

CIOBANU Mircea, *Tânărul bogat*, Buc., Cartea Românească, 1993, 363 p. Fragmente: *Ierusalim*, ST, XLI, 1990, 6, 20–24, 71; *Anii de-atunci*, O, s. nouă, 1990, 31, 8–9; *Dimineața mușteloor*, CNT, 1991, 46, 3; 47, 6; 48, 3; 50, 6; 51–52, 7; 1992, 1, 6. Continuă seria *Istoriilor* (1977–1987), ajunsă, cu acest „insolit roman” (N. Manolescu), la al șaselea vol. Roman de familie. Zece povestiri aparent autonome îl au ca narator pe fiul renegat al constructorului Gheorghe Palada, Marcu,

„aristocrat matein rătăcit în secolul XX” (Claudiu Constantinescu), a cărui menire e de a rescrie istoria a cinci generații, de la începutul veacului al XIX-lea și până în 1989, consfințind dimensiunea autobiografică a cărții. Protagoniștii cu greutate ai narațiunilor – unele de excepție (*Școala dracului*, *Nașterea Logofetesei* ș.a.) – sunt străbunica lui Marcu, Anghelina, zisă și Logofeteasa, respectiv Adam, tatăl ei. Cum temporalitatea investigată e de astă dată mai adâncă, pictura realistă declină în clar-obscur, instalându-se adesea înmiraculos, „realul apărând completat prin basm, mistică populară, parabolă biblică, eseu sau expansiuni onirice” (Claudiu Constantinescu). De aici și înscrierea romancierului în seria prozatorilor ce-i numără pe Caragiale, Sadoveanu, Agârbiceanu, Voiculescu, Pavel Dan și Galaction. „≈ este, în totul, o carte admirabilă, chiar dacă pare alcătuită din firimituri căzute de la marele festin al *Istoriilor*” (N. Manolescu).

◆ Nicolae Manolescu, RL, XXVI, 1993, 15, 7; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1993, 10, 8–9; Claudiu Constantinescu, RL, XXVI, 1993, 15, 7; Cornel Moraru, LCF, s. nouă, 1994, 7, 7.

D.G.B.

➤ **CIORĂNESCU Alexandru,** *Cuțitul verde*, tr. de Ileana și Mihai Cantuniari, Buc. – Montreal, Editura Fundației Culturale Române – Humanitas, 1993, 146 p. (În lb. franceză: *Le Couteau vert*, Paris, Gallimard, 1993). Roman de senzație. Cartea cuprinde „un love story exotic, remarcabil prin subtilitatea analizelor psihologice și prin poezia unor scene erotice” (Alex Ștefănescu), dar și o demonstrație pe tema iluziei detașării absolute. François, scriitor parizian, descinde, la invitația unui prieten pescar, pe o insulă exotică, în căutarea liniștii mult trebuitoare îndeletnicirii sale. În jurul lui însă, viața nu stă pe loc, își face chiar de cap, atrăgându-l într-un turbion criminal de fapte. Simon, pescarul în a cărui familie au loc evenimentele, îl ucide pe amantul soției sale, împins fiind de către fiica sa, Pilar, intrigată, la rându-i, de aparenta indiferență a tatălui în fața dezmățului din familie. O dată instituită, violența se propagă pandemic.

◆ Andreea Deciu, RL, XXVII, 1994, 3, 6; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 2, 5; Cornel Munteanu, TR, s. nouă, VI, 1994, 45–46, 5; Alunița Cofan, CAI, 1996, 6–7, 123–125.

D.G.B.

COCHINESCU Ioan-Mihai, *Rock & Depeche. Filmul unui roman*, Ploiești, Liber Art, 1993, 96 p. Roman al tranziției. Proza surprinde, cinematografic, primii ani de democrație postdecembristă. Privită din interiorul unei mici comunități adolescentine bucureștene, noua societate românească face dovada neașezării sale politice și sociale, exhibându-și tarele: trafic de carne vie, prostituție, emigrație. În atmosfera disonantă a disputelor juvenile dintre pasionații de rock și admiratorii trupei britanice în continuă ascensiune, Depeche Mode, povestea de dragoste dintre Nicu Panaitescu, elev în ultimul an la un liceu de arte, și Vladiana, viitoare studentă la Conservator, echivalează, în plan muzical, cu o revenire la armoniile clasice. Emil Mladin a văzut în ≈ și „o poveste aproape în stilul lui Remarque din *Trei camarazi*, o poveste de iubire, tot cu doi băieți și o fată, o poveste a neîmplinirii, o altă față a eșecului, un final tot tragic, dar petrecut în altă epocă, în altă zonă a durerilor”.

◆ Emil Mladin, CNT, 1993, 28–29, 4.

L.B.

COJOCARU Romulus, *Noaptea lupilor*, Buc., E.M., 1993, 200 p. Roman rural. Autorul creează o amplă frescă a satului Pughina, din sudul Olteniei, în perioada de avânt a mișcării legionare. Toate episoadele se leagă de cârciuma lui Cafadaru, un soi de agora unde sătenii caută soluții pentru conflictele erotice, politice și sociale care tulbură comunitatea.

M.M.

❍ **CONDURACHE Val,** *Camera frigorifică*, fragment de roman, DAC, IV, 1993, 8, 46–48.

D.G.B.

CORBUL Vintilă, *Iubirile imposibile ale lui Petronius*, tr. de Pavel Mocanu, Buc., Continent XXI, 1993, 589 p. Biografie romanțată. Prezintă nefericitele iubiri ale „arbitrului eleganței” care a fost autorul *Satiriconului.* Are ca fundal o reconstituire a tabloului exceselor epocii neroniene.

D.G.B.

CORBUL Vintilă, Eugen BURADA, *Groaza vine de pretutindeni*, Buc., Z, 1993, 331 p. Roman de aventuri. Acțiunea este plasată în lumea Mafiei.

D.G.B.

CORBUL Vintilă, Eugen BURADA, *Oameni în Rolls-Royce*, Buc., Universul Familiei, 1993, 624 p. Roman social. Frescă a lumii finanțelor mondiale de după deceniul șase al secolului XX, în care apar, spectral, ultimii descendenți ai dinastiei Sunderland Beauclair.

D.G.B.

COROIANU Victor, *La nord de Tahiti*, Sibiu, Imago, 1993, 152 p. Roman sentimental. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, la baza americană Bora-Bora, din Pacificul de Sud, medicul Van der Heyde o cunoaște

pe Lucy, descendentă a ultimilor regi tahitieni, alături de care trăiește o scurtă, dar frumoasă poveste de iubire.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Balada lupului alb*, Buc., Miracol, 1993, 175 p. Roman de aventuri.

▼ Buc., Gemenii, 1993.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Dincolo de frontiere*, Buc., Miracol, 1993, 208 p. Cu o pref. a autorului. Roman de senzație.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Floarea de argint*, Buc., Miracol, 1993, 208 p. Cu un avertisment al autorului. Roman de aventuri. Combatanții detașamentului Octogonului încearcă să afle răspunsul la întrebarea „cine a tras în noi?" în decembrie 1989.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Fulgerul albastru*, Buc., Miracol, 1993, 222 p. Cu un avertisment și o pref. ale autorului. Roman polițist. Laurențiu Cremene, ofițer de informații, e racolat în detașamentul de elită al Octogonului, organ al Securității statului, care va avea de înfruntat puterile malefice ale Ordinului Bubulilor, stranie superforță aflată în spatele Marilor Puteri. „Romanul are un ritm alert, specific divertismentului, pare credibil și articulat, fără prea mari pretenții de stil, dar corect" (Stela Iacob).

◆ Stela Iacob, FMI, XLVI, 1993, 10, 11.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Lumina Geto-Daciei*, Buc., Miracol, 1993, 189 p. Cu un avertisment și *Un scurt bilanț* ale autorului. Roman de aventuri.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Quinta spartă*, Buc., Miracol, 1993, 158 p. Fragment: *Florile sângerii*, CGL, 1992, 2, 6. Roman polițist.

◆ Mihai Floarea, RL, XXVI, 1993, 24, 9.

D.G.B.

CRĂCIUN Boris, *Bandiții și jandarmii. Roman de aventuri*, Iași, Porțile Orientului, 1993, 152 p. Biografie romanțată. Se inspiră din biografia reală a faimosului bandit interbelic Gheorghe Coroi, relatând o serie de acțiuni senzaționale înfăptuite de tânărul rebel, împreună cu tovarășii săi, în zona Botoșaniului. Structurată pe episoade, povestea prezintă pe un ton alert, plin de umor, lipsit totuși de eroizări flagrante, aventurile carismaticului Coroi, camarad de nădejde, idol romantic și luptător în slujba celor asupriți, dotat cu o neîntrecută dibăcie în a înscena tot felul de diversiuni oamenilor legii. Condus de un simț etic ostil crimei și furtului, haiducul restabilește balanța în favoarea țăranilor nedreptățiți de boieri sau de diferiți funcționari lacomi. Onestitatea sa îl va scuti și de o pedeapsă mai aspră atunci când, sătul de pribegie, cedează în fața autorităților.

◆ Florin Manolescu, LCF, s. nouă, 1993, 11, 5.

A.St.

CRĂCIUN Boris, *Moldova plânge*, Iași, Porțile Orientului, 1993, 219 p. Roman sentimental. Narează trista poveste de iubire a doi tineri, Bogdan și Doina, basarabeancă, înghițiți de apele Prutului.

D.G.B.

CRĂCIUN Georgeta, *Formula magică*, Iași, Savia, 1993, 148 p. Roman polițist. Leoca Ioana, funcționară a unei Centrale Filatelice, suportă cu greu rușinea unei nedrepte acuze de furt. Tenace, la un deceniu de la clasarea cazului, femeia reușește să aducă adevărul la lumină, grație și abilității colonelului Jeluc. Scriere modestă, agramată pe vaste suprafețe.

D.G.B.

CRĂCIUN Gheorghe, *Frumoasa fără corp*, Buc., Cartea Românească, 1993, 362 p. Cu o prezentare de Nicolae Manolescu pe coperta a IV-a a cărții. Fragmente: *Așteptare cu caietul deschis* (romanul e anunțat cu titlul *Stare de grație*), RL, XXII, 1989, 31, 14–15; *Chiarist era cuvântul: Degas*, O, s. nouă, 1990, 17–18, 12; *Ochi la pândă*, VTR, XXI, 1991, 5, 14–15; *Adela și alte stări de spirit*, MOL, II, 1991, 1, 24–27; *Corecția distanței*, CAL, 1991, 9, 6; *De ce să pui eul în centru?*, TR, s. nouă, III, 1991, 11, 6; ≈, VR, LXXXVII, 1992, 3–4, 30–41. Roman postmodern. „Duce textualismul spre marginea himerică, autosubminantă a construcției ample, polifonice" (Ștefan Borbély), depășindu-l prin obsesiva căutare a corporalității, a acelei „interiorități raționale și viscerale din care se naște limbajul" (Andreea Deciu) și, implicit, literatura. În esență, ≈ este un roman autobiografic ce transcrie notațiile jurnaliere ale unor intelectuali – *alter ego*-uri ale autorului – cărora existența din vechiul regim le impune refugiul interiorității, autoscopierea sinelui cuibărit în materialitatea concretă a trupului. Peste aceste trei realități – lume, sine, corp – ~ pune o lupă uriașă, de chirurg al sufletului, recoltând, înseriind, catalogând probe revelatorii. La vremea echinocțiului de toamnă, inginerul silvic Octavian Costin revine, după o absență mai îndelungată, în spațiul privilegiat – pentru el generator de amintiri – al satului. Aici, intră în posesia însemnărilor unui profesor, Vlad Ștefan. Lectura acestora declanșează „un fel de avatar al destinelor și biografiilor atinse și de obsedanta imagine a unor femei" (Ion Vlad), de-a lungul a șapte narațiuni cu discursuri narative diferite, a căror

finalitate superioară o reprezintă recuperarea esenței feminității. Cartea devine, astfel, „în același timp un roman de dragoste și un roman despre literatura de dragoste, mai exact despre figurile feminine ale literaturii, ipostaze ale unui același arhetip al femeii originare, mereu imposibil de prins într-un singur trup concret” (Mihaela Ursa). Protagoniștii, intelectuali mai toți, pe cât de siguri mânuitori ai prototipurilor culturale ale feminității, pe atât de inabili în strunirea masculinității concrete, „scriu, contemplă sau se abandonează unor voluptăți literare congenere, menite să le releve, evanescent, Fata Morgana, frumoasa fără corp din propriile lor reverii și aspirații” (Ștefan Borbély), intenția romancierului fiind de a oferi „construcția foarte elaborată a golului erotic pe care femeia, dorită, observată, dar nu atinsă, îl lasă în trupul primitor al bărbatului” (Ștefan Borbély). Reprosul adus autorului este că „a risipit în textele acestei cărți fragmente digresive, parazitare, redundante până la sufocare. Uneori, discursul suferă de pe urma unei verbozități excesive și lipsite de justificare în planul analizei” (Ion Vlad).

◆ Mihai Dragolea, VTR, XXIII, 1993, 12, 19; Iulian Boldea, *Studii după natură*, VTR, XXIII, 1993, 12, 19; Ștefan Borbély, APS, IV, 1993, 10–11–12, 6, 27; Andreea Deciu, RL, XXVI, 1993, 32, 6; Ioana Pârvulescu, RL, XXVI, 1993, 35, 5; Ion Vlad, TR, s. nouă, V, 1993, 35, 4; M.[ircea] B.[ențea], *Câțiva tineri cu tupeu*, F, XXIX, 1993, 12, 3; Vasile Spiridon, ZBR, V, 1994, 1–2–3, 7; Ștefan Ion Ghilimescu, CAL, 1994, 1, 6; Cornel Moraru, VTR, XXV, 1995, 9, 45–47; Mircea Bențea, F, XXXI, 1995, 10–11, 52–53; Cornel Moraru, *La Chimère de la «vision de l'écriture»: Gheorghe Crăciun*, ESI, 1995, 1–2, 271–274; Carmen Mușat, *Romanul optzecist: radicalitate și provocare*, DIL, III, 1995, 145, 7; Iulian Ciocan, CFT, III, 1996, 6; Radu Mareș, TR, s. nouă, VIII, 1996, 26, 4; Iulian Băicuș, *Corpuri și litere*, RL, XXXI, 1998, 27, 12–13; Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 2, 16–20; Georgeta Moarcăș, *Iluzia, litera și corpul*, AST, 1998, 1, 68–72; Micu, *Scurtă istorie* III, 410; Borbély, *Xenograme*, 154–157; Ciocârlie, *Femei*, 226–241; Mușat, *Perspective*, 30–32, 70–71, 78; Ursa, *Optzecismul*, 129–134; Vlad, *În labirintul*, 236–237; Oțoiu, *Trafic*, 61–62, 101–105, 106, 113; Ursa, *Gheorghe Crăciun*, 12–13, 15, 18–20, 36–47, 83–88, 90, 93; *Dicționar analitic*, II, 94–96; Micu, *Istoria*, 642; Micu, *Literatura*, 320.

D.G.B.

CRISTACHE Nicolae, *Laboratorul*, Buc., Viitorul Românesc, 1993, 237 p. Roman parabolă. De inspirație kafkiană, rescrie, în cheie simbolică, sumbra condiție a intelectualului într-o lume absurdă. Atemporală, statică, narațiunea evocă spațiul închis al unui Laborator ce urmărește determinarea „proprietăților vitale” ale unei umanități agonice, aflată în „grija” unor tot atât de incerte instanțe dirigente.

D.G.B.

CUBLEȘAN Constantin, *Galaxia termitelor*, Sibiu, Transpres, 1993, 156 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Opriță, *Anticipația*, 251–252.

D.G.B.

CUDALB Ileana, *Sărbătoarea promisă*, Galați, Porto Franco, 1993, 224 p. (Cupidon). Roman psihologic. Gloria Teodoru, jurnalistă celibatară la cotidianul bucureștean „Timpuri noi”, revine în urbea natală, pentru întâlnirea de douăzeci de ani de la terminarea liceului. Contactul cu mediul provincial, cu rigiditatea obtuză a părinților și imposibila împlinire a mai vechii iubiri pentru medicul Paul, amplifică angoasele femeii, împingând-o, pare-se, la sinucidere. Dozarea exactă a trăirilor – prin comunicarea echilibrată a percepțiilor unui eu agresat când de amintiri tandre, când de realități hidoase – face din romanul ~ un text credibil.

D.G.B.

❍ **CULIANU Ioan Petru,** *Colecția de smaralde*, fragment din romanul *Jocul de smarald*, VR, LXXXVIII, 1993, 4–5, 71–75.

D.G.B.

➤ **CULIANU Ioan Petru,** *Pergamentul diafan*, tr. de Dan Petrescu, Buc., Nemira, 1993, 124 p. (Babel). (În lb. franceză: *Le Rouleau diaphane*; ms.). Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman parabolă. *Puzzle* epic ce reunește unsprezece povestiri considerate de autor drept „capitole ale unui roman având o ordine de lectură variabilă”. Pentru Simona Sora, prozele acestui volum sunt „marginalii narative la o istorie sistematică a religiilor”, în vreme ce după Dan-Silviu Boerescu „naratorul strânge toate aceste texte, ascultând de o pornire lăuntrică, de comandamentul pregătirii, prin inițiere palimpsestică, pentru revelația instaurării pe Pământ a armoniei magice”.

▼ Reprodus în: ≈. *Ultimele povestiri*, Buc., Nemira, 1996.

■ *La collezione di smeraldi*, tr. de Cristiana Cozzi, Annalaysa Di Lernia, Marco Grampa, Maria Teresa Pini, Milano, Jaca Book, 1989.

◆ Simona Sora, RL, XXVI, 1993, 24, 8; Cătălin Ionescu, *Anticritica. Episodul 17: ~ sau SF-ul între Poliție și Magie*, JSF, V, 1996, 169, 2; Lucian Hanu, „Viața prin ochiul soacrei”, II, 1996, 3, 14; Octavian Soviany, CNT, 1996, 20, 5; Boerescu, *Păcatele*, 150–155.

D.G.B.

CURTA Eugen, *În absența unui personaj secundar*, Pitești, Calende, 1993, 199 p. Roman psihologic. Cuprinde depoziția pe care Radu – medic ortoped de

oarecare notorietate într-un târg provincial, om cu nevastă, copii, amante etc. – o face, la 40 de ani, Despinei, iubită din tinerețe și prietenă de familie. Mărturisind micimea și minciuna vieții sale de până atunci, protagonistul oferă cititorului radiografia propriului eșec, alături de aceea a lumii ce avea să apună în decembrie '89. „Calitatea cărții acesteia constă tocmai în menținerea personajelor la un punct normal al existenței, unde lașitățile, compromisurile, învârtelile, certurile, bârfele, micile înjurături la adresa sistemului (comunist, desigur), fac parte din regula jocului, nu deranjează vizibil, dar macină, toacă, erodează pe nesimțite" (Al. Th. Ionescu).

◆ Al. Th. Ionescu, CAL, 1994, 2, 4; Miron Beteg, F, XXX, 1994, 2, 16–17.

D.G.B.

DACHIN Gheorghe, *Bob și Rok. Romanul unui câine lup*, Buc., Junior Club, 1993, 96 p. (Biblioteca Junior Club). Carte pentru copii și tineret. Este povestea aventurilor unui câine lup.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 8, 41.

D.G.B.

❍ **DAN Vasile,** *Șapte zile de la marginea timpului*, fragment din romanul omonim, ARCA, IV, 1993, 1–2–3, 16.

D.G.B.

DĂNESCU-MÜLLER Traian, *Sub dictatură. Trilogie*, [Cluj], Sincron, 1993, 190 p. Cu o pref. de Teohar Mihadaș. Roman politic. Reunește, sub titulatura „trilogie", trei așa-zise micro-romane, în fapt, tot atâtea povestiri independente. Cea dintâi, *Ochiul de lanț*, reconstituie un paradis rural în destrămare, agresat de ciuma colectivizării. A doua, *Puțul orb*, relatează istoria anilor de deportare, în bazinul Dombasului, a tatălui autorului, Jean Felix Müller, în vreme ce ultima, *Reportaj sub tensiune*, poetizează „un caz special, născut în intervalul imediat care a precedat căderea soților Ceaușescu" (Teohar Mihadaș). Subiectele sunt reunite sub numitorul comun al rezistenței anticomuniste.

D.G.B.

DELAVRANCEA Bogdan V., *Evadare în Oniria sau O călătorie de 24 de ore prinăuntrul craniului meu*, Brașov, Transcendent, 1993, 462 p. Roman științifico-fantastic. Protagonistul călătorește prin tărâmul imaginar al Oniriei, odiseea sa, transcrisă la persoana întâi, constituind o aventură inițiatică.

L.Pv.

DELAVRANCEA Bogdan V., *Infernul? Care infern, de aici sau de dincolo?*, Brașov, Transcendent, 1993, 383 p. Roman științifico-fantastic. Mistic și parabolic totodată, închipuie o călătorie cu „spațiotemporoscopul" prin Paradis, Infern și Purgatoriu. Călătoria este în același timp o descindere fantezistă în „Lumea Întâia, Lumea a Doua și Lumea a Treia", cu inerentele lor conflicte politico-sociale și de mentalitate între totalitarism și liberalism.

L.Pv.

❍ **DERȘIDAN Ioan,** *Dar întâmplări erau*, fragment din romanul *Joile de peste an*, AURO, 1993, 2, 71–73.

I.M.

❍ **DIMA Florin,** *Buștenii pârliți*, fragment de roman, CNC, IV, 1993, 4, 12; 15.

I.M.

DIMITRIU Ștefan, *Turnul nebunilor*, Buc., Evenimentul, 1993, 446 p. (Epos). Fragment: *Atac la persoană*, LCF, s. nouă, 1992, 34, 10. Roman al revoluției. Acțiunea se focalizează asupra vieții jurnalistice din Televiziunea Română, în perioada de după decembrie 1989. Protagonistul, Bujor Hanganu, fost realizator al unei emisiuni subversive, în epoca ceaușistă, se dedică după 1989 unei anchete TV privind subteranele „revoluției". În finalul romanului, Hanganu moare în urma unui atac de inimă, survenit la vestea că principalul martor al anchetei sale a dispărut într-un straniu accident de circulație. Umorul, conjugat cu „un dramatism neretoric" (Alex Ștefănescu), conferă construcției narative pregnanță și verosimilitate.

◆ C. Stănescu, *Revoluția din* ≈, ALA, IV, 1993, 202, 4; Alex Ștefănescu, *Televiziunea fără Paul Everac*, RL, XXVII, 1994, 1, 6–7; Gabriela Duda, *Televiziunea română în direct*, VR, LXXXIX, 1994, 9–10, 137–141; Romul Munteanu, AZ, 1995, 858, 4; Munteanu, *Jurnal*, VI, 227–229.

L.Pv.

✷ **DINULESCU Denis Th.,** *Jurnalul surorilor Grimm*, Buc., Ion Creangă, 1993, 79 p. Fragment: ≈, CNC, III, 1992, 13, 12.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 18, 49.

I.M.

DODU Costin, *Secretul din strada Batiștei*, Buc., Editura Christophor, 1993, 319 p. Roman social. Mizând în subsidiar pe reflectarea unei întregi epoci, derulată într-un arc de timp ce se întinde între 1938 și 1989, acțiunea se confundă, în bună parte, cu destinele pline de neprevăzut ale personajelor principale: visătorul violonist Alexandru, soția sa, frivola Magda, fiică a unui moșier moldovean, și Cora, romantica și devotata soră

vitregă a acesteia, care, pasionată de muzică, se îndrăgostise cândva de viitorul ei cumnat. Victime ale istoriei, dar și ale prea ambiguelor lor relații sufletești, cei trei, precum și multe alte figuri secundare, însuflețesc o narațiune îndeajuns de detaliată și de vie în prima ei parte, dar care devine tot mai senzaționalistă și mai expeditivă pe măsură ce se apropie de final.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 23, 64.

I.M.

DONCIU Victor, *Misiunea „Tidal Wave”*, Buc., E.M., 1993, 207 p. Roman de război. Acțiunea este plasată în august 1943, în condițiile unui atac masiv al aviației americane asupra rafinăriilor românești de petrol, controlate de Germania nazistă. Cartea are aspectul unui scenariu de film, cu episoade derulate rapid și cu unele efecte „cinematografice”, ceea ce contribuie, în suficientă măsură, la menținerea tensiunii necesare unei astfel de intrigi. Abundența datelor tehnice de specialitate sufocă uneori narațiunea. Câteva clișee de exprimare afectează când și când textul, dar relațiile dintre personaje, destul de bine conturate, rămân convingătoare în ordinea esteticii romanești.

L.Pv.

DUDA Virgil, *Alvis și destinul*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 191 p. (Excelsior). *Bildungsroman*. Este cronica retrospectivă a vieții unui evreu din Bârlad, Carol Vais, căruia soarta și istoria i-au jucat destule feste. Autodidact cultivat, acesta fusese, înainte de Al Doilea Război Mondial, simplu băiat de prăvălie până când un prieten, același care l-a introdus în mișcarea comunistă, și l-a asociat în negustorie. După război, în timpul căruia a îndurat umilința muncii forțate, el va fi, rând pe rând, activist de partid, redactor la o revistă de propagandă și șef la o cooperativă comercială. Acuzat de sionism și de delapidare, fostul „tovarăș de drum” al comuniștilor devine, pe neașteptate, victima regimului pe care-l slujise în mod naiv și sincer. Scăpând cumva de închisoare, se va hotărî, într-un târziu, să emigreze în Israel, unde, culmea ironiei, ajunge să lucreze ca subaltern al fostului securist Iancu Herman, anchetatorul său de odinioară. Scris într-un stil liniar, cu destule racursiuri narative și cu explicații deseori fără rost, romanul rămâne în limitele unui realism aproape biografic, înviorat totuși de prezența câtorva personaje remarcabile, mai ales feminine (sârboaica Liubița, basarabeanca Valeria).

◆ Bogdan Dumitrescu, RL, XXVII, 1994, 4, 6; Steluța Peștrea Suciu, *Destin în istorie*, AST, 1999, 6, 28–31; Ion Cristofor, *Scriitori din Țara Sfântă*, CET, III, 2000, 5, 14; Cornel Moraru, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 87–89; Cristofor, *Scriitori*, 64–66. ❐ V. și *Catedrala*, 1969.

I.M.

DUMBRĂVEANU Nicolae Mihu, *Lupta pentru putere*, Cluj-Napoca, Clusium, 1993, 126 p. Roman politic. În intenție realist, romanul este de fapt un stângaci și schematic portret în mișcare al personajului principal, Iuri Grosman, fost director corupt și tiranic al unei întreprinderi miniere. Înlăturat din funcție odată cu prăbușirea regimului comunist, acesta caută, cu o înverșunare maniacală, să ajungă din nou la conducere în împrejurările tulburi ale democrației de tranziție. Deși adună în jurul său tot felul de acoliți (activiști de partid, foști informatori ai securității, ingineri, funcționari), el eșuează până la urmă în uneltirile sale, puse, în concluzia caricatural-simplificatoare a romanului, pe seama unei patologii a setei de putere.

I.M.

✸ **DUMITRESCU Lia,** *Începutul și sfârșitul*, Iași, Casa de Presă și Editură Cronica, 1993, 92 p.

◆ ⁂, UC, III, 1993, 1, 15.

I.M.

➤ **DUMITRIU Petru,** *Incognito*, tr. din lb. franceză de Luminița Brăileanu și Delia Vasiliu, Buc., Univers, 1993, 521 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). Cuvânt înainte și repere cronologice de Geo Șerban. (În lb. franceză: *Incognito*, Paris, Éditions du Seuil, 1962). Fragmente: ≈, tr. de Andriana Fianu, LCF, s. nouă, 1990, 29, 8–9; ≈, MOL, II, 1991, 6, 19–21. Face parte din proiectul unui mare ciclu epic intitulat *Colecție de Biografii, Autobiografii și Memorii contemporane*, care mai cuprinde romanele *Vârsta de aur sau Dulceața vieții* (1999) și *Proprietatea și posesiunea* (1991), alături de o serie de proze scurte. Roman politic. În capitolele intitulate, alternativ, *Odinioară* și *Acum*, dubla narațiune cuprinde mărturiile a două personaje deja cunoscute din alte cărți ale lui ~. Primul este autorul însuși, care, precum în *Ne întâlnim la Judecata de Apoi* (1992), dezvăluie crâncena luptă pentru putere din sânul nomenclaturii comuniste a anilor 1950–1960. Ca să poată evada în Occident, el se dedă și aici la un joc duplicitar, fiind martorul implicat al unui sistem în care potentații comuniști săvârșesc tot felul de ticăloșii și crime. Celălalt protagonist, Sebastian, este unul dintre frații Ionescu din *Proprietatea și posesiunea* (1991). Relevantă pentru o întreagă epocă, autobiografia sa, transcrisă clandestin de întâiul narator, începe cu fuga de acasă, dintr-o insuportabilă familie burgheză, și continuă cu participarea la război, cu prizonieratul într-un lagăr

sovietic, cu racolarea, în numele antifascismului, de către comuniști, cu încadrarea succesivă ca activist, ca ofițer de Securitate și ca director al unei întreprinderi. Treptata lui trezire morală îl transformă însă pe fostul complice într-un refuznic și, inevitabil, într-o victimă a regimului. Condamnat pentru un pretins sabotaj și supus unei detenții dure, inclusiv la Canal, el are revelația iubirii aproapelui și a solidarității umane, în care vede singurele forțe capabile să submineze totalitarismul. E ceea ce va încerca, după eliberare, să le transmită nu numai unor prieteni, ci și fraților săi Erasmus și Cristian, deveniți între timp nomenclaturiști de frunte. Convertirea lor nu va reuși, eroul va continua să fie marginalizat și prigonit, dar mesajul său politico-spiritual se face auzit cu tărie într-unul dintre cele mai complete romane românești despre mutilarea destinelor și a conștiințelor în societatea totalitară.

■ *Inkognito*, tr. de Elmar și Erika Tophoven-Schöningh, Frankfurt am Main, S. Fischer Verlag, 1963 (Zürich, Schweizer Verlagshaus, Neue Schweizer Bibliothek, 1966); *Inkognito*, tr. de Claes Gripenberg, Stockholm, Forum, 1963; *Incógnito*, tr. de Alfredo Darnell, Buenos Aires, Plaza & Amp – Janés, [1963]; *Incognito*, tr. de Norman Denny, Londra, Collins, 1964 (Londra, Sphere, 1969; Glasgow, W. Collins Sons and Co., 1978); *Inkognito*, tr. din lb. franceză de Tage Bruel, Copenhaga, Gyldendal, 1965.

◆ Dan Ciachir, *Literatura pătimirii noastre*, OPS, XVII, 1990, 16, 7; Andrei Pippidi, *Pentru dreapta măsură*, DOI, II, 1991, 33, 16; Ierunca, *Românește*, 226–228; Radu Mareș, *„Cazul” ~*, TR, s. nouă, IV, 1992, 4, 4; C. Stănescu, *~, B. Fondane și creițarii lui Aurel Vlaicu*, ALA, IV, 1993, 169, 1; 7; Eugen Simion, *„Un mare scriitor care își asumă destinul”*, ALA, IV, 1993, 175, 3–4; C. Stănescu, ALA, IV, 1993, 192, 10; George Pruteanu, ESM, IV, 1993, 50, 21; Cristian Teodorescu, RL, XXVI, 1993, 50, 6; Ioana Pârvulescu, RL, XXVII, 1994, 1, 5; Dan Stanca, *Adevăratul ≈*, LTE, IV, 1994, 2, 4; Victor Cubleșan, TR, s. nouă, VI, 1994, 5, 4; Nicolae Baboi, VAR, V, 1994, 2, 28; Cornel Ungureanu, *~ și rescrierea istoriei*, RL, XXVII, 1994, 35, 12–13; 36, 10; Simion, *Convorbiri*, 191; Munteanu, *Jurnal*, VI, 177–179; Gheorghe Glodeanu, *Romanele lui ~*, TR, s. nouă, X, 1998, 9–10, 1; 5; Ion Vartic, *Jocurile „hahalerei” în Vârsta de fier*, APS, IX, 1998, 10, 17–21; Ungureanu, *La vest*, 157–162; Cosma, *Romanul*, II, 380; Glodeanu, *Dimensiuni*, 259–268; Grigurcu, *Imposibila*, 381; Munteanu, *Jurnal*, VII, 99–105; *Dicționarul esențial*. ❐ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

➤ ❍ **DUMITRIU Petru,** *Taxă pe valoarea adăugată*, tr. de Andriana Fianu, LCF, s. nouă, 1993, 8, 8–9; *Viața inimitabilă*, LTE, III, 1993, 47, 8–9; *Viața de noapte*, tr. de Andriana Fianu, LTI, 1994, 10, 86–93, fragmente din romanul *Femeia cu oglindă*. (În lb. franceză: *Femme au miroir*, Paris, Éditions de La Table Ronde, 1988).

◆ Dan Ciachir, *Literatura pătimirii noastre*, OPS, XVII, 1990, 16, 4; 7; Nicolae Balotă, *Un roman de gară*, LCF, s. nouă, 1997, 47, 7.

I.M.

ENACHE Liana, *Destinul Anielei*, Galați, Porto Franco, 1993, 139 p. (Colecția Cupidon). Roman sentimental. Protagoniștii fac parte din „lumea bună” bucureșteană. Dificila apropiere dintre doctorița Aniela Sarandy și profesorul universitar Robert Aman este urmărită de-a lungul unei intrigi pe cât de întortocheate, pe atât de străvezii, al cărei caracter artificios nu poate fi atenuat nici de psihologia sumară a personajelor, nici de palida descriere a mediului spitalicesc, nici de platitudinea dialogurilor intelectuale, pe varii teme, ce o însoțesc când și când.

I.M.

EVERAC Paul, *Câteva feluri de dragoste*, Buc., Evenimentul, 1993, 381 p. Roman de familie. Este conceput după rețeta realismului balzacian. Autorul analizează multiplele fațete ale eroticului, folosind ca material caracterologic patru generații din neamul Runcanilor, dintr-o incertă localitate Glodeni. De la idealistul Grigore, născut în 1884, un țăran creativ, spiritualizat, în stare să vadă dincolo de contingent, până la strănepoții săi, Valeria, Sonia și Ovidel, fiecare generație încercând o cât mai reușită situare existențială în raport cu totalitarismele epocii. Autorul insistă de asemenea asupra consecințelor identitare ale saltului din mediul rural în cel urban. Vlad, Petre și Silvia sunt personaje exemplare din acest punct de vedere. Stil caracterizat prin plasticitate și sensibilitate evocativă.

◆ Mircea Ghițulescu, LTE, IV, 1994, 8, 4.

M.M.

FOTACHE Mihai, *Să mori din prea multă sete de viață. Roman de dragoste*, Craiova, Editura F, 1993, 172 p. Roman sentimental. Povestea triunghiului amoros format din Liviu Vidineanu, Vera și Ema este plasată în primii ani de după Revoluția din 1989. Nu depășește, ca evocare, poncifele genului.

M.M.

FOTACHE Mihai, *Viață vieții, moarte morții*, Craiova, Editura F, 1993, 143 p. Roman al tranziției. Prezintă secvențe din primii ani de după căderea regimului comunist.

M.M.

GLIGAN Valer, *Chemarea muntelui*, Cluj-Napoca, Dacia, 1993, 213 p. Roman rural. Interesul estetic al acestui microroman este preponderent legat de caracterul lui autobiografic și de valoarea etnografică a evocării ținutului natal al povestitorului, o Țară a Moților devenită, prin candoarea descrierii și a relatării, tărâm idilic, reper constant al memoriei afective.

◆ Gheorghe Jurcă, „Unirea", 1993, 929, 4–5.

L.Pv.

GOJA Nicolae, *Ilca. Educația milei*, Cluj-Napoca, Recomfinas – Fapta Transilvăneană, 1993, 128 p. Roman rural. Povestea legăturii de o viață dintre Nuțu și Ilca, țărani dintr-un sat de pe lunca Someșului, se înfiripă printr-un ambiguu joc al rememorărilor discontinue, aparținând mai multor voci și istorisind fiecare momente diferite din existența celor doi. Scene obișnuite, cum sunt culesul viei, tăiatul porcului, cositul, dar și evenimente precum un accident de mină și o inundație devastatoare recompun, laolaltă cu unele legende și istorii populate cu personaje distincte ale locului (Moașa, Potcovarul), chipul unei lumi tradiționale adevărate, regăsită în poezia ei aspră și în dramatismul ei elementar. Rezumându-și biografia de orășean, spre ea își mai întoarce privirile încă o dată, în final, ultimul narator, descendentul ei nostalgic.

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Citadini deprimați și rurali viguroși*, LCF, s. nouă, 1995, 13, 16.

I.M.

❍ **GRIGOR Andrei,** *Despărțirea de bâlci*, fragment de roman, LTE, III, 1993, 8, 8–9.

M.W.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Dincolo de adevăr*, Buc., Palmyra, 1993, 240 p. Roman psihologic. Este centrat pe povestea de dragoste dintre doctorul Octavian Mavrodin și Iulia Herescu, fosta iubită din tinerețe a acestuia și actuala sa pacientă, bolnavă de cancer. Constituită în mare parte din confesiunile eroinei, sub formă de jurnal epistolar adresat doctorului, cartea reprezintă o meditație intelectualizată asupra iubirii și a problematicii cuplului. Sugestiile centrale ale romanului cu tentă proustiană sunt dihotomia dintre experiență și înțelegere, trăire și reflecție, precum și importanța retrospecției, ca unică modalitate de cunoaștere și autocunoaștere.

M.W.

➤ **HORIA Vintilă,** *Salvarea de ostrogoți. Prigoniți-l pe Boețiu*, în românește de Ileana Cantuniari, Craiova, Europa, 1993, 196 p. (În lb. spaniolă: *Perseguid a Boecio*, Madrid, Dyrsa, 1983). Fragment: *Persecutați-l pe Boethius*, MI, II, 1991, 17, 8. Este ultimul vol. al *Trilogiei exilului*, din care mai fac parte: *Dumnezeu s-a născut în exil* (apărut în lb. franceză în 1960, iar în lb. română în 1990) și *Cavalerul resemnării* (apărut în lb. franceză în 1961, iar în lb. română în 1991). Roman al exilului. Tematizează raporturile dintre individ și societate, istorie și cultură, cunoaștere și putere, tratate din două perspective narative diferite, congruente din punct de vedere al semnificațiilor. Primele două părți ale cărții ilustrează destinul lui Toma Singuran, fost profesor universitar de literatură, exilat în propria sa țară, aflată sub ocupația comunistă. După zece ani de detenție politică, eroul este deportat în pustietatea Bărăganului, lipsit de adăpost și de mijloace de subzistență, abandonat într-o singurătate deplină. Coborârea în acest infern echivalează însă, în conștiința sa, cu debutul unei palpitante și revelatoare aventuri interioare. Document politic al gulagului românesc din deceniul șase al secolului XX, romanul se transformă treptat într-o carte inițiatică, într-un discurs cu resorturi speculative profunde. Într-o colibă părăsită, protagonistul descoperă cadavrul unui bătrân savant fizician, zăcând deasupra unei hârtii ce trimite la existența unui manuscris pe care, în cele din urmă, îl găsește și-l copiază, adăugându-i propriile observații. Conținutul textului vizează constituirea unei noi ontologii aplicabile și în domeniul socio-politic, bazată pe descoperirile fizicii cuantice. În această nouă paradigmă, Toma vede, pe urmele predecesorului său, o posibilă salvare a lumii. Aceasta este și aspirația filosofului Boețiu, eroul celei de-a treia părți a romanului, plasată în anul 524, alt spirit vizionar aflat în dezacord cu epoca sa și condamnat la moarte de către regele ostrogoților. Atât profesorul român, cât și gânditorul roman, autorul celebrului tratat *Consolările filosofiei*, reprezintă arhetipuri, ilustrări ale mitului orfic, proiecții ale funcției profetice și soteriologice a cunoașterii, ea însăși privită ca „exil" în raport cu variile sale contexte, istorice, geografice, socio-politice. Prin formula epică inedită, prin alternanța planurilor temporale, a perspectivelor narative, ce vizează o ingenioasă unitate ideatică, ≈ reprezintă un roman original și complex, o interogație modernă și autentică asupra sensurilor creației și ale existenței.

■ *Persécutez Boèce*, Lausanne-Paris, L'Âge d'homme, 1987.

◆ Monica Lovinescu, VTR, XX, 1990, 12, 4; Domițian Cesereanu, TR, s. nouă, III, 1991, 7, 7; A.M., MI, II, 1991, 17, 8; Constantin Cubleșan, ST, XLIV, 1993, 8–9, 28; Valentin Chifor, *~ sau parabola exilului*, F, XXIX, 1993, 9, 4–5; Victor Cubleșan, TR, s. nouă, V, 1993, 50, 4; Alain Vuillemin, *L'Epreuve de l'exil*, ESI, 1993, 1–2, 3; Ungureanu, *La vest*, 131–135; Ungureanu,

Mircea Eliade, 112–115; Gheorghe Glodeanu, *~ și romanele exilului*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 16, 5; 18, 5; Cristian Radu, *Publicistica lui ~*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 46, 1, 8–9; Crenguța Gânscă, *Metamorfozele lui ~*, F, XXXIII, 1997, 1, 59–61; Rotaru, *O istorie 2*, IV, 363–364; Crenguța Gânscă, *Parabole cu împărați și imperii*, ST, XLIX, 1998, 7–8, 93; *Dicționarul scriitorilor*, II; Glodeanu, *Dimensiuni*, 250–259; Popa, *Reîntoarcerea*, 67–78; Maria Georgeta Orian, *~, romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; *Dicționarul esențial*; Micu, *Istoria*, 651; Orian, *Vintilă Horia*, 75–76, 94. ❐ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

HURDUZEU Ovidiu, *La Roma, totul e O.K.*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 183 p. Cu o scurtă prezentare de Mircea Horia Simionescu, pe coperta a IV-a. Roman parabolă. Este o farsă postmodernă a comunismului, proiectată într-un plan al fantasticului derizoriu. Protagonistul, scriitor și redactor la Editura Politică, în Bucureștiul anului 1989, este racolat de Securitate și pus să îndeplinească sarcina de a deveni profet al Omului Nou, o creatură multidimensională, trăind în raiul comunist. Elementele de farsă grotescă, ce însoțesc apariția misteriosului personaj, culminează cu o viziune escatologico-ideologică, menită a parodia grandilocvența și exaltarea specifice utopiei comuniste. În plin avânt apocaliptic, narațiunea se deplasează însă, pe neașteptate, în planul cotidianului mărunt, într-o suburbie a Romei unde naratorul, numit acum Profetul, cere azil politic, însoțit de iubita sa și de enigmaticul Om Nou, el însuși sceptic în privința virtuților raiului comunist. Cea de-a doua parte a romanului redă aventurile foștilor mesageri ai „noii ere" în Italia, apoi în America, în același registru real-fantastic, ironic, neconvențional. Intenția naratorului de a înființa un așa-numit Gulagland sau Redland, comică replică a Disneylandului, reîntruparea pasageră a lui Karl Marx în ființa Omului Nou și consacrarea sa literară în Italia, în calitate de dramaturg, intervenția reporterilor, precum și reproducerea unor fragmente din cronicile teatrale închinate pieselor acestui nou Karl Marx sunt doar câteva din elementele inedite ale cărții. Antiutopie caricaturală a comunismului, ≈ este „o feerie tragicomică, un fel de țiganiadă a marxism-leninismului", scrisă „cu talent, cu o inteligență artistică rar întâlnită" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, *O țiganiadă a marxism-leninismului*, RL, XXVI, 1993, 33, 6; Adriana Cean, TR, s. nouă, VII, 1995, 2, 4; 11; Oțoiu, *Trafic*, 231–233.

M.W.

❍ **IFRIM Corneliu,** *Răzbunarea reginei*, fragment din romanul *Răstignirea*, LTE, III, 1993, 41, 9.

M.W.

IONESCU Florin Andrei, *Șarpele de catifea*, Buc., Editura Scaiul, 1993, 190 p. Roman polițist.

M.W.

IONESCU Mircea, *Capcana ucigașă*, Galați, Porto Franco, 1993, 168 p. (Detectiv). Roman polițist.

M.W.

IONEȚ Doina, *Într-o singură noapte*, Galați, Porto Franco, 1993, 189 p. (Cupidon). Roman sentimental. Concepută sub formă de confesiune a protagonistei, Georgiana Tulbure, adresată soțului său, doctorul Radu, cartea evocă o serie de drame familiale, prin prisma unor relații afective nefericite și tulburi. Moartea prematură a mamei îi dezvăluie eroinei identitatea tatălui său, în persoana unui medic de care se simte atrasă și care se dovedește a fi, în mod surprinzător, și părintele prietenei sale, Codrina. Fire singuratică, înclinată spre puerile reverii romantice, Georgiana trăiește încă o decepție, odată cu căsătoria Codrinei cu cel de-al doilea bărbat de care ea se îndrăgostește, colegul său Liviu. Întâlnirea, spre finalul cărții, cu doctorul Radu constituie pretextul rememorării acestor drame, într-un stil romanțios, liric și pe alocuri emfatic, lipsit de suplețea și complexitatea unei compoziții psihologice autentice.

M.W.

IUGA Nora, *Săpunul lui Leopold Bloom*, Buc., Cartea Românească, 1993, 227 p. Fragmente: ≈, RL, XXIII, 1990, 34, 15; *August, 40°C*, LCF, s. nouă, 1990, 10, 12. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 174. Autoficțiune. Alcătuit din alternanța de secvențe autobiografice cu pasaje de ficțiune propriu-zisă, ≈ se sustrage, în mod deliberat, oricăror rigori artistice, conceptuale, ficționale. Personajul-narator, Nora Almosnino, este o scriitoare în vârstă de cincizeci și cinci de ani, un spirit lucid, complex, ce se autocontemplă în oglinzile memoriei, în peisajul dezolant al epocii ceaușiste. Partea cea mai consistentă a cărții o reprezintă evocarea vieții interioare a eroinei, de la percepția faptului imediat, privit sub lupă, în filigranul detaliului, la reflecțiile existențiale, constituite în mici eseuri concentrate, de o remarcabilă finețe analitică. Tablou al unei epoci dominate de uniformitate și de rigoare dogmatică, ≈ este o pledoarie pentru puritatea și libertatea spiritului, pentru valențele inefabilului și ale inexprimabilului. Nonconformismul scriiturii și originalitatea tehnicilor narative reprezintă ele însele sugestii ale acestei concepții de ansamblu, vizată și prin similitudinile cu literatura lui James Joyce, prezente pe tot parcursul cărții. Romanul propriu-zis, scris de Nora la persoana a treia, despre așa-numiții domn D și doamna E, reprezintă o simplă secvență din existența naratoarei, o realitate interioară secundară, o

simplă paranteză inserată în confesiunea directă. Piesă autentică a literaturii de sertar, elaborată în deceniul nouă al secolului XX, ≈ oferă „pagini memorabile, care exprimă, în esență, condiția artistului într-un mediu ostil creației și, într-un plan mai general, drama unei sensibilități acute într-o lume de o duritate impenetrabilă” (Valentin F. Mihăescu).

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1993.

◆ A.B., RL, XXVI, 1993, 29, 6; Ioana Pârvulescu, RL, XXVI, 1993, 34, 5; Ștefan Melancu, APS, IV, 1993, 9, 10; Nicolae Baboi, VAR, IV, 1993, 12, 20; Geo Șerban, LCF, s. nouă, 1994, 7, 7; Horia Florian Popescu, DOI, V, 1994, 38, 15; Valentin F. Mihăescu, VR, LXXXIX, 1994, 9–10, 111–114; Christi, *Fragmente*, 79–88.

M.W.

JELESCU Smaranda, *Măcar un singur foc de armă*, Buc., Cartea Românească, 1993, 251 p. Roman psihologic. Structurat pe mai multe paliere narative, prin alternanța planurilor temporale și a perspectivei auctoriale cu confesiunea de tip diaristic, ≈ evocă secvențe din existența mai multor personaje, care se întretaie și se completează reciproc. Figura centrală a romanului, Lem Predescu, un biofizician din Bucureștiul epocii comuniste, se conturează atât printr-un discurs obiectiv, la persoana a treia, cât și prin două confesiuni directe, cea a colegei sale, Andra Mironescu, aflată sporadic în prim-plan, și cea a lui Mihai Predescu, fratele eroului. Alcătuită, în bună măsură, din rememorări și din evocări, dar și din nuclee epice, uneori insuficient dezvoltate, cartea, fluentă și interesantă ca tehnică narativă, propune o convenție de tip modernist a spațiilor deschise și a perspectivelor oscilante, sugerând inclusiv pluralismul semantic al formelor.

◆ Andrei Gligor, *O lume cunoscută*, LTE, IV, 1994, 29–31, 4.

M.W.

JORDAN Nicholas, *Omul de cenușă*, Buc., Uranus, 1993, 336 p. (Conexiuni americane). Fragmente: *Castelele din Spania ale familiei Morrena*, CNT, 1992, 34, 7; 35, 6; BAR, III, 1992, 45, 20; 46, 20; 47, 20; 48, 20; *Cavalerii rătăcitori ai Graalului*, LTE, III, 1993, 23, 8–9. Conform informațiilor bibliografice, pe pagina de titlu a vol. este menționat faptul că romanul ar fi fost tr. în românește din lb. engleză de N. Minciulescu, în fapt, numele românesc al autorului. Cu o notă a autorului, la final, conform căreia capitolele XVII–XXI au fost scrise direct în lb. română. Pe coperta a IV-a, patru caracterizări semnate de Nicolae Breban, George Pruteanu, Marin Sorescu și Alex Ștefănescu. Roman parabolă. Într-un scenariu caleidoscopic și reticular, inspirat din genul picaresc, peripețiile tânărului German Ursache, ghid la o celebră agenție americană de turism, rescriu tema universală a călătoriei inițiatice, restituind, în cheie parabolică, traseul spiritual al omului modern, ca *homo viator* capabil să descifreze înțelesuri în faptele mărunte ale existenței. Guvernată de simbolistica lui Hermes, relatarea însumează un material factologic extrem de variat, trecut prin filtrul unor experiențe spirituale trăite de protagonistul-narator de-a lungul călătoriilor sale (de la calea zen, la căutarea Graalului, de la rozacrucianism la creștinism), într-o meditație profundă asupra condiției umane. Exegeza a înscris romanul în siajul practicilor sincretice de tip *new age* (L. Buligan) sau în descendența prozei lui Mateiu Caragiale (O. Soviany).

■ *Ashman*, [Buc.], Foreign Languages Press Group „Romania”, 1993.

◆ Cătălina Ștefănescu, *Un om de afaceri romancier: ~*, FC, 1993, 25, 14; Octavian Soviany, *Măștile lui Hermes*, CNT, 1993, 28–29, 5; Alex Ștefănescu, RL, XXVI, 1993, 32, 7; Liana Buligan, FMI, XLVI, 1993, 12, 9; George Pruteanu, ~, ≈, ESM, IV, 1993, 24, 20; Radu Andriescu, CL, 1993, 11–12, 27; Cătălina Ștefănescu și George Arion: *„Nu sunt un personaj falstaffian”*, FC, 1994, 4, 14 (interviu cu ~); Constantin Cubleșan, TR, 1994, 21–24, 5.

I.T.

MADANA Ștef, *Demascarea. Roman polițist*, Buc., Calypso, 1993, 254 p. Roman polițist.

M.W.

MANCAȘ Alexandrina Camelia, *Eternitate de trei ani*, Piatra Neamț, Panteon, 1993, 405 p. (Romanul de dragoste). Cu un *Cuvânt înainte* de Dumitru Almaș. Roman psihologic. Concepută în spiritul literaturii autenticiste, cu o structură compozițională de inspirație postmodernă, narațiunea, derulată capricios, evocă drama unei obsesii amoroase. Aflată într-un spital de boli nervoase, în urma unei tentative de sinucidere, protagonista, pe nume Victoria, profesoară într-o localitate din Moldova, în perioada ceaușistă, rememorează iubirea sa adulterină pentru un coleg, Ștefan, până la urmă căsătorit cu o fostă elevă. Fire pasională, ambițioasă, eroina este deopotrivă o victimă a propriilor sale sentimente și, într-un alt plan, a persecuțiilor sistemului politic comunist, din pricina originii sale „burgheze”. Confesiune autobiografică redactată într-un stil diaristic, cu accentul pus pe notația exactă, înregistrată cu luciditate detașată și cu patos analitic, romanul apelează și la mijloacele discursului autoreferențial, în care autorul, în dialog cu un alt personaj, comentează și explicitează cartea, structurată concentric, pe paliere narative diferite.

◆ Vasile Spiridon, ATN, XXXI, 1994, 8, 5.

M.W.

MARIAN Mircea, *Portret de familie cu crizanteme*, Baia-Mare, Gutinul, 1993, 470 p. Roman de familie. Face parte din ciclul *Trilogia disperării*, alături de *Ninge în Spania la Alicante* (1994) și de *Filiera* (1995). Roman politic. În primăvara anului 1968, într-o simptomatică sincronizare cu revoluția praghează, înmormântarea doctorului Șerban Dima constituie prilejul reuniunii unei familii ramificate și diverse. Parcurgerea listei de personaje lămurește proiectul romanului. Șerban Dima e un fost deținut politic, în vreme ce Clara, soția sa, are origine boierească. Roman și Iosif, cei doi fii, sunt unul un răzvrătit, celălalt un îndoctrinat. Unchiul Alfons Cornu are trecut de activist comunist, iar „Bursucul" a făcut parte din județeana de partid. Tabloul de familie se vrea așadar o frescă politică. Explorarea relațiilor dintre membrii familiei Dima e folosită pentru a contura o imagine a regimului comunist, de la teroarea „obsedantului deceniu" până la relaxarea aparentă din anii '60 ai secolului XX. Tipurile umane sunt caracterizate ideologic; relațiile personajelor implică gesturi politice, iar principalele evenimente (sinuciderea lui Iosif Dima, căsătoria lui Roman Dima) se raportează strâns la ordinea socială a noului regim. Această solidă ancorare politică dă narațiunii, pe suprafețe întinse, un interes documentar. Un episod precum acela al arestării lui Șerban Dima, sub acuzația de fascism, se citește ca un bun, chiar dacă fictiv, reportaj. Însă dincolo de transcrierea fidelă a gesturilor și reacțiilor politice, universul uman al romanului rămâne sărac și schematic, împărțit didactic între cei care se conformează și cei care rezistă.

◆ Constantin Cubleșan, ST, XLV, 1994, 7–8, 37–38.

L.T.

MARINESCU-REUSS Ruxandra, *Jocuri*, Buc., Cartea Românească, 1993, 323 p. Cu un *Cuvânt despre Ruxandra* de Cornelius Reuss și o postf. de Ovid. S. Crohmălniceanu. Roman autobiografic. Coboară pe firul memoriei până în prima copilărie a protagonistei (1940), în Bucureștiul ocupației germane, ca să urce, mai apoi, până în deceniul șapte al secolului al XX-lea. O carte despre viața sub vremuri de răstriște, scrisă nu atât pentru a acuza, pentru a justifica ori pentru a înțelege, cât dintr-un impuls esențialmente ludic, din plăcerea pură și simplă de a regăsi timpul trăit (trecut, nu pierdut), cu bunele și cu relele sale, reamintit la ceasul bilanțului, nu cu regret, nu cu întristare, ci doar cu amuzament. Este bemolul salvator, puțin întâlnit în lucrări de acest gen, care face cartea mai mult decât agreabilă, iar autoarei îi proiectează un profil senin. Ca fiică și nepoată de mici boieri olteni, doar anchetați de poliția bolșevică, nu și încarcerați, protagonista – abia ieșită din copilărie la instalarea bolșevicilor în țară –, nu a crescut în religia urii față de noii stăpâni. Dar nici profilul ei psihologic nu este din plămada acelora întunecate. Dimpotrivă, solară, încrezătoare, temerară, superior inteligentă, ~ se amuză, nu se încrâncenează. Știe că scrie despre un fel de infern, dar găsește resurse să-l persifleze, dezbrăcându-l de haina sumbră în care istoria, dar, mai ales, executanții acesteia, l-au înveșmântat. Lucrul este posibil în măsura în care nu Istoria este prioritatea autoarei. „Romanul – spune Cornelius Reuss, soțul romancierei – nu a fost gândit în mod special pentru cititorul român. El trebuie să ofere și străinului o imagine ne-pretențioasă, lipsită de răutate, capabilă să producă o rezonanță în inima lui, despre România. Nu căutați nici aspecte critice, nici politice; nu există!". Mai mult, Ovid. S. Crohmălniceanu notează că autoarea nu face „nicio concesie efectelor ieftine", ci propune „o veritabilă cronică a vieții cotidiene în «anii luminoși»".

◆ Adriana Bittel, RL, XXVI, 1993, 33, 6; ⁂, BNR, XLII, 1993, 21, 54.

D.G.B.

✷ **MĂNUCEANU Vasile,** *Strania Pelicania*. *Roman pentru copii*, f.l., 1993 (Carnetele Observator). Fragment: GUL, I, 1992, 3, 3. Reluat fragmentar: Bărbulescu, *Ocrotiți*, 105–109. Roman pentru copii și tineret. Urmărește „transformarea Mihaelei, la 10 ani, într-o tânără domnișoară, observată de un maestru român al cărții pentru copii și tineret" (Radu Bărbulescu).

◆ Bărbulescu, *Ocrotiți*, 39.

L.T.

➤ **MELINESCU Gabriela,** *Lupii urcă în cer*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 151 p. (Colecția Excelsior). Cu o caracterizare de G. Dimisianu pe coperta a IV-a. (În lb. suedeză: *Vargarnas himlafärd*, tr. de Inger Johansson, Stockholm, René Coeckelberghs Bokförlag, 1981). Fragment: *Ploaie providențială*, TR, s. nouă, IV, 1992, 4, 7. Roman politic. Într-un orășel românesc de provincie izbucnește un incendiu la o uzină. Pentru salvarea lui Ilie, ars aproape integral, se face o colectă de grefe de piele în întreaga instituție. Deși muncitorii se grăbesc să se așeze la coadă pentru a-l acoperi cu pielea lor pe Ilie, acesta moare. Romanul se folosește de poncifele literaturii realist-socialiste atât pentru evocarea solidarității muncitorești, cât și pentru a contura atmosfera de teroare discretă, exercitată de autoritatea politică. Însă mediul politizat al uzinei, cu relațiile sale de putere și cu tabu-urile sale ideologice, nu e decât o iluzie la care toți colaborează teatral. În afara zidurilor uzinei, umanitatea recade într-o stare de inerție

și de indiferență. Cu perspectiva unei catastrofe anunțate, ciocnirea Pământului cu Soarele, comunitatea trăiește o apatie cu sens crepuscular, în așteptarea unui sfârșit iminent. Spectrul morții colective sufocă entuziasmul muncitoresc, uniformizează ierarhiile și estompează drama opresiunii totalitare. Coerciția, teroarea, precum și utopia își pierd însemnătatea în fața viziunii apocaliptice. Roman cu vocație politică, ≈ reușește astfel să evite tentația facilă a demonizării comunismului, construind un spațiu imaginar în care o melancolie irepresibilă a unui sfârșit de lume absoarbe și neutralizează tensiunile ideologice.

■ *Ulvenes himmelferd*, tr. de Asbjørn Gimse, Oslo, Tiden, 1982.

◆ Cristina-Ilina Sălăjanu, RL, XXVI, 1993, 35, 6–7; Vitalie Ciobanu, CFT, II, 1995, 5–6, 4; George Vulturescu, P, VIII, 1997, 10, 5; Ciobanu, *Frica*, 178–182.

L.T.

MERIȘCA Costin, *Tărâmul gheenei*, Galați, Porto Franco, 1993, 244 p. Cu o pref. de Paul Goma. Roman al memoriei. Evocă universul concentraționar comunist. La sfârșitul anilor ’40, Emil Cortez, student la filosofie, e arestat și purtat prin mai multe închisori, din beciul Securității bucureștene, la Suceava, Pitești, Gherla și la Poarta Albă. După cinci ani, e eliberat. Experiențele sunt tipice (interogatorii, umiliri, privațiuni, întâmplări miraculoase), dar le distinge tratarea, care evită registrul confesiv. Povestirea nu evocă suferința și reușește să ocolească aprecierea morală a experienței concentrașionare, inerentă unei retrăiri a infernului. Privirea naratorului, ludică, ironică ori sarcastică, rămâne întotdeauna detașată. În locul terorii, perspectiva din care se face relatarea subliniază comicul. Episodul arestării e văzut ca un ceremonial mecanic pus în scenă de niște agenți depășiți de situație; replicile stupide, nepotrivite, cu aspect de dialog absurd produc amuzament și fac efect de caricatură. Altundeva, naratorul se joacă, substituind postura victimei cu aceea a torționarului. Un nou deținut, bine hrănit, e confundat pentru o clipă cu Nikolski, directorul închisorilor comuniste, iar un convoi de deținuți care traversează Gara de Nord e asemănat unei coloane prezidențiale. Emil Cortez refuză astfel să asume condiția victimei. El se raportează la universul concentrașionar nu în felul martirului, ci în acela al adaptatului. De altfel, dimensiunea cea mai importantă a experienței sale o constituie acomodarea și buna înțelegere a mecanismelor specifice fiecărui loc de detenție, fie acesta beciul Securității, penitenciarul, sau lagărul de muncă. Curiozitatea înlocuiește frica, „domesticind” violența. Pentru Emil Cortez, spațiile concentrașionare apar ca o serie de medii pe care le cunoaște, cu care se familiarizează și care îl modelează, traversarea lor constituind o aventură în cursul căreia se formează o personalitate. Realitatea gulagului se transcrie, surprinzător, ca un *Bildungsroman*, fapt ce explică toleranța unei narațiuni care mai degrabă cunoaște și înțelege decât condamnă. ≈ izbutește să evoce, în registru epic, enormitatea morală, cuprinzând, din aceeași perspectivă detașată, întreg spectrul de grozăvii la care detenția expune ființa umană, de la tentațiile senzuale vinovate până la deviațiile sexuale. Transfigurare radicală a experienței concentrașionare, romanul își asigură un loc aparte în genul, bogat ilustrat, al memorialului închisorii prin distilarea confesiunii în cheie ludică și prin evitarea mesajului moralizator.

◆ Ruxandra Cesereanu, ST, XLVI, 1995, 1–2, 14.

L.T.

❍ **MIHADAȘ Teohar,** *Alți nepoți*, F, XXIX, 1993, 2, 12–13; *Moartea Penelopei*, F, XXX, 1994, 1, 19–21; *Ulyse bunic*, AURO, 1994, 4, 24–26, fragmente din romanul *Singurătatea lui Ulyse*. Proiectat ca o încheiere a ciclului autobiografic din care mai fac parte romanele: *Frumoasa risipă* (1980), *Pe muntele Ebal* (1990), *Steaua câinelui* (1991), *Pinii de pe Golna* (1993), *Străinul de la miezul nopții* (1996).

L.T.

MIHADAȘ Teohar, *Pinii de pe Golna*, Cluj-Napoca, Delta Press, 1993, 258 p. Fragmente: *În calea oamenilor apar semne*, TMS, XXVI, 1991, 8, 8–9; *Întoarcerea*, LTE, II, 1992, 43, 8–9. Reluat fragmentar: *Pap Avghera*, DTP, V, 1994, 7–8, 5. Face parte dintr-un ciclu autobiografic, alături de romanele *Frumoasa risipă* (1980), *Pe muntele Ebal* (1990), *Steaua câinelui* (1991), *Străinul de la miezul nopții* (1996). Roman autobiografic. Revine asupra deceniului cinci al secolului XX, propunând o narațiune parabolică pe tema războiului și a instaurării terorii staliniste. În preajma anului 1940, Thanu Vazura, din neamul Velhilor, trăiește o existență de proscris în Tanara, mică localitate de munte. El e căutat de autoritățile Nefide pentru activitățile sale subversive. Conflictul se stinge însă când peste ambele neamuri, atât peste Nefizi, cât și peste Velhi, cade năpasta Lupilor, care îi lichidează sălbatic și nediferențiat. Dincolo de onomastica exotică, rolurile istorice se ghicesc ușor și transfigurarea e minimală. Chiar dacă filtrul legendar izbutește pe secvențe scurte să reinterpreteze istoria contemporană prin prisma instinctualității atavice și a primitivismului tribal, transfigurarea imaginară rămâne decorativă și stângace în comunicarea experienței memorialistice.

◆ Tiberiu Ciorba, F, XXX, 1994, 1, 17–18; Ion Mureșan, *Intrarea istoriei în mit*, TR, s. nouă, VI, 1994, 42, 5.

L.T.

MIHAIL Nicolae-Paul, *Aventurile unui soldat de plumb*. *Roman comic*, Galați, Porto Franco, 1993, 217 p. Roman pentru copii și tineret.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 15, 40.

L.T.

MIHALCEA Florian, *Vieți separate*, Timișoara, Helicon, 1993, 186 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman parabolă. Suită de narațiuni care constituie o monografie a morții fiziologice. Situarea geografică (în general provincială și rurală), biografiile personajelor și acțiunile lor se dovedesc neimportante pentru această proză. Ficțiunile, angajate prin mici enunțuri sapiențiale despre moarte, surprind momente paradoxale ale descompunerii. Un bărbat e uitat pe un fotoliu și se dizolvă în praful care îl acoperă, un bătrân scade în dimensiuni până se pierde printre cearceafuri, bunicul intră în descompunere în timpul priveghiului, un soldat își pierde un picior, ca un început de dezmembrare organică. Subiectul acestor narațiuni sunt corpurile însingurate, rupte de comunitate, pentru care funcțiunile sociale au încetat să mai aibă relevanță. Greu de catalogat ca roman atât prin structură, cât și prin viziunea asupra lumii, ≈ rămâne o proză tulburătoare, amintind, prin obsesia morții și prin reprezentarea ei fabuloasă, de literatura sud-americană.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 17, 56; Cornelia Ștefănescu, JL, s. nouă, IV, 1993, 49–52, 3; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1994, 1, 10; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 12, 55.

L.T.

MIHALI Nicoară, *Sărut pe o roată de tren*. *Roman imposibil*, Baia-Mare, Gutinul, 1993, 174 p. Cu o postf. de Augustin Cozmuța și o caracterizare pe coperta a IV-a de Ștefan Doru Dăncuș. Roman oniric. Poveste de dragoste cu structură lirică, ≈ tratează tema eternei neîmpliniri a cuplului, reiterând, prin mijloace onirice, obsesia distanței ce se insinuează între îndrăgostiți. Concepută ca o înlănțuire de episoade de sine stătătoare, narațiunea se structurează în funcție de o logică a recurenței fără înaintare epică, după modelul variațiunilor pe o temă unică. Sunt vise ce refac, în multiple scheme dramatice, obsesia obstacolului și frica de a nu rata întâlnirea cu celălalt. Rezultă de aici un text greu de descifrat și inconsistent epic, dar nu lipsit de o trăire acută a coșmarescului.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 6, 48.

L.T.

MLADIN Emil, *Haimanaua*, Buc., Nemira, 1993, 192 p. (Purgatoriu). Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Traian T. Coșovei. Fragmente: ≈, CNT, 1992, 42, 6–7; ≈, AZ, s. IV, LXII, 1993, 340, 16. Roman social. Urmărește, profilat pe imaginea unui mediu uman marginal, un destin marcat de o origine socială de care nu se poate desprinde. În centrul narațiunii stă biografia lui Radu Tristu, copil orfan care crește la o școală specială, destinată cazurilor grave de indisciplină. Înfiat de procurorul Liviu Costea, personaj important din elita societății bucureștene, protagonistul capătă astfel șansa de a duce o viață normală. Totuși, în virtutea unei fatalități, Radu Tristu nu reușește să își depășească condiția, indiferent de existența la care i se oferă acces. Ilustrată prin crime, răzbunări, ciocniri violente etc., care îl atrag pe protagonist în mediul interlop, damnația socială, deși patetică, rămâne neconvingătoare, cu multiple elemente senzaționale.

◆ Miruna Nicolae, RL, XXVII, 1994, 36, 6; Lucian Chișu, LTE, IV, 1994, 41, 4; Octavian Soviany, CNT, 1994, 45, 5; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 23, 67; Octavian Soviany, CNT, 1996, 28, 5; Octavian Soviany, CNT, 1997, 43, 4.

L.T.

MODORCEA Grid, *Băieții de bani gata*, Buc., Alcris, 1993, 232 p. (The Best). Este primul vol. dintr-un ciclu care mai cuprinde *Fetele de bani gata* (1994) și *Noii băieți de bani gata* (1996). Roman satiric. Frescă socială demitizantă consacrată progeniturilor de nomenclaturiști din epoca ceaușistă și rolului jucat de ei în ierarhia puterii, ≈ se concentrează sarcastic pe comportamentele amorale și, cu precădere, licențioase ale acestui grup privilegiat, cu rol de cutie de rezonanță pentru toate ororile vehiculate anecdotic în epocă, multe dintre ele fiind atribuite familiei Ceaușescu, unde excelează, desigur, consoarta. Firul narativ principal urmărește relația dintre Nona și Ian Clauner, fiul prim-ministrului Gheorghe Clauner, proiectând-o într-un scenariu conspirativ alambicat. Suprasaturat de senzațional și de detalii picante cu priză la cititor, romanul abundă în referințe cinematografice și literare ușor descifrabile, aducând în prim-plan numeroase personaje reale (Lica Gheorghiu, Suzana Gâdea, Ernest Maftei sau Constantin Noica); li se adaugă cele ficționale cu identități transparente, cum este Aristița, o actriță căsătorită cu ministrul de externe, care este evident Violeta Andrei, în vreme ce Gheorghe Clauner seamănă izbitor cu Ion Gheorghe Maurer.

◆ Gabriel Rusu, LTE, III, 1993, 42, 4; George Pruteanu, ESM, IV, 1993, 41, 21.

C.R.B.

❍ **MOTOC Nicolae,** *Ucigașul de revelații*, fragment de roman, în vol. *Vânzătorul de enigme. Antologie de proză*

contemporană, selecție și note de Ovidiu Dunăreanu, Constanța, Europolis, 1993, p. 190–211.

◆ Dumitru Mureșan, VTR, XXIV, 1994, 7, 6.

L.T.

MUNTEANU Francisc, *Cont secret*, Buc., Odeon, 1993, 134 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Fragment: *Generalul*, LTE, III, 1993, 32, 8–9, 15. Roman politic. Concepută ca o tramă fictivă țesută în jurul unor date, fapte și personaje reale, narațiunea încearcă să lămurească enigma conturilor secrete deschise în băncile elvețiene de familia Ceaușescu. Pe baza unui mecanism bine rodat, Securitatea folosește, pentru asemenea operațiuni bancare, agenți pe care apoi îi suprimă. Între acești agenți condamnați de dinainte, Mircea Caraman, din cauza unei erori a sistemului, izbutește să scape cu viață. El duce o existență de fugar, lucrând ca muncitor necalificat în câteva întreprinderi, până când, în zilele Revoluției, e asasinat. Convențional prin destinul individual pe care îl urmărește, romanul propune și o frescă politică a ultimilor ani ai regimului comunist. Dincolo de jocurile de putere ale Securității, redate fără imaginație, demnă de remarcat în această carte postrevoluționară este persistența, prin personajul Armand Ulești, a vechiului mit al „comunistului curat", specific prozelor lui ~.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 18, 54.

L.T.

MUNTEANU Vladimir, *Depoziția*, II, v. *Depoziția*, I, 1991.

L.T.

MUȘAT Thalia, *Jurnalul unei fete naive*, Galați, Porto Franco, 1993, 184 p. (Cupidon). Roman autobiografic. Jurnal al unei adolescente, ținut cu câțiva ani înainte de Revoluția din decembrie 1989. Fără să conțină notațiile intime specifice unei asemenea scrieri, evocarea se centrează asupra figurii tatălui fetei, profesor de socialism științific într-un mic oraș de provincie. Textul înregistrează neliniștile personajului, nemulțumirile lui față de politica oficială, precum și inexplicabilele sale absențe de acasă, în spatele cărora se ghicește, abia numită, anchetarea dascălului de către Securitate. „Naivitatea" jurnalului se referă la perspectiva adolescentină, inevitabil inocentă, asupra ororilor regimului represiv. Eroina are o percepție candidă a persecuției și a torturii, neînțelegând, în fond, drama tatălui și cauzele derivei lui existențiale.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 3, 38.

L.T.

NECULA Nicolae, *Raport de gardă*, Constanța, Muntenia, 1993, 299 p. Roman sentimental. Urmărește oscilațiile erotice ale unui bărbat îndrăgostit în același timp de două femei, cu puțin timp înainte de Revoluția din 1989. Mihai Strîmbeanu, chirurg într-un oraș de provincie, ajunge să o opereze pe fosta lui soție, Ileana, de care divorțase cu doi ani mai devreme. Petrecându-și convalescența în spital, Ileana îl recucerește pe Mihai, amenințând astfel relația acestuia cu Silvia, asistenta-șefă. În cele din urmă, Mihai se reîntoarce la Silvia, Ileana dovedindu-se infidelă. Ezitările protagonistului între cele două femei sunt reflectate fără profunzime, mai degrabă ca o formă de slăbiciune decât ca o dilemă erotică.

◆ Olga Duțu, CTL, V, 1993, 892, 2; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 5, 44; Ion Roșioru, TMS, XXIX, 1994, 2, 6; Ștefan Cucu, TMS, XXXI, 1996, 4, 6; Duțu, *Note*, 118–119.

L.T.

➤ **NEDELCOVICI Bujor,** *Dimineața unui miracol*, Buc., Univers, 1993, 245 p. (În lb. franceză: *Le Matin d'un miracle*, tr. de Alain Paruit, Arles, Actes Sud, 1991). Roman al exilului. Urmărește, pe fundalul unui univers concentraționar, criza unui cuplu, declanșată de expatriere. Maria, rămasă în țară după plecarea la Paris, în exil, a lui Iosif Rabovski, primește de la acesta, printr-un mesager, manuscrisul unui roman. Textul, de inspirație autobiografică, evocând relația celor doi și imaginând reunirea cuplului, stă la originea unei derive afective și a unui dezechilibru mental. Identificându-se cu personajul care îi poartă numele, protagonista cade victimă unei autoiluzionări, criza adâncindu-se în proporție egală cu retrăirea ficțiunii livrești. Maria înnebunește citind romanul lui Iosif și e internată într-un ospiciu. Chiar dacă alienarea se asociază unei lecturi, ca în cazul Emmei Bovary, experiența Mariei implică în plus, ca un pandant al imersiunii în iluzie, conformarea neabătută la condiționările unei realități totalitare. Protagonista se visează într-un cuplu idilic și, în același timp, duce o viață promiscuă, alături de mesagerul anonim care i-a livrat romanul. Trăind ficțiunea, Maria se minte frumos, în vreme ce acceptă pasiv pervertirea libertății. Demența ei capătă astfel semnificație politică, devenind o parabolă a complacerii în minciuna ideologică. Artificios, textul completează această descoperire a infernului totalitar cu o traversare și cu o eliberare, rezolvând criza prin „miracolul" întoarcerii bărbatului plecat în exil. Inegal, cu un deznodământ orientat naiv, ≈ izbutește nu atât în ilustrarea perspectivei optimiste evocate de titlu, cât în reinterpretarea, în gamă afectivă, a temei consimțirii vinovate din *Al doilea mesager* (1991).

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1993.

◆ Paul Dugneanu, UC, IV, 1994, 1, 4; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 6, 48; Georgeta Drăghici, ST, XLV, 1994, 4–5, 60; C.G.S., UNO, V, 1994, 56, 2; Drago Tudoran, LTE, V, 1995, 5, 4; Milena Șipețean, VTR, XXVI, 1996, 3, 94; Micu, *Scurtă istorie*, III, 117; ~, *Dimineața unui miracol*, LCF, s. nouă, 1997, 22, 15; Micu, *Istoria*, 535; Micu, *Literatura*, 278. ❒ V. și *Ultimii*, 1970.

L.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Final de partidă*, Buc., E.M., 1993, 208 p. (Sfinx). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 13, 46; ⁂, VAR, IV, 1993, 8, 27.

L.T.

✷ **NEGOIȚĂ Tudor,** *Sub semnul tăcerii*, Buc., Semnalul, [1993], 200 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 9, 43.

L.T.

✷ **NEGOIȚĂ Tudor,** *Zodia riscului și a dragostei*, Buc., Paco, 1993, 232 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 11, 37.

L.T.

NICOLAU-GOLFIN Marin, *K2B3, misiune secretă în România 1989*, Buc., Tip. Filaret, 1993, 446 p. (Gând românesc). Cu o pref. a autorului. După afirmația autorului, vol. ar face parte din ciclul *Românii scriu istoria*, alături de *Stella Alba* (1992) și de *Fata pământului* (1994). Roman de spionaj.

L.T.

OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Clubul Senatorilor*, Iași, Editura Fundației Chemarea, 1993, 272 p. Roman de campus. Descrie viața universitară din ultimii ani ai regimului comunist. Într-un oraș de provincie, câțiva intelectuali se reunesc zilnic ca să ia prânzul la pensiunea Matildei Stein, cunoscută drept „Clubul Senatorilor". Reconstituirea atmosferei spirituale în care au loc aceste întâlniri ale intelectualității de provincie furnizează însă numai pretextul pentru o analiză critică a moravurilor universitare. Pe această cale, dar și prin intermediul evocării unui destin individual, al profesorului de istorie Tudor Barcaru – înlăturat temporar de la catedră în urma unui denunț, urmărit de uneltirile colegilor și persecutat de Securitate –, intrăm în contact cu un mediu universitar decăzut, lipsit de dimensiune spirituală și de caractere, spațiu al unor intrigi cu miză politică. Cartea subliniază, îngroșând până la limita caricaturii, impostura și teroarea din universitate, legându-le de un context istoric, în care epurarea vechilor generații de profesori și aservirea ideologică a învățământului au politizat și deprofesionalizat mediul academic românesc. Totuși, această radiografiere a unui declin spiritual se dovedește inconsecventă, drama lui Tudor Barcaru rezolvându-se, în spirit propagandistic, printr-un triumf neverosimil al dreptății în sânul aceluiași mediu social.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 19, 40.

L.T.

ONICEANU Marius, *Taina lui Zamolxis sau Șansa*, Buc., Editura Tehnică, 1993, 255 p. (Romane). Roman politic. Proiectează o poveste de dragoste pe fundalul tulbure al instaurării regimului comunist în România. Narațiunea are ca pretext iubirea lui Glad-Claudius Baltazar, student al Facultății de Filosofie la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, pentru Dora Arbore, fiica unui politician social-democrat. Trama erotică, convențională, face posibilă evocarea mediului situat în proximitatea cercurilor puterii, surprinzând, după 1945, manevrele comuniștilor pentru suprimarea democrației, trădarea social-democraților, primele persecuții politice și tentativele de evadare în lumea liberă. În paralel, ≈ consemnează, cu o fidelitate plicitisitoare, dezbaterile din sânul unei societăți a studenților la filosofie pe tema moștenirii geto-dacice și a unui destin etnic cristalizat sub semnul sacrificiului, încercând să ofere o perspectivă integratoare asupra dramei contemporane a României.

L.T.

OTTESCU Constantin, *Un spion la curtea lui Ștefan cel Mare*, Buc., Ion Creangă, 1993, 155 p. (Aventura). Roman de aventuri. Giacomo Albertini, căpitan de cavalerie ușoară, împătimit de cai și de femei frumoase, este forțat de împrejurări să accepte o misiune secretă și, astfel, ajunge, în jurul anului 1470, la curtea din Suceava a domnitorului Ștefan.

▼ Buc., Junior, [1998?].

L.B.

➤ **PAPILIAN Alexandru,** *Ex*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 214 p. (În lb. franceză: *Le Fardeau*, tr. de Alain Paruit, Paris, Albin Michel, 1989). Roman psihologic. Gheorghe Huhulea, descendentul unei familii de boieri români, își trăiește drama inadaptării în societatea comunistă. Scris la persoana întâi, romanul dezvăluie existența ternă, fără nimic spectaculos a eului narator, imposibilitatea unei minime realizări în plan social, dublată de neputința de a oferi ceva în plan afectiv. Lucid, personajul nu-și propune nimic în stare să-l salveze, dimpotrivă, „singura terapie la care accede e batjocora de sine însuși, supralicitarea derizoriului, trivialității, frivolității și, până la urmă, a neputinței de a pune într-un fel sau altul, capăt neputinței" (Laurențiu Ulici).

◆ Diana Tihu, *Azi răspunde ziarului: scriitorul* ~, TRA, II, 1993, 121, 1; Ion Mușlea, *Despre scriitori români și venirea minerilor, despre cosmopolitism sau creierul planetar. De vorbă cu scriitorul* ~, TR, s. nouă, V, 1993, 27, 3; Ion Vlad, TR, s. nouă, V, 1993, 30–31, 4; Adriana Bittel, RL, XXVI, 1993, 31, 6; Constantin Cubleșan, ST, XLIV, 1993, 8–9, 35; Octavian Soviany, CNT, 1993, 37, 4; Mihai Dragolea, VTR, XXIII, 1993, 10, 8; Mihaela Pârvulescu, LTE, III, 1993, 39, 4; Ulici, *Dubla impostură*, 261–263; Ulici, *Literatura*, 371–372; Micu, *Scurtă istorie*, III, 218; Alex Ștefănescu, ~, RL, XXX, 1997, 12, 4; Roxana Sorescu, *Atât de tânăr și atât de furios*, LCF, s. nouă, 1997, 12, 7; Mușat, *Perspective*, 188–189; Vlad, *În labirintul*, 241–245; Micu, *Istoria*, 545.

L.B.

PARDĂU Platon, *Avocatul diavolului*, Buc., E.M., 1993, 263 p. Fragment: *Comerț cu oameni*, LTE, III, 1993, 4, 8–9. Roman psihologic. Textul urmărește viața de după pensionare a lui Cicero Hornaru. Arhitect de geniu, care funcționase la conducerea unui institut de cercetare în construcții din București, acesta se retrage, în ultimii zece ani de activitate, la Doruna, locul său de baștină, în speranța că se va reîncărca cu energie creativă. E însă obligat, acolo, să stea la dispoziția unui primar corupt și să construiască locuințe sociale. Drama ratării și sentimentul nimicniciei sunt intensificate după revenirea în București de viața de cuplu; soția sa, Cleo, fostă profesoară, se dedică cu succes, la bătrânețe, unei cariere de avocat. Singurătatea lui Cicero contrastează cu mondenitatea perechii sale. Obiect al unei neîncetate introspecții, cazul său devine, musilian, cel al unui „om fără întâmplări” (prins în anturajul unor „oameni cu întâmplări”), ori al unui „om care și-a pierdut evenimentul”, sfârșind în definiția unui „fel de vagabond de geniu”. O intrigă polițistă difuză și secundară îl transformă pe Cicero într-un posibil client al lui Cleo, fiind suspectat pentru uciderea Metulei, una din amantele sale din tinerețe.

◆ Bogdan Dumitrescu, RL, XXVI, 1993, 19, 8; Adrian Dinu Rachieru, MRT, IV, 1993, 5–6, 5; A.D.R., MRT, IV, 1993, 12, 2.

L.T.

❍ **PĂCURARIU Francisc,** *Unchiul meu Ludovic și maimuțele*, fragment din romanul *Sindbad Corăbierul*, ST, XLIV, 1993, 1, 24.

L.B.

PĂCURARIU Petru, *Pași de voie*, Timișoara, Excelsior, 1993, 205 p. Roman de aventuri. Acțiunea, realizată după modelul literaturii de capă și spadă, se petrece în Moldova anilor 1458–1460, când tânărul Ștefan, aflat la începutul domniei, își consolidează pozițiile, dejucând uneltirile fostului domn Petru Aron. Stilul alert creează o reușită atmosferă de poveste, cu descrieri de natură și scene de un pitoresc hazliu.

L.B.

PĂLTINEANU Gellu, *Vipera cu corn*, Craiova, Scrisul Românesc, 1993, 236 p. Roman autobiografic. Radiografie fidelă a vieții unui inginer, Silviu Duru, romanul trădează, alături de încercarea protagonistului de a-și analiza eșecul sentimental, o puternică intenție moralizatoare.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 10, 52.

L.B.

PĂUN Gheorghe, *O mie nouă sute nouăzeci și patru sau Schimbarea care nu schimbă nimic*, Buc., Ecce Homo, [1993], 234 p. Roman științifico-fantastic.

L.B.

PELIN Eugen, *Triumful iubirii*, Buc., E.M., 1993, 128 p. Roman sentimental. Surprinde, cu sensibilitate, frământările specifice primei iubiri. Pentru locotenentul Radu Petrescu, „tânăr înzestrat cu riguroase calități”, la cei douăzeci și doi de ani ai săi, relația cu Lavinia nu poate avea decât un final fericit.

◆ Nicolae Boghian, VAR, IV, 1993, 6, 21.

L.B.

❍ **PETRESCU Alexandru,** *Întâlnire în tren*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1993, 23, 10–11.

L.B.

PETRESCU D.M., *Drum în timp*, Buc., Nedion, 1993, 102 p. Roman polițist.

L.B.

POP Maria, *Berbecele timpului. Acatist de veșnică iubire*, Constanța, Europolis, 1993, 104 p. Personajul principal al narațiunii apare și în *Bărbatul copacilor mei* (1999). Roman autobiografic. Reface, în tablouri de mare plasticitate și culoare, imaginea Țării Lăpușului de la mijlocul secolului XX. Pentru Ulvia Sânzeu, protagonista de numai patru ani, venită din Regat, „timpul se deschide spulberător de vrajă și de mister peste Rohia” bunicilor (Ion Roșioru), creând o lume rurală în care fantasticul și paranormalul coexistă firesc cu autenticul și cu pitorescul.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Imposibilă, pânda*, Galați, Porto Franco, 1993, 165 p. Roman psihologic. Scriere introspectivă ce stabilește „insolite conexiuni între lumea fiarelor pădurii și cea a oamenilor, […] prima apărând superioară celei umane, dominată de o vinovăție ancestrală” (Simion Bărbulescu). Găsind în mistreața

Ursoaica un confesor de încredere, căruia îi destăinuie amintiri din tinerețe, sergentul Elias Mateu ajunge să înțeleagă că din „cloaca absurdului" social în care viețuiește, omul nu poate ieși decât depersonalizându-se.

◆ Simion Bărbulescu, CL, CXXXII, 1998, 7, 28.

L.B.

POPESCU Paul D., *Sfântulețul*, Ploiești, Prahova, 1993, 299 p. *Bildungsroman*. Acțiunea, plasată în prima jumătate a secolului XX, urmărește evoluția unui tânăr, Ieronim Aldea, începând cu anul 1921, când rămâne orfan, până la căsătorie, patru ani mai târziu. Maniera ciudată prin care protagonistul alege să se facă respectat și să facă avere, cea de a-și asuma vini care nu-i aparțin, îi atrage supranumele de Sfântulețul, punând la grea încercare înclinațiile detectiviste ale Matildei Mironescu, mătușa sa, care-și folosește talentul la salvarea veșnicului „acuzat", dar și în scop personal.

L.B.

➤ **POPESCU Petru,** *Înainte și după Edith*, tr. de Antoaneta Ralian, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1993, 287 p. (Excelsior). (În lb. engleză: *Before and After Edith*, Londra – New York, Quartet Books, 1978). Roman erotic. Abordează cazul patologic al unei femei traumatizate. Pe fundalul destrămării Imperiului Austro-Ungar, la începutul secolului XX, și al Primului Război Mondial, Edith, o prostituată stilată, încearcă să răzbune amintirea dureroasă a unui viol din adolescență racolând și „osândind" bărbații într-un mod șocant. „Ostentativă și provocatoare" (Constantin Cubleșan), cartea lui ~ impresionează prin „știința sugerării și a creării atmosferei" (Ion Vlad), dar păcătuiește prin „erotismul împins îndrăzneț până aproape de limita pornografiei" (Claudiu Constantinescu).

◆ George Arion, *România a adus un imens serviciu Americii*, FC, 1991, 31, 12–13; Claudiu Constantinescu, RL, XXVI, 1993, 14, 17; Nicolae Manolescu, RL, XXVI, 1993, 14, 7; Elisabeta Lasconi, AZ, s. IV, LXII, 1993, 272, 11; Valeriu Cristea, *„Eu sunt unul din scriitorii care s-au afirmat de ambele părți ale cortinei de fier sau ale Atlanticului*, CAI, 1993, 5–6, 18; Ion Vlad, TR, s. nouă, V, 1993, 32–33, 4; Ion Bălu, ST, XLIV, 1993, 8–9, 38–39; Al. Th. Ionescu, CAL, 1993, 9, 9; Nicolae Rotund, TMS, XXVIII, 1993, 12, 5, 15; Constantin Cubleșan, ST, XLV, 1994, 9, 27–28; Radu Mareș, ~, ≈, TR, s. nouă, VII, 1995, 18, 5; Ulici, *Dubla impostură*, 259–261; Ulici, *Literatura*, 344; Mircea Popa, *A doua față a lui* ~, ST, XLVII, 1996, 1–2, 44–45; Rotund, *Incursiuni*, 142–145; Cornel Ungureanu, ~ *și lumea șansei*, O, s. nouă, 2000, 10, 2.

L.B.

➤ **POPESCU Petru,** *Revelație pe Amazon*, tr. de Radu Paraschivescu, Buc., Cartea Românească, 1993, 405 p. Cu o pref. a autorului și o introd. de Loren McIntyre. (În lb. engleză: *Amazon Beaming*, New York, Viking, 1991). Fragment: *Lumina Amazonului*, TMS, XXVIII, 1993, 11, 16. Roman de aventuri. Fiind „fixat într-o zonă de interferență între epica de ficțiune, studiul etnografic, proza de aventuri și reconstituirea unei expediții științifice" (Eugen Simion), ≈ urmărește periplul exploratorului american Loren McIntyre în jungla amazoniană. Fondul evenimențial este delimitat de două coordonate senzaționale: întâlnirea cu unul din cele mai enigmatice triburi din regiune, oamenii-pisică, la 18 octombrie 1969, și descoperirea, doi ani mai târziu, a adevăratului izvor al Amazonului.

■ *Los misterios del Amazonas*, tr. de Domingo Santos, Barcelona, Plaza & Janés, 1992; *Amazonas: mit Katzenmenschen zu den Quellen der Zeit*, tr. de Günter Cologna, Bergisch Gladbach, Lübbe, 1992; *El Amazonas nace en el cielo*, tr. de Esperanza Meléndez și Ángela García, Bogota, Editorial Norma, Presencia, 1993; *Dove comincia il tiempo*, tr. de Luciana Pugliese, Milano, Corbaccio, 1994 (Milano: TEA, 2000).

◆ George Arion, *România a adus un imens serviciu Americii*, FC, 1991, 31, 12–13; Valeriu Cristea, *„Eu sunt unul din scriitorii care s-au afirmat de ambele părți ale cortinei de fier sau ale Atlanticului*, CAI, 1993, 5–6, 17–18, 20; ⁂, DOI, IV, 1993, 49, 7; Ileana Ioanid, SOC, 1994, 2, 41–45; Alex Ștefănescu, RL, XXVII, 1994, 6, 6; Constantin Cubleșan, ST, XLV, 1994, 9, 28–29; Radu Mareș, TR, s. nouă, VII, 1995, 18, 5; Mircea Popa, ST, XLVII, 1996, 1–2, 44–45; Simion, *Fragmente*, I, 142–144; Cornel Ungureanu, ~ *și lumea șansei*, O, s. nouă, 2000, 10, 2.

L.B.

POPPER Jacob, *Estrellita și Regele Țării de Foc. Roman de aventuri și fantezie*, Buc., Metropol, 1993, 265 p. Cu o *Scrisoare despre Unitatea în Esență*, de Vintilă Horia, și cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Fragment: ≈ ST, XLIV, 1993, 5, 22–25. Roman de aventuri. Povestește o insolită incursiune pe continentul latino-american. Reconstituire indirectă a unei biografii, ≈ suprapune figurii legendare a exploratorului de origine română Iulius Popper un *alter ego* ce reface, cu ingeniozitate și farmec, drumul existențial al celui supranumit Don Julio, regele Țării de Foc. La șase ani după moartea celebrului *el Rey*, în 1899, tânărul călător român Alexandru Nor, licențiat în medicină la Berlin, acostează în portul Rio de Janeiro, împlinindu-și un vis din copilărie. Aclamat și temut în același timp, datorită asemănării sale cu celebrul concetățean, despre care toți cred că a reînviat (pentru a cincea oară!), personajul îi reface imaginea, cu migală, la aceasta contribuind suava

idilă cu Estrellita, fiica profesorului Santa-Maria, și lectura captivantă a misteriosului jurnal, scris în română, al regelui, din această cauză inaccesibil localnicilor. Antrenantă, păstrând ceva din farmecul lecturilor julesverniene, cartea propune „o continuă insinuare a legendei, a fantasticului în țesătura demersului realist al narațiunii, dând cititorului iluzia intrării în teritoriul fabulos al mitului ce se creează continuu" (Constantin Cubleșan).

▼ Sibiu, Imago, 1996. Reluat fragmentar: ≈, în Bărbulescu, *Ocrotiți*, 149–152.

◆ Geo Constantinescu, *~: M-am întors acasă…*, AZ, s. IV, LXII, 1993, supl. literar, 5; Constantin Cubleșan, ALA, IV, 1993, 174, 7; Radu Voinescu, RL, XXVI, 1993, 35, 6; M.B., ROS, III, 1997, 3–4, 83–84.

L.B.

❍ **PROCA Ion,** *Eu, Șotică Mareșalul*, GLN, V, 1993, 9, 11; 19, 11, fragmente de roman.

L.B.

✷ **PUNGĂ Loredana Mihaela,** *Bianca*, Timișoara, Helicon, 1993, 96 p.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 7, 48.

L.B.

RECEANU Silvia, *Sufletul, pasăre albă*, [Baia Mare], Gutinul, 1993, 159 p. Roman psihologic. Reface, cu multă sensibilitate, zbuciumul sufletesc al unui orfan crescut de o familie adoptivă. Amintirile, marcate de melancolie și de tristețe, creionează portretele ființelor dragi cu dragoste, cu recunoștință și cu teama de a nu-i răni.

L.B.

RIZESCU George, *Șarlatanii sau Minunatele aventuri ale preabunului Salvache*, Galați, Porto Franco, 1993, 156 p. Roman satiric. Vizează tarele societății românești predecembriste, abordând subiectul escrocului stilat și pe acela al șanselor de reușită ale acestuia într-o epocă totalitară. Cele câteva medii în care protagonistul, Igor Salvache, își exersează „spiritul creator" (Cooperativa de Producție „Socialismul Luminos", Institutul Pomicol „Gluma lui Miciurin") exemplifică o lume cangrenată, în care poți impune respect prin „calități" specifice (un limbaj de lemn abil mânuit sau protecția unor presupuse rubedenii, aflate cât mai sus pe scara socială), însă niciodată nu poți depăși condiția ingrată de mic șarlatan.

L.B.

ROCNEANU Toma G., *Destine conjugate*, Baia Mare, Gutinul, 1993, 111 p. Roman sentimental. Proiectată pe canavaua epicului boccacian, narațiunea evocă fapte din viața unor cupluri „refugiate" la o cabană în munți. La limita genului, istoriile rămân ziceri fade, lipsite de un autentic mesaj ideatic.

L.B.

RUGINĂ Lică, *Diminețile Evei*, Galați, Porto Franco, 1993, 196 p. (Cupidon). Fragment: ≈, ATN, XXXII, 1995, 1, 6–7. Roman politic. Proiectat ca o narațiune amplă, romanul este, prin figura jurnalistului Șandru, *alter ego* al autorului, un text autobiografic, dar care se vrea, în egală măsură, și o frescă a epocii Dej-Ceaușescu, „rememorată într-o notă sarcastică, tragică și mai ales absurdă. […] Ținta demersului romanesc: psihologia comunităților conduse de regimuri totalitare" (Petre Isachi).

◆ Petre Isachi, ATN, XXXII, 1995, 1, 9.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Păcatele lumii*, Buc., Adevărul, 1993, 217 p. (Caron). Roman polițist.

◆ Bogdan Dumitrescu, RL, XXVI, 1993, 42, 6.

L.B.

SĂNDULESCU Mircea, *Tenișii miresei*, Buc., Albatros, 1993, 151 p. Roman de aventuri. Având un „pretext quasipolițist, ~ își situează acțiunea în Bucureștiul anului 1990 și are drept personaj principal – idee inedită în literatura noastră – «o țoapă intoxicată de poezie»" (Adriana Bittel).

◆ Adriana Bittel, RL, XXVI, 1993, 30, 6. ❐ V. și *Victorie clandestină*, 1977.

L.B.

SĂRARU Dinu, *Iarba vântului*, Buc., Viitorul Românesc, 1993, 211 p. (Scriitori români. Opere 3). Cu o explicație a autorului pe coperta a IV-a a romanului. Fragmente: *Fântâna*, *Iarba vântului*, RL, XXI, 1988, 13, 14–15; *Diorta*, ALA, III, 1992, 100, 9–10. Al doilea vol. din *Trilogia țărănească*, ce mai cuprinde *Niște țărani* (1974) și *Crimă pentru pământ* (1994). Roman rural. Dacă în prima parte a trilogiei țăranii, posesori încă de pământ, au forța de a se opune tăvălugului nimicitor al colectivizării comuniste, în ≈, deposedați de avere (acțiunea se desfășoară în vara anului 1989, în vechiul cadru geografic al prozei lui ~, așezarea fictivă Cornu Caprei), țăranii nu mai au nici ce apăra, nici la ce spera. Într-un sat pustiit de oameni și de tot ceea ce era definitoriu pentru acest spațiu tradițional românesc, cu un trecut uitat și fără viitor, Găiță și Temelie sapă o fântână ce se năruie peste cel dintâi, „jertfă simbolică a lipsei de orizont a țăranului dezrădăcinat din valorile sale eterne. O metaforă tragică a sfârșitului și deznădejdii" (Răzvan Voncu).

▼ Buc., Pro, 1996.

◆ A.D., RL, XXVI, 1993, 29, 6; Bogdan Popescu, CAI, 1993, 10–12, 116–119; Mircea Tomuș, ROS, I, 1995, 2, 54–59; Răzvan Voncu, CAI, 2000, 2–3, 86–88; Goci, *Romane*, 300–313; Micu, *Literatura*, 252.

L.B.

❍ **SĂVULESCU-VOUDOURIS Monica,** *Vânduți la ora Bizanțului*, LTE, III, 1993, 31, 15; *Vânduți la ora Bizanțului*, F, XXX, 1994, 3, 28–31, fragmente de roman.

L.B.

SCHWARTZ Gheorghe, *Ecce Homo*, Buc., Cartea Românească, 1993, 434 p. Fragmente: *Războiul piraților*, CL, XCVI, 1989, 7, 8; *Tinerețea unui mincinos*, CNT, 1990, 2, 7; *Prima față a Baziliscului*, RL, XXIII, 1990, 15, 14–15; *Heliopolis – orașul soarelui*, ST, XLI, 1990, 10, 28–31, 32; *Dimineața unui reformator*, O, s. nouă, 1990, 19, 22; *Despre impulsul adânc spre dreptate*, ARCA, III, 1992, 1, 10–11. Romanul face parte din ciclul istoric *Cei o sută*, din care au mai apărut *Anabasis* (1988), *Oul de aur* (1998), *Mâna albă* (2000), *Vara rece* (2004), *Axa lumii* (2005), *Culoarul templier* (2008), și sunt anunțate *Secretul Florența* și *Diavolul argintiu.* Metaficțiune istoriografică. Amplă frescă a moravurilor, culturii și civilizațiilor antice, continuă prezentarea șirului de bărbați – începută în *Anabasis* – care desparte epoca noastră de cucerirea Babilonului de către Cyrus, în 556 î.e.n. Volumul prezintă biografia a douăsprezece personaje, care acoperă intervalul dintre anul 215 î.e.n. și anul 118 e.n. Prezentate în relație cu marile evenimente ale timpului și cu personalitățile epocii în care trăiesc, destinele acestor oameni ilustrează o istorie secretă a lumii. Imaginate sau inspirate din surse rare, cu biografii extraordinare, compuse după modelul vieților celebre, aceste figuri apar în text după o strategie narativă concepută de un personaj-regizor, scribul, care este, în termenii autorului, întruparea „duhului ideal al povestirii". Din perspectiva lui, șirul de bărbați oferă o viziune totalizantă a lumii, a cărei unitate o dau principiul repetiției și asemănările fizice și comportamentale. Cunoscuți și prin supranume, date de scrib sau de tradiție, ca ilustrare a propriei personalități, cei doisprezece alcătuiesc un șir compus din fiul lui Kaptotronos, Baziliscul, cel care a văzut Roma, urmat de Iustitius, întruparea virtuților arhetipale ale cetățeanului roman, apoi de Sardus, făuritorul de vise despre Cetatea Soarelui, și de mincinosul Caius Mendax. În continuarea lor se înscriu orgoliosul Ultimus și Griphonul, deținătorul tuturor cunoștințelor posibile, succedat de eruditul Gallus, favoritul lui Iulius Caesar și descoperitorul unui ingenios sistem de criptare a textelor, succedat de Postumus, cel fără ambiții, și de norocosul Felix, cel pasionat de jocul de zaruri. Urmează artistul actor și scamator, numit și Magister Morum, apoi Canis, contemporanul lui Pavel din Tars și martor al căderii Ierusalimului, și, în final, Collatinus, intrat în Dacia cu trupele romane și inițiat acolo de un preot dac. Spre deosebire de șirul constituit din primii treisprezece – prezentat în romanul *Anabasis* –, pentru care „viața a început pe un drum în urcare", după cum notează scribul, viața acestor doisprezece se compune din înălțări și căderi, după o rețetă ce amestecă legenda, mitul și realitatea, cu interes special pentru „preapuținul uman păstrat în mit". Rezultă o compoziție catalogată drept „telescopie istorică și explorare metafizică de anvergură" (Ion Simuț), ce înfățișează atât tabloul de ansamblu al unei epoci, cât și o istorie a umanității, ilustrată prin viețile spectaculoase ale unor remarcabili anonimi.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Arad pe anul 1993.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 9, 43; Viorel Gheorghiță, *Un intermezzo literar*, F, XXIX, 1993, 7–8, 4; Ion Simuț, *Criza romanului?* (I), F, XXXIV, 1998, 10, 43. ❐ V. și *Martorul*, 1972.

I.T.

SEVERIN Tudor, *Gabori și hoți. Ciné-roman*, Buc., Nobile, [1993?], 173 p. Postf. de Nicolae Mecu. Roman polițist. Este compus din relatarea, la persoana întâi, a câtorva cazuri rezolvate de polițistul criminalist Tudor Severin, de la poliția capitalei. Fără pretenții literare deosebite, ≈ reconstituie, pe canavaua „limitelor și mizeriilor vieții omenești" (Nicolae Mecu), câteva figuri de delincvenți care își găsesc ușor corespondent în realitate.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 6, 49.

I.T.

SIN Mihai, *Quo vadis, Domine*? I, Buc., Humanitas, 1993, 303 p. Reluat fragmentar: *În așteptare*, LCF, s. nouă, 1995, 36, 8–9; ≈, LTI, 1999, 29, 139; II. *Reședința*, [Buc.], Holding Reporter, 1996, 429 p. Roman politic. Vorbește despre fosta poliție secretă comunistă și despre prezența acesteia în societatea românească. Structura epică se construiește, pe fondul unei narațiuni lineare, în jurul personajului Dominic Vanga, un inginer de treizeci și cinci de ani, arestat în 1988 pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. El ajunge obiectul unei racolări a Securității, în custodia căreia trăiește o captivitate extrem de confortabilă, de ale cărei favoruri și mize politice nu pare să fie conștient. Protagonistului i se dezvăluie, după o oarecare perioadă de inițiere, proiectul unor securiști care au înființat un grup de rezistență – din care Vanga ar urma să facă parte – pentru

a pune la cale prăbușirea dictaturii ceaușiste. Perplexitatea, deruta și neliniștea resimțite de Dominic, evocate fără nerv epic, au îndreptățit critica să-l considere un „personaj cu identitate foarte subțire, aproape golit de personalitate" (Dan C. Mihăilescu). La apariție, tot critica a emis și opinii controversate, lansându-se în discuții mai mult politice decât estetice. Salutat pentru că impune tema Securității (Ștefan Borbély) sau pentru că autorul „a riscat un personaj controversat de securist implicat în mersul pozitiv al istoriei" (Ion Simuț), romanul a fost acuzat că face „apologia Securității ceaușiste" (Paul Cernat), fiind considerat cel mai adesea un text propagandistic, „cartea roză a Securității" (Alex Ștefănescu), o încercare de „reabilitare a Securității", într-o manieră reflexivă lipsită de valențe literare (Dan C. Mihăilescu).

◆ Alina Cadariu, *~ despre romanul* ≈ (i.), VTR, XXIV, 1994, 1, 3; Caius Dobrescu, *Oare ~ mizează totul pe vol. II?*, VTR, XXIV, 1994, 3, 5; Cornel Moraru, VTR, XXIV, 1994, 3, 5, 20; George Pruteanu, ESM, V, 1994, 4, 21; Gabriel Andreescu, DOI, V, 1994, 12, 15; Radu Mareș, *Istorie și ficțiune*, TR, s. nouă, VI, 1994, 13–14, 4; Andrei Grigor, *Anacronism*, LTE, IV, 1994, 40, 4; H. Zalis, FC, 1994, 37, 16; Ștefan Borbély, *Călimara cu otravă*, APS, V, 1994, 5–6–7, 10; Alex Ștefănescu, *Un roman propagandistic*, RL, XXIX, 1996, 31, 4; ~, *Quod erat demonstrandum*, DOI, V, 1994, 17, 14; 18, 14; 19, 14; 20, 14; ~, *Quod erat demonstrandum*, VTR, XXIV, 1994, 3, 10; 3, 13; Andrei Grigor, *Îndepărtarea de literatură*, CAI, 1994, 9–11, 121–123; Virgil Podoabă, *Subtextul liftat în text: ≈ – un subiect pentru sociologia literaturii și a receptării*, VTR, XXIV, 1994, 11–12, 8–9; 23; Alexandru Vlad, *Subtextul liftat în text: ≈ – un subiect pentru sociologia literaturii și a receptării*, VTR, XXIV, 1994, 11–12, 8–9, 23; Cornel Moraru, *Subtextul liftat în text: ≈ – un subiect pentru sociologia literaturii și a receptării*, VTR, XXIV, 1994, 11–12, 8–9, 23; Al. Cistelecan, *Subtextul liftat în text: ≈ – un subiect pentru sociologia literaturii și a receptării*, VTR, XXIV, 1994, 11–12, 8–9, 23; Radu Mareș, *Subtextul liftat în text: ≈ – un subiect pentru sociologia literaturii și a receptării*, VTR, XXIV, 1994, 11–12, 8–9, 23; Dan C. Mihăilescu, *În absența bubulilor*, RL, XXVII, 1994, 45–46, 4; Ioana Pârvulescu, *„Obsesiile noastre"*, RL, XXVII, 1994, 45–46, 5; Caius Dobrescu, *Pro ~*, RL, XXVII, 1994, 45–46, 5; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 4, 50; Radu Mareș, *~ și tema „schimbării la față"*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 45, 5; Adrian Dinu Rachieru, *Între „metafizica realului" și schimbarea realului*, LCF, s. nouă, 1996, 26, 5; Iulian Boldea, *Evocare și destin epic*, ZBR, VII, 1996, 4–10, 21; Roxana Sorescu, *Literatura de frontieră*, LCF, s. nouă, 1996, 34, 12–13; Ion Simuț, *„A survenit o schimbare importantă în condiția socială și estetică a romanului"*, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44; ⁂, *O profesie „periculoasă"*, LTI, 1999, 29, 140; *Dicționarul esențial.* ❒ V. și *Viața la o margine de șosea*, 1975.

I.T.

SÎRBU Ion D., *Adio, Europa!*, II, v. *Adio, Europa!*, 1992.

C.B.

SMARANDACHE Florentin, *Nonroman*, Craiova, Aius, 1993, 235 p. Cu o *addendă* a autorului. Roman postmodern. Tema e aceea a totalitarismului. Anti-utopie născută din „disperarea intelectualului [silit să trăiască] într-un sistem totalitar", după cum mărturisește însuși autorul, cartea înfățișează, cu o recuzită postmodernă supralicitată, moravurile dintr-o țară imaginară, numită Wodania, guvernată de legi ale imposibilului și ale absurdului. Ca reacție la paradoxurile sociale din România comunistă, textul, „parabolic și pamfletar" (Dumitru Micu), s-ar vrea un protest antitotalitar în stare să demonteze „prin absurd lingvistic, formulele magice ale puterii și stereotipiile propagandistice" (Titu Popescu). În subsidiar, ≈ se construiește și ca un metaroman, amestec de ironie, autoficțiune și joc textual, ce trădează semnele unui agasant egotism al autorului. Încadrat, pretențios, în „neoavangardismul postmodernist" (Ion Soare), ≈ ar urma să valideze un nou curent literar, denumit de autor „noul paradoxism".

◆ Titu Popescu, *Estetica paradoxismului*, Buc., Tempus, 1995, p. 92–94, 143; Florentin Smarandache, *Întreabă-mă să te întreb*, *interviuri cu Florentin Smarandache, de Veronica Balaj și Mihail I. Vlad*, Târgoviște, Macarie, 1999, 10, 40; Ion Soare, *Paroxism și postmodernism în creația lui ~*, Râmnicu Vâlcea, Adrianso, 2000, p. 29, 70; Micu, *Scurtă istorie*, III, 409; Micu, *Literatura*, 319; Micu, *Istoria*, 642; Barbu, *Aspecte*, II, 215–232.

I.T.

SOARE Ion, *Evadatul fără umbră*, Râmnicu Vâlcea, Almarom, 1993, 122 p. Roman politic. Include elemente de roman psihologic. Tematizează viața din penitenciarele comuniste, portretizându-i atât pe gardieni și pe „educatori", cât și pe deținuții politici sau de drept comun. Câteva personaje, din ambele tabere, se individualizează în contextul unui scenariu al detenției în care primează mai degrabă problematica relațiilor interumane.

C.T.

➤ **SOLOMON Mihail,** *Magadan*, tr. de Cezar Ivănescu, Buc., Fundația Culturală Română, 1993, VIII + 334 p. Cu o pref. de Irving Layton, care reia pref. ed. originale. (În lb. franceză: ≈, pref. de Irving Layton, Montreal, New York, Chateau Books Limited, 1971). Roman autobiografic. Evocă experiența concentrațională a autorului. Corespondent de presă pentru Marea Britanie, protagonistul se întoarce în România la finele celui de-Al Doilea Război Mondial, pentru a fi apoi cedat de români rușilor și condamnat de aceștia la opt ani de lagăr, sub acuzația de spionaj împotriva Uniunii Sovietice. Rememorarea decantează afectiv, printr-o capacitate superioară de înțelegere a istoriei, imagini ale violenței

și ale degradării umane, zugrăvite adesea cu ironie și umor, sub formă de instantanee din viața de lagăr, însoțite de reflecții asupra comportamentului uman, observat riguros chiar și în cazul unor importante figuri istorice.

■ ≈, pref. de Arthur Cook, Princeton, Auerbach Publishers, 1971 (pref. de Irving Layton, Princeton, Vertex Books, 1971); ≈ *Sieben Jahre in sowjetischen Straflagern*, tr. de Helga Künzel, Bayreuth, Hestia Verlag, 1974.

I.T.

STANCIU Florica, *Umbre la fereastra cetății*, Constanța, Europolis, 1993, 174 p. Roman de aventuri. În atmosfera multietnică din Dobrogea aflată sub stăpânirea otomană, populată de găgăuzi, moldoveni, olteni, mocani, bulgari, cerchezi, cazaci și lipoveni, autoarea împletește două fire narative într-o poveste plină de suspans, cu aventuri, mistere și revelări spectaculoase de identitate.

◆ Olga Duțu, CTL, V, 1993, 1023; 2; Sorin Roșca, TMS, XXVIII, 1993, 12, 15; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 18, 51; Ion Roșioru, *Trei prozatori dobrogeni*, TMS, XXIX, 1994, 2, 6; T. Mădălin, *La porțile destinului*, TMS, s. nouă, I, 1996, 6, 6; Duțu, *Note*, 123–124.

I.T.

➤ **STATE Aurel,** *Drumul crucii*, I–II, Buc., Litera, 1993, 233 + 269 p. Cu o pref. de Remus Radina. (În lb. română: ≈, Freiburg, Coresi-Verlag, 1983; vol. apărut postum). Pentru vina de a fi expediat ms. în străinătate, ~ a fost anchetat și ucis de autoritățile comuniste. Roman autobiografic. Prezintă viața autorului, derulată între „tinerețea jertfită în răsărit" și „închisorile de fier de acasă". La fel ca personajul său, acesta plecase în război voluntar, la douăzeci de ani, însuflețit de ideea eliberării Basarabiei. Rănit, e trimis la București, la Marele Stat Major, de unde cere întoarcerea pe frontul din Crimeea. Capturat de ruși, e judecat de tribunalul militar sovietic pentru vina de a fi participat la război. Refuzul de a se întoarce în țară pe tancurile sovietice, care îi aduce alte suferințe, e întărit de credința că „cine se aliază cu Rusia, se sinucide". Eliberat în 1948 și repatriat, după doisprezece ani, este urmărit de Securitate și acuzat că a luptat contra partizanilor sovietici. Eșuează în încercarea de sinucidere, atunci când se aruncă de pe acoperișul închisorii Uranus. Este iarăși condamnat, de data aceasta la optsprezece ani de închisoare. Ajunge în penitenciarul din Pitești, apoi la Aiud, unde nu cedează programului de reeducare. Este eliberat în 1964, odată cu ultimul lot al deținuților politici. Întregul său traseu existențial este restituit, printr-o privire retrospectivă spiritualizată, ca un martiriu care – în conștiința autorului – ia forma simbolică a urcării Muntelui Tabor. Este mărturia unui om cu valori morale ferme, a cărui depoziție constituie o pagină tulburătoare dintr-o istorie în continuare controversată.

◆ Cesereanu, *Călătorie*, 75, 192.

I.T.

STIFTER Carl, *Odiseea lui Walter Lörch*, Galați, Porto-Franco, 1993, 303 p. Roman istoric. Inspirat de tragedia poporului german sedus de politica revanșardă a lui Hitler. Walter Lörch este mobilizat la Breslau, în 1939, pentru a-și îndeplini datoria de militar german în Cehoslovacia, România, Grecia, Ucraina de Vest, Crimeea. La București, eroul se împrietenește cu românii Anton și Elvira Fedeleș și se îndrăgostește de Emilia, care rămâne însărcinată cu el. După 23 august 1944 familia Fedeleș îl ascunde pe Lörch, apoi îl ajută să ajungă înapoi la Breslau unde află că ai lui s-au refugiat la Hanovra, în sectorul ocupat de americani. Emilia rămâne la București, unde își reface viața alături de un alt bărbat.

M.M.

STIFTER Carl, *Răspântiile durerii*, Buc., Romcart, 1993, 378 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman de familie. Inspirat din viața sașilor din zona Lechinței, în perioada 1880–1955. Copiii și nepoții lui Iosif și ai Susannei Herder trec prin două războaie mondiale, schimbări de granițe și de sisteme politice. Trama socială se împletește cu episoade de roman sentimental. Ajunsă chirurg la Bistrița, Barbara Herder, nepoata lui Iosif și a Susannei, îl operează și îl salvează de la moarte, fără a cunoaște legătura lor de sânge, pe fratele ei după tată, șătrarul Sandor. Ambii sunt copiii nelegitimi ai unui magnat maghiar, contele Ferenc Erdóly.

M.M.

✷ **STOENESCU Alex Mihai,** *Câinii răgușiți*, 1993. Conform afirmațiilor autorului, o primă variantă a cărții a fost finalizată în 1987 și trimisă spre publicare Editurii Dacia. Roman parabolă. Tematizează abuzurile regimului comunist.

◆ Alex Ștefănescu, *Gheorghe Gheorghiu Dej ca personaj de roman*, RL, XXXII, 1999, 17, 4.

I.T.

STOIAN Rada, *Culegătorii de scoici*, Constanța, Europolis, 1993, 119 p. Roman sentimental. Prezintă iubirea din disperare a unei adolescente obsedate de imaginea și rostul ei în lume. Sugestia de damnare, suferință și fatalitate se pierde într-o retorică abuzivă, de generalități incongruente. Eroina, ca să afle cine este,

invocă patetic „sisteme cosmice particulare prăbușite în abisul insondabil al eternităților".

◆ Olga Duțu, CTL, V, 1993, 947, 2; Doina Jela, *Moravuri provinciale*, TMS, XXIX, 1994, 4, 7; Ion Roșioru, *Luciditate și analiză*, TMS, XXX, 1995, 4, 7; Duțu, *Note*, 120–121.

A.S.

➤ **STOICIU Constantin,** *Romanul reîntoarcerii*, Buc., Libra, 1993, 174 p. Tr. de Madeleine Karacașian. (În lb. franceză: *Le Roman du retour*, Montréal, Humanitas-Nouvelle Optique, 1992). Roman al exilului. Protagonistul, cineast și scriitor român emigrat, în anii '80, în Canada, își relatează experiența reîntoarcerii în țară după Revoluția din 1989. Compusă din notații diaristice, glose, evocări și scene din viața culturală a Bucureștiului postcomunist, înregistrate din perspectiva lucidă a exilatului preocupat să distingă realitatea de iluzie, cartea dezvăluie un tip de expatriat pentru care existența proprie devine literatură. Între conștiința pierderii ireversibile a voluptății și iluzia unei reîntoarceri definitive, destinul asumat al emigrantului documentează tema exilului prezentă și în alte romane ale autorului.

◆ Augustin Frățilă, *„Le Roman du Retour". Dialog cu ~*, CNT, 1992, 32, 7; Doina Tudorovici, *„La începutul exilului, Canada nu era pentru mine decât literatură"*, CNT, 1993, 30–31, 4. ❒ V. și *Trufie*, 1974.

I.T.

ȘOVU George, *Liceenii în alertă. Roman care are la bază scenariul de film cu același titlu, scris în colaborare cu Mihai Opriș*, Buc., Garamond, 1993, 191 p. (Liceenii). Roman pentru copii și tineret. Pe un fundal de roman polițist (trafic ilegal de droguri), sunt inventariate cinematografic escapadele câtorva perechi de tineri îndrăgostiți.

▼ Buc., Garamond, 1998.

A.S.

TALPĂ Leon, *Agent pentru probleme speciale*, Buc., Alcor, 1993, 205 p. Roman polițist.

◆ Horia Gane, *Vulturul de mare cu bomba în gheare*, CNT, 1993, 36, 5.

A.S.

✷ **TALPĂ Leon,** *Special agent*, Buc., Alcor, 1993. Roman polițist.

◆ Andrei Grigor, *În familia lui James Bond*, LTE, III, 1993, 36, 4.

A.S.

TAMAȘ Cristina, *Amurguri*, Constanța, Muntenia, 1993, 110 p. Roman sentimental. Relația de câteva zile a Elvirei, ghid la un hotel, cu francezul Gerard, e subiectul unei melodrame lipsite de substanță.

◆ Ion Roșioru, *Trei ipostaze dobrogene*, TMS, XXIX, 1994, 2, 6; Ștefan Cucu, *Portrete dobrogene*, TMS, XXXI, 1996, 6, 6.

A.S.

TĂMAȘ Christian, *Blestemul catharilor sau Noaptea de dincolo de noapte*, Iași, Graphix, 1993, 139 p. Roman postmodern. Este o speculație freudiană pe seama „nopții de dincolo de noapte" a psihicului uman. Ideea de insondabil e construită pe o intrigă de povestire fantastică. Printr-o suprapunere de planuri temporale și amalgamări spațiale, autorul imaginează biografii desfășurate simultan, în epoci și locuri diferite.

◆ Busuioc, *Scriitori*, 375–376.

A.S.

❍ **TĂNASE Stelian,** *Prezentul n-are relief*, CNT, 1993, 44, 8–9; *Vlad*, CNT, 1994, 38, 8–9; *Zvonurile orașului*, VR, XC, 1995, 3–4, 90–95, fragmente de roman.

❒ V. și *Luxul melancoliei*, 1982.

A.S.

TECUCEANU Horia, *Afacerea Samoilescu – Cozmici*, Buc., Cartea Românească, 1993, 332 p. Cu o pref. a autorului. Roman polițist.

A.S.

TEODORESCU Nicu, *Casa cu migdali*, I, Brăila, Opinia, 1993, 497 p. Cu o pref. a autorului. Roman-document. Monografie romanțată a orașului Brăila. Romanul urmărește destinul familiei Brăileanu de-a lungul a cinci decenii, din august 1829 până în primăvara lui 1875. Stabiliți în Brăila imediat după cucerirea sa de către ruși, Brăilenii participă la demolarea cetății și la reconstrucția orașului, fiind contemporani cu toate evenimentele care au marcat istoria locală. Personajele, lipsite de viață proprie, sunt folosite doar ca accesoriu al unei reconstituiri etnografice și istorice. Pe toată lungimea sa, romanul se dovedește o colecție de documente ordonate cronologic, pe suportul unei convenții ficționale.

A.T.

TERNOVITS Alexandru, *Careul de ași*, Timișoara, Helicon, 1993, 122 p. Roman de aventuri. În Timișoara anului 1946, patru liceeni (Alecu Tornea, Roland Peters, Marius Pană și Dan Dincă) reușesc să depășească neajunsurile vieții cu ajutorul sportului. Autorul conturează, cu talent, delicate idile adolescentine.

M.M.

TOPOLOG Ion, *Chemarea țărmului la Aquileia*, Brașov, Tipocart, 1993, 383 p. Roman istoric. În Roma

antică, pe vremea lui Aurelian, arhitectul Iulius Valens ține o intensă corespondență cu un prieten din Dacia. Scrisorile dezvăluie figura unui personaj reformator, căruia i se atribuie moștenirea instituțională și arhitectonică a Romei, de la proiectul zidurilor de protecție a capitalei până la conceperea Almei Mater. În plan intim, Iulius are gustul iubirii inocente, acumulând experiențe multiple, dar în fond repetitive, cu copile pubere. Plin de succes în carieră ori în dragoste, personajul duce o existență perfectă și, prin urmare, plicticoasă. Scrisorile nu izbutesc să dea acces la o interioritate, ci doar la un construct imaginar ideal, fără evoluție ori fracturi identitare.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 14, 48; Negoiță Irimie, TR, s. nouă, VI, 1994, 7, 7.

A.T.

❍ **TUPAN Marius,** *Casa scărilor*, fragment de roman, ST, XLIV, 1993, 5, 26–28.

A.T.

ȚĂRANU Nicolae, *Valea merelor acre*, Buc., Libra, 1993, 194 p. (Contemporaneea). Cu două caracterizări pe coperta a IV-a. Roman rural. Imită formulele realismului magic. În Almarâu, sat dobrogean, Fane Friptu' și Cucu pleacă în căutarea unei comori îngropate de turci. Vegheată de un duh și de un blestem, comoara provoacă deriva fabuloasă a destinelor celor doi țărani. În vreme ce Fane Friptu' devine haiduc, creându-și faimă, în spațiul dobrogean, prin cruzime și voracitate, Cucu are o experiență erotică cu Zorela, o vrăjitoare de etnie romă, și dispare pe o insulă fermecată, care capturează bărbați rătăciți. În ciuda unei imaginații prodigioase, care cucerește pe intervale scurte, acumularea incontinentă de fapte sufocă narațiunea.

● Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut pe anul 1994.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 15, 44; ⁂, UC, V, 1995, 1, 14; Mircea Tomescu, UNO, VIII, 1997, 7, 21.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Roman de citit în tren*, Iași, Institutul European, 1993, 149 p. (Scriitori români). (În lb. franceză: *Roman de gare*, Paris, Éditions P.O.L., 1985). Fragmente: ≈, O, s. nouă, 1992, 20, 8–10; ≈, CNC, III, 1992, 34, 12; ≈, ST, XLIV, 1993, 3–4, 18–20; ≈, RL, XXVI, 1993, 17, 14–15. Scris inițial în franceză și publicat în Franța, apoi tr., de fapt rescris de autor. Roman textualist. Proză autoreferențială, bazată pe un scenariu cinematografic. Regizorul, adevărat demiurg al actului ficțional, realizează un film după nuvela lui ~, intitulată *Așteptare*. Perspectiva din care se realizează focalizarea textuală apare formulată în imaginea-metaforă a *ecranului vid*. La un moment dat, personajul regizorului „uită să stingă ecranul acum vid". Este o punere în abis a poeticii romanului-scenariu, a transparenței sale înșelătoare, de oglindă golită de vreo substanță referențială. Cartea se transformă în acel ecran a cărui specularitate contează în sine, ca proces sisific, ca mecanism funcționând în gol, în afara obiectului sau a subiectului uman reflectat. Vidul ecranului, suprapunerea clișeelor cinematografice într-unul și același, învârtirea în cerc a figurilor imaginarului – toate sunt strategii de autooglindire a textului. Filmul realizat de către personajul-regizor, dotat cu simțul enorm și văzul monstruos al lui Caragiale, cel din *Grand Hôtel „Victoria Română"*, se intitulează *Cele două Marii*, invocând scenariul nașterii cristice din mult mai timpuriul triptic nuvelistic *Înscenare*, dar și pe cele două M. generice, arhetipale, Maria și Magda (sugerând-o pe biblica Maria-Magdalena) din *Zadarnică e arta fugii*. Antroponimele cu rezonanță biblică – Matei, Marcu, Luca, Toma, Maria, Maria-Cristina, „Cealaltă Marie", Francisc – abundă, de altfel. ≈ este, în acest sens, la fel ca *Înscenare* altădată, o rescriere parodică, nu însă și blasfemiatoare, a unor motive și simboluri cristice. Scenariul morții și al învierii lui Isus o are acum în centru, ca figură mântuitoare, mesianică, de gen feminin, pe *Ea*. După vestea năucitoare că „*ea* e moartă…", urmează un pasaj marcat, deloc întâmplător, cu caractere italice. El conține reinterpretarea/repovestirea evangheliei în cheie *gender studies*, prin remitologizare feministă, s-ar zice, urmată de parodie. Având-o ca protagonistă pe Maria, precum și pe dublura sa hieratică, pe *cealaltă Marie*, filmul va fi vizionat ulterior de personajele din *Hotel Europa*. Unul și același film, o punere în abis a întregului roman, e chiar istoria regizării sale în sens gidean. Ritmul adeseori gâfâit, cuvântul-acțiune sau, mai exact, *cuvântul-mișcare* conferă fluxului textual, la fel ca în *Zadarnică e arta fugii* sau în *Cuvântul nisiparniță*, caracterul unui *performance* ambivalent, teatral și cinematografic deopotrivă.

◆ Augustin Frățilă, *„Muzeul literaturii" așteptându-l pe ~ cu un „Roman de citit în tren"*, CNT, 1993, 40, 4; Florin Sicoie, *Un joc strălucit de-a „normalitatea"*, CNT, 1993, 40, 4–5; Octavian Soviany, *Miracolul textului*, CNT, 1993, 40, 4–5; Andreea Deciu, *Scenariul și regia*, RL, XXVI, 1993, 47, 6; Nicolae Bârna, *Trup și hrană sieși*, CAI, 1994, 6–8, 75–78; Călin Teutișan, TR, s. nouă, VI, 1994, 29–32; 5; Ioan Lazăr, *Un roman parabolă*, ZBR, VI, 1995, 1–2–3, 12; Bârna, *Țepeneag*, 186–196; Buciu, *Țepeneag*, 70; Cosma, *Romanul*, II, 415–417. ❐ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

ȚIC Nicolae, *Evanghelia după Satan*, Buc., Viitorul Românesc, 1993, 190 p. (Scriitori români – Opere). Cu o

pref. de Matei Albastru. Fragment: *Casa cu vișini*, LCF, XXV, 1982, 40, 4, 8. Roman al revoluției. Oferă o perspectivă asupra revoluției din 1989, în sensul unei reflecții asupra condiției umane. Narațiunea are în centru destinul lui Emil Silvestru, adolescent care, cu câțiva ani înainte de revoluție, ezită în căutarea propriei vocații. Atras de pictură, el urmează totuși cursurile politehnicii, se căsătorește fără entuziasm și e omorât de un glonț rătăcit, în timpul revoluției. Viața sa urmează astfel un traseu al formării pe dos, care nu deschide perspectivele, ci le închide. În acest scenariu, istoria joacă un rol esențial. Emil Silvestru renunță la pasiunea pentru pictură când oamenii Securității îi distrug șevaletul, în timpul unei vizite „de lucru" a cuplului prezidențial; viața și-o pierde în zilele revoluției, când se confruntă cu violența gratuită și aleatoriul. Totuși, istoria nu e atât o cauză eficientă, în ordine evenimențială, cât un revelator ontologic. Ceea ce i se întâmplă protagonistului nu contează în sine, ci are importanță prin ceea ce îi descoperă – insignifianța destinului uman, lipsa de valoare a morții. În condițiile unei investiții de sens orientate spre simbol și alegorie, e remarcabilă soliditatea materiei epice. Romanul reușește să mobilizeze resursele unei fresce sociale: relațiile de bloc, rutina conjugală, iubirea maternă, trăirea banală a evenimentului istoric sunt spații de reverberație variabilă ale aceleiași deziluzii în fața umanității. Cu acces superior la idee, fără să sacrifice observația realului, romanul amintește, în cele mai bune pagini ale sale, de proza existențialistă.

◆ ⁂, ALA, IV, 1993, 173, 10; Petre Sălcudeanu, AZ, s. IV, LXII, 1993, supl. literar, 14; Fănuș Neagu, AZ, s. IV, LXII, 1993, supl. literar, 14; Emil Mladin, AZ, s. IV, LXII, 1993, 334, 11; Ioana Pârvulescu, RL, XXVI, 1993, 31, 6–7; Mihai Bărbulescu, CNT, 1993, 35, 5; ⁂, BNR, XLII, 1993, 18, 55; Valeriu Cristea, *Un roman de actualitate postum*, LTE, III, 1993, 45, 6; Maria-Luiza Cristescu, *Un postmodern neîngrădit*, LCF, s. nouă, 1999, 10, 12; Micu, *Literatura*, 248. ❐ V. și *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957.

A.T.

UNGUREANU Dănuț, *Așteptând în Ghermana*, Buc., Nemira, 1993, 184 p. (Nautilus). Cu o postf. de Gabriel Rusu. Roman științifico-fantastic.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 4, 50; ⁂, DOI, V, 1994, 7, 5; Opriță, *Anticipația*, 317; Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 31, 16; V. Bugariu, ANT, 1996, 539, 4–6; Cărășel, *Mic dicționar*, 220.

A.T.

❍ **UNGUREANU Dumitru,** *Russian Woman*, fragment de roman, VR, LXXXVIII, 1993, 4–5, 50–53.

A.T.

❍ **URSU Horia,** *Balada lui Samuel Beckett*, F, XXIX, 1993, 3, 14; *Bunavestire*, TR, s. nouă, VII, 1995, 46–47, 8–9; *Farmecul autohton al interpretării*, VTR, XXVI, 1996, 2, 5–7, fragmente din romanul *Asediul Vienei*.

A.T.

VASILE Elena, *Puterea dragostei*, Buc., Mondial-Press, 1993, 302 p. Roman sentimental. Aparținând unei familii modeste de țărani olteni, Florica, zisă și Urâta, are șansa de a părăsi locul nașterii și de a ajunge în București, unde, grație talentului, inteligenței, modestiei, sensibilității, dar și unei frumuseți din ce în ce mai pregnante, intră în trupa lui Constantin Tănase sub numele de Janinne. O pasiune năvalnică o aruncă în brațele avocatului Mircea Lambru, un bogat și chipeș dandy al capitalei, dar cererea în căsătorie a acestuia este respinsă din convingerea femeii că „rodul" dragostei – viitorul copil –, nu va putea niciodată să apară. În zbuciumul indeciziei și al disperării, hazardul intervine și un bebeluș abandonat își face prezența, renăscând speranța în sufletul tinerei de 30 de ani. Neputând accepta „soluția" copilului străin, dezamăgit, Mircea eșuează în viciu, iar apoi în moarte. Finalul istoriei de iubire a mamei o aduce în scenă pe Violeta, fiica adoptivă, care, la rându-i, trăiește o clipă din „extazul fericirii veșnice" alături de Octavian Milcu, un coleg de facultate, de care este nevoită să se despartă, dar pe care nu-l poate uita, regăsindu-l după ani de grele încercări pe tărâm italian.

◆ ⁂, UC, III, 1993, 6–7–8, 23.

D.G.B.

VASILIU Mircea, *Bună seara, Maria!*, Galați, Porto Franco, 1993, 163 p. (Cupidon). Roman psihologic. Pe fundalul anilor '60 ai secolului XX, în plin proces de industrializare a României, inginerul Alexandru Vlăsceanu conduce lucrările de defrișare din Borcea, mică localitate pe malul Dunării. Departe de soția sa, Maria, pictoriță rămasă în Brăila, protagonistul își trăiește izolarea ca o formă de nesiguranță erotică și este măcinat de neîncredere față de fidelitatea partenerei. Tema realist-socialistă a bărbatului care înfruntă titanic stihiile naturii, sacrificându-și confortul casnic și relația de cuplu, se nuanțează cu un sentiment camilpetrescian, al suspiciunii. Adunând scrisorile inginerului către Maria, narațiunea conturează o relație aflată în criză, explorând neliniștile protagonistului, fără să reușească, totuși, să contureze o autentică dramă interioară.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 3, 39.

A.T.

✸ **VASILIU Tudor,** *Trabantul negru*, Buc., Vasiliu, 1993, 206 p. (Policier umoristic, 16). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 23, 70.

A.T.

VĂDUVA Alecsandru, *Gândește-te la altceva.... Roman. Test*, Buc., Sinopsis, 1993, 219 p. Fragmente: *Insula lui Sancho Panza* (romanul e anunțat cu acest titlu), LCF, XXIX, 1986, 42, 3; *Spre somn...*, AVR, 1988, 161-163; *De nicio culoare*, LCF, s. nouă, 1990, 37, 10; ≈, LCF, s. nouă, 1991, 33, 10. Roman poetic. Tematizează stări sufletești cu infiltrări onirice și cu aspect liric, ilustrând ipostaze ale evaziunii din realitate. Concepută ca o suită de episoade în care dialogul, evocarea, rememorarea și reveria onirică se împletesc pentru a sugera o unică stare de angoasă, sub impresia unei terori nenumite, narațiunea urmărește figura lui Toma Aburete, proiectată pe fondul unei sumare galerii de personaje: Iordache, zis Zgaibă, Gheorghe Tudor, zis Stics, Marinescu, zis Dante. Legați între ei printr-o copilărie comună, trăită într-un oraș din sudul țării, în anii ’50, acești eroi sunt, la vârsta maturității, indivizi șterși, lipsiți de contur, au conștiința ratării și se simt înstrăinați în propria existență. Zugrăvite fără insistență și fără atribute singularizante, personajele nu reprezintă atât individualități, cât accesorii ale unei stări de spirit. În interioritatea lor se răsfrânge senzația de frig și de pustiu, o frică permanentă, un sentiment al supravegherii și al vinovăției, indicând prezența unei teme de factură kafkiană.

◆ ⁂, MX, 1993, 1, 6; ⁂, BNR, XLII, 1993, 11, 52; Horia Gane, LTE, III, 1993, 22, 4; G. Pruteanu, ESM, IV, 1993, 25, 21; Nicoleta Ghinea, RL, XXVI, 1993, 27, 8; ⁂, UC, III, 1993, 6–7–8, 23; ⁂, RL, XXXI, 1998, 2, 5; ⁂, RL, XXXI, 1998, 38, 4.

A.T.

VĂLU ANGHEL Marcela, *Câmpul cu torțe*. *Micro-roman*, Craiova, M. Dușescu, 1993, 70 p. (Orfeu, 3). Roman psihologic. Tânăra dăscăliță Diana este animată de două dorințe: pe de o parte, „să scrie foarte mult despre marea cea mare a oamenilor”, despre „omul contemporan, ancorat în mrejele timpului nou”, iar pe de alta – să fie iubită de economistul Constantin Dumbravă, cercetător într-un institut de aeronave. Cum cel de-al doilea gând eșuează, după un episod psihotic și un altul, turistic, în Franța, femeia își împlinește întâia năzuință, scriind un roman pe care editorul Mihai Dușescu îl găsește „poveste de dragoste de o nesfârșită puritate – examen literar riguros între șoaptă și strigăt”.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 12, 55.

D.G.B.

VIANU Iosif, *Knock-out în lumea interlopă*, Buc., Garamond, 1993, 156 p. (Amprenta). Roman polițist.

A.T.

VIANU Lidia, *Prizonieră în oglindă*, Galați, Porto Franco, 1993, 205 p. (Cupidon). Roman psihologic. Cu o compoziție complexă, proza se desfășoară pe două planuri, implicând derularea narațiunii atât progresiv, cât și regresiv. În România anilor ’80 ai secolului XX, Ilinca Acsinte, profesoară de engleză la un liceu din București, care pregătește un doctorat, suferă o depresie și se îndrăgostește de doctorul Vlad, care o îngrijește. Câteva luni mai târziu, vindecată și eliberată de fascinația pe care o exercita asupra ei, protagonista descoperă caracterul malign al medicului, a cărui influență nefastă amenință alte două cupluri, punând în pericol relația dintre Magda Matei și doctorul Toma și despărțind-o pe Gina de Leon. Narațiunea se bazează pe o tramă ramificată, care antrenează un număr mare de personaje și de relații erotice, adâncimea sentimentelor fiind substituită de complexitatea legăturilor care intersectează destinele celor șase eroi. Un joc al temporalităților scurte trimite aici și la modelul joyceian din *Ulise*.

◆ ⁂, UC, III, 1993, 6–7–8, 23; Magda Teodorescu, CNC, IV, 1993, 13, 4; ⁂, BNR, XLII, 1993, 13, 48.

A.T.

❍ **VOINESCU Nicoleta,** *Oaspeți la poarta cetății*, fragment din romanul *Ulpia Iulia*, în vol. *Vânzătorul de enigme. Antologie de proză contemporană*, selecție și note de Ovidiu Dunăreanu, Constanța, Europolis – Rev. „Tomis”, 1993, 395–418.

A.T.

VONA Alexandru, *Ferestrele zidite*, Buc., Cartea Românească, 1993, 310 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Fragmente: ≈, VR, LXXXVII, 1992, 6–7, 64–70; ≈, LCF, s. nouă, 1992, 45, 10. Roman psihologic. Proză complexă, greu de definit, care, prin mijloace onirice, conturează o experiență subiectivă cu valențe multiple. Amintind de prozele suprarealiste ale anilor ’30 ai secolului XX prin capacitatea de a aglutina o atmosferă interioară cu stări obsedante în jurul unei fabule sumare, cartea dezvoltă, pe paliere diferite de semnificație, o revelație a inconsistenței profunde a ființei, o teamă a scufundării în anonimat și o reprezentare, cu vocație politică, a claustrării. În centrul narațiunii stă fascinația pentru două figuri, a unui bărbat și a unei femei. Percepute mai întâi separat, asociate apoi în virtutea unui vag aer de familie, cele două personaje apar în cele din urmă împreună, în același decor, al unei case cu ferestrele zidite. Identitatea și raportul lor se modifică

neîncetat, într-un joc al aparențelor amplificat, niciodată elucidat definitiv. Pe firul unei aventuri fluide, cu determinări incerte, eul narator trăiește, în raport cu cele două figuri, sentimente de atracție nelămurită, de gelozie, de iubire, dar și o stare de nesiguranță identitară irepresibilă. O căutare care se adâncește în viața intimă a celor două personaje – pentru a le fixa fizionomia, pentru a defini un portret interior și pentru a stabili un raport sentimental – eșuează în final, descoperind, în chiar centrul existenței lor, absența determinărilor individualizante. Casa cu ferestrele zidite reprezintă, din acest punct de vedere, un mediu de reflecție care s-a opacizat, un spațiu familiar inexpresiv, care a încetat să mai ilustreze ființa care îl locuiește. Văzute în universul lor casnic, personajele își pierd trăsăturile, se confundă, se îmbolnăvesc și, în cele din urmă, dispar. Polaritățile s-au inversat și amenințările emană din interior. Într-o viziune coșmarescă a orașului invadat de penumbre, întunericul iese din case pe ferestre oarbe, deversând asupra localității conținuturile nocive ale spațiului intim. Scris în 1947, romanul marchează o mutație în economia imaginarului epic, descoperind capacitatea arhitecturii urbane de a deveni, din decor inert al unei drame umane, agentul unei disoluții ontologice. Spațiu interior care se întoarce împotriva subiectului, casa se dovedește, în egală măsură, un mediu de risc vital, de coerciție și de înstrăinare. Ferestrele oarbe, ușile închise din exterior, imobilul care își devorează locatarii nu sunt numai ipostaze ale claustrării, ci și forme de periclitare a umanității, în dubla ei condiție, socială și individuală. Anticipând astfel literatura sumbră a anilor ’80, ≈ se reține prin capacitatea de a imagina valențe multiple ale unui univers concentraționar încă neconstituit, intuind premonitoriu indistincția interiorului și a exteriorului, anxietatea intimității și uniformizarea spațiului public.

▼ Buc., Cartea Românească, 1997.

■ *Les Fenêtres murées*, tr. de Alain Paruit, Arles, Actes Sud, 1995 (Arles, Actes Sud, 1996; 1998; 1999); *Die vermauerten Fenster*, tr. de Georg Aescht, Berlin, Rowohlt Berlin, 1997 (Reinbek bei Hamburg, Rowohlt-Taschenbuch-Verlag, 1998).

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 18, 56; Simona Sora, RL, XXVI, 1993, 45, 6; Irina Egli, LTE, III, 1993, 44, 4; ⁂, DOI, IV, 1993, 49, 7; Ioana Pârvulescu, RL, XXVI, 1993, 47, 5; Irina Mavrodin, *Ciudățenia capodoperei*, RL, XXVII, 1994, 15, 14–15; Irina Mavrodin, *După o tăcere de 40 de ani* (i. cu ~), RL, XXVII, 1994, 15, 14; Dan Stanca, VR, LXXXIX, 1994, 5–6, 153–154; Elena Beram, JL, s. nouă, V, 1994, 17–20, 3; Magdalena Popescu, JL, s. nouă, V, 1994, 17–20, 3; Nicolae Baboi, VAR, V, 1994, 9, 22; Constantin Severino, *„O jumătate de veac de sertar și singurătate”* (i. cu ~), FC, 1995, 27, 13; Carmen Varfalvi Berinde, APS, VII, 1996, 7–8, 7, 31; Titu Popescu, *Un poem românesc:* ≈, JL, s. nouă, VII, 1996, 25–32, 10; Nicolae Bârna, CAI, 1997, 1–2, 134–137; Silvia Obreja, *„*≈ *are o istorie foarte caraghioasă”* (i. cu ~), VTR, XXVII, 1997, 2, 10–11; Mircea Zaciu, *Comentariu la* ~, VTR, XXVII, 1997, 5, 12–15; Georgeta Adam, *„Nu sunt convins că scriitorul* ~ *există”* (i. cu ~), ALA, VI, 1997, 379, 3; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 9, 7; Dan C. Mihăilescu, DOI, VIII, 1997, 47, 15; Svetlana Cârstean, *Un prieten comun*, DIL, VI, 1998, 268, 13; Gheorghe Glodeanu, *Descoperirea capodoperei I–II*, JL, s. nouă, IX, 1998, 15–16, 3, 13; 17–18, 3; Glodeanu, *Dimensiuni*, 273–284; Zaciu, *Departe*, 147–153; Ivăncescu, *111 romane*, 164–169; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 9, 19–25; Mavrodin, *Uimire*, 142–149, 150–154; Ion Simuț, *Rezistența vechii ierarhii de valori*, F, XXXVI, 2000, 9, 5–11; Pavel Chihaia, DUL, X, 2000, 131, 57; George, *Confesiuni*, 164–165; Micu, *Istoria*, 651–652; Micu, *Literatura*, 323.

A.T.

ZAHARIA Romulus, *Casa cu ochii scoși*, I. *Muntele de foc*, Cluj-Napoca, Dacia, 1993, 271 p.; II. *Celor morți fără lumină*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994, 213 p. Roman politic. Urmărește, la începutul anilor ’50 ai secolului XX, transformarea Munților Apuseni într-o uriașă mină de uraniu, controlată de Uniunea Sovietică. Pe baza unei disimulări minimale a datelor istorice (rușii sunt numiți roxolani), ≈ propune o amplă frescă a unei tragedii, ilustrând atât constituirea unei noi comunități de lucrători în cadrul șantierului de la Hoanca Moțului, cât și decimarea ei tăcută, sub puterea nevăzută a radiațiilor. Metafora casei cu ochii scoși, imagine a locuințelor începute de noii veniți și rămase fără ferestre după moartea lor, cuprinde, într-un raport bine dozat între entuziasm, speranță și neputință, o dramă esențială a ființei umane. Din punct de vedere compozițional, în paralel cu cronica vieții acestei comunități, narațiunea schițează evoluția psihologică a lui Toma Nan, directorul general al exploatării miniere. Vechi comunist ilegalist, atașat valorilor socialiste din convingere, protagonistul traversează un proces de alienare, descoperind, în cele din urmă, o nouă perspectivă, sceptică, asupra ficțiunilor doctrinare. Încercarea lui de a se sinucide marchează, pe acest traseu al conștientizării, o vinovăție asumată. Romanul izbutește, prin conturarea imaginii unei umanități muribunde, să dezvolte straturi multiple de semnificație, depășind limitele propriei teme și ale registrului documentar.

◆ Ștefan Melancu (i. cu Vasile Igna), TRA, II, 1993, 150, 3; ⁂, BNR, XLII, 1993, 19, 52; Radu Voinescu, RL, XXVI, 1993, 32, 6; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 10; Mircea Zaciu, TR, s. nouă, VII, 1995, 11, 4, 11.

A.T.

ZALIS Henri, *Strălucirea cristalului*, Buc., Odeon, 1993, 190 p. (Inedit). Cu o pref. a autorului. Roman parabolă. Urmărește, în mediul închis al unui spital de boli nervoase al anilor ’80, o lume de medici și de pacienți care reproduce, la scară, simptomatologia unei întregi societăți. Construcție epică stratificată, ≈ reprezintă, în același timp, un studiu de moravuri, o cronică a luptei pentru putere și o meditație, pusă în pagină prin mijloace ale narațiunii aluzive, asupra autoiluzionării. Astfel, cartea alternează un plan al observației realiste, cu un altul, al figurilor simbolice. Cel dintâi descifrează relațiile complexe din micul univers uman, ordonându-le în jurul Faustei Emilian, eroină din familia femeilor fatale, fascinantă și malefică totodată. Obiect al dorinței tuturor bărbaților, protagonista justifică arivismul, înlăturarea fără scrupule a adversarilor și lupta nemiloasă pentru putere, având, la rândul ei, propriile strategii machiavelice. Prin prezența sa, micro-societatea spitalului își descoperă cinismul, motivațiile obscure și pulsiunile atavice. Cel de-al doilea plan narativ urmărește fișa clinică a doi pacienți ai spitalului, pilotul Claudiu Vișan și geologul Iosif Bârsan, subliniind patologia lor comună. Nostalgia unei morți eroice, la unul, obsesia descoperirii unui zăcământ valoros, la celălalt, îi condamnă pe amândoi la trăirea unei iluzii, căreia îi rămân, până la capăt, fideli. Spitalul nu îi vindecă, ci, dimpotrivă, le hrănește capacitatea de autoiluzionare. Fals studiu de caz, observația clinică a celor doi pacienți constituie pretextul unei generalizări simbolice. În interiorul spitalului, medicii care caută să o posede pe Fausta Emilian sunt, în fond, asemenea celor doi nebuni, sclavii unei minciuni. Femeia nu aparține niciunuia dintre ei, refuzându-li-se în cele din urmă tuturor, într-un joc al reflexiilor multiple, schimbătoare și inconsistente.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 2, 36; Lucian Chișu, LTE, IV, 1994, 6, 4; Bogdan Dumitrescu, RL, XXVII, 1994, 9, 7.

A.T.

ZINCĂ Haralamb, *Interpolul transmite: arestați-l!*, I–II, Buc., Garamond, 1993, 339 p. (Amprenta). Vol. paginate continuativ. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 22, 46.

A.T.

ZINCĂ Haralamb, *Moartea m-a bătut pe umăr*, Buc., Garamond, 1993, 143 p. (Amprenta). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 13, 51.

A.T.

ZLOTEA Mircea, *Coridă la Boston*, Galați, Porto Franco, 1993, 232 p. (Detectiv). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 15, 51; ⁂, UC, III, 1993, 6–7–8, 23.

A.T.

ZORILĂ Viluca, *Amoruri ascunse*, Buc., Vremea, 1993, 237 p. Roman sentimental. Istorie a unui personaj bovaric, care încearcă să evadeze dintr-o existență mediocră. În centrul narațiunii stă Iulia, angajată într-o fabrică hunedoreană, căsătorită cu Silviu și mamă a doi copii, Emil și Lia. Condamnată la un trai meschin, protagonista nutrește în secret dorința de a-și depăși condiția. Aspirând la notorietate literară, scrie un roman pe care îl depune la o editură; în paralel, se îndrăgostește de Dragoș, fiul unui medic ilustru. Tendințele bovarice ale Iuliei, care se asociază, într-o coincidență tragică, cu moartea lui Emil, sfârșesc prin a-i destrăma căsnicia, antrenând și un proces de disoluție interioară. Drame, în realitate, fără consistență, câtă vreme tensiunile se risipesc odată cu răspunsul pozitiv dat de editură.

◆ ⁂, BNR, XLII, 1993, 13, 51.

A.T.

1994

ALDULESCU Radu, *Amantul colivăresei*, Buc., Nemira, 1994, 453 p. (Purgatoriu). Roman al mahalalei. Frescă socială impenitentă, construită fluid și natural prin densitatea evenimențială și impresionanta galerie de personaje, romanul se concentrează asupra biografiei picarești a lui Mite/Dimitrie Cafanu, fiul unui fost nomenclaturist comunist, realizat prin forțe proprii, Grigore Cafanu. Copil problematic, apoi adolescent a cărui precocitate sexuală trezește dezgustul și îngrijorarea mamei sale, descendenta unei ilustre familii fanariote, Mite Cafanu se înscrie pe un traseu existențial dezagregant și declasant, în care marginalitatea voluntară și instinctualitatea primară sunt validate de o irepresibilă foame de concret, de revoltă și emancipare. Este libertatea anarhică a omului incapabil să se atașeze de cineva sau de ceva, în ciuda varietății deconcertante a experiențelor pe care protagonistul le consumă frenetic: la doisprezece ani, el se convertește în amantul văduvei lui Terente Colivaru, apoi devine pugilist de performanță, până când valul de emigrări dizlocă lotul de sportivi din care face parte, iar el este înrolat obligatoriu în infernul discreționar al armatei comuniste, ceea ce nu face decât să-i cultive pe mai departe apetitul pentru violență. Acompaniat de Giani Bajnorică, Mite continuă să trăiască la limită, fără compromisuri, sfidând termenii condiționării sale sociale primare și prescripțiile restrictive ale regimului politic. Vagabond și hoț pentru o bucată de vreme, el se imersează cu voluptate în zone

tot mai întunecate ale societății românești, într-o rătăcire perpetuă, atras iremediabil de turpitudine și decădere, convins fiind că lumea în care viețuiește este una „făcută de câini pentru câini". Violentă și instabilă, experiența totală se revarsă rizomatic într-o materie epică luxuriantă, cu personaje ce tranzitează medii sordide multiple: periferia bucureșteană, sate și stațiuni de vacanță, fabrici și penitenciare, bodegi și blocuri, colonii de muncă și ferme de porci. Straniul intermezzo conjugal al lui Mite, consumat într-un sat aflat pe la mijlocul drumului ce leagă Capitala de Oltenița, legendificat ca o „Vale a Uitării" infuzată erotic și demonic, glisează narațiunea, în mod subtil și tranzitoriu, înspre realismul magic. Spectru apocaliptic nelipsit de ironie, diavolul surmontează perimetrul obsesional personal al lui Bajnorică, se insinuează metaforic în destinul malefic al (anti)eroilor din roman și în istoria sumbră a comunismului, expresia lui ultimă fiind distrugerea Așezămintelor Brâncovenești în 1984. Reconstituită înspre finalul romanului, scena demolării lăcașurilor de cult demonstrează nu doar omniprezența răului în lume, în manifestarea sa istorică, ci și coroziunea de structură a condiției umane și imposibilitatea unei existențe cu adevărat libere. Derizoriul, promiscuitatea, sordidul sau grotescul marchează un proces disolutiv generalizat, care afectează atât destinele particulare ale marginalilor lui ~, cât și spectacolul mediilor sociale descrise de către autor, disecate cu o acuitate generată de experiența nemijlocită, crudă, neeufemizată livresc. Densitatea lingvistică aparte, desele schimbări de registru stilistic și jocul fabulos al planurilor temporale configurează o scriitură eteroclită, dar fluidă, cu o structură epică arborescentă, guvernată de un excelent control prozastic, ce armonizează fervoarea narativă cu sensibilitatea lirică într-un „roman scris cu o patimă și cu un antren inaugurale" (Mihai Zamfir). Forța narativă decantată din pitoresc și picaresc, dintr-un erotism frust, ce frizează naturalismul, sau din lexicul argotic al străzii bucureștene, translat necenzurat în dialoguri brute și brutale, contribuie la crearea unui univers cu certe valențe cinematografice, confirmate de ecranizarea intitulată *Terminus Paradis*, în regia lui Lucian Pintilie, cu un scenariu semnat de către autor și de Răsvan Popescu.

◆ Ioana Pârvulescu, *Viața ca un dulce coșmar*, RL, XXVII, 1994, 49–50, 7; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 7, 4; Mihai Zamfir, *Un roman-emblemă*, DOI, VI, 1995, 9, 13; Munteanu, *Jurnal*, VI, 230–233; Dan C. Mihăilescu, *Proza „de urât și mizerie"*, DOI, IX, 1998, 22, 14; Tudorel Urian, *„Romanul românesc parcurge un drum dramatic"*, F, XXXIV, 1998, 11, 38–41; Ioan Mușlea, *Alain Paruit: „Mircea Eliade a învățat să scrie românește după război"*, VTR, XXVIII, 2000, 6–7, 90–93.

C.R.B.

ALDULESCU Radu, *Îngerul încălecat. Balada tatălui ucis de necuprinsele pofte ale fiilor și ficelor sale*, Buc., Phoenix, 1994, 240 p. (Nouăzeci). Roman al mahalalei. Ilustrată consecvent în romanele precedente, accentuata predilecție a lui ~ pentru zonele obscure și declasate ale societății românești din anii comunismului transformă istoria lui Robert Stan, poreclit Diavolul, un tânăr cu chip angelic și suflet demonic, într-un „model de provocare integrală" (Caius Dobrescu), în care instinctualitatea atavică și erotismul subversiv configurează un univers eminamente imoral și trangresiv, dominat de spectrul apocaliptic al diavolului, îngerul care, potrivit legendei intarsiate în roman, încălecat fiind de femeie, a încălecat, la rându-i, lumea și pământul, pentru a le poseda. Orfan crescut de un cvintet de mame-surogat/mătuși, Robert își datorează supranumele asocierii sale timpurii cu o figură din imaginarul medieval, Robert Diavolul, faimosul cavaler normand născut cu asistență demonică, predestinat unei vieți marcate de violență și de păcat, dar salvat prin penitență și credință. Spre deosebire de apoteoza spiritualistă a tizului său legendar, antieroul din romanul lui ~ optează deschis pentru damnare, cultivându-și obstinat natura de *picaro* malefic într-o epocă dominată de viziuni apocaliptice, sfârșitul anilor '70 ai secolului XX, când ceaușismul triumfalist își intensifică opera distructivă. Sordide și dezagregante, ospiciile și penitenciarele prin care trece timp de zece ani protagonistul nu fac decât să-i potențeze instinctele criminale și parafilia, adică esența demonică, legiferată accidental, dar adecvat, inclusiv prin distorsionarea numelui său de familie, Stan devenind Satan. Eliberat din detenție, Robert Diavolul își începe peregrinarea funestă între București și Frăsineni, un sat de rudari lingurari din nordul Munteniei, locul de baștină al Doinei, tovarășa sa de aventură și de cufundare în promiscuitate. Spațiu de contact între demonia istorică a schimbării și consuetudinile arhaice, satul în care viețuiește de generații clanul compozit al rudarului Ion Trencu, tatăl vitreg al Doinei, se convertește în scena unui halucinant spectacol al viciilor umane, ca reflex exacerbat al lumii periclitate în care Robert Diavolul reprezintă catalizatorul ultim al Răului, agent al unei energii malign-apocaliptice capabile să descătușeze tabuurile și să aneantizeze toate restricțiile morale. Totul este permis în subumanitatea repulsivă fixată magistral în roman: furturi, asasinate, atrocități, violență primară, abuz scatologic sau sexualitate frenetică și proliferantă, conotată uneori orgiastic, alteori mitic-sacrificial, toate fiind descrise consecvent în tușe agresive, frizând pornograficul, cu scopul de a șoca. Prezente în toate romanele lui ~, problematica răului și precaritatea condiției umane sunt amplificate grație

substratului mistic al narațiunii. Limbajul dur, lubricitatea grafică, receptată cu mefiență de o parte a criticii noastre literare, avalanșa detaliilor scabroase, neonaturalismul categorial precum și dezinhibarea radicală a istoriilor povestite contribuie la creionarea unei lumi atroce aflate în dezagregare, în care triumfă instinctele primare, iresponsabilitatea abjectă și egoismul feroce, romanul nefăcând decât să reconfirme profilul unui autor insurgent, original, unic, frust și impenitent, a cărui principală temă de lucru o reprezintă combustia existențială totală, realizată prin malefic, sordid și declasare.

◆ Andreea Deciu, *Din păcate*, RL, XXVII, 1994, 37, 6; Caius Dobrescu, *Introducere în dreptul literaturii de a pune la îndoială civilizația*, VTR, XXVI, 1996, 2, 16–17.

C.R.B.

ALEXANDER Tudor, *Fugarii*, Buc., Casa Școalelor, 1994, 351 p. Cu un cuvânt final al autorului. Roman social. Irina Petcu, fiica ofițerului de securitate Ion Petcu, alias Picioruș, fuge în Occident după ce primul ei iubit, Victor, scriitor în devenire, este bătut de Securitate. Devenită, în S.U.A., Irene Christopher, unde se căsătorește și are un copil, Irina rămâne însă, chiar și în ochii propriului părinte, doar un agent lăsat „în adormire", bun de „trezit" când dictatura ceaușistă i-o cere. Scris cu o evidentă sobrietate stilistică, romanul performează în pictura mediului social de adopțiune, nu mai puțin pervertit și rapace decât cel de acasă. Perspectivă vizibilă și în prezentarea cazului Thomas Cope, americanul de origine poloneză al cărui angajat este Irina, ins care ajunge să facă afaceri murdare cu oricine plătește bine. „≈ urmărește destinul unor oameni din România sub comunism, în paralel cu al unor «colegi de generație» din Statele Unite" (Constantin Munteanu).

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 5, 4; George Pruteanu, ESM, VI, 1995, 7, 17; Constantin Munteanu, ATN, XXXII, 1995, 6, 8.

I.I.

ALMĂJAN Ion Marin, *În afara gloriei*, I, Timișoara, Renașterea, [1994], 256 p. Cu un *Avertisment* al autorului și o prezentare finală de Titu Popescu. Roman istoric. Evocare a Revoluției de la 1848 în Țările Române, Banat, Transilvania și Ungaria. Are în centru figura militantului bănățean Eftimie Murgu. „Prezența umană are, la ~, o pregnanță caracteristică, microuniversurile sunt animate, cadrul narativ este viu, palpabil, concret" (Titu Popescu).

◆ ⁂, O, s. nouă, 1995, 1, 3; Mihaela Sfetcu, *Între documentaristic și imaginativ*, ROS, III, 1997, 3–4, 86–88; Ruja, *Parte*, II, 13–15.

I.I.

ANTONESCU Mihai, *Filozoful din Arind*, Buc., Pandora, 1994, 70 p. Roman parabolă. Tema e aceea a temeiului mitic al realităților lumii. Într-un sat izolat, trăind aproape fără niciun contact cu societatea românească de după ultimul război mondial, este crescut un copil găsit, numit de săteni Socrate. Rosturile existenței rurale se redimensionează, odată cu venirea sa în sat, în cadrul unui prezent mitic, ca și cum printre cei vii s-ar fi întors omul adamic, cel alungat, împreună cu perechea sa, în text Ileana, din grădina primordială. Nici găsirea unei comori, nici teama de autoritățile îndepărtate ale „răvulției" comuniste nu pot altera acțiunea formativă a acestui nou contact cu spiritualitatea, în stare să redimensioneze sensurile vieții, de o poeticitate arhaică.

◆ Lucian Chișu, *Tentația parabolei*, LTE, V, 1995, 5, 4; Dumitru Augustin Doman, CAL, 1995, 4–5, 9.

I.I.

ANTONESCU Mihai, *Jurnal din Casa Diavolului*, Buc., Corrida, 1994, 204 p. (Gulagul, 2). Roman politic. Descrie atrocitățile din lagărele comuniste. Pavel Georgescu, avocat din Giurgiu, este ridicat noaptea de Securitate și purtat prin mai multe locuri de detenție, între care cu adevărat sinistră se va dovedi „colonia de reeducare Capul Midia". Aici el este supus cunoscutului regim de exterminare, alături de alți deținuți, asistând neputincios la stingerea mai multor colegi de suferință. Este ajutat, la un moment dat, de o cunoștință, Apostol Mușetescu, șofer de camion, în viața dinainte învățător, fiind eliberat, în 1953, în pragul nebuniei, după ce perspectiva morții devenise certă, din cauza subnutriției. În acea perioadă, la Canal, pentru cei incapabili să muncească, rația de pâine era de 250 de grame pe zi.

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Gulagul și «Corrida». Jurnal (olfactiv) din casa Fandaracului*, LCF, s. nouă, 1995, 8, 16.

I.I.

❍ **AVĂDANEI Ștefan,** *Monstrul alb*, fragment de roman, CRC, 1994, 3, 9.

I.I.

BADERSCA Constantin, *Joia femeilor*, Iași, Junimea, 1994, 291 p. Roman satiric. Parodiază eposul mitic. Într-un sat cu localizare incertă, probabil maramureșean, în care legea o fac primarul Rebenciuc, secretarul de partid Hreniuc și contabilul Fercaliuc, un ciudat obicei al femeilor, cel de a-și judeca, joia, bărbații, îngăduie autorului istorisirea cravașată a unor evenimente greu de înțeles, de un absurd cu pretenții metafizice. Coborâtă în derizoriu, nararea implică astfel acțiuni și fapte care vorbesc pe șleau despre mitocănia, violența și sordidul

abuziv al dictaturii comuniste. Chioara, Blânda, Muta, Șchioapa și Baba organizează, la un moment dat, o stranie formație de cântărețe din drâmbă, care îi cântă lui Hreniuc, om al puterii, în speranța de a-i domoli zelul partinic. Acesta își răzbună însă, duplicitar, o ignorată neputință masculină, ordonând demolarea, cu buldozerul, a caselor din sat.

◆ Gh. Pața, „Gazeta de Câmpulung”, 1998, 51; Constantin Blănaru, ~, BUC, VIII, 1998, 10–11, 7.

I.I.

❍ **BARBU Petre,** *Sinistrata*, fragment din romanul *Pelerin în piața vorbelor*, RL, XXVII, 1994, 38, 14–15.

L.Pv.

BĂLAȘA Nicolae, *Blesteme*, Craiova, Spirit Românesc, 1994, 235 p. Cu un text de prezentare, de George Sorescu, pe coperta a IV-a. Roman rural. Este axat pe tragedia colectivizării forțate a satului românesc. Personajul central, Mărin Găiman, caracter puternic, de descendență rebreniană, ajunge în cele din urmă la crimă, pentru a-și face singur dreptate, în virtutea unei morale paradoxale, tragice în fond, cea a vinovatului fără vină. Pauperizarea și traumatizarea afectivă a țăranilor stârnește o veritabilă criză de identitate a întregii comunități rurale. Procesul moral intentat colectivizării transformă romanul într-un „infern dantesc răsturnat”, cu ale sale „tipologii complexe, banale în aparență, evoluând imprevizibil”, cu „momente și tensiuni care pun în cumpănă concepte tradiționale” (George Sorescu).

L.Pv.

BĂNULESCU Daniel, *Te pup în fund, conducător iubit!*, Buc., Nemira, 1994, 224 p. (Purgatoriu). Cu o pref. de Dan Petrescu. Primul vol. din ciclul de romane *Armaghedon. Bătălia de la Armaghedon*, din care mai face parte *Cei șapte regi ai orașului București* (1998). Roman postmodern. Are acțiunea plasată în timpul dictaturii ceaușiste. Figura lui Ceaușescu este demitologizată, în chip paradoxal, printr-o ironică supradimensionare valorică. Dictatorul apare astfel ca un geniu, personaj de mare subtilitate intelectuală, cunoscător al mai multor limbi străine, dotat cu o inegalabilă capacitate vizionară. Prozatorul vădește același talent indiscutabil în caracterizarea lumii interlope de la periferia Bucureștiului, de un pitoresc redat în tușe grotești, care interferează în chip surprinzător cu mediul social privilegiat din proximitatea defunctului președinte. Construcția tipologică dobândește un plus de verosimilitate prin recursul la expresiile argotice folosite, de pildă, de către hoții de cartier, considerați, în diversele legende urbane invocate, un fel de „eroi” ai mahalalei bucureștene. Vocația nouăzecistului ~ este aceea de a „împinge combinarea unor elemente cu referință precisă în realitatea imediată până la topirea lor subreptice într-un scenariu fictiv, atingând delirul; numai că, atunci când, de fapt, plutim în plină ficțiune, continuăm să păstrăm impresia că ne mișcăm pe un teren ferm și binecunoscut, pentru că incursiunile în imaginar răspund propriilor noastre fantasme” (Dan Petrescu).

◆ Lucian Chișu, LTE, IV, 1994, 37, 4; Nicolae Bârna, CAI, 1995, 1–2, 50–54; Carmen Matei Mușat, DIL, III, 1995, 154, 7; Doina Tudorovici, *O glumă serioasă*, VR, XC, 1995, 5–6, 152–153; Glodeanu, *Dimensiuni*, 233–235; Micu, *Istoria*, 649.

L.Pv.

BĂRAN Vasile, *De la regina muncii la regina moartă. Antiroman istoric*, Buc., Paco, 1994, 253 p. Roman satiric. Evocare romanțată, dintr-o perspectivă epică implicată, sub aspect istoric, a vieții Elenei Ceaușescu, încercând decelarea resorturilor care au dus la formarea personalității sale alienate. O patimă implicită, nestrunită, atenuează însă contururile stilistice, foarte aproape de pamflet.

I.I.

BLEOCA Liviu, *Sindromul Belfast*, Cluj, Alfa Press, 1994, 154 p. Roman politic. Personajul-narator relatează vizita pe care i-o face, în Irlanda, prietenului său Casey, reporter la unul dintre marile ziare de acolo. Românul descoperă uimitoare similarități între metodele de persecuție la care recurgea fostul regim totalitar din România și organizația IRA, din Irlanda de Nord. Estul și Vestul par victimele aceluiași absurd „sindrom Belfast”, simbol al discriminărilor pe motive politice, etnice, religioase. Ambasadorul britanic în Irlanda, prieten al ziaristului Casey, remarcă el însuși răspândirea maleficului sindrom al intoleranței, în toată Europa. Romanul devine astfel o meditație sumbră, la sfârșit de mileniu, asupra pericolelor care se ascund în umbra diverselor (și atât de divergentelor) politici comunitare, locale, identitare, centrate fiecare pe propriile „adevăruri” relative, aflate sub permanenta amenințare a înclinațiilor totalitare. Umorul perspectivei narative este menit să contrapuncteze, în mod inspirat, scepticismul previziunilor politice.

◆ Virgil Mihaiu, *Tânăr scriitor voiajând*, ST, XLV, 1994, 4–5, 39; Ștefan Borbély, *Cărți de vacanță*, APS, V, 1994, 5–6–7, 10; Andrei Moldovan, *Generozitatea epicului*, MI, V, 1994, 34, 3.

L.Pv.

BOAMBĂ Dorel, *Prețul durerii*, Iași, Cronica, 1994, 205 p. Roman istoric. În Moldova din timpul lui Ștefan cel Mare, familia răzeșului Grigorie trece printr-o serie de aventuri războinice, terminate tragic. Atmosfera de

epocă este precar sugerată, limbajul nu trimite către regiunea geografică și către perioada istorică alese drept cadru al narațiunii.

C.T.

BOSTĂNARU Virgil, *La porțile sufletului*, Constanța, Europolis, 1994, 198 p. Roman sentimental. Prezintă destinul câtorva cupluri, în anii de după 1989, apelând la toate clișeele genului – pasiuni eșuate, triunghiuri erotice și conjugale, reveniri pasionale, morți neașteptate.

L.Pv.

BRAGA Rodica, *Fluturele negru*, Sibiu, Imago, 1994, 185 p. Fragmente: *Irizații*, ROS, II, 1996, 5–6, 66–74; *Irizații*, ROS, III, 1997, 1–2, 21–23; *Și va fi ziua a opta*, ROS, IV, 1998, 4–5–6, 97–110. Roman psihologic. Discursul narativ la persoana întâi conține autoanaliza protagonistului, care își raportează poveștile de dragoste (cu Andreea și cu Dona) la paradoxala sa relație afectivă, evocată în termeni freudieni, cu atipica sa mamă. Dispoziția lirică, sofisticarea stilistică și vocația speculativ-eseistică a personajului-narator conferă narațiunii un timbru elegant, menit să empatizeze și chiar să seducă un cititor avizat.

◆ Irina Petraș, ROS, I, 1995, 7–8, 57–58; Constantin Cubleșan, ST, XLVII, 1996, 3, 29; Iacob Popper, ROS, III, 1997, 3–4, 40–41; Munteanu, *Jurnal*, VI, 213–216.

L.Pv.

BRAHAȘ Cornel, *Mocăneștii, oamenii dracului*, Buc., Editura Societății Scriitorilor Români, 1994, 169 p. După informațiile oferite de autor, un prim tiraj ar fi fost tipărit în 1990, cu mari greșeli de tipar; nu a fost reținut în bibliotecile cunoscute. Roman rural. Cartea (scrisă între 1983 și 1987, conform notației autorului, de pe ultima pagină) cuprinde și trimiteri la dezbateri pe tema romanului din discursul oficial al anilor ’60 ai secolului XX.

C.T.

BREBAN Nicolae, *Amfitrion*, I. *Demonii mărunți*; II. *Procuratorii*; III. *Alberta*, Buc., Du Style, 1994, 398 + 444 + 619 p. (Romanul mileniului III). Fragmente: ≈, LCF, s. nouă, 1994, 19, 8–11; *Demonii mărunți*, TR, s. nouă, VI, 1994, 51, 7. Trilogie consacrată temei Amfitrionului, dimensiunii metafizice a omului-zeu. Așa cum suntem avertizați deja din mărturisirile anticipative ale romancierului, monumentala trilogie reia și repune într-un registru cu totul special tema donjuanismului, constituindu-se, după *Don Juan* (1981) și *Pândă și seducție* (1991), într-un fel de *Don Juan* III. Roman parabolă. Mecanismul generării textului pare să fie acela al rotițelor narative care se pun în mișcare una pe cealaltă, succesiv, într-un alt *Decameron*, în care, după cum aflasem încă din *Confesiuni*, ciuma fizică din universul boccaccian este înlocuită cu ciuma morală și politică, însoțită, compensatoriu, de paradoxul aproape burlesc, dar născător de epic, al agapelor din timpul dictaturii. La o astfel de serată derizorie, subversivă, din Bucureștiul acelor ani, Horațiu, un Don Juan investit, precum Rogulski altă dată, cu darul povestirii și al descrierii, ca metode de seducție și de posesie prin cuvânt, îi relatează potențialei sale victime feminine istoria exemplară, cu rezonanțe mitice, a politicos-rigidului Marchievici. Distinsul avocat, un aristocratic amfitrion, primește, periodic, vizitele unor tineri acoliți, care devin oglinzile sale simultane și suprapuse, și, până la urmă, probabil chiar călăii săi. Povestitorul creează pentru auditoriul său un timp secund, refractat, dilată interstițiile spațiului cronologic, așa încât dacă romanul lui Marchievici concentrează aproximativ doi ani de zile (ultimii) din viața protagonistului, povestea-cadru a primului narator, Horațiu, începe seara și se încheie înspre dimineață. Păstrarea ostentativă a unității de timp, de loc și de acțiune este doar o necesitate formală a unui demers programatic mult mai profund: refacerea în contemporaneitate a climatului mitic specific lumii antice (dispariția lui fiind, după Nietzsche și, apoi, George Steiner, principala cauză a pervertirii sau chiar sucombării tragediei de tip clasic). Concomitent, este provocată apariția Zeului, actualizarea, trezirea transcendenței uituce. Protagonistul, Marchievici, suferă o stranie depersonalizare treptată, devenind până la urmă amfitrionul perfect, „recipientul” menit să primească în sine Zeul și să aibă acces la un *dincolo* metafizic. Tipul amfitrionului este, la ~, o ipostază definitorie a acelei sciziuni interioare subiectului, care este specifică condiției postmoderne odată cu perspectiva hermeneutică asupra ființei pe care o presupune conceptul de *Übermensch* al autorului lui *Zarathustra*. Trilogia brebaniană dobândește, prin problematica densă, mitică și filosofică deopotrivă, anvergura teoretică a unui roman de idei.

■ Fragment: *On Chastity*, tr. de Liviu Bleoca, „Transylvanian Review”, VIII, 1999, 3, 125–129.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1994. Premiul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova pe anul 1994.

◆ Alex Ștefănescu, *O nouă demonstrație de forță a lui* ~, RL, XXVIII, 1995, 4, 6; Tudorel Urian, *Povestea unui ratat împlinit*, CV, s. nouă, I, 1995, 1, 7; Liviu Petrescu, *Moment* ~, II, ST, XLVI, 1995, 3, 11–12; George Pruteanu, *O comedie metafizică. Words, words, words*, DIL, III, 1995, 114, 13; George Pruteanu, *O comedie metafizică. Eșecul alexandrin*, DIL, III, 1995, 115, 13; Laura Pavel, *Celălalt Amfitrion sau*

romanul „acvatic”, APS, VI, 1995, 3–4, 18–19; Nicolae Bârna, *Don Brebjuan*, *Don Brebjote*, CAI, 1995, 3–4, 58–64; George Pruteanu, *Pești de plastic în acvarii diferite*, RL, XXVIII, 1995, 45, 4; Caius Dobrescu, *Aventurile unei provocări (mereu) amânate*, RL, XXVIII, 1995, 45, 4–5; Gabriel Dimisianu, *Nedreptățitul Amfitrion*, RL, XXVIII, 1995, 45, 5; Simona Sora, *Apocalipsa după ~*, RL, XXVIII, 1995, 45, 4–5; Ion Dună, *Trilogia veacului decadent sau despre grotescul tragicului*, VR, XCI, 1996, 1–2, 119–123; 3–4, 219–223; Nicolae Baboi, *Fiziologia taifaisului*, VAR, VII, 1996, 4, 26; Romul Munteanu, *~: ≈ sau dilemele erosului și ale puterii*, LCF, s. nouă, 1996, 40, 12–13; 41, 121–13; Pavel, *Antimemoriile*, 77–91; Christi, *Fragmente*, 18–19; Munteanu, *Jurnal*, VII, 106–122; Mircea Popa, *Ultimul ~*, TR, s. nouă, XI, 1999, XI, 11–12, 6, 7; Ovidiu Pecican, *Amfitrionul brebanian – eros divin și eros uman*, F, XXXVI, 2000, 5, 78–85; Dimisianu, *Lumea criticului*, 145–147. ❒ V. și *Francisca*, 1965.

L.Pv.

BUCHERU Ion, *Veninul victoriei*, Buc., Casa Editorială Odeon, 1994, 249 p. (Inedit). Roman social. Autorul, fost cronicar sportiv, avertizează în *Prefața* pe care o semnează asupra caracterului pur ficțional al narațiunii, în pofida unor posibile asemănări cu evenimente reale petrecute în istoria voleiului românesc. Romanul prezintă povestea alertă, nuanțată, a drumului unei echipe românești de volei către câștigarea campionatului intern și a Cupei Campionilor Europei. Destinele câtorva personaje sunt cu precădere individualizate în interiorul poveștii, conferindu-i acesteia notele necesare de autenticitate.

◆ ⁂, UC, IV, 1994, 7–8–9, 17.

C.T.

❍ **BUCȘA Petre,** *O după-amiază de pomină*, fragment de roman, TR, s. nouă, VI, 1994, 6, 7.

C.T.

❍ **BUFNILĂ Ovidiu,** *Cadavre de lux*, apărut în f.rev. JSF, III, 1994, nr. 65–82. Reluat fragmentar: ≈, CAL, 1994, 3, 14–15. Roman științifico-fantastic.

◆ H.N.U., *Proză ~*, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 28.

C.T.

CARP Firiță, *Legătura de dragoste*, Buc., E.M., 1994, 218 p. Însoțit de un fragment dintr-un articol semnat de C-tin Tăutu. Face parte dintr-un ciclu ce mai cuprinde romanele *Ce mult te iubesc* (1991) și *Cel mai aproape de fericire* (1997). Roman psihologic. Cu prețul vieții, locotenentul de grăniceri Ștefan Moldovanu anihilează, în zona Moldova-Veche, în perioada războiului din Iugoslavia, o rețea de traficanți de combustibil. Miza nu o reprezintă trama detectivistă, ci aproximarea meandrelor sufletului masculin. Opțiunea pentru relatarea la persoana întâi avantajează discursul epic, redă corect ecourile unei conștiințe problematizante, ofițerul aflându-se încă la o vârstă a căutărilor. Fără a atinge virtuțile prozei de introspecție, ≈ este, totuși, mai mult decât un thriller.

◆ Nicolae Boghian, VAR, V, 1994, 8, 21; V.M., VAR, VIII, 1997, 11, 31.

D.G.B.

CĂRTĂRESCU Mircea, *Travesti*, Buc., Humanitas, 1994, 175 p. Fragment: *Lulu*, ARC, 1993, 3, 43–49. Roman postmodern. Înainte de a rămâne o carte „despre splendoarea și abjecția adolescenței”, cum spune însuși autorul, ≈ se dovedește o disperată încercare de eliberare din strânsoarea unei obsesii. Victor are conștiința unui bărbat de treizeci și patru de ani hotărât să se autosupună, în și prin actul scriiturii, unei terapii izbăvitoare, la finele căreia un *celălalt*, pierdut la șaptesprezece ani, urmează să fie recuperat. Carte a adolescenței, dar nu și a adolescentului universal, ≈ e mai mult „romanul unei generații” (Gh. Glodeanu). Aceea a deceniului șase din secolul XX, al cărei suflet este analizat în toată candoarea și abjecția lui. Sublim și mizer, totodată, *normal*, până la urmă, așa cum sunt, în fapt, toate adolescențele, cu umori schimbătoare, cărora tot alte și alte conștiințe recuperatoare mature încearcă să le confere sens. Înscris în filiația sonoră a lui Mircea Eliade, Robert Musil, James Joyce sau Hermann Hesse, autorul descinde în labirintul subconștientului juvenil, cutie a Pandorei pe care o deschide stârnind fluxul amintirii. Pictura realistă a mediilor se regăsește în tabloul foarte exact al vieții liceene, alături de introspecția subtilă a sufletelor delicat-îndrăgostite, ori, dimpotrivă, a trupurilor noroioase, instinctuale. Psihanaliticul, oniricul, fantasticul slujesc aceleiași evocări, spre satisfacția comentatorilor interesați de interpretări jungiene, bachelardiene, din care se pot afla destule și despre unele obsesii ale protagonistului, cum e cea a *androginiei*, cu eliberarea de sub „jegul extatic al cărnii”, cum mărturisește textul. ≈ „este istoria unei inițieri care cuprinde stagii de umilire, singurătate atroce și confruntare cu răul absolut” (Adrian Oțoiu). „Scrisul «scârbos» agresiv al romanului pare de multe ori «făcut», confecționat cu ostentație” (Mihaela Ursa). Cartea e, totuși, scrisă foarte exact, în tempoul domol al unei memorii sedate.

■ *Lulu*, tr. de Hélène Lenz, Paris, Austral, 1995; ≈, tr. de Steinar Lone, Oslo, Bokvennen, 1998; ≈, tr. de Bruno Mazzoni, Roma, Voland, 2000.

◆ Liliana Chicu Gurlui, CRC, 1994, 22, 8; Vasile Popovici, DOI, V, 1994, 37, 15; Codrin Liviu Cuțitaru, CNT, 1994, 41, 4; Mircea Bențea, F, XXX, 1994, 12, 41–42; Grigore Chiper,

CFT, II, 1995, 4, 5; ~, *Despre fluturi, fantasme și furnici*, O, s. nouă, 1999, 1, 4–6; Oțoiu, *Trafic*, 83–85, 106, 130–134.

D.G.B.

❍ **CÂRCU Victor,** *Toamna-Blues*, fragment de roman, O, s. nouă, 1994, 13, 13.

D.G.B.

CERANU Nina, *Cimitirul nevolnicilor*, Timișoara, Excelsior, 1994, 247 p. (Isis, 19). Roman rural. Cronica destinelor unor familii trăind într-un sat vest-dunărean, a cărui existență sinuoasă e urmărită secvențial din anii stalinismului până la finele secolului XX. Ruralitatea se dovedește vlăguită nu numai de calvarul comunist, ci și de anii tranziției postrevoluționare, la fel ca umanitatea care o populează, una „corcită", fără relief moral. Tern, proiectul narativ nu pare a avea altă finalitate decât redundanta evocare de medii și de caractere meschine.

◆ Radu Ciobanu, ROS, I, 1995, 7–8, 127–128; Berca, *Dicționar*, 31–32.

D.G.B.

❍ **CHIHAIA Pavel,** *Despărțirea*, fragment din romanul *Hotarul de nisip*, JL, s. nouă, V, 1994, 5–8, 6.

◆ Sorin Roșca, TMS, s. nouă, II, 1997, 11, 2; Ileana Corbea, JL, s. nouă, X, 1999, 1–2, 16; Ileana Corbea, RL, XXXIII, 2000, 15, 12–13.

D.G.B.

CIMPOEȘU Petru, *Erou fără voie*, Bacău, Plumb, 1994, 135 p. Metaficțiune. Intrat întâmplător în posesia unor documente, autorul-narator descoperă un așa-zis roman confecționat de doi amici: unul (Sandu), profesionist al condeiului, celălalt (Boris), profesor de fizică, infirm în urma unui accident feroviar. Dornic de experimente prozastice inedite, scriitorul își sfătuiește partenerul să dea un raport cât mai exact și mai frust despre eveniment. În felul acesta, un pretext dramatic devine, în apele oglinzilor paralele care îl reflectă, un conglomerat alambicat, ce nu mai aduce deloc cu realitatea care a generat-o. Cartea apare ca „un amalgam (bine strunit și guvernat de un ochi limpede și lucid) în care text și metatext, diferite voci narative, se ascund una după alta, una într-alta, precum vestitele păpuși rusești Matrioșka. Buimăcit, cititorul se pierde într-un labirint de metatexte ale metatextelor căutând neliniștit, umil, încrezător sau disperat textul propriu-zis" (Bogdan Popescu). În fapt, pe spații largi, romanul implică parodii ale textualismului.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Iași pe anul 1994.

◆ Țeposu, *Istoria*, 123–124; Bogdan Popescu, CAI, 1996, 1–2, 201–203.

D.G.B.

CINEZAN Vladimir, *Primăvara printre statuile noastre*, Cluj-Napoca, Daco-Press, 1994, 152 p. Roman pentru copii și tineret. Evocare plină de farmec a realităților multiculturale din Clujul interbelic, prin intermediul amintirilor unui anume Victoraș Câmpean.

M.M.

CIOABĂ Marin, *Mocirla*, I, f.l., fără editură, 1994, 252 p. Roman social. Urmărește viața lui Alexandru Doran, mai întâi în mediul actoricesc de la Teatrul Național din București și de la câteva teatre de provincie (Lipova, Jimbolia), apoi, după o încercare frauduloasă de trecere a frontierei la sârbi, experiența sa carcerală: trei ani la Aiud și alți doi de muncă forțată la Poarta Albă. Dacă mediul actoricesc e redat prin prisma intrigilor și a lipsei de șansă, închisoarea e, în schimb, proiectată ca o atmosferă de muncă, în care sunt posibile și colaborarea în echipă, și specializările. Alexandru devine, pe rând, tinichigiu, brigadier, electrician.

◆ ⁂, BNR., XLIII, 1994, 20, 50.

L.T.

❍ **CIOBANU Radu,** *Confidențe*, fragment din romanul omonim, ST, XLV, 1994, 1–2, 36–39.

D.G.B.

COMȘIA Liviu, *Învinșii*, Brașov, Bravox, 1994, 291 p. Roman psihologic. Acțiunea se petrece în ultimii ani ai regimului comunist, într-unul din noile centre industriale ale României. Frumoasa Daria se căsătorește cu Daniel Maior, copil de țărani, ajuns inginer mecanic, apoi promovat director general al unui mare combinat. Căsătoria lor eșuează. Pentru a nu-și periclita dosarul de cadre, Daniel înscenează un accident de mașină în care Daria își pierde viața.

M.M.

CORLAN Ion, *Desfrâu*, Timișoara, Hestia, 1994, 233 p. (Prozatori români de azi). Roman psihologic. Cartea analizează câteva „«cazuri de iubire», căutând să înțeleagă nu numai psihologia femeii ajunse la crepuscul ci și un anume «biologic» […], iar eroul […] trece prin trei episoade de iubire: urcând din naturalismul biologicului, trecând prin realismul nepretențios al unei iubiri conjuncturale", pentru a sfârși „într-un ultim episod himeric" (Florin Bănescu). Dezvăluirile experiențelor sentimental-erotice trăite de Șef (Virgil), tânăr medicinist și pictor, sunt relatate la persoana întâi de un eu narator angajat într-un extenuant maraton senzorial, ce comunică senzația stranie a morbidității, o stare confuză, la granița dintre realitate și vis, marasm din care personajul – labil, măcinat de scrupule morale – nu se poate desprinde. Balansul între patimă și silă imprimă epicului ritmul

sincopelor copulative, fapt ce transformă romanul într-o proză a miasmelor carnalului și a tot atâtor sensibilități debusolate. ≈ rămâne, totuși, cartea unui evocator remarcabil, de indubitabilă valoare.

▼ Fragment: ≈, în Vasile Man, *O antologie a literaturii române arădene de azi*, Arad, Mirador, 2000, 162–166.

◆ Florin Bănescu, ARCA, VI, 1995, 7–8–9, 109; Negrilă, *Dicționarul*, 112–113; Florin Bănescu, ARCA, X, 1999, 7–8–9, 176–177.

D.G.B.

COROIANU Victor, *Aprilie în Auckland*, Sibiu, Imago, 1994, 173 p. Roman de aventuri. În ambarcațiunea ce-l poartă în jurul pământului, Eugenio, originar din Transilvania, o recuperează din apele oceanului pe frumoasa dar amnezica Chrystal. Proză estivală despre capriciile destinului, amalgamând aventura, dragostea, călătoriile.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Călător pe drum de aștri*, Buc., Miracol, 1994, 140 p. Cu o pref. a autorului. Roman de aventuri.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Cântecul nemuririi*, Buc., Miracol, 1994, 124 p. Cu o pref. a autorului. Roman de aventuri.

D.G.B.

✷ **CORUȚ Pavel,** *Neînfrânții*, Buc., Varanha, 1994, 160 p. Roman de spionaj.

▼ Buc., Miracol, 1997.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Singuri sub Crucea Nordului*, Buc., Miracol, 1994, 136 p. Cu o pref. a autorului. Roman de senzație. Este croit pe ideea destinului special al națiunii române.

D.G.B.

CRĂCIUN Georgeta, *Pe raza lunii*, Iași, Noel, 1994, 595 p. Roman autobiografic. Leoca Ioana – *alter-ego*-ul scriitoarei –, doctor în științe, așterne pe hârtie povestea vieții ei și a celorlalți patru frați orfani, obligați să înfrunte singuri greutățile vieții.

D.G.B.

❍ **CUGLER Grigore,** *Horoscop*, MS, XXV, 1994, 1–4, 111–116; *Afară-de-unu-singur*, RL, XXXI, 1998, 30, 12–13, fragmente din romanul *Afară-de-unu-singur*.

D.G.B.

DACHIN Gheorghe, *Condamnați la disperare*, Buc., Junior, 1994, 360 p. (Semne '94, Medici scriitori). Roman rural. Frescă socială a lumii oltenești în perioada postbelică. Ilustrează destinul familiei supuse presiunilor sociale, prejudecăților timpului și legilor imuabile ale mentalității rurale. Problematica socială și economică a lumii satului, din care se alimentează drama existențială a personajelor, reconstituie contextul istoric al anilor '50 ai secolului XX, marcați de instaurarea unei noi orânduiri, care schimbă raporturile de putere în comunitatea rurală. Începută într-o duminică din vara anului 1953, povestea de iubire – prozaică, frustă, din care nu lipsesc note de lirism – dintre frumoasa Magdalena Draicu, fiica fostului perceptor al satului Brastavăț, și Trache Botarcea, tânărul soldat venit în permisie pentru a-și întâlni iubita, conduce firul epic al romanului. Călăuziți de o etică determinată de „judecata iubirii" și de „judecata muncii", cei doi tineri, aflați în pragul căsătoriei și așteptând un copil, cad pradă „gurii lumii" și sunt obligați să ia drumul capitalei, unde dezrădăcinarea brutală și incapacitatea de adaptare fac din ei victimele interlopului Tudor Calicu. Dificultățile traiului zilnic și munca în medii insalubre afectează legătura dintre cei doi, iar prezența ispititoarei Panaghia, sora Magdalenei, duce la destrămarea ei. Printr-un concurs de împrejurări, Magdalena și Trache se întorc în Brastavăț, unde Trache devine președintele sfatului popular, iar Magdalena, directoarea școlii tehnice, deschisă în fostul conac al lui Tudor Calicu. Acesta din urmă, într-un final dramatic, dă foc atelierului de țesătorie, provocându-i Magdalenei un șoc fatal. Prinse în mecanica destinului – supratema romanului, tratată în codul esteticii realiste –, întâmplările și traseul personajelor sunt ușor convenționale și aparent arbitrare, dar verosimile.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 20, 29.

I.T.

✷ **DAVID Aurel,** *Un cancer de vânzare*, Călărași, Alas, 1994, 192 p. Roman autobiografic. Este jurnalul suferinței unui bolnav de cancer, care are tăria să iasă din labirintul spaimei neantului prin gestul simplu, dar ferm al notației cotidiene. Dar este și „radiografia unui cancer al societății românești de dinainte și de după decembrie 1989" (Cezar Hârjescu).

◆ Titus Nițu, TRI, 1994, 678; Ion Andreiță, RML, 1995, 1452, 4; Cezar Hârjescu, „Libertatea" (Brăila), 1997, 1822, 5.

D.G.B.

❍ **DAVID George,** *Ciuma neagră*, fragment din romanul omonim, VAR, V, 1994, 8, 18–19.

D.G.B.

➤ **DIACONU Alina,** *Penultima călătorie*, tr. din lb. spaniolă de Mirela Petcu, Buc., Univers, 1994, 220 p. (Colecția Ithaca. Scriitori români din exil). (În lb.

spaniolă: *El penultimo viaje*, Buenos Aires, J. Vergara Editor, 1989). Cu o autobiografie a autoarei. Roman de familie. Este descrisă, mai întâi mozaical, în scurte secvențe ce îi au ca protagoniști pe copii, viața familială a unui potentat comunist din anii ’50. Inițial om de nădejde al regimului, gata să-i impună neînduplecatele dogme chiar în propria casă, el cade apoi în dizgrație și, exclus din „Castă”, adică din partid, își pierde toate privilegiile. Ca „dușman al poporului, dar nepericulos”, i se îngăduie totuși, după umilințele de rigoare, să se expatrieze. Partea a doua a romanului e relatarea călătoriei cu trenul, spre Franța, a tatălui și a celor trei copii, așa cum o vede cea mai sensibilă dintre aceștia, Amapola (pe numele ei românesc Doina). Amintindu-și acel drum al dezrădăcinării, ea îi portretizează pătrunzător pe cei apropiați: pe sora sa, neliniștita, cocheta, capricioasa Alelé (Viorica), pe fratele său, taciturnul, aparent nătângul, dar în realitate introvertit-lucidul Alisio (Dragomir), pe părintele lor, cel atât de contradictoriu și aproape de neînțeles. La fel ca restul romanului, inclusiv epilogul din care aflăm despre soarta personajelor ajunse, până la urmă, în Argentina, aceste portrete vădesc nu doar un foarte exersat simț al observației, ci și o neobișnuit de fină artă a introspecției și rememorării, prin care prind viață, de altfel, și câteva figuri secundare de neuitat (guvernanta Miss, servitoarele Tamara și Liuba).

● Premiul „Meridianul de Argint” pentru cel mai bun roman argentinian al anului 1989.

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 7, 4; Doina Tudorovici, *~ sau autobiografia dezrădăcinării*, VR, XC, 1995, 9–10, 151–153.

I.M.

DIDA Corneliu, *Valea Nistrei*, Constanța, Conpress-Six, 1994, 462 p. Editor Radu Preda. Cartea este anunțată ca făcând parte din ciclul *Sud-Est Saga*. Roman politic. Urmărește destinul spulberat al mai multor deținuți politici din epoca sovieto-bolșevică.

◆ ⁂, CID, IV, 1994, 58, 6; Alexandra Nanoveanu, CID, IV, 1994, 93, 6.

L.Pv.

DINGER Ș.[erban], *Emigrantă în America*, I. *Săracă în America*, Buc., Occident, 1994, 118 p., II. *Bogată în America*, Buc., Occident, 1995, 199 p. Roman al emigrației. Eroina, pe nume Mirela Georgescu, este o tânără de douăzeci de ani, care, emigrând în Statele Unite după 1990, descoperă fața dură a ceea ce-și închipuia a fi un paradis terestru. Ajunsă în pragul mizeriei și a depravării, șansa îi surâde și, fire răzbătătoare, se lansează în lumea afacerilor la Las Vegas, reușind apoi, în numai trei ani, să devină „miliardară și super-realizată”. Împlinirea „visului american” nu-i aduce însă și fericirea personală, fiind plătită cu un irepresibil sentiment al singurătății și înstrăinării. Derulată într-o proză expozitivă, fără complicații, povestea are un aer aproape reportericesc în primul volum, iar în al doilea unul mai degrabă scenaristic.

◆ Voicu Bugariu, CNC, VII, 1996, 8, 12.

I.M.

DOBRESCU Caius, *Balamuc sau Pionierii spațiului*, Buc., Nemira, 1994, 388 p. (Colecția Purgatoriu). Cu o pref. a autorului. Lista stranie și voit-ironic excesivă a subtitlurilor conține următoarele formulări: *Mai bine mai târziu decât niciodată. Malibu. Decadență în anii ’80. Manifestări de Tutanghamand și prietenii săi. Fotografia buclucașă. Spargerea vaselor. Minunatele aventuri ale unei cămile călătorind prin urechile acului.* Pref. autorului, intitulată, manierist și sarcastic, *New Deal sau lăsați-o mai moale cu lehamitea voastră*, poate fi speculată în direcția unei arte poetice, în măsura în care tratează cu degajare polemică funcția autorului și a literaturii în primii ani de după 1989. Conform unei notații din această pref., romanul a fost început în 1988 și terminat în 1994. Roman postmodern. Este o parabolă a derizoriului din smârcurile căruia câteva personaje încearcă să-și defnească *concret* condiția de OM. Cartea anticipează „mizerabilismul” romanului românesc al anilor 2000, atât prin imaginar, cât și prin limbajul care conține unele excese de la periferia limbii vorbite. ~ se dovedește, astfel, un precursor, încă insuficient recunoscut ca atare, al tendințelor contemporane ale epicului. Totodată, romanul dezvoltă o dimensiune apăsat metarealistă, tributară paradigmei postmoderniste.

◆ Alexandru Spânu, ~, ≈, LCF, s. nouă, 1995, 5, 4; Ioana Pârvulescu, RL, XXVIII, 1995, 6, 5; I.[oana] C.[istelecan], F, XXXI, 1995, 4, 74; Carmen Matei Mușat, *Romanul optzecist: radicalitate și provocare*, DIL, III, 1995, 145, 7; Nicolae Baboi, VAR, VII, 1996, 2, 20; Iulian Ciocan, CFT, III, 1996, 5, 6; 15; Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 38, 15; Mușat, *Perspective*, 115.

C.T.

DRAGOMIR Petre, *Venea Măria Sa*, II. *Împărăția cadânelor*, v. *Venea Măria Sa*, I, 1992.

M.M.

DRAGU Victoria, *De ce dracu’ plângi?*, Buc., Cartea Românească, 1994, 341 p. Metaficțiune. Pe linia gidiană, a „romanului despre roman”, cartea propune două planuri narative, întrețesute. Două personaje, ambele scriitoare, redactează simultan câte un roman. Mara

(„povestitoarea”, vocea narativă, vorbind la persoana întâi, timpul imperfect) citește în tranșe, pe măsură ce sunt scrise, bucăți din romanul Nataliei (personaj al acestei „povești-ramă”, ființă aparent comună, ștearsă). Mai mult, entuziasmată de valoarea scriiturii Nataliei, Mara reproduce schematic, după fiecare lectură, fragmentele romanului citit. Acestei narațiuni „înrămate” i se mai adaugă alte câteva, dezvăluind destinele unor personaje care apar pe parcurs și intră în relație cu „povestitoarea”. „Romanul din roman”, cel al Nataliei, este ars în final de către autoarea sa, păstrându-și astfel o doză nealterată de mister. Unele detalii prezente în text sugerează prezența unei dimensiuni autobiografice (de pildă, titlul unui poem al Marei, *Amnios*, este de fapt titlul unui vol. de poezii, publicat de către ~ în 1977).

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 7, 6.

L.Pv.

DRĂGĂNESCU I., *Plăceri interzise. Spovedania unei curve*, Deva, Călăuza, 1994, 198 p. (Două inimi). Roman erotic.

M.M.

DULCE Cristina, *Cine ești tu, Alex?*, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1994, 157 p. (Colecția Police Club). Roman polițist.

I.M.

DUMITRESCU Adrian, *Magia puterii*, I, cu o pref. de Miron Blaga, ed. îngr. de Miron Blaga și Dan Matea, Oradea, Crican, 1994, 227 p.; II. *Încătușat, acuz!*, Oradea, Crican, 1995, 257 p. Roman al tranziției. Reușită panoramare de tip balzacian a vieții localității fictive Aradea, din vestul României. Afaceriști veroși și noii lideri post-revoluționari (Mihai Pintilie, Alex, Bazil Bologa, Cantemir Crăciun, Ștefan Balș) se angajează într-o concurență nemiloasă pentru a-și subordona atât economia Aradiei, cât și presa, poliția, justiția. Nici chiar cele două personaje spre care se îndreaptă simpatia auctorială (Radu Arion, un fost pușcăriaș, care încearcă să își refacă viața, și Cristian Dumitru, un ziarist care se angajează în lupta pentru dreptate) nu rămân necontaminate de cupiditatea, cameleonismul și lichelismul noii societăți. În volumul al doilea, ca efect al globalizării, interesele noilor potentați ai tranziției ajung în zona de influență a mafiei internaționale și a terorismului arab. Personajele feminine (Pia, Mara, Juana, Zoe Arion, Laura Pop) reprezintă doar oferta de senzualitate și de afecțiune existentă într-o lume a bărbaților, care nu ezită să recurgă la crimă sau șantaj în lupta pentru putere.

M.M.

FICEAC Bogdan, *Oameni de rezervă*, Buc., Societatea Știință & Tehnică, 1994, 159 p. (Colecția romanelor SF – Anticipația). Roman științifico-fantastic.

◆ Voicu Bugariu, ANT, 1996, 541, 4.

I.M.

FILIP Gheorghe, *Între două lumi*, [Alexandria], Teleormanul Liber, 1994, 207 p. Roman de familie. Implică și teme specifice unui roman de formație, centrat pe autoanaliza naratorului-protagonist.

L.Pv.

FLORESCU Florentina, *Toamna Medei*, Buc., Eastern Press Service, 1994, 287 p. Roman politic. Este rememorată drama trăită, în comunism, de un profesor universitar, istoricul Violin Buru, căruia scrierea unei cărți de idei i-a bulversat viața într-un dublu sens. Întâi, prin aceea că, absorbit și însingurat de munca sa intelectuală, a fost părăsit de iubita sa soție, Meda (confesiunea ei ocupă ultima parte a romanului), și, în al doilea rând, pentru că, în urma unei delațiuni, a fost anchetat și condamnat ca dușman al regimului. Cele două evenimente se răsfrâng dureros în conștiința personajului, prelungindu-se în meditațiile sale despre socialism și despre mentalitatea indusă de acesta, despre singurătate și inadaptare, despre iubire și generozitate etc. Totuși, în mod paradoxal, romanul este mai convingător în latura lui realistă (scena percheziției, poveștile altor deținuți politici, episodul cumplit al detenției) decât în cea reflexivă, care se pierde prea adesea în generalități.

◆ Emil Mladin, RL, XXVII, 1994, 30, 7; Rodica Marian, ST, XLVI, 1995, 9, 48.

I.M.

FLORICEL Ion, *Iubirile care ucid*, Craiova, Oltenia, 1994, 232 p. Cu o pref. de Nic. A. Andrei. Al treilea vol. din ciclul *Teicanii*, din care mai fac parte *Moarte deocheată* (1991) și *Pământ însângerat* (1992). Reed. cu titlu schimbat la publicarea întregului ciclu într-un singur vol. Roman polițist. Tensiunea narativă a cărții este amplificată de prezența unei intrigi erotice. Odiseea căutării adevărului în cazul crimelor anchetate, pe de o parte, și povestea de dragoste dintre Ilarie Ulmeanu și Ionela Gârleanu, pe de altă parte, sunt principalele paliere epice pe care se grefează multiple divagații eseistice pe tema raportului dintre justiție și adevăr, dintre iubire și morală etc. Construcția caracterologică se dovedește astfel stereotipă, iar discursul narativ rămâne presărat cu formulări adeseori schematice.

▼ *Iubiri ucigașe*, în *Teicanii*, I, Craiova, Pasărea Măiastră, 1998.

◆ Marian Barbu, LCF, s. nouă, 1998, 43, 10; Constantin Preda, ARLA, III, 1999, 1–2–3, 25.

L.Pv.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Îngeri și monștri*, Galați, Porto Franco, 1994, 147 p. Roman de senzație. Ilustrare a răutății omenești și a nerecunoștinței filiale, romanul, saturat de senzaționalul unor întâmplări incredibile, se confundă cu povestea Maricăi, o femeie care a cunoscut încă din pruncie cruzimea vieții și care, după ce își crescuse eroic cei doi fii (Radu și Mihai, unul medic și altul procuror), se vede abandonată de ei, fără motiv, într-o clinică de boli nervoase.

I.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Tributul*, Buc., Alutus D – Gemina, 1994, 207 p. Roman autobiografic. Reconstituind un sfert de veac din propria-i viață, naratoarea stăruie mai întâi asupra agitaților ani ’70, când, în afara necazurilor familiale, pricinuite de un soț nestatornic și năbădăios, are de înfruntat indiferența și chiar ostilitatea mediului literar. Dârză și războinică, luptă din greu să-și publice prima carte, dar tocmai când să reușească intervine un fapt neprevăzut: arestarea și condamnarea sa pentru trafic de influență. Are parte, astfel, vreme de un an și ceva, de experiența dură a penitenciarului, traversată totuși cu bine, între altele și datorită talentului de croitoreasă și de… ghicitoare. Evocarea pe larg a detenției, cu mizeriile ei, cu personajele ei pitorești, cu poveștile ei macabre, dar și cu pildele ei de gingașă omenie, ocupă partea centrală și cea mai densă a romanului. Acesteia îi urmează secvența, mult mai rezumativă, a „reabilitării” de după eliberare, a succesului literar și a intrării, mai târziu, după 1989, în Uniunea Scriitorilor. Interesantă îndeosebi prin anecdotică și prin prezența câtorva figuri scriitoricești cunoscute (Fănuș Neagu în primul rând), această ultimă parte a autobiografiei alunecă prea adesea într-o retorică sentimentală.

I.M.

GEAFIR George, *Iubire și speranță*, Craiova, Spirit Românesc, 1994, 192 p. Roman psihologic. Prin intermediul unor rememorări crispate, al unor neliniștite dialoguri imaginare, uneori chiar halucinatorii, și al unor scene de gelozie conjugală sunt înfățișate suferințele psihice ale personajului principal, Paula Sârbu, o tânără traumatizată, în adolescență, de o tentativă de viol. Aparent restabilită după nașterea unui copil și după răstimpul petrecut într-un sanatoriu, ea piere într-un accident de mașină a cărui premoniție o avusese. Precipitarea epică din final, precum și, în genere, compoziția destul de laxă constituie două dintre neajunsurile cărții, altfel nu lipsită de interes psihologic.

I.M.

❍ **GEAGESCU Constantin,** *Drum cu întoarcere*, fragment de roman, MIC, IV, 1994, 4, 3.

I.M.

GENARU Ovidiu, *Diverse cereri în căsătorie*, Iași, Junimea, 1994, 269 p. Roman psihologic. Pornind de la un episod mai degrabă lăturalnic din *Sperietoarea* (1992), autorul îl reia și îi dă forma unei biografii spectaculoase, aceea a unei tinere actrițe, Nastasia Krasovschi (pe scurt Nasti). Fire neliniștită, capricioasă, nonconformistă, ea fusese sedusă în adolescență de un unchi vitreg, atrăgătorul Charles, experiență traumatică ce o va urmări multă vreme. După căsnicia ratată cu un regizor, Nasti se va întoarce la cel pe care-l iubea și îl detesta totodată și care, înșelând-o mai apoi, o va determina la un gest disperat (îl împușcă în timpul unei vânători). Povestirea faptelor și comentariile asupra lor aparțin naratoarei anonime, o prietenă a protagonistei, care-și relatează propriile amintiri, reproduce scrisori, dar mai ales transcrie înregistrările pe bandă de magnetofon făcute de-a lungul anilor. Confundându-se, în mare parte, cu acela al romanului însuși, stilul vioi și ironic al confesiunilor are tensiune și farmec, deși alunecă uneori în simplă volubilitate.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVII, 1994, 48, 6; Vasile Spiridon, ATN, XXXII, 1995, 6, 4.

I.M.

GHIȚESCU Mihai, *Lidia*, Pitești, Zodia Fecioarei, [1994] – [f.a.], 198 + 211 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Roman politic. Proza sondează ultimii ani ai dictaturii comuniste în România. Martor al acelui timp, autorul își declină, totuși, calitatea de memorialist. Pretextul narațiunii îl constituie Lidia Govoreanu, poetă septuagenară, și jurnalul redactat de aceasta, în speranța că Viola, unica sa copilă rămasă în viață, acum căsătorită, va ajunge să-și cunoască mama cu adevărat, în pofida neînțelegerilor dintre ele. Pe măsură ce amintirile fostei refugiate basarabene reconstituie cele cinci decenii de neliniști și căutări în care unica certitudine a reprezentat-o vocația de scriitor, o altă terifiantă revelație îi întărește convingerea că „epoca de întuneric” căreia îi aparține este sursa „malformațiilor comportamentale” și a „anomaliei trăirilor” celor din imediata sa apropiere.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 14, 50.

L.B.

GLIGAN Valer, *Teodorii sau Pe drumul dintre sat și oraș. Roman de dragoste*, Cluj-Napoca, Dokia, 1994, 258 p. (Dokiana) Referințe critice, note, comentarii și postf. de Radu Crețu. Roman rural. Această evocare

idilică a Țării Moților încropește deopotrivă și un roman de formație, avându-l drept protagonist pe țăranul, devenit orășean, Teodor Arieșanu. Cartea conține, în maniera specifică autorului, bogate detalii etnografice (de remarcat și micul glosar de regionalisme, plasat la finele cărții). Viziunea naiv-idealizată asupra lumii satului se construiește însă frecvent prin recursul la clișee de exprimare, luate parcă dintr-un manual propagandistic (de exemplu, un mic capitol poartă titlul *Cu datoria muncii împlinite*).

L.Pv.

GOANȚĂ Ștefan, *Altarul de nisip*, Craiova, Universalia, 1994. Roman satiric. Înfățișează epoca socialistă nu într-o manieră dramatică, ci într-una „ironică, persiflantă, jovială" (Marcel Lucaciu). Numit generic Tovionescu, protagonistul piere în timpul evenimentelor din 1989, după ce, de-a lungul vieții sale, întruchipase absurdul social și ideologic al unei întregi lumi, fiind de toate: „și tată și fiu și pușcăriaș și membru de partid și activist și nomenclaturist și tov director și tov maior, lucrător în domeniul propagandei audiovizuale" (Constantin Zărnescu).

◆ Duliu Marcu, *Timpul și tipul robotului*, LTE, IV, 1994, 23–25, 4; Horea Poenar, ST, XLV, 1994, 10–11, 58–59; C. Stănescu, *„Limba de lemn"*, ALA, IV, 1994, 210, 4; Marcel Lucaciu, ST, XLVI, 1995, 6, 45; Constantin Zărnescu, TR, s. nouă, VIII, 1996, 30, 4.

L.Pv.

GRĂMESCU Haralambie, *Pactul cu diavolul*, Buc., Plenița, 1994, 219 p. Roman politic. Protagonistul narator este un tânăr scriitor condamnat pe nedrept, în anii '60, la șase ani de închisoare pentru uneltiri contra ordinii sociale. Scrisă cu detașare, într-un stil limpede și expresiv, cartea reprezintă și un document de epocă, o radiografie a vieții politice și literare din primii ani ai regimului comunist. ≈ a fost considerat „una dintre creațiile exponențiale postrevoluționare ale unei literaturi de sertar autentice și cinstite, în total comparabilă cu tulburătoarele romane postume ale lui I.D. Sîrbu" (Al. Firescu).

◆ Al. Firescu, *Conștiința conștiinței de sine*, MOZ, II, 1999, 8–9, 13–14.

M.W.

GRIGORESCU Ioan, *Ucideți petrolul! Operațiunea Tidal Wave. Pseudoroman*, Buc., Expres, 1994, 256 p. (Spectacolul lumii, 4). Roman de război. Descrie atacurile aeriene americane asupra Ploieștiului din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

▼ *Bine ați venit în infern!...*, ed. revăzută și adăugită, Buc., Nemira, 1995.

M.W.

✸ **GRIGOROIU Ion,** *Pădurea de patimi*, Galați, Porto Franco, [1994?]. Prezentarea s-a făcut prin consultarea ed. din 2005 (Brăila, Editura „Centrul de Creație"). Roman autobiografic. Urmărește traseul existențial al lui Grig din copilărie până la maturitate. Născut în 1940, fiul lui Niculai și al Floricăi moștenește de la mamă o sensibilitate specială, darul cântecului, al cititului și povestitului, al poeziei, iar de la Dumnezeu, dragostea de învățătură și puterea de a crea. Dorința de a cunoaște instituie practica supravegherii permanente a „intrărilor și ieșirile sale din rol", imortalizarea scriptică a amintirilor „plăcute sau neplăcute", pentru că „Viața trebuie întâi trăită, apoi învățată și abia după aceea scrisă". Din dragoste pentru satul natal, pentru oamenii acestuia, pentru cadrul natural mirific al cărui „prinț" se simte, nu în ultimul rând, pentru multele iubiri – mai toate soldate cu decepții, afară de prima, aceea pentru pădure, care îl așteaptă și îl primește neprihănită –, se naște romanul lui Grig.

◆ Constantin Vremuleț, *Două cărți și un autor*, MIC, IV, 1994, 5, 3.

D.G.B.

GRIGOROIU Ion, *Refugiați în singurătate*, Buc., Snagov, 1994, 107 p. Cu o pref. de Dan Deșliu. Roman sentimental. Retorică, romanțioasă, cartea evocă scurta poveste de dragoste dintre Grig, un bărbat căsătorit, influent, trecut de prima tinerețe, cu veleități de scriitor, și Andreia, o fată de cincisprezece ani, părăsită de părinți. Preluând procedee din literatura autenticității, prin inserția de epistole, notițe, încercări literare, precum și din proza de introspecție, cartea se situează, cel puțin în intenție, și în vecinătatea romanului de analiză psihologică.

◆ Constantin Vremuleț, *Două cărți și un autor*, MIC, IV, 1994, 5, 3.

M.W.

❍ **GROȘAN Ioan,** *Vocația ca necesitate înțeleasă*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1994, 6, 8–9.

M.W.

❍ **GRUMEZA Ion,** *Podul*, fragment din romanul *Vlad*, VAR, V, 1994, 10, 20–21.

M.W.

❍ **HAREA Mihail,** *Poduri de dragoste*, fragment din romanul omonim, CRC, 1994, 22, 9.

M.W.

HÂNCU Ana, *Obsesia unui proces*, Buc., Divers-Press, 1994, 180 p. Roman sentimental. Narațiunea urmărește frământările erotice ale asistentei Alina Stoian.

Personajul este surprins în evoluția de la relația cu doi bărbați abuzivi – un soț agresiv și un amant violator – spre găsirea armoniei în brațele procurorului care o ajută să depășească momentele de impas. Lipsit de complicații psihologice, romanul are structura și directețea stilistică a prozei de consum.

◆ Victor Sterom, ZBR, VI, 1995, 1–2–3, 37.

A.G.

➤ **HORIA Vintilă,** *Un mormânt în cer*, în românește de Mihai Cantuniari și Tudora Șandru Olteanu, Buc., Eminescu, 1994, 303 p. (În lb. spaniolă: *Un sepulcro en el cielo*, Barcelona, Planeta, 1987). Fragment: ≈, RL, XXIII, 1990, 7, 21. Roman parabolă. Are ca pretext ultimii ani din viața pictorului El Greco, petrecuți în Spania sfârșitului de secol al XVI-lea și la începutul celui următor. Concepută sub formă de confesiune a protagonistului, adresată iubitei sale dispărute, Jerónima, precum și lui Miguel de Cervantes, în ultimul capitol, cartea redă secvențe din parcursul său existențial, privit îndeosebi ca demers formativ și inițiatic. Tema centrală a romanului, structurat ciclic, în cinci capitole, reprezentând tot atâtea tablouri ale pictorului, este aceea a creației, a relației dintre opera de artă și existența mundană, dintre creator și epoca sa. Eroul este un prototip al artistului, aflat într-un dezacord fertil cu lumea, un vizionar exilat într-o existență privită, în chip platonician, ca mormânt al spiritului. Arta este, în această accepțiune, o năzuință de transcendere a limitelor materiei, o cale de accedere la divin, la „trupul celest" al lucrurilor. Faptele relatate, de la anii de ucenicie în Italia, inspirați de întâlnirea cu Tizian, Veronese, Cellini, Tommaso Cavallieri, la exilul de la Toledo, în plin crepuscul al imperiului spaniol și al Renașterii, sunt relevante nu atât ca documente biografice, cât mai ales prin semnificațiile lor filosofice și simbolice. ≈ este o meditație despre sensul superior al artei, în calitate de cunoaștere revelatoare, o interogație asupra existenței creatorului, realizată într-un decor fastuos, impregnat de culoare locală, un „roman (auto)biografic, parabolă a exilului perpetuu și, în egală măsură, poietică a unei opere plastice testamentare" (Mircea Muthu).

◆ Valentin Chifor, ~ *sau parabola exilului*, F, XXIX, 1993, 9, 4–5; Ioana Pârvulescu, RL, XXVII, 1994, 7, 5; Nicolae Baboi, VAR, V, 1994, 6, 20; Dan Stanca, VR, LXXXIX, 1994, 9–10, 104–107; Vitalie Ciobanu, CFT, I, 1994, 2, 4; Victor Cubleșan, TR, s. nouă, VII, 1995, 2, 4; Mircea Muthu, APS, VII, 1996, 4, 15, 23; Muthu, *Călcâiul*, 157–161; *Dicționarul scriitorilor*, II; Maria Georgeta Orian, ~*, romancier*, TR, s. nouă, XI, 1999, 25–28, 7–9; Sălcudeanu, *Graffiti*, 102–112; Orian, *Vintilă Horia*, 76. ❒ V. și *Acolo și stelele ard…*, 1942.

M.W.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Alb*, fragment de roman, CRC, 1994, 4, 9; 15.

M.W.

HRISTU Anda, *Dragoste ciudată*, Constanța, Europolis, 1994, 180 p. Roman sentimental. Concepută prin alternanța planurilor narative și a perspectivelor temporale, cartea reprezintă confesiunea a două personaje, arhitecta Simona Vernescu și scriitorul Andrei Sixt. Trecuți de prima tinerețe și divorțați de curând, eroii petrec împreună un an, în casa de la mare a părinților Simonei, locuință închiriată de Andrei pentru a-și regăsi liniștea și pentru a scrie un roman. Prin rememorări și reflecții pe tema iubirii, dar și printr-o confruntare finală cu foștii lor parteneri, protagoniștii reușesc să se apropie unul de celălalt. Astfel, romanul lui Andrei, proiectat într-un plan paralel, în culisele discursului, devine povestea întâlnirii celor doi, în năzuința unei posibile noi iubiri.

◆ Nicolae Rotund, TMS, XXX, 1995, 1, 7; Rotund, *Incursiuni*, 215–217.

M.W.

IGIROȘIANU I., *Firul Ariadnei*, Buc., Garamond, [1994?], 739 p. (Scriitori români). Roman istoric. Prezintă evenimentele internaționale care au favorizat declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Narațiunea, clasică, echilibrată, de tip balzacian, evocă jocurile de culise din Societatea Națiunilor de la Geneva, în contextul politicii agresive a Germaniei hitleriste, aflată în plină ascensiune. Din galeria numeroaselor personaje, în parte reale, se desprind ministrul plenipotențiar al României la Geneva, Alexandru Băltescu, spirit nobil, erudit, și diplomatul Șerban Deleanu, ambii aflați în dezacord cu politica Germaniei. Cartea, inspirată din biografia autorului, se concentrează îndeosebi asupra demersurilor menite a contura poziția României într-un context extrem de tulbure, evocând, nu mai puțin convingător, și dramele personale ale eroilor, portretizați cu autentică finețe analitică. ≈ este „un roman-frescă", de o „extraordinară densitate evocatoare", cu o „structură simetrică, limpede și echilibrată" (Ioana Pârvulescu).

◆ Ioana Pârvulescu, RL, XXVII, 1994, 15, 6; Doina Uricariu, RL, XXVII, 1994, 23, 19.

M.W.

ILIESCU Georgeta, *Visul de duminică. Roman de dragoste*, Craiova, M. Dușescu, 1994, 219 p. Roman sentimental. După tiparul clasicei drame amoroase cu final fericit, cartea evocă povestea de iubire dintre doi studenți, Ion Iureș și Ioana Mărgărit, care se cunosc la un

bal al bobocilor, în Bucureștiul epocii comuniste. Din pricina situației politice a țării, marcată de multiple restricții și abuzuri, destinele eroilor se despart, odată cu stabilirea lui Ion în S.U.A., pentru a se reuni, după lungi peripeții, odată cu căderea dictaturii, în decembrie 1989. Previzibilă, romanțioasă, insuficient de pregnant conturată ca problematică interioară, cartea rămâne un mic *love story* de vacanță.

◆ Andreea Deciu, RL, XXVII, 1994, 35, 6–7.

M.W.

IONAȘCU Dumitru Dem, *Condamnați fără lege*, Deva, Călăuza, 1994, 141 p. Fragment: ≈, CON, I, 1994, 1, 4. Roman politic. Într-un registru confesiv, cartea evocă drama protagonistului Adrian Pliniu, directorul unei mine de cărbuni, în urma unui accident tragic, soldat cu moartea câtorva zeci de muncitori. Constrâns de către activiștii de partid să aplice metode de muncă riscante, în vederea îndeplinirii planului, eroul are revelația eșecului său existențial, grefat pe neputința de a se opune politicii dictatoriale comuniste. Cartea devine, astfel, mai mult decât o evocare personală, un document de epocă, un denunț la adresa regimului totalitar.

◆ Geo Filișanu, *Un autentic dialog cu lumea de azi*, VR, XCIV, 1999, 10–11, 197–198.

M.W.

IONESCU-JOLY Ioana, *Fata care n-a știut să moară. Roman trăit*, Buc., Du Style, 1994, 306 p. (Destine, 1). Versiunea în lb. română de autoare. Cu o postf. intitulată *Exilul și împărăția*, de Doina Uricariu. (În lb. franceză: *Mes années de lumière. Roman vécu*, Paris, Byblos, 1969. Cu un cuvânt înainte de Gérard Serbanesco) Roman al memoriei. Două universuri de semn opus – tărâmul legendar al copilăriei miraculoase petrecute în Dobrogea și spațiul carceral de la Văcărești și Mislea − marchează destinul dramatic al protagonistei, fetița cu ochi bridați, care dorea să devină povestitoare în târg. Refugiul, declasarea socială a absolventei de Belle Arte, tortura din închisoare și alte experiențe dureroase sunt rememorate în noaptea dinaintea plecării în exil. Relatarea e guvernată de tehnici ale memoriei afective, care potențează imaginarul fabulos al Dobrogei primilor ani de viață, ca ferment al regenerării ființei, și de o luciditate acută în reconstituirea anilor de anchetă, ce conferă evocării rangul de document al experienței carcerale feminine din timpul terorii comuniste.

◆ Doina Uricariu, *Un destin intrat în legendă*, *scriitoarea ~, fiică a Cadrilaterului*, CID, IV, 1994, 149, 2.

I.T.

✸ **JEMNA Silvia,** *Iubire pătimașă*, Buc., Semnalul, 1994. Roman sentimental.

C.R.B.

JURCA ROVINA Ion, *Cine rămâne treaz*, Timișoara, Excelsior, 1994, 175 p. Roman politic. Realizată pe mai multe paliere epice, prin alternanța de voci și de timpuri narative, cartea reprezintă o meditație pe tema autocunoașterii, prin reinterpretarea trecutului marcat de regimul totalitar. Intriga este declanșată de primirea unei misterioase scrisori nesemnate, pe care protagonistul, scriitorul Marcu, o atribuie unui prieten din tinerețe, aflat într-un moment de derută. În dorința de a limpezi lucrurile, eroul face o călătorie la Timișoara, orașul studenției sale, unde, împreună cu vechii săi prieteni, rememorează întâmplări petrecute în întunecatul deceniu al șaselea. Misteriosul autor al epistolei, refugiat peste granițe, în nădejdea de a-și redobândi libertatea, se transformă astfel din personaj real într-un fel de eu imaginar, aparținând fiecăruia dintre prieteni, cu toții victime ale regimului comunist. În cele din urmă, ≈ reprezintă cartea unei drame colective, în care eroii, povestind, rememorând, trecând pe rând în prim-planul acțiunii, se autodescoperă prin succesive mărturii paralele.

◆ Alexandru Ruja, ROS, I, 1995, 5–6, 111; Ruja, *Parte*, II, 29–30.

M.W.

JURCĂ Gheorghe, *Nu ucideți dragostea*, Alba-Iulia, BAB, 1994, 246 p. Cu o prezentare de Horea Bădescu pe coperta a IV-a. Roman sentimental. Autorul urmărește maturizarea erotică și psihologică a Laurei Leterna, cadru didactic într-un sat din Munții Apuseni, la mijlocul deceniului nouă al secolului al XX-lea.

M.M.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Coridorul puterii*, I. *Suburbiile vieții*, Deva, Destin, 1994, 294 p. Fragmente: *Vânătoare de pomină*, LCF, XXVIII, 1985, 33, 6; *Umbra lui Avram Iancu*, LCF, XXXI, 1988, 43, 3; *Răscrucea română*, ATN, XXV, 1988, 11, 11; *Țărâna de pe urmă*, ARG, XXIV, 1989, 4, 7. Precedat de câteva epistole, trimise autorului de către Ilie Bădescu. Apărut postum, reprezintă primul vol. al unei tetralogii, ce ar fi trebuit să mai cuprindă cărțile: *Melancolia țărânii, Rațiunea supremă* și *După asfințit – A treia zi*. Apărut mai întâi în f.rev. ALA, I, 1990, nr. 8–9 (parțial). Roman politic. Redactată în perioada ceaușistă, cartea reprezintă un amplu discurs pe tema luptei pentru putere, în contextul ideologic al dictaturii. În centrul narațiunii se află un personaj exponențial, activistul Vicențiu Râpceanu, un susținător fervent al comunismului, ajuns într-un moment

de cumpănă în credința sa, din pricina nepromovării în ierarhia politică. Ins cu o supradimensionată imagine despre sine, arogant, ambițios, imoral, complexat de o origine socială periferică, Vicențiu Râpceanu rămâne un perpetuu aspirant la funcția de prim secretar de partid într-un oraș de provincie. Din aceleași motive, el ajunge, în cele din urmă, să pună sub semnul întrebării înseși resorturile ideologice și psihologice ale doctrinei pe care o susține. Cartea devine, astfel, o meditație pe tema așa-numitului „om capsulat", corelativ al omului „nou" comunist, ca ființă mediocră, lipsită de convingeri autentice, modificate după împrejurări. Echilibrat și fluent, condus cu siguranța unui scriitor profesionist, dar tributar retoricii specifice epocii de dinainte de 1989, ≈ a fost considerat de critică „un roman sinteză al întregii opere a lui ~" (Cornel Moraru, în *Dicționarul esențial*).

◆ Constantin Cubleșan, TR, s. nouă, VII, 1995, 12, 23; Radu Ciobanu, ROS, I, 1995, 5–6, 57–59; *Dicționarul esențial.*

M.W.

LEU Corneliu, *Anonimul Brâncovenesc și alte cronici ale trecerii dintre veacul al șaptesprezecelea și veacul al optsprezecelea așezate sub formă de roman al vieții Sfântului Domnitor Brâncovean*, Buc., Realitatea, 1994, 112 p. Cu o postf. a autorului. Metaficțiune istoriografică. Autorul încearcă un experiment intertextual, combinând pasaje din cronicile muntene despre domnitorul Constantin Brâncoveanu, cu pasaje în care imită stilul cronicarilor.

M.M.

LOGAN Genoveva, *Văzând și făcând*, Buc., Caritas, 1994, 156 p. Roman de senzație. Având elemente de proză fantastică, abordează tema posibilității de a manipula psihicul uman prin sugestia de la distanță. În Bucureștiul epocii ceaușiste, o cercetătoare în psihologie, pe nume Agnesa Schipor, este implicată, fără voia sa, în proiectul unui anume doctor Regvald de răspândire a unui flagel menit a inhiba voința subiecților. Se vrea o alegorie a manipulării în masă din timpul comunismului.

M.W.

✸ **LOVIȘTE M.M.,** *O cruce prea grea*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1994, 156 p. Roman rural.

E.Md.

LUPU Nicolae, *Învierea lui Lazăr*, Buc., Teleormanul liber, 1994, 176 p. Roman parabolă. Îmbină elementele istorice cu cele fantastice. Pe fundalul frământărilor sociale și politice din Țările Românești și Transilvania secolului al XVIII-lea, cartea evocă destinul lui Lazăr Craioveanu, un țăran participant la răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan. Prolix, arid ca scriitură și extrem de ambiguu ca simbolistică, romanul ar vrea să ilustreze și o parabolă biblică, silind astfel ideația să eșueze în neverosimil.

M.W.

LUSTIG Lucreția, *Pânda*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994, 196 p. Roman politic. Concepută într-o manieră confesivă, în stilul indirect liber, cartea reprezintă un dosar de existență, plasat în contextul abuzurilor ideologice din deceniul șase al secolului XX. Protagonista, o tânără activistă de partid, întoarsă din București în satul natal pentru a contribui, fără succes, la realizarea colectivizării, devine, în timp, victima propriei sale exaltări ideologice, care-i impune o autoculpabilizare perpetuă. Alcătuit, aluvionar, din caiete, memorii, procese verbale, discursuri și monologuri interioare, alipite mai mult sau mai puțin arbitrar, romanul, dificil la lectură, punctează cu succes atmosfera sumbră și delirantă a primilor ani de comunism din România.

M.W.

MANOLESCU Aurel, *Bazarul iluziilor*, Cluj-Napoca, Zalmoxis, 1994, 205 p. Cu o scrisoare a autorului și o pref. de Iustin Ghizdavu. Roman politic. Autobiografic, cu o valoare preponderent documentară, evocă ororile bolșevismului din perspectiva unui destin dramatic, emblematic pentru românii din Basarabia. Într-o manieră reportericească, narațiunea aduce în prim-plan experiența de prizonier într-un lagăr sovietic, între anii 1942–1948, a ofițerului Amza Razna, fost combatant pe frontul de răsărit. Numeroasele privațiuni la care este supus eroul, în calitate de prizonier, sunt urmate de abuzurile exercitate de regimul comunist, la întoarcerea sa acasă, soldate, în final, cu fuga din țară a fostului ofițer, altminteri un patriot convins. Abundent în detalii, ≈ se remarcă printr-o „acțiune captivantă", fiind scris „într-un stil nevindicativ și lipsit de patimă, cu o senină detașare" (Iustin Ghizdavu).

M.W.

MARIAN Maria, *Optimiștii înfrânți*, Buc., Albatros, 1994, 239 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de George Pruteanu. Roman politic. Conceput ca jurnal al unei profesoare de socialism științific, ținut din 1944 până în 1989, romanul intenționează să schițeze, pe canavaua unui destin, profilul unei epoci. Cu o adolescență petrecută în atmosfera coloniei petroliere de la Moreni, confruntată cu inegalitățile sociale ale vechiului regim, eroina se va regăsi în noua orânduire, identificându-se din convingere cu ideologia socialistă și integrându-se în aparatul de propagandă. De-a lungul carierei sale universitare, evocarea traversează teroarea

anilor ’50 ai secolului XX, destalinizarea și virajul naționalist al regimului totalitar. Ilustrarea persecuției politice din ultimii ani ai dictaturii comuniste, precum și încercarea de a sublinia, din perspectiva unui „optimist înfrânt”, eșecul proiectului socialist, suferă inevitabil de inautenticitate.

◆ ⁂, UC, IV, 1994, 11–12, 19.

L.T.

MARIAN Mircea, *Ninge în Spania la Alicante*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994, 227 p. Roman al destinului de artist. Face parte din ciclul *Trilogia disperării*, alături de *Portret de familie cu crizanteme* (1993) și de *Filiera* (1995). Roman psihologic. În toamna anului 1957, pictorul Mihai Magheru dispare în timpul unei expediții în Deltă. Douăzeci de ani mai târziu, un judecător purtând același nume, Mihai Magheru, investighează împrejurările acestei misterioase dispariții, adunând mărturii despre biografia pictorului. Prin efectul de oglindire pe care îl implică, investigația devine un pretext al introspecției, angajând o reflecție în marginea insignifianței existenței. Destinul lui Mihai Magheru nu reușește însă să intereseze, „misterul” lui rezolvându-se prin apelul la poncif. Naiv, neînțeles și asocial, pictorul e un personaj construit după șablon, prin excelență convențional și, în consecință, previzibil. Un plus de culoare se obține prin mici portrete secundare, schițate sumar, fără repere sociale ori istorice.

◆ Gheorghe Glodeanu, F, XXXI, 1995, 7–8, 22–23.

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Ispita*, Buc., Giana, 1994, 128 p. Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Roman științifico-fantastic. Pe baza unui proiect laborios, care explică nașterea lui Iisus prin intervenția unei civilizații extraterestre, cartea reinventează articulațiile biografiei cristice, dramatizând, prin procedee epice convenționale, o ficțiune mistică. Textul parcurge etapele cunoscute ale destinului lui Iisus pe pământ, de la naștere până la crucificare, oferind un traseu paralel, cu justificări hilare, ale evenimentelor relatate în Biblie.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 21, 57.

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Mocirla*, Buc., Giana, 1994, 165 p. Roman parabolă. Proză de dezbatere morală care imaginează revenirea cristică pe pământ. Scenele de viață, traversând medii diverse, de la mănăstire, azil, orfelinat până la gară și cârciumă, surprind, invariabil, decăderea umanității. Faptele sunt constatate în stilul reportajului senzațional, cu o dramatizare rudimentară. Ca narațiune, cartea rămâne în zona fabulei morale, căreia i se asociază accente de scriere propagandistică.

◆ ⁂, GAC, VI, 1995, 1–2, 40.

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Pasărea, trădarea și spinul*, Buc., Giana, 1994, 145 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman științifico-fantastic. Asemenea altor proze ale aceluiași autor, ≈ reprezintă o construcție prolixă, cu caracter mistic, care amestecă o narațiune cu aspect științifico-fantastic cu variațiuni naive pe marginea unor episoade biblice. Din punct de vedere tematic, e vorba de o refacere, în contextul istoriei contemporane, a apocalipsei veterotestamentare. Un grup de pământeni care părăsește planeta în curs de distrugere se refugiază pe Sirius unde se supune unui proces de reeducare morală coordonat de roboți. Fără interes literar.

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Regina sânzienelor*, Buc., Giana, 1994, 203 p. Roman parabolă. Pe îndepărtata planetă Orc, se naște, după o lungă așteptare, fiica regelui Crenos. Ea e sortită unui destin bazat pe ideea de sacrificiu, ca Regină a sânzienelor, având misiunea de a coborî între oameni pentru a ține piept forțelor răului. La scară cosmică, ea stă alături de Iisus, ca pereche feminină și garant, prin jertfă, al ordinii etice. În plan terestru, se întrupează în Lăcrămioara, fiică de țăran care duce o existență marcată de suferințe lumești: o copilărie torturată, un viol, o căsnicie ratată. Din această intersecție de planuri rezultă o poveste hilară, cu o supărătoare înclinație spre alegorie, care transformă orice situație epică în schemă morală.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 21, 57.

L.T.

MESEA ULMEANU Cristinia, *Două iubiri*, Craiova, Amicul Casei, 1994, 139 p. Cu un cuvânt înainte de M. Florin. Roman sentimental. Banală reluare, într-un spațiu imprecis determinat, dar cu siguranță înainte de 1989, a eternului triunghi amoros. Personajele (Irian Ciurea, Răducu Mircescu, Irina) rămân simple fantoșe.

M.M.

MICLĂU Paul, *Dislocații*, I–II, Buc., Prietenii Cărții, 1994, 255 + 255 p. Cu o pref. a autorului. Prima variantă a romanului, redactată în lb. franceză, a fost tr. în lb. română de către autor, în 1985. O tratare independentă a aceluiași subiect, mult redusă de către cenzură, a văzut lumina tiparului, în 1989, la Editura Facla din Timișoara, sub titlul *Comoara*. Roman rural. Drama colectivă a unui

sat bănățean dislocat în 1951 și drama individuală a unui copil de țărani recomandat să studieze la Școala de Literatură din București și obligat, astfel, să se alieneze, alcătuiesc substanța discursului narativ. Acesta este întrerupt aleatoriu de un meta-discurs fragmentar, care își propune să dea tensiune actului scriiturii. Teoreticianul literar nu pare a fi dublat de un romancier la fel de înzestrat.

M.M.

MIHAI Ion, *Confluențe*, Pitești, Vlasie, 1994, 120 p. Roman sentimental. Indicând, prin titlu, intersecția mai multor destine, narațiunea se construiește printr-o intrigă senzațională, relatând complicat un traseu al regăsirii celei dintâi iubiri. Alexandru Aljoca, îndrăgostit în același timp de două femei, Simina și Sanda, o părăsește pe prima și se căsătorește cu cea de-a doua. Însă sinuciderea Sandei, precum și accidentul grav suferit de Alexandru justifică întoarcerea protagonistului, înaintea morții, la prima sa dragoste.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 4, 35.

L.T.

MIRON Violeta, *Locotenent Irina*, Galați, Porto Franco, 1994, 205 p. (Cupidon). *Bildungsroman*. Descendentă a unei familii de militari, Irina își dorește, la rândul ei, să devină ofițer de aviație, iar romanul îi urmărește destinul din gimnaziu până la absolvirea Academiei. Pe acest fir epic previzibil se grefează povestea unei interiorități definite, neașteptat, în raport cu figura Marthei Bibescu. Deținătoare a unui manuscris inedit al scriitoarei, Irina își proiectează asupra acesteia aspirațiile ideale: patriotism, elevație spirituală, aristocrație etc. În final, eroina are revelația unei legături mistice, descoperindu-se ca reîncarnare a Marthei Bibescu.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 20, 53; ⁂, RL, XXVIII, 1995, 14–15, 8.

L.T.

MODORCEA Grid, *Fetele de bani gata*, Buc., Alcris, 1994, 237 p. Face parte dintr-un ciclu, alături de *Băieții de bani gata* (1993) și de *Noii băieți de bani gata* (1996). Roman satiric. În ultimii ani ai dictaturii comuniste, Gavril zis Sculă-Mare, cascador la Buftea și *bodyguard* într-o familie de nomenclaturiști, se îndrăgostește de cea pe care o protejează, Nona Clauner, și este citat ca martor în procesul ei de divorț. Procesul antrenează însă interese politice la cel mai înalt nivel, amenințând integritatea castei conducătoare și implicându-i, indirect, chiar pe soții Ceaușescu. Devenit incomod, Gavril este asasinat. Dincolo de trama aiuritoare bazată pe teorii ale conspirației, fresca socială, orientată spre evocarea unor figuri feminine specifice nomenclaturii, se construiește simplist, ilustrată de orgii și sufocată de pornografie.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 23, 67.

L.T.

MUNTEANU Vladimir, *Cartea muntelui în derivă*, Sibiu, Biblioteca Euphorion, 1994, 220 p. (Biblioteca Euphorion. Colecția de proză, 3). Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Fragmente: ≈, EPR, IV, 1993, 1, 11, 15; ≈, EPR, IV, 1993, 2, 9; RL, XXVI, 1993, 7, 14. Roman parabolă. Implică structurile subconștientului colectiv într-o meditație în marginea regimului totalitar. Conceput ca istorie a unei migrații legendare, romanul urmărește deplasarea unei comunități ancestrale, proiectată simultan pe două coordonate, ca mutare spațială, din munte spre oraș, și ca mișcare temporală, dinspre arhaic spre contemporaneitate. În datele lor primitive, ca membri ai unei civilizații străvechi, personajele sunt caracterizate de legătura pe care o stabilesc cu tărâmul morților. Andrei, un copil care își pierde tatăl, absoarbe sufletul celui mort; un bătrân își descoperă propriul cadavru pe drum și, uimit de asemănarea fizică, îl duce acasă; în același spirit, Vladimir M. constată că, după moarte, trupul lui rămâne viu, continuând să se miște. În peregrinările ei spațio-temporale, comunitatea poartă cu sine propriii morți, care refuză să moară. Migrația ei simbolică spre prezent evocă o persistență a trecutului, o forță a memoriei și un tezaur arhetipal transferat peste generații. Într-un ultim moment al dezvoltării epice, în punctul final al călătoriei, confruntată cu regimul totalitar, comunitatea mitică face experiența închisorilor comuniste și cunoaște, pentru prima oară, moartea ireversibilă. Cartea explorează astfel o temă a ciocnirii între structurile arhetipale și constrângerile unei societăți secularizate. Bogat ilustrată în literatura română, tema are aici o dezvoltare oțioasă, obscură prin nesiguranța aparatului simbolic.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 22, 65; Liviu Ioan Stoiciu, CID, IV, 1994, 196, 6; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 12, 55; Victoria Dumitriu, JL, s. nouă, VI, 1995, 13–16, 3.

L.T.

NAZAT Marian, Paul Floricel MOCANU, *În așteptarea morții*, Buc., Șansa, 1994, 213 p. Cu o pref. a autorilor. Roman polițist.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 13, 6.

L.T.

✷ **NEAGU Niculae,** *O anchetă dificilă*, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1994. Roman polițist.

◆ ⁂, LCF, s. nouă, 1995, 40, 4.

L.T.

➤ ❍ **NEGOIȚĂ Constantin Virgil,** *Cybernetic conspiracy: mind over matter*, tr. de Ion Alexandru Mușlea, fragment din romanul omonim, TR, s. nouă, VI, 1994, 1, 6. (În lb. engleză: *Cybernetic Conspiracy: Mind over Matter*, New Falcon Publications, 1988).

L.T.

NEGRILĂ Aurel, *Amprente în memorie*, Buc., Editis, 1994, 273 p. Roman autobiografic. Cuprinde evenimentele de pe parcursul unui deceniu și jumătate (până în 1948) din viața unui inginer agronom. Stilul discursiv și structurarea narativă trădează natura amatoare, deși entuziastă, a acestor pagini de proză.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 2, 36.

C.T.

NERSESIAN Anaïs, *Parfumul rochiei*, Buc., Ararat, 1994, 191 p. (Romanul de dragoste). Roman de senzație. Evocare a unei istorii fantastice interbelice, prinsă în rama cotidianului anost al României comuniste. Narațiunea urmărește, pe două planuri temporale, supraviețuirea, într-un apartament de bloc, a unei bătrâne imobilizate, Bunica Emma, și, în paralel, un episod din copilăria acesteia, petrecut în anii ’20. Fiică a unor țărani de pe pământurile unui mare moșier, Emma fusese trimisă, ca domnișoară de companie, la conac. Fetița avusese astfel ocazia să cunoască o lume stranie, centrată pe două figuri feminine caracterizate, în spirit decadent, prin împletirea unor trăsături estetizante cu pasiuni freudiene: pe Domnișoara cea Tânără, care se împarte între iubirea serafică pentru preotul satului și atracția animalică pentru un oier, și pe Domnișoara Amalia, care nutrește în secret o afecțiune, cu nuanță incestuoasă, pentru propriul tată. În cele din urmă, semn al unei damnații misterioase, preotul se sinucide, conacul arde, iar cele două domnișoare pier în incendiu. Vizibil influențat de atmosfera și de temele prozei eliadești, romanul rămâne totuși sensibil doar la recuzita exterioară și convențională a narațiunii fantastice.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 13, 33.

L.T.

NEȘU Ioan, *Un pumn de iarbă*, Buc., Tai-Pan, 1994, 199 p. Fragment: *Dragoste de seară*, TMS, s. nouă, I, 1996, 11, 8–9. Roman rural. Din perspectiva studentului Petrică Florea, întors în vacanță în satul natal, narațiunea realizează o frescă a Vlahiei, mică localitate din sudul țării, care suferă, în anii ’80, consecințele târzii ale colectivizării. Evocare a unui sat înfometat, părăsit de bărbații în căutare de lucru și locuit aproape exclusiv de femei, cartea construiește imaginea unei comunități crepusculare, amenințată de procesul neîntrerupt al exproprierii. Protagonistul surprinde extinderea hiperbolică a gospodăriei colective, care acaparează, tentacular, porțiuni tot mai vaste din geografia satului, creionând un tablou absurd în care oile, rămase fără pășune, ajung să caute iarba în centrul localității. Viziunea apocaliptică a universului rural e compromisă de maniera rudimentară a povestirii, afectată de inconsecvențe narative.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 21, 57; Aurel David, „Accent”, 1994, 19, 5; Șerban Codrin, HMP, 1994, 65, 2; Șerban Codrin, „Concret”, 1994, 60, 8; Ion Anghel Mânăstire, „Curierul”, 1994, 126, 3; Florin Grigoriu, „Curierul”, 1995, 143, 2; ⁂, UC, V, 1995, 2–3, 17; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, II, 1997, 7, 7; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, IV, 1999, 3, 6.

L.T.

NICOLAU-GOLFIN Marin, *Fata pământului*, Craiova, Imprimeria Oltenia, 1994, 575 p. Cu o pref. a autorului. După afirmația autorului, vol. face parte din ciclul *Condiția vlahă*, anterior intitulat *Românii scriu istoria*, alături de *Stella Alba* (1992), de *K2B3, misiune secretă în România 1989* (1993) și de un alt roman, probabil nepublicat, *Stele cad, stele se ridică*. Roman politic. În cadrul unui vast proiect de ilustrare a destinului românesc, ce și-ar propune să redea o situare geopolitică complexă, la intersecția mai multor sfere de influență, ≈ urmărește, cu o formulare a autorului, „condiția românilor din deceniul patru”. În centrul romanului stă destinul lui Radu Furtună care, ca student în București, este contemporan cu grevele de la Grivița și cu mișcările pentru drepturi sociale din Universitate. Având o ascensiune rapidă ca secretar particular al unui anume Răutu, important om politic și ministru al Învățământului într-un guvern interbelic, protagonistul izbutește nu numai să își asigure accesul la cercurile puterii, ci și să facă o carieră universitară de succes, cu multiple stagii în străinătate. La întoarcerea în țară, Radu Furtună află de sinuciderea suspectă a șefului său, în spatele căreia bănuiește un complot angajat de interese politice obscure. Pe firul investigației, în căutarea unor explicații oculte, narațiunea se structurează senzațional, cu răsturnări neverosimile de situație, cu evenimente simetrice și coincidențe regizate.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 13, 33.

L.T.

NUSSBAUM Erich, *Între Ialta și Malta*, Timișoara, Helicon, 1994, 236 p. Roman satiric. Peripețiile câinelui Negrilă, apărut pe o stradă cu nume sugestiv, Urmuz, constituie prilejul evocării, într-un registru umoristic, a României comuniste, din perspectiva eroului central, grafician la o revistă din capitală. În atmosfera de degringoladă generală, identitatea patrupedului stârnește suspiciuni și controverse din partea „hingherității”, o

organizație menită a supraveghea prin teroare respectarea regimului „caninist", inspiră legi restrictive împotriva câinilor, sfârșind prin a genera largi mișcări de protest. Ideea similitudinii dintre oameni și câini, reduși deopotrivă la simple funcții, prigoniți și oprimați de sistemul totalitar, oferă narațiunii un subtext meditativ, grefat pe structurile prozei distopice.

M.W.

OCHINCIUC Ion, *Capcana din Bulevardul Primăverii*, Buc., Scripta – Calypso, 1994, 284 p. (România azi). Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 2, 37.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Cutia cu nasturi*, Buc., Editura Marin Preda, 1994, 271 p. Roman polițist.

◆ Maria Dobrovolschi, AZ, s. IV, LXII, 1993, 804, 5.

L.T.

ONICEANU Marius, *Arhanghel și demon*, Buc., Editura Tehnică, 1994, 172 p. (Romane). Roman de senzație. Actorul Gabriel Prut suferă un accident de mașină, în urma căruia rămâne paralizat. În timpul spitalizării se îndrăgostește de o asistentă medicală, Cora, cu care face călătorii în ținuturi exotice, inițiind-o în arta teatrală.

L.T.

✸ **ONICEANU Marius,** *Cazul Benjamin Soroca*, Buc., Editura SAS, [1994?].

◆ T.I., CROR, VI, 1994, 11, 15.

L.T.

❍ **ORLEA Oana [Ioana],** *Otrava din memorie*, RL, XXVII, 1994, 39, 20; *Otrava din memorie*, VR, XC, 1995, 5–6, 52–57, fragmente de roman.

L.B.

PANIȘ Anatolie, *Să îngropăm trecutul. Roman document*, [Buc.]., Editura Snagov, 1994, 174 p. Cu o pref. a autorului. Roman rural. Evocă drama satului românesc în timpul regimului comunist. Tache Balaur, personaj de o reală autenticitate, se opune curajos deciziei politice de demolare a casei sale, ca o ultimă formă de afirmare a demnității de țăran.

L.B.

PARASCAN Constantin, *Orga de argint*, Iași, Junimea, 1994, 149 p. Roman parabolă. O „metapoveste" ai cărei protagoniști, Nelia și Valentin, reeditează, asemenea cuplului primordial, „cea mai veche poveste a omenirii" (Constantin Dram). Pretextul găsirii unei orgi de argint deschide drumul inițiatic pe care-l vor parcurge cei doi.

◆ Miruna Mureșan, UC, V, 1995, 4, 11; Dram, *Lumi*, 22–25.

L.B.

PARDĂU Platon, *Condotierul*, Buc., Odeon, 1994, 158 p. Roman polițist.

◆ Emil Mladin, RL, XXVII, 1994, 32, 7.

L.B.

PARDĂU Platon, *Omul de la Interpol*, Buc., Odeon, 1994, 151 p. Roman polițist.

L.B.

❍ **PASCU Al.,** *Cățelul cu urechi ca de cârpă*, CRC, 1994, 8, 9; *Piatra ponce*, CRC, 1994, 8, 9, fragmente din romanul *Unde?*

L.B.

❍ **P.[AUL] Andrei,** *O zi supremă cu Bocârnea*, fragment din romanul *Proiect de jucărie*, AURO, 1994, 4, 95–98.

I.I.

PĂUN Gheorghe, *Oglinzi mișcătoare*, Buc., Scripta, 1994, 223 p. Roman oniric. Alexandru, student la matematică, trăiește o experiență stranie, cauzată de un accident. Starea de inconștiență în care rămâne timp de câteva zile reprezintă pentru protagonist o continuare în vis a călătoriei pe care o începuse. Plecat în vacanță la fratele său, profesor de limba română la Săliștea, Alexandru, acum în comă, are percepția amalgamată a unor imagini și personaje reale din satul pe care nu apucase să-l vadă, din cauza accidentului suferit. ~ țese, astfel, o canava originală, în care îmbină apriorismul fantastic cu firescul din realitate. Satul, loc hipnotic, din care nu poți fugi, planurile paralele surprinse în oglinzi deformate sau cele de o acuratețe ireproșabilă, toate conferă prospețime și farmec unui roman bine structurat epic.

L.B.

PEACOCK George [Gheorghe PĂUN], *Hotel Anghila*, Buc., Scripta, 1994, 148 p. Roman polițist.

L.B.

PETRIA Petre, *Tinerețea, drumul vămilor. Roman de dragoste*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1994, 91 p. Roman sentimental. Tribulațiile amoroase ale personajului Ticino constituie subiectul acestei melodrame, sprijinită pe un limbaj narativ neoromantic precar.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 19, 34.

L.Pv.

PETRIȘOR Marcel, *Secretul fortului treisprezece* v. *Memorii*, 1991.

L.B

➤ **PLEȘEA Gabriel,** *Aruncă pâinea ta pe ape*, Buc., Vestala, Alutus-D, 1994, 315 p. (În lb. engleză: *Bitter Be Thy Bread*, New York, G.P., 1989). Roman autobiografic. Înregistrează „experiența de exil a autorului" (Titu Popescu). Protagonistul, Ion Olteanu, emigrant la New-York, încearcă să-și depășească crizele de inadaptare în țara de adopție. Narațiunea rectilinie inventariază o existență banală, evocată cu simțurile parcă atrofiate de noile realități americane.

◆ Emil Mladin, RL, XXVII, 1994, 29, 7; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 12, 52; Simion Bărbulescu, *Scriitori din diaspora new-yorkeză*, LCF, s. nouă, 1999, 2, 19; Micu, *Istoria*, 653–654; Popescu, *Editoriale*, 57–59.

L.B.

POPESCU Dumitru Radu, *Dumnezeu în bucătărie*, Buc., Viitorul Românesc, 1994, 205 p. Roman parabolă. Demarat sub auspiciile unui *policier* – o serie de presupuse sinucideri se dezvăluie, în visul zidarului Gogoneață, ca tot atâtea crime –, textul își tulbură progresiv coerența prin intruziunea oniricului, ce sfârșește prin a se impune ca o altă realitate. Punând în centrul narațiunii ființe fără destin, imune la tortura conștiinței, la prezența vreunei culpe, alta decât cea primară, în virtutea căreia și acționează, ≈ este „metafora spațiilor purificatoare în care «tronează ochiul divin» […], o domestică încăpere, cu ferestre largi, cu mașină de gătit, uriașă, unde pot să se întâlnească și să discute, cei care nu-și găseau locaș de întâlnire în alte părți, și cei care voiau să se întâlnească măcar cu ei înșiși, luând o oală de vin" (Octavian Duță).

◆ Octavian Duță, *Realitatea ca vis sau metafora spațiilor purificatoare*, LTE, IV, 1994, 45, 6; Elena Beram, JL, s. nouă, V, 1994, 43–48. 3; Mircea Tomuș, ROS, I, 1995, 1, 51–56; Ion Vlad, TR, s. nouă, VII, 1995, 11, 4; Valeriu Cristea, CAI, 1995, 3–4, 12–16; Luminița Holban, LTE, V, 1995, 22–26, 4; Jeana Morărescu, *Proba inițiatică a șahului*, LTE, VI, 1996, 39, 10; Goci, *Romane*, 34, 323–332.

L.B.

POSTELNICU Ioana, *Remember*, Buc., Albatros, 1994, 168 p. Roman psihologic. Scrisă la persoana întâi, narațiunea se constituie într-o confesiune al cărei timbru, de o „tulburătoare intimitate", ar sugera o apropiere de ideea de „text autoreferențial" (Vlad Sorianu). Protagonista, scriitoare și ea, ajunsă la vârsta a treia, duce, împreună cu soțul, în Bucureștiul sfârșitului de deceniu opt al secolului XX, o existență ternă, întrerupându-și singura îndeletnicire plăcută, lectura, prin statul la interminabilele cozi „comuniste" din fața alimentarelor. Atunci când își găsește soțul mort, în apartamentul friguros, Alma nu are puterea să-l părăsească și-l veghează, aproape înghețată, într-un fotoliu, o întreagă noapte geroasă de decembrie. Mărturia totală la care se dedă, scotocind în cele mai îndepărtate cotloane ale sufletului, „cu luciditate, fără falsă candoare, cu o deplină sinceritate" (Teodor Vârgolici), constituie o rememorare fidelă a propriei vieți și, totodată, o fină analiză psihologică a sufletului feminin, efectuată inclusiv prin prisma experiențelor erotice. Candoare, pasiune, maturitate – etape ale evoluției sale sentimentale –, toate sunt oferite, asemenea unei spovedanii, celui cu care hotărâse, nu cu mult înainte, să plece spre moarte. Finalul abrupt, ce vestește începutul Revoluției, exact când sufletul Almei părăsește această lume, coincide cu sfârșitul unei ere pe care protagonista, în încercarea sa de „mărturie particulară" (Vlad Sorianu), o înfierase cu fermitate.

◆ Teodor Vârgolici, ALA, IV, 1995, 254, 4; Nicolae Baboi, VAR, VI, 1995, 12, 20; Vlad Sorianu, ATN, XXXIV, 1997, 12, 5. ❐ V. și *Bogdana*, 1939.

L.B.

PRUNDEA Alexandru, *Procesul unui intelectual*, f.l., Romfel, 1994, 255 p. Roman politic. Într-un spital de psihiatrie, Alexandru Prodan își reevaluează opțiunile ideologice după ce o serie de evenimente îi zguduie profund convingerile comuniste, reconvertindu-l la un program existențial bazat pe adevăr și iubire. Criza generată de excluderea sa din partid pe motivul reticenței relative față de colectivizare și eșecul iubirii pentru Zizi Elefterescu, cauzat de mariajul forțat cu Marina Frăsineanu, declanșează un proces de conștiință ce revelează atât autodistructivitatea intelectualului sedus de o idee, cât și multe dintre aspectele maligne ale comunismului românesc din primele decenii postbelice. Elementele de limbaj și referințele livrești contribuie la reconstituirea atmosferei sociale și intelectuale din epocă.

◆ Rusanda Mureșan, ST, XLVI, 1995, 4–5, 69.

C.R.B.

RADU Elena, *Pământul silniciei*, Galați, Porto Franco, 1994, 143 p. Roman social. Acțiunea este plasată în perioada interbelică. Felin Condrescu, fiică de boieri, cunoaște, într-o vacanță la mare, un tânăr de condiție modestă, de care se îndrăgostește și cu care se căsătorește, împotriva voinței părinților. Războiul o aduce pe protagonistă la limita sărăciei și a foamei, aceasta fiind nevoită să-și câștige cu greu existența, pentru ea și pentru restul familiei, după ce tatăl fuge în străinătate, iar soțul pleacă pe front.

L.B.

RAȚIU Emil, *Bariera. Romanul exilului*, Cluj-Napoca, Clusium, 1994, 194 p. (Mărturii, 4). Cu o prezentare de Teohar Mihadaș, pe coperta a IV-a a cărții. Fragmente: *O cortină*, LCF, s. nouă, 1991, 30, 10; *Împărțirea lumii*, LCF, s. nouă, 1991, 48, 11, 12; *În labirint*, TR, s. nouă, IV, 1992, 28, 6. Roman al exilului. Rod al unei experiențe dureroase, ≈ se constituie într-o autentică mărturie despre „imperativul și tentația libertății" într-o societate totalitară. Ca atare, cartea devine „radiografia necruțătoare a conștiinței, a filozofiei de viață, pe care un exilat și-o asumă" (Zaharia Sângeorzan). Aparent o reconstituire a numai trei luni din viața protagonistului Virgil Nan, narațiunea oferă, prin evocarea ședерii sale în lagărul pentru exilați politici de la Usküdar, tabloul complex al condiției sociale a refugiatului român, alături de „un «pitoresc» album de portrete înrămate în amărăciune" (Teohar Mihadaș).

◆ Radu Mărășescu, TR, s. nouă, VII, 1995, 16, 4; Ion Maxim Danciu, TR, s. nouă, VIII, 1996, 17, 3; 8–9; Zaharia Sângeorzan, *Exilul, destinul, labirintul*, JL, s. nouă, X, 1999, 7–10, 20–21.

L.B.

RIZEA Felix Anton, *Domino. Scene din viața și dragostea unui vagabond*, Buc., 24: ore, [1994?]. Metaficțiune. Roman al scrierii unui roman, a cărui substanță o constituie viața de zi cu zi într-o mansardă bucureșteană a lui Mihai Cosma, un scriitor ratat. El își consumă existența în dialoguri imaginare cu Erika, mașina sa de scris. Structurându-se în funcție de 43 de propoziții extrase din *Etica* lui Spinoza, romanul le folosește ca pe un experiment formal care îi permite deopotrivă să prezinte existența personajului ca pe o „demonstrație" a unor aserțiuni filosofice, sporindu-le astfel importanța – și să bagatelizeze și micșoreze semnificația acelorași fapte, prin distanța care le separă de propozițiile spinoziste.

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1994, 27, 4; Toma Roman, *Reportaj cu metafizică*, RL, XXVII, 1994, 34, 6.

L.T.

ROMAN Regis, *Întoarceri pierdute*, Cluj-Napoca, Zamolxis, 1994, 152 p. Roman psihologic. Cartea „transmite o experiență subiectivizată în cel mai înalt grad, dar trăită în același timp de personaj sub semnul unei maxime raționalități. O febrilitate a reflexivității transpare în roman, astfel încât realitatea obiectivă, exteriorul nu este prezentat decât sugerat, ca pretext pentru intense panseuri, lungi raționamente, vehemente demonstrații și excursuri teoretice care amintesc de *Ulysse* al lui Joyce" (Patricia Comănescu).

◆ Patricia Comănescu, EX, XXVIII, 1996, 10–11–12, 31.

L.B.

SADOVAN V. Alexandru, *Oltenii cu cobilița. Roman capodoperă*, Buc., Alcris, 1994, 462 p. Roman rural. Reconstituie viața unui sat românesc din Oltenia în perioada interbelică, urmărind destinul unei familii de țărani. Palidă replică moromețiană, Dode Băniță Nudoarme trudește din greu, împreună cu cei șapte copii ai săi, pogoanele răsfirate în perimetrul Dăbulenilor, iar băieții săi pleacă la București pentru a se căpătui. Deși narațiunea abundă în evenimente, protagonistului „nu i se întâmplă, la drept vorbind, nimic interesant" (Horia Gârbea).

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1994, 8, 15.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Bunicul și lacrima din carburator*, Buc., Albatros, 1994, 301 p. Roman polițist.

L.B.

SĂRARU Dinu, *Crimă pentru pământ*, Buc., Eminescu, 1994, 239 p. Ultima parte a *Trilogiei țărănești*, ce mai cuprinde romanele *Niște țărani* (1974) și *Iarba vântului* (1993). Roman rural. Localizat în același topos de referință al prozei lui ~, Cornu Caprei, după momentul revoluționar al anului 1989, ≈ „încheie trilogia într-o notă profund dubitativă. Va renaște cu adevărat lumea țărănească, atâta vreme cât renașterea ei se petrece sub semnul unei crime pentru o palmă de pământ? Va mai putea ea să-și găsească reperele sfărâmate? Va fi o renaștere completă, o renaștere a spiritualității țărănești sau doar o renaștere a instinctelor de proprietate, a conflictelor, a sărăciei?" (Răzvan Voncu). După experiența traumatizantă a colectivizării (*Niște țărani*) și după abulia lâncedă a unei umanități tot mai înstrăinate de valorile spațiului ei originar (*Iarba vântului*), ≈ propune, în persoana lui Damian Vulpenaru, imaginea unui alt Ion, învins, de astă dată, nu de blestemul iubirii (relația adulterină cu Daria), ci de dorința de răzbunare pentru pământ a familiei acesteia.

▼ Buc., Pro, 1996.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 4, 6; Mircea Tomuș, ROS, I, 1995, 2, 54–59; Bogdan Popescu, CAI, 1995, 3–4, 95–96; Gheorghe Marin, UC, VIII, 1998, 2, 9; Răzvan Voncu, *O trilogie țărănească la sfârșit de mileniu*, CAI, 2000, 2–3, 86–88; Goci, *Romane*, 20, 299–313; Dumitru Micu, *Literatura*, 252.

L.B.

SĂSĂRMAN Gheorghe, *Cupa de cucută*, Timișoara, Sedona, 1994, 260 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Cornel Robu, *Sf-ul românesc în dezbatere: ~. Alegorie și ancheta ficțiune. O dublă dedublare*, TR, s. nouă, VI, 1994, 4, 8–9; Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1994, 17, 16; Mihai Grămescu, JSF, IV, 1995, 104, 16.

L.B.

SGARCEA Valentin, Dan Zepa ANTONOAIE, *Invers*, Constanța, Editura Muntenia, 1994, 93 p. Cu o pref. a autorilor, intitulată *Provocare*. Roman satiric. Naivitățile societății postdecembriste sunt ironizate printr-o reflecție ludică asupra stereotipiilor din lumea românească a acelei perioade.

I.T.

SIMION Ana, *Scaune cu lanțuri*, Buc., E.M., 1994, 200 p. Metaficțiune. Paul Marian, autorul unei nuvele de succes, dedicate prietenului său, Mihai Ulman, este victima propriului scenariu narativ. Ulman reușește să transpună acțiunea nuvelei în realitate, într-un experiment ce anulează granițele dintre realitate și ficțiune.

I.T.

✸ **SOARE Romeo,** *Babel*, Tg. Mureș, Casa de Editură „Mureș", 1994, 127 p. Roman politic. Descrie spațiul concentraționar din timpul comunismului.

I.T.

STANCIU Florica, *Așteaptă-mă, iubire*, Constanța, Muntenia, 1994, 119 p. Roman sentimental. Cartea se sprijină, într-o mare măsură, pe schema clasică a „manuscrisului găsit" (aici, un jurnal al unei asistente sociale, devenită părinte adoptiv), descoperit de o directoare a unui serviciu social, la sfârșitul anilor 1980. Destinele celor două femei intră în dialog, autoarea jurnalului fiind o sursă de inspirație existențială pentru cititoarea lui de mai târziu.

◆ Ion Roșioru, *Happy ending stories*, TMS, XXIX, 1994, 8, 6; T. Mădălin, *La porțile destinului*, TMS, XXXI, 1996, 6, 6.

C.T.

STELEA Nicolae, *Astrologul*, Buc., ExLibris Universalis, [1994?], 159 p. Roman istoric. În jurul anului 1430, după domnia lui Mircea cel Bătrân în Țara Românească, aflată acum în impas față de Poartă, au reînviat luptele pentru scaun. Conflictele cu turcii și încercările lui Vlad Dracul de a obține puterea politică se finalizează prin intervenția providențială a unui astrolog alchimist, care întruchipează figura magului cu rol controversat în istorie.

◆ ⁂, RL, XXVII, 1994, 45–46, 6.

I.T.

❍ **STOENESCU Alex Mihai,** *Moartea la stop*, fragment din romanul *Îngerul tatuat*, VAR, V, 1994, 4, 14–15.

I.T.

ȘAIN Emil, *Femeia în verde. Roman polițist*, Timișoara, Excelsior, 1994, 152 p. (Duel). Roman polițist.

A.S.

❍ **ȘERBĂNESCU Mircea,** *Iubind și urând telefonul*, fragment din romanul *Întâia noapte a destinelor*, LTE, IV, 1994, 7, 9.

A.S.

ȘOVU George, *Dragoste și moarte sau Mirese și îngeri*, Buc., Orpheus, 1994, 235 p. Roman sentimental. Acțiunea începe în anii cincizeci și sfârșește în perioada de după Revoluția din 1989. Ziaristul Valeriu Dobreanu o salvează pe profesoara Valentina Corban din mâinile unor huligani care voiau să o violeze. Pasiunea fulgerătoare care îi va lega pe cei doi are un sfârșit tragic. Valeriu este acuzat pe nedrept de spionaj și zace mulți ani în închisoare, fără a fi judecat. Valentina se îmbolnăvește de cancer și moare trei ani după ce dă naștere lui Alexandru, fructul iubirii ei cu Valeriu. Tatăl și fiul se vor reîntâlni doar șaptesprezece ani mai târziu, în 1988, dar pentru puțin timp. Alexandru va fi ucis în vâltoarea Revoluției din Decembrie 1989.

◆ ⁂, UC, V, 1995, 1, 14.

M.M.

ȘTEFAN Ioan T., *Nedumerirea vameșului*, Constanța, Metafora, 1994, 141 p. (Aventuri pe litoral). Roman de aventuri. Vameșul Ene Dinu ajută procuratura să rezolve un caz de contrabandă cu droguri. Furnizorul, pentru echipa de handbal din Constanța, era Matilda, fosta lui iubită.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Sorin, *Șamanul*, Buc., Savas Press, 1994, 312 p. (Colecția science-fiction). Fragment: ≈, SLAST, IV, 1984, 15, 6. Roman științifico-fantastic. O navă cosmică în derivă întâlnește, în spațiu, o copie fidelă a Pământului.

◆ Cărășel, *Mic dicționar*, 214–215.

A.S.

TĂNASE Virgil, *Evenția Mihăescu. Tratatul dumneaei de călătorie exotică la ceasul nunții sale dintr-un secol revolut*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1994, 174 p. Roman oniric. Este considerat ca fiind „deopotrivă investigație și loc de constatare, povață și lucrare de moravuri" (Eugen Simion). Volumul se constituie din lecturi fragmentare ale unor peisaje sufletești, a căror autenticitate stă exclusiv în logica istorisirii. Serie de fragmente „micro-discontinui", în care fiecare piesă rezumă întregul (I. Negoițescu).

◆ Eugen Simion, *El vaporean, ea buzoiancă*, LTE, IV, 1994, 48, 3; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 432–434.

A.S.

TOMA Dumitru, *Singur aproapele meu*, Arad, Sofia, 1994, 151 p. Roman psihologic. Profesor de română și scriitor, Vlad Cornea oscilează între seducția alterizărilor și căutarea identității, între dragostea celor trei femei din viața lui (Alina, Rodica, Magdalena) și singurătatea creației, între condiționările parentale asezonate cu rezonanțe freudiene (moartea mamei și reapariția frugală a unui tată absent) și refugiul în scris, chiar dacă are uneori îndoieli în privința libertății pe care acesta o asigură. Sub umbrela pactului autobiografic, interacțiunile sociale și explorările identitare ale protagonistului alternează cu frecvente exerciții de rememorare și cu recitirea jurnalelor sale dintr-o perioadă mai veche, întregul eșafodaj anamnetic culminând într-o nuanțată reflecție textualistă asupra adevărului scrisului și al povestirii, ancorată în convingerea potrivit căreia „cuvintele cheamă realitatea, o creează, o inventează, o completează”.

◆ Bănescu, *Muşchetarii*, I, 178–179.

C.R.B.

TUDORAN Radu, *Sub zero grade*, Buc., Arta Grafică, 1994, 479 p. Cu o pref. a autorului și o notă din partea editurii. Fragmente: ≈, RL, XXIV, 1991, 20, 14–15; *Anna – Passionaria*, RL, XXV, 1992, 10, 14–15. Face parte din ciclul *Sfârşit de mileniu*, alături de romanele *Casa domnului Alcibiade* (1978), *Retragerea fără torțe* (1982), *Ieşirea la mare* (1984), *Victoria neînaripată* (1985), *Privighetoarea de ziuă* (1986), *O sută una lovituri de tun* (1989). Roman politic. Din marea familie Alcibiade, narațiunea urmărește biografia ultimilor doi fii, Titus și Tadeu. La sfârșitul anilor ’40 ai secolului XX, ei aleg două trasee existențiale simetrice. Titus piere, încercând să părăsească țara amenințată de instaurarea regimului comunist; Tadeu, fost membru al diviziei Tudor Vladimirescu, urmează calea rezistenței anticomuniste și este ucis, ca partizan, undeva în Munții Făgărașului. Cele două destine oferă autorului ocazia unei reflecții asupra rolului ideologiei comuniste în istoria poporului român, până în pragul Revoluției din 1989. Romanul continuă mult după dispariția protagoniștilor, comentariul politic covârșind materia epică.

◆ ⁂, UC, IV, 1994, 3–6, 8; ⁂, BNR, XLIII, 1994, 20, 55.

A.T.

TUPAN Marius, *Vitrina cu păsări împăiate*, Buc., Fundația Luceafărul, 1994, 349 p. Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Fragmente: ≈, RL, XXIII, 1990, 10, 14–15; ≈, TNLS, II, 1990, 36, 6–7; *La mănăstire*, LCF, s. nouă, 1990, 42, 10. Roman parabolă. Anatol Rovina, scriitor din capitală, e adus de Andrei Deanu într-un oraș-sanatoriu, menit să ofere adăpost creatorilor. I se spune Cetatea de Aur sau Orașul-muzeu pentru că aici urmează să fie adunați toți artiștii, pentru a fi expuși publicului. Casa care i se oferă lui Anatol seamănă de aceea cu o cușcă. Orașul-muzeu e un loc al încremenirii și al mortificării, structura sa geometrică constituind, în același timp, un instrument de inhibare a vitalității și un mijloc de control. Anatol Rovina descoperă însă subteranele orașului și existențele fantomatice ale vechilor locuitori, excluși din proiectul urban ideal. Metaforă transparentă a imersiunii într-un subconștient al istoriei, existența subterană situează supraviețuirea într-un spațiu al refulării și iraționalității. Romanul propune astfel o alegorie amară a regimului totalitar, în care rezistența și acceptarea se regăsesc – rezidual sau manifest – în aceeași negativitate. Finalul imaginează orașul invadat de animale sălbatice, dar nu eliberat, ci distrus. Cu o logică alegorică uneori mai puternică decât aceea epică, romanul rezistă prin bogăția orizontului fantasmatic așezat în fața retinei, mai degrabă decât prin istoria pe care o povestește.

◆ ⁂, RL, XXVII, 1994, 45–46, 6; Minea Moisă, R, 1995, 1–2, 14; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 4, 37; Monica Spiridon, LCF, s. nouă, 1995, 10, 5; Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 9–10, 8; Octavian Soviany, CNT, 1995, 15, 5; Radu Cernătescu, *Prin subteranele Curții-Vechi, spre universalitate*, LCF, s. nouă, 1995, 15, 10; N.B., VAR, VI, 1995, 4, 21; Eugenia Tudor Anton, CNC, VI, 1995, 5, 14; Emil Manu, ALA, IV, 1995, 271, 4; Gabriela Duda, *Povestiri din irealitatea învecinată*, ST, XLVI, 1995, 6, 20; Costin Tuchilă, VR, XC, 1995, 7–8, 134–137; Evelina Cârligeanu, TMS, XXX, 1995, 9, 7; Vasile Spiridon, ATN, XXXII, 1995, 8, 4; Sorina Gabriela Costea, MI, VI, 1995, 51–52, 12; Adrian Dinu Rachieru, *O imaginație arhaică*, MI, VII, 1996, 56–57, 6.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Cuvântul nisiparniță*, cu o pref. de Adrian Marino și cu o autobiobibliografie, Buc., Univers, 1994, 96 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). (Text bilingv, scris inițial în română și în franceză, și apărut mai întâi în Franța, în tr. lui Alain Paruit, Éditions P.O.L., cu titlul *Le Mot sablier*, în 1984). Roman textualist. Poematică și muzicală, autobiografică în bună măsură, cartea constituie un text-*performance* care transcrie drama trecerii de la identitatea scripturală românească la cea franceză. Odiseea autoexilului afectiv și cultural al naratorului, a transmutării sale din matricea lingvistică a românei în limba de adopție, franceza, este supusă dezbaterii câtorva personaje dotate cu vocație teoretică. Protagonistul, un reflex auctorial semnalat

discursiv prin persoana întâi, își confesează în fața lor intenția de a se debarasa de „balastul" de fantasme al românei, de a exorciza încărcătura imaginară originară a inconștientului său culturalizat, pentru a putea scrie fără inhibiții în franceză. Există câteva puternice nuclee ale unui imaginar de o debordantă plasticitate, care par să contrazică viziunea escatologică a unora dintre personaje asupra literaturii. Un astfel de nucleu imaginar, cu rost de generator textual și fantasmatic, este figura șarpelui gigantic, balaur cu șapte sau cu douăsprezece capete, peste care s-a construit întreg orașul. Așteptând să-și ia revanșa, după cum literatura însăși așteaptă să își reclame drepturile pierdute, fantasma balaurului funcționează ca o oglindă a clepsidrei textuale, a mecanismului producător de text. Autospecularitatea, pe filieră Gide, a acestui continuu *performance* textual se reflectă într-o *structură în ecou* a generatorilor nu doar semantici, ci și fonetici. Imaginea exemplară a nisiparniței ori a clepsidrei rezumă simbolic întreaga carte bilingvă ca pe o enormă hieroglifă care se autoreprezintă, ca o spirală învârtindu-se în jurul propriului ax arhetipal.

◆ Adrian Marino, *Aventura limbajului*, JL, s. nouă, II, 1991, 15–16, 3; Dan Cristea, *Exilul în limbă*, LCF, s. nouă, 1994, 5, 5; Nicolae Bârna, *Prefirarea grăunțelor*, CAI, 1994, 9–11, 127–130; Miruna Nicolae, *Romancierul-nisiparniță*, RL, XXVII, 1994, 28, 6; Aura Christi, *„Scriitorul-nisiparniță"*, CNT, 1994, 35, 16; Eugen Simion, *Romanul autobiografic textualist*, LTE, IV, 1994, 42, 3; Octavian Soviany, *Dezhumarea dragonului*, CNT, 1994, 42, 5; Bârna, *Țepeneag*, 177–183; Margareta Gyurcsik, *Une contribution roumaine au nouveau roman*, în vol. *La Roumanie et la francophonie*, Timișoara, Anthropos, 2000, 142–156. ❐ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

❍ **ȚUGUI Haralambie,** *Ultima grevă a foamei*, fragment din romanul *Amintirile unui ciudat ofițer*, CRC, 1994, 15, 9.

A.T.

ȚUGUI Ion, *Inocenții și blidul Satanei*, Buc., Sirius, 1994, 285 p. Literatură de sertar, potrivit afirmației autorului de pe coperta a IV-a. Roman parabolă. Eugen Zimbrean, zis Poetul, încearcă să își publice romanul intitulat *Domul cenușiu*, făcând cât mai puține compromisuri cu prea-puternicul Departament al Festivităților. Soția lui, Clara, își câștigă existența pictând icoane și confecționând flori artificiale, supravegheată, la rândul ei, de către Departamentul Sfinților. Singurii prieteni ai Poetului și Clarei sunt vecinii lor de bloc, Maestrul Filozof, un fost deținut politic, și partenera lui de viață, Maria, o fostă călugăriță, căreia i se permite să completeze meniul familiei cu alimente rămase de la Cantina Ideologiilor, unde își câștigă existența spălând vasele. Cutremurul de la 4 martie 1977 pune capăt existenței acestor personaje obligate să-și ducă traiul într-o lume absurdă, golită de sens. Răul a devenit banalitate în acest univers coșmaresc, marcat stilistic de o reușită manipulare, din punct de vedere artistic, a limbajului de lemn din vremea comunistă.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 23, 61.

M.M.

ȚUGUI Ion, *Strania iubire*, Buc., Globus-Sirius, 1994, 303 p. Roman parabolă. Într-un centru de colectare a mierii, Inocențiu Prețuitu, căsătorit cu Bombonica, se îndrăgostește de Filomella Pacoste. Caracterizate printr-un procedeu onomastic facil, cele două personaje au în comun preocupările înalte și o aspirație marcată spre sferele ideale ale activității umane, proiectate, cu o comică seriozitate, într-o existență derizorie. Filomella, care scrie texte comerciale pentru promovarea produselor apicole, se simte, în fapt, o gânditoare profundă, autoare a unui sistem filosofic original; Inocențiu, inventator al unei centrifuge pentru rafinarea mierii, se crede, în forul său intim, un descoperitor cu vocație de explorator. Pe căi diferite, ambele personaje visează la obținerea premiului Nobel, ca ultimă certificare a elevației lor spirituale. În vreme ce Filomella scrie o teză despre *Legea distrucției universale și factorii ei pozitivi în fenomenologia entropică*, Inocențiu inițiază o expediție în căutarea unei populații extraterestre diafane, care duce o existență subpământeană în munții Carpați. La capătul călătoriei sale, exploratorul devine el însuși o ființă diafană și, ca o formă de consacrare târzie, e achiziționat de Muzeul de Speologie. Inaugurată sub auspicii ludice, narațiunea descoperă treptat registrul serios, constatând, prin alternarea unor perspective onirice, fantastice și suprarealiste, modelarea realității sub presiunea aspirațiilor ideale. Ca în *Don Quijote*, automistificarea ridicolă a eroilor capătă în final accente tragice.

◆ ⁂, UC, IV, 1994, 3–6, 10; Micu, *Literatura*, 252.

A.T.

ȚUNEA Simion, *Dă-mi măcar o zi de iubire*, Timișoara, Helicon, 1994, 290 p. Cu o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman social. Anca Măgureanu, studentă la medicină, rămâne însărcinată fără a fi căsătorită. După naștere, femeia o încredințează pe fiica ei maicii Nina, care a asistat-o la naștere și a susținut-o moral în timpul gravidității.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 24, 69.

M.M.

VASILIU Mircea, *Operațiunea „Egreta”*, Galați, Porto Franco, 1994, 142 p. (Detectiv). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 4, 37.

A.T.

VELICAN Sabin, *Încântare*, Târgu Jiu, Alexandru Ștefulescu, 1994, 204 p. Fragment: *Împărțirea copilului*, BSL, I, 1942, 25, 3–4. Face parte din ciclul *Marea călătorie*, alături de *Răzvrătitul* (1995) și de *Robii destinului* (1998). Roman autobiografic. Urmărește, din primii ani de viață până la sfârșitul școlii primare, pe Sever Pera, fiu al unei familii de meșteșugari, crescut de bunici, într-un cătun în preajma orașului Târgu Jiu. Narațiune a copilăriei idilice, proiectată pe fundalul unei societăți patriarhale, romanul permite reconstituirea unei atmosfere rurale caracteristice începutului de secol; mici portrete de meseriași, de țărani și chiar figura unui erou local, haiducul Ion, care, în timpul Primului Război Mondial, sabotează administrația germană, se desprind dintr-o evocare care împletește un pitoresc de factură romantică cu ilustrarea realistă a unor medii sociale diverse. Dincolo de acest strat de semnificații sociale, universul copilăriei lui Sever se dovedește a fi unul bătrânicios, mut și imobil prin natura sa, de un calm grav care amintește de proiecția blagiană a spațiului rural. ≈ se înscrie într-o tradiție a literaturii patriarhale, furnizând o reprezentare cunoscută, fără să devină convențională, a unei lumi care nu și-a pierdut inocența, care nu a avut încă experiența înstrăinării, nici pe aceea a degradării.

A.T.

VLASIE Daniela, *Sărbătoarea măslinilor*, Timișoara, Almanahul Banatului, 1994, 112 p. Roman erotic. O despărțire – naratorul este părăsit de iubita sa, Mara – constituie prilejul unei serii de rememorări ale poveștii erotice, în încercarea de elucidare a „imaginilor și formelor incolore” rămase în urma ei. Grupul de prieteni care constituie anturajul celor doi ilustrează o autointitulată „generație de sacrificiu” de după 1990, incapabilă de a depăși, din unghi psihologic, condiționările trecutului.

◆ ⁂, RL, XXVIII, 1995, 7, 6; Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 9–10, 8.

A.G.

ZAHARIA Ilie, *Iluzii*, Buc., Demiurg, 1994, 267 p. Roman autobiografic. Pe firul unui destin individual, ≈ schițează o frescă politică, surprinzând, de-a lungul a patruzeci de ani, istoria tulbure a relațiilor dintre intelectualitatea evreiască și Partidul Comunist. Construită în jurul biografiei lui Iosi, ziarist evreu, membru al Partidului Comunist din anii ’20 ai secolului XX, narațiunea consemnează trecerea comuniștilor în ilegalitate, acțiunile subversive din timpul războiului, accederea lor la putere și procesele de epurare de la sfârșitul anilor ’50. Existența protagonistului se leagă strâns de conjunctura politică și de poziția evreilor în cadrul partidului. Angajat fără rezerve în presa de stânga dintre cele două războaie și implicat în operațiunile clandestine orientate împotriva forțelor germane de ocupație, Iosi primește o catedră la universitate odată cu instaurarea regimului comunist, cade în dizgrație în urma unei tentative de a scrie un roman politic și moare în momentul în care Securitatea îi confiscă manuscrisul. Totuși, această biografie fracturată se dezvoltă schematic și fără dramatism, ilustrând rece vicisitudinile istoriei. Acumularea documentară de date, figuri politice și decupaje jurnalistice, specifică memorialisticii, se dovedește în cele din urmă mai puternică decât ambiția construcției fictive a unui destin.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 15, 44; Mircea Zaciu, TR, s. nouă, VII, 1995, 11, 4, 11.

A.T.

ZAHARIA Romulus, *Casa cu ochii scoși*, II. *Celor morți fără lumină*, v. *Casa cu ochii scoși*, I, 1993.

A.T.

ZARIFOPOL Dinu, *Naufragiul*, I, Bacău, Loreley, 1994, 503 p. Cu o pref. și o postf. de Mircea Anghelescu. Fragmente: *La Rămureni*, RL, XXVI, 1993, 32, 14–15; *Întâmplări la Rămureni*, VR, LXXXVIII, 1993, 10–11, 75–82; II. *Moartea lui Levi*, Timișoara, Amarcord, 1997, 582 p. Fragment: ≈, O, s. nouă, 1997, 2, 8–9; III. *Șah la rege*, Timișoara, Amarcord, 1998, 583 p.; IV. *Crima generalului*, Timișoara, Amarcord, 1999, 530 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Romul Munteanu. Roman de familie. Text „amplu, pe multiple planuri, un roman puțin *vieux style*, […] nu un *conte à tiroirs* ci un *tiroir à contes*” (Mircea Anghelescu), urmărește două generații din familia lui Iorgu Sumariotis, pe parcusul unui deceniu, de la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial până la naționalizarea din 1948. Cu o perspectivă temporală îngustă, narațiunea se concentrează și din punct de vedere spațial, limitându-se la consemnarea evenimentelor desfășurate pe moșia de la Rămureni a clanului Sumariotis. Evocarea surprinde vacanțele la țară ale proprietarilor, instalarea unei garnizoane germane în conac și, în cele din urmă, transformarea lui în colhoz. Proiectul romanesc încearcă astfel să răsfrângă, într-un mediu închis, reverberațiile unei istorii în derivă. Fără să se remarce prin calitatea viziunii realiste ori prin singularitatea destinelor antrenate în acest șir de schimbări, ≈ se reține datorită ilustrării epice dense a atmosferei politice din România după încheierea războiului.

◆ ⁂, BNR, XLIII, 1994, 21, 60; Alex Ștefănescu, XXVIIII, 1995, 18, 6; Dana Chetrinescu, O, s. nouă, 1997, 8, 4; ⁂, UC, VIII, 1998, 6, 4; Eugenia Vâjiac, *„Paul Zarifopol, criticul literar, este fratele străbunicului meu”* (i. cu Cristina Zarifopol), TMS, s. nouă, III, 1998, 8, 3; Constantin Trandafir, F, XXXIV, 1998, 10, 44–46; Letiția Guran, *„Experiența americană a fost ca o experiență de război”* (i. cu Cristina Zarifopol), VTR, XXVII, 1998, 1, 12–16; ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 21, 66; Romul Munteanu, *Dinu Zarifopol și romanul modern*, LCF, s. nouă, 1999, 12, 4, 10; Mariana Șipoș, *„În anii comunismului nu puteam să scriu ceva ce nu simțeam…”* (i. cu ~), LCF, s. nouă, 1999, 39, 12–13; Mircea Anghelescu, LCF, s. nouă, 1999, 45–46, 31; ⁂, UC, IX, 1999, 11–12, 23; Iulian Boldea, VTR, XXVIII, 2000, 1, 57–58; Nicoleta Cliveț, VTR, XXVIII, 2000, 1, 58–59; Mihai Dragolea, VTR, XXVIII, 2000, 1, 54–55; Georgeta Drăghici, VTR, XXVIII, 2000, 1, 55–56; Al. Th. Ionescu, VTR, XXVIII, 2000, 1, 56–57; Iolanda Malamen, *„Eu nu am știut niciodată să scriu un roman de sertar”* (i. cu ~), VTR, XXVIII, 2000, 1, 50–52; Nicoleta Sălcudeanu, VTR, XXVIII, 2000, 1, 59–60; Alexandru Vlad, VTR, XXVIII, 2000, 1, 52–54; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 5, 8.

A.T.

ZLOTEA Mircea, *S-a întâmplat la Saint Casimir*, Brașov, Tipocart, 1994, 213 p. Roman polițist.

A.T.

ZOGRAFI Vlad, *Omul nou*, Buc., Albatros, 1994, 262 p. Roman al tranziției. Urmărește patru destine în derivă, după Revoluția din 1989. Figura lui Constantin Corbea, cea mai consistent conturată dintre cele patru, este aceea a unui profesor de socialism științific silit să se pensioneze din Universitate odată cu schimbarea regimului politic. Trăind dramatic momentul de ruptură, personajul orbește, se închide în sine și, scufundându-se în trecut, pentru a-și pune sub interogație formația ideologică, redescoperă utopia marxistă a „omului nou”. Obsedat de aceasta, Constantin Corbea ajunge să perceapă, dincolo de abstracția „omului nou”, o stranie prezență încarnată, un personaj-idee cu care își bea ceaiul, își împarte biscuiții și din care face un partener de dialog. Explicit, fostul profesor de socialism științific așteaptă de la „omul nou” o revelație asupra direcției de evoluție a umanității; implicit, el încearcă să se justifice, întorcându-se în trecut pentru a da legitimitate unei ficțiuni ideologice care i-a orientat întregul destin. Sub pretextul interogării viitorului omenirii, personajul ascunde o neliniște legată de valoarea propriului trecut. Pentru Constantin Corbea, revoluția din 1989 constituie momentul unei revelații negative, care îi descoperă brusc insignifianța existenței sale, dezvăluindu-i dimensiunile unui eșec personal. Celelalte personaje sunt construite similar: Valeria, care nu reușește să își găsească o slujbă în ciuda capacităților ei, Andrei, care și-ar fi dorit să fie scriitor dar își câștigă existența ca anticar, Ștefan, care a abandonat facultatea și deține un atelier de reparații de ochelari. Urmărite de spectrul ratării, dezorientate, fără posibilitatea de a-și găsi locul în noua lume, toate aceste personaje ascund în trecut o renunțare pe care evenimentele din decembrie 1989 o pun în evidență. Revoluția stă astfel la originea unei derute existențiale care nu se datorează lipsei de sens a lumii, ci pasivității individului. Inadecvarea socială a celor patru personaje se motivează, precum în cazul eroilor lui Brătescu-Voinești, prin lipsa voinței; înfrânți din cauza propriei inerții, printr-un deficit de acțiune, nu printr-o acțiune în sens greșit, cei patru eroi reactualizează în peisajul romanului românesc tipul inadaptatului, explorat de literatura începutului de secol XX. Notabilă rămâne perspectiva asupra evenimentului revoluționar. Spre deosebire de multe romane ale deceniului zece al secolului XX, care, inspirate de haosul postrevoluționar, au încercat să ilustreze imaginea unei lumi ieșite din țâțâni, ≈ interpretează schimbarea de regim ca mediu catalizator al unor înfrângeri personale.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 1, 36; Radu Voinescu, CNC, VI, 1995, 6, 5; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 34, 4; ⁂, GAC, VI, 1995, 1–2, 40; Dan C. Mihăilescu, DOI, VIII, 1997, 1, 19.

A.T.

1995

ALEXANDRESCU-MIHĂLCENI Ion, *Noaptea valpurgică*, Iași, Junimea, 1995, 409 p. Roman social. Ion Munteanu, fiul unui soldat din timpul războaielor balcanice, crescut la țară, devine, în perioada interbelică, la București, un intelectual angajat, visând la asanarea vieții sociale. Acuzat de instigare la crimă, el este închis și judecat, împreună cu autoarea materială a asasinatului, o fostă prostituată. Aceasta se va sinucide, pentru a nu suporta clemența prim-ministrului, purtând în roman numele Bulibașă, în preziua eliberării lor comune din închisoare.

I.I.

AMARIȚEI Ștefan, *Șevaletul*, [Iași], Boema, 1995, 145 p. Roman social. Pictorul Gelu, amic, până la un punct, cu șeful filialei artiștilor plastici dintr-un oraș de provincie, Dima, căruia, în tinerețe, British Museum îi cumpărase două tablouri, trăiește un dureros sentiment de derută. Disputat de două femei, Anca și Lena, cea de a doua nepoată a „marelui” Dima, Gelu trăiește în spaima de a nu-și putea defini personalitatea, ca artist, împiedicat de obtuzitatea lumii reale.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 11; Victor Cubleșan, ST, XLVII, 1996, 7–8, 67; Milena Șipețean, *Portret de grup cu geniu*, VTR, XXVII, 1998, 4, 63–64.

I.I.

❍ **ARAMĂ Ion,** *Mareșalul și emisarii*, fragment de roman, VAR, VI, 1995, 8, 22–23. Titlul fragmentului este identic cu acela al romanului anunțat în 1992, la sfârșitul romanului *Mareșalul și soldatul*.

I.I.

✷ **ARCAN Sofia,** *Ora ireală*, Timișoara, Popa's Art, [1995?]. Fragment: ≈, O, s. nouă, 1992, 7, 13. Roman psihologic. „Romanul unei lumi fascinante dominate de imaginea pădurii, oscilând între două planuri – real și fantastic" (Rodica Oprean).

◆ Rodica Opreanu, *Destinul unei cărți*, VRR, I, 1995, 2, 9; Cornelia Ștefănescu, *În lumea stânjenarilor*, JL, s. nouă, VII, 1996, 5–8, 8; Cornelia Ștefănescu, *Prin întoarcerea către sine, spre roman*, O, s. nouă, 1996, 8, 12; 15; Rodica Oprean, *Între real și ficțiune*, ROS, II, 1996, 3–4, 110–112.

I.I.

➤ **ASTALOȘ George,** *Mirosul banilor. Epopeea fiscală a unui român de pe malul Senei. Roman satiric*, tr. de Aurelia Ulici, Buc., Europa Nova, 1995, 190 p. Fragment: ≈, tr. de Gabriela Negreanu, cu o notă de Ion Deaconescu, ST, XLIV, 1993, 1, 15–17. Ms. original al cărții, în lb. franceză, va fi publicat în 2001 sub titlul *Si le fisc n'était conté: autofiction épistolaire* (Buc., Tritonic). Roman epistolar. Devenit contribuabil francez, românul ~ se confruntă cu precisa și exasperanta birocrație din țara sa de adopție. O verificare fiscală devine pretextul narativ al unui fermecător schimb de scrisori în care sunt trecuți în revistă scriitori și artiști francezi sau români, care au trăit în Franța, precum și aventurile lor, mai mult sau mai puțin administrative. Umorul debordant al autorului se hrănește, din plin, din absurdul modernității.

▼ Iași, Cronica, 1997; Buc., Pontica, 1997.

◆ Sorin Preda, *„Romanul e o scrisoare mai lungă", interviu cu ~*, TNLS, III, 1991, 5, 3; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 6, 35; ⁂, VAR, VI, 1995, 6, 20; Nicolae Baboi, VAR, VI, 1995, 6, 20; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 25, 4; Titu Popescu, ST, XLVI, 1995, 10–11, 6; Tudorel Urian, CV, s. nouă, I, 1995, 4, 7; Andrei Zanca, *Interviu cu ~, „Muncesc prea mult ca să mai și lucrez"*, VTR, XXVII, 1998, 11, 38–40; Urian, *Proza*, 50–53.

M.M.

BACALBAȘA Gheorghe, *Domiciliu obligatoriu*, Galați, Alma, 1995, 237 p. Roman social. Se inspiră din viața medicilor. Chirurgul Florin Zugrăvescu, șeful unei clinici din capitală, așezământ care-i va purta, în cele din urmă, numele, își manevrează cu abilitate subalternii, de care se descotorosește cu cinism atunci când nu-i mai sunt de folos sau aceștia îi devin ostili. Produs specific al „socialismului victorios", profesorul Zugrăvescu își lovește colegii cu precădere sub aspect moral, pătruns de o fioroasă sete de putere, în numele căreia nu se dă în lături de la nimic. Printre victimele sale se numără medicii Ovidiu Singureni și Horia Preda – căruia îi fură o lucrare de specialitate –, dar și doctorița Ioana Lujeriu, pe care o îndepărtează din clinică apelând la forțele de represiune ale Partidului Comunist. Memorabilă rămâne, sub acest aspect, imaginea Mariei Pietraru, consilier în cadrul Direcției cu probleme speciale al C.C.-ului, figură tipică de torționar implacabil, la ajutorul căreia apelează Zugrăvescu pentru a lovi în Ioana. Scris limpede, prin recurgerea la mijloacele verificate ale realismului clasic, romanul performează, în ciuda faptului că, în afară de Zugrăvescu, personajele nu se individualizează ca voințe puternice, ci sunt mai degrabă euri vulnerabile, marcate de biografii mai mult sau mai puțin problematice. *Pattern*-ul psihologic al strămutării forțate, din copilăria Ioanei, reverberează astfel, în chip plauzibil, în lipsa sa de reacție, la maturitate, în fața lui Zugrăvescu, explicând carența de apetit vital, ușurința cu care aceasta renunță la luptă, izolându-se, pentru a putea să supraviețuiască.

◆ Alex Ștefănescu, *Culisele vieții de medic*, RL, XXVIII, 1995, 34, 6; Constantin Dram, *Puterea impostorii, impostura puterii*, CL, CXXX, 1996, 6, 10.

I.I.

BALOTĂ Bianca, *Zăpada de-altădată*, Buc., Cartea Românească, 1995, 221 p. Fragmente: *Duminica la rude*, RL, XXIV, 1991, 32, 14–15; *Grădina ascunsă*, VR, LXXXVIII, 1993, 12, 17–21. Roman psihologic. Dezvoltă totodată o tematică erotică. Personajul feminin retrăiește în amintire o istorie amoroasă ratată, al cărei eșec este plasat pe fundalul cenușiu, sordid, al perioadei de dinainte de 1989. Protagonista se privește pe sine cu autoironie și cu un umor realist, demitologizant, rămânând totuși într-o învăluitoare aură de mister aburos-inefabil, întrucâtva similar cu acela al Doamnei T. a lui Camil Petrescu. Discursul romanesc e frazat cu eleganță stilistică, construcția narativă, mai curând imponderabilă, alcătuită din „corpuri sufletești", à la Hortensia Papadat-Bengescu, și din suave tropisme afective, are o paradoxală soliditate, iar personajele, caracterizate prin moravuri și maniere mai curând aristocratice, „d'antan", se dovedesc nu mai puțin actuale. O reușită epică, prin care prozatoarea impune estetic un univers imaginar pregnant, cel al introspecției cu tentă lirică, distanțat-autoironică.

◆ Mariana Șipoș, LCF, s. nouă, 1995, 36, 7; Alex Ștefănescu, *Scene din paradisul comunist*, RL, XXVIII, 1995, 30, 6; Elena Beram, JL, s. nouă, VI, 1995, 41–44, 3; Georgeta Drăghici, *Fuga în ideal*, VR, XCI, 1996, 1–2, 154–156; Carmen Varfalvi-Berinde, *Singurătate la amiază*, APS, VII, 1996, 5, 6–7.

L.Pv.

BANCIU Paul Eugen, *Casa de pânză*, Timișoara, Excelsior, 1995, 283 p. Roman psihologic. Proză de tip cinematografic, al cărei conținut epic, redat cu acuratețe stilistică și cu știința construcției caracterologice, face substanța unui film psihologic și de acțiune. Secvențele filmării diverselor scene, dintre care aceea finală conține momente de suspans și de mister cvasioniric, constituie tot atâtea puneri în abis ale acțiunii și relațiilor dintre personaje.

◆ Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1995, 24, 5; Claudia Țîțu, O, s. nouă, 1995, 8, 5; Ruja, *Parte*, II, 15–17.

L.Pv.

BARBU Petre, *Dumnezeu binecuvântează America*, Buc., Nemira, 1995, 159 p. Fragment: ≈, CAL, 1994, 4–5, 14–15. Roman al tranziției. Deși conține și înscenări parabolice, dezvoltă un infrarealism al derizoriului și un minimalism al stărilor afective care anticipează „mizerabilismul" literaturii anilor 2000. Locatarii unui bloc sordid de pe malul mării nutresc, în perioada noilor deziluzii de după decembrie '89, jalnica fantasmă a venirii americanilor, care i-ar salva de nefericirile cotidiene. Tragicomicul ideii unei forțe oculte salvatoare se aliază cu un umor amar și autoflagelant, în descendență caragialiană, ethosul lui „râsu-plânsu" dobândind aici o discretă poezie, cu accente aproape suprarealiste.

◆ Al. Th. Ionescu, *O binecuvântată, dar intangibilă Americă*, CAL, 1996, 3, 4; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 5, 4; Horea Poenar, ST, XLVII, 1996, 9–10, 67; Ioana Cistelecan, *Araca „înțepenită"*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 23–24, 4; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 9, 4; Victor Cubleșan, EX, XXVIII, 1996, 1–11–12, 25; Urian, *Proza*, 172–174; *Scriitori*, 46–48.

L.Pv.

BARDAN Radu Liviu, *Seara când apare luna*, Deva, Călăuza, 1995, 328 p. Cu o pref. de Darie Novăceanu. Roman parabolă. Pe parcursul acțiunii, destinul diverselor personaje (Gruber, Steinberger, sau reprezentanții clanului Domenienilor) dobândește o aură simbolică prin metoda punerii în abis. Contemplarea unui tablou, de pildă, este de natură să declanșeze, întrucâtva ca în *Portretul lui Dorian Gray*, metamorfoze miraculoase ale existenței personajelor. În final, imaginea Rozei Vânturilor, planta care moare și apoi renaște în pustiu, este invocată pentru a potența metaforic semnificația acțiunilor protagoniștilor, rostul ascuns al traumelor familiale și al suferințelor unei comunități în ansamblul ei, în epoca de dinainte și de după 1989.

◆ Adrian Dinu Rachieru, MI, VII, 1996, 64–65, 3.

L.Pv.

BĂLĂNESCU Dan, *Chemarea văzduhului*, Galați, Porto Franco, 1995, 294 p. *Bildungsroman*. Protagonistul Daniel, pilot în devenire, găsește în pasiunea sa pentru aviație o modalitate de a evada din atmosfera închisă, coercitivă, a epocii totalitare de dinainte de 1989.

L.Pv.

❍ **BLENDEA ZAMFIR Georgeta,** *Culoarea albastră a iubirii*, fragment din romanul *Zamolxe*, AST, I, 1995, 2–3, 126.

L.Pv.

❍ **BOLOȘ Ion,** *Mastang și învinsul*, fragment din romanul *Copiii nenorocului*, LTE, V, 1995, 41, 9.

C.T.

BOSTĂNARU Virgil, *Drumul spre casă*, Pitești, Calende, 1995, 159 p. Roman social. Acțiunea e plasată în lumea romilor nomazi, în România anilor '50–'70 ai secolului XX.

◆ Mihai Antonescu, CAL, 1995, 4–5, 9; ⁂, LCF, s. nouă, 1995, 35, 4.

L.Pv.

BOT Radu Călin, *Cronica unei idile anulate*, Cluj-Napoca, Dokia, 1995, 73 p. Roman psihologic. În Clujul anilor '90, un genetician, Augustin Miron, face o pasiune aproape obsesivă pentru Georgeta Florescu, fascinanta iubită a ziaristului Carol Barz. După ce o cucerește, geneticianul o părăsește, iar femeia se sinucide. Scenariul este clasic. Interesant devine, însă, tratamentul pe care autorul îl aplică temei. Naratorul, Alexa Oproian, prieten al celor doi și frecventând aceleași cercuri mondene, publică (de fapt, acesta este pretextul epic) jurnalul intim al lui Miron, în care intervine, când și când, cu precizări obiective, din afară, în raport cu faptele prezentate de textul jurnalier. Dincolo de tensiunea erotică din scenariul de bază al romanului, însuși discursul epic capătă astfel o structură tensionată, care obligă la o lectură dinamică, acaparatoare. Ferit cu grijă de multele clișee ale genului, ≈ se bazează pe expresia obiectivată, uneori cinică, a stărilor psihice (motivate epic și bine construite discursiv), precum și pe o ironie implicită, organică, prin care povestea devine plauzibilă, iar stilul original.

◆ Vasile Rebreanu, TR, s. nouă, VII, 1995, 35–36, 6.

C.T.

BOZARU Gheorghe, *Într-un prezent al trecutului*, Iași, Porțile Orientului, 1995, 184 p. Roman psihologic. În România de dinainte și din timpul *obsedantului deceniu*, un polițist plin de bovarisme intelectuale trece prin câteva relații erotice și prin câteva evenimente insolite, de ordin profesional. Fragmentul critic tipărit pe coperta a patra, semnat de Constantin Ciopraga, supralicitează valoarea cărții.

L.Pv.

❍ **BUDESCU Ion,** *Șarpele domnului*, fragment din romanul *Patimile după Toma*, ROS, I, 1995, 9–10, 58–68.

C.T.

❍ **BUZEA Constanța,** *Roua plural*, apărut în f.rev. CROR, VII, 1995, nr. 9–12; VIII, 1996, nr. 1–11; IX, 1996, nr. 12; IX, 1997, nr. 1–12; X, 1998, nr. 1. Roman autobiografic. Scenele memorialistice, înșiruite după o cronologie aleatorie, descriu copilăria nefericită a autoarei-personaj, începând cu anul 1945.

C.T.

CERNICA Niadi, *Indiile greșite*, Brașov, Arania, 1995, 93 p. Cu o prezentare de Remus Rus. Roman filosofic. Proză eseistică „în care se dialoghează, de pe baricadele a două civilizații și de la înălțimea spiritului, despre moarte, zeu, ființă, durere și cunoaștere” (Mircea A. Diaconu). Intenționând să definitiveze un studiu despre civilizația aztecă, Niadi, antropolog român, descinde în Mexic. Grație lui Yucuyazin, urmaș al vechii civilizații, cercetătoarea ia contact cu o lume crepusculară. Într-o succesiune de monologuri filosofice ce transcriu etapele ineditei experiențe, microromanul se constituie într-o meditație despre alteritate, mai exact, despre incapacitatea europenilor de a o sesiza, recunoaște și respecta. Carența acestei literaturi e sintetizată astfel de autoarea însăși: „Probabil că explic prea mult. Nu îngădui prospețime niciunui lucru, îmi sintetizez spontaneitățile și duc ideile până la ultimele lor consecințe, în teoretizări superioare”. De unde și principalul reproș al criticii – topirea vocilor narative într-un conglomerat indistinct.

● Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor – Filiala Brașov pe anul 1996; Premiul pentru proză al Fundației Culturale a Bucovinei pe anul 1996.

◆ Mircea A. Diaconu, *Debut de excepție*, LCF, s. nouă., 1996, 35, 11; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 39, 4; Marin Pruteanu, VR, XCII, 1997, 5–6, 152; ⁂, FMI, L, 1997, 6, 33; Simion Bărbulescu, *Romanul ca o poveste a omului*, LCF, s. nouă, 1998, 25, 10; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 95; Dram, *Lumi*, 32–38.

D.G.B.

CINCA Silvia, *Himera*, Buc., Sirius, [1995?], 319 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Ion Țugui. Roman al emigrației. Prezintă destinele câtorva români evadați din lagărul comunist, în America. Supratema cărții este reprezentată de problematica identitară, tratată narativ în cheie preponderent psihologică, incluzând toate formele de mutație sau, pe de altă parte, de rezistență structurală a conștiinței în fața dezrădăcinării.

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, I, 1995, 7, 7; Ion Murgeanu, CROR, VII, 1995, 10, 3; Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 42, 16; Alexe, *Diorame*, 294–297.

C.T.

✷ **CIOCÂLTEU Alexandru,** *Strigătul umbrei*, f.l., Romset Comercial, [1995?]. Fragment: *Același neîntrerupt nimic*, LTE, V, 1995, 41, 8. Roman psihologic. Al doilea al autorului (după *Gheață la mal*), în care, printr-un experiment narativ insolit, sunt reluate personajele din primul roman (medicul Costin Ruicu și fosta lui iubită, Ana), configurându-le acum un destin diferit de cel deja cunoscut din prima carte. Tehnic vorbind, monologul interior și fluxul conștiinței rămân și aici tacticile narative pincipale, dar ele sunt împletite cu secvențe dialogale mult mai extinse. Atmosfera confesivă se schimbă și ea întrucâtva, discursul relevând, de această dată, o perspectivă mult mai cinică asupra lumii în general, a relațiilor, a bolii și a morții.

▼ Reprodus în: *Gheață la mal. ≈. Dimineața ucigașă*, Buc., Viața Medicală Românească, 1998.

■ *Le Cri de l'hombre*, adapté en français par Hélène Astalos, Buc., Tritonic, 2000.

◆ Valentin F. Mihăescu, AZ, 1995, 902, 4; Gheorghe Marin, *Scriitori medici*, UC, IX, 1999, 10, 10.

C.T.

CIORANU Marin, *Taina unei femei*, Galați, Porto Franco, 1995, 103 p. Cu o prezentare a lui Marian Popa pe coperta a IV-a. Roman erotic. Relațiile de alcov ale naratorului cu Lița, soția lui, cu Miroana, soția basarabeanului Maxim, sau cu Mara, sora geamănă a Miroanei, formează substanța romanului.

M.M.

CIORĂNESCU Alexandru, *Care Daniel?*, Buc., Cartea Românească, 1995, 216 p. Roman sentimental. Este, formal, jurnalul unui anume Daniel Molina, ghid din insulele Canare, ce încearcă să surprindă psihologia diverselor apariții, îndeosebi feminine, din viața sa. Calificată de Alex Ștefănescu „ca o fantezie estivală, ca un joc de-a viața”, cu o „construcție savantă și frivolă în același timp”, exuberantă stilistic, cartea este și o meditație în marginea crizei identitare a ființei. Toate ipostazele protagonistului – de ghid, de doctorand ori de

moștenitor al fabuloasei averi disputate cu Sophie – converg către conturarea unei bărbat inconsistent sentimental.

◆ Miruna Mureșan, UC, V, 1995, 5–7, 3; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 2, 5; Tudorel Urian, CV, s. nouă, II, 1996, 2, 7; Alunița Cofan, CAI, 1996, 6–7, 123–125.

D.G.B.

➤ **CONSTANTIN Ilie,** *Căderea spre zenit*, tr. de Liliana și Valentin Atanasiu, Buc., Cartea Românească, 1995, 216 p. (În lb. franceză: *La Chute vers le zenith*, Paris, Gallimard, 1989). Cu un cuvânt înainte de Magdalena Popescu. Fragmente: *Te rog să te naști, fiul meu!*, VR, LXXXVI, 1991, 1, 47–53; ≈, VR, LXXXVI, 1991, 4, 57–66; ≈, F, XXX, 1994, 2, 31–43; *Nașteți-vă, rogu-vă, fiul meu!*, VTR, XXIV, 1994, 7, 11, 18; ≈, ALC, I, 1997, 5, 8–9; *Spre un altundeva abia retușat*, CL, CXXXII, 1998, 7, 16–17. Roman parabolă. Cartea ar putea fi evaluată și ca proză istorică, eseistică, dar și ca „alegorie poetică" (Mircea Anghelescu). În măsura în care accentul nu cade apăsat pe epicul propriu-zis, ci pe ritmul intern al zicerii, textul este și „o fermecătoare și îndrăzneață sinteză de arhetip popular și narațiune modernă" (Cornel Moraru), ce rescrie *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte.* La mijlocul veacului al XVII-lea, într-un conac de pe Valea Loarei, sosește pe lume Christophe, cel de-al cincilea copil al baronului Guy de Quatremonts, căruia tatăl îi promite, mai în glumă, mai în serios, tinerețe veșnică și viață fără de sfârșit. Ceea ce va și avea, protagonistul nerevenind acasă, precum Făt-Frumos din basmului românesc, pentru a muri, ci instalându-se frenetic în veșnicie. Deși inserțiile amuzante ale vocii auctoriale nu sunt puține, destinul „prințului de diamant" e trist: „Christophe se află *între* două lumi – deși are acces în ambele universuri paralele, el se simte un străin în fiecare dintre acestea, condamnat fiind la o inevitabilă însingurare" (Daniel Cristea-Enache). Învingător în confruntarea cu „oglinda diavolului" (dublul său), eroul e condamnat să-și ducă crucea nemuririi și a unei identități neclare. În lectura Magdalenei Popescu, el este un mutant. Pentru Mircea Anghelescu, basmul lui Ispirescu rămâne doar un pretext. Prin mesajul său, acesta „declanșează procesul de conștiință al omului de excepție, pus pe neașteptate în fața propriei sale condiții, contradictorii și până la un punct chiar imposibilă: ființă omenească, supusă deci devenirii istorice, el este condamnat la o nemurire care îi contrazice esența intimă și-i amenință identitatea".

● Grand Prix du Livre de Jeunesse, acordat de La Societé de Gens de Lettres de France pe anul 1989.

◆ Liviu Papuc, CRC, 1990, 13, 2; Mădălina Nicolau, VR, LXXXVI, 1991, 1, 45–46; Mircea Anghelescu, RL, XXIV, 1991, 21, 7; Dumitru Radu Popa, *Negustătorul de absolut*, LCF, s. nouă, 1995, 44, 22–23; Doina Jela, *Tandrețea mamei rătăcite la întoarcerea fiilor ei uitați*, VTR, XXVI, 1996, 2, 39–40; Cornel Moraru, ≈, VTR, XXVI, 1996, 2, 48–49; ⁂, ≈, UC, VI, 1996, 1–2, 11; Daniel Cristea-Enache, CAI, 1996, 3, 103–106; Iulian Boldea, VTR, XXVII, 1998, 4, 65–66.

D.G.B.

❍ **CONSTANTINESCU Silviu,** *Marile decepții*, fragment de roman, LTE, V, 1995, 15, 9.

D.G.B.

COPĂCIANU Emanuel, *Posada 1330*, Buc., All, 1995, 174 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman istoric. Evocă lunga și prospera domnie a lui Ioan Basarab Voievod, zis Basarab cel Mare, pe fundalul luptelor pentru autonomia și suveranitatea Țării Românești. Un loc privilegiat îl ocupă bătălia de la Posada purtată împotriva Regatului Ungar condus de Carol Robert de Anjou, soldată cu victoria oștirii valahe.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 5, 69.

M.W.

CORBUL Vintilă, *Hollywood – infernul viselor*, tr. de Pavel Mocanu, Buc., Continent XXI, 1995, 333 p. (În lb. franceză: *Hollywood, enfer des rêves*; ms.). Roman social. Recurgând la numeroase elemente senzaționaliste din recuzita genurilor polițist și erotic, povestea urmărește mărirea și decăderea celor implicați în industria hollywoodiană a filmului în anii '80. Faimosul regizor Peter O'Neill, ajuns la vârsta de 60 de ani la vârful carierei, descoperă un nou James Dean în persoana lui Bob Flynn, un tânăr orfan cu ocupații promiscue și un bisexual irezistibil care ascunde însă secretul infectării sale cu virusul HIV. Intrat în conflicte cu finanțatorii companiei la care lucrează, unii dintre ei cu legături mafiote, și încurcat în intrigi erotice grație numeroaselor sale amante, O'Neill scapă din mai multe tentative nereușite de asasinat, creându-și în același timp o legătură misterioasă, dar productivă artistic, cu Flynn.

■ *Hollywood, piekło marzeń*, tr. de Danuta Bieńkowska, Katowice, Akapit, 1992.

A.St.

CORCHEȘ Victor, *Foamea și setea*, II, Constanța, Europolis, 1995, 232 p. A doua parte din trilogia *Stejarul*, ce ar mai fi trebuit să cuprindă vol. *Torentul* și *Înghețul*, neapărute. Roman rural. George, învățător în Stejarul, „cătun de graniță" pierdut în pusta dobrogeană, demarează scrierea unei monografii a satului. Dacă evocarea istorică e expeditivă, ca, de altfel, și tabloul

vieții sociale, profilul spiritual al oamenilor locului e surprins cu măiestrie, îndeosebi în final, autorul vădind intuiție exactă în redarea psihologiei indivizilor, pe fondul foametei și al secetei ce a cuprins așezarea. La acest nivel, epicul are respirație largă, sugerând delirul colectiv.

◆ Olga Duțu, CTL, VII, 1995, 1390, 2; Duțu, *Note*, 145–146.

D.G.B.

CORN Sebastian A., *Aquarius*, Buc., Olimp, 1995, 209 p. (Science fiction). Cu o postf. de Alexandru Mironov. Roman științifico-fantastic.

◆ Liviu Radu, *Cele două romane ale lui ~*, JSF, IV, 1995, 121, 10; Liviu Radu, JSF, V, 1996, 168, 16; Voicu Bugariu, ANT, 1996, 537, 15–16; Ion Manolescu, *Fractalii literari*, SXX, 1998, 8–9–10, 290–296.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *A înflorit speranța*, Buc., Miracol, 1995, 161 p. Cu o pref. a autorului. Roman de aventuri. Conform autorului, tema e aceea a „războiului psihologic prin metode mistice".

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Fiul Geto-Daciei*, Buc., Miracol, 1995, 144 p. Roman de aventuri. Tematica e aceea a duhului peren al geto-dacilor.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Întoarcerea lui Zamolxe*, Buc., Miracol, 1995, 156 p. Cu o pref. a autorului. Roman de senzație. Intenționează să reabiliteze nemuritorul „duh protector" al lui Zamolxe.

D.G.B.

❍ **COZMA George Florin,** *Castelul*, fragment din romanul *Cât drum până la Tipperary!*, VAR, VI, 1995, 12, 12–13.

D.G.B.

❍ **CRĂCIUN Gheorghe,** *Apertura*, VTR, XXV, 1995, 3, 7–11; *Păpușa rusească*, VR, XCIV, 1999, 5–6, 76–84, fragmente din romanul *Păpușa rusească*.

◆ ~, *Fumatul și hipoglicemia scrisului*, F, XXXV, 1999, 3, 59–62; Aura Sibisan, F, XXXV, 1999, 11–12, 30–36.

D.G.B.

CRĂCIUN Petre, *Cureaua cu ținte. Roman polițist*, Ploiești, Neroandria, 1995, 190 p. (Police mister). Cu un cuvânt înainte al editorului. Roman polițist.

D.G.B.

CREMENE Mioara, *Odioasa crimă din Carpathia sau Din însemnările unui celibatar*, Buc., Cartea Românească, 1995, 269 p. Fragmente: *Ce, am băut benzină ?*, LCF, s. nouă, 1992, 23, 10–11; *O ședință de sex și autocritică*, LCF, s. nouă, 1994, 17, 8–9. Roman parabolă. Strbskevari, urbe a Carpathiei, țară din estul Europei, e zguduită, la finele deceniului șase din secolul XX, de o oribilă crimă. Psihoza pune stăpânire atât pe masele largi de oameni ai muncii, cât și pe iubiții lor conducători, printre care și liderul politic Dmitri Anton-Antoniev (Gheorghe Gheorghiu-Dej) și fiica acestuia, actrița Lolita Coman-Antoniev (Lica Gheorghiu), înamorată de jurnalistul don juan Sandi Gore. Romanul polițist prefigurat inițial e orientat astfel spre politic, mai exact, spre demascarea, amuzat-nostalgică, a realităților sfârșitului deceniului șase al secolului al XX-lea.

◆ Daniel Cristea-Enache, CNT, 1996, 1–2, 16; Henri Zalis, *Fascinația universurilor închise*, CNT, 1996, 23, 4–5; Cremene, *La ce folosește*, 268–272, 313–318.

D.G.B.

CUROȘU Valentin, *Paranghelia*, Constanța, Dobrogea, 1995, 284 p. Roman de aventuri. Valentin Borcea, medic orelist celibatar, își propune ca la cei 35 de ani ai săi să încerce un mod de viață ceva mai periculos decât acel de până atunci, fapt pentru care se lasă antrenat de către un amic securist în acțiunea de urmărire a unor traficanți greci. Prefiguratul roman polițist se „complică" astfel cu frumoasa poveste de iubire dintre medicul român și potențiala spioană Getta Ioannidis, fiica unui bogătaș elen. Critica a văzut în roman „o pledoarie pentru iubire și poate chiar o tentativă de reabilitare, la un alt nivel istoric, politic și geografic, a lui Romeo și a Julietei" (Ion Roșioru). În aparență un divertisment estival, evocarea beneficiază de o scriitură plină de vervă și de inteligentă (auto)ironie.

◆ Ion Roșioru, ≈, TMS, XXX, 1995, 12, 6.

D.G.B.

CUȘNARENCU George, *Ultimul Isus, magnificul*, Craiova, Scrisul Românesc, 1995, 292 p. Fragmente: *Orbul din oglindă*, RL, XXIV, 1991, 43, 14–15; *Generalul are întotdeauna dreptate*, TR, s. nouă, VII, 1995, 9, 6; *Adierea îndepărtată a deznădejdii*, LTE, V, 1995, 22–26, 8–9; 15. Roman parabolă. Parodic, se vrea a fi „o Evanghelie a sfârșitului contorsionat de mileniu pe care îl trăim", pentru a rămâne, în final, mai mult „o cronică a moravurilor din România ultimilor ani, […], cu stropi de poezie mistică aruncați în cazanul în care bolborosește proza vieții noastre de fiecare zi" (Alex Ștefănescu). Eugen Simion remarcă substanța prozei de observație, dar insistă pe intenția autorului de a remitiza cotidianul, demers soldat cu desacralizarea mitului și căderea – asumată – în parodic. „Romanul – conchide

Eugen Simion – are o idee și anume că omul comun din zilele noastre poate trece prin situații sacre". Tehnica decupajului „prin care sunt alternate, într-un tempo alert (de adevărat roman polițist) diferite voci naratoriale, […] plasează această Poveste (a trecerii purificatoare a lui Isus prin lumea și istoria ticăloșită) într-un cadru ce obscurizează aproape complet resorturile și semnificațiile «căderii în lume» a lui Isus" (Daniel Cristea-Enache).

● Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca pe anul 1995.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 36, 6; Eugen Simion, LTE, V, 1995, 41, 3; Alex. Mihai Stoenescu, ALA, IV, 1995, 294, 4; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 5, 4; Nicolae Baboi, VAR, VII, 1996, 7, 28; Daniel Cristea-Enache, CAI, 1996, 9–10, 117–119.

D.G.B.

✷ **DAMASCHIN Mircea,** *Podul*, [Buc.?], Diaconul Coresi, 1995, 87 p. Roman autobiografic. Este „o carte a copilăriei, dar nu pentru copii […]. Pe scurt, un narator aflat la etatea primilor ani de școală povestește patru zile din existența sa, în epoca imediat următoare războiului" (Andrei Grigor).

◆ Andrei Grigor, LTE, V, 1995, 41, 4.

D.G.B.

DANCIU-PETNICEANU Nicolae, *Tot ce am pe suflet*, Baia Mare, Gutinul, 1995, 307 p. Cu o dedicație a autorului și o prezentare de Virgil Vintilescu, pe coperta a IV-a a cărții. Roman social. Își propune să contureze un tablou al faunei literare timișorene de dinainte și de după momentul decembrie '89, căruia îi sunt consacrate izbutite pagini evocatoare. Alternând memorialistica cu reportajul, proza aduce în scenă „destine complexe și divergente, în evoluții imprevizibile" (Lucian Erwin Bueriu).

◆ Lucian Erwin Bureriu, VRR, III, 1997, 7, 9.

D.G.B.

DEACONESCU Ion, *Ademenirea*, Brâncoveni, INS, 1995, 123 p. Roman al emigrației. Introspecțiile personajului principal, un literat sensibil, visător și lucid totodată, nu sunt atât analize propriu-zise, cât meditații lirice în jurul condiției sale de emigrant la Paris și, mai ales, rememorări nostalgice, „ca într-un joc de-a cinematograful particular", ale unor secvențe din filmul propriei vieți. Cam sentimental-metaforizante uneori, aceste secvențe, dominate de imaginea iubitei rămase în țară, sunt contrapunctate mereu de episoade din existența altor personaje, relevante fiind mai cu seamă confesiunile Doctorului și ale sculptorului I.P.

I.M.

➤ **DIACONU Alina,** *Noapte bună, domnule profesor!*, în românește de Tudora Șandru Olteanu, Buc., Cartea Românească, 1995, 246 p. (În lb. spaniolă: *Buenas noches, profesor*, Buenos Aires, Ediciones Corregidor, 1978). Roman psihologic. Întrețesută cu o introspecție intelectuală ce îi dă adâncime, povestea de iubire îl are ca protagonist pe melancolicul, idealistul, donquijotescul, talentatul, dar pe jumătate ratatul profesor de literatură López. Aflat într-un moment de impas, acesta se îndrăgostește, la cei cincizeci și cinci de ani ai săi, de o elevă și faptul pare a-l transforma radical, făgăduindu-i regăsirea propriei libertăți lăuntrice și a posibilităților creatoare înăbușite de viața burgheză trăită alături de răbdătoarea sa soție, Sarita. Prăpastia dintre vârste se arată a fi însă decisivă și totul sfârșește cu un eșec, pe care autoarea îl imaginează, ingenios, în două variante tocmai pentru a-i sugera caracterul ineluctabil. Ambiguul salt în timp de la finele romanului dă și el o notă de tragism acestei istorii în care nu atât eroticul în sine contează, cât sensul său existențial.

● Eșarfa de Onoare a Societății Scriitorilor Argentinieni, acordată în anul 1979.

◆ Miruna Mureșanu, UC, V, 1995, 5–7, 3; Andreea Deciu, RL, XXVIII, 1995, 28, 7.

I.M.

DIANU Romulus, *Esthera*, Buc., Minerva, 1995, 413 p. Pref. de Paul Dugneanu, ed. de Corneliu Popescu. Cartea se bazează pe o idee preluată din romanul *Fata de la Suza* (1982). Roman istoric. Autorul se inspiră dintr-un episod din istoria antică a evreilor, consemnat în *Cartea Esterei*. Discursul abuzează de neologisme.

◆ Lucian Hanu, „Viața prin ochiul soacrei", II, 1996, 3, 14.

M.M.

DIANU Viorel, *Crucea perpetuă*, Buc., Semne, 1995. Roman de familie. Scrisă în deceniul nouă al secolului XX, cartea reunește destinele a trei frați, un scriitor, un diplomat și un judecător, ce parcurg împreună drumul spre satul lor natal pentru a duce o cruce la mormântul mamei, recent dispărută. Călătoria prilejuiește incursiuni în trecutul eroilor, redate dintr-o perspectivă auctorială, cu vagi inserții psihologice.

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 44, 16; Viorel Dianu, *Evlavie față de vocația scriitorului*, LCF, s. nouă, 1997, 33, 4.

M.W.

DINGER Ș.[erban], *Emigrantă în America*, II. *Bogată în America*, v. *Emigrantă în America*, I, 1994.

I.M.

✷ ➤ **DIRADURIAN Gabriel,** *Cabotinul*, Buc., Editis, 1995. (Publicat inițial în S.U.A., în lb. română, cu titlul *Maimuțărelile unui scelerat*, 1970). Reed. cu titlu schimbat. Roman social. Un fel de canalie veșnic în conflict cu valorile morale ale societății, personajul principal, Vidor, își formează personalitatea într-o lume caracterizată de ipocrizii fundamentale, plictisit chiar și de modul propriu de a brava, exhibându-și ciudățeniile și violențele de comportament. Produs al comunismului „victorios" și al vieții Bucureștiului din anii 1970, Vidor nu e însă un „om inutil", niciunul „fără însușiri", ci un simplu alienat, care se grozăvește pompos, în fața tuturor, avid de o admirație de care nu se poate lipsi.

▼ *Sceleratul*, cu o introd. de Florin Baiculescu, Buc., Ararat, 2000.

■ *From a Scoundrel's Notes*, în tr. autorului, Los Angeles, Arro Publishing House, 1990.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 28, 4.

I.I.

DOBOȘ Alexandru, *Colierul șamanului*, Buc., Nirvana, 1995, 450 p. (Soma). Roman de senzație. Acțiunea, plasată în România comunistă, înscenează o serie de căutări metempsihotice. Experiențele sexuale ale lui Aram Deturian devin întâlniri paranormale.

M.M.

DOBOȘ Alexandru, *Regina Neagră sau Viață contra iubire*, Buc., Nirvana, 1995, 112 p. (Soma). Roman de senzație. Acțiunea este situată în România, într-un cadru temporal insuficient clarificat. Antim, eroul principal, este fascinat de enigmatica și senzuala Marghita, bolnavă de tuberculoză.

M.M.

❍ **DOMENICO Viorel,** *Acasă*, fragment din romanul *Viața pe fugă*, VAR, VI, 1995, 4, 4–5.

I.M.

DUMITRESCU Adrian, *Magia puterii*, II. *Încătușat, acuz*, v. *Magia puterii*, I, 1994.

M.M.

ECOVOIU Alexandru, *Saludos*, Paris – Buc. – Ierusalim, Est-Samuel Tastet Editeur, 1995, 139 p. (Literatura contemporană, 1). Fragment: ≈, LCF, s. nouă, 1993, 10, 10. Roman parabolă. Filozoficul, simbolicul, miticul se întrețes ingenios cu aventura. Personajele naratoare sunt două: un fotograf român venit la Paris pentru a realiza un album și Sey Mondy, care se prezintă drept participant la un straniu concurs de călătorii în jurul lumii, început în urmă cu vreo patruzeci de ani și al cărui câștigător va fi cel ce va rămâne singur în cursă. Povestaș neîntrecut, Mondy îi istorisește fotografului, fascinat, dar și neîncrezător, fabuloasele sale călătorii, care îl poartă în cele mai exotice ținuturi și îl fac să trăiască cele mai incredibile întâmplări, inclusiv câteva iubiri insolite (pentru patetica dansatoare de flamenco Lucia-Dolores, pentru primitiva Tude, dintr-un trib amazonian, pentru rafinata australiană Irene). Într-un joc al ambiguității pe care autorul îl duce până la capăt cu măiestrie, identitatea eroului și țelurile sale sunt mereu puse la îndoială, dar nici chiar încercarea finală de a-l demistifica nu reușește. Moartea sa suspectă lasă enigma nedezlegată. Sigură rămâne numai „starea de *saludos*", de libertate adevărată la care „Marele Călător" aspiră, iar întruchiparea sa ficțională constituie principala izbândă a unei cărți inventive și profunde totodată.

▼ Cu o pref. de Geo Vasile, Buc., 100+1 Gramar, 1999.

■ ≈, tr. în lb. franceză de Michael Wattremez, Buc., Éditions de la Foundation Culturelle Roumaine, 2000; ≈, tr. de Radu Barbulescu, München, Editura Radu Barbulescu, 1998 (München, Editura Radu Barbulescu, 2000).

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1995; Premiul „Observator-München" pe anul 1998.

◆ ⁂, LCF, s. nouă, 1995, 18 bis, 11; Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 22, 16; Dan C. Mihăilescu, *Călătorie cu biblioplanul*, CID, V, 1995, 146, 2; Ioana Pârvulescu, RL, XXVIII, 1995, 38, 5; Radu Cernătescu, *Sumbra libertate a celei mai bune dintre lumi*, LCF, s. nouă, 1995, 35, 5; Cornel Regman, JL, s. nouă, VI, 1995, 41–44, 3; ⁂, TMS, XXXI, 1996, 1, 2; Dan Cristea, LCF, s. nouă, 1996, 10, 5; Doina Tudorovici, VR, XCI, 1996, 3–4, 277–278; Geo Vasile, *Arta de a disloca locul comun & comunitar*, LCF, s. nouă, 1996, 23, 8; Munteanu, *Jurnal*, VI, 217–220; Constant Călinescu, AZ, supl. literar, 1997, 15, 5; Vitalie Ciobanu, CFT, IV, 1997, 10–11, 4; Ciobanu, *Frica*, 255–256; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 2–3, 8; Daniel Cristea-Enache, ALA, IX, 2000, 534, 5; Regman, *Ultime*, 77–81.

I.M.

❍ **FATI Vasile Petre,** *Regele viermișorilor*, LCF, s. nouă, 1995, 6, 8–9; *Culoarea roz a domnișoarelor*, LTE, V, 1995, 16, 8–9; *Culoarea roz a domnișoarelor*, ATN, XXXV, 1998, 10, 8, fragmente din romanul *Culoarea roz a domnișoarelor*.

I.M.

FILIP Gheorghe, *Castelul cu ferestre galbene*, [Alexandria], Teleormanul Liber, 1995, 193 p. Metaficțiune. Roman în roman, bazat pe structura *punerii în abis*, în care cadrul este constituit de un discurs epic cvasirealist, cu tente poetice, iar discursul romanesc

inclus îmbină evocarea istorică și o doză de lirism epopeic, în descendența celui sadovenian, din *Frații Jderi*.

L.Pv.

FLORAȚIU Anton-Sebastian, *Dictando dictanda. Romanul filonez contemporan*, Pitești, Vlasie, 1995, 107 p. Postf. de Gheorghe Crăciun. Vol. a fost tipărit față-verso, împreună cu vol. de proză scurtă *Nopți triunghiulare. Novele filoneze*. Roman textualist. Secvențială, de un prozaism apăsat, narațiunea adună laolaltă câteva scene de familie desfășurate la țară, într-un sat argeșean, niște examene la Facultatea de filologie din București, un șir de episoade erotice, o anchetă neconcludentă a Securității, pe vremea comunismului. În centrul acestui colaj epic se află chiar executantul său, Sabin F. Bundrea, un scriitor nonconformist care, în ciuda biografiei sale accidentate, nu-și pierde încrederea în propria-i vocație. *Alter ego* al autorului însuși, el vede viața ca literatură și literatura ca viață, făcându-le să se interfereze în manieristul joc textual la care se dedă. Este, în primul rând, un joc al limbajului oral dus la extrem, în care neaoșismele, expresiile obscene, calamburile, invențiile lexicale insolite, citatele și aluziile livrești își au fiecare partea lor, combinându-se într-un frapant amestec de rafinament și vulgaritate.

◆ Maria-Ana Tupan, LCF, s. nouă, 1996, 32, 5; Ruxandra Ivăncescu, VTR, XXVII, 1997, 8, 18–19; Crăciun, *În căutarea*, 211–213; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 97–100.

I.M.

✷ **FLORESCU Florentina,** *Grădina internatului de fete*, Cluj-Napoca, Daco-Press, 1995, 226 p. Roman politic. Autoarea sondează zonele „de maximă sfâșiere lăuntrică, provocate de incredibile atrocități petrecute în primii ani ai defunctului regim comunist. Analiza aplicată acestei sumbre perioade îi permite reliefarea unor caractere mutilate de «ciuma bolșevică» […] Elena, orfana de la internatul de fete reprezintă sacrificiul suprem al generației îngenuncheate, umilite și batjocorite de comunism" (Adrian Țion).

◆ Adrian Țion, TR, s. nouă, VII, 1995, 37–38, 4; Rodica Marian, ST, XLVI, 1995, 9, 48.

I.M.

FLORIȚA-SERACIN Dan, *Croaziera*, Timișoara, Eubeea, 1995, 159 p. Roman al memoriei. Mai degrabă confesiv și poetic decât realist, este alcătuit din rememorările întretăiate ale celor două personaje principale, tânărul Valentin și mai vârstnicul doctor Werner, care se întâlnesc, în timpul unei vacanțe, pe un pachebot de croazieră. Ambii retrăiesc în memorie episoade revelatorii din propriul trecut, deși o fac în mod diferit. Cel dintâi reia introspectiv firul dilematicelor sale iubiri din adolescență (pentru Olga, fiica unui potentat comunist, și pentru Angela, pe care o reîntâlnește la bord, fără a o putea recuceri), în vreme ce ultimul îi povestește obsesiv tânărului câteva întâmplări dureroase din Al Doilea Război Mondial. Confesiunea protagoniștilor are, până la urmă, rolul terapeutic al unei clarificări de sine, fără a înlătura totuși acel sentiment al eșecului și al ireversibilului ce răzbate din întregul roman.

◆ Victor Cubleșan, ST, XLVII, 1996, 7–8, 67; Ruja, *Parte*, II, 36–37.

I.M.

FOTACHE Mihai, *Îngeri și demoni. Îngerii blestemați*, Craiova, Editura „F", 1995, 130 p. Reed. cu titlu schimbat. Roman social. Plasată în mediul spitalicesc al orașului Bandava, nume ficțional dat de autor Craiovei, acțiunea se concentrează asupra traseului profesional și personal al câtorva medici dăruiți misiunii lor angelice, precum Paul Dinulescu, directorul spitalului municipal, doctorul Mareș sau fiul acestuia, Victor, în contextul unei acute demonizări a sistemului medical românesc, a cărui criză face subiectul unui articol intitulat sugestiv *Îngeri sau demoni*, semnat de către ziaristul independent Mihai V.(eleanu), prietenul și colegul de școală al doctorului Dinulescu. Volumul încorporează excedentar un articol critic despre evoluția CEC-ului și un text consacrat exegezei eminesciene, intitulat *Eminescu sau despre absolut*. Discurs saturat de citate, locuri comune și aglomerări stilistice.

▼ *Îngerii blestemați. Îngeri și demoni*, Craiova, Editura F – Fundația Eugeniu Carada, 1999.

C.R.B.

FOTACHE Mihai, *Și peste voi va ninge*, Craiova, Editura F, 1995, 115 p. Roman social. Proză de tip confesiv, implicând episoade naturaliste.

M.M.

FREIBERG Alex, *Maestrul și șoarecele. Tratat de psihologie șoricească*, Buc., Eolia, 1995, 300 p. Cu un cuvânt înainte de Tudor Opriș. Roman satiric. Sub forma unei fabule foarte transparente, autorul, travestit ficțional într-un reflexiv și ironic șoarece-scriitor, ia swiftian în tărbacă metehnele și deșertăciunile lumii omenești. Capitolele cărții pe care o scrie, în răspăr, la comanda unui tiranic Maestru Tipograf, nu sunt altceva decât mici eseuri persiflante pe diferite teme: a gândirii utopice, a istoriei, a adevărului, a literaturii în general și a vieții literare în special, a mentalității moderne, dominată de

competiția oarbă, de sex și violență. Paradoxurile bine țintite, aforistice uneori, dau satirei morale destulă forță, chiar dacă un anume discursivism îi atenuează întrucâtva impactul.

◆ Emil Lungeanu, *Scrisul cu lăbuța*, TMS, XXX, 1995, 5, 4–5.

I.M.

GAFIȚA Gabriel, *Schiță de portret pentru cap de familie*, Buc., Eminescu, 1995, 331 p. Roman social. Descrie viața unui intelectual din perioada comunismului. Pe nume Alin Manolache, acesta, profesor navetist, are de suportat nu numai mediul ostil din orășelul unde predă limba engleză, ci și, mai ales, existența anodină și sufocantă din familia sa bucureșteană. Dornic de a avea relații firești și autentice cu cei din jur, el eșuează până la urmă în efortul său de adaptare, părăsindu-și soția și cei doi copii care, în casa obtuzilor săi socri proletari, unde locuiau, deveniseră un permanent măr al discordiei. Este deznodământul mereu amânat al unui conflict pe care autorul îl dezvoltă pas cu pas, de-a lungul unui roman viguros, în felul său, dar atins parcă el însuși de cenușiul realității psiho-sociale pe care o descrie.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 14; Micu, *Scurtă istorie*, III, 107; Micu, *Istoria*, 488.

I.M.

GANCI Afilică, *Cumpăna semnelor*, Iași, Moldova, 1995, 320 p. Cu o notă a editurii semnată de Constantin Hușanu. Roman parabolă. De-a lungul unei narațiuni foarte incoerente în fantezismul ei, autorul închipuie o confruntare la început ideatică, iar apoi concretă și violentă, între spiritul tradițional și raționalismul totalitar modern. Cel dintâi, simbolizat de niște fabuloși ciobani inițiați în tainele lumii (Moșu și urmașul său, Bătrânul, cunoscător inclusiv de sanscrită și de fizică atomică) învinge, cel puțin provizoriu, în lupta cu adepții așa-numitei „Arte Totale”, menită să domine până în detaliu viața oamenilor și a întregii societăți.

◆ Răzvan Voncu, LTE, VI, 1996, 5, 4.

I.M.

GEORGESCU Marina, *Cealaltă copilărie*, Constanța, Guevara, 1995, 192 p. Roman social. Amestecând descrierea naturalistă cea mai crudă cu o evocare totuși poetică a copilăriei, romanul, foarte prolix de altfel, este povestea unei prietenii dintre două fete sărmane, naratoarea și țigăncușa Rița, ultima apărându-i celei dintâi (o orfană infirmă, crescută de un bunic) ca o ființă năstrușnică, ale cărei obsesii și visuri le împărtășește și căreia îi este alături chiar în cele mai promiscue situații.

I.M.

GHERGHINOIU Constantin, *Șantaj*, Galați, Porto Franco, 1995, 143 p. (Colecția Detectiv). Roman polițist.

◆ Andrei Grigor, LTE, VI, 1996, 40, 4.

I.M.

GHERMAN Tudor, *Funeraliile Regelui Gheorghe*, Buc., Eminescu, 1995, 213 p. Roman „de sertar”, publicat la aproape treizeci de ani după ce a fost scris (între 1967–1968). Roman politic. Faraonica manifestație de doliu organizată, după tot tipicul comunist, la moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej este trăită de narator, profesorul Vernescu, ca o experiență-simbol a dezumanizării și masificării omului într-un sistem totalitar. Fost activist sincer, el renunțase la misia revoluționară când și-a dat seama de minciuna regimului, pe care au descoperit-o și doi prieteni ai săi, Vlad și Cosmin. Trădat în crezul său idealist, primul se va sinucide chiar în ziua funeraliilor, iar celălalt se va adapta duplicitar la realitate, mulțumindu-se să profite de o slujbă măruntă, dar mănoasă. Secvențele din biografia acestora și a naratorului însuși adâncesc rememorativ o pe cât de concretă, pe atât de simbolică descriere a evenimentului. Animată ici-colo de dialoguri și de scene absurde, manifestația este resimțită, în întregul ei, ca o stihie de neoprit, puhoaiele de oameni fiind comparate stăruitor cu niște curenți marini stârniți de forța ocultă a dictaturii. Tocmai puternica viziune a omului prins, aproape molecular, în masa totalitarizată și dirijată de un sistem politic abuziv îi dă romanului o profunzime pe care simpla dezbatere de idei, oricât de anticomunistă, nu i-ar fi putut-o conferi.

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 22, 16; Elena Beram, JL, s. nouă, VI, 1995, 21–24, 6; Daniel Cristea-Enache, CNT, 1995, 39, 16; Nicolae Bârna, CAI, 1995, 8–9, 89–91; Horea Poenar, ST, XLVIII, 1997, 4–6, 73.

I.M.

GHERMAN Tudor, *Piticii își puneau țărână-n cap*, Buc., Nemira, 1995, 205 p. (Purgatoriu). Roman satiric. Corupția, promiscuitatea și alienarea pricinuite de totalitarism sunt întruchipate de un personaj care este, aici, chiar conducătorul Instituției aflate în inima sistemului, Securitatea. Regizând paranoicul joc al manipulării și terorii, el, numit Profesorul, își transformă subalternii în niște fantomatice marionete, cu porecle pe măsură: Vasile cel Trist, Verdi, Cleopatra, Scamatorul, Astronomu, Rasputin, Churchill. Aceștia îl chinuie însă la rândul lor, bântuindu-i, sub chipul unor pitici amenințători, nesfârșitele coșmaruri. Călăul este totodată victimă, iar încercarea sa de a se regăsi, de a se vindeca de spaime și de propria-i dedublare (prin dialogurile introspective cu Docentul și prin euforia unui simbolic joc ritual cu vipere) nu-și găsește alt deznodământ decât

moartea. Prea sibilinic pe alocuri, romanul combină ingenios descripția grotescă, aproape urmuziană, a personajelor cu mici scenete de teatru absurd, de felul celor întâlnite și în *Funeraliile Regelui Gheorghe* (1995).

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 29, 16; Horea Poenar, ST, XLVIII, 1997, 4–6, 73–74.

I.M.

GHILIA Alecu Ivan, *Piramida*, I–II, Buc., Eminescu, 1995, 273 + 286 p. Fragment: *Eva Neagră*, LTE, V, 1995, 1–2, 8–9. Postf. de Romul Munteanu. Roman parabolă. Cu un pronunțat caracter utopic, ≈ conține odiseea unui personaj numit, generic, Poetul, sau Adam, care ajunge să cunoască societatea supercivilizată a unui stat ideal, Piramida. Autorul configurează un univers arhetipal și futurologic deopotrivă, locuit de ființe veșnic fericite, create în laborator de specialiști geneticieni. Panorama narativă, revelatoare pentru debordanta capacitate a romancierului de a-și plasticiza viziunea, implică și o multitudine de referințe livrești (de la Vechiul și Noul Testament până la Descartes, Nietzsche, Wilhelm von Humboldt, Marquez și Nichita Stănescu). Țesătura intertextuală pare să aparțină unui univers alternativ, asemenea unei Biblioteci care instituie, întrucâtva ca la Borges, însăși ontologia lumii ficționale, a „piramidei" epice. Din utopica societate piramidală creată în eprubetă lipsesc nu doar durerea nașterii și a morții, ci și păcatul adamic și, deci, chiar Dumnezeu. Atât protagonistul Adam, cât și evlaviosul părinte Constantin se detașează în cele din urmă de regulile Piramidei văduvite de iubirea divină și de credință. Soluția la care recurge personajul-narator va fi una de natură metadiscursivă. Convenția epică a intrigii utopice se întrerupe, personajele par să evadeze din visul cutremurător al vieții aseptice din Piramidă. Adam „dispare" în propriul manuscris. Perspectiva ludică a parabolei din final vine să relativizeze ontologia și morala acelei lumi sortită pieirii.

◆ Romul Munteanu, *Supremația utopiei*, LTE, V, 1995, 1–2, 8; Romul Munteanu, LCF, s. nouă, 1996, 10, 11; Varujan Vosganian, *Despre romanul* ≈, CNC, VII, 1996, 3, 14; Micu, *Scurtă istorie*, III, 97–99; Munteanu, *Jurnal*, VI, 196–208; Munteanu, *O viață*, 113–114; Constantin Cubleșan, ST, XLIX, 1998, 2–3, 28–29; Micu, *Istoria*, 483–484; Micu, *Literatura*, 249–250. ❐ V. și *Cuscrii*, 1959.

L.Pv.

GHIVIRIGĂ Mihai, *Favorizare de infractor*, Buc., Eminescu, 1995, 188 p. Roman autobiografic. Evocă scurta, dar intensa experiență de deținut politic a autorului, arestat de Securitate în vara anului 1952 chiar în incinta Universității din București, unde era asistent la catedra de pedagogie. Numit în roman Mihai Ganea, el va fi eliberat peste șase luni, dar nu înainte de a fi trecut prin calvarul unei anchete dure și al unei detenții umilitoare la penitenciarul din Iași. De un realism sobru, fără excese sentimentale sau vindicative, cartea descrie lumea închisorilor comuniste din anii '50, cu crâncena ei luptă pentru supraviețuire, cu pildele ei de luminoasă solidaritate și demnitate (între altele, acelea ale țăranilor închiși pentru refuzul de a intra în colectivă), dar și de criminală ticăloșie (întruchipată aici de odiosul gardian Balint).

◆ Mariana Ionescu, VR, XCII, 1997, 9–10, 153–154.

I.M.

GHIVIRIGĂ Mihai, *Mascarada*, Buc., Eminescu, 1995, 202 p. Roman autobiografic. Adoptând, ca în celelalte romane autobiografice ale sale (*Favorizare de infractor*, 1995; *Impostorul*, 2000) numele ficțional Mihai Ganea, autorul oferă aici propria-i versiune, de martor implicat, asupra unei întâmplări ce a făcut oarecare vâlvă în România socialistă a anului 1982. Este vorba de episodul așa-numitei „meditații transcendentale", în urma căruia a fost desființat Institutului de Cercetări Pedagogice din București. Socotit sectar și mistic, „experimentul" desfășurat acolo a stârnit furia autorităților, care, după lungi ședințe și anchete de tip stalinist, au recurs la represalii împotriva cercetătorilor. Între aceștia și naratorul. Sancționat, la fel ca alți colegi ai săi, pe linie de partid și dat afară din slujbă (demonstrativ, pentru „reeducare", precum în anii '50), el ajunge peste noapte lucrător necalificat la o fabrică de bere. Inedita experiență de adaptare a intelectualului la mediul muncitoresc ocupă partea a doua și cea mai expresivă a cărții (*Magazia de sticle goale*), remarcabilă prin portretistica vie și prin buna descriere a atmosferei de teamă, dar și de complice solidaritate, ce domnea în sânul unei societăți strivite de totalitarism.

◆ Mariana Ionescu, VR, XCII, 1997, 9–10, 153–154.

I.M.

GOANȚĂ Ștefan, *Patul de zăpadă*, Craiova, Universalia, 1995, 312 p. Roman parabolă. Dezvoltând o poveste de dragoste cu tentă mitică, se axează pe invocarea ritualului mioritic al transhumanței și pe ideea rezistenței comunității românești în fața istoriei adesea vitrege, marcată de excese totalitare, a secolului XX.

◆ Constantin Zărnescu, ALA, VI, 1997, 364, 5.

L.Pv.

➤ **GOMA Paul,** *În cerc*, Buc., Eminescu, 1995, 464 p. (În lb. franceză: *Dans le cercle*, tr. de Yvonne Krall, Paris, Gallimard, 1977). Apărut mai întâi în f.rev. CL,

CXXV, 1991, nr. 2–3 (parțial). Roman parabolă. Tematizează abuzurile regimului comunist din deceniul șase al secolului XX. Izolați, în chip simbolic, într-o cabană de munte din pricina înzăpezirii, eroii, victime ale epocii staliniste, sunt aduși pe rând în prim-planul narațiunii, prin rememorarea unor evenimente cheie ale propriilor destine. Povestirea, alcătuită prin apelul la o paletă bogată de tehnici narative, constă în dezvăluirile și învăluirile succesive ale zonelor obscure din biografiile personajelor, în incursiuni reflexive, introspective, în labirinturile existențiale ce se întretaie și se luminează reciproc. Damiana și Alaci, foști condamnați la domiciliu forțat în Bărăgan, scriitorul Zeno Duca, autor al unui penibil roman realist-socialist, activistul Iosub, fost deținut politic, însărcinat cu supravegherea personajelor, cabanierul Walter Winkler sunt cu toții captivi ai trecutului, claustrați în cercul de fier al unei istorii dramatice. Scriitura nervoasă, tensionată, abundentă în digresiuni și repetiții, reflectă complexele, frustrările, neliniștile personajelor, atmosfera apăsătoare a universului totalitar comunist. ≈ este un roman dificil, o carte sumbră despre destinul tragic al omului strivit de istorie, o „parabolă a condiției umane întemnițate” (Cornel Moraru).

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 46, 4; Cornel Moraru, *În cercul ficțiunii*, VTR, XXVII, 1997, 5, 61–62. ❐ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

GOMA Paul, *Justa*, Buc., Nemira, 1995, 157 p. (Purgatoriu). Roman politic. Relatează evenimentele petrecute în mediul universitar bucureștean în urma revoluției anticomuniste din Ungaria, în 1956. Întâlnirea naratorului la Paris, în deceniul nouă al secolului XX, cu fosta sa colegă de facultate, Toria, poreclită „Justa”, constituie pretextul epic al povestirii, concepută rememorativ, prin detalii acumulate, sub forma unui dosar existențial. Alcătuit din amintirile, reflecțiile eroului-narator, precum și din mărturiile altor personaje, romanul evocă represiunile le care este supusă Toria, fostă susținătoare a cauzei proletare, căzută în dizgrația regimului comunist, în urma acțiunilor sale de protest față de abuzurile acestuia. Destinul tragic al eroinei, redat în pagini cutremurătoare prin naturalismul viziunii, reprezintă și un prilej de reconstituire a împrejurărilor arestării naratorului, în urma solidarizării sale cu protestatarii maghiari. Roman-document, realizat prin alternanța planurilor temporale și a perspectivelor narative, ≈ propune o filă de istorie a comunismului românesc.

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1995, 25, 16; Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 34, 6; Romul Munteanu, AZ, supl. literar, 1996, 4; Andrei Grigore, LTE, VI, 1996, 27, 4; Luca Pițu, *Două romane cu cântec la cheie*, VR, XCV, 2000, 12, 66–71. ❐ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

❍ **GRĂDINARU Dan,** *Anul 1000*, fragment din romanul omonim, LTE, V, 1995, 30, 8–9.

M.W.

GRECU Michael T., *Mormântul iubirii. Carte a scârbei*, Buc., Star-Limit, 1995, 175 p. Roman erotic. Evocă dragostea repulsivă, perversă a unui tânăr student român pentru o femeie mult mai în vârstă decât el, franțuzoaica Juliette. Aventura este, în conștiința problematică a eroului, un cinic dezabuzat, sătul de sine însuși și de lume, o alternativă a lipsei de orizont din România post-decembristă și un prilej de consemnare a sentimentelor și reflecțiilor sale într-un proiect de roman. Cartea devine, astfel, confesiunea crispată, sarcastică, nihilistă, în chip programatic, a unui romantic decepționat, trivială și crudă în limbaj, bine articulată sub raport narativ, juvenilă și monocordă ca problematică generală.

◆ Romul Munteanu, LCF, s. nouă, 1996, 43, 10; Munteanu, *Jurnal*, VII, 134–136.

M.W.

GRIGORESCU Ioan, *Bine ați venit în infern!...*, v. *Uciderți petrolul!*, 1994.

M.W.

GRUIA Stelian, *Prințul Constantin*, Buc., Viitorul Românesc, 1995, 411 p. Fragment: *Intermezzo la Gaudeamus*, LCF, XXXI, 1988, 45, 4–5, 7. Roman politic. Evocă evenimente cuprinse între încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial și primii ani ai instaurării comunismului. Acțiunea cărții, plasată într-un sat din nordul Moldovei, se constituie în jurul a două personaje centrale, Grigore Ursan, fiu de țăran devenit activist de partid, apoi căzut în dizgrația regimului, și misteriosul Prinț Constantin, *raisonneurul* lucid, contemplativ al evenimentelor. Miza romanului constă în confruntarea reflexivă a două lumi, simbolizate de cei doi eroi, adică între realitatea imediată, supusă capriciilor istoriei, și aceea a valorilor perene, întruchipată de prinț. Cartea, constituită dintr-o pluralitate de nuclee epice convergente, din evocări, rememorări, reflecții, conține elemente de roman istoric, analitic, de cronică socială și de *Bildungsroman* și se remarcă printr-un limbaj „particular, ușor arhaic, care-i conferă un farmec deosebit” (Romul Munteanu).

◆ Romul Munteanu, AZ, 1996, supl. literar, 4; Munteanu, *Jurnal*, VI, 209–212.

M.W.

HARRY T. Francis [Aurel CĂRĂȘEL], *Vânătoare de noapte*, Buc., Recif, 1995, 174 p. Roman științifico-fantastic.

D.G.B.

ILIESCU Nicolae, *Discheta de demaraj. Opereta aperta. Roman/poeme S.A.*, Buc., Cartea Românească, 1995, 141 p. Roman postmodern. Conceput sub formă de manual de utilizare a computerului, își propune o radiografie sumară, ironică, a „viețiide tranziție", privită cu detașare ludică, într-o manieră parodică degajată și dezinvoltă. Sub privirea îngăduitoare și amuzată a autorului se perindă personaje mediocre, cu biografii derizorii, ce persiflează involuntar, prin reflecții solemne și prin drame prăfuite, marile teme ale existenței. Compus din scurte portrete, din instantanee disparate, din lungi epistole și, nu o dată, din intervenții directe ale autorului, ce comentează faptele și face precizări referitoare la arta narativă, romanul este o satiră la adresa ideilor în vogă, a sentimentalismului ieftin, a doctrinelor moderne și, nu în ultimul rând, a procedeelor și tehnicilor narative postmoderne. ≈ este o invitație la reconstrucția realității și a romanului, „o carte post… postmodernistă, făcută de cineva care cunoaște din interior abilitățile și punctele slabe ale formulei" (Eugen Simion).

◆ Lucian Chișu, LTE, VI, 1996, 16–17, 4; Raluca Popescu, LTE, VI, 1996, 18, 4; Eugen Simion, *Despărțirea de postmodernism*, LTE, VI, 1996, 19, 3; 14; Micu, *Literatura*, 319.

M.W.

INDRIEȘ Alexandra, *Un sertar întredeschis*, Timișoara, Editura de Vest, 1995, 267 p. Fragment: *Sfinxul îmblânzit*, O, s. nouă, 1990, 10, 12. Metaficțiune. După o formulă epică aparte, ce îmbină procedee ale prozei autenticiste cu tehnici narative specifice literaturii postmoderne, cartea realizează un ingenios discurs asupra creației. Compus din secvențe narative aparent disparate, din fragmente de jurnal, din reflecții și observații fugare, aflate la limita dintre real și imaginar, romanul este construit ca schimb de idei între autoare, o altă naratoare, pe nume Gloria, și un ultim personaj feminin, Iulia, împărtășind o experiență comună, aceea a pierderii soțului. Asemenea autoarei, prezentă în text sub adevărata sa identitate, Gloria este tot o scriitoare, care aspiră să-și găsească pacea sufletească prin scris, atribuindu-i personajului său, Iulia, propria dramă, dar și posibilitățile unui demers salvator. Astfel, ≈ devine cartea scrierii unui roman, o meditație modernă asupra valențelor scrisului, pe fondul unei reflecții existențiale grave, realizată într-un stil neconvențional, monologal, direct și abrupt, lipsit de orice artificii.

M.W.

IONESCU Florin Andrei, *3.000.000.000 $ cash*, Buc., Universal Dalsi, 1995, 187 p. Roman polițist.

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 18 bis, 4.

M.W.

IONESCU Florin Andrei, *Patru scânduri pentru colonel*, Buc., Dragon, 1995, 139 p. (Spionaj XX). Roman de spionaj.

◆ G. Pruteanu, ESM, VI, 1995, 4, 17.

M.W.

IVĂNOIU Gheorghe, *Însingurare*, Galați, Porto Franco, 1995, 222 p. Roman psihologic. Confesivă, nostalgică, impregnată de dramatism, cartea redă povestea a două iubiri eșuate. Protagonistul, Dan Stroescu, un fost ofițer de aviație în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, aflat în concediu la Borsec, își rememorează existența din perspectiva relațiilor sale amoroase. Este vorba de raporturile cu fosta sa soție, Ema, plecată în Germania și dispărută de mult, precum și cu fosta sa iubită, Ioana, la rândul său stabilită la Teheran. Fluent și echilibrat ca scriitură, dar monocord ca problematică, ≈ reprezintă spovedania, pe alocuri lirică, a unui învins.

M.W.

KOROYAN Victor von [Victor COROIANU], *Via Negra*, Sibiu, Imago, 1995, 168 p. Roman de aventuri. Dinu, sculptor surdo-mut, visează să străbată mările pământului. Întâmplarea îl poartă pe meleaguri africane, care îl subjugă. Aventura și dragostea se întretaie cu informația culturală generală.

D.G.B.

KRAFT Elisse, *Taina lui Shiva*, Buc., Nirvana, 1995, 159 p. (Soma). Roman de senzație. Printr-o combinație hibridă de tehnici ale literaturii senzaționaliste și procedee ale romanului inițiatic, cartea urmărește o foarte tulbure poveste de dragoste, cea dintre Estera, o secretară din București, și Albert, un medic inițiat în practicile yoghine de către tatăl său vitreg, un emir foarte bogat. Construit prin simboluri ambigue, într-o viziune facilă, maniheistă, narațiunea evoluează printr-un labirint de întâmplări obscure, pentru a reda, în final, cu stângăcie, victoria binelui asupra răului.

M.W.

❍ **LAVRIC Valentin,** *Capitolul I*, fragment de roman, FC, 1995, 24, 17.

M.W.

LEU Corneliu, *Drumul spre Damasc. Un roman despre viața Sfântului Apostol Pavel*, Buc., Eminescu, 1995,

316 p. Cu o fotografie a autorului și o prezentare nesemnată a carierei sale, ca autor de romane istorice, pe coperta a IV-a. Roman religios. Reconstituie viața apostolului Pavel, insistând pe conflictul, de la începuturile creștinismului, dintre cei care vedeau noua religie ca o mișcare în interiorul iudaismului (Iacov, fratele lui Iisus) și cei care o vedeau ca o potențială religie universală, deschisă tuturor (Pavel). Autorul folosește fragmente din documente istorice în tentativa de a da un plus de autenticitate narațiunii.

M.M.

LEUȘTEAN Mitică, *Riscul iubirii*, Turnu Severin, Cultură Generală, 1995, 109 p. Pe foaia de titlu se specifică faptul că vol. reprezintă o ed. a doua. Roman de senzație. Evocă destinul unei juriste, pe nume Doina Munteanu, protagonista unor relații amoroase problematice. Salvată de către medicul Mihai Manea, în urma unei încercări nereușite de întrerupere de sarcină, eroina devine, mulți ani mai târziu, prin fiul său, ajuns judecător, salvatoarea medicului, acuzat pentru o intervenție chirurgicală ilegală, dar legitimă din punct de vedere moral.

M.W.

LOGREȘTEANU Florin, *Inseparabili. Roman de dragoste*, Craiova, Gheorghe Cârțu Alexandru, 1995, 229 p. Roman psihologic. Concepută într-o manieră confesivă, prin tehnica retrospecției, cartea evocă destinul unui arhitect, pe nume Iuliu Prasacu, ce se confruntă cu tragedia pierderii premature a soției și, mai târziu, a unicului său fiu, ajuns student, și, la rândul lui, părinte. Spirit indecis, superficial, înclinat spre lamentația minoră și spre reflecția grandilocventă, eroul este mai degrabă un colportor patetic și solemn al semnificației acestor evenimente.

M.W.

❍ **LUCCA Radu,** *Sinuciderea*, fragment din romanul *Se respinge*, FC, 1995, 47, 13.

M.W.

✸ **LUPU Nicolae,** *Păcatele lui Dumnezeu*, Buc., Felix-Films, 1995. Roman parabolă. Are „o fluență epică relativă, în care accentul se distribuie, nu de puține ori, în funcție de finalitățile epice, nu atât pe eveniment, cât pe coerența existențială a personajului, învestit adesea cu dimensiuni simbolice” (Iulian Boldea).

◆ Ion Roșioru, TMS, XXXI, 1996, 6, 6; Romul Munteanu, *Semnele realului și dimensiunea fantastică*, LCF, s. nouă, 1996, 10, 10; Iulian Boldea, AMB, II, 1996, 3, 6.

M.W.

MAGHERU Darie, *Nemuritorul în solitudine și durerea*, Brașov, Arania, 1995, 142 p. Cu o postf. de Olga Lascu și Adrian Hamzea și un *Cuvânt* al editorului. Roman existențialist. Redactată în deceniul șapte al secolului XX și publicată postum, cartea reprezintă un lung monolog liric, structurat pe paliere narative diferite, toate ilustrând ideea claustrării și a nevoii disperate a individului de a conferi existenței un sens. Personajul, numit, fără majusculă, antimir, este un contemplator al realității, pe care o refuză cu dezabuzare și cinism și de care se simte iremediabil înstrăinat. Protagonist al propriilor reflecții în prima parte a romanului, erou al unei lungi așteptări, în calitate de mare demnitar roman, în cea de-a doua parte, și mort, în chip real și simbolic, în ultima parte, personajul rămâne mereu același spirit revoltat, frământat de caracterul opresiv și incognoscibil al existenței. Alcătuit, mozaical, din reflecții disparate și interpretări obsesive, ≈ ilustrează „un gen original de «antiroman»”, ce „trăiește, mai ales, prin virtuozitatea scriiturii, unică în proza românească actuală” (Romul Munteanu).

◆ Romul Munteanu, AZ, supl. literar, 1996, 13, 5; Munteanu, *Jurnal*, VI, 185–191.

M.W.

MARCIAN Marcel, *Avadică, Abădică*, Buc., (în editura autorului), 1995, 173 p. Fragment: *În permisie* (romanul e anunțat cu titlul *Avbădicul*), LTE, II, 1992, 33, 9. Textul a fost precedat, încă din 1942–1943, de *Pagini din Avadichi.* Roman poetic. Proză suprarealistă, alcătuită prin înlănțuire de imagini ritmate de obsesia alterității. Într-un tren care se deplasează undeva în Moldova, Avadic rememorează moartea recentă a Pachiței, soția lui. Coborârea în trecut activează un fenomen al dedublării. Cu o aplecare filosofică mai degrabă decât introspectivă, personajul își evocă numele sub care l-au cunoscut ceilalți. Dubla articulare nominală a titlului ilustrează de fapt o dedublare onomastică: Avadic e cunoscut de soție ca Abădică, într-o versiune ușor alterată fonetic. Rememorarea urmează a fi structurată de zece asemenea confuzii onomastice, pe care protagonistul le numește „cazuri”. În fiecare situație, Avadic se caută în reprezentarea străină și o interiorizează, provocând, inevitabil, un efect de modificare a sinelui. În paralel cu șirul rememorării, personajul înregistrează figurile pitorești ce traversează vagonul în care călătorește. Colecționate în fuga trenului, imaginile surprind o umanitate metamorfotică, care își declină identitatea într-o suită de suprapuneri și de transferuri între regnuri. Romanul implică o reflecție pe marginea imposibilității coagulării ontologice și a precarității identitare: în multiplicitatea imaginilor

sinelui se întrevede o dispersie esențială a ființei. Rămân în memorie tulburătoare reprezentări urmuziene ale dezmembrării, evocări picturale ale diluării contururilor umane și un instinct singular al limbii, care subliniază elementele de legătură în detrimentul numelor și verbelor.

◆ Octavian Soviany, CNT, 1996, 31, 5; Horea Poenar, ST, XLVIII, 1997, 4–6, 74.

L.T.

MARIAN Mircea, *Filiera. Cronica unei veri dintr-un oraș din Nord*, Baia-Mare, Gutinul, 1995, 388 p. Face parte din ciclul *Trilogia disperării*, alături de *Portret de familie cu crizanteme* (1993) și de *Ninge în Spania la Alicante* (1994). Roman politic. Fonda, redactor într-o tipografie comunistă, asistă într-o seară la un accident de mașină provocat de Dragoman, un activist de partid apropiat de sferele puterii. Insistența lui Fonda de a depune mărturie împotriva lui Dragoman determină reacția autorităților și atrage implicarea Securității. Personajul e izolat, stigmatizat și, în cele din urmă, ucis, într-un accident simetric celui care declanșează evenimentele. Romanul evocă cu acuratețe un traseu al persecuției specific regimului comunist, presupunând puneri sub urmărire, discreditare socială, tratament psihiatric, asasinat. Monstruozitatea morală întregește acest tablou. Fonda e dus la ospiciu chiar de tatăl său, iar prietenul cel mai bun participă la înscenarea accidentului final. În relatare, autorul face abuz de procedee narative complexe, exploatând, pentru reflectarea crizei interioare a protagonistului, registrul oniric și, pentru redarea caracterului inevitabil al deznodământului, tehnici textualiste.

◆ Constantin Cubleșan, ST, XLVII, 1996, 3, 31; Gheorghe Glodeanu, ST, XLVIII, 1997, 1, 23; I. Batto, TR, s. nouă, IX, 1997, 18–19, 4–5; Milena Șipețean, VTR, XXVII, 1997, 9, 91.

L.T.

MATEI Nicolae, *Târâș spre Vest*, Buc., Victor Frunză, 1995, 167 p. (Pitiseum). Reluat fragmentar: NOS, I, 1996, 2, 30–31. Roman al exilului. Cu un pronunțat caracter autobiografic, relatează experiența lui Sandu, un tânăr de 26 de ani, din Cluj, care fuge din țară la începutul anilor ’80 ai secolului XX. Înregistrând în detaliu aventura protagonistului, narațiunea pictează în tușe tari drumul său până la Dunăre, perioada de detenție, după eșuarea primei tentative de traversare a frontierei, atmosfera din lagărul de refugiați de la Copenhaga, precum și condiția precară de emigrant. Din masa de impresii negative, proza încearcă să izoleze un sentiment metafizic al existenței absurde, fără să reușească totuși, să ofere mai mult decât un document al unei experiențe traumatizante.

◆ Mircea Goga, ST, XLVI, 1995, 6, 23; ⁂, NOS, II, 1997, 4–5–6, 17.

L.T.

✷ **MĂRGINEANU Ion,** *Candoarea speranței*, Sibiu, Imago, 1995. Roman sentimental. Tema este constituită de iubirea înaintea morții (M.B.).

◆ M.B., ROS, II, 1996, 5–6, 140–141.

L.T.

MIHALACHE George, *Teroarea blondă*, Buc., Garamond, [1995?], 179 p. Biografie romanțată. Iuliu Baratky, sportiv profesionist, debutează în anii ’30 și se retrage din competiții la mijlocul anilor ’50 ai secolului XX. Romanul documentează cariera fotbalistului, relatând detaliat, cu fidelitate de transmisie radiofonică, meciurile la care participă. Încercarea de simulare a unei interiorități printr-un pretins jurnal al protagonistului eșuează din pricina inconsecvenței cu care se ilustrează perspectiva narativă.

L.T.

MIHU Achim, *Judecata din urmă*, Cluj-Napoca, Mesagerul, 1995, 212 p. Potrivit unei afirmații a autorului de pe coperta a IV-a, cartea face parte din literatura de sertar, fiind scrisă în 1985. Roman autobiografic. Prezintă ascensiunea socială a naratorului, urmărit din mediul rural până în lumea universitară. Incursiuni de mare frumusețe în trecutul istoric al așezării de baștină, satul Sascuci. Eresurile satului constituie un adevărat fundal mitologic al tramei. Neamul Ciorogarilor, din care face parte și naratorul, este marcat pentru totdeauna de spiritul dârz al călugărului Sofronie din Cioara, răzvrătitul din secolul al XVIII-lea contra Unirii cu Roma.

M.M.

MIREA George, *Moartea cocoșilor-tenori*, Oradea, Cogito, 1995, 198 p. Cu o pref. a autorului. Roman politic. Structurat sub forma unui jurnal, ținut de-a lungul câtorva luni de către un ziarist, în ultimii ani ai regimului comunist, textul propune o reflecție cu caracter eseistic în marginea absurdului dictaturii. În reveniri succesive, narațiunea adâncește semnificațiile a două anecdote politice, legate de capriciile cuplului prezidențial: suprimarea cocoșilor din Snagov la cererea Elenei Ceaușescu și „decapitarea” hotelului Olănești, care rămâne neterminat, cu cinci etaje din nouă, ca să nu ofere vizibilitate spre reședința conducătorului. În ciuda tentativei de degajare a unor semnificații istorice, textul

nu oferă decât o reprezentare grotescă, cu accente caricaturale, a totalitarismului.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 14, 53; Cornel Munteanu, F, XXXII, 1996, 6, 20–21.

L.T.

MIRONESCU Alexandru, *Ziduri între vii. O poveste care nu e roman, un roman care e o poveste*, Buc., R.A.I., 1995, 349 p. *Bildungsroman*. Acțiunea este plasată în perioada interbelică. Șerban Predescu, fiul unui magistrat de provincie, pleacă la Paris pentru a-și continua studiile în medicină. Obținerea doctoratului devine atât un prilej de cunoaștere intelectuală, cât și unul de inițiere erotică. Reușită panoramă a Parisului intelectual, dar și a cartierelor sale rău famate.

◆ ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 63.

M.M.

MIZUMSCHI Corneliu, *Axy și Skizy*, Constanța, Europolis, 1995, 291 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Olga Duțu. Roman social. Se inspiră din lumea medicală. Acțiunea se petrece în perioada ceaușistă. Doctorul Horia Axinte, condamnat, cu suspendare, la un an de pușcărie, pentru o presupusă culpă medicală, solicită să lucreze la Pandora, o localitate îndepărtată din Delta Dunării. Evocarea relevă cu precădere ingerințele politicului în lumea medicală.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 21, 31; Olga Duțu, CTL, VII, 1995, 1461; 2; Duțu, *Note*, 140.

M.M.

MODORCEA Grid, *Șobolanii în Italia. Biblia transfugului*, Buc., Emin, 1995, 219 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman al emigrației. Ambiționând să ofere un tablou al vieții emigranților români în Italia, după 1989, ≈ urmărește în paralel destinele lui Ion Hadârca și Niki Burlea care se întorc în autocar de la Roma la Constanța. În drum spre țară, cei doi bărbați au ocazia să evoce timpul petrecut în străinătate. Narațiunea insistă asupra umilințelor suportate de emigranți, descriind anecdotic și melodramatic aspecte ale unei existențe decăzute (slujbele mărunte, condițiile de viață precare, tratamentul discriminatoriu la care sunt supuși). Autorul încearcă să investească expatrierea cu trăsăturile unei experiențe-limită, care alterează fundamental destinul personajelor, condamnate definitiv la o spirală a degradării. Orientată tezist de o perspectivă strict negativă și minată de senzațional, fresca este lipsită de interes literar.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 23, 27; Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 40, 6.

L.T.

❍ **MOTOC Nicolae,** *Fantasme*, TMS, XXX, 1995, 1, 8–9; *Madona și sucul de roșii*, RL, XXIX, 1996, 39, 14–15, fragmente din romanul *Rugul amazoanelor*.

L.T.

MUNTEANU Constantin, *Maria, prințesă de Place Pigalle*, Bacău, Plumb, 1995, 219 p. Cu o pref. a autorului. Roman sentimental. Aflat la Paris, cu interese de afaceri, Robert Thomas Richardson, unul dintre marii specialiști în informatică ai lumii, se îndrăgostește de Maria, pe care o ia, la început, drept o prostituată din Place Pigalle. De fapt, Maria era cercetător științific într-una din țările din Europa de Est și venise la Paris, după căderea zidului Berlinului, în speranța că va putea recupera onorariile care i se cuveneau ei și profesorului ei pentru articolele publicate în Occident, în timpul regimului comunist.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 6, 38.

M.M.

MUNTEANU Constantin, *Zodia bâlciului*, Bacău, Plumb, 1995, 130 p. Fragment: ≈, LTE, V, 1995, 13, 8–9. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman social. Are un caracter autobiografic și schițează, prin introspecție, un portret al generației ’68 în societatea românească. Concepută ca rememorare a carierei politice a lui Grigore, profesor de matematică la cel mai bun liceu dintr-un mare oraș, narațiunea se întinde pe douăzeci de ani, de la sfârșitul deceniului șapte până la Revoluție. Numit prim-secretar la județ, protagonistul devine un membru al elitei comuniste dar, în ciuda acestei poziții privilegiate, reflecția lui asupra sistemului politic rămâne una detașată. Prin contrast cu prima generație de activiști, caracterizată de un marxism dogmatic, asumat din convingere, Grigore pare un sceptic, care a încetat să mai creadă în idealul comunist. Totuși, nu e vorba de rezistență anticomunistă, nici măcar de o gândire subversivă, ci mai degrabă de o indiferență nonșalantă. Atitudinea lui se caracterizează, în consecință, prin spirit ludic și autoironie. În completarea acestui profil ideologic, protagonistul practică din convingere libertatea sexuală și nu își ia în serios propriul mariaj.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 6, 38.

L.T.

MUNȚIU Adrian, *Caii de la bicicletă*, Buc., Eminescu, 1995, 363 p. Fragmente: *Despre cai, mama avea o vorbă*, O, XXXIII, 1982, 9, 5; *Mache și… femeile*, ST, XXXIV, 1983, 3, 30–31; *Un sărut ca o enigmă*, T, XIX, 1990, 7, 41–43; *Îndoiala*, RL, XXIII, 1990, 35, 14; *Nunta de argint*, MRT, V, 1994, 1, 5; *Caii purtau turbane lungi*, ROS, I, 1995, 1, 70–74. Roman psihologic. Narațiune

confesivă structurată printr-o serie de rememorări, ≈ evocă experiența carcerală a lui Denimic Iosua, zis Deni. Închis prima dată la vârsta adolescenței într-o școală de corecție pentru acte de vandalism și eliberat la 18 ani, protagonistul este condamnat din nou, după o scurtă perioadă de libertate, pentru neglijență în serviciu. Pentru Deni, reflecția asupra vieții sale din închisoare devine o încercare de a înțelege sensul unei existențe petrecute, aproape pe toată durata ei conștientă, după gratii. Punctul său de reper îl constituie o altă experiență carcerală, aceea a tatălui său, deținut politic mort în închisoare. După modelul vinovăției eroice a deținutului politic, devenită exemplară prin înălțimea valorilor care o justifică, Deni caută în condamnarea de drept comun urmele unor repere existențiale majore. Nevoia lui Deni de a-și înțelege soarta este zădărnicită de capriciile unei memorii care nu reține decât elemente disparate, nasul judecătorului, gestul nervos al avocatului, culoarea indiferentă a unui zid, sfârșind prin a alcătui o colecție aleatorie de detalii fără importanță. Roman al căutării unui sens în meandrele memoriei, ≈ se dovedește, în același timp, un roman al eșecului.

◆ ⁂, RL, XXIX, 1996, 1, 5; ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 14; Livia Grăsoiu, LCF, s. nouă, 1996, 21, 10; Horea Poenar, ST, XLVIII, 1997, 4–5–6, 73; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78.

L.T.

MURĂRESCU Victoria, *Iarba morții*, Sibiu, Biblioteca Euphorion, 1995, 93 p. (Biblioteca Euphorion. Colecția de proză, 4). Roman de senzație. La scurtă vreme după Revoluție, Amata, medic la un cabinet de urgențe din Loaia, se îndrăgostește de Acis. În ciuda datelor mic-burgheze ale vieții protagonistei, căsătorită cu un silvicultor și mamă a doi copii, ea e concepută după tiparul femeii fatale, acționând în urma unei predestinări, în legătură strânsă cu forțele cosmice. Drept urmare, toate episoadele iubirii interzise au o rezonanță fabuloasă la scara naturii. Sentimentul de dragoste se înfiripă după ce Amata e lovită de fulger și surzește; amorul adulterin se consumă într-o pădure, în prezența unei haite de lupi înfometați. În cele din urmă, urmărită de aceeași fatalitate tragică, Amata e călcată, la ieșirea din biserică, de o mașină condusă chiar de Acis. Odată ce s-au înlăturat imaginarul supranatural și articulațiile senzaționale, povestea de dragoste rămâne neinteresantă din punct de vedere epic.

◆ ⁂, RL, XXVIII, 1995, 9–10, 8; Vasile Chifor, ROS, I, 1995, 7–8, 120–123.

L.T.

❍ **NEAGU Nicolae,** *Cum să trăiești? mă întreb*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1995, 10, 8–9.

L.T.

NEAGU Nicolae, *Iubirea ca o mânză neagră*, Buc., Eminescu, 1995, 195 p. Roman sentimental. Evocare a vieții sentimentale a unui bărbat, medicul Nichita, împărțit între soția sa, Ana-Reli și amanta sa, Alexandra-Xandra-Sandra. Desfășurată aproape integral în decorul unei rezerve de spital, în care protagonistul este internat din cauza unui atac cerebral, apoi din cauza unei hernii, narațiunea consemnează vizitele succesive ale celor două femei, urmărind în paralel preocupările literare ale lui Nichita, care scrie un roman autobiografic. În cele din urmă, soția moare, iar amanta îl părăsește, luând cu ea și manuscrisul. ≈ propune, sub pretextul unei povești de dragoste, o ficțiune a retragerii, compromisă însă de o intrigă repetitivă, lipsită de imaginație și de dramatism.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 14; ⁂, RL, XXIX, 1996, 6, 4.

L.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Moștenitoarea din America*, Buc. – Montreal, Libra – Humanitas, 1995, 203 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 23, 27; ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 8.

L.T.

❍ **NEGREANU Gabriela,** *Eu și Meta*, fragment de roman, ROS, I, 1995, 9–10, 21–46.

L.T.

NEȘU Ioan, *Marele necunoscut*, Buc., R.A.I., 1995, 176 p. Roman sentimental. Într-o mică localitate din Dobrogea, un nou venit misterios și fără acte de identitate, care se recomandă Gheorghe A. Gheorghe, se angajează la ocolul silvic. Povestea de iubire care se înfiripă între acesta și Steluța, fiica pădurarului Chivici, este catalizată de fascinația pe care o exercită asupra femeii figura enigmatică a unui bărbat „fără" trecut. Amintind vag de eroii romantici din literatura de consum a secolului al XIX-lea, aura de mister care îl înconjoară pe Gheorghe A. Gheorghe se dovedește totuși inconsistentă, enigma sa rezolvându-se banal prin dezvăluirea eșecului unei căsătorii anterioare.

◆ Șerban Codrin, „Concret", 1995, 81, 8; ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 63; Marin Lupșanu, „Pământul", 1996, 9, 8; Constantin Vremuleț, PRF, 1996, 6, 10; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, II, 1997, 11, 6; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, IV, 1999, 3, 6.

L.T.

OIȘTEANU Andrei, *Arhivarul*, în vol. *Cutia cu bătrâni*, Buc., Meta, 1995, p. 79–142. Cu o pref. de Dan C. Mihăilescu. Fragment: *Sinucigașul*, CNC, I, 1990, 34, 12–13. Vol. mai cuprinde romanul *Comisionarul*. Roman parabolă. Prezintă istoria unui fost arhivar care colecționează obiecte ciudate. Personajul, care își cultivă

în mod sistematic pasiunea, dând anunțuri periodice la mica publicitate, urmărește să retrăiască în preajma obiectelor achiziționate frânturi din viața foștilor proprietari. Prin acumularea atâtor vestigii inerte ale unor existențe trecute, casa se transformă într-un depozit exotic, sumbru și labirintic. Influența evidentă a prozei eliadești explică sensul demoniac al unora dintre experiențele încercate de protagonist. Dincolo de imaginarul fantastic, textul rămâne însă sărac și monoton, având tendința de a se descompune în povești mărunte, de sine stătătoare, „comunicate" de obiectele colecționate.

◆ ⁂, DOI, VI, 1995, 16, 15; Mihaela Ursa, APS, VI, 1995, 10, 10; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 6, 4.

L.T.

OIȘTEANU Andrei, *Comisionarul*, în vol. *Cutia cu bătrâni*, Buc., Meta, 1995, p. 11–75. Cu o pref. de Dan C. Mihăilescu. Vol. mai cuprinde romanul *Arhivarul*. Roman existențialist. Un fost avocat, Filip, ajuns comisionar de flori, este angajat ca asistent personal al unui alt bătrân, Carol. Principala misiune a lui Filip constă în prevenirea tendințelor sale suicidare. Definită în cadrul unui raport coercitiv, relația celor doi este, în fond, aceea dintre deținut și gardian. Filip, care îi blochează lui Carol tentativele de sinucidere, îl privează pe acesta de un drept, făcând posibilă o ipostaziere paradoxală a actului sinuciderii, ca formă de libertate. Evocând o sensibilitate a absurdului și o manifestare a disperării, gestul sinucigaș văzut ca dovadă a libertății ilustrează o temă de factură existențialistă, complicată inutil printr-o tratare în registru fantastic și printr-un imaginar ezoteric.

◆ ⁂, DOI, VI, 1995, 16, 15; Mihaela Ursa, APS, VI, 1995, 10, 10; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 6, 4.

L.T.

❍ **OMESCU Monica,** *Omul fără lume*, fragment de roman, LCF, s. nouă, 1995, 30, 9–10.

L.T.

PĂCURARIU Petru, *Un grind pe Mississippi*, Timișoara, Eubeea, 1995, 180 p. Roman de aventuri. Construit ludic din istorii spumoase, accentuat intertextuale și nuanțat metatextuale, manuscrisul din ≈ consemnează aventurile imaginare ale unui narator fascinat de „visul american", fiind alimentat nu doar de romanele consacrate Vestului sălbatic sau lumii interlope, ci și de serialele americane ale anilor '80 din secolul XX sau de elementele canonice ale unor genuri literare consumiste. Li se adaugă un mixaj ficțional ce combină fabuloase proiecții utopice cu scenarii eroice din mitologia greco-romană clasică.

C.R.B.

PÂRVULESCU Tinu, *Prima-Vera*, Timișoara, Marineasa, 1995, 126 p. Roman psihologic. Scris la persoana întâi, tratează tema obsesiilor amoroase juvenile. Sechestrat de propriile gânduri într-un spațiu banal, casa scării unui bloc de locuințe, personajul-narator rămâne câteva ore în fața ușii Verei, fata cu care speră să petreacă prima sa noapte de dragoste. Monologul interior, în intenția definirii propriei identități, se dovedește segmentat de imagini și replici ilustrând un cunoscut scenariu, cel al triunghiului amoros, din care mai face față și Spartan, sculptor-giuvaergiu, căsătorit, mentorul Verei. Primit foarte bine de critică, romanului i s-a reproșat, totuși, „deznodământul cam bruscat" și „încheierea polițistă" (Ioana Pârvulescu).

◆ Ioana Pârvulescu, RL, XXVIII, 1995, 18, 5; Edith Horváth, ST, XLVI, 1995, 6, 56; Carmen Neamțu, CNT, 1996, 27, 4.

L.B.

❍ **PECICAN Ovidiu,** *Eu, El, Eli*, LCF, s. nouă, 1995, 29, 8–10; *Imberia*, CNT, 1995, 37, 8–9, fragmente din romanul *Cealaltă parte a nopții.*

L.B.

❍ **PETRAȘINCU Dan,** *Omul suspect*, fragment din romanul omonim, JL, s. nouă, VI, 1995, 37–40, 4.

L.B.

❍ **PETRESCU Aurel,** *Mi-am ucis îngerul*, fragment din romanul *Ondina*, LTE, V, 1995, 29, 8–9, 10.

L.B.

POP Maria, *Fascinație în negru. Orașul huzurului*, Constanța, Europolis, 1995, 294 p. Roman social. Încearcă să reconstituie temerar „dintr-un amestec de realitate și fabulă" (Virgil Mocanu) două secole din istoria petrolului românesc, de la primele investiții în 1745, până în ajunul celui de-Al Doilea Război Mondial, când Valea Prahovei atrage oameni și capital. Cele două filoane epice, acela al devenirii lui Iovu Sânzeu din Rohia Maramureșului de Jos, și cel al poveștii de dragoste dintre Filareta și Anton, toți trei legați prin destin de petrol, asigură unitatea necesară narațiunii, altminteri aproape sufocată de multitudinea elementelor colaterale.

◆ Virgil Mocanu, TMS, XXXI, 1996, 6, 6; Duțu, *Note*, 141–142.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Cea mai credibilă moarte*, Galați, Porto Franco, 1995, 296 p. Roman parabolă.

Este axat pe ideea culpei originare a umanității, condamnată să ispășească „păcate pe care nu le-a comis nimeni". Depășind în ferocitate jivinele însetate de sânge, zidindu-și istoria numai pe crime, omul a pierdut orice urmă de sacralitate, coabitând, în „timpul socialist al întunericului", cu demonică ură.

◆ Simion Bărbulescu, CL, CXXXII, 1998, 7, 28.

L.B.

POPESCU Dumitru Radu, *Truman Capote și Nicolae Țic*, Buc., Eminescu, 1995, 276 p. Roman parabolă. Este alcătuit din nouăsprezece povestiri – a cincisprezecea dă titlul cărții –, ce derulează un turbion evenimențial năucitor pentru lectorul obișnuit, a cărui unitate e anevoios decelabilă. O relativă coerență – pe lângă cea de ordin stilistic – o asigură eroul central, Iezechil, angajat în căutarea părinților naturali, posesor al unor forțe oculte, dobândite în mediul țigănesc în care a crescut. Proteismul acestei proze „permite translarea sau migrarea subiectelor dinspre o întâmplare spre alta, eroii regăsindu-se fie sub noi înfățișări, fie prezenți prin obsesiile lor. În general, ceea ce a rămas opac într-o povestire, se luminează edificator în următoarea" (Lucian Chișu).

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 11; Lucian Chișu, LTE, VI, 1996, 39, 10–11; Răzvan Voncu, LTE, VI, 1996, 39, 11; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 1, 5.

L.B.

POPESCU Iulia, *Numărând trecute clipe*, Timișoara, Helicon, 1995, 153 p. Roman psihologic. Narațiunea, o lungă confesiune, deplânge „destinul nenorocit" al unui „suflet sfărâmat", bolnav de singurătate, care-și trăiește suferința într-un decor crepuscular, pustiit de amintiri și fără speranțe. Protagonista, sensibila și tânăra Iulia, marcată de moartea tatălui său, conferă scriiturii un rol salvator, înțelegând această activitate drept unic mod valid de a reacționa în fața vicisitudinilor existenței.

L.B.

POPESCU Răsvan, *Omul cu cioc și ghiare*, Buc., Olimp, 1995, 121 p. Cu o pref. de Elena Ștefoi. Roman existențialist. „Roman în tradiția unui Camus ori Kafka, numai că Meursault și Joseph K. sunt transformați și alchimizați până devin altul. Acest altul nu mai este țintuit la zid și acuzat de complexele unei autorități exterioare, fie ea autoritate paternă sau sistem instituțional, ci se condamnă de bunăvoie, este propriul său inchizitor, în fața propriei sale legi" (Mihaela Ursa). Dezvoltă o tramă polițistă puternic psihologizată. Un tânăr gazetar din Bucureștiul postdecembrist, Gari, este însărcinat să urmărească un om politic important, implicat într-o aventură erotică cu o minoră. Inexplicabil însă, tânăra proprietară a mansardei unde locuiește pentru a-și îndeplini misiunea este găsită moartă, iar protagonistul devine principalul suspect al presupusei crime. Lunga perioadă de așteptare a procesului îi declanșează incursiuni prin memorie, dezvăluiri neașteptate din propriul trecut, iar în final, într-o stare tot mai pronunțată de confuzie și abandon, asumarea crimei necomise, în virtutea unei culpe de ordin general pe care o resimte.

◆ George Pruteanu, ESM, V, 1994, 28, 21; Florin Dumitrescu, DIL, II, 1994, 85, 13; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1994, 25, 4; Mihaela Ursa, ST, XLV, 1994, 12, 52; Dan-Silviu Boerescu, *Despre imposibilitatea de a-ți locui timpul*, LCF, s. nouă, 1995, 19, 16.

M.W.

POPESCU Titus, *Ghirlande cu pelin. Miniroman*, Buc., V. Cârlova, 1995, 121 p. Cu *Note de lector*, la final. Roman social. Tânărul Andrei Pravăț, viitor inginer, se lasă antrenat într-o relație amoroasă cu o femeie matură, căsătorită și cu un copil. Micile tertipuri ale Marianei Damaschin, menite să-i consolideze poziția în ochii proaspătului amorez și să-i asigure o nouă căsătorie, precum și încercările familiei Pravăț de a-și convinge fiul de greșeala pe care e gata s-o comită, punctează schematic o tramă moralizatoare.

L.B.

POPOVICI Doru, *Vis de iubire. Viața și opera lui Giacomo Puccini*, Buc., Albatros, 1995, 175 p. Biografie romanțată. Este dedicată compozitorului italian. La apariție, critica, făcând o „radiografie a erorilor", îi reproșa autorului „viziunea excesiv sociologizantă asupra creației muzicale" și „metaforita purulentă" (George Pruteanu), considerate suferințe majore ale textului.

◆ George Pruteanu, DIL, V, 1997, 217, 13.

L.B.

RĂDULESCU Mihai, *Condamnat să învingă*, Buc., Ramida, 1995, 275 p. Cu o pref. de Barbu Cioculescu. *Bildungsroman*. Nuțu Anghelina este un „erou" al vremurilor moderne, pornit să cucerească lumea Bucureștiului prin toate mijloacele posibile. „Existența lui are ceva picaresc, când luxuriantă, când precară, cu dese schimbări de situații, urcușuri, căderi, recâștigare silnică de teren, neașteptate salturi fericite, cu toatele formidabile consumatoare de energie" (Barbu Cioculescu).

◆ Rădulescu, *Istoria*, I, 502–503.

L.B.

RĂDULESCU Mihai, *Testament între înger și diavol*, Buc., Ramida, 1995. Cu un *Cuvânt înainte* de P.S.

Episcop Teodosie Snagoveanu. Roman autobiografic. Debutând sub forma unei confesiuni, ca autoanaliză și cunoaștere de sine, pentru evocarea perioadei adolescentine, textul tinde să-și modifice intenția pe parcurs, abandonând *eul* din prim-plan pe măsură ce se transformă într-un „evocator de ființe" dragi și de fapte edificatoare pentru narator.

◆ Pericle Martinescu, VR, XCI, 1996, 7–8, 149–151.

L.B.

REJA Radu, *Ultimele trei zile ale lui Pilat*, Timișoara, Helicon, 1995, 114 p. Cu o pref. de Livius Petru Bercea. Roman religios. Reface, dintr-o împletire de ficțiune și de istorie, sfârșitul tragic al lui Pilat din Pont, cel care, „prin abdicare morală de la elementare principii de umanitate" (Livius Petru Bercea), se face vinovat de condamnarea mântuitorului Iisus Hristos. Agonia celor trei zile pe cruce a fostului guvernator se constituie într-o sugestivă pledoarie pentru credința creștină.

L.B.

RIZESCU George, *Șarlatanii sau Igor Salvache-Românu și Revoluția*, Buc., Editura RAI, 1995, 204 p. Roman satiric. Realizează un tablou plin de forță și de culoare al societății românești post-revoluționare, imatură politic. Protagonistul, mic escroc, căruia evenimentele din '89 îi oferă șansa unui nou început, joacă la perfecție rolul eroului național. „Pornit să exploateze, numai în folos propriu, toate anchilozele perioadei ceaușiste, Igor Salvache perorează cațavencian, paralizând pe oricine prin două lucruri: aluziile la diferite rudenii sus-puse și cuvântările uluitor (și aiuritor) de articulate, într-o «limbă de lemn» care întrece orice exercițiu «activistic» din glorioasele epoci" (Al. Th. Ionescu).

◆ Al. Th. Ionescu, CAL, 1993, 10, 6.

L.B.

ROTARU Marilena, *La est de Firenze*, Buc., Cartea Românească, 1995, 256 p. Fragmente: ≈, ST, 1984, 5, 39–41; ≈, TR, XXVIII, 1984, 24, 5; *Aplauze pentru destin*, ATN, XXII, 1985, 6, 8. Roman autobiografic. Textul reconstituie, printr-o succesiune de planuri narative, povestea Almarei Vardeanu, redactor de televiziune. „O reconstituire de clipe de viață care, însumate și recapitulate, dau imaginea descurajantă a renunțărilor și eșecurilor cărora este silită să le facă față ființa hipersensibilă căzută mereu victima agresiunilor realului", completată de o „fișă clinică a redactorului TV care nu e lăsat să-și facă profesia, care e hărțuit de cenzură, care mereu trebuie să renunțe" (M.[ircea] M.[orariu]).

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 12, 6; M.[ircea] M.[orariu], F, XXXI, 1995, 6, 75.

L.B.

ROTARU Nicolae, *Criminal de elită*, Buc., Editura AMB, [1995], 127 p. Roman polițist.

L.B.

SAVU Tudor Dumitru, *Cantacuzina*, Cluj-Napoca, Mesagerul, 1995, 148 p. Fragmente: *Geapar și pălăria*, TR, s. nouă, VII, 1995, 6, 6; *Cuțitul lui Kanazis*, LTE, V, 1995, 8, 8–9. Roman parabolă. În urbea dunăreană a Cantacuzinei, câțiva bărbați rememorează, pe durata unei nopți, povestea vieții Siei Ferechide Belgun, strania femeie care, timp de optzeci de ani, a ținut viu în pântece un prunc pe care a refuzat să-l nască. Încercând să decripteze înțelesurile istoriei „din acest roman bine scris, ingenios gândit", pivotând pe dubla sugestie a mitului christic și a nativității întârziate din *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, Eugen Simion ajunge să admire exclusiv arhitectura polisemantică a epicizării propuse, câtă vreme: „mai înțelept este să ne mulțumim cu poveștile care fac, desfac și acoperă la infinit secretul acestei admirabile narațiuni".

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 32, 6; Adrian Țion, TR, s. nouă, VII, 1995, 32–34, 4; Diana Adamek, *Plasa cu vorbe*, TR, s. nouă, VII, 1995, 32–34, 4; Eugen Simion, LTE, V, 1995, 38, 3; Anca Evelina Cârligeanu, TMS, XXX, 1995, 10, 7; Gheorghe Glodeanu, *Povestirile Deltei*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 5–6, 5; Alexandru Sfârlea, UNO, VII, 1996, 3, 16; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 357, 6; Glodeanu, *Dimensiuni*, 197–201; Micu, *Istoria*, 637; Micu, *Literatura*, 318. ❒ V. și *Treizecișitrei*, 1982.

L.B.

SÂRBU Valeriu, *Destin de împrumut*, Buc., Viitorul Românesc, 1995, 216 p. Cu o postf. a autorului. Roman postmodern. Este considerat de autor „carte împotriva dictaturii". Prin prelungirea nesfârșită a domniei prezidentului Miron, ce tinde la realizarea „societății perfecte", în Miraria – o lume distopică, așezată deasupra Pirineilor – se perpetuează o guvernare absurdă, consolidată prin strategii iraționale de manipulare psihică, de „devitalizare a limbajului", de „hiperbolizare acută" sau de „proiectare a fabulosului". La acestea se adaugă activități bizare de schimbare a numelui, de observare personală, de naționalizare a proprietății și personalității etc., în care se recunosc mecanismele sistemului totalitar comunist. Manifestările hilare și absurde, precum Carnavalul, Sfântul Mare Război, lupta dintre personajele literare și roboți etc., înfăptuite de personaje precum Prevestitorul-Șef, Marele Confesor sau de „biroul special de supervizare a secreților spirituale, culturale și propagandistice", construiesc, în ritm alert, printr-o intrigă de factură ideologică, imaginea unei realități simultan politice, suprarealiste, ironice și absurde.

I.T.

SECHEȘAN Gheorghe, *Casca de oțel*, Timișoara, Amphora, [1995?], 123 p. Cu ilustrații de Patrick Sechesan. Pe coperta a IV-a apar două texte de prezentare, semnate de Livius Ciocârlie și Marcel Tolcea. Roman rural. Evocă, într-o confesiune de tip linear, imagini și întâmplări din perioada colectivizării agriculturii în zona Banatului.

I.T.

SECHEȘAN Gheorghe, *Darul de Crăciun*, Timișoara, Amphora, 1995, 112 p. Metaficțiune. Proiectat ca prezentare a „unei felii de viață", romanul reface, la persoana întâi, povestea banală a unei relații amoroase dintre un profesor laborant și o frumoasă cântăreață într-un bar de noapte. Semnificația derivată, formulată de autor în cheia poeticii lui Roland Barthes, statuează ca adevărați protagoniști ai poveștii de iubire scriitorul și textul.

◆ Eugen Bunaru, *Tema și miza autorului*, O, s. nouă, 1999, 9, 28.

I.T.

SEIN Corina Victoria, *Și dragostea ucide*, Timișoara, Excelsior, 1995, 327 p. (Isis, 20). Roman de familie. Destinul clanului Stanciu se construiește, din 1936 până în 1941, prin evocarea participării sale la conducerea unei fabrici de cherestea. Relatarea poartă personajele între București, Viena și Cerna – topos constant în cărțile autoarei –, și aduce în scenă destinele fraților Dragoș și Yvona. Romanul are meritul de a contura biografii a căror taină se înfiripă secvențial, într-un firesc acord în contrapunct.

I.T.

❍ **SERAFIM George-Radu,** *Amorțeala*, fragment de roman, CNC, VI, 1995, 2, 6–7.

I.T.

SÎRBU Ion D., *Lupul și catedrala*, Buc., Casa Școalelor, 1995, 399 p. Ed. îngr. de Maria Graciov. Scris între 1983 și 1986, romanul a fost publicat postum. A fost proiectat inițial ca parte a unei trilogii, din care urma să mai facă parte *Adio, Europa!* (1992) și *Dansul ursului* (1988). Fragmente: ≈, VR, LXXXVII, 1992, 3–4, 14–24; ≈, PARD, II, 1994, 7–12, 4–5; ≈, APS, VI, 1995, 3–4, 14–15. Roman politic. Acțiunea se petrece în jurul lui 1956, după moartea lui Stalin și în anul dezghețului politic prefigurat de revoluția din Ungaria. Nucleul epic se bazează pe o întâmplare reală din Clujul anului 1951, împușcarea unui lup coborât în oraș, până în fața catedralei Sfântul Mihail. Evenimentul e reținut în *Jurnalul unui jurnalist fără jurnal* (1991): „într-o noapte de februarie 1951, un lup tânăr, singuratec, deosebit de frumos și puternic coborî pe Feleac și, traversând cetatea, ajunse până în fața Catedralei, unde se opri. Ninsese proaspăt. Spre dimineață, niște sergenți au tras în el și l-au omorât. La autopsie a reieșit că nu era deloc flămând. Și cu toții, cutremurați, ne-am întrebat «De ce a coborât?, Pentru ce a părăsit pădurea unde era în siguranță? De ce s-a oprit chiar în fața catedralei?»". De aici și leitmotivul cărții, edificat sub influența dacismului eminescian și a metafizicii blagiene: obsesia erorii pe care au făcut-o românii, coborând prea devreme din codru. Acțiunea se încheagă treptat. Inginerul Ion Lupu, aflat la vârsta cristică, are o existență socială eșuată. Trăiește o viață de somnambul, cufundat nebunește în studiul ploșnițelor. Este același personaj terorizat de ploșnițe din nuvela *Cimex lectularia* (datată 1967 și publicată în 1983), încorporată ca atare în capitolul al V-lea al romanului. Adâncit în obsesiile sale paranoice, el vede în insectele din apartament „mesagerii unei pedepse mai mari". Nopțile de insomnie la care îl obligă invazia acestora vor declanșa un proces de reconsiderare a propriei vieți. Angajat de cinci ani la ICRAL, loc bun pentru o existență mediocră, Lupu se trezește treptat din amorțirea conștiinței, odată ce resimte vina de a-și fi trădat fratele, căzând într-o capcană întinsă de Securitate. Din acest moment destinul eroului urmează un parcurs care înglobează culpa și criza, inițierea și salvarea, restituite într-o formulă narativă de tip „*Bildungsroman* cu tentă parabolică" (Nicolae Oprea). Inițiatorii săi sunt profesorii Mefisto și Ursu, Cătălina Preoteasa, maistrul Mihail Pascaly și Ana Pascaly etc. Pe un alt palier – legat de cel anterior prin fire neverosimile în registru realist – nucleele epice se edifică pe simboluri arhaice ale existenței: melcul, lupul mântuitor și mielul cristic, pentru a sugera că singura cale de salvare din societatea comunistă este întoarcerea la valorile străvechi. Primit favorabil de critică, romanul a fost apreciat unanim ca literatură antitotalitară. În opinia lui Nicolae Oprea, romanul prezintă „o poveste a condiției valahe" „întemeiat[ă] pe un tulburător amestec de protoistorie și istorie contemporană, arhaism și modernitate, ruralitate și citadinism, realitate și mit". Tudorel Urian îl consideră un „roman cu cheie [….] un extraordinar roman despre moartea speranței".

◆ Alex Ștefănescu, *Un râs nervos*, RL, XXVIII, 1995, 32, 6; Dan C. Mihăilescu, *Strategia sufletelor pârjolite,* DOI, VI, 1995, 33, 15; Tudorel Urian, *O capodoperă a deznădejdii*, CV, s. nouă, I, 1995, 8, 7; George Pruteanu, *Cronici nescrise*, DIL, III, 1995, 133, 13; Alunița Cofan, *Călăi și victime*, CAI, 1995, 10–12, 222–224; Valeriu Cristea, *Romanul politic la umbra deasă a mitului*, CAI, 1995, 10–12, 16–23; Dumitru Micu,

Cealaltă față a Isarlâkului, CAI, 1995, 10–12, 195; Adrian Dinu Rachieru, *O victorie postumă*, CAI, 1995, 10–12, 201–203; Laszlo Alexandru, *Jurnal de inimă albastră*, F, XXXI, 1995, 10–11, 82–86; Dan Stanca, *Un Céline ortodox*, VR, XC, 1995, 11–12, 131–133; Ioan Lascu, *O altfel de „Ciumă”, ≈ de ~*, R, 1995, 11–12, 10; Raluca Popescu, *Sustragerea din istorie*, LTE, VI, 1996, 5, 4; Eugen Simion, *Roman politic, roman inițiatic*, LTE, VI, 1996, 5, 3; 6, 3; 15; Roxana Sorescu, *Romanul parabolic*, LCF, s. nouă, 1995, 32, 5; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 20, 31; Nicolae Oprea, *Romanul condiției „valahe”*, VTR, XXVI, 1996, 11–12, 19–21; Ioan Lascu, *Un roman al supraviețuirii*, F, XXXIV, 1998, 2, 21–24; Antonio Patraș, *Semnele timpului în roman*, CL, CXXXII, 1998, 7, 20; Dan Perșa, ~, TMS, s. nouă, III, 1998, 12, 5; Călin Drăgan, *Cu ~ la psihanalist*, APS, X, 1999, 4, 23, 30; Nicolae Oprea, *Calea lui ~: din viață în literatură*, F, XXXV, 1999, 6, 56–65; Daniel Cristea-Enache, *Viața cu un buldozer*, ALA, VIII, 1999, 470, 5; Nicolescu, *Ion D. Sîrbu*, 93, 250–253, 254–396, 451–456; Lascu, *Un aisberg*, 47–56, 75; Micu, *Literatura*, 309; Oprea, *Ion D. Sîrbu*, 66, 123–142, 147, 151; Simion, *Fragmente*, IV, 300–314; Urian, *Proza*, 28–31; *Dicționarul esențial*; Crohmălniceanu, Heitmann, *Cercul*, 391–406; Micu, *Istoria*, 604. ❐ V. și *De ce plânge mama?*, 1973.

I.T.

SMÂNTÂNESCU Dan, Mihai EPURE, *Eșafodul din Bosfor. Gloria și prăbușirea lui Constantin Brâncoveanu. Roman istoric*, Buc., Cartega, 1995, 186 p. Biografie romanțată. Reconstituire a vieții și sfârșitului tragic al domnitorului Constantin Brâncoveanu. Alvira, o cadână originară din Florența, devine iubita de taină a principelui. Constantin, rodul acestei legături nelegitime, va asigura continuitatea pe linie bărbătească a familiei Brâncoveanu până în secolul al XX-lea.

▼ Buc., Cartega, 1997.

◆ Teodora Nicolescu, *Lansare de carte*, PMT, s. nouă, V, 1994, 14, 6

M.M.

➢ **STAHL Henriette Yvonne,** *Martorul eternității*, tr. de Viorica D. Ciorbagiu, Buc., Universal Dalsi, 1995, 221 p. Pref. de Jean Herbert. (În lb. franceză: *Le Temoin de l'éternité*, Paris, Caractères, 1975). Roman autobiografic. Scriitoarea evocă propriul parcurs existențial, înfiripat odată cu marile mirări ale copilăriei, exersat prin lecturi și experiențe teozofice și împlinit odată cu experiența revelatoare a întâlnirii cu un personaj carismatic, ce va deveni maestrul ei spiritual. Carte importantă atât pentru experiența inițiatică descrisă, cât și pentru luminarea unei laturi ascunse a biografiei spirituale a autoarei.

◆ ⁂, LCF, s. nouă, 1995, 36, 4; Cristea, *Despre realitatea*, 200–208, 215–230, 251–256, 284, 294.

I.T.

STAN Constantin, *Balada fratelui ucis de frați*, Sibiu, Bucura, 1995, 326 p. Tipărită prin grija soției autorului, cartea, încheiată în 1976, reprezintă o mărturie despre instalarea regimului comunist în România. Roman autobiografic. Ion Rugină, angajat într-o întreprindere de stat, primește amenințări pentru că nu se comportă potrivit cu așteptările guvernării. Reușește să evite arestarea și pornește într-un pelerinaj prin sate, pe la foști colegi, pe la mănăstiri și schituri, pentru ca, în final, să ajungă la București, unde e reținut de Securitate. După șapte ani petrecuți în lagărul de muncă forțată de la barajul hidrocentralei de la Bicaz și la Jilava, este eliberat, fără a fi judecat și condamnat. Destinul protagonistului se conturează astfel linear, într-o narațiune de atmosferă ce pune în lumină, pe de o parte, viața cotidiană și transformarea concepțiilor ideologice în noul regim, iar, pe de altă parte, evoluția mentalității deținuților și lupta lor pentru supraviețuire.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 23, 29.

I.T.

STANCIU Florica, *La porțile destinului*, Constanța, Dobrogea, 1995, 175 p. Roman social. Acțiunea se derulează pe fundalul vieții dobrogene, în continuarea subiectului din romanul *Umbre la fereastra cetății* (1993). Cartea prezintă destinul unei femei, marcat de coincidențe fericite, de întâlniri semnificative, de înstrăinări forțate și de regăsiri spectaculoase. Prin evocarea atmosferei constănțene a începutului de secol XX, cu târguri și piețe, de o mare varietate lingvistică și vestimentară, romanul primește culoare locală, în ciuda faptului că autoarea își concepe textul în cheie accentuat didactică.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 1, 60; T. Mădălin, TMS, XXXI, 1996, 6, 6.

I.T.

STANCU Aurel, *Când moare o pasăre albă*, Galați, Porto Franco, 1995, 133 p. (Cupidon, 21). Roman sentimental. Cartea prezintă, pe două paliere narative, câteva povești de iubire, transcrise într-un stil confesiv. Perspectiva deschisă de finalul cărții pune la îndoială credibilitatea mărturisirilor și sugerează, în limitele convențiilor romanului sentimental, ideea imposibilității unei iubiri libere de constrângeri sociale.

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, III, 1998, 4, 6; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 21, 32.

I.T.

STARCU Dan, *Cavalerii ordinului galactic*, în *Cavalerii ordinului galactic* (antologie S.F.), Buc., Albatros, 1995, p. 108–206. Roman științifico-fantastic.

I.T.

STEINHARDT Nicolae, *Călătoria unui fiu risipitor*, Adonai, 1995, 205 p. Text stabilit, ed. îngr. și cuvânt înainte de Ioan Pintea. Fragment: *Un capitol ce nu poate lipsi: despre dragoste*, MI, V, 1994, 39–40, 6–7. Descoperită de Ioan Pintea între ms. lăsate de N. Steinhardt, această scriere, nedatată, a purtat mai întâi titlul *Copii moderni.* Roman existențialist. Prezintă aventurile trăite în lumea saloanelor și a unor medii mondene din Bucureștiul interbelic de un tânăr evreu, fugit de acasă și găzduit de prieteni și de rude. Derulată la persoana întâi, într-un ritm alert, relatarea pune în scenă prietenia naratorului cu alți tineri, Gruia și Benet, care, prinși de idealismul vârstei și de măreția propriilor gesturi, își mărturisesc curajos aspirațiile, în genul personajelor din *Huliganii* lui Mircea Eliade. Preocupările lor culturale sunt tratate, „cu ajutorul livrescului și al persiflării" (Ioan Pintea) într-un registru lipsit de menajamente, ilustrând specificul comportamental al vieții tinerilor interbelici, pe care Steinhardt îl surprinde cu vigoarea unui cunoscător al mentalității acestei generații.

◆ ⁂, UC, V, 1995, 8–9, 11; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 16, 47; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 32, 4; Mircea Stepan, *Roman aproape avangardist*, ARCA, VIII, 1997, 10–11–12, 158–159.

I.T.

STOENESCU Alex Mihai, *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino*, Buc., Humanitas, 1995, 317 p. Pe coperta a IV-a apare un text de prezentare semnat de Gabriel Liiceanu. Face parte dintr-un ciclu, din care au mai apărut *Misiunea dominicană* (1997) și *Noaptea incendiului* (1999). Metaficțiune istoriografică. Aflat la un „ceas al destăinuirii", sfântul Toma d'Aquino compune o „cronică a remușcării", în care își evocă viața, marcată de evenimente, persoane, decizii și acțiuni ce conturează imaginea unui ins crud și cinic, o față degradată de om orgolios, măcinat de voința de putere. Experiența lui Toma, restituită pătimaș, ca „o spovedanie satanică" (H. Stănciulescu), cu „un patos blasfemic" (Ruxandra Cesereanu), se înscrie în seria memoriilor imaginare ale unor personaje celebre. Ea sparge rigoarea cronicii istorice și dezvăluie o ipostază demonică a acestui *doctor angelicus*, care alege rațiunea în defavoarea credinței și transcende, în reflecțiile sale, mentalitatea epocii. Punctual, referirile la comunism întregesc o perspectivă supra-istorică plină de un pesimism funciar, reflecțiile eroului îngăduind o paralelă între epoca sa și prezent. Tommaso este „un personaj fără vârstă, *raisonneur* al secolelor, construit excentric, reinterpretând istoria lumii în stil postmodern" (Ruxandra Cesereanu). Corespondențele trans-temporale și investigațiile istorico-religioase, specifice întregului ciclu, se realizează epic prin „rețeta deversării contemporaneității în istorie" (Ion Simuț).

● Premiul Academiei Române pe anul 1995.

◆ ⁂, DOI, VI, 1995, 25, 14; Nicolae Baboi, *Erudiție și curaj*, VAR, VI, 1995, 8, 20; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 23, 4; Dan C. Mihăilescu, *Cronica unei cruzimi ordonate*, DOI, VI, 1995, 36, 15; Ioana Pârvulescu, *Nebunia puterii*, RL, XXVIII, 1995, 27, 5; Hanibal Stănciulescu, *Un romancier iconoclast dărâmă statuia lui San Tommaso*, CNT, 1995, 39, 11; Tudorel Urian, *Istoria tragi-comică a umanității*, CV, s. nouă, I, 1995, 9, 7; ⁂, BNR, XLIV, 1995, 18, 38; Ruxandra Cesereanu, *Tommaso d'Aquino, postmodernul*, ST, XLVI, 1995, 10–11, 31; Dan-Silviu Boerescu, *Un roman povestit de Dan Silviu Boerescu*, FC, 1996, 1, 13; Dan Stanca, *Despre Evul Mediu*, LCF, s. nouă, 1996, 18, 5; Henri Zalis, *Roman de idei ca act de civilizație*, AZ, 1997, 10, 4; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78; Carmen Neamțu, *Pretextul ecleziastic*, O, s. nouă, 1997, 2, 7; Ion Simuț, *A survenit o schimbare importantă în condiția socială și estetică a romanului*, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44; Urian, *Proza*, 195–197.

I.T.

➤ **STOICIU Constantin,** *Despre farmecul levantin*, tr. de Ioana Diaconescu, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995, 135 p. (În lb. franceză: *De l'insouciance*, Montréal, Québec, Humanitas, 1994). Roman al exilului. Nepăsarea frivolă moștenită din țară, echivalând cu micile concesii, discretele abdicări de conștiință și marile complicități, e urmărită ca paradigmă morală și problemă de supraviețuire în povestea exilului politic al ziaristului Sebastian. Trecerea personajului prin ierarhia privilegiilor comuniste îi oferă autorului prilejul unor extrem de acide observații privind duplicitatea intelectualului român, incapabil să opteze între idealismul libertății asumate și realismul captivității impuse.

❐ V. și *Trufie*, 1974.

A.S.

STURZU Corneliu, *Enigma tăbliței de lut*, Iași, Junimea, 1995, 224 p. Roman științifico-fantastic. Relatează vizita pe pământ a unui echipaj extraterestru, venit din a patra dimensiune a universului. Memoria civilizației dispărute și proiectele scientologice de ameliorare a rasei umane se întâlnesc într-o intrigă polițistă.

A.S.

ȘLAPAC Florin, *La inima fermecată*, Buc., Niculescu, 1995, 201 p. Fragmente: *Chestiuni delicate*, TMS, XXV, 1990, 11, 10; *Factorul poștal Roulin*, TMS, XXVII, 1992, 6, 10; 14; *Prin oglindă*, LCF, s. nouă, 1992, 28, 10; *Lacrimi în apă*, CNC, III, 1992, 12, 12; 15; *Sânge rău*, TMS, XXX, 1995, 5, 8–9. Roman postmodern. Plecând de la biografia a două femei, una în plină

tinerețe, cealaltă la amurgul vieții, autorul scrie un roman în care ideea întregului, ca substanță, e subminată prin supralicitarea creativității textuale și a indeterminării. Realitatea e absorbită în cuvinte, memoria și fantezia amestecându-se într-un colaj de peisaje sufletești, căruia i se subsumează deopotrivă drama și sublimul ambelor destine.

◆ Evelina Cârligeanu, *Drepturi la contrapagină*, TMS, XXXI, 1996, 1, 6; Carmen Neamțu, *„La textul fermecat?”*, O, s. nouă, 1997, 4, 7; Horea Poenar, ST, XLVII, 1996, 4–5, 70; Constantin Coroiu, *Timpul regăsit*, TMS, XXXI, 1996, 7–8, 6; Dan Perșa, ATN, XXXIII, 1996, 8, 5; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 41, 4; Cristian Radu, TR, s. nouă, VIII, 1996, 42, 4; Mircea Țugulea, CNT, 1999, 21, 7.

A.S.

ȘORA Mariana, *Rătăcire*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995, 120 p. (Forum). Roman al exilului. Singur într-un oraș străin, locuind la hotel (etichetă convențională a unei existențe de tranzit), personajul se dezice cu voluptate de real și cotidian, furat de iluzia unei vieți „plină de ea însăși și de nimic altceva”. Treptat, e obligat să accepte că experiența și ființa lui reprezintă o sumă a tuturor decepțiilor, umilințelor, spaimelor și a întregii cuprinderi de senzații pe care le trăiește. Rătăcire înseamnă, aici, o inteligentă recapitulare a însăși ideii de om și a identității sale pierdute.

▼ Reprodus în: *Mărturisirile unui neisprăvit*, cu un *Cuvânt înainte* al autoarei, Buc., Cartea Românească, 1999.

◆ Marius Ghica, R, 1990, 9, 7; 10, 6; Elena Beram, *„Rătăcirile”* ~, JL, s. nouă, VII, 1996, 49–52, 6; Ov. S. Crohmălniceanu, *Din roadele literaturii exilului*, LTE, VI, 1996, 19, 6; 14; Diana Ardelean, *Timpul gol*, O, s. nouă, 1996, 12, 11; Ștefan Dărăbuș, *Pelerinaj pentru regăsire*, TR, s. nouă, IX, 1997, 5, 4; Sălcudeanu, *Graffiti*, 89.

A.S.

ȘTEFAN Ioan T., *Departe de plăcerile orașului*, Constanța, Metafora, 1995, 173 p. (Cartea de dragoste). Roman rural. La absolvire, tinerii Grațiela, „un freamăt fascinant de rouă”, și Gogu Petrescu sunt repartizați în satul Nisipuri, ea economistă la complexul zootehnic, el inginer mecanic stagiar. Monografia comunității rurale urmează îndeaproape cronologia întâmplărilor, în absența unor preocupări de peisaj sufletesc sau de psihologie socială. În final, cei doi emigrează în Argentina.

◆ Ion Roșioru, *Discurs filmic*, TMS, XXX, 1995, 10, 6.

A.S.

ȘTEFĂNESCU Daniela, *Intrarea oprită*, Iași, Ars Longa, 1995, p. 294 p. Cu o introd. de Dumitru Almaș. Roman social. În 1984, după zece ani de căsătorie, Ariela se hotărăște să se despartă de Andrei și să își crească singură copiii, pe Alin și pe Andreea. Andrei folosește toate șmecheriile și tertipurile avocățești posibile pentru a întârzia sentința. În 1990, el emigrează în Canada, deși procesul încă nu este încheiat. Finalul deschis al romanului, care prezintă o femeie hotărâtă să lupte pentru binele copiilor ei, nu salvează totuși textul de convenționalism.

◆ ⁂, UC, V, 1995, 10–11–12, 5.

M.M.

ȘTIRBU Viorel, *Moara de nisip*, Buc., Viitorul Românesc, 1995, 428 p. Reluat fragmentar: ≈, NRRO, II, 1997, 1–2, 91–92. Roman social. Haotică aglomerare de personaje (studenți, profesori, funcționari, agronomi), întâmplări (anchete, întreceri, condamnări) și instituții (universități, inspectorate, unități agricole) în decor de intrigă, sarcini, idealuri și absurd totalitar. Grotescul activismului politic aruncă în derizoriu ideea omului-conștiință, făuritor de istorie și viață nouă socialistă.

◆ A. Goci, *Un roman ardelenesc*, LTE, V, 1995, 22–26, 4; Mircea Tomuș, ~, ≈, ROS, I, 1995, 7–8, 75–78; Liviu Grăsoiu, *Despre personaje și întâmplări mediocre*, LCF, s. nouă, 1995, 41, 10; George M. Vrânceanu, *Transfigurări epice ale unui contur contemporan: ≈*, VR, XCI, 1996, 1–2, 150–154; V.F. Mihăescu, *Triumful ticăloșiei*, NRRO, II, 1997, 1–2, 90–91; Micu, *Literatura*, 261.

A.S.

TAMAȘ Cristina, *Anotimpurile Mariei*, Galați – Buc., Porto Franco – Eminescu, 1995, 151 p. (Colecția Cupidon). Roman sentimental. Maria e anchetată pentru o presupusă luare de mită și, pe fondul unui mariaj nereușit, „se luptă cu propria ei personalitate”.

◆ Ion Roșioru, TMS, XXXI, 1996, 2, 6; Ștefan Cucu, *Portrete dobrogene*, TMS, XXXI, 1996, 6, 6.

A.S.

TAMAȘ Veronica, *Inimi rănite*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1995, 269 p. Roman istoric. Este, în realitate, „povestea senzațională a familiei Mavrocordat”. Profesoară de istorie, autoarea asigură că narațiunea este „rezultatul unor studii îndelungi, făcute cu răbdare și perseverență”. Fără să fie indicate, sursele documentare sunt evidente, într-un mic spectacol de erudiție didactică.

A.S.

TANCO Teodor, *Studenta*, Cluj-Napoca, Virtus Romana Rediviva, 1995, 222 p. Acțiunea va continua în *Desdemona* (2000). Roman sentimental. Substanța cărții o formează experiențele erotice ale Ștefanei Stroiu, studentă la Facultatea de Teatru din București, la

începutul anilor șaptezeci ai secolului XX. Fiica, Ștefana (Fana), și mama, Melinda, iubesc același bărbat, pe Șerban Popescu. Al doilea partener al Fanei este Gigel (Gheorghe Pastramă), activist în organizațiile studențești și de tineret. Preferințele lui sexuale sunt considerate înjositoare de către Fana.

❐ V. și *Soldați fără arme*, 1973.

M.M.

TĂMAȘ Christian, *Labirint*, Iași, Ars Longa, 1995, 191 p. Cu o pref. de Liviu Antonesei. Roman postmodern. Discursul fragmentar și eluziv al autorului ascunde imaginea fracturată a lumii postmoderne, lipsită de memorie și conținut, relativă și haotică, pierdută, labirintic, în ambiguitate. Automultiplicarea maladivă a eului face parte din logica unei discontinuități bazate pe jocul echivoc al limbajului.

◆ Edith Horvath, ST, XLVI, 1995, 12, 48; Milena Șipețean, *Minotaurul și cititorul său*, VTR, XXVII, 1998, 3, 64; Busuioc, *Scriitori*, 375–376.

A.S.

TĂNASE Stelian, *Playback*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1995, 412 p. Fragmente: *Partida neoficială*, AFT, XVIII, 1983, 7, 6–7; *Camera de gardă*, TR, XXX, 1986, 30, 5; *Gușatului îi surâdea trist îngerul*, LTI, 1993, 5, 50–54; *Insert Play Back*, LTE, III, 1993, 40, 8–9. Roman politic. Povestea vieții reporterei Iulia Fitcal, relatată sub forma unor „extrase alese la întâmplare din dulcea ei existență ieftină, în rate, scăpată de sub control și precis îndrumată de organe". Interzisă în 1983, cartea ia în răspăr maniheismul regimului totalitar și ritualul cotidian al mistificării adevărului. Senzația de mutație teratologică în limbă și gândire e dată de sugestia autogenerării „minciunilor fabricate" sub imperiul sloganului tautologic și al ineluctabilului parodic (adeziune deplină, epopee grandioasă, efervescență creatoare, conștiință înflăcărată etc.). Romanul e o subtilă parabolă despre ficțiunea politică și despre consecințele transformării cuvântului în vehicul al puterii. „Amestec de nou roman, Gogol, Bulgakov și literatură proletcultistă" (Tudorel Urian).

◆ Nicolae Oprea, *De vorbă cu ~*, CAL, 1991, 6, 5; Florin Sicoie, *~ constructorul*, CNT, 1993, 47, 4; Dorin Serghie, *Domnule, dar nu avem o clasă politică. De vorbă cu scriitorul ~*, TR, s. nouă, V, 1993, 28–29, 3; Octavian Soviany, *Playback cu Iulia Fitcal*, CNT, 1995, 13, 4; Tudorel Urian, *Proletcultism cu ifose*, CV, s. nouă, I, 1995, 2, 7; Florin Sicoie, *Playback sau „omul nou"*, CNT, 1995, 13, 4; Dan C. Mihăilescu, *Sertarul fără-ncuietoare*, DOI, VI, 1995, 15, 15; Maria Tacu Constantinescu, *~: Eu însumi sunt un produs al răului*, VTR, XXV, 1995, 7, 14–17; Monica Spiridon, *Ce ascunde Esop în sertare (Pe marginea unui jurnal de prozator)*, LCF, s. nouă, 1996, 10, 7; Mircea Țugulea, ≈, CNT, 1999, 18, 15. ❐ V. și *Luxul melancoliei*, 1982.

A.S.

TIMCU George, *Camera de gardă*, Galați, Porto Franco, 1995, 312 p. Roman al memoriei. În august 1944, în Bucureștiul ocupat, o acțiune subversivă de sustragere a unui camion cu arme sfârșește rău. Septimiu Stanciu, pe nedrept considerat responsabil de eșecul operațiunii, e ridicat de comuniști și executat. Douăzeci de ani mai târziu, trei personaje, Laura, Mihai și doctorul Alexandru Dumitraș rememorează evenimentele, încercând să reconstituie, din frânturi, succesiunea faptelor. Scris în anii '80, romanul e marcat de stereotipuri specifice istoriografiei comuniste: ilegaliști, antifascism, manifeste, sabotaje. Analiza psihologică, complicată prin alternarea mai multor mărturii subiective (monologurile interioare ale celor trei personaje se întretaie cu confesiunea făcută de Septimiu Stanciu înaintea morții), lasă impresia de procedeu pretențios aplicat mecanic. Psihologiile se aseamănă, introspecția e lipsită de adâncime, iar relațiile umane se dovedesc convenționale. Unicul merit al narațiunii stă în ritmul rapid, aproape cinematografic, al alternării perspectivelor și în reconstituirea evenimentelor după modelul dezlegării unei enigme polițiste.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 9, 8.

A.T.

TOMA Ileana, *Singurătatea lui Vlad Țepeș. Roman istoric*. Buc., Miracol, 1995, 275 p. Cu un cuvânt înainte al autoarei. Roman istoric. Inspirat din viața lui Vlad Țepeș. Autoarea explică celebra cruzime a domnitorului prin traumele copilăriei petrecute, ca zălog, la turci. La maturitate, violența devine o strategie politică. Se reușește umanizarea principelui muntean prin evocarea, ușor melodramatică, a celor două iubiri din viața sa: jupânița Stanca și Elena de Huniade.

M.M.

❍ **TOPOLOG Ion,** *Problemata*, fragment de roman, TR, s. nouă, VII, 1995, 4, 7.

A.T.

TUMANIAN Paul, *Domnul Marius și doamna cea mică*. *Mic roman*, Buc., Ararat, 1995, 176 p. Cu o postf. de Gabriel Andreescu. 167 p. Roman fantastic. În pragul Anului Nou, familia Micuței Doamne își primește invitații pentru revelion. Oferindu-se să descindă în pivnița locuinței pentru a-i aduce tatălui o sticlă de bere,

tânăra domnișoară izbutește să-și asigure compania domnului Marius, vecinul ei, de o considerabil mai înaintată vârstă decât ea. Treptat, banala întreprindere se transformă într-un soi de „excursie" cu cronotop modificat, dar fără nimic aventuros. În sine, deambularea are prea puțin mister, miraculosul însuși limitându-se la câteva mărunte intruziuni (marca sticlei de bere, abundenta revărsare a merelor etc). În ciuda realității narative limitate – vinovată pentru „obtuzitatea sau indiferența forurilor culturale" comuniste, care au respins publicarea cărții în 1983 –, romanul câștigă cititorul prin „feeria stilistică" izbutită. Epicul este antrenant, animat de naturalețea tandemului avansat, în care „maestrul" este un magician cârtitor, dar prietenos și generos, iar „discipolul", o ștrengăriță fermecătoare. „Dialogul dintre personaje se dezvoltă seducător, cu apropieri, cu depărtări, ca pașii unui dans manierat. […] În proza lui ~ fantasticul este o strategie de transfigurare a concretului în concret liric" (Gabriel Andreescu).

◆ ⁂, RL, XXVIII, 1995, 34, 6; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1995, 32, 4; Iulian Boldea, LCF, s. nouă, 1995, 37, 7; Iulian Boldea, AMB, III, 1997, 20, 5.

L.B.

❍ **TUPAN Marius,** *Revanșa unui învins*, fragment de roman, TMS, XXX, 1995, 11, 7, 15.

A.T.

TUPAN Marius, *Rezervația de lux*, Buc., Fundația Luceafărul, 1995, 303 p. La reed. a fost tratat de către autor ca al doilea vol. al ciclului *Coroana Izabelei*, alături de *Coroana Izabelei* (1982) și de *Arca rubinie* (1998). Roman parabolă. Într-un registru distopic, cu elemente de realism magic și proză fantastică saturată de un simbolism tenebros, ≈ evocă destinul intelectualului în universul concentraționar comunist. Animat de dorința de a descoperi presupusa navă a celui de-al doilea Potop biblic, arhitectul Radu Șarpe pătrunde pe un tărâm fabulos unde se află o „Rezervație de lux" destinată reeducării intelectualilor ostili regimului totalitar. Guvernată prin legi opresive, absurde, de către un despot numit „Marele Cuceritor", strania lume pe dos devine scena unor lupte macabre și grotești pentru putere, unde oportunismul, duplicitatea și lipsa de scrupule ale eroilor capătă proporții coșmaresti. În acest decor terifiant, protagonistul, prototip al intelectualului onest, identic cu sine și fidel vocației sale, reușește să-și păstreze până la capăt verticalitatea, supraviețuind fizic și moral tuturor încercărilor la care este supus, până la cataclismul final ce însoțește simbolic răsturnarea regimului și înlocuirea sa diversionistă cu unul similar până la indistincție.

▼ *Coroana Izabelei*, II. ≈, Buc., Fundația Luceafărul, 1998.

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă. I. Mito-poemele de altădată*, LCF, s. nouă, 1995, 2, 16; Dan-Silviu Boerescu, *Mica tupaniadă. II. Marius și tentația romanului*, LCF, s. nouă, 1995, 3, 16; 44, 16; Livescu, *Voluptatea*, 118–120; Ulici, *Literatura*, 376–378; Monica Spiridon, LCF, s. nouă, 1996, 1, 5; Sorina-Gabriela Costea, ST, XLVII, 1996, 1–2, 46–47; Romul Munteanu, AZ, 1996, 173, 4; 174, 4; Ștefan Ion Ghilimescu, CNC, VII, 1996, 3, 12; Carmen Ligia Rădulescu, VR, XCI, 1996, 3–4, 272–274; Eugenia Tudor-Anton, JL, s. nouă, VII, 1996, 5–8, 8; Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1996, 23, 9; Florea Miu, R, 1996, 10–12, 14–15; Micu, *Scurtă istorie*, III, 293; Munteanu, *Jurnal*, VI, 191–195; Vasile Spiridon, F, XXXIII, 1997, 7–8, 168; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 6, 5; Romul Munteanu, VR, XCIII, 1998, 6, 99–103; Ion Roșioru, TMS, III, 1998, 6, 7; Cosma, *Romanul*, II, 111; Munteanu, *Jurnal*, VII, 123–129; Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1999, 18, 11; Carmen-Ligia Rădulescu, LCF, s. nouă, 1999, 23, 9; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 78–84; Emil Manu, TG, II, 2000, 4–5, 29–30; Micu, *Istoria*, 584; Micu, *Literatura*, 302; Popescu, *Editoriale*, 137–142.

M.W.

ȚIGHILIU Ioan, *Traficant de droguri*, Târgu-Mureș, Rom-Holma Impex, 1995, 219 p. Cu o pref. de Cornel Moraru. Roman polițist.

A.T.

✸ **ȚURLEA Stelian,** *Iubire interzisă*, Buc., Intact, 1995, 96 p. Prezentarea s-a făcut prin consultarea ed. din 2017 (Buc., Tritonic). Roman sentimental. Urmărește relația de dragoste ilicită dintre Petru Sala – cercetător la un institut fictiv – și Maria, traducătoare la același institut. Captivă într-o căsnicie nefericită cu un soț despotic, care dorește să îi controleze întreaga viață (inclusiv idila cu Petru), Maria trebuie să aleagă între fiul ei de paisprezece ani și fericirea amoroasă. În final, renunță la aventură pentru a nu pierde custodia copilului.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 5, 4.

E.Md.

URSA George, *Îngerii roșii. Povestiri, romane, parabole, schițe.* I. *1967–1989*, Buc., Editura Societății Scriitorilor Români, 1995, 111 p. Roman politic. Cuprinde trei texte de mici dimensiuni, prezentate de autor ca secvențe romanești. Intitulate *Pisicile (Praful. Iluziile unui săpător tânăr. „Cronică" a deceniului VII)*, *În Materie, credeți muncitori!* și *Noaptea (Conducător și producător)*, prozele sunt construite ca fragmente de jurnal, care înregistrează câteva zile din existența unui bărbat. Plasate în România anilor '60 ai secolului XX, evocă prin decupaje înguste, voit exemplare, mediile

inferioare ale societății comuniste. Prin imagini ale unei camere cu chirie, ale unui dormitor muncitoresc sau ale unui cenaclu de provincie, ebozele narative subliniază mizeria și degradarea spațiilor în care se reflectă natura umană și comportamentele sociale. Redată negativ, umanitatea se definește pe o gamă ce se întinde de la bestialitate și amoralitate, până la parvenire și delațiune. Pictura unei societăți uniformizate, inertă și abrutizată, se transformă, uneori, în vituperație explicită împotriva decăderii morale. Prea înveninată pentru o frescă socială, scriitura se dovedește astfel incapabilă să transforme observația realistă într-o viziune a răului în istorie, rămânând la nivelul unei colecții brute de monstruozități.

A.T.

URSACHE Magda, *Universitatea care ucide*, Iași, Timpul, 1995, 187 p. Roman de campus. Sub forma unor notații de jurnal făcute între 1988 și 1991 de Dinu Mărgărint, profesor la Universitatea din Iași, cartea schițează, prin împletirea rememorării cu consemnarea evenimentelor contemporane, o frescă a mediului universitar din timpul comunismului și din primii ani ai tranziției. Cristalizată în jurul a două momente de discontinuitate din istoria universității ieșene, epurarea cadrelor didactice din anii '50 și sancționarea unor profesori în urma grevelor studențești de la începutul anilor '90, narațiunea urmărește imixtiunea politicului în viața academică, subliniind drama destinelor individuale sacrificate în meandrele unei istorii zbuciumate. La distanță de aproape o jumătate de secol, protagonistul constată reluarea acelorași forme ale persecuției, atunci când vorbește despre „pedepsiții regimului" și despre „pedepsiții revoluției". Fără emoție, cu accente vindicative și cu înclinații teziste, relatarea trădează însă o obsesie a victimizării care falsifică documentul memorialistic și deturnează ficțiunea.

A.T.

USCĂTESCU Constantin, *Brațele caracatiței*, Târgu-Jiu, Punct, 1995, 238 p. (Scriitori gorjeni de ieri și de azi). Cu o prezentare de Z. Cârlugea, pe coperta a IV-a. Roman social. Divorțul căpitanului Gregorian de soția sa, Amalia, ar trebui să ofere ocazia unei radiografii a corupției din societatea totalitară.

M.M.

USCĂTESCU Constantin, *Golgota, dragostea mea*, I–II, Târgu-Jiu, Punct, 1995, 187 + 210 p. (Scriitori gorjeni de ieri și de azi). Cu o prezentare de Z. Cârlugea pe coperta a IV-a a vol. I și II și cu o postf. a autorului. Roman sentimental. Conține povestea iubirii dintre Virginia Angheluță și Andrei Crișan, care se încheie tragic din cauza unei boli necruțătoare (tuberculoza) și a declanșării celui de-Al Doilea Război Mondial.

M.M.

USCĂTESCU Constantin, *Ioana*, Târgu-Jiu, Spicon, 1995, 166 p. (Din proza secolului al XX-lea). Cu o prezentare de Z. Cârlugea pe coperta a IV-a. Roman rural. Se inspiră din realitățile satului gorjean. Autorul încearcă să redea vicisitudinile vieții rurale, folosind o scriitură bazată pe bocetul tradițional.

M.M.

VACARIU Dumitru, *Ochii viperei*, Iași, Timpul, 1995, 142 p. (Document). Fragmente: ≈, CRC, 1992, 14, 9; ≈, NRI, I, 1993, 12, 6–7. Roman politic. Ilustrează experiența carcerală a unui fost deținut politic. Istorie a vieții unui profesor, arestat în 1958 pentru o poezie dedicată lui Ștefan cel Mare, narațiunea urmărește cei opt ani de detenție ai acestuia și periplul protagonistului prin închisorile comuniste, în lagărul de muncă forțată de la Stoenești, la Gherla și în Balta Brăilei. Fără să depășească limitele genului, relatarea oglindește temele specifice literaturii carcerale, cinismul torționarilor, mizeria existenței în închisoare, indiferența și lipsa de recunoștință a lumii exterioare. Romanul manifestă tendința de a încărca evenimentele cu sensuri simbolice, transformându-le în parabole etice care dau adesea discursului aspect de fabulă morală.

A.T.

✸ **VASILESCU Marius Valentin,** *Isprăvile lui Nicu Polonicul*, f.l., 1995. Roman pentru copii și tineret.

◆ Conform copertei a IV-a a vol. lui Marius Valentin Vasilescu, *Pariul lui Gaby „Grasu". Roman pentru copii și tineret*, Buc., Garamond, 1995.

A.T.

VASILESCU Marius Valentin, *Pariul lui Gaby „Grasu". Roman pentru copii și tineret*, Buc., Garamond, 1995, 104 p. (Seria Candid). Roman pentru copii și tineret.

A.T.

VASILIU Tudor, *Detectivi de București*, Buc., Editura Vasiliu, 1995, 196 p. Roman polițist. Redă aventurile unui grup de prieteni, detectivi particulari la o agenție din Bucureștiul postdecembrist. Alcătuită din narațiuni disparate redate într-un registru ludic, cartea conține și elemente de roman umoristic și roman satiric.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 22, 32.

M.W.

VELESCU Cristian Robert, *În căutarea miresei pierdute*, Buc., Eminescu, 1995, 275 p. Numele pe

copertă: Cristian Velescu. Roman oniric. Descrie o halucinantă retrăire a copilăriei, declanșată de evenimentul, aparent inofensiv, al revederii casei natale. În trecere prin orașul în care s-a născut, protagonistul se reîntoarce în vechiul apartament al părinților, pustiu acum, pentru a-l repopula cu amintiri, cu vise și, în registru freudian, cu dorințe. Aspectul singular al narațiunii este obținut prin procedee specific onirice: condensarea amintirilor, simultaneizarea intervalelor temporale, proiecția proteică a spațiului, confuzia identităților. În casa părinților, cadrele realității nu se păstrează niciun moment stabile. Structura labirintică a interioarelor, descoperind neîncetat noi dimensiuni, decorul, care pare când somptuos, când meschin, evocă dinamica unei alterări continue pe care o suportă nu numai obiectele, ci și figura subiectului, risipită între ipostaze multiple. În același timp copil prins în rama memoriei, adult care reface, cu respect pios, cadrul de existență al părinților, dar și tânăr căsătorit care se stabilește în casa părăsită pentru a-și duce propria viață, protagonistul suprimă distanța care separă evocarea de trăirea efectivă. Casa părinților nu mai reprezintă doar un spațiu al amintirii care recuperează o existență trecută, ci și o reîntemeiere a existenței actuale. Ceea ce ar fi trebuit să fie o vizită ocazională a locului de naștere devine o instalare definitivă între noi repere, absorbindu-l pe protagonist într-un destin alternativ. Pe unda memoriei și a subconștientului, eul trăiește o experiență a disoluției, comparabilă cu deriva biografiei individuale, provocată de emergența, cu caracter inițiatic, a fantasticului, din proza lui Mircea Eliade. Romanul ilustrează sensul unei pierderi subiective în trena amintirii. Spre deosebire de aventura proustiană a memoriei, la care trimite titlul cărții, nu avem de-a face cu un eșec al recuperării trecutului, ci, mai degrabă, cu un eșec al revenirii din trecut.

◆ ⁂, BNR, XLIV, 1995, 14, 55; M. Ionescu, FMI, XLIX, 1996, 7, 32.

A.T.

VELICAN Sabin, *Docan*, I, Târgu-Jiu, Gorjeanu, 1995, 300 p.; II, Târgu-Jiu, Punct, 1997, 256 p. Roman autobiografic. Urmărește viața unui bărbat cu origini sociale modeste de la începutul secolului al XX-lea. Scris în manieră realist-obiectivă, cu accente moralizante, din care nu lipsește, însă, analiza psihologică, romanul interesează mai mult prin urmărirea atentă a fundalului economic, social, politic și cultural al primei jumătăți a secolului al XX-lea, scriitura de observație cu ambiții totalizante trecând prin toate mediile sociale ale epocii.

E.Md.

VELICAN Sabin, *Răzvrătitul*, Târgu Jiu, Alexandru Ștefulescu, 1995, 284 p. Face parte din ciclul *Marea călătorie*, alături de *Încântare* (1994) și de *Robii destinului* (1998). Roman autobiografic. Continuând istorisirea destinului lui Sever Peru, începută în romanul *Încântare* (1994), ≈ relatează anii săi de formare, petrecuți la Târgu Jiu, ca elev al Școlii Normale. Narațiunea conține, pe de o parte, o descriere fidelă a figurilor de profesori și de colegi, de cealaltă parte, o rememorare a primelor experiențe erotice.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 16, 103.

A.T.

VLASIE Daniela, *Biserica*, Buc., Universal Dalsi, 1995, 140 p. Cu o pref. și cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Alex Ștefănescu. Fragment: ≈, FC, 1995, 15, 13. *Bildungsroman*. Autobiografie ludică, descriind, în același timp, meandrele unei existențe inutile și căutarea mistică a unui sens al vieții. ≈ urmărește destinul Agatei, fiică a unei familii bogate care, după o adolescență boemă, acumulează experiențe variate într-o lungă serie de întâmplări paradoxale. Patronează un salon literar, întemeiază o casă de modă, se prostituează, cunoaște mediul interlop și lumea penitenciarelor, ca, în cele din urmă, traversând o iluminare religioasă, să se dedice edificării unei biserici. În această succesiune rapidă de evenimente, Alex Ștefănescu recunoaște parcursul unui erou picaresc și maniera specifică în care acesta traversează medii umane și experiențe morale diverse. Însă, în ciuda unor aparente repere sociale, fundalul pe care se proiectează acest destin fracturat este lipsit de consistență. Narațiunea deplasează constant și intenționat planul realității, oscilând între mai multe convenții generice. Viața protagonistei se desfășoară când în cadrul miraculos al basmului, când pe fundalul abstract al parabolei, când în orizontul caricatural al satirei. Probă de virtuozitate și de cultură literară, această alternanță prodigioasă de registre rămâne totuși parazitară în raport cu materia epică, producând, mai degrabă, o disoluție a firului narativ și relativizarea înțelesului aventurilor protagonistei.

◆ ⁂, LCF, s. nouă, 1995, 36, 4; Alex Ștefănescu, RL, XXVIII, 1995, 39, 6; Ioana Pârvulescu, RL, XXVIII, 1995, 42, 5; ⁂, UC, VI, 1996, 1–2, 12.

A.T.

VLASIE Mihai, *Azazel*, Prahova, Schitul Crasna, 1995, 110 p. Roman parabolă. Dezvoltă o temă morală, fiind conceput după modelul parabolelor biblice. Desfășurat ca un dialog purtat între trei diavoli, Azazel, Zereir și Jo, într-un decor deșertic ce amintește de ispitirile veterotestamentare, textul transpune o reflecție etică paradoxală. Lamentație în marginea stării spirituale a

umanității, conversația celor trei personaje vorbește despre deriva reperelor, despre aplatizarea ierarhiilor și despre estomparea diferențelor din lumea contemporană. Diavolii se simt depășiți, ca administratori ai păcatelor, de o răutate umană care se dovedește mai tenace, mai profundă și mai răspândită decât aceea pe care ei o întrupează. Prin comparație, Azazel, diavolul bătrân care a asistat la ispitirea originară a lui Adam, devine, prin capacitatea sa de a deosebi răul de bine, un păstrător *malgré lui* al valorilor etice. Avem așadar de-a face cu o scară morală văzută cu un ochean întors, apreciată nu din perspectiva binelui, ci din aceea a răului. Rezultatul rămâne totuși semnificativ, indiferent dacă deruta omului recent se formulează ca o incapacitate de percepție a binelui ori ca o banalizare a răului. Virtuozitatea sofistică, de inspirație dostoievskiană, în reinterpretarea conceptelor morale se asociază spiritului ludic, specific etosului popular, în imaginarea diavolului păcălit.

A.T.

❍ **VOICU Alexandra,** fragment din romanul *Exorcisme cu Matei*, CNT, 1995, 45–49, 8–9.

A.T.

1996

ALGER Puiu, *Marea sub ninsoare*, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1996, 150 p. (Debut). Roman sentimental. Istorisește, într-un chip nebulos și exaltat, secvențe din viața sufletească a unui tânăr matematician cu veleități literare, trăind alternativ, „la 533 după 1453", adică prin anul 1986, la Constanța și la București. O suită de experiențe anodine, restituite cu precădere dialogal, îl conduc la asumarea condiției de izolat, cu o percepție *sui generis* asupra rosturilor vieții, precum și a ideii de cuplu.

I.I.

ANTONESCU Mihai, *Ultimul pandur*, Buc., Pandora, 1996, 137 p. Cu o pref. de Valeriu Filimon. Roman istoric. Panduri din oastea lui Tudor Vladimirescu, dar și urmași ai acestora, participă la evenimentele de la 1848, în Muntenia. Aici, la ordin, ei asigură paza unui transport de arme destinat lui Avram Iancu, pe care îl și duc acestuia, în Munții Apuseni. Ton de evocare istorică fastuoasă, de tip sadovenian, pigmentat cu expresii dialectale muntenești și ardelenești, ba chiar cu formulări în limba maghiară, în intenția de a susține un pitoresc de fațadă.

◆ ⁂, CAL, 1996, 3, 22; Dumitru Augustin Doman, CAL, 1996, 4, 18.

I.I.

ARCADE L.[eonid] M., *Revoluție culturală*, Buc., Cartea Românească, 1996, 189 p. Fragment: *Căruța cu oase*, CAL, 1992, 6, 18. Conform informațiilor de pe coperta-spate a vol., între care este inserat și un text de Mircea Eliade, scrierea cărții a fost încheiată în vara anului 1989. Roman parabolă. Expune hidoșenia formelor de manifestare ale dictaturii comuniste. O trupă de zurbagii pătimași, adunați, pentru a bea, în podul lui Catrafus, ajunge la convingerea că doar o revoltă beneficiind de ajutorul moaștelor din vechime, dezgropate de Temnițari în Cimitirul Grecului, de la marginea Bucureștiului, în ultimii ani ai dictaturii comuniste, ar putea oferi o șansă revoltei lor comune împotriva atotputerniciei răului. Povestind evenimentele din decembrie 1989, morții și viii revoltați se confruntă cu un aparat de represiune dotat cu cea mai modernă tehnică militară, într-un peisaj halucinant, printre oasele dezgropate de escavatoare. Tragismul acestei revolte stă în disparitatea de mijloace a luptei celor de la „baricadă", în raport cu acelea ale unei represiuni extrem de bine puse la punct, conflict în care doar transcendentul (absent), invocat, între alții, și de Arcadie Ciorap, zis Plusvaloare, ar putea înclina favorabil balanța succesului. Scris pe un ton incisiv, într-un stil adesea aforistic, romanul dovedește stăpânirea unei palete largi de forme ale evocării, vitalitatea unui talent literar remarcabil. „≈ a lui ~ este un colosal spectacol al morții, organizat în cadrul vieții celei mai apte să-l autentifice […], fiindcă, asemenea unei oglinzi multiple și instantanee, reflectă parcă toată istoria contemporană românească" (Mircea Eliade).

◆ Ion Cocora, ~, TR, s. nouă, II, 1990, 37, 5; I. Negoițescu, *Proza lui ~*, TR, s. nouă, II, 1990, 38, 4; Lovinescu, *Unde scurte*, IV, 85–89; Negoițescu, *Scriitori contemporani*, 21–26; *Dicționarul scriitorilor*, I; Mircea Muthu, *Literatura sudului (I)*, JL, s. nouă, IX, 1998, ianuarie–februarie, 4.

I.I.

ARCU Constantin, *Omul și fiara*, Iași, Junimea, 1996, 144 p. Precedat de o notă a autorului și însoțit de referințe critice. Roman psihologic. Implică însă și o dezbatere morală. Adam T., referent într-un anodin serviciu birocratic dintr-un și mai anodin târg de provincie, scrie, pe vremea dezastrului de la Cernobâl, un eseu despre conceptul de labirint. Consemnat sub forma unor pagini de jurnal, textul ajunge, conform schemei clasice a manuscrisului găsit, în mâinile romancierului și de aici la cunoștința cititorilor, care intră astfel în contact cu zbaterile sufletești ale unui intelectual debusolat, conștient de lipsa de orizont a vieții pe care o duce. Rătăcirea prin labirint echivalează astfel cu inconștienta căutare a Minotaurului, fiara de la „capătul tunelului", la

care fiecare ajunge în momentul suprem, dar neașteptat, al adevărului.

◆ Dram Constantin, *De la povestire la roman și înapoi*, CL, CXXX, 1996, 5, 3, 17; Florin Lazăr, ST, XLVII, 1996, 11–12, 83; Simion Bărbulescu, CNT, 1999, 42, 6.

I.I.

ARGEȘANU Ion, *Crimă la Istanbul. Nevoia de adevăr și dreptate*, Buc., Lumina Lex, 1996, 154 p. Roman polițist. Este axat pe povestea unei excursii de grup în Turcia, în timpul căreia unul dintre excursioniști e asasinat. Vocea auctorială aparține unuia dintre personaje, procuror bucureștean, care se bănuiește pe el însuși a fi autorul crimei, comisă accidental, într-un context tulbure. Trama polițistă lasă astfel loc unui discurs subiectiv al vinovăției și fricii, precum și unui jurnal de călătorie cu note exotice. Stilul limpede, concis și controlat al narațiunii este afectat uneori de anumite clișee (de tipul „Bardul de la Mircești", invocat într-una dintre scene) sau de formule paremiologice. Este, așadar, un roman polițist *soft*, grefat pe un „manual" literar despre psihologia „vinovatului".

L.Pv.

AVRON Chaim, *Dacă aș mai trăi o dată. Romanul unui evreu pribeag*, Buc., Du Style, 1996, 383 p. Roman autobiografic. Cartea recurge la artificiul epic al manuscrisului găsit pentru a reconstitui existența tumultoasă a lui Radu Vereanu, *alter ego* al autorului, scriitor și om de teatru, a cărui biografie implică peregrinarea prin medii sociale extrem de diverse și traiul pe mai multe continente. Buna stăpânire a limbii române, alături de umorul direct, nesofisticat, fac din această carte o lectură agreabilă, în ciuda, adesea, a durității realităților evocate, începând cu persecuțiile antievreiești din preziua războiului declanșat în 1939 și terminând cu rezistența întâmpinată de personaj la trecerea sa prin Israel, America și printr-o Europă postbelică desfigurată de Al Doilea Război Mondial.

◆ Miruna Mureșanu, *Scriitori români din Israel la grupul editorial Universalia*, UC, VII, 1997, 10, 4.

I.I.

BALAJ Veronica, *Vara himerelor*, Timișoara, Perenia, 1996, 147 p. Roman psihologic. După o relație amoroasă eșuată, pictorița Xenia se reîntoarce în casa părăginită a bunicilor ei și descoperă că în grădina acesteia apăruse între timp un izvor intermitent, despre care oamenii cred că are proprietăți miraculoase. Eforturile protagonistei de a-și redobândi ordinea interioară coboară în diferite straturi genealogice și sunt extrapolate spiritual, se intersectează apoi cu o criză generată de obsesia existenței unei rivale, într-un permanent dialog cu experiența de viață a unor prieteni și cunoscuți. Narațiunea principală, la persoana a III-a, alternează cu un colaj reflexiv, oniric, anamnetic și imaginar decopertat la persona I, ca reflex al unei disperate căutări a echilibrului lăuntric.

◆ Iulian Ciocan, *Ilisei și ~ versus Truman Capote și John Barth*, CFT, III, 1996, 10, 6; Adrian-Dinu Rachieru, *Viața ca «sărbătoare amânată»*, LCF, s. nouă, 1996, 46, 11; Octavian Soviany, *Starea specială a confesiunilor*, CNT, 1996, 51–52, 5; Eugen Curta, *O fugă bovarică*, VTR, XXVII, 1997, 2, 94; Sorin Gârjan, *Două prozatoare din Timișoara*, MI, VIII, 1997, 74–75, 7.

C.R.B.

BANCIU Paul Eugen, *Demonul discret*, Timișoara, Excelsior, 1996, 347 p. Roman poetic. Cuprinde secvențe de discurs oniric. Acțiunea este plasată în Bucureștiul anilor '40 ai secolului XX, dar cronotopul obiectiv se relativizează, grației vocației ficționale a personajului-narator, pe nume Matei. Perspectiva mai degrabă realistă a construcției caracterologice lasă locul, treptat, unei halucinante alternanțe a planurilor temporale și a acțiunilor personajelor.

◆ Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1996, 5, 10; Dram, *Lumi*, 38–46; Ruja, *Parte*, II, 17–18.

L.Pv.

BANCIU Paul Eugen, *Noaptea strigoilor. Martorul*, Timișoara, Amarcord, 1996, 314 p. Fragmente: *Martorul*, LCF, s. nouă, 1996, 15, 89; ≈, ROS, II, 1996, 11–12, 52–60. Roman parabolă. În 1995, mai mulți istorici sosesc într-un oraș al cărui nume este voit trecut sub tăcere, pentru a prezenta comunicări la o sesiune științifică de profil. Dilemele existențiale ale protagoniștilor îi dedublează și îi transformă, metaforic, în „strigoi" ai propriilor destine debusolate.

◆ Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1997, 1, 10; Adrian Dinu Rachieru, LCF, s. nouă, 1997, 3, 7; Ruja, *Parte*, II, 18–19.

L.Pv.

BANDRABUR Ionel, *Flămândul*, Buc., Viitorul Românesc, 1996, 91 p. Roman erotic.

◆ Alex Ștefănescu, *Literatură naivă*, RL, XXIX, 1996, 44, 4.

C.T.

BANDRABUR Ionel, *Mă numesc Eva*, Deva, Călăuza, 1996, 104 p. Roman erotic.

C.T.

BANU George Maria, *Galeria Sfântului Ioachim*, Baia Mare, Helvetica Press, 1996, 127 p. Fragment: *Caii orbi*,

LCF, s. nouă, 1996, 9, 8–9. Roman psihologic. Reflectă viața minerilor din nordul României. Capitolele cărții pot funcționa și ca nuvele de sine stătătoare, conținând întâmplări, destine sau legende din și despre universul înfricoșător din subteran. Unitatea cărții e dată de perspectiva subiectivă, analitică a personajului confesiv.

◆ Adrian Țion, *Aici în subpământ*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 49, 4.

C.T.

BARAN Elena, *Speranța are culoare albastră*, Bacău, Plumb, 1996, 147 p. Roman psihologic. Prezintă drama unui copil suferind de infirmități fizice în România anilor ’90.

C.T.

BARBU Marian, *Colonelul de la ghiol*, Craiova, Scrisul Românesc, 1996, 325 p. Roman textualist. Artificii epice (de tipul Naratorului sau Cititorului apărând ca personaje, fragmente redactate sub forma unor dialoguri-interviu sau liste de probleme) se integrează în țesătura narativă. În atmosfera experimentalistă, care domină romanul, se pot include și părțile lui finale, alcătuind o *Addenda* compusă dintr-un fragment intitulat *Pro domo*, un *Dicționar de nume și personaje*, un *Indice alfabetic de spații și ape*, precum și un tabel conținând *Diferențe schematice între modernism și postmodernism*.

◆ Constantin M. Popa, R, 1996, 10–12, 15; Stan Velea, JL, s. nouă, VIII, 1997, 27–30, 10, 14; Mihai Lisei, TR, s. nouă, X, 1998, 19–21, 3, 8.

C.T.

❍ **BARBU Petre,** *Musafirii*, fragment din romanul *Să nu ne răzbunați!*, F, XXXII, 1996, 7–8, 23–29.

L.Pv.

BĂLAȘA Sabin, *Deșertul albastru*, Buc., Atlas, 1996, 381 p. (Romanul românesc contemporan). Roman oniric. Protagonistul, pictor, poartă numele autorului însuși. Ca personaj literar, acesta oscilează între două universuri distincte: Lumea Cețoasă (care prezintă toate semnalmentele României comuniste) și Lumea Libertină (proiecție fantasmică a unei orânduiri politice fanteziste), ambele de natură distopică.

◆ Carmen-Ligia Rădulescu, *O utopie, două utopii*, LCF, s. nouă, 1996, 46, 17; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 36, 4.

C.T.

❍ **BĂLĂCEANU Ioan Gh.,** *Sturionul*, fragment de roman, ST, XLVII, 1996, 7–8, 46–51; 9–10, 52–56.

L.Pv.

❍ **BENEDEK Jolán,** *Din păcate acum nu mă pot înregistra*, VTR, XXVI, 1996, 6, 5–9; *Play*, ETA, 1996, 1, 34–48, fragmente din romanul *Reportofonul Panasonic*.

L.Pv.

BENEDEK Jolán, *Sufletelul Iustinei*, Buc., Nemira, 1996, 221 p. (Purgatoriu). Fragmente: *Grevă la covoare*, VTR, XXV, 1995, 8, 91–95; ≈, CNT, 1996, 36, 7; *Să punem odată urzeala asta!*, F, XXXII, 1996, 7–8, 31–35; ≈, LCF, s. nouă, 1996, 34, 8. Metaficțiune. Intriga erotică este inclusă într-o țesătură epică axată pe o parabolă textualistă. Protagonista, Iustina Papp, ratează intrarea la facultate și ajunge să se angajeze într-o țesătorie. Aici se îndrăgostește de tânărul patron, pe care-l alintă, în sinea ei, cu apelativul „Bossulețul meu drag”. Mediocritatea existenței cotidiene ajunge să fie compensată prin tragicomicele tribulații afective ale Iustinei, precum și prin dorința ei bovarică de a conferi substanță poveștii de dragoste neîmplinite, prin scrierea unui roman. Îndeletnicirea țesutului devine, în chip previzibil, printr-o ironie epică specifică textualiștilor optzeciști, o metaforă a elaborării textului. Sunt, de altfel, invocate figuri notorii ale teoriei și practicii scriiturii de tip textualist, precum Gérard Genette, Julia Kristeva, Marthe Robert, Heinrich Plett, formaliștii ruși. Romanciera în devenire Iustina Papp pretinde însă, cu o polemică nonșalanță, că nu se sinchisește de acești iluștri predecesori într-ale științei textului și își propune ca, printr-o scriitură voit naivistă, să descrie doar aventurile romanești ale „sufletelului” ei îndrăgostit. În opinia criticului Tudorel Urian, ≈ poate fi interpretată ca „o carte a tinerei generații, a libertății și a lipsei de complexe. O carte care va scandaliza cu siguranță unele spirite ipocrit-puritane, dar care are toate șansele să devină primul manifest literar important al generației ce a atins vârsta maturității după anul 1989. Schimbând ceea ce este de schimbat, ~ este un soi de Françoise Sagan (la ora la care scria *Bonjour tristesse*) a literaturii române de azi”. Perspectiva narativă dobândește plauzibilitate prin francheța și umorul savuros al tonului și prin subtila distanțare ironică a personajului-narator, Iustina, față de propria sa poveste, care devine astfel, cu surprinzătoare naturalețe, posibila poveste a fiecăruia dintre noi. Romanul în roman funcționează ca *punere în abis* a vieții Iustinei, ca o oglindă epică întoarsă deopotrivă către personaj și către cititorul-martor.

● Premiul Nemira pentru debut pe anul 1995.

◆ Dan-Silviu Boerescu, CNT, 1996, 36, 7; Radu Aldulescu, ALA, VI, 1997, 351, 4; Ioan Adam, ALA, VI, 1997, 363, 4; Nicolae Bârna, CAI, 1997, 3–4, 103–107; Romulus Bucur, ARCA, VIII, 1997, 1–2–3, 12–13; Dan C. Mihăilescu, DOI, VIII, 1997, 3, 13; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 2, 4;

Octavian Soviany, CNT, 1997, 6, 5; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 6, 4; Boerescu, *Păcatele*, 107–110; Urian, *Proza*, 190–191.

L.Pv.

BERCIU Ștefan, *Bordel. Roman document sau document romanțat*, Buc., Du Style, 1996, 186 p. (Colecția X). Roman polițist.

◆ ⁂, UC, VII, 1997, 7, 15; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78.

C.T.

❍ **BETEG Miron,** *Înghețată și modiste*, fragment de roman, F, XXXII, 1996, 7–8, 36–45.

L.Pv.

➤ **BIBESCU Martha,** *Catherine – Paris*, tr. de Maria Brăescu și Gheorghe Lăzărescu, Buc., Albatros, 1996, 235 p. (În lb. franceză: *Catherine – Paris*, Paris, B. Grasset, 1927). A fost premiat de Academia Franceză, tr. în engleză, germană și suedeză, fiind ecranizat în 1933 în Statele Unite. Biografie romanțată. Urmărește viața pariziană a eroinei Catherine-Paris Romulescu, contesă de Leopolski, în primele decenii ale secolului XX.

■ ≈, tr. de Malcolm Cowley, London, Selwyn & Blount, 1928 (New York, Literary Guild of America, 1928); ≈, tr. de Käthe Illch, Viena, F.G. Speidel 1928; ≈, tr. de Fulvia Stjernstedt, Sthlm, Norstedt, 1929; ≈, tr. de Maria Celakovska, Praga, Marthe Bibesco, 1935; ≈, tr. de Ignacio Echevarria, cu un prolog de contele de Sert, Barcelona, Muchnik, 1992.

◆ Maria Brăescu, *Interferențe românești în opera Marthei Bibescu*, Buc., Minerva, 1983, 30–32; Miruna Mureșan, UC, VI, 1996, 6–7, 15.

C.T.

❍ **BLENDEA ZAMFIR Georgeta,** *Zodia Berbecului*, fragment din romanul *Zodiac*, AST, II, 1996, 1–2–3, 60–61.

L.Pv.

❍ **BLEOCA Liviu,** *Paradisul cazon*, fragment de roman, APS, VII, 1996, 4, 16–17.

L.Pv.

BOGDAN Dan, *Peisaj cu fluturi și scorpion*, Buc., Eminescu, 1996, 304 p. Roman autobiografic. Alcătuit din trei părți, se constituie ca o succesiune/juxtapunere de secvențe textuale, numerotate individual (partea întâi conține 223 de fragmente, partea a doua 176, iar partea a treia 72). Aceste fragmente sunt organizate conform unei logici aleatorii, a memoriei afective și a timpului subiectiv. Notații autobiografice, acoperind perioada anilor ’70, ’80 și începutul anilor ’90 ai secolului XX redau aspecte din existența personajului confesiv în mediul intelectual, în speță literar, al epocii. Lor li se adaugă povestiri, confesiuni, mărturii, dialoguri (unele dintre ele având un caracter istoric, care plasează epicul în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial sau în cea a lagărelor comuniste) ale altor personaje, cu care naratorul intră în relație. Pe lângă acestea, notițe disparate din discursul cultural universal (filosofic, literar etc.) dau nuanțele tranzitorii ale stărilor de conștiință traversate de către personajul confesiv. Nota autobiografică a textului e subliniată prin câteva trimiteri la atelierul de creație al autorului și la date privind publicarea propriilor volume. Crochiuri de proză, unele reduse la câteva enunțuri, altele extinse la câteva pagini, completează mozaicul eclectic, dar unitar ca atmosferă, din care se constituie romanul.

C.T.

BOLOȘ Ion, *Despre societatea vitelor eroine*, Cluj, Dacia, 1996, 136 p. Cu o pref. a autorului. Fragmente: *Despre fosta societate a vitelor eroine*, F, XXVI, 1990, 6, 8; *A doua oară despre aceeași vită eroină*, VTR, XX, 1990, 6, 8–9. Conform declarațiilor din pref., romanul a fost redactat înainte de 1989, iar un fragment a fost citit în cenaclul de pe lângă rev. „Tribuna” din Cluj. În urma lecturii, scriitorul a fost sfătuit să păstreze discreția asupra cărții și să nu încerce publicarea ei, întrucât regimul comunist ar fi fost lezat de aluziile politice pe care textul le conține. Roman satiric. Dezvoltă un subiect rural și vizează, ironic și parodic, tarele societății românești din timpul comunismului.

C.T.

BOSTĂNARU Virgil, *Un om de ispravă*, Ploiești, Universal Cartfil, 1996, 165 p. Roman de familie. La moartea cămătarului Toader Casapu, un avar primitiv și lipsit de scrupule, familia se adună, pentru a-l veghea, cu sentimente felurite. Întâlnirea lor constituie și prilejul narativ pentru derularea istoriilor paralele ale membrilor clanului, acoperind primele cinci decenii ale secolului XX.

L.Pv.

❍ **BRAD Ion,** *Între Roma și Livorno*, fragment din romanul *Amurgu-acela violet*, LTE, VI, 1996, 36, 8–9.

C.T.

BRAGA Corin, *Hidra*, Sibiu, Imago, 1996, 203 p. Este al doilea vol. din ciclul *Noctambulii*, din care a mai apărut *Claustrofobul* (1992). Roman oniric. Reprezintă continuarea halucinozelor epice din *Claustrofobul*, în aceeași formulă a coșmarelor succesive, născute unul dintr-altul, prin care trece personajul central. Eroina

Adela Margus este soția lui Anir Margus (Președintele din *Claustrofobul*, executat prin înecare în finalul primului roman), plecată în căutarea soțului mort printr-un tărâm labirintic al visului, inundat, în câteva rânduri, de valuri diluviene, cu personaje stranii, dar plauzibile, în stranietatea lor oniroidă. Arhitectura imaginarului se sprijină așadar pe reverii bachelardiene ale acvaticului (Romul Munteanu), pe teme arhetipale precum călătoria inițiatică, descinderea în infern ori înălțarea (v. imaginea coloanei de pucioasă care urcă prin sistemul de canalizare al unui oraș în plină prăbușire), căutarea soțului mort (mitul osirian), moartea prin înecare (arhetipul ofelian). Spațiul imaginar al unui „vis ultim" (Iulian Ciocan), al unui „tărâm de la răscruce" – conform mottoului din Brihadaranyaka-Upanișad, reprodus pe pagina a cincea a romanului –, exprimă obsesia unei suprateme a *morții*, configurată epic prin reduceri la absurd, paralogie, grotesc, scatologie, experiment psihic. Totul sub ochiul rece și pedepsitor al unei luni-crustaceu antropofage, care funcționează ca zeu pedepsitor (și *povestitor*) al lumii visului.

◆ Romul Munteanu, *~ și romanul oniric*, LCF, s. nouă, 1996, 39, 5; Iulian Ciocan, *Lumea ultimului vis sau Oniria în negativ*, CFT, III, 1996, 9, 6; Sanda Cordoș, *„Mireasă cu lună"*, ST, XLVII, 1996, 11–12, 46; Cornel Vâlcu, *~, ≈*, EX, XXVIII, 1996, 10–11–12, 26; Sorin Tomuța, *Twilight Zone*, O, s. nouă, 1997, 1, 6; Constantin Dram, *Coborârea în sine și în infern*, CL, CXXX, 1997, 1, 15; Elena M. Câmpan, *Mutații*, MI, VIII, 1997, 71–72–73, 10; Oana Buxban, *≈*, TR, s. nouă, IX, 1997, 26–27, 6; ⁂, *Premiile filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor și ale revistei „Tomis"*, TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 2; Buciu, *Țepeneag*, 56–57; Munteanu, *Jurnal*, VII, 152–159, 172; Dram, *Lumi*, 79–83.

C.T.

BUCESCU Alexandru-Șerban, *Cazul Murasame*, în vol. *≈. Tristețea învingătorului (nuvelă)*, Pitești, Carminis, 1996, p. 3–126 (Justițiarii). Roman polițist. Cartea are o intrigă complicată, punctată de crime, având ca mobil o casetă cu câteva fabuloase pietre prețioase, dovedite în final a fi falsuri. *≈* reprezintă o ilustrare simptomatică a genului, conținând toate ingredientele *policier*-ului modern.

C.T.

BURERIU Lucian, *Uraganul de fier*, Timișoara, Editura de Vest, 1996, 220 p. Roman istoric. Prezintă, pe baza unor surse și fapte reale, monografia romanțată a unui canal navigabil al Begăi și, implicit, istoria Timișoarei și a ținuturilor din preajmă.

◆ Constantin Dram, *Timpul, ca erou pozitiv*, CL, CXXXI, 1997, 5, 16; Dram, *Lumi*, 109–113.

C.T.

CARAMAN Dumitru, *Să zbori și să nu mori. Roman autobiografic*, Buc., Paradi, 1996, 265 p. Însoțit de o prezentare a lui Al. Piru. Roman autobiografic. Autorul își prezintă propria creștere profesională, în aviația românească, între 1948–1978. Narațiunea sobră și bine condusă insistă asupra intruziunilor politicului în evoluția profesională a aviatorilor. Pe alocuri, tonul devine relaxat, datorită numeroaselor anecdote presărate în text.

M.M.

CARPE Paul, *Spion de prisos*, Buc., E.M., 1996, 199 p. Roman de aventuri.

D.G.B.

✷ **CĂLIMAN Valeria,** *Exercițiu de suferință*, [1996?]. Fragment: *Manual de suferință*, CAL, 1992, 8, 17. Roman autobiografic. Firul narativ urmează meandrele capricioase ale memoriei unui personaj cu mental traumatizat de vitregiile istoriei. Fiică a lui Valeriu Branișteș, membru marcant al Partidului Național din Ardeal, și soție a medicului Nicolae Căliman, membru al Partidului Național Țărănesc, Maria – protagonista sub al cărei nume autoarea își obiectivează egoul – scrie nu atât un roman în accepția tradițională a conceptului, cât un memorial al durerii. Romanul – încheiat în 1975, dar purtând și alte titluri – *Memorie vegetală*, *Maria*, *Manual de suferință* – este preponderent o mărturie a experiențelor carcerale, un document probator. O carte, „despre istoria acestui secol crâncen pe care eroina o înfruntă cu sobră dârzenie" (Valeriu Cristea), o poveste despre mizeria ființei umane căzute sub tăvălugul istoriei, despre lașitate, nedreptate, abuz, ticăloșie, ură, agonie, dar și despre demnitate, moralitate, verticalitate, iubire, solidaritate, rezistență, patriotism. Memoria „vie și prezentă" a Mariei reconstituie „pas cu pas, clipă de clipă, drumurile pe care le-a bătut, înfruntările pe care le-a îndurat și evenimentele pe care le-a trăit". Din „petele de lumină și umbră, mișcătoare și nestatornice" ale mozaicului acesteia se încheagă caleidoscopic povestea vieții autoarei, conștiente de limitele demersului ei recuperator, dar și de valoarea lui redemptorie. Scrisă *de* și *din* memorie, *≈* este și un tratat *pentru* înțelegerea și salvarea acesteia.

▼ Buc., cuvânt înainte de Călin Căliman, Cartea Românească, 2000.

◆ Valeriu Cristea, LTE, VI, 1996, 23, 6.

D.G.B.

CĂRTĂRESCU Mircea, *Orbitor. Aripa stângă*, Buc., Humanitas, 1996, 347 p. Primul vol. al trilogiei cu același titlu, ce mai cuprinde *Corpul* (2002) și *Aripa*

dreaptă (2007). Roman postmodern. Considerat de majoritatea criticilor cea mai importantă realizare a prozei postmoderne din România, ≈ constituie o „summa" a obsesiilor tematice și formale ale lui ~, dezvoltate anterior în nuvelele din *Visul* (*Nostalgia*) ori în *Travesti* (1994). Deopotrivă roman „al căutării timpului pierdut", „autobiografic și vizionar", „metaroman al criticii și scrierii trecutului", „o arheologie și o anatomie a ființei" (Nicolae Manolescu), această carte-sinteză se construiește pe baza simbolului fluturelui, „recuperat nu pe coordonatele efemerității sale, ci pe acelea ale opulenței formelor și ale existenței metamorfotice" (Mihaela Ursa). Aspirația mărturisită repetat către descoperirea identității „totale", „absolute", se concretizează printr-o serie de sondări macrantropice în memoria personală. Demersul e cu atât mai fabulos-halucinatoriu, cu cât respectiva memorie aglutinează nu doar istorii, stări ori senzații dintre cele mai eterogene și mai enigmatice, intermediate prin amintirile perpetuate de părinți sau de apropiați, ci și nesfârșite pliuri livrești, culturale, textuale etc., pe care imaginarea în scris a propriului eu le presupune. Astfel, romanul înscenează caleidoscopic pendularea frenetică a protagonistului Mircea, narator și autor, între notațiile realiste, verosimile biografic, și explorările în irealitatea (dar și supra-, și hiper-realitatea) imediată. Deși personajele din ≈ par sortite să conlucreze la revelarea sinelui autorului-demiurg, toate aceste ființe de hârtie dobândesc o consistență nu doar simbolico-metafizică, ci și sentimental-psihologică atât de proeminentă, încât se sustrag oricărui control sau sens textual autoritar. Clasica aporie postmodernă a autorului care își scrie personajele în aceeași măsură în care este la rândul lui întemeiat scriptural de acestea este radiografiată infinitezimal, romanul etalând-o ca punere în abis pentru revizitarea – și nu întotdeauna în cheie parodică – a unora dintre cele mai esențialiste problematici ale umanității, toate configurând atracția irepresibilă a cunoașterii „eului-lume", dar și imposibilitatea înțelegerii depline a genezei și devenirii sale. Nu întâmplător, romanul se focalizează în mare măsură pe copilăria lui Mircea și, mai ales, pe figura mamei, Maria, menită să demonstreze prin excelență că decodarea matricelor identității depășește în chip vădit puterea de înțelegere a omului, indiferent de varietatea explicațiilor psihanalitice, sociologice, ideologice ori mitologice pe care le-ar accesa. Astfel se justifică și extraordinara expansiune spațială și temporală a tramelor romanului, după cum și metamorfozele accelerate ale registrelor stilistice ori ale formulelor narative. Fascinația exercitată de amintirea difuză a unei pete din naștere de pe șoldul mamei, sub forma unui fluture, îi stârnește personajului-narator-autor Mircea credința – iluzorie epistemologic, dar extrem de productivă imaginar – că propria identitate și universul întreg pot fi înțelese în profunzime prin accesarea unor zone de dincolo de percepția comună, „căci nimic nu este hazard în lumea aceasta de paranoia și vis". Ca un mag-detectiv al universului de „dincolo de tot ce are loc", Mircea fantazează, când în maniera realismului magic, când în stilul thrillerurilor ori horrorurilor apocaliptice, despre strămoșii Mariei din neamul Badislavilor, obligați de invazia demonilor și a morților să emigreze la mijlocul secolului al XIX-lea dintr-un sat bulgăresc în Câmpia Română. Frânturile de amintiri intermediate tot de mamă plasează alte episoade narative în mahalalele Bucureștiului anilor '40 ai secolului XX, apoi în zilele bombardamentelor americane de la finalul celui de-Al Doilea Război Mondial, în mediile proletare din timpul instaurării comunismului, când croitoreasa Maria se căsătorește cu tehnicianul Costel, ba chiar în New Orleans-ul interbelic, datorită lui Cedric, un baterist de jazz, care rememorează o stranie conspirație satanică menită răstoarne ordinea cunoscută a lumii. În alternanță cu planurile narative tutelate de mamă, romanul include secvențele în care protagonist e copilul Mircea, axate uneori pe transfigurarea cvasi-mitizantă, alteori pe șarjarea vieții în blocul comunist bucureștean din anii '60-'70. Toate aceste narațiuni, la care se adaugă nu puține altele de aceeași factură (dintre care se distinge episodul internării adolescentului Mircea în urma unei pareze faciale), ar trebui să urzească revelarea identității profunde a Autorului. Iar unitatea sau măcar omogenitatea de substanță a tuturor acestor fire epice disparate temporal și spațial este afișată programatic în roman. Spre exemplu, când trec Dunărea, Badislavii câștigă aura poporului ales înfruptându-se dintr-un fluture gigantic scos de sub apele înghețate, asemănător celui născut de liftiera rămasă captivă mai mult de un deceniu și descoperită de Maria și de Costel. Tot astfel, procesiunea mistică și ezoterică a sectei „Știutorilor" din povestea nord-americană a lui Cedric interferează cu ritualul prin care maseurul adolescentului Mircea din timpul spitalizării, fost securist, și-a pierdut vederea, dar și cu spectacolul saltimbancilor din Târgul Moșilor, anchetați de un alt angajat al Securității, fost coleg al tatălui Costel. Numeroase astfel de corespondențe pigmentează romanul, majoritatea expunându-și convenția literară. Și totuși, în finalul ≈, când Știutorii, ghidați de fluturi colosali, pătrund în Centrul universului, Secretul suprem care li se dezvăluie e că Mântuitorul lor este însuși Mircea, iar ei se disipează în „cartea ilizibilă" pe care acesta o scrie. Așadar, cartea se întoarce narcisiac asupra autorului însuși, singura revelație posibilă fiind

cea de natură textuală: o ratare în ordinea așa-zisului „real" și a metafizicilor sale canonice, dar o reabilitare captivantă a marii narațiuni postmoderne consacrate „textului-lume".

■ ≈, tr. de Alain Paruit, Paris, Denoël, 1999; *Vakvilág. A bal szárny*, tr. de László Csiki, Pécs, Jelenkor, 2000.

◆ Urian, *Proza*, 105–107; Ștefan Dărăbuș, TR, s. nouă, VIII, 1996, 12, 6–7; Dan Silviu Boerescu, *Fluturele din Gomora*, LCF, s. nouă, 1997, 3, 16; Nicolae Bârna, *Triumful solipsismului sau... întoarcerea demiurgului*, CAI, 1997, 1–2, 102–108; Alex Ștefănescu, RL, XXX, 1997, 5, 4–5; ⁂, UC, VII, 1997, 2, 10; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1997, 2, 5; Radu Aldulescu, ALA, VI, 1997, 358, 6; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 360, 6; Constantin Dram, CL, CXXXI, 1997, 3, 16; Daniel Deleanu, ROS, III, 1997, 3–4, 52–53; Patricia Comănescu, EX, XXIX, 1997, 3–4–5, 5; Vitalie Ciobanu, CFT, IV, 1997, 4, 4, 22; Gruia Novac, BAD, II, 1997, 7, 4; George Pruteanu, DIL, V, 1997, 221, 13; Victor Cubleșan, ST, XLVIII, 1997, 4–6, 32–33; Dan C. Mihăilescu, DOI, VIII, 1997, 23, 19; Rodica Mureșan, MI, VIII, 1997, 71–72–73, 3; Ion Lazu, VR, XCII, 1997, 7–8, 138–144; Ștefania Vârgolici, LIB, VIII, 1997, 1822, 2; Lucian Alecsa, HPR, 1998, 2, 22–23; Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 2, 16–20; Ruxandra Ivăncescu, VTR, XXVII, 1998, 4, 48–49; Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 5, 51–53; Iulian Băicuș, *Corpuri și litere*, RL, XXXI, 1998, 27, 12–13; Ion Manolescu, *Fractalii literari*, SXX, 1998, 8–9–10, 290–296; Dram, *Lumi*, 125–128; Ciocârlie, *Trei*, 123, 127; Mușat, *Perspective*, 33, 65, 74; Octavian Soviany, VR, XCIV, 1999, 1–2, 141–147; Mircea Bențea, *Radu Petrescu și Școala de la Târgoviște*, F, XXXV, 1999, 2, 36–44; Codrin Liviu Cuțitaru, *Postmodernismul. O ipoteză*, COT, I, 1999, 2–3–4, 49; Viorica Răduță, *Anamorfozele literaturii*, ACC, I, 1999, 3, 8–9; George Bălăiță, F, XXXV, 1999, 5, 76–88; Livius Ciocârlie, *Suprafață și adâncime în ≈*, O, s. nouă, 1999, 1, 8–9; Boerescu, *Păcatele*, 65–70; Ciobanu, *Frica*, 236–241; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 121–125; Ursa, *Optzecismul*, 88–90; *Dicționarul esențial*; Andreia Roman, *Bucureștiul lui Cărtărescu*, RL, XXXIII, 2000, 43, 11; Raluca Alexandrescu, OBC, I, 2000, 11, 18–19; Dan Bogdan Hanu, DAC, XI, 2000, 39, 57–59; Micu, *Istoria*, 632–633; Micu, *Literatura*, 220–221; Sorescu, *Lumea*, 92–100.

C.B.

CÂNDROVEANU Hristu, *Marea serenității*, I–II, Buc., Cartea Românească, 1996, 456 + 440 p. Cu o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a a primului vol. Fragmente: *Potopul*, CL, XCV, 1988, 10, 8; *Tren în noapte*, DTP, II, 1991, 1, 6–7; 2, 6–7; *Zilele, săptămânile, lunile*, DTP, III, 1992, 1, 4–5; *Odiseu*, LCF, s. nouă, 1993, 11, 10. Roman istoric. Amplă evocare a vieții aromânilor de la emigrarea lor din Grecia, în deceniul trei al secolului al XX-lea, până la consolidarea comunismului în România. Printre personajele bine conturate se remarcă Iancu Paticina, soția lui, Tina-Caterina, și Elie, fiul lor, viitor profesor, memoria vie a familiei. Istoria aromânilor încurajați de statul român să plece din Grecia devine un soi de tragedie a neamului blestemat, parcă, de codrii Pindului pentru că și-a părăsit mormintele strămoșilor. Este epoca schimburilor de populație și a consolidării statelor-națiune, care se vor cât mai puțin afectate de diversitatea etnică. Asaltați de grecii alungați de către turci din Asia Mică, după războiul din 1922, aromânii pleacă, cu vaporul, în România, sperând că nu vor mai fi nicicând o minoritate asuprită. Statul român îi împroprietărește cu zece hectare de pământ în Cadrilaterul recent dobândit, cu gândul de a modifica echilibrul etnic al regiunii, dar și pentru a constitui o monedă de schimb, la o adică. Este exact ceea ce se întâmplă în 1940, când Cadrilaterul e revendicat de bulgari și se fac schimburi de populație între cele două țări. Neamul lui Iancu Paticina e obligat să plece din nou, de data aceasta în Dobrogea de Nord, în apropierea orașului Tulcea. De aici, autoritățile comuniste îi strămută în Banat, în locul șvabilor fugiți cu trupele germane. Refuzând colectivizarea forțată, aromânii sunt strămutați din nou, de data aceasta, cu domiciliu forțat, în Bărăgan. Odiseea aromânilor este relatată cu o sobrietate și o demnitate care impun.

◆ Stoica Lascu, *Un dobrogean – autor al primului mare roman cu tematică aromânească*, DTP, VIII, 1997, 4, 2.

M.M.

CERANU Nina, *Umbra iscarioteanului*, Timișoara, Eubeea, 1996, 282 p. Roman de familie. Asemenea unui Moromete citadin, Traian Grecescu, odinioară prosper negustor de stambă, asistă neputincios la agonia unei lumi și, concomitent, la declinul propriei sale familii. Noua ordine proletară provoacă derută în sânul clanului Grecescu, generând mai multe drame domestice. Nici pictura mediului provincial, nici aceea a umanității mic burgheze nu au relief. Romanciera posedă unele dexterități în zona prozei de atmosferă, în schimb psihologiile plutesc adesea în masa unui schematism amorf. Dispute de partaj, infidelități, divorțuri, recăsătorii, scene vehiculând informații despre Bărăganul deportaților și despre viața deținuților așa-zis politici, reuniuni familiale, suspiciuni, temeri, ochiade, toate se varsă într-o pictură socială și de moravuri de un realism când frust, când poetizat de memoria nostalgică a eului narator. Asemenea istorii pot fi interesante sub raportul amintirii, al recuperării unui timp, al clarificărilor etc., însă ansamblul rămâne un palid document istoric. Romanul nu este mai mult decât o poveste onorabilă despre „cetățeni onorabili ai unui oraș onorabil" (Florin Țene), în plină criză a istoriei.

◆ Al. Florin Țene, CL, CXXXII, 1998, 11, 40.

D.G.B.

CIUREZU-BÂLCACIU Mioara, Vergiliu CIUREZU-ARGETOAIA, *Cleopatra, Cezar și Antonius. Roman istoric*, Târgu-Mureș, Mureș, 1996, 242 p. Roman istoric. Evocă relațiile amoroase ale reginei Cleopatra cu Caesar și Antonius. Narațiunea nu se oprește, însă, la celebrul episod al sinuciderii reginei, ci prezintă și destinul copiilor Cleopatrei.

M.M.

CLIMESCU Loly, *A șaptea plecare*, Buc., Fiat Lux, 1996, 349 p. Cu o pref. de Constantin Sorescu și cu un epilog de Rodica Jujescu, fiica autoarei (*În loc de curriculum vitae*). Roman parabolă. Marc, ceasornicar într-o așezare helvetă, întruchipează forța izbăvitoare a binelui născut din iubire. O forță aparent ocultă, când, de fapt, nu e decât urmarea unei maladii. Repetatele „plecări" cauzate de crizele comițiale dau personajului forțe tămăduitoare speciale. La antipod, Dorian Skiera întrupează maleficul superlativ. În accepția lui Marc, vinovat ar fi un derapaj mental – psihopatia. Romanul urmărește traseul prăbușirii, prin vindictă, a demonului, paralel cu ascensiunea, prin iubire, a îngerului. „≈ este un roman total, al unei vocații totale. [...] Loly Climescu scrie o tulburătoare poveste de dragoste, de viață și de moarte, o adevărată simfonie a destinului" (Constantin Sorescu).

◆ Miruna Mureșan, UC, VII, 1997, 7, 15.

L.B.

❍ **COJAN Grigore,** *Contradicția*, fragment de roman, AST, 1996, 7–12, 81–82.

D.G.B.

❍ **COMȘIA Liviu,** *Ochiul neîndurător al Domnului*, fragment din romanul *Viața ca o vină*, AST, 1996, 7–12, 57–58.

D.G.B.

CONSTANTINESCU-MĂRĂCINEANU Ion, *Cuibul cu bibelouri*, I, Buc., Vasile Cârlova, 1996, 400 p. Cu un cuvânt înainte al autorului; II. *Nori în uniformă*, Buc., Vasile Cârlova, 1996, 389 p. Cu câteva *Repere orientative* de Titus Popescu; III. *Coborârea în infern*, Buc., Vasile Cârlova, 1996, 355 p. Cu un cuvânt înainte de Titus Popescu; IV. *Armonie și amurg*, Buc., Vasile Cârlova, 1997, 448 p; V. *Amurgul cenușiu*, Buc., Vasile Cârlova, 1999, 243 p. Cu o postf. de Mihai Caramzulescu. Roman autobiografic. Spune povestea vieții juristului Vlad Cristian, *alter-ego*-ul autorului, din anii copilăriei și ai adolescenței, trecând prin terifianta experiență a frontului de Est și a închisorilor comuniste, până la tandra conviețuire alături de soția Ioana, în seninul cald al „cuibului lor cu bibelouri". Alternând planurile amintirii, epicul, pus în pagină cu un condei de școală veche, poartă amprenta sensibilității unui înțelept.

D.G.B.

COPIL Gheorghe-Gavrilă, *Decebal sau Dacia eternă. Roman-eseu*, Buc., Majadahonda, 1996, 70 p. Cu o pref. a autorului. Roman de senzație. Text mistico-protocronist despre nevoia resurecției sufletului dac.

D.G.B.

CORCHEȘ Victor, *Anticolocvii*, Constanța, Europolis, 1996, 335 p. Cu o pref. a autorului. Roman social. Reconstituie tabloul degradat al învățământului anilor '80, când, după mărturia autorului, „școala românească a fost nevoită să transpună în practică idealuri educative cvasi-utopice". În egală măsură, cartea reprezintă și „o meditație pe tema aservirii intelectuale de către putere" (Ion Roșioru).

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, II, 1997, 3, 6–7.

D.G.B.

CORN Sebastian A., *2484 Quirinal Ave.*, Buc., Nemira, 1996, 222 p. (Nautilus). Cu o pref. de Liviu Radu. Roman științifico-fantastic.

● Premiul I la Concursul de Literatură Nemira, secțiunea Nautilus, pe anul 1994.

◆ Liviu Radu, JSF, V, 1996, 168, 16; Roxana Sorescu, *Altă regulă a jocului*, LCF, s. nouă, 1996, 29, 7; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 35, 4.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Copiii speranței*, Iași, Canova, 1996, 182 p. Cu o un avertisment al autorului. Roman de senzație.

▼ Buc., Editura Pavel Coruț, 1997.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Expediția Cap Univers*, Buc., Gemenii, 1996, 158 p. Cu un avertisment și o pref. ale autorului. Roman de senzație.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Născuți pentru a învinge*, Buc., Editura Pavel Coruț, 1996, 150 p. Cu un avertisment al autorului. Roman de senzație. Vorbește despre datoria pământenilor de a reface, după legile universului, viețuirea armonioasă, „renunțând la poziția de sclavi îngenuncheați prin șiretenie sau violență" (autorul).

D.G.B.

CRĂCIUN Petre, *Alarmă la Peleș*, Ploiești, Grafica Prahoveană, 1996, 316 p. Cu un avertisment al autorului și un cuvânt înainte de Nicolae Rotaru. Roman polițist.

◆ Dan-Silviu Boerescu, LCF, s. nouă, 1996, 30, 16.

D.G.B.

❍ **CRĂCIUN PETRIȘAN Ioan,** *Soborul viperelor*, fragment din romanul *Vipera roz*, VRR, II, 1996, 5, 8.

D.G.B.

CRISTACHE Nicolae, *Balul nebunilor sau Primele 100 de zile ale noii guvernări*, [Buc.], „Ochiul soacrei", [1996?], 119 p. Vol. este editat ca „supl. trimestrial III" al publicației umoristice „Ochiul soacrei". Roman satiric. Portretele din volumele anterioare ale seriei lasă acum locul evenimentelor, iar tonul comentatorului se dovedește ceva mai reținut. Jurnalistul-romancier „încearcă să împace ambele sale vocații într-o singură formulă, aceea a literaturii de frontieră. Și roman, și reportaj (preponderent politic)", cartea este o „întreprindere riscantă […], pentru că s-ar putea ca aceste cărți să nu fie citite nici ca roman, nici ca reportaj" (Valentin F. Mihăescu).

◆ Valentin F. Mihăescu, AZ, 1997, 24, 4.

D.G.B.

CRISTACHE Nicolae, *Condamnat la Cotroceni. Roman cu patru personaje politice în viață*, [Buc.], „Ochiul soacrei", [1996?], 192 p. Vol. este editat ca „supl. trimestrial I" al publicației umoristice „Ochiul soacrei". Roman satiric. Micro-galerie cuprinzând portretele – realizate în tuș apăsat critice – ale lui Ion Iliescu, Adrian Năstase, Dan Marțian și Virgil Măgureanu. „Acest amestec de realitate, ficțiune și editorial jurnalistic e o struțo-cămilă care nechează cu copitele și sforăie cu coada" (George Pruteanu).

◆ George Pruteanu, DIL, IV, 1996, 193, 13.

D.G.B.

CRISTACHE Nicolae, *Ziariștii. Roman-editorial cu patru personaje în viață*, [Buc.], „Ochiul soacrei", [1996?], 133 p. Vol. este editat ca „supl. trimestrial II" al publicației umoristice „Ochiul soacrei". Roman satiric. Galeria portretistică „vernisată" cu volumul *Condamnat la Cotroceni* e îmbogățită cu figurile lui Mihai Tatulici, C.T. Popescu, Ion Cristoiu și Mircea Dinescu. Și de această dată, „personajele sunt examinate din mai multe unghiuri, gesturile lor sunt insistent analizate, psihologiile se coagulează convingător" (Valentin F. Mihăescu), cromatica păstrând vehemența stridentă a indignării.

◆ Valentin F. Mihăescu, AZ, 1997, 24, 4.

D.G.B.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Iadul meschin*, Buc., Albatros, 1996, 199 p. Fragment: ≈, LTI, ed. română, 1999, 29, 156. Roman psihologic. Protagonista, Dana, cercetătoare la un institut de lingvistică, are o aventură extraconjugală cu un coleg de serviciu. Conținutul epic al romanului este mai degrabă precar, istoria creșterii și descreșterii amorului ilicit dintre cei doi dizolvându-se în analiza, de sorginte holbaniană, a sofisticii lor afective. Bovarismul asumat al personajului feminin devine o metodă de construire a identității sale proteice, fluctuante, prin raportare adeseori polemică la celălalt, la un personaj masculin întrucâtva generic, compus deopotrivă din imaginile, parcă intervertibile, ale soțului și amantului. Oscilația afectivă și pasional-senzorială a protagonistei între cei doi își găsește două puncte de reper, rezultate ale opțiunilor mai curând raționale decât emoționale ale Danei: narcisismul său cu tușe feministe, pe de o parte, și raportarea constantă la modele livrești (cuplurile erotice ale unor Lev Tolstoi sau Stendhal), de natură să îi ordoneze degringolada afectivă, pe de altă parte. Convenția naratorului omniscient este abandonată, vocea narativă luându-și libertatea de a se adresa, câteodată, direct presupusului cititor, în binecunoscută, deja, tradiție postmodernă, interpelându-l când mustrător, când tandru, în căutarea unei complicități donquijotești, de dincolo de granițele ficțiunii propriu-zise, cu acesta.

◆ Cornel Moraru, VTR, XXVII, 1997, 6, 29–30; Mariana Ionescu, FMI, L, 1997, 9, 33; Romul Munteanu, LCF, s. nouă, 1997, 44, 11; Munteanu, *Jurnal*, VII, 130–133; Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 15, 4; Dimisianu, *Lumea criticului*, 363–365.

L.Pv.

CRIȘAN PEREVERZA Magdalena, *Irina*, Buc., Vinea, 1996, 290 p. Cu o pref. de Nicolae Țone. Roman autobiografic. Rescrie povestea vieții Irinei, inginer agronom, din copilăria petrecută în raiul Bucovinei natale, trecând prin încercările grele ale refugiului, până la deceniile ceaușismului și la Revoluția din decembrie '89.

◆ A.I. Brumaru, „Gazeta de Transilvania", 1997, 2125, 4.

D.G.B.

CURTA Eugen, *Anotimp pentru doi*, Târgu Mureș, Arhipelag, 1996, 221 p. Cu un scurt rezumat în loc de pref. și o prezentare de Virgil Podoabă pe coperta a IV-a a cărții. Fragmente: *Primitorul de străini* (romanul e anunțat cu titlul *Anotimpul artistului*), CAL, 1995, 4–5, 16–17; *Anotimp pentru doi*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 44, 8–9. Roman psihologic. Emil, actor și „crai" de provincie, măcinat de angoasa morții, dar, mai ales, de cea a paternității, alege terapia iubirii. Prezențele feminine din viața sa – „ipostaze ale femininului perceput preponderent la nivel senzorial primar: femeia ca obiect sexual, femeia ca prototip al eternului feminin și, respectiv, fecioara ca victimă ideală" – susțin ideea că „bărbatul complexat este singurul apt de a deveni seducătorul perfect, tocmai pentru

că tinde spre perfecțiune" (Diana Câmpan). Componenta freudiană e acompaniată de pictura exactă a vieții social-politice a provinciei în vremea dictaturii. „Pe ambele planuri, ~ […] oferă cititorilor un roman totodată transparent, fermecător și adevărat" (Virgil Podoabă).

◆ Diana Câmpan, DIB, II, 1997, 3, 23–28.

D.G.B.

DORIAN Gellu, *Scriitorul. Romanul unor proze scurte*, Timișoara, Helicon, 1996, 173 p. Fragment: ≈, DAC, VI, 1995, 19, 42–43. Roman al tranziției. Ajuns la ananghie, un tânăr scriitor are ideea năstrușnică de a deveni, de-a lungul unui „turneu experimental" prin țară, lectorul ambulant al propriilor creații. Citirea lor, contra cost, în locuri mai mult sau mai puțin publice (restaurante, gări, trenuri, parcuri, cluburi etc.), îi oferă prilejul de a-și înțelege mai bine propria condiție în lumea tot mai aculturală, dominată de un pragmatism abrutizant, a României de după 1989. Stilul aproape gazetăresc în care este istorisită această experiență pătrunde, întrucâtva, și prozele scurte ale personajului-autor, deși ele sunt variate ca factură (realiste, ironice, eseistice, parabolice, fantastice chiar).

◆ Dumitru Țiganiuc, HPR, 1996, 3–4, 52–53; Constantin Dram, CL, CXXXI, 1997, 6, 16.

I.M.

DRAGHINCESCU Rodica, *Distanța dintre un bărbat îmbrăcat și o femeie așa cum e*, Timișoara, Marineasa, 1996, 117 p. Pref. de Dan-Silviu Boerescu. Fragment: *Aluniță pentru tiv*, TR, 1996, 25, 9. Autoficțiune. Dedându-se la un dezinvolt și adeseori crud exercițiu de sinceritate, personajul-autor, Rodica, adună laolaltă, în flux continuu, frânturi de memorie, rapide notații cotidiene, fugare observații psihologice, citate și comentarii de tot felul. Rezultatul: o carte plină de nerv, dar al cărei nonconformism rămâne totuși în limitele propriului spectacol textual.

● Premiul Filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor pe anul 1996; Premiul rev. „Tomis" pe anul 1996.

◆ Horia Gârbea, LCF, s. nouă, 1996, 25, 15; Ștefan Ion Ghilimescu, *Avatarurile feminității în romanul literaturii*, LCF, s. nouă, 1996, 33, 10; Alex. Ștefănescu, *Romane neconvenționale*, RL, XXIX, 1996, 39, 4; Aura Christi, CNT, 1996, 36, 4; Emil Mladin, LTE, VI, 1996, 36, 4; Daiana Felecan, TR, 1997, 2, 4; Adrian Țion, *Distanța dintre text și amant*, TR, 1997, 5, 5; Alexandru George, *De la sinele autorului la minele cititorului*, LCF, s. nouă, 1997, 1, 7; Angela Anisia Deak, CL, CXXX, 1997, 2, 23; Bucur Demetrian, R, 1997, 11, 12–13; Nicoleta Sălcudeanu, VTR, XXVII, 1998, 4, 51–52; Glodeanu, *Dimensiuni*, 226–228; Romul Munteanu, LCF, s. nouă, 1999, 4, 10.

I.M.

DRAGOMIR Petre, *Venea Măria Sa*, III. *Ospățul regilor*, v. *Venea Măria Sa*, I, 1992.

M.M.

DRĂGAN Dan Marius, *Regina Elisabeta. Romanul unei lumi ce a fost*, Cluj-Napoca, Zalmoxis, 1996, 102 p. Pref. de Petru Poantă. Roman istoric. Așa-numita *belle époque* cuprinsă între începutul veacului XX și izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial este evocată, cu aceeași nostalgie, dar în maniere diferite, de cele două personaje naratoare, ziaristul Mihai Georgescu și colonelul din serviciile secrete Cernescu. Primul descrie precis, cu un sobru lirism, atmosfera de la sfârșitul acestei perioade, în vreme ce colonelul rememorează, într-un stil meandric, ușor redundant, un episod de la începuturile ei, din 1912, când se afla într-o misiune de contraspionaj la bordul navei de croazieră Regina Elisabeta. Povestirea sa, mereu întreruptă de lungi digresiuni politico-istorice și de fine descripții ale unor locuri și oameni, nu-și dezvăluie decât într-un târziu adevăratul miez: misterioasa relație cu baroana rusă Olga Dimitrievna, implicată și ea într-un încâlcit joc conspirativ. Trista soartă al baroanei și sfârșitul solitar al colonelului sunt rezumate în epilogul acestui mic roman al cărui stil alternant se confundă cu acela al naratorilor săi.

◆ Adrian Țion, TR, s. nouă, VIII, 1996, 43, 5; Al. Florin Țene, ST, XLVII, 1996, 9–10, 33; Constantin Dram, CL, CXXX, 1997, 2, 15; Dram, *Lumi*, 88–91.

I.M.

DUDA Virgil, *A trăi în păcat*, Buc., Cartea Românească, 1996, 290 p. Cu un *post-scriptum* al autorului. Reluat fragmentar: LTI, 1999, 29, 163. Roman social. Are ca motivație mai adâncă, dezvăluită în *post-scriptum*, asumarea unui destin etnic, dar și a unei atitudini umaniste potrivnice oricărui rasism și oricărui antisemitism. Acest ultim fenomen, care, în 1941, a luat forma prigoanei violente, e întruchipat aici de soarta câtorva personaje din evreimea mijlocie ieșeană: meșterul tâmplar Paul Nahmanson, asociatul său Alex Haimovici, soțiile lor Adina și Clara, adolescentul Daniel, „curtezana" Rașelica, perechea Lia-Moni. Trăind cu toții într-un uriaș imobil, aceștia alcătuiesc o comunitate aparte, dar nu închisă, după cum o arată anturajul ei românesc, ce îi cuprinde, între alții, pe ofițerul Obedenaru și pe pitorescul student Gheorghe Berbece. Analiza relațiilor dintre personaje, îndeosebi a celor erotice, pătrunse uneori de un viu sentiment al păcatului (cuplul adulterin Paul-Clara), ocupă primele două părți ale romanului. Abia în a treia (*Dincolo de*

capătul nopții) contextul social antisemit trece din fundal în prim-plan, culminând cu scenele de groază ale pogromului, căruia îi cad victimă și câțiva dintre protagoniști. Deși bine documentată, cartea nu se distinge atât prin realismul ei istoric, cât prin scrutarea analitică a faptelor și prin amestecul de implicare și de detașare ironică ce răzbate inclusiv din unele pasaje autoreferențial-eseistice.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 3–5, 7; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 368, 5; Cornel Moraru, *Romanul românesc rămâne în continuare imprevizibil*, F, XXXIV, 1998, 12, 106–108; Strihan, *Siluete*, 197–200; Steluța Peștrea Suciu, *Destin în istorie*, AST, 1999, 6, 28–31; Daniel Cristea-Enache, CAI, 2000, 1, 19–22; Cornel Moraru, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 87–89; Camelia Crăciun, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 89–91. ❐ V. și *Catedrala*, 1969.

I.M.

DUMITRESCU Laurențiu, *Pușcăriașul*, Galați, Porto Franco, 1996, 310 p. Roman social. Conform afirmației autorului, e inspirat din fapte reale. Narațiunea urmărește meandrele reintegrării în societate a fostului condamnat politic Octavian Vadu. Fiu de țăran, acesta ajunge să studieze istoria la Universitatea din București, dar, în anul cinci de facultate, este arestat și condamnat la douăzeci și cinci ani de închisoare, în urma unor delațiuni. După nouă ani este eliberat. Respins de familie, găsește mângâiere și sprijin în câțiva apropiați.

M.M.

➤ **DUMITRIU Petru,** *Extremul Occident*, tr. din lb. franceză de Luminița Brăileanu, Buc., Univers, 1996, 408 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). Pref. de George Pruteanu, tabel cronologic de Geo Șerban. (În lb. franceză: *L'Extrême Occident*, Paris, Éditions du Seuil, 1964). Roman social. Dacă în primele două cărți publicate în exil, *Ne întâlnim la Judecata de Apoi* (1961) și *Incognito* (1962), dezvăluise hidoșenia comunismului românesc, aici ~ face o analiză spectrală la fel de drastică și de întunecată a capitalismului occidental. Decadența sa este scrutată prin intermediul aceluiași lucid personaj auctorial, gata să consemneze, și ca exilat, o seamă de „biografii contemporane". Din postura de angajat al unei mari firme navale dintr-un port nordic, el descoperă o lume care, sub lustrul bunăstării, ascunde nesiguranță, corupție, deznădejde, haos latent. Bine individualizați, cei ce o populează sunt totodată reprezentativi: oameni de afaceri ca Freddy Jordan și Octavio Anders-Gilderays, politicieni ca prim-ministrul Faber, anarho-sindicaliști precum Calvin Konningh, revoluționari refugiați în Vest ca Rachid Elabani, spirite marginale ca Axel Oeversmans. Ultimul, propovăduitor subversiv, asemenea lui Sebastian din *Incognito*, al iubirii aproapelui, va fi ucis, din pură disperare nihilistă, de fiul patronului Jordan, figură tipică pentru declinul „extremului Occident". Urmărind existența dublă a personajelor și dezvoltând o intrigă alambicată, romanul devine tot atât de baroc precum complicata realitate psiho-socială din care se inspiră, fără a-și pierde însă vigoarea narativă și clarviziunea analitică.

■ *Fernwest*, tr. de Cajetan Freund, Frankfurt am Main, S. Fischer Verlag, 1965 (Stuttgart – Hamburg, Deutscher Bücherbund, 1967); *Westward Lies Heaven*, tr. de Peter Wiles, Londra, Collins, 1966 (ed. americană: *The Extreme Occident*, New York, Holt, Rinehart and Winston, 1966).

◆ Irina Petraș, *Între extreme*, ST, XLI, 1990, 9, 16–18; Petraș, *Literatură*, 8–13; Octavian Soviany, *~ față cu Occidentul*, CV, s. nouă, II, 1996, 11, 11; Miruna Mureșanu, UC, VI, 1996, 11–12, 13; Radu Aldulescu, ALA, VI, 1997, 356, 4; Alunița Cofan, CAI, 1997, 1–2, 149–152; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 3, 4; Dan Stanca, VR, XCII, 1997, 3–4, 129–131; Glodeanu, *Dimensiuni*, 259–268; Munteanu, *Jurnal*, VII, 101–105. ❐ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

➤ **DUMITRIU Petru,** *Omul cu ochi suri*, tr. din lb. franceză de Magdalena Popescu, I. *Omul cu ochi suri*, II. *Întoarcerea la Milo*, III. *Frumoasa călătorie*, Buc., Cartea Românească, 1996, 296 + 344 + 216 p. (În lb. franceză: *L'Homme aux yeux gris*, I. *L'Homme aux yeux gris*, Paris, Éditions du Seuil, 1968; II. *Retour à Milo*, III. *Le Beau voyage*, Paris, Éditions du Seuil, 1969). Roman de aventuri. Narațiunea desfășoară sinuosul fir al vieții lui Arcangel, un maran spaniol din veacul al XVI-lea, care își începe rătăcirea prin lume după ce părinții săi sunt arși pe rug de Inchiziția din Toledo. Ca mercenar, negustor și comandant de galeră, ca sclav și prizonier, ca sfetnic de taină, el străbate mări și țări, ajungând în Flandra răvășită de Reformă, în Veneția dogilor, în Malta, Egipt și India, în ținuturile tătarilor, în Moscova lui Ivan cel Groaznic, în Praga Habsburgilor. Într-un târziu va poposi chiar la curtea prințului Hamlet, episod ce reia, într-o insolită variantă romanescă, intriga tragediei shakespeariene. Periplul lui Arcangel, acest *uomo universale* al aventurii, nu înseamnă însă doar un nesfârșit șir de peripeții, ci și o continuă căutare a unui sens al vieții, revelat a fi, într-un mișcător final simbolic, speranța religioasă și actul pur al solidarității cu aproapele. Este sensul de adâncime al cărții, care, dincolo de forța epică, se distinge prin pitorescul etnic și cultural al locurilor descrise, precum și prin pregnantele portrete ale personajelor, inclusiv ale unor figuri celebre (de pildă pictorii El Greco și Tițian).

■ *Mannen med de grå ögonen*, tr. de Claës Gripenberg, Stockholm, Forum, 1968; *Der Mann mit den grauen Augen*, tr. de Erika Ziha, Wien – München – Zürich, Molden, 1969.

◆ Petraș, *Literatură*, 13–14; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 1, 10; Mariana Criș, *O nouă cronică, dar nu de familie*, AZ, supl. literar, 1998, 47, 2; Ion Simuț, *„A survenit o schimbare importantă în condiția socială și estetică a romanului”*, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44. ❒ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

❍ **DUNCA Ion,** *Ceasul solar*, fragment de roman, AST, 1996, 1–2–3, 151–154.

I.M.

FILIP Gheorghe, *Muzeul viu*, [Alexandria], Teleormanul Liber, 1996, 205 p. *Bildungsroman*. Personajul-narator, scriitor în devenire, se confruntă cu tribulațiile scrisului, dar și cu veleitarismele și bovarismele de tot felul ale câtorva creatori locali.

◆ Gheorghe Stroe, MND, I, 1998, 1, 18–19.

L.Pv.

❍ **FIRAN Carmen,** *Farsa*, LTI, 1996, 19, 18–20; *Farsa*, CNC, VIII, 1997, 6–7, 16–17, fragmente din romanul omonim.

I.M.

FLORESCU Florentina, *Ultimul refugiu*, Cluj-Napoca, Daco-Press, 1996, 104 p. Roman psihologic. Descrie relațiile, retrăite în memorie, dintre o fiică și părinții săi. Abandonată la naștere, ea fusese găsită de cel care, deși singur, îi va deveni tată adoptiv și care, după câțiva ani, se va căsători pentru ca ea să aibă parte de dragostea maternă. Ceea ce însă nu se va întâmpla. Discordia dintre mamă și fiică și, prin contrast, îngăduința omenoasă a tatălui constituie principalele repere ale evocării, pe care moartea celor doi o preface într-o meditație asupra unor destine. Pătrunse de neliniște, de regret și iertare, reflecțiile declanșate de aducerea-aminte dau o oarecare consistență povestirii, altfel extrem de firavă și de difuză în fragmentarismul său.

I.M.

FLORIDA Mihai, *Se caută un detectiv*. *Roman polițist*, Timișoara, Augusta, 1996, 176 p. Pe ultima pagină se specifică: „Sfârșitul vol. I”. Roman polițist.

I.M.

FOTACHE Mihai, *Sfântul diavol*, Craiova, Editura F – Fundația Eugeniu Carada, 1996, 185 p. Roman al tranziției. Ușor incoerent stilistic, ezită între prezentarea critică a crizelor postrevoluționare și a ecourilor funeste ale comunismului. De asemenea, romanul exaltă sacralitatea cuvintelor și a producțiilor românești ale personajului central, *alter ego* al autorului, Bogdan Crinu, scriitor și jurnalist cu o istorie picarescă și cu un program existențial axat pe cultul libertății. Bandava, denumirea ficțională a Craiovei în multe dintre romanele lui ~, rămâne epicentrul acțiunii din ≈. Discursul încorporează masiv citate și trimiteri la opera romancierului, precum și o serie de comentarii și fragmente prilejuite de dezbaterile intelectuale și politice ale anilor nouăzeci.

C.R.B.

GANCI A.[filică], *Zodia lupilor*, Buc., D.B.H. 1996, 272 p. Roman parabolă. Fantezist ca narațiune, dar interesant prin simbolistica sa, este mai curând o parabolă despre opoziția ireconciliabilă dintre două lumi: cea arhaică, al cărei spirit mitico-religios este întruchipat aici de un neam de munteni, Călimanii, și cea modernă, care, cu viciile ei, cu civilizația ei uniformizantă, cu propriu-i mit al progresului, face orice pentru a distruge viața și gândirea tradițională (în carte chiar la propriu: ritualurile Călimanilor sunt judecate drept crime de un „tribunal special internațional”, care trimite forțe de intervenție împotriva lor).

◆ Paula Romanescu, VR, XCIV, 1999, 10–11, 193–194.

I.M.

GAVRILESCU Vasile, *Crimă și iubire*, Buc., Albatros, 1996, 222 p. Roman politic. Efectele dezumanizante ale comunismului sunt ilustrate, în cele cinci capitole ale cărții, de destinele întrețesute a tot atâtea personaje principale: Alexandru, un medic militar care, evadat din lagărul sovietic unde zăcuse mulți ani ca prizonier de război, se întoarce acasă, la Constanța, și sfârșește în închisorile comuniste; odiosul comandant de Securitate Eustațiu, autorul moral al condamnării și apoi al uciderii lui Alexandru; Corina, fosta soție a acestuia din urmă, care, căsătorită între timp cu securistul, se adaptase perfect la noul regim, neezitând chiar să-și dea copiii la orfelinat și să depună mărturie falsă la procesul înscenat fostului ei soț; cei doi „orfani”, Ovidiu și Eriadana, eșuați în infracționalitate, dar recuperați de un prieten al tatălui lor (un marinar supranumit Crabul). Înmănunchind biografiile mutilate ale acestor personaje, romanul își subminează singur mesajul politic prin excesul de senzațional și prin multele trivialități, îndeosebi de limbaj.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 2, 4; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 13, 4; Mihai Lisei, *De vorbă cu ~*, TR, s. nouă, X, 1998, 11–13, 3–4; 18–21, 4–5.

I.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Haiduca și iubiții săi*, Buc., Crist–1, 1996, 159 p. Roman de senzație. Este alcătuit după un calapod epic deja utilizat de autoare în alte cărți ale sale, de pildă în *Îngeri și monștri* (1994). Întocmai ca acolo, protagonista este și în acest caz o orfană de război care, încercând să supraviețuiască fără a se întina, trece prin tot felul de situații, una mai neașteptată decât alta. Povestite expeditiv, întâmplările ating culmea incredibilului în final, când Marica, zisă Haiduca, ajunsă pictoriță renumită, descoperă că se îndrăgostise de propriu-i fiu, un tânăr medic revenit în țară după moartea tatălui său, cel care, medic și el, o părăsise pe eroină într-un sanatoriu și plecase în Franța.

I.M.

GEORGE Alexandru, *Oameni și umbre*, Buc., Albatros, 1996, 513 p. Fragmente: *Oameni și umbre, glasuri, tăceri*, CNT, 1995, 7, 1; 10–11; *Oameni și umbre, glasuri, tăceri*, VTR, XXV, 1995, 8, 5–8. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 125. *Bildungsroman*. Protagonistul, personaj în mare măsură autobiografic, relatează, la persoana întâi, evenimente care i-au marcat prima tinerețe și apoi anii maturității. Evocarea precisă, realistă, a Germaniei interbelice, apoi a Bucureștiului aflat sub ocupație nemțească, în anii Primului Război Mondial, precum și a Bucureștiului interbelic, capătă nuanțe de lirism, atunci când sunt evocați, cu tandrețea specifică unei confesiuni retrospective, membri ai familiei protagonistului (tatăl, sora Adriana, unchiul Costică, unchiul Petru, mătușa Ana) sau prieteni apropiați. Figuri în aparență banale, insignifiante, aceștia dobândesc o aură inefabilă, de ființe devenite umbre, parcă pirandelliene, ale propriilor destine. În același timp, ele își cer dreptul la viață în chiar ipostaza lor de personaje-umbre ale autorului-narator, cel care le-a scos, prin creație ficțională, din anonimat. Caracterul eseistic, de o pedanterie oarecum livrescă, al romanului este accentuat printr-o frazare narativă plină de acuratețe stilistică.

● Premiul Fundației „Cuvântul” pe anul 1996; Marele Premiu Soros pentru roman pe anul 1996; Premiul rev. „Convorbiri literare” pe anul 1996.

◆ ~, *Un om într-o epocă și între oameni*, VTR, XXVI, 1996, 9, 77–79; Dan Stanca, LCF, s. nouă, 1996, 47, 5; Tudorel Urian, CV, s. nouă, II, 1996, 12, 7; Barbu Cioculescu, *Un roman despre romane*, CNC, VIII, 1997, 1, 18; Barbu Cioculescu, JL, s. nouă, VIII, 1997, 47–52, 3; Barbu Cioculescu, CFT, IV, 1997, 2–3, 5; Iulian Ciocan, CFT, IV, 1997, 4, 6; Constantin Dram, CL, CXXXI, 1997, 4, 16; Ștefan Ion Ghilimescu, *~ și ficțiunea identității scrisului*, LCF, s. nouă, 1997, 13, 12–13; Alex Ștefănescu, RL, XXX, 1997, 21, 4; ~, *Colocviul „Jurnalul contra literaturii”*, F, XXXIII, 1997, 6, 26–28; George, *În istorie*, 281; ~, *Omul și umbra (II)*, LCF, s. nouă, 1998, 6, 7; ~, *În continuarea unor mărturisiri (XV)*, VTR, XXVII, 1998, 10, 74–75; Dram, *Lumi*, 101–108; Glodeanu, *Dimensiuni*, 177–180; Luminița Marcu, RL, XXXII, 1999, 23, 6; George, *Reveniri*, 225, 392; George, *Confesiuni*, 8, 40, 139, 143, 146, 165, 172, 174–177, 182–183, 210, 215–216; Popescu, *Editoriale*, 62–66; Urian, *Proza*, 32–37.

L.Pv.

GHERMAN Tudor, *Moartea și rusoaica*, Timișoara, Editura de Vest, 1996, 243 p. Roman politic. Tema este colectivizarea forțată a agriculturii în perioada comunistă. Fenomenul este înfățișat în forma sa cea mai cruntă, așa cum s-a manifestat în primăvara lui 1951 într-o zonă rurală din Banat (satul Gura Văii și împrejurimile sale), unde armata a intervenit fără milă împotriva țăranilor. Desfășurată într-o atmosferă de suspiciune și de teroare, acțiunea dă la iveală dogmatismul naiv și ridicol al unor mici potentați locali, dar și duplicitatea vinovată a altor personaje, între care și cel principal, Vichentie Voia (zis Vente). Șef la regionala de partid, acesta, un oportunist inteligent și cinic, trecuse la comuniști după naționalizare și nu ezitase să divorțeze de soția sa din motive de „dosar”. Acum însă ironia istoriei îl pune într-o situație-limită, pe care nici chiar prietenia cu rusoaica Ludmila, foarte influentă politic, nu-l mai ajută s-o rezolve. Fiica lui, ce locuia la bunicii considerați chiaburi, urma să fie deportată împreună cu ei. Hotărât să o salveze cu orice risc, el pornește, travestit în colonel de la trupele speciale, într-o aventuroasă și disperată căutare a fetei pe un traseu care, dacă nu îi îngăduie s-o recupereze, îi dezvăluie în schimb ororile petrecute în satele supuse represaliilor. Drama activistului devenit el însuși, moralicește și sufletește, o victimă a regimului dă adâncime unui roman al cărui realism, pe alocuri aproape documentar, capătă relief prin grotescul și absurdul unor întâmplări și caractere, dar și prin simbolismul multor detalii epice.

◆ Micu, *Istoria*, 570; Micu, *Literatura*, 299.

I.M.

GIONEA Vasile, *Zorile*, Buc., Casa de Editură și Comerț Scaiul, 1996, 342 p. Este partea întâi din ciclul *Lungul drum al Golgotei*, care mai cuprinde romanele: *Spinii rozelor* (1998), *Frigul polar* (1998), *Grădina pustie* (1998). *Bildungsroman*. Urmărește destinul personajului Gruia Crainic, în anii de liceu, în perioada interbelică.

◆ Corneliu Crăciun, CTC, IX, 1998, 1–2, 2.

C.T.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Prețul lucidității*, Buc., E.M., 1996, 234 p. Roman psihologic. Surprinde,

prin alternanța planurilor narative, câteva scene din viața mai multor cupluri de intelectuali din Bucureștiul postdecembrist. Evocarea, alcătuită din intrigi amoroase, conflicte, întâlniri și despărțiri, gravitează în jurul a două personaje memorabile, Cristina Manu, o tânără ziaristă logodită cu un bărbat despre care află că e însurat, și Alexandru Vlădoianu, un prosper om de afaceri, îndrăgostit de ușuratica și perfida Arleta Filip. Sub aspect tematic, cartea reprezintă o analiză lucidă, obiectivă a problematicii cuplului, realizată într-o manieră ce îmbină modalități narative specifice observației realiste cu procedeele și concepția romanului de analiză psihologică de tip tradițional.

M.W.

HASSEL Mike, *Moartea s-a născut la Sarajevo*, Buc., Nemira, 1996, 190 p. Roman de război. Cu acțiunea plasată în teritoriul fostei Iugoslavii, romanul continuă misiunile trupei de mercenari din care face parte Florin Zamfir, protagonistul întregii serii.

E.Md.

HASSEL Mike, *Ordon: ucide-ți aproapele!*, Buc., Nemira, 1996, 213 p. Roman de război. Urmărește aventurile lui Florin Zamfir, membru al unei echipe de mercenari aflați sub „tratament psihotronic" care luptă cu celule teroriste ale fundamentaliștilor islamici.

E.Md.

HASSEL Mike, *Pentru bani, înainte!*, Buc., Nemira, 1996, 191 p. Roman de război. Proza urmărește aventurile oneroase ale lui Florin Zamfir, mercenar român, angajat în războaie de gherilă purtate în țări africane precum Angola. Scris la persoana I, romanul prezintă decorul militar cu toate clișeele genului, relațiile interpersonale dintre bărbații implicați în acțiunile de război, conflictele și principiile de viață ale acestora.

E.Md.

HASSEL Mike, *Spaimă și moarte în Transnistria*, Buc., Nemira, 1996, 207 p. Roman de război. Cu acțiunea plasată în Transnistria, proza continuă seria de peripeții ale personajelor din romanul *Pentru bani, înainte!*

E.Md.

❍ **HETEA Fera,** *Adulter fără voie*, apărut în f.rev. CNT, 1996, nr. 15–24.

M.W.

HORASANGIAN Bedros, *Zăpada mieilor*, Buc., Cartea Românească, 1996, 320 p. Fragmente: ≈, RL, XXII, 1989, 38, 14–15; ≈, R, 1990, 7, 8; ≈, CNT, 1991, 32, 4; ≈, RL, XXV, 1992, 3, 14–15; ≈, CAL, 1992, 6, 16–17; ≈, LCF, s. nouă, 1992, 37, 10; ≈, CNT, 1992, 40, 3. Roman postmodern. Alcătuit dintr-o suită de confesiuni, reprezintă biografia interioară a unui arhitect întors de pe front, la scurtă vreme după încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial. Rătăcit în munți, protagonistul se află în căutarea unui adăpost, atât real, cât și simbolic, printr-un demers introspectiv ce vizează reconstituirea experiențelor trăite. Astfel, narațiunea, realizată prin alternanța planurilor temporale, a persoanei întâi cu persoana a treia, într-un stil monologal, ce urmează fluxul liber al memoriei, se constituie din confesiuni, amintiri, impresii, portrete sumare, frânturi de realitate subiectivă. Spirit reflexiv, frământat de întrebări fără răspuns, eroul se dezvăluie în oglinda propriilor percepții interioare, în vreme ce faptele propriu-zise, puține la număr, rămân mereu în planul secund. Romanul, încheiat abrupt, cu moartea protagonistului, împușcat la stâna unde găsește refugiu, pare „așteptarea continuă a unei revelații" (Alex Ștefănescu).

▼ Varianta inițială, aproape definitivă, Cluj-Napoca, Dacia, 1997.

◆ Alex Ștefănescu, *Seducerea și abandonarea cititorului*, RL, XXX, 1997, 10, 4; Miruna Mureșanu, *Proză românească*, UC, VII, 1997, 3–5, 7; C.A., *Vocea distinctă a prozatorului*, TMS, III, 1998, 5, 6.

M.W.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Cercuri portocalii*, AST, 1996, 1–2–3, 47–49; *Marele infarct*, CRC, 1996, 12, 9, fragmente de roman.

M.W.

HRISTU Anda, *Delia*, Buc., Eminescu, 1996, 175 p. Roman sentimental. O excursie la Praga prilejuiește reîntâlnirea dintre Dan, profesor de muzică în București, și un fost coleg de școală turc, Erdin, pictor cunoscut, stabilit la Mangalia. Cei doi sunt trecuți de 40 de ani și, necăsătoriți, locuiesc în continuare cu mamele lor. Din confidențele pe care și le fac, Dan află că Erdin are o idilă cu Delia Boerescu, femeia de care era îndrăgostit în secret și el. Perfectă, relația e tulburată de încurcătura sentimentală, soldată cu un copil, dintre Erdin și Ailin, o fată turcă pe care familia i-o destinase acestuia spre căsătorie. Rămasă disponibilă, Delia nu începe totuși o relație asumată cu Dan.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 8, 9; Ioan Adam, *Victimele întâmplării*, ALA, VI, 1997, 353, 5; Corina Apostoleanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 9, 6; Ion Roșioru, *Pendulări dilematice*, TMS, s. nouă, III, 1998, 10, 9.

L.T.

HUIDAN Eduard, *Eroul nostru. Secvențe din existența kitsch*, Buc., Fundația Luceafărul, 1996, 207 p. Precedat

de *Cuvântul autorului.* Fragment: ≈, LCF, s. nouă, 1996, 18, 9–11. Roman satiric. Redactată în timpul dictaturii ceaușiste, cartea redă portretul caragialesc al individului mărunt, pătruns de importanța unei iluzorii meniri obștești, pe care și-o asumă cu de la sine putere. Protagonistul, Ginel Burdușan, mic funcționar, activist și informator de ocazie, se angajează, din proprie inițiativă, în dirijarea diverselor acțiuni de muncă patriotică și ideologică, printr-o stație de amplificare procurată pe cont propriu. Condamnat la anonimat, în ciuda veleităților sale organizatorice, antierou lipsit de o personalitate conturată, el devine o victimă tragi-comică a propriei dorințe de a se face remarcat. În timpul unui meci de fotbal, existența sa cenușie trece pe neobservate în neființă, în urma unui accident stupid, încununând astfel, în chip simbolic, un destin lipsit de orice strălucire. Cartea, accesibilă ca scriitură, este parcursă de o ironie fățișă la adresa mediocrității, veleitarismului și oportunismului.

◆ Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1996, 25, 11.

M.W.

IACOB Mihai, *Pașaport american*, Buc., Persona, 1996, 350 p. (Romanul românesc contemporan). Fragment: ≈, LTE, III, 1993, 46, 8–9. Roman de spionaj. Tema e aceea a operațiunilor secrete dirijate de Securitatea românească, în timpul dictaturii comuniste, atât în țară, cât și pe continentul american.

M.W.

ILIESCU Vasile, *Savonarola*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996, 232 p. Biografie romanțată. Se bazează pe numeroase surse documentare despre celebrul predicator dominican Girolamo Savonarola, din Italia secolului al XV-lea. În viziunea autorului, eroul este, în contextul tulbure al epocii, un reformator spiritual și un vizionar politic, ca susținător al republicii democratice bazate pe principiile catolicismului. Cartea, irelevantă din punct de vedere artistic, se reține prin calitatea sa de document, cu interesante inserții speculative.

M.W.

ILISEI Grigore, *Pasaj de rațe sălbatice*, Iași, Omnia, 1996, 291 p. Cu un cuvânt înainte de Florin Faifer. Fragmente: ≈, CRC, 1992, 22, 9; *La schitul fără nume*, CNC, VI, 1995, 10, 6–7; *Natură statică cu lăutari*, CRC, 1995, 24, 9; *Lecția de desen*, ATN, XXXIII, 1996, 1, 6–7. Roman psihologic. Tematica e aceea a raporturilor dintre individ și istorie, cu acțiunea fiind plasată după cel de-Al Doilea Război Mondial. Evenimentele politice din fundalul cărții sunt analizate prin filtrul conștiinței personajului central, Camil Dunea, un tânăr pictor basarabean venit în târgul Vălenilor de pe frontul de răsărit. Fire sensibilă, melancolică, înclinată spre reverie și introspecție, protagonistul trăiește drama imposibilei adaptări la noua realitate, în contextul cedării Basarabiei și a iminenței infernului comunist. Romanul, bine realizat sub aspect compozițional și prin finețea sondajului interior, constituie radiografia unei conștiințe neliniștite, în dificilul său demers de a se reconstrui, prin reflecția în oglinzile schimbătoare ale timpului.

◆ Iulian Ciocan, CFT, III, 1996, 10, 6; Adrian Dinu Rachieru, LCF, s. nouă, 1997, 6, 15.

M.W.

IONESCU Sava, *Stafia ultimului romantic*, Craiova, Societatea Scriitorilor Olteni, 1996, 123 p. Metaficțiune. Cu o pronunțată tonalitate educativă, textul se construiește în jurul cazului neobișnuit al unui elev din clasa a X-a, pe nume Hanibal. După lectura a două cărți, *Mărturisirile unui reacționar* și *Moartea ultimului romantic*, semnate, ambele, de scriitorul Sava Ionescu, Hanibal cade pradă obsesiei că el reîncarnează un „personaj de carte”. Intensa relație pe care o dezvoltă cu celălalt Hanibal, ce trăise cu 50 de ani mai devreme, îl duce în pragul sinuciderii. Odată evenimentul tragic evitat, relația elevului cu personajul obsedant e speculată didactic și de profesorii, și de colegii săi: un club de lectură se ocupă cu lectura și analiza celor două texte, iar o excursie organizată în locurile în care trăise personajul dă ocazia unei cunoașteri geografice și istorice a zonei. Acțiunea se petrece la Craiova, în 1992.

L.T.

IONIȚĂ Ana, *Acasă. Roman pentru copii și bunici*, Buc., Amurg Sentimental, 1996, 96 p. Roman autobiografic. Prezintă confesiunea unei bunici, Ana, ce-și părăsește casa natală din Roman, pentru a trăi alături de fiica și de nepoții săi, în Bucureștiul deceniului opt al secolului XX.

◆ Marcel Crihană, AMR, III, 1997, 4, 7.

M.W.

JURCĂ Gheorghe, *Vânătorul de himere. Despre păcatele vieții de provincie*, Cluj-Napoca, Clusium, 1996, 242 p. Roman satiric. Alcătuită din observații directe, din reflecții și din descripții cu o bogată coloratură afectivă, cartea aduce în prim-plan viața unui ziarist, pe nume Theo Adam, dintr-un oraș ardelean, numit Bruna Duna. Declarativă, ternă în limbaj și viziune, narațiunea reprezintă o critică virulentă a orașului postdecembrist, marcat, în viziunea protagonistului, de falsitate, de ipocrizie și de interese meschine. Perspectiva de ansamblu, realizată în chip maniheist, în tușe groase, prin

alternanța narațiunii obiective cu monologul interior, este aceea a unui entuziast decepționat, profund marcat de brutalitatea existenței cotidiene. Conform opiniei unui comentator, cartea realizează un „tablou satiric (mergând uneori până la nuanțe de pamflet) al societății românești contemporane" (Mircea Cenușă).

◆ Florin Lazăr, ST, XLVIII, 1997, 7, 56; Mircea Cenușă, TR, s. nouă, X, 1998, 7–8, 5.

M.W.

LĂNCRĂNJAN Ion, *Umbra răsculatului*, Buc., Eminescu, 1996, 404 p. (Prozatori români contemporani, 1). Roman rural. Tema e aceea a colectivizării. În anul 1950, satul Straja Română se răscoală, sub conducerea lui Avramu lui Dumitru lui Chirtop, președintele Sfatului popular de atunci. Acesta speră să pună capăt colectivizării forțate a satului. În 1983, treizeci de ani după evenimentele soldate cu numeroase arestări și mulți ani de detenție, primarul Romulus Pârvan, și el la origine țăran, vrea să pună în aplicare sentințele de confiscare a averii tuturor răsculaților de odinioară, hotărâri care nu fuseseră puse în aplicare nici atunci, în plin stalinism. Terenurile obținute astfel ar urma să fie utilizate în procesul de sistematizare a satului, prin construirea de blocuri. Această decizie târzie devine un prilej pentru reconsiderarea tuturor evenimentelor, a caracterelor, precum și a relației ideologiei comuniste cu țărănimea.

M.M.

LEM Victor, *Războiul*, Cluj-Napoca, Clusium, 1996, 144 p. Roman științifico-fantastic.

M.W.

LESION George, *În cuibul albatroșilor. Spovedania unui lucrător de contraspionaj*, I, Buc., 1996, Safire, 302 p.; II. *Fantomele albatroșilor care bântuie satele și pădurile*, Buc., 1998, Satya Sai, 285 p. Cu o pref. de Eugen Teodoru. Roman polițist.

M.M.

LEU Corneliu, *Spionii birocrați*, Buc., Eminescu, 1996, p. 322. Roman de spionaj. După răsturnarea regimului comunist, fostul ofițer KGB Maximov este trimis în România pentru o reorganiza rețeaua de spionaj a Moscovei. În același timp, Alex Vătrașcu, un escroc, stoarce bani de la cei care lucraseră pentru Uniunea Sovietică înainte de 1989, sub pretextul organizării unei rețele informative. Toate aceste mașinațiuni sunt descoperite de Oroianu, un experimentat ofițer de contrainformații român, pe care finalul deschis al romanului îl surprinde în plină urmărire a spionilor. Autorul excelează în descrierea lumii noilor parveniți ai tranziției, lupi care își schimbă părul, dar năravul ba.

M.M.

LITINSCHI Mihai, *Camerun, în Yaoundé. Roman polițist*, Bistrița, Răsunetul, 1996, 205 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Ion Moise. Roman polițist.

M.W.

LOGHIN Victor, *Dedublarea*, Constanța, Leda, 1996, 192 p. Roman politic. Tema e aceea a raporturilor mișcării legionare cu regimul comunist. În centrul narațiunii se află destinul unui simpatizant al Gărzii de Fier, Mircea M. Ghiță, fost căpitan în cel de-Al Doilea Război Mondial. Prin alternanța discursului obiectiv, la persoana a treia, înțesat de informații socio-politice, cu pasaje de jurnal intim, cartea se concentrează pe evoluția politică a eroului după instaurarea dictaturii de stânga. Refugiat în pădurile Dobrogei după arestarea tatălui său, un fost general, protagonistul organizează o mișcare de rezistență anticomunistă, împreună cu alți opozanți ai noii orânduiri. Mai târziu, susținut de un fost lider al Gărzii de Fier, Vasile Groza, ajuns un activist de seamă, eroul reușește, sub o nouă identitate, să urce în ierarhia politică, pe care o subminează din interior, împreună cu alți membri activi ai mișcării legionare, conservată pe tot parcursul dictaturii comuniste. Romanul, inspirat, după afirmația autorului, din evenimente reale, se dorește a fi un document, un excurs în culisele istoriei, începând cu deceniul patru al secolului XX până după Revoluția din decembrie 1989.

◆ Fănuș Băilești eanu, *Un medic și romanele sale*, LCF, s. nouă, 2000, 35, 10.

M.W.

LOVINESCU Tania, *Mă numesc Alzheimer*, Buc., Cartea Românească, 1996, 247 p. Roman psihologic. Structurat în jurul unui caz de patologie clinică, ≈ redă, cu obiectivitate și detașare, o dramă profundă și tulburătoare. Galea Weber, o femeie rafinată, sociabilă, arheolog de succes, se confruntă cu degradarea mentală a soțului său, Solo, bolnav de Alzheimer. Banalele acte cotidiene, din care se compune viața, devin aspirații patetice, în cadrul unui demers anevoios de reconfigurare a existenței, ce-i impune eroinei un nou mod de gândire și un alt sistem de valori. În subsidiar, ≈ reprezintă un eseu despre supraviețuire, conceput cu luciditate sobră și cu știința detaliului, fără efuziuni și fără sentimentalism.

■ *My Name is Alzheimer*, tr. de Mariana Balotescu, Iași, Institutul European, 1999.

M.W.

✸ **LOVIȘTE M.M.,** *Identități furate*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1996, 162 p.

E.Md.

LUCHIAN-TUDORA Tudor, *Pecinginea*, Iași, Cronica, 1996, 216 p. Roman politic. Inspirată din fapte reale, cartea reprezintă o cronică a închisorilor comuniste din deceniul șase al secolului XX. Protagonistul, Silvian Anton, este un ofițer condamnat la ani grei de detenție pentru a fi luptat pe frontul de răsărit, împotriva Rusiei, la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial. ≈ evocă, în maniera unei scrieri-document, lipsită de coloratură artistică, experiența carcerală a eroului, încheiată printr-un decret de amnistie.

M.W.

LUNGU Liviu, *Un descălecat…*, Buc., Editura AMB, 1996, 280 p. Cu o postf. de Ileana Polovrăgeanu. Metaficțiune. Elaborată pe mai multe paliere narative, cartea, relativ ambiguă la nivelul semnificațiilor, reprezintă de fapt o construcție postmodernă, cu inserții de proză fantastică, tratând tema luptei dintre bine și rău. Protagonistul, scriitorul Pavel Saulea, spirit revoltat, fascinat de mitologia păgână, trăiește retras în pustiul unui ținut misterios, în urma unei crize existențiale cu elemente de delir religios. Noua credință a eroului, dobândită sub influența unor personaje malefice, este aceea a izbăvirii de rău prin ritualuri specifice păgânismului magic de tip arhaic. Istorie a unei inițieri în practici și superstiții ancestrale, cartea include deopotrivă o colecție de epistole și scrieri fictive, ce aparțin mai multor personaje. Cu detașare uneori ironică, naratorul reproduce toate aceste texte, face comentarii și precizări la adresa eroilor și a evenimentelor. Presupusa iluminare a protagonistului, în urma întâlnirii cu un grup de excursioniști rătăciți și, mai ales, prin participarea sa la revoluția decembristă rămâne incertă, învăluită în aceeași atmosferă halucinantă, ce însoțește evenimentele pe tot parcursul cărții.

M.W.

LUPU Nicolae, *Liturghia satanică*, Buc., Coral-Sanivet, 1996. 452 p. Roman psihologic. Mai multe de personaje își construiesc existența în jurul ideilor de stabilitate, de datorie, dar și de frumos (protagonistul și alte câteva figuri epice sunt absolvenți de Arte plastice, iar unele dintre destinele acestora încep la orfelinat sau în situații parentale ambigue). Discursul narativ alunecă uneori în patetism, alteori în prețiozități demonstrative.

◆ Gheorghe Stroe, MND, I, 1998, 1, 17–18.

C.T.

MACHIDON Ion, *Dragostea – un ursuleț de pluș albastru*, Buc., Amurg Sentimental, 1996, 112 p. Cu o pref. de Marcel Crihană. Roman sentimental. Confesivă, impregnată de un romantism adesea redundant, cartea evocă relația intimă a unui scriitor din București, pe nume Daniel, cu o femeie căsătorită, la rândul său scriitoare și ziaristă. Lipsit de forță epică, romanul pendulează incert între real și oniric, alternând exaltarea romantică a relației de cuplu cu prozaismul cotidianului.

M.W.

❍ **MACRINICI Radu,** *În treacăt*, fragment din romanul *Războiul lui Kuno*, AST, 1996, 7–12, 73–75.

M.W.

MAMINA Florina, *Lampadarul verde*, Brașov, Lux Libris, 1996, 128 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Mariana Ionescu. Roman autobiografic. Într-o manieră sobră, reportericească, dar abundentă în detalii, cartea încearcă să dea viață amintirilor unei profesoare de română din județul Brașov, în perioada ceaușistă. Repetitiv, monocord, romanul reprezintă o confesiune nostalgică, lirică pe alocuri.

M.W.

❍ **MANOLESCU Oana,** *Strigătul oprit*, fragment de roman, ALZ, IV, 1996, 10, 7.

L.T.

MANTA Tudor, *Salamandra. Roman social*, Buc., Casa Europeană, 1996, 164 p. Roman parabolă. Urmează maniera realismului magic. În preajma celui de-Al Doilea Război Mondial, locuitorii din Cărău, sat incert, fixat în zona petroliferă a României, trăiesc experiența războiului, trecerea Prutului, venirea rușilor, instalarea comuniștilor, colectivizarea. Fără să urmărească un destin anume, romanul ambiționează să surprindă o atmosferă socială și un ritm al schimbărilor istorice printr-un filtru magic. Întâmplările se desfășoară într-un registru dominat de sexualitate, fetișism, moarte, clarviziune, comunicare între tărâmuri. Personajele, voit pitorești, poartă nume absurde, folosesc un limbaj colorat și posedă o imaginație fantastă; le lipsește totuși individualitatea. Cititorul se pierde astfel repede într-un univers bogat populat, dar fără contururi ori dinamică precisă. Abundența fabulosului rămâne nesemnificativă, sufocând evocarea socială și, în general, orice reprezentare a unei lumi posibile.

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 3, 4.

L.T.

❍ **MANU Emil,** *Casa din strada Semilunii*, LTE, VI, 1996, 31, 8–9; *Cabinetul jurnalelor*, LTE, VI, 1996, 38,

9; *O cafea în ceașcă de Meissen*, VTR, XXVII, 1997, 1, 10, fragmente din romanul *Ordinul Jaretierei*.

L.T.

MARIN Ion, *Vremea șacalilor*, Ploiești, Elit, [1996?], 143 p. Roman al tranziției. Urmărește existența unui jurnalist de investigație în atmosfera tulbure generată de evenimentele din 1989. Destinul lui Gabriel Dunea, care face anchete pentru ziarul „Demnitatea", reprezintă pretextul unei narațiuni orientate spre evocarea unei duble degradări, răsfrântă în același timp în haosul societății de tranziție și în amoralitatea jurnalismului postdecembrist. Șantajul la care este supus protagonistul, amenințările pe care le primește, precum și reflecțiile amare în marginea distribuției puterii și averii în lumea nouă sunt înregistrate pe fondul rememorării nostalgice a ordinii sociale asigurate de rigoarea practicilor comuniste. Cartea, animată de un proiect politic subliminal, rămâne lipsită de interes literar.

◆ ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 62–63, 65–66; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 2, 65.

L.T.

❍ **MARINESCU Mihai,** *Drumul spre sine*, fragment de roman, CNT, 1996, 41, 8–9.

L.T.

MARINESCU Mihail, *Alte aventuri ale lui Roby, robotul invizibil*, Buc., Nipexim, 1996, 114 p. Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Face parte din ciclul *Roby, robotul invizibil*, alături de *Aventurile lui Roby, robotul invizibil* (1996) și de *Ultimele aventuri ale lui Roby, robotul invizibil* (1997). Roman pentru copii și tineret.

L.T.

MARINESCU Mihail, *Aventurile lui Roby, robotul invizibil. Roman fantezist pentru tineret*, Buc., Nipexim, 1996, 267 p. Cu o pref. a autorului. Face parte din ciclul *Roby, robotul invizibil*, alături de *Alte aventuri ale lui Roby, robotul invizibil* (1996) și de *Ultimele aventuri ale lui Roby, robotul invizibil* (1997). Conform unei indicații de pe pagina de titlu, ar mai exista o ed. anterioară. Roman pentru copii și tineret.

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Fortăreața*, Buc., Gimicri, 1996, 194 p. Roman parabolă. Într-o Românie vag conturată a ultimilor ani de comunism, David, refugiat în munți ca să scape de răutatea semenilor, descoperă un triunghi mistic, care îi dă acces la o lume secretă, Fortăreața. Variantă tehnologizată a Paradisului, acest spațiu oferă echivalente ale nemuririi, metempsihozei și progresiei spirituale, în baza unei aparaturi evoluate, cu ecrane verzi, care citesc gândurile și butoane care îndeplinesc orice dorință. Fantasma Fortăreței amestecă, fără discernământ, nostalgia mistică a Edenului, imaginația științifico-fantastică a civilizației superioare cu aspirația marxistă spre o lume egalitară, pașnică și proletară (umanitatea refugiată e ocupată muncitorește, în activități productive).

L.T.

MARINOV Zvezdomir, *Jurnalul unui nebun*, Buc., Gimicri, 1996, 117 p. Roman parabolă. Dezvoltă o temă mistică, repunând în scenă înfruntarea dintre bine și rău. Într-o contemporaneitate imprecisă, o comunitate montană condusă de câțiva dintre apostolii lui Iisus (Andrei, Petru) primește oameni aflați în căutarea mântuirii sau a refugiului. Fără un fir unitar, cartea constă într-o serie de scurte narațiuni care ilustrează moralizator prezența diabolicului, așteptarea salvării, pedeapsa divină. Pretextele epice sunt pe cât de variate, pe atât de rizibile: neînțelegerile dintr-un laborator de reproducere *in vitro*, lăcomia unui preot de la țară, experiențele senzuale ale unui om de afaceri. Proiect romanesc aiuritor prin intersecția misticului cu fantasticul și cu științifico-fantasticul.

L.T.

MATALĂ Dumitru, *Împărțirea la trei*, Buc., Eminescu, 1996, 197 p. Roman politic. Într-un orășel de provincie, trei prieteni, Fabian, Miruna și Dominic, trăiesc ultimii ani de teroare comunistă și schimbarea de regim. Dintre ei, Dominic reușește să se impună în noul context politic, obținând o poziție importantă în capitală. Un accident grotesc îi pune capăt carierei. În balconul din care vorbește mulțimii, el cade, se înțeapă într-un cui și moare. O adevărată mitologie se țese în jurul lui Dominic. Se vorbește despre un glonte asasin, se inventează biografia unui erou și se inaugurează o casă memorială. Evidentă aici e denunțarea moravurilor politice postrevoluționare și șarja caricaturală. Totuși, romanul e mai mult decât o simplă satiră a revoluției. Perspectiva asupra destinului lui Dominic o oferă Fabian, cel care își păstrează până la capăt simpatia față de defunct. Evenimentele fără sens care însoțesc răsturnarea politică nu sunt privite cu ochiul crud al unui judecător, ci prin imaginația înțelegătoare a unui prieten. Deficitul de semnificație, perplexitatea sunt compensate prin fantasmare. Moartea lui Damian se transformă, în acest context, într-o încleștare dramatică, cu resorturi misterioase, a trupului cu cuiul. Mitul dublează evenimentul politic. Revoluția, furată în plan politic, e reînscenată fantasmatic prin Miruna, care, ca o nouă Jeanne d'Arc, conduce mulțimile

dezlănțuite pe străzile capitalei. În loc să gloseze evenimentele, romanul le reproiectează imaginar, într-o încercare patetică de depășire a absurdului istoriei.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 3–5, 7; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 15, 66; Adrian Dinu Rachieru, LCF, s. nouă, 1997, 38, 16; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78; ⁂, RL, XXXI, 1998, 4, 4.

L.T.

MĂNDOIU Marcela Mihaela, *Castelul de nisip. Trandafir sălbatic*, Râmnicu Vâlcea, Almarom, 1996, 120 p. Cu o pref. de Petru Petria și o prezentare a autoarei pe coperta a IV-a. Roman sentimental. Tragica poveste de iubire dintre sclava Cypris, din Tibiscum, și aristocratul Marcellus, din Antichitate, este urmărită în paralel cu relația dintre tinerii Ela și Dragoș.

M.M.

MĂRGINEANU Ion, *Oameni nelocuibili*. *Un alt fel de roman*, I, Alba-Iulia, Editura Bălgrad, 1996, 123 p.; II, f. l., 1998. Roman psihologic. Proza este scrisă în 1990, conform unei notații din finalul textului. În ciuda subtitlului, ≈ se califică cu greu drept roman, cartea propunând mai degrabă un corpus de povestiri al căror singur numitor comun este epoca în care se desfășoară acțiunea (deceniile comuniste, până în 1989) și reflexele lor mentalitare în conștiința individuală a mai multor personaje.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 10, 59; Titu Popescu, LCF, s. nouă, 2000, 8, 17.

C.T.

MÂNĂSTIRE Ion Anghel, *Bizante*, Buc., Artprint, 1996, 235 p. Cu o caracterizare de Mircea Sântimbreanu pe coperta a IV-a. Roman parabolă. Din unghiul materiei epice, romanul se înscrie în proza de evocare a satului românesc în ultimii ani ai regimului totalitar. Tema rurală nu este însă decât un pretext pentru dezvoltarea unei narațiuni cu deschidere simbolică. În Bărăgan, în vremea cooperativelor agricole și a cotelor cedate la stat, lui Petru Bizante i se confiscă un cal nedeclarat. În ciuda tuturor tentativelor de recuperare, reparația nu se întâmplă decât după căderea regimului comunist. Calul, sălbatic și fără asemănare, se cheamă Visu și are atributele abstracte ale unei ființe ideale, justificând transparent investiția fantasmatică a lui Petru Bizante în recuperarea sa. Preocuparea protagonistului pentru recăpătarea bunului pierdut ia proporții enorme, covârșind, prin dilatare, toate celelalte sfere ale vieții sale. Familia, îndeletnicirile cotidiene și rutina unei existențe rurale sunt periclitate de obsesia care ocupă maniacal mintea lui Bizante cu frenetice și iluzorii proiecte de recâștigare a animalului confiscat. Totuși, mai importantă decât drama individuală rămâne dezvoltarea unui scenariu simbolic în cadrul căruia cooperativa care i-a confiscat animalul devine însăși Autoritatea, imagine abstractă a coerciției anonime și indiferente. Kafkian, Bizante stă în fața Instituției, la o poartă întotdeauna închisă, și încearcă să demonstreze că animalul îi aparține. Pe filieră existențialistă, romanul tematizează astfel o așteptare absurdă, care consumă viața fără a o compensa. Pretextul epic se dovedește însă prea sumar, prea firav conturat pentru a suporta o asemenea structură simbolică. Între fabula romanului, tentativa de recuperare a calului și semnificațiile ei morale se creează un contrast, cu efect mai degrabă amuzant decât reflexiv. În plus, narațiunea, care surprinde și momentul Revoluției, nu reușește să transfere semnificațiile unei parabole de factură kafkiană dincolo de pragul istoric al schimbării de regim politic.

▼ Reprodus în: *În Flevia, cu Dumnezeu prins de picior*, Buc., Cartea Românească, 2000.

◆ ⁂, UC, VII, 1997, 1, 11; ⁂, RL, XXX, 1997, 1, 5.

L.T.

❍ **MERLĂU Corneliu,** *O zi de primăvară, cu ninsoare*, fragment din romanul *Sfârșitul lumii*, AST, 1996, 1–2–3, 161–162.

L.T.

MIHADAȘ Teohar, *Străinul de la miezul nopții*, Cluj-Napoca, Clusium, 1996, 218 p. (Mărturii, 7). Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Face parte dintr-un ciclu autobiografic, alături de romanele *Frumoasa risipă* (1980), *Pe muntele Ebal* (1990), *Steaua câinelui* (1991), *Pinii de pe Golna* (1993). Roman autobiografic. Dedicată anilor de formare, narațiunea traversează perioada studenției autorului, pe fondul războiului și al schimbărilor politice de la începutul deceniului cinci al secolului XX. Partea de memorialistică universitară este compromisă de neatenția față de individualitatea figurilor de intelectuali și, prin urmare, puțin interesantă documentar. Romanul încearcă și redarea unei inițieri erotice, însă imaginile feminine rămân inconsistente și evocarea lipsită de senzualitate.

◆ Victor Cubleșan, TR, s. nouă, IX, 1997, 15–16, 5; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 14, 65.

L.T.

MIRON Dan, *Așteptarea regelui pescar*, Buc., Nemira, 1996, 191 p. Cu o postf. de Dan-Silviu Boerescu. Roman al tranziției. În lumea bună a politicii românești de după 1989, senatorul Goma se îndrăgostește de Helen Petrescu, fost manechin și agent SRI, însărcinat să îl spioneze. La rândul ei, Helen îl iubește pe Marius, fiul senatorului. Un triunghi erotic se conturează astfel în

centrul romanului, iar împrejurările politice nu fac decât să agraveze complicația sentimentală. Prins în mijlocul unui scandal de presă generat de un raport parlamentar despre Revoluție, Goma are ideea unei căsnicii formale între Marius și Helen. Cei doi o iau în serios și rămân împreună, chiar dacă această alegere presupune ca Marius să îl crească pe fiul tatălui său. Dincolo de freudismul subteran, care justifică evoluțiile afective ale personajelor, romanul suferă din pricina stereotipurilor care apar în zugrăvirea vieții politice a anilor ’90.

● Premiul Nemira pe anul 1995.

◆ Radu Aldulescu, ALA, VI, 1997, 352, 5; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 12, 90; ⁂, UC, VII, 1997, 6, 10; Boerescu, *Păcatele*, 125–129.

L.T.

✷ **MIRONESCU Alexandru,** *Serile singurătății*, Buc., C.B.C., 1996. Cu o pref. de Zoe Dumitrescu-Bușulenga. Roman religios. „Un fel de roman, cu aventuri închipuite, purtate în minte și cuget, prin toate meandrele periplului de temniță. […] Opera este în principal ecoul întâlnirii cu moartea” (Horia Ion Groza).

◆ Camelia Leonte, CL, CXXXII, 1999, 2, 11; Groza, *Sfârșit*, 299–300.

L.T.

MIȚIN VARIEȘESCU George, *Undeva în Occident*, Timișoara, Excelsior, 1996, 243 p. Roman al emigrației. Adrian Grigorescu, emigrant român în Australia, este victima unei înscenări prin care Margot, soția lui, îl face responsabil de viol și de posesie de stupefiante. Salvat, după șaptesprezece ani de închisoare, de Grigore, președintele unei mari corporații, care ajută românii ajunși la ananghie, el încearcă să își refacă viața. Romanul cuprinde și numeroase salturi temporale: unele secvențe narative recuperează scene din viața protagonistului în timpul comunismului și din primii ani de după fuga în Occident, altele etalează o ficțiune speculativă despre o Românie post-apocaliptică, care, în 2001, ar fi trecut printr-un cutremur devastator.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 8, 65.

L.T.

MIU Dumitru, *Frumoasa Maria*, Constanța, Dobrogea, 1996, 183 p. Roman de senzație. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, lui Mitea, medic înregimentat într-una din unitățile de voluntari români constituite în URSS ca parte a armatei sovietice, i se înscenează o crimă cu ajutorul Mariei, iubita sa, care se dovedește a fi spioană.

◆ Corina Apostoleanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 4, 7.

L.T.

MLADIN Emil, *Părintele Mavrodin*, Buc., Du Style, 1996, 255 p. (Romanul românesc contemporan). Fragment: *Ziua de duminică*, LTE, V, 1995, 6, 8–9. Roman parabolă. Urmează maniera realismului magic. Întâlnirea lui Eustațiu Brezeanu zis Bebe, inginer într-un institut de proiectări, cu un cerșetor bătrân, însoțit de un câine, într-o zi de duminică, declanșează, în virtutea unor resorturi misterioase, un proces al dezagregării civile. Soția îl părăsește, fiul îl reneagă, iar șeful îl transferă pe un șantier. Revoltat în primă instanță, Bebe încetează să se mai opună cursului descendent al destinului său din momentul în care, regăsindu-l pe cerșetor, fost preot care și-a pierdut familia, înțelege semnificația propriilor pierderi. Din acest punct, nu mai e posibilă decât soluția acceptării unei existențe derizorii. Bebe își asumă condiția marginală, doarme pe stradă și, la moartea părintelui Mavrodin, îi preia câinele. Precum în prozele lui Mircea Eliade, nu există o cauză eficientă a disoluției civile, ci doar o revelație, cu vocație inițiatică, a „zădărniciei existenței” (Bogdan Popescu). De aceea, pe măsură ce personajul își lărgește înțelegerea, gesturile sale nu mai sunt reparatorii, ci resemnate. Totuși, lipsește de aici doctrina mistică; mai importantă decât inițierea într-o dimensiune sacră a existenței e plăcerea epică de a descoperi condiția dezmoștenitului. E o „lume văzută ca azil de bătrâni” (Doina Tudorovici). Romanul explorează senzorial postura marginală, îi sesizează firescul și introduce justificări acolo unde norma socială condamnă ultragierea bunului-simț. Înnoptatul pe stradă, alcoolizarea permanentă, nepăsarea sunt motivate interior, fără ca perspectiva exterioară, lipsită de compasiune și distantă, să fie abandonată. Într-un exercițiu de virtuozitate tehnică, narațiunea experimentează alternativ apropierea și depărtarea, reconstituind – și validând – un orizont de simțire inedit. Fapt notabil, pe schema narațiunii inițiatice, bogat ilustrată în literatura română, ≈ izbutește să valorizeze materia epică înaintea ideii mistice.

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Nasc și la Du Style romane…*, LCF, s. nouă, 1996, 24, 16; Lucian Chișu, LTE, VI, 1996, 28, 4; Octavian Soviany, CNT, 1996, 28, 5; Bogdan Popescu, CAI, 1996, 6–7, 130–132; Miruna Mureșanu, UC, VI, 1996, 8, 7; Doina Tudorovici, VR, XCI, 1996, 9–10, 156–157; Octavian Soviany, CNT, 1997, 43, 4; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78; Mariana Criș, AZ, 1997, 233, 4; Boerescu, *Păcatele*, 101–105.

L.T.

MODORCEA Grid, *Noii băieți de bani gata*, Buc., Alcris, 1996, 288 p. Face parte dintr-un ciclu, alături de *Fetele de bani gata* (1994) și de *Băieții de bani gata* (1993). Roman satiric. Pe fundalul haotic al primilor ani de după Revoluția din 1989, narațiunea urmărește reîntoarcerea din Occident a Nonei Clauner, nora

unui important membru al nomenclaturii comuniste. Protagonista face o scurtă carieră de jurnalist, încercând, fără succes, să influențeze confruntările politice ale epocii prin fondarea unui ziar, falimentat la scurt timp după lansare. Romanul nu se centrează totuși pe destinul personajului decât pentru a face o suită de acide comentarii, deghizate sumar, asupra figurilor publice și a principalelor evenimente politice din prima jumătate a deceniului zece al secolului XX.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 41, 4; ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 63; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 7, 68.

L.T.

MURGOCI Petru, *Totul e posibil*, Iași, Junimea, 1996, 336 p. Cu o prezentare de Marius Chelariu pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. Autorul prezintă bucuriile și necazurile propriei copilării petrecute în mediu rural, în perioada de început a regimului comunist. Text nelipsit de un anume farmec al evocării.

M.M.

MUȘAT Virginia, *Secretul femeii dispărute*, Buc., Paradis, 1996, 155 p. (Rotonda romanului românesc). Cu o postf. de Al. Piru. Roman de război. Urmărește povestea de iubire care se înfiripă, în Bucureștiul anului 1939, între doi studenți la Medicină, un român, Pretorian, și o poloneză, Maria Sikorski. Odată cu declanșarea războiului, relația lor erotică se destramă, personajele fiind silite să urmeze în viață căi diferite. Maria se reîntoarce în Polonia și se alătură mișcării de rezistență, în vreme ce Pretorian se înrolează și pleacă pe front. În 1947, după lăsarea la vatră, protagonistul pornește în căutarea fostei iubite. Concepută ca o investigație cu tentă polițistă, care îl conduce pe erou din Bucureștiul ocupat de naziști în Auschwitz-ul eliberat de armata sovietică, narațiunea este copleșită de o evocare a războiului care, prin excesul de documentare, devine mai pregnantă decât povestea de dragoste propriu-zisă.

L.T.

❍ **NEAGU Fănuș,** *Marea Doamnă Dracula*, LTE, VI, 1996, 30, 10–11; VII, 1997, 45–46, 8–9, 10; VIII, 1998, 8–28, 8–9, 10–11; VR, XCIII, 1998, 6, 24–39; ST, L, 1999, 5–6, 32; LTE, IX, 1999, 334, 8–9; IX, 1999, 338, 8–9; ST, L, 1999, 11–12, 25–30; MR, X, 1999, 8–12, 4–7, fragmente din romanul *Amantul Marei Doamne Dracula*.

◆ Viorel Sâmpetrean, *Fănuș Neagu este fiul basmului spus la gura sobei* (i. cu ~), AZ, 2000, 9, 3.

L.T.

NEAMȚU Ioan, *Rădăcini adânci*, Iași, Dosoftei, 1996, 419 p. Roman rural. Relatează reîntoarcerea unui anume Ioachim, descendent al unei vechi familii de răzeși de pe malul stâng al Prutului, la vatra părintească. Revenit în satul natal după o lungă absență, protagonistul descoperă alterarea profundă a vieții rurale în urma colectivizării și, compensatoriu, se scufundă într-o evocare lirică a copilăriei trăite pe marginea Prutului, în timpul României Mari. Cartea urmărește, astfel, în chip neconvingător, constituirea unei mitologii a ruralității ancestrale, dublată de o monografie cu aspect documentar a satului Cotul lui Vodă.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 8, 66; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 10, 4.

L.T.

NECULA Damian, *Sărbătoare continuă*, Buc., RAO Internațional, 1996, 314 p. (Proză română contemporană). Roman parabolă. Relatează istoria unor tineri care, în ultimii ani ai regimului comunist, ajung să emigreze în Occident. Rememorând ultima lor vacanță de vară petrecută în țară, ≈ subliniază, asemenea multor texte din epocă, prezențe obsedante ale mentalului colectiv – starea de continuă exasperare, sentimentul unei supravegheri generalizate și angoasa pierderii gregare în mulțime. Totuși, mai degrabă decât o consemnare realistă, textul oferă o interpretare lirică a terorii totalitare. Privilegiind reprezentările statice, în detrimentul înaintării epice, cartea se constituie ca o succesiune de tablouri cu irizări onirice. În centrul narațiunii nu stau vicisitudinile unor biografii individuale, ci viziunea statuară a unei umanități eternizate într-o „sărbătoare continuă", încremenită în gesticulația omagială a uralelor și a aplauzelor, posedată păpușărește de o bucurie care îi e străină. Grupul, inclusiv cel al prietenilor, intră în acest context sub semnul unei condiții ontologice indistincte, colectivă și pasivă totodată, ilustrând neputința individului de a mai deține controlul propriului destin. O percepție aglutinativă care se transferă, prin analogie, de la imaginea mulțimii care aclamă în ritualuri faraonice, la imaginea prietenilor care se topesc într-o singură siluetă în lumina asfințitului, insinuează teroarea în solidaritatea corporală, în posibilitatea – plastică – a unui personaj colectiv. Tratare picturală a existenței în comunism, romanul se reține prin forța construcției vizuale și prin capacitatea de a degaja semnificații politice insolite.

◆ Rodica Mureșan, *Sărbătoarea – iluzie a reușitei*, LCF, s. nouă, 1996, 30, 11; Laurențiu Ulici, CROR, VIII, 1996, 8, 7; Octavian Soviany, CNT, 1996, 42–45, 5; ⁂, GAC, VII, 1996, 1–2, 62–63; Dan Stanca, *Un prozator parcimonios*, LCF, s. nouă, 1998, 45, 7.

L.T.

❍ **NEGREANU Gabriela,** *Fotoliu cu penumbră*, fragment din romanul *Păcat de tine, Isola Bella*, RL, XXIX, 1996, 40, 14–15.

L.T.

NEȘU Ioan, *Privire clandestină*, Buc., R.A.I., 1996, 189 p. Roman social. Istorie a unei parveniri, ≈ relatează promovarea inginerului Octavian Frunzaru la conducerea unei întreprinderi, în locul lui Ionașcu, demis în urma unei raportări incorecte a producției. Narațiunea se concentrează asupra dilemei morale a lui Octavian care, pentru a-și asigura funcția de director, trebuie să scrie o caracterizare a lui Ionașcu, pecetluind condamnarea acestuia. Plasată convențional în România postrevoluționară, cartea se poate totuși citi numai în cheia literaturii cu tematică industrială din perioada comunistă, de la care se revendică personajele cu conștiință puternică, dar lipsite de interioritate.

◆ Ion Alecu, HMP, 1996, 78, 2; Constantin Vremuleț, „7 zile”, 1996, 74, 5; Constantin Vremuleț, PRF, 1996, 12, 11; Dumitru Ghiță, „Dunărea de Jos”, 1996, 8, 6; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 2, 67; Corina Apostoleanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 3, 6; Titus Nițu, TRI, 1997, 297, 1; Dan Silviu Boerescu, *Drumul spre uzină trece prin lumină*, „Art-panorama”, 1997, 1, 16; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, IV, 1999, 3, 6.

L.T.

NICODIM Dumitru, *Casa lui David*, Buc., Humanitas, 1996, 201 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman al memoriei. Proiectează, pe canavaua unui scenariu epic cu valențe biblice, un destin fracturat, supus meandrelor istoriei recente a României. În centrul narațiunii stă figura lui Trif Nicodim, țăran din satul tulcean Silicea, împroprietărit în 1937, în cursul procesului de colonizare a sudului Dobrogei. Amenințat, sub două regimuri – cel al dictaturii regale și antonesciene, apoi cel comunist – cu pierderea pământului, mai întâi în urma retrocedării Cadrilaterului, apoi în cadrul colectivizării, personajul alege un destin de fugar, ca o formă de rezistență individuală la impozițiile politice. Astfel, de-a lungul anilor 1950, ca să evite întovărășirea, eroul se mută de mai multe ori din Dobrogea în Ardeal, apoi în Banat. Antrenând în această aventură o familie numeroasă, cu doisprezece copii, existența neașezată a lui Nicodim intră într-un tipar al „exodului” în care un întreg trib își urmează, după model veterotestamentar, patriarhul. Închis de mai multe ori de autorități, atât din cauza opoziției sale față de regim, cât și sub acuzația unor relații incestuoase în interiorul familiei, postura țăranului fugar se dovedește, în fond, echivocă și devine greu de investit cu o semnificație politică clară în raport cu istoria zbuciumată a ultimei jumătăți a secolului XX. Dezvoltată ambiguu, narațiunea amintește mai degrabă de eposul mitic, în care figura supradimensionată a tatălui se asociază unei ordini patriarhale, relațiilor tribale și tabuurilor religioase.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 2, 4; Smaranda Vultur, O, s. nouă, 1997, 2, 5; Letiția Guran, VTR, XXVII, 1997, 3, 53–54; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 13, 4; Tatiana Rădulescu, VR, XCII, 1997, 7–8, 156–158.

L.T.

NOVAC Constantin, *Punctul mort*, Constanța, Ex Ponto, 1996, 287 p. Fragmente: *Curriculum vitae* (romanul e anunțat cu titlul *Autonomie de zbor*), TMS, XXVII, 1992, 10, 8–9; *Despre niște întâmplări penibile petrecute pe „Podețul frunzelor scuturate” în care Ion C. Pilat devine salvamontist de ocazie*, RL, XXVII, 1994, 19, 14–15; *Muncile*, TMS, XXIX, 1994, 10, 9, 14; *Ce mi s-a întâmplat într-o zi de martie*, LCF, s. nouă, 1994, 26, 8–9. Roman textualist. După o convenție specifică, narațiunea urmărește destinul „autorului”, Ion C. Pilat, redactor la o editură, aflat în căutarea unui subiect de roman, fără să reușească să depășească „punctul mort” al acumulării amorfe a materiei epice. În paralel, cartea parcurge câteva biografii posibile ale unui personaj, Mierloiu. Cu o identitate necristalizată, ale cărei repere oscilează în fiecare nouă povestire, eroul rămâne totuși, de-a lungul tuturor scenariilor potențiale, legat de mediul marinăresc și de nostalgia marilor călătorii. Una dintre istorii relatează tentativele sale de a lansa o ambarcațiune la apă cu intenția de a realiza o expediție ambițioasă în jurul lumii. La fel ca romanul pe care încearcă să îl scrie Ion C. Pilat, și acest plan e menit să rămână în stadiul de proiect, sensurile simbolice ale cărții degajându-se prin răsfrângerea unui eșec pe mai multe planuri de existență.

◆ ⁂, TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 2; Evelina Cârligeanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 5; Dan Perșa, TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 5; Mariana Criș, AZ, 1997, 220, 5; Ion Roșioru, MET, VIII, 1997, 1–2, 1–2; ⁂, *Gruparea de la Tomis*, TMS, s. nouă, II, 1997, 2, 3; Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1997, 4, 5; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 14, 66; Cristian Radu, *Cum se scrie un roman*, TR, s. nouă, IX, 1997, 17, 5; Cornel Regman, JL, s. nouă, VIII, 1997, 5–12, 3; ⁂, TMS, s. nouă, II, 1997, 7, 15; ⁂, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 1; Dumitru Mureșan, VTR, XXVII, 1998, 9, 40–41; Rotund, *Starea*, 218–243.

L.T.

NOVAC Mircea, *Hăituiți în Mările Sudului*, Buc., Argus, 1996, 214 p. Roman social. Un obișnuit al vieții pe vapor, scriitorul-narator relatează, în note de călătorie cu iz diaristic și de reportaj, realități, fapte și evenimente din timpul celor patru luni petrecute, alături de echipaj, la bordul cargoului „Curtea de Argeș”, aflat, sub pavilion

românesc, în misiune în mările Sudului. Evocarea călătoriei cuprinde episoade specifice vieții pe vapor, iar descrierea itinerarului, a rutelor de navigație, însumează de manieră enciclopedică date de geografie culturală și de istorie locală, conturând astfel un imaginar marin bazat pe parcursul naval, într-o ficțiune nautică simplă, cu fragilă consistență estetică. Un mod de viață marinăresc caracterizează mica umanitate compusă din membrii echipajului, un univers de sine stătător definit prin experiența călătoriei pe mare.

I.T.

❍ **OLTEANU Ion,** *Efectul Cimarosa-Mozart*, fragment de roman, ST, XLVII, 1996, 6, 20–23.

L.T.

OLTEANU Ion, *Iarba zăpezilor*, Buc., Ager, [1996?], 181 p. Roman de familie. Urmărește destinul unei familii de-a lungul a patru generații, reflectat în mod simbolic de soarta unei proprietăți luxoase la malul mării. Din anii premergători celui de-Al Doilea Război Mondial până la prăbușirea regimului comunist, în decembrie 1989, narațiunea împletește biografiile mai multor personaje cu transformările pe care le suferă casa de vacanță, care devine pe rând spațiu de creație, vilă de agrement pentru turiști străini, anexă a unui institut de cercetări, înregistrând, prin schimbarea statutului și a destinației clădirii, ecouri ale vicisitudinilor istorice.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 14, 67; Vlad Sorianu, ATN, XXXIV, 1997, 10, 5.

L.T.

OȚOIU Adrian, *Coaja lucrurilor sau Dansând cu Jupuita*, Buc., Cartea Românească, 1996, 448 p. Fragmente: *În arcanele minore*, TR, s. nouă, II, 1990, 35, 5; *Bine ați venit la SMRT*, APS, II, 1991, 7–8, 12; *Joi pe la 9[20]*, „Zig-Zag Magazin", V, 1994, 7, 23; *Die zeitlose Uhr*, RL, XXVII, 1994, 27, 14; *Un personaj secundar*, LCF, s. nouă, 1994, 20, 8–9; *Tir, anamneză și copromanție*, ARES, I, 1995, 1, 8; *Tulburări locale cu capete de porci*, F, XXVII, 1996, 6, 6. Metaficțiune. Conceput între 1987 și 1994, reprezintă un exercițiu metatextual în siajul proiectelor optzeciste ale lui Mircea Nedelciu, Gheorghe Crăciun sau Mircea Cărtărescu. Față de poetica textualistă a primilor, care rămânea în mare măsură literaturocentrică, textul lui ~ înglobează formule preluate din practici computaționale, propunându-și înlocuirea manuscrisului clasic cu documentul de calculator. Fragmentarismul, discontinuitățile narative, alternarea permanentă a perspectivelor sunt reglate de procesorul word (redenumit ludic „Cannonball World Processor"), de formatul sau de grafia specifică fișelor electronice. Caracterul de manual postmodern care pune la dispoziția cititorului toate convențiile de construcție a textului este subminat de un marcat caracter autoironic, în măsura în care autorul intradiegetic își cataloghează romanul drept „Ciornobâlul Prozaismului Românesc". Cu toată deschiderea experimentalistă spre noile medii de comunicare, narațiunii nu îi lipsește trama epică sau substratul psihologic. ≈ surprinde, într-un evident intertext joycean, desfășurarea unei singure zile (30 octombrie 1987) din viața lui Ștefan Gliga, tânăr arhitect. Evenimentele transcrise par banale (activitatea obișnuită la Institutul de proiectare, o mică idilă erotică, o cursă automobilistică), însă odiseea de o zi a lui Gliga se dovedește a fi un proces anamnetic reflectând conștiința încărcată și identitatea fărâmițată a personajului central. Pledoaria de sorginte postmodernă pentru „pielea sclipitoare a lucrurilor", mărturisită de autor într-un pasaj metatextual contra profesiunilor esențialiste ale lui Graham Greene, nu contrazice interesul pentru sondarea abisală a personalității: în relieful gesturilor aparent banale ale lui Ștefan Gliga, narațiunea multimodală a lui ~ revelează mecanisme psihologice complexe: lașități, trădări, impulsuri fratricide sau suicidale.

▼ Reluat fragmentar: *Numele Tuberculului*, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 252–258.

● Premiul Mașina de Scris, oferit de rev. „Zig-Zag" pe anul 1994; Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor pe anul 1996; Premiul pentru cea mai bună carte de debut a anului, oferit de Asociația Scriitorilor Profesioniști din România pe anul 1996.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 13, 4; Dan-Silviu Boerescu, *Imprimanta divină apocrifă sau carna(j)valul (t)existenței*, LCF, s. nouă, 1996, 14, 16; Tania Radu, CID, VI, 1996, 22, 3; Alexandru Spânu, *~*, ≈, LCF, s. nouă, 1996, 25, 4; M. Mureșan, UC, VI, 1996, 6–7, 16; Diana Adamek, *În arcanele majore*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 30, 5; Daniel Cristea-Enache, CAI, 1996, 8, 104–107; Ștefan Dărăbuș, *În căutarea logosului*, EX, XXVIII, 1996, 7–8–9, 8; Ruxandra Cesereanu, *~*, ≈, EX, XXVIII, 1996, 10–11–12, 31; Augustin Cozmuța, ARES, s. nouă, I, 1997, 1, 40–42; Claudiu Groza, *Miezul de sub coajă*, APS, VIII, 1997, 5, 11, 27; Doina Tudorovici, *Dans pe coaja lucrurilor*, LCF, s. nouă, 1997, 23, 22; G.I., TMS, s. nouă, II, 1997, 8, 5; Iulian Băicuș, RL, XXX, 1997, 34, 4; Dana Puiu, F, XXXIII, 1997, 10, 15–19; Adamek, *Ochiul*, 117–121; Nicolae Motoc, *Dincolo de camera obscură*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 1; Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 2, 16–20; Tudorel Urian, *Romanul românesc parcurge un drum dramatic*, F, XXXIV, 1998, 11, 34–41; Gh. Glodeanu, *Dimensiuni*, 230–233; Eugen Curta, DIB, 1999, 14; Ioan Milea, *Amintiri cu ~*, VTR, XXVII, 1999, 11, 41–43; Cornel Moraru, VTR, XXVII, 1999, 11, 47–48; Boerescu, *Păcatele*, 87–92; Sorescu, *Lumea*, 158.

A.G.

❍ **PAL Andrei,** *Războiul lui Vasilca Petru*, fragment din romanul *Miercurea cea înaltă*, UNO, VII, 1996, 3, 7.

L.B.

PARDĂU Platon, *Muza Clio*, Buc., Eminescu, 1996, 231 p. Roman satiric. Narațiunea se construiește în jurul personajului Cicero (Zdranca), inginer de renume în domeniul rezistenței betoanelor, „colaboraționist pasiv" expulzat în Doruna, tată de familie, soț discret infidel al avocatei Cleo, tatăl inginerei placide Fabiola, sinucigaș care se aruncase de la etaj sub ochii președintelui Societății de Arhitectură și fusese îngropat la Belu. Acțiuni succesive (inclusiv omoruri) sunt asociate cu zvonul învierii sale și al revenirii protagonistului ca stafie care bântuie prin București ca în *Manifestul* lui Karl Marx.

◆ Lucian Chișu, LTE, VII, 1997, 5, 4.

L.T.

PANIȘ Anatolie, *Ultimul tren spre România*, v. *Dincolo de Lisabona*, 1992.

M.W.

❍ **PATAPIEVICI H.-R.,** *Viața la șaptesprezece ani*, fragment din romanul omonim, CV, s. nouă, II, 1996, 5, 15; 12.

L.B.

❍ **P.[AUL] Andrei,** *Partida de tăiat lemne*, AURO, 1996, 6, 186–189; *Hendre cel bucuros*, UNO, VIII, 1997, 1, 19–20, fragmente de roman.

I.I.

PĂDUREAN Mia, *Florile nu mor niciodată*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996, 206 p. Roman psihologic. Ana, femeie încă tânără și frumoasă, vine la Călimănești pentru a se reface după o poveste de dragoste eșuată. Coșmarurile ce o bântuie dezvăluie un trecut zbuciumat, cu detenții și persecuții politice, scrisorile primite de la Radu, amantul despre care nu mai știe nimic, constituind singura sa alinare. Copleșită de amintiri, Ana se abandonează confesiunii ca o ultimă formă de terapie. Finalul, dominat de evenimentele din decembrie 1989, pare să-i aducă eroinei liniștea consolatoare.

▼ Buc., Danubius, 1997.

L.B.

PĂLĂȘESCU Mircea Ștefan, Maria Mirela PĂLĂȘESCU, *Histria și... Cezar*, Buc., Șansa, 1996, 293 p. Roman istoric. Acțiunea este plasată în timpul domniei lui Burebista, când cetăți precum Histria încearcă să-și mențină independența față de Imperiul Roman. Susținută de o serioasă documentare, narațiunea se dovedește sufocată de citate și de o terminologie abuzivă, la care se apelează din dorința de autenticitate. Viziunea lumilor invocate rămâne una maniheistă.

L.B.

PĂLTINEANU Gellu, *Agonia ursului. Roman de pădure*, Buc., Editura RAI, 1996, 203 p. Roman de aventuri. Prima parte reunește, în douăsprezece capitole distincte, tot atâtea „istorii reale de viață" ascultate iarna, la gura sobei, într-un han din munții Lotrului. Personajul-narator, funcționar într-un minister, dar cu pasiunea scrisului, publică, la întoarcerea în București, aceste „povestiri", implicându-se indirect în evoluția ulterioară a eroilor. Intriga polițistă, incapabilă să dea consistență personajelor, au determinat critica să considere scrierea ca aparținând unei „literaturi naive" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 44, 4.

L.B.

PINTEA Radu, *Țărmul homarului*, Buc., 1996, 197 p. Roman rural. Consemnează trista poveste a unei mici așezări de pescari, inclusă într-un ireversibil proces de urbanizare. Gestul brutal al tânărului Drusilla de a stopa, prin crimă, invazia modernului nu poate schimba destinul pecetluit al satului Sin Hoe, punând definitiv capăt existenței unei lumi patriarhale.

L.B.

PLEȘEA Gabriel, *Imposibila reîntoarcere*, Buc., Vestala, 1996, 327 p. Roman al exilului. Evocă drama unei (re)întoarceri eșuate. După experiența adaptării dureroase la traiul pe meleaguri străine (*Aruncă pâinea ta pe ape*, 1994), personajul principal, Ion Olteanu, trăiește, în ≈ sentimentul înstrăinării în propria țară. Revenirea la Bucureștiul copilăriei și al adolescenței nu poate reface „ritmurile balcanice întrerupte acum șaptesprezece ani". Ceea ce putea deveni o radiografie completă a unei reveniri mult dorite rămâne „o proză plină de platitudini generatoare de plictis" (Alexandru Spânu).

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 42, 4; Popescu, *Editoriale*, 59–61.

L.B.

POP Octavian, *Gânduri*, Timișoara, Eurobit, [1996], 133 p. Roman sentimental. Acțiunea este plasată într-un sat din nordul Olteniei, în ultimele decenii ale regimului comunist. Naratorul relatează, pe un ton confesiv, povestea cuplului Ana-Mihai, care încearcă să-și păstreze relația departe de ochii unor părinți influenți și autoritari.

L.B.

POPA Cornel George, *Dobitocul de țânțar*, Buc., Cartea Românească, 1996, 224 p. Autoficțiune. Concepută ca o

confesiune totală, narațiunea abordează problemele juvenile cu o sinceritate dezarmantă, cu furie și gravitate. Tudor Georgescu, cel cu care se identifică eul-narator, pune la încercare deseori credulitatea cititorului, mizând pe șarmul și ambiguitatea scriiturii. ≈ „ar putea intra într-o strălucită serie a «falselor tratate de…». Ar putea fi un fals tratat de erotică și un fals tratat de sinucidere și un fals tratat de psihopatie sau pur și simplu un fals tratat, de amorul artei" (Constantin Dram).

◆ Dram, *Lumi*, 64–68.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Ninge de Paști în Paradis*, Iași, Junimea, 1996, 271 p. Cu un text pe coperta a IV-a de Constantin Dram. Roman social. Urmărește destinul lui Iarun, un copil din flori, marcat în copilărie de moartea violentă a tatălui său adoptiv, mușcat de lupi într-o pădure. Zdruncinat de evenimentul tragic, la care asistase, protagonistul nu reușește să găsească, ca adult, calea spre normalitate. Relațiile sale erotice nu vor face decât să sporească șirul violențelor. Paulina, prima femeie pe care o iubește, adulterin, cu care are și un copil, înnebunește și se sinucide de Paști. Suspectat pentru moartea ei, Iarun face, pe nedrept, pușcărie, înnebunind la rândul său după ce e eliberat. Frescă a unei lumi sărace, de vagabonzi și de fugari, guvernată de superstiții, de fatalitate și de predestinare, textul ridică lipsa de șansă și alienarea care marchează destinele individuale la rang de formă de viață.

◆ Simion Bărbulescu, CL, CXXXII, 1998, 7, 28.

L.T.

POPA Mihail P., *Orfani de Dumnezeu?*, f.l., Paracelsus, 1996, 254 p. Cu o pref. de Monica Spiridon. Roman filosofic. Lipsit de o tramă epică identificabilă, brodează, sub pretextul unei „metempsihoze inverse" experimentate de scenaristul Zam în pragul morții, o incursiune în „suprascenariul" întregii istorii umane. Discursul narativ se împarte între narațiunea propriu-zisă și coloane de citate preponderent filosofice. ≈ amalgamează eseistic scenarii mitologice și ezoterice, punctate de numeroase elemente conspiraționiste, care speculează asupra rolului deținut de religie, sclavie și război în istoria milenară a omenirii. Filosofii pitagoreici și zeul dac Zamolxes se evidențiază ca personaje de prim-plan ale acestui text alambicat, cu paradă de erudiție.

A.St.

POPA Mircea Matei, *Condamnat la fericire*, I, Sibiu, Bucura, 1996, 315 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Mircea Ivănescu. Roman psihologic. Cu acțiunea plasată într-un centru de recuperare, descrie „fără sentimentalisme și cu o luciditate nemiloasă" (Mircea Ivănescu) cazul unui tetraplegic spastic condamnat, în urma unui grav accident, să-și petreacă viața imobilizat într-un scaun cu rotile. Protagonistul oferă exemplul unei stranii comuniuni dintre fizicul neputincios și prea plinul cenzurat și dozat al vieții sale sufletești.

L.B.

POPESCU Adrian, *Cortegiul magilor*, Cluj-Napoca, Dacia, 1996, 114 p. Cu o postf. a autorului. Fragmente: *Ucenicul magilor*, VTR, XXI, 1991, 12, 9; *Curtea lui Irod*, RL, XXV, 1991, 1, 14–15. Roman religios. Este inspirat de călătoria celor trei magi spre Ierusalim și Bethleem. Inițiată în actualitate (ajunul unui Crăciun modern), narațiunea glisează „dintr-un timp profan într-un timp mitic" (Aurel Pantea), antrenând transfigurarea protagonistului într-un umil narator, participant direct la călătoria biblică. Considerat de critică „un roman cu teză", acestuia i s-au reproșat neajunsurile evocării, vicii de concepție și tehnici de construcție inabil strunite (Sanda Cordoș).

◆ Iosefina Batto, TR, s. nouă, VIII, 1996, 50, 4; Corina Apostoleanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 4, 7; Sanda Cordoș, VTR, XXVII, 1997, 5, 32–33; Aurel Pantea, VTR, XXVII, 1998, 4, 56.

L.B.

POPESCU Răsvan, *Prea târziu*, Buc., Humanitas, 1996, 175 p. Cu un *Argument* de Lucian Pintilie. Roman al tranziției. „Reportaj-ficțiune" (Tudorel Urian) inspirat din lumea exploatărilor miniere a Văii Jiului. Ancheta procurorului bucureștean Costa, venit la Fundesac pentru cercetarea unui presupus accident de muncă, furnizează pretextul epic al unei radiografii severe a primului deceniu postdecembrist.

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, II, 1996, 11, 7; Constantin Dram, CL, CXXX, 1997, 1, 15; George Pruteanu, DIL, V, 1997, 207, 13; Dram, *Lumi*, 74–79.

L.B.

➤ **PROFIR Ion,** *Singur pe cerul Stalingradului*, tr. din lb. franceză de George Zăgănescu, Buc., Modelism, 1996, 156 p. Cu un cuvânt înainte de Sorin Tulea. (Tr. după o variantă ms.). Roman autobiografic. Reconstituie, din perspectiva unuia dintre cei mai buni piloți de bombardiere, șase ani din istoria aviației române (1941–1947), cu amănunte despre campaniile din Odessa, Stalingrad, cotul Donului și Ucraina.

L.B.

RACHICI D.[imitrie], *O liceană diabolică*, Buc., Panta Rhei, 1996, 140 p. Roman erotic. Povestirile liceenei

Anca Georgescu, îndrăznețe și pline de picanterii, în care-și relatează presupusele experiențe erotice, se dovedesc, în final, un simplu test de compatibilitate la care-și supune iubitul, sau, poate, numai „un veritabil ciclu de apetisante înfățișări ale artei de a iubi" (Gheorghe Marin).

◆ Gheorghe Marin, *Eros și creație*, UC, VII, 1997, 6, 4.

L.B.

RADU Elena, *Dulcea cântare a paradisului*, Galați, Porto Franco, 1996, 98 p. Roman de senzație. Urmărește evoluția spectaculoasă a Coraliei, fiica unei familii nevoiașe, ajunsă prosperă femeie de afaceri. După căsătoria nefericită cu Ene Cordovan, cunoscut activist de partid din vremea comunismului, protagonista își găsește adevărata dragoste în timpul Revoluției din decembrie 1989, la care participă, salvând un tânăr rănit.

L.B.

RADU Nicolae, *Labirintul fără ieșire*, Buc., Ramida, 1996, 253 p. Roman satiric. Conceput sub forma unei confesiuni, în scopuri exclusiv terapeutice (naratorul, tovarășul Dârzu, scrie niște *Aiureli istorico-nevrotice*, la sugestia psihiatrului Dorohoi Nemerniceanu), ≈ se constituie într-o reconstituire fidelă a unui trecut guvernat de iraționalitate. Angajat ca „meteorolog la sectorul organe din direcția cadre a Trustului central agricol", personajul povestește despre sarcinile de serviciu, despre succesele și „necazurile" unui funcționar zelos, aspecte specifice deceniului șase al secolului XX. Într-o lume imatură, populată cu personaje cameleonice, Dârzu cunoaște și înfrângerea, într-o succesiune năucitoare de fapte aleatorii, nereușind întotdeauna să intuiască adevărata direcție a politicii de partid. „Peripețiile", povestite savuros, cu ironie când subtilă, când sarcastică, aparent hilare, revelează o realitate dominată de absurd și iraționalitate.

L.B.

RĂDOI Titu, *Cântec mare de petrecut*, Târgu-Jiu, Editura Fundației Constantin Brâncuși, 1996, 236 p. Fragment: ≈, BCS, I, 1995, 1, 10–11. Roman rural. Acțiunea este plasată într-un sat din nordul Transilvaniei, în primii ani de construcție socialistă. Desfășurată pe parcursul unei vizite la căpătâiul unui prieten grav bolnav, Mitru Someșan, narațiunea reconstituie istoria vieții sale marcate de evenimentele vremii – ocupația hortistă, cel de-Al Doilea Război Mondial, colectivizarea.

L.B.

RĂDULESCU D. Șt., *Tinca*, Buc., Ramida, 1996, 210 p. Roman social. Cu acțiunea plasată în Bucureștiul deceniilor cinci-șase ale secolului XX, se axează pe lumea pasionantă a colecționarilor de artă. Exponenți ai clasei de mijloc, noii „iubitori" de frumos Fănică Georgescu, Stoian sau Tinca Mărgărit nu au nimic din farmecul vechilor reprezentanți ai profesiei. Fără vreo aluzie directă la realitățile vremii, faptele sunt comunicate la nivel de dialog. E vorba de acțiunile pe care le întreprinde protagonista, Tinca, pentru salvarea colecției de tablouri a fratelui său, doctorul Florea Dudulea, de asaltul unor moștenitori ignoranți.

L.B.

ROMAN Ioan, *Cavalerii danubieni*, III, v. *Cavalerii danubieni*, I, 1982.

I.I.

ROMAN Radu Anton, *Precum fumul*, Buc., Cartea Românească, 1996, 283 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Nu a putut fi tipărit în 1988, anul redactării, devenind unul „de sertar". *Bildungsroman*. Narațiunea urmărește traseul modestului descendent al unei familii cunoscute de avocați, George Hobean, surprinzând cu exactitate pulsul frustrant al vieții predecembriste din micul oraș de munte Făgăraș. Deși un neadaptat, protagonistul nu privește plecarea din urbe ca pe o izbăvire, oferindu-și ca soluție alternativă o dragoste nefinalizată și, mai apoi, înregimentarea în structurile de conducere ale U.T.C.-ului. O tristă rătăcire de la care instanța maternă încearcă, prin recursul la memoria unei ascendențe respectabile, să-l abată.

◆ M. Mureșanu, UC, VI, 1996, 6–7, 16.

L.B.

ROTARU Nicolae, *Ultima dorință*, Buc., E.M., 1996, 164 p. Roman polițist.

L.B.

SCHWARTZ Gheorghe, *Procesul. O dramă evreiască*, Timișoara, Helicon, 1996, 150 p. Roman istoric. Prezintă celebra afacere Dreyfus din Franța sfârșitului de secol XIX, al cărei protagonist este un evreu francez. Căpitan de artilerie atașat pe lângă Marele Stat Major francez, acesta fusese arestat pentru înaltă trădare pe baza unor documente false, menite să-l acopere pe adevăratul vinovat, maiorul Esterhazy. Pe fondul atmosferei antisemite din epocă implicațiile afacerii se prelungesc și în viața unor personaje precum evreul Löbl, „oglindă a unei epoci și un posibil *alter ego* al autorului" (Carmen Neamțu). Rezonanțele procesului în destinul lui Löbl – destin ce traversează Al Doilea Război Mondial și experiența lagărelor de concentrare naziste – lasă loc unor largi interogații social-politice și metafizice pe tema antisemitismului.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Arad pe anul 1996.

◆ Florin Bănescu, *Labirinturi românești*, OPR, I, 1996, 3, 230–231; Carmen Neamțu, *Aventura fără ieșire*, CNT, 1996, 48, 16; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 46, 4; Toma Grigorie, *Contra obliterării unei drame umane*, LCF, s. nouă, 1996, 46, 10; ⁂, TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 2; Cristian Radu, *Prezumția de vinovăție*, TR, s. nouă, IX, 1997, 6, 4; Vitalie Ciobanu, *Nu există un caz Dreyfus*, CFT, IV, 1997, 5–6, 4, 22; Bănescu, *Mușchetarii*, I, 89–92. ❒ V. și *Martorul*, 1972.

I.T.

SERAFIM George-Radu, *Cum să respiri sub apă.* I. *În numele tatălui*, Buc., Evenimentul, 1996, 223 p. Roman social. Sebastian Alexandrescu, geolog la o exploatare minieră din România comunistă, pierde, din cauza trecutului legionar al tatălui său, șansa afirmării profesionale. Reflecția obsedantă asupra moștenirii păcatelor părinților, precum și constatarea evoluției tensionate a raporturilor dintre legea morală și cea socială, fac din protagonist exponentul unei tragedii istorice. În urma unor încercări-limită țesute într-un scenariu narativ lipsit de pretenții, personajul, vindecat de infirmitățile interioare, găsește, în cheie minoră, un sens al vieții, o cale de salvare.

◆ Emil Mladin, *Cercuri concentrice*, LTE, VI, 1996, 48–49, 4.

I.T.

SIMIONESCU Mircea Horia, *Paltonul de vară*, Buc., Albatros & Universal Dalsi, 1996, 446 p. Cu o pref., *O carte a cărților lui* ~, de Alex Ștefănescu. Fragment: *Modulațiuni de frecvență*, LCF, s. nouă, 1996, 7, 12–13. Roman parabolă. Pretextul narativ îl constituie vizita nocturnă a unui personaj, care îi propune naratorului un drum peste Styx, oferindu-i posibilitatea de a-și lua în bagaj lucrurile indispensabile călătoriei. Acesta începe să compună liste de obiecte, conținând de la o cerere de motivare a absențelor, la bilete de tramvai, la furculițe de alpaca, până la texte scrise anterior de autor. Pagini de descriere, fragmente din narațiuni și secvențe de jurnal alcătuiesc, caleidoscopic, un „fabulos almanah", în paginile căruia „scriitorul își inventariază nici mai mult nici mai puțin decât propria viață" (Alex Ștefănescu). Datele se însumează în evocări construite în gama melodică a unui recviem, printr-o combinație de partituri al căror titlu e împrumutat din repertoriul mozartian. Critica a salutat romanul, vorbind fie despre „o carte proustiană […] în care ironia și spiritul ludic rămân doar în fundal, pentru a lăsa locul unei mitologii personale" (Mircea Bențea), fie despre „o sinteză a experiențelor literare de o viață" (Alex Ștefănescu), sau despre „o simfonie neterminată în care răsună temele constante ale vieții și operei autorului" (Carmen Matei Mușat).

◆ Barbu Cioculescu, *Piatra oceanică de Atlantic*, LCF, s. nouă, 1997, 2, 5; ⁂, CFT, IV, 1997, 2–3, 5; Miruna Mureșanu, *Proza românească*, UC, VII, 1997, 2, 4; Mircea Bențea, *Ironia melancolică*, F, XXXIII, 1997, 6, 65–67; Tudorel Urian, *La judecata de apoi a prozatorului*, CV, s. nouă, III, 1997, 3, 7; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 14, 4; Carmen Matei Mușat, *Biografia ca operă*, LCF, s. nouă, 1997, 23, 8; Alex Ștefănescu, ~, RL, XXXI, 1998, 3, 12–13; Lena Lazăr, *Un experimentalist*, TMS, s. nouă, III, 1998, 9, 5; 14; Ion Simuț, *„A survenit o schimbare importantă în condiția socială și estetică a romanului"*, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44; Mușat, *Perspective*, 122–126; Urian, *Proza*, 83–85. ❒ V. și *Nesfârșitele primejdii*, 1978.

I.T.

SIN Mihai, *Quo vadis, Domine?*, II. *Reședința*, v. *Quo vadis, Domine?*, I, 1993.

I.T.

SIPOȘ Mariana, *Mersul pe ape*, Buc., Eminescu, 1996, 222 p. Roman psihologic. Condamnată într-un proces de *mal praxis* și apoi achitată, tehniciana veterinară Tana Serafim își părăsește satul natal și se stabilește la București, oraș unde locuia fostul ei iubit. Călăuzită de un spirit al demnității care-i dirijează atitudinea față de semeni, Tana caută în iubire un răspuns la nevoia de autocunoaștere. Manifestările ei în relațiile sentimentale cu aviatorul și pictorul Matei, cu medicul veterinar Dinu, cu artistul Costin și cu conferențiarul Felix îi ilustrează nuanțat psihologia și fixează tipologic imaginea unei femei care opune trivialității lumii un mod de a trăi construit din sensibilitate, imaginație și iluzii. Cartea devine astfel povestea unei ființe al cărei idealism sufletesc și moral nu găsește ecoul dorit în mediile prin care trece.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 9, 4; Constantin Dram, *Despre o anumită nostalgie și „dezrădăcinare"*, CL, CXXX, 1997, 2, 15; Geo Vasile, *Romanul Tanei*, LFC, s. nouă, 1997, 10, 5; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 3–5, 7; Victor Cubleșan, ST, XLVIII, 1997, 11–12, 67; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78; Dram, *Lumi*, 83–88.

I.T.

SOARE Ion, *Rezervația de oameni*, Râmnicu Vâlcea, Almarom, 1996, 78 p. Roman de senzație. Narațiunea e bazată pe o nereușită combinație de elemente științifico-fantastice și proză polițistă. Toni Bazilescu construiește în pădurea Schitu, din apropierea localității Lacul Lupului, un spațiu concentrațional în care oamenii sunt controlați prin hipnoză. Victimele sunt obligate să-i dea sânge fiului lui Toni, Alexandru, care trece printr-un extrem de rapid proces de îmbătrânire. Finalul deschis sugerează că ambițiile de lider politic ale lui Bazilescu vor fi, totuși, dejucate de autorități.

M.M.

✷ **SOARE Romeo,** *Transplant de caracter*, Târgu-Mureș, Ambasador, 1996, 107 p. Roman politic. Se axează pe spațiul concentraționar din timpul comunismului.

I.T.

STANCA Dan, *Aripile arhanghelului Mihail*, Buc., Nemira, 1996, 191 p. (Purgatoriu). Roman parabolă. În Bucureștiul anilor 1990, Horia Giugariu, ziarist devotat valorilor democrației, dar și un idealist ratat, trăiește o criză mistică. Stăpânit de o nepotolită dorință de purificare interioară, ziaristul, mânat de credința că poate zbura, se aruncă de pe acoperișul unei case. Gestul său se multiplică în universul romanului – de la sinuciderea lui Andrei, fostul său coleg de liceu, la cea a bunicului lui Elis, iubita sa din tinerețe, până la sinuciderile în masă inițiate de o sectă ciudată de oameni născuți prin lithogeneză. Straniul fenomen îi duce pe toți la nebunie și lasă loc manifestării unor forțe metafizice, prin intermediul cărora societatea românească e surprinsă critic, în tectonica ei aleatorie. Pe scena Bucureștiului postdecembrist, traversată de înfruntări ideologice și politice, consemnate cu fidelitate, tensiunea epică este potențată atât de intervențiile neașteptate ale unui plan fantastic, cât și de ineditul relațiilor dintre personaje, aspecte ce dau universului romanesc densitatea spirituală a unei veritabile „parabole creștine" (Luiza Marinescu). Palierul ideatic al romanului, dens și captivant – de la demonia spirituală de natură politică și ezoterică până la întrepătrunderea dintre miraculos și mundan – rămâne totuși „indecis între teza morală, fabulosul metaforic și jocul de malefic, angelism și morbidețe al personajelor" (Dan C. Mihăilescu).

◆ Dan C. Mihăilescu, *Realismul apocaliptic*, DOI, VII, 1996, 15, 15; Dragoș Tudoran, *Galben pe negru: Zdrențuieli*, LTE, VI, 1996, 16–17, 4; Cristian Stamatoiu, *Efectul de sol și defectul de apropiere*, LFC, s. nouă, 1996, 17, 11; Miruna Mureșan, UC, VI, 1996, 8, 7; ⁂, RL, XXIX, 1996, 12, 4; Alex Ștefănescu, *Literatura dezgustului*, RL, XXIX, 1996, 35, 4; Luiza Marinescu, *O nouă formulă a romanului fantastic baroc*, VR, XCII, 1997, 9–10, 147–150; Dan C. Mihăilescu, *Graalul în noroi*, DOI, IX, 1998, 36, 15.

I.T.

❍ **STANCA Dan,** *Veneticul*, fragment de roman, CNC, VII, 1996, 8, 6.

I.T.

➤ **STAVILA Viorica,** *O femeie goală în fața lui Dumnezeu*, în tr. autoarei, Buc., Continent XXI, Baricada, 1996, 333 p. (În lb. franceză: *Une femme nue devant Dieu*, Paris, J.C. Lattès, 1975). Fragment: *Învierea*, CROR, VIII, 1996, 4, 24. Roman istoric. Evocă începuturile lumii creștine. În mediul feeric al Orientului, populat de negustori, nobili și cerșetori, frumoasa Myriam din Magadala, sora lui Lazăr și a Martei, devine rivala Salomeei la o petrecere dată de Irod, după uciderea lui Ioan Botezătorul. În acest chip, ea îl cucerește pe Irod, dar și pe romanul Lucius Marcellinus, însă, după ce ajunge să-i cunoască pe Iisus și pe discipolii acestuia, își aduce aminte de vechiul ei nume, Maria, iar viața sa primește un nou înțeles.

● Marele Premiu Broquette-Gonin al Academiei Franceze pe anul 1975.

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1996, 4, 4; Ștefan Cioacă-Ioanid, CROR, VIII, 1996, 3, 6; Ion Murgeanu, ~ *în fața gloriei literare și a Premiului Nobel*, CROR, VIII, 1996, 4, 24; Cornelia Ștefănescu, *Traiectorii*, JL, s. nouă, X, 1999, 17–20, 6; Radu Negrescu-Șuțu, *In memoriam*, DUL, X, 2000, 133, 53.

I.T.

❍ **STELARU Dimitrie,** *Noaptea geniului. Bunicul. Cojel*, fragment din romanul *Doi lei planeta*, TMS, XXXI, 1996, 4, 10; 6, 5.

I.T.

STOENESCU Nina, *Lacrimile nu sunt de vânzare*, Ploiești, Premier, 1996, 175 p. Roman sentimental. Descrie obiceiuri, prejudecăți, legi și bariere în formarea intelectuală și educația sentimentală a unei tinere. Plasată în decor slav, biografia Polianei beneficiază de ascendența multiculturală a părinților și reprezintă, din perspectiva întâlnirii a două civilizații (rusă și tadjică), modelul identităților utopice. Iubirea ei ratată confirmă existența, ca eșec, a rivalităților îndrăgostite.

A.S.

STRĂTESCU Ion V., *Cartea secretelor*, Buc., Evenimentul, 1996, 286 p. (Epos). Roman istoric. Mihai a lui Vasile Hulubarul, furat, pe când era copil, de turci, învață zidăria, apoi se întoarce în țară și ridică o biserică la izvoarele Milcovului. Construcția e consemnată în cronicele românești și germane din secolele XVII–XVIII.

A.S.

STRĂTESCU Ion V., *Darul nebunilor*, Buc., Vitruviu, 1996, 198 p. Roman istoric. Mihai Hulubaru, dintr-o vestită familie de meșteri zidari, cutreieră țara, lăsând în urma lui semnele pasiunii și ale iubirii de frumos. În cele din urmă, convins că, sub teroarea ocupației străine, „neamul acesta al nostru va dispărea", încearcă, fără succes, construcția unei cetăți subpământene, pentru salvarea de turci a unei comunități dobrogene.

A.S.

STROE Gheorghe, *Soarele roșu*, f.l., Teleormanul Liber, 1996, 124 p. Roman politic. Abordează utopia uniformizării și manipularea psihică în comunism. Modelul analitic al identității pierdute („o copie a copiei copiei") și al statutului supravegheat de „componentă a puterii" este, în carte, dublura fostului președinte al regimului totalitar.

◆ Iulian Bitoleanu, MND, I, 1998, 1, 20.

A.S.

SUBIN Adriana, *Schelete din șifonierele de lux*, Buc., Vivaldi, 1996, 304 p. Roman polițist.

A.S.

❍ **SUCIU Titus,** *Călătoria*, fragment din romanul *Colonelul nu pune întrebări*, VRR, II, 1996, 3, 13.

A.S.

ȘEICARU Pamfil, *Vulpea roșcată*, ed. îngr. de Vasile Iliescu și Virginia Șerbănescu, Buc., Jurnalul literar, 1996, 236 p. Cu o pref. de Vasile Iliescu și o *Notă asupra ediției* de Virginia Șerbănescu. Fragmente: ≈, JL, s. nouă, VI, 1995, 41–44, 4; Bărbulescu, *Ocrotiți*, 155–160. Biografia romanțată. Reconstituie viața Elenei Lupescu, amanta prințului Carol al II-lea. Cartea e un inventar de argumente, ilustrând „ritualul excesului" erotic al *vulpii roșcate*.

◆ Ștefan Borbély, *Povestirile unui exilat la München*, F, XXXI, 1995, 1, 22; Mircea Muthu, *Literatura exilului*: ~, VTR, XXVI, 1996, 9, 28–29; Șerbănescu, *Lângă*, 177; Pițu, *La cafeneaua*, 71–72.

A.S.

❍ **ȘEPTILICI Ara,** *Arta defulațiunii*, RL, XXIX, 1996, 19, 14–15; *Portret de doamnă cu vulpe argintie*, RL, XXX, 1997, 25, 14–15, fragmente din romanul *Dublul*.

A.S.

THEODORU Ștefan Gh., *Un milionar nebun*, Buc., Editura Societății Tempus, 1996, 539 p. Roman social. Abordează parvenirea în lumea marilor afaceri, urmărind ascensiunea lui Marianne Damian în structura administrativă a unei companii newyorkeze. Angajată ca secretară, eroina parcurge drumul spre vârful ierarhiei, apropiindu-se de Lee Boullard, directorul general căruia, în final, îi ia locul. Materialul epic e constituit exclusiv din evenimente corporatiste: licitații, spionaj economic, cedarea unui pachet de acțiuni, controlul consiliului de administrație, intrarea pe piața europeană etc. Personajele par simple accesorii ale acestui peisaj, identificate prin funcția pe care o ocupă în companie.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 49, 7.

A.T.

TIMCU George, *Iubire la sfârșit de lume*, Buc., Eminescu, 1996, 241 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman social. La aproape cincizeci de ani, Octavian Herța, inginer la un institut de proiectări, o regăsește pe Anda, iubita din tinerețe. Povestea lor de dragoste amenință să îi distrugă reputația, cariera și familia, devenind un factor de dezagregare. Textul proiectează drama erotică pe un fond social, încercând să evoce cotidianul sumbru al anilor '80. Perspectiva asupra societății comuniste se vrea deziluzionată și apocaliptică. E un „sfârșit de lume" care se ilustrează grotesc prin magazine goale, coloane oficiale și demolări. Totuși, lipsa de prospețime a observației, limitată la folclorul epocii, compromite fresca socială. Inedită rămâne rezolvarea dramei sentimentale în spațiul public, prin violență verbală și trivialitate, într-o lume în care intimitatea e suprimată de „turnătoria" generalizată.

◆ Fănuș Băilești eanu, LTE, VIII, 1998, 5–7, 4.

A.T.

TRĂILĂ Petre, *Rechinii*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1996, 167 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman de aventuri. Steven, student la medicină, aflat probabil la Chicago, dă primele îngrijiri medicale unui gangster, Frank Preston, zis Bătrânul, rănit într-o încăierare pe Avenue Michigan. Acuzat pe nedrept de complicitate, Steven ajunge la închisoare. Recunoscători, gangsterii îi oferă o avere colosală și îi facilitează împlinirea aspirațiilor sale profesionale. Lumea din afara legii beneficiază, din partea autorului, de o relativă simpatie. Răufăcătorii sunt foști copii ai străzii, de fapt victime care victimizează la rândul lor, pentru că refuză să mai fie victimizate.

M.M.

❍ **TUDOR-ANTON Eugenia,** *Zbor în jos*, VR, XCI, 1996, 3–4, 118–124; *Fuga*, LCF, s. nouă, 1996, 24, 8–9, fragmente din romanul *Oaza*.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Hotel Europa*, Buc., Albatros, 1996, 501 p. (În lb. franceză: *Hôtel Europa*, tr. de Alain Paruit, Paris, Éditions P.O.L., 1996). Fragmente: *Europa! Europa!*, RL, XXVI, 1993, 37, 14–15; *Europa! Europa!*, CNT, 1993, 39, 3; 40, 7; 41, 7; 42, 7; 43, 7; 44, 7; 45, 7; 46, 7; *Europa! Europa!*, RL, XXVII, 1994, 10, 14–15; *Europa! Europa!*, VR, LXXXIX, 1994, 3–4, 14–29; *Europa! Europa!*, ZBR, VI, 1995, 1–2–3, 20–21; 4–5–6, 16–18; *Fragment de roman*, ST, XLV, 1994, 4–5, 12–13; *Europa, Europa*, ST, XLVI, 1995, 6, 14–19; *Scrisoarea*, RL, XXVIII, 1995, 21–22, 22–23; *Curse*,

LCF, s. nouă, 1995, 23, 8–10; *Europa! Europa!*, APS, VI, 1995, 8, 16–17; ≈, TMS, XXX, 1995, 11, 8–9; 12, 8–9; ≈, VR, XC, 1995, 11–12, 26–46. Deschide trilogia din care mai fac parte *Pont des Arts* (1999) și *Maramureș* (2001). Roman textualist. Protagonistul, autobiografic în bună măsură, se privește în oglindă, precum cel din finalul romanului-capăt de ciclu narativ, *Maramureș*, regăsindu-se, emblematic, în postura foetală, ghemuit în propria cochilie, corporală și textuală totodată. Personaj angoasat, excedat de neputințele vârstei, de sciatică și de nesmintita gelozie a nevestei, precum și de câte o pană de inspirație creatoare, romancierul din ≈ se teleportează, compensativ, în spațiul propriei ficțiuni romanești. Cu alte cuvinte, intră printr-un portal în lumea de dincolo de oglindă, ca reflex grotesc-parodic și dezabuzat al ingenuei protagoniste a lui Lewis Carroll. Proza mimează formulele romanului picaresc, cu un discurs narativ antipsihologizant, de scenariu cinematografic, împânzit de frecvente disertații parodice de imagologie privind românismul. ≈ este una dintre cele mai spectaculoase construcții epice postdecembriste.

▼ Pref. și curriculum vitae de Nicolae Bârna, Buc., Gramar, 1999.

■ ≈, tr. în lb. germană de Ernest Wichner, Berlin, Alexander Fest Verlag, 1998 (Frankfurt am Main, Suhrkamp Verlag, 2000).

● Premiul filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor și al rev. „Tomis" pe anul 1996; Premiul UNESCO pe anul 1996; Premiul Salonului Național de Carte, Cluj, pe anul 1997.

◆ Tudorel Urian, *Casa noastră comună, textul*, CV, s. nouă, II, 1996, 7, 6; Eugen Simion, *Personajele realiste în căutarea autorului oniric*, LTE, VI, 1996, 31, 3; 14; Octavian Soviany, *Europa ca text*, CNT, 1996, 36, 5; Gabriel Dimisianu, *Onirismul bine temperat*, RL, XXIX, 1996, 36, 11; Edgar Reichmann, *Un hôtel sans étoiles*, „Le Monde", LII, 1996, 16077, V; Claudiu Groza, *Pribeag prin Europa*, APS, VII, 1996, 10, 9; Ion Vartic, *„L'Extrême-contemporain" și romanul său*, APS, VII, 1996, 10, 8; Laurențiu Hanganu, *Viața ca eșec*, LCF, s. nouă, 1996, 43, 5; Elena Beram, *Europa, un mare hotel*, JL, s. nouă, VIII, 1997, 47–52, 3; Cornel Regman, *La întretăierea Oniricului cu Picarescul*, JL, s. nouă, VIII, 1997, 47–52, 3; Daniel Cristea-Enache, *Farmecul discret al realismului*, ALA, VI, 1997, 356, 6; Ion Vartic, *Un roman „extrem-contemporan"*, RL, XXX, 1997, 7, 10; Vasile Spiridon, *Hotel Babel*, LCF, s. nouă, 1997, 8, 7; Nicolae Bârna, *~ – avataruri ale unei repatrieri literare*, CNT, 1998, 18, 1, 10–11; Ion Simuț, *Criza romanului?*, F, XXXIV, 1998, 7–8, 5–6; Tudorel Urian, *„Romanul românesc parcurge un drum dramatic"*, F, XXXIV, 1998, 11, 38–41; Dan Perșa, TMS, s. nouă, II, 1997, 11, 6; Bârna, *Țepeneag*, 216–254; Buciu, *Țepeneag*, 36–38, 232–233; *Dicționar analitic*, II, 134–136; Irina Petraș, *~ sau cele trei sfere*, APS, XI, 2000, 3, 8–10; Dimisianu, *Lumea criticului*, 170–174; Micu, *Literatura*, 317; Urian, *Proza*, 60–62. ❐ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

❍ **ȚUGUI Haralambie,** *Partea fieroasă și partea lemnoasă*, fragment din romanul *Arma de tărie*, VAR, VII, 1996, 6, 15, 22–23.

A.T.

UNGUREANU Dumitru, *Cartea păcatelor. Roman fără titlu*, Timișoara, Marineasa, 1996, 150 p. Cu o pref. a autorului. Roman erotic. În anii '80 ai secolului XX, într-un mic oraș de provincie a cărui viață palpită în jurul uzinei, copilul lui Grigore Mântuleasa, simplu muncitor la atelier, moare într-un accident de mașină. Vinovatul, inginerul Alexandru Sorică, din conducerea uzinei, se ocupă de organizarea înmormântării, participă la reuniunile familiei îndoliate și mobilizează muncitorii pentru a alcătui un cortegiu impunător. Drama lui Grigore Mântuleasa provoacă intersecția a două categorii sociale aflate la antipozi. Totuși, semnificația acestei întâlniri nu e socială, ci erotică. În chip surprinzător, înmormântarea îi permite lui Grigore să o cunoască pe Claudia, soția lui Alexandru. Cu acordul subînțeles al inginerului, cei doi au o relație strict fizică, ale cărei manifestări variate nu ocolesc perversiunea și opțiunile sexuale neobișnuite. Opoziția socială se reface pe planul senzualității, unde gusturile sofisticate ale cuplului Sorică intră în contrast cu priapismul frust al lui Grigore. Inedit rămâne imaginarul decadent al unei sexualități orgiastice, proiectat asupra mediului industrial comunist.

◆ Laura Lazăr, EX, XXVIII, 1996, 10–11–12, 33; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 12, 95; Ion Roșioru, MET, VIII, 1997, 3, 3; Al. Th. Ionescu, VTR, XXVII, 1998, 7, 41; Eugen Curta, VTR, XXVII, 1998, 7, 43.

A.T.

❍ **URICARU Eugen,** *O cale de ieșire*, LTI, 1996–1997, 20, 97–101; *Cel mai „valabil" lucru din lume*, VR, XCII, 1997, 1–2, 49–58, fragmente din romanul *Supunerea*.

A.T.

URSA George, *Cronică din vremea tătarilor*, în vol. ≈. *Pâine și mortar*, II, Buc., Editura Societății Scriitorilor Români, 1996, p. 5–125. Vol. mai cuprinde romanul *Pâine și mortar* și două poezii, *Omul umil* și *Sabia*. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Mihai Prepeliță și cu o pref. a autorului. Roman politic. Conceput exclusiv ca un monolog interior, textul propune o critică socială și ideologică a lumii comuniste a anilor '60, care pe alocuri capătă accente vituperante. Solitar și autodidact,

refuzând orice formă de integrare socială, autorul acestei lungi diatribe, Nelu, este un explorator al mediilor periferice, care frecventează mahalaua, bâlciul ori boema în căutarea proletariatului autentic, necorupt de privilegii și de conformism. Descoperind, la capătul unei vieți petrecute printre marginalizați, neputința de a regăsi „farmecul discret al proletariatului", personajul se sinucide. Atracția rimbaldiană pentru mediile colorate de la periferia societății comuniste asigură romanului un material epic particular.

A.T.

URSA George, *Pâine și mortar*, în vol. *Cronică din vremea tătarilor*. ≈, II, Buc., Editura Societății Scriitorilor Români, 1996, p. 127–204. Vol. mai cuprinde romanul *Cronică din vremea tătarilor* și două poezii, *Omul umil* și *Sabia*. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Mihai Prepeliță și cu o pref. a autorului. Roman social. Asemenea *Cronicii din vremea tătarilor* (1996), ≈ este conceput ca un lung monolog interior, care pe alocuri capătă accente vituperante. Oferind variațiuni pe tema opoziției dintre proletarii marginalizați și cei privilegiați, cele două romane nu se diferențiază decât prin câteva elemente superficiale, care privesc identitatea personajului principal. Monologul este atribuit aici unui muncitor, Nae Gheorghe, zis Costică, nemulțumit de condițiile de trai, de lipsa mâncării și de precaritatea igienei din timpul dictaturii comuniste. În ciuda unui univers de preocupări legate strict de satisfacerea nevoilor materiale, personajul urmează o schemă stereotipă a destinului personal și, asemenea eroului din *Cronică din vremea tătarilor* (1996), ca o formă ultimă a decepției, își pune capăt zilelor.

A.T.

URSACHE Magda, *Astă vară n-a fost vară…*, Iași, Institutul European, 1996, 369 p. (Inorog, 10). Cu o pref. de Luca Pițu. Roman politic. Narațiunea urmărește destinul Liei Alexianu, din 1958 până la Revoluție, evocând ultimii ani de liceu, studența și activitatea sa în mediul de cercetare filologică. Descendentă a unei familii burgheze persecutate după instaurarea regimului proletar, protagonista își fabrică un mit al inaderenței la valorile societății comuniste și, periodic, retrăiește sentimentul inadaptării. Biografia Liei Alexianu e marcată de reîntoarcerea obsesivă la figura tatălui, fost avocat în România interbelică. Acesta, în vara anului 1958, înainte de a fi arestat, se sinucisese. Cartea amplifică, prin reveniri succesive, semnificația acestui act, înțeles ca o ipostază eroică a rezistenței anticomuniste. Paginile de evocare a pregătirii sinuciderii la care participă întreaga familie se rețin prin explorarea unei situații-limită care obligă personajele să conștientizeze și să asume realitatea dramatică a unei morți anunțate.

◆ ⁂, RL, XXIX, 1996, 31, 5; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 12, 95; Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1997, 20, 16.

A.T.

VACARIU Dumitru, *Cronica regatului blestemat*, Iași, Timpul, 1996, 78 p. Roman satiric. Discursul arhaizant al unei cronici compilate din varii manuscrise găsite reconstituie parabolic „ijderenia neamului din Mandeloaia", o țară străveche, guvernată de cuplul Guță și Sevastița Mandea, a cărei asemănare cu România comunistă și postcomunistă este, în ciuda avertismentului ludic din predoslovie, deloc întâmplătoare. Stilul cronicăresc, umorul dens, elementele satirice și sarcasmul agresiv colorează o istorie transparentă, ușor de decriptat, ale cărei personaje și evenimente semnalează corespondențe reale, de la avansul pe scena politică a cuplului Ceaușescu prin eforturile unei camarile, la acapararea completă a puterii și la impunerea unui adevărat cult al personalității, dublat de o falsificare sistematică a istoriei și asigurat prin eforturile Vigilenței populare, omologul instituțional al Securității. Încheiată printr-o revoluție controversată, în siajul căreia apar puzderii de luptători politici și partide cu acronime hilare (PÎRȚ, succesorul lui PIPI), toată această cronică ficțională cu mecanismele la vedere poate fi citită ca o pledoarie pentru memorie și pentru lecțiile ei.

◆ Nicolae Turtureanu, *Un roman al deriziunii*, CRC, 1996, 19–20, 10.

C.R.B.

VĂDUVA Gheorghe, *Orb în lumină*, Buc., E.M., 1996, 304 p. Fragment: *Orbul luminii* (romanul e anunțat cu acest titlul), VAR, V, 1994, 6, 10–11. Roman al revoluției. Cu o acțiune care debutează cu Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist, textul urmărește deruta creată în zilele Revoluției din decembrie 1989 la București. Intenția romancierului e aceea de a reconstrui atmosfera incendiară, tensiunile și felul în care e percepută strada din interiorul unei unități militare. Perspectiva îi aparține colonelului care conduce această divizie, Geo Vâlceanu. Prudent, acesta refuză să scoată soldații în stradă în primele ore de la începerea evenimentelor și nu se supune nici altor ordine haotice care îi vin de la superiori și de la Minister. Impresia de diversiune, pe care o împărtășește cu subordonații săi, devine și mai puternică în momentul în care un regiment din unitate e trimis să apere aeroportul și înregistrează primele pierderi umane. Starea de confuzie se prelungește și în lunile ce urmează Revoluției. O parte dintre răniții care supraviețuiesc, soldați și superiori, se sinucid atunci, pierzând sensul

acțiunii lor. În aceeași ordine a pierderii de sens își înregistrează colonelul Vâlceanu propria avansare, imediat după cea a generalului Gușă.

◆ ⁂, UC, VI, 1996, 10, 15; Nicolae Baboi, *Romanul ca un reportaj mai lung*, VAR, VIII, 1997, 6, 18–19, 21.

L.T.

❍ **VLASIU Ion,** *Happening*, fragment din romanul *Nebunul din turn*, TR, s. nouă, VIII, 1996, 28, 8–9.

A.T.

❍ **VOICU Alexandra,** *Așa trăit-a Cartazar*, fragment de roman, CNT, 1996, 39, 7.

A.T.

VULPESCU Ileana, *Carnetul din port-hart*, Buc., Eminescu, 1996, 475 p. Cu o notă bio-bibliografică. Fragment: ≈, LTE, II, 1992, 1, 8, 15. Roman social. Evocare a societății românești interbelice din perspectiva a două cupluri de pensionari, Daniel și Marina Șerban, respectiv Sanda și Mitică Băncilă, care își trăiesc senectutea în anii regimului comunist. Narațiunea împletește rememorările nostalgice cu explorarea unui conflict între generații, care îi opune pe părinții care s-au sacrificat în numele idealului național, copiilor care emigrează în Occident, în căutarea unei salvări individuale. Întrețesută cu fragmente dintr-un jurnal de front, care consemnează desfășurarea luptelor de la Mărăști și Mărășești, această mărturie „de generație" ascunde, abia camuflată, evocarea pios-naționalistă a unei istorii idealizate.

▼ Ploiești, Tempus, 1996; Ploiești, Tempus, 1998.

◆ ⁂, UC, II, 1992, 5, 14; Alex Ștefănescu, RL, XXIX, 1996, 28, 4; Florin Costinescu, CUN, I, 1996, 13, 3; ⁂, UC, VI, 1996, 9, 15; Mihaela Țiclete, TR, s. nouă, IX, 1997, 11, 4; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78.

A.T.

WEIGEL Frederich, *Destine*, Buc., Semne, [1996], 345 p. Cu o pref. a autorului. Roman istoric. Cronică a evenimentelor din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial și din primii ani ai dictaturii comuniste, cartea evocă situația dramatică a comunității germane din România prin prisma câtorva destine reprezentative. Mai mult martori ai întâmplărilor decât eroi cu o fizionomie artistică proprie, avocatul Gheorghe Slama, doctorul Romică Mangiurea, Hans Grüsther sau Otto Weiss comentează, oferă explicații istorice, culturale, geografice legate de istoria sașilor din Transilvania, nu fără a fi, la rândul lor, marcați de vicisitudinile vremii. Teza centrală a cărții, concepută pe mai multe planuri narative convergente și aflată la limita dintre memorial și ficțiune, este preeminența valorilor morale asupra determinărilor de ordin social, etnic sau politic.

M.W.

❍ **ZLOTEA Mircea,** *Insula Disperării*, fragment de roman, AST, 1996, 1–2–3, 122–123.

A.T.

1997

AGÂRBICEANU Ion, *Prăbușirea*, în vol. *Opere*, XV, Buc., Minerva, 1997, 344 p. Ed. îngr. de Mariana Iova și Victor Iova. În ms. a mai purtat titlul *Familia Crețu*. Fragmente: ≈, TR, IV, 1960, 15, 4–5; *Ruleta*, GL, X, 1963, 22, 3; ≈, MS, V, 1974, 1, 60–69. Roman psihologic. Reconstituie procesul înstrăinării avocatului și senatorului Ion Crețu (stabilit în capitală) de familia sa, formată din soția Ana și tinerii copii Anicuța, Iustina și Benedict, care trăiesc într-un oraș transilvan de munte. Prins în vârtejul carierei, în care mobilizează o „lăcomie după avere" care l-a urmărit încă din copilăria sa precară, Crețu intră într-un șir de afaceri obscure, dar bănoase, prin medierea asociatului său Fănică Bran și a rudelor de origine evreiască ale acestuia. Dactilografa din familie pe care Fănică i-o propune lui Crețu, Sonia Leibovici, îi devine avocatului o abilă parteneră de afaceri și îi stârnește o pasiune cu efect de trezire interioară, dar îl și duce la pierzanie prin patima ei pentru câștig și pentru jocuri de noroc. Sensibila Ana trăiește suferința despărțirii, dar își recâștigă un sentiment al demnității personale, cu sprijinul bătrânilor săi unchi Anton și Victor Murășan, în paralel cu încercările sentimentale traversate de cele două fete până la căsătoriile reușite din final.

◆ Vatamaniuc, *Agârbiceanu*, 144–145; Zaciu, *Agârbiceanu 3*, 211; Regman, *Agârbiceanu*, 13, 207; Gheorghe Pienescu, *Precizări pe marginea unui „roman"*, MS, V, 1974, 1, 58–60; Vatamaniuc, *Agârbiceanu. Biobibl.*, 63, 483; *Scriitori români*; Miruna Mureșan, UC, VII, 1997, 9, 7; Z. Ornea, *Un roman inedit al lui ~*, RL, XXX, 1997, 43, 9. ❒ V. și *Căsnicia lui Ludovic Petrescu*, 1912.

A.St.

ALB Lia, *Senioria țărănească*, Arad, Mirador, 1997, 297 p. Roman de familie. Lia, descendentă a unei vechi familii din Nădlac, a cărei istorie este evocată copios, cu precădere sub aspectul suferințelor îndurate pe vremea comuniștilor, se îndrăgostește de actorul Radu Roman, ruda sa, de care se apropie cu ocazia unui spectacol teatral la Arad, la câțiva ani după evenimentele din decembrie 1989. Bărbatul, care ignora relația lor de familie, face parte din același clan, Caba, cu adânci

rădăcini în istoria Banatului multietnic, a cărui ascendență neaoș-românească, sugerată și prin titlul cărții, învață să o prețuiască. Pentru scurt timp, fără a întâmpina, de fapt, reacția celor din jur, Radu Roman reușește să plece, împreună cu iubita sa, la Veneția, deși aceasta era căsătorită. Cu accente patetice, mai ales în evocarea persecuțiilor din primele decenii de comunism, scrierea reușește să-și tempereze tonul atunci când urmărește cazuistica relațiilor inter-umane, evoluția sinuoasă a unor sentimente contradictorii.

◆ Florin Bănescu, *Un debut remarcabil*, OPR, II, 1997, 3–4, 281–282.

I.I.

ALDULESCU Radu, *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare*, Buc., Nemira, 1997, 250 p. (Purgatoriu). Roman al revoluției. Muncitor într-o unitate de pe o platformă industrială și scriitor nepublicat, înzestrat însă cu propensiuni grafomane ce sfidează „neantul memoriei" printr-un proiect de treizeci și șase de romane ancorate autobiografic, în care urmează să se confrunte monstruosul istoriei mari, oficiale, cu rezistența îndârjită a umanității periferice, tânărul Aurel Golea, zis Relu (Golan, în versiunea, stâlcită sarcastic, a mătușilor sale) își trăiește obsesia creatoare într-un demisol bucureștean, nelipsit de încărcătura simbolică a subteranei dostoievskiene. După ce un prim roman de-al său, predat Editurii Calende, este respins de către Gheorghe Restoiu, un director aservit ideologiei comuniste, care-i impută excesul de mizerie, tristețe și violență din text, Relu, acompaniat de Laur, vărul său, și de Andrei Ilieș, fost student la medicină, dascăl la biserică și muncitor, se lansează într-o aventură încheiată prezumtiv cu evadarea în Occident, dar eșuată precipitat la Timișoara, în vâltoarea evenimentelor din decembrie 1989. Andrei reușește, totuși, să treacă granița, deși călăuza lui întârzie să apară, pe când Laur și Steluța, care-i găzduiesc în orașul de pe Bega, dispar cu banii destinați plecării. Relu se întoarce la București, o reîntâlnește pe baricadele luptei anticeaușiste pe ziarista Ortansa Pantazi, mama viitorului său fiu, reușind totodată, în primii ani postrevoluționari, să își publice romanul, recompensat cu Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor. Secvența reiterează, în linii mari, parcursul editorial al *Sonatei pentru acordeon* (1993), romanul de debut al lui ~. În spiritul aceleiași dominante autoreferențiale, Relu descoperă sursa viitorului său roman în livretele militare ale lui Dimitrie Cafanu și Giani Bajnorică, cuplul picaresc din *Amantul colivăresei* (1994). Constatând eșecul Revoluției, ratificat de sentința amară potrivit căreia „de fapt, n-a fost nicio Revoluție", în timp ce mineriada și, ulterior, reemergența prosperă a foștilor comuniști confirmă degringolada, Relu se retrage în spațiul de protecție al romanelor sale, scrisul și hârtia reprezentând „ultimul liman în fața alienării" (Dan-Silviu Boerescu). Construită cinematografic, secvența revoluției timișorene înregistrează cadavrele, gloanțele, zvonurile și succesiunea versiunilor oficiale, înainte de a se focaliza asupra unei scene colaterale în raport cu marele tablou al istoriei, dar semnificative în ideea conceperii scrisului ca memorie vitală și/sau deșertăciune: pe Bega plutesc masivele volume *Omagiu*, în care scriitorii români își afirmă prețuirea față de Nicolae Ceaușescu. Sugestia reveriei legate de „ținutul de verdeață și răcoare" din titlu se metamorfozează în spectrul unui paradis ratat, a cărui geografie aparține, după caz, fie unui Occident visat, fie României augural-utopice, construite efemer în timpul Revoluției și invalidate de restituția care a urmat. Colecționar de felurite destine memorabile și povestitor insațiabil, ~ adună în cartea sa o impresionantă cantitate de fragmente dintr-o istorie convulsivă, „teribilă și incredibilă", cu (anti)eroi guvernați de instinct nomad, violență și sexualitate, selectați din ceea ce romancierul numește a fi „scursura toxică a poporului", realizând fresce sociale coerente pigmentate de observații politice impenitente. Narațiunea densă, orchestrată cu virtuozitate, fabuloasa amplitudine a registrelor lingvistice etalate în țesătura romanescă, erotismul pregnant, coregrafia dinamică a conflictelor și forța dialogurilor generează o proză „copleșitoare" (Dan C. Mihăilescu), cu un univers obsesiv și coerent, marcat de constanta reflecție asupra precarității condiției umane.

◆ Miruna Mureșanu, *Proză românească*, UC, VIII, 1998, 2, 5; Dan C. Mihăilescu, *Proza „de urât și mizerie"*, DOI, IX, 1998, 22, 14; ⁂, *Proză scurtă și roman*, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Boerescu, *Păcatele*, 84–86; Geo Filișanu, *Între Scylla și Caribda vieții noastre*, VR, XCV, 2000, 12, 130–131.

C.R.B.

AMORAN Lucian-Claudiu, *Deriva*, Buc., Fundația „Luceafărul", 1997, 196 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Geo Vasile. Roman al tranziției. Povestea tânărului Silviu Mareș, desenator tehnic la un institut de proiectări din București, decantează realitatea politică a anului 1990 și starea de spirit a generației sale, în sensul unui scepticism în legătură cu adevărul oficial și cu anumite convenții sociale impuse tinerilor. Afectat de moartea iubitei, Ileana Rontea, ucisă în mișcările de stradă din decembrie 1989, protagonistul trăiește – odată cu autoizolarea asumată și cu ignorarea voită a realității sociopolitice – o nedefinită neliniște, ecourile interioare ale coșmarului decembrist neputând fi controlate de

spiritul său lucid. Criza existențială îl aduce față în față cu o realitate deformată și amplifică obsesiile prezentului – el caută profilul Ilenei în noua colegă de serviciu – și, după ce, printr-o dinamică radicală, renunță la pasivitate în favoarea spiritului activist, se confruntă cu fațetele realității sociale mistificate de discursul jurnalistic. Radicalizarea tânărului intelectual – alimentată de antagonismul dintre afect și intelect, de oscilația indecisă între atitudinea lucidă și cea sentimentală, între comportamentul violent și cel pașnic – duce la înființarea unei organizații de orientare nelegionară, ale cărei acțiuni corective scapă însă de sub control. Configurarea universului axiologic al tinerilor deceniului nouă al secolului XX și tematizarea statutului lor social dau o schiță de generație, simptomatică pentru romanul postdecembrist.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 20, 4; Geo Vasile, *Ieșirea eroului din lașitate*, LCF, s. nouă, 1997, 14, 10.

I.T.

APOSTOAIA George, *Alertă la poliție*, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1997, 136 p. (Police Club). Roman polițist.

I.I.

✸ **ARGHEZI Baruțu T.,** *Dincolo de zare*, Oradea, Anotimp și Abaddaba, 1997. Roman autobiografic. „Un roman al Mărțișorului, un jurnal autobiografic […], contribuție majoră la configurarea portretului unei personalități și a unei ambianțe speciale” (Ion Davideanu).

◆ I.[on] D.[avideanu], F, XXXIV, 1998, 9, 92.

I.I.

ARION George, *Nesfârșita zi de ieri*, Buc., Flacăra, 1997, 271 p. Fragment: *Pământ gol* (romanul e anunțat cu titlul *Pioni pentru rege*), LCF, s. nouă, 1996, 32, 8–9. Roman de senzație. Relatează, în mod tensionat, o potențială cabală, pusă la cale, din motive politice, de serviciile secrete internaționale, pentru înlăturarea fizică a regelui Mihai, cu ocazia uneia din revenirile sale în România.

I.I.

❍ **BABOI Stelian,** *Fenomenologia iubirii*, DAC, VIII, 1997, 24, 47–49; *Fără lacrimi*, DAC, IX, 1998, 31, 41–45, fragmente de roman.

I.I.

BACIU Dorin, *Frumosul Paraniv. Roman de dragoste*, Botoșani, Axa, 1997, 185 p. Roman social. În ciuda subtitlului, intriga erotică e secundară. Paraniv, bărbat cu o ereditate încărcată, iubit cu patimă de femei, își duce viața într-un târg moldovenesc a cărui abulie somnolentă, bine sugerată stilistic, este tulburată doar de apariția mișcării legionare. Incapabil să evalueze corect violența membrilor săi, după căsătoria din interes cu o prințesă bătrână, Enacovici, Paraniv sfârșește la stâlpul infamiei, sub biciul a doi torționari, Petrescu și Dâmbovițeanu, conduși de un malefic Iordan, care-și răzbună astfel pierderea propriei logodnice, sedusă de Paraniv. Acțiunea se petrece în partea a doua a anului 1940, prevestitor al unor timpuri zbuciumate. Performante rămân, în prima parte a cărții, formele evocării. Acțiunea înaintează lasciv, într-un perimetru al percepțiilor modificate, cu moliciuni infinitezimale, într-o straneitate de tip sud-american, care se pierde în partea a doua, stilisticește tributară obiectivității reci, explicative.

◆ Maria Baciu, HPR, 1998, 1, 13; Carletta-Elena Brebu, ATN, XXXVI, 1999, 2, 5.

I.I.

BANDRABUR Ionel, *Ora astrală a României*, Focșani, [Sogend], 1997, 102 p. Metaficțiune. Este și un roman sentimental – urmărind apropierea dintre Dorina Condrea, urmașă a unei familii de militanți anticomuniști, și scriitorul Gelu Moisescu. Cel puțin în intenție, cartea s-ar dori și un roman politic – pivotând în jurul victoriei electorale la prezidențiale a lui Emil Constantinescu. Inițiatoare a proiectului intitulat chiar ≈, Dorina îl capacitează pe Gelu pentru imaginarea unei corpus narativ care să fixeze clipa definitivei despărțiri a României de comunism. Absența banilor necesari publicării volumului inhibă elanul creator al prozatorului, robit, treptat, de farmecele comandatoarei care, împărtășind sentimentele bărbatului, găsește resursele de a i se dărui măsurat, până la finalizarea textului. Ansamblul e articulat inteligent, balansând echilibrat între cele două planuri. Microtratatul despre „meșteșugul romanului”, mărturisind torturant patima creației, este dublat de un „manual de iubire” materializat în patru izbutite „scene de dragoste”.

L.B.

BARBU STOIAN Filoteea, *Iubire de septembrie*, Buc., Semne, 1997, 162 p. Roman social. Epicul și personajele, plasate în România primului deceniu postcomunist, sunt inconsistente, iar analiza (bazată pe discursul indirect liber) nu depășește nivelul unor notații de jurnal mediocru.

◆ Gabriel Avăcăriței, LCF, s. nouă, 1997, 41, 16.

L.Pv.

BARBUL Florica, *Soțiile domnului Ionescu*, Timișoara, Mirton, 1997, 109 p. Reed. cu titlu schimbat, într-o variantă prelucrată. Roman de familie. Acțiunea e plasată

în București și în Italia, în ultimele trei decenii ale secolului XX. Construcția de caractere și conflictul epic sunt schematice.

▼ *Iuliana*, Timișoara, Mirton, 1998.

L.Pv.

BĂILEȘTEANU Jean, *Geniul și închipuirea*, Craiova, Editura M.J.M., 1997, 230 p. Conform unei notițe de pe ultima pagină, ≈ a fost scris între aprilie 1985 și 7 aprilie 1987. Roman erotic. Acțiunea se petrece într-o Românie a anilor ’60 ai secolului XX. Tema filozofică anunțată în titlu eșuează din primele pagini, din cauza reflecțiilor mediocre prin intermediul cărora protagonistul, Tretie Răbdare, se autocaracterizează. De altfel, această temă este abandonată apoi cu totul, iar romanul se complace în relatarea unor aventuri galante, de mahala provincială, ale unui alt personaj, Puiu Dinescu.

◆ Tudor Nedelcea, *De la Poiana lui Iocan la Valea Desnățuiului*, TG, I, 1999, 4–5, 24–27.

L.Pv.

BĂRAN Vasile, *Dracula. Adolescentul blestemat*, Buc., For You, [1997?], 150 p. Cu o scurtă prezentare de Fănuș Neagu și de Nichita Stănescu pe coperta a IV-a. Roman istoric. Proza e inspirată de figura controversată a domnitorului Țării Românești, Vlad al III-lea. Narațiunea tratează cu prioritate adolescența celui de-al doilea fiu al domnitorului Vlad Dracul, deși evenimentele surprinse se desfășoară pe o perioadă mult mai întinsă, de la nașterea acestuia în Sighișoara anului 1431, până la arestarea și întemnițarea din 1462, sub acuzația de trădare a regelui Ungariei, Matei Corvin, aliatul său. Motivul traumei psihologice ce ar sta la originea comportamentului sângeros al protagonistului permite naratorului nuanțarea unui portret care, perceput în exclusivitate negativ, riscă dezumanizarea. Dragostea filială, curajul perioadei de detenție otomană, sentimentul dragostei pure pentru fiica unui oștean căzut în luptele de la Varna, din 1444, toate sunt evocate în acest scop. „≈ se anunță ca un personaj nu numai complex, cum a fost și în realitate, ci și deosebit de interesant, cu atât mai mult cu cât, în acele vremuri, evlavia și cruzimea se împleteau strâns în judecata domnească” (Nichita Stănescu).

◆ Viorel Sâmpetrean, *Țepeș, nepotul domnului*, AZ, 1999, 10, 5.

L.B.

BĂRAN Vasile, *Mierea din nevasta altuia*, Buc., Scripta, 1997, 155 p. Cu o pref. de Fănuș Neagu. Roman social. Evocă scene din viața mic-burgheză, banală, a grefierului Aureliu Bretan, în perioada comunistă. Titlul se referă la aventura soției acestuia, Maria Bretan, cu un prieten al familiei.

◆ Gheorghe Marin, UC, VII, 1997, 6, 4.

C.T.

BĂRBULESCU Simion, *Marea iubire (Mărturisirile lui Adrian Doinaru)*, Pitești, Carminis, 1997, 156 p. Cu o postf. de Carmen Iordăchescu, intitulată *Romanul unui critic literar*. Conform notației din finalul textului, cartea a fost scrisă între 1945–1947 și revăzută în 1992. Este publicată în 1997, la insistențele editurii, după cum reiese din postf. Roman psihologic. În România primilor ani de după cel de-Al Doilea Război Mondial, Adrian Doinaru, dezamăgit în urma unei iubiri ratate, se retrage în provincie, devenind profesor de țară. Discursul confesiv al personajului, pe care se bazează romanul, dezvăluie motivațiile principiale, psihologice, ale deciziei sale.

◆ Constantin Dram, *Între Tristan și Don Juan (sau pagini de tinerețe adunate în roman)*, CL, CXXXI, 1997, 5, 16; Marian Chirulescu, GAC, VIII, 1997, 1–2, 67–68.

C.T.

❍ **BLAJ Emilian,** *Seniorii din casa scărilor*, fragment din romanul *Gumă de mestecat*, LCF, s. nouă, 1997, 31, 8–9.

M.M.

BODEA Sabin, *Prețul unei greșeli*, Arad, Viața Arădeană, 1997, 144 p. Cu o pref. de Florin Bănescu. Conform pref., cartea a fost scrisă în anii ’70. Roman sentimental. Acțiunea e plasată în România anilor 1970. Scenariul relației erotice dintre Emilia și Radu (personajele principale) suferă de toate clișeele literaturii melodramatice.

C.T.

BOGZA Daniel, *Femeia de dincolo*, Baia Mare, Helvetica, 1997, 106 p. Roman social. Cu o acțiune plasată în mediul citadin contemporan, tratează problematica relațiilor intra și extraconjugale. Scriitura sigură și alertă, la persoana întâi, contribuie în chip evident la ocolirea clișeelor specifice genului. Profilul protagonistei, precum și natura personajelor cu care aceasta intră în relație, rămân, până la urmă, convingătoare și autentice.

C.T.

BOROIANU Petru, *Dragoste și război*, Iași, Periscop, 1997, 218 p. Roman sentimental. Scenariul amoros, derulat pe fondul celui de-Al Doilea Război Mondial, în România și în Germania, îi are ca protagoniști pe nemțoaica Iulia Klauss și pe ofițerul român de aviație Doru Daniel.

L.Pv.

BOROSCHI Teodor, *Ultima evadare*, [Alba Iulia], Generis, 1997, 124 p. Roman social. Inginerul Traian Mureșan este închis într-o pușcărie de drept comun, pentru tentativa de trecere frauduloasă a graniței (contextul istoric și politic este cel al României din anii 1990–1991). Romanul conține imaginea realistă, autentică și intens colorată a vieții de detenție și a personajelor care populează universul concentrațional.

L.Pv.

BRADU Mihai, *Aik, Șoimarul*, Buc., Semne, 1997, 229 p. Roman rural. Măruntele întâmplări din lumea satului românesc al anilor ’50–’60 și personajele de acolo devin, pe firul memoriei unui narator conștiincios, imagini legendare, uneori aproape fantastice, ale unui univers care-și conține aura de mister. Temă stereotipă, tratată comun. Talentul de povestitor al autorului e, totuși, evident. Fragmentul critic tipărit pe coperta a patra, semnat de Ion Țugui, supralicitează valoarea cărții.

L.Pv.

❍ **BUCUR Marin,** *Nor deasupra muntelui*, apărut în f.rev. ALC, I, 1997, nr. 7–11; II, 1998, nr. 3; III, 1999, nr. 1; IV, 2000, nr. 9. Roman al vieții monahale.

C.T.

CALAFETEANU A., *Patimă și vis*, Buc., Romfel, [1997?], 384 p. Roman social. Conținând și inserții de analiză psihologică, urmărește rapida disoluție morală și profesională a doctorului Crab, chirurg de mare valoare deontologică, sub acțiunea unui anturaj viciat.

◆ Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 2000, 20, 16.

D.G.B.

CALOMFIRESCU Nicolae, *Paradisul obligatoriu*, [Buc.?], Viitorul Românesc, 1997, 213 p. Roman social. Descrie „vraja și caraghioslâcul provinciei”, cum spune pe copertă Dumitru Radu Popescu, evocând un crâmpei din viața târgului Severinului, la finele celui de-Al Doilea Război Mondial. Cu sensibilitate și duioșie temperate de ironie, cu multă nostalgie și tot atâta tandră înțelegere, epicul comunică farmecul inconfundabil al unui lumi încremenite într-un prezent aparent meschin, abstras cursului dramatic al istoriei.

◆ Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 11, 11; Dan Buciumeanu, TG, II, 2000, 1–3, 44–46.

D.G.B.

❍ **CANGE Radu,** *Paznicul muzeului*, fragment de roman, CNT, 1997, 47, 8–9.

D.G.B.

CARACALEANU Petre, *Oraș liniștit*, Buc., Mira, 1997, 130 p. Roman social. Este dedicat memoriei militarilor căzuți în timpul Revoluției din decembrie 1989. Ca text, nu trimite la evenimentul invocat decât prin moartea violentă a personajului central, în rest cartea axându-se, cum spune chiar autorul, pe descrierea „servituților aplatizante ale vieții de cazarmă”. Mutat disciplinar în garnizoana unui molcom târg de provincie, tânărul ofițer Lucian Alexandrescu, deși om al datoriei, trăiește un confuz sentiment al ratării.

D.G.B.

CARAGHIAUR Eugen Enea, *Visuri și tentații*, Buc., Pan-Arcadia, 1997, 391 p. Reprezintă primul vol. al *Trilogiei umbrelor*, continuat, în intenția autorului, cu cărțile intitulate *O frescă de societate* și *Istoria P.N.Ț. în luptă cu Carol al II-lea*. Roman istoric. Evocă, într-un registru obiectiv, copilăria și adolescența naratorului, Eni Han, pe fundalul istoriei zbuciumate a Basarabiei din perioada interbelică. Narațiunea abundă în comentarii pe teme sociale, politice și culturale, ce însoțesc evenimente și întâmplări ale căror protagoniști sunt personalități marcante ale vremii, precum regele Carol II, Elena Lupașcu, Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod, Nae Ionescu, Constantin Argetoianu etc.

◆ Constantin Dumitrache, LCF, s. nouă, 1998, 32, 4.

M.W.

CARP Firiță, *Cel mai aproape de fericire*, Buc., E.M., 1997, 219 p. Face parte dintr-un ciclu ce mai cuprinde romanele *Ce mult te iubesc* (1991) și *Legătura de dragoste* (1994). Roman psihologic. Locotenentul de grăniceri Ștefan Moldovan e recompensat, pentru profesionalismul probat în lupta cu traficanții din zona Moldova-Nouă, cu un sejur de două săptămâni în Sicilia, unde trăiește o neașteptată poveste de iubire cu insulara Gina. Derulat la persoana întâi, discursul epic proiectează o dramă a indeciziei.

◆ Gheorghe Marin, UC, VII, 1997, 11, 10; V.M., VAR, VIII, 1997, 11, 31.

D.G.B.

✷ **CĂLĂUZ Camelia,** *Destin*, Baia Mare, Omega, 1997, 96 p.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 10, 4.

D.G.B.

CĂRĂȘEL Aurel, *La capătul spațiului*, Buc., Nemira, 1997, 240 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Voicu Bugariu, ANT, 1997, 548–549, 4–5.

D.G.B.

❍ **CÂRCU Victor,** *Visul lui Luca*, fragment de roman, O, s. nouă, 1997, 7, 12.

D.G.B.

✷ **CERNESCU Lazăr,** *Neamurile*, Beiuș, Buna Vestire, 1997. Fragmente: *Umbra lui Leibniz*, TR, XV, 1971, 12, 9; *Robii dreptății*, O, XXIII, 1972, 17, 6-7. Prezentarea s-a făcut prin consultarea ed. din 2007 (Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință), în care romanul apare cu titlul *Arșita umbrelor*. Face parte dintr-un ciclu epic alături de *Patimă și iubire* (1998), *Nunta* (2001), *Muntele* (2001), *Dansul mirilor* (2003). În ediția a doua, din 2007, acestea sunt cuprinse ca părți componente dintr-un singur roman, intitulat ≈. Roman de familie. Cu elemente de roman frescă și de roman psihologic, ≈ are ambiția de a urmări câteva destine individuale și familiale pe parcursul unei părți însemnate din secolul al XX-lea. Tulburătoarea istorie a veacului se conjugă cu dramele conștiințelor individuale, într-un discurs sprijinit pe tehnica monologului interior, împletit cu secvențe realiste. Nu lipsesc notele accentuate de poeticitate, mai ales în secvențele rurale, semnalând persistența în această proză a unei viziuni postromantice ca fond al construcției imaginarului narativ.

◆ Viorel Gheorghiță, ARCA, IX, 1998, 10–11–12, 189–191.

D.G.B.

CERNEȚ Laurențiu, *Jocul de-a Robinson*, Timișoara, Eubeea, 1997, 97 p. Roman de aventuri. Textul spune povestea lui Tudor, un Robinson al zilelor noastre, obligat să trăiască singur pe o insulă pustie. Ajuns la vârsta de 45 de ani, acesta suferă de amnezie, amintirile vieții lui de dinainte revenindu-i rând pe rând până la capătul exilului său insular. Scris într-o formulă ce o amintește pe cea a seriei Big Brother, sugerând în mai multe rânduri că experiența insolitată a sălbăticiei e controlată și regizată din exterior (un dublu feminin, amnezic și el, îi este „trimis” la un moment dat eroului, pentru a se putea realcătui, împreună cu el, într-o pereche adamică), textul dezvoltă, pornind de aici, o miză parabolică, situând experiența pe fundalul vieții totalitare.

◆ Radu Ciobanu, OPU, IV, 1998, 1, 5; Liviu Grăsoiu, LCF, s. nouă, 1998, 10, 11; Ruja, *Parte*, II, 23.

L.T.

CHICET Isidor, *Înmulțirea greierilor*, Timișoara, Marineasa, 1997, 140 p. Metaficțiune. „Romanț balcanic”, într-o încadrare voit ironică a autorului, ≈ este o carte născută din plăcerea taifasului și din convingerea eului narator că înainte de a fi un popor de hoți, noi, românii, suntem unul de rapsozi. În seara zilei de vineri, 15 decembrie 1989, în preziua declanșării evenimentelor de la Timișoara, ghereta ofițerului de serviciu al unei întreprinderi miniere din zona Orșovei se deschide pentru o noapte universului miraculos al poveștilor, umplându-se de lumina verbului creator de lumi și de destine noi, formă compensatorie de rezistență în fața vitregiilor istoriei. Catalizatorul stării de grație nu mai este licoarea hangiței sadoveniene, ci prezența greierilor, cei despre care Platon spunea că ar fi oameni preschimbați de Muze în neobosiți cântăreți. Tudorel Șcheianu, șeful de schimb – fire pasională, voluntară, de aventurier romantic, fascinat de lumea cărților – și mai tânărul său coleg, Electronistul, sunt amfitrionii și principalii susținători ai acestui inedit regal epic, la un Han al Ancuței cu puțini „mușterii”, toți bieți simbriași proletari. Până să rămână doar ceea ce, cu năduf, pretinde autorul că ar fi acest text, „un roman de dragul romanului”, ≈ este și un foarte inteligent metaroman, o meditație textualistă despre ce ar trebui să fie, dar, mai ales, despre cum anume ar trebui să fie acest obiect cultural. Ingineria savantă a convenției epice e demontată printr-o ingenioasă punere în abis și prin reducerea la esență a problematicii, din povestea tomitană a mozaicului desprinzându-se o simplă și solidă concluzie: literatura e poveste și convenție, altfel spus, accept senin al unei „iluzii aproape perfecte”.

◆ Dumitru Dem Ionașcu, ARLA, III, 1999, 6, 14.

D.G.B.

CHIFU Gabriel, *Maratonul învinșilor. Addenda la o nuvelă de Kafka*, Buc., Cartea Românească, 1997, 300 p. Roman politic. La patruzeci de ani, Andrei Demetriad, intelectual de provincie, „dotat” cu soție, copil, post de redactor la o gazetă literară și o oarecare notorietate în materie de versificație, înțelege că în viața sa a apărut un enorm gol pe care zadarnic încearcă să-l umple. Plasată în România ultimilor ani ai dictaturii ceaușiste, acțiunea urmărește destinul unui om căzut pradă angrenajelor implacabilului mecanism al represiunii, riscând nu atât pierderea libertății ori suprimarea fizică, cât dezechilibrul mental. Invadat de teamă, izolat perfid în plan social, înstrăinat treptat chiar și de propriul sine, protagonistul ajunge să trăiască tot mai acut sentimentul încarcerării într-o altă kafkiană *Colonie penitenciară*. Deși conștient de tot ceea ce se petrece în juru-i, în bună măsură și datorită unei considerabile doze de candoare ce se încăpățânează să-l locuiască și să-l facă să mai creadă în oameni, Andrei constată exasperat cum neputința îl acaparează, paralizându-i voința. Frica de care permanent pomenește nu e însă suficient de mare ca să-i impună o reacție sănătoasă, după cum nici formele de nesupunere la care apelează nu au consistență, el rămânând, de fapt, un poetaș neascultător, prizat întâmplător de cercul radiofonic al *Europei Libere*. În rest, duce o existență confuză, fără altă consecvență decât sporadicele însemnări jurnaliere, din care se va

naște romanul. Un haos rotund, înecăcios, ale cărui limite, cu cât se străduiește să le anuleze, cu atât mai mult se strâng în juru-i. Starea de rău comunicată pierde, treptat, din determinările socio-politice, intrând în zona mai largă a umanului ultragiat, romanul fiind, până la urmă, oglinda nefericirii structurale a unei întregi generații. De aici și interesul suscitat, ≈ fiind bine primit de critica de specialitate, nu atât pentru problematica angajată (condiția intelectualului sub dictatură, a acelei conștiințe care nu găsește ieșirea salvatoare compensatorie din criză și care, din clipa implicării politice opoziționale, acceptă ispita neființei, simțind chiar un soi de frenetică atracție înspre aceasta), cât pentru drama anunțată anterior. Imaginat, așadar, ca proiecție a depersonalizării intelectualului sub dictatură, romanul lui ~ rămâne o onestă, deși exasperantă, prin prozaismul materialului și al discursului epic, depoziție jurnalieră optimizată. „Un roman deschis, mai mult al întrebărilor decât al răspunsurilor" (Mircea Iorgulescu).

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1997.

◆ Nicolae Motoc, *Dincolo de camera obscură*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 1; Ștefan Borbély, P, IX, 1998, 1–2, 4; Ioan Lascu, F, XXXIV, 1998, 2, 21–24; Monica Spiridon, *Privește înapoi cu mânie*, LCF, s. nouă, 1998, 6, 11; Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 3, 4; Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 9, 4; Victor Cubleșan, APS, IX, 1998, 4, 7; Al. Th. Ionescu, VTR, XXVII, 1998, 4, 50–51; Doru Pop, ST, XLIX, 1998, 6, 30–31; Ioan Stanomir, *Colonia penitenciară*, LCF, s. nouă, 1998, 23, 9; Cristina Chevereșan, O, s. nouă, 1998, 4, 14; Constantin Dram, CL, CXXXIII, 1999, 4, 23; ~, *Despre fluturi, fantasme și furnici*, O, s. nouă, 1999, 1, 4–6.

D.G.B.

CICERION, *Fantoma de la cazino*, Buc., Mondocart Pres, [1997?], 238 p. Roman polițist.

D.G.B.

❍ **CIOROBEA Petrișor,** *Casabarassa*, fragment din romanul omonim, ARLA, II, 1997, 1, 18. ~ „construiește un univers […] realist fantastic, posibil oricând și oriunde" (Miron Scorobete).

◆ Miron Scorobete, TR, s. nouă, IX, 1997, 30–32, 4.

D.G.B.

❍ **CIOROIU Constantin,** *Portret neterminat*, fragment de roman, TMS, s. nouă, II, 1997, 11, 9.

D.G.B.

❍ **CIOROIU Constantin,** *Singur cu Tebaida*, fragment din romanul *Războiul scoicilor*, TMS, s. nouă, II, 1997, 5, 8, 15.

D.G.B.

✸ **CIULEI Aurel,** *Femeia din vis*, Buc., AP & P, 1997, 148 p.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 22, 4.

D.G.B.

➤ **CODRESCU Andrei,** *Contesa sângeroasă*, tr. din lb. engleză de Cornelia Bucur, Buc., Univers, 1997, 319 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). (În lb. engleză: *The Blood Countess*, New York, Simon & Schuster, 1995). Cu un cuvânt înainte și o pref. ale autorului. Metaficțiune istoriografică. Rescrie, după documente, biografia contesei maghiare Elisabeta Báthory (1560–1613), monstru sangvinar obsedat de gândul nemuririi și al frumuseții veșnice, pentru atingerea căruia se dedă unor oribile masacre. Cartea reprezintă și o meditație în marginea eșecului teoriilor eugenice asupra dezvoltării umanității. Depoziția pe care americanul Drake Bathory-Keresztur, descendent al protagonistei, o aduce în fața procurorului statului New York, în urma unui omor săvârșit la Budapesta, constituie, în fapt, actul demascării unui fond de violență a cărui bestialitate progresul științific l-a estompat. „Împletirea de depoziționar cu cronicăresc, prezentarea caleidoscopică a două lumi neliniștite care ajung să fuzioneze de la un punct încolo" fac din ≈ „un roman drăguț, interesant, incitant mai degrabă" (Arina Petrovici).

■ *La condesa sangrienta*, tr. de Rolando Costa Picazo, Buenos Aires, Editorial Atlantida, 1996; *Chi no hakushaku fujin*, tr. de Wakagi Akatsuka, Tokyo, Kokusho Kankokai, 1998; *Die Blutgräfin*, tr. de Helga Bilitewskii, München – Wien, Scherz, 2000.

◆ Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 2, 5; Arina Petrovici, VTR, XXVII, 1998, 4, 57–58;

D.G.B.

CODRUȚ Mariana, *Casa cu storuri galbene*, Iași, Polirom, 1997, 177 p. (Ego). Fragmente: *Vânătoarea*, CNC, I, 1990, 45, 12–13; *Bicu* (romanul e anunțat cu titlul *O iubire furtunoasă*), TMS, s. nouă, II, 1997, 7, 8. Roman psihologic. Este axat pe sondarea sufletului feminin. Firul epic urmărește cronica divorțului Liviei, profesoară de treizeci de ani, de soțul ei Dinu. „Infirmitățile" acestuia – tipice, altminteri, reprezentanților „speciei" (imaturitate, debilitate, egoism, indiferență) – rănesc sensibilitatea soției, nici ea prea sigură pe sine, cu antecedente nevrotice, după cum o probează jurnalul de adolescență al personajului, document căruia i se alătură un altul, de maturitate, ambele furnizând materia romanului și, implicit, biografia eroinei. Viețuirea în plin ceaușism accentuează dezechilibrul nervos al

protagonistei, canalizându-i bovarismul spre mizantropie și anxietate. „Romanul psihologic și de moravuri al ~ […] impune însă prin calități de ascuțită observație, prin sobrietate și prin concizia sa expresivă. Este în totul bine scris și bine construit, aducând în proza noastră de azi cel puțin un personaj care se reține" (Gabriel Dimisianu).

■ *Das Haus mit den gelben Gardinen*, tr. de Michael Astner, Andreas Kubik, Jassy, Polirom, 1998.

◆ Vitalie Ciobanu, CFT, IV, 1997, 9, 4; Gabriel Dimisianu, RL, XXX, 1997, 48, 4; Ion Apetrei, CL, CXXXI, 1997, 12, 16; Romulus Bucur, VTR, XXVII, 1998, 4, 60; Claudiu Groza, APS, IX, 1998, 6, 10; Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 6, 4; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Ciobanu, *Frica*, 249–253; Dimisianu, *Lumea criticului*, 367–370.

D.G.B.

COMȘULEA Vichente M., *Eroi și… victime*, I. *Stația de triere*, Buc., Vasile Cârlova, 1997, 175 p.; II. *Pavilionul 8*, Buc., Vasile Cârlova, 1998, 172 p. Ambele vol. sunt precedate de o pref. de General Titus Popescu, veteran de război. Roman autobiografic. Eroul principal Ion Pârgaș, zis Oane, este unul dintre marii mutilați din cel de-Al Doilea Război Mondial. Lupta eroului cu boala, pentru integrarea în societate constituie trama romanului.

M.M.

CONSTANTINESCU Mircea, *Români, vă ordon să stați la coadă!*, I–II, Buc., Fundația Culturală „Rampa și Ecranul", 1997, 351 + 478 p. Fragmente: *Lumina vie a dimineții* (romanul e anunțat cu titlul *Sfârșit de mileniu în București*), LCF, XXXII, 1989, 44, 4–5; *O competiție. Un vis. Un cal* (romanul e anunțat cu titlul *Sfârșit de mileniu în București*), LCF, s. nouă, 1990, 36, 10; *Lăcuste și halate; Șireturi în salam*, LCF, s. nouă, 1991, 46, 10; *Sfârșit de mileniu în București*, LTE, II, 1992, 6, 8–9; ≈, LCF, s. nouă, 1995, 18, 8–9. Roman social. Frescă a lumii românești de la finele secolului XX, este și o cercetare sociologică realizată prin prisma conceptului de „coadă", „principalul fenomen social al înserierii masive […], rezumatul perfect al vremurilor pe care le trăim, definiția exactă a locului unde ne plasăm pe scara progresului și evoluției sociale" (Ștefan Ion Ghilimescu). Sondarea celor mai diverse medii ilustrează – motivând-o, totodată – teza că viitorul României este sumbru. Cu totul remarcabilă se dovedește verva scriiturii.

◆ G. Marin, UC, VII, 1997, 10, 11; Ștefan Ion Ghilimescu, LCF, s. nouă, 1997, 39, 10.

D.G.B.

✷ **CONSTANTINESCU Vasile,** *A opta zi după facerea lumii. Fragment dintr-o piele de șarpe (roman fantastic, polițist, metafizic și realist socialist)*, Iași, Cronica, 1997. Cu o pref. a autorului. Fragmente: *De câte ori poate cânta un cocoș?*, CRC, 1993, 23, 9; 15; *Discurs la un microfon fixat pe o pălărie*, CRC, 1994, 24, 9. Roman satiric. Don Quijote, doctorand în filosofie, pregătește o teză pe marginea corespondenței dintre Prometeu și Sisif, demers în care sunt antrenați universitarii Ilie Săbiuță, posesor al unui manuscris rătăcit, cuprinzând un studiu pe tema *Prețului metafizic al fasolei*, respectiv Pandele Carabăț, filosof și el, conferențiar sub cupola unui circ. Pentru Dan Mănucă romanul este un eseu (auto)ironic în marginea „dramei cunoașterii. Subtitlul […] sugerează acest fapt, prin invocarea unui simbol străvechi".

◆ Dan Mănucă, *Logica și straniul*, CL, CXXXI, 1997, 9, 12; Constantin Dram, CL, CXXXII, 1998, 5, 20.

D.G.B.

CONSTANTINESCU-MĂRĂCINEANU Ion, *Cuibul cu bibelouri*, IV. *Armonie și amurg*, v. *Cuibul cu bibelouri*, I, 1996.

D.G.B.

COSTACHE Adrian, *Regele sperietorilor de ciori*, Buc., Cartea Românească, 1997, 121 p. (Cartea românească de proză). Cu o fișă bio-bibliografică a autorului. Roman sentimental. Emanuel Steriade, profesor de colegiu, își mărturisește iubirea pentru Alicia, una din elevele sale superdotate, în raport cu care face figura confidentului mai „copt", ce dezamorsează tensiunile și capriciile unei vârste. „Tainică, învăluitoare, cumpănind exact între detaliile analitice și înaintarea epică, confesiunea profesorului are noblețea și eroismul scrisului stendhalian, dar și patina prozei de artă a crepuscularilor mateini. […] O serioasă și fermecătoare carte despre comunicarea cu o generație marcată de cel mai înalt grad de risc. Al metabolizării fragedei, râvnitei libertăți" (Geo Vasile).

◆ Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1998, 4, 16.

D.G.B.

CRISTEA Valeriu, *Bagaje pentru paradis*, Buc., Albatros, 1997, 337. Cu o prezentare de Doina Curticăpeanu pe coperta a IV-a a cărții. Continuă seria amintirilor din *După-amiaza de sâmbătă* (1988), cuprinzând intervalul iulie 1990 – noiembrie 1996. Roman autobiografic. Dacă volumul din 1988 primea coerența sensului prin chipul mamei, cel de acum e înnobilat de figura luminoasă a soției, Doina. „Pe lângă suplinirea omisiunilor involuntare ale memoriei și a unor fragmente eliminate de cenzură din prima secțiune,

această ultimă carte împlinește rolul revelator al proiectului scriptural (nu mai puțin existențial) al autorului, *Romanul despre rai*" (Doina Curticăpeanu).

◆ Ileana Ioanid, ALA, VII, 1998, 406, 12.

D.G.B.

CRISTESCU Maria-Luiza, *Ascuțit ca tandrețea*, Buc., Eminescu, 1997, 110 p. Roman psihologic. Discursul, preponderent analitic, axat pe un epic minimal, vine în descendența celui din romanul anterior, *Iadul meschin* (1996). Aceeași problematică a iubirii extraconjugale se îmbină cu sofistica psihologiei bovarice, precum și cu aluziile la faimoase modele erotice livrești. Farmecul psihologiei feminine, al „corpului sufletesc", de o poetică luciditate, amintește nu întâmplător de proza Hortensiei Papadat-Bengescu, romanciera preferată a ~. În absența unor evenimente epice notabile, fluxul continuei dezbateri interioare asupra iubirii ascunse, conjugat cu frazarea ritmată, de o limpezime și, totodată, de o sofisticare stilistică rară, imprimă romanului o tentă de lirism inefabil.

◆ Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 15, 4; Mariana Ionescu, CLIT, II, 1998, 7, 4; Dimisianu, *Lumea criticului*, 363–365.

L.Pv.

CUȘNARENCU George, *Călătoria Luceafărului. Fabulă rock-and-roll*, Buc., Cartea Românească, 1997, 126 p. (Biblioteca București). Roman postmodern. Rescrie povestea *Luceafărului* eminescian. Locuitor al Selenei – planetă ultratehnologizată, dar rece și slab gravitațională, asemănătoare, în foarte multe privințe, marii aglomerări urbane a Bucureștiului –, Luceafărul, *alter-ego*-ul autorului, coboară pe Terra la auzul angajamentelor de îndreptare morală ale Altisidorei (Cătălina) – aici, ca în *Dodecaedru* (1991), femeie de moravuri ușoare. Naivitate fatală, ce-l va costa viața terestră, „astrul" fiind atras într-o capcană, ucis și obligat să revină în forma de existență din spațiul originar, de unde va contempla – deloc senin, dimpotrivă, tânjind după mizeria condiției umane (aceasta în bună măsură și din pricina absenței unui Demiurg care să-i amintească adevăratul statut, substituit aici de automate) – spectacolul (a)cuplării femeii cu Leonard (Cătălin). Formulând adevăruri despre viața din România postcomunistă și de totdeauna, cartea este eseul șăgalnic al unui romancier interesat de „configurarea unei scrieturi originale, în marginile manierei eminesciene" (Răzvan Voncu).

◆ Octavian Soviany, CNT, 1997, 47, 5; Răzvan Voncu, LTE, VIII, 1998, 5–7, 4; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55.

D.G.B.

DAMASCHIN Mircea, *Bătrânul astronom flamand*, Buc., Vitruviu, 1997, 155 p. Roman psihologic. Sondează, pe fundalul unui București aparținând deceniului șapte al secolului XX, echilibrul fragil al ființei umane. Aparenta normalitate diurnă a personajelor – indivizi umili ai unei societăți triste – glisează către un comportament nocturn cel puțin bizar.

D.G.B.

DANELIUC Mircea, *Pisica ruptă*, Buc., Univers, 1997, 343 p. Fragment: *Ceasul de rupt pisica*, RL, XXX, 1997, 21, 17. Roman autobiografic. Recompune în stil confesiv, cu anumite elemente ficționalizante (vizând îndeosebi alterarea numelor unor cineaști sau nomenclaturiști cunoscuți), aspecte din viața de creație a cunoscutului regizor, în anii '80 și '90. Fire rebelă și neconcesivă, condusă de un anticomunism visceral, rămas în vigoare și după 1989, într-o industrie autohtonă de film încă neepurată de cadrele și cutumele vechiului sistem, protagonistul se confruntă cu cenzorii partidului în procesul de producție a filmului *Glissando* (1982), apoi se zbate pentru finanțarea și promovarea *Senatorului melcilor* (1995). Pe un ton puternic accentuat de narcisism și vehemență, romanul expune anumite principii ale esteticii realiste promovate de cineast și prilejuiește satirizarea dură a industriei autohtone și a climatelor ei ideologice.

◆ Manuela Cernat, ~ *rupe pisica* I, LCF, s. nouă, 1997, 44, 18; 45, 18; George Pruteanu, DIL, VI, 1998, 259, 13; Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 2, 5; Daniel Cristea-Enache, ALA, VII, 1998, 404, 4; Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 8, 15; R.M., TMS, s. nouă, III, 1998, 4, 6; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Alex. Leo Șerban, RL, XXXI, 1998, 49, 17; Bogdan Ulmu, CL, CXXXII, 1999, 2, 28; Marin Mincu, LCF, s. nouă, 2000, 17, 11; Boerescu, *Păcatele*, 99–100.

A.St.

DE SABATA Coleta, *Clanul de Niro*, Timișoara, Excelsior, 1997, 413 p. Roman de familie. Acțiunea este plasată în perioada 1865–1894, în Transilvania și în Banat. Membri ai clanului de Niro vin din Italia să lucreze printre români, în calitate de constructori. Destinul familiei se împletește cu cel al luptătorilor memorandiști. Reușite personaje feminine (Aniute de Niro, Agata Popp, Xenia Budeanu). Simpatia autoarei pentru acești italieni strămutați în Europa de Est susține o meditație despre putere, istorie și fragilitatea destinului omului.

M.M.

DIANU Viorel, *Înălțarea*, Buc., Viitorul Românesc, 1997, 319 p. Roman al revoluției. Acțiunea se petrece în

capitala județului de baștină al dictatorului Ceaușescu, în a doua jumătate a anului 1989 și în 1990. Protagonistul, Mihai Abur, profesor de liceu, trece printr-o serie de întâmplări traumatice. Este concediat abuziv, în timpul regimului comunist, participă la evenimentele violente din decembrie 1989, trăiește nereușita lansării unei reviste, la crearea și redactarea căreia contribuise, suportă eșecul consolidării relațiilor interumane în care este angrenat etc. Personajul resimte tot mai dramatic aceste praguri, care îl marchează existențial, transformându-l într-un „învins" social, a cărui singură salvare e mântuirea interioară, prin înălțarea către o dureroasă înțelepciune.

◆ Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1997, 27, 5.

L.Pv.

✷ **DINICĂ Ștefan,** *Unda de șoc*, Alba Iulia, Bab, 1997, 150 p.

C.R.B.

❍ **DRAGOMIR Vasile,** *Senatorul de Vii și biblioteca lui plutitoare*, fragment din romanul *Ceara și evlavia națiunii*, ARES, s. nouă, I, 1997, 2, 21–25.

I.M.

❍ **DRĂGOI Delia,** *Judecătoarea*, VRR, III, 1997, 7, 11; 13; *Judecătoarea*, COF, I, 1998, 1, 22–23, fragmente din romanul omonim.

I.M.

DRINCEA Ion Șerban, *Chemarea destinului*, Drobeta Turnu-Severin, Radical, 1997, 166 p. Roman psihologic. Nodul conflictului lăuntric care îl macină pe Dumitru Bălăuță, bărbat între două vârste, se dezleagă în timpul unui concediu petrecut în satul natal, când îi destăinuie soției sale faptul că, în afară de al lor, mai are un copil. Pe acesta, rod nedorit al unei iubiri din adolescență, îl neglijase complet până atunci, în vreme ce mama lui, Valeria, acum profesoară, îl vizita în familia bucureșteană care îl adoptase. Legătura conjugală rezistă, fără complicații, la proba acestei dezvăluiri, iar intriga morală sfârșește în sentimentalism, devenind chiar mai puțin convingătoare decât unele dintre episoadele ce vorbesc, colateral, despre lumea satului, cu datinile, cu legendele, cu poveștile ei dramatice sau numai stranii.

◆ S. Vidan, „Radical", III, 1997, 102, 3.

I.M.

❍ **DUMITRESCU Aurora,** *Documente din Ba*, fragment de roman, în vol. *Zona*, 42–49.

I.M.

✷ **DUMITRICĂ Dumitru,** *O rană-n paradis*, Buc., Caro, 1997, 294 p.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 48, 4.

I.M.

ECOVOIU Alexandru, *Staționea*, Paris – Buc. – Ierusalim, Est-Samuel Tastet Editeur, 1997, 143 p. Fragmente: ≈, LCF, s. nouă, 1995, 3, 8–10; ≈, CNT, 1995, 10, 8–9; ≈, RL, XXX, 1997, 11, 14–15; ≈, CAL, 1997, 3–4, 8–9. Roman parabolă. Închipuie, într-un stil rafinat și concis, spațiul simbolic al unei „stațiuni" îndărătul căreia se ascunde nu numai România socialistă, în faza ei ultimă (cum lasă să se înțeleagă și finalul „revoluționar"), ci și, într-un sens mai larg, orice societate coruptă, dezbinată, bolnavă de suspiciune și de voința totalitară de a domina. Este lumea pe care o descriu și asupra căreia meditează monologal câteva personaje generice: Magistratul, Romancierul, Filozoful, Actorul. Necruțători unii cu ceilalți, dar și cu alte câteva figuri la fel de emblematice (Castelanul, Eremitul, Doctorul, Eroul, prostituata Caravella), ei iau cuvântul pe rând, plăsmuind până la urmă o imagine caleidoscopică, trist-pitorească, a „stațiunii". Această imagine este întregită de viziunea aparent detașată, dar în fapt foarte implicată, a scriitorului însuși, devenit un foarte interesant personaj metaromanesc. Fragmentele sale de jurnal urmăresc ritmic nașterea cărții, închipuie variante, vorbesc despre legătura profundă dintre scrisul și viața autorului, totul într-un joc ficțional ce nu este, aici, câtuși de puțin gratuit.

● Premiul Academiei Române pe anul 1997.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 27, 5; Michael Wattremez, *Experiența unui roman*, RL, XXX, 1997, 30, 10; Geo Vasile, *Un autor cu statut special în Sodoma*, LCF, s. nouă, 1997, 30, 16; Tudorel Urian, CV, s. nouă, III, 1997, 9, 7; Romul Munteanu, LCF, s. nouă, 1997, 36, 7; Vitalie Ciobanu, CFT, IV, 1997, 10–11, 4; Cornel Regman, JL, s. nouă, IX, 1998, 15–16, 3; Munteanu, *Jurnal*, VII, 137–141; Narcis Zărnescu, VR, XCIV, 1999, 1–2, 139–141; Ciobanu, *Frica*, 256–257; Henri Zalis, RL, XXXIII, 2000, 16, 11; Ulici, *Mitică*, 243–244; Urian, *Proza*, 116–118.

I.M.

ENĂCHESCU Adina, Ștefan TEODORESCU, *Un oltean în America*, Buc., Amurg Sentimental, 1997, 228 p. Cu o pref. de Marcel Crihană. Roman polițist. Cercul deschis de pretinsa sinucidere a unui milionar american se închide odată cu reapariția neașteptată a acestuia, dar nu înainte ca nepotul său, tânărul Matei Baciu, convins că a fost vorba de o crimă, să aibă de-a face, detectivistic, cu două bande de gangsteri, într-o aventură ce presupune, după tipic, urmăriri, demascări, răsturnări de situație, încăierări, povești de dragoste și nelipsitul *happy-end*.

I.M.

EPURE Mihai, SMÂNTÂNESCU Dan, *Amurg la Paris*, Buc., Cartega, 1997, 208 p. Roman istoric. Dezvoltă o intrigă melodramatică, desfășurată în decorul evenimentelor care au precedat Revoluția de la 1848 în Țările Române.

L.Pv.

FATI Vasile Petre, *Un om fără importanță*, Buc., Eminescu, 1997, 128 p. Fragmente: *Teoria despre călători*, CNC, III, 1992, 17, 12–13; *Micul Jean*, LCF, s. nouă, 1993, 18, 10. Roman parabolă. În încercarea de a regăsi comuniunea cu semenii, personajul central, flautistul Jean Obren, renunță subit la viața sa singuratică și monotonă și începe să trăiască la voia întâmplării. Naiv, simpatic, jovial, îndrăgit de toți pentru bunăvoința sa, el hălăduiește prin diferite medii, mai mult sau mai puțin marginale: un parc al pensionarilor, restaurantul unei gări, o stațiune montană, unde cântă o vreme la un hotel de lux, un straniu sat al convalescenților în care se reface după o boală, un șantier a cărui magazie izolată îi este, deopotrivă, loc de muncă și adăpost. La sfârșit, după ce viețuiește o vreme ca plutaș pe malul unui râu, dispare fără urmă. Prin acest final deschis rătăcirile eroului capătă un și mai vădit sens simbolic, iar narațiunea ca atare, cu iz kafkian, tinde să devină o parabolă a nimicniciei omenești.

I.M.

FLORICEL Ion, *Castelul*, Craiova, Vlad & Vlad, 1997, 149 p. Fragment: *Frumos apus*, CL, CXXXI, 1998, 1, 31. Roman al tranziției. În această proză realistă, cu accente parabolice, personajul central, narator și martor deopotrivă, realizează o radiografie epică a complexului context social și de moravuri în care funcționează instituția justițiară a Parchetului, într-o Românie postdecembristă supusă unei avalanșe de mutații în plan politic, etic și, nu în ultimul rând, identitar.

● Premiul Filialei Craiova a Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1997.

◆ Marian Barbu, *Tranziție în oglinzi paralele: literatură și justiție*, LCF, s. nouă, 1998, 2, 11; Petre Ciobanu, ARLA, IV, 2000, 1–2, 16.

L.Pv.

➤ **GALIȘ Lyana,** *Desculți în paradis*, tr. de Sanda Anghelescu, Buc., Univers, 1997, 190 p. (Colecția Ithaca. Scriitori români în exil). (Pe contrapagina foii de gardă se indică titlul în lb. italiană: *Scalzi in paradiso*, fără a se preciza dacă vol. a fost tr. după o ed. în această lb. sau după ms.). Roman autobiografic. Autoarea își creează, sub numele Ana, propriul *alter ego* romanesc, pe care îl urmărește de-a lungul unui destul de sinuos itinerariu biografic. Un itinerariu ce cuprinde anii copilăriei și adolescenței clujene, din timpul dictaturii comuniste, apoi pe aceia petrecuți alături de Gianni, italianul cu care, încă studentă, se căsătorise și reușise să plece din țară, în fine, episodul de după eșuarea căsniciei, petrecut în Statele Unite, unde a ajuns împreună cu devotatul Ovidiu, un medic exilat ce avea să devină al doilea ei soț. Dezvăluind o neîncetată căutare de sine, frământările sentimentale și familiale ale personajului ocupă prim-planul cărții, din care nu lipsesc însă niciunele portrete izbutite (al mamei și ale bunicilor, de pildă), nici observațiile despre psihologia emigrantului român, nici atitudinile politice anticomuniste, ultimele totuși mai puțin concludente.

◆ M. Mureșanu, UC, VII, 1997, 7, 11.

I.M.

GANE Gheorghe, *Iancul Sasul și fiul său Bogdan. Roman istoric*, Buc., Ramida, 1997, 474 p. Cu o pref. de Ștefan Gorovei. Roman istoric. Este inspirat de viața aventuroasă a lui Ianke Weiss, fiul natural al lui Petru Rareș, născut din relația sa cu o frumoasă nevastă de curelar sas din Brașov. Devenit Iancu Sasul, cum l-a poreclit poporul, Ianke Weiss a avut o foarte scurtă domnie în Moldova (1579–1582). Acțiunea se petrece la Brașov, în Rodos, la Istanbul, Veneția, Iași și Cracovia.

M.M.

GHEORGHIU Dana, *Maja Desnuda*, Timișoara, Amarcord, 1997, 259 p. Roman psihologic. Într-un salon de obstetrică-ginecologie al unui spital, cinci femei de vârste, de condiții și cu mentalități diferite, trăiesc împreună experiența bolii și a angoasei pricinuite de iminența unor intervenții chirurgicale delicate. Printre ele și personajul central, Roxana Staicu, o asistentă universitară pentru care maladia nu reprezintă doar un prag biologic, ci și unul psihologic, venind după eșecul propriei căsnicii. Rememorările, autoanaliza, observațiile și gândurile tinerei intelectuale sunt consemnate în jurnalul ce ocupă o parte, cea introspectivă, a romanului, cealaltă, realist-caracterologică, fiind alcătuită mai ales din însuflețitele dialoguri dintre personajele-paciente. Dând la iveală firi și atitudini feminine felurite, confesiunile acestora, colorate de ironie și de un limbaj adesea frust, iau aspectul unor despuieri sufletești de negândit în alte împrejurări. Reflecțiile marginale și parantezele explicative inutile umbresc totuși, întrucâtva, impresia de veridicitate lăsată de un spectacol intim altfel bine regizat narativ.

◆ C.I. Titor, LTE, VII, 1997, 39–40, 4; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 6, 4; Romul Munteanu, ≈, LCF, s. nouă, 1999, 8, 11.

I.M.

GHEORGHIU Ștefan, *Crucea de piatră. Romanul unui cartier bordel*, Buc., Globus, 1997, 184 p. Roman al mahalalei. Asumat, în „mărturisirea" ce îl prefațează, ca autobiografic, romanul evocă tern, cu rare momente de expresivitate realistă sau psihologică, repede pierdute printre vulgarități, personaje și întâmplări din deocheata lume a Crucii de Piatră, cunoscutul cartier rău famat al Bucureștiului interbelic.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 11, 15.

I.M.

GHEȚIE Ion, *Agonia*, Constanța, Porto Franco, 1997, 235 p. Roman de război. Îmbinând notația realist-obiectivă de tip balzacian cu discursul de tip confesiv, narațiunea revelează destinul tragic a opt personaje, militari repartizați la pichetul grăniceresc de la cota 800, undeva în munții Transilvaniei, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Până la final, toate personajele ies din scenă violent, prin accidente, dezertări sau chiar asasinat. Supratema romanului este *vina și ispășirea*.

◆ Val Teodor, CRC, 1997, 7, 10; ⁂, RL, XXXI, 1998, 9, 5; Victor Cubleșan, ST, XLIX, 1998, 4–5, 69; Călin Teutișan, APS, IX, 1998, 5, 7–8; Liviu Grăsoiu, LCF, s. nouă, 1998, 26, 16.

C.T.

GHIȚESCU Dan, *Zodia cameleonului*, Buc., DU Style, 1997, 223 p. (Romanul contemporan). Cu o postf. de Doina Uricariu. Roman politic. Narațiunea realist-psihologică se bazează pe convenția narațiunilor înrămate. Cameleonismul personajelor, prezent mai ales în relațiile de cuplu, reprezintă ideea de compromis moral acceptabil. Autorul realizează uneori caractere memorabile și dovedește o știință subtilă a detaliului de tip cinematografic.

L.Pv.

GHIȚULESCU Mircea, *Wiener Walzer*, Buc., Albatros, 1997, 252 p. Fragmente: *Adevărul și numai adevărul*, ST, XXXVIII, 1987, 6, 16–21; *Perinița*, F, XXV, 1989, 8, 9; *Miting*, LCF, s. nouă, 1991, 5, 10; *Joc fecioresc*, TR, s. nouă, III, 1991, 23, 5. Roman parabolă. Mizează mai degrabă pe simboluri și pe atmosferă, având repere spațio-temporale minime și personaje a căror identitate rămâne destul de vagă. Cel central, Augustin, este un tânăr muzician care pleacă, în anii de după Al Doilea Război Mondial, să studieze flautul la Viena, dar nu mai ajunge la destinație. Coborând din trenul Wiener Walzer într-un oraș transilvănean, el se vede prins în capcana unei dictaturi absurde (condusă, din umbră, de cel numit Generalul), dar și în mreaja unor fantasmatice iubiri (pentru Cezara și Grete). Încercarea târzie a eroului de a evada din acest univers halucinant sfârșește tragic, cu uciderea sa chiar în clipa în care urma să-i scape. Întrucâtva kafkiană, narațiunea rămâne totuși prea laxă, iar romanul, în întregul său, prea eterogen pentru a avea forța unei parabole. Detaliile realiste, aluziile politice, pasajele psihologico-filosofice, secvențele onirice se întrețes cu adevărat doar episodic, de pildă în capitolele intitulate *Balada lui Ieronim*.

● Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din București pe anul 1999.

◆ Miruna Mureșanu, *Universul prozei. Editura Albatros*, UC, VIII, 1998, 11, 11; Tudorel Urian, CV, s. nouă, IV, 1998, 12, 7; Ștefan Borbély, F, XXXV, 1999, 3, 24–26; Irina Petraș, APS, X, 1999, 7–8, 8; Horia Gârbea, CNT, 1999, 5, 6; Vlad Sorianu, CL, CXXXIII, 1999, 10, 28; Ioan Holban, VR, XCV, 2000, 5–6, 178–179; Urian, *Proza*, 41–43.

I.M.

GOANȚĂ Ștefan, *Vinul de piatră*, în vol. ≈. *10 nuvele și un roman*, Cluj-Napoca, Recomfinas-Fapta Transilvăneană, 1997, p. 5–244. Vol. mai cuprinde zece nuvele. Cu o pref. de Constantin Zărnescu. Roman parabolă. Narațiunea se construiește pe tema continuității spiritualității mioritice.

L.Pv.

❍ **GOMA Paul,** *Ela*, fragment din romanul omonim, F, XXXIII, 1997, 2, 78–85.

M.W.

➤ **GOMA Paul,** *Gardă inversă*, Buc., Univers, 1997, 265 p. (Ithaca). Cu o *Cronologie* a autorului și două articole critice semnate de Șerban Cristovici. (În lb. franceză: *Garde inverse*, tr. de Șerban Cristovici, Paris, Gallimard, 1979). Fragmente: ≈, VR, LXXXVII, 1992, 12, 28–39; ≈, LCF, s. nouă, 1993, 1, 8–9. Roman autobiografic. Relevă, din perspectiva protagonistului-narator, tabloul sumbru al României comuniste de la începutul deceniului opt al secolului XX. Concepută prin rememorări, acumulări de detalii, în acord cu fluxul liber al trăirii, cartea este structurată concentric, în jurul agoniei și morții mamei eroului central, într-un spital de lângă București. Atmosfera apăsătoare a azilului, descrisă naturalist, este, în viziunea naratorului, o realitate emblematică pentru configurația universului concentraționar al României ceaușiste. Cronică de un realism atroce a suferinței pricinuite de pierderea mamei, ≈ este și o mărturie asupra abuzurilor comunismului, redate prin prisma scriitorului dizident, ce transcrie un fragment din propriul său parcurs existențial. Numeroasele presiuni, urmăriri, înscenări, perchiziții la care este supus eroul, suspectat de a practica o literatură „subversivă", constituie

mărturii nonficționale ale practicilor inchizitoriale totalitare. Spiritul contestatar al cărții se reflectă și la nivelul scriiturii nervoase, abrupte, neconvenționale, din punct de vedere lexical și sintactic, menită a reda specificul tragic al realității subiective. ≈ este un roman „referențial și autoreferențial", o „cronică a unei morți neanunțate, dar și un roman al duplicității morale, al lașității intelectuale din Epoca de Aur" (Iulian Boldea).

◆ Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 11, 4; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 363, 5; Iulian Boldea, VTR, XXVII, 1997, 4, 52–53; Dumitru Mureșan, VTR, XXVII, 1997, 4, 56–57; Ion Simuț, F, XXXIII, 1997, 6, 9–26; ~, *Memorialul ororii*, F, XXXIII, 1997, 7–8, 64–76; *Dicționarul scriitorilor*, II. ❐ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

❍ **GOMA Paul,** *Lățești*, apărut în f.rev. F, XXXIII, 1997, nr. 9; 1998, nr. 5–8. Neterminat, romanul a fost proiectat ca o continuare a cărții *Gherla*.

M.W.

HASSEL Mike, *Cecenia, chip înlăcrimat*, Buc., Nemira, 1997, 197 p. Roman de spionaj. Proza continuă seria de aventuri ale mercenarului român Florin Zamfir.

E.Md.

HERBERT Patrick [Sebastian A. CORN], *Dune 7. Cartea brundurilor*, Buc., Nemira, 1997. Colecția Nautilus, nr. 126, 446 p. Pe coperta a treia apare indicația „tr. din lb. engleză de Sebastian A. Corn". Roman științifico-fantastic.

C.B.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Somiera cu fructe*, fragment din romanul *Tatăl meu boierul*, ARCA, VIII, 1997, 10–11–12, 92–104.

M.W.

HUSAR Al.[exandru], *Anti-Gog. Replică la cartea „Gog" de Giovanni Papini*, Iași, Agora, 1997, 313 p. Roman filosofic. Alcătuită din însemnări, dizertații, reflecții, note de călătorie, dialoguri imaginare cu personalități din cele mai variate domenii, cartea constituie o mică enciclopedie a civilizației și gândirii contemporane. Printr-un artificiu romanesc deloc original, naratorul intră în posesia memoriilor unui personaj misterios, extrem de erudit, așa-numitul Anti-Gog, pe care le transcrie ca atare, sub formă de însemnări, care se întind pe parcursul a peste jumătate de veac. Astfel, ≈ devine o colecție de meditații pe teme culturale, artistice, filosofice, politice, științifice, un colocviu ce vizează problematica omului modern, în ansamblu. În acest discurs, extrem de eclectic, transpar „aspirațiile unui gânditor tentat de generalizări, efuziunile unui poet discret și suferințele unui perfecționist mâhnit" (Constantin Ciopraga).

◆ Constantin Ciopraga, *O replică a lui Papini:* ≈, VR, XCII, 1997, 11–12, 125–128; Iordăchescu, *Spațiul*, 171–173.

M.W.

IACOBITZ-FRIDUȘ Alfred [Al. I. FRIDUȘ], *Jocul de-a himerele*, Iași, Cariatide, 1997, 358 p. Fragmente: *Revedere*, CL, XCIII, 1987, 6, 10; *În orașul bunicilor*, CRC, XXII, 1987, 45, 5; *Fotografia*, CRC, XXIII, 1988, 44, 5 (romanul e anunțat cu titlul *Fratele meu, Alec*). Cu un „Argument" al autorului. Roman al memoriei. Redactată într-o primă versiune înainte de 1989, cartea evocă secvențe din existența lui Eugen Gubic, pe fundalul sumbru al primelor decenii de comunism. O pușcă găsită în podul casei părintești dintr-un oraș de provincie readuce în memorie scene din trecutul tulbure al eroului, un ziarist și romancier persecutat de Securitate, împreună cu întreaga sa familie, din pricina unei origini sociale problematice. Narațiunea la persoana întâi alternează cu fragmente dintr-un jurnal personal, amplu comentate și completate din perspectiva evenimentelor ulterioare, reconstituite după fluxul liber al memoriei. Rezultă, astfel, o cronică realist-subiectivă a României comuniste marcate de abuzuri și teroare, pe fondul reflecției asupra dificilei relații dintre individ și colectivitate.

M.W.

IOANID Ana, *Mantaua în flăcări*, Buc., Orion, 1997, 327 p. Cu o scurtă prezentare pe coperta a patra de Mircea Sântimbreanu. Roman politic. Reprezintă o mărturie nudă, aproape reportericească, a abuzurilor regimului comunist, privite prin prisma foștilor săi adepți. Narațiunea se concentrează în jurul a două personaje, Ruxandra Bujoreanu, o ziaristă atrasă de mișcarea comunistă încă din deceniul cinci al secolului XX, și Matei Ionescu, un activist politic de seamă, asasinat de Securitate în anii '80, pentru faptul de a-și fi exprimat adeziunea la greva minerilor din Valea Jiului. ≈ este un roman-document, a cărui miză etică prevalează asupra celei estetice.

M.W.

ION DI LA VIDIN, *Dincolo de Dunăre*, Buc., Danubius, 1997, 276 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Xavier Walter. Roman politic. Sub pretextul evocării dramei lui Boris Bisăreanu și a familiei sale, cartea oferă o imagine elocventă, din punct de vedere documentar, a regimului concentraționar comunist din țările estice, în primii ani de după cel de-Al Doilea Război Mondial.

M.W.

IONESCU Sava Nicolae, *Crime la sate*, Craiova, Sava, 1997, 137 p. (Ciclul Crime ale Psihopaților). Cu o postf.

de Al. Firescu. Roman polițist. Alcătuit dintr-o serie de reconstituiri ale unor crime reale, petrecute în mediul rural doljean înainte și după 1989 (cea mai veche istorie datează din 1907 și se desfășoară pe moșia prințului Valentin Bibescu, însă cele mai multe cazuri povestite se petrec în anii '90), ≈ valorifică experiența juridică a autorului și a unor procurori și anchetatori notabili, precum Alexandru Panal sau Adrian Badea. Realizat în maniera dosarelor de anchetă, cu un discurs ce abundă în terminologie judiciară, ≈ demonstrează o bună cunoaștere a psihologiei criminale și un respect profund pentru actul de justiție.

C.R.B.

IONIȚĂ Ana, *Taina unei tinereți: Minela*, Buc., Amurg Sentimental, 1997, 160 p. Cu un *Cuvânt înaine* de Mircea Sântimbreanu. Roman sentimental. Scrisă în deceniul cinci al secolului XX și impregnată de un romantism desuet, cartea redă o ciudată poveste de iubire, consumată prin corespondență, între eleva Minela Dumbrăveanu și mai vârstnicul Radu Georgescu, redactor al unui ziar transilvănean. După o serie de peripeții și farse, cei doi eroi ajung să se cunoască, pentru a-și uni definitiv destinele. Saturată de un lirism juvenil, cartea poate fi considerată un „roman retro al primei iubiri" (Mircea Sântimbreanu).

◆ Marcel Crihană, AMR, IV, 1998, 11, 5.

M.W.

IONIȚĂ George-Valentin, *Caracatița*, Buc., Calypso, 1997, 184 p. (Sarabanda miliardelor). Roman polițist.

M.W.

IORDACHE Claudiu, *Diamantul de gheață*, Buc., Irini, 1997, 159 p. Roman sentimental. Amplă epistolă autobiografică adresată unei iubite pierdute, Maria Cristina, cartea conține confesiunea nostalgică, saturată de reflecții și de declarații sentimentale, a unui bărbat trecut de prima tinerețe, din Bucureștiul postdecembrist. Urmând fluxul liber al memoriei, naratorul își recompune, printr-o suită de secvențe disparate cu o pronunțată coloratură afectivă, întregul trecut amoros, prin prisma ultimei sale iubiri, aceea pentru tânăra Maria Cristina. Liric, romanțios și pe alocuri calofil, ≈ reprezintă o meditație tânguitoare pe tema eșecului în dragoste.

M.W.

ISTRATI Marilena, *Ultimul comando*, Buc., Cartea Românească, 1997, 157 p. Roman parabolă. Cu o tramă pe care Ștefan Agopian o apropie, în caracterizarea de pe coperta a IV-a, de cea din *Deșertul tătarilor*, romanul de debut al lui ~ respune o istorie despre exil și singurătate, prin intermediul așteptării inutile a unor războinici de a se implica în fapte de vitejie. Spațiul alegoric, numit Aici, e cel al unei Păduri (cu un Castel al Baronului), iar războinicii sunt reprezentați printr-un comando alcătuit din unsprezece oameni, condus de un Căpitan și de narațiunile memoriale ale unui Bătrân. Personajele sunt statice, contemplative, fără vocația acțiunii. Antrenamentul lor nu e, în realitate, decât pentru acceptarea unei morți fără memorie, pe care o primiseră deja cu toții.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 7, 15.

L.T.

❍ **IVASIUC Alexandru,** *Ruina cetății*, fragment de roman, RL, XXX, 1997, 10, 15.

M.W.

✸ **JEMNA Silvia,** *Vieți, iubiri, destine*, Buc., Semnalul, 1997. Roman sentimental.

C.R.B.

JURCĂ Gheorghe, *Vinul amar al iubirii*, Cluj-Napoca, Clusium, 1997, 328 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Roman sentimental. Evocă o secvență din existența unui anume Grigore Bad, un tânăr ziarist dintr-un oraș de provincie, în perioada ceaușistă. Povestea de dragoste dintre acesta și Mara Maria, o recepționeră întâlnită într-o localitate apropiată, constituie partea cea mai substanțială a narațiunii, încheiată cu un deznodământ nefericit, prin autoexilul eroinei. Irelevant ca dimensiune sentimentală, dar interesant ca problematică socială, ≈ oferă un portret al epocii comuniste.

◆ Mircea Cenușă, TR, s. nouă, X, 1998, 7–8, 5.

M.W.

KALMAR Ioan, *Aflorimente de dragoste*, Baia Mare, Gutinul, 1997, 305 p. Cu o pref. de Ion Burnar. Roman sentimental. Este construit ca dialog între două voci narative. România deceniilor șase și șapte ale secolului al XX-lea apare ca fundal al maturizării erotice a celor doi eroi, geologii Dana și Ionel.

M.M.

KUCIUK Ardian-Christian, *Anul în care s-a inventat lebăda*, Buc., Getic, 1997, 168 p. Cu o pref. de Ion Monafu. Roman parabolă. Într-o viziune kafkiană, apelând și la procedee ale romanului sud-american ori ale literaturii fantastice, cartea propune o parabolă, pe alocuri greu descifrabilă, a existenței în general și în speță a universului concentraționar totalitar. După o noapte de dragoste încheiată cu o baie într-un lac, protagonistul narator, un tânăr albanez, este arestat de către grăniceri, ca transfug, și întemnițat într-un beci al Securității

comuniste. Experiența de o zi a eroului în celula închisorii, alături de alți deținuți cu nume simbolice, precum Capitalismul, Cântărețul Infinit, Istoricul, Tăcutul, îngemănează realul cu imaginarul, trăirea subiectivă, ce privilegiază percepția senzorială, cu simbolismul teologico-filosofic. Atmosfera coșmarescă, de o materialitate abjectă, în care eroul descinde, reiterează, în cheie metaforică, mitul căderii în lume din starea paradisiacă, aceea cu care debutează narațiunea. Interogație asupra existenței din perspectiva multiplelor paliere ale realității subiective, ≈ este un roman inițiatic, ce se remarcă atât prin structura sa conceptuală, cât și prin originalitatea stilului, ce îmbină eflorescența frazei cu expresia concentrată, pe alocuri eliptică.

◆ Boerescu, *Păcatele*, 116.

M.W.

❍ **LAZU Ion,** *Ceainicul*, RL, XXX, 1997, 6, 14–15; *Răb-da-re, răb-da-re…*, LCF, s. nouă, 1997, 7, 8–9; *Am ajuns pe uși străine*, VR, XCIII, 1998, 4–5, 70–78, fragmente din romanul *Veneticii*.

M.W.

LUCA Mircea, *Victoria lui Victor*, Buc., Eminescu, 1997, 189 p. Roman parabolă. Redactată în deceniul nouă al secolului XX, într-o manieră accesibilă ca scriitură, dar dificilă la nivel ideatic, cartea se structurează ca parabolă a luptei pentru putere, cu aluzii evidente la așa-numita „revoluție socialistă". Evenimentele, extrem de tulburi, pendulând între real și derizoriu, evocate prin prisma unui narator cu o identitate incertă, se petrec într-un oraș fictiv, Victorville, într-un timp indeterminat, marcat de numeroase frământări politice. După răsturnarea monarhiei printr-o revoluție populară, Victor, personajul central, devenit președinte al republicii, se transformă într-un dictator sinistru, obsedat de putere. Prin intermediul Gărzii Republicane și al Poliției Populare nou înființate, acesta recurge la abuzuri și asasinate, prin care-i înlătură atât pe foștii susținători, cât și pe presupușii dușmani. Alcătuită din secvențe rapid derulate, din confesiuni, memorii și epistole ce urmează o cronologie incertă, cartea reprezintă o critică virulentă la adresa dictaturii comuniste.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 8, 6.

M.W.

LUCHIAN-TUDORA Tudor, *Quousque tandem…?*, Iași, Cronica, 1997, 266 p. Roman politic. Cu mijloace artistice modeste, cartea evocă destinul dramatic al unui fost ofițer din cel de-Al Doilea Război Mondial, Anton Silvian, închis din motive politice în deceniul șase al secolului XX, apoi privat de posibilitatea de a-și câștiga normal existența în România comunistă a următoarelor decenii. Parcursul eroului, marcat de numeroase privațiuni și abuzuri, se constituie într-o mărturie viabilă numai ca document politic.

M.W.

LUNGU Alexandru D., *Moarte măruntă*, Buc., Viitorul Românesc, 1997, 382 p. Fragmente: *Stăpân și slugă*, LCF, s. nouă, 1995, 12, 8–10; *Urechea pământului*, LCF, s. nouă, 1997, 1, 8–10. *Bildungsroman*. Scenariul narativ prezintă eșecul unui destin, al țăranului Adam Ficioru, pe fondul unui idealism politic devenit ridicol în contextul cinismului social al regimului ceaușist. Elemente foarte prezente de roman rural, de roman al familiei și de roman al mahalalei diversifică imaginarul narativ al cărții.

◆ Romul Munteanu, *Un roman românesc al încercării*, LCF, s. nouă, 1997, 18, 5; Teodor Tanco, *Romanul românesc continuă…*, ST, XLIX, 1998, 4–5, 55; Munteanu, *Jurnal*, VII, 142–145; Henri Zalis, *Drept în inima eșecului*, AZ, 1999, 3, 4.

L.Pv.

MAI Carla, *Doar pentru o zi!*, Buc., Alcris, 1997, 137 p. (El și ea). Roman sentimental. Într-un stil alert, captivant, dar lipsit de pretenții artistice, cartea evocă povestea unei iubiri pierdute și regăsite. După multe peripeții, derulate retrospectiv, protagoniștii, profesoara Melania Vladimir și medicul Paul Tomșa, se reîntâlnesc pentru a-și uni definitiv destinele.

▼ Buc., Alcris, 1999.

M.W.

MAJA Cosmina Mihaela, *Vis și speranță*, Cluj-Napoca, Studia, 1997, 168 p. (Colecția pentru tineret). Roman sentimental. Concepută în maniera literaturii de consum, prin aglomerarea de elemente senzaționale, cartea dezvoltă o intrigă neverosimilă și puerilă. Katherine Vanessa Alexanders și Kevin Lindsay, doi tineri americani ce se întâlnesc întâmplător, ajung să descopere, după numeroase peripeții cu iz fantastic, substituția de identități căreia i-au căzut victime la naștere. Irelevant din punct de vedere ideatic, romanul rămâne o mică poveste de aventuri adolescentine.

M.W.

MANU Emil, *Galaxia Eros*, Galați, Porto Franco, 1997, 301 p. Roman autobiografic. Narațiune compozită, ce conține jurnalele de studenție, de front și de detenție ale autorului. Ilustrând romanescul mai degrabă decât romanul ca specie, textul se vrea o bază documentară remarcabilă prin calitatea materialului epic. Totuși, paginile de jurnal rămân simple relatări conștiincioase ale unor întâlniri cu mari personalități culturale. Evocarea se dovedește înecată de erudiție și lungită de o ideație critică inutilă. Lipsit de putere de invenție, autorul nu

izbutește să dea nici viață, nici voce personală figurilor care îi populează amintirile.

◆ ⁂, ALA, VI, 1997, 387, 4; Livia Grăsoiu, VR, XCIII, 1998, 3, 116–119; Teodor Vârgolici, ALA, VII, 1998, 422, 4.

L.T.

MARCIAN Marcel, *Soarele umbrei. Romanul lui Pafnută Nunteș Patrat – sfânt de democrație popularistă*, Buc., Editura Colecția Cartea Mea, 1997, 342 p. Vol. mai cuprinde un *Dosar* ≈ *– dosar de autor*. Roman politic. Scris în 1969, ca protest antitotalitar în vederea unei publicări în afara țării și înregistrat inițial pe bandă de magnetofon, cu un „balast" menit să camufleze mesajul politic, textul ajunge în Occident în 1977, ca manuscris redactat în două exemplare, adresate Monicăi Lovinescu și lui Matei Călinescu. În ciuda acestor încercări, romanul rămâne nepublicat înainte de căderea regimului comunist, ratându-și astfel insurgența. Spre deosebire de literatura subversivă din timpul dictaturii, ≈ nu se înscrie într-un registru parabolic sau aluziv, ci, așa cum subliniază autorul, are un caracter „de-a dreptul negator". Istoria, relativ simplă, e aceea a unui comunist de primă generație care, după 1945, odată cu intrarea partidului în legalitate, nu se mai regăsește în noua lume, pierzând nu numai încrederea în viitorul politic al țării, ci și sensul propriei existențe. Narațiunea transcrie decepția protagonistului ca un traseu spiritual. „Pafnută, sfânt" este un personaj care lucrează numai la desăvârșirea proprie, ajungând, la capătul unui lung parcurs mistic, mai mult decât un sfânt, un veritabil „mit" al Deltei. O concepție epică laborioasă, care descompune biografia eroului pe trei etaje simbolice – sexual, religios și politic –, oferind o reprezentare didactică și în fond repetitivă a unui destin, explică în cele din urmă eșecul proiectului.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 20, 65.

L.T.

MARIAN Gheorghe, *Marele bandit încearcă să-și schimbe numele*, I, Brașov, Dealul Melcilor, 1997, 503 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Ion Topolog Popescu. Roman social. Urmărește conflictul dintre Pavel Bergheanu, inginer agronom repartizat într-un sat din sudul țării, și răufăcătorii locali, grupați în jurul președintelui cooperativei agricole. De-a lungul mai multor înfruntări, protagonistul reușește să îi atragă pe săteni de partea sa, izolându-i treptat pe infractori. Trama anacronică, plasând un erou pozitiv în mijlocul unei colectivități reacționare, amintește de schemele narative ale literaturii realist-socialiste.

● Premiul Darie Magheru pe anul 1998.

◆ Al. Tihon, „Transilvania Expres", 1997, 1105, 7; A.I. Brumaru, GT, CLX, 1997, 2076, 4; Iulia Cheaflă, AST, 1997, 1–4, 81; ⁂, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 3; Nicoleta Vâlceanu, „Dealul melcilor", 1998, 1, 18–19; ⁂, GT, CLXI, 1998, 2519, 5; Liviu Comșia, GT, CLXIII, 2000, 3003, 5.

L.T.

MARIN Gheorghe, *În căutarea fericirii*, Drobeta Turnu Severin, Adolescentul, 1997, 198 p. Roman filosofic. Într-o atmosferă fabuloasă, cu repere spațiale și temporale intenționat indeterminate, narațiunea relatează experiența inițiatică a unui tânăr, Cosmin. Descoperind pervertirea valorilor morale din satul natal, protagonistul, într-un scenariu invers celui sămănătorist, ia drumul orașului pentru a deprinde regulile unei morale practice care să-i călăuzească acțiunile. În căutarea adevărului, Cosmin va petrece șase săptămâni în compania unui înțelept și a fiicei lui, Sarmis, supunându-se, inevitabil, unei inițieri duble, în același timp etică și erotică. Romanul reactualizează spiritul cărților de înțelepciune, ca o replică modernă a *Învățăturilor lui Neagoe Basarab*, pe fundalul urban-industrializat al României comuniste, fără ca, în seria de intertextualități implicite și de întâlniri insolite, să fie antrenată o semnificație epică majoră.

◆ Dim. Rachici, LTE, VII, 1997, 47–48, 4.

L.T.

MARIN-THORNTON Gabriela, *În largul sufletului*, Buc., Roza Vânturilor, 1997, 207 p. Cu o pref. de Dan Zamfirescu. Roman de călătorie. Calificat ca roman în urma unei sugestii a prefațatorului, textul reprezintă, prin tema pe care o cultivă, un memorial de călătorie cu caracter autobiografic. „Portret al unei feminități care se confruntă cu marile repere ale civilizației" (Dan Zamfirescu), ≈ consemnează, pe un prim palier de semnificație, impresiile unei femei care vede pentru prima oară Grecia, Italia și Anglia. Imaginată ca un dialog cu un Doctor, relatarea călătoriei are însă și un rol suplimentar, contribuind la „vindecarea" unui suflet, ca și cum impresiile de voiaj s-ar reflecta direct în structura interioară a protagonistei, pentru a cristaliza un spațiu coerent de reprezentare a sinelui. Textul se lasă ușor citit în cheie ficțională, în cadrul unui „roman" al formării, pentru care monumentele istorice și spațiile culturale devin experiențe dificile, trăite dramatic, într-un raport cel mai adesea alienant. În acest context, cele trei areale traversate nu sunt simple trasee ale unui parcurs turistic obligatoriu, ci modele spirituale – mitologic în Grecia, legendar în Anglia și mistic în Italia – pe care protagonista le refuză sau le acceptă, într-un joc tensionat al regăsirii și înstrăinării de sine.

◆ Ștefan Ion Ghilimescu, *Călătoria ca roman al descoperirii sinelui*, LCF, s. nouă, 1997, 34, 10; Romul Munteanu, *Un debut*

româno-american, LCF, s. nouă, 1997, 38, 22; Romul Munteanu, *Un itinerar românesc*, LCF, s. nouă, 1998, 21, 17; Munteanu, *Jurnal*, VII, 160–164, 165–169, 171; Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 38–39.

L.T.

MARIN-THORNTON Gabriela, *Obsesia de a rămâne tânăr*, Buc., Odeon, 1997, 159 p. Cu o pref. și cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Henri Zalis. Roman erotic. Conceput sub formă epistolară, modalitate adoptată convențional, ca pretext al unei confesiuni, textul cărții este compus din mesajele electronice prin care Alexandra se destăinuie unui prieten, Cristian. Narațiunea reface seria de aventuri erotice ale protagonistei, urmărind, într-o succesiune mai degrabă aleatorie, relațiile ei cu mai mulți bărbați. Alexandra are mai întâi un soț, Tudor, apoi un amant, Jean-Louis, și, după ce divorțează, un iubit, Miguel. În centrul confesiunii sale stă astfel o iubire proteică, care se hrănește din varierea neîncetată a obiectului pasiunii. Alexandra, care își schimbă partenerii, nu se află într-o căutare idealistă a cuplului perfect, ci într-una egoistă, de reînnoire a resurselor vitale. Pasiunea ei erotică este profilactică. În virtutea unei „obsesii de a rămâne tânără", dragostea Alexandrei constituie un mijloc de conservare, un remediu calculat al îmbătrânirii. Ficțiune erotică redusă la un mobil fiziologic, ≈ dă astfel naștere unei proze reci, lipsită de emoție și de senzualitate.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 37, 5; Henri Zalis, *Romanul – hartă de navigație*, AZ, 1997, 30, 4; Romul Munteanu, *Romanul cosmopolit de dragoste*, LCF, s. nouă, 1997, 45, 22; Romul Munteanu, *Un itinerar românesc*, LCF, s. nouă, 1998, 21, 17; Viki Luță, LCF, s. nouă, 1998, 30, 4; Munteanu, *Jurnal*, VII, 160–164; Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 38–39.

L.T.

MARINCU Florentza Georgetta, *Cioburi de istorie... Poiana Mare – Calafat*, I–II, *1832–1878*, Craiova, Avrămeanca, 1997, 917 p. (text paginat continuativ); III–V. *1878–1920*, Craiova, Autograf MJM, 2007, 496 + 548 + 548 p. Cu *Variațiuni la un Cuvânt-înainte* de Al. Firescu. Roman istoric. Frescă a lumii oltenești, cu fragmente dense de cronică, în datele căreia se înfățișează viața familiei Marincu, a cărei descendentă este însăși autoarea cărții, romanul reconstituie evenimente istorice, sociale, politice și familiale din secolul al XIX-lea și al XX-lea, petrecute în zona localităților Calafat și Poiana Mare, din sudul Oltenei. Urmărită de-a lungul mai multor generații, istoria Marincilor, oameni vrednici, întreprinzători, patrioți și filantropi, începe cu Marinco Penovici, românul de pe Valea Timocului, stabilit în secolul al XIX-lea în Poiana Mare. Copiii lui, Ioniță și Stăncună, cumpără moșia Poiana Mare și proprietăți imobiliare în Calafat, înființează o școală de agricultură și ctitoresc biserici. În generația următoare, Oncică, Ștefan și Ilie, băieții lui Ioniță, sunt, la rândul lor, proprietari de moșii, Ștefan, un mare filantrop, iar Ilie, doctor în medicină, consecvent practicant al actelor medicale gratuite. Una dintre fetele lui Oncică va ajunge soția generalului Nicolae Magereanu. Pe linia lui Stăncună, arborele genealogic îl cuprinde pe filosoful George Marincu, consilier în Marele Stat Major în Primul Război Mondial, tatăl autoarei. Planul istoric conține referiri la evenimente și personaje reale, care au influențat existența comunității din Poiana Mare: mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu, pacea de la Adrianopol, Războiul Crimeii, Unirea Principatelor, Războiul de Independență sau Primul Război Mondial, figura unor domnitori precum Alexandru Ghica sau Carol I ocupând un loc central în tabloul de epocă. Documentarea faptelor istorice, topite într-un vast material epic în care ficțiunea se alimentează din cronică, și, totodată, veridicitatea universului ficțional, sugerată prin scene încărcate de tensiune dramatică, prin schițe de portret sau prin lexicul specific epocii, determină culoarea locală. În ansamblu, cartea pune în valoare o viziune organică asupra istoriei, întâlnită și în romanele lui Mihail Sadoveanu.

I.T.

MARINESCU Mihail, *Ultimele aventuri ale lui Roby, robotul invizibil. Roman pentru tineret*, Buc., Nipexim, 1997, 195 p. Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Face parte din ciclul *Roby, robotul invizibil*, alături de *Aventurile lui Roby, robotul invizibil* (1996) și de *Alte aventuri ale lui Roby, robotul invizibil* (1996). Roman pentru copii și tineret.

L.T.

❍ **MARIȘ Daniel,** *Sora de noapte*, fragment de roman, ARLA, II, 1997, 2–3, 28.

L.T.

❍ **MATALĂ Dumitru,** *Lucrare de control*, fragment din romanul *Ziua de mâine*, LCF, s. nouă, 1997, 11, 8–10.

L.T.

❍ **MATEI Nicolae,** *Generația pierdută*, fragment din romanul omonim, NOS, II, 1997, 4–5–6, 17. Varianta integrală a fost editată în 1999, la Aarhus. Secvență de roman al exilului. Prin intermediul unei formule narative foarte experimentale, rescrie, ca într-un roman anterior, *Târâș spre Vest* (1995), povestea emigrării ilegale a unui tânăr, în ultimii ani ai dictaturii comuniste.

◆ Adrian Țion, CET, III, 2000, 9, 13.

L.T.

MAXY Liana, *Bătrânul ieri și nenăscutul mâine*, Buc., Du Style, Integral, 1997, 184 p. (Destine). Cu o pref. de Doina Uricariu. Roman sentimental. Șase intelectuali (un violonist, o scriitoare, un gazetar etc.), trecuți de prima tinerețe, călătoresc prin Europa, intersectându-se aleatoriu. Cuplurile care se formează astfel încearcă să regăsească un sens al existenței printr-o ultimă explorare a sentimentului erotic. Narațiunea nu redă totuși poveștile de iubire, ci conține doar dialogurile confesive ale personajelor. Mărturisirile se fac în locuri impersonale: pe un pod, în aeroporturi sau avioane, în camere de hotel, în parcuri. Emoția erotică se înscrie, aproape cu totul, în spațiul conversațiilor politicoase.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 14, 65; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 10, 4; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 77; Paul Schveiger, TR, s. nouă, X, 1998, 11–12–13, 6; Cristofor, *Scriitori*, 140–141.

L.T.

➤ **MELINESCU Gabriela,** *Regina străzii*, tr. de Diana Alexandru, Buc., Univers, 1997, 187 p. (Colecția Ithaca. Scriitori români din exil). Cu o pref. de Dan Cristea. Fragment: *Așteptarea*, tr. de Angela Martin, LCF, s. nouă, 1995, 2, 9 (În lb. suedeză: *Gatans drottning*, Stockholm, René Coeckelberghs Bokförlag, 1988). Roman al mahalalei. „Cronică fantastă a cartierului periferic" (Dan Cristea), romanul evocă mica lume a unei străzi bucureștene în ultimii ani ai regimului comunist. Fresca se ordonează în jurul Sandorei, fiică de femeie ușoară, intrată prin mezalianță în casa negustorului Aaron Peretz. Părăsită de soțul ei, Paulin, protagonista continuă să locuiască în magazinul de parfumuri al socrului, suportând batjocura comunității. Revenirea neașteptată a lui Paulin nu reconstituie totuși familia. Fără a se putea reintegra, acesta moare pe stradă, între cerșetori. Tatăl său, negustorul de parfumuri, pleacă în Israel, casa e golită de mobilă și confiscată de stat. Sandora, „picar feminin modern" (Romul Munteanu), ajunge să doarmă în Gara de Nord și moare la azil. Un unic sens al dezagregării, care conduce destinul Sandorei, organizează și existențele celorlalte personaje. Antoaneta, prietena Sandorei, moare înghețată în camionul frigorific cu care încerca să fugă din țară. Cizmarul Zeno e împăiat la muzeu, în vreme ce Fosca, soția lui alcoolică, piere prin autocombustie. Nu interacțiunea socială schimbă cursul vieții personajelor; de altfel, în ≈, societatea se reduce treptat la câteva gesturi anonime, care caută satisfacerea imediată a unor nevoi elementare: sex, căldură, mâncare. În locul determinării sociale, romanul descrie o atracție interioară a morții. Eroii au numai libertatea negativă de a se autodistruge – sunt „arătări ale întunericului" (George Vulturescu). Din acest unghi, ≈ rămâne un roman realist care înlocuiește logica socială cu una a disoluției, atât la scara existenței individuale, cât și la aceea a destinului istoric. Cartea desfășoară planuri multiple de reverberație a morții, existența nefericită a Sandorei reflectându-se în descompunerea unei comunități și în declinul unei civilizații. Dezagregarea se impune cu aceeași forță de lege și asupra ființelor, și asupra obiectelor. Asemenea oamenilor, orașul piere, măcinat de o tendință destructivă, cu finalitate apocaliptică. Transcriind o viziune politică complexă, megalomanele proiecte comuniste care marchează geografia orașului capătă o dublă valență: ele nu sunt doar simbolurile unei puteri cu manifestări autoritare, ci și încercări utopice de a rezista disoluției. Cu o perspectivă ambiguă asupra figurii dictatorului, nu lipsită de ironie, narațiunea ipostaziază un Președinte care își dorește un spațiu civic, de interacțiune socială și un muzeu care să conserve memoria comunitară. Însă, în această lume amenințată de iminența sfârșitului, chiar și autoritarismul devine neputincios, proiectele dictatorului fiind zădărnicite de inundații ori incendii, adică de o natură care des-face urmele umanului. Situarea într-un spațiu al inconsistenței a permis adoptarea unui imaginar complex, cu mărci stilistice eterogene, amestecând observația realistă cu transfigurarea fantasmatică și cu oniricul (Miruna Mureșanu). Totuși, recursul la vis nu plasează romanul în siajul prozei suprarealiste, oniricul constituind aici numai un mijloc de a surprinde o natură crepusculară a realului.

■ *La Reine de la rue*, Levallois-Perret, Manya, 1991.

◆ Mariana Criș, AZ, 1997, 2, 4; Mircea Martin, DOI, VIII, 1997, 20, 14; Dan Cristea, DOI, VIII, 1997, 20, 14; Alexandru Spânu, LCF, s. nouă, 1997, 18, 4; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 369, 4; Victor Cubleșan, ST, XLVIII, 1997, 7, 27–28; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 7, 11; ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 77; George Vulturescu, P, VIII, 1997, 10, 5; Ioana Tămăian, TR, s. nouă, X, 1998, 22–23, 4; Romul Munteanu, CROR, X, 1998, 6, 9; Dram, *Lumi*, 122–125; Munteanu, *Jurnal*, VII, 176–178; Ruxandra Ivăncescu, *Între viață și vis*, VTR, XXVII, 1999, 12, 33; Cornel Moraru, *Agonie și parabolă*, VTR, XXVII, 1999, 12, 36; Nicoleta Sălcudeanu, *Maidanul cu albatroși*, VTR, XXVII, 1999, 12, 30–31.

L.T.

MIHALE Aurel, *Lada de campanie*, Buc., Albatros, 1997, 515 p. Cu o postf. a autorului și o scurtă prezentare de Fănuș Neagu pe coperta a IV-a. Fragment: *Numai floare lângă floare*, RL, XX, 1987, 34, 14–15. Roman al „obsedantului deceniu". Comandant de Armată, combatant în ambele conflagrații mondiale, în amurgul vieții, revenit acasă după 13 ani de detenție în temnițele comuniste, generalul Constantin Prodan păstrează intactă practica unui „exercițiu de gândire" cultivat din

tinerețe, pe tot parcursul carierei militare și, mai apoi, în obscuritatea celulei. O reflexivitate „activă și lucidă", izbăvitoare și chinuitoare, totodată, câtă vreme nimic nu mai putea fi schimbat. Intrate în zodia extincției, viața omului și aceea a țării sunt deja pecetluite. Surprinzătoare au fost nu doar amploarea și intensitatea procesului de rusificare și de sovietizare a țării, dar și lipsa de reacție a maselor ce și-au acceptat rapid, resemnate, sclavia. Romanul consemnează zbaterea ființei angajate într-un torturant efort de rememorare pentru aflarea adevărului. Rescrierea realităților din România finelui deceniului cinci al secolului al XX-lea se face cu exactitate măsurată, iar sondajul introspectiv este atent și judicios dozat. ≈ ar fi putut deveni o izbutită depoziție despre realitățile „obsedantul deceniu", dacă ar fi avut șansa să răzbată prin „ghețarii din mințile gardienilor culturii" (Fănuș Neagu), dar și dacă nu ar fi derapat tendențios prin mistificarea reacției structurilor puterii comuniste, suspect de binevoitoare. La solicitarea autorităților, protagonistul scoate din „lada de campanie" a memoriei conținutul protestului inițial care-i atrăsese detenția – document cuprinzând modalitățile de refacere a armatei române după dubla aservire a acesteia intereselor germane și sovietice – prilej cu care este rescrisă și istoria marilor angajări de front ale acesteia în cel de-Al Doilea Război Mondial. ≈ devine acum și un roman istoric.

◆ ⁂, UC, VII, 1997, 12, 15; Micu, *Istoria*, 504; Micu, *Literatura*, 264.

D.G.B.

MIHALI Nicoară, *Ultimul popas în infern*, Baia-Mare, Draculya, 1997, 156 p. Cu o postf. de Augustin Cozmuța. Roman de senzație. Plecând de la ideea că cruzimea lui Vlad Țepeș nu îi lasă sufletul să se odihnească timp de șapte generații, narațiunea înscenează o serie de reîncarnări ale acestuia în ciobanul mioritic, servitorul Marchizului de Sade, Nicolae Ceaușescu, Cristofor Columb etc. Dincolo de prolixitatea proiectului, evocările istorice sunt stereotipale și lipsite de interes epic.

◆ Ioan Romeo Roșiianu, CNT, 1997, 33, 16.

L.T.

MLADIN Emil, *Pedeapsa*, Buc., Cartea Românească, 1997, 93 p. (Biblioteca București. Proză). Fragmente: ≈, CL, CXXX, 1997, 2, 11; ≈, TMS, s. nouă, II, 1997, 4, 8–9, 15. Roman parabolă. Cezar Mărcuș, fost farmacist, are la bătrânețe revelația inconsistenței posesiunilor afective și materiale. La capătul unui divorț și ca urmare a unor mașinațiuni avocățești, el trebuie să accepte că nu mai are familie, casă ori bani. Încercând să pătrundă sensul propriei existențe, se refugiază la mormântul mamei unde găsește nu atât un loc al spovedaniei și al interiorizării, cât o locuință. Personajul descoperă „confortul" funerar al cavoului, liniștea pe care acesta i-o oferă, protecția în fața intemperiilor și certitudinea proprietății inalienabile. Printr-o întâmplare, lespedea e trasă la loc, sigilând mormântul, cu Cezar Mărcuș înăuntru. În ciuda imaginarului sepulcral, demn de romanul gotic, nu există totuși drame majore în această narațiune despre moarte. Personajul își trăiește trecerea în neființă prin intermediul măruntelor ritualuri cotidiene: trezirile, culcările, mesele zilei, îmbăierea de joi seara. Moartea se insinuează în viață ca o nevoie practică de confort, ca o instalare foarte stabilă în tabiet. Poate fi considerat un roman al inițierii în moarte, al „stărilor abisale" (Octavian Soviany).

◆ Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1997, 33, 16; Răzvan Voncu, *Un prozator puternic și echilibrat*, LTE, VII, 1997, 37–38, 4; Octavian Soviany, CNT, 1997, 43, 4; Bogdan Popescu, CAI, 1998, 1–4, 92–93; Narcis Zărnescu, VR, XCIII, 1998, 219–221.

L.T.

MOCANU Marin Radu, *Tot o apă și-un pământ*, Buc., Evenimentul, 1997, 213 p. Roman social. Urmărește dilemele unui arhitect urbanist în ultimii ani ai dictaturii comuniste. Narațiunea se centrează pe figura lui Barbu Câmpeanu, inginer constructor căruia autoritățile comuniste îi încredințează o amplă lucrare de sistematizare și de reconstrucție a orașului natal. Misiunea îl obligă să retraseze harta așezării și să demoleze atât vechiul centru, cât și cartierul pitoresc de care îl leagă amintirile din copilărie, sacrificând, în același timp, o comunitate și un spațiu intim. Frământarea protagonistului care se împarte între datorie și memoria propriului trecut se rezolvă totuși simplu, dovedindu-se, în cele din urmă, falsă. Abia camuflate, dilemele lui Barbu Câmpeanu ascund o încredere, cu tentă realist-socialistă, în forța civilizatoare a sistematizării urbane și o nostalgie a proiectelor faraonice ale epocii comuniste.

L.T.

MOLDOVAN Vasile, *Jurnalul secret al soldatului*, Timișoara, Excelsior, 1997, 307 p. Cu o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman erotic. Daniel Martin, eroul narator, își povestește experiențele erotice din perioada satisfacerii stagiului militar. Maturizarea psihologică e simultană cu cea erotică. De remarcat o anume acuitate a registrului evocativ.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 6, 126.

M.M.

MORARU Alexandru, *Casa îngerilor*, Timișoara, Augusta, 1997, 363 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Valeriu Cristea. Roman al mahalalei. „Poartă

ficțională către lumea întunecată a celor mai de jos" (Daniel Cristea-Enache), narațiunea urmărește în paralel destinele a două categorii umane, care trăiesc la marginea societății urbane: copiii străzii și navetiștii. Concepută ca o ficțiune cu două planuri, ≈ proiectează, la începutul anilor '90, un spațiu rural și un altul, situat la periferia Măselarei, mic oraș de provincie. Cel dintâi evocă mediul navetiștilor, o lume a bărbaților absenți, siliți să lucreze la oraș. În lipsa lor, structurile sociale ale satului se degradează, iar legăturile familiale se desfac. Destinul lui Emil, care își ucide, din gelozie, soția pe care nu o poate supraveghea, ilustrează, în registru tragic, dar în fond tipic, această disoluție a unei societăți patriarhale. Cel de-al doilea spațiu, care ocupă piețele și mahalalele orașului, reprezintă lumea bandelor de copii care se înfruntă pentru teritoriu, neizbutind în realitate decât să descătușeze o violență viscerală, gratuită, căreia, invariabil, sfârșesc prin a-i cădea pradă. Fresca socială se sprijină și pe efectele stilistice ale unui limbaj argotic și regional, care face lectura dificilă, fără să potențeze senzația de pitoresc.

◆ Mircea Șerbănescu, UNO, VIII, 1997, 11, 15; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 2, 112; Mariana Pop, COF, I, 1998, 4–5, 25; Daniel Cristea-Enache, ALA, VII, 1998, 431, 4.

L.T.

MOTOC Nicolae, *Dignidad*, Constanța, Ex Ponto, 1997, 379 p. Cu două caracterizări de Sorin Titel și de Alex Ștefănescu pe coperta a IV-a. Roman științifico-fantastic.

◆ Olimpiu Vladimirov, TMS, s. nouă, II, 1997, 12, 15; ⁂, *Propunerile pentru premiile revistei „Tomis" și ale Filialei „Dobrogea" a Uniunii Scriitorilor pe 1997*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 3; Puiu Enache, *„Învolburare, complexitate"*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 4; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 7, 52; Dumitru Mureșan, VTR, XXVII, 1998, 4, 60–61; Georgeta Drăghici, RL, XXXI, 1998, 15, 10; Puiu Enache, *Utopie și realitate*, ST, XLIX, 1998, 4–5, 30, 80; Gabriel Rusu, *Proba labirintului*, LCF, s. nouă, 1998, 27, 7; Sorin Roșca, TMS, s. nouă, III, 1998, 8, 15; Corina Apostoleanu, LCF, s. nouă, 1998, 33, 10; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 56; Rotund, *Starea*, 259–274.

L.T.

❍ **NEACȘU Iulian,** *Primul avion, după colț, la dreapta*, fragment din romanul *De ce cântă păsările*, LTE, VII, 1997, 43–44, 8–9.

L.T.

NEAGU Gheorghe, *Arme și lopeți*, Focșani, Zedax, 1997, 252 p. Cu o pref. de Mircea Herivan. Roman social. Consacrat vieții de șantier, ≈ descrie implicarea militarilor în construcția Transfăgărășanului. În centrul narațiunii stă figura lui Mitiță Șoican, fiu de țărani dintr-un sat de lângă Roman, care își satisface stagiul militar într-o unitate din București. În urma unei decepții erotice, protagonistul devine violent, își atacă superiorii și este transferat disciplinar pe șantier. Cartea folosește biografia lui Mitiță Șoican ca pretext al unei descrieri de factură reportericească a construcției Transfăgărășanului. Consemnarea vieții de șantier, stăruind asupra unei atmosfere mobilizatoare, în care accidentele de muncă sunt văzute ca o formă de eroism, trădează o perspectivă ideologică îndatorată încă propagandei comuniste.

▼ Fragment: *Spinarea de piatră a Făgărașului*, în *Zece prozatori. Debut*, Buc., Albatros, 1987, 133–172.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 21, 52.

L.T.

NEAGU Gheorghe, *Tarantula*, Focșani, Zedax, 1997, 121 p. Apărut mai întâi în f.rev. REV, I, 1990, 11, nr. 5; II, 1990, 4, nr. 5 (parțial). Roman istoric. Situat în secolul al XIV-lea, urmărește familia Mușatinilor, de la momentul morții lui Petru, până la stingerea fiilor acestuia, Roman și Ștefan, care se succed la tronul Moldovei. Rezumându-se la redarea documentară a evenimentelor, ≈ evită să dramatizeze relațiile dintre eroi, mizând pe exploatarea unor mici nuclee narative care angajează personajele secundare.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 21, 52.

L.T.

NECULA Damian, *Pământul făgăduinței*, Buc., Cartea Românească, 1997, 259 p. (Cartea românească de proză). Fragment: *Rătăciții*, VR, XCI, 1996, 9–10, 44–52. Roman al exilului. De inspirație autobiografică, prezintă aventura emigrării unui cuplu de români în ultimii ani ai regimului totalitar, de la trecerea ilegală a frontierei, până la stabilirea într-o localitate din Normandia. Narațiunea reface cu fidelitate etapele călătoriei și comunică primele impresii ale contactului cu Occidentul. Dincolo de sensibilitatea la bunăstarea lumii libere, desenată în tușe exotice, ca lux miraculos, de factură orientală, evocarea exilului abundă în stări negative. Protagonistul se simte refuzat de noua societate, înstrăinat de comunitatea emigranților și, în plus, trăiește în continuare angoasa supravegherii permanente. Totuși, tragedia exilului rămâne o experiență superficială, incapabilă să determine sensul unui destin. De altfel, textul se desface, de la un punct, în două fire epice de sine stătătoare, adăugând memorialului de exil o dramă a creației. Preocupat de soarta unui manuscris care poartă numele unui roman anterior al lui ~, *Sărbătoare continuă* (1996), personajul se jertfește, în final, pentru a asigura supraviețuirea

textului. Destinul protagonistului, inconsistent în planul experiențelor vitale, se clarifică abia în raport cu universul scriiturii.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 2, 15; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 3, 4; Dan Stanca, *Un prozator parcimonios*, LCF, s. nouă, 1998, 45, 7.

L.T.

NEDELCOVICI Bujor, *Provocatorul*, Buc., ALLFA, 1997, 288 p. (Biblioteca A, 123). Cu o postf. a autorului și o schiță biobibliografică. Fragmente: ≈, RL, XXIX, 1996, 10, 8–9; ≈, RL, XXIX, 1996, 35, 14–15; ≈, LCF, s. nouă, 1996, 33, 8–9; ≈, VTR, XXVII, 1997, 1, 7–9. Roman erotic. Construiește, în jurul unui personaj feminin, o țesătură complexă de relații, care implică pasiuni și tragedii, tratate într-un registru melodramatic cu tușe ironice. După o perioadă de patru ani petrecută în Los Angeles, pentru studii de cinematografie, o tânără franțuzoaică, Céline, se reîntoarce la Paris. Aici îl cunoaște pe Guy, figură boemă, actor diletant cu preocupări artistice multiple, și îl reîntâlnește pe Pierre, un prieten din copilărie, care este, de asemenea, actor. Între aceste trei personaje se desenează un triunghi erotic ambiguu, cu scurtcircuitări sentimentale și cu tensiuni ireductibile. Céline se îndrăgostește și, în cele din urmă, se căsătorește cu Guy, fără să îl descurajeze totuși pe celălalt bărbat. Pierre, care continuă să o iubească pe Céline, își atacă rivalul și îl rănește, provocându-i o lungă convalescență. Legate de lumea spectacolului, cele trei personaje își trăiesc iubirea teatral, manifestând-o printr-o gesticulație exterioară. Prin violență fizică, ori, în registru gingaș, prin caligrafie corporală și prin decorul suav, dragostea se manifestă superficial, autorul preferând, în locul cazuisticii erotice, excesul de recuzită. Trupul lui Céline întins între petale de trandafiri sugerează iubirea într-o imagine în același timp superficială, convențională și manipulată, în calitatea ei de poncif. Căci ochiul care privește această desfășurare exorbitantă de recuzită erotică este ironic. Gesticulația personajelor se demonetizează chiar în momentul săvârșirii ei, constituind situații care alunecă ușor în grotesc. Univers uman lipsit de profunzime, uneori patetic și adesea ridicol, ≈ reprezintă prima încercare a romancierului de a se inspira din realitățile lumii occidentale, abandonând temele exilului și ale utopiei negative, specifice spațiului est-european. Tratarea în cheie melodramatică a ethosului occidental, prin recursul la stereotipii culturale, dă naștere unei lumi de carton, care secătuiește resursele prozei, periclitând, la fel ca în cazul romanelor clișeizate pe care E. Lovinescu le scria în anii ’30 ai secolului XX, imersiunea în ficțiune.

■ *Le Provocateur*, tr. de Florica Ciodaru-Courriol, Paris, Euro Culture, 1999.

◆ Dan Silviu-Boerescu, *O temă hollywwoodiană parodiată discret?*, LCF, s. nouă, 1997, 15, 16; Daniel Cristea-Enache, ALA, VI, 1997, 386, 5; Irina Mavrodin, DOI, VIII, 1997, 38, 14; Eugen Negrici, DOI, VIII, 1997, 38, 14; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 10, 5; Carmen Ligia-Rădulescu, *Un métèque în republica literelor*, LCF, s. nouă, 1997, 42, 7; Nicoleta Sălcudeanu, *De la roman la romanț*, DIB, III, 1998, 1, 17–21; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Cassian Maria Spiridon, ~, *„Lumea a devenit prea complicată și perversă pentru a mai crede că poți să reușești ținând în mâna dreaptă o cruce, iar în stânga… un roman”* (i.), CL, CXXXIII, 1999, 5, 4–5; Raluca Mărculescu, ~, *„Lumina apare după ce ai traversat deșertul și infernul”* (i.), DOI, X, 1999, 10, 2; Sălcudeanu, *Graffîti*, 66–71; Elena Budu, ~, *„Șarpele se afla acolo încă de la început”* (i.), RL, XXXIII, 2000, 36, 12–13. ❐ V. și *Ultimii*, 1970.

L.T.

NEGOIȚĂ Tudor, *Marele jaf*, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1997, 213 p. (Police Club). Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 6, 127.

L.T.

❍ **NEGOIȚESCU I.,** *Corabia Argonauților*, fragment din romanul omonim, în Negoițescu, *Ora oglinzilor*, 167–170. Reluat în: Negoițescu, *Primăvara*, p. 119–122.

◆ Ivăncescu, *O nouă viziune*, 29–32.

L.T.

❍ **NEGRESCU Dan,** *Epistolar imperial*, O, s. nouă, 1997, 10, 6; 11, 13, fragmente de roman.

L.T.

NICOLLET Clara, *Arta alegerii*, Buc., Editura Victor, 1997, 383 p. Roman polițist.

◆ M. Barbu, LTE, VII, 1997, 47–48, 4.

L.T.

NISTOR Marin, *În vâltoare*, Cluj-Napoca, Mesagerul, 1997, 240 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Gh. I. Bodea. Roman autobiografic. De-a lungul a două decenii din istoria României, ≈ urmărește, din perspectiva unui om de stânga, desfășurarea celui de-Al Doilea Război Mondial, instaurarea comunismului și destalinizarea de la începutul anilor ’60 ai secolului XX. Fără să descopere teritorii necunoscute, evocarea iese totuși din seria previzibilă a scrierilor memorialistice prin unghiul de reflecție asupra evenimentelor istorice. Astfel, protagonistul, Gh. Mazilu, ofițer de aviație care, începând din 1942, ia parte la mai multe stagii de specializare în Germania, trăiește o experiență particulară și neverosimilă a războiului, ca turist, într-o Europă

occidentală care perpetuează, ca și cum trauma colectivă nu ar fi existat, o atmosferă de bunăstare și de calm al valorilor culturale. Perspectiva din care se face relatarea definește sensul unor memorii în contratimp cu istoria, care surprind prin poziționarea inadecvată a protagonistului. Om cu convingeri de stânga, Gh. Mazilu aderă la Partidul Social-Democrat cu puțin înainte ca acesta să fie dizolvat și se înscrie în Partidul Comunist la începutul anilor ’60, prea târziu ca să mai poată ieși din postura marginală pe care puterea o rezervase adversarilor săi. Cu efecte dramatice într-un caz, ridicole în celălalt, poziția memorialistului e mereu în dezacord cu evenimentele, ceea ce constituie, de altfel, și interesul mărturiei sale.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 4, 66.

L.T.

❍ **NONA Francisc,** *Musca verde*, fragment de roman, ROS, III, 1997, 5–6–7, 101–107.

L.T.

NOVAC Mircea, *Bucuria unei drame*, Buc., Argus, 1997, 211 p. Roman de senzație. O anume Ana Coliban crește un copil adoptiv, Florin, fără să știe că este chiar fiul natural al soțului ei, Traian.

◆ I.B., AZ, 1997, 4, 2; ⁂, BNR, XLVI, 1997, 10, 6.

L.T.

❍ **PALER Octavian,** *Deșertul, pentru totdeauna*, fragment de roman, VR, XCII, 1997, 3–4, 5–9.

L.B.

➤ **PAPILIAN Alexandru,** *Paharul cu muște*, Buc., 100+1 Gramar, 1997, 309 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. (În lb. franceză: *Des Mouches sous un verre*, tr. de Alain Paruit, Paris, Albin Michel, 1990). Fragment: *Fărâmături neînsemnate*, CAL, 1992, 7, 18–19. Roman social. Demarat în țară și finalizat la Paris, ca parte dintr-un triptic nerealizat (*Larve*, *Muște sub pahar* și *Liberté, livre – service*), cartea lui ~ reprezintă o amară meditație pe marginea destinului mărunt al poporului român, a viitorului său derizoriu într-un spațiu pe măsură, decăzut, subaltern. „Figurile retorice sunt recrutate caragialian, din efervescența dialogală a vocilor, din verva de la sine grăitoare a banalului și trivialului, din productivitatea nimicului” (Nicoleta Sălcudeanu). În ultimă instanță, spune aceeași autoare, ≈ este produsul mizantropiei unui autor „profund moral în scârba sa față de personaje și față de sine însuși”.

■ *Fliegen unterm Glas*, tr. de Georg Aescht, Frankfurt am Main, Dipa Verlag, 1992.

◆ Titus Vîjeu, *Fiziologia Banalului*, CNC, IX, 1998, 6–7, 23; Sălcudeanu, *Graffiti*, 77–83.

L.B.

❍ **PASĂRE Despina Luiza,** fragment din romanul *Singurătatea gheișelor*, FC, 1997, 3, 23.

L.B.

PĂCURARIU Petru, *Pașii umbrelor*, Timișoara, Marineasa, 1997, 179 p. Roman istoric. Inspirat de figura domnitorului Ștefan cel Mare, narațiunea, puternic marcată subiectiv, elogiază calitățile omului politic, ale strategului și ale diplomatului care a fost voievodul moldovean.

L.B.

✷ **PĂCURARIU Petru,** *Stăpânul împărăților*, Timișoara, Marineasa, 1997. Conform copertei a IV-a a romanului *Rezervația de zebre* (1998), de același autor.

L.B.

PĂDUREAN Mia, *Amar și nădejde*, Buc., Danubius, 1997, 176 p. Roman politic. Protagonistul, Andrei, fiu de preot, cunoaște, la cei șaisprezece ani ai săi, primii fiori ai dragostei. Liniștea și bucuria întâlnirilor cu Ioana sunt întrerupte de un eveniment dureros. Sandu, cel mai bun prieten este mutilat de explozia unei bombe artizanale. Brutalitatea interogatoriului care urmează, abuzul plutonierului de miliție, dar și curiozitatea vârstei îl determină pe Andrei să-i caute pe partizani, iar, mai târziu să devină omul lor de legătură.

L.B.

PĂDUREANU Constantin, *Speranța*, Craiova, Agora, 1997, 246 p. *Bildungsroman*. Urmărește evoluția tânărului Mihai Dunăreanu, strungar la o societate comercială din Rudari, sat de pe malul Jiului, dornic să urmeze facultatea de jurnalism, dar eșuând în mărunte aventuri amoroase. Pitorescul limbajului și onomastica inspirată salvează parțial o proză sufocată de cazuistica poveștilor de dragoste plasate într-un mediu rural dominat de autoritatea despotică a taților, de prejudecăți, de bârfe și de scandaluri.

L.B.

PERȘA Dan, *Vestitorul*, Buc., Albatros, 1997, 275 p. Fragment: *Urim și Tumim*, TMS, XXXI, 1996, 6, 9. Roman postmodern. Plasat în spațiul concret al Scăienilor, unde s-au realizat celebrele experimente sociale, populat cu personaje și fapte din întreaga istorie a României, epicul din ≈ pare a reconstitui „o realitate mai curând ipotetică, dacă nu o lume de-a dreptul fantastică” (Evelina Cârligeanu). Leagănul experiențelor falansteriene captează, din epoci foarte diferite, energii

generate de utopia – nefastă, până la urmă – a socialismului, de la primele manifestări inocente, din vremea lui Alexandru Ghica, traversând furtuna dezastrelor colectivizării și sfârșind în iarna lui ’89. Primit favorabil de critică, ≈ a fost considerat „una dintre cele mai spectaculoase intrări în proza românească de după 1989” (Tudorel Urian).

◆ ~, TMS, s. nouă, II, 1997, 7, 4; Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 8, 6; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, II, 1997, 9, 5; Evelina Cârligeanu, TMS, s. nouă, II, 1997, 9, 5, 15; Octavian Soviany, CNT, 1997, 44, 5; Puiu Enache, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 4; Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 5, 4; Constantin Dram, CL, CXXXII, 1998, 4, 6; Petre Isachi, ATN, XXXV, 1998, 12, 5; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1999, 6, 5; Horia Gârbea *De la telepatie la simpatie*, VTR, XXVII, 1999, 11, 50–51; Grigore Șoitu, VTR, XXVII, 1999, 11, 58; Dumitru Mureșan, VTR, XXVII, 1999, 11, 58–60; Dimisianu, *Lumea criticului*, 474–478; Urian, *Proza*, 154–156.

L.B.

PETRAN Iosif, *Portul pustiu*, Buc., Eminescu, 1997, 267 p. Cu o postf. a autorului. Roman de aventuri. Privilegiatul Max Breda, descendentul unei bogate familii de bancheri evrei din Bolton, trăiește o ciudată experiență de viață, într-o situație limită pe care și-o dorise, de altfel, în existența sa lipsită de orizont. Un Robinson dandy naufragiat pe o insulă ai cărei locuitori, „foști delincvenți aduși de oriunde”, încearcă să supraviețuiască într-un simulacru de societate primitivă.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VII, 1997, 11, 5.

L.B.

POP Simion, *Excelența Sa*, Buc., Du Style, 1997, 469 p. (Romanul contemporan). Cu un avertisment al autorului și un *Index Personae*, la final. Roman autobiografic. Relatează evenimente de inspirație reală din viața personală și oficială a diplomatului sexagenar numit Maximilian Ip, din perioada de la începutul anilor ’90 ai secolului XX, când ocupă postul de ambasador al României în Ungaria. Spirit caustic și erudit, cu gust pentru mondenități, protagonistul participă la numeroase serate și întâlniri diplomatice, care îi dau prilejul să speculeze cu nedisimulată ironie asupra distanțelor mentalitare dintre vestul, centrul și estul Europei. Pe același ton sunt analizate aspecte ale relațiilor româno-maghiare, recapitulând episoade din istoria lor conflictuală, reaprinse în contextul de după 1989. Nu lipsește amendarea satirică a exceselor naționaliste de care sunt pasibile ambele părți, deși discursul idiosincratic al naratorului îi ambiguizează propria poziție.

◆ Noemi Bomher, CL, CXXXII, 1998, 11, 41.

A.St.

POPA Cornel George, *Nesimțitul*, Buc., Mașina de Scris, 1997, 262 p. Cu *Cinci întrebări pentru Cornel George Popa*, la final. Roman psihologic. Este plasat în Bucureștiul postdecembrist. ≈ analizează „purgatoriile” unui bărbat rămas impotent în urma unui accident. Neacceptarea realității și refugiile periculoase pe care și le oferă, la periferia societății, îl vor aduce pe arhitectul de douăzeci și opt de ani, Mihai Marinescu, într-un impas total. „Eroul nu mai *simte* viața ca înainte, *ne-simțirea* lui e o problemă de ontologie, nu de comportament” (Dan-Silviu Boerescu).

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXX, 1997, 28, 4; Boerescu, *Păcatele*, 111–113.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Patimi în labirint*, Iași, Sedcom Libris, 1997, 174 p. Cu o *Pre-cuvântare* de Constantin Dram. Roman al mahalalei. Nefericitul suflet genuin al domnului Nili, apăsat nu atât de povara anilor, cât de una morală, încearcă „să se ridice totuși, deasupra vicisitudinilor vieții, închipuindu-și că trăiește într-o viață cu alte coordonate… «coordonatele visului»” (Simion Bărbulescu).

◆ Simion Bărbulescu, CL, CXXXII, 1998, 7, 28.

L.B.

POPA Sextilia, *Plutind între două lumi*, Timișoara, Ando Tours, 1997, 118 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Rodica Opreanu. Roman sentimental. Cristian Pop și Cristina Schmidt, protagoniști ai unei iubiri platonice, se regăsesc peste decenii, cu ocazia unui Congres Internațional al Fizicienilor, în Germania.

L.B.

POPESCU Cristian-Tiberiu, *Fețele*, Buc., Eminescu, 1997, 244 p. 243 p. Roman religios. Concepută metaficțional, cartea propune o pseudocronică a domniei lui Ștefăniță-Vodă cel Tânăr redată prin prisma mai multor personaje ce consemnează și comentează întâmplările. Substanța epică rezidă preponderent în lungi dezbateri cu tematică religioasă inspirate de intriga acțiunii, și anume intenția așa-numitului Sfânt, starețul unei mănăstiri și sfetnicul principelui, de a instaura prin violență Împărăția Cerurilor pe pământ. În paralel cu faptele relatate, unul dintre eroi, Scriitorul, elaborează povestirea de față în dialog cu autorul și cu alte personaje, precum Filosoful, la rândul său comentator al ideilor ce constituie, de fapt, adevăratii protagoniști ai romanului.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 2, 5.

M.W.

POPESCU Simona, *Exuvii*, Buc., Nemira, 1997, 282 p. (Purgatoriu). Fragment: ≈, LTI, 1999, 29, 135. Roman postmodern. Exploatează un fundal autobiografic, într-o sinteză originală de narațiune poetică, existențială și metaficțională, pentru a recompune mitologia personală sau povestea de sine a protagonistei în vârstă de 28 de ani. Epicul aglutinant surprinde metamorfozele unei identități plurimorfe care se manifestă într-o multitudine de „simone". Pe o traiectorie regresivă și concentrică se developează memoria senzorială a unor euri de tip infantil, care se scufundă în densitatea realității materiale, percepută ca „simultaneitatea mea concretă". În contrapunctul autoscopiei ludice se desfășoară o aventură a limbajului. Pe măsură ce traversează lumea fizică prin imaginile, culorile sau sunetele ei, protagonista trăiește și cuvintele care o reprezintă sau care se autoreprezintă, ceea ce dă ficțiunii autobiografice un caracter enciclopedic, lexical-enumerativ. Constituit așadar din limbaje, sinele tipic postmodern din ≈ cunoaște straturi multiple de existență, fără să-și găsească vreun nucleu definitiv. Plasat frecvent în imediata vecinătate a ficțiunii postmoderne autocentrate, ilustrate magistral de *Orbitorul* cărtărescian, ≈ privilegiază condiția feminității, deși fără militantism feminist. Acest accent nu se datorează doar miezului autobiografic al cărții, ci mai ales unei valorizări (meta)fizice a femininului ca mod imersiv, integrator, afectiv de a experimenta realitatea.

■ Fragmente: *Kryjówki*, tr. de Justyna Struzińska, „Literatura na Świecie", 2000, 1–2, 293–305; *Książka kucharska*, tr. de Zdzisław Hryhorowicz, „Literatura na Świecie", 2000, 1–2, 315–327.

◆ Mircea Bențea, F, XXXIV, 1998, 5, 51–53; Iulian Băicuș, *Corpuri și litere*, RL, XXXI, 1998, 27, 12–13; Mușat, *Perspective*, 45, 49; ⁂, ~, LTI, 1999, 29, 134; Ursa, *Optzecismul*, 44; Ciobanu, *Frica*, 258–262; Mincu, *Poeticitate*, 535; Popescu, *Volubilis*, 153, 155–159, 162–163.

A.St.

❍ **POPESCU Titus,** *Sunt fiul pământului*, fragment de roman, în vol. *Sunt fiul pământului*, Buc., Vasile Cârlova, 1997, p. 6–35.

L.B.

POPOVICI Vavila, *Binele și Răul*, Pitești, Zodia Fecioarei, 1997, 191 p. Roman autobiografic. Scrisă la persoana întâi, narațiunea reface existența protagonistei Irina Brănișteanu, de la deportarea părinților acesteia, din 1940, în Siberia, până la realizarea sa profesională și familială în România deceniului șapte comunist. Inventariere conștiincioasă a „greutăților și luptelor avute", cartea nu reușește să surprindă aproape nimic din zbuciumul sufletesc al bucovineanului dezrădăcinat, cum ar fi trebuit să fie și cazul Irinei.

L.B.

PREPELIȚĂ Mihai, *Îmblânzirea curcubeului. Roman în douăsprezece zodii*, Buc., Vasile Cârlova, 1997, 429 + 365 p. Cu *Referințe critice*, *Corespondență*, *Jurnal*, *Ecouri*, la final. Roman autobiografic. Reface, în stilul unei confesiuni bonome, plină de candoare, deseori dublată de o subtilă ironie, anii de copilărie ai naratorului. Structurarea mozaicată a epicului plasează personajele sub semne zodiacale diverse, ca fapte modelatoare în evoluția protagonistului Manolică-Mihai. Universul familial (Mama, Tatăl, Bunica Lucheria sau Bunica din deal) se integrează firesc în atmosfera patriarhal-arhaică a Bahrineștilor, sat subcarpatic din nordul Bucovinei, reconstituind o lume românească apusă și atmosfera primilor ani de ocupație comunistă, astfel încât, treptat, narațiunea se constituie într-o frescă a satului bucovinean din deceniul cinci al secolului XX.

▼ Fragment: *Îmblânzirea curcubeului*, în Bostan, *Pagini*, 497–504.

◆ Ion Cristofor, *Ne considerăm niște ambasadori ai literaturii române la Moscova. De vorbă cu scriitorul Mihai Prepeliță*, TR, s. nouă, V, 1993, 41, 3; Vasile Andru, *Un îmblânzitor de iluzii pe „drumul oaselor"*, VR, XCIII, 1998, 9–8, 179–182.

L.B.

PRICOP Ion Gheorghe, *La coada cometei*, Galați, Porto Franco, 1997, p. 278. Cu o prezentare a lui Adrian Dinu Rachieru și a lui Theodor Codreanu pe coperta a IV-a. Roman istoric. Autorul creează o reușită panoramă a satului Timigeni obligat să facă față retragerii nemților și înaintării rușilor, în august 1944. De remarcat pitorescul unor personaje, precum Gușata, vrăjitoarea satului, și capacitatea autorului de a revela umanitatea profundă a celor obligați de istorie să participe la război, fie ei români, germani, sau ruși.

M.M.

RADU Elena, *Porți spre eternitate*, Buzău, [Alpha], 1997, 201 p. Roman sentimental. Vitali, tânără jurnalistă pasionată de meseria sa, găsește, în redacția din Buzău a noului ziar la care se angajează, libertatea de a aborda subiecte ce o preocupă. Protagonista se lansează într-o luptă permanentă cu neregulile și cu ilegalitățile sociale, deranjând, dar și stârnind admirație. Curtată discret de patronul și omul de afaceri Liviu Palmieri, proaspăta directoare cedează sentimentelor, descoperind dragostea din afara căsătoriei. Roman facil, cu *happy-end*.

L.B.

RADU Nicolae, *Statuile sunt veșnice*, Buc., Ramida, 1997, 262 p. Roman satiric. Păstrează predilecția pentru aceeași perioadă a comunismului totalitar din *Labirintul fără ieșire* (1996), autorul plasându-și, de data aceasta, personajele în mediul universitar evocat ca o ciudată „menajerie științifică", într-un context aproape ireal. Universitatea Gărgăunică promovează un nou mod de gândire și un nou tip de intelectual, modele în care protagonistul Dârzu, angajatul acestei instituții, se recunoaște cu greu. Traiectul sinuos pe care-l parcurge în încercarea de a-și păstra integritatea morală și principiile nealterate, ascunde, totodată, o utopică încercare de subminare a „curentului gărgăunic", primitiv și acultural, la care aderase, cândva, mai mult sau mai puțin forțat. Scene onirice, de confesiune dezarmantă, alternate cu lecții dure de „reeducare" intelectuală, cu dezbateri ideologice sterile, ce frizează deseori absurdul, reconstituie, cu obstinație, amănunte din viața de calvar a intelectualului într-un regim opresiv.

L.B.

RĂDULESCU Răzvan, *Viața și faptele lui Ilie Cazane*, Buc., Cartea Românească, 1997, 141 p. (Biblioteca București. Debut.). Roman politic. Folosind ca pretexte narative secvențe disparate din viața pigmentată cu elemente stranii și miraculoase a doi Ilie Cazane, tată și fiu, proza schițează o radiografie preponderent satirică a regimului comunist mai ales prin focalizarea pe figuri caricaturale precum colonelul Chiriță și locotenentul Preda, ofițeri ai Securității din anii 1960. După ce ani de zile a dus o existență boemă datorită farmecului său „irezistibil" prin care parcă îi hipnotizează pe administratorii și clienții cârciumilor bucureștene, Cazane senior intră în atenția securiștilor când se căsătorește cu Georgeta și se mută în satul ei din apropierea Iașiului. Acolo – nici el nu știe de ce – însămânțările pe care le face produc recolte record, șocante de-a dreptul fiind culturile de roșii cât pepenii. Ancheta violentă la care e supus în București se întinde agonizant pe mai multe luni și prilejuiește dese incursiuni în trecutul, psihologia sau existența cotidiană a lui Chiriță și, într-o proporție mai mică, a lui Preda. Astfel de volute narative, unele construite prin strategii vădit experimentale (cum e redarea pe două coloane a reacțiilor și gândurilor securiștilor implicați în interogatoriu), nu conferă complexitate caracterologică, ci sunt menite exclusiv să potențeze grotescul totalitarismului comunist. Romanul apelează și la scenarii epice specifice literaturii de senzație, intersectând destinul lui Chiriță cu cel al lui Cazane junior, care avea doar patru luni când tatăl său este accidentat mortal (probabil) de o mașină a Securității chiar în seara eliberării (motivată prin spaima anchetatorilor după ce bărbatul reușise să cultive în arest o roșie gigantică). Deși dezvoltă uneori o aură magică, viața și faptele celui de-al doilea Ilie Cazane nu le concurează în spectaculozitate pe ale tatălui. Funcția sa în cadrul romanului e mai degrabă ideologică și se împlinește prin căsătoria neverosimilă cu Tamara, fiica securistului Chiriță. În acest mod, fiul victimei regimului totalitar devine ginerele reprezentantului aparatului represiv, confirmând o dată în plus absurdul societății comuniste.

◆ Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 4, 5; Gabriel Rusu, LCF, s. nouă, 1998, 23, 23.

C.B.

RĂSVAN Constantin, *Retrăire*, Brașov, Dealul Melcilor, 1997, 166 p. Cu *O mică post-față* de Ion Topolog Popescu, pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. Utilizând elemente idilice și sentimentale, urmărește destinul unor tineri proveniți din zona rurală a Argeșului și a Olteniei, de-a lungul perioadei interbelice și pe fundalul celui de-Al Doilea Război Mondial. Ducu, devenit profesor de muzică în provincie, și Lara, ajunsă ingineră în capitală, se regăsesc într-o dragoste târzie prin intermediul celor doi copii cu talente muzicale, Călin și Alisia.

A.St.

ROZNOVEANU Mirela, *Viața pe fugă*, Buc., Sirius, [1997?], 285 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Ion Țugui. Roman al exilului. Născut din experiența dureroasă a exilului, ≈ dă formă literară unei suite de „fine disocieri și nuanțări ale condiției umane, confruntându-se cu reperele valorice a două lumi antagoniste" (Ion Roșioru). Protagonista – ziarista, eseista și romanciera Angela Kaminsky – reprezintă „o proiecție ideală a autoarei", de la care împrumută numeroase „afinități și coincidențe bio-bibliografice" (Geo Vasile). Româncă stabilită la New York, eroina „trăiește retroactiv experiența terifiantă a comunismului" (Titu Popescu), pe care-l deconspiră, deși nu se sfiește să demitizeze, în același timp, visul fericirii americane. „Mărturie francă și tensionată" (Titu Popovici), din care nu lipsește dragostea, spionajul, psihologicul sau *policier*-ul, proza aceasta ar putea reprezenta „unul din cele mai expresive romane" politice din întregul „spectru epic românesc contemporan" (Ion Țugui).

◆ Geo Vasile, *Viața romanescă a unei eroine*, LCF, s. nouă, 1997, 37, 16; Titu Popescu, JL, s. nouă, IX, 1998, 11–12, 3, 16; Ion Roșioru, CL, CXXXII, 1999, 2, 27; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 23. ❐ V. și *Totdeauna toamna*, 1988.

L.B.

RUSU Cornel, *Păcatul*, Buc., Eminescu, 1997, 319 p. Cu o scurtă prezentare de Mircea Martin, pe coperta a IV-a a cărții. Roman psihologic. Reconstituie o galerie impresionantă de personaje ce poartă însemnele sterilității sentimental-emoționale. Indiferent de vârstă, de sex sau de origine, eroii lui ~ suferă, la diferite niveluri, din cauza lipsei de afecțiune. Fără a oferi soluții, autorul sugerează că, dacă societatea nu-i poate salva pe nefericiți de „pustiul neîmplinirii absolute", atunci iubirea adevărată, probabil, ar putea să o facă.

L.B.

❍ **RUSU Nicolae,** *Un răvaș neterminat*, CNT, 1997, 44, 15–16; *Și nu ai fost un Solomon*, CNT, 1998, 10, 6–7, fragmente din romanul *Lia.*

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Bunicul, Thailanda și?*, Buc., Editura RAI, 1997, 174 p. Roman polițist.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Marx librarul*, Buc., Adevărul, 1997, 200 p. Roman al tranziției. La șapte ani după evenimentele din decembrie 1989, Fane Onorie, fost muncitor al Șantierului Naval din Brăila, opozant anticomunist și revoluționar, trăiește cumplita dramă a inadecvării la noile realități. Epicul alert, articulat în cel mai strâns registru al actualității, proiectează povestea unui inadaptat ce asistă neputincios la dezagregarea propriei ființe, a propriei familii și a unui întreg set de valori, în care a crezut și pentru care a luptat. „Cu o intrigă palpitantă și un solid fundament ideatic și simbolic, cu tipologii diverse, unele memorabile, cu o acută percepție psihologică și un desăvârșit simț vizual (prin care mediile cele mai diferite sunt panoramate și, astfel, oferite cititorului), ≈, ultimul roman de până acum al lui ~, este și una dintre cele mai vii cărți parcurse în ultima vreme" (Daniel Cristea-Enache).

◆ Daniel Cristea-Enache, CAI, 1998, 1–4, 79–83.

L.B.

❍ **SĂRARU Dinu,** *Ciocoii noi cu bodyguard*, ALA, VI, 1997, 374, 8, 10; ≈, LTE, VII, 1997, 37–38, 8–9; *Ciocoii noi cu bodyguard. Capitolul 3. Unde e securitatea? Peste tot*, LTE, IX, 1999, 336, 8–9, fragmente din romanul *Ciocoii noi cu bodyguard.*

L.B.

SCHERER Victor, *O noapte cât o viață*, Buc., Eminescu, 1997, 246 p. Roman social. Proză de acțiune cu accente realiste, alcătuită din trei relatări, unitare ca structură, a căror înlănțuire e marcată prin relația de prietenie și de familie dintre personaje. Iustin Spătaru, student la medicină, închis de comuniști pentru că e „fiu de chiabur", ieșit din închisoare în urma decretului de grațiere din 1964, se răzbună pe Dinu Bozianu, prietenul său din tinerețe, ajuns acum șeful Securității locale. Judecătorul Andrei, agresat de comportamentul soției și al socrului său, un activist comunist zelos, dar și de practicile justiției comuniste, reușește să rămână fidel principiilor sale morale. Sub pseudonimul Marc, Vlad, fiul lui Andrei, artist talentat, trăiește o poveste de dragoste cu Suzana, legătură terminată nefericit, prin moartea copilului lor. Cele trei narațiuni conturează, mai mult comportamental decât psihologic, atmosfera specifică societății totalitare de tip comunist din istoria românească.

◆ ⁂, GAC, VIII, 1997, 1–2, 76–78.

I.T.

➤ **SEVER Alexandru,** *Cartea morților*, Buc., Albatros, 1997, 728 p. (În lb. română: ≈, Tel Aviv, Papyrus, 1995). Roman parabolă. Se bazează, sub raport ideatic, pe două piese de teatru ale autorului, *Don Juan apocalipticul* (1984) și *Îngerul bătrân* (1982), inserate ca atare în spațiul cărții. „Roman teatral" (Ion Vartic). Scenariul epic, elaborat „în limitele și în spiritul ficțiunii literare", reconstituie universul unui lagăr hitlerist, plasat fictiv în zona Prinzburgului. Arhitectura plutonică a lagărului – „buzunar al Infernului" și „laborator experimental al omorului" – sugerează ideea de „muzeu al mizeriei umane" și cea de „scenă a unui Theatrum Mundi". Pe această scenă, regizată de pariul biblic dintre Dumnezeu și Satanail, joacă un evreu ascuns într-un neamț și un neamț ascuns într-un evreu. Este vorba despre Shlomo Levi, un escroc din fire, deghizat în contele neamț Maximilien von Hausenstein, ipostază în care va ajunge consilier al Führerului și va fi trimis în lagăr, ca iscoadă, sub identitatea falsă a unui frizer evreu, cu numele de Șnert. El va avea, de fapt, în termenii pariului inițial, rolul de „iscoadă a lui Dumnezeu", de „martor al cerului în lume". Shlomo Levi, alias Maximilien von Hausenstein, alias Shlomo Șnert, un singur personaj în mai multe ipostaze, traversează Germania celui de-Al Treilea Reich, atât ca membru în anturajul lui Hitler, cât și ca element prins în circuitul morții, printre alți deținuți repartizați în infernul Hoit-Expressului, la Revier sau la crematoriu. Atmosfera coșmaresc-demonică a lagărului, de mare forță expresivă, în dimensiunea ei tragică, se împletește cu ororile unei comedii negre, explicitate tematic de subiectul piesei *Don Juan apocalipticul.* În lectura criticului Ion Vartic, piesa conține cheia de interpretare a romanului. Tratatul semnat între Marele Joker, diavolul morții, și dictatorul Hitler pune în scenă

un mecanism parodic uluitor care potențează absurdul ridicat la cote paroxistice. Într-o formulă romanescă insolită, cartea reia, în esență, întrebările constante ale autorului referitoare la tragedia umanității supuse ororilor nazismului.

● Premiul Fundației Ianculovici pe anul 1996.

◆ Ion Vartic, în vol. Alexandru Sever, *Inventarul obsesiilor circulare*, Cluj, Biblioteca Apostrof, 1999, 396–397; Urian, *Proza*, 57–59. ❒ V. și *Cezar Dragoman*, 1957.

I.T.

❍ **SIUPIUR Elena,** *Eu, Maria, ultima*, fragment de roman, EX, XXIX, 1997, 3–4–5, 14.

I.T.

✸ **SOARE Romeo,** *Sedus de sinceritate*, Târgu-Mureș, Ambasador, 1997, 88 p. Cu o pref., *Semn și consemn*, de Nicolae Băciuț și o postf., *Lumini și umbre*, de Iulian Boldea. Roman politic. Se axează pe spațiul concentraționar din timpul comunismului.

◆ Biblioteca Județeană Mureș (catalogul electronic).

I.T.

SOLCAN Pan, *Strigătul*, Buc., Cartea Românească, 1997, 416 p. Roman social. În contextul anchetei referitoare la dărâmarea blocului bucureștean Belvedere, un arhitect ajunge să investigheze fapte din trecutul tatălui său, membru într-un pluton de execuție pe vremea războiului. Frecvent întreruptă de mărturiile celor implicați – de la locatari ai blocului sau reprezentanți ai echipei de ingineri proiectanți, la membri ai familiei celui împușcat – evocarea evenimentelor nu-i oferă personajului central șansa recuperării unor adevăruri clarificatoare, obiectivitatea fiind viciată de diversitatea perspectivelor și a mizelor personale sau politice puse în joc. Într-un scenariu epic construit gradat, din multiple fire epice prezentate secvențial, finalul aduce răsturnări de situație, dar și unele dezvăluiri șocante.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 5, 46; ⁂, UC, VIII, 1998, 2, 15; ⁂, RL, XXXI, 1998, 43, 4; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 56; Daniel Cristea-Enache, *O viață ca-n romane*, ALA, VII, 1998, 440, 6.

I.T.

SOLON Martha, *Amorurile unui rege. Istoria zbuciumată a Prințului de Hohenzollern Carol al II-lea al României. Roman colaj – alcătuit după acte, documente oficiale, cărți și broșuri biografice, jurnale și memorii*, tr. de Ovidiu Dan, [Buc.], Tess-Express, 1997, 222 p. (Tr. românească a fost făcută după un ms. în lb. engleză). Biografie romanțată. Cartea se dorește un documentar despre viața amoroasă a regelui Carol al II-lea, protagonist al unor celebre povești de iubire, ce au stârnit indignare pe scena politică a României interbelice. Pendulând între nota credibilă, dată de înregistrarea faptelor istorice autentice, și construcția ficțională, cartea reconstituie figura excentrică a lui Carol al II-lea printr-un montaj documentar specific literaturii de colportaj.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 6, 15.

I.T.

❍ **STAN Constantin,** *Gerda*, fragment din romanul omonim, LTE, VII, 1997, 39–40, 8–9, 10.

◆ Constantin Iftime, *Literatura cu liniuță de dialog*, TNLS, IV, 1992, 2, 3 (i.).

I.T.

STANCA Dan, *Apocalips amânat*, Buc., Cartea Românească, 1997, 344 p. Fragmente: *Adierea întoarcerii*, ARC, 1996, 1–2, 113–118; ≈, CID, VI, 1996, 31, 3, 7. Roman parabolă. Reținută de critică drept „roman de idei, metafizic, cosmologic, magic" (Florin Mihăilescu), cartea dă contur, prin intermediul câtorva figuri ilustrative pentru viața intelectuală și politică a anilor '80 ai secolului XX, unui univers simbolic articulat maniheist, prin liniile de forță ale unui fantastic de tip eliadesc, pe dihotomii cosmogonice fundamentale. Ele sunt încarnate, pe scena cărții, pe de o parte de Leon Templea, intelectual din generația Criterion, reîntors, în anul morții lui Noica, în România, după un exil de zece ani la Paris, pe de altă parte de Eugen Țurcanu, personaj cu puteri apocaliptice, apărut intempestiv pe scena Bucureștiului socialist. Epica romanului se construiește pe linia realismului. Reîntoarcerea lui Templea pune în mișcare mecanismele aparent amorțite ale Securității – prin August Teodorescu, cel care îl condamnase pe Templea la pușcărie cu treizeci de ani în urmă – și face să renască grupul său de prieteni, care se adună, din convingeri culturale și spirituale comune, în casa universitarilor Adrian și Ioana Vasiliu. Tensiunea narativă – întreținută atât pe palierul intrigilor mărunte țesute de un anume Radu Tudose, exaltatul îndrăgostit de stewardesa Livia Laur, cât și prin faptele neobișnuite ale lui Țurcanu – se acumulează pe măsură ce protagoniștii încearcă să dobândească și să exerseze calități supranormale. Atât atunci când e vorba despre puterea politică, cât și atunci când e vorba despre cea a intelectului, a culturii sau a spiritului, semnificațiile depășesc scena evenimențialului propriu-zis și construiesc, pe plan mistico-istoric, o interpretare *sui-generis* – absentă până acum în literatura noastră – a existenței în România comunistă. Complexitatea subiectului, mizele culturale și filozofice propuse în raport cu universul comunist și decantarea ficțională a acestora, ca realitate suprapusă, în simbol și parabolă, îndreptățesc catalogarea romanului

drept una dintre marile reușite ale prozei postdecembriste. Unele voci critice opinează însă că „teza moral mistică rămâne în planul secund, în favoarea destinelor realizate intens și pitoresc” (Dan C. Mihăilescu) și consideră romanul „mai degrabă un document de conștiință decât o operă literară”, „mărturie morală a anilor de sfârșit ai comunismului” (Tudorel Urian).

▼ Cu o pref. de Elisabeta Lăsconi, Buc., 100+1 Gramar, 1999.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1997.

◆ Tudorel Urian, *Existența, pe față și pe dos*, CV, s. nouă, III, 1997, 12, 6; ⁂, RL, XXXI, 1998, 6, 4; Roxana Sorescu, *Apocalips cum figures*, LFC, s. nouă, 1998, 24, 17; Florin Mihăescu, *Un roman magic*, VR, XCIII, 1998, 3, 31–35; Tudorel Urian, *Romanul românesc parcurge un drum dramatic*, F, XXXIV, 1998, 11, 38–41; Constantin Dram, *Întrebări obsesive. Un apocalips amânat*, CL, CXXXII, 1998, 8, 24; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 2, 116; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 2–3, 8; Urian, *Proza*, 142–144.

I.T.

STANCA Dan, *Ultima biserică*, Buc., Eminescu, 1997, 350 p. Roman parabolă. După ce, în vremea studenției bucureștene, a ratat o căsătorie de succes, Sabin Cerna, ajuns profesor de limbi străine într-un oraș de provincie din România comunistă, are o revelație mistică, declanșată de imaginarea obsesivă a unei femei în stare să se dezbrace la nesfârșit. Este vorba despre Louiza Movileanu, frumoasa lui colegă de muncă și soție a secretarului de partid, al cărei mister fusese dezvăluit în timpul unei ședințe de învățământ politico-ideologic. Sabin trăiește astfel o experiență erotică bizară, în urma căreia este acuzat de violarea și de uciderea femeii. Cazul este anchetat de colonelul Ovidiu Petra, care, deși lipsit de probe, susține nevinovăția lui Cerna, închis acum într-un sanatoriu de boli mintale. Printr-o schimbare bruscă de focalizare, dinspre planul realist înspre unul textual, internarea lui Sabin este pusă pe seama extenuării pricinuite de lucrul intens la un roman excepțional, al cărei subiect sunt tocmai evenimentele ce-l incriminează. Suprapunerea celor două paliere, al realului și al ficțiunii, se justifică, în perspectiva lui Petra și a lui Cerna, prin „căderea vieții în text”, ambele personaje având obsesia cărții care își scrie autorul. Ambiguitatea creată de întrepătrunderea dintre miraculos și textual se decriptează mistic, în final, atunci când Sabin are viziunea unei biserici cosmice, cu vocație taumaturgică.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 6, 9; Radu Voinescu, *Supraviețuirea ficțiunii*, LCF, s. nouă, 1998, 15, 11; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 2, 5.

I.T.

STĂNESCU Oma, *Arșița Karmei*, Piatra Neamț, Nona, 1997, 207 p. Cu o pref. intitulată *Notă editorială*, de Vasile Andru. Roman autobiografic. Scris, se pare, în baza experienței de viață a autoarei, romanul, conceput în India, cuprinde povestea unei femei plecate acolo tocmai din România. Ancorată într-un proiect inițiatic, viața protagonistei înregistrează, în „dinamică filmică” a relatării (Vasile Andru), soarta hotărâtă pentru viața unei astfel de femei într-o societate patriarhală.

● Premiul Concursului Național de Proză „Mihail Sadoveanu”, Piatra Neamț, pe anul 1996.

◆ Vasile Andru, *Un roman „oriental” cu final danubian*, VR, XCIII, 1998, 6, 115–117.

I.T.

❍ **STÂNCEL Mircea,** *Ultimul Ulisse*, fragment din romanul omonim, DIB, II, 1997, 3, 94–106.

I.T.

STOENESCU Alex Mihai, *Misiunea dominicană*, Buc., RAO International Publishing Company, 1997, 186 p. (Proză română contemporană). Face parte dintr-un ciclu, din care au mai apărut *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino* (1995) și *Noaptea incendiului* (1999). Metaficțiune istoriografică. Un călugăr dominican, monseniorul Thomas, e parașutat în România anului 1964, într-o ultimă misiune a confreriei, pentru a afla informații despre viața neamului românesc și despre soarta episcopilor greco-catolici martirizați de comuniști. Scenariul epic e cadrat epistolar, printr-o scrisoare adresată de Thomas, la crepusculul veacului XX, din cabinetul celest al Sfântului Toma d'Aquino, studenților săi și unei anume Arletta de Wit, în care le prezintă desfășurarea misiunii. Ajuns în România pe vremea lui Paul al VI-lea, Thomas avusese sarcina de a-l întâlni pe secretarul episcopului Hossu, conducătorul rezistenței greco-catolice, însă fusese întemnițat de comuniști și eliberat abia după douăzeci și cinci de ani, când în fruntea bisericii se afla Ioan Paul al II-lea. Printr-un capriciu al puterii, dominicanul cercetează totuși dosare de Securitate, puse la dispoziție de autoritățile române, și e martorul unor evenimente bizare, pline de semnificație pentru realitățile României comuniste. Ajunge apropiat al Președintelui bolșevic și apoi membru în biroul unei conspirații mistico-alchimice care intenționa să scoată aurul din oameni. În timpul unei revoluții populare, un fel de apocalipsă politică – ce trimite prin vagi aluzii la revoluția decembristă – monseniorul Thomas este rănit de cei din biroul executiv și își încheie brusc misiunea. Adevărul rămâne astfel prins în ficțiunea simbolică, însă miza cărții pare să fie, dincolo de interesul autorului pentru ipostazele metempsihotice ale sfântului Toma,

devenit Thomas pentru o vreme, surprinderea realității printr-un scenariu supraordonat istoriei, care îi dă acesteia un înțeles.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 2, 5; Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 2, 5; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Nicolae Boghian, *Adevărul dublu*, VAR, IX, 1998, 3, 30–31; Tudorel Urian, *Nu uita că ești român*, CV, s. nouă, IV, 1998, 3, 7; Boerescu, *Păcatele*, 114–115; Urian, *Proza*, 197–199.

I.T.

STOICIU Liviu Ioan, *Femeia ascunsă*, Buc., Cartea Românească, 1997, 95 p. (Biblioteca București. Proză). Roman psihologic. După o sinucidere ratată, părăsit de soție, Alecu Florea are revelația reîncarnării femeii iubite. Romanul e jurnalul întrupării acestei „enigme nedezlegate", numită Elisabeta.

◆ Cornel Moraru, *Introspecții crude*, VTR, XXVII, 1998, 4, 49–50; Henri Zalis, *Între onirism și seismele subconștientului*, AZ, 1998, 43, 4; Romul Munteanu, ~: ≈, LCF, s. nouă, 1998, 38, 11; Daniel Cristea-Enache, *O lume de nelocuit*, ALA, VIII, 1999, 494, 5.

A.S.

STRĂTESCU Ion V., *Cui îi vine rândul*, Buc., Atlas, 1997, 362 p. (Colecția Romanul românesc contemporan). Roman de război. Aventura unui grup de ceferiști, arestați de trupele germane la sfârșitul ultimului război mondial. Călătoria lor prin mai multe țări europene și internarea în lagăre de muncă din Austria fac parte din relatarea mai amplă, picarescă, a finalului de conflict militar.

◆ R.I., *Ceva nou pe frontul de Vest*, TMS, s. nouă, III, 1998, 5, 6.

A.S.

❍ **SUȘU Cătălin,** *Poveste neterminată*, fragment din romanul *Obraz curat*, NOS, II, 1997, 4–6, 36–38.

A.S.

✸ **ȘELARU Vasile,** *Șarpe în iarbă*, Buc., Globus, 1997. Roman parabolă. „≈ simbolizează răul ascuns, dușmanul deghizat la pândă, gata să bareze orice mișcare liberă. Ca în orice veritabil antiroman, eroii sunt introduși în acțiune ca niște entități volante, enunțate uneori prin succinte fișe biografice" (Romul Munteanu).

◆ Al. Brumaru, *Interesul pentru mecanismele narativității*, AZ, 1997, 12, 4; Romul Munteanu, *Între eros, putere și moarte*, LCF, s. nouă, 1997, 35, 11; Munteanu, *Jurnal*, VII, 146–150.

A.S.

ȘERB Iosif, *Nebun din dragoste. Roman*, Constanța, Mondograf, 1997, 100 p. Roman rural. Autorul oferă o interesantă panoramă a vieții satului Pucheni din Muscel, din perioada interbelică până la colectivizare. Prezentarea destinelor oamenilor din Pucheni interferează cu istoria iubirilor nefericite ale unui anume Andrei Gheorghilaș. Impresionantă varietate a personajelor.

M.M.

ȘERBĂNESCU Eugen, *Dincolo de Groenlanda* v. *Dincolo*, 1992.

A.S.

TAMAȘ Cristina, *Miss Eva*, Constanța, Muntenia, 1997, 187 p. Cu o pref. de Ovidiu Dunăreanu. Roman sentimental. Trecută prin experiența amăgitoare a unui concurs de frumusețe, a unei tentative de sinucidere și a unei căsnicii ratate, o tânără se salvează acceptând iubirea fostului coleg al soțului, dispărut într-un naufragiu. Colecție de locuri comune, completate cu intermitente elanuri de pedagogie politică.

▼ Constanța, Editura Muntenia, 1999.

◆ Ion Roșioru, ≈, TMS, s. nouă, II, 1997, 5, 6; ⁂, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 3.

A.S.

TĂNĂSACHE Ilie, *Noapte bună, iubite prinț!.... Roman de dragoste*, Galați, Alma, 1997, 333 p. Roman sentimental. Exaltări discret cenzurate, într-un decor de *love-story*, fără mari virtuți de imaginație, dar subtil schițat, ca voluptate a vieții și certitudine a frumuseții sufletului. În subtext, romanul e un eseu despre iubire ca vibrație pură a morții.

◆ Ioan Adam, *Redescoperirea iubirii*, ALA, VI, 1997, 392, 5.

A.S.

✸ **TĂNĂSESCU Iancu,** *Umilul*, Buc., INS, 1997, 327 p.

◆ Ș. Drincea, „Radical", IV, 1998, 113, 3.

A.S.

TECȘA Ioan, *Mercenarii de la Miazănoapte*, Buc., E.M., 1997, 237 p. Roman polițist. Tentativa de asasinare a președintelui țării e dejucată de agenți ai Serviciului de pază și protecție.

◆ Gheorghe Marin, *Carte de aventuri la Editura Militară*, UC, VII, 1997, 11, 10.

A.S.

❍ **TEODORESCU Cristian,** *Surorile*, fragment din romanul *Azilul în memorie*, LTI, 1997, 23, 98–100.

A.T.

TEODORESCU Nicu, *Ultimul trubadur*, Brăila, Opinia, 1997, 368 p. Cu o pref. de Valeriu Gorunescu și

o alta de L. Popoviciu. Biografie romanțată. Prezintă destinul lui Cristian Vasile, cântăreț brăilean de muzică ușoară, a cărui carieră a atins apogeul între 1928 și 1949. Urmărind viața protagonistului din copilărie până în momentul morții, narațiunea se oprește cu precădere asupra declinului profesional al lui Cristian Vasile, pe care îl interpretează în cheie morală, ca ilustrare exemplară a degradării unei existențe dominate de vicii.

A.T.

THEODORU Ștefan Gh., *Născută în castelul lui Dracula. După scenariul cinematografic cu același nume*, Buc., Editura Societății Tempus, 1997, 283 p. Roman de senzație. John, pilot american, participă la bombardarea câmpurilor petrolifere din România, în cursul celui de-Al Doilea Război Mondial. În timpul unei misiuni, în urma unei defecțiuni, avionul său se prăbușește. Silit să se refugieze în teritoriul inamic, protagonistul găsește adăpost în zona Castelului Bran, la o fată de preot cu care se căsătorește. Urmărit de autorități, pilotul american încearcă apoi să treacă în Iugoslavia, folosind o rețea de coridoare subterane și de peșteri care străbat Munții Făgărașului și ies la Dunăre.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 49, 7.

A.T.

TIMOFTE Cristian, *Frontul Salvării Naționale. Sanatoriul Vultureni*, I, Buc., Național, 1997, 232 p. Roman parabolă. În iarna anului 1989, căderea lui Ceaușescu și instaurarea noului regim sunt trăite într-un ospiciu. Se spun discursuri, rugăciuni, se agită steaguri cu stema comunistă decupată și se constituie un Front al Salvării Naționale. Pacienții sanatoriului refac gesticulația revoluționară, proiectând evenimentele în derizoriu. În același spirit, textul conține o *Istorie a Răsăritului Apusului și a Apusului Răsăritului*, scrisă de un pacient (Virgil Berban) în stil esopic. Aici România e Namoria, în vreme ce soții Ceaușescu sunt Nicaloe și Hilena. Această istorie aluzivă evocă Al Doilea Război Mondial, întâlnirea de la Yalta, biografia cuplului prezidențial, fuga lui Pacepa, execuția dictatorului. Pe suprafețe largi, romanul nu reușește însă să transmită decât un mesaj politic netransfigurat artistic, propunând teorii ale conspirației și reconstituiri istorice sub masca unei narațiuni postmoderne, care face abuz de intertextualitate, de eterogenitate stilistică, de exhibare a convenției auctoriale. Narațiunea pare de aceea supradimensionată pentru semnificațiile pe care le susține și care nu depășesc posibilitățile unei analize politice jurnalistice.

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, II, 1997, 10, 7.

A.T.

TONCESCU Nicolae, *Filiera elenă*, Buc., Viața Medicală Românească, 1997, 292 p. Cu ilustrații de Adina Romanescu. Roman de călătorie. Evocare sentimentală a unor itinerarii, reale și spirituale. Însoțit de un grup de prieteni, naratorul cutreieră Moldova și Grecia pentru a da de urma lui Valentin Iconomu, ofițer cu preocupări mistice, căzut prizonier la ruși, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. E evidentă plăcerea autorului de a evoca, nu fără o anume îndemânare stilistică, istoria și frumusețea meleagurilor străbătute.

M.M.

❍ **TOPOLOG Ion,** *Colina*, fragment din romanul *Colina sau Povestea unei iubiri în corespondența ei*, LCF, s. nouă, 1997, 10, 8–10.

A.T.

TUMANIAN Paul, *Urma scapă turma*, Buc., Ararat, 1997, 310 p. *Bildungsroman*. Urmărește, într-un interval de trei ani, viața unui boxer în devenire, Simion Linte, de la abandonul liceului până la prima competiție sportivă importantă. Plasată la începutul anilor ’50 ai secolului XX, în timpul terorii de tip stalinist care a reconfigurat societatea românească postbelică, narațiunea împletește evocarea inițierii sportive a protagonistului cu aceea a schimbării atmosferei politice. Retragerea lui Simion din Campionatul Național, ca gest de solidaritate cu antrenorul Nicodim, arestat de autoritățile comuniste, marchează astfel încheierea unui proces de formare a personalității. În fundal, cartea intenționează schițarea unui tablou de epocă, ilustrând, în paralel cu instaurarea terorii, ascensiunea unei noi clase sociale.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 18, 71.

A.T.

TUPAN Marius, *Coroana Izabelei*, I. *Ursa mică*, v. *Coroana Izabelei*, 1982.

M.W.

TURCONI Diana, *Mica prăvălie cu orori. 11 romane*, Buc., Du Style, 1997, 189 p. (Colecția de proză contemporană). Cu o caracterizare de Costache Olăreanu. „Concert de uverturi” (Costache Olăreanu), vol. strânge laolaltă scurte proze suprarealiste tratate în cheie romanescă. Roman poetic. Protagoniștii acestor istorii investesc imaginar obiecte care pentru cei din jur sunt indiferente. Un personaj se îndrăgostește de un manechin și îl urmărește până la dezmembrarea sa într-o fabrică de confecții; un soț găsește într-o garoafă decapitată sentimentul tandreții conjugale; un tânăr paralizat proiectează într-o bătrână franțuzoaică scăpătată nostalgia evaziunii într-un alt timp etc. Romanescă e amploarea tematică

(dragoste, moarte, suferință, bovarism), constrânsă însă, de obiecte meschine, la o tratare măruntă. Sunt sentimente majore trăite minor. Simple „orori" din unghiul normelor sociale, comportamentele personajelor au gravitatea marilor drame sub aspectul intensității trăirii. Calitatea prozei stă în capacitatea de a alterna diagnoza clinică a afectelor eroilor, cu perspectiva identificatoare care animă o interioritate deviată.

◆ Totorcea Ștefana, LCF, s. nouă, 1998, 7, 16; ⁂, RL, XXXI, 1998, 17, 4.

A.T.

ȚENE Al. Florin, *Chipul din oglindă*, Petroșani, Editura Fundației Culturale Ion D. Sîrbu, 1997, 100 p. Cu postf. de Dumitru Velea. Roman social. Viața lui Ion Netea, maistru minier și activist de partid, e urmărită de la divorț până la un grav accident de mină. Mai degrabă nuvelă decât roman, prin anvergura fabulei, narațiunea evocă oportunismul ideologic al protagonistului, aventurile lui erotice și surpriza însănătoșirii sale după accident. Într-o dezvoltare textualistă, Netea ajunge să citească manuscrisul al cărui protagonist este; în fapt, formula oglindirii și rafinamentul tehnic invocat de autor nu fac decât să introducă în roman un text secundar, cu vocație autobiografică.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 21, 4; Adrian Țion, TR, s. nouă, IX, 1997, 39–40, 7; R.I., TMS, s. nouă, II, 1997, 12, 7, 15; Veronica Balaj, CNT, 1998, 5, 5; Simona Bărnulescu, *Romanul ca meditație asupra stihiilor absurdului*, LCF, s. nouă, 2000, 38, 16.

A.T.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Porumbelul zboară!...*, Buc., Univers, 1997, 111 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). (În lb. franceză: *Pigeon vole*, Paris, Éditions P.O.L., 1988, sub pseudonimul Ed Pastenague). Fragmente: ≈, RL, XXVII, 1994, 31, 14–15; ≈, APS, V, 1994, 8–9, 18–19. Versiunea românească a romanului este semnată cu pseudonimul anagramatic Ed Pastenague, la fel ca aceea franceză. Roman textualist. Se bazează pe principiul *spiralei* narative, care ar putea continua să genereze discursul la nesfârșit. Un dublu cvasi-ficțional al autorului, Ed Pastenague, se dă drept autorul textului, acesta fiind tradus apoi în românește, sub titlul *Porumbelul zboară!...*, chiar de ~. La rândul său, Ed Pastenague se vede nevoit să recurgă, pentru a-și scrie romanul, la alți trei Ed: Edmond „negrul" (martinichez de culoare), Edgar „galbenul" (de proveniență vietnameză) și Edouard „roșul" (deși francez de rasă caucaziană, e un „tovarăș", aparținând stângii politice). Cei trei, foști colegi la liceul din Agen și prieteni ai lui Pastenague, funcționează ca ipostaze narative și fantasmatice ale acestuia, cărora naratorul le cere să răspundă la un chestionar, urmând să le gestioneze și să le ajusteze textele. În fine, personajul anonim care intervine în text la persoana a treia, acel „jucător de șah" numit și „maestrul" sau „bătrânul", împrumută ostentativ multe dintre datele biografice ale lui ~ însuși. El poartă cu sine cartea de teorie șahistă *La Défense Alekhine*, text publicat de către autor la Éditions Garnier, din Paris, în 1983. Diversele măști ale eului care scrie vin să confirme caracterul specular al cărții, în care textualitatea adesea discontinuă dobândește nu doar o surprinzătoare materialitate, ci și o pronunțată poeticitate.

◆ Daniel Oster, *„Tiens, tu travailles? J'écris «Pigeon vole»"*, „La Quinzaine Littéraire", 1989, 541, 10–11; Octavian Soviany, *~ & Fiii*, CV, s. nouă, III, 1997, 7, 11; Andreea Deciu, *Cui i-e frică de scriitor?*, RL, XXX, 1997, 42, 19; Victor Cubleșan, *Cărți și vise*, APS, IX, 1998, 1–2, 23–24; Bârna, *Țepeneag*, 197–215; Buciu, *Țepeneag*, 142–145; Boerescu, *Păcatele*, 61–62; Sălcudeanu, *Graffiti*, 60–65; Ulici, *Mitică*, 253–254. ❐ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

ȚURLEA Stelian, *Fă-ți patul și dormi!*, Buc., Editura Pro, 1997, 142 p. Roman al memoriei. După modelul povestirilor în ramă, ≈ urmărește biografia unui fotbalist angajat în echipa unei uzine din anii '80 numai pentru a consemna întâlnirile acestuia cu moș Nibi, care își relatează amintirile despre Clujul interbelic. Rememorarea, făcută din perspectiva unui fost aristocrat, stăruie asupra vieții mondene a orașului de altădată, asupra calmului patriarhal și asupra unei geografii urbane reținută în reperele ei monumentale. Mai degrabă decât un destin, narațiunea evocă atmosfera unei așezări lovite de istorie după Dictatul de la Viena, marcată de nostalgie și de paseism.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 1, 5; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 6, 131; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 56.

A.T.

UȘURELU Culiță Ion, *Profesorii. Suplinind au dobândit*, Buc., Pro Transilvania, 1997, 206 p. Cu o prezentare pe coperta a IV-a de Valeriu Anghel. Roman social. Se inspiră din viața școlii. Acțiunea se petrece în deceniul șapte al secolului al XX-lea, în satul Prăjeni, de lângă Botoșani. Intelectualii locului, reprezentați de Lucian Popa, Nelu Costin și Vasile Olteanu (profesori suplinitori) și Victoria Dinescu (profesoară titulară), duc o viață searbădă, copleșiți de cenușiul, banalul și derizoriul unui cotidian mutilat de intervențiile reprezentanților ordinii totalitare.

M.M.

VASILIU Mircea, *Dragoste și ură*, Brăila, Vascoremo, 1997, 181 p. Roman de aventuri. Continuând trama unui

roman anterior, *Între două lumi* (1991), ≈ desfășoară, pe fundalul unui port la Dunăre, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, istoria căutării unei femei, Elena Grigorescu, despărțită de iubitul ei, Sandu Nițulescu, prin intrigile armatorului grec Iani Mihailidis. Ancheta care investighează soarta Elenei traversează Europa răvășită de război și surprinde prăbușirea imperiului economic al armatorului grec.

◆ ⁂, BNR, XLVI, 1997, 16, 103.

A.T.

VASILIU Mircea, *Răfuiala*, Brăila, Vascoremo, 1997, 181 p. Roman social. În mediul industrial al României comuniste este urmărit un episod din cariera lui Alexandru Vlăsceanu, inginer responsabil, ca director, de buna funcționare a unui grup de șantiere și de pregătirea unui nou obiectiv industrial la Tulcea. Subliniind capacitatea lui de a reacționa în situații-limită, pentru prevenirea ori atenuarea unor catastrofe, ≈ face din acest personaj un erou comunist tipic, al cărui caracter, integral pozitiv, pare lipsit de drame de conștiință. Conflictul protagonistului cu Matache Gheorghiu, director general în minister, dovedit în cele din urmă vinovat de gestionare frauduloasă, demonstrează, în spiritul propagandei comuniste, o încredere fără rezerve în funcționarea și legitimitatea eticii proletare.

A.T.

VERONA Lucia, *Don Juan și ceilalți. Roman-document*, Buc., Asociația Scriitorilor din Buc. – Cartea Românească, 1997, 98 p. (Biblioteca București. Proză). Roman satiric. Dezvoltă, pe o plajă extinsă de trimiteri intertextuale, o satiră politică și, într-un plan al semnificațiilor simbolice, o parabolă a unicității ireductibile a ființei umane. Calificată drept „roman-document" de către autoare, adunând scrisori, interviuri, stenograme și articole de lege, cartea este concepută ca un dosar al unui scandal public declanșat într-o țară ipotetică, numită Insula. Lume în care personajele literare, eroii legendari și celebritățile din toate timpurile trăiesc alături de oamenii de rând, Insula are un regim democratic care a decis, prin referendum național, ca prima persoană clonată pe plan mondial să fie Don Juan. Narațiunea urmărește dezbaterile parlamentare, factorii care influențează opinia publică și experimentul științific al clonării. În centrul construcției epice stă contrastul dintre original și copie, înțeles ca raport între sentiment și instinctualitate. În vreme ce Don Juan simbolizează actul gratuit al iubirii în absența oricăror constrângeri sau motivații, clona este motivată numai de un impuls natural, irațional, de reproducere. Scăpate de sub control, copiile lui Don Juan se multiplică, invadând societatea, ca un simbol al perpetuării gregare sub care se recunoaște o antiutopie, de factură orwelliană, a umanității masificate. Totuși, cartea nu izbutește să dea anvergură acestei polarități; risipită în exerciții satirice pe teme ale realității postrevoluționare și în jocuri de limbaj inspirate de donjuanism, ficțiunea se dispersează, constituind, în jurul „documentelor" pe care le antologhează, proze scurte de tonalitate și de valoare inegală.

A.T.

VIGHI Daniel, *Decembrie, ora 10*, Buc., Albatros, 1997, 134 p. Cu o pref. a autorului și cu o caracterizare pe coperta a IV-a. Fragmente: *Prieteni de ocazie*, O, s. nouă, 1990, 6, 13; *Petcu cel Mare*, F, XXXII, 1996, 7–8, 62–69; *Petcu cel Mare*, O, s. nouă, 1997, 6, 9, 15; *Petcu, legatar*, în vol. *Zona*, 128–143. Roman postmodern. Pe canavaua cotidianului anost al României comuniste, ≈ conturează o parabolă a libertății imposibile. „Cronică a disperării" (Nicoleta Cliveț), ≈ face portretul unei umanități fără soluții de refugiu, incapabilă să își găsească echilibrul între utopia totalitară a unei lumi perfect ordonate și visul vinovat al libertății. Oglindind viața monotonă a unui bloc, cu puțină vreme înaintea Revoluției din 1989, narațiunea se centrează pe figurile a doi pensionari, un fost colonel, zis moș Bocanc, și Petcu, fost șef de gară. Într-o lungă după amiază de vară, pregătind o expediție pe munte, cei doi eroi se străduiesc să monteze un cort. Epuizat de efort, colonelul are o criză de inimă, iar Petcu îl veghează, în ultimele sale ore de viață. În această dramă simplă din existența a doi pensionari, care are anvergura unui subiect de nuvelă, se ascunde o nostalgie a libertății. Aventura în natură reprezintă o atracție a imprevizibilului, a întâmplării care nu poate fi îngrădită de constrângerile realității. Totuși, această aspirație spre libertate nu se integrează armonios în orizontul de valori al celor două personaje. Prin biografia lor, fostul colonel și fostul șef de gară sunt reprezentanți ai autorității. Convinși de dreptul comunității de a controla destinele individuale, de a supraveghea și de a cenzura intimitatea, ei funcționează în micro-societatea blocului ca gardieni ai bunelor moravuri și ca apărători ai ordinii. Sunt niște dictatori cu sacoșă de plastic și cu tarabă în obor, tirani umili, lipsiți de strălucire, într-o lume derizorie. Cu structuri complexe, dispuse în două planuri contradictorii, sufletele celor doi eroi nu pot concepe libertatea decât ca o formă vinovată de abdicare de la propriile convingeri. Pentru Petcu, ea se asociază sexualității, intrând în sfera tabuurilor. Personajul, care în reveriile sale secrete se visează femeie, își înțelege libertatea ca o dezertare rușinoasă din

severa postură masculină. Sfâșiați între convingeri și tentații, cei doi eroi sunt condamnați, până la capăt, să își trăiască dilema, ca o imposibilitate a acțiunii. Romanul reprezintă astfel investigarea unei exasperări, un sondaj în mecanismele puterii dar și o paradoxală ipostaziere a temei libertății. Cartea descrie, cu câteva luni înainte de evenimentele din decembrie 1989, o situație de o implicită ironie, prin care dictatorul însuși tânjește, în așteptarea eliberării, ca și cum, printr-o stranie perversiune a psihologiei, sub structura omului autoritar s-ar revela, reprimate, aspirațiile unui revoluționar.

▼ Fragment: *Bătrânul registrator principal Petrakovschi*, în Spiridon, Lefter, Crăciun, *Experimentul*, 232–235.

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, III, 1997, 4, 7; ⁂, UC, VII, 1997, 3–4–5, 19; Cornel Ungureanu, O, s. nouă, 1997, 4, 10; Mircea Mihăieș, O, s. nouă, 1997, 6, 7; Vasile Popovici, O, s. nouă, 1997, 6, 7; ⁂, RL, XXX, 1997, 21, 6; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1997, 39, 5; Gabriel Dimisianu, XXX, 1997, 44, 4; ⁂, BNR, XLVII, 1998, 1, 52; Gheorghe Mocuța, ARCA, IX, 1998, 1–2–3, 20–22; Ioana Drăgan, *Dintr-un unghi de vedere subiectiv*, TMS, s. nouă, III, 1998, 2, 2–3; Ion Simuț, *„A intervenit o schimbare importantă în condiția socială și estetică a romanului”*, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44; Peter Quince, EPR, X, 1999, 4, 19; Ivăncescu, *O nouă viziune*, 56–60; Șerban, *Piper*, 178; Peter Quince, EPR, XI, 2000, 1, 20; Nicoleta Cliveț, VTR, XXVIII, 2000, 3, 62–64; Georgeta Moarcăs, ~ – *cotidianul abulic, între senzație și reverie*, VTR, XXVIII, 2000, 3, 64–66; Dimisianu, *Lumea criticului*, 398–401; Oțoiu, *Trafic*, 50, 56–60; Urian, *Proza*, 122–124;

A.T.

VIȘAN Ioan, *Cușca elastică*, Târgoviște, Domino, 1997, 133 p. (Manuscris). Cu o pref. și o caracterizare pe coperta a IV-a de Cezar Ivănescu. Roman social. Istorie a unei iubiri ratate, în contextul politic al ultimilor ani de comunism, cartea urmărește relația dintre Alexandru Dorian și Adriana, doi absolvenți ai Facultății de medicină, care se hotărăsc să se căsătorească din dorința de a primi repartiție la o clinică celebră din localitatea Pădurea. Privind relația conjugală ca una strict formală, Adriana se îndrăgostește de Z., un important personaj din nomenclatura comunistă, și, în cele din urmă, îl părăsește pe Alexandru și pleacă din Pădurea. La rândul său, Alexandru, compromis printr-o înscenare politică, e silit să se mute la Timișoara și să renunțe la cariera de medic. Cele două personaje se regăsesc după Revoluția din decembrie 1989, descoperind o dragoste amânată prea mult, cu latențele consumate, pervertită de experiențele anterioare și pe care sunt incapabili să o mai trăiască cu intensitatea primei iubiri. Romanul face astfel cronica unei relații erotice compromise de constrângerile unui regim totalitar și supusă vicisitudinilor istoriei. Prin titlu, ≈ aspiră la o interpretare în cheie parabolică a sentimentului eșuat, ca „imposibilitate a comunicării autentice într-un univers concentrațional” (Cezar Ivănescu), fără să reușească, totuși, să transfigureze simbolic evocarea rigorilor politice.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 6, 133.

A.T.

VIȘENOIU Eugenia, *Ultimul prag*, Constanța, Europolis, 1997, 103 p. Roman sentimental. Evocare a unei iubiri care se înfiripă pe fundalul unei experiențe a morții. Cati, care, în urma unui diagnostic greșit, ajunge să creadă că mai are de trăit numai două luni, se îndrăgostește de doctorul Vlad, chirurgul care urmează să o opereze. Atracția erotică se declanșează pe masa de operație, într-un moment în care protagonista încearcă senzațiile decorporalizării specifice morții clinice, împletind frica de moarte cu iubirea. Narațiunea revine obsesiv la acest episod, încercând să exprime astfel o dragoste care în planul existenței cotidiene rămâne neîmplinită. Construcția epică se reduce însă la o redare clișeizată a raportului dintre *eros* și *thanatos*, pe alocuri senzațională și cu numeroase invocări ale paranormalului, telepatiei, metempsihozei etc.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 16, 56.

A.T.

❍ **VLAD Tudor,** *Partida de tenis*, fragment de roman, LTE, VII, 1997, 35–36, 8–9.

A.T.

WELTHER Marcel Tiberiu, *O noapte la Sarmisegetusa*, Cluj-Napoca, Triade, 1997, 473 p. Cu o postf. de Ionel Preotu. Text publicat postum; conform unei informații dintr-o notă redacțională, structura și titlurile capitolelor nu aparțin autorului. Roman istoric. Reconstrucție ficțională a vieții dacilor, a universului lor de credințe și de valori. În timpul unei excursii la Sarmisegetusa, naratorul, stimulat de prezența ruinelor, se scufundă într-o evocare istorică având un aspect oniric, pentru a retrăi ultimele momente ale ocupației romane în Dacia. În cea mai mare parte a ei, narațiunea se constituie dintr-o succesiune de tablouri care, plecând de la imagini conservate pe Columna lui Traian sau preluate din alte surse, aduc în prim-plan obiceiuri, momente, figuri istorice. Trama, sumară, se țese în jurul unei povești de iubire între un ostaș roman, Licinius Sabinus, și o dacă, Adrigiza. Cuplul, format în timpul ocupației, se destramă odată cu retragerea armatelor romane. Silit să își urmeze comilitonii, Licinius moare

într-o bătălie, în vreme ce Adrigiza este ucisă într-o incursiune a triburilor barbare. Sacrificând ficțiunea, ≈ oferă o meditație risipită în stereotipuri pozitive, cu reminiscențe ale propagandei comuniste, despre moștenirea geto-dacă a poporului român.

A.T.

ZARIFOPOL Dinu, *Moartea lui Levi*, II, v. *Naufragiul*, I, 1994.

A.T.

ZAROJANU Tudor Călin, *Reluare cu încetinitorul*, Buc., Mașina de Scris, 1997, 188 p. (Autori români de azi). Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Alex Ștefănescu. Roman satiric. Urmărește, în intervalul unui an, care se încheie în dimineața zilei de 21 decembrie 1989, când Revoluția izbucnește la București, șase personaje care își desfășoară activitatea în biroul de calculatoare de la Ministerul Industriei. Repetitive și fără perspectivă, gesturile lor ilustrează o umanitate care își trăiește viața mecanic, ca răspuns la condiționări exterioare imediate, cu o conduită reflexă pe care autorul o numește „vinovată adaptare la condiție". Eroii fac naveta, sunt preocupați să asigure nevestelor o slujbă în capitală, urmăresc de la fereastră cozile formate la magazinele din fața Ministerului, își inventează sarcini profesionale, folosesc copiatorul instituției ca să multiplice un roman de succes etc. În jurul acestor acțiuni mărunte, romanul încearcă să constituie, ca semnificație superioară, imaginea unei societăți incapabile de revoltă. Risipiți în frământări contingente, cei șase eroi pierd posibilitatea de a visa dincolo de gratiile coliviei, de a-și concepe propriul destin în afara exigențelor imediate ale unui cotidian meschin. De altfel, începutul Revoluției îi surprinde la curățatul zăpezii, ultim semn de umilință și de acceptare a propriei condiții. Totuși, în ciuda deschiderilor simbolice, narațiunea nu izbutește să cristalizeze o viziune unitară, inspirată de aparența suprarealistă a orizontului de viață din ultimii ani ai regimului comunist. Cu un material epic fragmentat, care tinde să se disperseze în scurte episoade cu efect comic, ≈ își trage substanța din îngroșarea caricaturală a observației realiste, alcătuind mai degrabă o colecție de anecdote decât o ficțiune romanescă.

◆ Daniel Cristea-Enache, ALA, VII, 1998, 418, 7.

A.T.

ZINCĂ Haralamb, *Moartea mirosea a Christian Dior*, Buc., E.M., 1997, 235 p. Roman polițist.

◆ ⁂, RL, XXX, 1997, 23, 4; Nicolae Boghian, VAR, VIII, 1997, 4, 30.

A.T.

1998

❍ **ABĂLUȚĂ Constantin,** *Satul cu nouă locuitori*, CNT, 1998, 12, 1, 8–10; 13, 1, 10; *Pâinea cea mare*, ST, L, 1999, 3–4, 11–13, 95, fragmente din romanul *Satul cu nouă locuitori.*

I.I.

ACHIM Dana, *Amantul de la km 0*, Buc., Globus, 1998, 136 p. Roman psihologic. Conform unei declarații publice a autoarei, personajele din roman au corespondenți în realitate, în persoana scriitoarei însăși și a jurnalistului Horia Tabacu. Cartea mizează pe un scenariu al eșecului de cuplu, punând laolaltă perspectivele ambilor actanți, cu întregul pachet al motivațiilor psihologice ale fiecăruia dintre ei. Câteva note holbaniene transpar printre rânduri, fără dezvoltările analitice complexe ale scriitorului interbelic.

◆ Romul Munteanu, *Sexul în oglinda literaturii*, LCF, s. nouă, 1998, 37, 11.

L.Pv.

ALDEA Ștefan, *Versiune neoficială*, Buc., E.M., 1998, 294 p. Roman al revoluției. Acțiunea se petrece la sfârșitul lui decembrie 1989, în București. Eroul principal, ofițerul Anton Rizea, reușește să își regăsească echilibrul sufletesc în timpul marilor bulversări politice la care participă. Se remarcă portrete psihologice ale ilegaliștilor Constantin Rizea și Niță Drumea.

M.M.

ALIFANTI Stelian, *Familia Almanari*, Buc., Univers Enciclopedic, 1998, 80 p. Roman sentimental. Grecoaica Marinela, văduvă a contelui italian Luciano Almanari, stabilită la Galați, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, lasă moștenire unui nepot o vioară Stradivarius, bun al familiei, punându-și urmașii să jure că n-o vor înstrăina până când instrumentul va împlini vârsta de trei sute de ani, adică în anul 2021.

I.I.

ANCA George, *Apocalipsa indiană. Roman automitologic*, I. *Maica Medeea la Paris*, Buc., Evenimentul, 1998, 215 p. (Epos). Roman de aventuri. Prim tom dintr-o serie de nouă volume, celelalte apărute după 2000, restituind, fără o ordine precisă, chiar în disprețul curiozității potențialului cititor, varii experiențe trăite de autor în și în afara patriei, în acest caz pe cele referitoare la o primă deșărare, occidentală, după care va urma o a doua, în India, pe urmele lui Mircea Eliade etc. Stranie combinație de jurnal intim, de cronică a faptului divers și de poezie suprarealistă, cartea abuzează de tehnica

dicteului automat, cu dese apeluri la barbarisme și neaoșisme, autorul neezitând să se slujească, în text, de fraze și de expresii argotice, culese din cam toate limbile pe care le cunoaște. În roman Medeea ar fi, îndrăznim să avansăm o interpretare, patria însăși, orbită de Destin să-și năpăstuiască fiii.

I.I.

ANDREI Paul, *Dulcele septembrie*, Cluj-Napoca, Clusium, 1998, 95 p. Roman rural. Evocare a ruralității românești ardelene. Blidar Isaia, țăran cu o mentalitate înapoiată, care făcuse un iad din existența soției sale, Leonica, moare în condiții neclare, certificatul de deces vorbind de etilism cronic. Mărturia unei vecine, care a participat la pregătirea înhumării sale, transformă însă decesul într-o crimă, principala bănuită fiind soția supraviețuitoare. Toate acestea sunt fapte comunicate printr-un lung monolog, presărat cu scurte secvențe dialogale, în care Leonica, bisericoasă și temătoare de cele sfinte, își rememorează viața, discutând cu mortul. Din Coabitarea regionalismelor cu un registru neologic inexplicabil în vorbirea acestei femei minează calitatea scriiturii.

I.I.

ANGHEL Valeriu, *Printre șătrari*, Bacău, Deșteptarea, 1998, 168 p. Roman de aventuri. Se inspiră din viața romilor corturari. Într-o lume necontaminată încă de comunism, Toader și Petrică, slugi ale unui boier de pe Valea Tazlăului, fug de pe moșia acestuia, Toader ajungând bulibașă, iar Petrică ofițer de jandarmi. Urmează o răzbunare de tip sadovenian, crimele stăpânului samavolnic fiind pedepsite. Stil de redactare gazetăresc, cu unele note de suspans.

◆ Vlad Sorianu, ATN, XXXV, 1998, 5, 5.

I.I.

ANTONESCU Mihai, *Viitorul în genunchi: copiii lui Saturn*, cu o pref. de Ioan Romeo Roșiianu, Buc., Casa Editorială Odeon, 1998, 91 p. Roman satiric. Autointitulat, cu excesiv orgoliu auctorial, „roman", textul este o înșiruire de proze ultrascurte, fabule sau doar poante pe tema eternului moft *rromân* și a „râsu-plânsului" ante- și postrevoluționar.

L.Pv.

ARIEȘANU Ion, *Cei buni mor cei dintâi*, Timișoara, Amarcord, 1998, 291 p. Roman al revoluției. Acțiunea se desfășoară în decembrie 1989, la Timișoara. Dominic, de profesie electrician, fiul ceferistului Iosif Granadir, intră în conflict cu dictatura ceaușistă în preziua ultimului congres al comuniștilor. Silit să se ascundă, de frica Securității, el intră în vâltoarea evenimentelor din decembrie alături de iubita sa Iulia, împreună cu care ia parte la cele mai sângeroase încleștări, de la cele inițiate de protestatarii adunați în jurul locuinței unui pastor reformat, la cele prilejuite de atacarea baricadei ridicate de timișoreni pe Calea Apusului. Lideri spontani, cum sunt Dobre Cornel, ori Corondan, uriașul ucis cu un singur foc de pistol, în plină stradă, reușesc să dea înțeles politic revoltei inițiale, până la transformarea sa în revoluție. Faptele abominabile petrecute la spitalul județean, culminând cu furtul cadavrelor și cu răpirea misterioasă a unor răniți din propriile paturi, sunt restituite pe un ton sec, de constatare judiciară. Astfel încât dispariția lui Dominic, ca și aceea, firesc motivată, ca moarte naturală, a mamei sale, Maria, la câteva săptămâni după evenimente, lasă impresia de jertfă necesară, impusă de expierea unor păcate cu o semnificație mai largă, greu de numit, echivalând cu îndepărtarea de divin și de puterea acestuia de a aduce pacea. Nașterea, în final, a unui copil, fiul lui Dominic și al Iuliei, sugerează chiar această idee, a nevoii de speranță, de un patetism mai mult sau mai puțin tragic.

◆ ⁂, COF, I, 1998, 10–11, 30; Florin Corneliu Popovici, *Pedagogia demnității*, O, s. nouă, 1999, 5, 29; Ruja, *Parte*, II, 11–13.

I.I.

❍ **ARSENE Mihai,** *Exerciții la trianglu*, fragment din romanul omonim, AZ, 1998, 38, 6; 40, 6.

I.I.

AVIAN I., *Iți, tu n-ai dreptate. Roman satiric*, Buc., Eminescu, 1998, 203 p. Roman satiric. Evocă tarele „socialismului victorios". Ziaristul evreu Liviu Herovan, fără a fi, cum spune autorul, „un dizident agresiv", urmărește, cu teamă și umor, formele pe care le îmbracă alienarea într-o societate al cărei Dumnezeu a devenit Ghiță Turturică, omniprezentul ofițer de Securitate. Alergia acestuia din urmă la drepturile omului, exprimată în limba de lemn specifică anilor '70 ai secolului XX, rămâne caracteristică și altor întruchipări ale aceluiași tip uman, constatare care nu îngăduie însă autorului depășirea perspectivei malițioase din care privește în trecut, adică respingerea fără drept de apel a torționarului ca produs „deformat" al societății.

I.I.

BACIU Ștefan, *Mira*, Buc., Albatros, 1998, 404 p. Roman autobiografic. Considerat, de autor, când o „dublă autobiografie", când o scriere hibridă, de definit drept „o biografie, un roman de dragoste" și „un roman de aventuri", în același timp, ≈ completează literatura

lui ~ prin apelul la o formulă de evocare *sui generis*, plină de culoare. Prin intermediul ei prind viață figuri istorice și evenimente trăite, în stare să întregească decisiv imaginea publică despre personalitatea autorului, cât și despre diaspora românească. Epopeea plecării din țară, în 1945, a cuplului Mira – Ștefan, după căsătoria lor, la care a asistat, ca martor, și „agricultorul" Al. Paleologu, este evocată febril, liric, dar și cu mijloacele epicului obiectiv, până la stabilirea sa la antipozi. Aceeași tensiune dureroasă caracterizează și rememorarea peregrinărilor cuplului prin Statele Unite, până la fixarea sa definitivă în insulele Hawaii, cu dese reveniri în Europa Occidentală. Carte fundamental tristă, prin patetismul său, ≈ reușește să redea, cu exactitate, drama înstrăinării celor doi, conturată pe fundalul strălucirii, chiar dacă desuete, a trecutului expirat, cu toate avatarurile sale. Sinusoida speranței trece astfel prin puncte de maximum și de minimum greu previzibile, cu o indeniabilă forță de sugestie, impunând cititorului mai ales prin registrul grav al dezbaterii, în aceeași măsură morală, socială și politică.

◆ Tudorel Urian, *Melancolia sfârșitului de poveste*, CV, s. nouă, IV, 1998, 10, 6; Urian, *Proza*, 54–56.

I.I.

BAICULESCU Emilian, *Smochina*, Buc., Eminescu, 1998, 94 p. Roman filosofic. Secvențele narative, plasate într-un spațiu și un timp nedefinite, pot fi citite atât ca mici povestiri de sine stătătoare, cât și ca speculații eseistice redundante, de o prolixitate adesea deranjantă. Împreună, ele alcătuiesc profilul unei conștiințe interogative, care asumă, din punct de vedere discursiv, atât persoana întâi, cât și persoana a doua, ca autoadresare către un sine înțeles ca alteritate circumstanțială.

L.Pv.

BANCIU Carmen-Francesca, *O zi fără președinte*, Buc., EFCR, 1998, 164 p. (Prozatori români contemporani). Roman filosofic. Implică frecvente secvențe textuale în care epicul, mai degrabă schematic, lasă locul discursului metaforic, pe un ton de poem în proză. Protagonistul, ziaristul Radu Iosif, ajuns la vârsta cristică în momentul Revoluției din decembrie '89, își transcrie, în paginile jurnalului, stările de profetică revelație, alternând cu acelea de îndoială, de blazare și chiar de angoasă. Celelalte personaje sunt invocate prin vocea narativă a lui Radu Iosif, între ele remarcându-se un nebun paradoxal, Artur, dotat cu vocație mistică, ins care decide, printr-un act de simbolică revoltă, să trăiască într-un copac. Dilemele existențiale provocate personajelor de momentul crucial din decembrie '89 par să se dizolve până la urmă într-o conștiință a comuniunii transpersonale, aproape mistică, a solidarității celor care împărtășesc, oscilând între scepticism autoironic și o tot mai palidă speranță, același destin istoric: „Voi sînteți eu. Și eu sînt voi toți. Și noi toți sîntem. Sîntem. Una". Discursul narativ dobândește adeseori tonalități poematice, grație frazării apodictice, prin secvențe eliptice, care au topica și succesiunea ritmică a unor versuri.

◆ Ruxandra Cesereanu, ST, XLIX, 1998, 10, 59.

L.Pv.

BANCIU Paul Eugen, *Remora. Jucătorul*, Timișoara, „Augusta", 1998, 419 p. Roman al tranziției. Proză de fină observație caracterologică, aliată cu o solidă știință a construcției epice, în care sunt urmărite destinele câtorva personaje pe fundalul social tulbure de după evenimentele din decembrie '89. „O interogație neliniștitoare despre sensul schimbării politice, sociale și morale postrevoluționare" (Ion Simuț).

◆ Ion Simuț, F, XXXIV, 1998, 10, 42–44; Constantin Dram, *Personajul și măștile sale*, CL, CXXXII, 1998, 10, 24; Ruxandra Cesereanu, ST, XLIX, 1998, 10, 59; Cristina Chevereșan, *Când jocurile înlocuiesc realitatea*, O, s. nouă, 1998, 9, 23; Geo Vasile, *Viața Magdalenei pe când își vampiriza clanul*, LCF, s. nouă, 1998, 39, 16; Ioana Gafton, *Re(facerea) Lumii*, CRC, 1999, 2, 9; Dan Croitoru, RL, XXXII, 1999, 5, 10; Ruja, *Parte*, II, 20–21.

L.Pv.

BARBU Petre, *Ultima tresărire a submarinului legionar*, Buc., Nemira, 1998, 239 p. Roman satiric. Parodie politică și socială, bazată pe un pretext detectivist, al anchetei publicistice, în care epicul aproximează, în maniera deja specifică acestui autor, orientarea mizerabilistă a prozei anilor 2000. Imaginarul mizează pe evocarea unei societăți românești dezabuzate, a cărei corupție, specifică acelor vremi de sub comunism, este denunțată prin îngroșarea caricaturală, cu tușe grotesc-fantastice, a caracterelor și situațiilor narative.

◆ Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 19, 15; G. Pruteanu, *Târgul deplinătăților*, DIL, VI, 1998, 180, 13; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 25, 5; Urian, *Proza*, 174–176.

L.Pv.

BARBUL Florica, *Răzbunarea*, Timișoara, Mirton, 1998, 123 p. Roman de familie. În Timișoara anilor '90 ai secolului XX, medicul Carolina Șerbănescu trece prin două căsătorii nefericite, ambele încheiate prin moartea soților.

C.T.

BARBUL Florica, *Iuliana*, v. *Soțiile domnului Ionescu*, 1997.

L.Pv.

❍ **BAȘTOVOI Ștefan,** *Sophie (pentru copii sovietici care au crescut mari*), fragment de roman, DAC, IX, 1998, 30, 46–48.

L.Pv.

BĂNULESCU Daniel, *Cei șapte regi ai orașului București*, Buc., Nemira, 1998, 408 p. (Purgatoriu). Cu o postf. de Dan-Silviu Boerescu. Fragmente: ≈, LTE, VIII, 1998, 5–7, 10–12; ≈, RL, XXX, 1997, 44, 14–15; ≈, CL, CXXXI, 1997, 11, 9–10; ≈, VR, XCIII, 1998, 1–2, 37–41; ≈, LTI, ed. română, 1999, 29, 155. Al doilea vol. din ciclul de romane *Armaghedon. Bătălia de la Armaghedon*, din care mai face parte *Te pup în fund, conducător iubit!* (1994). Roman postmodern. Scris într-o manieră apropiată celei a lui Thomas Pynchon, ≈ reprezintă o replică intertextuală la *Maestrul și Margareta* al lui Bulgakov. În 1988, însuși diavolul își face apariția în București, în scopul de a-i contacta pe cei șapte „regi" cvasioculți ai orașului aflat sub dictatură și de a grăbi, astfel, apocalipsa politică. „Cei șapte regi sunt gestionarii unui infern sartrian, citadin, în care bolgiile nu mai sistematizează spațiul și ierarhia păcatelor, ci mici, degenerate, încep să spânzure la marginea imobilelor ca niște balcoane" (Alexandra Crăciun). Talentul și inteligența narativă ale autorului profită din plin de vocația sa lirică, atmosfera de un pitoresc balcanic a mahalalei bucureștene fiind uneori evocată cu o discretă poeticitate, cu iz matein.

◆ Nicolae Bârna, VR, XCIII, 1998, 9–10, 182–189; Alexandra Crăciun, CAI, 1998, 9–12, 109–110; Victor Cubleșan, APS, IX, 1998, 7–8, 25; Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 47, 4; Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 20, 15; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 4, 5; G. Pruteanu, DIL, VI, 1998, 280, 13; Urian, *Proza*, 166–168; Micu, *Istoria*, 649; Regman, *Ultime*, 127–132.

L.Pv.

BELCIU Maya, *Vin americanii?... destin amânat*, Buc., Cartea Românească, 1998, 307 p. (Cartea românească de proză). Fragmente: *Primire la Domnul Prefect*, RL, XXIX, 1996, 45, 14–15; *Salutări din Țara banilor*, LCF, s. nouă, 1996, 42, 8–9. Roman autobiografic. Destinul protagonistei, Mirina, este urmărit de la vârsta pensionului, din anii '40, până după 1989.

◆ Georgeta Drăghici, *Destin amânat*, RL, XXII, 1999, 15, 6; Barbu Cioculescu, LCF, s. nouă, 1999, 16, 15; Ada D. Cruceanu, *Povești din puzzle*, CL, CXXXIV, 2000, 12, 16.

C.T.

BÉLDI Paul-Ladislau, *Dincolo de adevăr*, Baia Mare, Gutinul, 1998, 97 p. Cu o postf. a autorului. Conform notației din final, textul a fost scris între 1990–1994. Roman politic. Acțiunea se petrece în anii '80, sub comunism, cartea reprezentând un rechizitoriu subiectiv al acestui regim.

C.T.

BERCIU Ștefan, *Capcană pentru dublură*, Buc., Rampa și Ecranul, 1998, 205 p. (Excelsior. Scriitori contemporani). Roman polițist.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 32, 4.

C.T.

BERCIU Ștefan, *Triplusalt mortal*, Buc., Scripta, 1998, 271 p. *Bildungsroman*. Narațiunea are o intrigă trepidantă, aventuroasă. În Bucureștiul interbelic, Vasile Drăgan, zburător la trapez, devine un faimos chirurg, recunoscut internațional.

◆ ⁂, DOI, IX, 1998, 5, 10.

C.T.

➤ **BIBESCU Martha,** *Papagalul verde*, tr. de Const. Popescu, Buc., Minerva, 1998 (B.p.t.), 144 p. (În lb. franceză: *Le Perroquet vert*, Paris, B. Grasset, 1924). Pref. și tabel cronologic de Const. Popescu. Romanul a mai fost tr. în engleză, germană, neerlandeză și suedeză. A fost ecranizat în Franța în 1929 de Jean Milva. Roman psihologic. Scris sub forma unei confesiuni la persoana întâi, prezintă numeroase elemente de roman de senzație. O serie de iubiri incestuoase și obsesii morbide domină lumea aristocratică rusă prin care se mișcă naratoarea, într-o perioadă incertă, plasată undeva în primele două decenii ale secolului XX. Prima parte a romanului reprezintă, practic, o transcriere literară a unei perioade semnificative din biografia autoarei.

■ *Den gröna papegojan*, tr. de Fulvia Stjernstedt, Stockholm, Åhlen & Åkerlund, 1926; *Der grüne Papagei*, tr. de Wolf Heinrich von der Mülke, Hamburg, Falken-Verlag, [1928]; *The Green Parrot*, tr. de Malcolm Cowley, Londra, Selwyn and Blount, 1928 (Tuxedo Park, N.Y., Turtle Point Press, 1994); *De groene papegaai*, tr. de Carla Simons, Amsterdam, Nederlandsche Uitgevers-maatschap, 1930.

◆ Maria Brăescu, *Interferențe românești în opera Marthei Bibescu*, Buc., Minerva, 1983, 30; ⁂, RL, XXXII, 1999, 11, 4; George, *La sfârșitul*, IV, 237.

C.T.

❍ **BOITOR George,** *Alberia*, fragment de roman, P, IX, 1998, 3–4, 38–39.

L.Pv.

BOKOR Petre, *Basca lui Șexpir*, Buc., Cartea Românească, 1998, 262 p. Roman parabolă. Excelentă reluare a temei (mai mult decât evidente) a „Crailor"

mateini, pigmentată, cel puțin în aparență, cu elemente autobiografice. Cartea prezintă destinul donquijotesc a trei personaje (Sergiu Albu, Monțu și Șexpir), într-un București buimac și labirintic al anilor '60. Șexpir, în postura naratorului, e cel care va scrie finalmente „cronica" epică a aventurilor insolitului trio, sub forma romanului ≈ însuși. Atmosfera textualistă nu este, așadar, cu totul străină cărții. Ei i se adaugă pasta ironică a unei viziuni în care trivialul este tratat în cheie rabelaisiană. Spectacolul realității, regizat cu manierist aplomb de către personaje, certifică supremația definitivă a *interpretării* ironic-subiective, în defavoarea mediocrității cotidianului.

◆ Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIV, 2000, 3, 23.

C.T.

BREBAN Nicolae, *Ziua și noaptea*, Buc., Allfa, 1998, 529 p. Este primul vol. al tetralogiei cu același titlu, care va fi publicată integral în anii următori. Roman parabolă. Îmbină psihologicul și filosoficul cu dimensiunea existențială. Discursul romanesc este acum aproape în întregime non-epic, atipic deci, amintind de spectacolul maieuticii brebaniene din *Don Juan* (1981), *Drumul la zid* (1984) sau *Pândă și seducție* (1991). Romancierul reia și amplifică aici o temă majoră a creației sale, aceea a relației maestru–discipol, stăpân–slugă, călău–victimă, masculinitate–feminitate, adică tensiunea politică a jocurilor de putere în relațiile interumane, tensiune prezentă, de altfel, de la *Francisca* (1965) la trilogia *Amfitrion* (1994). Ecuația maestru–discipol își asociază de astă dată motivul crimei aparent gratuite, explicabilă de fapt prin sofisticate rațiuni de ideologie metafizică, ca în *Animale bolnave* (1968, unde Miloia își ucide mentorul spiritual, pe Krinitzki), personajele brebaniene părând să sufere uneori de ceea ce s-ar putea numi *complexul Raskolnikov*. Scris la persoana întâi, ≈ este un discurs romanesc persuasiv, insinuant, hipnotic, în mare măsură un eseu, câteodată poematic, aparținând în principal personajului-narator Calimachi. Atemporalul și asocialul Calimachi oscilează între doi posibili maeștri: diurnul, raționalul, umanistul Martinetti (ce se revendică la rându-i de la D. Popovici și Lucian Blaga, dar nu mai puțin de la Nae Ionescu) și nocturnul, cinicul, nihilistul Jiquidi, iubitor de farse demonice, care își subjugă și își hipnotizează victima, pe Calimachi, pentru a-i inocula acel nietzschean patos al distanței față de semeni. Aflat sub hipnoza malefică a pedagogiei negative promovată de Jiquidi, Calimachi pășește în tărâmul amoral de dincolo de bine și de rău, devenind, din benevol detectiv particular al unei crime (comisă asupra inofensivului domn Hergot), complice al posibilului ucigaș spiritual, Jiquidi. Dacă în *Drumul la zid* și *Amfitrion* ~ recurgea la o formulă romanescă pe care am numit-o amfitrionică, a romanului ce-și așteaptă și își găzduiește *zeul*, Ideea, ≈ pare un roman întunecat sub raport ideatic, în absența „zeului", un roman al Politicului și al ideologiei amorale a crimei (tipul uman readus simptomatic în discuție e Raskolnikov), înțeleasă ca motor al Istoriei universale. Un fascinant roman de idei și de atmosferă, dar și de analiză politică, în siajul *Demonilor* lui Dostoievski, ≈ deschide spectaculos un nou ciclu romanesc, tutelat de prototipul Raskolnikov.

▼ Buc., Allfa, 1999.

◆ Ioan Buduca, *Maestrul reacționar*, CV, s. nouă, IV, 1998, 8, 6; Cornel Ungureanu, *Pactul cu diavolul la anul 2000*, O, s. nouă, 1998, 8, 2; Henri Zalis, *Strategiile narativității*, VR, XCIII, 1998, 9–10, 100–103; Octavian Soviany, *Dincolo de voința de putere*, VR, XCIII, 1998, 9–10, 172–176; Nicolae Bârna, *Pânde și seducții*, CAI, 1998, 9–12, 103–107; Gabriel Dimisianu, *Romanul de idei*, RL, XXXI, 1998, 46, 4; Laura Pavel, *Întoarcerea lui Raskolnikov*, APS, X, 1999, 2, 12–13; Daniel Ștefan Pocovnicu, *Psihologii fractale*, CL, CXXXIII, 1999, 9, 23; S. Damian, *Aripi mari de fluture*, RL, XXXIII, 2000, 16, 14–15; S. Damian, *Gustând din fructul oprit*, CNT, 2000, 25, 8–9; S. Damian, *Silueta câinelui*, I–II, APS, XI, 2000, 6, 20–22, 7–8; Dimisianu, *Lumea criticului*, 148–152; Micu, *Istoria*, 5–11; Urian, *Proza*, 80–82. ❒ V. și *Francisca*, 1965.

L.Pv.

BULIGOANEA Constantin, *Îndrăgostit din interes de serviciu. Roman cinematografic*, Drobeta Turnu Severin, Radical, 1998, 241 p. Cu un cuvânt înainte al autorului. Roman de senzație. Cuprinde totodată elemente specifice romanului de aventuri și accente ce țin de paranormal.

C.T.

BURTEA-RÂMNICELU Constantin, *Sub sabia lui Damocles*, Buc., Rotech Pro, 1998, 308 p. Cu iconografie și un glosar final. Roman autobiografic. Evocare, pe jumătate romanțată, a vieții autorului, învățător de țară din zona Focșanilor în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial, concentrat, în timpul conflagrației, apoi martor al sovietizării țării, în perioada postbelică.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 13, 46.

I.I.

BUZOIANU Val J., *Fantezie de primăvară*, Buc., D.C.I., 1998, 248 p. Roman erotic. Spectacol libidinal dezlănțuit, în primăvara nunții lor, de Paul și Virginia Fridolin. Orice apropiere de cuplul lui Bernardin de Saint-Pierre din *Paul et Virginie* ar fi o exagerare.

D.G.B.

CALAFETEANU A., *Dezastrul*, Buc., Eminescu, 1998, 410 p. Roman social. Tentativă de panoramare, prin

intermediul unei pretinse cronici de familie, a lumii românești de-a lungul a șase decenii (1939–1989). Alex, fiu de moșier, student filolog, e actor și martor al evenimentelor ce au răscolit România până în perioada postbelică.

◆ Victoria Luță, RL, XXXII, 1999, 48, 6; Simion Bărbulescu, CNT, 2000, 8, 6.

D.G.B.

❍ **CÂMPEANU Laurian,** *Corăbii și regine*, fragment de roman, CNT, 1998, 9, 15.

D.G.B.

CERANU Nina, *Cartea morților*, Timișoara, Augusta, 1998, 248 p. Roman psihologic. Bântuit de „demonul amiezii", Emil Grecescu, jurnalist, soț și tată de familie, are, gradual, revelația micimii existenței sale, irosită în convenția menajului, alături de o soție, Fana, pentru care crede că nu mai are niciun sentiment, dar de care – din clipa îmbolnăvirii acesteia – nu se mai poate elibera, din scrupul moral, precum și de propriii copii, insensibili la drama părinților. Acțiunea e plasată în timpul războiului din Iugoslavia, în „orășelul cu snobi" al Orșovei, cu pictura mediilor aproximată doar, ca, de altfel, și psihologiile intrate în zona crepusculară. O zonă a morții, a cărei geografie autoarea se încumetă uneori să o sondeze, în ciuda instrumentarului modest cu care este dotată, într-o construcție haotică.

◆ Radu Ciobanu, SMN, II, 2000, 1, 21–22; Maria Nițu, *Realismul obiectiv redivivus*, LCF, s. nouă, 2000, 7, 16; Ion Arieșanu, O, s. nouă, 2000, 12, 23.

D.G.B.

✷ **CERNESCU Lazăr,** *Patimă și iubire*, Oradea, Abaddaba, 1998. Prezentarea s-a făcut prin consultarea ed. din 2007 (Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință). Face parte dintr-un ciclu epic alături de *Neamurile* (1997), *Nunta* (2001), *Muntele* (2001), *Dansul mirilor* (2003). În ediția a doua, din 2007, acestea sunt cuprinse ca părți componente dintr-un singur roman, intitulat *Neamurile*. Roman de familie. Pe fondul prefacerilor politice din anii imediat următori instaurării regimului comunist, evocă destinul unui inginer agronom, Ion Roțogan, dintr-un sat ardelean. Aflat într-un mai vechi conflict cu șeful cooperativei agricole de producție, acesta cade victimă abuzurilor noii orânduiri, perpetuând o dramă familială cu resorturi tragice. Cartea îmbină, destul de prolix, procedee ale prozei realiste cu tehnici ale romanului psihologic și ale narațiunii de tip postmodern.

◆ Viorel Gheorghiță, ARCA, X, 1999, 7–8–9, 182–185.

M.W.

❍ **CERNEȚ Laurențiu,** *Fragment de roman*, fragment de roman, OPU, IV, 1998, 3–4, 6–7.

D.G.B.

CERNICA Niadi, *În timpul fratelui*, Brașov, Arania, 1998, 122 p. Fragment: *Tolo*, ARLA, II, 1998, 4, 26. Roman parabolă. „Un fel de antiroman, un spațiu în care realul este copleșit de un imaginar neobișnuit" (Daniel Dimitriu). În Santa los Angeles, urbe păduroasă, septentrională a Mexicului (imaginată după chipul și asemănarea târgurilor bucovinene, cu situri medievale și aer de legendă), trei prieteni, Mateo, Rodriguez și Miguel, alături de iubitele lor, trăiesc convulsiile unui timp bolnav, intrat, pe parcursul a zece luni de dictatură militară, într-o isterie generalizată. O cronologie reperabilă (9 octombrie 1976, lovitura de stat a generalului Leon Ortilla) se prelungește într-una transistorică, a interiorității ființei, martoră (mai mult decât participantă) la evenimente. Chiar și Mateo, victima directă a violenței vremurilor, arestat și expus, într-o cușcă suspendată, oprobriului public doar pentru că boema sa trecuse drept desfrâu în ochii autorităților, e mai mult un *raisonneur*, decât un combatant. Umanitatea din fundal, cea care dă, prin pictura instinctualității gregare a mulțimilor dezlănțuite, dimensiunea haosului social, e dublată, în prim-plan, de o alta, cu structură sufletească juvenil-candidă, incapabilă să înțeleagă pentru ce „oamenii sunt pur și simplu răi" (Rodriguez), nici să afle „în ce constă capacitatea omului de a rezista acestei răutăți" (Miguel).

◆ Simion Bărbulescu, *Romanul ca o poveste a omului*, LCF, s. nouă, 1998, 25, 10; Daniel Dimitriu, ATN, XXXV, 1998, 8, 4; Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 35, 6; Aurel Podaru, MI, X, 1999, 81–82, 12; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 95–98.

D.G.B.

❍ **CHIPERI Geluca,** *Excomunicații*, fragment de roman, CL, CXXXII, 1998, 3, 9.

D.G.B.

CHIRIAC-MERLEA Tabita, *Floare de dovleac*, Buc., Vremea, 1998, 303 p. Roman sentimental. Antrenând multe dintre clișeele unui *love story* de vacanță (precum jocul coincidențelor sau finalul fericit), narațiunea urmărește tribulațiile existențial-amoroase ale Paulei Zamfir, de la adolescența petrecută la Zimnicea la căsătoria fericită cu Ștefan și, după moartea acestuia, la iubirea regăsită alături de Alexandru Mareș, fratele vitreg al primului ei soț.

◆ Victoria Milescu, UC, VIII, 1998, 11, 6.

C.R.B.

CINCA Silvia, *Pădurea îngerilor*, Buc., Universal Dalsi, 1998, 205 p. Cu o prezentare de Aurel Sasu pe

coperta a IV-a a cărții. Roman sentimental. Derulează duioasa și trista poveste de iubire dintre Sandra, fiica unor emigranți români în S.U.A., și americanul Steve, ambii victime – prin moarte violentă – ale acelei părți de haos ieșite de sub oblăduirea lucrării divine, jertfe pe altarul unui destin sumbru, dar izbăvitor, în lumina unei alte lumi mai bune. ≈ este „o poveste simplă, ca o șoaptă de iubire, ca o moarte nemeritată" (Aurel Sasu).

D.G.B.

CIOCÂRLIE Alina, *Cât timp mă iubești*, Galați, Porto Franco, 1998, 175 p. Cu o introd. a autoarei. Roman sentimental. La împlinirea vârstei de douăzeci de ani, Alison emigrează în Statele Unite, fiind chemată de prietena ei Irene, care părăsise România cu câțiva ani înainte și ajunsese consilierul juridic al unei cunoscute trupe de muzică rock. Peste ocean, Alison reușește să își clarifice sentimentele pentru Kevin Scott Richardson, unul dintre membrii grupului muzical Backstreet, pe care îl admira încă din România. Astfel își dă seama că singura sa iubire nu poate fi decât Brian Littrell, un alt membru al grupului.

M.M.

❍ **CIUMĂGEANU Camelia,** *Unde ne sunt părinții?*, COF, I, 1998, 1, 40–41; *Aripile nebuniei*, COF, I, 1998, 4–5, 23, fragmente de roman.

D.G.B.

CODREANU Theodor, *Varvarienii*, Galați, Porto Franco, 1998, 256 p. Cu un cuvânt explicativ al autorului. Roman rural. Sesizările „oamenilor muncii" din Varvara generează reportajul jurnalistului Dragoș Ivănescu, document ce include cele două planuri narative ale cărții: unul reprezentând realitățile barbarizante (din rațiuni apotropaice, Barbara devine Varvara) ale unui s(t)at comunist, iar un altul urmărind povestea iubirii profesorului Dimitrie Cristea pentru nefericita Cora Solomon. „Roman realist cu valențe simbolice, roman de dragoste și roman eseu" (Simion Bogdănescu), ≈ propune un subiect „«cuminte», fără deviații, excepție făcând vocea Marelui Duh – parti-pris auctorial" (Florin Lazăr), ceea ce l-a determinat pe autor să acrediteze ideea destinului vitreg al scrierii și, implicit, al vocației sale de romancier.

◆ Simion Bogdănescu, BAD, IV, 1999, 1, 8; Florin Lazăr, ST, L, 1999, 3–4, 114.

D.G.B.

COJOCARU Romulus, *Cuibul de rândunică*, Buc., Eminescu, 1998, 280 p. Roman sentimental. Recompune, din confesiuni, pagini de jurnal și epistole, povestea iubirii delicate, dar neîmplinite, dintre tinerii Octavian și Anca. Un text ce „reînvie un tip de discurs care – în ciuda unor naivități stilistice jenante – este, totuși, capabil să ne rețină atenția" (Simion Bărbulescu).

◆ Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1998, 43, 4.

D.G.B.

COMĂNEANU Anca Delia, *Miercuri, joi pe Strada Circulară*, Buc., Allfa, 1998, VII, 225 p. Cu o pref. de Hanibal Stănciulescu. Fragmente: *Povești, povești, povești*, RL, XXVII, 1994, 18, 14–15; *Iluzia*, LCF, s. nouă, 1994, 25, 10–11. Roman psihologic. În pragul senectuții, pictorul Mihai Roșu are revelația minciunii în care a trăit, aceea de a fi crezut că e un mare artist. Textul rememorează existența unui om năruit fizic și psihic, ce trece în neființă izbăvindu-se prin iubirea renăscută pentru Mira, soția sa, o altă victimă a ratării. Singura care pare a se salva din cercul neputinței familiei este Lena, fiica, autoarea *Jurnalului de vise*, document ce întretaie, fragmentându-l, firul epic, aducând mărturii dintr-o temporalitate ceva mai pregnantă, aceea a „labirintului de cauciuc" al lumii ceaușiste. „Ambiguitatea – narativă, psihologică, filosofică – e împinsă în acest roman mai departe decât în *Justin* [alt roman al aceleiași autoare, apărut în 1990, n.n.], iar perspectiva ludică lasă loc unui tragism descărnat ce virează de multe ori în expresionism" (Hanibal Stănciulescu). „Din perspectiva invenției epice, a analizei ironice și descrierii mediilor, ~ dovedește reale virtuți de prozator, făurind […] personaje vii, trăind agonic, crepuscular, într-un univers infernal, și totuși continuând să viseze" (Gabriela Inea).

◆ Gabriela Inea, TMS, s. nouă, IV, 1999, 5, 7.

D.G.B.

COMOROȘAN Sorin, *Literatura. Povestea unei ficțiuni*, Buc., Editura AMB, 1998, 211 p. Cu ilustrații de Mirela Ioniță. Metaficțiune. Autorul provoacă cititorul să înțeleagă esența literaturii printr-o combinație de tip postmodern între discursul literar propriu-zis, reprezentat printr-o serie de povestiri despre Rick și aventurile lui în Fiction City, și meta-discursul de tip critic. Impresionează episoadele narative despre drama dezrădăcinării prin imigrare.

M.M.

COMȘULEA Vichente M., *Eroi și… victime*, II. *Pavilionul 8*, v. *Eroi și… victime*, I, 1997.

M.M.

CONSTANTINESCU Mircea, *Impozit pe viață*, Buc., Cartea Românească, 1998, 365 p. Roman social.

„Căutarea chinuitoare a unei identități de adâncime este propoziția, iar amintirea funcționează ca subiect și predicat al acesteia" (Gabriel Rusu). Valeriu I. Steriadi, propagandist cultural în Bucureștiul comunist, e sancționat, din pricina tensiunilor familiale iscate de o relație extraconjugală, cu mutarea ca funcționar la un depozit de cărți. Scris în 1984, romanul surprinde exact mediul și fauna socială a timpului, meschinăria morală a unei lumi mărunte și agresive, alături de criza identitară a unui individ debusolat. Conform aceluiași autor, fraza stufoasă, tensionată e semnul distinctiv al scriiturii acestui „comediograf subtil al unei lumi crepusculare".

◆ Gabriel Rusu, *Amintirea ca subiect și predicat*, LCF, s. nouă, 1999, 12, 16.

D.G.B.

CONSTANTINESCU Mircea, *Te rog mai trăiește puțin*, Buc., Eminescu, 1998, 84 p. (Biblioteca de proză). Roman polițist. „Cartea lui ~ ar fi fost un «hit» într-o epocă în care traducerile din genul hibrid «SF policier» nu umpleau tarabele. Posibil ca și în zilele noastre să găsească cititori prin trenuri sau la cozile de la diverse ghișee" (Cătălin Badea-Gheracostea).

◆ Cătălin Badea-Gheracostea, AST, 1999, 5, 39.

D.G.B.

COPĂCIANU Emanuel, *Fata de pe Argeș*, Buc., All, 1998, 274 p. Roman social. Reface, prin intermediul unui grup de studenți, tumultul de tinerețe și de spiritualitate rafinată din Bucureștiul interbelic. Povestea de iubire dintre Damian Lambru și Sanda, „fata de pe Argeș", dar, mai ales, aceea de moarte, relatată în jurnalul de front al lui Damian, asigură coerență epicului, în cadrul unei scriituri sensibile.

D.G.B.

COPILU-CHEATRĂ Vasile, *Craiul Munților*, Brașov, Dealul Melcilor, 1998, 301 p. Cu o „fișă" bio-bibliografică. Biografie romanțată. Document ce rescrie viața lui Avram Iancu.

D.G.B.

CORN Sebastian A., *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine*, Buc., Nemira, 1998, 256 p. (Purgatoriu). Roman științifico-fantastic.

● Marele premiu Nemira pe anul 1998.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Omul din Carpați*, Buc., Editura Pavel Coruț, 1998, 198 p. Cu un avertisment al autorului. Roman de spionaj.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Războiul zeilor*, Buc., Editura Pavel Coruț, 1998, 160 p. Cu un avertisment și o pref. ale autorului. Roman de spionaj.

D.G.B.

CRÂNGANU Adrian, *Cea mai perfectă dintre lumi*, Timișoara, Marineasa, 1998, 180 p. Cu o prezentare, pe coperta a IV-a, de Daniel Vighi. Metaficțiune. În aparență un roman autobiografic, ≈ rescrie povestea nașterii unui roman. Secvențele confesive conturează personalitatea naratorului, un ziarist trentagenar, constituind, totodată, materialul brut din care se va plămădi „lumea perfectă" a viitoarei proze.

◆ Josefina Bato, ST, L, 1999, 8–9, 121; Corina Ștefan, O, s. nouă, 2000, 1, 23.

D.G.B.

CRISTEA Corina, *Emigrant în singurătate*, Buc., AB România, 1998, 377 p. (Focul Veșnic Viu). Cu câteva comentarii critice la final. Fragmente: *Ora de muzică*, RL, XV, 1982, 20, 14; *Calea oamenilor fără prihană*, R, 1982, 8, 8; *Riscul nunții*, CL, LXXXVIII, 1982, 11, 4. Roman psihologic. Transcrie monologul obsesiv al arhitectului Gabriel Laurente, proiectant de pompe industriale, la un trust din Bucureștiul erei comuniste. Aparent o figură ștearsă, viețuind stereotip într-o lume meschină, Laurente visează o femeie normală, dar rămâne fascinat de una (Sinefta Gubernat) al cărei rol în viața lui nu îl înțelege. Dominat de o mamă autoritară, protagonistul prizează, totuși, intens viața, dar nu în dinamica ei (epicul e diluat la maxim), ci în direcția frustă pe care o conferă guașei fixativul (auto)ironiei. Dispoziția percepției vizuale a personajului, cu deschidere spre detaliu (de unde și portretistica axată pe excentricul ființei), vorbește despre un romancier cu simțul acut al limbii, al cărei potențial epic e foarte adesea fixat în calambururi.

D.G.B.

CUȘNARENCU George, *Requiem*, Buc., Allfa, 1998, IX, 292 p. (Biblioteca A, 131). Cu o pref. și o schiță biobibliografică de Dan-Silviu Boerescu. Roman postmodern. Este un *puzzle* parabolic, parodic, satiric și grotesc. Agnus Cantacuzino Grăsanul – Mielul Domnului celui răzbunător din Vechiul Testament – pornește spre „requiemul" însorit al înmormântării mătușii Dacia, dar e obligat să străbată un București devastat de hoardele minerilor. Protagonistul e când „un «apocaliptic» care aspiră să fie mântuit" (Ruxandra Cesereanu), când „omul mărunt, văzut ironic, ca simbol al nevinovăției, răstignit aievea pe crucea banalității" (Nicolae Oprea). Dezagregarea lumii căreia îi aparține și, implicit, a

sinelui, alături de „succesiunea stilurilor care urmează o logică muzicală” (Tudorel Urian) asigură epicului caleidoscopic liantul necesar conturării unei viziuni epice de sine stătătoare. Romanul lui ~ este cartea „dizolvării eului în sine, a ființei în trup, a spiritului în carne, o reducere la incipitus, însă unul ce are conturele neclare, falsificate” (Camelia Crăciun).

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Mielul Domnului în variantă postmodernă*, LCF, s. nouă, 1997, 12, 16; Răzvan Anghel, MET, IX, 1998, 2, 7; Tudorel Urian, CV, s. nouă, IV, 1998, 4, 6; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Ruxandra Cesereanu, ST, XLIX, 1998, 11–12, 117; Boerescu, *Păcatele*, 74–77; Camelia Crăciun, VTR, XXVIII, 2000, 9, 87; Nicolae Oprea, VTR, XXVIII, 2000, 9, 85–86.

D.G.B.

DE SABATA Coleta, *Frumoasa tusculană*, Timișoara, Excelsior, 1998, 149 p. Roman sentimental. Acțiunea se petrece la Florența, în anul 1974. Radu Deleanu, cercetător științific din Timișoara, este trimis cu o bursă de către statul român pentru a se perfecționa în Italia. Povestea lui de dragoste cu frumoasa Larthia Volsini se încheie, însă, tragic. Impresionează evocarea misterioasei civilizații etrusce, care ar fi supraviețuit datorită unei elite extrem de rafinate.

M.M.

DELAVRANCEA Bogdan V., *Care lume e adevărată, asta sau cealaltă?*, Brașov, Transcendent, 1998, 239 p. Roman științifico-fantastic. Autorul pune pe seama protagonistului-narator, la persoana întâi, atât relatarea unei serii de experiențe petrecute în „antilumea” posibilă a ficțiunii de anticipație, cât și fastidioase cugetări eseistice pe teme mistico-spiritualiste.

L.Pv.

DELAVRANCEA Bogdan V., *Ciocârlia cu aripile frânte. Roman de epocă*, Brașov, Transcendent, 1998, 231 p. Roman de senzație. Subintitulată impropriu roman de epocă, cartea stăruie mai degrabă asupra suferinței morale a personajului principal, tânăra Lizette, din familia boierească a Goleștilor. Într-un moment de rătăcire, aceasta cedează unui necunoscut, dă naștere unui copil și, nesuportând rușinea, devine nevrotică și se sinucide. Firavă și, de la un punct, fără noimă în desfășurarea ei, narațiunea rămâne pur instrumentală, simplu pretext pentru nesfârșite divagații pe tema naturii, a iubirii, a destinului etc.

I.M.

DENCIU Ioan Dumitru, *Din adâncul irespirabilului*, Focșani, Salonul Literar, 1998, 107 p. Roman autobiografic. Dedicat lui Mircea Ciobanu, ≈ debutează în registru moromețian. Ruralitatea este rama ce închide sufletul unui alt Neculai Moromete care, ajuns la maturitate, își rememorează copilăria ulcerată. Cu dorul tatălui mort și năduful înregimentării forțate, prin mariajul mamei, sub autoritatea brutală a părintelui vitreg, micuțul Vasile Lătăruș resimte nedreptatea vieții ale cărei taine le intuiește. Labil emoțional, el găsește un reper în unchiul Anace Păun, de la care află că omul stă nu doar sub capriciul destinului individual, ci sub tăvălugul istoriei. Câtă vreme romancierul dialoghează ironic cu alter-egoul său, narațiunea curge alert. În final, când amintirile sunt „savant” tulburate prin fastidioase suprapuneri de voci narative, ansamblul se dezarticulează. Revenit, după decembrie 1989, în satul natal, protagonistul, ajuns profesor, asumă perspective mistice.

◆ Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1998, 41, 4; Mircea Dinutz, VR, XCIV, 1999, 5–6, 252–254.

L.B.

DIACONESCU Paul, *Cartea muierilor*, Buc., Albatros, 1998, 440 p. Roman erotic. În registru realist-psihologic, narează o serie de evenimente petrecute în perioada regimului comunist, al căror erou este un gazetar hedonist (angajat al unei reviste de propagandă „de la centru”), cu exagerate apetituri sexuale și bahice.

◆ Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 31, 4; Mădălin Roșioru, TMS, s. nouă, III, 1998, 10, 7; Ileana Comănescu, CNT, 1998, 1, 5; Constantin Vișan, *Descriere picturală*, LCF, s. nouă, 1999, 21, 10; Dimisianu, *Lumea criticului*, 418–422.

C.T.

✷ **DINICĂ Ștefan,** *Singur la masa tăcerii*, Alba Iulia, Balgrad, 1998, 303 p. Fragment: ≈, DIB, III, 1998, 1, 97–105.

I.M.

DIRADURIAN Gabriel, *Misiunea*, Buc., Eminescu, 1998, 395 p. Roman parabolă. Abordează totalitarismul comunist. Protagonistul Mihai Ionescu este o victimă alienată a sistemului cvasiocult al unei anume Organizații C. „Datorită frazelor clare și ritmului narativ alert, romanul captivează, chiar dacă nu are profunzimea pe care cititorul tot speră, până la ultima pagină, să o descopere” (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, ~, ≈, RL, XXXI, 1998, 48, 4; Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1999, 18, 16.

L.Pv.

DONOSE Vicențiu, *Justițiar din alte lumi*, Iași, Junimea, 1998, 166 p. Roman parabolă. Vioaie, plină de fantezie și umor, fabula, ramificată în mai multe mici povestiri, închipuie incursiunea unui omuleț extraterestru,

mesager al cerului și purtător al dreptății, într-o lume a păsărilor cu personaje precum: Mama Bufniță, Vrăbioiul plebeu, doamna Cuc, clevetitoarea Gaiță, Ciocănitoarea dactilografă, romantica Privighetoare, avântata Lie Ciocârlie, Vulturul dominator, ultimul fiind pedepsit și somat, în final, de omuleț să renunțe la atitudinea sa tiranică.

◆ Constantin Dram, CL, CXXXII, 1999, 2, 23.

I.M.

❍ **DORIAN Gellu,** *Prihănirea lui Sozont*, fragment din romanul *Cartea fabuloasă*, HPR, 1998, 4, 22–23.

I.M.

DRAGOMIR Petre, *Venea Măria Sa*, IV. *Înainte de furtună*, v. *Venea Măria Sa*, I, 1992.

M.M.

DRAM Constantin, *Milionar la marginea imperiului*, Iași, Institutul European pentru Cooperare Cultural-Științifică, 1998, 180 p. (Colecția Inorog, 20). Pe copertă se indică faptul că este primul vol. „dintr-o trilogie ce vizează Erosul și Politicul". Roman postmodern. Realismul său de fond se colorează când ironic, când liric, când oniric. Dezvoltă, totodată, un joc textualist și autoreferențial. Acțiunea, atâta câtă e, derulează sinuos câteva episoade din viața personajului principal, profesorul Calimeros. Ca „scriitoraș" subversiv, acesta avusese de-a face, în studenție, cu Securitatea comunistă, dar fusese salvat de iubita sa, fiică a unui colonel, care apoi va dispărea fără urmă. Copleșit încă de amintirea acelei experiențe, eroul trăiește, dezabuzat și marginalizat, într-un orășel din Moldova (Vascani = Pașcani), unde îl găsesc evenimentele din decembrie 1989. După ce participă, cam abulic, la ele, pleacă în „vechea capitală" (Iașul) pentru a deveni redactor la o publicație și pentru a o căuta, într-un final nebulos, cvasi-oniric, pe pierduta sa iubită. Simplă în sine, povestea se țese, romanesc, mult mai complicat, amestecând, uneori până la un simultaneism total, planurile și atingând maxima expresivitate în câteva capitole secundare (de pildă, cel intitulat *Despre ciuperci și alte chestiuni, aparent fără legătură cu cele ce urmează*) și în câteva remarcabile parafraze (după *Cântarea Cântărilor* și după *Ulise* al lui Joyce).

◆ Florin Bratu, ≈, LCF, s. nouă, 1998, 36, 7.

I.M.

DRĂGUȘANUL Ion, *Întâia carte a pierzaniei*, Suceava, Fundația Culturală a Bucovinei: Bucovina Viitoare, 1998, 139 p. Cu un prim cuvânt înainte de Dumitru Cucu și un al doilea de Constantin Sofronie. Roman satiric. Printr-un șir de *flash*-uri anecdotice pline de sarcasm, autorul reface micul film local, sucevean, al anilor de tranziție postcomunistă și predemocratică de după 1989. Continuitatea perversă dintre vechiul și noul regim, parvenitismul, impostura, corupția din viața publică, adânc întrepătrunsă cu cea din viața privată, sunt întruchipate de personaje cu nume ele însele burlești: fălosul deputat Kolea Drojdiuk, erotomanul procuror Romeus Clocotici, pretinsul poet Zamostene Barbilian, fostul ofițer de securitate Tudor Zmeură, lasciva afaceristă Nada Rareș etc. Nu lipsesc din scenă, ca figuri pasagere, nici personaje politice reale, precum viitorul președinte Emil Constantinescu, candidatul prezidențial Petre Roman sau liberalul Viorel Cataramă, priviți, tot satiric, în contextul electoral din anul 1996. Pe scurt, o carte incisivă, chiar dacă aflată adesea mai aproape de jurnalistica pamfletară decât de ficțiunea romanescă.

I.M.

DUCARIU Vintilă, *Umbra iubirii dintâi…*, [Cluj-Napoca], Negoiu, 1998, 103 p. Roman sentimental. Reia, într-un stil stângaci și naiv, povestea shakespeariană a îndrăgostiților neînțeleși, cu deosebirea că aici tânărul, fiu al unor burghezi înstăriți din Buzău, supraviețuiește sinuciderii în doi propuse de logodnica sa, o prințesă rusă refugiată în România după revoluția bolșevică. Urmărit de amintirea iubitei sale, el i se va alătura abia peste ani, când, expunându-se intenționat tuturor primejdiilor, cade pe front, în cel de-Al Doilea Război Mondial.

I.M.

❍ **ECOVOIU Alexandru,** *Sigma*, RL, XXXI, 1998, 32, 14; *Sigma*, RL, XXXII, 1999, 40, 14–15; *Sigma*, RL, XXXIII, 2000, 20, 14–15, fragmente din romanul omonim.

I.M.

❍ **ELIADE Mircea,** *Viață nouă*, foileton, v. *Viață nouă*, 1999.

I.M.

FĂGĂRĂȘANU Traian, *Joc de umbre*, Buc., Cartea Românească, 1998, 246 p. Roman istoric. Aventurile povestite se petrec la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Autorul dezvoltă, sub forma unei ample povestiri în ramă, o legendă din părțile Bărăganului, aceea a Anei, fata găsită și crescută de un boier pe nume Manole. Întâmplările legate de soarta ei (înfruntarea odiosului Ahmet-chiorul, răpiri și evadări, iubirea pentru viteazul Apetrei, ce va muri apărând-o) sunt depănate fluent, cu un farmec pe alocuri sadovenian, la care contribuie și pitoreasca descriere, într-un limbaj sincronizat, dar nu arhaizant, a epocii fanariote.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 4, 15.

I.M.

FĂTU Gabriel, *Să nu te crezi Don Juan*, I, Buc., Europa Nova, 1998, 159 p., II, Buc., Europa Nova, 2000, 95 p. Roman erotic. Autorul utilizează schema plasării unui roman în interiorul altui roman, pentru a forța o comparație între experiențele erotice a două persoane, David Gabrilescu și Ilie Mitea.

M.M.

FĂTU Mihai, *Am trăit în frontul invizibil*, Alexandria, Tipoalex, 1998, 259 p. Pe copertă, anul de apariție este 1999. Roman autobiografic. Făcând, cum se spune în *Prolog*, un „«slalom» între realitate și ficțiune", cartea derulează cronologic povestea unui „copil de trupă", fiu al unei familii de țărani săraci, siliți să se refugieze din Ardealul de nord în urma Dictatului de la Viena. Micul erou cunoaște, la numai 12 ani, vicisitudinile vieții de cazarmă, dar, cuminte, isteț și norocos, devine curând un „privilegiat", având ocazia să se instruiască (deprinde șoferia, telegrafia, tehnica fotografică) și să activeze într-un compartiment de contrainformații al armatei. Misiunile de spionaj pe care le îndeplinește, în 1944, la granița zonei de ocupație (Cluj-Apahida) îl pun în fața umilințelor pricinuite de stăpânirea străină, dar și a solidarității umane ca răspuns la răul istoric. Analiza veridică a psihologiei supraviețuirii este, alături de acuratețea narativă și îndemânarea portretistică, una din puținele însușiri literare ale romanului.

I.M.

FLORICEL Ion, *Iubiri ucigașe*, v. *Iubirile care ucid*, 1994.

L.Pv.

FOLEA Vasile, *Să nu ucizi*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1998, 412 p. Cu o postf. de Gheorghe I. Bodea. Roman psihologic. Acțiunea are loc în mediul urban, în deceniul șapte sau opt al secolului al XX-lea. Eroina principală, numită de autor când Ana Lungu, când Ana Bârsan, se căsătorește cu ofițerul Florian Crișan și își riscă viața pentru a da naștere fiicei lor, Alina. La vârsta de nouă ani, fetița este ucisă. În timpul procesului, Ana îl omoară pe ucigaș, un fost admirator din studenție, împușcându-l cu revolverul soțului. Perioada de detenție devine un purgatoriu spiritual, experiență care o va duce, după eliberare, la mănăstire.

◆ Gheorghe Mocuța, ARCA, IX, 1998, 10–11–12, 198–201.

M.M.

GANE Gheorghe, *Valea Antari*, Buc., Danubius, 1998, 376 p. (Condeie românești în diaspora). Roman parabolă. Exprimă puternice accente antropologice, în care violența și crima – fiul își omoară tatăl, în final – dobândesc valoare arhetipală, marcând drumul sinuos al unui trib spre civilizație și conștiință etică.

L.Pv.

GÂRBEA Horia, *Căderea Bastiliei*, Buc., Allfa, 1998, 108 p. Postf. de Dan-Silviu Boerescu. Fragment: *Circumstanțe atenuante*, LCF, s. nouă, 1997, 18, 8–9. Reluat fragmentar: ≈, LCF, s. nouă, 1999, 1, 13. Roman satiric. Se inspiră din viața literară bucureșteană de după 1990. Satira necruțătoare a autorului se îndreaptă spre o lume scriitoricească dominată de rivalități, de intrigi, de egoisme și meschinării, scoase la iveală, în acest caz, de agitația în jurul unui premiu literar și de câteva dintre personajele implicate: Alteea Fleciu, Aldu Rădulescu, Rafael Robănescu, Călin Țâru, Marin Pupan. Îndărătul acestor figuri caricaturale se străvăd cu ușurință, inclusiv datorită onomasticii, chipurile unor prozatori și critici cunoscuți. Dincolo de umorul, cam amar, al anecdoticii și de portretistica într-adevăr acidă, cartea își scoate efectele mai ales dintr-un sclipitor joc intertextual, plin de aluzii livrești, de parafraze comice, de citate persiflante, fără a renunța însă câtuși de puțin la vituperația directă, care îi dă adesea un aer mai degrabă pamfletar decât romanesc.

◆ Răzvan Anghel, *Târgul de carte „Litoral '98"*, MET, IX, 1998, 2, 7; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 28, 5; Gheorghe Mocuța, ARCA, IX, 1998, 7–8–9, 11–14; Rodica Draghincescu, VR, XCIII, 1998, 9–10, 189–192; Dimisianu, *Lumea criticului*, 496–497; Glodeanu, *Dimensiuni*, 236–238.

I.M.

GENARU Ovidiu, *Proces-verbal al unei crime*, Buc., Cartea Românească, 1998, 252 p. (Cartea românească de proză). Roman polițist. Roman-*verité*, amintind, cum recunoaște ~ însuși pe supracopertă, de celebrul *Cu sânge rece* al lui Truman Capote. Autorul reconstituie minuțios o crimă oribilă săvârșită în 1970, la Onești, de un tânăr muncitor cu numele fictiv Ștefan, victima fiind chiar fata pe care o iubea și care urma să-i devină curând soție. Actul, aparent gratuit și de neînțeles, dar având un substrat social și psihologic profund, este explorat cu mijloacele unei proze precise și nuanțate, în stare să valorifice convingător o bogată documentație, alcătuită din scrisori, mărturii, depoziții, pledoarii în instanță etc.

◆ Octavian Soviany, CNT, 1999, 18, 7; Vlad Sorianu, ATN, XXXV, 1999, 7, 4.

I.M.

➤ **GHEORGHIU [Constantin] Virgil,** *Nemuritorii de la Agapia*, tr. de Ileana Vulpescu, Buc., 100+1 Gramar, 1998, 175 p. (100+1 Capodopere ale romanului românesc). Pref. și curriculum vitae de Fănuș Băilești eanu.

(În lb. franceză: *Les Immortels d'Agapia*, Paris, Plon, 1964). Roman parabolă. Este primul scris de autor direct în limba franceză. ≈ face dintr-o captivantă tramă polițistă suportul unei amare parabole despre destinul românilor. Un destin colectiv întruchipat aici de unul individual: acela al țăranului Savonarola Mold din Agapia, ajuns la ocnă fiindcă, umilit și torturat fără milă, îl omorâse pe un satrap local, soțul „castelanei" Patricia Tuniade. Când fiul acesteia, Anton, va fi ucis și el, în condiții misterioase, fapta va fi pusă tot în cârca lui Savonarola, care, în urma unei iluminări morale, tocmai evadase pentru a le arăta alor săi o dragoste până atunci înăbușită. Prins și martirizat din nou, el moare, asasinat probabil de anchetatorii ce îi îngăduiseră, în schimbul recunoașterii crimei, să-și vadă copiii. În realitate, nelegiuirea fusese comisă de grefierul Ion Xenia, al cărui nume (de la *xenos* = „străin") ascunde un simbolism onomastic pe care, sugerat sau vădit, îl întâlnim și la celelalte personaje: la tânărul procuror Cosma Damian, la comisarul Filaret, un cvasi-mistic ideolog al autohtonismului, la birjarul Ismail Lipoveanul, membru al unei ciudate secte, la șeful de gară Inimioară, fire de poet. Spațiul acțiunii (Agapia, de la *agapé* = „iubire creștină") este și el unul explicit simbolic, într-o carte care, deși apasă cam tendențios pe antiteza istorică dintre românii năpăstuiți și veneticii lor asupritori, se distinge atât prin scenele sale revelatorii, unele de-a dreptul dostoievskiene, cât și prin sclipirile poetice ale unui stil laconic și precis.

■ *Os Imortais de Agápia*, tr. de António Pinhão, Lisabona, Livraria Bertrand, [1964]; *Die Unsterblichen von Agapia*, tr. de Hansjürgen Wille, Köln, Olten – Hegner, 1965; *Los inmortales de Agapia*, tr. de Jorge Onfray, Santiago de Chile, Zig-Zag, 1965; *De onsterfelijken van Agapia*, tr. de C.A.G. van der Broek Haga, Pax, [1966?]; *The Immortals of the Mountain*, tr. de Milton Stansbury, Chicago, H. Regnery Co., [1969].

◆ Alexe, *Diorame*, 47–48; Constantin Cubleșan, ~ *în două ipostaze*, ST, L, 1999, 2, 10–11.

I.M.

✷ **GHERMAN Tudor,** *Bărbierul național*, Timișoara, Nemira, 1998. Roman politic.

◆ Bitte, Chiș, Sârbu, *Dicționarul*, 112.

I.M.

✷ **GHERMAN Tudor,** *Viscolul*, Reșița, Media Star, 1998. Roman politic. „Proiectează o stranie poveste de iubire pe fundalul convulsiv al prefacerilor sociale din etapa timpurie a colectivizării pământurilor țărănești" (Dumitru Micu).

◆ Micu, *Istoria*, 570–571.

I.M.

GHILIA Ivan Alecu, *De veghe la moartea mea*, Buc., Cartea Românească, 1998, 296 p. Fragment: *Rochia Chimono și pianul Reinhold*, LCF, s. nouă, 1995, 8, 8–10. Roman autobiografic. Conține mărturii detaliate și dramatice asupra evenimentelor istorice din decembrie 1989, trăite pe viu de către autor. Sunt evocate personaje reale (Horia-Roman Patapievici, Varujan Vosganian și mulți alții), în contextul unei istorii turbulente și contradictorii, al cărei curs ignoră sensul moral în care crede și speră personajul-narator. Destinul său individual se limpezește prin sacrificiu, prin suferință, dar mai ales prin actul purificator al scrisului.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 19, 83. ❐ V. și *Cuscrii*, 1959.

L.Pv.

GIONEA Vasile, *Frigul polar*, Buc., Pro Humanitate, 1998, 366 p. Este partea a treia din ciclul *Lungul drum al Golgotei*, care mai cuprinde romanele *Zorile* (1996), *Spinii rozelor* (1998), *Grădina pustie* (1998 *Bildungsroman*. Urmărește destinul chirurgului Gruia Crainic, aflat în plină și spectaculoasă afirmare profesională, întreruptă dramatic de o înscenare politică, în urma căreia e condamnat la moarte și silit să se ascundă o lungă perioadă la Brașov, în casa iubitei sale. În 1975, la intervenția președintelui Franței, e reabilitat.

C.T.

GIONEA Vasile, *Grădina pustie*, Buc., Pro Humanitate, 1998, 313 p. Este partea a patra din ciclul *Lungul drum al Golgotei*, care mai cuprinde romanele *Zorile* (1996), *Spinii rozelor* (1998), *Frigul polar* (1998). *Bildungsroman*. Urmărește destinul personajului Gruia Crainic în anii '60–'70 ai secolului XX, într-o atmosferă apăsătoare de denunțuri politice și abuzuri. Ilustru chirurg, transformat peste noapte în specialist în boli psihice, Crainic devine o victimă a sistemului comunist și a propriului idealism.

C.T.

GIONEA Vasile, *Spinii rozelor*, Buc., Pro Humanitate, 1998, 214 p. Este partea a doua din ciclul *Lungul drum al Golgotei*, care mai cuprinde romanele *Zorile* (1996), *Frigul polar* (1998), *Grădina pustie* (1998). *Bildungsroman*. Urmărește destinul personajului Gruia Crainic în anii de studii universitare (la Facultatea de medicină din Cluj), apoi cariera medicală, la Cluj și Brașov, în perioada interbelică și în anii războiului, iar în primii ani de după război, perioada dificilă ca deținut politic, într-un lagăr dobrogean.

◆ Corneliu Crăciun, HP, II, 1999, 6, 7.

C.T.

GOANȚĂ Ștefan, *Zodia Țârului*, Buc., E.D.P., 1998, 298 p. (Akademos, 122). Fragment: ≈, ROS, III, 1997, 3–4, 22–38. Roman parabolă. Centrat pe figura protagonistului Țâru, un infirm, aparent asocial, care se vrea un profet iluminat, dotat cu puteri cvasimistice, ≈ evocă aspecte din viața acestui Caliban modern, de-a lungul mai multor decenii ale secolului XX, plasându-le într-o geografie rurală obscură, nenumită. „Atmosfera grotesc-arhetipală, halucinant de vie" a romanului, „mustind de subînțelesuri și doldora de sugestii" (Irina Petraș) este însă subminată de multe divagații și paranteze speculative, care obscurizează linia narativă și fragilizează construcția conflictelor și a personajelor.

L.Pv.

GOLEA Claudia, *Planeta Tokyo*, I, Buc., Nemira, 1998, 199 p., II. *Tokyo by Night*, Buc., Nemira, 2000, 174 p. (Purgatoriu). Autoficțiune. Roman exotic despre experiențele japoneze ale autoarei, ajunsă la Tokyo în anii '90 ai secolului XX, mai întâi ca studentă, iar apoi, după o scurtă revenire în țară, ca „mama-san" într-un club de noapte unde erau „dame de companie" și câteva tinere românce. Descrise vioi, într-o manieră autenticistă, non-ficțională, mediile cunoscute pe viu de naratoare nu au mai nimic de-a face cu Japonia tradițională, ci doar cu o parte a celei moderne, care, cosmopolită și decadentă, se lasă în voia extravaganțelor libertine de tot felul (droguri, sexualism etc.).

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, VI, 2000, 7, 7; Urian, *Proza*, 185–189.

I.M.

GRAMA Sebastian, *Alge pe stâncă*, Buc., Univers Enciclopedic, 1998, 198 p. Roman al tranziției. Lipsită de o intrigă propriu-zisă, cartea se constituie din confesiunile naratorului, un tânăr licențiat în filosofie, redactor la o editură din capitală, în anii tranziției postdecembriste. Banalele evenimente cotidiene și măruntele aventuri estivale, la mare, reprezintă pretexte epice pentru înregistrarea reacțiilor mentale ale eroului, într-o manieră nudă, anarhică, dezarticulată, lipsită de coerență structurală. Juvenil, epatant în atitudine și concepție, romanul profesează un modernism programatic, într-o polemică subiacentă cu specificul genului.

M.W.

GRANT Roberto R. [Voicu BUGARIU], *Zeul apatiei*, Timișoara, Sedona, 1998, 270 p. (Insolit). Precedat de „câteva precizări" ale autorului. Roman satiric. Lectura cărții relevă o deconcertantă Românie a anului 2057, locuită aproape exclusiv de romi, condusă de un împărat, Baxt al II-lea, și aflată într-un regres de proporții. În Bucureștiul devenit Burky, transformat într-un muzeu insolit, pentru turiștii străini, romii locuiesc în corturi și se îndeletnicesc cu vechile lor meserii. Învățământul, industria, religia sunt inexistente, iar localnicii, în majoritatea lor cerșetori, proxeneți, prostituate, ghicitoare, sunt întreținuți de instituțiile politice europene. Intriga, realizată într-o manieră alertă, preponderent dialogală, are la bază evocarea diverselor comploturi puse la cale de către personaje și organizații misterioase, de peste hotare, pentru înlăturarea populației. Finalul deschis, eliadesc, sugerează intervenția unei entități supranaturale, zeul apatiei, menit a-i trezi pe minoritarii români din letargia asumată cu indiferență, în intenția de a-i îndemna la o acțiune revoluționară. Dincolo de nucleul epic de sorginte fantastică și de elementele specifice prozei de aventuri, ≈ este romanul unor mentalități. Personajul simbolic al cărții, de o remarcabilă virtuozitate stilistică, expresivă și crudă în limbaj, este apatia, ridicată la rang de principiu de viață națională.

◆ Voicu Bugariu, ANT, 1999, 554–555, 6–7; Cornel Robu, „*Un cutremur politic ar fi mult mai înspăimântător decât unul geologic"*, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 3–4.

M.W.

GRIGORE Adrian, *Traga șerpilor*, Buc., Albatros, 1998, 351 p. Cu o scurtă prezentare finală de Silviu Angelescu. Roman istoric. Acțiunea este plasată la sfârșitul epocii fanariote. Pe fundalul evenimentelor ce precedă Revoluția lui Tudor Vladimirescu, cartea evocă viața țăranilor dintr-un sat din Valea Teleormanului, supuși la abuzuri din partea boierului Demetriu Caraminu. Conflictul dintre acesta și oamenii locului, reprezentați de fugarul Enea Niș, constituie pretextul derulării unui lung șir de întâmplări cu o asemenea motivație. Pe filonul romanului de aventuri și de mistere, într-o atmosferă sadoveniană, autorul își populează narațiunea cu haiduci și călugări misterioși, cu tâlhari, negustori și cerșetori cu identități incerte, presărând relatarea cu taine, eresuri și legende. ≈ este „un debut surprinzător prin iscusința narației, prin echilibrul stilistic între relatarea aventuroasă, dramatică, descrierea eficientă, plastică și oralitatea caracterologică" (Geo Vasile).

◆ Geo Vasile, RL, XXXIII, 2000, 18, 6.

M.W.

GRONOV-MARINESCU Elena, *Interviul*, Buc., E.M., 1998, 206 p. Roman psihologic. Abordează conflictul dintre aspirație și împlinire, dintre speranță și conștiința inevitabilității eșecului. Suzana Petrulian, o femeie inteligentă, frumoasă, trecută de prima tinerețe, dar neîmplinită în plan sentimental și profesional, devine

sclava așteptării unei posibile conivențe a realului cu proiecția ideală a imaginii despre sine, ocazionată de simbolicul interviu pentru un post la o firmă străină, menit a-i schimba, în percepția sa, întregul parcurs existențial. Amânarea *sine die* a acestei, până la urmă, iluzorii soluții constituie un prilej de reflecție, de meditație asupra problematicii relațiilor de cuplu și de speculații filosofice asupra raportului dintre realitate și conștiință. Ca atare, ≈ devine romanul unei revelații interioare, un „roman-simpozion" (Constantin Ciopraga), în care împletirea de voci narative vizează reconcilierea pluralității vocilor lăuntrice.

◆ Constantin Ciopraga, VR, XCIII, 1998, 7–8, 176–178.

M.W.

➤ **HERESCU N.[icolae] I.,** *Agonie fără moarte*, I, versiune românească de Cornelia Ștefănescu, Buc., Jurnalul Literar, 1998, 186 p. (Folio, 7), cu un *post scriptum* de Nicolae Florescu; II, versiune românească de Cornelia Ștefănescu, Buc., Jurnalul Literar, 1999, postf. de Cornelia Ștefănescu. (În lb. franceză, sub pseudonimul Ch. Séverin: *L'Agonie sans mort*, Paris, Le Mont Saint-Clair, 1960). Roman al exilului. Concepută ca interogație asupra lumii moderne, privită din varii perspective, politică, socială, psihologică, morală, cartea prezintă un dosar de existențe care se întretaie și se despart în Parisul deceniului șase al secolului XX. Eroii, în majoritatea lor francezi din înalta societate și intelectuali români refugiați din lagărul comunist, se confruntă, în mod simbolic, într-un spațiu al diferențelor dictate de statutul social și de apartenența națională, dincolo de afinitățile lor evidente. Cele două povești de dragoste ce constituie pretextul narațiunii, cea dintre ziaristul francez Patrice Lignerolle și angelica Marie-Claire Auzanges, ori aceea dintre nonconformista Sibylle de Portejoie și scriitorul român exilat Gabriel Adam, ambele cu final tragic, sunt emblematice pentru imposibilitatea depășirii acestui gen de diferențe. Carte cu o problematică existențială și socială relevantă, bine realizată sub aspect compozițional, ≈ este „expresia unei profunde confesiuni, cu accentele puse pe vibrația interioară, pe notația amară de jurnal", un adevărat „roman autenticist" (Nicolae Florescu).

◆ Cornelia Ștefănescu, *„De ce v-ați părăsit țara…"*, JL, s. nouă, X, 1999, 1–2, 9; Al. Săndulescu, ALA, IX, 2000, 506, 12.

M.W.

HRENCIUC Dina, *Despărțire ratată*, Buc., Albatros, 1998, 285 p. Roman sentimental. Evocă, într-un stil confesiv, pe alocuri poetizant, iubirea Teodorei Enache, o studentă nonconformistă, capricioasă, romantică, pentru misteriosul său coleg Cristian, dispărut fără urmă. Cronică a unei despărțiri trăite cu luciditate, cu patos analitic, dar și cu nedisimulată pasiune, cartea redă frământările tinerei, refugiată într-un sat de lângă București, la o mătușă, în speranța unei vindecări sufletești. Scris la persoana întâi, ≈ este și un roman psihologic.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 51–52, 4.

M.W.

IACOBAȘ Andrei Dumitru, *Noul Tetractys*, Constanța, Tilia Press International, 1998, 458 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Lena Lazăr, TMS, s. nouă, IV, 1999, 8, 6.

M.W.

IACOVESCU Naiță, *Aiax și Străd Vred. Pseudoroman*, Buc., Europa Nova, 1998, 254 p. Roman de aventuri. Are și elemente fantastice și este conceput într-un registru comic, parodic.

M.W.

IACOVESCU Naiță, *Păpușa de cârpă*, Buc., Pupa, 1998, 111 p. Cu un epilog intitulat *Orizont*. Roman social. Printr-o intrigă fantezistă, cartea evocă, din perspectiva unei păpuși înzestrate cu darul povestirii, dramele locuitorilor dintr-un orășel de provincie, provocate de abuzurile regimului comunist. Repetitiv, monocord, abundent în detalii și personaje fără contur, romanul se dorește totuși un document de epocă.

▼ Buc., Orizont, [1999?].

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 19, 83.

M.W.

❍ **IGNAT Mihai,** *Zidul*, fragment de roman, VR, XCIII, 1998, 9–10, 156–161.

M.W.

IONESCU Paul, *Fata din dealuri*, Galați, Scriptor, 1998, 76 p. Cu o pref. de Silviu Popa. Roman sentimental. Evocă iubirea obsesivă a pictorului bucureștean Iulian Iancu pentru Ioana, o fată întâlnită în copilărie, în timpul unei vacanțe petrecute la bunici. Proza e saturată de un romantism fastidios.

◆ Liviu Grăsoiu, *Ciudatul nonconformism*, LCF, s. nouă, 1998, 46, 10.

M.W.

IOVA Rodica, *Trepte*, Arad, Multimedia Internațional, 1998, 144 p. Roman sentimental. Inexpresivă, cartea povestește două scurte aventuri erotice paralele, cea dintre o elevă de liceu, Corina, și un vânzător la un

magazin de mobilă, Radu, și cea dintre tatăl Corinei, Voinea, și soția lui Radu, Grațiana.

M.W.

IRIMESCU Diana, *Viața ca un torent*, în vol. ≈, Ploiești, Prahova, 1998, p. 9–151. Vol. mai cuprinde șase povestiri. Roman de familie. Acțiunea este plasată în Moldova secolului al XIX-lea. Cartea evocă, fără a stărui asupra psihologiei personajelor și a faptelor relatate, destinul familiei lui Tudor Secuianu, pe parcursul câtorva generații. Realizat cu predilecție prin tehnica dialogului, într-un stil alert, pe alocuri captivant, ≈ reprezintă un mic roman de factură tradițională.

M.W.

ITU Mircea, *Lila. Roman indian*, Brașov, Orientul Latin, 1998, 189 p. Roman filosofic. Concepută sub formă de jurnal al unei femei misterioase și inteligente, Lila Bonnefoi, transcris și comentat de soțul acesteia, Brian, cartea consemnează impresiile și reflecțiile eroinei, prilejuite de o ședere în India. Licențiată în litere și doctor în istoria religiilor la Sorbona, protagonista predă un curs despre religiile indo-europene la Universitatea din Delhi. Contactul cu înțelepciunea hindusă, precum și experiența unei noi iubiri, într-o ipostază profund spiritualizată, se transformă treptat într-un demers inițiatic, ce vizează o posibilă cunoaștere revelatoare. Alături de studentul său Ravindra, față de care nutrește sentimente din cele mai pure, Lila vizitează temple, maeștri luminați, practică rituri de inițiere și tehnici de meditație. Acest excurs biografic intelectualizat, impregnat de reflecții cu o bogată încărcătură spirituală, se încheie printr-o notă a editorului, ce comentează, în epilog, enigmatica dispariție a eroinei, susceptibilă de a fi atins iluminarea. Interesant și modern, ca tehnică narativă, romanul mizează îndeosebi pe concepte, uneori în detrimentul imaginarului propriu-zis.

◆ Itu, *Itinerarii*, 117.

M.W.

JÖRGENSEN Radu, *Clovnul din lemn de gutui*, Buc., Nemira, 1998, 477 p. (Purgatoriu). Roman al emigrației. Protagonistul narator, un tânăr ziarist, consemnează, cu obiectivitate și detașare, primele optsprezece luni din experiența sa de emigrant în Suedia. Dezamăgit de peisajul cultural și politic al Bucureștiului postdecembrist, eroul își părăsește țara în speranța unei reușite profesionale și sociale. Realizarea sa se dovedește însă a fi extrem de dificilă, din pricina birocrației și indiferenței autorităților suedeze față de situația azilanților proveniți din Europa de Est. ≈ este o confesiune lipsită de sentimentalism, bazată pe observația exactă a detaliului semnificativ, înregistrat cu sensibilitate și profunzime, un roman cu o problematică politică și socială bine conturată.

M.W.

KALMUSKI Doru, *Ultimele știri despre gepși*, Bacău, Plumb, 1998, 151 p. Roman științifico-fantastic. Compusă din secvențe narative disparate, cartea reprezintă o colecție de scurte povestiri al căror unic punct de convergență este existența așa-numiților gepși, niște creaturi misterioase, provenite de pe o altă planetă și contaminate cu un presupus flagel al violenței. Eteroclit și ambiguu, romanul pare a fi, mai ales în final, o parodie la adresa umanității, purtătoare, în concepția autorului, a aceluiași virus.

M.W.

KISELEVSKI Simona, *Când stelele mor*, Buc., Rampa și Ecranul, 1998, 342 p. Cu un cuvânt înainte de Dan Cristea și o prezentare de Fănuș Neagu pe coperta a IV-a. Partea a doua a romanului este precedată de un cuvânt înainte de Liviu Ioan Stoiciu. Roman de familie. Acțiunea este plasată în a doua jumătate a secolului al XX-lea. Cele două părți ale cărții pun în oglindă destinele a două femei înrudite, Cristina Tulea și Alma Kaminski. Ambele eroine se confruntă cu regimul totalitar, pentru fiecare iubirea fiind singura soluție existențială. Autoarea excelează în conturarea unei galerii extrem de diverse de personaje. Discursul erotic rămâne însă plat.

M.M.

KUCIUK Ardian-Christian, *Un trib glorios și muribund*. *Eposul unei uitări*, Buc., Editura Regală, 1998, 418 p. Cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu. Roman parabolă. Înțesată de simboluri greu descifrabile, într-o atmosferă stranie, halucinantă, ce îmbină realul cu oniricul, cartea realizează un „îndrăzneț proiect al unei noi mitologii balcanice" (Dan-Silviu Boerescu). În contextul mai larg al unei posibile parabole a istoriei, romanul compune, în cifru metaforic, o epopee a Albaniei, pe parcursul a peste două milenii de convulsii interne și de conflicte armate. Secvențele istorice, precum invazia cotropitorilor turci, luptele din interiorul Imperiului Otoman, cele două războaie mondiale, instaurarea comunismului, sunt redate nu în cronologia lor firească, ci din perspectiva unei teleologii ce îmbină simbolismul biblic cu structurile fantasticului interior. Misteriosul personaj central, pe nume Sfârșitul, este un Christ modern, înzestrat cu toate atributele excepționale, menit a reda istoriei dimensiunea sa transcendentă, prin propriul martiriu. Dificil la lectură, extrem de abundent în fapte cu semnificații imprecise, dramatice, potențate de atmosfera delirantă, onirică, ≈ se remarcă prin

plasticitatea limbajului, prin alternanța de planuri și de voci narative, precum și prin pluralismul cheilor de lectură.

◆ Geo Vasile, LCF, s. nouă, 1998, 47, 16; Geo Vasile, VR, XCIV, 1999, 10–11, 170–172; Boerescu, *Păcatele*, 117–119.

M.W.

➤ **LAHOVARY Paul,** *Vântoasele*, Buc., E.D.P., 1998, 131 p. (Akademos, 102). Cu o *Notă asupra ediției* de Irina Petraș și câteva scurte aprecieri critice. (În lb. română: ≈, ed. îngr. de Victor Buescu, Lisabona, Fernandes, 1953). Roman fantastic. Într-o manieră ce îmbină observația psihologică realistă cu viziunea specifică romanului de atmosferă, cartea își propune o ilustrare modernă a legendei zburătorului. Învăluită în mister și legendă, moșia Vântoasele, proprietate a boierului Pantelimon Stoica, constituie un spațiu magic, locuit de oameni care cultivă credințe străvechi și practici rituale oculte. În această atmosferă de îngemănare a realului cu supranaturalul se derulează o stranie poveste de dragoste, condimentată cu ingrediente fantastice. Victimă a unui blestem, nepoata boierului, Ileana Calomfir, se îndrăgostește, chiar în ziua logodnei sale cu medicul Andrei Seran, de un „zburător", aviatorul Dan Traur. După numeroase peripeții, soldate cu pierderea moșiei și cu mutarea în București a eroinei, pe urmele lui Dan, acesta din urmă își pierde viața într-un accident de avion. Ca urmare, Ileana se întoarce la logodnicul său, eliberată, în sfârșit, de vraja blestemului. Roman conceput în stil clasic, cu elemente poematice, ≈ este și o carte „cu irizări fantastice, amintind de Mircea Eliade sau Vasile Voiculescu" (Irina Petraș).

M.W.

❍ **LAZU Ion,** *Devoțiune*, fragment din romanul *Mai devreme decât niciodată*, CNT, 1998, 9, 8–9.

M.W.

LESION George, *Fantomele albatroșilor care bântuie satele și pădurile*, II, v. *În cuibul albatroșilor*, I, 1996.

M.M.

✷ **LOVIȘTE M.M.,** *Veșmântul lui Nessus*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, [1998?], 190 p. Roman social.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 2, 11.

L.T.

LUPU Alexandru, *Penetrarea*, Buc., Rentrop & Straton, 1998, 136 p. Cu un *Cuvânt înainte* de Horațiu Pepine și câteva scurte aprecieri critice de Ion Cristoiu, Ioan Groșan și Gheorghe Voicu. Roman al tranziției. Acțiunea este plasată în Bucureștiul postdecembrist. Protagonistul, Vladimir Cernea, este un ziarist venit din provincie pentru a lucra în redacția unei publicații politice de mare succes. În schimbul angajării, eroului i se încredințează misiunea de a scrie un articol despre soția unui senator, o actriță ce urmează să joace într-un film cu scene explicite de amor. Scandalul declanșat de apariția textului dezvăluie, în mod neechivoc, corupția presei aservite marilor politicieni și deconspiră afacerile murdare ce stau la baza intereselor politicianiste. ≈ „este un pasionant «tratat» de etică jurnalistică, […], o narațiune alertă cu un suspans de o șocantă originalitate" (Horațiu Pepine).

M.W.

MAIER BIANU Petru, *Inventarul iernilor. Dincolo de pădurea de oțetari*, Buc., Cartea Românească, 1998, 282 p. Cu o scurtă prezentare de Cezar Ivănescu, pe coperta a patra. Roman al memoriei. Alcătuită mozaical, dintr-o colecție de rememorări, impresii, observații și reflecții, cartea redă tabloul sumbru, dezolant al epocii comuniste, din deceniul al șase al secolului XX până la Revoluția din decembrie 1989. Destinul protagonistului, un tânăr cineast din București, lipsit de posibilitatea împlinirii profesionale, din pricina opresiunii politice, este evocat prin alternanța perspectivelor temporale, într-o manieră obiectivă, cu inserții diaristice, într-un stil direct și simplu, lipsit de artificii. „≈ este o carte magică, de o magie evocatoare, […] scrisă cu pasiune și cu o mare știință a detaliului" (Cezar Ivănescu).

M.W.

MANOLESCU Ion, *Alexandru*, Buc., Univers, 1998, 199 p. (Prima Verba). Cu o caracterizare de Mircea Martin pe coperta a IV-a. Fragmente: ≈, RL, XXVII, 1994, 30, 14–15; ≈, RL, XXIX, 1996, 18, 14; ≈, SXX, 1997, 4–6, 222–226. Roman postmodern. Alcătuită din secvențe de existență ce îmbină realul cu imaginarul, cartea propune o interpretare a conceptului de realitate, redimensionată ca simplu obiect al privirii ce selectează lucrurile și evenimentele după logica unei conștiințe subiective. Lipsit de o acțiune propriu-zisă, romanul se constituie din reflecțiile, rememorările, percepțiile unui student la pictură, Alexandru Robe, spirit meditativ, solitar, frământat de întrebări existențiale fără răspuns. Realitatea este, pentru erou, un tablou cu o infinitate de nuanțe mereu schimbătoare, o sumă de date descompuse și recompuse subiectiv, într-un orizont pluridimensional proteiform. Această viziune, aflată în contrast cu spiritul închistat al epocii comuniste în care trăiește personajul, este redată într-o manieră compoziționlă specifică literaturii postmoderne, cu inserții metatextuale și autoreferențiale. Considerat „o revelație", „prin viziunea fractalică al cărei prim exponent este în literatura

română", romanul a surprins deopotrivă prin „inteligența narativă și imaginația care, în anumite momente, este de-a dreptul prodigioasă" (Mircea Martin).

◆ Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 15, 5; Geo Vasile, ≈ *și tehnica fugii în virtual*, LCF, s. nouă, 1998, 20, 16; Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 21, 15; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 55; Marian Victor Buciu, *Resincronizarea romanului*, RL, XXXII, 1999, 20, 22–23; Marian Victor Buciu, CNT, 1999, 22, 7; Marian Victor Buciu, *Textualism mediatic*, F, XXXV, 1999, 7–8, 112–115.

M.W.

❍ **MARA Laura,** *Aceeași piesă, alte măști*, fragment de roman, TMS, s. nouă, III, 1998, 11, 8.

L.T.

MARIN-THORNTON Gabriela, *Insula guvernatorilor*, Buc., Odeon, 1998, 157 p. Cu o pref. de Romul Munteanu și o caracterizare pe coperta a IV-a de M.N. Rusu. Roman parabolă. Distopie a unui univers concentrațional, ≈ propune o conversie neobișnuită a sensurilor politice în drama interioară a unei ființe aflate în „căutarea liberă a unui ideal de existență" (Romul Munteanu). În centrul narațiunii stă un loc fictiv, o insulă ale cărei contururi sunt modelate de vectorii unei geografii simbolice. Un lanț înalt de munți, care străbate insula de la un capăt la celălalt, determină o configurație spațială bipolară și, în același timp, instituie o frontieră inexpugnabilă. În jurul respectivei forme de relief se definesc, de o parte, o comunitate umană și, de cealaltă parte, teritoriul pustiit al unei foste exploatări de minereuri radioactive. Între cele două perimetre se distribuie valori care opun previzibilitatea, ordinea și monotonia din cadrul micii societăți, haosului și libertății din deșertul radioactiv. Astfel, în arhitectura acestei realități bipolare se poate ușor recunoaște un model politic, parabola unui univers totalitar. Însă nu atât structura lumii e importantă, cât dinamica traversării ei. Anastasia, protagonista acestei proze de reflecție, care încălcă interdicțiile comunitare și forțează frontiera naturală, descoperă, dincolo de lanțul muntos, vidul. Altfel spus, în locul unei libertăți democratice a alegerii, personajul află o libertate a indeterminării și șansa unei renașteri. Trecerea munților, gest pur al transgresării, se dovedește în cele din urmă mai puțin un act politic, cât un act al reinvenției de sine. Ambiguitatea regimului imaginar, care funcționează simultan în două planuri de semnificație, participând atât la construcția aluzivă a unei parabole politice cât și la evocarea unei căutări interioare, constituie cel mai interesant aspect al cărții, indiferent dacă această oscilație se datorează unei „alunecări" involuntare sau unui proiect epic sofisticat.

◆ Romul Munteanu, *Un itinerar românesc*, LCF, s. nouă, 1998, 21, 17; Bogdan Popescu, CAI, 1998, 9–12, 111–113; Munteanu, *Jurnal*, VII, 173–175; Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 38–39.

L.T.

❍ **MARINEASA Viorel,** *„Să nu mai calci vreodată prin Câlnic"*, fragment de roman, O, s. nouă, 1998, 7, 27.

L.T.

MARINO Maria, *Fuga încotro*, Buc., Editura Fundației Pro, 1998, 196 p. Cu o pref. a autoarei. Roman erotic. După aprecierea autoarei, cartea tratează tema incestului, pe care o „abordează sub toate formele – tată-fiică, mamă-fiu, frați între ei –, căutând să dezvăluie motivațiile și să găsească soluții". Construită pe baza unei geometrii complexe și artificiale a relațiilor erotice, narațiunea urmărește iubirea unei femei, Ana Balaban, distribuită între trei bărbați, Sorin, Paul și George, care, la rândul lor, se fac vinovați de pasiunea interzisă pentru mamele sau fiicele lor.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 18, 67.

L.T.

MĂRGINEANU Ion, *Oameni nelocuibili*, II, v. *Oameni nelocuibili*, I, 1996.

C.T.

MĂRIEȘ Ancuța, *Lorzii de la capătul deșertului. Roman fantasy*. Cluj-Napoca, Risoprint, 1998, 130 p. Roman *fantasy*. Acțiunea se petrece într-un spațiu imaginar, numit țara hanonilor. Trădătorul Alan Simerhanon revendică tronul, sprijinindu-se pe barbarii care invadează ținutul. În final, dușmanii sunt zdrobiți datorită intervenției prințesei Igren, înzestrată cu uluitoare puteri spirituale.

M.M.

➤ **MELINESCU Gabriela,** *Copiii răbdării*, Buc., Albatros, 1998, 244 p. (În lb. suedeză: *Tålamodets barn*, tr. de Inger Johansson, Stockholm, René Coeckelberghs Bokförlag, 1979). Roman al mahalalei. Pe strada Fundătura, un pitic, atras bizar de o iapă, omoară calul-pereche. Cadavrul rămâne în drum și, de-a lungul mai multor săptămâni, se descompune. Într-o atmosferă ce amintește „de proza sud-americană" (Georgeta Drăghici), comunitatea leagă de calul care putrezește obsesii, reprezentări și planuri de viitor. Procesul putrefacției ritmează viața micii colectivități și, inevitabil, îi dă un sens crepuscular. Existența ei se înscrie într-o temporalitate specială, a unei morți care se instaurează ca o dimensiune a vieții. Moartea nu e aici definitivă, ci durează, fiind „trăită" de personajele cărții. Alexandru Lapte supraviețuiește unui incendiu și viețuiește ca un corp ars.

Patrel, călcat de tren, cu picioarele amputate, continuă să umble. Preotul, lovit mortal, nu suferă decât o diminuare a masei corporale și își duce existența într-un soi de regresie organică la starea de fetus. Paradoxal, modul de ipostaziere al acestei umanități muribunde e cel al copilăriei. Aproape toți eroii au o morfologie infantilă: sunt pitici, copii, bătrâni miniaturizați sau adulți care se visează fetuși. Nu e vorba însă de o vârstă a inocenței. Tentată de iubirea incestuoasă și de crimă, copilăria pe care o încarnează aceste personaje se definește freudian, dând agoniei comunității un sens al descompunerii morale. Imaginarul copilăriei fără griji capătă astfel o replică tragică, printr-o situare amorală – în afara reperelor etice și în proximitatea monstruozității sufletești. Roman al umanității muribunde, ≈ suferă totuși, prin suspendarea dimensiunii etice, de o atracție aproape naturalistă spre oroarea nejustificată.

◆ ⁂, UC, VIII, 1998, 7, 15; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 57; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 11, 11; Georgeta Drăghici, *Fără maliție despre câteva personaje memorabile*, VTR, XXVII, 1999, 12, 32–33; Nicoleta Sălcudeanu, *Maidanul cu albatroși*, VTR, XXVII, 1999, 12, 30–31; Dimisianu, *Lumea criticului*, 209–212.

L.T.

MICUȚ Ion, *Demiurg*, Curtea de Argeș, Meșterul Manole, 1998, 227 p. Cu o postf. a autorului. Roman *fantasy*. Copilul minune Demiurg devine, la maturitate, apostolul unei Legi noi.

M.M.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Labirintul iubirii*, Târgu-Mureș, Petru Maior, 1998, 142 p. Roman sentimental. Încercând să scape de presiunile unei mame dominatoare, Mihai Vasilescu, un tânăr redactor la un săptămânal, se refugiază într-un mariaj problematic, încheiat cu un divorț. Ulterior, protagonistul își reia studiile politehnice și se căsătorește cu Liliana, însă fericirea noii sale vieți este amenințată vremelnic de un complot resentimentar orchestrat de către un coleg invidios, susținut de fosta sa soție, Olimpia Vișan. Intriga previzibilă, romanțiozitatea și unidimensionalitatea personajelor generează un *love story* modest.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 9, 42.

C.R.B.

MIHU Rodica, *Libertate preventivă*, Reșița, Signum, 1998, 175 p. Roman sentimental. Căutările erotice ale Irenei și ale prietenei sale Irina sunt reflectate în oglindă de Ana, personajul principal al prozei scrise de Irina. În final, prietenia dintre cele două ziariste din perioada comunistă se dovedește o aprigă concurență sentimentală pentru cucerirea unui anume Florin. Irena minte că Irina ar fi lesbiană pentru a o înlătura din triunghiul amoros. Întreaga mașinațiune este zădărnicită de medicul psihiatru al Irinei, care o vindecă de depresie, redând-i speranța și încrederea că iubirea este posibilă.

M.M.

MIHULEAC Cătălin, *Dispariția orașului Iași*, Iași, Institutul European, 1998, 154 p. (Inorog, 19). Cu o pref. de Alex Ștefănescu. Fragment: *Mâini murdare – Karlovy Vary ale microbilor pensionari*, CL, CXXXI, 1997, 12, 10. Roman satiric. Urmărește, în atmosfera haotică postrevoluționară, înființarea la Iași a unui ziar fictiv, „Bahluiul", redactat de Boris, pacient al ospiciului de boli mintale de la Socola. Narațiunea citează editorialele redactorului-șef, dar și contribuțiile celorlalți pensionari ai spitalului, reconstituind viața tumultuoasă unui oraș populat de personaje pitorești, bântuit de apariții fabuloase și tulburat de evenimente grotești. Ziarul anunță prezența nimfelor în Iași, sosirea unor vânători de flamingo ori averse cu găinați la o manifestare publică. Totuși, jurnalul nu inițiază deriva acestei lumi, ci numai o evidențiază. Mai mult decât emanație a unei minți bolnave, „Bahluiul" devine oglinda unui oraș care se recentrează, ca umanitate, în jurul ospiciului, descoperindu-și anormalitatea. De altfel, narațiunea surprinde escaladarea graduală a stării de demență, care se hrănește din sine, continuând să se extindă chiar și după ce Boris părăsește publicația. Sensurile satirei sociale, inițial transparente, se pierd treptat, covârșite de expansiunea unui univers dezumanizat, de violență și haos.

◆ ⁂, RL, XXXI, 1998, 22, 4; Georgeta Drăghici, RL, XXXII, 1999, 5, 10.

L.T.

MIZDREA Vasile, *Jocul destinului*, Buc., Editura Ministerului de Interne, 1998, 416 p. Continuare a povestirii *Sub ape un drum desfundat*, publicată în vol. *Noaptea cocorilor albi*, E.M., 1995. Roman sentimental. Dobrogea, după Revoluția din 1989, reprezintă fundalul unei tragice povești de iubire dintre Adina și Tagedin, fiul Zeinei, o turcoaică ce a emigrat înainte de 1989, a făcut avere în Anatolia, crescând cai de rasă și acum se întoarce în țara unde a văzut lumina zilei, pentru a investi în herghelia de la Mangalia. Celălalt fir al narațiunii urmărește existența eroică a locotenent-colonelului de grăniceri Vasile Sălăjan. Părăsit de nevastă, acesta trebuie să-și crească singur fiica paralizată, pe Adina, și să facă față exigențelor vieții militare.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 20, 78.

M.M.

MLADIN Emil, *Champs-Elysées*, Buc., Cartea Românească, 1998, 359 p. (Cartea românească de proză). Fragment: ≈, LTE, VIII, 1998, 29, 10–11. Roman sentimental. Paul Arnauld, mărunt jurnalist parizian cu veleități de scriitor, boem și împătimit consumator de droguri, o întâlnește pe Patty. Aceasta asistă neputincioasă la decăderea lui. Paul își pierde slujba, e renegat de părinți și ajunge în stradă. Ca să îl salveze, apelând la o curioasă terapie prin exemplu negativ, Patty își injectează o supradoză de heroină și moare. Melodramatic și senzațional, romanul rămâne convențional în construcția personajelor și a intrigii.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 2, 4; Geo Vasile, *Tinerețea cavalerului rătăcitor și a milostivei sale iubite pe Champs-Elysées*, LCF, s. nouă, 1999, 3, 16; Răzvan Voncu, CNT, 1999, 6, 4; Octavian Soviany, CNT, 1999, 7, 7; Valentin F. Mihăescu, AZ, 1999, 99, 4; ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 19, 85.

L.T.

MODORCEA Grid, *Urmașii Moromeților sau Despre lauda de sine. Dialog monșerist*, Buc., Alcris, 1998, 570 p. Metaficțiune. Acest „roman-*vérité*" (Alex Ștefănescu) urmărește realizarea unui documentar cinematografic la Siliștea-Gumești, despre posteritatea *Moromeților* lui Marin Preda. Conceput ca un dosar exhaustiv al filmărilor, textul se compune din două documente distincte. Pe de o parte, el reproduce scenariul reportajului, proiectat de autor ca o replică târzie la romanul lui Marin Preda, care reface, în contextul anilor '90, celebrele situații moromețiene. De cealaltă parte, textul evocă, prin procedeele unei cronici de platou, instalarea cameramanilor în sat, selecția „actorilor", alegerea decorului etc. Inspirat de aceste două materiale și de resursele lor epice, ≈ își propune să contureze o nouă variantă a tabloului vieții din Siliștea-Gumești, folosind experiența echipei de filmare pentru a reda imaginea satului și scenariul reportajului pentru a corecta reprezentarea lui Ilie Moromete. În această versiune revizuită a *Moromeților*, țăranii sunt răi, neprietenoși și neprimitori, iar protagonistul este bisericos și mistic. Ambițios, autorul face o critică a lumii evocate de Marin Preda, denunțând idealizarea prin exces a vieții rurale și imperfecțiunea lui Ilie Moromete, fără să fie, nici într-un caz, nici în celălalt, credibil. Ficțiune romanescă incapabilă să imagineze o lume plauzibilă, ≈ s-ar fi vrut o parodie a universului moromețian.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 49, 4; ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 15, 53.

L.T.

MODORCEA Violeta, *Casa. Miniroman sau epos modern*, Buc., Eminescu, 1998, 95 p. Roman parabolă. În august 1989, o mamă cu patru copii cutreieră Bucureștiul în căutarea unei case mai mari. Epopeea cu finalitate locativă este reluată în aprilie 1998, istoria caselor cercetate simbolizând transformările suferite de societatea românească în acest răstimp istoric.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 18, 68.

M.M.

MUREȘAN Dumitru, *Marș verde în Ramadan*, Oradea, Editura Imprimeriei de Vest, 1998, 328 p. Roman autobiografic. Narațiunea descrie, din perspectiva lui Toader Sarca, experiența profesorilor români detașați în Maroc la mijlocul anilor '70 ai secolului XX. Călătoria, al cărei parcurs e notat cu fidelitate, de la prima întâlnire a dascălilor, până la repartizarea locuințelor, marchează un traseu progresiv al pierderii intimității. Cu fiecare nouă etapă, personajele trebuie să se acomodeze cu o existență în comun. Avionul, dormitorul cazon cu paturi suprapuse, apartamentele împărțite de mai multe cupluri antrenează o regresie ireversibilă a individului spre o trăire gregară. Ca și cum ar fi trecut printr-un experiment sociologic, la capătul perioadei de aclimatizare în noua țară ființele umane nu mai funcționează decât în grup. Înțeleasă aproape din primul moment ca o formă de libertate sexuală, această conviețuire totală alunecă repede în promiscuitate.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 24, 63; I.[on] S.[imuț], F, XXXIV, 1998, 9, 91–92.

L.T.

❍ **MUREȘAN Dumitru,** *Viața de Ausländer*, ALC, II, 1998, 8–9, 22–23; 10, 11; III, 1999, 2, 11, fragmente de roman.

L.T.

❍ **MUȘAT Thalia,** *Vacanța de vară*, fragment din romanul *Jurnalul unei domnișoare anonime*, ATN, XXXV, 1998, 5, 8.

L.T.

MUȘAT Virginia, *Misterul din Strada Paris*, Buc., Paradis, 1998, 284 p. (Rotonda romanului românesc). Roman social. Conține elemente specifice literaturii de senzație. În primăvara anului 1936, tânărul Paul Voinea, licențiat în drept, vine din Buzău la București, încercând să își facă un rost în viață. Găzduit de unchiul său în locuința acestuia, situată pe strada Paris, protagonistul cunoaște, printre chiriași, câțiva descendenți decăzuți ai unor familii ilustre. Romanul urmărește, pe două planuri, atât o poveste de dragoste, dintre Paul și Bianca, ce înflorește în decorul crepuscular al casei de pe strada Paris, cât și pictura ca atare a mediului aristocratic

scăpătat. Tratare lipsită de subtilitate a temei din *Enigma Otiliei*, ≈ relatează istoria unei iubiri amenințate de o lume decrepită, având tendința supărătoare de a rezolva în cheie senzațională relațiile dintre personaje, prin crime, intrigi și pasiuni fatale.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 2, 113.

L.T.

NECULA Nicolae, *Bucuria clipei*, Constanța, Europolis, 1998, 314 p. Roman sentimental. Urmărește deriva existențială a unui bărbat care traversează criza vârstei de mijloc. Reluând personaje din *Raport de gardă* (1993), ≈ relatează drama lui Alin Teodoru, prim-solist și director la operă, care, aflat la capăt de carieră, descoperă că suferă de o boală incurabilă. Pe punctul de a fi părăsit de iubita sa, Sanda Prisăcaru, protagonistul își simte amenințate atât realizările profesionale, cât și viața afectivă. Istorie a unui moment critic, narațiunea se concentrează pe frământările sufletești ale unui personaj în derută, fără să izbutească să aprofundeze drama acestuia. Proză cu mesaj moral, diluată de numeroase episoade senzaționale.

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, III, 1998, 9, 7.

L.T.

❍ **NIMIGEAN Ovidiu,** *Vede-vi-se chemarea*, fragment din romanul *Mortido*, HPR, 1998, 2, 12–18.

L.T.

NOVAC Mircea, *Întâlnire cu taifunul*, Buc., Argus, 1998, 195 p. Cu o pref. de Mihai Coleșiu. Roman de aventuri. Concepută ca o consemnare a unei călătorii cu motonava Cotnari, care transportă de la Constanța la Singapore o încărcătură de tablă, narațiunea urmărește confruntarea marinarilor cu taifunul Phyllis, în paralel cu lupta împotriva unei epidemii declanșate la bordul vasului.

L.T.

❍ **NUȘFELEAN Olimpiu,** *Libertate și culpă*, fragment din romanul *Mușcătura*, CNT, 1998, 21, 8–9.

L.T.

OANCEA Raluca, *Jumătate dragoste*, Buc., Eminescu, 1998, 175 p. Roman sentimental. Urmărește, printr-o tehnică elaborată, care adaugă consemnării directe notația rememorativă, povestea de dragoste trăită de Ileana și Alexandru Davidescu pe durata unui sezon estival. Copii de familie bună, care petrec vacanța la mare cu părinții lor, împărțind întâmplător aceeași vilă, cei doi au o relație „cuminte", lipsită de senzualitate. Desfășurată într-un plan al reveriilor literare și metafizice, iubirea dintre Ileana și Alexandru are la bază o aspirație evazionistă, care vizează atât o eliberare din condiționările realității, cât și depășirea constrângerilor sociale ori morale. Dragostea lor implică astfel doar o sfidare adolescentină a propriului statut, fără rezonanțe ideologice profunde, trăită în registru minor, ca o dorință bovarică difuză.

◆ Mariana Ionescu, UC, VIII, 1998, 6, 11; Alexandru Ștefan, RL, XXXII, 1999, 23, 6; ⁂, RL, XXXI, 1998, 27, 4; Adrian Țion, *Roadele lucidității*, ST, XLIX, 1998, 11–12, 51; Camelia Crăciun, VTR, XXVII, 1998, 12, 22–24; Alexandru Ștefan, RL, XXXII, 1999, 23, 6.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Întâlnire la Élysée*, v. *Întâlnire la „Elizeu"*, 1983.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Poveste imorală*, Buc., Nemira, 1998, 349 p. (Ora H, 18). Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman polițist.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Un blestem cu domiciliu stabil*, Buc., Genesis, 1998, 234 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 21, 66.

L.T.

OLTEANU Ion, *Bună dimineața, speranță. Povestea unei vieți*, Buc., Ager, 1998, 161 p. Biografie romanțată. Centrată exclusiv pe destinul Mărioarei Bădărău, fiică a unui soldat căzut în luptele de la Mărășești, cartea înregistrează viața sa în orfelinat, perioada studiilor și, ulterior, o existență de familie dedicată creșterii copiilor și nepoților. Urmărind evoluția protagonistei din copilărie până la vârsta senectuții, narațiunea consemnează etapele unei biografii în fond comune, fără evenimente majore, fără drame sufletești și fără sensibilitate la transformările profunde ale societății românești de-a lungul a trei sferturi de veac.

◆ Liviu Grăsoiu, LCF, s. nouă, 1998, 33, 4; Nicolae Sturzu, INT, 1998, 5, 12–13.

L.T.

❍ **OLTEANU Ion,** *Prologul*, fragment din romanul *Ramă fără tablou*, INT, 1998, 5, 4–6.

L.T.

PADY, *Cântec de iubire*, f.l., Promotal, 1998, 243 p. Roman sentimental. Acțiunea este plasată în mediul studențesc bucureștean, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. Personajul principal, Chris, reușește să evadeze de sub tutela parentală datorită iubirii pentru Carmina și

beneficiind din plin de sprijinul prietenilor săi Alex și Val, membri ai unei formații de chitare electrice. Reușită investigație a lumii rock-ului românesc.

M.M.

❍ **PANDREA Petre,** *Hăituirea lui Preda*, fragment din romanul *Tragedia de la Mărgărițești*, MOZ, I, 1998, 2, 13.

L.B.

PANIȘ Anatolie, *Bătrânii nu mai sunt utili*, [Buc.], Editura Snagov, [1998], 263 p. Roman parabolă. Protagonistul, Alex Vainer, pune bazele unei comunități izolate, destinată generației a treia, unde se înfiripă un mod de viață complex, utopic, dar antrenant și viu. Simion Bărbulescu îl consideră romanul unei „insolite utopii românești".

◆ Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1998, 41, 4; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 104–105; Micu, *Literatura*, 253.

L.B.

❍ **PASCANU Viorel Olivian,** *Orgoliu*, fragment de roman, CL, CXXXII, 1998, 11, 15.

L.B.

PAVEL Eudochia, *Atlantida: aur și oricalc. Roman de dragoste mitologico-fantastic*, Buc., E.D.P., 1998, 90 p. Roman sentimental. Segorio și Miriam se caută cu disperare în lumi și vieți prea complexe și prea numeroase pentru dimensiunile reduse ale romanului. Fraza scurtă, seacă, impune un ritm relativ alert relatării.

L.B.

PĂCURARIU Petru, *Rezervația de zebre*, Timișoara, Eurostampa, 1998, 199 p. (Restitutio in integrum). Roman al memoriei. Evocare a mediului concentraționar românesc. Decantată, amintirea anilor petrecuți la Poarta Albă, în brigada foștilor elevi condamnați, se transpune într-o confesiune filtrată, detașată. Rezistența de atunci a adolescentului îi apare bărbatului matur drept o inconsistentă nebunie.

L.B.

PĂDURELEANU Mircea, *Condotierul*, Buc., Aldo Press, 1998. 350 p. Cu un prolog al autorului. Biografie romanțată. Naratorul urmărește viața lui Giuseppe Garibaldi de la naștere până la moarte, fără a reuși să dea contur detaliilor.

M.M.

❍ **PECICAN Ovidiu,** *Nouă sute nouăzeci și nouă de minciuni*, fragment de roman, ST, XLIX, 1998, 2–3, 22–26.

L.B.

❍ **PERȘA Dan,** *Cronică naivă*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 8; *Vestea*, TMS, s. nouă, IV, 1999, 8, 9, fragmente din romanul *Cronică naivă.*

L.B.

❍ **PETRESCU Adrian,** *Pătratul de sârmă*, fragment de roman, VTR, XXVII, 1998, 4, 93–95.

L.B.

PETRESCU Lucian P., *Haos. Despre imprescriptibila vinovăție a obiectelor. Fals tratat de autarhie a regnurilor*, Timișoara, Hestia, 1998. Roman psihologic. „Iosif Benedet este un pacient al «casei de sticlă», un sanatoriu cu pereții transparenți în care – paradoxal – el se ascunde. La fel de paradoxală este și situația lui de arierat decis să-și joace bine acest rol (auto)impus" (Ștefana Totorcea).

◆ Berca, *Dicționar*, 110; Ștefana Totorcea, LCF, s. nouă, 1998, 30, 4; Vasile Popovici, RL, XXXI, 1998, 31, 15.

L.B.

PETRU Luminița, *Permis de conducere*, Buc., Eminescu, [1998], 192 p. Roman autobiografic. Reconstituie o perioadă complicată din viața personală și profesională a doctoriței anesteziste, în anii '80 ai secolului XX. Recent divorțată și provenind dintr-o familie persecutată de comuniști, protagonista încearcă să-și obțină permisul auto. În condițiile unor instructori tot mai greu de găsit și al rigorilor de la locul de muncă, ea se vede nevoită să-și falsifice propria internare, pentru a-și putea face în acel interval orele de condus. Raportată de colegi binevoitori, se trezește anchetată de Securitate. În același timp, doctorița trece prin mai multe experiențe profesionale care-i solicită decizii etice, în colectivul plin de intrigi al secției conduse de o șefă resentimentară, confruntându-se și cu câteva cazuri de malpraxis al colegilor.

◆ Mariana Ionescu, CLIT, II, 1998, 7, 4; Tatiana Rădulescu, VR, XCIV, 1999, 7, 119–121.

A.St.

POPA Nikolaus, *Marele bluff. Adevărata istorie a unei „descoperiri"*, Timișoara, Excelsior, 1998, 340 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autorului. Biografie romanțată. Roman-document, inspirat de evenimentele ce au dus la descoperirea insulinei. Autorul, un cunoscut chirurg, convins de „manipularea" adevărului, își propune să rescrie istoria secretă și, totodată, scandaloasă a acestei descoperiri. Cele două decenii de activitate științifică reconstituite, neconcordanțele, bizareriile și misterele luptei cu necunoscutul, precum și „psihogramele" protagoniștilor reali ai dramei, toate au menirea, în accepția naratorului, de a „pune capăt imposturii și minciunii".

L.B.

POPESCU Dumitru Radu, *Paolo și Francesca și al treisprezecelea apostol*, Buc., 100+1 Gramar, 1998, 379 p. (Capodopere ale romanului românesc). Cu o pref., curriculum vitae și bibl. de Aureliu Goci. Metaficțiune. Pe fondul unei intrigi legate de o presupusă crimă învăluită în mister, romanul propune un parcurs metatextual prin mitologia și literatura universală, reinterpretate în cheie parodică, parabolică, deconstructivistă. Eroi cu identități incerte și cu nume derizorii intră și ies din scenă într-o devălmășie generală, nu pentru a lumina firava acțiune, ci pentru a-i spori necontenit ambiguitatea. Protagonistul narator, Mircea Zero Kopros, descendent al unui straniu personaj din secolul al XVI-lea care se crede încarnarea celui de-al treisprezecelea apostol, este un profesor dintr-un oraș de provincie, înamorat de Francesca, fiica amantei sale, pioasa Valeria. În plan secund se întrepătrund numeroase fire intertextuale saturate de referințe ludic-livrești, pentru a sugera ideea existenței ca pură ficțiune, unde autorul și personajul devin interșanjabili. Reiterarea poveștii de dragoste dintre eroii danteși, Francesca și Paolo, aici amantul unei sculptorițe excentrice, Anuța Romcereal, are loc în atmosfera generală de farsă ce domină de la un capăt la altul narațiunea nutrită din comentarii și interpretări ale banalului cotidian. Sugestia haosului existențial și artistic, evidentă pe tot parcursul cărții, transformă intriga, și anume moartea celor două personaje danteși, într-un subiect de comedie postmodernă. În discurs apar aleatoriu scene din degringolada României postdecembriste, unde politicianismul și ocultismul se împletesc bizar, spectacole improvizate în beciuri, cu actori ce joacă rolurile unor figuri literare sau istorice, fragmente din opere literare reproduse întocmai sau desfigurate parodic și chiar recenzii ale romanului scris de protagonist pe măsura derulării acțiunii. Incertitudinea persistă până la capăt, fără a ni se devoala dacă este vorba de o crimă reală sau imaginară, dacă naratorul reprezintă un personaj sau mai multe, dacă avem de-a face cu o realitate ficțională sau cu o ficțiune ramificată în direcții paralele pentru a pune la încercare hotarele unui imaginar relativist. Considerat „anti-roman", „hiper-roman" sau „roman al unui «roman în roman»" (Aureliu Goci), ≈ reunește elemente de proză polițistă, mitologică, onirică, satirică, sentimentală și filosofică, sub unica emblemă unificatoare a ironiei.

◆ Nicolae Iliescu, *Scara-escara vremii*, LTE, VI, 1996, 39, 10, Răzvan Voncu, LTE, VI, 1996, 39, 11; Daniela Zeca, LCF, s. nouă, 1997, 20, 5; Daniel Deleanu, ROS, III, 1997, 5–6–7, 84–86; Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1997, 26, 5; M. Mureșanu, *Proza românească la Editura 100+1 Gramar*, UC, VIII, 1998, 9, 4; Henri Zalis, AZ, 1999, 17, 4; Goci, *Romane*, 326–332.

M.W.

POPESCU Vlad T., *Vrăjitoarele grase nu sunt arse pe rug*, Buc., Univers Enciclopedic, 1998, 186 p. Cu o postf. de Dan-Silviu Boerescu. Roman al tranziției. Conține și elemente de roman parabolă. Corelează fundalul de austeritate al ceaușismului din anii '80 cu climatul precarității postcomuniste, într-un București balcanic, descris cu accente mizerabiliste, ca o groapă de gunoi a istoriei. Dintre personaje se evidențiază fostul milițian Paul, ajuns proprietar de sere în Ferentari după 1990, amanta sa, obeza Cristina, o femeie întreținută și în derivă, un șofer de camion Coca-Cola în paradisul consumist nouăzecist, graficianul Daniel Barna, un artist cu porniri antisistem atât înainte, cât și după 1989. Filierele socială și erotică se combină cu o intrigă de thriller, concretizată într-un lanț de crime oribile înfăptuite de un fel de Jack Spintecătorul printre prostituatele bucureștene.

◆ Dan Perșa, TMS, s. nouă, IV, 1999, 2, 7; Boerescu, *Păcatele*, 93–95.

A.St.

POPOVICI Titus, *Cartierul Primăverii – cap sau pajură*, Buc., Mașina de Scris, 1998, 223 p. Cu o pref. de Domnița Ștefănescu. Fragmente: *Plimbări europene* (romanul e anunțat cu titlul *Cap sau pajură*), RL, XXV, 1992, 14, 14–15; *Dichtung und Wahrheit (Poezie și adevăr)*, LCF, s. nouă, 1992, 36, 8; *Inteeernaționaalaa prin noi s-o făurim!*, LTE, III, 1993, 48, 8–9; *Iubiri ancilare*, LTE, IV, 1994, 5, 8–9. Roman politic. Urmărește povestea vieții avocatului Constantin Bălănuță, oportunist politic ce ambiționează să facă, în România de dinainte și de după Al Doilea Război Mondial, o carieră de excepție. Eliberat din temnițele comuniste de către Vasile Vasiliu Roșioriidăvede (alias Gh. Gheorghiu-Dej), pentru a pune bazele unui partid de opoziție, protagonistul sfârșește prin a fi reîncarcerat. Surprinzând prin „caracterul violent anticomunist" (Domnița Ștefănescu), ≈ „este un roman satiric de factură bulgakoviană, în unele zone, prin deschiderile către fantasticul burlesc, în alte zone, nedepășind totuși nivelul șarjării foiletonistice și anecdoticul fără prea mare miză" (G. Dimisianu). Conform opiniei aceluiași comentator, ambiția reală o reprezintă intenția de a realiza fresca socio-politică a epocilor Dej-Ceaușescu, dar nu pentru a le confrunta sau separa, ci „cu intenția declarată că amândouă fac o structură, un tot".

◆ Ion Dumitrescu, MGL, I, 1998, 4, 6; George Pruteanu, *Târgul deplinătăților*, DIL, VI, 1998, 280, 13; Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 28, 4; Valentin F. Mihăescu, AZ, 1998, 66, 4; Constantin Trandafir, *În primul rând asistăm la o criză de receptare. Cred că acesta e miezul chestiunii*, F, XXXIV, 1998, 10, 44–46; Felix Maior, TMS, s. nouă, III, 1998,

10, 7; Bogdan Popescu, CAI, 1999, 6–7, 75–78; Daniel Cristea-Enache, ALA, VIII, 1999, 483, 5; Dan C. Mihăilescu, DOI, X, 1999, 44, 14; Dimisianu, *Lumea criticului*, 305–309.

L.B.

POPOVICI Titus, *Disciplina dezordinii. Roman memorialistic*, Buc., Mașina de Scris, 1998, 320 p. Fragmente: *Mai mult ca perfectul*, TR, s. nouă, IV, 1992, 8, 6; *Politică timpurie*, TR, s. nouă, V, 1993, 1, 3; *„Weltanschauung" rural*, LCF, s. nouă, 1994, 28, 8–10. Reluat fragmentar: *Mântuitorul*, MEM, 1999, 26, 68–70. Roman autobiografic. Reconstituie într-o cronologie capricioasă episoade savuroase sau pline de dramatism din copilăria, tinerețea îmbătată de utopia comunistă, apoi din cariera privilegiată în comunism a cunoscutului scriitor și scenarist. Copilăria petrecută în Beiușul multicultural, urmată de refugiul familiei în Arad, în contextul anexării maghiare, se desfășoară sub spectrul ascensiunii legionarismului, al conflictelor adesea sângeroase între români și maghiari, dar și pe fondul speranțelor la o viață mai bună nutrite de tânărul cu simpatii socialiste. Episoadele carierei sale din timpul comunismului oferă, în schimb, mai ales prilejul de a caricaturiza cu vervă, dar și cu vocea celui dezvrăjit de iluziile politice ale tinereții, ridicolul funcționării ideologice a sistemului și mediocritatea figurilor sale de putere. Intrarea în dizgrațiile lui Ceaușescu, după refuzul funcției de Ministru al Culturii în 1970, marchează un punct de cotitură în schimbarea opticii politice a protagonistului, așa justificându-se și retorica virulent anticomunistă.

◆ George Pruteanu, DIL, VII, 1999, 318, 13; 319, 13; Dan C. Mihăilescu, DOI, X, 1999, 43, 15; 44, 14; Anghelescu, *Cămașa*, 138.

A.St.

PREDA Mira, *Avalanșa*, Buc., Eminescu, 1998, 524 p. Face parte dintr-un ciclu de romane alături de *Riposta* (1989) și de *Frontul alb* (2000). Roman de război. Autoarea folosește jurnalul doctorului Laru, precum și amintirile de război ale translatorului Meister Honorius, pentru a contura o panoramă a celui de-Al Doilea Război Mondial, insistând asupra atrocităților de pe front și aducând un elogiu medicilor militari. Discursivismul excesiv afectează scriitura care nu mai reușește să redea tensiunea situațiilor limită pe care romanul își propune, programatic, să le redea.

M.M.

RADU Elena, *Umbre din Acropole*, Buzău, Alpha, 1998, 292 p. Roman sentimental. Prezintă povestea de dragoste a doi arheologi, românca Milena și macedoneanul Nicolas Astalos, urmărită din momentul întâlnirii într-un sit arheologic din Constanța până la exilul în Atena. Apelând la schematismele de formulă ale prozei de consum – ritm alert și aventuros, personaje liniare din unghi psihologic –, maturizarea sentimentală a celor doi se produce pe fundalul și sub efectul transformărilor sociale și economice ale tranziției.

◆ Marin Ifrim, CRC, 1999, 7, 9; Victoria Milescu, UC, X, 2000, 11–12, 18.

A.G.

❍ **RAȚIU Emil,** *Ramira*, fragment de roman, CNT, 1998, 20, 8–9.

L.B.

RĂDAN Tudor, *Fericirea unui tată*, Călărași, Agora, 1998, 367 p. Roman rural. Acțiunea se desfășoară în satul Podgorenii Vechi, din apropierea orașului Giurgiu, în perioada interbelică. Lacomul cârciumar Manolache Lupu urmărește obsesiv distrugerea cuplului Ieremia – Sofia Ștefănescu. Manipulațiunile sale au, la început, succes. Ieremia își pierde averea și ajunge la închisoare. Sofia e nevoită să se mute la oraș și să își dea copilul de suflet familiei magistratului Cristian Teodosiu, deoarece nu are cum să îl întrețină. Doar generația următoare, reprezentată de către Galiopol, fiul nelegitim al lui Manolache, și Tiberius, fiul lui Ieremia, va fi în stare să aducă, din nou, dreptatea în sat. Se remarcă o excesivă tentă moralizatoare.

M.M.

RIZESCU George, *Guvernarea lui Salvache*, Pitești, Cultura, 1998, 260 p. Cu o notă a autorului, la final. Roman satiric. Se constituie într-o radiografie dură a lumii politice românești post-decembriste, înfierând șarlatanismul, ticăloșia, demagogia și impostura.

L.B.

ROMAN Ioan, *Frații Zimbrului*, Constanța, Mondograf, [1998?], 210 p. Roman de spionaj. Construirea de către România a unui model de avion supersonic performant deranjează firmele cu pretenții din domeniu, care-și doresc cu orice preț distrugerea prototipului denumit „Zimbrul". Șeful unei rețele interlope din Franța, de origine română, își trimite cei mai buni oameni în țară pentru „soluționarea" acestui caz. Lumea coruptă a fotbalului autohton, dar și cea a armatei, de unde-și racolează victimele Aurel Maican, omul de încredere al acestui *boss* mafiot, face aproape realizabil planul diabolic de nimicire a noului avion militar.

L.B.

❍ **ROȘIIANU Ioan Romeo,** *Onoare târzie*, fragment din romanul *Întunericul speranței*, CNT, 1998, 8, 16.

L.B.

ROTARU Nicolae, *Alibiul inutil*, Buc., E.M., 1998, 140 p. Roman polițist.

L.B.

RUSU Cornel, *Nu pierde iubirea*, Buc., Ramida, 1998, 97 p. Cu o notă bibliografică la final. Roman sentimental. Debutând sub auspiciile unei intrigi polițiste, narațiunea urmărește periplul sentimental al unui tânăr medic de provincie. Marcat de sfârșitul brutal al bunului său prieten, Mituc, Stelu încearcă, în paralel cu desfășurarea anchetei polițiste la care participă, să-și refacă viața intimă, întreruptă odată cu plecarea Dinei.

L.B.

SANDU Dumitru, *Fiul Mariei*, Buc., Viitorul Românesc, 1998, 284 p. Roman rural. Acțiunea se petrece într-un sat de la granița cu Bulgaria, în deceniile patru-cinci ale secolului XX. Scrisă la persoana întâi, narațiunea reconstituie copilăria și adolescența protagonistului-narator, Dinu, deși prin titlu, îl are în vedere pe prietenul acestuia, Vasile, personaj secundar. Critica a sancționat modul „nepotrivit" și „extravagant" în care ~ mediază realitățile rurale „în măsură să le compromită *in integrum*" (Daniel Cristea-Enache).

◆ Daniel Cristea-Enache, ALA, VII, 1998, 432, 5.

L.B.

❍ **SĂSĂRMAN Gheorghe,** *Sud contra Nord*, fragment din romanul omonim, TR, s. nouă, X, 1998, 28–31, 5.

L.B.

SCHWARTZ Gheorghe, *Oul de aur*, Buc., Allfa, 1998, VIII + 502 p. (Literatura română contemporană). Pref. de Dan Silviu-Boerescu. Fragmente: *Frumosul chip al deziluziei*, TR, s. nouă, V, 1993, 35, 7; *Un nătărău condamnat politic*, ARCA, IV, 1993, 7–8–9, 15; *Navalam*, TMS, XXXI, 1996, 2, 8, 15; *Înainte de scadență*, F, XXXII, 1996, 11–12, 95–100; *O legendă exemplară ratată*, EPR, VIII, 1997, 1, 6–7; *Al treizecilea („Trei cuțite")*, TMS, s. nouă, II, 1997, 2, 8–9; *Cadoul ultimelor zile ale vieții*, CL, CXXX, 1997, 1, 9; *Nătărăul sau imposibilitatea de a face daruri*, ARCA, VIII, 1997, 1–2–3, 75–83; *Al treizeci și cincilea (362–395)*; *Una din ultimele morți ale reginei goților*, RL, XXX, 1997, 21, 14–15; *Metafaustus*, ARCA, IX, 1998, 7–8–9, 73–83; *Învățatul învățaților*, O, s. nouă, 1998, 11, 24–25; *Tată a trei sute treizeci și trei de copii*, TMS, s. nouă, IV, 1999, 3, 9, 14. Face parte din ciclul *Cei o sută*, din care au mai apărut *Anabasis* (1988), *Ecce homo* (1993), *Mâna albă* (2000), *Vara rece* (2004), *Axa lumii* (2005), *Culoarul templier* (2008) și sunt anunțate *Secretul Florența* și *Diavolul argintiu*. Metaficțiune istoriografică. Prezintă moravurile și civilizația din intervalul istoric cuprins între decadența Imperiului Roman și apariția creștinismului. Cartea continuă prezentarea generațiilor de bărbați – începută cu *Anabasis* – care despart epoca noastră de Babilonul cucerit de Cyrus în 556 î.e.n., arcul temporal avut în vedere extinzându-se între anul 95 e.n. și 476 e.n. Depănate de același scrib, redactor al întregului ciclu, biografiile urmează scenarii motivate de căutarea oului de aur, simbol ezoteric care, în termenii naratorului, „sintetizează toate conținuturile și valorile culturii noastre". Dinastia păstrătorilor oului de aur începe cu Niger, cel înghițit de joc, și continuă cu Psihopompul, comediant la curtea lui Marcus Aurelius, cu Nătărăul, suspectat de creștinism pentru că dăruiește tot ce are altora, cu Anonimul, profetul unei religii a tăcerii, cu Trei Cuțite, un tâlhar talentat și energic, cu Caius II, cel absorbit total de mirajul oului de aur, cu Copilul, cunoscător al tainelor pietrelor strălucitoare și amator de pietre prețioase, cu Eusebiu din Nicaea, scribul prins de jocul complicat al scrierii unei autobiografii. Șirul continuă cu Enandros din Nikomedia, sfântul pasionat de litere și cifre și de jocul aranjării versurilor și al ascunderii cuvintelor, cu strămoșul direct al lui Faust, Metafaustus, îmbătat de cunoașterea pură, cu savantul neputincios Primus, urmat de Secundus și de fricosul Terțius, aceștia din urmă exponenți ai sfârșitului Imperiului Roman de Apus și ai căderii Romei. Pentru a reconstitui biografiile eroilor și algoritmul istoric compus din semne, simboluri și personaje, scribul recurge, pe de o parte, la strategii de informare și de montaj, pe de altă parte, la metafora – ce dă unitate șirului –, a „caleidoscopului aproape nelimitat al lui Dumnezeu". Rezultatul este o istorie convertită în legendă și în parabolă, bazată pe „un fantastic dedus prin calcul epic și dozare compozițională cu elemente databile de peisaj istoric" (Dan Silviu Boerescu).

● Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1998.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 14, 54; Dan Silviu-Boerescu, *Legendă, parabolă, mit sau fausticul demon al Speranței*, CL, CXXXII, 1998, 8, 11; Alex Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 32, 13–14, 7; Simion Bărbulescu, *Mitul „Oului de aur"*, LCF, s. nouă, 1999, 23, 8; Gheorghe Mocuța, *Un pariu faustic*, ARCA, X, 1999, 4–5–6, 21–24; Daniel Ștefan Pocovnicu, *Întoarcerea fiului recititor*, CL, CXXXIII, 1999, 8, 23. ❐ V. și *Martorul*, 1972.

I.T.

SCOROBETE Ion, *Cavalerul după-amiezii*, Timișoara, Hestia, [1998?], 136 p. Roman psihologic. Într-o derulare filmică subiectivă, specifică imagiștilor, dirijată de o privire ce „se întoarce spre interior", reglată astfel încât confesiunea să se piardă în meandre temporale, „timpii juxtapunându-se într-o cordialitate complice,

intercomunicativă", după cum mărturisește naratorul, cartea prezintă câteva aspecte din viața unui anume Nonu Mirean. Sunt evocați anii săi de ucenicie, pe fundalul vieții unui oraș industrial socialist, experiența stagiului său militar la București, în timpul invaziei Cehoslovaciei de către Uniunea Sovietică, și o zi din viața sa într-un oraș de pe Bega, devastat de inundații. Montajul secvențelor nu respectă unitatea evenimentelor de pe „pelicula timpului" și luminează selectiv, dar până la confuzie, anumite personaje și evenimente. Miza pare să fie recuperarea unui foarte precis traseu existențial din „ceața păstoasă" a memoriei. Intercalarea amețitoare a planurilor temporale e redată cu mijloace suprarealiste și urmuziene, printr-o frazare amplă, arborescentă.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 17, 58.

I.T.

SELEJAN Radu, *Nanu*, Sibiu, Thausib, 1998, 254 p. *Bildungsroman.* Obsedat de logica firescului în relațiile sociale și încrezător în propria inteligență, adolescentul Nanu Ciupa devine victima secretarului de partid Georgescu, ale cărui uneltiri, pornite din resentimentele pe care acesta le are față de tatăl băiatului, îi afectează viața. În fundal, cartea evocă realitățile României comuniste, veleitarismul comuniștilor parveniți, viața artiștilor neînregimentați regimului etc. Ritmat în episoade și scene care surprind impactul ideologiei comuniste asupra existenței intelectualilor, cu precădere tineri, romanul e atât povestea lui Nanu, cât și aceea a tuturor vieților lipsite de orizont din România aceleiași epoci.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 4, 67.

I.T.

SICOIE Florin, *Nervul coapsei*, fragment de roman, CNT, 1998, 23, 7.

I.T.

SIMIONESCU Rodica, *Uimind regina nopții*, Călărași, Alas, 1998, 214 p. Roman sentimental. Fără unitate narativă, cartea relatează întâmplări și evenimente din viața României socialiste, într-un scenariu construit pe baza unei confesiuni tipic feminine.

I.T.

SLAMA-CAZACU Tatiana, *Un copil în vechiul București*, Buc., DU Style, 1998, 207 p. (Memorii). Roman al memoriei. Pe baza unui scenariu specific autobiografiilor subiective, romanul evocă, pe firul memoriei afective, copilăria și tinerețea autoarei, petrecute în Bucureștiul de odinioară. Sentimentală și sensibilă, privirea retrospectivă aduce în straturile conștiente ale memoriei obiectele, spațiile și personajele copilăriei. Cu claritate se desprinde figura expresivă a mamei, într-un montaj realizat dintr-o dublă perspectivă, cea a naratorului principal, copilul de odinioară, și cea a *alter ego*-ului său, adultul din prezent. Un trecut reconstituit din imagini obsedante, dar și din amintiri spontane, ce se destăinuie cititorului prin intermediul unei „scrituri moderne, a intersectării permanente a vocilor și a planurilor temporale" (Olga Duțu).

◆ Olga Duțu, *Un copil în vechiul București*, TMS, s. nouă, V, 2000, 2, 6.

I.T.

SOCACIU Adrian, *Orașul Stalin*, Buc., Mașina de Scris, 1998. 292 p. (Autori români de azi). Cu o pref. a autorului, *Autorul se prezintă*, și cu o *addenda*, *Cinci întrebări pentru Adrian Socaciu*. Roman politic. Arthur Brătian, personajul principal, își rememorează tinerețea petrecută în Brașovul epocii staliniste, apoi viața din vremea dezghețului ideologic, până la căderea comunismului, evocând nedreptățile și absurdul politic, dar și zonele de umanitate vibrantă din viața României acelui timp. Atmosfera și imaginile de detaliu, personajele exotice, reprezentative pentru teroarea comunistă – de la învățătoare până la turnătoarea din cartier –, dar și pentru rezistența la agresiunea ideologică – de la profetul Ilie la tatăl lui Arthur –, construiesc, fără a fi angrenate într-o intrigă majoră, secvențe ilustrative într-un film bine făcut despre destinele individuale din timpul României comuniste.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 16, 55.

I.T.

➤ **SOLOMON Mihail,** *A treia grefă de inimă*, tr. de Madeleine Karacașian, Buc., Univers, 1998, 261 p. (Ithaca. Scriitori români din exil). Cu o postf. nesemnată, intitulată *Notă biografică*. (În lb. franceză: *La Troisième greffe du coeur*, Montréal, Humanitas-Nouvelle Optique, 1987). Roman științifico-fantastic.

I.T.

SONNEBERGER Alex, *Răsfățat și amenințat. Romanul unei spovedanii*, Cluj-Napoca, Dacia, 1998, 244 p. Roman autobiografic. Într-un registru umoristic, cu elemente de narațiune picarescă și de *Bildungsroman*, cartea evocă copilăria, adolescența și primii ani de maturitate ai medicului Sandy Berger, petrecute în România comunistă. Fire boemă, înclinată către aventuri, eroul, marcat profesional și existențial de numeroasele restricții ale regimului, se alătură, în cele din urmă, unui grup de protest anticomunist, reușind, astfel, să plece din țară, în deceniul opt al secolului XX. Scris cu detașare și ironie

subtilă, romanul oferă un portret emblematic, deopotrivă dramatic și ludic, al existenței în totalitarism.

M.W.

❍ **SPERLEA Armand,** *A.D.N.*, fragment dintr-un roman științifico-fantastic, COF, I, 1998, 10–11, 47–48.

I.T.

STANCA Dan, *Muntele viu*, Iași, Polirom, 1998, 213 p. (Ego. Roman, 8). Roman fantastic. Horia Enescu, cercetător la Institutul de Istorie din București, ajuns la vârsta de patruzeci de ani – după ce trăise cu două femei deodată și eșuase în căsătoria cu jurnalista Narcisa Dragomirescu – întreține o relație ambiguă cu tânărul său prieten Benedict, pe care îl ghidează în tainele filosofiei și ale religiei, în învățăturile sfântului Benedict și ale misteriosului Frederic al II-lea de Hohenstaufen. Într-o intrigă de factură polițistă și mistică, montată circumstanțial în România postcomunistă, cu o recuzită de tip eliadesc, prinde contur un scenariu al inițierii. Protagonistul se dovedește înfăptuitorul unui proiect mistic, pus la cale de Benedict, a cărui finalitate este „ieșirea din lume". Tânărul încearcă să retrăiască experiența avută în craterul Etnei de Frederic al II-lea de Hohenstaufen și reușește, la rândul său, să transgreseze timpul. În plan fenomenal, evenimentul e marcat printr-un cutremur, căruia îi cad victimă vecinii lui Horia de la București. Critica a vorbit despre un „roman ciudat, frenetic, ambiguu, al unei conștiințe ultragiate și misionare" (Dan C. Mihăilescu), precum și despre un roman „de excepție, provocator [și] fascinant" (Miruna Mureșan).

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 18, 70; ⁂, DOI, IX, 1998, 66, 5; Dumitru Hurubă, *Un roman pe cinste*, OPU, IV, 1998, 3–4, 5; Miruna Mureșan, UC, VIII, 1998, 6, 4; Geo Vasile, *Efectul Nietzsche în rețeta romanului de azi*, LCF, s. nouă, 1998, 31, 16; Dan C. Mihăilescu, DOI, IX, 1998, 66, 5; Dorin Orzan, „≈ *este o carte fantastică*" (i. cu ~), TMS, s. nouă, IV, 1999, 7, 3; ⁂, F, XXXIV, 1998, 10, 57; Henri Zalis, *Eul literar ca dualitate*, CNT, 2000, 44, 5.

I.T.

STANCA Dan, *Ritualul nopții*, Buc., Allfa, 1998, VII + 251 p. (Biblioteca Allfa, 151). Cu o pref. de Dan Silviu Boerescu. Fragment: *Era bun pe timpul lui Ceaușescu*, F, XXXIII, 1997, 12, 72–77. Roman parabolă. Relatat în cheia „vizionarismului apocaliptic" (Dan C. Mihăilescu). Pe scena României postdecembriste – evocată printr-o acumulare de elemente prozaice, circumstanțiale – se conturează destinul intelectualului Andrei Hossu, un ziarist care, din dezamăgire, își abandonează profesia. El ajunge protagonistul unui scenariu ezoteric, devenind „eroul mistic care își salvează țara" (Alex Ștefănescu). Nucleul metaforic al cărții îl constituie un straniu „ritual al nopții", cu puterea de a opri soarele să mai răsară deasupra României, oficiat de unii deținuți politici în vremea lui Gheorghiu Dej, și reluat, în prezentul narațiunii, de Irina Costin, iubita lui Andrei. „Roman de zile mari, un *Patul lui Procust* al vremii noastre scris de un Camil Petrescu la fel de lucid, dar capabil și de viziune metafizică" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXI, 1998, 50, 4; ⁂, UC, VIII, 1998, 12, 15; Boerescu, *Păcatele*, 96–98.

I.T.

STANCIU Florica, *Palasienii*, Constanța, Metafora, 1998, 229 p. Roman social. Sub pretextul reîntâlnirii unui grup de prieteni, foști colegi de școală, cartea face monografia cartierului feroviar Palas din Constanța.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 16, 52; Costache Tudor, ≈, *Reconstituirea unei lumi*, MET, IX, 1998, 3–4, 4.

I.T.

STOENESCU Alex Mihai, *Prizonier în Europa*, Buc., Eminescu – Asociația Scriitorilor, 1998, 128 p. (Biblioteca București. Proză). Roman politic. Acțiunea amintește tangențial subiectul romanului *Drumul Olandei* (1991). Este dedicat de autor tatălui său, a cărui experiență de viață o evocă. O notă peritextuală menționează că la baza narațiunii stau „fapte reale, documente și relatări ale unor martori oculari". Scrisă în dublu registru narativ – dramatic și epistolar –, cartea se compune din întreținerea scenelor de anchetă care îl au în centru pe Ștefan Predescu, acuzat de spionaj de puterea comunistă instaurată în România după 1949, cu fragmente din scrisorile pe care acesta i le trimite fiului său. Romanul a fost considerat o „satiră politică" (Alex Ștefănescu).

◆ ⁂, RL, XXXII, 1999, 8, 4; Alex Ștefănescu, *Gheorghe Gheorghiu Dej ca personaj de roman*, RL, XXXII, 1999, 17, 4.

I.T.

SUCIU Titus, *Pânda*, Timișoara, Amarcord, 1998, 267 p. Roman social. Autorul face, subtil și inteligent, apologia primordialului, punând în discuție problema incompatibilității de gândire și comportament dintre cuceritorul străin (insolent, arogant, disprețuitor) și taina locului, în ipostaza de matrice, esență, revelație, comuniune cu sufletul și legea pământului. Umanizarea, înfrângerea și purificarea adversarului vin ca stări de iluminare în prezența unor forțe care transgresează concretul, spiritualizându-l.

◆ Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 6, 4.

A.S.

ȘERBĂNESCU Florentina, *Clanul păianjenilor*, Buc., Universalia, 1998, 315 p. Roman sentimental. Susana

Petroianu, studentă în drept, apoi jurisconsult la o întreprindere textilă trăiește, cu indiferență, evenimentele ultimului deceniu totalitar și se identifică, în final, cu adevărul mulțimii revoltate. Reflecțiile politice ale autoarei despre „epoca vrednică de plâns” și despre „tinerii porniți să-și apere țara cu mâinile goale” compromit povestea sinceră, dar rudimentară.

A.S.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Competiția*, Timișoara, Eubeea, 1998, 122 p. Fragment: *Hotărârea*, RL, XX, 1987, 2, 15. Roman pentru copii și tineret. Urmărește tribulațiile unui adolescent și eforturile acestuia de a-și redobândi stima de sine. Alin Motișan, licean, se confruntă, la 16 ani, cu pierderea încrederii în propria persoană. Încercat de trăiri contradictorii, de umilința și de rușinea de a nu fi ripostat cu demnitate la „corecția” primită, gratuit, din partea a doi indivizi dubioși, tânărul caută soluții radical-refulatoare. Sentimentul culpei devine cu atât mai puternic cu cât tânărul crede că își trădează tatăl și idealul lui de eroism exaltat. Recalcitrant și orgolios, refuzând dialogul și îndepărtându-se de prieteni și, ulterior, de Sanda, pentru care simte o afecțiune specială, protagonistul se retrage în recluziune, irosindu-și șansele unei vindecări rapide. Pentru Alin Motișan, providențială se dovedește întâlnirea cu unchiul Geo, fost jucător de tenis, săptămânile de antrenament intens petrecute cu acesta în vederea pregătirii transferului la un liceu sportiv, echivalând cu maturizarea fizică și emoțională.

◆ Dafina David, HL, V, 1999, 1, 10–11; S. Prodan, ~, ≈, CDA, V, 2000, 16, 16.

L.B.

ȘOVU George, *Extemporal la dirigenție*, Buc., Garamond, 1998, 147 p. (Liceenii). Roman pentru copii și tineret. Este construit din conversații între elevi, între elevi și profesori, profesori și părinți, plus un diriginte care, hotărât să părăsească școala, până la urmă se răzgândește.

A.S.

TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Fumul depărtărilor*, Buc., Clavet, 1998, 223 p. Fragment: ≈, LTE, VII, 1997, 7, 8–9; 10–11. Roman științifico-fantastic. Doi soldați sunt răpiți de o navă spațială și petrec treizeci de ani pământești într-o altă civilizație. La întoarcere, sunt convinși c-au trăit visul lui Eminescu din *Luceafărul*, marele poet cunoscând, spune autorul, o experiență asemănătoare cu a lor.

A.S.

TECȘA Ioan, *Crăciun ’89*, Buc., E.M., 1998, 317 p. Roman polițist.

A.S.

❍ **TEODORESCU Ion Dumitru,** *Judith*, fragment de roman, O, s. nouă, 1998, 9, 24–25.

A.T.

THEODORU Ștefan Gh., *Adam și soțiile sale. Roman. După scenariul cinematografic cu același nume*, Buc., Editura Societății Tempus, 1998, 159 p. Roman de senzație. Adam G. Anderson, angajat într-o mare firmă americană, cunoaște un personaj cu puteri supranaturale, care are capacitatea de a face oamenii să dispară, ștergând orice amintire legată de existența acestora. Apelând la serviciile sale, Adam G. Anderson comandă, succesiv, dispariția celor trei femei cu care se căsătorise.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 19, 84.

A.T.

❍ **TIMOFTE Cristian,** *Cutremurul*, fragment din romanul *Frecție la imaginea de lemn a președintelui*, TMS, s. nouă, III, 1998, 1, 8–9, 15.

A.T.

TONCESCU Nicolae, *1940. Forța gravitației.* Buc., Viața Medicală Românească, 1998, 315 p. Vol. I din ciclul *Slalom printre imperii*, din care mai fac parte *1942. Jurnal de război* (1999) și *1945. Orizonturi și trepte* (1999). Roman de război. Acțiunea alertă și bine construită se petrece în împrejurările tragice ale cedării Ardealului de Nord, în 1940. Polacek, un nazist notoriu, este lăsat să moară de foame și de sete de către un grup de antifașciști, într-un turn medieval a cărui scară se prăbușește.

M.M.

TROCAN Lelia, *Arta supraviețuirii*, Craiova, Omniscop, 1998, 159 p. Cu o pref. și o caracterizare de Mihai Creangă pe coperta a IV-a. Roman al memoriei. „Roman-document” (Mihai Creangă) de inspirație autobiografică. Urmărește, din anii ’50 până la căderea comunismului, biografia unui personaj silit să îndure, sub diferite chipuri, violența terorii totalitare. În centrul narațiunii stă figura unei fetițe care asistă la calvarul propriei familii în lagărul de muncă de la Dropia, la mijlocul deceniului șase al secolului XX. Prin evoluția sa ulterioară, protagonista va retrăi experiența traumatizantă a supravegherii, ca obsesie constantă a unei persecuții politice care îi afectează viața de familie, îi induce un sentiment de insecuritate cotidiană, îi împiedică realizarea profesională etc. Bazat pe mărturia genuină a memorialului de lagăr, romanul încearcă să construiască un model al terorii reiterate.

A.T.

TUDOR Costache, *Zodia Sudului*, Constanța, Metafora, 1998, 175 p. Cu o caracterizare de Ion Roșioru pe

coperta a IV-a. Roman sentimental. Într-un orășel din apropierea Dunării, învățătorul Radu Livădaru rememorează iubirea sa pentru Elena. Amorul stă sub o determinare geografică: Radu, din sudul Dobrogei, o întâlnește, în sudul Moldovei, pe Elena, originară din sudul Olteniei. Poveste de dragoste calmă, țesută în rutina unui cotidian fără relief, din mici tandrețe conjugale. Singura tensiune vine dintr-o spaimă difuză, premonitorie, a precarității paradisului casnic.

◆ Ion Roșioru, MET, X, 1999, 1, 6; Hortensia Teodorescu, MET, X, 1999, 1, 6.

A.T.

TUDOR Petru, *Odiseea logofătului Valentin.* I. *Zimbrul de aur*, Reșița, Timpul, 1998, 285 p. Roman de aventuri. Plasat în Moldova anului 1479, urmărește călătoria logofătului Valentin, emisarul lui Ștefan cel Mare, până la Genova, pentru un sfat de taină cu un reprezentant al clerului catolic, abatele Sibiletki.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 13, 49.

A.T.

TUPAN Marius, *Arca rubinie*, Buc., Fundația Luceafărul, 1998, 333 p. A fost conceput ca al treilea vol. al ciclului *Coroana Izabelei*, alături de *Coroana Izabelei* (1982) și de *Rezervația de lux* (1995). Roman parabolă. Prin strategii narative proprii prozei fantastice, simbolice și alegorice, ≈ reiterează tema principală a ciclului, aceea a relațiilor intelectualului cu puterea într-o societate totalitară, reluând personaje, evenimente și decoruri din primele două volume. Alături de Radu Șarpe, arhitectul aflat într-o căutare pasionată a vestigiilor unui trecut biblic și rămas fidel vocației sale în pofida tuturor opreliștilor de natură politică, Angel Rubin, un pictor celebru căzut inițial în dizgrația regimului, apoi „reabilitat", ilustrează prin destinul său sinuos dificilul parcurs al artistului sub dictatură. Pe acest fundal tematic, firele narative se întrepătrund într-o parabolă antitotalitară realizată prin imagini și sugestii biblice și mitologice însoțite de accente ludice, în maniera specifică romanului postmodern. Finalmente, ≈ constituie o pledoarie pentru prestigiul artei și pentru valoarea tămăduitoare a creației, dincolo de orice restricții ideologice.

◆ Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 1998, 6, 5; Romul Munteanu, VR, XCIII, 1998, 6, 99–103; Ion Roșioru, TMS, III, 1998, 6, 7; Cosma, *Romanul*, II, 111; Munteanu, *Jurnal*, VII, 123–129; Radu Cernătescu, LCF, s. nouă, 1999, 18, 11; Carmen-Ligia Rădulescu, LCF, s. nouă, 1999, 23, 9; Bărbulescu, *Din perspectiva*, 78–84; Emil Manu, TG, II, 2000, 4–5, 29–30; Micu, *Istoria*, 584; Micu, *Literatura*, 302; Popescu, *Editoriale*, 137–142.

M.W.

ȚÂRLEA Cătălin, *Anotimpuri de trecere*, Buc., Albatros, 1998, 380 p. Fragmente: ≈, CNT, 1996, 48, 8–9; ≈, CL, CXXXII, 1998, 4, 6; ≈, APS, IX, 1998, 5, 18–19. Reluat fragmentar: ≈, LTI, 1999, 29, 164. Roman al tranziției. Narațiunea intersectează două destine cu date simetrice. E vorba, pe de o parte, de doctorul Dinu Ioachim, pentru scurtă vreme secretar de stat în guvern, care, incomodat de noua sa postură socială, continuă să aibă nostalgia crâșmei proletare de cartier. Pe de altă parte, e vorba de Matei Bucur, reporter de investigație la „Curierul", cinic și arivist, care visează balzacian să domine întregul oraș. Forțat să facă compromisuri politice, șantajat în viața intimă și, în cele din urmă, țintă a unei campanii defăimătoare, doctorul își pierde încrederea în sine și devine alcoolic. Reporterul, încercând să inducă artificial o psihoză socială legată de o criză alimentară, are revelația derizoriului, înțelege caracterul iluzoriu al puterii și se sinucide. Eșecul ambelor destine a îndreptățit critica să vorbească despre o narațiune „lipsită de luminița înșelătoare a unei speranțe de salvare, oricât de mici" (Ion Simuț). Totuși, construcția schematică a personajelor, sondajul interior repetitiv, cauzalitatea mecanică așezată între eveniment și evoluțiile psihologice individuale păstrează semnificațiile romanului la nivelul intenției. Sensul degradat al istoriei, prea sărac la nivelul destinului personajelor și prea convențional la nivel de frescă socială, rămâne insuficient ilustrat sub aspect epic. În schimb, romanul izbutește să caracterizeze situații – cum este scena în care niște pensionari sunt intoxicați cu țuică contrafăcută, ori secvența în care un grup de sociologi desfășoară o campanie telefonică de dezinformare – valoroase nu prin semnificația lor, ci prin gesticulația colectivă pe care o surprind.

◆ Dan Perșa, *„Cărțile bune răzbat indiferent cine le-a scris, cine le publică și cine le susține"* (i. cu Dan Silviu Boerescu), TMS, s. nouă, II, 1997, 1, 5; Peter Quince, EPR, IX, 1998, 4, 19; Miruna Mureșanu, UC, VIII, 1998, 7, 4; ⁂, RL, XXXI, 1998, 26, 4; Gabriel Dimisianu, RL, XXXI, 1998, 43, 4; Ion Simuț, F, XXXIV, 1998, 11, 19–22; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, III, 1998, 12, 7; Răzvan Voncu, CAI, 1998, 9–12, 107–109; Glodeanu, *Dimensiuni*, 238–240; ⁂, ~, LTI, 1999, 29, 164; Nicolae Bârna, VR, XCIV, 1999, 5–6, 211–218; Daniel Cristea-Enache, ALA, VIII, 1999, 492, 5; Dimisianu, *Lumea criticului*, 488–492; Micu, *Istoria*, 649; Simuț, *Arena*, 227–232; Urian, *Proza*, 163–165.

A.T.

ȚUGUI Ion, *Fratele negru – fratele roșu*, Constanța, Leda, 1998, 169 p. Cu o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman parabolă. Fratele Roșu, simbolul bolșevismului, și Fratele Negru, simbolul nazismului,

încearcă să îl răstignească, pentru a doua oară, pe Călugărul Rugător, un soi de personaj mitico-simbolic, cu semnificație cristică.

M.M.

ȚUNEA Simion, *Felicia*, Timișoara, Helicon, 1998, 196 p. Roman sentimental. Felicia Mihăescu se îndrăgostește de Răzvan Nandru. Cei doi vor să se căsătorească, dar mama Feliciei le dezvăluie secretul care face căsătoria lor imposibilă. Ea rămăsese însărcinată cu Felicia folosind material genetic preluat de la academicianul Zaharia Nandru, tatăl lui Răzvan.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 20, 83.

M.M.

UDUBAE Gheorghe, *Între două iubiri*, Râmnicu-Vâlcea, Almarom, 1998, 78 p. Roman de senzație. Din gelozie, Tereza o ucide pe amanta soțului ei, Idu, și este condamnată la închisoare. Idu redescoperă astfel intensitatea iubirii Terezei și, trăind un sentiment de milă care se transformă treptat într-o afecțiune profundă, se îndrăgostește din nou de propria soție.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 9, 47.

A.T.

❍ **URCAN Ileana,** *Călătoria*, APS, IX, 1998, 11, 8; *Marcia*, APS, X, 1999, 7–8, 24–25; *Moartea lui Marcus Aurelius*, APS, XI, 2000, 11–12, 34–35, fragmente din romanul *Zăpadă la Roma*.

A.T.

VAIDA POENARU Alecu, *Dans pentru viitor*, Târgoviște, Macarie, 1998, 207 p. Roman social. Relatează formarea a trei cupluri printre chiriașii unei pensiuni bucureștene, în ultimii ani ai regimului comunist. Înfiripărea iubirii se desfășoară după un ritual unic, reluat de narațiune pentru fiecare dintre cele trei cupluri. Întâlnirii întâmplătoare pe holul pensiunii îi urmează o vizită de curtoazie, un sărut, o noapte de amor și, a doua zi, căsătoria. Prin modul specific de locuire și socializare pe care îl imaginează, ≈ exprimă nostalgia unei lumi vechi, interbelice, învăluită de o atmosferă desuetă, care se evaporă odată cu demolarea brutală a imobilului.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 22, 66.

A.T.

VAIDA POENARU Alecu, *Pavana pentru dragoste și adevăr*, Târgoviște, Bibliotheca, 1998, 232 p. Roman social. Urmărește o relație erotică aflată în impas, pe fundalul transformărilor politice din preajma Revoluției din 1989. Centrată pe căsnicia compozitorului Andrei Codarcea cu balerina Marta Sorescu, narațiunea relatează criza pe care o traversează cuplul, odată cu angajarea Martei în activitățile subversive ale unui grup revoluționar care pregătește răsturnarea regimului comunist. Fără un interes real pentru evoluția relației erotice, ≈ explorează povestea de iubire numai în intenția de a dezvolta o analiză a moravurilor politice pre- și post-revoluționare. Implicarea Martei în viața politică după 1989 furnizează un pretext pentru evocarea momentului de constituire a Alianței Civice și a asociației Pro Democrația, a alegerilor din 1992 etc.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 21, 55.

A.T.

VARLAM Luminița, *Trec rânduri, rânduri muritorii*, Buc., Viitorul Românesc, 1998, 311 p. Cu o caracterizare de Magdalena Popescu pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. Urmărește povestea Anei Grigorescu, fiica unui înalt demnitar comunist, Grigore Pagu. „Subiect fierbinte, pentru care autoarea aproape că nu are antecesori" (Magdalena Popescu), ≈ ilustrează, într-un tablou de fundal, o reprezentare a epocii comuniste din perspectiva cercului de privilegiați ai regimului. Desfășurată pe trei paliere temporale, care segmentează biografia protagonistei în funcție de ascensiunea și decăderea comunismului în România, narațiunea este structurată regresiv, recuperând, din orizontul unui prezent postrevoluționar devenit trivial, amintirea, scăldată într-o aură mitică, a vieții sub dictatură. Patroană a unui bordel de lux după 1989, Ana Grigorescu își retrăiește, în rememorări succesive, mai întâi trecutul de actriță, în anii de glorie ai comunismului, apoi copilăria petrecută în casa de la Buzești, odată cu instaurarea regimului totalitar la sfârșitul anilor '40 ai secolului XX. Oferind un acces inedit la mentalitatea castei conducătoare, textul izbutește să proiecteze asupra unei perioade istorice negative o perspectivă idilică, asociind comunismului nu numai o efervescență vitală, ci și sentimentul de protecție, bunăstare și abundență. Dincolo de reconstrucția mitică a dictaturii, se conturează și firul unei evoluții ideologice care surprinde, de-a lungul unei istorii personale, mai multe atitudini politice, de la senzația de izolare socială a copilului de activist din anii '50, la tentația adolescentină a frondei, până la justificarea matură a „comunismului curat", camuflaj transparent al egoismului și al satisfacției individuale. Menținându-se între limitele strict autentice ale perspectivei, ≈ rămâne o carte interesantă ca document socio-istoric.

● Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe anul 1998.

◆ ⁂, AZ, 1998, 55, 2; Gabriel Rusu, *Gustul istoriei*, LCF, s. nouă, 1999, 23, 23; Geo Vasile, TMS, s. nouă, IV, 1999, 8, 7; Octavian Soviany, CNT, 1999, 38, 5.

A.T.

VASILIU Mircea, *Iadul verde*, Brăila, Vascoremo, 1998, 194 p. Roman social. Cronică a unei operațiuni de despădurire în România anilor ’60 ai secolului XX, ilustrează, într-un mod care amintește de acela al romanelor realist-socialiste, înfruntarea dintre puterea civilizatoare a omului și stihiile naturii. Reluând personaje dintr-un roman anterior, *Bună seara, Maria!* (1993), narațiunea pune în centru figura lui Alexandru Vlăsceanu, inginer pe remorcherul Zimbrul, însărcinat cu îndeplinirea lucrărilor de defrișare. Angajat într-o luptă nobilă pentru recuperarea a 1500 ha de teren omise de hărțile oficiale, eroul – figură exemplară, caracterizată de simțul datoriei și de o etică proletară – pare desprins din literatura unei alte epoci. În fundal, cartea realizează o evocare a mediului uman marinăresc, lipsită de simțul pitorescului și contaminată de spiritul triumfalist al propagandei comuniste.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 22, 67.

A.T.

❍ **VELICAN Sabin,** *Moartea unui preot martir*, CAT, III, 1998, 2, 22–23; 4, 9, fragmente din romanul *Fărădelege*.

A.T.

VELICAN Sabin, *Robii destinului*, Târgu Jiu, Alexandru Ștefulescu, 1998, 370 p. Cu un *Tabel cronologic* la final. Face parte din ciclul *Marea călătorie*, alături de *Încântare* (1994) și de *Răzvrătitul* (1995). Roman autobiografic. Narațiunea – care debutează în septembrie 1929 și se încheie în 1940, odată cu pierderea Basarabiei de către România, ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov, moment în care românii încearcă să se repatrieze, fugind din calea ocupantului bolșevic – îl aduce în prim-plan pe Sever Pera, tânăr institutor descins pe meleagurile de dincolo de Prut pentru a-și lua în primire postul repartizat. Aparținând unei modeste familii de agricultori olteni, personajul e din stirpea candizilor-justițiari. Pe de o parte, cu un nețărmurit respect pentru Omul cu majusculă – a cărui esență o consideră aprioric nobilă; pe de alta, cu un încăpățânat și permanent refuz al răului, sub orice formă s-ar obiectiva acesta. Poziționare păguboasă, care-i complică nu doar protagonistului existența, aflat în permanent conflict cu lumea, dar și autorului care, involuntar, alunecă într-un tezism de factură tradiționalistă, ce compromite frazarea – altminteri exactă, chiar armonioasă, pe alocuri –, a narațiunii, remarcată și de Grigore Pișculescu (Gala Galaction), prezent în roman printre studenții basarabeni din Chișinău. Povestea își urmează cursul, inventariind bunele, dar, mai ales, relele din viața bărbatului, concomitent cu reacția, invariabil vindicativă, în răspăr cu tot ce înseamnă formalism, convenție, minciună socială etc. Mizeria, sărăcia, obscurantismul, neomenia dusă până la bestialitate, corupția, imoralitatea și multe alte tare ale acestei lumi dau consistență și culoare prozei.

D.G.B.

VLĂDUȚESCU Gheorghe, *Încercare de utopie. Pseudo-roman*, Buc., Paideia, [1998], 101 p. (Paideia – Literaturi). Roman filosofic. Proiectează, pe firul unei iubiri târzii, reveria retragerii într-un spațiu patriarhal. Un profesor de filosofie bucureștean aflat la vârsta senectuții se refugiază în casa unor prieteni la Râmnicu-Vâlcea, pentru a găsi liniștea necesară scrierii unui roman. În acest cadru de confort spiritual se înfiripă dragostea calmă cu o fostă studentă. Neimportantă ca aventură afectivă, istoria erotică animă atmosfera de caldă amiciție și de adorație care îl înconjoară pe protagonist, oferindu-i, alături de o necesară siguranță sentimentală, și ocazia unei desfășurări egocentrice. Femeia și cuplul de prieteni joacă doar un rol de spectator, încurajând, prin admirația necondiționată și constantă, impulsul monologic și narcisiac al profesorului de filosofie. Narațiunea devine astfel pretext pentru etalarea erudiției, furnizând o ramă speculațiilor filosofice, istorice ori sociologice ale eroului. În absența celor câteva secvențe dialogate și a fragilei scheme narative, ≈ ar fi fost un jurnal de idei.

◆ Felicia Marinca, VR, XCV, 2000, 12, 126–127.

A.T.

VREMULEȚ Constantin, *Profesoara și gardianul*, Galați, Porto Franco, 1998, 215 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Romul Munteanu. Roman parabolă. Dezvoltă, în registru suprarealist, subiectul terorii staliniste, conturând, prin reconstrucția onirică a unei realități istorice, o parabolă a unui univers concentraționar. Urmărind constituirea unei școli într-o închisoare comunistă, prin aducerea din oraș a unor cadre didactice „civile”, narațiunea se centrează pe destinul Marthei Steriad, profesoara însărcinată să predea engleza. Evocarea școlii din penitenciar pune în evidență ambiguitatea statutului profesorilor: între zidurile închisorii, aceștia au un regim identic cu al prizonierilor, trăiesc după gratii, sunt obligați să facă plimbări în cerc în curtea interioară și sunt văzuți de ceilalți ca deținuți. Mizând pe ambivalența suprarealistă a spațiilor și a obiectelor, cancelaria, amenajată într-o celulă, slujește totodată ca dormitor comun. Narațiunea întreține o confuzie voită între sferele civile ale existenței și mediul penitenciar, insinuând condiția carcerală ca o stare de identitate incertă, care pune la îndoială datul libertății, lăsând

mereu deschisă posibilitatea unei reinterpretări a propriului statut. Răsfoind o colecție cu fotografii de infractori, Martha Steriad îl recunoaște, între deținuți, și pe soțul ei; documentul polițienesc se substituie astfel albumului de familie, infiltrându-se în straturile intime ale memoriei afective. Dincolo de evocarea prezenței tentaculare și invazive a închisorii, se dezvoltă povestea de dragoste dintre Martha Steriad și ofițerul Armand. „Profesoara" și „gardianul" trăiesc o iubire care implică sentimente și mobiluri afective desprinse parcă dintr-un scenariu idilic; în realitate, iubirea lor, prinsă în țesătura experienței carcerale, însoțește expansiunea inevitabilă a închisorii în existența comunității. Armand, care o împușcă pe Martha în timp ce aceasta încearcă să escaladeze zidul penitenciarului, făcându-i evadarea imposibilă, ilustrează perspectiva tragică a ideii de închisoare generalizată. Situat în tradiția prozelor kafkiene, atât prin viziunea sumbră, cât și prin tendința de transfigurare parabolică a realității, ≈ izbutește să evite abstractizarea, exploatând ambivalența obiectelor și a sentimentelor familiare, precum și capacitatea lor de transformare în instrumente ale unei terori politice.

◆ ⁂, BNR, XLVII, 1998, 14, 62; Mihai Avramescu, *„≈ – o carte împotriva primitivismului"* (i. cu ~), PRF, VIII, 1998, 3–4, 3; ⁂, RL, XXXI, 1998, 12, 4; Constantin Dram, CL, CXXXII, 1998, 4, 16; Marcel Crihană, AMR, IV, 1998, 6, 6; Emil Manu, VR, XCIII, 1998, 7–8, 185–187; Al. Florin Țene, CL, CXXXII, 1998, 8, 40; Constantin Trandafir, F, XXXIV, 1998, 9, 26–29; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, III, 1998, 10, 6.

A.T.

ZAMFIR Mihai, *Educație târzie*, I, Buc., Cartea Românească, 1998, 235 p. Fragment: *Un colț de București*, SXX, 1997, 4–5–6, 204–221; II, Buc., Cartea Românească, 1999, 263 p. (Cartea românească de proză). Roman psihologic. Inspirat de cartea lui Flaubert, *Educația sentimentală*, pe care o evocă prin titlu, ≈ ilustrează o inițiere erotică târzie. Arhitectul Alexandru Șerban, descendent al unei vechi familii bucureștene, se îndrăgostește de Cora, trăind, la aproape cincizeci de ani, fascinația iubirii și tentația relației extraconjugale. Cu douăzeci de ani mai tânără, Cora nu reprezintă pentru Alexandru doar promisiunea unei vieți noi, ci și o modalitate de descoperire a alterității, într-o complexă stratificare de contraste sociale și de experiențe politice. Plasată imediat după evenimentele din decembrie 1989, narațiunea proiectează povestea de dragoste pe fundalul manifestărilor anticomuniste din primăvara anului 1990, într-un context ambiguu, de incertitudine și risc, în care Bucureștiul revoluționar este invadat de mineri și bântuit de perspectiva războiului civil. Protagonistul resimte simultan, deși pe planuri diferite, prospețimea sentimentului de iubire, revelația unei lumi noi și a unui orizont politic necunoscut. Totuși, precum în istoria noastră postrevoluționară, noul nu se asociază inocenței, ci stării de confuzie și vulgarității. Alexandru, care intră în existența Corei, descoperă un mediu în care mizeria se împletește cu promiscuitatea. De la reședința aristocratică a familiei Șerban, la apartamentul sufocant al Corei dintr-un bloc de la periferia capitalei, protagonistului i se dezvăluie o lume cu moravuri de mahala, cu ritualuri mic-burgheze și cu apetit pentru scandal. Aventura erotică se desfășoară, monocromatic, în registru negativ, silindu-l pe Alexandru să suporte infidelitatea Corei, șantajul fostului ei soț, violența verbală și fizică, într-o experiență odioasă și neasumabilă. În mod previzibil, protagonistul alege să se reîntoarcă la soție, regăsind nu numai valorile familiei, ci și relicvele unei tradiții transmise de-a lungul mai multor generații, semne ale unei eredități care compensează estetic deziluzia și dezgustul erotic. O lume aseptică, produs implicit al confortului, al curățeniei și al vechimii, constituie ficțiunea de sanatoriu care încheie aventura lui Alexandru Șerban. Romanul ascunde astfel o morală a retragerii, care implică, în același timp cu reprimarea trăirii afective, și dezinteresul față de scena politică. Explicabilă, această etică a evaziunii evocă totuși un eșec al „educației sentimentale", care traversează existența protagonistului fără a-i altera comportamentul, datele biografice ori structura sufletească. Falsă inițiere erotică, ≈ reprezintă o aventură care nu izbutește să deschidă perspective asupra unor dimensiuni diferite ale existenței, dovedindu-se, în cele din urmă, cronica unei experiențe dispensabile.

◆ Ioan Stanomir, LCF, s. nouă, 7, 5; George Pruteanu, DIL, VII, 1999, 317, 13; ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 15, 57; Octavian Soviany, CNT, 1999, 17, 4; Ileana Comănescu, CAI, 1999, 6–7, 82–84; Virgil Mihaiu, RL, XXXII, 1999, 48, 10; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIII, 2000, 1, 23.

A.T.

ZARIFOPOL Dinu, *Șah la rege*, III, v. *Naufragiul*, I, 1994.

A.T.

✷ **ZAVULOVICI Dan-George,** *Ratații*, Pitești, Exas Aqua, 1998. Roman postmodern.

◆ C. Rogozanu, OBC, I, 2000, 24, 26.

A.T.

❍ **ZĂRNESCU Constantin,** *Despre tauri și despre „animalul" din om*, fragment de roman, ALC, II, 1998, 5, 11.

A.T.

1999

ACHIM George, *Iubiri ratate*, Râmnicu Vâlcea, Almarom și Zoom, 1999, 162 p. Roman fantastic. Scris în maniera prozelor lui Mircea Eliade. Faptele, plasate în lumea satului oltenesc, în timpul dictaturii comuniste, sunt regizate de diavoli, al căror conciliu „de dare de seamă și alegeri" se desfășoară într-o atmosferă specifică ședințelor de partid ceaușiste.

I.I.

ADAMESCU Alice, *Credință, speranță, iubire*, Buc., Editura Lumină Din Lumină Vă Dorește Viață Lină!, 1999, 174 p. Cu o pref. a autoarei. Textul este însoțit de mai multe poeme, aparținând aceleiași scriitoare. Roman sentimental. Palidă însăilare romanescă restituind, pe un ton de un patetism asumat, tribulațiile sentimental-matrimoniale ale unor cupluri trăind în mediu cosmopolit, în prima jumătate a secolului al XX-lea.

I.I.

ALB Lia, *Între Paști și Crăciun*, [Arad], Mirador, 1999, 285 p. Roman de familie. Continuare a romanului *Senioria țărănească* (1997), urmărește viața intimă și experiențele profesionale ale lui Nati, descendenta unei familii marcate de abuzurile regimului comunist. Avocat de succes în Aradul postdecembrist, Nati încearcă să găsească un echilibru între intensitatea dramatică a cazurilor sale judiciare, restaurarea istoriei clanului (mai ales a Colonelului, tatăl Liei, verișoara lui Nati și protagonista romanului din 1997) și problemele relației sentimentale cu Dan, un artist plastic urmărit de spectrul colaborării cu Securitatea, care sfârșește prin a se sinucide, nu înainte de a-și fi sublimat sentimentul de culpă într-un tablou consacrat Cinei cea de Taină, în care el se reprezintă ca Iuda. Intervalul temporar din titlu sugerează o ciclicitate suprasaturată evenimențial, expandată prin polifonia vocilor adăugate în ultima secțiune a romanului și prin intarsierea unor fragmentare istorii de familie cu rezonanță în marea istorie a românilor, ilustrate nu numai de jurnalul Colonelului, victimă a regimului comunist, ci și de reconstituirea destinului familiei Laurian, al cărei descendent încearcă să recupereze câteva dintre proprietățile naționalizate după 1945.

◆ Gh. Mocuța, *~: intervalul simbolic*, ARCA, X, 1999, 10–11–12, 193–196.

C.R.B.

ALECSA Lucian, *Recurs la joc secund*, Botoșani, Axa, 1999, 152 p. Roman psihologic. Descrie o patologie majoră, rezidând în scindarea conștiinței. Personajul principal, un intelectual cu pretenții, își trăiește stările de alteritate prin cafenele, raportându-se permanent la Emil, un prieten de profesie pictor, pentru a ajunge, în final, să-și sistematizeze delirul printre pacienții unui ospiciu. Ultimul capitol, conceput sub formă dialogală, încearcă să arunce o punte între cioburile aceleiași conștiințe, în speranța unei epifanii salvatoare.

I.I.

ALECU Viorel, *Ultimii ani*, Bacău, Corgal Press, 1999, 128 p. (Prozatori contemporani). Cu o pref. de Eugen Budău. Roman psihologic. Exploatând un filon, autobiografic, continuă trama din *Împăcare* (1985). Profesorul Grigore Vântu face, după 1989, o excursie în Italia, prilej cu care cunoaște pe mult mai tânăra Anda Trifu, de profesie medic, față de care simte o puternică atracție. Delicatețea platonică a relației dintre cei doi se transformă, în partea a doua a cărții, în afecțiunea protectoare a bătrânului dascăl față de fiul femeii, pe care-l ajută în formarea sa intelectuală. Tonalitatea evocării amintește de *Adela* lui G. Ibrăileanu.

◆ Simion Bărbulescu, *Altfelitatea unor povestiri și romane contemporane*, CL, CXXXIII, 1999, 9, 10; Gheorghe Lăzărescu, *Romanul unui istoric literar*, UC, X, 2000, 4, 4.

I.I.

✷ **ALEXANDRU Șerban,** *Omul e mort*, Iași, Eurocart, 1999. Prezentarea s-a făcut prin consultarea ed. din 2001 (Iași, Junimea). Metaficțiune. Este redactată în întregime sub forma unui monolog – neîntrerupt de vreo segmentare pe capitole sau pe fragmente – al „scriitorului Herma" către un cititor virtual, Emanuel, invitat să participe la experimentul narativ care se produce sub ochii săi. ≈ este o mostră de narațiune ludică și autoreflexivă, care își denunță permanent mizele, mixând fapte din cotidianul imediat cu frânturi din romane consacrate (*Ion*, *Răscoala*, *Moromeții*).

◆ Cornelia Leonte, *Omul e mort sau poate că nu*, DAC, XI, 2000, 39, 56–57.

A.G.

AMORAN Lucian-Claudiu, *În gol*, Buc., Albatros, 1999, 172 p. Roman de călătorie. Iulian Raicu, autor bucureștean de literatură științifico-fantastică și de romane polițiste, intră peste noapte în posesia unei mari averi, lăsată de un unchi din America Latină. Loc unde și pleacă, torturat de ideea scrierii unei capodopere, aspirație pe care și-o descoperă doar după ce devine bogat. Imaginea, de tot hazul, a lumii cosmopolite cu care Iulian Raicu intră în contact la antipozi este conturată prin apelul la mijloace epice rudimentare, similare, ca eficacitate literară, cu cele vizând verosimilitatea – rezidual-cabotină – a evenimentelor la care participă.

◆ Simion Bărbulescu, *Romanul-eseu*, LCF, s. nouă, 1999, 27, 16; Alex Ștefănescu, *Prozatori tineri*, RL, XXXII, 1999, 32, 4.

I.I.

ANDRU Vasile, *Păsările cerului*, Buc., Allfa, 1999, 173 p. (Romanul românesc contemporan). Cu o pref. de Gheorghe Crăciun și o *Introd. în Timpul romanului* semnată de autor. Fragmente: „*Ca și cum soarele aici l-am fi îngropat”*, LCF, s. nouă, 1991, 38, 10; *Demolare nocturnă*, VR, LXXXIX, 1994, 9–10, 51–58; *Tofana și consulul Zed*, CNC, VII, 1996, 10, 7–11. Roman postmodern. Este dedicat demolării Bucureștiului istoric, în ultimul deceniu de dictatură comunistă. Prin imaginea Tofanei Melidon, tânăra care ia lecții de „normalitate psihologică” întrucât speră să plece din țară și se teme de Securitate, și prin cea a lui Sandu Tariverde, boemul „atipic” aciuat prin imobilele bucureștene sortite demolării, intrăm în contact cu o umanitate care-și trăiește letargic, fără speranță, eșecul existențial, reieșind din conștientizarea limitei, a neputinței de a reacționa cu demnitate în fața arbitrarului generalizat. Celor doi li se alătură naratorul, la rândul său un învins, în ciuda lucidității de care dă dovadă în restituirea dramei. „Tehnic vorbind, ≈ e un roman lucrat cu mână sigură, fără sincope – în ciuda caracterului său pe alocuri eliptic – cu o mare precizie a notării și cu economie de mijloace” (Gheorghe Crăciun).

◆ Radu Voinescu, *Romane de ieri și de azi*, LCF, s. nouă, 2000, 44, 4.

I.I.

ANGHEL Valeriu, *Ispita*, Bacău, Plumb, 1999, 176 p. Roman politic. Descrie corupția din fosta economie socialistă. Protagonistul, originar din regiunea în care este plasată și acțiunea romanului *Printre șătrari* (1998), de același autor, reînvie, prin evocarea propriilor fapte, atmosfera profund viciată în care s-a trăit în timpul dictaturii comuniste. Prin comparație, deficiențele capitalismului, amintite în partea finală a cărții, apar minore. Neînsemnate în raport cu enorma risipă făcută în numele proprietății de stat, într-o jumătate de secol de minciună și de furt „cu acte în regulă”.

I.I.

BACIU CODREANU Tudor, *Coroana heraldică*, [Brașov], Transilvania Express, 1999, 188 p. Roman istoric. Siegfried Knnuff, un sas din Brașov, cunoaște în tren pe tânărul Tudor Iacub, fiu de țărani români din satul Veta, din centrul Transilvaniei, despre care își formează părerea că ar fi un scriitor de mare viitor. Amant al unei stranii doamne D’Albon, de stirpe burbonă, și autor de tratate predate Academiei Române spre publicare, Siegfried îl duce pe Tudor la Cotroceni, pentru a o cunoaște pe regina Maria, aflată încă în doliu, după moartea, în 1927, a lui Ferdinand Întregitorul. Ton de dezbatere etică pro-monarhică, pus în lumină prin lungi discursuri bazate pe informații de tip enciclopedic.

I.I.

BANCEA Melania, *Al optulea*, Târgu-Mureș, Edipres Tipo, 1999, 256 p. Roman psihologic. O reuniune la două decenii de la absolvirea liceului îi prilejuiește medicului Simina Daminoiu reluarea unei legături erotice întrerupte brusc. Întâlnirea cu Octav Tudoran echivalează cu o recuperare anamnetică a experiențelor din prima tinerețe, care amenință să pună stăpânire asupra sensibilității prezente a protagonistei. Deși este scris la persoana a III-a, ≈ urmărește îndeaproape psihologia personajului feminin, disputat permanent de alternarea celor două planuri narative: al prezentului și al perioadei liceului din anii ’70 ai secolului XX.

◆ Constantin M. Popa, *Literatură medie (Rețeta succesului)*, MOZ, II, 1999, 8–9, 11.

A.G.

BARBORICĂ Corneliu, *Crima de la km. 99*, Buc., Allfa, 1999, 138 p. (Pisica neagră). Roman polițist. Acțiunea se petrece în Bucureștiul anilor 1989–1991, în medii ale speculei și crimei.

C.T.

BĂILEȘTEANU Jean, *Sfântul drac sau Judecata de… acum*, Craiova, Editura M.J.M., 1999, 172 p. Cu o pref. de Tudor Nedelcea. Fragment: ≈, MOZ, I, 1998, 2, 9. Roman rural. Cartea este alcătuită dintr-o suită de povestiri întrețesute, născute unele dintr-altele, configurând imaginea unui sat și a unei colectivități țărănești din sudul României, în a doua jumătate a secolului XX. Prin rememorările câtorva dintre personaje sunt aduse la viață lumea cazonă din perioada ultimului război mondial, istoria colectivizărilor forțate din anii ’50 ori universul concentraționar din închisorile de drept comun.

◆ Geo Vasile, CNT, 2000, 36, 6.

L.Pv.

BĂLAN Ioana, *Ally*, *frumoasa din lagăr*, Buc., Corrida, 1999, 91 p. Cu o postf. de Marcel Ion Fandarac, *Aproape de nebunia divină*…, și o postf. de Barbu Cioculescu, *Un artist lucid și amar*. Cartea este dedicată poetei Veronica Porumbacu. Roman poetic. Pretextul epic este acela al căutării de sine, ca identitate subiectivă. Protagonista, pictorița Albertine, pierde progresiv, precum într-un joc de oglinzi paralele, percepția granței dintre inspirația artistică și pura patologie mentală.

C.T.

❍ **BĂLĂIȚĂ George,** *Caruso – fragmente*, fragment de roman, F, XXXV, 1999, 5, 51–59.

L.Pv.

BÂRLEA Ovidiu, *Drumul de pe urmă*, Cluj-Napoca, Clusium, 1999, 299 p. Roman rural. Acțiunea se desfășoară în Munții Apuseni, între cele două războaie mondiale. Cartea oferă o frescă autentică a societății țărănești transilvănene din epocă. Autorul evită însă, cu grijă, excesele „antropologice" (în ceea ce privește limbajul regional sau cutumele vieții rurale), astfel încât lectura nu este deturnată de la miza sa principală, care rămâne construcția și motivația existențială a personajelor.

C.T.

BELIGAN Anamaria, *Scrisori către Monalisa*, Iași, Polirom, 1999, 310 p. Fragment: *Sarea pământului*, O, s. nouă, 1998, 7, 24–26. Roman al exilului. În 1982, într-un lagăr de refugiați vest german, Matei (un român suferind de amnezie parțială) trăiește o existență abulică, oscilând între o perspectivă hiperrealistă și una suprarealistă cu privire la lumea prin care se mișcă. Stilul autoarei o apropie – fără excese, totuși – de maniera prozei fracturiste a anilor 2000.

◆ Cristina Chevereșan, *De cealaltă parte*, O, s. nouă, 2000, 1, 7; 24; Magdalena Roibu, *Arcadia ca infern*, O, s. nouă, 2000, 1, 7; Mircea Mihăieș, *„Un român exilat în Pacific"*, O, s. nouă, 2000, 1, 5; *Scriitori*, 58–60.

C.T.

BICLEANU Dima, *Buimatic prin lume*, Iași, Polirom, 1999, 163 p. Cu o pref. de Dan C. Mihăilescu. Conform unei notițe din final, textul a fost redactat între februarie-iunie 1989. Roman psihologic. În opinia prefațatorului, ≈ este impregnat de „priapism metaforic" și de „pansexualism psihedelic". Imaginarul epic, dominat de senzualism, prezintă devenirea interioară a unor adolescenți, în anii '60–'70 ai secolului XX.

C.T.

BLAJ Emilian, *Maria, probabil un înger*, [Buc.], Niculescu, 1999, 300 p. Roman al tranziției. Dezlegarea misterului unui crime pasionale adună, într-o poveste condusă de intriga faptului divers sentimental sau politic, o galerie lineară de personaje ale căror destine sunt simptomatice pentru actualitatea românească postdecembristă, surprinsă în medii sociale diverse, precum lumea cazonă, universul școlii, asociația locatarilor de bloc, anturajul politicienilor sau viața anchetatorilor de poliție. Trama polițistă se rezolvă în mod schematic (căpitanul Almășan anchetează cazul uciderii Mariei Vasiloiu și descoperă că asasinul este Anghel, șoferul senatorului Pârvu, reușind astfel să-l disculpe pe Nicolae Petran, tânărul îndrăgostit de Maria), la fel și intriga politică, tratată de manieră rezumativă (Pârvu încearcă să renunțe la viața publică, dar jocurile puterii politice îi zădărnicesc în mod fatal intențiile). În esență, romanul interoghează formele de adaptare la realitatea sociopolitică prin soluții existențiale banale.

◆ Simion Bărbulescu, *Limite și exigențe ale romanului policier*, LCF, s. nouă, 1999, 17, 10; Dan-Silviu Boerescu, *Aromele gumei de mestecat*, CNT, 1999, 15, 5.

I.T.

❍ **BLEOCA Liviu,** *Moartea în biblioteca de buzunar*, fragment din romanul omonim, APS, X, 1999, 4, 26.

L.Pv.

BOLDUREANU Ioan Viorel, *Casa și memoria lui Avram Procator*, Timișoara, Marineasa, 1999, 284 p. Fragment: *Alegerea locului de casă* (romanul e anunțat cu titlul *Memoria și casa lui Avram Procator*), O, XXXIX, 1988, 28, 4–5. Conform unei notițe din final, textul a fost încheiat în 2 octombrie 1988. Roman rural. Acțiunea este plasată în Sămăctar (un sat izolat din Banat), în anii '40 ai secolului XX.

▼ Fragment: ≈, în vol. *Zona*, 28–41.

◆ Marcel Tolcea, *Ce aveți pe masa de lucru în acest moment, dragi scriitori?*, O, s. nouă, 1995, 1, 5; Petru M. Haș, ARCA, XI, 2000, 1–2–3, 135–138; Dana Gheorghe, OBC, I, 2000, 10, 26.

C.T.

BOTONCEA Ecaterina, *Cutia cu vechituri*, Târgoviște, Sfinx 2000, 1999, 129 p. (Manuscris). Roman psihologic. În Bucureștiul de după 1989, Vera, medic anestezist, retrăiește mental o suită de evenimente personale, mai ales din perioada copilăriei. Memoria voluntară, aliată cu un gust nuanțat al analizei, dau romanului nota de autenticitate necesară unei proze subiective.

L.Pv.

❍ **BREBENEL Cristian George,** *Guvernământul general al genezei*, CTN, IX, 1999, 26–29, 14–15, 16–18; *Guvernământul general al genezei*, CL, CXXXIII, 1999, 3, 15–16, fragmente din romanul *Guvernământul general al genezei: prea îndelung tratat de panică și patetism exorcizat benign sub formă de roman.*

C.T.

BRENCIU Mircea, *Cu masca pe figură. O furie scatologică*, Brașov, Aldus, 1999, 250 p. Roman satiric. Deceniile care precedă evenimentele politice din 1989 din România sunt tratate în cheie comic-grotescă, pamfletară (v. și subtitlul cărții), din perspectiva destinului lui Radu Filipan, tânăr ziarist fără talent, prins în mecanismele

corupte ale regimului comunist. Nume sau anagrame ale unor persoane reale din elita comunistă brașoveană ori documente de arhivă (în special notițe delatoare din dosarele unor informatori ai Securității) conferă romanului atmosfera de „film" al epocii, tratând oblic, prin filtru comic, o sumă de grave problematici etice.

◆ Octavian Soviany, *Darie Magheru merită un roman*, CNT, 1999, 12, 7; Popescu, *Editoriale*, 143–146.

L.Pv.

BUCHERU Ion, Ștefan IUREȘ, *Imperiul*, Buc., General Partner, 1999, 318 p. Roman polițist. În New-York-ul sfârșitului de mileniu, un uriaș imperiu al crimei organizate, unificând majoritatea mafiilor internaționale sub mâna de fier a unui magnat de geniu, încearcă să obțină conducerea lumii prin înlocuirea, cu o sosie, a Secretarului general al ONU. Narațiunea, alertă și ingenioasă, se revendică integral de la motivul literar al „teoriei conspirației" și propune o țesătură complicată de planuri (paralele, suprapuse, interferente, bazate pe scenarii financiare, politice, sociale etc.), precum și o suită de personaje conturate pregnant, care conferă romanului un coeficient semnificativ de verosimilitate.

◆ ⁂, RL, XXXII, 1999, 38, 4.

C.T.

❍ **BUDA Bujor,** *Teroriștii la Arad*, fragment din vol. al II-lea al romanului *Dosarul cu pete*, ARCA, X, 1999, 4–5–6, 94–101.

C.T.

BUZURA Augustin, *Recviem pentru nebuni și bestii*, Buc., Univers, 1999, 455 p. Fragmente: ≈, LTI, 1992, 4, 74–79; *Întrebări,* ≈, LTI, 1996, 18, 103–113; *Libertatea: mod de întrebuințare*, LTI, 1998, 26, 69–77; ≈, RL, XXXI, 1998, 38, 14–15; ≈, LTI, 1999, 29, 189. Roman existențialist. Matei Popa este un incomod gazetar în România postdecembristă. Dezvăluirile sale riscă să compromită interesele unor cercuri de putere, obligate astfel să exercite presiuni ce balansează între oferte pecuniare și amenințări cu suprimarea fizică. Dacă cele dintâi se spulberă la impactul cu platoșa verticalității personajului, ultimele par a se îndrepta către o tragică finalizare. Romanul nu este radiografia, ci, mai degrabă, tomografia trăirilor unei conștiințe în exasperantă căutare a căii spre lumină, înțeleasă ca metaforă a unui echilibru vital necesar. Personajul face parte din categoria introvertiților, pe cât de vulnerabili în raport cu propria conștiință, pe atât de coriacei în relația cu exteriorul. Indivizi veșnic bântuiți de neliniști, de temeri, de contradicții, dependenți de introspecție, obsedați de interogații chinuitoare, sfâșietoare, dar generatoare de text. Cartea reprezintă, de fapt, lunga confesiune a unui asemenea suflet retras, pentru clarificări, în fața colii albe de hârtie, într-o disperată tentativă de eliberare de sub presiunea fantomelor trecutului. ≈ devine, astfel, și monografia unei fobii, a fricii de un destin ucigaș căruia i-au căzut pradă și toate iubirile bărbatului, făpturi inteligente, delicate, răbdătoare, de la care a așteptat salvarea. Mântuire care, departe de a se fi împlinit, s-a transformat în culpă torturantă. Angajamentul justițiar postdecembrist se leagă și de acest disperat efort de exorcizare a răului, continuare încrâncenată de impunere a adevărului, cu orice mijloace. Protagonistul imaginează scenarii terapeutice precipitate, confuze, haotice, riscante, căci implică recluziunea sau, mai grav, extincția. Ultima nu doar întrezărită, ci asumată adesea cu calm, liniște, bucurie. O stare ataraxică în care omul tracasat, hăituit, ostenit se refugiază. Cum va face casă bună strania lumină a indiferenței masculine cu dorința de iubire a unei femei, e greu de imaginat. O probabilă explicație s-ar afla în adânca cerebralitate a tuturor aparițiilor sexului frumos, dispuse la sacrificiu suprem, grație adâncii pasiuni-recunoștințe încercate în relația cu bărbați aparent inerți, imobilizați de o stranie pornire de anulare a sinelui. Roman al căutărilor, al clarificărilor, al neliniștii continue, ≈ e o carte tristă despre o umanitate în derută. Un roman uneori dezolant, fără a fi deprimant, în măsura în care nu îndeamnă la nefaptă, ci, dimpotrivă, mobilizează aspirațiile sănătoase spre disciplină, rigoare, toleranță, compromis, tematizare superioară, dar terestră a ființării.

◆ Luminița Codrea, AZ, s. IV, LXII, 1993, supl. literar, 13; Dan C. Mihăilescu, DOI, X, 1999, 25, 15; Eugen Velican, CAT, IV, 1999, 3, 15; Marius Ardelean, AST, 1999, 8, 32–33; Roxana Ristache, AST, 1999, 8, 33–34; Mona Manuela, AST, 1999, 8, 34; Gabriel Dimisianu, *Nici învins, nici învingător*, RL, XXXII, 1999, 39, 4; Vlad Sorianu, ATN, XXXVI, 1999, 10, 4; Nicolae Bârna, *Realismul etic*, CNT, 1999, 44, 7; Urian, *Proza*, 86–89; Mircea Cau, CAI, 2000, 1, 79–81; Octavian Soviany, LCF, s. nouă, 2000, 5, 5; Ion Simuț, *Comedia vieții literare*, F, XXXVI, 2000, 5, 5–6; Anghelescu, *Cămașa*, 142–144; Micu, *Literatura*, 270.

D.G.B.

❍ **CALOMFIRESCU Nicolae,** *Ilustrate din paradis*, fragment de roman, ARLA, III, 1999, 1–2–3, 16–17.

L.B.

CALVUS Jehan, *Bumgartes al II-lea*, Buc. – Târgu Mureș, Universal Dalsi, Arhipelag, 1999, 342 p. Cu o prezentare de Iordan Chimet pe coperta a IV-a. Roman oniric. Din „cele o mie de atitudini posibile în fața vieții"

(André Gide), ~ optează pentru aceea a amintirii. Apucând calea rememorării, popasul firesc este în Țara Mnemossyei, ținut nu foarte întins, dar cu deschideri spre Tărâmul Viselor, unde se află Insulele Închipuirilor, topos hieratic centrat pe Pădurea subterană a viselor. Un straniu Babel, așadar, prin măruntaiele catacombelor neterminatei catedrale a Fantezie unui romancier ce scrie „un codex postmodern […], sinteză onirică și culturală a lumii" (Ruxandra Cesereanu).

◆ Ruxandra Cesereanu, EX, XXXII, 2000, 7–8–9, 6.

D.G.B.

CATANOY Nicholas, *Indian Summer*, Pitești, Paralela 45, 1999, 259 p. (Cărțile exilului). Roman al emigrației. Derulează, într-o scriitură de maximă naivitate, povestea procesului de adaptare a medicului Dan Damiano la spațiul Nacadei (Canadei), în care a emigrat.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 24, 118.

D.G.B.

CĂLUGĂRU BACIU Elena, *Din nou Cain*, Buc., Amurg Sentimental, 1999, 110 p. Cu o pref. de Marcel Crihană. Roman autobiografic. Este construit pe canavaua biblică a fratricidului, cu acțiune proiectată în anii tulburi ai dictaturii proletariatului, urmărind traiectul convulsiv al existenței familiei doamnei Boia, văduvă cu trei copii, în urma trădării acesteia de către fratele ei, Mitu, parvenit abject, vândut noului regim. Amintirea nu se cantonează obsesiv asupra sordidului istoriei, ci străbate și spațiul senin al copilăriei fericite, în pagini de un lirism minat, din nefericire, pe vaste suprafețe, de tonul de litanie specific prozei lui Zaharia Stancu.

▼ Fragment: ≈, în vol. *Animascopii*, 75–88.

D.G.B.

CERNEȚ Laurențiu, *Voia Domnului*, Timișoara, Augusta, 1999, 259 p. Roman rural. Ștefan Mohora, preot tânăr în Prund, sat de-al pandurilor lui Tudor Vladimirescu, rămas văduv, o aduce în casă pe la fel de tânăra învățătoare Gena, văduvă și ea. Mărginit, rigid, soț și părinte mediocru, Ștefan Mohora poartă tara ascunsă a unei paternități debile și povara surdă a ratării unei vocații. Până să devină un stereotip lexical, „voia Domnului" traduce destinul plat al unui personaj pe care vârtejul convulsiv al istoriei îl târăște de nicăieri înspre niciunde, într-o ființare fără registru superior. Nimic din ceea ce este uman nu lipsește preotului, dar puțin din ceea ce i-ar fi putut conferi sfințenie îl înnobilează. Romanul nu este însă cartea unui singur personaj. Alături de Ștefan Mohora, cu un plus de pregnanță, stă soția acestuia. Plecată de acasă mai mult dintr-o ambiție, femeia realizează în scurt timp că bravura fusese inutilă. Satul e sărac, soțul, de asemenea. Doar fibra trainică a neamului orgolios și înstărit al Cudavilor, din care se trage, și obligațiile materne o fac să nu capituleze. Gena Mohora ar fi putut deveni o Persidă a Olteniei, dacă acel adânc instinct al feminității sale ar fi fost mai exact intuit și exploatat. ≈ mai este însă și romanul lui Tudor Mohora, mezinul familiei, prin a cărui poveste ieșim din timpul anchilozat al tradiției și intrăm în vârtejul convulsiv al unei istorii aparent fără nicio noimă. E zona în care romancierul se mișcă dezinvolt. Bine informat, stăpânind diverse tehnici ale picturii sociale, vădit implicat afectiv în operațiunea de recuperare a unui cronotop, ~ se dovedește un demn urmaș al lui Marin Preda, mai puțin darul esențializării, textul fiind adesea saturat de informație. Deși poveștile familiilor Florian Cudava și Mohora se impun ca firești, prezența în text a lui Nelu Gârdan, cârciumarul din Prund, care-l pomenește pe Sfântul Augustin în meditațiile sale creștine, devine oțioasă. Asta fără a nesocoti și prețui la justa valoare priceperea prozatorului „de a imagina genealogii" (Alexandru Ruja), în buna tradiție a realismului transilvănean.

◆ Ruja, *Parte*, II, 25–27;

D.G.B.

✷ **CERNICA Niadi,** *Cartea sorților*, Brașov, Arania, 1999, 142 p. Fragment: *Scrisoare din Musarah*, COT, I, 1999, 1, 41–44. Metaficțiune. „Romanul este conceput ca o scrisoare trimisă de Pierre Vaillant – personaj secundar, dar memorabil din romanul *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran – unei cititoare care i-a fost fidelă timp de optsprezece ani (de la șase până la douăzeci și patru de ani) și care nu este altcineva decât ~. Pierre Vaillant îi mărturisește că datorită tocmai admirației ei s-a transformat dintr-un personaj de roman într-un personaj real, refuzând destinul pe care i-l hărăzise Radu Tudoran și care l-ar fi obligat, să evadeze, după patru ani de captivitate, de pe insula piraților, Musarah. A rămas pe insulă pentru că numai acolo cititoarea și iubita lui putea să-l regăsească oricând, recitind capitolul respectiv din *Toate pânzele sus!*" (Alex. Ștefănescu).

◆ Alex. Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 32, 4; Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 38–39.

D.G.B.

CHIȘA Elisabeta, *Sub semnul lui Chopin*, [Arad?], [1999?], 254 p. Roman sentimental. Cristi, farmacistă, văduvă în pragul vârstei a treia, caută încă iubirea. Pasiunea pentru cardiologul Alin e sortită eșecului, din pricina indeciziei bărbatului. Din fericire, în mod miraculos și salvator, apare universitarul Domi, iar viața

cuplului poate reîncepe. Însemnări jurnaliere cuminți, de uz personal, sunt redirecționate, prin ordonare și stilizare, spre romanesc, rezultatul fiind un corpus edulcorat.

D.G.B.

CIOBANU Dragomir, *Inocenții*, I–II, Timișoara, Mirton, 1999, 310 + 326 p. Cu o prezentare de Marcel Tolcea pe coperta a IV-a a vol. I și II. Roman politic. Descrie ravagiile dictaturii în timpul „obsedantului deceniu". Viața unui anume Dinu Bonaciu se dorește o poveste exemplară despre destinul oamenilor de valoare în regimul comunist. Intenții auctoriale limpezite exclusiv ideologic.

M.M.

❍ **CIOCULESCU Barbu,** *Soldatul călare pe elefant*, fragment de roman, CNC, X, 1999, 9–10, 18–19.

D.G.B.

❍ **CIOROIU Constantin,** *Pe chei cu Lidika*, fragment de roman, TMS, s. nouă, IV, 1999, 2, 8.

D.G.B.

CIUREZU-BÂLCACIU Mioara, Vergiliu CIUREZU-ARGETOAIA, *Nero. Orgiile unui monstru*, Târgu Mureș, Editura Mureș, 1999, 181 p. Roman istoric. Excesele sexuale ale împăratului Nero sunt puse în contrast cu singura sa iubire, cea pentru Acteea, o sclavă greacă, eliberată și convertită la creștinism.

M.M.

CLISU Constantin, *Mama nu e vinovată*, Iași, Junimea, 1999, 286 p. Cu o pref. de Virgil Cuțitaru. Roman social. Este povestea îndreptării unei erori judiciare. Într-un mic orășel de provincie din anii șaizeci se descoperă o mare lipsă în gestiunea de la C.E.C. Vinovată pare a fi casiera Maria Pascu, care este condamnată la moarte. Pedeapsa îi este, apoi, comutată în detenție pe viață, deoarece Maria era însărcinată. Doisprezece ani mai târziu, adevăratul vinovat este descoperit și Maria este eliberată. Amplă galerie de personaje, aparținând celor mai diverse straturi sociale.

M.M.

COLTOFEANU Emil, *Acord final*, Buc., Albatros, 1999, 259 p. Roman de senzație. Acțiunea se petrece în zona metropolitană a Bucureștiului, după Revoluția din 1989. Raul Moseliani, *disk jockey* la Radio Saturnalia, își înșală soția, pe Antonia, cu Iulia Albu, iubita profesorului și scriitorului Savin Savin, amantă care apare în text sub numele de Costina. Savin descoperă adulterul și o ucide pe Iulia.

M.M.

COLȚEA Nestor-Corneliu, *Limba iscoadei*, Buc., Eminescu, 1999, 236 p. Roman autobiografic. Subintitulat „roman", este doar un text memorialistic. Conform unei informații nesemnate, tipărită pe foaia de titlu, volumul „aduce înaintea cititorului drama unui intelectual român care nu a putut rămâne indiferent în fața dezastrului comunist și care, în acest fel, și-a atras o aspră pedeapsă – detenția psihiatrică".

D.G.B.

COMNEA Victoria, *Perfect distractiv*, Buc., Eminescu, 1999, 181 p. Roman al memoriei. „Carte a neuitării" (autoarea), e mărturia unei datorii morale și a unei chemări împlinite, rescriind povestea tristă a Claudiei Serafim, inginer chimist, victimă a neașezării destinului și a vremurilor. Mințită, umilită, batjocorită de către un soț tiranic și meschin, Claudia moare, lăsând în urmă un copil și probele infernului marital și social prin care a trecut, după ce a încredințat benzii magnetice memoria acestui calvar. Prieteni devotați (Rada Mara și Liviu Delameea) vor reface „povestea de dragoste și moarte a Claudiei și a lui Liviu, pe fundalul unei epoci primejdioase și dramatice, vremea «lapidatorilor», care se prelungește și în lumea «de după»" (Sultana Craia). De unde și conotația titlului: de vreme ce capitaliștii sunt comuniștii de ieri, aceiași lapidatori infami ce au substituit cuvântul perfid („coșmarul, cabala, revanșa", Geo Vasile) pietrei contondente, e limpede că mileniul trei nu va putea fi decât… „perfect distractiv".

◆ Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1999, 37, 16; Geo Vasile, CNT, 2000, 8, 6; Sultana Craia, UC, X, 2000, 2–3, 10.

D.G.B.

CONSTANTINESCU-MĂRĂCINEANU Ion, *Cuibul cu bibelouri*, V. *Amurgul cenușiu*, v. *Cuibul cu bibelouri*, I, 1996.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Moartea zeilor străini*, Buc., Editura Pavel Coruț, 1999, 155 p. Cu un avertisment și o notă ale autorului. Face parte din seria *Octogonul în acțiune*. Roman de spionaj.

D.G.B.

CORUȚ Pavel, *Război în ceruri*, Iași, Canova, 1999, 156 p. Cu un avertisment al autorului. Roman de aventuri.

D.G.B.

CRÎNGULEANU Ion, *Mai vreau o dată!. Roman de dragoste*, Buc., Editura Uniunii Vatra Românească, 1999, 196 p. A treia carte din seria *Triunghiul Merbudei* ce mai cuprinde romanele *Urangutanii* (1999) și *Trimisul special al morții* (1999). Cu o introd. de Florin Piersic, un motto din *Decameronul* și o pref. de Vlad Scutelnicu. Roman satiric. Gândindu-se mereu la iubita

sa, Maria Țipătare, Camil Treihoți o înșală cu tot ce-i iese în cale. Scriitura plină de vervă și multă (auto)ironie probează dimensiunea ludică a întreprinderii.

D.G.B.

CRÎNGULEANU Ion, *Trimisul special al morții. Roman polițist de dragoste*, Buc., Editura Uniunii Vatra Românească, 1999, 130 p. A doua parte din seria *Triunghiul Merbudei* ce mai cuprinde romanele *Urangutanii* (1999) și *Mai vreau o dată!* (1999). Cu o pref. de Mihu Conțescu. Roman satiric. Divertisment amuzant, plin de vervă.

D.G.B.

CRÎNGULEANU Ion, *Urangutanii. Roman de dragoste*, Buc., Editura Uniunii Vatra Românească, 1999, 98 p. Deschide seria *Triunghiul Merbudei* ce mai cuprinde romanele *Trimisul special al morții* (1999) și *Mai vreau o dată!* (1999). Cu o pref. de Iordana Ureche. Roman satiric. Eleonora, profesoară, eșuează în relația cu Avram și încearcă o alta alături de Hans. Niciunul dintre personaje nu-și găsește însă liniștea.

D.G.B.

❍ **CUBLEȘAN Constantin,** *Înainte și după revelion*, fragment din romanul *La ferestrele Europei*, ST, L, 1999, 5–6, 78–83.

◆ Constantin Trandafir, F, XXXIV, 1998, 10, 44–46.

D.G.B.

CUC Melania, *Impozit pe dragoste*, Târgoviște, Macarie, 1999, 250 p. (Biblioteca de proză). Roman sentimental. Narează imposibila poveste de iubire dintre o învățătoare romîncă și fiul unui conte maghiar, în Ardealul anului 1917. „Respectând vorbirea neaoșă, autohtonă, romanul are un plus de veridicitate și farmec” (Victoria Milescu).

◆ Victoria Milescu, UC, X, 2000, 11–12, 18.

D.G.B.

CURTA Eugen, *Penultimul Don Juan*, f.l., Genesis, 1999, 221 p. Fragment: *Penultimul Don Juan*, VTR, XXVII, 1998, 3, 6–11. Roman textualist. Redă confesiunile paralele a două personaje înrudite prin temperament și, mai ales, prin apetența pentru seducție. Cel dintâi este Grig, un scriitor cu o existență aventuroasă evocată într-un jurnal descoperit și redat ca atare de cel de-al doilea protagonist, nepotul Țăndișor, la rândul său angajat în experiențe cu iz senzațional. Sugestia substituției celor doi stăruie incert pe tot parcursul narațiunii, culminând cu o incursiune în universul oniric, menită a ilustra ideea pluralității lumilor și a eurilor. Numeroasele artificii și aluzii culturale, în speță la romanul *Lupul de stepă* al lui Hermann Hesse, oferă cărții o autenticitate livrescă, nu lipsită de un vag farmec ocult.

◆ Nicoleta Ghinea, RL, XXXIII, 2000, 10, 6.

M.W.

CUȘNARENCU George, *Trandafirul Tăcerii Depline*, Buc., Allfa, 1999, 515 p. Cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu. Fragment: *Conversație cu mașina de tăiat cuvinte*, LTE, IX, 1999, 337–338, 8. Roman al revoluției. Catalogat drept „documentar-fantast” (N. Bârna), este consacrat Revoluției române. În ianuarie 1989, spionul american Bernard Als Roxe e trimis în România pentru a pregăti debarcarea lui Ceaușescu. Aici, el intră în contact cu loja masonică a Trandafirului Tăcerii Depline, proiectată și condusă de generalul Timoftei Trandafir (poreclit Sublimul). Devenit un apropiat al militarului, occidentalul va asista la întreg scenariul conspirativ. Suma „informațiilor” acumulate formează substanța propriu-zisă a cărții și, totodată, o frescă a lumii românești din deceniul nouă al secolului XX. „Acumularea de grotesc, șarjarea în hiperrealism și (abe)rația vomitivă de insolitare nasc un tablou năucitor, insuportabil” (Dan-Silviu Boerescu).

◆ Boerescu, *Păcatele*, 78–80; Nicolae Bârna, CAI, 2000, 1, 14–19; Al. Ioanide, RL, XXXIII, 2000, 11, 15.

D.G.B.

❍ **DANCIU-PETNICEANU Nicolae,** *Vară cu gloanțe în valea Sfârdinului*, fragment din romanul *Nostalgie după Mihail*, VRR, V, 1999, 16–17, 9; 11.

D.G.B.

DANELIUC Mircea, *Marilena și câteva voluptăți*, Buc., Univers, 1999, 399 p. Cu o prezentare de Dan C. Mihăilescu pe coperta a IV-a a cărții. Fragment: *Hernie și iubire*, VR, XCIII, 1998, 9–10, 113–123. Roman al tranziției. Pe fundalul unei Românii postdecembriste terne, zguduită de revărsarea hoardelor minerești, trei Marilene – bunică, mamă și fiică – par a trăi vârstele unui același destin, pus sub semnul sexualității implacabile. Citit „ca o «istorie a sexualității», o istorie care începe încă în viața uterină și nu se termină decât în moarte” (Mircea Cau), „seria Marilenelor lui Danieluc conține, practic, toate vârstele și mediile noastre de viață: satul irepresibil alterat, mahalaua colectivismului sordid, snobimea nudistă de la Vama Veche, putreziciunea funcționărească, debusolarea acneic-alcoolică a adolescenților post ’89 de bani gata. […] Un roman șocant, fără învingători, dar plin de savoare”.

◆ Mircea Cau, CAI, 2000, 2–3, 107–109.

D.G.B.

DĂU Gheorghe, *Moșia cu prăpastie*, Lugoj, Dacia Europa Nova, 1999, 266 p. Roman social. Fiu de arendași ai moșiei Calodenilor, Petru Tupin devine, în urma unor evenimente tragice, stăpânul acesteia, la care renunță în favoarea țăranilor din Cloșani, convins că pământurile trebuie să aparțină acelora care le muncesc. Începută în ajunul Primului Război Mondial, viața generosului proprietar se încheie șapte decenii mai târziu, în aceleași locuri, după consumarea experienței închisorilor comuniste.

D.G.B.

❍ **DELCEANU Dumitru Vasile,** *Zile bolovănoase*, fragment din romanul *Dulceața pelinului*, MND, II, 1999, 2, 16–17.

I.M.

DIACONU Tudor, *Marile serbări*, Satu Mare, Solstițiu, 1999, 112 p. Roman social. Încropită din fragmente disparate, prolixe și vagi, în ciuda pitorescului de limbaj care încearcă să le anime, cartea este mai degrabă un pseudo-roman de moravuri despre mica lume a unor instituții culturale de provincie din anii socialismului.

I.M.

DINGER Șerban, *Prețul supraviețuirii*. *Roman-eseu*, Buc., Occident, 1999, 240 p. Pref. de Laura Pană. Fragment: *Strania călătorie*, VTR, XX, 1990, 1, 28. Roman științifico-fantastic. Călătoria interstelară a unei nave cosmice, căutarea altor lumi, saltul în viitor și revenirea pe un Pământ unde civilizația se autodistrusese de mult, hotărârea de a declanșa o nouă geneză pe o altă planetă, în speranța că acolo evoluția omenirii va avea alt curs, nu constituie decât cadrul epic minimal pentru întinsele meditații etico-filosofice ale protagonistului, Victor Wiener. Monologurile sau, mai rar, dialogurile acestuia (îndeosebi cu Maia, iubita sa) ating și uneori adâncesc teme precum: sensul propriei existențe, dragostea, comunicarea sau lipsa ei, condiția intelectualului, destinul civilizației moderne și viitorul omului etc. În esență, o pledoarie pentru respectarea vieții și reumanizarea societății, deloc neobișnuită, de altfel, în literatura de anticipație.

◆ Liviu Comșa, AST, 2000, 2, 91; Stelian Stan, AX, I, 2000, 1, 8; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 5, 8; Lucian Alecsa, CL, CXXXIV, 2000, 8, 44.

I.M.

✷ **DINUȚ Titu,** *Comoara lui Tudor*, Turnu-Severin, Prier, 1999 (Colecția A6). Roman istoric. Este „scris cu vădită participare afectivă la dramele unor personaje care au făcut parte din armata de panduri a lui Tudor. […] Faptele istorice – preluate cu precădere din tradițiile folclorice – sunt întruchipate în imagini veridice ale epocii de după 1821, într-o limbă savuroasă, impregnată de regionalisme, asemănătoare celei a lui Creangă și Sadoveanu, presărată cu nenumărate proverbe și zicători, întrețesute organic în imagini de frescă” (Simion Bărbulescu).

◆ Emil Albișor, „Datina literară și artistică”, 1999, 9 martie; Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 2000, 4, 16: Dumitru Dem. Ionașcu, „Radical”, 2000, 10 martie.

I.M.

DOBOȘ Dan N., *Elefantul în bostănărie. Roman pentru tineret*, Iași, Media-Tech, 1999, 293 p. Roman erotic. Adolescenții Mircea și Ilinca descoperă conflictul dintre sentiment și senzualitate în România post-comunistă.

M.M.

DOMAN Dumitru Augustin, *Sfârșitul epocii cartofilor*, Pitești, Calende, 1999, 85 p. Roman satiric. Lumea măruntă a unui depozit de cartofi de la marginea Bucureștiului este văzută de autor ca o replică în mic a României socialiste ajunse în faza ultimă a decăderii sale. Depozitul este „România lui nea Nelu”, șeful său, și întruchipează, caricatural, toate proastele năravuri încurajate și întreținute de sistemul totalitar al „României lui nea Nicu”. Minciuna, delațiunea, hoția, vulgaritatea, zeflemeaua duplicitară, promiscuitatea sunt șfichiuite fără cruțare, dar nu la modul moralist, ci apelând din plin la puterea revelatorie a observației concrete. Voind să ducă analogia până la capăt, finalul rămâne totuși mai puțin verosimil în context. Nea Nelu, aparent cumsecadele tiran al locului, meșter în toate tacticile de adaptare, corupt și corupător totodată, este ucis, în ziua de 22 decembrie 1989, de lucrătorii care până atunci îl slugăriseră cu nerușinare.

◆ I.[oana] P.[ele], F, XXXV, 1999, 7–8, 181–182; Ion Roșioru, CL, CXXXIII, 2000, 1, 40; Nicolae Oprea, CAL, 2000, 1–2, 4; Ștefan Ion Ghilimescu, LTL, I, 2000, 3, 9–10; Victoria Milescu, UC, X, 2000, 7, 9.

I.M.

DRAGHINCESCU Rodica, *Craun*, Pitești, Paralela 45, 1999, 158 p. (Colecția 80. Proza). Fragmente: *Huiduieli și interjecții camuflate*, VR, XCIV, 1999, 5–6, 148–151; *Iubi*, ARCA, X, 1999, 4–5–6, 80–84. Autoficțiune. Roman manierist, non-narativ, în care sinuoasa relație a unui cuplu de intelectuali (Zorika, scriitoare, și Vică, profesor de filosofie) constituie nu atât tema, cât impulsul unui neliniștit exercițiu de autoexprimare. Voindu-se spontan și nonconformist, acest exercițiu, cu spectacolul fragmentarismului său exacerbat, cu puzderia notațiilor sale rapide și sincopate, duse adesea

până la totala pulverizare a frazei, lasă impresia unui tensionat, dar capricios joc ficțional.

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, V, 1999, 1, 7; Radu Voinescu, *Lecția de anatomopatologie a ~*, LCF, s. nouă, 2000, 7, 11; Carmen Neamțu, ARCA, XI, 2000, 4–5–6, 180–182; Urian, *Proza*, 182–184.

I.M.

DRĂGAN Daniel, *Stăpânii lumii*, Brașov, Arania, 1999, 170 p. Roman istoric. Evocă frământata perioadă imediat următoare celui de-Al Doilea Război Mondial. Confuzia politică, deruta elitelor, haosul social, lupta pe față și în ascuns pentru putere sau supraviețuire străbat, cu real dramatism, o narațiune îndeajuns de ramificată, dar care se întoarce mereu la biografia unui personaj tipic, Ion Pricop, zis Vaniușca. Militant bolșevic venit în țară odată cu trupele sovietice, el ucisese, pe front, un soldat român și trecuse la inamic cu niște hărți militare. Ca să șteargă urmele acestor nelegiuiri, pune la cale un alt asasinat, dar în curând totul se întoarce împotriva sa. Cel ce se vedea deja printre capii noii stăpâniri cunoaște pe propria-i piele ironia istoriei. Din călău devine victimă. Urmărit, arestat, torturat, nu scapă cu viață decât făcând un nou pact cu regimul, pe care, după un curs special de activiști conspirativi, îl va sluji mai abitir decât înainte. Dintr-un scurt *Epilog* aflăm că va ajunge până în poziția de ministru și că, într-un târziu, acuzat de subminarea economiei socialiste, își va găsi sfârșitul în temnița de la Aiud. Puternic reliefată, imaginea activistului de primă generație, dur, cinic, egoist, trădător din fire, criminal la o adică, reprezintă o reușită sigură a romanului, care convinge, în plus, prin buna reconstituire a atmosferei de epocă.

◆ Ion Itu, GT, CLXII, 1999, 2841, 5; Mona Mamulea, GT, CLXII, 1999, 2841, 5; Simion Bărbulescu, *De la poezie la roman*, LCF, s. nouă, 2000, 8, 16.

I.M.

DUDA Virgil, *Viață cu efect întârziat*, Buc., Hasefer, 1999, 285 p. Roman autobiografic. Vorbește despre adânca depresie prin care a trecut autorul în 1991, la trei ani după emigrarea în Israel, momentul de cumpănă fiind un prilej pentru o nouă scrutare de sine, pentru o revedere a propriei biografii și pentru alcătuirea unui complex portret lăuntric. Descrierea, trist-autoironică, a stării maladive și povestirea exasperantei aventuri medicale pe care a declanșat-o se combină narativ cu relatarea unei scurte călătorii în România și a unui nostalgic sejur la Paris, dar și cu o seamă de întoarceri în trecut. Episodul central, evocat pe larg, aproape ca un roman în roman, este cel petrecut în urmă cu treizeci de ani la Baia-Mare, unde scriitorul se îndrăgostise de Ema, femeia ce părea sortită să-i devină soție. Totul s-a terminat însă violent și tragic. Iar visul din capitolul final apare ca un ultim ecou, simbolic și poate vindecător, al suferinței generate de acea întâmplare din tinerețe. Dominată de nevoia clarificării existențiale într-un moment de impas, cartea nu rămâne totuși pur confesivă, cuprinzând, între altele, o reflecție asupra „profesiunii de romancier", dar și pătrunzătoare observații despre exil și despre societatea românească post-comunistă.

◆ ⁂, RL, XXXII, 1999, 12, 4; Daniel Cristea-Enache, CAI, 2000, 1, 19–22; Gabriela Adameșteanu, *Întoarcere izbăvită*, DOI, X, 1999, 36, 15; Oana Soare, ALA, IX, 2000, 518, 6. ❐ V. și *Catedrala*, 1969.

I.M.

❍ **DUMITRIU Petru,** *Iubiri unice*, tr. de Henri Zalis, fragment din romanul omonim, AZ, supl. cultural, 1999, 100, 5. (În lb. franceză: *Les Amours singulières*, Lausanne, L'Âge d'Homme, 1990).

I.M.

DUMITRIU Petru, *Vârsta de aur sau Dulceața vieții. Memoriile lui Totò Istrati*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1999, 204 p. (Scrinul negru). Text îngr. și pref. de Ion Vartic. Fragmente: ≈, ST, X, 1959, 1, 37–62; 2, 12–40; *Cafiné (Memoriile lui Totò Istrati)*, ST, X, 1959, 5, 23–46; *Ars Amandi*, ST, X, 1959, 9, 12–33; *Stenahoria majoră (Memoriile lui Totò Istrati)*, VR, X, 1959, 5, 27–38. Face parte din proiectul unui mare ciclu epic intitulat *Colecție de Biografii, Autobiografii și Memorii contemporane*, care mai cuprinde romanele *Proprietatea și posesiunea* (1991) și *Incognito* (1993), alături de o serie de proze scurte. Roman satiric. În trei din cele patru capitole ale sale, naratorul-memorialist este Totò Istrati, personaj care, bravându-și indiferența și cinismul estet, se consideră un simbol al decadenței burghezo-balcanico-bucureștene din perioada interbelică. Amoralitatea sa răzbate din istorisirea secvențială, anecdotică, a propriei vieți, de-a lungul căreia îl vedem, mai întâi, ca licean în orășelul N., apoi ca fals student la Paris, și, în sfârșit, ca angajat mai mult de formă, dar bine plătit, al unei bănci din București. În toate aceste ipostaze, principala sa plăcere este de a-și exersa maliția, de a le juca feste celor din jur, de a-i domina cu inteligența sa diabolică. Victime îi sunt, între alții, Săvel Plăvănescu, împătimit jucător la ruletă, morfinomanul Bébe Longhin, distrus de greaua-i stenahorie, neastâmpăratul amorez Gigel Leonte și renumitul scriitor Zenon Botezat. Ultimul, în a cărui figură poate fi identificat cu ușurință Camil Petrescu, este ridiculizat de mefistofelicul Totò printr-o sinistră farsă sentimentală. Impunându-se prin

epica inventivă și prin impecabila artă a portretului succint, romanul vădește, în plus, o însușire mai puțin cunoscută a autorului, aceea de sclipitor ironist.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 42, 4; Vasile Spiridon, ATN, XXXVII, 2000, 4, 12. ❐ V. și *Bijuterii de familie*, 1949.

I.M.

EGLI Irina, *Sânge amestecat*, Constanța, Ex Ponto, 1999, 279 p. Roman erotic. Subiectul e mai puțin obișnuit: relația incestuoasă dintre un tată și o fiică. Tatăl este Alexandru Bena, medic, iar fiica, Anda, o tânără pe cale să studieze și ea medicina. Iubirea lor, trăită ca o fatalitate, nu ia sfârșit decât odată cu moartea bărbatului, otrăvit într-o scenă ce se voia, aparent, o sinucidere în doi. Până la deznodământ, pasiunea avusese însă efecte devastatoare, ducând la distrugerea familiei și chiar la o crimă săvârșită de protagoniști pentru a scăpa de un intrus. Alături de aceasta, centrală, și legate sau nu de ea, romanul cuprinde o seamă de alte istorii amoroase, cu o coloratură fie psihologică (scrisorile Ioanei, actriță și amantă a lui Alexandru), fie boem-tragică (soarta straniului poet Ahoe), fie patetică sau senzațională (povestirile bătrânei mătuși Sonia). Lor li se adaugă o puzderie de mini-narațiuni care, prin exces, ajung să estompeze chiar cele mai bune momente ale cărții, acelea în care se apropie de realismul magic.

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 2, 7; Simion Bărbulescu, *Din perspectiva opțiunii luciferice…*, LCF, s. nouă, 1999, 39, 16.

I.M.

ELIADE Mircea, *Viață nouă*, Buc., Jurnalul Literar, 1999, 225 p. (Folio, 5). Ed. îngr., notă introd. și postf. de Mircea Handoca. Vol. cuprinde și un jurnal al romanului. Apărut în f.rev. JL, s. nouă, IX, 1998, nr. 9–10 – nr. 19–20. Fragmente: *Ștefania*, UVR, XLIX, 1939, 1, 3; 10; *Moartea lupului*, „Viața ilustrată”, X, 1943, 4, 10–16. Proiect de roman prin care autorul intenționa să continue ciclul alcătuit din *Întoarcerea din rai* (1934) și *Huliganii* (1935). Roman existențialist. Fără a forma un întreg, cele câteva ample fragmente rămase în ms. abandonat în 1941 au multe din calitățile prozei lui ~, inclusiv puterea de a crea personaje vii și totodată enigmatice. Așa sunt, aici, tânărul muzician Paul Anicet, legat printr-o relație aproape mistică de Ștefania, Tuliu, un intelectual fără ocupație, dar atras de filosofie și ezoterism (asistă, de pildă, la o prelegere a lui Nae Ionescu, memorabil descrisă), moșierul Mac, a cărui amară deziluzie amoroasă capătă o puternică expresie simbolică, Ionică Sion, pitoresc „crai de Curtea-Veche” ce ascunde și el o dramă existențială. Închegate, chiar dacă nu pe deplin finisate, capitolele care aduc, rând pe rând, în scenă aceste personaje anunță mai degrabă *Noaptea de Sânziene* (1991) decât ceea ce se voia a fi un roman-frescă de tipul *Război și pace*, cum mărturisește ~ în jurnalul său.

◆ Mircea Handoca, *Un roman inedit de ~*, JL, s. nouă, IX, 1998, 9–10, 10; Nicolae Florescu, *„Ștefania” și provocările ei*, JL, s. nouă, IX, 1998, 9–10, 13; Mircea Handoca, *Postfață*, JL, s. nouă, IX, 1998, 19–20, 7–9; Gheorghe Glodeanu, *Un roman inedit de ~*, JL, s. nouă, X, 1999, 11–14, 13; Teodor Vârgolici, ALA, VIII, 1999, 479, 4. ❐ V. și *Isabel și apele diavolului*, 1931.

I.M.

ENĂȘOAE Victor, *Obsesia apei*, Bacău, Plumb, 1999, 455 p. Cu o pref. de Vlad Sorianu. Roman autobiografic. Victor Ene, *alter ego* al autorului și eroul principal al romanului, prezintă saga propriei familii, de la bunici, țărani săraci care părăsesc satul la sfârșitul secolului al XIX-lea pentru a se stabili la Bacău, până la nepotul ajuns activist de partid și devenit incomod, pentru că dorește să aducă în patrie rămășițele pământești ale lui George Enescu. Spațiul epic se construiește sub semnul metaforic al apei. Aproape de „vărsarea în nesfârșit”, oamenii ar vrea să își recunoască și să își justifice „albia”. Pe alocuri, pagini de un patetism excesiv, în care naratorul deplânge ingratitudinea propriului destin.

◆ Ioan Lazăr, ATN, XXXVI, 1999, 9, 5.

M.M.

ERETESCU Constantin, *În căutarea Alexandrei*, Buc., Cartea Românească, 1999, 432 p. Fragment: ≈, RL, XXXI, 1998, 2, 14–15. Roman al exilului. Martin Husar, eroul principal al romanului, părăsește ilegal România, stabilindu-se la New York, unde trăiește o poveste de dragoste cu portoricana Madeleine, femeie fascinantă și senzuală. Apoi revine în țară, în ultimii ani ai dictaturii ceaușiste, pentru a participa la parastasul mamei sale, Alexandra, asasinată, din motive politice, cu șapte ani în urmă. Cele șapte zile pe care Martin le petrece în țară dobândesc valoarea unui traseu inițiatic, care duce la maturizarea sa psihologică și politică. Într-o simetrie semnificativă din punct de vedere politic, dincolo de Ocean, Madeleine „se sinucide”, probabil cu ajutorul unor agenți secreți americani, fiind bănuită că ar fi făcut parte dintr-o mișcare portoricană de independență. Impresionează construcția echilibrată a narațiunii și utilizarea unor formule epice folclorice. După Mircea Anghelescu, acest roman face din ~ „unul dintre romancierii noștri de primă linie”.

◆ Mircea Anghelescu, RL, XXXII, 1999, 27, 6.

M.M.

FADEI Lydia, *Drumuri spre fericire*, Buc., Niculescu, 1999, 280 p. Roman psihologic. Evocă, prin alternanța

perspectivelor narative, destinele a două surori gemene, Carmen și Silvia Atanasiu, absolvente ale facultății de Medicină în perioada regimului ceaușist. În timp ce Carmen, cea dintâi naratoare, urmează un parcurs profesional firesc, Silvia se angajează în aventuri cu iz senzațional, începând cu furtul de identitate a surorii sale și culminând cu dispariția sa misterioasă, în Germania, alături de conducătorul unei secte religioase. În pofida numeroaselor elemente cu potențial captivant, romanul interesează mai mult ca structură narativă și mai puțin prin substanța epică propriu-zisă.

◆ Alexandrina Giugaru, AZ, supl. cultural, 1999, 17, 5.

M.W.

FADEI Lydia, *Misterele străvechiului castel*, Buc., Corint, 1999, 160 p. Roman de aventuri. Urzită în jurul motivului convențional al căutării unei comori, narațiunea, vioaie, inventivă, dar și cu destule inadvertențe și naivități, își poartă eroii adolescenți (în frunte cu sentimentala Aurica și îndrăzneața Sanda) de-a lungul unor peripeții care leagă simbolic, precum într-un basm, prezentul vacanței petrecute la munte, în preajma unui vechi castel, cu trecutul îndepărtat, readus la viață prin magia unei călătorii în timp.

I.M.

FADEI Lydia, *Reîncarnarea iubirii*, Buc., Niculescu, 1999, 223 p. Roman sentimental. Istoria zbuciumatei legături pasionale dintre Alexandru Mitroiu și Laura este refăcută cu prilejul reîntâlnirii lor neașteptate, după ani, în spitalul unde ea este doctoriță și unde el, renumit specialist în biologie medicală, este adus ca victimă a unui accident de mașină. Înainte să moară, bărbatul încearcă să se explice, iar Laura, naratoarea, relatează din nou, printr-o serie de *flashback*-uri, firul sinuos al trecutului lor comun. Alcătuită și din momente romantice, dar mai ales din neînțelegeri conjugale, trădări, gelozie, despărțiri ce par definitive și regăsiri fulgerătoare, relația celor doi apare ca o fatalitate, personajul însuși interpretând-o prin teoria reîncarnării, la care ajunge în urma unor vise premonitorii și a unor experiențe parapsihologice. Ideea că totul nu a fost decât efectul karmic al unei iubiri vinovate dintr-un alt ciclu existențial rămâne totuși, aici, ostentativă, narațiunea frizând adesea senzaționalul.

I.M.

➤ **FANTO Rosita G.,** *Biograful și doamna cărților de joc*, tr. de Irina Horea, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 1999, 350 p. (Biblioteca memoriei). Cuvânt înainte de Augustin Buzura, note de Irina Horea. (În lb. engleză: *Lady of the Cards*, ms.). Roman autobiografic. Îmbinând istorisirea nemijlocită cu fragmentele de jurnal și de corespondență comentată, autoarea (în roman Carmina de Montecard) se oprește asupra unui capitol distinct al vieții sale atât de pline: acela al prieteniei târzii cu Richard Ellmann, renumitul biograf al lui Joyce și Wilde. Povestea legăturii lor complexe, întemeiate pe afinități intelectuale și afective, este depănată cu verva, cu fantezia și cu umorul tandru al unei „extravertite sclipitoare", capabilă să facă din momentele faste (întâlniri academice, mondene sau familiale la Monte Carlo, la New York sau la Oxford, colaborarea la insolitele *Cărți de joc Oscar Wilde*), dar și din cele nefericite (perioada bolii fatale a profesorului), prilejuri ale unei apropieri lucide și totuși calde de celălalt.

I.M.

FAUR Sanda, *Păcatul de a fi frumoasă. După o povestire a doamnei A.I.*, Buc., Scriptum 2000, 1999, 478 p. Cu un cuvânt înainte al autoarei. Biografie romanțată. Pornind de la o biografie reală, aceea a „doamnei A.I.", ~ o romanțează, prefăcând-o în povestea Alexandrei Deneș, o tânără care, în Bucureștiul anilor '70 ai secolului XX, practică meseria de manechin la o casă de modă. Tribulațiile ei profesionale și familiale, mai întâi în țară, apoi în Italia, unde pleacă definitiv, despărțirea de soțul indiferent, grija pentru cei doi copii, lupta pentru a răzbate în lumea modei și publicității, nenumăratele mondenități, șirul de amoruri în care pasiunea se amestecă mereu cu interesul, toate acestea se împletesc într-o narațiune ce face multe concesii literaturii de consum.

◆ Adrian-Nicolae Popescu, FMI, LII, 1999, 10, 38.

I.M.

❍ **FILIP Gheorghe,** *Cercul de frig*, fragment din romanul omonim, MND, II, 1999, 2, 13–14.

I.M.

FILIP Gheorghe, *Directorul de imagine*, [Alexandria], Teleormanul liber, 1999, 243 p. Fragment: ≈, MND, I, 1998, 1, 24–26. Roman al tranziției. Conține elemente satirice, semnificative, în acest sens, dovedindu-se antroponimele cu iz caragialian. Protagonistul Garabet, profesor de literatură, devenit director de campanie și de imagine al unui viitor primar, ajunge martorul și uneori complicele ipocriziei și al corupției diverșilor carieriști politici din perioada postdecembristă.

◆ Gheorghe Stroe, MND, II, 1999, 1, 7–8; Alex Buzoianu, FMI, LII, 1999, 10, 38.

L.Pv.

FOLEA Vasile, *Destin și putere*, I. *Jocul destinului*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1999, 368 p.;

II. *Jocul puterii*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 343 p. Vol. I cu o pref. de Aurel Câmpeanu. Roman rural. Analizează precaritatea raporturilor sociale și a condiției umane în perioada comunismului. Gheorghe Moldovan, un țăran cu o puternică personalitate, se opune vehement colectivizării și sistemului totalitar, pe care le cunoscuse în timpul campaniei din Rusia, în cel de-Al Doilea Război Mondial. Fiul său, Pavel, se revoltă împotriva autorității parentale și părăsește satul, devenind un ambițios activist de partid. Impresionanta galerie de personaje, de la politrucul arivist până la intelectualul idealist sau la țăranul victimă a colectivizării, nu asigură, însă, romanului mai mult decât „un loc onest" în tradiția „eticismului ardelenesc".

◆ Gheorghe Mocuța, ARCA, XI, 2000, 1–2–3, 125–127; Gheorghe Mocuța, VR, XCV, 2000, 12, 132–133.

M.M.

FOTACHE Mihai, *Domnul de rouă*, Craiova, Fundația Eugeniu Carada, 1999, 202 p. Roman sentimental. Acțiunea se petrece pe tulburatul fundal politic și social al României anilor '90 ai secolului XX. Un scenariu erotic extraconjugal, infuzat de melodramatic, îi are ca protagoniști pe Ela Calupu, universitară, și pe Mihai Fonta, romancier și jurnalist. Ela povestește unui alt personaj, Nic, despre diabolicul ei socru, Calupu (un ticălos primitiv, produs al școlii KGB de la Moscova), precum și despre amantul ei, Mihai Fonta, autorul unui roman purtând același titlu cu cel de față, numit ca atare în text. Inserții constituite din interviurile unor personaje reale (Ana Blandiana, de exemplu), publicate în presa vremii, ori difuzate pe diverse canale de radio sau televiziune, numite explicit, fac din a doua parte a romanului mai degrabă un reportaj cultural, politic și social decât o ficțiune narativă. Discursul confesiv la persoana întâi alternează cu observația realist-pihologică la persoana a treia. Ambele formule discursive sunt inundate de clișee sentimentale, precum și de o paremiologie *ad-hoc*, venită din fondul unei îndoielnice „înțelepciuni colective".

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 11, 79.

L.Pv.

FOTACHE Mihai, *Îngerii blestemați. Îngeri și demoni*, v. *Îngeri și demoni. Îngerii blestemați*, 1995.

C.R.B.

FRANTZ Ona, *Sfâșierea*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999, 391 p. (Imago). Roman științifico-fantastic.

◆ Florin Pâtea, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 8–9; Cornel Robu, *Interviu cu Horia Nicola Ursu*, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 5–6.

I.M.

GAGIU Anton, *Bariere*, Buc., E.M., 1999, 163 p. Cu un cuvânt înainte de Constantin Novac. Roman social. Realist în esență, dar cu alunecări în senzațional, romanul îl are ca protagonist pe Bogdan Vrânceanu, un tânăr locotenent de grăniceri care își începe cariera într-o unitate de la malul mării, pe timpul comunismului. Entuziast al profesiei, zelos în misiuni, dar cumsecade cu subordonații, el avansează ierarhic în pofida unor hopuri neprevăzute, inclusiv a micilor drame de conștiință pricinuite de descoperirea unor transfugi. În paralel cu devenirea profesională a eroului sunt urmărite diversele sale povești de dragoste.

I.M.

GĂLĂȚANU Mihail, *Meșterii de clopote*, Buc. – Petroșani, Panorama – Matinal, 1999, 142 p. Roman parabolă. Căutarea legendarului atelier de turnat clopote îngropat în incinta unei fabrici dintr-un oraș dunărean devine pentru protagonistul ei, muncitorul Sotir, o aventură spirituală acaparantă. Săpăturile sale, descoperirea atelierului, încercarea de a turna un clopot, jertfa finală pentru împlinirea acestei opere capătă un sens hermetico-religios (este invocată, aici, o întreagă tradiție ezoterică: Hermes Trismegistos, Kabbala, Paracelsus etc.). Prea divagant și fragmentar pentru a fi cu adevărat o parabolă a inițierii, romanul se distinge întâi de toate prin însușirile sale poematice.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 40, 4.

I.M.

GÂRNEAȚĂ Domnica, *Mătușa Rada*, Buc., Crist–1, 1999, 191 p. Roman rural. Pe jumătate realist, pe jumătate fantezist, romanul se sprijină aproape exclusiv pe insolitul figurii centrale, mătușa Rada, o țărancă-vrăjitoare dintr-un sat moldovean. Năstrușnică, șireată, ironic-sfătoasă, cu o minte „ca sfârleaza", ea se bucură de o clientelă felurită, în rândurile căreia i-a mers vestea până departe, la București. Acestei clientele, ce compune un pestriț tablou al pasiunilor și viciilor omenești, Rada îi vinde însă mai mult speranțe, când nu încearcă pur și simplu să-i insufle o morală mai de preț decât ghicitul și vrăjile ei. Amestecul paradoxal de moralitate hâtră și de viclenie interesată îi dau personajului un aer pitoresc care, sporit și de limbajul neaoș, foarte expresiv, se răsfrânge asupra întregului roman.

I.M.

GHEORGHE Adrian, *Sergent în legiunea stricnină*, Buc., Cartea Românească, 1999, 201 p. (Debut). Roman social. Realist și ironic totodată, romanul evocă experiența de soldat a personajului principal, tânărul Gregor, care, în ciuda adaptării lui aparente, răspunde

durității cotidiene a mediului militar cu o sfidare lăuntrică pe măsură. Scenele obișnuite ale vieții cazone (aplicații, trageri, alarme, munci și misiuni de tot felul, dar și escapade erotice) sunt descrise cu nerv, în notații când naturalist-cinice, când metaforic-sarcastice, din care se compun, de altfel, și portretele numeroaselor personaje.

◆ ⁂, MOZ, II, 1999, 8–9, 29.

I.M.

GHEORGHE-LIMANU Ioana, *Vioara uitată pe țărm*, Buc., Amurg Sentimental, 1999, 140 p. Pref. de Marcel Crihană. Roman sentimental. Însăilată, telenovelistic, mai mult prin juxtapunerea unor scene confesive, intriga se naște de fapt din dilema personajului central, Samira, o femeie de patruzeci de ani ce are de ales între fidelitatea față de soțul ei, Liviu, ofițer de marină, și iubirea pentru medicul Vlad, amant, pe vremuri, și al primei soții a ofițerului. Opțiunea vine doar la sfârșit, când, după sinuciderea soțului, femeia se alătură iubitului, deși acesta rămăsese între timp infirm în urma unui accident de mașină.

I.M.

➤ ❍ **GHEORGHIU Constantin Virgil,** *Schimb de politețuri între un gangster și un polițist*, fragment din romanul *Perahim*, LTE, IX, 1999, 335, 8–9. Text ales și stabilit de Fănuș Băileșteanu din ms. în lb. română.

■ *Perahim – Rendez-vous a l'infini*, tr. de Livia Lamoure, Paris, Plon, 1961; *Perahim*, tr. de António Fernandes, Lisabona, Bertrand, 1962; *Gangster Maximilian Perahim*, tr. de Hansjürgen Wille și Barbara Klau, Köln, Bachem, 1963.

◆ F.[ănuș] B.[ăileșteanu], ~ *și romanul său* ≈, LTE, IX, 1999, 335, 9.

I.M.

GHEȚIE Ion, *Încotro?*, Iași, Institutul European, 1999, 242 p. (Inorog). Roman psihologic. Descrie o criză existențială cu rădăcini psihologice, dar și social-istorice. Cel ce o străbate este personajul principal, Dimitrie Cantemir (poreclit Secundus), un tânăr intelectual moldovean născut în 1910. Rămas orfan de timpuriu și crescut de un unchi în singurătatea moșiei sale de la Lespezi, el își descoperă curând înclinația pentru filosofie și, după studii în Germania, ajunge conferențiar la Universitatea din București. Un eșec sentimental și amenințările legionarilor, care încearcă să-l atragă de partea lor, îi provoacă o adâncă derută morală. Firea sa abulică, de ins naiv și lucid totodată, îl împinge la o cruntă izolare. Fobia sa paranoică se transformă apoi într-o nebunie de care se va lecui, miraculos, abia după un an petrecut într-un sanatoriu. Expusă cu fermecătoare fluență, dar și cu o detașare narativă ce îi dă aerul unui studiu de caz, drama eroului nu e adâncită prea mult nici în sensul ei psihologic și nici în acela istorico-simbolic, sugerat de viziunea sumbră a unei lumi cucerite de barbarii numiți „maurovlahi".

◆ Liviu Grăsoiu, *De la o carte la alta*, LCF, s. nouă, 1999, 37, 11; 2000, 2, 4.

I.M.

GHIBU Bogdan, *Paravanul. Roman polițist*, Craiova, Scrisul Românesc, 1999, 307 p. Roman polițist.

I.M.

GOANȚĂ Ștefan, *Popescu E. Napoleon*, I, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1999, 260 p.; II, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 268 p. (Colecția DA). Roman satiric. Îmbină psihologicul cu elemente de lirism narativ care relativizează verosimilitatea tramei epice. Construcția caracterologică dobândește uneori un plus de credibilitate prin umorul și poeticitatea perspectivei. Combinația de umor și de lirism al vocii narative face însă prea adesea ca acțiunea, plasată în deceniul cinci al secolului XX, să fie ambiguizată și chiar obscurizată.

L.Pv.

GOMA Paul, *Roman intim*, Buc., Allfa, 1999, 361 p. Cu un interviu realizat de Dan-Silviu Boerescu, o notă biobibliografică și o notă a autorului. Fragmente: ≈, VTR, XXI, 1991, 12, 8; ≈, ST, XLIII, 1992, 1, 7–9; ≈, VTR, XXII, 1992, 6, 7; ≈, CAL, 1992, 1, 16–17; 5, 14–16; ≈, VR, XCIII, 1998, 9–10, 107–111. Este ultimul din ciclul ce cuprinde vol. *Din calidor* (1990), *Arta refugii* (1991), *Astra* (1992) și *Sabina* (1991). Roman autobiografic. Conceput prin alternanța secvențelor romanești cu pasaje de jurnal intim, este mărturia conștiinței frământate, revoltate a protagonistului-narator. Proaspăt absolvent al liceului din Făgăraș, respins la admiterea la facultate, acesta se angajează într-un sat din județul Brașov, în anul 1953, ca instructor de pioneri. Alcătuit din rememorări, evocări, documente biografice, portrete, precum și din considerații de ordin politic, moral, literar, romanul este expresia subiectivității ce se autoanalizează, sub multiple fațete, prin prisma relațiilor cu sine și cu epoca. Discursul este fragmentat, abrupt, eliptic, nervos, saturat de construcții lingvistice inedite, realizat prin alternanța dialogului cu monologul interior și cu stilul indirect liber.

◆ Tatiana Slama-Cazacu, VR, XCV, 2000, 3–4, 42–51. ❒ V. și *Din calidor*, 1990.

M.W.

GRANT Roberto R. [Voicu BUGARIU], *Animalul de beton*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999, 230 p. Cu o postf. de Radu Pavel Gheo. Roman științifico-fantastic. Este „gândit ca un exercițiu bazat pe scrierile lui Stephen King", după mărturia autorului. Conceput inițial din secvențe epice disparate, ce surprind un peisaj uman extrem de variat, de la personalități politice la cerșetori și tineri sataniști, eposul gravitează în jurul zvonului legat de un posibil cutremur, preconizat a avea loc în ziua eclipsei de soare din 1999. În chip inexplicabil, „iminenta" catastrofă debutează cu o defecțiune a metroului bucureștean, ce atrage o apocaliptică și derizorie reacție în lanț. Cutremure neînregistrate de seismografe, declanșate de forțe necunoscute, provoacă surparea tunelurilor subterane, spargerea conductelor de apă, iar, în cele din urmă, moartea, la fel de misterioasă, a călătorilor și prăbușirea întregului oraș. Finalul deschis, insolit, realizat într-un dublu registru, fantastic și alegoric, dezvăluie parțial bivalența semnificațiilor. Este vorba fie de un joc virtual conceput de primul ministru, fie de o parabolă a forțelor obscure ale subconștientului colectiv, capabile de a acționa asupra materiei. În ambele cazuri, romanul reprezintă o interogație extrem de bine realizată asupra conceptului de realitate. „Este o carte scrisă cu o mână de profesionist și care se citește dintr-o răsuflare" (Radu Pavel Gheo).

◆ Cornel Robu, „*Un cutremur politic ar fi mult mai înspăimântător decât unul geologic"*, TR, s. nouă, XI, 1999, 29–32, 3–4.

M.W.

❍ **GRĂMESCU Haralambie,** *Găini și șobolani*, fragment din romanul omonim, MOZ, II, 1999, 8–9, 13.

M.W.

❍ **GRECU Mihai,** *Apostolii mileniului III*, fragment din romanul omonim, ALB, 1999, 3–6, 16–17.

M.W.

GRIGORAȘ Georgian Neculai, *Ioana*, Buc., Național, 1999, 155 p. Cu o pref. de Valeriu Râpeanu. Roman sentimental. Evocă, prin rememorări, meditații, reflecții, primii ani ai tinereții naratorului. Existența sa este urmărită din deceniul șase al secolului XX, de la vârsta liceului, până la absolvirea Școlii superioare de ofițeri din Sibiu. În centrul eposului se află iubirea adolescentină a eroului pentru ingenua, visătoarea sa colegă, Ioana, apariție idealizată, angelică. Romanul devine, astfel, o confesiune lirică, relativ lineară, romanțată și nostalgică, lipsită de dramatism.

M.W.

✸ **GRIGORIU Ilie,** *Stânca*, I, Buc. Semne, 1999, 345 p.; II, Buc., Semne, 2000, 364 p.

E.Md.

GURĂU Vasile, *Mirajul umbrelor*, Buc., Danubius, 1999, 382 p. Roman al exilului. Cartea evocă fuga din țară și primii ani de rezidență în Elveția ai tânărului doctor Alexandru Negulescu și ai soției sale, Daniela. Exilul este privit ca alternativă la o existență marginalizată, mediocră, în mediul rural din vremea dictaturii comuniste. Constituită din aventurile protagoniștilor, începând cu momentul trecerii ilegale a graniței și cu intrarea într-un lagăr de refugiați, narațiunea culminează cu dificila împlinire socială și profesională din final. Romanul, limpede și unitar sub raport narativ, reprezintă „un adevărat elogiu adus puterii omului de a se schimba, de a se reconstrui" (Ilie Traian).

◆ Ilie Traian, CROR, XI, 1999, 4, 22.

M.W.

HASSEL Mike, *Conspirația sfârșitului lumii*, Buc., Nemira, 1999, 206 p. Roman de spionaj. Continuă aventurile lui Florin Zamfir, ajuns aici membru al unui „comando" de contra-spionaj.

E.Md.

HASSEL Mike, *Kosovo. Drumul Golgotei*, Buc., Nemira, 1999, 222 p. Roman de spionaj. Continuă seria aventurilor lui Florin Zamfir, un mercenar român trimis în misiuni de spionaj și contra-spionaj în Europa, Africa și Orientul Mijlociu.

E.Md.

HERESCU N.[icolae] I., *Agonie fără moarte*, II, v. *Agonie fără moarte*, I, 1998.

M.W.

HORJ Viorel, *Calul troian*, Oradea, Abaddaba, 1999, 329 p. Roman politic. Evocă, într-o manieră autenticistă, dar precară din punct de vedere artistic, formarea ideologică, la o școală de partid, a țăranului Petrea Chețului, în primii ani de comunism. Ideea finală a cărții, redată lapidar, în contextul unui material epic extrem de diluat, este deconspirarea resorturilor duplicitare, oportuniste, resentimentare ale acestui regim politic.

◆ Dumitru Chirilă, *Mărirea și decăderea activiștilor*, F, XXXVI, 2000, 7–8, 154–156; S. Craia, *Privire în trecut*, UC, X, 2000, 8–9, 13.

M.W.

❍ **HRENCIUC Dina,** *Ca o lespede, pădurea*, fragment de roman, CL, CXXXIII, 1999, 6, 14.

M.W.

IOANA Nicolae, *Goana după vânt*, Buc., Cartea Românească, 1999, 387 p. Roman al tranziției. Elaborată într-un stil reportericesc, cu accent pe observarea faptului imediat, cartea evocă experiența naratorului, un scriitor aflat la vârsta senectuții, „aterizat" în mediul afacerilor, în perioada postdecembristă. Preponderent confesiv, textul reprezintă mărturia nudă, lipsită de artificii artistice, a unui segment din existența naratorului, în contextul prefacerilor sociale, politice și culturale din România postcomunistă.

M.W.

IONIȚĂ Petre, *Porunca blestemului*, Buc., Editura „V. Cârlova", 1999, 250 p. Cu o pref. Titus Popescu și o prezentare de același autor, pe coperta a IV-a. Roman istoric. Pe vremea lui Caragea Vodă, neamul lui jupân Minco, din Valea Kazanlâkului, pleacă în bejenie peste Dunăre, din cauza asupririi turcești. Istoria descendenților săi devine o poveste moralizatoare care ar vrea să demonstreze, cu orice preț, puterea blestemului.

M.M.

IOVA Gheorghe, *De câți oameni e nevoie pentru sfârșitul lumii. Pulberi și țăndări ale unor resturi de fragmente ale urmelor pe care le-a lăsat un Roman visat de mai multă vreme*, Pitești, Paralela 45, 1999, 308 p. (80 Proză). Roman textualist. Fragmentar și radical subversiv față de orice convenție literară, ilustrează un mod inedit de a concepe literatura ca fenomen de textualizare sau – în termenii autorului – de „textuare", un proces de explorare a puterii creatoare a limbajului care-și construiește obiectul în prezentul scrierii. În acest prezent, care interoghează, în mod constant, sensul vieții și sensul textului, în favoarea reflecției, prin scris, asupra forței scrisului de a da naștere realității, romanul proiectează ca temă inițială experiența unui tânăr imobilizat pe viață ca urmare a unui accident. Trama ca atare lipsește, iar povestea determinării eului prin mutilare se compune din fărâme, fără a putea fi reconstituită altfel decât fragmentar sau prin apel la cronologia reținută în notițele de tip diaristic. Tema se pulverizează în multiple particule textuale și semantice disparate, care, în absența unui nucleu unificator, se manifestă aparent haotic, fie ca tipologie textuală extrem de variată (comentarii, reflecții, versuri, citate, liste, analize lexicale, jocuri de cuvinte etc.), fie ca frânturi ale unor experiențe de viață, stop-cadre dintr-o istorie personală edificată prin text (venirea pe lume într-un loc fabulos, figura mamei, a bunicului, secvențe din timpul războiului, experiențe citadine banale etc.), fie ca reflecții, cu mize semantice infinite, asupra unei diversități de aspecte din viața imediată, din mediul cultural, social etc., rezultatul fiind o colecție de fragmente din care se compune o ființă al cărei „sac amniotic" îl constituie copilăria. În esență, autorul, figura centrală a cărții, concepe scriitura ca existență și procreație: textul se naște ca un copil, iar romanul se constituie ca scriere a propriei vieți. Acest „copil/text" se va sustrage constrângerilor ideologice, politice sau sociale, refuzând o condiție impusă prin uzurpare, în favoarea aceleia de scriitor.

● Premiul Asociației Scriitorilor Profesioniști din România pentru roman, 2000.

I.T.

IOVĂNEL SPINEANU Doina, *Ana, cea fără de păcat*, Galați, Alter Ego, 1999, 191 p. Roman psihologic. Conține, concomitent, și o izbutită frescă a lumii rurale din Câmpia Română. Analiza dezvăluie complexul trăirilor generate de trauma unei sarcini pierdute, fapt ce declanșează în mentalul tinerei un straniu sentiment de culpă, dorința de anonimizare prin recluziune și obsesivă rătăcire prin meandrele sufletului cangrenat atât de biologicul în sine, cât și de brutala ostracizare familială și comunitară. Cu precisă intuiție a specificului lingvistic zonal, transpus cu savoare, prozatoarea surprinde principialismul irațional al unei comunități ce își prelungește, maladiv-pervers, tentaculele dincolo de timp și spațiu, înlănțuind-o pe Ana. Deși de multă vreme plecată din sat, cu statut socio-profesional stabil, în compania liberă a unui bărbat (Ieronim) sensibil, inteligent, afectuos și bogat, Ana refuză să-și refacă viața, lăsându-se pradă atracției pentru Arvinte, fructul iubirii nelegiuite a mătușii Rina, cea mai vitriolată acuzatoare a „păcatului" nepoatei. Marcat de cunoașterea adevărului despre nașterea sa – fiu de șătrar nomad și de mamă „păcătoasă" –, tânărul de 20 de ani alege calea preoției, dar privirile Anei nu-i rămân indiferente. Romanciera apelează la sugestia psihanalitică.

◆ Sultana Craia, UC, X, 2000, 5, 3.

C.R.B.

KORY CALOMFIRESCU Ștefania, *Întoarcere în timp. Un început în profesia medicală*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 1999, 130 p. Roman social. Cu note de autobiografie, romanul restituie experiența de medic debutant a Cristinei Maria Poenaru, repartizată, imediat după finalizarea studiilor, ca doctor de țară în comuna Albești de pe Valea Almașului. Confruntarea cu realitățile fruste ale vieții rurale și evocarea unor figuri și momente decisive pentru formarea profesională a tinerei pun în scenă un model profesional și uman pentru care imperativul etic ordonează deciziile medicale și relațiile

interumane. Din seria de cazuri medicale surprinse în roman se desprind aspecte definitorii pentru realitatea socială a României din a doua jumătate a secolului al XX-lea, referitoare atât la condiția femeii intelectual, cât și la statutul medicului de țară.

I.T.

LĂCĂTUȘU Violeta, *Simurgul*, Iași, Junimea, 1999, 313 p. Cu o postf. de Cristian Livescu. Roman psihologic. Meditație pe tema condiției intelectualului în societatea comunistă, cartea evocă secvențial destinul Codrinei Spineanu, o tânără cercetătoare și pictoriță dintr-un oraș de provincie. Marginalizată în epoca ceaușistă, în ciuda succeselor profesionale remarcabile, eroina își găsește împlinirea în perioada postdecembristă, printr-o concepție artistică ce vizează posibilele valențe magice și mistice ale artei. Alcătuit din scene disparate, din dialoguri și rememorări, menite a surprinde, episodic, mai multe destine, ≈ este și un roman eseistic, presărat cu reflecții pe teme culturale, artistice, filosofice, pendulând incert, în final, între real și fantastic.

M.W.

LOGHIN Victor, *Adam și Eva. Fals jurnal de călătorie*, Constanța, Leda, 1999, 253 p. Roman erotic. O excursie în zonele turistice ale Turciei constituie scenariul pentru o poveste de dragoste compusă dintr-o succesiune de episoade senzual-erotice, înregistrate de manieră diaristică și rezumativă de un narator-*raisonneur*. Iubirea înflăcărată pentru tânăra Cristina, potențată de atmosfera unor situri culturale încărcate de spiritualitate, îl face pe Dragoș, un renumit chirurg bucureștean, cu o căsnicie aparent echilibrată, să interpreteze o simplă aventură sentimentală în cheia figurii arhetipale a cuplului Adam și Eva, explorată însă doar sub semnul eroticului.

◆ Daniela Măiță, DAT, VII, 1999, 17, 2; Fănuș Băilești eanu, *Un medic și romanele sale*, LCF, s. nouă, 2000, 35, 10.

I.T.

LUCHIAN-TUDORA Tudor, *Răspântii*, Iași, Junimea, 1999, 265 p. Roman de război. Cu o acțiune ce demarează în 1940, odată cu instalarea la guvernare a Generalului Antonescu, textul relatează misiunile care i se încredințează sublocotenentului Silvian Anton. Absolvent al Liceului militar „Ștefan cel Mare" din Cernăuți, acesta face parte din detașamentul de rang special care se deplasează de la București la Cluj pentru a fi la dispoziția organelor de ordine în timpul transferului de autoritate în zona Transilvaniei retrocedate, apoi din garnizoana care asigură paza Palatului regal, apoi dintr-o garnizoană care se instalează la Botoșani, aproape de Tudora, satul său natal. Împrumutând de la un punct încolo formatul jurnalului intim întocmit de Anton, narațiunea consemnează mai puțin evenimentele frontului cât, de pe marginile lui, detaliile administrative și birocratice care le însoțesc.

L.T.

LUDUȘAN Ana, *Micul Stalin*, Cluj-Napoca, Seso Hipparion, 1999, 175 p. Cu o introd. a autoarei. Roman politic. Concepută prin alternanța planurilor narative și a perspectivelor temporale, cartea evocă două ipostaze opuse ale relației individului cu puterea politică. Prima parte a narațiunii se concentrează asupra climatului de confuzie și corupție al tranziției postdecembriste, privită prin prisma unui personaj malefic și respingător, Zenobie Zad, fost nomenclaturist, ajuns primar al Clujului și conducător al partidului de guvernământ. Cea de-a doua parte, replică antitetică a celei dintâi, evocă destinul tragic al unei femei, pe nume Ioana, o fostă deținută a închisorilor comuniste, ce devine eroina unei povești de dragoste compensatoare, învăluite în magie și mister, alături de un erou al luptei anticomuniste. Observația realistă, obiectivă este astfel secondată de un discurs cu inflexiuni lirice, în virtutea ideii centrale a cărții, ce vizează caracterul ireconciliabil al celor două formule existențiale.

M.W.

LUNGEANU Emil, *Strict secret*, Pitești, Evenimentul, 1999, 476 p. Roman polițist.

◆ Henri Zalis, AZ, 2000, 29, 4; Henri Zalis, CNT, 2000, 25, 5.

M.W.

❍ **LUNGU Liviu,** *Hotnogul*, fragment de roman, TMS, s. nouă, IV, 1999, 11, 8.

M.W.

LUNGU Liviu, *Întâmplare… Întâmplare de dragoste arhaică aflătoare într-o toamnă a mărșăluirilor omenești…*, Buc., Folio, 1999, 251 p. Cu o postf. de Paul Dugnean. Roman parabolă. Concepută pe două planuri, cel al convenției ficționale propriu-zise și cel metatextual, cartea se structurează ca parabolă a puterii, cu aluzii la universul totalitar comunist. Elaborată într-un stil fluent, expresiv, narațiunea se identifică cu o povestire fantastică descoperită în manuscrisul unui autor necunoscut, despre așa-numita Hoardă a Spiridușilor, care pune stăpânire pe o misterioasă cetate, al cărei paznic este naratorul. Protagonistul, pictorul Sergiu Coroamă, un autentic crai de Curte Veche, se confruntă cu comandantul suprem al hoardei, personaj malefic, numit Monstrul, în dorința de a o feri pe fiica fostei sale iubite de influența nefastă a membrilor organizației. Emblematică în planul

semnificațiilor este înfruntarea celor doi, ca exponenți ai unor paradigme existențiale opuse. Pe de o parte este vorba de reprezentantul puterii despotice, animat de o ură acerbă, nediferențiată, izvorâtă din nenumăratele sale complexe față de tot ce-l înconjoară, pe de altă parte de artistul abstras, melancolic, lipsit de energia uriașă a resentimentarului, dar stăpân absolut al creației, ce-l include, într-un sens larg, și pe cel dintâi. Prin alternanța secvențelor de realism magic cu observația exactă, caracterologică, romanul induce și ideea friabilității lumii, ca text, pe fundalul unor realități specifice dictaturii comuniste.

◆ Ion Roșioru, *Textul ca metaforă*, TMS, s. nouă, V, 2000, 2, 7.

M.W.

❍ **MACUC Mihai,** *Coșmarul*, fragment din romanul *Întoarcerea tatălui risipitor*, VAR, X, 1999, 11, 14–15; 23.

M.W.

MAGHEȚI Lazăr, *Căile tainice*, Caransebeș, Ionescu, 1999, 149 p. Precedat de o *Mărturisire* a mitropolitului Nicolae Corneanu. Roman psihologic. Conține și elemente de cronică de familie și de roman social. Pe fundalul evenimentelor politice din România primelor decenii ale secolului XX, cartea evocă destinul inginerului Vasile Malica și al familiei sale din Caransebeș, profund marcată de ura acerbă a unui văr, pe nume Nică Albu. Individ malefic, resentimentar, invidios, acesta din urmă nu numai că devine, prin mijloace ilicite, moștenitor al întregii averi a familiei, ulterior destrămată și adusă la ruină, ci este și autorul moral al condamnării pe nedrept a inginerului la câțiva ani de detenție. Tema centrală a romanului, elaborat într-un stil limpede, echilibrat, dar lipsit de expresivitate, este înfruntarea binelui cu răul și victoria, evocată într-un spirit profund religios, a celui dintâi.

M.W.

✸ **MALAMEN Iolanda,** *Eu, meseria de călău și melancolica regină*, Buc., Crater, 1999. Roman postmodern. „Conceput pe linia autobiografiei fabuloase", romanul reprezintă „istoria unei memorii traumatizate, care, funcționând după principiul mozaicului, recompune caleidoscopia trecutului, amestecând «felia de viață» cu mirajul luxuriant al textualității" (Octavian Soviany).

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Un magazin de antichități*, CNT, 1999, 17, 4; Octavian Soviany, *Memoria „ruptă"*, CNT, 1999, 36, 5.

M.W.

MAMINA Florina, *Pădurea Albastră*, Brașov, Lux Libris, 1999, 125 p. Cu o introd. de Florin Andreescu și o pref. de Anton Nicolae. Roman autobiografic. Evocă, într-o manieră subiectivă, amintirile unei profesoare de limba română, Ina, din timpul studenției petrecute la Iași. Realizată prin alternanța planurilor temporale, cartea este o colecție de impresii, dialoguri, reflecții.

M.W.

MARIAN Maria, *Fetele lui Solomon*, Buc., Mașina de Scris, 1999, 301 p. Fragment: *Apoi au tăiat un viței…*, RL, XXX, 1997, 28, 14–15. Roman de familie. Urmărește mai multe destine din familia Solomon, pe parcursul a două generații, insistând asupra vieții a trei surori, Ileana, Veronica și Victoria. Marcate de numeroase evenimente dramatice și de suferințe sentimentale, fiecare din cele trei biografii constituie în sine un mic roman senzațional. Ileana face la 17 ani o pasiune pentru profesorul de chimie, este exmatriculată din școală și, în urma unei tentative eșuate de sinucidere, se resemnează să ducă o existență izolată, păstrând intactă amintirea marii sale iubiri. Pentru a-și proteja frații refugiați în munți, în timpul campaniei pentru colectivizare, Veronica se căsătorește cu agitatorul comunist Tică, pe care îl omoară atunci când acesta vrea să-i deconspire pe fugari etc. Plasată într-un sat de munte după cel de-Al Doilea Război Mondial, narațiunea se deschide larg asupra istoriei României, fără să izbutească, totuși, să ofere o evocare convingătoare a epocii pe fundalul căreia se desfășoară destinele urmărite.

◆ ⁂, BNR, LXVIII, 1999, 17, 56.

L.T.

MIERTOIU Florin, *Omul înarmat*, Giurgiu, Pelican, 1999, 152 p. Roman erotic. În România anilor '70 ai secolului XX, un adolescent își explorează senzualitatea, trăind în același timp neliniștile primei iubiri și tentațiile sexualității. Sentimentul pur față de Ioana, fata pădurarului, figură eterică și inaccesibilă, e dublat de fantezia nocturnă stimulată de o feminitate matură și dezinhibată. Ca în toată literatura de gen, interesul stă în consemnarea unor instantanee încărcate erotic: atingeri întâmplătoare, priviri, posturi corporale provocatoare. Romanul se distinge însă nefericit prin cadrul freudian-jungian proiectat asupra acestei experiențe adolescentine. Referințele la dicționarele de simboluri țin locul subtilității psihologice, sufocând materia observației printr-o interpretare didactică.

◆ ⁂, RL, XXXII, 1999, 48, 4; ⁂, UC, X, 2000, 6, 11; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 9, 6; Victoria Luță, OBC, I, 2000, 15, 27.

L.T.

MIHALI Felicia, *Mica istorie*, Buc., Image, 1999, 184 p. Roman parabolă. Frescă a unei culturi antice

fictive. Plecând de la conceptul teoretic al existenței unei „istorii mici", a cotidianului, în marginea marii istorii comunicate de izvoare, imaginează o comunitate precreștină, Arcalia, a cărei tradiție s-a pierdut. Narațiunea inventează tezist practici și credințe la antipodul celor creștine (incesturi legitime, violuri ritualice, sacrificii cultice). Centrată pe activitatea preoților comunității și a familiilor lor, ≈ urmărește, de-a lungul a trei generații, evoluția unei colectivități patriarhale, constituită după modelul istoriilor biblice veterotestamentare.

◆ Florin Hulubei, OBC, I, 2000, 7, 26.

L.T.

MIHALI Felicia, *Țara Brânzei*, Buc., Image, 1999, 216 p. Autoficțiune. Surprinde confesiunea brută, neromanțată, a unei femei care, confruntată cu o criză conjugal-existențială, se întoarce în satul părinților morți din zona Roșiori de Vede. Experiența îi prilejuiește protagonistei o sumă de deliberări identitare care conduc la descoperirea unor „sentimente ancestrale" și la reînnodarea unor relații erotice și de prietenie neconsumate până la capăt în trecut.

■ Fragment: *Maj*, tr. de Ewa Rossi, „Dekada Literacka", 2000, 11, 14–15.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXII, 1999, 32, 4; Dan C. Mihăilescu, DOI, X, 1999, 36, 15; Irina Budeanu, AZ, 1999, 9, 5; Henri Zalis, *În pânza de păianjen a feminității*, CNT, 2000, 14, 5.

A.G.

MIHĂESCU Octavian, *Căminul*, Iași, Ars Longa, 1999, 207 p. Cu o pref. de Nicolae Stroescu-Stânișoară și un cuvânt înainte al autorului. Roman autobiografic. O copilărie chinuită, în orfelinat, și o adolescență marcată de marginalizarea socială sunt evocate pe fundalul tern, lipsit de perspectivă, al României ultimilor ani ai dictaturii comuniste. Suferința e trăită inocent, fără profunzime, și e acceptată odată cu evenimentele care o provoacă. În tabloul Revoluției din 1989, conturat din perspectiva acestui destin chinuit, romanul izbutește să estompeze drama răsturnărilor și a dezagregării sociale, reducând relieful istoric la uniformitatea unei dureri individuale surde și continue. În ciuda unei transfigurări epice rudimentare și a trăirilor insuficient lămurite, mărturia nu e lipsită de emoție.

◆ ⁂, DOI, X, 1999, 9, 15.

L.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Ana, dragostea mea*, Târgu Mureș, Petru Maior, 1999, 129 p. *Bildungsroman*. Urmărește viața Anei, adolescentă descinsă în București pentru a susține examenul la I.A.T.C., dar care refuză revenirea acasă, la Craiova, până nu își va fi făcut „un rost în viață". Obiectivul rămâne la stadiul de deziderat, tânăra rispindu-se în fel de fel de experințe abracadrante, prin medii promiscue. Proza implică intrigi de un insolit strident.

L.B.

MIRON Paul, *Poștalionul din vis. Roman epistolar*, Timișoara, Amarcord, 1999, 203 p. Cu o prezentare de Cornel Ungureanu pe coperta a IV-a. Metaficțiune istoriografică. Acțiunea se desfășoară la mijlocul secolului al XIX-lea. Tânărul și frumosul logofăt Enache Secară din Rotopănești pleacă, împreună cu magistrul Schuller, într-o călătorie cu scop educativ în Austria, Germania și Italia. Relatarea impresiilor de călătorie se combină cu o intrigă politică și sentimentală. „Roman ironic și povestire picarescă, *Bildungsroman* și roman sentimental: ≈ caligrafiază o nostalgie" (Cornel Ungureanu).

◆ ⁂, O, s. nouă, 1999, 9, 2; ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 23, 78.

M.M.

MOCANU Marin Radu, *Monștrii somnului*, Râmnicu Vâlcea, Adrianso, 1999, 189 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Ion Soare. Roman politic. Plasată în ultimii ani ai dictaturii comuniste, într-un institut de cercetare, narațiunea urmărește conflictul dintre Dinu Câmpeanu și directorul Anamia. Distribuția celor două roluri, care îl opune pe activistul luminat propagandistului îngust, lasă să se vadă clivajul latent existent între cele două vârste ale totalitarismului românesc, cea stalinistă și cea naționalistă. Problematica, rețeta de construcție a personajelor și resorturile intrigii au o strictă semnificație culturală, în contextul romanului românesc condiționat de ingerințele propagandei comuniste.

L.T.

❍ **MORARU Alexandru,** *Pirueta*, fragment din romanul *Cenușa din zori*, VRR, V, 1999, 16–17, 8.

L.T.

❍ **MUREȘAN Dumitru,** *Mugur și alb*, fragment de roman, ALC, III, 1999, 8, 9.

L.T.

MUREȘANU Lucian-Ștefan, *Drumul carului. Roman istoric*, Buc., Printech, 1999, 396 p. Cu o pref. de Ion Țugui, tr. și în lb. engleză, precum și o prezentare pe coperta a IV-a, tot de Ion Țugui. Roman istoric. Autorul își propune să prezinte destinul tragic al principesei Elisabeta Movilă. Fosta doamnă a Moldovei și soție a lui Ieremia Movilă este violată de turci și obligată să intre în haremul sultanului.

M.M.

MURGOCI Petru, *Până când vei reveni*, Iași, Junimea, 1999, 315 p. Autorul continuă firul narativ din *Totul e posibil* (1996). Roman autobiografic. Adolescența înseamnă, pentru eroul narator, inițierea erotică și contactul cu mediul urban.

M.M.

NACU Augustin, *Generația mea. Roman în XII episoade și epilog*, Buc., Cartea Românească, 1999, 95 p. Roman poetic. Este concepută ca o succesiune de scurte episoade epice alternate cu secvențe lirice. Reflecție pe tema generației pierdute, ≈ schițează un tablou interior al intelectualilor basarabeni care, prin destrămarea Uniunii Sovietice, au înregistrat o paradoxală pierdere personală, îngropând, odată cu coșmarul comunismului, și propriile amintiri. Textul se sprijină pe ambiguitatea relației subiective cu un trecut cu față dublă, care intersectează, în același timp, un episod odios al istoriei recente și memoria afectivă a unui destin individual, făcând imposibilă recuperarea vârstei idilice a copilăriei și a emoțiilor adolescenței. Regimul poematic al narațiunii permite o tratare ambivalentă a evocării, populând locurile amintirii cu imagini ale agoniei, ale sinuciderii simbolice și ale disoluției. Romanul exploatează astfel capacitatea lirismului de a insinua nostalgia într-un registru dublu, de punere la distanță și de păstrare a intimității în raport cu trecutul personal, cu destinul colectiv și cu moștenirea politică a regimului comunist.

◆ Nicoleta Sălcudeanu, VTR, XXVII, 1999, 10, 71–72; ⁂, RL, XXXII, 1999, 45, 4; ⁂, UC, IX, 1999, 11–12, 23; ⁂, CNT, 2000, 2, 2; Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 2000, 16, 16.

L.T.

NANU Katia, *Suflet de rezervă*, [Buc.], Național, 1999, 189 p. Roman psihologic. Construit pe mitul lui Narcis, explorează psihodrama identitară a naratoarei, configurată în dialogul obsesiv cu Iris, dublul său din oglindă. Profilat într-un spațiu acut personalizat, dublul funcționează ca mediator în raporturile naratoarei cu propria sa corporalitate, acționează selectiv asupra memoriei și revelator asupra realității și identității.

◆ Simion Bărbulescu, CL, CXXXIII, 1999, 9, 20.

C.R.B.

NEACȘU Amelia, *Răzbunarea colierului*, Buc., Abeona, [1999], 125 p. Roman polițist.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 16, 50.

L.T.

NEAGU Nicolae, *Obitus, apusul stelei*, Buc., Eminescu, 1999, 140 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Laurențiu Ulici. Roman sentimental. Implică o dimensiune autobiografică. Reluând personaje dintr-un roman anterior, *Iubirea ca o mânză neagră* (1995), ≈ descrie boala și moartea Anei-Reli, soția medicului Nicolae. Realizată din perspectiva acestuia, relatarea constă din consemnarea vizitelor la spital și din evocarea, prin transcrierea unor fragmente de jurnal, a începuturilor relației lor erotice. Imersiunea în trecut este caracterizată prin sentimentalism, proiectând o lumină idealizantă asupra figurii feminine.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 24, 127; ⁂, RL, XXXII, 1999, 23, 4; Simion Bărbulescu, LCF, s. nouă, 1999, 28, 16.

L.T.

NEAMȚU Ioan, *Pion contra Nebun*, Iași, Dosoftei, 1999, 309 p. Roman social. Urmărește două destine care, pe traiectorii diametral opuse, traversează istoria recentă, reflectând, în oglinzi paralele, schimbările politice care au divizat societatea românească a ultimilor șaizeci de ani. În centrul narațiunii stau Lucian Bălăiță și Vladimir Dobrianu, fii de mici întreprinzători, crescuți în atmosfera patriarhală a satului transilvănean antebelic. Existențele lor se intersectează pentru scurt timp, în război. Însă, în vreme ce Lucian este arestat de Armata Roșie și întemnițat sub acuzația de trafic de arme, Vladimir se alătură comuniștilor și face o carieră politică strălucită. Puse în contrast, cele două personaje au așadar biografii simetrizate. Unul, ca fost deținut politic, nu își mai găsește locul în noua societate; celălalt, ca prim-secretar într-un mare oraș, intră în rândurile nomenclaturii. Revoluția din decembrie 1989 răstoarnă acest raport, rezolvând justițiar dezechilibrul celor două destine. În timp ce Vladimir își pierde poziția socială și se retrage la țară, Lucian intră în politică, devenind o figură importantă în societatea românească postrevoluționară. Nici ascensiunea, nici decăderea celor doi eroi nu se datorează calităților lor. Ființe manipulate de istorie, Lucian și Vladimir asistă, ca martori pasivi și neputincioși, la transformarea dramatică a propriilor destine. Romanul propune astfel o meditație demonstrativă pe tema vulnerabilității ființei umane în fața vicisitudinilor istoriei.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 12, 93.

L.T.

NICOLLET Clara, *Prietenul meu, vântul*, Buc., Vântul, 1999, 252 p. Roman erotic. Urmărește tribulațiile afective ale Irinei, elevă a unui liceu din capitală, care trăiește, în atmosfera cenușie a epocii comuniste, primii fiori ai iubirii. Conceput ca un jurnal adolescentin, textul ilustrează o aventură senzuală și sentimentală bogată care cuprinde atât emoțiile difuze, provocate de priviri, tatonări și gesturi, cât și

experiențele sexuale propriu-zise. Cartea înregistrează astfel mai multe ipostaze ale iubirii, dintre care unele rămân în planul fanteziei, ca simple posibilități ale imaginației. Altele sunt pasionale, solicitând implicarea eroinei, fără ca intensitatea sentimentului să dea profunzime relației ori personajelor implicate.

L.T.

OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Castelul Libertății*, Iași, Apollonia, 1999, 202 p. Cu o postf. și o caracterizare pe coperta a IV-a de Ioan Holban. Roman parabolă. Conturează, în jurul unui caz clinic, o parabolă a universului concentraționar. În centrul narațiunii stă figura lui Vlad Epureanu, profesor de socialism științific care, în urma unui congres al partidului, își pierde încrederea în ideologia comunistă și părăsește catedra. Trăindu-și acut dilema morală, eroul cade pradă unei nevroze profunde și se retrage la un sanatoriu. Paradoxal, ospiciul se dovedește un teritoriu al libertății, menit să compenseze tensiunile și interdicțiile implicite ale societății comuniste. Narațiunea dezvoltă astfel o opoziție simbolică între un Castel al Libertății, imaginat în spațiul de claustrare dintre zidurile ospiciului, și universul opresiv „din afară". Dincolo de arhitectura elaborată a acestei parabole, cartea ascunde o tramă sentimentală, nemotivat de independentă în raport cu stratul aluziilor politice. Descoperirea unei crime pasionale, refulată de protagonist, resituează „nevroza politică" a acestuia (Ioan Holban) într-un cadru medical previzibil, evaporând tensiunile simbolice.

◆ Ioan Holban, VR, XCIV, 1999, 7, 123.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *O bombă pentru Revelion*, v. *Ștafeta*, 1981.

M.V.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Telefonul din bikini*, Buc., Nemira, 1999, 349 p. (Ora H, 26). Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman polițist.

L.T.

OLARU Dan Adrian, *Strigătul păunului*, I, Buc., Mavios-Clio, 1999, 543 p. Cu o caracterizare de Maria Nuși Vintilă pe coperta a IV-a. Conform informațiilor cuprinse în acest text, cartea ar face parte dintr-o trilogie proiectată de autor sub titlul *Labyrinthus*, din care nu se cunosc alte vol. Roman erotic. Este conceput ca evocare a iubirilor unui scriitor, Malvin, în cadrul unui proces de rememorare motivat terapeutic. Personajul se abandonează capriciilor memoriei, atribuind acestei rătăciri în meandrele propriului trecut afectiv rolul de a aduce în lumina conștiinței câteva figuri feminine obsedante. În realitate, romanul nu face decât să înșerieze scurte narațiuni erotice convenționale.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 44, 4.

L.T.

OLTEANU Ion, *Tăcerea orchestrei*, Buc., Semne, 1999, 112 p. Roman al memoriei. Construită sub forma unui schimb epistolar, urmărește destinele a patru bărbați, de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial până la mijlocul anilor '80. Relatarea, lipsită de relief, corespunde unor biografii lineare, nespectaculoase, absorbite de un cotidian irelevant. Definite în raport cu nostalgia difuză a unei lumi pierdute, cele patru destine au în comun un rău al sfârșitului de lume, colorându-se crepuscular, într-o atmosferă sumbră, însă fundamental imprecisă, prin tensiunile epice pe care le implică.

◆ ⁂, RL, XXXII, 1999, 40, 4; Liviu Grăsoiu, *De la o carte la alta*, LCF, s. nouă, 1999, 37, 11; ⁂, RL, XXXIII, 2000, 43, 4.

L.T.

PANDELE Ion, *America cea de toate zilele. Roman autobiografic.* Buc., Sylvi, 1999, 283 p. Cu o introd. de Valentin Tănase. Roman autobiografic. Narațiune de tip confesiv, cu pretenții romanești. La începutul anilor nouăzeci ai secolului XX, autorul câștigă la loteria vizelor și emigrează, împreună cu familia sa, în America. Cartea insistă asupra dificultăților integrării într-o societate multirasială.

M.M.

PANDURU Riri Margareta, *Timorare*, Craiova, Ramuri, 1999, 167 p. Cu o pref. de Ovidiu Ghidirmic. Roman social. Evocă, din perspectiva protagonistului-narator, atmosfera dintr-un institut de cercetare, ce reproduce la scară mică universul concentrațional comunist. Figura eroului, un intelectual competent și onest, dar marginalizat, se află în contrast cu aceea a șefului său, un ins fără scrupule, despotic, vanitos și vulgar. Metafora recurentă a vidului sugerează imposibilitatea salvării din această lume distopică guvernată prin mecanismele proprii regimului totalitar.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 2, 76.

M.W.

PARDĂU Platon, *Cartea morții*, Buc., Cartea Românească, 1999, 145 p. Roman psihologic. Ajuns în pragul senectuții, judecătorul bucureștean Pompiliu Vasilache, specialist în cazuri penale, rememorează eșecurile propriei sale existențe.

L.B.

PĂCURARIU Monica-Minodora, *Gânditorul*, Timișoara, Eurostampa, 1999, 169 p. Roman parabolă. Plasat în mai multe epoci istorice, dezvoltă un discurs cu implicații sociale, etice, metafizice, având la bază mitul eternei reîntoarceri. Sunt urmărite trei încarnări metempsihotice, cea din urmă, plasată în contemporaneitate, rememorând viețile anterioare într-o încercare de investigație filosofică asupra „semnelor apocalipsei" vizibile în tranziția postcomunistă.

E.Md.

PĂDURELEANU Mircea, *Fântâna însetaților*, Buc., Artemis, [1999], 206 p. Cu o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman psihologic. Acțiunea este plasată în mediul clinic bucureștean post-decembrist. Protagonistul, Gabriel Vaschide, șef de lucrări la Spitalul de Psihiatrie, încearcă, în pofida realizărilor profesionale și sociale, un sentiment de neîmplinire. Din dorința de a-și evalua „propriile dimensiuni" recurge la confesiune, cartea cumulând experiențe majore și mărunțișuri anoste.

L.B.

PĂLTINEANU Gellu, *Bărbatul din munți*, Buc., Mașina de Scris, 1999, 110 p. Roman sentimental. Pasiunea pentru Paula Vasilescu va marca întreaga viață a inginerului silvic Dan Lotreanu. Convins că logodnica l-a înșelat, căsătorindu-se cu altul, acesta se retrage în munții Parâng, pentru a se dedica profesiei. Tânăr, plin de succese, inginerului pare să nu-i lipsească nimic, doar dragostea adevărată. Pădurea, vânătoarea și multele femei frumoase pe care le cunoaște nu reușesc să-i șteargă din amintire imaginea femeii iubite, pe care speră să o reîntâlnească în viitor.

L.B.

✷ **PĂUNESCU Andrei,** *Nicio șansă*, Buc., AAP, 1999, 112 p.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 4, 4.

L.B.

PÂRVULESCU Tinu, *Șoapta piticului*, Timișoara, Marineasa, 1999, 122 p. Roman postmodern. Dezvăluie, sub masca banalității cotidiene, o structurare defectuoasă a mentalităților prin predilecția pentru „cantonarea într-o realitate autoscopică, de acvariu" (Geo Vasile).

◆ Geo Vasile, TMS, s. nouă, IV, 1999, 9, 7; Cristina Ionică, OBC, I, 2000, 8, 26.

L.B.

PECICAN Ovidiu, Alexandru PECICAN, *Razzar*, Buc., Nemira, 1999, 175 p. (Nautilus, 159). Fragmente: ≈. *Istoria secretă a copilăriei*, VTR, XIV, 1984, 7, 16; 8, 16; 9, 16; *Deparazitarea*, TR, s. nouă, IV, 1992, 12, 5. Roman științifico-fantastic.

● Premiul Nemira pe anul 1998.

◆ Opriță, *Anticipația*, 319.

L.B.

PERȘA Dan, *Șah orb*, Buc., Albatros, 1999, 214 p. Cu o scurtă notă bio-bibliografică pe coperta a IV-a. Fragmente: *Fără nevastă…* (romanul e anunțat cu titlul *Șah etern*), EPR, VII, 1996, 2, 18–19; *Zeu în flagrant delict*, TMS, s. nouă, II, 1997, 7, 8; *Șah etern*, VTR, XXVII, 1997, 11, 7–11. Metaficțiune. Caracterul său experimental este datorat unei aplecări maniacale, ironice și parodice a naratorului asupra tehnicilor scriiturii. Proteismul vocilor narative ale protagonistului Andrei Boeriu, ce rememorează anii studenției sale bucureștene petrecută în deceniul șapte al secolului XX, e aiuritor, dilatând cronotopul, plimbând trama aparent facilă din real în oniric și fantastic, îngreunând la maximum lectura. „≈ […] este un roman care poate deveni un excelent teren de studiu pentru cei preocupați de tehnicile narative ale prozei postmoderne" (Tudorel Urian).

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, VI, 2000, 4, 7; Ștefan Cucu, TMS, s. nouă, V, 2000, 5, 5; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 5, 5; Urian, *Proza*, 157–159.

L.B.

✷ **PETRARU Victor,** *Al doilea mormânt*, Brașov, Dealul Melcilor, 1999, 250 p. Roman sentimental. Redă „povestea nerealizării unui cuplu" (A.I. Brumaru) și reconstituie parțial, prin biografiile protagoniștilor Mihai și Raluca, mediul social restrâns al liceenilor din Brașovul postdecembrist.

◆ A.I. Brumaru, AZ, 1999, 98, 4.

E.Md.

PETRIA Petre, *Corabia destinului*, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1999, 119 p. Cu o pref. a autorului. Roman sentimental. Inventariază pasiunile unui tânăr aflat la vârsta căutărilor. Teo trăiește povești de iubire de un idealism artificios, nefinalizate, în parte și din cauza lipsei sale de maturitate.

L.B.

PIȘCU Daniel, *Mă cheamă păsările. Poveste de iubire*, Timișoara, Augusta, 1999, 70 p. Fragmente: ≈, ARCA, VIII, 1997, 4–5–6, 66–75; ≈, RL, XXX, 1997, 50, 14–15; ≈, CL, CXXXII, 1998, 3, 10; *Căpitanii*, DAC, X, 1999, 32, 41–43. Roman sentimental. Evocă, într-un stil prozaic și artificios, trista poveste de dragoste a doi liceeni bucureșteni.

L.B.

❍ **PÎTEA Florin,** *Gangland*, fragment de roman, ANT, [1999], 554–555, 21–31.

L.B.

❍ **PODARU Aurel,** *Iosif și Maria*, fragment de roman, MI, X, 1999, 81–82, 8–9.

L.B.

❍ **POP Augustin,** *După miracol*, fragment din romanul omonim, VTR, XXVII, 1999, 1, 4–7.

L.B.

POP Maria, *Bărbatul copacilor mei*, I, Buc., Libra, 1999, 217 p. (Contemporaneea). Roman autobiografic. Continuă până la un punct povestea copilăriei Ulviei Sânzeu din *Berbecele timpului* (1993). Revenită la tatăl ei, în Câmpina, mânată de vanitatea mai veche a părintelui de a-și depăși condiția modestă, protagonista lasă în urmă țara de basm a Rohiei bunicilor, pentru a se maturiza dureros de repede, la cei șase ani ai săi. Imixtiunea istoriei, densă și tragică, va diviza epicul în filoane multiple, marcând destinul personajelor, în intenția de a oferi în final, un tablou social complet al deceniului patru al secolului XX.

L.B.

POPA Dumitru Radu, *Traversând Washington Square*, Buc., Cartea Românească, 1999, 189 p. (Cartea românească de proză). Roman psihologic. Pune în scenă relația imaginară dintre un american de origine română, Vlad, și Linda Magnusson, o americană cu origini nordice. Înglobând două narațiuni distincte (*Gluga suedeză* și *Accidentul*), ce au ca liant doar spațiul acțiunii și prezența naratorului, romanul este, pe lângă o „incitantă provocare intelectuală" (Tudorel Urian), și o „monografie sentimentală și simbolică a Square-ului" (Titu Popescu). „Privitorul-autor intră într-o conjuncție de tandrețe cu locul-personaj" – după spusa aceluiași comentator –, evocarea apelând la registrul larg al ambiguității strunite abil de o fină ironie.

◆ Tudorel Urian, CROR, XI, 1999, 7, 5; Tudor Vlădescu, *În ce direcție se traversează Washington Square*, LCF, s. nouă, 1999, 34, 4; Adriana Babeți, *Pești cu strabism în Queens*, O, s. nouă, 2000, 9, 4–5; Ioana Copil-Popovici, *Partituri transatlantice*, O, s. nouă, 2000, 9, 6–7; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIV, 2000, 11, 23; Popescu, *Editoriale*, 153–156.

L.B.

POPA Sextilia, *Puterea dragostei*, Timișoara, Ando Tours, 1999, 154 p. Roman sentimental. Ioana și Francisco trăiesc, încă din anii de studenție, o stranie poveste de iubire, finalizată târziu, după ce protagoniștii își învinge propriile orgolii și prejudecăți.

◆ Rodica Opreanu, HL, VI, 2000, 2, 12.

L.B.

POPA HOMICEANU Vasile, *Infernul albastru*, Iași, Junimea, 1999, 200 p. Fragment: *Acordeonul* (romanul e anunțat cu titlul *Pe gura infernului*), CL, CXXXIII, 1999, 4, 9. Roman politic. Urmărește alienarea individului în societatea totalitară și imposibilitatea sustragerii din fața implacabilului verdict dictat de aceasta. Protagonistul Dionisie Sănduleac este, în felul său, un filosof. Într-un ev în care politicul guvernează, el alege să nu discute politică, „prea bine cunoscând consecințele acestei destrăbălări intelectuale". Ceea ce devine cu adevărat periculos în neimplicarea sa este însușirea – ca armă împotriva abuzului de orice fel – a libertății spirituale. Faptul că în *Prologul* intitulat sugestiv *Jocul de pelotă*, Dionisie este deja pacientul unui stabiliment de psihiatrie are mai puțină relevanță decât pierderea însușirilor dublului care îl secondează, acela zoomorf, întruchipat de câinele Lup („comprimatul sintetic al existenței" sale). Schimbările produse în existența ultimului („fiara din el s-a liniștit"), „după [un] dezastru" niciodată explicitat, recuperabile ca laitmotiv din discursul alterat al celui dintâi, confirmă înfrângerea lui Dionisie. Mai mult, plasarea „sângerosului" doctor Zan la conducerea stabilimentului avertizează despre subordonarea psihiatriei politicului. Dacă „teribilele tehnici terapeutice ale școlii psihiatrice care se înfiripează" în societatea totalitară se prefigurează încă din prolog, consecințele acesteia vor fi sugerate abia în epilogul ce marchează și *Sfârșitul jocului* de pelotă. O frescă în tușe vâscoase a primei jumătăți a secolului al XX-lea românesc se desprinde dintr-o confesiune totală, sugerată pacientului chiar de echipa medicală a doctorului Zan, în vederea stabilirii diagnosticului. Biografiei protagonistului îi sunt dedicate, astfel, toate cele trei părți ale narațiunii, de la copilăria plină de lipsuri într-o familie săracă, cu patru copii, prea multele ucenicii traumatizante, dispariția părinților, prima conflagrație mondială și nebunia fratelui, până la căsătoria cu Elisabeta, dispariția ei, și pericolul de a fi trimis disciplinar pe șantierul de la Bicaz. Romanul a fost considerat „un elogiu al nebuniei (nu în sensul erasmian), dar și al incertitudinii", un „*Zbor deasupra unui cuib de cuci* național" (Bogdan Ulmu).

◆ Bogdan Ulmu, ATN, XXXVI, 1999, 12, 5.

L.B.

POPESCU Dumitru Radu, *Săptămâna de miere*, Timișoara, Augusta, 1999, 319 p. Fragment: ≈ LTE, VII,

1997, 8, 8–9, 10. Prima parte a unei proiectate trilogii ce va mai cuprinde vol.: *Delta* și *Oglinda.* Roman parabolă. „Proză-document" ce reface povestea jafului din 28 iulie 1959, din București, când mașina Băncii Naționale este atacată și devalizată de șase indivizi aparținând noii clase superpuse, de tip comunist. Opțiunea pentru intriga de tip *policier* e, cum se întâmplă în cazul acestui romancier, derutantă, secvențialitatea narativă acută, inserția eseistică, dar, mai ales, intruziunea oniricului tulburând firul logic al epicului.

◆ ⁂, UC, X, 2000, 2–3, 17; Dochia Dunăreanu, CDA, V, 2000, 17, 11–12.

L.B.

POPOVICI Mărioara, *Șansa ultimei clipe*, Bacău, Plumb, 1999, 200 p. Cu o pref. de Ioan Lazăr. Roman psihologic. Țese, pe canavaua unor relații complicate, o stranie poveste de iubire, într-un Brașov trist, al lui decembrie 1943. Micuța de altă-dată, Nicole Balș, îi oferă locotenentului Ermil Fulga „personaj camil-petrescian, ros de întrebări fără răspuns și obsedat de nevoia regăsirii de sine" (Ioan Lazăr), motivul de a merge mai departe, în lumea de spaime și de nesiguranță a războiului.

L.B.

POPOVICI Vavila, *Albumul cu fotografii*, Pitești, Caligraf Activ, 1999, 212 p. Roman autobiografic. Se plasează în succesiunea mărturiilor din *Binele și Răul* (1997), dar dintr-o perspectivă diferită. Boala incurabilă a soțului o determină pe naratoarea și protagonista Irina să refacă un trecut împovărat de greutăți, abandonat uitării, la care revine înspăimântată de inevitabila dispariție a persoanei iubite.

L.B.

❍ **POPPER Jacob,** *În camera secretelor*, fragment de roman, ROS, V, 1999, 4–5–6, 55–64.

L.B.

POSTELNICU Ioana, *Urmașii Vlașinilor*, Buc., Albatros, 1999, 501 p. Încheie ciclul Vlașinilor, din care mai fac parte *Plecarea Vlașinilor* (1964) și *Întoarcerea Vlașinilor* (1979). Roman psihologic. Lumea mitică evocată în romanele anterioare lasă locul uneia citadine, din România celei de-a doua conflagrații mondiale și a începutului dictaturii comuniste. Cartea reprezintă totodată o izbutită frescă socială. Miza reală o constituie însă introspecția psihologică, îndeosebi aceea a sufletului feminin, cum e cazul Suzanei Isbășescu, demnă urmașă a Vlașinilor, ziarist și scriitor de aleasă ținută morală și profesională, în a cărei identitate se regăsesc numeroase elemente din biografia autoarei. Ca într-un pariu cu nefericirea, al doilea descendent al „clanului", Brutus Trifan, este „un parvenit, o lichea, un aventurier duplicitar" (Teodor Vârgolici). Precum în alte cazuri, și în evocarea acestor personaje, autoarea evită „cu grijă edulcorarea, menținându-se într-o sobrietate relevantă pentru trăirile umane sub varii ipostaze", după cum afirmă același comentator.

◆ Teodor Vârgolici, ALA, IX, 2000, 509, 4; Ovidiu Genaru, ~ *de vorbă cu Ovidiu Genaru*, RL, XXXIII, 2000, 9, 12–13. ❒ V. și *Bogdana*, 1939.

L.B.

PROPINAȚIU Camelian, *La un colț de cotitură. Punctul atomic*, Buc., Nemira, 1999, 271 p. (Purgatoriu). Roman satiric. Insolit prin subiect și limbaj, propune o inedită „explorare în mentalul românesc actual" (George Geacăr). Personaje sugestive (Gujghil, tânăr poet „cincizecist", Picior-de-Porc, fost cercetător, sau filiformul domn Dințișor, posibil magician), plasate într-un *punct atomic* fictiv, materializat într-o banală gură de canal bucureșteană, perorează fără oprire, astfel încât, în opinia aceluiași critic, „nimic nu scapă deriziunii care acoperă ca o pecingine chipuri, gesturi, simțăminte și idei".

● Premiul *Nemira* pe anul 1998.

◆ George Geacăr, LTL, I, 2000, 7, 26–27.

L.B.

RADU Liviu, *Trip-tic*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999, 204 p. Cu o postf. de Voicu Bugariu. Roman științifico-fantastic.

L.B.

❍ **RAȚIU Emil,** *Evadarea*, fragment din romanul *Meșterul Manole*, VR, XCIV, 1999, 10–11, 62–73.

L.B.

❍ **RAȚIU Emil,** *Gilda*, fragment de roman, ST, L, 1999, 3–4, 66–69.

L.B.

RĂU Petre, *Mogoșoaia – istoria unei tragedii. Roman document*, Galați, Porto Franco, 1999, 270 p. Cu o pref. de Iulian Grigoriu și o postf. de Ion Zimbru. Roman-document. Publicată la un deceniu de la tragedia navală a scufundării vaporului *Mogoșoaia*, ca urmare a coliziunii cu un convoi de barje aflate sub pavilion bulgar, cartea tinde să epuizeze datele care ar putea conduce la reconstituirea veridică a dezastrului.

L.B.

RIZEANU Nicolae, *Puterea anticipației*, Buc., Pandora, 1999, 118 p. Cu o pref. de Ion Monafu. Roman satiric. Descrie iubirile adulterine ale unui funcționar de provincie. Pe fondul numeroaselor certuri cu soția Lizica și a predispoziției pentru infidelități, Mirică trăiește

„periculos", încercând și, deseori, reușind, să adoarmă simțurile vigilentei sale soții, pentru a-și savura cuceririle. Narațiune marcată de „naivitate transcedentală", plină de o „ironie spumoasă", dar și „filozofări de bodegă" (Ion Monafu).

L.B.

ROCNEANU Toma G., *Prietenul meu, Andrei*, Baia Mare, Omega, 1999, 107 p. Roman psihologic. Conceput sub forma unei confesiuni fragmentare, dialogale, evocă secvențe din existența lui Andrei, un prieten al naratorului, întâlnit după o lungă absență, la aniversarea unui amic. Fost mecanic la un combinat minier, protagonistul este implicat într-un accident soldat cu moartea câtorva colegi și cu o condamnare la închisoare. Marcat de numeroase pierderi, marginalizat și frământat de conștiința culpabilității sale, acesta își va găsi, în cele din urmă, un nou rost în viață, prin intervenția binefăcătoare a naratorului.

M.W.

ROCNEANU Toma G., *Toduț*, [Baia Mare], Ariadna, 1999, 94 p. Cu o pref. de Ion Burnar. *Bildungsroman*. În viața unei localități miniere de la poalele munților Rodnei este urmărit traseul existențial al protagonistului Toduț, din copilărie până la realizarea sa profesională, ca director de întreprindere. Construită după principiul obiectivității realiste, narațiunea acumulează banalități cotidiene, povești de dragoste, probleme de cuplu, o încercare de sabotare și chiar o tentativă nereușită de omor, venind din partea unui fost coleg al eroului.

L.B.

ROMAN Gheorghe, *Parfum de liliac*, Bacău, Corgal Press, 1999, 100 p. Cu o notă bio-bibliografică pe coperta a IV-a. Roman sentimental. Are și elemente autobiografice. Restituie povestea iubirii eșuate dintre George și Miruna, studenți suceveni. Îndoiala, lipsa experienței, dar, mai ales, a voinței sunt înlocuite, ca motivație, prin ideea de destin implacabil și prin prejudecata imposibilității finalizării marilor iubiri.

L.B.

ROTARU Nicolae, *Îngerii de oțel*, Buc., RAO, [1999], 251 p. Cu un *Argument* al autorului. Roman rural. Propune, jonglând cu ficțiuni credibile, un tablou insolit al vieții satului românesc postdecembrist. Vârtopul argeșean, comuna unde este plasată acțiunea, reprezintă o realitate de sine stătătoare, din a cărei faună pestriță se creionează portrete recognoscibile și autentice „drame" locale. Pretextul epic este furnizat de instalarea noului medic bucureștean, Ion Stratulat, în gazdă la Paraschiva Anghelache, zisă și „Cuvioasa", de a cărei fată, Lucreția, se va îndrăgosti.

L.B.

ROZNOVEANU Mirela, *Platonia*, Buc., Cartea Românească, 1999, 222 p. (Cartea românească de proză). Cu un *Cuvânt înainte* de Dan Cristea. Roman psihologic. Se bazează pe ideea recuperării unei identități pierdute. Filonul epic, divizat, urmărește, aparent fără vreo legătură directă cu narațiunea propriu-zisă, viața unui convalescent, comandant de navă, Marian Moga, care, în vizită la un vechi coleg și prieten, rămâne fascinat de imaginea unei tinere și talentate cântărețe de operă, dispărută misterios, Platonia, de care se îndrăgostește. Paralel cu încercările lui Marian de a reconstitui viața femeii dintr-o corespondență incompletă a acesteia cu bărbații pe care i-a iubit și din câteva fotografii, o altă Platonia, refugiată în anonimatul provincial și în acela al căminului, are revelația dureroasă a fragmentarității propriei sale identități. Reîntâlnirea cu pasionala Carmen, eroina spaniolă a unei tragice povești de iubire, va declanșa transformări radicale, ademenind-o pe protagonistă să-și înfrunte destinul. „Virtuoză complicitară a divulgării personalității feminine" (Titu Popescu), autoarea oferă, cu multă eleganță, cititorului „acea parte de imposibil care îl obsedează și pe care n-o poate trăi decât prin intermediul jocului ficțional" (Dan Cristea).

◆ Titu Popescu, ≈, LCF, s. nouă, 2000, 3, 10; Geo Vasile, CNT, 2000, 4, 5; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 23; Natașa-Delia Maier, LCF, s. nouă, 1999, 16, 16. ❐ V. și *Totdeauna toamna*, 1988.

L.B.

SALEM H., *Motorul cu aplauze. Roman umoristic*, Buc., Eminescu, 1999, 101 p. Roman științifico-fantastic.

L.B.

❍ **SAVA Alexandru,** *Perfuzia*, apărut în f.rev. CNT, 1999, nr. 26–33.

L.B.

SĂLCEANU Ilie, *Cămașa morții. Theodor Vladimirescu*, Buc., Dacia, 1999, 212 p. Cu o pref. de Eugen Uricaru. Roman istoric. Conceput sub forma unei lungi mărturisiri făcute de protagonistul revoluției de la 1821 medicului venit să-i aline suferința ultimelor clipe, narațiunea mizează pe o nouă ipoteză privind sfârșitul tragic al lui Tudor Vladimirescu, victimă a trădării eteriștilor. Eugen Uricaru apreciază deopotrivă „limba plină de culoare, parfumuri vechi și subtilități semantice", dar și „personajele reale, cu o mare putere a prezenței".

◆ Vulturescu, *Cultură*, 210–214.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Sauna*, Buc., Biblioteca Bucureștilor, 1999, 344 p. Roman politic. Exploatează ideea prelungirii universului concentraționar românesc în intervalul post-decembrist. Protagonistul, securist infiltrat de ani buni printre pușcăriași, cu misiunea de a-i reduce la tăcere pe opozanții regimului comunist, își păstrează și după revoluție locația, încredințându-i-se în continuare „misiuni". Critica a sancționat „clișee(le) de serial hollywoodian de duzină" și „încrengătura pretențioasă a epicului" (Iulia Popovici).

◆ Iulia Popovici, RL, XXXIII, 2000, 36, 6.

L.B.

❍ **SÂRBU Valeriu,** *Dublură fără pereche*, fragment din romanul *Zar într-o dungă, neșanse peste tot*, AST, 1999, 3, 8–9.

I.T.

SCHERER Victor, *Cercul dragostei*, în vol. ≈. *Umbrele trecutului*, Buc., Eminescu, 1999, p. 3–118. Vol. mai cuprinde romanul *Umbrele trecutului.* Roman psihologic. Prezintă destinul, marcat de evenimentele din decembrie 1989, al unui general din Marele Stat Major. Amenințat cu moartea pentru că ar fi luat parte la un complot împotriva dictaturii ceaușiste, protagonistul, Gelu Tomșa, hotărăște să părăsească Bucureștiul și să se retragă într-un sat de munte, într-un exil autoimpus. În timpul revoluției reajunge în București, dar nu-și mai găsește locul nici în familia sa, nici în ierarhia militară. Descumpănit, renunță la identitatea socială anterioară și se întoarce la femeia pe care o întâlnise în munți, o avocată ce joacă un rol cheie în destinul său. Experiența protagonistului, evocată prin exploatarea resurselor stilului indirect liber, ilustrează cu relativă acuitate relațiile umane formate pe fundalul tensionat al vieții societății românești din preajma anului 1989.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 14, 81; ⁂, UC, X, 2000, 8–9, 17.

I.T.

SCHERER Victor, *Umbrele trecutului*, în vol. *Cercul dragostei.* ≈, Buc., Eminescu, 1999, p. 119–218. Vol. mai cuprinde romanul *Cercul dragostei.* Roman sentimental. Un dans cu Lizeta, una dintre angajatele firmei omului de afaceri Octav Marian, îi redeșteaptă acestuia în suflet amintirea unei iubiri pierdute. Ritmul monoton în care firul narativ urmărește înfiripareа iubirii extraconjugale dintre Octav și Lizeta crește în intensitate odată cu declanșarea investigației pricinuite de uciderea soțului Lizetei.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 14, 81; ⁂, UC, X, 2000, 8–9, 17.

I.T.

SCOROBETE Ion, *Noaptea orgoliilor*, Timișoara, Hestia, 1999, 206 p. Roman psihologic. În Tamira, un oraș imaginar, microgrupul de cercetători compus din Pato Zeno, figura centrală a cărții, Profesorul, Emily, Grad și Alexandru Meca, zis Al, este încleștat într-o luptă surdă, a cărei miză o reprezintă, pe de o parte, recunoașterea meritului de a fi descoperit o metodă de sudare cu plasmă, pe de altă parte, câștigarea alegerilor pentru direcția laboratorului de cercetare. Trama simplistă, bazată pe relațiile de adversitate specifice mediilor intelectuale, este abordată la modul analitic, într-un stil ornamentat, aproape baroc.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 23, 81; ⁂, RL, XXXII, 1999, 47, 4; Luminița Marcu, ≈, RL, XXXIII, 2000, 3, 6; Constantin Buiciuc, *Un roman proustian*, CL, CXXXIV, 2000, 8, 45.

I.T.

SEIN Corina Victoria, *Evadare spre nicăieri*, Timișoara, Excelsior, 1999, 238 p. (Isis). Povestea aduce în scenă a treia generație de femei din familia Stanciu și lămurește destinele unor personaje prezente în romanele anterioare ale autoarei, *Cercul de oglindă* (1990) și *Și dragostea ucide* (1995). Roman psihologic. Este centrat pe analiza stărilor sufletești feminine. Întoarcerea pentru câteva zile la conacul Narcisa de pe Valea Cernei – topos constant în scrierile autoarei – reprezintă un bun prilej de meditație pentru Viviana. Tensiunea creată de introspecțiile protagonistei, generate de încercările sale scriitoricești, catalizate de teama moștenită față de nopțile cu lună plină, se încheagă într-un nucleu epic redus în intensitate. Este un roman despre prețul plătit de o femeie pentru a se regăsi atunci când „mintea refuză evadarea", în esență despre un tip de raportare emoțională și comportamentală la viață, redimensionând, în chip specific, golul existențial.

I.T.

SEMAN Ligia, *Handicapul conștiinței*, Oradea, Shalom, 1999, 428 p. Roman sentimental. Cu dorința de a ilustra implicațiile morale, sociale și spirituale ale infirmității fizice și sufletești, ~ construiește o poveste pilduitoare despre destinul a trei generații, marcate de infirmitate în moduri diferite. Scenariul epic mobilizează stereotipii specifice romanului cu teză: acumularea culpabilă de erori în educația copiilor – în cazul lui Emanuel, copilul asocial al Anei –, alături de nevoia de perseverență pentru a reuși – în cazul Adinei, fetița nevăzătoare a Amaliei. Firul epic se bazează pe simetrizarea studiată a destinelor personajelor. Linia interpretativă sugerată de roman se revendică, programatic și tezist, dintr-un fel de filosofie practică a moralității creștine.

I.T.

❍ **SIMION Horia Șt.,** *Pâine (uscată) și sare (în ochi)*, fragment din capitolul I al romanului *Civilizații nepământene și pământeni necivilizați*, ARCA, X, 1999, 10–11–12, 96–102.

I.T.

SOLCAN Pan, *Străina*, Buc., Albatros, 1999, 380 p. Roman psihologic. Prezintă, prin reconstituiri din perspective variate, figura unei femei, Lavinia Pantazi, și varietatea mediilor pe care aceasta le traversează. În subsidiar, acțiunea, lipsită de tensiune narativă, e catalizată de relația pe care naratorul, un bărbat aflat la maturitate, o întreține cu Lavinia. De la prima întâlnire, în vagonul unui tren, până la revederea dătătoare de ton de pe strada Londra, romanul promite împlinirea poveștii de iubire dintre cei doi. Conturul figurii feminine se desenează retrospectiv, prin evocarea relației de cuplu, ca a unor filigranate profiluri psihologice, inventariate discret.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 14, 82.

I.T.

SOLON Ego, *Carol nu s-a întors*, Cluj-Napoca, Clusium, 1999, 114 p. Cu un cuvânt înainte al autorului și un *Cuvânt după*, de Valentin Tașcu. Roman de familie. Inspirată din fapte reale, cartea prezintă povestea a două familii din Timișoara, una de evrei și cealaltă de șvabi, al căror destin e marcat de decizii istorice și politice, de tradiție, de prejudecăți, dar și de opțiuni personale. Evreul Leopold și șvabul Alfred, de profesie medici, participanți la Primul Război Mondial, își deschid împreună un cabinet la Timișoara. Urmașii lor, Matei și Carol, sunt implicați în Al Doilea Război Mondial, unul ca medic de lagăr, celălalt ca deținut. Evreul moare, iar neamțul îi împrumută identitatea sub care, emigrat în Franța și apoi în Israel, ajunge celebru. Însă adevărul e descoperit în cele din urmă, cu prilejul aniversării a cincizeci de ani de la absolvirea liceului. Într-un stil laconic, lapidar, neinteresat de detaliu, romanul aduce în prim-plan întâmplări semnificative pentru varietatea tragediilor familiale ce au traversat secolul XX.

◆ Cristofor, *Scriitori*, 204–206.

I.T.

SORESCU Marin, *Japița. Roman inedit în trei părți*, Buc., Editura Fundației Marin Sorescu, 1999, 221 p. Cu o pref., *Câteva precizări*, de Mihaela Constantinescu și Virginia Sorescu. Fragmente: *La adevărata iubire înșelătoare*, VR, LXXXVI, 1991, 1, 29–35; ≈, RL, XXX, 1997, 24, 12–13; ≈, LTE, VII, 1997, 8–9, 10–11. Roman social. Frescă a vieții României din anii ’50 ai secolului XX. De-a lungul celor treisprezece capitole, cu o unitate ușor perturbată de caracterul nefinisat al textului, sunt prezentate transformările societății românești, datorate unor evenimente politice și unor derapaje morale fără precedent. Perspectiva deschisă de lumea romanului cuprinde, amplu și variat, mahalaua Craiovei, populată de tineri de origine rurală, dornici de prosperitate, alături de care stau casele ei boierești, pline de obiecte de preț, în care foștii mari proprietari așteaptă un ultim avion salvator pentru a fugi în străinătate, în fundal zărindu-se satul oltenesc, unde intervenția slujitorilor noului regim întrerupe firescul existenței. Din întreg nu lipsesc lagărul de concentrare, plin de cruzimi, ori întunericul celulei de închisoare, unde intelectuali rasați țin cursuri academice, sau capătă contur liniile frontului, redesenate simbolic de țăranul Gheorghe. Fără să aibă rotunjimea și claritatea unei opere finalizate, romanul prezintă realitățile prin înscenări verosimile, adecvate momentului istoric, fără a lipsi apelul la fantastic și la umor, în maniera specifică universului sorescian. Omogenitatea reprezentării o asigură consistența carnală a viziunii asupra realităților acelui timp. Astfel, acțiunile comuniștilor din anii ’50 ilustrează emblematic modelul comportamental al „japiței”, numită ca atare de către un personaj: „perioada asta, înțelegi, e o japiță […] Uite așa te învârte, te scoate din minți […]. Întâi îți ia banii… toți banii […] și rămâi proletar. Iar clasicul marxism leninismului, Marx, ce te învață? Sacul cu bani. Totul e marfă. Depinzi de sacul cu bani al exploatatorului”. Unitatea romanului se creează și prin recurs la perspectiva personajelor-martor, precum Jenică, Tudor Frățilă, Ivona sau Cleo, cu origini sociale și orientări ideologice diferite, însă de o consistență epică indiscutabilă. Jenică e un tânăr cu pretenții de educație serioasă, interbelică, interesat de Ivona ca de o posibilă parteneră de suflet. Prins de miliție când vrea să fugă în Iugoslavia, ajunge la închisoare, unde cunoaște fauna pușcăriilor politice. Tudor Frățilă este un copil inocent din mahalaua Craiovei care descoperă modul straniu în care se transformă lumea, intervențiile absurde și violente ale slujitorilor sistemului, care profanează valorile străvechi ale societății rurale. Ignorată de comentatori, cartea poartă integral marca originalității universului epic sorescian, fragmentarismul compoziției, apropiind-o, ca stil, de „economia și gramatica benzii desenate” (Nicolae Bârna).

◆ Nicolae Bârna, *Un roman prea scurt*, CAI, 1999, 10–12, 19–23.

I.T.

❍ **SPĂTARU Indira,** *Orbecăirea*, fragment de roman, HPR, 1999, 4, 19–20.

I.T.

SPERANTZA Ecaterina, *Caiet de vacanță*, Râmnicu Sărat, Speranța, 1999, 133 p. Cu o postf. nesemnată. Roman sentimental. Construit ca replică la *Jurnalul Laurei Palmer*, documentul fictiv care a stat la baza filmului *Twin Peaks*, al regizorului David Lynch, cartea conține jurnalul intim al unei eleve, Ecaterina, îndrăgostită de un tânăr sportiv.

I.T.

STAICU BUCIUMENI Neculai I., *Dragostea moare în fiecare zi*, Buc., V. Cârlova, 1999, 98 p. Roman psihologic. Prezintă degradarea treptată a relației de cuplu, surprinsă prin ochii bărbatului și redată prin vocea unui narator-confesor.

I.T.

STAN Nicolae, *Apă neagră*, Buc., Nemira, 1999, 290 p. (Purgatoriu). Pe coperta a IV-a apare un text de prezentare semnat de Constantin Țoiu. Roman rural. O comunitate rurală cu structură arhetipală, satul Crăsani din câmpia Bărăganului (toponimia trimite, fără aluzii biografice, la satul natal al autorului, Crășani, din județul Ialomița), descrisă pe fundalul României comuniste, își derulează existența din 1949 în 1989, într-un registru aproape mitic, ca „un fel de Macondo românesc, mai puțin aleatoriu decât acela «magic» al lui Márquez și mai apropiat de sensul parabolic al unor *topoi* din cutare roman de Llosa" (Constantin Țoiu). Alcătuită printr-un montaj de dispozitive narative ce pun în scenă „climate psihologice tensionate", „comportamente verosimile, pasionale, deznădăjduite sau odioase" (Geo Vasile), cartea are drept miză „recapitularea pe scurt și într-un necruțător registru ironic a istoriei noastre dominate […] de o fundamentală neașezare" (Constantin Țoiu). Cheia de lectură și pretextul narativ le constituie o fotografie veche, în care apar cele șapte personaje prin intermediul cărora se reconstituie trecutul comunității. Naratorul principal – asemenea unei voci de tragedie antică – povestește, cu un fin simț al ironiei, viața acestei lumi care, sub presiunea istoriei, își pierde dimensiunile și vigoarea. Crăsănenii, „nimiciți de un organism străin și inflexibil", trăiesc – odată ce boicotul istoriei își pierde resursele, iar iluziile și fantasmele se spulberă – „ca într-un ritual ce trebuie dus, oricum, până la sfârșit". Romanul se încheie, în registru mitic, cu refacerea inversă a zilelor genezei. Primită favorabil de critică, ≈ a fost considerată „o monografie românească a unor destine" (Geo Vasile), dar și „un roman antitotalitarist care are de toate: de la moravuri sociale și politică, până la eroism, crimă și senzațional" (Nicolae Oprea), autorul fiind așezat în descendența marilor prozatori ai câmpiei, Nicolae Velea și Marin Preda.

● Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din București pe anul 2000; Premiul pentru proză al Concursului Național Alexandru Odobescu de la Călărași pe anul 2000.

◆ Dan-Silviu Boerescu, *Fotografia cu cruciulițe*, CV, s. nouă, VI, 2000, 1, 14; Gheorghe Dobre, *Lumea ca text, textul ca lume*, TMS, s. nouă, V, 2000, 4, 7; ⁂, F, XXXVI, 2000, 2, 73; ⁂, CNT, 2000, 14, 2; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 8, 6–7; Geo Vasile, *Proza câmpiei*, RL, XXXIII, 2000, 39, 6.

I.T.

STANCA Dan, *Morminte străvezii*, Buc., Albatros, 1999, 264 p. Roman parabolă. „Radiografie exactă a realității românești postdecembriste și totodată o incursiune în universuri paralele […] situate dincolo de granița realului palpabil" (Catrinel Popa). Plasată în deceniul nouă al secolului XX, într-o Românie degradată material și spiritual, acțiunea romanului evocă destinele câtorva personaje, reprezentative pentru tipologia vremii. În cheie strict realistă, acțiunea debutează prin mărturisirile protagonistei, Ruxandra Albescu, o specialistă în istoria artei emigrată în Canada, unde trăiește împreună cu soțul ei, un informatician de succes. În evocările femeii prinde contur figura iubitul său din tinerețe, Horia Cantacuzino, pentru ca apoi, prin intervenția unui medic aflat în vizită în Canada, portretul acestuia să se întregească. Mistic irațional, Horia ajunge să se căsătorească, prin uneltirile medicului ginecolog Viorel Untaru, cu Elisabeta Smeianu, o schizofrenică, protagonistă a unor experiențe senzaționale. Materializate prozaic, prin imagini vizionare de factură postexpresionistă, aceste experiențe halucinatorii încearcă să decanteze realul social și politic prin filtrele unui „simulacru de trăiri metafizice" (Alex Ștefănescu).

◆ Alex Ștefănescu, *Un mare scriitor solitar*, RL, XXXII, 1999, 29, 4; Catrinel Popa, *Universuri paralele*, RL, XXXIII, 2000, 4, 6; Urian, *Proza*, 144–147.

I.T.

❍ **STANCA Dan,** *Rețeaua spirituală*, JL, s. nouă, X, 1999, 5–6, 4–5; *Orgă făcută țăndări*, JL, s. nouă, X, 1999, 21–24, 20–21, fragmente din romanul *Palma lui Dumnezeu*.

I.T.

STANCA Dan, *Ultimul om*, Iași, Polirom, 1999, 237 p. (Ego 23). Roman parabolă. Într-o intrigă polițistă pigmentată cu elemente de fantastic și metafizic, romanul evocă, pe tonul confesiv al persoanei întâi, destinul unui intelectual marcat de „vocația abisului". Deznădăjduit în urma morții fiului său și a bolii mentale de care-i este afectată soția, Oprișan îl întâlnește pe părintele Toader, un preot ortodox, alături de care se angajează într-un bizar proces de inițiere, derulat în

subteranele Bucureștiului contemporan. Perspectiva parabolică, deschisă atât de palierul real, cât și de cel simbolic al inițierii, amestecă „ideea Căderii cu mistica negativă, moartea eului profan cu sacrificiul ritualic al inocentului păcătos, ezoterismul și mistica Rugului aprins de la Antim, cu motivul rinocerizării orașului" (Dan C. Mihăilescu).

◆ ⁂, DOI, X, 1999, 9; Miruna Mureșan, *Un scriitor care își ia în serios meseria*, UC, IX, 1999, 10, 5; Dan C. Mihăilescu, *Conspecte cu impresii*, DOI, X, 1999, 40, 15; Sorin Vidan, TG, I, 1999, 3, 48; Lucian Alecsa, ≈, CL, CXXXIV, 2000, 3, 29.

I.T.

➤ ❍ **STAVILA Viorica,** *Ostatic de lux*, fragment din romanul *Omul care a vrut să fie uman*, JL, s. nouă, X, 1999, 17, 7 (Tr. în 1998 de Cornelia Ștefănescu, după ms. în lb. franceză: *L'Événiment des siècles. L'homme qui voulait être houmain*).

I.T.

STOENESCU Alex Mihai, *Noaptea incendiului. Scurtă incursiune în destinul femeii*, [Buc.], RAO, 1999, 560 p. Fragment: ≈, CID, VI, 1996, 22, 4–5, 7. Face parte dintr-un ciclu, din care au mai apărut *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino* (1995) și *Misiunea dominicană* (1997). Metaficțiune istoriografică. Construită pe scenariul căutării unei cărți interzise despre nebunia lumii și despre erorile umanității, a căror vină „congenitală" o poartă femeia, narațiunea o are ca protagonistă pe o anume Ecaterina Bratu, cercetătoare literară, închisă în zilele Revoluției din 1989 în subsolul Fortului 13 de la Jilava, pentru culpa de a fi incendiat Biblioteca Universitară din București. În închisoare, femeia povestește aventura celor șapte vieți prin care a trecut în căutarea manuscrisului, derulate pe durata a o mie de ani, între 4 aprilie 896 d. Hr., când se înființează primul Reich german, la Roma, și 21 decembrie 1989, momentul revoluției din România. Traseul ei prin istorie o înfățișează ca prostituată de lux la Roma, în palatul episcopal luteran, ca preferată a lui Ioan Cantacuzino VI al Bizanțului, ca participantă la scrierea *Decameronului* lui Boccaccio, ca acuzată de inchiziție la Utrecht, ca spioană celebră în Anglia, unde participă la deschiderea unui testament periculos, deghizată în preot misionar la Vatican, iar, în final, în București, unde dă de urma manuscrisului, ce se dovedește a fi fost redactat chiar de ea. Montate în ramă, epocile și spațiile pe care protagonista le vizitează structurează o istorie posibilă a lumii, al cărei decor pune în scenă femeia și instituția bisericii. Controversele religioase, conflictele filozofice și politice, motivate documentar, intrigile captivante, cel mai adesea cu caracter veridic, țin de un spectaculos al evocării și se rezolvă într-o ambiguitate simbolică și alegorică intenționată de autor și specifică stilului său narativ.

I.T.

STOICA Dan, *Coșmaruri de duzină*, Iași, Institutul European, 1999, 215 p. (Inorog). Roman politic. Victor Maier, alias Virgil Prisăcaru, fost operator de film, imigrează în Austria, după 1989, ajungând, fără voia lui, să fie implicat în războiul din Iugoslavia. Trimis în zona de conflict, ca agent turistic, înregistrează mai multe crime de război și ajunge, fără să știe, în vizorul câtorva servicii secrete internaționale, interesate în recuperarea unei casete video. Coșmarul revoluției, trăit în România, se prelungește neverosimil într-o lume a urii, a violenței și asasinatelor, a unei diplomații oculte, absurd de reală sub chipul noii cortine de fier individuale.

A.S.

STOICESCU Ion Puiu, *Închisoarea de pe insula Artsinis*, Buc., Evenimentul, 1999, 269 p. Roman parabolă. Pe o insulă pustie supraviețuiește lumii dispărute una din cele mai mari închisori ale planetei. Părăsită ani de zile, e reactivată pentru doi locatari, comandant și gardian, simboluri ale unei civilizații de comandă, bazată pe forță și constrângere. Sugestia că societatea contemporană este o uriașă închisoare de lux și că trăim un timp de haos istoric accentuează ideea că, pentru ființa umană, perfid înstrăinată de ea însăși, libertatea e încă halucinație și aparență.

◆ Henri Zalis, *O alegorie*, VR, XCV, 2000, 3–4, 258–259.

A.S.

STOICIU Liviu Ioan, *Grijania*, Pitești, Paralela 45, 1999, 157 p. Roman psihologic. Romanțul unui neadaptat la structurile comuniste, al unui veșnic frustrat, subminat de propriul destin. Un disident naiv al regimului totalitar e arestat, torturat, închis, apoi internat într-un spital de psihiatrie. Cartea urmărește recuperarea prin scris a memoriei sale, paralel cu fenomenul de adaptare socială și de renaștere sufletească, sub puterea iubirii.

◆ Henri Zalis, *Marea sugestie a romanțului*, AZ, 1999, 23, 4; Lucian Alecsa, *Romanț al fatalității*, CL, CXXXIII, 2000, 1, 22; Nicolae Oprea, *De la poezie la proză*, F, XXXVI, 2000, 2, 47–50; Vasile Spiridon, *Spovedania unui învins*, P, XI, 2000, 3–4, 8; Roxana Pană-Oltean, *O meditație pentru zilele noastre*, RL, XXXIII, 2000, 8, 4; Ion Bălu, *~ și romanul textualist*, CL, CXXXIV, 2000, 4, 22; Daniel Ștefan Pocovnicu, *Proza poeților optzeciști. ~ – bănuiala teatrului stilistic*, CL, CXXXIV, 2000, 5, 23; Radu Voinescu, *Ruinele romanului*, LCF, s. nouă, 2000, 24, 5.

A.S.

❍ **STOICIU Liviu Ioan,** *Registru de inspecții*, fragment din romanul *Trup și suflet*, CNC, X, 1999, 11–12, 4–19.

A.S.

ȘERBĂNESCU Mircea, *Gemenii n-au nevoie de cuvinte*, Timișoara, Eubeea, 1999, 149 p. (Colecția Orient Latin). Roman de război. Printr-un artificiu de logică identitară – fratele geamăn dispărut pe front – autorul evocă tragedia generației sale, prinsă, iremediabil, între conștiința răspunderii supreme și drama „rușinoaselor abateri" ale istoriei.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 31, 4.

A.S.

✷ **ȘTEFAN Corneliu,** *Râul tăcut*, Buc., Eminescu, 1999, 142 p. Roman polițist.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 15, 4.

A.S.

TAMAȘ Veronica, *Fereastra sufletului*, I, Râmnicu-Vâlcea, Conphys, 1999, 350 p. Roman sentimental. Evocă drama unei familii „încorsetate în neajunsurile" vieții. Părăsite, mama și fiica, într-o strânsă comuniune sufletească, reușesc, prin eforturi chibzuite și oneste, să depășească dificultățile de adaptare într-o veche comunitate rurală. Biografia lineară a celor două femei se construiește pe enunțul prezumtiv și pe obișnuita prejudecată a fericirii ca blândă împăcare cu destinul.

A.S.

❍ **TĂNASE Stelian,** *Când Akaki Akakievici devine Lenin*, CV, s. nouă, V, 1999, 7, 8–9; *Ruleta rusească*, COT, I, 1999, 1, 29–38; 2–4, 53–62, fragmente de roman.

❐ V. și *Luxul melancoliei*, 1982.

A.S.

TEODOROVICI Lucian Dan, *Cu puțin timp înaintea coborârii extratereștrilor printre noi*, Iași, OuTopos, 1999, 120 p. Cuvânt-înainte de O. Nimigean. Autoficțiune. Protagonistul, un student inteligent și superficial, pare sortit ridicolului și aventurilor lipsite de sens, pe care le reiterează cu naivitate de fanfaron. Romanul se compune dintr-o succesiune de scene tragicomice savuroase, redate într-un monolog vioi, spontan și intens, de personajul-narator. Iubirea cu o hipiotă, chefurile din cămin, beția, întâlnirile cu liceana blondă, sesiunea de examene, tatuarea capului, spovedania dinaintea Crăciunului, petrecerea Revelionului cu familia, vizita nașei cu orientări paranormale, tentativa de suicid par a fi înscenări ale absurdului existențial resimțit, fără sarcasm sau cinism, în derizoriul unei autoscopii blânde, care poate avea legătură cu închipuirea, născocită în copilărie, a unei lumi supravegheate de ochiul unui extraterestru uriaș care privește tâmp. Protagonistul pare că își montează stările, dezinvolt și conștient, cu recuzita unor stereotipii discursive pe care nu reușește să le dejoace.

◆ Radu Pavel Gheo, *O alternativă culturală: Club 8*, O, s. nouă, 2000, 3, 13; Ionel Gherghina, CRC, 2000, 3, 13.

I.T.

TITU Alexandra, *Copacul din zori*, Buc., Meta, 1999, 224 p. Reluat fragmentar: *Voi sicriu bogat*, CL, CXXXIV, 2000, 11, 14–15. Roman rural. Construită în jurul figurii unui bătrân, Armand, care își trăiește ultimii ani în domiciliu forțat, într-un sat din Bărăgan, narațiunea îi evocă biografia, traversând epoca interbelică, cel de-Al Doilea Război Mondial și instaurarea regimului comunist. Redând viața localității din Bărăgan, proza creează imaginea unei comunități armonioase, ierarhizate, cu ritmuri bătrânești, care, în mod paradoxal, se rupe de istorie, refuzând imixtiunile politice și reverberațiile unui cotidian meschin. La limita verosimilității, textul reconstituie imaginea unui sat arhetipal de inspirație blagiană, în care vecinii se adună în jurul bătrânului, în ritualuri colective atemporale, iar arțarul din fața casei crește în trunchiul lui sicriul în care va fi îngropat Armand. În acest context, moartea personajului central, asociată sistematizării satului de către autoritățile comuniste, capătă o semnificație crepusculară, proiectând, ca eveniment cosmic, sfârșitul unei lumi. Artificială în raport cu datul istoric pe care îl transfigurează, această interpretare fictivă a unui spațiu concentraționar rămâne totuși greu de acceptat.

◆ Mihai Tănase, LCF, s. nouă, 1999, 40, 4; Irina Iliescu, OBC, I, 2000, 4, 26; Marius Manta, ATN, XXXVII, 2000, 4, 5.

A.T.

TONCESCU Nicolae, *1942. Jurnal de război*, Buc., Viața Medicală Românească, 1999, 250 p. Vol. al II-lea al ciclului *Slalom printre imperii*, din care mai fac parte *1940. Forța gravitației* (1998) și *1945. Orizonturi și trepte* (1999). Roman de război. Scris în manieră autobiografică, reconstituie participarea românească la campania anti-sovietică de după trecerea Nistrului. Scriitură alertă, sobră, adesea capabilă să surprindă dramatismul situațiilor de război.

M.M.

TONCESCU Nicolae, *1945. Orizonturi și trepte*, Buc., Viața Medicală Românească, 1999, 270 p. Ultimul vol. al ciclului *Slalom printre imperii*, din care mai fac parte *1940. Forța gravitației* (1998) și *1942. Jurnal de război* (1999). Cu o prezentare nesemnată a cărții și a autorului pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. După întoarcerea

din război, autorul-narator participă la frământările politice care au dus, treptat și cu ajutorul tacit al rușilor, la instaurarea regimului comunist în România. De remarcat precizia și acuitatea detaliului istoric.

M.M.

TRĂNESCU Nicolae, *În căutarea pietrei filosofale*, Buzău, Editura Fundației Academice Vasile Voiculescu, 1999, 285 p. Roman rural. Tânărul Mihai Stejaru, absolvent al facultății de filologie, este repartizat într-un sat vrâncean. Autorul folosește tehnica povestirii în ramă pentru a contura numeroase destine afectate de instaurarea comunismului și, mai apoi, de schimbările de după decembrie 1989. Reușită panoramă a satului românesc în perioada colectivizării; în partea a doua a cărții, plasată după 1990, personajele pierd din consistență.

M.M.

✷ **TRUȚĂ Gheorghe,** *Raiul șobolanilor*, Buc. – Petroșani, Matinal – Panorama, 1999. Cu o pref. de Dan-Silviu Boerescu. Roman politic. „Cartea nu are subiect, ea putând fi […] un *love-story* de tip modern, grav. Ea pune într-o clară dizertație dar mereu etajată (politic, moral, social, cultural, în ultimă instanță, existențial) condiția omului într-un moment istoric dat. […] Scris parcă dintr-o lungă povestire la gura unei mine părăsite […], poate primi eticheta de roman politic, de *satyricon* al ultimului deceniu al secolului al XX-lea" (Marian Barbu).

◆ Marian Barbu, CNT, 2000, 48, 7.

A.T.

❍ **TUDOR Costache,** *Tainele Valentinei*, fragment din romanul *Doar Dunării să-i spui*, DAT, VII, 1999, 14, 8.

D.G.B.

TUPAN Marius, *Rătăcirea Domnului. Roman. Teatru*, Buc., Fundația Luceafărul, 1999, 362 p. Cu o caracterizare a autorului pe coperta a IV-a. Reluat fragmentar: ≈, TG, II, 2000, 6–7, 16. Vol. conține și reproducerea piesei de teatru *Rătăcirea Domnului*, atribuită protagonistului romanului, Măruș Danu. Roman parabolă. „Poveste a unei catalepsii", cum îl definește autorul însuși, romanul relatează întoarcerea din moarte a actorului Măruș Danu. Decesul acestuia, cândva cel mai mare actor al capitalei, reprezintă un eveniment care reunește mica lume a teatrului (Iancu Trăilescu, criticul Ștefan Relaxa, actorul ratat Relu Vulturelu și soția lui Vanda), descătușând pasiuni și invidii vechi. Ca o răzbunare târzie, cavoul e profanat, corpul lui Măruș Danu e despuiat de podoabe, provocând reacția cadavrului și o stranie înviere. Restul întâmplărilor se derulează după o convenție realistă periclitată de intervențiile, dintr-un plan secund, ale duhului rătăcitor al defunctului. Tabloul călinescian al unei umanități meschine, roasă de neputințe și gelozie, se dilatează pentru a face loc unei prezențe eterice. Astfel, romanul urmărește în paralel conceperea monografiei lui Ștefan Relaxa despre viața marelui actor și repunerea în scenă a *Rătăcirii Domnului*, singura piesă scrisă de Măruș. Evenimentele implică, în grade diferite, rememorarea figurii actorului, fără a respecta cu strictețe distanța ce separă evocarea mentală de aparițiile paranormale: narațiunea asigură pe diferite planuri supraviețuirea lui Măruș de la alinierea cu cadrele realului, până la deformarea lor sensibilă. Cartea reușește astfel să susțină atât o solidă proză de moravuri, cât și infiltrările suprarealiste ale unei ordini transcendente. Imaginea mortului reînviat capătă și o interpretare alegorică, ca „rătăcire a domnului" pe pământ, proiecție a auctorialității în planul ficțiunii, fără să depășească totuși reperele abstracte ale unui program textualist.

● Premiul de proză al Festivalului de la Oradea pe anul 1999.

◆ Ion Crețu, *Textul care concurează povestirea*, LCF, s. nouă, 1999, 33, 4; Victor Cubleșan, ST, L, 1999, 10, 31; Daniel Ștefan Pocovnicu, CL, CXXXIII, 1999, 10, 23; Constantin Cubleșan, CET, II, 1999, 10, 2; Sorin Vidan, TG, I, 1999, 3, 48; Al. Sfârlea, UNO, X, 1999, 11–12, 19; Simon Bărbulescu, VR, XCIV, 1999, 12, 125–128; Ion Roșioru, TMS, s. nouă, IV, 1999, 12, 7; Nicolae Jinga, TG, II, 2000, 1–2–3, 40–43; Radu Bărbulescu, OBT, 2000, nr. iunie; Miruna Mureșanu, UC, X, 2000, 7, 3; ⁂, BNR, XLIX, 2000, 14, 83; Iosif Eugen Campus, „Minimum", 2000, 161, 56–57.

A.T.

❍ **ȚEPENEAG Dumitru,** *În zori înainte de jogging*, O, s. nouă, 1999, 10, 22–23; *Vasile descoperă farmecul discret al jocului de șah*, CNT, 1999, 30–33, 3–4; *E chiar trupul meu, nu al altuia*, VR, XCV, 2000, 3–4, 33–38; *Sărbătoarea de după eclipsă*, DAC, XI, 2000, 37, 43–46; *Union Oyster House*, LCF, s. nouă, 2000, 25, 8–9; *Maramouresh*, F, XXXVI, 2000, 9, 87–97; *Hotel Georges V*, CNT, 2000, 49–50, 4–5, fragmente din romanul *Maramureș*.

L.Pv.

➤ **ȚEPENEAG Dumitru,** *Pont des Arts*, Buc., Albatros, 1999, 321 p. (În lb. franceză: ≈, tr. de Alain Paruit, Paris, Éditions P.O.L., 1998). Fragmente: ≈, JL, s. nouă, VIII, 1997, 27–30, 12–13; ≈, RL, XXX, 1997, 35, 15; ≈, LCF, s. nouă, 1997, 40, 8–9; ≈, APS, IX, 1998, 1–2, 22; ≈, F, XXXIV, 1998, 2, 37–42; O, s. nouă, 1998, 4, 8–9; CNT, 1998, 6, 1, 3; 7, 6–7; 8, 3; 9, 4; 10, 3; 11, 4; 12, 6; 13, 4; 14, 3. Făcând parte din categoria așa-ziselor „romane realiste", este cel de-al doilea dintr-o trilogie, alături de *Hotel Europa* (1996) și *Maramureș*

(2001). Versiunea franceză apare cu un an înainte de cea românească. Roman textualist. Adept al umorismului pirandellian, personajul-autor din ≈ își propune un artificiu livresc: „să mă uit în oglindă în timp ce scriu". Protagonistul se autooglindește, distanțat de sine, și devine spectator interior „scenei" epice, pentru a rămâne el însuși pe scenă când ceilalți, personajele propriu-zis ficționale, își „spun" partitura. Împreună cu celelalte două romane ale trilogiei postdecembriste, ≈ edifică o paradoxală mitologie a *românismului*, în care viziunea autoflagelantă a mentalității mioritice este plasată în contextul unei Europe ea însăși debusolată și vidată de reperele mitice tradiționale.

◆ Nicolae Bârna, *Puntea artelor*, CAI, 1998, 9–12, 113–119; Alex Ștefănescu, *Comedia literaturii*, RL, XXXII, 1999, 25, 4; Daniel Cristea-Enache, *Un pod spre Hotel Europa*, CAI, 1999, 6–7, 13–15; Tudorel Urian, *Lumea lui ~*, CV, s. nouă, V, 1999, 8, 7; Irina Petraș, *~ sau cele trei sfere*, APS, XI, 2000, 3, 8–10; Geo Vasile, *Pastenague sau romanul reconstituirii*, CNT, 2000, 20, 6; Henri Zalis, *Singura realitate este textul?*, CNT, 2000, 20, 7; Urian, *Proza*, 63–64. ❐ V. și *Zadarnică e arta fugii*, 1991.

L.Pv.

ȚOIU Constantin, *Barbarius*, Buc., Allfa, 1999, 268 p. (Romanul românesc contemporan). Fragmente: *Cămașa de forță*, RL, XXVI, 1993, 27, 14–15; ≈, LTI, 1996, 19, 98–105; *Dejun pe Furnica*, LTI, 1998, 25, 81–87. Roman politic. Grefează, pe un traseu al recuperării memoriei individuale, o meditație în marginea răului în istorie. La începutul anilor '50 ai secolului XX, Cezar Zdrăfculescu acceptă să joace, ca procuror al Republicii, un rol important în procesele de condamnare a rezistenței anticomuniste. Pentru protagonistul care provine dintr-o veche familie de juriști ardeleni, această colaborare cu regimul totalitar reprezintă o trădare atât în raport cu principiul abstract al dreptății, cât și în raport cu propria tradiție, pe care trebuie să o renege. Chinuit de remușcări, eroul fuge în Italia, unde suferă o dedublare a personalității, identificându-se cu personajul istoric Philippus Barbarius, sclav roman din secolul al II-lea, reputat pentru talentul său oratoric. Reîntors în țară la sfârșitul anului 1990, Cezar Zdrăfculescu se retrage la un sanatoriu în Sinaia, unde începe un proces de recuperare a propriei memorii. Contrar aparențelor, nebunia fostului procuror comunist nu reprezintă o tentativă de negare, ci una de raționalizare cinică a colaborării cu regimul totalitar. Barbarius are o viziune relativistă asupra justiției, care cauționează răul istoric, ridicându-l la rang de principiu de drept: *error communis facit jus.* Eroare generalizată comisă prin complicitatea întregii societăți, în virtutea unei slăbiciuni inerente naturii umane, comunismul devine inevitabil și, prin aceasta, legitim, statornicindu-și propria dreptate, ca un adevăr strâmb, posibil într-o lume a orbilor. Soluția machiavelică prin care protagonistul își justifică propria conduită deschide astfel și un plan de reflecție dezabuzată în marginea istoriei. Pe suportul unui caz clinic, ≈ construiește o meditație în care pasajele eseistice și proiecția unei filosofii a istoriei sunt mai vizibile decât caracterizarea unui destin individual. De altfel, cronica „splendorii și decăderii unui foarte temut potentat" (Tudorel Urian) depășește cadrele unei biografii realiste, oferind nu atât relatarea balzaciană a unei degradări pe scara onorurilor, cât istorisirea unei prăbușiri titanice, cu valențe simbolice. Supradimensionată intenționat, figura lui Cezar Zdrăfculescu se înscrie într-o reprezentare dramatică a fragilității rațiunii umane, în care proporțiile homerice ale protagonistului nu fac decât să sporească rezonanța epopeică a căderii sale în fața răului istoric.

◆ ⁂, DOI, X, 1999, 11, 9; Tudorel Urian, CV, s. nouă, V, 1999, 12, 7; Alex Ștefănescu, RL, XXXIII, 2000, 4, 4; ⁂, BNR, XLIX, 2000, 11, 88; Gh. Dobre, TMS, s. nouă, V, 2000, 3, 7; Ion Simuț, *Comedia vieții literare*, F, XXXVI, 2000, 5, 5–6; Urian, *Proza*, 90–92. ❐ V. și *Moartea în pădure*, 1965.

A.T.

ȚURLEA Stelian, *Cavalerul spațial. Aventuri cu Daniel*, Buc., Editura Fundației Pro, 1999, 121 p. Roman pentru copii și tineret. Luându-și drept fundal o serie de detalii realiste ale anilor 1990, romanul descrie aventurile extraordinare ale lui Daniel și ale unchiului său Don Pedro, un parlamentar nonconformist și pus pe șotii. Cei doi concep, prin intermediul computerului, un cavaler spațial care pune capăt războiului din Iugoslavia, dispărând la final în lumea nevăzută a rețelelor virtuale.

A.G.

UIUIU Alexandru, *Ridicarea în genunchi*, Buc., Albatros, 1999, 360 p. Roman social. Conceput ca un portret interior al generației al cărei destin a fost schimbat radical de Revoluția din decembrie 1989, urmărește preocupările unui grup de tineri dintr-un mic oraș de provincie, înainte de căderea regimului totalitar. Un proiect de sinucidere colectivă și, mai apoi, ratarea lui din nepăsare, dau măsura unei pasivități tragice, care zădărnicește chiar și gestul autosuprimării. După schimbarea regimului politic din 1989, narațiunea încearcă să inducă sentimentul unei evoluții pozitive, ilustrând depășirea stării de exasperare prin descoperirea șovăielnică a unor elanuri constructive. Metafora „ridicării în genunchi" se justifică astfel ca sugestie a unei desprinderi graduale din marasm.

A.T.

✷ **UNGUREANU Horia,** *Matei și Maria*, în vol. *Fântâna.* ≈, f.l., 1999. Roman sentimental. „Actorul Matei Dragomir, un celibatar arogant, se îndrăgostește de ciudata profesoară Maria Palade, spre disperarea iubitei sale Emy, tipul femeii fatale." „Poveste modernă de dragoste, un *love-story* cu sfârșit dramatic, tragic […], scrisă fără lentilele moralistului" (Gheorghe Mocuța).

◆ Gheorghe Mocuța, VTR, XXVII, 1999, 10, 76; Carmen Neamțu, ARCA, X, 1999, 7–8–9, 174–175; Florin Bănescu, ARCA, X, 1999, 10–11–12, 244–247; Cornel Marandiuc, ARCA, X, 1999, 10–11–12, 196–200; Bănescu, *Mușchetarii*, I, 94–96.

A.T.

URICARU Eugen, *1784. Vreme în schimbare* v. *Vreme în schimbare*, 1984.

M.P.

URICARU Eugen, *Așteptându-i pe barbari* v. *Așteptându-i pe învingători*, 1981.

M.P.

URZICĂ Gheorghe, *Întoarcerea lui Adam. Roman în două părți*, Buc., Satya Sai, 1999, 370 p. (Romanul destinului 2). Cu o pref. de George Lesion și o introd. a autorului. Pe coperta a IV-a există și o prezentare semnată tot de autor. Roman psihologic. Ambiția autorului ar fi aceea de a reda eroismul cotidian al cadrelor medicale și al pacienților aflați în luptă cu boala.

M.M.

UȘURELU Culiță Ion, *Cerșetori în loden*, Focșani, Salonul Literar, 1999, 152 p. Roman al tranziției. Relatată în formula jurnalului subiectiv, existența mediocră și lamentabilă a profesorului Nicolae Rușitoru traversează mediul școlii, al camerei de spital, al salonului literar sau al străinătății, pentru a ilustra, de manieră tezistă, condiția intelectualului într-o societate coruptă. Amenințat de organele de partid, înainte de 1989, din cauza convingerilor sale anticomuniste, profesorul, refuzând înregimentarea politică sau morală, este condamnat la umilință și sărăcie și de societatea postcomunistă. Un om înfrânt, ratat în viața de familie și în cea profesională, Rușitoru își găsește demnitatea prin apel la repere spirituale: fie figura tutelară a bunicului, fie anumite personalități ale spiritualității românești.

◆ Corneliu Fotea, *Însemnările lui Neculai... Rușitoru*, CRC, XXXIII, 1999, 12, 9; Ioan Dumitru Denciu, CL, CXXXIII, 2000, 2, 18; Paul Cernat, OBC, I, 2000, 11, 27.

I.T.

VACARIU Dumitru, *Planeta lui Orim*, Iași, Speranța, 1999, 176 p. Cu o pref. de Virgil Cuțitaru. Fragment: *Deosebirea dintre femeile de pe Pământ și cele de pe planeta lui Orim*, ATN, XXXIV, 1997, 1, 6–7. Roman parabolă. Prezintă întâlnirea protagonistului cu Orim, un tânăr venit de pe o altă planetă, și dialogul inițiatic dintre cei doi în căutarea scopului din spatele „adevăratei suferințe și marii fericiri": regăsirea eului autentic.

E.Md.

✷ **VASILE Corneliu,** *Primul tren spre Craiova*, Craiova, Sitech, 1999, 184 p. Roman social. „Autorul este foarte apropiat de mediul școlar […]. Romanul se desfășoară tot în acest mediu" (Adrian Bucurescu).

◆ A.[drian] B.[ucurescu], RML, s. nouă, XIX, 1999, 287, 22.

A.T.

VASILE Radu, *Fabricius*, Iași, Polirom, 1999, 234 p. Roman parabolă. „Basm negativ despre o societate incurabilă din punct de vedere moral" (Dan-Silviu Boerescu). Fără a avea un regim imaginar unitar, oscilând între parabolă, utopie negativă, realism ironic și caricatura suprarealistă, ≈ evocă, într-un registru aluziv variabil, moravurile și practicile unui univers totalitar. În fruntea sistemului se află Giacomo, personaj mărunt care și-a inventat un trecut eroic și care o are alături pe Giacomela. Preocupat de propria imagine, conducătorul ordonă organizarea unui congres, cu ovații înregistrate, cu aplauze coordonate și cu scaune care, pe baza unui resort comprimat, îi ridică brusc în picioare pe delegați. În planul vieții cotidiene, e vorba de o lume lipsită de intimitate, în care s-a renunțat la locuințele individuale, familiile au fost infiltrate de informatori iar personajele, obișnuite cu regimul polițienesc, reiau replicile ca să fie sigure că au fost înregistrate corect de dispozitivele de supraveghere. În ciuda recurenței unor motive specifice utopiei negative, narațiunea eșuează în tentativa de a imagina o lume posibilă, rămânând, pe suprafețe largi, la nivelul unei proze ludice dominate de anecdotic, care transcrie satiric particularitățile cotidianului comunist prin îngroșare și prin reducere la absurd.

◆ George Pruteanu, DIL, VII, 1999, 232, 13; ⁂, CFT, VI, 1999, 5, 2; Dan-Silviu Boerescu, CNT, 1999, 20, 5.

A.T.

❍ **VASILESCU Valentin,** *Rătăcit în Fraktalia*, fragment de roman, TG, I, 1999, 4–5, 34–36.

A.T.

VĂDUVA Gheorghe, *Rugăciune pentru un străin*, Buc., E.M., 1999, 269 p. Roman psihologic. În toamna anului 1944, Nicolae Petcu, elev la un liceu militar din Moldova, este luat prizonier de Armata Roșie, în timp ce se întorcea acasă din permisie. Trimis în Siberia,

izbutește să evadeze, fără să poată totuși reveni în țară. Ca să supraviețuiască, protagonistul trebuie să își ascundă originea, să-și făurească o nouă identitate și să își croiască un destin în teritoriul inamic. Devenit Nicolai, el își reface viața la Odesa, pe un suport al disimulării constante. Școala, cercul de prieteni și chiar iubirea sunt considerate într-un chip ambiguu, amestecând normalitatea cu frica. Romanul se hrănește din explorarea acestei situații neobișnuite, care relevă, sub coaja unei existențe firești și a gesturilor naturale, o teroare ascunsă. Nicolai, care se îndrăgostește de Letiția, nu poate să ignore că tânăra comsomolistă l-a împușcat, din datorie, pe un locotenent român. Iubirea devine, în aceste condiții, un joc periculos al atracției care camuflează, sub fiecare tandrețe, o amenințare potențială. Silit să accepte o nouă viață, protagonistul îi suportă condițiile asemenea rigorilor unei închisori, căreia nici căldura afectivă, nici aparența de normalitate nu îi suprimă natura coercitivă și factorul de risc. Asemenea multor texte care aparțin literaturii-document, calitatea „originală" a materiei epice depășește valoarea estetică, romanul fiind în bună măsură compromis printr-o notație rudimentară, cu aspect telegrafic, a evenimentelor și a trăirilor.

A.T.

VĂDUVA Nicolae, *P. 9004. Cătușele americane*, Craiova, Terathopius, 1999, 138 p. Roman polițist.

◆ Marian Barbu, TMS, s. nouă, IV, 1999, 9, 7; Marian Barbu, ARLA, IV, 2000, 1–2, 17–18.

A.T.

VIGHI Daniel, *Insula de vară. Roman underground*, Iași, Polirom, 1999, 196 p. (Ego). Fragment: *Moarte și iubire în Landul lui Toni Reinholz*, F, XXXIV, 1998, 7–8, 106–113. Roman postmodern. Compus din trei narațiuni distincte, dar învăluite într-o atmosferă comună, ≈ constituie monografia unui spațiu din vestul României, cu vocație simbolică și cu atribute utopice, reprezentând în același timp un interval de libertate a ficțiunii, un refugiu al memoriei și o compensație în raport cu vicisitudinile istoriei. Romanul se înscrie în literatura de evocare a unei geografii mitice central-europene, caracterizată de influențele compozite și de acumularea unor experiențe culturale incompatibile. Marginalitatea marcată cu insistență, prin situarea acestui spațiu privilegiat la capăt de oraș, pe malul Mureșului sau pe o insulă, sugerează posibilitatea unei lumi „uitate" de comunism, scăpată de sub supravegherea autorităților și eliberată de obsesia uniformizatoare a unui regim totalitar. „Landul" lui Toni Reinholz și „insulele" lui Șoani se instalează într-un pliu al istoriei. Nu e vorba atât de soluția unei evaziuni, cât de trăirea istoriei pe un etaj al continuităților. Sensul „underground" al prozelor lui ~ constă în situarea voluntară dedesubtul istoriei oficiale, pe un palier unde relieful abrupt al schimbărilor politice din secolul XX se estompează. Spațiul face să coexiste într-o memorie fericită atmosfera Imperiului austro-ungar cu amintirile din timpul României Mari și cu senzațiile fruste ale cotidianului comunist. Univers uman voit amestecat, obținut prin stratificarea mai multor generații, ≈ implică o circulație liberă pe intervalul istoriei recente, creând un flux caracteristic al rememorării colective, fără praguri, greu de delimitat sau de atribuit. Încercând să mântuiască prin ficțiune o memorie sfâșiată, cartea aglomerează, cu o densitate ieșită din comun, figuri, biografii, personaje și sfârșește prin a cădea pradă propriului procedeu. Amenințat de confuzie, cu o tentație alexandrină a pitorescului, romanul poate fi cu adevărat recuperat doar pe suprafețe înguste, prin scurte evocări care se rețin ca povestiri de sine stătătoare.

◆ Tudorel Urian, CV, s. nouă, V, 1999, 4, 7; ⁂, O, s. nouă, 1999, 4, 3; Mircea Cau, CAI, 1999, 6–7, 79–81; Florentina Costache, RL, XXXII, 1999, 32, 6; Șerban, *Piper*, 178; ⁂, EPR, XI, 2000, 2, 14; Nicoleta Cliveț, VTR, XXVIII, 2000, 3, 62–64; Doina Curticăpeanu, F, XXXVI, 2000, 4, 41–43; Urian, *Proza*, 125–127.

A.T.

VOICULESCU Elefterie, *Blestemat din dragoste*, Sibiu, Constant, 1999, 253 p. Roman social. Urmărește influența nefastă a unor femei în viața bărbaților. Tudor Moraru, strungar într-o uzină comunistă, este condamnat la doi ani de închisoare pentru un furt de rulmenți înscenat de un rival, care încearcă astfel să se apropie de soția sa, Mirela. După eliberare, protagonistul o cunoaște pe Laura, asistentă medicală. Suspectând-o de infidelitate, Tudor îl ucide pe presupusul adversar, profitând de starea de confuzie și de dezordine din zilele Revoluției din decembrie 1989.

A.T.

VOICULESCU Elefterie, *Ultimul inorog*, Sibiu, Constant, 1999, 85 p. Roman parabolă. Narațiune prolixă, care dezvoltă o temă politică printr-o oscilație necontrolată între fantastic și parabolic. Proiectat ca o reprezentare a miracolului istoric care a provocat căderea regimurilor comuniste din estul Europei, la sfârșitul anului 1989, romanul urmărește apariția unui animal fantastic, cu valențe premonitorii, care anunță, prin prezența sa, schimbările politice iminente. Cartea se construiește astfel în jurul imaginii miraculoase a unui soi de unicorn, pe care doi bărbați, Hugo și Anton Caloianu, îl întâlnesc în toamna anului 1988 pe o șosea

din apropierea Scroviștei. Ecourile acestei descoperiri, reflectate în presa din România, Ungaria, Iugoslavia și din alte câteva țări comuniste, sunt amestecate cu notițele ce informează despre starea de spirit revoluționară a populației. Tratarea schematică și prea explicită trivializează simbolul, generând efecte comice involuntare.

A.T.

VOICULESCU Elefterie, *Un călăreț trecea*, Sibiu, Constant, 1999, 188 p. Roman istoric. În timpul lui Mihai Viteazul, comișelul Voicu Tudor și fiul său Simion călătoresc de la București la Sibiu pentru a aduce lui vodă un zapis care conține proiectul unirii Principatelor.

A.T.

VOICULESCU Elefterie, *Un terorist ciudat*, Sibiu, Constant, 1999, 159 p. Roman al revoluției. Redare fantezistă cu accente parabolice a haosului din timpul Revoluției din decembrie 1989. Protagonist este Achim Porumbacu, profesor de matematică angajat în luptele de stradă din București, care suferă arsuri grave în urma incendierii baricadei pe care o apăra. El supraviețuiește, dar numai cu prețul unei grefe totale de piele, care îl face de nerecunoscut. Într-o logică mai apropiată de cea a parabolei decât de aceea a evocării istorice, transformarea pe care o suferă Achim îi face pe cei din jur să îl suspecteze de terorism și să îl interneze într-un ospiciu, pentru a-l putea supraveghea. Narațiunea, construită pe fire multiple, alternate haotic și abandonate aleatoriu, interpretează simbolic drama protagonistului, asimilând-o confuziei și conversiei de valori de după Revoluție.

A.T.

VOINOIU Octavian Nicolae, *Asceză și desfrâu*, Buc., Mașina de Scris, 1999, 335 p. Roman al revoluției. Dezvoltă o teorie a conspirației universale, întreținută, în chip prolix, cu o evocare a regimului totalitar și a Revoluției din decembrie 1989. Narațiune confuză, infiltrată de senzațional și scindată între planul realist și cel mitic. Sub pretextul unui mesaj electronic misterios, care îl atrage pe medicul Roha într-o aventură cu aspect ezoteric, narațiunea urmărește soarta a trei pergamente din vremea lui Alexandru Macedon, ajunse în păstrarea a două mănăstiri de maici din Delta Dunării. Menite să descifreze un cod aidoma ADN-ului, necesar pentru supraviețuirea omenirii, cele trei artefacte se dovedesc importante și pentru istoria României, făcând obiectul unei anchete a Securității comandate de Elena Ceaușescu. Cu numeroase elemente fantastice și cu unele reminiscențe ale gândirii magice, ≈ încearcă să schițeze, pe fondul unei viziuni mistice a devenirii universale, o reflecție politică *sui generis* asupra rolului nociv al comunismului în istorie.

◆ ⁂, BNR, XLVIII, 1999, 17, 59; I. Al. Barbu, AST, 1999, 8, 84–85.

A.T.

WELLMANN Andreas, Mircea PETEAN, *Cartea întâlnirilor. Roman epistolar*, Cluj-Napoca, Limes, 1999, 227 p. Roman epistolar. Carte cu o compoziție elaborată, care se constituie dintr-o alternanță de scrisori și de poeme redactate succesiv de cei doi autori. Dedicat unui cerc de poeți ardeleni, alcătuit la mijlocul anilor ’70 ai secolului XX și definit de pasiunea drumețiilor prin Munții Maramureșului, epistolarul reprezintă de fapt o proză de evocare. Scrisorile și poemele, concepute între 1977 și 1999, revin asupra întâlnirilor cercului de poeți, redefinind un eveniment colectiv în care se întrepătrund povești de dragoste, istorii ale prieteniei, drame ale creației, experiențe de cunoaștere a lumii, într-o stratificare complexă de perspective, de registre și de semnificații. În acest context, romanescul este revendicat ca rezultantă a intersecției dintre documentele biografice și textele literare, într-o orchestrare amplă a liricului, epicului și eseisticului, adecvată unei experiențe ale cărei sensuri, după opinia unuia dintre autori, nu puteau fi epuizate prin mijloacele poeziei.

A.T.

ZAMFIR Mihai, *Educație târzie*, II, v. *Educație târzie*, I, 1998.

A.T.

ZARIFOPOL Dinu, *Crima generalului*, IV, v. *Naufragiul*, I, 1994.

A.T.

ZAVULOVICI Dan-George, *Întoarcerea. Roman minimalist postmodern*, Pitești, Paralela 45, 1999, 88 p. Roman postmodern. Istorisire de mici dimensiuni a drumului spre casă, care, prin schematism și refuz al detaliului individualizant, susține o narațiune cu valențe simbolice. Cartea urmărește acțiunile a trei bărbați, Vince, Tycoon și Keanu, care se întorc la o femeie, Losey. Cel dintâi ca soț, cel de-al al doilea ca amant, iar ultimul ca partener întâmplător. Fără să insiste asupra deosebirilor dintre cele trei personaje, romanul opune rutina, care automatizează gesturile lui Vince și Tycoon, hazardului, care îl conduce pe Keanu. În vreme ce primii doi eroi fac în fiecare zi același lucru, amânând la nesfârșit „întoarcerea”, cel de-al treilea se lasă la voia întâmplării și izbutește să ajungă la Losey. Veritabil drum spre centru, recuperare a unei plenitudini erotice originare, revenirea acasă se citește ușor în cheie inițiatică. O asemenea lectură este facilitată de o practică de scriitură voluntar „minimalistă”, cu aspect experimental, care suprimă detaliile, schematizează raporturile

dintre personaje, reduce comportamentele la tipare repetitive, subliniind – uneori cu prea multă ostentație – rațiunile simbolice ale celor două modalități de parcurgere a drumului. Totuși, din acest scenariu inițiatic nu reușita lui Keanu se reține, ci eșecul celorlalte două personaje. Traseul de la care Vince nu poate să se abată, amânarea pe care personajul e condamnat să o retrăiască la nesfârșit induce o stare de exasperare și creează un sentiment al densității realului care împiedică acțiunea și sufocă inițiativele, confruntându-l pe erou cu o neputință greu de definit, ca limită inexplicabilă a propriei voințe. Amintind de Gavrilescu, personajul eliadesc din *La țigănci*, și de rătăcirea sa prin Bucureștiul toropit de caniculă, „întârzierea" celor două personaje devine astfel, mai mult decât o ratare a unui parcurs inițiatic, atestarea unei ipostaze ininteligibile a lumii.

◆ C. Rogozanu, OBC, I, 2000, 24, 26.

A.T.

2000

ADAM Sergiu, *Moartea avea ochii verzi*, Buc., Cartea Românească, 2000, 173 p. Potrivit autorului, cartea se bazează pe o idee preluată din romanul *Iarna, departe ...* (1976). Roman polițist. De remarcat, finalul deschis, neobișnuit pentru acest gen literar.

M.M.

❍ **ALBIȘOR Emil,** *Doar umbra*, fragment de roman, ARLA, IV, 2000, 1–2, 6, 9.

I.I.

ALEXOAIE Gheorghe, *Gunoaiele tranziției*, [I], Oradea, Abaddaba, 2000, 347 p. Vol. al doilea, *Trădarea*, din același proiect, a apărut în 2004. Roman al tranziției. Grigore Rotaru, director general al unei societăți comerciale mamut, dintr-o localitate balneară de lângă Oradea, în curs de privatizare după evenimentele din decembrie 1989, devalizează, ajutat de complici cum e Măriuța Burlan, amanta sa, ori Florița Curpen, fondurile și valorile încredințate prin lege. Astfel, fostul merceolog de la Casa Românilor, din București, cunoscut și ca turnător la Securitate, adună avere, sfidând pe cei din jur. Demascat, în final, într-un chip cam rocambolesc, Grigore Rotaru reacționează surprinzător, cu o înfiorătoare, dar zadarnică lipsă de demnitate. Mod de redactare impetuos-gazetăresc, intrigă didactică.

I.I.

ALIONTE Laura, *Frânturi de petală*, Buc., Gnosis, 2000, 277 p. Roman sentimental. Redimensionează o cazuistică afectivă specifică unei lumi cosmopolite, abia reconturată, în specificitatea sa socială, după evenimentele din decembrie 1989. Dinu, amantul Emei, iubește în taină pe Miruna, fiica celei dintâi. Aceasta din urmă este îndrăgostită însă de Călin, pe care-l reîntâlnește prin Ina, o prietenă, la rândul său îndrăgostită de un italian, Giulio. Devenită dușmană a Mirunei pe motive de familie, Ina se aliază cu Dinu contra acesteia, totul culminând cu moartea Mirunei, ucisă de Dinu.

I.I.

ANTONESCU Mihai, *Dalai Mi*, Drobeta Turnu-Severin, Prier, 2000, 120 p. Roman științifico-fantastic. Include elemente de roman sentimental și de roman mitic. Dimitrie Mircea este subiectul unui experiment științific, care-l transformă în ciborg, cu o durată limitată de viață. Personajul oscilează între o viață de zi, cuprinzând un scenariu erotic idealist, și o viață imaginară, bazată pe un scenariu mitic, încărcat de elemente mistice provenite din credințele extrem orientale.

L.Pv.

ARACHELIAN Vartan, *Noaptea bastarzilor*, v. *Ediție specială*, 1990.

L.Pv.

❍ **ARCU Constantin,** *O căsătorie surpriză*, fragment din romanul *Ilustrul Oreste*, ST, LI, 2000, 9–10, 52–54.

I.I.

❍ **ARDINU Gheorghe,** *Basme și clepsidre*, fragment de roman, STL, II, 2000, 1–2, 6.

I.I.

❍ **AZAP Ioan-Pavel,** *Pandele și revoluția*, AST, 2000, 7, 58–60; *Biserica Neagră*, OBC, I, 2000, 10, 12, fragmente de roman.

I.I.

BANCIU Paul Eugen, *Marii fericiți. Prorocul*, Buc., DU Style, 2000, 350 p. (Colecția Romanul românesc contemporan). Al treilea roman dintr-un ciclu epic din care mai fac parte *Noaptea strigoilor* (1996) și *Remora* (1998). Roman parabolă. Este consacrat unei experiențe inițiatice. Protagonistul, un profesor de filosofie dotat cu o carismă cvasimistică, de *ales*, se află în căutarea unei epifanii a propriului destin, parcă atemporal. Între timp, existența lui concretă se consumă, agitată, între marile orașe ale României anilor '90 (București, Timișoara, Iași, Brașov, Cluj).

L.Pv.

BANDRABUR Ionel, *Tomița și șapte femei*, Iași, Timpul, 2000, 85 p. Roman erotic. Cu detașare și umor, evocă suita de aventuri amoroase ale boemului arivist

Tomiță în Panciul interbelic. Prin complicitatea la o crimă comisă de un maior bogat, eroul își câștigă râvnita existență de boiernaș proprietar al unei podgorii. După multe peripeții amoroase evocate într-un stil ludic-licențios dobândește și mult dorita căsătorie cu o fată bogată.

◆ Ion Roșioru, *Hedonism*, CL, CXXXIV, 2000, 8, 40.

M.W.

BĂRBULESCU Marta, *Leagănul*, Cerașu (Prahova), Scrisul Prahovean, 2000, 182 p. Conform notației din final, textul a fost redactat între 1991–1992. Roman psihologic. Cartea reia personajele din *Fumul albastru* (1990), urmărindu-le destinele în prima jumătate a anilor ’90 ai secolului XX, în România și în Italia. Amprenta bengesciană este destul de evidentă, inclusiv în finalul romanului (care se încheie cu un bal, reunind câteva dintre figurile cele mai importante, așa cum o face și celebrul concert de Bach al scriitoarei interbelice). Analiza psihologică e nuanțată, fără a cădea în detalii obositoare. Caracterele sunt bine individualizate, iar scriitura alertă și sigură.

C.T.

BÂRNEȚIU Florin, *Glăsuirea neînfricaților*, Arad, Mirador, 2000, 213 p. Roman istoric. Este dedicat luptei de emancipare națională a românilor din Zărand, la mijlocul secolului al XIX-lea, și de unire a lor cu Principatele, pe vremea lui Alexandru Ioan Cuza.

I.I.

BEȘCUCĂ Marin, *Iubire din ruga durerii*, Oradea, ABADDABA, 2000, 315 p. Roman sentimental. Protagonistul Marian, un scriitor provincial, se îndrăgostește de o femeie în vârstă, care și-a asumat, încă din tinerețe, o existență solitară, dedicată credinței creștine. Se dezvoltă, pe parcursul romanului, o relație mai degrabă platonică cu femeia nenumită, căreia Marian îi dedică o suită de poezii naive și îi promite chiar scrierea unui roman (cu titlu omonim) care o va avea ca personaj principal. Proza e încărcată de cugetări filosofice și mistico-religioase fastidioase.

E.Md.

BINDER-SCHOLTEN M.M., *Din viața unei femei*, Sibiu, Casa de Presă și Editură Tribuna, 2000, 365 p. Roman de război. Conține și o intrigă erotică substanțială. În Germania anilor 1942–1944, Karin, o tânără amnezică, încearcă să supraviețuiască în condițiile dure ale războiului, iar apoi ale ocupației sovietice.

C.T.

BLAGA Serapion, *Vlada și fiul ei. Suferința unei mame*, Buc., Semne, 2000, 548 p. Roman social. Dezvoltă o tramă neosămănătoristă, urmărind, pe fundalul satului moldovenesc, viața unei mame, Baba Vlada, și sacrificiile făcute pentru fiul său. Rămasă văduvă, într-o sărăcie lucie și cu un singur copil, mezinul Ștefan, după moartea celorlalți doisprezece, aceasta decide să-l trimită la școală, în ciuda eforturilor materiale și sufletești pe care le presupune dificila decizie. Băiatul, bun la învățătură, este sfătuit de către dascăli să-și continue studiile liceale la oraș, propunere pe care Baba Vlada o respinge inițial cu vehemență. La insistențele băiatului, însă, acceptă și astfel Ștefan părăsește satul, plecând la București. Cu acest prilej autorul evocă scene din viața capitalei, cu toate viciile ei, momentele de rătăcire și disperare ale protagonistului, apoi ascensiunea acestuia pe scara socială și în final moartea lui tragică. La rândul său, Baba Vlada, ajunsă într-o stare deplorabilă, sfârșește prin a înnebuni. Scris la persoana a treia, romanul reunește pasaje descriptive și pasaje de introspecție, de sondare a psihologiei lui Ștefan și a Babei Vlada, toate sub umbrela intențiilor moralizatoare.

E.Md.

BLÂNDU Corneliu, *Maica Ecaterina. Furigiații*, Buc., Amurg Sentimental, 2000, 70 p. Roman politic. Alcătuită din fragmente plasate în epoci diferite, cartea redă istoria dramatică și personalizată (există mai multe personaje-narator) a abuzurilor și crimelor politice din ultimii șaptezeci de ani, în România și în Basarabia.

C.T.

❍ **BOIANGIU Raisa,** *Secretul*, fragment din romanul *Fratele cel necunoscut*, CET, III, 2000, 4, 5.

L.Pv.

❍ **BOLDEANU Mircea Axente,** *Don Quijote de la Vrancea*, apărut în f.rev. DUL, X, 2000, nr. 131–133. Roman rural. Acțiunea este plasată într-un sat din Vrancea, în anii ’50 ai secolului XX.

L.Pv.

BOZ Lucian, *Piatra de încercare*, Buc., Vinea, 2000, 88 p. Cu un portret al autorului de Marcel Iancu. (Scris inițial în lb. engleză, cu titlul *The Testing Bench*, variantă rămasă în ms.). *Bildungsroman*. Destinul tumultuos al lui Serge Romanescu, ziarist acreditat, în 1938, pe lângă guvernul francez, se dovedește simptomatic pentru contorsiunile istorico-politice ale Europei din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Protagonistul părăsește Parisul înaintea sosirii armatei germane, ca apoi să ajungă la Bordeaux, în chiar ziua în care mareșalul Pétain cere armistițiul. Ratează tentativa de a pleca în Spania, unde dorea să se alăture Forțelor Franceze Libere, aflate sub conducerea Generalului De Gaulle. Se alătură

Mișcării de Rezistență și e arestat de „miliția" franceză, care colabora cu Gestapoul. Este salvat din închisoare de către colegii din Rezistență, cu câteva ore înainte de a fi deportat. În urma eliberării Parisului, se reîntoarce în capitală, reîntâlnindu-și aici soția, pe Liana. După izbucnirea „războiului rece", Serge, Liana, împreună cu fiul lor, Roland, se exilează în Australia. Personajele par să aibă un corespondent ușor recognoscibil în viața reală: Serge Romanescu – Lucian Boz, Ștefan Cornea – Eugen Ionescu, Liviu Adrian – Mircea Eliade, Liana – Cora, soția scriitorului, Roland – Alain, fiul lor etc. Odiseea personajului Serge constituie în mare măsură o proiecție ficțional-autobiografică a destinului autorului, o experiență descrisă și într-un volum memorialistic, reportajul intitulat *Franța*, *1938–1944*, publicat în 1945. Reprezentant important al generației '27, ~ s-a refugiat la Paris, în urma desființării ziarelor la care lucra. A participat el însuși la Mișcarea de Rezistență, s-a reîntors temporar în țară, ca în cele din urmă să se stabilească la Sydney, unde își continuă cariera publicistică. Turnura autobiografică a narațiunii conferă microromanului un plus de autenticitate, precum și o accentuată doză de verosimilitate la nivelul construcției caracterologice.

L.Pv.

❍ **BRAGA Corin,** *Luiza zboară deasupra orașului*, fragment din romanul *Luiza Textoris*, EX, XXXII, 2000, 7–8–9, 24–25. Secvență de roman oniric.

C.T.

BRATU-MARIN Constanța, *Zig-Zag*, Buc., Cartea Românească, 2000, 312 p. Cu un cuvânt înainte al autoarei. Roman polițist. Atmosfera de thriller erotic dublează aici intriga polițistă. Scenariul, plasat în New York, la sfârșitul anilor '90 ai secolului XX, relevă o lume extrem de agresivă, ale cărei comploturi erotice și financiare sfârșesc prin crimă.

C.T.

BRĂTESCU Geta, *A.R.*, Buc., Fundația Culturală Secolul 21, 2000, 184 p. Roman autobiografic. În pofida indicației de pe copertă („roman"), cartea se califică în această specie cu mare dificultate, întrucât volumul conține, mai întâi, un set de „aforisme" subiective disparate, apoi un șir de crochiuri de proză subiectivă cu tentă autobiografică, iar în final un interviu al autoarei, acordat Aureliei Mocanu.

C.T.

❍ **BREBAN Nicolae,** *Voința de putere*, F, XXXVI, 2000, 5, 87–102; *Recital Mârzea*, VR, XCV, 2000, 10–11, 8–13, fragmente din romanul *Voința de putere*.

L.Pv.

BUCESCU Alexandru-Șerban, *Rocada morții*, [Pitești], Argeș Press, [2000?], 136 p. Roman polițist. Trama detectivistă, caracterizată printr-o supraabundență de crime și sinucideri, se împletește cu o suită de scenarii erotice, urmărite pe trei generații, marcate de eșecuri, minciună și incest. Câteva scene prefigurează o dimensiune fantastică a imaginarului epic (neurmărită cu consecvență, în derularea romanului), altele sunt încărcate de sugestii gotice și de atmosfera neguroasă, specifică romanului de mistere.

C.T.

❍ **BUCUR Serghie,** *Parcul vienez*, fragment de roman, AX, I, 2000, 1, 19.

C.T.

BULUGEA Marin, *Revanșa Dorei*, Râmnicu-Vâlcea, Fortuna, 2000, 124 p. Roman sentimental. Prezintă, într-un registru patetic, viața unei tinere care părăsește satul natal în încercarea de a-și depăși condiția și a-și găsi independența în mediul urban. Naratorul relatează traseul protagonistei din perspectiva personajului-martor, Dora, o tânără la rândul său nefericită cu existența ei rurală, care pleacă la oraș pentru a se angaja la o fabrică. Victimă a hărțuirii unui inginer abuziv, aceasta este trimisă într-un concediu pe litoral de către directorul fabricii, cu care va trăi o poveste de dragoste împlinită prin căsătorie. Romanul se vrea o pildă sentimentală despre depășirea condiției materiale și existențiale.

E.Md.

CALAFETEANU A., *Departe de Roma*, Buc., Eminescu, 2000, 473 p. Roman istoric. Este inspirat de viața marelui poet roman Ovidiu, văzut ca luptător pentru reinstaurarea republicii, un opozant activ al tiraniei instaurate de Augustus. Intensa viață erotică a poetului, spune autorul, este rezultatul unei căutări a libertății, la nivel personal.

M.M.

✷ **CALOMFIRESCU Nicolae,** *Karla*, f.l., [2000?]. Roman social. „Un romanț comic al ispitirii, inițierii și împământenirii provinciale" (Dan Buciumeanu).

◆ Dan Buciumeanu, TG, II, 2000, 1–3, 44–46.

D.G.B.

❍ **CANTEMIR Traian,** *Lumini și umbre*, fragment de roman, în vol. Bostan, *Pagini*, 291–295.

D.G.B.

CASTIOV Matei, *Indezirabil*, Timișoara, Mirton, 2000, 97 p. Cu un cuvânt înainte de Gheorghe Pețu. Roman social. Indigest exercițiu autobiografic ce rememorează povestea de succes a bastardului Bob, stâlp de nădejde al

„ziditorului" regim comunist defunct și victimă a celui capitalist, „demolator", de după decembrie 1989.

D.G.B.

CAȚAN Florentin, *Sabin Mărgărit*, Alexandria, Tipoalex, 2000, 186 p. *Bildungsroman*. Subintitulat *Cartea I. Mașina de examene*, prefigurând o serie care nu a mai fost continuată, romanul urmărește viața lui Sabin Mărgărit, un pedagog cu veleități scriitoricești. Sunt sugerate, nu de puține ori, paralele între el și Martin Eden, protagonistul romanului din 1909 al lui Jack London. Acțiunea se desfășoară pe fundalul unei lungi serii de repartizări de post în regiunile din sudul țării. Aflat, la începutul cărții, în anul al treilea la școala de învățători din orașul fictiv Turnu Alb (e vorba, de fapt, despre Turnu Severin, așa cum menționează autorul într-o notă din final), Sabin Mărgărit e transferat, într-un sfârșit, la București, unde începe să trimită spre publicare, la câteva reviste centrale, texte poetice și articole. E urmărită, în subsidiar, și căsnicia, tot mai tensionată, cu Milica Ciobanu, la rândul ei dascăl. În cele din urmă, protagonistul, întors în provincie, reușește să publice, la maturitate, un roman. Interesul cărții, saturată de detalieri extensive, lipsită de o perspectivă critică a asupra epocii, rămâne mai degrabă unul documentar, despre viața de dascăl în timpul comunismului.

E.Md.

CAVADIA Mircea, *Privighetoarea arsă*, Reșița, Timpul, 2000, 259 p. Cu o prezentare de Fănuș Neagu și o postf. de Gheorghe Jurma. Roman social. Este consacrat embargoului de la începutul anilor nouăzeci contra Iugoslaviei. Autorul realizează o reușită evocare a vieții satelor din Clisura Dunării, „sub presiunea unei istorii tulburi și anormale". Țărani, procurori, polițiști, soldați, grăniceri, mărunți comercianți, ciobani sunt, cu toții, cuprinși de febra banului. Doar două personaje scapă acestei sarabande a viciului și corupției: învățătorul Ionel Ralea, obsedat de cercetările sale arheologice, și eroul principal, un copil fără nume, fugit de la un orfelinat din Brăila. Încercând să-și definească propria identitate, acesta este nevoit să se confrunte cu natura diavolească a tentațiilor. Evocare plină de culoare, care ezită între realismul magic și acela de tip balzacian.

M.M.

CERANU Nina, *Americanul*, Timișoara, Eubeea, 2000, 217 p. Roman al tranziției. Tudor Enchițescu, universitar transfug stabilit de două decenii în SUA, trăiește în spațiul de adopție sentimentul ratării. Consumându-și existența în lehamitea solitudinii și a neputinței de a-și organiza superior viața, bărbatul imaginează o posibilă salvare în și prin actul creației, gând împlinit odată cu decizia revenirii acasă, în Banatul de graniță, zonă amenințată de pericolele bombardamentelor NATO din conflicul sârbo-bosniac. Demarat ca roman al exilului, ≈ sondează câteva medii ale lumii românești post-decembriste (mahalaua politică autohtonă) – o țară cu înfățișare, „modificată de conjuncturi, îmbrăcată-n second hand-urile lumii occidentale", cu oameni trecuți „dintr-o așteptare în alta, până la cea de-acum, care poate fi la fel de lungă ca și cea precedentă". Tot acest parcurs sfârșește într-un puțin convingător exercițiu metatextual. Protagonistul simte că speranța recuperării sentimentelor pierdute, a redescoperirii sinelui, a aflării unei noi identități, toate pălesc, își pierd consistența, romanul „de inițiere" sperat fiind un fiasco, însuși gestul de rescriere a lumii fiind resimțit ca o semeție sancționată prin scena finală a dispariției – o explozie spulberă viața americanului și, din perspectiva autorului, chiar iluzia creației artistice.

D.G.B.

❍ **CESEREANU Ruxandra,** *Trup și netrup*, fragment de roman, APS, XI, 2000, 5, 12.

D.G.B.

❍ **CHIBAC-CUCIUREANU Viorica,** *La răspântia Boianului*, fragment de roman, în vol. Bostan, *Pagini*, 379–381.

D.G.B.

CHIFU Gabriel, *Cartograful puterii*, Buc., Cartea Românească, 2000, 210 p. Roman parabolă. Combinație provocatoare între eseu și ficțiune, textul se construiește ca o confruntare dintre Matei Pavel, consilier guvernamental într-unul din guvernele post-decembriste, și Diavol, personificarea vidului și a angoasei din fiecare dintre noi. Soluția este credința. La sfârșitul romanului, Matei Pavel se re-găsește în fața Mănăstirii Maglavit, rugându-se. Autorul folosește, cu multă dexteritate, tehnica narativă contrapunctică. În spirit postmodern, el combină cu îndemânare parodia și ludicul cu discursul grav, presărat cu citate, care dau textului un aer livresc.

M.M.

❍ **CIMPOEȘU Petru,** *Multi Level Method*, CL, CXXXIV, 2000, 7, 14–15; *Îngeri și moldoveni*, CNT, 2000, 49–50, 15, fragmente din romanul *Simion Liftnicul*. Secvențe de roman al tranziției.

D.G.B.

CIMPOEȘU Petru, *Povestea Marelui Brigand*, Cluj-Napoca, Dacia, 2000, 350 p. Fragmente: *Vom face lucruri minunate împreună*, SLAST, VI, 1986, 50, 6–7; *Ancheta imposibilă*, CL, s. nouă, 1990, 1, 8–9; *Ancheta*

imposibilă, TNLS, II, 1990, 38, 4–5; *Prima apariție a câinelui tandru*, ATN, XXXI, 1994, 12, 6–7; *Peisaj marin în lipsa mării*, F, XXX, 1994, 12, 57–62; *Cartaphilus – o întâlnire ratată*, VTR, XXV, 1995, 4, 6–9; *Doctorul și motanul*, ARC, 1996, 1–2, 85–90; *Drumul spre Emaus*, VTR, XXVI, 1996, 7, 4–8; *Punctul de fugă și de uitare*, ATN, XXXIV, 1997, 3, 6–7; *Iubire ca în roman*, VTR, XXVII, 1999, 4, 11–16. Roman postmodern. Considerat una dintre cele mai importante realizări ale romanului românesc din primul deceniu postcomunist, ≈ dezvoltă o parabolă postmodernă, lipsită de excese textualiste, despre precaritatea realității și despre vulnerabilitatea marilor narațiuni legitimatoare ale umanității. În Abraxa, un oraș de provincie dintr-un „Imperiu” imaginar, care trădează doar vagi legături cu interbelicul românesc, un caz straniu destabilizează existența oricum în bună măsură inconsistentă a localnicilor: de nu mai puțin de cinci ori, un cadavru dispare și reapare după trei zile, indiferent de măsurile (îngropare, pază strictă) luate de autorități. Explicațiile logice sau măcar cele care păstrau oricât de mici tangențe cu verosimilul se pulverizează, anulându-se aproape orice diferență între perspectivele așa-zișilor oameni ai legii, ai procedurilor și ai rațiunii (judele de instrucție trimis de la Centru, comisarul Petrache, grefierul Luca, agentul Mateuț, doctorul Marcu, avocatul Caroteanu) și cele ezoterice propovăduite de personaje bizare precum cocoșatul pitic Sadim, „jidovul rătăcitor” Carthapilus, domnul Șarl, domnișoara Orzancea-bătrână. Unii anchetatori se convertesc la credințe care mai de care mai mistice, alții se sinucid hăituind câte o revelație salvatoare, rapoartele oficiale redactate de grefier devin tot mai divagante și mai absconse, iar interpretările delirante și organizațiile sectare sporesc într-un ritm amețitor. Cea mai ofensivă dintre ele este Ordinul Fraților Realiști, care devastează orașul și îi ucide pe anchetatorii ajunși pe nesimțite principalii mărturisitori ai misterului morții și învierii „Victimei”. Parodiind convențiile romanului-anchetă sau ale thriller-ului detectivistic, ≈ glisează spre configurarea unei farse tragi-comice arborescente, tributară atât șarjării încrederii năuce în posibilitatea imaginării și rostirii sacrului, cât și satirizării ambiției absurde de a constrânge realitatea la delimitări de un empirism dogmatic. Tocmai de aceea, în ciuda trimiterilor vădite la modelul cristic (inclusiv prin rezonanța numelor unora dintre protagoniști) ori la mituri veterostamentare (prin, de exemplu, „povestea” întemeietoare a Abraxei, cea a Marelui Brigand, care rezistă „confuz” și „aproximativ” în memoria locuitorilor, ajungând „o istorie a uitării, a risipirii, a dilatării spre nimic”), romanul nu se reduce la o simplă înscenare alegorică. Tot astfel, foarte restrictivă ar fi și lectura în cheie politică a prozei, favorizată de asocierea propagandei și crimelor „realiștilor” cu acțiunile represive ale comunismului ateu. În fapt, tramele într-o expansiune barocă ale romanul converg către împărtășirea incapacității depline a „abraxienilor” de a accesa și de a experimenta autentic credința într-un sens metafizic. O deficiență spirituală pentru care nicio poveste și niciun povestaș nu pot oferi vreun leac.

◆ Geo Vasile, CNT, 2000, 44, 6–7.

C.B.

CINCA Silvia, *Lovitura*, Buc., Universal Dalsi, 2000, 210 p. Cu o prezentare de George Astaloș pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. Autoarea reconstituie travaliul scrierii romanelor precedente. Lipsită de un fir narativ coeziv, proza conține ample secvențe confesive ale personajului central, o tânără emigrantă în Statele Unite, preocupată de o căutare de sine dublată de una metafizică, „în care realitatea se substituie ficțiunii, ficțiunea transformându-se la rândul ei în expresia triadică a adevărurilor simple: viața, moartea și dragostea” (George Astaloș).

E.Md.

❍ **CIOBANU Vitalie,** *Zilele după Oreste*, fragment de roman, RL, XXXIII, 2000, 12, 14–15.

D.G.B.

CIORAN Ana, *Pe aripile iubirii*, Cluj-Napoca, Todesco, 2000, 159 p. Roman sentimental. Acțiunea se petrece într-un oraș situat undeva pe malul Someșului, la sfârșitul anilor patruzeci ai secolului XX. Felician, Sergiu, Claudiu sau polonezul Stașek reprezintă tot atâtea perspective din care este urmărită inițierea erotică a Tatianei, eroina principală a romanului. Nefericita ei căsătorie cu Felician constituie o binemeritată pedeapsă pentru disprețul cu care a privit iubirea adevărată și devotamentul lui Claudiu.

M.M.

CIORAN Paul, *Obsesia care ucide*, Paris-Buc., Verus, 2000, 277 p. (Romanul de senzație). Precedat de o poezie a Tatianei Bărbuceanu intitulată *Frustrare fatală. Inscripție la romanul Obsesia care ucide de ~*. Roman de senzație. Acțiunea se petrece în anul 1998, în București. Jean Carianopol, fost chirurg neurolog, ajunge, după 1990, proprietar de cabaret. Jean îl urăște de moarte pe Cornel, un fost coleg, deoarece a fost părăsit, din cauza lui, de către Felicia, fosta sa amantă, ucisă în timpul evenimentelor din decembrie 1989. Pentru a se răzbuna, Jean plănuiește uciderea Silviei, actuala iubită a lui Cornel, care seamănă izbitor cu Felicia.

M.M.

❍ **CIOROIU Constantin,** *Neuitata sărbătoare a sosirii marelui circ „Clodius”*, fragment de roman, TMS, s. nouă, V, 2000, 10, 8.

D.G.B.

CIUBOTARU GROZDAN Cristina Anca, *Panerul cu scaieți*, Iași, Apollonia, 2000, 207 p. Fragment: *Macii de sub sârma ghimpată*, CRC, 1995, 17, 9. Roman sentimental. Urmărește destinul unei tinere care e și frumoasă, și inteligentă. După un eșec la examenul de admitere la Facultatea de Teatru, Anca Ștefan se angajează ca profesoară suplinitoare în satul Mădărjac. În final ea își împlinește visul, devenind actriță și profesoară de actorie și de mișcare scenică.

M.M.

❍ **COCA Ion,** *Gheara morții*, fragment de roman, LTL, I, 2000, 7, 18–20.

D.G.B.

➤ **CODRESCU Andrei,** *Messia*, tr. din lb. engleză de Ioana Avădani, Buc., Editura Fundației Culturale Române, 2000, 405 p. (În lb. engleză: *Messiah*, New York, Simon & Schuster, 1999). Roman postmodern. Prezintă spaimele milenariste ce au cuprins, la fine de secol XX, umanitatea, și, îndeosebi, societatea americană. Cartea reprezintă o savuroasă, acidă parodie a Lumii de peste Ocean, și, în egală măsură, o meditație despre „identitate, istorie, rase, singurătate și chiar mântuire” (Andreea Deciu). Scriitura dezinvoltă, pusă în lumină de o excelentă traducere, valorifică un aiuritor și fastidios, pe alocuri, inventar „de rețete literare, de personaje, tehnici, stiluri, intrigi, estetici, din care fiecare alege ce vrea” – cum afirmă aceeași comentatoare, ceea ce a permis încadrarea romancierului în curentul „textualismului mediatic”, prin „acțiunea de digitalizare a prozei” (Iulian Băicuș). Felicity Le Jeune, orfană creolă din New Orleans și detectiv de ocazie, caută nu doar o frumoasă moștenire, ci și o unică iubire orgasmică și jumătatea sa androginică pe care o întâlnește în persoana bosniacei Andreea, superdotată orfană a războiului din Iugoslavia, călugăriță într-o mănăstire din Ierusalim, și ea în căutarea unei iubiri, carnale, de astă dată, tocmai pentru că e prohibită.

■ *Mesias*, tr. de Jan Mrlik, Olomouc, Netopejr, 1999.

◆ Andreea Deciu, RL, XXXII, 1999, 35, 19; Mariana Criș, AZ, 2000, 17, 5; Iulian Băicuș, OBC, I, 2000, 21, 13.

D.G.B.

❍ **COMĂNEANU Anca Delia,** *Erodeea*, fragment din romanul *Astronava 777*, TMS, s. nouă, V, 2000, 5, 9, 14.

D.G.B.

COMOROȘAN Sorin, *Nedespărțirea de Borges*, Buc., Eminescu, 2000, 233 p. (Stylus). Cu o postf. de Barbu Cioculescu. Metaficțiune. Autorul combină eseul cu ficțiunea, într-o încercare disperată de a se înțelege pe sine, ca autor. Personajele sunt lipsite de consistență, concepute ca simple măști auctoriale. Jocul aiuritor al hipotextelor și hipertextelor leagă mari secvențe din literatura universală de texte aparținând lui ~. Acest „roman alcătuit cu lux narativ de un povestitor înnăscut” (Barbu Cioculescu) exprimă disperarea romancierului postmodern, copleșit de cultura sa și incapabil să născocească o modalitate de exprimare cu adevărat nouă.

M.M.

CONSTANTINESCU Lidia, *Spinii din călcâi*, Buc., Pro Transilvania, 2000, 422 p. Roman autobiografic. Prezintă amintirile Cameliei Sârbu, *alter ego*-ul autoarei, din iunie 1940, când părăsește, alături de părinți, meleagurile Basarabiei natale, apucând drumul refugiului românesc, până după evenimentele din decembrie ’89. ≈ reprezintă povestea vieții unei femei ce și-a făcut, corect, datoria, atât față de familie, cât și față de Țară.

D.G.B.

COPIL Gheorghe-Gavrilă, *La apus de soare*, Buc., Dacia Eternă, 2000, 294 p. Roman politic. Exploatează o filieră autobiografică, reconstituind destinele unui grup, intitulat uneori „Frăția”, de intelectuali și țărani fervent anticomuniști, cu apetențe legionare și naționaliste, și diferitele lor confruntări directe sau indirecte cu puterea în deceniile șase, șapte și opt ale secolului al XX-lea. Dintre multiplele personaje-păstrători ai valorilor neamului pervertite de comuniști se evidențiază Ion Fântână, absolventul de teologie devenit scriitor hăituit de Securitate, autorul unui manuscris care pledează cauza României Mari întregită cu Basarabia, și inginerul Gheorghe, nevoit să facă un pact temporar cu Securitatea, pe care încearcă să-l dejoace din interior.

A.St.

COPIL Gheorghe-Gavrilă, *Valea Hășdății*, Buc., Dacia Eternă, 2000, 259 p. Roman istoric. Situată pe fundalul Primului Război Mondial, acțiunea romanului se concentrează în câteva sate din Valea Hășdății, aflată pe versantul dinspre Cluj al Munților Apuseni, unde se află și satul natal al romancierului. Aici mocnesc, și uneori izbucnesc în mod sângeros, pe punctul revoltei, ostilități acute între români și oficialitățile maghiare, în perspectiva mult-doritei Uniri. Adoptând un ton de rapsodie naționalistă, cu accente xenofobe, și de idilism rural folclorizat, naratorul recapitulează, în același timp, multiple alte evenimente din istoria vecinătății

româno-maghiare, începând cu stabilirea hunilor în Panonia și trecând prin episoade ale conviețuirii celor două etnii pe teritoriul Transilvaniei, descrisă în termeni de colonizare maghiară abuzivă.

A.St.

CORUȚ Pavel, *Glasul omului*, Buc., Editura Coruț Pavel, 2000, 223 p. Cu o mărturisire a autorului. Roman de spionaj. Face parte din seria *Octogonului.* Elementele mistice (din zona dacopatiei) și de parapsihologie (superspionul Petre Varain rămâne eroul de facto al lui ~) sunt grefate pe o narațiune senzaționalistă cu o tramă eterogenă, deseori întreruptă de comentarii politice manifeste.

E.Md.

❍ **COVALCIUC Dumitru,** *Tinerețea lui Doxachi*, fragment de roman, în vol. Bostan, *Pagini*, 482–492.

D.G.B.

CRĂCIUN Georgeta, *Luceafărul de noapte*, Iași, Noël, 2000, 260 p. Roman de familie. Documentează experiențele petrecute de-a lungul a trei generații într-o familie din ruralul moldovenesc al începutului de secol XX. Valorile arhaice, patriarhale, laolaltă cu simțul datoriei față de patrie, sunt constante ale celor trei vârste familiale. Instanța narativă obiectivă pendulează între un naționalism explicit și un ortodoxism mai degrabă de fond, iar finalul înlocuiește cronica de familie cu lungi diatribe anti-ceaușiste, fără consecință la nivelul tramei. Un *Epilog* este dedicat memoriei celor căzuți la Iași în timpul Revoluției din 1989.

E.Md.

CRĂCIUNAȘ Silviu, *Urme pierdute*, tr. de Sînziana Dragoș și Gheorghe Dragoș, Buc., Editura Enciclopedică, 2000, 380 p. Cu o postf. de Dorana Coșoveanu și un cuvânt înainte de Salvador de Madariaga. Roman autobiografic. Relatează, cu câteva alterări de nume, evenimentele reale trăite între 1947 și 1957 de protagonist, o legendă a rezistenței anticomuniste. Tânăr intelectual clujean, Crăciunaș se mută în București după 1940, devenind legionar, apoi țărănist în cercul apropiat al lui Iuliu Maniu, căruia încearcă să-i faciliteze fuga din țară în 1947, la fel ca altor figuri politice amenințate de noul regim comunist. Exilat în 1948, dar reîntors în țară în 1950, pentru a-și continua acțiunea de mediere a unor noi emigrări, protagonistul este arestat, torturat și anchetat vreme de 4 ani. Evadează din închisoare în 1954 și își petrece următorii 3 ani ascuns prin mai multe locuri din țară, cu sprijinul unei rețele destul de extinse a rezistenței anticomuniste, până reușește din nou să fugă în Austria în 1957. Romanul cuprinde descrieri detaliate ale tratamentului barbar la care erau supuși deținuții politici în timpul comunismului și schițează climatul de teroare din acei ani, într-un discurs maniheist al înfruntării dintre forțele răului, reprezentate de comuniști, și spiritele libere înzestrate cu valori morale autentice.

A.St.

CRISTEA Alexandru, *Revelația*, Cluj-Napoca, Cartimpex, 2000, 170 p. Cu un cuvânt al autorului. Roman autobiografic. În timpul unei permisii, Alexandru Hristea, soldat în termen, trăiește revelația sfințeniei. De aici și convingerea că va putea salva omenirea de amenințările forțelor armate. Diagnosticat ca bolnav de schizofrenie paranoică, personajul își va găsi alinarea în iubirea pentru Cristina, studentă la drept și colegă de suferință.

D.G.B.

CRIȘAN PEREVERZA Magdalena, *Casa din vis*, în vol. *Rochia de mireasă.* ≈, Târgu-Mureș, Petru Maior, 2000, p. 81–279. Vol. mai cuprinde romanul *Rochia de mireasă*. Roman sentimental. Păstrând convențiile genului, sunt prezentate, într-o atmosferă de pension, căsniciile și familiile mai multor cupluri cu destine diferite, marcate de înstrăinări, divorțuri, reîntâlniri, legături păstrate datorită copiilor etc. Epilogul dezvăluie existența unui jurnal intim, al cărui conținut, inspirat de visarea unei case, va determina toate năzuințele conjugale ulterioare ale naratoarei și devine pretext pentru scrierea romanului.

E.Md.

CRIȘAN PEREVERZA Magdalena, *Rochia de mireasă*, în vol. ≈. *Casa din vis*, Târgu-Mureș, Petru Maior, 2000, p. 3–80. Vol. mai cuprinde romanul *Casa din vis*. Roman sentimental. Ruxandra, o tânără cu percepții idealiste, naive chiar, despre dragoste și mariaj, îi relatează prietenei sale, Irina, evenimentele care au dus la părăsirea ei, în ziua nunții, de către un ofițer din cadrul armatei. Finalul dezvăluie motivul abandonului, anume infidelitățile ofițerului. Sunt zugrăvite, în tușe groase, portrete psihologice feminine în limitele convenției genului.

E.Md.

CUZINO Oana, *Dincolo de prezent*, Buc., Lucman, 2000, 94 p. Roman parabolă. Maschează printr-un scenariu pseudo-conspiraționist încercări de scriitură optimist-motivațională. Ida, diagnosticată cu leucemie, e internată la o clinică din Statele Unite ale Americii, unde întâlnește un tânăr enigmatic, J., care îi oferă o fiolă cu un lichid misterios. Vindecată miraculos, Ida devine, la rândul ei, un agent al acestei așa-zise „conspirații a

binelui", ajungând să se împrietenească cu un bătrân profesor universitar, căruia îi oferă și ea leacul. În finalul cărții cei doi descoperă un izvor mistic, sursa „apei vii" care i-a vindecat. Scris cu un sentimentalism reținut, romanul se dorește a fi o pledoarie pentru acceptarea intervențiilor supranaturalului acolo unde resorturile medicinei moderne se dovedesc insuficiente.

E.Md.

DABU Emilia, *Cetatea iubirii*, Constanța, Ex Ponto, 2000, 105 p. Roman sentimental. Pianista Azaria Solteris și pictorul Agapis Niculescu, protagoniști – după cum mărturisește autoarea – cu „un trecut destul de dureros, dar cu aceeași sete de a iubi", sfârșesc prin a se regăsi, confirmând credința în forța dragostei.

D.G.B.

❍ **DAN Elena,** *Liniște și toleranță*, fragment din romanul omonim, VR, XCV, 2000, 9, 26–30.

D.G.B.

DANELIUC Mircea, *Apa în cizme*, Buc., Univers, 2000, 326 p. Roman postmodern. Transcrie, la persoana întâi, într-o lungă depoziție, zbuciumul interior al basistului și solistului rock de patruzeci de ani, Iustin Raețchi, aflat într-o relație extra-conjugală cu artista hip-hop Petruța Ionescu. Roman (auto)parodic, cu mult senzațional și exces de trivialitate lingvistică, semne ale „unei lumi kitschizate. […] Perpetua glisare în adâncimea maculată a lumii este redată prin metafora recurentă a «apei în cizme»" (Emilia David).

◆ Emilia David, OBC, I, 2000, 25, 22.

D.G.B.

DE SABATA Coleta, *Arădani la început de veac. Roman documentar*, Arad, Vasile Goldiș University Press, 2000, 366 p. Roman istoric. Autoarea reia personajele din *Clanul de Niro* (1977), oferind o amplă frescă a vieții politice, economice și sociale din zona Aradului, la începutul secolului al XX-lea. Personajele ficționale (membrii familiilor Popp și de Niro) evoluează alături de personaje istorice reale (Vasile Goldiș, Ștefan Cicio-Pop, Aurel Lazăr, Ioan Suciu, Iuliu Maniu). Discrete accente feministe în portretul Xeniei Budeanu, amărâtă că nu poate participa la Marea Adunare de la Alba Iulia deoarece, cum spune autoarea, „o femeie nu se poate amesteca în astfel de treburi".

M.M.

DEAC Mircea, *Soarele răsare noaptea*, Buc., Geneze, 2000, 174 p. Roman social. La 30 de ani, Emil Predescu, celibatarul cu constituție atletică ce face deliciul auditoriului feminin al amfiteatrelor, trăiește retras în „sferele înalte ale spiritului", dar are curajul de a gândi, în plin regim totalitar, nonconformist libertatea, „respingând brutal regulile sociale și pedagogice". Două experiențe îi tulbură protagonistului ingenuitatea: una – erotică, întruchipată de iubirile pentru Cornelia și Francine; alta – politică, prin antrenarea silită într-un funambulesc scenariu securist, care îl poartă pe istoricul de artă, specializat în ebenistică, la Paris, ca parte a unei delegații însărcinate cu achiziționarea de mobilier pentru granzii comuniști ai vremii. Descoperirea unor malversațiuni financiare atrage abandonarea lui în Franța și condamnarea ca transfug, în țară. Revenirea acasă e urmată de arestare. În obscuritatea celulei în care este aruncat, soarele libertății răsare odată cu evenimentele din decembrie 1989. Eroul, dizidentul, revoluționarul fără voie, are sentimentul că a fost parte a unui roman „imaginat, condensat și complicat".

D.G.B.

DIMITRESCU Jean Celeste, *Ca Sfântul Lazăr târâș-grăpiș. Aventurile unui român în Occident*, Buc., Mașina de Scris, 2000, 136 p. Roman al emigrației. Naratorul, inginer și profesor român devenit, prin căsătoria cu o elvețiancă, emigrant la Geneva, privește lumea în care a intrat, dar și condiția umană în general, prin prisma îndeletnicirilor sale provizorii (frizer la un „salon de coafură pentru animalele domestice", cioclu la o firmă de pompe funebre, student la facultatea de medicină) și a unor experiențe personale nefericite (suportă o intervenție chirurgicală și e martor la moartea subită a surorii sale, emigrată ea însăși în Statele Unite și abia reîntâlnită, după ani și ani). Toate pățaniile acestei biografii, precum și personajele întâlnite pe parcurs, sunt evocate cu o ironie amară și hazoasă în același timp, umorul, deseori negru, dar mai niciodată facil al autorului izvorând din sclipitoare asociații de idei sau de imagini, exprimate mereu cu percutanta concizie a unei proze de calitate.

I.M.

DIRADURIAN Gabriel, *Sceleratul*, v. *Cabotinul*, 1995.

I.I.

❍ **DUDA Virgil,** *Melanie*, fragment din romanul *Copii și părinți*, VTR, XXVIII, 2000, 10–11, 28–34.

I.M.

❍ **ECOVOIU Alexandru,** *Europa dus-întors*, fragment de roman, CAI, 2000, 1, 37–38.

I.M.

ELIADE Mircea, *Dubla existență a lui Spiridon V. Vădastra*, Buc., Jurnalul Literar, 2000, 155 p. (Folio, 9).

Ed. îngr. și cuvânt înainte de Mircea Handoca, *post-scriptum* de Nicolae Florescu. Vol. cuprinde și un jurnal al romanului. Titlul aparține editorului. Fragment: ≈, RL, XXXIII, 2000, 35, 12–14. Roman existențialist. Proiect de roman intitulat inițial *Apocalips* și abandonat după ce o treime din el a fost inclusă de autor în *Noaptea de Sânziene* (1991). Deși inevitabil lacunară, partea rămasă în ms. are totuși însușirile unui text închegat, întregind convingător imaginea unuia dintre cele mai insolite personaje eliadești. Figură straniu-malefică în *Noaptea de Sânziene*, Spiridon Vădastra apare aici în anii săi de început, care-i dezvăluie deja trăsăturile și-i explică, măcar în parte, enigma. Îl regăsim, astfel, ca elev umilit în ambițiile lui de afirmare, ca student fanfaron, ridicol în exasperata-i megalomanie (scoate un ziar, vrea să devină liderul studențimii, dar, nereușind, se lasă racolat ca informator al Siguranței), apoi ca tânăr avocat care, frustrat și mitoman, nutrește fantaste vise de mărire. Tot acest portret în mișcare este schițat însă cu o ironie implicită, nepersiflantă, ceea ce-i dă personajului aerul unei caricaturi sinistre, demonice, în care comicul a fost înlocuit de absurd. Completând biografia lui Vădastra, romanul risipește totodată, în oarecare măsură, misterul din jurul altui personaj, doamna Zissu, cea obsedant pomenită în *Noaptea de Sânziene*, dar rămasă acolo un reper ideal, aproape mitic.

◆ Mircea Handoca, *Un nou roman inedit de ~:* ≈, RL, XXXIII, 2000, 35, 12–14; Teodor Vârgolici, ALA, IX, 2000, 549, 4. ❒ V. și *Isabel și apele diavolului*, 1931.

I.M.

FĂRCĂȘANU Emil, *21 de grade est*, Alexandria, Teleormanul Liber, 2000, 207 p. Roman al exilului. Personajul-narator descrie încercările prin care a trecut, împreună cu alți trei tineri, în 1988, când, voind să scape de infernul comunist, a fugit în Turcia pe mare, fără a ști că acolo îl așteaptă un alt coșmar: acela al anchetelor abuzive, al detenției, al mizeriei și disperării din lagărul pentru transfugi. Până la urmă, prin evadări succesive, va ajunge în Occident, unde însă, aflăm din finalul rezumativ al cărții, va avea parte de un tratament asemănător. Vioaie și amănunțită, dar fără pregnanță literară, povestirea faptelor lasă totuși loc și unor pasaje mai expresive, cum sunt cele onirice, cele despre copilărie sau despre învălmășitele sentimente provocate de șocul deșțărării.

I.M.

FĂTU Gabriel, *Să nu te crezi Don Juan*, II, v. *Să nu te crezi Don Juan*, I, 1998.

M.M.

FILIP Corneliu, *Omul de la soare răsare*, Buc., Haiku, 2000, 207 p. Roman social. Este conceput ca un jurnal, dar alcătuit nu din notații fugare, ci din capitole fluente care oglindesc, mai mult narativ decât confesiv, doisprezece ani din viața unei tinere, începând cu momentul absolvirii liceului, când are loc și episodul-cheie trăit de naratoare: idila pasageră, dar de neuitat, cu un aviator („Omul de la Soare Răsare"). Amintirea acestei iubiri va dăinui, romantic, multă vreme și de ea nu se va vindeca decât într-un târziu, după terminarea facultății, prin căsătoria cu un inginer. Dincolo de povestea sentimentală, romanul urmărește câteva destine paralele, descrie diverse medii (muncitoresc, didactic, studențesc) și evocă satul moldovean de unde se trage și unde revine la răstimpuri eroina. Totul într-o proză îngrijită și vie, capabilă să-și mlădieze tonalitatea după starea afectivă a celei pentru care caietul jurnalului e un prieten „cuminte, ascultător și mut".

I.M.

FOLEA Vasile, *Destin și putere*, II. *Jocul puterii*, v. *Destin și putere*, I, 1999.

M.M.

GAGIU Anton, *Gustul durerii și al bucuriei*, Buc., E.M., 2000, 202 p. Cu un cuvânt înainte de Ion Aramă. Roman de senzație. Începută realist, cu demiterea și condamnarea abuzivă a personajului principal, căpitanul de grăniceri Bogdan Vrânceanu (întâlnit și în *Bariere*, 1999), trama devine tot mai aventuroasă pe măsură ce își derulează celelalte episoade. Fostul ofițer evadează din penitenciar, fuge peste graniță, întâi în Iugoslavia, apoi în Italia, unde are de-a face cu lumea interlopă, își schimbă identitatea, întâlnește o providențială afaceristă elvețiană cu care se căsătorește înainte ca ea să dispară într-un accident pe mare. În sfârșit, se întoarce acasă, după căderea comunismului, și își regăsește, ca prin minune, soția pe care o considera pierdută. În ciuda încercării de a-l transfigura ici-colo printr-o reflecție sentimental-morală și chiar filosofică (nu lipsesc nici chiar intempestive citate din Feuerbach, Husserl și Hegel!), senzaționalismul rămâne nota definitorie a cărții.

I.M.

GAVRILESCU Vasile, *Iubirea mea, floare nomadă*, Constanța, Ex Ponto, 2000, 250 p. Roman politic. Pendulând între prezent și trecut, personajul-narator își expune spectaculoasa biografie de răzvrătit care, crescut în sărăcie și umilință, a refuzat totuși minciuna regimului comunist încă de la instaurarea acestuia. Silit să-și abandoneze studiile, hărțuit de autorități, viețuind o vreme marginal, într-o șatră, el trece granița în Iugoslavia și apoi în Austria, unde e găzduit în lagărul de refugiați de la Treiskirchen. Readus în țară printr-o

mașinațiune securistică, face ani grei de închisoare, pentru a ajunge în cele din urmă cerșetor în Bucureștiul în care, după 1989, se întâmplă să dea ochii cu prosperii săi foști prigonitori. Vădind destul dramatism moral și, pe alocuri, lirism evocativ, cartea e copleșită totuși de senzațional și de numeroase deficiențe stilistice (topică bizară, agramatisme etc.).

I.M.

GÂJU Dan, *Diribiștii*, Târgoviște, Realitatea Dâmbovițeană, 2000, 207 p. Fragmente: *Repartiția*; *Firaizerul*, VAR, VIII, 1997, 11, 10–11; *Metoda pictorului Veronescu*, DTM, II, 2000, 1–2, 30–32. Roman social. Se inspiră din viața militară de dinainte de 1989. Vădit autobiografică, descrierea mediului cazon îi aparține unui tânăr comandant de pluton dintr-o unitate de „diribiști", adică de militari-constructori. Scenele de șantier, relațiile ierarhice, nu puținele episoade erotice, portretele voit simplificate ale personajelor sunt zugrăvite într-o manieră ce șovăie, adesea, între realismul cel mai plat și caricatura cea mai sarcastică.

◆ ⁂, KD, s. nouă, 2000, 1, 2.

I.M.

GÂRJOABĂ Benoni, *Să nu ucizi dragostea*, Buc., Odeon, 2000, 167 p. (Colecția Inedit). Roman sentimental. Este povestea relației dintre doi tineri din Turnu-Severin, Dan Mateescu și Ivona Bengescu, care, în anii '50 ai secolului XX, se cunosc ca liceeni și își rămân fideli cu toate că mai întâi propriile ezitări, apoi plecarea la studii le amână mereu căsătoria. Reîntors din U.R.S.S., unde avea să devină inginer militar, Dan află, într-un final melodramatic, că Ivona a murit și că îi lăsase un copil. Din cale-afară de romanțioasă, în ciuda câtorva episoade ce vor să-i dea o tentă psihologică și moral-politică, cartea izbește prin limbajul nepotrivit, stângaci intelectualizat, a cărui prețiozitate abia dacă este atenuată, uneori, de tonul glumeț-sentimental.

I.M.

❍ **GEORGESCU Ion,** *Bacalaureatul*, fragment din romanul *Noaptea salcâmilor*, MND, III, 2000, 2, 24–25.

I.M.

GHIVIRIGĂ Mihai, *Impostorul*, Buc., Scriptum 2000, 2000, 151 p. Roman autobiografic. Dacă în *Favorizare de infractor* (1995) rememorase sobru și credibil propria-i experiență de deținut politic, autorul (sub același nume fictiv: Mihai Ganea) se oprește aici asupra unui episod petrecut imediat după eliberarea sa din închisoare. Rămas de izbeliște și urmărit încă de Securitate, el are ideea de a se refugia la sanatoriul T.B.C. din localitatea Miclăușeni, unde este primit de mai vechea sa cunoștință, omenosul doctor Baciu. Acolo va fi martorul tragediei care constituie chiar miezul istorisirii sale și a cărei victimă este un personaj excepțional, Andrei. Pildă de curaj, de demnitate și dăruire, acesta, fost avocat prigonit și el de autorități, nu ezita să-i ajute pe partizanii anticomuniști ce acționau în zonă. Arestat, împreună cu doctorul, într-o razie nocturnă a Securității, tânărul va fi ucis în momentul în care va încerca să fugă. Deznodământul este interpretat de narator ca o sinucidere mascată, fiindcă, inițial sănătos, „impostorul" se contaminase grav, poate chiar de la iubita sa, îngrijită de el cu devotament până în ultimele-i clipe. Mai romanescă decât celelalte narațiuni autobiografice ale lui ~, cartea rămâne totuși fidelă unui realism de fond, evitând tonul sentimental sau incriminatoriu pe care drama povestită l-ar fi făcut posibil.

◆ Geo Vasile, CNT, 2000, 45, 6.

I.M.

GOANȚĂ Ștefan, *Popescu E. Napoleon*, II, v. *Popescu E. Napoleon*, I, 1999.

L.Pv.

GOLEA Claudia, *Planeta Tokyo*, II. *Tokyo by Night*, v. *Planeta Tokyo*, I, 1998.

I.M.

GORON Mariana, *Afaceri cu suflete de copii*, Bistrița, Editura „Mesagerul", 2000, 206 p. Subintitulat „Roman inspirat din evenimente trăite de autoare". Roman social. De factură autobiografică, prezintă, cu un tezism asumat, condiția nefericită a copiilor instituționalizați. Sunt conturate, în tușe grotești, portretele directorului de orfelinat, Grigore Creandă, care face din gestiunea orfelinatelor o afacere profitabilă, și ale personalului, precum și abuzurile, depășind cu mult limitele umanității, la care sunt supuși orfelinii. Scris într-un stil frust, romanul are o relevanță documentară semnificativă, atât prin consemnarea exhaustivă a suferințelor copiilor, cât și prin dezvăluirea carențelor sistemice vinovate de condițiile inumane din interiorul instituțiilor responsabile de protecția socială a minorilor.

E.Md.

GRECEANU Olga, *Ura care ucide*, Buc., Curtea-Veche, 2000, 293 p. Cu un cuvânt înainte de Arhimandrit Sofian Boghiu. Apare postum. Roman religios. Este inspirat, conform mărturiei autoarei, de publicarea în presa timpului a sentinței de condamnare la moarte a Mântuitorului Iisus Christos. Bazată pe numeroase surse documentare, istorice, biblice, cartea evocă atmosfera din Iudeea de la apariția Mântuitorului până la evenimentul Crucificării.

Personajul central al narațiunii este Jutabel-Ben-Eber, conducătorul religios parvenit și corupt al Cetății Capernaumului, unul din semnatarii actului de acuzare a lui Iisus. Frescă istorică și socială, realizată „cu migala și precizia restauratorului operei de artă" (Sofian Boghiu), ≈ este și un roman psihologic, ce vizează resorturile interioare ale resentimentului, orgoliului, fățărniciei. Cartea, bine realizată din punct de vedere narativ, îmbină procedee ale eposului social și psihologic, respectând rigorile și viziunea de ansamblu ale romanului istoric realist.

M.W.

GRIGORIU Ilie, *Stânca*, II, v. *Stânca*, I, 1999.

E.Md.

GROAPĂ Corneliu, *Tranșeele văzduhului*, Bacău, Babel, 2000, 320 p. Cu două cuvinte înainte, de Necolae Petrescu și de Victor Mitocaru. Roman de război. Inspirată din fapte reale, cartea evocă lupta piloților români la finele celui de-Al Doilea Război Mondial, în timpul evenimentelor din 23 și 24 august 1944. În centrul narațiunii se află destinul dramatic al lui Dan Plăiești, erou căzut în luptă sub comanda generalului Corneliu Dumitrescu, binefăcătorul din umbră al fiului său, Sebastian, rămas orfan. La rândul său rănit la Revoluția din 1989, ofițerul, aflat pe un pat de spital, rememorează printr-o amplă confesiune făcută Irinei, soția lui Sebastian, împrejurările confruntării din 1944, reconstituind parcursul mai multor membri ai familiei Plăiești, angajați în mișcarea de rezistență antifascistă. Prin alternanța firelor narative și a perspectivelor temporale, romanul oferă deopotrivă un document realist și o meditație alternativă, depolitizată, asupra istoriei României.

M.W.

GURĂU Vasile, *Drum bifurcat*, Constanța, Ex Ponto, 2000, 361 p. Roman politic. Urmărește drama tinerilor intelectuali români din deceniul șase al secolului XX. Lumea degradantă, absurdă a dictaturii comuniste este urmărită prin prisma destinului unui proaspăt absolvent de facultate, Virgil Isărescu, repartizat într-o comună obscură din județul Prahova. Silit să renunțe temporar la speranța unei binemeritate cariere universitare, împovărat cu sarcini politice, ulterior urmărit de securitate și amenințat cu arestarea, eroul se vede nevoit să fugă în Grecia, ajutat de iubita sa, Heleni Vulpan. ≈, scris într-un stil clar, alert, preponderent dialogal, nu este confesiunea unui învins, ci un roman al speranței, al posibilei salvări a individului de sub presiunea evenimențialului degradant.

◆ Ion Topolog, LCF, s. nouă, 2000, 32, 16.

M.W.

HASSEL Mike, *Război fără arme. Operațiunea „controlul minții"*, Buc., Nemira, 2000, 233 p. Roman de spionaj. Reia întreaga serie tematică a subgenului conspiraționist în vogă la sfârșitul mileniului.

E.Md.

HAȘA Gligor, *Răzbunarea gemenilor*, Deva, Emia, 2000, 296 p. Cu un pseudoprolog al autorului. Roman istoric. Acțiunea se desfășoară la sfârșitul domniei împăratului Marcus Aurelius și în timpul lui Commodus, urmașul său. Gemenii de origine dacică Ortis și Dacis cutreieră imperiul roman, din Asia Mică până în Dacia, încercând să stârpească lotrii care le-au pus în primejdie avutul și familiile. În cadrul acestui roman de aventuri, autorul schițează și un roman al căutării intelectuale. Cotiso și Zoltes Dius, prietenii gemenilor, se angajează nu numai în căutarea dreptății, ci și a istoriilor care merită a fi consemnate în veac.

M.M.

HAȚEGAN Maria Lucia, *Dispăruții*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 202 p. Însoțit de un tabel cronologic. Roman de familie. Evocă destinul unei familii de cărturari ardeleni, pe fundalul unor evenimente istorice marcante, precum Marea Unire din 1918, cele două războaie mondiale, instaurarea guvernului legionar, apoi a celui comunist. „Construit cu migală, exersând mai multe registre și extrăgând secvențele cele mai grele de înțelesuri și subînțelesuri, ≈ e, înainte de toate, romanul extenuării ideii naționale" (Irina Petraș).

◆ Irina Petraș, APS, XI, 2000, 7–8, 8.

M.W

HERA Ioan, *Trei generații*, I, Brașov, Lux Lubris, 2000, 302 p. Roman de familie. Autorul urmărește ascensiunea socială a clanului Mănoiu-Mera, originar din satul vrâncean Cârligele, până în Șcheii Brașovului, între anii 1907–1938. Didacticismul caracterizează numeroase secvențe epice.

M.M.

HODOR Constanța, *Viața mea, o lacrimă nemărturisită*, Buc., Diacon Coresi, 2000, 214 p. Cu o *Întâmpinare* de Ileana Vulpescu. Roman autobiografic. Evocă destinul unei fete, pe nume Cristina, de la primii ani de școală la absolvirea Facultății de Medicină din București, la începutul deceniului șase al secolului XX. În contextul unei existențe marcate de privațiuni și vicisitudini, cartea urmărește „neabătuta străduință a unei ființe de a-și depăși condiția socială" (Ileana Vulpescu).

M.W.

✸ **IACOB Mihai,** *Jennifer*, Buc., Crater, 2000, 348 p. Roman de aventuri. Roman „american […], o meditație despre viață, dragoste și moarte” (Mircea Mureșan).

◆ Mircea Mureșan, CNT, 2000, 39, 6; Mircea Mureșan, UC, X, 2000, 10, 7; C. Rogozanu, OBC, I, 2000, 35, 26.

M.W.

IACOBAȘ Andrei Dumitru, *Tucapai*, Constanța, Tilia Press International, 2000, 272 p. Roman științifico-fantastic.

◆ Ion Roșioru, *Voluptatea povestitorului*, LCF, s. nouă, 2000, 39, 16.

M.W.

IOSIF Marius, *Petra*, Pitești, Paralela 45, 2000, 136 p. Roman psihologic. Scrisă la persoana a treia, într-o manieră confesivă, cu accent pe sondajul interior și pe reflecție, cartea surprinde existența lui Adrian Medrea, un tânăr scriitor dintr-un oraș din Ardeal. Personaj ionescian, meditativ și analitic, eroul rememorează, pe diferite planuri temporale ce se întrepătrund, iubirea sa pentru Petra Schuller, o fată cunoscută în adolescență, plecată ulterior în Germania, pe timpul dictaturii ceaușiste. Constituită din confesiuni, rememorări, discuții filosofice cu prietenii, narațiunea se dovedește de fapt un eseu romanesc, ce se remarcă atât prin ținuta sa intelectuală, cât și prin structura compozițională modernă.

M.W.

IOVĂNEL SPINEANU Doina, *Tărâmul cerului pierdut*, Drobeta Turnu-Severin, Alter Ego, 2000, 143 p. Roman rural. Abordează procesul regăsirii bunătății ancestrale a omenirii și a credinței în puterea divină. Pornind de la preceptul biblic care-i recunoaște pe copii drept viitori supuși ai împărăției cerului, naratorul îi transformă, într-o lume în care orice speranță e pierdută, în unici mesageri posibili ai unui reviriment spiritual. Orfanii Ina și Darius, copii de o frumusețe fizică și spirituală rară și de o „adâncă înțelepciune”, devin personajele simbolice izbăvitoare ale unei colectivități rurale decăzute, fărâmițate de sărăcie, superstiție și neîncredere. Fără cronotop precis, narațiunea reconstituie crâmpeie veridice de cotidian domestic, de tipologii țărănești, de relații interumane. În galeria puținelor personaje pozitive, harnica și frumoasa Rada face o figură aparte. Pentru a împlini legatul stăpânei, boieroaica Marica, de a veghea la creșterea celor doi orfani, mai multe obstacole – penitență a pasiunii pentru crâșmarul Radu, bărbat căsătorit și răzbunător – vor trebui depășite.

L.B.

IUGA Gabriel, *Vecinătatea pustiului*, Buc., Eminescu, 2000, 204 p. Cu o prezentare de Romul Munteanu pe coperta a IV-a. Roman existențialist. De factură kafkiană, e inspirat de atmosfera sufocantă a ultimilor ani ai dictaturii comuniste. Eroul principal, Ioniță M. Mihai, este un modest funcționar care rezistă încercărilor de racolare ale unei instituții de supraveghere socială, ajungând să fie internat într-un spital psihiatric. Teroarea cultivată sistematic de către Măgureanu, șeful lui de birou, atitudinea suspicioasă a colegilor, lipsurile de tot felul devin coordonatele unui univers halucinant, în care orice încercare de comunicare autentică este strangulată. Scriitură precisă, nemilos de sobră.

M.M.

IUGA Nora, *Sexagenara și tânărul*, Buc., Albatros, 2000, 122 p. Fragmente: ≈, CNT, 1998, 2, 7; ≈, APS, X, 1999, 7–8, 22–23; *Ne-am iubit în limba germană*, RL, XXXII, 1999, 34, 23. Autoficțiune. Neconvențională, lipsită de acțiune și de personaje propriu-zise, cartea reprezintă un lung și captivant monolog al unei scriitoare de șaizeci de ani, pe nume Anna, din Bucureștiul postdecembrist. Prilejul acestei confesiuni, alcătuită din rememorări derulate după fluxul liber al memoriei, din reflecții pe teme culturale, filosofice, politice și din scurte evocări, îl constituie vizita, reală sau imaginară, făcută femeii de către un tânăr, ce joacă rolul de martor tăcut al discursului. Restrânsă pe durata câtorva ore, evocarea însumează secvențe memorialistice derulate aleatoriu, fișe disparate de existență, ce alcătuiesc, în mod convingător, un portret și, pe alocuri, un foarte bine conturat tablou de epocă. În subsidiar, romanul este o meditație asupra existenței ca text, permanent reinventată prin însuși actul narațiunii, trecută prin filtrul unei conștiințe ce se autodescoperă necontenit în oglinzile memoriei. Original și substanțial, romanul este o carte de analiză psihologică, o compoziție pe o singură voce, menită a aboli relația dintre autor și personaj, dintre realitate și ficțiune, absorbind întregul parcurs ficțional într-o hermeneutică subiectivă.

◆ Alex Ștefănescu, RL, XXXIII, 2000, 46, 4; Luminița Marcu, OBC, I, 2000, 42, 9; Tudorel Urian, CV, s. nouă, VI, 2000, 12, 7.

M.W.

❍ **IZBĂȘESCU Gheorghe,** *Răul dă naștere la rău*, fragment din romanul *Adaos de vitamine*, F, XXXVI, 2000, 7–8, 75–79.

M.W.

JURCAN Alexandru, *O decapitare nocturnă*, Oradea, Anthropos, 2000, 106 p. (Prozatori contemporani). Roman postmodern. Alcătuită dintr-o suită de confesiuni disparate, ce reproduc fragmente din existența câtorva

personaje evoluând la limita dintre real și imaginar – niște băieți aflați în vacanță la mare, o fată, un extraterestru – cartea reprezintă un experiment cu vagi semnificații textualiste. Lipsit de o structură epică bine conturată, de o acțiune propriu-zisă și de personaje cu o fizionomie definită, ≈ pare a fi mai degrabă o parabolă a lumii văzute ca text, prin imixtiunea planului real în cel ficțional.

◆ Dinu Bălan, GAS, III, 2000, 9–10, 5.

M.W.

KORY CALOMFIRESCU Ștefania, *Meseria de a dărui. Din viața unei doctorițe*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 139 p. Continuă subiectul din *Întoarcere în timp* (1999). Roman social. La granița dintre memorialistică și ficțiune, romanul se axează pe relatarea unor evenimente din viața protagonistei, Maria Cristina Poenaru, medic de circumscripție rurală în localitatea transilvăneană Albești, în anii ’60 ai secolului al XX-lea. Reflecțiile doctoriței și reacțiile acesteia la realitățile imediate răspund unor imperative etice de neclintit, într-o intenționată pledoarie auctorială pentru profesia medicală.

I.T.

LACHNER Gabi, *Suflete curate*, Baia Mare, Cybela, 2000, 127 p. Roman sentimental. Redă, extrem de lapidar, povestea de dragoste dintre Cornelia și Haki Moru, un student african de culoare. Destinele celor doi, deveniți părinți ai unui băiat crescut de soțul Corneliei, se despart pentru a se reîntâlni peste ani, cu ocazia unei operații de transplant, prin care Haki salvează viața tatălui adoptiv al fiului său.

M.W.

LÁSZLÓ Eugenia, *Lângă tine. Voilà mon adieu*, Timișoara, Marineasa, 2000, 144 p. Roman sentimental. Evocă pasiunea juvenilă a unei studente pentru un profesor american, sub forma unei lungi confesiuni lirice.

M.W.

LAUER Karin, *O zi și o noapte*, Timișoara, Mirton, 2000, 151 p. Roman sentimental. Evocă o poveste de dragoste, cea dintre Maria și un anume Corbus, marcată de drama pierderii unui copil. După succesive întâlniri și despărțiri, redate prin alternanța planurilor temporale, eroii, redeveniți părinți, își reunesc definitiv destinele.

M.W.

LAUER Karin, *Suflete gemene*, Timișoara, Mirton, 2000, 114 p. Roman de senzație. Dezvoltă o intrigă neverosimilă, sub forma unei mici drame amoroase. O tânără profesoară de matematică din Timișoara anilor 1990, Miriane Dudulescu, află că fostul său iubit, tată al copilului său, Al Bert, n-a părăsit-o plecând definitiv în Germania, așa cum crezuse, ci a murit într-un accident de mașină. Vestea, secondată de senzaționala apariție a unui frate geamăn al eroului, pe nume Mel, atrage după sine, într-un mod pe cât de fericit, pe atât de facil, căsătoria ultimilor, pusă la cale de intervențiile lui Al, de dincolo de mormânt.

M.W.

LAZĂR Elena, *Ioana*, Iași, Sakura, 2000, 127 p. Cu o postf. de Marius Chelaru. *Bildungsroman.* Concepută într-un stil reportericesc, cartea redă povestea dificilei ascensiuni sociale și profesionale a protagonistei, pe nume Ioana. Fată săracă, de la țară, eroina reușește, după numeroase încercări și eșecuri, să-și realizeze visul de a deveni magistrat.

M.W.

LIANOS Octavian, *Apostolul. Partea I*, Buc., Pro Transilvania, 2000, 419 p. Roman istoric. Bazându-se pe o impresionantă documentare, autorul încearcă să realizeze o amplă frescă a istoriei Transilvaniei între anii 1915–1920, dar nu reușește să se ridice deasupra detaliului istoric, în intenția de a crea caractere viabile din punct de vedere artistic. Se insistă asupra caracterului multietnic și multiconfesional al provinciei intracarpatice. Cuplul mixt Iosif Ilieș – Judith Kertész s-ar dori, astfel, reprezentativ pentru întreaga comunitate ardeleană. De asemenea, împlinirea acestuia prin nașterea fiicei lor, Irina, s-ar vrea un eveniment cu deschidere simbolică, de bun augur pentru viitorul României Mari.

M.M.

LUCHIAN-TUDORA Tudor, *Mătrăguna*, Buc., Fundația Revista Jandarmeriei, 2000, 239 p. Roman social. Într-un stil reportericesc și prin intermediul unor personaje lipsite de contur, cartea evocă întâmplări trăite de un locotenent, Silvian Anton, între sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, abdicarea regelui și instaurarea dictaturii comuniste. Textul poate prezenta interes mai degrabă ca document despre viața militară și politică din deceniul cinci al secolului XX.

M.W.

LUNGEANU Emil, *Profesorul de frig*, Buc., Evenimentul, 2000, 144 p. Roman satiric. Scrisă cu detașare și umor, cartea reprezintă o satiră la adresa României postdecembriste, marcată de sărăcie și de degradare a valorilor. Protagonistul este Profesorul de frig, unul din nenumăratii locuitori ai Bucureștiului care au ajuns să trăiască la limita subzistenței, agresați de haite de câini pe străzi și chinuiți de frigul insuportabil din apartamente. În speranța mutării într-o locuință

racordată la încălzirea centrală, eroul scrie o carte, un tratat despre frig, menit a fi vândut în America. Demersurile sale editoriale se dovedesc însă iluzorii, din pricina corupției existente în toate instituțiile statului. Astfel, personajul se vede, în cele din urmă, nevoit să-și vândă un rinichi, în încercarea zadarnică de a-și asigura un trai decent. Ca scriitură, ≈ este un roman neconvențional, ce reunește evocări derizorii, scurte eseuri, pasaje umoristice, versuri, într-o atmosferă generală de bizarerie și de degringoladă, specifică fantasticului parodic.

M.W.

MARIAN Maria, *Castelul englezesc*, Buc., Mașina de Scris, 2000, 280 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a semnată de Domnița Ștefănescu. Fragment: *Colonia*, APS, XI, 2000, 5, 13–14. Roman sentimental. În România interbelică, în mediul cosmopolit al petroliștilor din Valea Prahovei, Beti, elevă de pension, se îndrăgostește de Anton, tânăr ofițer, dar se căsătorește cu Martin, un inginer britanic. Câțiva ani mai târziu, ea trebuie să își expună reputația și familia pentru a fi alături de Anton în pragul morții. Drama se ilustrează în pasiuni intense și simple, fără adâncime psihologică: iubire, jertfă, gelozie. Romanul aspiră și la o frescă a lumii petroliștilor între cele două războaie, fără să depășească nivelul compilației reportericești.

L.T.

MARINCEA-CRÂNGEANU Florin, *Arcana.* I. *Psalmii lui David*, Alexandria, Teleormanul Liber, 2000, 132 p. Cu o pref. a autorului și o caracterizare pe coperta a IV-a de Ștefan Cazimir; II. *Pildele lui Solomon*, Alexandria, Teleormanul Liber, 2000, 113 p. Cu două caracterizări pe coperta a IV-a, de Nicolae Ciobanu și Petre Răileanu. Roman parabolă. Construcție epică formată dintr-o serie de scurte narațiuni de sine stătătoare, ordonate în jurul Arcanei, toponim fictiv cu valoare simbolică. Derivat din „arcan", numele localității ilustrează transparent o reprezentare a înrobirii, sugerând, în intenția autorului, „lipsa de libertate a unui popor vitregit de istorie". Conceput ca o colecție de biografii, romanul urmărește de-a lungul unei jumătăți de secol – din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial până la căderea comunismului – forme variate ale opresiunii, pe care societatea, destinul colectiv ori condiționările individuale le-au impus, de la experiența războiului, până la subjugarea erotică ori la constrângerile profesionale. În ciuda proiectului ambițios, cartea nu izbutește să contureze portretul unei identități colective, nici să dea consistență toposului Arcanei, rămânând o simplă culegere de proze realiste autonome.

L.T.

MATALĂ Dumitru, *Trecere pentru pietoni*, Buc., Eminescu, 2000, 335 p. Roman de familie. Are un caracter autobiografic. Într-un oraș de provincie, după un ritual bine stabilit, se reunesc, de câteva ori pe an, părinții și cei trei copii, Radoslav, Anton și Mileva. Biografiile tuturor personajelor sunt abordate din perspectiva memorialistului, nu din aceea a romancierului. Starea civilă a lui Radoslav, care o iubește pe Nicoleta în afara instituției căsătoriei, provoacă o dramă relevantă numai într-o ordine a vieții private. De fapt, în ciuda pretextului romanesc și a transfigurării obiective a materiei epice, avem de-a face cu istorii intime, desprinse dintr-un album de familie și destinate celor implicați. De aceea, preocuparea naratorului de a rememora figura mamei și de a-și lămuri semnificațiile dispariției ei rămâne fără valoare generală, în spiritul unei proze de evocare lipsite de tensiune.

L.T.

MIHADAȘ Teohar, *În colț lângă fereastră*, Cluj-Napoca, Clusium, 2000, 186 p. (Mărturii). Roman autobiografic. Parte a unui ciclu autobiografic compus din romanele *Frumoasa risipă* (1980), *Pe muntele Ebal* (1990), *Steaua câinelui* (1991), *Pinii de pe Golna* (1993) și *Străinul de la miezul nopții* (1996). Redactată între 1985 și 1987, cartea oferă o reconstituire cu tâlc a anilor de profesorat petrecuți de autor în orașele Bistrița și Năsăud, în perioada 1945–1948. Reîntâlnirea cu un prieten, la aceeași masă de local, după 40 de ani, îi dă lui Aru prilejul regăsirii de sine prin evocarea puternic expiatoare a unor persoane și întâmplări, ca într-o revelație a identității ființei recompusă acum din ceea ce a pierdut. Recreate prin mecanismele profunde ale amintirii, figuri de profesori și de elevi, de prieteni, de femei iubite, de intelectuali cu ținută morală fermă sau de scriitori veleitari se succedă de manieră fantasmatică, într-o narațiune personală plină de forță dramatică și de vibrație lirică. Date istorice ale vieții literare, precum și realități sociale și politice ale vremii sunt încifrate prin transfigurări onomastice minimale și prin anumite notații cu caracter alegoric.

I.T.

MIHAIL Nicolae-Paul, Mihai OPRIȘ, *La roata norocului*, Buc., Eolia, 2000, 232 p. Roman haiducesc. În Moldova secolului al XVIII-lea, haiducul Foaie-n Fir și ceata lui, adăpostiți de Anița, la hanul „La roata norocului", atacă conacele boierești, fură cai și prind în ambuscadă calești cu galbeni. În paralel se conturează destinul lui Spiru, mic boier de curte care, prin intrigi, țintește să ia locul lui Vodă.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 18, 102.

L.T.

MIHAILOPOL Aurel, *Sărut mâna, coniță, a venit fotografu'*, Buc., Curtea Veche, 2000, 213 p. Cu o pref. de Tudor Octavian. Fragmente: *Fane Milosu'*, ALFL, 1981, 111–114. Roman autobiografic. În anii '50 ai secolului XX, Mihai P. Mihai, fotograf în redacția unui ziar central, duce o existență dublă. Reporter de actualități prin profesie, el este artist prin preocupări. Pe lângă imaginile mobilizatoare ale noii industrii socialiste, Mihai surprinde instantanee de natură, pe care le trimite în secret spre Occident. Odată descoperite, activitățile lui clandestine îl compromit, iar cariera i se încheie nespectaculos la o revistă de provincie. Din roman se reține încercarea de transcriere a unor instantanee de tip fotografic prin scurte poeme în proză care tematizează imagini ce ating în moduri diferite limita artei fotografice și a limbajului: mișcarea, gravitația, conturul evanescent al siluetelor.

L.T.

MIHALI Felicia, *Eu, Luca și chinezul*, Buc., Image, 2000, 174 p. Cu o caracterizare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman social. În atmosfera României postdecembriste, romanul își propune să desfășoare o dublă evocare, construind o poveste de dragoste în paralel cu o frescă socială. În plan intim, narațiunea urmărește iubirea dintre protagonistă și un chinez, Yang, insistând pe incompatibilitatea culturală care condamnă, de la început, relația celor două personaje, la eșec. În plan social, cartea face o cronică a vieții din redacția unui mare jurnal bucureștean, încercând să schițeze un vast tablou al evoluției presei scrise în epoca de tranziție. Proiectul romanesc sucombă pe ambele planuri. Cu un deznodământ ușor de anticipat, povestea de iubire se dovedește, în cele din urmă, anostă, în vreme ce consemnarea vieții redacționale se dizolvă într-o notație a cotidianului mărunt, fără relevanță istorică.

L.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Anchetatorul*, Buc., Casa de editură „Petru Maior", 2000, 196 p. Roman politic. Reconstruiește, pornind de la un caz real, evoluția unei anchete desfășurate de Securitate în 1959, care îl condamnase pe Gheorghe Bădiuc, bufetier pe trenul expres București-Moscova, la 7 ani de închisoare. Vina lui Bădiuc era de a fi spus bancuri despre regimul comunist; deși o parte din acestea se dovediseră a fi simple reminiscențe literare (din *Ciulinii Bărăganului* ai lui Istrati, de pildă). Relatarea se face din perspectiva securistului care anchetase cazul, Vasile Apetroaiei, chinuit de mustrări de conștiință. La vremea respectivă, acesta făcuse, totuși, tot ce îi stătea în putință, inclusiv un recurs, pentru a evita condamnarea. Motivul pentru care efortul de atunci îi apare lui Vasile Apetroaiei ca insuficient la începutul anilor 1990, când are loc reconstituirea, ține în primul rând de faptul că relația sa cu Gheorghe Bădiuc devenise între timp una de familie, prin căsătoria copiilor lor.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 13, 92.

L.T.

✸ **MIHĂILESCU Virgiliu Vasile,** *Casa cu umbre*, Târgu-Mureș, Petru Maior, 2000, 178 p.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 2, 70.

L.T.

MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Suferințele Alinei*, [Buc.], Casa de Editură „Petru Maior", 2000, 156 p. Roman sentimental. Divorțată de Paul Mărgean, Alina Andreescu – dactilografă cu veleități artistice – își reface căsnicia alături de Nicu Dușescu, bărbat mai în vârstă, de al cărui comportament galant, vădit diferit de docilitatea maternă a primului soț, se simte atrasă. Ambele mariaje se destramă, însă, din cauza imaturității soților și a imixtiunilor mamelor acestora. Femeia își duce cu stoicism crucea mai departe, crescându-și cei doi copii și reușind o carieră actoricească de succes în cadrul Teatrului Nottara. Finalul o readuce alături de cel de-al doilea soț.

L.T.

MIRCIOANE Matei, *Epopeea lui Ghimeș*, I, Reșița, Menghina, 2000, 130 p. Roman istoric. Având pretenții de epopee, e dedicat Banatului din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Intenția autorului, insuficient justificată, este de a construi personajele principale, pe Varlam Ghimeș și pe Ene Ienchidu, inclusiv prin raportare la eroii mitici din antichitate, Ghilgameș și prietenul său Ienchidu.

M.M.

MIRON Paul, *Târgul șaradelor. O povestire tridimensională*, Iași, Institutul European, 2000, 165 p. (Inorog 29). Metaficțiune istoriografică. Acțiunea, fantastică, e plasată într-un Iași mitic. Naratorul are de-a face simultan, într-un aiuritor tunel al timpului, cu Securitatea, care-l caută pe mitropolitul Dosoftei la domiciliul lui ieșean, cu primarul Simirad, cu patriarhul Hrisant Notara, cu bi-vel vornicul Ion Neculce și cu junimiștii.

M.M.

MIZDREA Vasile, *Hotarul singurătății*, Constanța, Ex Ponto, 2000, 189 p. Cu o caracterizare de Ovidiu Dunăreanu pe coperta a IV-a. Roman social. Are un caracter autobiografic și este consacrată vieții de grănicer. Andrei Cazacu, comandant de pichet în Dobrogea, își relatează activitatea pusă în slujba luptei împotriva contrabandiștilor, la granița de sud a României. Narațiunea se fărâmițează într-o serie de mici anchete

dramatizate al căror erou e câinele-lup Codruț. În rest, construcția e minimală, intimitatea personajului principal reducându-se la relația conjugală cu o soție oarbă, care își recapătă vederea în timpul nașterii. Romanul compensează, în chip nefericit, sărăcia materiei epice prin numeroase inserții senzaționale.

◆ Geo Vlad, MET, XI, 2000, 3, 10; ⁂, TMS, s. nouă, V, 2000, 9, 15.

L.T.

✷ **MOLDOVAN Dragoș,** *Docurile nimănui sau „Jirair" – o biografie romanțată*, Buc., Eminescu, 2000, 188 p. Roman parabolă. „Roman cu armeni", centrat pe biografia unui „personaj bizar, Jirair Ghiulbenghian, ale cărui dezamăgiri provoacă… glaciațiuni la scară planetară, distrugerea și recrearea omenirii" (Daniel Cristea-Enache).

◆ Daniel Cristea-Enache, ALA, IX, 2000, 535, 5.

L.T.

MURĂRESCU Victoria, *Anonimus*, Sibiu, Imago, 2000, 110 p. Roman parabolă. Narațiune eterogenă, care asociază elemente fabuloase și suprarealiste unui scenariu realist pentru a sugera o parabolă a imoralității societății postrevoluționare. În Loaia, mic orășel fictiv, menționat și într-o altă proză a ~, *Iarba morții* (1995), soții Lacrima și Arin primesc anonime care îi avertizează, pe fiecare în parte, despre relațiile extraconjugale ale celuilalt. Lacrima pornește într-o căutare a autorului scrisorilor, ajutată de două personaje supranaturale, Ursitoarea-Uca-Hăbăuca și îngerul „muzoi" Ipate. E vorba de o căutare simbolică, din care rezultă o galerie de figuri ale unei umanități decăzute. Ființe fără nume, identificate funcțional, Doamna Parizer, Domnul Trompetă, Fantele, Profesorul reprezintă personaje care, tratate în cheie suprarealistă, își întruchipează viciul într-o formă esențializată. Pentru Lacrima, care nu mai vede în jurul ei decât „anonimi", căutarea devine astfel o experiență uniformizatoare a vieții în întregul ei. Romanul încearcă fără succes să cuprindă în această mișcare de generalizare simbolică și lumea politică postrevoluționară.

◆ Vasile Chifor, EPR, XI, 2000, 2, 25.

L.T.

MURGOCI Petru, *Așa a fost să fie*, Iași, Sakura, 2000, 315 p. Cu o pref. la care lipsește finalul și semnătura autorului și o prezentare nesemnată pe coperta a IV-a. Roman autobiografic. Continuă maturizarea erotică a eroului narator din romanul *Până când vei reveni* (1999). Viața personajului principal este, acum, marcată profund de întâlnirea cu Zâna, fiica unui bulibașă.

M.M.

MUȘAT Virginia, *Judecata de apoi*, Buc., Paradis, 2000, 141 p. (Rotonda romanului românesc). Roman de senzație. Pilotul Nic aduce din străinătate fostei sale soții un medicament pe care aceasta îl folosește ca să se sinucidă. Este acuzat de crimă și condamnat la închisoare. Eliberat din detenție, protagonistul încearcă să fugă din țară și este împușcat de grăniceri.

L.T.

NĂSTASE Gabriel, *Șoseaua de centură (o spusă)*, Buc., Eminescu, 2000, 191 p. (EE Stylus). Fragmente: *Transfer*, LCF, XXV, 1982, 25, 5; ≈, SLAST, II, 1982, 61, 6; *Ploaia din fereastră*, în vol. *Preludii epice*, 204–218. Roman textualist. Redactat între 1977 și 1980, într-o manieră compozițională de tip montaj, romanul tematizează principiile textualismului, configurate în mod particular prin metafora din titlu. Reluată obsesiv și fixată prin punere în abis, figura șoselei de centură marchează granița dintre planurile faptelor, al ficțiunii și al enunțării, și permite totodată transferul intertextual între acestea, provocând astfel un joc al posibilităților combinatorii potențial nesfârșite. În acest joc, protagonistul – naratorul, cel care scrie cartea și chestionează rostul textului – își construiește identitatea prin filtrarea interiorului și a exteriorului, precum în scena petrecută în fața marelui Acvariu, hiperrealismul unor reprezentări citadine absorbind adesea imagini și figuri simbolice.

◆ Ion Cristoiu, *Prezumția de talent*, în vol. *Preludii epice*, 12.

I.T.

❍ **NEAGU Nicolae,** *Cu ochii întredeschiși*, fragment de roman, LTL, I, 2000, 4–5, 18–19.

L.T.

NEAGU Nicolae, *Nouă luni cu Lelia*, Buc., România Press, 2000, 111 p. Roman autobiografic. Nuanțat metaficțional, reconstituie evenimentele inedite ale unei iubiri mature, derulate între 21 mai 1999 și începutul lui martie 2000, reflectate parțial în notele unui jurnal pe sărite intitulat *Șotron*. Inserția câtorva fragmente din creația lirică a autorului, precum și suita de scene din viața literară autohtonă completează o narațiune confesivă ancorată autobiografic, marcată obsesiv de moarte, iubire și creație.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 40, 4.

C.R.B.

❍ **NECULA Damian,** *Bibliotecarul*, fragment din romanul *Copiii Virtualului*, CNT, 2000, 49–50, 20–21.

L.T.

NEDELCIU Mircea, *Zodia scafandrului. Roman inedit*, Buc., Compania, 2000, 149 p. (Contemporan). Cu o *Notă*

asupra ediției de Adina Kenereș. Fragmente: *Zodia scafandrului autonom*, LTE, II, 1992, 19, 12; ≈, ALA, VIII, 1999, 476, 9. Textul a fost publicat postum, după o versiune manuscrisă nedefinitivată de autor. Roman postmodern. Configurație narativă ezitantă și cu semnificații insuficient decantate, ≈ conturează, în jurul metaforei din titlu, un proces introspectiv cu valențe autobiografice și o nostalgie a evaziunii cu vocație politică. Interpretând imaginea „scafandrului" atât ca simbol al adâncirii în sine, cât și ca formă de refugiu din calea istoriei, cartea dezvoltă două fire epice paralele. Pe de o parte, din perspectiva unui personaj care poartă, asemenea autorului, numele lui Mircea Nedelciu, textul consemnează evoluția unei boli incurabile, structurându-se ca un jurnal de observație clinică ținut de-a lungul a doi ani și alcătuit din douăzeci și cinci de secvențe, ordonate cronologic. Această „scufundare" în intimitatea corpului bolnav nu reprezintă însă numai notația unor transformări fiziologice, ci și o investigație a motivațiilor scriiturii. Asimilând semnele lingvistice ale literaturii cu simptomele cancerului, ca emanație exterioară a unor forțe nocive care consumă ființa din interior, jurnalul dedicat bolii susține o reflecție, cu caracter eseistic, asupra solidarității dintre scris și moarte. De cealaltă parte, cartea reface destinul lui Diogene Sava, cercetător într-o secție a unui Institut de Istorie de la înființarea acestuia, în 1977. Reprezentare a vieții terne a unui funcționar care îmbătrânește într-o instituție comunistă fără sens, populată de oportuniști și justificată prin teme absurde de plan, biografia personajului se consumă în derizoriu. Captiv unui destin, unei societăți și unui sistem politic, Diogene Sava ar putea găsi în refugiul interior o șansă a salvării personale și un mod de câștigare a libertății în raport cu o realitate insuportabilă. Încercând să aprofundeze simbolul central al scufundării în sine, romanul răsfrânge astfel, în oglinzi paralele, două destine simetrice. Unuia interioritatea i se impune, celuilalt i se refuză. Dincolo de proiect, narațiunea alcătuiește mai degrabă o colecție neomogenă de ipostaze ale interiorizării.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 1, 78; ⁂, OBC, I, 2000, 41, 2; Mira Nedelciu, Sorin Preda, ≈ – *exerciții de suferință* (i. cu ~), VTR, XXVIII, 2000, 12, 16–17; ⁂, RL, XXXIII, 2000, 49, 4.

L.T.

✷ **NEȘU Ioan,** *Natură moartă cu statuie*, Buc., CNI Coresi, [2000], 189 p. Fragmente: ≈, „Arcadia", 1998, 26; ≈, TMS, s. nouă, IV, 1999, 8, 8. Roman social. Povestea vieții „unui miliardar provincial" (Geo Vasile).

◆ Ion Roșioru, TMS, s. nouă, V, 2000, 6, 6–7; Geo Vasile, CNT, 2000, 22, 5; Titus Nițu, TRI, 2000, 1242, 4.

L.T.

NICOLCIOIU Dumitru, *Libertatea de a purta cătușe*, Buc., Fundația Luceafărul, 2000, 448 p. Fragmente: *Papaeta*, LCF, s. nouă, 1996, 39, 8–10; *Sora lui „Gundi"*, LCF, s. nouă, 1997, 22, 8. Cu o caracterizare de Marius Tupan pe coperta a IV-a. Roman politic. Consemnând reintegrarea socială a unui fost deținut politic, cartea construiește o viziune a libertății imposibile. În centrul narațiunii stă biografia lui Dinu Nicodim, fost student la medicină, condamnat, în timpul terorii staliniste, la doi ani de închisoare. Urmărind acțiunile protagonistului imediat după eliberarea din detenție și tentativele acestuia de a-și găsi locul într-o societate care l-a marginalizat, textul face o cronică a experiențelor sale umilitoare. Inițial încărcător într-o fabrică, apoi îngrijitor la o policlinică, eroul reușește cu greu să se afirme profesional, pentru a ajunge, în cele din urmă, medic de țară. Ceea ce poate părea la prima vedere un traseu al reintegrării sociale se dovedește a fi, în realitate, asimilarea graduală a unei revelații negative. Experiențele la care este supus Dinu Nicodim îi oferă noi ocazii, tot mai subtile, de acceptare a autorității. Obligat să raporteze periodic ofițerului care îl supraveghează, protagonistul resimte mai întâi atracțiile perfide ale delațiunii; urmează, pe rând, coerciția sexuală a unei colege de serviciu, impoziția blândă a directoarei de spital, sugestia părintească a unei conduite profesionale adecvate. Obligația se insinuează sub fețe multiple în existența eroului, invadându-i progresiv intimitatea, întrun proces în care, la capăt, orizontul lui afectiv ajunge să fie populat în mod exclusiv de figurile autorității. Nu e vorba de o banalizare a terorii, ci de o interiorizare a ei. Supravegherea se asociază astfel protecției paternale, căldurii erotice, afecțiunii materne; dacă pe ofițerul de miliție îl simte ca pe un tată, față de directoarea de spital Dinu Nicodim are sentimente filiale. Romanul izbutește astfel, pe fondul unor experiențe eminamente biografice, să problematizeze posibilitatea libertății, dimensiunile coerciției sociale și ambiguitățile fundamentale ale autorității.

◆ M.[arius] T.[upan], LCF, s. nouă, 2000, 21, 19; Geo Vasile, CNT, 2000, 42, 6.

L.T.

NISTOR Marin, *Emancipare și miraj*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 243 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Gheorghe I. Bodea. *Bildungsroman*. „Roman-document care reconstituie […] edificarea unei noi societăți după 1945 în România" (Gheorghe I. Bodea), ≈ oferă o reprezentare a celor două fețe ale utopiei comuniste, văzută ca șansă de emancipare socială și, în același timp, ca teroare. În centrul cărții stă destinul unei femei, Miu, care, născută la țară, înainte de război,

reușește să părăsească orizontul limitat al existenței rurale. Biografia sa se suprapune experimentului social și economic promovat de regimul comunist, traversând naționalizarea, colectivizarea și industrializarea. Stabilită în Constanța, protagonista se angajează în cadrul șantierului naval, ocupând în cele din urmă un post de economist. Evoluția sa, urmărită pe planuri multiple, ca formare a unui comportament social, ca rafinare intelectuală și ca sofisticare afectivă, are însă un efect care, în mod paradoxal, se dovedește negativ. La capătul propriului proces de emancipare, eroina ajunge să înțeleagă mecanismele de supraveghere, de delațiune și de pedeapsă pe care se sprijină funcționarea lumii comuniste.

L.T.

NOVAC Mircea, *Perfida îmbrățișare a mării*, Buc., Semne, 2000, 175 p. Cu o pref. de Mihai Coleșiu. Roman social. Urmărește viața marinarilor de pe motonava Moinești, care face o călătorie din Marea Neagră până la Singapore. Cartea înregistrează activitățile cotidiene de pe vapor, obligațiile lor de rutină ori revendicările lor sindicale, ce au ca obiect calculul diurnei, fără să trateze diferențiat preocupările individuale ale marinarilor.

L.T.

OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Un stilet cu șampanie*, v. *Panică la căsuța cu zorele*, 1977.

V.T.

OLĂREANU Costache, *Sancho Panza al II-lea*, v. *Cu cărțile pe iarbă*, 1986.

M.V.

PARASCHIVESCU Radu, *Balul fantomelor*, Buc., 2000, 288 p. Roman al tranziției. Construit mozaical, prin alternanța perspectivelor narative și prin tehnica colajului, redă aventura lui Virgil Mihalcea, profesor de literatură universală și latină la un liceu din București. Implicat fără voie într-o rețea de traficanți de droguri din mafia italiană ajunsă la vârful aparatului de stat, eroul, fire nonconformistă, boemă, ajunge în situația tragi-comică de a vinde stupefiante propriilor săi elevi. Adevăratul protagonist al cărții este însă societatea românească a tranziției, un „Absurdistan" aflat în plină degringoladă, corupție și confuzie a valorilor. Tema centrală, a inadaptării, este subsumată unei viziuni postmoderne, cu elemente de discurs satiric, umoristic și polițist.

◆ ⁂, RL, XXXIII, 2000, 46, 4.

M.W.

PARASCHIVESCU Radu, *Efemeriada*, Buc., Libra, 2000, 355 p. (Contemporaneea). Metaficțiune. Evocă, prin procedeul romanului în roman, destinele a doi prieteni, Sergiu Varnali și Andrei Someșan, ambii niște străini în sens camusian în lumea comunistă marcată de prejudecăți, abuzuri și privațiuni. Accentele existențialiste sunt evidente pe parcursul narațiunilor ce evoluează în paralel, în oglindă, mai întâi din perspectiva lui Sergiu, fost asistent universitar ajuns bibliotecar și documentarist, apoi din cea a lui Andrei, un profesor de muzică ratat. Confesiunea celui dintâi, din prima parte a cărții, ce conține și fragmente dintr-un roman scris de acesta, este completată, în cea de-a doua parte, de mărturia prietenului său, narator, personaj și cititor care comentează critic atât faptele, cât și scriitura, în lungi pasaje intra și intertextuale. ≈ devine astfel romanul mai multor romane evoluând în paralel, pe tema dezrădăcinării, a angoasei și a posibilei evaziuni într-o „suprarealitate", fie a literaturii, fie a visului, fie chiar a universului monahal. Aceasta din urmă este, de altfel, soluția finală a lui Sergiu, dispărut misterios la mănăstirea Agapia, după o lungă suită de eșecuri existențiale.

M.W.

PARDĂU Platon, *Hana. Roman de dragoste și ură*, Buc., Cartea Românească, 2000, 138 p. Roman sentimental. Povestea unui cuplu de intelectuali aflat la apusul vieții – Carol Popa, profesor chirurg oncolog, șaptezeci de ani, și Hana, evreică, cercetătoare la un Institut de Virusologie. Întrunirea dedicată „fiilor celebri", organizată de primarul din Doruna, locul de baștină al celor doi protagoniști, reprezintă un pretext pentru Carol Popa de a-și rememora viața și de a răscoli amintiri. O pledoarie pentru dragostea de semeni și puterea de a ierta.

L.B.

PAVEL Eudochia, *Abaris și nava cosmică. Roman mitologico-fantastic*, Buc., 2000, 112 p. Roman științifico-fantastic.

L.B.

PAVEL Vasile, *Întoarcere la castel*, I, Iași, Universitas XXI, 2000, 160 p. Cu o scurtă prezentare de Constantin Dram, pe coperta a IV-a. Roman social. Acțiunea gravitează în jurul Castelului, laitmotiv al durabilității, semn al sfidării temporalității și a nestatorniciei vremurilor, la care toate se raportează, deși lumea românească contorsionată ia calea războiului și a marii schimbări. „Un straniu și incitant amestec de literatură clasicizantă, chiar vetustă și de literatură modernă, cu accente chiar post-moderniste" (Constantin Dram).

L.B.

PETRINGENARU Octavian, *Din viața lui Răzvan Bodogan*, Buc., ROP Incandescent, 2000, 195 p. Cu un cuvânt înainte semnat de autor. *Bildungsroman*. Are un

caracter autobiografic. Destinul protagonistului, Răzvan Bodogan, tânăr tehnician într-o uzină din Ploiești, este marcat de afecțiunea filială față de mamă și de dorința asiduă de a ajunge student la Metalurgie. Mediile diverse – industriale și studențești, dar și medicale și artistice – pe care personajul le traversează pun în lumină realități sociale și economice din România anilor ’60 ai secolului al XX-lea.

I.T.

PLESCĂU Adrian N., *Am stat cu femeia față în față*, Brașov, 2000, 122 p. Roman erotic. Urmărește căutările unui Casanova autohton.

L.B.

PLEȘEA Gabriel, *Dosarul cu bârfe*, Buc., Vestala, 2000, 318 p. Roman politic. Narațiunea se înscrie în seria „documentelor” românești ce demască regimul totalitar comunist. Pretextul dezvăluirilor îl constituie dosarul de securitate al protagonistului, Ion Olteanu, dosar pe care, printr-un act de bravură, un vechi prieten de școală îl sustrage, după Revoluție, și îl aduce în America. Amintirile trezite de document conturează, în tablouri succesive, viața personajului înainte de exil, care poate fi și viața atâtor alți români înainte de ’89. Paralelismul celor două surse ce asigură fluxul narativ – cel al amintirilor trăite, alături de cel al consemnărilor trucate – generează o modificare sensibilă a prozei lui ~, printr-o atentă aplecare spre „analiza mai minuțioasă, într-o perspectivă nouă, verticală” (Titu Popescu).

◆ Titu Popescu, DUL, X, 2000, 132, 59.

L.B.

✷ **POP Maria,** *Caina sau Surorile Krețov*, Buc., 2000, Vremea, 192 p. Roman social. „Fragment de istorie contemporană, document de pictură socială și morală, un îndrăzneț demers psihologic, desfășurat aproape la modul dostoievskian” (Constantin Ciopraga).

◆ Constantin Ciopraga, TMS, s. nouă, V, 2000, 11, 6.

L.B.

POP Vasile, *Doar o seară?*, Făgăraș, Negru Vodă, 2000, 134 p. Cu o pref. de Ion Funariu. Roman epistolar. Evocă povestea iubirii neîmplinite dintre doi tineri, Amina, elevă de liceu, și Mihai, inginer constructor. Cele mai reușite rămân scrisorile pline de căldură și de sinceritate ale începutului unei relații ce se degradează pe măsură ce politicul și banalul inundă paginile.

L.B.

POPA Ioan, *Cerul și pământul de acasă*, I, Blaj, Astra, 2000, 153 p. Roman autobiografic. Prezintă copilăria și adolescența naratorului, fiind scris într-un stil nostalgic, confesiv. Pe fundalul unor evenimente tragice (cel de-Al Doilea Război Mondial, urmat de ocupația sovietică), Roșia de Secaș, satul de origine, Blajul și Clujul constituie repere majore în devenirea povestitorului.

L.B.

POPESCU Andreea, *Mireasă de mai*, Târgoviște, Macarie, 2000, 95 p. (Prima carte). Cu o notă a editorului Mihail I. Vlad și o postf. de Lucian Grigorescu. Roman de senzație. Are însă o tentă moralizatoare. După ce-și supune eroii la transformări radicale, din cauza iubirii și pentru iubire, tânăra romancieră nu le va acorda, în final, nicio șansă de salvare: Viorel Dragomir, alias Viorel Kiss, șeful lumii interlope dâmbovițene, va muri împușcat, împreună cu soția sa, victime ale unei răfuieli mafiote.

L.B.

PREDA Mira, *Frontul alb*, Buc., Eminescu, 2000, 423 p. Ultimul roman din ciclul *Riposta*, început cu *Riposta* (1989) și continuat cu *Avalanșa* (1998). Roman de război. Compoziție contrapunctică. Capitole din jurnalul de război al doctorului Laru alternează cu fragmente epice inspirate din viața medicală postbelică.

M.M.

RADU Elena, *Drumul vulpii*, Buzău, Alpha, 2000, 199 p. Roman psihologic. Reconstituie, pe fundalul unei copilării traumatizante, drama unei tinere mame. Prizonieră a unui mariaj eșuat, confuză, Silvana e gata să reitereze greșeli din trecutul părinților săi. Confesiunea, practicată ca terapie, constituie începutul unui lung proces de recuperare a propriei identități, până la întâlnirea inevitabilă cu divinitatea, indispensabilă clarificării morale.

L.B.

RADU George, *Ave Maria*, Buc., UMC, 2000, 163 p. (Mari romane de dragoste). Cu o postf. a autorului. Roman autobiografic. Reface, într-un stil intelectualizant, dar tern, anii de studenție ai naratorului. Paul Avram, student la filologie, trăiește, în Bucureștiul anilor 1950, o poveste de iubire alături de Mira, colega de facultate, viitoarea sa soție. Tonul aproape impersonal cu care sunt narate trăirile celor două personaje, evocările palide ale evenimentele istorice, ce revin ca fundal, conferă epicului un pronunțat caracter artificios.

L.B.

RĂDULESCU Corneliu, *Jocul cu umbre. Roman (oarecum) parodic*, Petroșani, Matinal, 2000, 299 p. Fragmente: *Două întâlniri*, VTR, XVII, 1987, 10, 3; *În vizită la Magdalena*, ST, XLI, 1990, 10, 38–40, 48;

Complotul celor trei butoaie, LTE, III, 1993, 15–16, 8; *Moartea și două flori albe*, TR, 1993, 13, 8; *Ah, fericitele zile de vară*, TR, 1995, 8, 6; *Ghipsul, blonda și contrabasul*, TR, 1996, 30, 10; *Dama-cu-sânziene*, OPU, IV, 1998, 2, 6–7. Roman psihologic. Întâlnirea cu o misterioasă persoană venind dintr-un trecut îndepărtat, urmată de un ciudat accident de mașină, îl determină pe Alexandru Pajiște, bolnav internat, să-și retrăiască trecutul pe care-l renegase și care devenise un coșmar. Cele șase nopți de recuperare fizică și psihică reconstituie drama unui adolescent în formare, victimă a unor întâmplări absurde, a politicii și a istoriei, deopotrivă. Atmosfera celui de-Al Doilea Război Mondial, percepută din interiorul unei școli-leprozerii, unde un grup de elevi izolați și debusolați sunt pregătiți să devină uneltele unei imense ambiții grotești de a schimba soarta lumii, este apăsătoare, torturantă, vechiul Conac, pierdut în câmpia muntenească, locația amintirilor lor traumatizante, întreținând sentimentul de incertitudine generalizată.

L.B.

RĂDULESCU Corneliu, *Ta-ram-ta-ta sau 5 băieți și dulcea libertate*. *Roman în trei povestiri sau trei povestiri într-un roman*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, 76 p. (Colecția DA). *Bildungsroman*. La limita genului, narațiunea marchează trei momente ale vieții protagonistului Adam V. Adam, absolvirea facultății, realizarea profesională și moartea prematură.

L.B.

REBREANU Tiberiu, Ilderim REBREANU, *Arhangheli de lut*, Buc., 100+1 Gramar, 2000, 418 p. Cu o pref. de Ilderim Rebreanu și o *Mărturisire*, de același autor, la final. Roman istoric. Construit în jurul biografiei controversatei figuri a lui Corneliu Zelea-Codreanu, epicul surprinde contradicțiile societății românești din cele două decenii marcate de mișcări naționale și anticomuniste care au culminat cu înființarea Gărzii de Fier.

L.B.

✸ **RIZEANU Nicolae,** *Jurnal de afaceri*, Buc., Pandora, 2000, 176 p.

◆ ⁂, UC, X, 2000, 10, 10.

L.B.

ROCNEANU Toma G., *Gazeta de suflet*, Baia Mare, Editura ISO, 2000, 108 p. Cu o pref. de Octavian Butuza. Roman al tranziției. Evocarea societății românești de după 1989 se realizează cu ajutorul corespondențelor primite la redacția cotidianului *Clinchetul* din Baia Mare de către ziaristul Sebi. Autorul încearcă un soi de narațiune în ramă, fiecare răvaș ridicând câte o problemă relevantă pentru tranziția post-comunistă. Eroul povestirii-cadru este tânărul Stan Alexandru (Sandu) care dă un anunț matrimonial la *Clinchetul*. Acesta primește nenumărate scrisori, dar nu se poate hotărî pe care dintre tinerele dornice de măritiș să o întâlnească. Trimis la Miskolc, în Ungaria, la o specializare pentru construirea micro-centralelor de bloc, Sandu are un accident de muncă. Sanda, una dintre epistoliere, vine și ea în orașul maghiar la fratele ei, Emil, instruit în același program cu Sandu. Ea îl va îngriji cu devotament pe corespondentul ei de la *Clinchetul*, iar în final cei doi se vor căsători, în timp ce ziaristul Sebi, îndrăgostit și el de Sanda, se va consola cu munca la ziar.

M.M.

ROCNEANU Toma G., *Iubirile Elisabetei*, Baia Mare, ISO, 2000, 96 p. cu o introd. de Octavian Butuza. Roman social. Înregistrând de manieră monografică aspecte din viața localităților miniere Băiuț și Petrila, scenariul epic urmărește destinul tinerei Elisabeta, „frumoasa Băiuțului", supus unor cutume locale și influențat în mod dramatic de circumstanțe istorice și politice din prima jumătate a secolului al XX-lea. Deși construite prin filtrul unei obiectivități realiste, evenimentele și personajele pierd din autenticitate odată cu intruziunile de natură livrescă ale autorului.

I.T.

ROHA Eliza, *Întâlnire la castel (A doua persoană)*, Buc., Romira Betta, 2000, 160 p. Roman sentimental. În decembrie 1989, eroina principală, nenumită, este cercetătoare într-un laborator, dar adevărata sa pasiune este literatura. După restructurarea institutelor de cercetare, își pierde slujba, soțul o părăsește pentru că lăsase însărcinată o verișoară a ei, dar Eroina se poate, în sfârșit, dedica scrisului. Personajul Verișoara îi dăruiește, drept compensație, un confortabil apartament în Florească. După câțiva ani, Verișoara reapare însoțită de copilul rezultat din legătura cu fostul consort al Eroinei și de doi bărbați: Blondiul și Năltocul. Eroina pleacă la munte împreună cu un grup de scriitori, fiind victima unei serii de accidente care îndreptățesc autoritățile locale să suspecteze că cineva ar vrea să o omoare. În cele din urmă, vinovatul se dovedește a fi Verișoara. Trama este soluționată cu un magistral happy-end. Eroina devine ea însăși bogată și se căsătorește din dragoste cu un bărbat și mai înstărit decât ea.

M.M.

ROMAN Luiza, *Cele șapte vieți ale Moirei. Cartea a doua. Destinul*, f.l., Pitia, [2000?], 177 p. (Fiul omului). Roman *fantasy*. Acțiunea, plasată în vremea lui

Zamolxe, urmărește viața lui Genu, fiul lui Marcellus, guvernator roman, și al frumoasei Mara, din neamul dacilor liberi. Țesut pe canavaua unor relații complicate bazate pe reîncarnări, pe vise premonitorii, pe erezii și pe credințe ancestrale, epicul încearcă o reconstituire pretențioasă a credinței precreștine a vechilor daci, uzitând un limbaj inadecvat și o viziune personală asupra istoriei.

L.B.

ROMAN Radu, *O viață furată. Roman autobiografic*, Buc., Persona, 2000, 189 p. Roman autobiografic. Scrisă la persoana întâi, confesiunea reconstituie cu amărăciune, dar și cu multă onestitate viața naratorului, de la nașterea sa într-o familie de preoți munteni, până la exilul politic din străinătate.

L.B.

❍ **SAVU Tudor Dumitru,** *Unde rămăsesem?*, fragment din romanul *Eclipsa Generalului*, ALA, IX, 2000, 543, 12.

❒ V. și *Treizecișitrei*, 1982.

L.B.

SĂLCUDEANU Petre, *Paznic la porțile raiului*, v. *Ochiul și marea*, 1989.

A.P.

SÂRCĂ Sebastian, *Martorii lui Seninu*, Cluj-Napoca, Hiparion, 2000, 285 p. Roman politic. Prezintă persecuțiile orchestrate de regimul comunist în anii ’80 ai secolului XX împotriva grupării numite Meditația Spirituală Transcendentală. Protagonistul cărții este tânărul Seninu Gheorghiu, a cărui adolescență și tinerețe stau sub semnul acestei mișcări. Acuzat că practică yoga după ritualul unei secte religioase care ar avea legături cu o organizație internațională subversivă, este reținut pentru cercetare de către organele Securității, moment în care începe să își rememoreze traseul existențial. Student la filozofie în Universitatea din București, repartizat apoi, ca documentarist, la un institut de filozofie, el ajunge, în cele din urmă, lector universitar. Dar pentru că face parte din mișcarea transcendentală e destituit și trimis la munca de jos. Din această clipă destinul personajului intră sub semnul purificării prin suferință. Într-o zi huiduie coloana oficială a lui Ceaușescu și e închis la Spitalul 9, alături de alți răzvrătiți, pentru a fi eliberat în zilele revoluției decembriste. În ciuda întâlnirilor formatoare cu profesorii de la filozofie sau a consumării unor experiențe erotice hotărâtoare pentru personalitatea sa, eroul acuză eșecul în viața personală și afectivă, dar persevereză în refuzul realului banal, afirmând răspicat nevoia unei dimensiuni spirituale a existenței. Cartea înfierează astfel, fără drept de apel, violența politică a regimului comunist, pe linia deschisă în proza românească de romanele lui Marin Preda.

I.T.

SCHWARTZ Gheorghe, *Mâna albă*, Buc., Allfa, 2000, VIII + 554 p. (Romanul românesc contemporan). Pref. de Dan Grădinaru. Fragmente: *Apogeul Confreriei Mâinii Albe*, COT, I, 1999, 2–3–4, 63–69; *Ucenicia unui sfânt*, CL, CXXXIII, 1999, 3, 14–15; *Educația printre morminte*, VTR, XXVII, 1999, 6, 4–7; *Căderea îngerului*, VR, XCIV, 1999, 12, 67–73; *Ucenicia unui sfânt*, CL, CXXXIII, 1999, 3, 14–15. Face parte din ciclul *Cei o sută*, din care au mai apărut *Anabasis* (1988), *Ecce homo* (1993), *Oul de aur* (1998), *Vara rece* (2004), *Axa lumii* (2005) și *Culoarul templier* (2008) și sunt anunțate *Secretul Florența* și *Diavolul argintiu*. Metaficțiune istoriografică. Amplă frescă a moravurilor din lumea Bizanțului medieval, continuă prezentarea generațiilor de bărbați care despart epoca noastră de Babilonul cucerit de Cyrus în 556 î.e.n., prin evocarea biografiilor a doisprezece oameni, acoperind intervalul din 471 e.n. până în 768 e.n., de la căderea Romei la epoca lui Carol cel Mare. Toți cei treisprezece sunt membri ai confreriei secrete legendare Mâna albă, inițiată într-o epocă obscură a istoriei, caracterizată, pe de o parte, de obsesia finalului ca apocalipsă amânată și ca judecată de apoi, iar, pe de altă parte, prin remarcabile specificități fizice și comportamentale. Șirul de bărbați începe cu Chlorus, fondatorul confreriei, urmat de Etiopian, cel sporit spiritual prin inițieri subtile la mănăstirea Lerins și la Ravenna, și de fiul său, Occelus, maestru în arta mozaicului, artist ce marchează simbolic identitatea confreriei prin figura ochiul înscris în triunghi. Acestuia îi urmează, în secolul de aur al culturii bizantine, Felician, asimilat pentru frumusețe cu arhanghelul Mihail, cel ce trăiește două vieți, în prelungirea căruia se așază Daedalion, considerat ultimul dintre romani și, după legendă, tată a 3333 de copii, urmat de Apollonissimus, zis și Messia Purgatoriului, cel ce transformă Mâna albă într-o sectă, și de Husein geograful, iubitor al oului de aur, cel odată cu care istoria intră în umbră. Urmează Păgânul, apoi Levantinul, cel ce vorbește cu umbrele, apoi Infandus, cel crescut în cimitirul de la marginea Romei, care reorganizează confreria astfel încât Mâna albă să devină garantul păcii universale, Pamati, aproape un anonim, cel ce propune grade „pneumatice” în confrerie, și, în final, Finio. Regizorul istoriilor, ca în toate romanele ciclului, este scribul, cărturar instruit prin biblioteci și arhive, dar și arheolog de teren, care se simte, în acest episod al ciclului, devorat de istoriile pe care le scrie. El caută

„succesiunea, în nesfârșitul păienjeniș al celor două milenii și jumătate de istorie” și construiește, prin biografiile prezentate, după modelul vieților celebre, o spectaculoasă istorie livrescă, în același timp transistorică, inițiatică și adevărată, ce dă sens unora dintre cele mai incitante întrebări ale omenirii.

● Premiul Asociației Scriitorilor din Arad pe anul 2000.

❒ V. și *Martorul*, 1972.

I.T.

SEVER Alexandru, *Insomniacii*, I–II, Buc., Hasefer, 2000, 449 + 584 p. Roman istoric. Abordează antisemitismul interbelic. Bazată pe o arhitectură epică simetrizată, cartea surprinde transformarea convingerilor antisemite, prezente difuz în societatea românească interbelică, în rațiuni de stat, metamorfoză instrumentată de implicarea subversivă în acest proces a reprezentanților militari ai armatei, care abdică de la onoare și de la corectitudine. Acțiunea se desfășoară la începutul anilor ’30 ai secolului XX, în orașul Bacău, unde colonelului Leordeanu și generalului Belcescu, vectori ai accentuării antisemitismului, li se opun, pasiv însă, boierul Racoviță și generalul Leontinescu. Caracterele se polarizează în jurul figurii locotenentului Constantin Rabega, antisemit, împătimit al jocului de cărți, mereu în lipsă de bani, personaj prin ochii căruia e surprins începutul prigoanei evreilor. Alături de el stă Eli Schwartzfuchs, poreclit Șmelche, un evreu bătrân și simpatic, de condiție socială precară, vorbăreț și bun la toate. Povestea relației celor doi debutează cu intervenția providențială a lui Eli în viața lui Rabega și se încheie cu participarea pasivă a lui Rabega la uciderea evreului. Dincolo de trama aceasta, construită într-o manieră narativă de o limpiditate aproape clasică, romanul răspunde, în cheie intertextuală, unor întrebări specifice asupra naturii antisemitismului și se constituie, la nivel ideatic, într-o reflecție liberă despre culpă și despre inocență.

❒ V. și *Cezar Dragoman*, 1957.

I.T.

SILVIU George, *Igrasia*, Buc., Meridiane, 2000, 224 p. Cu o postf. nesemnată ce conține *Date biografice* și o listă de *Lucrări publicate*. Roman psihologic. Inspirată din viața autorului, cartea prezintă, printr-o ingenioasă exploatare a mendrelor memoriei asociative, pornind de la o pată de igrasie ivită pe un perete, experiența trăită în semiîntunericul închisorii și al amintirilor de către un deținut politic. Retrăirea vieții omului căruia i se refuză somnul și visele, redată la persoana întâi, ia forma unui „film mut”, regizat de narator. Între memorie și uitare, între realitate și ficțiune, romanul radiografiază – ca într-un test Rorschach revelator – stările și trăirile celui închis.

I.T.

❍ **SIN Mihai,** *Drum cu final amânat*, fragment din romanul *Banchet pe muntele Sinai*, LCF, s. nouă, 2000, 29, 10–11.

I.T.

SOARE Hadrian, *Triumful lui Ares*, Pitești – Brașov – Buc. – Cluj-Napoca, Paralela 45, 2000, 264 p. (SF). Roman științifico-fantastic.

◆ ⁂, UC, X, 2000, 6, 11.

I.T.

SOLON Ego, *Destin*, Timișoara, Editura de Vest, 2000, 237 p. Cu o pref. a autorului. Roman de familie. Se dorește „un omagiu adus celor care au suferit tragedia prigoanei”. Pretextul narativ este furnizat de decizia Anei, o evreică de origine română din Israel, de a face lumină în trecutul familiei, pornind de la manuscrisele lăsate de mama sa, Lea Șiroiu. Destinul familiei este urmărit de-a lungul a trei generații, în întreg secolul XX, pe fundalul realităților istorice și social-politice din Ardealul de Nord.

I.T.

STANCA Dan, *Domnul clipei*, Buc., Allfa, 2000, 219 p. (Romanul românesc contemporan). Pref. de Dan Grădinaru. Într-o notă introd., autorul menționează că romanul este o continuare a *Ritualului nopții* (1998). Fragmente: ≈, CL, CXXXIV, 2000, 10, 14–15. Roman parabolă. Sorin Fieraru, prietenul lui Andrei Hossu (eroul din *Ritualul nopții*), inginer ratat și teolog pasionat, ajunge să fie martorul și protagonistul unor intrigi fantastice. El pătrunde în secta unor „marginali”, organizată de Damian Luria, un profesor evreu care militează pentru recuperarea condiției paradisiace a omului. Ca în toate romanele autorului, și în acest caz, parabola morală se combină cu imagini lirice, montate într-o armătură simbolică din al cărei eșafodaj nu lipsesc referințe la situații politice reale din societatea românească postdecembristă.

◆ Miruna Mureșan, *Mântuirea prin literatură*, UC, X, 2000, 10, 3; C. Rogozanu, *Ar putea fi*, OBC, I, 2000, 43–44, 7.

I.T.

❍ **STANCA Dan,** *Trăiască minoritățile*, fragment din romanul *Pasărea orbilor*, CNC, XI, 2000, 6–9, 8–17.

I.T.

STANCU Aurel, *Un milion de lumânări*, Galați, Arionda, 2000, 135 p. Cu o prezentare de Th. Parapiru

pe coperta a IV-a. Roman al tranziției. Trama se bazează pe două fire narative paralele care se întâlnesc în final: pe de o parte, cariera și viața privată a căpitanului de poliție Viorel Cocu, pe de altă parte, realitățile dintr-un spital de provincie. Varietatea cazurilor rezolvate de către Cocu relevă problemele societății românești. Astfel, el reușește să îl convingă pe liceanul Andrei Gurău să nu se arunce de la etajul zece al unui bloc. În urma cercetărilor lui Cocu se constată că un bărbat, soț și tată de familie, dispărut acum cincizeci de ani, se ascunsese, de fapt, de familie într-un sat. De asemenea, la un post de poliție din mediul rural, Cocu dă în vileag abuzurile unor polițiști care folosesc tortura ca mijloc de anchetă a furturilor. În urma unor astfel de practici, suspectul Ion Blându, acuzat de furt, paralizează. Episoadele din mediul sanitar pun în evidență lipsa de umanitate a medicilor față de pacienții care nu au bani sau rude sus-puse, mafia posturilor, abuzurile de putere, inclusiv agresarea sexuală a asistentelor. Personajele sunt creionate cu aplomb. În cele din urmă, înjunghiat de un vecin cu probleme psihice, Viorel Cocu moare în pragul unității de reanimare.

M.M.

STANCU Valeriu, *Pelerinul de cenușă*, Iași – Chișinău, Cronica – Știința, 2000, 407 p. (Salonul literar). Cu o pref., *Argument*, a autorului. După mărturiile celui din urmă, romanul, finalizat în 1980, a fost respins de cenzură pentru atitudine anticomunistă și violența limbajului evocării. Fragment: *Camforca*, CL, CXIX, 1985, 3, 8. Roman politic. Abordează condiția intelectualului în totalitarism. Acțiunea, plasată în deceniul șapte al secolului XX, reconstituie destinul tânărului scriitor Radu Șendrea și al altor deținuți politici amnistiați în 1964 și trimiși la reeducare în mediul degradat și corupt al unei întreprinderi comuniste.

◆ Busuioc, *Oglinzile*, III, 152–153.

I.T.

❍ **STOICIU Constantin,** *Soarta bărbaților cinstiți*, fragment din romanul *Fragmente frivole de eternitate*, VR, XCV, 2000, 5–6, 30–36.

■ *Fragments frivoles d'éternité*, Brossard, Quebec, Humanitas, 1998.

❒ V. și *Trufie*, 1974.

A.S.

STRĂTESCU Ion V., *Îngerul venețian*, Buc., Odeon, 2000, 367 p. Cu o postf. de Henri Zalis. Roman social. Viața unui târg de provincie, Călărași, este fixată prin câteva fiziologii sumar conturate: avocatul, primarul, boierul, omul de afaceri și „damele publice". O scenă pe care actorii se mișcă cu dezinvoltură, în absența unui înțeles al stării lor de agitație.

◆ Nicoleta Ghinea, RL, XXXIII, 2000, 25, 6; Henri Zalis, *Popas în universul dunărean*, CNT, 2000, 48, 5.

A.S.

ȘLAPAC Florin, *Fără pereche*, Buc., Univers, 2000, 206 p. Roman postmodern. Rătăciri prin memoria cuvintelor și prin golul dintre lucruri, ca formă de cunoaștere și introspecție. Aventura în peisajul identic al plictiselii și al neîncrederii ia forma jocului dezinvolt al ideilor și al speculației metafizice. Realitatea cărții nu e o construcție, ci un exercițiu static de analiză bazată, în același timp, pe sugestia de tranziție (dizolvare în inconsistență, cum ar spune Max Blecher) și pe cea de simultaneitate a impresiilor și senzațiilor noastre.

A.S.

ȘOVU George, *Misterele din vila părăsită*, Buc., Editura Arefeană, 2000, 197 p. Cu o pref. de Nicolae Rotaru. Roman pentru copii și tineret. Un grup de copii ai nimănui (vagabonzi, orfani, hoți, spărgători), „stăpâni ai imperiului de bălării și dărâmături", descoperă, în incinta unei vile părăsite, o casetă cu bijuterii false.

A.S.

ȘOVU George, Mihai OPRIȘ, *Virginitate*, Buc., Semne, 2000, 198 p. Roman sentimental. Idila se consumă romantic „sub lacrimile cerului" de la Costinești. Divagațiile pe tema „alpinismului amoros" împing povestea de iubire în ridicol.

A.S.

ȘTEFAN Ion C., *Observator în banca din spate*, Buc., Editura Arefeană, 2000, 394 p. Cu o pref. de Petru Demetru Popescu, o postf. și un tabel cronologic de Cristina Ștefan. Roman autobiografic. Substanța evocării o constituie experiența didactică a autorului la Colegiul Național „Matei Basarab", după titularizarea sa, prin concurs, în 1990. Scriitura, de un patetism exagerat, subminează bunele intenții (inclusiv artistice) ale naratorului.

M.M.

ȘTIRBU Viorel, *Isus Tămăduitorul*, Buc., Viitorul Românesc, 2000, 392 p. Roman al tranziției. Volumul e populat cu personaje din *Moara de nisip* (1995), funcționari și parveniți politici, alături de intelectuali (Andrei Pleșu, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Emil Constantinescu, Eugen Barbu ș.a.) prezentați conjectural, prin raportare la problemele tranziției române: tarele democrației, umilirea culturală, obediența presei,

distrugerea economiei etc. Insuficient transfigurat, evenimentul istoric reprezintă un pretext pentru sumare schițe comportamentale și pentru digresiuni pamfletar-revendicative.

◆ Constantin Cubleșan, *Tămăduitorul*, CET, III, 2000, 7, 5; Simion Bărbulescu, *Patetism și autenticitate*, LCF, s. nouă, 2000, 44, 10.

A.S.

TACU Maria, *Mătușa mea, Anestina*, Buc., Cartea Românească, 2000, 221 p. Roman postmodern. Este conceput sub forma unui mozaic de exaltări lirice, poeme, amintiri, paranteze literare, scrisori și file de jurnal. Scriitoarea „face vorbele", caută cu ajutorul lor ideea de roman în risipa plină de farmec a faptului divers, a improvizației inteligente și a extazului necenzurat. Subiectul romanului, în manieră postmodernistă, este el însuși ficțiune, construită din fragmente, într-un evident program de indeterminări și pe baza unui refuz al unității.

◆ C. Rogozanu, *Bold-uri, italice…*, RL, XXXIII, 2000, 42, 6; Iulia Dondovici, OBC, I, 2000, 38, 26.

A.S.

TANCO Teodor, *Desdemona*, Cluj-Napoca, Virtus Romana Rediviva, 2000, 214 p. Este continuarea romanului *Studenta* (1995). Roman social. Realitățile anilor cincizeci ai secolului XX, când accesul tinerilor în instituțiile de învățământ superior era riguros controlat de regimul comunist, sunt eronat plasate în perioada tezelor din iulie 1971. Ștefana Stroiu (Fana), eroina principală, este victima unei exmatriculări abuzive din Institutul de Teatru din București. Încăpățânată, ea nu se desparte de teatru, lucrând ca mașinistă și ca sufleur într-un teatru de cartier. Distribuită în rolul Desdemonei, Fana se identifică cu personajul până dincolo de limitele normale, fiind sugrumată pe scenă de către iubitul ei, actorul Ion Manole.

❒ V. și *Soldați fără arme*, 1973.

M.M.

TANDIN Traian, *Cazul Râmaru. Roman-document*, Buc., Editura Z, 2000, 251 p. (Enigma Z, 71). Apărut mai întâi în f.z. GLA, I, 1991, nr. 22–43. Roman polițist. Protagonistul e asasinul-violator Ion Râmaru.

A.S.

TANDIN Traian, *Ucigaș fără voie*, Buc., Editura Z, 2000, 207 p. (Enigma Z, 77). Introd. de Gheorghe Preda. Roman polițist.

A.S.

TĂNĂSOIU Anca Mihaela, *Întoarcere în orașul ploilor*, f.l., Casa Editorială Crierul Dunării, 2000, 94 p. Cu un *Cuvânt înainte* al autoarei și o postf. de Aureliu Goci. Roman sentimental. Este o colecție de locuri comune, dobândite din lecturi gimnaziale (dificultățile „sunt aduse de om din interiorul imaginației" sale). Doi frați vitregi, Andru și Adina, se iubesc „ca două jumătăți de măr ce nu puteau fi separate". O telenovelă cu scene artificial dramatizate și cu sugestii moralizatoare de pedagogie existențială.

A.S.

TĂNSĂNICĂ George, *Adallya*, în vol. *Five in one sau ≈; Filosofia unei lumi I, II, III; Evelyne*, Iași, Ro-Sakura, 2000, p. 7–171. Cu două postf. de Gheorghe A.M. Ciobanu, respectiv de Marius Chelariu. Vol. mai cuprinde romanul *Evelyne*. Roman polițist. Acțiunea începe în Italia, în 1954. Briana, o femeie din Sud, pleacă spre Milano în căutarea unei vieți mai bune. Soțul ei fusese arestat pentru o crimă comisă, de fapt, de către mafiotul Giani Coriani. La Roma, Briana o va naște pe Adallya, ulterior adoptată de către soții Colette și Monte Castillo. Familia adoptivă este ucisă de acoliții lui Coriani, dar Adallya reușește să afle cine este mama ei adevărată. Dornică să se răzbune pe organizația criminală care îi omorâse și tatăl adevărat aflat în nemeritată detenție, va studia dreptul și va deveni magistrat. Idila ei cu Terry, fiul ambasadorului american la Roma, se va termina cu un matrimoniu, presupus a evolua fericit.

M.M.

TĂNSĂNICĂ George, *Evelyne*, în vol. *Five in one sau Adallya; Filosofia unei lumi I, II, III; ≈*, Iași, Ro-Sakura, 2000, p. 549–692. Cu două postf. de Gheorghe A.M. Ciobanu, respectiv de Marius Chelariu. Vol. mai cuprinde romanul *Adallya*. Roman de senzație. Evelyne Wilson, fetița ei Jane, precum și menajera Lina, supraviețuiesc unui potop comparabil cu cel biblic, deoarece în momentul dezastrului universal se găseau într-un avion care zbura spre New York. Nava reușește să aterizeze undeva în Kenya, singurul loc de pe Pământ cruțat de mânia divină. Supraviețuitorii accidentului aviatic, toți albi, împreună cu localnicii, toți de culoare, încearcă să reitereze experiența istorică a construirii civilizației umane. În cele din urmă, Evelyne și grupul ei de susținători decid să părăsească Africa și să se îndrepte spre nord, la sugestia unor ființe extraterestre ce transmit eroinei un mesaj divin, anume că Dumnezeu a hotărât să mai dea o șansă omenirii cu condiția ca aceasta să respecte natura și să nu mai recurgă niciodată la război.

M.M.

TĂNSĂNICĂ George, *Noelliz*, Iași, Ro-Sakura, 2000, 176 p. Roman sentimental. O poveste californiană de

iubire, în stil Hollywood, condimentată cu trădări, cu atentate și cu moartea, în cele din urmă, a frumoasei regizoare de film Noelliz. La finele romanului, autorul își publică, din arhiva personală, răspunsuri la scrisori trimise președinților Poloniei (Lech Walesa), Franței (Jacques Chirac), Cehiei (Václav Havel), Regelui Mihai, lui Romano Prodi și Senatului american, privind problemele păcii, extinderea NATO și construcția europeană.

A.S.

TĂNSĂNICĂ George, *Scott Palmer. Cronica unei familii americane*, Iași, Ro-Sakura, 2000, 166 p. Roman de familie. Autorul urmărește trei generații din familia lui Scott Palmer, întemeietorul și primarul orașului Alturas din nordul Californiei, tatăl a trei copii: John, Arline și Steven. John are o frumoasă carieră de ofițer, se căsătorește cu Juliet și va avea un fiu, pe John Junior. Arline intră, fără niciun obstacol, în familia evreului Abram Goldman cu care va avea doi copii: pe Brenda și pe Kirk. După moartea lui Scott, soția lui, Mildred, un model de dăruire maternă, se mută, împreună cu toți ai ei, la Redlands, în sudul Californiei, pentru a fi alături de Arline și de familia ei. Neamul Palmer e împreună, iar John reiterează cariera politică a tatălui său. Oaia neagră a familiei este Steven care ajunge tâlhar și sfârșește în ștreang. Juliet și Arline sunt otrăvite de către Marie, sora lui Marvin Savage, soțul Brendei. Evoluția descendenților Palmer e întreruptă brusc de finalul deschis al narațiunii. Autorul se căznește a reda diversitatea etnică și religioasă a Californiei, menționând din când în când episodice personaje care aparțin unor minorități.

M.M.

TEODORESCU Sorin, *Moartea autorului de romane polițiste*, Buc., Allfa, 2000, 220 p. (Pisica neagră). Roman polițist. Investigând uciderea lui Tudor Nanu, renumit autor de romane de acțiune din Brașov, maiorul Victor Săndulescu își dă seama că accidentul rutier în care își pierduse viața, în 1991, fosta sa iubită, Alina Munteanu, era, de fapt, o crimă. Făptașul fusese soțul Alinei, inginerul Adam, care vrusese astfel să scape de ea pentru a se căsători cu o altă femeie. Polițistul descoperă adevărul, bazându-se pe analiza unor texte scrise de către Nanu și Adam. Astfel, investigația polițistă aduce în prim-plan o interesantă discuție despre raportul dintre realitate și ficțiune.

M.M.

THEODORU Radu, *Ardealul. Pe toți ne cheamă Ursu. Roman document*, Buc., Miracol, [2000], 351 p. (M). Roman-document. Reconstituire meticuloasă a răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan din 1784 și a momentelor transilvane ale mișcării pașoptiste, romanul este conceput pe baza unei impresionante cantități de mărturii și documente, filonul său principal fiind asigurat de saga intelectuală și militară a câtorva generații de bărbați din neamul Avrămuț, Gligor, Todor, Ion George și Toma. Fragmentaritatea datorată mai cu seamă numărului mare de documente intarsiate în țesătura textului, evocarea personalităților istorice în portrete și dialoguri convingătoare, amplitudinea contextului istoric recreat și accentele moralizatoare ale evenimentelor relatate contribuie la realizarea unui roman istoric în care miza patriotică prevalează asupra celei estetice.

C.R.B.

TOMA Ana Luiza, *Când briza adie*, Buc., Casa Editorială Odeon, 2000, 143 p. Roman psihologic. Are în centru patru narațiuni cvasi-autonome, aparținând unor personaje de vârste și cu experiențe diferite, aflate într-un moment de căutări identitare. Impasul amoros al Daliei, frământările familialei ale doamnei Scheiau, revelațiile mistice ale profesorului Grădină și ale fizicianului Florescu se petrec pe fundalul complex al trecerii dinspre „solidaritatea prin monotonie" a regimului comunist spre societatea democratică a căutării unor soluții spirituale variate.

A.G.

TOMA G.D., *Mister Mullon. Afacerea Forrest*, Bacău, Corgal Press, 2000, 158 p. (Detectiv). Roman polițist.

A.T.

ȚENE Al. Florin, *Insula viscolului*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2000, 394 p. Cu o pref. de Dumitru Velea. Fragmente: *În ziua de Paști* (romanul e anunțat cu titlul *Oglindiri*), NOS, II, 1997, 7–8–9, 31–32; *În căutarea adevărului*, NOS, II, 1997, 10–11–12, 32–33. Metaficțiune istoriografică. Combină o tramă senzațională cu un dispozitiv narativ textualist. Între Turda și lacul Como se derulează povestea Auricăi, aflată în căutarea asasinilor părinților ei. Îndreptată în mod greșit spre maghiarul Bela Kadar, femeia sfârșește prin a afla că ucigașul este de fapt bunicul ei, evreul Jakob Goldman care, cu vocație de criminal în serie, și-a omorât fiica, ginerele și cele două soții. Angajând, pe lângă înscenarea polițistă, și o evocare istorică a conflictului sângeros dintre români, maghiari și evrei, romanul aspiră să realizeze o frescă a răului. Această intenție se reflectă și în notația textualistă a prezentului scriiturii, care, concepută ca un „roman al romanului" (Dumitru Velea), constituie o ficțiune de sine stătătoare, punând în circulație personaje odioase din lumea politică a României postdecembriste. Amestec aiuritor și abuziv de

mize narative și de teze ideologice, romanul compromite astfel reperele postmoderne ale proiectului său.

◆ Anișoara Dobre, *„Aventure d'une écriture"*, MND, III, 2000, 2, 5–8; ⁂, RL, XXXIII, 2000, 15, 4; Constantin Cubleșan, CET, III, 2000, 6, 2; Simona Bărnulescu, *Romanul ca meditație asupra stihiilor absurdului*, LCF, s. nouă, 2000, 38, 16; Petru Scutelnicu, ATN, XXXVII, 2000, 12, 5.

A.T.

ȚURLEA Stelian, *Călătorie fantastică în vreme de eclipsă*, Buc., Editura Fundației Pro, 2000, 134 p. Roman pentru copii și tineret. Stabilind un dialog deliberat cu *Ocolul Pământului în 80 de zile* al lui Jules Verne, narațiunea urmărește aventurile a doi copii (Alexis și Alexandra) care pornesc accidental într-o călătorie cu un balon. Romanul amestecă detalii realiste cu inserții de tip *fantasy* și cu tehnici metatextuale: un al treilea personaj, Daniel, face eforturi de a pătrunde în interiorul poveștii al cărei autor se dovedește a fi însuși tatăl său.

A.G.

ȚURLEA Stelian, *Martorul*, Buc., Albatros, 2000, 143 p. Roman de senzație. Are accente naturaliste și urmărește viața unui infirm care este imaginat, în tradiția romantică a monstruosului, ghebos și pitic. ≈ își propune să ilustreze o interioritate alienată și o perspectivă deformată asupra lumii și umanității. Pretextul de sondare a acestei psihologii îl constituie o crimă. Piticul asistă, fără să vrea și fără să înțeleagă ce vede, la uciderea celei pe care o iubește în secret. Narațiunea se concentrează pe eforturile protagonistului de a elucida cazul, împletind sforțările supra-umane ale unei minți nebuloase de a distinge ceea ce e real de ceea ce e pur imaginar, cu fiorul patetic al unei iubiri imposibile. Analiza monstruozității include numeroase elemente de senzație.

A.T.

ȚURLEA Stelian, *Virusul mileniului*, Buc., Editura Fundației Pro, 2000, 183 p. Roman pentru copii și tineret. Șapte copii pornesc, la trecerea dintre 1999 și 2000, într-o călătorie fantastică de 24 de ore în jurul lumii pentru a stârpi „virusul mileniului". Sydney, Tokyo, Beijing, Paris sau Londra reprezintă câteva dintre locurile simbolice care permit evaziunea în lumea fanteziei. Protagoniștii nu identifică virusul, în schimb, parcursul lor inițiatic se încheie prin descoperirea Disneyland-ului ca Aleph al experiențelor copilărești.

A.G.

UNGHEREA Olimpian, *Clubul cocoșaților*. *Policier politic*. I. *Salt la trapez*, Buc., Omega, 2000, 286 p. (Biblioteca Ziua, 8). Cu o pref. a autorului, un curriculum vitae, o postf. de Sorin Roșca Stănescu, alături de extrase dintr-un proiectat vol. al II-lea. Roman al tranziției. A fost calificat drept „roman politic de scandal" (Sorin Roșca Stănescu). Este structural o narațiune polițistă care, sub pretextul investigării unui caz cu ramificații politice, imaginează o vastă frescă a puterii politice în România de după 1989, dezvăluind, într-un registru senzațional, intrigi de palat și teorii ale conspirației.

A.T.

❍ **UNGUREANU Dumitru,** *Lulu Visariuc*, fragment din romanul *Lia Mora*, VTR, XXVIII, 2000, 2, 13–14.

A.T.

❍ **UNGUREANU Horia,** *O altă casă*, fragment de roman, ARCA, XI, 2000, 1–2–3, 86–96.

A.T.

UNGUREANU Toader, *Regăsiri în timp*, Cluj-Napoca, Casa de Editură Dokia, 2000, 327 p. Roman sentimental. Are un caracter melodramatic și este construit ca un puzzle ale cărui elemente configurează treptat istoria familiei lui Paul Plopeanu. Separat de părinții și de sora sa în urma unui accident aviatic, protagonistul este considerat orfan și adoptat de mama Ana, însă, printr-o serie de coincidențe și accidente propriu-zise, destinul îl aduce în proximitatea membrilor familiei sale biologice. El descoperă astfel că prietena sa Gabi este în fond sora pierdută cu mulți ani în urmă, o regăsește pe mama lor, Raluca, înainte ca aceasta să moară, și își reîntâlnește tatăl, Eduard, pilot de avion reîntors în țară după un nefericit autoexil francez, care caută la rândul său informații despre familia pe care o credea moartă. Roman cu un happy-end convențional.

C.R.B.

URICARU Eugen, *Pentimento*, Buc., Elion, 2000, 267 p. (Biblioteca Elion). Roman parabolă. Prelucrare modernă a basmului *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, care imaginează, în contextul dictaturii comuniste, posibilitatea și riscurile unei existențe amorale. Alexandru, tânăr inginer repartizat la Comana împreună cu soția sa, Ariana, se îndrăgostește de Tania Mironof, fiica unui director din minister. Atras treptat în lumea de privilegii a nomenclaturii comuniste, protagonistul descoperă un univers paralel, fără norme, obligații și limite sociale. Dezertând din cadrul propriei existențe, Alexandru trăiește deliciile unei experiențe a libertății totale, dincolo de morală și de memorie. Doi ani mai târziu, el revine în Comana, fără să o regăsească pe Ariana și nici mediul familiar. Într-un oraș complet schimbat, cu oameni necunoscuți, Alexandru încearcă o recuperare, imposibilă, a firului rupt al existenței sale anterioare. Proză cerebrală, obținută printr-o stratificare

de structuri fabulatorii și de simboluri, ≈ propune o reflecție în marginea ideii de destin și de ratare a unei vocații. Sugerând prin titlu linia unei existențe care a fost rectificată, romanul face din deriva personală a inginerului Alexandru o oglindă în care se răsfrânge destinul istoric al unui popor care a semnat același pact al amoralității.

❒ V. și *Rug și flacără*, 1977.

A.T.

URSACHE Magda, *Strigă acum…*, Iași, Institutul European, 2000, 292 p. Cu o caracterizare a autoarei pe coperta a IV-a. Fragment: *Mitocanul universitar*, CL, CXXXI, 1998, 2, 9. Roman social. Propune o narațiune cu note de subsol și „bibliografie obligatorie", în care ficțiunea e masiv infiltrată de eseistică. Fără să angajeze o poetică experimentală, această acumulare de practici discursive incompatibile creează o proză compozită și inconsistentă dinpunct de vedere epic. Bibliotecara Lili-Marleen e urmărită de-a lungul primilor ani de după Revoluție în aventurile ei amoroase. Rămasă văduvă și devenită amnezică în urma unui accident de mașină, protagonista se îndrăgostește de Oscar, psihanalistul care o tratează, pe care îl părăsește pentru un anume Iustin. În fundal, cartea s-ar vrea o frescă a moravurilor sociale alterate de căderea regimului comunist. Semnul sub care stă observația sociologică e acela al degradării. Implicând un raport intertextual cu *Astă vară n-a fost vară…* (1996), din care preia teme, personaje și situații, ≈ urmărește și reinterpretarea trivială a unor figuri eroice ori aristocrate. Procedeul de înjosire, aplicat fără discernământ, dă naștere unei proze caricaturale cu efecte grotești și, uneori, obscene.

◆ ⁂, BNR, XLIX, 2000, 15, 108.

A.T.

❍ **URSULEAC Rodica,** *Povara anotimpului*, fragment de roman, în vol. Bostan, *Pagini*, 596–597.

A.T.

VERDEȘ Ovidiu, *Muzici și faze*, Buc., Univers, 2000, 309 p. (Prima verba). Cu o caracterizare de Mircea Martin pe coperta a IV-a. Fragment: *La Capșa*, OBC, I, 2000, 13, 9. Roman psihologic. Roman al „educației sentimentale" (Geo Vasile). Relatează dilemele erotice ale lui Constantin, zis Tinuț, elev în clasa a noua, care se îndrăgostește de colega lui, Hari. În vara anului 1978, într-o lume a adolescenților, care pare a nu cunoaște constrângerile și cenușiul regimului totalitar, cu dialoguri juvenile care se împart între muzică rock și experimente senzuale imaginare, protagonistul încearcă să își lămurească atât propriile trăiri, cât și motivațiile inexplicabilelor atitudini ale fetelor. Concepută ca o notație atentă, introspectivă, a neliniștilor unui tânăr care resimte primele simptome ale iubirii, narațiunea ar intra în categoria prozelor de cazuistică erotică. Constantin își pune întrebări despre sentimentele reale ale lui Hari, pe care o percepe în același timp rece și imprevizibilă, cu rezerve de neînțeles, dar și cu gesturi tandre neașteptate. Din familia eroilor cerebrali camilpetrescieni, de care îl apropie luciditatea, ironia, spiritul analitic și simțul detaliului, protagonistul caută să înțeleagă o feminitate care, reflectată în oglinzi multiple, rămâne enigmatică. O brichetă, dăruită de Hari la începutul relației lor și pierdută de Constantin în final, stă ca semn al unui mister rămas intact. În raport cu o lungă tradiție a romanului de analiză a incertitudinilor erotice, ≈ se distinge printr-un filtru argotic aplicat emoției și introspecției. Narațiunea descrie nuanțat un întreg univers de reprezentări mentale adolescentine, care nu ocolește proiecțiile onirice ori freudiene, sprijinindu-se exclusiv pe resursele rudimentare ale limbajului de mahala, ca și cum ar traduce într-un mediu lingvistic inferior conținuturi sufletești sofisticate. Constantin are rafinamentul disociativ al lui Emil Codrescu, dar vorbește ca Lică Trubadurul. Deși artificial, procedeul creează totuși, prin consecvență, o marcă stilistică, o împreunare caracteristică a intuiției psihologice cu argoul. În ciuda unei galerii de personaje adolescentine care poate să inducă în eroare, romanul ascunde, sub cronica unei inițieri erotice, o analiză fină a inefabilului feminin, transcrisă într-un registru stilistic insolit.

◆ Carmen Mușat, OBC, I, 2000, 16, 9; ⁂, RL, XXXIII, 2000, 25, 4; Bogdan Iacovu, RL, XXXIII, 2000, 26, 6; Geo Vasile, CNT, 2000, 39, 6.

A.T.

VERMAN Eliza, *Maria*, Bacău, Corgal Press, 2000, 207 p. Roman sentimental. Construit inițial pe canavaua basmului *Frumoasa din pădurea adormită*, urmărește povestea de dragoste dintre Maria și John, constant periclitată de amestecul părinților fetei și de capcanele destinului. Reuniți vremelnic, după ce reușesc să spulbere rezistența parentală, cei doi îndrăgostiți sunt separați de moarte atunci când John se îneacă. Maria se refugiază în pictură și se sacrifică pentru familia sa, acceptând logodna cu Charly, însă, în ziua nunții se sinucide, aruncându-se în valuri la chemarea lui John.

C.R.B.

VIOREANU George, *Salonul de voci inegale*, Buzău, Editura Casei Corpului Didactic, 2000, 195 p. Cu o caracterizare pe coperta a IV-a de Iova. Roman de familie. Răsfrânge în destinul unei familii clivajul care a marcat istoria României odată cu instaurarea regimului

comunist. Autorul surprinde, printr-o stratificare de opoziții politico-sociale și printr-o alternanță de registre stilistice, contrastul dintre două lumi. Narațiunea ilustrează ruptura dintre atmosfera patriarhală a epocii interbelice și orizontul absurd al regimului totalitar, prin evocarea unei mici comunități provinciale, structurată în jurul a trei frați, Stela, Serj și Zori. Urmărind biografia eroilor de-a lungul a aproape treizeci de ani, de la începutul războiului până la sfârșitul anilor ’70 ai secolului XX, cartea preferă unei reprezentări documentare a schimbării cadrului istoric alternarea a două viziuni distincte în configurarea universului ficțional, una de inspirație balzaciană, cealaltă kafkiană. Personajele nu cunosc o evoluție, ci mai degrabă suportă o alterare radicală a personalității, care adaugă la profilul unei individualități bine conturate comportamentul automatizat și îndoctrinat al „omului nou”. Roman al unei schimbări istorice tratate ca o alterare ontologică majoră, care afectează atât conduita, cât și constituția indivizilor, ≈ justifică o variație artificială și mecanică de tehnici narative cu aspect experimental.

A.T.

❍ **VIȘAN Ioan,** *Templul visătorilor*, fragment din romanul *Capcane pentru ochii deschiși*, LTL, I, 2000, 6, 18–20.

A.T.

VULPE Mihai, *Ca într-o pânză de El Greco*, Bacău, Psyhelp, 2000, 230 p. Cu o postf. de Petre Isachi. (Biblioteca Rev. de Cultură „13 PLUS”). Roman psihologic. Proza e realizată parțial în formă epistolară. Proiectat pe un fundal iberic, schimbul de scrisori dintre Veronique Sarah Croisette și Ramón, cu ample meditații filosofice asupra prieteniei și naturii umane, alternează cu povestea românească a lui Dragoș Câmpineanu și a prietenilor săi, pentru ca, în final, cele două fire ale romanului să se unească prin vizita lui Ramón în România și moartea lui Veronique, consemnată pe o piatră funerară din Bacău. Dramatică și ramificată caleidoscopic, narațiunea urmărește atât destinul sentimental și intelectual al lui Dragoș, cât și evenimentele importante din viața apropiaților săi, și convertește compozitul tablou existențial rezultat în fundamentul unei reflecții asupra profilului spiritual și moral al societății românești contemporane. De o fragmentaritate programatică și cu un filon autobiografic explicit, romanul nu este lipsit de accente lirice, intarsii descriptive geografico-istorice și referințe intertextuale.

C.R.B.

ZANFIR Năstase, *Pământeni*, Pitești, Paralela 45, 2000, 371 p. Fragment: *Înfrigurare*, TG, I, 1999, 4–5, 20–23. Roman rural. Documentează procesul colectivizării și conflictele pe care acesta le-a generat, conturând fresca unei comunități care intră în disoluție. Localizată într-un sat din sudul țării, Pământeni, narațiunea urmărește, în paralel cu acțiunile de intimidare ale autorităților comuniste, constituirea taberelor care îi opun pe cei „întovărășiți” celor reticenți. Pe această falie, ce desparte pe sătenii bogați de cei săraci, se grefează noi puncte de tensiune, care provoacă o destrămare a comunității, urmărită pe mai multe paliere. Într-o fragmentare socială progresivă, procesul colectivizării relevă conflicte care nu antrenează doar averile, clasele sociale ori convingerile politice, ci și generațiile. Centrat, la fel ca *Morometii* (1955), pe destinul unei familii, romanul punctează amplificarea neînțelegerii care îl opune pe Ifrim Buteanu, personaj înțelept, sceptic și refractar, fiilor săi, Vasile și Tudor, care se dovedesc, în cele din urmă, dispuși să accepte noile valori sociale. Cu excepția unor figuri simbolice, pe care ≈ le datorează tradiției românești a romanului rural, aspectul documentar copleșește fresca și zădărnicește construcția unor destine.

A.T.

ZECA Daniela, *Îngeri pe carosabil*, Buc., Coresi, 2000, 96 p. (Prozatorii orașului București. Debut în proză). Roman sentimental. Dedicat vieții afective a unei tinere femei, Lusi, ≈ urmărește, în paralel, destrămarea mariajului acesteia cu Pavel și înfiripărea unei noi iubiri, pentru un bărbat în vârstă. Microromanul e conceput ca un jurnal de creație care, în vederea documentării pentru scrierea unui viitor roman, consemnează detalii ale cotidianului prin notații fruste, aleatorii, voit dezordonate. Jocul textualist cu convențiile ficționale se desfășoară fără ostentație experimentală, dar și fără consecințe în nuanțarea tribulațiilor erotice ale protagonistei.

◆ Dan Stanca, LCF, s. nouă, 2000, 43, 5.

A.T.

INDICE DE AUTORI*

A

ABĂLUȚĂ Constantin, (*Portretul*), 1992; *Satul cu nouă locuitori* (fragmentar), 1998

ABDALLA Kalanga, *Zeii și jungla*, 1972

ACHIM Dana, *Amantul de la km 0*, 1998

ACHIM George, *Asasin din fotoliu*, 1992; *Iubiri ratate*, 1999

ACHIMESCU Ildico, *Un om cu numele meu*, 1983

ACSINTEANU George, *Piatra neagră*, 1930; *Convoiul flămânzilor*, 1935; *Copilul norilor*, 1936; *Escadrila albă*, 1942

ADAM Ioan, *Rătăcire*, 1902; *Sybaris*, 1902

ADAM Sergiu, *Iarna, departe*…, 1976; *Chipuri și voci*, 1984; *Moartea avea ochii verzi*, 2000

ADAMACHE Adrian, *Incertitudinile comisarului*, 1984

ADAMESCU Alice, *Credință, speranță, iubire*, 1999

ADAMEȘTEANU Gabriela, *Drumul egal al fiecărei zile*, 1975; *Dimineață pierdută*, 1983; *Întâlnirea* (fragmentar), 1986; *Provizorat* (fragmentar), 1992

ADERCA F., *Domnișoara din strada Neptun*, 1921; *Țapul* (cu titlu schimbat: *Mireasa multiplă*, *Zeul iubirii*), 1921; *Moartea unei republici roșii*, 1924; *Omul descompus*, 1925; *Femeia cu carnea albă*, 1927; *Rasputin. Diavolul de la curtea țarilor*, 1929; *Aventurile d-lui Ionel Lăcustă Termidor*, 1932; *Al doilea amant al doamnei Chatterley*, 1934 (semnat Clifford MOORE); *1916*, 1936; *Orașele înecate* (cu titlu schimbat: *Orașele scufundate)*, 1936; *Vreți să descoperim America?*, 1936; *A fost odată un imperiu*…, 1939; *Întâia călătorie în jurul lumii* (cu titlu schimbat: *Magellan*), 1939; *Revolte*, 1945; *În valea Marelui Fluviu*, 1955; *Amiralul oceanului Cristofor Columb*, 1957; *Jurnalul lui Andrei Hudici*, 1958; *Un călăreț pierdut în stepă*, 1961

AGÂRBICEANU Ion, *Căsnicia lui Ludovic Petrescu* (foileton), 1912; *Arhanghelii*, 1914; *Popa Man*, 1920; *Legea trupului*, 1926; *Legea minții*, 1927; *Țară și neam*, 1928; *Stana*, 1929; *Biruința*, 1930; *Dolor – Zbuciumul lui Ilarie Bogdan*, 1930; *Răbojul lui Sf. Petre*, 1934; *Pustnicul și ucenicul său*, 1938; *Sectarii*, 1938; *Licean… odinioară*, 1939; *Jandarmul*, 1941; *Domnișoara Ana*, 1942; *În pragul vieții*, 1942; *Vremuri și oameni*, 1943; *Prăpastia* (fragmentar), 1944; *Vâltoarea*, 1944; *Frământări* (fragmentar), 1957; *Faraonii*, 1961; *Păscălierul*, 1961; *Strigoiul*, 1969; *Valurile, vânturile…*, 1971; *Prăbușirea*, 1997

AGOPIAN Ștefan, *Ziua mâniei*, 1979; *Tache de catifea*, 1981; *Tobit*, 1983; *Sara*, 1987; *Fric* (fragmentar), 1990; *Raport cu Suzana* (foileton), 1990

AIOANEI Pavel, *După ultimul semestru*, 1964; *Nefertiti*, 1976; *Bacalaureații*, 1980

ALB Lia, *Senioria țărănească*, 1997; *Între Paști și Crăciun*, 1999

ALBALA Radu, *Femeia de la miezul nopții*, 1978

ALBANI T., *Atlantida*, 1945

ALBIȘOR Emil, (*Doar umbra*), 2000

ALBOTĂ Ion, *S-a născut un copil*, 1941

ALDEA Adrian, *Oameni și bisturie*, 1990

ALDEA Ștefan, *Versiune neoficială*, 1998

ALDULESCU Radu, *Sonata pentru acordeon*, 1993; *Amantul colivăresei*, 1994; *Îngerul încălecat*, 1994; *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare*, 1997

ALECSA Lucian, *Recurs la joc secund*, 1999

ALECSANDRESCU Vasile, *Viclenie socială*, 1912

ALECSANDRI Vasile, *Dridri* (foileton), 1873

ALECU Viorel, *Împăcare*, 1985; *Ultimii ani*, 1999

ALEXA Anette G., *Din durerile vieții* (foileton), 1915

ALEXANDER Tudor, *Fugarii*, 1994

ALEXANDRESCU Alexandru I., *Tragediile Bucureștiului*, 1887; *Dramele Veneției sau Pumnalele răzbunătoare*, 1889; *Misterele unui nabab*, 1889; *Misterul din Turnul Eiffel sau Resbunarea unei princese ruse*, 1889; *Clotilda sau Crimele unei femei*, 1891

ALEXANDRESCU Dinu, *Răspântie* (fragmentar), 1946

* *În cadrul prezentului indice, titlurile romanelor apărute editorial sunt redate cu caractere cursive, reeditările sub alte titluri fiind menționate între paranteze, după prima intitulare, prin precizarea „cu titlu schimbat”. Romanele publicate fragmentar, apărute în foileton sau în fascicule sunt însoțite de respectiva specificație, între paranteze, după titlu. Fragmentele de roman cu titlul neprecizat au fost consemnate între paranteze, în succesiunea diacronică a titlurilor lor. Pseudonimia a fost marcată doar în cazul în care același autor a semnat romane cu mai multe nume, nefiind reținute pseudonimele utilizate pentru scrieri în alte genuri literare. Romanele scrise în colaborare au fost centralizate la primul autor, cu mențiunea cuvenită, dar s-au redactat și poziții separate, pornind de la numele celorlalți.*

ALEXANDRESCU Mihail, *Păcatele vieței* (fragmentar), 1907 (semnat FALTIMA); *Mărturisirile maicei Evghenia* (foileton), 1908 (semnat FALTIMA)
ALEXANDRESCU Mircea, *Coroana lui Burebista*, 1980
ALEXANDRESCU Puiu, *Cavalerii crimei* (în fascicule), 1908
ALEXANDRESCU-DELABRAN Raul, *Masca neagră*, 1944
ALEXANDRESCU-DORNA Aurel, *Amantă*, 1897
ALEXANDRESCU-MIHĂLCENI Ion, *Noaptea valpurgică*, 1995
ALEXANDRU Dumitru, *Mahalaua lunaticilor*, 1976; *Filip ucenicul*, 1983
ALEXANDRU Oltea, *Racul*, 1970; *Macii din preajma nopții*, 1973; *Veghea bătrânei doamne Gall*, 1973; *Casa Emilianei*, 1975; *„Niciodată toamna…”*, 1977; *Sertarul cu medalii*, 1979; *Cărarea cea îngustă*, 1983
ALEXANDRU Radu F., (*Carnet de bal*), 1972
ALEXANDRU Șerban, *Zgomotul de fond*, 1992; *Omul e mort*, 1999
ALEXANDRU Ștefan P., *Răpirea sabinelor*, 1991
ALEXI Teochar, *Ai carte, ai parte*, 1878; *Viața lui Onufriu* (foileton), 1878; *Ciocoii* (foileton), 1882; *Amor în veacul crâncen* (foileton), 1883; *Babeta*, 1883; *Domnul de Ghiavazi, măria-sa*, 1888; *Strada Carmen Sylva*, 1891; *Unul scapă, altul piere* (în fascicule), 1892
ALEXIU Ștefan, *Cânta tinerețea* (fragmentar), 1934; *Copiii pământului* (fragmentar), 1934
ALEXOAIE Gheorghe, *Gunoaiele tranziției*, 2000
ALGER Puiu, *Marea sub ninsoare*, 1996
ALIFANTI Stelian, *Familia Almanari*, 1998
ALIONTE Laura, *Frânturi de petală*, 2000
ALLAN George v. KREMNITZ Mite
ALMAȘ Dumitru, *Miron Costin*, 1939; *Meșterul Manole*, 1942; *Acolo în Filioara*, 1943; *Ne cheamă primăvara*, 1946; *Neculai Milescu spătarul*, 1954; *Alei, codrule fârtate…*, 1956; *Făclia s-a aprins*, 1957; *Căderea Bastiliei*, 1959; *Cetatea de pe stânca verde*, 1959; *Un om în furtună*, 1965; *Viața-i frumoasă, băieți…*, 1968; *Diamantul negru*, 1971; *Frații Buzești*, 1971; *Cheia inimii*, 1977; *Comoara Brâncovenilor*, 1977; *Inorogul cel înțelept*, 1981; *Necunoscuta de la Sucevița*, 1982; *Voievodul fără teamă și fără prihană*, 1984; *Oana*, 1986
ALMĂJAN Ion Marin, *Spune-mi unde duce acest drum?*, 1972; *Vânătoare ascunsă* (fragmentar), 1972; *Neîmpăcați în mânie*, 1974; *Sentimentul puterii*, 1976; *Tornada*, 1980; *În afara gloriei*, 1994
AMARIȚEI Ștefan, *Șevaletul*, 1995
AMARU Bogdan, *Amor vagabond* (fragmentar), 1934
AMORAN Lucian-Claudiu, *Deriva*, 1997; *În gol*, 1999
AMZA G.M., *Căsătorii — 5 lei cuvântul*, 1935; *Avocata*, 1936; *Cine a ucis?*, 1936 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU); *Misterul casei din strada Mavrogheni*, 1936; *Cum se mărită azi o fată*, 1938; *Peștitoarea*, 1938; *Vampirul*, 1938 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU); *Diamantele negre*, 1939
ANANIA George, *Constelația din ape*, 1962 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Doando*, 1965 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Corsarul de fier*, 1966; *Statuia șarpelui*, 1967 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Ferma oamenilor de piatră*, 1969 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Planeta Umbrelelor Albastre* (cu titlu schimbat: *Planeta fantomelor albastre*), 1969 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Ploaia de stele*, 1969; *Paralela-enigmă*, 1973 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Șarpele blând al infinitului*, 1977 (în colaborare cu Romulus BĂRBULESCU); *Test de fiabilitate*, 1981; *Acțiunea Lebăda*, 1984; *O experiență neobișnuită*, 1989
ANANIA Valeriu, *Străinii din Kipukua*, 1979
ANASTASIU-VUCULESCU Gabriela I., (*Nedumerire*), 1915
ANCA George, *Eres* (semnat Gheorghe ANCA), 1970; *Apocalipsa indiană*, 1998
ANCA Gheorghe, v. ANCA George
ANDOIU Adrian, (*Demisia lui Buhulete*), 1956
ANDREESCU Gh. Dem., *Roman fără titlu*, 1941
ANDREI Al., *Exilat în Urechiații Mari*, 1990; *Zăpezile iubirii*, 1992; *Pentru o clipă de iubire*, 1993
ANDREI I., *Șeina* (foileton), 1911
ANDREI Paul, *Dulcele septembrie*, 1998
ANDREI Ștefan, *Noul oraș*, 1952; *Fata plutașului*, 1956
ANDREI Titus, *Rocada*, 1976
ANDRIESCU-BOGDAN N., *Trandafir* (foileton), 1878
ANDRONIC S., *Radul al VII-lea de la Afumați*, 1846 (în colaborare cu H. BUVELOT)
ANDRU Vasile, *Mirele*, 1975; *Noaptea împăratului*, 1979; *Turnul*, 1985; *Progresia Diana*, 1987; *Muntele calvarului*, 1991; *Păsările cerului*, 1999
ANESIEA Ilie, *Vladimir Teodorovici* (foileton), 1933; *Zmeu de mare*, 1941
ANESTIN Ion, *De necrezuta viață a dumnealui Ioniță, căpitan de oaste în zilele măriei-sale Matei-vodă Basarab, scrisă de dumnealui Iancu Zogravul*, 1933; *Cetățeana Tallien*, 1938
ANESTIN Victor, *În anul 4000 sau o călătorie la Venus*, 1899; *O tragedie cerească*, 1914; *Puterea științei sau Cum a fost „omorât” războiul european*, 1916
ANGELESCU Silviu, *Calpuzanii*, 1987; *Magicienii* (fragmentar), 1991
ANGHEL D., (*Hipparc și Didona*), 1912

ANGHEL Ion Nicolae, *Cicadele* (fragmentar), 1985
ANGHEL Paul, *Șapte inși într-o căruță*, 1961; (*Oaza*), 1965; *Scrisoare de la Rahova*, 1977; *Te Deum la Grivița*, 1978; *Noaptea otomană*, 1979; *Fluviile*, 1980; *Ieșirea din iarnă*, 1981; *Noroaiele*, 1982; *Zăpezile*, 1984; *Cutremurul*, 1986; *Întoarcerea morților*, 1987; *Ieșirea la mare*, 1988; *Răpirea* (fragmentar), 1990
ANGHEL Petre, *Fratele nostru Emanuel*, 1976; *Lupii la stână*, 1978; *Prindeți vulpile*, 1978; *Școala pedepselor*, 1978; *Sita lui Mamona*, 1980; *Dincolo de iubire*, 1982; *Întoarcerea fiilor risipitori*, 1982; *Oaspeții bătrânului Catul*, 1984; *Moștenitorul*, 1986; *Dealul viilor*, 1988; *Zodia Vărsătorului de plumbi*, 1989
ANGHEL Valeriu, *Printre șătrari*, 1998; *Ispita*, 1999
ANTE Laurian, *Confesiune târzie*, 1989; *Ninge peste Fărcașa*, 1989
ANTEMIREANU Al., *Din vremea lui Căpitan Costache* (foileton), 1898
ANTIM Corneliu, (*Pământul ascuns*), 1987
ANTIM Paul, *Lovituri din umbră*, 1967 (în colaborare cu Ion TOPOLOG); *Dispariția unui contabil*, 1976; *Balaban și statuia*, 1981; *Un Casanova călătorește spre iad*, 1991
ANTOHI Carmen Alexandra, *Partida de după-amiază*, 1985
ANTON Costache, *Seri albastre*, 1960; *Liniștea*, 1965; *Diminețile lungi*, 1976; *Vacanța*, 1981; *Întâlniri paralele*, 1986; *În lunga noapte*, 1990
ANTONESCU Mihai, *Filozoful din Arind*, 1994; *Jurnal din Casa Diavolului*, 1994; *Ultimul pandur*, 1996; *Viitorul în genunchi: copiii lui Saturn*, 1998; *Dalai Mi*, 2000
ANTONESI Doru, *Enigma lui Quetzalcóatl*, 1990
ANTONIE Aurel, *Scrisoare către animale mici*, 1986
ANTONOAIE Dan Zepa, *Invers* (în colaborare cu Valentin SGARCEA), 1994
APELEVIANU Barbu v. DRUMEȘ Mihail
APOLZANI George, (*Revederi*), 1947
APOSTOAIA George, *Alertă la poliție*, 1997
APOSTOL Constantin, *Altceva*, 1936 (semnat Apostol FULGA); *Fericirea nu are istorie*, 1942; *Amarul sânge al strugurilor*, 1969; *Război cu zurgălăi*, 1971; *Umbra dintre ei și ceilalți* (fragmentar), 1973
APOSTOLIU C., *„Domnul" Traian*, 1908
ARACHELIAN Vartan, *Ediție specială* (cu titlu schimbat: *Noaptea bastarzilor*), 1990
ARAD Aralda, *Stăpâna lumii*, 1939
ARAMĂ Horia, *Dumnezeu umbla desculț*, 1968; *Țărmul interzis*, 1972, *Cetatea soarelui*, 1978
ARAMĂ Ion, *Echipajul navei R — 305*, 1961; *Pasagerul clandestin*, 1964; *Neașteaptă marea*, 1968; *Rapsodie albastră*, 1971; *Furtuna albă*, 1972; *Gloria de toate zilele*, 1974; *Obiectivul „Cezara"*, 1974; *Alarmă la dana zero*, 1975; *Luntrașii lui Vlad Vodă*, 1975; *Țărm fără catarge*, 1976; *Trecătoarea de fier*, 1977; *Ultima redută*, 1977; *Câmpia de foc*, 1978; *Oamenii visează trandafiri*, 1979; *Stânca speranței*, 1980; *Strada Ancorei*, 1982; *Tronsonul B.N.*, 1983; *Am fost cu toții soldați*, 1985; *Poligonul cu trandafiri*, 1987; *Detașamentul Călina*, 1989; *Pericol în amonte*, 1990; *Mareșalul și soldatul*, 1992; *Mareșalul și emisarii* (fragmentar), 1995
ARBORE Zamfir C., *Gambuzino sau căutătorii de aur* (foileton), 1891 (semnat E. LUPU*)*; *Frații Lupu* (foileton), 1891 (semnat E. LUPU); *Diamantul pierdut* (foileton), 1893 (semnat E. LUPU); *Istoria unui român în America* (foileton), 1893; *Mercedes și Dolores* (foileton), 1893; *Psylla* (foileton), 1893; *Temniță și exil* (cu titlu schimbat: *În temniță*), 1894; *Nihiliștii*, 1894
ARCADE Leonid M., *Poveste cu țigani*, 1991; *Revoluție culturală*, 1996
ARCAN Sofia, *Iana hoinara*, 1943; *Ceața se destramă târziu* (fragmentar), 1957; *Neștiutele noastre iubiri*, 1975; *Singură în bătaia lunii*, 1977; *Vara suferințelor*, 1980; (*Banda de magnetofon*), 1981; *Joc întrerupt*, 1986; *Ora ireală*, 1995
ARCAȘ Ion, *Testamentul unui miop* (fragmentar), 1969
ARCAȘ N., *Ocnașul*, 1923; *Geniul răului* (foileton), 1926; *Fecioara vândută*, 1928; *Ispășirea Miradorei*, 1928; *Patimă de bătrân*, 1928; *Taina fiicei bancherului*, 1928; *Taina unei mame*, 1931; *Răzbunătoarea fetelor* (în fascicule), 1932
ARCHIP Ticu, *Soarele negru*, 1946
ARCU Constantin, *Omul și fiara*, 1996; *Ilustrul Oreste* (fragmentar), 2000
ARDELEAN Livia, *În legitimă apărare*, 1972 (în colaborare cu Florian OPREA); *Exercițiu de vacanță*, 1974; *Doctore, cine-a murit?*, 1976; *Pasiență-n „pas de trois"*, 1979
ARDELEANU Aurel Gheorghe, *Ploaia de nisip*, 1982
ARDELEANU Aurel, *Cioburi de cerc*, 1991
ARDELEANU C., *Diplomatul, tăbăcarul și actrița*, 1926; *Am ucis pe Dumnezeu*, 1929; *Casa cu fete*, 1930; *Viermii pământului*, 1933; *Domnul Tudor*, 1934; *Pescarii*, 1934; (*O zi ca multe altele...*), 1936; *Viață de câine*, 1937; *O crimă…*, 1943
ARDELEANU Florin, (*Mitologia rigorii*), 1990
ARDELEANU I., (*Fragment de roman*), 1928
ARDINU Gheorghe, (*Basme și clepsidre*), 2000
ARGEȘANU Ion, *Crimă la Istanbul*, 1996
ARGHEZI Baruțu T., *Misteriosul IX*, 1943; *Dincolo de zare*, 1997

ARGHEZI Tudor, *Ochii Maicii Domnului*, 1934; *Cimitirul Buna-Vestire*, 1936; *Lina*, 1942; *Omul brusc* (fragmentar), 1973
ARGHIROPOL Emanoil, *Condamnata* (foileton), 1868
ARICESCU C.D., *Misterele căsătoriei*, 1861; *Sora Agapia sau Călugărița și căsătoria*, 1871; *Girosella*, 1876
ARIEȘANU Ion, *O complicată stare de fericire*, 1967; *Vrajă*, 1971; *Prietenul pe care-l caut pretutindeni*, 1975; *O pasăre în iarnă*, 1986; *Lumina de la capătul nopții*, 1987; *Flacăra singuratică* (fragmentar), 1988; *Cei buni mor cei dintâi*, 1998
ARION George, *Anchetă pe cont propriu* (foileton), 1982; *Atac în bibliotecă*, 1983; *Profesionistul*, 1985; *Țintă în mișcare*, 1985; *Trucaj*, 1986; *Misterul din fotografie*, 1991; *Pe ce picior dansați?*, 1991; *Nesfârșita zi de ieri*, 1997
ARITON Nicolae, (*Pe valea Chioaiei*), 1986
ARSENE Maria, *Pinocchio detectiv*, 1948 (semnat Mihai AXENTE); *Oaspeți în noapte* (fragmentar), 1953; *Hotel Ambasador*, 1967; *Los* (cu titlu schimbat: *Los, trenul cu fete*), 1968; *O.K.*, 1971; *Struma*, 1972
ARSENE Mihai, *Capul de pod*, 1991; *Exerciții la trianglu* (fragmentar), 1998
ARSENIE Ion, (*Irma Bogorovschi*), 1930
ARTENIE Vasile, *Moartea la purtător* (foileton), 1968 (în colaborare cu Ioan MICU)
ASANDI P., *Maria Marta*, 1930
ASLAN Edgar Th., *Fiica lui Radu-cel-frumos*, 1905
ASTALOȘ George, *Mirosul banilor*, 1995
ATANASIU D.I., *Nyusu*, 1937; (*Amintirea mamei*), 1939; *Femeia, eterna poveste…*, 1945
ATANASIU Gh., *Adelina*, 1935; *Dezmoșteniții*, 1935; *Moara Roșie*, 1939; *Înainte și după* (fragmentar), 1942; (*Fragment de roman*), 1947; *Sunt în anul doi* (fragmentar), 1971
ATANASIU Mioara, *Sensualism ascuns*, 1934
ATHANES v. EFTIMIU Victor
ATILA F.R., *Ion Negan*, 1912
AUGUST Luli, *Sonata*, 1945
AUGUSTOPOULOS-JUCAN Antița, *Al doilea adevăr*, 1978; *Primejdia avea ochi frumoși*, 1982; *Capcana*, 1985
AVĂDANEI Ștefan, (*Monstrul alb*), 1994
AVIAN I., *Iți c, tu n-ai dreptate*, 1998
AVRAM Vasile, *Spirala*, 1987; *Zeul din labirint*, 1992
AVRON Chaim, *Dacă aș mai trăi o dată*, 1996
AXENTE Corneliu, *Legea munților*, 1939
AXENTE Mihai v. ARSENE Maria
AXENTE Mihail, *Raluca*, 1935
AZAP Ioan-Pavel, (*Pandele și revoluția*), 2000

B

BABEȚI Adriana, *Femeia în roșu* (în colaborare cu Mircea NEDELCIU, Mircea MIHĂIEȘ), 1990
BABOI Stelian, *Neliniști* (fragmentar), 1968; *Înfrigurare* (fragmentar), 1993; (*Fenomenologia iubirii*), 1997
BACALBAȘA Anton, *Spanachidi* (fragmentar), 1894; *Între amor și datorie* (fragmentar), 1897; *Masca funestă* (fragmentar), 1897
BACALBAȘA Gheorghe, *Domiciliu obligatoriu*, 1995
BACALOGLU Elena, *În luptă*, 1906
BACIU Camil, *Împreună cu nene Iani*, 1957; *Grădina zeilor*, 1968
BACIU CODREANU Tudor, *Coroana heraldică*, 1999
BACIU Dorin, *Pământul negru*, 1981; *Pasărea pre limba ei*, 1986; *Frumosul Paraniv*, 1997
BACIU Maria, *Tăceri și fugă*, 1973; *Dispariția lui Vrabie*, 1980; *Frumoasa din prăpastie*, 1980; *Fetița care n-a mai mers la școală*, 1984
BACIU Ștefan, *Mira*, 1998
BACONSKY A.E., *Biserica Neagră*, 1990
BACOVIA George, *Dintr-un text comun*, 1944; *Impresii de roman* (fragmentar), 1966
BADERSCA Constantin, *Dubla condiție a căderii*, 1981; *Joia femeilor*, 1994
BAICULESCU Emilian, *Smochina*, 1998
BAIU Mihai, *Neclintiții*, 1980
BALABAN Mircea E., *Al treilea*, 1944
BALACI Anca, *Vacanță în Olimp*, 1981; *Drum bun, Simina…*, 1987
BALAJ Veronica, *Sărbători amânate*, 1993; *Vara himerelor*, 1996
BALAMACI Elena, *Xena și umbrele ei*, 1981
BALOTĂ Bianca, *Bal la regina Portugaliei*, 1979; *Zăpada de-altădată*, 1995
BANCEA Melania, *Iubire cu înlocuitori*, 1997; *Al optulea*, 1999
BANCIU Carmen-Francesca, *O zi fără președinte*, 1998
BANCIU Paul Eugen, *Casa Ursei Mari*, 1978; *Reciful*, 1979; *Pluta Meduzei* (fragmentar), 1980; *Sărbătorile*, 1981; *Zigguratul*, 1982; *Muflonul*, 1986; *Casa de pânză*, 1995; *Demonul discret*, 1996; *Noaptea strigoilor*, 1996; *Remora*, 1998; *Marii fericiți*, 2000
BANDRABUR Ionel, *Fântâna iadului*, 1971; *Fiul primarului*, 1976; *Hoinăreala*, 1980; *Hanu Trăsnit*, 1984; *Un student de altădată*, 1987; *Flămândul*, 1996; *Mă numesc Eva*, 1996; *Ora astrală a României*, 1997; *Tomița și șapte femei*, 2000
BANEA Gh., *Zile de lazaret*, 1938; *Mușchetarii în Balcani*, 1982
BANU Constantin, *Umbra soarelui*, 1980

BANU George Maria, *Galeria Sfântului Ioachim*, 1996
BARAN Elena, *Speranța are culoare albastră*, 1996
BARANGA Aurel, *Cetatea de baltă* (fragmentar), 1947
BARBORICĂ Corneliu, *Crima de la km. 99*, 1999
BARBU Ana, *Nisipuri*, 1972
BARBU Eugen, *Balonul e rotund*, 1956; *Unsprezece*, 1956; *Groapa*, 1957; *Calea negustorilor* (fragmentar), 1958; *Șoseaua Nordului*, 1959; *Facerea lumii*, 1964; *Principele*, 1969; *Războiul undelor*, 1974 (în colaborare cu Nicolae-Paul MIHAIL); *Incognito*, 1975; *O lume de câștigat* (fragmentar), 1981; *Săptămâna nebunilor*, 1981; *Ianus*, 1993
BARBU Marian, *Orașul la ora amintirilor*, 1984; *Câmpia nu este singură*, 1986; *Aproapele nostru trădează*, 1992; *Colonelul de la ghiol*, 1996
BARBU Petre, *Pelerin în piața vorbelor* (fragmentar), 1994; *Dumnezeu binecuvântează America*, 1995; *Să nu ne răzbunați!* (fragmentar), 1996; *Ultima tresărire a submarinului legionar*, 1998
BARBU STOIAN Filoteea, *Iubire de septembrie*, 1997
BARBUL Florica, *Soțiile domnului Ionescu* (cu titlu schimbat: *Iuliana*), 1997; *Răzbunarea*, 1998
BARCAROIU Constantin, *Periferie*, 1935
BARCIANU Margareta, *Minuk, pisoiul*, 1937; (*Fragment de roman*), 1938
BARDAN Radu Liviu, *Seara când apare luna*, 1995
BARNOSCHI D.V., *Cărvunarii*, 1928; *Neamul coțofenesc*, 1930; *Rumilia*, 1934; *Conspirația Dărmănescului*, 1936; *Stăvilare*, 1942
BARONZI G., *Misterele Bucureștilor*, 1862–1864; *Susenii și Josenii* (foileton), 1866; *Muncitorii statului*, 1880; *Finerel sau Păstorul-domn*, 1881; *Biciul lui Dumnezeu*, 1883; *Frații de crucea neagră*, 1883; *Șerpii de casă*, 1883; *Confidențele unui om de inimă*, 1885; *Mina haiduceasa*, *fata codrilor*, 1894; *Romanul unui copil de unsprezece luni*, 1894; *Fontana zânelor*, 1896
BAROS Aurel Maria, *Nu există soldați fericiți* (fragmentar), 1982; *Pământul ne rabdă pe toți*, 1986; *Calea dragostei și-a morții peste care treci o dată*, 1990
BART Jean, *Europolis*, 1933
BASARAB Alice v. BOGDAN Elvira
BASARAB Simona v. CORBASCA Vladimir
BASARAB V.M., *Mătase pentru Pontul Euxin* (fragmentar), 1975
BASCOVICI Șerban, *Nae S.T.B.*, 1944; *Norocul lui Tănase*, 1944
BAȘTOVOI Ștefan, (*Sophie*), 1998
BATOVA Dim., *Rapsodia fatalismului* (fragmentar), 1936; *Anteu* (fragmentar), 1938
BATZARIA N., *Frumoasa Azizè*, 1921; *Sărmana Leila*, 1922; *Suflete de viteji*, 1925 (semnat MOȘ NAE); *Copilul crescut în peșteră*, 1928; *Inelul pierdut*, 1929; *Jertfa Lilianei*, 1930; *Lir și Tibișir*, 1933 (semnat MOȘ NAE); *Unchiul meu Adam*, 1934; *Răpirea celor două fetițe*, 1935 (semnat MOȘ NAE); *Păpușica*, 1938 (semnat MOȘ NAE); *Ștrengărelu*, 1938 (semnat MOȘ NAE); *Mica Robinson*, 1939 (semnat MOȘ NAE); *Sandu și Sanda*, 1939 (semnat MOȘ NAE); *Copilul nimănui*, 1941 (semnat MOȘ NAE); *Sărmanul Adrian*, 1941 (semnat MOȘ NAE); *Lacrimile mamei*, 1942 (semnat MOȘ NAE); *În căutarea norocului*, 1943 (semnat MOȘ NAE); *Fetița schimbată*, 1944 (semnat MOȘ NAE)
BĂBĂLĂU Nicolae, *Amurgul se lăsase în zori*, 1983
BĂCANU Ion Marin, *Poienița dragostii* (fragmentar), 1935
BĂCĂUANU Dinu, *Lungul nasului*, 1983; *Noapte valahă*, 1987
BĂDĂUȚĂ Al., *Prăbușiri* (fragmentar), 1928
BĂDESCU Dorina, *Șansa*, 1971
BĂDESCU Elena, *Dincolo de amintire*, 1989
BĂDESCU Horia, *Joia patimilor*, 1981; *Zborul gâștei sălbatice*, 1989
BĂDESCU Lazăr, *Magistrat*, 1938
BĂDESCU Mihail, *Orbul din Prater*, 1941; *Pedeapsa destinului*, 1941; *Plânge o țigancă*, 1942
BĂDILĂ Radu, (*Șapte cuvinte*), 1984
BĂDULESCU Alexandru, *Liliac* (foileton), 1890
BĂDULESCU Corina Victoria, (*Zâmbetul Mirei*), 1987
BĂGULESCU Gheorghe, *Antiquitas rediviva*, 1926; *Suflet japonez*, 1938
BĂIEȘU Ion, *Viață personală* (fragmentar), 1960; *Unul dintre noi a ucis!* (foileton), 1970; *Balanța*, 1985; *Un activist al suferinței*, 1991
BĂILEANU Gh., *Flamura cernită*, 1945; *Paloșul cel cumplit* (fragmentar), 1954
BĂILEȘTEANU Jean, *Drum în tăcere*, 1987; *Goana*, 1989; *Geniul și închipuirea*, 1997; *Sfântul drac sau Judecata de… acum*, 1999
BĂJENARU Grigore, *Cișmigiu & Comp.*, 1942; *Banul Mărăcine*, 1967; *Cerbii lui Mihai-Vodă*, 1968; *Inelul lui Dragoș-Vodă*, 1968; *Taina lui Mircea-Voievod*, 1970; *Bună dimineața*, *băieți!*, 1972; *Spătarul Coman de Suceava*, 1977; *Mărețul rege Burebista*, 1980
BĂLAN Eugen, *Într-o duminică de august*, 1941
BĂLAN George, *Procesul lui Socrate*, 1993
BĂLAN Ioana, *Înger & killer*, 1993; *Ally*, *frumoasa din lagăr*, 1999
BĂLAN Ion Dodu, *Copilăria unui Icar*, 1974
BĂLAȘA Nicolae, *Blesteme*, 1994
BĂLAȘA Sabin, *Deșertul albastru*, 1996
BĂLĂCEANU Ioan Gh., (*Sturionul*), 1996
BĂLĂCEANU Ioan, *Ceașca*, 1981

BĂLĂIȚĂ George, *Lumea în două zile*, 1975; *Ucenicul neascultător*, 1977; *Romanul unui student rătăcitor* (fragmentar), 1989; (*Caruso – fragmente*), 1999
BĂLĂNESCU Dan, *Chemarea văzduhului*, 1995
BĂLĂNESCU Gabriel, *Acteon*, 1934; *Avram Iancu*, 1940
BĂLĂNESCU Simeon, *Blestemul*, 1894
BĂLĂNOIU Emilian, *Copilăria, adolescența și tinerețea lui Nicolae Ostia*, 1971; *Iubește, tu*, 1978; *Eristikon*, 1983; *Peste toate înălțimile*, 1987
BĂLTĂREȚU Constantin, (*Când pe cer tremură o singură stea*), 1981
BĂLTĂȚEANU Nona G., *Dureri ce nu se spun*, 1934
BĂLTEANU Dan, *T.T.R. 1934*, 1939
BĂLU Iosif Ion, *Gangrene școlare* (fragmentar), 1937 (în colaborare cu Lew A. IVANOV)
BĂNCIULESCU Renée Gh., *Marina*, 1936
BĂNESCU Florin, *Anotimp al ninsorilor albastre*, 1975; *Semințele dimineții*, 1976; *Ierni peste tei*, 1978; *Tangaj*, 1980; *Portocale pentru vinovați*, 1982; *Drumul gugulanilor*, 1987; (*Hora*), 1988; (*Despre arta burlanieră*), 1990
BĂNESCU Marcu, (*Fata valahă*), 1970
BĂNESCU Petru, (*Luna florilor*), 1925
BĂNICĂ George, *Porno-politica*, 1992
BĂNULESCU Daniel, *Te pup în fund, conducător iubit!*, 1994; *Cei șapte regi ai orașului București*, 1998
BĂNULESCU Ștefan, *Cartea Milionarului*, 1977
BĂRAN Tudor, *Mândra*, 1976; *Casa destinelor*, 1978; *Turnul cicloanelor*, 1978; *Călărețul alb*, 1981; *Restaurant-expres*, 1981; *Rug pentru eternitate*, 1984; *Șantierul*, 1988; (*Casa din luncă*), 1989; *Pe Argeș în jos* (fragmentar), 1989
BĂRAN Vasile, *Duminica lucrurilor*, 1968; *Săgeată albă*, 1969; *Cuptorul de ars cărămidă*, 1971; *Ancheta*, 1972; *Cocorii de iarnă*, 1973; *Cascada*, 1974; *Insula manechinelor*, 1975; *Ambarcațiunea eroică*, 1976; *Diamantul viu*, 1978; *Pământul plat*, 1979; *Cavalerii de pe Coastă*, 1982; *Pluta Meduzei*, 1982; *Limpezirea fântânii*, 1984; *Rănița grea a iubirii*, 1985; *Plecarea cavalerilor*, 1986; *Recucerirea dragostei*, 1987; *Numele și umbra* (fragmentar), 1988; *Nevăzutele războaie*, 1989; *Vară sentimentală* (fragmentar), 1989; *De la regina muncii la regina moartă*, 1994; *Dracula*, 1997; *Mierea din nevasta altuia*, 1997
BĂRBATU Gheorghe, *Memorii la morile de vânt*, 1993
BĂRBUCEANU Constantin, *Bârlogul lupilor*, 1963; *Ceața* (cu titlu schimbat: *Expresul de noapte*), 1968; *Femei singure*, 1969; *Gentlemanul șchiop*, 1970; *Samsarul*, 1975; *Casa păcatelor*, 1980; *Ultima spovedanie*, 1984
BĂRBUCEANU T.C., *Scadența*, 1986
BĂRBULESCU Marta, *Treptele verii*, 1985; *Fumul albastru*, 1990; *Leagănul*, 2000
BĂRBULESCU Mihai, *Copiii Paradisului*, 1985; *Orașul pensionarilor*, 1992
BĂRBULESCU Romulus, *Constelația din ape*, 1962 (în colaborare cu George ANANIA); *Doando*, 1965 (în colaborare cu George ANANIA); *Simbamuenni*, 1966; *Statuia șarpelui*, 1967 (în colaborare cu George ANANIA); *Ferma oamenilor de piatră*, 1969 (în colaborare cu George ANANIA); *Insulele de aur și argint*, 1969; *Planeta Umbrelelor Albastre* (cu titlu schimbat: *Planeta fantomelor albastre*), 1969 (în colaborare cu George ANANIA); *Paralela – enigmă*, 1973 (în colaborare cu George ANANIA); *Șarpele blând al infinitului*, 1977 (în colaborare cu George ANANIA); *Catharsis*, 1983; *Încotro curge liniștea?*, 1991; *Golful ucigașilor*, 1993
BĂRBULESCU Simion, *Marea iubire*, 1997
BÂLE Alexa Gavril, *Iubita fratelui Rafael*, 1992
BÂRGĂU Valeriu, *Utopia profesorului Dunca*, 1983 (în colaborare cu Neculai CHIRICĂ); *Dezghețul* (fragmentar), 1985; (*Iulia Serafima*), 1988; *Semne particulare*, 1988; *Bulevardul Corvinul* (fragmentar), 1989
BÂRLĂDEANU Victor, *Operația „Psycho”*, 1969; *Exilatul din Planetopolis*, 1972; *Cei care caută, cei care găsesc*, 1974; *Gheața de foc*, 1977; *Peisaj cu mori de vânt*, 1989
BÂRLEA Ovidiu, *Șteampuri fără apă*, 1979; *Drumul de pe urmă*, 1999
BÂRLOIU Rodica-Tatiana, *Între zidurile Brâncovenilor*, 1991
BÂRNA Vlaicu, *Romanul Ecaterinei Varga*, 1960
BÂRNEȚIU Florin, *Flăcări peste Zărand*, 1985; *Glăsuirea neînfricaților*, 2000
BÂRZAN Haralambie, *Rămas-bun, dona Machel* (fragmentar), 1984; *Partea nevăzută a zilei de mâine*, 1985; *Un august nu prea îndepărtat*, 1989
BÂTA Iosif Maria, (*Piatra din albia râului*), 1973; *Întoarcerea din singurătate*, 1983; (*Corn cu jale*), 1984; *Frumoasa doamnă de Semenic* (fragmentar), 1985
BECESCU-SILVAN Gh., *Valea Albă, 1476*, 1904; *Pentru neatârnare, 1877–1878*, 1906
BEDA Corneliu, *I se spunea „Starețul”*, 1991
BEJANCU Georghe, *Căpitanul Nemaipomenitului Velier*, 1971; *Coloane sub lună*, 1976; *Cel de la capătul drumului*, 1980; *Logodnicii din linia întâi*, 1985
BELCIN L.S., (*Înstrăinare...*), 1944
BELCIU Maia, *Blana de focă*, 1966; *A unsprezecea poruncă*, 1969; *La cules de vipere*, 1978; *Dionys sărmanu*, 1984; *Os domnesc* (fragmentar), 1986; *Vin americanii?... destin amânat*, 1998

BELDEANU Adrian, *Canapeaua cu pisici*, 1971; (*Hotarul*), 1971; *Să mai câștigi o zi*, 1972
BÉLDI Paul-Ladislau, *Dincolo de adevăr*, 1998
BELIGAN Anamaria, *Scrisori către Monalisa*, 1999
BELIGAN Marica, *O aspirină pentru doi*, 1993
BELLU Pavel, *Fericita jale a Cumbriei*, 1978; *Focul rece*, 1982
BELLU Petre, *Apărarea are cuvântul*, 1934; *Cazul doamnei Predescu*, 1935; *Câine vagabond*, 1936; *Luminile mahalalei*, 1936; *Răstigniții!…*, 1941; *Uzina B.*, 1941; *Adăpostul calicilor*, 1942; *După moartea Mihaelei*, 1943; *O crimă lângă Brașov*, 1945
BENADOR Ury, *Ghetto veac XX*, 1934; *Subiect banal*, 1935; *Hilda*, 1936; *Final grotesc*, 1940; *Mister Harry, domnul Emil și ceilalți domni și misters* (fragmentar), 1948; *Gablonz*, 1961; *Beethoven omul*, 1964
BENEDEK Jolán, *Reportofonul Panasonic* (fragmentar), 1996; *Sufletelul Iustinei*, 1996
BENIUC Mihai, (*Documente*), 1937; *Marea* (fragmentar), 1938; *Pe muche de cuțit*, 1959; *Dispariția unui om de rând*, 1963; (*Bătrâna*), 1966; *Explozie înăbușită*, 1971; *Ajun de răscoală*, 1979
BERBECARU Valentin, *Banchetul*, 1967; *Suplinitor*, 1971; *Șah etern*, 1971; *Războiul lui Vasile Vodă Cannano*, 1978; *Serdarul podinilor*, 1982; *Judele păstorilor*, 1986; *Miraculosul curier bagajist*, 1991
BERCESCU Victor, *Un milion de lire*, 1977; *Bombardamentul cu asteroizi*, 1986
BERCIU Ștefan, *Misteriosul Juhas Roik* (foileton), 1966; *Ipoteze judiciare*, 1971; *Jos masca*, *domnule Dib!*, 1971; *Insula spionilor*, 1972; *Armata de pitici*, 1974; *Întâlnire în Valea Morții*, 1974; *Prețul tăcerii*, 1974; *Fantastica aventură 2101*, 1975; *Pichetul în alarmă*, 1976; *Pseudonimul*, 1978; *Invidia*, 1979; *Obsesia*, 1979; *În cercul alb*, 1984; *Ultima repriză*, 1989; *Bordel*, 1996; *Capcană pentru dublură*, 1998; *Triplusalt mortal*, 1998
BERINDEI-MAVROCORDAT Roxanda, *Tania*, 1942
BEȘCUCĂ Marin, *Iubire din ruga durerii*, Oradea, ABADDABA, 2000
BETEG Miron, (*Înghețată și modiste*), 1996
BETTELHEIM Iuliu, *Elena Taceanu* (foileton), 1884
BEURAN Grigore, *Cifrul Petre Petrescu*, 1968; *Triplul mister*, 1974; *Evadarea*, 1976; *Ancora n-a fost aruncată la timp*, 1979
BEZA Marcu, *O viață*, 1921; *Calea destinului*, 1938; *Necunoscuta*, 1939
BEZA Vasilichia, *Între două lumi*, 1993
BIANU Corin, *În bătaia vânturilor*, 1986
BIBERI Ion, *Proces*, 1935; *Cercuri în apă*, 1939; *Un om își trăiește viața*, 1946; *Chemarea de peste munți*, 1983; *Destinul Aïsei*, 1983; *Luminile Capricornului*, 1983
BIBESCU Martha, *Katia – demonul albastru*, 1991; *O fiică necunoscută a lui Napoleon*, 1993; *Catherine – Paris*, 1996; *Papagalul verde*, 1998
BIBIRI-STURIA Marcel, *Asasinatul Zinaidei Spinescu*, 1922
BICĂ IONESCU Haralambie, *Comoara geților*, 1991
BICLEANU Dima, *Buimatic prin lume*, 1999
BILCIURESCU Alexandru, *Stafiile dragostei*, 1929 (în colaborare cu Alexis NOUR, DOCTORUL YGREC, SĂRMANUL KLOPȘTOCK); *Cavalerii verticali*, 1931 (în colaborare cu Ionel JIANU); *Câinele soldatului* (fragmentar), 1931 (în colaborare cu Menny TONEGHIN); *Doamna Casanova*, 1932 (în colaborare cu Menny TONEGHIN); *Fecioare la licitație*, 1933 (în colaborare cu Menny TONEGHIN); *Fata cu păr de lup*, 1934; *Rumba dragostei*, 1934 (în colaborare cu Menny TONEGHIN); *Tichia de mărgăritar*, 1935; *Cine a ucis?*, 1936 (în colaborare cu G.M. AMZA); *Paraziții tacâmului*, 1938 (în colaborare cu Menny TONEGHIN); *Vampirul*, 1938 (în colaborare cu G.M. AMZA); *Femeia din noroi*, 1939; *Vitriol*, 1939; *Pentru o femeie…*, 1941
BINDER-SCHOLTEN M.M., *Din viața unei femei*, 2000
BIRĂESCU Traian Liviu, *Echinox de toamnă*, 1981; *Pomul cunoașterii*, 1983; *Calea amintirilor*, 1986
BIRCEA D., *Cuibul hultanilor* (fragmentar), 1956
BIROU Virgil, (*Pita cea nouă*), 1947; *Lume fără cer*, 1957; *Cu undele Cărașului* (fragmentar), 1959
BITTEL Adriana, *Fototeca – temă cu variațiuni*, 1989
BLAGA Carmen, (*Meandre*), 1990
BLAGA Lucian, *Luntrea lui Caron*, 1990
BLAGA Serapion, *Vlada și fiul ei*, 2000
BLAJ Emilian, *Gumă de mestecat* (fragmentar), 1997; *Maria, probabil un înger*, 1999
BLANDIANA Ana, *Sertarul cu aplauze*, 1992
BLĂJAN Ion, *Omul cu ochelari negri*, 1966
BLÂNDU Corneliu, *Maica Ecaterina*, 2000
BLECHER M., *Întâmplări în irealitatea imediată*, 1936; *Inimi cicatrizate*, 1937
BLENDEA Ion, *Pace în Albia* (fragmentar), 1978
BLENDEA ZAMFIR Georgeta, *Zamolxe* (fragmentar), 1995; *Zodiac* (fragmentar), 1996
BLEOCA Liviu, *Sindromul Belfast*, 1994; (*Paradisul cazon*), 1996; *Moartea în biblioteca de buzunar* (fragmentar), 1999
BOAMBĂ Dorel, *Prețul durerii*, 1994
BODEA Sabin, *Prețul unei greșeli*, 1997
BODNĂRESCU Samson, [*George*], 1880

BODUNESCU Ion, *Revelion 214*, 1973; *Piraţii în acţiune*, 1974; *Povestea Micaporei*, 1979; *Drumul Tupşanilor*, 1986
BOERESCU Costache, *Aldo şi Aminta sau Bandiţii*, 1855
BODAN Dan, (*Meşterul rătăcitor*), 1981
BOGDAN Alexandru, *Niţă Cicoare* (fragmentar), 1912
BOGDAN C.I., *Poduri suspendate*, 1982; *Nemuriri trecătoare*, 1987
BOGDAN Dan, *Scorpionul de Durango*, 1991; *Cloaca*, 1992; *La coadă la mortadella*, 1993; *Peisaj cu fluturi şi scorpion*, 1996
BOGDAN Elvira, *Talismanul de safir*, 1932 (semnat Alice BASARAB); *Domniţa Ruxandra*, 1969
BOGDAN Vasile, *Evenimentul*, 1984; *Dorana*, 1987
BOGDAN-POPEA L., *Sub jugul german*, 1944; *Jana*, 1944
BOGHIAN Nicolae, *Tropotele tăcerii*, 1983; *Stare de ecou*, 1986; *Limita singurătăţii*, 1988; (*Confuzia*), 1990
BOGHIU Gh. I., *Pisicile preasfântului*, 1932
BOGZA Daniel, *Femeia de dincolo*, 1997
BOGZA Geo, *Revoluţia de la Tatar-Bunar* (fragmentar), 1934
BOIANGIU Raisa, *Unchiul, nepoatele şi satul* (fragmentar), 1990; *Fratele cel necunoscut* (fragmentar), 2000
BOITOR George, (*Banda de telegraf*), 1972; (*Alberia*), 1998
BOJAN Pavel, *Vremurile grele*, 1971
BOKOR Petre, *Basca lui Şexpir*, 1998
BOLDEANU Mircea Axente, *Don Quijote de la Vrancea* (foileton), 2000
BOLDUR Dan O., *Fata din tren* (fragmentar), 1935
BOLDUR Petre, (*Viaţa din inimă*), 1940
BOLDUREANU Ioan Viorel, (*Într-o noapte*), 1989; *Casa şi memoria lui Avram Procator*, 1999
BOLINTINEANU Dimitrie, *Manoil*, 1855; *Elena*, 1862; *Doritorii nebuni* (foileton), 1864
BOLOCAN Vasile, *Cea dintâi dimineaţă*, 1963
BOLOŞ Ion, *Fântâna vulturilor*, 1978; *Întoarcerea fiilor*, 1982; *Călători ca apele*, 1986; *Vulturii deasupra noastră* (fragmentar), 1990; *Iubeşte-ţi clipa*, 1991; *Copiii nenorocului* (fragmentar), 1995; *Despre societatea vitelor eroine*, 1996
BONCIU H., *Bagaj…*, 1934; *Pensiunea doamnei Pipersberg*, 1936
BORANGIC Ionel, *Chipuri din Normală* (fragmentar), 1936
BORNEANU Gheorghe, *După scatii şi după sticleţi*, 1967; *La Frumuşica*, 1969
BORNEMISA Sebastian, *Duhul cel rău*, 1927
BOROIANU Petru, *Dragoste şi război*, 1997
BOROSCHI Teodor, *Ultima evadare*, 1997
BORŞ Lucia, *Doamna Elena Cuza*, 1936; *Maria Cantemir*, 1939; *Zamfira*, *fiica lui Moise-voievod*, 1971
BOSTĂNARU Virgil, *Trei în furtună*, 1987; *Norii s-au risipit*, 1989; *La porţile sufletului*, 1994; *Drumul spre casă*, 1995; *Un om de ispravă*, 1996
BOT Radu Călin, *Cronica unei idile anulate*, 1995
BOTENI I., *Florica Mantului*, 1931; *Pe Argeşel*, 1933; *Moara din Vârtop*, 1943
BOTEZ Al. Adrian, *Când freamătă cedrii*, 1946
BOTEZ Alice, *Iarna Fimbul*, 1968; *Pădurea şi trei zile*, 1970; *Eclipsa*, 1979; *Emisfera de dor*, 1979
BOTEZ Demostene, *Ghiocul*, 1935; *Înălţarea la cer*, 1937; *Lumea cea mică*, 1944; *Obsesia*, 1946; *Oameni de lut*, 1947; *Bucuria vieţii*, 1957; *Document*, 1964
BOTEZ Ioachim, *Însemnările unui belfer*, 1935
BOTONCEA Ecaterina, *Cutia cu vechituri*, 1999
BOTTA Emil, *Meridian* (fragmentar), 1933
BOUCHER Marie v. DOAMNA L.
BOUREANU Radu, *Fata din umbră*, 1935, *Viaţa spătarului Milescu*, 1936; *Enigmaticul Baikal*, 1938; *Frumosul principe Cercel*, 1978; *Când pădurile veneau pe ape* (fragmentar), 1983
BOUREANUL Eugeniu, *Cel din urmă erou*, 1943; *Hatmanul Tomşa*, 1968; *Vijelia*, 1969
BOZ Lucian, *Ci numai îngerul e fără prihană* (fragmentar), 1930; *Piatra de încercare*, 2000
BOZARU Gheorghe, *Într-un prezent al trecutului*, 1995
BOZBICI Cornel, *Divertisment pentru pian şi două seri ploioase*, 1984; *Duminică, în timp ce nu veneai*, 1987
BRAD Ion, *Descoperirea familiei* (cu titlu schimbat: *Zăpadia*), 1964; *Ultimul drum* (cu titlu schimbat: *Soare cu dinţi*), 1975; *Raiul răspopiţilor* (cu titlu schimbat: *În umbra castelului*), 1978; *Muntele catârilor*, 1980; *Leagănul mării* (cu titlu schimbat: *Thalassa*), 1983; *Întâlnire periculoasă*, 1985; *Romanul de familie*, 1986; (*Maier, prietenul tatii*), 1988; *Proces în recurs*, 1988; (*Ultimele cinci minute*), 1989; *Amurgu-acela violet* (fragmentar), 1996
BRADU Mihai, *Aik, Şoimarul*, 1997
BRAGA Corin, *Noctambulii*, 1992; *Hidra*, 1996; *Luiza Textoris* (fragmentar), 2000
BRAGA Rodica, *Nisipul memoriei*, 1978; *Dincolo de dragoste*, 1979; *Singurătatea pământului*, 1985; *Maia*, 1988; *Fluturele negru*, 1994
BRAHAŞ Cornel, *Până la capăt şi mai departe*, 1986; *Mocăneştii, oamenii dracului*, 1994

BRANIȘTE Andrei (*Sentența*), 1921
BRAȘOVEANU Cosma, *Omul fără umbră*, 1975; *Fuga*, 1978; *Un martor incomod*, 1979
BRATEȘ Verona, *Noemi*, 1948
BRATOLOVEANU Liviu, *Oameni la pândă* (cu titlu schimbat: *Morarul*), 1946; *Rapidul de noapte* (fragmentar), 1954; *Pelagră*, 1975; *Reptila*, 1975; *Ugly* (fragmentar), 1978; *Bunica studiază dreptul*, 1982; *Insula scufundată* (fragmentar), 1982
BRATU Florin Vasile, *O legătură ciudată*, 1982; *Un manuscris de ocazie*, 1985
BRATU-MARIN Constanța, *Zig-Zag*, 2000
BRĂDESCU Ion, *Ann și Ana*, 1944
BRĂDIȘTEANU Grigorie, *Zidul plângerilor*, 1935
BRĂDIȘTEANU Nicolae, *O dragoste în secolul XVIII* (fragmentar), 1979
BRĂESCU Gh., *Moș Belea*, 1927; *Conașii*, 1935; *Primii și ultimii pași*, 1938; *Margot*, 1942
BRÂNDUȘA Dorina, (*Cuibul de nevăstuici*), 1985
BRĂTESCU Geta, *A.R.*, 2000
BRĂTESCU Gheorghe, *Ruta speranței*, 1982; *Brațul dreptății*, 1984; *„Sfântul" de la Maglavit*, 1990; *Viața smintitului călugăr Rasputin*, 1990; *Aventurile galante ale lui Napoleon al III-lea*, 1991; *Un voiajor ciudat Paracelsus*, 1991
BRĂTESCU-VOINEȘTI Ioan Al., *Mache Dumbrăveanu* (fragmentar), 1913
BRĂTUCU Mircea, *Intersecții* (fragmentar), 1973
BRÂNDUȘOIU-COSTEȘTI C., (*Neamul Mărculeștilor*), 1938
BREBAN Nicolae, *Francisca*, 1965; *În absența stăpânilor*, 1966; *Animale bolnave*, 1968; *Îngerul de gips*, 1973; *Bunavestire*, 1977; *Don Juan*, 1981; *Drumul la zid*, 1984; *Pândă și seducție*, 1991; *Amfitrion*, 1994; *Ziua și noaptea*, 1998; *Voința de putere* (fragmentar), 2000
BREBENEL Cristian George, *Guvernământul general al genezei* (fragmentar), 1999
BREITENHOFER Anton, (*Portretul*), 1981
BRENCIU Mircea, *Cu masca pe figură*, 1999
BREZIANU Andrei, *Ieșirea la țărmuri*, 1978; *Castelul romanului*, 1981
BREZU I., *Fiara din om*, 1935
BRUN Jules, *Cavalerii Toporului*, 1901; *Moșneagul de la munte*, 1904 (în colaborare cu N. PAPAHAGI)
BUCESCU Alexandru-Șerban, *Cazul Murasame*, 1996; *Rocada morții*, 2000
BUCHERU Ion, *Revanșă târzie*, 1988; *Veninul victoriei*, 1994; *Imperiul* (în colaborare cu Ștefan IUREȘ), 1999
BUCIU Marian Victor, (*Miezul nopții*), 1974; *Concediu fără plată*, 1980
BUCȘA Petre, (*O după-amiază de pomină*), 1994
BUCUR D.M., *Zilele și nopțile inginerului Radu Hagiu*, 1975
BUCUR Doina, *Un menaj ca multe altele*, 1932 (semnat Florica Eug. IONESCU); *Prăpastia* (fragmentar), 1936
BUCUR Ion Nicolae, *Sarmis*, 1967; *Dicomes*, 1971; *Sargetius*, 1976; *Comosicus*, 1983
BUCUR Marin, *Zi de vară până-n seară*, 1966; *La apa Vavilonului*, 1971; *Nor deasupra muntelui* (foileton), 1997
BUCUR Serghie, (*Parcul vienez*), 2000
BUCUȚA Emanoil, *Fuga lui Șefki*, 1927; *Maica Domnului de la mare*, 1930; *Capra neagră*, 1938
BUD Elsa Maria, *Trăsnet între două inimi*, 1990
BUDA Bujor, *Dosarul cu pete* (fragmentar), 1999
BUDESCU Ion, *Patimile după Toma* (fragmentar), 1995
BUFNILĂ Ovidiu, *Jazzonia*, 1992; *Cadavre de lux* (foileton), 1994
BUGARIU Aurel D., *Dragoste albă*, 1941
BUGARIU Voicu, (*După-amiaza unui celibatar*), 1971; *Sfera*, 1973; *Literații se amuzau*, 1983; *Platforma*, 1988; *Curajul*, 1985; *Coborâre în ape*, 1986; *August – decembrie*, 1990; *Zeul apatiei*, 1998 (semnat Roberto R. GRANT); *Animalul de beton*, 1999 (semnat Roberto R. GRANT)
BUJOREANU Ioan M., *Mistere din București*, 1862
BULFINSKI Suzana, *Reîntoarcerea*, 1931
BULIGOANEA Constantin, *Îndrăgostit din interes de serviciu*, 1998
BULUGEA Marin, *Revanșa Dorei*, 2000
BULZA Teodor, *Iulie*, 1979; *Casa șerpilor*, 1982; (*Malul râului*), 1988
BUNEA Emil, *Am lăsat iarba să crească*, 1972
BURADA Eugen, *Moarte și portocale la Palermo*, 1967 (în colaborare cu Vintilă CORBUL); *Cenușă și orhidee la New York*, 1969 (în colaborare cu Vintilă CORBUL); *Uragan asupra Europei*, 1979 (în colaborare cu Vintilă CORBUL); *Groaza vine de pretutindeni*, 1993 (în colaborare cu Vintilă CORBUL); *Oameni în Rolls-Royce*, 1993 (în colaborare cu Vintilă CORBUL)
BURERIU Lucian, *Uraganul de fier*, 1996
BURGHELEA N., *Aventura unui profesor* (foileton), 1938
BURLACU Vasile T., *Zorile trandafirii*, 1931
BURNAIA G., (*Noapte de iarnă*), 1931
BURSAN Anca, *Uhm — fiul hienei*, 1967; *O trufie modestă*, 1973 (în colaborare cu Gheorghe PANCO)
BURTEA-RÂMNICELU Constantin, *Sub sabia lui Damocles*, 1998
BURUIANĂ Viorel, *Palimpsest* (fragmentar), 1985
BURUIANĂ Zaharia G., *Fecioarele orizontale*, 1933

BURUNTIA I., (*Oameni fără noroc*), 1923
BUȘECAN Teofil, *Paranteze*, 1967; *Moisei*, 1969; *Patimi*, 1987
BUȘILĂ Adrian, *Vânători de umbre*, 1992
BUTNARIU Gh. V., *Femeia lui Ben Zohar*, 1934
BUTNARU Ion, *Trecerea*, 1982
BUVELOT H., *Radul al VII-lea de la Afumați*, 1846 (în colaborare cu S. ANDRONIC)
BUZATU Gheorghe, *Dihania asta nu există*, 1977
BUZDUGAN Costin, *Spune-mi povestea cu Iuliana*, 1969
BUZEA Constanța, *Roua plural* (foileton), 1995
BUZINSCHI Corneliu, *Sfinții se vând cu bucata*, 1967; *Numiți-mă Varahil*, 1969; *Nuanța albastră a morții*, 1971; *Hoții de vise*, 1972; *Păcală și Tândală*, 1973; *Vina noastră cea de toate zilele*, 1973; *Nuanța albastră a căderii*, 1974; *Ulise trece pe strada mare*, 1974; *Duhul pământului*, 1976; *Contemporanii*, 1978; *Divertisment cu măști*, 1980
BUZNEA Dumitru, *Noi și pământul*, 1974
BUZOIANU Gheorghe, *Agenda cenușie*, 1971; (*Albumul*), 1973; (*Peisajul*), 1979; *Capcana*, 1984; *Prin labirint*, 1986; *Operațiunea „Ghințurești”*, 1990
BUZOIANU Val J., *Fantezie de primăvară*, 1998
BUZURA Augustin, *Insula efemeridelor* (fragmentar), 1966; *Absenții*, 1970; *E frig și e noapte, seniori…* (fragmentar), 1970; *Fețele tăcerii*, 1974; *Orgolii*, 1977, *Vocile nopții*, 1980; *Refugii*, 1984; *Drumul cenușii*, 1988; *Recviem pentru nebuni și bestii*, 1999

C

CABA Olga, *Cumpăna din cetate*, 1977; *Pasul alăturea*, 1979; *Totaliter aliter*, 1982; *Zodia Vărsătorului de apă*, 1988
CACOVEANU Viorel, *Blondele întotdeauna trișează*, 1971; *Un coniac pentru o fată*, 1973; *Morții nu mint niciodată*, 1975; *Cu moartea între patru ochi*, 1977
CADANȚEV Serafim, *Lipovenii* (fragmentar), 1938
CADELCU Corneliu Radu, *Detectivii de duminică*, 1991
CAION, *Legionarii crucei*, 1904
CAÏR George, *Dorina: însemnările unei fete sincere*, 1916; *Finci*, 1920; *Într-un mirador*, 1921
CAÏR Sisi, *Amprenta pe oglinda misterioasă*, 1933
CALAFETEANU A., *Patimă și vis*, 1997; *Dezastrul*, 1998; *Departe de Roma*, 2000
CALAIS Alexandru, *Corabia nevăzută*, 1990; (*Dincolo de taină*), 1993
CALIGA George, *Miserul morței Jeanei Cristescu*, 1909
CALISTRAT Alexandru, *Vitrina dragostei* (fragmentar), 1931; *Bob de grâu*, 1932; *Rugul cărnii* (fragmentar), 1934
CALLIMACHI Scarlat, *Ruben Hirsch* (foileton), 1929; (*Învierea lui Iuda*), 1931
CALMÂCU Mihail, *Sub semnul hangerului*, 1967; *Vornicul Boldur*, 1968; *Urmașul*, 1972
CALOMFIRESCU Nicolae, *Drumuri la Porțile Soarelui*, 1974; *Câmpul cu maci*, 1977; *Merii sălbatici primăvara*, 1977; *Septembrie*, 1982; *Știucă în vin roșu*, 1985; *Octombrie*, 1988; *La marginea apei*, 1989; *Septembrie, în amurg*, 1990; *Paradisul obligatoriu*, 1997; (*Ilustrate din paradis*), 1999; *Karla*, 2000
CALVUS Jehan, *Bumgartes al II-lea*, 1999
CAMALESA Nicolae, *Destine*, 1991
CAMILAR Eusebiu, *Cordun*, 1942; *Prăpădul Solobodei*, 1943; *Turmele*, 1946; *Păduri prăbușite* (fragmentar), 1947; *Valea hoților*, 1948; *Negura*, 1949; *Temelia*, 1951; *Măriuța* (fragmentar), 1952; (*Vântul de miazăzi*), 1959; *Fuga-n Egipt* (fragmentar), 1964; *Satul uitat*, 1974
CANCICOV Georgeta Mircea, *Moldovenii*, 1938; *Poeni*, 1938; *Amurg*, 1967
CANGE Radu, (*Paznicul muzeului*), 1997
CANTACUZINO Alecu, *Serile de toamnă la țară* (foileton), 1855
CANTEMIR Dimitrie, *Istoria ieroglifică*, 1705
CANTEMIR Ion, *Pussy* (foileton), 1926
CANTEMIR Traian, (*Lumini și umbre*), 2000
CANTEMIR Traian, *Mensa academica*, 1938
CANTONIERU Nicolae, *Omul cu inima în palmă* (fragmentar), 1933; *Regimentul 3* (fragmentar), 1934
CARACALEANU Petre, *Oraș liniștit*, 1997
CARACOSTEA D., (*Alături de menire*), 1908
CARAGHIAUR Eugen Enea, *Visuri și tentații*, 1997
CARAGIALE Costache N., *Omul în haine negre* (foileton), 1888
CARAGIALE I.L., *Smărăndița* (foileton), 1893
CARAGIALE Luca I., *Nevinovățiile viclene*, 1968 (în colaborare cu Ioan D. GHEREA)
CARAGIALE Mateiu, *Craii de Curtea-Veche*, 1929
CARAMAN Dumitru, *Să zbori și să nu mori*, 1996
CARANDINO N., *Viața de glorie și de pasiune a marii cântărețe Darclée*, 1938
CARANFIL Constantina, *Dragostea obosește*, 1983; *Zodia gemenelor*, 1985; (*Două iubiri*), 1986
CARANFIL Mihai, *Focul*, 1975; *Dilema*, 1978; *Băiatul care a trecut războiul înot*, 1980; *Țărmul îngândurat*, 1985
CARAPANCEA Gh. Dem., *Ada*, 1922
CARLEN Emilia, *O căsătorie strălucită* (foileton), 1891
CARMELO P., *Mița*, 1889
CARMEN SYLVA, *Astra*, 1887 (semnat DITO, în colaborare cu IDEM = Mite KREMNITZ); *Însurat*, 1907.

CARP Firiță, *Ce mult te iubesc*, 1991; *Legătura de dragoste*, 1994; *Cel mai aproape de fericire*, 1997
CARPEN N.D., *Nimeni nu rămâne singur*, 1977; *Moartea delfinului*, 1981; *Amintirile erau false*, 1983
CARPEN Paul, *Spion de prisos*, 1996
CARPIANU Radu Stan, *Enigma insulei sau Călătorie peste șapte milenii*, 1990
CARTOJAN Al., *Petru Cercel*, 1941
CASELLI D., *Olteanca cea frumoasă sau Inchiziția în Valachia în secolul al XIII-lea* (foileton), 1896; *Lupta pentru mărire* (foileton), 1896–1897; *Din începutul Bucureștilor* (foileton), 1898; *Ileana* (foileton), 1899; *Fata de împărat* (fragmentar), 1918
CASSVAN Sarina, *Între artă și iubire*, 1918; *Aventurile unui mic bucureștean*, 1923; (*Prăbușiri*), 1926; *Trupul care își caută sufletul*, 1932; *S.O.S.*, 1935 (semnat UN ANONIM); *Femeia și cătușele ei*, 1946; *Evadare*, 1947; *Drum fără popas* 1960
CASTIOV Matei, *Indezirabil*, 2000
CATANOY Nicholas, *Indian Summer*, 1999
CATRINEL v. DRĂGUȘANU Sidonia
CAȚAN Florentin, *Sabin Mărgărit*, 2000
CAVADIA Mircea, *Privighetoarea arsă*, 2000
CAZABAN Al., *Un om supărător*, 1920
CAZACU Mircea, *Conacul d-rei Nike*, 1934
CAZAN Ion, (*Fata morgana*), 1980
CAZAN Radu, (*Deșteptul*), 1992
CAZIMIR Otilia, *În târgușorul dintre vii…*, 1939; *A murit Luchi…*, 1942
CĂLĂTORESCU-RADOMIR C., *Prăpădul*, 1934
CĂLĂUZ Camelia, *Destin*, 1997
CĂLIMAN Valeria, *Exercițiu de suferință*, 1996
CĂLIN Liviu, *Frica de duminică*, 1982
CĂLINESCU D., *Suprema dragoste*, 1914
CĂLINESCU G., *Cartea nunții*, 1933; *Enigma Otiliei*, 1938; *Bietul Ioanide*, 1953; *Scrinul negru*, 1960; *Fata răpită* (foileton), 1966; (*O întâmplare ciudată*), 1978 (în colaborare cu Cezar PETRESCU)
CĂLINESCU Matei, *Viața și opiniile lui Zacharias Lichter*, 1969
CĂLUGĂRU Alice, *Tunica verde*, 1987
CĂLUGĂRU BACIU Elena, *Din nou Cain*, 1999
CĂLUGĂRU Cornel, *Rămășag pe un sărut*, 1990; *Panică în Piața Trandafirilor*, 1991
CĂLUGĂRU Ion, *Omul de după ușă*, 1931; *Don Juan Cocoșatul*, 1933; *Erdora*, 1934; *Copilăria unui netrebnic*, 1936; *Trustul*, 1937; *Lumina primăverii*, 1948; *Oțel și pâine*, 1951
CĂPEȚ Ion, *Fulgerul negru*, 1973; *Cărări în viață*, 1975; *Misiunea „Labirint”*, 1976; *Brățara de aur*, 1978; *Spirale*, 1985
CĂPRESCU N.M., *Drum prin ceață*, 1930; *Masca albă*, 1932; *Omul din umbră*, 1936
CĂRĂȘEL Aurel, *Vânătoare de noapte*, 1995 (semnat Francis HARRY T.); *La capătul spațiului*, 1997
CĂRMĂZAN Ioan, *Întârziații* (fragmentar), 1978
CĂRTĂRESCU Mircea, *Travesti*, 1994; *Orbitor*, 1996
CĂRUNTU Florea, *Crucile albe*, 1936
CĂTINA Oana, *Jocuri de copii*, 1981; *Povești pentru fotoliu*, 1983; *Un pumn de cireșe*, 1984; *Povești în doi*, 1985; *Joia mor fluturii*, 1987; *Albastrele ninsori*, 1989; *Umbra rotitoarelor povești*, 1991; *Bătălia pentru roze*, 1992
CÂMPEANU Laurian, (*Corăbii și regine*), 1998
CÂMPEANU M., *Casa de întâlniri*, 1935; *Căpitanul Cordea*, 1936
CÂMPEANU Pavel, *Jurjac*, 1961; *Stejarii nu cresc în cinci zile*, 1961
CÂMPEANU Titi George, *Nevăzuta față a lunii*, 1974; *Sub coroană*, 1977; *Smochinul îndărătnic*, 1979; *Patul cu cenușă*, 1983
CÂMPEANU Valeriu, *Ne vom vedea la primăvară*, 1957
CÂNDROVEANU Hristu, *Marea serenității*, 1996
CÂRCU Victor, (*Parhelia*), 1991; (*Toamna-Blues*), 1994; (*Visul lui Luca*), 1997
CÂRJE Ion, *Irene sau planeta cea mai apropiată*, 1981
CÂRLOANȚĂ Mircea, *Soldații mor după război*, 1970
CÂRȚU Gh. N., *Floare-n pălărie* (fragmentar), 1943
CÂTEIA Adriana, *Împreună*, 1988
CEAUȘU George, *Înstelata aventură*, 1987
CEAUȘU Mariana, *Joc de oglinzi*, 1975
CEHAN B., *Viața lui Bernard Shaw*, 1934
CEHAN-RACOVIȚĂ Const., *Vâltoarea* (foileton), 1923; *Săraca țară a Moldovei…*, 1939
CELARIANU Mihail, *Polca pe furate*, 1933; *Femeia sângelui meu*, 1936; *Diamant verde*, 1940
CEMBRA Ernest, *Gura-Haitei*, 1972
CERANU Nina, *Săptămâna luminată* (fragmentar), 1978; *Câmpie însorită*, 1988; *Singurătate în doi*, 1993; *Cimitirul nevolnicilor*, 1994; *Umbra iscarioteanului*, 1996; *Cartea morților*, 1998; *Americanul*, 2000
CERNA Anne Marie, *Monica și fetița săracă*, 1943; *Lăcrămioara*, 1945; *Monica*, 1947
CERNEA Silviu, *Tragica existență a soției lui Stalin* (foileton), 1934; (*Restriște*), 1935; *Femeia noastră a tuturor* (fragmentar), 1935
CERNEGURA Cicerone, *Moartea lui Armand din Abanara*, 1971
CERNESCU Adrian, (*Cărări*), 1957; *Anacron*, 1970; *Abis*, 1972
CERNESCU Lazăr, *Neamurile*, 1997; *Patimă și iubire*, 1998

CERNESCU Paul, *Muntele tăcerii*, 1940
CERNEȚ Laurențiu, *Experiențele lui Ionete*, 1967; *Arșița*, 1968; *Câteva luni de trăit*, 1971; *Bărbatul la 30 de ani*, 1976; *Draga noastră președintă*, 1976; *Vițelul la poartă nouă* (fragmentar), 1979; *Primul trimestru*, 1983; *Iubiri paralele*, 1987; (*Fotografie*), 1988; *Privind peste umăr*, 1990; *Evadare din paradis*, 1993; *Jocul de-a Robinson*, 1997; (*Fragment de roman*), 1998; *Voia Domnului*, 1999
CERNICA Niadi, *Indiile greșite*, 1995; *În timpul fratelui*, 1998; *Cartea sorților*, 1999
CESEREANU Ruxandra, *Călătorie prin oglinzi*, 1989; (*Trup și netrup*), 2000
CEUCA Iustin, (*Celula kesaro-crăiască*), 1988
CEUȘIANU Alexandru, *Cremene*, 1940
CHANCE James Windley v. MUȘATESCU Vlad
CHELARU Oana, *Cu floarea-soarelui la butonieră*, 1980
CHIBAC-CUCIUREANU Viorica, (*La răspântia Boianului*), 2000
CHICET Isidor, (*Nopțile cocorilor*), 1988; *Înmulțirea greierilor*, 1997
CHIFU Gabriel, *Unde se odihnesc vulturii*, 1987; *Valul și stânca*, 1989; *Maratonul învinșilor*, 1997; *Cartograful puterii*, 2000
CHIHAIA Pavel, *Blocada*, 1947; *Cearta sufletului cu trupul* (fragmentar), 1991; *Hotarul de nisip* (fragmentar), 1994
CHILOM Ioan, *Aventură în lumea fotbalului*, 1991 (în colaborare cu Ioan CHIVU)
CHIMET Iordan, *Închide ochii și vei vedea orașul*, 1970
CHINDRIȘ-CODRESCU Emil, *Camaradul*, 1943
CHIOREANU Valer, *Bărbații*, 1984; *Reîntoarceri*, 1987
CHIPER Gheorghe, *Putregaiul*, 1937
CHIPERI Geluca, (*Excomunicații*), 1998
CHIRIAC Virgil, *Cinci căpitani și „Racheta”*, 1958; *Zânele călătoresc cu acceleratul*, 1965; *Fug anii dragostei*, 1987
CHIRIAC-MERLEA Tabita, *Floare de dovleac*, 1998
CHIRIC Ion, *Prima zi după întemeiere*, 1983; *Legătura de dragoste*, 1988; *Purgatoriul iubirii*, 1993; *Să poți avea copii cu o floare* (fragmentar), 1993
CHIRICĂ Neculai, *Utopia profesorului Dunca*, 1983 (în colaborare cu Valeriu BÂRGĂU)
CHIRILĂ George, *Podul dinspre ziuă* (fragmentar), 1971, 1981
CHIRIȚĂ Constantin, *Cireșarii* (cu titlu schimbat: *Cavalerii florii de cireș*), 1956; *Castelul fetei în alb*, 1958; *Întâlnirea*, 1959; *Oțelul* (cu titlu schimbat: *Livada*), 1960; *Drum bun, cireșari!*, 1963; *Pasiuni*, 1964; *Roata norocului*, 1965; *Trandafirul alb*, 1966; *Teroarea albă* (cu titlu schimbat: *Aripi de zăpadă*), 1968; *Îngerul alb*, 1969; *Pescărușul alb*, 1969; (*Dreptul de a iubi*), 1982; *Romantica*, 1986
CHIRIȚĂ Sava, *Drumul spre inimi*, 1987
CHIRIȚĂ Vasile, *Auzit-ați d-un Jian?*, 1989 (în colaborare cu Mihai OPRIȘ)
CHIRIȚESCU Florin, *Seara, când se-nchide poșta*, 1971
CHIRIȚESCU Grigore, (*Într-o zi totul va fi altfel*), 1956
CHIRNOAGĂ Mihail, (*Dormitor*), 1934; *Logodna*, 1940
CHIRU George, *Logodnica princepelui Matei Basarab*, 1894; *Vitejiile lui Napoleon* (foileton), 1894; *Vistierul Zambileanu* (foileton), 1899
CHIRU Ionel, *Surprizele unui curios*, 1986; *Temerarii*, 1988
CHIRU-NANOV I., *Cărare nouă* (fragmentar), 1913; (*Fala Oprișenilor*), 1916; *Chestorul clasei* (fragmentar), 1937
CHIȘA Elisabeta, *Sub semnul lui Chopin*, 1999
CHITTA, Amos, *Înainte de Purgatoriu și după*, 1993
CHITUL Tit, *O fată de tarabostes*, 1901; *Catastrofa Daciei* (foileton), 1903; *Steaua Orientului* (foileton), 1905
CHIVU Ioan, *Aventură în lumea fotbalului*, 1991 (în colaborare cu Ioan CHILOM)
CHRISTIDE D. Șt., *Amăgiții*, 1907
CICERION, *Fantoma de la cazino*, 1997
CIMPOEȘU Petru, *Firesc*, 1985; *Erou fără voie*, 1994; *Povestea Marelui Brigand*, 2000; *Simion Liftnicul* (fragmentar), 2000
CINCA Silvia, *Zăpada nevăzută*, 1973; *Himera*, 1995; *Pădurea îngerilor*, 1998; *Lovitura*, 2000
CINEZAN, Vladimir, *Pământul de departe*, 1990; *Primăvara printre statuile noastre*, 1994
CIOABĂ Marin, *Mocirla*, 1994
CIOBANU Dragomir, *Inocenții*, 1999
CIOBANU Mircea, *Martorii*, 1968; *Cartea fiilor*, 1970; *Tăietorul de lemne*, 1974; *Istorii*, 1977; *Tânărul bogat*, 1993
CIOBANU Radu, *Crepuscul*, 1971; *Zilele*, 1972; *Treptele Diotimei*, 1973; *Dreptul de a începe*, 1974; *Nemuritorul albastru*, 1976; *Ultima vacanță*, 1977; *Vămile nopții*, 1980; *Linia și sfera*, 1982; *Heralzii*, 1983; *Călărețul de fum*, 1984; *Casa fericiților*, 1986; *Arhipelagul*, 1987; *Roata lumii*, 1988; *Steaua fiecăruia* (fragmentar), 1989; *Confidențe* (fragmentar), 1994
CIOBANU Vitalie, (*Zilele după Oreste*), 2000
CIOCÂLTEU Alexandru, *Gheață la mal*, 1991; *Strigătul umbrei*, 1995
CIOCÂRLAN Ioan, *Du-te, dor…*, 1936; *Tainele munților*, 1940
CIOCÂRLIE Alina, *Cât timp mă iubești*, 1998

CIOCÂRLIE Livius, *Un Burgtheater provincial*, 1984; *Clopotul scufundat*, 1988
CIOCÂRLIE, *Misterele globului terestru* (foileton), (în colaborare cu ȘANDRENAGOR & PIȚIGOIU, SINGAPMA), 1897
CIOCULESCU Barbu, (*Soldatul călare pe elefant*), 1999
CIOFLEC Romulus, *Vârtejul*, 1937; *Pe urmele destinului*, 1943; *Boierul*, 1957
CIOLACU C., (*Penumbra*), 1956
CIOMAC Christian G., *Borgia*, 1942
CIOPRAGA Constantin, *Nisipul*, 1989
CIORAN Ana, *Pe aripile iubirii*, 2000
CIORAN Paul, *Obsesia care ucide*, 2000
CIORANU Marin, *Taina unei femei*, 1995
CIORĂNESCU Alexandru, *Cuțitul verde*, 1993; *Care Daniel?*, 1995
CIORBAGIU Viorica, *A doua mireasă*, 1976; *Nemiloasele victime*, 1981
CIORCIOG Marin, *Fluturele de azur* (fragmentar), 1985
CIORNEI Scarlat D., *Pe altarul iubirei* (foileton), 1892; *Pe altarul răzbunării*, 1892
CIOROBEA Petrișor, *Misiunea „Foka”*, 1980 (în colaborare cu Augustin GURAN); *Capcană pentru spion*, 1990 (în colaborare cu W. LIWIL); *Casabarassa* (fragmentar), 1997
CIOROIU Constantin, *Războiul scoicilor* (fragmentar), 1997; (*Portret neterminat*), 1997; (*Pe chei cu Lidika*), 1999; (*Neuitata sărbătoare a sosirii marelui circ „Clodius”*), 2000
CIPRIAN Constantin, *Nopți fără îngeri*, 1981
CIPRIAN G., *Soț ori făr'dă sau Odiseea lui Haralambie Cutzaftachis*, 1936
CIREȘ Petru, *Sfat în cumpăna nopții*, 1963
CIUBOTARU GROZDAN Cristina Anca, *Panerul cu scaieți*, 2000
CIULEI Aurel, *Femeia din vis*, 1997
CIULEI Emil, *Vraiște*, 1981
CIULPAN I., (*Nadia debutează*), 1935
CIUMĂGEANU Camelia, (*Unde ne sunt părinții?*), 1998
CIUREA Doina, *O lacrimă de privit*, 1970; *Neliniștitul iunie*, 1979; *Ion Ion*, 1991
CIUREZU-ARGETOAIA Vergiliu, *Cleopatra, Cezar și Antonius*, 1996 (în colaborare cu Mioara CIUREZU-BÂLCACIU); *Nero*, 1999 (în colaborare cu Mioara CIUREZU-BÂLCACIU)
CIUREZU-BÂLCACIU Mioara, *Cleopatra, Cezar și Antonius*, 1996 (în colaborare cu Vergiliu CIUREZU-ARGETOAIA); *Nero*, 1999 (în colaborare cu Vergiliu CIUREZU-ARGETOAIA)
CLIMESCU Loly, *A șaptea plecare*, 1996
CLINCA Felicia, *Trepte*, 1968; *Scurtă întâlnire*, 1973
CLISU Constantin, *Mama nu e vinovată*, 1999
CLOROFORM v. MĂRUNȚEANU Gr.
CLUCERU Dinu, v. CLUCERUL Dinu
CLUCERUL Dinu, *Lacul visurilor*, 1921; *Din zbuciumul vieții*, 1922; *Datorie și iubire*, 1923; *Altă iubire*, 1926; *Liana*, 1929; *În grea cumpănă*, 1933; *Serviciul secret…*, 1933 (semnat CLUD); *Zburătorul*, 1937; *Suflete noi!*, 1938; *O cruce albă*, 1939
CLUD v. CLUCERUL Dinu
COCA Ion, (*Gheara morții*), 2000
COCEA N.D., *Poet – Poetă*, 1898 (semnat NELLY); *Excelența sa I.H.H. Pantelimon* (fragmentar), 1925; *Vinul de viață lungă*, 1931; *Fecior de slugă*, 1933; *Nea Nae*, 1934; *Pentr-un petec de negreață* (cu titlu schimbat: *Andrei Vaia*), 1934; *Pe drumul noului Damasc* (fragmentar), 1966; (*„Furia verde” și „brutele integrale”*), 1979
COCHECI Valeriu Gh., *Ulița uitării*, 1937
COCHINESCU Ioan-Mihai, *Ambasadorul*, 1991; *Rock & Depeche*, 1993
COCOȘ Valeriu, *Hoinar*, 1936
CODREANU Theodor, *Marele zid*, 1981; *Varvarienii*, 1998
CODRESCU Andrei, *Contesa sângeroasă*, 1997; *Messia*, 2000
CODRU Mircea, *Un învățător model sau Triumful virtuții* (foileton), 1902
CODRUȚ Mariana, *Casa cu storuri galbene*, 1997
COJA Ion, *Carnaval la Constanța*, 1978; *Salonul de reanimare* (fragmentar), 1991
COJAN Grigore, (*Bârsa*), 1980; *Ninge peste amintiri*, 1981; *Miezul de foc*, 1984; *Zile fierbinți*, 1986; *Mandarinul* (fragmentar), 1989; (*Contradicția*), 1996
COJOCARU Mircea, *Minciuna*, 1969; *Ramayana*, 1970; *Înapoi la Savina*, 1975
COJOCARU Romulus, *Apărătorul se apără*, 1974; *Apărătorul în derută*, 1979; *Apărătorul acuză*, 1981; *Ristea împărat*, 1984; *Împărații*, 1985; *Nunta*, 1986; *Întoarcerea*, 1987; *Poveste de dragoste*, 1988; *Părinții*, 1989; *Apărătorul și zeița*, 1992; *Femeia precum un șarpe*, 1992; *Noaptea lupilor*, 1993; *Cuibul de rândunică*, 1998
COJOCARU Vasile, *Coridă cu melci*, 1978
COLIN Vladimir, *Soarele răsare în Deltă*, 1951; (*Maramu*), 1956; *Întoarcerea pescărușului*, 1959; *A zecea lume*, 1964; *Pentagrama*, 1967; *Dincolo de zidul de neon*, 1968; *Saltimbancii timpului* (fragmentar), 1975; *Grifonul lui Ulise*, 1976; *Babel*, 1978; *Timp cu călăreț și corb*, 1979
COLTOFEANU Emil, *Ediția princeps*, 1985; *Acord final*, 1999
COLȚAN Eliad, *Povestea unei Domnițe și a unui boem* (foileton), 1930; *Să bem, prietene, și să iubim*, 1930
COLȚEA Nestor-Corneliu, *Limba iscoadei*, 1999

COLȚEȘTI Al. Dem., *Excelsior! Pământul în flăcări*, 1936
COMAN Constantin, *Pilotul domnișoarei Eveline*, 1934; *Personalul de Giurgiu*, 1936
COMAN Mihai, *Ancheta din iulie* (foileton), 1968
COMARNESCU Petru, *Tragica viață a jokeului Stewer* (foileton), 1926 (semnat Petru de LOZIA); *Anemonele nu au înflorit în zadar* (fragmentar), 1957
COMĂNEANU Anca Delia, *Justin*, 1990; *Miercuri, joi pe Strada Circulară*, 1998; *Astronava 777* (fragmentar), 2000
COMNEA Victoria, *Perfect distractiv*, 1999
COMOROȘAN Sorin, *Literatura*, 1998; *Nedespărțirea de Borges*, 2000
COMȘIA Liviu, *Conversație într-un tren cu navetiști* (fragmentar), 1991; *Învinșii*, 1994; *Viața ca o vină* (fragmentar), 1996
COMȘULEA Vichente M., *Eroi și… victime*, 1997
CONDEESCU Janin, (*Pietre albe*), 1967
CONDIESCU N.M., *Conu Enake*, 1927; *Însemnările lui Safirim*, 1936
CONDURACHE Val, (*Carul mare*), 1971; (*Camera frigorifică*), 1993
CONITZ Martin, *Sărmanul Viorel*, 1905; *Afaceri* (fragmentar), 1934 (semnat C. MARTIN)
CONSTANT Eugen, *Condicar de lume nouă*, 1935
CONSTANT George, *Amurg în Heidelberg* (fragmentar), 1935
CONSTANT Mircea, *Pragurile*, 1969; *În anticameră*, 1973
CONSTANT Paul, *Râia*, 1936; *Iancu Jianu*, 1940; *Războiul celor două roze* (fragmentar), 1943; *Haiducii*, 1957; *Tudor Vladimirescu*, 1960; *Zilele revoluției de la 1848* (fragmentar), 1966
CONSTANTE C., *Haiducii Pindului*, 1937
CONSTANTIN Ilie, *Tinerii noștri bunici*, 1967; *Căderea spre zenit*, 1995
CONSTANTIN Theodor, *Pisica brună cu dungi albastre* (fragmentar), 1935; *Casa cu neguri*, 1946; *La miezul nopții va cădea o stea*, 1957; *Fiul lui Monte Cristo*, 1958; *Urmărirea abia începe*, 1962; *Casa de pe colină*, 1964; *Căpitanul de cursă lungă*, 1965; *Doamna în mov*, 1966; *Enigma „Profesor Rebegea”*, 1966; *Johnny Boambă* (cu titlu schimbat: *Răzbunarea lui Ionuț*), 1968; *Balthazar sosește luni*, 1970; *Astă-seară, relache*, 1971; *Doamna cu voaletă din Balt Orient Expres*, 1971; *Mătrăguna contra Monseniorului*, 1971; *Muntele morții*, 1972; *Crizanteme pentru Erna*, 1973; *Magdalena de la miezul nopții*, 1975
CONSTANTIN Titu, *Foame* (fragmentar), 1969; *Furtul* (fragmentar), 1969; *Scrisori de vacanță*, 1977; *Lunecând*, 1981
CONSTANTIN V., *Donaris–2 pe drumul soarelui*, 1985 (în colaborare cu Tudorel OANCEA)
CONSTANTINESCU C., *Lupul singuratic* (fragmentar), 1956
CONSTANTINESCU Clitus, *Lacul blestemat*, 1942; *Poiana sângerului*, 1943
CONSTANTINESCU Crișan, *Peștera ielelor* (fragmentar), 1982
CONSTANTINESCU G. Armand, *Magul de la Snagov*, 1947
CONSTANTINESCU Iancu, *Cu aripi noi spre creste*, 1936
CONSTANTINESCU Lidia, *Spinii din călcâi*, 2000
CONSTANTINESCU M. Gr., *Feciorul Nebunei* (fragmentar), 1939
CONSTANTINESCU Mircea, *Cancerul blond*, 1970; *Smog*, 1971; *Pentru ziua de mâine* (fragmentar), 1975; *Amurgul levantinilor*, 1978; *Își amintea de Casablanca*, 1984; *Au fost odată ca niciodată*, 1987; *Experiența sărbătorii* (fragmentar), 1988; *Români, vă ordon să stați la coadă!*, 1997; *Impozit pe viață*, 1998; *Te rog mai trăiește puțin*, 1998
CONSTANTINESCU Ovidiu, *Sfârșit de spectacol*, 1942; *Oamenii știu să zâmbească*, 1946; *Menestrelii regelui Ludovic*, 1980; *Luna și mânzul sălbatic*, 1982; *Toamna, când se scutură castanii*, 1991
CONSTANTINESCU Silviu, (*Irene*), 1992; (*Marile decepții*), 1995
CONSTANTINESCU Titel, *Vacanță cu lebădă*, 1985
CONSTANTINESCU Vasile, *A opta zi după facerea lumii*, 1997
CONSTANTINESCU-MĂRĂCINEANU Ion, *Cuibul cu bibelouri*, 1996
CONSTANTINESCU-PION I., *Pierdut!…*, 1908
CONTA Alexandra, *Unul dintre noi*, 1985 (în colaborare cu Constantin GHIBAN); *Scapă cine poate!*, 1990 (în colaborare cu Constantin GHIBAN); *Asasinul de rezervă*, 1991 (în colaborare cu Constantin GHIBAN)
CONTEA Maria, *Inoceranii*, 1973
COPĂCIANU Emanoil v. COPĂCIANU Emanuel
COPĂCIANU Emanuel, *Voievodul*, 1973 (în colaborare cu George POTRA); *Umbrele Comnenilor*, 1975; *Când au venit Neagoe Vodă*, 1976 (semnat Emanoil COPĂCIANU); (*Masa comisului Barbu*), 1977 (semnat Emanoil COPĂCIANU); *Cumpăna apelor sau Vodă-Cuza trece Milcovul*, 1983; *Iisus din Nazaret*, 1990; *Maria Magdalena*, 1990; *Posada 1330*, 1995; *Fata de pe Argeș*, 1998
COPCEA Florian, *Viața cea de toate zilele*, 1988
COPIL Gheorghe-Gavrilă, *Decebal sau Dacia eternă*, 1996; *Valea Hășdății*, 2000; *La apus de soare*, 2000

COPILU-CHEATRĂ V., *Neamu' nevoii* (fragmentar), 1939; *Craiul Munților*, 1998
CORAVU C., *Crucea de fier*, 1942; *Conacul blestemelor*, 1946
CORBASCA Vladimir, (*Haşigan*), 1927 (semnat Simona BASARAB); *Ninoni*, 1931; *Tananica*, 1935
CORBEA Dumitru, *Singura cale*, 1946; *Puntea*, 1963; *Bădia*, 1966; *Patima dreptății*, 1973; *Primejdia*, 1976
CORBUL Vintilă, *Babel Palace*, 1942; *Sclavii pământului*, 1946; *Dinastia Sunderland-Beauclair*, 1967; *Moarte și portocale la Palermo*, 1967 (în colaborare cu Eugen BURADA); *Cenușă și orhidee la New York*, 1969 (în colaborare cu Eugen BURADA); *Căderea Constantinopolului*, 1976; *Uragan asupra Europei*, 1979 (în colaborare cu Eugen BURADA); *Iubirile imposibile ale lui Petronius*, 1993; *Oameni în Rolls-Royce*, 1993 (în colaborare cu Eugen BURADA); *Groaza vine de pretutindeni*, 1993 (în colaborare cu Eugen BURADA); *Hollywood – infernul viselor*, 1995
CORCHEȘ Victor, *Foamea și setea*, 1995; *Anticolocvii*, 1996
CORLACIU Ben, *Moartea lângă cer*, 1946; *Rădăcinile focului* (fragmentar), 1949; *Cazul doctor Udrea*, 1959; *Baritina* (cu titlu schimbat: *Când simți cum moare vântul*), 1965
CORLAN Ion, *Desfrâu*, 1994
CORMANĂ, *Salvată!*, 1914
CORMĂNESCU I., *Răzbunarea unui fiu* (foileton), 1901
CORN Sebastian A., *Aquarius*, 1995; *2484 Quirinal Ave*, 1996; *Dune 7. Cartea brundurilor* (semnat Patrick HERBERT), 1997; *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine*, 1998
CORNEA George, *Nebunia lumii*, 1924
CORNEA Neli, *În jug* (fragmentar), 1908
CORNEANU Gheorghe, *Viața lui Ioan Eliade Rădulescu*, 1939
CORODAR Alexandru, *Cei trei voinici*, 1948
COROIANU Victor, *La nord de Tahiti*, 1993; *Aprilie în Auckland*, 1994; *Via Negra*, 1995 (semnat Victor von KOROYAN)
CORSA Filip, *Crucișătorul M.O.B.* (fragmentar), 1927
CORUȚ Pavel, *Balada lupului alb*, 1993; *Dincolo de frontiere*, 1993; *Floarea de argint*, 1993; *Fulgerul albastru*, 1993; *Lumina Geto-Daciei*, 1993; *Quinta spartă*, 1993; *Călător pe drum de aștri*, 1994; *Cântecul nemuririi*, 1994; *Neînfrânții*, 1994; *Singuri sub Crucea Nordului*, 1994; *A înflorit speranța*, 1995; *Fiul Geto-Daciei*, 1995; *Întoarcerea lui Zamolxe*, 1995; *Copiii speranței*, 1996; *Expediția Cap Univers*, 1996; *Născuți pentru a învinge*, 1996; *Omul din Carpați*, 1998; *Războiul zeilor*, 1998; *Moartea zeilor străini*, 1999; *Război în ceruri*, 1999; *Glasul omului*, 2000
CORVINAȘ I., *Răsculații* (fragmentar), 1909
COSAȘU Radu, *A înțelege sau nu*, 1965; *Maimuțele personale*, 1968
COSCIUD Sergiu, *Sfinxul dacic*, 1972
COSCO C., *Niță Pitpalac cu famelia în Evropa* (cu titlu schimbat: *Niță Pitpalac și famelia prin Evropa*), 1926 (semnat Costache GLUMICI); *Niță Pitpalac la Karlisbad*, 1929 (semnat Costache GLUMICI); *Niță Pitpalac la Londra*, 1938 (semnat Costache GLUMICI)
COSMA Aurel, (*Fragmente dintr-un roman inedit*), 1936
COSMA Neagu, *Capcana din panou*, 1981 (în colaborare cu Mihai STAN); *La Săcele… liniște*, 1982 (în colaborare cu Mihai STAN); *Cine l-a ucis pe Abel?*, 1984 (în colaborare cu Mihai STAN); *Noaptea amăgirii*, 1986 (în colaborare cu Mihai STAN)
COSMA Ștefan Anton, *Hotel Dulap* (fragmentar), 1933
COSMESCU Marin, (*Păcatul din noaptea învierii*), 1938
COSMIN Radu, *Babylon*, 1922
COSMIN Smaranda, *Balada lui John și Yoko*, 1991
COSTA Adrian, *Noaptea capcanelor*, 1984; *Zbor din noapte*, 1989
COSTACHE Adrian, *Regele sperietorilor de ciori*, 1997
COSTANDACHE Iulian, *Fascinația reprimării* (fragmentar), 1982
COSTEA Ion, *Zeița*, 1938
COSTESCU Dan, *Pavel Dogaru*, 1955
COSTIN Calistrat, *La Răspântii…*, 1979; *Arșița*, 1981; *O anume fericire*, 1989
COSTIN Ioan, *Moara din Sisești*, 1894; *Un vis* (foileton), 1902; *Un cântec de iubire*, 1904
COȘOVEI Traian, *Tânărul meu Ulise*, 1966; *O colibă sub fereastra ta*, 1971
COTADOUCHE, *Amorurile unui ziarist sau Deus ex machina* (foileton), (în colaborare cu EVIDIS, INEX, MODESTU și IX), 1897
COTOMAN Nicolae, *Moartea unui Robinson*, 1983
COTOVU Sandra, *Din jurnalul Magdei Sterian* (fragmentar), 1935; *Jocuri de apă*, 1938; *Fascinație*, 1943; *Vijelie*, 1947
COTUȚIU Cornel, *Opt zile pentru totdeauna*, 1982; *Șarpele albastru*, 1989; *Ce rămâne* (fragmentar), 1991
COVALCIUC Dumitru, (*Tinerețea lui Doxachi*), 2000
COVĂTARU Mureș, (*Băiatul de la Saca*), 1968
COZMA George Florin, *Pajiștea cu statui*, 1977; *Cât drum până la Tipperary!* (fragmentar), 1995

COZMIN Marta, *Marea la ora șase*, 1976; *Supraviețuitorii*, 1980; *Tandem sau Să vorbim despre palmieri*, 1984
COZMUC Constantin, *Rebeliune în Cosmos*, 1992
CRAIU Petre, *Papagalul alb* (foileton), 1928 (în colaborare cu TODRY)
CRAMA Mihail, *Singurătatea din urmă*, 1986
CRĂCIUN Boris, *La porțile Orientului*, 1980; *Taciturnul*, 1990; *Bandiții și jandarmii*, 1993; *Moldova plânge*, 1993
CRĂCIUN Georgeta, *Formula magică*, 1993; *Pe raza lunii*, 1994; *Luceafărul de noapte*, 2000
CRĂCIUN Gheorghe, *Acte originale/copii legalizate*, 1982; *Compunere cu paralele inegale*, 1988; *Frumoasa fără corp*, 1993; *Păpușa rusească* (fragmentar), 1995
CRĂCIUN Ioan S., *Un ceas al reîntoarcerii* (fragmentar), 1988
CRĂCIUN Petre, *Cureaua cu ținte*, 1995; *Alarmă la Peleș*, 1996
CRĂCIUN PETRIȘAN Ioan, *Vipera roz* (fragmentar), 1996
CRĂCIUNAȘ Silviu, *Urme pierdute*, 2000
CRĂIȘOR Ioniță, *Eternul zbucium… dragostea* (fragmentar), 1936
CRĂSESCU Victor, *Din valurile vieții* (foileton), 1899; *Ovreiul*, 1899; *Viața luptătorilor ruși* (fragmentar), 1906 (semnat V. CRĂSESCU-BASARABEANU)
CRĂSESCU-BASARABEANU V. v. CRĂSESCU Victor
CRÂNGANU Adrian, *Cea mai perfectă dintre lumi*, 1998
CRÂNGULEANU Ion, *Cavalerii porților albastre*, 1976; *Viitorul vine din toate părțile*, 1977
CREMENE Mioara, *Mărirea și decăderea planetei Globus*, 1968; *Odioasa crimă din Carpathia sau Din însemnările unui celibatar*, 1995
CRETZIANU Miza, *De pe valea Motrului*, 1946; *Cronica Stăicului*, 1984 (semnat Sarmiza CRETZIANU)
CRETZIANU Sarmiza v. CRETZIANU Miza
CREȚEANU Florea, *Foburg* (fragmentar), 1939
CREȚEANU George, *Misterele din București* (fragmentar), 1886
CREȚU Vasile, (*După amiezile unui director*), 1967; (*Să te duci spre izvoare*), 1969
CREVEDIA N., *Dragoste cu termen redus*, 1934; (*Columba*), 1935; *Buruieni de dragoste*, 1936
CRISTACHE Nicolae, *Magazinul de mărunțișuri* (fragmentar), 1974; *Încadrat în muncă, doresc eternitate*, 1982; *Bulgăre de nisip*, 1986; *Laboratorul*, 1993; *Balul nebunilor sau Primele 100 de zile ale noii guvernări*, 1996; *Condamnat la Cotroceni*, 1996; *Ziariștii*, 1996
CRISTEA Alexandru, *Revelația*, 2000
CRISTEA Constant C., (*Prolog*), 1927
CRISTEA Corina, *Castanii roșii, parfumați și naivi*, 1970; *Scadența*, 1972; *Goană după vânt*, 1974; (*Zăpada cea tânără*), 1976; *Emigrant în singurătate*, 1998
CRISTEA Mariana, *Simfonie în mov*, 1992
CRISTEA Teodor, *Porțile verii*, 1989
CRISTEA Valeriu, *Bagaje pentru paradis*, 1997
CRISTESCU Maria-Luiza, *Capriciu la plecarea fratelui iubit*, 1968; *Dulce Brigitte*, 1969; *Nu ucideți femeile*, 1970; *Așteptare*, 1973; *Tutun de Macedonia*, 1976; *Roman din dragoste*, 1977; *Figuranții*, 1979; *Vacanța*, 1981; *Necuviință*, 1984; *Privilegiu*, 1987; *Iadul meschin*, 1996; *Ascuțit ca tandrețea*, 1997
CRISTESCU Florian, *Moțodel*, 1934
CRISTIA T., *Deștepți și naivi* (foileton), 1931
CRIȘAN Constantin, *La umbra tronului* (foileton), 1886
CRIȘAN Niculae, *Caietele cunoscuților mei*, 1964; *Concert pentru soliști și orchestră* (fragmentar), 1965; *Noaptea așteptărilor*, 1966; *Aventuri în Deltă*, 1976; *Voievozi fără morminte*, 1979; *Cei ce-și închipuie că trăiesc* (fragmentar), 1985
CRIȘAN PEREVERZA Magdalena, *Irina*, 1996; *Casa din vis*, 2000; *Rochia de mireasă*, 2000
CRÎNGULEANU Ion, *Mai vreau o dată!*, 1999; *Trimisul special al morții*, 1999; *Urangutanii*, 1999
CROITORU Gh. C., *Zădărnicii*, 1941
CRUDU Tiberiu, *Lunatecii*, 1929; *Momâia*, 1947
CUBLEȘAN Constantin, *Iarba cerului*, 1974; *Licheni*, 1974; *Un gotic târziu*, 1975; *Paradoxala întoarcere*, 1978; *Pensiunea Margareta*, 1982; *Un anotimp pentru fiecare*, 1985; *Baladă neterminată*, 1988; *La foc de tabără*, 1989; *Galaxia termitelor*, 1993; *La ferestrele Europei* (fragmentar), 1999
CUC Melania, *Impozit pe dragoste*, 1999
CUCU Stelian, *Amurgul la Căpreni* (fragmentar), 1936
CUCU V. Marin, *Elevul Marcu*, 1971; *Pământurile copilăriei*, 1980; *Calea robilor*, 1982
CUDALB Ileana, *Durerile lumii*, 1981, 1982; *Sărbătoarea promisă*, 1993
CUGLER Grigore, *Afară-de-unu-singur* (fragmentar), 1994
CULEA Ap. A., *Aventurile lui Ion Runcan*, 1947
CULIANU Ioan Petru, *Hesperus*, 1992; *Jocul de smarald* (fragmentar), 1993; *Pergamentul diafan*, 1993
CULICA Vasile, *Medipo* (fragmentar), 1943
CUMPĂTĂ Gheorghe, *La ceasul amurgului*, 1979
CUROȘU Valentin, *Paranghelia*, 1995

CURSARU Lucian, (*Câțiva stropi*), 1968; *Neliniștitele valuri*, 1975; (*Toată viața*), 1975; *Ocrotiți pasărea Paradis*, 1970
CURTA Eugen, *Din nou despre dragoste*, 1991 (semnat Eugen CURTA-VOINA); *În absența unui personaj secundar*, 1993; *Anotimp pentru doi*, 1996; *Penultimul Don Juan*, 1999
CURTA-VOINA Eugen, v. CURTA Eugen
CUȘNARENCU George, *Tangoul memoriei*, 1988; *Dodecaedru*, 1991 (în colaborare cu Nicolae ILIESCU); *Ultimul Isus, magnificul*, 1995; *Călătoria Luceafărului*, 1997; *Requiem*, 1998; *Trandafirul Tăcerii Depline*, 1999
CUTAVA Nelly, *Domnișoarele*, 1969; *Strada vânătorilor*, 1971; *Acela care doarme*, 1974
CUTOVA Ioan, *Sub umbra Etăl'ei* (foileton), 1990
CUȚITARU Virgil, *Scrisori către doamna R* (fragmentar), 1981
CUZA Constantin, *Inorogul nu moare*, 1970; *Prințul de aur*, 1971; *Capriciu*, 1972; *Dumnealui și Eva*, 1973
CUZINO Oana, *Dincolo de prezent*, 2000

D

D.D.P., *Codreanu, mare haiduc național*, 1882; *Grozea, mare haiduc național*, 1882
D.F.B., *Elvira sau amorul făr' de sfârșit*, 1845
D.P. v. POPESCU N.D.
DABU Emilia, *Cetatea iubirii*, 2000
DACHIN Gheorghe, *Bob și Rok: romanul unui câine lup*, 1993; *Condamnați la disperare*, 1994
DAFINESCU Stanciu, *Între ape și cer*, 1988
DAIA Mihail, *Șurinka*, 1939
DALLOCRIN (Dinu Nicolae OPREA), *Inginerul Tinca*, 1914
DAMASCHIN Mircea, *Podul*, 1995; *Bătrânul astronom flamand*, 1997
DAMIAN Mircea, *De-a curmezișul*, 1935; *Om*, 1936; *Gheorghe I. Marin* (cu titlu schimbat: *Viața unui băiat de țară*), 1937; *Rogojina*, 1945
DAMIAN Nicolae, *Pribegi, noi visam*, 1973; *Vara*, 1976; *Macul galben*, 1980
DAMIAN Ștefan, *Nunta*, 1980; *Prisma*, 1982; (*Parfumul ușor al unei amintiri trecătoare*), 1983; *Pisica de Eritreea*, 1986
DAN Elena, *Liniște și toleranță* (fragmentar), 2000
DAN Ioan, *Curierul secret*, 1974; *Cavalerii*, 1975; *Taina cavalerilor*, 1976; *Cavalerii Ordinului Basarab*, 1977; *Stăpânii golfului*, 1981
DAN Mariana, *Anotimpuri* (fragmentar), 1990
DAN Mikael, *Apus în flăcări*, 1907
DAN Sergiu, *Viața minunată a lui Anton Pann*, 1929 (în colaborare cu Romulus Dianu); *Dragoste și moarte în provincie*, 1931; *Arsenic*, 1934; *Surorile Veniamin*, 1935; *Unde începe noaptea*, 1945; *Roza și ceilalți*, 1946; *Taina stolnicesei*, 1958; *Tase cel mare*, 1964; *Dintr-un jurnal de noapte*, 1970; (*Întâmplări la un sfârșit de august*), 1975
DAN Vasile, *Șapte zile de la marginea timpului* (fragmentar), 1993
DANCIU-PETNICEANU Nicolae, *Cantonul galben*, 1983; *Când caii dorm în picioare*, 1987; *Tangou la Piave*, 1990; *Tot ce am pe suflet*, 1995; *Nostalgie după Mihail* (fragmentar), 1999
DANELIUC Mircea, *Pisica ruptă*, 1997; *Marilena și câteva voluptăți*, 1999; *Apa în cizme*, 2000
DANEȘ Tudor, *Pescuit de păstrăvi vinerea*, 1985
DĂNESCU-MÜLLER Traian, *Sub dictatură*, 1993
DANU Michaela, *Destrămare* (fragmentar), 1945
DANUBIU B., *Alegători* (fragmentar), 1935
D'ARGENTA N. D., *Trotușenii*, 1929
D'AVIAN Jean, *Misterele Londrei* (foileton), 1907
DĂRIESCU Elena, *Vulturii*, 1986
DĂSCĂLESCU Lucreția, (*Prin ceață*), 1938
DASCĂLU Valentin, *O felie de portocală*, 1980; *Miriapodul*, 1984
DĂU Gheorghe, *Moșia cu prăpastie*, 1999
DAUȘ Ludovic, *Străbunii*, 1900; *Dor nebun* (foileton), 1903; *Dușmani ai neamului*, 1904; *Apa de aur. Andronic, Gherey & C-nia* (foileton), 1907; *Iluzii*, 1908; *Drăceasca schimbare de piele*, 1927; *Asfințit de oameni*, 1932; *O jumătate de om*, 1937
DAVA Jean G., *Un om căruia i-a fost foame* (cu titlu schimbat: *Mâine*), 1923; *Învinșii*, 1924; *Olga*, 1934
DAVID Aurel, *Un cancer de vânzare*, 1994
DAVID Dan, *Șarpele cu clopoțeii furați*, 1984
DAVID George, *Ciuma neagră* (fragmentar), 1994
DAVIDESCU N., (*Botezul*), 1919; *Conservator & C-ia*, 1924; *Vioara mută*, 1928; *Fântâna cu chipuri*, 1933
DAVIDOVICI Doru, *Caii de la Voroneț*, 1974; *Ultima aventură a lui Nat Pinkerton*, 1975; *Insula nevăzută*, 1976; *Intrarea actorilor*, 1977; *Zeița de oricalc*, 1977; *Celula de alarmă*, 1979; *Culoarea cerului*, 1981; *Aripi de argint*, 1983; *„V" de la victorie*, 1987; *Ridică-te și mergi*, 1991
DE LA BISTRIȚĂ, *Voievozii* (foileton), 1912
DE SABATA Coleta, *Clanul de Niro*, 1997; *Frumoasa tusculană*, 1998; *Arădani la început de veac*, 2000
DEAC Mircea, *Pendula nu merge înapoi*, 1991; *Soarele răsare noaptea*, 2000
DEACONESCU Ion, *Ademenirea*, 1995
DEAL Alexandru, *Nisip*, 1968; *Lașii*, 1971; *Anotimpul făgăduinței*, 1975; *Planul înclinat* (fragmentar), 1979; *Întoarcerea peregrinilor* (fragmentar), 1981

DEBOVEANU Aurel, *Vacanța mea la București*, 1969; *Luni, după viscol*, 1971, *Un an fără câteva zile* (fragmentar), 1974
DEL REY Koster v. ȚARĂLUNGĂ Ecaterina
DELASABAR M.C., *Ioniță Valahul*, 1969
DELASOCOLA Clementina, *Viața se reface sau Așa a fost să fie*, 1933; *Greșeala cuconului Simion Iacobachi*, 1939
DELAVRANCEA Bogdan V., *Evadare în Oniria sau O călătorie de 24 de ore prinăuntrul craniului meu*, 1993; *Infernul?*, 1993; *Care lume e adevărată, asta sau cealaltă?*, 1998; *Ciocârlia cu aripile frânte*, 1998
DELAVRANCEA Cella, *O vară ciudată*, 1975
DELCEANU Dumitru Vasile, *Dulceața pelinului* (fragmentar), 1999
DELCESCU Eugen, *Măștile părinților*, 1981; *Tufișul de coacăze negre*, 1984
DELEANU Liviu, *Pâine neagră* (fragmentar), 1936
DELEANU Marcu Mihail, *Baraj*, 1985; *Zodia berbecului*, 1987
DELEANU Nicolae, *Nedeia din Poiana Miresei*, 1955
DELESCU Barbu, *Poartă-ți crucea*, 1935
DEL-VET Adriana, *Două lumi*, 1936
DEMETRESCU Ilie, *Ea și el*, 1898
DEMETRESCU Mihail, *Lache Buturugă* (foileton), 1880
DEMETRESCU Traian, *Intim*, 1892; *Iubita*, 1895; *Cum iubim*, 1896
DEMETRIUS Lucia, *Tinerețe*, 1936; *Marea fugă*, 1938; (*Ultima decepție*), 1955; *Primăvara pe Târnave*, 1960; *Lumea începe cu mine!*, 1968; *Triptic*, 1981
DEMETRIUS V., *Tinerețea Casandrei*, 1914; *Domnul colonel* (cu titlu schimbat: *Desfrâu și ideal*), 1920; *Orașul bucuriei* (cu titlu schimbat: *Paradisul rușinos*) 1920; *Păcatul rabinului*, 1920; *Domnul deputat*, 1921; *Unchiul Năstase și nepotul său Petre Nicodim*, 1923; *Vieți zdrobite*, 1926; *Monahul Damian*, 1929
DEMETRU-PAN George, *Femeile adolescenței mele* (fragmentar), 1934
DENCIU Ioan Dumitru, *Luminile zeiței Bendis*, 1983; *Identitățile lui Litovoi*, 1985; (*Sfârșitul călărețului*), 1990; *Din adâncul irespirabilului*, 1998
DENEȘ Ivan, *Porumbeii*, 1966; *Păpușarul*, 1968
DENSUSIANU-fiul Ovid, *„Filosoful”*, 1926; *Furtuna*, 1937; *Stăpânul* 1937; *Omul care venea de departe* (fragmentar), 1967
DEREVENCU Gheorghe, *Împliniri*, 1989
DERȘIDAN Ioan, *Joile de peste an* (fragmentar), 1993
DESPINEANO Michael v. SPINEANU Dorin
DESSILA Octav, *Dragomir valahul*, 1927; *București, orașul prăbușirilor*, 1930; *Zvetlana*, 1930; *Noroi*, 1932; *Neastâmpăr*, 1934; *Turbă*, 1936; *Două chemări*, 1938; *Iubim*, 1941; *Porți fără număr*, 1945
DIACONESCU Mihail, *Visele au contururi precise*, 1963; *Omenia* (fragmentar), 1964; *Culorile sângelui*, 1973; *Adevărul retorului Lucaci*, 1977; *Marele cântec*, 1980; *Umbrele nopții*, 1980; *Călătoria spre zei*, 1982; *Speranța*, 1984; *Depărtarea și timpul*, 1986; *Sacrificiul*, 1988
DIACONESCU Nicolae, *Cere-mi mai puțină dragoste*, 1984
DIACONESCU Paul, *Cartea muierilor*, 1998
DIACONESCU Romulus, *Migrații fără sezon*, 1984; *De veghe pentru învingători*, 1987; *Neuitatele amurguri*, 1988
DIACONESCU-DĂEȘTI D., *Cum ucide dragostea*, 1926
DIACONU Alina, *Penultima călătorie*, 1994; *Noapte bună, domnule profesor!*, 1995
DIACONU Ioan, *Pădurea nu se roagă* (fragmentar), 1982
DIACONU Mircea, *La noi, când vine iarna*, 1980
DIACONU Tudor, *Marile serbări*, 1999
DIANU Ion, *Un război de 30 de bani*, 1985; *Beton și pâine*, 1989; *Esthera*, 1995
DIANU Romulus, *Viața minunată a lui Anton Pann*, 1929 (în colaborare cu Sergiu DAN); *Adorata*, 1930; *Nopți la Ada-Kaleh*, 1932; *Prințesa migrenelor* (fragmentar), 1932; *Regele Andrei Iacobi*, 1933; *Seniora de pe Dealul Porcului* (fragmentar), 1933; *Sonata la Abelone* (fragmentar), 1937; *Fata de la Suza*, 1982
DIANU Viorel, *Suplinitorul*, 1986; *Crucea perpetuă*, 1995; *Înălțarea*, 1997
DICEA Andrei, *Ultima bătălie a lui Oroles*, 1982
DIDA Corneliu, *Valea Nistrei*, 1994
DIMA Florin, (*Buștenii pârliți*), 1993
DIMA Simion, *Mielul negru*, 1975
DIMA Valentina, *În căutarea Penelopei* (fragmentar), 1977; *Darul de nuntă*, 1986
DIMANCEA G.I., *Alexandru*, 1883
DIMITRESCU Ioana, *Un strigăt în noapte*, 1979; *Anunțul de la „mica publicitate”*, 1984
DIMITRESCU Jean Celeste, *Ca Sfântul Lazăr târâș-grăpiș*, 2000
DIMITRESCU Lucian, *Luminatele umbre*, 1983
DIMITRIU Ștefan, *Trapez*, 1972; *Tinerețea lui Bogdan Irava*, 1987; *Turnul nebunilor*, 1993
DIMITROPULO G., *Batista cea albă*, 1875
DIMIU Dan D., *Eva, mătușa lui Adam*, 1936
DIMOFTACHI Ion, (*Ședința de constituire*), 1934
DIMOVICI Cornel, *Anchetă în munți* (fragmentar), 1973; *Greva* (fragmentar), 1974

DINCĂ Dumitru Ioan, *Mai mult decât dragostea*, 1988
DINESCU Sever, *Cad frontierele!*, 1932
DINESCU Silvia, *O tinerețe pierdută*, 1921
DINGER Șerban, *Emigrantă în America*, 1994; *Prețul supraviețuirii*, 1999
DINICĂ Ștefan, *Linia de sosire*, 1988, *Musafirul*, 1989, *Unda de șoc*, 1997; *Singur la masa tăcerii*, 1998
DINOGRANCEA George Chiper, *Fulgerul*, 1973
DINU Ioan, *Spion fără voie*, 1973 (în colaborare cu Nic. Florin IONESCU)
DINULESCU DENIS TH., *Jurnalul surorilor Grimm*, 1993
DINULESCU Dumitru, *Galaxia burlacilor*, 1980; *Eu și Robert Calul*, 1982; *Îngerul contabil*, 1985
DINULESCU Lascăr, *Râpa*, 1983
DINUȚ Titu, *Comoara lui Tudor*, 1999
DIONIS v. MILLER-VERGHI Mărgărita
DIRADURIAN Gabriel, *Cabotinul* (cu titlu schimbat: *Sceleratul*), 1995; *Misiunea*, 1998
DITO v. CARMEN SYLVA
DOAMNA L. (Marie BOUCHER, V.A. URECHIA), *Omul muntelui*, 1858
DOBOȘ Alexandru, *Colierul șamanului*, 1995; *Regina Neagră sau Viață contra iubire*, 1995
DOBOȘ Dan N., *Elefantul în bostănărie*, 1999
DOBRESCU Caius, *Balamuc sau Pionierii spațiului*, 1994
DOBRESCU Dan D., *Pomul cu zdrențe*, 1939
DOBRINESCU Traian, *Vara marilor speranțe* (fragmentar), 1988; *Joc cu dame și valeți* (în fascicule), 1991
DOBROTĂ Eugeniu, *Soarele din Piatra-Albă*, 1940
DOCTORUL CALIGARI v. VINEA Ion
DOCTORUL YGREC, *Stafiile dragostei*, 1929 (în colaborare cu Alexis NOUR, SĂRMANUL KLOPȘTOCK, Alexandru BILCIURESCU)
DODU Costin, *Secretul din strada Batiștei*, 1993
DOGARU Vladimir, (*Zăpada*), 1939
DOMAN Dumitru Augustin, *Sfârșitul epocii cartofilor*, 1999
DOMENICO Viorel, *Viața pe fugă* (fragmentar), 1995
DOMȘA Petru, *Farmecul bunăvoinței* (fragmentar), 1988
DONCIU Victor, *Totul despre Escadrila Întâi*, 1990; *Misiunea „Tidal Wave”*, 1993
DONGOROZI Ion, *Vâltori*, 1958
DONOSE Vicențiu, *Cetatea*, 1972; *Insula cu amintiri de acasă*, 1978; *Vremea lupilor*, 1980; *Gura lumii*, 1982; *Lăpușneanu și Patrupăcate*, 1984; *Limpedele chip al dimineții*, 1986; *Justițiar din alte lumi*, 1998
DONY M. Al., *Crimele lui Abdul Hamid sau o româncă în harem* (foileton), 1909
DORCESCU Eugen, (*Piramida*), 1976
DOREA Adrian, *Sceptru și sânge sau Tragedia din Belgrad*, 1903
DOREANU L., *Romanul unui emigrant* (foileton), 1904
DORGOȘAN Ștefan, *Ascensiunea*, 1989
DORIAN Dorel, *Ficțiuni pentru revolver și orchestră*, 1970
DORIAN Emil, *Profeți și paiațe*, 1930; *Vagabonzii*, 1935; *Memoriile greierului*, 1937; *Otrava*, 1947
DORIAN Gellu, *Scriitorul*, 1996; *Cartea fabuloasă* (fragmentar), 1998
DORIN Gh., *Directorul nostru*, 1954
DORIN Ioan, *O alegere de pomină*, 1952
DORIN Ion, *Vipera moare în asfințit*, 1970.
DORU v. TEODORU-DORU V.
DORU I., *Regină un an*, 1930
DRĂGĂLĂU Iulian, *Cadeții* (fragmentar), 1989
DRĂGAN Dan Marius, *Regina Elisabeta*, 1996
DRĂGAN Daniel, *Doi ori doi*, 1978; *Oceanul*, 1980; *Podul*, 1982; *Ursa Mică*, 1985; *Tare ca piatra*, 1986; *Ursa Mare*, 1988; *Presimțirile*, 1989; *Stăpânii lumii*, 1999
DRĂGAN Gabriel, *Pe frontul Mărășești învie morții*, 1934
DRĂGĂNESCU Cornelia, *Victimile soartei* (foileton), 1908
DRĂGĂNESCU I., *Plăceri interzise*, 1994
DRĂGESCU Ioachim C., *Nopțile carpatine sau Istoria martirilor libertății*, 1867
DRAGHINCESCU Rodica, *Distanța dintre un bărbat îmbrăcat și o femeie așa cum e*, 1996; *Craun*, 1999
DRAGNEA Stelian, *Timpul care nu moare*, 1986
DRĂGOI Delia, (*Judecătoarea*), 1997
DRĂGOIESCU Petre, (*Frământări*), 1934
DRAGOMIR Ion, *Disperații*, 1941
DRAGOMIR Mihu, (*Norii*), 1964
DRAGOMIR Petre, *Venea Măria Sa*, 1992
DRAGOMIR Vasile, *Ceara și evlavia națiunii* (fragmentar), 1997
DRAGOMIRESCU Iuliu, *Cele șapte căndeli. Pe catafalc*, 1902
DRAGOMIRESCU Mihail, *Copilul cu trei degete de aur*, 1932; *Focul*, 1934; *Pământ și floare* (fragmentar), 1935; *Sănducu*, 1935; *Război și biruință*, 1936
DRAGOȘ Nicolae, *Drumeț în calea lupilor*, 1987 (în colaborare cu Mihai STOIAN)
DRAGOSLAV Ion, *Brâul cu picățele roșii* (fragmentar), 1912
DRAGU Ioan, *Moartea albă*, 1918
DRAGU Ștefan, (*Poveste cu început și sfârșit*), 1938
DRAGU Victoria, *Mater Priensis*, 1987; *Profil pierdut*, 1988; *De ce dracu' plângi?*, 1994

DRAGUESCU Dorel, *Ion al Ghițuleștilor* (fragmentar), 1940; *Ursită*, 1941
DRĂGULINESCU Constantin, *Moștenitorii* (foileton), 1886
DRĂGUȘANU Sidonia, *Într-o gară mică*, 1934; *Una din noi e de prisos*, 1946 (semnat CATRINEL); *Săndel Dănescu și tovarășii lui, pionierii* (fragmentar), 1951; *Jurnalul Aurorei Serafim*, 1957; *Dragoste rea*, 1960
DRĂGUȘANUL Ion, *Întâia carte a pierzaniei*, 1998
DRAM Constantin, *Milionar la marginea imperiului*, 1998
DRÂNCEANU Ion, *Princesa* (foileton), 1893; *Cupeul miresei* (foileton), 1899
DRINCEA Ion Șerban, *Adevărul pământului*, 1981; *Chemarea destinului*, 1997
DRUMARU Paul, *Făptura*, 1975; *Vizionarea*, 1980.
DRUMEȘ Mihail, *Sfântul Părere* (cu titlu schimbat: *Cazul Magheru*), 1930; *Invitația la vals*, 1937; *Scrisoarea de dragoste*, 1938; *Vrăjitorul* (cu titlu schimbat: *Edison*), 1942 (semnat Barbu APELEVIANU); *Elevul Dima dintr-a șaptea*, 1945; *Se revarsă apele*, 1961; *Arde Prahova*, 1974
DRUȚĂ Ion, *Povara bunătății noastre*, 1992
DUBOQUE Hélène, *Aventura din Cairo*, 1934
DUCARIU Vintilă, *Umbra iubirii dintâi…*, 1998
DUDA Virgil, *Catedrala*, 1969; *Anche-tatorul apatic*, 1971; *Deruta*, 1973; *Al doilea pasaj*, 1975; *Cora*, 1977; *Măștile*, 1979; *Războiul amintirilor*, 1981; *Hărțuiala*, 1984; *Oglinda salvată*, 1986; *Alvis și destinul*, 1993; *A trăi în păcat*, 1996; *Viață cu efect întârziat*, 1999; *Copii și părinți* (fragmentar), 2000
DUDU Cecilia, *Scarabeul lui Rașid*, 1967
DUDULEANU Mircea, *Acvila și capul de lup*, 1983
DULCE Cristina, *Cine ești tu, Alex?*, 1994
DUMBRAVĂ Bucura, *Haiducul*, 1908; *Pandurul*, 1912
DUMBRĂVEANU A., *Viața romanțată a lui Alexandru Moisi* (foileton), 1929; *Nopți bucureștene* (foileton), 1929 (semnat PINGUIN); *Ștrand* (foileton), 1929 (semnat PINGUIN); *Viața lui Leonard* (foileton), 1929 (semnat PINGUIN)
DUMBRĂVEANU Anghel, *Piatra de încercare* (cu titlu schimbat: *Capcane și visuri*), 1976; *Călătorie neterminată*, 1988
DUMBRĂVEANU Nicolae Mihu, *Lupta pentru putere*, 1993
DUMITRAȘCU Remus, *Gheare*, 1935
DUMITRESCU Alexandru, *Banul Mărăcine – marchiz de Ronsard*, 1983 (în colaborare cu Rodica FLORESCU-GHIȚĂ)
DUMITRESCU Aurora, (*Documente din Ba*), 1997
DUMITRESCU Constantin, *Cetatea nemuritoare*, 1974
DUMITRESCU Gheorghe, *Răspântia lui Mefistofele*, 1934 (semnat Gh. Ch. DUMITRESCU); *Întoarcerea Suzanei* (fragmentar), 1935; *Ulise*, 1935; *Viva villa!*, 1945 (semnat John SLADE)
DUMITRESCU Gh. Ch. v. DUMITRESCU Gheorghe
DUMITRESCU Ioan, *Enigma diamantului*, 1983 (în colaborare cu Ștefan DUMITRESCU)
DUMITRESCU Ioan, *Radu Buzescu* (cu titlu schimbat: *Radu Buzescu sau Han Tătarul*), 1858
DUMITRESCU Laurențiu, *Pușcăriașul*, 1996
DUMITRESCU Lia, *Începutul și sfârșitul*, 1993
DUMITRESCU Luca, *Deșucheatul* (fragmentar), 1939
DUMITRESCU Lucian, *Valea sângelui*, 1977
DUMITRESCU Mircea A., *Ninge*, 1943
DUMITRESCU Paula, *Adâncuri* (fragmentar), 1945
DUMITRESCU Sergiu, *Parada surdo-muților*, 1936
DUMITRESCU Ștefan, *Enigma diamantului*, 1983 (în colaborare cu Ioan DUMITRESCU)
DUMITRESCU Adrian, *Magia puterii*, 1994
DUMITRICĂ Dumitru, *O rană-n paradis*, 1997
DUMITRIU Dana, *Masa zarafului*, 1972; *Duminica mironosițelor*, 1977; *Întoarcerea lui Pascal*, 1979; *Sărbătorile răbdării*, 1980; *Prințul Ghica*, 1982
DUMITRIU Mia, *La treisprezece ani și jumătate*, 1962
DUMITRIU Mihail, *Pe dealul Hănceștilor*, 1943
DUMITRIU Petru, *Bijuterii de familie*, 1949; *Drum fără pulbere*, 1951; *Pasărea furtunii*, 1954; *Cronică de familie*, 1955; *Cronică de la câmpie*, 1955; (*Romanticii*), 1955; (*Niște oameni foarte ocupați*), 1956; *Biografii contemporane* (fragmentar), 1958; *La Moisson* (fragmentar), 1990; *Proprietatea și posesiunea*, 1991; *Ne întâlnim la Judecata de Apoi*, 1992; *Femeia cu oglindă* (fragmentar), 1993; *Incognito*, 1993; *Extremul Occident*, 1996; *Omul cu ochi suri*, 1996; *Iubiri unice* (fragmentar), 1999; *Vârsta de aur sau Dulceața vieții*, 1999
DUMITRU Barbu Ion, *Sinești* (fragmentar), 1937
DUNCA Ion, (*Ceasul solar*), 1996
DUNCA-SCHIAU Constanța, *Elena Mănescu* (foileton), 1863; *Estella* (foileton), 1863; *Omul negru* (foileton), 1963; *O familie din București. Iezuiții României* (foileton), 1867; *Sub vălul Bucureștilor. Fiica adoptată* (foileton), 1868
DUȘAN Costin, *În amurgul vieții*, 1943
DUSCIAN I., (*Emil Arbore*), 1903
DUȚESCU Mihai, *Această iubire*, 1979; *Viață personală*, 1981; *Izgonirea neguțătorilor*, 1983; *Un om într-o zi*, 1987

E

EASTERBROOK David, *Soarele maroniu al Vietnamului*, 1992

ECOVOIU Alexandru, *Îndârjirea*, 1984; *Fuga din Eden*, 1984; *Ispita*, 1987; *Saludos*, 1995; *Staționea*, 1997; *Sigma* (fragmentar), 1998; (*Europa dus-întors*), 2000
EFTIMIU Victor, *Frate și soră* (foileton), 1907 (semnat ATHANES); *Două cruci*, 1914; *Rasputin* (cu titlu schimbat: *Bestia mistică*), 1920; *Elfiona*, 1924; *Tragedia unui comedian*, 1924; *Principesa Moruzof*, 1925; *Dragomirna*, 1930; *Kimonoul înstelat*, 1932; *Arhanghelul cu aripi de ceară* (cu titlu schimbat: *O dragoste la Viena*), 1935; *Omul fără nume*, 1940; *Lora Mirandy*, 1941; *Pe urmele zimbrului*, 1957; *Tengri*, 1970
EGLI Irina, *Sânge amestecat*, 1999
ELIADE Irina, *Un an fără echinoxuri*, 1991
ELIADE Mircea, *Isabel și apele diavolului*, 1930; *Confesiunile unui tânăr al secolului* (fragmentar), 1932; *Maitreyi*, 1933; *Întoarcerea din rai*, 1934; *Lumina ce se stinge…*, 1934; *Huliganii*, 1935; *Șantier*, 1935; *Domnișoara Christina*, 1936; *Șarpele*, 1937; *Nuntă în cer*, 1939; *Romanul adolescentului miop*, 1988; Mircea, *Nouăsprezece trandafiri*, 1991; *Noaptea de Sânziene*, 1991; *Viață nouă*, 1999; *Dubla existență a lui Spiridon V. Vădastra*, 2000
ELVIN B., *După o lungă și grea suferință*, 1973; *Partea mea de comedie*, 1974; *Prin ce se deosebește această noapte?*, 1977; *Hotarul imaginar*, 1980; *În continuare*, 1982; *Colțurile cercului*, 1985; *Patru și un absent*, 1988
EMANDI Theodor G., *Prin văile Moldovei*, 1940
EMINESCU Mihai, *Geniu pustiu*, 1870; *Aur, mărire și amor*, 1992
ENACHE Liana, *Destinul Anielei*, 1993
ENĂCHESCU Adina, *Un oltean în America*, 1997 (în colaborare cu Ștefan TEODORESCU)
ENĂȘOAE Victor, *Obsesia apei*, 1999
EPURE Mihai, *Eșafodul din Bosfor*, 1995 (în colaborare cu Dan SMÂNTÂNESCU); *Amurg la Paris*, 1997 (în colaborare cu Dan SMÂNTÂNESCU)
ERASM v. MANOLIU Petru
EREMIA Ion, *Neînfrânții din Țara Zimbrilor*, 1986; *În triumf prin Țarigrad*, 1989; *Gulliver în Țara Minciunilor*, 1992
ERETESCU Constantin, (*Străinul*), 1992; *În căutarea Alexandrei*, 1999
ERMALI, *Viorica*, 1898
ESCHENAZI Maria, *Estella și Maria sau Răsplata virtutei* (foileton), 1894
EST Eugeniu v. ȘTEFANESCU-EST Eugeniu
EVERAC Paul, *Câteva feluri de dragoste*, 1993
EVIDIS, *Amorurile unui ziarist sau Deus ex machina* (foileton), (în colaborare cu INEX, MODESTU, COTADOUCHE și IX), 1898

F

FABIAN Romulus, *Ultimul car* (fragmentar), 1964; *Eu și ai mei*, 1973; *Cei care au plecat*, 1975; *Răsucirea*, 1980
FADEI Lydia, *Drumuri spre fericire*, 1999; *Misterele străvechiului castel*, 1999; *Reîncarnarea iubirii*, 1999
FALTIMA v. ALEXANDRESCU Mihail
FANTO Rosita G., *Biograful și doamna cărților de joc*, 1999
FARAGO Coca, *Sunt fata lui Ion Gheorghe Antim*, 1936; *Dany, fată de nouăsprezece ani* (fragmentar), 1936
FARAGO Elena, (*Eternul abis*), 1920; *Ziarul unui motan*, 1925
FARESSOVA Galia, *Femeia de la miezul nopții*, 1936 (în colaborare cu T.C. STAN)
FATI Vasile Petre, (*Grădina*), 1970; *Domnișoara și spiridușii*, 1985; *Un om în câmp*, 1989; *Șoimul pe umăr* (fragmentar), 1992; (*Porcul pe mare*), 1992; *Culoarea roz a domnișoarelor* (fragmentar), 1995; *Un om fără importanță*, 1997
FATIMA, *Zoe sau După divorț* (foileton), 1892
FAUR Sanda, *Păcatul de a fi frumoasă*, 1999
FAY Ștefan I., *Acea noapte, acea zi de iarnă '33*, 1973; *La cina din nouă sute șapte*, 1977; *Caietele locotenentului Florian*, 1983; *Moartea baroanei*, 1988
FĂGĂRĂȘANU Traian, *Joc de umbre*, 1998
FĂGERAȘU Crișan v. FĂRCAȘAN Sergiu
FĂRCĂȘAN Sergiu, *Brigada cântă pe mai multe voci* (fragmentar), 1949; *J.B.C. trece Cortina*, 1954; *O iubire în anul 41.042*, 1958 (semnat Crișan FĂGERAȘU); *Secretul inginerului Mușat*, 1959 (semnat Crișan FĂGERAȘU); *Atacul cesiumiștilor*, 1963; *Un roman*, 1966; *Vă caută un taur*, 1970; *Zăpada niciodată stinsă*, 1979
FĂRCĂȘANU Emil, *21 de grade est*, 2000
FĂTU Gabriel, *Să nu te crezi Don Juan*, 1998
FĂTU Mihai, *Printre spini*, 1987; *Am trăit în frontul invizibil*, 1998
FÂNTÂNERU Constantin, *Interior*, 1932, *Mâinile* (fragmentar), 1933
FELIX Radu, *Septembrie*, 1977; *Zăpada niciodată stinsă*, 1979; *E târziu pe Steaua Polară*, 1982
FERARU Ioan, *Cadavrul la volan*, 1937
FICEAC Bogdan, *Timpul hienelor*, 1992 (semnat Robert. H. PRATT); *Oameni de rezervă*, 1994
FIEROIU Irina, *Claudia*, 1988
FILIMON D., *Numai sângele spală*, 1921
FILIMON Gheorghe, *Coif de jurnale*, 1983
FILIMON Ion, *Pașaportul negru* (foileton), 1924

FILIMON Nicolae, *Ciocoii vechi și noi sau Ce se naște din pisică șoareci mănâncă*, 1863
FILIP Angela, *Reacția* (fragmentar), 1984
FILIP Corneliu, *Omul de la soare răsare*, 2000
FILIP Gheorghe, *Între două lumi*, 1994; *Castelul cu ferestre galbene*, 1995; *Muzeul viu*, 1996; *Cercul de frig* (fragmentar), 1999; *Directorul de imagine*, 1999
FILIP Horia, *Episod*, 1942
FILIP Nadia, *Mișu*, 1981; *Dactilografa*, 1984
FILIP Nicu, (*Ultima noapte a ultimului fanariot*), 1980
FILIP Traian, *Amar*, 1963; *Desen după natură*, 1966; *Dansul focului*, 1968; *Pavilionul*, 1969; *Crivățul bate năpraznic*, 1974; *Calypso*, 1977; *Subconștientul Veneției*, 1984
FILIPESCU Iolanda, *Bună seara, mândră lună*, 1986
FILITTI-Borănescu Olimpia, *Un episod ciudat*, 1947
FIRAN Carmen, *Tot mai aproape*, 1991; *Farsa* (fragmentar), 1996.
FLECHTENMACHER Maria, *Necompatibilitatea sau Efectele educațiunei* (foileton), 1878
FLOAREA-RARIȘTE D., *Conjugarea perifrastică* (fragmentar), 1934
FLONDOR ARIEȘANU Tatiana, *Străina* (fragmentar), 1989
FLORAȚIU Anton-Sebastian, *Dictando dictanda*, 1995
FLOREA Constantin, *Midrigan* (fragmentar), 1971
FLORENTIN Mircea, *Drumuri în beznă* (fragmentar), 1938
FLORESCU Florentina, *Toamna Medei*, 1994; *Grădina internatului de fete*, 1995; *Ultimul refugiu*, 1996
FLORESCU Gheorghe, (*Căile vieții*), 1955
FLORESCU Mihail, *Voluntarii*, 1945; *Veneau de pretutindeni*, 1948
FLORESCU Petre, *Leul de la Smârdan*, 1942
FLORESCU Virgil, *O crimă epocală*, 1942
FLORESCU-GHIȚĂ Rodica, *Banul Mărăcine – marchiz de Ronsard*, 1983 (în colaborare cu Alexandru DUMITRESCU)
FLORICEL Ion, *Moarte deocheată* (cu titlu schimbat: *Ancheta s-a sfârșit în zori*), 1991; *Pământ însângerat*, 1992; *Iubirile care ucid* (cu titlu schimbat: *Iubiri ucigașe*), 1994; *Castelul*, 1997
FLORIDA Mihai, *Se caută un detectiv*, 1996
FLORIȚA-SERACIN Dan, *Croaziera*, 1995
FOLEA Vasile, *Să nu ucizi*, 1998; *Destin și putere*, 1999
FOTACHE Mihai, *Nu*, 1991; *Încotro Doamne*, 1992; *Să mori din prea multă sete de viață*, 1993; *Viață vieții, moarte morții*, 1993; *Îngeri și demoni* (cu titlu schimbat: *Îngerii blestemați*), 1995; *Și peste voi va ninge*, 1995; *Sfântul diavol*, 1996; *Domnul de rouă*, 1999
FOTEA Corneliu, (*Don Quijote pleacă în Tahiti*), 1991
FOTI Ion, *Vis și realitate* (foileton), 1926; *Daphnis și Chloe ai vremii noastre* (foileton), 1928; *La răspântia lui Hercules* (fragmentar), 1929
FRÂNCULESCU Niculae, *Dudul rubiniu*, 1970; (*Fluturele liliachiu*), 1970; *Carul poverilor* (fragmentar), 1973; *Colții șacalului*, 1975; *La sud de Rio Bravo*, 1980; *Văduvele negre*, 1981; *Gustul amar al iederei*, 1982; *Aligatorii de oțel*, 1984; *Valea Vulturilor*, 1987; *Cu orice preț*, 1988; *Rio Bravo* (în fascicule), 1990
FRANGO A., *Prietenii*, 1895
FRANTZ Ona, *Sfâșierea*, 1999
FREIBERG Alex, *Maestrul și șoarecele*, 1995
FRIDUȘ Al. I., (*Orașul tinereții noastre*), 1953; *Jocul de-a himerele*, 1997 (semnat Alfred IACOBITZ-FRIDUȘ)
FRUNZĂ Gh. v. MILLE C.
FRUNZĂ Victor, *Turma*, 1992
FUGARU Florea, (*Frații*), 1967
FÜLESI Victor, *Singur*, 1975
FULGA Apostol v. APOSTOL Constantin
FULGA Laurențiu, *Focul negru* (fragmentar), 1942; *Eroica*, 1956; *Concertul pentru două viori*, 1964; *Alexandra și infernul*, 1966; *Doamna străină, apariție ciudată*, 1968; *Moartea lui Orfeu*, 1970; *Sinteza*, 1971; *Fascinația*, 1977; *Salvați sufletele noastre*, 1980; *E noapte și e frig, seniori*, 1983
FULGER C. v. POP Vasile
FULGER Constantin v. POP Vasile
FUNDESCU I.C., *Memoriile unui tartan* (fragmentar), 1867; *Care e cea mai culpabilă?*, 1875; *Scarlat*, 1875; *La Paris cu orice preț*, 1886; *Dramele Bucureștilor* (foileton), 1888; *Scheletul din Strada Popa Chițu nr. 17* (foileton), 1889; *Radu de la Pitești* (foileton), 1890
FURTUNĂ Enric, *Miletie Jidovul* (fragmentar), 1932; *Omul cu două patrii* (fragmentar), 1938
FURTUNĂ Horia, *Iubita din Paris*, 1934; *Prietenii din București* (fragmentar), 1935

G

GABREA Florin, *Măsurătorul* (fragmentar), 1972; *Frumos e numai adevărul* (fragmentar), 1979; *Vulpile* (fragmentar), 1979
GĂBRIAN Ștefan M., *Om în mers*, 1979; *S-a făcut târziu* (fragmentar), 1984; *Casa iluziilor* (fragmentar), 1991.
GABRIEL I., *Întruchiparea macabră. Bruneta cu ochi albaștri*, 1932; *Revolta sexelor*, 1936
GABRIELESCU Alice, *Pentru ceilalți* (fragmentar), 1926; *Uimitoarele întâmplări dintr-o vacanță*, 1927; *Marșul femeilor*, 1933; *O săptămână agitată*

(fragmentar), 1935; *Lumina care nu se stinge*, 1937; *Copiii curajoși*, 1942; *Secretul profesional*, 1943
GABRIELESCU Aristița, *Freamăt*, 1938
GAFIȚA Gabriel, *Lumină pentru cei singuri*, 1975; *Iarna e o altă țară*, 1980; *Martiriu parțial*, 1991; *Schiță de portret pentru cap de familie*, 1995
GAFTONE Vasile, *Pintea Viteazul*, 1970 (în colaborare cu Dumitru MUREȘAN); *Frumoasa Spria*, 1977 (în colaborare cu Dumitru MUREȘAN)
GAGIU Anton, *Bariere*, 1999; *Gustul durerii și al bucuriei*, 2000
GALACTION Gala, *Margo* (foileton), 1918; *Roxana*, 1930; *Papucii lui Mahmud*, 1932; *Doctorul Taifun*, 1933; *La răspântie de veacuri*, 1935
GALACTION Luki, *Aurul șarpelui*, 1979; *Fapt divers între paralele*, 1981; *Sultana* (fragmentar), 1990
GALAN Valeriu Em., *Zorii robilor*, 1950; *Bărăgan*, 1954; *Cărțile Horodiței*, 1965; *Zodia înstrăinării* 1966; *Accidentul era inevitabil*, 1967; *A treia Romă*, 1968; *Hramul sfântului Nu*, 1969; *Șahul dublu de la Armor*, 1970
GĂLĂȚANU Mihail, *Meșterii de clopote*, 1999
GALIȘ Lyana, *Desculți în paradis*, 1997
GALITZA George, *Romanul unui singuratic* (fragmentar), 1927; *Trei faze* (fragmentar), 1928
GALL Matei, *Masacrul*, 1956
GANCI Afilică, *Cumpăna semnelor*, 1995; *Zodia lupilor*, 1996
GANE C., *Farmece*, 1933; *Rădăcini*, 1946
GANE Gheorghe, *Iancul Sasul și fiul său Bogdan*, 1997; *Valea Antari*, 1998
GANE Horia, *Vina celestă* (fragmentar), 1971; *Dimineața noului venit*, 1974
GARRY Luck v. NOJA Ion
GAȘPAR Mihail, *Altare dărâmate* (foileton), 1909; *Israel*, 1909; *Din vremuri de mărire*, 1910; *A fost odată...* (foileton), 1911; *În slujba altarului* (fragmentar), 1911; *Blăstăm de mamă*, 1916; *Șerloc Holmes între români* (foileton), 1918; *Carnetul lui Radu Roman* (foileton), 1923; *Casa cu obloane verzi* (fragmentar), 1926; *Fata vornicului Oană*, 1929
GAVRIL Matei, *Împărăția*, 1972; *Leon Ozarm* (fragmentar), 1973; *O dimineață senină de mai* (fragmentar), 1974; *Noaptea definitivă*, 1978
GAVRILĂ Alexandru, *Regula jocului*, 1991
GAVRILĂ Vasile, *În căutarea destinului*, 1984
GAVRILESCU Maria, *Departe de mama*, 1928; *Dragoste. Destin*, 1929
GAVRILESCU Vasile, *Raiul nemernicilor*, 1991; *Vreau să fiu rege!*, 1992; *Crimă și iubire*, 1996; *Iubirea mea, floare nomadă*, 2000
GAVRILOIU Th., (*Năzuința*), 1927
GAVRILOVICI Ernest, *Viața bunilor Ioan*, 1985
GĂNESCU George, *Misiunea locotenentului Eparu*, 1983
GÂJU Dan, *Diribiștii*, 2000
GÂRBEA Horia, *Căderea Bastiliei*, 1998
GÂRCINEANU Puiu, *Lângă schitul lui Tărâță*, 1934
GÂRJOABĂ Benoni, *Să nu ucizi dragostea*, 2000
GÂRMACEA Ioan, *Să trăim până luni*, 1980; *Muntele*, 1985
GÂRNEAȚĂ Domnica, *Pe drum de seară*, 1980; *Inel, inel de aur…*, 1982; *Zorii mireselor*, 1990; *Rivala*, 1991; *Îngeri și monștri*, 1994; *Tributul*, 1994; *Haiduca și iubiții săi*, 1996; *Mătușa Rada*, 1999
GEAFIR George, *Iubire și speranță*, 1994
GEAGESCU Constantin, (*Drum cu întoarcere*), 1994
GENARU Ovidiu, *Week-end în oraș*, 1969; *Fidelitate*, 1977; *Iluzia cea mare*, 1979; *Sperietoarea*, 1992; *Diverse cereri în căsătorie*, 1994; *Proces-verbal al unei crime*, 1998
GEORGE Alexandru, *Caiet pentru…*, 1984; *Dimineața devreme*, 1987; *Seara târziu*, 1988; *Într-o dimineață de toamnă*, 1989; *Oameni și umbre*, 1996
GEORGESCU Constantin, *Singurătatea lucrurilor*, 1968; *Ora epavelor*, 1970; *Partea din care bate vântul*, 1970; *Dincolo de aproape*, 1971; *Al doilea motiv*, 1972; *Taina pergamentului*, 1974; *Reîntoarcerea învinsului*, 1980; *Tren de noapte*, 1981
GEORGESCU Ion, *Noaptea salcâmilor* (fragmentar), 2000
GEORGESCU Marina, *Cealaltă copilărie*, 1995
GEORGESCU Mihai, *Inspectorul de teren*, 1980; *Lumea de la fereastră*, 1983
GEORGESCU Octavian, (*Planeta cu maci*), 1982
GEORGESCU Oprea, *Alte dimineți*, 1975; *Solfegiul biruinței*, 1983 (în colaborare cu Eugen SECELEANU)
GEORGESCU Paul, *Coborând*, 1968; *Înainte de tăcere*, 1975; *Doctorul Poenaru*, 1976; *Revelionul*, 1977; *Vara baroc*, 1980; *Solstițiu tulburat*, 1982; *Siesta*, 1983; *Mai mult ca perfectul*, 1984; *Natura lucrurilor*, 1986; *Pontice*, 1987; *Geamlâc*, 1988; *Între timp*, 1990; *Nada* (fragmentar), 1992
GEORGESCU Paul Alexandru, (*Sfârșitul lui Canoto*), 1983
GEORGESCU Petre A. v. GEORGESCU Petre
GEORGESCU Petre, *Albu, feciorul lui Nițucă*, 1971; *Bărbat, feciorul Corbii*, 1971; *Tudor*, 1976 (semnat Petre A. GEORGESCU)
GEORGESCU-DELAFRAS Petre C., *Micul sacrificiu*, 1927; *Omul de mâine*, 1942
GEORGESCU-MOLDOVANU Domnița, *Patru copii în marele codru*, 1961
GEORGESCU-RAHOVA Costin, *Moartea la pândă* (foileton), 1913

GEORGIAN Gr. Demetru, *Misterele Ploieștiului*, 1892
GESTICONE Mircea, *Războiul micului Tristan*, 1937; *Vest*, 1983
GHELMEZ Petre, *Măgărușul*, 1984
GHEORGHE Adrian, *Sergent în legiunea stricnină*, 1999
GHEORGHE Ion, *Pâine și sare*, 1957
GHEORGHE-LIMANU Ioana, *Vioara uitată pe țărm*, 1999
GHEORGHIADE Luca, *A doua viață a lui Șerban Varu*, 1933
GHEORGHIU Const. Virgil, *Ultima oră*, 1943; *Omul care călătorește singur* (fragmentar), 1990; *Ora 25*, 1991; *Nemuritorii de la Agapia*, 1998; *Perahim* (fragmentar), 1999
GHEORGHIU Constantin, *Roșcovanul* (foileton), 1969; *Nu uita pasărea ucisă*, 1972; *Apoteoza*, 1984
GHEORGHIU Dana, *Maja Desnuda*, 1997
GHEORGHIU Elena, *Ioana* (fragmentar), 1984
GHEORGHIU Mihnea, *Ucenicia cărturarului* (cu titlu schimbat: *Două ambasade*; *A venit un om din Răsărit*; *Mușchetarul lui Cantemir*), 1955; *Enigma din strada Presei*, 1988
GHEORGHIU P. Ilie, *Erupții din adâncuri*, 1974
GHEORGHIU Ștefan, (*O mână de frate*), 1959; *Crucea de piatră*, 1997
GHEORGHIU Vivi, *Sub semnul iederei*, 1983; *Tăcerea*, 1983
GHEREA Ioan D., *Nevinovățiile viclene*, 1968 (în colaborare cu Luca I. CARAGIALE)
GHERGHEL Nicoleta Olimpia, *Ritual alb*, 1991
GHERGHINOIU Constantin, *Șantaj*, 1995
GHERINCEA Iosif, *Măria-sa, doamna*, 1933
GHERMAN Henri, *Setea de aur!...* (foileton), 1905
GHERMAN Tudor, *Funeraliile Regelui Gheorghe*, 1995; *Piticii își puneau țărână-n cap*, 1995; *Moartea și rusoaica*, 1996; *Viscolul*, 1998; *Bărbierul național*, 1998
GHEȚIE Ion, *Drumul*, 1983; *Pomul vieții*, 1987; *S.O.S.*, 1991; *Skepsis*, 1991; *O lume pentru fiecare*, 1992; *Agonia*, 1997; *Încotro?*, 1999
GHIBAN Constantin, *Flăcăul din Binținți*, 1953; *Cânta la Stupca o vioară...*, 1958; *Unul dintre noi*, 1985 (în colaborare cu Alexandra CONTA); *Scapă cine poate!*, 1990 (în colaborare cu Alexandra CONTA); *Asasinul de rezervă*, 1991 (în colaborare cu Alexandra CONTA)
GHIBU Bogdan, *Miza unui joc dublu*, 1985; *Paravanul*, 1999
GHICA Ion, (*Istoria lui Alecu*), 1848; (*Istoria lui Alecu Șoricescu*), 1857
GHICA Pantazi, *Amazoanele române* (foileton), 1858; *Un boem român*, 1860; *Zece ani din viața unui om de lume* (foileton), 1861; *Lacrima rerum* (foileton), 1869; *Un mic romanț* (foileton), 1869; *Un romanț fără concluziune* (foileton), 1869; *Marele vistier Cândescu* (foileton), 1873
GHIDRIGAN George, *Evadare din pustiu*, 1975; *Dragoste la lumina zilei*, 1989
GHILENCEA Vasile Dorin, *Trei anotimpuri*, 1986
GHILIA Alecu Ivan, *Cuscrii*, 1959; *Ieșirea din Apocalips*, 1960; *Îngeri biciuiți* (cu titlu schimbat: *Nopțile Negostinei*), 1967; *Asediul*, 1969; *Appassionata*, 1971; *Recviem pentru vii*, 1972; *Vremea demonilor*, 1974; *Dragostea câinelui de pază*, 1978; *Un Oscar pentru Ana*, 1982; *Lumina din adâncuri*, 1988; *Întoarcerea bărbaților*, 1991; *Piramida*, 1995; *De veghe la moartea mea*, 1998
GHILIA Liana, *Contemporanii diavolului*, 1990
GHIMPU Otilia, *Povestea femeii care a născut* (fragmentar), 1927
GHINEA C., *Uraniu*, 1956 (în colaborare cu Adrian ROGOZ)
GHIOLU Maria, *Serenadă zadarnică*, 1970
GHIRVU-CĂLIN Elena, *Ars amandi*, 1968; *Liliacul cântă în surdină*, 1968; *Alte culori, alte anotimpuri*, 1973; *Fluturi pentru iarnă*, 1977; *Aniversarea*, 1980; *Haina vântului*, 1981; *Cum trece timpul*, 1983; *Caruselul primăverii*, 1986; *La urma urmei*, 1986; *Din aproape în aproape*, 1989
GHIȚESCU Dan, *Praful și pulberea*, 1992; *Zodia cameleonului*, 1997
GHIȚESCU Ludmila, *Enigma unui ametist*, 1984
GHIȚESCU Mihai, *Lidia*, 1994
GHIȚULESCU Mircea, *Omul de nisip*, 1982; *Oglinda lui Narcis*, 1986; *Wiener Walzer*, 1997
GHIVIRIGĂ Mihai, *Favorizare de infractor*, 1995; *Mascarada*, 1995; *Impostorul*, 2000
GIBĂNESCU Aurel, *Bunicuțul*, 1916
GIONEA Vasile, *Dragostea lui Tristan și a Izoldei*, 1990; *Pași în deșert*, 1991; *Zorile*, 1996; *Frigul polar*, 1998; *Grădina pustie*, 1998; *Spinii rozelor*, 1998
GIUGARIU Mihai, *Condotierul*, 1970; *Magdalena*, 1975; *O vacanță atât de lungă...*, 1978; *Mesagerul*, 1983; *Destine*, 1990
GIURGEA-BRADU Iulia, *Oameni din Ardeal*, 1915
GIURGIU Eugen, *Flăcări în stepă*, 1961 (în colaborare cu Cristu NEDELCIU)
GLIGAN Valer, *Pe cărările copilăriei*, 1990; *Chemarea muntelui*, 1993; *Teodorii sau Pe drumul dintre sat și oraș*, 1994
GLUMICI Costache v. COSCO C.
GOANȚĂ Dan, (*Fragment de roman*), 1991
GOANȚĂ Ștefan, *Altarul de nisip*, 1994; *Patul de zăpadă*, 1995; *Vinul de piatră*, 1997; *Zodia Țârului*, 1998; *Popescu E. Napoleon*, 1999
GODINOVA Mihai, *Avlia domnească* (fragmentar), 1942

GOGA Eugen, *Cartea facerii*, 1928
GOGA O., *Cazul „Spada”*, 1977 (în colaborare cu Mihai STAN); *Ceasul de la miezul nopții*, 1978 (în colaborare cu Mihai STAN); *„Războiul tăcut”*, 1979 (în colaborare cu Mihai STAN); *Start spre necunoscut*, 1988 (în colaborare cu I. STANCIU)
GOGEA Vasile, *Scene din viața lui Anselmus*, 1990
GOJA Nicolae, *Ilca*, 1993
GOLEA Claudia, *Planeta Tokyo*, 1998
GOLEA Lida I., *Trenul trebuia oprit!*, 1959
GOMA Paul, *Din calidor*, 1990; *Gherla*, 1990; *Patimile după Pitești*, 1990; *Arta refugii*, 1991; *Bonifacia*, 1991; *Ostinato*, 1991; *Sabina*, 1991; *Soldatul câinelui*, 1991; *Astra*, 1992; *Ușa noastră cea de toate zilele*, 1992; *În cerc*, 1995; *Justa*, 1995; *Ela* (fragmentar), 1997; *Gardă inversă*, 1997; *Lăteşti* (foileton), 1997; *Roman intim*, 1999
GORON Mariana, *Afaceri cu suflete de copii*, 2000
GOROVEI Artur, *Zbuciumul unui suflet nou*, 1938
GORUN Ion, *Frate de dincolo* (foileton), 1889 (semnat Al. I. HODOȘ); *Robinson în Țara Românească*, 1904
GORUNESCU Valeriu, *Păcatul fluviului*, 1975; *Drumul spre zori*, 1988
GOTU Irimia, (*Cutia cu caracatițe*), 1985
GRĂDINESCU Marcel, *Fragmentul queronic* (foileton), 1967
GRĂDINARU Dan, *Anul 1000* (fragmentar), 1995
GRAF Valberg v. KOGĂLNICEANU Mihail
GRAMA Sebastian, *Alge pe stâncă*, 1998
GRĂMESCU Haralambie, *Pactul cu diavolul*, 1994; *Găini și șobolani* (fragmentar), 1999
GRĂMESCU Mihail, *Phreeria*, 1991
GRANCEA Aurel, *Pe marginea prăpastiei*, 1932
GRANDEA Grigore H., *Fulga* (cu titlu schimbat: *Fulga sau Ideal și real*), 1872; *Aurel* (foileton), 1873; *Misterele românilor* (cu titlu schimbat: *Din altă lume*) (foileton), 1879; *Berlicoco* (foileton), 1880; *Vlăsia sau ciocoii noi*, 1887; *Balaurul* (foileton), 1890; *Deșteptarea leului* (foileton), 1891
GRĂNESCU Adrian, *Singur cu Ileana* (fragmentar), 1972; *O dragoste ca oricare alta* 1988
GRANT Roberto R., v. BUGARIU Voicu
GRASSU N., (*Dragoste și afaceri*), 1940
GRECEA Florian, *Născut a doua oară*, 1960; *Însemnările unui adolescent*, 1967; *Enigma de la frontieră*, 1968; *Profesorul de dans*, 1974; *Dans la „Colorado”*, 1991
GRECEA Ion, *Bogăția unui sărac*, 1961; *La porțile Severinului*, 1964; *Moartea lebedei*, 1969; *Necunoscuta*, 1971; *Fata morgana*, 1973; *Prizonier la nouă ani*, 1973; *Viața nu iartă*, 1974; *Talida*, 1976
GRECEANU Olga, *Vreau*, 1944; *Ura care ucide*, 2000
GRECU Michael T., *Mormântul iubirii*, 1995
GRECU Mihai, *Apostolii mileniului III* (fragmentar), 1999
GRECULESCU I., *Domnișoara Celina*, 1926
GREGOR S., *Dincolo…*, 1944
GREGORIAN N.D., (*Din foile unui roman*), 1891
GRIGOR Andrei, (*Despărțirea de bâlci*), 1993
GRIGORAȘ Georgian Neculai, *Ioana*, 1999
GRIGORE Adrian, *Traga șerpilor*, 1998
GRIGORESCU Ioan, *Ucideți petrolul!* (cu titlu schimbat: *Bine ați venit în infern!…*), 1994
GRIGORESCU Irina, *Robinson și inocenții*, 1971; *Lecția de adio*, 1983
GRIGORESCU Octavian, *Mirajul ringului*, 1937
GRIGORIU Iacob Mihail, *Prizonierii*, 1939; *Infidelitate*, 1942; *Smaranda nebuna*, 1944
GRIGORIU Ilie, *Stânca*, 1999
GRIGOROIU Ion, *Pădurea de patimi*, 1994; *Refugiați în singurătate*, 1994
GRINEVICI Igor, *Saltimbancii* (fragmentar), 1979; *Baladă maritimă*, 1985
GROAPĂ Corneliu, *Tranșeele văzduhului*, 2000
GRONOV-MARINESCU Elena, *Regăsire*, 1975; *Prețul nemărturisit al zilelor*, 1978; *Așteptare*, 1980; *Somnul freziilor*, 1981; *Oglinzi*, 1983; *Toamna târziu*, 1984; *Recurs pentru memorie*, 1985; *Orele târzii ale speranței*, 1987; *Cerul a coborât pe pământ*, 1988; *Strigătul mării*, 1992; *Dincolo de adevăr*, 1993; *Prețul lucidității*, 1996; *Interviul*, 1998
GROȘAN Ioan, *Discurs asupra realului* (fragmentar), 1990; *Epopeea spațială 2084*, 1991; *O sută de ani de zile la porțile Orientului*, 1992; (*Vocația ca necesitate înțeleasă*), 1994
GROZA Dumitru, *Sabia lui Gârneață*, 1974 (în colaborare cu T. Ion MOCANU)
GROZDAN Dorian, *Internatul cu ferestre verzi* (fragmentar), 1932; *Diavolul blond* (fragmentar), 1935
GRUIA Călin, *De-a visele…*, 1966; *La „Valsul dimineții”*, 1981
GRUIA Stelian, *Calul negru*, 1983; *Un an, o viață*, 1986; *Prințul Constantin*, 1995
GRUMEZA Ion, *Vlad* (fragmentar), 1994
GUGA Romulus, *Nebunul și floarea*, 1970; *Viața postmortem*, 1972; *Sărbători fericite*, 1973; *Adio, Arizona*, 1974; *Paradisul pentru o mie de ani*, 1974; *Omul din cămară* (fragmentar), 1978; *Străbunicul din cămară* (fragmentar), 1984; (*Autopsie sentimentală*), 1984; (*Puii șopârlelor captive*), 1989

GUGUI Eduard-Victor, *Adolescente la pian*, 1991
GURAN Augustin, *Misiunea „Foka”*, 1980 (în colaborare cu Petrișor CIOROBEA); *Operațiunea „Zugzwang”*, 1991
GURĂU Apostol, *Defonia*, 1981; *Sâmbure înflorit*, 1990
GURĂU Vasile, *Mirajul umbrelor*, 1999; *Drum bifurcat*, 2000
GURIAN Sorana, *Zilele nu se întorc niciodată*, 1945; *Orașe sub nori* (fragmentar), 1947
GUSTAV Valentin, *Insula robilor*, 1974; *Căpitanul fețelor negre*, 1976; *Vraciul alb*, 1978
GUȚAN Alexandru, *Evadarea*, 1974 (în colaborare cu Dumitru IVANOVICI).

H

HADAN Maria, *Balustrada de briză*, 1973
HAIDE Victor, *Viața care ne rămâne*, 1974
HANEGARIU Galia, *Alexă a' Boldașului*, 1944
HAREA Mihail, *Poduri de dragoste* (fragmentar), 1994
HARITON Pan, (*Arderi*), 1959
HARRY T. Francis, v. CĂRĂȘEL Aurel
HASDEU Bogdan Petriceicu, *Ursita* (foileton), 1864
HASDEU Iulia, *Domnișoara Ursuza* (foileton), 1891
HASSEL Mike, *Moartea s-a născut la Sarajevo*, 1996; *Ordon: ucide-ți aproapele!*, 1996; *Pentru bani, înainte!*, 1996; *Spaimă și moarte în Transnistria*, 1996; *Cecenia, chip înlăcrimat*, 1997; *Conspirația sfârșitului lumii*, 1999; *Kosovo. Drumul Golgotei*, 1999; *Război fără arme*, 2000
HAȘA Gligor, *Comoara lui Decebal*, 1981; *Septembrie cu măști*, 1985; *Răbdarea pietrelor*, 1987; *Răzbunarea gemenilor*, 2000
HAȚEGAN Maria Lucia, *Dispăruții*, 2000
HÂNCU Ana, *Obsesia unui proces*, 1994
HÂRJESCU Cezar, (*Avalanșa*), 1988
HÂRSU Lia, *Nae Chițibuș detectiv*, 1936
HEFTER A., (*Fragment dintr-un roman în care o întâmplare omenească sfârșește istoria unui popor*), 1916 (semnat HIDALGO)
HENEGARIU Galia, *Alexă a' boldașului*, 1944
HENȚIU Elisabeta, *Valah* (foileton), 1935
HERA Ioan, *Trei generații*, 2000
HERBERT Patrick v. CORN Sebastian A.
HERESCU Ioan, *Duminica statuilor* (fragmentar), 1984
HERESCU N., *Agonie fără moarte*, 1998
HEROVANU Eugen, *Paria*, 1905
HERTZUG Alexandru, *Dincolo de stele*, 1943
HETCO Mihai, *Moartea lui Narcis*, 1978; *Un tânăr în arenă*, 1981
HETEA Fera, *Adulter fără voie* (foileton), 1996
HIDALGO v. HEFTER A.
HLADCHI-BUCOVINEANU, Petre, *Sub cupola albastră*, 1985; *Surprize de vacanță*, 1988
HOBANA Ion, *Sfârșitul vacanței*, 1960; *Călătorie întreruptă*, 1989
HODOJEU Cornel, *Albatros–31*, 1975
HODOR Constanța, *Viața mea, o lacrimă nemărturisită*, 2000
HODOȘ Al. I. v. GORUN Ion
HODOȘ Alexandru, *Focurile de pe culme*, 1972
HODOȘ Constanța, *Martirii* 1908; (*În țară*), 1927; (*Din același sânge*), 1934
HOLBAN Anton, *Romanul lui Mirel*, 1929; *O moarte care nu dovedește nimic*, 1931; *Parada dascălilor*, 1932; *Ioana*, 1934; *Jocurile Daniei*, 1971
HOLBAN Nicolae, *Reporter sentimental*, 1981; *Reporter de cursă lungă*, 1983; *Cabina de montaj*, 1984; *De azi în 3 săptămâni*, 1988
HOLBAN Radu, *Pe urmele solarienilor*, 1980
HOLBAN Sorin, *Iarna când au murit cangurii*, 1984; *Să nu aștepți minuni de la luna septembrie*, 1991
HORASANGIAN Bedros, *Parcul Ioanid*, 1986; *Sala de așteptare*, 1987; *În larg*, 1989; *Misteriosul om în negru sau Ora melomanului*, 1992; *Zăpada mieilor*, 1996
HORIA I., *Domnul din față* (fragmentar), 1915
HORIA Vintilă, *Acolo și stelele ard…*, 1942; *Dumnezeu s-a născut în exil*, 1990; *Cavalerul resemnării*, 1991; *Mai sus de miazănoapte*, 1992; *O femeie pentru Apocalips* (fragmentar), 1992; *Salvarea de ostrogoți*, 1993; *Un mormânt în cer*, 1994
HORJ Viorel, *Calul troian*, 1999
HORODINCĂ Georgeta, *Somnambulii soarelui*, 1981
HOROMNEA Dragomir, *Cer cuvântul*, 1977; *Drumul Cavalerilor*, 1983
HORVATH Florin, *O lacrimă pentru Măria Sa*, 1987
HOSSU-LONGIN Valentin, *Cel căzut*, 1980
HOTINCEANU Liviu, *Nimic despre glorie* (fragmentar), 1984
HRENCIUC Dina, *Cercuri albe*, 1984; *Drumul* (fragmentar), 1988; *Pădurea* (fragmentar), 1991; (*Alb*), 1994; (*Cercuri portocalii*), 1996; *Tatăl meu boierul* (fragmentar), 1997; *Despărțire ratată*, 1998; (*Ca o lespede, pădurea*), 1999
HRISTU Anda, *Timp pentru dragoste*, 1987; *Dragoste ciudată*, 1994; *Delia*, 1996
HRIZEA Vasile, (*Soldat al oricărei speranțe*), 1990
HUDICI Vera, *Zile de primăvară*, 1961; *Traista cu umbre*, 1970; A*ureola iubirii*, 1988
HUIDAN Eduard, *Linia*, 1983; *Numele jocului*, 1986; *Acvariul spart* (fragmentar), 1989; *Fotografii mișcate*, 1991; *Eroul nostru*, 1996
HULUBEI Horia, *Un fapt divers* (fragmentar), 1936

HURDUZEU Ovidiu, *Pampasul imaginației* (fragmentar), 1988; *La Roma, totul e O.K.*, 1993
HURJUI Ion, (*Săptămâna întâia*), 1972; *Iubirea din strada a șaptea*, 1983
HURMUZ Adrian, (*Pădurea nebună*), 1930; *Un strigăt în noapte*, 1933; *Pricoliciul* (fragmentar), 1936
HUSAR Al., *Anti-Gog*, 1997
HUȘANU Constantin, *Pe fluviu la deal*, 1992

I

I. C., (*Capitol de roman*), 1893
IACINT C., *Prăbușiri* (fragmentar), 1942
IACOB G.D., (*Ploua peste Dunăre*), 1974
IACOB Ioan, *Buletin de identitate* (fragmentar), 1989
IACOB Mihai, *Pașaport american*, 1996; *Jennifer*, 2000
IACOBAN Mircea Radu, *Două muzici, două* (fragmentar), 1969; *O mască în plus*, 1969; (*Mai mult ca trecutul*), 1970; *Departe*, 1975; *Oastea oștilor*, 1980
IACOBAȘ Andrei Dumitru, *Noul Tetractys*, 1998; *Tucapai*, 2000
IACOBESCU Al., *O poveste ca multe altele* (fragmentar), 1922; *Cerna* (fragmentar), 1934; *Moartea zimbrului*, 1944
IACOBITZ-FRIDUȘ Alfred, v. FRIDUȘ Al. I.
IACOVESCU Naiță, *Aiax și Străd Vred*, 1998; *Păpușa de cârpă*, 1998
IAD Vasile, *Greierele și furnica*, 1942
IAMANDY Dimitri, *Mioara*, 1930
IANCU Horia, (*Pahima sau cântecul biruinței*), 1947
IANCU Ioan, *Acțiunea banana*, 1974; *Procurorul face recurs*, 1975; *Varianta „Palmier”*, 1976; *Noroi și stele*, 1978 (în colaborare cu Martin SCHNELLBACH); *Culoarea visului*, 1980; *Felis Margarita*, 1981; *Anotimpuri promise*, 1985; *Detectiv particular*, 1991; *Sabina, te rog, în noaptea asta, nu!*, 1991; *Umbra lucrurilor viitoare*, 1991
IANCU Vasile, *Sosire tardivă*, 1992
IANCU Victor, *Pământ – Cosmos și retur*, 1980 (în colaborare cu Dumitru MUREȘAN); *Drum de piatră*, 1986; *Pământul negru*, 1988; *Pensiunea Barbagia*, 1992
IANCU CĂLINESCU Geo, *Din cimitir la „Majestic”*, 1991
IANCULESCU DE REUS Eugenia, *Voință*, 1902; *Spre desrobire*, 1903; *În amurgul vieții* (foileton), 1906; *Zorile mântuirii* (fragmentar), 1912
IARU Florin, *Nicio combinație posibilă* (fragmentar), 1986
IBRĂILEANU G., *Adela*, 1933
ICSARI Aurora, *Vioara de sticlă*, 1989 (în colaborare cu Mihai OPRIȘ)
IDEM v. KREMNITZ Mite
IDRICEANU Petru, *Întâmplări dintr-o vacanță*, 1988
IENCEC Emil, *În umbra lui*, 1947
IENCIU Dorina V., *Cataclismul anului 2000*, 1933
IENEA Ilie, *Ard luminile-n Vitol*, 1937
IFRIM Clelia, (*Cui aparține ziua de ieri*?), 1991
IFRIM Corneliu, *Luna rupe din moarte*, 1986; *Fulgere peste fluviu*, 1988; *Răstignirea* (fragmentar), 1993
IGHEL Ilie, *Banditul Simion Licinski*, 1890; *Moartea banditului Simion Licinsky*, 1891; *Dragoș, hoțul Tecucilor*, 1892; *Pisicarul*, 1892; *Tâlharul Fulger*, 1892
IGIROȘANU Lida, *Mapa cenușie*, 1973
IGIROȘIANU I., *Neliniști*, 1936; *Firul Ariadnei*, 1994
IGNAT Mihai, (*Zidul*), 1998
IGNĂTESCU C., *Moșia oamenilor slobozi*, 1951; *Mitruț al Joldii*, 1953; *Niculai Călărașul*, 1953; *„Marșul miresei”*, 1955; *Romanțe* de dragoste, 1957; *Măria sa Țara*, 1960; *Dosarul lui Ion Măruntu*, 1962; *Vântoasa*, 1964
IGNEA Dumitru, *Strada primăverii* 1956; (*Omul cu părul cărunt*), 1958; (*Familia Voiculescu*), 1967; *Condamnat la moarte*, 1971; *Bulevardul îndrăgostiților*, 1977; *Drum prin ceață* (fragmentar), 1978; *Sub aripa timpului*, 1988
IGNOTUS v. RĂDULESCU-NIGER N.
ILIESCU Adriana, *Domnișoara cu miozotis*, 1970; *Orașul*, 1978; *Jurnal de vacanță*, 1983
ILIESCU Dorin, *Beladona*, 1943
ILIESCU Georgeta, *Zarizanca*, 1981; *Visul de duminică*, 1994
ILIESCU Nicolae, *Dus-întors*, 1988; *Dodecaedru*, 1991 (în colaborare cu George CUȘNARENCU); *Discheta de demaraj*, 1995
ILIESCU Vasile, *Savonarola*, 1996
ILIEȘ Diana, (*Pauza între anotimpuri*), 1982
ILISEI Grigore, *Ceasul oprit*, 1980; *Masa de biliard*, 1983; *Octavia*, 1986; (*O noapte liniștită*), 1985; *Pasaj de rațe sălbatice*, 1996
INDRIEȘ Alexandra, *Saltul în gol*, 1973; *Două-trei minute…*, 1984; *Cutia de chibrituri*, 1987; *Un sertar întredeschis*, 1995
INEX, *Amorurile unui ziarist sau Deus ex machina* (foileton), (în colaborare cu EVIDIS, MODESTU, COTADOUCHE și IX), 1897
IOACHIM Alexandra, *Zgomotul cuvintelor*, 1984
IOACHIMESCU I. Șt., *Țărani și târgoveți*, 1932; *Prispa Vraciului*, 1934
IOAN Andrei, *Fedora*, 1939 (semnat André JOAN); *Pasiune ciudată*, 1939
IOAN Olimp Grigore, *Mocirla*, 1924; *Am fost un imbecil*, 1941
IOANA Nicolae, *Pavilionul*, 1981; *Strada Occidentului*, 1986; *Vizită la domiciliu*, 1989; *Goana după vânt*, 1999

IOANID Ana, *Drum spre început*, 1979; *Mantaua în flăcări*, 1997
IOANID M.D., *Când sufletul se turbură* (fragmentar), 1934
IOANID Monica, *O simplă poveste* (fragmentar), 1990
ION DI LA VIDIN, *Dincolo de Dunăre*, 1997
DUMITRU M. Ion, *Paștele cailor*, 1970; *Povestea minunatelor călătorii*, 1972; *Scribul și închipuirea*, 1984
IONAȘCU B., *Stroia Banditul* (foileton), 1882
IONAȘCU Dumitru Dem, *Condamnați fără lege*, 1994
IONAȘCU George, *Pustiul roșu*, 1942
IONAȘCU Petre Gr., *Labirintul morții*, 1919
IONESCU Cornel, *Piatră și zăpadă*, 1972; *În furtună*, 1979
IONESCU Damian, *Peceți în aur negru*, 1980; *Erupția*, 1984
IONESCU Elena, *Acțiunea „Nicrom”*, 1990 (în colaborare cu Cornel SAMOILĂ)
IONESCU Eugen, (*Lateral*), 1933; (*Fantomele*), 1936; *Însinguratul*, 1990
IONESCU Florica Eug. v. BUCUR Doina
IONESCU Florin Andrei, *Unchiul dumneavoastră e brunet?*, 1972; *Spionul mă privi surprins*, 1973; *Suspecții se demască*, 1973; *Ceaiul de la ora cinci*, 1974; *Concert pentru spion și orchestră*, 1980; *Spune-mi unde, când și cine…*, 1980; *Natură moartă*, 1984; *Ger năprasnic în luna lui Cuptor*, 1987; *Natură moartă cu spion*, 1987; *Șarpele de catifea*, 1993; *Patru scânduri pentru colonel*, 1995; *3.000.000.000 $ cash*, 1995
IONESCU Ion, *Vraja*, 1901
IONESCU Maria Th., *Dragoste cu foc*, 1913
IONESCU Mariana, *Exerciții de fidelitate*, 1987
IONESCU Mircea, *Singurătatea calului troian*, 1976; *Asasinul acordă interviuri*, 1976; *A patra punte*, 1991; *Capcana ucigașă*, 1993
IONESCU Nelu, *Quod sau Codul penal romanțat*, 1977
IONESCU Nic. Florin, *Spion fără voie*, 1973 (în colaborare cu Ioan DINU)
IONESCU Paul, *Fata din dealuri*, 1998
IONESCU Radu, *Don Juanii din București* (foileton), 1861
IONESCU Sava Nicolae, *Stafia ultimului romantic*, 1996; *Crime la sate*, 1997
IONESCU Stejar, *Game* (fragmentar), 1928
IONESCU Sterian H., *Marieta*, 1908
IONESCU Victoria, *Vecini de baracă*, 1965
IONESCU Violeta, *Legendele nu se scufundă*, 1990
IONESCU-BROȘTENI I., *Mormintele iubirii* (fragmentar), 1940
IONESCU-DUNĂRARU Nicolae, *Comoara haiducului*, 1968; *Movila bătrânului*, 1974; *Eu, Tase și poliția*, 1976; *Năstrușnicii inventatori*, 1981; *Trăsnetul zeilor*, 1983; *Șaisprezece secole dus-întors*, 1984
IONESCU-IDION I.D., (*Cartea de vizită revelatrice*), 1901
IONESCU-JOLY Ioana, *Fata care n-a știut să moară*, 1994
IONESCU-MOREL D., *Cărări greșite* (fragmentar), 1906; *Aventurile lui Goangă și Târlică*, 1925; *Mai sunt oameni buni*, 1940; *Țuș-țuș, romanul unui măgăruș*, 1943; *Corabia lui Tata Noe*, 1944
IONESCU-PREJMER I., *Valuri*, 1968
IONESCU-QUINTUS Mircea, *Citație pentru un necunoscut*, 1988
IONESCU-QUINTUS, *Căsnicii*, 1910
IONEȚ Doina, *Teiul sălbatic*, 1992; *Într-o singură noapte*, 1993
IONICĂ Lucian, *Țarcu*, 1989
IONIȚĂ Ana, *Fiica părinților săi*, 1981; *Fata de nota zece*, 1987; *Acasă*, 1996; *Taina unei tinereți: Minela*, 1997
IONIȚĂ George-Valentin, *Caracatița*, 1997
IONIȚĂ Marin, *Cântăreața cheală avea perucă* (foileton), 1976; *Soldatul ca soldații*, 1978; *Un șlep în derivă*, 1978; *Rugurile din zori*, 1982; *Bătrânul și umbra*, 1984; *Capul lui Decebal*, 1985; *Vatra de la răscruce*, 1986; *Calea domniței*, 1987
IONIȚĂ Petre, *Porunca blestemului*, 1999
IONIȚĂ Vasile, *Dosare deschise*, 1979; *Zodica*, 1982
IORDA Marin, *Meșterul-Strică*, 1937; *Oameni în cătușe de aur*, 1945
IORDACHE Antoaneta C., *Prima carte pentru orga de buzunar* (fragmentar), 1982; *Singurătatea poveștilor pentru copii*, 1982; *Circul* (fragmentar), 1985; *Amintește-ți de Leonidas* (fragmentar), 1986
IORDACHE Anton, *Amurgul lagunei*, 1972; *Un zâmbet pentru univers*, 1980
IORDACHE Claudiu, *Diamantul de gheață*, 1997
IORDACHE Emil, (*Dimineață cu zâmbet*), 1987
IORDACHE Gheorghe, *Robii*, 1937; *Ocnașii*, 1959
IORDACHE Teodor, *Strada domnească* (fragmentar), 1935
IORDACHE-STREINU Elena, *Păuna și copiii ei*, 1970
IORDANA Demetru, *Fata doctorului Ambrozie*, 1943
IORGA Alexandru, *Doliana*, 1992
IORGULESCU Aurel, *Prostituata*, 1899
IOSEFINI A., *Paiațe și oameni*, 1958 (în colaborare cu P. PINTILIE)
IOSIF B., (*Gândacul*), 1938
IOSIF Marius, *Petra*, 2000
IOSIF Petre, (*Pe colinele de lângă Gandesa*), 1947
IOSIF Vasile, *Pălăria de pai*, 1987

IOTTA-LEONIN Antoaneta, *Catrina*, 1934
IOV D., *Vulpea din baltă* (fragmentar), 1935
IOVA Gheorghe, *De câți oameni e nevoie pentru sfârșitul lumii*, 1999
IOVA Rodica, *Trepte*, 1998
IOVAN Ion, *Comisia specială*, 1981; *Impromptu*, 1986; *Ultima iarnă*, 1991
IOVĂNEL SPINEANU Doina, *Ana, cea fără de păcat*, 1999; *Tărâmul cerului pierdut*, 2000
IOVESCU Ion, *Nuntă cu bucluc*, 1936; *O daravelă de proces*, 1940; *Oameni degeaba*, 1944; *Văcarul Bățăgui* (fragmentar), 1967; *Marea vâlvătaie*, 1977
IOVIȚĂ Vlad, (*Ioan Vodă cel cumplit*), 1992
IRA Ion, *Cerc vicios*, 1938
IRIMESCU Diana, *Viața ca un torent*, 1998
ISAC Nicolae M., *Iubire scăldată în lacrimi*, 1942
ISPIR Eugen, *Străjerul din cuibul doi*, 1937; *Zdroboleanca*, 1939
ISTRATI Ion, *Grâu înfrățit*, 1950; *Trandafir de la Moldova*, 1952; *Din neagra țărănie* (cu titlu schimbat: *Lumea lumilor mele*), 1957; *Tinerețe fără tinerețe*, 1959; *O iarnă îmbelșugată* (fragmentar), 1962; (*Stampe provinciale*), 1965; *Satul fără țărani*, 1974
ISTRATI Marilena, *Ultimul comando*, 1997
ISTRATI Panait, *Chira Chiralina*, 1924; *Moș Anghel*, 1925; *Neranțula*, 1927; *Din povestirile lui Adrian Zografi. Haiducii*, 1930; *Țața Minca*, 1931; *Casa Thüringer*, 1933; *Biroul de plasare*, 1934; *Codin*, 1935; *În lumea Mediteranei*, 1936; *Povestirile lui Adrian Zografi. Domnița din Snagov*, 1937; *Mihail*, 1939; *La stăpân*, 1940; *Pescuitorul de bureți*, 1940; *Ciulinii Bărăganului*, 1942
ISVOR Iolanda, *Albumul Arineilor* (fragmentar), 1943
IȘTOC Beatrice, *Tăcerea sălciilor plângătoare*, 1981
ITU Mircea, *Lila*, 1998
ITU Nicolae, *Ceremonii locale*, 1977
IUGA Gabriel, *Pânda*, 1981; *Câinele de piatră*, 1985; (*Apă bună de fântână*), 1988; *Umbra șoimului pe zăpadă*, 1988; *Vecinătatea pustiului*, 2000
IUGA Nicolae, *Norul de lumină* (fragmentar), 1990
IUGA Nora, *Săpunul lui Leopold Bloom*, 1993; *Sexagenara și tânărul*, 2000
IULIAN Raul, (*Funingine*), 1930
IULIAN Rodica, *Cronica nisipurilor*, 1978; *Peștera oglinzilor*, 1991
IUREȘ Ștefan, *Plexul solar*, 1977; *Un glonte rătăcit* (fragmentar), 1981; *Orbita planetei EPS*, 1987; *Afacerea „Beautiful College”*, 1992; *Imperiul* (în colaborare cu Ion BUCHERU), 1999
IUSTER Solo, *Sub biciul vătafilor* (fragmentar), 1949
IUTEȘ Gica, *Inimoșii*, 1953; *Cei de la Crisanta* (cu titlu schimbat: *O stea din toate e a mea*), 1960; *Dabada și Nubanu*, 1978; *Măr roșu ca focul*, 1978; *Noi și arhimededoi*, 1984
IVANOV Lew A., *Gangrene școlare* (fragmentar), 1937 (în colaborare cu Iosif Ion BĂLU)
IVANOVICI Dumitru, *Evadarea*, 1974 (în colaborare cu Alexandru GUȚAN)
IVANOVICI Nicolae, *Elev T.R.* (fragmentar), 1939
IVASIUC Alexandru, *Vestibul*, 1967; *Interval*, 1968; *Cunoaștere de noapte*, 1969; *Păsările*, 1970; *Apa*, 1973; *Iluminări*, 1975; *Racul*, 1976; *Cornel* (fragmentar), 1979; (*Ruina cetății*), 1997
IVĂNCEANU Vintilă, *Până la dispariție*, 1968; *Nemaipomenitele pățanii ale lui Milorad de Bouteille*, 1970
IVĂNOIU Gheorghe, *Soldatul Ion*, 1980; *Zbuciumul unei nopți de front*, 1981; *Prizonierul fără nume*, 1986; *Însingurare*, 1995
IX, *Amorurile unui ziarist sau Deus ex machina* (foileton), (în colaborare cu INEX, EVIDIS, MODESTU, COTADOUCHE), 1897
IZBĂȘESCU Gheorghe, *Salonul de vară* (fragmentar), 1990; *Adaos de vitamine* (fragmentar), 2000

J

JALEȘ Const., (*Jertfa îngerilor*), 1931; (*Cum începe o viață*), 1939
JALEȘ Petru, *Vânzătorul de memorii*, 1972
JAR Alexandru, *Evadare*, 1949; *Sfârșitul jalbelor* 1950; *La borna 203*, 1951; *Marea pregătire*, 1952; *Undeva pe Dunăre*, 1952; *O poveste simplă*, 1955; *Lagard cel însemnat*, 1966; *Trădarea lunii*, 1968; *Eu, Consula!*, 1971
JEBELEANU J.Ț., (*Zvârcoliri*), 1937
JELESCU Smaranda, *Impact*, 1987; *Măcar un singur foc de armă*, 1993
JEMNA Silvia, *Dragoste poveste veche*, 1986; *Năzdrăvana familie Neicu*, 1987; *Unde am greșit*, 1989; *Iubire pătimașă*, 1994; *Vieți, iubiri, destine*, 1997
JEPHERIME Dane H., *Prin viață a trecut Craiova*, 1936
JIANU Ionel, *Cavalerii verticali*, 1931 (în colaborare cu Alex. BILCIURESCU); *Câinele soldatului* (fragmentar), 1931 (în colaborare cu Alex. BILCIURESCU)
JIANU Nicolae, *Viforul*, 1950; *Cumpăna luminilor*, 1952; *Izvorul roșu*, 1955; *Veneam din întuneric*, 1962; *Pământul era viu*, 1966; *Sfârșitul singurătății*, 1967; *Scrisori pentru morți* (fragmentar), 1973
JIPA Ion, *Viață neînfrântă* (fragmentar), 1952
JOAN André v. IOAN Andrei
JOLDEA Mihail, *Trădătorul Măriei sale*, 1975; *Cei șase de la Plevna*, 1977; *Detașamentul de sacrificiu*,

1979; *Șampanie și zile de moarte*, 1983; *Calea robilor – cumpăna vulturilor*, 1985; *Taine și umbre*, 1987
JORDAN B., *Normaliștii*, 1933; *Vitrina cu păpuși de porțelan*, 1934; *Învățătorii*, 1935; *Pământul ispitelor*, 1935; *Revizori și inspectori*, 1936 (în colaborare cu V. MUNTEANU); *Trenul albastru*, 1937; *Satele*, 1938; *Caragiale*, 1939 (în colaborare cu Lucian PREDESCU); *Greta Garbo*, 1939; *Seria Marga Munteanu*, 1939; *Decebal*, 1941; *Zile și nopți în furtună*, 1959
JORDAN Nicholas, *Omul de cenușă*, 1993
JÖRGENSEN Radu, *Clovnul din lemn de gutui*, 1998
JURCA ROVINA Ion, *Fericiți când renaștem*, 1976; *Noua promisiune*, 1980; *Scoica de aur*, 1984; *Călătorie spre dragoste*, 1988; *Cine rămâne treaz*, 1994
JURCA Victor, *Opriți „Jaguarul" albastru!*, 1979
JURCAN Alexandru, *O decapitare nocturnă*, 2000
JURCĂ Gheorghe, *Vara speranței* (fragmentar), 1988; *Nu ucideți dragostea*, 1994; *Vânătorul de himere*, 1996; *Vinul amar al iubirii*, 1997
JURGEA-NEGRILEȘTI, Gh., (*Corso și corsoleto*), 1989
JURIST Eduard, *Băiatul cu valiza*, 1961; *Oul lui Columb*, 1963; *Duțu, Lucu și vacanța de primăvară*, 1975
JUTEA Ana Maria, *Nimanu* (fragmentar), 1981

K

KALMAR Ioan, *Aflorimente de dragoste*, 1997
KALMUSKI Doru, *Babilon* (fragmentar), 1969; (*Înțelegerea*), 1971; *Autostop* (fragmentar), 1972; (*Pauză de filmare*), 1975; *Îmbunătățirea funciară*, 1984; (*Iunie, 2*), 1988; *Ultimele știri despre gepși*, 1998
KAR Lucrezzia v. KARNABATT Lucrezzia
KARNABATT Lucrezzia, *Demoniaca* (foileton), 1922; *Dyonisia*, 1926; *Sexul de peste drum*, 1934 (semnat Lucrezzia KAR); *Venera și porcul* (cu titlu schimbat: *Femei de teatru*), 1936 (semnat Lucrezzia KAR)
KENEREȘ Adina, *Îngereasa cu pălărie verde*, 1983
KERNBACH Victor, *Luntrea sublimă*, 1961; *Umbra timpului*, 1966; *Vântul de miercuri*, 1968
KIRIACESCU-JIU N., *Tragedia unei vieți*, 1932
KIRIȚESCU-BORMAS Elena, *Măsluire*, 1936
KISELEVSKI Simona, *Când stelele mor*, 1998
KLEIN Radu, *Corabia fără suflete*, 1936
KOGĂLNICEANU Mihail, *Pustnicul* (fragmentar), (semnat Valberg GRAF), 1844; *Tainele inimei* (foileton), 1850
KOLMAR M., *Romi și gagii*, 1991
KORY CALOMFIRESCU Ștefania, *Întoarcere în timp*, 1999; *Meseria de a dărui*, 2000
KOROYAN Victor von, v. COROIANU Victor
KRAFT Elisse, *Taina lui Shiva*, 1995
KRASOVSKI Nicolae, *Maria* (fragmentar), 1992
KREMNITZ Mite, *Prințul Dimitrie* (foileton), 1883 (semnat George ALLAN); *Astra*, 1887 (semnat IDEM, în colaborare cu DITO = CARMEN SYLVA)
KUCIUK Ardian-Christian, *Anul în care s-a inventat lebăda*, 1997; *Un trib glorios și muribund*, 1998

L

LACHNER Gabi, *Suflete curate*, 2000
LADMISS-ANDREESCU N., *Între două femei*, 1941; *Zburăm spre răsărit*, 1942
LAE Chioru, *Golgota se răzbună*, 1936; *Ucigașa*, 1939
LAHOVARY Paul, *Vântoasele*, 1998
LAL Romulus, *Cazul Evelinei B.*, 1983; *Temerarii*, 1985; *Temerarii la Curtea lui Vlad Țepeș*, 1989
LALESCU Traian, (*Copiii lui Mihail Văreanu*), 1943
LAMBRINO D.C., *Elevul Dumitrescu Petru*, 1937
LARIAN Sonia, *Continentul colorat sau Prima călătorie a lui Aurel Pistrui*, 1964; *Biblioteca fantastică*, 1976; *Bietele corpuri*, 1986
LASCAROV-MOLDOVANU Al., *Biserica năruită*, 1932; *Mamina*, 1934; *Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu*, 1936; *Romanul Furnicei*, 1936; *Tătunu*, 1937
LASCU-MOCANU Lydia, *Din nou acasă*, 1974; *Unde a greșit Ștefan Vlad?*, 1976; *Regăsirea*, 1979; *Această mamă străină*, 1983
LÁSZLÓ Eugenia, *Lângă tine*, 2000
LAUER Karin, *O zi și o noapte*, 2000; *Suflete gemene*, 2000
LAVRIC Valentin, (*Capitolul I*), 1995
LAZAR Samson, (*Zburătorul olandez*), 1938
LAZARIU Emil, *Tainele păstorului de suflete* (fragmentar), 1985; (*Aripa albă*), 1988
LAZĂR Ecaterina, *Aveam optsprezece ani*, 1971
LAZĂR Elena, *Ioana*, 2000
LAZĂR Nicolae I., (*Bercu Pinto, conferențiar*), 1938
LAZU Ion, *Despre vii, numai bine*, 1971; *Rămășagul*, 1982; *Curtea interioară*, 1983; *Capcana de piatră*, 1987; *Veneticii* (fragmentar), 1997; *Mai devreme decât niciodată* (fragmentar), 1998
LĂCĂTUȘU Violeta, *Simurgul*, 1999
LĂCUSTĂ Ioan, *Calendarul de nisip*, 1990; *Vremuire* (fragmentar), 1991
LĂMUREANU Constantin, (*Un citat fără importanță*), 1990
LĂNCRĂNJAN Ion, *Cordovanii*, 1963; *Drumul câinelui*, 1974; *Caloianul*, 1975; *Capricii* (fragmentar),

1976; *Suferința urmașilor*, 1978; *Fiul secetei*, 1979; *Toamnă fierbinte*, 1986; *Lostrița* (fragmentar), 1988; *Lemne de foc* (fragmentar), 1989; *Cum mor țăranii*, 1991; *Coridorul puterii*, 1994; *Umbra răsculatului*, 1996
LĂPUȘNEANU Gh. T., *Femeia în viața conjugală*, 1935; *Vraja destinului*, 1940
LĂZĂRESCU Alexandru Laerțiu, *Stroe Corbeanul*, 1885
LĂZĂRESCU Ioan, *Patrula morții*, 1942; *Femei în păcat*, 1943
LĂZĂRESCU Sava, (*Victoria*), 1935
LEAGHI Hristu, *Mușata Fârșiroată Marica*, 1988
LEB, Peter, *Euthanasie*, 1992
LECCA Andi, *Vânătorii de capete*, 1967 (în colaborare cu Aurel LECCA)
LECCA Aurel, *Naufragiul*, 1958; *Tineri sondori*, 1962; *Vânătorii de capete*, 1967 (în colaborare cu Andi LECCA)
LECCA Haralamb G., *Vâltoare* (fragmentar), 1909
LECCA Irina G., *Dreptul vieții*, 1908; *Pe urma dragostei*, 1910; *Marcu Ulpiu-Traian Stănoiu*, 1920; *Slutica*, 1925; *Dudu* (fragmentar), 1927
LEE Allan, *Prințesa Dactilo*, 1933
LEM Victor, *Războiul*, 1996
LEMNARU Oscar, *Adonis hâdul* (fragmentar), 1935
LEON Aurel, (*Porumbelul jucăuș*), 1962; *Haita* (fragmentar), 1969; (*A visa…*), 1971; *Landoul cu blazon*, 1984; *Pe viață și pe moarte* (fragmentar), 1986; *Cărări peste dealuri*, 1988
LEONA-TOLAN George, *Papucul din parc* (fragmentar), 1935
LEONEANU L., *Femeia de gheață*, 1937
LEONORA B., *Femeile* (foileton), 1892
LEONTE Camelia, (*Procesiunea de păpuși*), 1985
LEORDA V.D., *Înfrângerea destinului*, 1938
LERIAN Mircea, (*Copilul și păianjenul*), 1986; *Din prima până în ultima clipă*, 1988
LESION George, *În cuibul albatroșilor*, 1996
LEU Corneliu, *Ochiu-dracului*, 1956; *Vârsta de aur*, 1957; *O familie puternică*, 1963; *Puterea*, 1964; *Viața particulară a lui Constant Hagiu* (cu titlu schimbat: *...Această viață sentimentală*), 1967; *Femeia cu ochi albaștri*, 1970; *Prețul dragostei, al credinței și al urii*, 1976; *Plângerea lui Dracula*, 1977; *Patriarhii*, 1979; *Romanul unei zile mari*, 1979; *Cronica marilor anonimi* (fragmentar), 1981; *Insulele*, 1982; *Romanul nopții de februarie*, 1984; *Rănile soldaților învingători*, 1985; *Romanul unui mare caracter sau Plângerea lui Dracula*, 1985; *Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea*, 1987; *Anonimul Brâncovenesc și alte cronici ale trecerii dintre veacul al șaptesprezecelea și veacul al optsprezecelea așezate sub formă de roman al vieții Sfântului Domnitor Brancovean*, 1994; *Drumul spre Damasc*, 1995; *Spionii birocrați*, 1996
LEUȘTEAN Mitică, *Riscul iubirii*, 1995
LEVENTE Ruxanda, *Cenușă*, 1940
LIANOS, Octavian, *Apostolul*, 2000
LICĂ VULPEȘTI, Ion, *În clocot de valuri* (fragmentar), 1984; *Dom' Petrică și celelalte*, 1991
LILĂ Ion, *Cu pieptul în bătaia vântului*, 1980; *Peștele cel mic*, 1983; *Lumea, de la început*, 1984; *Insula*, 1981; *Cascadorul*, 1981; *Stropitoarea*, 1981; *Să visezi în crângul de salcâmi*, 1985; *Ca vântul pe câmpie*, 1987; *Luna de pe cer*, 1988; *Învingătorului i se dau flori*, 1989
LIMAN Horia, *Ulița cu epave* (fragmentar), 1932
LITINSCHI Mihai, *Camerun, în Yaoundé*, 1996
LIVESCU Anca, *Un copil ca tine*, 1961
LIWIL W., *Capcană pentru spion*, 1990 (în colaborare cu Petrișor CIOROBEA)
LIZAC Dana, *Pescărușul* (fragmentar), 1990
LOGAN Genoveva, *Idolii peșterii*, 1969; *Alergie*, 1973; *Fără identiate*, 1982; *Pentru toate vine o zi*, 1986; *Văzând și făcând*, 1994
LOGHIN Victor, *Dedublarea*, 1996; *Adam și Eva*, 1999
LOGOFĂTU D., *Războiul păcii* (fragmentar), 1936
LOGREȘTEANU Florin, *Trepte*, 1989; *Inseparabili*, 1995
LORIAN F., *La 18 ani*, 1921
LORINȚIU Cleopatra, (*Singurătatea*), 1982; *Iubirea nu trece*, 1992
LOTREANU Ion, *Elvira și locotenentul*, 1978; *Iluzia*, 1981; *Cămașa de mire*, 1985
LOVINESCU E., *Aripa morții* (cu titlu schimbat: *Comedia dragostei*), 1913; *Lulu*, 1920; *Viața dublă*, 1927; *Bizu*, 1932; *Firu-n patru*, 1933; *Mite*, 1934; *Bălăuca*, 1935; *Diana*, 1936; *Mili* 1936; *Mălurenii* (fragmentar), 1941; *Acord final*, 1974
LOVINESCU Tania, *Aproapele meu*, 1979; *Mă numesc Alzheimer*, 1996
LOVIȘTE M.M., *O cruce prea grea*, 1994; *Identități furate*, 1996; *Veșmântul lui Nessus*, 1998
LOZIA Petru de [Petru COMARNESCU], *Tragica viață a jokeului Stewer* (foileton), 1926
LOZINCĂ-MILEȘTI Constantin, *Învățătorul Tudor*, 1937
LUCA Ana, *Prin fumul Calumetului*, 1927
LUCA Dumitru Radu, *Șansa Măgurei* (fragmentar), 1982
LUCA Gherasim, *Fata morgana*, 1937
LUCA Leonid, *Blestemul tatii* (fragmentar), 1943
LUCA Mircea, *Cele patru dimensiuni ale memoriei*, 1980; *Victoria lui Victor*, 1997

LUCA Remus, *Ana Nucului*, 1953; *Liniștea iernii*, 1956; *Poveste de dragoste*, 1962; *Cu ce se ș*lefuiesc *diamantele*, 1966; *Astă seară îl arestăm pe asasin*, 1967; *Drum de soartă și răzbunare*, 1970; *Viața și aventurile iscusitului Saltator*, 1975
LUCA Ștefan, *An de școală*, 1957; *Balul intelectualilor*, 1961; *Însemnările unui învățător*, 1963; *Moștenirea*, 1964; *Salcia supărată*, 1965; *Sub cerul toamnei de atunci*, 1965; *Penumbre*, 1969; *Nu e senină dimineața*, 1970; *Cheia de fa*, 1972; *Anamneza* (fragmentar), 1973
LUCCA Radu, *Se respinge* (fragmentar), 1995
LUCHIAN-TUDORA Tudor, *Pecinginea*, 1996; *Quousque tandem…?*, 1997; *Răspântii*, 1999; *Mătrăguna*, 2000
LUDO I., *Mesia poate să aștepte*, 1933; *Domnișoara Africa*, 1935; *Soldatul cățelului Toby*, 1951; *Domnul general guvernează*, 1953; *Gura de lup*, 1954; *Starea de asediu*, 1955; *Soluția a patra*, 1956; *Regele Palaelibus*, 1957; *Ilustrul N.N. din N.N.*, 1958; *Salvatorul*, 1959; *Ultimul batalion*, 1960
LUDUȘAN Ana, *Micul Stalin*, 1999
LUMEZIANU Eugen, (*Traversarea nopții*), 1971; (*Blocul operator*), 1973; *Bun găsit după adio* (fragmentar), 1974; *Jumătate dintr-o pereche* (fragmentar), 1981; *Compartimentul* (fragmentar), 1982; *Fluxul apei dulci*, 1985; (*Nimfa sau copia ei*), 1988
LUNGEANU Emil, *Strict secret*, 1999; *Profesorul de frig*, 2000
LUNGU Alexandru D., *Orașul cu o singură stradă*, 1983; *Lacătul apei*, 1986; *Duminicile unei veri*, 1991; *Moarte măruntă*, 1997
LUNGU Emilia, *Elmira* (foileton), 1882
LUNGU Ion, *Regele pălăriilor*, 1967; *Recviem rustic*, 1973
LUNGU Liviu, *Un descălecat…*, 1996; (*Hotnogul*), 1999; *Întâmplare…*, 1999
LUNGU Marin, *Războiul micului cercetaș* (cu titlu schimbat: *Povestea unui mic cercetaș*), 1977; *Drumul spre pace*, 1985
LUPAN Petre, *Zodia cumpenei*, 1985
LUPEANU Constantin, *O lume de sfincși* (fragmentar), 1991
LUPONI Al., *Costică sau Intriga și crima*, 1876
LUPU Alexandru, *Penetrarea*, 1998
LUPU E. v. ARBORE Zamfir C.
LUPU Nicolae, *Singuri și fericiți*, 1984; *Cocoșul de tablă*, 1989; *Învierea lui Lazăr*, 1994; *Păcatele lui Dumnezeu*, 1995; *Liturghia satanică*, 1996
LUPULESCU Iosif, *În umbra stăpânului*, 1971; *Pariu pe alb*, 1973; *Șansa*, 1974; (*Soarele și marea*), 1976
LUSCALOV Petre, *Ostrovul lupilor*, 1969; *Extraordinarele peripeții ale lui Scatiu și ale prietenului său Babușcă*, 1974; *Iubire interzisă*, 1974; *Fiul munților*, 1979
LUSTIG Adrian, *Romanță cu stagiari*, 1982; *Legea timidității universale*, 1985; *Un loc pe roată*, 1987; *Un băiat ura o fată*, 1990; *Un ceai cu tipele de sâmbătă*, 1990
LUSTIG Lucreția, *Scrisoare din copilărie*, 1980; (*Caietele*), 1989; *Pânda*, 1994
LUSTIG Oliver, *Viața în imperiul morții*, 1969; *Destin blestemat*, 1980; *Dicționar de lagăr*, 1982; *Martorii n-au dreptul să tacă*, 1986; *Jurnal însângerat*, 1987
LUZIAN Zetta, *Fete la răspântie*, 1947

M

M., *O săptămână la schitul Frumoasa* (foileton), 1871
M.B., *Pruncucigașa. Drama din strada Zalomit* (foileton), 1896
M.M., *Isprăvile lui Mărunțelu*, 1894
M.S., *Van Paloș* (fragmentar), 1929
MACEDONSKI Alexandru, *Thalassa*, 1890
MACEDONSKI Wladimir A., *Procesul boierului Christache* (foileton), 1888
MACHIDON Ion, *Dragostea – un ursuleț de pluș albastru*, 1996
MACRI Panait, *Amorul din pădure* (fragmentar), 1882; *Ghiță Cătănuță, căpitan de haiduci*, 1883; *Otrăvitoarea din Giurgiu sau Frumoasa Alexandrina*, 1884; *Scarvulis sau Crima din Brăila*, 1884; *Studentul* (foileton), 1884; *Omorul din strada Soarelui sau Asasinii Mariei Popovici* (în fascicule), 1885; *Regele făr' de coroană* (foileton), 1885; *Sugrumarea Teodorei*, *copila Domnului din București*, 1886; *Ioan Tunsu, căpitan de haiduci*, 1887; *Cea mai frumoasă fată a Bucureștiului* (în fascicule), 1889; *Criminalul* (foileton), 1892; *Crima misterioasă din calea Mogoșoaiei*, 1893; *Haiducul Țandură*, 1894; *Femeia pierdută* (în fascicule), 1896; *Bostan haiduc de peste Milcov*, 1899; *Iorgu Cosma*, 1902; *Depravația pentru aur și depravația pentru pâine!* (cu titlu schimbat: *Femeile depravate*), 1903; *Din fundul ocnelor*, 1904; *Tainele căsniciei* (în fascicule), 1904–1905; *Grozăviile din Petersburg* (în fascicule), 1905; *Misterele Bucureștilor*, 1907–1908; *O nuntă comică*, 1914
MACRINICI Radu, *Războiul lui Kuno* (fragmentar), 1996
MACUC Mihai, *Întoarcerea tatălui risipitor* (fragmentar), 1999

MADANA Ștef, *Demascarea*, 1993
MAER Eduard Toma, *O nuntă în Vorniceni*, 1914
MAGHERU Darie, *Cărămida cu mâner, sau moartea personală a lui State Broajbă* (foileton), 1968; *Nemuritorul în solitudine și durerea*, 1995
MAGHEȚI Lazăr, *Căile tainice*, 1999
MAI Carla, *Doar pentru o zi!*, 1997
MAIAN Mihail, *Oameni în alb*, 1956
MAIER BIANU Petru, *Inventarul iernilor*, 1998
MAIOR Gregoriu, *Coroana sicriului*, 1883
MAIORESCU Toma George, *Ucigașul și floarea*, 1970
MAJA Cosmina Mihaela, *Vis și speranță*, 1997
MAKATA Eugenia, *Jupânița Ruxandra*, 1935
MALAMEN Iolanda, *Eu, meseria de călău și melancolica regină*, 1999
MALSCHI B. Vasile, *Plecarea lui Lică Ciocârlan*, 1981; *Întoarcerea lui Lică Ciocârlan*, 1984; *Casa termitelor* (fragmentar), 1985
MAMINA Florina, *Lampadarul verde*, 1996; *Pădurea Albastră*, 1999
MANCAȘ Alexandrina Camelia, *Eternitate de trei ani*, 1993
MANE, *Fiul tipografului sau o juneță pierdută* (foileton), 1887
MANEA Nicolae, *Anii de foc* (fragmentar), 1958 (în colaborare cu Mihail POP)
MANEA Norman, *Captivi*, 1970; *Atrium*, 1974; *Cartea fiului*, 1976; *Zilele și jocul*, 1977; *Anii de ucenicie ai lui August Prostul*, 1979; *Plicul negru*, 1986
MANOLACHE C., *Sfânta dreptate*, 1935; *Catrinel*, 1937; *Scânteietoarea viață a Iuliei Hasdeu*, 1937; *Târgul Mausului* (cu titlu schimbat: *Maioreasa*), 1940; *Tragedia lui Petru Cercel*, 1940; *Povara recunoștinței*, 1944; *Poezia timpului*, 1947
MANOLESCU Aurel, *Bazarul iluziilor*, 1994
MANOLESCU George, *Aventurile prințului Lahovary sau 29 de ani în jurul lumei povestite de el însuși* (foileton), 1904
MANOLESCU Ion Aurel, *Sete* (fragmentar), 1936
MANOLESCU Ion, *Alexandru*, 1998
MANOLESCU Oana, *Munții sunt ai noștri*, 1987; (*Strigătul oprit*), 1996
MANOLIU Emanoil, *Căpitanii Măriei sale*, 1973; *Bulgăre de foc*, 1978; *Radu de la Afumați*, 1982; *La pragul adolescenței*, 1985
MANOLIU Ion I., *Camarazi*, 1940; *Catalina Toderoiu viteaza de la Jiu*, 1941 (semnat Ioan I. MANOLIU); *Micul lustragiu*, 1944
MANOLIU Marius, *Tu și eu*, 1942; *Fetelor, să ne măritățm!*, 1947
MANOLIU Petru, *Steaua Polară* (fragmentar), 1935; (*Domnul Satan*), 1936 (semnat ERASM); *Raabi Haies Refuł*, 1936; *Tezaur bolnav*, 1936; *Domnița Ralu Caragea*, 1939; *Moartea nimănui*, 1939
MANTA Tudor, *Ana, stăpâna măgarului*, 1978; *Păpuși de lut*, 1985; *Falimentul omului*, 1991; *Izgonirea Smetiei*, 1991; *Salamandra*, 1996
MANTEA Radu, *Aventuri din lumea mare* (foileton), 1881
MANTU Lucia, *Cucoana Olimpia*, 1924
MANU Dana Maria, *Acting in*, 1991
MANU Dimitrie, *Din tribune începe meciul*, 1966
MANU Emil, *Ordinul Jaretierei* (fragmentar), 1996; *Galaxia Eros*, 1997
MARA Laura, (*Aceeași piesă, alte măști*), 1998
MARANDIUC Cornel, *Trandafiri pentru contesă*, 1977; *Casa aurului*, 1978
MARCIAN Marcel, (*Sezon la Mamaia*), 1969
MARCIAN Marcel, *Avadică, Abădică*, 1995; *Soarele umbrei*, 1997
MARCU Alexandru, *În Dalmația* (fragmentar), 1938
MARCU Tache Dumitru, *Ultima șansă*, 1980; *Taina cocoșeilor de aur*, 1985
MAREȘ Radu, *Anna sau Pasărea paradisului*, 1972; *Ecluza* (fragmentar), 1975; (*Calea romană*), 1977; *Caii sălbatici*, 1981; (*Ziua de miercuri*), 1989; (*Confesiunea*), 1992
MARIA-CONSTANTIN Radu, *Cronică fanariotă* (fragmentar), 1992
MARIAN Gheorghe, *Marele bandit încearcă să-și schimbe numele*, 1997
MARIAN Ion, *Tinerețea lui Radu Felecan* (fragmentar), 1951
MARIAN Maria, *Optimiștii înfrânți*, 1994; *Fetele lui Solomon*, 1999; *Castelul englezesc*, 2000
MARIAN Mia, *Bastardul* (fragmentar), 1937
MARIAN Mircea, *Poveste de dragoste cu Andra Cantuniari*, 1978; *Iubire în septembrie*, 1984; *Portret de familie cu crizanteme*, 1993; *Ninge în Spania la Alicante*, 1994; *Filiera*, 1995
MARIAN Ștefan, *Acvaforte*, 1971; *Pașaport pentru moarte*, 1971; *Detectivul duce tava*, 1972
MARIAN Teodor, *Vieți neparalele*, 1983; *Întoarcere la dragostea dintâi*, 1989
MARIAN Vasile, *Tinerețea Inorogului* (fragmentar), 1975
MARICI Maxim v. THEODORIAN-CARADA Marin
MARIENESCU Atanasie Marian, *Petru Rareș, principele Moldaviei*, 1862
MARIN Gheorghe, *Argis și Zeițele*, 1991; *În căutarea fericirii*, 1997
MARIN Ion, *Vremea șacalilor*, 1996
MARIN Nicolae D., *„El" și „Ea". Doi învățători*, 1934
MARINCA Felicia, *O fată imposibilă*, 1985
MARINCEA-CRÂNGEANU Florin, *Arcana*, 2000

MARINCU Florentza Georgetta, *Cioburi de istorie…*, 1997
MARINEASA Viorel, *Litera albă*, 1988; *În pasaj*, 1990; (*Strada Vasiovei nr. 44*), 1990; (*„Să nu mai calci vreodată prin Câlnic”*), 1998
MARINESCU Alexandru, (*Întâlnire în Deltă*), 1972
MARINESCU Elena, *Nod de drumuri*, 1982; *Catarina*, 1986
MARINESCU Gh., *Florea și Jeana*, 1898
MARINESCU Mihai, (*Drumul spre sine*), 1996
MARINESCU Mihail, *Alte aventuri ale lui Roby, robotul invizibil*, 1996; *Aventurile lui Roby, robotul invizibil*, 1996; *Ultimele aventuri ale lui Roby, robotul invizibil*, 1997
MARINESCU Nicolae, *Vanda* (foileton), 1891
MARINESCU P., *Magda*, 1939
MARINESCU-REUSS Ruxandra, *Jocuri*, 1993
MARINESCU-RUNCU I., *Halucinații*, 1942; *Domnule procuror*, 1943
MARINO Maria, *Fuga încotro*, 1998
MARINO-MOSCU Constanța, *Amintirile Caterinei State* (foileton), 1920; *Din zilele și gândurile mele* (foileton), 1937
MARINOV Zvezdomir, *Ispita*, 1994; *Mocirla*, 1994; *Pasărea, trădarea și spinul*, 1994; *Regina sânzienelor*, 1994; *Fortăreața*, 1996; *Jurnalul unui nebun*, 1996
MARIN-THORNTON Gabriela, *În largul sufletului*, 1997; *Obsesia de a rămâne tânăr*, 1997; *Insula guvernatorilor*, 1998
MARIȘ Daniel, (*Sora de noapte*), 1997
MARIUS V., *Vampirul din Düsseldorf*, 1930
MARTIN C. v. CONITZ Martin
MARTIN-BOLOGA Aurel, (*În fața vieții*), 1956
MARTINESCU Pericle, *Adolescenții de la Brașov*, 1936
MARTINESCU Victor Valeriu, *Cocktail*, 1943
MARTINOVICI Iv, *Pe sub arcada porții negre*, 1972; *Am lăsat graurii să zboare*, 1976
MASSOFF Ioan, *Viața romanțată a lui Aristide Demetriade* (foileton), 1930; *Fard…*, 1935; (*Viața aventuroasă a Frosei Popescu, contesă de Marcolini*), 1945
MATACHE, Ecaterina, *Plutonul de execuție*, 1987
MATALĂ Dumitru, *Cele patru puncte cardinale*, 1974; *Rostogolirea*, 1978; *Efecte secundare*, 1979; *Durata partidei*, 1984; *Legea căderii frunzelor*, 1987; *Locul posibil*, 1991; *Împărțirea la trei*, 1996; *Ziua de mâine* (fragmentar), 1997; *Trecere pentru pietoni*, 2000
MATASĂ C., *Movila haiducului*, 1939
MATE Dan, *Iubește-mă și iubește-mă*, 1991
MATEESCU Constantin, *Zborul de probă*, 1968; *Noaptea și ziua*, 1970; *O partidă de bile*, 1973; *Toamna, păsările…*, 1975; *Autoportret cu bască*, 1981; *Bal la Casa Ofițerilor*, 1983; *Coline în soare*, 1989
MATEESCU Ilarion, *A doua înviere*, 1939
MATEESCU Nicolae, *Călătoria*, 1973; *Sărbătoare legală*, 1990; *Secunda 60*, 1992
MATEESCU Traian, *Păcătoșenii lumești* (fragmentar), 1932
MATEI Horia, *Pasărea de piară*, 1959; *Turneul de primăvară*, 1960; *Expediția „Zero K”*, 1961
MATEI Nicolae, *Târâș spre Vest*, 1995; *Generația pierdută* (fragmentar), 1997
MATEI Sanda, *Taina arborelui de Myonga*, 1935
MAX, *Cum am regăsit pe Gherasi* (foileton), 1889
MAXIM Ion, *Pe malul Styxului*, 1980; *Umbra de la Cozia*, 1980
MAXY Liana, *Bătrânul ieri și nenăscutul mâine*, 1997
MAZILU Teodor, *Bariera*, 1959; *Aceste zile și aceste nopți*, 1962; *Într-o casă străină*, 1975; *O singură noapte eternă*, 1975
MĂDUȚA Ilie, *Orarul păstrăvului și al mierlei*, 1982
MĂGEANU Ileana, *Fantomele galbene*, 1992; *O crimă la vila Marulis*, 1992
MĂGUREANU Octav, *O călătorie ciudată*, 1949; *Calea Griviței* (fragmentar), 1949
MĂNDOIU Marcela Mihaela, *Castelul de nisip*, 1996
MĂNUCEANU Vasile, *Anul întâi*, 1965; *Arca lui Noe*, 1968; *Logofătul Dragu*, 1970; *Capcana*, 1971; *Perla Diavolului*, 1976; *Gorganul*, 1980; *Strania Pelicania*, 1993
MĂRAN Dorin, *Inutila așteptare* (fragmentar), 1982
MĂRCULESCU Traian, (*Iubire*), 1934
MĂRDEANU E., (*Sfârșit de roman*), 1919
MĂRGEANU Nicolae, *Bătălia nevăzută*, 1957; *Fuga lui Valeriu*, 1962; *Cercul magic*, 1965; *Romanul care ucide*, 1970; *Reversul medaliei*, 1979; *Lumea ca reprezentație*, 1982; *Alte aventuri ale căpitanului Vigu*, 1983; *Vremea crizantemelor*, 1984; *Lebedele negre*, 1988
MĂRGINEANU Ion, *Candoarea speranței*, 1995; *Oameni nelocuibili*, 1996
MĂRIEȘ Ancuța, *Lorzii de la capătul deșertului*, 1998
MĂRUNȚEANU Grigore, *Lumea de azi*, 1893; *Nebuniile tinereții* (foileton), 1893; *Din viață* (foileton), 1894; (*Contrast*), 1895; *Sfinx sau Amintirile unei nopți tainice* (fragmentar), 1899 (semnat CLOROFORM); *Ambiție!*, 1901 (semnat SFINX); *Suflete de femei*, 1902 (semnat SFINX); *Căsnicie modernă*, 1903 (semnat SFINX)
MĂTASE Elena, *Nodul pământului*, 1949; *Mălina*, 1957
MÂNĂSTIRE Ion Anghel, *Talanii*, 1982; *Noaptea nu se împușcă*, 1985; *Bizante*, 1996
MÂNDRU A., (*Casa verde*), 1925; *Cumpăna vremii*, 1943

MÂNZATU Ion, *Paradoxala aventură*, 1958; *Chemarea nesfârșitului*, 1963
MÂRZAN Ioan, *Zbucium* (fragmentar), 1906
MÂRZESCU Eliza, *Roman în iad*, 1947
MELINESCU Gabriela, *Bobinocarii*, 1969; *Lupii urcă în cer*, 1993; *Regina străzii*, 1997; *Copiii răbdării*, 1998
MERIȘCA Costin, *Tărâmul gheenei*, 1993
MERLĂU Corneliu, *Sfârșitul lumii* (fragmentar), 1996
MESEA ULMEANU Cristinia, *Două iubiri*, 1994
MESTUGEAN V., *Getta*, 1916
METEA Octavian, *Contingent 33* (foileton), 1939
MICLĂU Paul, *Comoara*, 1989; *Dislocații*, 1994
MICLESCU Horia, *Hanul „La Urieși”*, 1937; *Trosnesc stejarii*, 1937; *Învinșii*, 1941
MICU Ioan, *Moartea la purtător* (foileton), 1968 (în colaborare cu Vasile ARTENIE); *Enigma peșterii din Tâmpa*, 1969
MICU Mircea, *Patima*, 1972; *Antrenor de îngeri* (fragmentar), 1976; *Taina* (fragmentar), 1979
MICUȚ Ion, *Demiurg*, 1998
MIERTOIU Florin, *Omul înarmat*, 1999
MIHADAȘ Teohar, *Frumoasa risipă*, 1980; (*Întoarcerea*), 1982; *Înaltele acele vremi*, 1987; *Pe muntele Ebal*, 1990; *Steaua câinelui*, 1991; *Singurătatea lui Ulyse* (fragmentar), 1993; *Pinii de pe Golna*, 1993; *Străinul de la miezul nopții*, 1996; *În colț lângă fereastră*, 2000
MIHAI Ion, *Confluențe*, 1994
MIHAI Mircea, *Dealul*, 1990; *Iana*, 1992
MIHAIL Nicolae-Paul, *Temelia de nisip* (fragmentar), 1965; *Femeia cibernetică*, 1969; *Demascarea lui Turnesol*, 1970; *Potirul sfântului Pancrațiu*, 1971; *Războiul undelor*, 1974 (în colaborare cu Eugen BARBU); *Damen-vals*, 1975; *Întâmplări ciudate la miezul nopții*, 1984; *Aventurile unui soldat de plumb*, 1993; *La roata norocului* (în colaborare cu Mihai OPRIȘ), 2000
MIHAIL Tudor, *Oșteanul de la Baia*, 1962
MIHAILĂ Caius, *Jurnal la Morile de Vânt*, 1972; *Medicii bolnavi*, 1980
MIHAILOPOL A., *Sărut mâna, coniță, a venit fotografu’*, 2000
MIHALACHE George, *Adevărata victorie*, 1988; *Teroarea blondă*, 1995
MIHALACHE Marin, *O viață de om*, 1956; *Zborul șoimului*, 1959
MIHALCEA Florian, *Vieți separate*, 1993
MIHALCEA Ștefan, *Marele necunoscut*, 1969
MIHALE Aurel, *Judecata*, 1952; *Ogoare noi*, 1953; *Floarea vieții* (cu titlu schimbat: *Destin*), 1954; *Fuga* (cu titlu schimbat: *Focul negru*), 1963; *Primăvară timpurie* (cu titlu schimbat: *Focul roșu*), 1969; *Focul alb*, 1977; *Un mesaj de dincolo de mormânt*, 1977; *Acțiunea „Hildebrand”*, 1979; *Îngerul negru*, 1981; *Alertă în munți*, 1982; *Pământ, pământ…*, 1983; (*Marșul victoriei*), 1985; (*Întâlnirea*), 1986; *Sarmiza*, 1991; *Lada de campanie*, 1997
MIHALESCU Erast, *Aventurile unui iredentist*, 1937
MIHALI Felicia, *Mica istorie*, 1999; *Țara brânzei*, 1999; *Eu, Luca și chinezul*, 2000
MIHALI Nicoară, *Sărut pe o roată de tren*, 1993; *Ultimul popas în infern*, 1997
MIHĂESCU Dan v. MIHĂESCU Dan Gr.
MIHĂESCU Dan Gr., *Ancheta*, 1962; *Slalom printre bănuiți*, 1981; *Fereastra dinspre… adevăr*, 1985 (semnat Dan MIHĂESCU); *Comisarul moare ultimul*, 1992 (semnat Dan MIHĂESCU)
MIHĂESCU Eugen, *Țăranii de platină*, 1984; *Trei zile uimitoare*, 1987; *Și câinele râde*, 1990
MIHĂESCU Gib I., *Brațul Andromedei*, 1930; *Femeia de ciocolată*, 1933; *Rusoaica*, 1933; *Zilele și nopțile unui student întârziat*, 1934; *Donna Alba*, 1935
MIHĂESCU Octavian, *Căminul*, 1999
MIHĂESCU-NIGRIM N., *Amor ascuns* (foileton), 1899; *În apele oglinzilor*, 1940
MIHĂIEȘ Mircea, *Femeia în roșu* (în colaborare cu Adriana BABEȚI, Mircea NEDELCIU), 1990
MIHĂILAȘ Dan, (*Țărm fără bărci*), 1991
MIHĂILESCU Ernesto, *Uriașul câmpiei*, 1986
MIHĂILESCU Virgiliu Vasile, *Frământări*, 1978; *Coșmarul*, 1980; *Nu sunt o haimana*, 1983; *Studenta de la seral*, 1991; *Labirintul iubirii*, 1998; *Ana, dragostea mea*, 1999; *Anchetatorul*, 2000; *Casa cu umbre*, 2000; *Suferințele Alinei*, 2000
MIHNEA Radu, *Șoimul Carpaților* (în fascicule), 1930; *Cavalerii nopții* (în fascicule), 1933
MIHU Achim, *Judecata din urmă*, 1995
MIHU Rodica, *Libertate preventivă*, 1998
MIHULEAC Cătălin, *Dispariția orașului Iași*, 1998
MILEȘAN Ion Ilie, *Otrăvitorul miez al sâmburilor* (fragmentar), 1972 (*O mulțime de lucruri*), 1975
MILLE Constantin, *Dinu Milian*, 1887; *Crimele Bucureștilor* (foileton), 1909 (semnat G. FRUNZĂ); *Drama din stația Mogoșoaia. Crimă ori sinucidere?* (foileton), 1909 (semnat G. FRUNZĂ); *Cuza-Vodă* (foileton), 1909 (semnat G. FRUNZĂ); *Pantelimon!* (foileton), 1911 (semnat Gheorghe FRUNZĂ); *Haiducul Iancu Jianu, voievodul codrilor* (foileton), 1912 (semnat Gh. FRUNZĂ); *Cercetașul glorios* (foileton), 1919 (semnat Gheorghe FRUNZĂ); *Banii. O dramă în lumea financiară* (foileton), 1921 (semnat Gh. FRUNZĂ)
MILLER-VERGHI Mărgărita, *Theano*, 1919 (semnat DIONIS); (*Dragoste*), 1932; *Cealaltă lumină*, 1944; *Prințesa în crinolină*, 1946

MILORIAN Sergiu, *Misteriosul Mister Misterfield*, 1958; *Vulpișor*, 1969
MINAR Octav, *Simfonia venețiană*, 1937
MINCU Marin, *Intermezzo*, 1984
MINEI Nicolae, *Prietenul nostru Allan*, 1951; *Misiunea lui John O'Lea sau Ce a văzut, ce a auzit și ce a pățit trimisul lui Dardarot la New York*, 1963
MINULESCU Ion, *Roșu, galben și albastru*, 1924; *Corigent la limba română*, 1928; *Bărbierul regelui Midas sau Voluptatea adevărului*, 1931; *3 și cu Rezeda 4*, 1932
MIRAL, *A fost amețitor*, 1933
MIRCEA Dumitru, (*Răfuieli*), 1949; *Pâine albă*, 1952; (*Însemnările tovarășului Pascu*), 1959; *Această parte a pământului*, 1979; *Rădăcini*, 1990
MIRCIOANE Matei, *Epopeea lui Ghimeș*, 2000
MIRCU Marius, *Croitorul din Back*, 1979; *M-am născut reporter!*, 1981
MIREA George, *Borne pentru drumul din vis*, 1990; *Moartea cocoșilor-tenori*, 1995
MIRON Dan, *Așteptarea regelui pescar*, 1996
MIRON Paul, *Poștalionul din vis*, 1999; *Târgul șaradelor*, 2000
MIRON Violeta, *Cocostârc sau nalbă*, 1984; *Locotenent Irina*, 1994
MIRONESCU Gh., *Vagabondul Apelor* (foileton), 1926
MIRONESCU Alexandru, *Oamenii nimănui*, 1935; *Destrămare*, 1939; *Ziduri între vii*, 1995; *Serile singurătății*, 1996
MISSAIL George, *România veche și România nouă* (foileton), 1869
MISSIR Ioan, *Fata moartă*, 1937
MITRU Alexandru, *Flori pentru Mihaela*, 1964; *Întoarcerea lui Neghiniță*, 1966; *Bastonul cu mâner de argint*, 1974; *Strălucitoarea sabie*, 1976; *Joc*, 1977; *Portretul dragostei*, 1989
MIȚIN VARIEȘESCU George, *Undeva în Occident*, 1996
MIU Dumitru, *Frumoasa Maria*, 1996
MIZDREA Vasile, *Jocul destinului*, 1998; *Hotarul singurătății*, 2000
MIZUMSCHI Corneliu, *Axy și Skizy*, 1995
MLADIN Emil, *Yesterday*, 1990; *Anno Domini 1989*, 1991; *Haimanaua*, 1993; *Părintele Mavrodin*, 1996; *Pedeapsa*, 1997; *Champs-Elysées*, 1998
MOCANU I., *Acțiunea „Troia"*, 1977; *Sfârșitul rețelei „Iason"*, 1978; *Întoarcerea*, 1980
MOCANU Marin Radu, *Născut singur* (fragmentar), 1981; *Tot o apă și-un pământ*, 1997; *Monștrii somnului*, 1999
MOCANU Paul Floricel, *În așteptarea morții* (în colaborare cu Marian NAZAT), 1994
MOCANU Sebastian, *Mântuirea*, 1992
MOCANU T. Ion, *Sabia lui Gârneață*, 1974 (în colaborare cu Dumitru GROZA)
MOCANU Titus, *Stăpânii*, 1964
MOCEANU Ovidiu, *Fii binevenit, călătorule*, 1986; *Ordinul Bunei Speranțe*, 1989
MODESTU, *Amorurile unui ziarist sau Deus ex machina* (foileton), (în colaborare cu EVIDIS, INEX, COTADOUCHE și IX), 1898
MODOEANU Mihail, *Enigma din Râpa Corbilor*, 1989; *Enigma din casa vulturilor*, 1991
MODORCEA Grid, *Derută în paradis*, 1978; *Paznic la Turnul Babel*, 1981; *Rudele*, 1985; *Lumea fără oglindă*, 1990; *Băieții de bani gata*, 1993; *Fetele de bani gata*, 1994; *Șobolanii în Italia*, 1995; *Noii băieți de bani gata*, 1996; *Urmașii Moromeților sau Despre lauda de sine*, 1998
MODORCEA Violeta, *Casa*, 1998
MOGÂLDEA Ad., *Vin vuind, crescând ca o furtună* (fragmentar), 1940
MOHOR Mircea, *August de foc*, 1959; *Roboțel*, 1961
MOISE Ion, *Orologiul*, 1982; *Numai cu tine, omule!*, 1990
MOISESCU Dinu, *Întuneric deasupra Germaniei* (foileton), 1946
MOISESCU Mihnea, *Cosmonautul de piatră*, 1969; *Întoarcere pe țărmul dispărut*, 1975; *Comoara astronauților*, 1976
MOISINA Constanța, *Castanul copilăriei mele*, 1987
MOLDOVAN Dragoș, *Docurile nimănui sau „Jirair"*, 2000
MOLDOVAN Margareta, *Nuny, floare de cucută*, 1934
MOLDOVAN Vasile E., *Meteor*, 1902; *Dușmănie*, 1903
MOLDOVAN Vasile, *Jurnalul secret al soldatului*, 1997
MOLDOVANU Corneliu, *Purgatoriul*, 1922
MOLDOVEANU Rodica, *Mesaj cifrat pentru vacanță*, 1980; *Ciudățeniile bunicului meu*, 1984; *Noi, profesorul și valiza albastră*, 1986; *Râul fără nume*, 1989
MOLEA Ion, *Fuga de lunga noapte*, 1974
MONDA Virgiliu, *Testamentul domnișoarei Brebu*, 1933; *Urechea lui Dionys*, 1934; *Hora paiațelor*, 1935; *Trubendal*, 1946; *Serile orașului*, 1947; *Tinerețea unui artist*, 1966; *Satuia*, 1969; *Corabia pe uscat*, 1971; *Via și rodul*, 1971; *La Nord de Nerej*, 1975
MONORANU Mihaela, *Trimisul nostru special*, 1979; *Un scrânciob verde*, 1983; *Poveste de iarnă*, 1985; *Călușul cosmic*, 1988
MONTA Olga, *Nadia*, 1933; *Casa de pe culme*, 1938; *Copiii zăvoiului*, 1959
MONTE Alba (Eliza OPRAN), *O soartă stranie* (foileton), 1880
MONTEORU Alexandrina, *Șopronul*, 1990
MOORE Clifford v. ADERCA Felix

MORARIU Leca, (*Golgota din Carpați*) 1924
MORARIU Modest, *Întoarcerea lui Ulise*, 1982
MORARU Alexandru, *Sărbătoare de iarnă*, 1988; *Casa îngerilor*, 1997; *Cenușa din zori* (fragmentar), 1999
MORARU Iustin, *Vina*, 1980; *Părinții abstracți*, 1983
MORARU Nicolae, (*În pragul vieții*), 1960; *Scurtcircuit*, 1983
MORARU-SLIVNA Dumitru, *Vieți în declin*, 1943; *Blestemul*, 1947; *Prizonieră la Cantemir Bey*, 1947
MOREANU N., *Un vis pe Carpați*, 1857
MOROGAN El., *Cacealmaua*, 1992
MOROGAN-SALOMIE, *La revedere, pe curând*, 1980; *Să nu exagerăm!*, 1981; *Scuzați deranjul!*, 1982; *Agepsina și bătrânii*, 1984; *Amnezii de iarnă*, 1985; *Să nu ne enervăm!*, 1990
MOROIANU Dinu, *Romanul lui Jules Verne și al călătoriilor sale extraordinare* (cu titlu schimbat: *Jules Verne și călătoriile sale extraordinare*), 1947; *Polul intangibil*, 1958
MOROȘANU George, *Vârsta neuitării*, 1973
MORUZI Dumitru C., *Înstrăinații*, 1910; *Pribegi în țară răpită*, 1912; *Moartea lui Cain*, 1914
MOȘ NAE v. BATZARIA N.
MOȘOIU Alfred, *Toader Nebunul*, 1924
MOTOC Nicolae, *Golful sălbatic*, 1977; *Lumea plană* (fragmentar), 1990; *Madona cu iepure* (fragmentar), 1991; (*Co-misionarii*), 1992; (*Ucigașul de revelații*), 1993; *Rugul amazoanelor* (fragmentar), 1995; *Dignidad*, 1997
MOȚOC Doru, *Oameni fără morminte* (fragmentar), 1977
MOVILĂ Gheorghe, *Poveste contemporană*, 1975
MOVILĂ Maria (V.A. URECHIA, Marie BOUCHER), *Lupu* (foileton), 1870; *Cei șapte munți* (foileton), 1881
MOVILĂ Sanda, *Desfigurații*, 1935; *Marele ospăț*, 1947; *Pe văile Argeșului*, 1950; *O vară la șipotul fântânilor*, 1957
MUCENIC Dan, (*Îngenuncherea*), 1988
MUGUR Florin, *Ultima vară a lui Antim*, 1978
MUNGIU Alina, (*Psihostasia*), 1990
MUNTEANU Aurel Dragoș, *Singuri*, 1968; *Scarabeul sacru*, 1970; *Marile iubiri* 1977; *Eterna reîntoarcere* (fragmentar), 1978; *Singurătatea vie* (fragmentar), 1983
MUNTEANU Cassian R., (*Erou și banditi*), 1911
MUNTEANU Constantin, *Zaruri de cretă*, 1976; *Ziua magnoliilor viscolite*, 1979; *Cursa rapidă*, 1982; *Vremea brândușelor*, 1984; *Sfârșitul înserării*, 1989; *Teona*, 1989; *Maria, prințesă de Place Pigalle*, 1995; *Zodia bâlciului*, 1995
MUNTEANU Doru, *Duminica mare*, 1983; *Vinerea neagră*, 1986; *Miercurea regală*, 1990
MUNTEANU Francisc, *În orașul de pe Mureș*, 1954; *Fericitul negustor*, 1957; *Statuile nu râd niciodată*, 1957; *Terra di Siena*, 1962; *Reîntoarcerea*, 1967; *Încotro?*, 1970; *Pistruiatul*, 1976; *Dacă toți copacii ar fi la fel*, 1977; *Roșcovanul*, 1979; *Hoțul*, 1980; *Moldova roșie* (fragmentar), 1981; *Dincolo de ziduri*, 1983; *Patru zile fierbinți*, 1983; *Cocorii zboară fără busolă*, 1984; *Prințesa din Șega*, 1985; *Barajul*, 1986; *Scrisori din Calea Lactee*, 1989; *Cont secret*, 1993
MUNTEANU Ioana, *Întoarcerea*, 1957
MUNTEANU Ion, *Băiatul popii Nicolae*, 1941; *La marginea orașului*, 1943; *Ne caută pământul*, 1944; *Zece străzi* (fragmentar), 1973
MUNTEANU R., *Vulturii de la Chicago*, 1931
MUNTEANU V., *Revizori și inspectori*, 1939 (în colaborare cu B. JORDAN)
MUNTEANU Valentin, *Oamenii mari au nume de străzi*, 1979
MUNTEANU Vitalie, (*Prinderea*), 1984
MUNTEANU Vladimir, *În preajma legendei*, 1989; *Depoziția*, 1991; *Cartea muntelui în derivă*, 1994
MUNTEANU-RÂMNIC D., *Spre centrul pământului*, 1907
MUNȚIU Adrian, *Ringul*, 1971; *Blazonul*, 1984; *Caii de la bicicletă*, 1995
MURĂRESCU Victoria, *Iarba morții*, 1995; *Anonimus*, 2000
MURĂȘANU Teodor, *Neghină și grâu* (fragmentar), 1925; (*Revoluția*), 1930; *Roza vânturilor* (fragmentar), 1932
MUREȘAN Dumitru, *Pintea Viteazul*, 1970 (în colaborare cu Vasile GAFTONE); *Frumoasa Spria*, 1977 (în colaborare cu Victor IANCU); (*Viața de Ausländer*), 1998; *Marș verde în Ramadan*, 1998; (*Mugur și alb*), 1999
MUREȘAN Tiberiu, *Ceață deasupra Romei* (fragmentar), 1977
MUREȘANU, Lucian-Ștefan, *Drumul carului*, 1999
MURGEANU Ion, *Edenul*, 1980; *Via*, 1984
MURGOCI, Petru, *Totul e posibil*, 1996; *Până când vei reveni*, 1999; *Așa a fost să fie*, 2000
MUSCALU Ion, *Piatra Șoimului*, 1991
MUȘAT I.D., *Răscoala iobagilor* (cu titlu schimbat: *Războiul iobagilor*), 1951; *Atunci când s-a stârnit furtuna* (fragmentar), 1957; *Misiunea H.S.*, 1957; (*Sonda siderurgică*), 1959; *Se îngâna ziua cu noaptea* (fragmentar), 1969; *Microromanul doamnei Stastok*, 1974; *Horea rex Daciae*, 1982
MUȘAT Petre, *Triumful iubirii*, 1931
MUȘAT Thalia, *Jurnalul unei adolescente*, 1991; *Jurnalul unei fete naive*, 1993; *Jurnalul unei domnișoare anonime* (fragmentar), 1998

MUȘAT Virginia, *Secretul femeii dispărute*, 1996; *Misterul din Strada Paris*, 1998; *Judecata de apoi*, 2000
MUȘATESCU Tudor, *Mica publicitate*, 1935; *Suferințele bătrânului Werther* (fragmentar), 1938
MUȘATESCU Vlad, *Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.W.*, 1942; *Magdalena și Târțoi*, 1943; *La sud de Lacul Nairobi*, 1945; *De-a v-ați ascunselea*, 1974; *De-a Puia-Gaia*, 1975; *De-a baba-oarba*, 1976; *De-a bâza*, 1977; *Contratimp*, 1981; *Unchiul Andi-„detectivul" și nepoții săi*, 1982; *„Aventuri" aproximative*, 1984; *Cei trei veseli năpârstoci*, 1984; *Expediția „Nisetrul 2"*, 1987; *Patru ostrogoți, unu' mare și trei mici*, 1992; *Zece fufe mititele*, 1992 (semnat James Windley CHANCE)
MUTAȘCU Dan, *Noapte bună, Ahab* (fragmentar), 1971; *Vârcolacii* (fragmentar), 1973; *Bunul cetățean Arhimede*, 1975; *Lunea cea mare*, 1977; *Dans sub spânzurătoare*, 1978; *Vara și iarna*, 1980; *Mirii cei triști*, 1982
MYLLER T.A., *În Iassy*, 1871

N

N.P., *Fecioara din Irlanda* (foileton), 1900
N.R., *Valuri*, 1932
NACU Augustin, *Generația mea*, 1999
NADIN Mihai, *O zi pentru podoabe*, 1971
NAGHIU Iosif, *Mâneca vântului*, 1991
NANU Katia, *Suflet de rezervă*, 1999
NAPADARJAN Kiriac v. RANETTI G.
NATBA Savile v. TABAN Vasile
NAUM G., *Tabăra din munți*, 1953
NAUM Jean, *Cântec în amurg*, 1942
NAUM, Gellu, *Zenobia*, 1985
NAZAT Marian, *În așteptarea morții* (în colaborare cu Paul Floricel MOCANU), 1994
NĂDEJDE Sofia, *Patimi*, 1903; *Tragedia Obrenovicilor* (foileton), 1903; *Robia banului*, 1906; *Părinți și copii*, 1907; *Irimel* (foileton), 1927
NĂSTASE Gabriel, *Șoseaua de centură*, 2000
NEACȘU Amelia, *Răzbunarea colierului*, 1999
NEACȘU Iulian, *Confidențe* (fragmentar), 1978; *Prima dragoste* (fragmentar), 1980; (*Ora exactă*), 1985; (*Priculiciul*), 1989; *De ce cântă păsările* (fragmentar), 1997
NEAGOE Manole, *Testamentul*, 1985
NEAGU Constantin, *O amintire neplăcută*, 1957; *48 de stele*, 1957; *Se ridică ceața*, 1957
NEAGU Fănuș, *Îngerul a strigat* 1968; *Frumoșii nebuni ai marilor orașe*, 1976; *Scaunul singurătății*, 1987; *Amantul Marei Doamne Dracula* (fragmentar), 1996
NEAGU Gheorghe, *Templul iubirii*, 1990; *Arme și lopeți*, 1997; *Tarantula*, 1997
NEAGU Mihu, *Cazul „Fabiana"*, 1979; *Dosarul „Fabiana"*, 1982
NEAGU Nicolae, *Înțelesul de pierdere, seara*, 1979; *Anonimul de-aproape*, 1982; *Somnul*, 1984; *Inima*; 1989; *O anchetă dificilă*, 1994; (*Cum să trăiești? mă întreb*), 1995; *Iubirea ca o mânză neagră*, 1995; *Obitus, apusul stelei*, 1999; (*Cu ochii întredeschiși*), 2000; *Nouă luni cu Lelia*, 2000
NEAMTZU Ionel, *Farmecul gotic*, 1928; *Pentru o femeie*, 1937; *Orașul nordic*, 1940; *Atenție mărită*, 1946
NEAMȚU Ioan, *Rădăcini adânci*, 1996; *Pion contra Nebun*, 1999
NEAMȚU Leonida, *Toporul de argint*, 1964; *Celălalt prezent*, 1965; *Frumusețea pietrei nevăzute*, 1965; *Acolo unde vântul rostogolește norii*, 1966; *Aventură și contraaventură*, 1966; *Febră de origine necunoscută*, 1967; *Chirie pentru speranță*, 1968; *Înotătorul rănit*, 1969; *Terra-Orr*, 1969; *Moartea ca o floare de „nu-mă-uita"*, 1970; *Știi, Lavinia, caracatițele…*, 1970; *Jurnalul oficial al misiunii Scorbowsky*, *cele patru caiete și contrajurnalul*, 1971; *Teroare pentru colonel*, 1971; *Acoperiș cu demoni*, 1973; *Casa Isolda sau cutremurul*, 1973; *Comoara locotenentului Balica*, 1975; *Speranță pentru marele vis*, 1975; *O meserie de premiant*, 1977; *Rio Jim împotriva lui Doc Holliday* (foileton), 1978; *La Goulue dansează cu Chocolat*, 1979; *Speranță pentru speranță*, 1980; *Strania poveste a „Marelui Joc"*, 1982; *Balada căpitanului Haag*, 1984; *Legenda cavalerilor absenți*, 1984; *Orhidee pentru Marifelis*, 1986; *Curbura dublă a infinitului*, 1988; *Sferele infinitului*, 1990
NECULA Damian, *Frica*, 1976; *Ispita într-o dimineață ploioasă*, 1979; *Salt amânat* (fragmentar), 1986; *Sărbătoare continuă*, 1996; *Pământul făgăduinței*, 1997; *Copiii Virtualului* (fragmentar), 2000
NECULA Nicolae, *Raport de gardă*, 1993; *Bucuria clipei*, 1998
NEDEA Stancu, *Vijelie haiducul*, 1974
NEDELCIU Cristu, *Flăcări în stepă*, 1961 (în colaborare cu Eugen GIURGIU)
NEDELCIU Mircea, *Traiectoria* (fragmentar), 1977; *Zmeura de câmpie*, 1984; *Tratament fabulatoriu*, 1986; *Femeia în roșu* (în colaborare cu Adriana BABEȚI, Mircea MIHĂIEȘ), 1990; *Zodia scafandrului*, 2000
NEDELCIU Nedelciu C., *Cântecul stepei*, 1963
NEDELCOVICI Bujor, *Ultimii*, 1970; *Fără vâsle*, 1972; *Noaptea*, 1974; *Grădina Icoanei*, 1977; *Zile de nisip*, 1979; (*Calea și semnul*), 1983; *Al doilea*

mesager, 1991; *Îmblânzitorul de lupi*, 1991; *Dimineața unui miracol*, 1993; *Provocatorul*, 1997
NEDELCU Jean, *Arde marea*, 1969; (*Trenul*), 1972; *Clandestin la bord*, 1982
NEDELCU Șerban, *Pe marginea Dunării*, 1955; *Furtuna stârnește valurile*, 1957; *Drum deschis*, 1960; *Învățătorii*, 1961; *Dudică*, 1964; *Moara-Săracă*, 1967; *Dragoste târzie* (fragmentar), 1970; *Inima omului*, 1970; *Rada – sora haiducilor*, 1970; *Cavalerii dreptății*, 1973; *Insurecție în cetate*, 1973; *Salba de aur*, 1978; *Colegii*, 1978; *Dan căpitan*, 1978; *Apele revărsate*, 1981; *Destin*, 1981; *Oamenii din Zorleni*, 1983
NEDELEANU Ilie, *Învingătorul*, 1942
NEDELESCU-ZLOTEȘTI C., (*Prin locurile morții*), 1925; *Dincolo de viață* (foileton), 1930; (*Insula blestemată unde nu înflorește nicio floare*), 1936; *Oraș provincial* (fragmentar), 1939
NEGEL Elefterie, *Poftiți… la moarte*, 1942
NEGOESCU Victor, *Vânătorii de epave*, 1942
NEGOIȚĂ Constantin Virgil, *Cybernetic conspiracy: mind over matter* (fragmentar), 1994
NEGOIȚĂ Tudor, *Cele 247 de minute*, 1977; *Imprevizibilul joc*, 1977; *Surâsul ochilor albaștri*, 1979; *Jocul de-a încrederea*, 1980; *Verificați ipoteza Nessus!*, 1980; *Parola nu era completă*, 1982; *Al treilea e de prisos*, 1984; *Cutia Pandorei*, 1986; *Când se sfârșește jocul*, 1991; *Când zeii conspiră*, 1991; *Final de partidă*, 1993; *Sub semnul tăcerii*, 1993; *Zodia riscului și a dragostei*, 1993; *Moștenitoarea din America*, 1995; *Marele jaf*, 1997
NEGOIȚESCU I., *Noul Werther* (fragmentar), 1941; *Corabia Argonauților* (fragmentar), 1997
NEGOIU Ion, *Simfonia vieții mele*, 1937
NEGREA Ioan, *Un caz special*, 1979
NEGREANU D., *Refractar* (fragmentar), 1900
NEGREANU Gabriela, *Aventurile lui Mototol-Rostogol*, 1981; (*Eu și Meta*), 1995; *Păcat de tine, Isola Bella* (fragmentar), 1996
NEGREANU Ion M., *Singurătate stranie* (fragmentar), 1932
NEGRESCU Dan, (*Epistolar imperial*), 1997
NEGRILĂ Aurel, *Amprente în memorie*, 1994
NEGRU George, (*Satul cu căsuțe arse*), 1936
NEGRU Mihail, *O poveste de iubire*, 1919; *Eu*, 1922; *Cămașa fericitului sau Minunata poveste a sultanului Saladin-cel-Trist*, 1935; *Părinți și copii din zilele noastre*, 1938
NEGRU Natalia, *Helianta*, 1921; *Lilia – suflet nou* (fragmentar), 1922; *Liușa* (fragmentar), 1931
NEGRUȚ I., *Carmen*, 1930
NEGRUZZI Iacob C., *Mihai Vereanu*, 1873
NEGULESCU I., *Semnale necunoscute*, 1965
NEGULESCU Paul P., *Omul fără zâmbet* (foileton), 1936
NELA, (*Cometa*), 1899
NELLY v. COCEA N.D.
NERSESIAN Anaïs, *Parfumul rochiei*, 1994
NESTOR Elena, (*Gara pierdută*), 1991
NESTOR George, *Cineva scutură cuibul* (cu titlu schimbat: *Capcana viselor*), 1961; *Călăreți în zare*, 1963; *Flăcări pe apă*, 1964; *Castelul singuratic*, 1971; *Strada Galoșului*, 1982; *Regăsire*, 1984
NEȘU Ioan, *Un pumn de iarbă*, 1994; *Marele necunoscut*, 1995; *Privire clandestină*, 1996; *Natură moartă cu statuie*, 2000
NICA Gheorghe, *Eu sunt Toniță*, 1944; *Cei trei năzdrăvani*, 1984
NICOARĂ M.P., *Libertate!*, 1944
NICOARĂ Viorica, *Libelula albastră*, 1988
NICOARĂ Yolanda, *Daizo și feciorii săi*, 1983
NICODIM Dan, *O dimineață luată la-ntâmplare* (fragmentar), 1985
NICODIM Dumitru, *Casa lui David*, 1996
NICODIN Dinu, *Lupii*, 1933; *Revoluția*, 1943
NICOL, *Irma*, 1926
NICOLA Mihai, *Torța vie*, 1981
NICOLAE Mihai, *Călător în amurg*, 1978; *Noaptea roșie*, 1983; *Casa de lângă lună*, 1988
NICOLAE Victor, *Spărgătorii de vitrine*, 1984; *Gigantica*, 1988
NICOLAESCU Gheorghe, *Poștalionul reformaților*, 1983
NICOLAU Maria, *Mi-e bărbatul pe front*, 1944; *Suflete însorite*, 1946
NICOLAU Titus, *Fata morgana* (fragmentar), 1936; *Turn de fildeș* (fragmentar), 1938
NICOLAU-GOLFIN Marin, *Stella Alba*, 1992; *K2B3, misiune secretă în România 1989*, 1993; *Fata pământului*, 1994
NICOLAU-STROEȘTI C., *Țiția* 1939
NICOLCIOIU Dumitru, *Libertatea de a purta cătușe*, 2000
NICOLESCU Horia, *Imperiul nălucilor* (fragmentar), 1990
NICOLESCU Ion, *Voi de colo de la Biaritz*, 1979
NICOLESCU Ioan Dan, *Rana statuilor*, 1977; *Sărbători marțiale*, 1980; *După mine, o zi…*, 1983
NICOLESCU-WOLLMAR D., *Triumful iubirii* (foileton), 1910; *Bastarda sau o mamă criminală* (foileton), 1911
NICOLLET Clara, *Arta alegerii*, 1997; *Prietenul meu, vântul*, 1999
NICOROVICI Vasile, (*Noroi și ghitare*), 1962; *Nebunia vitezei*, 1968
NICULESCU Maya, *Vraciul din Himalaia*, 1970
NICULESCU-MIZIL George, *Catrina*, 1972; *Săgetătorul* (fragmentar), 1977

NICULICĂ Constantin, *O frunză-n poartă*, 1991
NICULIȚĂ Constanța, *Pe făgașul vieții*, 1940
NIMIGEAN Ovidiu, *Mortido* (fragmentar), 1998
NISIOIU Dragoș, *Vacanța mare*, 1984
NISTOR Marin, *În vâltoare*, 1997; *Emancipare și miraj*, 2000
NIȚĂ Petre, *Cine se joacă*, 1970
NIȚESCU Filip Gh., *Locotenentul*, 1912
NIȚESCU M.G., *Morminte blestemate*, 1911
NIȚESCU-ZLATIAN Const., *La picioarele altarului*, 1937
NIȚU Radu, *Vâlva codrului*, 1974; *Pădurea nu doarme*, 1976; *Dincolo*, 1978; *Ora incertă*, 1982
NOJA Ion, *Serbare câmpenească*, 1989; *Singur printre mafioți* (semnat Luck GARRY), 1991; *Șapte la rând* (semnat Luck GARRY), 1991; *Vânătoare la New York* (semnat Luck GARRY), 1992
NOLLA Dem. Gh., *Apostoli fără nume* (fragmentar), 1940
NONA Francisc, (*Musca verde*), 1997
NOR Radu, *Drum printre aștrii*, 1954 (în colaborare cu I.M. ȘTEFAN); *Robinsoni pe planeta oceanelor*, 1958 (în colaborare cu I.M. ȘTEFAN); *Cei trei din Altaïr*, 1963; *Capitolul XXIII*, 1965; *Idolul de sticlă*, 1966; *Brâul albastru*, 1968; *Acțiunea Pirat*, 1970; *Mister în zece ipostaze*, 1971; *Reîntoarcerea „Păianjenului”*, 1971; *Tridentul de aur*, 1972
NORAN Sever, *Secretul globului de argint*, 1968; *Formula magică*, 1970; *Sfârșitul „Marelui Preot”*, 1971; *Greșeala fatală*, 1973; *Ultimul viraj*, 1976; *Sfârșit de vacanță*, 1977; *Comoara care poate ucide*, 1982
NOTTARA Const. I.A., *De vânzare*, 1897; *Suflete obosite*, 1898
NOUR Alexis, *Din anii de student* (fragmentar), 1919; *Stafiile dragostei*, 1929 (în colaborare cu DOCTORUL YGREC, SĂRMANUL KLOPȘTOCK, Alexandru BILCIURESCU)
NOUR Alina, *O corabie printre nori*, 1982; *Un extraterestru în pijama*, 1991
NOVAC Constantin, *Adio, Robert!*, 1974; *Separația bunurilor*, 1975; *Vară nebună cu bărci albastre*, 1983; *Plutind avan pe marea cea adâncă…*, 1987; *Punctul mort*, 1996
NOVAC Mircea, *Copiii mării*, 1984; *Rătăcind prin necunoscut*, 1986; *Scrisorile mării*, 1989; *Hăituiți în Mările Sudului*, 1996; *Bucuria unei drame*, 1997; *Întâlnire cu taifunul*, 1998; *Perfida îmbrățișare a mării*, 2000
NOVICOV Mihai, *Încredere* (foileton), 1950; *Trei în grotă*, 1965
NUSSBAUM Erich, *Între Ialta și Malta*, 1994
NUȘFELEAN Olimpiu, *Pasărea și colivia* (fragmentar), 1977; *La marginea visului*, 1980; *Piatra Soarelui*, 1987; (*Câinii de vânătoare*), 1991; *Mușcătura* (fragmentar), 1998
NUȘI Tulliu, *Tragedia unei idile*, 1928; *Calvarul neamului*, 1931
NUTZESCU Const., *Un vis de-o clipă* (foileton), 1910
NUȚIU Octavia, (*Comunicat important*), 1979

O

OANCEA Raluca, *Jumătate dragoste*, 1998
OANCEA Tudorel, *Donaris–2 ridică ancora*, 1981; *Noaptea de sub tălpile mele*, 1985; *Donaris–2 pe drumul soarelui*, 1986 (în colaborare cu V. CONSTANTIN); *Arșița zăpezilor*, 1987; *Donaris–2 pe urmele eroilor*, 1988
OBADĂ Vasile, *Iubitorul de arginți*, 1982; *Termenul redus al iubirii* (fragmentar), 1992
OBREJA-CERNICHEVICI Silvia, *Efemeride*, 1981; *Clubul Senatorilor*, 1993; *Castelul Libertății*, 1999
OCHIN M., *Intelectuaaal!*, 1936
OCHINCIUC Ion, *Răzbunarea Ofeliei*, 1967; *Îngerul negru*, 1969; *Acasă, fugarule!*, 1970; *Masca burgundă*, 1971; *Egreta violetă*, 1972; *Nopțile colonelului Bârsan*, 1973; *O noapte în „Venus”*, 1974; *Spada de Toledo*, 1976; *Eroul necunoscut*, 1977; *Fotografia de nuntă*, 1981; *Norocul era șchiop*, 1982; *Capcana din Bulevardul Primăverii*, 1994
ODEANU Anișoara, *Într-un cămin de domnișoare*, 1934; *Călător din noaptea de Ajun* (cu titlu schimbat: *Anotimpul pierdut*), 1936; *Legile jocului*, 1972; *Acele lucruri mari*, 1973; (*Simina și istoria*), 1982
ODESKI-DELADERSKA Eugen, *Invulnerabilul*, 1941
OECONOMU Ciru, *Răzbunarea lui Anastase*, 1896; *Fiica lui Sejan*, 1899; *Din Rucăr*, 1905
OIȘTEANU Andrei, *Arhivarul*, 1995; *Comisionarul*, 1995
OJOG-BRAȘOVEANU Rodica, *Enigmă la mansardă*, 1971; *Moartea semnează indescifrabil*, 1971; *Spionaj la mănăstire*, 1972; *Cocoșatul are alibi*, 1973; *Omul de la capătul firului*, 1973; *Minerva se dezlănțuie*, 1974; *Plan diabolic*, 1974; *Bună seara, Melania!*, 1975; *Cianură pentru un surâs*, 1975; *Agentul secret al lui Altân-Bey*, 1976; *Anchetă în infern*, 1977; *Panică la căsuța cu zorele* (cu titlu schimbat: *Un stilet cu șampanie*), 1977; *Al cincilea as*, 1978; *Logofătul de taină*, 1978; *320 de pisici negre*, 1979; *Ochii jupâniței*, 1980; *Letopisețul de argint*, 1981; *Ștafeta* (cu titlu schimbat: *O bombă pentru Revelion*), 1981; *Nopți albe pentru Minerva*, 1982; *Întâlnire la „Elizeu”* (cu titlu schimbat: *Întâlnire la Élysée*), 1983; *Anonima de miercuri*,

1984; *Apel din necunoscut*, 1985; *Violeta din safe*, 1986; *Dispariția statuii din parc* (cu titlu schimbat: *Meleania și misterul din parc*), 1987; *Vulturul dincolo de cornul lunii*, 1988; *Să nu ne uităm la ceas*, 1989; *A înflorit liliacul*, 1990; *Crimă prin mica publicitate*, 1991; *Coșmar*, 1992; *O toaletă à la Liz Taylor*, 1992; *Cutia cu nasturi*, 1994; *Poveste imorală*, 1998; *Un blestem cu domiciliu stabil*, 1998; *Telefonul din bikini*, 1999
OLARU Dan Adrian, *Strigătul păunului*, 1999
OLARU Pia, *Drumul spre steaua polară*, 1980
OLĂREANU Costache, *Confesiuni paralele*, 1978; *Ficțiune și infanterie*, 1980; *Avionul de hârtie*, 1983; *Cvintetul melancoliei*, 1984; *Cu cărțile pe iarbă* (cu titlu schimbat: *Sancho Panza al II-lea*), 1986; *Dragoste cu vorbe și copaci*, 1987
OLIN Marcel v. ZAVERGIU Mihail
OLINESCU Alex., *Parfumul de zambile*, 1935; *Milionul lui Prichindel*, 1936
OLLĂNESCU D.C., *Fecior de bani gata* (foileton), 1899
OLT Silvia, *Însemnările unei surori fără diplomă*, 1975
OLTEAN Ion, (*Tudor se desparte de tinerețe*), 1975
OLTEANU Ion, *O salcie cântătoare*, 1987; *Nopțile crinului galben* (fragmentar), 1991; (*Efectul Cimarosa-Mozart*), 1996; *Iarba zăpezilor*, 1996; *Ramă fără tablou* (fragmentar), 1998; *Bună dimineața, speranță*, 1998; *Tăcerea orchestrei*, 1999
OLTEANU Traian, *Însemnări târzii*, 1978; *Adâncul oglinzii*, 1984; *Muntele și piatra*, 1988; *Umbra cuvintelor*, 1990
OLTEO v. TEODORU Olimpia
OMESCU Corneliu, *Pușcoaica*, 1966; *Invidia*, 1967; *Aventurile unui timid*, 1968; *Enigma*, 1970; *Aventurile unui cascador*, 1971; *Planeta fără memorie*, 1978; *Impas*, 1979; *Toți pentru unul*, 1982; *Clopote sub apă*, 1984; *Povestea unui debut*, 1986; *Moștenirea*, 1987; *Munții nu cad*, 1989
OMESCU Monica, (*Omul fără lume*), 1995
ONEA Gheorghe, *Soare și ceață*, 1985
ONICEANU Marius, *Coloana fără sfârșit*, 1990; *Taina lui Zamolxis sau Șansa*, 1993; *Arhanghel și demon*, 1994; *Cazul Benjamin Soroca*, 1994
OPHTAZAR M.C., *O noapte pentru asasini*, 1992
OPRAN Eliza v. MONTE Alba
OPREA Dinu Nicolae v. DALLOCRIN
OPREA Florian, *În legitimă apărare*, 1972 (în colaborare cu Livia ARDELEAN); *Tainele unui dosar*, 1977; *Marea întoarcere*, 1981
OPREA Leonard, *Domenii interzise*, 1984; *Cămașa de forță*, 1992
OPREA Ștefan, *Sechestrații* (fragmentar), 1972; *Procesul manechinelor*, 1974; *Plus sau minus infinitul*, 1978
OPREANU Sabin, *Identități provizorii*, 1992
OPRESCU Horia, *Floare neagră*, 1932
OPRESCU Maria, *Puterea voinței*, 1942
OPRIȘ Mihai, *Auzit-ați d-un Jian?*, 1989 (în colaborare cu Vasile CHIRIȚĂ); *La roata norocului* (în colaborare cu Nicolae-Paul MIHAIL), 2000; *Virginitate*, 2000; *Vioara de sticlă*, 1989 (în colaborare cu Aurora ICSARI)
OPRIȘOR Dumitru, *Intersecția dirijată* (fragmentar), 1985
OPRIȘOR Vasile, (*În voia destinului*), 1933
OPRIȚĂ Mircea, *Argonautica*, 1970; *Nopțile memoriei*, 1973; *Pasărea de lut*, 1976; *Cina cea mai lungă*, 1983
ORDEANU Aurel, *Obsesia Golgotei* (fragmentar), 1985
ORLEA Ioana, *Țestoasa portocalie*, 1969; *Pietre la țărm*, 1972; *Competiția*, 1974; *Cerc de dragoste*, 1977; *Un bărbat în rândul lumii*, 1980 *Perimetrul zero*, 1991 (semnat Oana ORLEA); *Zagam* (fragmentar), 1992 (semnat Oana ORLEA); (*Otrava din memorie*), 1994 (semnat Oana ORLEA)
ORLEANU Ada, *Cavalerul libertății*, 1968; *Atunci au tras toate clopotele*, 1970; *Bun rămas, crânguri de alun*, 1973; *Doi ani de cutezanță*, 1981; *Evadare în timp*, 1984; *De veghe la Dunăre și mare*, 1987; *Rotirea anotimpurilor*, 1987; *Ieșirea din normal* (fragmentar), 1989
ORLEANU Ion Petru, *Aventura vieneză* (foileton), 1938
OTTESCU Constantin, *Un spion la curtea lui Ștefan cel Mare*, 1993
OTTESCU Nicolae I., *Nunta de aur*, 1941; *Homer*, 1943
OȚOIU Adrian, *Coaja lucrurilor sau Dansând cu Jupuita*, 1996
OVEZEA Constantin, *Robotul*, 1991

P

P.P…u, *Contraste caracteristice sau o episodă din viața română* (foileton), 1882; *Olga sau o Episodă din viața rusească* (foileton), 1882
PADINA Rodica, *Gura de lup*, 1974; *Venus cocteil*, 1976; *Adevăr, idolul meu*, 1984; *Cea mai frumoasă noapte*, 1984
PADY, *Cântec de iubire*, 1998
PAL Andrei, *Miercurea cea înaltă* (fragmentar), 1996
PALADE Rodica, *Iarna, vietățile*, 1987
PALADI Ruxanda, *Cutia cu mărgele*, 1987
PALAGHIU Mircea, *Sublima Sora Camelia*, 1975; *Arhipelagul Alexandru*, 1976; *Petrecere la Mirmidon*, 1979; *La revedere, Cassiopeea!*, 1980
PALER Octavian, *Viața pe un peron*, 1981; *Un om norocos*, 1984; *Viața ca o coridă*, 1987; (*Deșertul, pentru totdeauna*), 1997
PALLADE Maria S., *Din umbra vieții*, 1927 (semnat Maria S. PALLADE-GALAȚI); *Numerus clausus*,

1927 (semnat Maria S. PALLADE-GALAȚI); *Lucia*, 1933; *Pentru tine*, 1935; *Vraja patimei*, 1936; *Pe malul mării*, 1937; *Suzana*, 1939; *Numai o primăvară*, 1941
PALLADE-GALAȚI Maria S. v. PALLADE Maria S.
PAMFILE Maria, (*Ea către el*), 1919
PANAITE Radu, *O dispariție ciudată*, 1984
PANAITESCU C., *Pașaport pentru Brazilia* (foileton), 1947 (în colaborare cu Valeriu POPOVICI)
PANAITESCU Horia, *Arderi*, 1959; *Când te uiți în oglindă* (cu titlu schimbat: *Adevărul fiecăruia*), 1967; *Unde ești Eli?*, 1969; *Cu duhul blândeții*, 1970; *„Amândoi la Stratford”*, 1972; *„Probleme personale”*, 1974
PANAYOTIS Takis, *Nu mă sperii domnule, alibi!*, 1990; *Nu vă obrăzniciți*, 1991; *S-a ucis în jurul tău, Church?*, 1991; *Afacerea Pussycat*, 1992; *Un weekend ratat*, 1992
PANĂ Ion Gh., *Asaltul*, 1975; *Radio Donau nu mai transmite*, 1975; *Zile și nopți între a fi și a nu fi*, 1990
PANCO Gheorghe, *O trufie modestă*, 1973 (în colaborare cu Anca BURSAN)
PANCU-IAȘI Octav, *Marea bătălie de la Iazul Mic*, 1953; *Cartea cu ochi albaștri*, 1959
PANDELE Ion, *America cea de toate zilele*, 1999
PANDELEA B., *Cucuta*, 1979; *Tăcerea pământului*, 1982; *Primăvara tuturor*, 1985
PANDREA Petre, *Tractorul* (fragmentar), 1932; *Tragedia de la Mărgărițești* (fragmentar), 1998
PANDURU Ion Florian, *Au murit poveștile, Siminico*, 1983; *Sub merii sălbatici*, 1988
PANDURU Riri Margareta, *Timorare*, 1999
PANIȘ Anatolie, *Două treimi din viață sau Romanul unui om de peste 40 de ani*, 1980; *Hoții de pădure*, 1982; *Ceasul*, 1984; *Domnișoara*, 1990; (*Grinda*), 1991; *Dincolo de Lisabona* (cu titlu schimbat: *Ultimul tren spre România*), 1992; *Să îngropăm trecutul*, 1994; *Bătrânii nu mai sunt utili*, 1997
PANTAZI Alecu, *Să vezi Napoli…*, 1990
PANȚU I.C., *Liniștea casei*, 1890
PAPADAT-BENGESCU Hortensia, *Balaurul*, 1923; *Fecioarele despletite*, 1926; *Concert din muzică de Bach*, 1927; *Drumul ascuns*, 1932; *Logodnicul*, 1935; *Rădăcini*, 1938; *Străina* (fragmentar), 1942; *Arabescul amintirii*, 1986
PAPADOPOL N., *Clasa a VII-a B* (fragmentar), 1937; *Regele Myr*, 1937
PAPAHAGI N., *Moșneagul de la munte*, 1904 (în colaborare cu Jules BRUN)
PAPATANASIU N., *Catarge*, 1941; *Sonată dobrogeană*, 1942; *S.O.S. Expediția pe Everest în primejdie*, 1943
PAPILIAN Alexandru, *Dihorul*, 1970; *Micelii*, 1980; *Capricii*, 1983; *Ex*, 1993; *Paharul cu muște*, 1997
PAPILIAN Victor, *Ne leagă pământul*, 1926 (semnat Sylvius ROLANDO); *În credința celor șapte sfeșnice*, 1933; *Fără limită*, 1937; *Chinuiții nemuririi*, 1976; *Bogdan infidelul*, 1982; *Coana Truda*, 1988
PAPU Letiția, *Cercul alb*, 1945; *Anii iubirii*, 1955; *Sub arșița verii*, 1957; *Între două oglinzi*, 1965; *Succes*, 1971; *Moartea tânărului veteran*, 1978
PARAPIRU Teodor, (*Duminica*), 1971; *Absolvent* (fragmentar), 1976; *Medalionul*, 1979 (semnat Th. PARAPIRU); *Copacii de cristal*, 1981; *Suspiciune*, 1984; *Acvariul cu pești exotici*, 1987; *Mieii tunși zero rămân repetenți*, 1990
PARAPIRU Th. v. PARAPIRU Teodor
PARASCAN Constantin, *Ușile nopții*, 1981; *Gimnastica umbrelor* (fragmentar), 1982; *Sufletul nostru dintâi*, 1984; *Vămile iubirii*, 1988; *Orga de argint*, 1994
PARASCHIVESCU Radu, *Balul fantomelor*, 2000; *Efemeriada*, 2000
PARAȘCANU Ion, *Glia însângerată*, 1942
PAPAZOLESCU George, *Roma în flăcări*, 1992
PARDĂU Platon, *Scara lui Climax*, 1970; *Ore de dimineață*, 1972; *Aproapele nostru, aproape*, 1973; *Ciudata mișcare a inimii în aprilie*, 1974; *Mergând prin zăpadă*, 1974; *Cercul*, 1975; *Conversații patetice* (fragmentar), 1976; *Cu ochii dragostei*, 1976; *Minunata poveste a dragostei preafericiților regi Ulise și Penelopa*, 1978; *Scrisorile imperiale*, 1979; *Omul coborât din turn*, 1980; *Diavolul de duminică*, 1981; *Limita de vârstă*, 1982; *Tentația*, 1983; *Rezerva specială*, 1984; *Ultima tentație*, 1985; *Portretul*, 1986; *Scrisorile venețiene*, 1987; *Bănuitele primejdii*, 1988; *Victoria lui Manoliu*, 1990; *Pașaport pentru Australia*, 1991; *Avocatul diavolului*, 1993; *Condotierul*, 1994; *Omul de la Interpol*, 1994; *Muza Clio*, 1996; *Cartea morții*, 1999; *Hana*, 2000
PAS Ion, (*Gheorghe Ciungu*), 1923; *Povestea unei fete*, 1927; *Omul de mâine*, 1929; *Nicușor*, 1931; *Veșnicul învins*, 1931; *Păsărică, draga mea*, 1939; *Zilele vieții tale*, 1949; *Lanțuri*, 1950
PASĂRE Despina Luiza, *Singurătatea gheișelor* (fragmentar), 1997
PASCANU Viorel Olivian, (*Orgoliu*), 1998
PASCU Adrian, *Barbu Lăutarul*, 1939; *Petru-Vodă Rareș*, 1939
PASCU Al., *Unde?* (fragmentar), 1994
PASCU Dumitru T., *Zefirin* (fragmentar), 1942
PASCU Ioan, *Afacerea Grossmann* (foileton), 1991
PASTOR Constantin, *Fluviul* (fragmentar), 1968

PATAPIEVICI H.-R., *Viața la șaptesprezece ani* (fragmentar), 1996
PAUL Andrei, *Hârjoana* (fragmentar), 1985; *Proiect de jucărie* (fragmentar), 1994, (Partida de tăiat lemne), 1996
PAV Petronius M., *Iubire până la mormânt sau martirizarea unei englezoaice pentru un german*, 1915
PAVEL Eudochia, *Atlantida: aur și oricalc*, 1998; *Abaris și nava cosmică*, 2000
PAVEL Lică, *Balena de aur*, 1984
PAVEL Vasile, *Întoarcere la castel*, 2000
PAVELIN Marta, *Cealaltă Marie*, 1939
PAVLOVICI Vlad, (*Baraca tificilor*), 1991
PĂCĂȚEANU-RUBENESCU Aurelia, *Lilian* (foileton), 1897
PĂCURARIU Francisc, *Furtună sub Detunata*, 1957; *Labirintul*, 1974; *Ultima călătorie a lui Ulise*, 1976; *Timpul și furtunile*, 1978; *Tatuajele nu se lasă la garderobă*, 1982; *Geneza*, 1983; *Întâlnirea*, 1989; *Sindbad Corăbierul* (fragmentar), 1993
PĂCURARIU Monica-Minodora, *Gânditorul*, 1999
PĂCURARIU Petru, *Pași de voie*, 1993; *Un grind pe Mississippi*, 1995; *Pașii umbrelor*, 1997; *Stăpânul împărăților*, 1997; *Rezervația de zebre*, 1998
PĂDUREAN Mia, *Florile nu mor niciodată*, 1996; *Amar și nădejde*, 1997
PĂDUREANU Constantin, *Speranța*, 1997
PĂDUREANU Ion Bujor, *Interogatoriu la iubire*, 1972
PĂDURELEANU Mircea, *Condotierul*, 1998; *Fântâna însetaților*, 1999
PĂLĂȘESCU Maria Mirela, *Histria și… Cezar*, 1996 (în colaborare cu Mircea Ștefan PĂLĂȘESCU)
PĂLĂȘESCU Mircea Ștefan, *Histria și… Cezar*, 1996 (în colaborare cu Maria Mirela PĂLĂȘESCU)
PĂLTINEANU Gellu, *Casa dintre arbori*, 1992; *Vipera cu corn*, 1993; *Agonia ursului*, 1996; *Bărbatul din munți*, 1999
PĂRUȘ Marcel, *Pasărea care râde*, 1970; *Noaptea* (fragmentar), 1971; *Geamandura*, 1974; *Vâltoarea*, 1975
PĂSCĂLUȚĂ Octavian, *Păunul de aur*, 1957; *Ucigașul va veni singur*, 1968
PĂSTORESCU S., (*Întrunirea de la Fraternitatea*), 1938
PĂTRAȘCU Horia, *Petrecerea*, 1982; *Cabana*, 1983
PĂUN Gheorghe, *O mie nouă sute nouăzeci și patru sau Schimbarea care nu schimbă nimic*, 1993; *Oglinzi mișcătoare*, 1994; *Hotel Anghila*, 1994 (semnat George PEACOCK)
PĂUN Stelian, *Pământ sălbatic*, 1966; *Fața lumii*, 1971; *Primăvară în infern*, 1981; *Cloșca cu puii de aur*, 1983
PĂUNESCU Adrian, *Cărțile poștale ale morții*, 1970; (*Doi și mutul*), 1975
PĂUNESCU Andrei, *Nicio șansă*, 1999
PĂUNESCU Ilie, *Viața lui Vasilache* (foileton), 1945
PĂUNESCU-ULMU T., *Viața tragică și romanescă a lui Eminescu*, 1928
PÂRVU Nicolae, (*Podul*), 1959
PÂRVU Ștefan, *Cale și drum* 1980; *Casa dintre spini*, 1985
PÂRVULESCU Maria, *Generația sănătoasă* (fragmentar), 1937
PÂRVULESCU Nicolae, *Aniversare*, 1982; *Fotoliul vacant*, 1986
PÂRVULESCU Tinu, *Prima-Vera*, 1995; *Șoapta piticului*, 1999
PEACOCK George, v. PĂUN Gheorghe
PECICAN Alexandru, *Oracolul din Delphi* (fragmentar), 1985; *Razzar* (în colaborare cu Ovidiu PECICAN), 1999
PECICAN Ovidiu, *Eu și maimuța mea*, 1990; *Zoom* (fragmentar), 1992; *Cealaltă parte a nopții* (fragmentar), 1995; (*Nouă sute nouăzeci și nouă de minciuni*), 1998; *Razzar* (în colaborare cu Alexandru PECICAN), 1999
PELIMON Al., *Hoții și hagiul*, 1853; *Bucur, istoria fundării Bucureștilor*, 1858; *Jidovul cămătar*, 1863; *Catastrofa întâmplată boierilor în Muntele Găvanul – 1821* (cu titlu schimbat: *1821*), 1864; *Revoluțiunea română din anul 1848 – Mușătoiul*, 1868; *Matei-Vodă la monastirea Sadova*, 1870; *Un funcționar sinucis*, 1873; *Trei sergenți*, 1879
PELIN Eugen, *Triumful iubirii*, 1993
PELIN Mihai, (*Recviem pentru Clara*), 1967; *Mercenarii* (fragmentar), 1969; (*Un prag măturat*), 1977
PELMUȘ Constantin, *Căminul fără muzică* (fragmentar), 1930; *Adolescență* (fragmentar), 1932
PELTZ I., *Meșterul viață* (fragmentar), 1918; *Viața cu haz și fără a numitului Stan*, 1928; *Horoscop*, 1932; *Amor încuiat*, 1933; *Calea Văcărești*, 1933; *Foc în Hanul cu tei*, 1934; *Actele vorbește*, 1935; *Moartea tinerețelor*, 1935; *Nopțile domnișoarei Mili*, 1935; *De-a bușilea*, 1936; *Țară bună*, 1936; *Pui de lele*, 1937; *De-a viața și de-a moartea*, 1942; *Israel însângerat*, 1946; *Vadul fetelor*, 1949; *Max și lumea lui*, 1957; (*Așa și pe dincolo*), 1958; (*Prăbușiri și înălțări*), 1960; (*La Muntele de pietate*), 1965; *Treceri și petreceri*, 1980
PENESCU Lucian, *Diamante în umbră*, 1975; *O floare pentru eternitate*, 1977; *Jocul nopții*, 1978; *Taina*, 1980
PERELIGHIN George, *Soție de campanie*, 1946
PEREȘ Pavel, *Mai mult decât o șansă*, 1985; *Pasărea purpurie a dragostei*, 1986; *Pentru toate acestea*, 1987; *Să ajungi înaintea răsăritului de soare*, 1989

PERETZ Erastia, *Îmi placi!...*, 1933; *Stele căzătoare*, 1946
PERPESSICIUS Dumitru S., *Fatma sau Focul de paie* (fragmentar), 1969
PERȘA Dan, *Vestitorul*, 1997; *Cronică naivă* (fragmentar), 1998; *Șah orb*, 1999
PETALA Mircea, *Trece-trece regimentul 10* (fragmentar), 1938
PETCU Costel, *Dinspre noapte înspre zi sau Singur printre eroi*, 1991
PETCUȚ-BONDOC Tudora, *Tata*, 1979
PETEAN Mircea, *Cartea întâlnirilor* (în colaborare cu Andreas WELLMANN), 1999
PETOLESCU Nicolae, *Deturnarea*, 1980
PETRAN Iosif, *Contratimp*, 1968; *Faruri de ceață*, 1970; *Moartea a doua*, 1971; *Portul pustiu*, 1997
PETRA-PETRESCU Horia, (*Barcarolă*), 1907
PETRARU Victor, *Al doilea mormânt*, 1999
PETRAȘCU Nicolae, *Marin Gelea*, 1905
PETRAȘINCU Dan, *Iubire bolnavă* (fragmentar), 1933; *Sângele*, 1935; *Monstrul* (cu titlu schimbat: *Copilăria cu umbre*), 1937; *Fata morgana* (fragmentar), 1939; *Miracolul*, 1939; *Cora și dragostea*, 1943; *Gratificații* (fragmentar), 1944; *Timpuri împlinite*, 1947; *Omul suspect* (fragmentar), 1995
PETRE F.M., *Chiriașii doamnei Bârsan*, 1942
PETREANU Eugenia N., *Copii din flori*, 1932; *Novina Donai*, 1932; *De sine stătător*, 1933
PETRESCU Adrian, (*Pătratul de sârmă*), 1998
PETRESCU Alexandru, *Călătoria continuă*, 1984; *Cetățile mele*, 1990; (*Întâlnire în tren*), 1993
PETRESCU Aurel, *Neamul Basarabilor*, *Sub soarele pământului*, 1987; *Dromichet*, 1988; *Apocalips*, 1991; *Ondina* (fragmentar), 1995
PETRESCU Camil, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, 1930; *Patul lui Procust*, 1933; *Un om între oameni*, 1953
PETRESCU Cezar, *Întunecare*, 1927; *Simfonia fantastică*, 1929; *Calea Victoriei*, 1930; *La Paradis general*, 1930; *Baletul mecanic*, 1931; *Kremlin*, 1931; *Pământ și cer*, 1931; *Fram, ursul polar*, 1932; *Greta Garbo*, 1932; *Miss România*, 1932; *Plecat fără adresă*, 1932; *Apostol*, 1933; *Oraș patriarhal*, 1933; *Duminica orbului*, 1934; *Cheia visurilor*, 1935; *Luceafărul sau Romanul lui Eminescu*, 1935; *1907*, 1937; *Ochii strigoiului*, 1942; *Carlton*, 1944; *Adăpostul Sobolia*, 1945; *Căpitanul Hartular* (fragmentar), 1945; *Omul de zăpadă*, 1945; *Războiul lui Ion Săracu*, 1945; *Tapirul*, 1946; *Neghiniță*, 1949; *Statuia libertății* (fragmentar), 1952; *Ajun de revoluție 1848*, 1954; *Oameni de ieri, oameni de azi, oameni de mâine*, 1955; *Vladim sau drumul pierdut*, 1962; (*O întâmplare ciudată*), 1978 (în colaborare cu G. CĂLINESCU)
PETRESCU Const. C., *A treia crimă*, 1933; *Mâna cu patru degete* (în fascicule), 1933
PETRESCU D.M., *Drum în timp*, 1993
PETRESCU Dan, *Bucăți alese* (fragmentar), 1990
PETRESCU Florin, *La malul apelor*, 1953
PETRESCU Hamilcar, *Ochii de piatră*, 1973; *Lăute de întuneric*, 1977; *Lăute de lumină*, 1979; *Cenușă și lăute*, 1983
PETRESCU Ioana, *Fapt divers*, 1937; *Joc de oglinzi*, 1943; *Omul din lună Mikluho Maklai*, 1959; *Ua-Naasse, cântecul libertății*, 1964; *Măgura Vulpii*, 1968; *Soarele târziu*, 1975; *Marco Polo – messer Milione*, 1984; *Firul neîntrerupt*, 1988
PETRESCU Leonid, *Autobuzul profesorului*, 1964; *Nu căutați eroul!*, 1967
PETRESCU Lucian P., *Judecata lui Orfeu* (fragmentar), 1981; *Haos. Despre imprescriptibila vinovăție a obiectelor*, 1998
PETRESCU Lucreția, *Mărăcini*, 1937
PETRESCU Mircea Alexandru, *Ne așteaptă morile de vânt*, 1945; *Jurnal de campanie nefăcută* (fragmentar), 1947; *Spre toamnă*, 1974
PETRESCU Radu, *Matei Iliescu*, 1970; *O singură vârstă*, 1975; *Ce se vede*, 1979
PETRESCU-VRANCEA Vintilă, *Miron Șendrea* (fragmentar), 1933
PETRI Aurel, *Ani de cumpănă*, 1971
PETRIA Petre, *Tinerețea, drumul vămilor*, 1994; *Corabia destinului*, 1999
PETRINGENARU Octavian, *Din viața lui Răzvan Bodogan*, 2000
PETRINI Ion, *Vulturul nu suferă lanțul*, 1974
PETRIȘOR Marcel, *Măreasa*, 1975; *Crișan*, 1977; *Temeri*, 1985; *Căruța cu scânduri*, 1990; *Memorii*, 1991
PETRU Luminița, *Chițibuș și Boroboață*, 1978 (în colaborare cu Ștefan POPESCU); *Ultimul mușatin*, 1987; *Permis de conducere*, 1998
PHOTIADI Const., *Un sfânt* (foileton), 1907
PIEPTEANU Al. Gr., *Răscruce*, 1937
PIETRARU George, *Miu haiducul*, 1968
PIETREANU, Florin, *Pasărea de argint*, 1987
PILLAT Dinu, *Tinerețe ciudată*, 1943; *Moartea cotidiană*, 1946
PILLAT Monica, *Cei 13 și misterul*, 1968; *Corabia timpului*, 1976
PINGUIN, v. DUMBRĂVEANU A.
PINTEA Radu, *Aerostatul inocenților*, 1981; *Tanker* (fragmentar), 1988; *Țărmul homarului*, 1996
PINTILIE P., *Paiațe și oameni*, 1958 (în colaborare cu A. IOSEFINI); *Liziera* (fragmentar), 1978

PIRU Al., *Cearta*, 1969
PIȘCU Daniel, *Mă cheamă păsările*, 1999
PITUȚ Gheorghe, *Aventurile marelui motan criminal Maciste*, 1983
PIȚIGOIU, *Misterele globului terestru* (foileton), (în colaborare cu ȘANDRENAGOR, SINGAPMA & CIOCÂRLIE), 1897
PIU G., *Figurine în spasm* (fragmentar), 1933
PÎTEA Florin, (*Gangland*), 1999
PLĂEȘU Ion, *Copilul din oglindă* (fragmentar), 1943
PLĂEȘU, Dan, *Veghea*, 1985; *Lucrare de control la istorie*, 1989
PLĂMĂDEALĂ Leonida, *Trei ceasuri în iad*, 1970
PLESCĂU Adrian N., *Am stat cu femeia față în față*, 2000
PLEȘEA Gabriel, *Aruncă pâinea ta pe ape*, 1994; *Imposibila reîntoarcere*, 1996; *Dosarul cu bârfe*, 2000
PLEȘEA Tim., *Măria sa cetățeanul*, 1938
PODARU Aurel, (*Iosif și Maria*), 1999
PODGOREANU Anca Midia, *Dacă aștepți în spărtura luminii* (fragmentar), 1987
PODINĂ Silviu, *Mlaștina*, 1953
POENARU Emil, *Complot la Sarmisegetusa*, 1973; *Sala de așteptare*, 1974
POIANĂ-NĂSTURAȘ Volbură, *Din stejar, stejar răsare*, 1935
POISSON DU SÉRAIL, *Sake haiducul sau asasinarea unui om politic care trăiește* (foileton), 1908
POLICALĂ Gheorghe, *Cu si bemol la cheie*, 1938; *Fruct oprit*, 1941
POP Augustin, *După miracol* (fragmentar), 1999
POP GIUVARA Antoaneta, *Porțile dimineții*, 1989
POP Ionel, *Inima pădurii*, 1986
POP Maria, *Berbecele timpului*, 1993; *Fascinație în negru*, 1995; *Bărbatul copacilor mei*, 1999; *Caina sau Surorile Krețov*, 2000
POP Mihail, *Undeva... pe un țărm*, 1943; *La vest de Majorca*, 1957; *Anii de foc* (fragmentar), 1958 (în colaborare cu Nicolae MANEA); *Ultimul minut*, 1958
POP Mircea, *Aventuri cu uliul Sam*, 1971
POP NAN Maia, *Lăsați privighetorile să cânte*, 1985; *Statornicia pământului*, 1989
POP Octavian, *Gânduri*, 1996
POP Sânziana, *Fără tine în paradis* (fragmentar), 1969; *Serenadă la trompetă*, 1969
POP Simion, *Triunghiul*, 1964; *Orga de bambus*, 1966; *Criza de timp*, 1969; *Amfora sabină*, 1970; *Marșul alb* (cu titlu schimbat: *Luptătorul fericit și iubirea lui pătimașă*), 1974; *Bestiariu*, 1981; *Student la istorie*, 1985; *Excelența Sa*, 1997
POP TARNIȚA Ștefan, *Oșenii*, 1983
POP Vasile, *Doar o seară?*, 2000
POP Vasile, *Domnița Viorica*, 1905; *Grozăviile poliției noastre sau România în fața unui război din cauza unor documente furate* (foileton), 1909 (semnat C. FULGER); *Cuza-Vodă* (în fascicule), 1910 (semnat Constantin FULGER); *Un tron pentru o iubire* (foileton), 1910 (semnat Const. FULGER); *Dramele stațiunilor balneare din România* (foileton), 1911 (semnat Const. FULGER); *„Noi suntem sclave”* (foileton), 1912; *Americana îndrăgostită*, 1920; *Cuceritorul de inimi*, 1921; *Cum iubește o fată*, 1921; *Vândută de propria-i mamă*, 1922; *Eroii lui Mihai Viteazul*, 1931
POP-FLORANTIN Ion, *Romeo*, 1873; *Decebal*, 1882; *Horea*, 1885; *Avram Iancu, regele Carpaților, continuatorul operii lui Horia*, 1891
POPA Cornel George, *Dobitocul de țânțar*, 1996, *Nesimțitul*, 1997
POPA Doina, *Apelul de seară*, 1985
POPA Dumitru Radu, *Traversând Washington Square*, 1999
POPA HOMICEANU Vasile, *Iarna, pentru cine mor vulpile*, 1992; *Imposibilă, pânda*, 1993; *Cea mai credibilă moarte*, 1995; *Ninge de Paști în paradis*, 1996; *Patimi în labirint*, 1997; *Infernul albastru*, 1999
POPA Ioan, *Robi pe Uranus*, 1992; *Cerul și pământul de acasă*, 2000
POPA Marian, *Doina Doicescu și Nelu Georgescu*, 1977; *Podul aerian*, 1981
POPA Mihail P., *Orfani de Dumnezeu?*, 1996
POPA Mircea Matei, *Condamnat la fericire*, 1996
POPA Mircea, *Roșu de Hunedoara* (fragmentar), 1974
POPA Nikolaus, *Marele bluff*, 1998
POPA Octavian, *Etajul zece*, 1974; (*În ziua plecării*), 1976; *Zile fără sfârșit*, 1979; *Frații Topan*, 1982
POPA Sextilia, *Plutind între două lumi*, 1997; *Puterea dragostei*, 1999
POPA Vasile, *Femeia care a ucis*, 1939
POPA Victor Ion, *Floare de oțel* (cu titlu schimbat: *A fost odată un război*), 1930; *Velerim și Veler Doamne*, 1933; *Sfârlează cu fofează*, 1936; *Casa cu opt femei* (fragmentar), 1939; *Maistorașul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu*, 1939
POPA-BOTOȘANI Vasile, *Ipocrit!*, 1933
POPA-COHUȚ Eugenia, *Am să fiu pasăre*, 1977; *Prietenii lui Ștefănuț*, 1984
POPESCU Adrian, *Tânărul Francisc*, 1992; *Cortegiul magilor*, 1996
POPESCU Alexandru Dan, *Fiesta non stop*, 1991
POPESCU Alexandru Dan, *Și noi am purtat lodene*, 1982; (*Spovedania lui nea Pieptan*), 1987
POPESCU Andreea, *Mireasă de mai*, 2000
POPESCU Aurelian, *Dreptul la viață*, 1979

POPESCU Cristian Tudor, *Vremea mânzului sec*, 1991
POPESCU Cristian-Tiberiu, *Fețele*, 1997
POPESCU D.S., *Din umbra satelor*, 1936
POPESCU Dumitru Radu, *Zilele săptămânii*, 1959; *Vara oltenilor*, 1964; *F*, 1969; *Cei doi din dreptul Țebei*, 1973; *Vânătoarea regală*, 1973; *O bere pentru calul meu*, 1974; *Împăratul norilor*, 1976; *Ploile de dincolo de vreme*, 1976; *Viața și opera lui Tiron B.*, 1980; *Orașul îngerilor*, 1985; *Dumnezeu în bucătărie*, 1994; *Truman Capote și Nicolae Țic*, 1995; *Paolo și Francesca și al treisprezecelea apostol*, 1998; *Săptămâna de miere*, 1999
POPESCU Dumitru, *Pumnul și palma*, 1980; *Muzeul de ceară*, 1984; *Vitralii incolore*, 1985; *Cenușa din ornic*, 1988
POPESCU Emilian, *Durere și ură!*, 1918
POPESCU Florentin, *Puii de urs nu merg cu automobilul*, 1989
POPESCU HOLBAN Ileana, *Și totuși… happy-end*, 1992
POPESCU Iosif, *Petru Cazacul* (foileton), 1879
POPESCU Iulia, *Numărând trecute clipe*, 1995
POPESCU Lorin, (*Noapte apocaliptică*), 1937; (*Ispășiri*), 1940
POPESCU Margareta, v. SUCHIANU D.I.
POPESCU Marieta, *Flori de cala* (fragmentar), 1936
POPESCU Mircea, *Dosarul „Căprioarei aurii”*, 1968; *Dosarul E.20 în pericol*, 1971; *Sfărâmătorul de stânci*, 1971; *Secretul Elizei Dornescu*, 1975; *Iarba din fața casei*, 1980
POPESCU N.D., *Radu al III-lea cel Frumos*, 1864; *Moartea lui Mihai Viteazul* (fragmentar), 1867; *Dragostea străinilor și patriotismul ambițioșilor* (fragmentar), 1872; *Iancu Jianul, căpitan de haiduci*, 1873; *Mihnea-Vodă cel Rău* (*1508–1510*) (fragmentar), 1873; *Alexandru Lăpușneanu, domnul Moldovei* (*1553–1568*) (fragmentar), 1875; *Don Juanii Bucureștilor. Jujuca* (fragmentar), 1875; *Mircea cel Bătrân* (fragmentar), 1876; *Moștenitorul lui Radu Negru* (fragmentar), 1876; *Amasoana de la Rachova*, 1879; *Prisonierul român de la Plevna*, 1879; *Miul haiducul*, 1881; *Tunsul haiducul* (cu titlu schimbat: *Tunsu, căpitan de haiduci*; *Tinerețea lui Tunsu haiducul*), 1881; *Bujor haiducul* (cu titlu schimbat: *Moartea lui Bujor haiducul*; *Bujor căpitan de haiduci*; *Voinea Voinicul sau Tinerețea lui Bujor*), 1882; *Codreanu haiducu*, 1882; *Meșterul Manole sau Fundarea monastirii Curții de Argeș*, 1882; *Banul Mărăcine*, 1885; *Constantin Brâncoveanu*, 1885; *Radu al VII-lea de la Afumați* (*1521–1529*) (fragmentar), 1885; *Testamentul lui Petru cel Mare* (fragmentar), 1885; *Epoca lui Dimitrie Cantemir, domnul Moldovei* (*1674–1711*) (fragmentar), 1886; *Epoca Mavrocordaților* (*1711–1760*) (fragmentar), 1887; *Fata de la Cozia*, 1887; *Iancu Jianu, zapciu de plasă*, 1887; *Santinela de la Grivița*, 1887; *Epoca Ghiculeștilor* (*1733–1777*) (fragmentar), 1889; *Sora de caritate*, 1889; *Căpitan Buzdugan*, 1890; *Primul rănit*, 1890; *Epoca derbedeilor și a apelpisiților* (*disperaților*) *precum și evenimentele care au urmat după dânsa* (*1792–1808*) (fragmentar), 1891; *Boierii haiduci*, 1892; *Botezul de sânge*, 1892; *Maria Putoianca*, 1892; *Peneș Curcanul*, 1892; *Războiul dintre haiduci și ruși*, 1892; *Epoca nedumeriților* (fragmentar), 1893; *Radu Anghel*, 1893; *Bătălia de la Călugăreni*, 1894; *Moartea lui Iancu Jianu, căpitanul de haiduci*, 1894; *Tâlhăriile banditului Mihale Bunea, născut în comuna Roșu, districtul Ilfov*, 1894 (semnat D.P.); *Junețea lui Mihai Viteazul*, 1895; *Mihai Viteazul și călăul*, 1895; *Corbea*, 1899; *Drama din Sevastopol*, 1899; *Isprăvile tâlhărești ale lui Nicolae Grozea, Dumitru Lungu și Ioniță Tunsul*, 1909; *Tinerețea lui Iancu Jianul, vestit căpitan de haiduci*, 1909; *Iancu Jianu, polcovnic de poterași*, 1910; *Scăparea lui Iancu Jianu din ocna părăsită*, 1911; *Dragostea lui Iancu Jianu cu Smaranda Gălășeasca*, 1916; *Prinderea lui Iancu Jianu căpitanul de haiduci*, 1916
POPESCU Panait, *Măscăriciul șchiop*, 1970
POPESCU Paul D., *Sfântuleț*ul, 1993
POPESCU Petru Demetru, *Trimisul lui Brâncoveanu*, 1984
POPESCU Petru, *Prins*, 1969; *Dulce ca mierea e glonțul patriei*, 1971; *Șoseaua cerului* (fragmentar), 1971; *Să crești într-un an cât alții într-o zi*, 1973; *Sfârșitul bahic*, 1973; *Sub temelii* (fragmentar), 1973; *Copiii Domnului*, 1974; *Înainte și după Edith*, 1993; *Revelație pe Amazon*, 1993
POPESCU Răsvan, *Omul cu cioc și ghiare*, 1995; *Prea târziu*, 1996
POPESCU Romeo, (*Floarea teiului*), 1968; *Moartea faraonului*, 1979; *Cu fața spre oameni*, 1983
POPESCU Simona, *Exuvii*, 1997
POPESCU Sp., *Om nou* (fragmentar), 1906
POPESCU Ștefan I., *Răzbunarea*, 1924
POPESCU Ștefan, *Premieră de gală*, 1957; *Pașala*, 1968; *Pajura cu două capete*, 1977; *Chițibuș și Boroboață*, 1978 (în colaborare cu Luminița PETRU); *Sfetnic de taină*, 1985; *De din vale de Rovine*, 1986; *Până la marea cea mare*, 1988
POPESCU Titu, *Un an cât o speranță*, 1992
POPESCU Titus, *Ghirlande cu pelin*, 1995; (*Sunt fiul pământului*), 1997
POPESCU Tudor, *Ultima aventură*, 1957; *Un băiat privește marea…*, 1960; *Drum fără întoarcere*,

1963; *Vulpea simte capcana*, 1964; *Ecuația cu trei necunoscute*, 1965; *„H.W." își caută umbra*, 1965; *Brățara de cretă*, 1966; *Un dac la Roma*, 1967; *Doi domni fără umbrele*, 1971; *Turistul siguratic*, 1974; *Urcușul*, 1975; *Cel mai isteț, cel mai viteaz*, 1978
POPESCU Vlad T., (*Animale ridicole*), 1990; *Vrăjitoarele grase nu sunt arse pe rug*, 1998
POPESCU-BOGDĂNEȘTI N., *Omor scuzabil?!...*, 1967; (*Numai două ore*), 1972; *Trandafiri pentru altădată*, 1981
POPESCU-MALDĂR I., *Didina*, 1941
POPESCU-PUȚURI I., *După furtună*, 1946 (semnat I. PUȚURI); *Orbecanii*, 1950 (semnat I. PUȚURI); *Vestitorii primăverii*, 1956; *Se naște întrebarea*, 1961; *Ideile nu mor nici în sicriu*, 1963
POPESCU-TELEGA Al., *Rătăcirea lui Ion Vancea*, 1926; (*Un tânăr din provincie*), 1929
POPIN Doru Eugen, *Castelul de nisip* (fragmentar), 1989
POPIȚA Lidia, *Vai celui singur!*, 1990
POPOVICI Alexandru, *Nimeni nu moare de două ori* (fragmentar), 1973
POPOVICI Aurel, *Azi 1933*, 1933; *Încleștare* (fragmentar), 1941
POPOVICI Doru, *Cântec în extaz*, 1974; *Prea târziu...*, 1979; *Vis de iubire*, 1995
POPOVICI Eliana, *Cinstiți meșteri mari...*, 1986; *Scara în spirală*, 1990
POPOVICI Gheorghe, *Paharul puterii*, 1990
POPOVICI Mărioara, *Șansa ultimei clipe*, 1999
POPOVICI Omer, *Mascarada minciunii*, 1943
POPOVICI Petre, *Haina de piele* (fragmentar), 1979; *Ruptura*, 1981
POPOVICI Sebastian, *Vătaful Neculai*, 1943
POPOVICI Titus, *Străinul*, 1955; *Pământul e aproape rotund* (fragmentar), 1956; *Setea*, 1958; (*Întâmplări*), 1964; *Puterea* (fragmentar), 1965; *Mihai Viteazul*, 1969; (*Moartea obiectelor fericite*), 1972; *Judecata*, 1984; *Cutia de ghete*, 1990; *Echinocțiul de iarnă* (fragmentar), 1991; *Cartierul Primăverii – cap sau pajură*, 1998; *Disciplina dezordinii*, 1998
POPOVICI Valeriu, *Pașaport pentru Brazilia* (foileton), 1947 (în colaborare cu C. PANAITESCU)
POPOVICI Vavila, *Binele și Răul*, 1997; *Albumul cu fotografii*, 1999
POPP Corneliu, *Eu și statuia mea*, 1941
POPP Geta, *Iubiri*, 1934
POPPER Ioan, *Taina albă*, 1956
POPPER Jacob, *Omul și umbra*, 1992; *Estrellita și Regele Țării de Foc*, 1993; (*În camera secretelor*), 1999
POP-SÂRBU Ana, (*Matei, peregrinul*), 1975; (*În cotloanele timpului*), 1980; *Melancolii clandestine* (fragmentar), 1982
PORA N., *Măscărici*, 1933; *Cântec de sirenă*, 1934; *Stigmat*, 1940
PORSENNA N., *Focul* (fragmentar), 1916; *Magdalena*, 1916; *Strigoii*, 1920; *Spre fericire*, 1921; *Visătorii*, 1925; *Rug*, 1942
PORUMBACU Veronica, *La capătul lui 38*, 1947; *Porțile*, 1968
POSPAI Mircea, *Reîntâlnire neașteptată*, 1985; *Cariera*, 1989
POSTELNICU Ioana, *Bogdana*, 1939; *Beznă*, 1943; *Constandinu Lesi* (fragmentar), 1948; *Pădurea Poienari*, 1953; *Orașul minunilor*, 1957; *Adolescenții*, 1962; *Plecarea Vlașinilor*, 1964; *Toate au pornit de la... păpușă*, 1972; *Întoarcerea Vlașinilor*, 1979; *Frank and Smith Company*, 1982; *Remember*, 1994; *Urmașii Vlașinilor*, 1999
POTOPIN Ion, *Moartea primăverii* (fragmentar), 1941
POTRA George, *Voievodul*, 1973 (în colaborare cu Emanuel COPĂCIANU)
PRASSIN Spiru, *Calea robilor*, 1903
PRATT Robert H. v. FICEAC Bogdan
PREDA Iulius, *Cinci ani dintr-o viață*, 1981; *Floarea de colț*, 1985; *Pragul de argint*, 1989
PREDA Marin, (*Drum nou*), 1951; *Moromeții*, 1955; *Risipitorii*, 1962; *Intrusul*, 1968; *Marele singuratic*, 1972; *Delirul*, 1975; *Cel mai iubit dintre pământeni*, 1980; *Întâia moarte a lui Micula Mircea* (fragmentar), 1981
PREDA Mira, *Riposta*, 1989; *Avalanșa*, 1998; *Frontul alb*, 2000
PREDA Sorin, *Parțial color*, 1985; *Plus-minus o zi*, 1988
PREDA Vasile, *Constelația de dincolo de ape*, 1980; *Gloria fără întoarcere*, 1985; *Acest trecut a fost cândva viitor*, 1988; *Mai jos de cerul albastru*, 1989; *Privind spre steaua iubirii*, 1989
PREDESCU Alexandru, *Iarba fiarelor*, 1985
PREDESCU Lucian, *Caragiale*, 1939 (în colaborare cu B. JORDAN)
PRELIPCEANU Nicolae, *Tunelul norvegian*, 1978; *Zece minute de nemurire*, 1983; *Scara interioară*, 1987
PRENSIS Ștefan, *Peisaj de vară*. *1947*, 1973
PREPELIȚĂ Mihai, *Îmblânzirea curcubeului*, 1997
PRICOP, Ion Gheorghe, *La coada cometei*, 1997
PRICOPIE Mihail, *Puterile credinței*, 1943
PRIGOR Maura, *Biserica nouă*, 1930; *Statuia care arde*, 1934
PROCA Ion, (*Eu, Șotică Mareșalul*), 1993
PROCA Leon, *Femeia din Lesbos* (fragmentar), 1932
PRODAN Paul I., (*Zile de iarnă*), 1932

PROFIR Ion, *Singur pe cerul Stalingradului*, 1996
PROPINAȚIU Camelian, *La un colț de cotitură*, 1999
PROTOPOPESCU Dragoș, *Condamnații la castitate*, 1933; *Fortul 13*, 1936; *Tigrii*, 1937
PRUNDEA Alexandru, *Procesul unui intelectual*, 1994
PRUTEANU Mihai, *Porțile lui Vama Catarama*, 1970; *Jocurile dimineții*, 1976
PRUTIANU C., *Tâlharii Tecuciului, Tutovei, Putnei, Bacăului și Covurluiului*, 1895
PUNGĂ Loredana Mihaela, *Bianca*, 1993
PURCĂREA Victor Lorin, (*Doi studenți și… o iubire*), 1986
PUȘCARIU George, *Stație terminus* (fragmentar), 1973
PUȚURI I., v. POPESCU-PUȚURI Ion

R

RACHICI D., *O liceană diabolică*, 1996
RACHIERU Adrian Dinu, (*Întâlnirea*), 1988
RADIN Ioan, *Scolopendra* (fragmentar), 1981
RADINA Mircea, *Milioanele lui Belani*, 1969; *Cei 4 și noaptea*, 1971; *Naufragiul „Egretei”*, 1974; *Păiajenul își țese pânza*, 1976
RADOCEA Gheorghe, *La drum*, 1992
RADOVICI Eugen P., (*Hotărârea cea mare*), 1935; *Alb și roșu*, 1946
RADU Angela, *Parfum de violete*, 1980; *Adevărul despre Dora*, 1984; *Rochia de dantelă vișinie*, 1984
RADU Elena, *Pământul silniciei*, 1994; *Dulcea cântare a paradisului*, 1996; *Porți spre eternitate*, 1997; *Umbre din Acropole*, 1998; *Drumul vulpii*, 2000
RADU George, *Sărbătoarea cailor* (fragmentar), 1983; *Funia de nisip*, 1987; *Aniversarea*, 1990; *Ave Maria*, 2000
RADU Liviu, *Trip-tic*, 1999
RADU Nicolae, *Labirintul fără ieșire*, 1996; *Statuile sunt veșnice*, 1997
RADU Valentin, *Jean Bart*, 1967
RADU Vasile, *Victorie minus unu*, 1982; *Fratele meu, Abel*, 1984
RADULUP-VARTIC Aurelia, *Gheara pisicii*, 1992
RAICOVICEANU-FULMEN E., *Copilul minune*, 1936
RAICU Al., *Drumurile unui noctambul* (fragmentar), 1933; *Puntea din vale*, 1948
RAICU Anda, *Norda*, 1979; *Fiul luminii*, 1983; *Valsul dimineții*, 1987
RAICU-DELAHUȘI George, *Suflete predestinate*, 1925; *Bestialitatea*, 1926
RAIU Magda, *Groapa cu draci*, 1940
RANETTI G., *Tragediile adulterului* (semnat Kiriac NAPADARJAN), 1902
RASIGA Ioan, *Albumul*, 1979; *Pașii*, 1988
RAȘCU I.M., (*Așchii dintr-un roman*), 1930; *La Lisieux, cu Sfânta Tereza*, 1934
RAȚIU Emil, *Bariera*, 1994; (*Ramira*), 1998; *Meșterul Manole* (fragmentar), 1999; (*Gilda*), 1999
RAȚIU Iuliu, *Planetă de adolescent*, 1967; *La revedere, Făt-Frumos*, 1969; *A, acești adolescenți!*, 1970; *Anotimpul dragostei*, 1973; *Enigma florii albe*, 1975; *Șopârla electronică*, 1982
RAȚIU Virgil, *Cărțile cu Alfonz*, 1988
RĂCĂCIUNI Isaiia, *Mâl*, 1934; *Paradis uitat*, 1937
RĂDAN Tudor, *Fericirea unui tată*, 1998
RĂDOI Titu, *Cântec mare de petrecut*, 1996
RĂDUCANU Ticu, *Toria* (fragmentar), 1934
RĂDULESCU Al. D., *Bătea un vânt de nebunie* (semnat SERA FURPA), 1932; *Trebuie să învingă* (cu titlu schimbat: *Sandu Ronea*), 1946
RĂDULESCU Banu, *Verdictul*, 1970; *Păsările mari nu cântă*, 1976; *Nimic despre fericire*, 1984; *În iarbă, cu fața la soare*, 1989
RĂDULESCU Corneliu, *Prin defileu*, 1975; (*Portretul unei femei*), 1977; *Uitarea și neuitarea inocenților*, 1983; *Jocul cu umbre*, 2000; *Ta-ram-ta-ta sau 5 băieți și dulcea libertate*, 2000
RĂDULESCU D. Șt., *Tinca*, 1996
RĂDULESCU Dorina, *Vârtej*, 1964
RĂDULESCU Fluor D., *Descătușare*, 1936
RĂDULESCU G., *Banditul Râureanu sau Un înger în infern*, 1891
RĂDULESCU Marta, *Sunt studentă!*, 1933; *Să ne logodim*, 1934; *Streina* (semnat Marta D. RĂDULESCU-MOGA), 1940
RĂDULESCU Mihai, *Mozart – șapte zile pentru nemurire*, 1987; *Condamnat să învingă*, 1995; *Testament între înger și diavol*, 1995
RĂDULESCU Mona, *Greșeala moșneagului*, 1936
RĂDULESCU Neagu, *Jurnal de beție* (fragmentar), 1933; *Sunt soldat și călăreț*, 1937; *Fetele au crescut*, 1945; *Napoleon fugea repede*, 1946; *Paiațe*, 1947; *Un balon râdea în poartă*, 1968
RĂDULESCU Răzvan, *Viața și faptele lui Ilie Cazane*, 1997
RĂDULESCU-LEMNARU N., *Fiica lui Zoltes*, 1975; *Zăpezile*, 1978; *Burebista*, 1982
RĂDULESCU-MOGA Marta D. v. RĂDULESCU Marta
RĂDULESCU-NIGER N., *Fiii ucigașului*, 1879; *Din memoriile unui procuror* (foileton), 1888; *Gelozie*, 1890; *Jertfă*, 1890; *Fata lui Hagi Dumitru* (foileton), 1891; *Căpitanul Ropotă*, 1893; *Unchiul Christea*, 1893; *Foamete* (foileton), 1896; *Fuga* (foileton), 1896; *Măriuca* (foileton), 1896; *Romanul căsniciei*, 1898; *Strein în țara lui…*, 1900; *Amor criminal* (foileton), 1902; *Tribunul poporului*, 1903; *Măria sa „Ogorul”*, 1907; *Magistrații noștri*,

1908; *Furtună... trecătoare* (cu titlu schimbat: *Dor ascuns*), 1911; *Orfanii neamului*, 1913; *Pe Coasta de Azur: O iarnă la Menton*, 1914; *Puterea destinului*, 1914; *Viață zbuciumată*, 1914; *Pentru patrie*, 1915; *Ciormăreanu & Faerman*, 1916; *Logodnicul durerii*, 1919; *A fost un vis!...*, 1920; *Dascălul*, 1920; *Intrigă amoroasă*, 1920; *Romanul unei iubiri*, 1920; *Seducătorul*, 1920; *Bietul Tudorel!*, 1921; *Două dureri*, 1921; *Părintele Veniamin*, 1922; *De la leagăn până la mormânt*, 1925; *Viață de artistă*, 1926; *Drama unei tinereți*, 1927; *Vântură-lume*, 1927; *Fire de artist*, 1928 (semnat IGNOTUS); *Inimi de femei*, 1928; *Omul de cristal*, 1930

RĂSVAN Constantin, *Retrăire*, 1997

RĂȘICĂ Mihai, *S.O.S. în golful furtunilor*, 1980

RĂU Petre, *Mogoșoaia – istoria unei tragedii*, 1999

RÂPEANU Valeriu, *Pe noi urmașii ne vor invidia* (fragmentar), 1983

RÂȘCANU Theodor, *Aceea care trebuia iubită*, 1925; *A fost o năpastă* (foileton), 1932; *Ileana Lupului*, 1934; *Promoția 1907* (foileton), 1935; *Pui de cuc* (fragmentar), 1936; *Vârtejul* (fragmentar), 1936; *Comoara lui Drăgan* (fragmentar), 1939; Ruginoasa, 1939; *Banul... ochiul dracului*, 1941; *Dragoste în furtună,* 1942; *Fermecătorul Hrisoverghi*, 1943; (*Catinca Beldiman*), 1944; *Răzvrătitul Toderiță* (fragmentar), 1947

REBREANU Dan, *Un loc printre voi*, 1976

REBREANU Ilderim, *Arhangheli de lut*, 2000 (în colaborare cu Tiberiu REBREANU)

REBREANU Liviu, *Calvarul*, 1919; *Ion*, 1920; *Pădurea spânzuraților*, 1922; *Adam și Eva*, 1925; *Șarpele* (fragmentar), 1925; *Ciuleandra*, 1927; *Crăișorul* (cu titlu schimbat: *Crăișorul Horia*), 1929; *Roș* (fragmentar), 1929; *Răscoala*, 1932; *Jar*, 1934; *Gorila*, 1938; *Amândoi*, 1940; *Cazarma* (fragmentar), 1975; (*Mojarul iluziilor*), 1977

REBREANU Tiberiu, *Arhangheli de lut*, 2000 (în colaborare cu Ilderim REBREANU)

REBREANU Vasile, *Casa*, 1962; *Călăul cel bun*, 1965; (*Noe cel singur*), 1971; *Iubirile cascadorului*, 1976; *Un caz de iubire la Hollywood*, 1978; (*La Căprioara de argint*), 1979; *Legați-vă centurile de siguranță!* (fragmentar), 1980; *Nu se poate trăi fără iubire* (fragmentar), 1987

RECEANU Silvia, *Sufletul, pasăre albă*, 1993

REJA Radu, *Ultimele trei zile ale lui Pilat*, 1995

RELGIS Eugen, *Petru Arbore*, 1924; *Glasuri în surdină*, 1927; *Prieteniile lui Miron*, 1934

REU Traian, *Treptele iernii*, 1978; *Stele viscolite*, 1983

REVENT Victor, *Gina Salcie* (fragmentar), 1937

REZEDA Stephan, *Vita brevis* (fragmentar), 1929

REZUȘ Petru, *Cosițele Doamnei*, 1979; *Războieni*, 1980; *Dansul șerpilor*, 1981; *Dumbrava Roșie*, 1984

RICUS George, *Hoțul de paratrăsnete*, 1967; *O viață aparte*, 1970; *Cu „Jean Bart" pe ocean*, 1975

RIEGLER Elena, *Iubire și ispășire*, 1920

RIZEA Felix Anton, *Domino*, 1994

RIZEANU Nicolae, *Puterea anticipației*, 1999; *Jurnal de afaceri*, 2000

RIZESCU George, *Șarlatanii sau Minunatele aventuri ale preabunului Salvache*, 1993; *Șarlatanii sau Igor Salvache-Românu și Revoluția*, 1995; *Guvernarea lui Salvache*, 1998

RIZESCU R.T., *Călugărul misterios*, 1891

RÎULEȚ Const., *Cazul Soniei Dimitrievna*, 1933; *Pielea îngerului negru*, 1934; *Zidul socotelilor*, 1935

ROBERT Terente, *R.Z.*, 1982

ROBESCU Marius, *Trunchiul și așchia* (fragmentar), 1993

ROBOT Al., *Music-hall* (foileton), 1969

ROBU Alex., *Călătorul de la nr. 15* (fragmentar), 1929

ROCIU I., *Condamnare*, 1936

ROCNEANU Toma G., *Destine conjugate*, 1993; *Prietenul meu, Andrei*, 1999; *Toduț*, 1999; *Gazeta de suflet*, 2000; *Iubirile Elisabetei*, 2000

RODA Ionel, *Nevroza instinctelor* 1933

RODEANU Ștefan, *Neghina*, 1936

ROGOZ Adrian, *Uraniu*, 1956 (în colaborare cu C. GHINEA); *Omul și năluca*, 1965

ROGOZ Georgina Viorica, *La braț cu ultimul zmeu*, 1970; *Vlad, fiul Dracului*, 1970; *Giumbuș Măgăruș*, 1974; *Anotimpul sirenelor*, 1975; *Drăculeștii*, 1977

ROHA Eliza, *Întâlnire la Castel*, 2000

ROHAN H., (*Glasul din stepă*), 1955; *Un caracter slab...*, 1956; (*La funicular*), 1963

ROHAN Peioan, *Scaiete*, 1945

ROLANDO Sylvius v. PAPILIAN Victor

ROMAN Gheorghe, *Parfum de liliac*, 1999

ROMAN Ioan, *Cavalerii danubieni*, 1982; *Frații Zimbrului*, 1998

ROMAN Lidia, *Drumuri întretăiate...*, 1984

ROMAN Ludovic, *Aventurile farfuriei zburătoare*, 1970; *Racheta albă*, 1975; *Stejara*, 1977

ROMAN Luiza, *Cele șapte vieți ale Moirei*, 2000

ROMAN Radu Anton, *Vara nimănui*, 1978; *Zile de pescuit*, 1985; *Precum fumul*, 1996

ROMAN Radu, *O viață furată*, 2000

ROMAN Regis, *Întoarceri pierdute*, 1994

ROMANESCU Vasile, *Feciorul lui bădița Niculae*, 1936; *Clopotele de la Talpalari*, 1937

ROSETTI Radu, *Cu paloșul*, 1905; *Păcatele sulgeriului*, 1912; *La capătul pământului* (fragmentar), 1947

ROȘCA Iuliu I., *Sacrificiu pentru sacrificiu*, 1881

ROȘIIANU Ioan Romeo, *Întunericul speranței* (fragmentar), 1998
ROTARIU Const., *Idiotule, știi tu cine sunt eu?* (fragmentar), 1933
ROTARU Marilena, *La est de Firenze*, 1995
ROTARU Nicolae, *Criminal de elită*, 1995; *Ultima dorință*, 1996; *Alibiul inutil*, 1998; *Îngerii de oțel*, 1999
ROVAN Maria, *Destine*, 1957; *Când pătratul are trei laturi*, 1971
ROZEN Emil, *Plozii lui Kukuruz* (fragmentar), 1931
ROZNOVEANU Mirela, *Totdeauna toamna*, 1988; *Viața pe fugă*, 1997; *Platonia*, 1999
RUDEANU Alexei, *Focul rece*, 1973; (*Nuntă de argint*), 1975; *Pietrele acestei case*, 1975; *Mansarda colibei*, 1976; *Fratele norocos*, 1980; *Rușinea familiei sau poveștile de iubire ale Malvinei Candrea*, 1983; *Capcana albă*, 1984; *Candrenii* (fragmentar), 1986; *Corabia de piatră*, 1988
RUGA Lucian, *Marea călătorie*, 1937
RUGINĂ Lică, *Dimineţile Evei*, 1993
RUJA Gheorghe I., *Fericirea… din lacrimi*, 1945
RUJEANU Ionel, (*Alb și negru*), 1938
RUNCAN Miruna, *Atac frontal* (fragmentar), 1991
RUNCANU Marcel Constantin, *Maraton* (fragmentar), 1973; *Sepia*, 1973; *Febră vesperală*, 1982; *O oră de glorie* (fragmentar), 1986
RUSAN Romulus, *Acesta este trupul meu* (fragmentar), 1979; (*Adevărul*), 1981
RUSE Ion, *În portul de pescari*, 1960; *Martor în constelații*, 1964; *Pe valuri spre Dacidava*, 1966; *Pasajul*, 1967; *Coșava în port*, 1970; *De la cer la pământ*, 1971; *Asediul*, 1978; *În ostrovul lui Soare*, 1982; *Transmarisca sub canonade*, 1982; *Oameni și epave*, 1988; *Fiii Dunării*, 1990
RUSEL Mara, *Spre Târgu-Frumoasei* (fragmentar), 1983
RUSENESCU Alexandru A., *Mergi, Issuse!…*, 1906
RUSESCU Vasile, *Ultimul stol* (fragmentar), 1986; *Pământul de-acasă*, 1989
RUSSU Ioan, *Nicu Ciobănelul* (foileton), 1887
RUSU Cornel, *Întâmplări din zilele nopții albe*, 1969; *Păcatul*, 1997; *Nu pierde iubirea*, 1998
RUSU Nicolae, *Lia* (fragmentar), 1997
RUSU Tiberiu Ana, *Glonte pe țeavă*, 1982
RUSU-CIOBANU Victor, *Dacia Felix*, 1968
RUSU-ȘIRIANU Ion, *Acțiunea D*, 1975; *Evadare din umbră*, 1979

S

SABINI Mihail, *După șira cu paie*, 1941
SADOVAN V. Alexandru, *Oltenii cu cobilița*, 1994
SADOVEANU Ion Marin, *Sfârșit de veac în București*, 1944; *Ion Sântu*, 1957; *Taurul mării*, 1962; *Haini la Înalta Poartă* (fragmentar), 1976
SADOVEANU Mihail, *Șoimii*, 1904; *Mariana Vidrașcu* (fragmentar), 1906; *Floare-ofilită*, 1906; *Însemnările lui Neculai Manea*, 1907; *Apa morților*, 1911; *Neamul Șoimăreștilor*, 1915; *Strada Lăpușneanu*, 1921; *Oameni din lună*, 1923; *Venea o moară pe Siret…*, 1925; *Demonul tinereții*, 1928; *Zodia Cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă*, 1929; *Baltagul*, 1930; *Măria-sa puiul pădurii*, 1931; *Nunta domniței Ruxanda*, 1932; *Uvar*, 1932; *Creanga de aur*, 1933; *Locul unde nu s-a întâmplat nimic sau Târg moldovenesc din 1890*, 1933; *Trenul fantomă*, 1933; *Nopțile de Sânziene*, 1934; *Viața lui Ștefan cel Mare*, 1934; *Frații Jderi*, 1935; *Paștile blajinilor*, 1935; *Cazul Eugeniței Costea*, 1936; *Ochi de urs*, 1938; *Ostrovul lupilor*, 1941; *Păuna Mică*, 1948; *Mitrea Cocor*, 1949; *Nada Florilor*, 1950; *Nicoară Potcoavă*, 1952; *Aventură în Lunca Dunării*, 1954; *Cântecul Mioarei*, 1971; *Lisaveta*, 1971
SADOVEANU Paul-Mihu, *Ca floarea câmpului*, 1944
SADOVEANU Profira, *Mormolocul*, 1933; *Naufragiații de la Auckland*, 1937; *Rechinul*, 1987
SADOVEANU-MANOLIU Despina, *Livezi în floare*, 1973
SAKA Serafim, *Vămile*, 1990
SALEM H., *La poarta nr. 3*, 1961; *Dragoste la a doua vedere*, 1981; *Cercul virtuos*, 1986; *Întrerupătorul*, 1991; *Motorul cu aplauze*, 1999
SAMARINEANU M.G., *Romanță fără note*, 1932; *Kyazim* (foileton), 1934
SAMOILĂ Cornel, *Acțiunea „Nicrom”*, 1990 (în colaborare cu Elena IONESCU)
SAMSON, A.P., *Între ape*, 1989
SANDU Dumitru, *Fiul Mariei*, 1998
SANDU-ALDEA C., *Două neamuri*, 1906; *Pe Mărgineanca*, 1912
SATYR, *Cine se aseamănă se adună* (foileton), 1890
SAVA Alexandru, *Perfuzia* (foileton), 1999
SAVEL Vasile, (*Jurnalul unui sublocotenent de cavalerie*), 1908; *Miron Grindea*, 1921; *Vadul hoților*, 1926; *Vânturătorii de vorbe* (fragmentar), 1930
SAVOIU I. De., *Tot-eu-sunt*, 1930
SAVU Mayca, *Maidanul*, 1935; *Răzvrătire*, 1936
SAVU Tudor Dumitru, *Treizecişitrei*, 1982; *De-a lungul fluviului*, 1985; *Fortul*, 1988; *Cantacuzina*, 1995; *Eclipsa Generalului* (fragmentar), 2000
SĂLĂJAN Vasile, *Coborând spre nord-vest*, 1972; *Săptămâni de dragoste*, 1975; (*Umbra trecutelor zile*), 1979; *Rodeo*, 1983

SĂLCEANU Ilie, *Umbra slugerului Theodor*, 1988; *Cămașa morții*, 1999
SĂLCUDEANU Petre, *Front fără tranșee*, 1961; *Strada Lux*, 1962; *Săptămâna neterminată*, 1965; *Singur fără cer*, 1966; *Corabia cu suflete*, 1967; *Prea cald pentru luna mai*, 1967; *De ce văd invers?*, 1970; *Moartea manechinului*, 1970; *Un biet bunic și-o biată crimă*, 1970; *Bunicul și păcatele lumii*, 1971; *Detectiv la paisprezece ani*, 1971; *Bunicul și porunca să nu ucizi*, 1972; *Bunicul și doi delincvenți minori*, 1974; *Ucenicie printre gloanțe*, 1974; *Un bunic și o biată aventură*, 1974; *Bunicul și o lacrimă de fată*, 1976; *Biblioteca din Alexandria*, 1980; *Un biet bunic și o biată cinste*, 1980; *Apa care trece*, 1984; *Cina cea de taină*, 1984; *Judecata de apoi*, 1987; *Ochiul și marea* (cu titlu schimbat: *Paznic la porțile raiului*), 1989; *Nuntă cu garoafe mov*, 1990; *Umbre*, 1990; (*Măi, fericiților!*), 1992; *Păcatele lumii*, 1993; *Bunicul și lacrima din carburator*, 1994; *Bunicul, Thailanda și?*, 1997; *Marx librarul*, 1997; *Sauna*, 1999
SĂNDULESCU Ionel, *Alarmă la Biroul 2*, 1979; *Zbor în furtună*, 1984; *Cogito*, 1990
SĂNDULESCU Mircea, *Victorie clandestină*, 1977; *Tratat despre oaspeți*, 1979; *Intermediarul*, 1983; *Placebo*, 1983; *Tenișii miresei*, 1993
SĂRARU Dinu, *Niște țărani*, 1974; *Clipa*, 1976; *Dragostea și Revoluția*, 1981; *Iarba vântului*, 1993; *Crimă pentru pământ*, 1994; *Ciocoii noi cu bodyguard* (fragmentar), 1997
SĂRMANUL KLOPȘTOCK, *Stafiile dragostei*, 1929 (în colaborare cu Alexis NOUR, DOCTORUL YGREC, Alexandru BILCIURESCU); *Feciorul lui nenea Take Vameșul*, 1932; *Trilogia dragostei*, 1933; *Meduza*, 1938
SĂSĂRMAN Gheorghe, *Proba tăcerii*, 1965; *Himera*, 1979; *2000*, 1982; *Cupa de cucută*, 1994; *Sud contra Nord* (fragmentar), 1998
SĂVENEANU Maur, *Evreul Ion Ionescu*, 1947; *Helăm, târgul proștilor*, 1949
SĂVULESCU Monica, *Lumea toată slobodă*, 1976; *Pragul de sus*, 1980; *Pietrele din lună*, 1984
SĂVULESCU Nicolae, *Romanul unei iubiri*, 1904
SĂVULESCU-VOUDOURIS Monica, *Tată, suntem lunateci*, 1991; (*Vânduți la ora Bizanțului*), 1993
SÂRBU Cristian, (*Într-un sat pe Bărăgan*), 1971
SÂRBU Stelian, *Omul cu două umbre*, 1968; *Eu am ucis moartea*, 1974; *Noaptea focurilor*, 1976; *Negustorul de iluzii*, 1979
SÂRBU Valeriu, *Departe, între ieri și mâine*, 1990; *Destin de împrumut*, 1995; *Zar într-o dungă, neșanse peste tot* (fragmentar), 1999
SÂRBU Viorel, (*Cristalul*), 1977
SÂRBULESCU Marin, (*Pâine pentru ceferiști*), 1947
SÂRCĂ Sebastian, *Martorii lui Seninu*, 2000
SBANȚU Cicerone, *Ummo* (foileton), 1983; *Patrula spațială*, 1989; *Apele înaintea mării*, 1991; *Proscrisul*, 1991
SCAFEȘ Cornel, *Partida de „puzzle”*, 1990
SCARLAT Teodor, (*Domnișoara Ina*), 1935; *Viața la-ntâmplare*, 1938
SCHERER Victor, *O dovadă suplimentară*, 1991; *Imposibila despărțire*, 1992; *O noapte cât o viață*, 1997; *Cercul dragostei*, 1999; *Umbrele trecutului*, 1999
SCHINTEIE Ion, (*Tulburarea*), 1978
SCHLÜTER Th. Th., *Codreanu sau Aventurile unei călătorii*, 1903; *Dramele inchiziției*, 1903; *Ioan Mândru, cel mai vestit căpitan de haiduci*, 1914
SCHNELLBACH Martin, *Noroi și stele*, 1978 (în colaborare cu Ioan IANCU)
SCHWARTZ Gheorghe, *Martorul*, 1972; *Pietrele*, 1978; *A treia zi*, 1980; *Spitalul*, 1981; *Efectul P*, 1983; *Maximele, minimele*, 1984; *Castelul albastru*, 1986; *Om și lege*, 1987; *Cei o sută*, 1988; *Cochilia*, 1992; *Ecce Homo*, 1993; *Procesul*, 1996; *Oul de aur*, 1998; *Mâna albă*, 2000
SCHWARZFELD E., *Gângavul*, 1895
SCOROBETE Miron, *Comoara din Peștera Scheletelor*, 1969; *Meduza*, 1976; *Marile vacanțe*, 1984; *Cavalerul după-amiezii*, 1998; *Noaptea orgoliilor*, 1999
SCORȚEANU Paul, *Inimi de femeie. Strănepoții lui Țepeș* (foileton), 1904
SCORȚESCU Teodor, *Concina prădată*, 1939
SCRIPCĂ Gheorghe, *Băiatul din cămașa cu cai*, 1977; *Noroc și fii băiat de treabă!*, 1981; *Cinci sub cerul liber*, 1984
SCURTULESCU Ion, *Câmpia*, 1970
SEBASTIAN Lascar, *Derbedeu* (fragmentar), 1934
SEBASTIAN Mihail, *Fragmente dintr-un carnet găsit*, 1932; *Femei*, 1933; *De două mii de ani*, 1934; *Orașul cu salcâmi*, 1935; *Accidentul*, 1940
SECELEANU Eugen, *Eternitate locală*, 1973; *Solfegiul biruinței*, 1983 (în colaborare cu Oprea GEORGESCU)
SECHEȘAN Gheorghe, *Președintele* (fragmentar), 1990; *Casca de oțel*, 1995; *Darul de Crăciun*, 1995
SEIN Corina Victoria, *Frica albă*, 1982; *Coridor în oglindă*, 1983; *Inelul de fum*, 1984; *După concert*, 1986; *Fata amurg*, 1987; *Cercul de oglindă*, 1990; *Și dragostea ucide*, 1995; *Evadare spre nicăieri*, 1999
SEIȘANU Romulus, *Aventuroasa viață a lui Despot-Vodă*, 1938
SELEJAN Radu, *Cercul adevărului*, 1976; *Barieră pentru cocori*, 1981; *Avesalon cel Bătrân*, 1983; *Roata fără sfârșit*, 1984; *Nanu*, 1998

SELENA Ana, *Călina*, 1982; *Învolburata lume a Călinei*, 1986
SEMAN Ligia, *Handicapul conștiinței*, 1999
SERA FURPA v. RĂDULESCU Alexandru D.
SERAFIM George-Radu, (*Amorțeala*), 1995; *Cum să respiri sub apă*, 1996
SERDARU Virgiliu Ștef., *Apocalipsul*, 1921; *Vorba cerului*, 1921
SERGHI Cella, *Pânza de păianjen*, 1938; *Cad zidurile* (cu titlu schimbat: *Cartea Mironei*; *Mirona*), 1950; *Cântecul uzinei*, 1950; *Cantemiriștii*, 1954; *Fetele lui Barotă* (cu titlu schimbat: *Iubiri paralele*), 1958; *Gențiane*, 1970; *Această dulce povară, tinerețea*, 1983
SERGIU Al., (*Misiunea a fost îndeplinită*), 1961
SEULESCU Mariella, *Pănușeni*, 1942
SEVASTOS M., *Aventurile din str. Grădinilor*, 1934; *Camioneta verde*, 1935
SEVER Alexandru, *Cezar Dragoman*, 1957; (*Cronică*), 1958; *Uciderea pruncilor*, 1966; *Cercul*, 1968; *Impostorul*, 1977; *Cartea morților*, 1997; *Insomniacii*, 2000
SEVERIN Tudor, *Gabori și hoți*, 1993
SFETCU Andronie, *Căderea agentului V–17*, 1992
SFINȚESCU Rodica, *Joc viclean*, 1972; *Nașterea bărbaților*, 1974; *Zona de umbră*, 1978; *Bricheta roz*, 1985
SFINX v. MĂRUNȚEANU Gr.
SGARCEA Valentin, *Invers* (în colaborare cu Dan Zepa ANTONOAIE), 1994
SICOE, Florin, *Herbert*, 1988; *Tratat asupra cozii*, 1992; (*Nervul coapsei*), 1998
SILVESTRU V.V., *Moara nouă*, 1935
SILVIU George, *Igrasia*, 2000
SIMION Al., *La marginea orașului*, 1962; (*Drum la Gârlița*), 1964; *Presimțirea zăpezilor*, 1967; *Anotimpul posibil*, 1971; *Sângele unei vârste*, 1973; *Grăuntele de grâu, când cade pe pământ*, 1974; *Blocul de marmură*, 1975; *Șansa*, 1977; *Despărțirea*, 1981; *Gemenii*, 1983; *Orașul lunar*, 1985; *Coridorul*, 1988
SIMION Ana, *Singurătate și speranță*, 1990; *Scaune cu lanțuri*, 1994
SIMION Horia Șt., *Civilizații nepământene și pământeni necivilizați* (fragmentar), 1999
SIMION M.T., *Dragoste și destin*, 1947
SIMIONESCU Emil, *Asediații*, 1974
SIMIONESCU Mircea Horia, *Nesfârșitele primejdii*, 1978; *Învățături pentru Delfin*, 1979; *Redingota*, 1984; *Licitația*, 1985; *Asediul locului comun*, 1988; *Paltonul de vară*, 1996
SIMIONESCU Rodica, *Uimind regina nopții*, 1998
SIMU Octavian, *Spațiile altora*, 1972; *Lumină târzie*, 1974; *Popasul*, 1975; *Drumețul fără toiag*, 1977; *Rădăcinile casei*, 1978; *Prizonierul deșertului*, 1985; *Herghelia verde* (fragmentar), 1987; (*Poveste în oglindă*), 1989
SIN Mihai, *Viața la o margine de șosea*, 1975; *Bate și ți se va deschide*, 1978; *Ierarhii*, 1981; *Schimbarea la față*, 1985; (*Autoportret cu passe-partout*), 1988; *Quo vadis, Domine*?, 1993; *Banchet pe muntele Sinai* (fragmentar), 2000
SINGAPMA, *Misterele globului terestru* (foileton), 1897 (în colaborare cu ȘANDRENAGOR & PIȚIGOIU, CIOCÂRLIE)
SINITEANU Dumitru, *Saltul căpriorului* (fragmentar), 1981; (*În negru îmbrăcat, până la oraș*), 1984; *Pe Mureș, undeva...* (fragmentar), 1986; (*Lucrația*), 1987
SION George, *Demir* (fragmentar), 1855
SIPOȘ Mariana, (*Un sărut*), 1989; *Mersul pe ape*, 1996
SIRETEANU Gheorghe, *Comoara Crăișorului*, 1980
SIUPIUR Elena, *Cei trei „A”*, 1975; *Enigma din trenul de noapte*, 1977; *Siberia dus-întors: șaptezeci și trei de ruble*, 1991; (*Eu, Maria, ultima*), 1997
SÎRBU Ion D., *De ce plânge mama?*, 1973; *Dansul ursului*, 1988; *Adio, Europa!*, 1992; *Lupul și catedrala*, 1995
SLADE John v. DUMITRESCU Gheorghe
SLAMA-CAZACU Tatiana, *Un copil în vechiul București*, 1998
SLAVICI Ioan, *Revoluția din Pârlești* (foileton), 1873; *Din bătrâni*, 1902; *Mara*, 1906; *Din două lumi*, 1920; *Cel din urmă armaș*, 1923; *Corbei*, 1976; *Din păcat în păcat*, 1976; *Vântură țară*, 1976
SLĂTINEANU Barbu, *Sub semnul paloșului*, 1989
SMARA, *Fata tatii*, 1912; *Băiatul mamii*, 1920; *Domnul Bădină*, 1931
SMARANDACHE Florentin, *Nonroman*, 1993
SMÂNTÂNESCU Dan, *Fantastica aventură*, 1969; *Eșafodul din Bosfor*, 1995 (în colaborare cu Mihai EPURE); *Amurg la Paris*, 1997 (în colaborare cu Mihai EPURE)
SMEU Grigore, *Grădina înclinată*, 1974; (*Pasărea necunoscută*), 1978
SOARE Hadrian, *Triumful lui Ares*, 2000
SOARE Ion, *Evadatul fără umbră*, 1993; *Rezervația de oameni*, 1996
SOARE Iulia, *Familia Calaff*, 1956
SOARE Romeo, *Babel*, 1994; *Transplant de caracter*, 1996; *Sedus de sinceritate*, 1997
SOCACIU Adrian, *Orașul Stalin*, 1998
SOLACOLU Teodor, (*Istorioară rea*), 1916
SOLCAN Pan, *Căderea*, 1980; *Umbra*, 1982; *Jocul*, 1984; *Nostalgia*, 1987; *Vameșul ploilor*, 1987; *Cerul și norii* (fragmentar), 1989; *Nu faceți case mai înalte ca arborii*, 1990; *Strigătul*, 1997; *Străina*, 1999

SOLESCU Ioana, *Epilog pentru alții…*, 1974
SOLOMON Max, *Sahariana*, 1958 (în colaborare cu I.M. ȘTEFAN); *Atentat în infraroșu*, 1961
SOLOMON Mihail, *Magadan*, 1993; *A treia grefă de inimă*, 1998
SOLON Ego, *Carol nu s-a întors*, 1999; *Destin*, 2000
SOLON Martha, *Amorurile unui rege*, 1997
SONNEBERGER Alex, *Răsfățat și amenințat*, 1998
SORBUL Mihail, *O iubești?*, 1933; *Mângâierile panterei*, 1934; *Adevărul și numai adevărul*, 1936
SORESCU Marin, *Trei dinți din față*, 1977; *Viziunea vizuinii*, 1982; *Japița*, 1999
SORIANU Vlad, *Timpul dezmoșteniților*, 1983
SPĂTARU Indira, (*Orbecăirea*), 1999
SPĂTARU Nicolae Gh., *Dar anii trec…*, 1930; *În drumul nostru*, 1933; *Înapoi*, 1935
SPĂTARU Toma, *Zbateri*, 1958
SPÂNU Alexandru, (*Noaptea feudalului*), 1991
SPERANTIA Eugeniu, *Casa cu nalbă*, 1926
SPERANTIA Theodor D., *Feighelà* (cu titlu schimbat: *Vinovată*), 1902; *Fete de azi*, 1908; *Sar și Ionel*, 1920; *Mă-nșală*, 1921
SPERANTZA Ecaterina, *Caiet de vacanță*, 1999
SPERLEA Armand, (*A.D.N.*), 1998
SPINEANU Dorin, *Răfuială în oraș*, 1992 (semnat Michael DESPINEANO); *Zile sălbatice*, 1992
SPIRIDONESCU C., *Viața Ninetei* (fragmentar), 1913; *Alina* (fragmentar), 1957
SPIRIDONICĂ V., *Feroviarii* (fragmentar), 1936
SPOIALĂ Vasile, *Misterul halatului roșu* (foileton), 1973
STAHL Henric, *Un român în lună*, 1914
STAHL Henriette Yvonne, *Voica*, 1924; *Steaua robilor*, 1934; *Între zi și noapte*, 1941; *Marea bucurie*, 1947; *Fratele meu omul*, 1965; *Nu mă călca pe umbră*, 1969; *Pontiful*, 1972; *Lena, fata lui Anghel Mărgărit*, 1977; *Drum de foc*, 1981; *Martorul eternității*, 1995
STAHL P.J., *Amoriile unui notar* (foileton), 1866
STAICU BUCIUMENI Neculai I., *Dragostea moare în fiecare zi*, 1999
STAMA George, *Mărunțelu* (foileton), 1894
STAMATE Mihail D., *Moartea locotenentului Fulga*, 1937
STAN Constantin, *Singurătatea nu are plural* (fragmentar), 1975; *Carapacea*, 1979; *Nopți de trecere*, 1984; *Vară târzie*, 1985; *Ceață pe lacuri* (fragmentar), 1987; *Gerda* (fragmentar), 1997
STAN Constantin, *Balada fratelui ucis de frați*, 1995
STAN Mihai, *Cazul „Spada”*, 1977 (în colaborare cu O. GOGA); *Ceasul de la miezul nopții*, 1978 (în colaborare cu O. GOGA); *„Războiul tăcut”*, 1979 (în colaborare cu O. GOGA); *Capcana din panou*, 1981 (în colaborare cu Neagu COSMA); *La Săcele… liniște*, 1982 (în colaborare cu Neagu COSMA); *Cine l-a ucis pe Abel?*, 1984 (în colaborare cu Neagu COSMA); *Noaptea amăgirii*, 1986 (în colaborare cu Neagu COSMA)
STAN Nicolae, (*Furnicarul*), 1984; *Așezarea*, 1989; (*Boare de Slobozia*), 1989; *Apă neagră*, 1999
STAN T.C., *Cei șapte frați siamezi*, 1934; *Eu, Tina și Adam*, 1935; *Femeia de la miezul nopții*, 1936 (în colaborare cu Galia FARESSOVA)
STANCA Dan, *Arderea apei* (fragmentar), 1991; *Vântul sau țipătul altuia*, 1992; *Aripile arhanghelului Mihail*, 1996; (*Veneticul*), 1996; *Apocalips amânat*, 1997; *Ultima biserică*, 1997; *Muntele viu*, 1998; *Ritualul nopții*, 1998; *Morminte străvezii*, 1999; *Palma lui Dumnezeu* (fragmentar), 1999; *Ultimul om*, 1999; *Domnul clipei*, 2000; *Pasărea orbilor* (fragmentar), 2000
STANCIU Ene, *Anul roșu* (foileton), 1942; (*Răspântia*), 1947
STANCIU Florica, *Umbre la fereastra cetății*, 1993; *Așteaptă-mă, iubire*, 1994; *La porțile destinului*, 1995; *Palasienii*, 1998
STANCIU I., *Start spre necunoscut*, 1988 (în colaborare cu O. GOGA)
STANCIU Ioan Florin, (*Riscurile meseriei*), 1990; *Apocriful necredinciosului Toma* (fragmentar), 1992
STANCIU Mircea-Valer, *Viața spre ziuă*, 1979; *Vrăjitorul casei*, 1983, *Afară din Eden* (fragmentar), 1990
STANCU A., *Inimă de tânăr*, 1948
STANCU Aurel, *Când moare o pasăre albă*, 1995; *Un milion de lumânări*, 2000
STANCU Horia, (*Spartacus, revolta sclavilor*), 1945; *Asklepios*, 1965; *Fanar*, 1968; *Întoarcerea în deșert*, 1969; *Elenco*, 1979; (*Șamanul și apoticarul*), 1983
STANCU Valeriu, *Pelerinul de cenușă*, 2000
STANCU Zaharia, *Taifunul*, 1937; *Oameni cu joben*, 1941; *Desculț*, 1948; *Dulăii*, 1952; *Rădăcinile sunt amare*, 1958; *Jocul cu moartea*, 1962; *Pădurea nebună*, 1963; *Ce mult te-am iubit*, 1968; *Șatra*, 1968; *Vântul și ploaia*, 1969; *O zi de vară* (fragmentar), 1976; *Patria* (fragmentar), 1984; *Lingura* (fragmentar), 1988; (*Plăpânda pasăre neagră*), 1988
STARCU Dan, *Întemeierea*, 1991; *Cavalerii ordinului galactic*, 1995
STATE Aurel, *Drumul crucii*, 1993;
STAVILA Viorica, *O femeie goală în fața lui Dumnezeu*, 1996; *Omul care a vrut să fie uman* (fragmentar), 1999
STĂICULESCU Nicolae, *Ultima cenușăreasă* (fragmentar), 1976; *Babilonul de nisip*, 1979
STĂNCIULESCU Hanibal, *Viața pasională a lui Emanuel Nestor* (fragmentar), 1990

STĂNCULESCU Dimitrie, *Ispășire*, 1933
STĂNESCU Alexandra, *Trei zile de anchetă*, 1982; *Regula paralelogramului*, 1983; *Nu vă aplecați în afară!*, 1984; *Singurătăți* (fragmentar), 1985; *Nevinovații*, 1987; (*Amintirea*), 1989; *Monologuri*, 1989; (*Noi suntem poporul*), 1992
STĂNESCU Oma, *Arșița Karmei*, 1997
STĂNESCU, Ion V., *Dansul iederii*, 1987
STĂNILOAE Lidia, *Raiul inocenților*, 1992
STĂNOIU Damian, *Necazurile părintelui Ghedeon*, 1928; *Duhovnicul maicilor*, 1929; *Demonul lui Codin*, 1930; *Fete și văduve*, 1931; *Alegere de stareță*, 1932; *Camere mobilate*, 1933; *Ucenicii sfântului Antonie*, 1933; *O zi din viața unui mitropolit*, 1934; *Parada noroculuI*, 1934; *Eros în mănăstire*, 1935; *Pensionarii*, 1935; *Pe străzile capitalei*, 1935; *Cinci prieteni*, 1936; *Luminile satului* (cu titlu schimbat: *Apostoli mincinoși*), 1936; *Cazul maicii Varvara*, 1937; *Căsătorie de probă*, 1937; *București–Sinaia*, 1938; *O partidă de poker*, 1938; *Voiaj de plăcere*, 1940; *Dâmboviță, apă dulce*, 1941; *O noapte cu ghinion*, 1942; *Preot fără voie*, 1943; *Chimiță R. Ilie, școlar și hoinar*, 1947; *Doi colegi*, 1947; *Haine vechi…*, 1947; *Jocul satanei*, 1947
STĂVILARU Luca, *Insula misterioasă*, 1934
STÂNCEL Mircea, *Ultimul Ulisse* (fragmentar), 1997
STEINHARDT Nicolae, *Călătoria unui fiu risipitor*, 1995
STELARU Dimitrie, *Zeii prind șoareci*, 1968; *Doi lei planeta* (fragmentar), 1996
STELEA Nicolae, *Astrologul*, 1994
STERE C., *În preajma revoluției*, 1931
STERE-CHIRACU Lola, *Apele negre*, 1972; *Pribeagul*, 1974; *Cer înstelat*, 1983
STERIAN Margareta, *Castelul de apă*, 1972
STERIAN Paul, *Adonai* (fragmentar), 1930; *Trinidad* (fragmentar), 1931; *Romanul tânărului Anadan* (fragmentar), 1932; *Fata morgana* (fragmentar), 1933
STIHI Bogdan, *Iarna lupilor*, 1980; *Acvila și leul*, 1983; *Vetrele fumegă în amurg*, 1986
STINGHE Ioan Dragoș, *Zborul cu numărul 214*, 1980
STIFTER Carl, *Scara vieții*, 1992; *Odiseea lui Walter Lörch*, 1993; *Răspântiile durerii*, 1993
STOE Nicolae, *Asasinul coboară cântând*, 1971; *Acuzatul din camera 13*, 1973
STOENESCU Alex Mihai, *Drumul Olandei*, 1991; *Câinii răgușiți*, 1993; *Îngerul tatuat* (fragmentar), 1994; *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino*, 1995; *Misiunea dominicană*, 1997; *Prizonier în Europa*, 1998; *Noaptea incendiului*, 1999
STOENESCU G.M., *Ceauș, domnul codrilor*, 1898
STOENESCU Nina, *Lacrimile nu sunt de vânzare*, 1996
STOENESCU Th. M., *Muma copilului*, 1887; *Corbea*, 1892; *Drăgușin haiducul*, 1892; *Ștefan cel Mare*, 1892; *Aron Vodă cel Cumplit*, 1893
STOIAN Mihai, *Mică e vacanța mare*, 1956; *Unde ne duc pașii* (fragmentar), 1959; *Soare cu dinți*, 1979; *Andra*, 1982; *O zi pentru nemurire*, 1984; *Drumeț în calea lupilor*, 1987 (în colaborare cu Nicolae DRAGOȘ)
STOIAN Rada, *Culegătorii de scoici*, 1993
STOIAN Ștefan, *Mirilia* (fragmentar), 1971
STOIAN Gh.Tudor, *Hotel Maidan*, 1936
STOIA-UDREA Ion, *Căpitanii* (fragmentar), 1971
STOICA Dan, *Coșmaruri de duzină*, 1999
STOICA Octavian, *Zăpadă firavă de noiembrie* (fragmentar), 1974
STOICA Petre, (*Argatul lui Saturn*), 1980; *Să trecem împreună podul* (fragmentar), 1990
STOICA-CLOCOCEANU Aurel, *Duhovnicul Satanei* (în fascicule), 1935
STOICAN I.I., *Eva*, 1920; *Înfloreau trandafirii*, 1920; *Tragedia mută*, 1920; *Biserica arsă*, 1923; *Pribegind prin deșert*, 1923
STOICESCU Ion Puiu, *Închisoarea de pe insula Artsinis*, 1999
STOICESCU Marius, *Zeul cu pistrui*, 1970
STOICIU Constantin, *Trufie*, 1974; *Pasarela*, 1979; *Travesti* (fragmentar), 1990; *Romanul reîntoarcerii*, 1993; *Despre farmecul levantin*, 1995; *Fragmente frivole de eternitate* (fragmentar), 2000
STOICIU Liviu Ioan, *Femeia ascunsă*, 1997; *Grijania*, 1999; *Trup și suflet* (fragmentar), 1999
STOLNICEANU Cristea, *Take Ursu* (foileton), 1932
STRAJE Mihail, *Întuneric* (fragmentar), 1925
STRĂTESCU Ion V., *Preavizul*, 1984; *Cartea secretelor*, 1996; *Darul nebunilor*, 1996; *Cui îi vine rândul*, 1997; *Îngerul venețian*, 2000
STREIA Constantin, *Zbucium*, 1946; *Haiducii*, 1971
STREINUL Mircea, *Sanatoriul viselor* (fragmentar), 1933; *Numai o noapte* (fragmentar), 1934; *Lupta împotriva visului* (fragmentar), 1936; *Aventura domnișoarei Zenobia Magheru*, 1938; *Ion Aluion* (cu titlu schimbat: *Semnul negru*), 1938; *Viața în pădure*, 1939; *Guzli sau Tsu-Tsui* (cu titlu schimbat: *Guzli sau Hai-Hui*), 1940; *Legionari urcau cântând spre cer* (fragmentar), 1940; *Eu, Vodă-Lupșa, clasa IV-a B.* (fragmentar), 1940; *Clubul bufnițelor* (fragmentar), 1941; *Lupul din Țara Huțulilor*, 1941; *Cuciurul-Mare* (fragmentar), 1941; *Drama casei Timoteu*, 1941; *Prăvălia diavolului*, 1942; *Soarele răsare noaptea*, 1943; *Băieți de fată*, 1944
STRICATU Ilie, *Pe cărările destinului*, 1940
STROCHI Lucian, *Gambit*, 1990
STROE Gheorghe, *Soarele roșu*, 1996

STRUNĂ Constantin, *Ultima explozie*, 1989
STRUȚEANU Alexandru, *Cad frunzele în pustă*, 1973; *Fluturii albi mor spre sfârșitul verii*, 1974; *Nemuritoarea pasăre Phoenix*, 1988
STURDZA Grigori M., *Pygmalion*, 1932
STURZU C., *Vatra legendelor*, 1970; *Ianus*, 1980; *Enigma tăbliţelor de lut*, 1995 (semnat Corneliu STURZU)
STURZU Corneliu v. STURZU C.
SUBIN Adriana, *Schelete din șifonierele de lux*, 1996
SUCEAVĂ Bogdan, *Sub semnul Orionului*, 1992
SUCEVEANU I.T., *Aerodromul* (fragmentar), 1973
SUCHIANU D.I., *Un surâs de 5 milioane* (foileton), 1938 (semnat Margareta POPESCU)
SUCIU Gheorghe, *Soarele neterminat*, 1970; *Lucrări și zile din viața lui Nick*, 1972; *Botează-mă cu pământ*, 1974; *De-ar fi pușca iarbă verde*, 1976; *Război și dragoste*, 1982
SUCIU Titus, *Penumbra amintirilor* (fragmentar), 1973; *Fuga* (fragmentar), 1975; *Drumul*, 1979; *Ceața*, 1984; *Pragul*, 1986; *Colonelul nu pune întrebări* (fragmentar), 1996; *Pânda*, 1998
SUKUP Adalbert, *Ratații*, 1936
SULACOV Ioan, *Însemnările unui flămând*, 1936; *Studentul din Bugeac*, 1937; *Fiul poporului*, 1939
SUȘU Cătălin, *Obraz curat* (fragmentar), 1997
SYLVIA de P., *Istoria unei familii bucureștene. Calypso*, 1907
SZENTEȘ Stela, *Steaua Polară*, 1985; *Anotimpurile mamei*, 1989

Ș

ȘAHIGHIAN Alexandru, *Coiful de aur*, 1962; *Râul fierbinte*, 1965
ȘAIN Emil, *Femeia în verde*, 1994
ȘANDRENAGOR, *Misterele globului terestru* (foileton), 1897 (în colaborare cu PIȚIGOIU, SINGAPMA & CIOCÂRLIE)
ȘANDRU Areta, *Glonțul de porțelan*, 1984; *Podul de vise*, 1989
ȘARU Eugen Ioan, (*La capătul călătoriei*), 1988
ȘEICARU Pamfil, *Vulpea roșcată*, 1996
ȘELARU Vasile, *Șarpe în iarbă*, 1997
ȘENDREA Alex., *Dragoste minoră și majoră*, 1936
ȘEPTILICI Ara, *Dublul* (fragmentar), 1996
ȘEPTILICI Mircea, *O fată*, 1934
ȘERB Iosif, *Nebun din dragoste*, 1997
ȘERBAN George, (*Baroneasa*), 1982; *Somnul*, 1983; (*Ca-n Shakespeare*), 1984; *Turnirul*, 1987
ȘERBAN Mihail, *Idolii de lut*, 1935; *Infirmii*, 1936; *Început de viață* (fragmentar), 1938; *Strada Rădășeni* (fragmentar), 1938; *Grădina lui Dumnezeu*, 1939; *Sanda*, 1941; *Casa amintirilor*, 1942; *Fete bătrâne*, 1946; *Pâinea inimii*, 1949; *Pământ și oameni*, 1957; *Circul*, 1972
ȘERBAN Tudor, *Unde a dispărut George Jianu*? (foileton), 1947
ȘERBAN Vasile, *Povestea profesorului Marian*, 1988
ȘERBAN Viana, (*Am să iubesc acest animal frumos*), 1985
ȘERBAN Viorel, *Dincolo de lacrimi*, 1992
ȘERBĂNESCU Eugen, *Dincolo* (cu titlu schimbat: *Dincolo de Groenlanda*), 1992
ȘERBĂNESCU Florentina, *Greșeala inspectorului Henţiu*, 1992; *Clanul păianjenilor*, 1998
ȘERBĂNESCU Mircea, *Bârzava descântată de dragoste* (fragmentar), 1940; *Cine sunt eu?* (fragmentar), 1941; *Familia unită* (fragmentar), 1958; *O fată din cele multe*, 1958; *Cerc și dragoste*, 1973; *Descoperirea de sine*, 1976; (*Căderea, căderea*), 1980; *Fata din tren*, 1984; *Fântâna cu apă vie*, 1985; *Inimi în primejdie*, 1985; (*Întoarcerea acasă*), 1987; *O ardere totală*, 1988; *La căsuța albă* (fragmentar), 1989; *Când D'Artagnan a fost să fie fată*, 1990; *O noapte care dovedește ceva*, 1990; *Întâia noapte a destinelor* (fragmentar), 1994; *Competiția*, 1998; *Gemenii n-au nevoie de cuvinte*, 1999
ȘERBĂNESCU N.N., *Sinucidere* (fragmentar), 1933
ȘERBĂNESCU Petru, *Viață frântă*, 1938
ȘERBĂNESCU Tia, *Balada celor rău iubiți*, 1973; *Mai multe inele*, 1979; *Muntele de pietate*, 1983; *Cumpărătorii*, 1985
ȘERBĂNESCU Virginia, *Lunga veghe de la Cozia*, 1981
ȘERBĂNESCU-BUZĂU Aurel, *Nenorociții*, 1923
ȘERBU Ieronim, *Virgin* (fragmentar), 1932; (*1941*), 1948; *Vițelul de aur*, 1949; *Poveste de dragoste*, 1951; *Rădăcinile bucuriei*, 1954; *Izgonirea din rai*, 1956; *Podul amintirilor*, 1963
ȘERBU Valentin, *Expediția*, 1972; *Baltazar*, 1974; *Figuranții*, 1974; *Inocentul*, 1980
ȘICLOVAN C.I., *Vremea, iubirea și liniștea* (fragmentar), 1931
ȘINCAN Dionisie, *Lumini de poziție*, 1964; (*Valea plângerii*), 1967
ȘIPERCO Alexandru, *N-a fost în zadar*, 1962; *Cândva, niște oameni*, 1967
ȘLAPAC Florin, *Matei și Eva*, 1985; *Jucăria*, 1989; *Digul spart* (fragmentar), 1990; *La inima fermecată*, 1995; *Fără pereche*, 2000
ȘOIMARU Tudor, *Cântece și flăcări*, 1968
ȘOMA L., *Romanul tinereții mele*, 1930
ȘORA Dorel, *Șarpele și cupa*, 1972
ȘORA Mariana, *Rătăcire*, 1995
ȘOVU, George, *Declarație de dragoste*, 1978; *Dragul nostru Alex…*, 1981; *Răspuns la post-restant*, 1981; *O vară de dor*, 1983; *Dans în foișor*, 1984; *Fascinații*, 1985; *Furtună în mai* (cu titlu schimbat:

Căpitanul Rox), 1985; *Tandrețe*, 1986; *Dimineața iubirii*, 1987; *Întâlnire-n oglindă*, 1989; *Liceenii*, 1991; *Liceenii rock'n roll*, 1992; *Liceenii în alertă*, 1993; *Dragoste și moarte sau Mirese și îngeri*, 1994; *Extemporal la dirigenție*, 1998; *Misterele din vila părăsită*, 2000; *Virginitate*, 2000 (în colaborare cu Mihai OPRIȘ)

ȘTEFAN Corneliu, *Adio cu nopțile de unul singur*, 1988; *Drumul prin pădure*, 1989; *Râul tăcut*, 1999

ȘTEFAN Gheorghe, *Jocul nu mai are rost*, 1974

ȘTEFAN I.M., *Drum printre aștri*, 1954 (în colaborare cu Radu NOR); *Sahariana*, 1958 (în colaborare cu Max SOLOMON); *Robinsoni pe planeta oceanelor*, 1958 (în colaborare cu Radu NOR); *Ultimul alb*, 1962; *Lumina purpurie*, 1964; *Cântecul Cibenei*, 1966; *Misiune specială*, 1966; *Omul cu o mie de chipuri*, 1968; *Viața începe la Milogu*, 1980

ȘTEFAN Ioan T., *Nedumerirea vameșului*, 1994; *Departe de plăcerile orașului*, 1995

ȘTEFAN Ion C., *Lumini la ferestrele școlii*, 1989; *Observator în banca din spate*, 2000

ȘTEFANACHE Corneliu, *Zeii obosiți*, 1969; *Dincolo*, 1970; *Paralele*, 1970; *Ziua uitării*, 1972; *Așteptarea aproapelui*, 1974; *Speranța care ne rămâne*, 1974; *Miezul și coaja*, 1975; *Dimineața*, 1977; *Când vine umbra*, 1979; *Sărutul pământului* (fragmentar), 1979; *Dragul nostru oraș* (fragmentar), 1981; *După echinocțiul de primăvară*, 1981; *Ruptura*, 1983; *Drumuri de fum*, 1985; *Și mâine, și poimâine…*, 1988; (*Un posibil început de roman*), 1989

ȘTEFANOPOL Alexandru, *Hangița Tudora*, 1970; *Măria-sa Burduja-vodă*, 1970; *În mahalaua Grant*, 1971

ȘTEFĂNESCU Al. I., *Să nu fugi singur prin ploaie*, 1958; *Al cincilea anotimp*, 1963; *În căutarea Isoldei*, 1967; *Omul de duminică*, 1974; *Băiat de București*, 1976; *Aventură la Brașov*, 1980; *Majoratul interzis* (fragmentar), 1981

ȘTEFĂNESCU Daniela, *Compoziție la patru mâini*, 1991; *Intrarea oprită*, 1995

ȘTEFĂNESCU Domnița, *Mâine* (fragmentar), 1986

ȘTEFĂNESCU Elena, *Blesteme esențiale*, 1990

ȘTEFĂNESCU Mircea, *Joc de noapte*, 1971

ȘTEFĂNESCU Nicolae, *Vinovatul nr. 1*, 1968; *Asasinul din arhivă* (cu titlu schimbat: *Enigma din arhivă*), 1969; *Lunga vară fierbinte a maiorului Moraru*, 1972

ȘTEFĂNESCU Paul, *K.G.B. atacă Bonnul*, 1992

ȘTEFĂNESCU Sorin, *Zee*, 1982; *Șamanul*, 1994

ȘTEFĂNESCU Tudor, *Zile fierbinți*, 1974; *Oamenii care ucideau vise*, 1975; *Prăbușirea muntelui Oarba*, 1981; *Calea Griviței*, 1984

ȘTEFĂNESCU-EST Eugeniu, *Parfumul stelelor* (fragmentar), 1933; *Zaza*, 1939 (semnat Eugeniu EST); *Femei moderne*, 1947 (semnat Eugeniu EST); *Școala dragostei*, 1947 (semnat Eugeniu EST)

ȘTEFĂNESCU-VĂLEANU D.D., *Matia*, 1936

ȘTEFĂNESCU-YACINT N., v. YACINT N. Șt.

ȘTIRBU Vasile, *Joia mare* (fragmentar), 1982

ȘTIRBU Viorel, *Oameni singuri*, 1968; *Cortegiul*, 1969; *Însemnările agentului Adam*, 1969; *Fără să fi râs o singură dată* (fragmentar), 1970; *Canionul*, 1975; *Marele sigiliu*, 1976; *Umbra* (fragmentar), 1982; *Anchetă de iarnă*, 1991; *Paznici la drumul mare*, 1991; *Moara de nisip*, 1995; *Isus Tămăduitorul*, 2000

ȘTUMF, *Suflete obosite* 1899

ȘULUȚIU Octav, *Lulu* (fragmentar), 1929; *Ambigen*, 1935; *Mântuire*, 1943

T

T.N., *Moravuri și năravuri* (foileton), 1884

TABAN Vasile, *Sub epitrafir*, 1935 (semnat Savile NATBA); *În cântecul elicei*, 1939

TACOI Cristina, *Hesperara*, 1971; *Plâng, iubite prinț*, 1984

TACU Maria, *Mătușa mea, Anestina*, 2000

TAFRALI O., *Mina Frunză* (foileton), 1906; *Urmărind idealul*, 1921

TAILLER Emilia, *Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo*, 1914; *George Sand*, 1914; *Compromisă*, 1920; *Suflet necunoscut*, 1923; *Văduva de război* (foileton), 1933

TAKE, *Nunta Lizetii*, 1935

TALAZ G., *Sânge și cenușă* (fragmentar), 1930

TALPĂ Ion, *Prin rotogoalele de fum*, 1937

TALPĂ Leon, *Iunia*, 1981; *Agent pentru probleme speciale*, 1993; *Special agent*, 1993

TAMAȘ Cristina, *Străinul de pe plajă*, 1992; *Amurguri*, 1993; *Anotimpurile Mariei*, 1995; *Miss Eva*, 1997

TAMAȘ Veronica, *Inimi rănite*, 1995; *Fereastra sufletului*, 1999

TANCO Teodor, *Soldați fără arme*, 1973; *Fana*, 1982; *Studenta*, 1995; *Desdemona*, 2000

TANDIN Traian, *Ringo, celebrul câine polițist*, 1992; *Cazul Râmaru*, 2000; *Ucigaș fără voie*, 2000

TARASCONIEVICI, *Tragedia din Belgrad* (fragmentar), 1903

TARCO L., *Aterizare interzisă*, 1970

TARNEA Gh., (*Conjunctivită de primăvară*), 1933

TASSU I.V., *Crăișorul Odorel*, 1943

TATULICI Mihai, *Salvatorul*, 1979

TĂBĂRAȘ Stelian, *Zilele cele scurte*, 1981; *Cumpenele*, 1985; *Filmare la două aparate*, 1988

TĂIANU Ion, (*Arta de a ne iubi aproapele*), 1988

TĂLĂȘESCU A., *Solorin*, 1906
TĂLMACIU Corneliu, (*Steaua care se înalță*), 1989
TĂMAȘ Christian, *Cavalerul negru*, 1992; *Blestemul catharilor sau Noaptea de dincolo de noapte*, 1993; *Labirint*, 1995
TĂMAȘ Paul, *Umbra lui Zamolxe*, 1969
TĂNASE Nicuță, *M-am făcut băiat mare*, 1954; *Derbedeii*, 1957; *Astăzi e ziua mea*, 1959; *Am fugit de-acasă*, 1961; *Plec la facultate*, 1964; *Despre viață* (fragmentar), 1967; *Sus mâinile, domnule scriitor!*, 1972; *Destăinuirea marilor secrete*, 1974; *Răpirea ucenicului nevrăjitor*, 1976; *Telefonul de la ora nouăsprezece*, 1979; *M-am făcut… tată mare*, 1984
TĂNASE Stelian, *Luxul melancoliei*, 1982; *Corpuri de iluminat*, 1990; (*Îngerul și demonstrația*), 1990; (*Prezentul n-are relief*), 1993; *Playback*, 1995; (*Când Akaki Akakievici devine Lenin*), 1999
TĂNASE Virgil, *Apocalipsa unui adolescent de familie*, 1992; *Evenția Mihăescu*, 1994
TĂNĂSACHE Ilie, *Bomba din fort*, 1971; *Palmyra cere rendez-vous*, 1972; *Amiralul și pirații*, 1974; *Mâine*, *cu mare dragoste*, 1976; *Sudul speranțelor*, 1979; *Doria, oprește-te!…*, 1981; *Un mincinos în plus*, 1985; *Roagă-mă orice*, 1986; (*Sărută-mă, Octavia*), 1987; *Țărmul tandreței*, 1989; *Noapte bună, iubite prinț!…*, 1997
TĂNĂSESCU Dan Claudiu, *Strigătul ierbii*, 1978; *Iarnă căzută-n genunchi*, 1979; *Câmpia singuratică*, 1981; *Taina stelelor*, 1982; *Scrisori de pe front*, 1984; *Livada viselor*, 1986; *Împotriva viscolului* (fragmentar), 1988; *Fumul depărtărilor*, 1998
TĂNĂSESCU Iancu, *Umilul*, 1997
TĂNĂSOIU Anca Mihaela, *Întoarcere în orașul ploilor*, 2000
TĂNSĂNICĂ George, *Adallya*, 2000; *Evelyne*, 2000; Noelliz, 2000; *Scott Palmer*, 2000
TĂTAR Doru, *Prioritate zero*, 1990
TĂTĂRESCU Ștefan, *O țară însângerată…*, 1926
TĂUȘAN Victoria Ana, *Cineva urca un munte*, 1983
TĂUTU Nicolae, *Cătălina*, 1959; *Fata cu arma*, 1962; *Așa cum a fost*, 1963; *Băiatul și luna*, 1965; *Împlinire*, 1966; *Aliatul Nr. 1*, 1967; *Casa liniștită*, 1968; *Enigmatica Solveig*, 1969; *Plecat-am nouă din Vaslui*, 1969; *Secretul documentului „X”*, 1972
TÂRZIU Alexandra, *Nu-mi pasă*, 1969; *Dacă ne pândește o enormă fericire* (fragmentar), 1972; *Locatarul*, 1979; *Sperietoarea din Hors*, 1979; *Cel ce ne scapă*, 1992
TECȘA Ioan, *Mercenarii de la Miazănoapte*, 1997; *Crăciun ’89*, 1998
TECUCEANU Horia, *Căpitanul Apostolescu anchetează*, 1969; *Căpitanul Apostolescu intervine*, 1971; *Căpitanul Apostolescu și dubla enigmă*, 1972; *Greșeala căpitanului Apostolescu*, 1973; *Căpitanul Apostolescu și identificarea*, 1974; *Surprizele căpitanului Apostolescu*, 1975; *Obstinația căpitanului Apostolescu*, 1978; *Căpitanul Apostolescu și piromanul*, 1979; *Căpitanul Apostolescu și filiera*, 1981; *Căpitanul Apostolescu și cifrul D–237*, 1983; *Căpitanul Apostolescu și S.A. Frații & Co.*, 1986; *Căpitanul Apostolescu și inamicul public nr. 1*, 1990; *Căpitanul Apostolescu și mobilul*, 1991; *Căpitanul Apostolescu și spionii*, 1991; *Afacerea Samoilescu – Cozmici*, 1993
TEICĂ Nicolae, *Căprioara de smalț*, 1961
TELEAJEN Sandu, *Porunca inimii*, 1933; *Drumul dragostei*, 1934; *Turnuri în apă*, 1935; *O fată singură*, 1937; *Legiunea de onoare*, 1940
TEODOREANU Ionel, *La Medeleni*, 1925; *Bal mascat*, 1929; *Turnul Milenei*, 1929; *Fata din Zlataust*, 1931; *Golia*, 1933; *Crăciunul de la Silvestri*, 1934; (*Liceenii*), 1935; *Lorelei*, 1935; *Arca lui Noe*, 1936; *Secretul Anei Florentin*, 1937; *Fundacul Varlamului*, 1938; *Prăvale-Baba*, 1939; *Ce-a văzut Ilie Pânișoară*, 1940; *Tudor Ceaur Alcaz*, 1940; *Hai, diridam*, 1945; *La porțile nopții*, 1946; *Zdrulă și Puhă*, 1948; *Să vie Bazarcă!*, 1971
TEODORESCU Bogdan, (*Petrecerea*), 1988; *Copiii teribili nu învață istoria*, 1991
TEODORESCU C., *Viața și crimele banditului Licinsky* (foileton), 1891
TEODORESCU Cristian, *„Tainele inimei”*, 1988; *Azilul în memorie* (fragmentar), 1997
TEODORESCU D.N., *Călărețul colorat*, 1935
TEODORESCU Eugen, *Iadul parfumat*, 1934
TEODORESCU Hortensia, *Dincolo de singurătate*, 1991
TEODORESCU Ion Dumitru, *Țipătul de nuntă al păunului*, 1970; *Onoare tiranică și izbândă* (fragmentar), 1974; *Șase căluți în galop*, 1977; *O săptămână de bunătate*, 1980; *Străinul de dimineață* (fragmentar), 1980; (*Zile de sărbătoare*), 1989; (*Fericirea obosită*), 1990; (*Judith*), 1998
TEODORESCU Leonida, *Motelul*, 1980; *Cap sau pajură* (fragmentar), 1983
TEODORESCU Nicu, *Casa cu migdali*, 1993; *Ultimul trubadur*, 1997
TEODORESCU Paul, (*Paranteză*), 1944
TEODORESCU Sorin, *Moartea autorului de romane polițiste*, 2000
TEODORESCU Ștefan, *Un oltean în America*, 1997 (în colaborare cu Adina ENĂCHESCU)
TEODORESCU Traian, *Copiii pădurii*, 1939; *Insula Neagră*, 1939; *Shirley, împărăteasa copiilor*, 1939
TEODORESCU-BRANIȘTE Tudor, *Baraca în flăcări* (fragmentar), 1923; *Domnul Negoiță sau Individul împotriva statului*, 1932; *Fundătura cimitirului*

No. 13, 1932; *Băiatul popii*, 1933; *Prințul*, 1944; *Scandal*, 1945; *Primăvara apele vin mari*, 1960; *Prietenii* (fragmentar), 1983; *Pavilionul de vânătoare*, 1986
TEODOROVICI Lucian Dan, *Cu puțin timp înaintea coborârii extratereștrilor printre noi*, 1999
TEODORU Eugen, *Frumoasele garnizoanei*, 1969; (*Blestemul amintirilor*), 1976; *Nuntă cu sănii*, 1980; *Zori în ceață*, 1985; (*Crâmpei de luptă*), 1987
TEODORU Olimpia, *Iubire fatală*, 1911 (semnat OLTEO); *Un proces pierdut*, 1911 (semnat OLTEO; în colaborare cu DORU = V. TEODORU – DORU); *Suprema jertfă*, 1939 (semnat Olimpia TEODORU – OLTEO)
TEODORU Tiviu, *Înapoi la casa verde*, 1937
TEODORU-DORU V., *Un proces pierdut*, 1911 (semnat DORU, în colaborare cu OLTEO = Olimpia TEODORU); *Din zbuciumul vieței*, 1925 (semnat DORU); *Moara gigantică*, 1936; *Război cu bunica*, 1936; *Guguță și Dănuț*, 1938 (semnat DORU)
TEOHARI Nicolae Tudor, *Zorile asfințitului*, 1981
TERNOVITS Alexandru, *Careul de ași*, 1993
TESCANU Vladimir, *Palimpsest*, 1988
THAN Sergiu, *Strada Labirint*, 1972
THEODORESCU Cicerone, *Povestea Ioanei*, 1963
THEODORESCU Dem., *În cetatea idealului*, 1920; *Sub flamura roșie*, 1926; *Papagalul alb* (foileton), 1928 (semnat TODRY) (în colaborare cu Petre CRAIU); *Robul*, 1937
THEODORIAN Caton, *Sângele Solovenilor*, 1908
THEODORIAN-CARADA Marin, *Negru pe alb*, 1910 (semnat Maxim MARICI); *Maica Sofia*, 1912; *Santa Melania*, 1913; *Norocul lui Iani*, 1921; *Stingher*, 1923; *Furculeasca*, 1924; *În voia soartei*, 1938
THEODORU Radu, *Brazdă și paloș*, 1954; *Pescărușul albastru* (fragmentar), 1957; *Muntele*, 1963; *Atac la sol*, 1965; *Steaua de mare*, 1966; *Popas în Madagascar*, 1967; *Srămoșii*, 1967; *Taina recifului*, 1968; *Vitejii*, 1968; *Aproape de zei*, 1969; *A sosit ora!*, 1969; *Regina de abanos*, 1970; *Vulturul*, 1971; *Călătorie neobișnuită*, 1975; *Mai jos de Steaua polară*, 1975; *Țara făgăduinței*, 1975; *Călărețul roșu*, 1976; *Nopți albastre*, 1976; *Cronică eroică 1877–1878*, 1977; *Biografie de război*, 1980; *Corsarul*, 1984; *Ardealul. Pe toți ne cheamă Ursu*, 2000
THEODORU Ștefan Gh., *Un milionar nebun*, 1996; *Născută în castelul lui Dracula*, 1997; *Adam și soțiile sale*, 1998
THOMESCU-BACIU N., *Zapciii* (foileton), 1924
TIMCU George, *Fără suspecți*, 1972; *Lungile apusuri de soare*, 1976; *Tristețea lui Alec Armașu*, 1978; *Enigmă pe autostradă*, 1980; *Machiaj*, 1981; *Dispariția unui necunoscut*, 1983; *În așteptarea nopții* (fragmentar), 1986; *O răzbunare târzie*, 1988; *Camera de gardă*, 1995; *Iubire la sfârșit de lume*, 1996
TIMOFTE Cristian, *Frontul Salvării Naționale*, 1997; *Frecție la imaginea de lemn a președintelui* (fragmentar), 1998
TIMONU Dominte, *Al nimănui*, 1937
TIMUȘ Ioan, *Transiberiana*, 1934; *Ogio-San*, 1938
TIPSIE Ion, *Orașul din câmpie*, 1979; *Labirintul comisarilor*, 1981; *Un caz perfect conturat*, 1984; *În drum spre oraș*, 1986
TIRONEAC Nelu, *Drumul regăsit*, 1990; *Crime ascunse*, 1991
TITA Ștefan, *Aventurile tapirului*, 1970; *Robotul sentimental*, 1972
TITEL Sorin, *Reîntoarcerea posibilă*, 1966; *Dejunul pe iarbă*, 1968; *Lunga călătorie a prizonierului*, 1971; *Țara îndepărtată*, 1974; *Pasărea și umbra*, 1977; *Clipa cea repede*, 1979; *Femeie, iată fiul tău*, 1983; *Melancolie*, 1988; (*Uitarea*), 1990
TITU Alexandra, *Cine seamănă vânt…*, 1980; *Olimp*, 1982; *Copacul din zori*, 1999
TODIE Eugen, *Robii pământului* (cu titlu schimbat: *O iubire*), 1913; *Hârdăul lui Satan*, 1925
TODRY, v. THEODORESCU Dem.
TOHOTAN Marcel, *Principiul stărilor comunicante* (fragmentar), 1992
TOLOACĂ Grigore, *Cine a tras în Pompiliu Oancea?*, 1991
TOMA Ana Luiza, *Când briza adie*, 2000
TOMA Atanasie, *Baladă pentru agentul R.001*, 1973; *Capcana era blondă*, 1976 *Nu toate spioanele sunt blonde*, 1992
TOMA Dumitru, *Orașul Piticoților mincinoși*, 1983; *Singur aproapele meu*, 1994
TOMA Florin, (*Ochiul și vina*), 1992
TOMA G.D., *Mister Mullon*, 2000
TOMA Ileana, *Singurătatea lui Vlad Țepeș*, 1995
TOMICIU Pompiliu, *Doamna deputat* (fragmentar), 1938
TOMOIOAGĂ-MARAMUREȘANU Ion, *Amintiri din roșu de Moisei*, 1977
TOMOZEI Gheorghe, *Dacă treci râul Selenei…*, 1967; *Miradoniz*, 1970
TOMUȘ Mircea, *Întoarcerea*, 1983
TONCESCU Nicolae, *Filiera elenă*, 1997; *1940*, 1998; *1942*, 1999; *1945*, 1999
TONEGHIN Menny, *Doamna Casanova*, 1932 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU); *Fecioare la licitație*, 1933 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU); *Rumba dragostei*, 1934 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU); *Paraziții tacâmului*, 1938 (în colaborare cu Al. BILCIURESCU)

TOPÎRCEANU G., *Minunile Sfântului Sisoe* (fragmentar), 1938
TOPOLOG Ion, *Lovituri din umbră*, 1967 (în colaborare cu Paul ANTIM); *Pe cer trecea Carul Mare* (fragmentar), 1968; *Denisa*, 1970; *Torna, torna, fratre*, 1971; *Țăranii* (fragmentar), 1972; *Pașii*, 1973; *Cicoarea*, 1977; *Gloria Constantini* (fragmentar), 1982; *Urmașii lui Euclid*, 1986; (*Drumul până la capăt*), 1991; *Chemarea țărmului la Aquileia*, 1993; (*Problemata*), 1995; *Colina sau Povestea unei iubiri în corespondența ei*, 1997
TOPORAȘ Marg., *Suflet de femeie*, 1940
TOROCEANU Viorica, *Povestea florilor de primăvară*, 1943
TORPEDO Max, *Ghici cine trage în tine?*, 1992
TOTT Rodica, *Cumințenia pământului*, 1975
TRAIAN Ilie, *Ora ciclopului*, 1986; *Scrisori din Liliput*, 1990
TRANCĂ Dumitru, *Întâlnirea pierdută*, 1982; *Clubul pensionarilor*, 1992
TRANDAFIR Aurelian, *Liniștea*, 1989
TRĂILĂ Petre, *Rechinii*, 1996
TRĂNESCU Nicolae, *În căutarea pietrei filosofale*, 1999
TRESTIENI Al. N., *Când se scutură pelinul*, 1964; *Încotro?*, 1969
TRICOLICI Chiril, *Oameni fără identitate*, 1962; *Nebunul din Brent*, 1963; *Bănuiala*, 1973; *Marele premiu*, 1974; *Un dolar, doi dolari*, 1974; *Valetul de treflă*, 1974; *Ultima variantă*, 1975; *Rolls-Royce*, 1976; *Unde-i duminica*?, 1979; *Calimera!*, 1981; *Scara de incendiu*, 1982; *Plăcerile jocului*, 1990; *Plăcerile riscului*, 1991; *Un cartuș la butonieră*, 1991
TROCAN Lelia, *Arta supraviețuirii*, 1998
TRUȚĂ Gheorghe, *Orașul*, 1983; *Pagoda*, 1992; *Raiul șobolanilor*, 1999
TRUȚIA Sabin G., *Dureri și bucurii*, 1926; *Castelul solitar* (fragmentar), 1927
TUDOR Costache, *Zodia Sudului*, 1998; *Doar Dunării să-i spui* (fragmentar), 1999
TUDOR Eugen, *S.A.R.D.*, (fragmentar), 1945
TUDOR Gallia, *Baroneasa din Lona*, 1944; *Mărgele deșirate* (foileton), 1947
TUDOR Iorgu, *Drumuri de foc* (fragmentar), 1938; *Bejenarii*, 1941
TUDOR Marin, (*De sărbătoarea animalelor*), 1980
TUDOR Octavian, *O zi cu mort, una fără mort* (foileton), 1969; *Noiembrie viteză*, 1975; *Banda lui Möbius*, 1978; *Anul de hârtie* (fragmentar), 1980; *Cuadratura cercului*, 1985; *Firul principal*, 1985; *Sortiți iubirii*, 1988; *Afară din joc*, 1991; *Celălalt*, 1991; *Motivul*, 1991
TUDOR Petru, *Odiseea logofătului Valentin*, 1998
TUDORAN Radu, *Un port la răsărit…*, 1941; *Anotimpuri*, 1943; *Flăcări* (cu titlu schimbat: *Flăcările*), 1945; *Purcelul care-a ajuns boier*, 1945; *Ferma „Coțofana Veselă”*, 1946; *Întoarcerea fiului risipitor* (cu titlu schimbat: *Fiul risipitor*), 1947; *Toate pânzele sus!*, 1954; *Ultima poveste*, 1956; *Dunărea revărsată*, 1961; *O lume întreagă*, 1964; *Al treilea pol al pământului*, 1971; *Maria și marea*, 1973; *Acea fată frumoasă*, 1975; *Casa domnului Alcibiade*, 1978; *Frumoasa adormită*, 1981; *Retragerea fără torțe*, 1982; *Ieșirea la mare*, 1984; *Victoria neînaripată*, 1985; *Privighetoarea de ziuă*, 1986; *O sută una lovituri de tun*, 1989; *Sub zero grade*, 1994
TUDOR-ANTON Eugenia, *Caruselul*, 1974; *Prețul singurătății*, 1981; *Vară vrăjmașă*, 1985; *Oaza* (fragmentar), 1996
TUDOSIE Ionel, *Diavolița și omul ursitei*, 1934
TULBURE Gheorghe, *Cartea minciunilor*, 1941
TUMANIAN Paul, *Domnul Marius și doamna cea mică*, 1995; *Urma scapă turma*, 1997
TUNARU Mihai, *Singur contra mea*, 1967; *Stații în câmpiile dezordinii*, 1969; *Appassionato*, 1978; *Cuceritorul*, 1979; *O, Prometeu*, 1982; *Șarpele împăcării noastre*, 1985
TUPAN Marius, *Crisalide*, 1977; *Coroana Izabelei* (cu titlu schimbat: *Ursa mică*), 1982; *Marmură neagră*, 1989; (*Casa scărilor*), 1993; *Vitrina cu păsări împăiate*, 1994; (*Revanșa unui învins*), 1995; *Rezervația de lux*, 1995; *Arca rubinie*, 1998; *Rătăcirea Domnului*, 1999
TURCONI Diana, *Una și aceeași iubire*, 1986; *Legativă centurile de siguranță*, 1988; *Mica prăvălie cu orori*, 1997
TURCU N.V., *Asymptote* (fragmentar), 1971; *Acolo* (fragmentar), 1972
TURCUȘ Aurel, (*Piatra de pe inimă*), 1984
TURTUREANU Constantin, *Șomerii*, 1934
TURTURICĂ C., *Filozof de închiriat*, 1980; *Cheia de contact*, 1983; *Marele interogatoriu*, 1984; *În casa asta toți trăgeau cu arma*, 1985; *Cărăuși peste vămi*, 1986; *Brevetul alb*, 1990
TUTUNGIU Paul, *Drumul hoților*, 1979

Ț

ȚANEA Traian, *Cealaltă față*, 1973
ȚARĂLUNGĂ Ecaterina, *Misiunea de investigare*, 1987; *Întâlnire de gradul X*, 1991 (semnat Koster DEL REY)
ȚARĂ-LUNGĂ Tudorașcu, *Chipuri de ceară* (foileton), 1884
ȚAȚOMIR Nicolae, *Manuscrisul de la Marrakech*, 1972; *Negru și verde*, 1980

ȚĂRANU Ion, *Drumurile* (fragmentar), 1973; *Cavalerii soarelui* (fragmentar), 1979
ȚĂRANU Nicolae, *Valea merelor acre*, 1993
ȚÂRLEA Cătălin, *Anotimpuri de trecere*, 1998
ȚÂRLEA Ion, *Fântâni rele*, 1978
ȚENE Al. Florin, *Chipul din oglindă*, 1997; *Insula viscolului*, 2000
ȚEPENEAG Dumitru, *Zadarnică e arta fugii*, 1991; *Nunțile necesare*, 1992; *Roman de citit în tren*, 1993; *Cuvântul nisiparniță*, 1994; *Hotel Europa*, 1996; *Porumbelul zboară!…*, 1997; *Maramureș* (fragmentar), 1999; *Pont des Arts*, 1999
ȚIC Nicolae, *A doua moarte a lui Anton Vrabie*, 1957; *Ora șase*, 1960; *Anii tineri*, 1961; *Un vals pentru Maricica*, 1963; *Orașul cu o mie de blesteme*, 1965; *Durerile altora*, 1969; *Scamatorul*, 1969; *Drumul spinos al întoarcerii*, 1971; *Viață de buzunar*, 1972; *Navetiștii*, 1974; *Patima urșilor albi*, 1975; *Roșu pe alb*, 1977; *Jean, fiul lui Ion*, 1978; *Până mă întorc, visează*, 1980; *Suplinitorii*, 1982; *Lege și anexă*, 1983; *Sărindar*, 1984 *Intermediarii*, 1985; *Grindina*, 1987; *Până la ultima consecință*, 1988; *Bufnița albă*, 1992; *Evanghelia după Satan*, 1993
ȚIGHILIU Ioan, *Alte aventuri în Brazilia*, 1991; *Aventuri în Brazilia*, 1990; (*Tornado*), 1991; *Traficant de droguri*, 1995
ȚION Adrian, (*Thalassa! Thalassa!*), 1982
ȚIROIU, V.I., *Bolnavii*, 1916
ȚOIU Constantin, *Moartea în pădure*, 1965; *Galeria cu viță sălbatică*, 1976; (*Spre gara de est*), 1980; *Însoțitorul*, 1981; *Obligado*, 1984; *Căderea în lume*, 1987; *Barbarius*, 1999
ȚOPA Tudor, *Încercarea scriitorului*, 1975; *Punte*, 1985
ȚUCULESCU I.P., *Setea de viață*, 1938
ȚUCULESCU I., (*Chemarea dragostei*), 1970
ȚUCULESCU Radu, *Vânzătorul de aripi*, 1982; *Ora păianjenului*, 1984; *Degetele lui Marsias*, 1985; *Umbra penei de gâscă*, 1991
ȚUGUI Haralambie, *Criva* (fragmentar), 1987; *Amintirile unui ciudat ofițer* (fragmentar), 1994; *Arma de tărie* (fragmentar), 1996
ȚUGUI Ion, *Voivodeasa*, 1976; *Solemnitățile supușilor*, 1980; *Exerciții de existență*, 1982; *Inocenții și blidul Satanei*, 1994; *Strania iubire*, 1994; *Fratele negru – fratele roșu*, 1998
ȚUNEA Simion, *Dă-mi măcar o zi de iubire*, 1994; *Felicia*, 1998
ȚURCAN Radu, *Suflet de străjer*, 1938
ȚURLEA Stelian, *Pavană în peisaj marin*, 1988; *Iubire interzisă*, 1995; *Fă-ți patul și dormi!*, 1997; *Cavalerul spațial*, 1999; *Călătorie fantastică în vreme de eclipsă*, 2000; *Martorul*, 2000; *Virusul mileniului*, 2000

U

UBA Traian, *Până dincolo de pădurea vieneză*, 1957
UDUBAE Gheorghe, *Între două iubiri*, 1998
UIUIU Alexandru, *Ridicarea în genunchi*, 1999
ULARU Aurelius, *Zborul condorului*, 1992
ULMU Bogdan, *Saltul*, 1975
UN ANONIM v. CASSVAN Sarina
UNGHEREA Olimpian, *Enigma* (fragmentar), 1971; *Bătrâna domnișoară n-are alibi*, 1976; *Testamentul*, 1979; *Spovedania unui spion*, 1982; *Prizonierul speranțelor*, 1983; *Agent secret*, 1985; *Clubul cocoșaților*, 2000
UNGUREANU Alexandru, *Marele Prag*, 1984
UNGUREANU Dănuț, *Așteptând în Ghermana*, 1993
UNGUREANU Dumitru, (*Russian Woman*), 1993; *Cartea păcatelor*, 1996; *Lia Mora* (fragmentar), 2000
UNGUREANU Horia, *Ochiul zilei de ieri*, 1976; *Vara bunei speranțe*, 1979; *Noaptea papagalilor*, 1982; *Răzbunare ratată*, 1982; *Matei și Maria*, 1999, (*O altă casă*), 2000
UNGUREANU Toader, *Regăsiri în timp*, 2000
URCAN Ileana, *Zăpadă la Roma* (fragmentar), 1998
URCAN Ioan, *Costin* (fragmentar), 1939
URECHE Damian, *Prințul marelui puțin*, 1971; *Abia mâine va fi vară* (fragmentar), 1980
URECHIA V.A. v. DOAMNA L. și Maria MOVILĂ
URECHIA V.A., *Coliba Măriucăi* (foileton), 1855; *Logofătul Baptiste Veleli* (foileton), 1855; *Omul muntelui*, 1858 (semnat DOAMNA L., în colaborare cu Marie BOUCHER); *Lupu* (foileton), 1870 (semnat Maria MOVILĂ, în colaborare Marie BOUCHER); *Cei șapte munți* (foileton), 1881 (semnat Maria MOVILĂ, în colaborare Marie BOUCHER)
URICARU Eugen, *Rostirea către Ioan* (fragmentar), 1969; *Rug și flacără*, 1977; *Mierea*, 1978; *Așteptându-i pe învingători* (cu titlu schimbat: *Așteptându-i pe barbari*), 1981; *Vladia*, 1982; *Memoria*, 1983; *Vreme în schimbare* (cu titlu schimbat: *1784. Vreme în schimbare*), 1984; *Stăpânirea de sine*, 1986; *Glorie*, 1987; *La anii treizeci*, 1989; *Complotul sau Leonard Bâlbâie contra banditului Cocoș*, 1990; *Supunerea* (fragmentar), 1996; *Pentimento*, 2000
URSA George, *Îngerii roșii*, 1995; *Cronică din vremea tătarilor*, 1996; *Pâine și mortar*, 1996
URSACHE Magda, *Universitatea care ucide*, 1995; *Astă vară n-a fost vară…*, 1996; *Strigă acum…*, 2000
URSU Horia, *Trestia de var* (fragmentar), 1990; *Asediul Vienei* (fragmentar), 1993
URSU Horia, *Marea chemare*, 1987

URSU Teodor, *Vârful* (fragmentar), 1971
URSULEAC Rodica, (*Povara anotimpului*), 2000
URZICĂ Gheorghe, *Întoarcerea lui Adam*, 1999
URZICEANU Constantin, *Sfârșitul generalului Phleps*, 1984
USCĂTESCU Constantin, *Brațele caracatiței*, 1995; *Golgota, dragostea mea*, 1995; *Ioana*, 1995
UȘURELU Culiță Ion, *Profesorii*, 1997; *Cerșetori în loden*, 1999

V

VACARIU Dumitru, *Bărzăunul și restul lumii*, 1981; *Vornicul Țării de Sus*, 1984; *Poteci fără întoarcere*, 1987; *Aventură dincolo de timp*, 1990; *Ochii viperei*, 1995; *Cronica regatului blestemat*, 1996; *Planeta lui Orim*, 1999
VAIAN Eugen, *Măritată* (foileton), 1893
VAIDA A.G., *Aviva, fiica getoului*, 1947; *Scântei în beznă*, 1950; *Clocote*, 1954; *Eșecul bandei V5*, 1957; *Povestea unei mame*, 1957
VAIDA Mircea, *Soarele la miezul nopții*, 1978; *Zile în cuibul păsării*, 1980; *Vânătoare de vrăjitori*, 1986; *Corinda*, 1988
VAIDA Radu, *Cercul deschis*, 1987
VAIDA POENARU Alecu, *Ana*, 1983; *Supraviețuitorii*, 1985; *Existențe paralele*, 1988; *Fă-ți timp și pentru mine!*, 1991; *Dans pentru viitor*, 1998; *Pavana pentru dragoste și adevăr*, 1998
VALD Aron, *Iluzia unei mari iubiri*, 1992
VALERIAN I., *Cara-Su*, 1935
VALERIANU I.P., *Monștrii Bucureștilor*, 1888
VARLAM Luminița, *Trec rânduri, rânduri muritorii*, 1998
VARTIC Mariana, *O lume fără mine*, 1991
VARVARI Valeriu, *Soarele de pe Ararat*, 1981
VASILE Corneliu, *Primul tren spre Craiova*, 1999
VASILE Elena, *Puterea dragostei*, 1993
VASILE Gh. D., *Pană-Albastră în expediția neterminată*, 1975
VASILE Marian, *Olteni în cetatea de scaun*, 1982
VASILE Radu, *Fabricius*, 1999
VASILESCU Horia, *Verigile*, 1971; *În fața ta, în urma noastră* (fragmentar), 1975
VASILESCU Marius Valentin, *Isprăvile lui Nicu Polonicul*, 1995; *Pariul lui Gaby „Grasu”*, 1995
VASILESCU Valentin, (*Rătăcit în Fraktalia*), 1999
VASILESCU Vladimir, *Țuguiații pământului*, 1991
VASILESCU-LASCAR A., *Nebunul*, 1921
VASILIU Grigore, *Lady Mac Duckling*, 1946
VASILIU I.G., *Thermos* (fragmentar), 1935 (semnat J.G. VASILIU); *Romanul Provinciei* (fragmentar), 1938
VASILIU Ion, (*Era primăvară*), 1972
VASILIU Lucian, *Să alergăm împreună*, 1985
VASILIU Mircea, *Între două lumi*, 1991; *Bună seara, Maria!*, 1993; *Operațiunea „Egreta”*, 1994; *Dragoste și ură*, 1997; *Răfuiala*, 1997; *Iadul verde*, 1998
VASILIU Tudor, *Note de căsătorie*, 1978; *Trabantul negru*, 1993; *Detectivi de București*, 1995
VASILIU-BEREASA D., *În fața destinului*, 1938
VĂDAN Ion, *Calvaria* (fragmentar), 1990
VĂDUVA Alecsandru, *La indicativul prezent*, 1971; *În vara fierbinte*, 1972; *Gândește-te la altceva…*, 1993
VĂDUVA Gheorghe, *Între două toamne*, 1982; *Trepte*, 1985; *Nucul și via*, 1987; *Poarta zorilor*, 1990; *Muntele iernii*, 1992; *Orb în lumină*, 1996; *Rugăciune pentru un străin*, 1999
VĂDUVA Nicolae, *P. 9004*, 1999
VĂDUVA Vasile, (*Ferestrele*), 1972
VĂLMARU Nicolae, *Capriciile Iulianei*, 1957
VĂLU ANGHEL Marcela, *Câmpul cu torțe*, 1993
VÂCOV Eugen, *Săptămâna socotelilor*, 1990
VÂLCU Mircea, *Noaptea păsările nu zboară*, 1980
VÂRLAN Petre, *Zborul harpiilor*, 1972; *Înfrângerea lui Thanatos*, 1977; *Paloma și taifunul*, 1979; *Titus Bostan și ziditorii lumii*, 1981; *Sărutul meu pentru întreaga lume*, 1982
VECERDEA Vladimir, *Maree*, 1938
VELEA Nicolae, *În război un pogon cu flori* (cu titlu schimbat: *Olina*), 1972
VELESCU Cristian Robert, *Strania pățanie a unui virtuoz*, 1984; *În căutarea miresei pierdute*, 1995
VELICAN Ion, *Rătăciri de duminică*, 1969; (*Jos, printre stele*), 1969
VELICAN Sabin, *Luminile întunericului* (fragmentar), 1936; *Pământ viu*, 1938; *Glod* (fragmentar), 1939; *Cartea cu neguri* (fragmentar), 1942; *Încântare*, 1994; *Docan*, 1995; *Răzvrătitul*, 1995; *Fărădelege* (fragmentar), 1998; *Robii destinului*, 1998
VELICHI Adrian, (*Pasajul*), 1982
VELISAR-TEODOREANU Ștefana, *Calendar vechi*, 1939 (semnat Ștefana VELISAR); *Viața cea de toate zilele*, 1940; *Acasă*, 1947; *Căminul*, 1971
VERBICEANU Zoe, *Casa cu minuni* (foileton), 1930
VERDEȘ Ovidiu, *Muzici și faze*, 2000
VEREȘ Nicolae, *Zebrele pasc în cocotieri*, 1979; *Locuri vacante în Pantheon*, 1985
VERGU Alexandru, *Cenușa dintâi*, 1969; *Singurătățile amiezii*, 1974; *Acei bărbați pătimași*, 1981
VERMAN Eliza, *Maria*, 2000
VERONA Dan, (*Mica dezarmare*), 1971; *Îngerii chilugi*, 1982
VERONA Lucia, *Don Juan și ceilalți*, 1997
VERVEINE, *Doctorul Vlad* (foileton), 1909
VESPER Iulian, *Primăvara în țara fagilor*, 1938; *Viața lui Mihai Viteazul*, 1939; *Glasul*, 1957

VIANU Iosif, *Filiera traficanților*, 1984; *Caruselul urmelor*, 1986; *Concert la două piane*, 1991; *Rendez-vous cu moartea*, 1992; *Knock-out în lumea interlopă*, 1993
VIANU Lidia, (*Fagment de roman*), 1992; *Prizonieră în oglindă*, 1993
VICOL Dragoș, *Valea Fierului* (cu titlu schimbat: *Nopțile dinspre ziuă*), 1953; *În munții de miazănoapte*, 1959; *Pădurea* (fragmentar), 1962; *Omul de la ora 13*, 1964; *Flăcări în vest* (cu titlu schimbat: *Drumul spre Mai*), 1966; *Camera 210*, 1968; *Satul cu oameni frumoși*, 1975
VIGHI Daniel, *Însemnare despre anii din urmă*, 1989; *Decembrie, ora 10*, 1997; *Insula de vară*, 1999
VILLARA Mihail, *Frunzele nu mai sunt aceleași*, 1946
VINEA Ion, *Paradisul suspinelor*, 1930; (*Cariera lui Vidran*), 1939 (semnat DOCTORUL CALIGARI); *Lunatecii*, 1965; *Venin de mai*, 1971
VINTILĂ Ion, *Încleștarea cu moartea*, 1966
VINTILĂ Petru, (*Convoiul*), 1946; *Coasele* (fragmentar), 1949; *Nepoții lui Horia*, 1951; (*La început de drum*), 1959; *Mărirea și decăderea Păunei Varlam*, 1962; *Drumul dragostei*, 1963; *Orașul încercuit*, 1964; *Mai tare ca sfântul*, 1969; *Călătorie pe planeta Zeta*, 1972; *Numărătoare inversă*, 1972; *Eminescu*, 1974; *Șoimii au trecut Dunărea*, 1977 (în colaborare cu Petru VINTILĂ jr.); *Un soldat în căutarea patriei*, 1978; *Tinerețea unui erou* (fragmentar), 1979; *Pictor de duminică*, 1983; *Prima oră a dimineții*, 1983; *A doua zi după război*, 1985 (în colaborare cu Petru VINTILĂ jr.); *Roata*, 1984; *Muntele speranței*, 1986
VINTILĂ Petru jr., *Șoimii au trecut Dunărea*, 1977 (în colaborare cu Petru VINTILĂ); *A doua zi după război*, 1985 (în colaborare cu Petru VINTILĂ)
VINTILESCU Constantin, *O urmă* (fragmentar), 1975
VIOREANU George, *Salonul de voci inegale*, 2000
VIRGILIU Dan, *Furtună de vară*, 1983
VISSARION I.C., *Petre Pârcălabul*, 1921; *Agerul pământului*, 1939; *Răsculații*, 1959
VIȘAN Constantin, *Zborul vulturului* (fragmentar), 1985
VIȘAN Ioan, *Cușca elastică*, 1997; *Capcane pentru ochii deschiși* (fragmentar), 2000
VIȘENOIU Eugenia, *Ultimul prag*, 1997
VIȘIN Iosif, *Micul detectiv*, 1986
VIȘNIEC Matei, (*Fragment de roman*), 1990; *Cafeneaua Pas-Parol*, 1992
VIȚIANU Alexandru, *Jurnalul unei fete de pension*, 1914; *Iubire pentru iubire*, 1920; *Pe alături de viață*, 1925; *Ochii boschetelor*, 1930
VLAD Adriana, *Strada Mare*, 1969
VLAD Alexandru, *Frigul verii*, 1985; (*Jocul cu focul*), 1991
VLAD Dan-Ioan, *Poveste de dragoste*, 1975; *Cântec pentru Daria*, 1981; *Valea cu iubiri*, 1985
VLAD Maria, *Casa apelor*, 1954; *Drumuri*, 1957
VLAD Tudor, *Al cincisprezecelea*, 1981; *Ascensiune nocturnă*, 1984; *Porțile serii*, 1987; *Adunarea și scăderea zilelor*, 1988; (*Partida de tenis*), 1997
VLAD, *Dezertorul* (foileton), 1897
VLADIMIR Sergiu, *Jurnalul unui om inutil*, 1936
VLADIMIR Sonia, *Jurnalul unei femei gravide*, 1933
VLADISLAV Letiția, *Dulce septembrie*, 1976; *Vrăbiile pământului*, 1978; *O iarnă cu Jo* (fragmentar), 1991
VLAHUȚĂ Alexandru, *Dan*, 1894
VLASIE Daniela, *Sărbătoarea măslinilor*, 1994; *Biserica*, 1995
VLASIE Mihai, *Smochinul neroditor* (fragmentar), 1981; *Azazel*, 1995
VLASIU Ion, *Am plecat din sat*, 1938; *Poveste cu năluci*, 1941; *Drum spre oameni*, 1961; *O singură iubire*, 1965; *Cartea de toate zilele unui an*, 1984; *Copil fermecat*, 1984; *Succes moral*, 1985; *Monolog asimetric*, 1988; *Nebunul din turn* (fragmentar), 1996
VLĂDESCU G.M., *Crenguța* (fragmentar), 1923; *Dureri fără nume* (fragmentar), 1923; *Menuetul*, 1932; *Moartea fratelui meu*, 1934; *Republica disperaților*, 1935; *Romanul unui visător* (fragmentar), 1935; *Gol*, 1937; *Iluminații* (fragmentar), 1943
VLĂDESCU-ALBEȘTI G., *Simon*, 1928
VLĂDUȚESCU Gheorghe, *Încercare de utopie*, 1998
VODENA Daniel v. EFTIMIU Victor
VOICA George, *Pasărea numită viață*, 1985; *Întâmplări neașteptate*, 1986
VOICU Alexandra, *Exorcisme cu Matei* (fragmentar), 1995; (*Așa trăit-a Cartazar*), 1996
VOICU C., *Femeia care va veni* (foileton), 1937
VOICULESCU Elefterie, (*Pioneze în lumea de vise*), 1970; *Într-o coajă o speranță*, 1976; *Moartea lupului*, 1980; *O fereastră spre stele*, 1981; *Prispa de lut*, 1984; *Încrâncenatul*, 1988; *Blestemat din dragoste*, 1999; *Ultimul inorog*, 1999; *Un călăreț trecea*, 1999; *Un terorist ciudat*, 1999
VOICULESCU Vasile, *Zahei orbul*, 1970
VOINESCU Nicoleta, *Dulce septembrie*, 1975; *Drumul spre Constantinopol*, 1983; *Trufie*, 1987; *Ulpia Iulia* (fragmentar), 1993
VOINOIU Octavian Nicolae, *Asceză și desfrâu*, 1999
VOITIN Al., *Cinema Splendid*, 1978
VOIVOZEANU Constantin, *Grette nu mai face spionaj*, 1980
VOLUTZA Mihai, *Maria și Elena* (foileton), 1890
VONA Alexandru, *Ferestrele zidite*, 1993

VORNIC Tiberiu, *Oameni sub patrafir*, 1950; *Drang nach Osten* (fragmentar), 1951; *Întâmplări din pragul veacului*, 1953; *Sub pajura împărăției*, 1954; (*O noapte în «Templul budist»*), 1956
VORNICU Gheorghe, *Umbra lui Horea*, 1973
VOROBCHIEVICI Octav, *Hotar de țară*, 1934
VREMULEȚ Constantin, *Ziua ploii de purpură*, 1979; *Insula*, 1984; *Vântul de miazănoapte*, 1987; *Castelul de papură*, 1991; *Profesoara și gardianul*, 1998
VRIONI Aida, *Rătăcire*, 1923; *Fata-Sport*, 1925; *Învățătoarea* (fragmentar), 1930; (*Chip peste chip*), 1936
VULCAN Iosif, *Sclavul amorului*, 1873; *Ranele națiunii*, 1876; *Barbu Strâmbu prin Europa* (foileton), 1879; *Fata popii* (foileton), 1885–1886
VULCAN Petru, *Dragomir* (foileton), 1895; *Fecioara*, 1900; *Almeiuna* (foileton), 1903; *Armâna*, 1904; *Mizerabilii noștri* (foileton), 1910; *Liliana*, 1914
VULCĂNESCU Mircea, *Cine? Ce?* (foileton), 1990
VULPE Mihai, *Ca într-o pânză de El Greco*, 2000
VULPESCU Ileana, *Rămas-bun* (cu titlu schimbat: *Rămas-bun casei părintești*), 1975; *Arta conversației*, 1980; *Sărută pământul acesta*, 1987; *Carnetul din port-hart*, 1996

W

WEIGEL Frederich, *Destine*, 1996
WELLMANN Andreas, *Cartea întâlnirilor* (în colaborare cu Mircea PETEAN), 1999
WELTHER Marcel Tiberiu, *O noapte la Sarmisegetusa*, 1997

X

X…, *Jidovul* (foileton), 1888
XENOPOL Adela, *Dorin Molna* (foileton), 1893; *Pe urma războiului*, 1913; *Uragan*, 1922
XENOPOL Nicolae D., *Păsurile unui american în România* (foileton), 1879; *Brazi și putregai*, 1881

Y

YACINT N. Șt., *Dora*, 1907; *Spre Carpați…*, 1916 (semnat N. ȘEFĂNESCU-YACINT)

Z

Z.E. FLEMISTU, *Cosmeticul sau Crima oribilă de la Podo-gârla* (foileton), 1889
ZABARCENCU Silvia, *Grinduri*, 1980; *Nicăieri în orașul acesta*, 1982; *Thalassa…! Thalassa…!*, 1982; *Revelion la vamă*, 1985; (*Nepăsătoare, în vis*), 1987
ZACIU Mircea, (*Dezordinea*), 1956
ZAHARIA Ilie, *Iluzii*, 1994
ZAHARIA Romulus, *Ademenirea*, 1983; *Casa cu ochii scoși*, 1993
ZAIDES Ștefan, *Misiune de taină în cetatea eternă*, 1986
ZAIMU Eugenia, *Bagheta magică*, 1985; *Vara enigmelor*, 1987
ZALIS Henri, *Până la capăt*, 1982; *Strălucirea cristalului*, 1993
ZAMFIR Mihai, *Poveste de iarnă*, 1987; *Acasă*, 1992; *Educație târzie*, 1998
ZAMFIRESCU Al. Duiliu, *Domnul Daltaban de Seraschier*, 1965
ZAMFIRESCU Al., (*Din lumea gândurilor*), 1909
ZAMFIRESCU Duiliu, *În fața vieții*, 1884; *Un drum greșit* (foileton), 1888; *Lume nouă și lume veche*, 1895; *Viața la țară*, 1898; *În război*, 1902; *Tănase Scatiu*, 1907; *Îndreptări*, 1908; *Anna*, 1911; *Lydda*, 1911
ZAMFIRESCU George Mihail, *Madona cu trandafiri*, 1931; *Plâns peste milenii* (fragmentar), 1931; *Maidanul cu dragoste*, 1933; *Sfânta mare neruşinare*, 1935; *Cântecul destinelor*, 1939; *Bariera*, 1946
ZAMFIRESCU Paria, *Asasinul cârciumarilor*, 1921
ZAMFIRESCU Violeta, *Cei de la casa pândarului*, 1974; *Îndrăgostiții triști*, 1979; *Surâsul iubirii*, 1984
ZANC Grigore, *Bastarzii* (fragmentar), 1975; *Conul de umbră*, 1975; *Cădere liberă*, 1978; *Careul de fugă*, 1985
ZANFIR Elena Zafira, *Pentru cine cântă ciocârlia*, 1975; *Legendă și trandafiri*, 1981; *Castelana*, 1985; *Vis de iubire*, 1991
ZANFIR Năstase, *Pământeni*, 2000
ZARIFOPOL Dinu, *Naufragiul*, 1994
ZAROJANU Tudor Călin, *Reluare cu încetinitorul*, 1997
ZAVERGIU Mihail, *Viața de student*, 1923 (semnat Marcel OLIN); *Femeia isterică*, 1925 (semnat Marcel OLIN); *Amor de vagabond*, 1927 (semnat Marcel OLIN); *Eroare medicală sau sinucidere?*, 1936; *Femeia pătimașă*, 1944 (semnat Marcel OLIN)
ZAVULOVICI Dan-George, *Ratații*, 1998; *Întoarcerea*, 1999
ZĂINESCU A.I., (*Aventură în Africa*), 1984
ZĂRNESCU Constantin, *Clodi Primus*, 1974; *Ziua cea mare* (fragmentar), 1978; *Meda, mireasa lumii*, 1979; (*Femei la ștrand*), 1985; *Ieșirea la mare*, 1985; *Aurora Pământului* (fragmentar), 1988; (*În așteptarea tratativelor*), 1988; (*Somnul lui Eraclie*), 1992; *Teii înfloresc pentru Irina*, 1992; (*Despre tauri și despre „animalul” din om*), 1998
ZDRENGHEA V., *Valea cu plopi*, 1937

ZECA Daniela, *Îngeri pe carosabil*, 2000
ZEHAN Eugen, *Mlaștina*, 1971; *O partidă de remi*, 1974; *Studenții*, 1977; *Tăcutele neliniști*, 1979; *Pasul de cadril*, 1980; *Prins în capcană*, 1989; *Căile singurătății* (fragmentar), 1992
ZELETIN Șt., *Retragerea*, 1926
ZIDĂRIȚĂ Ștefan, *Te salut, Fidelitate!*, 1981; *Din vară și până în vară*, 1986
ZINCĂ Haralamb, *Jurnal de front*, 1954; *Ultima toamnă*, 1958; *Dintre sute de catarge*, 1961; *Sfârșitul spionului fantomă*, 1963; *Taina cavalerului de Dolenga*, 1965; *Moartea vine pe bandă de magnetofon*, 1966; *O invitație după miezul nopții*, 1967; *Ochii doctorului King*, 1968; *O crimă aproape perfectă*, 1969; *Crima de la 217*, 1970; *Și a fost ora „H”*, 1971; *Ultima noapte de război…*, 1972; *Dispărut fără urmă*, 1973; *Limuzina neagră*, 1973; *Supersonicul 01 decolează în zori*, 1974; *Dragoste moartă*, 1975; *Un glonte pentru rezident*, 1975; *Soarele a murit în zori*, 1976; *Dragul meu Sherlock Holmes*, 1977; *Mapa cenușie G.R.*, 1977; *Toamnă cu frunze negre*, 1978; *Anotimpurile morții*, 1980; *Glonțul de zahăr*, 1981; *Dosarul aviatorului singuratic*, 1983; *Temerarul*, 1983; *Ultima noapte de război, prima zi de pace*, 1985; *Noaptea cea mai lungă*, 1986; *Fiecare om cu clepsidra lui*, 1988; *Revelion ’45*, 1989; *Coșciugul agentului K-05*, 1991; *Suspecta moarte a lui Mario Campanella*, 1991; *Crimă teleghidată* (foileton), 1992; *Interpolul transmite: arestați-l!*, 1993; *Moartea m-a bătut pe umăr*, 1993; *Moartea mirosea a Christian Dior*, 1997
ZISSU A.L., *Manuel sin Marcu*, 1934; *Calea Calvarului*, 1935; *Samson și noul Dagon*, 1939
ZLOTEA Mircea, *Coridă la Boston*, 1993; *S-a întâmplat la Saint Casimir*, 1994; (*Insula Disperării*), 1996
ZNAGOVEANU G., *Parohie de zestre*, 1940
ZOGRAFI Vlad, *Omul nou*, 1994
ZORILĂ Nic. T., *Vezinas* (foileton), 1892
ZORILĂ Viluca, *Amoruri ascunse*, 1993
ZOTTA Ovidiu, *Toți băieții sunt răi, toți băieții sunt buni*, 1970; *Operațiunea Hercule*, 1973; *O șansă pentru fiecare*, 1973; *Alexandru cel argintiu*, 1976; *Expediția „Zimbrii”*, 1984
ZVIRJINSCHI Monica, *Să spui te iubesc o singură dată*, 1988

INDICE DE TITLURI*

1784. Vreme în schimbare (titlul inițial: *Vreme în schimbare*), Eugen Uricaru, 1999
1821 (titlul inițial: *Catastrofa întâmplată boierilor în Muntele Găvanul – 1821*), Al. Pelimon, 1921
1907, Cezar Petrescu, 1937
1916, Felix Aderca, 1936
1940, Nicolae Toncescu, 1998
(*1941*), Ieronim Șerbu, 1948
1942, Nicolae Toncescu, 1999
1945, Nicolae Toncescu, 1999
2000, Gheorghe Săsărman, 1982
21 de grade est, Emil Fărcășanu, 2000
2484 Quirinal Ave, Sebastian Corn, 1996
3 și cu Rezeda 4, Ion Minulescu, 1932
3.000.000.000 $ cash, Florin Andrei Ionescu, 1995
320 de pisici negre, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1979
48 de stele, Constantin Neagu, 1957

A

A doua înviere (fragmentar), Ilarion Mateescu, 1939
A doua mireasă, Viorica Ciorbagiu, 1976
A doua moarte a lui Anton Vrabie, Nicolae Țic, 1957
A doua viață a lui Șerban Varu, Luca Gheorghiade, 1933
A fost amețitor, Miral, 1933
A fost o năpastă (foileton), Theodor Râșcanu, 1932
A fost odată... (foileton), Mihail Gașpar, 1911
A fost odată un imperiu…, Felix Aderca, 1939
A fost odată un război (titlul inițial: *Floare de oțel*), Victor Ion Popa, 1936
A fost un vis!…, N. Rădulescu-Niger, 1920
A înflorit liliacul, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1990
A înflorit speranța, Pavel Coruț, 1995
A înțelege sau nu, Radu Cosașu, 1965
A murit Luchi…, Otilia Cazimir, 1942
A opta zi după facerea lumii, Vasile Constantinescu, 1997
A patra punte, Mircea Ionescu, 1991
A sosit ora!, Radu Theodoru, 1969
A șaptea plecare, Loly Climescu, 1996
A trăi în păcat, Virgil Duda, 1996
A treia crimă, Const. C. Petrescu, 1933
A treia grefă de inimă, Mihail Solomon, 1998
A treia Romă, V. Em. Galan, 1968
A treia zi, Gheorghe Schwartz, 1980
A unsprezecea poruncă, Maia Belciu, 1969
A venit un om din Răsărit (titlul inițial: *Ucenicia cărturarului*), Mihnea Gheorghiu, 1969
(*A visa…*), Aurel Leon, 1971
A zecea lume, Vladimir Colin, 1964
A doua zi după război, Petru Vintilă, Pentru Vintilă jr., 1985
(*A.D.N.*), Armand Sperlea, 1998
A.R., Geta Brătescu, 2000
Abaris și nava cosmică, Eudochia Pavel, 2000
Abia mâine va fi vară (fragmentar), Damian Ureche, 1980
Abis, Adrian Cernescu, 1972
Absenții, Augustin Buzura, 1970
Absolvent (fragmentar), Th. Parapiru, 1976
Acasă, Ana Ioniță, 1996
Acasă, fugarule!, Ion Ochinciuc, 1970
Acasă, Mihai Zamfir, 1992
Acasă, Ștefana Velisar-Teodoreanu, 1947
Accidentul era inevitabil, V. Em. Galan, 1967
Accidentul, Mihail Sebastian, 1940
Acea fată frumoasă, Radu Tudoran, 1975
Acea noapte, acea zi de iarnă '33, Ștefan J. Fay, 1973
Această dulce povară, tinerețea, Cella Serghi, 1983
Această iubire, Mihai Dușescu, 1979
Această mamă străină, Lydia Lascu-Mocanu, 1983
Această parte a pământului, Dumitru Mircea, 1966
…Această viață sentimentală (titlul inițial: *Viața particulară a lui Constant Hagiu*), Corneliu Leu, 1976
Aceea care trebuia iubită, Theodor Râșcanu, 1925
(*Aceeași piesă, alte măști*), Laura Mara, 1998
Acei bărbați pătimași, Alexandru Vergu, 1981
Acela care doarme, Nelly Cutava, 1974
Acele lucruri mari, Anișoara Odeanu, 1973
Acest trecut a fost cândva viitor, Vasile Preda, 1988
Acesta este trupul meu (fragmentar), Romulus Rusan, 1979
Aceste zile și aceste nopți, Teodor Mazilu, 1962

* *În cadrul prezentului indice, fiecare titlu e semnalat prin câte o poziție independentă. În cazul romanelor reeditate cu titlu schimbat, sunt reproduse între paranteze și titlurile versiunilor anterioare, cu mențiunea „titlul inițial", respectiv „cu titlu schimbat". De asemenea, sunt explicate între paranteze aparițiile fragmentare, în foileton sau în fascicule.*

Acolo în Filioara, Dumitru Almaș, 1943
Acolo și stelele ard…, Vintilă Horia, 1942
Acolo unde vântul rostogolește norii, Leonida Neamțu, 1966
Acolo (fragmentar), N.V. Turcu, 1972
Acoperiș cu demoni, Leonida Neamțu, 1973
Acord final, E. Lovinescu, 1974
Acord final, Emil Coltofeanu, 1999
Acte originale/copii legalizate, Gheorghe Crăciun, 1982
Actele vorbește, I Peltz, 1935
Acteon, Gabriel Bălănescu, 1934
Acting in, Dana Maria Manu, 1991
Acțiunea „Hildebrand”, Aurel Mihale, 1979
Acțiunea „Nicrom”, Elena Ionescu, Cornel Samoilă, 1990
Acțiunea „Troia”, Ilie Mocanu, 1977
Acțiunea banana, Ioan Iancu, 1974
Acțiunea D, Ion Rusu-Șirianu, 1975
Acțiunea Lebăda, George Anania, 1984
Acțiunea Pirat, Radu Nor, 1970
Acuzatul din camera 13, Nicolae Stoe, 1973
Acvaforte, Ștefan Marian, 1971
Acvariul cu pești exotici, Teodor Parapiru, 1987
Acvariul spart (fragmentar), Eduard Huidan, 1989
Acvila și capul de lup, Mircea Duduleanu, 1983
Acvila și leul, Bogdan Stihi, 1983
Ada, Gh. Dem. Carapancea, 1922
Adallya, George Tănsănică, 2000
Adam și Eva, Liviu Rebreanu, 1925
Adam și Eva, Victor Loghin, 1999
Adam și soțiile sale, Ștefan Gh. Theodoru, 1998
Adaos de vitamine (fragmentar), Gheorghe Izbășescu, 2000
Adăpostul calicilor, Petre Bellu, 1942
Adăpostul Sobolia, Cezar Petrescu, 1945
Adâncul oglinzii, Traian Olteanu, 1984
Adâncuri (fragmentar), Paula Dumitrescu, 1945
Adela, G. Ibrăileanu, 1933
Adelina, G. Atanasiu, 1935
Ademenirea, Ion Deaconescu, 1995
Ademenirea, Romulus Zaharia, 1983
Adevăr, idolul meu, Rodica Padina, 1984
Adevărata victorie, George Mihalache, 1988
Adevărul despre Dora, Angela Radu, 1984
Adevărul fiecăruia (titlul inițial: *Când te uiți în oglindă*), Horia Panaitescu, 1976
Adevărul pământului, Ion Șerban Drincea, 1981
Adevărul retorului Lucaci, Mihail Diaconescu, 1977
Adevărul și numai adevărul, Mihail Sorbul, 1936 (*Adevărul*), Romulus Rusan, 1981
Adio cu nopțile de unul singur, Corneliu Ștefan, 1988
Adio, Arizona, Romulus Guga, 1974
Adio, Europa!, Ion D. Sîrbu, 1992
Adio, Robert!, Constantin Novac, 1974
Adolescente la pian, Eduard-Victor Gugui, 1991
Adolescență (fragmentar), Constantin Pelmuș, 1932
Adolescenții de la Brașov, Pericle Martinescu, 1936
Adolescenții, Ioana Postelnicu, 1962
Adonai (fragmentar), Paul Sterian, 1930
Adonis hâdul (fragmentar), Oscar Lemnaru, 1935
Adorata, Romulus Dianu, 1930
Adulter fără voie (foileton), Fera Hetea, 1996
Adunarea și scăderea zilelor, Tudor Vlad, 1988
Aerodromul (fragmentar), I.T. Suceveanu, 1973
Aerostatul inocenților, Radu Pintea, 1981
Afacerea „Beautiful College”, Ștefan Iureș, 1992
Afacerea Grossmann (foileton), Ioan Pascu, 1991
Afacerea Pussycat, Takis Panayotis, 1992*; Un weekend ratat, 1992*
Afacerea Samoilescu – Cozmici, Horia Tecuceanu, 1993
Afaceri (fragmentar), C. Martin (Martin Conitz), 1934
Afaceri cu suflete de copii, Mariana Goron, 2000
Afară-de-unu-singur (fragmentar), Grigore Cugler, 1994
Afară din joc, Octavian Tudor, 1991
Afară din Eden (fragmentar), Mircea-Valer Stanciu, 1990
Aflorimente de dragoste, Ioan Kalmar, 1997
Agenda cenușie, Gheorghe Buzoianu, 1971
Agent pentru probleme speciale, Leon Talpă, 1993
Agent secret, Olimpian Ungherea, 1985
Agentul secret al lui Altân-Bey, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1976
Agepsina și bătrânii, Morogan-Salomie, 1984
Agerul pământului, I.C. Vissarion, 1939
Agonia ursului, Gellu Păltineanu, 1996
Agonia, Ion Gheție, 1997
Agonie fără moarte, N.[icolae] I. Herescu, 1998
Ah, acești adolescenți!, Iuliu Rațiu, 1970
Ai carte, ai parte, Teochar Alexi, 1878
Aiax și Străd Vred, Naiță Iacovescu, 1998
Aik, Șoimarul, Mihai Bradu, 1997
Ajun de răscoală, Mihai Beniuc, 1979
Ajun de revoluție 1848, Cezar Petrescu, 1954
Al cincilea anotimp, Al. I. Ștefănescu, 1963
Al cincilea as, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1978
Al cincisprezecelea, Tudor Vlad, 1981
Al doilea adevăr, Antița Augustopoulos-Jucan, 1978
Al doilea amant al doamnei Chatterley, Clifford Moore (Felix Aderca), 1934
Al doilea mesager, Bujor Nedelcovici, 1991
Al doilea mormânt, Victor Petraru, 1999
Al doilea motiv, Constantin Georgescu, 1972
Al doilea pasaj, Virgil Duda, 1975
Al nimănui, Dominte Timonu, 1937
Al optulea, Melania Bancea, 1999
Al treilea e de prisos, Tudor Negoiță, 1984

Al treilea pol al pământului, Radu Tudoran, 1971
Al treilea, Mircea E. Balaban, 1944
Alarmă la Biroul 2, Ionel Săndulescu, 1979
Alarmă la dana zero, Ion Aramă, 1975
Alarmă la Peleș, Petre Crăciun, 1996
(*Alături de menire*), D. Caracostea, 1908
Alb și roșu, Eugen Radovici, 1946
(*Alb și negru*), Ionel Rujeanu, 1938
(*Alb*), Dina Hrenciuc, 1994
Albastrele ninsori, Oana Cătina, 1989
Albatros–31, Cornel Hodojeu, 1975
(*Alberia*), George Boitor, 1998
Alberta, v. *Amfitrion*, Nicolae Breban, 1994
Albu, feciorul lui Nițucă, Petre Georgescu, 1971
Albumul Arineilor (fragmentar), Iolanda Isvor, 1943
Albumul cu fotografii, Vavila Popovici, 1999
(*Albumul*), Gheorghe Buzoianu, 1973
Albumul, Ioan Rasiga, 1979
Aldo și Aminta sau Bandiții, Costache Boerescu, 1855
Alegători (fragmentar), B. Danubiu, 1935
Alegere de stareță, Damian Stănoiu, 1932
Alei, codrule fârtate…, Dumitru Almaș, 1956
Alergie, Genoveva Logan, 1973
Alertă în munți, Aurel Mihale, 1982
Alertă la poliție, George Apostoaia, 1997
Alexandra și infernul, Laurențiu Fulga, 1966
Alexandru cel argintiu, Ovidiu Zotta, 1976
Alexandru Lăpușneanu, domnul Moldovei (*1553–1568*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1875
Alexandru, G.I. Dimancea, 1883
Alexandru, Ion Manolescu, 1998
Alexă a' boldașului, Galia Henegariu, 1944
Alge pe stâncă, Sebastian Grama, 1998
Aliatul Nr. 1, Nicolae Tăutu, 1967
Alibiul inutil, Nicolae Rotaru, 1998
Aligatorii de oțel, Nicolae Frânculescu, 1984
Alina (fragmentar), C. Spiridonescu, 1957
Ally, *frumoasa din lagăr*, Ioana Bălan, 1999
Almeiuna (*foileton*), Petru Vulcan, 1903
Altare dărâmate (foileton), Mihail Gașpar, 1909
Altarul de nisip, Ștefan Goanță, 1994
Altă iubire, Dinu Clucerul, 1926
Altceva, Apostol Fulga (Constantin Apostol), 1936
Alte aventuri ale căpitanului Vigu, Nicolae Mărgeanu, 1983
Alte aventuri ale lui Roby, robotul invizibil, Mihail Marinescu, 1996
Alte aventuri în Brazilia, Ioan Țighiliu, 1991
Alte culori, alte anotimpuri, Elena Ghirvu-Călin, 1973
Alte dimineți, Oprea Georgescu, 1975
Alvis și destinul, Virgil Duda, 1993
Am fost cu toții soldați, Ion Aramă, 1985
Am fost un imbecil, Olimp Grigore Ioan, 1941
Am fugit de-acasă, Nicuță Tănase, 1961
Am lăsat graurii să zboare, Iv. Martinovici, 1976
Am lăsat iarba să crească, Emil Bunea, 1972
Am plecat din sat, Ion Vlasiu, 1938
Am să fiu pasăre, Eugenia Popa-Cohuț, 1977
(*Am să iubesc acest animal frumos*), Viana Șerban, 1985
Am stat cu femeia față în față, Adrian N. Plescău, 2000
Am trăit în frontul invizibil, Mihai Fătu, 1998
Am ucis pe Dumnezeu, C. Ardeleanu, 1929
Amantă, Aurel Alexandrescu-Dorna, 1897
Amantul colivăresei, Radu Aldulescu, 1994
Amantul de la km 0, Dana Achim, 1998
Amantul Marei Doamne Dracula (fragmentar), Fănuș Neagu, 1996
Amar și nădejde, Mia Pădurean, 1997
Amar, Traian Filip, 1963
Amarul sânge al strugurilor, Constantin Apostol, 1969
Amasoana de la Rachova, N.D. Popescu, 1879
Amazoanele române (foileton), Pantazi Ghica, 1858
Amăgiții, D. Șt. Christide, 1907
Amândoi, Liviu Rebreanu, 1940
„*Amândoi la Stratford*”, Horia Panaitescu, 1972
Ambarcațiunea eroică, Vasile Băran, 1976
Ambasadorul, Ioan-Mihai Cochinescu, 1991
Ambigen, Octav Șuluțiu, 1935
Ambiție!, Sfinx (Grigore Mărunțeanu), 1901
America cea de toate zilele, Ion Pandele, 1999
Americana îndrăgostită, Vasile Pop, 1920
Americanul, Nina Ceranu, 2000
Amfitrion, Nicolae Breban, 1994
Amfora sabină, Simion Pop, 1970
Amintește-ți de Leonidas (fragmentar), Antoaneta C. Iordache, 1986
(*Amintirea*), Alexandra Stănescu, 1989
(*Amintirea mamei*), D.I. Atanasiu, 1939
Amintiri din roșu de Moisei, Ion Tomoioagă-Maramureșanu, 1977
Amintirile Caterinei State (foileton), Constanța Marino-Moscu, 1920
Amintirile erau false, N.D. Carpen, 1983
Amintirile unui ciudat ofițer (fragmentar), Haralambie Țugui, 1994
Amiralul oceanului Cristofor Columb, Felix Aderca, 1957
Amiralul și pirații, Ilie Tănăsache, 1974
Amnezii de iarnă, Morogan-Salomie, 1985
Amor ascuns (foileton), N. Mihăescu-Nigrim, 1899
Amor criminal (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1902
Amor în veacul crâncen (foileton), Teochar Alexi, 1883
Amor încuiat, I. Peltz, 1933
Amor de vagabond, Marcel Olin (Mihail Zavergiu), 1927
Amor vagabond (fragmentar), Bogdan Amaru, 1934
Amoriile unui notar (foileton), P.J. Stahl, 1866

(*Amorțeala*), George-Radu Serafim, 1995
Amorul din pădure (fragmentar), Panait Macri, 1882
Amoruri ascunse, Viluca Zorilă, 1993
Amorurile unui rege, Martha Solon 1997
Amorurile unui ziarist sau Deux ex machina (foileton), Evidis, Inex, Modestu, Cotadouche și Ix, 1898
Amprenta pe oglinda misterioasă, Sisi Caïr, 1933
Amprente în memorie, Aurel Negrilă, 1994
Amurg în Heidelberg (fragmentar), George Constant, 1935
Amurg, Georgeta Mircea Cancicov, 1967
Amurg la Paris, Dan Smântânescu, Mihai Epure, 1997
Amurgu-acela violet (fragmentar), Ion Brad, 1996
Amurgul cenușiu, v. *Cuibul cu bibelouri*, Ion Constantinescu-Mărăcineanu, 1999
Amurgul la Căpreni (fragmentar), Stelian Cucu, 1936
Amurgul lagunei, Anton Iordache, 1972
Amurgul levantinilor, Mircea Constantinescu, 1978
Amurgul se lăsase în zori, Nicolae Băbălău, 1983
Amurguri, Cristina Tamaș, 1993
An de școală, Ștefan Luca, 1957
Ana Nucului, Remus Luca, 1953
Ana, Alecu Vaida Poenaru, 1983
Ana, cea fără de păcat, Doina Iovănel Spineanu, 1999
Ana, dragostea mea, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 1999
Ana, stăpâna măgarului, Tudor Manta, 1978
Anacron, Adrian Cernescu, 1970
Anamneza (fragmentar), Ștefan Luca, 1973
Ancheta s-a sfârșit în zori (titlul inițial: *Moarte deocheată*), Ion Floricel, 1991
Ancheta, Dan Gr. Mihăescu, 1962
Ancheta, Vasile Băran, 1972
Ancheta din iulie (foileton), Mihai Coman, 1968
Anchetatorul, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 2000
Anchetatorul apatic, Virgil Duda, 1971
Anchetă de iarnă, Viorel Știrbu, 1991
Anchetă în infern, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1977
Anchetă în munți (fragmentar), Cornel Dimovici, 1973
Anchetă pe cont propriu (foileton), George Arion, 1982
Ancora n-a fost aruncată la timp, Grigore Beuran, 1979
Andra, Mihai Stoian, 1982
Andrei Vaia (titlul inițial: *Pentr-un petec de negreață*) N.D. Cocea, 1936
(*Andreiu*), 1899
Anemonele nu au înflorit în zadar (fragmentar), Petru Comarnescu, 1957
Ani de cumpănă, Aurel Petri, 1971
Anii de foc (fragmentar), Mihail Pop, Nicolae Manea, 1958
Anii de ucenicie ai lui August Prostul, Norman Manea, 1979
Anii iubirii, Letiția Papu, 1955
Anii tineri, Nicolae Țic, 1961
Animale bolnave, Nicolae Breban, 1968
(*Animale ridicole*), Vlad T. Popescu, 1990
Animalul de beton, Voicu Bugariu (semnat Roberto R. Grant), 1999
Aniversare, Nicolae Pârvulescu, 1982
Aniversarea, Elena Ghirvu-Călin, 1980
Aniversarea, George Radu, 1990
Ann și Ana, Ion Brădescu, 1944
Anna, Duiliu Zamfirescu, 1911
Anna sau Pasărea paradisului, Radu Mareș, 1972
Anno Domini 1989, Emil Mladin, 1991
Anonima de miercuri, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1984
Anonimul Brâncovenesc și alte cronici ale trecerii dintre veacul al șaptesprezecelea și veacul al optsprezecelea așezate sub formă de roman al vieții Sfântului Domnitor Brancovean, Corneliu Leu, 1994
Anonimul de-aproape, Nicolae Neagu, 1982
Anonimus, Victoria Murărescu, 2000
Anotimp al ninsorilor albastre, Florin Bănescu, 1975
Anotimp pentru doi, Eugen Curta, 1996
Anotimpul dragostei, Iuliu Rațiu, 1973
Anotimpul făgăduinței, Alexandru Deal, 1975
Anotimpul pierdut (titlul inițial: *Călător din noaptea de Ajun*), Anișoara Odeanu, 1971
Anotimpul posibil, Al. Simion, 1971
Anotimpul sirenelor, Georgina Viorica Rogoz, 1975
Anotimpuri de trecere, Cătălin Țârlea, 1998
Anotimpuri promise, Ioan Iancu, 1985
Anotimpuri (fragmentar), Mariana Dan, 1990
Anotimpuri, Radu Tudoran, 1943
Anotimpurile mamei, Stela Szenteș, 1989
Anotimpurile Mariei, Cristina Tamaș, 1995
Anotimpurile morții, Haralamb Zincă, 1980
Anteu (fragmentar), Dimitrie Batova, 1938
Anticolocvii, Victor Corcheș, 1996
Anti-Gog, Al.[exandru] Husar, 1997
Antiquitas rediviva, Gheorghe Băgulescu, 1926
Antrenor de îngeri (fragmentar), Mircea Micu, 1976
Anul 1000 (fragmentar), Dan Grădinaru, 1995
Anul 1595, v. *Vulturul*, Radu Theodoru, 1971
Anul de hârtie (fragmentar), Octavian Tudor, 1980
Anul în care s-a inventat lebăda, Ardian-Christian Kuciuk, 1997
Anul întâi, Vasile Mănuceanu, 1965
Anul roșu (foileton), Ene Stanciu, 1942
Anunțul de la „mica publicitate”, Ioana Dimitrescu, 1984
Apa care trece, Petre Sălcudeanu, 1984
Apa de aur, Ludovic Dauș, 1907
Apa în cizme, Mircea Daneliuc, 2000
Apa morților, Mihail Sadoveanu, 1911
Apa, Alexandru Ivasiuc, 1973
(*Apă bună de fântână*), Gabriel Iuga, 1988

Apă neagră, Nicolae Stan, 1999
Apărarea are cuvântul, Petre Bellu, 1934
Apărătorul acuză, Romulus Cojocaru, 1981
Apărătorul în derută, Romulus Cojocaru, 1979
Apărătorul se apără, Romulus Cojocaru, 1974
Apărătorul și zeița, Romulus Cojocaru, 1992
Apel din necunoscut, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1985
Apele înaintea mării, Cicerone Sbanțu 1991
Apele negre, Lola Stere-Chiracu, 1972
Apele revărsate, Șerban Nedelcu, 1981
Apelul de seară, Doina Popa, 1985
Apocalips amânat, Dan Stanca, 1997
Apocalips, Aurel Petrescu, 1991
Apocalipsa indiană, George Anca, 1998
Apocalipsa unui adolescent de familie, Virgil Tănase, 1992
Apocalipsul, Virgiliu Ștef. Serdaru, 1921
Apocriful necredinciosului Toma (fragmentar), Ioan Florin Stanciu, 1992
Apostol, Cezar Petrescu, 1933
Apostoli fără nume (fragmentar), Dem. Gh. Nolla, 1940
Apostoli mincinoși (titlul inițial: *Luminile satului*), Damian Stănoiu, 1941
Apostolii mileniului III (fragmentar), Mihai Grecu, 1999
Apostolul, Octavian Lianos, 2000
Apoteoza, Constantin Gheorghiu, 1984
Appassionata, Alecu Ivan Ghilia, 1971
Appassionato, Mihai Tunaru, 1978
Aprilie în Auckland, Victor Coroianu, 1994
Aproape de zei, Radu Theodoru, 1969
Aproapele meu, Tania Lovinescu, 1979
Aproapele nostru trădează, Marian Barbu, 1992
Aproapele nostru, aproape – o relatare, Platon Pardău, 1973
Apus de soare, v. *În lumea Mediteranei*, Panait Istrati, 1936
Apus în flăcări, Mikael Dan, 1907
Aquarius, Sebastian Corn, 1995
Arabescul amintirii, Hortensia Papadat-Bengescu, 1986
Arădani la început de veac, Coleta de Sabata, 2000
Arca lui Noe, Ionel Teodoreanu, 1936
Arca lui Noe, Vasile Mănuceanu, 1968
Arca rubinie, Marius Tupan, 1998
Arcana, Florin Marincea-Crângeanu, 2000
Ard luminile-n Vitol, Ilie Ienea, 1937
Arde marea, Jean Nedelcu, 1969
Arde Prahova, Mihail Drumeș, 1974
Ardealul. Pe toți ne cheamă Ursu, Radu Theodoru, 2000
Arderea apei (fragmentar), Dan Stanca, 1991
(*Arderi*), Pan Hariton, 1959
Arderi, Horia Panaitescu, 1959
(*Argatul lui Saturn*), Petre Stoica, 1980
Argis și Zeițele, Gheorghe Marin, 1991
Argonautica, Mircea Opriță, 1970
Arhanghel și demon, Marius Oniceanu, 1994
Arhangheli de lut, Ilderim Rebreanu, Tiberiu Rebreanu, 2000
Arhanghelii, Ion Agârbiceanu, 1914
Arhanghelul cu aripi de ceară (cu titlu schimbat: *O dragoste la Viena*), Victor Eftimiu, 1935
Arhipelagul Alexandru, Mircea Palaghiu, 1976
Arhipelagul, Radu Ciobanu, 1987
Arhivarul, Andrei Oișteanu, 1995
(*Aripa albă*), Emil Lazariu, 1988
Aripa morții (cu titlu schimbat: *Comedia dragostei*), E. Lovinescu, 1913
Aripi de argint, Doru Davidovici, 1983
Aripi de zăpadă (titlul inițial: *Teroarea albă*), 1972
Aripile arhanghelului Mihail, Dan Stanca, 1996
Arma de tărie (fragmentar), Haralambie Țugui, 1996
Armata de pitici, Ștefan Berciu, 1974
Armâna, Petru Vulcan, 1904
Arme și lopeți, Gheorghe Neagu, 1997
Armonie și amurg, v. *Cuibul cu bibelouri*, Ion Constantinescu-Mărăcineanu, 1997
Aron Vodă cel Cumplit, Th. M. Stoenescu, 1893
Ars amandi, Elena Ghirvu-Călin, 1968
Arsenic, Sergiu Dan, 1934
Arșița Karmei, Oma Stănescu, 1997
Arșița zăpezilor, Tudorel Oancea, 1987
Arșița, Calistrat Costin, 1981
Arșița, Laurențiu Cerneț, 1968
Arta alegerii, Clara Nicollet, 1997
Arta conversației, Ileana Vulpescu, 1980
(*Arta de a ne iubi aproapele*), Ion Tăianu, 1988
Arta refugii, Paul Goma, 1991
Arta supraviețuirii, Lelia Trocan, 1998
Aruncă pâinea ta pe ape, Gabriel Pleșea, 1994
Asaltul, Ion Gh. Pană, 1975
Asasin din fotoliu, George Achim, 1992
Asasinatul Zinaidei Spinescu, Marcel Bibiri-Sturia, 1922
Asasinul acordă interviuri, Mircea M. Ionescu, 1976
Asasinul cârciumarilor, Paria Zamfirescu, 1921
Asasinul coboară cântând, Nicolae Stoe, 1971
Asasinul de rezervă, Alexandra Conta, Constantin Ghiban, 1991
Asasinul din arhivă (cu titlu schimbat: *Enigma din arhivă*), Nicolae Ștefănescu, 1969
Ascensiune nocturnă, Tudor Vlad, 1984
Ascensiunea, Ștefan Dorgoșan, 1989
Asceză și desfrâu, Octavian Nicolae Voinoiu, 1999
Ascuțit ca tandrețea, Maria-Luiza Cristescu, 1997
Asediații, Emil Simionescu, 1974
Asediul locului comun, Mircea Horia Simionescu, 1988
Asediul Vienei (fragmentar), Horia Ursu, 1993
Asediul, Alecu Ivan Ghilia, 1969

Asediul, Ion Ruse, 1978
Asfințit de oameni, Ludovic Dauș, 1932
Asklepios, Horia Stancu, 1965
Astă vară n-a fost vară…, Magda Ursache, 1996
Astă seară îl arestăm pe asasin, Remus Luca, 1967
Astă-seară, relache, Theodor Constantin, 1971
Astăzi e ziua mea, Nicuță Tănase, 1959
Astra, Dito și Idem (Carmen Sylva, Mite Kremnitz), 1887
Astra, Paul Goma, 1992
Astrologul, Nicolae Stelea, 1994
Astronava 777 (fragmentar), Anca Delia Comăneanu, 2000
Asymptote (fragmentar), N.V. Turcu, 1971
Așa a fost să fie, Petru Murgoci, 2000
Așa cum a fost, Nicolae Tăutu, 1963
(*Așa și pe dincolo*), I. Peltz, 1958
(*Așa trăit-a Cartazar*), Alexandra Voicu, 1996
(*Așchii dintr-un roman*), I.M. Rașcu, 1930
Așezarea, Nicolae Stan, 1989
Așteaptă-mă, iubire, Florica Stanciu, 1994
Așteptare, Elena Gronov-Marinescu, 1980
Așteptare, Maria-Luiza Cristescu, 1973
Așteptarea aproapelui, Corneliu Ștefanache, 1974
Așteptarea regelui pescar, Dan Miron, 1996
Așteptând în Ghermana, Dănuț Ungureanu, 1993
Așteptându-i pe barbari (titlul inițial: *Așteptându-i pe învingători*), Eugen Uricariu, 1999
Așteptându-i pe învingători (cu titlu schimbat: *Așteptându-i pe barbari*), Eugen Uricaru, 1981
Atac frontal (fragmentar), Miruna Runcan, 1991
Atac în bibliotecă, George Arion, 1983
Atac la sol, Radu Theodoru, 1965
Atacul cesiumiștilor, Sergiu Fărcășan, 1963
Atentat în infraroșu, Max Solomon, 1961
Atenție mărită, Ionel Neamtzu, 1946
Aterizare interzisă, L. Tarco, 1970
Atlantida, T. Albani, 1945
Atlantida: aur și oricalc, Eudochia Pavel, 1998
Atrium, Norman Manea, 1974
Atunci au tras toate clopotele, Ada Orleanu, 1970
Atunci când s-a stârnit furtuna (fragmentar), I.D. Mușat, 1957
Au fost odată ca niciodată, Mircea Constantinescu, 1987
Au murit poveștile, Siminico, Ion Florian Panduru, 1983
August – decembrie, Voicu Bugariu, 1990
August de foc, Mircea Mohor, 1959
Aur, mărire și amor, Mihai Eminescu, 1992
Aurel (foileton), Grigore H. Grandea, 1873
Aureola iubirii, Vera Hudici, 1988
Aurora Pământului (fragmentar), Constantin Zărnescu, 1988
Aurul negru, v. *Pământ și cer*, Cezar Petrescu, 1934
Aurul șarpelui, Luki Galaction, 1979
Autobuzul profesorului, Leonid Petrescu, 1964
Autoportret cu bască, Constantin Mateescu, 1981
(*Autoportret cu passe-partout*), Mihai Sin, 1988
(*Autopsie sentimentală*), Romulus Guga, 1984
Autostop (fragmentar), Doru Kalmuski, 1972
Auzit-ați d-un Jian?, Mihai Opriș, Vasile Chiriță, 1989
Avadică, Abădică, Marcel Marcian, 1995
(*Avalanșa*), Cezar Hârjescu, 1988
Avalanșa, Mira Preda, 1998
Ave Maria, George Radu, 2000
Aveam optsprezece ani, Ecaterina Lazăr, 1971
Aventura din Cairo, Hélène Duboque, 1934
Aventura domnișoarei Zenobia Magheru, Mircea Streinul, 1938
Aventura unui profesor (foileton), N. Burghelea, 1938
Aventura vieneză (foileton), Ion Petru Orleanu, 1938
Aventură dincolo de timp, Dumitru Vacariu, 1990
(*Aventură în Africa*), A.I. Zăinescu, 1984
Aventură în lumea fotbalului, Ioan Chilom, Ioan Chivu, 1991
Aventură în Lunca Dunării, Mihail Sadoveanu, 1954
Aventură la Brașov, Al. I. Ștefănescu, 1980
Aventură și contraaventură, Leonida Neamțu, 1966
Aventuri cu uliul Sam, Mircea Pop, 1971
Aventuri din lumea mare (foileton), Radu Mantea, 1881
Aventuri în Brazilia, Ioan Țighiliu, 1990
Aventuri în Deltă, Niculae Crișan, 1976
„*Aventuri" aproximative*, Vlad Mușatescu, 1984
Aventurile din str. Grădinilor, M. Sevastos, 1934
Aventurile d-lui Ionel Lăcustă Termidor, Felix Aderca, 1932
Aventurile farfuriei zburătoare, Ludovic Roman, 1970
Aventurile galante ale lui Napoleon al III-lea, Gh. Brătescu, 1991
Aventurile lui Goangă și Târlică, D. Ionescu-Morel, 1925
Aventurile lui Ion Runcan, Ap. D. Culea, 1947
Aventurile lui Mototol-Rostogol, Gabriela Negreanu, 1981
Aventurile lui Roby, robotul invizibil, Mihail Marinescu, 1996
Aventurile lui Stroe și Vasilache, 1939
Aventurile marelui motan criminal Maciste, Gheorghe Pituț, 1983
Aventurile prințului Lahovary sau 29 de ani în jurul lumei, povestite de el însuși (foileton), George Manolescu, 1904
Aventurile tapirului, Ștefan Tita, 1970
Aventurile unui cascador, Corneliu Omescu, 1971
Aventurile unui iredentist, Erast Mihalescu, 1937
Aventurile unui mic bucureștean, Sarina Cassvan-Pas, 1923
Aventurile unui soldat de plumb, Nicolae-Paul Mihail, 1993

Aventurile unui timid, Corneliu Omescu, 1968
Aventuroasa viață a lui Despot-Vodă, Romulus Seișanu, 1938
Avesalon cel Bătrân, Radu Selejan, 1983
Avionul de hârtie, Costache Olăreanu, 1983
Aviva, fiica ghetoului, A.G. Vaida, 1947
Avlia domnească (fragmentar), Mihai Godinova, 1942
Avocata, G.M. Amza, 1936
Avocatul diavolului, Platon Pardău, 1993
Avram Iancu, Gabriel Bălănescu, 1940
Avram Iancu, regele Carpaților, continuatorul operii lui Horia, Ion Pop-Florantin, 1891
Axy și Skizy, Corneliu Mizumschi, 1995
Azazel, Mihai Vlasie, 1995
Azi 1933, Aurel Popovici, 1933
Azilul în memorie (fragmentar), Cristian Teodorescu, 1997

B

Babel Palace, Vintilă Corbul, 1942
Babel, Romeo Soare, 1994
Babel, Vladimir Colin, 1978
Babeta, Teochar Alexi, 1883
Babilon (fragmentar), Doru Kalmuski, 1969
Babilonul de nisip, Nicolae Stăiculescu, 1979
Babylon, Radu Cosmin, 1922
Bacalaureații, Pavel Aioanei, 1980
Bagaj…, H. Bonciu, 1934
Bagaje pentru paradis, Valeriu Cristea, 1997
Bagheta magică, Eugenia Zaimu, 1985
Bal la Casa Ofițerilor, Constantin Mateescu, 1983
Bal la regina Portugaliei, Bianca Balotă, 1979
Bal mascat, Ionel Teodoreanu, 1929
Balaban și statuia, Paul Antim, 1981
Balada căpitanului Haag, Leonida Neamțu, 1984
Balada celor rău iubiți, Tia Șerbănescu, 1973
Balada fratelui ucis de frați, Constantin Stan, 1995
Balada lui John și Yoko, Smaranda Cosmin, 1991
Balada lupului alb, Pavel Coruț, 1993
Baladă maritimă, Igor Grinevici, 1985
Baladă neterminată, Constantin Cubleșan, 1988
Baladă pentru agentul R. 001, Atanasie Toma, 1973
Balamuc sau Pionierii spațiului, Caius Dobrescu, 1994
Balanța, Ion Băieșu, 1985
Balaurul (foileton), Grigore H. Grandea, 1890
Balaurul, Hortensia Papadat-Bengescu, 1923
Balena de aur (fragmentar), Lică Pavel, 1984
Baletul mecanic, Cezar Petrescu, 1931
Balonul e rotund, Eugen Barbu, 1956
Baltagul, Mihail Sadoveanu, 1930
Baltazar, Valentin Șerbu, 1974
Balthazar sosește luni, Theodor Constantin, 1970
Balul fantomelor, Radu Paraschivescu, 2000
Balul intelectualilor, Ștefan Luca, 1961
Balul nebunilor sau Primele 100 de zile ale noii guvernări, Nicolae Cristache, 1996
Balustrada de brizăă, Maria Hadan, 1973
Banchet pe muntele Sinai (fragmentar), Mihai Sin, 2000
Banchetul, Valentin Berbecaru, 1967
(*Banda de magnetofon*), Sofia Arcan, 1981
(*Banda de telegraf*), George Boitor, 1972
Banda lui Möbius, Octavian Tudor, 1978
Banditul Râureanu sau Un înger în infern, G. Rădulescu, 1891
Banditul Simion Licinski, Ilie Emanoil Ighel, 1890
Bandiții și jandarmii, Boris Crăciun, 1993
Banii (foileton), Gh. Frunză (Constantin Mille), 1921
Banul Mărăcine – marchiz de Ronsard, Alexandru Dumitrescu, Rodica Florescu-Ghiță, 1983
Banul Mărăcine, Grigore Băjenaru, 1967
Banul Mărăcine, N.D. Popescu, 1885
Banul… ochiul dracului, Theodor Râșcanu, 1941
Baraca în flăcări (fragmentar), Tudor Teodorescu-Branișteă, 1923
(*Baraca tificilor*), Vlad Pavlovici, 1991
Baraj, Marcu Mihail Deleanu, 1985
Barajul, Francisc Munteanu, 1986
Barbarius, Constantin Țoiu, 1999
Barbu Catargiu (foileton), 1886
Barbu Lăutarul, Adrian Pascu, 1939
Barbu Strâmbu prin Europa (foileton), Iosif Vulcan, 1879
(*Barcarolă*), Horia Petra-Petrescu, 1907
Bariera, Emil Rațiu, 1994
Bariera, George Mihail Zamfirescu, 1946
Bariera, Teodor Mazilu, 1959
Barieră pentru cocori, Radu Selejan, 1981
Bariere, Anton Gagiu, 1999
Baritina (cu titlu schimbat: *Când simți cum moare vântul*), Ben Corlaciu, 1972
Baroneasa din Lona, Gallia Tudor, 1944
(*Baroneasa*), George Șerban, 1982
Basca lui Șexpir, Petre Bokor, 1998
(*Basme și clepsidre*), Gheorghe Ardinu, 2000
Bastarda sau O mamă criminală (foileton), D. Nicolescu-Wollmar, 1911
Bastardul (fragmentar), Mia Marian, 1937
Bastarzii (fragmentar), Grigore Zanc, 1975
Bastonul cu mâner de argint, Alexandru Mitru, 1974
Bate și ți se va deschide, Mihai Sin, 1978
Batista cea albă, G. Dimitropulo, 1875
Bazarul iluziilor, Aurel Manolescu, 1994
Bădia, Dumitru Corbea, 1966
Băiat de București, Al. I. Ștefănescu, 1976
Băiatul care a trecut războiul înot, Mihai Caranfil, 1980

Băiatul cu valiza, Eduard Jurist, 1961
(*Băiatul de la Saca*), Mureș Covătaru, 1968
Băiatul din cămașa cu cai, Gheorghe Scripcă, 1977
Băiatul mamii, Smara, 1920
Băiatul popii Nicolae, Ion Munteanu, 1941
Băiatul popii, Tudor Teodorescu-Branișteș, 1933
Băiatul și luna, Nicolae Tăutu, 1965
Băieți de fată, Mircea Streinul, 1944
Băieții de bani gata, Grid Modorcea, 1993
Bălăuca, E. Lovinescu, 1935
Bănuiala, Chiril Tricolici, 1973
Bănuitele primejdii, Platon Pardău, 1988
Bărăgan, V. Em. Galan, 1954
Bărbat, feciorul Corbii, Petre Georgescu, 1971
Bărbatul copacilor mei, Maria Pop, 1999
Bărbatul desilusionat, v. *Misterele căsătoriei*, C.D. Aricescu, 1866
Bărbatul diplomat, v. *Misterele căsătoriei*, C.D. Aricescu, 1863
Bărbatul din munți, Gellu Păltineanu, 1999
Bărbatul la 30 de ani, Laurențiu Cerneț, 1976
Bărbatul predestinat, v. *Misterele căsătoriei*, C.D. Aricescu, 1861
Bărbații, Valer Chioreanu, 1984
Bărbierul național, Tudor Gherman, 1998
Bărbierul regelui Midas sau Voluptatea adevărului, Ion Minulescu, 1931
Bărzăunul și restul lumii, Dumitru Vacariu, 1981
Bătălia de la Călugăreni, N.D. Popescu, 1894
Bătălia nevăzută, Nicolae Mărgeanu, 1957
Bătălia pentru roze, Oana Cătina, 1992
Bătea un vânt de nebunie, Sera Furpa (Al. D. Rădulescu), 1932
Bătrâna domnișoară n-are alibi, Olimpian Ungherea, 1976
(*Bătrâna*), Mihai Beniuc, 1966
Bătrânii nu mai sunt utili, Anatolie Paniș, 1997
Bătrânul astronom flamand, Mircea Damaschin, 1997
Bătrânul ieri și nenăscutul mâine, Liana Maxy, 1997
Bătrânul și umbra, Marin Ioniță, 1984
Bârlogul lupilor, Constantin Bărbuceanu, 1963
(*Bârsa*), Grigore Cojan, 1980
Bârzava descântată de dragoste (fragmentar), Mircea Șerbănescu, 1940
Beethoven omul, Ury Benador, 1964
Bejenarii, Iorgu Tudor, 1941
Beladona, Dorin Iliescu, 1943
Berbecele timpului, Maria Pop, 1993
(*Bercu Pinto, conferențiar*), Nicolae I. Lazăr, 1938
Berlicoco (foileton), Grigore H. Grandea, 1880
Bestia mistică (titlul inițial: *Rasputin*), Victor Eftimiu, 1922
Bestialitatea, George Raicu-Delahuși, 1926
Bestiariu, Simion Pop, 1981
Beton și pâine, Ion Dianu, 1989
Beznă, Ioana Postelnicu, 1943
Bianca, Mihaela Loredana Pungă, 1993
Biblioteca din Alexandria, Petre Sălcudeanu, 1980
Biblioteca fantastică, Sonia Larian, 1976
Biciul lui Dumnezeu, G. Baronzi, 1883
Bietele corpuri, Sonia Larian, 1986
Bietul Ioanide, G. Călinescu, 1953
Bijuterii de familie, Petru Dumitriu, 1949
Bine ați venit în infern!... (titlul inițial: *Ucideți petrolul!*), Ioan Grigorescu, 1995
Binele și Răul, Vavila Popovici, 1997
Biografie de război, Radu Theodoru, 1980
Biografii contemporane (fragmentar), Petru Dumitriu, 1958
Biograful și doamna cărților de joc, Rosita G. Fanto, 1999
Biroul de plasare, Panait Istrati, 1934
Biruința, Ion Agârbiceanu, 1930
Biserica, Daniela Vlasie, 1995
Biserica arsă, I.I. Stoican, 1923
Biserica năruită, Al. Lascarov-Moldovanu, 1932
Biserica Neagră, A.E. Baconsky, 1990
Biserica nouă, Maura Prigor, 1930
Bizante, Ion Anghel Mânăstire, 1996
Bizu, E. Lovinescu, 1932
Blana de focă, Maia Belciu, 1966
Blazonul, Adrian Munțiu, 1984
Blăstăm de mamă, Mihail Gașpar, 1916
Blestemat din dragoste, Elefterie Voiculescu, 1999
Blesteme esențiale, Elena Ștefănescu, 1990
Blesteme, Nicolae Bălașa, 1994
(*Blestemul amintirilor*), Eugen Teodoru, 1976
Blestemul catharilor sau Noaptea de dincolo de noapte, Christian Tămaș, 1993
Blestemul tatii (fragmentar), Leonid Luca, 1943
Blestemul, Dumitru Moraru-Slivna, 1947
Blestemul, Simeon Bălănescu, 1894
Blocada, Pavel Chihaia, 1947
Blocul de marmură, Al. Simion, 1975
(*Blocul operator*), Eugen Lumezianu, 1973
Blondele întotdeauna trișează, Viorel Cacoveanu, 1971
(*Boare de Slobozia*), Nicolae Stan, 1989
Bob de grâu, Alexandru Calistrat, 1932
Bob și Rok: romanul unui câine lup, Gheorghe Dachin, 1993
Bobby Felix, Făt-Frumos și Motocicleta B.M.V., Vlad Mușatescu, 1942
Bobinocarii, Gabriela Melinescu, 1969
Bogată în America, v. *Emigrantă în America*, Șerban Dinger, 1995

Bogăția unui sărac, Ion Grecea, 1961
Bogdan infidelul, Victor Papilian, 1982
Bogdana, Ioana Postelnicu, 1939
Boierii haiduci, N.D. Popescu, 1892
Boierul, Romulus Cioflec, 1957
Bolnavii, V.I. Țiroiu, 1916
Bomba din fort, Ilie Tănăsache, 1971
Bombardamentul cu asteroizi, Victor Bercescu, 1986
Bonifacia, Paul Goma, 1991
Bordel, Ștefan Berciu, 1996
Borgia, Christian G. Ciomac, 1942
Borne pentru drumul din vis, George Mirea, 1990
Bostan, haiduc de peste Milcov, Panait Macri, 1899
Botează-mă cu pământ, Gheorghe Suciu, 1974
Botezul de sânge, N.D. Popescu, 1892
(*Botezul*), N. Davidescu, 1919
Brațele caracatiței, Constantin Uscătescu, 1995
Brațul Andromedei, Gib I. Mihăescu, 1930
Brațul dreptății, Gheorghe Brătescu, 1984
Brazdă și paloș, Radu Theodoru, 1954
Brazi și putregai, Nicolae D. Xenopol, 1881
Brățara de aur, Ion Căpeț, 1978
Brățara de cretă, Tudor Popescu, 1966
Brâul albastru, Radu Nor, 1968
Brâul cu picățele roșii (fragmentar), Ion Dragoslav, 1912
Brevetul alb, C. Turturică, 1990
Bricheta roz, Rodica Sfințescu, 1985
Brigada cântă pe mai multe voci (fragmentar), Sergiu Fărcășan, 1949
Bucăți alese (fragmentar), Dan Petrescu, 1990
Bucur, istoria fundării Bucureștilor, Al. Pelimon, 1858
București, orașul prăbușirilor, Octav Dessila, 1930
București–Sinaia, Damian Stănoiu, 1938
Bucuria clipei, Nicolae Necula, 1998
Bucuria unei drame, Mircea Novac, 1997
Bucuria vieții, Demostene Botez, 1957
Bufnița albă, Nicolae Țic, 1992
Buimatic prin lume, Dima Bicleanu, 1999
Bujor, căpitan de haiduci (titlul inițial: *Bujor haiducul*), N.D. Popescu, 1892
Bujor haiducul (cu titlu schimbat: *Moartea lui Bujor haiducul*; *Bujor căpitan de haiduci*; *Voinea Voinicul sau Tinerețea lui Bujor*), N.D. Popescu, 1882
Buletin de identitate (fragmentar), Ioan Iacob, 1989
Bulevardul Corvinul (fragmentar), Valeriu Bârgău, 1989
Bulevardul îndrăgostiților (fragmentar), Dumitru Ignea, 1977
Bulgăre de foc, Emanoil Manoliu, 1978
Bulgăre de nisip, Nicolae Cristache, 1986
Bumgartes al II-lea, Jehan Calvus, 1999
Bun găsit după adio (fragmentar), Eugen Lumezianu, 1974
Bun rămas, crânguri de alun, Ada Orleanu, 1973
Bunavestire, Nicolae Breban, 1977
Bună dimineața, băieți!, Grigore Băjenaru, 1972
Bună dimineața, speranță, Ion Olteanu, 1998
Bună seara, Maria!, Mircea Vasiliu, 1993
Bună seara, mândră lună, Iolanda Filipescu, 1986
Bună seara, Melania!, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1975
Bunica studiază dreptul, Liviu Bratoloveanu, 1982
Bunicul și doi delincvenți minori, Petre Sălcudeanu, 1974
Bunicul și lacrima din carburator, Petre Sălcudeanu, 1994
Bunicul și o lacrimă de fată, Petre Sălcudeanu, 1976
Bunicul și păcatele lumii, Petre Sălcudeanu, 1971
Bunicul și porunca să nu ucizi, Petre Sălcudeanu, 1972
Bunicul, Thailanda și?, Petre Sălcudeanu, 1997
Bunicuțul, Aurel Ghibănescu, 1916
Bunul cetățean Arhimede, Dan Mutașcu, 1975
Burebista, N. Rădulescu-Lemnaru, 1982
Buruieni de dragoste, N. Crevedia, 1936
(*Buștenii pârliți*), Florin Dima, 1995

C

Ca floarea câmpului, Paul-Mihu Sadoveanu, 1944
Ca într-o pânză de El Greco, Mihai Vulpe, 2000
(*Ca o lespede, pădurea*), Dina Hrenciuc, 1999
Ca Sfântul Lazăr târâș-grăpiș, Jean Celeste Dimitrescu, 2000
Ca vântul pe câmpie, Ion Lilă, 1987
Cabana, Horia Pătrașcu, 1983
Cabina de montaj, Nicolae Holban, 1986
Cabotinul (cu titlu schimbat: *Sceleratul*), Gabriel Diradurian, 1995
Cacealmaua, El. Morogan, 1992
Cad frontierele!, Sever Dinescu, 1932
Cad frunzele în pustă, Alexandru Struțeanu, 1973
Cad zidurile (cu titlu schimbat: *Cartea Mironei*; *Mirona*), Cella Serghi, 1950
Cadavre de lux (foileton), Ovidiu Bufnilă, 1994
Cadavrul la volan, Leon Feraru, 1937
Cadeții (fragmentar), Iulian Drăgălău, 1989
Cafeneaua Pas-Parol, Matei Vișniec, 1992
Cafeneaua (fragmentar), Matei Vișniec, 1985
Caiet de vacanță, Ecaterina Sperantza, 1999
Caiet pentru…, Alexandru George, 1984
Caietele cunoscuților mei, Niculae Crișan, 1964
Caietele locotenentului Florian, Ștefan J. Fay, 1983
(*Caietele*), Lucreția Lustig, 1989
Caii de la bicicletă, Adrian Munțiu, 1995
Caii de la Voroneț, Doru Davidovici, 1974
Caii sălbatici, Radu Mareș, 1981
Caina sau Surorile Krețov, Maria Pop, 2000
Cale și drum, Ștefan Pârvu, 1980

Calea amintirilor, Traian Liviu Birăescu, 1986
Calea Calvarului, A.L. Zissu, 1935
Calea destinului, Marcu Beza, 1938
Calea dragostei și-a morții peste care treci o dată, Aurel Maria Baros, 1990
Calea Griviței (fragmentar), Octav Măgureanu, 1949
Calea Griviței, Tudor Ștefănescu, 1984
Calea negustorilor (fragmentar), Eugen Barbu, 1958
Calea robilor – cumpăna vulturilor, Mihail Joldea, 1985
Calea robilor, V. Marin Cucu, 1982
Calea robilor, Spiru Prassin, 1903
(*Calea romană*), Radu Mareș, 1977
(*Calea și semnul*), Bujor Nedelcovici, 1983
Calea Văcărești, I. Peltz, 1933
Calea Victoriei, Cezar Petrescu, 1930
Calendar vechi, Ștefana Velisar, 1939
Calendarul de nisip, Ioan Lăcustă, 1990
Calimera!, Chiril Tricolici, 1981
Caloianul, Ion Lăncrănjan, 1975
Calpuzanii, Silviu Angelescu, 1987
Calul negru, Stelian Gruia, 1983
Calul troian, Viorel Horj, 1999
Calvaria (fragmentar), Ion Vădan, 1990
Calvarul neamului, Nuși Tulliu, 1931
Calvarul, Liviu Rebreanu, 1919
Calypso, Traian Filip, 1977
Camaradul, Emil Chindriș-Codrescu, 1943
Camarazi, Ion I. Manoliu, 1940
Camera 210, Dragoș Vicol, 1968
Camera de gardă, George Timcu, 1995
(*Camera frigorifică*), Val Condurache, 1993
Camere mobilate, Damian Stănoiu, 1933
Camerun, în Yaoundé, Mihai Litinschi, 1996
Camioneta verde, M. Sevastos, 1935
(*Ca-n Shakespeare*), George Șerban, 1984
Canapeaua cu pisici, Adrian Beldeanu, 1971
Cancerul blond, Mircea Constantinescu, 1970
Candoarea speranței, Ion Mărgineanu, 1995
Candrenii (fragmentar), Alexei Rudeanu, 1986
Canionul, Viorel Știrbu, 1975
Cantacuzina, Tudor Dumitru Savu, 1995
Cantemiriștii, Cella Serghi, 1954
Cantonul galben, Nicolae Danciu Petniceanu, 1983
Cap sau pajură (fragmentar), Leonida Teodorescu, 1983
Capcana albă, Alexei Rudeanu, 1984
Capcana de piatră, Ion Lazu, 1987
Capcana din Bulevardul Primăverii, Ion Ochinciuc, 1994
Capcana din panou, Neagu Cosma, Mihai Stan, 1981
Capcana era blondă, Atanasie Toma, 1976
Capcana ucigașă, Mircea Ionescu, 1993
Capcana viselor (titlu inițial: *Cineva scutură cuibul*), George Nestor, 1972
Capcana, Antița Augustopoulos-Jucan, 1985
Capcana, Gheorghe Buzoianu, 1984
Capcana, Vasile Mănuceanu, 1971
Capcană pentru dublură, Ștefan Berciu, 1998
Capcană pentru spion, Petrișor Ciorobea, W. Liwil, 1990
Capcane pentru ochii deschiși (fragmentar), Ioan Vișan, 2000
Capcane și visuri (titlul inițial: *Piatra de încercare*), Anghel Dumbrăveanu, 1992
(*Capitol de roman*), I.C., 1893
(*Capitolul I*), Valentin Lavric, 1995
Capitolul XXIII, Radu Nor, 1965
Capra neagră, Emanoil Bucuța, 1938
Capricii, Alexandru Papilian, 1983
Capricii (fragmentar), Ion Lăncrănjan, 1976
Capriciile Iulianei, Nicolae Vălmaru, 1957
Capriciu la plecarea fratelui iubit, Maria-Luiza Cristescu, 1968
Capriciu, Constantin Cuza, 1972
Captivi, Norman Manea, 1970
Capul de pod, Mihai Arsene, 1991
Capul lui Decebal, Marin Ioviță, 1985
Caracatița, George-Valentin Ioniță, 1997
Caragiale, B. Jordan, Lucian Predescu, 1939
Carapacea, Constantin Stan, 1979
Cara-Su, I. Valerian, 1935
Care Daniel?, Alexandru Ciorănescu, 1995
Care e cea mai culpabilă?, I.C. Fundescu, 1875
Care lume e adevărată, asta sau cealaltă?, Bogdan V. Delavrancea, 1998
Careul deași, Alexandru Ternovits, 1993
Careul de fugă, Grigore Zanc, 1985
(*Cariera lui Vidran*), Doctorul Caligari (Ion Vinea), 1939
Cariera, Mircea Pospai, 1989
Carlton, Cezar Petrescu, 1944
Carmen, I. Negruț, 1930
Carmen Saeculare, v. *Luceafărul sau Romanul lui Eminescu*, Cezar Petrescu, 1936
Carnaval la Constanța, Ion Coja, 1978
(*Carnet de bal*), Radu F. Alexandru, 1972
Carnetul din port-hart, Ileana Vulpescu, 1996
Carnetul lui Radu Roman (foileton), Mihail Gașpar, 1923
Carol nu s-a întors, Ego Solon, 1999
Cartea cu neguri (fragmentar), Sabin Velican, 1942
Cartea cu ochi albaștri, Octav Pancu-Iași, 1959
Cartea de toate zilele unui an, Ion Vlasiu, 1984
(*Cartea de vizită revelatrice*), I.D. Ionescu-Idion, 1901
Cartea fabuloasă (fragmentar), Gellu Dorian, 1998
Cartea facerii, Eugen Goga, 1928
Cartea fiilor, Mircea Ciobanu, 1970

Cartea fiului, Norman Manea, 1976
Cartea întâlnirilor, Mircea Petean, Andreas Wellmann, 1999
Cartea Milionarului, Ștefan Bănulescu, 1977
Cartea minciunilor, Gheorghe Tulbure, 1941
Cartea Mironei (titlul inițial: *Cad zidurile*), Cella Serghi, 1965
Cartea morții, Platon Pardău, 1999
Cartea morților, Alexandru Sever, 1997
Cartea morților, Nina Ceranu, 1998
Cartea muierilor, Paul Diaconescu, 1998
Cartea muntelui în derivă, Vladimir Munteanu, 1994
Cartea nunții, G. Călinescu, 1933
Cartea păcatelor, Dumitru Ungureanu, 1996
Cartea secretelor, Ion V. Strătescu, 1996
Cartea sorților, Niadi Cernica, 1999
Cartierul Primăverii – cap sau pajură, Titus Popovici, 1998
Cartograful puterii, Gabriel Chifu, 2000
(*Carul mare*), Val Condurache, 1971
Carul poverilor (fragmentar), N. Frânculescu, 1973
Caruselul primăverii, Elena Ghirvu-Călin, 1986
Caruselul urmelor, Iosif Vianu, 1986
Caruselul, Eugenia Tudor-Anton, 1974
(*Caruso – fragmente*), George Bălăiță, 1999
Casa amintirilor, Mihail Șerban, 1942
Casa apelor, Maria Vlad, 1954
Casa aurului, Cornel Marandiuc, 1978
Casa cu fete, C. Ardeleanu, 1930
Casa cu migdali, Nicu Teodorescu, 1993
Casa cu nalbă, Eugeniu Sperantia, 1926
Casa cu neguri, Theodor Constantin, 1946
Casa cu obloane verzi (fragmentar), Mihail Gașpar, 1926
Casa cu ochii scoși, Romulus Zaharia, 1993
Casa cu opt femei (fragmentar), Victor Ion Popa, 1939
Casa cu storuri galbene, Mariana Codruț, 1997
Casa cu umbre, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 2000
Casa de întâlniri, M. Câmpeanu, 1935
Casa de lângă lună, Mihai Nicolae, 1988
Casa de pânză, Paul Eugen Banciu, 1995
Casa de pe colină, Theodor Constantin, 1964
Casa de pe culme, Olga Monta, 1938
Casa destinelor, Tudor Băran, 1978
(*Casa din luncă*), Tudor Băran, 1989
Casa din vis, Magdalena Crișan Pereverza, 2000
Casa dintre arbori, Gellu Păltineanu, 1992
Casa dintre spini, Ștefan Pârvu, 1985
Casa domnului Alcibiade, Radu Tudoran, 1978
Casa Emilianei, Oltea Alexandru, 1975
Casa fericiților, Radu Ciobanu, 1986
Casa iluziilor (fragmentar), Ștefan M. Găbrian, 1991
Casa Isolda sau Cutremurul, Leonida Neamțu, 1973
Casa îngerilor, Alexandru Moraru, 1997
Casa liniștită, Nicolae Tăutu, 1968
Casa lui David, Dumitru Nicodim, 1996
Casa păcatelor, Constantin Bărbuceanu, 1980
(*Casa scărilor*), Marius Tupan, 1993
Casa șerpilor, Teodor Bulza, 1982
Casa și memoria lui Avram Procator, Ioan Viorel Boldureanu, 1999
Casa termitelor (fragmentar), Vasile B. Malschi, 1985
Casa Thüringer, Panait Istrati, 1933
Casa Ursei Mari, Paul Eugen Banciu, 1978
(*Casa verde*), A. Mândru, 1925
Casa, Vasile Rebreanu, 1962
Casa, Violeta Modorcea, 1998
Casa cu minuni (foileton), Zoe Verbiceanu, 1930
Casabarassa (fragmentar), Petrișor Ciorobea, 1997
Casca de oțel, Gheorghe Secheșan, 1995
Cascada, Vasile Băran, 1974
Cascadorul, Ion Lilă, 1981
Castanii roșii, parfumați și naivi, Corina Cristea, 1970
Castanul copilăriei mele, Constanța Moisina, 1987
Castelana, Elena Zafira Zanfir, 1985
Castelul albastru, Gheorghe Schwartz, 1986
Castelul cu ferestre galbene, Gheorghe Filip, 1995
Castelul de apă, Margareta Serian, 1972
Castelul de nisip (fragmentar), Doru Eugen Popin, 1989
Castelul de nisip, Marcela Mihaela Mândoiu, 1996
Castelul de papură, Constantin Vremuleț, 1991
Castelul englezesc, Maria Marian, 2000
Castelul fetei în alb, Constantin Chiriță, 1958
Castelul Libertății, Silvia Obreja-Cernichevici, 1999
Castelul romanului, Andrei Brezianu, 1981
Castelul singuratic, George Nestor, 1971
Castelul solitar (fragmentar), Sabin G. Truția, 1927
Castelul, Ion Floricel, 1997
Cataclismul anului 2000, Dorina V. Ienciu, 1933
Catarge, N. Papatanasiu, 1941
Catarina, Elena Marinescu, 1986
Catastrofa Daciei (foileton), Tit Chitul 1903
Catastrofa întâmplată boierilor în Muntele Găvanul – 1821 (cu titlu schimbat: *1821*), Al. Pelimon, 1864
Catedrala, Virgil Duda, 1969
Catharsis, Romulus Bărbulescu, 1983
Catherine – Paris, Martha Bibescu, 1996
(*Catinca Beldiman*), Theodor Râșcanu, 1944
Catrina, Antoaneta Iotta-Leonin, 1934
Catrina, George Niculescu-Mizil, 1972
Catrinel, C. Manolache, 1937
Cavalerii crimei (în fascicule), Puiu Alexandrescu, 1908
Cavalerii danubieni, Ioan Roman, 1982
Cavalerii de pe Coastă, Vasile Băran, 1982
Cavalerii dreptății, Șerban Nedelcu, 1973
Cavalerii florii de cireș (titlul inițial: *Cireșarii*) Constantin Chiriță, 1972

Cavalerii nopții (în fascicule), Radu Mihnea, 1933
Cavalerii Ordinului Basarab, Ioan Dan, 1977
Cavalerii ordinului galactic, Dan Starcu, 1995
Cavalerii porților albastre, Ion Crânguleanu, 1976
Cavalerii soarelui (fragmentar), Ion Țăranu, 1979
Cavalerii Toporului, Jules Brun, 1901
Cavalerii verticali, Ionel Jianu, Alexandru Bilciurescu, 1931
Cavalerii, Ioan Dan, 1975
Cavalerul după-amiezii, Ion Scorobete, 1998
Cavalerul libertății, Ada Orleanu, 1968
Cavalerul negru, Christian Tămaș, 1992
Cavalerul resemnării, Vintilă Horia, 1991
Cavalerul spațial, Stelian Țurlea, 1999
Cazarma (fragmentar), Liviu Rebreanu, 1975
Cazul „Fabiana”, Mihu Neagu, 1979
Cazul „Spada”, O. Goga, M. Stan, 1977
Cazul Benjamin Soroca, Marius Oniceanu, 1994
Cazul doamnei Predescu, Petre Bellu, 1935
Cazul doctor Udrea, Ben. Corlaciu, 1959
Cazul Eugeniței Costea, Mihail Sadoveanu, 1936
Cazul Evelinei B., Romulus Lal, 1983
Cazul maicii Varvara, Damian Stănoiu, 1937
Cazul Magheru (titlul inițial: *Sfântul Părere*), Mihail Drumeș, 1942
Cazul Murasame, Alexandru-Șerban Bucescu, 1996
Cazul Râmaru, Traian Tandin, 2000
Cazul Soniei Dimitrievna, Const. Rîuleț, 1933
Cădere liberă, Grigore Zanc, 1978
Căderea agentului V–17, Andronie Sfetcu, 1992
Căderea Bastiliei, Dumitru Almaș, 1959
Căderea Bastiliei, Horia Gârbea, 1998
Căderea Constantinopolului, Vintilă Corbul, 1976
Căderea în lume, Constantin Țoiu, 1987
Căderea spre zenit, Ilie Constantin, 1995
(*Căderea, căderea*), Mircea Șerbănescu, 1980
Căderea, Pan Solcan, 1980
Căile singurătății (fragmentar), Eugen Zehan, 1992
Căile tainice, Lazăr Magheți, 1999
(*Căile vieții*), Gheorghe Florescu, 1955
Călăreți în zare, George Nestor, 1963
Călărețul alb, Tudor Băran, 1981
Călărețul colorat, D.N. Teodorescu, 1935
Călărețul de fum, Radu Ciobanu, 1984
Călărețul roșu, Radu Theodoru, 1976
Călător din noaptea de Ajun (cu titlu schimbat: *Anotimpul pierdut*), Anișoara Odeanu, 1936
Călător în amurg, Mihai Nicolae, 1978
Călător pe drum de aștri, Pavel Coruț, 1994
Călători ca apele, Ion Boloș, 1986
Călătoria continuă, Alexandru Petrescu, 1984
Călătoria Luceafărului, George Cușnarencu, 1997
Călătoria spre zei, Mihail Diaconescu, 1982
Călătoria unui fiu risipitor, Nicolae Steinhardt, 1995
(*Călătoria*), Nicolae Mateescu, 1973
Călătorie fantastică în vreme de eclipsă, Stelian Țurlea, 2000
Călătorie întreruptă, Ion Hobana, 1989
Călătorie neobișnuită, Radu Theodoru, 1975
Călătorie neterminată, Anghel Dumbrăveanu, 1988
Călătorie pe planeta Zeta, Petru Vintilă, 1972
Călătorie prin oglinzi, Ruxandra Cesereanu, 1989
Călătorie spre dragoste, Ion Jurca Rovina, 1988
Călătorul de la nr. 15 (fragmentar), Alex. Robu, 1929
Călăul cel bun, Vasile Rebreanu, 1965
Călina, Ana Selena, 1982
Călugărul misterios, R.T. Rizescu, 1891
Călușul cosmic, Mihaela Monoranu, 1988
Cămașa de forță, Leonard Oprea, 1992
Cămașa de mire, Ion Lotreanu, 1985
Cămașa fericitului sau Minunata poveste a sultanului Saladin-cel Trist, Mihail Negru, 1935
Cămașa morții, Ilie Sălceanu, 1999
Căminul fără muzică (fragmentar), Constantin Pelmuș, 1930
Căminul, Octavian Mihăescu, 1999
Căminul, Ștefana Velisar-Teodoreanu, 1971
Căpitan Buzdugan, N.D. Popescu, 1890
Căpitanul Rox (titlul inițial: *Furtună în mai*), George Șovu, 1991
Căpitanii Măriei sale, Emanoil Manoliu, 1973
Căpitanii (fragmentar), Ion Stoia-Udrea, 1971
Căpitanul Apostolescu anchetează, Horia Tecuceanu, 1969
Căpitanul Apostolescu intervine, Horia Tecuceanu, 1971
Căpitanul Apostolescu și cifrul D–237, Horia Tecuceanu, 1983
Căpitanul Apostolescu și dubla enigmă, Horia Tecuceanu, 1972
Căpitanul Apostolescu și filiera, Horia Tecuceanu, 1981
Căpitanul Apostolescu și identificarea, Horia Tecuceanu, 1974
Căpitanul Apostolescu și inamicul public nr. 1, Horia Tecuceanu, 1990
Căpitanul Apostolescu și mobilul, Horia Tecuceanu, 1991
Căpitanul Apostolescu și piromanul, Horia Tecuceanu, 1979
Căpitanul Apostolescu și S.A. Frații & Co., Horia Tecuceanu, 1986
Căpitanul Apostolescu și spionii, Horia Tecuceanu, 1991
Căpitanul Cordea, M. Câmpeanu, 1936
Căpitanul de cursă lungă, Theodor Constantin, 1965
Căpitanul fețelor negre, Valentin Gustav, 1965
Căpitanul Hartular (fragmentar), Cezar Petrescu, 1945
Căpitanul Nemaipomenitului Velier, Gheorghe Bejancu, 1971

Căpitanul Ropotă, N. Rădulescu-Niger, 1893
Căprioara de smalț, Nicolae Teică, 1961
Cărare nouă (fragmentar), I. Chiru-Nanov, 1913
Cărarea cea îngustă, Oltea Alexandru, 1983
Cărămida cu mâner sau Moartea personală a lui State Broajbă (foileton), Darie Magheru, 1968
Cărări greșite (fragmentar), D. Ionescu-Morel, 1906
Cărări în viață, Ion Căpeț, 1975
Cărări peste dealuri, Aurel Leon, 1988
(*Cărări*), Adrian Cernescu, 1957
Cărăuși peste vămi, C. Turturică, 1986
Cărțile cu Alfonz, Virgil Rațiu, 1988
Cărțile Horodiței, V. Em. Galan, 1965
Cărțile poștale ale morții, Adrian Păunescu, 1970
Căruța cu scânduri, Marcel Petrișor, 1990
Cărvunarii, D.V. Barnoschi, 1928
Căsătorie de probă, Damian Stănoiu, 1937
Căsătorii – 5 lei cuvântul, G.M. Amza, 1935
Căsnicia lui Ludovic Petrescu (foileton), Ion Agârbiceanu, 1912
Căsnicie modernă, Sfinx (Grigore Mărunțeanu), 1903
Căsnicii, Ionescu-Quintus, 1910
Catalina Toderoiu viteaza de la Jiu, Ioan I. Manoliu, 1941
Cătălina, Nicolae Tăutu, 1959
Câine vagabond, Petre Bellu, 1936
Câinele de piatră, Gabriel Iuga, 1985
Câinele soldatului (fragmentar), Ionel Jianu, Alexandru Bilciurescu, 1931
(*Câinii de vânătoare*), Olimpiu Nușfelean, 1991
Câinii răgușiți, Alex Mihai Stoenescu, 1993
Câmpia de foc, Ion Aramă, 1978
Câmpia nu este singură, Marian Barbu, 1986
Câmpia singuratică, Dan Claudiu Tănăsescu, 1981
Câmpia, Ion Scurtulescu, 1970
Câmpie însorită, Nina Ceranu, 1988
Câmpul cu maci, Nicolae Calomfirescu, 1977
Câmpul cu torțe, Marcela Vălu Anghel, 1993
(*Când Akaki Akakievici devine Lenin*), Stelian Tănase, 1999
Când au venit Neagoe Vodă, Emanoil Copăcianu, 1976
Când briza adie, Ana Luiza Toma, 2000
Când caii dorm în picioare, Nicolae Danciu Petniceanu, 1987
Când D'Artagnan a fost să fie fată, Mircea Șerbănescu, 1990
Când freamătă cedrii, Al. Adrian Botez, 1946
Când moare o pasăre albă, Aurel Stancu, 1995
Când pădurile veneau pe ape (fragmentar), Radu Boureanu, 1983
Când pătratul are trei laturi, Maria Rovan, 1971
(*Când pe cer tremură o singură stea*), Constantin Băltărețu, 1981
Când se scutură pelinul, Al. N. Trestieni, 1964
Când se sfârșește jocul, Tudor Negoiță, 1991
Când simți cum moare vântul (titlul inițial: *Baritina*), Ben. Corlaciu, 1965
Când stelele mor, Simona Kiselevski, 1998
Când sufletul se turbură (fragmentar), M.D. Ioanid, 1934
Când te uiți în oglindă (cu titlu schimbat: *Adevărul fiecăruia*), Horia Panaitescu, 1967
Când vine umbra, Corneliu Ștefanache, 1979
Când zeii conspiră, Tudor Negoiță, 1991
Cândva, niște oameni, Alexandru Șiperco, 1967
Cânta la Stupca o vioară…, C. Ghiban, 1958
Cânta tinerețea (fragmentar), Ștefan Alexiu, 1934
Cântăreața chealã avea perucă (foileton), Marin Ioniță, 1976
Cântec de iubire, Pady, 1998
Cântec de sirenă, N. Pora, 1934
Cântec în amurg, Jean Naum, 1942
Cântec în extaz, Doru Popovici, 1974
Cântec mare de petrecut, Titu Rădoi, 1996
Cântec pentru Daria, Vlad Dan-Ion, 1981
Cântece și flăcări, Tudor Șoimaru, 1968
Cântecul Cibenei, I.M. Ștefan, 1966
Cântecul destinelor, George Mihail Zamfirescu, 1939
Cântecul Mioarei, Mihail Sadoveanu, 1971
Cântecul nemuririi, Pavel Coruț, 1994
Cântecul stepei, C. Nedelciu Nedelciu, 1963
Cântecul uzinei, Cella Serghi, 1950
Cât drum până la Tipperary! (fragmentar), George Florin Cozma, 1995
Cât timp mă iubești, Alina Ciocârlie, 1998
Câteva feluri de dragoste, Paul Everac, 1993
Câteva luni de trăit, Laurențiu Cerneț, 1971
(*Câțiva stropi*), Lucian Cursaru, 1968
Ce mult te iubesc, Firiță Carp, 1991
Ce mult te-am iubit, Zaharia Stancu, 1968
Ce rămâne (fragmentar), Cornel Cotuțiu, 1991
Ce se vede, Radu Petrescu, 1979
Cea dintâi dimineață, Vasile Bolocan, 1963
Cea mai credibilă moarte, Vasile Popa Homiceanu, 1995
Cea mai frumoasă fată a Bucureștiului (în fascicule), Panait Macri, 1889
Cea mai frumoasă noapte, Rodica Padina, 1984
Cea mai perfectă dintre lumi, Adrian Crânganu, 1998
Ce-a văzut Ilie Pânișoară, Ionel Teodoreanu, 1940
Ceaiul de la ora cinci, Florin Andrei Ionescu, 1974
Cealaltă copilărie, Marina Georgescu, 1995
Cealaltă față, Traian Țanea, 1973
Cealaltă lumină, Mărgărita Miller-Verghi, 1944
Cealaltă Marie, Marta Pavelin, 1939
Cealaltă parte a nopții (fragmentar), Ovidiu Pecican, 1995
Ceara și evlavia națiunii (fragmentar), Vasile Dragomir, 1997

Cearta sufletului cu trupul (fragmentar), Pavel Chihaia, 1991
Cearta, Al. Piru, 1969
Ceasul de la miezul nopții, O. Goga, M. Stan, 1978
Ceasul oprit, Grigore Ilisei, 1980
(*Ceasul solar*), Ion Dunca, 1996
Ceasul, Anatolie Panis, 1984
Ceașca, Ioan Bălăceanu, 1981
Ceața (cu titlu schimbat: *Expresul de noapte*), Constantin Bărbuceanu, 1968
Ceața se destramă târziu (fragmentar), Sofia Arcan, 1957
Ceața, Titus Suciu, 1984
Ceață deasupra Romei (fragmentar), Tiberiu Mureșan, 1977
Ceață pe lacuri (fragmentar), Constantin Stan, 1987
Ceauș, domnul codrilor, G.M. Stoenescu, 1898
Cecenia, chip înlăcrimat, Mike Hassel (Sorin Petrescu), 1997
Cei 13 și misterul, Monica Pillat, 1968
Cei 4 și noaptea, Mircea Radina, 1971
Cei buni mor cei dintâi, Ion Arieșanu, 1998
Cei care au plecat, Romulus Fabian, 1975
Cei care caută, cei care găsesc, Victor Bârlădeanu, 1974
Cei care plătesc cu viața, v. *Dragostea și Revoluția*, Dinu Săraru, 1986
Cei ce-și închipuie că trăiesc (fragmentar), Niculae Crișan, 1985
Cei de la casa pândarului, Violeta Zamfirescu, 1974
Cei de la Crisanta (cu titlu schimbat: *O stea din toate e a mea*), Gica Iuteș, 1960
Cei doi din dreptul Țebei sau Cu fața la pădure, Dumitru Radu Popescu, 1973
Cei o Sută, Gheorghe Schwartz, 1988
Cei șapte frați siamezi, T.C. Stan, 1934
Cei șapte munți (foileton), Maria Movilă (V.A. Urechia, Marie Boucher), 1881
Cei șapte regi ai orașului București, Daniel Bănulescu, 1998
Cei șase de la Plevna, Mihail Joldea, 1977
Cei trei „A”, Elena Siupiur, 1975
Cei trei din Altaïr, Radu Nor, 1963
Cei trei năzdrăvani, Gheorghe Nica, 1984
Cei trei veseli năpârstoci, Vlad Mușatescu, 1984
Cei trei voinici, Alexandru Corodar, 1948
Cel căzut, Valentin Hossu-Longin, 1980
Cel ce ne scapă, Alexandru Târziu, 1992
Cel de la capătul drumului, Gheorghe Bejancu, 1980
Cel din urmă armaș, Ioan Slavici, 1923
Cel din urmă erou, Eugeniu Boureanul, 1943
Cel mai aproape de fericire, Firiță Carp, 1997
Cel mai isteț, cel mai viteaz, Tudor Popescu, 1978
Cel mai iubit dintre pământeni, Marin Preda, 1980
Celălalt prezent, Leonida Neamțu, 1965
Celălalt, Octavian Tudor, 1991
Cele 247 de minute, Tudor Negoiță, 1977
Cele patru dimensiuni ale memoriei, Mircea Luca, 1980
Cele patru puncte cardinale, Dumitru Matală, 1974
Cele șapte căndeli, Iuliu Dragomirescu, 1902
Cele șapte vieți ale Moirei, Luiza Roman, 2000
Celor morți fără lumină, v. *Casa cu ochii scoși*, Romulus Zaharia, 1994
Celula de alarmă, Doru Davidovici, 1979
(*Celula kesaro-crăiască*), Iustin Ceuca, 1988
Cenușa din ornic, Dumitru Popescu, 1988
Cenușa din zori (fragmentar), Alexandru Moraru, 1999
Cenușa dintâi, Alexandru Vergu, 1969
Cenușă și lăute, Hamilcar Petrescu, 1983
Cenușă și orhidee la New York, Vintilă Corbul, Eugen Burada, 1969
Cenușă, Ruxanda Levente, 1940
Cer cuvântul, Dragomir Horomnea, 1977
Cer înstelat, Lola Stere-Chiracu, 1983
Cerbii lui Mihai-Vodă, Grigore Băjenaru, 1968
Cerc de dragoste, Ioana Orlea, 1977
Cerc și dragoste, Mircea Șerbănescu, 1973
Cerc vicios, Ion Ira, 1938
Cercetașul glorios, Gheorghe Frunză (Constantin Mille), 1919
Cercul adevărului, Radu Selejan, 1976
Cercul alb, Letiția Papu, 1945
Cercul de frig (fragmentar), Gheorghe Filip, 1999
Cercul de oglindă, Corina Victoria Sein, 1990
Cercul deschis, Radu Vaida, 1987
Cercul dragostei, Victor Scherer, 1999
Cercul magic, Nicolae Mărgeanu, 1965
Cercul virtuos, H. Salem, 1986
Cercul, Alexandru Sever, 1968
Cercul, Platon Pardău, 1975
Cercuri albe, Dina Hrenciuc, 1984
Cercuri în apă, Ion Biberi, 1939
(*Cercuri portocalii*), Dina Hrenciuc, 1996
Cere-mi mai puțină dragoste, Nicolae Diaconescu, 1984
Ceremonii locale, Nicolae Itu, 1977
Cerna (fragmentar), Al. Iacobescu, 1934
Cerșetori în loden, Culiță Ion Ușurelu, 1999
Cerul sângera, v. *Catrina*, George Niculescu-Mizil, 1978
Cerul a coborât pe pământ, Elena Gronov-Marinescu, 1988
Cerul și norii (fragmentar), Pan Solcan, 1989
Cerul și pământul de acasă, Ioan Popa, 2000
Cetatea de baltă (fragmentar), Aurel Baranga, 1947
Cetatea de pe stânca verde, Dumitru Almaș, 1958
Cetatea iubirii, Emilia Dabu, 2000

Cetatea nemuritoare, Constantin Dumitrescu, 1974
Cetatea soarelui, Horia Aramă, 1978
Cetatea, Vicențiu Donose, 1972
Cetățeana Tallien, Ion Anestin, 1938
Cetățile mele, Alexandru Petrescu, 1990
Cezar Dragoman, Alexandru Sever, 1957
Champs-Elysées, Emil Mladin, 1998
Cheia de contact, C. Turturică, 1983
Cheia de fa, Ștefan Luca, 1972
Cheia inimii, Dumitru Almaș, 1977
Cheia visurilor, Cezar Petrescu, 1935
Chemarea de peste munți, Ion Biberi, 1983
Chemarea destinului, Ion Șerban Drincea, 1997
(*Chemarea dragostei*), I. Țuculescu, 1970
Chemarea muntelui, Valer Gligan, 1993
Chemarea nesfârșitului, Ion Mânzatu, 1963
Chemarea țărmului la Aquileia, Ion Topolog, 1993
Chemarea văzduhului, Dan Bălănescu, 1995*
Chestorul clasei (fragmentar), I. Chiru-Nanov, 1937
Chimiță R. Ilie, școlar și hoinar, Damian Stănoiu, 1947
Chinuiții nemuririi, Victor Papilian, 1976
(*Chip peste chip*), Aida Vrioni, 1936
Chipul din oglindă, Al. Florin Țene, 1997
Chipuri de ceară (foileton), Tudorașcu Țară-Lungă, 1884
Chipuri din Normală (fragmentar), Ionel Borangic, 1936
Chipuri și voci, Sergiu Adam, 1984
Chira Chiralina, Panait Istrati, 1924
Chiriașii doamnei Bârsan, F.M. Petre, 1942
Chirie pentru speranță, Leonida Neamțu, 1968
Chițibuș și Boroboață, Luminița Petru, Ștefan Popescu, 1978
Ci numai îngerul e fără prihană (fragmentar), Lucian Boz, 1930
Cianură pentru un surâs, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1975
Cicadele (fragmentar), Ion Nicolae Anghel, 1985
Cicoarea, Ion Topolog, 1977
Cifrul Petre Petrescu, Grigore Beuran, 1968
Cimitirul Buna-Vestire, Tudor Arghezi, 1936
Cimitirul nevolnicilor, Nina Ceranu, 1994
Cina cea de taină, Petre Sălcudeanu, 1984
Cina cea mai lungă, Mircea Opriță, 1983
Cinci ani dintr-o viață, Iulius Preda, 1981
Cinci căpitani și «Racheta», Virgil Chiriac, 1958
Cinci prieteni, Damian Stănoiu, 1936
Cinci sub cerul liber, Gheorghe Scripcă, 1984
Cine a tras în Pompiliu Oancea?, Grigore Toloacă, 1991
Cine a ucis?, Alexandru Bilciurescu, G.M. Amza, 1936
Cine ești tu, Alex?, Cristina Dulce, 1994
Cine l-a ucis pe Abel?, Mihai Stan, Neagu Cosma, 1984
Cine rămâne treaz, Ion Jurca Rovina, 1994
Cine se aseamănă se adună (foileton), Satyr, 1890
Cine se joacă, Petre Niță, 1970
Cine seamănă vânt…, Alexandra Titu, 1980
Cine sunt eu? (fragmentar), Mircea Șerbănescu, 1941
Cine? Ce? (foileton), Mircea Vulcănescu, 1990
Cinema Splendid, Al. Voitin, 1978
Cineva scutură cuibul (cu titlu schimbat: *Capcana viselor*), George Nestor, 1961
Cineva urca un munte, Victoria Ana Tăușan, 1983
Cinstiți meșteri mari…, Eliana Popovici, 1986
Cioburi de cerc, Aurel Ardeleanu, 1991
Cioburi de istorie…, Florentza Georgetta Marincu, 1997
Ciocârlia cu aripile frânte, Bogdan V. Delavrancea, 1998
Ciocoii (foileton), Teochar Alexi, 1882
Ciocoii noi cu bodyguard (fragmentar), Dinu Săraru, 1997
Ciocoii vechi și noi sau Ce naște din pisică șoareci mănâncă, Nicolae Filimon, 1863
Ciormăreanu & Faerman, N. Rădulescu-Niger, 1916
Circul (fragmentar), Antoaneta C. Iordache, 1985
Circul, Mihail Șerban, 1972
Cireșarii (cu titlu schimbat: *Cavalerii florii de cireș*), Constantin Chiriță, 1956
Cișmigiu & Comp., Grigore Băjenaru, 1942
Citație pentru un necunoscut, Mircea Ionescu-Quintus, 1988
Ciubărești, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1935
Ciudata mișcare a inimii în aprilie, Platon Pardău, 1974
Ciudățeniile bunicului meu, Rodica Moldoveanu, 1984
Ciuleandra, Liviu Rebreanu, 1927
Ciulinii Bărăganului, Panait Istrati, 1942
Ciuma neagră (fragmentar), George David, 1994
Civilizații nepământene și pământeni necivilizați (fragmentar), Horia Șt. Simion, 1999
Clandestin la bord, Jean Nedelcu, 1982
Clanul de Niro, Coleta de Sabata, 1997
Clanul păianjenilor, Florentina Șerbănescu, 1998
Clasa a VII-a B (fragmentar), N. Papadopol, 1937
Claudia, Irina Fieroiu, 1988
Cleopatra, Cezar și Antonius, Mioara Ciurezu-Bâlcaciu, Vergiliu Ciurezu-Argetoaia, 1996
Clipa cea repede, Sorin Titel, 1979
Clipa, Dinu Săraru, 1976
Cloaca, Dan Bogdan, 1992
Clocote, A.G. Vaida, 1954
Clodi Primus, Constantin Zărnescu, 1974
Clopote sub apă, Corneliu Omescu, 1984
Clopotele de la Talpalari, Vasile Romanescu, 1937
Clopotul scufundat, Livius Ciocârlie, 1988
Cloșca cu puii de aur, Stelian Păun, 1983
Clotilda sau Crimele unei femei, Alexandru I. Alexandrescu, 1891

Clovnul din lemn de gutui, Radu Jörgensen, 1998
Clubul bufnițelor (fragmentar), Mircea Streinul, 1941
Clubul cocoșaților, Olimpian Ungherea, 2000
Clubul pensionarilor, Dumitru Trancă, 1992
Clubul Senatorilor, Silvia Obreja-Cernichevici, 1993
Coaja lucrurilor sau Dansând cu Jupuita, Adrian Oțoiu, 1996
Coana Truda, Victor Papilian, 1988
Coasele (fragmentar), Petru Vintilă, 1949
Coborând spre nord-vest, Vasile Sălăjan, 1972
Coborând, Paul Georgescu, 1968
Coborâre în ape, Voicu Bugariu, 1986
Coborârea în infern, v. *Cuibul cu bibelouri*, Ion Constantinescu-Mărăcineanu, 1996
Coca Duduș, v. *Tudor Ceaur Alcaz*, Ionel Teodoreanu, 1940
Cochilia, Gheorghe Schwartz, 1992
Cocktail, Victor Valeriu Martinescu, 1943
Cocorii de iarnă, Vasile Băran, 1973
Cocorii zboară fără busolă, Francisc Munteanu, 1984
Cocostârc sau nalbă, Violeta Miron, 1984
Cocoșatul are alibi, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1973
Cocoșul de tablă, Nicolae Lupu, 1989
Codin, Panait Istrati, 1935
Codreanu haiducu, N.D. Popescu, 1882
Codreanu, mare haiduc național, D.D.P., 1882
Codreanu sau Aventurile unei călătorii, Th. Th. Schlüter, 1903
Cogito, Ionel Săndulescu, 1990
Coif de jurnale, Gheorghe Filimon, 1983
Coiful de aur, Alexandru Șahighian, 1962
Colegii, Șerban Nedelcu, 1978
Coliba Măriucăi (*foileton*), V.A. Urechia, 1855
Colierul șamanului, Alexandru Doboș, 1995
Colina sau Povestea unei iubiri în corespondența ei, Ion Topolog, 1997
Coline în soare, Constantin Mateescu, 1989
Coloana fără sfârșit, Marius Oniceanu, 1990
Coloane sub lună, Gheorghe Bejancu, 1976
Colonelul de la ghiol, Marian Barbu, 1996
Colonelul nu pune întrebări (fragmentar), Titus Suciu, 1996
Colții șacalului, N. Frânculescu, 1975
Colțurile cercului, B. Elvin, 1985
(*Columba*), N. Crevedia, 1935
Comedia dragostei (titlul inițial: *Aripa morții*), E. Lovinescu, 1913
(*Cometa*), Nela, 1899
Comisarul moare ultimul, Dan Mihăescu, 1992
Comisia specială, Ion Iovan, 1981
(*Co-misionarii*), Nicola Motoc, 1992
Comisionarul, Andrei Oișteanu, 1995
Comoara astronauților, Mihnea Moisescu, 1976
Comoara Brâncovenilor, Dumitru Almaș, 1977
Comoara care poate ucide, Sever Noran, 1982
Comoara Crăișorului, Gheorghe Sireteanu, 1980
Comoara din Peștera Scheletelor, Miron Scorobete, 1969
Comoara geților, Haralambie Bică Ionescu, 1991
Comoara haiducului, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1968
Comoara locotenentului Balica, Leonida Neamțu, 1975
Comoara lui Decebal, Gligor Hașa, 1981
Comoara lui Drăgan (fragmentar), Theodor Râșcanu, 1939
Comoara lui Tudor, Titu Dinuț, 1999
Comoara regelui Dromichet, v. *Pământ și cer*, Cezar Petrescu, 1931
Comoara, Paul Miclău, 1989
Comosicus, Ion Nicolae Bucur, 1983
Compartimentul (fragmentar), Eugen Lumezianu, 1982
Competiția, Ioana Orlea, 1974
Competiția, Mircea Șerbănescu, 1998
Complot la Sarmisegetusa, Emil Poenaru, 1973
Complotul sau Leonard Bâlbâie contra banditului Cocoș, Eugen Uricaru, 1990
Compoziție la patru mâini, Daniela Ștefănescu, 1991
Compromisă, Emilia Tailler, 1920
Compunere cu paralele inegale, Gheorghe Crăciun, 1988
(*Comunicat important*,) Octavian Nuțiu, 1979
Conacul blestemelor, C. Coravu, 1946
Conacul d-rei Nike, Mircea Cazacu, 1934
Conașii, Gh. Brăescu, 1935
Concediu fără plată, Marian Victor Buciu, 1980
Concert din muzică de Bach, Hortensia Papadat-Bengescu, 1927
Concert la două piane, Iosif Vianu, 1991
Concert pentru soliști și orchestră (fragmentar), Niculae Crișan, 1965
Concert pentru spion și orchestră, Florin Andrei Ionescu, 1980
Concertul pentru două viori, Laurențiu Fulga, 1964
Concina prădată, Teodor Scorțescu, 1939
Condamnare, I. Rociu, 1936
Condamnat la Cotroceni, Nicolae Cristache, 1996
Condamnat la fericire, Mircea Matei Popa, 1996
Condamnat la moarte, Dumitru Ignea, 1971
Condamnat să învingă, Mihai Rădulescu, 1995
Condamnata (foileton), Emanoil Arghiropol, 1868
Condamnați fără lege, Dumitru Dem Ionașcu, 1994
Condamnați la disperare, Gheorghe Dachin, 1994
Condamnații la castitate, Dragoș Protopopescu, 1933
Condicar de lume nouă, Eugen Constant, 1935
Condotierul, Mihai Giugariu, 1970
Condotierul, Mircea Pădureleanu, 1998
Condotierul, Platon Pardău, 1994
Confesiune târzie, Laurian Ante, 1989

(*Confesiunea*), Radu Mareș, 1992
Confesiuni paralele, Costache Olăreanu, 1978
Confesiunile unui tânăr al secolului (fragmentar), Mircea Eliade, 1932
Confidențe (fragmentar), Iulian Neacșu, 1978
Confidențe (fragmentar), Radu Ciobanu, 1994
Confidențele unui om de inimă, G. Baronzi, 1885
Confluențe, Ion Mihai, 1994
(*Confuzia*), Nicolae Boghian, 1990
Conjugarea perifrastică (fragmentar), D. Floarea-Rariște, 1934
(*Conjunctivită de primăvară*), Gh. Tarnea, 1933
Conservator & C-ia, N. Davidescu, 1924
Conspirația Dărmănesculuí, D.V. Barnoschi, 1936
Conspirația sfârșitului lumii, Mike Hassel, 1999
Constantin Brâncoveanu, N.D. Popescu, 1885
Constandinu Lesi (fragmentar), Ioana Postelnicu, 1948
Constelația de dincolo de ape, Vasile Preda, 1980
Constelația din ape, Romulus Bărbulescu, George Anania, 1962
Cont secret, Francisc Munteanu, 1993
Contemporanii diavolului, Liana Ghilia, 1990
Contemporanii, Corneliu Buzinschi, 1978
Contesa sângeroasă, Andrei Codrescu, 1997
Continentul colorat sau Prima călătorie a lui Aurel Pistrui, Sonia Larian, 1964
Contingent 33 (foileton), Octavian Metea, 1939
(*Contradicția*), Grigore Cojan, 1996
(*Contrast*), Grigore Mărunțeanu, 1895
Contraste caracteristice sau O episodă din viața română (foileton), P. P…u, 1882
Contratimp, Iosif Petran, 1968
Contratimp, Vlad Mușatescu, 1981
Conu Enake, N.M. Condiescu, 1927
Conul de umbră, Grigore Zanc, 1975
Conversație într-un tren cu navetiști (fragmentar), Liviu Comșia, 1991
Conversații patetice (fragmentar), Platon Pardău, 1976
Convoiul flămânzilor, George Acsinteanu, 1935
(*Convoiul*), Petru Vintilă, 1946
Copacii de cristal, Teodor Parapiru, 1981
Copacul din zori, Alexandra Titu, 1999
Copii din flori, Eugenia N. Petreanu, 1932
Copii și părinți, Virgil Duda (fragmentar), 2000
Copiii curajoși, Alice Gabrielescu, 1942
Copiii Domnului, Petru Popescu, 1974
(*Copiii lui Mihail Văreanu*), Traian Lalescu, 1943
Copiii mării, Mircea Novac, 1984
Copiii nenorocului (fragmentar), Ion Boloș, 1995
Copiii Paradisului, Mihai Bărbulescu, 1985
Copiii pădurii, Traian Teodorescu, 1939
Copiii pământului (fragmentar), Ștefan Alexiu, 1934
Copiii răbdării, Gabriela Melinescu, 1998
Copiii speranței, Pavel Coruț, 1996
Copiii teribili nu învață istoria, Bogdan Teodorescu, 1991
Copiii Virtualului (fragmentar), Damian Necula, 2000
Copiii zăvoiului, Olga Monta, 1959
Copil fermecat, Ion Vlasiu, 1984
Copilașii Marioarei (foileton), 1905
Copilăria cu umbre (titlul inițial: *Monstrul*), Dan Petrașincu, 1944
Copilăria unui Icar, Ion Dodu Bălan, 1974
Copilăria unui netrebnic, Ion Călugăru, 1936
Copilăria, adolescența și tinerețea lui Nicolae Ostia, Emilian Bălănoiu, 1971
Copilăria și adolescența lui Vania Răutu, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1931
Copilăria și adolescența Steluței Deliu, v. *Pe făgașul vieții*, Constanța Niculiță, 1940
Copilul crescut în peșteră, N. Batzaria, 1928
Copilul cu trei degete de aur, Mihail Dragomirescu, 1932
Copilul din oglindă (fragmentar), Ion Plăeșu, 1943
Copilul minune, E. Raicoviceanu-Fulmen, 1936
Copilul nimănui, Moș Nae (N. Batzaria), 1941
Copilul norilor, George Acsinteanu, 1936
Copilul și păianjenul, Mircea Lerian, 1986
Cora și dragostea, Dan Petrașincu, 1943
Cora, Virgil Duda, 1977
Corabia Argonauților (fragmentar), I. Negoițescu, 1997
Corabia cu suflete, Petre Sălcudeanu, 1967
Corabia de piatră, Alexei Rudeanu, 1988
Corabia destinului, Petre Petria, 1999
Corabia fără suflete, Radu Klein, 1936
Corabia lui Tata Noe, D. Ionescu-Morel, 1944
Corabia nevăzută, Alexandru Calais, 1990
Corabia pe uscat, Virgiliu Monda, 1971
Corabia timpului, Monica Pillat, 1976
(*Corăbii și regine*), Laurian Câmpeanu, 1998
Corbea, N.D. Popescu, 1899
Corbea, Th. M. Stoenescu, 1892
Corbei, Ioan Slavici, 1976
Cordovanii, Ion Lăncrănjan, 1963
Cordun, Eusebiu Camilar, 1942
Coridă cu melci, Vasile Cojocaru, 1978
Coridă la Boston, Mircea Zlotea, 1993
Coridor în oglindă, Corina Victoria Sein, 1983
Coridorul puterii, Ion Lăncrănjan, 1994
Coridorul, Al. Simion, 1988
Corigent la limba română, Ion Minulescu, 1928
Corinda, Mircea Vaida, 1988
(*Corn cu jale*), Iosif Maria Bâta, 1984
Cornel (fragmentar), Alexandru Ivasiuc, 1979
Coroana heraldică, Tudor Baciu Codreanu, 1999
Coroana Izabelei (cu titlu schimbat: *Ursa mică*), Marius Tupan, 1982
Coroana lui Burebista, Mircea Alexandrescu, 1980

Coroana sicriului, Gregoriu Maior, 1883
Corpuri de iluminat, Stelian Tănase, 1990
Corsarul de fier, George Anania, 1966
Corsarul, Radu Theodoru, 1984
(*Corso și corsoleto*), Gh. Jurgea-Negrilești, 1989
Cortegiul magilor, Adrian Popescu, 1996
Cortegiul, Viorel Știrbu, 1969
Cosițele Doamnei, Petru Rezuș, 1979
Cosmeticul fermecat sau Crima oribilă de la Podo-Gârla (foileton), Z.E. Flemistu, 1889
Cosmonautul de piatră, Mihnea Moisescu, 1969
Costică sau Intriga și crima, Al. Luponi, 1876
Costin (fragmentar), Ioan Urcan, 1939
Coșava în port, Ion Ruse, 1970
Coșciugul agentului K-05, Haralamb Zincă, 1991
Coșmar, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1992
Coșmarul, v. *Oameni și bisturie*, Adrian Aldea, 1993
Coșmarul, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 1980
Coșmaruri de duzină, Dan Stoica, 1999
Craii de Curtea-Veche, Mateiu Caragiale, 1929
Craiul Munților, Vasile Copilu-Cheatră, 1998
Craun, Rodica Draghincescu, 1999
Crăciun '89, Ioan Tecșa, 1998
Crăciunul de la Silvestri, Ionel Teodoreanu, 1934
Crăișorul Odorel, I.V. Tassu, 1943
Crăișorul (cu titlu schimbat: *Crăișorul Horia*), Liviu Rebreanu, 1929
Crăișorul Horia (titlul inițial: *Crăișorul*), Liviu Rebreanu, 1940
(*Crâmpei de luptă*), Eugen Teodoru, 1987
Creanga de aur, Mihail Sadoveanu, 1933
Credință, speranță, iubire, Alice Adamescu, 1999
Cremene, Alexandru Ceușianu, 1940
Crenguța (fragmentar), G.M. Vlădescu, 1923
Crepuscul, Radu Ciobanu, 1971
Crima de la 217, Haralamb Zincă, 1970
Crima de la km. 99, Corneliu Barborică, 1999
Crima din Calea Moșilor, 1887
Crima generalului, v. *Naufragiul*, Dinu Zarifopol, 1999
Crima misterioasă din Calea Mogoșoaiei, Panait Macri, 1893
Crimă la Istanbul, Ion Argeșanu, 1996
Crimă pentru pământ, Dinu Săraru, 1994
Crimă prin mica publicitate, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1991
Crimă și iubire, Vasile Gavrilescu, 1996
Crimă teleghidată (foileton), Haralamb Zincă, 1992
Crime ascunse, Nelu Tironeac, 1991
Crime la sate, Sava Nicolae Ionescu, 1997
Crimele Bucureștilor (foileton), G. Frunză (Constantin Mille), 1909
Crimele lui Abdul Hamid sau O româncă în harem (foileton), M. Al. Dony, 1909
Criminal de elită, Nicolae Rotaru, 1995
Criminalul (foileton), Panait Macri, 1892
Criminalul era… (foileton), 1992
Crisalide, Marius Tupan, 1977
(*Cristalul*), Viorel Sârbu, 1977
Crișan, Marcel Petrișor, 1977
Criva (fragmentar), Haralambie Țugui, 1987
Crivățul bate năpraznic, Traian Filip, 1974
Criza de timp, Simion Pop, 1969
Crizanteme pentru Erna, Theodor Constantin, 1973
Croaziera, Dan Florița-Seracin, 1995
Croitorul din Back, Marius Mircu, 1979
Cronica marilor anonimi (fragmentar), Corneliu Leu, 1981
Cronica nisipurilor, Rodica Iulian, 1978
Cronica regatului blestemat, Dumitru Vacariu, 1996
Cronica Stăicului, Sarmiza Cretzianu, 1984
Cronica unei idile anulate, Radu Călin Bot, 1995
Cronica unor familii, 1877–1917, v. *Amurgul levantinilor*, Mircea Constantinescu, 1978
Cronica unor familii, 1918–1948, v. *Amurgul levantinilor*, Mircea Constantinescu, 1980
Cronică de familie, Petru Dumitriu, 1955
Cronică de la câmpie, Petru Dumitriu, 1955
Cronică din vremea tătarilor, George Ursa, 1996
Cronică eroică 1877–1878, Radu Theodoru, 1977
Cronică fanariotă (fragmentar), Radu Maria-Constantin, 1992
Cronică naivă (fragmentar), Dan Perșa, 1998
(*Cronică*), Alexandru Sever, 1958
Crucea de fier, C. Coravu, 1942
Crucea de piatră, Ștefan Gheorghiu, 1997
Crucea perpetuă, Viorel Dianu, 1995
Crucile albe, Florea Căruntu, 1936
Crucișătorul M.O.B. (fragmentar), Filip Corsa, 1927
Cu „Jean Bart" pe ocean, George Ricus, 1975
Cu aripi noi spre creste, Iancu Constantinescu, 1936
Cu cărțile pe iarbă (cu titlu schimbat: *Sancho Panza al II–lea*), Costache Olăreanu, 1986
Cu ce se ștefuiesc diamantele, Remus Luca, 1966
Cu duhul blândeții, Horia Panaitescu, 1970
Cu fața spre oameni, Romeo Popescu, 1983
Cu floarea-soarelui la butonieră, Oana Chelaru, 1980
Cu masca pe figură, Mircea Brenciu, 1999
Cu moartea între patru ochi, Viorel Cacoveanu, 1977
Cu ochii dragostei, Platon Pardău, 1976
(*Cu ochii întredeschiși*), Nicolae Neagu, 2000
Cu orice preț, Niculae Frânculescu, 1988
Cu paloșul, Radu Rosetti, 1905
Cu pieptul în bătaia vântului, Ion Lilă, 1980
Cu puțin timp înaintea coborârii extratereștrilor printre noi, Dan Lucian Teodorovici, 1999
Cu si bemol la cheie, Gheorghe Policală, 1938

Cu undele Cărașului (fragmentar), Virgil Birou, 1959
Cuadratura cercului, Octavian Tudor, 1985
Cuceritorul de inimi, Vasile Pop, 1921
Cuceritorul, Mihai Tunaru, 1979
Cuciurul-Mare (fragmentar), Mircea Streinul, 1941
Cucoana Olimpia, Lucia Mantu, 1924
Cucuta, B. Pandelea, 1979
(*Cui aparține ziua de ieri?*), Clelia Ifrim, 1991
Cui îi vine rândul, Ion V. Strătescu, 1997
Cuibul cu bibelouri, Ion Constantinescu-Mărăcineanu, 1996
(*Cuibul de nevăstuici*), Dorina Brândușa, 1985
Cuibul de rândunică, Romulus Cojocaru, 1998
Cuibul hultanilor (fragmentar), D. Bircea, 1956
Culegătorii de scoici, Rada Stoian, 1993
Culoarea cerului, Doru Davidovici, 1981
Culoarea roz a domnișoarelor (fragmentar), Vasile Petre Fati, 1995
Culoarea visului, Ioan Iancu, 1980
Culorile sângelui, Mihail Diaconescu, 1973
Cum am regăsit pe Gherasi (foileton), Max, 1889
Cum iubește o fată, Vasile Pop, 1921
Cum iubim, Traian Demetrescu, 1896
(*Cum începe o viață*), Const. Jaleș, 1939
Cum mor țăranii, Ion Lăncrănjan, 1991
Cum să respiri sub apă, George-Radu Serafim, 1996
(*Cum să trăiești? mă întreb*), Nicolae Neagu, 1995
Cum se mărită azi o fată, G.M. Amza, 1938
Cum trece timpul, Elena Ghirvu-Călin, 1983
Cum ucide dragostea, D. Diaconescu-Dăești, 1926
Cumințenia pământului, Rodica Tott, 1975
Cumpăna apelor sau Vodă-Cuza trece Milcovul, Emanoil Copăcianu, 1983
Cumpăna din cetate, Olga Caba, 1977
Cumpăna luminilor, Nicolae Jianu, 1952
Cumpăna semnelor, Afilică Ganci, 1995
Cumpăna vremii, A. Mândru, 1943
Cumpărătorii, Tia Șerbănescu, 1985
Cumpenele, Stelian Tăbăraș, 1985
Cunoaștere de noapte, Alexandru Ivasiuc, 1969
Cupa de cucută, Gheorghe Săsărman, 1994
Cupeul miresei (foileton), Ion Drânceanu, 1899
Cuptorul de ars cărămidă, Vasile Băran, 1971
Curajul, Voicu Burgariu, 1985
Curbura dublă a infinitului, Leonida Neamțu, 1988
Cureaua cu ținte, Petre Crăciun, 1995
Curierul secret, Ioan Dan, 1974
Cursa rapidă, Constantin Munteanu, 1982
Curtea interioară, Ion Lazu, 1983
Cuscrii, Alecu Ivan Ghilia, 1959
Cușca elastică, Ioan Vișan, 1997
(*Cutia cu caracatițe*), Irimia Gotu, 1985
Cutia cu mărgele, Ruxanda Paladi, 1987
Cutia cu nasturi, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1994
Cutia cu vechituri, Ecaterina Botoncea, 1999
Cutia de chibrituri, Alexandra Indrieș, 1987
Cutia de ghete, Titus Popovici, 1990
Cutia Pandorei, Tudor Negoiță, 1986
Cutremurul, Paul Anghel, 1986
Cuțitul verde, Alexandru Ciorănescu, 1993
Cuvântul nisiparniță, Dumitru Țepeneag, 1994
Cuza-Vodă (foileton), G. Frunză (Constantin Mille), 1909
Cuza-Vodă (în fascicule), Constantin Fulger (Vasile Pop), 1910
Cvintetul melancoliei, Costache Olăreanu, 1984
Cybernetic conspiracy: mind over matter (fragmentar), Constantin Virgil Negoiță, 1994

D

Dabada și Nubanu, Gica Iuteș, 1978
Dacă aș mai trăi o dată, Chaim Avron, 1996
Dacă aștepți în spărtura luminii (fragmentar), Anca Midia Podgoreanu, 1987
Dacă ne pândește o enormă fericire (fragmentar), Alexandru Târziu, 1972
Dacă toți copacii ar fi la fel, Francisc Munteanu, 1977
Dacă treci râul Selenei…, Gheorghe Tomozei, 1967
Dacia Felix, Victor Rusu-Ciobanu, 1968
Dactilografa, Nadia Filip, 1984
Daizo și feciorii săi, Yolanda Nicoară, 1983
Dalai Mi, Mihai Antonescu, 2000
Damen-vals, Nicolae-Paul Mihail, 1975
Dan căpitan, Șerban Nedelcu, 1978
Dan, Alexandru Vlahuță, 1894
Dans în foișor, George Șovu, 1984
Dans la „Colorado”, Florian Grecea, 1991
Dans pentru viitor, Alecu Vaida Poenaru, 1998
Dans sub spânzurătoare, Dan Mutașcu, 1978
Dansul focului, Traian Filip, 1968
Dansul iederii, Ion V. Stănescu, 1987
Dansul statuilor, v. *Nu*, Mihai Fotache, 1991
Dansul șerpilor, Petru Rezuș, 1981
Dansul ursului, Ion D. Sîrbu, 1988
Dany, fată de nouăsprezece ani (fragmentar), Coca Farago, 1936
Daphnis și Chloe ai vremii noastre (foileton), Ion Foti, 1928
Dar anii trec..., Nicolae Gh. Spătaru, 1930
Darul de Crăciun, Gheorghe Secheșan, 1995
Darul de nuntă, Valentina Dima, 1986
Darul nebunilor, Ion V. Strătescu, 1996
Dascălul, N. Rădulescu-Niger, 1920
Datorie și iubire (cu titul schimbat: *Maiorul Flamură*), Dinu Clucerul, 1923

Dă-mi măcar o zi de iubire, Simion Țunea, 1994
Dâmboviță, apă dulce, Damian Stănoiu, 1941
De azi în 3 săptămâni, Nicolae Holban, 1988
De ce cântă păsările (fragmentar), Iulian Neacșu, 1997
De ce dracu' plângi?, Victoria Dragu, 1994
De ce plânge mama?, Ion D. Sîrbu, 1973
De ce văd invers?, Petre Sălcudeanu, 1970
De câți oameni e nevoie pentru sfârșitul lumii, Gheorghe Iova, 1999
De din vale de Rovine, Ștefan Popescu, 1986
De două mii de ani, Mihail Sebastian, 1934
De la cer la pământ, Ion Ruse, 1971
De la leagăn până la mormânt, N. Rădulescu-Niger, 1925
De la regina muncii la regina moartă, Vasile Băran, 1994
De necrezuta viață a dumnealui Ioniță, Căpitan de oaste în zilele măriei sale Matei-Vodă Basarab, scrisă de dumnealui Iancu Zogravul, Ion Anestin, 1933
De pe valea Motrului, Miza Cretzianu, 1946
(*De sărbătoarea animalelor*), Marin Tudor, 1980
De sine stătător, Eugenia N. Petreanu, 1933
De vânzare, Const. I.A. Nottara, 1897
De veghe la Dunăre și mare, Ada Orleanu, 1987
De veghe la moartea mea, Alecu Ivan Ghilia, 1998
De veghe pentru învingători, Romulus Diaconescu, 1987
De-a baba-oarba, Vlad Mușatescu, 1976
De-a bâza, Vlad Mușatescu, 1977
De-a bușilea, I. Peltz, 1936
De-a curmezișul, Mircea Damian, 1935
De-a lungul fluviului, Tudor Dumitru Savu, 1985
De-a puia-gaia, Vlad Mușatescu, 1975
De-a v-ați ascunselea, Vlad Mușatescu, 1974
De-a viața și de-a moartea, I. Peltz, 1942
De-a visele…, Călin Gruia, 1966
Dealul florilor, v. *Catrina*, George Niculescu-Mizil, 1972
Dealul viilor, Petre Anghel, 1988
Dealul, Mircea Mihai, 1990
De-ar fi pușca iarbă verde, Gheorghe Suciu, 1976
Decebal sau Dacia eternă, Gheorghe-Gavrilă Copil, 1996
Decebal, B. Jordan, 1941
Decebal, Ion Pop-Florantin, 1882
Decembrie, ora 10, Daniel Vighi, 1997
Declarație de dragoste, George Șovu, 1978
Dedublarea, Victor Loghin, 1996
Defonia, Apostol Gurău, 1981
Degetele lui Marsias, Radu Țuculescu, 1985
Dejunul pe iarbă, Sorin Titel, 1968
Delia, Anda Hristu, 1996
Delirul, Marin Preda, 1975
Demascarea lui Turnesol, Nicolae-Paul Mihail, 1970
Demascarea, Ștef Madana, 1993
Demir (fragmentar), George Sion, 1855
(*Demisia lui Buhulete*), Adrian Andoiu, 1956
Demiurg, Ion Micuț, 1998
Demoniaca (foileton), Lucrezzia Karnabatt, 1922
Demonul discret, Paul Eugen Banciu, 1996
Demonul lui Codin, Damian Stănoiu, 1930
Demonul tinereții, Mihail Sadoveanu, 1928
Demonii mărunți, v. *Amfitrion*, Nicolae Breban, 1994
Denisa, Ion Topolog, 1970
Departe de mama, Maria Gavrilescu, 1928
Departe de plăcerile orașului, Ioan T. Ștefan, 1995
Departe de Roma, A. Calafeteanu, 2000
Departe, între ieri și mâine, Valeriu Sârbu, 1990
Departe, Mircea Radu Iacoban, 1975
Depărtarea și timpul, Mihail Diaconescu, 1986
Depoziția, Vladimir Munteanu, 1991
Depravația pentru aur și depravația pentru pâine! (cu titlu schimbat: *Femeile depravate*), Panait Macri, 1903
Derbedeii, Nicuță Tănase, 1957
Derbedeu (fragmentar), Lascăr Sebastian, 1934
Deriva, Lucian-Claudiu Amoran, 1997
Deruta, Virgil Duda, 1973
Derută în paradis, Grid Modorcea, 1978
Descătușare, Fluor D. Rădulescu, 1936
Descoperirea de sine, Mircea Ștefănescu, 1976
Descoperirea familiei (cu titlu schimbat: *Zăpadia*), Ion Brad, 1964
Desculț, Zaharia Stancu, 1948
Desculți în paradis, Lyana Galiș, 1997
Desdemona, Teodor Tanco, 2000
Desen după natură, Traian Filip, 1966
Desfigurații, Sanda Movilă, 1935
Desfrâu și ideal (titlul inițial: *Domnul colonel*) V. Demetrius, 1932
Desfrâu, Ion Corlan, 1994
Despărțire ratată, Dina Hrenciuc, 1998
(*Despărțirea de bâlci*), Andrei Grigor, 1993
Despărțirea, Al. Simion, 1981
(*Despre arta burlanieră*), Florin Bănescu, 1990
Despre farmecul levantin, Constantin Stoiciu, 1995
Despre societatea vitelor eroine, Ion Boloș, 1996
(*Despre tauri și despre „animalul" din om*), Constantin Zărnescu, 1998
Despre viață (fragmentar), Nicuță Tănase, 1967
Despre vii, numai bine, Ion Lazu, 1971
Destăinuirea marilor secrete, Nicuță Tănase, 1974
Destin (titlul inițial: *Floarea vieții*), Aurel Mihale, 1960
Destin blestemat, Oliver Lustig, 1980
Destin de împrumut, Valeriu Sârbu, 1995
Destin și putere, Vasile Folea, 1999
Destin, Camelia Călăuz, 1997
Destin, Ego Solon, 2000
Destin, Șerban Nedelcu, 1981

Destine conjugate, Toma G. Rocneanu, 1993
Destine, Maria Rovan, 1957
Destine, Mihai Giugariu, 1990
Destine, Nicolae Camalesa, 1991
Destine, Frederich Weigel, 1996
Destinul Aïsei, Ion Biberi, 1983
Destinul Anielei, Liana Enache, 1993
Destrămare, Alexandru Mironescu, 1939
Destrămare (fragmentar), Michaela Danu, 1945
Deșertul albastru, Sabin Bălașa, 1996
(*Deșertul, pentru totdeauna*), Octavian Paler, 1997
Deșteptarea leului (foileton), Grigore H. Grandea, 1891
(*Deșteptul*), Radu Cazan, 1992
Deștepți și naivi (foileton), T. Cristia, 1931
Deșucheatul (fragmentar), Luca Dumitrescu, 1939
Detașamentul Călina, Ion Aramă, 1989
Detașamentul de sacrificiu, Mihail Joldea, 1979
Detectiv la paisprezece ani, Petre Sălcudeanu, 1971
Detectiv particular, Ioan Iancu, 1991
Detectivi de București, Tudor Vasiliu, 1995
Detectivii de duminică, Corneliu Radu Cadelcu, 1991
Detectivul duce tava, Ștefan Marian, 1972
Deturnarea, Nicolae Petolescu, 1980
Dezastrul, A. Calafeteanu, 1998
Dezertorul (foileton), Vlad, 1897
Dezghețul (fragmentar), Valeriu Bârgău, 1985
Dezmoșteniții, Gh. Atanasiu, 1935
(*Dezordinea*), Mircea Zaciu, 1956
Diamant verde, Mihail Celarianu, 1940
Diamante în umbră, Lucian Penescu, 1975
Diamantele negre, G.M. Amza, 1939
Diamantul de gheață, Claudiu Iordache, 1997
Diamantul negru, Dumitru Almaș, 1971
Diamantul pierdut (foileton), E. Lupu (Zamfir C. Arbore), 1893
Diamantul viu, Vasile Băran, 1978
Diana, E. Lovinescu, 1936
Diavolița și omul ursitei, Ionel Tudosie, 1934
Diavolul blond (fragmentar), Dorian Grozdan, 1935
Diavolul de duminică, Platon Pardău, 1981
Dicomes, Ion Nicolae Bucur, 1971
Dictando dictanda, Anton-Sebastian Florațiu, 1995
Dicționar de lagăr, Oliver Lustig, 1982
Didina, I. Popescu-Maldăr, 1941
Dignidad, Nicolae Motoc, 1997
Digul spart (fragmentar), Florin Șlapac, 1990
Dihania asta nu există, Gheorghe Buzatu, 1977
Dihorul, Alexandru Papilian, 1970
Dilema, Mihai Caranfil, 1978
Dimineața devreme, Alexandru George, 1987
Dimineața iubirii, George Șovu, 1987
Dimineața noului venit, Horia Gane, 1974
Dimineața unui miracol, Bujor Nedelcovici, 1993
Dimineața, Corneliu Ștefanache, 1977
(*Dimineață cu zâmbet*), Emil Iordache, 1987
Dimineață pierdută, Gabriela Adameșteanu, 1983
Diminețile Evei, Lică Rugină, 1993
Diminețile lungi, Costache Anton, 1976
(*Din același sânge*), Constanța Hodoș, 1934
Din adâncul irespirabilului, Ioan Dumitru Denciu, 1998
Din altă lume (titlul inițial: *Misterele românilor*), Grigore H. Grandea, 1889
Din anii de student (fragmentar), Alexis Nour, 1919
Din aproape în aproape, Elena Ghirvu-Călin, 1986
Din bătrâni, Ioan Slavici, 1902
Din calidor, Paul Goma, 1990
Din cimitir la „Majestic”, Geo Iancu Călinescu, 1991
Din două lumi, Ioan Slavici, 1920
Din durerile vieții (foileton), Anette Gh. Alexa, 1915
(*Din foile unui roman*), N.D. Gregorian, 1891
Din fundul ocnelor, Panait Macri, 1904
Din începutul Bucureștilor (foileton), Domenico Caselli, 1898
Din jurnalul Magdei Sterian (fragmentar), Sandra Cotovu, 1935
Din jurnalul unei fete (foileton), 1897
(*Din lumea gândurilor*), Al. Zamfirescu, 1909
Din memoriile unui procuror (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1888
Din neagra țărănie (cu titlu schimbat: *Lumea lumilor mele*), Ion Istrati, 1957
Din nou acasă, Lydia Lascu-Mocanu, 1974
Din nou Cain, Elena Călugăru Baciu, 1999
Din nou despre dragoste, Eugen Curta, 1991 (semnat Eugen Curta-Voina)
Din păcat în păcat, Ioan Slavici, 1976
Din prima până în ultima clipă, Mircea Lerian, 1988
Din Rucăr, Ciru Oeconomu, 1905
Din stejar, stejar răsare, Volbură Poiană-Năsturaș, 1935
Din tribune începe meciul, Dimitrie Manu, 1966
Din umbra satelor, D.S. Popescu, 1936
Din umbra vieții, Maria S. Pallade-Galați (Maria S. Pallade), 1927
Din valurile vieții (foileton), Victor Crăsescu, 1899
Din vară și până în vară, Ștefan Zidăriță, 1986
Din viața lui Răzvan Bodogan, Octavian Petringenaru, 2000
Din viața unei femei, M.M. Binder-Scholten, 2000
Din viață (foileton), Grigore Mărunțeanu, 1894
Din vremea lui Căpitan Costache (foileton), Al. Antemireanu, 1898
Din vremuri de mărire, Mihail Gașpar, 1910
Din zbuciumul vieții, Dinu Clucerul, 1922
Din zbuciumul vieței, Doru (V. Teodoru-Doru), 1925
Din zilele și gândurile mele (foileton), Constanța Marino-Moscu, 1937

Dinastia Sunderland-Beauclair, Vintilă Corbul, 1967
Dincolo (cu titlu schimbat: *Dincolo de Groenlanda*), Eugen Șerbănescu, 1992
Dincolo, Radu Nițu, 1978
Dincolo…, S. Gregor, 1944
Dincolo de adevăr, Elena Gronov-Marinescu, 1993
Dincolo de adevăr, Paul-Ladislau Béldi, 1998
Dincolo de amintire, Elena Bădescu, 1989
Dincolo de aproape, Constantin Georgescu, 1971
Dincolo de dragoste, Rodica Braga, 1979
Dincolo de Dunăre, Ion di la Vidin, 1997
Dincolo de frontiere, Pavel Coruț, 1993
Dincolo de Groenlanda (titlul inițial: *Dincolo*), Eugen Șerbănescu, 1997
Dincolo de iubire, Petre Anghel, 1982
Dincolo de întuneric, v. *Noaptea cea mai lungă*, Haralamb Zincă, 1986
Dincolo de lacrimi, Viorel Șerban, 1992
Dincolo de Lisabona (cu titlu schimbat: *Ultimul tren spre România*), Anatolie Paniș, 1992
Dincolo de prezent, Oana Cuzino, 2000
Dincolo de singurătate, Hortensia Teodorescu, 1991
Dincolo de stele, Alexandru Hertzug, 1943
(*Dincolo de taină*), Alexandru Calais, 1993
Dincolo de viață (foileton), C. Nedelescu-Zlotești, 1930
Dincolo de zare, Baruțu T. Arghezi, 1997
Dincolo de zidul de neon, Vladimir Colin, 1968
Dincolo de ziduri, Francisc Munteanu, 1983
Dincolo, Corneliu Ștefanache, 1970
Dinspre noapte înspre zi sau Singur printre eroi, Costel Petcu, 1991
Dintre sute de catarge, Haralamb Zincă, 1961
Dintr-un jurnal de noapte, Sergiu Dan, 1970
Dintr-un text comun, George Bacovia, 1944
Dinu Milian, Constantin Mille, 1887
Dionys sărmanu, Maia Belciu, 1984
Diplomatul, tăbăcarul și actrița, C. Ardeleanu 1926
Directorul de imagine, Gheorghe Filip, 1999
Directorul nostru, Gh. Dorin, 1954
Diribiștii, Dan Gâju, 2000
Discheta de demaraj, Nicolae Iliescu, 1995
Disciplina dezordinii (fragmentar), Titus Popovici, 1998
Discurs asupra realului (fragmentar), Ioan Groșan, 1990
Dislocații, Paul Miclău, 1994
Dispariția lui Vrabie, Maria Buciu, 1980
Dispariția orașului Iași, Cătălin Mihuleac, 1998
Dispariția statuii din parc (cu titlu schimbat: *Melania și misterul din parc*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1987
Dispariția unui contabil, Paul Antim, 1976
Dispariția unui necunoscut, George Timcu, 1983
Dispariția unui om de rând, Mihai Beniuc, 1963
Dispărut fără urmă, Haralamb Zincă, 1973
Dispăruții, Maria Lucia Hațegan, 2000
Disperații, Ion Dragomir, 1941
Distanța dintre un bărbat îmbrăcat și o femeie așa cum e, Rodica Draghincescu, 1996
Diverse cereri în căsătorie, Ovidiu Genaru, 1994
Divertisment cu măști, Corneliu Buzinschi, 1980
Divertisment pentru pian și două seri ploioase, Cornel Bozbici, 1984
Doamna Casanova, Alexandru Bilciurescu, Menny Toneghin, 1932
Doamna cu voaletă din Balt Orient Expres, Theodor Constantin, 1971
Doamna deputat (fragmentar), Pompiliu Tomiciu, 1938
Doamna Elena Cuza, Lucia Borș, 1936
Doamna în mov, Theodor Constantin, 1966
Doamna străină, apariție ciudată, Laurențiu Fulga, 1968
Doando, R. Bărbulescu, G. Anania, 1965
Doar Dunării să-i spui (fragmentar), Costache Tudor, 1999
Doar o seară?, Vasile Pop, 2000
Doar pentru o zi!, Carla Mai, 1997
(*Doar umbra*), Emil Albișor, 2000
Dobitocul de țânțar, Cornel George Popa, 1996
Docan, Sabin Velican, 1995
Doctore, cine-a murit?, Livia Ardelean, 1976
Doctorul Poenaru, Paul Georgescu, 1976
Doctorul Taifun, Gala Galaction, 1933
Doctorul Vlad (foileton), Verveine, 1909
Document, Demostene Botez, 1964
(*Documente din Ba*), Aurora Dumitrescu, 1997
(*Documente*), Mihai Beniuc, 1937
Docurile nimănui sau „Jirair”, Dragoș Moldovan, 2000
Dodecaedru, George Cușnarencu, Nicolae Iliescu, 1991
Doi ani de cutezanță, Ada Orleanu, 1981
Doi colegi, Damian Stănoiu, 1947
Doi domni fără umbrele, Tudor Popescu, 1971
Doi lei planeta (fragmentar), Dimitrie Stelaru, 1996
Doi ori doi, Daniel Drăgan, 1978
(*Doi studenți și… o iubire*), Victor Lorin Purcărea, 1986
(*Doi și mutul*), Adrian Păunescu, 1975
Doina Doicescu și Nelu Georgescu, Marian Popa, 1977
Doliana, Alexandru Iorga, 1992
Dolor – Zbuciumul lui Ilarie Bogdan, Ion Agârbiceanu, 1930
Dom’ Petrică și celelalte, Ion Lică Vulpești, 1991
Domenii interzise, Leonard Oprea, 1984
Domiciliu obligatoriu, Gheorghe Bacalbașa, 1995
Domino, Felix Anton Rizea, 1994
Domnișoara Africa, I. Ludo, 1935
Domnișoara Ana, Ion Agârbiceanu, 1942
Domnișoara Celina, I. Greculescu, 1926
Domnișoara Christina, Mircea Eliade, 1936
Domnișoara cu miozotis, Adriana Iliescu, 1970
Domnișoara din strada Neptun, Felix Aderca, 1921

(*Domnișoara Ina*), Teodor Scarlat, 1935
Domnișoara și spiridușii, Vasile Petre Fati, 1985
Domnișoara Ursuza (foileton), Iulia Hasdeu, 1891
Domnișoara, Anatolie Paniș, 1990
Domnișoarele, Nelly Cutava, 1969
Domnița din Snagov, Panait Istrati, 1937
Domnița Ralu Caragea, Petru Manoliu, 1939
Domnița Ruxandra, Elvira Bogdan, 1969
Domnița Viorica, Vasile Pop, 1905
Domnul Bădină, Smara, 1931
Domnul clipei, Dan Stanca, 2000
Domnul colonel (cu titlu schimbat: *Desfrâu și ideal*), V. Demetrius, 1920
Domnul Daltaban de Seraschier, Al. Duiliu Zamfirescu, 1965
Domnul de Ghiavazi, măria-sa, Teochar Alexi, 1888
Domnul de rouă, Mihai Fotache, 1999
Domnul deputat, V. Demetrius, 1921
Domnul din față (fragmentar), I. Horia, 1915
Domnul general guvernează, I. Ludo, 1953
Domnul Marius și doamna cea mică, Paul Tumanian, 1995
Domnul Negoiță sau Individul împotriva statului, Tudor Teodorescu-Branișteș, 1932
(*Domnul Satan*), Erasm (Petru Manoliu), 1936
Domnul Tudor, C. Ardeleanu, 1934
„*Domnul" Traian*, C. Apostoliu, 1908
Domnule procuror, I. Marinescu-Runcu, 1943
Don Juan Cocoșatul, Ion Călugăru, 1933
Don Juan și ceilalți, Lucia Verona, 1997
Don Juan, Nicolae Breban, 1981
Don Juanii Bucureștilor. Jujuca (foileton), N.D. Popescu, 1875
Don Juanii din București (foileton), Radu Ionescu, 1861
Don Quijote de la Vrancea (foileton), Mircea Axente Boldeanu, 2000
(*Don Quijote pleacă în Tahiti*), Corneliu Fotea, 1991
Donaris–2 pe drumul soarelui, Tudorel Oancea, V. Constantin, 1986
Donaris–2 pe urmele eroilor, Tudorel Oancea, 1988
Donaris–2 ridică ancora, Tudorel Oancea, 1981
Donna Alba, Gib I. Mihăescu, 1935
Dor ascuns (titlul inițial: *Furtună... trecătoare*), N.G. Rădulescu-Niger, 1924
Dor nebun (foileton), Ludovic Dauș, 1903
Dora, N. Șt. Yacint (N. Ștefănescu Iacint), 1907
Dorana, Vasile Bogdan, 1987
Doria, oprește-te!..., Ilie Tănăsache, 1981
Dorin Molna (foileton), Adela Xenopol, 1893
Dorina: însemnările unei fete sincere, George Caïr, 1916
Doritorii nebuni (foileton), Dimitrie Bolintineanu, 1864
(*Dormitor*) Mihail Chirnoagă, 1934
Dosare deschise, Vasile Ioniță, 1979
Dosarul „Căprioarei aurii", Mircea Popescu, 1968
Dosarul „Fabiana", Mihu Neagu, 1982
Dosarul aviatorului singuratic, Haralamb Zincă, 1983
Dosarul cu bârfe, Gabriel Pleșea, 2000
Dosarul cu pete (fragmentar), Bujor Buda, 1999
Dosarul E.20 în pericol, Mircea Popescu, 1971
Dosarul lui Ion Măruntu, C. Ignătescu, 1962
Două ambasade (titlul inițial: *Ucenicia cărturarului*), Mihnea Gheorghiu, 1958
Două chemări, Octav Dessila, 1938
Două cruci, Victor Eftimiu, 1914
Două dureri, N. Rădulescu-Niger, 1921
Două forțe, v. *În luptă*, Elena Bacaloglu, 1908
(*Două iubiri*), Constantina Caranfil, 1986
Două iubiri, Cristinia Mesea Ulmeanu, 1994
Două lumi, Adriana Del-Vet, 1936
Două muzici, două (fragmentar), Mircea Radu Iacoban, 1969
Două neamuri, C. Sandu-Aldea, 1906
Două treimi din viață sau Romanul unui om trecut de 40 de ani, Anatolie Paniș, 1980
Două-trei minute, Alexandra Indrieș, 1984
Dracula, Vasile Băran, 1997
Draga noastră președintă, Laurențiu Cerneț, 1976
Dragomir (foileton), Petru Vulcan, 1895
Dragomir valahul, Octav Dessila, 1927
Dragomirna, Victor Eftimiu, 1930
Dragoste albă, Aurel D. Bugariu, 1941
Dragoste ciudată, Anda Hristu, 1994
Dragoste cu foc, Maria Th. Ionescu, 1913
Dragoste cu termen redus, N. Crevedia, 1934
Dragoste cu vorbe și copaci, Costache Olăreanu, 1987
Dragoste de scriitor sau Romanul lui Victor Hugo, Emilia Tailler, 1914
Dragoste în furtună, Theodor Râșcanu, 1942
Dragoste la a doua vedere, H. Salem, 1981
Dragoste la lumina zilei, George Ghidrigan, 1989
Dragoste minoră și majoră, Alex. Șendrea, 1936
Dragoste moartă, Haralamb Zincă, 1975
Dragoste poveste veche, Silvia Jemna, 1986
Dragoste rea, Sidonia Drăgușanu, 1960
(*Dragoste și afaceri*), N. Grassu, 1940
Dragoste și destin, M.T. Simion, 1947
Dragoste și moarte în provincie, Sergiu Dan, 1931
Dragoste și moarte sau Mirese și îngeri, George Șovu, 1994
Dragoste și război, Petru Boroianu, 1997
Dragoste și sacrificiu, v. *Datorie și iubire*, Dinu Clucerul, 1923
Dragoste și ură, Mircea Vasiliu, 1997
Dragoste târzie (fragmentar), Șerban Nedelcu, 1970
(*Dragoste*), Mărgărita Miller-Verghi, 1932
Dragoste. Destin, Maria Gavrilescu, 1929

Dragostea – un ursuleț de pluș albastru, Ion Machidon, 1996
Dragostea câinelui de pază, Alecu Ivan Ghilia, 1978
Dragostea lui Iancu Jianu cu Smaranda Gălășeasca, N.D. Popescu, 1916
Dragostea lui Tristan și a Izoldei, Vasile Gionea, 1990
Dragostea moare în fiecare zi, Neculai I. Staicu Buciumeni, 1999
Dragostea obosește, Constantina Caranfil, 1983
Dragostea străinilor și patriotismul ambițioșilor (fragmentar), N.D. Popescu, 1872
Dragostea și Revoluția, Dinu Săraru, 1981
Dragoș, hoțul Tecucilor, Ilie Ighel, 1892
Dragul meu Sherlock Holmes, Haralamb Zincă, 1977
Dragul nostru Alex…, George Șovu, 1981
Dragul nostru oraș (fragmentar), Corneliu Ștefanache, 1981
Drama casei Timoteu, Mircea Streinul, 1941
Drama din Constanța sau Taina unei mame (foileton), 1915
Drama din Sevastopol, N.D. Popescu, 1899
Drama din stația Mogoșoaia (foileton), G. Frunză (Constantin Mille), 1909
Drama unei tinereți, N. Rădulescu-Niger, 1927
Dramele Bucureștilor (foileton), I.C. Fundescu, 1888
Dramele inchiziției, Th. Th. Schlüter, 1903
Dramele stațiunilor balneare din România (foileton), Const. Fulger (Vasile Pop), 1911
Dramele Veneției sau Pumnalele răzbunătoare, Alexandru I. Alexandrescu, 1889
Drang nach Osten (fragmentar), Tiberiu Vornic, 1951
Drăceasca schimbare de piele, Ludovic Dauș, 1927
Drăculeștii, Georgina Viorica Rogoz, 1977
Drăgușin haiducul, Th. M. Stoenescu, 1892
(*Dreptul de a iubi*), Constantin Chiriță, 1982
Dreptul de a începe, Radu Ciobanu, 1974
Dreptul la viață, Aurelian Popescu, 1979
Dreptul vieții, Irina G. Lecca, 1908
Dridri (foileton), Vasile Alecsandri, 1873
Dromichet, Aurel Petrescu, 1988
Drum bifurcat, Vasile Gurău, 2000
Drum bun, cireșari!, Constantin Chiriță, 1963
Drum bun, Simina…, Anca Balaci, 1987
(*Drum cu întoarcere*), Constantin Geagescu, 1994
Drum de foc, Henriette Yvonne Stahl, 1981
Drum de piatră, Victor Iancu, 1986
Drum de soartă și răzbunare, Remus Luca, 1970
Drum deschis, Șerban Nedelcu, 1960
Drum fără întoarcere, Tudor Popescu, 1963
Drum fără popas, Sarina Cassvan, 1960
Drum fără pulbere, Petru Dumitriu, 1951
Drum în tăcere, Jean Băileșteanu, 1987
Drum în timp, D.M. Petrescu, 1993
(*Drum la Gârlița*), Al. Simion, 1964
(*Drum nou*), Marin Preda, 1951
Drum prin ceață (fragmentar), Dumitru Ignea, 1978
Drum prin ceață, N.M. Căprescu, 1930
Drum printre aștri, I.M. Ștefan, Radu Nor, 1954
Drum spre început, Ana Ioanid, 1979
Drum spre oameni, Ion Vlasiu, 1961
Drumeț în calea lupilor, Nicolae Dragoș, Mihai Stoian, 1987
Drumețul fără toiag, Ocavian Simu, 1977
Drumul ascuns, Hortensia Papadat-Bengescu, 1932
Drumul carului, Lucian-Ștefan Mureșanu, 1999
Drumul Cavalerilor, Dragomir Horomnea, 1983
Drumul câinelui, Ion Lăncrănjan, 1974
Drumul cenușii, Augustin Buzura, 1988
Drumul crucii, Aurel State, 1993
Drumul de pe urmă, Ovidiu Bârlea, 1999
Drumul dragostei, Petru Vintilă, 1963
Drumul dragostei, Sandu Teleajen, 1934
Drumul egal al fiecărei zile, Gabriela Adameșteanu, 1975
Drumul gugulanilor, Florin Bănescu, 1987
Drumul hoților, Paul Tutungiu, 1979
Drumul la zid, Nicolae Breban, 1984
Drumul magic, v. *Tudor Ceaur Alcaz*, Ionel Teodoreanu, 1941
Drumul Olandei, Alex Mihai Stoenescu, 1991
(*Drumul până la capăt*), Ion Topolog, 1991
Drumul prin pădure, Corneliu Ștefan, 1989
Drumul regăsit, Nelu Tironeac, 1990
Drumul spinos al întoarcerii, Nicolae Țic, 1971
Drumul spre casă, Virgil Bostănaru, 1995
Drumul spre Constantinopol, Nicoleta Voinescu, 1983
Drumul spre Damasc, Corneliu Leu, 1995
Drumul spre inimi, Sava Chiriță, 1987
Drumul spre Mai (titlul inițial: *Flăcări în vest*), Dragoș Vicol, 1975
Drumul spre pace, Marin Lungu, 1985
(*Drumul spre sine*), Mihai Marinescu, 1996
Drumul spre Steaua Polară, Pia Olaru, 1980
Drumul spre zori, Valeriu Gorunescu, 1988
Drumul Tupșanilor, Ion Bodunescu, 1986
Drumul vulpii, Elena Radu, 2000
Drumul (fragmentar), Dina Hrenciuc, 1988
Drumul, Ion Gheție, 1983
Drumul, Titus Suciu, 1979
Drumuri, v. *La Medeleni*, Ionel Teodoreanu, 1926
Drumuri de foc (fragmentar), Iorgu Tudor, 1938
Drumuri de fum, Corneliu Ștefanache, 1985
Drumuri în beznă (fragmentar), Mircea Florentin, 1938
Drumuri întretăiate…, Lidia Roman, 1984
Drumuri la Porțile Soarelui, Nicolae Calomfirescu, 1974

Drumuri spre fericire, Lydia Fadei, 1999
Drumuri, Maria Vlad, 1957
Drumurile (fragmentar), Ion Țăranu, 1973
Drumurile unui noctambul (fragmentar), Al. Raicu, 1933
Dubla condiție a căderii, Constantin Badersca, 1981
Dubla existență a lui Spiridon V. Vădastra, Mircea Eliade, 2000
Dublul (fragmentar), Ara Șeptilici, 1996
Dudică, Șerban Nedelcu, 1964
Dudu (fragmentar), Irina G. Lecca, 1927
Dudul rubiniu, Niculae Frânculescu, 1970
Duhovnicul maicilor, Damian Stănoiu, 1929
Duhovnicul Satanei (în fascicule), Aurel Stoica-Clococeanu, 1935
Duhul cel rău, Sebastian Bornemisa, 1927
Duhul pământului, Corneliu Buzinschi, 1976
Dulăii, Zaharia Stancu, 1952
Dulce Brigitte, Maria-Luiza Cristescu, 1969
Dulce ca mierea e glonțul patriei, Petru Popescu, 1971
Dulce septembrie (fragmentar), Letiția Vladislav, 1976
Dulce septembrie, Nicoleta Voinescu, 1975
Dulcea cântare a paradisului, Elena Radu, 1996
Dulceața pelinului (fragmentar), Dumitru Vasile Delceanu, 1999
Dulcele septembrie, Paul Andrei, 1998
Dumbrava Roșie, Petru Rezuș, 1984
Duminica lucrurilor, Vasile Băran, 1968
Duminica mare, Doru Munteanu, 1983
Duminica mironosițelor, Dana Dumitriu, 1977
Duminica orbului, Cezar Petrescu, 1934
Duminica statuilor (fragmentar), Ioan Herescu, 1984
(*Duminica*), Th. Parapiru, 1971
Duminică, în timp ce nu veneai, Cornel Bozbici, 1987
Duminicile unei veri, Alexandru D. Lungu, 1991
Dumnealui și Eva, Constantin Cuza, 1973
Dumnezeu binecuvântează America, Petre Barbu, 1995
Dumnezeu în bucătărie, Dumitru Radu Popescu, 1994
Dumnezeu s-a născut în exil, Vintilă Horia, 1990
Dumnezeu umbla desculț, Horia Aramă, 1968
Dunărea revărsată, Radu Tudoran, 1961
Dune 7. Cartea brundurilor, Sebastian Corn (semnat Patrick Herbert), 1997
După concert, Corina Victoria Sein, 1986
După echinocțiul de primăvară, Corneliu Ștefanache, 1981
După furtună, I. Puțuri (Ion Popescu-Puțuri), 1946
După mine, o zi…, Ioan Dan Nicolescu, 1983
După miracol (fragmentar), Augustin Pop, 1999
După moartea Mihaelei, Petre Bellu, 1943
După o lungă și grea suferință, B. Elvin, 1973
După scatii și după sticleți, Gheorghe Borneanu, 1967
După șira cu paie, Mihail Sabini, 1941
După ultimul semestru, Pavel Aioanei, 1964
(*După-amiaza unui celibatar*), Voicu Bugariu, 1971
(*După amiezile unui director*), Vasile Crețu, 1967
Durata partidei, Dumitru Matală, 1984
Durere și ură!, Emilian Popescu, 1918
Dureri ce nu se spun, Nona G. Băltățeanu, 1934
Dureri fără nume (fragmentar), G.M. Vlădescu, 1923
Dureri și bucurii, Sabin G. Truția, 1926
Durerile altora, Nicolae Țic, 1969
(*Durerile lumii*), Ileana Cudalb, 1981
Dus-întors, Nicolae Iliescu, 1988
Dușmani ai neamului, Ludovic Dauș, 1904
Dușmănie, Vasile E. Moldovan, 1903
Du-te, dor…, Ioan Ciocârlan, 1936
Duțu, Lucu și vacanța de primăvară, Eduard Jurist, 1975
Dyonisia, Lucrezzia Karnabatt, 1926

E

E frig și e noapte, seniori… (fragmentar), Augustin Buzura, 1970
E noapte și e frig, seniori, Laurențiu Fulga, 1983
E târziu pe Steaua Polară, Radu Felix, 1982
(*Ea către el*), Maria Pamfile, 1919
Ea și el, Ilie Demetrescu, 1898
Ecce Homo, Gheorghe Schwartz, 1993
Echinocțiul de iarnă (fragmentar), Titus Popovici, 1991
Echinox de toamnă, Traian Liviu Birăescu, 1981
Echipajul navei R–305, Ion Aramă, 1961
Eclipsa Generalului (fragmentar), Tudor Dumitru Savu, 2000
Eclipsa, Alice Botez, 1979
Ecluza (fragmentar), Radu Mareș, 1975
Ecuația cu trei necunoscute, Tudor Popescu, 1965
Edenul, Ion Murgeanu, 1980
Edison (titlul inițial: *Vrăjitorul*), Barbu Apelevianu (Mihail Drumeș), 1972
Ediția princeps, Emil Coltofeanu, 1985
Ediție specială (cu titlu schimbat: *Noaptea bastarzilor*), Vartan Arachelian, 1990
Educație târzie, Mihai Zamfir, 1998
Efecte secundare, Dumitru Matală, 1979
(*Efectul Cimarosa-Mozart*), Ion Olteanu, 1996
Efectul P, Gheorghe Schwartz, 1983
Efemeriada, Radu Paraschivescu, 2000
Efemeride, Silvia Obreja-Cernichevici, 1981
Egreta violetă, Ion Ochinciuc, 1972
„El" și „Ea", Nicolae D. Marin, 1934
Ela (fragmentar), Paul Goma, 1997
Elefantul în bostănărie, Dan N. Doboș, 1999
Elena Mănescu (foileton), Constanța Dunca-Schiau, 1863
Elena Taceanu (foileton), Iuliu Bettelheim, 1884

Elena, Dimitrie Bolintineanu, 1862
Elenco, Horia Stancu, 1979
Elev T.R. (fragmentar), Nicolae Ivanovici, 1939
Elevul Dima dintr-a șaptea, Mihail Drumeș, 1945
Elevul Dumitrescu Petru, D.C. Lambrino, 1937
Elevul Marcu, V. Marin Cucu, 1971
Elfiona, Victor Eftimiu, 1924
Elmira (*foileton*), Emilia Lungu, 1882
Elvira sau Amorul făr' de sfârșit, D.F.B., 1845
Elvira și locotenentul, Ion Lotreanu, 1978
Emancipare și miraj, Marin Nistor, 2000
Emigrant în singurătate, Corina Cristea, 1998
Emigrantă în America, Șerban Dinger, 1994
(*Emil Arbore*), I. Duscian, 1903
Eminescu, Petru Vintilă, 1974
Emisfera de dor, Alice Botez, 1979
Enigma „Profesor Rebegea", Theodor Constantin, 1966
Enigma de la frontieră, Florian Grecea, 1968
Enigma diamantului, Ștefan Dumitrescu, Ioan Dumitrescu, 1983
Enigma din arhivă (titlul inițial: *Asasinul din arhivă*), Nicolae Ștefănescu, 1978
Enigma din casa vulturilor, Mihail Modoeanu, 1991
Enigma din Râpa Corbilor, Mihail Modoeanu, 1989
Enigma din strada Presei, Mihnea Gheorghiu, 1988
Enigma din trenul de noapte, Elena Siupiur, 1977
Enigma florii albe, Iuliu Rațiu, 1975
Enigma insulei sau Călătorie peste șapte milenii, Radu Stan Carpianu, 1990
Enigma lui Quetzalcóatl, Doru Antonesi, 1990
Enigma Otiliei, G. Călinescu, 1938
Enigma peșterii din Tâmpa, Ioan Micu, 1969
Enigma tăbliților de lut, Corneliu Sturzu, 1995
Enigma unui ametist, Ludmila Ghițescu, 1984
Enigma, Corneliu Omescu, 1970
Enigma (fragmentar), Olimpian Ungherea, 1971
Enigmatica Solveig, Nicolae Tăutu, 1969
Enigmaticul Baikal, Radu Boureanu, 1938
Enigmă la mansardă, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1971
Enigmă pe autostradă, George Timcu, 1980
Epilog pentru alții…, Ioana Solescu, 1974
Episod, Horia Filip, 1942
(*Epistolar imperial*), Dan Negrescu, 1997
Epoca derbedeilor și a apelpisiților (*disperaților*) *precum și evenimentele care au urmat după dânsa* (*1792–1808*) (*fragmentar*) N.D. Popescu, 1891
Epoca Ghiculeștilor (*1733–1777*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1889
Epoca lui Dimitrie Cantemir, domnul Moldovei (*1674–1711*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1886
Epoca Mavrocordaților (*1711–1760*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1887
Epoca nedumeriților (fragmentar), N.D. Popescu, 1893
Epopeea lui Ghimeș, Matei Mircioane, 2000
Epopeea spațială 2084, Ioan Groșan, 1991
(*Era primăvară*), Ion Vasiliu, 1972
Erdora, Ion Călugăru, 1934
Eres, Gheorghe Anca, 1970
Eristikon, Emilian Bălănoiu, 1983
Eroare medicală sau sinucidere?, Mihail Zavergiu, 1936
Eroi și… victime, Vichente M. Comșulea, 1997
Eroica, Laurențiu Fulga, 1956
Eroii lui Mihai Viteazul, Vasile Pop, 1931
Eros în mănăstire, Damian Stănoiu, 1935
Erou fără voie, Petru Cimpoeșu, 1994
(*Erou și bandit*), Cassian R. Munteanu, 1911
Eroul necunoscut, Ion Ochinciuc, 1977
Eroul nostru, Eduard Huidan, 1996
Erupția, Damian Ionescu, 1984
Erupții din adâncuri, P. Ilie Gheorghiu, 1974
Escadrila albă, George Acsinteanu, 1942
Estella și Maria sau Răsplata virtutei (foileton), Maria Eschenazi, 1894
Estella, Constanța Dunca-Schiau (foileton), 1863
Esthera, Romulus Dianu, 1995
Estrellita și Regele Țării de Foc, Jacob Popper, 1993
Eșafodul din Bosfor, Dan Smântânescu, Mihai Epure, 1995
Eșecul bandei V5, A.G. Vaida, 1957
Etajul zece, Octavian Popa, 1974
Eterna reîntoarcere (fragmentar), Aurel Dragoș Munteanu, 1978
Eternitate de trei ani, Alexandrina Camelia Mancaș, 1993
Eternitate locală, Eugen Seceleanu, 1973
(*Eternul abis*), Elena Farago, 1920
Eternul zbucium… dragostea (fragmentar), Ioniță Crăișor, 1936
(*Europa dus-întors*), Alexandru Ecovoiu, 2000
Europolis, Jean Bart, 1933
Euthanasie, Peter Leb, 1992
Eu am ucis moartea, Stelian Sârbu, 1974
Eu sunt Toniță, Gheorghe Nica, 1979
Eu și ai mei, Romulus Fabian, 1973
Eu și maimuța mea, Ovidiu Pecican, 1990
(*Eu și Meta*), Gabriela Negreanu, 1995
Eu și Robert Calul, Dumitru Dinulescu, 1982
Eu și statuia mea, Corneliu Popp, 1941
Eu, Consula! Alexandru Jar, 1971
Eu, Luca și chinezul, Felicia Mihali, 2000
(*Eu, Maria, ultima*), Elena Siupiur, 1997
Eu, meseria de călău și melancolica regină, Iolanda Malamen, 1999
Eu, Mihail Negru, 1922

(*Eu, Șotică Mareșalul*), Ion Proca, 1993
Eu, Tase și poliția, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1976
Eu, Tina și Adam, T.C. Stan, 1935
Eu, Vodă-Lupșa, clasa IV-a B. (fragmentar), Mircea Streinul, 1940
Eva, I.I. Stoican, 1920
Eva, mătușa lui Adam, Dan D. Dimiu, 1936
Evadare din paradis, Laurențiu Cerneț, 1993
Evadare din pustiu, George Ghidrigan, 1975
Evadare din umbră, Ion Rusu-Șirianu, 1979
Evadare în Oniria sau O călătorie de 24 de ore prinăuntrul craniului meu, Bogdan V. Delavrancea, 1993
Evadare în timp, Ada Orleanu, 1984
Evadare spre nicăieri, Corina Victoria Sein, 1999
Evadare, Alexandru Jar, 1949
Evadare, Sarina Cassvan-Pas, 1947
Evadarea, Dumitru Ivanovici, Alexandru Guțan, 1974
Evadarea, Grigore Beuran, 1976
Evadatul fără umbră, Ion Soare, 1993
Evanghelia după Satan, Nicolae Țic, 1993
Evelyne, George Tănsănică, 2000
Evenimentul, Vasile Bogdan, 1984
Evenția Mihăescu, Virgil Tănase, 1994
Evreul Ion Ionescu, Maur Săveneanu, 1947
Ex, Alexandru Papilian, 1993
Excelența sa I.H.H. Pantelimon (fragmentar), N.D. Cocea, 1925
Excelența Sa, Simion Pop, 1997
Excelsior! Pământul în flăcări, Al. Dem. Colțești, 1936
(*Excomunicații*), Geluca Chiperi, 1998
Exerciții de existență, Ion Țugui, 1982
Exerciții de fidelitate, Mariana Ionescu, 1987
Exerciții la trianglu (fragmentar), Mihai Arsene, 1998
Exercițiu de suferință, Valeria Căliman, 1996
Exercițiu de vacanță, Livia Ardelean, 1974
Exilat în Urechiații Mari, Al. Andrei, 1990
Exilatul din Planetopolis, Victor Bârlădeanu, 1972
Existențe paralele, Alecu Vaida Poenaru, 1988
Exorcisme cu Matei (fragmentar), Alexandra Voicu, 1995
Expediția „Nisetrul 2”, Vlad Mușatescu, 1987
Expediția „Zero K”, Horia Matei, 1961
Expediția „Zimbrii”, Ovidiu Zotta, 1984
Expediția Cap Univers, Pavel Coruț, 1996
Expediția, Valentin Șerbu, 1972
Experiența sărbătorii (fragmentar), Mircea Constantinescu, 1988
Experiențele lui Ionete, Laurențiu Cerneț, 1967
Explozie înăbușită, Mihai Beniuc, 1971
Expresul de noapte (titlul inițial: *Ceața*), Constantin Bărbuceanu, 1974
Extemporal la dirigenție, George Șovu, 1998
Extraordinarele peripeții ale lui Scatiu și ale prietenului său Babușcă, Petre Luscalov, 1974
Extremul Occident, Petru Dumitriu, 1996
Exuvii, Simona Popescu, 1997

F

F, Dumitru Radu Popescu, 1969
Fabricius, Radu Vasile, 1999
Facerea lumii, Eugen Barbu, 1964
(*Fala Oprișenilor*), I. Chiru-Nanov, 1916
Falimentul omului, Tudor Manta, 1991
Familia Almanari, Stelian Alifanti, 1998
Familia Calaff, Iulia Soare, 1956
Familia unită (fragmentar), Mircea Șerbănescu, 1958
(*Familia Voiculescu*), Dumitru Ignea, 1967
Fana, Teodor Tanco, 1982
Fanar, Horia Stancu, 1968
Fantastica aventură 2101, Ștefan Berciu, 1975
Fantastica aventură, Dan Smântânescu, 1969
Fantezie de primăvară, Val J. Buzoianu, 1998
Fantoma de la cazino, Cicerion, 1997
(*Fantomele*), Eugen Ionescu, 1936
Fantomele albatroșilor care bântuie satele și pădurile, v. *În cuibul albatroșilor*, George Lesion, 1998
Fantomele galbene, Ileana Măgeanu, 1992
Fapt divers între paralele, Luki Galaction, 1981
Fapt divers, Ioana Petrescu, 1937
Faptele de arme ale unor civili în secolul războaielor mondiale sau Ce înseamnă puterea, Corneliu Leu, 1987
Faraonii, Ion Agârbiceanu, 1961
Fard…, Ioan Massoff, 1935
Farmece, C. Gane, 1933
Farmecul bunăvoinței (fragmentar), Petru Domșa, 1988
Farmecul gotic, Ionel Neamtzu, 1928
Farsa (fragmentar), Carmen Firan, 1996
Faruri de ceață, Iosif Petran, 1928
Fascinația reprimării (fragmentar), Iulian Costandache, 1982
Fascinația, Laurențiu Fulga, 1977
Fascinație în negru, Maria Pop, 1995
Fascinație, Sandra Cotovu, 1943
Fascinații, George Șovu, 1985
Fata Amurg, Corina Victoria Sein, 1987
Fata care n-a știut să moară, Ioana Ionescu-Joly, 1994
Fata cu arma, Nicolae Tăutu, 1962
Fata cu păr de lup, Alexandru Bilciurescu, 1934
Fata de împărat (fragmentar), Domenico Caselli, 1918
Fata de la Cozia, N.D. Popescu, 1887
Fata de la Suza, Romulus Dianu, 1982
Fata de nota zece, Ana Ioniță, 1987
Fata de pe Argeș, Emanuel Copăcianu, 1998

Fata din dealuri, Paul Ionescu, 1998
Fata din inima țării, v. *Împlinire*, Nicolae Tăutu, 1966
Fata din tren (fragmentar), Dan O. Boldur, 1935
Fata din tren, Mircea Șerbănescu, 1984
Fata din umbră, Radu Boureanu, 1935
Fata din Zlataust, Ionel Teodoreanu, 1931
Fata doctorului Ambrozie, Demetru Iordana, 1943
Fata lui Hagi Dumitru (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1891
Fata moartă, Ioan Missir, 1937
(*Fata morgana*), Ion Cazan, 1980
Fata morgana (fragmentar), Dan Petrașincu, 1939
Fata morgana, Gherasim Luca, 1937
Fata morgana, Ion Grecea, 1973
Fata morgana (fragmentar), Paul Sterian, 1933
Fata morgana (fragmentar), Titus Nicolau, 1936
Fata pandurului (foileton), 1911
Fata pământului, Marin Nicolau-Golfin, 1994
Fata plutașului, Ștefan Andrei, 1956
Fata popii (foileton), Iosif Vulcan, 1885
Fata răpită (foileton), G. Călinescu, 1966
Fata tatii, Smara, 1912
(*Fata valahă*), Marcu Bănescu, 1970
Fata vornicului Oană, Mihail Gașpar, 1929
Fata-Sport, Aida Vrioni, 1925
Fatma sau Focul de paie (fragmentar), Dumitru S. Perpessicius, 1969
Fața lumii, Stelian Păun, 1971
Favorizare de infractor, Mihai Ghivirigă, 1995
Făclia s-a aprins, Dumitru Almaș, 1957
Făptura, Paul Drumaru, 1975
Fără identitate, Genoveva Logan, 1982
Fără limită, Victor Papilian, 1937
Fără pereche, Florin Șlapac, 2000
Fără să fi râs o singură dată (fragmentar), Viorel Știrbu, 1970
Fără suspecți, George Timcu, 1972
Fără tine în paradis (fragmentar), Sânziana Pop, 1969
Fără vâsle, Bujor Nedelcovici, 1972
Fărădelege (fragmentar), Sabin Velican, 1998
Fă-ți patul și dormi!, Stelian Țurlea, 1997
Fă-ți timp și pentru mine!, Alecu Vaida Poenaru, 1991
Fântâna cu apă vie, Mircea Șerbănescu, 1985
Fântâna cu chipuri, N. Davidescu, 1933
Fântâna iadului, Ionel Bandrabur, 1971
Fântâna însetaților, Mircea Pădureleanu, 1999
Fântâna vulturilor, Ion Boloș, 1978
Fântâni rele, Ion Țârlea, 1978
Febră de origine necunoscută, Leonida Neamțu, 1967
Febră vesperală, Marcel Constantin Runcanu, 1982
Fecioara din Irlanda (foileton), N.P., 1900
Fecioara vândută, N. Arcaș, 1928
Fecioara, Petru Vulcan, 1900
Fecioare la licitație, M. Toneghin, Alexandru Bilciurescu, 1933
Fecioarele despletite, Hortensia Papadat-Bengescu, 1926
Fecioarele orizontale, Zaharia G. Buruiană, 1933
Fecior de bani gata (foileton), D.C. Ollănescu, 1899
Fecior de slugă, N.D. Cocea, 1933
Feciorul lui bădița Niculae, Vasile Romanescu, 1936
Feciorul lui nenea Take Vameșul, Sărmanul Klopștock, 1932
Feciorul Nebunei (fragmentar), M. Gr. Constantinescu, 1939
Fedora, André Joan (Andrei Ioan), 1939
Feighelà (cu titlu schimbat: *Vinovată*), Theodor D. Sperantia, 1902
Felicia, Simion Țunea, 1998
Felis Margarita, Ioan Iancu, 1981
Femei de teatru (titlul inițial: *Venera și porcul*), Lucrezzia Kar, 1939
Femei în păcat, Ioan Lăzărescu, 1943
(*Femei la ștrand*), Constantin Zărnescu, 1985
Femei moderne, Eugeniu Est (Eugeniu Ștefănescu-Est), 1947
Femei singure, Constantin Bărbuceanu, 1969
Femei, Mihail Sebastian, 1933
Femeia ascunsă, Liviu Ioan Stoiciu, 1997
Femeia care a ucis, Vasile Popa, 1939
Femeia care va veni (foileton), C. Voicu, 1937
Femeia cibernetică, Nicolae Paul Mihail, 1969
Femeia cu carnea albă, Felix Aderca, 1927
Femeia cu ochi albaștri, Corneliu Leu, 1970
Femeia cu oglindă (fragmentar), Petru Dumitriu, 1993
Femeia de ciocolată, Gib I. Mihăescu, 1933
Femeia de dincolo, Daniel Bogza, 1997
Femeia de gheață, L. Leoneanu, 1937
Femeia de la miezul nopții, Galia Faressova, T.C. Stan, 1936
Femeia de la miezul nopții (fragmentar), Radu Albala, 1978
Femeia din Lesbos (fragmentar), Leon Proca, 1932
Femeia din noroi, Alexandru Bilciurescu, 1939
Femeia din vis, Aurel Ciulei, 1997
Femeia isterică, Marcel Olin (Mihail Zavergiu), 1925
Femeia în roșu, Adriana Babeți, Mircea Nedelciu, Mircea Mihăieș, 1990
Femeia în verde, Emil Șain, 1994
Femeia în viața conjugală, Gh. T. Lăpușneanu, 1935
Femeia lui Ben Zohar, G.V. Butnariu, 1934
Femeia noastră a tuturor (fragmentar), Silviu Cernea, 1935
Femeia pătimașă, Marcel Olin (Mihail Zavergiu), 1944
Femeia pierdută (în fascicule), Panait Macri, 1896
Femeia precum un șarpe, Romulus Cojocaru, 1992
Femeia sângelui meu, Mihail Celarianu, 1936

Femeia și cătușele ei, Sarina Cassvan, 1946
Femeia, eterna poveste…, I.D. Atanasiu, 1945
Femeie fără suflet (foileton), 1916
Femeie, iată fiul tău, Sorin Titel, 1983
Femeile (foileton), B. Leonora, 1892
Femeile adolescenței mele (fragmentar), George Demetru-Pan, 1934
Femeile depravate (titlul inițial: *Depravația pentru aur și depravația pentru pâine!*), Panait Macri, 1908
(*Fenomenologia iubirii*), Stelian Baboi, 1997
Fereastra dinspre… adevăr, Dan Mihăescu, 1985
Fereastra sufletului, Veronica Tamaș, 1999
Ferestrele zidite, Alexandru Vona, 1993
(*Ferestrele*), Vasile Văduva, 1972
Fericirea nu are istorie, Constantin Apostol, 1942
(*Fericirea obosită*), Ion Dumitru Teodorescu, 1990
Fericirea unui tată, Tudor Rădan, 1998
Fericirea… din lacrimi, Gheorghe I. Ruja, 1945
Fericita jale a Cumbriei, Pavel Bellu, 1978
Fericitul negustor, Francisc Munteanu, 1957
Fericiți când renaștem, Ion Jurca Rovina, 1976
Ferma „Coțofana veselă”, Radu Tudoran, 1946
Ferma oamenilor de piatră, Romulus Bărbulescu, George Anania, 1969
Fermecătorul Hrisoverghi, Theodor Râșcanu, 1943
Feroviarii (fragmentar), V. Spiridonică, 1936
Fete bătrâne, Mihail Șerban, 1946
Fete de azi, Theodor D. Sperantia, 1908
Fete la răspântie, Zetta Luzian, 1947
Fete și văduve, Damian Stănoiu, 1931
Fetele au crescut, Neagu Rădulescu, 1945
Fetele de bani gata, Grid Modorcea, 1994
Fetele lui Barotă (cu titlu schimbat: *Iubiri paralele*), Cella Serghi, 1958
Fetele lui Solomon, Maria Marian, 1999
Fetelor, să ne măritǎm!, Marius Manoliu, 1947
Fetița care n-a mai mers la școală, Maria Baciu, 1984
Fetița schimbată, Moș Nae (N. Batzaria), 1944
Fețele tăcerii, Augustin Buzura, 1974
Fețele, Cristian-Tiberiu Popescu, 1997
Fiara din om, I. Brezu, 1935
Ficțiune și infanterie, Costache Olăreanu, 1980
Ficțiuni pentru revolver și orchestră, Dorel Dorian, 1970
Fidelitate, Ovidiu Genaru, 1977
Fiecare om cu clepsidra lui, Haralamb Zincă, 1988
Fiesta non stop, Alexandru Dan Popescu, 1991
Figuranții, Maria-Luiza Cristescu, 1979
Figuranții, Valentin Șerbu, 1974
Figurine în spasm (fragmentar), G. Piu, 1933
Fii binevenit, călătorule, Ovidiu Moceanu, 1986
Fiica lui Radu-cel-Frumos, Edgar Th. Aslan, 1905
Fiica lui Sejan, Ciru Oeconomu, 1899
Fiica lui Zoltes, N. Rădulescu-Lemnaru, 1975
Fiica părinților săi, Ana Ioniță, 1981
Fiii Dunării, Ion Ruse, 1990
Fiii ucigașului, N. Rădulescu-Niger, 1879
Filiera elenă, Nicolae Toncescu, 1997
Filiera traficanților, Iosif Vianu, 1984
Filiera, Mircea Marian, 1995
Filip ucenicul, Alexandru Dumitru, 1983
Filmare la două aparate, Stelian Tăbăraș, 1988
„*Filosoful”*, Ovid Densusianu-fiul, 1926
Filozof de închiriat, C. Turturică, 1980
Filozoful din Arind, Mihai Antonescu, 1994
Final de partidă, Tudor Negoiță, 1993
Final grotesc, Ury Benador, 1940
Finci, George Caïr, 1920
Finerel sau Păstorul-domn, G. Baronzi, 1881
Fire de artist, Ignotus (N. Rădulescu-Niger), 1928
Firesc, Petru Cimpoeșu, 1985
Firul Ariadnei, I. Igirișianu, 1994
Firul neîntrerupt, Ioana Petrescu, 1988
Firul principal, Octavian Tudor, 1985
Firu-n patru, E. Lovinescu, 1933
Fiul adoptiv, v. *Dacia Felix*, Victor-Rusu Ciobanu, 1975
Fiul Geto-Daciei, Pavel Coruț, 1995
Fiul lui Monte Cristo, Theodor Constantin, 1958
Fiul luminii, Anda Raicu, 1983
Fiul Mariei, Dumitru Sandu, 1998
Fiul munților, Petre Luscalov, 1979
Fiul poporului, Ioan Sulacov, 1939
Fiul primarului, Ionel Bandrabur, 1976
Fiul risipitor (titlul inițial: *Întoarcerea fiului risipitor*), Radu Tudoran, 1970
Fiul secetei, Ion Lăncrănjan, 1979
Fiul tipografului sau O juneță pierdută (foileton), Mane, 1887
Flacăra singuratică (fragmentar), Ion Arieșanu, 1988
Flamura cernită, G. Băileanu, 1945
Flăcări (cu titlu schimbat: *Flăcările*), Radu Tudoran, 1945
Flăcări în stepă, Cristu Nedelciu, Eugen Giurgiu, 1961
Flăcări în vest (cu titlu schimbat: *Drumul spre Mai*), Dragoș Vicol, 1966
Flăcări pe apă, George Nestor, 1964
Flăcări peste Zărand, Florin Bârnețiu, 1985
Flăcările (titlul inițial: *Flăcări*) Radu Tudoran, 1971
Flăcăul din Binținți, C. Ghiban, 1953
Flămândul, Ionel Bandrabur, 1996
Floare de dovleac, Tabita Chiriac-Merlea, 1998
Floare de oțel (cu titlu schimbat: *A fost odată un război*), Victor Ion Popa, 1930
Floare neagră, Horia Oprescu, 1932
Floare-ofilită, Mihail Sadoveanu, 1906
Floarea de agave, v. *Miss România*, Cezar Petrescu, 1933
Floarea de argint, Pavel Coruț, 1993

Floarea de colț, Iulius Preda, 1985
(*Floarea teiului*), Romeo Popescu, 1968
Floarea vieții (cu titlu schimbat: *Destin*), Aurel Mihale, 1954
Floare-n pălărie (fragmentar), Gh. N. Cârțu, 1943
Florea și Jeana, Gh. Marinescu, 1898
Flori de cala (fragmentar), Marieta Popescu, 1936
Flori pentru Mihaela, Alexandru Mitru, 1964
Florica Mantului, I. Boteni, 1931
Florile nu mor niciodată, Mia Pădurean, 1996
Fluturele de azur (fragmentar), Marin Ciorciog, 1985
(*Fluturele liliachiu*), Nicolae Frânculescu, 1970
Fluturele negru, Rodica Braga, 1994
Fluturi pentru iarnă, Elena Ghirvu Călin, 1977
Fluturii albi mor spre sfârșitul verii, Alexandru Struțeanu, 1974
Fluviile, Paul Anghel, 1980
Fluviul (fragmentar), Constantin Pastor, 1968
Fluxul apei dulci, Eugen Lumezianu, 1985
Foame (fragmentar), Titu Constantin, 1969
Foamea și setea, Victor Corcheș, 1995
Foamete (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1896
Foburg (fragmentar), Florea Crețeanu, 1939
Foc în Hanul cu tei, I. Peltz, 1934
Focul alb, Aurel Mihale, 1977
Focul negru (titlul inițial: *Fuga*), Aurel Mihale, 1977
Focul negru (fragmentar), Laurențiu Fulga, 1942
Focul rece, Alexei Rudeanu, 1973
Focul rece, Pavel Bellu, 1982
Focul roșu (titlul inițial: *Primăvară timpurie*), Aurel Mihale, 1978
Focul, Mihai Caranfil, 1975
Focul, Mihail Dragomirescu, 1934
Focul (fragmentar), N. Porsenna, 1916
Focurile de pe culme, Alexandru Hodoș, 1972
Fontana zânelor, G. Baronzi, 1896
Formula magică, Georgeta Crăciun, 1993
Formula magică, Sever Noran, 1970
Fortăreața, Zvezdomir Marinov, 1996
Fortul 13, Dragoș Protopopescu, 1936
Fortul, Tudor Dumitru Savu, 1988
Fotografia de nuntă, Ion Ochinciuc, 1981
(*Fotografie*), Laurențiu Cerneț, 1988
Fotografii mișcate, Eduard Huidan, 1991
Fotoliul vacant, Nicolae Pârvulescu, 1986
Fototeca–temă cu variațiuni, Adriana Bittel, 1989
(*Fragment de roman*), Dan Goanță, 1991
(*Fragment de roman*), Gh. Atanasiu, 1947
(*Fragment de roman*), I. Ardeleanu, 1928
(*Fragment de roman*), Laurențiu Cerneț, 1998
(*Fragment de roman*), Lidia Vianu, 1992
(*Fragment de roman*), Margareta Barcianu, 1938
(*Fragment de roman*), Matei Vișniec, 1999
(*Fragment dintr-un roman în care o întâmplare omenească sfârșește istoria unui popor*), Hidalgo (A. Hefter), 1916
Fragmente dintr-un carnet găsit, Mihail Sebastian, 1932
(*Fragmente dintr-un roman inedit*), Aurel Cosma, 1936
Fragmente frivole de eternitate (fragmentar), Constantin Stoiciu, 2000
Fragmentul querconic (foileton), Marcel Grădinescu, 1967
Fram, ursul polar, Cezar Petrescu, 1932
Frank and Smith Company, Ioana Postelnicu, 1982
Francisca, Nicolae Breban, 1965
Frate de dincolo (foileton), Al. I. Hodoș (Ion Gorun), 1889
Frate și soră (foileton), Athanes (Victor Eftimiu), 1907
Fratele cel necunoscut (fragmentar), Raisa Boiangiu, 2000
Fratele meu omul, Henriette Yvonne Stahl, 1965
Fratele meu, Abel, Vasile Radu, 1984
Fratele negru – fratele roșu, Ion Țugui, 1998
Fratele norocos, Alexei Rudeanu, 1980
Fratele nostru Emanuel, Petre Anghel, 1976
Frații Buzești, Dumitru Almaș, 1971
Frații de crucea neagră, G. Baronzi, 1883
Frații Jderi, Mihail Sadoveanu, 1935
Frații Lupu (foileton), E. Lupu (Zamfir C. Arbore), 1891
Frații Topan, Octavian Popa, 1982
Frații Zimbrului, Ioan Roman, 1998
(*Frații*), Florea Fugaru, 1967
Frământări (fragmentar), Ion Agârbiceanu, 1957
Frământări, Virgiliu Vasile Mihălescu, 1978
(*Frământări…*), Petre Drăgoiescu, 1934
Frânturi de petală, Laura Alionte, 2000
Freamăt, Aristița Gabrielescu, 1938
Frecție la imaginea de lemn a președintelui, Cristian Timofte (fragmentar), 1998
Fric (fragmentar), Ștefan Agopian, 1990
Frica albă, Corina Victoria Sein, 1982
Frica de duminică, Liviu Călin, 1982
Frica, Damian Necula, 1976
Frigul, v. *Vântul și ploaia*, Zaharia Stancu, 1969
Frigul polar, Vasile Gionea, 1998
Frigul verii, Alexandru Vlad, 1985
Front fără tranșee, Petre Sălcudeanu, 1961
Frontul alb, Mira Preda, 2000
Frontul Salvării Naționale, Cristian Timofte, 1997
Fruct oprit, Gheorghe Policală, 1941
Frumoasa adormită, Radu Tudoran, 1981
Frumoasa Azizè (foileton), N. Batzaria, 1921
Frumoasa călătorie, v. *Omul cu ochi suri*, Petre Dumitriu, 1996
Frumoasa din prăpastie, Maria Baciu, 1980
Frumoasa doamnă de Semenic (fragmentar), Iosif Maria Bâta, 1985

Frumoasa fără corp, Gheorghe Crăciun, 1993
Frumoasa Maria, Dumitru Miu, 1996
Frumoasa risipă, Teohar Mihadaș, 1980
Frumoasa Spria, Dumitru Mureșan, Vasile Gaftone, 1977
Frumoasa tusculană, Coleta de Sabata, 1998
Frumoasele garnizoanei, Eugen Teodoru, 1969
Frumos e numai adevărul (fragmentar), Florin Gabrea, 1979
Frumosul Paraniv, Dorin Baciu, 1997
Frumosul principe Cercel, Radu Boureanu, 1978
Frumoșii nebuni ai marilor orașe, Fănuș Neagu, 1976
Frumusețea pietrei nevăzute, Leonida Neamțu, 1965
Frunzele nu mai sunt aceleași, Mihail Villara, 1946
Fug anii dragostei, Virgil Chiriac, 1987
Fuga (cu titlu schimbat: *Focul negru*) Aurel Mihale, 1963
Fuga (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1896
Fuga de lunga noapte, Ion Molea, 1974
Fuga încotro, Maria Marino, 1998
Fuga lui Șefki, Emanoil Bucuța, 1927
Fuga lui Valeriu, Nicolae Mărgeanu, 1962
Fuga, Cosma Brașoveanu, 1978
Fuga (fragmentar), Titus Suciu, 1975
Fuga din Eden, Alexandru Ecovoiu, 1984
Fuga-n Egipt (fragmentar), Eusebiu Camilar, 1964
Fugarii, Tudor Alexander, 1994
Fulga (cu titlu schimbat: *Fulga sau Ideal și real*), Grigore H. Grandea, 1872
Fulga sau Ideal și real (titlul inițial: *Fulga*), Grigore H. Grandea, 1885
Fulgere peste fluviu, Corneliu Ifrim, 1988
Fulgerul albastru, Pavel Coruț, 1993
Fulgerul negru, Ion Căpeț, 1973
Fulgerul, George Chiper Dinograncea, 1973
Fumul albastru, Marta Bărbulescu, 1990
Fumul depărtărilor, Dan Claudiu Tănăsescu, 1998
Fundacul Varlamului, Ionel Teodoreanu, 1938
Fundătura cimitirului No. 13, Tudor Teodorescu-Branișteș, 1932
Funeraliile Regelui Gheorghe, Tudor Gherman, 1995
Funia de nisip, George Radu, 1987
(*Funingine*), Raul Iulian, 1930
Furculeasca, Marin Theodorian-Carada, 1924
(*„Furia verde" și „brutele integrale"*), N.D. Cocea, 1979
(*Furnicarul*), Nicolae Stan, 1984
Furtul (fragmentar), Titu Constantin, 1969
Furtuna albă, Ion Aramă, 1972
Furtuna stârnește valurile, Șerban Nedelcu, 1957
Furtuna, Ovid Densusianu-fiul, 1937
Furtună de vară, Dan Virgiliu, 1983
Furtună în mai (cu titlu schimbat: *Căpitanul Rox*), George Șovu, 1985
Furtună sub Detunata, Francisc Păcurariu, 1957
Furtună... trecătoare (cu titlu schimbat: *Dor ascuns*), N.G. Rădulescu-Niger, 1911

G

Gablonz, Ury Benador, 1961
Gabori și hoți, Tudor Severin, 1993
Gaby Leonin, v. *Chinuiții nemuririi*, Victor Papilian, 1981
Galaxia burlacilor, Dumitru Dinulescu, 1980
Galaxia Eros, Emil Manu, 1997
Galaxia termitelor, Constantin Cublești, 1993
Galeria cu viță sălbatică, Constantin Țoiu, 1976
Galeria Sfântului Ioachim, George Maria Banu, 1996
Gambit, Lucian Strochi, 1990
Gambuzino sau Căutătorii de aur (foileton), E. Lupu (Zamfir C. Arbore), 1891
Game (fragmentar), Stejar Ionescu, 1928
(*Gangland*), Florin Pîtea, 1999
Gangrene școlare (fragmentar), Lew A. Ivanov, Iosif Ion Bălu, 1937
(*Gara pierdută*), Elena Nestor, 1991
Gardă inversă, Paul Goma, 1997
Gaudeamus, v. *Romanul adolescentului miop*, Mircea Eliade, 1989
Gazeta de suflet, Toma G. Rocneanu, 2000
Găini și șobolani (fragmentar), Haralambie Grămescu, 1999
(*Gândacul*), B. Iosif, 1938
Gândește-te la altceva…, Alecsandru Văduva, 1993
Gânditorul, Monica-Minodora Păcurariu, 1999
Gânduri, Octavian Pop, 1996
Gângavul, E. Schwarzfeld, 1895
Geamandura, Marcel Păruș, 1974
Geamlâc, Paul Georgescu, 1988
Gelozie, N. Rădulescu-Niger, 1890
Gemenii n-au nevoie de cuvinte, Mircea Șerbănescu, 1999
Gemenii, Al. Simion, 1983
Generația mea, Augustin Nacu, 1999
Generația pierdută (fragmentar), Nicolae Matei, 1999
Generația sănătoasă (fragmentar), Maria Pârvulescu, 1937
Geneza, Francisc Păcurariu, 1983
Geniu pustiu, Mihai Eminescu, 1870
Geniul răului (foileton), N. Arcaș, 1926
Geniul și închipuirea, Jean Băileșteanu, 1997
Gentlemanul șchiop, Constantin Bărbuceanu, 1970
Gențiane, Cella Serghi, 1970
[*George*], Samson Bodnărescu, 1880
George Sand, E. Tailler, 1914
Ger năprasnic în luna lui Cuptor, Florin Andrei Ionescu, 1987

Gerda (fragmentar), Constantin Stan, 1997
Getta, V. Mestugean, 1916
(*Gheara morții*), Ion Coca, 2000
Gheara pisicii, Aurelia Radulup-Vartic, 1992
Gheare, Remus Dumitrașcu, 1935
Gheața de foc, Victor Bârlădeanu, 1977
Gheață la mal, Alexandru Ciocâlteu, 1991
(*Gheorghe Ciungu*), Ion Pas, 1923
Gheorghe I. Marin (cu titlu schimbat: *Viața unui băiat de țară*), Mircea Damian, 1937
Gherla, Paul Goma, 1990
Ghetto veac XX, Ury Benador, 1934
Ghici cine trage în tine?, Max Torpedo, 1992
Ghiocul, Demostene Botez, 1935
Ghirlande cu pelin, Titus Popescu, 1995
Ghiță Cătănuță, căpitan de haiduci, Panait Macri, 1883
Gigantica, Victor Nicolae, 1988
(*Gilda*), Emil Rațiu, 1999
Gimnastica umbrelor (fragmentar), Constantin Parascan, 1982
Gina Salcie (fragmentar), Victor Revent, 1937
Girosella, C.D. Aricescu, 1876
Girueta, v. *Cinema Splendid*, Al. Voitin, 1981
Giumbuș Măgăruș, Georgina Viorica Rogoz, 1974
(*Glasul din stepă*), H. Rohan, 1955
Glasul, Iulian Vesper, 1957
Glasul omului, Pavel Coruț, 2000
Glasuri în surdină, Eugen Relgis, 1927
Glăsuirea neînfricaților, Florin Bârnețiu, 2000
Glia însângerată, Ion Parașcanu, 1942
Glod (fragmentar), Sabin Velican, 1939
Glonte pe țeavă, Tiberiu Ana Rusu, 1982
Glonțul de porțelan, Areta Șandru, 1984
Glonțul de zahăr, Haralamb Zincă, 1981
Gloria Constantini (fragmentar), Ion Topolog, 1982
Gloria de toate zilele, Ion Aramă, 1974
Gloria fără întoarcere, Vasile Preda, 1985
Glorie, Eugen Uricaru, 1987
Goana după vânt, Nicolae Ioana, 1999
Goana, Jean Băileșteanu, 1989
Goană după vânt, Corina Cristea, 1974
Gol, G.M. Vlădescu, 1937
Golful sălbatic, Nicolae Motoc, 1977
Golful ucigașilor, Romulus Bărbulescu, 1993
Golgota se răzbună, Lae Chioru, 1936
Golgota, dragostea mea, Constantin Uscătescu, 1995
(*Golgota din Carpați*), Leca Morariu, 1924
Golia, Ionel Teodoreanu, 1933
Gorganul, Vasile Mănuceanu, 1980
Gorila, Liviu Rebreanu, 1938
Gratificații (fragmentar), Dan Petrașincu, 1944
Grădina Icoanei, Bujor Nedelcovici, 1977
Grădina internatului de fete, Florentina Florescu, 1995
Grădina înclinată, Grigore Smeu, 1974
Grădina lui Dumnezeu, Mihail Șerban, 1939
Grădina pustie, Vasile Gionea, 1998
Grădina zeilor, Camil Baciu, 1968
(*Grădina*), Vasile Petre Fati, 1970
Grăuntele de grâu, când cade pe pământ, Al. Simion, 1974
Grâu înfrățit, Ion Istrati, 1950
Greierele și furnica, Vasile Iad, 1942
Greșeala căpitanului Apostolescu, Horia Tecuceanu, 1973
Greșeala cuconului Simion Iacobachi, Clementina Delasocola, 1939
Greșeala fatală, Sever Noran, 1973
Greșeala inspectorului Hențiu, Florentina Șerbănescu, 1992
Greșeala moșneagului, Mona Rădulescu, 1936
Greta Garbo, B. Jordan, 1939
Greta Garbo, Cezar Petrescu, 1932
Grette nu mai face spionaj, Constantin Voivozeanu, 1980
Greva (fragmentar), Cornel Dimovici, 1974
Grifonul lui Ulise, Vladimir Colin, 1976
Grijania, Liviu Ioan Stoiciu, 1999
(*Grinda*), Anatolie Paniș, 1991
Grindina, Nicolae Țic, 1987
Grinduri, Silvia Zabarcencu, 1980
Groapa cu draci, Magda Raiu, 1940
Groapa, Eugen Barbu, 1957
Groaza vine de pretutindeni, Vintilă Corbul, Eugen Burada, 1993
Grozăviile din Petersburg (în fascicule), P. Macri, 1905
Grozăviile poliției noastre sau România în fața unui război din cauza unor documente furate (foileton), C. Fulger (Vasile Pop), 1909
Grozea, mare haiduc național, D.D.P., 1882
Guguță și Dănuț, Doru (V. Teodoru-Doru), 1938
Gulliver în Țara Minciunilor, Ion Eremia, 1992
Gumă de mestecat (fragmentar), Emilian Blaj, 1997
Gunoaiele tranziției, Gheorghe Alexoaie, 2000
Gura de lup, I. Ludo, 1954
Gura de lup, Rodica Padina, 1974
Gura lumii, Vicențiu Donose, 1982
Gura-Haitei, Ernest Cembra, 1972
Gustul amar al iederei, Niculae Frânculescu, 1982
Gustul durerii și al bucuriei, Anton Gagiu, 2000
Guvernarea lui Salvache, George Rizescu, 1998
Guvernământul general al genezei (fragmentar), Cristian George Brebenel, 1999
Guzli sau Hai-Hui (titlul inițial: *Guzli sau Tsu-Tsui*), Mircea Streinul, 1942
Guzli sau Tsu-Tsui (cu titlu schimbat: *Guzli sau Hai-Hui*), Mircea Streinul, 1940

H

„H.W.” își caută umbra, Tudor Popescu, 1965
Hai, diridam, Ionel Teodoreanu, 1945
Haiduca și iubiții săi, Domnica Gârneață, 1996
Haiducii Pindului, C. Constante, 1937
Haiducii, Constantin Streia, 1971
Haiducii, Panait Istrati, 1930
Haiducii, Paul Constant, 1957
Haiducul Iancu Jianu, voievodul codrilor (foileton), Gh. Frunză (Constantin Mille), 1912
Haiducul Țandură, Panait Macri, 1894
Haiducul, Bucura Dumbravă, 1908
Haimanaua, Emil Mladin, 1993
Haina de piele (fragmentar), Petre Popovici, 1979
Haina vântului, Elena Ghirvu-Călin, 1981
Haine vechi…, Damian Stănoiu, 1947
Haini la Înalta Poartă (fragmentar), Ion Marin Sadoveanu 1976
Haita (fragmentar), Aurel Leon, 1969
Halucinații, I. Marinescu-Runcu, 1942
Hana, Platon Pardău, 2000
Handicapul conștiinței, Ligia Seman, 1999
Hangița Tudora, Alexandru Ștefanopol, 1970
Hanu Trăsnit, Ionel Bandrabur, 1984
Hanul „La Urieși”, Horia Miclescu, 1937
Hanul de la Stena (foileton), Daniel Vodena (Victor Eftimiu), 1908
Haos. Despre imprescriptibila vinovăție a obiectelor, Lucian P. Petrescu, 1998
(*Hașigan*), Simona Basarab (Vladimir Corbasca), 1927
Hatmanul Tomșa, Eugen[iu] Boureanul, 1968
Hăituiți în Mările Sudului, Mircea Novac, 1996
Hărțuiala, Virgil Duda, 1984
Hârdăul lui Satan, Eugen Todie, 1925
Hârjoana (fragmentar), Andrei Paul, 1985
Helăm, târgul proștilor, Maur Săveneanu, 1949
Helianta, Natalia Negru, 1921
Heralzii, Radu Ciobanu, 1983
Herbert, Florin Sicoe, 1988
Herghelia verde (fragmentar), Octavian Simu, 1987
Hesperara, Cristina Tacoi, 1971
Hesperus, Ioan Petru Culianu, 1992
Hidra, Corin Braga, 1996
Hilda, Ury Benador, 1936
Himera, Silvia Cinca, 1995
(*Hipparc și Didona*), D. Anghel, 1912
Histria și… Cezar, Mircea Ștefan Pălășescu, Maria Mirela Pălășescu, 1996
Hoinar, Valeriu Cocoș, 1936
Hoinăreala, Ionel Bandrabur, 1980
Hollywood – infernul viselor, Vintilă Corbul, 1995
Homer, Nicolae I. Ottescu, 1943
Hora paiațelor, Virgiliu Monda, 1935
(*Hora*), Florin Bănescu, 1988
Horea rex Daciae, I.D. Mușat, 1982
Horea, Ion Pop-Florantin, 1885
Horoscop, I. Peltz, 1932
Hotar de țară, Octav Vorobchievici, 1934
Hotarul..., v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1933
Hotarul de nisip (fragmentar), Pavel Chihaia, 1994
Hotarul imaginar, B. Elvin, 1980
Hotarul nestatornic, v. *La Medeleni*, Ionel Teodoreanu, 1925
Hotarul singurătății, Vasile Mizdrea, 2000
(*Hotarul*), Adrian Beldeanu, 1971
(*Hotărârea cea mare*), Eugen P. Radovici, 1935
Hotel Ambasador, Maria Arsene, 1967
Hotel Anghila, Gheorghe Păun (semnat George Peacock), 1994
Hotel Dulap (fragmentar), Ștefan Anton Cosma, 1933
Hotel Europa, Dumitru Țepeneag, 1996
Hotel Maidan, Gh. Tudor Stoian, 1936
(*Hotnogul*), Liviu Lungu, 1999
Hoții de pădure, Anatolie Paniș, 1982
Hoții de vise, Corneliu Buzinschi, 1972
Hoții și hagiul, Al. Pelimon, 1853
Hoțul de paratrăsnete, George Ricus, 1967
Hoțul, Francisc Munteanu, 1980
Hramul sfântului Nu, V. Em. Galan, 1969
Huliganii, Mircea Eliade, 1935

I

I se spunea „Starețul”, Corneliu Beda, 1991
Iadul meschin, Maria-Luiza Cristescu, 1996
Iadul parfumat, Eugen Teodorescu, 1934
Iadul verde, Mircea Vasiliu, 1998
Iana hoinara, Sofia Arcan, 1943
Iana, Mircea Mihai, 1992
Iancu Jianu, Paul Constant, 1940
Iancu Jianu, polcovnic de poterași, N.D. Popescu, 1910
Iancu Jianu, zapciu de plasă, N.D. Popescu, 1887
Iancu Jianul, căpitanul de haiduci, N.D. Popescu, 1873
Iancul Sasul și fiul său Bogdan, Gheorghe Gane, 1997
Ianus, Corneliu Sturzu, 1980
Ianus, Eugen Barbu, 1993
Iarba cerului, Constantin Cubleșan, 1974
Iarba din fața casei, Mircea Popescu, 1980
Iarba fiarelor, Alexandru Predescu, 1985
Iarba morții, Victoria Murărescu, 1995
Iarba vântului, Dinu Săraru, 1993
Iarba zăpezilor, Ion Olteanu, 1996
Iarna când au murit cangurii, Sorin Holban, 1984
Iarna e o altă țară, Gabriel Gafița, 1980
Iarna Fimbul, Alice Botez, 1968

Iarna lupilor, Bogdan Stihi, 1980
Iarna, departe…, Sergiu Adam, 1976
Iarna, pentru cine mor vulpile, Vasile Popa Homiceanu, 1992
Iarna, vietățile, Rodica Palade, 1987
Iarnă căzută-n genunchi, Dan Claudiu Tănăsescu, 1979
Ideile nu mor nici în sicriu, I. Popescu-Puțuri, 1963
Identități furate, M.M. Loviște, 1996
Identități provizorii, Sabin Opreanu, 1992
Identitățile lui Litovoi, Ioan Dumitru Denciu, 1985
Idiotule, știi tu cine sunt eu? (fragmentar), Const. Rotariu, 1933
Idolii de lut, Mihail Șerban, 1935
Idolii peșterii, Genoveva Logan, 1969
Idolul de sticlă, Radu Nor, 1966
Ierarhii, Mihai Sin, 1981
Ierni peste tei, Florin Bănescu, 1978
Ieșirea din Apocalips, Alecu Ivan Ghilia, 1960
Ieșirea din iarnă, Paul Anghel, 1981
Ieșirea din normal (fragmentar), Ada Orleanu, 1989
Ieșirea la mare, Constantin Zărnescu, 1985
Ieșirea la mare, Paul Anghel, 1988
Ieșirea la mare, Radu Tudoran, 1984
Ieșirea la țărmuri, Andrei Brezianu, 1978
Igrasia, George Silviu, 2000
Iisus din Nazaret, Emanuel Copăcianu, 1990
Ilca, Nicolae Goja, 1993
Ileana (foileton), Domenico Caselli, 1899
Ileana Lupului, Theodor Râșcanu, 1934
Iluminații (fragmentar), G.M. Vlădescu,1943
Iluminări, Alexandru Ivasiuc, 1975
(*Ilustrate din paradis*), Nicolae Calomfirescu, 1999
Ilustrul N.N. din N.N., I. Ludo, 1958
Ilustrul Oreste (fragmentar), Constantin Arcu, 2000
Iluzia cea mare, Ovidiu Genaru, 1979
Iluzia unei mari iubiri, Aron Vald, 1992
Iluzia, Ion Lotreanu, 1981
Iluzii, Ilie Zaharia, 1994
Iluzii, Ludovic Dauș, 1908
Il Valacho, v. *Vulturul*, Radu Theodoru, 1974
Impact, Smaranda Jelescu, 1987
Impas, Corneliu Omescu, 1979
Imperiul nălucilor (fragmentar), Horia Nicolescu, 1990
Imperiul, Ion Bucheru, Ștefan Iureș, 1999
Imposibila despărțire, Victor Scherer, 1992
Imposibila reîntoarcere, Gabriel Pleșea, 1996
Imposibilă, pânda, Vasile Popa Homiceanu, 1993
Impostorul, Alexandru Sever, 1977
Impostorul, Mihai Ghivirigă, 2000
Impozit pe dragoste, Melania Cuc, 1999
Impozit pe viață, Mircea Constantinescu, 1998
Impresii de roman (fragmentar), George Bacovia, 1966
Imprevizibilul joc, Tudor Negoiță, 1977
Impromptu, Ion Iovan, 1986
Incertitudinile comisarului, Adrian Adamache, 1984
Incognito, Eugen Barbu, 1975
Incognito, Petru Dumitriu, 1993
Indezirabil, Matei Castiov, 2000
Indian Summer, Nicholas Catanoy, 1999
Indiile greșite, Niadi Cernica, 1995
Inel, inel de aur…, Domnica Gârneață, 1982
Inelul de fum, Corina Victoria Sein, 1984
Inelul lui Dragoș-Vodă, Grigore Băjenaru, 1968
Inelul pierdut, N. Batzaria, 1929
Infernul albastru, Vasile Popa Homiceanu, 1999
Infernul?, Bogdan V. Delavrancea, 1993
Infidelitate, Mihail I. Grigoriu, 1942
Infirmii, Mihail Șerban, 1936
Inginerul Tinca, Dallocrin, 1914
Inima, v. *Tudor Ceaur Alcaz*, Ionel Teodoreanu, 1942
Inima omului, Șerban Nedelcu, 1970
Inima pădurii, Ionel Pop, 1986
Inima, Nicolae Neagu, 1989
Inimă de tânăr, A. Stancu, 1948
Inimi cicatrizate, M. Blecher, 1937
Inimi de femei, N. Rădulescu-Niger, 1928
Inimi de femeie (foileton), Paul Scorțeanu, 1904
Inimi în primejdie, Mircea Șerbănescu, 1985
Inimi rănite, Veronica Tamaș, 1995
Inimoșii, Gica Iuteș, 1953
Inocentul, Valentin Șerbu, 1980
Inocenții și blidul Satanei, Ion Țugui, 1994
Inocenții, Dragomir Ciobanu, 1999
Inoceranii, Maria Contea, 1973
Inorogul cel înțelept, Dumitru Almaș, 1981
Inorogul nu moare, Constantin Cuza, 1970
Inseparabili, Florin Logrești eanu, 1995
Insomniacii, Alexandru Sever, 2000
Inspectorul de teren, Mihai Georgescu, 1980
(*Insula blestemată unde nu înflorește nicio floare*), C. Nedelescu-Zlotești, 1936
Insula cu amintiri de acasă, Vicențiu Donose, 1978
Insula de vară, Daniel Vighi, 1999
(*Insula Disperării*), Mircea Zlotea, 1996
Insula efemeridelor (fragmentar), Augustin Buzura, 1966
Insula guvernatorilor, Gabriela Marin-Thornton, 1998
Insula manechinelor, Vasile Băran, 1975
Insula misterioasă, Luca Stăvilaru, 1934
Insula Neagră, Traian Teodorescu, 1939
Insula nevăzută, Doru Davidovici, 1976
Insula robilor, Valentin Gustav, 1974
Insula scufundată (fragmentar), Liviu Bratoloveanu, 1982
Insula spionilor, Ștefan Berciu, 1972
Insula viscolului, Al. Florin Țene, 2000

Insula, Constantin Vremuleț, 1984
Insula, Ion Lilă, 1981
Insulele de aur și argint, Romulus Bărbulescu, 1969
Insulele, Corneliu Leu, 1982
Insurecție în cetate, Șerban Nedelcu, 1973
Intelectuaaal!, M. Ochin, 1936
Interior, Constantin Fântâneru, 1932
Intermediarii, Nicolae Țic, 1985
Intermediarul, Mircea Săndulescu, 1983
Intermezzo, Marin Mincu, 1984
Internatul cu ferestre verzi (fragmentar), Dorian Grozdan, 1932
Interogatoriu la iubire, Ion Bujor Pădureanu, 1972
Interpolul transmite: arestați-l!, Haralamb Zincă, 1993
Intersecția dirijată (fragmentar), Dumitru Oprișor, 1985
Intersecții (fragmentar), Mircea Brătucu, 1973
Interval, Alexandru Ivasiuc, 1968
Interviul, Elena Gronov-Marinescu, 1998
Intim, Traian Demetrescu, 1892
Intrarea actorilor, Doru Davidovici, 1977
Intrarea oprită, Daniela Ștefănescu, 1995
Intrigă amoroasă, N. Rădulescu-Niger, 1920
Intrusul, Marin Preda, 1968
Inutila așteptare (fragmentar), Dorin Măran, 1982
Inventarul iernilor, Petru Maier Bianu, 1998
Invers, Valentin Sgarcea, Dan Zepa Antonoaie, 1994
Invidia, Corneliu Omescu, 1967
Invidia, Ștefan Berciu, 1979
Invitația la vals, Mihail Drumeș, 1937
Invulnerabilul, Eugen Odeski-Deladerska, 1941
Ioan Mândru, cel mai vestit căpian de haiduci, Th. Th. Schlüter, 1914
Ioan Tunsu, căpitan de haiduci, Panait Macri, 1887
(*Ioan Vodă cel cumplit*), Vlad Ioviță, 1992
Ioana, Anton Holban, 1934
Ioana, Constantin Uscătescu, 1995
Ioana (fragmentar), Elena Gheorghiu, 1984
Ioana, Elena Lazăr, 2000
Ioana, Georgian Neculai Grigoraș, 1999
Ion al Ghițuleștilor (fragmentar), Dorel Draguescu, 1940
Ion Aluion (cu titlu schimbat: *Semnul negru*), Mircea Streinul, 1938
Ion Ion, Doina Ciurea, 1991
Ion Negan, F.R. Atila, 1912
Ion Sântu, Ion Marin Sadoveanu, 1957
Ion, Liviu Rebreanu, 1920
Ioniță Valahul, M.C. Delasabar, 1969
Iorgu Cosma, Panait Macri, 1902
(*Iosif și Maria*), Aurel Podaru, 1999
Ipocrit!, Vasile Popa-Botoșani, 1933
Ipoteze judiciare, Ștefan Berciu, 1971
Irene sau Planeta cea mai apropiată, Ion Cârje, 1981
(*Irene*), Silviu Constantinescu, 1992
Irimel, Sofia Nădejde, 1927
Irina, Magdalena Crișan Pereverza, 1996
(*Irma Bogorovschi*), Ion Arsenie, 1930
Isabel și apele diavolului, Mircea Eliade, 1930
Ispășire, Dimitrie Stănculescu, 1933
Ispășirea Miradorei, N. Arcaș, 1928
(*Ispășiri*), Lorin Popescu, 1940
Ispita într-o dimineață ploioasă, Damian Necula, 1979
Ispita, Alexandru Ecovoiu, 1987
Ispita, Valeriu Anghel, 1999
Ispita, Zvezdomir Marinov, 1994
Isprăvile lui Mărunțelu, M.M., 1894
Isprăvile lui Nicu Polonicul, Marius Valentin Vasilescu, 1995
Isprăvile tâlhărești ale lui Nicolae Grozea, Dumitru Lungu și Ioniță Tunsul, N.D. Popescu, 1909
Israel însângerat, I. Peltz, 1946
Israel, Mihail Gașpar, 1909
Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare, Radu Aldulescu, 1997
Istoria ieroglifică, Dimitrie Cantemir, 1705
(*Istoria lui Alecu Șoricescu*), Ion Ghica, 1857
(*Istoria lui Alecu*), Ion Ghica, 1848
Istoria unei familii bucureștene, Sylvia de P., 1907
Istoria unui român în America (foileton), Zamfir C. Arbore, 1893
Istorii, Mircea Ciobanu, 1977
(*Istorioară rea*), Teodor Solacolu, 1916
Isus Tămăduitorul, Viorel Știrbu, 2000
*Iți*c, *tu n-ai dreptate*, I. Avian, 1998
Iubește, tu, Emilian Bălănoiu, 1978
Iubește-mă și iubește-mă, Dan Mate (Ioan Daniel Văcar), 1991
Iubește-ți clipa, Ion Boloș, 1991
Iubim, Octav Dessila, 1941
Iubire, v. *Din zbuciumul vieții*, Dinu Clucerul, 1922
Iubire bolnavă (fragmentar), Dan Petrașincu, 1933
Iubire cu înlocuitori, Melania Bancea, 1997
Iubire de septembrie, Filoteea Barbu Stoian, 1997
Iubire din ruga durerii, Marin Beșcucă, 2000
Iubire fatală, Olteo (Olimpia Teodoru), 1911
Iubire interzisă, Petre Luscalov, 1974
Iubire interzisă, Stelian Țurlea, 1995
Iubire în septembrie, Mircea Marian, 1984
Iubire la sfârșit de lume, George Timcu, 1996
Iubire pătimașă, Silvia Jemna, 1994
Iubire până la mormânt sau Martirizarea unei englezoaice pentru un german, Petronius M. Pav, 1915
Iubire pentru iubire, Al. Vițianu, 1920
Iubire scăldată în lacrimi, Nicolae M. Isac, 1942
Iubire și ispășire, Elena Riegler, 1920
Iubire și speranță, George Geafir, 1994
(*Iubire*), Traian Mărculescu, 1934

Iubirea ca o mânză neagră, Nicolae Neagu, 1995
Iubirea din strada a șaptea, Ion Hurjui, 1983
Iubirea mea, floare nomadă, Vasile Gavrilescu, 2000
Iubirea nu trece, Cleopatra Lorințiu, 1992
Iubiri paralele (titlul inițial: *Fetele lui Barotă*) Cella Serghi, 1974
Iubiri paralele, Laurențiu Cerneț, 1987
Iubiri ratate, George Achim, 1999
Iubiri ucigașe (titlul inițial: *Iubirile care ucid*), Ion Floricel, 1998
Iubiri unice (fragmentar), Petru Dumitriu, 1999
Iubiri, Geta Popp, 1934
Iubirile care ucid (cu titlu schimbat: *Iubiri ucigașe*), Ion Floricel, 1994
Iubirile cascadorului, Vasile Rebreanu, 1976
Iubirile Elisabetei, Toma G. Rocneanu, 2000
Iubirile imposibile ale lui Petronius, Vintilă Corbul, 1993
Iubita din Paris, Horia Furtună, 1934
Iubita fratelui Rafael, Alexa Gavril Bâle, 1992
Iubita, Traian Demetrescu, 1895
Iubitorul de arginți, Vasile Obadă, 1982
(*Iulia Serafima*), Valeriu Bârgău, 1988
Iuliana (titlul inițial: *Soțiile domnului Ionescu*), Florica Barbul, 1998
Iulie, Teodor Bulza, 1979
Iunia, Leon Talpă, 1981
(*Iunie 2*), Doru Kalmuski, 1988
Izgonirea din rai, Ieronim Șerbu, 1956
Izgonirea neguțătorilor, Mihai Dușescu, 1983
Izgonirea Smetiei, Tudor Manta, 1991
Izvoarele interioare, v. *Petru Arbore*, Eugen Relgis, 1924
Izvorul alb, v. *Frații Jderi*, Mihail Sadoveanu, 1936
Izvorul roșu, Nicolae Jianu, 1955

Î

Îmblânzirea curcubeului, Mihai Prepeliță, 1997
Îmblânzitorul de lupi, Bujor Nedelcovici, 1991
Îmbunătățirea funciară, Doru Kalmuski, 1984
Îmi placi!..., Erastia Peretz, 1933
Împăcare, Viorel Alecu, 1985
Împăratul norilor, Dumitru Radu Popescu, 1976
Împărații, Romulus Cojocaru, 1985
Împărăția, Matei Gavril, 1972
Împărăția cadânelor, v. *Venea Măria Sa*, Petre Dragomir, 1994
Împărțirea la trei, Dumitru Matală, 1996
Împlinire, Nicolae Tăutu, 1966
Împliniri, Gheorghe Derevencu, 1989
Împotriva viscolului (fragmentar), Dan Claudiu Tănăsescu, 1988
Împreună cu nene Iani, Camil Baciu, 1957
Împreună, Adriana Câteia, 1988
În absența stăpânilor, Nicolae Breban, 1966
În absența unui personaj secundar, Eugen Curta, 1993
În afara gloriei, Ion Marin Almăjan, 1994
În ajun, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1935
În amurgul vieții, Costin Dușan, 1943
În amurgul vieții, Eugenia Ianculescu de Reus, 1906
În anticameră, Mircea Constant, 1973
În anul 4000 sau O călătorie în Venus, Victor Anestin, 1899
În apele oglinzilor, N. Mihăescu-Nigrim, 1940
În așteptarea morții, Paul Floricel Mocanu, Marian Nazat, 1994
În așteptarea nopții (fragmentar), George Timcu, 1986
(*În așteptarea tratativelor*), Constantin Zărnescu, 1988
În Beilic, v. *Fata din Zlataust*, Ionel Teodoreanu, 1931
În bătaia vânturilor, Corin Bianu, 1986
(*În camera secretelor*), Jacob Popper, 1999
În casa asta toți trăgeau cu arma, C. Turturică, 1985
În căutarea Alexandrei, Constantin Eretescu, 1999
În căutarea destinului, Vasile Gavrilă, 1984
În căutarea fericirii, Gheorghe Marin, 1997
În căutarea Isoldei, Al. I. Ștefănescu, 1967
În căutarea miresei pierdute, Cristian Robert Velescu, 1995
În căutarea norocului, Moș Nae (N. Batzaria), 1943
În căutarea Penelopei (fragmentar), Valentina Dima, 1977
În căutarea pietrei filosofale, Nicolae Trănescu, 1999
În cântecul elicei, Vasile Taban, 1939
Început de viață, v. *Iubim*, Octav Dessila, 1941
În cerc, Paul Goma, 1995
În cercul alb, Ștefan Berciu, 1984
În cetatea idealului, Dem. Theodorescu, 1920
În clocot de valuri (fragmentar), Ion Lică Vulpești, 1984
În colț lângă fereastră, Teohar Mihadaș, 2000
În continuare, B. Elvin, 1982
(*În cotloanele timpului*), Ana Pop-Sârbu, 1980
În credința celor șapte sfeșnice, Victor Papilian, 1933
În cuibul albatroșilor, George Lesion, 1996
În Dalmația (fragmentar), Alexandru Marcu, 1938
În drum spre oraș, Ion Tipsie, 1986
În drumul nostru, Nicolae Gh. Spătaru, 1933
În fața destinului, D. Vasiliu-Bereasa, 1938
În fața ta, în urma noastră (fragmentar), Horia Vasilescu, 1975
În fața vieții, Duiliu Zamfirescu, 1884
(*În fața vieții*), Aurel Martin-Bologa, 1956
În furtună, Cornel Ionescu, 1979
În gol, Lucian-Claudiu Amoran, 1999
În grea cumpănă, Dinu Cluceru, 1933
În iarbă, cu fața la soare, Banu Rădulescu, 1989
În Iassy, Th. A. Myller, 1871
În jug (fragmentar), Neli Cornea, 1908

În larg, Bedros Horasangian, 1989
În largul sufletului, Gabriela Marin-Thornton, 1997
În legitimă apărare, Livia Ardelean, Florian Oprea, 1972
În lumea Mediteranei, Panait Istrati, 1936
În lunga noapte, Costache Anton, 1990
În luptă, Elena Bacaloglu, 1906
În mahalaua Grant, Alexandru Șefanopol, 1971
În munții de miazănoapte, Dragoș Vicol, 1959
(*În negru îmbrăcat, până la oraș*), Dumitru Siniteanu, 1984
În orașul de pe Mureș, Francisc Munteanu, 1954
În ostrovul lui Soare, Ion Ruse, 1982
În pasaj, Viorel Marineasa, 1990
În portul de pescari, Ion Ruse, 1960
(*În pragul vieții*), Nicolae Moraru, 1960
În pragul vieții, Ion Agârbiceanu, 1942
În preajma legendei, Vladimir Munteanu, 1989
În preajma revoluției, Constantin Stere, 1931
În război, Duiliu Zamfirescu, 1902
În război un pogon cu flori (cu titlu schimbat: *Olina*), Nicolae Velea, 1972
În singurătatea femeilor, v. *Pavilionul*, Traian Filip, 1972
În slujba altarului (fragmentar), Mihail Gașpar, 1911
În târgușorul dintre vii…, Otilia Cazimir, 1939
În temniță (titlul inițial: *Temniță și exil*), Zamfir C. Arbore, 1897
În timpul fratelui, Niadi Cernica, 1998
În triumf prin Țarigrad, Ion Eremia, 1989
(*În țară*), Constanța Hodoș, 1927
În umbra lui, Emil Iencec, 1947
În umbra stăpânului, Iosif Lupulescu, 1971
În valea Marelui Fluviu, Felix Aderca, 1955
În vara fierbinte, Alecsandru Văduva, 1972
În vâltoare, Marin Nistor, 1997
În voia soartei, M. Theodorian-Carada, 1938
În voia destinului (fragmentar), Vasile Oprișor, 1933
(*În ziua plecării*), Octavian Popa, 1976
Înainte de furtună, v. *Venea Măria Sa*, Petre Dragomir, 1998
Înainte de Purgatoriu și după, Amos Chitta, 1993
Înainte de tăcere, Paul Georgescu, 1975
Înainte și după Edith, Petru Popescu, 1993
Înainte și după (fragmentar), Gh. Atanasiu, 1942
Înaltele acele vremi, Teohar Mihadaș, 1987
Înapoi, Nicolae Gh. Spătaru, 1935
Înapoi la casa verde, Tiviu Teodoru, 1937
Înapoi la Savina, Mircea Cojocaru, 1975
Înălțarea la cer, Demostene Botez, 1937
Înălțarea, Viorel Dianu, 1997
Încadrat în muncă, doresc eternitate, Nicolae Cristache, 1982
Încătușat, acuz, v. *Magia puterii*, Adrian Dumitrescu, 1995
Încântare, Sabin Velican, 1994
Început de viață (fragmentar), Mihail Șerban, 1938
Începutul și sfârșitul, Lia Dumitrescu, 1993
Încercare de utopie, Gheorghe Vlăduțescu, 1998
Încercarea scriitorului, Tudor Țopa, 1975
Închide ochii și vei vedea Orașul, Iordan Chimet, 1970
Închisoarea de femei de la Plătărești, v. *Din fundul ocnelor*, Panait Macri, 1904
Închisoarea de pe insula Artsinis, Ion Puiu Stoicescu, 1999
Încleștare (fragmentar), Aurel Popovici, 1941
Încleștarea cu moartea, Ion Vintilă, 1966
Încotro curge liniștea?, Romulus Bărbulescu, 1991
Încotro Doamne, Mihai Fotache, 1992
Încotro?, Al. N. Trestieni, 1969
Încotro?, Francisc Munteanu, 1970
Încotro?, Ion Gheție, 1999
Încrâncenatul, Elefterie Voiculescu, 1988
Încredere (foileton), Mihai Novicov, 1950
Îndârjirea, Alexandru Ecovoiu, 1984
Îndrăgostit din interes de serviciu, Constantin Buligoanea, 1998
Îndrăgostiții triști, Violeta Zamfirescu, 1979
Îndreptări, Duiliu Zamfirescu, 1908
Înfloreau trandafirii, I.I. Stoican, 1920
Înfrângerea destinului, V.D. Leorda, 1938
Înfrângerea lui Thanatos, Petre Vârlan, 1977
Înfrigurare (fragmentar), Stelian Baboi, 1993
(*Îngenuncherea*), Dan Mucenic, 1988
Înger & killer, Ioana Bălan, 1993
Îngereasa cu pălărie verde, Adina Kenereș, 1983
Îngeri pe carosabil, Daniela Zeca, 2000
Îngeri și demoni (cu titlu schimbat: *Îngerii blestemați*), Mihai Fotache, 1995
Îngeri și monștri, Domnica Gârneață, 1994
Îngeri biciuiți (cu titlu schimbat: *Nopțile Negostinei*), Alecu Ivan Ghilia, 1967
Îngerii blestemați (titlul inițial: *Îngeri și demoni*), Mihai Fotache, 1999
Îngerii chilugi, Dan Verona, 1982
Îngerii de oțel, Nicolae Rotaru, 1999
Îngerii roșii, George Ursa, 1995
Îngerul a strigat, Fănuș Neagu, 1968
Îngerul alb, Constantin Chiriță, 1969
Îngerul contabil, Dumitru Dinulescu, 1985
Îngerul de gips, Nicolae Breban, 1973
Îngerul încălecat, Radu Aldulescu, 1994
Îngerul negru, Aurel Mihale, 1981
Îngerul negru, Ion Ochinciuc, 1969
(*Îngerul și demonstrația*), Stelian Tănase, 1990
Îngerul tatuat (fragmentar), Alex Mihai Stoenescu, 1994
Îngerul venețian, Ion V. Strătescu, 2000
(*Înghețată și modiste*), Miron Beteg, 1996

Îngrozitoarea crimă din Tabaci, 1889
Înmulțirea greierilor, Isidor Chicet, 1997
Înotătorul rănit, Leonida Neamțu, 1969
Însemnare despre anii din urmă, Daniel Vighi, 1989
Însemnări târzii, Traian Olteanu, 1978
Însemnările agentului Adam, Viorel Știrbu, 1969
Însemnările lui Neculai Manea, Mihail Sadoveanu, 1907
Însemnările lui Safirim, N.M. Condiescu, 1936
(*Însemnările tovarășului Pascu*), Dumitru Mircea 1959
Însemnările unei surori fără diplomă, Silvia Olt, 1975
Însemnările unui adolescent, Florian Grecea, 1967
Însemnările unui belfer, Ioachim Botez, 1935
Însemnările unui flămând, Ioan Sulacov, 1936
Însemnările unui învățător, Ștefan Luca, 1963
Însingurare, Gheorghe Ivănoiu, 1995
Însinguratul, Eugène Ionesco, 1990
Însoțitorul, Constantin Țoiu, 1981
Înstelata aventură, George Ceaușu, 1987
(*Înstrăinare...*), L.S. Belcin, 1944
Înstrăinații, Dumitru C. Moruzi, 1910
Însurat, Carmen Sylva, 1907
Întâia carte a pierzaniei, Ion Drăgușanul, 1998
Întâia călătorie în jurul lumii (cu titlu schimbat: *Magellan*), Felix Aderca, 1939
Întâia moarte a lui Micula Mircea (fragmentar), Marin Preda, 1981
Întâia noapte a destinelor (fragmentar), Mircea Șerbănescu, 1994
Întâile năzuinți, v. *Petru Arbore*, Eugen Relgis, 1924
Întâlnire cu taifunul, Mircea Novac, 1998
(*Întâlnire în Deltă*), Alexandru Marinescu, 1972
(*Întâlnire în tren*), Alexandru Petrescu, 1993
Întâlnire în Valea Morții, Ștefan Berciu, 1974
Întâlnire de gradul X, Koster Del Rey [Ecaterina Țarălungă], 1991
Întâlnire la Élysée (titlul inițial: *Întâlnire la „Elizeu”*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1998
Întâlnire la „Elizeu” (cu titlu schimbat: *Întâlnire la Élysée*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1983
Întâlnire la Castel, Eliza Roha, 2000
Întâlnire periculoasă, Ion Brad, 1985
Întâlnirea pierdută, Dumitru Trancă, 1982
(*Întâlnirea*), Adrian Dinu Rachieru, 1988
(*Întâlnirea*), Aurel Mihale, 1986
Întâlnirea (fragmentar), Gabriela Adameșteanu, 1988
Întâlnirea, Constantin Chiriță, 1959
Întâlnirea, Francisc Păcurariu, 1989
Întâlnire-n oglindă, George Șovu, 1989
Întâlniri paralele, Costache Anton, 1986
Întâmplare…, Liviu Lungu, 1999
Întâmplări ciudate la miezul nopții, Nicolae-Paul Mihail, 1984
Întâmplări din pragul veacului, Tiberiu Vornic, 1953
Întâmplări din zilele nopții albe, Cornel Rusu, 1969
Întâmplări dintr-o vacanță, Petru Idriceanu, 1988
Întâmplări în irealitatea imediată, M. Blecher, 1936
(*Întâmplări la un sfârșit de august*), Sergiu Dan, 1975
Întâmplări neașteptate, George Voica, 1986
(*Întâmplări*), Titus Popovici, 1964
Întârziații (fragmentar), Ioan Cărmăzan, 1978
Întemeierea, Dan Starcu, 1991
Întoarcere în orașul ploilor, Anca Mihaela Tănăsoiu, 2000
Întoarcere în timp, Ștefania Kory Calomfirescu, 1999
Întoarcere la castel, Vasile Pavel, 2000
Întoarcere la dragostea dintâi, Teodor Marian, 1989
Întoarcere pe țărmul dispărut, Mihnea Moisescu, 1975
(*Întoarcerea*), Teohar Mihadaș, 1982
Întoarcerea, Dan-George Zavulovici, 1999
Întoarcerea, Ilie Mocanu, 1980
Întoarcerea, Ioana Munteanu, 1957
Întoarcerea, Mircea Tomuș, 1983
Întoarcerea, Romulus Cojocaru, 1987
(*Întoarcerea acasă*), Mircea Șerbănescu, 1987
Întoarcerea bărbaților, Alecu Ivan Ghilia, 1991
Întoarcerea din rai, Mircea Eliade, 1934
Întoarcerea din singurătate, Iosif Maria Bâta, 1983
Întoarcerea fiilor risipitori, Petre Anghel, 1982
Întoarcerea fiilor, Ion Boloș, 1982
Întoarcerea fiului risipitor (cu titlu schimbat: *Fiul risipitor*), Radu Tudoran, 1947
Întoarcerea în deșert, Horia Stancu, 1969
Întoarcerea la Milo, v. *Omul cu ochi suri*, Petre Dumitriu, 1996
Întoarcerea lui Adam, Gheorghe Urzică, 1999
Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu, Al. Lascarov-Moldovanu, 1936
Întoarcerea lui Lică Ciocârlan, B. Vasile Malschi, 1984
Întoarcerea lui Neghiniță, Alexandru Mitru, 1966
Întoarcerea lui Pascal, Dana Dumitriu, 1979
Întoarcerea lui Ulise, Modest Morariu, 1982
Întoarcerea lui Zamolxe, Pavel Coruț, 1995
Întoarcerea morților, Paul Anghel, 1987
Întoarcerea peregrinilor (fragmentar), Alexandru Deal, 1980
Întoarcerea pescărușului, Vladimir Colin, 1959
Întoarcerea Suzanei (fragmentar), Gheorghe Dumitrescu, 1935
Întoarcerea tatălui risipitor (fragmentar), Mihai Macuc, 1999
Întoarcerea Vlașinilor, Ioana Postelnicu, 1979
Întoarceri pierdute, Regis Roman, 1994
Între amor și datorie (fragmentar), Anton Bacalbașa, 1897
Între ape și cer, Stanciu Dafinescu, 1988
Între ape, A.P. Samson, 1989
Între artă și iubire, Sarina Cassvan, 1918

Între două femei, N. Ladmiss-Andreescu, 1941
Între două iubiri, Gheorghe Udubae, 1998
Între două lumi, Gheorghe Filip, 1994
Între două lumi, Mircea Vasiliu, 1991
Între două lumi, Vasilichia Beza, 1993
Între două oglinzi, Letiția Papu, 1965
Între două toamne, Gheorghe Văduva, 1982
Între Ialta și Malta, Erich Nussbaum, *1994*
Între Paști și Crăciun, Lia Alb, 1999
Între timp, Paul Georgescu, 1990
Între vânturi, v. *La Medeleni*, Ionel Teodoreanu, 1927
Între zi și noapte, Henriette Yvonne Stahl, 1941
Între zidurile Brâncovenilor, Rodica-Tatiana Bârloiu, 1991
Întrerupătorul, H. Salem, 1991
Într-o casă străină, Teodor Mazilu, 1975
Într-o coajă o speranță, Elefterie Voiculescu, 1976
Într-o dimineață de toamnă, Alexandru George, 1989
Într-o duminică de august, Eugen Bălan, 1941
Într-o gară mică, Sidonia Drăgușanu, 1934
(*Într-o noapte*), Ioan Viorel Boldureanu, 1989
Într-o singură noapte, Doina Ioneț, 1993
(*Într-o zi totul va fi altfel*), Grigore Chirițescu, 1956
Întruchiparea macabră. Bruneta cu ochi albaștri, I. Gabriel, 1932
Într-un cămin de domnișoare, Anișoara Odeanu, 1934
Într-un mirador, George Caïr, 1921
Într-un prezent al trecutului, Gheorghe Bozaru, 1995
(*Într-un sat pe Bărăgan*), Cristian Sârbu, 1971
(*Întrunirea de la Fraternitatea*), S. Păstorescu, 1938
Întunecare, Cezar Petrescu, 1927
Întuneric deasupra Germaniei (foileton), Dinu Moisescu, 1946
Întuneric (fragmentar), Mihail Straje, 1925
Întunericul speranței (fragmentar), Ioan Romeo Roșiianu, 1998
(*Înțelegerea*), Doru Kalmuski, 1971
Înțelesul de pierdere, seara, Nicolae Neagu, 1979
În umbra castelului (titlul inițial: *Raiul răspopiților*), 1986
Învățătoarea (fragmentar), Aida Vrioni, 1930
Învățătorii, B. Jordan, 1935
Învățătorii, Șerban Nedelcu, 1961
Învățătorul Tudor, Constantin Lozincă-Milești, 1937
Învățături pentru Delfin, Mircea Horia Simionescu, 1979
(*Învierea lui Iuda*), Scarlat Callimachi, 1931
Învierea lui Lazăr, Nicolae Lupu, 1994
Învingătorul, Ilie Nedeleanu, 1942
Învingătorului i se dau flori, Ion Lilă, 1989
Învinșii, Horia Miclescu, 1941
Învinșii, Jean G. Dava, 1924
Învinșii, Liviu Comșia, 1994
Învolburata lume a Călinei, Ana Selena, 1986
Își amintea de Casablanca, Mircea Constantinescu, 1984

J

J.B.C. trece Cortina, Sergiu Fărcășan, 1954
Jana, L. Bogdan-Popea, 1944
Jandarmul, Ion Agârbiceanu, 1941
Japița, Marin Sorescu, 1999
Jar, Liviu Rebreanu, 1934
Jazzonia, Ovidiu Bufnilă, 1992
Jean Bart, Valentin Radu, 1967
Jean, fiul lui Ion, Nicolae Țic, 1978
Jennifer, Mihai Iacob, 2000
(*Jertfa îngerilor*), Const. Jaleș, 1931
Jertfa Lilianei, N. Batzaria, 1930
Jertfă, N. Rădulescu-Niger, 1890
Jidovul (foileton), X…, 1888
Jidovul cămătar, Al. Pelimon, 1863
Joc cu dame și valeți (în fascicule), Traian Dobrinescu, 1991
Joc de noapte, Mircea Ștefănescu, 1971
Joc de oglinzi, Ioana Petrescu, 1943
Joc de oglinzi, Mariana Ceaușu, 1975
Joc de umbre, Traian Făgărășanu, 1998
Joc întrerupt, Sofia Arcan, 1986
Joc viclean, Rodica Sfințescu, 1972
Joc, Alexandru Mitru, 1977
(*Jocul cu focul*), Alexandru Vlad, 1991
Jocul cu moartea, Zaharia Stancu, 1962
Jocul cu umbre, Corneliu Rădulescu, 2000
Jocul de smarald (fragmentar), Ioan Petru Culianu, 1993
Jocul de-a himerele, Alfred Iacobitz-Friduș, 1997
Jocul de-a încrederea, Tudor Negoiță, 1980
Jocul de-a Robinson, Laurențiu Cerneț, 1997
Jocul destinului, v. *Destin și putere*, Vasile Folea, 1999
Jocul destinului, Vasile Mizdrea, 1998
Jocul nopții, Lucian Penescu, 1978
Jocul nu mai are rost, Gheorghe Ștefan, 1974
Jocul puterii, v. *Destin și putere*, Vasile Folea, 2000
Jocul satanei, Damian Stănoiu, 1947
Jocul, Pan Solcan, 1984
Jocuri de apă, Sandra Cotovu, 1938
Jocuri de copii, Oana Cătina, 1981
Jocuri, Ruxandra Marinescu-Reuss, 1993
Jocurile Daniei, Anton Holban, 1971
Jocurile dimineții, Mihai Pruteanu, 1976
Johnny Boambă (cu titlu schimbat: *Răzbunarea lui Ionuț*), Theodor Constantin, 1968
Joia femeilor, Constantin Badersca, 1994
Joia mare (fragmentar), Vasile Știrbu, 1982
Joia mor fluturii, Oana Cătina, 1987

Joia patimilor, Horia Bădescu, 1981
Joile de peste an (fragmentar), Ioan Derșidan, 1993
Jos masca, domnule Dib!, Șefan Berciu, 1971
(*Jos, printre stele*), Ion Velican, 1969
Jucăria, Florin Șlapac, 1989
Judecata de apoi, Petre Sălcudeanu, 1987
Judecata de apoi, Virginia Mușat, 2000
Judecata din urmă, Achim Mihu, 1995
Judecata lui Orfeu (fragmentar), Lucian Petrescu, 1981
Judecata, Aurel Mihale, 1952
Judecata, Titus Popovici, 1984
(*Judecătoarea*, *Judecătoarea*), Delia Drăgoi, 1997
Judele păstorilor, Valentin Berbecaru, 1986
(*Judith*), Ion Dumitru Teodorescu, 1998
Jules Verne și călătoriile sale extraordinare (titlul inițial: *Romanul lui Jules Verne și al călătoriilor sale extraordinare*), Dinu Moroianu, 1962
Jumătate dintr-o pereche (fragmentar), Eugen Lumezianu, 1981
Jumătate dragoste, Raluca Oancea, 1998
Juneța lui Mihai Viteazul, N.D. Popescu, 1895
Juneța și primul voiagiu a lui Robinson Kreutzner, istorisit de dânsul (foileton), 1894
Jupânița Ruxandra, Eugenia Makata, 1935
Jurjac, Pavel Câmpeanu, 1961
Jurnal de afaceri, Nicolae Rizeanu, 2000
Jurnal de beție (fragmentar), Neagu Rădulescu, 1933
Jurnal de campanie nefăcută (fragmentar), Mircea Alex. Petrescu, 1947
Jurnal de front, Haralamb Zincă, 1954
Jurnal de vacanță, Adriana Iliescu, 1983
Jurnal din Casa Diavolului, Mihai Antonescu, 1994
Jurnal la Morile de Vânt, Caius Mihăilă, 1972
Jurnalul Aurorei Serafim, Sidonia Drăgușanu, 1957
Jurnal însângerat, Oliver Lustig, 1987
Jurnalul lui Andrei Hudici, Felix Aderca, 1958
Jurnalul oficial al misiunii Scorbowsky, cele patru caiete și contrajurnalul, Leonida Neamțu, 1971
Jurnalul secret al soldatului, Vasile Moldovan, 1997
Jurnalul surorilor Grimm, Denis Th. Dinulescu, 1993
Jurnalul unei adolescente, Thalia Mușat, 1991
Jurnalul unei domnișoare anonime (fragmentar), Mușat Thalia, 1998
Jurnalul unei femei gravide, Sonia Vladimir, 1933
Jurnalul unei fete de pension, Alexandru Vițianu, 1914
Jurnalul unei fete naive, Thalia Mușat, 1993
Jurnalul unui nebun, Zvezdomir Marinov, 1996
Jurnalul unui om inutil, Sergiu Vladimir, 1936
(*Jurnalul unui sublocotenent de cavalerie*), Vasile Savel, 1908
Justa, Paul Goma, 1995
Justin, Anca Delia Comăneanu, 1990
Justițiar din alte lumi, Vicențiu Donose, 1998

K

K.G.B. atacă Bonnul, Paul Ștefănescu, 1992
K2B3, misiune secretă în România 1989, Marin Nicolau-Golfin, 1993
Karla, Nicolae Calomfirescu, 2000
Katia – demonul albastru, Martha Bibescu, 1991
Kimonoul înstelat, Victor Eftimiu, 1932
Knock-out în lumea interlopă, Iosif Vianu, 1993
Kosovo. Drumul Golgotei, Mike Hassel, 1999
Kremlin, Cezar Petrescu, 1931
Kyazim (foileton), M.G. Samarineanu, 1934

L

La „Galéries Lafayette” (foileton), 1934
La „Valsul dimineții”, Călin Gruia, 1981
La 18 ani, F. Lorian, 1921
La anii treizeci, Eugen Uricaru, 1989
La apa Vavilonului, Marin Bucur, 1971
La apus de soare, Gheorghe-Gavrilă Copil, 2000
La borna 203, Alexandru Jar, 1951
La braț cu ultimul zmeu, Georgina Viorica Rogoz, 1970
(*La capătul călătoriei*), Eugen Ioan Șaru, 1988
La capătul lui 38, Veronica Porumbacu, 1947
La capătul nopții, v. *Împlinire*, Nicolae Tăutu, 1966
La capătul pământului (fragmentar), Radu Rosetti, 1947
La capătul spațiului, Aurel Cărășel, 1997
(*La Căprioara de argint*), Vasile Rebreanu, 1979
La căsuța albă (fragmentar), Mircea Șerbănescu, 1989
La ceasul amurgului, Gheorghe Cumpătă, 1979
La cina din nouă sute șapte, Ștefan J. Fay, 1977
La coada cometei, Ion Gheorghe Pricop, 1997
La coadă la mortadella, Dan Bogdan, 1993
La cules de vipere, Maia Belciu, 1978
La drum, Gheorghe Radocea, 1992
La est de Firenze, Marilena Rotaru, 1995
La ferestrele Europei (fragmentar), Constantin Cubleșan, 1999
La foc de tabără, Constantin Cubleșan, 1989
La Frumușica, Gh. Borneanu, 1969
(*La funicular*), H. Rohan, 1963
La Goulue dansează cu Chocolat, Leonida Neamțu, 1979
La gura sobei, 1865
La indicativul prezent, Alecsandru Văduva, 1971
La inima fermecată, Florin Șlapac, 1995
(*La început de drum*), Petru Vintilă, 1959
La Lisieux, cu Sfânta Tereza, I.M. Rașcu, 1934
La malul apelor, Florin Petrescu, 1953
La marginea apei, Nicolae Calomfirescu, 1989
La marginea orașului, Al. Simion, 1962
La marginea orașului, Ion Munteanu, 1943
La marginea visului, Olimpiu Nușfelean, 1980

La Medeleni, Ionel Teodoreanu, 1925
La miezul nopții va cădea o stea, Theodor Constantin, 1957
La Moisson (fragmentar), Petru Dumitriu, 1990
(*La Muntele de pietate*), I. Peltz, 1965
La noi, când vine iarna, Mircea Diaconu, 1980
La Nord de Nerej, Virgiliu Monda, 1975
La nord de Tahiti, Victor Coroianu, 1993
La Paradis general, Cezar Petrescu, 1930
La Paris cu orice preț, I.C. Fundescu, 1886
La picioarele altarului, Const. Nițescu-Zlatian, 1937
La poarta nr. 3, H. Salem, 1961
La porțile destinului, Florica Stanciu, 1995
La porțile nopții, Ionel Teodoreanu, 1946
La porțile Orientului, Boris Crăciun, 1980
La porțile Severinului, Ion Grecea, 1964
La porțile sufletului, Virgil Bostănaru, 1994
La pragul adolescenței, Emanoil Manoliu, 1985
(*La răspântia Boianului*), Viorica Chibac-Cuciureanu, 2000
La răspântia lui Hercules (fragmentar), Ion Foti, 1929
La răspântie de veacuri, Gala Galaction, 1935
La Răspântii…, Calistrat Costin, 1979
La revedere, Cassiopeea!, Mircea Palaghiu, 1980
La revedere, Făt-Frumos, Iuliu Rațiu, 1969
La revedere, pe curând!, Morogan-Salomie, 1980
La roata norocului, Mihai Opriș, Nicolae-Paul Mihail, 2000
La Roma, totul e O.K., Ovidiu Hurduzeu, 1993
La Săcele… liniște, Neagu Cosma, Mihai Stan, 1982
La stăpân, Panait Istrati, 1940
La sud de Lacul Nairobi, Vlad Mușatescu, 1945
La sud de Rio Bravo, Nicolae Frânculescu, 1980
La treisprezece ani și jumătate, Mia Dumitriu, 1962
La umbra tronului (foileton), Constantin Crișan, 1886
La un colț de cotitură, Camelian Propinațiu, 1999
La urma urmei, Elena Ghirvu-Călin, 1986
La vest de Majorca, Mihail Pop, 1957
Labirint, Christian Tămaș, 1995
Labirintul comisarilor, Ion Tipsie, 1981
Labirintul fără ieșire, Nicolae Radu, 1996
Labirintul iubirii, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 1998
Labirintul morții, Petre Gr. Ionașcu, 1919
Labirintul, Francisc Păcurariu, 1974
Laboratorul, Nicolae Cristache, 1993
Lacătul apei, Alexandru D. Lungu, 1986
Lache Buturugă (foileton), Mihail Demetrescu, 1880
Lacrima rerum (foileton), Pantazi Ghica, 1869
Lacrimile mamei, Moș Nae (N. Batzaria), 1942
Lacrimile nu sunt de vânzare, Nina Stoenescu, 1996
Lacul blestemat, Clitus Constantinescu, 1942
Lacul visurilor, Dinu Clucerul, 1921
Lada de campanie, Aurel Mihale, 1997
Lady Mac Duckling, Grigore Vasiliu, 1946
Lagard cel însemnat, Alexandru Jar, 1966
Lampadarul verde, Florina Mamina, 1996
Landoul cu blazon, Aurel Leon, 1984
Lanțuri, Ion Pas, 1950
Lașii, Alexandru Deal, 1971
(*Lateral*), Eugen Ionescu, 1933
Lăcrămioara, Anne Marie Cerna, 1945
Lăpușneanu și Patrupăcate, Vicențiu Donose, 1984
Lăsați privighetorile să cânte, Maia Pop Nan, 1985
Lătești (foileton), Paul Goma, 1997
Lăute de întuneric, Hamilcar Petrescu, 1977
Lăute de lumină, Hamilcar Petrescu, 1979
Lângă schitul lui Tărâță, Puiu Gârcineanu, 1934
Lângă tine, Eugenia László, 2000
Leagănul mării (cu titlu schimbat: *Thalassa*), Ion Brad, 1983
Leagănul, Marta Bărbulescu, 2000
Lebedele negre, Nicolae Mărgeanu, 1988
Lecția de adio, Irina Grigorescu, 1983
Legați-vă centurile de siguranță, Diana Turconi, 1988
Legați-vă centurile de siguranță (fragmentar), Vasile Rebreanu, 1980
Legătura de dragoste, Firiță Carp, 1994
Legătura de dragoste, Ion Chiric, 1988
Lege și anexă, Nicolae Țic, 1983
Legea căderii frunzelor, Dumitru Matală, 1987
Legea minții, Ion Agârbiceanu, 1927
Legea munților, Corneliu Axente, 1939
Legea timidității universale, Adrian Lustig, 1985
Legea trupului, Ion Agârbiceanu, 1926
Legenda cavalerilor absenți, Leonida Neamțu, 1984
Legendă și trandafiri, Elena Zafira Zanfir, 1981
Legendele nu se scufundă, Violeta Ionescu, 1990
Legile jocului, Anișoara Odeanu, 1972
Legionari urcau cântând spre cer (fragmentar), Mircea Streinul, 1940
Legionarii crucei, Caion, 1904
Legiunea de onoare, Sandu Teleajen, 1940
Lemne de foc (fragmentar), Ion Lăncrănjan, 1989
Lena, fata lui Anghel Mărgărit, Henriette Yvonne Stahl, 1977
Leon Ozarm (fragmentar), Matei Gavril, 1973
Letopisețul de argint, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1981
Leul de la Smârdan, Petre Florescu, 1942
Lia Mora (fragmentar), Dumitru Ungureanu, 2000
Lia (fragmentar), Nicolae Rusu, 1997
Liana, Dinu Cluceru, 1929
Libelula albastră, Viorica Nicoară, 1988
Libertate preventivă, Rodica Mihu, 1998
Libertate!, M.P. Nicoară, 1944
Libertatea de a purta cătușe, Dumitru Nicolcioiu, 2000
Licean… odinioară, Ion Agârbiceanu, 1939

Liceenii în alertă, George Șovu, 1993
Liceenii rock'n roll, George Șovu, 1992
(*Liceenii*), Ionel Teodoreanu, 1935
Liceenii, George Șovu, 1991
Licheni, Constantin Cubleșan, 1974
Licitația, Mircea Horia Simionescu, 1985
Lidia, Mihai Ghițescu, 1994
Lila, Mircea Itu, 1998
Lilia – suflet nou (fragmentar), Natalia Negru, 1922
Liliac (foileton), Alexandru Bădulescu, 1890
Liliacul cântă în surdină, Elena Ghirvu-Călin, 1968
Lilian (foileton), Aurelia Păcățeanu-Rubenescu, 1897
Liliana, Petru Vulcan, 1914
Limba iscoadei, Nestor-Corneliu Colțea, 1999
Limita de vârstă, Platon Pardău, 1982
Limita singurătății, Nicolae Boghian, 1988
Limpedele chip al dimineții, Vicențiu Donose, 1986
Limpezirea fântânii, Vasile Băran, 1984
Limuzina neagră, Haralamb Zincă, 1973
Lina, Tudor Arghezi, 1942
Lingura (fragmentar), Zaharia Stancu, 1988
Linia de sosire, Ștefan Dinică, 1988
Linia și sfera, Radu Ciobanu, 1982
Linia, Eduard Huidan, 1983
Liniște și toleranță (fragmentar), Elena Dan, 2000
Liniștea casei, I.C. Panțu, 1890
Liniștea iernii, Remus Luca, 1956
Liniștea, Aurelian Trandafir, 1989
Liniștea, Costache Anton, 1965
Lipovenii (fragmentar), Serafim Cadanțev, 1938
Lir și Tibișir, Moș Nae (N. Batzaria), 1933
Lisaveta, Mihail Sadoveanu, 1971
Litera albă, Viorel Marineasa, 1988
Literatura, Sorin Comoroșan, 1998
Literații se amuzau, Voicu Bugariu, 1983
Liturghia satanică, Nicolae Lupu, 1996
Liușa (fragmentar), Natalia Negru, 1931
Livada (titlul inițial: *Oțelul*), Constantin Chiriță, 1979
Livada viselor, Dan Claudiu Tănăsescu, 1986
Livezi în floare, Despina Sadoveanu-Manoliu, 1973
Liziera (fragmentar), Petre Pintilie, 1978
Locatarul, Alexandra Târziu, 1979
Locotenent Irina, Violeta Miron, 1994
Locotenentul, Filip Gh. Nițescu, 1912
Locul posibil, Dumitru Matală, 1991
Locul unde nu s-a întâmplat nimic sau Târg moldovenesc din 1890, Mihail Sadoveanu, 1933
Locuri vacante în Pantheon, Nicolae Vereș, 1985
Logodna, Mihai Chirnoagă, 1940
Logodnica principelui Matei Basarab, George Chiru, 1894
Logodnicii din linia întâi, Gheorghe Bejancu, 1985
Logodnicul durerii, N. Rădulescu-Niger, 1919
Logodnicul, Hortensia Papadat-Bengescu, 1935
Logofătul Baptiste Veleli (foileton), V.A. Urechia, 1855
Logofătul de taină, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1978
Logofătul Dragu, Vasile Mănuceanu, 1975
Lora Mirandy, Victor Eftimiu, 1941
Lorelei, Ionel Teodoreanu, 1935
Lorzii de la capătul deșertului, Ancuța Mărieș, 1998
Los (cu titlu schimbat: *Los, trenul cu fete*), Maria Arsene, 1968
Los, trenul cu fete (titlul inițial: *Los*), Maria Arsene, 1968
Lostrița (fragmentar), Ion Lăncrănjan, 1988
Lovitura, Silvia Cinca, 2000
Lovituri din umbră, Ion Topolog, Paul Antim, 1967
Luceafărul, v. *Luceafărul sau Romanul lui Eminescu*, Cezar Petrescu, 1935
Luceafărul de noapte, Georgeta Crăciun, 2000
Luceafărul răsărit, v. *Frații Buzești*, Dumitru Almaș, 1975
Luceafărul sau Romanul lui Eminescu, Cezar Petrescu, 1935
Lucia, Maria S. Pallade, 1933
Lucrare de control la istorie, Dan Plăeșu, 1989
Lucrări și zile din viața lui Nick, Gheorghe Suciu, 1972
(*Lucrația*), Dumitru Siniteanu, 1987
Luiza Textoris (fragmentar), Corin Braga, 2000
Lulu (fragmentar), Octav Șuluțiu, 1929
Lulu, E. Lovinescu, 1920
Lumânări de lut, v. *Nu*, Mihai Fotache, 1991
Lume fără cer, Virgil Birou, 1957
Lume nouă și lume veche, Duiliu Zamfirescu, 1895
Lumea ca reprezentație, Nicolae Mărgeanu, 1982
Lumea cea mică, Demostene Botez, 1944
Lumea de azi, Grigore Mărunțeanu, 1893
Lumea de la fereastră, Mihai Georgescu, 1983
Lumea, de la început, Ion Lilă, 1984
Lumea fără oglindă, Grid Modorcea, 1990
Lumea în două zile, George Bălăiță, 1975
Lumea începe cu mine!, Lucia Demetrius, 1968
Lumea lumilor mele (titlul inițial: *Din neagra țărănie*), Ion Istrati, 1960
Lumea plană (fragmentar), Nicolae Motoc, 1990
Lumea toată slobodă, Monica Săvulescu, 1976
Lumina care nu se stinge, Alice Gabrielescu, 1937
Lumina ce se stinge…, Mircea Eliade, 1934
Lumina de la capătul nopții, Ion Arieșanu, 1987
Lumina din adâncuri, Alecu Ivan Ghilia, 1988
Lumina Geto-Daciei, Pavel Coruț, 1993
Lumina primăverii, Ion Călugăru, 1948
Lumina purpurie, I.M. Ștefan, 1964
Luminatele umbre, Lucian Dimitrescu, 1983
Lumină pentru cei singuri, Gabriel Gafița, 1975
Lumină târzie, Octavian Simu, 1974
Lumini de poziție, Dionisie Șincan, 1964

Lumini la ferestrele școlii, Ion C. Ștefan, 1989
(*Lumini și umbre*), Traian Cantemir, 2000
Luminile Capricornului, Ion Biberi, 1983
Luminile întunericului (fragmentar), Sabin Velican, 1936
Luminile mahalalei, Petre Bellu, 1936
Luminile satului (cu titlu schimbat: *Apostoli mincinoși*), Damian Stănoiu, 1936
Luminile zeiței Bendis, Ioan Dumitru Denciu, 1983
Luna de pe cer, Ion Lilă, 1988
(*Luna florilor*), Petru Bănescu, 1925
Luna rupe din noapte, Corneliu Ifrim, 1986
Luna și mânzul sălbatic, Ovidiu Constantinescu, 1982
Lunatecii, Ion Vinea, 1965
Lunatecii, Tiberiu Crudu, 1929
Lunea cea mare, Dan Mutașcu, 1977
Lunecând, Titu Constantin, 1981
Lunga călătorie a prizonierului, Sorin Titel, 1971
Lunga vară fierbinte a maiorului Moraru, N. Ștefănescu, 1972
Lunga veghe de la Cozia, Virginia Șerbănescu, 1981
Lungile apusuri de soare, George Timcu, 1976
Lungul nasului, Dinu Băcăuanu, 1983
Luni, după viscol, Aurel Deboveanu, 1971
Luntrașii lui Vlad Vodă, Ion Aramă, 1975
Luntrea lui Caron, Lucian Blaga, 1990
Luntrea sublimă, Victor Kernbach, 1961
Lupii la stână, Petre Anghel, 1978
Lupii urcă în cer, Gabriela Melinescu, 1993
Lupii, Dinu Nicodin, 1933
Lupta împotriva visului (fragmentar), Mircea Streinul, 1936
Lupta pentru mărire (foileton), Domenico Caselli, 1896
Lupta pentru putere, Nicolae Mihu Dumbrăveanu, 1993
Luptătorul fericit și iubirea lui pătimașă (titlul inițial: *Marșul alb*), Simion Pop, 1979
Lupu (foileton), Maria Movilă (V.A. Urechia, Marie Boucher), 1870
Lupul din Țara Huțulilor, Mircea Streinul, 1941
Lupul singuratic (fragmentar), C. Constantinescu, 1956
Lupul și catedrala, Ion D. Sîrbu, 1995
Lutul..., v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1932
Luxul melancoliei, Stelian Tănase, 1982
Lydda, Duiliu Zamfirescu, 1911

M

(*M'amzella din Dealul Spirei*), 1910
Mache Dumbrăveanu (fragmentar), Ioan Al. Brătescu-Voinești, 1913
Machiaj, George Timcu, 1981
Macii din preajma nopții, Oltea Alexandru, 1973
Macul galben, Nicolae Damian, 1980
Madona cu iepure (fragmentar), Nicolae Motoc, 1991
Madona cu trandafiri, George Mihail Zamfirescu, 1931
Maestrul și șoarecele, Alex Freiberg, 1995
Magadan, Mihail Solomon, 1993
Magazinul de mărunțișuri (fragmentar), Nicolae Cristache, 1974
Magda, P. Marinescu, 1939
Magdalena, Mihai Giugariu, 1975
Magdalena, N. Porsenna, 1916
Magdalena de la miezul nopții, Theodor Constantin, 1975
Magdalena și Târțoi, Vlad Mușatescu, 1943
Magellan (titlul inițial: *Întâia călătorie în jurul lumii*), Felix Aderca, 1945
Magia puterii, Adrian Dumitrescu, 1994
Magicienii (fragmentar), Silviu Angelescu, 1991
Magistrat, Lazăr Bădescu, 1938
Magistrații noștri, N.G. Rădulescu-Niger, 1908
Magna Valachia, v. *Vulturul*, Radu Theodoru, 1973
Magul de la Snagov, G. Armand Constantinescu, 1947
Mahalaua lunaticilor, Dumitru Alexandru, 1976
Mai devreme decât niciodată (fragmentar), Ion Lazu, 1998
Mai jos de cerul albastru, Vasile Preda, 1989
Mai jos de Steaua Polară, Radu Theodoru, 1975
Mai mult ca perfectul, Paul Georgescu, 1984
(*Mai mult ca trecutul*), Mircea Radu Iacoban, 1970
Mai mult decât dragostea, Dumitru Ioan Dincă, 1988
Mai mult decât o șansă, Pavel Pereș, 1985
Mai multe inele, Tia Șerbănescu, 1979
Mai sunt oameni buni, D. Ionescu-Morel, 1940
Mai sus de miazănoapte, Vintilă Horia, 1992
Mai tare ca sfântul, Petru Vintilă, 1969
Mai vreau o dată, Ion Crînguleanu, 1999
Maia, Rodica Braga, 1988
Maica Domnului de la mare, Emanoil Bucuța, 1930
Maica Ecaterina, Corneliu Blându, 2000
Maica Sofia, Marin Theodorian-Carada, 1912
Maidanul cu dragoste, George Mihail Zamfirescu, 1933
Maidanul, Mayca Savu, 1935
(*Maier, prietenul tatii*), Ion Brad, 1988
Maimuțele personale, Radu Cosașu, 1968
Maioreasa (titlul inițial: *Târgul Mausului*), C. Manolache, 1945
Maiorul Flamură (titlul inițial: *Datorie și iubire*), Dinu Clucerul, 1934
Maistorașul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu, Victor Ion Popa, 1939
Maitreyi, Mircea Eliade, 1933
Maja Desnuda, Dana Gheorghiu, 1997
Majoratul interzis (fragmentar), Al. I. Ștefănescu, 1981
(*Malul râului*), Teodor Bulza, 1988
M-am făcut băiat mare, Nicuță Tănase, 1954

M-am făcut… tată mare, Nicuță Tănase, 1984
M-am născut reporter!, Marius Mircu, 1981
Mama nu e vinovată, Constantin Clisu, 1999
Mamina, Al. Lascarov-Moldovanu, 1934
Mandarinul (fragmentar), Grigore Cojan, 1989
Mane, Techel... Fares, v. *1907*, Cezar Petrescu, 1937
Manea, v. *Din bătrâni*, Ioan Slavici, 1906
Manoil, Dimitrie Bolintineanu, 1855
Manoil, v. *Chinuiții nemuririi*, Victor Papilian, 1986
Manolescu înviat (fragmentar), 1909
Mansarda colibei, Alexei Rudeanu, 1976
Mantaua în flăcări, Ana Ioanid, 1997
Manuel sin Marcu, A.L. Zissu, 1934
Manuscrisul de la Marrakech, Nicolae Țațomir, 1972
Mapa cenușie G.R., Haralamb Zincă, 1977
Mapa cenușie, Lida Igiroșanu, 1973
Mara, Ioan Slavici, 1906
(*Maramu*), Vladimir Colin, 1956
Maramureș (fragmentar), Dumitru Țepeneag, 1999
Maraton (fragmentar), Marcel Constantin Runcanu, 1973
Maratonul învinșilor, Gabriel Chifu, 1997
Marco Polo – messer Milione, Ioana Petrescu, 1984
Marcu Ulpiu-Traian Stănoiu, Irina G. Lecca, 1920
Marea bătălie de la Iazul Mic, Octav Pancu-Iași, 1953
Marea bucurie, Henriete Yvonne Stahl, 1947
Marea călătorie, Lucian Ruga, 1937
Marea chemare, Horia Ursu, 1987
Marea confruntare, v. *Noaptea cea mai lungă*, Haralamb Zincă, 1987
Marea fugă, Lucia Demetrius, 1938
Marea iubire, Simion Bărbulescu, 1997
Marea întoarcere, Florian Oprea, 1981
Marea la ora șase, Marta Cozmin, 1976
Marea pregătire, Alexandru Jar, 1952
Marea serenității, Hristu Cândroveanu, 1996
Marea sub ninsoare, Puiu Alger, 1996
Marea vâlvătaie, Ion Marin Ionescu, 1977
Marea (fragmentar), Mihai Beniuc, 1938
Maree, Vladimir Vecerdea, 1938
Marele bandit încearcă să-și schimbe numele, Gheorghe Marian, 1997
Marele bluff, Nikolaus Popa, 1998
Marele cântec, Mihail Diaconescu, 1980
Marele interogatoriu, C. Turturică, 1984
Marele jaf, Tudor Negoiță, 1997
Marele necunoscut, Ioan Nești, 1995
Marele necunoscut, Ștefan Mihalcea, 1969
Marele ospăț, Sanda Movilă, 1947
Marele Prag, Alexandru Ungureanu, 1984
Marele premiu, Chiril Tricolici, 1974
Marele sigiliu, Viorel Știrbu, 1976
Marele singuratic, Marin Preda, 1972
Marele vistier Cândescu (foileton), Pantazi Ghica, 1873
Marele zid, Theodor Codreanu, 1981
Mareșalul și emisarii (fragmentar), Ion Aramă, 1995
Mareșalul și soldatul, Ion Aramă, 1992
Margo (foileton), Gala Galaction, 1918
Margot, Gh. Brăescu, 1942
Maria, Eliza Verman, 2000
Maria Cantemir, Lucia Borș, 1939
Maria Magdalena, Emanuel Copăcianu, 1990
Maria Marta, P. Asandi, 1930
Maria Putoianca, N.D. Popescu, 1892
Maria și Elena (foileton), Mihail Volutza, 1890
Maria și marea, Radu Tudoran, 1973
Maria (fragmentar), Nicolae Krasovski, 1992
Maria, prințesă de Place Pigalle, Constantin Munteanu, 1995
Maria, probabil un înger, Emilian Blaj, 1999
Mariana Vidrașcu (fragmentar), Mihail Sadoveanu, 1906
Marieta, Sterian H. Ionescu, 1908
Marii fericiți, Paul Eugen Banciu, 2000
(*Marile decepții*), Silviu Constantinescu, 1995
Marile iubiri, Aurel Dragoș Munteanu, 1977
Marile serbări, Tudor Diaconu, 1999
Marile vacanțe, Miron Scorobete, 1984
Marilena și câteva voluptăți, Mircea Daneliuc, 1999
Marin Gelea, Nicolae Petrașcu, 1905
Marina, René Gh. Bănciulescu, 1936
Marius Leluț, v. *Chinuiții nemuririi*, Victor Papilian, 1976
Marmură neagră, Marius Tupan, 1989
Marș verde în Ramadan, Dumitru Mureșan, 1998
Marșul alb (cu titlu schimbat: *Luptătorul fericit și iubirea lui pătimașă*), Simion Pop, 1974
Marșul femeilor, Alice Gabrielescu, 1933
„*Marșul miresei*”, G. Ignătescu, 1955
(*Marșul victoriei*), Aurel Mihale, 1985
Martirii, Constanța Hodoș, 1908
Martiriu parțial, Gabriel Gafița, 1991
Martor în constelații, Ion Ruse, 1964
Martorii lui Seninu, Sebastian Sârcă, 2000
Martorii n-au dreptul să tacă, Oliver Lustig, 1986
Martorii, Mircea Ciobanu, 1968
Martorul eternității, Henriette Yvonne Stahl, 1995
Martorul, Gheorghe Schwartz, 1972
Martorul, Stelian Țurlea, 2000
Marx librarul, Petre Sălcudeanu, 1997
(*Masa comisului Barbu*), Emanuel Copăcianu, 1977
Masa de biliard, Grigore Ilisei, 1983
Masa zarafului, Dana Dumitriu, 1972
Masacrul, Matei Gall, 1956
Masca albă, N.M. Căprescu, 1932
Masca burgundă, Ion Ochinciuc, 1971
Masca funestă (fragmentar), Anton Bacalbașa, 1897
Masca neagră, Raul Alexandrescu-Delabran, 1944
Mascarada minciunii, Omer Popovici, 1943

Mascarada, Mihai Ghivirigă, 1995
Matei Dumbărău, v. *Orașul bucuriei*, V. Demetrius, 1920
Matei Iliescu, Radu Petrescu, 1970
Matei și Eva, Florin Șlapac, 1985
Matei și Maria, Horia Ungureanu, 1999
Matei Vodă la monastirea Sadova, Al. Pelimon, 1870
(*Matei, peregrinul*), Ana Pop-Sârbu, 1975
Mater Priensis, Victoria Dragu, 1987
Matia, D.D. Ștefănescu-Văleanu, 1936
Max și lumea lui, I. Peltz, 1957
Maximele, minimele, Gheorghe Schwartz, 1984
Mă cheamă păsările, Daniel Pișcu, 1999
Mă numesc Alzheimer, Tania Lovinescu, 1996
Mă numesc Eva, Ionel Bandrabur, 1996
Măcar un singur foc de armă, Smaranda Jelescu, 1993
Măgărușul, Petre Ghelmez, 1984
Măgura Vulpii, Ioana Petrescu, 1968
(*Măi, fericiților!*), Petre Sălcudeanu, 1992
Mălina, Elena Mătase, 1957
Mălurenii (fragmentar), E. Lovinescu, 1941
Mă-nșală, Theodor D. Sperantia, 1921
Măr roșu ca focul, Gica Iuteș, 1978
Mărăcini, Lucreția Petrescu, 1937
Măreasa, Marcel Petrișor, 1975
Mărețul rege Burebista, Grigore Băjenaru, 1980
Mărgele deșirate (foileton), Gallia Tudor, 1947
Măria sa cetățeanul, Tim. Pleșea, 1938
Măria sa „Ogorul”, N. Rădulescu-Niger, 1907
Măria sa Țara, C. Ignătescu, 1960
Măria-sa Burduja-Vodă, Alexandru Șefanopol, 1970
Măria-sa puiul pădurii, Mihail Sadoveanu, 1931
Măria-sa, doamna, Iosif Gherincea, 1933
Mărirea și decăderea Păunei Varlam, Petru Vintilă, 1962
Mărirea și decăderea planetei Globus, Mioara Cremene, 1968
Măritată (foileton), Eugen Vaian, 1893
Măriuca (foileton), N. Rădulescu-Niger, 1896
Măriuța (fragmentar), Eusebiu Camilar, 1952
Mărturisirile maicei Evghenia (foileton), Faltima (Mihail Alexandrescu), 1908
Mărunțelu (foileton), George Stama, 1894
Măscărici, N. Pora, 1933
Măscăriciul șchiop, Panait Popescu, 1970
Măsluire, Elena Kirițescu-Bormas, 1936
Măsurătorul (fragmentar), Florin Gabrea, 1972
Măștile părinților, Eugen Delcescu, 1981
Măștile, Virgil Duda, 1979
Mătase pentru Pontul Euxin (fragmentar), V.M. Basarab, 1975
Mătrăguna, Tudor Luchian-Tudora, 2000
Mătrăguna contra Monseniorului, Theodor Constantin, 1971
Mătușa mea, Anestina, Maria Tacu, 2000
Mătușa Rada, Domnica Gârneață, 1999
Mâine, cu mare dragoste, Ilie Tănăsache, 1976
Mâine (fragmentar), Domnița Ștefănescu, 1986
Mâine (titlul inițial: *Un om căruia i-a fost foame*), Jean G. Dava, 1934
Mâinile (fragmentar), Constantin Fântâneru, 1933
Mâl, Isaiia Răcăciuni, 1934
Mâna albă, Gheorghe Schwartz, 2000
Mâna cu patru degete (în fascicule), Const. C. Petrescu, 1933
Mândra, Tudor Băran, 1976
Mâneca vântului, Iosif Naghiu, 1991
Mângâierile panterei, Mihail Sorbul, 1934
Mântuire, Octav Șuluțiu, 1943
Mântuirea, Sebastian Mocanu, 1992
Mânzul rătăcit, v. *Cinema Splendid*, Al. Voitin, 1978
(*Meandre*), Carmen Blaga, 1990
Meda, mireasa lumii, Constantin Zărnescu, 1979
Medalionul, Teodor Parapiru, 1979
Medicii bolnavi, Caius Mihăilă, 1980
Medipo (fragmentar), Vasile Culica, 1943
Meduza, Miron Scorobete, 1976
Meduza, Sărmanul Klopștock, 1938
Melancolie, Sorin Titel, 1988
Melancolii clandestine (fragmentar), Ana Pop-Sârbu, 1982
Melania și misterul din parc (titlul inițial: *Dispariția statuii din parc*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1992
Memoria, Eugen Uricaru, 1983
Memorii la morile de vânt, Gheorghe Bărbatu, 1993
Memorii, Marcel Petrișor, 1991
Memoriile greierului, Emil Dorian, 1937
Memoriile unui tartan (fragmentar), I.C. Fundescu, 1867
Menestrelii regelui Ludovic, Ovidiu Constantinescu, 1980
Mensa academica, Traian Cantemir, 1938
Menuetul, G.M. Vlădescu, 1932
Mercedes și Dolores (foileton), Zamfir C. Arbore, 1893
Mercenarii de la Miazănoapte, Ioan Tecșa, 1997
Mercenarii (fragmentar), Mihai Pelin, 1969
Mergând prin zăpadă, Platon Pardău, 1974
Mergi, Issuse!..., Alexandru Rusenescu, 1906
Meridian (fragmentar), Emil Botta, 1933
Merii sălbatici primăvara, Nicolae Calomfirescu, 1977
Mersul pe ape, Mariana Sipoș, 1996
Mesagerul, Mihai Giugariu, 1983
Mesaj cifrat pentru vacanță, Rodica Moldoveanu, 1980
Meseria de a dărui, Ștefania Kory Calomfirescu, 2000
Mesia poate să aștepte, I. Ludo, 1933
Messia, Andrei Codrescu, 2000
Meșterii de clopote, Mihail Gălățanu, 1999
Meșterul Manole sau Fundarea monastirei Curții de Argeș, N.D. Popescu, 1882

Meșterul Manole, Dumitru Almaș, 1942
Meșterul Manole (fragmentar), Emil Rațiu, 1999
(*Meșterul rătăcitor*), Dan Bodan, 1981
Meșterul viață (fragmentar), I. Peltz, 1918
Meșterul-Strică, Marin Iorda, 1937
Meteor, Vasile E. Moldovan, 1902
(*Mica dezarmare*), Dan Verona, 1971
Mica istorie, Felicia Mihali, 1999
Mica prăvălie cu orori, Diana Turconi, 1997
Mica publicitate, Tudor Mușatescu, 1935
Mica Robinson, Moș Nae (N. Batzaria), 1939
Mică e vacanța mare, Mihail Stoian, 1956
Micelii, Alexandru Papilian, 1980
Microromanul doamnei Stastok, I.D. Mușat, 1974
Micul detectiv, Iosif Vișin, 1986
Micul lustragiu, Ion I. Manoliu, 1944
Micul sacrificiu, Delafras (Petre C. Georgescu-Delafras), 1927
Micul Stalin, Ana Ludușan, 1999
Midrigan (fragmentar), Constantin Florea, 1971
Mi-e bărbatul pe front, Maria Nicolau, 1944
Mieii tunși zero rămân repetenți, Teodoru Parapiru, 1990
Mielul negru, Simion Dima, 1975
Miercurea cea înaltă (fragmentar), Andrei Pal, 1996
Miercurea regală, Doru Munteanu, 1990
Miercuri, joi pe Strada Circulară, Anca Delia Comăneanu, 1998
Mierea din nevasta altuia, Vasile Băran, 1997
Mierea, Eugen Uricaru, 1978
Miezul de foc, Grigore Cojan, 1984
(*Miezul nopții*), Marian Victor Buciu, 1974
Miezul și coaja, Corneliu Ștefanache, 1975
Migrații fără sezon, Romulus Diaconescu, 1984
Mihai Vereanu, Iacob C. Neruzzi, 1873
Mihai Viteazul, Titus Popovici, 1969
Mihai Viteazul și călăul, N.D. Popescu, 1895
Mihail, Panait Istrati, 1939
Mihnea-Vodă cel Rău (*1508–1510*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1873
Miletie Jidovul (fragmentar), Enric Furtună 1932
Mili, E. Lovinescu, 1936
Milioanele lui Belani, Mircea Radina, 1969
Milionar la marginea imperiului, Constantin Dram, 1998
Milionul lui Prichindel, Al. Olinescu, 1936
Mina Frunză (foileton), O. Tafrali, 1906
Mina haiduceasa, fata codrilor, G. Baronzi, 1894
Minciuna, Mircea Cojocaru, 1969
Minerva se dezlănțuie, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1974
Minuk, pisoiul, Margareta Barcianu, 1937
Minunata poveste a dragostei preafericiților regi Ulise și Penelopa, Platon Pardău, 1978
Minunile Sfântului Sisoe (fragmentar), G. Topîrceanu, 1938
Mioara, Dimitri Iamandy, 1930
Mira, Ștefan Baciu, 1998
Miracolul, Dan Petrașincu, 1939
Miraculosul curier bagajist, Valentin Berbecaru, 1991
Miradoniz, Gheorghe Tomozei, 1970
Mirajul ringului, Octavian Grigorescu, 1937
Mirajul umbrelor, Vasile Gurău, 1999
Mircea cel Bătrân (fragmentar), N.D. Popescu, 1876
Mireasa Balcanului (foileton), 1912
Mireasa multiplă (titlul inițial: *Țapul*, cu titlu schimbat: *Zeul iubirii*), F. Aderca, 1932
Mireasă de mai, Andreea Popescu, 2000
Mirele, Vasile Andru, 1975
Miriapodul, Valentin Dascălu, 1984
Mirii cei triști, Dan Mutașcu, 1982
Mirilia (fragmentar), Ștefan Stoian, 1971
Miron Costin, Dumitru Almaș, 1939
Miron Grindea, Vasile Savel, 1921
Miron Șendrea (fragmentar), Vintilă Petrescu-Vrancea, 1933
Mirona (titlul inițial: *Cad zidurile*), Cella Serghi, 1972
Mirosul banilor, George Astaloș, 1995
Misiunea de investigare, Ecaterina Țarălungă, 1987
Misiune de taină în cetatea eternă, Ștefan Zaides, 1986
Misiune specială, I.M. Ștefan, 1966
(*Misiunea a fost îndeplinită*), Al. Sergiu, 1961
Misiunea „Foka", Petrișor Ciorobea, Augustin Guran, 1980
Misiunea „Labirint", Ion Căpeț, 1976
Misiunea „Tidal Wave", Victor Donciu, 1993
Misiunea dominicană, Alex Mihai Stoenescu, 1997
Misiunea H.S., I.D. Mușat, 1957
Misiunea locotenentului Eparu, George Gănescu, 1983
Misiunea lui John O'Lea sau Ce a văzut, ce a auzit și ce a simțit trimisul lui Dardarot la New York, Nicolae Minei, 1963
Misiunea, Gabriel Diradurian, 1998
Miss Eva, Cristina Tamaș, 1997
Miss România, Cezar Petrescu, 1932
Mister Harry, domnul Emil și ceilalți domni și misters (fragmentar), Ury Benador, 1948
Mister în zece ipostaze, Radu Nor, 1971
Mister Mullon, G.D. Toma, 2000
Mistere din București, Ioan M. Bujoreanu, 1862
Misterele Bucureștilor, G. Baronzi, 1862
Misterele Bucureștilor, Panait Macri, 1907
Misterele căsătoriei, C.D. Aricescu, 1861
Misterele din București (fragmentar), G. Crețeanu, 1886
Misterele din vila părăsită, George Șovu, 2000
Misterele globului terestru (foileton), Șandrenagor & Pițigoiu, Singapma & Ciocârlie, 1897
Misterele Londrei (foileton), Jean d'Avian, 1907
Misterele Ploieștiului, Demetru Gr. Georgian, 1892

Misterele prințului Carol, 1892
Misterele românilor (cu titlu schimbat: *Din altă lume*) (foileton), Grigore H. Grandea, 1879
Misterele străvechiului castel, Lydia Fadei, 1999
Misterele unui nabab, Alexandru I. Alexandrescu, 1889
Misteriosul IX (foileton), Baruțu T. Arghezi, 1943
Misteriosul Juhas Roik (foileton), Șt. Berciu, 1966
Misteriosul Mister Misterfield, Sergiu Milorian, 1958
Misteriosul om în negru sau Ora melomanului, Bedros Horasangian, 1992
Misterul casei din strada Mavrogheni, G.M. Amza, 1936
Misterul din fotografie, George Arion, 1991
Misterul din Strada Paris, Virginia Mușat, 1998
Misterul din Turnul Eiffel sau Resbunarea unei princese ruse, Alexandru I. Alexandrescu, 1889
Misterul halatului roșu (foileton), Vasile Spoială, 1973
Misterul morței Jeanei Cristescu, George Caliga, 1909
Mișu, Nadia Filip, 1981
Mite, E. Lovinescu, 1934
(*Mitologia rigorii*), Florin Ardeleanu, 1990
Mitrea Cocor, Mihail Sadoveanu, 1949
Mitruț al Joldii, C. Ignătescu, 1953
Mița, P. Carmelo, 1889
Miu haiducul, George Pietraru, 1968
Miul haiducul, N.D. Popescu, 1881
Miza unui joc dublu, Bogdan Ghibu, 1985
Mizerabilii noștri (foileton), Petru Vulcan, 1910
Mlaștina, Eugen Zehan, 1971
Mlaștina, Silviu Podină, 1953
Moara de nisip, Viorel Știrbu, 1995
Moara din Sisești, Ioan Costin, 1894
Moara din Vârtop, I. Boteni, 1943
Moara gigantică, V. Teodoru-Doru, 1936
Moara nouă, V.V. Silvestru, 1935
Moara Roșie, Gh. Atanasiu, 1939
Moara-Săracă, Șerban Nedelcu, 1967
Moarte deocheată (cu titlu schimbat: *Ancheta s-a sfârșit în zori*), Ion Floricel, 1991
Moarte măruntă, Alexandru D. Lungu, 1997
Moarte și portocale la Palermo, Vintilă Corbul, Eugen Burada, 1967
Moartea a doua, Iosif Petran, 1971
Moartea albă, Ioan Dragu, 1918
Moartea autorului de romane polițiste, Sorin Teodorescu, 2000
Moartea avea ochii verzi, Sergiu Adam, 2000
Moartea banditului Simion Licinsky, Ilie Ighel, 1891
Moartea baroanei, Ștefan J. Fay, 1988
Moartea ca o floare de „nu-mă-uita”, Leonida Neamțu, 1970
Moartea cocoșilor-tenori, George Mirea, 1995
Moartea cotidiană, Dinu Pillat, 1946
Moartea delfinului, N.D. Carpen, 1981
Moartea faraonului, Romeo Popescu, 1979
Moartea fratelui meu, G.M. Vlădescu, 1934
Moartea în biblioteca de buzunar (fragmentar), Liviu Bleoca, 1999
Moartea în pădure, Constantin Țoiu, 1965
Moartea la pândă (foileton), Costin Georgescu-Rahova, 1913
Moartea la purtător (foileton), Ioan Micu, Vasile Artenie, 1968
Moartea lângă cer, Ben. Corlaciu, 1946
Moartea lebedei, Ion Grecea, 1969
Moartea locotenentului Fulga, Mihail D. Stamate, 1937
Moartea lui Armand din Abanara, Cicerone Cernegură, 1971
Moartea lui Bujor haiducul (titlul inițial: *Bujor haiducul*), N.D. Popescu, 1892
Moartea lui Cain, Dumitru C. Moruzi, 1914
Moartea lui Iancu Jianu, căpitan de haiduci, N.D. Popescu, 1894
Moartea lui Levi, v. *Naufragiul*, Dinu Zarifopol, 1997
Moartea lui Mihai Viteazul (fragmentar), N.D. Popescu, 1867
Moartea lui Narcis, Mihai Hetco, 1978
Moartea lui Orfeu, Laurențiu Fulga, 1970
Moartea lupului, Elefterie Voiculescu, 1980
Moartea m-a bătut pe umăr, Haralamb Zincă, 1993
Moartea manechinului, Petre Sălcudeanu, 1970
Moartea mirosea a Christian Dior, Haralamb Zincă, 1997
Moartea nimănui, Petru Manoliu, 1939
(*Moartea obiectelor fericite*), Titus Popovici, 1972
Moartea primăverii (fragmentar), Ion Potopin, 1941
Moartea s-a născut la Sarajevo, Mike Hassel, 1996
Moartea semnează indescifrabil, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1971
Moartea și rusoaica, Tudor Gherman, 1996
Moartea tânărului veteran, Letiția Papu, 1978
Moartea tinerețelor, I. Peltz, 1935
Moartea unei republici roșii, Felix Aderca, 1924
Moartea unui Robinson, Nicolae Cotoman, 1983
Moartea vine pe bandă de magnetofon, Haralamb Zincă, 1966
Moartea zeilor străini, Pavel Coruț, 1999
Moartea zimbrului, Al. Iacobescu, 1944
Mocănești, oamenii dracului, Cornel Brahaș, 1994
Mocirla Marin Cioabă, 1994
Mocirla, Olimp Grigore Ioan, 1924
Mocirla, Zvezdomir Marinov, 1994
Mogoșoaia – istoria unei tragedii, Petre Rău, 1999
Moisei, Teofil Bușecan, 1969
(*Mojarul iluziilor*), Liviu Rebreanu, 1977
Moldova plânge, Boris Crăciun, 1993
Moldova roșie (fragmentar), Francisc Munteanu, 1981

Moldovenii, Georgeta Mircea Cancicov, 1938
Momâia, Tiberiu Crudu, 1947
Monahul Damian, V. Demetrius, 1929
Monica, Anne Marie Cerna, 1947
Monica și fetița săracă, Anne Marie Cerna, 1943
Monolog asimetric, Ion Vlasiu, 1988
Monologuri, Alexandra Stănescu, 1989
Monstrul (cu titlu schimbat: *Copilăria cu umbre*), Dan Petrașincu, 1937
(*Monstrul alb*), Ștefan Avădanei, 1994
Monștrii Bucureștilor, I.P. Valerianu, 1888
Monștrii somnului, Marin Radu Mocanu, 1999
Morarul (titlul inițial: *Oameni la pândă*), Liviu Bratoloveanu, 1971
Moravuri și năravuri (foileton), T.N., 1884
Mormântul iubirii, Michael T. Grecu, 1995
Morminte străvezii, Dan Stanca, 1999
Morminte blestemate, M.G. Nițescu, 1911
Mormintele iubirii (fragmentar), I. Ionescu-Broșteni, 1940
Mormolocul, Profira Sadoveanu, 1933
Moromeții, Marin Preda, 1955
Mortido (fragmentar), Ovidiu Nimigean, 1998
Mortul în trăsură (foileton), 1895
Morții nu mai știu drumul spre casă, v. *Până la capăt și mai departe*, Cornel Brahaș, 1990
Morții nu mint niciodată, Viorel Cacoveanu, 1975
Moș Anghel, Panait Istrati, 1925
Moș Belea, Gh. Brăescu, 1927
Moșia cu prăpastie, Gheorghe Dău, 1999
Moșia oamenilor slobozi, C. Ignătescu, 1951
Moșneagul de la munte, Jules Brun, N. Papahagi, 1904
Moștenirea, Corneliu Omescu, 1987
Moștenirea, Ștefan Luca, 1964
Moștenitoarea din America, Tudor Negoiță, 1995
Moștenitorii (foileton), Constantin Drăgulinescu, 1886
Moștenitorul lui Radu Negru (fragmentar), N.D. Popescu, 1876
Moștenitorul, Petre Anghel, 1986
Motelul, Leonida Teodorescu, 1980
Motivul, Octavian Tudor, 1991
Motorul cu aplauze, H. Salem, 1999
Moțodel, Florian Cristescu, 1934
Movila bătrânului, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1974
Movila haiducului, C. Matasă, 1939
Mozart – șapte zile pentru nemurire, Mihai Rădulescu, 1987
Muflonul, Paul Eugen Banciu, 1986
(*Mugur și alb*), Dumitru Mureșan, 1999
Muma copilului (foileton), Th. M. Stoenescu, 1887
Muncitorii statului, G. Baronzi, 1880
Muntele calvarului, Vasile Andru, 1991
Muntele catârilor, Ion Brad, 1980
Muntele de foc, v. *Casa cu ochii scoși*, Romulus Zaharia, 1993
Muntele de pietate, Tia Șerbănescu, 1983
Muntele iernii, Gheorghe Văduva, 1992
Muntele morții, Theodor Constantin, 1972
Muntele speranței, Petru Vintilă, 1986
Muntele și piatra, Traian Olteanu, 1988
Muntele tăcerii, Paul Cernescu, 1940
Muntele viu, Dan Stanca, 1998
Muntele, Ioan Gârmacea, 1985
Muntele, Radu Theodoru, 1963
Munții nu cad, Corneliu Omescu, 1989
Munții sunt ai noștri, Oana Manolescu, 1987
Musafirul, Ștefan Dinică, 1989
(*Musca verde*), Francisc Nona, 1997
Music-hall (foileton), Al. Robot, 1969
Mușata Fârșiroată Marica, Hristu Leaghi, 1988
Mușcătura (fragmentar), Olimpiu Nușfelean, 1998
Mușchetarul lui Cantemir (titlul inițial: *Ucenicia cărturarului*), Mihnea Gheorghiu, 1990
Mușchetarii în Balcani, Gheorghe Banea, 1982
(*Mutra de deputat*), 1899
Muza Clio, Platon Pardău, 1996
Muzeul de ceară, Dumitru Popescu, 1984
Muzeul viu, Gheorghe Filip, 1996
Muzici și faze, Ovidiu Verdeș, 2000

N

N-a fost în zadar, Alexandru Șiperco, 1962
Nada Florilor, Mihail Sadoveanu, 1950
Nada (fragmentar), Paul Georgescu, 1992
(*Nadia debutează*), I. Ciulpan, 1935
Nadia, Olga Monta, 1933
Nae Chițibuș detectiv, Lia Hârsu, 1936
Nae S.T.B., Șerban Bascovici, 1944
Nanu, Radu Selejan, 1998
Napoleon fugea repede, Neagu Rădulescu, 1946
Nașterea bărbaților, Rodica Sfințescu, 1974
Natura lucrurilor, Paul Georgescu, 1986
Natură moartă cu statuie, Ioan Nești, 2000
Naufragiații de la Auckland, Profira Sadoveanu, 1937
Naufragiul „Egretei”, Mircea Radina, 1974
Naufragiul, Aurel Lecca, 1958
Naufragiul, Dinu Zarifopol, 1994
Navetiștii, Nicolae Țic, 1974
Născut a doua oară, Florian Grecea, 1960
Născut singur (fragmentar), Marin Radu Mocanu, 1981
Născută în castelul lui Dracula, Ștefan Gh. Theodoru, 1997
Născuți pentru a învinge, Pavel Coruț, 1996
Năstrușnicii inventatori, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1981
Năzdrăvana familie Neicu, Silvia Jemna, 1987

(*Năzuința*), Th. Gavriloiu, 1927
Ne așteaptă marea, Ion Aramă, 1968
Ne așteaptă morile de vânt, Mircea Alexandru Petrescu, 1945
Ne caută pământul, Ion Munteanu, 1944
Ne cheamă primăvara, Dumitru Almaș, 1946
Ne întâlnim la Judecata de Apoi, Petru Dumitriu, 1992
Ne leagă pământul, Sylvius Rolando (Victor Papilian), 1926
Ne vom vedea la primăvară, Valeriu Câmpeanu, 1957
Nea Nae, N.D. Cocea, 1934
Neamu' nevoii (fragmentar), V. Copilu-Cheatră, 1939
Neamul Basarabilor, Aurel Petrescu, 1984
Neamul coțofenesc, D.V. Barnoschi, 1930
(*Neamul Mărculeștilor*), C. Brândușoiu-Costești, 1938
Neamul Șoimăreștilor, Mihail Sadoveanu, 1915
Neamurile, Lazăr Cernescu, 1997
Neastâmpăr, Octav Dessila, 1934
Nebun din dragoste, Iosif Șerb, 1997
Nebunia lumii, George Cornea, 1924
Nebunia vitezei, Vasile Nicorovici, 1968
Nebuniile tinereții (foileton), Grigore Mărunțeanu, 1893
Nebunul, A. Vasilescu-Lascar, 1921
Nebunul din Brent, Chiril Tricolici, 1963
Nebunul din turn (fragmentar), Ion Vlasiu, 1996
Nebunul și floarea, Romulus Guga, 1970
Necazurile părintelui Ghedeon, Damian Stănoiu, 1928
Neclintiții, Mihai Baiu, 1980
Necompatibilitatea sau Efectele educațiunei (foileton), Maria Flechtenmacher, 1878
Neculai Milescu spătarul, Dumitru Almaș, 1954
Necunoscuta de la Sucevița, Dumitru Almaș, 1982
Necunoscuta, Ion Grecea, 1971
Necunoscuta, Marcu Beza, 1939
Necuviință, Maria-Luiza Cristescu, 1984
Nedeia din Poiana Miresei, Nicolae Deleanu, 1955
Nedespărțirea de Borges, Sorin Comorosan, 2000
Nedreptate, credință, răzbunare, v. *Suflet japonez*, Gheorghe Băgulescu, 1939
(*Nedumerire*), Gabriela I. Anastasiu-Vuculescu, 1915
Nedumerirea vameșului, Ioan T. Ștefan, 1994
Nefertiti, Pavel Aioanei, 1976
Neghina, Ștefan Rodeanu, 1936
Neghină și grâu (fragmentar), Teodor Murășanu, 1925
Neghiniță, Cezar Petrescu, 1949
Negru pe alb, Maxim Marici (Marin Theodorian-Carada), 1910
Negru și verde, Nicolae Țațomir, 1980
Negura, Eusebiu Camilar, 1948
Negustorul de iluzii, Stelian Sârbu, 1979
Neîmpăcați în mânie, Ion Marin Almăjan, 1974
Neînfrânții din Țara Zimbrilor, Ion Eremia, 1986
Neînfrânții, Pavel Coruț, 1994
Neliniști, I. Igirosianu, 1936
Neliniști (fragmentar), Stelian Baboi, 1968
Neliniștitele valuri, Lucian Cursaru, 1975
Neliniștitul iunie, Doina Ciurea, 1979
Nemaipomenitele pățanii ale lui Milorad de Bouteille, Vintilă Ivănceanu, 1970
Nemiloasele victime, Viorica Ciorbagiu, 1981
Nemuriri trecătoare, C.I. Bogdan, 1987
Nemuritoarea pasăre Phoenix, Alexandru Struțeanu, 1988
Nemuritorii de la Agapia, Constantin Virgil Gheorghiu, 1998
Nemuritorul albastru, Radu Ciobanu, 1976
Nemuritorul în solitudine și durerea, Darie Magheru, 1995
Nenorociții, Aurel Șerbănescu-Buzău, 1923
(*Nepăsătoare, în vis*), Silvia Zabarcencu, 1987
Nepoata hatmanului Toma, v. *Miss România*, Cezar Petrescu, 1932
Nepoții lui Horia, Petru Vintilă, 1951
Neranțula, Panait Istrati, 1927
Nero, Mioara Ciurezu-Bâlcaciu, Vergiliu Ciurezu-Argetoaia, 1999
(*Nervul coapsei*), Florin Sicoie, 1998
Nesfârșita zi de ieri, George Arion, 1997
Nesfârșitele primejdii, Mircea Horia Simionescu, 1978
Nesimțitul, Cornel George Popa, 1997
Neștiutele noastre iubiri, Sofia Arcan, 1975
(*Neuitata sărbătoare a sosirii marelui circ „Clodius"*), Constantin Cioroiu, 2000
Neuitatele amurguri, Mihail Diaconescu, 1988
Nevăzuta față a lunii, Titi George Câmpeanu, 1974
Nevăzutele războaie, Vasile Băran, 1989
Nevinovata sau Copila gonită din casa părintească (în fascicule), 1906–1907
Nevinovații, Alexandra Stănescu, 1987
Nevinovățiile viclene, Luca I. Caragiale, Ioan D. Gherea, 1968
Nevroza instinctelor, Ionel Roda, 1933
Nicăieri în orașul acesta, Silvia Zabarcencu, 1982
Nicio combinație posibilă (fragmentar), Florin Iaru, 1986
Nicio șansă, Andrei Păunescu, 1999
„*Niciodată toamna…"*, Oltea Alexandru, 1977
Nicoară Potcoavă, Mihail Sadoveanu, 1952
Nicu Ciobănelul (foileton), Ioan Russu, 1887
Niculai Călărașul, C. Ignătescu, 1953
Nicușor, Ion Pas, 1931
Nihiliștii, Z.C. Arbure, 1896
Nimanu (fragmentar), Ana Maria Jutea, 1981
Nimeni nu moare de două ori (fragmentar), Alexandru Popovici, 1973
Nimeni nu rămâne singur, N.D. Carpen, 1977
(*Nimfa sau copia ei*), Eugen Lumezianu, 1988

Nimic despre fericire, Banu Rădulescu, 1984
Nimic despre glorie (fragmentar), Liviu Hotinceanu, 1984
Ninge de Paşti în paradis, Vasile Popa Homiceanu, 1996
Ninge în Spania la Alicante, Mircea Marian, 1994
Ninge peste amintiri, Grigore Cojan, 1981
Ninge peste Fărcaşa, Laurian Ante, 1989
Ninge, Mircea A. Dumitrescu, 1943
Ninoni, Vladimir Corbasca, 1931
Nirvana, v. *Luceafărul sau Romanul lui Eminescu*, Cezar Petrescu, 1936
Nisip, Alexandru Deal, 1968
Nisipul memoriei, Rodica Braga, 1978
Nisipul, Constantin Ciopraga, 1989
Nisipuri, Ana Barbu 1972
(*Nişte oameni foarte ocupaţi*), Petru Dumitriu, 1956
Nişte ţărani, Dinu Săraru, 1974
(*Noapte apocaliptică*), Lorin Popescu, 1937
Niţă Cicoare (fragmentar), Alexandru Bogdan, 1912
Niţă Pitpalac cu famelia în Evropa (cu titlu schimbat: *Niţă Pitpalac şi famelia prin Evropa*), C. Cosco (semnat Costache Glumici), 1926
Niţă Pitpalac la Karlisbad, C. Cosco (semnat Costache Glumici), 1929
Niţă Pitpalac la Londra, C. Cosco (semnat Costache Glumici), 1938
Niţă Pitpalac şi famelia prin Evropa (titlul iniţial: *Niţă Pitpalac cu famelia în Evropa*), C. Cosco (semnat Costache Glumici), 1928
Noapte bună, Ahab (fragmentar), Dan Mutaşcu, 1971
Noapte bună, domnule profesor!, Alina Diaconu, 1995
Noapte bună, iubite prinţ!..., Ilie Tănăsache, 1997
(*Noapte de iarnă*), G. Burnaia, 1931
Noapte valahă, Dinu Băcăuanu, 1987
Noaptea amăgirii, Mihai Stan, Neagu Cosma 1986
Noaptea aşteptărilor, Niculae Crişan, 1966
Noaptea bastarzilor (titlul iniţial: *Ediţie specială*), Vartan Arachelian, 2000
Noaptea capcanelor, Adrian Costa, 1984
Noaptea cea mai lungă, Haralamb Zincă, 1986
Noaptea de Sânziene, Mircea Eliade, 1991
Noaptea de sub tălpile mele, Tudorel Oancea, 1985
Noaptea definitivă, Matei Gavril, 1978
(*Noaptea feudalului*), Alexandru Spânu, 1991
Noaptea focurilor, Stelian Sârbu, 1976
Noaptea incendiului, Alex Mihai Stoenescu, 1999
Noaptea împăratului, Vasile Andru, 1979
Noaptea lupilor, Romulus Cojocaru, 1993
Noaptea nu se împuşcă, Ion Anghel Mânăstire, 1985
Noaptea orgoliilor, Ion Scorobete, 1999
Noaptea otomană, Paul Anghel, 1979
Noaptea papagalilor, Horia Ungureanu, 1982
Noaptea păsările nu zboară, Mircea Vâlcu, 1980
Noaptea roşie, Mihai Nicolae, 1983
Noaptea salcâmilor (fragmentar), Ion Georgescu, 2000
Noaptea strigoilor, Paul Eugen Banciu, 1996
Noaptea şi ziua, Constantin Mateescu, 1970
Noaptea valpurgică, Ion Alexandrescu-Mihălceni, 1995
Noaptea, Bujor Nedelcovici, 1974
Noaptea (fragmentar), Marcel Păruş, 1971
Noctambulii, Corin Braga, 1992
Nod de drumuri, Elena Marinescu, 1982
Nodul pământului, Elena Mătase, 1949
(*Noe cel singur*), Vasile Rebreanu, 1971
Noelliz, George Tănsănică, 2000
Noemi, Verona Brateş, 1948
(*Noi suntem poporul*), Alexandra Stănescu, 1992
„*Noi suntem sclave"* (foileton) Vasile Pop, 1912
Noi şi arhimededoi, Gica Iuteş, 1984
Noi şi pământul, Dumitru Buznea, 1974
Noi, profesorul şi valiza albastră, Rodica Moldoveanu, 1986
Noi vrem pământ!, v. *1907*, Cezar Petrescu, 1938
Noiembrie viteză, Octavian Tudor, 1975
Noii băieţi de bani gata, Grid Modorcea, 1996
Nonroman, Florentin Smarandache, 1993
Nopţi albastre, Radu Theodoru, 1976
Nopţi albe pentru Minerva, Rodica Ojog-Braşoveanu, 1982
Nopţi bucureştene (foileton), Pinguin (A. Dumbrăveanu), 1929
Nopţi de trecere, Constantin Stan, 1984
Nopţi fără îngeri, Constantin Ciprian, 1981
Nopţi la Ada-Kaleh, Romulus Dianu, 1932
Nopţile carpatine sau Istoria martirilor libertăţii, Ioachim C. Drăgescu, 1867
(*Nopţile cocorilor*), Isidor Chicet, 1988
Nopţile colonelului Bârsan, Ion Ochinciuc, 1973
Nopţile crinului galben (fragmentar), Ion Olteanu, 1991
Nopţile de Sânziene, Mihail Sadoveanu, 1934
Nopţile dinspre ziuă (titlul iniţial: *Valea Fierului*), Dragoş Vicol, 1970
Nopţile domnişoarei Mili, I. Peltz, 1935
Nopţile memoriei, Mircea Opriţă, 1973
Nopţile Negostinei (titlul iniţial: *Îngeri biciuiţi*), Alecu Ivan Ghilia, 1976
Nor deasupra muntelui (foileton), Marin Bucur, 1997
Norda, Anda Raicu, 1979
Nori în uniformă, v. *Cuibul cu bibelouri*, Ion Constantinescu-Mărăcineanu, 1996
Norii s-au risipit, Virgil Bostănaru, 1989
(*Norii*), Mihu Dragomir, 1964
Normaliştii, B. Jordan, 1933
Noroaiele, Paul Anghel, 1982
Noroc şi fii băiat de treabă!, Gheorghe Scripcă, 1981
Norocul era şchiop, Ion Ochinciuc, 1982

Norocul lui Iani, M. Theodorian-Carada, 1921
Norocul lui Tănase, Șerban Bascovici, 1944
(*Noroi și ghitare*), Vasile Nicorovici, 1962
Noroi și stele, Ioan Iancu, Martin Schnellbach, 1978
Noroi, Octav Dessila, 1932
Norul de lumină (fragmentar), Nicolae Iuga, 1990
Nostalgia, Pan Solcan, 1987
Nostalgie după Mihail (fragmentar), Nicolae Danciu-Petniceanu, 1999
Nostalgii, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1934
Note de căsătorie, Tudor Vasiliu, 1978
Noua promisiune, Ion Jurca Rovina, 1980
Nouă luni cu Lelia, Nicolae Neagu, 2000
(*Nouă sute nouăzeci și nouă de minciuni*), Ovidiu Pecican, 1998
Nouăsprezece trandafiri, Mircea Eliade, 1991
Noul oraș, Ștefan Andrei, 1952
Noul Tetractys, Andrei Dumitru Iacobaș, 1998
Noul Werther (fragmentar), I. Negoițescu, 1941
Novina Donai, Eugenia N. Petreanu, 1932
Nu căutați eroul!, Leonid Petrescu, 1967
Nu e senină dimineața, Ștefan Luca, 1970
Nu există soldați fericiți (fragmentar), Aurel Maria Baros, 1982
Nu faceți case mai înalte ca arborii, Pan Solcan, 1990
Numai sângele spală, D. Filimon, 1921
Nu mă călca pe umbră, Henriette Yvonne Stahl, 1969
Nu mă sperii domnule, alibi!, Takis Panayotis, 1990
Nu pierde iubirea, Cornel Rusu, 1998
Nu se poate trăi fără iubire (fragmentar), Vasile Rebreanu, 1987
Nu sunt o haimana, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 1983
Nu toate spioanele sunt blonde, Atanasie Toma, 1992
Nu ucideți dragostea, Gheorghe Jurcă, 1994
Nu ucideți femeile, Maria-Luiza Cristescu, 1970
Nu uita pasărea ucisă, Constantin Gheorghiu, 1972
Nu vă aplecați în afară!, Alexandra Stănescu, 1984
Nu vă obrăzniciți, Takis Panayotis, 1991
Nu, Mihai Fotache, 1991
Nuanța albastră a căderii, Corneliu Buzinschi, 1974
Nuanța albastră a morții, Corneliu Buzinschi, 1971
Nucul și via, Gheorghe Văduva, 1987
Numai cu tine, omule!, Ion Moise, 1990
(*Numai două ore*), N. Popescu-Bogdănești, 1972
Numai o noapte (fragmentar), Mircea Streinul, 1934
Numai o primăvară, Maria S. Pallade, 1941
Numărând trecute clipe, Iulia Popescu, 1995
Numărătoare inversă, Petru Vintilă, 1972
Numele jocului, Eduard Huidan, 1986
Numele și umbra (fragmentar), Vasile Băran, 1988
Numerus clausus, Maria S. Pallade-Galați (Maria S. Pallade), 1927
Nu-mi pasă, Alexandra Târziu, 1969
Numiți-mă Varahil, Corneliu Buzinschi, 1969
(*Nunta de argint*), Alexei Rudeanu, 1975
Nunta de aur, Nicolae I. Ottescu, 1941
Nunta domniței Ruxanda, Mihail Sadoveanu, 1932
Nunta Lizetii, Take, 1935
Nunta, Romulus Cojocaru, 1986
Nunta, Ștefan Damian, 1980
Nuntă cu bucluc, Ion Iovescu, 1936
Nuntă cu garoafe mov, Petre Sălcudeanu, 1990
Nuntă cu sănii, Eugen Teodoru, 1980
Nuntă în cer, Mircea Eliade, 1939
Nunțile necesare, Dumitru Țepeneag, 1992
Nuny, floare de cucută, Margareta Moldovan, 1934
Nyusu, D.I. Atanasiu, 1937

O

O alegere de pomină, Ioan Dorin, 1952
(*O altă casă*), Horia Ungureanu, 2000
O amintire neplăcută, Constantin Neagu, 1957
O anchetă dificilă, Nicolae Neagu, 1994
O anume fericire, Calistrat Costin, 1989
O ardere totală, Mircea Șerbănescu, 1988
O aspirină pentru doi, Marica Beligan, 1993
O bere pentru calul meu, Dumitru Radu Popescu, 1974
O bombă pentru Revelion (titlul inițial: *Ștafeta*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1999
O călătorie ciudată, Octav Măgureanu, 1949
O căsătorie strălucită (foileton), Emilia Carlen, 1891
O colibă sub fereastra ta, Traian Coșovei, 1971
O complicată stare de fericire, Ion Arieșanu, 1967
O corabie printre nori, Alina Nour, 1982
O crimă…, C. Ardeleanu, 1943
O crimă aproape perfectă, Haralamb Zincă, 1969
O crimă epocală, Virgil Florescu, 1942
O crimă la vila Marulis, Ileana Măgeanu, 1992
O crimă lângă Brașov, Petre Bellu, 1945
O cruce albă, Dinu Cluceru, 1939
O cruce prea grea, M.M. Loviște, 1994
O daravelă de proces, Ion Iovescu, 1940
O decapitare nocturnă, Alexandru Jurcan, 2000
O dimineață luată la-ntâmplare (fragmentar), Dan Nicodim, 1985
O dimineață senină de mai (fragmentar), Matei Gavril, 1974
O dispariție ciudată, Radu Panaite, 1984
O dovadă suplimentară, Victor Scherer, 1991
O dragoste ca oricare alta, Adrian Grănescu, 1988
O dragoste în secolul XVIII (fragmentar), Nicolae Brădișteanu, 1979
O dragoste la Viena (titlul inițial: *Arhanghelul cu aripi de ceară*), Victor Eftimiu, 1942

(*O după-amiază de pomină*), Petre Bucșa, 1994
O experiență neobișnuită, George Anania, 1989
O familie din București, Constanța Dunca-Schiau, 1867
O familie puternică, Corneliu Leu, 1963
O fată de tarabostes, Tit Chitul, 1901
O fată din cele multe, Mircea Șerbănescu, 1958
O fată imposibilă, Felicia Marinca, 1985
O fată singură, Sandu Teleajen, 1937
O fată, Mircea Șeptilici, 1934
O felie de portocală, Valentin Dascălu, 1980
O femeie goală în fața lui Dumnezeu, Viorica Stavila, 1996
O femeie pentru Apocalips (fragmentar), Vintilă Horia, 1992
O fereastră spre stele, Elefterie Voiculescu, 1981
O fiică necunoscută a lui Napoleon, Martha Bibescu, 1993
O floare pentru eternitate, Lucian Penescu, 1977
O frunză-n poartă, Constantin Niculică, 1991
O iarnă cu Jo (fragmentar), Letiția Vladislav, 1991
O iarnă îmbelșugată (fragmentar), Ion Istrati, 1962
O invitație după miezul nopții, Haralamb Zincă, 1967
O iubești?, Mihail Sorbul, 1933
O iubire (titlul inițial: *Robii pământului*), Eugen Todie, 1919
O iubire în anul 41.042, Crișan Făgerașu (Sergiu Fărcășan), 1958
(*O întâmplare ciudată*), G. Călinescu, Cezar Petrescu, 1978
O jumătate de om, Ludovic Dauș, 1937
O lacrimă de privit, Doina Ciurea, 1970
O lacrimă pentru Măria Sa, Florin Horvath, 1987
O legătură ciudată, Florin Vasile Bratu, 1982
O liceană diabolică, D.[imitrie] Rachici, 1996
O lume de câștigat (fragmentar), Eugen Barbu, 1981
O lume de sfincși (fragmentar), Constantin Lupeanu, 1991
O lume fără mine, Mariana Vartic, 1991
O lume întreagă, Radu Tudoran, 1964
O lume pentru fiecare, Ion Gheție, 1992
O mască în plus, Mircea Radu Iacoban, 1969
(*O mână de frate*), Ștefan Gheorghiu, 1959
O meserie de premiant, Leonida Neamțu, 1977
O mie nouă sute nouăzeci și patru sau Schimbarea care nu schimbă nimic, Gheorghe Păun, 1993
O moarte care nu dovedește nimic, Anton Holban, 1931
(*O mulțime de lucruri*), Ion Ilie Mileșan, 1975
O noapte care dovedește ceva, Mircea Șerbănescu, 1990
O noapte cât o viață, Victor Scherer, 1997
O noapte cu ghinion, Damian Stănoiu, 1942
(*O noapte în „Templul budist”*), Tiberiu Vornic, 1956
O noapte în „Venus”, Ion Ochinciuc, 1974
O noapte la Sarmisegetusa, Marcel Tiberiu Welther, 1997
(*O noapte liniștită*), Grigore Ilisei, 1985
O noapte pentru asasini, M.C. Ophtazar, 1992
O nuntă comică, Panait Macri, 1914
O nuntă în Vorniceni, Eduard Toma Maer, 1914
O oră de glorie (fragmentar), Marcel Constantin Runcanu, 1986
O partidă de bile, Constantin Mateescu, 1973
O partidă de poker, Damian Stănoiu, 1938
O partidă de remi, Eugen Zehan, 1974
O pasăre în iarnă, Ion Arieșanu, 1986
O poveste ca multe altele (fragmentar), Al. Iacobescu, 1922
O poveste de iubire, Mihail Negru, 1919
O poveste simplă, Alexandru Jar, 1955
O rană-n paradis, Dumitru Dumitrică, 1997
O răzbunare târzie, George Timcu, 1988
O resbunare nouă (foileton), 1865
O salcie cântătoare, Ion Olteanu, 1987
O săptămână agitată (fragmentar), Alice Gabrielescu, 1935
O săptămână de bunătate, I.D. Teodorescu, 1980
O săptămână la schitul Frumoasa (foileton), M., 1871
O simplă poveste (fragmentar), Monica Ioanid, 1990
O singură iubire, Ion Vlasiu, 1965
O singură noapte eternă, Teodor Mazilu, 1975
O singură vârstă, Radu Petrescu, 1975
O soartă stranie (foileton), Monte Alba, 1880
O stea din toate e a mea (titlul inițial: *Cei de la Crisanta*), Gica Iuteș, 1965
O sută de ani de zile la porțile Orientului, Ioan Groșan, 1992
O sută una lovituri de tun, Radu Tudoran, 1989
O șansă pentru fiecare, Ovidiu Zotta, 1973
O tinerețe pierdută, Silvia Dinescu, 1921
O toaletă à la Liz Taylor, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1992
O tragedie cerească, Victor Anestin, 1914
O trufie modestă, Anca Bursan, Gheorghe Panco, 1973
O țară însângerată..., Ștefan Tătărescu, 1926
O urmă (fragmentar), Constantin Vintilescu, 1975
O vacanță atât de lungă..., Mihai Giugariu, 1978
O vară ciudată, Cella Delavrancea, 1975
O vară de dor, George Șovu, 1983
O vară la șipotul fântânilor, Sanda Movilă, 1957
O viață aparte, George Ricus, 1970
O viață de om, Marin Mihalache, 1956
O viață furată, Radu Roman, 2000
O viață, Marcu Beza, 1921
(*O zi ca multe altele...*), C. Ardeleanu, 1936
O zi cu mort, una fără mort (foileton), Octavian Tudor, 1969
O zi de vară (fragmentar), Zaharia Stancu, 1976
O zi din viața unui mitropolit, Damian Stănoiu, 1934

O zi fără președinte, Carmen-Francesca Banciu, 1998
O zi pentru nemurire, Mihai Stoian, 1984
O zi pentru podoabe, Mihai Nadin, 1971
O zi și o noapte, Karin Lauer, 2000
O, Prometeu, Mihai Tunaru, 1982
O.K., Maria Arsene, 1971
Oameni, v. *Soarele negru*, Ticu Archip, 1946
Oameni cu joben, Zaharia Stancu, 1941
Oameni de ieri, oameni de azi, oameni de mâine, Cezar Petrescu, 1955
Oameni de lut, Demostene Botez, 1947
Oameni de rezervă, Bogdan Ficeac, 1994
Oameni degeaba, Ion Iovescu, 1944
Oameni din Ardeal, Iulia Giurgea-Bradu, 1915
Oameni din lună, Mihail Sadoveanu, 1923
Oameni fără glorie, v. *Eroica*, Laurențiu Fulga, 1956
Oameni fără identitate, Chiril Tricolici, 1962
Oameni fără morminte (fragmentar), Doru Moțoc, 1977
(*Oameni fără noroc*), I. Buruntia, 1923
Oameni în alb, Mihail Maian, 1956
Oameni în cătușe de aur, Marin Iorda, 1945
Oameni în Rolls-Royce, Vintilă Corbul, Eugen Burada, 1993
Oameni la pândă (cu titlu schimbat: *Morarul*), Liviu Bratoloveanu, 1946
Oameni nelocuibili, Ion Mărgineanu, 1996
Oameni singuri, Viorel Știrbu 1968
Oameni sub patrafir, Tiberiu Vornic, 1950
Oameni și bisturie, Adrian Aldea, 1990
Oameni și epave, Ion Ruse, 1988
Oameni și umbre, Alexandru George, 1996
Oamenii care ucideau vise, Tudor Ștefănescu, 1975
Oamenii din Zorleni, Șerban Nedelcu, 1983
Oamenii mari au nume de străzi, Valentina Munteanu, 1979
Oamenii măriei sale, v. *Frații Jderi*, Mihail Sadoveanu, 1942
Oamenii nimănui, Alexandru Mironescu, 1935
Oamenii știu să zâmbească, Ovidiu Constantinescu, 1946
Oamenii visează trandafiri, Ion Aramă, 1979
Oana, Dumitru Almaș, 1986
Oaspeți în noapte (fragmentar), Maria Arsene, 1953
Oaspeții bătrânului Catul, Petre Anghel, 1984
Oastea oștilor, Mircea Radu Iacoban, 1980
(*Oaza*), Paul Anghel, 1965
Oaza (fragmentar), Eugenia Tudor-Anton, 1996
Obiectivul „Cezara”, Ion Aramă, 1974
Obitus, apusul stelei, Nicolae Neagu, 1999
Obligado, Constantin Țoiu, 1984
Obraz curat (fragmentar), Cătălin Sușu, 1997
Observator în banca din spate, Ion C. Ștefan, 2000
Obsesia apei, Victor Enășoae, 1999
Obsesia care ucide, Paul Cioran, 2000
Obsesia de a rămâne tânăr, Gabriela Marin-Thornton, 1997
Obsesia Golgotei (fragmentar), Aurel Ordeanu, 1985
Obsesia unui proces, Ana Hâncu, 1994
Obsesia, Demostene Botez, 1946
Obsesia, Ștefan Berciu, 1979
Obstinația căpitanului Apostolescu, Horia Tecuceanu, 1978
Oceanul, Daniel Drăgan, 1980
Ochi de urs, Mihail Sadoveanu, 1938
Ochii boschetelor, Alexandru Vițianu, 1930
Ochii de piatră, Hamilcar Petrescu, 1973
Ochii doctorului King, Haralamb Zincă, 1968
Ochii jupâniței, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1980
Ochii Maicii Domnului, Tudor Arghezi, 1934
Ochii strigoiului, Cezar Petrescu, 1942
Ochii viperei, Dumitru Vacariu, 1995
Ochiu-dracului, Corneliu Leu, 1956
Ochiul și marea (cu titlu schimbat: *Paznic la porțile raiului*), Petre Sălcudeanu, 1989
(*Ochiul și vina*), Florin Toma, 1992
Ochiul zilei de ieri, Horia Ungureanu, 1976
Ocnașii, Gheorghe Iordache, 1959
Ocnașul Jean Veroneanu (foileton), 1915
Ocnașul, N. Arcaș, 1923
Ocrotiți pasărea Paradis, Lucian Cursaru, 1979
Octavia, Grigore Ilisei, 1986
Octombrie, Nicolae Calomfirescu, 1988
Odioasa crimă din Carpathia sau Din însemnările unui celibatar, Mioara Cremene, 1995
Odiseea logofătului Valentin, Petru Tudor, 1998
Odiseea lui Walter Lörch, Carl Stifter, 1993
Ogio-San, Ioan Timuș, 1938
Oglinda lui Narcis, Mircea Ghițulescu, 1986
Oglinda salvată, Virgil Duda, 1986
Oglinzi, Elena Gronov-Marinescu, 1983
Oglinzi aburite, v. *Triptic*, Lucia Demetrius, 1981
Oglinzi mișcătoare, Gheorghe Păun, 1994
Ogoare noi, Aurel Mihale, 1953
Olga sau O episodă din viața rusească (foileton), P. P…u, 1882
Olga, Jean G. Dava, 1934
Olimp, Alexandra Titu, 1982
Olina (titlul inițial: *În război un pogon cu flori*), Nicolae Velea, 1992
Olteanca cea frumoasă sau Inchiziția în Valachia în secolul al XIII-lea (foileton), Domenico Caselli, 1896
Olteni în cetatea de scaun, Marian Vasile, 1982
Oltenii cu cobilița, Alexandru V. Sadovan, 1994
Om în mers, Ștefan M. Grăbian, 1979
Om nou (fragmentar), Sp. Popescu, 1906
Om și lege, Gheorghe Schwartz, 1987

Om, Mircea Damian, 1936
Omenia (fragmentar), Mihail Diaconescu, 1964
Omor scuzabil?!..., N. Popescu-Bogdănești, 1967
Omorul din strada Soarelui sau Asasinii Mariei Popovici (în fascicule), Panait Macri, 1885
Omul brusc (fragmentar), Tudor Arghezi, 1973
Omul care a vrut să fie uman (fragmentar), Viorica Stavila, 1999
Omul care călătorește singur (fragmentar), Constantin Virgil Gheorghiu, 1990
Omul care venea de departe (fragmentar), Ovid Densusianu-fiul, 1967
Omul coborât din turn, Platon Pardău, 1980
Omul cu cioc și ghiare, Răsvan Popescu, 1995
Omul cu două patrii (fragmentar), Enric Furtună 1938
Omul cu două umbre, Stelian Sârbu, 1968
Omul cu inima în palmă (fragmentar), Nicolae Cantonieru, 1933
Omul cu o mie de chipuri, I.M. Ștefan, 1968
Omul cu ochelari negri, Ion Blăjan, 1966
Omul cu ochi suri, Petre Dumitriu, 1996
(*Omul cu părul cărunt*), Dumitru Ignea, 1958
Omul de cenușă, Nicolas Jordan, 1993
Omul de cristal, M. Rădulescu-Niger, 1930
Omul de mâine, Ion Pas, 1929
Omul de duminică, Al. I. Ștefănescu, 1974
Omul de după ușă, Ion Călugăru, 1931
Omul de la capătul firului, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1973
Omul de la Interpol, Platon Pardău, 1994
Omul de la ora 13, Dragoș Vicol, 1964
Omul de la soare răsare, Corneliu Filip, 2000
Omul de mâine, Petre C. Georgescu-Delafras, 1942
Omul de nisip, Mircea Ghițulescu, 1982
Omul de zăpadă, Cezar Petrescu, 1945
Omul descompus, Felix Aderca, 1925
Omul din Carpați, Pavel Coruț, 1998
Omul din cămară (fragmentar), Romulus Guga, 1978
Omul din lună Mikluho Maklai, Ioana Perescu, 1959
Omul din umbră, N.M. Căprescu, 1936
Omul e mort, Șerban Alexandru, 1999
(*Omul fără lume*), Monica Omescu, 1995
Omul fără nume, Victor Eftimiu, 1940
Omul fără umbră, Cosma Brașoveanu, 1975
Omul fără zâmbet (foileton), Paul P. Negulescu, 1936
Omul în haine negre (foileton), Costache N. Caragiali, 1888
Omul înarmat, Florin Miertoiu, 1999
Omul muntelui, Doamna L. (Marie Boucher, V.A. Urechia), 1858
Omul negru (foileton), Constanța Dunca-Schiau, 1863
Omul nou, Vlad Zografi, 1994
Omul suspect (fragmentar), Dan Petrașincu, 1995
Omul și fiara, Constantin Arcu, 1996
Omul și năluca, Adrian Rogoz 1965
Omul și umbra, Jacob Popper, 1992
Ondina (fragmentar), Aurel Petrescu, 1995
Onoare tiranică și izbândă (fragmentar), Ion Dumitru Teodorescu, 1974
Operația „Psycho”, Victor Bârlădeanu, 1969
Operațiunea „Zugzwang”, Augustin Guran, 1991
Operațiunea „Egreta”, Mircea Vasiliu, 1994
Operațiunea „Ghințurești”, Gheorghe Buzoianu, 1990
Operațiunea Hercule, Ovidiu Zotta, 1973
Opriți „Jaguarul” albastru!, Victor Jerca, 1979
Opt zile pentru totdeauna, Cornel Cotuțiu, 1982
Optimiștii înfrânți, Maria Marian, 1994
Ora 25, Constantin Virgil Gheorghiu, 1991
Ora astrală a României, Ionel Bandrabur, 1997
Ora ciclopului, Ilie Traian, 1986
Ore de dimineață, Platon Pardău, 1972
Ora epavelor, Constantin Georgescu, 1970
(*Ora exactă*), Iulian Neacșu, 1985
Ora incertă, Radu Nițu, 1982
Ora ireală, Sofia Arcan, 1995
Ora păianjenului, Radu Țuculescu, 1984
Ora șase, Nicolae Țic, 1960
Oracolul din Delphi (fragmentar), Alexandru Pecican, 1985
Orarul păstrăvului și al mierlei, Ilie Măduța, 1982
Oraș liniștit, Petre Caracaleanu, 1997
Oraș patriarhal, Cezar Petrescu, 1933
Oraș provincial (fragmentar), C. Nedelescu-Zlotești, 1939
Orașe sub nori (fragmentar), Sorana Gurian, 1947
Orașele înecate (cu titlu schimbat: *Orașele scufundate*), Felix Aderca, 1936
Orașele scufundate (titlul inițial: *Orașele înecate*), Felix Aderca, 1966
Orașul bucuriei (cu titlu schimbat: *Paradisul rușinos*), V. Demetrius, 1920
Orașul cu o mie de blesteme, Nicolae Țic, 1965
Orașul cu o singură stradă, Alexandru D. Lungu, 1983
Orașul cu salcâmi, Mihail Sebastian, 1935
Orașul din câmpie, Ion Tipsie, 1979
Orașul încercuit, Petre Vintilă, 1964
Orașul îngerilor, Dumitru Radu Popescu, 1985
Orașul la ora amintirilor, Marian Barbu, 1984
Orașul lunar, Al. Simion, 1985
Orașul minunilor, Ioana Postelnicu, 1957
Orașul nordic, Ionel Neamtzu, 1940
Orașul pensionarilor, Mihai Bărbulescu, 1992
Orașul piticoților mincinoși, Dumitru Toma, 1983
Orașul Stalin, Adrian Socaciu, 1998
(*Orașul tinereții noastre*), I. Friduș, 1953
Orașul, Adriana Iliescu, 1978

Orașul, Gheorghe Truță, 1983
Orb în lumină, Gheorghe Văduva, 1996
Orbecanii, I. Puțuri (Ion Popescu-Puțuri), 1950
(*Orbecăirea*), Indira Spătaru, 1999
Orbita planetei EPS, Ștefan Iureș, 1987
Orbitor, Mircea Cărtărescu, 1996
Orbul din Prater, Mihail Bădescu, 1941
Ordinul Bunei Speranțe, Ovidiu Moceanu, 1989
Ordinul Jaretierei (fragmentar), Emil Manu, 1996
Ordon: ucide-ți aproapele!, Mike Hassel, 1996
Orele târzii ale speranței, Elena Gronov-Marinescu, 1987
Orfani de Dumnezeu?, Mihail P. Popa, 1996
Orfani! (*foileton*) 1897
Orfanii neamului, N. Rădulescu-Niger, 1913
Orga de argint, Constantin Parascan, 1994
Orga de bambus, Simion Pop, 1966
Orgolii, Augustin Buzura, 1977
(*Orgoliu*), Viorel Olivian Pascanu, 1998
Orhidee pentru Marifelis, Leonida Neamțu, 1986
Orologiul, Ion Moise, 1982
Oropsiții (foileton), 1899
Os domnesc (fragmentar), Maria (Maia) Belciu, 1986
Ospățul regilor, v. *Venea Măria Sa*, Petre Dragomir, 1996
Ostinato, Paul Goma, 1991
Ostrovul lupilor, Mihail Sadoveanu, 1941
Ostrovul lupilor, Petre Luscalov, 1969
Oșenii, Ștefan Pop Tarnița, 1983
Oșteanul de la Baia, Tudor Mihail, 1962
(*Otrava din memorie*), Oana (Ioana) Orlea, 1994
Otrava, Emil Dorian, 1947
Otrăvitoarea (foileton), 1882
Otrăvitoarea din Giurgiu sau Frumoasa Alexandrina, Panait Macri, 1884
Otrăvitorul miez al sâmburilor (fragmentar), Ion Ilie Mileșan, 1972
Oțel și pâine, Ion Călugăru, 1951
Oțelul (cu titlu schimbat: *Livada*), Constantin Chiriță, 1960
Oul de aur, Gheorghe Schwartz, 1998
Oul lui Columb, Eduard Jurist, 1963
O viață, v. *Dinu Milian*, Constantin Mille, 1914
Ovreiul, Victor Crăsescu, 1899

P

P. 9004, Nicolae Văduva, 1999
Pace în Albia (fragmentar), Ion Bledea, 1987
Pactul cu diavolul, Haralambie Grămescu, 1994
Pagoda, Gheroghe Truță, 1992
Pahar de cale albă, v. *Frații Buzești*, Dumitru Almaș, 1971
Paharul cu muște, Alexandru Papilian, 1997
Paharul puterii, Gheorghe Popovici, 1990
(*Pahima sau Cântecul biruinței*), Horia Iancu, 1947
Paiațe și oameni, A. Iosefini, P. Pintilie, 1958
Paiațe, Neagu Rădulescu, 1947
Pajiștea cu statui, George Florin Cozma, 1977
Pajura cu două capete, Ștefan Popescu, 1977
Palasienii, Florica Stanciu, 1998
Palimpsest (fragmentar), Viorel Buruiană, 1985
Palimpsest, Vladimir Tescanu, 1988
Palma lui Dumnezeu (fragmentar), Dan Stanca, 1999
Palmyra cere rendez-vous, Ilie Tănăsache, 1972
Paloma și taifunul, Petre Vârlan, 1979
Paloșul cel cumplit (fragmentar), Gh. Băileanu, 1954
Paltonul de vară, Mircea Horia Simionescu, 1996
Pampasul imaginației (fragmentar), Ovidiu Hurduzeu, 1988
Pană-Albastră în expediția neterminată, Gh. D. Vasile, 1975
(*Pandele și revoluția*), Ioan-Pavel Azap, 2000
Pandurul, Bucura Dumbravă, 1912
Panerul cu scaieți, Cristina Anca Ciubotaru Grozdan, 2000
Panică în Piața Trandafirilor, Cornel Călugăru, 1991
Panică la căsuța cu zorele (cu titlu schimbat: *Un stilet cu șampanie*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1977
Pantelimon! (foileton), Gheorghe Frunză (Constantin Mille), 1911
Paolo și Francesca și al treisprezecelea apostol, Dumitru Radu Popescu, 1998
Papagalul alb (foileton), Petre Craiu și Todry (= Dem. Theodorescu), 1928
Papagalul verde, Martha Bibescu, 1998
Papucii lui Mahmud, Gala Galaction, 1932
Papucul din parc (fragmentar), George Leona-Tolan, 1935
Parada dascălilor, Anton Holban, 1932
Parada noroculuи, Damian Stănoiu, 1934
Parada surdo-muților, Sergiu Dumitrescu, 1936
Paradis uitat, Isaiia Răcăciuni, 1937
(*Paradisul cazon*), Liviu Bleoca, 1996
Paradisul obligatoriu, Nicolae Calomfirescu, 1997
Paradisul pentru o mie de ani, Romulus Guga, 1974
Paradisul roșinos (titlu inițial: *Orașul bucuriei*), V. Demetrius, 1920
Paradisul suspinelor, Ion Vinea, 1930
Paradoxala aventură, Ion Mânzatu, 1958
Paradoxala întoarcere, Constantin Cubleșan, 1978
Paralela-enigmă, George Anania, Romulus Bărbulescu, 1973
Paralele, Corneliu Ștefanache, 1970
Paranghelia, Valentin Curoșu, 1995
(*Paranteză*), Paul Teodorescu, 1944
Paranteze, Teofil Bușecan, 1967
Paravanul, Bogdan Ghibu, 1999

Paraziții tacâmului, M. Toneghin, Alexandru Bilciurescu, 1938
(*Parcul vienez*), Serghie Bucur, 2000
Parfum de liliac, Gheorghe Roman, 1999
Parfum de violete, Angela Radu, 1980
Parfumul de zambile, Alex. Olinescu, 1935
Parfumul rochiei, Anaïs Nersesian, 1994
Parfumul stelelor (fragmentar), Eugeniu Ștefănescu-Est, 1933
(*Parfumul ușor al unei amintiri trecătoare*), Ștefan Damian, 1983
(*Parhelia*), Victor Cârcu, 1991
Paria, Eugen Herovanu, 1905
Pariu pe alb, Iosif Lupulescu, 1973
Pariul lui Gaby „Grasu”, Marius Valentin Vasilescu, 1995
Parohie de zestre, G. Znagoveanu, 1940
Parola nu era completă, Tudor Negoiță, 1982
Partea din care bate vântul, Constantin Georgescu, 1970
Partea mea de comedie, B. Elvin, 1974
Partea nevăzută a zilei de mâine, Haralambie Bârzan, 1985
Partida de „puzzle”, Cornel Scafeș, 1990
Partida de după-amiază, Carmen Alexandra Antohi, 1985
(*Partida de tăiat lemne*), Andrei Paul, 1996
(*Partida de tenis*), Tudor Vlad, 1997
Parțial color, Sorin Preda, 1985
Pasagerul clandestin, Ion Aramă, 1964
Pasaj de rațe sălbatice, Grigore Ilisei, 1996
(*Pasajul*), Adrian Velichi, 1982
Pasajul, Ion Ruse, 1967
Pasarela, Constantin Stoiciu, 1979
Pasărea care râde, Marcel Păruș, 1970
Pasărea de argint, Florin Pietreanu, 1987
Pasărea de lut, Mircea Opriță, 1976
Pasărea de piatră, Horia Matei, 1959
Pasărea furtunii, Petru Dumitriu, 1954
(*Pasărea necunoscută*), Grigore Smeu, 1978
Pasărea numită viață, George Voica, 1985
Pasărea orbilor (fragmentar), Dan Stanca, 2000
Pasărea pre limba ei, Dorin Baciu, 1986
Pasărea purpurie a dragostei, Pavel Pereș, 1986
Pasărea și colivia (fragmentar), Olimpiu Nușfelean, 1977
Pasărea și umbra, Sorin Titel, 1977
Pasărea, trădarea și spinul, Zvezdomir Marinov, 1994
Pasiență-n „pas de trois”, Livia Ardelean-Moldovan, 1979
Pasiune ciudată, Andrei Ioan, 1939
Pasiuni, Constantin Chiriță, 1964
Pasul alăturea, Olga Caba, 1979
Pasul de cadril, Eugen Zehan, 1980
Paşala, Ștefan Popescu, 1968
Pașaport american, Mihai Iacob, 1996
Pașaport pentru Australia, Platon Pardău, 1991
Pașaport pentru Brazilia (foileton), C. Panaitescu, Valeriu Popovici, 1947
Pașaport pentru moarte, Ștefan Marian, 1971
Pașaportul negru (foileton), Ion Filimon, 1924
Pași de voie, Petru Păcurariu, 1993
Pași în deșert, Vasile Gionea, 1991
Pașii umbrelor, Petru Păcurariu, 1997
Pașii, Ioan Rasiga, 1988
Pașii, Ion Topolog, 1973
Paștile blajinilor, Mihail Sadoveanu, 1935
Paștele cailor, Ion M. Dumitru, 1970
Patima dreptății, Dumitru Corbea, 1973
Patima nopții, v. *Pavilionul*, Traian Filip, 1970
Patima urșilor albi, Nicolae Țic, 1975
Patima, Mircea Micu, 1972
Patimă de bătrân, N. Arcaș, 1928
Patimă și iubire, Lazăr Cernescu, 1998
Patimă și vis, A. Calafeteanu, 1997
Patimi în labirint, Vasile Popa Homiceanu, 1997
Patimi, Sofia Nădejde, 1903
Patimi, Teofil Bușecan, 1987
Patimile după Pitești, Paul Goma, 1990
Patimile după Toma (fragmentar), Ion Budescu, 1995
Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino, Alex Mihai Stoenescu, 1995
Patria (fragmentar), Zaharia Stancu, 1984
Patriarhii, Corneliu Leu, 1979
Patru copii în marele codru, Domnița Georgescu-Moldoveanu, 1960
Patru ostrogoți, unu' mare și trei mici, Vlad Mușatescu, 1992
Patru scânduri pentru colonel, Florin Andrei Ionescu, 1995
Patru și un absent, B. Elvin, 1988
Patru zile fierbinți, Francisc Munteanu, 1983
Patrula morții, Ioan Lăzărescu, 1942
Patrula spațială, Cicerone Sbanțu, 1989
Patul cu cenușă, Titi George Câmpeanu, 1983
Patul de zăpadă, Ștefan Goanță, 1995
Patul lui Procust, Camil Petrescu, 1933
(*Pauza între anotimpuri*), Diana Ilieș, 1982
(*Pauză de filmare*), Doru Kalmuski, 1975
Pavana pentru dragoste și adevăr, Alecu Vaida Poenaru, 1998
Pavană în peisaj marin, Stelian Țurlea, 1988
Pavel Dogaru, Dan Costescu, 1955
Pavilionul, Nicolae Ioana, 1981
Pavilionul, Traian Filip, 1969
Pavilionul 8, v. *Eroi și… victime*, Vichente M. Comșulea, 1998

Pavilionul de vânătoare, Tudor Teodorescu-Branişte, 1986
Paznic la porțile raiului (titlul inițial: *Ochiul și marea*), Petre Sălcudeanu, 2000
Paznic la Turnul Babel, Grid Modorcea, 1981
Paznici la drumul mare, Viorel Știrbu, 1991
(*Paznicul muzeului*), Radu Cange, 1997
Păcală și Tândală, Corneliu Buzinschi, 1973
Păcat de tine, Isola Bella (fragmentar), Gabriela Negreanu, 1996
Păcatele lui Dumnezeu, Nicolae Lupu, 1995
Păcatele lumii, Petre Sălcudeanu, 1993
Păcatele sulgeriului, Radu Rosetti, 1912
Păcatele vieții (fragmentar), Faltima (Mihail Alexandrescu), 1907
Păcatul de a fi frumoasă, Sanda Faur, 1999
(*Păcatul din noaptea învierii*), Marin Cosmescu, 1938
Păcatul fluviului, Valeriu Gorunescu, 1975
Păcatul rabinului, V. Demetrius, 1920
Păcatul, Cornel Rusu, 1997
Păcătoșenii lumești (fragmentar), Traian Mateescu, 1932
Pădurea (fragmentar), Dina Hrenciuc, 1991
Pădurea (fragmentar), Dragoș Vicol, 1962
Pădurea Albastră, Florina Mamina, 1999
Pădurea de patimi, Ion Grigoroiu, 1994
Pădurea îngerilor, Silvia Cinca, 1998
(*Pădurea nebună*), Adrian Hurmuz, 1930
Pădurea nebună, Zaharia Stancu, 1963
Pădurea nu doarme, Radu Nițu, 1976
Pădurea nu se roagă (fragmentar), Ioan Diaconu, 1982
Pădurea Poienari, Ioana Postelnicu, 1953
Pădurea spânzuraților, Liviu Rebreanu, 1922
Pădurea și trei zile, Alice Botez, 1970
Păduri prăbușite (fragmentar), Eusebiu Camilar, 1947
Păianjenul își țese pânza, Mircea Radina, 1976
Pălăria de pai, Vasile Iosif, 1987
Pământ, mormânt..., v. *1907*, Cezar Petrescu, 1943
Pământ – Cosmos și retur, Victor Iancu, Dumitru Mureșan, 1980
Pământ însângerat, Ion Floricel, 1992
Pământul plat, Vasile Băran, 1979
Pământ sălbatic, Stelian Păun, 1966
Pământ și cer, Cezar Petrescu, 1931
Pământ și floare (fragmentar), Mihail Dragomirescu, 1935
Pământ și oameni, Mihail Șerban, 1957
Pământ viu, Sabin Velican, 1938
Pământ, pământ…, Aurel Mihale, 1983
Pământeni, Năstase Zanfir, 2000
(*Pământul ascuns*), Corneliu Antim, 1987
Pământul copilăriei, V. Marin Cucu, 1980
Pământul de-acasă, Vasile Rusescu, 1989
Pământul de departe, Vladimir Cinezan, 1990
Pământul e aproape rotund (fragmentar), Titus Popovici, 1956
Pământul era viu, Nicolae Jianu, 1966
Pământul făgăduinței, Damian Necula, 1997
Pământul ispitelor, B. Jordan, 1935
Pământul ne rabdă pe toți, Aurel Maria Baros, 1986
Pământul negru, Dorin Baciu, 1981
Pământul negru, Victor Iancu, 1988
Pământul silniciei, Elena Radu, 1994
Pământurile copilăriei, V. Marin Cucu, 1980
Pănușeni, Mariella Seulescu, 1942
Păpușa de cârpă, Naiță Iacovescu, 1998
Păpușa rusească (fragmentar), Gheorghe Crăciun, 1995
Păpușarul, Ivan Deneș, 1968
Păpuși de lut, Tudor Manta, 1985
Păpușica, Moș Nae (N. Batzaria), 1938
Părintele Mavrodin, Emil Mladin, 1996
Părintele Veniamin, N. Rădulescu-Niger, 1922
Părinți și copii din zilele noastre, Mihail Negru, 1938
Părinți și copii, Sofia Nădejde, 1907
Părinții abstracți, Iustin Moraru, 1983
Părinții, Romulus Cojocaru, 1989
Păsări de pradă, v. *Dinastia Sunderland-Beauclair*, Vintilă Corbul, 1969
Păsărică, *draga mea*, Ion Pas, 1939
Păsările cerului, Vasile Andru, 1999
Păsările mari nu cântă, Banu Rădulescu, 1976
Păsările, Alexandru Ivasiuc, 1970
Păscălierul, Ion Agârbiceanu, 1961
Păsurile unui american în România (foileton), Nicolae D. Xenopol, 1879
(*Pătratul de sârmă*), Adrian Petrescu, 1998
Păuna Mică, Mihail Sadoveanu, 1948
Păuna și copiii ei, Elena Iordache-Streinu, 1970
Păunul de aur, Octavian Păscăluță, 1957
Pâine albă, Dumitru Mircea, 1952
Pâine neagră (fragmentar), Liviu Deleanu, 1936
(*Pâine pentru ceferiști*), Marin Sârbulescu, 1947
Pâine și mortar, George Ursa, 1996
Pâine și sare, Ion Gheorghe, 1957
Pâinea inimii, Mihail Șerban, 1949
Până când vei reveni, Petru Murgoci, 1999
Până dincolo de pădurea vieneză, Traian Uba, 1957
Până la capăt, Henri Zalis, 1982
Până la capăt și mai departe, Cornel Brahaș, 1986
Până la dispariție, Vintilă Ivănceanu, 1968
Până la marea cea mare, Ștefan Popescu, 1988
Până la ultima consecință, Nicolae Țic, 1988
Până mă întorc, visează, Nicolae Țic, 1980
Pânda, Gabriel Iuga, 1981
Pânda, Lucreția Lustig 1994
Pânda, Titus Suciu, 1998

Pândă și seducție, Nicolae Breban, 1991
Pânza de păianjen, Cella Serghi, 1938
Pe altarul iubirei (foileton), Scarlat D. Ciornei, 1892
Pe altarul răzbunării (foileton), Scarlat D. Ciornei, 1892
Pe alături de viață, Alexandru Vițianu, 1925
Pe Argeș în jos (fragmentar), Tudor Băran, 1989
Pe Argeșel, I. Boteni, 1933
Pe aripile iubirii, Ana Cioran, 2000
Pe cărările copilăriei, Valer Gligan, 1990
Pe cărările destinului, Ilie Stricatu, 1940
Pe ce picior dansați?, George Arion, 1991
Pe cer trecea Carul Mare (fragmentar), Ion Topolog, 1968
(*Pe chei cu Lidika*), Constantin Cioroiu, 1999
Pe Coasta de Azur: O iarnă la Menton, N.G. Rădulescu-Niger, 1914
(*Pe colinele de lângă Gandesa*), Petre Iosif, 1947
Pe dealul Hănceștilor, Mihail Dumitriu, 1943
Pe drum de seară, Domnica Gârneață, 1980
Pe drumul noului Damasc (fragmentar), N.D. Cocea, 1966
Pe Ebrul însângerat, v. *Voluntarii*, Mihail Florescu, 1946
Pe făgașul vieții, Constanța Niculiță, 1940
Pe fluviu la deal, Constantin Hușanu, 1992
Pe frontul Mărășești învie morții…, Gabriel Drăganu, 1934
Pe malul mării, Maria S. Pallade, 1937
Pe malul Styxului, Ion Maxim, 1980
Pe marginea Dunării, Șerban Nedelcu, 1955
Pe marginea prăpastiei, Aurel Grancea, 1932
Pe Mărgineanca, C. Sandu-Aldea, 1912
Pe meleaguri, v. *Pe făgașul vieții*, Constanța Niculiță, 1941
Pe muche de cuțit, Mihai Beniuc, 1959
Pe muntele Ebal, Teohar Mihadaș, 1990
Pe Mureș, undeva… (fragmentar), Dumitru Siniteanu, 1986
Pe noi urmașii ne vor invidia (fragmentar), Valeriu Râpeanu, 1983
Pe raza lunii, Georgeta Crăciun, 1994
Pe străzile capitalei, Damian Stănoiu, 1935
Pe sub arcada porții negre, Iv Martinovici, 1972
Pe urma dragostei, Irina G. Leca, 1910
Pe urma războiului, Adela Xenopol, 1913
Pe urmele destinului, Romulus Cioflec, 1943
Pe urmele solarienilor, Radu Holban, 1980
Pe urmele zimbrului, Victor Eftimiu, 1957
(*Pe valea Chioaiei*), Nicolae Ariton, 1986
Pe valuri spre Dacidava, Ion Ruse, 1966
Pe văile Argeșului, Sanda Movilă, 1950
Pe viață și pe moarte (fragmentar), Aurel Leon, 1986
Peceți în aur negru, Damian Ionescu, 1980
Pecinginea, Tudor Luchian-Tudora, 1996
Pedeapsa destinului, Mihail Bădescu, 1941
Pedeapsa, Emil Mladin, 1997
Peisaj cu fluturi și scorpion, Dan Bogdan, 1996
Peisaj cu mori de vânt, Victor Bârlădeanu, 1989
Peisaj de vară. 1947, Ștefan Prensis, 1973
(*Peisajul*), Gheorghe Buzoianu, 1979
Pelagră, Liviu Bratoloveanu, 1975
Pelerin în piața vorbelor (fragmentar), Petre Barbu, 1994
Pelerinul de cenușă, Valeriu Stancu, 2000
Pendula nu merge înapoi, Mircea Deac, 1991
Peneș Curcanul, N.D. Popescu, 1892
Penetrarea, Alexandru Lupu, 1998
Pensionarii, Damian Stănoiu, 1935
Pensiunea Barbagia, Victor Iancu, 1992
Pensiunea doamnei Pipersberg, H. Bonciu, 1936
Pensiunea Margareta, Constantin Cubleșan, 1982
Pentagrama, Vladimir Colin, 1967
Pentimento, Eugen Uricaru, 2000
Pentru bani, înainte!, Mike Hassel, 1996
Pentru ceilalți (fragmentar), Alice Gabrielescu, 1926
Pentru cine cântă ciocârlia, Elena Zafira Zanfir, 1975
Pentru moștenire (foileton), 1897
Pentru neatârnare, 1877–1878, Gh. Becescu-Silvan, 1906
Pentru o clipă de iubire, Al. Andrei, 1993
Pentru o femeie, Ionel Neamtzu, 1937
Pentru o femeie…, Alexandru Bilciurescu, 1941
Pentru patrie, N. Rădulescu-Niger, 1915
Pentru tine, Maria S. Pallade, 1935
Pentru toate acestea, Pavel Pereș, 1987
Pentru toate vine o zi, Genoveva Logan, 1986
Pentru ziua de mâine (fragmentar), Mircea Constantinescu, 1975
Pentr-un petec de negreață (cu titlu schimbat: *Andrei Vaia*), N.D. Cocea, 1934
Penultima călătorie, Alina Diaconu, 1994
Penultimul Don Juan, Eugen Curta, 1999
Penumbra amintirilor (fragmentar), Titus Suciu, 1973
(*Penumbra*), C. Ciolacu, 1956
Penumbre, Ștefan Luca, 1969
Perahim (fragmentar), Constantin Virgil Gheorghiu, 1999
Perfect distractiv, Victoria Comnea, 1999
Perfida îmbrățișare a mării, Mircea Novac, 2000
Perfuzia (foileton), Alexandru Sava, 1999
Pergamentul diafan, Ioan Petru Culianu, 1993
Pericol în amonte, Ion Aramă, 1990
Periferie, Constantin Barcaroiu, 1935
Perimetrul zero, Oana (Ioana) Orlea, 1991
Perla Diavolului, Vasile Mănuceanu, 1976
Permis de conducere, Luminița Petru, 1998
Personalul de Giurgiu, Constantin Coman, 1936
Pescarii, C. Ardeleanu, 1934
Pescărușul (fragmentar), Dana Lizac, 1990
Pescărușul alb, Constantin Chiriță, 1969

Pescărușul albastru (fragmentar), Radu Theodoru, 1957
Pescuit de păstrăvi vinerea, Tudor Daneș, 1985
Pescuitorul de bureți, Panait Istrati, 1940
Peste toate înălțimile, Emilian Bălănoiu, 1987
Peștele cel mic, Ion Lilă, 1983
Peștera ielelor (fragmentar), Crișan Constantin, 1982
Peștera oglinzilor, Rodica Iulian, 1991
Petra, Marius Iosif, 2000
Petre Pârcălabul, I.C. Vissarion, 1921
Petrecere la Mirmidon, Mircea Palaghiu, 1979
(*Petrecerea*), Bogdan Teodorescu, 1988
Petrecerea, Horia Pătrașcu, 1982
Petru Arbore, Eugen Relgis, 1924
Petru Cazacul (foileton), Iosif Popescu, 1879
Petru Cercel, Al. Cartojan, 1941
Petru Rareș, principele Moldaviei, Atanase Marian Marienescu, 1862
Petru-Vodă Rareș, Adrian Pascu, 1939
Peștitoarea, G.M. Amza, 1938
Phreeria, Mihail Grămescu, 1991
Piatra de încercare (cu titlu schimbat: *Capcane și visuri*), Anghel Dumbrăveanu, 1976
Piatra de încercare, Lucian Boz, 2000
(*Piatra de pe inimă*), Aurel Turcuș, 1984
(*Piatra din albia râului*), Iosif Bâta, 1973
Piatra neagră, George Acsinteanu, 1930
Piatra Soarelui, Olimpiu Nușfelean, 1987
Piatra Șoimului, Ion Muscalu, 1991
Piatră și zăpadă, Cornel Ionescu, 1972
Pichetul în alarmă, Ștefan Berciu, 1976
Pictor de duminică, Petru Vintilă, 1983
Pielea îngerului negru, Const. Rîuleț, 1934
Pierdut!..., I. Constantinescu-Pion, 1908
(*Pietre albe*), Janin Condeescu, 1967
Pietre la țărm, Ioana Orlea, 1972
Pietrele acestei case, Alexei Rudeanu, 1975
Pietrele din lună, Monica Săvulescu, 1984
Pietrele, Gheorghe Schwartz, 1978
Pildele lui Solomon, v. *Arcana*, Florin Marincea-Crângeanu, 2000
Pilotul domnișoarei Eveline, Constantin Coman, 1934
Pinii de pe Golna, Teohar Mihadaș, 1993
Pinocchio detectiv, Mihai Axente (Maria Arsene), 1948
Pintea Viteazul, Dumitru Mureșan, Vasile Gaftone, 1970
Pion contra Nebun, Ioan Neamțu, 1999
(*Pioneze în lumea de vise*), Elefterie Voiculescu, 1970
(*Piramida*), Eugen Dorcescu, 1976
Piramida, Alecu Ivan Ghilia, 1995
Piratii în acțiune, Ion Bodunescu, 1974
Pisica brună cu dungi albastre (fragmentar), Constantin Theodor, 1935
Pisica de Eritreea, Ștefan Damian, 1986
Pisica ruptă, Mircea Daneliuc, 1997
Pisicarul, Ilie Ighel, 1892
Pisicile preasfântului, Gh. I. Boghiu, 1932
Pistruiatul, Francisc Munteanu, 1976
(*Pita cea nouă*), Virgil Birou, 1947
Piticii își puneau țărână-n cap, Tudor Gherman, 1995
Placebo, Mircea Săndulescu, 1983
Plan diabolic, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1974
(*Planeta cu maci*), Octavian Georgescu, 1982
Planeta fără memorie, Corneliu Omescu, 1978
Planeta lui Orim, Dumitru Vacariu, 1999
Planeta Tokyo, Claudia Golea, 1998
Planeta fantomelor albastre (titlul inițial: *Planeta Umbrelelor Albastre*), Romulus Bărbulescu, George Anania, 1969
Planeta Umbrelelor Albastre (cu titlu schimbat: *Planeta fantomelor albastre*), Romulus Bărbulescu, George Anania, 1969
Planetă de adolescent, Iuliu Rațiu, 1967
Planul bizantin, v. *Vulturul*, Radu Theodoru, 1972
Planul înclinat (fragmentar), Alexandru Deal, 1979
Platforma, Voicu Bugariu, 1988
Platonia, Mirela Roznoveanu, 1999
Playback, Stelian Tănase, 1995
Plăceri interzise, I. Drăgănescu, 1994
Plăcerile jocului, Chiril Tricolici, 1990
Plăcerile riscului, Chiril Tricolici, 1991
(*Plăpânda pasăre neagră*), Zaharia Stancu, 1988
Plâng, iubite prinț, Cristina Tacoi, 1984
Plânge o țigancă, Mihail Bădescu, 1942
Plângerea lui Dracula, Corneliu Leu, 1977
Plâns peste milenii (fragmentar), George Mihail Zamfirescu, 1931
Plec la facultate, Nicuță Tănase, 1964
Plecarea cavalerilor, Vasile Băran, 1986
Plecarea lui Lică Ciocârlan, B. Vasile Malschi, 1981
Plecarea Vlașinilor, Ioana Postelnicu, 1964
Plecat fără adresă, Cezar Petrescu, 1932
Plecat-am nouă din Vaslui, Nicolae Tăutu, 1969
Plexul solar, Ștefan Iureș, 1977
Plicul negru, Norman Manea, 1986
Ploaia de nisip, Aurel Gheorghe Ardeleanu, 1982
Ploaia de stele, George Anania, 1969
Ploile de dincolo de vreme, Dumitru Radu Popescu, 1976
(*Ploua peste Dunăre*), G.D. Iacob, 1974
Plozii lui Kukuruz (fragmentar), Emil Rozen, 1931
Plus sau minus infinitul, Ștefan Oprea, 1978
Plus-minus o zi, Sorin Preda, 1988
Pluta Meduzei (fragmentar), Paul Eugen Banciu, 1980
Pluta Meduzei, Vasile Băran, 1982
Plutind avan pe marea cea adâncă..., Constantin Novac, 1987
Plutind între două lumi, Sextilia Popa, 1997

Plutonul de execuție, Ecaterina Matache, 1987
Poarta zorilor, Gheorghe Văduva, 1990
Poartă-ți crucea, Barbu Delescu, 1935
Podul aerian, Marian Popa, 1981
Podul amintirilor, Ieronim Șerbu, 1963
Podul de vise, Areta Șandru, 1989
Podul dinspre ziuă (fragmentar), George Chirilă, 1971
Podul, Daniel Drăgan, 1982
Podul, Mircea Damaschin, 1995
(*Podul*), Nicolae Pârvu, 1959
Poduri de dragoste (fragmentar), Mihail Harea, 1994
Poduri suspendate, C.I. Bogdan, 1982
Poeni, Georgeta Mircea Cancicov, 1938
Poet-Poetă, Nelly (N.D. Cocea), 1898
Poezia timpului, C. Manolache, 1947
Poftiți... la moarte, Elefterie Negel, 1942
Poiana sângerului, Clitus Constantinescu, 1943
Poienița dragostii (fragmentar), Ion Marin Băcanu, 1935
Polca pe furate, Mihail Celarianu, 1933
Poligonul cu trandafiri, Ion Aramă, 1987
Polul intangibil, Dinu Moroianu, 1958
Pomul cu zdrențe, Dan D. Dobrescu, 1939
Pomul cunoașterii, Traian Liviu Birăescu, 1983
Pomul vieții, Ion Gheție, 1987
Pont des Arts, Dumitru Țepeneag, 1999
Pontice, Paul Georgescu, 1987
Pontiful, Henriette Yvonne Stahl, 1972
Popa Man, Ion Agârbiceanu, 1920
Popas în Madagascar, Radu Theodoru, 1967
Popasul, Octavian Simu, 1975
Popescu E. Napoleon, Ștefan Goanță, 1999
(*Porcul pe mare*), Vasile Petre Fati, 1992
Porno-politica, George Bănică, 1992
Portocale pentru vinovați, Florin Bănescu, 1982
Portret de familie cu crizanteme, Mircea Marian, 1993
(*Portret neterminat*), Constantin Cioroiu, 1997
Portretele au coborât din rame, v. *Triptic*, Lucia Demetrius, 1983
Portretul dragostei, Alexandru Mitru, 1989
(*Portretul unei femei*), Corneliu Rădulescu, 1977
(*Portretul*), Anton Breitenhofer, 1981
(*Portretul*), Constantin Abăluță, 1992
Portretul, Platon Pardău, 1986
Portul pustiu, Iosif Petran, 1997
Porți deschise, v. *Un anotimp pentru fiecare*, Constantin Cubleșan, 1986
Porți fără număr, Octav Dessila, 1945
Porți spre eternitate, Elena Radu, 1997
Porțile dimineții, Antoaneta Pop Giuvara, 1989
Porțile lui Vama Catarama, Mihai Pruteanu, 1970
Porțile serii, Tudor Vlad, 1987
Porțile verii, Tudor Cristea, 1989
Porțile, Veronica Porumbacu, 1968
Porumbeii, Ivan Deneș, 1966
(*Porumbelul jucăuș*), Aurel Leon, 1962
Porumbelul zboară!..., Dumitru Țepeneag, 1997
Porunca blestemului, Petre Ioniță, 1999
Porunca inimii, Sandu Teleajen, 1933
Posada 1330, Emanuel Copăcianu, 1995
Poștalionul din vis, Paul Miron, 1999
Poștalionul reformaților, Gheorghe Nicolaescu, 1983
Poteci fără întoarcere, Dumitru Vacariu, 1987
Potirul sfântului Pancrațiu, Nicolae-Paul Mihail, 1971
(*Povara anotimpului*), Rodica Ursuleac, 2000
Povara bunătății noastre, Ion Druță, 1992
Povara recunoștinței, C. Manolache, 1944
Poveste contemporană, Gheorghe Movilă, 1975
(*Poveste cu început și sfârșit*), Ștefan Dragu, 1938
Poveste cu năluci, Ion Vlasiu, 1941
Poveste cu țigani, Lenid M. Arcade, 1991
Poveste de dragoste cu Andra Cantuniari, Mircea Marian, 1978
Poveste de dragoste, Dan-Ion Vlad, 1975
Poveste de dragoste, Ieronim Șerbu, 1951
Poveste de dragoste, Remus Luca, 1962
Poveste de dragoste, Romulus Cojocaru, 1988
Poveste de iarnă, Mihaela Monoranu, 1985
Poveste de iarnă, Mihai Zamfir, 1987
Poveste imorală, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1998
(*Poveste în oglindă*), Octavian Simu, 1989
Povestea femeii care a născut (fragmentar), Otilia Ghimpu, 1927
Povestea florilor de primăvară, Viorica Toroceanu, 1943
Povestea Ioanei, Cicerone Theodorescu, 1963
Povestea Marelui Brigand, Petru Cimpoeșu, 2000
Povestea Micaporei, Ion Bodunescu, 1979
Povestea minunatelor călătorii, Ion M. Dumitru, 1972
Povestea profesorului Marian, Vasile Șerban, 1988
Povestea unei Domnițe și a unui boem (foileton), Eliad Colțan, 1930
Povestea unei fete, Ion Pas, 1927
Povestea unei mame, A.G. Vaida, 1957
Povestea unui debut, Corneliu Omescu, 1986
Povestea unui mic cercetaș (titlul inițial: *Războiul micului cercetaș*), Marin Lungu, 1980
Povești în doi, Oana Cătina, 1985
Povești pentru fotoliu, Oana Cătina, 1983
Praful și pulberea, Dan Ghițescu, 1992
Pragul de argint, Iulius Preda, 1989
Pragul de sus, Monica Săvulescu, 1980
Pragul, Titus Suciu, 1986
Pragurile, Mircea Constant, 1969
Prăbușirea muntelui Oarba, Tudor Ștefănescu, 1981
Prăbușirea, Ion Agârbiceanu, 1997
Prăbușiri (fragmentar), Al. Bădăuță, 1928

Prăbușiri (fragmentar), C. Iacint, 1942
(*Prăbușiri*), Sarina Cassvan-Pas, 1926
Prăbușiri creatoare, v. *Petru Arbore*, Eugen Relgis, 1924
(*Prăbușiri și înălțări*), I. Peltz, 1960
Prăpastia (fragmentar), Doina Bucur (Florica Eug. Ionescu), 1936
Prăpastia (fragmentar), Ion Agârbiceanu, 1944
Prăpădul Solobodei, Eusebiu Camilar, 1943
Prăpădul, C. Călătorescu-Radomir, 1934
Prăvale-Baba, Ionel Teodoreanu, 1939
Prăvălia diavolului, Mircea Streinul, 1942
Prea cald pentru luna mai, Petre Sălcudeanu, 1967
Prea târziu, Răsvan Popescu, 1996
Prea târziu…, Doru Popovici, 1979
Preavizul, Ion V. Strătescu, 1984
Precum fumul, Radu Anton Roman, 1996
Preludiul, v. *Biografie de război*, Radu Theodoru, 1983
Premieră de gală, Ștefan Popescu, 1957
Preot fără voie, Damian Stănoiu, 1943
Presimțirea zăpezilor, Al. Simion, 1967
Presimțirile, Daniel Drăgan, 1989
Președintele (fragmentar), Gheorghe Secheșan, 1990
Prețul dragostei, al credinței și al urii, Corneliu Leu, 1976
Prețul durerii, Dorel Boambă, 1994
Prețul lucidității, Elena Gronov-Marinescu, 1996
Prețul nemărturisit al zilelor, Elena Gronov-Marinescu, 1978
Prețul singurătății, Eugenia Tudor-Anton, 1981
Prețul supraviețuirii, Șerban Dinger, 1999
Prețul tăcerii, Ștefan Berciu, 1974
Prețul unei greșeli, Sabin Bodea, 1997
(*Prezentul n-are relief*), Stelian Tănase, 1993
Pribeagul, Lola Stere-Chiracu, 1974
Pribegi în țară răpită, Dumitru C. Moruzi, 1912
Pribegi, noi visam, Nicolae Damian, 1973
Pribegind prin deșert, I.I. Stoican, 1923
Pricoliciul (fragmentar), Adrian Hurmuz, 1936
(*Priculiciul*), Iulian Neacșu, 1989
Prietenie, v. *Din zbuciumul vieții*, Dinu Clucerul, 1922
Prietenii din București (fragmentar), Horia Furtună, 1935
Prietenii lui Ștefănuț, Eugenia Popa-Cohuț, 1984
(*Prietenii*), A. Frango, 1895
Prietenii (fragmentar), Tudor Teodorescu-Branișteș, 1983
Prieteniile lui Miron, Eugen Relgis, 1934
Prietenul meu, Andrei, Toma G. Rocneanu, 1999
Prietenul meu, vântul, Clara Nicollet, 1999
Prietenul nostru Allan, Nicolae Minei, 1951
Prietenul pe care-l caut pretutindeni, Ion Arieșanu, 1975
Prima carte pentru orga de buzunar (fragmentar), Antoaneta C. Iordache, 1982
Prima dragoste (fragmentar), Iulian Neacșu, 1980
Prima oră a dimineții, Petru Vintilă, 1983
Prima zi după întemeiere, Ion Chiric, 1983
Prima-Vera, Tinu Pârvulescu, 1995
Primăvara apele vin mari, Tudor Teodorescu-Branișteș, 1960
Primăvara în țara fagilor, Iulian Vesper, 1938
Primăvara pe Târnave, Lucia Demetrius, 1960
Primăvara printre statuile noastre, Vladimir Cinezan, 1994
Primăvara tuturor, B. Pandelea, 1985
Primăvară în infern, Stelian Păun, 1981
Primăvară timpurie (cu titlu schimbat: *Focul roșu*), Aurel Mihale, 1969
Primejdia avea ochi frumoși, Antița Augustopoulos-Jucan, 1982
Primejdia, Dumitru Corbea, 1976
Primii și ultimii pași, Gh. Brăescu, 1938
Primul rănit, N.D. Popescu, 1890
Primul tren spre Craiova, Corneliu Vasile, 1999
Primul trimestru, Laurențiu Cerneț, 1983
Prin ce se deosebește această noapte?, B. Elvin, 1977
(*Prin ceață*), Lucreția Dăscălescu, 1938
Prin defileu, Corneliu Rădulescu, 1975
Prin fumul calumetului, Ana Luca, 1927
Prin labirint, Gheorghe Buzoianu, 1986
(*Prin locurile morții*), C. Nedelescu-Zlotești, 1925
Prin rotogoalele de fum, Ion Talpă, 1937
Prin văile Moldovei, Theodor G. Emandi, 1940
Prin viață a trecut Craiova, Dane H. Jepherime, 1936
Princepele, Eugen Barbu, 1969
Princesa (foileton), Ion Drânceanu, 1893
Principesa Moruzof, Victor Eftimiu, 1925
Principiul stărilor comunicante (fragmentar), Marcel Tohotan, 1992
Prinderea lui Iancu Jianu căpitanul de haiduci, N.D. Popescu, 1916
(*Prinderea*), Vitalie Munteanu, 1984
Prindeți vulpile, Petre Anghel, 1978
Prins în capcană, Eugen Zehan, 1989
Prins, Petru Popescu, 1969
Printre spini, Mihai Fătu, 1987
Printre șătrari, Valeriu Anghel, 1998
Prințesa Dactilo, Allan Lee, 1933
Prințesa din Șega, Francisc Munteanu, 1985
Prințesa în crinolină, Mărgărita Miller-Verghi, 1946
Prințesa migrenelor (fragmentar), Romulus Dianu, 1932
Prințul Constantin, Stelian Gruia, 1995
Prințul de aur, Constantin Cuza, 1971
Prințul Dimitrie (foileton), George Allan (Mite Kremnitz), 1883
Prințul Ghica, Dana Dumitriu, 1982
Prințul marelui puțin, Damian Ureche, 1971

Prințul, Tudor Teodorescu-Branișteș, 1944
Prioritate zero, Doru Tătar, 1990
Prisma, Ștefan Damian, 1982
Prisonierul român de la Plevna, N.D. Popescu, 1879
Prispa de lut, Elefterie Voiculescu, 1984
Prispa Vraciului, I. Șt. Ioachimescu, 1934
Privighetoarea arsă, Mircea Cavadia, 2000
Privighetoarea de ziuă, Radu Tudoran, 1986
Privilegiu, Maria-Luiza Cristescu, 1987
Privind peste umăr, Laurențiu Cerneț, 1990
Privind spre steaua iubirii, Vasile Preda, 1989
Privire clandestină, Ioan Nești, 1996
Prizonier în Europa, Alex Mihai Stoenescu, 1998
Prizonier la nouă ani, Ion Grecea, 1973
Prizonieră în oglindă, Lidia Vianu, 1993
Prizonieră la Cantemir Bey, Dumitru Moraru-Slivna, 1947
Prizonierii, Iacob Mihail Grigoriu, 1939
Prizonierul deșertului, Octavian Simu, 1985
Prizonierul fără nume, Gheorghe Ivănoiu, 1986
Prizonierul speranțelor, Olimpian Ungherea, 1983
Proba tăcerii, Gheorghe Săsărman, 1965
(*Problemata*), Ion Topolog, 1995
„*Probleme personale”*, Horia Panaitescu, 1974
Proces în recurs, Ion Brad, 1988
Proces, Ion Biberi, 1935
(*Procesiunea de păpuși*), Camelia Leonte, 1985
Procesul boierului Christache (foileton), Vladimir A. Macedonski, 1888
Procesul lui Socrate, George Bălan, 1993
Procesul manechinelor, Ștefan Oprea, 1974
Procesul unui intelectual, Alexandru Prundea, 1994
Procesul, Gheorghe Schwartz, 1996
Proces-verbal al unei crime, Ovidiu Genaru, 1998
Procurorii, v. *Amfitrion*, Nicolae Breban, 1994
Procurorul face recurs, Ioan Iancu, 1975
Profesionistul, George Arion, 1985
Profesoara și gardianul, Constantin Vremuleț, 1998
Profesorii, Ion Culiță Ușurelu, 1997
Profesorul de dans, Florian Grecea, 1974
Profesorul de frig, Emil Lungeanu, 2000
Profeți și paiațe, Emil Dorian, 1930
Profil pierdut, Victoria Dragu, 1988
Progresia Diana, Vasile Andru, 1987
Proiect de jucărie (fragmentar), Andrei Paul, 1994
(*Prolog*), Constant C. Cristea, 1927
Prolog: Smaragda Theodorovna, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1931
Promoția 1907 (foileton), Theodor Râșcanu, 1935
Proprietatea și posesiunea, Petru Dumitriu, 1991
Proscrisul, Cicerone Sbanțu, 1991
Prostituata, Aurel Iorgulescu, 1899
Provizorat (fragmentar), Gabriela Adamești eanu, 1992
Provocatorul, Bujor Nedelcovici, 1997
Pruncucigașa (foileton), M.B., 1896
Psalmii lui David, v. *Arcana*, Florin Marincea-Crângeanu, 2000
Pseudonimul, Ștefan Berciu, 1978
(*Psihostasia*), Alina Mungiu, 1990
Psylla (foileton), Zamfir C. Arbore, 1893
Pui de lele, I. Peltz, 1937
Puii de urs nu merg cu automobilul, Florentin Popescu, 1989
(*Puii șopârlelor captive*), Romulus Guga, 1989
Pui de cuc (fragmentar), Theodor Râșcanu, 1936
Pumnul și palma, Dumitru Popescu, 1980
Punctul mort, Constantin Novac, 1996
Punte, Tudor Țopa, 1985
Puntea din vale, Al. Raicu, 1948
Puntea, Dumitru Corbea, 1963
Purcelul care-a ajuns boier, Radu Tudoran, 1945
Purgatoriul iubirii, Ion Chiric, 1993
Purgatoriul, Corneliu Moldovanu, 1922
Pussy (foileton), Ion Cantemir, 1926
Pustiul roșu, George Ionașcu, 1942
Pustnicul și ucenicul său, Ion Agârbiceanu, 1938
Pustnicul (fragmentar), Mihail Kogălniceanu (Valberg Graf), 1844
Pușcăriașul, Laurențiu Dumitrescu, 1996
Puștoaica, Corneliu Omescu, 1966
Puterea anticipației, Nicolae Rizeanu, 1999
Puterea destinului, N.G. Rădulescu-Niger, 1914
Puterea dragostei, Elena Vasile, 1993
Puterea dragostei, Sextilia Popa, 1999
Puterea științei sau Cum a fost „omorât” războiul european, Victor Anestin, 1916
Puterea voinței, Maria Oprescu, 1942
Puterea, Corneliu Leu, 1964
Puterea (fragmentar), Titus Popovici, 1965
Puterile credinței, Mihail Pricopie, 1943
Putregaiul, Gheorghe Chiper, 1937
Pygmalion, Grigori M. Sturdza, 1932

Q

Quinta spartă, Pavel Coruț, 1993
Quo vadis, Domine?, Mihai Sin, 1993
Quod sau Codul penal romanțat, Nelu Ionescu, 1977
Quousque tandem…?, Tudor Luchian-Tudora, 1997

R

R.Z., Terente Robert, 1982
*Raabi Haies Refu*l, Petru Manoliu, 1936
Racheta albă, Ludovic Roman, 1975
Racul, Alexandru Ivasiuc, 1976

Racul, Oltea Alexandru, 1970
Rada – sora haiducilor, Șerban Nedelcu, 1970
Radio Donau nu mai transmite, Ion Gh. Pană, 1975
Radu al III-lea cel Frumos, N.D. Popescu, 1864
Radu al VII-lea de la Afumați (*1521–1529*) (fragmentar), N.D. Popescu, 1885
Radu Anghel, N.D. Popescu, 1893
Radu Buzescu (cu titlu schimbat: *Radu Buzescu sau Han Tătarul*), Ioan Dumitrescu, 1858
Radu Buzescu sau Han Tătarul (titlul inițial: *Radu Buzescu*), Ioan Dumitrescu, 1878
Radu de la Afumați, Emanoil Manoliu, 1982
Radu de la Pitești (foileton), I.C. Fundescu, 1890
Radul al VII-lea de la Afumați, H. Buvelot, S. Andronic, 1846
Raiul inocenților, Lidia Stăniloae, 1992
Raiul nemernicilor, Vasile Gavrilescu, 1991
Raiul răspopiților (cu titlu schimbat: *În umbra castelului*), Ion Brad, 1978
Raiul șobolanilor, Gheorghe Truță, 1999
Raluca, Mihail Axente, 1935
Ramayana, Mircea Cojocaru, 1970
Ramă fără tablou (fragmentar), Ion Olteanu, 1998
(*Ramira*), Emil Rațiu, 1998
Rana statuilor, Ioan Dan Nicolescu, 1977
Ranele națiunii, Iosif Vulcan, 1876
Rănița grea a iubirii, Vasile Băran, 1985
Rapidul de noapte (fragmentar), Liviu Bratoloveanu, 1954
Raport cu Suzana (foileton), Ștefan Agopian, 1990
Raport de gardă, Nicolae Necula, 1993
Rapsodia fatalismului (fragmentar), Dim. Batova, 1936
Rapsodie albastră, Ion Aramă, 1971
Rasputin (cu titlu schimbat: *Bestia mistică*), Victor Eftimiu, 1920
Rasputin, Felix Aderca, 1929
Ratații, Adalbert Sukup, 1936
Ratații, Dan-George Zavulovici, 1998
Razzar, Ovidiu Pecican, Alexandru Pecican, 1999
Răbdarea pietrelor, Gligor Hașa, 1987
Răbojul lui Sf. Petre, Ion Agârbiceanu, 1934
Rădăcini adânci, Ioan Neamțu, 1996
Rădăcini, C. Gane, 1946
Rădăcini, Dumitru Mircea, 1990
Rădăcini, Hortensia Papadat-Bengescu, 1938
Rădăcinile bucuriei, Ieronim Șerbu, 1954
Rădăcinile casei, Octavian Simu, 1978
Rădăcinile focului (fragmentar), Ben Corlaciu, 1949
Rădăcinile sunt amare, Zaharia Stancu, 1958
Răfuiala, Mircea Vasiliu, 1997
Răfuială în oraș, Dorin Spineanu (semnat Michael Despineano), 1992
(*Răfuieli*), Dumitru Mircea, 1949
Rămas-bun (cu titlu schimbat: *Rămas-bun casei părintești*), Ileana Vulpescu, 1975
Rămas-bun casei părintești (titlul inițial: *Rămas-bun*), Ileana Vulpescu, 1990
Rămas-bun, dona Machel (fragmentar), Haralambie Bârzan, 1984
Rămășag pe un sărut, Cornel Călugăru, 1990
Rămășagul, Ion Lazu, 1982
Rănile soldaților învingători, Corneliu Leu, 1985
Răpirea (fragmentar), Paul Anghel, 1990
Răpirea celor două fetițe, Moș Nae (N. Batzaria), 1935
Răpirea sabinelor, Ștefan P. Alexandru, 1991
Răpirea ucenicului nevrăjitor, Nicuță Tănase, 1976
Răsărit de soare, v. *În lumea Mediteranei*, Panait Istrati, 1936
Răscoala cea mare, v. *Zile și nopți în furtună*, B. Jordan, 1961
Răscoala iobagilor (cu titlu schimbat: *Războiul iobagilor*), I.D. Mușat, 1951
Răscoala, Liviu Rebreanu, 1932
Răscruce, Al. Gr. Piepteanu, 1937
Răsculații (fragmentar), I. Corvinaș, 1909
Răsculații, I.C. Vissarion, 1959
Răsfățat și amenințat, Alex Sonneberger, 1998
Răspântia lui Mefistofele, Gh. Ch. Dumitrescu, 1934
(*Răspântia*), Ene Stanciu, 1947
Răspântie (fragmentar), Dinu Alexandrescu, 1946
Răspântii, Tudor Luchian-Tudora, 1999
Răspântiile durerii, Carl Stifter, 1993
Răspuns la post-restant, George Șovu, 1981
Răstignirea (fragmentar), Corneliu Ifrim, 1993
Răstigniții!..., Petre Bellu, 1941
Răsucirea, Romulus Fabian, 1980
Rătăcind prin necunoscut, Mircea Novac, 1986
Rătăcire (*Strein în țara lui...*), N. Rădulescu-Niger, 1900
Rătăcire, Aida Vrioni, 1923
Rătăcire, Ioan Adam, 1902
Rătăcire, Mariana Șora, 1995
Rătăcirea Domnului, Marius Tupan, 1999
Rătăcirea lui Ion Vancea, Al. Popescu-Telega, 1926
Rătăciri de duminică (fragmentar), Costache Anton, 1970
Rătăciri de duminică, Ion Velican, 1969
(*Rătăcit în Fraktalia*), Valentin Vasilescu, 1999
Război cu bunica, V. Teodoru-Doru, 1936
Război cu zurgălăi, Constantin Apostol, 1971
Război fără arme, Mike Hassel, 2000
Război în ceruri, Pavel Coruț, 1999
Război și biruință, Mihail Dragomirescu, 1936
Război și dragoste, Gheorghe Suciu, 1982
Războieni, Petru Rezuș, 1980
Războiul amintirilor, Virgil Duda, 1981
Războiul celor două roze (fragmentar), Paul Constant, 1943

Războiul dintre haiduci și ruși, N.D. Popescu, 1892
Războiul iobagilor (titlul inițial: *Răscoala iobagilor*), I.D. Mușat, 1956
Războiul lui Ion Săracu, Cezar Petrescu, 1945
Războiul lui Kuno (fragmentar), Radu Macrinici, 1996
Războiul lui Vasile Vodă Cannano, Valentin Berbecaru, 1978
Războiul micului cercetaș (cu tilu schimbat: *Povestea unui mic cercetaș*), Marin Lungu, 1977
Războiul micului Tristan, Mircea Gesticone, 1937
Războiul păcii (fragmentar), D. Logofătu, 1936
Războiul scoicilor (fragmentar), Constantin Cioroiu, 1997
„*Războiul tăcut"* O. Goga, M. Stan, 1979
Războiul undelor, Eugen Barbu, Nicolae-Paul Mihail, 1974
Războiul zeilor, Pavel Coruț, 1998
Războiul, Victor Lem, 1996
Răzbunare ratată, Horia Ungureanu, 1982
Răzbunarea colierului, Amelia Neacșu, 1999
Răzbunarea gemenilor, Gligor Hașa, 2000
Răzbunarea lui Anastase, Ciru Oeconomu, 1896
Răzbunarea lui Ionuț (titlul inițial: *Johnny Boambă*), Theodor Constantin, 1980
Răzbunarea Ofeliei, Ion Ochinciuc, 1967
Răzbunarea unui fiu (foileton), I. Cormănescu, 1901
Răzbunarea, Florica Barbul, 1998
Răzbunarea, Ștefan I. Popescu, 1924
Răzbunătoarea fetelor (în fascicule), N. Arcaș, 1932
Răzvrătire, Mayca Savu, 1936
Răzvrătitul, Sabin Velican, 1995
Răzvrătitul Toderiță (fragmentar), Theodor Râșcanu, 1947
Râia, Paul Constant, 1936
Râpa, Lascăr Dinulescu, 1983
Râul fără nume, Rodica Moldoveanu, 1989
Râul fierbinte, Alexandru Șahighian, 1965
Râul tăcut, Corneliu Ștefan, 1999
Reacția (fragmentar), Angela Filip, 1984
Rebeliune în Cosmos, Constantin Cozmuc, 1992
Rechinii, Petre Trăilă, 1996
Rechinul, Profira Sadoveanu, 1987
Reciful, Paul Eugen Banciu, 1979
Recucerirea dragostei, Vasile Băran, 1987
Recunoașterea îndepărtată, v. *Biografie de război*, Radu Theodoru, 1981
Recurs la joc secund, Lucian Alecsa, 1999
Recurs pentru memorie, Elena Gronov-Marinescu, 1985
(*Recviem pentru Clara*), Mihai Pelin, 1967
Recviem pentru nebuni și bestii, Augustin Buzura, 1999
Recviem pentru vii, Alecu Ivan Ghilia, 1972
Recviem rustic, Ion Lungu, 1973
Redingota, Mircea Horia Simionescu, 1984
Refractar (fragmentar), D. Negreanu, 1900
Refugiați în singurătate, Ion Grigoroiu, 1994
Refugii, Augustin Buzura, 1984
Regăsire, Elena Gronov-Marinescu, 1975
Regăsire, George Nestor, 1984
Regăsirea, Lydia Lascu-Mocanu, 1979
Regăsiri în timp, Toader Ungureanu, 2000
Regele Andrei Iacobi (fragmentar), Romulus Dianu, 1933
Regele făr' de coroană, Panait Macri, 1885
Regele Myr, N. Papadopol, 1937
Regele Palaelibus, I. Ludo, 1957
Regele pălăriilor, Ion Lungu, 1967
Regele pungașilor. Memoriile lui Manolescu. Falsul principe Lahovary (în fascicule), 1906
Regele sperietorilor de ciori, Adrian Costache, 1997
Regimentul 3 (fragmentar), Nicolae Cantonieru, 1934
Regina de abanos, Radu Theodoru, 1970
Regina Elisabeta, Dan Marius Drăgan, 1996
Regina Neagră sau Viață contra iubire, Alexandru Doboș, 1995
Regina sânzienelor, Zvezdomir Marinov, 1994
Regina străzii, Gabriela Melinescu, 1997
Regină un an, I. Doru, 1930
Regula jocului, Alexandru Gavrilă, 1991
Regula paralelogramului, Alexandra Stănescu, 1983
Reîncarnarea iubirii, Lydia Fadei, 1999
Reîntâlnire neașteptată, Mircea Pospai, 1985
Reîntoarcerea „Păianjenului", Radu Nor, 1971
Reîntoarcerea învinsului, Constantin Georgescu, 1980
Reîntoarcerea posibilă, Sorin Titel, 1966
Reîntoarcerea, Francisc Munteanu, 1967
Reîntoarcerea, Suzana Bulfinski, 1931
Reîntoarceri, Valer Chioreanu, 1987
Reluare cu încetinitorul, Tudor Călin Zarojanu, 1997
Remember, Ioana Postelnicu, 1994
Remora, Paul Eugen Banciu, 1998
Rendez-vous cu moartea, Iosif Vianu, 1992
Replici amare, v. *Nu*, Mihai Fotache, 1991
Reporter de cursă lungă, Nicolae Holban, 1983
Reporter sentimental, Nicolae Holban, 1981
Reportofonul Panasonic (fragmentar), Jolán Benedek, 1996
Reptila, Liviu Bratoloveanu, 1975
Republica disperaților, G.M. Vlădescu, 1935
Requiem, George Cușnarencu, 1998
Restaurant-expres, Tudor Băran, 1981
(*Restriște*), Silviu Cernea, 1935
Retragerea fără torțe, Radu Tudoran, 1982
Retragerea, Șt. Zeletin, 1926
Retrăire, Constantin Răsvan, 1997
Revanșa Dorei, Marin Bulugea, 2000
(*Revanșa unui învins*), Marius Tupan, 1995

Revanșă târzie, Ion Bucheru, 1988
(*Revederi*), Gheorghe Apolzani, 1947
Revelația, Alexandru Cristea, 2000
Revelație pe Amazon, Petru Popescu, 1993
Revelion '45, Haralamb Zincă, 1989
Revelion 214, Ion Bodunescu, 1973
Revelion la vamă, Silvia Zabarcencu, 1985
Revelionul, Paul Georgescu, 1977
Reversul medaliei, Nicolae Mărgeanu, 1979
Revizori și inspectori, B. Jordan, V. Munteanu, 1936
Revolta sexelor, I. Gabriel, 1936
Revolte, Felix Aderca, 1945
Revoluția, Dinu Nicodin, 1943
(*Revoluția*), Teodor Murășanu, 1930
Revoluția de la Tatar-Bunar (fragmentar), Geo Bogza, 1934
Revoluția din Pârlești (foileton), Ioan Slavici, 1873
Revoluție culturală, Leonid M. Arcade, 1996
Revoluțiunea română din anul 1848 – Mușătoiul, Al. Pelimon, 1868
Rezerva specială, Platon Pardău, 1984
Rezervația de oameni, Ion Soare, 1996
Rezervația de zebre, Petru Păcurariu, 1998
Ridicarea în genunchi, Alexandru Uiuiu, 1999
Ridică-te și mergi, Doru Davidovici, 1991
Ringo, celebrul câine polițist, Traian Tandin, 1992
Ringul, Andrian Munțiu, 1971
Rio Bravo (în fascicule), Niculae Frânculescu, 1990
Rio Jim împotriva lui Doc Holliday (foileton), Leonida Neamțu, 1978
Riposta, Mira Preda, 1989
Riscul iubirii, Mitică Leuștean, 1995
(*Riscurile meseriei*), Ioan Florin Stanciu, 1990
Risipitorii, Marin Preda, 1962
Ristea împărat, Romulus Cojocaru, 1984
Ritual alb, Nicoleta Olimpia Gherghel, 1991
Ritualul nopții, Dan Stanca, 1998
Rivala, Domnica Gârneață, 1991
Roagă-mă orice, Ilie Tănăsache, 1986
Roata fără sfârșit, Radu Selejan, 1984
Roata lumii, Radu Ciobanu, 1988
Roata norocului, Constantin Chiriță, 1965
Roata, Petru Vintilă, 1984
Robi pe Uranus, Ioan Popa, 1992
Robia banului, Sofia Nădejde, 1906
Robii albi sau Suferințele emigranților în America (foileton), 1910
Robii destinului, Sabin Velican, 1998
Robii pământului (cu titlu schimbat: *O iubire*), Eugen Todie, 1913
Robii, Gheorghe Iordache, 1937
Robinson în Țara Românească, Ion Gorun (Al. I. Hodoș), 1904
Robinson și inocenții, Irina Grigorescu, 1971
Robinsoni pe planeta oceanelor, I.M. Ștefan, Radu Nor, 1958
Robotul sentimental, Ștefan Tita, 1972
Robotul, Constantin Ovezea, 1991
Roboțel, Mircea Mohor, 1961
Robul, Dem. Theodorescu, 1937
Rocada morții, Alexandru-Șerban Bucescu, 2000
Rocada, Titus Andrei, 1976
Rochia de dantelă vișinie, Angela Radu, 1984
Rochia de mireasă, Magdalena Crișan Pereverza, 2000
Rock & Depeche, Ioan-Mihai Cochinescu, 1993
Rodeo, Vasile Sălăjan, 1983
Rogojina, Mircea Damian, 1945
Rolls-Royce, Chiril Tricolici, 1976
Roma în flăcări, George Papazolescu, 1992
Roman de citit în tren, Dumitru Țepeneag, 1993
Roman din dragoste, Maria-Luiza Cristescu, 1977
Roman fără titlu, Gh. Dem. Andreescu, 1941
Roman intim, Paul Goma, 1999
Roman în iad, Eliza Mârzescu, 1947
Romantica, Constantin Chiriță, 1986
(*Romanticii*), Petru Dumitriu, 1955
Romanță cu stagiari, Adrian Lustig, 1982
Romanță fără note, M.G. Samarineanu, 1932
Romanțe de dragoste, C. Ignătescu, 1957
Romanul adolescentului miop, Mircea Eliade, 1988
Romanul care ucide, Nicolae Mărgeanu, 1970
Romanul căsniciei, N. Rădulescu-Niger, 1898
Romanul de familie, Ion Brad, 1986
Romanul Ecaterinei Varga, Vlaicu Bârna, 1960
Romanul Furnicei, Al. Lascarov-Moldovanu, 1936
Romanul reîntoarcerii, Constantin Stoiciu 1993
Romanul lui Jules Verne și al călătoriilor sale extraordinare (cu titlu schimbat: *Jules Verne și călătoriile sale extraordinare*), Dinu Moroianu, 1947
Romanul lui Mirel, Anton Holban, 1929
Romanul nopții de februarie, Corneliu Leu, 1984
Romanul Provinciei (fragmentar), I.G. Vasiliu, 1938
Romanul publicului (foileton), 1898
Romanul tânărului Anadan (fragmentar), Paul Sterian, 1932
Romanul tinereții mele, L. Șoma, 1930
Romanul unei iubiri, N. Rădulescu-Niger, 1920
Romanul unei iubiri, Nicolae Săvulescu, 1904
Romanul unei zile mari, Corneliu Leu, 1979
Romanul unui copil de unsprezece luni, G. Baronzi, 1894
Romanul unui emigrant (foileton), L. Doreanu, 1904
Romanul unui mare caracter sau Plângerea lui Dracula, Corneliu Leu, 1985
Romanul unui singuratic (fragmentar), George Galitza, 1927

Romanul unui student rătăcitor (fragmentar), George Bălăiță, 1989
Romanul unui visător (fragmentar), G.M. Vlădescu, 1935
Români, vă ordon să stați la coadă!, Mircea Constantinescu, 1997
România veche și România nouă (foileton), George Missail, 1869
Romeo, Ion Pop-Florantin, 1873
Romi și gagii, M. Kolmar, 1991
Rostirea către Ioan (fragmentar), Eugen Uricaru, 1969
Rostogolirea, Dumitru Matală, 1978
Roș (fragmentar), Liviu Rebreanu, 1929
Roșcovanul (foileton), Constantin Gheorghiu, 1969
Roșcovanul, Francisc Munteanu, 1979
Roșu de Hunedoara (fragmentar), Mircea Popa, 1974
Roșu pe alb, Nicolae Țic, 1977
Roșu, galben și albastru, Ion Minulescu, 1924
Rotirea anotimpurilor, Ada Orleanu, 1987
Roua plural (foileton), Constanța Buzea, 1995
Roxana, Gala Galaction, 1930
Roza, v. *Vântul și ploaia*, Zaharia Stancu, 1969
Roza și ceilalți, Sergiu Dan, 1946
Roza vânturilor (fragmentar), Teodor Murășanu, 1932
Ruben Hirsch (fragmentar), Scarlat Callimachi, 1929
Rudele, Grid Modorcea, 1985
Rug pentru eternitate, Tudor Băran, 1984
Rug și flacără, Eugen Uricaru, 1977
Rug, N. Porsenna, 1942
Rugăciune pentru un străin, Gheorghe Văduva, 1999
Ruginoasa, Theodor Râșcanu, 1939
Rugul amazoanelor (fragmentar), Nicolae Motoc, 1995
Rugul cărnii (fragmentar), Alexandru Calistrat, 1934
Rugurile din zori, Marin Ioniță, 1982
(*Ruina cetății*), Alexandru Ivasiuc, 1997
Rumba dragostei, M. Toneghin, Alexandru Bilciurescu, 1934
Rumilia, D.V. Barnoschi, 1934
Ruptura, Corneliu Ștefanache, 1983
Ruptura, Petre Popovici, 1981
Rusoaica, Gib I. Mihăescu, 1933
(*Russian Woman*), Dumitru Ungureanu, 1993
Rușinea familiei sau Poveștile de iubire ale Malvinei Candrea, Alex. Rudeanu, 1983
Ruta speranței, Gheorghe Brătescu, 1982

S

S.O.S., Ion Gheție, 1991
S.A.R.D. (fragmentar), Eugen Tudor, 1945
S.O.S. Expediția pe Everest în primejdie, N. Papatanasiu, 1943
S.O.S. în golful furtunilor, Mihai Rășică, 1980
S.O.S., Un anonim (Sarina Cassvan), 1935
S-a făcut târziu (fragmentar), Ștefan M. Găbrian, 1984
S-a întâmplat la Saint Casimir, Mircea Zlotea, 1994
S-a născut un copil, Ion Albotă, 1941
S-a ucis în jurul tău, Church?, Takis Panayotis, 1991
Sabia lui Gârneață, T. Ion Mocanu, Dumitru Groza, 1974
Sabin Mărgărit, Florentin Cațan, 2000
Sabina, Paul Goma, 1991
Sabina, te rog, în noaptea asta, nu!, Ioan Iancu, 1991
Sacrificiu pentru sacrificiu, Iuliu I. Roșca, 1881
Sacrificiul, Mihail Diaconescu, 1988
Sahariana, I.M. Ștefan, Max Solomon, 1956
Sake haiducul sau Asasinarea unui om politic care trăiește (foileton), Poisson du Sérail, 1908
Sala de așteptare, Bedros Horasangian, 1987
Sala de așteptare, Emil Poenaru, 1974
Salamandra, Tudor Manta, 1996
Salba de aur, Șerban Nedelcu, 1975
Salcia supărată, Ștefan Luca, 1965
Salonul de reanimare (fragmentar), Ion Coja, 1991
Salonul de vară (fragmentar), Gheorghe Izbășescu, 1990
Salonul de voci inegale, George Vioreanu, 2000
Salt amânat (fragmentar), Damian Necula, 1986
Saltimbancii (fragmentar), Igor Grinevici, 1979
Saltimbancii timpului (fragmentar), Vladimir Colin, 1975
Saltul căpriorului (fragmentar), Dumitru Siniteanu, 1981
Saltul în gol, Alexandra Indrieș, 1973
Saltul, Bogdan Ulmu, 1975
Saludos, Alexandru Ecovoiu, 1995
Salvarea de ostrogoți, Vintilă Horia, 1993
Salvată!, Cormană, 1914
Salvatorul, I. Ludo, 1959
Salvatorul, Mihai Tatulici, 1979
Salvați sufletele noastre, Laurențiu Fulga, 1980
Samsarul, Constantin Bărbuceanu, 1975
Samson și noul Dagon, A.L. Zissu, 1939
Sanatoriul viselor (fragmentar), Mircea Streinul, 1933
Sancho Panza al II–lea (titlul inițial: *Cu cărțile pe iarbă*), Costache Olăreanu, 2000
Sanda, Mihail Șerban, 1941
Sandu Ronea (titlul inițial: *Trebuie să învingă*), Al. D. Rădulescu, 1968
Sandu și Sanda, Moș Nae (N. Batzaria), 1939
Santa Melania, Marin Theodorian-Carada, 1913
Santinela de la Grivița, N.D. Popescu, 1887
S-aprind scântei în beznă, v. *Zile și nopți în furtună*, B. Jordan, 1960
Sar și Ionel, Theodor D. Sperantia, 1920
Sara, Ștefan Agopian, 1987
Sargetius, Ion Nicolae Bucur, 1976
Sarmis, Ion Nicolae Bucur, 1967

Sarmiza, Aurel Mihale, 1991
Satele, B. Jordan, 1938
(*Satul cu căsuțe arse*), George Negru, 1936
Satul cu nouă locuitori (fragmentar), Constantin Abăluță, 1998
Satul cu oameni frumoși, Dragoș Vicol, 1975
Satul fără țărani, Ion Istrati, 1974
Satul uitat, Eusebiu Camilar, 1974
Sauna, Petre Sălcudeanu, 1999
Savonarola, Vasile Iliescu, 1996
Să ajungi înaintea răsăritului de soare, Pavel Pereș, 1989
Să alergăm împreună, Lucian Vasiliu, 1985
Să bem, prietene, și să iubim (foileton), Eliad Colțan, 1930
Să crești într-un an cât alții într-o zi, Petru Popescu, 1973
Să îngropăm trecutul, Anatolie Paniș, 1994
(*„Să nu mai calci vreodată prin Câlnic”*), Viorel Marineasa, 1998
Să mai câștigi o zi, Adrian Beldeanu, 1972
Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine, Sebastian Corn, 1998
Să mori din prea multă sete de viață, Mihai Fotache, 1993
Să ne logodim, Marta Rădulescu, 1934
Să nu aștepți minuni de la luna septembrie, Sorin Holban, 1991
Să nu exagerăm!, Morogan-Salomie, 1981
Să nu fugi singur prin ploaie, Al. I. Ștefănescu, 1958
Să nu ne enervăm!, Morogan-Salomie, 1990
Să nu ne răzbunați! (fragmentar), Petre Barbu, 1996
Să nu ne uităm la ceas, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1989
Să nu te crezi Don Juan, Gabriel Fătu, 1998
Să nu ucizi dragostea, Benoni Gârjoabă, 2000
Să nu ucizi, Vasile Folea, 1998
Să poți avea copii cu o floare (fragmentar), Ion Chiric, 1993
Să spui te iubesc o singură dată, Monica Zvirjinschi, 1988
(*Să te duci spre izvoare*), Vasile Crețu, 1969
Să trăim până luni, Ioan Gârmacea, 1980
Să trecem împreună podul (fragmentar), Petre Stoica, 1990
Să vezi Napoli…, Alecu Pantazi, 1990
Să vie Bazarcă!, Ionel Teodoreanu, 1971
Să visezi în crângul de salcâmi, Ion Lilă, 1985
Să zbori și să nu mori, Dumitru Caraman, 1996
Săgeată albă, Vasile Băran, 1969
Săgetătorul (fragmentar), George Niculescu-Mizil, 1977
Săndel Dănescu și tovarășii lui, pionierii (fragmentar), Sidonia Drăgușanu, 1951
Sănducu, Mihail Dragomirescu, 1935
Săptămâna de miere, Dumitru Radu Popescu, 1999
(*Săptămâna întâia*), Ion Hurjui, 1972
Săptămâna luminată (fragmentar), Nina Ceranu, 1978
Săptămâna nebunilor, Eugen Barbu, 1981
Săptămâna neterminată, Petre Sălcudeanu, 1965
Săptămâna socotelilor, Eugen Vâcov, 1990
Săptămâni de dragoste, Vasile Sălăjan, 1975
Săpunul lui Leopold Bloom, Nora Iuga, 1993
Săraca țară a Moldovei…, Const. Cehan-Racoviță, 1939
Săracă în America, v. *Emigrantă în America*, Șerban Dinger, 1994
Sărbătoare continuă, Damian Necula, 1996
Sărbătoare de iarnă, Alexandru Moraru, 1988
Sărbătoare legală, Nicolae Mateescu, 1990
Sărbătoarea cailor (fragmentar), George Radu, 1983
Sărbătoarea măslinilor, Daniela Vlasie, 1994
Sărbătoarea promisă, Ileana Cudalb, 1993
Sărbători amânate, Veronica Balaj, 1993
Sărbători fericite, Romulus Guga, 1973
Sărbători marțiale, Ioan Dan Nicolescu, 1980
Sărbătorile răbdării, Dana Dumitriu, 1980
Sărbătorile, Paul Eugen Banciu, 1981
Sărindar, Nicolae Țic, 1984
Sărmana Leila, N. Batzaria, 1922
Sărmanul Adrian, Moș Nae (N. Batzaria), 1941
Sărmanul Viorel, Martin Conitz, 1905
Sărut mâna, coniță, a venit fotografu’, Aurel Mihailopol, 2000
Sărut pe o roată de tren, Nicoară Mihali, 1993
Sărută pământul acesta, Ileana Vulpescu, 1987
(*Sărută-mă, Octavia*), Ilie Tănăsache, 1987
Sărutul meu pentru întreaga lume, Petre Vârlan, 1982
Sărutul pământului (fragmentar), Corneliu Ștefanache, 1979
Sâmbure înflorit, Apostol Gurău, 1990
Sânge amestecat, Irina Egli, 1999
Sânge și cenușă (fragmentar), G, Talaz, 1930
Sângele Solovenilor, Caton Theodorian, 1908
Sângele unei vârste, Al. Simion, 1973
Sângele, Dan Petrașincu, 1935
Scadența, Corina Cristea, 1972
Scadența, T.C. Bărbuceanu, 1986
Scaiete, Peioan Rohan, 1945
Scamatorul, Nicolae Țic, 1968
Scandal, Tudor Teodorescu-Branițte, 1945
Scandalul, v. *Fata din Zlataust*, Ionel Teodoreanu, 1931
Scapă cine poate!, Alexandra Conta, Constantin Ghiban, 1990
Scara de incendiu, Chiril Tricolici, 1982
Scara interioară, Nicolae Prelipceanu, 1987
Scara în spirală, Eliana Popovici, 1990
Scara lui Climax, Platon Pardău, 1970
Scara vieții, Carl Stifter, 1992
Scarabeul lui Rașid, Cecilia Dudu, 1967

Scarabeul sacru, Aurel Dragoș Munteanu, 1970
Scarlat, I.C. Fundescu, 1875
Scarvulis sau Crima din Brăila, Panait Macri, 1884
Scaune cu lanțuri, Ana Simion, 1994
Scaunul singurătății, Fănuș Neagu, 1987
Scăparea lui Iancu Jianu din ocna părăsită, N.D. Popescu, 1911
Scântei în beznă, A.G. Vaida, 1950
Scânteietoarea viață a Iuliei Hașdeu, C. Manolache, 1937
Sceleratul (titlul inițial: *Cabotinul*), Gabriel Diradurian, 2000
Scene din viața lui Anselmus, Vasile Gogea, 1990
Sceptru și sânge sau Tragedia din Belgrad, Adrian Dorea, 1903
Schelete din șifonierele de lux, Adriana Subin, 1996
Scheletul din Strada Popa Chițu nr. 17 (foileton), I.C. Fundescu, 1889
Schimbarea la față, Mihai Sin, 1985
Schiță de portret pentru cap de familie, Gabriel Gafița, 1995
Sclavii pământului, Vintilă Corbul, 1946
Sclavul amorului, Iosif Vulcan, 1873
Scoica de aur, Ioan Jurca Rovina, 1984
Scolopendra (fragmentar), Ioan Radin, 1981
Scorpionul de Durango, Dan Bogdan, 1991
Scott Palmer, George Tănsănică, 2000
Scribul și închipuirea, Ion M. Dumitru, 1984
Scriitorul, Gellu Dorian, 1996
Scrinul negru, G. Călinescu, 1960
Scrisoare către animale mici, Aurel Antonie, 1986
Scrisoare de la Rahova, Paul Anghel, 1977
Scrisoare din copilărie, Lucreția Lustig, 1980
Scrisoarea de dragoste, Mihail Drumeș, 1938
Scrisori către doamna R (fragmentar), Virgil Cuțitaru, 1981
Scrisori către Monalisa, Anamaria Beligan, 1999
Scrisori de pe front, Dan Claudiu Tănăsescu, 1984
Scrisori de vacanță, Titu Constantin, 1977
Scrisori din Calea Lactee, Francisc Munteanu, 1989
Scrisori din Liliput, Ilie Traian, 1990
Scrisori pentru morți (fragmentar), Nicolae Jianu, 1973
Scrisorile imperiale, Platon Pardău, 1979
Scrisorile mării, Mircea Novac, 1989
Scrisorile venețiene, Platon Pardău, 1987
Scurtă întâlnire, Felicia Clinca, 1973
Scurtcircuit, Nicolae Moraru, 1983
Scuzați deranjul!, Morogan-Salomie, 1982
Se caută un detectiv, Mihai Florida, 1996
Se îngâna ziua cu noaptea (fragmentar), I.D. Mușat, 1969
Se naște întrebarea, Ion Popescu-Puțuri, 1961
Se respinge, Radu Lucca, 1995
Se revarsă apele (fragmentar), Mihail Drumaș, 1961
Se ridică ceața, Constantin Neagu, 1957
Seara când apare luna, Radu Liviu Bardan, 1995
Seara târziu, Alexandru George, 1988
Seara, când se-nchide poșta, Florin Chirițescu, 1971
Sechestrații (fragmentar), Ștefan Oprea, 1972
Secretul Anei Florentin, Ionel Teodoreanu, 1937
Secretul din strada Batiștei, Costin Dodu, 1993
Secretul documentului „X”, Nicolae Tăutu, 1972
Secretul Elizei Dornescu, Mircea Popescu, 1975
Secretul femeii dispărute, Virginia Mușat, 1996
Secretul globului de argint, Sever Noran, 1968
Secretul inginerului Mușat, Crișan Făgerașu (Sergiu Fărcășan), 1959
Secretul profesional, Alice Gabrielescu, 1943
Sectarii, Ion Agârbiceanu, 1938
Secunda 60, Nicolae Mateescu, 1992
Seducătorul, N. Rădulescu-Niger, 1920
Sedus de sinceritate, Romeo Soare, 1997
Semicerc, v. *Scara de incendiu*, Chiril Tricolici, 1984
Semințele dimineții, Florin Bănescu, 1976
Semnale necunoscute, I. Negulescu, 1965
Semne particulare, Valeriu Bârgău, 1988
Semnul negru (titlul inițial: *Ion Aluion*), Mircea Streinul, 1941
Semnul șarpelui, v. *Patima*, Dumitru Micu, 1974
Seniora de pe Dealul Porcului (fragmentar), Romulus Dianu, 1933
Senioria țărănească, Lia Alb, 1997
Sensualism ascuns, Mioara Atanasiu, 1934
(*Sentența*), Andrei Branișteț, 1921
Sentimentul puterii, Ion Marin Almăjan, 1976
Separația bunurilor, Constantin Novac, 1975
Sepia, Marcel Constantin Runcanu, 1973
Septembrie cu măști, Gligor Hașa, 1985
Septembrie, în amurg, Nicolae Calomfirescu, 1990
Septembrie, Nicolae Calomfirescu, 1982
Septembrie, Radu Felix, 1977
Serbare câmpenească, Ion Noja, 1989
Serdarul podinilor, Valentin Berbecaru, 1982
Serenadă la trompetă, Sânziana Pop, 1969
Serenadă zadarnică, Maria Ghiolu, 1970
Sergent în legiunea stricnină, Adrian Gheorghe, 1999
Seri albastre, Costache Anton, 1960
Seria Marga Munteanu, B. Jordan, 1939
Serile de toamnă la țară (foileton), Alecu Cantacuzino, 1855
Serile orașului, Virgiliu Monda, 1947
Serile singurătății, Alexandru Mironescu, 1996
Sertarul cu aplauze, Ana Blandiana, 1992
Sertarul cu medalii, Oltea Alexandru, 1979
Serviciul secret…, Clud (Dinu Cluceru), 1933
Sete (fragmentar), Ion Aurel Manolescu, 1936

Setea de aur!... (foileton), Henri Gherman, 1905
Setea de viață, I.P. Țuculescu, 1938
Setea, Titus Popovici, 1958
Sexagenara și tânărul, Nora Iuga, 2000
Sexul de peste drum, Lucrezzia Kar (Lucrezzia Karnabatt), 1934
(*Sezon la Mamaia*), Marcel Marcian, 1969
Sezonul crinilor roșii, v. *Un anotimp pentru fiecare*, Constantin Cubleșan, 1985
Sfat în cumpăna nopții, Petru Cireș, 1963
Sfărâmătorul de stânci, Mircea Popescu, 1971
Sfânta dreptate, C. Manolache, 1935
Sfânta mare neruşinare, George Mihail Zamfirescu, 1935
Sfântul diavol, Mihai Fotache, 1996
Sfântul drac sau Judecata de... acum, Jean Băileșteanu, 1999
Sfântul Părere (cu titlu schimbat: *Cazul Magheru*), Mihail Drumeș, 1930
„*Sfântul" de la Maglavit*, Gh. Brătescu, 1990
Sfântuleţul, Paul D. Popescu, 1993
Sfârlează cu fofează, Victor Ion Popa, 1936
(*Sfârşit de roman*), E. Mărdeanu, 1919
Sfârşit de spectacol, Ovidiu Constantinescu, 1942
Sfârşit de vacanță, Sever Noran, 1977
Sfârşit de veac în București, Ion Marin Sadoveanu, 1944
Sfârşit de viață, v. *Iubim*, Octav Dessila, 1942
Sfârşitul bahic, Petru Popescu, 1973
Sfârşitul blestemului, v. *Blestemul*, Simeon Bălănescu, 1895
(*Sfârşitul călăreţului*), Ioan Dumitru Denciu, 1990
Sfârşitul epocii cartofilor, Dumitru Augustin Doman, 1999
Sfârşitul generalului Phleps, Constantin Urziceanu, 1984
Sfârşitul înserării, Constantin Munteanu, 1989
Sfârşitul jalbelor, Alexandru Jar, 1950
(*Sfârşitul lui Canoto*), Paul Alexandru Georgescu, 1983
Sfârşitul lumii (fragmentar), Corneliu Merlău, 1996
Sfârşitul „Marelui Preot", Sever Noran, 1971
Sfârşitul rețelei „Iason", Ilie Mocanu, 1978
Sfârşitul singurătății, Nicolae Jianu, 1967
Sfârşitul spionului fantomă, Haralamb Zincă, 1963
Sfârşitul vacanței, Ion Hobana, 1960
Sfâșierea, Ona Frantz, 1999
Sfera, Voicu Bugariu, 1973
Sferele infinitului, Leonida Neamțu, 1990
Sfetnic de taină, Ștefan Popescu, 1985
Sfinții se vând cu bucata, Corneliu Buzinschi, 1967
Sfinx sau Amintirile unei nopți tainice (fragmentar), Cloroform (Grigore Mărunțeanu), 1899
Sfinxul dacic, Sergiu Cosciud, 1972
Shirley, împărăteasa copiilor, Traian Teodorescu, 1939
Shoguni, daimyo, samurai, v. *Suflet japonez*, Gheorghe Băgulescu, 1938
Siberia dus-întors: șaptezeci și trei de ruble, Elena Siupiur, 1991
Siesta, Paul Georgescu, 1983
Sigma (fragmentar), Alexandru Ecovoiu, 1998
Simbamuenni, Romulus Bărbulescu, 1966
Simfonia fantastică, Cezar Petrescu, 1929
Simfonia venețiană, Octav Minar, 1937
Simfonia vieții mele, Ion Negoiu, 1937
Simfonie în mov, Mariana Cristea, 1992
(*Simina și istoria*), Anișoara Odeanu, 1982
Simion Liftnicul (fragmentar), Petru Cimpoeșu, 2000
Simon, G. Vlădescu-Albești, 1928
Simurgul, Violeta Lăcătușu, 1999
Sindbad Corăbierul (fragmentar), Francisc Păcurariu, 1993
Sindromul Belfast, Liviu Bleoca, 1994
Sinești (fragmentar), Barbu Ion Dumitru, 1937
Singur aproapele meu, Dumitru Toma, 1994
Singur contra mea, Mihai Tunaru, 1967
Singur cu Ileana (fragmentar), Adrian Grănescu, 1972
Singur fără cer, Petre Sălcudeanu, 1966
Singur la masa tăcerii, Ștefan Dinică, 1998
Singur pe cerul Stalingradului, Ion Profir, 1996
Singur printre mafioți, Luck Garry (Ion Noja), 1991
Singur, Victor Fülesi, 1975
Singura cale, Dumitru Corbea, 1946
Singură în bătaia lunii, Sofia Arcan, 1977
Singurătate în doi, Nina Ceranu, 1993
Singurătate stranie (fragmentar), Ion M. Negreanu, 1932
Singurătate și speranță, Ana Simion, 1990
Singurătatea calului troian, Mircea Ionescu, 1976
Singurătatea din urmă, Mihail Crama, 1986
Singurătatea gheișelor (fragmentar), Despina Luiza Pasăre, 1997
Singurătatea lucrurilor, Constantin Georgescu, 1968
Singurătatea lui Ulyse (fragmentar), Teohar Mihadaș, 1993
Singurătatea lui Vlad Țepeș, Ileana Toma, 1995
Singurătatea nu are plural (fragmentar), Constantin Stan, 1975
Singurătatea pământului, Rodica Braga, 1985
Singurătatea poveștilor pentru copii, Antoaneta C. Iordache, 1982
Singurătatea vie (fragmentar), Aurel Dragoș Munteanu, 1983
(*Singurătatea*), Cleopatra Lorințiu, 1982
Singurătăți (fragmentar), Alexandra Stănescu, 1985
Singurătățile amiezii, Alexandru Vergu, 1974
Singuri sub Crucea Nordului, Pavel Coruț, 1994
Singuri și fericiți, Nicolae Lupu, 1984
Singuri, Aurel Dragoș Munteanu, 1968
Sinteza, Laurențiu Fulga, 1971
Sinucidere (fragmentar), N.N. Șerbănescu, 1933

Sita lui Mamona, Petre Anghel, 1980
Skepsis, Ion Gheție, 1991
Slalom printre bănuiți, Dan Gr. Mihăescu, 1981
Slutica, Irina G. Lecca, 1925
Smaranda nebuna, Mihail Grigoriu, 1944
Smărăndița (foileton), I.L. Caragiale, 1893
Smochina, Emilian Baiculescu, 1998
Smochinul îndărătnic, Titi George Câmpeanu, 1979
Smochinul neroditor (fragmentar), Mihai Vlasie, 1981
Smog, Mircea Constantinescu, 1971
Soare cu dinți (titlul inițial: *Ultimul drum*), Ion Brad, 1986
Soare cu dinți, Mihai Stoian, 1979
Soare și ceață, Gheorghe Onea, 1985
Soarele a murit în zori, Haralamb Zincă, 1976
Soarele de la miezul nopții, Mircea Vaida, 1978
Soarele de pe Ararat, Valeriu Varvari, 1981
Soarele din Piatra-Albă, Eugeniu Dobrotă, 1940
Soarele maroniu al Vietnamului, David Easterbrook, 1992
Soarele negru, Ticu Archip, 1946
Soarele neterminat, Gheorghe Suciu, 1970
Soarele răsare în Deltă, Vladimir Colin, 1951
Soarele răsare noaptea, Mircea Deac, 2000
Soarele răsare noaptea, Mircea Streinul, 1943
Soarele roșu, Gheorghe Stroe, 1996
(*Soarele și marea*), Iosif Lupulescu, 1976
Soarele târziu, Ioana Petrescu, 1975
Soarele umbrei, Marcel Marcian, 1997
(*Soldat al oricărei speranțe*), Vasile Hrizea, 1990
Soldatul ca soldații, Marin Ioniță, 1978
(*Soldatul călare pe elefant*), Barbu Cioculescu, 1999
Soldatul cățelului Toby, I. Ludo, 1951
Soldatul câinelui, Paul Goma, 1991
Soldatul Ion, Gheorghe Ivănoiu, 1980
Soldați fără arme, Teodor Tanco, 1973
Soldații mor după război, Mircea Cârloanță, 1970
Solemnitățile supușilor, Ion Țugui, 1980
Solfegiul biruinței, Eugen Seceleanu, Oprea Georgescu, 1983
Solorin, A. Tălășescu, 1906
Solstițiu tulburat, Paul Georgescu, 1982
Soluția a patra, I. Ludo, 1956
Somnambulii soarelui, Georgeta Horodincă, 1981
Somnul freziilor, Elena Gronov-Marinescu, 1981
(*Somnul lui Eraclie*), Constantin Zărnescu, 1992
Somnul vameșului, Bujor Nedelcovici, 1981
Somnul, George Șerban, 1983
Somnul, Nicolae Neagu, 1984
Sonata la Abelone (fragmentar), Romulus Dianu, 1937
Sonata pentru acordeon, Radu Aldulescu, 1993
Sonata, Luli August, 1945
Sonată dobrogeană, N. Papatanasiu, 1942
(*Sonda siderurgică*), I.D. Mușat, 1959
(*Sophie* (*pentru copii sovietici care au crescut mari*)), Ștefan Baștovoi, 1998
Sora Agapia sau Călugăria și căsătoria, C.D. Aricescu, 1871
Sora de caritate, N.D. Popescu, 1889
(*Sora de noapte*), Daniel Mariș, 1997
Sortiți iubirii, Octavian Tudor, 1988
Sosire tardivă, Vasile Iancu, 1992
Soț ori făr'dă sau Odiseea lui Haralambie Cutzaftachis, G. Ciprian, 1936
Soție de campanie, George Perelighin, 1946
Soțiile domnului Ionescu (cu titlu schimbat: *Iuliana*), Florica Barbul, 1997
Spada de Toledo, Ion Ochinciuc, 1976
Spaimă și moarte în Transnistria, Mike Hassel, 1996
Spanachidi (fragmentar), Anton Bacalbașa, 1894
(*Spartacus, revolta sclavilor*), Horia Stancu, 1945
Spațiile altora, Octavian Simu, 1972
Spărgătorii de vitrine, Victor Nicolae, 1984
Spătarul Coman de Suceava, Grigore Băjenaru, 1977
Special agent, Leon Talpă, 1993
Speranța, Constantin Pădureanu, 1997
Speranța, Mihail Diaconescu, 1984
Speranța, v. *Dragostea și Revoluția*, Dinu Săraru, 1989
Speranța are culoare albastră, Elena Baran, 1996
Speranța care ne rămâne, Corneliu Ștefanache, 1974
Speranță pentru marele vis, Leonida Neamțu, 1975
Speranță pentru speranță, Leonida Neamțu, 1980
Sperietoarea din Hors, Alexandra Târziu, 1979
Sperietoarea, Ovidiu Genaru, 1992
Spinii din călcâi, Lidia Constantinescu, 2000
Spinii rozelor, Vasile Gionea, 1998
Spion de prisos, Paul Carpen, 1996
Spion fără voie, Nic. Florin Ionescu, Ioan Dinu, 1973
Spionaj la mănăstire, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1972
Spionii birocrați, Corneliu Leu, 1996
Spionul mă privi surprins, Florin Andrei Ionescu, 1973
Spirala, Vasile Avram, 1987
Spirale, Ion Căpeț, 1985
Spitalul, Gheorghe Schwartz, 1981
(*Spovedania lui nea Pieptan*), Alexandru Dan Popescu, 1987
Spovedania unui spion, Olimpian Ungherea, 1982
Spre Carpați…, N. Ștefănescu-Yacint, 1916
Spre centrul pământului, D. Munteanu-Râmnic, 1907
Spre desrobire, Eugenia Ianculescu de Reus, 1903
Spre fericire, N. Porsenna, 1921
(*Spre gara de est*), Constantin Țoiu, 1980
Spre Spania, v. *Voluntarii*, Mihail Florescu, 1945
Spre Târgu-Frumoasei (fragmentar), Mara Rusel, 1983
Spre toamnă, Mircea Alexandru Petrescu, 1974
Spune-mi povestea cu Iuliana, Costin Buzdugan, 1969

Spune-mi unde duce acest drum?, Ion Marin Almăjan, 1972
Spune-mi unde, când și cine…, Florin Andrei Ionescu, 1980
Stafia ultimului romantic, Sava Ionescu, 1996
Stafiile dragostei, Alexis Nour, Doctorul Ygrec, Sărmanul Klopștock, Alexandru Bilciurescu, 1929
(*Stampe provinciale*), Ion Istrati, 1965
Stana, Ion Agârbiceanu, 1929
Stare de ecou, Nicolae Boghian, 1986
Starea de asediu, I. Ludo, 1955
Start spre necunoscut, I. Stanciu, O. Goga, 1988
Statornicia pământului, Maia Pop Nan, 1989
Statuia care arde, Maura Prigor, 1934
Statuia libertății (fragmentar), Cezar Petrescu, 1952
Statuia șarpelui, George Anania, Romulus Bărbulescu, 1967
Statuia, Virgiliu Monda, 1969
Statuile nu râd niciodată, Francisc Munteanu, 1957
Statuile sunt veșnice, Nicolae Radu, 1997
Stația de triere, v. *Eroi și… victime*, Vichente M. Comșulea, 1997
Stație terminus (fragmentar), George Pușcariu, 1973
Stații în câmpiile dezordinii, Mihai Tunaru, 1969
Stațiunea, Alexandru Ecovoiu, 1997
Stăpâna lumii, Aralda Arad, 1939
Stăpânii golfului, Ioan Dan, 1981
Stăpânii lumii, Daniel Drăgan, 1999
Stăpânii, Titus Mocanu, 1964
Stăpânirea de sine, Eugen Uricaru, 1986
Stăpânul împăraților, Petru Păcurariu, 1997
Stăpânul, Ovid Densusianu-fiul, 1937
Stăvilare, D.V. Barnoschi, 1942
Stânca, Ilie Grigoriu, 1999
Stânca speranței, Ion Aramă, 1980
Steaua bunei speranțe, v. *Eroica*, Laurențiu Fulga, 1963
(*Steaua care se înalță*), Corneliu Tălmaciu, 1989
Steaua câinelui, Teohar Mihadaș, 1991
Steaua de mare, Radu Theodoru, 1966
Steaua fiecăruia (fragmentar), Radu Ciobanu, 1989
Steaua Orientului (foileton), Tit Chitul, 1905
Steaua Polară (fragmentar), Petru Manoliu, 1935
Steaua Polară, Stela Szenteș, 1985
Steaua Robilor, Henriette Yvonne Stahl, 1934
Stejara, Ludovic Roman, 1977
Stejarii nu cresc în cinci zile, Pavel Câmpeanu, 1961
Stele căzătoare, Erastia Peretz, 1946
Stele viscolite, Traian Reu, 1983
Stella Alba, Marin Nicolau-Golfin, 1992
Stigmat, N. Pora, 1940
Stingher, M. Theodorian-Carada, 1923
Strada Ancorei, Ion Aramă, 1982
Strada Carmen Sylva, Teochar Alexi, 1891
Strada domnească (fragmentar), Teodor Iordache, 1935
Strada Galoșului, George Nestor, 1982
Strada Labirint, Sergiu Than, 1972
Strada Lăpușneanu, Mihail Sadoveanu, 1921
Strada Lux, Petre Sălcudeanu, 1962
Strada Mare, Adriana Vlad, 1969
Strada Occidentului, Nicolae Ioana, 1986
Strada primăverii, Dumitru Ignea, 1956
Strada Rădășeni (fragmentar), Mihail Șerban, 1938
(*Strada Vasiovei nr. 44*), Viorel Marineasa, 1990
Strada vânătorilor, Nelly Cutava, 1971
Strand (foileton), Pinguin (A. Dumbrăveanu), 1929
Strania iubire, Ion Țugui, 1994
Strania pățanie a unui virtuoz, Cristian Robert Velescu, 1984
Strania Pelicania, Vasile Mănuceanu, 1993
Strania poveste a „Marelui Joc”, Leonida Neamțu, 1982
Străbunicul din cămară, Romulus Guga, 1984
Străbunii, Ludovic Dauș, 1900
Străina (fragmentar), Hortensia Papadat-Bengescu, 1942
Străina, Pan Solcan, 1999
Străina (fragmentar), Tatiana Flondor Arieșanu, 1989
Străinii din Kipukua, Valeriu Anania, 1979
Străinul de dimineață (fragmentar), Ion Dumitru Teodorescu, 1980
Străinul de la miezul nopții, Teohar Mihadaș, 1996
Străinul de pe plajă, Cristina Tamaș, 1992
(*Străinul*), Constantin Eretescu, 1992
Străinul, Titus Popovici, 1955
Străjerul din cuibul doi, Eugen Ispir, 1937
Strălucirea cristalului, Henri Zalis, 1993
Strălucitoarea sabie, Alexandru Mitru, 1976
Strămoșii, Radu Theodoru, 1967
Strein în țara lui… (*Rătăcire*), N. Rădulescu-Niger, 1900
Streina, Marta D. Rădulescu-Moga, 1940
Strict secret, Emil Lungeanu, 1999
Strigă acum…, Magda Ursache, 2000
Strigătul ierbii, Dan Claudiu Tănăsescu, 1978
Strigătul mării, Elena Gronov-Marinescu, 1992
(*Strigătul oprit*), Oana Manolescu, 1996
Strigătul păunului, Dan Adrian Olaru, 1999
Strigătul umbrei, Alexandru Ciocâlteu, 1995
Strigătul, Pan Solcan, 1997
Strigoii, N. Porsenna, 1920
Strigoiul, Ion Agârbiceanu, 1969
Stroe Corbeanul, Alexandru Laerțiu Lăzărescu, 1885
Stroia banditul (foileton), B. Ionașcu, 1882
Stropitoarea, Ion Lilă, 1981
Struma, Maria Arsene, 1972
Student la istorie, Simion Pop, 1985
Studenta de la seral, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 1991
Studenta, Teodor Tanco, 1995
Studentul (foileton), Panait Macri, 1884

Studentul din Bugeac, Ioan Sulacov, 1937
Studenții, Eugen Zehan, 1977
(*Sturionul*), Ioan Gh. Bălăceanu, 1996
Sub arcul de triumf, v. *Împlinire*, Nicolae Tăutu, 1966
Sub aripa timpului, Dumitru Ignea, 1988
Sub arșița verii, Letiția Papu, 1957
Sub biciul vătafilor (fragmentar), Solo Iuster, 1949
Sub cerul toamnei de atunci, Ștefan Luca, 1965
Sub coroană, Titi George Câmpeanu, 1977
Sub cupola albastră, Petre Hladchi-Bucovineanu, 1985
Sub dictatură, Traian Dănescu-Müller, 1993
Sub epitrafir, Savile Natba (Vasile Taban), 1935
Sub flamura roșie, Dem. Theodorescu, 1926
Sub jugul german, L. Bogdan-Popea, 1944
Sub merii sălbatici, Ion Florian Panduru, 1988
Sub pajura împărăției, Tiberiu Vornic, 1954
Sub sabia lui Damocles, Constantin Burtea-Râmnicelu, 1998
Sub semnul hangerului, Mihail Calmâcu, 1967
Sub semnul iederei, Vivi Gheorghiu, 1983
Sub semnul lui Chopin, Elisabeta Chișa, 1999
Sub semnul Orionului, Bogdan Suceavă, 1992
Sub semnul paloșului, Barbu Slătineanu, 1989
Sub semnul tăcerii, Tudor Negoiță, 1993
Sub soarele pământului, Aurel Petrescu, 1987
Sub temelii (fragmentar), Petru Popescu, 1973
Sub umbra Etăl'ei (foileton), Ioan Cutova, 1990
Sub vălul Bucureștilor (foileton), Constanța Dunca-Schiau, 1868
Sub zero grade, Radu Tudoran, 1994
Subconștientul Veneției, Traian Filip, 1984
Subiect banal, Ury Benador, 1935
Sublima sora Camelia, Mircea Palaghiu, 1975
Succes moral, Ion Vlasiu, 1985
Succes, Letiția Papu, 1971
Sud contra Nord (fragmentar), Gheorghe Săsărman, 1998
Sudul speranțelor, Ilie Tănăsache, 1979
Suferința urmașilor, Ion Lăncranjan, 1978
Suferințele Alinei, Virgiliu Vasile Mihăilescu, 2000
Suferințele bătrânului Werther (fragmentar), Tudor Mușatescu, 1938
Suflet de femeie, Marg. Toporaș, 1940
Suflet de rezervă, Katia Nanu, 1999
Suflet de străjer, Radu Țurcan, 1938
Suflet japonez, Gheorghe Băgulescu, 1938
Suflet necunoscut, Emilia Tailler, 1923
Suflete curate, Gabi Lachner, 2000
Suflete de femei, Sfinx (Grigore Mărunțeanu), 1902
Suflete de viteji, Moș Nae (N. Batzaria), 1925
Suflete gemene, Karin Lauer, 2000
Suflete însorite, Maria Nicolau, 1946
Suflete noi!, Dinu Cluceru, 1938
Suflete obosite, Const. I.A. Nottara, 1898
Suflete obosite (fragmentar), Ștumf, 1899
Suflete predestinate, George Raicu-Delahuși, 1925
Sufletul nostru dintâi, Constantin Parascan, 1984
Sufletul, pasăre albă, Silvia Receanu, 1993
Sufletul Iustinei, Jolán Benedek, 1996
Sugrumarea Teodorei, copila Domnului din București, Panait Macri, 1886
Sultana (fragmentar), Luky Galaction, 1990
Sunt fata lui Ion Gheorghe Antim, Coca Farago, 1936
(*Sunt fiul pământului*), Titus Popescu, 1997
Sunt în anul doi (fragmentar), Gh. Atanasiu, 1971
Sunt soldat și călăreț, Neagu Rădulescu, 1937
Sunt studentă!, Marta Rădulescu, 1933
Supersonicul 01 decolează în zori, Haralamb Zincă, 1974
Suplinitor, Valentin Berbecaru, 1971
Suplinitorii, Nicolae Țic, 1982
Suplinitorul, Viorel Dianu, 1986
Supraviețuitorii, Alecu Vaida Poenaru, 1985
Supraviețuitorii, Marta Cozmin, 1980
Suprema dragoste, D. Călinescu, 1914
Suprema jertfă, Olimpia Teodoru-Olteo (Olimpia Teodoru), 1939
Supunerea (fragmentar), Eugen Uricaru, 1996
Surâsul iubirii, Violeta Zamfirescu, 1984
Surâsul ochilor albaștri, Tudor Negoiță, 1979
Surorile Veniamin, Sergiu Dan, 1935
Surprize de vacanță, Petre Hladchi-Bucovineanu, 1988
Surprizele căpitanului Apostolescu, Horia Tecuceanu, 1975
Surprizele unui curios, Ionel Chiru, 1986
Sus mâinile, domnule scriitor!, Nicuță Tănase, 1972
Susenii și Josenii (foileton), George Baronzi, 1866
Suspecta moarte a lui Mario Campanella, Haralamb Zincă, 1991
Suspecții se demască, Florin Andrei Ionescu, 1973
Suspiciune, Teodor Parapiru, 1984
Suzana, Maria S. Pallade, 1939
Sybaris, Ioan Adam, 1902

Ș

Șah etern, Valentin Berbecaru, 1971
Șah la rege, v. *Naufragiul*, Dinu Zarifopol, 1998
Șah orb, Dan Perșa, 1999
Șahul dublu de la Armor, V. Em. Galan, 1970
Șaisprezece secole dus-întors, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1984
(*Șamanul și apoticarul*), Horia Stancu, 1983
Șamanul, Sorin Ștefănescu, 1994
Șampanie și zile de moarte, Mihail Joldea, 1983
Șansa Măgurei (fragmentar), Dumitru Radu Luca, 1982

Șansa ultimei clipe, Mărioara Popovici, 1999
Șansa, Al. Simion, 1977
Șansa, Dorina Bădescu, 1971
Șansa, Iosif Lupulescu, 1974
Șantaj, Constantin Gherghinoiu, 1995
Șantier, Mircea Eliade, 1935
Șantierul, Tudor Băran, 1988
(*Șapte cuvinte*), Radu Bădilă, 1984
Șapte inși într-o căruță, Paul Anghel, 1961
Șapte la rând, Luck Garry (Ion Noja),1991
Șapte zile de la marginea timpului (fragmentar), Vasile Dan, 1993
Șarlatanii sau Minunatele aventuri ale preabunului Salvache, George Rizescu, 1993
Șarlatanii sau Igor Salvache-Românu și Revoluția, George Rizescu, 1995
Șarpe în iarbă, Vasile Șelaru, 1997
Șarpele (fragmentar), Liviu Rebreanu, 1925
Șarpele, Mircea Eliade, 1937
Șarpele albastru, Cornel Cotuțiu, 1989
Șarpele blând al infinitului, Romulus Bărbulescu, George Anania, 1977
Șarpele cu clopoțeii furați, Dan David, 1984
Șarpele de catifea, Florin Andrei Ionescu, 1993
Șarpele împăcării noastre, Mihai Tunaru, 1985
Șarpele și cupa, Dorel Șora, 1972
Șase căluți în galop, Ion Dumitru Teodorescu, 1977
Șatra, Zaharia Stancu, 1968
Școala dragostei, Eugeniu Est (Eugeniu Ștefănescu-Est), 1947
Școala pedepselor, Petre Anghel, 1978
(*Ședința de constituire*), Ion Dimoftachi, 1934
Șeina (foileton), I. Andrei, 1911
Șerloc Holmes între români (foileton), Mihail Gașpar, 1918
Șerpii de casă (foileton), George Baronzi (semnat Maria G. Baronzi), 1883
Șevaletul, Ștefan Amariței, 1995
Și a fost ora „H”, Haralamb Zincă, 1971
Și câinele râde, Eugen Mihăescu, 1990
Și dragostea ucide, Corina Victoria Sein, 1995
Și mâine, și poimâine…, Corneliu Ștefanache, 1988
Și noi am purtat lodene, Alexandru Dan Popescu, 1982
Și peste voi va ninge, Mihai Fotache, 1995
Și totuși… happy-end, Ileana Popescu Holban, 1992
Șoapta piticului, Tinu Pârvulescu, 1999
Șobolanii în Italia, Grid Modorcea, 1995
Șoimii au trecut Dunărea, Petru Vintilă, Petru Vintilă jr., 1977
Șoimii, Mihail Sadoveanu, 1904
Șoimul Carpaților (în fascicule), Radu Mihnea, 1930
Șoimul pe umăr, Vasile Petre Fati (fragmentar), 1992
Șomerii, Constantin Turtureanu, 1934
Șopârla electronică, Iuliu Rațiu, 1982
Șopronul, Alexandrina Monteoru, 1990
Șoseaua cerului (fragmentar), Petru Popescu, 1971
Șoseaua de centură, Gabriel Năstase, 2000
Șoseaua Nordului, Eugen Barbu, 1959
Ștafeta (cu titlu schimbat: *O bombă pentru Revelion*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 1981
Șteampuri fără apă, Ovidiu Bîrlea, 1979
Ștefan cel Mare, Th. M. Stoenescu, 1892
Știi, Lavinia, caracatițele…, Leonida Neamțu, 1970
Știucă în vin roșu, Nicolae Calomfirescu, 1985
Strengărelu, Moș Nae (N. Batzaria), 1938
Șurinka, Mihail Daia, 1939

T

T.T.R. 1934 (fragmentar), Dan Bălteanu, 1939
Tabăra din munți, G. Naum, 1953
Tache de catifea, Ștefan Agopian, 1981
Taciturnul, Boris Crăciun, 1990
Taifunul, Zaharia Stancu, 1937
Taina albă, Ioan Popper, 1956
Taina arborelui de Myonga, Sanda Matei, 1935
Taina cavalerilor, Ioan Dan, 1976
Taina cavalerului de Dolenga, Haralamb Zincă, 1965
Taina cocoșeilor de aur, Tache Dumitru Marcu, 1985
Taina fiicei bancherului, N. Arcaș, 1928
Taina lui Mircea-Voievod, Grigore Băjenaru, 1970
Taina lui Shiva, Elisse Kraft, 1995
Taina lui Zamolxis sau Șansa, Marius Oniceanu, 1993
Taina pergamentului, Constantin Georgescu, 1974
Taina recifului, Radu Theodoru, 1968
Taina stelelor, Dan Claudiu Tănăsescu, 1982
Taina stolnicesei, Sergiu Dan, 1958
Taina unei femei, Marin Cioranu, 1995
Taina unei mame, N. Arcaș, 1931
Taina unei tinereți: Minela, Ana Ioniță, 1997
Taina, Lucian Penescu, 1980
Taina (fragmentar), Mircea Micu, 1979
Taine și umbre, Mihail Joldea, 1987
Tainele căsniciei (în fascicule), P. Macri, 1904–1905
Tainele inimei (foileton), Mihail Kogălniceanu, 1850
„*Tainele inimei”*, Cristian Teodorescu, 1988
Tainele munților, Ioan Ciocârlan, 1940
Tainele păstorului de suflete (fragmentar), Emil Lazariu, 1985
Tainele unui dosar, Florian Oprea, 1977
Take Ursu (foileton), Cristea Stolniceanu, 1932
Talanii, Ion Anghel Mânăstire, 1982
Talida, Ion Grecea, 1976
Talismanul de safir, Alice Basarab, 1932 (semnat Elvira Bogdan, 1978)
Tananica, Vladimir Corbasca, 1935

Tandem sau Să vorbim despre palmieri, Marta Cozmin, 1984
Tandrețe, George Șovu, 1986
Tangaj, Florin Bănescu, 1980
Tangou la Piave, Nicolae Danciu-Petniceanu, 1990
Tangoul memoriei, George Cușnarencu, 1988
Tania, Roxanda Berindei-Mavrocordat, 1942
Tanker (fragmentar), Radu Pintea, 1988
Tapirul, Cezar Petrescu, 1946
Ta-ram-ta-ta sau 5 băieți și dulcea libertate, Corneliu Rădulescu, 2000
Tarantula, Gheorghe Neagu, 1997
Tare ca piatra, Daniel Drăgan, 1986
Tase cel mare, Sergiu Dan, 1964
Tata, Tudora Petcuț-Bondoc, 1979
Tată, suntem lunateci, Monica Săvulescu-Voudouris, 1991
Tatăl meu boierul (fragmentar), Dina Hrenciuc, 1997
Tatuajele nu se lasă la garderobă, Francisc Păcurariu, 1982
Taurul mării, Ion Marin Sadoveanu, 1962
Tăcerea orchestrei, Ion Olteanu, 1999
Tăcerea pământului, B. Pandelea, 1982
Tăcerea sălciilor plângătoare, Beatrice Iștoc, 1981
Tăcerea, Vivi Gheorghiu, 1983
Tăceri și fugă, Maria Baciu, 1973
Tăcutele neliniști, Eugen Zehan, 1979
Tăietorul de lemne, Mircea Ciobanu, 1974
Tănase Scatiu, Duiliu Zamfirescu, 1907
Tărâmul cerului pierdut, Doina Iovănel Spineanu, 2000
Tărâmul gheenei, Costin Merișca, 1993
Tătunu, Al. Lascarov-Moldovanu, 1937
Tâlharii Tecuciului, Tutovei, Putnei, Bacăului și Covurluiului, C. Prutianu, 1895
Tâlharul Fulger, 1927
Tâlharul Fulger, Ilie Ighel, 1892
Tâlhăriile banditului Mihale Bunea, născut în comuna Roșu, districtul Ilfov, D.P. (N.D. Popescu), 1894
Tânărul bogat, Mircea Ciobanu, 1993
Tânărul Francisc, Adrian Popescu, 1992
Tânărul meu Ulise, Traian Coșovei, 1966
Târâș spre Vest, Nicolae Matei, 1995
Târgul Mausului (cu titlu schimbat: *Maioreasa*), C. Manolache, 1940
Târgul șaradelor, Paul Miron, 2000
Te Deum la Grivița, Paul Anghel, 1978
Te pup în fund, conducător iubit!, Daniel Bănulescu, 1994
Te rog mai trăiește puțin, Mircea Constantinescu, 1998
Te salut, Fidelitate!, Ștefan Zidăriță, 1981
Teii înfloresc pentru Irina, Constantin Zărnescu, 1992
Teiul sălbatic, Doina Ioneț, 1992
Telefonul de la ora nouăsprezece, Nicuță Tănase, 1979
Telefonul din bikini, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1999
Temelia de nisip (fragmentar), Nicolae-Paul Mihail, 1965
Temelia, Eusebiu Camilar, 1951
Temerarii la curtea lui Vlad Țepeș, Romulus Lal, 1989
Temerarii, Ionel Chiru, 1988
Temerarii, Romulus Lal, 1985
Temerarul, Haralamb Zincă, 1983
Temeri, Marcel Petrișor, 1985
Temniță și exil (cu titlu schimbat: *În temniță*), Zamfir C. Arbore, 1894
Templul iubirii, Gheorghe Neagu, 1990
Tengri, Victor Eftimiu, 1970
Tenișii miresei, Mircea Săndulescu, 1993
Tentația, Platon Pardău, 1983
Teodorii sau Pe drumul dintre sat și oraș, Valer Gligan, 1994
Teona, Constantin Munteanu, 1989
Termenul redus al iubirii (fragmentar), Vasile Obadă, 1992
Teroare pentru colonel, Leonida Neamțu, 1971
Teroarea albă (cu titlu schimbat: *Aripi de zăpadă*), Constantin Chiriță, 1968
Teroarea blondă, George Mihalache, 1995
Terra di Siena, Francisc Munteanu, 1962
Terra-Orr, Leonida Neamțu, 1969
Thermos (fragmentar), J.G. Vasiliu, 1935
Test de fiabilitate, George Anania, 1981
Testament între înger și diavol, Mihai Rădulescu, 1995
Testamentul domnișoarei Brebu, Virgiliu Monda, 1933
Testamentul lui Petru cel Mare (fragmentar), N.D. Popescu, 1885
Testamentul unui miop (fragmentar), Ion Arcaș, 1969
Testamentul, Manole Neagoe, 1985
Testamentul, Olimpian Ungherea, 1979
Tezaur bolnav, Petru Manoliu, 1936
(*Thalassa! Thalassa!*), Adrian Țion, 1982
Thalassa, Alexandru Macedonski, 1890
Thalassa (titlul inițial: *Leagănul mării*), 1986
Thalassa…! Thalassa…!, Silvia Zabarcencu, 1982
Theano, Dionis (Mărgărita Miller-Verghi), 1919
Tichia de mărgăritar, Alexandru Bilciurescu, 1935
Tigrii, Dragoș Protopopescu, 1937
Timorare, Riri Margareta Panduru, 1999
Timp cu călăreț și corb, Vladimir Colin, 1979
Timp pentru dragoste, Anda Hristu, 1987
Timpul care nu moare, Stelian Dragnea, 1986
Timpul dezmoșteniților, Vlad Sorianu, 1983
Timpul hienelor, Robert H. Pratt (Bogdan Ficeac), 1992
Timpul și furtunile, Francisc Păcurariu, 1978
Timpuri împlinite, Dan Petrașincu, 1947
Tinca, D. Șt. Rădulescu, 1996
Tinerețe ciudată, Dinu Pillat, 1943

Tinerețe fără tinerețe, Ion Istrati, 1959
Tinerețe, Lucia Demetrius, 1936
(*Tinerețea lui Doxachi*), Dumitru Covalciuc, 2000
Tinerețea Casandrei, V. Demetrius, 1914
Tinerețea Inorogului (fragmentar), Vasile Marian, 1975
Tinerețea lui Bogdan Irava, Ștefan Dimitriu, 1987
Tinerețea lui Iancu Jianu, vestit căpitan de haiduci, N.D. Popescu, 1909
Tinerețea lui Radu Felecan (fragmentar), Ion Marian, 1951
Tinerețea lui Tunsu haiducul (titlu inițial: *Tunsul haiducul*), N.D. Popescu, 1910
Tinerețea unui artist, Virgiliu Monda, 1966
Tinerețea unui erou (fragmentar), Petru Vintilă, 1979
Tinerețea, drumul vămilor, Petre Petria, 1994
Tineri sondori, Aurel Lecca, 1962
Tinerii noștri bunici, Ilie Constantin, 1967
Tita (*Gica*) (foileton), 1936
Titus Bostan și stupina cu viespi, Petre Vârlan, 1984
Titus Bostan și ziditorii lumii, Petre Vârlan, 1981
Toader Nebunul, Alfred Moșoiu, 1924
Toamna Medei, Florentina Florescu, 1994
Toamna roșie, v. *Dragostea și Revoluția*, Dinu Săraru, 1981
Toamna târziu, Elena Gronov-Marinescu, 1984
Toamna, când se scutură castanii, Ovidiu Constantinescu, 1991
Toamna, păsările…, Constantin Mateescu, 1975
(*Toamna-Blues*), Victor Cârcu, 1994
Toamnă cu frunze negre, Haralamb Zincă, 1978
Toamnă fierbinte, Ion Lăncrănjan, 1986
(*Toată viața*), Lucian Cursaru, 1975
Toate au pornit de la… păpușă, Ioana Postelnicu, 1972
Toate pânzele sus!, Radu Tudoran, 1954
Tobit, Ștefan Agopian, 1983
Toduț, Toma G. Rocneanu, 1999
Tokyo by Night, v. *Planeta Tokyo*, Claudia Golea, 2000
Tomița și șapte femei, Ionel Bandrabur, 2000
Toporul de argint, Leonida Neamțu, 1964
Toria (fragmentar), Ticu Răducanu, 1934
Torna, torna, fratre, Ion Topolog, 1971
Tornada, Ion Marin Almăjan, 1980
(*Tornado*), Ioan Țighiliu, 1991
Torța vie, Mihai Nicola, 1981
Tot ce am pe suflet, Nicolae Danciu-Petniceanu, 1995
Tot mai aproape, Carmen Firan, 1991
Tot o apă și-un pământ, Marin Radu Mocanu, 1997
Totaliter aliter, Olga Caba, 1982
Totdeauna toamna, Mirela Roznoveanu, 1988
Totul despre Escadrila Întâi, Victor Donciu, 1990
Totul e posibil, Petru Murgoci, 1996
Toți băieții sunt răi, toți băieții sunt buni, Ovidiu Zotta, 1970
Toți pentru unul, Corneliu Omescu, 1982
Trabantul negru, Tudor Vasiliu, 1993
Tractorul (fragmentar), Petre Pandrea, 1932
Traficant de droguri, Ioan Țighiliu, 1995
Traga șerpilor, Adrian Grigore, 1998
Tragedia de la Mărgărițești (fragmentar), Petre Pandrea, 1998
Tragedia din Belgrad (fragmentar), Tarasconievici, 1903
Tragedia lui Petru Cercel, C. Manolache, 1940
Tragedia mută, I.I. Stoican, 1920
Tragedia Obrenovicilor (foileton), Sofia Nădejde, 1903
Tragedia unei idile, Nuși Tulliu, 1928
Tragedia unei vieți, N. Kiriacescu-Jiu, 1932
Tragedia unui comedian, Victor Eftimiu, 1924
Tragediile adulterului (fragmentar), Kiriac Napadarjan (G. Ranetti), 1902
Tragediile Bucureștiului, Alexandru I. Alexandrescu, 1887
Tragica existență a soției lui Stalin (foileton), Silviu Cernea, 1934
Tragica viață a jokeului Stewer (foileton), Petru de Lozia [Petru Comarnescu], 1926
Traiectoria (fragmentar), Mircea Nedelciu, 1977
Traista cu umbre, Vera Hudici, 1970
Trandafir (foileton), N. Andriescu-Bogdan, 1878
Trandafir de la Moldova, Ion Istrati, 1952
Trandafiri pentru altădată, N. Popescu-Bogdănești, 1981
Trandafiri pentru contesă, Cornel Marandiuc, 1977
Trandafirul alb, Constantin Chiriță, 1966
Trandafirul Tăcerii Depline, George Cușnarencu, 1999
Transiberiana, Ioan Timuș, 1934
Transmarisca sub canonade, Ion Ruse, 1982
Transplant de caracter, Romeo Soare, 1996
Tranșeele văzduhului, Corneliu Groapă, 2000
Trapez, Ștefan Dimitriu, 1972
Tratament fabulatoriu, Mircea Nedelciu, 1986
Tratat asupra cozii, Florin Sicoie, 1992
Tratat despre oaspeți, Mircea Săndulescu, 1979
(*Traversarea nopții*), Eugen Lumezianu, 1971
Traversând Washington Square, Dumitru Radu Popa, 1999
Travesti (fragmentar), Constantin Stoiciu, 1990
Travesti, Mircea Cărtărescu, 1994
Trădarea lunii, Alexandru Jar, 1968
Trădătorul Măriei sale, Mihail Joldea, 1975
Trăsnet între două inimi, Elsa Maria Bud, 1990
Trăsnetul zeilor, Nicolae Ionescu-Dunăraru, 1983
Trebuie să învingă (cu titlu schimbat: *Sandu Ronea*), Al. D. Rădulescu, 1946
Trec rânduri, rânduri muritorii, Luminița Varlam, 1998
Trecătoarea de fier, Ion Aramă, 1977

Trecere pentru pietoni, Matală Dumitru, 2000
Trecerea, Ion Butnaru, 1982
Treceri și petreceri, I. Peltz, 1980
Trece-trece regimentul 10 (fragmentar), Mircea Petala, 1938
Trei anotimpuri, Vasile Dorin Ghilencea, 1986
Trei ceasuri în iad, Leonida Plămădeală, 1970
Trei dinți din față, Marin Sorescu, 1977
Trei faze (fragmentar), George Galitza, 1928
Trei generații, Ioan Hera, 2000
Trei în furtună, Virgil Bostănaru, 1987
Trei în grotă, Mihai Novicov, 1965
Trei sergenți, Al. Pelimon, 1879
Trei zile de anchetă, Alexandra Stănescu, 1982
Trei zile uimitoare, Eugen Mihăescu, 1987
Treizecișitrei, Tudor Dumitru Savu, 1982
Tren de noapte, Constantin Georgescu, 1981
Trenul albastru, B. Jordan, 1937
Trenul fantomă, Mihail Sadoveanu, 1933
Trenul trebuia oprit!, Lida I. Golea, 1959
(*Trenul*), Jean Nedelcu, 1972
Trepte, Felicia Clinca, 1968
Trepte, Florin Logrești eanu, 1989
Trepte, Gheorghe Văduva, 1985
Trepte, Rodica Iova, 1998
Treptele Diotimei, Radu Ciobanu, 1973
Treptele iernii, Traian Reu, 1978
Treptele verii, Marta Bărbulescu, 1985
Trestia de var (fragmentar), Horia Ursu, 1990
Tribunul poporului, N. Rădulescu-Niger, 1903
Tributul, Domnica Gârneață, 1994
Tridentul de aur, Radu Nor, 1972
Trilogia dragostei, Sărmanul Klopștock, 1933
Trimisul lui Brâncoveanu, Petru Demetru Popescu, 1984
Trimisul nostru special, Mihaela Monoranu, 1979
Trimisul special al morții, Ion Crînguleanu, 1999
Trinidad (fragmentar), Paul Sterian, 1931
Triplul mister, Grigore Beuran, 1974
Triplusalt mortal, Ștefan Berciu, 1998
Trip-tic, Liviu Radu, 1999
Triptic, Lucia Demetrius, 1981
Tristețea lui Alec Armașu, George Timcu, 1978
Triumful iubirii (foileton), D. Nicolescu-Wollmar, 1910
Triumful iubirii, Eugen Pelin, 1993
Triumful iubirii, Petre Mușat, 1931
Triumful lui Ares, Hadrian Soare, 2000
Triunghiul, Simion Pop, 1964
Tronsonul B.N., Ion Aramă, 1983
Tropotele tăcerii, Nicolae Boghian, 1983
Trosnesc stejarii, Horia Miclescu, 1937
Trotușenii, M.D. D'Argenta, 1929
Trubendal, Virgiliu Monda, 1946
Trucaj, George Arion, 1986
Trufie, Constantin Stoiciu, 1974
Trufie, Nicoleta Voinescu, 1987
Truman Capote și Nicolae Țic, Dumitru Radu Popescu, 1995
Trunchiul și așchia (fragmentar), Marius Robescu, 1993
(*Trup și netrup*), Ruxandra Cesereanu, 2000
Trup și suflet (fragmentar), Liviu Ioan Stoiciu, 1999
Trupul care își caută sufletul, Sarina Cassvan, 1932
Trustul, Ion Călugăru, 1937
Tu și eu, Marius Manoliu, 1942
Tucapai, Andrei Dumitru Iacobaș, 2000
Tudor Ceaur Alcaz, Ionel Teodoreanu, 1940
(*Tudor se desparte de tinerețe*), Ion Oltean, 1980
Tudor Vladimirescu, Paul Constant, 1960
Tudor, Petre A. Georgescu, 1976
Tufișul de coacăze negre, Eugen Delcescu, 1984
(*Tulburarea*), Ion Schinteie, 1978
Tunelul norvegian, Nicolae Prelipceanu, 1978
Tunica verde, Alice Călugăru, 1987
Tunsu, căpitan de haiduci (titlu inițial: *Tunsul haiducul*), N.D. Popescu, 1909
Tunsul haiducul (cu titlu schimbat: *Tunsu, căpitan de haiduci*; *Tinerețea lui Tunsu haiducul*), N.D. Popescu, 1881
Turbă, Octav Dessila, 1936
Turistul singuratic, Tudor Popescu, 1974
Turma, Victor Frunză, 1992
Turmele, Eusebiu Camilar, 1946
Turn de fildeș (fragmentar), Titus Nicolau, 1938
Turneul de primăvară, Horia Matei, 1960
Turnirul, George Șerban, 1987
Turnul cicloanelor, Tudor Băran, 1978
Turnul Milenei, Ionel Teodoreanu, 1929
Turnul nebunilor, Ștefan Dimitriu, 1993
Turnul, Vasile Andru, 1985
Turnuri în apă, Sandu Teleajen, 1935
Tutun de Macedonia, Maria-Luiza Cristescu, 1976

Ț

Țapul (cu titlu schimbat: *Mireasa multiplă*, *Zeul iubirii*), Felix Aderca, 1921
Țara brânzei, Felicia Mihali, 1999
Țara făgăduinței, Radu Theodoru, 1975
Țara îndepărtată, Sorin Titel, 1974
Țară bună, I. Peltz, 1936
Țară și neam, Ion Agârbiceanu, 1928
Țarcu, Lucian Ionică, 1989
Țața Minca, Panait Istrati, 1931
Țărani și târgoveți, I. Șt. Ioachimescu, 1932
Țăranii de platină, Eugen Mihăescu, 1984
Țăranii (fragmentar), Ion Topolog, 1972
(*Țărm fără bărci*), Dan Mihăilaș, 1991

Țărm fără catarge, Ion Aramă, 1976
Țărmul homarului, Radu Pintea, 1996
Țărmul interzis, Horia Aramă, 1972
Țărmul îngândurat, Mihai Caranfil, 1985
Țărmul tandreței, Ilie Tănăsache, 1989
Țestoasa portocalie, Ioana Orlea, 1969
Țintă în mișcare, George Arion, 1985
Țipătul de nuntă al păunului, Ion Dumitru Teodorescu, 1970
Țuguiații pământului, Vladimir Vasilescu, 1991
Țuș-țuș, romanul unui măgăruș, D. Ionescu-Morel, 1943

U

Ua-Naasse, cântecul libertății, Ioana Petrescu, 1964
Ucenicia cărturarului (cu titlu schimbat: *Două ambasade*; *A venit un om din Răsărit*; *Mușchetarul lui Cantemir*), Mihnea Gheorghiu, 1955
Ucenicia lui Ionuț, v. *Frații Jderi*, Mihail Sadoveanu, 1935
Ucenicie printre gloanțe, Petre Sălcudeanu, 1974
Ucenicii sfântului Antonie, Damian Stănoiu, 1933
Ucenicul neascultător, George Bălăiță, 1977
Uciderea pruncilor, Alexandru Sever, 1966
Ucideți petrolul! (cu titlu schimbat: *Bine ați venit în infern!...*), Ioan Grigorescu, 1994
Ucigaș fără voie, Traian Tandin, 2000
Ucigașa, Lae Chioru, 1939
(*Ucigașul de revelații*), Nicolae Motoc, 1993
Ucigașul și floarea, Toma George Maiorescu, 1970
Ucigașul va veni singur, Octavian Păscăluță, 1968
Ugly (fragmentar), Liviu Bratoloveanu, 1978
Uhm – fiul hienei, Anca Bursan, 1967
Uimind regina nopții, Rodica Simionescu, 1998
Uimitoarele întâmplări dintr-o vacanță, Alice Gabrielescu, 1927
Uitarea și neuitarea inocenților, Corneliu Rădulescu, 1983
(*Uitarea*), Sorin Titel, 1990
Uităm prea repede, v. *Iubim*, Octav Dessila, 1943
Ulise trece pe strada mare, Corneliu Buzinschi, 1974
Ulise, Gheorghe Dumitrescu, 1935
Ulița cu epave (fragmentar), Horia Liman, 1932
Ulița uitării, Valeriu Gh. Cocheci, 1937
Ulpia Iulia (fragmentar), Nicoleta Voinescu, 1993
Ultima aventură a lui Nat Pinkerton, Doru Davidovici, 1975
Ultima aventură, Tudor Popescu, 1957
Ultima bătălie a lui Oroles, Andrei Dicea, 1982
Ultima biserică, Dan Stanca, 1997
Ultima călătorie a lui Ulise, Francisc Păcurariu, 1976
Ultima cenușăreasă (fragmentar), Nicolae Stăiculescu, 1976
(*Ultima decepție*), Lucia Demetrius, 1955
Ultima dorință, Nicolae Rotaru, 1996
Ultima evadare, Teodor Boroschi, 1997
Ultima explozie, Constantin Strună, 1989
Ultima iarnă, Ion Iovan, 1991
(*Ultima noapte a ultimului fanariot*), Nicu Filip, 1980
Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, Camil Petrescu, 1930
Ultima noapte de război..., Haralamb Zincă, 1972
Ultima noapte de război, prima zi de pace, Haralamb Zincă, 1985
Ultima oră, Const. Virgil Gheorghiu, 1943
Ultima poveste, Radu Tudoran, 1956
Ultima redută, Ion Aramă, 1977
Ultima repriză, Ștefan Berciu, 1989
Ultima spovedanie, Constantin Bărbuceanu, 1984
Ultima șansă, Tache Dumitru Marcu, 1980
Ultima tentație, Platon Pardău, 1985
Ultima toamnă, Haralamb Zincă, 1958
Ultima tresărire a submarinului legionar, Petre Barbu, 1998
Ultima vacanță, Radu Ciobanu, 1977
Ultima vară a lui Antim, Florin Mugur, 1978
Ultima variantă, Chiril Tricolici, 1975
Ultimele aventuri ale lui Roby, robotul invizibil, Mihail Marinescu, 1997
(*Ultimele cinci minute*), Ion Brad, 1989
Ultimele știri despre gepși, Doru Kalmuski, 1998
Ultimele trei zile ale lui Pilat, Radu Reja, 1995
Ultimii ani, Viorel Alecu, 1999
Ultimii, Bujor Nedelcovici, 1970
Ultimul alb, I.M. Ștefan, 1962
Ultimul batalion, I. Ludo, 1960
Ultimul car (fragmentar), Romul Fabian, 1964
Ultimul comando, Marilena Istrati, 1997
Ultimul drum (cu titlu schimbat: *Soare cu dinți*), Ion Brad, 1975
Ultimul inorog, Elefterie Voiculescu, 1999
Ultimul Isus, magnificul, George Cușnarencu, 1995
Ultimul minut, Mihail Pop, 1958
Ultimul mușatin, Luminița Petru, 1987
Ultimul om, Dan Stanca, 1999
Ultimul pandur, Mihai Antonescu, 1996
Ultimul popas în infern, Nicoară Mihali, 1997
Ultimul prag, Eugenia Vișenoiu, 1997
Ultimul refugiu, Florentina Florescu, 1996
Ultimul stol (fragmentar), Vasile Rusescu, 1986
Ultimul tren spre România (titlul inițial: *Dincolo de Lisabona*), Anatolie Paniș, 1996
Ultimul trubadur, Nicu Teodorescu, 1997
Ultimul Ulisse (fragmentar), Mircea Stâncel, 1997
Ultimul viraj, Sever Noran, 1976
Ultimul vlăstar, v. *Triptic*, Lucia Demetrius, 1984

Umbra cuvintelor, Traian Olteanu, 1990
Umbra de la Cozia, Ion Maxim, 1980
Umbra dintre ei și ceilalți (fragmentar), Constantin Apostol, 1973
Umbra Iscarioteanului, Nina Ceranu, 1996
Umbra iubirii dintâi…, Vintilă Ducariu, 1998
Umbra lucrurilor viitoare, Ioan Iancu, 1991
Umbra lui Horea, Gheorghe Vornicu, 1973
Umbra lui Zamolxe, Paul Tămaș, 1969
Umbra penei de gâscă, Radu Țuculescu, 1991
Umbra răsculatului, Ion Lăncrănjan, 1996
Umbra rotitoarelor povești, Oana Cătina, 1991
Umbra slugerului Theodor, Ilie Sălceanu, 1988
Umbra soarelui, Constantin Banu, 1980
Umbra șoimului pe zăpadă, Gabriel Iuga, 1988
Umbra timpului, Victor Kernbach, 1966
(*Umbra trecutelor zile*), Vasile Sălăjan, 1979
Umbra (fragmentar), Viorel Știrbu, 1982
Umbra, Pan Solcan, 1982
Umbre din Acropole, Elena Radu, 1998
Umbre la fereastra cetății, Florica Stanciu, 1993
Umbre, Petre Sălcudeanu, 1990
Umbrele Comnenilor, Emanoil Copăcianu, 1975
Umbrele nopții, Mihail Diaconescu, 1980
Umbrele trecutului, Victor Scherer, 1999
Umilul, Iancu Tănăsescu, 1997
(*Ummo*), Cicerone Sbanțu, 1983
Un activist al suferinței, Ion Băiești, 1991
Un an cât o speranță, Titu Popescu, 1992
Un an fără câteva zile (fragmentar), Aurel Deboveanu, 1974
Un an fără echinoxuri, Irina Eliade, 1991
Un an, *o viață*, Stelian Gruia, 1986
Un anotimp pentru fiecare, Constantin Cubleșan, 1985
Un august nu prea îndepărtat, Haralambie Bârzan, 1989
Un balon râdea în poartă, Neagu Rădulescu, 1968
Un băiat privește marea…, Tudor Popescu, 1960
Un băiat ura o fată, Adrian Lustig, 1990
Un bărbat în rândul lumii, Ioana Orlea, 1980
Un biet bunic și o biată cinste, Petre Sălcudeanu, 1980
Un biet bunic și-o biată crimă, Petre Sălcudeanu, 1970
Un blestem cu domiciliu stabil, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1998
Un boem român, Pantazi Ghica, 1860
Un bunic și o biată aventură, Petre Sălcudeanu, 1974
Un Burgtheater provincial, Livius Ciocârlie, 1984
Un cancer de vânzare, Aurel David, 1994
Un caracter slab…, H. Rohan, 1956
Un cartuș la butonieră, Chiril Tricolici, 1991
Un Casanova călătorește spre iad, Paul Antim, 1991
Un caz de iubire la Hollywood, Vasile Rebreanu, 1978
Un caz perfect conturat, Ion Tipsie, 1984
Un caz special, Ioan Negrea, 1979
Un călăreț pierdut în stepă, Felix Aderca, 1961
Un călăreț trecea, Elefterie Voiculescu, 1999
Un cântec de iubire, I. Costin, 1904
Un ceai cu tipele de sâmbătă, Adrian Lustig, 1990
Un ceas al reîntoarcerii (fragmentar), Ioan S. Crăciun, 1988
(*Un citat fără importanță*), Constantin Lămureanu, 1990
Un coniac pentru o fată, Viorel Cacoveanu, 1973
Un copil ca tine, Anca Livescu, 1961
Un copil în vechiul București, Tatiana Slama-Cazacu, 1998
Un dac la Roma, Tudor Popescu, 1967
Un descălecat…, Liviu Lungu, 1996
Un destin aparte, v. *Dacia Felix*, Victor-Rusu Ciobanu, 1980
Un dolar, doi dolari, Chiril Tricolici, 1974
Un drum greșit (foileton), Duiliu Zamfirescu, 1888
Un episod ciudat, Olimpia Filitti-Borănescu, 1947
Un extraterestru în pijama, Alina Nour, 1991
Un fapt divers (fragmentar), Horia Hulubei, 1936
Un funcționar sinucis, Al. Pelimon, 1873
Un glonte pentru rezident, Haralamb Zincă, 1975
Un glonte rătăcit (fragmentar), Ștefan Iureș, 1981
Un gotic târziu, Constantin Cubleșan, 1975
Un grind pe Mississippi, Petru Păcurariu, 1995
Un învățător model sau Triumful virtuții (foileton), Mircea Codru, 1902
Un loc pe roată, Adrian Lustig, 1987
Un loc printre voi, Dan Rebreanu, 1976
Un manuscris de ocazie, Florin Vasile Bratu, 1985
Un martor incomod, Cosma Brașoveanu, 1979
Un menaj ca multe altele (fragmentar), Florica Eug. Ionescu (Doina Bucur), 1932
Un mesaj de dincolo de mormânt, Aurel Mihale, 1977
Un mic romanț (foileton), Pantazi Ghica, 1869
Un milion de lire, Victor Bercescu, 1977
Un milion de lumânări, Aurel Stancu, 2000
Un milionar nebun, Ștefan Gh. Theodoru, 1996
Un mincinos în plus…, Ilie Tănăsache, 1985
Un mormânt în cer, Vintilă Horia, 1994
Un oltean în America, Adina Enăchescu, Ștefan Teodorescu, 1997
Un om căruia i-a fost foame (cu titlu schimbat: *Mâine*), Jean G. Dava, 1923
Un om cu numele meu, Ildico Achimescu, 1983
Un om de ispravă, Virgil Bostănaru, 1996
Un om fără importanță, Vasile Petre Fati, 1997
Un om în câmp, Vasile Petru Fati, 1989
Un om în furtună, Dumitru Almaș, 1965
Un om între oameni, Camil Petrescu, 1953
Un om într-o zi, Mihai Dușescu, 1987
Un om își trăiește viața, Ion Biberi, 1946

Un om norocos, Octavian Paler, 1984
Un om supărător, Al. Cazaban, 1920
Un Oscar pentru Ana, Alecu Ioan Ghilia, 1982
Un port la răsărit…, Radu Tudoran, 1941
(*Un posibil început de roman*), Corneliu Ștefanache, 1989
(*Un prag măturat*), Mihai Pelin, 1977
Un proces pierdut, Olteo (Olimpia Teodoru), Doru (V. Teodoru-Doru), 1911
Un pumn de cireșe, Oana Cătina, 1984
Un pumn de iarbă, Ioan Neșu, 1994
Un război de 30 de bani, Ion Dianu, 1985
Un roman, Sergiu Fărcășan, 1966
Un romanț fără concluziune (foileton), Pantazi Ghica, 1869
Un român în lună, Henric Stahl, 1914
(*Un sărut*), Mariana Sipoș, 1989
Un scrânciob verde, Mihaela Monoranu, 1983
Un sertar întredeschis, Alexandra Indrieș, 1995
Un sfânt (foileton), Const. Photiadi, 1909
Un soldat în căutarea patriei, Petru Vintilă, 1978
Un spion la curtea lui Ștefan cel Mare, Constantin Ottescu, 1993
Un strigăt în noapte, Adrian Hurmuz, 1933
Un strigăt în noapte, Ioana Dimitrescu, 1979
Un student de altădată, Ionel Bandrabur, 1987
Un surâs de 5 milioane (foileton), Margareta Popescu (D.I. Suchianu), 1938
Un șlep în derivă, Marin Ioniță, 1978
(*Un tânăr din provincie*), Al. Popescu-Telega, 1929
Un tânăr în arenă, Mihai Hetco, 1981
Un terorist ciudat, Elefterie Voiculescu, 1999
Un trib glorios și muribund, Ardian-Christian Kuciuk, 1998
Un tron pentru iubire (foileton), Const. Fulger (Vasile Pop), 1910
Un vals pentru Maricica, Nicolae Țic, 1963
Un vis (foileton), Ioan Costin, 1902
Un vis de-o clipă (foileton), Const. Nutzescu, 1910
Un vis pe Carpați, N. Moreanu, 1857
Un voiajor ciudat Paracelsus, Gh. Brătescu, 1991
Un weekend ratat, Takis Panayotis, 1992
Un zâmbet pentru univers, Anton Iordache, 1980
Una din noi e de prisos, Sidonia Drăgușanu (Catrinel), 1946
Una și aceeași iubire, Diana Turconi, 1986
Unchiul Andi-„detectivul” și nepoții săi, Vlad Mușatescu, 1982
Unchiul Christea, N. Rădulescu-Niger, 1893
Unchiul dumneavoastră e brunet?, Florin Andrei Ionescu, 1972
Unchiul meu Adam, N. Batzaria, 1934
Unchiul Năstase și nepotul său Petre Nicodim, V. Demetrius, 1923
Unchiul, nepoatele și satul (fragmentar), Raisa Boiangiu, 1990
Unda de șoc, Ștefan Dinică, 1997
Unde? (fragmentar), Al. Pascu, 1994
Unde a dispărut George Jianu? (foileton), Tudor Șerban, 1947
Unde a greșit Ștefan Vlad?, Lydia Lascu-Mocanu, 1976
Unde am greșit, Silvia Jemna, 1989
Unde ești Eli?, Horia Panaitescu, 1969
Unde începe noaptea, Sergiu Dan, 1945
Unde ne duc pașii (fragmentar), Mihai Stoian, 1959
(*Unde ne sunt părinții?*), Camelia Ciumăgeanu, 1998
Unde se odihnesc vulturii, Gabriel Chifu, 1987
Unde-i duminica?, Chiril Tricolici, 1979
Undeva în Occident, George Mițin Variețescu, 1996
Undeva pe Dunăre, Alexandru Jar, 1952
Undeva… pe un țărm, Mihail Pop, 1943
Universitatea care ucide, Magda Ursache, 1995
Unsprezece, Eugen Barbu, 1956
Un stilet cu șampanie (titlul inițial: *Panică la căsuța cu zorele*), Rodica Ojog-Brașoveanu, 2000
Unul dintre noi a ucis! (foileton), Ion Băieșu, 1970
Unul dintre noi, Alexandra Conta, C. Ghiban 1985
Unul scapă, altul piere (în fascicule), Teochar Alexi, 1892
Ura care ucide, Olga Greceanu, 2000
Uragan asupra Europei, Vintilă Corbul, Eugen Burada, 1979
Uragan, Adela Xenopol, 1922
Uraganul, v. *În preajma revoluției*, Constantin Stere, 1936
Uraganul de fier, Lucian Bureriu, 1996
Urangutanii, Ion Crînguleanu, 1999
Uraniu, A. Rogoz, C. Ghenea, 1956
Urcușul, Tudor Popescu, 1975
Urechea lui Dionys, Virgiliu Monda, 1934
Uriașul câmpiei, Ernesto Mihăilescu, 1986
Urma scapă turma, Paul Tumanian, 1997
Urmașii lui Euclid, Ion Topolog, 1986
Urmașii Moromeților sau Despre lauda de sine, Grid Modorcea, 1998
Urmașii Vlașinilor, Ioana Postelnicu, 1999
Urmașul, Mihail Calmâcu, 1972
Urmărind idealul, O. Tafrali, 1921
Urmărirea abia începe, Theodor Constantin, 1962
Urme pierdute, Silviu Crăciunaș, 2000
Ursa Mare, Daniel Drăgan, 1988
Ursa Mică, Daniel Drăgan, 1985
Ursa mică (titlul inițial: *Coroana Izabelei*), Marius Tupan, 1998
Ursita (foileton), Bogdan Petriceicu Hasdeu, 1864
Ursită, Dorel Draguescu, 1941
Ușa noastră cea de toate zilele, Paul Goma, 1992
Ușile nopții, Constantin Parascan, 1981

Utopia profesorului Dunca, Valeriu Bârgău, Neculai Chirică, 1983
Uvar, Mihail Sadoveanu, 1932
Uzina B., Petre Bellu, 1941

V

„*V" de la victorie*, Doru Davidovici, 1987
Vacanța mare, Dragoș Nisioiu, 1984
Vacanța mea la București, Aurel Deboveanu, 1969
Vacanța, Costache Anton, 1981
Vacanța, Maria-Luiza Cristescu, 1981
Vacanță cu lebădă, Titel Constantinescu, 1985
Vacanță în Olimp, Anca Balaci, 1981
Vadul fetelor, I. Peltz, 1949
Vadul hoților, Vasile Savel, 1926
Vagabondul Apelor (foileton), Gh. Mironescu, 1926
Vagabonzii, Emil Dorian, 1935
Vai celui singur!, Lidia Popița, 1990
Valah (foileton), Elisabeta Hențiu, 1935
Valea Albă, 1476, Gh. Becescu-Silvan, 1904
Valea Antari, Gheorghe Gane, 1998
Valea cu iubiri, Dan-Ion Vlad, 1985
Valea cu plopi, V. Zdrenghea, 1937
Valea Fierului (cu titlu schimbat: *Nopțile dinspre ziuă*), Dragoș Vicol, 1953
Valea Hășdății, Gheorghe-Gavrilă Copil, 2000
Valea hoților, Eusebiu Camilar, 1948
Valea merelor acre, Nicolae Țăranu, 1993
Valea Nistrei, Corneliu Dida, 1994
(*Valea plângerii*), Dionisie Șincan, 1967
Valea sângelui, Lucian Dumitrescu, 1977
Valea Vulturilor, Niculae Frânculescu, 1987
Valetul de treflă, Chiril Tricolici, 1974
Valsul dimineții, Anda Raicu, 1987
Valul și stânca, Gabriel Chifu, 1989
Valuri, I. Ionescu-Prejmer, 1968
Valuri, N.R., 1932
Valurile, vânturile…, Ion Agârbiceanu, 1971
Vameșul ploilor, Pan Solcan, 1987
Vampirul din Düsseldorf, V. Marius, 1930
Vampirul, G.M. Amza, Alexandru Bilciurescu, 1938
Van Paloș (fragmentar), M.S., 1929
Vanda (foileton), Nicolae Marinescu, 1891
Vara baroc, Paul Georgescu, 1980
Vara bunei speranțe, Horia Ungureanu, 1979
Vara enigmelor, Eugenia Zaimu, 1987
Vara himerelor, Veronica Balaj, 1996
Vara marilor speranțe (fragmentar), Traian Dobrinescu, 1988
Vara nimănui, Radu Anton Roman, 1978
Vara oltenilor, Dumitru Radu Popescu, 1964
Vara speranței (fragmentar), Gheorghe Jurcă, 1988
Vara suferințelor, Sofia Arcan, 1980
Vara și iarna, Dan Mutașcu, 1980
Vara, Nicolae Damian, 1976
Vară nebună cu bărci albastre, Constantin Novac, 1983
Vară sentimentală (fragmentar), Vasile Băran, 1989
Vară târzie, Constantin Stan, 1985
Vară vrăjmașă, Eugenia Tudor-Anton, 1985
Varianta „Palmier", Ioan Iancu, 1976
Varvarienii, Theodor Codreanu, 1998
Vatra de la răscruce, Marin Ioniță, 1986
Vatra legendelor, Corneliu Sturzu, 1970
Vă caută un taur, Sergiu Fărcășan, 1970
Văcarul Bățăgui (fragmentar), Ion Marin Iovescu, 1967
Văduva de război (foileton), Emilia Tailler, 1933
Văduvele negre, Niculae Frânculescu, 1989
Vămile iubirii, Constantin Parascan, 1988
Vămile nopții, Radu Ciobanu, 1980
Vămile, Serafim Saka, 1990
Vătaful Neculai, Sebastian Popovici, 1943
Văzând și făcând, Genoveva Logan, 1994
Vâltoare (fragmentar), Haralamb G. Lecca, 1909
Vâltoarea (foileton), Const. Cehan-Racoviță, 1923
Vâltoarea, Ion Agârbiceanu, 1944
Vâltoarea, Marcel Păruș, 1975
Vâltoarea, v. *Biografie de război*, Radu Theodoru, 1987
Vâltori, Ion Dongorozi, 1958
Vâlva codrului, Radu Nițu, 1974
Vânătoare ascunsă (fragmentar), Ion Marin Almăjan, 1972
Vânătoare de noapte, Aurel Cărășel (semnat Francis T. Harri), 1995
Vânătoare de vrăjitori, Mircea Vaida, 1986
Vânătoare la New York, Luck Garry (Ion Noja), 1992
Vânătoarea regală, Dumitru Radu Popescu, 1973
Vânători de umbre, Adrian Bușilă, 1992
Vânătorii de capete, Aurel Lecca, Andi Lecca, 1967
Vânătorii de coroane, v. *Venea Măria Sa*, Petre Dragomir, 1992
Vânătorii de epave, Victor Negoescu, 1942
Vânătorul de himere, Gheorghe Jurcă, 1996
Vândută de propria-i mamă, Vasile Pop, 1922
(*Vânduți la ora Bizanțului*), Monica Săvulescu-Voudouris, 1993
Vântoasa, C. Ignătescu, 1964
Vântoasele, Paul Lahovary, 1998
Vântul de miazănoapte, Constantin Vremuleț, 1987
(*Vântul de miazăzi*), Eusebiu Camilar, 1959
Vântul de miercuri, Victor Kernbach, 1968
Vântul din fața soarelui, v. *Pavilionul*, Traian Filip, 1969
Vântul sau țipătul altuia, Dan Stanca, 1992
Vântul și ploaia, Zaharia Stancu, 1969
Vântură țară, Ioan Slavici, 1976
Vântură-lume, N. Rădulescu-Niger, 1927

Vânturătorii de vorbe (fragmentar), Vasile Savel, 1930
Vânzătorul de aripi, Radu Țuculescu, 1982
Vânzătorul de memorii, Petru Jaleș, 1972
Vârcolacii (fragmentar), Dan Mutașcu, 1973
Vârful (fragmentar), Teodor Ursu, 1971
Vârsta de aur sau Dulceața vieții, Petru Dumitriu, 1999
Vârsta de aur, Corneliu Leu, 1957
Vârsta neuitării, George Moroșanu, 1973
Vârtej, Dorina Rădulescu, 1964
Vârtejul, Romulus Cioflec, 1937
Vârtejul (fragmentar), Theodor Râșcanu, 1936
Vecinătatea pustiului, Gabriel Iuga, 2000
Vecini de baracă, Victoria Ionescu, 1965
Veghea bătrânei doamne Gall, Oltea Alexandru, 1973
Veghea, Dan Plăeșu, 1985
Velerim și Veler Doamne, Victor Ion Popa, 1933
Venea Măria Sa, Petre Dragomir, 1992
Venea o moară pe Siret…, Mihail Sadoveanu, 1925
Veneam din întuneric, Nicolae Jianu, 1962
Veneau de pretutindeni, Mihail Florescu, 1948
Venera și porcul (cu titlu schimbat: *Femei de teatru*), Lucrezzia Kar (Lucrezzia Karnabatt), 1936
Veneticii (fragmentar), Ion Lazu, 1997
(*Veneticul*), Dan Stanca, 1996
Venin de mai, Ion Vinea, 1971
Veninul victoriei, Ion Bucheru, 1994
Venus cocteil, Rodica Padina, 1976
Verdictul, Banu Rădulescu, 1970
Verificați ipoteza Nessus!, Tudor Negoiță, 1980
Verigile, Horia Vasilescu, 1971
Versiune neoficială, Ștefan Aldea, 1998
Vest, Mircea Gesticone, 1983
Vestibul, Alexandru Ivasiuc, 1967
Vestitorii primăverii, I. Popescu-Puțuri, 1956
Vestitorul, Dan Perșa, 1997
Veșmântul lui Nessus, M.M. Loviște, 1998
Veșnicul învins, Ion Pas, 1931
Vetrele fumegă în amurg, Bogdan Stihi, 1986
Vezinas (foileton), Nic. T. Zorilă, 1892
Via Negra, Victor Coroianu (semnat Victor von Koroyan), 1995
Via și rodul, Virgiliu Monda, 1971
Via, Ion Murgeanu, 1984
(*Viața aventuroasă a Frosei Popescu, contesă de Marcolini*), Ioan Massoff, 1945
Viața bunilor Ioan, Ernest Gavrilovici, 1985
Viața ca o coridă, Octavian Paler, 1987
Viața ca o vină (fragmentar), Liviu Comșia, 1996
Viața ca un torent, Diana Irimescu, 1998
Viața care ne rămâne, Victor Haide, 1974
Viața cea de toate zilele, Florian Copcea, 1988
Viața cea de toate zilele, Ștefana Velisar-Teodoreanu, 1940
Viața cu haz și fără a numitului Stan, I. Peltz, 1928
(*Viața de Ausländer*), Dumitru Mureșan, 1998
Viața de glorie și de pasiune a marii cântărețe Darclée, N. Carandino, 1938
Viața de student, Marcel Olin (Mihail Zavergiu), 1923
(*Viața din inimă*), Petre Boldur, 1940
Viața dublă, E. Lovinescu, 1927
Viața în imperiul morții, Oliver Lustig, 1969
Viața în pădure, Mircea Streinul, 1939
Viața începe la Milogu, I.M. Ștefan, 1980
Viața la o margine de șosea, Mihai Sin, 1975
Viața la șaptesprezece ani (fragmentar), H.-R. Patapievici, 1996
Viața la țară, Duiliu Zamfirescu, 1898
Viața la-ntâmplare, Teodor Scarlat, 1938
Viața lui Bernard Shaw, B. Cehan, 1934
Viața lui Ioan Eliade Rădulescu, Gheorghe Corneanu, 1939
Viața lui Leonard (foileton), Pinguin (A. Dumbrăveanu), 1929
Viața lui Mihai Viteazul, Iulian Vesper, 1939
Viața lui Onufriu (foileton), Teochar Alexi, 1878
Viața lui Ștefan cel Mare, Mihail Sadoveanu, 1934
Viața lui Vasilache (foileton), Ilie Păunescu, 1945
Viața luptătorilor ruși (fragmentar), V. Crăsescu-Basarabeanu, 1906
Viața mea, o lacrimă nemărturisită, Constanța Hodor, 2000
Viața minunată a lui Anton Pann, Sergiu Dan, Romulus Dianu, 1929
Viața Ninetei (fragmentar), C. Spiridonescu, 1913
Viața nu iartă, Ion Grecea, 1974
Viața particulară a lui Constant Hagiu (cu titlu schimbat: *...Această viață sentimentală*), Corneliu Leu, 1967
Viața pasională a lui Emanuel Nestor (fragmentar), Hanibal Stănciulescu, 1990
Viața pe fugă, Mirela Roznoveanu, 1997
Viața pe fugă (fragmentar), Viorel Domenico, 1995
Viața pe un peron, Octavian Paler, 1981
Viața postmortem, Romulus Guga, 1972
Viața romanțată a lui Alexandru Moisi (foileton), A. Dumbrăveanu, 1929
Viața romanțată a lui Aristide Demetriade (foileton), Ioan Massoff, 1930
Viața se reface sau Așa a fost să fie, Clementina Delasocola, 1933
Viața smintitului călugăr Rasputin, Gh. Brătescu, 1990
Viața spătarului Milescu, Radu Boureanu, 1936
Viața spre ziuă, Mircea-Valer Stanciu, 1979
Viața și aventurile iscusitului Saltator pornit în lume în căutarea purecilor săi pierduți și tot ce s-a întâmplat

după aceea, tradusă și tipărită pentru prima dată în românește, Remus Luca, 1975
Viața și crimele banditului Licinsky (foileton), C. Teodorescu, 1891
Viața și faptele lui Ilie Cazane, Răzvan Rădulescu, 1997
Viața și opera lui Tiron B., Dumitru Radu Popescu, 1980
Viața și opiniile lui Zacharias Lichter, Matei Călinescu, 1969
Viața tragică și romanescă a lui Eminescu, T. Păunescu-Ulmu, 1928
Viața unui băiat de țară (titlul inițial: *Gheorghe I. Marin*), Mircea Damian, 1946
Viața-i frumoasă, băieți…, Dumitru Almaș, 1968
Viață cu efect întârziat, Virgil Duda, 1999
Viață de artistă, N. Rădulescu-Niger, 1926
Viață de buzunar, Nicolae Țic, 1972
Viață de câine, C. Ardeleanu, 1937
Viață frântă, Petru Șerbănescu, 1938
Viață neînfrântă (fragmentar), Ion Jipa, 1952
Viață nouă, Mircea Eliade, 1999
Viață personală, Mihai Dușescu, 1981
Viață personală (fragmentar), Ion Băieșu, 1960
Viață vieții, moarte morții, Mihai Fotache, 1993
Viață zbuciumată, N. Rădulescu-Niger, 1914
Viclenie socială, Vasile Alecsandrescu, 1912
Victimele soartei (foileton), Cornelia Drăgănescu, 1908
Victoria lui Manoliu, Platon Pardău, 1990
Victoria lui Victor, Mircea Luca, 1997
Victoria neînaripată, Radu Tudoran, 1985
(*Victoria*), Sava Lăzărescu, 1935
Victorie clandestină, Mircea Săndulescu, 1977
Victorie minus unu, Vasile Radu, 1982
Viermii pământului, C. Ardeleanu, 1933
Vieți, iubiri, destine, Silvia Jemna, 1997
Vieți în declin, Dumitru S. Moraru-Slivna, 1943
Vieți neparalele, Teodor Marian, 1983
Vieți separate, Florian Mihalcea, 1993
Vieți zdrobite, V. Demetrius, 1926
Viforul, Nicolae Jianu, 1950
Viitorul în genunchi: copiii lui Saturn), Mihai Antonescu, 1998
Viitorul vine din toate părțile, Ion Crânguleanu, 1977
Vijelia, Eugen[iu] Boureanu[l], 1969
Vijelie haiducul, Stancu Nedea, 1974
Vijelie, Sandra Cotovu, 1947
Vin americanii?… destin amânat, Maya Belciu, 1998
Vin vuind, crescând ca o furtună (fragmentar), Ad. Mogâldea, 1940
Vina celestă (fragmentar), Horia Gane, 1971
Vina noastră cea de toate zilele, Corneliu Buzinschi, 1973
Vina, Iustin Moraru, 1980
Vinerea neagră, Doru Munteanu, 1986
Vinovată (titlul inițial: *Feighelà*), Theodor D. Sperantia, 1922
Vinovatul nr. 1, Nicolae Ștefănescu, 1968
Vinul amar al iubirii, Gheorghe Jurcă, 1997
Vinul de piatră, Ștefan Goanță, 1997
Vinul de viață lungă, N.D. Cocea, 1931
Vioara de sticlă, Aurora Icsari, Mihai Opriș, 1989
Vioara mută, N. Davidescu, 1928
Vioara uitată pe țărm, Ioana Gheorghe-Limanu, 1999
Violeta din safe, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1986
Viorica, Ermali, 1898
Vipera cu corn, Gellu Păltineanu, 1993
Vipera moare în asfințit, Ion Dorin, 1970
Vipera roz (fragmentar), Ioan Petrișan Crăciun, 1996
Virgin (fragmentar), Ieronim Șerbu, 1932
Virginitate, Mihai Opriș, George Șovu, 2000
Virusul mileniului, Stelian Țurlea, 2000
Vis de iubire, Doru Popovici, 1995
Vis de iubire, Elena Zafira Zanfir, 1991
Vis și realitate (foileton), Ion Foti, 1926
Vis și speranță, Cosmina Mihaela Maja, 1997
Visătorii, N. Porsenna, 1925
Viscolul, Tudor Gherman, 1998
Visele au contururi precise, Mihail Diaconescu, 1963
Vistierul Zambileanu (foileton), George Chiru, 1899
Visul de duminică, Georgeta Iliescu, 1994
(*Visul lui Luca*), Victor Cârcu, 1997
Visuri și tentații, Eugen Enea Caraghiaur, 1997
Vita brevis (fragmentar), Stephan Rezeda, 1929
Vitejii, Radu Theodoru, 1968
Vitejiile lui Napoleon (foileton), George Chiru, 1894
Vitralii incolore, Dumitru Popescu, 1985
Vitrina cu păpuși de porțelan, B. Jordan, 1934
Vitrina cu păsări împăiate, Marius Tupan, 1994
Vitrina dragostei (fragmentar), Alexandru Calistrat, 1931
Vitriol, Alexandru Bilciurescu, 1939
Vițelul de aur, Ieronim Șerbu, 1949
Vițelul la poartă nouă (fragmentar), Laurențiu Cerneț, 1979
Viva villa!, John Slade (Gheorghe Dumitrescu), 1945
Vizionarea, Paul Drumaru, 1980
Vizită la domiciliu, Nicolae Ioana, 1988
Viziunea vizuinii, Marin Sorescu, 1982
Vlad, fiul Dracului, Georgina Viorica Rogoz, 1970
Vlad (fragmentar), Ion Grumeza, 1994
Vlada și fiul ei, Serapion Blaga, 2000
Vladia, Eugen Uricaru, 1982
Vladim sau Drumul pierdut, Cezar Petrescu, 1962
Vladimir Teodorovici (foileton), Ilie Anesiea, 1933
Vlăsia sau Ciocoii noi, Grigore H. Grandea, 1887
(*Vocația ca necesitate înțeleasă*), Ioan Groșan, 1994
Vocile nopții, Augustin Buzura, 1980
Voi de colo de la Biaritz, Ion Nicolescu, 1979

Voia Domnului, Laurențiu Cerneț, 1999
Voiaj de plăcere, Damian Stănoiu, 1940
Voica, Henriette Yvonne Stahl, 1924
Voievodul fără teamă și fără prihană, Dumitru Almaș, 1984
Voievodul, Emanoil Copăcianu, George Potra, 1973
Voievozi fără morminte, Niculae Crișan, 1979
Voievozii (foileton), De la Bistrița, 1912
Voinea Voinicul sau Tinerețea lui Bujor (titlul inițial: *Bujor haiducul*), N.D. Popescu, 1908
Voința de putere (fragmentar), Nicolae Breban, 2000
Voință, Eugenia Ianculescu de Reus, 1902
Voivodeasa, Ion Țugui, 1976
Voluntarii, Mihail Florescu, 1945
Vorba cerului, Virgiliu Ștef. Serdaru, 1921
Vornicul Boldur, Mihail Calmâcu, 1968
Vornicul Țării de Sus, Dumitru Vacariu, 1984
Vraciul alb, Valentin Gustav, 1978
Vraciul din Himalaia, Maya Niculescu, 1970
Vraiște, Emil Ciulei, 1981
Vraja destinului, Gh. Th. Lăpușneanu, 1940
Vraja patimei, Maria S. Pallade, 1936
Vraja, Ion Ionescu, 1901
Vrajă sau Transformarea miraculoasă a lucrurilor, Ion Arieșanu, 1971
Vrăbiile pământului, Letiția Vladislav, 1978
Vrăjitoarele grase nu sunt arse pe rug, Vlad T. Popescu, 1998
Vrăjitorul (cu titlu schimbat: *Edison*), Barbu Apelevianu (Mihail Drumeș), 1942
Vrăjitorul casei, Mircea-Valer Stanciu, 1983
Vreau să fiu rege!, Vasile Gavrilescu, 1992
Vreau, Olga Greceanu, 1944
Vreme în schimbare (cu titlu schimbat: *1784. Vreme în schimbare*), Eugen Uricaru, 1984
Vremea brânduşelor, Constantin Munteanu, 1984
Vremea crizantemelor, Nicolae Mărgeanu, 1984
Vremea demonilor, Alecu Ivan Ghilia, 1974
Vremea lupilor, Vicențiu Donose, 1980
Vremea mânzului sec, Cristian Tudor Popescu, 1991
Vremea şacalilor, Ion Marin, 1996
Vremea, iubirea și liniștea (fragmentar), C.I. Șiclovan, 1931
Vremuire (fragmentar), Ioan Lăcustă, 1991
Vremuri și oameni, Ion Agârbiceanu, 1943
Vremurile grele, Pavel Bojan, 1971
Vreți să descoperim America?, Felix Aderca, 1936
Vuiet în adâncuri, v. *Zile și nopți în furtună*, B. Jordan, 1959
Vulpea, v. *Vântul și ploaia*, Zaharia Stancu, 1969
Vulpea din baltă (fragmentar), D. Iov, 1935
Vulpea roșcată, Pamfil Șeicaru, 1996
Vulpea simte capcana, Tudor Popescu, 1964
Vulpile (fragmentar), Florin Gabrea, 1979
Vulpișor, Sergiu Milorian, 1969
Vulturii de la Chicago (fragmentar), R. Munteanu, 1931
Vulturii deasupra noastră (fragmentar), Ion Boloș, 1990
Vulturii, Elena Dăriescu, 1986
Vulturul dincolo de cornul lunii, Rodica Ojog-Brașoveanu, 1988
Vulturul morții (în fascicule), 1931–1932
Vulturul nu suferă lanțul, Ion Petrini, 1974
Vulturul, Radu Theodoru, 1971

W

Week-end în oraș, Ovidiu Genaru, 1969
Wiener Walzer, Mircea Ghițulescu, 1997

X

Xena și umbrele ei, Elena Balamaci, 1981

Y

Yesterday, Emil Mladin, 1990

Z

Zadarnică e arta fugii, Dumitru Țepeneag, 1991
Zagam (fragmentar), Oana (Ioana) Orlea, 1992
Zahei orbul, Vasile Voiculescu, 1970
Zamfira, fiica lui Moise-voievod, Lucia Borș-Bucuța, 1971
Zamolxe (fragmentar), Georgeta Blendea Zamfir, 1995
Zapciii (foileton), N. Thomescu-Baciu, 1924
Zar într-o dungă, neșanse peste tot (fragmentar), Valeriu Sârbu, 1999
Zarizanca, Georgeta Iliescu, 1981
Zaruri de cretă, Constantin Munteanu, 1976
Zaza, Eugeniu Est (Eugeniu Ștefănescu-Est), 1939
Zădărnicii, Gh. C. Croitoru, 1941
(*Zăpada cea tânără*), Corina Cristea, 1976
Zăpada de-altădată, Bianca Balotă, 1995
Zăpada mieilor, Bedros Horasangian, 1996
Zăpada nevăzută, Silvia Cinca, 1973
Zăpada niciodată stinsă, Radu Felix, 1979
(*Zăpada*), Vladimir Dogaru, 1939
Zăpadă firavă de noiembrie (fragmentar), Octavian Stoica, 1974
Zăpadă la Roma (fragmentar), Ileana Urcan, 1998
Zăpadia (titlul inițial: *Descoperirea familiei*), Ion Brad, 1986
Zăpezile iubirii, Al. Andrei, 1992
Zăpezile, N. Rădulescu-Lemnaru, 1978

Zăpezile, Paul Anghel, 1984
(*Zâmbetul Mirei*), Corina Victoria Bădulescu, 1987
Zânele călătoresc cu acceleratul, Virgil Chiriac, 1965
Zbateri, Toma Spătaru, 1958
Zbor din noapte, Adrian Costa, 1989
Zbor în furtună, Ionel Săndulescu, 1984
Zborul a rămas, v. *Frații Buzești*, Dumitru Almaș, 1977
Zborul condorului, Aurelius Ularu, 1992
Zborul cu numărul 214, Ioan Dragoș Stinghe, 1980
Zborul de probă, Constantin Mateescu, 1968
Zborul gâștei sălbatice, Horia Bădescu, 1989
Zborul harpiilor, Petre Vârlan, 1972
Zborul șoimului, Marin Mihalache, 1959
Zborul vulturului (fragmentar), Constantin Vișan, 1985
Zbucium, Constantin Streia, 1946
Zbucium (fragmentar), Ioan Mârzan, 1906
Zbuciumul unei nopți de front, George Ivănoiu, 1981
Zbuciumul unui suflet nou, Artur Gorovei, 1938
Zburăm spre răsărit, N. Ladmiss-Andreescu, 1942
(*Zburătorul olandez*), Samson Lazar, 1938
Zburătorul, Dinu Cluceru, 1937
Zdroboleanca, Eugen Ispir, 1939
Zdrulă și Puhă, Ionel Teodoreanu, 1948
Zebrele pasc în cocotieri, Nicolae Vereș, 1979
Zece ani din viața unui om de lume (foileton), Pantazi Ghica, 1861
Zece fufe mititele, Vlad Mușatescu (semnat James Windley Chance), 1992
Zece minute de nemurire, Nicolae Prelipceanu, 1983
Zece străzi (fragmentar), Ion Munteanu, 1973
Zee, Sorin Ștefănescu, 1982
Zefirin (fragmentar), Dumitru T. Pascu, 1942
Zeii obosiți, Corneliu Ștefanache, 1969
Zeii prind șoareci, Dimitrie Stelaru, 1968
Zeii și jungla, Kalanga Abdalla, 1972
Zeița de oricalc, Doru Davidovici, 1977
Zeița, Ion Costea, 1938
Zenobia, Gellu Naum, 1985
Zeul, v. *Soarele negru*, Ticu Archip, 1949
Zeul apatiei, Voicu Bugariu (semnat Roberto R. Grant), 1998
Zeul cu pistrui, Marius Stoicescu, 1970
Zeul din labirint, Vasile Avram, 1992
Zeul iubirii (titlul inițial: *Țapul*, cu titlu schimbat: *Mireasa multiplă*), Felix Aderca, 1945
Zgomotul cuvintelor, Alexandra Ioachim, 1984
Zgomotul de fond, Șerban Alexandru, 1992
Zi de vară până-n seară, Marin Bucur, 1966
Ziariștii, Nicolae Cristache, 1996
Ziarul unui motan, Elena Farago, 1925
Zidul plângerilor, Grigorie Brădișteanu, 1935
Zidul socotelilor, Const. Rîuleț, 1935
(*Zidul*), Mihai Ignat, 1998
Ziduri între vii, Alexandru Mironescu, 1995
Zigguratul, Paul Eugen Banciu, 1982
Zig-Zag, Constanța Bratu-Marin, 2000
(*Zile de iarnă*), Paul I. Prodan, 1932
Zile de lazaret, Gh. Banea, 1938
Zile de nisip, Bujor Nedelcovici, 1979
Zile de pescuit, Radu Anton Roman, 1985
Zile de primăvară, Vera Hudici, 1961
(*Zile de sărbătoare*), I.D. Teodorescu, 1989
Zile fără sfârșit, Octavian Popa, 1979
Zile fierbinți, Grigore Cojan, 1986
Zile fierbinți, Tudor Ștefănescu, 1974
Zile în cuibul păsării, Mircea Vaida, 1980
Zile sălbatice, Dorin Spineanu, 1992
Zile și nopți în furtună, B. Jordan, 1959
Zile și nopți între a fi și a nu fi, Ion Gh. Pană, 1990
Zilele cele scurte, Stelian Tăbăraș, 1981
(*Zilele după Oreste*), Vitalie Ciobanu, 2000
Zilele nu se întorc niciodată, Sorana Gurian, 1945
Zilele revoluției de la 1848 (fragmentar), Paul Constant, 1966
Zilele săptămânii, Dumitru Radu Popescu, 1959
Zilele și jocul, Norman Manea, 1977
Zilele și nopțile inginerului Radu Hagiu, D.M. Bucur, 1975
Zilele și nopțile unui student întârziat, Gib I. Mihăescu, 1934
Zilele vieții tale, Ion Pas, 1949
Zilele, Radu Ciobanu, 1972
Ziua cea mare (fragmentar), Constantin Zărnescu, 1978
Ziua de mâine (fragmentar), Dumitru Matală, 1997
(*Ziua de miercuri*), Radu Mareș, 1989
Ziua magnoliilor viscolite, Constantin Munteanu, 1979
Ziua mâniei, Ștefan Agopian, 1979
Ziua ploii de purpură, Constantin Vremuleț, 1979
Ziua și noaptea, Nicolae Breban, 1998
Ziua uitării, Corneliu Ștefanache, 1972
Zmeu de mare, Ilie Anesiea, 1941
Zmeura de câmpie, Mircea Nedelciu, 1984
Zodia bâlciului, Constantin Munteanu, 1995
Zodia Berbecului, Marcu Mihail Deleanu, 1987
Zodia cameleonului, Dan Ghițescu, 1997
Zodia Cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă, Mihail Sadoveanu, 1929
Zodia Cumpenei, Petre Lupan, 1985
Zodia gemenelor, Constantina Caranfil, 1985
Zodia înstrăinării, V. Em. Galan, 1966
Zodia lupilor, Afilică Ganci, 1996
Zodia riscului și a dragostei, Tudor Negoiță, 1993
Zodia scafandrului, Mircea Nedelciu, 2000
Zodia Sudului, Costache Tudor, 1998
Zodia Țârului, Ștefan Goanță, 1998
Zodia Vărsătorului de apă, Olga Caba, 1988

Zodia Vărsătorului de plumbi, Petre Anghel, 1989
Zodiac (fragmentar), Georgeta Blendea Zamfir, 1996
Zodica, Vasile Ioniță, 1982
Zoe sau După divorț (foileton), Fatima, 1892
Zona de umbră, Rodica Sfințescu, 1978
Zoom (fragmentar), Ovidiu Pecican, 1992
Zori în ceață, Eugen Teodoru, 1985
Zorii mireselor, Domnica Gârneață, 1990
Zorii robilor, V. Em. Galan, 1950
Zorile asfințitului, Nicolae Tudor Teohari, 1981
Zorile mântuirii (fragmentar), Eugenia Ianculescu de Reus, 1912
Zorile trandafirii, Vasile T. Burlacu, 1931
Zorile, Vasile Gionea, 1996
(*Zvârcoliri*), J.Ț. Jebeleanu, 1937
Zvetlana, Octav Dessila, 1930

S U M A R

Abrevieri VII
Bibliografie IX
Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până în 2000 1
Indice de autori 609
Indice de titluri 673